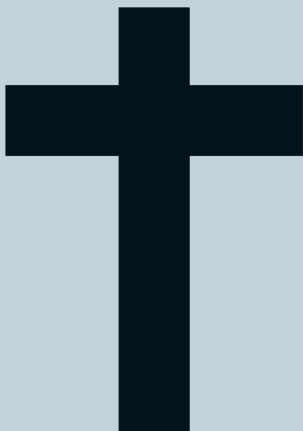

PIIPILI 1S0 TCM

TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

PIIPILI USO TOM TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377

Contents

FRT	1
Kancaalaya	2
Luu	13
Lefii	29
Kokalbyu	48
Kwsəsutv Lelbyv	88
Yosuwee	101
Paasənlaa	106
Luuti	126
Samiyeeɫɪ I	130
Samiyeeɫɪ II	165
Awulaa I	196
Awulaa II	231
Kwtəəsutv I	266
Kwtəəsutv II	301
Isətəlasɪ	341
Nehemii	353
Isətɛɛ	372
Soopu	380
Yontu	437
Atuwa	580
Ləmayasɛɛ tv	610
Yontu Taa Yontu	619
Isayii	628
Selemii	697
Wula	701
Isekiyeeɫɪ	712
Taniyeeɫɪ	770
Osee	786
Soweeɫɪ	802
Aməəsɪ	806
Apitiyaasɪ	819
Yonaasɪ	822
Misee	825
Nahum	835
Hapakuku	840
Sofoni	845
Asee	850
Sakalɪ	852
Malasi	866
Matiyee	869
Maləkɪ	917

Luku	948
Yohaani	998
Tillaa Tämle	1016
Lom	1031
Kälenti I	1042
Kälenti II	1061
Kalati	1074
Ifeesu	1082
Filipu	1089
Kolosi	1094
Tesaloniki I	1099
Tesaloniki II	1103
Timotee I	1106
Timotee II	1110
Titu	1114
Filemon	1117
Hepöla	1119
Saaki	1135
Piyee I	1140
Piyee II	1146
Yohaani I	1150
Yohaani II	1155
Yohaani III	1156
Yuti	1157
Kukulutu	1159
OTH	1182

Piipili Iso Təm Takəlaya
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin
[dop]

© 1999 SIM

Piipili Iso Təm Takəlaya

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin
[dop]

Traduction par
© 1999 SIM

Première édition imprimée
1999, SIM

Édition électronique
2017, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

www.ScriptureEarth.org

License Creative Commons

Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification 4.0 non
transposé (CC BY-NC-ND 4.0).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fr>

KANCAALAYA

Kutuɔtu

Kancaalaya takɔlaya taa cɔnɛye tɛ naaki pɛ tɛna pɛ kancaalaya. Antulinya na i taa nyɛm ηmav kancaalaya, na yɛlaa ηmav kancaalaya, na Iso yɛlaa Iseyeli nyɛma kancaalaya. Pɛ waali ile, isɛnaya tu pɛsi na tɛ cekɛna antulinya wei i taa tɛ we isɛntɔ tɛ, na yulu lonte ntɛ leye antulinya taa? Pepe tɔɔ kɛ antulinya yɛlaa fei tɛma na lelenj? Yɛlaa kɛ pɛsi na pɛ tayani antulinya? Pɛ waali kɛ Iso tayana isɛna pu ya antulinya yɛlaa nyɛɔɔn tɛ, na i yaa Iseyeli nyɛma caa Apɛlaham. Imi i suna Iso piitim na Iso sɛeto kite.

Isɛna pɛ faya Kancaalaya takɔlaya tɛ:

Antulinya na kancaalaya yɛlaa ηmav titite 1-2

Kancaalaya yɛlaa kpɛɛnav na Kayini na Apɛeli pa tɔm titite 3-5

Lum waasɔyɔ ke Nowee waatu titite 6-10

Papɛeli kutuluɔyɔ sɔsɔɔ ηmav titite 11

Iso yaawa Iseyeli nyɛma caa Apɛlaham titite 12:1-25:18

Apɛlaham pɛyalɔ Isaaka na i saali Yakɔpu pa tɔm titite 25:19-37:1

Yɔsɛefɔ tɔm na Yakɔpu na i nyɛma ke Icipiti titite 37:2-50:26

Pɛ Tɛna Pɛ Kancaalaya

Iso lapɔ ke antulinya na yɛlaa

¹ Waatu wei Iso caala isɛtɔnɔyɔ na tɛtu ke lapɔ tɛcɛti tɛ.

² Tɛtu nti tu we kpete kɛ tɛ fei tapɔyɔ tɛ fei nɔyɔ, na tenku lumanj nyɛɔn waasa pɛ tɔɔ na sɛkpetɔyɔ nyalaa, na pɛ kaasi na Iso heelim nɛa makɛ lum tɔɔ. ³ Ntɛna Iso tɔ si: Pɛ naaki, ilɛna pɛ suv nav. ⁴ Iso lanjle hɛɛna pɛ naakɔyɔ mpɔ tɛ, ilɛna i faya-wi na sɛkpetɔyɔ. ⁵ Mpɔyɔle Iso ha pɛ naakɔyɔ mpɔ tɔyɔ hɛtɛ si ilim taa, na i ha sɛkpetɔyɔ si ahoɔ. Pɛ kpaɔa tanaɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kpaɔa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kpɛnta kuyaku kancaalaya nyɛɔnku.

⁶ Ilɛna Iso tɔ si: Patɛma i weɛ isɛtɔaa, ilɛna pɛ faya isɛtɔnɔyɔ taa lum na atɛ nyɛm.

⁷ Ilɛna pɛ lɛ mpɔ. ⁸ Ntɛna i ha patɛma inɛyɛi hɛtɛ si isɛtɔnɔyɔ. Pɛ kpaɔa tanaɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kpaɔa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kpɛnta kuyaku naale nyɛɔnku.

⁹ Mpɔyɔ Iso tɔma si: Atɛ lum i kpɛntɛ lona paɔale taa na pɛ yele puɔulaya tɛtu. Ilɛna pɛ lɛ mpɔ. ¹⁰ Kelɛna Iso ha-tɛyɛi hɛtɛ si tɛtu, na i yaa lumnaa mpe si tenkunaɔ, na i lanjle hɛɛ. ¹¹ Ntɛna Iso tɔ si: Tɛtu i lɛlɛsi konyɔnyɔm mpi pɛ we tɛlekɔleko tɔyɔ waani waani isɛi tɛɔ na nyutu na pɛ lɛlɛyɛi pɛ pee na a we nyɔv. Ilɛna pɛ lɛ mpɔ.

¹² Mpɔyɔ tɛtu lɛlɛsa-wɛyɛi waani waani, na Iso lanjle hɛɛ. ¹³ Pɛ kpaɔa tanaɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kpaɔa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kpɛnta kuyaku tooso nyɛɔnku.

¹⁴ Mpɔyɔle Iso tɔma si: Kɔkɔsi i weɛ isɛtɔaa na sɛ faya ilim na ahoɔ, na kuyɛɛɔn na pusi na lanjle na yoluma, ¹⁵ na sɛ naaki tɛtu, ilɛna pɛ lɛ mpɔ. ¹⁶ Kɔkɔsi sɔsɔnsɛi naaleɛɛ i lapa, na kɔkɔlaya tɔki kawulaya ke ilim na naale nyɛɔnka ke ahoɔ. Na i la isɛtɔlɔnɔyɛi tɛtɛ. ¹⁷ Mpɔyɔ Iso tɔ si tɛnaya isɛtɔaa na sɛ naaki tɛtu tɔɔ, ¹⁸ na sɛ tɛki kawulaya ke ilim na ahoɔ, na sɛ faya ilim na sɛkpetɔyɔ. ¹⁹ Pɛ kpaɔa tanaɔ na pɛ suna taanaya, na pɛ kpaɔa ahoɔ na pɛ nyaali tɛ, pɛ kpɛnta kuyaku liyiti nyɛɔnku.

²⁰ Mpɔyɔ Iso tɔma si: Weesuyɔ nyɛm i sɛ lumnaa taa na sumasi nɛa kɔlɛyɛi isɛtɔaa. ²¹ Ilɛna Iso lɛ lum taa tɔyɔlɔnɔyɛi na pɛ taa weesuyɔ nyɛmnaa ke waani waani, na sumasi tɛna, na i lanjle hɛɛ, ²² na i kooli-tɛyɛi kupantɛ na i tɔ si: Ulɛli na i huki na

í sù tenkuna, na sumasi náá huki tetu tó. ²³ Pə kraɣa tanan na pə sɪna taanaɣa, na pə kraɣa ahoɔ na pə nyaali tɔ, pə krenta kuyaku kakpasi nyəŋku.

²⁴ Ḿpɔ́yó Isə tɔma si: Tetu í lɔlɛsi weesuɣu nyəm tənaya waani waani isu tɔla na taale wontu na ate nyamanyamanaa tənə, ɪlena pə lá mpu. ²⁵ Wontunaa mpe pa tənaya í lapa, paa tɔla paa taale wontu paa ate nyamanyamanaa, na í lanje hee.

²⁶ Ḿpɔ́yó Isə tɔma si: Tə ɲmá yɔlu na í wee isu tá tətɛŋelɛŋ na í tɔyɔ kawulaya ke wontu tənə tɔ, paa tiina paa sumasi paa nti. ²⁷ Kelena í ɲmá yɔlu isu í maɣamaɣa í wee tɔ. Apalu na alɔ ke í ɲmá-wee isu í weu tɔ ²⁸ na í kooli-wee kɔpantu. ɪlena í heeli-wee si: ɪ lɔlɛ na í huki na í sù tetu na í pəsi-ti na í tɔyɔ kawulaya ke tiina na sumasi na ate wontu tənə tɔ na í paasəna-ti. ²⁹ Mə tɔyɔnaya nté konyɔnyəm na tun tənə pee. ³⁰ Wontu na sumasi na weesuɣu nyəm tənə tɔyɔnaya nté nyutu kolekələkətu tənə. ɪlena pə lá mpu. ³¹ Mpuɣule Isə nyana na í lanje hee səsəm. Pə kraɣa tanan na pə sɪna taanaɣa, na pə kraɣa ahoɔ na pə nyaali tɔ, pə krenta kuyaku naatoso nyəŋku.

2

¹ Isəna Isə lapa isətaa na ate na pə taa weesuɣu nyəmnaa tənə tɔyɔle. ² Kuyaku naatoso nyəŋku wule ke Isə teesa í tɔma, ɪlena í heesi naatosompuɣɔlaya nyəŋku wule. ³ Pə tɔ kə Isə koola-kuyɔ kɔpantu na í fayasi-kɔ na kɔ mpaasi kɔ kə í nyəŋku. ⁴ Isəna Isə lapa isətənyuɣ na ate tɔyɔle.

Isə tun taale

Waatu wei Taca Isə lapa ate na isətənyuɣ tɔ, ⁵ nyutu taa tiika nakəli ka taa fei tetu tɔ, pə́cɔ nyiilaya nakəli ka taa nyɔki. Mpi tɔ, Taca Isə táa yeləta si tev í nu. Pəyele yɔlu nyɔɔlɔ í taa fei si í hala tetu. ⁶ Ama nikaya kraakayana na pə niyitiyi tetu tənə.

⁷ Ḿpɔ́yó Taca Isə kraɣa tetu na í lá yɔlu, ɪlena í woso yɔlu muna tee kə weesuɣu heelim. Tənayaɔle yɔlu sɔw feesuɣu. ⁸ ɪlena í lá tun taale ke ɪteni taa kə ilim təlule tɔ, na í su yɔlu inəyi tə taa. ⁹ Ntəna Taca Isə yeɔ na tun kɔpan nyɔ ɪteni taa tənaya waani waani na í pee tɔyɔ na lelenj. Na tɔyɔ ŋku kɔ pee haaki weesuɣu tɔ, na kɔpantu na isayatu pə cekənaɔ nyəŋku ka səŋa heku taa.

¹⁰ Na pəyɔ nakəli keɔle ká faya ɪteni taa na ká niyitiyi tun taale na ká heɔla pusi liyiti ke ɪteni waali. ¹¹⁻¹² Kancaalaya nyəŋka həte nté Pisonj, keɔle ka cəɔna Hafila tetu nti tə taa wɔla kɔpan na tulaalɔ kɔpan na liyitee pəle kukpɛtəle pə wee tɔ. ¹³ Pəyɔ naale nyəŋka həte nté Kihəŋ na keɔle ka cəɔna Kusi tetu tənə. ¹⁴ Na tooso nyəŋka həte nté Tikili, keɔle ka kpenna na ilim təlule tɔ kə Asilii tetu taa. Pəyɔ liyiti nyəŋka həte nté ɪfəlati.

¹⁵ Ḿpɔ́yó Taca Isə su yɔlu ke ɪteni taale nté tə taa si í hala na í paasəyənə-té. ¹⁶ Kelena í tó yɔlu si: N pəsəyi na n tɔyɔ taale tun tənə pee. ¹⁷ Ama kɔpantu na isayatu pə cekənaɔ tɔyɔ pee paasi kə n kaa təŋ. Pəpətu fei lelenj, kuyanjku n tɔyɔyɛ isu n səpa.

¹⁸⁻²⁰ Tetu ke Taca Isə ka lapa taale wontu tənə, na sumasi tənə, na í lá na tə polo yɔlu kin si í nyi həla nna í ká ha-ti tɔ, na anəyi pa yaaki-ti. Ḿpɔ́yó yɔlu hawa tɔla tənaya həla, na taale wontu na sumasi tənə. Ama í ta hiki sənɔlɔ wei í muna-tɔ. Ḿpɔ́yó í tɔma si: Pə fei si yɔlu í caya í tike ke mpu. ²¹ ɪlena Taca Isə lá na tom kra yɔlu na í too isu í səpa, na í ləsi í səntaaya lenka na í waasi nantu ke ka lonte. ²² Ntəna í məŋna səntaaya ŋka í ka ləsa apalu taa tɔ na í ɲmana alɔ na í cəla-ti. ²³ Tənayaɔle yɔlu tɔma si:

Aŋhaa, má na inə tə kaana nantu na mwa.

Mpi tɔ, ma taa ké pa lɔsa-i, ílé i hæte nté alɔ.

²⁴ Pə tɔɔ ké apalɔ ka yele i caa na i too na i na i alɔ pá caɣa na pá pəsi yulɔ kulɔm.

²⁵ Yulɔ na i alɔ pa tɔŋaɣa kpela ke pa naaleɣe, pécó feele natəli tə fei-wɛ.

3

Isɔ tɔɣɔnɔɣɔ ke Atam na i alɔ

¹ Taale wontu nti tɔ tɔna Tacaa Isɔ lapa mpɔ tɔ, tum kələna tɔ tɔŋaɣa acilɔɣatɔ. Mpɔyule kuyaku nakəli tum pɔɔsa alɔ si: Ile tampana Isɔ yɔɣɔta si i taa tɔɣɔ taale tɔŋ tɔna pee yaa?

² Kələna alɔ náá cɔ si: Aai, tɔ tóki haləm tɔŋ tɔna pee ké. ³ Ama pə kaasuyɔ tɔyɔ ŋku kɔ wɛ haləm heku taa tɔ kɔ pee tɔ, Isɔ tɔma si: I taa tɔŋ-yɛ, pécó í taa tokina-yéyé tokinaɔ maɣamaɣa, pə taa kɔɔ na í sí.

⁴ Mpɔyule tum nɔɣɔ təkpaɔ si: Ii səki se. ⁵ Ama Isɔ nyómá si kuyaku ŋku í tɔŋa-yɛ, mə isɛ kuliɣi ké isɔ uɪ i wɛɔ tɔ, na í nyómá kɔpantɔ na isayatu.

⁶ Alɔ nawa si tɔyɔ ŋku kɔ nyənuyɔ wɛ teu, pécó kɔ pee wɛ isɛsɛmle na a kuliɣi yɔlaa isɛ. Ntɛna í kooli-kó na í tɔɣɔ, na í kaasi na í cɛla i paalɔ na ílé í tɔɣɔ tɔtɔ.

⁷ Tɔŋaɣale pə kula pa naaleɣe mpɔ pa isɛ na pá cəkəna si pa wɛ tapakpela. Ilena pá caa hatɔ kɔwalətɔ natəli na pá tɔɣɔli.

⁸ Pə keesa taanaya ile Isɔ Tacaa pɔla i taale tɔɔ ké cɔɔw nté na pá nu i nɔɣɔ. Ilena yulɔ na i alɔ pá sé na pá ŋmɛli taale tɔŋ heku taa. ⁹ Ama Isɔ Tacaa yáa yulɔ si: Leyɛ n wɛna ye?

¹⁰ Ḿpóyú i cɔwa si: Ma nu nyá nɔɣɔ ke taale taa ilena sɔɣəntɔ kpa-m na má sé na má ŋmɛli. Mpi tɔ, ma wɛ tapakpetɛ. ¹¹ Tɔŋaɣale Isɔ Tacaa nɔɣɔ təkpaɔ si: Awe heelina-ŋ si n wɛ kpetɛ? N tɔɣɔ tɔyɔ ŋku uɪ ma kisina-ŋ tɔɣɔ?

¹² Kələna yulɔ si: Ma tɔɣaa yáa, ile alɔ wei uɪ n ha-m tɔ uɪ i cələna-m na má tɔɣɔ.

¹³ Ntɛna Isɔ Tacaa pɔɔsi alɔ si: Pepe tɔɔ ké nyá lapa mpɔ? Alɔ nɔɣɔ təkpaɔ si: Tum tɔsəna-m na má tɔɣɔ.

¹⁴ Ḿpóyú Tacaa tɔma tum si:

Timpi n lapa mpɔ tɔ, pi kpatɔ nyá yule tɔɔ ké
kpaakpaale na pə kəli wontu tɔna,
nyá lotu tɔɔ ké n ká tuuki nɔɔnɔ na n tóki tetu,
haləna nyá səm.

¹⁵ Maa tó patule ke nyá na alɔ mə heku,
na nyá lulɔyɔ nyómá na i lulɔyɔ nyómá pa heku,
paa nanɪ nyá nyuyɔ na nyáá ló pɛle pa nɔəkikite.

¹⁶ Ilena Isɔ tó alɔ si:

Maa sɔɔsi-ŋ wɔsasɔ ke nyá ahontotɔ waatu,
na nsəyi n ká lələna, na n ká nyuləyi nyá paalɔ ké teu.
Ama ílé i ká la nyá sɔsɔ.

¹⁷ Ilena í pəsəna apalɔ tɔɔ si: Timpi n nuna nyá alɔ na n tɔɣɔ tɔyɔ ŋku ma kisina-ŋ tɔ.

Ma tɔŋsəyi tetu ke mpusi ké nyá maɣamaɣa nyá tɔɔ.

Wahala na wahala ké na pécó n hiki nyá tɔɣɔnaya haləna nyá səm.

¹⁸ Nyutu isayatu ke n ká hala na pécó n hiki nyá hatəmɔtu.

¹⁹ Ye haŋaɣa ta sɔ-ŋ, n kaa hiki icawte na n mɔli.

Haləna kuyaku ŋku paa pi-ŋ tetu nti paa ŋmana-ŋ tɔ tɔ taa tɔ.

Mpi tɔ, n ké tetu ké, pécó n ká tayanɔ kulɔmtɔ ntəyi pəsuyɔ tɔtɔ.

²⁰ Mpuuyule Atam ha i alv si Ifa. Mpi to, inəyale yelaa təna too. ²¹ Ilena Iso Tacaa ku wontu natəli na i liti-ti na i tɔyɔli Atam na i alv. ²² Tənaɣa Iso Tacaa yəyɔtaa si: Nɔɔnɔɔ yulv pəsa isu tá taa nɔyɔluyule kɔpantu na isayatu pə nyəm təm taa. Pə to to, tɔ taa yele na i tɔyɔ weesuyu tɔyɔ pəle na i wɛɛna weesuyu ke tam to. ²³ Ilena Iso tɔyɔni-ɪ Iteni taale taa si i suv haləm ke tetu nti pa ɲmana-ɪ to. ²⁴ Mpu pə larəna na i tɔyɔni Atam na i su isɔtaa tanlaa na pá tan taale mpraav na pá ɲmeləsəyi pa layalɛe na á muvɔ kəkəsɪ ke ɲmelɛv ɲmelɛv si nɔyɔlv i taa kpətəna weesuyu tɔyɔ.

4

Kayini na Apeeli pa tɔm

¹ Mpuɔyú Atam nyəmá i alv Ifa na ílé í lá teu na í lɔli Kayini. Ilena í tó si: Ma hika apalpuɣaya na Tacaa tɔɲ. ² Pəle pə waali ké i lɔla i neu Apeeli.

Apeeli ka ké tiikilu na Kayini ke hátó. ³ Mpuɔyú kuyaku nakuli taalv ləsa i hatəmɔtv taa na í lá Tacaa ke kɔtaɣa. ⁴ Ilena neu náá kpa i heen taa ké kancaalaya kulɔləɲ nim nyəɲ na í lá kɔtaɣa tɔtɔ. Ilena Tacaa nyəni Apeeli kɔtaɣa na pə keəsəna-ɪ. ⁵ Ama i kisa Kayini nyəɲka. Tənaɣale pə haɲa-ɪ teu isu nɔɔhəle taa kəkə, na i isentaa sɔɲ. ⁶ Ilena Tacaa pɔɔsɪ-ɪ si: Pepe to ké nyá isentaa sɔɲaa? ⁷ Ye kɔpantu ke n laki, nyá isentaa í hefi. Ama ye isayatu ke n laki, kulɔmvtu nti tə pəpəna nteɣe nyá nɔnɔɣo tɛɛ isu tɔyɔlvɔv na tɔ tanja-ɲ, na tɔ caa-ɲ kəlvɔv. Ama pəsɪ-ti na ń kəli-ti.

⁸ Tənaɣa Kayini təma i neu si: Tó kpa taale, ilena Kayini kulɪ i toó ké təna na í ku-ɪ.

⁹ Mpuuyule Tacaa pɔɔsa Kayini si: Nyá neu Apeeli wele? Ilena í cɔ si: Ma nyəmá timpɪ i wɛɛ to? Ma ké ma neu tanlv na?

¹⁰ Ilena Tacaa pɔɔsɪ-ɪ si: Pepe lapa mpu? Ma nawa nyá neu caləm ke ate, na pə wɛɛ si má leeti-ɲ. ¹¹ Nɔɔnɔɔ tetu ká təɲsi-ɲ mpusi ké timpɪ n yelaa na tɔ haa nɔɣo na tɔ li nyá neu caləm ke nyá niɲ taa to. ¹² Paa n ká hala-təyi isəna, n kaa waa pulv. N ká la yem cəlv, n kaa wɛɛna təyaya.

¹³ Mpuuyule Kayini cəwa Tacaa si: Ma saləka kəla-m. ¹⁴ Nyəni, saɲa ń tɔyɔnəɣi-m tetu kɔpantu tənɛ tə taa kele, ma kaa tasa nyá isəpəle taa ké loosuyu. Maa pəsi yem cəlv, ma kaa wɛɛna təyaya, na wei í hika-m i ku-m.

¹⁵ Tənaɣale Tacaa nɔɣo təkpaɪ si: Aai, ye wei í kəwa Kayini, isu ma fela pɔntu ke pə təm naatosompɔyɔlaya.

Ilena Tacaa yusɪ Kayini si ye wei í na-ɪ i taa ku-ɪ. ¹⁶ Ntəna í se Tacaa na í polo i caɣa timpɪ pa yaa si Yemcəlaate tɔyɔ Iteni ilim təlule to.

Kayini lɔlvɔv nyəma

¹⁷ Mpuɔyú Kayini nyəmá i alv na í lá teu na í lɔli Henəki. Ilena í ɲmá icate na í ha-tɛye i pəyalv həte. ¹⁸ Mpuɔyú Henəki lɔla Ilaati na Ilaati lɔli Mehuyayɛli na Mehuyayɛli lɔli Metusayɛli, ilena Metusayɛli lɔli Lemeki.

¹⁹ Alaa naale ke Lemeki kpaɣaa, kancaalaya nyəɲ həte nté Ata, naale nyəɲ si Sila. ²⁰ Mpuɔyú Ata lɔla Yupaali. Yupaali unɪ ílé i piiitim nté mpa pa tiikiyi kaləkəɲ na pá svɔki coka taa to. ²¹ Ilé i neu həte nté Yupaali. Yupaali unɪ i piiitim nté mpa pa makɪ saɲkɔnaa na pá hɔləɣi həsi to. ²² Sila ílé i lɔləna nteɣe Tupaali-Kayini, wei i lukɪ nyəɣəlvɔv kɔsɛmɔvɔv na nyəɣəlvɔv maɣamaɣa wontu to. I neu ke pa yaakaya si Naama.

²³ Mpuɔyú Lemeki təma i alaa Ata na Sila si: Ma alaa me, í nu ma təm yoo. Mə taa lɛlv paalv cətəla-m ké na má ku-ɪ.

24 Təm naatosompɔɔɔlaya ke paɗ lɛɛti Kayini kɔɓɓ.

Iɓena pɗ lɛɛti ma kɔɓɓ ke tɔm nutoso na naanɔwa na naatosompɔɔɔlaya.

25 Atam pa tasa apalɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓɔɓ ɓena Iɓa ha-keɓe hɔte sɪ Sɛeti, sɪ Tacaa ha inɛɔi apalɔɔɔɔɔyaya lenja ke Apɛɛli wei Kayini kɔwa tɔ ɪ lonɛ.

26 Sɛeti nɗ lapa yɔɓɓ na ɪ lɔɓɓ apalɔɔɔɔɔyaya na ɪ ha-ke sɪ Inɔɔsi. Waatu inɛɔi yɔɗaa caala Iɔɔ kɛ sɛɛɓ sɪ Tacaa.

5

Atam lɔɓɔɓ nyɔma

1 Atam lɔɓɔɓ nyɔma hɔla nɔɔ cɛnɛ. Waatu wei Iɔɔ ŋmá yɔɓɓ tɔ, ɪ ŋma-ɪ kɛ ɪsu ɪ weɛ tɔ. 2 Apalɔɓ na alɔ ke ɪ ŋmawa na ɪ ha-we sɪ yɔɗaa na ɪ kooli-weɓe kupantu.

3 Atam pusi lapa nuɓuwa na hiu na naanɔwa (130) kɛ ɓena ɪ lɔɓɓ pɔyaya na ká kɔɔa-ɪ tɔtɛɗɗɗɗɗ na ɪ ha-keɓe hɔte sɪ Sɛeti. 4 Sɛeti lɔɓɔɓ waali Atam tɔɔɔ pusi nasɛnaasa (800) na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 5 Atam pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na hiu na naanɔwa (930) ɓena ɪ sɪ.

6 Sɛeti pusi lapa nuɓuwa na kakpasɪ (105) ɓena ɪ lɔɓɓ Inɔɔsi. 7 Inɔɔsi lɔɓɔɓ waali Sɛeti tɔɔɔ pusi nasɛnaasa na naatosompɔɔɔlaya (807) na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 8 Sɛeti pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na naanɔwa na naale (912) ɓena ɪ sɪ.

9 Inɔɔsi pusi lapa nuɓuwa na nuɓuwa ɓena ɪ lɔɓɓ Kenanɗ. 10 Kenanɗ lɔɓɔɓ waali Inɔɔsi tɔɔɔ pusi nasɛnaasa na naanɔwa na kakpasɪ (815) na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 11 Inɔɔsi pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na kakpasɪ (905) ɓena ɪ sɪ.

12 Kenanɗ pusi lapa nutoso na naanɔwa ɓena ɪ lɔɓɓ Malalɛli. 13 Malalɛli lɔɓɔɓ waali ɪ tɔɔɔ pusi nasɛnaasa na nule (840), na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 14 Kenanɗ pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na naanɔwa (910) ɓena ɪ sɪ.

15 Malalɛli pusi lapa nutoso na kakpasɪ ɓena ɪ lɔɓɓ Yeleti. 16 Yeleti lɔɓɔɓ waali Malalɛli tɔɔɔ pusi nasɛnaasa na hiu na naanɔwa (830), na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 17 Malalɛli pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na naanɔwa na kakpasɪ (895) ɓena ɪ sɪ.

18 Yeleti pusi lapa nuɓuwa na nutoso na naale (162) ɓena ɪ lɔɓɓ Henɔki. 19 Henɔki lɔɓɔɓ waali ɪ tɔɔɔ pusi nasɛnaasa (800), na sɪ taa kɛ ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 20 Yeleti pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na nutoso na naale (962) ɓena ɪ sɪ.

21 Henɔki pusi lapa nutoso na kakpasɪ ɓena ɪ lɔɓɓ Metusalem. 22 Metusalem lɔɓɔɓ waali ɪ tɔɔɔ pusi ŋmɔɓɔɓ na nuɓuwa (300), na sɪ taa kɛ ɪ tɔɔɔ Iɔɔ kɛ teu na ɪlɛ ɪ we ɪ waali, na ɪ tasa apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya ke lɔɓɔɓ. 23 ɪ pusi tɛna yoosa ŋmɔɓɔɓ na nuɓuwa na nutoso na kakpasɪ (365). 24 Henɔki ka tɔɔɔ Iɔɔ kɛ teu kɛ na Iɔɔ we ɪ waali. Pɔ kɔma na pɔ keesi ɓena Iɔɔ kɔɔa-ɪ na ɪ ɪse, nɔɔɔɔ ta tasa-ɪ naɓ.

25 Metusalem pusi lapa nuɓuwa na nuɓuwa na naatosompɔɔɔlaya (187) ɓena ɪ lɔɓɓ Lemeki. 26 Lemeki lɔɓɔɓ waali ɪ tɔɔɔ pusi nasɛnaasa na nuɓuwa na nuɓuwa na naale (782), na sɪ taa kɛ ɪ lɔɓɓ apalɔɔɔɔɔyaya na alɔɔɔɔɔyaya. 27 Metusalem pusi tɛna yoosa nasɛnaasa na nuɓuwa na pɔɔɔlayafɛi nutoso na naanɔwa (969) ɓena ɪ sɪ.

28 Lemeki pusi lapa nuɓuwa na nuɓuwa na naale (182) ɓena ɪ lɔɓɓ apalɔɔɔɔɔyaya 29 na ɪ ha-ke sɪ Nowee. Mpi tɔ, ɪ tɔmaɔa sɪ inɛ inɪ ɪ ká heɛsɔna tá lanja ke ta ikaalenaa na tá wahala tɔma taa kɛ tɛtu nɔɔ inɪ Tacaa tɔɔsa mpusi kɛ tá tɔɔ tɔ tɔ taa cɛnɛ. 30 Nowee lɔɓɔɓ waali ɪ tɔɔɔ pusi nasɛnaasa na nuɓuwa na nuɓuwa na nuɓuwa na naale na

naanŋwa na kakpasɪ (595) na sɪ taa kɛ ɪ lɔla apalɔpiya na alɔpiya. ³¹ Lemɛkɪ pusi tɛna yoosa nasɛtosɔ na nunŋwa na nutosɔ na naanŋwa na naatosompɔɔlaya (777) ɪlɛna ɪ sɪ.

³² Nowee pusi lapa nasɛle na nunŋwa (500) ɪlɛna ɪ lɔlɪ Sem na Kam na Yɛfɛtɛ.

6

Yɔlv ɪsayatv

¹ Yɛlaa kɔma na pɔ huki tetv tɔɔ na pɔ lɔlɪ pɛɛlaa. ² Mɔrɔyɔ ɪsɔtaa yɛlaa nawa sɪ pɛɛlaa mɛ pɔ tɛwa, ɪlɛna pɔ kɔpɔɔ pɔ taa mɔ pɔ sɔɔlaa tɔyɔ alaa. ³ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: Ma feesuyv kaa cɔɔa yɔlv taa kɛ tam. Mɔpɪ tɔ, ɪ kɛ yɔlv kɛ. Pɔ tɔ tɔ pɔ kɔpɔɔv pɔnɛntɛ tɔ ɪ weesuyv tɛna tɔɔalɔɔ nte pusi nunŋwa na hiu (120). ⁴ Waatv wei pɔ lɔla pɔ piya mɛ tɔ pɔ lapa tookonaa kɛ na pɔ kɔɔ na pɔ tasa tookonaa mɛpɛɛ lɔlvɔv, na mɛ pɔ lapɛna lɔɔtaa akanaa na pɔ hɛtɛ yaa. ⁵ Mɔrɔyɔ Tacaa nawa sɪ yɛlaa ɪsayatv tɛlɛsa mɔpɛle kɛ tetv taa, na ɪsayalɔmɔɔasɛle tike kɛ pɔ wɛna paa ɪfɛmɔ nte.

⁶ Mɔrɔyɔ Tacaa lanɔle wakɛlaa na pɔ wu-ɪ sɔsɔm kɛ mɔpɪ pɔ tɔɔ ɪ nɔmɔ yɔlv tɔ. ⁷ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: ɪsu ma kɔpiisa yɛlaa mɔ pɔ nɔmɔ tɔyɔ tetv tɛna tɔɔ, pɔ kɔpɔɔv yɔlv na pɔ polo tɔtɛ tɔ, na sumasɪ, na atɛ nyamanyamanaa tɛna tɔ. Ma lanɔle wakɛlɛna pɔ nɔmɔ kɛ. ⁸ Ama Nowee tike kɛ Tacaa lanɔle hɛɛnaa.

Nowee waasvɔv

⁹⁻¹⁰ Nowee na ɪ nyɔma pɔ tɔm ntɔ. Nowee ka wɛna piya tooso kɛ, Sem, na Kam, na Yɛfɛtɛ. ɪ ka kɛ kɔpɔɔ kɛ na ɪ siyisaa na ɪ tɔɔɔyɔ ɪsɔ kɛ tɛu kɛ ɪ waatv taa na ɪsɔ wɛ ɪ waalɪ.

¹¹ Yɛlaa ka wakɛlaa kɛ, na pɔ lakɪ tɔmɔɔa mɔsɔɔɔ kɛ ɪsɔ ɪsɛntaa. ¹² ɪsɔ nyɛna tetv ɪlɛna ɪ nɔ sɪ yɛlaa tɛna wakɛlaa kɛ. ¹³ Mɔpɔvɔle Tacaa heela Nowee sɪ: Ma tɔ ma taa sɪ maa wakɛlɪ yɛlaa tɛna, mɛ pɔ suulɪna ɪsayatv kɛ antulɪnya taa. Pɔ tɔ tɔ maa kɔpiisa pɔ tɛnɔɔa tetv tɔɔ. ¹⁴ Caa tɔyɔ kɔpɔɔkɔ nakɔlɪ na ɪ saaki nyɔ tɔyɔ atakaa pɔɔlvɔv sɔsɔɔv⁴ na ɪ tala kɔ taa kɛ nɔɔsi nɔɔsi, na ɪ taa-kɔyɔ tɔyɔ cɛlɔm kɛ kɔ taa na kɔ waalɪ. ¹⁵ ɪsɛna n kɔ la-kɔ tɔyɔlɔ, kɔ tɔɔalɔɔ kɔ wɛɛ mɛɛtɛlɛnaa nunŋwa na nɔle na naanŋwa (150) na kɔ wɔɔ kɛ mɛɛtɛlɛnaa hiu na kakpasɪ na kɔ kɔɔkɔlvɔmɔɔ kɛ mɛɛtɛlɛnaa naanŋwa na kakpasɪ. ¹⁶ Na ɪ tɔlv-kɔyɔ pɔtɔtɛ kɛ mɔpiɪɔ naalɛ kɛ lɔpɔtv luyv tɛɛ na nɔnɔyɔ kɛ kɔ kɔɔkɔɔ taa. Na ɪ la-kɔyɔ atɛ na ɪsɔ kutulɔv kɛ tooso. ¹⁷ ɪlɛna mɔmɔ yɛle na lɔm sɔsɔɔm watɪ tetv tɔɔ, na mɔ kɔ pɔ tɛna mɔpɪ pɔ feesiɔ tɔ. Tetv tɔɔ nyɛm tɛna kɔ sɛna. ¹⁸ Ama mɔ na nyɔ tu pɛɛlɪ nɔyɔ sɪ maa waasi-ɪ. Na nyana nyɔ alv na nyɔ pɔyalaa na nyɔ poolaa ɪ kɔ sɔv kɔ taa. ¹⁹⁻²⁰ Na ɪ lɛsɪ wontu tɛna taa kɛ apalv na alv, na sumasɪ taa kɛ mɔv na atɛ nyamanyamanaa taa kɛ mɔv tɔtɔ, na tɔ sɔv nyɔ kɪɔ kɛ atakaa pɔɔlvɔv taa na pɔ ya tɔ piitɪm. ²¹ Kɔpɔɔ tɔyɔnasɪ nsi nsi mɔ na wontunaa mɛ ɪ kɔ tɔkɪ tɔ. ²² Mɔv ɪnɔyɔ Nowee tɔɔna na ɪ lɔ pɔ tɛna mɔpɪ ɪsɔ tɔ-ɪ tɔ.

7

Nowee sɔv atakaa pɔɔlvɔv taa

¹ Mɔrɔyɔ Tacaa tɔm Nowee sɪ: Nyana nyɔ tɔyɔɔa tɛna ɪ sɔv atakaa pɔɔlvɔv taa. Mɔpɪ tɔ, nyɔ tike kɛ ma nawa wei ɪ nukɛna-m tɔyɔ yɛlaa pɔnɛ pɔ hɛkɔ. ² Lɛsɪ wontu nti pɔ pɔsɔyɔ pɔ lɔ kɔtɔɔa tɔyɔ apalv na alv kɛ tɔm naatosompɔɔlaya. ɪlɛna ɪ lɛsɪ nti tɔ fɛɪ kɔtɔɔa lapɛnɔv tɔyɔ apalv na alv tike. ³ Na ɪ lɛsɪ sumasɪ taa

⁴ 6:14 atakaa pɔɔlvɔv sɔsɔɔv: Tɔ tɔ caa sɪ tɔ tɛlɛsɪ sɪ kɔpɔlvɔv mɔpɪ tɔ, pɔ tɔyɔ Nowee caa sɪ ɪ na ɪ samaa pɔ sɔv na pɔ tɛsɪ lɔm.

ké apalu na alu ké tòm naatosompɔɔɔlaya, na hí waasi si piitim na si taa te tetu tɔɔ.
⁴ Pə taɣa pɔlv tɔɔ, pə kaasa wee naatosompɔɔɔlaya ké na má yele na teu nu ilim
 na ahoó ké kuyeyɛɛ nule tɛcu, na lum kpiisi yɔlaa na wontu tɛna. ⁵ Ilena Nowee
 la pə tɛna isu Tacaa heela-i tɔ.

Lum sɔsɔɔm watuyv

⁶ Pənaɣa ŋka lum waasa tetu tɔ Nowee wɛna isu pusi nasɔtosɔ (600). ⁷ Ilena í na
 í alu na í pɔyalaa na í pɔɔlaa pá sɔv atakaa pɔɔɔlvɔv taa na pá fiti lum kówáásɛm
 mpi. ⁸ Ḿpɔ́yɔ́ wontu nti pa pəsəxi pá lá kɔtaɣa tɔ na nti tɛ fɛi kɔtaɣa lapənav tɔ na
 sumasi na aɛ nyamanyamanaa tɛna ⁹ sɔv atakaa pɔɔɔlvɔv taa ké apalu na alu isu
 Tacaa ka heeluyv Nowee tɔ. ¹⁰ Kuyeyɛɛ naatosompɔɔɔlaya tɛewa ilena lum watu
 tetu tɛna.

¹¹⁻¹² Nowee lɔlvɔv pənaɣa nasɔtosɔ nyəɲka isɔtv naale nyəɲ kuyeyɛɛ naanɔwa
 na naatosompɔɔɔlaya nyəɲku wule ke teu anaam nɔɔɔlv í pəla ilim na ahoó,
 haləna kuyeyɛɛ nule tɛcu. Pə ɔaɣa ké isu isɔtvɔvɔv yawa na aɛ seɛlaa náá tɔl
 isu pɔɔɔɔ sɔsɔɔɔ. ¹³ Kuyaku ŋku kv maɣamaɣa ke Nowee na í alu na í pɔyalaa
 Sem na Kam na Yefɛtɛ na í pɔɔlaa tooso pa sɔv atakaa pɔɔɔlvɔv. ¹⁴ Pá na
 wontu tɛnaɣa piitim piitim. Pə kraɣav tɔla, na taale wontu, na sumasi, na aɛ
 nyamanyamanaa tɛna. ¹⁵⁻¹⁶ Ḿpɔ́yɔ́ wontu tɛna súb atakaa pɔɔɔlvɔv taa ké apalu
 na alu isu Iso ka heeluyv Nowee tɔ. Ilena Tacaa tɛki pa tɔɔ.

¹⁷ Kuyeyɛɛ nule tɛcu ké teu nuwa, ilena lum kra na pə keli atakaa pɔɔɔlvɔv, na
 pə kraasi-kuyv isɔta. ¹⁸ Lum tɔɔwa sɔsɔm na pə sú tetu tɔɔ na atakaa pɔɔɔlvɔv
 náá wɛ pə tɔ tɔhvɛɛ. ¹⁹ Pə tɔɲna suɣu na pə puki haləna pə waasi pɔɔɔɔ sɔsɔɔɔ
 un í tɛna ke antulinya tɛna taa. ²⁰ Lum kraawa na pə tɛe pɔɔɔɔ ke kvɲkvlmɛɲ ke
 mɛɛtəlɛnaa kakpasi. ²¹⁻²² Antulinya taa weesuyv nyəm tɛna səpəna, pə kraɣav
 yəlaa na wontunaa tɔ. ²³ Ḿpɔ́yɔ́ Tacaa kpiisa weesuyv nyəm tɛnaɣa tetu tɔɔ.
 Nowee na í nyɛma mpa paa wɛ atakaa pɔɔɔlvɔv taa tɔ pa tike ke pə yelaa.

Lum kówáásɛm nyɔɔv

²⁴ Ḿpɔ́yɔ́ lum suwa tetu tɔɔ ké kuyeyɛɛ nuɔɔwa na nule na naanɔwa (150) tɛcu.

8

¹ Iso tá sɔɔ Nowee na wontunaa mpa paa wɛ í kiɲ ke atakaa pɔɔɔlvɔv taa tɔ
 pa tɔɔ. Ilena í yele na heelim má na lum nyɔɔ. ² Na aɛ seɛlaa tɛki na isɔtvɔvɔv
 nyala na teu fɛe kv ta tasa nuv. ³ Ilena lum nyɔɔ tetu tɔɔ. Kuyeyɛɛ nuɔɔwa na nule
 na naanɔwa (150) taa ké lum caala pasuyv. ⁴ Ḿpɔ́yɔ́ atakaa pɔɔɔlvɔv pɔlaa na kú
 ɔaɣa Alalaa pɔvɔv nyɔvɔv taa ké isɔtv naatosompɔɔɔlaya nyəɲ kuyeyɛɛ naanɔwa na
 naatosompɔɔɔlaya nyəɲku wule. ⁵ Na lum pasəxi mpv, haləna isɔtv naanɔwa
 nyəɲ kuyaku kancaalaya nyəɲku wule nte pə nyu pɔɔɔɔ nyɔɔɔ tɔ.

⁶ Kuyeyɛɛ nule tɛewa ilena Nowee tɔl atakaa pɔɔɔlvɔv pətote ⁷ na í ləsi
 katəkatvɔv na kú ɔɔki isɔtaa ké yem, haləna lum nyɔɔ tetu tɔɔ. ⁸ Ilena í ləsi
 alukuku si í naa si lum pasa tetu tɔɔ yáa isəna. ⁹ Ama alukuku lanja timpí í tu
 sopi sopuyv maɣamaɣa tɔ, ilena í mələna Nowee tɔɔ. Mpi tɔ, lum ká waasa tetu
 tɛna tɔɔ ké. Na Nowee siisi na í kra alukuku na í mələna-i í kiɲ. ¹⁰ Nowee tasa
 taɲvɔv tɔtɔɔv kuyeyɛɛ naatosompɔɔɔlaya ilena í ləsi alukuku ke tòm naale nyəm.
¹¹ Taaɲaya taanaa ilena í lə í mələna Nowee tɔɔ na tɔvɔv hatv kvneyɛtɔv tɔvna í
 nɔɔv. Tɛnaɣale Nowee ɛkɛnaa si lum pasa tetu tɔɔ. ¹² Nowee tasa taɲvɔv ke
 kuyeyɛɛ naatosompɔɔɔlaya tɔtɔ, ilena í tasa alukuku ke ləsvɔv ke tòm tooso nyəm.
 Ama alukuku ta tasa məlvɔv.

13 Pənaɣa nasətoso na kulɔmɣa nyəŋka isətu kancaalaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku ke lum nyəɔwa tetu tɔ. Nowee kɔla atakaa pəɣɔlvɔ ləpɔtu ɔlɛna í ná sɪ tetu wɔlaa. 14 Isətu naale nyəŋ kuyaku hiu wule ke tetu tɔ wɔlaa tɔwayawaya.

15 Mpuvɔle Isə tɔma Nowee sɪ: 16 Nyana nyá alɔ na nyá pəyalaa na nyá poolaa í lu atakaa pəɣɔlvɔ taa. 17 Na ñ kpenna wontunaa nti tɔ tɔna. Pə krayav tɔla na sumasi na ate nyamanyamanaa tɔna tɔ, tɔ lɔlɔ na tɔ huki na tɔ yá tetu tɔ. 18-19 ɔlɛna Nowee-wɛ na wontu tɔna pá lu atakaa pəɣɔlvɔ taa.

20 Mpuvɔy Nowee ŋmá Taca ke kɔtaya tɔlate, ɔlɛna í ləsi wontu tɔna nti tɔ muna kɔtaya lapɔ tɔ na sumasi nsi sɪ muna kɔtaya lapɔ tɔ sɪ tɔna sɪ taa kɛ kulɔm kulɔm isu tɔ piitimnaa wɛ tɔ na í lɔ Taca ke kɔtaya ŋka kəkɔ lusa ka tɔna tɔ. 21 Taca nu kɔtaya ŋke ka sɔsɔŋ na í lanɔle hɛɛ na í tɔ sɪ: Ma kaa tasa tetu ke mpusi tɔŋsɔvɔ ke yɔlv isayatu tɔ isu maa lapɔ tɔ, na ma kaa tasa weesuyɔ nyəm tɔnaɣa wakəlvɔ. Mpi tɔ, yɔlv ləmayasəle kɛ isayale ke hatoo í hɔv tɛ kɛ.

22 Tuutu na kɔmtɔ, watu na hanɣa, lɔŋle na yoluma, ilim na ahoo pə kaa ye le lapɔ haləna antulinya polo na í kulɔ.

9

Nowee na Isə pa nɔɣo pɛlvɔv

1 Mpuvɔy Isə koola Nowee na í piya ke kɔpantu sɪ: I lɔlɔ na í huki na í sú tetu. 2 Ma tɔ mə niŋ taa kɛ wontunaa tɔnaɣa, paa ate nyəntɔ, na sumasi, na tiina, na ate nyamanyamanaa. Pə tɔ kɛ wontu nti tu wɛɛna mə sɔɣntɔ ke sɔsɔm. 3 I pəsəyi na í tɔɣo wontunaa mpe isu í təkɔvɔ konyɔnyɔm tɔ. 4 Ama kulɔmtɔ kɛ sɪ ye í caa kpəntɛ ke tɔɣv, í lɛntɔ na caləm lu na pəcɔ. Mpi tɔ, caləm taa kɛ weesuyɔ wɛɛ. 5 Ye wei í kɔwa yɔlv, maa lɛtɔ pɔntɔ, paa yɔlv paa wontuyɔ.

6 Ye nɔɣɔlv kɔwa í tɔɣntəle, yɔlv tɔtɔ ká kɔna pɔntɔ.

Mpi tɔ, Isə ŋmá yɔlv kɛ isu í mayamaya í wɛɛ tɔ.

7 Mɛ mi lɔlɔ na í huki na í yá tetu tɔna taa.

8 Mpuvɔy Isə tasa Nowee na í pəyalaa ke heeluyɔ sɪ: 9 Má na-mɛ tu pɛli nɔɣo na ká wɛɛ mpv haləna mə lɔlvɔv nyəma ke mə waali. 10 Na pə kpenna wontu tɔna nti tɔ lí atakaa pəɣɔlvɔ taa tɔ. 11 Ma sukɔ ma nɔɣo sɪ ma kaa tasa weesuyɔ nyəm kpiisuyɔ ke tetu tɔ na lum. Pəcɔ lum kówáásəm mpi pə kaa tasa kɔntɛ na pə wakəli tetu. 12-13 ɔlɛna Isə tasa sɪ: Ma tɔyi kaɣalɔ na í hɔlɔyi tam tɔ kɛ nɔɣo ŋka má na-mɛ na weesuyɔ nyəm tɔna na mə waali lɔlvɔv nyəma tɔ pɛlaa tɔ. 14 Má kɔma na má kpeyla ŋmɔntɔ ke isəta, kaɣalɔ ka kaɣa kɛ, 15 ɔlɛna pə tɔsɪ-m nɔɣo ŋka ma su mə na weesuyɔ nyəm tɔna sɪ lum kówáásəm mpi pə kaa tasa kɔntɛ na pə kpiisi weesuyɔ nyəm. 16 Isəntɔvɔv taa kɛ kaɣalɔ ká kaɣa, na má nyəna-í lɛ pə tɔsɪ-m nɔɣo ŋka ma su weesuyɔ nyəm tɔna tɔ. 17 Mpi pə hɔlɔyi nɔɣo ŋka ma si-wɔ tɔyale.

Nowee na í pəyalaa pa tɔm

18 Nowee na í pəyalaa mpa pa lu atakaa pəɣɔlvɔv taa tɔyale Sem na Kam na Yɛfɛtɛ. Kam ílɛ í lɔlɔna Kanaaŋ. 19 Nowee piya mpe pa piitim hukina antulinya tɔna.

20 Mpuvɔy Nowee nika tetu haləm na í caali lɛsɛŋnaa sɔv. 21 ɔlɛna í nyəɔ pə sɔlvɔm na pə kó-í na í wəɣsɪ í wontu na pə ye le-í tapakpetɛ ke cokəle taa. 22 Mpuvɔle Kanaaŋ caa Kam nawa í caa tapakpetɛ, na í nyəni, ɔlɛna í polo na í tayasɪ í taalɔnaa ke awali. 23 Ntɛna Sem na Yɛfɛtɛ pá kraya krai na pá hɔɣɔl-í na pá tɔna waali

waali na pá takí pa caa. Ite pa ta na i tapakpete. Mpi tó, waali waali ké pa tòmnaa.

²⁴ Nowee sulóm kóma na pé cé i isentó na í nu nti i pəyalw səkpele nyəŋ Kam lapa tó. ²⁵ Ilena í tó si:

Mpusi í təŋ Kam pəyalw Kanaaŋ
na pé lapi-í i taalvnaa yom təkpara.

²⁶ Ma sama Sem Iso Tacaá.

Pó la Kanaaŋ ké Sem-we pa yom.

²⁷ Iso í waləsi Yefete təhikile,
na í caŋa Sem té,

na pé lá Kanaaŋ ké pa yom.

²⁸ Pusi ŋmɔnɔv na nunɔwa na nule na naanɔwa (350) ké Nowee tasa təŋv ké lum waasvɔv waali. ²⁹ I pusi təna yoosa nasənaasa na nunɔwa na nule na naanɔwa (950) lena í sí.

10

Nowee pəyalaa lɔlvɔv nyəma

¹ Nowee piya Sem na Kam na Yefete pa lula piya mpaŋa lum waasvɔv waali tó pa həla ntó.

² Yefete ílé í piya ntó. Komεε, na Makəki, na Matayi, na Yafan, na Tupaali, na Meseki, na Tilaa. ³ Komεε ílé í piya nté Asəkənaasi, na Lifa, na Tokaama. ⁴ Yafan piya nté, Iliisa, na Taasi, na Kitim, na Lutanim. ⁵ Mpe iní pa hukina tetv nti lum cənaa tó tə taa isu tə naakvɔv-we na paa wei na i nsəmle na i lɔlvɔv tó.

⁶ Kam ílé í piya nté Kusi, na Misilayim, na Puti na Kanaaŋ. ⁷ Kusi piya nté Sepa, na Hafila, na Sapəta, na Lakəma, na Sapəteka. Lakəma piya nté, Sapa, na Tetan. ⁸ Kusi lələna tətəŋv Nimloti, iní i caaləna tetvnaa ké təŋv. ⁹ Tacaá sən-í ké na í pəsi yellaa taa yellv. Pə tó ké pa tukaŋa ituule ké waatv iní si: Tacaá í yele na í pəsi yellaa taa yellv isu Nimloti. ¹⁰ Acalεε wena a tó Nimloti təŋv kawulaya təŋle Papεel, na Ilekí, na Akatí, na Kaləne ké Papiloni tetv taa. ¹¹ Tetv nti tə taa ké i luwa na í polo Asilii na í ŋmá Ninifi, na Lehopoti-Hiili, na Kela, ¹² na Lesaŋ ké Ninifi na Kela icate səsəle pa həkə.

¹³ Misilayim ná lələna nteŋe Lutí nyəma, na Anem nyəma, na Lehapi nyəma, na Nafutu nyəma, ¹⁴ na Patələsi nyəma, na Kasulu nyəma, na Kafətəw nyəma. Tənaŋa Filiisi nyəma ná luwa.

¹⁵ Kanaaŋ ílé í kancaalaya pəŋaŋa nté Sitəŋ na naale nyəŋ nté Hətí, ¹⁶ na i lɔlvɔv nyəma tətəŋle Yepusi nyəma, na Amolii nyəma, na Kilikasí nyəma, ¹⁷ na Hifi nyəma, na Aləki nyəma na Sini nyəma, ¹⁸ na Aləfatí nyəma, na Semalii nyəma, na Hamatí nyəma. Pə waali ké Kanaaŋ lɔlvɔv nyəma ná yawa. ¹⁹ Na pa tetv toosi nté pə kpaŋv Sitəŋ ké Keelaa kəŋkəŋ taa na pé polo Sətm na Kəməw na Atəma na Sepoyim haləna Lesa. ²⁰ Kam iní i piya nté, na pé kεεsəna isu pa lɔlvɔv na pa nsəma na pa tetv na pa piitimnaa.

²¹ Yefete pa taalv Sem ílé i lula piya tótə na kulóm inəŋəle Ipeε na i lɔlvɔv nyəma caa. ²² I piya mpeŋele Ilam, na Asuu, na Aləpasatí, na Luti, na Alam. ²³ Alam ílé í piya nte, Usi, na Huuli, na Kεteε, na Maci. ²⁴ Aləpasatí ná lula Sela na ílé i lɔlvɔv Ipeε. ²⁵ Ipeε ná lula piya naaleŋe, kancaalaya nyəŋka həte nté Pelekí, ŋav ké pa yaa mpv na pa té taa. Mpi tó, waatv inəŋi antulinya piitimnaa yawa. Ílé í neu həte nté Yəkətəŋ. ²⁶ Yəkətəŋ ná lələna Aləmotatí, na Selefí, na Hasamafeti, na Yela, ²⁷ na Hatolam, na Wusaali, na Tikəla, ²⁸ na Opalí, na Apimayeli, na Sapa, ²⁹ na Ofii, na Hafila, na Yopari. Yəkətəŋ piya nté pa tənəŋa mpv. ³⁰ Pa təcayale nté pé

kraxaw Mesa na pulasi hoɣɔlvɔy nku pa yaa si Sefaa tɔ na ilim tɔlule tɔɔ. ³¹ Sem unɪ ɪ piya ntɛ na pɔ keesana pa lɔlvɔ na pa nsɔma na pa tetu na pa piitimnaa.

³² Nowee piya lɔlvɔ ntɛ na pɔ keesana pa lɔlvɔ loosi, na pa piitim na mpe unɪ pa taa kɛ piitimnaa luwa na pa yɔ antulinya taa kɛ lom waasvɔy waali.

11

Papeeli ate na isɔ kutuluyɔ anaam ηmav

¹ Waatu unɪ ɪ taa yɔlaa tɔna yɔɣɔtaɣa nsɔmlɛ kɔlvmtɛ. ² Ilena pɔ lu ilim tɔlule tɔɔ na pɔ tala Pabiloni tetekɛle sɔsɔle taa na pɔ siki tɔna. ³ Mpuvɔle pa heela tɔma si: I kɔɔ na tɔ loo pilikinaa na tɔ wɔ-wɛyɛ kɔkɔ. Ilena pɔ lana pilikinaa ke pɛɛ lonte na pɔ lana kaaloo kɛ somtu lonte. ⁴ Na pɔ tasa yɔɣɔtvɔy si: I kɔɔ na tɔ ηmá ate na isɔ kutuluyɔ anaam na kɔ yoosina isɔtɔnvɔy na tɔ hɛte yaa. Iɛ tɔ kaa tasa yav ke yem kɛ tetu tɔna taa.

⁵ Mpuvɔle Tacaa tiɪwa si ɪ naaki ɪcate na ate na isɔ kutuluyɔ nku yɔlaa piya ηmawa tɔ. ⁶ Ilena Tacaa tɔ si: I nawa, pa tɔna isɛntɔ pa kɛ yɔlaa kɔlvmaa kɛ, na pa kaa nsɔmlɛ kɔlvmtɛ. Pa caalvɔy isɛntɔ tɔ pulvɔv kaa kayati-wɛyɛ mpi paa hɔkɔ si pa laki tɔ pɔ taa. ⁷ Iɛ maa tii na ma liyiti pa nsɔmlɛ na pɔ taa nukɪ tɔma kɔyɔɣɔtvɔ. ⁸ Ntɛna Tacaa yasi-wɛyɛ antulinya tɔna taa na pɔ yeɛ pa ɪcate ηmav. ⁹ Mpu pɔ yelina na pɔ ha ɪcate nteyɛ hɛte si Papeeli. Mpi tɔ, tɔnaya Tacaa liyita yɔlaa nsɔmlɛ, na ɪ yasi-wɛyɛ antulinya tɔna taa.

Sem lɔlvɔy nyɔma

¹⁰ Sem lɔlvɔy nyɔma hɛla ntɔ cɛnɛ. I lɔlvɔy pusi nuɔvwa (100) nyɔnka taa, lom waasvɔy waali pɔnaya naale nyɔnka taa kɛ ɪ lɔla Alɔpasati. ¹¹ Alɔpasati lɔlvɔy waali ɪ tɔyɔ pusi nasɔle na nuɔvwa (500) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹² Alɔpasati pusi lapa hiu na naanvwa na kakpasɪ ulɛna ɪ lɔli Sela. ¹³ Sela lɔlvɔy waali ɪ tɔyɔ pusi nasɔle na tooso (403) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹⁴ Sela pusi lapa hiu na naanvwa ulɛna ɪ lɔli Iɔɛɛ. ¹⁵ Iɔɛɛ lɔlvɔy waali ɪ tɔyɔ pusi nasɔle na tooso (403) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹⁶ Iɔɛɛ pusi lapa hiu na naanvwa na liyiti ulɛna ɪ lɔli Peleki. ¹⁷ Peleki lɔlvɔy waali Iɔɛɛ tɔyɔ pusi nasɔle na hiu na naanvwa (430) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

¹⁸ Peleki pusi lapa hiu na naanvwa kɛ ulɛna ɪ lɔli Leu. ¹⁹ Leu lɔlvɔy waali ɪ tɔyɔ pusi pɔɣɔlayafɛi ηmɔnvɔy na naanvwa (209) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²⁰ Leu pusi lapa hiu na naanvwa na naale kɛ ulɛna ɪ lɔli Selu. ²¹ Selu lɔlvɔy waali Leu tɔyɔ pusi ηmɔnvɔy na naatosompɔɣɔlaya (207) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²² Selu pusi lapa hiu na naanvwa ulɛna ɪ lɔli Nahoo. ²³ Nahoo lɔlvɔy waali ɪ tɔyɔ pusi ηmɔnvɔy (200) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²⁴ Nahoo pusi lapa pɔɣɔlayafɛi hiu na naanvwa kɛ ulɛna ɪ lɔli Tela. ²⁵ Tela lɔlvɔy waali Nahoo tɔyɔ pusi pɔɣɔlayafɛi nuɔvwa na hiu (119) na si taa kɛ ɪ tasa apalvɔpiya na alvɔpiya ke lɔlvɔy.

²⁶ Tela pusi lapa nuɔvwa na naanvwa kɛ ulɛna ɪ lɔli Apɔlam na Nahoo na Halanɔ.

²⁷ Tela lɔlvɔy nyɔma hɛla ntɔ cɛnɛ. I lɔla Apɔlam, na Nahoo, na Halanɔ. Iɛna Halanɔ náá lɔli Lɔɔti. ²⁸ Ama Halanɔ ná sɔpa Uu ɪcate taa timpɪ pa lɔla-ɪ tɔyɔ

Papiloni tetv taa na ɪ caa Tela ta sɛta. ²⁹ ɪlena Apɛlam nɔ́a kɔɔɔ Salai, na Nahoo nɔ́a kɔɔɔ Isika caa Halan ɔɔelɔ Milika. ³⁰ Salai ɪlé í ka ké kaalɔɔɔɔ ké ɪ fei ɔɔɔɔɔɔ.

³¹ Mɔ́ɔ́ɔ́ Tela kɔɔɔɔ ɪ ɔɔɔɔɔ Apɛlam na ɪ saali Lɔɔti na ɪ poolu Salai na pá lu Uu ké Papiloni sɪ pa puki Kanaan tetv taa. Pa tala Halan ɪcate taa ɪlena pá caya tɛna. ³² Tela pusi tɛna yoosa ɪmɔɔɔɔɔ na kakpasɪ (205) ɪlena í sí tɛna.

APĒLAHAM TŌM

12

Apɛlam luw ké ɪ tetv taa

¹ Mɔ́ɔ́ɔ́ kɔɔɔɔ nakɔɔɔ Tacaɔ heela Apɛlam sɪ: Lu nyá tetv taa ké nyá nyáɔma heku ké nyá caa tɔɔɔɔ taa, na ɪ polo tetv nti maa hɔɔɔɔ-ɪ tɔ tɔ taa. ² Maa yeke na nyá piitim la sɔsɔɔɔ na má kooli-ɪ kɔɔɔɔɔ, na nyá hɛte yaa, na ɪ pɛsɪ kɔɔɔɔɔ tiiɔɔɔ. ³ Maa kooli kɔɔɔɔɔ ké nyá kɔɔɔɔɔ koolaa na ma sɔki mpusi ké mpa pɛle paa sɔki-ɪ mpusi tɔ. Nyá tɔɔ ké atɛ piitimnaa ká hiki nyɔɔɔɔɔ na pɔ kooli-wɛɔɔ koolɛ kɔɔɔɔ.

⁴⁻⁵ Mɔ́ɔ́ɔ́ɔɔ Apɛlam kɔɔɔɔ ɪ alu Salai na ɪ taalɔ ɔɔɔɔɔ Lɔɔti na ɪ wɛnɔɔ tɛna na ɪ tɛmlɛ nyáɔma mpa ɪ hika Halan tɔ na í lu tɛna ɪsu Tacaɔ ka heeluyɔɔ-ɪ tɔ na í tɛɛ Kanaan tetv taa.

Apɛlam pola Kanaan na Icipiti pɔ tetvnaa taa

Waatu ɪni ɪ pusi ka we nutoso na naanɔɔɔ na kakpasɪ. ɪ tapa tetv nti ɪlena ⁶ í faɔa tɔ taa na í polo Molee tuɪ sɔsɔɔɔ tɛɛ ké timpi pa yaa sɪ Sikem tɔ. Waatu ɪni Kanaan nyáɔma ká wɛnna hɔɔɔɔɔɔ ɪku ku taa.

ISEYELI NYEMA LIIU TOM TAKELAYA Kutubtu

Takelaya kanε ka hεte hulεyεna isεna Iso lεsa ι yεlaa ke Icipiti yomle taa tε. Toma sεsεna ke ι lεsεna-we, n a ι lα kεkεlε nyεmnaa na piti tεma. Mprυg ι tana-weye tetu kupantu taa. Halεna ι cela ι yεlv Moisi ke kusεsutu ke naanwa kε wεlaga tetu taa. Si pα tki-ti na pε hlv si pa sεla pa caa Iso wei ι lεsa-weye yomle taa tε.

Isεna pa faya Luw takelaya tε:

Iso kpawa Moisi ke Iseyeli nyεma tiikilu, na Icipiti nyεma yelevε si pα tee, titite 1:1-15:21

Iseyeli nyεma tapa wεlaga tetu taa, Iso kentuyu ke pa tεε, titite 15:22-18:27

Iso na ι yεlaa Iseyeli nyεma pa nεgε pεlvυv ke Holεrv wεlaga tetu taa, na kusεsutu naanwa, titite 19-24

Iso hεla Moisi ke cokεle sikuyu, titite 25-31

Iseyeli nyεma luuyu ke naule na Iso pαnα, titite 32-34

Iso cayale ke cokεle taa, titite 35-40

ISO LSEYI ISEYELI NYEMA KE ICIPITI TETU TAA

Iseyeli nyεma yomle tεgεv ke Icipiti

¹ Yakεrv wei pa cuyusa si Iseyeli tε, ι na ι pεyalaa mpa pa pola Icipiti ke cayalv tε, pa lvlv loosi na pa hεla ntε. ² Luvεv, na Simiyεv, na Lefii, na Yuta, na ³ Isakaa, na Sapulεv, na Pεncameε, ⁴ na Tav, na Nεfεtali, na Kati, na Asev. ⁵ Yakεrv pεyalaa na ι saalεnaa mpe pa tεna paa we yvlunyεv nutoso na naanwa (70) kε. Iε ι pεyalv lelv Yosεfv nα laala-weye Icipiti ke pote. ⁶ Pε waalv kε Yosεfv na ι taalεnaa mpa paa pola Icipiti tε pa sεpa pa tεna. ⁷ Paa na mrv Iseyeli nyεma mpe pa hukε teu tεyomyom na pα sυ tetu na pa tvv fεna saala.

⁸ Mprυg wulav kεfalv nεgεlv nα tεgε kawulaya. Ama ilε ι ta nyι Yosεfv. ⁹ Ntεna ι koti ι yεlaa na ι tε-we si: I nyεni, Iseyeli nyεma kεla-tvυv samaa na tvv, pa wεtvυv asola kε. ¹⁰ Mrv tε, pε weε si tε pεεki yaasi wei tv pasεna-we tε. Pε taa kεε na pε yoosi tα na tα kolontunaa na mpe pα sεεna pa tεε na pα kεli-tv. Iεna pα sε na pα tee.

¹¹ Tεnayale Icipiti nyεma tvwa Iseyeli nyεma ke yomle tεma wahala nyεna. Na pα kpa a fεvllaa na pεle pα tvυv-weye-ye. Halι Iseyeli nyεma mpe pa ηmana acalε wεna pa yaa si Pitom na Lamsev tε. Tεnaya Icipiti wulav^a suki ι wontu. ¹² Paa na pa tεma anεgi mrv tε, pa tvvna hukuyu kε na pα suyi tetu. Iεna Icipiti nyεma tεε nαα svkεna-weye sεsεm. ¹³⁻¹⁴ Mprυg pa tv-weye yomle tεma. Iεna pεle pα lv pa tεyi luyv. Mpi tε, cvυv ke pa casaya na pα ηmaaki pilikinaa, na pα lakι tawa tεma tεna. Pa tvkaya-weye-yeve mprυg na mvsvv.

Icipiti wulav kvυv ke Iseyeli nyεma piya

^a 1:11 Icipiti wulav: Pa yaakvυv si Icipiti wulav tε pε taya hεte. Pε hvweε ntε si Icipiti wulav na pεle pa tvv taa. Pε tεε kε pε weε si tα tε si wulav yaa Icipiti wulav.

¹⁵ Hepəla nyəma ka wena alaa lələsəlaa ke naaleye. Pa yaa ləlu si Sifəla na ləlu si Puwa. Mpuyle Icipiti wulaw yaa-we na í heeli-we si: ¹⁶ I fenjiyi Hepəla alaa təlləle na í kuvi apaluviya ke saav taa ké kpakpa. Ama í yeki aluviya.

¹⁷ Lələsəlaa mpe pəle pa nyəyayana Iso. Uena pá kisi wulaw təm nti. Ue pa ta ku apaluviya. ¹⁸ Tənyale wulaw yaa-we na í pəəsi-we si: Pepe tō ké u kuvi apaluviya mpe? ¹⁹ Ntəna lələsəlaa mpe si: Hepəla alaa fayana Icipiti nyəma ke yoo. Pa apalətu we səyəntu. Pa lələxi pa piya ké na pəcō taa taki.

²⁰⁻²¹ Mpuyo Iso koola lələsəlaa mpeye kupantu, na í lá na pa piitim tayali. Mpi tō, pa nyəyayana-i tō pə tō. Uena Iseyele nyəma náá hukiyi na pá nyəəki toŋ.

²² Mpuyo Icipiti wulaw tōwa Icipiti nyəma təna si: Ye Hepəla alə ləla apaluviyaya í təŋsi-keye Nili pəyō lum. Ama í yeki aluviya.

2

Moisi ləlvyn na í pəcaatu

¹ Mpuyo Lefii tō nəyōlv í kraya Lefii alə nəyōlv. ² Uena alə uní í lá teu na í ləli apaluviyaya. Ka lapə-i teu ke səsəm. Uena í maŋasi-keye ŋmesuŋu ke isətənaa tooso. ³ I nawa si í kaa pəsi na í ŋmesi-ke, uena í caa kowusaya na í taa-keye kaaloo, na tūyū nakvli ku cələm si lum í taa sū. Mpuyo í husa pəyaya ke pə taa na í pona kowusaya ŋke na í su pəyō taa, ké kuteŋ luyū tee, ké səsəncaasi taa. ⁴ Na pəyaya ŋke ka kəyō səŋa tādələm tō si í naaki mpi í neu ká tēna tō.

⁵ Pə pamna Icipiti wulaw pəelō tii lum sō, na í taapalaa su-i na pəle pá máləxi kuteŋ. Ue Icipiti wulaw pəelō loosa kowusaya nté səsəncaasi tee ké lum taa. Uena í tili í yomaa taa ləlu si í polo í kraya. ⁶ I kulaa ué í maŋana apaluviyaya nté na ká wiiki. Ka təm lapə-i pəcətəle uena í pəsəna si: Cəne uní, Hepəla nyəma pəyaya ké.

⁷ Ka kəyō ka səŋa təna, tənaya í nəyō təkran si: N caa si má polo má pəeki-ŋ Hepəla alə wei í ká musəsi-ké tō? ⁸ Ntəna pəelō uní í cō si: Polo.

Kəyō teeWa uena í kəna aħuləm uní í too kəlvlv. ⁹ Mpuyo Icipiti wulaw pəelō tōma alə uní si: Kraya pəyaya kanə na ŋ musəsi-m- ke, maa feli-ŋ.

Uena toto kraya-ke na í tō-ke.

¹⁰ Pəyaya kōma na ká cé hətə uena ka too pona-ke na í cələ-keye Icipiti wulaw pəelō na ká caya í kiŋ isu ka too kəlvlv. Ntəna ílé í ha-keye hətə si, Moisi. Lum apalə ke pa yaa mpv na pa té taa. Mpi tō, lum taa ké í ləsa-i.

Moisi sewa na í pote ke Matiyaj tetv taa

¹¹ Moisi lapə səsō uena kuyaku nakvli í polo si í naaki í nyəma Hepəla nyəma. Na í nawa tətəyō wahala təma wena Icipiti nyəma təkaya-we tō. Haləna í ná tətəyō Icipiti tō nəyōlv í kuvi Hepəla tō. ¹² I caa ise ke í taa na í waali í ta na nəyōlv, uena í kó Icipiti tō na í ŋmesi-i kanyəŋa tee. ¹³ Tev fema na í məli, uena í maŋana Hepəla nyəma na pá makí təmaŋa pa taa pa tike. U lola-we uena í pəəsi musəŋtu si: Pepe tō ké n lakí nyá tətə ke nyəməŋ ke mpv? ¹⁴ Mpuyle ílé í pəsəna-i si: Awe kpa-ŋ tá wulaw yaa tá təm huəlv ye? N caa si n ku-m isu n kuvi Icipiti tō tō ye?

Moisi cəkənaa si yələa nyəmá-ti uena səyəntu kpa-i. ¹⁵ Icipiti wulaw maŋamaya ná nu mpv na ílé í təŋna pəkəyū si í ləsəxi í luyū tee. Ntəna Moisi sū nyutu na í polo Matiyaj tetv taa ké cəsəyū. U tala təna uena í caya ləkō nəyōlv í nəyō.

¹⁶ Kətulv nəyōlv í ka we təna na pá yaaki-i si, Yetulo. U wena pəelaa naatosompəyōlaya. Mpuyo pəelaa mpe pa pola lum luyū si pa suuliyi pələna na

pa caa tōla nyoo. ¹⁷ Pə tasaa ile, tiikilaa napəli pa kəmaɣale na pá təyoni-wε. Moisi ná mpv ulena í seena pεelaa mpe pa tōo, na pa kaləku nyoo. ¹⁸ Pa mēla təyaya ulena pa caa pəosi-wε si: Isənaya pə lapa na saɲa í kəo ləɲ ke mpv? ¹⁹ Ntəna pá cə-i si: Icipiti tɔ nyəɔlv ɪ waasəna-tv. Haləna í lu tá kaləku ke lvm na kó nyoo. ²⁰ Keləna pa caa nəyɔ təkpaɪ si: Na apalv unɪ ɪ wε le? ɪ tá sʊna-tə təyaya suwe? Təv, í polo na í yaa-i na í kəo na tá na-i tə təyɔ.

²¹ Mpvúy Moisi tisaa na í caɣa apalv unɪ ɪ tε. Haləna ilé ɪ ha-i ɪ pεelə Sefola na í lá alv. ²² Alv unɪ ɪ lapa teu, ulena í lɔli apalvpəyaya na ka caa ha-keɣe hətε si Kεesəm. Macəəsaa ké pεle pa yaa mpv na pa tē taa.

Isə lapa Moisi ke Iseyeli nyəma waasvɔ

²³ Mpvúy pə taɲa səsəm, ulena Icipiti wulav sí. Yomle nuwa Iseyeli nyəma ulena pá wiiki na pá tekiyi Isə si í waasi-wε na ilé ɪ nu. ²⁴ Na í təosi nəyɔ ŋka ɪ ka su pa caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpɔ tə ka tōo. ²⁵ Na í nyəni Iseyeli nyəma na í paasəna pa təm.

3

¹ Waatv unɪ tə na Moisi náá təɲna ɪ yəti Matiyaj kətvɔlv Yetulo tōla tiikuɣu. Mpvúy kuyaku nakvli ɪ tiikaa na í tala Isə puyv ŋku pa yaa si Holεpɔ təyɔ wɔlaya tetv waali. ² Təɲaya Tacaa tillu lu ɪ tōo ké tiika kvləpaya ŋka ka mvyi kəko tə ka taa. ɪ paasəna teu, ulena í ná si kəko mvyi yáa. Ama tiika maɣamaɣa u nyaki. ³ Ntəna í tó ɪ taa si ɪ ká kɔtəna teu na í ná piti təm nti si isənaya pə lapa na kəko mvyi tiika na kaa nyaki. ⁴ Isə nawa si ɪ caa kɔtənav, ulena í yaa kəko ŋke ka taa si: Moisi Moisi. Na Moisi cə si: Ma nuwa. ⁵ Mpvuyv Isə tōma-i si: Taa kɔtəna tiika ŋke yoo. Wəyəsɪ nyá ntankpala. Mpi tə, Isə tetv tōo ké n səɲa mpv. ⁶ Maɣale nyá caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpɔ pa Isə.

Səyɔntv kpa Moisi, ulena í takɪ ɪ isentəv si í taa na Isə. ⁷ Ntəna Isə tə si: Ma nawa isəna ma yəlaa təki konyɔɲ ke Icipiti tə. Pəyəle ma nuwa wula nna pa ŋmakəllaa tvyv-wε tə. Ma nyəma pá wa halanaa tōo. ⁸ Pə tōo ké ma tiiva si ma ceki-wεɣe Icipiti nyəma niɲ taa, na má pona-wεɣe tetv kəpantv nti tə walaa na təyənaya na kəpantv təna tōla yem təhə tə tə taa. Kanaaɲ nyəma, na Hiti nyəma, na Amolii nyəma, na Filiisi nyəma, na Hifi nyəma, na Yəpusi nyəma, pa caɣana tə taa. ⁹ Ma nuwa Iseyeli nyəma wula, pəyele ma nawa yaasi wei Icipiti nyəma ŋmakələyənə-wε tə. ¹⁰ Mpɔ tə, ma tiliyi-ɲ Icipiti wulav tē si ɪ n polo na ɲ ləsi ma yəlaa Iseyeli nyəma ke Icipiti taa.

Isə hvlayi ɪ təyi Moisi

¹¹ Mpvuyv Moisi cəwa Isə si: Maɣale awe na halɪ máá puki Icipiti wulav kin si ma ləsəyi Iseyeli nyəma ke Icipiti taa? ¹² Keləna Isə si: Maa wεε nyá waali. Na mpi n ká nyəna si má tiliyina-ɲ təyɔle si, n ká ləsi Iseyeli nyəma ke Icipiti na nyana-wε í kəo na í sεε-m puyv kvne kv tōo cəne. ¹³ Ntəna Moisi si: Pə wε teu, ye ma polaa na má maɣana-wε, na má heeli-wε si pa caanaa Isə tilina-m pa waali. Ie paa pəosi-m nyá hətε, ulena má cə-wε suwe?

¹⁴ Mpvuyv Isə cə-i si: Ma hətε nté Mawetam. Mpɔ tə, ɲ polaa ile n heeli-wε si: Tamwεlv tilina-m mə waali. ¹⁵ Na ɲ cuyusi si: Mə caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpɔ pa Isə Tacaa tilina-m mə waali. Ma hətε nté, haləna antulinnya polo na í kvl. Hətε nteɣe yəlaa ká yaaku-m paa waatv wei. ¹⁶ Təv, polo pəntəta na ɲ kotɪ Iseyeli səsaa na ɲ heeli-wε si: Mə caanaa caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpɔ pa Isə Tacaa lu ma tōo na í heeli-m si ɪ na-mε na ɪ nyəma isəna pa

ημακələγι-με τə. ¹⁷ Na ι τό ι τaa σι ι ləsəγι-μεγε wahala tetu taa cəne na ί pona-μεγε Kanaah nyóma, na Hiti nyóma, na Amolii nyóma, na Filiisi nyóma, na Hifi nyóma, na Yepusi nyóma pa tetu taa, timpi təχonaya na kupantu təna təla yem təhə τə. ¹⁸ Ye pa nu mpv paa mu-təγι. Ilena η kpaγa-we na ί polo ί maγana Icipiti wulav na ί heeli-ι σι Hepəla nyóma tá, tá Išo Tacaa lu tá τə. Mpv τə, ha-tyu mpav na té polo wulaya tetu taa na té lapι-ι kotasι. Pι maγana ισι kuyeeη tooso tənte. ¹⁹ Ma nyómá σι ye pə ta haη wulav ι kaa yele-me na ί tee. ²⁰ Pə τəó ké maa hə Icipiti nyóma ηkpaηη na yaasinaa mpa too pa ta nata τə na halι wulav təχonι-μεγε kətəχonυ na ί tee. ²¹ Halι má yele na Icipiti nyóma la-μεγε kupantu na ί taa lu niη kakpasι. ²² Paa Iseyeli alv wei ι ká sələmi Icipiti alaa mpa pa ké ι asəmaa na ι colə nyóma təχə nyəχətu kupantu wontu, na wula nyəntυ, na wontu kəvsusuutu, na ί τό mə piya τə. Mpvóγυ ί ká svsəna Icipiti nyóma ke kənyəη.

4

Išo húləγι ι tonη ke Moisi

¹ Mpvóγυ Moisi pəssa Išo Tacaa σι: Na ye ισι Iseyeli nyóma ta tūna ma təm na pá kisi-m nunav na pá tə-m σι Tacaa ta lu ma τəó ké tiili se? ² Ntəna Tacaa təmi-ι σι: Pepeye n təka nyá niη taa? Mpvυle σι: Kpátóγυ. ³ Keləna Išo σι: Pəti-kuyə atə. Moisi pəta-kv, iləna kó pəσι tvm. Tənaγa ι ηmaawa təγaγav. ⁴ Mpvóγυ Tacaa heela-ι σι: Siisi na η kpa ι suka taa.

Moisi siisaa na ι kpa tvm unι təcav, iləna tvm taγanι kpátóγυ ke pəsvəv ke ι niη taa. ⁵ Ilena Išo σι: Mpi n ká húləna Iseyeli nyóma σι pa caanaa Apələham na Isaaka na Yakərv pa Išo Tacaa má ma lu nyá τəó təχəle. ⁶ Mpvóγυ Išo tasa Moisi ke heeluγυ σι: Nyəki nyá niη ke nyá lanη taa ké nyá toko tee.

Moisi nyəka ι niη ke mpv na ί kvsι-ι, ilə ι tuta tənυvυ τəó asilima kətəη^a waasa ι niη tənayałe na ί sēewa təhaii. ⁷ Keləna Išo σι: Mələna nyá niη ke nyá lanη taa.

Moisi kəma na ί kvsι ι niη ilə ι mələa kełe təmamam ισι ι ka wəv τə. ⁸ Mpvυle Tacaa təma σι: Ye Iseyeli nyóma ta tuna-η, na η kisi na η la piti təmlə kancadaya nyənte na pá tá mu nyá təm. N lapra naale nyənte təne ισι pa mu-tι. ⁹ Ye pə kpeηna piti təma ane a naale na pá ká nyυvυ na pá kisiγι nyá təm na paa nukəna-η, ilə η cosi Nili pəχə lvm na η pəli-wəγι tetu τə na pə pəσι caləm.

Išo kpawa Aləη ke Moisi waali tv

¹⁰ Mpvóγυ Moisi σι: Pə kaa la, ma ta nyι γəχətaya. Paa hatoo n caala-m γəχətənav τə ma taa nyι γəχətυv. Paa na nəonə isəntə kvlmvtυ ntəγι, pə ta layasι.

¹¹ Keləna Išo nəχə təkpa σι: Pə taya ma tona yulv ke nəγə taa? Na ye ma nəkaa ma lapι-ι kamumuka yaa ntam. Pəyele má nəkaa ma yele na ί naaki yaa ί yvlmυ. ¹² Mpv τə, tee nəonə. Maa wēe nyá waali na maa tó nyá nəχə taa ké təm pee wena n ká γəχətι τə. ¹³ Mpvυle Moisi σι: Hai, Tacaa, ma kpa nyá yule, tili wei n caa τə, yele ma təm.

¹⁴ Tənayałe Moisi təm lapa Tacaa ke pááná na ί təmi-ι σι: Nyá taalv Lefii tv Aləη wēe. Halι ilə ι tu luna ntēye nyá səηvυv, na ί loosa-η ι lanηvlmυmlə ká wēe səχəntυ. ¹⁵ N ká tēłəσι-ι nti nti ι ká γəχətəγι τə. Na máa wēe mə waali na má húl-μεγε mə kulapəle. ¹⁶ Nyá pəsa ισι Išo kełe, na η tēłəσəγι-ι nti ι ká heeliγι samaa na nyá nəχə τə. ¹⁷ Təki nyá kpátóγυ ke nyá niη taa na η lakəna-kuyvυ piti təma.

Moisi məlvυv ke Iseyeli nyóma kiη

^a 4:6 asilima kətəη: Mpi Ləkpa taa pa yaa σι kətəη kəseeməvυv təχə pa yaa cəne σι tənυvυ τəó asilima kətəη.

¹⁸ Μπρὸγὸ Moisi mæla i yæti Yetulo cɔɔ na í heeli-i si: Ma mælæyi Icipiti na má ná Iseyeli nyóma alaafæya. Ntæna ílé si pæ we teu, polo.

¹⁹ Μπρὸγὸ Tacaa heela Moisi ke Matiyah tetu taa tæna si: Taa nyana Icipiti mælvu. Mpi tɔ, mpa pa lukaya-η kvu tɔ pa sæpa pa tæna.

²⁰ Uæna Moisi cayasi i alu na i piya ke krahasi na pá tee Icipiti, na í tɔka krátógý ηku Iso ka heela-i si í kraça tɔçɔ i niη taa. ²¹ Uæna Tacaa tasa-i heeluyu si: Ma ha-η toη si ye n tala Icipiti, n la piti tæma anu a tæna na Icipiti wulav ná. Ama maa tu-i lankrusæη na i kaa ye Iseyeli nyóma na pá tee. ²² Na í heeli-i si mayá Iso Tacaa ké. Iseyeli nyóma we ké isu ma apalu pæyaya kancaalaya nyæka. ²³ Timpi ma tæma si í ye Iseyeli ma kancaalaya pæyaya na ká polo ká seæ-m na í kisi tɔ, pæ tɔ ké maa kó inu i apalu pæyaya kancaalaya nyæka.

²⁴ Μπρὸγὸ Moisi pa svu tiiliçi ahoos naali. Uæna Iso kripi-i si i kvu. ²⁵⁻²⁶ Tænaçale i alu Sefola kraça krantanyaalvu na í peli pæyaya hænnæçɔ na í tokina-keçe Moisi tee na í tɔ si: N ke-m calæm apalu ké. Pælvu tɔm ke Sefola yçotæna mpv. Uæna Iso ye Moisi.

²⁷ Μπρὸγὸ Iso heela Alæη si í sæη Moisi ke wɔlav tetu taa.

Alæη teewa uæna í sulí i neu Moisi ke Iso puvu kin, na pá kpi tæma na pá seæ tæma. ²⁸ Na Moisi ná keesi-i tɔm nti Iso heela-i na piti tæma nna i ka hulá-i tɔ.

²⁹ Ntæna pa naale pá tæη tæma na pá polo Icipiti na pá koti Iseyeli sɔsaa. ³⁰ Μπρὸγὸ Alæη keesa-weçe nti nti Iso ka heela Moisi tɔ, na pá lá piti tæma anu na Iseyeli nyóma ná. ³¹ Pele pa ná mpv, uæna pá tisi si Iso lakæna. Pa cekæna si Iso nawa pa kvnyantɔyale ké na í kɔɔ si í waasi-we. Uæna pá hænti-i ate na pá seæ-i.

5

Moisi na Alæη pa pote ke Icipiti wulav té

¹ Pæle pæ waali ké Moisi na Alæη pa pola Icipiti wulav té na pá heeli-i si: Iseyeli nyóma ta, tá Iso Tacaa si tæ heeli-η si í yele-tu na tæ polo pooluη na tæ lapu-i tæmle pæyaya nakæli. ² Tænaçale Icipiti wulav næçɔ tækrav si: Aweçe Iso Tacaa ye? Ma ta nyi pɔntv. Uæ ma fei si ma nuku i tɔm na má ye Iseyeli nyóma si pá polo tiili.

³ Mpυvle Moisi na Alæη pa cɔwa si: Hepæla nyóma tá, tá Iso Tacaa luna tá tæ na í heeli-tvυ mpv. Pæ tɔ tɔ yele-tu na tæ tɔ kvæη tooso na tæ polo pooluη na tæ lá kɔtasi. Ye pæ taça mpv i ká kv-tu na kv-tæη yaa yoo. ⁴ Μπρὸγὸ wulav holina Moisi na Alæη si: Mæ, pepe tɔ ké í tvsæçi Iseyeli nyóma si pá yele pa tæma ye? Mu mæli mæ nyæna taa. ⁵ Næçnɔ taa yælaa pane pa hukaa ké isu pa tæma ka polo isentaa, uæna í caaki si í mæηna-yæçe waali ye?

Wahala tæma sæsvyv

⁶ Kvayaku ηkvu Icipiti wulav heela Icipiti nyóma mpa pa ké wahala tæma feηlaa sɔsaa tɔ, na mpa pa ké feηlaa sækræma ke Iseyeli nyóma taa tɔ ⁷ si: I taa tasa-weçe pilikinaa kasaaloka celvu ke faalaa. Pa mayamaça paa pukina na pá kvη. ⁸ Pæçɔ pæ fei si pa pikilinaa í sekí isu pa tu ηmaaki tɔ. Felentunaa ke-weçe. Pæ tɔ ké pa kɔma ma kin si má ha-weçe mpaav na pá polo pá lá pa Iso ké kɔtasi. ⁹ I tv-weçe tæma toη nyæna. Uæ pa kaa hiki tapasopæle si pá paasæçæna pa pæpɔtu tæmnaa mpe.

¹⁰ Μπρὸγὸ feηlaa sɔsaa na sækræma pa lu Icipiti wulav té na pá polo pa heeli Iseyeli nyóma si: Wulav si, tæ taa tasa-mæçe kasaaloka celvu. ¹¹ Si mæ mayamaça í ká yeæna na í kó. Pæyele mæ pilikinaa kaa sekí isu í tu ηmaaki tɔ.

¹² Mpu pə yelina na lseyeli nyóma ya Icipiti tetu taa si pá kɔŋ kasaaloka. ¹³ Na feŋlaa sɔsaa náa caaləyi-wɛ na toŋ si pə wɛɛ si pá tɛŋ paa ifemle nte tə pilikinaa ke teitei, isu too paa cɛlaya-wɛyɛ kasaaloka ke kucɛlv tɔ. ¹⁴ Haləna feŋlaa sɔsaa mpe pá makɪ səkɛpema mpa paa kpawa lseyeli nyóma taa tɔ. Si pepe tɔɔ ké nɔɔnɔ samaa u laki pilikinaa, na pə takɪ isu too paa suw tɔ.

¹⁵ Mpu pə feŋlaa səkɛpema mpe pa pola Icipiti wulav kiŋ si pa húləyí-i pa wahala na pá wiina-i si: Hai, tá caa, pepe tɔɔ ké n naasəyi-tuyv mpu? ¹⁶ Nyəni, anɪ tá maɣamaɣa tə kɔŋna tá kasaaloka. Pəyɛle pa caaləyi-tv si tá pilikinaa í taa sɛki isu tu ŋmaakaɣa tɔ. Pəcɔ pa tɔŋna-tuyv marv ntv. Nyá yɛlaa tɔm sɛpaɣa. ¹⁷ Tənaɣale Icipiti wulav nəɣo təkɛpav si: I ké felentunaa kɛpitikɛpitinaa ké, pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké í waakəna si í puki Iso ké kɔtaɣa lapv. ¹⁸ I kɔlv na í tɛ mə təma taa. Nəɣolv kaa cɛla-mɛyɛ kasaaloka ke faalaa. Pəyɛle í ká ŋmá pilikinaa ke teitei ké isu í tu ŋmaaki tɔ.

¹⁹ Mpu pə feŋlaa mpe pa laŋá wakəlaa. Mpi tɔ, pa heela-wɛ si paa ŋmaaki pilikinaa ke paa ifemle nteyɛ tɔvɔŋɪ isu paa suwa tɔ. ²⁰ Mpe pa lukaya ɪɛ pa maɣana Moisi na Aləŋ pa taŋa-wɛyɛle. ²¹ ɪlena pá tvv pɛle si: Iso ká kɛɛtɪ mə yule tɔɔ ké kpaakɛpaaɛ. Mpi tɔ, mə lapəna na Icipiti wulav na i waalɪ nyóma pa luyv lu-tv. Mə tekina tá luyv si pá lentɪ.

²² Mpu pə Moisi tasa Tacaɛ ke sələmvuyv tɔtɔ si: Hai, Tacaɛ, pepe tɔɔ ké n laki nyá yɛlaa taɣa isəɣatv? Na pepe tɔɔ ké n tu tila-m pa waalɪ? ²³ Hatoo kuyavŋku ma heela Icipiti wulav ke nyá tɔm tɔ, i sɔsaa lseyeli nyóma ke wahala ké. Pəyɛle nyá suma, nn lɔkɪ si n waasi-wɛ.

6

¹ Mpu pə Tacaɛ cɔwa Moisi si: N ká ná isəna maa la Icipiti wulav tɔ. Toŋ ke maa lana-i na í yeɛle-mɛ na í tɛɛ. Halɪ i maɣamaɣa i ká tu tɔvɔŋna-mɛyɛ i tetv taa si í tɛɛ loŋ na í wɛsi-i.

Iso si Moisi ke nəɣo si i ká waasi lseyeli nyóma

² ɪlena Iso tasa Moisi ke heeluyv si: Ma ké Tacaɛ ké. ³ Halɪ ma hólá ma təyi Apələham na Isaaka na Yakərv si maɣale Iso Toma təna tv. Ama pa ta nyɪ si ma hətɛ tɔtəɣole Mawɛtam. ⁴ Ma na-wɛ tə pɛɛla nəɣo na má su-wɛ si maa ha-wɛyɛ Kanaaŋ tetv nti tə taa pa caya cayaɔlv ke isəntɔ tɔ. ⁵ Pənɛntɛ ma nu yomle nte Icipiti nyóma tuyv-wɛ na pá wiiki tɔ. Haləna pə tɔvsi-m nəɣo ŋka ma na-wɛ tu pɛɛla tɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké ma tv Moisi si í heeli-mɛ si maɣale Tacaɛ. Maa cɛ-mɛyɛ mə yomle na mə wahala təma taa na má waasi-mɛ. Na ma hó Icipiti nyóma ŋkəpavuyv na ma toŋ sɔsəŋ. ⁷ Maa nyəni-mɛyɛ ma yɛlaa na mí nyəni maɣa mə Iso. Waatv inəyi i ká nyɪ si mə Iso Tacaɛ má ma hətəɣəna-mɛyɛ Icipiti nyóma wahala təma anɪ a taa. ⁸ Pəle pə waalɪ maa pona-mɛyɛ tetv nti maa su Apələham na Isaaka na Yakərv ke nəɣo na tuunav si maa ha-mɛ na tɔ pəsi mə nyəntv tɔ tə taa. Mpi tɔ, maɣa Tacaɛ ké.

⁹ Mpu pə Moisi kpaya tɔm nti na í teləsi lseyeli nyóma ɪlena pá kisi təmvuyv. Mpi tɔ, pa yomle təma kəla-wɛyɛ puw.

¹⁰ ɪlena Tacaɛ tasa Moisi ke heeluyv si: ¹¹ Polo Icipiti wulav kiŋ na n heeli-i si pə wɛɛ si n yeɛle lseyeli nyóma na pá lu nyá tetv taa.

¹² Ntəna Moisi nəɣo təkɛpav si: lseyeli nyóma maɣamaɣa ná tá nuuna-m kacaŋfana Icipiti wulav? Halɪ maa tu pəsəyi yəɣətaɣa ke isəntɔ tɔ, pə tu tɛsaa kɛɛ.

¹³ Kelená Tacaa tɔ Moisi ná Alɔ́ɔ sɪ: I polo mə naale ná í maɣana Iseyeli nyóma ná Icipiti wulaw ná í heeli-we sɪ, pə wee sɪ Iseyeli nyóma í lu Icipiti taa.

Moisi ná Alɔ́ɔ pa caanaa caanaa həla

¹⁴ Iseyeli nyóma lɔ́ɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa həla ntɔ.

Yakəɔɔ pəyalɔ kancaalaya nyəɔ Lupɛɔ pəyalaa nté Hanəki ná Palu ná Həsəɔɔɔ ná Kaami, pɛɛɛɛɛ Lupɛɔ lɔ́ɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa.

¹⁵ Simiyɔɔ́n ílé í pəyalaa nté, Yemuweli, ná Yameɔ, ná Ohati, ná Yakeɔ, ná Sohaa, ná Sawuli. Í alɔ́ɔ Kanaaɔ nyəɔ lɔ́ɔɔna-í í pəyalɔ kantəkaya nyəɔ ɛnɛ. Simiyɔɔ́n lɔ́ɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa nté.

¹⁶ Lefii pəyalaa mpa pa ké í lɔ́ɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa tɔ pa we yəlaa tooso ké.

Pa həla nté Keesɔɔ, ná Kehati, ná Melali. Lefii ɛnɛ í lɔ́ɔɔɔ pusi nté nunɔwa ná hiu ná naanɔwa ná naatosompəɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ (137). ¹⁷ Keesɔɔ pəyalaa nté Lipini ná Simeyi, pɛɛɛɛɛ Keesɔɔ lɔ́ɔɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa. ¹⁸ Kehati ílé í pəyalaa nté, Aməlam, ná Isaa, ná Hepəɔɔɔ, ná Usiyeli. Kehati lɔ́ɔɔɔ pusi nté nunɔwa ná hiu ná naanɔwa ná tooso (133). ¹⁹ Melali ílé í pəyalaa nté Malii ná Musi. Pɛɛɛɛɛ Lefii nyóma lɔ́ɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa.

²⁰ Aməlam ílé í kpaɣa í caa neu Yəkəpɛti ké ná í lɔ́ɔɔ-í apalɔpiya ke naale, Alɔ́ɔ ná Moisi. Aməlam ɛnɛ í lɔ́ɔɔɔ pusi nté nunɔwa ná hiu ná naanɔwa ná naatosompəɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ (137).

²¹ Isakaa ílé í pəyalaa nté Kolee, ná Nekɛfi, ná Sikəli. ²² Usiyeli pəyalaa nté Mikayeli, ná Iisafan, ná Síteli.

²³ Aminatari pɛɛɛɛɛ Iisepa wei í ké Nasɔɔ neu tɔɔɔ Alɔ́ɔ kpaɣaa ná í lɔ́ɔɔ Natari, ná Apihu, ná Ilasaa, ná Itamaa.

²⁴ Kolee ílé í pəyalaa nté Asii, ná Ilikana, ná Apiyasafi. Pɛɛɛɛɛ Kolee lɔ́ɔɔɔ loosi nyóma cəsɔnaa.

²⁵ Putiyeli pɛɛɛɛɛ nɔɔɔɔ ke Alɔ́ɔ pəyalɔ Ilasaa ná kpaɣaa ná ílé í lɔ́ɔɔ Pɛɔɔhasi.

Lefii lɔ́ɔɔɔ nyóma loosi nyóma cəsɔnaa həla nté.

²⁶ Ná Alɔ́ɔ ná Moisi mɛɛɛɛ Tacaa tɔma sɪ pá ləsi Iseyeli nyóma ke Icipiti taa ké nɔɔɔ kulɔmaya. ²⁷ Mɛɛɛ ɛnɛ pa teləsəna Icipiti wulaw ke nti Iɔ́ɔ yɔɔɔta sɪ í yeɛ Iseyeli nyóma ná pá lu í tetɔ taa tɔ.

Iɔ́ɔ lɛɔɔɔ nɔɔɔ ɔka í ka sɪ Moisi tɔ

²⁸ Mɔ́ɔɔɔ kɔɔɔɔ nakɔli Iɔ́ɔ yɔɔɔtəna Moisi ke Icipiti tetɔ taa ná í heeli-í sɪ: ²⁹ Ma ké Tacaa ké, polo n̄ heeli Icipiti wulaw ke tɔ təna nti ma yɔɔɔtəna ma nɔɔɔ tɔ.

³⁰ Mɔ́ɔɔɔɔ Moisi cə-í sɪ: Icipiti wulaw kaa nuna-m. Mpi tɔ, ma ta nyi yɔɔɔtaɣa ke paa pəcɔ pəcɔ.

7

¹ Mɔ́ɔɔɔ Tacaa heela Moisi sɪ: Maa tɔ-ɔ tɔɔ sɔsɔɔɔ ná n̄ pəsi ɛnɛ Iɔ́ɔ ké Icipiti wulaw ɛntaa ná Alɔ́ɔ ná teləsəɔɔɔ-í nyá tɔm. ² N ká kɛɛɛɛ Alɔ́ɔ ke tɔ təna nti máa heeli-ɔ tɔ, ná ílé í teləsə-təɔɔ Icipiti wulaw sɪ í yeɛ Iseyeli nyóma ná pá lu í tetɔ taa.

³ Paa ná mɔ́ɔ tɔ, maa lá Icipiti wulaw ke lanɔpɔsəɔ. Paa ná piti təna ná kɔ́ɔɔɔm mpi pə təna maa lá Icipiti taa tɔ, ⁴ í kaa nuna-mɛ. Halɔ́ɔ waatɔ ɛnɛ maa nyəɔɔ Icipiti nyóma ɛnɛ ke teu ke ɛsəna pə wee tɔ. Iɛna má ləsi ma yəlaa Iseyeli nyóma ke nɔɔɔ kulɔmaya ke tetɔ təne tɔ taa. ⁵ Saa ɛnɛɔɔ pɔ ɛɛ Icipiti nyóma ɛntəɔ ná pá nyi sɪ ma ké Tacaa.

⁶ Μπόγυ Moisi na Aləη pa lapa teitei isu Tacaa ka heeluγu-we tə. ⁷ Waatu wei pa γəγətayana wulav ke mpu tə, Moisi pusi ka we nunaasa na Aləη nyənsi ke nunaasa na tooso.

Icipiti wulav kisa Moisi na Aləη ke nunav

⁸ Μπόγυ Iso Tacaa heela Moisi na Aləη si: ⁹ Ye Icipiti wulav təma-me si í la piti təmlə natəli, ilə Moisi heeli Aləη si í pəti i kpatúγú ke ateyə wulav isəntaa, na ku pəsi təm.

¹⁰ Tənaγa Moisi na Aləη pa tēewa na pá lá teitei isu Iso Tacaa keesuyu-we tə. Aləη pəta i kpatúγú ke ateyə Icipiti wulav na i waali nyəma pa isəntaa na kó pəsi təm. ¹¹ Μπόγυ wulav kota Icipiti tūwaa na pə topotopo nyəma na pelə pá lá mpu tətə, na pa topotopoto taa. ¹² Pa təna pa pəta pa kpatəη ke atə na í pəsi tūmaa. Tənaγa Aləη kpatúγú təm kulaa na í li paηe pa nyəη tūmaa təna. ¹³ Paa na mpu Icipiti wulav lapa laηkpusəη na í kisi nti Moisi na Aləη pa pola-i sələmuyu təγə teitei isu Tacaa ka γəγətuyu tə.

Wahala kancaalaya nyəη

¹⁴ Μπόγυ Iso Tacaa təma Moisi si: Ntəη Icipiti wulav kama nyuyə ke i laηkpusəη taa na í kisi lseyeli nyəma ke yeluyə si pá tēe yeə? ¹⁵ Təu, cele ku fema n lu ləη na η kraγa nyá kpatúγú ηku ku pəsa təm tə, na η polo i tēγe saa wei i tiiki pəγə tə, na η taη-i kutəη tə. ¹⁶ Uena η heeli-i si: Həpəla nyəma tá, tá Iso Tacaa tilina-m si má heeli-η si η yele i yəlaa na pá polo pooluη na pá sēe-i, na haləna saηa nyaa saη. ¹⁷ Pə tə kē Tacaa si má teləsi-η si n təma si n ta nyəmi-i tə pənentaa kē n ká nyəmi-i. Kpatúγú kuvēγe maa ma Nili pəγə lum tə, iləna Iso yele na pə təna pə pəsi caləm, ¹⁸ na tiina sí na lum səη na hali Icipiti nyəma kpisi pə nyəəu.

¹⁹ Μπόγυ Tacaa tasa Moisi ke heeluγu si: Heeli Aləη si kraγa nyá kpatúγú na η hól-i-kuyə Icipiti nyəma lum təkpentēnaa na pusi na ləəη pə tə na pə kpeηna lūcayamnaa na tuη na kəkraməη pə pəəη taa lumnaa, na pə pəsi caləm. Waatu unī caləm ká waasi tetu təna təpai.

²⁰ Μπόγυ Aləη kusa kpatúγú na í má pəγə lum tə isu Tacaa ka keesuyu-we təγə Icipiti wulav na i waali nyəma pa isəntaa, na lum təna pəsi caləm. ²¹ Uena pəγə təna tiina sí, na ka lum səη haləna Icipiti nyəma kpisi pə nyəəu. Na paa timpixi n tala tetu təna taa caləm waasəna.

²² Μπόγυ Icipiti tūwaa lapa teitei isu Moisi-we na pa topotopoto taa. Uena Icipiti wulav la laηkpusəη isu Tacaa ka tēm γəγətuyu tə, na í kisi nəγə ηka paa sələma-i tə. ²³ I ta kraγa-ti na í yaa pəlv. Uena í ha lumaya na í suv i təyaya. ²⁴ Tənaγa Icipiti nyəma təna suv hila laasuyu na pá maləγi pəγə si pá hiki lum kunyənγəəm. Mpi tə, pəγə nyəəm taa fēi nyəəu.

²⁵ Kuyēēη naatosompəγəlaya təcu kē lum pəsa caləm.

Wahala naale nyəη

²⁶ Pə waali kē Tacaa təma Moisi si: Polo Icipiti wulav kiη na η heeli-i si yele ma yəlaa na pá polo pá la-m təmlə. ²⁷ Ye n kisa mpu maa yele na salēe lu nyá tetu təna taa. ²⁸ A ká huki təyomyom ke pəγə taa. Uena á kra na á suv wulav nyá nyá kawulaya təyaya taa, na nyá naη kuvəntuyu taa. A ká kra nyá kato tə maγamaya. A ká suv tətəγə nyá waali nyəma tēesi taa na samaa nyənsi taa na tətəsələ na mutv tiisi taa tətə. ²⁹ Hali a ká kra Icipiti wulav nyá nyá maγamaya nyá tə, na samaa təna tə, na pə kpeηna təmlə nyəma tə tətə.

8

¹ M'p'ógú Tacaa tasa Moisi ke heeluyú tótó sí heeli Alón sí: Hólí nyá k'pát'ógú na pusi na lón na lúcaγamnaa tó na salée lu Icipiti.

² Alón ná hólá í k'pát'ógú ke mpv, ðena salée lu Icipiti lómnaa taa na á waasi tetv tóna. ³ M'p'ógú Icipiti t'waa ná lapa mpv na pa topotoportv taa tótó, na salée lu na á k'pa tetv tóna taa. ⁴ Ntēna Icipiti wulav yaa Moisi na Alón na í t-wē sí: Í wiina Tacaa na í hatélóna salée an'ogí má na má yélaa. Pə waali ðe maa yelee lseyeli nyéma na pá polo pá lá l'so ké k'otasí.

⁵ Tənaγale Moisi cə Icipiti wulav sí: Ta caa, ləsi nyá maγamaγa ke saa wei n sɔlaa sí má sələmí l'so ké mə tó na í k'ó salée ke nyana nyá samaa na nyá təmle nyéma mə tēesi taa na á mēli p'əγo taa tike tó. ⁶ Kelenav wulav sí: Cele ke ma caaki sí n sələmí l'so. Ntēna Moisi sí: Tóv, pə wē teu. Maa la mpv, ðena p'écó n cəkəna sí tá l'so Tacaa feina saala. ⁷ P'əp'ətv fei lelen, salée ká lu nyana nyá samaa na nyá təmle nyéma mə tēesi taa na á mēli p'əγo taa tike.

⁸ M'p'ógú Moisi na Alón pa lu Icipiti wulav tē. ðena Moisi sələmí l'so ké salée aní a tó. ⁹ ðena Tacaa la isu í sələmuyv tó, na salée sí tēesi taa na taasi tó na tawa taa.

¹⁰ M'p'ógú pa k'ota-yeyē huwa huwa. ðena ícate tóna s'əñ pə fei teu.

¹¹ Icipiti wulav nawa sí í wahala pásaa, ðena í lá lan'kp'usəñ na í k'isi Moisi na Alón ke nunav ke teitei isu Tacaa ka y'əγotv tó.

Wahala tooso nyəñ

¹² M'p'ógú Tacaa tōma Moisi sí heeli Alón sí: Ma nyá k'pát'ógú ke tetv tó, na m'usuyv p'əsi p'ətv na t'ó k'pa Icipiti tetv tóna taa.

¹³ Ntēna Moisi na Alón pá lá teitei isu Tacaa heela-wē tó. ðena m'usuyv p'əsi p'ətv na t'ó waasi yélaa na t'əla pa t'ó ké tetv tóna taa. ¹⁴ ðena Icipiti t'waa maγasí isu paa la mpv na pa topotoportv taa na pá kpisi. Na p'ətv náá wē t'əla na yélaa pa t'ó. ¹⁵ Tənaγale t'waa heela Icipiti wulav sí: l'so mp'əle ke cəñe un'ogí yoo.

Pa na mpv Icipiti wulav t'oka í lan'kp'usəñ na í k'isi Moisi na Alón ke nunav ke teitei isu Tacaa ka y'əγotv tó.

Wahala liyiti nyəñ

¹⁶ M'p'ógú Tacaa heela Moisi sí: Cele k'uli l'əñ ke tan'əñ k'vəñk'v tēe, na n kati Icipiti wulav ke waatv wei í tiiki p'əγo tó na n heeli-í sí Tacaa má, ma tōma sí yelee ma yélaa na pá polo pá la-m təmle. ¹⁷ Ye n k'isaa sí n kaa yelee-wē, ðe ma yelee na kac'əsí k'vnaasasí nasəlí sí lu na sí s'ú Icipiti nyéma tēesi taa ké tetv tóna taa, na sí nyas'əxi nyana yélaa na nyá təmle nyéma tóna. ¹⁸ Ama kac'əsí nsí sí kaa wiili Koseñ tetv taa timpí ma yélaa wēe tó. Tənaγa Icipiti wulav ka nyəna sí Tacaa má, ma wē Icipiti taa cəñe. ¹⁹ Maa kenti mə tó ké k'pante ke cele, na í kaa na wahala ðe.

²⁰ M'p'ógú Tacaa yelaa na kac'əsí k'vnyasasí nasəlí lu tuutuuma na sí watí Icipiti wulav na í təmle nyéma pa tēesi taa, na sí wak'əli tetv tóna. ²¹ Tənaγale Icipiti wulav yaa Moisi na Alón na í t-wē sí: Í polo í lá mə l'so ké k'otasí. ðe Icipiti tetv taa ké pə wēe sí í la-sí. ²² Kelenav Moisi na Alón pa cə sí: Tə kaa la-s'əxi cəñe. M'p'í tó, Icipiti nyéma ká nyəni-s'əxi acaalətv na pá yaγa-tuyv p'ee. ²³ Pə wēe ké sí t'ó tó k'vyeñ tooso na t'ó polo pooluñ. ðena t'ó lá t'á l'so Tacaa ke k'otasí isu í ka heeluyutv tó. ²⁴ Ntēna Icipiti wulav sí: Maa yelee-mē na í polo. ðe í taa hat'əli pooluñ ké. Aayee sí, í sələm'əna-m.

²⁵ M'p'uyule Moisi n'əγo tək'pav sí: Ye ma lu cəñe, maa sələmí Tacaa na cele í ká hat'əlna nyá na nyá təmle nyéma na nyá yélaa ke kac'əsí səñe. Ama kulvmtv ké

si n̄ taa neeti-tu na n̄ taɣan̄ l̄seɣeli nyóma taɣa taŋnyu si t̄o taa polo na t̄o lá l̄so ké k̄otasi.

²⁶ Moisi lu Icipiti wulav t̄e ilena í s̄ələm̄i Tacaa, ²⁷ na íl̄e í l̄əsi kac̄osi t̄əna na sí yele Icipiti wulav na í t̄əml̄e nyóma na í ȳəlaa, p̄ə ta s̄əə paa kul̄umaya. ²⁸ M̄p̄óyó Icipiti wulav lapa lan̄kpus̄əŋ t̄ət̄ə na í kisi si l̄seɣeli nyóma í taa lu.

9

Wahala kakpas̄i nȳəŋ

¹ M̄p̄óyó Tacaa t̄əma Moisi si: Polo Icipiti wulav kin̄ na n̄ heeli-í si Hep̄əla nyóma l̄so Tacaa má, ma t̄əma si yele ma ȳəlaa na p̄á polo p̄á la-m̄ t̄əml̄e. ² Ye n̄ wee na n̄ kisiyi na n̄ kan̄ nyuɣu na n̄ taŋəyi-weɣe mp̄u, ³ maa yele na kus̄əku isayav nakuli ku kra Icipiti nyóma tola, na kó ku kraŋəŋ na kraŋasi na yooyooŋaa, na naaŋ, na heeŋ, na p̄əŋ. ⁴ Ama Tacaa ká faɣasi l̄seɣeli nyóma nȳəna na a taa nat̄əli nyuɣu kaa holi-t̄e.

⁵ P̄əle p̄ə paasi ilena l̄so Tacaa su si cele ke in̄ í ka la k̄ək̄ələ in̄əyi Icipiti taa.

⁶ T̄ev̄ fema ilena Tacaa yele na kus̄əku naŋ Icipiti nyóma t̄əla t̄ənaɣa k̄upamp̄əle isu í ka ȳəɣətuɣu t̄ə. Ama l̄seɣeli nyóma nȳəna taa nat̄əli t̄ə nyuɣu ta holi-t̄e.

⁷ M̄p̄óyó Icipiti wulav p̄əsaas̄a na í nu si l̄seɣeli nyóma t̄əla taa nat̄əli t̄ə ta sí. Paa na mp̄u p̄əle p̄ə ta lap̄i-í pul̄v. Í kama nyuɣu ke í lan̄kpus̄əŋ taa na í kisi l̄so ȳəlaa ke yeluyu si p̄á t̄e.

Wahala naatoso nȳəŋ

⁸ P̄ə waali ke Tacaa tasa Moisi na Al̄əŋ ke heeluyu t̄ət̄ə si: Í cosi m̄əsaɣa taa t̄əloma ke m̄ə ŋkulee taa. Ilena í polo wulav t̄e, na Moisi ŋmusi-ȳeɣe is̄ətaa na Icipiti wulav nȳəŋəyi. ⁹ A ká yá t̄ətu t̄əna taa na á l̄əli ȳəlaa na t̄əla ke m̄ula naali, na á p̄əsi s̄əmol̄a.

¹⁰ Mp̄uɣule Moisi na Al̄əŋ pa cosa t̄əloma, ilena p̄á polo wulav t̄e na Moisi ŋmusi-ȳeɣe is̄ətaa, na á l̄əli ȳəlaa na t̄əla ke m̄ula na á p̄əsi s̄əmol̄a. ¹¹ M̄ula an̄i a k̄p̄enna Icipiti t̄əwaa t̄ət̄əȳo na á kra-weɣe teitei isu ȳəlaa t̄əna. Hal̄əna pa k̄p̄isi Moisi-weɣe k̄p̄ət̄ənav. ¹² M̄p̄óyó Tacaa yelaa na Icipiti wulav s̄əəsi nyuɣu kam ke í lan̄kpus̄əŋ taa na í kisi Moisi na Al̄əŋ ke nunav ke teitei isu í ka heeluyu Moisi t̄ə.

Wahala naatosomp̄əȳəlaya nȳəŋ

¹³ M̄p̄óyó Tacaa heela Moisi si: Cele kul̄i l̄əŋ ke tan̄əŋ k̄upan̄ku t̄e na n̄ maɣana Icipiti wulav na n̄ heeli-í si Hep̄əla nyóma l̄so Tacaa má, ma t̄əma si: Yele ma ȳəlaa na p̄á polo pa la-m̄ t̄əml̄e. ¹⁴ Ama p̄ən̄entaa ma tu ma taa ké si maa la wahalanaa mp̄e pa t̄ənaɣa nyana nyá t̄əml̄e nyóma na nyá ȳəlaa. Ilena p̄əc̄ó n̄ nyí si n̄ȳəɣ̄ə ta n̄ȳəŋəna-m̄ antulinya t̄əna taa. ¹⁵ Ye maa s̄əəlaa maa k̄waa nyana nyá ȳəlaa na yul̄v̄kus̄əku na í saali yem ké t̄ətu taa. ¹⁶ Ama ma yela-ŋ na nyá ise ke m̄p̄óyó si n̄ nyí si ma wena toŋ. Ilena ma h̄əte s̄əəsi yaav ke t̄ətu t̄əna taa. ¹⁷ Paa na mp̄u, n̄ wee na n̄ h̄əŋ nyá ti na n̄ kisiyi si ma ȳəlaa í taa t̄e. ¹⁸ P̄ə t̄ə k̄é cele is̄ənt̄ə waat̄u, maa yele na t̄əmp̄e t̄əv̄ ŋku too Icipiti t̄ə n̄ȳəɣ̄ə ta nata t̄ə kó nu. ¹⁹ Mp̄u t̄ə, k̄p̄eyeli nyá t̄əla na n̄ c̄əəsi-ȳeɣe tiili. Ye ȳəlaa na t̄əla pa caɣa taale ke yem na pa ta c̄əəsi, t̄əmp̄e ká ku-w̄e.

²⁰ Wulav t̄əml̄e nyóma taa lel̄aa mv̄ Tacaa t̄əm̄ nt̄əyi niŋ naale, na p̄á heeli pa t̄əml̄e nyóma si pa na t̄əla p̄á c̄əəsi tim̄pi t̄əmp̄e an̄i a kaa na-w̄e t̄ə. ²¹ Ama lel̄aa ná tá nyana Tacaa t̄əm̄ nt̄i na p̄á yele pa t̄əml̄e nyóma na pa t̄əla ke tawa taa.

²² Pə waali ké Tacaa heela Moisi si: Hóli nyá kkrátúyú na isətaa na təmpuriy hoti Icipiti tetu yəlaa na təla təə na pa tawa taa kəhaləm təna taa.

²³ Moisi kraasa i kkrátúyú na isətaa ke mpv, ləna Tacaa yeke na tev holiyi na kú nasəyi kraŋŋ kraŋŋ. ləna təmpuriy lukəna isə na í hotiyi tetu təna təə.

²⁴ Hatoo pə caalyu Icipiti tetu ke siw tə nəyolə ta nata təmpuriy inu i taka na pə tev nyəyəsuyu ke mpv. ²⁵ Mpróyú təmpuriy wakəla pə təna mpi pu we tawa taa tə, paa yəlaa paa təla. Pə kaasi na á puyoti kəhaləm na á caati tuj ke yem yem.

²⁶ Kusəŋ timpi Iseyeli nyóma weə tə təna tike ke təmpuriy ta cətəli pulv. ²⁷ Tənaɣale Icipiti wulaw yáá Moisi na Aləŋ na í heeli-we si: Pəneŋte má lapəna isayatu. Má na ma yəlaa nté tasəkəle nyóma. Isə tike nté tampana təŋlv. ²⁸ Hai, í wiina Isə na təmpre heesi mpv. Maa yeke-me na í tee, maa tasəyi-meɣe taŋyuv.

²⁹ Tənaɣale Moisi nəyə təkpaŋ si: Ye ma luwa icate waali maa teɣe Isə ké nin na tev hola na kv təmpre heesi. ləna pácó ŋ cəkəna si Tacaa təna antulinya təna.

³⁰ Pəna pə mpv tə, ma naa ké si nyana nyá yəlaa í seeki Isə ké acesaacesaa sewa ké, í tá té mə taa.

³¹ Waatu wei təmpre kəma mpv tə a sulina pa té kponkponu toŋ nyəntu nti pa yaa si ləŋ tə tə hevu tuyv, na pa təyənaya pee nyəŋka tuluyv nté, na á wakəli-ye. ³² Ama pə kaasa pa təyənasi lensənaa tə pə ta wakəli səle. Mpi tə, səle si taa kuləta saa inu.

³³ Moisi luwa icate waali ləna í teɣe Isə ké nin na í wiina-i təmpre anu a təm. ləna tev na kv hola na təmpre pə té.

³⁴ Icipiti wulaw paasənaa si pə təna pə heewa ləna í na i təmle nyóma pá məli pa nyəŋ inu i taa isu too ile. ³⁵ Mpróyú pa kisaə təsayasaya si mpe pa kaa yeke Iseyeli nyóma na pá lu tetu taa ké teitei isu Tacaa ka heeluyv Moisi tə.

10

Wahala pəlefeɪ nyəŋ

¹ Mpróyú Tacaa təma Moisi si: Məli Icipiti wulaw té, má yelina si í na i təmle nyóma pá la lanɣpusəŋ ke mpv na má lá kəkəle nyəm təna na pá ná. ² Ma lapa mpróyú si n ká keesi nyá piya na nyá saalənaa ke isəna ma lapa Icipiti taa ké kəkəle nyəm tə. Tənaɣa í ká nyəna si ma ké Tacaa.

³ Mpróyú Moisi na Aləŋ pa pola Icipiti wulaw té na pá heeli-i si: Hepəla nyóma tá, tá Isə Tacaa təma-tv si té kəə tə pəəsi-ŋ si pəlee ké n ká ló nyá lanɣpusəŋ na ŋ yeke i yəlaa na pá polo pá lapu-i təmle? ⁴ Ye n kama nyuyv ke pə taa, cele i ká kəna kutoləŋ ke nyá tetu təna taa. ⁵ Ku wáási tetu təə təwisiwisi, na kú kuɣuli konyənyəm na tuj wei təmpre ka feewa tə. ⁶ Kutoləŋ ká maɣali nyana nyá təmle nyóma na Icipiti nyóma təna teesi taa təpampam. Too tə, nyá caanaa na pele pa caanaa ta keesita kəkəle inu i taka haləna saŋa.

Moisi təma mpv ləna í lu Icipiti wulaw té.

⁷ Icipiti wulaw təmle nyóma kotaa na pá təm-i si: Ta caa, yulv inə i ka cəəsi-tv yoo. Pə təə tə, yeke-we na pá polo pá lá pa Isə Tacaa ke təmle. Ye pə taya mpv Icipiti nyóma təna ká si.

⁸ Tənaɣale pa tayaŋa Moisi na Aləŋ ke yaav ke Icipiti wulaw té na íle i heeli-we si: I polo í lá mə Isə Tacaa ke təmle. I taa i taa ile si: Awe na awe paa pona?

⁹ Ntəna Moisi si: Ta təna tu pona. Pə krayav ifepiya na tá kəkpatəlaa na tá pəyalaa na tá pəelaa tə. Na tə kpeŋna tá təla təna. Mpi tə, Tacaa acima ke tə puki təyuv.

¹⁰ Mpuyle Icipiti wulav pəsəna-we si: Mə taa si maa yeke mə na mə piya na í tee yee? Iso í su-me yaa. Ma nyómá mə taa layato ké té. ¹¹ Pə kaa la mpv. Apalaa me, mə tike í ká pona na í lá mə Iso ké təmle. Mpi í ka sələmi tɔyole.

Iləna pá tɔyoni Moisi na Aləh ke Icipiti wulav te, na pele pá lu.

¹² Tənaɣa Tacaa təma Moisi si: Hólí nyá kpatóyó ke Icipiti tetu təo na kətolon lu na ku wáási-ti na kó tɔyó kunyɔnyəm təna mpi təmpee ka fəewa tə.

¹³ Mpuýó Moisi hula í kpatóyó ke Icipiti tetu təna təo. Iləna Tacaa yeke na heelim luna teu kite na pé má ilim mpi na ahoó təna. Pə kəma na pé nyaali íle kətolon tapayale. ¹⁴ Ku kəma tuutuuma ké, na ku wáási tetu təna təo. Toó tə, pa ta nata kətolon isu mpv pə taka. Pəcə pa kaa tasa ku taka ké nau tətə. ¹⁵ Ku waasa tetu tənaya na tə məli: piliŋ, na kó tɔyó nyutu na tuŋ wei təmpee ka yelaa tə í pee təna. Pə ta səo tɔyó nakuli ku hatu yaa nyuliya.

¹⁶ Mpuýó Icipiti wulav yaa Moisi na Aləh ke ləh na í heeli-we si: Ma wakələna mə Iso Tacaa na mə mayamaɣa tətə. ¹⁷ Hai, ma wiikina-me si í tasa-m suulu hulɔyó ke təm kuləm. Í sələmi mə Iso si í hatələna-m səm pəne.

¹⁸ Moisi lu Icipiti wulav té iləna í wiina Iso ké kətolon təm. ¹⁹ Mpuýó Tacaa kee heelim na pé makəna toŋ na ilim tətule təo na pé paali kətolon na pé pəli ku tənaya səsəncaasi tenku taa. Pə ta səo paa kuləmɔyó ke Icipiti tetu təo. ²⁰ Mpuýó Tacaa tu Icipiti wulav ke laŋkpusəh na í kisi si Iseyeli nyóma í taa tee.

Wahala pɔyɔlayafi nyəh

²¹ Mpuýó Tacaa heela Moisi si: Kusí nyá kpatóyó na isətəa na səkpetuyó taa səkpetuyó nyala Icipiti tetu təna taa. Haləna yəlaa tokiyina-ku.

²² Moisi kusa-kuyó mpv iləna səkpetuyó yuŋ nyəhku nakuli ku nyala Icipiti tetu təna təo ké kuyeeŋ tooso təcu. ²³ Kuyeeŋ tooso iní í taa nɔyɔlu ta keesi í tɔyontəle. Pəyele nɔyɔlu ta layasi lonte. Ama ku taa fei Iseyeli nyóma hɔyɔluyó. ²⁴ Mpuýó Icipiti wulav yáá Moisi na í heeli-í si: Maa yeke-me na í polo í see mə Iso isu í sələmyu tə. Na í tu nəkaa í kpenna mə alaa na mə piya. Ama mə tala tike kaa luna həm. ²⁵ Mpuyle Moisi si: Iləna í cele-tuyó tala nna tu la Tacaa ke tətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə na ciikuɣu nyənsi na? ²⁶ Pə wee ké si tə kraɣa ta tala təna, tə kaa səo huntuɣu. Tu tala təna tɔyó tu nyi tala isəna, na nna á taka tá Iso caa si tə lapí-í kətaya tə. ²⁷ Iləna Tacaa tasa Icipiti wulav ke laŋkpusəh ke tɔyó na í kisi si Iseyeli nyóma í taa tee. ²⁸ Haləna í tɔyoni Moisi ke kətəyónu si í lu iní í te. Na í təmi-í si: La laakali, ye pə cəpa-ŋ na í tasa cənye məluyó maa ku-ŋ. ²⁹ Mpuyle Moisi si: Awusa, n tu yɔyətəa ké, maa tasəyi məluyó.

11

Wahala kantəkaya nyəh

¹ Mpuyle Tacaa heela Moisi si: Pə kaasa-m wahala kantəkaya nyəh. Pə waali ké paa yeke-me na í tee. Halí paa tu tɔyoni-meɣe kətəyónu ké na í lu cəne. ² Mpv tə heeli Iseyeli nyóma apalaa na alaa si pá sələmi pa asəmaa Icipiti nyóma ke wula na liyitee nyəyətə pə wontu.

³ Mpuýó Tacaa lapa na Iseyeli nyóma kraɣa Icipiti nyóma na nyuyó. Pəcə pəle pə paasi, Moisi mayamaɣa nyuyó ka kulaa ké, na Icipiti wulav təmle nyóma na Icipiti yəlaa təna tokayana-í.

⁴ Moisi ka təma Icipiti wulav ke heeluyó si Tacaa təma si í ká cəo Icipiti tetu təo ke ahoó həka ⁵ na tetu taa kancaalaya piya təna ká si. Pə kraɣav wulav nyá, nyá pəyaya kancaalaya nyəhka na pé polo yom alu nyəh wei í nanəyi tə í kancaalaya

pəyaya, na pə kpeɲna tɔla nyənsi. ⁶ Na yɔlaa ka wii ləyaya wula wena too nɔɔlɔw ta wiita tɔ. Pəyele nɔɔlɔw kaa tu wii a taka tɔtɔ. ⁷ Ama pə kaasɔyɔ lseyɛli nyɔma hɔɔlɔyɔw taa tɔ, haɣa maɣamaɣa kaa tu kpesi. Tənaɣa í ká nyəna si Tacaa má, ma fakí Icipiti nyɔma na lseyɛli nyɔma. ⁸ Ulena Moisi tasa si: Waatu inəɣi Icipiti wulaw tɔmlɛ nyɔma paɲɛ pa tɔna paa kɔɔ na pá luɲ ma tɛɛ ké akula si má na ma yɔlaa tɔ lu. Ulena máá lu kprakpaa inɛ.

Pə waali ké Moisi luna pááná sɔsɔna ke Icipiti wulaw tɛ.

⁹ Mpuɔle Tacaa tasa Moisi ke heeluyɔ si: Ye Icipiti wulaw ta nuna-me, ɛle maa tasa kɔkɔlɔ nyəm paɣale lapu ke Icipiti tetu taa.

¹⁰ Pəyele Moisi na Alɔɲ paa tɛma-wəɣi lapu ke tɔm paɣale na Icipiti wulaw ná. Paa na mpɔ Isɔ ká tu-ɛ lanɲkpusəɲ ké, na í kisi si lseyɛli nyɔma í taa lu.

12

Tɛɛɛw acima tɔyɔw

¹ Mpuɔyɔ Tacaa heela Moisi na Alɔɲ ke Icipiti taa si: ² Isɔtu wei í taa í we isəntɔ tɔ, í ká wɛɛ-meɣɛ pənaya taa isɔtu kancaalaya nyəɲ ké. ³ Mpu tɔ, í polo na í heeli lseyɛli nyɔma tɔna si paa tɔyaya yaa paa waaw ŋku kú caa iwəyaya yaa pinaya ke isɔtu inɛ í kuyɛɛɲ naanɔwa wule. ⁴ Ye waaw nawa si kú kaa tɛ kɔɲtɛ, ɛle kú na lɛɲku pa kaa na pá nyí kɔɲtɛ nte paa tɔyɔ na pa tɛ tɔ. ⁵ Iwəyaya yaa pinaya ŋka paa caa tɔ, kaa wɛɛ apalu nyəɲka ŋka ka sika pənaya kulɔmaya tɔyɔ, na ká tewa, ka tiili tá caamu. ⁶ Na pə tala isɔtu kuyɛɛɲ naanɔwa na liyiti wule taanaya, ɛlena paa lseyɛli tu wei í lɛnti í kɔɲtɛ. ⁷ Ulena paa mpa pá lii pa kɔɲtɛ calɛm na pá taa tɔyaya ŋka ka taa paa tɔyɔ tɔ ka nɔnɔkeelasí kampɔ kpatəɲ tɔɔ na isɔtaa tɔɔ. ⁸⁻⁹ Pa wusəɣi kɔɲtɛ tənaya. Pə kraɣaw nyuɔyɔ na nɔɲkraasi na lotu tɔ. Pá taa tɔyɔ-ti na tɔ lɛɲ yaa pá tɔsi-ti. Pá tɔyɔ-ti na potopotonaa mpa pa taa kukusum fei tɔ, na tuusi hatu nyəɲ nyəntu. ¹⁰ Ye pa tɔyaa na pá kpisa mpi na pə fe-wi pa wɔ kɔkɔ. ¹¹ Waatu wei pa tɔki pə tɔyɔnaya tɔ, na pá suu pa mpaaw wontu ké, na pa ntaɲkpala ke pa nɔɔhɛ taa, na pa kpatəɲ ke pa niɲ taa, na pá tɔyɔ caɔcaɔ. Mpi tɔ, pə ké Tacaa Tɛɛɛw acima ké.

¹² Ulena Tacaa tasa si: Saɲa ahoɔ anɛɣɛ maa cɔɔ Icipiti tetu tɔɔ na má kú tɔ kancaalaya piya tɔna. Pə kraɣaw yɔlaa piya na pə polo tɔla nyəɲsi tɔ. Pəyele maa kú Icipiti nyɔma tuɲ tɔna nyɔɔɲ tənəɲnaɲ. Ulena paa wei í nyí si má kɛna Tacaa. ¹³ Pə kaasɔyɔ lseyɛli nyɔma me tɔ, mə kampɔnaa tɔ calɛm ká yusəna mə tɛɛsi. Ye ma na-wi ma tɛɛ mə tɔɔ. Isəna maa kenti mə tɔɔ na ma kaa wakəli-me isɛ Icipiti nyɔma tɔyɔle.

¹⁴ Mpuɔyɔ Tacaa tasaa si: I ka tɔsəɣi kuyaku kune kú tɔɔ ké paa pənaya ŋkaya, na í lakɛ-m acima sɔsɔna na í nyəni-yɛɣɛ kɔtaya ke mə waali nyɔma tɔɔ.

Kukusum fei potopotonaa acima

¹⁵ Kuyɛɛɲ naatosompɔɔlaya tɔcu ké í ká tɔyɔ potopotonaa mpa pa taa kukusum fei tɔ pə acima. Mpu tɔ, pə kraɣa kukusum fei potopotonaa acima kuyaku kancaalaya nyəɲku wule tɔ, pə fei si kukusum í wɛɛ mə taa nɔɔlɔw tɔyaya taa. Ye nɔɔlɔw tɔyɔ-wəɣi kuyɛɛɲ inɛ í taa, isɛ pa kpisa pɔntu ke lseyɛli nyɔma taa.

¹⁶ Í ká koti kuyaku kancaalaya nyəɲku na naatosompɔɔlaya nyəɲku wule ké na í ɛɛ-m. Kuyəɲku tɔ, pə fei si í la tɔmlɛ natəli. Ye pə taya mə tɔyɔnasi saaw paasi.

¹⁷ Paa pənaya ŋkaya í ka tɔki kukusum fei potopotonaa acima anɛɣɛ mə waali nyɔma tɔɔ. Na á pəsi-meɣɛ kɔtaya ŋka kaa tɔsɛ-meɣɛ kuyəɲku ma lɛsa-meɣɛ Icipiti tetu taa ke nɔyɔ kulɔmaya tɔ. ¹⁸ Í ká tɔki kukusum fei potopotonaa ke isɔtu kancaalaya nyəɲ inɛ í kuyaku naanɔwa na liyiti nyəɲku wule taanaya, na pə polo

kuyaku hiu na kulomuyu wule taanaya. 19-20 Ye pə tala waatu un pə fei si mə taa nəyolu í tayo kukusum təyonaya, yaa pə tu wee puntu təyaya taa. Paa Iseyeli tu yaa cayalu, isu pa kpiisa-i mə taa.

Teeu acima tayanvuy

21-22 Mpróyó Moisi kota Iseyeli nyuyu nyóma na í heeli-we si: I polo í caa Teeu acima iweesi, yaa pinasi na í lenti-si na í tiyisi caləm na í lii pə taa ké sarj na í taa nənəyo kampu kpatəj tōo na isətaa tōo. Ye pə tema mpv, nəyolu í taa tasa təyaya ŋke ka taa ké luw si i puki tiili, haləna pə nyaali. 23 Mpi pə tōo tō, Tacaa ka cōo Icipiti nyóma wakəlvuy. Ile ye i nawa caləm ke mə teesi kampunaa kpatəj tōo, i kaa yele si wakəllu í svv si taa. 24 Mə na mə waali nyóma í ká tókəna kətaya kaneyə tam tōo. 25 Paa waatu wei í ká svv tetv nti Tacaa ha-me tō tə taa tō, í ká tóki-keye rńróyó. 26 Ye mə piya í pəssa-me si pə nyuyu suwe, ile 27 í ká cə-we si: Tacaa Teeu acima kətaya nté. Iseyeli nyóma tá, tu wəv Icipiti taa təyo kuyaku nakvli Isə cōo pa tetv taa na í wakəli-we. Ama i tee tá tō na í waasi-tv.

Iseyeli nyóma nu mpv, ilena pá luŋ na pá see Tacaa. 28 Pa tema mpv, ilena pá tee na pá niki nti Tacaa ka heela Moisi na Aləj təyo lapv.

Wahala naanwa nyəj

29 Pə kōma isu ahoo heka ilena Isə Tacaa kv Icipiti taa apalopiya kancaalaya nyənsi təna. Haləna pə kpeŋna Icipiti wulav səsə apalwəyaya kancaalaya nyəjka ŋka kaa leeti i kawulaya kumte tōo tō. Na pə polo saləka nyóma apalopiya kancaalaya nyənsi, na tōla kancaalaya piya apalv nyənsi tōtō. 30 Ahoo anu tō, Icipiti wulav na i waali nyóma na Icipiti nyóma təna femaya na pá casəxi kapusi. Mpi tō, təyaya fei na ka taa laŋa sətə. 31 Tənaŋa wulav yaa Moisi na Aləj ke ahoo anu na í tə-we si: Mə na mə Iseyeli yəlaa təna í lu ləj ke ma tetv taa na í tee. I polo na í see Tacaa isu í ka sələmvuy tō. 32 Paa mə tōla í kpaŋa pə təna isu í ka yəyotvuy tō na í tee í fee-m. Ama í sələmi mə Isə ké si í koolu-m kəpantv.

33 Icipiti nyóma ka tema pa taa ké si pa təna paa səna. Ntəna pá tuli Iseyeli nyóma ke kvtulv si: I lu ləj ke ta tetv taa. 34 Pə mayamaya pə tōo ké Iseyeli nyóma kpeŋna pa potopotonaa somtu na tə ta nyəjta na pá həkə təyaləj wei i taa pa huŋutiŋi-we təyo pa kraunaa taa, na pá səyəli na pá tee.

35 Mpróyó Iseyeli nyóma lapa teitei isu Moisi ka heeluyv-we tō. Pa sələma Icipiti nyóma ke wontu nti pa lupina wola na liyitee nyəyətə tō, na wontu kususutu.

36 Mpróyó Tacaa lapa na pa nyuyu tena Icipiti nyóma na pəle pá cəle-weye mpi mpi paa sələma-we tō. Timpi Iseyeli nyóma kuuna Icipiti nyóma wənav təyole.

37 Iseyeli nyóma kvla Lamsesi, ilena pá tee Sukəti, na pa taa apalaa ka we isu yəlaa iyisi nasətoso (600000) ke mpv. Alaa na kvkpatəlaa na piya paasi. 38 Pa luw mpv tō pə kpeŋna yəlaa mpa pa ta ke Iseyeli nyóma təyo tuutuuma ké na pá təj-we. Pə kaasi heej na pəŋ na naaŋ kaləkəj taa fei nyənuyv. 39 Pa lu mpaav ilena pá tó pəpəpətasí ke pa somtu nti paa kpaŋana Icipiti na tə ta kpatə tō. Mpi tō, Icipiti nyóma ka təyonə-weye kvtəyonv ké. Pa taa yele si pa somtu í kpa. Pəyele pa taa kpaŋa mpaav təyonaya.

40 Pusi nasəle na hiu na naanwa (430) ke Iseyeli nyóma caya Icipiti taa. 41 Pə waali ké pa luwa nəyo kulmaya. 42 Teitei isu Tacaa keeluyv i tom ke ahoo anu na í ləsi-we tō. Mpv tətəyo mpe na pa lələj paa keeliŋi pa tom ke i tōo ké tam ké paa pənaŋa ŋka.

Teeu acima təyov kvəsəsvu

⁴³ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa heela Moisi na Al̄n̄ s̄i: T̄ēēu acima k̄ūs̄ə̄s̄ūt̄u n̄t̄ə, p̄ə f̄ēi s̄i c̄āȳal̄u wei ɪ ta ke Īs̄ēȳēli t̄u t̄ə ɪ t̄əȳo T̄ēēu acima t̄əȳə̄n̄āȳa. ⁴⁴ Ye ɪs̄u Īs̄ēȳēli t̄u ȳāp̄a p̄īīt̄im l̄ēm̄p̄i t̄u ke yom na ɪ p̄ēli-ɪ ɪ p̄ə̄s̄ə̄ȳi na ɪ t̄əȳo p̄ə t̄əȳə̄n̄āȳa. ⁴⁵ P̄ə f̄ēi s̄i p̄īīt̄im l̄ēm̄p̄i m̄ūs̄l̄u ȳā āp̄āa t̄u ɪ t̄əȳo p̄ə t̄əȳə̄n̄āȳa. ⁴⁶ P̄ə kaasi ɪ̄e, t̄əȳāȳa ɲ̄ka ka t̄aa p̄a w̄ūs̄a n̄ān̄t̄u n̄t̄i t̄əȳo p̄aa t̄əȳə̄-t̄i, p̄a k̄aa l̄ūna-t̄əȳi āw̄āli. P̄əȳēle p̄ə f̄ēi s̄i p̄á ȳə̄k̄i k̄r̄ə̄n̄t̄e n̄t̄e p̄a k̄ūw̄a m̄p̄u t̄ə t̄ə m̄ūw̄a. ⁴⁷ P̄ə w̄ēe s̄i Īs̄ēȳēli n̄ȳə̄m̄a t̄əna t̄əp̄aí k̄á t̄əȳə̄n̄a T̄ēēu acima āni. ⁴⁸ Ye ɪs̄u c̄āȳal̄u n̄ȳul̄əna s̄i ɪ k̄a t̄əȳo Tacaa T̄ēēu acima āni, p̄ə w̄ēe k̄é s̄i p̄á p̄ēli ɪ na ɪ t̄əȳāȳa t̄aa āp̄al̄ūp̄īȳa t̄əna na p̄ə̄c̄ó. ɪ̄e ɪ p̄ə̄s̄a ɪs̄u Īs̄ēȳēli t̄u n̄t̄é, ɪ p̄ə̄s̄ə̄ȳi na ɪ t̄əȳo-ɪ. T̄əf̄o ye p̄a ta p̄ēli wei, p̄ə f̄ēi s̄i ɪ k̄r̄ə̄t̄əna.

⁴⁹ Īs̄ēȳēli t̄u ɪ ta p̄ēli, ɪ na c̄āȳal̄u p̄a k̄īu k̄ul̄m̄ūȳu k̄é.

⁵⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Īs̄ēȳēli n̄ȳə̄m̄a l̄apa t̄ēīt̄e ɪs̄u Tacaa ka heel̄ūȳu Moisi na Al̄n̄ t̄ə. ⁵¹ K̄ūȳāk̄u ɲ̄k̄u k̄u m̄āȳām̄āȳa ke Tacaa l̄ə̄s̄a Īs̄ēȳēli n̄ȳə̄m̄a ke Īc̄īp̄īt̄i t̄aa k̄é n̄əȳo k̄ul̄m̄āȳa.

13

T̄ēēu acima t̄ə̄ k̄ūs̄ə̄s̄ūt̄u l̄ēn̄t̄ənāa

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa ȳáá Moisi na ɪ t̄ə̄m̄i-ɪ s̄i: ² Īs̄ēȳēli t̄aa k̄ān̄c̄āl̄āȳa āp̄al̄ūp̄īȳa t̄əna k̄é m̄a n̄ȳə̄n̄s̄i k̄é. P̄ə k̄r̄āȳal̄u ȳə̄l̄aa p̄īȳa na p̄ə̄ polo t̄əla n̄ȳə̄n̄s̄i t̄ə, m̄á t̄ə̄n̄na-s̄i. ɪ n̄ȳə̄n̄əȳi-s̄əȳi m̄a n̄ȳə̄n̄.

³ N̄t̄əna Moisi heeli samaa s̄i: P̄ə f̄ēi s̄i ɪ s̄ə̄o k̄ūȳāk̄u k̄ūn̄e ɪn̄i k̄u t̄ə̄o yoo. M̄p̄i t̄ə, k̄u w̄ule ke Tacaa l̄ə̄s̄a-t̄u na t̄ōɲ s̄ə̄s̄ə̄ɲ ke t̄á yomle t̄aa k̄é Īc̄īp̄īt̄i t̄ēt̄u t̄aa. M̄p̄u t̄ə, ye ɪ t̄ə̄s̄ə̄ȳi k̄ūȳāk̄u k̄ūn̄e ɪn̄i k̄u t̄ə̄o ɪ t̄aa t̄əȳo p̄ōt̄ōp̄ōt̄o wei ɪ t̄aa w̄e k̄ūk̄ūs̄ūm t̄ə.

⁴ ɪs̄ə̄t̄u wei p̄a ȳāa s̄i Āp̄īp̄i t̄ə, ɪ k̄ūȳāk̄u k̄ān̄c̄āl̄āȳa n̄ȳə̄ɲ̄k̄u w̄ule ke ɪ lūw̄a. ⁵ Waat̄u wei ɪ k̄á s̄ūv̄ K̄anaāɲ, na H̄īt̄i, na Ām̄ōl̄īi, na H̄īf̄i, na Ȳēp̄ūs̄i p̄ə n̄ȳə̄m̄a t̄ēt̄u n̄t̄i t̄ə t̄aa t̄əȳə̄n̄āȳa t̄əla t̄ə̄h̄o t̄ə. T̄ēt̄u n̄t̄əȳi Tacaa ka ȳə̄ȳə̄t̄əna t̄ūūn̄āv̄ s̄i ɪ k̄á h̄a m̄əna m̄ə cānaa. ɪ̄e p̄aa p̄ə̄n̄āȳa ɲ̄kāȳa ɪ k̄á t̄əki T̄ēēu acima ke ɪs̄ə̄t̄u ɪ̄e ɪ t̄aa. ⁶ K̄ūȳēɲ̄ naatosom̄p̄ə̄ȳə̄l̄āȳa ke ɪ k̄á t̄əȳo k̄ūk̄ūs̄ūm f̄ēi p̄ōt̄ōp̄ōt̄ōnaa. Naatosom̄p̄ə̄ȳə̄l̄āȳa n̄ȳə̄ɲ̄k̄u w̄ule ɪ̄ēn̄a ɪ s̄ēe Tacaa. ⁷ P̄ə f̄ēi s̄i p̄á t̄u keesi k̄ūk̄ūs̄ūm ke m̄ə t̄aa n̄əȳə̄l̄u ɪ t̄ēȳe k̄ūȳēɲ̄ ɪn̄i ɪ t̄aa k̄é m̄ə t̄ēt̄u t̄əna t̄aa. Hal̄i m̄p̄r̄ȳḡ p̄u la p̄ə p̄ōt̄ōp̄ōt̄o. ⁸ Ye ɪ k̄ə̄m̄a na ɪ t̄əki acima āni, ɪ keesi m̄ə p̄īȳa s̄i m̄p̄i Tacaa l̄apa-m̄ēȳe k̄ūȳāɲ̄k̄u ɪ lu Īc̄īp̄īt̄i t̄ə, p̄ə t̄ə̄o k̄é ɪ t̄əki-ȳe. ⁹ ɪ k̄á t̄əki T̄ēēu acima ān̄əȳi s̄i p̄ə̄ t̄ə̄s̄ə̄ȳi-m̄ēȳe k̄ūȳāk̄u k̄ūn̄e ɪn̄i k̄u t̄ə̄o k̄é t̄ēīt̄e ɪs̄u k̄ūȳōs̄ūm m̄p̄i ɪ t̄ēɲ m̄ə t̄ōk̄uɲ na ɪ t̄ām̄s̄ə̄ȳi m̄ə ɲ̄k̄p̄al̄as̄i t̄aa, s̄i p̄ə̄ t̄ə̄s̄ə̄ȳi-m̄e, na ɪ k̄al̄əȳi Tacaa k̄ūs̄ə̄s̄ūt̄e ke tam na ɪ n̄ȳi-t̄i t̄ə. T̄ēēu acima t̄əȳə̄u m̄p̄i p̄u t̄ə̄s̄ə̄ȳə̄n̄a-m̄e s̄i Tacaa l̄ə̄s̄ə̄n̄a-m̄ēȳe Īc̄īp̄īt̄i t̄aa na ɪ t̄ōɲ s̄ə̄s̄ə̄ɲ. ¹⁰ P̄aa p̄ə̄n̄āȳa ɲ̄ka, ye p̄ə ɪs̄ə̄t̄u ɪ lūw̄a, ɪ lak̄i n̄t̄i ɪn̄i m̄a t̄u-m̄ēȳe ɪs̄ə̄n̄t̄ə t̄ə.

¹¹ M̄p̄r̄ȳḡ Moisi t̄as̄aa t̄ə̄t̄ə s̄i: Ye p̄ə k̄ə̄m̄a na Tacaa t̄ān̄a-t̄ūȳu K̄anaāɲ t̄ēt̄u n̄t̄i ɪ k̄a ȳə̄ȳə̄t̄əna t̄ūūn̄āv̄ s̄i ɪ k̄á h̄a t̄á na t̄á cānaa t̄ə. ¹² ɪ̄e t̄u h̄a-ɪ āp̄al̄ūp̄īȳa k̄ān̄c̄āl̄āȳa n̄ȳə̄n̄s̄i t̄əna. P̄aa t̄əla k̄ān̄c̄āl̄āȳa p̄īȳa āp̄al̄u n̄ȳə̄n̄s̄i t̄əna, ɪn̄i ɪ t̄ə̄n̄na-s̄i. ¹³ Ye k̄r̄āɲ̄āȳa k̄ān̄c̄āl̄āȳa p̄əȳāȳa āp̄al̄ūn̄ȳə̄ɲ̄ka, ɪ̄e ɪ l̄āȳas̄i-ke na ɪw̄əȳāȳa ȳāa p̄īn̄āȳa, ȳāa ɪ m̄ə̄l̄ə̄n̄t̄i ka l̄ūȳu na k̄á s̄i. Ye p̄ə kaasa ȳul̄v̄ k̄ān̄c̄āl̄āȳa p̄əȳāȳa āp̄al̄ūn̄ȳə̄ɲ̄ka ɪ̄e ɪ l̄āȳas̄i-ke na ɪw̄əȳāȳa. ¹⁴ Ye k̄ūȳāk̄u nak̄ūli m̄ə p̄īȳa p̄ə̄s̄a-m̄e s̄i p̄ēp̄e t̄ə̄o k̄é ɪ lak̄i m̄p̄u. ɪ̄e ɪ c̄ə-w̄e s̄i: Tu w̄e ɪs̄u yomaa ke Īc̄īp̄īt̄i k̄é, ɪ̄ēn̄a ɪs̄ə̄ l̄ə̄s̄i-t̄u na ɪ t̄ōɲ s̄ə̄s̄ə̄ɲ. ¹⁵ Hal̄i p̄ə t̄ə̄m̄ t̄aa, Īc̄īp̄īt̄i w̄ul̄āv̄ k̄īs̄aa k̄é t̄ə̄s̄āȳāȳa s̄i t̄ə t̄aa n̄ȳə̄ȳə̄l̄ə̄n̄a tiili. ɪ̄ēn̄a ɪs̄ə̄ n̄áá k̄ó Īc̄īp̄īt̄i n̄ȳə̄m̄a āp̄al̄ūp̄īȳa k̄ān̄c̄āl̄āȳa n̄ȳə̄n̄s̄i t̄əna, na p̄ə k̄r̄ēn̄na t̄əla n̄ȳə̄n̄s̄i t̄əna. P̄ə t̄ə̄o m̄āȳām̄āȳa ke p̄ə w̄ēe s̄i t̄ə lak̄i k̄ə̄t̄as̄i ke k̄ān̄c̄āl̄āȳa p̄īȳa āp̄al̄u n̄ȳə̄n̄s̄i t̄əna. Ama ye ȳə̄l̄aa n̄ȳə̄n̄s̄i ɪ̄e, t̄əla ke t̄ə l̄āȳas̄ə̄ȳə̄n̄a. ¹⁶ K̄ə̄t̄as̄i n̄s̄i s̄u t̄ə̄s̄ə̄ȳə̄n̄a-t̄ūȳu n̄t̄i ɪn̄i Tacaa t̄u-t̄ūȳu ɪs̄ə̄n̄t̄ə t̄əȳo t̄ēīt̄e ɪs̄u k̄ūȳōs̄ūm m̄p̄i t̄u t̄ēɲ t̄á t̄ōk̄uɲ na t̄ə t̄ām̄s̄ə̄ȳi t̄á ɲ̄k̄p̄al̄as̄i t̄aa t̄ə. P̄ə t̄ə̄n̄āȳa m̄p̄u p̄u t̄ə̄s̄ə̄ȳə̄n̄a-t̄u s̄i Tacaa l̄ə̄s̄ə̄n̄a-t̄ūȳu Īc̄īp̄īt̄i t̄aa na ɪ t̄ōɲ s̄ə̄s̄ə̄ɲ.

Isò hólvgv ke ι γάλα ke mpavv

¹⁷ Waatv wei Icipiti wulav yela Iseyeli nyóma na pá tv mpavv tó, Isò tá tisi si pá təη Metitelanee tenku mpavv, na pá fayana Filiisi nyóma tetv taa. Paa na ku topilaa tó. Ulapa m̀pógó si ṕ taa koo na Filiisi nyóma lu pa tóo na səgəntv kpa-we na pá cvki pa taa na pá məli Icipiti. ¹⁸ Pə tóo ké Isò yelaa na pá kee na pá fayana wólava tetv taa na pá polo pá lu səsəncaasi tenku. Iseyeli nyóma mpe pa ta lu yem. Pa lu nəgə kúlomaga ké. ¹⁹ Pa lukaga mpv ləna Moisi kuu Yosεεfv mowa na í kpenna. Mpi tó, ι ka heela ι tetvnaa ké na isəle kuseemle si Isò í ləsa-wεye Icipiti taa pá kpenna ι mowa.

²⁰ M̀pógó Iseyeli nyóma lu Sukoti na pá polo Itam ke wólava tetv kin.

LEFII KŌTĒLAA TŌM TAKĒLAYA KŌtŏlŏtŏ

TakĒlaya kane ka taa kĕ tŏ kalĕyi si, Iŏ yaawa i yŏlu Moisi ke Iŏ tŏsele taa, na i na-i pĀ yŏyŏti. PĀ taa tĕne inu Iŏ suwa nŏyŏ si, ye wei i tŏka i tŏm nti pŏntu kĀ hiki weesuŏy. Iŏ seŏyŏs i yŏlaa ke isŏna pĀ wee si pĀ la kŏtasi ke isŏna Iŏ inu i suwa tŏ. PĀ wee tŏtŏ si pĀ hatĕlĕna asilima nyĕm tĕna, na pĀ wee tĕnanŏh isu pa Iŏ inu.

Iŏna pa faŏa Lefii takĒlaya tŏ:

Kŏtasi lataa i tĕh isŏna Iŏ suwa tŏ, titite 1-7

PĀ wee si pĀ tŏna kŏtĕlaa, na pĕle pĀ weena yaasi kupaŏ, titite 8-10

Paa Iŏ seelb wei i se tŏnyŏ tŏ asilima, titite 11-16

PĀ wee si pĀ se kpai nyĕntu na Iŏ seeb isayam, titite 17-27

IŌ KŌTASI NA PĒ KŪHAAN

Iŏ kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ

¹ Mŕŏyŏ Tacaa Iŏ yaa Moisi na cokĕle^a nte pa lapĕna pŏŏh, na Iŏ na i yŏlaa pĀ suliyi tŏ taa tŏ. Ilena i tŏm-i si: ² Telŏsi Iŏyeli nyĕma si, ye pa taa nŏyŏlu caa-m kŏhav ke kŏnav, i pĕsŏyi na i kŏna nav yaa heu yaa pŏhŏ.

³ Ye nau ke yŏlu caa lapu ke kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ. Ile apalu nyĕh wei i tiili tĀ caamu tŏyŏ i kĀ ha na Tacaa mu. Cokĕle nte tŏ taa Iŏ na yŏlaa pa suliyi tŏ tŏ nŏnŏyŏ ke i kĀ pona. ⁴ Ilena i tĕni i nin ke kŕĕnte nte kŏkŏ lusiŏi mpu tŏ tŏ nyŏyŏ tŏ. Tacaa ka mu i kŏtaya na i huŏsi i isayatu. ⁵ Ilena pŏntu lenti kŕĕnte ke tŏsulle cokĕle kin tĕna. Alŏh lŏlŏyŏ nyĕma kŏtĕlaa taa nŏyŏlu kĀ huŏi kŕĕnte calĕm ke Tacaa. Ilena i ŏmusi-wŏyi Iŏ kŏtaya tŏlate kŏŏkŏmŏh tŏ kĕ cokĕle nŏnŏyŏ. ⁶ Saa wei kŏtaya latu litiyi kŕĕnte na i faki-teŏe pilinŏsi ⁷ tŏyŏ kŏtĕlaa nĀ tayanŏyi kŏkŏ ke kŏtaya tŏlate tŏ. ⁸ Ilena pĀ tĕni nantu cŏkŏh ke kŏkŏ tŏ tŏtetete, na nyŏyŏ na nim cŏlŏ nim cŏlŏ tŏtŏ. ⁹ Kŕĕnte lotu na tŏ nŏŏkpaasi tĕh nyaalŏyŏ, Ilena kŏtŏlu nyayasi pĀ tĕnaya kŏtaya tŏlate tŏ. Kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏyŏle. Ka sŏsŏh ke Tacaa caaki.

¹⁰ Ye isu heu yaa pŏh ke yŏlu caaki lapu ke kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ. Ile apalŏnyĕh wei i tiili tĀ caamu tŏyŏ i kĀ kŏna. ¹¹ Ilena i lenti-i Iŏ cokĕle kŏŏkŏh taa, ke kŏtaya tŏlate ilim ntŏyŏh tŏ. Ilena Alŏh lŏlŏyŏ nyĕma kŏtĕlaa taa nŏyŏlu ŏmusi calĕm ke kŏtaya tŏlate kŏŏkŏmŏh tŏ. ¹² Ilena kŏtaya latu faŏa nantu ke tilima. Na i seti nyŏyŏ, na i lŏsi nim cŏlŏ nim cŏlŏ. Ilena kŏtŏlu tĕni nantu ntŏyi kŏtaya tŏlate kŏkŏ ŏke ka tŏ tŏtetete. ¹³ Kŕĕnte lotu na tŏ nŏŏkpaasi tĕh nyaalŏyŏ, Ilena kŏtŏlu huŏi kŏtaya ŏkeŏe Tacaa, na i nyayasi pĀ tĕnaya kŏtaya tŏlate tŏ. Kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏyŏle. Ka sŏsŏh ke Tacaa caaki.

¹⁴ Ye sumaya ke yŏlu caaki lapu ke kŏtaya ŏka kŏkŏ lusa ka tĕna tŏ, ihŏkaya yaa alukuku ke i kĀ kŏna. ¹⁵ Ilena kŏtŏlu pona sumaya ŏkeŏe Iŏ kŏtaya tŏlate kin, na i ce ka nyŏyŏ na i nyayasi-kŏyŏ kŏtaya kŏkŏ taa. Ilena i nyaasi alukuku calĕm na i taana-wŏyi Iŏ kŏtaya tŏlate kŏŏkŏmŏh tŏ. ¹⁶ Ilena i lŏsi luyuticeceku na ku tŏyŏnaya, na i pĕti-kŏyŏ tŏlŏma nim nyĕna tŏlŏle, ke Iŏ kŏtaya tŏlate kŏŏkŏh taa, na ilim tŏhile tŏ. ¹⁷ Ilena i tŏki alukuku ken taa na i hŏ na i cŏli. Ile pĀ taa yaali.

^a 1:1 cokĕle: Cokĕle nte tŏ tŏm pa yŏyŏta cĕne tŏ tŏ ta ke taale cokĕle ke yem. Pŏŏh ke pa lŏbwa na pa saaki pĀ kŕatŏh. Pa pĕsŏyi na pa hetŏ-te na pa kpili na pa sŏyŏli na pa pona tiili na pa tayan-teŏe sikuyŏ.

Uena í nyayasi-í Iso kótaya tēlate kōkō taa. Kótaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyōle. Ka sōsōŋ ke Tacaa caaki.

2

Tōyōnaya kōhav

¹ Ye isu yulb caa í kōna Tacaa ke tōyōnaya kōhav, mulōm kōpam ke í caaki. Í pōlōyí pō tōō kē nim, na í tēni tulaalv. ² Uena í pōna Alōŋ lulōyū nyōma kōtēlaa. Pa taa nōyōlv cosiyi nim mulōm mpōyí ŋkute na í nyayasi pō na tulaalv tōnaya kōtaya tēlate tōō. Mpí pō kēna kōtōōsēm sī Tacaa tēnna pō tēna. Kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyōle. Ka sōsōŋ ke Tacaa caaki. ³ Kōhav ŋku kv kakaasaya pēsōyí kōtēlaa nyēm kē. Mpí tō, pō kē kate taa kate pulōpuyū. Pō taya pulv, pō kē kōtaya ŋka pa lapa Tacaa tō, ka kakaasaya kē.

⁴ Ye pō kē isu potopotōnaa loōŋa taa kōkōsum fēi tōyōnaya nakōli, ile pa caa mulōm kōpam na pá nuyutina nim, na pá tv kakalasi yaa pētepetasi taka, nsi sī tōō pa yōyōla nim tō.

⁵ Ye isu pētepetaya mayamaya, ŋka pa tūyí nyōyōlvulv kōwalvulv tōō tō. Ile mulōm mpí pa nuyutina nim, na pō taa fēi kōkōsum tōyōle pa tūyí. ⁶ Pa pōtōtōyí pētepetaya ŋke, uena pá sōsōi pō taa kē nim tōtō. Mōyōy pō wēe sī, pá la tōyōnaya kōhav tōm taa.

⁷ Ye isu tōyōnaya ŋka pa tōŋaa tō ka kōhav ile, mulōm mpí pa nuyutina nim tōyōle pa caaki.

⁸ Pa tayanōyí-keye, isu pa keesuyū tō. Uena pá pōna tēsulle cokōle taa. Pa celōyí kōtōlv, na ílé í pōna Iso kōtaya tēlate kīŋ. ⁹ Uena í cosí na í nyayasi tō tōō sī, pō la kōtōōsēm sī, Tacaa tēnna pō tēna. Kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyōle, ka sōsōŋ ke Tacaa caaki. ¹⁰ Kōhav ŋku kv kakaasaya pēsōyí kōtēlaa nyēm kē. Mpí tō, pō kē kate taa kate pulōpuyū. Pō taya pulv, pō kē kōhav ŋku pa ha Tacaa tō kv kakaasaya kē.

¹¹ Ye pa tayanōyí Tacaa maya tōyōnaya kōhav sī, pa nyayasi-kuyū kōkō ke ma hōte taa, pō fēi sī pá tv pō taa kē kōkōsum yaa tūŋ. ¹² Pa pēsōyí na pá ha-m tūŋ na kōkōsum ke waatu wei pa pukina-m tōyōnaya kalaalaya tō. Ama tūŋ na kōkōsum mpōyí pō fēi sī, pá nyayasi kōtaya tēlate tōō sī, Tacaa má, má nu pō sōsōŋ.

¹³ Ye pa haaki Tacaa maya tōyōnaya kōhav, pō wēe sī pá tv tōm kē. Mpí tō, mpí pō hulōyōna sī nōyō ŋka ma na-me tō pēlāa tō, ka we tam tōō. Pō tōō kē pō wēe sī pá tv tūyí tōm ke paa tōyōnaya kōhav ŋku kv taa.

¹⁴ Ye yulb lēsōyí í tawa kancaalaya kōlvōm kōhav, í wōkí^a pō na pō lōtv kē, na í yōti. ¹⁵ Pō waali, uena í pōli pō tōō kē nim na í tēni tulaalv. Mōyōy pō wēe sī pa lá tōyōnaya kōhav tōm taa. ¹⁶ Uena kōtōlv náá cosí pēe kōyōtēe ani, na í nyayasi pō na tulaalv tēna. Mpí pō kēna kōtōōsēm sī Tacaa tēnna pō tēna. Tōyōnaya kōhav ŋku pa nyayasa Tacaa tōyōle.

3

Nōyō kōlvōmaya kōpēntvuyū kōtaya

¹ Mōyōy Tacaa tasaa sī: Ye nōyōlv caa í la-m nōyō kōlvōmaya kōpēntvuyū kōtaya ke nav. Pō wēe sī, apalōnyōŋ yaa alv nyōŋ wei í tiili tá caami tōyō í ká kōna. ² Uena í tēni í nin ke kōpēnte nyōyū taa, na í lēnti-tēyē tēsulle cokōle nōnōyō. Uena Alōŋ lulōyū nyōma kōtēlaa taa nōyōlv ŋmusi tō calēm ke Iso kōtaya tēlate kōŋkōmōŋ

^a 2:14 wōkí: Wōpū mpí pa yōyōtōyí cōne tō, pō nōyōsēna ke isu pa wōkuyū māsí ke Lōkra taa na pa ŋmayalōyí tō.

tɔɔ. ³ Ɔlena pɔ nyayasɔ Tacaa ke nim tɔna, mpi pɔ pama lotu tɔɔ tɔ, ⁴ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɔŋ taa nyɔm. Isu pa lɔsuyɔ hɔɔle, na pɔ kpɛnna timpee tɔ. ⁵ Ɔlena kɔtɔlaa tɔni nantu ntɔŋi Isɔ kɔtaya tɔlate kɔkɔ tɔɔ. Na pɔ nyayasɔ-ti na kuhav ŋka kɔkɔ lusaa tɔ. Kɔtaya ŋka pa nyayasaa Tacaa tɔɔlɔle. Ka sɔɔsɔŋ ke i caaki.

⁶ Ye isu heu yaa pɔŋ ke yulu laki Tacaa ke nɔɔ kulumaya kpɛntuyɔ kɔtaya. Apalu yaa alɔ nyɔŋ wei i tiili tɔ caami tɔɔ i kɔ kɔna. ⁷ Ye isu heu, ɔle i pona-tɔsulle cokɔle kiŋ, ⁸ na i tɔni i niŋ ke heu nyuyɔ taa, na i lenti-tɔ kiŋ tɔna. Ɔlena kɔtɔlaa taa nɔɔlɔ ŋmusi heu calɔm ke Isɔ kɔtaya tɔlate kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ. ⁹⁻¹⁰ Ɔlena pɔ nyayasɔ Tacaa ke nim tɔna mpi pɔ pama lotu tɔɔ tɔ. Na timpee naale na a nim na kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ nyɔm. Isu pa lɔsuyɔ hɔɔle na pɔ kpɛnna timpee tɔ, na suka tɔna. ¹¹ Ɔlena kɔtɔlɔ nyayasɔ pɔ tɔnaya kɔkɔ ke Isɔ kɔtaya tɔlate tɔɔ. Tɔɔnaya kɔtaya ŋka pa nyayasaa Tacaa tɔɔlɔle.

¹² Ye pɔŋ ke yulu laki kɔtaya, ɔle i pona-tɔsulle cokɔle kiŋ, ¹³ na i tɔni i niŋ ke i nyuyɔ tɔɔ, na i lenti-tɔ tɔna. Ɔlena kɔtɔlaa ŋmusi i calɔm ke Isɔ kɔtaya tɔlate kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ. ¹⁴ Ɔlena pɔ nyayasɔ Tacaa ke nim tɔna mpi pɔ pama lotu tɔɔ tɔ, ¹⁵ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɔŋ tɔɔ nyɔm. Isu pa lɔsuyɔ hɔɔle na pɔ kpɛnna timpee tɔ. ¹⁶ Ɔlena kɔtɔlɔ nyayasɔ pɔ tɔnaya kɔkɔ ke kɔtaya tɔlate tɔɔ. Tɔɔnaya kɔtaya ŋka pa nyayasaa Tacaa tɔɔlɔle. Ka sɔɔsɔŋ ke i caaki.

Tacaa tɔnna nim cɔlɔ nim cɔlɔ tɔna. ¹⁷ Pɔ tɔɔ kɛ paa timpiyi Isɛyɛli nyɔma kɔ weɛ, paa waatu wei te, pɔ weɛ si pɔ tɔki kusɛsuto tɔnɛyɛ. Pɔ fei si pɔ tɔɔ kpɛnte nantu nim, yaa tɔ calɔm.

4

Kɔtɔlɔ sɔsɔ isayatu husuyɔ sɔsɔ

¹ Mpɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si: ² Telɛsi Isɛyɛli nyɔma si, ye pɔ yɔkɔna nɔɔlɔ na i la mpi Tacaa kisaa tɔ, na i yɔki kiiu. Isɛna pɔntu kɔ la tɔɔlɔ.

³ Ye kɔtɔlɔ sɔsɔ pɛntɔna, ɔlena i tasɔkɔle taana yɔlaa tɔna. Pɔ weɛ si i la Tacaa ke isayatu husuyɔ kɔtaya ke nau apalu nyɔŋ wei i tiili ta caami tɔ. ⁴ I pukina nau inɔŋi tɔsulle cokɔle nɔnɔɔ. Ɔlena i tɔni i niŋ ke i nyuyɔ taa, na i lenti-tɔ Tacaa kiŋ tɔna. ⁵ Ɔlena kɔtɔlɔ sɔsɔ kraɔa kpɛnte calɔm na nyɔnaya na i sɔvna cokɔle taa. ⁶ I liiki pɔ taa kɛ mpɔle, ɔlena i ŋmusi tɔm naatosompɔɔlaya, ke Tacaa kiŋ tɔnaya cokɔle puyɔ kukayav tɔɔ, na pɔ tɔɔ pɔ tɔɔ cɔnɛ. ⁷ Ɔlena i taa calɔm mpi tɔtɔɔ tulaalɔ tɔwɔte hɔlɔŋasi tɔɔ kɛ cokɔle taa tɔna. Pɔ waali, ɔlena i pɔli calɔm kuvaaɛm ke kɔtaya tɔlate nte tɔ we cokɔle nɔnɔɔ tɔ tɔ tɛɛ. ⁸ Ɔlena i kɔɔli kpɛnte nim cɔlɔ nim cɔlɔ tɔna. Pɔ kraɔav pɔ tɔna mpi pɔ pama pɔ taa lotu tɔɔ tɔ, ⁹ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɔŋ taa nyɔm. Isu pa lɔsuyɔ hɔɔle na pɔ kpɛnna timpee tɔ. ¹⁰ Lona kulɔmɛɛ anɔŋi pa setɔŋi nɔɔ kulumaya kpɛntuyɔ kɔtaya kpɛnte tɔɔ. Ɔlena kɔtɔlɔ sɔsɔ nyayasɔ nantu ntɔŋi kɔtaya tɔlate tɔɔ. ¹¹⁻¹² Pɔ kaasɔŋi nantu lenti, na tɔnuyɔ na nyuyɔ, na nɔŋkraasi, na lotu na pɔ taa nyɔm tɔna. Ɔlena pɔ luna tɔsikile waali, ke lonte nte pa lɔsɛna tɔ mpa na pɔ lɔki tɔlɔma nim nyɔna tɔ. Na pɔ nyayasɔ-tɔŋi kɔkɔ ke tɔlɔma huɔle tɔɔ.

Isɛyɛli nyɔma tɔna isayatu husuyɔ sɔsɔ

¹³ Ye isu Isɛyɛli nyɔma tɔna tɔpai kɛ pɔ yɔkɔnaa, na pɔ la mpi Tacaa kisaa tɔ, na pɔ yɔki i kiiu na pa tɔna pa tɔm si. ¹⁴ Ɔlena pɔ kɔɔ na pɔ cɛkɔna. Pɔ weɛ si pɔ lɔsi nau apalu nyɔŋ ke isayatu husuyɔ kɔtaya kɛ. Pa pukina-tɔsulle cokɔle nɔnɔɔ, ¹⁵ ɔlena pa nyuyɔ nyɔma tɔni pa niŋ ke kpɛnte nyuyɔ taa. Na pɔ lenti-tɛyɛ cokɔle nɔnɔɔ tɔna. ¹⁶ Ɔlena kɔtɔlɔ sɔsɔ cosi tɔ calɔm na i sɔvna tɔsulle cokɔle taa. ¹⁷ I liiki pɔ taa kɛ mpɔle, ɔlena i ŋmusi tɔm naatosompɔɔlaya, ke Tacaa kiŋ tɔnaya

cokæle puuyu kukaayau na pə tə pə tə cəne. ¹⁸ Uena í taa caləm mpi tətəyɔ tulaalo təwəte hələŋasɪ tə kɛ cokæle taa təna. Pə waali, uena í pəli caləm kukaasəm ke kətaya təlata nte tə wɛ cokæle nənəyɔ tə tə tɛɛ. ¹⁹ Uena í seti nim cəlo nim cəlo na í wə kətaya təlata tə. ²⁰ Teitei isu í ka lapu í maɣamaɣa í isayatu husuyu kətaya nau təyɔ í ká lana inɛ. Uena í la Iseyeli nyəma tənaya isayatu husuyu kətaya, na Iso tayani-weyɛ-ti. ²¹ Pə waali uena í pona krənte kakaasaya ke təsikile waali, na í nyayasi-tɛyɛ kəkə, isu í ka lapu í maɣamaɣa í isayatu husuyu krənte kətaya tə. Kətaya ŋka ka husəyi Iseyeli nyəma təna isayatu təyɔle.

Nyuyu tu sɔɔsi

²² Ye isu nyuyu tu nəyɔluyɔ pə yukənaa, na í la mpi í Caa Iso kisaa tə. Isu í yəka í kiuu na í təm sí. ²³ Uena pə kəɔ na í cekəna í isayatu. Pə wɛɛ sɪ, í la pəntuluyɔ ŋku ku tiili tá caami təyɔ isayatu husuyu kətaya. ²⁴ I tənəyi í niŋ ke krənte nyuyu taa kɛ. Uena í lentɪ-tɛyɛ təsulle cokæle kiŋ, ke timpi pa lentəyi kətasi nsi kəkə lusaa tə sɪ tɔla tə. Kətaya ŋka ka husəyi isayatu təyɔle. ²⁵ Uena kətulu lii í mpəle ke caləm taa, na í taa-wəyi Iso kətaya təlata hələŋasɪ tə, na í pəli kukaasəm ke tə tɛɛ. ²⁶ Uena í wə nim cəlo nim cəloyɔ kətaya təlata tə. Isu pa lakuyɔ nəyɔ kulɔmaɣa krəntuyɔ kətaya krənte tə. Uena í la nyuyu tu inəyi isayatu husuyu kətaya na Iso tayani-i-ti.

Icate tu ke yem sɔɔsi

²⁷ Ye isu yul ke yem kɛ pə yukənaa, na í la mpi Tacaa kisaa tə. Isu í yəka í kiin taa nakuli, na í təm sí. ²⁸ Uena pə kəɔ na í cekəna, pə wɛɛ sɪ í la isayatu husuyu kətaya ke pəŋ alɔ nyəŋ wei í tiili tá caami tə. ²⁹ I tənəyi í niŋ ke krənte nyuyu taa kɛ, uena í lentɪ-tɛyɛ timpi pa lentəyi kətaya ŋka kəkə lusaa tə ka tɔla tə. ³⁰ Uena kətulu lii í mpəle ke caləm taa, na í taa Iso kətaya təlata hələŋasɪ tə. Uena í pəli kukaasəm ke tə tɛɛ. ³¹ Uena pá seti krənte nim cəlo nim cəlo. Isu pa lakuyɔ nəyɔ kulɔmaɣa krəntuyɔ kətaya tətə tə, na kətulu nyayasi nantu ntəyi kəkə, na Tacaa nu pə sɔɔsɔŋ. Uena í lá pəntulu ke isayatu husuyu kətaya na Iso tayani-i-ti.

³² Ye heu ke í sɔɔla isayatu husuyu kətaya lapu ile í kona alɔnyəŋ wei í tiili tá caami tə. ³³ I tənəyi í niŋ ke krənte nyuyu taa uena í lentɪ-tɛyɛ timpi pa lentəyi kətaya ŋka kəkə lusaa tə ka tɔla tə. ³⁴ Uena kətulu lii í mpəle ke caləm taa, na í taa kətaya təlata hələŋasɪ tə. Na í pəli kukaasəm ke tə tɛɛ. ³⁵ Uena pá seti krənte nim cəlo nim cəlo. Isu pa lakuyɔ nəyɔ kulɔmaɣa krəntuyɔ kətaya heu tə. Uena kətulu nyayasi-təyi kəkə na kətaya nyəntu lentɪ. Uena í lá pəntulu ke isayatu husuyu kətaya na Iso tayani-i-ti.

5

Saa wei pə wɛɛ sɪ pá la isayatu husuyu sɔɔsi tə

¹ Saa wei pə wɛɛ sɪ pá la isayatu husuyu sɔɔsi təyɔlɔ: Ye isu yul nuwa pa yɔyɔtəna tuunav sɪ, í ləsi aseeta ke təm nti í nawa na í nyəma tə. Uena í kisi tə yɔyɔtuyɔ, pə isayatu wɛ í nyuyu taa kɛ.

² Lentɪ ile, ye isu pə yukəna yul, na í tokina asilima pulɔpu. Paa krənte kusəpəle. Təyaya nyənte, yaa taale nyənte, yaa nyamanyama nəyɔlɔ, í təm səpaya, na í pəsi asilima tɔ.

³ Ye isu pə yukəna nəyɔlɔ, na í tokina yul asilima naali, na pə pilisi-i. Uena í kəɔ í cekəna, í təm səpaya.

⁴ Yaa pə yukəna nəyɔluyɔ tanaav taa, na í tuuna kəpantu yaa isayatu. Uena í kəɔ í cekəna, í təm səpaya.

⁵ Ye wei i lapa isayatu nti pa keesa isəntə tə tə taa natəli, pə wee si pəntu i huli-təyi kətəlv, na i tisi si i təm səpa. ⁶ Na i kəna heu yaa pəj na i la isayatu husuyu kətaya. Uena kətəlv lapi-i pə səsəsi.

Konyəntənaa səsəsi

⁷ Ye yəlv wu heu yaa pəj si i lana isayatu husuyu kətaya. I pəsəyi na i caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale, na i pona Tacaa təyaya taa. Uena i lə ləlv ke isayatu husuyu kətaya, na ləlv ke kətaya ŋka kəkə lusaa tə. ⁸ I celəyi kətəlv ke pa naale, na ilé i hólí Isə ké isayatu husuyu nyəŋ na i yəki i lumaya. Ama u cekí nyuyv. ⁹ Uena i cosi caləm na i ŋmusi-wəyi kətaya təlate kəŋkəməŋ tə. Uena i pəli kəkəasəm ke tə tē. Mpəyú pə wee si i la isayatu husuyu kətaya təm taa. ¹⁰ Pə waali ké kətəlv laki kətaya ŋka kəkə lusa ka təna təyə alukuku naale nyəŋ, isu pa suw tə. Uena i lə pəntəlv ke isayatu husuyu kətaya, na Isə husi-ti.

¹¹ Ye yəlv feina alukukunaa naale, yaa ihokasi naale. I pəsəyi na i pona mələm kiloona tooso na i lə isayatu husuyu kətaya. Ama pə fei si i siti nim, yaa i təni pə təw ké tulaalv ké. Mpi tə, pə ké isayatu husuyu kətaya ké, pə taya təyənaya nyəŋka.

¹² I pukina mələm mpəyi kətəlv, uena ilé i cosi-wəyi ŋkute. Ntə tə kəna kətəsəm si Tacaa tənna pə təna. Uena i nyayasi pə na kətasi lensi nsi si we kətaya təlate təw təyə Tacaa. Mpəyú pə wee si pə la isayatu husuyu səsəsi. ¹³ Uena kətəlv la pəntu ke isayatu husuyu kətaya na Isə husi-i-ti. Uena kəkəasəw pəsi kətəlv nyəm, isu təyənaya kəhav səsəsi təm taa.

Tayanuyv səsəsi

¹⁴ Mpəyú Tacaa heela Moisi si:

¹⁵ Ye pə yəkəna yəlv, na i səw Tacaa ke celuyv ke i nyəm, pə wee si i kəna iwaav ŋku kv tiili tá caamv tə, na i lə tayanuyv kətaya. I ləsəyi-kuyv kaləkv taa ké, na i mayasi na i ná si kv liyitee tala isu pa suwa təsulle cokəle taa tə. ¹⁶ Uena i felí Isə ké kəmlə, na i səsəsi paa kakpasv wei i təw ké kuləv. Mpi tə, i wakələna Isə təyaya, uena i cela pə tənaya kətəlv. Uena ilé i lentv kəpəntə, na i la pəntəlv ke isayatu tayanuyv kətaya, na Isə husi-i-ti.

¹⁷ Paa pə yəkəna yəlv ké na i yəki Tacaa kusəsutv, i səyələa tətəyə. ¹⁸ Pə wee si i ləsv kaləkv taa ké iwaav ŋku kv tiili tá caamv təyə. I mayasi na i ná si kv liyitee tala isu pa suwa tə. Uena kətəlv lapi-i isayatu nti pə yəkəna-i na i la tə, tə tayanuyv kətaya, na Isə husi-i-ti. ¹⁹ Tasəkəle tayanuyv kətaya ntə. Mpi tə, yəlv uv i ka wakələna Tacaa ké.

²⁰ Mpəyú Tacaa heela Moisi si:

²¹⁻²² Ye isu pa cela yəlv ke puləpv suw, yaa i kənta-wi, yaa i ŋmıla-wi, yaa i muylaa ké na i hiki-wi, yaa i tu hii-wi na i kpeesv. Uena i loolvi na i tuu, na i takv isayatu isu mpv pə taka, i wakələna Tacaa ké, na i təm səpa. ²³⁻²⁴ Ye kuyaku ŋku pə kula i waali, pə wee si i məŋna, yaa i felí kəpəntə tv ké. Haləna i səsəsi paa kakpasv wei i təw ké kuləv, na i kəpəntv na i celə-i. ²⁵ Pəle pə waali, pə wee si i pona kətəlv ke isayatu tayanuyv kətaya iwaav ŋku kv tiili tá caamv tə. I mayasi na i ná si kv liyitee tala isu pa suwa tə. ²⁶ Uena kətəlv la pəntv inəyi isayatu tayanuyv kətaya ke Tacaa kŋ. Na ilé i husi-i-ti, paa tə ké nti.

6

Kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə ka təw kusəsəw

¹ Mpəyú Tacaa təma Moisi si: ² Teləsv Aləŋ na i ləlvuyv nyəma ke kətasi nsi kəkə lusaa tə, si təw kusəsutv.

Pə wee si, kətaya ŋka ma kəkə lusa mpu tə, ká wee kətaya təlate taa ké ahoo tənaya, kəkə i taa te. ³ Tev feŋ tananɪ ɪlena kətulv tɔɔɔli kpronkprontu toŋ nyəntu kəmsa, na í suu pə capa, na í kuu kətaya ŋke ka təluma nim nyəna na í huti-yeyɛ kəŋkəŋ taa təna. ⁴ ɪlena í layasi wontu na í luna təluma anaxi təsikile waali. Lonte nteye pa ləsəna tə mpa na pá ləkə təluma nim nyəna. ⁵⁻⁶ Pə fei si kətaya təlate kəkə í te. Paa ifemle nteye kətulv ka nyətəxi taasi kofasi. ɪlena pácó í tənɪ kətaya ŋka kəkə lusa tə ka nantu, na nɔɔɔ kulmaya kətaya kpənte nim colə nim colə ke pə tə.

Təɔnaya kɔhav tə kvsəsutv

⁷ Ye təɔnaya kɔhav təm taa, ɪle pə kvsəsutv ntə. Pə wee si Aləŋ lɔlvɔv nyəma taa kətulv nɔɔlv, ká ponna-keye Taca ke kətaya təlate kɪŋ. ⁸ ɪlena í cosi mɔlv mpi pa sita nim tɔɔ ŋkute na tulaalv təna, na í nyayasi kətaya təlate tə. Mpu pə kena kutəsəm si Taca tənna pə təna, na i caaki pə səsɔv. ⁹ Kətəlaa ká tɔɔna pə kukaasəm mpəxi ɪsə lonte taa ke təsulle cokəle kətaya taa təna. Ama pə fei si pá təsi pə təɔnaya na kəkə kə. ¹⁰ Mpi tə, kɔhav ŋku pa ha ɪsə ma tə, kv taa ké ma cela-weye pa paa tete. Pə ké kate taa kate pɔlvɔv, ɪsu ɪsəyavv husvɔv, yaa tayavv kətasi nantu. ¹¹ ɪle Aləŋ lɔlvɔv nyəma apavv nyəma tike ká təkəna pə təɔnaya ŋke. Mpi tə, kətaya ŋka pa kəna Taca ke mpu tə, ka hɔɔlvɔv ké pa nyəm ke tam tə ké. Pə tə ké ye yulv kpai tv wei i ta ke Aləŋ lɔlvɔv tv tə, i tokinaa, ɪsu i səpa.

¹² Mpiyú Taca təma Moisi si:

¹³ Ye pa kpawa Aləŋ na i pəyalaa ke kətəlaa, na pá pəli-weye nim, pə wee si pá kəŋna-m kɔhav ke mɔlv kiloona toosoyə paa kuyaku ŋku. Hɔɔlvɔv ke tananɪ na ləŋkə ke taanaya. ¹⁴ Paa nyuti mɔlv mpəxi na nim, na pá tó pə pəpəpəyaya ke nyəlvɔv kɔwalvɔv tə. Pə waali ɪlena pá putəti-ke na pá pona kətaya təlate tə, na Taca laŋle hɛna kətaya ŋke ka səsɔv.

¹⁵ Ye waatu nɔɔlv pa kpa Aləŋ lɔlvɔv nyəma taa nɔɔlvɔv kətulv səsə si, í lɛeti kɔpəŋ lonte. Kɔhav kulmɔv ŋkuyv i ká kəna, na í nyayasi pə tənaya Taca má. Pə ké ma kiiu tam tə nyəŋkə ké. ¹⁶ Ye kətulv kənnna i mayamaya i təɔnaya kɔhav, pə wee si pá nyayasi pə tənaya, pə taa pulv fei tɔɔv.

ɪsəyavv husvɔv kətaya tə kvsəsutv

¹⁷ Mpiyú Taca təma Moisi si: ¹⁸ Teləsi Aləŋ na i pəyalaa ke ɪsəyavv husvɔv kətasi kvsəsutv.

Lonte nte tə taa pa lentəxi kətasi nsi kəkə lusa tə, si təla tɔɔv paa lentv ɪsəyavv husvɔv nyənte tətə. Pə nantu ke kate taa kate pɔlvɔv. ¹⁹ Kətulv wei i lapa pə təmle tə, təsulle cokəle kətaya taa ké pə wee si í tɔɔv-təxi lonte nte tə wəna tə mpa tə tə taa. ²⁰ Ye yulv ke yem í tokinaa, i ləpa. Tə caləm i yawa puvv tə, lonte kulmtəle ntə tə taa ké paa nyaali-wi. ²¹ Ye cɔv tiipile taa ké pa təsa pə nantu, ye pa təma pə wee si pá yəki-təye. Ama ye nyəlvɔv kvsəemvɔv nyənte taa, ɪle pá nyaali-təye teu, na pá kilisina ləm ke səsəm. ²² Kətəlaa na pa tɛəsi taa apalaa tike ká tɔɔna nantu nti. Pə taya pulv, təkə kate taa kate pɔlvɔv. ²³ Ama ye pa svona kpənte nte tə caləm ke təsulle cokəle taa, na pá lana ɪsəyavv husvɔv kətaya ke ɪsə təyaya taa, tə nantu fei tɔɔv tətə. Pə wee si pá nyayasi-təxi kəkə ké.

7

Tayanvɔv səsəsi tə kvsəsutv

¹ Mpiyú Taca tasaa si: Tayanvɔv səsəsi kvsəsutv ntə. Tə ké kate taa kate pulvɔv. ² Lonte nte tə taa pa lentəxi kətasi nsi kəkə lusa tə, si təla tɔɔv paa lentv ɪsəyavv

husyvu sɔɔsi nyɔntɛ tɔtɔ. ɪlena kɔtulɔ ɲmusi tɔ calɛm kɛ kɔtaya tɔlatɛ kɔŋkɔmɛŋ tɔɔ. ³ ɪlena pɔ kɔɔli kpɔntɛ nim cɔlɔ nim cɔlɔ tɔna. Pɔ kraɣav pɔ tɔna mpi pɔ pama pɔ taa lotu tɔɔ tɔ, ⁴ na timpee naale na a nim, na kɔŋkɔmɛŋ taa nyɔm. ɪsu pa lɔsyvu hɔɔlɛ na pɛ kpɛnna timpee tɔ. ⁵ ɪlena kɔtulɔ nyɔɣasi pɔ tɔnaya kɔtaya tɔlatɛ tɔɔ. Tayanvɔvɔ kɔtaya nte. ⁶ Kɔtɔlaa tɛɛsi taa apalaa tike kɔ tɔɣɔna nantu ntɛyi lonte nte tɔ wɛna tɔ mpa tɔ tɔ taa. Mpi tɔ, tɔ kɛ kate taa kate pulɔvɔ. ⁷ Tayanvɔvɔ kɔtaya na ɪsɔɣatvɔ husyvu nyɔŋka pɔ kɔsɔsɔtɔ wɛ kulɔmtɔ kɛ. Kɔtulɔ wei ɪ lapa pɔ tɔmlɛ tɔ, ɪni ɪ tɔnna pɔ nantu kɔkaasɔtɔ.

Kɔtɔlaa nyɔm

⁸ Ye ɪsu nɔɣɔlvɔ kɔna kpɔntɛ si ɪ laki kɔtaya ɲka kɔkɔ lusaa tɔ. Kɔtulɔ wei ɪ lapa pɔ tɔmlɛ tɔ, ɪni ɪ tɔnna tɔnɔvɔ. ⁹ Ye pɔ kɔna ɪsɔ kɛ tɔɣɔnaya kɔhɔv, ɪsu potopoto, yaa kakalasi, yaa pɛtɛpɛtaya, yaa kɔtɔŋɔm, ɪlɛ kɔtulɔ wei ɪ lapa pɔ tɔmlɛ tɔ, ɪni ɪ tɔnna. ¹⁰ Ama pɔ kaasa tɔɣɔnaya kɔhɔaŋ lɛlɛŋ tɔ. Paa nim kɔsitaya yaa kpɛtɛ nyɔŋka, kɔtɔlaa talɔɣɔna pɔ tɔnaya teitei.

Nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvɔvɔ kɔtasi tɔɔ kɔsɔsɔtɔ

¹¹ Nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvɔvɔ kɔtasi nsi pa laki Tacaa tɔ si kɔsɔsɔtɔ ntɔ.

¹² Ye sɛɛtvɔ kɔtaya kɛ pa lapa, pa pukina tɔtɔɣo kɔkɔsɔm fɛi kakalasi nsi pa sita nim tɔ, pɔ pɛtɛpɛtasi nsi si tɔɔ pa taa-wi tɔ, na mɔlvɔm kɔpam mpi pa nuyutina-wi tɔ pɔ kakalasi. ¹³ Pɔlɛ pɔ paasi, pa sɔsɔsɔyi kɔkɔsɔm potopoto kɛ sɛɛtvɔ kɔtaya ɲkɛ ka tɔɔ. ¹⁴ ɪlena pɔ lɔsi kakalasi nsi si tɔm tooso tɔɔ kɛ kulɔmɔɣa kulɔmɔɣa, na pɔ kraasi ɪsɔtɔaa kɛ ɪsɔ kɔtaya tɔlatɛ kin. ɪlena kɔtulɔ wei ɪ ɲmusa kpɔntɛ calɛm kɛ tɔ kɔŋkɔmɛŋ tɔɔ tɔ, ɪ kraɣa sɔlɛ. ¹⁵ Ye sɛɛtvɔ kɔtaya kpɔntɛ nantu ɪlɛ, pɔ wɛɛ si kuyaku ɲku kɔ mayamɔɣa kɛ paa tɔɣo-ti, pɔ fɛi si tɔ fɛ tɛ.

¹⁶ Ye ɪsu nɔɣɔlvɔ lapa nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvɔvɔ sɔɔsi, yaa ɪ ka si nɔɣo, ɪlena ɪ la pɔ sɔɔsi, pa pɔsɔyi na pɔ tɔɣo pɔ nantu kɛ kuyaku ɲku, na pɔ tɔɣo pɔ kɔkaasɔtɔ kɛ pɔ tɛv kɔfemuyɔ. ¹⁷ Ye tɔ tala kuyaku tooso nyɔŋku wule, ɪlɛ pɔ wɛɛ si pɔ wɔ-tɔyi kɔkɔ. ¹⁸ Wei ɪ tɔɣo pɔ nantu kɛ kuyaku tooso nyɔŋku wule, Tacaa kaa mɔ ɪ kɔtaya. Pɔyɛlɛ ɪ kɔtaya kaa waasi tɔtɔ. Pɔ pɔsa kɔsɔɣɔtɔ pulɔvɔvɔ kɛ. Ye wei ɪ tɔɣaa pɔ mɔlɛ ɪ nyɔvɔvɔ taa. ¹⁹ Ye pɔ nantu ɪ tokina asilima pulɔvɔvɔ, tɔ fɛi tɔɣɔvɔ tɔtɔ. Kɔkɔ kɛ paa nyɔɣasi-ti.

Pɔ wɛɛ si mpa pa fɛuna asilima tɔ, pa tike paa tɔɣɔna pɔ nantu. ²⁰ Ye ɪsu nɔɣɔlvɔ wɛ asilima taa, na pɔ la Tacaa kɛ nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvɔvɔ kɔtaya na pɔntɔ tɔɣo, pɔ wɛɛ si pɔ lɔsi-ti ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa. ²¹ Mpvɔ tɔtɔɣo ye nɔɣɔlvɔ tokina asilima tɔ, paa yɔlvɔ, paa kpɔntɛ. ɪlena pɔntɔ tɔɣo kɔtaya ɲkɛ ka nantu. Paa lɔsi-ti tɔtɔɣo ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa.

ɪsɔ kisina ɪ yɔlaa kɛ nantu nim na tɔ calɛm tɔɣɔvɔ

²² Mpvɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si: ²³ Tɛlɔsi ɪsɛyɛli nyɔma si: Pɔ fɛi si ɪ tɔɣo pulɔvɔvɔ nantu nim. Paa nav yaa heu yaa pɔŋ. ²⁴ Kpɔntɛ kɔsɔpɔlɛ, yaa nte pɔ kpawa na pɔ cɔli tɔ, tɔ nim fɛi tɔɣɔvɔ. Ama ɪ pɔsɔyi na ɪ lana-wɔɣi paa mpi. ²⁵ Ye nɔɣɔlvɔ tɔɣo tɔla nna pa laki Tacaa kɛ kɔtaya ɲka kɔkɔ lusaa tɔ ka nantu cɔka nim nyɔŋka, pɔ wɛɛ si pɔ lɔsi-ti ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa kɛ. ²⁶ Mpvɔ tɔtɔɣo paa timpiyi ɪ kɔ caɣa, pɔ fɛi si ɪ tɔɣo sumɔɣa yaa wontuyɔvɔ nakɔli kɔ calɛm. ²⁷ Ye wei ɪ tɔɣo calɛm pɔ wɛɛ si pɔ lɔsi-ti ɪsɛyɛli kɛkɛlɛ taa kɛ.

²⁸ Mpvɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si: ²⁹ Tɛlɔsi ɪsɛyɛli nyɔma kɛ kɔsɔsɔtɔvɔnaa paŋɛ si: Ye yɔlvɔ lapa nɔɣo kulɔmɔɣa kpɛntɔvɔvɔ kɔtaya, pɔ wɛɛ si, ɪ lɔsi Tacaa paa tɛtɛ kɛ, na ɪ cɛlɛ-ti. ³⁰ ɪ mayamɔɣa ɪ niŋ kɔ tɔkɔna na ɪ pɔna Tacaa kɛ nantu nim cɔlɔ nim cɔlɔ, na lanɲɛ si pɔ nyɔɣasi kɔkɔ. ɪlena ɪ ha lanɲɛ nteyɛ Tacaa kɛ ɪsɔ kɔtaya tɔlatɛ

kiŋ. ³¹ Alɔŋ na ɪ pɔyalaɔ pa tɔtɔɔle nté. Uena kɔtɔlv nyagasi nantu nim nyɛntu ke kɔtaɔa tɔlate tɔ. ³² Pɔ weɛ si pɔ lɔsi nɔɔ kɔlvmaɔa kɔɔntɔvɔv kɔtaɔa yule ntɔɔŋ nyɛntɛ na pɔ cɛla kɔtɔlv. ³³ Kɔtɔlaa taa wei ɪ pukina kɔɔntɛ calɛm na tɔ nim ke kɔtaɔa tɔlate tɔ tɔ ɪ paa tete nté. ³⁴ Tacaɔa maɔamaɔa heelina lɛɛɛɛli nyɔma me si, ɪ lɔsi nɔɔ kɔlvmaɔa kɔɔntɔvɔv kɔtaɔa kɔɔntɛ yule, na pɔ lanɛ na ɪ cɛla kɔtɔlv Alɔŋ na ɪ lɔlvɔv nyɔma. Mpi tɔ, nantu nti tɔ kɛ pa paa nyɔm ke tam tɔ kɛ.

³⁵ Mpi mpi pa kɔla Tacaɔa kɔtasi tɔ tɔ, pɔ pɔsɔɔi Alɔŋ na ɪ pɔyalaɔ pa nyɔm ke kɔyɔŋku pa kɔa-weɛ Tacaɔa kɔtɔvɔv tɛmlɛ taa tɔɔ. ³⁶ Tacaɔa tɔna lɛɛɛɛli nyɔma si, pɔ cɛla-weɛ kɔyɔŋku pa kɔa-weɛ kɔtɔlaa na pɔ pɔli pa nyɔŋ taa kɛ nim tɔ. Pɔ weɛ si ɪ tɔki kɔsɔsɔtɔ tɔnɛɛ tam tɔ kɛ.

³⁷ Kɔtaɔa ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na tɔɔŋnaɔa nyɔŋka, na ɪsɔɔatɔv husɔvɔv nyɔŋka, na tasɔkɔle taɔanɔvɔv nyɔŋka, na kɔtɔlaa tɛmlɛ taa sɔvɔv nyɔŋka, na nɔɔ kɔlvmaɔa kɔɔntɔvɔv pɔ kɔtasi kiŋ nté. ³⁸ Tacaɔa suna kiŋ inɔɔi Moisi ke pɔvɔv ŋku pa yaa si Holepɔ tɔ kɔ taa. Kɔyɔkɔ ŋkɔ tɔtɔɔ ɪ tɔwa lɛɛɛɛli nyɔma ke wɔlaɔa tɛtɔ taa si, pɔ lakɪ-ɪ kɔtasi nsi.

KɔTɔLAA KANCAALAYɔ NYɔMA TɛMLɛ TAA SɔVV

8

Kɔtɔlaa tɛmlɛ taa sɔvv kɔtaɔa

¹ Mɔɔyɔ Tacaɔa tɔma Moisi si: ² Yaa Alɔŋ na ɪ pɔyalaɔ ke tɔsulle cokɔle nɔnɔɔ. Uena ŋ yele na pɔ kɔna kɔtaɔa wontu kususuutu, na pɔ nim mpi pa pɔlɔɔi nyɔvɔv taa tɔ. Na pɔ kɔna ɪsɔɔatɔv husɔvɔv kɔtaɔa nav apalɔv nyɔŋ, na ɪwaɔŋ naale, na pɔpɔtonnaa mpa pa taa kɔkɔsɔm fɛi tɔɔ cɛkɔlaɔa. ³ Uena ŋ kotɪ lɛɛɛɛli nyɔma kɔkɔle tɔna tɔtɔɔ lonte ŋtɛ taa.

⁴ Mɔɔyɔ Moisi lapa ɪsu Tacaɔa tɔvɔv-ɪ tɔ, na lɛɛɛɛli nyɔma kɔkɔle kotɪ tɔsulle cokɔle nɔnɔɔ. ⁵ Uena ɪ heeli-we si nti Tacaɔa suwa tɔɔlv. ⁶ Ntɛna Moisi yele na Alɔŋ na ɪ pɔyalaɔ pɔ kɔ na ɪ sɔ-weɛ kɔtaɔa lɔm. ⁷ Uena ɪ suu Alɔŋ ke pɔtɛɛ toko, na ɪ lɔli-ɪ tampala, na ɪ suu-ɪ capa. Uena ɪ paa-ɪ kɔtaɔa pɛntɛ taka^a, na ɪ tamsɪ ɪ ŋmusɪ ke ɪ siɔile taa. nɔɔlvɔv, na pɔ paaki pa lanɛ taa ɪsu kukunaɔa paaki saalaya ŋka tɔ pɔ taka. ⁸ Uena ɪ paa-ɪ lanɛ huluvɔv, na ɪ tɔ kɔ taa kɛ wala pee taka^a ke naale. Anɔɔi pa maɔasɔɔana na pɔ nyɔŋ lɔ kɔvɔvɔtɔv. ⁹ Ntɛna ɪ temu-ɪ nyɔvɔv saalaya, na ɪ mati ka tɔ kɛ lɔ kɔvɔvɔv. Kulɛ kɔ kɛ wala kɛ, na kɔ we ɪsu tɔvɔv hɛtɔvɔv. ɪ sɛntaa tɔ kɛ ɪ matɔna kɔvɔvɔv ŋkɔ, ɪsu Tacaɔa ka kɛsɔvɔv-ɪ tɔ.

¹⁰ Mɔɔyɔ Moisi kɔaɔa kɔtaɔa nim, na ɪ fɛɛni tɔsulle cokɔle, na tɔ taa wontu tɔna, na tɔ pɔsi lɔ nyɔm. ¹¹ Uena ɪ ŋmusɪ kɔtaɔa nim ke tɔm naatosompɔɔlaɔa ke kɔtaɔa tɔlate na tɔ wontunaɔa tɔ. Lɔm kɔsɔŋɔm cɛmsɛ sɔsɔ na pɔ kɔpɛtɛ tɔ kɛ ɪ ŋmusa nim mpi si wontu nti tɔ pɔsi lɔ nyɔm. ¹² Na ɪ pɔli Alɔŋ nyɔvɔv taa kɛ kɔtaɔa nim, na ɪ pɔsi lɔ nyɔŋ. ¹³ Pɔle pɔ waali kɛ ɪ yelaɔ na Alɔŋ pɔyalaɔ kɔɔtɔna, na ɪ suu-weɛ pa capanaɔa, na ɪ lɔli-weɛ pa tampalanaɔa. Uena ɪ pa-weɛ pa kahusi ke tɛitɛi ɪsu Tacaɔa ka suw tɔ.

¹⁴ Mɔɔyɔ Moisi yelaɔ na pɔ kɔna ɪsɔɔatɔv husɔvɔv kɔtaɔa nav apalɔvnyɔŋ. Uena Alɔŋ na ɪ pɔyalaɔ pɔ tɔni niŋ ke ɪ nyɔvɔv tɔ. ¹⁵ Mɔɔyɔ Moisi lentɔ-ɪ, na ɪ lii mpɔle ke ɪ calɛm taa, na ɪ nyɔtɔ lɔ kɔtaɔa tɔlate ŋkulunɔsi taa hɔlɔŋasi tɔ, na pɔ taɔanɔv-ɛ. Uena ɪ pɔli calɛm kɔkaasɔm ke kɔtaɔa tɔlate tɛɛ. ɪsɔna ɪ lapa na kɔtaɔa tɔlate pɔsi lɔ nyɔntɛ na pɔ lakɔna-tɛɛ ɪsɔɔatɔv husɔvɔv kɔtasi tɔɔle. ¹⁶ Mɔɔyɔ Moisi

^a 8:7 kɔtaɔa pɛntɛ taka: Wontuvɔv ŋku pa yaa si kɔtaɔa pɛntɛ tɔ, kɔ ke kɔtɔlaa toko ^a 8:8 wala pee taka: Pɔ kɛ kɔtaɔa wontu nti pa naakayana lɔ luvɔv nyɔntɔ tɔ. Tɔ ta nyɪ ɪsɔna pa lakayana-tɪ tɔ.

koola nim tona, mpi pə pama kpante lotu too to. Paa timpee naale na a nim, na i seti haae naəo, na i nyagasi pə tənaya Iso kətaya təlate too. ¹⁷ Pə kaasəyi nau unu i tənuyu na i nantu na pə taa lotu, lena pá luna pə tənaya tesikile waali, na pá nyagasi kəkə, isu Tacaa ka suw to.

¹⁸ Mpróyú pa kəna kətaya ŋka kəkə lusa ka tona to ka iwaav, na Aləŋ na i pəyalaa pá tənɪ pa niŋ ke ku nyuyu too. ¹⁹ Moisi lenta-ku, lena i ŋmusi ku caləm ke kətaya təlate kəŋkəməŋ too. ²⁰ Lenə i faɣa-kuɣu pilinasi, na i nyagasi pə na pə nyuyu na pə nim. ²¹ Lenə i nyaali lotu na nəŋkraasi ke ləm, na i nyagasi pə na nantu nti tə kaasaa təyo kətaya təlate too. Kətaya ŋka kəkə lusa təyole. Ka səsəŋ ke Tacaa caaki.

²² Mpróyú Moisi yelaa na pá kəna iwaav naale nyəŋku ŋku paa la kətaya na pə susi Aləŋ na i pəyalaa ke kətəlaa təmle taa to. Lenə pá tənɪ pa niŋ ke ku nyuyu too. ²³ Mpróyú Moisi lenta iwaav ŋku, lenə i lili ku caləm na i taa-wəxi Aləŋ ŋkraŋuyu ntəyən nyəŋku naəo taa. I taa-wi tətəyo i apalumpəle ntəyən nyənte too, na i apalumpəle ntəyən nyənte too tətə. ²⁴ Lenə i yele na Aləŋ pəyalaa kəo na i taa caləm tətəyo pa ntəyən ŋkraŋŋ nəsəi taa, na pa ntəyən apalumpree na apalumpree too. Lenə i ŋmusi caləm kukaasəm ke kətaya təlate kəŋkəməŋ taa. ²⁵ Mpróyú Moisi kpaya iwaav nantu nim nyəntu. Isu suka, na lotu taa nim, na haae naəo, na timpee naale na a nim, na yule ntəyən nyənte. ²⁶ Lenə i ləsi kukusəm fei potopotona mpa pa ha Iso to, pa təkə taa ké pə kakalaya kulumaya, na nim nyəŋka, na tinte pəyale, na i su nantu nim nyəntu na ntəyən yule pə too. ²⁷ Lenə i tó pə tənaya Aləŋ na i pəyalaa pa niŋ taa, na i heeli-wə si pá ha-təyi Tacaa. ²⁸ Pə waali ké Moisi mu kəhaan unəyi pa niŋ taa na i nyagasi-i kətaya təlate too ké kətasi nsi kəkə lusa to si too. Kətəlaa təmle taa suw kətaya nte. Pə kətaya ŋka kəkə lusa ka tona təyole. Pə səsəŋ ke Tacaa caaki. ²⁹ Mpróyú Moisi kpaya kətəlaa təmle taa suw kətaya kpante laŋle, na i ha Tacaa ke kətaya təlate kiŋ. Lenə nantuɣu ŋku ku pəsi Moisi nyəŋku isu Tacaa ka suw to.

³⁰ Pə waali ké i kpaya kətaya nim, na caləm mpi pu wə Iso kətaya təlate too təyo pəco, na i ŋmusi Aləŋ na i wontu too. Na i pəyalaa na pəle pa nyəntu too tətə. Lenə Aləŋ na i pəyalaa na pa wontu kəsusuutu pa pəsi Iso nyəm.

³¹ Mpróyú Moisi heela Aləŋ na i pəyalaa si: I təsi heu apalv naale nyəŋ nantu ke təsulle cokəle nənəyo. Lenə i təyo-təyi tənaya mə mayamaɣa, na potopotona mpa pa lapa kətaya too to. Isu ma keesuyu-me to. ³² Ye pə kaasa nantu yaa potopoto, pə wəe si i ká wə kəkə. ³³ I ká caya təsulle cokəle nənəyo ke kuyeeŋ naatosompəyolaya. Pə fei si i lu tona. Haləna mə təmle taa suw kətaya kuyaku kancaalaya na kantəɣaya nyəŋku wule. ³⁴ Tacaa mayamaɣa sɪna si pə la isu pə lapu saŋa isəntə to. Lenə pəcə pə husi mə isayatu. ³⁵ I caya təsulle cokəle nənəyo ke ilim na ahoə ke wəe naatosompəyolaya unu na i təkə Tacaa kəsəsutu. Ie i kaa sí. Moisi si: Nti Iso heela-m təyole.

³⁶ Mpróyú Aləŋ na i pəyalaa pa lapa nti Tacaa ka heela Moisi na i tələsi-wə to.

9

Aləŋ na i pəyalaa pa kancaalaya kətasi

¹ Mpróyú kuyaku pələfeɪ naanwə nyəŋku wule, Moisi yaa Aləŋ na i pəyalaa na Iseɣeli səsaa tətə. ² Lenə i heeli Aləŋ si: Caa navle nte tə tiili tá caamu na paa la-təyɛ isayatu husuyu kətaya to. Na heu apalv wei i tiili tá caamu na paa lapu i kətaya ŋka kəkə lusa ka tona to, na ŋ kəna pə naaleɣe Tacaa kiŋ. ³ Pə waali,

ɔlena ń tu Iseyeli nyóma na pá kóna pɛɲtɔlvɔv ɲku paa la isayatu husuɔv kɔtaya tɔ. Na pɛnaɔa kulɔmaya navle na pɛ iwɔyaya mpa pa tiili tá caami, na paa la-wɛye kɔtaya ɲka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ⁴ Na nav na heu apalu nyɛɲ wei paa la nɔɔɔ kulɔmaya kɛntɔv kɔtaya tɔ. Na tɔɔnaya kɔhav ɲku pa nuɔutina nim tɔ. Mpi tɔ, saɲa maɔamaya ke Tacaa ká hɔli-mɛye i ti.

⁵ Waatu wei pa kóna tɛsulle cokɔle nɔnɔɔ ke mpi mpi pɛ hɛla Moisi yaawa tɔ ɔlena Iseyeli nyóma tɛna kɛtɛna cokɔle ńtɛ na pá sɔɲ Iɔ tɔyaya kɪɲ. ⁶ ɔlena Moisi tɔ si: Nti Tacaa tu-me tɔɔle. I la-ti, na Iɔ teeli wɛe mɛ hɛku.

⁷ M'pɔyú Moisi tɔma Alɔɲ si: Kɛtɛna Iɔ kɔtaya tɔlate na ń lɛsi tɔ tɔ kɛ isayatu husuɔv kɔtaya, na ɲka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ɔlena ń la isayatu husuɔv kɔtaya ke i na yɛlaa pa nyɔɔɲ tɔɔ. Pɛ waali, ɔlena ń la yɛlaa nyɔɔɲ tɔ kɛ kɔtaya, na ń la-wɛye isayatu husuɔv nyɛɲka, isu Tacaa suw tɔ.

⁸ M'pɔyú Alɔɲ kɛtɛna Iɔ kɔtaya tɔlate, na í lenti navle na í la-tɛye i isayatu husuɔv kɔtaya. ⁹ ɔlena i pɔyalaa pona-i tɔ calɛm na í lii pɛ taa kɛ mpɔle. ɔlena í taa Iɔ kɔtaya tɔlate hɛlɛɲasi tɔɔ, na í pɛli-wɛɲi tɔ tɛɛ. ¹⁰ Kɛlena í nyagasi tɔ tɔ kɛ kɛntɛ nim cɔlɔ nim cɔlɔ. Na timpee na hɔle, isu Tacaa tɔvɔ Moisi tɔ. ¹¹ Pɛ yela nantu na tɔnɔv, ɔlena pá luna tɛsikile waali na pá nyagasi kɔkɔ.

¹² M'pɔyú Alɔɲ lɛnta heu apalu nyɛɲ wei kɔkɔ lusiɲi i tɛna tɔ. ɔlena i pɔyalaa cele-i kɛntɛ calɛm na í ɲmusi-wɛɲi kɔtaya tɔlate kɔɲkɔmɔɲ taa. ¹³ Na pá cele-i tɔtɔɔ tɔ nyɔv na tɔ nantu na pá seta-tɔyi tilima, na í nyagasi-tɔyi Iɔ kɔtaya tɔlate tɔɔ. ¹⁴ ɔlena í nyaali pɛ taa lotu na nɔɲkpaasi na í nyagasi-tɔyi nantu lenti tɔɔ.

¹⁵ Pɛ waali kɛ Alɔɲ lapa Tacaa ke yɛlaa kɔtasi. I kraɔa pɛɲtɔlvɔv ɲku yɛlaa ka kóna pa isayatu husuɔv tɔ tɔ. ɔlena í lenti-kv, na í lá-kɔv kɔtaya isu i ka lapu navle tɔ. ¹⁶ M'pɔyú i lapa kɛna naale inɔyi kɔtaya ɲka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ, isu pa suw tɔ. ¹⁷ ɔlena í pona tɔɔnaya kɔhav, na í cosi ɲkute na í nyagasi-tɛye kɔtaya tɔlate tɔɔ, na í kɛnna paa kɔyaku ɲku kv kɔtaya ɲka kɔkɔ nyaga ka tɛna tɔ. ¹⁸ M'pɔyú i lɛnta nav na heu apalu wei yɛlaa ka kóna si pa lakɪ nɔɔ kulɔmaya kɛntɔv kɔtaya tɔ. ɔlena i pɔyalaa cele-i kɛna anɪ a calɛm na í ɲmusi Iɔ kɔtaya tɔlate kɔɲkɔmɔɲ tɔɔ. ¹⁹ Na pá cele-i tɔtɔɔ nav apalu nyɛɲ nantu nim nyɛntv, na heu apalu nyɛɲ suka, na pɛ taa lotu tɔɔ nim na timpee na hɔle. ²⁰ ɔlena í tɛni nim cɔlɔ nim cɔlɔ nantvnaa mpɛye kɛna anɪ a naale a lanɲa tɔɔ. ɔlena Alɔɲ nyagasi nantu nim nyɛntv ntɔyi kɔkɔ ke kɔtaya tɔlate tɔɔ. ²¹ Na í ha Tacaa ke lanɲa anɪ na ntɔɔɲ yule ke Iɔ kɔtaya tɔlate kɪɲ ke teitei isu Moisi ka kɛsuɔv-i tɔ.

²² Waatu wei Alɔɲ tɛma isayatu husuɔv kɔtasi na nsi kɔkɔ lusa si tɛna tɔ na nɔɔ kulɔmaya kɛntɔv nyɛɲsi ke lapu, ɔlena í kpaasi i niɲ na yɛlaa tɔɔ na í tɛɲsi-wɛye nɔɔ kɔpaɲka. ɔlena í lu Iɔ kɔtaya tɔlate tɔɔ na í ti.

²³ M'pɔyú Moisi na Alɔɲ pa suw tɛsulle cokɔle taa. Waatu wei pa luwa, ɔlena pá tɛɲsi yɛlaa ke nɔɔsi kɔpaɲsi. ɔlena Tacaa teeli na yɛlaa tɛna hɛku. ²⁴ Tɛnaya kɔkɔ kulaa na ká nyaga kɔtaya ɲka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ, na nantu nim nyɛntv. Yɛlaa tɛna ná mpv, ɔlena pá yaga lanɲhɔlvmlɛ kakiisasi na pá hoti pa isentɔ kɛ atɛ.

10

Lɔyáya tɔɔ kusɔstɔv

¹ M'pɔyú Alɔɲ pɔyalaa naale, Natapɪ na Apihu, pa kraɔa pa tulaalu cofolonaa na pá hee kɔkɔ na pá tɔ tulaalu kɛ ka tɔɔ. ɔlena pá lá Tacaa ke tulaalu kɔtaya kpaɪ nyɛɲka. Pa ta tɛɲ isɛna Iɔ ka suwa tɔ. ² Tɛnaya kɔkɔ nakɛli luna cokɔle taa, na ká

nyaga-weye kpaakraa na pa ise. ³ Mpuvule Moisi toma Alon si: Taca tema-meyetayi kpaalvuvu ke saa wei i tohaya si:

Ma caaki ke si mpa pa kpatayana-m to,

pa nyana ma tonaheh weetu, na pa to-m teeli ke yelaa tona kinj.

Uena sayantu anaam pu Alon na i su takulum.

⁴ Mpuvule Moisi yaa Alon caa taalv Wusiyeli payalaa, Mikayeli na Ilisafan si: I polo i kraya ma tetunaa mpa pa sapa toyo cokole kinj, na i luna na i hatelona tesikile. ⁵ Uena pa polo pa lasi setaa mpe, na pa caranaa ke tesikile waali, isu

Moisi yoyotuvu to. ⁶ Mpuvule Moisi heela Alon na i payalaa lelala naale, Ilasaa na Itamaa si: I taa yeke ma nyoozi seyeluvu, yaa i celi ma wontu ke lonyaga too. Pa taa

koo na i kona ma too ke sam, na Taca mu Iseyeli kpekole tona na paana. I yeke ma tetunaa Iseyeli nyoma na pa caya mpa Iso kuna koko to pa lonyaga. ⁷ Alon pa

mayamaya pa taa hatelona tesulle cokole nonoyo tona. Pa taa koo na pa si. Pa taya pulv, kotaya nim mpi pa pala-me to, pa paa-meye Taca tamle nyoma ke.

Mpuvule Alon na i payalaa pa muwa Moisi tom nti.

Sulum toh nyam too kusasutu

⁸ Mpuvule Taca toma Alon si: ⁹ Pa fei si nyana nya payalaa ma taa nyalv i nyoo sulum, yaa kokokum narali, na paco i suv tesulle cokole taa. Ye i lapa mpv, i ka si.

Kiiv nku pa wee si ma na ma luvuvu nyoma i ka taku tam too toyole. ¹⁰ Uena paco i paasi i fayasi Iso nyam na kra nyam, na asilima na kupam. ¹¹ I taa nyoo-wi

toyoyo waatu wei i seyeyeli Iseyeli nyoma ke kiiv wei i tona Taca ka hula Moisi na i telasi-me to.

Kotaya nantu too kusasutu

¹² Mpuvule Moisi heela Alon na i payalaa naale, Ilasaa na Itamaa mpa pa kaasa-

i to si: I kraya Taca toyonaya kuhav nku koko nyagaa na ko kaasi to. Uena i tu kokosum fei kakalasi, na i toyo-sayi Iso kotaya telate kinj. Mpi to, pa ke kate taa kate

toyonaya ke. ¹³ Iso lonte kate nyante taa ke i ka toyo-ke. Taca toyonaya kuhav nku i ha Alon na i piya ke pa paa tete isu i ka heeluvu-m toyole. ¹⁴ Tola wena Iseyeli

nyoma laki nayo kulvumaya krentuvu kotaya, na pa ha lahle na yule ke Taca ke Iso kotaya telate kinj to, ta paa ma paa nyam ke. Ue nyana nya payalaa na ma

alaa nyoma i ka toyona-tayi lonte nahh nyante taa. ¹⁵ Pa wee si Iseyeli nyoma i kona yule na lahle, na pa soosana nim colv nim colv nantu. Toyeye kotelaa waki

koko ke kotaya telate too ke waatu wei pa tema-tayi Taca ke hav ke kotaya telate kinj to. Uena te paasi nyana nya payalaa ma nyantu ke tam too isu Taca yoyotuvu to.

¹⁶ Mpuvule Moisi peeka ponthuvu nku pa lapa kotaya ke yelaa isayatu huvuvu too to kv tom. Uena i nu si pa nyagasa-kuvv koko. Ntana i mu paana na Alon payalaa

Ilasaa na Itamaa. Mpuvule i paa-wi si: ¹⁷ Pepe too ke i ta toyo kotaya nke ka nantu ke lonte kate nyante taa? Mpi pa too to, pa ke kate taa kate toyonaya ke. Taca

ka hana-meye kprante nte si i waasi Iseyeli kpekole ke pa kawalaya. Uena i la pa nyoohe too ke isayatu huvuvu kotaya. ¹⁸ I kprante calam ta polo Iso toyaya taa, pu

wee ke si i toyo ta nantu ke lonte kate nyante taa, isu maa heeluvu-me to.

¹⁹ Mpuvule Alon cowa Moisi si: Nyoni, sana ke ma payalaa lapa pa isayatu huvuvu kotaya, na nka koko lusa ka tona to. Pao n nyoma lahvakalle nte te mayana-m to. Maa paasi na ma toyo isayatu huvuvu kotaya kprante nantu na? Taca lahle ka hena-m?

²⁰ Moisi nuwa tom nti, Uena i mu-ti.

MPI PĒ KĒ ASILIMA NA MPI PĒ KĒ KUPAM TŌ PĒ TŌM

11

Tŏla asilima nyŏna na kupana pĕ tŏm

¹ M̄pŏyŏ Tacaa heela Moisi na Alŏj si: ² I telŏsi Iseyeli nyŏma si, ate tŏla taa, nna nna í ká tŏyŏ tŏyŏle, ³ nna a acŏwa fayaa, na á wena talasi tŏ. ⁴⁻⁶ Ama pĕ fei si í tŏyŏ yoooyŏ, na puyŏ namaxa, na kpaaca. Tŏla anŏ a wena talasi yaa, de a acŏwa ta fayá kĕ. ⁷ Pĕ fei si í tŏyŏ afa tŏtŏ. Mpi tŏ, paa í acŏwa fayaa tŏ, í feina talaya. ⁸ Pĕ wee si í nyŏni tŏl anŏyi asilima nyŏna kĕ. I taa tŏyŏ-yŏ. Páćŏ í taa tokina a kusŏpŏe ke tokinav naŏamaya.

⁹ Ye pĕ kaasa lum taa wontu de, í tŏyŏ tiina wena a wena lum yaalŏj na setu tŏ. I kii wena a feina mpŏ tŏ. ¹⁰ Pĕ kaasuyŏ lum tŏna taa wontu lenti, yaa pĕ nyamanyamanaa mpa pa feina lum yaalŏj na setu tŏ, pĕ kĕ-meŏe acaalŏtu kĕ. ¹¹ I nyŏni-tŏyi asilima, í taa tŏyŏ-ti, yaa í tokina tŏ kusŏpŏtu. ¹² I kii lum taa wontu tŏna nti tŏ feina lum yaalŏj na setu tŏ.

¹³⁻¹⁹ Sumasi nsi pĕ wee si í nyŏni asilima na í kii si tŏyŏtŏ tŏyŏle: Yepeleku, na kprime, na hekŏle, na katŏkatŏyŏ, na taataa, na tŏyŏnakpŏluyŏ, na kulaaŏyŏ, na tintŏkŏlaxa, na semuyŏ, na si piitimnaa tŏna.

²⁰ Pĕ wee si í nyŏni asilima ke nyamanyamanaa mpa pa tŏna pa wena keŏ na nŏheŏ liŏiti tŏ. ²¹ Ama í tŏyŏ pa taa mpa pa wena keŏ na nŏheŏ liŏiti na nŏkpaasi na pá ŏmaaki tetŏ tŏ pa tŏna. ²² Pa taa mpa í ká tŏyŏ tŏyŏle cŏlŏj na í looŏja tŏna, na kutŏlŏj na ku looŏja tŏna. ²³ Pĕ kaasa lenti nti tŏ wena keŏ na nŏheŏ liŏiti tŏ, í nyŏni-tŏyi asilima pulŏ.

Tŏla na wontu nti tŏ kusŏpŏtu tokinav pilisiyi yulŏ tŏ

²⁴⁻²⁵ Wontu lenti wee, ye yulŏ í kpaŏa tŏ kusŏpŏtu, yaa í tu tokina-ti, pĕ pilisa-í kĕ. Pĕ wee si í cŏtŏ í wontu kususuutu, na í caŏa ŏpŏyŏyŏ asilima taa, halŏna taanaŏa. ²⁶⁻²⁸ Nti nti pĕ wee si í nyŏni asilima tŏyŏle nti tŏ acŏwa ta fayaa, na tŏ feina talasi tŏ. Na nŏheŏ liŏiti nyŏntŏ tŏna nti tŏ wena sŏkpaŏj tŏ. Ye wei í kpaŏa tŏ kusŏpŏtu pĕ wee si í cŏtŏ í wontu na í caŏa asilima taa, halŏna taanaŏa.

²⁹⁻³⁰ Wontunaa mpa í ká nyŏni asilima ke nti nti tŏ tŏj tŏ lotu tŏ tŏyŏle kutŏntŏlŏkpanaa camna^a, na mpiiu, na cimlee, na a piitimnaa, na carŏasi. ³¹ Wontu sŏkpetu nti tŏ taa nti í ká nyŏni asilima tŏyŏle. Ye wei í tokina tŏ taa kusŏpŏyŏ, í ká wee asilima taa kĕ, halŏna taanaŏa. ³² Ye tŏ kusŏpŏyŏ hota wontu nti pa lakŏna tŏ tŏ taa nakŏli taa, kulŏ ku pŏsa asilima kĕ. Paa kusaaŏm, paa wontu kususuutu, yaa tŏnuyŏ pulŏpŏ, yaa huluyŏ. Paa wontuyŏ ŏku te, pĕ wee si pá nyaali-kuŏyŏ na lum na ku caŏa asilima taa, halŏna taanaŏa. Pĕ waali ke paa nyŏni-kuŏyŏ kupŏŏkŏ. ³³ Ye cuyŏ tiyaya taa kĕ tŏ taa nakŏli hotaa. Tiyaya na ka taa nyŏm tŏna, pŏsŏyi asilima kĕ. Pĕ wee si pa yŏki-ke. ³⁴ Ye pa pŏla tiyaya ŏke ka taa lum ke tŏyŏnaŏa kupŏŏka tŏ, kele ka pŏsŏyi asilima kĕ. Yaa pu ke konyŏnyŏm kupam, pĕ pŏsŏyi asilima tŏtŏyŏ. Paa tiyaya ka kĕ ŏka. ³⁵ Paa mpi pĕ tŏ tŏ kĕ wontu tŏne tŏ taa kusŏpŏyŏ hotaa, pu pŏsi asilima kĕ. Ye pĕ kĕ potopotonaa mŏsaŏa, yaa mŏsaŏa kutŏsaŏa taa ke ku hotaa, pĕ wee si pá yŏki-keŏe. Mpi tŏ, pĕ ke-meŏe asilima kĕ, na í ká nyŏni-wŏyi asilima. ³⁶ Ama ye isu hite yaa lŏkŏ taa kĕ wontuyŏ kusŏpŏyŏ hotaa, lum kaa pilisi. Iŏ wei í ka tokina-ku tŏyŏle asilima tu. ³⁷ Ye isu pee wena pa suwa si pa tuuki tŏ, a tŏ kĕ wontuyŏ ŏku ku kusŏpŏyŏ hotaa, a kaa

^a **11:29-30** kutŏntŏlŏkpanaa camna: Pŏle pa te mpiiu nŏyŏlŏyŏ, í weŏtu na í yaasi we teitei isu fi. Ama í tŏmŏj we isu mpiiu.

pilisi. ³⁸ Ama ye kútótòyóna ke pa wusa lóm, na wontu nti tã taa nakòli kusəpuyó hoti pã taa, ìlè a pilisaa kélè.

³⁹ Ye isu kpàntè nte pa ha-meyè mpaa sí í tóyó tó, tã səpa, na nòyòlò tokina-te, ì ká wée asilima taa kè, haləna taanaya. ⁴⁰ Wei ì səyàla kpàntè nté, yaa ì tu tóyó-te, ì ká còtò ì wontu kè, na ì wée asilima taa, haləna taanaya.

⁴¹ Pã wée sí í kii nyamanyamanaa mpaa pa tɔ̀n tètù tɔ̀ tóyó, na ì nyə̀ni-weyè acaalə̀tù. ⁴² Paa mpaa pa tuuki, yaa pa tɔ̀n nòhèè lìyiti, yaa nòhèè payalè tó. Pa ke-meyè acaalə̀tù kè, pa fèi tóyó. ⁴³ Í taa pilisi mǝ̀ tì na nyamanyamanaa mpè pa tə̀na. Í taa teləsi mǝ̀ tɔ̀yì pa asilima. Pə̀yèlè í taa yelè na pa asilima tɛɛ-mɛ. ⁴⁴ Mpi pǝ̀ tɔ̀ tó, mayalè Tacaá mǝ̀ Isó. Pã wée sí í fayasì mǝ̀ tì na ì wée tənani. Pã taya pulò, ma wée kè tənani. Í taa pilisi mǝ̀ tì na nyamanyamanaa mpaa pa tɔ̀n tètù tɔ̀ tó. ⁴⁵ Mayalè Tacaá, má ləsə̀na-meyè Icipiti tètù taa sí ì nyənə̀yì-m mǝ̀ Isó. Mpu tó, ì wée tənani. Mpi tó, ma wée kè tənani.

⁴⁶ Kusəsütò nti í ka tǝ̀kì tǝ̀la na sumasi na lóm taa wontu na tètù tɔ̀ nyamanyamanaa tǝ̀m taa tóyòlè. ⁴⁷ Nti tu fayasə̀na-meyè wontu kǝ̀pantù na asilima nyə̀ntù, na nti tã wé tóyó na nti tã fèi tóyó tó.

12

Asilima keelvyò kótaya ke alv lólvvyò waali

¹ Mpiyó Tacaá tǝ̀ma Moisi sí: ² Heeli Isɛyeli nyǝ̀ma sí, ye alv lapa teu, na ì lólò apalòpə̀yaya. Í asilima kuyeyè nté naatosompɔ̀yɔ̀laya, ke teitei isu ì isòtò nau kuyeyè. ³ Ìlèna pá pèlì pə̀yaya ke kuyaku pələ̀fèi naanòwa nyə̀jku wule. ⁴ Pã waali, ìlèna alv caya kuyeyè hiu na naanòwa na tooso, na ì tayanə̀yì ì caləm asilima. Pã fèi sí ì wiili təsulle taa, yaa ì tokina Isó pòlòpò. Haləna ì asilima kuyeyè tǝ̀m.

⁵ Ye alvpə̀yaya ke alv lólaa, ìlè ì caya asilima taa kè cimaasə̀naa naalè, isu ì isòtò nau waatò. Pã waali, ìlèna ì la kuyeyè nutoso na naatoso tǝ̀tò na ì tayanə̀yì ì caləm asilima.

⁶ Paa apalòpə̀yaya, yaa alvpə̀yaya ke alv lólaa. Í asilima kuyeyè tɛ̀n mpv, ìlèna ì caa pǝ̀náyá kulómaya iwə̀yaya sí pá la kótaya njka kǝ̀kò lusa ka tə̀na tóyó isayatu húsuyò kótaya. Yaa alukuku, yaa ihokaya. ⁷ Kǝ̀tòlù tɛ̀n kǝ̀tasì nsə̀yì Tacaá ke lapu ìlèna ì la alv ke asilima húsuyò kótaya. Ìlèna Isó tayanù ì caləm asilima.

Paa alv lóla apalòpə̀yaya yaa alvpə̀yaya kusəsütò nti paa tǝ̀kì tóyòlè.

⁸ Ye asə̀nuyò kaa pəsi na kv hiki iwə̀yaya ìlè, kv caa ihokasi naalè yaa alukukunaa naalè. Ìlèna pá la sumaya lenka ke kótaya njka kǝ̀kò lusa ka tə̀na tó, na lenka ke isayatu húsuyò nyə̀jka. Na kǝ̀tòlù lapù-ì asilima keelvyò səsì, ìlè pã tayanà-ì kélè.

13

Yvlò tǝ̀nuyò tǝ̀ kútəmǝ̀n tǝ̀m

¹ Mpiyó Tacaá heela Moisi na Alə̀n sí: ² Ye mólaya, yaa kaav, yaa tulòna lu yvlò tǝ̀nuyò tǝ̀, na pǝ̀ pəsi tǝ̀nuyò tǝ̀ asilima kútə̀n. Ìlè pa pona pǝ̀ntù ke kǝ̀tòlù Alə̀n, yaa ì pə̀yalaa taa nòyòlò kin. ³ Na ìlè ì wiila-ì na ì ná tə̀wulè nté tã taa limaa na nyə̀sì hulòmì, ìlè kútə̀n asilima nyə̀jku nté. Ìlè kǝ̀tòlù kpaali kpaakraa sí ì kè asilima tv. ⁴ Ye pǝ̀ kè tulòna yaa tayanmate, na tə̀wulè ta lim na nyə̀lɔ̀yaya kùhulómaya fèi, ìlè kǝ̀tòlù sí kútə̀ntù na ì mpaa ke kuyeyè naatosompɔ̀yɔ̀laya. ⁵ Kuyaku naatosompɔ̀yɔ̀laya nyə̀jku sikiyì ìlèna ì tasa kútə̀ntù ke wiiluyù, ye ì nawa sí tə̀wulè nté tã wé mpv tã ta layasi, ìlè ì tasa-ì síw na ì mpaa ke kuyeyè

naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ tɔtɔ. ⁶ Kuyeeɲ inɪ í tɛɛwa de kɔtɔlv tasa-ɪ wiiluyɔ ke tɔm naale nyɔm, ye tɔwule nté tɔ sala yem tɔ ta sɔɔsi de ɪ hulɪ sɪ pɛ taɣa kɔtɔŋ, pɛ ké luto ké, pɛ tɔɔ tɔ ɪ fɛi asilima. Ilena í cɔtɔ ɪ wontu na í pɛsi kupan. ⁷ Ama ye kɔtɔntɔ tɔwule nté tɔ suw wanj ke pɛle pɛ waalɪ de ɪ taɣanɪ mɛlɔvyɔ ke kɔtɔlv kin. ⁸ Ye ilé ɪ tasa-ɪ wiiluyɔ na í ná sɪ tɔwule walaɔ de ɪ hulɪ sɪ asilima kɔtɔŋ wenna-ɪ. Ile í ké asilima tɔ nté.

⁹ Ye kɔtɔŋ kɔseemvyɔ taka kpa yɔlv, pa pukina-ɪ kɔtɔlv tɛɛɛ. ¹⁰ Ye ɪ wiila-ɪ na í maɣana tute ke ihulɔmav na tɔ tɔɔ na hiŋ na tɔ nyɔɔsi hulɔmaa ¹¹ de asilima kɔtɔŋ maɣamaɣa kele, pɛ fɛi sɪ pá tasa-ɪ suw ke kpeenɔ sɪ pa naakɪ tɔtɔ. Kɔtɔlv ká kpaalɪ ké sɪ asilima tɔ. ¹² Ama ye asilima kɔtɔŋ lɔla pee ke yɔlv tɔnvyɔ tɔna ke pɛ kpaɣav ɪ nyɔvyɔ na pɛ polo ɪ nɔɔheɛ tɔ, ¹³ de kɔtɔlv wiili kɔtɔntɔ ke teu, ye ɪ nawa sɪ ku waasa ɪ tɔnvyɔ tɔna de ɪ hulɪ sɪ pɛ ta ke asilima. Mpi tɔ, ɪ tɔnvyɔ tɔna hulɔmaa tɔ. ¹⁴ Ama kuyaku ŋku pá nawa ɪ tɔɔ ké hiŋ de ɪ pɛsa asilima tɔ nté. ¹⁵ Kɔtɔlv ká wiilina-ɪ na í kpaalɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. Mpi tɔ, inɪ ɪ hulɔɣəna sɪ ɪ wena asilima kɔtɔŋ, na pɛ ké asilima ké. ¹⁶ Ye hiŋ mɛlɔɣɪ hulɔmɛŋ de kɔtɔntɔ mɛli kɔtɔlv kin. ¹⁷ Ilé ɪ wiiliyi-ɪ na í ná sɪ hiŋ hulɔma tampana ilena í hulɪ sɪ ɪ ta ke asilima tɔ.

¹⁸ Ye mɔtɛ kpa yɔlv na tɔ waa ¹⁹ na pɛ yele tɔwule na tɔ we ihulɔmav yaa iseev, pɛ weɛ sɪ í ná kɔtɔlv. ²⁰ Ilé ɪ ká wiili-ɪ na ye ɪ maɣana pɛ lapa tɔwule ke lonte na pɛ nyɔɔsi hulɔmaa, de asilima kɔtɔŋ lukəna nteɣe mɔtɛ taa. Kɔtɔlv ká hulɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. ²¹ Ama ye kɔtɔlv í wiila-ɪ na í ná sɪ tɔwule mɔkaa na pɛ mɛli hulɔmɛŋ na nyɔɔsi kuhulɔmasɪ fɛi de ɪ su kɔtɔntɔ na ɪ mpaɔ ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ. ²² Ye pɛ sɔɔsaa de kɔtɔlv hulɪ sɪ ɪ we asilima, saa inɪ de asilima kɔtɔŋ nté. ²³ Ye tɔwule nté tɔ ta sɔɔsi de pɛ ké mɔtɛ tɔntɔɔlvɔyɔ nté. Pɛ weɛ sɪ kɔtɔlv í hulɪ sɪ ɪ ta ké asilima tɔ.

²⁴ Ye kɔkɔ nyaga yɔlv na pɛ lonte taa weɛ ihulɔmav yaa iseev, ²⁵ pɛ weɛ sɪ kɔtɔlv ka wiili-ɪ, ye ɪ nawa sɪ tɔwule limaa na pɛ nyɔɔsi hulɔmɪ de asilima kɔtɔŋ suɔna nteɣe kɔkɔ tɔnyagale tɔna. Kɔtɔlv ká hulɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. Asilima Kɔtɔŋ nté. ²⁶ Ama ye kɔtɔlv wiila-ɪ na í tá ná nyɔɔsi kuhulɔmasɪ ke pɛ lonte taa. Pɛcɔ lonte ta lim sɪ pɛ tɔŋna tɛm de kɔtɔlv su-ɪ na ɪ mpaɔ ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ. ²⁷ Kɔtɔlv ka wiili-ɪ kuyaku naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyəŋku wule ye ɪ nawa sɪ tɔwule wala ɪ tɔnvyɔ tɔɔ, de ɪ hulɪ sɪ ɪ ké asilima tɔ. Asilima kɔtɔŋ kɔseemvyɔ nté. ²⁸ Ama ye tɔwule nté tɔ saala mpv tɔ ta walɪ tɔnvyɔ tɔɔ, tɔ pasa kupasv, de kɔkɔ hiŋ tɔntɔɔlvɔyɔ nté. Kɔtɔlv ká hulɪ sɪ ɪ ta ke asilima tɔ. Mpi tɔ, pɛ ké tɔntɔɔlvɔyɔ ké.

²⁹ Ye isu kaav yaa luto^a kpaawa apalv yaa alv nyɔvyɔ yaa ɪ tamaya, ³⁰ kɔtɔlv ka wiili hiŋ inɪ na ye ɪ nawa sɪ tɔwule limaa na pɛ nyɔɔsi seewa atalla, na sí tá yasəli de ɪ hulɪ sɪ kɔtɔntɔ ké asilima tɔ. Kaav nté. Mpóyɔ pa yaa sɪ nyɔvyɔ yaa tamaya pɛ asilima kɔtɔŋ. ³¹ Ye kɔtɔlv nawa sɪ kaav hiŋ ta lim pɛcɔ nyɔɔsi pilaa de ɪ su kɔtɔntɔ na ɪ mpaɔ ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ. ³² Kɔtɔlv ka wiili-ɪ kuyaku naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyəŋku wule ye ɪ nawa sɪ kaav ta sɔɔsi, pəyele nyɔɔsi kɔseemasɪ fɛi na hiŋ ta lim ³³ de kɔtɔntɔ looli ɪ nyɔvyɔ na í sekɪ timpɪ taa kɔtɔŋ weɛ tɔ na kɔtɔlv tasa-ɪ suw ke tɔm naale nyɔm na ɪ mpaɔ tɔtɔɣɔ kuyeeɲ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ. ³⁴ Kuyeeɲ inɪ ɪ tɛɲ ilena í tasa-ɪ wiiluyɔ tɔtɔ. Ye pɛ ta sɔɔsi de ɪ hulɪ sɪ kɔtɔntɔ fɛi asilima. I wontu tike ke ɪ ká cɔtɔ ilena ɪ pɛsi asilima fɛi tɔ. ³⁵ Ama ye pɛle pɛ waalɪ ke kaav suw walvyɔ ³⁶ de ɪ tasa-ɪ wiiluyɔ na ye ɪ nawa sɪ kaav tɔŋna walvyɔ ke tampana, de kɔtɔntɔ ké asilima tɔ nté pɛ fɛi sɪ í naki pɛekvyɔ ke nyɔɔsi kɔseemasɪ. ³⁷ Ye tɔwule nté tɔ taa tá sɔɔsi na nyɔɔsi kukpɛetasi weɛ, de kɔtɔŋ temayale, pɔntv fɛi asilima tɔtɔ. Pɛ weɛ ké sɪ kɔtɔlv í hulɪ sɪ ɪ fɛi asilima.

^a 13:29 kaav yaa luto: Cəne pə paasəna kɔtɔmɛŋ wei ɪ kpaaki yɔlv tɔnvyɔ tɔɔ tɔ ɪ tike ke. Isu kaav na luto na pɛ loonɔ tɔna.

³⁸ Ye apalu yaa alu nawa i tonyu too ké tlonyasi kuhulumasi ³⁹ de kotulu wiili-, ye si ta see teu ile pa taya koton isayau nte. Puntu ta ke asilima tu toto.

⁴⁰⁻⁴¹ Ye yulu nyuyu leesaa, paa ku taa yaa i tokuyu taa, i ta ke asilima tu nyunleesuyu nte. ⁴² Ama ye tleesaele taa tonaya pa lapa mlaya na ka hulomu iseev ile asilima koton nte. ⁴³ Ye kotulu wiila mlaya nke na i na ka huloma iseev ke tampana isi asilima koton ⁴⁴ ile yulu un i wena asilima koton nte, i ké asilima tu na pa wee si kotulu i huli mpw. I nyuyu taa ké koton nku ku kpawa.

⁴⁵ Wontu kocalatu ke pa wee si asilima koton tu i suu na i yele i nyuyu ke tayanuyu, na i taki i tanton too na i kpaalayi si: Asilima yoo, asilima. ⁴⁶ Ye asilima koton i wena wei i paa asilima tu ké, na pa wee si i hatolona yalaa na i caya tesikile waali ke i tike.

Wontu kususuutu too hnjkpusulaya

⁴⁷ Ye hnjkpusulaya yaya tlonyasi ke heen huntu wontu kususuutu yaa kponkpontu ton nyantu too, ⁴⁸ yaa pa poon yaa pa kuntunaa yaa koha yaa tonon wontu too. ⁴⁹ Ilena tlonyasi nsi si we atontote taka yaa iseev, ile pa wee si kotulu i wiili-si. ⁵⁰ I ten si wiiluyu lena i si hnjkpusulaya tlonja wontuyu nku na ku mpaa ke kuyeeh naatosompoyolaya. ⁵¹ Ye kotulu tasa wiiluyu ke kuyaku naatosompoyolaya nyonku wule na i na si tlonja soosa wan ile pa ké hnjkpusulaya nka pa kaa paa na pa la na ka té toyole. Wontuyu nku ku paa asilima pulopyule. ⁵² Pa wee si kotulu i nyagasi kaka ke wontuyu nku un ku too we hnjkpusulaya toyo. Mpi to, pa kaa paa na pa la na ka té. Pa too to pa wee si pa nyagasi-kuyu kaka ké. ⁵³ Ama ye kotulu wiilaa na i mayana si tlonja ta soosi wan ke wontuyu nku ku too, ⁵⁴ ile i yele na pa coto-ku na pa si-ku na ku mpaa ke tam naale nyam totoyo kuyeeh naatosompoyolaya. ⁵⁵ Ye i tasa-kuyu wiiluyu ke ku cotuyu waali na i na si tlonja ta layasi yaasi, paa ka ta wali, paa nyoni-kuyu asilima ké na pa nyagasi-kuyu kaka. Mpi to, lonte kulomtale ke pa toyo wontuyu taa na ku waali. ⁵⁶ Ye waatu wei kotulu wiilaa to i nawa si ku cotuyu waali tlonja salaa ile i keesana ka lonte taa na i seti. ⁵⁷ Ama ye tlonja tayana luw ke wontuyu nku ku too, pa wee si koton tonja puw nte. Mpw to, wontuyu nkuyu paa nyagasi kaka.

⁵⁸ Ye pa cota tlonja wontuyu na ka hui, pa wee si pa tasa ku cotuyu ke tam naale nyam ké na pécó ku asilima té.

⁵⁹ Ye hnjkpusulaya yaya tlonyasi ke heen huntu wontu kususuutu yaa kponkpontu ton nyantu yaa pa poon yaa pa kuntunaa yaa koha yaa tonon wontu too. Kusasutu nti paa ton na pa hulona si to ké asilima nyantu yaa kupantu toyole.

14

Polom asilima keelvy kotaya

¹ Mpyóy Taca tama Moisi to: ² Kusasutu nti i ka taki kuyaku nku i laki polom ke i asilima keelvy kotaya toyole. I pukina-i kotulu, ³ lena ile i lu tesikile taa na i wiili-, ye i mayanaa si pa tema kotontu, ⁴ ile i tu- na i caa sumasi nsi si wena si ise na si feina asilima toyo naale na tuy soosoo nakuli ku taasi na heen huntu nti pa lii akpaayala kuseem to na nyuluyu nku pa yaa si hisopu to ku pilija. ⁵ Pa waali lena i yele na pa lenti sumasi nsi si taa lenka ke seelv lom heev too. ⁶ Ye pa kaasa sumaya ise nyonka ile i kpaye kele na tuy soosoo nakuli ku taasi, na heen huntu nti pa lii akpaayala kuseem to na hisopu pilija na i nmilisi pa tonaya sumaya nka pa kowa seelv lom heev too to ka calam taa. ⁷ Ilena i nmusi wei un i koton tema mpw to i too ké tam naatosompoyolaya. I ten huluyu si i feina asilima lena i yele

sumaya ise nyehka na ka sɔv nyutu. ⁸ Ɔlɛna ɛnɛ ɛ cɔtɔ ɛ wontu na ɛ hu ɛ tɔnɔvɔ tɔ nyɔɔsi, na ɛ sɔ lɔm ɛlɛna ɛ asilima tɛ. Pɛ waali kɛ ɛ sɔvki tɔsikile. Ama ɛ kaa sɔv ɛ cokɔle taa kɛ, halɛna kuyaku siki. ⁹ Naatosompɔɔlaya nyɛhku wule kɛ ɛ looliyi ɛ nyɔvɔ na ɛ tantɔvɔ na ɛ ɛshutu na ɛ nyɔɔsi tɛna, na ɛ cɔtɔ ɛ wontu na ɛ sɔ lɔm. Ɔlɛ ɛ asilima kɛɛlaa kɛle.

¹⁰ Pɛ takɛ kuyaku pɔlefei naanɔwa nyɛhku wule ɛlɛna kutɔntɔ wei pɛ waawa mpɔ tɔ ɛ caa ɛwɛɛsi apalɔ nyɛhɛsi nsi sɛ tiili tɛ caami tɔɔɔ naale na alɔnyɛhka hka ka tiili tɛ caami tɔɔɔ kulɔmɔɔɔ, na kɔhɔv mɔlɔm mpi pɛ nuɔytina nim tɔɔɔ kilɔɔnaa pɔɔɔlayafɛi naanɔwa, na nim liitili titite. ¹¹ Kɔtɔlv wei ɛnɛ ɛ lakɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtaya tɔ ɛ kɛ su yɔlv ɛnɛ na kɔhaɔv kɛ tɔsulle cokɔle nɔnɔɔv kɛ Tacaɔ kin. ¹² Ɔlɛna ɛ kɔɔɔɔ ɛwɛɛsi nsi sɛ taa lɛhka na ɛ lana-kɛɛɛ tayanɔvɔv kɔtaya na nim liitili titite. Ɔlɛna ɛ ha Tacaɔ kɛ pɛ naaleɛɛ mɔpɔyɔv kɔtaya tɔlate kin. ¹³ Ɔlɛna ɛ kɔ ɛwɔyaya kɛ ɛsɔ lɔntɛ taa timpi pɛ kaa sɔv ɛɔɔɔv huɔsɔv yaa kɔtaya hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka kɔpɛntɛ tɔ. Kɔtɔlv tɛna tayanɔvɔv kɔtaya kɔpɛntɛ ɛsu pɛ wɛv ɛɔɔɔv tayanɔvɔv kɔtaya tɔm taa tɔ. Pɛ kɛ kate taa kate pɔlvɔv. ¹⁴ Ɔlɛna kɔtɔlv lii kɔpɛntɛ calɛm taa na ɛ taa wei ɛ tayanɔvɔv ɛ tɔ tɔ ɛ hkaɔvɔv nɔɔɔv nyɛhku nɔɔv taa, na ɛ niɔv nɔɔɔv apalɔmpɔle na ɛ apalɔnɔmpɔle nɔɔɔv nyɛntɛ tɔ. ¹⁵ Ɔlɛna ɛ kɔɔɔɔ nim liitili titite nɛtɛ na ɛ pɔlɛ ɛ niɔv mpɔtɔv taa. ¹⁶ Na ɛ lii ɛ ntantaku taa nim mpi pɛ taa kɛ mpɔle nɔɔɔv nyɛntɛ na ɛ hmuɔsi tɔm naatosompɔɔlaya kɛ ɛsɔ kɔtaya tɔlate tɔ. ¹⁷ Ɔlɛna ɛ taa nim kɛ kɔpɛntɛ na ɛ niɔv mpɔtɔv taa tɔv wei ɛnɛ ɛ tayanɔvɔv ɛ tɔ tɔ ɛ hkaɔvɔv nɔɔɔv nyɛhku, na ɛ nɔɔɔv apalɔmpɔle, na ɛ apalɔnɔmpɔle tɔv timpi pɛ taa tɛna ɛɔɔɔv huɔsɔv kɔpɛntɛ calɛm kɛ taa tɔ. ¹⁸ Ɔlɛna ɛ pɔle ɛ niɔv taa nim kɔkaasɛm kɛ wei ɛ tayanɔvɔv ɛ tɔ tɔ ɛ nyɔvɔv taa na ɛ lapɛ-ɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtaya kɛ ɛsɔ kin. ¹⁹ Ɔlɛna kɔtɔlv lɛsi ɛɔɔɔv huɔsɔv kɔcɔɔv na ɛ lɛ pɛ kɔtaya kɛ wei ɛ tayanɔvɔv ɛ tɔ tɔ ɛ tɔ. Pɛ waali ɛlɛna ɛ kɔ kɔtaya hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka kɔpɛntɛ. ²⁰ Ɔlɛna kɔtɔlv la ɛsɔ kɔtaya tɔlate tɔv kɛ kɔtaya hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na kɔhɔv nyɛhka. Pɛ waali ɛlɛna ɛ lɛ yɔlv ɛnɔvɔv asilima kɛɛlvɔv kɔtaya na ɛ asilima tɛ.

Polom kɔnyɔntɔ asilima kɛɛlvɔv kɔtaya

²¹ Mɔpɔyɔv Tacaɔ taa yɔɔvɔvɔv si: Ye polom kɛ kɔnyɔntɔ na ɛ fɛina sɔsɔm, ɛlɛ ɛ caa asilima kɛɛlvɔv ɛwɔyaya kulɔmɔɔɔ hka pɛ ha Tacaɔ mɛ na pɛ kɛli kutɔntɔ asilima tɔ. Na ɛ caa mɔlɔm kɔpam mpi pɛ nuɔytina nim tɔɔɔ kilɔɔnaa tɔsɔ na nim liitili titite, ²² na ihokasi naale yaa alukukunaa naale. Pɛ taa mpi ɛ ka hiki tɔ. Na pɛ lana lɛlv kɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtaya, na lɛlv kɛ kɔtaya hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ²³ Pɛ takɛ kuyaku pɔlefei naanɔwa nyɛhku ɛlɛna ɛ pɔna kɔhaɔv ɛnɔvɔv kɔtɔlv kɛ tɔsulle cokɔle nɔnɔɔv kɛ Tacaɔ kin. ²⁴ Ɔlɛna kɔtɔlv kɔɔɔɔ ɛwɔyaya na nim na ɛ ha Tacaɔ. ²⁵ Kɔtɔlv tɛv asilima kɛɛlvɔv ɛwɔyaya kɛ lɛntɔvɔv ɛlɛna ɛ lii calɛm taa na ɛ taa asilima tɔv hkaɔvɔv nɔɔɔv nyɛhku nɔɔv taa, na ɛ taa tɔtɔvɔv ɛ niɔv nɔɔɔv apalɔmpɔle na ɛ apalɔnɔmpɔle nɔɔɔv nyɛntɛ tɔ. ²⁶ Ɔlɛna kɔtɔlv pɔlɛ nim kɛ ɛ ntantaku mpɔtɔv nyɛhku taa, ²⁷ na ɛ lii pɛ taa kɛ ɛ nɔɔɔv mpɔle na ɛ hmuɔsi kɔtaya tɔlate tɔv kɛ tɔm naatosompɔɔlaya. ²⁸ Ɔlɛna ɛ taa ɛ niɔv taa nim mpɔvɔv asilima kɛɛlvɔv kɔtaya latɔv nɔɔɔv hkaɔvɔv nɔɔv taa, na ɛ taa-wɛ tɔtɔvɔv ɛ apalɔmpɔle nɔɔɔv nyɛntɛ na ɛ apalɔnɔmpɔle nɔɔɔv nyɛntɛ pɛ tɔv kɛ lɔna nna a taa pɛ taa taawa ɛɔɔɔv huɔsɔv kɔtaya kɔpɛntɛ calɛm tɔ. ²⁹ Ɔlɛna kɔtɔlv pɔlɛ ɛ niɔv taa nim kɔkaasɛm kɛ yɔlv ɛnɛ ɛ nyɔvɔv taa, na ɛ lapɛ-ɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtaya kɛ Tacaɔ kin. ³⁰ Pɛ waali ɛlɛna kɔtɔlv kɔɔɔɔv ihokasi yaa alukukunaa mpa kutɔntɔ pɛsaa na ɛ kɔna tɔv pɛ taa kɛ kulɔm ³¹ na ɛ lapɛ-ɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtaya na lɛhka kɛ kɔtaya hka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na pɛ tɔvɔvɔv kɔhɔv. Ɔlɛna kɔtɔlv la yɔlv ɛnɔvɔv asilima kɛɛlvɔv kɔtaya kɛ Tacaɔ kin.

³² Kūsəsutv nti pə wεε sɪ polom kʊnyəntv ɪ təkɪ ɪ asilima kεelʊvɔ kətaya lapv taa tɔɔlə.

Kutuluy tɔɔ hɔŋkɔvɔlaya

³³ M̄pógó Taca təma Moisi na Aləŋ sɪ:

³⁴ Ye ɪ kəma na ɪ sʊv Kanaaŋ tɛtv nti ma ha-mε tɔ tə taa, ɪlɛna kʊyakv nakʊlɪ ɪ nά ma yelaa na hɔŋkɔvɔlaya tʊlvŋa yaya mə kutuluyv nakʊlɪ kv koluvŋa tɔɔ kέ tɛtv nti ɪnɪ tu pəsɪ mə nyəntv kε mpv tɔ tə taa təna. ³⁵ ɪlɛ tɔyaya tv polo na ɪ heeli kətʊlv sɪ ɪ nawa pʊlvɔv ɪ tɔyaya taa na pə nəɣəsəna ɪsɪ asilima kvtəŋ tʊlvŋa. ³⁶ ɪlɛna kətʊlv yɔɔtɪ na pά laasi kutuluyv ŋkv kv taa wontu təna na pə́cɔ ɪ polo tʊlvŋa ŋkεyε maɣasvɔv. ɪlɛ kutuluyv ŋkv kv taa wontu təna kaa pəsɪ asilima pʊlvɔv. Pə waali kέ kətʊlv mələɣɪ na ɪ tasa kutuluyv ŋkv kv tʊlvŋa kε maɣasvɔv. ³⁷ Ye ka wε atəntɔɔtε yaa ɪsεεv na kά tawa kutuluyv kε lonte, ³⁸ ɪlɛ kətʊlv lɪna kutuluyv ŋkv kv nənɔɔv na ɪ təkɪ-kεyε kʊyεεŋ naatosompɔɔɔlaya. ³⁹ Kʊyakv naatosompɔɔɔlaya nyəŋkv sikiɣɪ ɪlɛna kətʊlv məlɪ na ɪ tasa maɣasvɔv, ye ɪ nawa sɪ tʊlvŋa ŋkε ka sɔɔsa wəŋ kε kutuluyv koluvŋa tɔɔ ⁴⁰ ɪlɛ kətʊlv yele na pά ləsi pεε wena tʊlvŋa ŋkε ka hikaa tɔ na pά lə-yεyε ɪcatε waali kε hute taa. ⁴¹ ɪlɛna kətʊlv yele na pά kaali pə taa tɔɔ kε timpɪ paa taawa tɔ na pa lə pə tɛtv kε hute taa kέ ɪcatε waali. ⁴² Pə waali ɪlɛna pά caa pεε kvfana na pά lεɛtɪ kancaalaya nyəna lona, na pά lά tɛtv na pά tayani kutuluyv kε taav.

⁴³ Ye kutuluyv tayavɔv waali kε tʊlvŋa tasa luv, ⁴⁴ ɪlɛ kətʊlv kά məlɪ na ɪ tasa maɣasvɔv, ye ɪ nawa sɪ tʊlvŋa ŋkε ka sɔɔsaa ɪlɛ asilima kvtəŋ kvtεtεεv nté. Pά nyəni kutuluyv ŋkvɔv asilima. ⁴⁵ Pə wεε sɪ pά yɔkɪ kutuluyv ŋkv, na kv pεε na kv ləpʊtv, na tɛtv nti paa taawa-kv tɔ na pά kuu na pά pona ɪcatε waali kε hute taa na pά lə.

⁴⁶ Ye wei ɪ sʊv kutuluyv ŋkv kv taa kέ kʊyεεŋ naatosompɔɔɔlaya wei ɪ taa pa təkə-kʊvɔ mpv tɔ, pʊntv kέ asilima tv kέ haləna taanaɣa. ⁴⁷ Wei ɪ hənta kv taa, yaa ɪ cayaa na ɪ tɔɔv pʊlv, pə wεε sɪ ɪ cɔtɔ ɪ wontu kέ.

⁴⁸ Ye kətʊlv mələ kutuluyv ŋkv kv taa kέ kvtəŋ maɣasvɔv na ɪ nά sɪ pə kɔyavv saa wei pa taa-kv tɔ tʊlvŋa ta tasa luv, ɪlɛ kətʊlv hvli sɪ kutuluyv fεɪ asilima. Mpi tɔ, kvtəŋ tɛma.

⁴⁹ Tɔyaya tayavɔv təm taa ɪlɛ, kətʊlv kά caa sumasi naale, na tʊvɔ sɔsɔv nakʊlɪ kv taasi, na heeŋ hvntv nti pa lii akpaayala kʊsεεm tɔ, na tʊvɔ ŋkv pa yaa hisəpv tɔ kv piliŋa. ⁵⁰ Pə waali ɪlɛna ɪ yele na pά lentɪ sumasi nsi sɪ taa lɛŋka kε sεεlv lvm hεεv tɔɔ. ⁵¹ Pə waali ɪlɛna ɪ kɔyavv tʊvɔ sɔsɔv taasi, na hisəpv piliŋa, na heeŋ hvntv nti pa lii akpaayala kʊsεεm tɔ, na sumaya lɛŋka, na ɪ lii pə tənaya sumaya ŋka pa kʊwa tɔ ka caləm taa na sεεlv lvm taa, na ɪ ŋmɪsɪ kutuluyv ŋkv kv tɔɔ kε təm naatosompɔɔɔlaya. ⁵² ɪlɛ ɪ kpiisa kutuluyv ŋkv kv asilima nté na wontunaa mpε^a. ⁵³ ɪlɛna ɪ yele sumaya ɪsε nyəŋka kε ɪcatε waali na ka sʊv nyutv. ɪlɛna ɪ lά asilima kεelʊvɔ kətaya kε kutuluyv tɔɔ, ɪlɛ kv pəsɪ ŋkv kv fεɪna asilima tɔɔlə.

⁵⁴ Kūsəsutv nti paa təkɪ asilima kvtəŋ na kaav na pə looŋa taa nyəŋ təna ⁵⁵⁻⁵⁶ na hiŋ na lutv na tʊlvŋasi nsi sɪ teeki kəkə tɔ, yaa hɔŋkɔvɔlaya tʊlvŋasi nsi sɪ lukɪ wontu kʊsusuutv na kutuluyv taa tɔ. ⁵⁷ Asilima kvtəŋ kʊsəsutvnaa nté, nti tu hvləna saa wei asilima wεε na saa wei a fεɪ tɔ.

15

Apavv apalovv asilima

^a 14:52 Kəkələtv tənε tɔv topilaa tɔ, ta lapəna mpv sɪ pə səna kallv. Mpi tɔ, tə tɛma pə təna ɪsəntɔ pə hələ yaav kε kəkələtv 51 taa. Ye tə tayana kɔyavv kε mpv pə kalvɔv fεɪ lɛlɛv.

¹ Μόργύ Τααα τῶμα Μοισι na Αλῶη si: ² I teləsi Iseyeli nyóma si ye casaya kra apalu, lóm mpi pə kpeɲna-i tə pə ké asilima ké. ³ Ká tu laalaa na ká kra-i te, paa pə kpeɲna-i yaa pu kpeɲna-i i ké asilima tʉ ké. ⁴ Kʉhəntəɲ wei i təna i təw apalu inu i ká hənti yaa kucacayam təna mpi pə təw i ká caya tə pə pilisaa ké. ⁵⁻⁶ Ye wei í tokina i kʉhəntuyʉ ηku yaa i caya i təcayale, pə wee si í cətə i wontu ké na í sɔ lóm na í caya asilima taa haləna taanaya. ⁷⁻¹¹ Ye wei í tokina kʉtəntu inu yaa íle i tokina-i na í ta san, yaa i tʉ nɔɟolɔ təw ké ntaɟama yaa pʉntu tokina pʉlv mpi pə təw kʉtəntu caya tə yaa i tʉ səɟəla-wi, pə wee si í cətə i wontu ké na í sɔ lóm na í caya asilima taa haləna taanaya. Paa kɔpəanʉkpete nte tə təw ké i caya na í polo ɪcəte tə pəsa asilima pʉlv ké. ¹² Ye cʉyʉ wontuyʉ ke kʉtəntu inu i tokinaa pə wee si pá yəki-kʉyʉ. Ama ye tʉyʉ nyəɲku ile pa nyaali-kʉyʉ lóm ke teu.

¹³ Ye pə təma kʉtəntu inu, ile i taɲ kʉyeyɲ naatosompɔɟolaya na í cətə i wontu na í sɔ seelb lóm, ile i keela asilima nté. ¹⁴ Kʉyaku pəlefeɲ naanʉwa nyəɲku taki iləna í caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale na í pona təsulle cəkəle nənɔɟo na í cela kətulɔ. ¹⁵ Na íle i ləsi sumaya lenka ke isayatu husuyʉ kətaya, na lenka ke ηka kəkə lusa ka təna tə. Iləna í lapɪ-i asilima keeluyʉ kətaya ke i kʉtəɲ təw.

¹⁶ Ye yʉlv apalvtu kɔpəma pə wee si í sɔ lóm ké na í nyəni i təɟi asilima tʉ haləna taanaya. ¹⁷ Ye pə taana i wontu kʉsusuutu yaa i tənuyʉ təw pʉlv, pə wee si í cətə ké na í nyəni i təɟi asilima tʉ haləna taanaya.

¹⁸ Ye apalu na alv pa kɔpəntaa pə wee si pá sɔ lóm ké, na pá nyəni pa təɟi asilima nyóma haləna taanaya.

Alv alvtu asilima

¹⁹ Ye alv naaki isətu i pəsa asilima tʉ ké haləna kʉyeyɲ naatosompɔɟolaya. Ye wei i tokina-i waatu inu pʉntu pəsa asilima tʉ tətəɟə haləna taanaya. ²⁰ Paa nyaalvyu ke i həntaa yaa kpete təw ké i caya, tə pəsəɟi asilima nyənte ké. ²¹⁻²² Ye wei i tokina nyaalvyu ηku yaa kpete nté i ka cətə i wontu ké na í sɔ lóm na í nyəni i təɟi asilima tʉ haləna taanaya. ²³ Ye pʉlvʉ tokina kʉhəntuyʉ ηku yaa kpete nté, iləna nɔɟolɔ náa tokina-wi i pəsa asilima tʉ ké haləna taanaya. ²⁴ Ye yʉlv həntəɟəna i alv na pə pana si íle i isətu nav kʉyaku nté, na pə lu na pə tokəna apalu, pə wee si apalu inu i nyəni i təɟi asilima tʉ tətəɟə, haləna kʉyeyɲ naatosompɔɟolaya. Paa kʉhəntuyʉ ηku kʉ təw ké paa wee, kʉle kʉ pəsa asilima ké.

²⁵ Ye alv isətu nav kʉyeyɲ kəla isu i tu naaki tə, yaa caləm kpeɲna-i yem na pə tá ké i isətu nav kʉyeyɲ, i ké asilima tʉ tətəɟə wee anu a taa ké. ²⁶ Kʉhəntəɲ wei i təna i təw alv inu i ká hənti yaa kucacayam təna mpi pə təw i ká caya tə pə pilisaa ké. ²⁷ Ye wei i tokina nyaalvyu ηku yaa kucacayam mpi, pə wee si í cətə i wontu ké na í sɔ lóm na í nyəni i təɟi asilima tʉ haləna taanaya.

²⁸ Ye caləm liw səɲaa ile, i taɲ kʉyeyɲ naatosompɔɟolaya, ile i asilima təmayale. ²⁹ Kʉyaku pəlefeɲ naanʉwa nyəɲku taki iləna í pona kətulɔ ke ihokasi naale yaa alukukunaa naaleɟe təsulle cəkəle nənɔɟo. ³⁰ Iləna kətulɔ ləsi si taa lenka ke isayatu husuyʉ kətaya, na lenka ke ηka kəkə lusa ka təna tə. Pə waali iləna í la alv ke asilima keeluyʉ kətaya ke Taaca kin təna na pə keeli i asilima.

³¹ Μόργύ Τααα tasa Μοισι na Αλῶη ke heeluyʉ si: I teləsi Iseyeli nyóma si í taa kɔpəntaa təsulle cəkəle ke mə asilima waatənaa. Pə taa kəw na má kʉ-mə si í pilisa na təcayale nte tə we mə heku taa tə.

³²⁻³³ Ye kʉtəɲ kɔpəna apalu na lóm kpeɲna-i, yaa i apalvtu kɔpəna, yaa alv naaki isətu yaa kʉtəɲ kra-i na caləm kpeɲna-i, yaa í na apalu pa kɔpənta i sanuyʉ waatu. Kʉsəsitʉnaa mpa í ká təkɪ təɟəle.

16

Isayatu husuyu kuyaku səsəu təm

¹ Waatu wei Aləŋ pəyalaa naale kəna kətəya tulaalu krai nyəŋ na pá sí tə, pə waali ké Tacaa təma Moisi si:

² Heeli nyá taalu Aləŋ si í taa suuki yem yem ké puuyu kukakayau waali ké kate taa kate təcayale taa ké timpi Iso atakaa wəe tə. Pə taa kəə na í sí saa wei Iso tiiki atakaa pəle təə ké isəŋmuntu taa tə.

³ Pə təə tə, ye í caaki kate təcayale taa ké suu pə wəe si í caa isayatu husuyu kətəya latəce kufalu na kətəya ŋka kəkə lusa ka təna tə pə iwaau. ⁴ Ulena í sə lum na í suu kətəya wontu. Isu kpronkrontu toŋ nyəntu kəmsa, na pə toko, na pə tampala, na pə nyuy saalaya. ⁵ Iseyeli kpekəle nyəma ka cele-í tətəyɔ isayatu husuyu pəŋtuləŋ ke naale, na kətəya ŋka kəkə lusiyi ka təna tə ka iwaau.

⁶ Ulena Aləŋ kəna latəce na í la kətəya ke í mayamaɣa í isayatu təə. I teŋ mpu lena í la isayatu husuyu kətəya ke í nyuy təə na í təyaya nyəma nyəŋ təə. ⁷ Pə waali lena Aləŋ pona pəŋtuləŋ iní í naale na í su-í Tacaa isentaa ke təsulle cokəle nənəyɔ. ⁸ Ulena Aləŋ tə tete ké pəŋtuləŋ iní í naale í təə na pə huli-í Tacaa nyəŋku na iləyɔ Asaseeli^a nyəŋku. Lelaa si lonte wɔlaya nyənte tələyi pa yaa mpu. Lelaa si iləyɔ isayau nəyɔl wei í caki timpi pə wə səyantu təyɔ. ⁹ Ulena í ləsi pəŋtuləyɔ ŋku tete təyaa si ku ké Tacaa nyəŋku təyɔ isayatu husuyu kətəya. ¹⁰ Pə kaasəyi pəŋtuləyɔ ŋku tete təyaa si iləyɔ nyəŋku lena í lá isayatu husuyu kətəya, na í su-kuuy Tacaa kin na ku ise na samaa isayatu məli ku nyuy taa, lena pá pona-kuuy wɔlaya tetu taa na pá tisi-kuuy iləyɔ Asaseeli.

^a 16:8 Asaseeli: iləyɔ wei iní í təm pa yəyɔta cəne tə tə ta nyəmi-í,

KUKALUYU TAKĒLAYA Kutvlvtu

Pa yaaki takĕlaya kanĕ si, kokalvuy takĕlaya. Mpi tĕ, ka taa kĕ Isĕ heela Alĕn na Moisi si pĕ kala Iseyeli kpekala yĕlaa. Tĕm naaleye pa kala Iseyeli nyĕma. Kukulvuy lĕŋku ke Holĕpu puy kĭn, na pĕcĕ pĕ pukina tetu nti Isĕ ha-we tĕ tĕ taa. Pa ta tala tĕna. Ilena sĕyĕntu la-we na tetu nti tĕ taa suvu. Mprĕyĕ Isĕ caala-we na pĕ cĕo yem kĕ pusi nule tĕcu kĕ wulaya tetu taa. Pa cĕo mpv ilena pĕ tala Mowaru tetu taa. Tĕnaya Isĕ tĕma Moisi si, ĩ kala Iseyeli nyĕma tĕtĕ. Mprĕyĕ pa taa lĕlaa nĕ saala Yaatanu pĕyĕ na ilim tĕlule tĕo. Ilena lĕlaa nĕa tayanaxi pa ti si pa tesaxi Yaatanu pĕyĕ ņke na pĕ polo tetu nti Isĕ ha-we tĕ tĕ taa. Isĕ seyesa-weye sĕsĕm tĕtĕyĕ waatu un.

Isĕna pa faya Kukulvuy takĕlaya tĕ:

Iseyeli nyĕma tayanaxi pa ti si pa puki Kanaan tetu, titite 1:1-10:10

Pa cĕo yem kĕ pusi nule ke wulaya tetu taa, titite 10:11-21:35

Iseyeli nyĕma suvu ke Kanaan tetu taa, titite 22-36

ISEYELI NYĒMA KE HOLEPU WULAYA TĒTU TAA

Iseyeli nyĕma kpekala kokalvuy

¹ Waatu wei Iseyeli nyĕma lu Icipiti taa, ilena pĕnaya siki. Pĕ tala naale nyĕņka isĕtu naale nyĕņ, kuyaku kancaalaya nyĕņku wule, ilena Tacaa heeli Moisi ke Isĕ na ĩ yalaa pa tasulle cokĕle nte pa lĕpĕna pĕŕŕŕ tĕ tĕ taa kĕ Sinayi wulaya tetu taa si: ² Nyĕ na Alĕn ĩ kala Iseyeli yĕlaa, na ĩ tĕ pa hĕla ke takĕlasĕ taa. Na pĕ keesĕna pa lĕlĕn na pa teesi. ³ Pĕ krayau iferiya mpa pa wĕna pusi hiu na waali, na pĕ mvna pa polo yĕou tĕ. Na pĕ keesĕna Iseyeli yoolaa tintika. ⁴ Paa kpekĕle nte tĕ lĕlĕn nyuyv tu ĩ sĕsĕ mĕ tĕo na pĕ sĕna-me. ⁵ Mpe un pa hĕla ntĕ: Lureņ kpekĕle taa nyĕņ ntĕ Setewu pĕyalv Ilisuu. ⁶ Simiyĕņ nyĕnte taa kĕ Sulisatai pĕyalv Selumayeli. ⁷ Yuta nyĕnte taa kĕ Aminatari pĕyalv Nasĕņ. ⁸ Isakaa nyĕnte taa kĕ Suwaa pĕyalv Netaneyeli. ⁹ Sapulĕņ nyĕnte taa kĕ Helĕņ pĕyalv Iliyari. ¹⁰ Yosĕefv pĕyalv Ifĕlayim nyĕnte taa kĕ Amihuti pĕyalv Ilisama. Yosĕefv pĕyalv naale nyĕņ Manasee nyĕnte taa kĕ Petasuu pĕyalv Kamliyeli. ¹¹ Pencamee nyĕnte taa kĕ Kitoni pĕyalv Apitan. ¹² Tan nyĕnte taa kĕ Amisatai pĕyalv Ahiyese. ¹³ Ase nyĕnte taa kĕ Okĕlan pĕyalv Pakiyeli. ¹⁴ Katu nyĕnte taa kĕ Teuweli pĕyalv Iliyasaņ. ¹⁵ Nĕfĕtali nyĕnte taa kĕ Inan pĕyalv Ahila.

¹⁶ Iseyeli lĕlĕn nyuyv nyĕma mpa pa lĕsa mpv tĕyĕle yoolaa nyuyv nyĕma tĕtĕ. ¹⁷ Mprĕyĕ Moisi na Alĕn pa sĕsĕa apalaa naanŕwa na naale inaxi pa tĕo si pĕ sĕna-we. ¹⁸ Pĕ kotu yĕlaa tĕnaya isĕtu naale nyĕņ kuyaku kancaalaya nyĕņku. Pĕ tĕ apalaa mpa pa wĕna pusi hiu na waali tĕ pa hĕla ke takĕlaya taa, na pĕ keesĕna pa lĕlĕn na pa teesi. ¹⁹ Holĕpu wulaya tetu taa kĕ Moisi kala kokalvuy ņku, isu Tacaa ka keesuyv-tĕ.

²⁰⁻⁴³ Mprĕyĕ pa kala paa Iseyeli kpekĕle nte tĕ lĕlĕv, na tĕ teesi nyĕma. Na pĕ tĕ apalaa mpa pa tala pusi hiu na waali, na pĕ mvna yĕou pote tĕ pa hĕla ke takĕlaya taa. Yakĕru pĕyalv sĕsĕ Lureņ kpekĕle ke pa caalĕna. Pa nyuyv ntĕ: Lureņ kpekĕle nyĕma wĕ iyisi nule na naatos na nasĕle na nunuwa (46500). Simiyĕņ nyĕma nyĕnte ke iyisi pĕyĕlayafei nutoso na ņmŕnyv na nunuwa (59300). Katu nyĕma nyĕnte ke iyisi nule na kakpasĕ na nasĕtos na nule

na naanowa (45650). Yuta nyáma nyəntə ke iyisi nutoso na naanowa na liyiti na nasətosə (74600). Isakaa nyáma nyəntə ke iyisi nule na naanowa na liyiti na nasəle (54400). Sapuləŋ nyáma nyəntə ke iyisi nule na naanowa na naatosompəɣolaya na nasəle (57400). Yosɛɛfu pəyalu lɛlayim nyáma nyəntə ke iyisi nule na nasəle na nunowa (40500). Yosɛɛfu pəyalu lɛlu Manasee nyáma nyəntə ke iyisi hiu na naanowa na naale na n̄munɔɣu (32200). Pɛncamɛɛ nyáma nyəntə ke iyisi hiu na naanowa na kakpasɪ na nasəle (35400). Təŋ nyáma nyəntə ke iyisi nutoso na naale na nasətosə na nunowa (62700). Aseɛ nyáma nyəntə ke iyisi nule na kolɔm na nasəle na nunowa (41500). Nɛfətali nyáma nyəntə ke iyisi nule na naanowa na tooso na nasəle (53400).

⁴⁴ Moisi na Aləŋ, na lɛɣɛli kpekə naanowa na naale lələŋ nyɔɣu nyáma, pa kala yələa na pə lu isəna tɔɣəle. ⁴⁵ lɛɣɛli apalaa mpa pa wɛna piɪsi hiu na waali, na pá muna yooɔ pote tɔ, ⁴⁶ pa kpɛnta iyisi nasətosə na tooso na nasəle na nunowa na nule na naanowa (603550).

Lefii kpekəle nyáma tamlɛ

⁴⁷ Pa taa kpɛnna Lefii kpekəle nyáma na pá kala. ⁴⁸ Taca ka kisina Moisi kɛ si, ⁴⁹ i taa kpɛnti-wɛɣɛ lɛɣɛli yoolaa tɔ na i kala. ⁵⁰ Ama í yelina-wɛɣɛ lɛɔ cəkəle na tɔ taa wontu tana na pá paasəɣəna. Mpe paa kprakəɣəna cəkəle na tɔ taa wontu na pá laɣasəɣi lona, na pá sikiyi na pá cəkəna-te. ⁵¹ Ye lɛɣɛli nyáma laɣasəɣi lonte, Lefii nyáma mpe paa hətəna-te, na pá pona timpi paa siki tɔ. Kpai tɔ í kpətənaa isu pa kv-i. ⁵² Paa lɛɣɛli tɔ wei, i yoolaa kpekəle cələɣo i ka siki i tuuta kiŋ. ⁵³ Ama Lefii nyáma tike ká sikina na pá cə cəkəle. Na pá fenjiyi tɔ tɔ, lɛɣɛli nyáma í taa kpətəna-teɣɛ səsəm, na má muna-we na páána.

⁵⁴ Ḿpóɣo pa lapa teitei isu Taca ka tɔɣu Moisi tɔ.

2

lɛɣɛli kpekə nyáma pula pa coka na pə kɛsəna pa lələŋ

¹ Ḿpóɣo Taca tama Moisi na Aləŋ si: ² Pə wɛɛ si paa lɛɣɛli tɔ wei na i yoolaa pá siki pa kpekəle tuuta kiŋ, na pá cəna lɛɔ cəkəle na pə hatələna-teɣɛ maɣana.

³⁻⁸ Yuta yoolaa tintiyile ká wɛɛna ilim təlule tɔ kɛ pa tuuta kite. Mpa pa muna yooɔ pote tɔ, pa səsə nté pa kpekəle nyɔɣu tɔ Aminatari pəyalu Nasəŋ. Na i yoolaa ke iyisi nutoso na naanowa na liyiti na nasətosə (74600). Isakaa nyáma yoolaa nyɔɣu tɔ nté Suwaa pəyalu Netaneyeli. I yoolaa wɛ iyisi nule na naanowa na liyiti na nasəle (54400). Sapuləŋ nyáma yoolaa tintiyile nyɔɣu tɔ nté Heləŋ pəyalu lliyaɔi. I yoolaa wɛ iyisi nule na naanowa na naatosompəɣolaya na nasəle (57400). ⁹ Yuta yoolaa tintiyile tana kpɛnta iyisi nunowa na nunaasa na naatosə na nasəle (186400). lɛɣɛli yoolaa loŋa kancaalaya nyəŋka nté.

¹⁰⁻¹⁵ Lupəŋ nyáma yoolaa tintiyile ká wɛɛna ilim mpətəŋ tɔ kɛ pa tuuta kite. Mpa pa muna yooɔ pote tɔ, pa səsə nté pa kpekəle nyɔɣu tɔ Setewu pəyalu llisu. I yoolaa wɛ iyisi nule na naatosə na nasəle na nunowa (46500). Simiyəŋ nyáma yoolaa tintiyile nyɔɣu tɔ nté Sulisatɔ pəyalu Seluməyeli. I yoolaa wɛ iyisi pəɣolafəfi nutoso na n̄munɔɣu na nunowa (59300). Katɪ nyáma yoolaa tintiyile nyɔɣu tɔ nté Teuweli pəyalu lliyasafi. I yoolaa wɛ iyisi nule na kakpasɪ na nasətosə na nule na naanowa (45650). ¹⁶ Lupəŋ nyáma yoolaa tintiyile tana kpɛnta iyisi nunowa na nule na naanowa na kolɔm na nasəle na nule na naanowa (151450). lɛɣɛli yoolaa loŋa naale nyəŋka nté.

¹⁷ Pələ pə waali kɛ Lefii nyáma ná təŋəɣəna lɛɔ cəkəle ke lələ loosi naale, na waali nyənsɪ naale hɛkv taa. Mpe pa maɣamaya paa tɔ nɔɣo kolɔmaya kɛ. Paa wei kɛ i lonte taa. Na í təŋəɣi i lulɔɣu nyáma tuuta.

18-23 Ifəlayim yoolaa tintiyile ká wɛɛna ilim tətɔle tɔɔ kɛ pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tɔ pa sɔsɔ ntɛ pa kpekɛle nyɔɔɔ tɔ Amihuti pɔyalɔ Ilisama. I yoolaa wɛ iyisi nule na nasɛle na nunɔwa (40500). Manasee yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ ntɛ Petasuu pɔyalɔ Kamliyɛli. Yoolaa wɛ iyisi hiu na naanɔwa na naale na ŋmɔnɔɔ (32200). Pɛncamee yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ ntɛ Kitoni pɔyalɔ Apitan. I yoolaa wɛ iyisi hiu na naanɔwa na kakpasɔ na nasɛle (35400).²⁴ Ifəlayim nyɔ́ma yoolaa tintiyile tɛna kɛnta iyisi pɛlɛfɛi nunɔwa na naanɔwa na yɔlɔpɛe nunɔwa (108100). Looŋa tooso nyɔ́ŋka kanɛ kaa tɛŋna ntɛɛɛ Lefii kpekɛle.

25-30 Taŋ nyɔ́ma yoolaa tintiyile ká wɛɛna ilim tɛlule mpɛtɛŋ tɔɔ kɛ pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tɔ, pa sɔsɔ ntɛ pa kpekɛle nyɔɔɔ tɔ Amisatɔ pɔyalɔ Ahiyɛsɛɛ. I yoolaa wɛ iyisi nutoso na naale na nasɛtoso na nunɔwa (62700). Aɛɛ nyɔ́ma yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ ntɛ Okɛlan pɔyalɔ Pakiyɛli. I yoolaa wɛ iyisi nule na kolum na nasɛle na nunɔwa (41500). Nɛfɛtali nyɔ́ma yoolaa tintiyile nyɔɔɔ tɔ ntɛ Inaŋ pɔyalɔ Ahila. I yoolaa wɛ iyisi nule na naanɔwa na tooso na nasɛle (53400).³¹ Taŋ nyɔ́ma yoolaa tintiyile tɛna kɛnta iyisi nunɔwa na nule na naanɔwa na naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ na nasɛtoso (157600). Iɛɛɛɛɛ yoolaa looŋa kantɛkaya nyɔ́ŋka ntɛ. Paa kpekɛle nte tu wɛɛ tɔ tuuta waali kɛ na tɔ taŋ.

³² Iɛɛɛɛɛ kpekɛa na pa yoolaa mpa pa kalaa tɔ, pa kɛnta iyisi nasɛtoso na tooso na nasɛle na nunɔwa na nule na naanɔwa (603550).³³ Pa ta kɛɛŋna Lefii nyɔ́ma na pá kala. Teitei isɔ Tacaa ka heeluyɔ Moisi tɔ.

³⁴ Iɛɛɛɛɛ nyɔ́ma lakaya teitei kɛ isɔ Tacaa ka kɛɛsɔɔɔ Moisi tɔ. Paa mpa pa sikaya pa tuuta cɔɔɔɔ. Na pá taŋ isɔ pa kɛɛsɔɔɔ pa kpekɛa na pa lɔlɔŋ tɔ.

3

Lefii kpekɛle nyɔ́ma tɛma

¹ Waatu wei Tacaa yɔɔɔtɛna Moisi kɛ Holɛɔɔ pɔɔɔ taa tɔ, ɪ na ɪ taalu Alɔŋ paa wɛna piya mpa tɔɔɔɔ. ² Alɔŋ pɔyalaa ka wɛ liɔiti kɛ. Pa sɔsɔ ntɛ Natari, na pɛ fɛɛ Apihu, na Ulasaa, na Itamaa. ³ Paa tɛma-wɛɛɛ kɔtɛlaa kɔɔ kɛ. Halɛna pá pɛli-wɛɛɛ kɔtaya nim kɛ pa nyɔɔŋ taa. ⁴ Ama Natari na Apihu pa sɛpa cɔkɛle kiŋ kɛ Holɛɔɔ wɔlaya tɛtɔ taa. Waatu inɔŋi pa kɔna kɔkɔ kɔɔ nyɔ́ŋka kɛ kɔtaya tɛlate tɔɔ. Ilɛ pa taa wɛɛna apalɔpiya. Ulasaa na Itamaa paa wɛnna pa caa Alɔŋ kiŋ na pá laki kɔtuyɔ tɛmlɛ.

⁵ Mɔ́ɔɔ Tacaa tɛma Moisi si: ⁶ Yaa Lefii nyɔ́ma na ń sɔsɔ-wɛɛɛ kɔtulu Alɔŋ tɔɔ, na pá sɛna-ɪ. ⁷ Paa laki pa tɛma nna pɛ tɔ pá na samaa tɔɔ tam kɛ cɔkɛle kiŋ, na pá laki tɛ tɛmlɛ. ⁸ Na pá taɔanɔŋi tɛ taa wontunaa. Pá laki tɛ tɛma na Iɛɛɛɛɛ nyɔ́ma nɔɔ. ⁹ N ká cɛla Lefii nyɔ́ma kɛ Alɔŋ na ɪ pɔyalaa kɛ. Na pá pɛsi isɔ Iɛɛɛɛɛ nyɔ́ma tillaa. ¹⁰ Na ń fɛŋ na Alɔŋ na ɪ pɔyalaa pa tike pá laki kɔtuyɔ tɛmlɛ. Ye wei ɪ sɔɔ pɛ taa, na ɪ tá kɛ kɔtulu isɔ pa ku-ɪ.

¹¹ Mɔ́ɔɔ Tacaa tasa Moisi kɛ heeluyɔ si: ¹² Ma maɔamaya ma lɛsɛna Lefii nyɔ́ma kɛ Iɛɛɛɛɛ yɔlaa lɛlaa tɛna taa si, pá pɛsi ma tɛmlɛ nyɔ́ma. Na pá lɛɛti Iɛɛɛɛɛ kancaalaya apalɔpiya lonte. ¹³ Kɔyanɔku ma kú Icipiti nyɔ́ma kancaalaya apalɔpiya tɛna tɔ, ma su ma tɛŋi Iɛɛɛɛɛ nyɔ́ma na pa tɛla kancaalaya apalɔ nyɔ́nsi kɛ. Mayale Tacaa.

Lefii kpekɛle kɔkalvoo

14 M̄p̄ȳȳ Tacaa t̄oma Moisi ke Holepu w̄olaya tetu taa si: 15 Kala Lefii nȳoma na ḡ kees̄ona pa l̄ub̄u na pa teesi. P̄ə kraɣav apal̄upiya nsi si w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄o.

16 Ilena Moisi la mpu.

17 Lefii p̄yalaa h̄ela nt̄e kees̄on̄, na Kehati, na Melali. 18 kees̄on̄ nȳoma nt̄e Lipini na Simeyi. Mpe un̄i pa p̄əs̄ona pa l̄ub̄u nȳon̄ nȳoma na p̄a yaaku-weȳe pa h̄ela. 19 Kehati nȳoma nt̄e Am̄elam na Isaa na Hep̄el̄on̄ na Wusiyeli. Mpe un̄i pa p̄əs̄ona pa l̄ub̄u nȳon̄ nȳoma. 20 Melali nȳoma nt̄e Malii na Musi. Mpe un̄ȳəle pa l̄ub̄u nȳon̄ nȳoma. Mpe pa kena Lefii k̄peka nȳoma na p̄ə kees̄ona pa l̄ub̄u.

21 kees̄on̄ l̄ub̄u nȳoma faya t̄om naaleɣe. Lipini nȳəḡku na Simeyi nȳəḡku.

22 Kukaluyu waatu, pa hika apalaa na apal̄upiya mpa pa w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄əȳ, iyisi naatosomp̄əȳolaya na nas̄əle na nun̄owa (7500). 23 Mpe un̄i pa sikayana cok̄əle waali na ilim t̄ət̄ule t̄ə. 24 Layeli p̄yalu Iiyasafi kele pa nȳuȳu t̄u. 25 Kul̄omaa mpe pa paasayana cok̄əle taa na t̄ə waali t̄ə. Na t̄ə t̄ə kutakuȳu, na t̄ə n̄on̄ȳo puuȳu kukakayav. 26 Na kalaa wei i c̄əna cok̄əle na k̄otaya t̄əlat̄e t̄ə i p̄əḡ na i n̄on̄ȳo nȳəḡ na p̄ə ḡmusi. Mpe pa paasayana p̄ə t̄ənȳa mpu.

27 Kehati l̄ub̄u nȳoma faya t̄om liyiti k̄e. Am̄elam nȳoma, na Isaa nȳoma, na Hep̄el̄on̄ nȳoma, na Wusiyeli nȳoma. 28 Pa kala p̄ə kraɣav apalaa, na apal̄upiya mpa pa w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄o. Pa we iyisi p̄əlefei na nas̄otoso (8600). Pa nyante nt̄e Is̄o cok̄əle taa wontunaa paas̄ənav. 29 Cok̄əle ilim mp̄ət̄əḡ t̄ə k̄e pa sikaa. 30 Pa nȳuȳu t̄u nt̄e Wusiyeli p̄yalu Iisafan̄. 31 Pele pa paas̄əȳənana Is̄o atakaa, na taap̄əli, na f̄ət̄əlanaa t̄əsule, na k̄otaya t̄əlat̄ənaa. Na cok̄əle taa wontunaa mpa pa lak̄əna t̄o. Na p̄ə taa puuȳu kukakayav.

32 Lefii nȳuȳu nȳoma taa s̄əso nt̄e k̄otulu Al̄on̄ p̄yalu Ilasaa. In̄i i fen̄iȳina cok̄əle paas̄ən̄laa t̄ə.

33 Melali l̄ub̄u nȳoma faya t̄om naaleɣe: Malii nȳoma, na Musi nȳoma. 34 Pa kala p̄ə kraɣav apalaa na apal̄upiya, mpa pa w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄o. Na pa k̄renti iyisi naatoso na ḡmun̄uȳu (6200). 35 Pa nȳuȳu t̄u nt̄e Apihayili p̄yalu Suluyeli. Na mpe un̄i pa sikayana cok̄əle ilim nt̄əȳəḡ t̄ə. 36 Melali nȳoma t̄əml̄e nt̄e si p̄a paas̄ona cok̄əle k̄pat̄əḡ k̄wal̄əḡ, na kukayən̄ na tesikasi, na si tap̄əḡ t̄e nȳəȳətu kutemtu, na p̄ə wontu. Na p̄ə t̄əna mpi pa lak̄əna t̄o. 37 Na kalaa tesikasi, na si tap̄əḡ t̄e nȳəȳətu kutemtu, na p̄ə kan̄kanasi na p̄ə ḡmusi.

38 Cok̄əle ilim t̄əlule t̄ə k̄e Moisi na Al̄on̄ na i p̄əyalaa paa sikaa. Mpe pa paasayana cok̄əle na Iseyeli nȳoma t̄əna n̄əȳo. Ye k̄pai t̄u i k̄p̄ət̄ənaa is̄u pa kul̄u.

39 Lefii nȳoma t̄əna, p̄ə kraɣav apalaa na apal̄upiya mpa pa w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄o. Pa k̄renta is̄u iyisi hiu na naale (22000). Is̄u Tacaa ka kees̄uȳu Moisi na Al̄on̄ t̄o. M̄p̄ȳȳ pa kala-we na p̄ə kees̄ona pa l̄ub̄u.

Pa su Lefii nȳoma ke kancaalaya apal̄upiya lona

40 M̄p̄ȳȳ Tacaa t̄oma Moisi si: Kala Iseyeli nȳoma kancaalaya apal̄upiya t̄əna. P̄ə kraɣav mpa pa w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄o. Ilena ḡ t̄u pa h̄ela ke tak̄əlaya taa. 41 Su Lefii nȳoma na pa m̄paa ke Iseyeli apal̄upiya kancaalaya nȳənsi lonte taa. Na ḡ su Lefii nȳoma t̄əla na a m̄paa ke Iseyeli nȳoma t̄əla kancaalaya apal̄u nȳəna lona taa. Tacaa mā ma nȳəḡ nt̄e.

42 M̄p̄ȳȳ Moisi kala Iseyeli nȳoma kancaalaya apal̄upiya t̄əna, is̄u Tacaa t̄uȳi i t̄o. 43 P̄ə kraɣav mpa pa w̄ena is̄otu kul̄om na waali t̄o, na p̄a t̄u pa h̄ela ke tak̄əlaya taa. Pa we iyisi hiu na naale na ḡmun̄uȳu na nutoso na naan̄owa na tooso (22273). 44 Ilena Tacaa t̄asa Moisi ke heeluȳu si: 45 Su Lefii nȳoma na pa

mpaa, na pá pəsi ma nyóma ke Iseyeli kancaalaya apalvpiya lonte taa. Na í la mpv tótəyo Lefii nyóma təla, ke Iseyeli nyóma təla kancaalaya apalvpiya lonte taa. Mayale Taca. ⁴⁶ Iseyeli apalvpiya ηmθnυv na nutoso na naanvwa na tooso (273) paγatəna nteye Lefii nyóma. Na mpe unəxi pə wee si pá ya pa nyəə. ⁴⁷ Na pá tó paa wei i nyvυv təo ké liγitee nyəγətu kakpasí. Na pə keesəna Išo cokəle taa liγitee maγasvυv. Paa nyəγəlvυv ηku kv yvη ka we cacasí naanvwa. ⁴⁸ Uena pa cela-yeγe Aləη na i pəyalaa, na pá yana kancaalaya apalvpiya kvpaγatasí nyəə.η.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ḿpóγú Moisi mv Iseyeli nyóma kancaalaya apalvpiya mpa pa paγata mpv tə. Pa liγitee wena pa yaρəna-we, isv pa maγasvυv Išo cokəle taa tə, a li nyəγətu iyaya na ηmθnυv na nvnvwa na nutoso na kakpasí (1365). ⁵¹ Ḿpóγú pa cela-yeγe Aləη na i pəyalaa isv Taca ka svv tə.

4

Kehati ləlvη nyóma təma

¹ Ḿpóγú Taca təma Moisi na Aləη sv: ²⁻³ I ηmaa Lefii kpekəle tv Kehati ləlvυv nyóma mpa pa pvsí tala híu na naanvwa, na pə polo nvle na naanvwa tə pa həla. Pá kpa mpa pa pəsəxi na pá la təmle ke Išo cokəle taa tə. ⁴ Na pá paasəγəna kate taa kate wontu. ⁵ Ye pa caa təsikile ke laγasvυv, íe Aləη na i pəyalaa pa kəo na pá tisi pvυv kvkayav na pá takí Išo atakaa təo. ⁶ Uena pá təni pə təo ké tənvυv teeləη nyəηkv nakvli. Na pá waasi-i heeη hvntv pvυv ηku pa líi akpaayala tə, na pá svsi i kpatəη kvtəkəη. ⁷ Na pá takí heeη hvntv pvυv ηku pa líi akpaayala təyo Išo potopotonaa taapəli təo. Na pá sv nyənasí, na kəpənaa, na poosiyanaa, na fusi nsi pa líisiγina svlvv tə. Na pá sv tótəyo potopotonaa mpa pa haakí Išo ké tam təo tə. ⁸ Uena pá waasi-i heeη hvntv pvυv ηku pa líi akpaayala tə na pá təni pə təo ké tənvυv teeləη nyəηkv nakvli. Uena pá íe taapəli ke kpatəη wei pa kvakəγəna-i tə. ⁹ Na pá waasi pvυv pvokv ke fətəlanaa təsvle na tə fətəlanaa. Na wontu təna təo, isv kvətəlasí na təlvma nyənasí na nim fusi. ¹⁰ Uena pá tó pə tənaya tənvυv teeləη nyəηkv nakvli kv taa, na pá sv kpatəle nte pa kvakəγəna wontu tə tə təo. ¹¹ Na pá takí akpaayala pvυv ke wvla kvtaγa tətəte təo. Na pá waasi-teye tənvυv teeləη nyəηkv, na pá svsi kpatəη wei pa kvakəγəna-te tə. ¹² Uena pa kvti isə seev wontu təna, nti pa lakəna cokəle taa təyo akpaayala pvυv taa. Na pá waasi tənvυv teeləη nyəηkv na pá təni kpatəle nte pa kvakəγəna-ti tə tə təo. ¹³ Na pá hasa kvtaγa tətəte təo təlvma, na pá pə pvυv kvseemvυv. ¹⁴ Na pá təni pə təo ké wontunaa mpa pa lakəna kvtaγa tətəte tə. Isv cofolonaa kela ləγəlasí, na səsənsí nsi pa kvukina təlvma tə. Na poosiyanaa na wontu kvlapənatv təna. Na pá takí tənvυv teeləη nyəηkv ke pə təo. Uena pá svsi kpatəη wei pa kvakəγəna-te tə. ¹⁵ Ye pə tala teev, pə wee sv Aləη na i pəyalaa pá te pə tənaya takvυv. Uena Kehati nyóma kəo na pá kvaya. Mpi tə, pə fei sv pá tokina Išo wontvυv nakvli na pə kəo na pá sv. Pəle pa təmle nté cokəle wontu kvayav. ¹⁶ Kvtlv Aləη pəyalv llasaa təmle nté fətəla səsə nim na tulaav vəpv. Na pa ífemle nte tə təyənaya kvhav na kvtaγa nim, na Išo cokəle taa wontu təna paasənav.

¹⁷ Ḿpóγú Taca tasa Moisi na Aləη ke heelvυv sv: ¹⁸⁻¹⁹ I feη Kehati nyóma ke tev, ke waav wei pa paasəγəna Išo wontu tə. Pə taa kəo na pə kvpiisi-weye Lefii nyóma həkv. Mpi tə, pə wee sv Aləη na i pəyalaa pá svvna-weye cokəle taa, na pá hvləxi paa wei ke wontu nti i ká kvaya tə. ²⁰ Ye pa svvwa, na pá loosi loosvυv maγamaya ke Išo wontu, na pá ta həkəta-ti paa sv.

Keesəη ləlvη nyóma təma

²¹ Μπόγύ Tacaa heela Moisi si: ²² Kala Keeson luvuv nyoma na pa teesi yelaa. ²³ Ilena n hmaa apalaa mpa pa pusi tala hiu na naanowa na p3 polo nule na naanowa na p3 p3s3yi na p3 la Is3 cok3le taa ke t3mle t3 pa h3la. ²⁴ T3ma wena paa tu-we na p3 laki t3y3le, ²⁵ p33n wei pa tak3yi Is3 cok3le t33 t3. Na iwaan t3n3n, na t3n3v t3el3n ny3nku nku kv waasa p3 t3na p3 t33 t3. Na cok3le n3n3y3 puvuv. ²⁶ Na kalaa puvuv na i n3n3y3 ny3nku na p3 n3misi, na p3 laki p3 taa wontu t3na t3mle. ²⁷ Al3n na i p3yalaa pa hul3y3na Keeson nyoma ke pa kulap3m na pa kukp3y3m t3na na pa paas3y3na-wi. ²⁸ Keeson nyoma t3ma nt3 Is3 cok3le taa. K3tulv Al3n p3yalv Itamaa ka fenj3yina pa t3mle t33.

Melali luvuv nyoma t3ma

²⁹ Μπόγύ Tacaa tasa Moisi ke heeluvu si: Kala t3t3y3 Melali luvuv nyoma na pa teesi nyoma ke ³⁰ p3 k3y3yv apalaa mpa pa pusi tala hiu na naanowa na p3 polo nule na naanowa t3 pa h3la na n kpa mpa pa p3s3yi na p3 la t3mle ke Is3 cok3le taa t3. ³¹ Pa t3ma kulap3e nt3 cok3le kpat3n k3wal3n, na kvkay3n, na tesikasi, na si tap3n t3e ny3y3tv kutemtu, ³² na kalaa tesikasi na si tap3n t3e ny3y3tv kutemtu, na kankanasi, na p3 n3misi na p3 wontunaa t3na. K3telaa k3 n3maana wontuvu nku paa wei i ka s3y3li t3y3 tak3laya taa. ³³ T3ma wena p3 tv Melali luvuv nyoma ke Is3 cok3le taa t3y3le, na k3tulv Al3n p3yalv Itamaa n33 fenj3yi pa t33.

Lefii kpek3le t3mlataa kvkalvuv

³⁴⁻⁴⁹ Μπόγύ Moisi na Al3n na Iseyeli kpek3le nyuvuv nyoma kala Lefii kpek3le nyoma Kehati, na Keeson, na Melali, pa luvuv, na pa teesi apalaa mpa pa tala pusi hiu na naanowa, na p3 polo nule na naanowa t3 pa h3la. Na p3 tv paa wei ke t3mle ke Is3 cok3le taa. Μπόγύ Moisi kala-we isu Tacaa t3y3-i t3. Ilena Kehati nyoma kpent3 iyisi naale na nas3toso na nunowa na nule na naanowa (2750). Keeson nyoma ke iyisi naale na nas3toso na hiu na naanowa (2630). Melali nyoma ke iyisi tooso na n3muvuv (3200). Ilena pa t3na pa kpent3 iyisi p3lefe3 naanowa na nas3le na nunowa na nunaasa (8580). Μπόγύ pa hula paa Lefii tv wei k3 i t3ma kulap3e, na i kv3y3l3m ke teitei, isu nti Tacaa ka tv Moisi t3.

5

Asilima nyoma l3svuv ke tesikile

¹ Μπόγύ Tacaa t3ma Moisi si: ² Heeli Iseyeli nyoma si ye kvt3n nku kv pilisiyi yulv t3 kv kpa n3y3lv yaa p3 wuki yulv apal3tv yaa i al3tv na lvm kpen3na-i. Yaa puntv tokina s3tv, p3 wee si p3 l3si-i t3sikile k3. ³ Paa i k3 apalv yaa alv. P3 taa k33 na i pilisi Is3 tesikile. ⁴ Μπόγύ Iseyeli nyoma nu Moisi t3m nti na p3 t3y3n3 asilima nyoma t3na.

Isaytv tay3nvuv

⁵ Μπόγύ Tacaa t3ma Moisi si: ⁶ Tel3si Iseyeli y3laa si, ye yulv p3nt3na i t3y3nt3le i wak3l3na Tacaa k3. ⁷ P3 wee si i tisi isaytv nti i lapa mpv t3. Na i tay3n3 mpi i wak3laa t3y3 kancaal3y3, p3 waali ilena i s33si p3 t3m kakpas3 taa kvlvvm. ⁸ Ye k3p3nte tv s3pa na i feina kv3p3v, il3 pa cela-t3y3 kvtulv na il3 i cela Tacaa. Ilena p3ntulv caa isaytv hu3vuv iwaav na kvtulv la p3 s33si. ⁹ Ye Iseyeli nyoma k3na Tacaa ke kvhav nku na p3 cela kvtulv wei, in3 i t3nna. ¹⁰ Yulv i ha mpiyi Tacaa, pa cel3yi kvtulv k3. Na ye pa cela kvtulv ke mpi, i p3s3yi na i suna i ti.

Alv wei i t33 pa kpek3yi was3nk3l3tv t3 p3 kiin

11 M'pógú Tacaa tóma Moisi si: 12 Teləsi Iseyeli nyéma si, ye isu alv laki yem yem. 13 Isu í na apalv nǎyǎlv pa ηmeləyi na pá hǎntəyi. Ile nǎyǎlv ta kpəli-wε. 14 Ye apalv lakəna í alv ke isesεemle, na í kpekikiyi í tǎo si í lapa wasaηkalətv, na pəyele ílé í fei pə taa. 15 Ile apalv ka pona í alv ke kǎtvlv, na í kpenna mǎlv m kilooŋaa tooso. Mǎlv m mpi pə taa pa ta yǎyǎlv nim yaa tulaalv tǎ. Mpi tǎ, pə ké isesεemle kǎtəya ηka ka tǎosəyi isayətv tǎyǎ. 16 Ilena kǎtvlv yaa alv un í səη Tacaa isεntaa. 17 Na í cosi Isǎ lvm ke nyənaɣa taa, na í cosi cokəle taa tetv na í tǎ pə taa. 18 Ilena í kǎvli alv saaləɣa ke í nyuvv taa. Ilena í tǎ í niη taa ké isesεemle kǎtəya mǎlv m mpi í paalv kǎnaa tǎ. Na kǎtvlv tǎka lvm nyəη nyəm mpi pə kəηna mpusi tǎ. 19 Ilena í yelev na alv tuuna. Ilena kǎtvlv tǎm-i si: Ye nyana nǎyǎlv í tǎ hǎnti, na n piliisi nyá ti. Ile lvm nyəη nyəm pəne pə mpusi í taa tii nyá tǎo. 20 Ama ye n puɣusa nyá paalv na n la wasaηkalətv. 21 Ile mpusi lvm pəne, pǎ svv nyá taa na pǎ hayasi nyá lotu na pǎ ηmǎləsi nyá alv tv na n pəsi kaalvlaya. Na nyá taapalaa tukuɣuna-η na ituule. 22 Ilena alv náá cǎ si: Pǎ la isu n yǎyǎtv tǎ. 23 Ilena kǎtvlv ηmaa mpusi tǎm nti, na í nyaali ηmaatv na lvm nyəη nyəm mpi. 24 Ilena í cǎla alv ke lvm nyəη nyəm mpi pə kəηna mpusi tǎ na í nyǎo. Na lvm mpi pǎ tv í taa ké laηwakəlle. 25 Ama kǎtvlv mvyi alv niη taa ké isesεemle kǎtəya, na pǎcǎ í paɣali-keɣe Tacaa, isu kǎtəlaa laki tǎ. Na í su kǎtəya tǎlate. Na í cosi ηkute nte tǎ huləyi si Tacaa tǎnna pə tǎna tǎ, na í wǎ kǎkǎ. 26 Pǎle pə waali ké í yeke í na alv nyǎo lvm mpi. 27 Ye tampana si í nawaɣa na í nyǎo-wi, pə hayasəyi í lotu ké na pǎ ηmǎləsi í alv tv na í pəsi kaalvlaya. Na ye nǎyǎlv caa si í tǎηsi yǎlaa ke mpusi, alv un í tǎm ke í kǎ yǎyǎti. 28 Ama ye í ta ná, pu laki-i pulv. I pəsəyi na í lǎli piya tǎtǎ. 29-30 Ye apalv kpekikiyi í alv tǎo ké yem yem lakasi taa, pə kǎtəya nté. 31 Waatv un apalv kiη kaa wεε natəli. Ye alv wakəlaa, un í ka nana pə nav.

6

Mpa pa ha pa tǎyi Isǎ tǎ pa kiin

1 M'pógú Tacaa tóma Moisi si: 2 Teləsi Iseyeli yǎlaa si, ye apalv yaa alv í su nǎyǎ si í haaki í tǎyi Isǎ tǎmle natəli tǎ taa, 3 pə wεε si í kii sǎlv m. Paa lesεη sǎlv m toη nyəm. Pəyele í taa tu tǎη lesεη pee lvm nyəna yaa kǎwlvεε. 4 Pǎ tu fei si í tu tǎη lesεη pulvrv. 5 Pǎcǎ hǎnvvɣv kaa kra í nyuvv taa, yaa í tantvɣv tǎo. Pǎ tǎna pu su m'pógú, haləna pə kvyeη si tǎnaɣa. 6 Pǎ fei si í kpǎtəna sǎtv nǎyǎlvɣv waatv un í taa. 7 Paa í caa, yaa í too, yaa í taalv. Mpi tǎ, í tǎma í tǎyi Tacaa tǎmle taa ké hav ké. Na m'pógú í nyǎosi kǎtəyalasi huləyi. 8 I pǎsa Isǎ nyəη ke í nǎyǎ svv waatv tǎnaɣa. 9 Ye sǎm tuta nǎyǎlvɣv í kəηkəη taa, na pǎ piliisi í nyǎosi yeluvv mpi kvyeη naatosompǎyǎlaya ke í caki, ilena í looli í nyuvv. 10 Tǎv feη ilena, í kǎna kǎtvlv ke ihokasi, yaa alukukunaa naaleɣe Isǎ cokəle nǎnǎyǎ. 11 Ilena kǎtvlv la lǎlv ke isayətv hu svvɣv kǎtəya, na lǎlv ke kǎtəya ηka kǎkǎ lusa ka tǎna tǎ. Na í lap-i pə kǎtəya na pǎ hu si í tǎo ké sǎtv asilima. Ile í asilima tǎmɣalε kvyaηku. 12 Ilena pǎntv tasa í nǎyǎ svv, na í la pǎnaɣa kvlv mɣa iwəyɣa ke tasəkəle tǎyanvɣv kǎtəya. Pǎ fei si í kaləna kancaaləɣa kvyeη ke ílé í ka pilisaa tǎ pə tǎo.

13 Wei í su m'pógú nǎyǎ tǎ, ye kvyaηku í kvyeη tǎma, í puki Isǎ cokəle nǎnǎyǎ ké. 14 Na í la Tacaa ke kǎtəya ke iwaav kvlv mɣv, na pǎnaɣa kvlv mɣa iwεεsi nsi si tiili ta caami tǎyǎ naale. Apalv nyəηka ke kǎtəya ηka kǎkǎ lusa ka tǎna tǎ, na alv nyəηka ke isayətv hu svvɣv kǎtəya. Na iwaav ηku kv tiili ta caami tǎyǎ ciikuvv nyəηka. 15 Na í kǎna kvkv sv m fei kakalasi nsi si somtv pa nuɣutina nim, na pá tv tǎ. Na nsi si tǎo pa yǎyǎla nim tǎyǎ tǎkv. Na tǎyǎnaɣa kvhav na pə sǎlv m mpi paa liisi tǎ. 16 Ilena kǎtvlv pona pə tǎnaɣa m'pógú Tacaa, na í lá isayətv hu svvɣv kǎtəya,

na ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ. ¹⁷ Na ɪwaav ke ciikuɣu nyɛŋka, na pɛ kukɔsum fɛi kakalasi tɔku. Pɛ waali kɛ tɔɔnaya kɔɔɔɔ na sɔlum. ¹⁸ ɪlena nɔɔɔ sɔlu looli ɪ nyɔɔ ke cokɔle nɔnɔɔ tɔna, na ɪ tɔ ɪ nyɔɔsi ke ciikuɣu kɔɔɔɔ taa. ¹⁹ Pɛ waali ɪlena kɔtɔlu kɔɔɔɔ ɪwaav hamɔɔɔ ŋku pa tɔsaa tɔ. Na kukɔsum fɛi kakalasi waani waani ke tɔm naale, na ɪ tɔ nɔɔɔ sɔlu nin taa ke waatu wei ɪ tema ɪ nyɔɔ looluɣu tɔ. ²⁰ ɪlena kɔtɔlu tayan-tayi ɪsɔ kɛ paɔalɔɔ ɪsu kɔtɔlaa laki tɔ. Na tɔɔnasi nsi si pɛsi ɪ nyɔnsi. Na pɛ sɔsɔna lanle na yule. ²¹ Yulu wei ɪ siki nɔɔɔ si ɪ haaki ɪ tɔɔɔ ɪsɔ tɔ pɛ sɔsɔsi ntɛ. ɪ nɔkaa ɪ sɔsɔsi pɛ tɔɔ. Ama pɛ wɛɛ kɛ si ɪ la mpi pɛ tɔna ɪ ka siwa tɔ.

Koolee kɔɔɔɔ

²² Mɔɔɔɔ Tacaɔ tɔma Moisi si: ²³ Kɛɛsi Alɔŋ na ɪ pɔɔalaa si, koolee nna paa kooliyi ɪsɛyɛli nyɔma tɔɔɔɔ si:

²⁴ Tacaɔ ɪ kooli-mɛyɛ kɔɔɔɔ na ɪ kenti mɔ tɔɔ.

²⁵ Na ɪ nyɔni-mɛyɛ teu na ɪ laki-mɛyɛ pɛɛɛɛ.

²⁶ Na ɪ wɛɛ mɔ waali na pɛ ɔɔɔna-mɛ.

²⁷ Mɔɔɔɔ paa yaaki ma hɛte ke ɪsɛyɛli yɔlaa tɔɔ. ɪlena mɔɔ kooliyi-mɛyɛ kɔɔɔɔ.

7

Nyɔɔ nyɔma kɔtasi

¹ Kɔɔɔŋku Moisi tema ɪsɔ cokɔle sikuyɔ, ɪlena ɪ fɛni tɔ na tɔ taa wontu ke kɔɔɔɔ nim, na kɔɔɔɔ tɔlate na tɔ wontu. ² Mɔɔɔɔ ɪsɛyɛli kɔɔka nyɔɔ nyɔma mɔ paa sɔna kɔkɔlɔɔɔ waatu tɔ, pa kɔna pa kɔhaaŋ ³ ke naaŋ naanɔwa na naale na kɛkɛnaa naatoso. Na pɔ waasa pa tɔɔ. Pɛ luwa si nyɔɔ nyɔma naale caawa naaŋ naale na kɛkɛ kɔlum ntɛ. ⁴ Mɔɔɔɔ Tacaɔ tɔma Moisi si: ⁵ Mu pa kɔhaaŋ ni, na ɪ cela Lefii nyɔma, na pɛ kɛsɔna paa mɔ pa tɔmlɛ, na pɔ kɔkɔɔɔna cokɔle wontu. ⁶ ɪlena Moisi mu naaŋ na kɛkɛnaa mɔ na ɪ cela Lefii kɔkɔle nyɔma ⁷ kɛsɔŋ lɔlɔɔ nyɔma ke kɛkɛnaa naale, na naaŋ liyiti. Na pɛ kɛsɔna paa wei ɪ tɔmlɛ, ⁸ na Melali nyɔma ke kɛkɛnaa liyiti na naaŋ pɔlɛfɛi naanɔwa. ɪ cela-wɛyɛ, na ɪ kɛsɔna pa tɔma. Alɔŋ pɔɔalɔ ɪtamaa paasɔɔɔna-wɛ. ⁹ Kehati nyɔma nɔ paasɔɔna kɔɔɔɔ wontunaa kɛ. ɪɛ ɪ ta cela-wɛyɛ kɛkɛ, yaa nau. Mpi tɔ, pu wɛɛ si pɔ hɔɔlɔɔɔ-tayi.

Kɔɔɔɔ tɔlate tɔlɔɔ kɔcɔŋ

¹⁰ Kɔɔɔŋku pa fɛnaya kɔɔɔɔ tɔlate, ɪlena lɔlɔɔ nyɔɔ nyɔma kɔna tɔtɔɔ pa kɔcɔŋ si pa tɔlɔɔna-tɛ. ¹¹ Mɔɔɔɔ Tacaɔ heela Moisi si: Nyɔɔ nyɔma kɔ kɔ kɔlum kɔlum kɛ kɔyaku kɔyaku na pɔ ha pa kɔcɔŋ.

¹²⁻⁸³ ɪsɔna pa tɔna tɔma na pɔ kɔ tɔɔɔɔ:

Yuta kɔkɔle tɔ Aminatari pɔɔalɔ Nasɔŋ kele kɔyaku kancaalaya nyɔŋku. Isakaa nyɔnte tɔ Suwaa pɔɔalɔ Netaneyeli ke kɔyaku naale nyɔŋku. Sapulɔŋ nyɔnte tɔ Helɔŋ pɔɔalɔ ɪliyarɔ ke kɔyaku tooso nyɔŋku. Lupɛŋ nyɔnte tɔ Setewu pɔɔalɔ ɪlisuu ke kɔyaku liyiti nyɔŋku. Simiyɔŋ nyɔnte tɔ Sulisatari pɔɔalɔ Selumayeli ke kɔyaku kakpasɔ nyɔŋku. Katɔ nyɔnte tɔ Teuweli pɔɔalɔ ɪliyasafi ke kɔyaku naatoso nyɔŋku. ɪfɔlayim nyɔnte tɔ Amihuti pɔɔalɔ ɪlisama ke kɔyaku naatosomɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyɔŋku. Manasee nyɔnte tɔ Petasuu pɔɔalɔ Kamliyeli ke kɔyaku pɔlɛfɛi naanɔwa nyɔŋku. Pɛncamee nyɔnte tɔ Kitoni pɔɔalɔ Apitarɔ ke pɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyɔŋku. Tanɔ nyɔnte tɔ Amisatari pɔɔalɔ Ahiyeseɛ ke naanɔwa nyɔŋku. Aseɛ nyɔnte tɔ Okɔlɔŋ pɔɔalɔ Pakiyeli ke naanɔwa na

kɔlɔmɔyɔ nyɔɔɔ. Nefətali nyɔntɛ tɔ Inaɲ pɔyalɔ Ahila ke naanɔwa na naale nyɔɔɔ. Mpi mpi pa kɔnaa tɔyɔlɔ:

Liɔitee nyɔɔɔyɔ nyɔnaɲa ŋka ka yuɲ we kiloo kɔlɔm na cacaaɔ ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa tɔ (1300). Na pɔ poosiya wei pa ŋmusɔyɔna calɛm tɔ. Ilɛ ɪ cacaaɔ we nasɔtoso na nunɔwa (700). Isɛna pa maɲasaya Isɔ cokɔle taa kɛ liɔitee tɔyɔ pa keesɛnaa. Na pɔ suuli nyɔnaɔi nsi sɪ naaleɣe tɔyɔnaɲa kɔtaya mɔlɔm mpi pa nuɣutina nim tɔ. Wɔla kɔɔɔ, ke cacaaɔ nunɔwa (100). Na tulaalɔ kɔwɔɔ ke kɔɔɔ inɪ ɪ lɔpam. Na latɛɛ, na iwaav, na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɔyɔyɔ sɪ, pa lakɛna kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Na pɛɲtɔlɔyɔ sɪ pa lakɪ isayatu huɔyɔyɔ nyɔɔɔ. Naaɲ naale na iwaɲ ke kakpasɪ, na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɛɛsɪ ke kakpasɪ sɪ pa lakɛna ciikuɣu kɔtaya.

⁸⁴ Iɣɛli kpeka nyɔɔɔ nyɔma hawa kɔcɔɔɲ wei ke kɔtaya tɔlate tɔlɔyɔ wule tɔyɔlɔ. Liɔitee nyɔɔɔtɔ nyɔnaɔi ke naanɔwa na naale. Na poosiyanaa mpa pa ŋmusɔyɔna calɛm tɔyɔ naanɔwa na naale. Na wɔla kɔɔɔnaa ke naanɔwa na naale. ⁸⁵ Paa nyɔnaɲa ŋka ka yuɲ we kiloo kɔlɔm na cacaaɔ ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa (1300). Na paa poosiya wei kɛ cacaaɔ nasɔtoso na nunɔwa (700). Pɔ kpɛnta liɔitee nyɔɔɔtɔ kilooɔa hiu na liɔiti. Isu pa maɲasɔyɔ Isɔ cokɔle taa tɔ. ⁸⁶ Paa wɔla kɔɔɔ wei ɪ ka we cacaaɔ nunɔwa (100) kɛ. Pɔ kpɛnta kiloo kɔlɔm na cacaaɔ ŋmɔnɔyɔ (1200). Kɔɔɔnaa mpe paa suna tulaalɔ kɔwɔɔ kɛ. ⁸⁷ Pɔ kaasi latɛɛnaa naanɔwa na naale, na iwaɲ ke mpu. Na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɛɛsɪ ke mpu tɔtɔ. Sɪ pa lakɛna kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na pɔ sɔsɛna tɔyɔnaɲa kɔtaya, na isayatu huɔyɔyɔ kɔtaya pɛɲtɔlɔɲ ke naanɔwa na naale. ⁸⁸ Na latɛɛnaa ke hiu na liɔiti. Iwaɲ ke nutoso, pɛɲtɔlɔɲ ke mpu. Na pɛnaɲa kɔlɔmɔyɔ iwɛɛsɪ ke mpu tɔtɔ. Sɪ pa lakɪ ciikuɣu kɔtasi. Kɔcɔɔɲ wei pa hawa kɔtaya tɔlate tɔlɔyɔ tɔ tɔyɔlɔ.

⁸⁹ Waatu wei Moisi sɔv cokɔle taa kɛ Isɔ yɔyɔtɛnaɔv, ɪ nukaya Isɔ nɔyɔ ke isɔtaa taɲlaa mpa pa we Isɔ atakaa pile tɔ tɔ pa heku kɛ. Na ɪ yɔyɔtɛyɔna-ɪ.

8

Fətalanaa suv

¹ Mpuɔyɔ Tacaa tɔma Moisi sɪ: ² Telɔsɪ Alɔɲ sɪ waatu wei n suki fətɔla sɔsɔ kɔkɔsɪ naatosompɔyɔlaya inɪ tɔ, paasɛna na pɔ naaki fətɔla sɔsɔ inɪ ɪ lɔlɔ. ³ Ilɛna Alɔɲ lɔ isu Tacaa keesɔyɔ Moisi tɔ. ⁴ Wɔla tike ke Moisi lapa na pɔ lu fətalanaa tɛsɔle tɛna. Pɔ kpɔyav tɔ tapɔyɔ, halɛna tɔ tomle nte tɔ nɔyɔsɛna isu tɔyɔ hetu tɔ. Isu Tacaa ka hulɔ-ɪ tɔ.

Lefii nyɔma tɔmlɛ taa suv kɔtaya

⁵ Mpuɔyɔ Tacaa tɔma Moisi sɪ: ⁶ Faɲa Lefii nyɔma na pa mpaɔ. La-weɣe nyɔɔɔ tɔ asilima keelɔyɔ kɔtaya. ⁷ Nmusi pa tɔ kɛ kɔtaya lɔm, na pɔ hu pa tɔ huntɔ tɛna. Na pɔ cɔtɔ pa wontu, ilɛna pɔ keeli pa nyɔɔɔ tɔ asilima. ⁸ Ilɛna pɔ kpɔyɔ latɛɛ na kɔtaya mɔlɔm mpi pa nuɣutina nim tɔ. Na Moisi nɔa kpɔyɔ isayatu huɔyɔyɔ latɛɛ naale nyɔɔ. ⁹⁻¹⁰ Na ɪ koti Iɣɛli nyɔma tɛna na Lefii nyɔma kpɔtɛna Isɔ cokɔle nɔnɔyɔ. Na Iɣɛli nyɔma tɛni pa tɔ kɛ niɲ. ¹¹ Ilɛna Alɔɲ hulɔ Lefii nyɔma ke Isɔ na hɔyɔlɔɲ tɛna, isu Iɣɛli nyɔma lakɔyɔ Isɔ nyɔm tɔ. Ilɛna pɛle pa lakɪ Isɔ ke tɔmlɛ. ¹² Pɔ waali ilɛna Lefii nyɔma tɛni pa niɲ ke latɛɛnaa naale tɔ na Alɔɲ la-m lɛlv ke isayatu huɔyɔyɔ kɔtaya, na lɛlv ke kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Ilɛ Lefii nyɔma isayatu huɔaɔ kɛ. ¹³ Ilɛna ɲ su Lefii nyɔma ke Alɔɲ na ɪ pɔyalaa pa isɛntaa. Na ɲ hulɔ-we na hɔyɔlɔɲ tɛna isu Iɣɛli nyɔma lakɪ tɔ. ¹⁴ Na Lefii nyɔma pɛsɪ Isɔ nyɔma na pɔ faɲa pa na pa tɛtɔnaa. ¹⁵ Pɔle pɔ waali kɛ paa caali pa tɔmlɛ ke cokɔle taa. Isɛna ɪ kɔ la Lefii nyɔma ke nyɔɔɔ tɔ asilima keelɔyɔ

kotaya, na í huli-we na hɔyɔlɔŋ tɔna isu Iseyeli nyóma laki tɔyɔle. ¹⁶ Ḿpɔ́yó Tacaa tasaa si: Mə kena ma nyəm. Mpi tɔ, ma leeta-meɣe Iseyeli nyóma kancaalaya apalɔpiya lona ké. ¹⁷ Kuyaku ŋku ma kowa Icipiti taa yɔlaa kancaalaya apalɔpiya tɔ, pə kpaɣau waatu inɪ tɔ kancaalaya apalɔpiya tɔna pɔsa ma nyəm ké. Paa yɔlaa nyənɪ, paa tɔla nyənɪ. ¹⁸ Lefii nyóma ke ma leeta Iseyeli kancaalaya apalɔnyənɪ lonte. ¹⁹ Na samaa tilina-weɣe Alɔŋ na ɪ pɔyalaa pa kiŋ na pá laki tɔma na pa nɔyɔ ke cokɔle taa, na Tacaa husi samaa isayatu. Pə taa kɔɔ na pá kpɔtɔna Iɔ cokɔle na í wakɔli-we. ²⁰ Ḿpɔ́yó Moisi na Alɔŋ na Iseyeli nyóma tɔna, pa lapa teitei isu Tacaa ka keesuyɔ-weɣe Lefii nyóma tɔm tɔ. ²¹ Pa cɔta pa wontu na pá sɔ lɔm. Na Alɔŋ huli-weɣe Iɔ na hɔyɔlɔŋ tɔna isu Iseyeli nyóma laki tɔ. Na í la-weɣe isayatu husuyɔ kotaya, na asilima keelɔyɔ nyɔŋka. ²² Pə waali ké Lefii nyóma caala pa tɔmlɛ ke Iɔ cokɔle taa. Na Alɔŋ na ɪ pɔyalaa pá feŋɪɪ-we. Isəna pa lapa nti Tacaa ka heela Moisi tɔyɔle. ²³ Ḿpɔ́yó Tacaa tasa Moisi ke heeluyɔ si: ²⁴ Mpi pə ké Lefii nyóma nyəntu tɔyɔlɔ. Paa Lefii tɔ wei, ye ɪ wɛna pusi hiu na kakpasɪ na waali ke mpɔ, waatu inɔyɪ ɪ ka caali Iɔ cokɔle taa tɔmlɛ. ²⁵ Ilena pá cɛpɪ-ɪ ɪ pusi nɔle na naanɔwa nyɔŋka taa. ²⁶ Ye pa cɛpa wei, ɪ pəsəyɪ na í sɔna ɪ tɛtɔnna ke Iɔ cokɔle tɔmlɛ yaa. Ama pa kaa tɔ-ɪ ɪ maɣamaɣa ɪ nyəntɛ ké. Isəna Moisi ká laki Lefii nyóma tɔmlɛ tɔm taa tɔyɔle.

9

Tɛɛ acima tɔyɔn ke Holepɔ wɔlaya tɛtu taa

¹ Iseyeli nyóma Icipiti taa luw pɔnaya naale nyɔŋka isɔtu kancaalaya nyɔŋ taa, Tacaa tɔma Moisi ke Holepɔ wɔlaya tɛtu taa si: ² Pə wɛɛ si, Iseyeli nyóma í tɔyɔ Tɛɛ acima ke kuyaku ŋku ma siwa tɔ. ³ Isɔtu inɛ ɪ kuyaku naanɔwa na liyiti nyɔŋku wule taanaya ke í ká tɔyɔ-ye, isu pa suw pə kiŋ na pə kusəsutu tɔ. ⁴ Ilena Moisi tɛləsi tɔm ntɔyɪ Iseyeli nyóma. ⁵ Ḿpɔ́yó pa tɔyɔ Tɛɛ acima ke kuyaku ŋkuyɔ Holepɔ wɔlaya tɛtu taa ke teitei isu Tacaa ka keesuyɔ Moisi tɔ. ⁶ Ama napɔli pa tokina sɔtu na pə pilisi-weɣe kuyaku ŋku. Iɛ pa ta pɔsi na pá tɔyɔ Tɛɛ acima, na pá polo na pá keesi Moisi na Alɔŋ si: ⁷ Tə pilisa ta ti na sɔtu tɔ, pu kayati-tɔ si tɔ pɔna Tacaa ke kɔhau, isu lɛlaa ke kuyaku ŋku pa siwa tɔ, ku wule na? ⁸ Ntɛna Moisi si: ɪ yele na Tacaa huli-m isəna pə wɛɛ si í la tɔ na pɔcɔ.

⁹ Ḿpɔ́yó Tacaa tɔma Moisi si: ¹⁰ Tɛləsi Iseyeli nyóma si, pə kpaɣau saŋa na pə puki tɔ, ye nɔyɔlɔ tokina sɔtu na pə pilisi-ɪ, yaa ɪ pola mpaaw ke acima wule, ¹¹ Iɛ ɪ tɔyɔ-weɣe isɔtu naale nyɔŋ kuyaku naanɔwa na liyiti wule taanaya, na kotaya iwɔyaya na kɔkɔsum feɪ kakalasi na tuusi nyan nyənɪ. ¹² Pə tɔyɔnaya í taa fe tɛ. Pəyele í taa yɔki kpɔntɛ muɔle. Pə wɛɛ si í tɔŋ Tɛɛ acima kɔtasi ke teitei ké. ¹³ Ama ye nɔyɔlɔ lapa Tɛɛ acima kuyaku ŋkuyɔ awusa, na pə tá ké si asilima naali, yaa ɪ tɔŋ mpaaw ɪ tɔm sɔpaya. Paa ləsi-ɪ Iseyeli nyóma taa ké mpi pə tɔ ɪ ta kɔna ɪ kɔhau ke pə kuyaku wule tɔ. ¹⁴ Ye mə ɪcɔtɛ taa caɣalɔ tɔki, ɪ ká tɔŋ a kiŋ ké na a kusəsutu. Kulɔmtu ntɔyɪ Iseyeli tu na caɣalɔ paa tɔki.

Isɔŋmɔntu waasa Iɔ cokɔle tɔɔ

¹⁵⁻¹⁶ Kuyaku ŋku pa sika nɔyɔ pɛelɔyɔ wontu cokɔle tɔyɔ isɔŋmɔntu suw waasuyɔ ke tɔ tɔɔ ke tam. Na tɔ muɪ kɔkɔ ke paa ahoɔ nna, haləna pə nyaalɔyɪ. ¹⁷ Ye í caaki lonte laɣasuyɔ Iɛ isɔŋmɔntu keeli Iɔ cokɔle tɔɔ na í tɛma Iɛ tɔ mɔli. ¹⁸⁻¹⁹ Tacaa hɔlɔyɔna Iseyeli nyóma meɣe waatu wei í ká kpɛsi tɔ, na waatu wei í ka siki tɔ. Ye isɔŋmɔntu leela Iɔ cokɔle tɔɔ, Iseyeli nyóma nukəna Iɔ ké. Paa

laγasaxi lonte. ²⁰ Paa pə kaasa-təxi kuyeeη ke pəcə pa we mpyəy. Taca ka keeli-təxi na pəcə pá kpesi. ²¹ Wulee wulee uena isəηmuntv caya lonte kulomtəle ke taanaya, haləna pə nyaali. Yaa kuyaku kulomvuy na ahoο kulume. Ye tə keela kprakpa de Iseyeli nyəma tee. ²² Ama ye tə nyala mpyəy Iso cokəle təo ké kuyeeη naale, yaa isətv, yaa pə tee mpv. Iseyeli nyəma we mpyəy, haləna tə keeli na pəcə. ²³ Ye pa sikaa na Taca ta tə si pá kul, paa kuləxi. Mpyəy pa lakaya pa təma nna Taca tu-we na Moisi nəy tə.

10

Liyitee nyəətv akante

¹ Mpyəy Taca təma Moisi si: ² Lu liyitee nyəətv ke akante naale. Anəxi paa hvi na samaa kreyeli, yaa kpeka tv mpaav. ³ Waatv wei pá hula a naale, de Iseyeli samaa koti i cəlvə cokəle nənəy. ⁴ Ye kulomtəle ke pa hula, de nyvuy nyəma tike koti. ⁵⁻⁶ Ye pa hula akantəle na kakiisasi, de teev nté. Pa huləxi tvm kancaalaya nyəm, uena Iseyeli kpekəle nte tu sikina cokəle ilim təlvle təo tə, tə tv mpaav. Pa tasəxi naale nyəm, uena ilim mpətəη nyənte nāá təη. ⁷ Ye pə ké si yəlaa kotuyv, pa kaa huləna kakiisasi. ⁸ Aləη pəyalaa kətəlaa tike ka huləxəna akante anu. Pə wee si mə na mə piya piya, í ká təkú kusəsvtə tənəyε tam təo ké.

⁹ Ye i pola mə kolontunaa ke yoonav na pa kuləxi mə təo, de í hvi akante na kakiisasi uena Taca mə Iso má, ma təsvi mə təo na má waasi-me. ¹⁰ Mpv tətəyε í ka huləxi-yεyε mə ayəla kuyeeη, na mə acima nyəη, na mə isətvnaa kancaalaya kuyeeη, ke waatv wei i lakú kətasi nsi kəkə lusa si təna tə na ciikuyv nyansi. Uena má təsvi mə təo. Maγale Taca mə Iso.

HOLEPV NA PƏ POLO MOWAPV TETV TONJA

Iseyeli nyəma kulvuy ke Holepv pnyv luyv

¹¹ Iseyeli nyəma Icipiti liu pənaya naale nyəηka, isətv naale nyəη kuyaku hvi nyəηkv ke isəηmuntv keela Iso cokəle təo. ¹² Mpyəy Iseyeli nyəma kula Holepv wəlaya tetv taa. Uena isəηmuntv tii Paləη wəlaya tetv taa. ¹³ Iseyeli nyəma kula tvm kancaalaya nyəm pənəyε, isv Taca keesvuy Moisi tə.

¹⁴ Yuta yoolaa tintiyile na pa tuuta kele nəy təo. Aminatari pəyalv Nasəη kele pa nyvuy tv. ¹⁵ Isakaa nyəma nyvuy tv nté Suwaa pəyalv Netaneyeli. ¹⁶ Sapuləη nyəma nyəη nté Heləη pəyalv Iliyari.

¹⁷ Mpyəy pa heta cokəle, na keesəη na Melali pa pəyalaa kraya-te.

¹⁸ Uena Lupəη yoolaa tintiyile, na pa tuuta pá tv pa waali. Pele pa nyvuy tv nté Setewu pəyalv Iliuu. ¹⁹ Simiyəη nyəma nyvuy tv nté Sulisatav pəyalv Seluməyeli. ²⁰ Katv nyəma nyəη nté Teuweli pəyalv Iliyasafi.

²¹ Uena Lefii tv Kehatv ləlvuy nyəma mpa pa səyela isə seev wontu tv pá təη. Na Lefii nyəma lelal nāá təηa cokəle sikuyv na pá təηa-we.

²² Uena Iəlayim yoolaa tintiyile na pa tuuta pá tv pa waali. Pele pa nyvuy tv nté Amihuti pəyalv Iliisama. ²³ Manasee nyəma nyəη nté Petasuu pəyalv Kamliyeli.

²⁴ Pencamee nyəma nyəη nté Kitoni pəyalv Apitan.

²⁵ Pə waali ké Təη yoolaa tintiyile nte tə ké waali təηlaa tə, tə na tə tuuta tə tv mpaav. Amisatav pəyalv Ahiyesee kele pa nyvuy tv. ²⁶ Asee nyəma nyəη nté Okəlaη pəyalv Pakiyeli. ²⁷ Nefətali nyəma nyəη nté Inəη pəyalv Ahila.

²⁸ Isəna Iseyeli nyəma kpesa pa təsikile na pá tv mpaav təyεle.

Taca maγamaya tiikiyi i yəlaa

²⁹ Μπρόγύ Moisi tōma i yōti Matiyar̄ tu Lewel̄i p̄yalyu Hopari si: Tetu nti Tacaa su n̄yōz̄o si i haaki-tu tō, tō taa kē tō puki. Ie t̄h̄j-tu na tu tal̄na-η̄ k̄upantu nti i laku-tu tō. ³⁰ Ntēna il̄e i kisi si i m̄el̄ayi i tetu taa. ³¹ Μπρυυλε Moisi si: Taa lo-tu. Mpi tō, n̄yā nȳam̄na w̄ol̄aya tetu taa timpi timpi tu siki tō, t̄h̄j-tu na ḥ̄ h̄uli-tu. ³² Ye n t̄h̄a-tu, tu tal̄na-η̄ k̄upantu nti Tacaa ka la-tu tō.

³³ Μπρόγύ tē kula Tacaa p̄yū cōlo, na tō tō k̄uyeȳη̄ tooso. Na Īso atakaa kē ta n̄yōz̄o tō si i p̄rek̄ayi-tuyū timpi tu siki na tō h̄eeti tō. ³⁴ Ilim taa ke tē kulaa, na is̄ōh̄m̄unt̄u w̄e ta nȳōz̄η̄ taa. ³⁵ Tē t̄ek̄ayana Īso atakaa il̄ena Moisi ȳōz̄ōt̄ena n̄yōz̄o s̄ōs̄aya si: Tacaa s̄ēh̄ n̄yā naasi taa, na n̄yā kolontunaa na m̄pa paa caa-η̄ tō p̄ yā. ³⁶ Waatu wei pa sukaya Īso atakaa, il̄ena Moisi tasa si: Tacaa k̄ōo, na ḥ̄ caya Īseyeli nȳōma ta ta heku. Mpi tō, tē w̄e payale kē, tē f̄ei kalbyu.

11

Iseyeli nyōma ke Tapela

¹ Μπρόγύ k̄uyaku nakuli Īseyeli nȳōma k̄unt̄ēna Tacaa, na p̄ān̄ā kra-i. Na i tisi k̄ōk̄o na k̄ā nyaga tisikile ke p̄cō. ² Ntēna samaa wiina Moisi t̄ēkr̄ee, na il̄e i s̄el̄am̄ana-w̄eȳe Tacaa na k̄ōk̄o tē. ³ Il̄ena p̄ā ha lonte nt̄eȳe h̄ōt̄e si Tapela. Nyagau ke pa yaa m̄pu na pa tē taa. Mpi tō, t̄ēn̄aya Tacaa ka nyagasa pa t̄ēsikile.

Iseyeli nyōma k̄unt̄aȳana Tacaa

⁴ Μπρόγύ k̄uyaku nakuli luluḡu k̄pawa cayalaa. Il̄ena p̄ē k̄p̄enna Īseyeli nȳōma maḡamaḡa na p̄ā t̄aȳan̄ayi k̄unt̄oȳu si: Tu h̄iki nantu nt̄ē na tō t̄ōz̄o? ⁵ Aa kai, ȳel̄aa t̄ōz̄o Icipiti taa kē tiina ke faalaa. Na kaama maḡamaḡa na a n̄ȳōz̄ōs̄el̄ēnaa m̄pa pa t̄ōk̄ēna l̄ēh̄ tō, na kaap̄ēnaa ke waani waani. ⁶ Ama p̄ē taa pul̄u f̄ei c̄ān̄e. Manna in̄ȳōl̄e Manna, na tō t̄ēh̄ taasi.

⁷ Manna in̄u i ka n̄ȳōz̄ōna k̄ē is̄u p̄ee k̄uh̄ul̄ōm̄ee naali, i w̄e is̄u tuyū nakuli k̄u c̄el̄ēm. ⁸⁻⁹ Ahoō ke c̄ol̄ōv̄ kraaki t̄ēsikile, il̄ena Manna hoti. P̄ē nyaal̄ayi, il̄ena samaa c̄ōo na p̄ā kuuki, na p̄ā nan̄ȳayi yaa p̄ā s̄ōki, na p̄ā t̄ēs̄ayi, yaa p̄ā t̄uȳi kakalasi. I leleh̄ w̄e ke is̄u nim kakalaya.

¹⁰ Μπρυυλε Īseyeli nȳōma k̄ōta pa t̄eesi n̄ōn̄ōōōsi na p̄ā k̄unt̄aȳi, na Moisi nu. Il̄ena Tacaa p̄ān̄ā hu. ¹¹ Na Moisi lan̄le wak̄eli, na i p̄ōōsi Īso si: Pepe tō kē ma nȳoȳu s̄ēp̄ēna-η̄, na ḥ̄ tu-m̄ ȳel̄aa p̄ān̄e pa paas̄ēnan̄ na ḥ̄ c̄ōōs̄aȳi-m̄ m̄pu? ¹² An̄i p̄ē t̄aya ma l̄ōl̄ēna-w̄e. Na ḥ̄ t̄ōh̄ si m̄ā n̄uki-w̄e is̄u as̄ōn̄oȳu na m̄ā p̄ona-w̄eȳe tetu nti n̄ ka si pa caanaa ke n̄yōz̄o na tuun̄an̄ si, n̄ k̄ā ha-w̄e tō. ¹³ Yaa l̄eȳe ma k̄p̄ōl̄ayi nantu na m̄ā c̄ela samaa in̄e na i t̄ōz̄o? Mpi tō, pa wiikina-m̄ si m̄ā c̄ela-w̄eȳe nantu na p̄ā t̄ōz̄o. ¹⁴ Ma tike ma kaa p̄ēsi pa s̄ȳōla, a t̄ēē-m. ¹⁵ Ye tampana si n̄ caa ḥ̄ la-m̄ k̄upantu, p̄ē k̄ōla teu si ḥ̄ k̄u-m̄ na mpi n̄ ka laku-m̄ is̄ōnt̄ō tō. Mā taa na ma k̄onȳōnt̄ōȳōl̄e.

¹⁶ Ntēna Tacaa c̄ō Moisi si: Koti ȳel̄aa m̄pa l̄el̄aa t̄uȳona na p̄ā kē nȳoȳu nȳōma t̄ōz̄o n̄utoso na naan̄uwa. Il̄ena nyana-w̄e i k̄ōo i s̄ēh̄ Īso c̄ōk̄ōl̄e n̄ōn̄ȳō. ¹⁷ Ie maa t̄ii na m̄ā na-η̄ tō ȳōz̄ōt̄i t̄ēna, na m̄ā tu-w̄eȳe n̄yā l̄ōm̄aȳas̄ōl̄e. Il̄ena p̄ā s̄ōna-η̄ na ḥ̄ taa s̄ȳōl̄i samaa s̄ȳōla ke n̄yā tike. ¹⁸ Il̄ena ḥ̄ tel̄ōsi ȳel̄aa si, i t̄aȳan̄i m̄ō t̄aȳi c̄el̄e tō. Maa ha-m̄eȳe nantu na i t̄ōz̄o. Mpi tō, ma nu is̄ōna l̄ul̄uh̄ pu-m̄e, na i k̄unt̄aȳi, na i t̄ōh̄ si m̄ā n̄ukaya leleh̄ ke Icipiti tō. ¹⁹ P̄ē t̄aya k̄uyaku k̄ul̄ōm̄uȳu yaa naale yaa kakpas̄i yaa naan̄uwa tike ke i k̄ā t̄ōz̄o-ti. ²⁰ Ama is̄ōt̄ō t̄ēcu kē, hal̄ēna tē lu-m̄eȳe s̄ōh̄. Mpi p̄ē tō i l̄ōwa Tacaa ma wei ma w̄e m̄ō heku, na i k̄unt̄aȳi m̄ō Icipiti taa luw̄ tō tō.

²¹ T̄ēn̄ayal̄e Moisi n̄yōz̄o t̄ēk̄pav̄ si: Yoolaa p̄ān̄e pa ta s̄ēki iyisi nas̄ōtoso (600.000). Na ḥ̄ maḡas̄aȳi si n̄ k̄ā c̄ela-w̄eȳe nantu ke is̄ōt̄ō na? ²² Paa tē k̄ōwa ta

naanh, na ta heeh, na ta p̄nh t̄na. Yaa t̄ k̄pawa tenjku taa tiina t̄na pu han̄əȳəna-w̄e.

²³ Nt̄ena Tacaa s̄i: Ma toma ta t̄ə? N k̄á nana nyá is̄əp̄əle ke n̄ənh̄əw̄ s̄i, pu la mp̄u yaa p̄ kaa la?

Is̄o hawa i l̄əmayas̄əle ke s̄əsa a nutoso na naanh̄w̄a

²⁴ M̄p̄ógú Moisi luwa na í tel̄əsi Iseyeli samaa ke Tacaa k̄ȳəȳət̄utu. P̄ə waali k̄é i k̄ota Iseyeli nȳuȳu nȳəma nutoso na naanh̄w̄a, na í puli-w̄e na i c̄əna Is̄o cok̄əle.

²⁵ Il̄ena Tacaa t̄ii is̄ənm̄unt̄uȳu taa, na í ȳəȳət̄əna Moisi, na í t̄ó nȳuȳu nȳəma mp̄e pa taa k̄é Moisi l̄əmayas̄əle. Na pá s̄u ȳəȳət̄uȳu is̄u Is̄o k̄ȳəȳət̄utu tel̄əs̄əlaa. Il̄e p̄ə ta leeli k̄é.

²⁶ Ama nȳuȳu nȳəma mp̄e pa taa naale, Il̄əta na Meta pa ta polo Is̄o cok̄əle kin̄. Ama t̄əsikile taa k̄é pa saalaa. Na Is̄o t̄ó i l̄əmayas̄əle ke pa taa na pá ȳəȳət̄əyi, is̄u Is̄o k̄ȳəȳət̄utu tel̄əs̄əlaa. ²⁷ Nt̄ena ifepu n̄əȳəlu í k̄paya asewa na í polo í heeli Moisi ke n̄ti Il̄əta na Meta pa lak̄i t̄o.

²⁸ M̄p̄uȳəle Nuñ p̄əyal̄u Yosuw̄ee wei i lakaya Moisi t̄əml̄e ke tuu i p̄əcaat̄u t̄o, i t̄oma s̄i: Ma c̄e heeli-w̄e s̄i pá su.

²⁹ Nt̄ena Moisi s̄i: N lak̄i-m̄ is̄es̄em̄le k̄é? Hal̄i p̄ə c̄aya maya is̄u Tacaa í t̄ó i l̄əmayas̄əle ke Iseyeli nȳəma t̄əna taa, na pá la Is̄o k̄ȳəȳət̄utu tel̄əs̄əlaa.

³⁰ Il̄ena Moisi na Iseyeli nȳuȳu nȳəma mp̄e pá m̄əli t̄əsikile.

Tacaa k̄əna l̄əs̄i

³¹ M̄p̄ógú Tacaa k̄usa heelim̄uȳu na tenjku t̄ə. Na p̄ə k̄əna l̄əs̄i tuutuuma ke t̄əsikile h̄əȳəlȳu, na p̄ə polo is̄u k̄uyaku k̄ul̄əm̄uȳu t̄ənt̄e, na p̄ə c̄ə t̄əsikile. Na sí kaa h̄uyule is̄u m̄eet̄əli k̄ul̄əm̄. ³² Nt̄ena samaa k̄uu-s̄əyi k̄uyaku ŋk̄u, na p̄ə ahoos̄ na p̄ə t̄ev̄ k̄ufem̄uȳu. Paa wei i ka t̄əsa p̄əc̄ə t̄o, p̄ə luk̄i-i kiloonaa iyisi iyisi k̄é.

M̄p̄ógú pa lem̄a-s̄əyi il̄im̄ na p̄ə c̄əna t̄əsikile. ³³ Ama Tacaa m̄v̄ p̄ááná na í k̄ó Iseyeli nȳəma ke is̄ayak̄uȳu, ke waatu wei pa suukaya nant̄u ke pa n̄əəs̄i taa t̄o.

³⁴ Nt̄ena pá ha lonte n̄t̄eȳe h̄ət̄e s̄i Kip̄əloti-Taafa. P̄ə h̄uw̄ee nt̄é s̄i luluȳu p̄əlaav̄ na pa te taa. M̄pi t̄o, t̄ənȳa pa p̄ima ȳəlaa mp̄a luluȳu k̄owa t̄o.

³⁵ Iseyeli nȳəma lu Kip̄əloti-Taafa il̄ena pá t̄ee Has̄əloti na pá s̄iki.

12

K̄ot̄əñ ŋku kv̄ pilisiyi ȳəlv̄ t̄o kv̄ k̄pa Mal̄əyam

¹ Moisi ka k̄paya Kusi alv̄ n̄əȳəlȳu. Il̄ena Mal̄əyam na Al̄əñ pá c̄ayana-i ak̄p̄ayale nt̄é t̄ə t̄əm̄. ² Hal̄əna pá t̄ó s̄i: Tacaa ȳəȳət̄əȳəna t̄á t̄əȳəȳə. P̄ə t̄aya Moisi t̄ike ke i ȳəȳət̄əȳəna.

Il̄ena Is̄o n̄áá nu-ti. ³ Ama Moisi ná t̄á c̄ə nat̄əli. M̄pi t̄o, i ka t̄ewa at̄e ȳəlaa t̄ənȳa suulu k̄é. ⁴ M̄p̄ógú Tacaa yaa í na Al̄əñ na Mal̄əyam, na pá s̄uli cok̄əle kin̄.

⁵ Na í t̄ii is̄ənm̄unt̄uȳu taa k̄é cok̄əle n̄əȳə. Na í yaa Al̄əñ na Mal̄əyam na pa naale pa polo. ⁶ Na Tacaa t̄o-w̄e s̄i: I nu ma k̄ȳəȳət̄utu ke teu yoo. Ȳe ma k̄ȳəȳət̄utu tel̄əs̄əlv̄ í w̄e m̄ə h̄ek̄u ma h̄ul̄əyi-i ma t̄əyi. Na má luk̄i i t̄ə na ma ȳəȳət̄əȳəna-i toos̄ee taa. ⁷ Ama ma ȳəlv̄ Moisi ná nuna-m̄ teu k̄é, na í lak̄i i t̄əml̄e ke ma t̄əȳəȳə t̄əna taa. ⁸ Ma na-i t̄ə ȳəȳət̄əȳəna t̄əmaȳa t̄əc̄eic̄e. Ma h̄ul̄əyi-i ma ti na í naaki ma w̄eet̄v̄. Il̄e pep̄e t̄ə k̄é m̄ə t̄á nyana-i, na hal̄əna í c̄ayana-i?

⁹ M̄p̄ógú Tacaa m̄v̄ p̄ááná na í t̄ee. ¹⁰ Waatu wei is̄ənm̄unt̄uȳu keela cok̄əle t̄ə il̄e, k̄ot̄əñ ŋku kv̄ pilisiyi ȳəlv̄ t̄o kv̄ waasa Mal̄əyam t̄ə kele, na í h̄ul̄əmaa t̄əloilo i is̄u k̄ponk̄p̄om̄əlv̄m̄. M̄p̄ógú Al̄əñ ná mp̄u. ¹¹ Il̄ena í t̄o Moisi s̄i: Hai, suulu Tacaa, t̄á

təm səpaya. Ile taa læti-tuyv tá kumelentv saləka. ¹² Maləyam í taa wée isv pəyaya səkuyv ka too lotu taa, na pá ləli-ke na ka tənuyv fetiliyi isəna tə.

¹³ Tənayale Moisi wiina Tacaa si: Ha, Tacaa, Suulu, waasi.

¹⁴ Ntəna Isə si: Ye isv i caa ka təwa i isentaa ké ntayama, pə taya kuyaku na ku isikile ke i cak i fəele taa? Mpuv tə, pə wée si pá ləsi-i təkikile ke kuyaku na ku isikile ké. Pə waali iləna pá tayani-yaa.

¹⁵ Mpróyó pa ləsa Maləyam ke tsikile taa ké kuyaku na ku isikile. Pa mələna-i təyó Isəyeli nyəma tó mpaav. ¹⁶ Na pá polo pa siki Paləv wəlaya tetv taa.

13

Fenlaa naanwə na naale tiluyv ke Kanaav

¹ Mpróyó Tacaa təma Moisi si: ² Ləsi Isəyeli kpekə nyuyv nyəma taa ké yvə yvə. Na n tili-we na pá fev Kanaav tetv nti ma haaku-mə tə.

³ Iləna Moisi kusi Isəyeli nyuyv nyəma ke Paləv wəlaya tetv taa, isv Tacaa keesuyv-i tə. Na pá polo Kanaav tetv fevuyv. ⁴ Fenlaa mpe pa kpekə na pa həla ntə: Luvəv kpekəle taa nyəv nté Sakuu pəyalv Samuwa. ⁵ Simiyəv nyəntə taa nyəv nté Holi pəyalv Safati. ⁶ Yuta nyəntə taa nyəv nté Yefune pəyalv Kaləv. ⁷ Isakaa nyəntə taa nyəv nté Yoseəfv pəyalv Ikaali. ⁸ Ifələyim nyəntə taa nyəv nté Nun pəyalv Hosee. ⁹ Pəncaməe nyəntə taa nyəv nté Lafu pəyalv Paləti. ¹⁰ Sapuləv nyəntə taa nyəv nté Soti pəyalv Katəyel. ¹¹ Yoseəfv pəyalv Manasee nyəntə taa nyəv nté Susi pəyalv Katv. ¹² Tav nyəntə taa nyəv nté Kemali pəyalv Amiyel. ¹³ Asee nyəntə taa nyəv nté Mikayel pəyalv Setuu. ¹⁴ Nəfətali nyəntə taa nyəv nté Fofəsi pəyalv Napi. ¹⁵ Katv nyəntə taa nyəv nté Maki pəyalv Kuweli.

¹⁶ Mpa Moisi tila Kanaav tə pa həla nté. Nun pəyalv Hosee ke Moisi cuyasa hətə si Yosuwee.

¹⁷ Mpróyó Moisi kusa-we na í heeli-we si: I kraya ilim ntəyəv tə mpaav, na i svv pulasi həyolovv taa. ¹⁸ Na i fev tetv nti na tə yəlaa ke teu, na í na pa pəyalə na pa təv tənaya. ¹⁹ Na í na si pa wəna koloosi acaləe yaa pa fəina. Na tetv we mvsəv yaa tə səpa. Na hətv wée yaa tə fəi. ²⁰ I pona apalv na í kəna pa tetv kvləlv. Waatv inəyi tetv nti tə tujv wei pa yaa si ləsevnaa tə i kancaalaya nyəma puki.

²¹ Mpróyó apalaa mpe pa təwə na pá fev tetv ke pə krayav Siv wəlaya tetv, hələna Lehov, ke Lepo-Hamati. ²² Iləna pá svv tetv nti tə taa, na ilim mpətəv tə. Na pá tala Həpələv ke Anaki ləlvv nyəma tookonaa tə. Pa həla nté, Ahimav na Sesai na Taləmayi. Paa ηmawa Həpələv icatə ké, na pusi naatosompəyolaya siki, iləna pá ηmá Sovav nyəntə ke Icipiti tetv taa. ²³ Pa tala ləsev tetəkəle taa, iləna pá sət i pə tuku, na pilija, na pá həyəl yəlaa naale. Na pá kooli tujv wei pa yaa si fiki na kələnaati tə i pəe tətə. ²⁴ Mpróyó pa ha təna inəyi hətə si, ləsev tetəkəle ke tuku ηkv Isəyeli nyəma ka setaa tə kv tə.

Fenlaa keesəyi pa mpaav təm

²⁵ Kuyəev sika nule, ilə fenlaa təmayalə, na pá məli. ²⁶ Moisi na Aləv na Isəyeli samaa kin ke pa məla Kateesi ke Paləv wəlaya tetv taa. Na pá keesi-wəyē pə təna mpi pa nawa tə pə təm. Na pá huli-wəyē tetv kvləlv na pa heeli-we si: ²⁷ Kvpantv na təyənaya təna təla tə taa ké təhə. Hələna pá huli-wəyē tə kvləlv. ²⁸ Ama kvləlvntv ké si tə yəlaa ké tətəvnaa ké. Na pa ηmawa koloosi acaləe səsəna. Halv tə nawa tə taa ké tooko Anaki ləlvv nyəma. ²⁹ Amaleke nyəma ná cayana ntəyē ilim mpətəv tə, na Hiti nyəma na Yepusi nyəma na Amolii nyəma ke pulasi həyolovv. Na Kanaav nyəma ke Metitəlanee tənku na Yaatanv pəyəv nəy.

³⁰ Isegeeli nyóma caakaya Moisi ke kóntənanu. Ilena Kalepu sumsi-we, na í yəgətəna toma si: Tə polo tə mu tetu nti, tə wena pə toma.

³¹ Ama í taapalaa ná tóma si: Tə kaa pəsi na tó kpa yəlaa mpe pa tó, pa tee-tuyó toŋ.

³² Tənaɣale pa sɔv keesuyó ke mpi pa nawa tetu nti tə taa na pə la-weye səgəntu tó pə tɔm si: Tetu nti tə ké nti tə kuyi tə yəlaa təyó. Tə taa yəlaa ké tookonaa ké.

³³ Ilena pə tu kələna Anaki lɔluyó nyóma. Tá we isu tólaa ke pa kiŋ ké, na pele pá nyənəyi-tuyó mpu.

14

Samaa kisa kanaaŋ tetu taa sɔv

¹ M'póyó Isegeeli nyóma mapa kapusi ke ahoó təna. ² Na pá kóntəna Moisi na Aləŋ, na pá təŋ si: Ye tu səpa Icipiti tetu taa təna, pu lapa sana. ³ Pepe tó ké Tacaa ká pona-tuyó tetu nti tə taa, na tə si yóou taa. Na kolontunaa kuu ta alaa na ta piya. Pə kəla teu si tó məli Icipiti. ⁴ Haləna pá maɣasi si pa kpaaki wulav, na pá məli Icipiti.

⁵ Tənaɣale Moisi na Aləŋ, pa hota pa nəəsi tó ké Isegeeli nyóma isentaa. ⁶ M'póyó feŋlaa taa naale, Nuŋ pəyalv Yosuwee, na Yefune nyəŋ Kalepu, pa cəla pa wontu na laŋwakəlle. ⁷ Na pá tó samaa si tetu nti tə teu we səgəntu. ⁸ Kupantu na təgənaɣa təla tə taa ké təhə. Ye Tacaa laŋle heena-tv, í ká sɔsi-tuyó tə taa ké na í ha-tuyó-ti. ⁹ Pə tó tó, í taa kpa Tacaa tó. Yaa í wəena tetu nti tə yəlaa səgəntu. Pa tuŋ ká lə-weye, na táá tələki-weye tɔm kolum tó. Mpi tó, ta Iə we tá waali ké. Mpu tó, tə taa nyana-we.

¹⁰ M'póyó samaa yəgətəa si pá ku-we na pəe. Tənaɣa Tacaa teeli ná pa isentaa ké krapkaa ke cokəle tó.

Moisi sələməyi si Iə í husi samaa isayatu

¹¹ M'póyó Tacaa tóma Moisi si: Ma hula Isegeeli nyóma na yaasinaa pəɣale nté ma toŋ. Paa na mpu pa təŋna-m kisuyu. Paa laki-m naani. Ie paa laɣasi? ¹² Maa kpiisi-we na yulokusoku. Ilena má lá na Moisi lul na í pəsi piitim səsəəm na toŋ nyəm, na pə kəli Isegeeli nyóma.

¹³ Ntəna Moisi si Icipiti nyóma cekənaa si, nyá toŋ ke n ləsəna Isegeeli nyóma ke pa tetu taa. ¹⁴ Pa kaa laŋ-təyi tayasuyó ke tetu təne tə nyóma. Pele pa nyóma si n we tá waali ké, na í huləyi-tuyó nyá ti. Na tó naaki nyá təma na í kentiyi tá tó. Mpi tó, n we tá nəgə tó ké isəŋmuntuyó taa ké, na ahoó Ilena í wee isəŋmuntuyó ŋku ku muyi kəko tó ku taa. ¹⁵ Ye nəənəw n kpiisa-tuyó tɔm kolum, piitimnaa mpa pa nuwa pə təna mpi n lapa tó, paa tó si, ¹⁶ n kpiisa nyá yəlaa pona ke tetu kɔpantu taa, isu n ka suw tó. Pə tó ké n ku-weye wɔlaxa tetu taa. ¹⁷ Ie hai, Tacaa, ma wiikina-ŋ si í hul nyá toŋ na í lá isu n ka yəgətuyó tó si: ¹⁸ Maɣale Tacaa, ma wəna suulu ké na ma kɔpantu fei tənaya. Ma wiiki isayalataa na kpeɛnlaa. Ama maa haaki tasəkəle tv ke tampana. Ma həŋ asayaa ŋkraŋŋ ké na má kpeɛna pa lɔluyó loosi tooso yaa liyi nyəŋka. ¹⁹ Tacaa nyá kɔpantu təwa səsəəm. Wii nyá yəlaa, isu tóo n ləsuyó-tuyó Icipiti na n laki tó. ²⁰ Mpuɣle Iə nəgə təkpa si: Maa wii-me, isu n sələməyó tó. ²¹ Paa na mpu timpi ma ké weesuyó tv, na ma teeli su tetu təna tó, ma tuukina ma ti si, ²²⁻²³ mə taa nəgəlv kaa sɔv tetu nti tə taa. Pə taya pulv, í nawa ma teeli na ma təma səsəəna nna ma lapa Icipiti na wɔlaxa tetu taa cəne tó. Paa na mpu í təŋna-m maɣasuyó si, í naaki ma waali. Pəyele í nukəna-m. Pə tó ké mə taa nəgəlv kaa keesi tetu nti maa suwa si maa ha mə caanaa tó. Mpi tó, mə təna í ləna-m. ²⁴ Ama ma təmlə tv Kalepu ná wəna ləmaɣasəle

kovante. I ta lo ma tom. I ka sov tetv nti i fenaa to ta taa. Maa ha-taxi i luvlyv nyoma. ²⁵ Amaleke na Kanaah nyoma wenna tetekale taa. Pa too to, cele i mali ma nohe to na i fayana wlaya tetv taa ke sasencaasi tenju too.

Tacaa hom ke yalaa nkrayv

²⁶ Mporoy Tacaa tasa Moisi na Alon ke heeluyv toto si: ²⁷ Ma nuwa Iseyeli nyoma kontaxona-m. Yalaa kate nyoma me i kaa heesi pa lapv. ²⁸ I telasi-we si, ma ke weesu tv ke. Ma tuukina ma ti si maa la-me isu i yoyotaa to. ²⁹ Ama ma tona mpa pa kalaa na i wena isu pusi hiu na waali to, i ka si. Mpi pa too i kontaxona-m to. ³⁰ Kalerv na Yosuwee pa paasi, naxolv kaa sov tetv nti maa tuuwa si maa ha ma caanaa to ta taa. ³¹ Ye pa kaasa ma piya mpa i tonaya si kolontunaa ka kuu to. Pele paa tonona tetv nti i footaa to. ³²⁻³³ Pusi nule tocu ke me payalaa ka paasana pa kalokoh. Na pa tayo ma kaanuv saloka toto. Ama wlaya tetv taa caneyv ma looha tona ka si. ³⁴ Koyeyv nule ke i fenaa tetv. Ie pusi nule ke i ka tayo ma isayav saloka. Pa luwa isu koyakv kolmvuyv ponaaya kolmava nte. Waatv unayi i ka cekona mpi ma too kolvuyv hulaxi to. ³⁵ Isona ma yoyotaa to, mporoy maa la lanjpuson nyoma me. Mpi to i kola ma too. Isu ma nayo na ma suka i sapa wlaya tetv taa canv.

³⁶ Mpa un Moisi ka tila tetv fenuyv na pa footi-ti, na pa yeve na samaa kontaxona-m to, ³⁷ Tacaa kv-weyv kprakpa na wahala ke pa too ke. ³⁸ Yosuwee na Kalerv pa tike pa ta sona yalaa mpa pa pola tetv fenuyv to pa taa.

Maanyoma we waali ke

³⁹ Mporoy Moisi keesa Iseyeli nyoma ke tom nti. Na pa lanja wakeli tetaxotayo. ⁴⁰ Pa too ke pa fema tanaah tnhulu, na pa pukina pulasi hoyolvuyv, na pa ton si: Ta tom sapa. Ie pante ta soolv puwa si to polo timpi Tacaa hula-to to. ⁴¹ Ntana Moisi si: Pepe too ke i kisiyi Tacaa kusavutv, i kaa waa. ⁴² I fei ma waali yoo. Ie i taa naki pote si i yookina ma kolontunaa. ⁴³ Amaleke na Kanaah yoolaa nte ma nayo too tona. Pele paa kpiisi-meyv. Timpi i kisa Tacaa to, ile i kaa wev ma waali.

⁴⁴ Mporoy pa lapa kanjana si pa kraaki puyv hoyolvuyv. Ama Moisi na Tacaa nayo pveluyv atakaa pa saala tesikile. ⁴⁵ Tonaaya Amaleke na Kanaah yoolaa mpa paa we pavon taa tona to, pa tiiva na pa tonv-we na pa kv-we, halona Hooma.

15

Mvlom na nim na svlom pa kotaya

¹ Mporoy Tacaa tama Moisi si: ² Telasi Iseyeli nyoma si, waatv wei i ka sov tetv nti ma haaki-me to, ta taa si i cakv to, ³ ye i laki kotasi nsi kaka lusa si tona to yaa ciikuuyv nyansi yaa nayo siv nyansi. Yaa luyv kolmvuyv nyansi yaa acima nyansi. Nav yaa heu yaa pavv ke i ka lana pavv kotaya. Na ma lanje heena pavv savon. ⁴ Ye wei i kana i kvante, i ka tonv to too ke tonaya kotaya. Isu mvlom mpi pa nuvutina nim liitili kolvm na titite tayo kilonaa tooso. ⁵ Na i liisi svlom ke liitili kolvm na titite ke paa iwayaya nka ka kotaya nka kaka lusa ka tona to, yaa ciikuuyv nyonka too. ⁶ Ye pavv ke iwaav, ile i savv svlom mpi pa nuvutina nim liitilinaa naale tayo kilonaa naatoso. ⁷ Na svlom ke liitilinaa naale, na Tacaa lanje heena pavv savon. ⁸ Ye isu nav ke i laki-m kotaya nka kaka lusa ka tona to, yaa ciikuuyv nyonka, yaa nayo siv nyonka. ⁹ I tonv kvante too ke mvlom mpi pa nuvutina nim liitilinaa tooso, tayo kilonaa pavvayafei naavvwa. ¹⁰ Na svlom ke liitilinaa tooso, na Tacaa lanje heena pavv savon. ¹¹ Ye i laki nav yaa iwaav yaa iwayaya yaa pinaya ke kotaya, mporoy i ka la. ¹² Paa tola isonaya i ka la kotaya. I ka tonv paa nte to

tɔɔ kɛ ɔ́pɔ́yɔ́. ¹³⁻¹⁴ Yaasi inɔ́xi Iseyeli nyóma me í ká tɛn na í laki kɔtasí sɔ́sɔn nyɔ́nsi. Na pɔ́ kpɛnna mɛ tetu taa cayalaa tɛna. Mpa pa leelaa na mpa pa ta leeli tɔ. ¹⁵⁻¹⁶ Kusɛsutu kulɔmtu ntɔ́xi Iseyeli nyóma na cayalaa í ka tɔ́ki teitei, na pɔ́ polo mɛ piya piya. Tacaá má maa fayasɔ́yi.

Kakalasi kancaalaya nyɔ́nsi kɔ́taya

¹⁷ Ḿpɔ́yɔ́ Tacaá tɔ́ma Moisi sí: ¹⁸ Telɛsí Iseyeli nyóma sí, ye waatu wei í tala tetu nti tɛ taa ma pukina-me tɔ, ¹⁹ ile í kpaɔa tɛ tɔ́ɔnɔ́ɔa na í la-m kɔ́taya. Ilena pɛ́cɔ́ í tɔ́ɔ. ²⁰ Ilena í cosí mɛ kancaalaya somtu taa na í tó kakalaya. Na í kraasi-m-ke na isɔ́, isu pa lakuyɔ́ kancaalaya pee wena pa mapa tɔ. ²¹ Na í la-m kɔ́taya ke pɛ́ kakalaya kancaalaya nyɔ́nka. I ká tɔ́ki kusɛsutu tɛneye tam tɔɔ kɛ́.

Isayatu nti tɛ yúkɛna yulu tɔ tɛ kɔ́taya

²²⁻²³ Ḿpɔ́yɔ́ Moisi tɔ́ma sí: Ye kuyaku nakulí pɛ́ yúkɛna me, yaa mɛ piya piya ke waatu nɔ́ɔɔɔ, ilena pɔ́ntu yókí kusɛsutu nti ma telɛsɔ́-me isɛntɔ́ tɛ tɛ taa natɛli, ile í tayani-ti na kɔ́taya. ²⁴ Ye pɛ́ kɛ́ isayatu nti tɛ yúkɛna yulu tɔ na samaa ta nyi pɛ́ tɔm, ile í caa latɛce na í la-m kɔ́taya sɔ́sɔn nyɔ́nka nka kɔ́kɔ́ lusa ka tɛna tɔ. Na í tɛni ka tɔɔ kɛ́ mɔ́lɔm, na sɔ́lɔm, na isayatu husuyɔ́ kɔ́taya pɛ́nɔ́tɔ́yɔ́. ²⁵ Kɔ́tulɔ ká la isayatu husuyɔ́ kɔ́taya ke Iseyeli nyóma tɛna, na pɔ́ husi mɛ isayatu. Mpi tɔ, pɛ́ kɛ́ isayatu nti tɛ yúkɛna-me tɔ́ɔ. Na pɛ́ tɔɔ kɛ́ í kɔ́na-m kɔ́taya nka kɔ́kɔ́ lusa ka tɛna tɔ. Na isayatu husuyɔ́ nyɔ́nka. ²⁶ Pɛ́ hu sí Iseyeli nyóma tɛna isayatu ke. Na cayalaa mpa pa we mɛ heku tɔ pele pa nyɔ́ntu. Mpi tɔ, pɛ́ ke isayatu nti tɛ yúkɛna-me tɔ́ɔ.

²⁷ Ye yulu kulɔm ke pɛ́ yúkɛnaa na í la isayatu, ile pɛ́nɔ́ɔa kulɔmɔ́ɔa pɔ́j ke í ká kɔ́tɛna. ²⁸ Ilena kɔ́tulɔ la isayatu husuyɔ́ kɔ́taya, ke wei iní pɛ́ yúkɛnaa na í lá isayatu ke mpɔ́ tɔ. I tɛn mpɔ́ ilena í isayatu husi. ²⁹ Paa Iseyeli tu yaa cayalu ke pɛ́ yúkɛnaa na í pɛ́nti, kusɛsutu kulɔmtu tɛne inɔ́xi í ká tɔ́ki.

³⁰ Ama ye Iseyeli tu yaa cayalu pɛ́ntɛna tɛ́faa, isu pa kpiisa-í tetu taa. ³¹ I nyuyɔ́ taa kɛ́ í kpiisuɔ́yɔ́ ká mɔ́li. Mpi tɔ, í foota Tacaá tɔm, na í wakɛ́li í kɔ́tɔ́tɔ.

Kuyaku kuhɛɛsuyɔ́ wakɔ́lɔyɔ́ tɔm

³² Ḿpɔ́yɔ́ waatu wei Iseyeli nyóma tala wɔ́laya tetu taa, ilena kuyaku nakulí pá kpɛ́li pa taa nɔ́ɔɔɔ na í caaki taasi ke kuyaku kuhɛɛsuyɔ́ wule. ³³ Ilena pá pɔ́na-í Moisi na Alɔ́n na samaa tɛna kin. ³⁴ Na pá su-í na pá tanja nti Isɔ́ ka heeli-we sí pá lana-í tɔ. ³⁵ Ntɛna Tacaá heeli Moisi sí: Pɛ́ we sí samaa tɛna í kó pɔ́ntu inɔ́xi na pee, ke tɛsikile waali. ³⁶ Kelena pá luna-í na pá kv-í na pee, isu Tacaá ka heeluyɔ́ Moisi tɔ.

Tokonaa sɔ́saa atuyusa

³⁷ Ḿpɔ́yɔ́ Tacaá tɔ́ma Moisi sí: ³⁸ Telɛsí Iseyeli nyóma sí, mɛ na mɛ lulɔn nyóma í ká kɔ́kɔ́ mɛ tokonaa sɔ́saa ntɔmpɛe ke atuyusa kɛ́, na í tamsɔ́yi-yeyɛ akpaayala kponkponu. ³⁹⁻⁴⁰ Ntɔ́xi í ká nyɔ́nɔ́xi na í tɔ́sɔ́xi ma kusɛsutu tɔɔ, na í tɔ́kɔ́xi-ti. Ile í kaa nyɔ́li tun waani waani laaɔ́n ke mɛ huwɛe w taa. Tɛnɔ́ɔa í ká hulɔna sí í kɛ́ ma nyóma. ⁴¹ Mayale Tacaá mɛ Isɔ́, ma lɛ́sɛna-meyɛ Icipiti tetu taa sí má weɛ mɛ Isɔ́.

16

Kolee nyóma kulɔyɔ́ ke Moisi tɔɔ

¹⁻² Ḿpɔ́yɔ́ Lefii kpekɛle tu Kehati lulɔyɔ́ tu Isaa pɛ́yalɔ́ Kolee tusa Lupɛn nyóma tooso. Iliyari pɛ́yalaa Tatan, na Apilam, na Pelee pɛ́yalɔ́ On na pɛ́ sɔ́sɛna Iseyeli

nyóma kupaɣalaa mpa pa həla yaawa na pá kotixi kotun tɔɔ ɲmɔnɔvɔ na nule na naanɔwa (250) na pá kuli Moisi tɔɔ. ³ Uena pa kotina Moisi na Alɔɲ na pa koo-we si: Wooo, mə nyəntu ná wɔpa. Samaa tɔna ké Tacaa nyóma ké, na í we pa waali. Ue pepe tɔɔ ké mə həɲ mə ti si í tee lɛlaa?

⁴ Moisi nu mpu, uena í hoti í isentɔɔ. ⁵ Na í tó Kolee na í waali nyóma si: Cele tananɲ Tacaa ká hólí mpa pa ké í nyóma tɔ. Na í yele na í kulɔsaa kpətəna-í. ⁶ Mpu tɔ, Kolee, nyana nyá waali nyóma í kpaɣa cofolonaa. ⁷ Í tó pa taa ké mamala na í wɔ Tacaa ke tulaalɔ. Ue tu ná wei í ká ləsi si í ké í nyəɲ tɔ. Ama Lefii piya me mə nyəntu wɔpəna.

⁸ Mpuɔyó Moisi heela Kolee tɔtɔ si: Lefii nyóma me í nu yoo. ⁹ Isəna Tacaa ləsa-meɣe Iseɣeli nyóma taa si, í kpətəna-í, na í paasəna í tɔcaɣale nanɲ nyənte, na í seəkəna-weɣe Isə tɔ, pə ta tɔɔ me? ¹⁰ Kolee, Tacaa tɔna nyana nyá tɛtɔnaa ke tɔmlɛ. Uena mu pɛəkəɲi si pá sɔsɔi-meɣe kətəlaa nyəna. ¹¹ Ue Tacaa tɔɔ ké í kulɔɲi, pə taɣa Alɔɲ. Ué í ta ke pɔlv.

¹² Mpuɔyó Moisi tilaa si pá yaa Tatanɲ na Apilam. Uena pá kisi pote na pá tɔ si: ¹³ N ləsa-tuɲv tɛtu nti tɔ taa kɔpantɔ na tɔɔnaya tɔla yem tɔhɔ tɔ, na ń kəna-tuɲv wɔlaya tɛtu taa. Paa na mpu, pə ta tɔɔ-ɲ na ń caa si tɔ nyənəɲi-ɲ tá wulav. ¹⁴ Anɲ kɔpantɔ na tɔɔnaya ta tɔli cəne. Páćó n ta tala-tuɲv paa wei na í tɛtu, na lesɛɲ tawa. Taa nyənɲ-tuɲv yɔlvmaa, tu puki.

¹⁵ Mpuɔyó pááná huu Moisi taa, na pa tɔm nti. Uena í heeli Tacaa si: Taa tasa pa kətasi ke muɲv. Ma ta ɲmakələta pa taa nɔɲlv. Pəyele ma ta mɔta pa taa nɔɲlv kpaɲaya.

Kolee na í waali nyóma pa saləka

¹⁶ Mpuɔyó Moisi tɔma Kolee si: Cele tananɲ, nyana nyá waali nyóma í kɔɔ Tacaa ísentaa, na Alɔɲ tɔtɔ. ¹⁷ Uena í na pa ɲmɔnɔvɔ na nule na naanɔwa (250) pá kpaɣa cofolonaa, na pá wɔ Tacaa ke tulaalɔ.

¹⁸ Kolee na í nyóma pá tɛɲ mpu, uena pá tuusi na pá səɲ Isə cokəle nənɔɔ. Na Moisi na Alɔɲ pɛle pá polo tɔtɔ. ¹⁹ Ntɛna Kolee sɔsɔi Iseɣeli samaa tənaya í tɔɔ ké Isə cokəle nənɔɔ.

Mpuɔyó Tacaa teeli ná pa tɔɔ. ²⁰ Uena Isə tó Moisi na Alɔɲ si: ²¹ Í hatələna-we, ma caa-weɣe kpriisuyɔ ke tɔm kulɔm tɔɔ ké. ²² Tənayaɣe Moisi na Alɔɲ pa hota pa nɔsɔi tɔɔ ké kpaɣaa. Na pá má kapuka si: Hai, yəlaa təna ɲmalɔ Isə. Kulɔm wakəlaa, uena ń muɲi samaa təna na pááná na? ²³ Ntɛna Tacaa cɔ Moisi si: ²⁴ Heeli samaa na pá hatələna Kolee na Tatanɲ na Apilam pa tɔcaɣale.

²⁵ Mpuɔyó Moisi pola Tatanɲ na Apilam pa cəlv. Na Iseɣeli nyɔvɔv nyóma ke í waali. ²⁶ Na í heeli samaa si: Í hatələna asayaa mpe pa coka. Ye wei í tokina pa pulɔv pa isayatu ká kv-í.

²⁷ Ntɛna samaa hatələna Kolee pa coka. Waatu inɲ Tatanɲ na Apilam pa alaa, na pa lɔlvɔv nyóma lɛlaa paa tɛma luw, na pá səɲ pa nənɔsɔi. ²⁸ Mpuɲɔle Moisi tɔma si: Í ká cəkəna teu si maa laki pɔlv na ma maɣamaya ma tɔɲ. Ama Tacaa tilina-m. ²⁹ Ye yəlaa panɛ pa səpa pa maɣamaya pa səɲ, uɛ pə taɣa Tacaa tilina-m. ³⁰ Ama ye í lapa piti tɔmlɛ na tɛtu haa nɔɔ, na tɔ li pá na pa nyəm təna, na pá tii atɛtəle taa na pa isɛ, uɛ pəɣeɣe í ká tɔna si pa wɔɲa Isə.

³¹ Moisi nɔɔ ta tu tiita atɛɣe, na tɛtu faɣa yem ke pa nɔhɛɛ tee. ³² Na tɔ li pá na pa alaa, na pa piya. Na Kolee waali nyóma na pa nyəm təna. ³³ Na pá tii atɛtəle taa. Iseɣeli nyóma ta tasa-weɣe nav. ³⁴ Lɛlaa mpa pa kpətəna-we tɔ, pa nu pa kakiisasi uena pa se. Mpi tɔ, pa nyanɲaya si tɛtu í taa kɔɔ na tɔ li mpe tɔtɔ.

³⁵ Μπόγυ Ισο τισα κέκο να κά νγαγα γέλαα ημθουγυ Μπ νυλε να naanθwa (250) wei ι lakaya tulaalw kotaya tō.

17

Kolee waali nyōma cofolonaa

¹ Μπόγυ Tacaa tōma Moisi si: ² Telēsī Alēh pēyalw kōtulw Ilaasaa si, lēsī cofolonaa ke kōkō taa na n̄ yasī mamala. Pa kē ma nyām kē. ³ Cofolonaa mpē pa kē Iso nyōma kē. Mpi tō, pa tēma-m-wēye kōtaya lapēnav. Ama mpa pa ti-wē tō pa sēpa pa isayatu tō. Pē tō tō, pē wēē si pā hēē-wē na pā waasi kōtaya tēlate tō. Ilena pā pēsī Iseyeli nyōma ke pulw koyusum.

⁴ Μπόγυ kōtulw Ilaasaa kpaγa γέλαα mpa kōkō nyaga mpw tō, pa nyēgēlygw kōsēembyw cofolonaa. Na í lu-wē na í waasi kōtaya tēlate. ⁵ Mpw pē hulēgēna Iseyeli nyōma si, Alēh lōlygw nyōma paasi kraī tu nōgōlw ι feina mpaaw si í tasa Tacaa ke tulaalw wōpw. Ye wei í lapa mpw, sēm mpi Kolee na ι waali nyōma pa sēpa tō, mpi pu kōna-ι. Isu Tacaa ka kpaalōgw Alēh na Moisi nōgō tō.

Yēlaa cayanaw ke Moisi na Alēh

⁶ Tēw fema Ilena Iseyeli nyōma tēna naali Alēh na Moisi ke cayanaw si: I kōwa Tacaa γέλαα.

⁷ Μπόγυ samaa kotina Moisi na Alēh. Saa wei pa nyōnna Iso cokāle tō, Ilena pā nā nyōōsi nyala timpi Tacaa teeli naaki tō. ⁸ Ilena Moisi na Alēh pā polo tē isentaa. ⁹ Ilena Tacaa tō Moisi si: ¹⁰ Hatēlēna γέλαα mpē, na mā kpiisi-wēye tōm kulw. Tēnaga Moisi na Alēh pa hōta pa isentō. ¹¹ Na Moisi tō ι taalw si: Polo tēaw na n̄ kpaγa nyā cofolo na n̄ hēē kōtaya tēlate tō kōkō. Tū tulaalw kē pē tō, na n̄ la samaa ke isayatu husōgw kōtaya. Mpi tō, Tacaa mu pāáná kē halι ι tēma niη tyw.

¹² Μπόγυ Alēh kraγa cofolo, isu Moisi heeluyw-ι tō. Ilena í cōō samaa taa, na í nā si pa tēna sēpw. Ilena í wō tulaalw, na í la-wēye isayatu husōgw kōtaya. ¹³ Μπόγυ ι sēha mpa pa tēma sēpw tō, na ise nyōma pa hēku taa. Ilena sēm hēē. ¹⁴ Kolee waali nyōma mpa pa sēpa lōh tō pa paasi γέλαα iyisi naanθwa na liyiti na nasōtos na nuθwa (14.700) sēpēna tōtō. ¹⁵ Ntēna Alēh mēli Moisi kiη ke Iso cokāle nōnōgō ke saa wei sēm hēēwa tō.

Alēh krátōgō

¹⁶ Μπόγυ Tacaa tōma Moisi si: ¹⁷ Heeli Iseyeli kpeka nyōōh nyōma si paa wei í kōna krátōgō. Pē krēntēgi kratēh naanθwa na naale kelē. Ilena í ηmaa paa mpa pa kpekāle hētē ke pa nyēkw tō. ¹⁸ Ama Alēh hētē ke í ká ηmaa Lefii nyōma nyēkw tō. Ilena paa kpekāle tu wei í wēēna ι nyēkw. ¹⁹ Ilena Tacaa si: Moisi su kratēh inēgi Iso cokāle taa kē atakaa kiη, ke timpi má na-mē tē suliyi tō. ²⁰ Na mā lēsa wei, ílé ι krátōgō neyētēgēna nté. Ilena má su tēnaga ke kōntēnav mpi Iseyeli nyōma kōntēgēna-mē tō.

²¹ Μρωγυλε Moisi telēsa Iseyeli nyōma ke tōm nti. Na kpeka nyōōh nyōma kōna-ι pa kratēh na Alēh nyēkw ka wē hēku taa. Ilena pō lu kratēh naanθwa na naale. ²² Ilena Moisi su kratēh inēgi Iso cokāle taa kē atakaa isentaa. ²³ Tēw fema, na Moisi sw tē taa, Iē ι magana Lefii kpekāle tu Alēh krátōgō neyētē kelē. Na kú tō hētū. Halēna kú lōli pēē na á puwa. ²⁴ Μπόγυ Moisi kuu kratēh tēna, na í pona Iseyeli nyōma na paa wei í na. Ilena paa nyōgw tu wei í kraγa ι nyēkw. ²⁵ Ntēna Tacaa tasa Moisi ke heeluyw si: Polo n̄ su Alēh krátōgō ke atakaa kiη, na pō tōōsi

Iseveli nyóma ke pa kaanutv. Uena pa kúntuyv su tónaya. Ue pa kaa tasa sém.
 26 Mróyó Moisi lapa teitei ké mpv.

Lefi nyóma na kótala pa kulapále

27 Mróyó Iseveli nyóma tóma Moisi si: Nyóni isóna ta tóna tó saki na tó teñ tó.
 28 Tá taa wei í kprótana Iso təcayale, ílé i si. Tá tóna tu sóna nté?

18

1 Mróyó Tacaa tóma Alón si: Ye nyana nyá lólvuyv nyóma na nyá tětúnnaa Lefi nyóma lélaa, í wakéla Iso cokéle taa tэмle na má kótuyv nyónte, má nyóñ taa ké pu te. 2 Waatu wei í svuki tó taa ké tэмle, uena í yaa má tětúnnaa Lefi nyóma na pá wee má waali nyóma, na pá səñna-me. 3 Paa la pə tóna mpi n ká keesi-weye cokéle paasanav tóm taa tó. Ama pə fei si pá tokina Iso pulórvu yaa kótaya təlate. Pó taa koo na mpe yaa má taa nəyólvu si. 4 Pa tike paa səñna-meye Iso cokéle tэмle taa. Čayalv nəyólvu i kaa kprótana. 5 Uena mu paasóna tó na kótaya təlate. Ue ma pááná kaa tasa huuvu ke Iseveli nyóma tó. 6 Ma ləsa má taa ké má tětúnnaa Lefi nyóma. Uena ma tayani-meye weye hav si, pá la tэмle ke Iso cokéle taa. 7 Ama Alón, nyana nyá lólvuyv nyóma mu la má kótuyv tэмle ke kate taa kate təcayale taa, ké puvuyv kókařav waali. Má haakóna-meye lonte nté. Ye yólvu ke yem kprótana tóna, isu pa kv-i.

Kótala tətəyóle

8 Mróyó Tacaa tóma Alón si: Nyana nyá lólvuyv nyóma í tónna kótasi nsi Iseveli nyóma hulaa si si ké ma nyónsi təyó tam tó. 9 Kate taa kate nyóm mpi pa ta nyagasí kəkó, na pu pəsi má nyóm ke Iseveli nyóma kucəov, na pa kúhəv, na pa isayatu huuvuyv kótaya, na pa tasəkéle tayavuyv nyəñka tóna nka paa la-m təyólv. Wontu kate nyóntu ntí tə pəsəyi má na má piya má nyóm ké. 10 Ue má taa apalaa nyóma tike ká təyóna kótaya təyónaya nkeye Iso lonte taa. 11-13 Na pə səsóna kucəov wei Iseveli nyóma pařala-m, na pá kpaasi-m na iso na pá ha-m tó. Paa nim kúpam, paa sólvum kúpam, paa təyónaya pee kúpana nna a ké tetu kúlvólvum kancaalaya nyóm tó. Nyana nyá piya piya má nyóm nté tam tó. Na má taa apalaa, na alaa mpa pa we tónaññ tó, pa pəsəyi na pá təyó. 14 Na pə tóna mpi pə ké má nyóm tó, pə tayanəyi má nyóm ke pəsuyv tətəyó. 15 Yəlaa na tóla kancaalaya apalupiya nsi pa ha-m tó si pəsa ma nyónsi ké. Ue í ká tayani yaru ke yəlaa nyónsi na tóla nna a ta muna kótaya tó a nyónsi. 16 Apalópəyaya nka ka wena isótv kúlvum tó, ka liyitee ká wee nyəyətú kakpasí ké na pə keesóna isóna pa mařasuyv Iso cokéle taa tó. 17 Pə fei si, í tayani yaru ke nav yaa heu yaa pəy kancaalaya apalópəyaya. Tóla aní a ké ma nyóm ké təsiyisíyi. Í ká nřmusí a caləm ke kótaya təlate tó ké. Na í wə nim cəlv nim cəlyəv kəkó. Na ma lañle heena pə səsóvñ. 18 Uena a nantu pəsi má nyóntv. Teitei isu pa lakuyv čiikuyv kótaya, na pá huləyi-m lañle na yule ntəyóñ nyónte, na həyóləñ tóna isu Iseveli nyóma laki tó.

19 Pə tóna mpi Iseveli nyóma huləyi-m na həyóləñ tóna si kucəov naññ nyəñku tó. Kv pəsa nyana nyá pəyalaa na nyá pəelaa má nyəñku ké. Pə ké tam tó nyóntv ke má na má lólvuyv nyóma ké, tə fei lařasuyv.

20 Mróyó Tacaa tasa Alón ke heeluyv tótó si: N kaa hiki tetu isu Iseveli nyóma lélaa. Ama mařale nyá taale na nyá wənav.

Lefi nyóma nyóm

²¹ Həyələh naanowa taa kolumvuy ηku Iseyeli nyəma kəhna Tacaa təyo maa cela Lefii nyəma mpa pa lapa Iso cokəle taa kə təmlə tə. ²² Samaa kaa krətəna cokəle. Pə taa kə na pə pənti na pə si. ²³ Lefii nyəma tike ka lakəna cokəle taa təmlə. Ye pa pəntaa pə wəe pa nyəəh taa. Pa kaa wəena tetu isu kpeka lenna. I təkı kusəsutu təneye tam tə. ²⁴ Ama maa cela-meyə hatəmtu həyələh naanowa taa kolumvuy, ηku Iseyeli nyəma lapa-m kətəya na pə kraasi-m na iso tə. Pə tə kə ma heela-me si, i kaa hiki tetu isu kpeka lenna.

²⁵ Mprəy Taca təma Moisi si: ²⁶ Teləsi Lefii nyəma si, ye Iseyeli nyəma kəna-meyə pa hatəmtu həyələh naanowa taa kolumvuy ηku ma ha-wə tə, ilə mu ləsi pə taa kə həyələh naanowa taa kolumvuy tətə na i cələ-m. ²⁷ Na pə wəe isu mə tətunaa ləsvuy pa hatəmtu na pa ləsehnaa tə tə. ²⁸ Tənaça mə hikiyina mə kəhə na i kəna-m na i cələyi Aləh-wə. ²⁹ Kucəəh wei i təna i hikiyi tə, i taa kə i kə ləsi təpante na i cələ-m. ³⁰ Ye i təma ləsvuy kə ma nyəm, ilə i su mə təyi kukaasəm. Isu mə tətunaa kaasvuy pa təyi hatəmtu na ləsehnaa tə. ³¹ Təmlə nte i lakı cokəle taa tə tə kufelvyu ntə. Ilə paa timpiyi mə nəkaa mənə mə tēsi nyəma i pəsəyi na i təyo pə təyənəya. ³² Ye i tə ləsi-m təpante, iləna pəc i təyo kukaasəm, i pilisa Iseyeli nyəma kətəya kə. Mə təm kə si na pə pona-meyə səm taa.

19

Nav kuseem kətəya təlvma

¹ Mprəy Taca təma Moisi na Aləh si: ² I teləsi samaa kə kusəsutu tənə si, i caa nav kuseem wei i tiili tə caami, pəc pa ta tətə-i krətəy kəhəlvuy tə. ³ Na i cela kətul llaaa, na ilə i luna-i təkikile maalı na pə lenti-i ma isentaa. ⁴ Iləna kətul lli caləm taa kə mpəle kə təm naatosompəyələya na i ηmusəyəna cokəle nənyə. ⁵ Na pə wə nav tənaça kətul isentaa. Pə kraçəv kəhə, na nantv, na caləm, na pə taa lotu tə. ⁶ Na kətul kraça təyη ηku pa yaa si sətəh tə ku taasi, na təyη ηku pa yaa si hisəp tə ku piliηa, na heeh hūntv nti pa lli akraayala tə, na i pətı timpi nav təna nyəçəv kə mpv tə. ⁷ Pə waalı iləna, i cətə i wontu na i sə ləm na pəc i svu təkikile taa. Na i wəe asilima taa, haləna taanaya. ⁸ Nav wətəv kə cətə i wontu na i sə ləm na i çəya asilima taa tətə, haləna taanaya. ⁹ Iləna yulv wei i fəi asilima taa tə, i kuu nav təlvma na i pona lonte kəpante taa kə təkikile waalı. Na i si-ye na pə lə asilima kəelvyu kətəya ləm. Kətəya ηkə ka wə isu isəyatv husvuy nyəhka kə. ¹⁰ Pə wəe si təlvma kuulu i cətə i wontu tətəyə. Iləna i wəe asilima taa, haləna taanaya. Iseyeli nyəma na çayalaa paa təkəna kətəya kanəyē tam tə.

Asilima kəelvyu kətəya ləm lapənav

¹¹ Ye wei i tokina sətə, i kə çəya asilima taa kə. Haləna kuyaku na ku isikile. ¹² Iləna i ηmusı i təyi asilima kəelvyu kətəya ləm mpəyi kuyaku tooso nyəhku, na naatosompəyələya nyəhku. Iləna i wəe tənəh. Ye i ta lə mpv, i wə asilima taa kə. ¹³ Pəyēle i pilisa Tacaa təyəya kə. Na i asilima wə təm kə i ta ηmusı i təyi kətəya ləm tə pə tə.

¹⁴ Ye yulv səpa kutuluuyu taa, na nəçəlv svu i kiη. Yaa pəntv ka tu wə tənə. I pəsa asilima tə kə haləna kuyaku na ku isikile. ¹⁵ Paa fulaya, yaa pəlvuy wə tənə na pə tə pə teu. Pə taa nyəm pilisaa tətəyə. ¹⁶ Ye pa ku yulv, yaa i səpa i səm kə nyutu taa. Iləna nəçəlv tokina paa i məwa yaa i pələav. Pəntv pəsa asilima tə kə, haləna kuyaku na ku isikile. ¹⁷ Ye pa çaaiki asilima tə ke nyaalvyu, nav inı i təlvma kə pa çosiyi. Na pə tə pəlvuy taa na pə pəli ləm kəpam. ¹⁸ Iləna wei i fəi asilima tə, i caa təyη ηku pa yaa si hisəp tə ku piliηa na i lli ləm mpı pə taa. Na i ηmusı cokəle nte tə taa yulv səpa mpv tə. Na pə kəpəna tə yələa, na pə wontu, na wei i tokina

sətu, yaa i mowa, yaa i pəlaav tə. ¹⁹ Kuyaku tooso nyəhku, na naatosompəwəlaya nyəhku ke paa lap-i mpv. Pə waali ləna, i cəto i wontu na i sə ləm. Taanaya nté i asilima tɛɲ.

²⁰ Ye asilima tu ta la mpv, paa ləsi-i lseyeli kpekəle taa. Mpi tə, i pilisa Tacaa cokəle ké. Pəcə i pəsa asilima tu.

²¹ Iseyeli nyəma ká təkɪ kətaga kaneyə tam təw ké. Ye wei i ηmusə kətaga ləm, pə wee si i cəto i wontu ké. Na wei ilé i tokina-wi, i weeki asilima taa ké haləna taanaya. ²² Ye asilima tu i tokina mpi, i pilisa-wəyi. Na wei ilé i tu tokina asilima tu, pəntu pəsa asilima tu ké, haləna taanaya.

20

Melipa ləm təm

(Luw 17:1-7)

¹ M'p'ógó lseyeli nyəma tala Siɲ wulaya tetu taa ké isətu kancaalaya nyəh taa, na pá siki Kateesi. Tənaɲa Maləyam səpa na pá pimi-i.

² Waatu wei samaa laɲa ləm, ləna pá kotina Moisi na Aləɲ ³ na pá kuuki Moisi nəɲə si: Ye ləw ka krenta ta na ta tɛɛtɛnaa ke kuyv, pu kəla teu. ⁴ Pəpə təw ké i kəna ləw yəlaa taga wulaya tetu tənə tə taa cənə si, tá na tá kaləkəɲ tə si? ⁵ I tu ləsa-tuyv Icipiti, na i kəna-tuyv lonte isayale tənə tə taa suwe? Pə fəi haləm, pəcə yulv kaa hiki tuɲ kəvləɲ, isu fikinaa yaa ləseɲnaa, yaa tuyv nakvli. Anɪ ləm kənyənyəwəm mayamaɲa ná tu fəi kəlv.

⁶ M'p'ógó Moisi na Aləɲ pa hatələnə samaa, na pá polo ləw cokəle nənəɲə. Na pá hoti pa isentəw ke atə, na ləw teu na pa təw. ⁷ ləna Tacaa tə Moisi si: ⁸ Kpaxa nyá k'pátógó, na nyana Aləɲ i koti samaa. ləna n yəwətəna kək'paməyvu kənyeyə pa isentaa, na ləm lu na lseyeli nyəma na pa kaləkəɲ pá nyəw.

⁹ Ntəna Moisi polo na i kpaxa i k'pátógó isu Tacaa yəwətuyv tə. ¹⁰ Na i na Aləɲ pá koti samaa ke kək'paməyvu ηku ləw hvləa tə kv kin, na pá tə si: Yəlaa təw kəllaa mɛ, i tu ηkpaɲɲ. Tu pəsi na tə ləsi kək'paməyvu taa ké ləm na?

¹¹ ləna Moisi kusi k'pátógó na i ma kək'paməyvu ke təm naale na ləm kpe səsəm. Na pa na pa kaləkəɲ pá nyəw na pá nyəwəsi. ¹² Tənaɲale Tacaa kaləna Moisi na Aləɲ si: Timpɪ i tá tɛ-m na mə taa, na i fayasi-m na ma m'paa ke lseyeli nyəma taa tə, i kaa səsɪ samaa ineyə tetv nti ma haa-mɛ tə tə taa.

¹³ Yaasi inɛ i kənaa ntey Melipa ləm təm. Yoou ke pa yaa mpv na pa tɛ taa. Mpi tə, lseyeli nyəma ka pɛɛka Tacaa na yoou ké. ləna i fayasi i ti na i m'paa ke pa taa.

Itəm nyəma taɲyvu ke lseyeli nyəma

¹⁴ M'p'ógó Moisi kusa tillaa ke Kateesi, na i tili-weyə Itəm wulav kin. Si pá heeli-i si: N nyəmə wahalanaa m'paa nyá kəwəpiya lseyeli nyəma tá tə təɲaa tə. ¹⁵ Ta cəsənəna ka poləna Icipiti na pá leeli tənə. Na pɛle pá tə-weyə wahala. ¹⁶ ləna tə wiina Tacaa si i waasi-tv. ləna ləw tili isətəa tillu na i ləsi-tuyv tənə. Saɲa tə tala nyá tetv təɲa təw keke Kateesi. ¹⁷ lə ha-tuyv m'paa na tə fayana nyá tetv taa. Tə kaa heli nyá haləm yaa nyá ləseɲnaa taa. Pəcə tə kaa nyəw nyá ləkənəa ləm. Tu siyisi hapəle ke m'p'ógó, haləna tə tɛsi nyá tetv. ¹⁸ Ntəna Itəm wulav si: Ye i ssv ma tetv taa, maa lu mə yoonav.

¹⁹ M'p'ógó lseyeli nyəma tasaa si: Hai, hapəle ke tu təɲ. Ye tá yaa tá kaləkəɲ luɲv wɛ ləm, tu ya-wəyi. M'paa tike ke tə wiikina-ɲ si n ha-tv na tə fayana nyá tetv taa. ²⁰ Ama Itəm wulav ta tisi.

Haləna yoolaa tuutuuma lu Iseyeli nyəma təə, na pa yosu wontu səsəəntu. ²¹ İlena İtəm nyəma kisina Iseyeli nyəma si pá taa fayana pa te. İlena pele pá keena həyölvyo İtəkv.

Aləy səm

²² Mpróyú Iseyeli nyəma kula pa təna na pá polo Hoo pyvyo luvyu, ²³ ke İtəm tetu tonja təə. Tənaɣa Tacaa heela Aləy na i neu si: ²⁴ Aləy nyá səm wusaa. N kaa tala tetu nti ma haaki Iseyeli nyəma tə tə taa. Mpi tə, n ta nuna-m Melipa ləm cəlv. ²⁵ İlena í tó Moisi si: Kpaɣa Aləy na i pəyalv İlasaa na í kraana-wəɣe Hoo pyvyo təə. ²⁶ N ká wəɣosi Aləy kətyvə wontu na í suu-təɣi i pəyalv İlasaa. Tənaɣa Aləy ká si.

²⁷ Mpróyú Moisi İlapa İsu Tacaa yəɣətvyu tə. İlena pá təy təmaɣa pa tooso na pá kpa pyvyo İtəkv kə təə kə Iseyeli nyəma təna İsentaa. ²⁸ İlena Moisi wəɣosi Aləy wontu, na í suu-təɣi i pəyalv. Mpróyú Aləy səpa, na Moisi na İlasaa pá məli tiıu. ²⁹ Iseyeli nyəma nuwa si Aləy səpa, İlena pá ɣaɣa i ləyaya ke kuyeyi hiu na naanwa.

21

Iseyeli nyəma kəlvyo ke Kanaay nyəma

¹ Mpróyú Kanaay nyəma awulaa taa ləlv, wei i wə Alati ke İlim mprətəy təə tə, i nuwa si Iseyeli nyəma təy kəntə na Atalim mpraav. İlena pá tiı pa təə na pá kpa pa taa İlɛaa ke saləka nyəma. ² Ntəna Iseyeli nyəma su Tacaa ke nəsı si: Ye n tu-wəɣe ta niy taa, tu kpiisi pa acalee tənaynəy.

³ İlena Tacaa mɔ pa kvsələmɔtv, na pá kpiisi pa acalee anı a təna. İlena pá ha həyölvyo İtəkvu həte si Hooma. Ncaale ke pa yaa mpu na pa te taa.

Təmaa asayaə təm

⁴ Mpróyú Iseyeli nyəma kula Hoo pyvyo, na pá kpaɣana səsəncaasi tənku həyölvyo mpraav si pa cəlvəy İtəm tetu. Ama pa kpiisa kantəlvyo ke mpraav taa. ⁵ İlena pá niki İso na Moisi ke kuntənav si pepe təə kə pele pa İsa-wəɣe İcipiti taa si, pá si wəlaya tetu taa? Təyənaya yaa ləm feı, pəyele wahala kutəɣəv Manna ná lu-wəɣe səy.

⁶ Mpróyú Tacaa tɔwa Iseyeli nyəma ke təmaa asayaə, na pé nyasa pa paɣale na pá si. ⁷ Tənaɣale yəlaa İlɛaa polaa na pá tə Moisi si: Tə pəntəna nyana Tacaa ke timpi tə kəntəna-me tə. Mpu tə, wiina-i na í hatələna-tvyu təmaa mpe. İlena Moisi naa su-wəɣe sələmənav. ⁸ Ntəna Tacaa si: İ lu m İlesvyu ke nyəɣəlvyo kvsəemvyu, na í siki kpatóyú kutəɣəlvyo nyvyu taa. Ye pə nyasa wei na í kvsı İse na í nyəni-kv, pu waa-i.

⁹ Mpróyú Moisi İlapa İsu Tacaa yəɣətvyu tə. Na pé nyasa wei na í nyəna-kv pə waa-i.

İsəna pa təma tə haləna Pisika pyvyo

¹⁰ Mpróyú Iseyeli nyəma tv mpraav haləna Opoti. ¹¹ Pa kula təna, İlena pá polo Ye-İpalim ke Mowarv İlim təlıle təə wəlaya tetu taa. ¹² Pa lu tənaya na pá polo Seletı İləv nəɣo. ¹³ Pa kula tənaya na pá polo Alənəy pəɣo İtəkv ka nyvyu wə Amoni nyəma te, na ká fakı wəlaya tetu həyölvyo, na pəcə ká takı Mowarv nyəma na Amolii nyəma pa tonja tə. ¹⁴ Pə təə kə pa yəɣəta Tacaa yəvə takəlaya taa si: Fahepi ke Sufa tetu taa, na Alənəy İləy ¹⁵ na İləy wei i wə Alənəy həyölvyo təə kə Mowarv tonja təə tə. ¹⁶ Pa lu tənaya İlena pá polo Ləkv cəlvəy timpi Tacaa təma Moisi si: Kreyeli samaa, na má ha-wəɣe ləm tə.

17 Waatu inəxi Iseyeli nyəma mapa kawəyaya si:

Ləkə ləm í luna kawilitasi.

18 Awulaa na kasayampiya hulina-ı na pa kawulaya kpatəh.

Pa lu wəlaya tetu taa, ɔlena pá tala Matana. 19 Pa lu təna na pá polo Nahaliyel, təna waalı ké Paməti. 20 Pa lu təna, ɔlena pá polo Mowapu tetu tətəkəle ke Pisika puyə nyuyə taa na wəlaya tetu taa.

Iseyeli kəlvyo ke Sihon na Oki

21 Mprúyo Iseyeli nyəma tilaa na pá heeli Amolii nyəma wulav Sihon si: 22 Yele na tə fayana nyá tetu taa. Hapəle ke tu siyisi, haləna tə tesı nyá tetu. Tə kaa heli haləm yaa leserinaa taa, yaa tə nyəə ləm.

23 Ama Sihon ta tisi. Mprúyo í kuu ı yoolaa təna, na í katı Iseyeli nyəma ke Yahasi wəlaya tetu taa. 24 Mprúyo Iseyeli nyəma yoonaa-ı. Na pá leeki ı tetu tənaya pə krayav Alənəh na pətəe taa, na Yapəki na ıətəa taa, ké Amoni nyəma tənə koluha na ilim təlıle taa. 25 Na pá leeki Həsəpəh ıcatə, na pə colə nyəna səkpəna na pá caha. 26 Həsəpəh tənaya Amolii nyəma wulav Sihon ka wəe. ı ka yoonə Mowapu wulav kəpəh ké, na í leeki ı tetu təna. Haləna pə yoosina Alənəh. 27 Halı yonyoolaa tı-tə na yontu si: ı kəə Həsəpəh na í ıhmá Sihon ıcatə na tə koluha.

28 Kəkə yawa Həsəpəh.

Ka tula Sihon ıcatə taa.

Ka nyaya Aa ke Mowapu tetu taa.

Ka kəpəna Alənəh ıətəa səsaa.

29 Mowapu, nyá təm wə waiyo.

Tuyə Keməsı laalaa mə, mə ləpa.

Mə pəyalaa sewa, na Amolii wulav Sihon

náá kpa mə alaa ke yomle.

30 Tə təwa Amolii nyəma ke nyəmə.

Tə wakəla Həsəpəh tetu təna, haləna Tipəh.

Haləna pə polo Nofa na Metəpa tə, tə kpiisa pa tənaya.

31 Mprúyo Iseyeli nyəma təyo Amolii nyəma tetu. 32 Na Moisi kusı fehlaa na pá cəə Yasəe ıcatə. Yoolaa leeka-te na tə acaləe səkpəna. Pa təyona Amolii nyəma. 33 Pə waalı ké pa layasa mpaav na pá məhna Pasəh taa. Mprúyo təna wulav Oki ná ləsa ı yoolaa təna na pá polo Iseyeli nyəma yoonav ke Itəlei. 34 Mprúyo Tacaa heela Moisi si: Taa nyana-ı. Maa tı í na ı yoolaa na ı tetu tənaya nyá niyh taa, na ń lana-ı ısu n lapəna Amolii nyəma wulav Sihon wei ı ka wə Həsəpəh tə. 35 Na Iseyeli nyəma kə Oki na ı pəyalaa, na ı yoolaa təna. ı ta yele paa kuləm na ı weesyü. ılena pá leeki tetu.

ISEYELI NYƏMA KE MOWAPU TETU TƏTƏKƏLE TAA

22

Tıv Palaam na wulav Palakı pa təm

1 Mprúyo Iseyeli nyəma tesəwa na pá siki Yaatanı kotesuyə taa ké Mowapu tətəkəle taa ké Yeliko ısentaa.

2-4 Tənaya Sipəə pəyalə Palakı wei ı təkaya kawulaya ke Mowapu ke waatu inı tə, ı nuwa ıəna Iseyeli nyəma lapa Amolii nyəma tə. ılena səyontu kpa í na ı samaa na pá seliyı si, Iseyeli nyəma kəla pəyalə. Mpruyəle Mowapu nyəma təma Matiyah nyəma kəpəyalaa si: Iseyeli nyəma caa pə tənaya kpiisuyə ké, na pá cəəna-mə, ısu naah kuntuyu nyutu tə.

⁵ Uena wulav tili i yɔlaa ke Peyɔɔ pɔyalv Palaam wei i ka we Petɔɔ ke Ifɔlati pɔyɔ tɔɔ tɔ i kin si, pɔ heeli-i si: Yɔlaa narɔhi pa luna Icipiti na pɔ kɔɔ na pɔ waasi ma tetv tɔɔ. ⁶ Hai, kɔɔ na n tɔhɔsi-weye mpusi. Pa kɔla-m tɔh. Ntanyɔ n kɔ pɔsi na n tɔyɔni-weye ma tetv taa. Mpi tɔ, ma nyɔma si, ye n tɔhsa yɔlv ke mpusi, yaa n koola-i kupantv, pɔ laki kɛ. ⁷ M'pɔyɔ Mowarv na Matiyah kɔpɔyala kɔenna mpi paa fehi pee nalv Palaam tɔ. Na pɔ polo i te na pɔ heeli-i Palaki kɔsɔlɔmɔtv. ⁸ Ntɛna Palaam si: I svv ma te, na kv fema, ile ma telɔsi-meye nti Tacaɔ heela-m tɔ. ⁹ Uena Tacaɔ pɔɔsi-i si: Mɔvlaa mpa pa wenna nyɔ te? ¹⁰ Ntɛna Palaam cɔ-i si: Mowarv wulav Palaki tilina yɔlaa si pɔ heeli-m si ¹¹ narɔhi pa luna Icipiti na pɔ wati-m. Ile kɔɔ na n tɔhɔsi-weye mpusi, na ma pɔsi-we na mɔ tɔyɔni-we. ¹² M'pɔyɔle Isɔ tɔma Palaam si: Taa tɔh-we si n tɔhsɔyi Iseyeli nyɔma ke mpusi yoo. Mpi tɔ, ma tɛma-weye kupantv kooluyv.

¹³ Tɛv fema uena Palaam tɔ Palaki tillaa si: I kpe mɔ te. Tacaɔ kisaa si mɔ taa tɔh-mɛ.

¹⁴ Uena Mowarv kɔpɔyala mpe pɔ mɔhi na pɔ heeli Palaki si: Palaam kisa-tuyv tɔhuyv. ¹⁵ M'pɔyɔ Palaki kɔsa tillaa kvfama na pa taa kɛ i waali nyɔma. Pɛle pa kɔla kancaalaya nyɔma ke pɔyale na sɔsɔantv. ¹⁶ Na pɔ polo pa heeli Palaam si wulav tɔma si: Ma kpa nyɔ yule. Paa pɔ caala-ɔ isɔna, polo na nyana-i i nɔ. ¹⁷ Pɔyele ye n tɔhsa mpe unɔyi mpusi, maa kɔsi nyɔ nyuyv na mɔ ha-ɔ pɔ tɔna mpi n sɔlaa tɔ.

¹⁸ Ntɛna Palaam cɔ tillaa mpe si: Paa i kɔ ha-m i liyitee na pɔ wɔlanaa tɔna, pɔ fei si mɔ lu hɛm, na mɔ pɔntɔna ma Isɔ Tacaɔ. ¹⁹ Ile paa na mpv, i svv cɔneye ahoo anɛ na mɔ nɔ nti Isɔ kɔ tasa-m heeluyv tɔ. ²⁰ M'pɔyɔ Tacaɔ tɔma Palaam ke ahoo taa si: Ntɔh nyɔ waali kɛ yɔlaa mpe pa kɔma? Tɔh-we, ile nti maa hvli-ɔ tɔ, tɔ tike ke n kɔ la.

²¹ Tɛv fema tanaɔ, uena Palaam kɔeeli i kraɔaya na i tɔh Mowarv nyɔma.

Palaam na i kraɔaya pa tɔm

²² Tɛv fema tanaɔ, uena Palaam kɔeeli i kraɔaya alvnyɔhka. Na i tɔmle nyɔma ke naale, na pɔ tɔh Mowarv nyɔma. Ama Tacaɔ mɔ pɔáná na i tɛev mpi. Uena isɔtaa tillu tanɔ-i mpaav taa. ²³ Kraɔaya nawa isɔtaa tillu ke mpaav hekv taa na i kɔpɛwa i layate na i tɔka i nin taa, uena kɔ heli. Na Palaam ma-ke na i mɔlɔna mpaav taa. ²⁴ M'pɔyɔ isɔtaa tillu tuusa lɔlv, na i sɔh mpaav taa kɛ lesɛh tawa koloosi hekv. ²⁵ Kraɔaya na-i uena kɔ tiili ka ti na kolɔha na pɔ kɔ Palaam nɔɔhɔle. Uena i svv-keye mpaav. ²⁶ M'pɔyɔ isɔtaa tillu tasa pote na i sɔh timpɔ koloosi kpɔla teu na pɔ fei helvɔv na ntɔyɔh yaa mpɔtɔh tɔ. ²⁷ Kraɔaya na-i, uena kɔ hɛnti. Tɔnaya pɔáná kpa Palaam na i hɔɔki-keye kpɔtɔyɔ. ²⁸ M'pɔyɔle Tacaɔ kula kraɔaya nɔyɔ na kɔ tɔ Palaam si: Pɛpɛye ma lapa-ɔ na n ma-m hali tɔm tooso tɔna? ²⁹ Ntɛna Palaam cɔ si: N nyɔna-m yem kɛ te. Ye maa tɔka layate isɔntɔ maa tɛma-ɔ kvɔy ke kɔakɔaa. ³⁰ Kɛlena kraɔaya si: Anɔ ma kɛ nyɔ kraɔaya kɛ, na n kɔki-m tam. Too tɔ, ma tɛma-ɔ m'pɔyɔ larv na? Paalam si: Aa yoo.

³¹ M'pɔyɔ Tacaɔ kula Palaam isɛ na i nɔ isɔtaa tillu sɔha mpaav hekv taa, na i layate ke i nin taa. Tɔnayaɛ i hɔta i lotu tɔ kɛ atɛ. ³² Ntɛna isɔtaa tillu pɔɔsi-i si: N mpaav nyɔ kraɔaya ke tɔm tooso suwe? Ma kɔmaya si ma kɔki-ɔ mpaav. Mpi tɔ, ma nyɔmɔ si n puki tɔlete kɛ. ³³ Ama nyɔ kraɔaya na-m na kɔ heli-m tɔm tooso. Ye pɔ taya mpv maa kv-ɔ na ma yele-ke na ka weesuyv. ³⁴ M'pɔyɔ Palaam tɔma isɔtaa tillu si: Ma taa nyɔ si n tanɔ-m mpaav taa si mɔ taa polo. Ma tɔm sɔpa. Ye

nyá lanje ta heena ma pote íté ma mæləxi nəənəə. ³⁵ Ilena ísətaə tillu si: Təŋ-we. Ama nti ma heeliyi-ŋ tə, tə tike ke í ká yəçəti. Ntəna Palaam təŋ tillaa mpe.

Palaam na Palaki pa suluɣu

³⁶ Waatu wei Palaki niwa Palaam kəntə ilena í polo í səŋuɣu ke Mowapu icate nte tə we tetu toŋa ke Aləŋəŋ ləəu nəçə tə. ³⁷ Na Palaki pəəsɪ-ɪ si: Pepe təə kə n ta kəə kpaakraa ke waatu wei ma tila təm kancaalaya nyəm tə? Yaa n huuki si ma kpisiyi nyá nyuɣu kəsuyə? ³⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Palaam cəwa si: Təu pənentə ma kəma yaa. Ama maa lakɪ ma luɣu nyəntu kə. Nti Isə ká tu-m tə tə tike ke maa yəçəti.

³⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ pa naale pa pola Kiliyati-Husoti. ⁴⁰ Na Palaki laa naaŋ na heeŋ na í ha ɪ waali nyəma na Palaam.

Palaam təlasɪ kɔpantu kooluɣu kancaalaya nyəm

⁴¹ Təu fema ilena Palaki na Palaam pá kpa Paməti-Paali timpri pə loosiyi íseɣeli təsikile həçəluɣu tə.

23

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Palaam təma Palaki si: Nma-m təfeenle ke təm naatosompəçəlaya. Na í cele-m latəcənaa na íwaan ke naatosompəçəlaya mpəçəlaya. ² Ilena Palaki la mpu, na pa naale pá laa latəcə na íwaau ke paa lonte nte tə taa. ³ Na Palaam tə Palaki si:

Səŋ təfeenle cəne na má hatəli. Ntanyɪ Tacaa ká lu ma təə na í heeli-m natəli na ma teləsi-ŋ. Ilena í kpa tontəŋle təə. ⁴ Tənaçə Tacaa lu ɪ təə, na Palaam tə si: Ma ŋmawa təfeenle ke təm naatosompəçəlaya, na má laa latəcə na íwaau ke paa təfeenle nte tə təə.

⁵ Ilena Tacaa huɪ Palaam ke təm nti ɪ ka yəçəti tə. Na í təmtɪ-ɪ si: Məli Palaki kin. ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ məla Palaki na ɪ waali nyəma pa cəbə na pá səŋ təfeenle təna.

⁷ Kawəçəçə ŋka Palaam mara təçəbə:

Mowapu wulaɣu Palaki yaana-m
ilim təlule pəəŋ taa ke Sili,
si má nyaasi íseɣeli nyəma.

Na má təŋsi Yakəpu ləluɣu nyəma ke mpusi.

⁸ Ie ísənaya maa təŋsi mpusi ke wei

Tacaa ta təŋsi mpusi tə?

Yaa ísənaya maa nyaasi yəlaa

mpa ɪ ta nyaasi tə?

⁹ Pəəŋ təə kə ma wee, na má loosiyi yəlaa mpe.

Pulasɪ təə kə ma wee na má nyəŋəçɪ-we.

Pa fayana piitimnaa ləmpa ke,

na pa təcəçəle wəna tə mpa.

¹⁰ Aweçəle íseɣeli samaa kallə?

Yaa ɪ cəkəna ɪ ləluɣu nyəma nyuɣu?

Ma səəla má na siyisilaa mpe tə krentɪ səm kə,

na pá la-m ísu mpe.

¹¹ Mpuyule Palaki pəəsa Palaam na piti si: Wetiyile n lapa-m mpu? Ma kəna-ŋ kə si í təŋsi ma kolontunaa ke mpusi ilena nyaə məli na í kooliyi-weçə kɔpantu na?

¹² Ntəna Palaam cə si: Təlasɪ kə si ma yəçəti nti Tacaa tə ma nəçə taa tə.

Palaam kooləe naale nyəna

¹³ Μρυυλε Palaki tōma Palaam si: Kōō na tō layasi timpi n ká ná Iseyeli nyóma tēna tō. Pə taya pulb, pəcō tike ke n naaki. Tēnaya n ká tēysi-m-weyε mpusi.

¹⁴ Uena í pōna Palaam ke Pisika puvo luvu tēfenle, na í ŋma tēfenlenaa tōtōyo naatosompōyōlaya. Na í laa latēce na iwaav ke paa tēfenle nte tō tō. ¹⁵ Na í tō Palaki si: Sēŋ tēna na má polo na má na Iso tō suli.

¹⁶ Uena Tacaa tv Palaam nōyo taa ké tōm si í mōli na í heeli Palaki. ¹⁷ Palaam mēla wulav na í waali nyóma pa kin, uena ilé í pōōsi-i si: Wentiyile Tacaa heela-ŋ?

¹⁸ Μρύγύ Palaam kraa kawəyaya si: Sipōō pəyalv Palaki kuli na n ke ŋkraŋŋ.

¹⁹ Iso tã ké yulv si í looliyi, yaa í layasi í kusəsiu.

Nti í siwa tōyo í laki tətetete.

²⁰ Tacaa koolina yōlaa mpeye kupantu, na máá teesəyi,

²¹ ma pəsəyi na má layasi pulb.

I we pa waali ké í ta na pa isayav, yaa pa tasəkəle.

I ké pa wulav ké na prá wilitiyi-i na lanhulomle.

²² Iní í ləsəna-weyε Icipiti taa na tomiŋ isu taale nav.

²³ Tutu na pee pōōsuvu í laki Iseyeli nyóma ke pulb.

Pə tōō ké pa nyənəyi Iseyeli na pa tōŋ si:

Í naaki mpi Iso lapa-we tō.

²⁴ Yōlaa mpe pa we tōŋ ké isu tōyōlaya

ŋka ka cələyi ka tōyōnaya,

na ká nyōōki ka kōkōkōm caləm,

na pəcō ká həntəyi tō.

²⁵ Ntēna Palaki tō Palaam si: Ye n kaa tēysi-weyε mpusi, ulē taa kooli-weyε kupantu.

²⁶ Kēlena Palaam si: Aní ma tēma-ŋ heeluyv si nti Tacaa tōyo ma nōyo taa tōyo ma yōyōtəyi.

Palaam koolē tooso nyəna

²⁷ Μρύγύ Palaki yaa palaam si: Tō layasi lonte lēnte. Ntanyí Iso ká tisi na ŋ tēysi-m yōlaa mpeye mpusi. ²⁸ Uena í kraana-i Peyōō puvo tōō timpi yōlaa naaki wulaya tetv tō. ²⁹ Na Palaam tō Palaki si: Nma-m tēfenlenaa ke naatosompōyōlaya, na í caa-m latēcēnaa ke naatosompōyōlaya na heeŋ ke mpv tōtō. ³⁰ Uena Palaki la mpv na í laa latēce na iwaav ke paa tēfenle nte tō tō.

24

¹ Μρύγύ Palaam cekənaa si Tacaa siwəya si í kooliyi Iseyeli nyóma ke kupantu. Íle í ta tasə pəkəyov si í suliyi Iso isu í tu laki tō. Ntēna í keesi kraakraa na wulaya tetv tōō. ² Í kusa íse na í ná Iseyeli nyóma ke pa təsikile, uena Iso Feesuyv tii í tōō.

³ Na í ma kawəyaya si:

Peyōō pəyalv Palaam má, ma kōkraalətv ntō.

Pə kula ma íse ké.

⁴ Ma nukí Iso kuyōyōtv ké,

na má paasəyōna nti Toma tēna tv huləyi-m tō.

Ye ma seeki-i í huləyi-m í təyi.

⁵ Iseyeli yōlaa Yakərv lūlvuv nyóma me,

mə cōka tewaya pə tu fēi.

6 Pə caɣa ké isu ləŋ wei i kpeŋ tɔ,
yaa pəɣɔ kɔtemiŋ tɔɔ haləm.

Yaa tiŋ kɔpəŋ wei Tacaɔ tuuwa pəɣɔ nɔɣɔ tɔ.

7 Pə caɣa isu lum sukuɣu na pə watəɣi tiŋ tɛɛ tɔ.

Pa wulav ká kəli Akakɪ na pa kawulaya tɛɛ toŋ.

8 Isɔ ləsəna-wɛɣɛ Icipiti taa, na tomiŋ isu taale nav.

Na pá yəkəɣi pa kolontunaa mɔwa

na pá cɔtətəɣi-wɛɣɛ nyəmə.

9 Pa luŋɣi ké ilɛna pa hənti isu tɔɣɔlasɪ.

Awe pəsəɣi na í kɔsɪ-wɛ na toŋ?

Iseɣɛli, pə kooli kɔpantɔ kɛ nyá kɔpantɔ koollu.

Pə tɛŋsi mpusi kɛ nyá mpusi tɛŋsɔlaa.

10 Tənaɣale pááná kpa Palakɪ na í kaləɣi na í fiisiɣi niŋ na í toŋ sɪ: Ma kəna-ŋ ké sɪ ní tɛŋsi ma kolontunaa kɛ mpusi. Təm tooso nyəm ntɔ n kooliɣi-wɛɣɛ kɔpantɔ.

11 Polo ń kpe. Maa siwa sɪ maa kɔsɪ nyá nyɔɣu ké. Ama Tacaɔ kisaa.

Palaam kɛsəɣi isəna Iseɣɛli nyəma ka wɛɛ teu tɔ

12 M'pɔ́yó Palaam cɔwa Palakɪ sɪ: Anɪ maa tɛma nyá tillaa kɛ heeluyɔ sɪ, 13 paa n ká cɛɛ-m nyá kawulaya taa liyitee na wɔla təna, pə fɛi sɪ má kɛɛsəna Tacaɔ.

Nti tə tike í ká tɔ ma nɔɣɔ taa tɔɣɔ maa yɔɣɔti. 14 Tɔw, nɔɔnɔɔ maa məli ma yəlaa kiŋ. Ilɛ kɔɔ na má hulɪ-ŋ mpi Iseɣɛli nyəma ká wakəli nyá yəlaa kɛ kɔyaku nakɔli tɔ.

15 Ntɛna í má kawəɣaya sɪ:

Pɛyɔɔ pəɣalɔ Palaam má, ma kɔkpaalətu ntɔ.

Pə kula ma isɛ ké.

16 Ma nɪki Isɔ nyá kɔyɔɣɔtɔtu ké,

na má paasəɣəna nti n huləɣi-m tɔ.

Ye ma sɛɛki-ŋ n huləɣi-m nyá təɣi.

17 Ma loosiɣi mpi pu tɛ na pə lá tɔ, na má nyənəɣi-wɪ.

Isɔtlɔŋa ká lu Yəkəpɔ lɔlvɔtɔ taa.

Wulav ka lu Iseɣɛli taa

na í má Mowapɔ nyəma ləkpaɣasaya

na Sɛɛti lɔlvɔtɔ nyəma nyɔɔŋ taa.

18 Iseɣɛli nyəma ká lɛɛki pa kolontunaa

Itəm nyəma tɛtu Seyii na pá pəsɪ akanaa.

19 Yəkəpɔ lɔlvɔtɔ nyəma kpila pa kolontunaa.

Pa kpisiɣi mpa pə kaasaa tɔɣɔ pa acalɛɛ taa.

Palaam kɛsəɣu kɛ Iseɣɛli kolontunaa ncaa təm

20 M'pɔ́yó Palaam nawa Amaleke nyəma, na í tɔ sɪ:

Amaleke nyəma kɛ piitim səsɔɔm ké.

Ama ncaale təkpaɔaa kɛ paa tɛsəna.

21 I nawa Keni nyəma, ilɛna i tɔ sɪ:

Pə caɣana-mɛɣɛ mə tɛtu taa ké isu

Tante pusuyuna kɔkpaɔmɔɣu tɔ.

22 Paa na mpɔ kəkɔ ká niisina mə tɛcaɣale,

na Asilii nyəma náá kuu-mɛɣɛ yomle.

23 M'pɔ́yó Palaam tasaa sɪ:

Ye Isɔ tɔ niŋ, awe wɛɛna weesuyɔ?

24 Sipili kɔtɛŋ kɛ Asilii ŋmakəllaa lukəna,

na pá wakəli-wɛ na pə kɛŋna Hɛɛɛ lɔlvɔtɔ nyəma.

Amā pele pa teesəyənā ncaale tətəyō.

²⁵ Palaam tema təmnaa mpeye yəyətuyō kē, ilena í kpaɣa mpaaw na í mēli í tetu taa, na Palaki nāá mēli ílē í te.

25

Iseyeli nyóma sɔvv ke laatu taa

¹ M̀p̀r̀ỳỳ Iseyeli nyóma caya Sitim na pá na Mowapu alaa pá sɔv yem yem lakasi taa. ² Na pele pá sɔv-weyē tuj laav taa, na hali pá tōki pə təyənaya na pa lunjiyi ³ tuy Paali ke Peyō puy taa. Ilena Tacaa rááná nāá huuna-we. ⁴ Ntēna Iso to Moisi si: Koti Iseyeli nyoyu nyóma tēna, na ŋ pusi tasəkəle nyóma na tuj ke ma isentaa ke ilim taa, na pəcó má kó ma rááná ke pa tō.

⁵ M̀p̀r̀ỳỳ Moisi tōma Iseyeli huɔlaa si: Paa wei í kó Peyō puy taa tuy Paali lunɔlaa mpe.

⁶ Waatu wei Moisi na lelāa pa kota Iso cokəle nənəyō na pá wiiki, ilē Iseyeli tu nəyɔlv í kəna Matiyān alv ntē pa isentaa tēna, na í pona í te. ⁷ M̀p̀r̀ỳỳ Ilasaa pəyalv kətɔlv Pɛɛhasi wei í kē Aləɛ saali tō, í kula samaa taa tēna na í cō ŋmantaaɣa, ⁸ na í təɣ apalv na alv un pa waaləyi cokəle taa, na í sō pa naale pa lotu taa ke ŋmantaaɣa na pá sí. Ilēna yuləkusəku keeli Iseyeli nyóma tō. ⁹ Ilē sətāa tema iyisi hiu na liyiti (24.000) ke yosuyū.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa tōma Moisi si: ¹¹ Ilasaa pəyalv kətɔlv Pɛɛhasi wei í kē Aləɛ saali tō, í keela ma rááná ke timpri í seesa isəle ke Iseyeli nyóma taa isu má tō. Pə tō kē ma ta kpiisi-we. ¹² M̀p̀r̀ tō, heeli-í si, má na-í tu pēli heesuyō nəyō. ¹³ Na ká wēe í na í piya piya pa tō, na pá pəsi kətəlaa ke tam. Mpi tō, í seesa isəle na ma tēmlē, na í husi Iseyeli nyóma isayatu.

¹⁴ Iseyeli tu wei na í alv Matiyān tu pa kōwa m̀p̀r̀ tō, í ka kē Salu pəyalv Simili kē. Simiyōɛ kpekəle taa nyoyu tu ntē. ¹⁵ Na pá yaaki í alv si Kosipi, na alv un í caa si Suuu. Ilē í ka kē Matiyān ləlɔɛ pəyalv nyoyu tu kē.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa tōma Moisi si: ¹⁷ Tii Matiyān nyóma tō, na ŋ kpiisi-we. ¹⁸ Pa pəsa mə kolontunaa ke. Mpi tō, pa tusa-mē na acilayatu ke Paali, na pa nyoyu tu lēlv pēlv Kosipi tōm taa. Inəyi pa kōwa yuləkusəku waatu taa.

26

Iseyeli kpeka kokalvyo təm naale nyəm

¹ Waatu wei yuləkusəku ŋku kv teewa, ilēna Tacaa tō Aləɛ pəyalv kətɔlv Ilasaa si: ² Kala Iseyeli yəlaa na pá keesəna pa ləlɔɛ, ke pə kpaɣav apalaa mpa pa tala pusi hiu na pá mōna yoo pote tō. ³ M̀p̀r̀ỳỳ Moisi na Ilasaa pa heela Iseyeli nyóma ke Mowapu teteka taa kē Yaatanu nəyō ke Yeliko isentaa ⁴ si: Tacaa tōwa Moisi si í kala yəlaa mpa pa tēna pa wēna pusi hiu na waali tō.

Iseyeli kpeka nna a luwa Icipiti taa tō a hēla ntə:

⁵ Yakərv pəyalv kancaalaya nyəɛ Lupɛɛ kpekəle, na ílē í ləlɔyɔ nyóma ntē Hanəki nyóma na Pula nyóma. ⁶ Na Həsəlɔɛ nyóma na Kaami nyóma. ⁷ Lupɛɛ kpekəle nyóma ntē, na pa taa kē apalaa iyisi nule na tooso na nasətoso na nunōwa na hiu na naanōwa (43.730). ⁸ Palu pəyalv Iliyari, ⁹ pəyalaa ntē Nemuweli na Tatan na Apilam. Na Tatan na Apilam paa kēna nyoyu nyóma, ke samaa wei í kula Moisi na Aləɛ pa tō tō. Kolee waali nyóma ntē mpe un. Waatu inəyi pele pa kula Tacaa tō. ¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳ tetu haa nəyō na tó li-we na tó kpeɛna Kolee. Kəkō nyayā lelāa na pa isē ke ŋmōnyoyu na nule na naanōwa (250). M̀p̀r̀ un pə hula lelāa mpa pə kaasaa təyō ləɛ kē. ¹¹ Paa na m̀p̀r̀ Kolee pəyalaa ta si.

¹² Simiyəwə kpekəle nyəma ləwə həla ntə: Nemuweli nyəma, na Yameŋ nyəma, na Yakeŋ nyəma, ¹³ na Sela nyəma, na Sawuli nyəma. ¹⁴ Pa taa apalaa wə yəlaa iyisi hiu na naale na ŋmɔnɔɔ (22.200).

¹⁵ Katɪ kpekəle nyəma ləwə həla ntə: Sefon nyəma na Haki nyəma na Suni nyəma, ¹⁶ na Osini nyəma na Ili nyəma ¹⁷ na Aloti nyəma na Aleli nyəma. ¹⁸ Pa taa apalaa wə yəlaa iyisi nule na nasəle na nuɔwə (40.500).

¹⁹⁻²¹ Yuta kpekəle nyəma ləwə ntə: Sela nyəma na Pelesɪ nyəma na Sela nyəma. Pelesɪ nyəma nté na Həsəwə nyəma na Hamuli nyəma. Yuta pəyalaa naale Ili na Onaŋ paa səpa Kanaaŋ tetu taa. ²² Pa taa apalaa wə iyisi nutoso na naaɔwə na naatoso na nasəle na nuɔwə (76500).

²³ Isakaa kpekəle nyəma ləwə ntə: Tola nyəma na Pufa nyəma ²⁴ na Yepusi nyəma na Similon nyəma. ²⁵ Na pa taa apalaa ke iyisi nutoso na liyiti na ŋmɔnɔɔ na nuɔwə (64300).

²⁶ Sapuləwə kpekəle ləwə nyəma ntə: Səletɪ nyəma na Iloŋ nyəma na Yaleyeli nyəma. ²⁷ Na pele pa taa apalaa ke iyisi nutoso na nasəle na nuɔwə (60500).

²⁸ Manasee na Ifəlayim pa kpeka nyəma nté Yosəefu ləwə nyəma təna. ²⁹ Manasee kpekəle nyəma ləwə ntə: Makii nyəma na ilé ɪ pəyaləwə Kalaaɪ nyəma. ³⁰ Kalaati ləwə nyəma nté na Yesəe nyəma na Heləki nyəma ³¹ na Asəliyeli nyəma na Sekem nyəma, ³² na Semita nyəma, na Hefəe nyəma. ³³ Hefəe pəyaləwə Selofati ná ləla alɔpiya tike ké. Mpeɣele Mala na Nowa na Hokəla na Milika na Tiisa. ³⁴ Na pa taa apalaa ke iyisi nule na naaɔwə na naale na nasətoso na nuɔwə (52700).

³⁵ Ifəlayim kpekəle ləwə nyəma ntə: Sutela nyəma na Pekəe nyəma na Tahaŋ nyəma. ³⁶ Sutela pəyaləwə Ilaŋ ləwə nyəma nté Ilaŋ nyəma. ³⁷ Pa taa apalaa wə iyisi hiu na naaɔwə na naale na nasəle na nuɔwə (32500). Yosəefu ləwə nyəma nté kpeka aɪ naale.

³⁸ Pencaməe kpekəle ləwə nyəma ntə: Pela nyəma, na Asepeli nyəma na Ahilam nyəma ³⁹ na Sufam nyəma na Hufam nyəma. ⁴⁰ Pela ləwə nyəma nté na Aati nyəma na Naamaŋ nyəma. ⁴¹ Pa taa apalaa wə iyisi nule na kakpasɪ na nasətoso (45600).

⁴² Taŋ kpekəle ləwə nyəma nté Suham nyəma. ⁴³ Pəle pa taa apalaa wə iyisi nutoso na liyiti na nasəle (64400).

⁴⁴ Aseə kpekəle ləwə nyəma nté: Iməna nyəma na Isefi nyəma na Peliya nyəma. ⁴⁵ Peliya ləwə nyəma nté na Həpəe nyəma na Maləkəyeli nyəma. ⁴⁶ Aseə ka wəna pəelə na pá yaaki-ɪ si Sela. ⁴⁷ Pəle pa taa apalaa wə iyisi nule na naaɔwə na naatoso na nasəle (53400).

⁴⁸ Nəfətali kpekəle ləwə nyəma nté: Yasiyeli nyəma na Kuni nyəma ⁴⁹ na Yesəe nyəma na Sikem nyəma. ⁵⁰ Pa taa apalaa ka wə iyisi nule na kakpasɪ na nasəle (45400).

⁵¹ Iseɣeli apalaa təna mpa pa kalaa tə, pa kpənta iyisi nasətoso na kulɔmɔɣa na nasətoso na nuɔwə na hiu na naaɔwə (601730).

Tətu talɔɔwə təm

⁵² Mɔpɔyó Tacaə təma Moisi si: ⁵³ Pə wəe si ɪ tala tetu ke Iseɣeli kpeka na pá kəsəna a sama. ⁵⁴⁻⁵⁶ Tete ke paa tə na pá taləna paa kpekəle nteye tə tetu. Ilena pá cəla kpeka səsəna ke tetu səsəntu na səkpəna ke səkpətu.

Ləfi nyəma kɔkalɔɔwə naale nyəŋku

⁵⁷ Ləfi kpekəle taa ləwə wei pa kalaa təɔlə Kəsəŋ nyəma na Kehati nyəma na Melali nyəma. ⁵⁸ Pa ləwə taa səkpəŋ nté Lipini nyəma na Həpəwə nyəma na Malii nyəma na Musi nyəma na Kolee nyəma. Aməlam cəa kəle

Kehati. ⁵⁹ Amələm kpaɣana Lefii pɛɛlɔ Yəkəpɛti wei pa lɔla Icipiti tɔ. Na ilɛ ɪ lɔlɪ-ɪ Alɔŋ na Moisi na Maləyam pa tooso. ⁶⁰ Alɔŋ piya ntɛ Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa. ⁶¹ Ama Tacaɔ kɔwa Natari na Apihu ke waatu wei pa pona-ɪ kɔtaɣa tɔlate tɔɔ ke tulaalɔ kpaɪ nyəŋ tɔ. ⁶² Pa taa apalaa na alɔpiya mpa pa tala isɔtɔnaa naale tɔ pa wɛ iyisi hiu na tooso (23000). Pa taa kaləna-wɛ na Iseyɛli nyəma lelɔ. Mpi tɔ, pə fɛi sɪ pɔ taləna-wɛyɛ tetu.

Kokalvɔvɔ kotəkətv

⁶³ Isəna Moisi na kɔtɔlvɔ Ilasaa pa kala Iseyɛli nyəma ke Mowapɔv tɛtɛkɛle taa kɛ Yaatanɪ nɔɣɔ ke Yeliko isɛntaa tɔɣɔle. ⁶⁴ Mpa Moisi na kɔtɔlvɔ Alɔŋ paa kala tɔm kancaalaya nyəm ke Holɛpɔv wɔlaya tetu taa tɔ pa fɛi nɔɔnɔɔ nyəma taa. ⁶⁵ Tacaɔ ka tema-wɛyɛ heeluyɔ sɪ pa təna paa sɪ wɔlaya tetu taa. Ye pə taɣa Yɛfune pəyalɔ Kalɛpɔv na Nɔŋ pəyalɔ Yosuwɛɛ pa tike ke pə kaasaa.

27

Mpa pə mvna pɔ tɔɣɔ kpancoou tɔ

¹ Mprɔɣɔ Yosɛɛfv pəyalɔ Manasee, na Manasee pəyalɔ Makii, na Makii pəyalɔ Kalaati na Kalaati pəyalɔ Hɛfɛɛ, na Hɛfɛɛ pəyalɔ Selofati. Selofati unɪ ɪ pɛɛlɔaa Mala na Nowa na Hɔkəla na Milika na Tiisa pa poləna ² Moisi na kɔtɔlvɔ Ilasaa na Iseyɛli kɔpayaalaa təna kin ke Isɔ cokəle nɔnɔɣɔ na pɔ tɔ sɪ: ³ Tɔ caa sɛpa wɔlaya tetu taa kɛ ɪ isayatu tɔɔ, ɪ ta yeɛ apalɔpəyaya. Ama ɪ fɛi Kolee na ɪ waalɪ nyəma mpa pa kɔla Tacaɔ tɔɔ kɛ wɔlaya tetu taa tɔ pa taa. ⁴ Mpv tɔ, ɪ ha tɔ na tɔ caa yɛlɔaa ke tetu. Pə taa kɔɔ na ɪ hɛtɛ saalɪ yem. Mpi tɔ, alɔpiya tike ke ɪ lɔlaa. ⁵ Mprɔɣɔ Moisi hɔla Tacaɔ ke pa kɔsəlɔmɔtv nti. ⁶ Na ilɛ ɪ tɔ sɪ: ⁷ Pɛɛlɔaa mpe pa kɔsəlɔmɔtv wɛ teu. ɪ cɛɛ-wɛyɛ pa caa tetu ke ilɛ ɪ lɔlvɔvɔ nyəma nyəntɔ kin. ⁸ Pə wɛɛ sɪ n̄ tɛlɔsɪ Iseyɛli nyəma sɪ ye alɔpiya tike ke yɔlv lɔlaa na ɪ sɪ, pɔ cɛɛɛ-sɔyɪ ɪ kpancoou. ⁹ Ye ɪ fɛina alɔpəyaya, ɪɛ pa cɛɛɪ ɪ kpancoou ke ɪ neu yaa ɪ taalɔ. ¹⁰ Yaa ye ɪ fɛina neu yaa taalɔ, ɪɛ pa cɛɛɪ ɪ kpancoou ke ɪ caa taalɔ yaa ɪ neu. ¹¹ Yaa ye ɪ caa fɛina taalɔ yaa neu, ɪɛ pa cɛɛɪ ɪ kpancoou ke ɪ lɔlvɔvɔ nyəma taa wei ɪ kɛla-ɪ kpɛtənaɔ tɔ. Pə kɛ Iseyɛli nyəma ke kɔsɛsɔtu kɛ isɪ ma kɛɛsɔyɔ-wɛ tɔ.

Yosuwɛɛ lɛtvɔvɔ ke Moisi lonte

¹² Mprɔɣɔ Tacaɔ tɔma Moisi sɪ: Kpa Apalim pɔyɔv tɔɔ na n̄ loosi tetu nti ma haaki Iseyɛli nyəma tɔ. ¹³ N kɔ na-tɪ yaa. Ama n̄ kɔ sɪ tɛitɛi kɛ isɪ nyɔ taalɔ Alɔŋ. ¹⁴ Pə taɣa pɔlv, ɪ tɔ tɔkɪ ma tɔm ke Sɪŋ wɔlaya tetu taa kɛ waatu wei samaa yookaɣana-m tɔ. ɪ tɔ faɣasɪ-m na ma mpaɔ ke waatu wei ɪ sɛlɔmɔɣa lɔm tɔ. Yoou lɔm mpi pa yaana pa tɛ taa sɪ, Melipa ke Sɪŋ wɔlaya tetu taa kɛ Kateɛsɪ tɔ pə tɔm ke ɪ yɔɣtəyɪ.

¹⁵ Mpvɔlvɛ Moisi cɔwa Tacaɔ sɪ: ¹⁶ Hai, Isɔ Tacaɔ nyɔ wei n̄ haaki weesuyɔ tɔ, kpa yɛlɔaa pane pa nyɔvɔvɔ tɔ, ¹⁷ wei ɪ ka pɛsɪ na ɪ paasəna-wɛyɛ paa waatu wei tɔ, na pɔ taa wɛɛ isɪ kaləvɔ ŋku kv laŋa tiikilu tɔ.

¹⁸ Mpvɔlvɛ Tacaɔ tɔma Moisi sɪ: Nɔŋ pəyalɔ Yosuwɛɛ kɛ yɔlv wei ɪ taa ma Feesuyɔv haɣaa tɔɣɔ. Yaa-ɪ na n̄ tv-ɪ tɛmlɛ ntɛ. ¹⁹ Pona-ɪ kɔtɔlvɔ Ilasaa kin ke Iseyɛli nyəma təna isɛntaa, na n̄ lapɪ-ɪ wei ɪ ka lɛɛtɪ nyɔ lonte taa tɔ. ²⁰ Pasa-ɪ nyɔ sɔsɔɔntɔv hɔɣɔlvɔvɔ. ɪɛna Iseyɛli nyəma nyana-ɪ. ²¹ Kɔtɔlvɔ Ilasaa kɔ pɛɛkəɣəna-ɪ Tacaɔ luyɔ nyəntɔv na kɔtaɣa wontu nti pa yaa sɪ wulim na tumim^a tɔ. ɪɛna unɪ na Iseyɛli samaa pɔ tɛŋɣɪ-tɪ. ²² Mprɔɣɔ Moisi mɔwa Tacaɔ tɔm, na ɪ yaa

^a 27:21 wulim na tumim: Isɔ kɔtaɣa wontu nti pa naakaɣana ɪ luyɔv nyəntɔv tɔɣɔ pa yaaki mpa.

Yosuwee ke kətəlv ɪlasaa kin ke ɪseɣeli nyǝma təna ɪsɛntaa. ²³ Na Moisi tənɪ nin ke Yosuwee təw, na ɪ lapɪ-ɪ ɪ lonte taa lɛɛtəlv ɪsu Tacaa keɛsɣv-ɪ tə.

28

Paa kuyaku ŋku kv nyəntv

¹ Mprɔ́y Taca təma Moisi si: ² Teləsi ɪseɣeli nyǝma si ɪ paasəna na ɪ wəki-m təɣnaya kotasɪ nsi si səsɣv ma caaki təɣ pə waatvnaa mpa ma siwa tə. ³ Paa ɪfemle nte ɪ ká la Tacaa maya kətaya ŋka kəkə lusa ka təna təɣ. ɪle pənaya kəlvmaya ɪweesi nsi si tiili ta caamɪ təɣ ɪ ká la-m kətaya ŋke. Na pə wee nprɔ́y tam təw. ⁴ Lenka ke tanan, na lenka ke taanaya. ⁵ Na pə səsəna mɣlv kiloonaa tooso, wei pa nuɣutina Olifi nim liitili kəlv na titite tə. ⁶ Kətaya ŋkeɣe ɪ ká tɛma-m lapv ke Holɛrv pɣv təw. Ka səsɣv ke ma caaki. ⁷ ɪlena ɪ tənɪ tanan kətaya ɪwəyaya təw ke sɣlv liitili kəlv na titite, na ɪ liisi pəleɣe cokəle taa.

⁸ ɪlena ɪ la taanaya nyəŋka ke teitei ɪsu tanan tɛ nyəŋka. Səsɣv wei ma caaki tə ɪ kətaya ŋka kəkə lusa ka təna təɣle.

Kuyaku kvheesɣv nyəntv

⁹⁻¹⁰ Pənaya kəlvmaya ɪweesi naale nsi si tiili tá caamɪ təɣ ɪ ká la kətaya ŋkeɣe kuyaku kvheesɣv wule, na pə sɣlv na mɣlv kiloonaa naatoso, wei pa nuɣutina nim tə. Na pə səsəna paa kuyaku ŋku kv nyəŋka.

ɪsətv kuyaku kancaalaya nyəŋkv nyəntv

¹¹ Paa ɪsətv wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋkv ŋku, ɪ ká la Tacaa ke kətaya ŋka kəkə lusa ka təna təɣ latəcɛnaa kɔfama naaleɣe, na ɪwaav kəlvnɣv, na pənaya kəlvmaya ɪweesi naatosompɣəlaya nsi si tilli tá caamɪ tə. ¹² ɪ ká səsɪ paa latəcɛ wei ɪ təw kə mɣlv mpi pa nuɣutina nim təɣ kiloonaa pɣəlayafɛi naanɣwa. Na kiloonaa naatoso ke paa ɪwaav ŋku kv təw. ¹³ Na kiloonaa toosoɣo paa ɪwəyaya ŋka ka təw. Kətaya ŋka ka səsɣv ma caaki təɣle. ¹⁴ Paa latəcɛ wei ɪ təw kə sɣlv liitilinaa tooso, na paa ɪwaav ŋku kv təw ke sɣlv liitilinaa naale, na paa ɪwəyaya ŋka ka təw kə liitili kəlv na titite. Kotasɪ nsi ɪ ká la paa pənaya ŋkaya ɪsətv kancaalaya kuyɛɛn taa təɣle. ¹⁵ ɪlena ɪ lá pəɣtəlvɣv ke ɪsayatv huɣv kətaya. Na pə səsəna paa kuyaku ŋku kv kətaya na pə sɣlv.

Tɛv acima nyəntv

¹⁶ Mprɔ́y Taca tasaa si: Paa pənaya kvfalaya ŋka ka ɪsətv kancaalaya nyəŋ, kuyɛɛn naanɣwa na liɣiti wule ɪ ká təɣ Tɛv acima na ma hətɛ taa. ¹⁷ ɪlena ɪsətv kəlv ɪnɪ ɪ kuyɛɛn naanɣwa na kakpasɪ wule ɪ təɣ kəkəsvm fɛi kakalasɪ acima ke kuyɛɛn naatosompɣəlaya. ¹⁸ Acima anɪ a kuyaku kancaalaya nyəŋkv wule, ɪsə sɛtv ke ɪ ká kotɪ. ɪ kaa la tɛmlɛ natəli. ¹⁹ ɪ ká la kətaya ŋka kəkə lusa ka təna təɣ təla wena a tiili tá caamɪ tə. ɪsu latəcɛnaa kɔfama naale, na ɪwaav na pənaya kəlvmaya ɪweesi ke naatosompɣəlaya. ²⁰ ɪ ká tənɪ paa kprɛntɛ nte tə təw kə kətaya mɣlv mpi pa nuɣutina nim tə, paa latəcɛ kɔfalv wei ɪ təw kə kiloonaa pɣəlayafɛi naanɣwa, na kiloonaa tooso kə paa ɪwaav ŋku kv təw. ²¹ Na ɪ tənɪ paa ɪwəyaya ŋka ka təw kə kiloonaa tooso. ²² ɪlena ɪ lá pəɣtəlvɣv ke ɪsayatv huɣv kətaya. Na kətv lv la-mɛɣe pə kətaya. ²³ Kotasɪ nsi si tənɪ si səsəyənna paa tanan ŋku kv nyəŋsi təw. ²⁴ Acima kuyɛɛn naatosompɣəlaya tɛv kə maa nu paa kuyaku ŋku kv təɣnaya na sɣlv na kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə ka səsɣv. ²⁵ Ma sɛtv tike ke ɪ ká kotɪ kuyaku naatosompɣəlaya nyəŋkv ŋku kv wule. ɪ kaa la tɛmlɛ natəli.

Kumtv acima nyəntv

²⁶ M'p'ógú Moisi tóma si: Pə takí kumtv acima wule, ɪlena í kəna Tacaa ke tɔɔnaya kufalaya kətasi. I seetu tike ke í ká koti kuyaku ŋku kɔ wule. I kaa la təmle natəli. ²⁷ I ká la Tacaa ke kətaya ŋka kəkə lusa ka təna na í caaki ka səsəŋ tɔɔ latəcənaa kufama naale, na ɪwaav na pənaya kulmaya ɪweesi naatosompɔɔlaya. ²⁸⁻²⁹ Na í təni paa kətaya ŋka ka tɔɔ kə tɔɔnaya kətaya, ɪsu paa ɪsətu wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku nyəŋka. ³⁰ ɪlena í lá pəŋtɔlvɔv ke ɪsətu, na pá la-meyɛ ɪsətu husɔv kətaya. ³¹ Kətasi sənɛ si tənaya í səsəŋ paa kuyaku ŋku kɔ nyəŋka tɔɔ, na pə tɔɔnaya, na pə sɔlvɔm. Pə weɛ si tɔla nna a tiili tá caami tɔɔv í laki kətasi.

29*Kawilitasi kuyaku nyəntv*

¹ M'p'ógú Moisi tóma si: Tacaa seetu tike ke í ká koti ɪsətu naatosompɔɔlaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. I kaa la təmle natəli. Na pu la-meyɛ kawilitasi acima. ² ɪlena í lá Tacaa ke kətasi nsi kəkə lusa si təna tɔ, si səsəŋ nyənsi ke tɔla wena a tiili tá caami tɔ. ɪsu latəcə kufalv kɔlvɔm, na ɪwaav kɔlvɔmɔv, na pənaya kulmaya ɪweesi ke naatosompɔɔlaya. ³ I ká səsəsi paa kpəntɛ nte tɔ tɔɔ kə kətaya mɔlvɔm mpi pa nuɔtina nim tɔ. Paa latəcə kufalv wei ɪ tɔɔ kə kiloona pɔɔlayafɛi naanɔwa, na ɪwaav tɔɔ kə kiloona naatoso. ⁴ Na í təni paa ɪwəyaya ŋka ka tɔɔ kə kiloona naatoso. ⁵ Na í lá Tacaa ke pəŋtɔlvɔv ke ɪsətu husɔv kətaya, na pá la-meyɛ pə kətaya. ⁶ I ká səsəsi kətasi sənɛ si tənaya paa kuyaku ŋku kɔ kətasi nsi kəkə lusa si təna tɔ. Na paa ɪsətu wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku nyənsi na pə sɔlvɔm na pə tɔɔnaya nyənsi tɔɔ, ɪsu Tacaa ka suw tɔ. Kətaya ŋka kəkə lusa ka təna na Tacaa caaki ka səsəŋ tɔɔvɛ.

ɪsətu husɔv kuyaku səsəŋ nyəntv

⁷ M'p'ógú Moisi tasaa si: ɪsə seetu tike ke í ká koti ɪsətu naatosompɔɔlaya nyəŋ kuyaku naanɔwa nyəŋku wule, na nɔhəkvɔv. Təmle natəli tɔ fɛi lapv. ⁸ Na í lá kətaya ŋka kəkə lusa ka təna na ká wena səsəŋ tɔɔv tɔla wena a tiili tá caami tɔ. ɪsu latəcə kufalv na ɪwaav na pənaya kulmaya ɪweesi naatosompɔɔlaya. ⁹⁻¹⁰ Na í təni paa kətaya ŋka ka tɔɔ kə tɔɔnaya nyəŋka. ɪsu paa ɪsətu wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku nyəŋka. ¹¹ ɪlena í lá pəŋtɔlvɔv ke ɪsətu husɔv kətaya. Na í səsəsi lɛŋk ke ɪsətu husɔv kuyaku səsəŋku nyəŋka. Na pə kaasi paa kuyaku ŋku kɔ kəkə nyənsi na pə tɔɔnaya na pə sɔlvɔm.

Coka acima nyəntv

¹² M'p'ógú Moisi tasaa si: ɪsə seetu tike ke í ká koti ɪsətu naatosompɔɔlaya nyəŋ kuyaku naanɔwa na kakpasɪ nyəŋku wule. Təmle natəli tɔ fɛi lapv. Na í tɔɔv Tacaa acima ke kuyɛŋ naatosompɔɔlaya. ¹³ ɪlena í lapv-tɔla wena pə ta caami tɔɔv kətaya ŋka kəkə lusa ka təna na ka we səsəŋ tɔɔv kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. ɪsu latəcənaa kufama naanɔwa na tooso, na ɪwaav naale, na pənaya kulmaya ɪweesi ke naanɔwa na liyiti. ¹⁴⁻¹⁵ Na í təni paa kətaya ŋka ka tɔɔ kə tɔɔnaya nyəŋka. ¹⁶ ɪlena í lá pəŋtɔlvɔv ke ɪsətu husɔv nyəŋka. Na pə səsəŋna paa kuyaku ŋku kɔ kəkə nyənsi na pə tɔɔnaya na pə sɔlvɔm.

¹⁷⁻³⁴ Pə kpaav kuyaku naale nyəŋku na pə polo naatosompɔɔlaya nyəŋku tɔ. I ká la paa kuyaku ŋku kɔ kətaya ke tɔla wena a tiili tá caami tɔɔv. Na pə səsəŋna pə tɔɔnaya na pə sɔlvɔm. Mpi í ká la kətasi ke kuyaku naale nyəŋku tɔɔvɛ, latəcənaa naanɔwa na naale, na ɪwaav naale, na pənaya kulmaya ɪweesi ke naanɔwa na liyiti, na pəŋtɔlvɔv kɔlvɔmɔv.

Kuyaku tooso nyehku wule ke latæcnaa naanowa na kulom, na iwaan naale, na pænaya kulomaya iweesi ke naanowa na liyiti na pæhtuluy kulomuy. Kuyaku liyiti nyehku wule ke latæcnaa naanowa, na iwaan naale, na pænaya kulomaya iweesi ke naanowa na liyiti, na pæhtuluy kulomuy. Kuyaku kakpası nyehku wule ke latæcnaa pælayafei naanowa, na iwaan naale, na pænaya kulomaya iweesi ke naanowa na liyiti, na pæhtuluy kulomuy. Kuyaku naatos nyehku wule ke latæcnaa pælefei naanowa, na iwaan naale, na pænaya kulomaya iweesi ke naanowa na liyiti, na pæhtuluy kulomuy. Kuyaku naatosompælaya nyehku ke latæcnaa naatosompælaya, na iwaan naale, na pænaya kulomaya iweesi ke naanowa na liyiti, na pæhtuluy kulomuy.

³⁵ Acima sæsæna ke í ká koti na í tæy kuyaku pælefei naanowa nyehku wule. Tæmle natæhı tæ fei lapu. ³⁶ Í ká la Tacaa ke kætaya sæsæny nyehka ke latæce, na iwaan, na pænaya kulomaya iweesi ke naatosompælaya. Pæ fei sı tæla anı a tiili í caamı. ³⁷ Na í tæni paa tæte nte tæ tæw kætaya tæyænaya, na pæ sulom mpi pa lakæna tam tæ. ³⁸ Na í la tæ tæy isayatu husuy kætaya na í sæsı pæ tænaya paa kuyaku ŋku ku kækæ kætasi tæw, na pæ tæyænaya na pæ sulom.

³⁹ Kætasi nsi pæ wee sı í sæsı kækæ na tæyænaya na sulom na ciikuyu na luyı kulomuy pæ nyænsı tæw kætaca acima kuyaku wule tæyole.

30

1 Mpyóy Moisi telæsa İseyeli nyéma ke tæ tæna nti Tacaa tı-tı tæ.

Næsi suw tæw kusæsutu

² Pæ waalı ká í tasa kpeka nyæny nyéma ke telæsyuy ke Tacaa kuyæyotutu lentænaa tæw sı: ³ Ye yulı su næyó sı í laki Tacaa ke kætaya. Yaa í kisiyi pulupuy İso tæw. Pæ fei sı í seki pæ lapu. Pæ wee sı í la pæ tæna mpi pæ luna í næyó tæ. ⁴ Ye İsu pæelo we í caa tæyaya taa, na í su í næyó ke İso İsentaa sı, í ká la pulı, ⁵ na cæce nu, na í tá kisina-ı. Pæ wee ká sı í tæy teitei İsu í suw tæ. ⁶ Ama ye í kisina-ı kuyaku ŋkuy kpakpaa, İle í yeke pæ tæm. Tacaa kaa pæsi-ı. Mpi tæ, í caa kisina-ı.

⁷ Ye İsu pæelo hulina næyó suw na pæcó í saa. ⁸ İlena í paalı nu-tı na í tá kisina-ı pæ wee sı í la İsu í suw tæ. ⁹ Ama ye í kisina-ı kuyaku ŋkuy kpakpaa, İle í yeke pæ tæm. Tacaa kaa pæsi-ı. ¹⁰ Ye İsu alı leelu, yaa wei na í paalı pa yawa tæ, í su næyó. Pæ wee sı í la-keye. ¹¹ Mpu tæ, ye İsu alı wei í wena paalı tæ í su næyó sı í ká la pulı, ¹² na í paalı tá kisina-ı. İsu í lapa İsæna í suwa tæ. ¹³ Ye í paalı kisina-ı kuyaku ŋkuy kpakpaa, İle í yeke pæ tæm. Tacaa kaa pæsi-ı. Mpi tæ, apalı kisina-ı. ¹⁴ Mpu tæ, ye İsu alı caa í su næyó sı í laki pulupı, í paalı wena mpaav sı í tisina-ı, yaa í kisina-ı. ¹⁵ Ama ye í nuwa na í tá kisina-ı kuyaku ŋkuy kpakpaa. İle í hulæna í sum nté sı í tisaa. ¹⁶ Ama ye waalı waalı ká í lanje ta heena í alı sı í taa la İsu í suwa tæ. İle Tacaa kaa pæsi alı, í paalı nyuyı taa ká pu mæhı. ¹⁷ Kusæsutu nti Tacaa suwa alaa na pæelaa pa næsi suw tæm taa tæyole.

31

Matiyan nyéma yoonav ke pa İsayatu tæw

1 Mpyóy Tacaa tæma Moisi sı: ² Polo na í hı Matiyan nyéma ŋkrapuyı ke İsayatu nti pa lapa İseyeli nyéma tæw tæw. Pæ waalı ká n ká kpe nyá nyéma cælo. ³ Mpyule Moisi tæma samaa sı: Mæ taa İlaa í suu pa youu wontu na pá polo na pa yoonav Matiyan nyéma, na pá læeti-wee İsu Tacaa suw tæ. ⁴ Mpu tæ, í læsi paa kpekæle nte tæ taa ká yoolaa iyaya (1000).

⁵ M̀pɔ́yó pa læsa paa Iseyeli kpekæle nte tɔ taa ké yoolaa iyaya (1000). Ilena pá krenti iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁶ Na pá tilina pa tɔnaya yoo. Ilena kɔtɔlv Ilaasa pɔyalv Pɛɲhasi kpenna Iɔɔ wontu na tutuuɲ wei paa hulɪ na pá caalv yoo tɔ. ⁷ M̀pɔ́yó pa tii Matiyah nyɔ́ma tɛtv tɔɔ, isv Tacaa ka heeluyv Moisi na í telɛsiv wɛ tɔ, na pá kpiisi apalaa tɔna. ⁸ Pa kɔwa tɔtɔyɔ Matiyah awulaa kakpasɪ: Ifi, na Lekem, na Suuu, na Huuu, na Lepa, na pɛ kpenna Pɛyɔɔ pɔyalv Palaam. ⁹ Na pá kpa salæka ke pa alaa, na pa piya, na pá kuu pa tɔla na pa kalækɛɲ na pa wɛnav tɔna. ¹⁰ Na pá sɔ pa acalɛɛ na pa cacakækɛ ke kɔkɔ. ¹¹ M̀pɔ́yó pa tɛɛna wontu na yɔlaa na tɔla nɔ pa kuuwa tɔ. ¹² Ilena pá pona pɛ tɔnaya pa tɛsikile ke Mowarv tetekæle taa, ke Yaatanv pɔyɔ nɔyɔ, ke Yeliko isentaa. Na pá hólí Moisi na kɔtɔlv Ilaasa na Iseyeli kpekæle tɔna.

¹³ M̀pɔ́yó Moisi na Ilaasa, na Iseyeli nyɔ́v nyɔ́ma lelaa pa luwa tɛsikile na pá suliv wɛ. ¹⁴ Tɔnayaɛ Moisi mv pááná na yoolaa nyɔ́ɲ nyɔ́ma. Isv iyisi iyaya (1000) nyɔ́ɲ nyɔ́ma, na nuɔɔwa (100) nyɔ́ɲ nyɔ́ma mpa pa luna yoo tɔ. ¹⁵ Na í pɔɔsiv wɛ sv: Pepe tɔɔ ké í tá kó alaa? ¹⁶ Pɔyɛle í nyɔ́ma teu sv, Matiyah alaa mpeye Palaam puyusaa, na pá svsv Iseyeli nyɔ́ma ke isayav sɔsɔɔntv taa, na pá wakəlɔna Tacaa ke Pɛyɔɔ tɔm taa. Mpv pɛ kɔnna yulokvɔsɔkɔ ke Iɔɔ yɔlaa tɔ. ¹⁷ Pɛ tɔɔ tɔ, í kó apalɔpiya na alaa mpa pa tɛma saav tɔ. ¹⁸ Ye í nɔkaa, ilɛ í sv mɔ tɔyɪ yomaa ke pɛelaa mpa pa ta nyɔ́nta apalaa tɔ. ¹⁹ Pɛ kaasa mɔ taa mpa pa kɔwa yɔlaa, yaa pa tɔkina sɔtaa tɔ, paa caɲa tɛsikile waalɔyɪ kuyɛɛɲ naatosompɔyɔlaya ké. Ilena pá la asilima keelɔyɔ kɔtaya ke kuyakv tooso nyɛɲkɔ wule. Na pɛ kpɛɲna pa yomaa mpa pa sv pa ti tɔ. ²⁰ Na pá la asilima keelɔyɔ kɔtaya tɔtɔyɔ wontu kususuutu na tɔnɛɲ nyɔ́ntv, na pɛɲ huntv nyɔ́ntv, yaa nti pa saaka taasɪ tɔ.

²¹ Pɛ waalv ké kɔtɔlv Ilaasa tɔma apalaa mpa pa pola yoo tɔ sv kvsɔsɔntv nti Tacaa telɛsa Moisi tɔyɔle sv: ²²⁻²³ Pɛ kraɲav wontu nti tv nyakv kɔkɔ tɔ, isv wɔla na liyitee nyɔ́ɔtɔ, na nyɔ́ɔlɔyɔ kvsɛɛmɔyɔ, na nyɔ́ɔlɔyɔ mayamaɲa, na nyɔ́ɔtɔ lentv. Na wontu nti tɔ yɔkɔyɪ, isv somtv tɔ. Í ká nyaaɔv-tɪ na kɔkɔ ké na í lii-tɔyɪ kɔtaya lɔm taa. Ye kɔkɔ konyayav, ilɛ í lii tɔlɛyɛ kɔtaya lɔm taa tike. ²⁴ Ye í cɔta mɔ wontu ke kuyakv naatosompɔyɔlaya wule, ilɛ mɔ asilima keelaa kelɛ. Í svv tɛsikile taa.

Yoo taa wontu kukukuutu talvɔ

²⁵ M̀pɔ́yó Tacaa tɔma Moisi sv: ²⁶ Nyana Ilaasa, na Iseyeli nyɔ́ɲ nyɔ́ma, í kala pɛ tɔna mpi í kpawa yoo taa tɔ. Pɛ kraɲav yɔlaa na pɛ tɔla tɔ. ²⁷ Ilena í tala pɛ taa ké calv. Yoo potaa ke hɔyɔlɔyɔ, na lelaa ke lɛɲkɔ. ²⁸ Na í læsv yoolaa nyɔ́m tɔɔ ké mpi pɛ ké ma tɔtɔyɔle tɔyɔ yɔlv kolɔm ke yɔlaa nasɔle na nuɔɔwa (500) tɔɔ, na tɔla ke mpv tɔtɔ. ²⁹ Na í cɛla kɔtɔlv Ilaasa. ³⁰ Ye pɛ kaasa Iseyeli nyɔ́ma lelaa nyɔ́m, ilɛ í læsv mpi pɛ wɛ sv, pɛle pá læsv tɔyɔ yɔlaa nɔle na naanɔwa tɔɔ ké yɔlv kolɔm. Na tɔla ke mpv tɔtɔ, na í cɛla pɛ tɔnaya Lefii nyɔ́ma mpa pa paasɔyɔna Iɔɔ cɔkæle tɔ.

³¹ M̀pɔ́yó Moisi na Ilaasa pa lapa teitei isv Tacaa heeluyv wɛ tɔ. ³² Tɔla wɛna pa kuuwa kolontunaa tɛ tɔ, a kaasa heɛɲ na pɛɲ ke iyisi nasɔtoso na nutoso na naanɔwa na kakpasɪ (675000) ³³ na naaɲ ke iyisi nutoso na naanɔwa na naale (72000) ³⁴ na kraɲasɪ ke iyisi nutoso na kolɔm (61000) ³⁵ na pɛelaa mpa pa ta nyɔ́nta apalaa tɔyɔ iyisi hiu na naanɔwa na naale (32000). ³⁶ Heɛɲ na pɛɲ wei pa cɛla yoolaa tɔ, í krenta iyisi ɲmɔnɔyɔ nuɔɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompɔyɔlaya na nasɔle nuɔɔwa (337500). ³⁷ Na pá læsv Tacaa nyɔ́na ke nasɔtoso na nutoso na naanɔwa na kakpasɪ (675). ³⁸ Naaɲ ke iyisi hiu na naanɔwa na naatoso (36000) na Tacaa nyɛɲ ke nutoso na naanɔwa na naale.

39 Kpaŋasi ke iyisi hiu na naanɔwa na nasɔle nunɔwa (30500). Tacaɔ nyɛnsi ke nutoso na kulɔm. 40 Yɔlaa ke iyisi naanɔwa na naatoso (16000). Tacaɔ nyɔma ke hiu na naanɔwa na naale. 41 Mprɔy Moisi cɛla Isɔ nyɛm ke kɔtulɔɔ ɔlasaa, isu Tacaɔ ka heeluyu-i tɔ. 42-43 Mpi pa cɛla Isɛyɛli nyɔma lɛlaa tɔ, pɛ na yoolaa nyɛm pɛ kulɔm kɛ. Heɛn na pɛn ka wɛ iyisi nɛmunɔyɔ na nunɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompɔɔlaya na nasɔle na nunɔwa (337500). 44 Naan ke iyisi hiu na naanɔwa na naatoso (36000). 45 Kpaŋasi ke iyisi hiu na naanɔwa na nasɔle na nunɔwa (30500), 46 na pɛɛlaa ke iyisi naanɔwa na naatoso (16000). 47 Mprɔy Moisi lɛsa pɛɛlaa tɔɔ kɛ yulɔ kulɔm ke nule na naanɔwa tɔɔ, na tɔla ke mpu tɔtɔ, isu Tacaɔ ka heeluyu-i tɔ, na i cɛla Lefii nyɔma mpa pa paasaɣana Isɔ cokɔle tɔ.

Luyu kulɔmnyɔ kɔhaan

48 Mprɔy yoolaa iyisi iyaya (1000) nyɔɔn nyɔma, na nunɔwa (100) nyɔɔn nyɔma, pa kota Moisi kin, 49 na pɛ heeli-i si: Tɔ kala yoolaa sɔkpɛma, pa wɛ pa nɔyɔ taa, nɔyɔɔɔ ta la asaala. 50 Pɛ tɔɔ kɛ tɔ kɔnna Tacaɔ ke kɔhaan ke wɔla alukpalisi, na pɛ kpaɔi, na kukuwee, na nkpaɔnyapɛlaɔi, na lutu, nti tɔ hikaa tɔ si pɛ hiɔsi ta isayatu. 51 ɔlɛna Moisi na kɔtulɔɔ ɔlasaa pɛ mu wɔla wontu nti pa kɔnaa tɔ. 52 Wontu nti yoolaa mpe pa kɔnaa tɔ, tɔ kɔnɛta kiloona na nunɔwa na nutoso na naanɔwa. 53 Pɛ kaasa yoolaa sɔkpɛma, ɔlɛna paa wei i suna i tɔyɔi wontu nti i kuɔwa tɔ. 54 Mprɔy Moisi na ɔlasaa pa su wɔla wontu nti yoolaa hawa tɔyɔ Isɔ cokɔle taa si, Tacaɔ i taa sɔɔ Isɛyɛli nyɔma tɔɔ.

32

Kpeka tooso ɔayale ke Yaatanu ilim tɔlɔle tɔɔ

1 Lupeɛn na Katɔ pɛ yɔlaa ka wɛna kalɔkɔn sɔsɔɔn ke tuutuuma kɛ. ɔlɛna pɛ cɛkɔna si Yaseɛ tetu hɔyɔɔyɔ, na Kalaati tetu ka mɔna tɔla tɔɔɔ. 2 Pɛ tɔɔ kɛ pa polaa na pɛ maɣana Moisi na kɔtulɔɔ ɔlasaa na kpeka nyɔɔn nyɔma na pɛ heeli-wɛ si: 3 Atalɔti, na Tipɔn, na Yaseɛ, na Nimla, na Hɛsɔpɔn, na Ilale, na Sepam, na Nepo, na Peyon pɛ acalɛe kɛ 4 Tacaɔ sɛna Isɛyɛli nyɔma na pɛ mu tetu nti tɔ, tɔ nyɔma kɛ. Tetu nti tɔ mɔna tɔla tɔtɔɔle. Pɛcɔ tɔ maɣamaɣa tɔ wɛna kalɔkɔn. 5 ɔlɛna pɛ sɔlɔmi Moisi si i ha-wɛyɛ tetu nti. I taa tesɛna-wɛyɛ Yaatanu waali tɔɔ.

6 Mpuɔɔle Moisi pɔɔsa-wɛ si: Isɛnɔyale mpu? Mɔ tesɛtonaa nɔ puki yooɔ nti na mu ɔaya cɛnɛ tɔpamm na? 7 Ye mu ɔayana cɛnɛ pu yɔɔli pɛle pa apalɔtu, pa kaa polo tetu nti Tacaɔ ha-wɛ tɔ tɔ taa. 8 Yaasi kulɔm inɔyɔi mɔ caanaa tɛma lapu ke waatu wei ma kusa-wɛyɛ Kateɛsi-Paanɛya si, pɛ polo pa feɛn Kanaan tetu tɔ. 9 Pa pola Isɔkɔɔli tɛtɛkɔle taa na pɛ cɔɔ-te, na pɛ mɛli. ɔlɛna pɛ yɔɔli Isɛyɛli nyɔma apalɔtu si, pɛ taa suɔ tetu nti Tacaɔ ka ha-mɛyɛ hatoo lɔn tɔ tɔ taa. 10 Halɔ Tacaɔ mu pɛɛnɔn kɛ kuyaku nkɔ na i tuu si: 11 Mɔ tɛna mpa i lu Icipiti na i wɛna pusi hiu na waali tɔ, i kaa na tetu nti ma siwa si ma haaki Apɔlaham na Isaa ka na Yakɔpu tɔ. Mpi tɔ, i tɔ nuna-m teu. 12 Ye pɛ taya Kenasi lɔlɔyɔ tu Yefune pɔyalɔ Kalepu, na Nuɛn pɔyalɔ Yosuwee pa tike paa sɔna. Pɛ taya pulɔ, mpe inɔ pa nuna-m teu kɛ. 13 Pɛ tɔɔ kɛ Tacaɔ mu pɛɛnɔn na Isɛyɛli nyɔma na pɛ tɔyɔ pusi nule tɔcu ke wɔlaya tetu taa. Halɔna mpa inɔ Isɔ taa kpaɔa mpu tɔ, pɛ saali yem kɛ tɛna. 14 ɔlɛna asaɣaa mɛ, i caa si i tɔyɔ mɔ caanaa ikpate na i kɔsi Tacaɔ pɛɛnɔn kɛ mɔ tɔɔ. 15 Ye Lupeɛn na Katɔ nyɔma mɛ, i tɔ nuna Tacaɔ, ilɛ i yeki kɛ na mɔ kɔyɛɛn tayaɔli wɔlaya tetu taa. ɔlɛ i wakɔla Isɛyɛli nyɔma nti.

16 Mpuɔɔle apalaa mpe pa kɔtɛna Moisi na pɛ tɔ si: Aaɔ yoo, tu nɛm tɔ kalɔkɔn ke tɔɔyale, na tɔ tɛsi nyɔma ke koloosi acalɛɛ. 17 ɔlɛna tɔ yɔlaa cɔɔsi tɛna. Tetu

nyóma í taa pæsi-we. Pə waali ilena té co tá youu wontu təcau na té tē tá tētənaa ke nəyo na té pona-weye tetu nti pa ha-we tə tə taa. ¹⁸ Paa Iseyeli tū wei í ká caya í tetu təo ké na pécó tə məli tá tē. ¹⁹ Ye tə hika tetu na pəyo na cəne təo, pá taa taa-təyo tetu hav na pəyo na waali təo. ²⁰ Ntəna Moisi si: Ye í tōka isu í yəyoətu tə, na í suu mə youu wontu, na í tēsi Yaataní na í polo mə kolontunaa təo, na Tacaá tu-weye mə niŋ taa, ²¹⁻²² ile tetu təna pəsi mə nyəntu. Waatu iní Tacaá yaa mə tētənaa taa kaa kpana-me. Pəyele Iso ká yelina-meye mə tetu təne na pəyo na cəne təo. ²³ Ama ye í tá lá mpu, í ká pəntəna Tacaá, na pé məli mə nyəoŋ taa. ²⁴ Pə we teu, í ŋmá mə nyóma ke tēsi na mə təla tətəkəle. Ama í taa səo nti ma yəyoəta na má su təyo təkəyo ké. ²⁵ Mpuəle Luperə na Katí pə nyóma cəwa Moisi si: Tu la isu n suw tə. ²⁶ Tu yele tá alaa na tá piya na tá kaləkəŋ ke Kalaati acalē taa, ²⁷ na té kpaŋa tá wontu na té polo Tacaá youu, isu n yəyoətu tə.

²⁸ Mpuəyú Moisi heela pa təm ke kətulv Ilasaa, na Nuŋ pəyalv Yosuwee, na Iseyeli kpeka nyəoŋ nyóma. ²⁹ Ilena í tə-we si: Ye Katí na Luperə nyóma kpaŋa youu wontu, na mə na-we í tēsi mə kolontunaa waali, isu Tacaá yəyoətu tə, na í kəli-we, ile mu cəle-weye Kalaati tetu. ³⁰ Ama ye pa kisa mpu ile Kanaaŋ tetu ke mə təna í ká tala.

³¹ Mpuəyú Katí na Luperə pə nyóma taa yəyoətu si: Tu la nti Tacaá heela-tu tə. ³² Tu kpaŋa tá wontu na té polo Tacaá youu, na pá cəle-təyo tá tetu na Yaataní na cəne təo.

³³ Mpuəyú Moisi cəla Katí na Luperə pa kpeka na Yosəəfu pəyalv Manasee nyəntə həyoəlu ke Amolii wulav Sihon, na Pasaŋ nyəŋ Oki pa tetu na pa acalē.

³⁴ Mpuəyú Katí nyóma ŋmawa koloosi ke Tipəŋ na Ataloti na Alowee ³⁵ na Atəloti-Sofaŋ na Yasəe na Yokpaŋa ³⁶ na Pəti-Nimla na Pəti-Halaŋ pə acalē. Na pá ŋmá tətəyo pa təla tətəkəle.

³⁷ Ilena Luperə nyóma ŋma Həsəpəŋ na Ilale na Kiliyatayim ³⁸ na Nepo na Paali-Meyəŋ na Sipəma na pá ha-yeŋe həla.

³⁹ Mpuəyú Manasee pəyalv Makii nyóma ná youna Kalaati nyóma, na pá təyoŋi Amolii nyóma na pá caya. ⁴⁰ Pə təo ké Moisi ná yelina-weye-ti. ⁴¹ Ilena Manasee pəyalv Yayii nyóma náa lēki Amolii nyóma acalē lenna, na pá ha-ye si Yayii acalē. ⁴² Pə waali ké Nopa ná lēka Kena icate na pəcəlv nyəna, na í ha-yeŋe í həte si Nopa.

33

Isəna Iseyeli nyóma təma pa Icipiti luw waali tə

¹ Waatu wei Moisi na Aləŋ pa ləsa Iseyeli nyóma ke caasi caasi tə, isəna pa təma təyoəlv: ² Tacaá ka heela Moisi ké si ŋmaa timpi timpi í səŋaa tə, halí lona aní a həla ntə.

³ Pənaŋa isətv kancaaləŋa nyəŋ kuyaku naanəwa na kakpasí wule, ke Iseyeli nyóma kula Tēev acima tēv kufemuyū ke Lamsəsi na pá tēki Icipiti nyóma isəntaa təkaa si, pə cəpa-we. ⁴ Na pəle pá təŋa pa kancaaləŋa piya mpa Tacaá kəwa təyo pim. Í lapa ŋpuəyú si pa nyí si í kəla pa tuŋ ke toŋ. ⁵ Pa kula Lamsəsi, ilena pá siki Sukəti. ⁶ Pa kula Sukəti, ilena pá siki Itam ke wəlaya tetu nəyo təo. ⁷ Pa kula Itam, ilena pá polo Pi-Hahiloti ke Paali-Səfoŋ isəntaa, na pá siki Mikitəli pətēe. ⁸ Pa kula Mikitəli, ilena pá tēsi tēŋku na pá svv wəlaya tetu na pá tó kuyəeŋ toosoŋo Itam wəlaya tetu taa, na pá tala Mala. ⁹ Mala ke pa kulaa, na pá polo Iliim, timpi hila naanəwa na naale, na paŋŋ nutoso na naanəwa ka wēe tə na pá siki. ¹⁰ Pa kula Iliim, ilena pá siki tēŋku kuseem nəyo. ¹¹ Pa kula tēŋku nəyo, ilena

pá siki Siη wɔlaya tetu taa. ¹² Pa kɔla wɔlaya tetu taa, ɔlena pá siki Tɔfɛka. ¹³ Pa kɔla Tɔfɛka, ɔlena pa siki Alusi. ¹⁴ Pa kɔla Alusi, ɔlena pá siki Lefitim timpi pa laηa lum kɔnyɔnyɔm tɔ.

¹⁵ Pa kɔla Lefitim, ɔlena pá siki Hɔlepu wɔlaya tetu taa. ¹⁶ Pa kɔla Hɔlepu, ɔlena pá siki Kipɔloti-Taafa. ¹⁷ Pa kɔla Kipɔloti-Taafa, ɔlena pá siki Haselɔti. ¹⁸ Pa kɔla Haselɔti, ɔlena pá siki Litima. ¹⁹ Pa kɔla Litima, ɔlena pá siki Limɔη-Pɛlesi. ²⁰ Pa kɔla Limɔη-Pɛlesi, ɔlena pá siki Lipina. ²¹ Pa kɔla Lipina, ɔlena pá siki Lisa. ²² Pa kɔla Lisa, ɔlena pá siki Kehalata. ²³ Pa kɔla Kehalata, ɔlena pá siki Sefɛɛ puɣu. ²⁴ Pa kɔla Sefɛɛ puɣu, ɔlena pá siki Halata. ²⁵ Pa kɔla Halata, ɔlena pá siki Makelo. ²⁶ Pa kɔla Makelo, ɔlena pá siki Tahati. ²⁷ Pa kɔla Tahati, ɔlena pá siki Tela. ²⁸ Pa kɔla Tela, ɔlena pá siki Mitika. ²⁹ Pa kɔla Mitika, ɔlena pá siki Hasemona. ³⁰ Pa kɔla Hasemona, ɔlena pá siki Moseloti. ³¹ Pa kɔla Moseloti, ɔlena pá siki Pene-Yakan. ³² Pa kɔla Pene-Yakan, ɔlena pá siki Hoo-Kitɔkati. ³³ Pa kɔla Hoo-Kitɔkati, ɔlena pá siki Yɔtɔpata. ³⁴ Pa kɔla Yɔtɔpata, ɔlena pá siki Apɔlona. ³⁵ Pa kɔla Apɔlona, ɔlena pá siki Isiyɔη-Kɛpɛɛ. ³⁶ Pa kɔla Isiyɔη-Kɛpɛɛ, ɔlena pá siki Kateesi ke Siη wɔlaya tetu taa. ³⁷ Pa kɔla Kateesi, ɔlena pá siki Hoo puɣu, ke Itɔm tetu toηa tɔɔ.

³⁸⁻³⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaa yelaa na kɔtɔbɔ Alɔη kra Hoo puɣu taa. ɔlena í sí tɔnaya isɔtu kakpasɔ nyɔη kɔyaku kancaalaya nyɔηku wule, ke í pɔnaya nuɔnɔwa na hiu na tooso (123) nyɔηka taa. Pa Icipiti taa luw pɔnaya nule nyɔηka ntɛ. ⁴⁰ Waatu inɔyi Kanaaη wulaw wei pa yaa si, Ala na í ka wɛ ilim tɔlule m̀p̀ɔtɔη tɔɔ tɔ, í nuwa Iseyeli nyɔma tate.

⁴¹ Iseyeli nyɔma kɔla Hoo puɣu ɔlena pá siki Salɔmona. ⁴² Pa kɔla Salɔmona, ɔlena pá siki Punɔη. ⁴³ Pa kɔla Punɔη, ɔlena pá siki Opoti. ⁴⁴ Pa kɔla Opoti, ɔlena pá siki Ye-Apalim ke Mowapu toηa tɔɔ. ⁴⁵ Pa kɔla Ye-Apalim, ɔlena pá siki Tipɔη-Kati. ⁴⁶ Pa kɔla Tipɔη-Kati, ɔlena pá siki Alɔmɔη-Tipɔlatayim isɛntaa. ⁴⁷ Pa kɔla Alɔmɔη-Tipɔlatayim, ɔlena pá siki Apalim pulasɔ taa kɛ Nepo puɣu isɛntaa. ⁴⁸ Pa kɔla Apalim pulasɔ, ɔlena pá siki Mowapu tetɛka taa kɛ Yaatanɔ kiη ke Yeliko isɛntaa. ⁴⁹ Tɔnaya pa sika pa coka ke Pɛti-Yesimɔti na Apɛli-Sitim pɛ heku taa.

Nti Tacaa suwa Kanaaη tetu talɔv tɔɔ tɔ

⁵⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaa tɔwa Moisi ke Mowapu tetɛka taa kɛ Yaatanɔ pɔɣo nɔɣo ke Yeliko isɛntaa si: ⁵¹ Telɔsi Iseyeli nyɔma si ye í tɛsa Yaatanɔ na í sɔv Kanaaη nyɔma tetu taa. ⁵² Pɛ wɛɛ si í tɔɣɔni tetu nyɔma tɔna na í yɔki pɛɛ yaa nyɔɣɔtu lɛsɛη wei í laaki tɔ, na pɛ tɔkɔtɔlɛnaa. ⁵³ Na í lɛɛki pa tetu nti na í caya. Mpi tɔ, ma ha-mɛɣɛ tɔɣi. ⁵⁴ Tɛtɛ kɛ í ká tɔ na í talɔna tetu ntɔyi mɛ kpeka na mɛ lɔbɔη, na í kɛsɛna mɛ paɣalɛ. ⁵⁵ Pɛ wɛɛ si í tɔɣɔni tetu nyɔma tɔnaya. Tɔfɛ kɔkaasaa mɛlɔyi mɛ kolontunaa kɛ na pá naasɔyi-mɛ, isu sɔwa ke isɔpɛɛ taa, na nyɔmá tɔpila ke mɛ kɔηkɔmɔη taa. ⁵⁶ Ile mɛɣɛ ma lana, isu maa suw si maa la-mɛ tɔ.

34

Iseyeli nyɔma tetu toosi

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaa tɔma Moisi si: ² Telɔsi Iseyeli nyɔma si, waatu wei í ká sɔv Kanaaη tetu nti ma haaki-mɛ tɔ tɛ taa tɔ, tɛ toosi ntɛ ³ Siη wɔlaya tetu na Itɔm nyɔntɔ na pɔtɛɛ tɔɔ. Na ká kraɣa tɛηku kɔsɔpu, ⁴ na ká mɔlɛna pɛɛsi pulasɔ tontɔηle pɔtɛɛ tɔɔ. ɔlena ká polo Siη, na ká tiina Kateesi-Paaneya pɔtɛɛ tɔɔ. Na ká mɔlɛ Hasaa-Ataa na Asɔmɔη. ⁵ Na ká kɛɛ na ká yoosina Icipiti lɔɔv, na ká lu Metitlanee tɛηku. ⁶ Ilim tɔlule tɔɔ toηa ntɛ Metitlanee tɛηku un. ⁷ Ilim tɔlule

mpətəŋ təɔ nyəŋka nté teŋku kolum uni, na Hoo pəyɔ pə hekv taa. ⁸ Ɔlena ká lu Lepo-Hamatɔ na Seta, ⁹ na ká polo Sifəlɔŋ, na ká lu Hasaa-Inaŋ.

¹⁰ Ɔlim təlule təɔ nyəŋka nté pə kpaɣav Hasaa-Inaŋ na Sefam tetu həyɔlvɔy təɔ. ¹¹ Ɔlena ká mələna Lipəla ke Ayin ilim təlule təɔ, na ká tee pooluŋ na ká polo ka yoosina Kenasaletɔ kvɛteŋ, ¹² na ká polo ka lu Yaatanɔ ləɔŋ, na teŋku kvsəpɔ. Mə tetu tənasi nté.

¹³ Mɔpɔyú Moisi teləsa tə tənaya Iseyeli nyəma na í tasa-weyɛ heeluyɔ si: Tetvnaa mpa Tacaa təma si í tó tetɛ na í tala Iseyeli kpeka pəyɔlavafɛ naanvwa na həyɔlvɔy təyɔle. ¹⁴⁻¹⁵ Mpi tɔ, Luperɛŋ na Katɔ pa lɔlvɔy nyəma na Manasee kpekəle həyɔlvɔy lɛŋku ná tema pɛle pa nyəntu hikuyɔ ke Yeliko isɛntaa ke Yaatanɔ waali na ilim təlule təɔ.

Tetv tallaa nyəŋ nyəma həla

¹⁶ Mɔpɔyú Tacaa təma Moisi si: ¹⁷ Kətvɔlɔ Ɔlasaa na Nuŋ pəyɔlvɔy Yosuwɛe paa paasəna tetu talvɔy. ¹⁸ Pá kpa paa kpekəle nte tə taa ké nyvɔy tv wei ɪ ká paasəna-we tɔ. ¹⁹ Mpa mpa paa kpa mpv tɔ pa həla ntɔ: Yuta kpekəle taa nyəŋ nté Yefune pəyɔlvɔy Kalɛpɔ. ²⁰ Simiyəŋ nyənte taa nyəŋ nté Amihuti pəyɔlvɔy Semuwɛl. ²¹ Pɛncamɛɛ nyənte taa nyəŋ nté Kisilɔŋ pəyɔlvɔy Ɔlitati. ²² Təŋ nyənte taa nyəŋ nté Yokili pəyɔlvɔy Puki. ²³ Yosɛɛfvɔ pəyɔlvɔy Manasee nyənte taa nyəŋ nté Ɔfoti pəyɔlvɔy Hanəyɛl. ²⁴ Yosɛɛfvɔ pəyɔlvɔy naale nyəŋ Ɔləlayim nyənte taa nyəŋ nté Sifitaŋ pəyɔlvɔy Kemuwɛl. ²⁵ Sapuləŋ nyənte taa nyəŋ nté Paanaki pəyɔlvɔy Ɔlisafəŋ. ²⁶ Isakaa kpekəle taa nyəŋ nté Asaŋ pəyɔlvɔy Palətəyɛl. ²⁷ Asɛɛ nyənte taa nyəŋ nté Selomiti pəyɔlvɔy Ahihuti. ²⁸ Nefətali nyənte taa nyəŋ nté Amihuti pəyɔlvɔy Pɛtayɛl.

²⁹ Mpa Tacaa ləsaɔ si pá tala Kanaaŋ tetu ke Iseyeli kpeka nyəma təyɔle.

35

Lefii nyəma acalɛɛ

¹ Mɔpɔyú Tacaa yəyɔta Moisi ke Mowapɔv tetekəle taa, ke Yaatanɔ pəyɔ nəyɔ ke Yeliko isɛntaa si: ²⁻³ Tv Iseyeli nyəma si pá cɛla Lefii nyəma ke acalɛɛ nna pa ləsa pa tetvnaa taa tɔ, na pə nənəkila. Na pá caya acalɛɛ taa na pá tiikiyi pa tɔla ke hələmnaa taa. ⁴⁻⁵ Ɔsəna í ká mayasi nənəkila anɪ a wəŋ təyɔlvɔ: Pə sunav ɪcətɛ koloosi na pə pukina ilim təlule təɔ təyɔ mɛɛtələnaa nasəle na nunvwa (500), na ilim təvɔle təɔ ké mpv. Pə mpətəŋ na pə ntəyɔŋ təɔ tətəyɔ mpv. Ɔlena í mayasi paa həyɔlvɔy ŋku kv təɔ ké mɛɛtələnaa iyaya (1000) iyaya (1000) ke tam liyiɪti na pə cəɔ ɪcətɛ na pə tɔ. ⁶ Na pá cɛla Lefii nyəma ke acalɛɛ naatoso. A taa ké ye pə yvəkəna yvɔl na í kv ɪ təyɔntəle ɪ ká tv kvɔlvɔy. Na pə sɔsɔsɔ acalɛɛ nule na naale tɔtɔ. ⁷ Pə kvɛnta acalɛɛ pələfɛlɛ naanvwa na pə nənəkila. ⁸ Paa kpekəle nte tv ha Lefii nyəma ké na pə kɛsəna tə tetv təɔv.

Yvɔlvɔlaa kvɔlvɔy tətvlɛ acalɛɛ

⁹ Mɔpɔyú Tacaa təma Moisi si: ¹⁰ Teləsɔ Iseyeli nyəma si, ye í tesa Yaatanɔ na í svv Kanaaŋ tetu taa, ¹¹ ɪlɛ í ləsi acalɛɛ wɛna í ká la yvɔlvɔlaa mpa pə yvəkəna tɔ pa kvɔlvɔy tətvlɛ tɔ. ¹² Na pɛle pa yəlaa ɪ taa lɛɛtɪ-wɛ na pá tá hvvta pa tɔm. ¹³ Acalɛɛ naatoso ke í ká ləsi. ¹⁴ Tooso na Yaatanɔ ilim təlule təɔ, na tooso ke Kanaaŋ tetu taa. ¹⁵ Ye Iseyeli tv yaa cayaɔl ke pə yvəkəna na í kv yvɔl, ɪlɛ pɔntv se na í polo a taa natəlɪ tə taa, na í tó kvɔlvɔy.

¹⁶⁻¹⁸ Ye nəyɔlvɔ mpa ɪ təyɔntəle ke nyəyɔlvɔy yaa kvátuyú, yaa ɪ yaya-ɪ pələ na í si. Ɔ ké yvɔlvɔlɔv ké, pə wɛɛ si pá kv-ɪ. ¹⁹ Sətv yvɔl siyiysi ká pɛkəna kvɔl na í

lɛɛti-i. ²⁰⁻²¹ Ye kɔlv ka tɔkɔna-i na natɔli ke i taa, yaa pa wɛna tɔma na kolɔŋa, ilɛna i marɔ-i ŋkumle, yaa i tɔsi-i, yaa i yaɣa-i pɔlv na i si. I kɛ yɔlvkɔlv kɛ, pɔ wɛɛ si lɛɛtɔlv i hika-i i kv-i.

²²⁻²³ Ntanyi pɔ yɔkɔyɔna yɔlv na i tɔsi lɛlv, yaa pɔlɛ, yaa pɔlv fiti i niŋ taa na pɔ yaɣa-i. Pɔcɔ pa taa yoo, yaa i tɔka-i na i taa. ²⁴ Ilɛ huɔlaa ka tɔŋ pɔ kɔsɔsɔtɔ kɛ, na pɔ huɔ pa tɔm nti. ²⁵ Na pɔ kenti kɔlv tɔɔ na pɔ mɛŋna-i i kpɔlvɔv tɔtɔlv, na i saali tɔna.

Halɔna kɔtɔlv sɔsɔ wei i lakɔ tɔmlɛ ke waatɔ unɔ tɔ i sɔm. ²⁶ Ama ye i luwa icatɛ nte tɔ taa na i tɛsi tɔ tɔŋa ²⁷ na lɛɛtɔlv hiki-i, i nɔkaa i kvɔv-i kɛ na i tɔm ta si. ²⁸ Pɔ nyɔvɔv ntɛ si kɔlv i caɣa kpɔlvɔv tɔtɔlv tɔna, halɔna kɔtɔlv sɔsɔ sɔm. Pɔlɛ pɔ waali kɛ i pɔsɔyɔ na i lu na i mɔli i tɛ.

²⁹ Paa leyɛ i wɛɛ, yaasi unɔyɔ mɔna mɔ piya piya i kɔ tɔki.

³⁰ I kaa mɔ yɔlv kɔlv m aseeta na i kɔna yɔlvkɔlv tɔm. Pɔ wɛɛ si pɔ tala naale.

³¹ Pɔ fɛi si i mɔ kɔhav na i yelev yɔlvkɔlv ke kvɔv. Pɔ wɛɛ si i kv-i kɛ. ³² Pɔ fɛi tɔtɔ si i mɔ kɔhav na i tɔ yɔlvkɔlv ke kpɔlvɔv tɔtɔlv na kɔtɔlv sɔsɔ si, ilɛna i mɔlɔna-i i tɛ.

³³ Yɔlvkɔlvɛ pilisiyɔ tɛtɔ kɛ. Ilɛ pɔ fɛi si i pilisi tɛtɔ nti tɔ taa i wɛɛ tɔ. Ye yɔlv kɔwa i tɔyɔntɔlɛ, pɔ wɛɛ si pɔ kɔ unɔyɔ na pɔcɔ pɔ kpiisi pɔ asilima. ³⁴ Pɔ fɛi si i pilisi mɔ tɛtɔ. Mpi tɔ, Taca mɔ, ma wɛ mɔ hɛkɔ kɛ.

36

Pɛɛlaa mpa pa tɔki pa nyɔma kpancoou tɔ pa tɔm

¹ Mɔpɔyɔ Yɔsɛɛfɔ pɔyɔlv Manasee, na Manasee pɔyɔlv Makii, na Makii pɔyɔlv Kalaati lɔlvɔv nyɔɔŋ nyɔma pɔla Moisi na Iɛyɛli kɛka nyɔɔŋ nyɔma kiŋ ² na pɔ tɔ si: Waatɔ wei Taca tɔwa Moisi si i tɔ tɛtɛ na i tala Iɛyɛli nyɔma ke tɛtɔ tɔ, i suwa tɔtɔ si, i cɛla tɔ tɛtɔ Selofati tɛtɔ ke i pɛɛlaa. ³ Ama ye pa saawa kɛkɛlɛ lɛntɛ taa, pa tɛtɔ pasɔyɔ tɔ kɛkɛlɛ nyɔntɔ tɔ kɛ na pɔ sɔsɔ lɛntɛ tɔɔ. ⁴ Na pɔ kama na pɔ tala cɛvɔ pɔnaɣa, pa nyɔntɔ lu tɔkɔpataa kɛ tɔ kɛkɛlɛ tɔ na pɔ sɔsɔ pa nyɔntɛ kvfate tɔɔ.

⁵ Mɔpɔyɔlɛ Taca heela Moisi si: Tɛlɔsi Iɛyɛli nyɔma si Yɔsɛɛfɔ lɔlvɔv nyɔma wɛna tampana. ⁶ Ye pa sɔɔla wei pa saa-i. Ama pɔ wɛɛ pa kɛkɛlɛ taa tɔ kɛ. ⁷⁻⁹ Ilɛ paa kɛkɛlɛ nte tɔ tɛtɔ kɔ caɣa tɔ tɔcaɣalɛ, tɔ kaa sɔsɔ lɛntɛ nyɔntɔ tɔɔ. Mɔv tɔtɔyɔ ye kɛkɛlɛ natɔli tɔ alv nɔyɔlv i wɛna tɛtɔ pɔ wɛɛ si i saa i caa kɛkɛlɛ lɔlvɔv tɔ kɛ.

¹⁰⁻¹¹ Mɔpɔyɔ Selofati pɛɛlaa Mala na Tiisa na Hokɔla na Milika na Nowa pa saawa pa caa taalvnaa pɔyalaa ke pa kɛkɛlɛ taa, isɔ Taca ka kɛɛsvɔv Moisi tɔ. ¹² Yɔsɛɛfɔ pɔyɔlv Manasee lɔlvɔv nyɔma ntɛ. Ilɛna pa tɛtɔna nti pa hikaa tɔ tɔ saali pa caa kɛkɛlɛ taa.

¹³ Kiŋ na kɔsɔsɔtɔ nti Taca tɛlɔsa Iɛyɛli nyɔma, na Moisi nɔyɔ ke Mowavɔv tɛtɛkɛlɛ taa, kɛ Yaatanɔ nɔyɔ ke Yeliko isɛntaa tɔyɔlɛ.

KUSƏSUTU LELUYU TAKƏLAYA Kutubtu

Takəlaya kanə ka taa ké Moisi ləla kusəsutunaa mpa ləo ka towa lseyeli nyəma ke luw takəlaya taa tə. Ka taa tətə wə təmnaa mpa Moisi heela lseyeli nyəma tə. I təsa-wə si ləo səla-wəyē səsəm. Haləna í na-wə pá pəeli nəyō ke wəlaya tetu taa, na í kenti pa tə. I hula-wə tətə si ləo tike nté ləo, nəyōl u ífei tətə, í ká səli-í ké na luyu kulmōy, na mə ləsayə suu-í təmmam, na mə toma təna (6:4-5).

Isəna pa faya Kusəsutu Leluyu takəlaya tə:

Moisi faaci kancaalaya nyəh, titite 1:1-4:43

Moisi faaci naale nyəh, titite 4:44-28:68

Moisi faaci tooso nyəh, titite 28:69-30:20

Yosuwee ləetuy ke Moisi lonte, titite 31

Moisi kawəyaya, titite 32

Moisi koola lseyeli nyəma tənaya kəpantu, titite 33

Moisi səm təm, titite 34

MOISI KUYƏYƏTUTU KANCAALAYA NYƏNTU

¹ Təmnaa mpa mpa Moisi heela lseyeli yəlaa tənaya wəlaya tetu taa, na pəcə pá tesəyi Yaatanı pəyō ke Sufi isentaa, na Palan na Tofeli na Lapan na Hasaləti na Ti-Saharı pa heko taa təyōl. ² Pa luw Holepu^a na pá kraya ltəm puuy mpaaw tə, kuyeyə naanowa na kulmōy ke pa lapa, haləna Kateesi-Paaneya. ³ Pa ləcipiti luw pənaya nule nyəhka, isətu naanowa na kulmōy nyəh kuyaku kancaalaya nyəhku taa ké Moisi heela lseyeli nyəma ke nti Tacaa ka tu-í si í teləsi-wə tə. ⁴ Waatu wei í yooowa na í kəli Amolii nyəma wulaw Sihon wei í ka wə Həsəpəh ícaté taa tə, na Pasañ nyəh Oki wei í təkaya kawulaya ke Asetaloti na ltəlei pa acaləe təo tə.

⁵ Saa wei pa wə Mowapu tetu taa, na pá ta tesəta Yaatanı pəyō təyō Moisi caala kusəsutu tənə tə təm ke sēyəsuy si:

Isə ha lseyeli nyəma ke nəyō si pá tē

⁶ Waatu wei tu wə Holepu puuy kin təna təyō Tacaa yəyətəa si, tə taahə təna təcəm. ⁷ Pə təo tə, tē kpesi na tē polo pulasi həyələh taa timpri Amolii nyəma wəe tə. Na pə cəlo Kanaañ nyəma tətunaa taa ké pə kraya Yaatanı kacəka, na pulasi həyələy, na tetəkəle, na Nekefi, na tenku Metitelanee imalaw ke Kanaañ nyəma tetu taa tə. Na Lipañ, haləna pəyō səsaya lfəlati. ⁸ I nawaa, mə nin taa ké ma tó tetu təna. Mpu tə, í polo na í mu-ti. Tacaa ka yəyətəna tuunaw ké si í ká ha-təyi mə caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpu, na pələ pa ləlyuy nyəma tənaya pa waali.

Moisi kpañ ke hvlaa

⁹ Mpyōy Moisi təma si: Maa heela-meyə Holepu puuy kin si maa pəsəyi na má paasəna-meyə ma tike. ¹⁰ Mpi tə, Tacaa mə ləo lapaya na í huki, na sañə taa í wə pəyalé isı isətələnasi. ¹¹ Mə caanaa ləo Tacaa í yele na í səəsi hukuyi ke təm iyaya (1000). Na í kooli-meyə kəpantu isı í ka suw nəyō tə. ¹² Isənaya maa pəsi ma tike na má səyəl mə səyəla na mə wahalanaa na mə yoon? ¹³ I ləsi mə kpeka

^a 1:2 Holepu: Holepu na Sinayi hətə kolomtəle ke.

taa ké ləmayasəe nyóma na mpa pa nyóma yaasi na pa həte yaawa tó, na má kra-weye mə nyuɣu nyóma. ¹⁴ Hali í cə-m sɪ ma kəmayasətu nti tə we teu. ¹⁵ Ḿróyú ma kra mpe inɪ pa taa ləmayasəe nyóma mpa pa həla yaawa təyó yəlaa iyəyá (1000) nyuɣu nyóma, na nɪnɔwa (100) nyuɣu nyóma, na nɪle na naanɔwa nyuɣu nyóma, na naanɔwa nyuɣu nyóma. Na má kra mpa pə kaasaa tó pa taa ké paa kpekəle nte tə akewənna. ¹⁶ Ilena má tó mə təm hɔlɔlaa sɪ ye təm mayana mə tɛtɔnaa kə pa taa pa tike, yaa mə na cayalaa, í welisi tó taa ké teu na í təy isəna tampana səyaa tó, na í hɔv-ti. ¹⁷ I taa fayasi yəlaa kə mə hɔvlɛnaa taa. Paa tɔntu paa konyəntu, pə we sɪ í nuna-weye. I taa see yəlaa. Mpi tó, Iso həte taa ké í hɔvkəna. Nti tó we-meye kate ile í kəna-ti na má nu. ¹⁸ Waatu inəyɪ ma tu-meye nti nti í ká la tó.

Fenlaa tiluyi ké Kanaah tetu taa

¹⁹ Pə waah ké tə kula Holəpɔ puɣu isu Tacaa ká heeluyu-tu tó, na tó faya wulaya tetu anaam asola nyəntu nti, isu í nyəm tó. Amolii nyóma puɣu mpaav kə tə kraɣaa na tó tala Kateesi-Paaneya.

²⁰ Hali ma heela-me sɪ í tapa Amolii nyóma puɣu ŋku tá Iso Tacaa ha-tu təyole.

²¹ Iso tówa tetu tənaya mə niy taa ké. I kuli na í mu-ti na tó pəsɪ mə nyəntu, isu mə caanaa Iso Tacaa ka heeluyu-me tó. I taa nyá. Pəyele mə lanja í taa ŋmaa paa pəcə.

²² Tənaya mə təna í kəma ma kin na í təy sɪ: Tó tili apalaa kə tá nəyó tó, na pá fen tetu nti na pá hólí-tuyɔ mpaav ŋku tu kraɣa tó. Na acalɛe nna nna tu tala tó. ²³ Ḿróyú ma sama mə ləmayasəe anɪ. Ilena má ləsi mə kpeka taa ké yulɔ yulɔ kə yəlaa naanɔwa na naale. ²⁴ Mpe inɪ pa tɛna na pá fayana puɣu taa. Haləna Isəkəli tɛtəkəle na pá fen-ti. ²⁵ Ḿróyú pa koola tetu nti tó taa kɔvlɔm na pá kreɣna. Na pá keesi-tu sɪ tetu kɔpantɔ kə tá Iso Tacaa haaki-tu. ²⁶ Paa na mpu tó, í lapa lanjkɔpəsəy na í kisi tó taa ké pote isu mə Iso Tacaa ka heeluyu-me tó. ²⁷ Haləna í sɔv kɔntuyɔ kə mə coka taa sɪ: Tacaa u caaki-tu təyó í ləsa-tuyɔ Icipiti na í kəna-tuyɔ Amolii nyóma tetu taa sɪ pele pá wakəli-tu. ²⁸ Ilena í tasəyɪ sɪ tə polo le? Mə tɛtɔnaa ná yəla mə apalɔtu sɪ: Tetu nti tə yəlaa taɣalaa ké. Pəyele pa kəla-tu, na pa acalɛe ké səsəna na a koloosi kaləsəna isətənyuɣ. Hali tó tu ná a taa ké Anaki tooko lɔlvuy nyóma.

²⁹ Ma heeliyi-me sɪ í taa seliyina-we. Pa təm í taa kra-meye səyəntu. ³⁰ Tacaa mə Iso wei í we mə nəyó tó tó, í mayamaya í ká yonna mə nəyó. Isu í tɛm lapu na í nana mə isɛ kə Icipiti ³¹ na wulaya tetu taa tó. Tənaya í paasəna-me isu yulɔ nukuyɔ í pu təyó mə mpaav təna taa. Haləna mə tate kə cəne. ³² Paa na mpu tó, í tá tó naani ké Tacaa mə Iso. ³³ Pəyele inɪ í ka tənayana mə nəyó tó. Na í pɛkəyɪ-meye təsvlɛnaa kə mə tənte waatu. Na í hɔlvəyɪ-meye kəkə kə aho, na í naaki mpaav. Ilim lena í we ŋmuntuyɔ taa na mí tənəyɪ.

³⁴ Tacaa ní mə kɔntuyɔ, lena pááná kra-í na í yəyɔti na í tuu sɪ: ³⁵ Yəlaa mə í kəla isayatu. Pə tó ké pa lɔlvuy looŋa kanɛ, ka taa nəyólv kaa sɔv tetu kɔpantɔ nti ma tuuwa sɪ maa ha mə caanaa tó. ³⁶ Ye pə taya Yefune pəyalɔ Kaləpɔ paasi. I na í lɔlvuy nyóma kə máa ha tetu nti í fenja mpu təyó timpɪ í nuna-m teu tó.

³⁷ Tacaa muna Moisi maya pááná kə mə tó, haləna í tó sɪ ma kaa feli nəəhəle kə tetu nti tə taa. ³⁸ Ama Nun pəyalɔ Yosuwee wei í kə ma təmle tu tó í tike í ká pona. Maa səsɪ-í apalɔtu. Mpi tó inɪ í ká yelina í kə nti tó pəsɪ iseyəli nyóma nyəntu. ³⁹ Mə piya mpa pa ise ta nyaaləta isəntu, na í təy sɪ kolontunaa ká pááná tó, mpe páá sɔvna tə taa. Mpi tó, mpeye máa ha-ti, na tó pəsɪ pa nyəntu. ⁴⁰ Ama mí keesi isɛ na í fayana wulaya tetu taa, na í polo tənku kusɛem.

⁴¹ Tənaya í cəwa si: Hai, tá təm səpəna Tacaa. Pənente tu kpa pa tə na té yona-we isu tá Isə yəçətuy tə. Mpuvule paa mə taa wei i kpaçay i yoou wontu na í ləli na í maçasi mə taa si í ká kpa pulaya təlev. ⁴² Kəna Tacaa si má heeli-mə si: I taa kpa mə kolontunaa tə si í yookina-we. Mpi tə, ma fei mə heku. I taa yeke na pele pá kə-mə. ⁴³ Maa təma-məçə-təyi heeluy. Ama í tá ké nkpaçuy, na í kisi Tacaa təm na í kpa puçy nyuy taa təkaa. ⁴⁴ Kəna Amolii nyəma mpa unu paa we puçy taa tənə tə pá lu mə tə, na pá tó mə waalı isu tui. Na pá ku-məçə pə kpaçay Itəm tə, haləna Hooma. ⁴⁵ I kəma na í məli na í wiina Tacaa iləna, ilé i kisi nuw. ⁴⁶ Mpu pá yelina na í çaya Kateesi-Paaneya na pá taay i səsəm.

2

¹ M'póçy tə məlaa na té kpaçay tenku kuçəem mpaav nkku ku pukina wəlaya tetu taa tə, isu Tacaa ka yəçətuy tə. Na té cə Itəm puçy taa na pá taay i.

Işeyeli nyəma tənte ke ilim təlule tə tetvnaa taa

² Kəlena kuyaku nakuli Tacaa tə-m si: ³ Ama í tu cəwa puçy kənə təcəm. Pə tə tə, í ha mə isə na ilim ntəçəy tə. ⁴ I heeli yəlaa si í təçna mə kəçəpiya Isav nyəma mpa pa we Itəm^a tə pa tetu tənə tə. Pele pa tē ká svona-mə yáá. Ama í la-we na laakali, ⁵ í taa kpa pa tə. Ma kaa ha-məçə tetu ntəyi paa həçəliim si í fehi nəçəle maçamaya. Mpi tə, ma təma Itəm puçy nkuy Isav ke hav si kó pəsi i pulv. ⁶ Pə wəç si í yana mə liyite ke təçənaçay na ləm mpi í ká təçə na í nyə tə. ⁷ Mpi tə, Tacaa mə Isə koola-məçə kəpantə ke mə niç təma tənə taa ké. Pəyele i nyəma tənte nte í tən wəlaya tetu anaam inə i taa tə tə tə. Pəntə taa, puçy nule keke mə Isə Tacaa unu i we mə waalı, na í tá la-ç pulv.

⁸ M'póçy tə cəla Isav nyəma mpeçə Itəm na tetəkəle mpaav na Ulati na Isəçəy-keçə nyəçku tətə. İlena tə tē na té təçna Mowapw wəlaya tetu tə. ⁹ M'póçy Tacaa heela-m si: I taa kpa Mowapw nyəma tə si məna-we í yoo. Mpi tə, ma kaa ha-məçə pulvuy pa tetu taa. Ləçti ləlvuy nyəma Mowapw nyəma ke ma hawa Aa icate si pá nyənəyi pa pulvuy.

¹⁰ İmim nyəma ka çayana icate nte tə taa ké hatoo ləç. Paa we paçale ké na pá ké tookonaa isu Anaki nyəma, na pá we tən. ¹¹ Ləlaa ná nyənəçay-wəçə Ləçay nyəma ké isu Anaki nyəma. Ama Mowapw nyəma ná yaakaya-wəçə İmim nyəma. ¹² Holi nyəma ka çayana Itəm icate taa ké hatoo ləç taa. İlena Isav nyəma ná kpiisi-we na pá mu pa tetu, isu Işeyeli nyəma ka muçy pa nyəntə nti Tacaa ha-we tə.

¹³ Pənente í kuli na té tēsi Seleti ləç isu Tacaa ká heeluy-tu tə. İlena tə tēsi Seleti ləç. ¹⁴ Tə kulvuy Kateesi-Paaneya tə puçy pələfehi nule ke tə towa, na pəç tə tēsi Seleti ləç nkku. Pə lapa m'póçy si pa tənə mpa pa ké yoolaa ke waatu unu tə, pá ləsi pa loçəna tənə na pá si isu Tacaa ka yəçətuy tə. ¹⁵ M'póçy Tacaa tu yoolaa mpeçə niç na í ku-we. Haləna pa kpekəle tənə tē.

¹⁶ Yoolaa mpe pa səpa pa tənəya pa kpekəle taa, ¹⁷ İlena Tacaa heeli-m si: ¹⁸ Nəçəçə ké í ká tēsi Mowapw tetu tənə, na í təçna Aa icate, ¹⁹ na í kəçəna Amoni nyəma tetu. Ama í taa kpa Mowapw nyəma tə si mə na-we í yoo. Mpi tə, ma kaa ha-məçə pulvuy pa tetu taa. Ləçti ləlvuy nyəma Amoni nyəma ke ma ha-ti si pá nyənəyi pa pulvuy.

²⁰ Yəlaa nyənəçay tetu ntəyi Ləçay nyəma nyəntə ké. Mpi tə, mpe unu paa wenna tə taa ké hatoo ləç na Amoni nyəma yaaki-wəçə Samsumi nyəma. ²¹ Paa we paçale ké na pá ké tookonaa, isu Anaki nyəma, na pá we tən. M'póçy Tacaa

^a 2:4 Itəm: Seyii na Itəm həte kulomtəle ké.

kpiisa-we na Amoni nyóma nõço na pá læti pa lonte. ²² Ḿróyó Tacaa ka lapa Isav lólvöy Itóm nyóma mpa paa we Seyii tó. Waatu inəxi i kpiisa Holi nyóma na pa nõço na í təçonu-we na í su Itóm nyóma ke pa lonte ke haləna saŋa. ²³ Ḿróyó Kafətə Filiisi nyóma ná luwa na pá təçonu Afi nyóma mpa paa caŋa acalisi taa haləna Kasa ke Metitelanee tenku nõço tó, na pá læti pa lona taa.

²⁴ Pə waali ké Tacaa tóma si: I kuli na í tesı Alənəŋ ləöv. Ma tuxı Amolii tı Sihon wei i ké Hesəřəŋ nyóma wulav tó, na i tetı ke mə niŋ taa. I yooŋa-i na í læki i tetı. ²⁵ Pə kpaçav saŋa tó, maa yele na antulinya piitinnaa nuiki mə səçontı na pá nyanŋa-me. Ye pa nu mə tan pa sɔv seluçu na lanwakəlle.

Wulav Sihon tetı lækvöy

²⁶ Ketemətı wölaya tetı taa ké ma tila Hesəřəŋ wulav Sihon kiŋ na ayeeŋee tóm si: ²⁷ Ha-tuxı nõço na tó təŋ mpaav kulömvöy na tó fayana nyá tetı taa, tə kaa heli tiili. ²⁸ Ta liyitee ke tu yana təçonaya na lum mpi tu nyö təna tó na tó tee. ²⁹ Isav nyóma mpa pa we Itóm həçölvöy taa tó na Mowarü nyóma mpa pa we Aa nyəŋku taa tó pa ha-tuxı mpaav na tó fayana pa tetı taa. Pə waali ké tu tesı Yaatanı pəço na tó polo tetı nti Tacaa ta Isə haaki-tı tó tə taa. ³⁰ Ama Tacaa lapa wulav Sihon ke lanŋpusəŋ na í kisi si tó taa təŋna i te. Isə lapa-i ḿróyó si i tı-i tá niŋ taa na tó təyó i tetı isı pə wev saŋa isəntə tó. ³¹ Ḿróyó Isə heela-m si: Saŋa waali ma təwa wulav Sihon na i tetı ke mə niŋ taa ké, i læki-tı. ³² İlena Sihon na i yoolaa təna pá lu si pa yookina-tuxı Yahasi. ³³ Ama Tacaa tá Isə tı-i tá niŋ taa na tó kú i na i piya na i yəlaa təna. ³⁴ İlena tó læki i acaləe təna, na tó kpiisi apalaa na alaa na piya. Mpi tó, Tacaa təŋsa-weye mpusi ké. ³⁵ Ama tala na acaləe nna tə læka mpı tó a taa wontunaa ke tá kpaçaa na tó suna tá ti. ³⁶ Pə kpaçav Alıwəe ke Alənəŋ ləöv nõço na icate nte tə we teteçəle taa tó, haləna Kalaati tó, tə ta kpiisi kolunja icate natəh. Tacaa tá Isə tı a təŋaya tá niŋ taa ké. ³⁷ Ama tə ta tokina Amoni nyóma tetı ké. Paa nti tə mala Yarəki ləöv na puxı taa acaləe, na lona nna a təna ta Isə Tacaa kisina-tı tó.

3

Wulav Oki tetı lækvöy

¹ Ḿróyó tə kpaça mpaav na tó kpana Pasan təöv. İlena təna wulav Oki na i yəlaa təna pa lu ta təöv si pa yookina-tuxı Itəlei. ² Ntəna Tacaa heeli-m si: I taa nyana-i. Ma tuxı i na i yəlaa na i tetı tənaya mə niŋ taa. İlana-i isı i larəna Amolii nyóma wulav Sihon wei i ka we Hesəřəŋ icate taa tó. ³ Tampam pəle na tá Isə Tacaa tasa wulav Oki na i yəlaa tənaya tá niŋ taa ké tuxı, na tó ku-we. Pa taa nəçölv ta fiti. ⁴ Ḿróyó tə læka pa acaləe təna, paa kulömtəle tə ta fiti. A ka we acaləe nutoso ké. Pə kpaçav Aləkəři həçölvöy təna tó na Pasan tetı taa timpı Oki təkaya kawulaya tó. ⁵ Paa ŋmawa acaləe anəxi teu ké, na a koloosi kulaa na a Kamponaa ke nyəçətv. Pə kaasa lenna tətəçö tuutuuma, a fei koloosi. ⁶ Ḿróyó tə kpiisa pa təna isı tə larü Hesəřəŋ wulav Sihon acaləe taa tó. Na tó kú apalaa na alaa na piya. Mpi tó, Tacaa ka təŋsa-weye mpusi ké. ⁷ Ama pə yela tala na acaləe taa wontu İlena táá kpaça na tó suna tá ti.

Kalaati tetı talvy

⁸ Ḿróyó pə lapa waatu inı i taa, na tó læki Amolii awulaa naale tetı. Mpe inı paa weŋa Yaatanı ilim təlıle təöv ké. Pa tetı nté pə kpaçav Alənəŋ ləöv tó, haləna Heeməŋ puxı. ⁹ Sitəŋ nyóma ná yaakaya-kvöy si Siliyon. Na Amolii nyóma náá yaaki-ku si Senii. ¹⁰ Oki kawulaya acaləe nna tə lækaa təyole pulası taa teteçəle

acalee təna. Na Kalaati na Pasan tetv təna haləna Saləka na Itəlei pə tetv. ¹¹ Wulaw Oki tike ka kena Lefayi nyóma kakaasaya. I sətv atakaa ké nyəyəluyv ké, na i tayaləŋ we meətəlnaa liyiti na həyəluyv, na i waŋ ke meətəlnaa naale. Hal i we Amoni nyóma icate səsəle Lapa taa.

¹² Waatu wei tə ləeka tetv nti ulena má ha Lureŋ na Katı nyóma ke pə krayaw Aluwe tetv, na pə cəw Alənəŋ ləwv tə, na pə kreŋna Kalaati puyv həyəluyv acalee. ¹³ Ilena má cəla Manasee kpekəle həyəluyv ləŋku ke Kalaati tetv kukaasətu na Oki kawulaya nyəntv təna ke Pasan tetv taa. Pá yaakaya Aləkəri nyəntv na Pasan nyəntv ke Lefayi nyóma tetv ké. ¹⁴ Ḿróyú Manasee kpekəle taa tv Yayii ləeka Aləkəri tetv ke Pasan taa. Haləna Kesuli nyóma na Maakatı nyóma pa tetv toŋa. Ilena pá layasi-yeye həte si Yayii acalee, na pá yaaki-yeye ḿróyú haləna saŋa. ¹⁵ Ntəna má há Manasee kpekəle tv Makii ləluyv nyóma ke Kalaati həyəluyv. ¹⁶ Na Lureŋ na Katı pə nyóma ke Alənəŋ na Kalaati pə hekv həyəluyv. Tə toŋa nté Alənəŋ ləwv na pə tēe təw. Tə na Amoni nyóma pa nyəŋka nté Yarəki ləwv. ¹⁷ Ilim tətəle təw toŋa ná mala Yaatanı tetekəle ke Kenesaleti ləcayam na tenku kusərv pə hekv taa ké. Haləna ilim təlule təw ké Pisika puyv luyv.

¹⁸ Waatu inı i taa ké Moisi heela-we si: Mə Iso Tacaa tv mə niŋ taa ké Yaatanı ilim təlule tetv si tə pəsi mə nyəntv. Ile mə taa yoolaa təna i kraya mə yoou wontu na i tēe Iseyeli nyóma ke nəyɔ. ¹⁹ Mə alaa na mə piya na mə kaləkəŋ tike ká caya na acalee nna ma ha-me isəntə tv a taa. Mpi tə, mə nyóma si i wena kaləkəŋ tuutuuma. ²⁰ Pə wee si i səna mə tēetvnaa ke ḿróyú. Haləna Iso yeke na pəle pá hiki pa tetv isı mə hikuɣu mə nyəntv ke Yaatanı pəyɔ na waali cəne tə. Waatu inəŋi paa mə taa wei i ká məli i mayamaya i tetv nti Tacaa ha-i tv tə taa.

²¹ Ḿróyú Moisi təma Yosuwēe si: N nana nyá isəpee ke pə təna mpi Tacaa mə Iso lapəna Amolii awulaa naale inı tə. Mpv inı tətəyɔ Tacaa ka lana awulaa mpa pa təna n ka yooa pəyɔ waali tə. ²² I taa nyana-we. Mpi tə, Tacaa mə Iso ká yooa na mə nəyɔ.

Moisi kaa svv Kanaaŋ tetv taa

²³ Waatu inı i taa ké ma wiikayana Tacaa si: ²⁴ Iso Tacaa, nyá toŋ na nyá səsəəntv ke n hula nyá təmle tv má. Mpi tə, paa isətəaa yaa ate, nyá saala nəyɔlv i fei si i kəkəna nyá təma səsəəna, yaa nyá kəkəlv nyəmnaa pane. ²⁵ Ile hai Iso, ma kra nyá yule. Yele na má tēsi Yaatanı na má na tetv kəpəntv nti, na tə pulasi na Lipan pəəŋ. ²⁶ Ḿróyú Tacaa taa kpana-m mə mayamaya mə nyuyv təw, na i kisi-m nunav. Haləna i tə-m si: Ma kawa. Taa tasa-m yəyətənav ke təm nti. ²⁷ Kulı na n kra Pisika puyv nyuyv taa na n kusı ise na n nyəni na n cəw. Ama ma kaa yeke na n tēsi Yaatanı ke tēsvyɔ mayamaya ké. ²⁸ Ama tēlasi Yosuwēe ke ma kulapəle na n səsəsi-ı apalətv. Mpi tə, inı i ká tona yəlaa paneyə nəyɔ na i tana-weyē tetv nti n ka nawa mpv tə.

²⁹ Pə krayaw waatu inı təyɔ tə caya tetekəle taa tənaya Pəti-Peyɔv isentaa.

4

Moisi seyesəŋi Iseyeli nyóma si pá tóki Iso kusəsutu

¹ Ḿróyú Moisi tasaa si: Pənentē Iseyeli nyóma me i nu kusəsutu na kətvətv nti ma seyesəŋi-me tə. I ləki-ti na pə ha-meye weesuyv. Ilena i mv tetv nti mə caanaa Iso Tacaa haaki-me tə. ² Ama pə wee ké si i tóki Tacaa mə Iso kusəsutu isı ma keesuyv-meŋe-ti tə. I taa səsəsi yaa i pasa puluyv tə təw. ³ I nana mə isəpee ke mpi Tacaa lapa yəlaa mpa pa luŋa tuyv ŋku pa yaa si Paali-Peyɔv tə. I ta yeke-we

na pa weesin. ⁴ Ama mə nyəkələna Tacaa mə Iso, İlena í yele-me na mə weesin ke haləna sanja.

⁵ Ma seysesə-meyə kusəsutn na kutötütü isü Tacaa Iso tū-m tō sī, í təkī-tī na í lakī tetü nti í puki muvü tō tē taa. ⁶ Ye í tōka-tī na í lakī-tī, piitimnaa lelaa mpa paa nu tō tōm tō páá nyəni-meyə ləmayasəe nyəma na layətūnaa na pá təŋ-me sī: Ama piitim səsəəm pəne pə wəna ləmayasəe na layatu. ⁷ Pəpətu fei leleŋ piitim səsəəm napəli pə fei na pə wəna tūvü na kó nukəna-we isü tá Iso Tacaa nukūvəna tayə saa wei tē wiikina-ı tō. ⁸ Yaa piitim səsəəm mpi pə wəna kutötütü na kusəsutn na tēŋa teu isü nti ma təŋna-meyə teləsuyü ke sanja isəntō tō?

Holepv puyv tō tōm kukulutu

⁹ Ama kuləmtü ké sī í feŋ teu na í tókī pə təna mpi í nana mə isəpee tō. İ taa sō tē taa kuləmtuyü. Ama í keesi-təyi mə piya na mə saalənaa. ¹⁰ İ tōsı kuyaku ŋkū í səŋa mə Iso Tacaa isəntaa ké Holepv puyv kiŋ na ilé í heeli-m sī má kofī mə təna, na ilé í teləsi-meyə ı tōm na í kpeləmi ı nyamnav na í seysesı mǝpǝyǝ mə luluyü nyəma tō. ¹¹ Mǝpǝyǝ í tuusaa na í kpətəna puyv luvü, na kulé kó təŋna kəkə muvü ke kemkem. Na isəŋmuntü susaa na səkpətuyü nyalaa. ¹² Tacaa yəyətayana-meyə kəkə ŋke ka taa ké, na í nukī ı nəyō. Ama u naaki-ı, ı nəyō tike ke í nukaya. ¹³ Mǝpǝyǝ í hulə-meyə mə nə-ı mə nəyō pəeluyü na í tū-me sī í təkī ı kusəsutn naanwa. Na í ŋmaa-təyi pəe kpaatanaa naale tō.

¹⁴ Waatv inı í taa ké Tacaa tū-m sī má hulı-meyə kusəsutn na kutötütü, na í təkəyi-təyi teu ke tetü nti tē taa í svukı sī tō pəsi mə nyəntü tō.

Tuy tōm laakali lapənav

¹⁵ İ taa sō sī kuyəŋku Tacaa yəyətayana-meyə Holepv puyv tō tō ı nəyō tike ke í nuwa, í ta na ı mayamaaya. ¹⁶ İle pə taa kō na í wakəli mə tı na tūvü nakūli ku lupu, paa apəlv yaa əlv ləesuyü. ¹⁷ Paa ate kpəntə natəli, yaa sumaya. ¹⁸ Paa tete wontu, yaa tinte natəli tē ləesuyü sī í seeki. ¹⁹ İ feŋ teu, pə taa kō na í kusı mə ise sī í tekıyi ilim, yaa isətv, yaa isətvəlvŋası pə taa pəlv, yaa í laa-wı. Antulinya yələa lelaa ke mə Iso Tacaa yela tələ tē taa. ²⁰ Ama me ilə, inı ı ləsəna-meyə İcipiti mamala taa sī, í pəsi ı yələa təsiyisiyi isü í wəv sanja isəntō tō.

²¹ İlena í mvna maya pááná ke mə nyuyv tō. Haləna í tuu sī ma kaa təsi Yaatanı na má felı nəshəle ke tetü kəpəntü nti ı haaki-me sī tō pəsi má nyəntü tō tē taa. ²² Ye ma ilə Yaatanı pəyō na cəne tō ké maa sī ma kaa təsi-ke. Ama mu təsi na tetü kəpəntü nti tō pəsi mə nyəntü. ²³ Mpv tō, í feŋ mə təyi teu na í taa kō na í sō nəyō ŋka mə na mə Iso Tacaa í pəelaa tō. Na pə kō na nəyölv lu tūvü na í layası Iso lonte sī í lunjiyi. Mpi tō, Iso kisina-meyə pə tənaya mǝpǝyǝ. ²⁴ Tacaa mə Iso wə ké isü kəkə ŋka ka nyakı pə təna təmelemelə tō. Pəcǝ í kisa pa kpı ı na tūvü nakūli.

²⁵ Ye í taanə tetü nti tē taa na í lüli piya na saalənaa, ı taa wakəli mə tı na tuy lupu yaa mpi Tacaa kisaə təyō lapv, na pə kpaası ı pááná. ²⁶ İsətvəlvnyü na tetü nté ma aseeta nyəma. Ye í lapv mpv, isü səm kpiisa-meyə ləŋ ke tetü nti tē taa í puki cayale ke Yaatanı waalı tō, í kaa taanı təna. ²⁷ Tacaa ká yası-meyə piitimnaa taa ké, na pə kaası-meyə pəciuu tike ke təna. ²⁸ Tənaya í ká lunjiyi yələa saaka taası na pəe wənaya tuy tō. Pəcǝ tuy inı u naaki, u nukı, u təkı, u nu puləpv səsəŋ. ²⁹ Təna tətəyō í ká pəemı Tacaa mə Iso. Ama ye í pəekəna-ı na isələ kuseemle na mə ləsaya svv-ı tōmamam í ká na-ı. ³⁰ Pə təna mpi ma keesa-me isəntō tō, ye pə mayəna-me na í səv laŋwakəli taa, ilə ı tayanı Tacaa mə Iso ké nunav. ³¹ Mpi tō, í ké pətəvtələ tō ké. İ kaa lə-me yaa í wakəli-me, yaa ı sō nəsı nsi ı ka sı mə caana na tuunav tō sī tō.

Iseyeli nyəma nyulelen

³² I mayası mə taa na í na si, too Iso lapu yulb ke tetu tōo na pə suna sanja tō, í preeki antulinya təna taa na í na si, kəkələ nəyələ í tema lapu isu inə í taka na nəyələ nu? ³³ Yəlaa napəli pa tema Iso nəyō nuu ke kəkə taa isu mə nukuyu isənto tō, na pəntənaa wəna weesin na? ³⁴ Too tō, tuyu nakəli ku tema piitim napələxi ləsyu ke ləmpi həku na mayasəy na kəkələ təma na piti nyəna na səyəntu nyəna na yoou isu Tacaa mə Iso lapu-meyə Icipiti tetu taa na í nana mə isəpəe tō? ³⁵ Mə tu kəna pə tənaya mpv pə aseeta nyəma. Mpi tō, í cəkənəa si Tacaa tike kəna mə Iso pə ta kaasi nəyələ. ³⁶ Hatoo isətəa ké í seyesəna-me si í nyi. İlena í hólí-meyə í kəkə səsaya ke tetu tōo na í nu í nəyō ke ka taa. ³⁷ I səla mə caanaa ké na í ləsi pa lələyü nyəma ke pa waalı na í ləsi-meyə í mayamaya ke Icipiti taa na í toj səsəy. ³⁸ I təyənəna mə nəyō ke piitimnaa mpv pa kələ-meyə paxale na toma tō. Na í kra-me na í ləeti pəle pa lona taa, si pa tətü í pəsi mə nyəntu isu í naakuyu sanja isənto tō. ³⁹ I nyi sanja kuyaku kəne na í təkü mə taa si Tacaa tike nté Iso ké isətəa na atə, nəyələ í fəi tətō. ⁴⁰ Na í təyəxi í kusəsuto na í kutötütü isu ma hüləyü-meyə sanja isənto tō. İlena pécó mənə mə piya í nu lelen na mə weesyü tayaıı teu ké tetu nti í haaki-meyə isənto tō tə taa.

Yuləkəlaa kpələyü tətölə

⁴¹ Mpyó Moisi ləsa acaləe tooso na Yaatanı ilim təlulə tōo. ⁴² İlena pá pəsi-yeyə yəlaa mpv pə yəkəyəna na pá kuyi pa təyəntələnaa tō pa kpələyü tətölə. ⁴³ Luyəy nyəma kpələyü tətölə nté Pesəe icatə ke wulaya tetu tontontə tōo. Katı nyəma nyəntə nté Laməti ke Kalaati tetu taa. Manasee nyəma nyəntə nté Kolan ke Pasan tetu taa.

MOISI KUYƏYƏTUTU NAALE NYƏNTU

⁴⁴⁻⁴⁵ Kiin na kutötütü na kusəsutənaa mpv Moisi tələsa Iseyeli nyəma ke pa Icipiti taa luu waalı təyələ. ⁴⁶ Yaatanı pəyō na ilim təlulə tōo ké tətəkələ taa ké Pəti-Peyəə isəntəa ké pə tənaya mpv pə lapa. Amolii nyəma wulav Sihon wei Moisi-we pa ĩmakələa tō í tetu taa kələ. ⁴⁷ İlena pá ləkü í tetu na pá kreyəna Pasan wulav Okı nyəntü. Awulaa mpv pa naale paa wəna Yaatanı pəyō waalı na ilim təlulə tōo. ⁴⁸ Pa tetu ka pəna ĩpəyó pə krayav Alwəe ke Alənəy ləə nəyō tō. Haləna Siyən puyü ĩku pa yáa si Həeməy tō. ⁴⁹ Ntəyələ mpv na Yaatanı pəyō na ilim təlulə tōo. Haləna tenju kusəpü, na pə polo puyü Pisika luyü.

5*Kusəsuto naanəwa*

¹ Mpyó Moisi kota Iseyeli nyəma təna na í tə-we si: I nu kusəsuto na kutötütü nti ma tələsəxi-meyə sanja isənto tō. I kpələmı-tı na í təkü-təyi teu na í lakı. ² Tá na Tacaa tá Iso tə pəela nəyō ké hatoo Holəpü puyü. ³ Na ka ta ke tá caanaa mpv pa tema səpü tō pa tike pa təm. Ama na tá mpv tə wəna tá isə ke sanja isənto tō tá nyəntü tətəyō. ⁴ Tənaya kəkə məkaya puyü, na Tacaa yəyətəna-meyə ka taa na í nukı í nəyō. ⁵ Haləna í na-ke na səyəntü kra-me na í kpisi ku tōo ké kray. İlena má səy mə na Tacaa mə həku, na má tələsi-meyə nti Tacaa yəyətəa tō si: ⁶ Mayalə mə Iso Tacaa, má ləsəna-meyə Icipiti tetu taa ké mə yomle taa. ⁷ I taa nyəntü nəyələyü Iso tətō. ⁸ Pécó í taa lu pulb ləesuyü si í laaki. Paa mpi pə we hatoo isətəa yaa atə cənə yaa ləm tət tō. ⁹ I taa luñ tuñ unı, yaa í lapı-ı təmle natəli. Mpi pə tōo tō, mayalə mə Iso Tacaa. Ma kisa si í taa kpı má na tuyü nakəli. Ye wei í kisa-m, ma ləetəxi-ı na má kreyəna í piya, na pa saalənaa. Na pə polo pa lələy loosi isu tooso yaa liyiti. ¹⁰ Ama wei í caaki-m na í təkəyi ma təm tō, ma kooliyi ləyə kəpəntü

ké na pá polo i loləŋ loosi iyisi iyisi. ¹¹ I taa yaaki mə ləo Tacaa má ma həte ke yem yem. Mpi tə, ma kaa yele wei i yaaki ma həte ke yem yem təyo saləka tıyo. ¹² I paasəna kuyaku kuhəsəyo ke teu na i nyəni-kuyo ma nyəŋku isu ma heela-me tə. ¹³ Mə təmlə kuyeyəŋ nté naatosə, na i taa ké í ká la mə təma təna. ¹⁴ Ama naatosəmpəyoləya nyəŋku kəna mə ləo Tacaa kuyaku kuhəsəyo. Təmlə natəli tə fei lapu ke ku wule. Paa mə mayamaɣa, yaa mə pəyalaa yaa mə pəelaa, yaa mə yomaa, yaa mə muvləa maɣamaɣa. Paa mə naaŋ yaa mə kraŋasi, yaa mə tala taa natəli. Pə wee si mə yomaa i həesi kuyaku ŋkuyə isu me. ¹⁵ I təəsi si mə mayamaɣa i ka ké yomaa ke Icipiti tetu taa ké ŋpúyó, na mə ləo Tacaa un i ləsi-me na i toŋ səsəəŋ. Pə təo ké ma tu-me si i təkí kuyaku Kuhəsəyo ŋku. ¹⁶ I seeki mə caanaa na mə toonaa isu mə ləo Tacaa tu-me tə. Uəna mə weesuyu taɣali na i cayaŋa mə təyi tetu nti i ha-me tə tə taa. ¹⁷ I taa ku yulb. ¹⁸ I taa la wasəŋkalətu. ¹⁹ I taa ŋmul. ²⁰ I taa yəyoti nti i tá na təyo nəyolb tə. ²¹ I taa nyuli mə təyontələ alv, yaa i təyaya, yaa i taale, yaa i yom yaa i nav yaa i kraŋaya, yaa i puləpu.

²² Saa wei puɣu mukaya kəkə, na isəŋmuntə na səkrətuɣu nyalaa tə, kusəsuto təneye Tacaa sukayaŋa nəyo səsaya ke ka taa, na mə samaa təna nu, i ta səsəi natəli. Uəna i ŋmaa-təyi pəe kraatanaa naale təo, na i cələ-m.

İso kuyəyotətu tələsvl Moisi

²³ Waatu wei i nu ləo nəyo ŋkeɣe səkrətuɣu tēe, na puɣu náa təŋna kəkə ke muɣu tə, mə loləŋ nyəəŋ nyəma na mə taa səsaa təna krətəna-m, na pá yəyoti si: ²⁴ Ta ləo Tacaa hulá-tuyə i teeli na i səsəontə na tə nu i nəyo ke kəkə taa. Saŋa nté tə nawa si ləo yəyotəyəna yulb na i tá sí. ²⁵ Uə nəənoə pepe təo ké pə wee si tə sí? Mpi tə, kəkə səsaya kane kaa nyaya-tuyə, ye ta ləo təŋna-tuyə yəyotənav isu tə səpa. ²⁶ Tampana təo, yulb wei ké ləo weesuyu tu təma yəyotənav ke kəkə taa isu ta nuikuɣu isəntə tə na pəntə wəna weesuyu? ²⁷ Pə təo tə, Moisi, krətəna Tacaa na ŋ nu i kuyəyotətu, na ŋ tələsi-tu na tə mó na tə lá.

²⁸ ŋpúyó Tacaa cəwa si: Ma nuwa yəlaa mpe pa kusələmətu. Pa wəna tampana. ²⁹ Uə ye páa wééná ləmayasələ təne inəyi tam na pá nyaŋna-m na pá təkəyi ma kusəsuto, halı pá na pa piya paa həesa tam təo. ³⁰ Mpu tə, Moisi polo na ŋ heeli-we si: Paa wei i məli i cacaku tēe. ³¹ Ama Moisi nyaa caya ma kiŋ na má həesi-ŋ tə təna nti ma caa si ŋ tu-we tə, na kətətətu na kusəsuto nti n ká seɣesi-we tə, na pá təkí-təyi tetu nti ma ha-we tə tə taa.

³² ŋpúyó Moisi təma si: I paasəna teu na i laki nti nti pə su-meyə mpu tə. I taa hələna ŋwaan yaa mpələ. ³³ Mpaav ŋku Tacaa mə ləo hulá-me tə ku taa ké í ká təŋ teitei. Uəna mə weesiŋ taɣali na i həesi tetu nti i haaki-me tə tə taa.

6

Kusəsutu taa səsəontə

¹ Mə ləo Tacaa kiŋ na kusəsuto na kətətətu nti i təma si má seɣesi-me təyolə. Ntəyi i ká təkí tetu nti pə ha-me tə tə taa na i laki. ² Mpu pu yelina na i nyaŋna-ı na mə na mə piya na mə saalənaa i təkí i kusəsuto na i kətətətu təna na mə weesiŋ taɣali. ³ Mpu tə, İseyeli nyəma me i nu-ti na i laki-ti. I ká cayaŋa mə ti na i lolə na i huki səsəm isu mə caanaa ləo Tacaa ka heeluyə-me tə. Saa inəyi i təma si i ká ha-meyə tetu nti tə taa təyənaya na kəpəntə təna təlaa təho tə.

⁴ İseyeli nyəma me i nu. Tacaa tike nté tá ləo, nəyolb fei tətə. ⁵ I ká səl-ı ké na luɣu kuləmuɣu, na mə ləsasi suv-ı təmammam, na mə toma təna. ⁶ I taa səo i kusəsuto nti ma təyü-meyə saŋa isəntə tə, tə taa kuləmuɣu. ⁷ I huləyi-təyi mə piya, pəcə paa i we təyaya, yaa i təŋ mpaav, yaa i həntaa, yaa i kulaa, i krələməyi-ti. ⁸ I

tamsi-təyi mə niŋ taa na mə tokurj taa, na i taa səw-ti. ⁹ I ŋmaa-təyi mə kutulurj kampuraa na mə acaləe nənəwsi təw.

Pə fei si Iseyeli i səw i Iso təw

¹⁰ Tacaa mə Iso ká susi-meyə nənəw kə tetu nti i ka heela mə caanaa Apələham na Isaaka na Yakəruw si i ka ha-we tə. Na i təyo acaləe səsəwna ke faalaa, ¹¹ na a taa tēesi na si taa suwa wontunaa kəpama mpa i tá suuli tə. Na ləkənaa mpa i tá huli tə, na leseŋ na Olifi turj wei i tá tuu tə i tawa. ¹² Waatu wei i ká təyo na i haɣa tə i la laakali na i taa səw Tacaa wei i ləsa-meyə Icipiti tetu taa ke yomle taa tə i təw. ¹³ Tacaa mə Iso kə i ká nyarjna, inəyi i ká lakɪ təmle na i tuukina i hətə. ¹⁴ Pə fei si i təŋ yəlaa mpa pa heku taa i we mpu tə pa turj. ¹⁵ Mpi tə, mə Iso Tacaa kisa kpəruw. I pááná ká huuna-me na i kpiisi-meyə tetu təw. ¹⁶ I taa mayasi Tacaa mə Iso si i naaki i waali isu i ká lapu Masa tə. ¹⁷ I təŋ i kiinj na i kusəsutu na i kətətutu nti i tu-me tə ¹⁸ na tampana na i lakɪ mpi pə we-i teu tə. Ilena i nu leleŋ na i təyo tetu kəpampantu nti i heelina mə caanaa na tuunaw si i ka ha-me tə. ¹⁹ Haləna i təyənɪ mə kolontunaa təna ke mə nəyo təw isu i yəɣətuyə tə.

²⁰ Ye kuyaku nakoli mə piya pəssa-me si: Pepe təw kə ta Iso Tacaa su-meyə kiinj na kusəsutu na kətətutu tənə? ²¹ Ile i ká cə-we si: Icipiti wulaw ka təkəna-tuyə yomaa ke i tetu taa, Ilena Tacaa cə-tu na i toŋ. ²² Tə nawa piti təma səsəwna na kəkəlo nyəna səyontu nyəna nna i cəwəwna Icipiti nyəma na Icipiti wulaw na i yəlaa təna tə. ²³ Ilena i ləsi-tuyə təna na i pona tetu nti tə taa i ka heela tá caanaa na tuunaw si i ká ha-tu tə. ²⁴ Mpyóy i tu-tu si tə təkɪ i kusəsutu təna na tə nyarjna-i na tə nukɪ leleŋ ke tam. Ilena i su tá weesinj isu i lapu saŋa isəntə tə. ²⁵ Ye tə təŋəyi i kusəsutu tənəya teu isu i suw tə, i larjle ká heena ta təntə kə.

7

Iseyeli nyəma kə Iso yəlaa

¹ Mpyóy Moisi tasaa si: Waatu wei Tacaa ká təyənɪ piitimnaa səsəw toŋ nyəm naatosompəyolaxa, Ilena i cele-meyə pa tetu. Ntəyəle Hiti na Kilikasɪ na Amolii na Kanaaŋ na Peliisi na Hifi na Yəpusi pə tətəwaa. ² I ká tə piitimnaa mpeyə mə niŋ taa na i kəli-we, na i kpiisi-we. Pə fei si i weena pa pətətəle na mə na-we i pəeli nəyo nakəli. ³ Mə na-we i taa krentɪ akpaxale taa. I taa ha mə pəelaa ke pa pəyalaa, yaa i caa pa pəelaa ke mə pəyalaa. ⁴ Mpi tə, ye i lapa mpu, isu pa tolisa mə piya na pəle pá təŋ turj. Ilena Tacaa mu-me na pááná na i ku-meyə kprakpaa. ⁵ Ama pə wəe kə si i wakəli pa tələalənaa, na i yəkɪ pəe kələlaana, na i seti pa tesikasɪ na i nyayasi pa turj ke kəkə. ⁶ Mə Iso Tacaa nyəŋəyi-meyə i nyəma kə. Inɪ i ləwəna-me si i pəsi i yəlaa ke antulinya piitimnaa heku.

Iso təka teu ke i nəyo pəelvyo

⁷ Pə taya isu i tēe piitimnaa tənəya paxale təyo Tacaa luyə suw-me na i ləsi-me. Halɪ meyele piitim səkpem ke lemɪ taa. ⁸ Ama i luyə we-meyə na i səlɪ si i təkɪ nəyo ŋka i ka su mə caanaa tə. Na i cə-meyə Icipiti wulaw yomle taa na i toŋ səsəwŋ na i ləsi-me.

⁹ Pə wəe si i nyɪ si Tacaa tike nté Iso. I təkɪ i nəyo suw kə na i paasəyənə mpa pa sələyɪ-i na pá təkəyi i kusəsutu tə haləna pa ləlurj loosi iyaxa (1000). ¹⁰ Ama i həŋ mpa paa caa-i tə pa ŋkarjŋ ke kprakpaa, na i kpiisiyi-we. ¹¹ Mpu tə, i təkɪ kiinj na kusəsutu na kətətutu nti mə tu-me yə saŋa isəntə tə na i lakɪ-ti.

¹² Ye i nukɪ Tacaa kətətutu na i təkəyi-ti na i lakɪ-ti Tacaa mə Iso ká təkɪ nəyo pəelvyo na kəpantu nti i ka su mə caanaa na tuunaw tə. ¹³ I ká səlɪ-me na i kooli-meyə kəpantu ke tetu nti i ka heelina mə caanaa na tuunaw si i ká ha-me tə tə taa.

İlena mə na mə təla í huki. Na tə ləli-meyə təyonaya pee na nim na solum. ¹⁴ İso ká kooli-meyə kəpantə na pə kəli piitimnaa təna. Pa kaa na mə teye kaaləlaya, paa apəlv yaa əlv yaa tətə. ¹⁵ Tacaa ká hatələna-meyə İcipiti taa kətəməy isayəy inı í təna. Ama í ká tı-ı mpa paa caa-mə tə.

¹⁶ İ ká kpiisi piitimnaa təna mpa Tacaa ká tı mə niy taa təyo, í taa weena pa pətətəle. Pəcə pə fei sı í təy pa tıy, təfə pə kpa-mə isı katəka na pə ku-mə.

Tacaa kentiyi ı yəlaa

¹⁷ Ntanyı í ká mayası mə taa sı piitimnaa mpe pa tee-meyə payale. İ kaa nyı isəna í ká la na í təyonı-we tə. ¹⁸ İ taa nyana-we. İ təəsı pə təna mpi mə İso Tacaa lapa İcipiti wulav na İcipiti tetv təna tə. ¹⁹ İ nána mə isəpəle ke wahalanaa mpa ı tı-we tə, na piti təma na kəkəlv nyəna wena í lapa na í ləsi-meyə İcipiti tetv taa na toma tə. Mpu inı tətəyo ı ká lana piitimnaa mpa pa səyontı ı wena mpu tə. ²⁰ Tacaa mə İso ká tı-weyə tontonyaməy, na paa pa taa lelaa ká fiti na pá ηmeli, ı ká ku pa təna. ²¹ Pə təo de, í taa nya-we, mə İso səso wei pa nyaηna tı ı we mə waalı ké. ²² İ ka təyonı piitimnaa mpeye pəcə pəcəyo. İ kaa kpiisi-weyə nəyo kuləmaya. Pə taa kəo na taale wontu huki tetv taa na tə kulə mə təo. ²³⁻²⁴ Mə İso ká tı pa na pa əwulaa ke mə niy taa, na pa tee svəkəna-mə, haləna í kpiisi-we. Pa kaa kpaγa mə təo ké nyuləy. Pəyele nəyəlv kaa taa pa əwulaa mpe pa həla ke təəsuy. ²⁵ İ ká wə pa tıy kusəkəy ke kəkə. Ama í taa nyulı pə təo wəla na liyitee ke kəəlvuy. Mpi tə, pə ké mə İso Tacaa ke mpusi ké. Pu kpa-meyə isı katəka na pə ku-mə. ²⁶ Pə fei sı í svəna mpusi nyəm mpi pə taa puləy mə teəsi taa, na pə pəsi-meyə mpusi nyəma. Pə wee sı í nyəni-wəyi əcaalətv ké na í kisi-wı na í wakəli-wı.

8

Iseyli nyəma layətv tasəy ke wəlaya tetv taa

¹ Mpuγə Tacaa tasaa sı: Pə wee sı í təkı ma kusəsuto nti ma su-meyə saηa isəntə tə na í lakı-tı. Mpu pií lana na í weena weesuy na í huki. Na í təyo tetv nti ma heela mə caanaa na tuunav sı maə ha-mə tə. ² İ təəsı tənte nte mə İso Tacaa ma ma tı-meyə wəlaya tetv taa ké pusi nule təcu tə tə təo. Ma tı-meyə konyəy ηkuyə sı ma naaki sı í caaki ma kusəsuto təkuy yá u caaki. ³ Konyəy ηku ku waalı ké nyəyəsı líı-mə, haləna ma təo-mə na manna. Mə caanaa yaa mə taa nəyəlv taa nyı təyonaya ηke. Ma lapa mpuγə sı í cəkəna sı pə taya təyonaya tike ke yəlv ka hikina weesuy. Ama na təm nti tə lukəna İso nəyo taa tətəyo. ⁴ Na mə tənte katətəlaya ηkeye pusi nule inı, mə wontu kususuutu ta cəli. Pəcə mə nəəhe ta mvlı. ⁵ Pə wee ké sı í cəkəna ké sı mə İso Tacaa ma ma həy mə ηkraηəy ké isı yəlv seyesuy ı pəyayə tə. ⁶ İ təkı ma kusəsuto na í təy isı ma caaki tə, na í nyaηna-m.

İso kpaaləyi iseyli nyəma sı pá təlv ı təm ke tetv kəpantə taa

⁷ Mpi tə, mə İso Tacaa ma maə yele na í svə tetv kəpantə taa. Pusi kpeη tə taa ké na ləm seelaa huki yem ké teteka na pulası taa. Na luna ke paa tımpi. ⁸ Na tə taa tətəyo təyonaya na tıy kuləlvəy isı wei pa yaa sı lesəηnaa na fikinaa na kəlenatiyee na olifinaa tə pə tawa na tıy nim. ⁹ Təyaya í ká təyo na í haya. İ kaa laη pulərv. Na í ləsəyi nyəyətəv ke pəe taa, na nyəyəlvuy kuseemuyəv ke pulası taa. ¹⁰ İ weəkəna təyonaya ke mpuγə atələfə, iləna í seeki mə İso Tacaa ke í na təmle ke tetv kəpantə nti í ha-meyə mpu tə tə təo.

¹¹ İ la laakalı pə taa kəo na í səo Tacaa mə İso ma ma təo, na í yele ma kiıy na ma kusəsuto na ma kətətətv nti ma həla-meyə saηa isəntə təyo lapv. ¹² İ ká kəo na í weena mə tı na í təkı na í haki. Haləna í ηmá teəsi kupaηı na í caya. ¹³ Mə təla təna ká huki na í weena liyitee, na wəlanaa, na mə wənav təna səəsəyi tam.

14 **I** kra mə ti, na pə taa kəə na í lá kalampaanu na í səə Tacaa ma ma təə. Pəcə ma cəpəna-me na ma ləsi-meɣe Icipiti yomle taa. 15 Mά tiikina-meɣe wəlaya tetu anaam isayaw inε í taa ké pəcəηnaa na pəcəsi hekυ taa. I kəma na í tala wəlaya taa na ləm fei tə, má tuləna seelo təə ké kukpamuyυ təη nyəηku taa. 16 Ma caləna-meɣe manna wei mə caanaa taa nyi tə. Ma tu-meɣe konyəη ηkuyυ si ma naaki mə waali. Ilena na la-meɣe kopantu. 17 Pə fei si í mayasi mə taa si mə təη na mə niη ke í lapənaa na í hiki wənaυ mpi. 18 I təəsi si mə Išo Tacaa hana-meɣe təη na í hiki pə təna. Na nti í laki-meɣe saηa isəntə tə nti tə səsəyəna təη ke nəyə ηka í na mə caanaa paa pəelaa tə.

19 Ye í səəwa Tacaa Išo má ma təə na í təηəyi tūη na í laki-í təmle na í lūηyi-í, ma heeliyi-me təfoo ke saηa si í lepaya. 20 Pəpətu fei lelenj ye í kisa mə Išo Tacaa ke nunau, í leki ké isu piitimnaa mpa í təηa kuyυ ke mə isəntaa isəntə tə.

9

Išo təəsəyi Iseyeli nyəma kaanutu təə

1 Ḿpúyú Moisi təma si: Iseyeli nyəma me, í ke nkpaηη. Saηa í tesəyi Yaatanu ké si í təyoni piitimnaa mpa pa kəla-meɣe payale na təη tə. Ilena í təyə pa acalε səsəəna wena a koloosi kaləəna isətəa tə. 2 Tetu nti tə yəlaa kiwəya na pa ké tookonaa. Mpeɣele Anaki nyəma mpa pa puyələyi si nəyolə ta tala í yoona-we tə. 3 Ama í cəkəna teu si mə Išo Tacaa ká tēəna-meɣe nəyə ke í mayamaɣa, isu kəkə mukuyυ nyuυ tə. Na í wakəli-we na pá huυ. Ilena mí ηmili pa təə na í təyoni-we na í ku-weɣe kraakraa isu í ka heeluyυ-me tə.

4 Waatu wei mə Išo Tacaa ká təyoni piitimnaa mpeɣe mə nəyə təə tə, í taa mayasi mə taa si mə siyisuyυ təə ké Išo haaki-meɣe tetu təne. Mpi tə, piitimnaa mpe pa isayatu təə ké Išo təyənəyi-weɣe mə nəyə təə. 5 Pə taya mə siyisuyυ na mə tampana təηuyυ təə ke í muɣi pa tetu. Ama piitimnaa mpe pa isayatu təə ké Tacaa təyənəyi-weɣe mə nəyə təə. Išo lapa ḿpúyú si pə la isu í ka heeluyυ na tuunau ke mə cəsənaa Apələham na Isaaka na Yəkpəru tə. 6 I nyi teu si, pə taya mə tampana təηuyυ təə ké í ha-meɣe tetu kopantu təne si tə pəsi mə nyəntυ. Mpi tə, mə mayamaɣa í we kaηkana ké.

Wəla nawle ləesvyə

7 I təəsi teu ke isəna í kpaasa Tacaa páána ké wəlaya tetu taa tə. Hatoo mə luu ke Icipiti haləna mə tate ke cəne tə, í kuləyi Tacaa təə ké.

8 Holəru puyυ luyυ ke í kpaasa Tacaa páána na ílé í taa huuna-me na í mayasi si í kuyi-mé. 9 Wuu inəyi ma kra puyυ taa si Tacaa cələyi-m pεε kraatanaa mpa pa təə í ηmaa nəəsi nsi mə na-í pəelaa tə pə təm tə. Haləna má sadli tənaya kuyεηη nule təcu ma ta təyə ma ta nyəə. 10 Ḿpúyú Tacaa cəla-m pεε kraatanaa naale mpa pa təə í mayamaɣa í ka ηmaawa kusəsutu təna nti í heela-meɣe kəkə taa ké kuyaku ηku í kota puyυ luyυ tə.

11 Kuyεηη nule waali ké Tacaa cəla-m nəyə pəelvyə pεε kraatanaa mpe pa naale. 12 Ilena í tə-m si: Kəli təwaka na í tii ləη. Mpi tə, ma yəlaa mpa ma ləsa Icipiti taa tə pa wakəlaa. Pa ta taηi mpaυ ηku ma hula-we tə ku taa. Haləna pa lu nyəyələyυ ke tuyυ na pá təηna laau. 13 Ḿpúyú Tacaa tasa yəyətuyυ si: Ma naaki si yəlaa pane pa ké kaηkana nyəma ké. 14 Yele na má ku-we na ma huυi pa hətε ke tetu taa. Na má lá na í huki na í pəsi piitim səsəəm na í kəli-weɣe payale na təη. 15 Ḿpúyú ma məla tiuu na puyυ muɣi kəkə ke mpυ, na nəyə pəelvyə kraatanaa mpeɣe ma niη taa. 16 Ma kusa isε, Ilena má ná si tampana í pəntəna mə Išo Tacaa.

İ tá leeli mpaav ŋku inı ma hula-me tó kv taa. Haləna í lu nyəğəlvuy ke navle na í lunjiyi. ¹⁷ Tənaɣa ma pəta pəe kpaatanaa mpeye ate na pá yəki mə isentaa.

Moisi wiikina İso ke wola navle təm taa

¹⁸ Mṛpóyú ma hota Tacaa tēe na má saali tənaɣa kuyeyi nule. Ma ta təyo ma ta nyəə, ke isayatu təna nti İseyeli nyəma lapa İso na pə kraasi i pááná tə tə təə. ¹⁹ Pə taya pəlv, waatu wei má nawa Tacaa paana huu mə təə, haləna má maɣasi si ma kuyi-me tə səyəntu kra-m. Ama Tacaa nu ma kusələmɔtu tətə na í lá isu ma sələmaa tə. ²⁰ Tacaa mɔ Aləŋ na pááná tətəyə, halı i caakaya i kv-i. İlena má wiina-i ilé i təə. ²¹ Mṛpóyú ma pəta mə isayatu kəlvɔlvɔm navle nteye kəkə taa, na má nan-te na má pəli tə mɔlvɔm ke ləəv ŋku kv kpeŋ puyv taa tə kv taa.

²² Mṛv tətəyə í ka kraasa Tacaa pááná ke Təpeela na Masa na Kipəloti-Taafa. ²³ Pə kəma na í kusi-me si í polo Kateesi-Paaneya na í təyə tetv nti i ha-me tə. İlena í kvli i təə na í kisi i nəyə ke nuw. Pəcə í tá tv-i naani. ²⁴ Hatoo saa wei ma nyəma-me tə, í kuləyi Tacaa təə ké, u nukəna-i.

²⁵ Tacaa caakaya-meye kpiisuyv, İlena má hoti i nəəhe tēe ké kraakraa ke kuyeyi nule təcu. ²⁶ Na má wiina-i si: Haı Tacaa İso, taa kv-we. Pa ké nyá yəlaa mpa n yarəna nyá toŋ səsəəŋ na nı ləsi-weye İcipiti taa na nyá niŋ təyə. ²⁷ Təəsi nyá təmlə nyəma Apələham na İsaaka na Yakərvv pa təə. Taa nyəni yəlaa pəne pa kaanutu na pa nyan na pa isayatu. ²⁸ Pəcə pə taa kəə na İcipiti nyəma tó si: Tacaa u pəsəyi si í tana-weye tetv nti i ka sí i nəyə si i ká ha-we tə tə taa. Yaa i taa caaki-we təyə i ləsa-we si i pukina wəlaya tetv taa na í kú. ²⁹ Pəcə pa ké nyá yəlaa mpa n ləsa İcipiti tetv taa na nyá toŋ səsəəŋ təyə.

10

İso hula suulu ke İseyeli nyəma

¹ Mṛpóyú Tacaa heela-m si: Saaki pəe kpaatanaa ke naale, isu kancaalaya nyəma, na má kraana puyv taa ké í kiŋ, na má ká pə atakaa ké taasi. ² Tələsi kancaalaya nyəma mpa ma yəkaa tə pa təə təm ke kofama təə İlena má su-weye atakaa taa. ³ Mṛpóyú ma caa kpeŋkpelasi toŋ nyənsi na má ká atakaa, na má saaki pəe kpaatanaa, na má kraana-weye puyv taa. ⁴ İlena Tacaa tələsi pa təə ké kusəsutu naanvwa wei i ka kəesa kəkə taa ké kuyəŋku mə təna í kota puyv luɣv tēe tə, na í cəle-m. ⁵ İlena má tii na má tó pəe kpaatanaa mpeye atakaa wei ma saaka mrv tə i taa. Na á we təna isu Tacaa ka heela-m təə.

⁶ Mṛpóyú İseyeli nyəma kula Pene-Yakan ləkənaa cəlv na pá tēe Mosela. Tənaɣa Aləŋ səpa na pá pimi-i na i pəyalv İliyasaa kraɣa i kotvuyv təmlə. ⁷ Pa kula təna, İlena pá tēe Kukota. Pa líi təna na pá polo Yəpəta. Tetv nti tə taa ka we lvm ké. ⁸ Waatu inəyi Tacaa faɣa Lefii ləlvuyv nyəma na pa mpa, na í tó-we si pá səyələyi İso atakaa na pá svuki i cokəle taa na pá lakı-i təmlə na pá kooliyi yəlaa ke kvpantu na i həte ke haləna saŋa. ⁹ Mṛv pə yelina na Lefii nyəma feina haləm isu pa tēetvnaa. İle Tacaa ka heela-weye si inəyəle pa nyəəm.

¹⁰ Mṛpóyú ma caya puyv taa tətəyə kuyeyi nule, na Tacaa tasa muyv ke nti ma sələma-i tə, na í lə mə kvuyv təm. ¹¹ Haləna í tə-m si má polo na má tēe samaa ke nəyə na pá təyə tetv nti i ka heela pa caanaa na tuunav si i ká ha-we tə.

Mpi Tacaa caana i yəlaa tə

¹² İseyeli nyəma me, mpi Tacaa caaki təyəle si í nyana-i na í təŋ i mpaan təna taa ké teitei na í səəli-i na í lapı-i təmlə na mə lotu təna na mə ləsaɣa təna. ¹³ Tacaa caa ké si í tóki i kusəsutu na i kiŋ wei ma hula-meye saŋa isəntə tə. Na pá yele na

í caɣana mə ti təpeleketee. ¹⁴ Inı ı tənna isətnəŋ inı ı təna, na tetv na pə təna mpi pə we tə taa tə. ¹⁵ Pə́cɔ́ mə caanaa tike ke Tacaa luyv sɔvwa. Pə waalı kə pa piya me, ilena í læsi-meɣe piitimnaa təna taa, isı í naakuyv saŋa isəntə tə. ¹⁶ Mpu tə, í laɣası hatoo mə nyama taa təkpaata, í taa tasa laŋkpusəŋ. ¹⁷ Mpi tə, Tacaa kele səsaa taa səsə, na ı tike nté Isə. ı kə toŋtv wei pa nyəkəyi təɣə. ı faɣasəyi yəlaa. Pəyele ı paa feına kvhav isı yvɔv na pə́cɔ́ ı ha tampana. ¹⁸ Inı ı taɣanəɣəna sulav na leelu pa təm. Pəyele ı səəla mɔvɔ kə na í caləyi-ı na í suuki-ı wontu. ¹⁹ Pə təə kə pə weɛ sı me tətə mı́ səəli mɔvɔlaa. Mpi tə, mə maɣamaya í ka kə mɔvɔlaa ke Icipiti tetv taa kə.

²⁰ Tacaa mə Isə kə í ká nyana, na ı tike kə í ká sɛɛ na mə læsaɣa sɔv-ı, na í suki mə nəsı na ı həte. ²¹ ı tike nté mə Isə, unəyi í ká saŋ. Pə́cɔ́ inı ı lapəna-meɣe təma səsəəna səɣəntv nyəna wena ı nana mə isəpee tə. ²² Mə cəsənaa tiiwa Icipiti tə pa we yvɔvnyəəŋ nutoso na naanvwa tike kə. Ama Tacaa lapa na í huki.

11

Isə səsəəntv

YOSUWEE TĒMA TAKĒLAYA Kotoloto

Takēlaya kanē ka taa kē pa kēsēyɪ isəna Moisi waali tɔ Yosuwee pona Iseyeli nyōma na pā lēki Kanaaŋ tētɔ tō. Iso ka tema yōyotɔyɔ na í su Iseyeli nyōma caanaa caanaa si, í ká ha pana pa waali nyōma kē tētɔ nti. Pə tō kē Iso wē pa waali na pā yōona pa kolontunaa. Na pa na Yosuwee pā lēki Kanaaŋ tētɔ.

Takēlaya taa looŋa səsaya ŋka pə wē si paa wei í tōki tōyole titite 24:15... Í ləsi wei í caa í sēe tōyō saŋa... Tōfō ye pə kaasa ma na ma waaw nyōma ile, Taca ka taa sēe. Yosuwee yōyotəna tōm təne.

Isəna pa faya Yosuwee takēlaya tō:

Iseyeli nyōma tayanəyi pa ti si pa sɔvki Kanaaŋ tētɔ taa, titite 1-5

Kanaaŋ tētɔ lēkyɔv, titite 6-12

Tētɔ talɔyɔ kē Iseyeli kpekə nyōma, titite 13-22

Yosuwee kyōyotɔtɔ kantəkaya nyəntɔ, titite 23-24

Yosuwee lētɔyɔ kē Moisi lonte

¹ Mpyōyō kyakɔ nakɔli Iso təmle tɔ Moisi səpa. Tənaŋa Taca tōma Moisi waali tɔ Yosuwee, wei í kē Nun pəyalɔ tō si: ² Nyəni, Moisi səpa. Ile pənente nyaa kɔli, na n̄ tó yəlaa paneyə nəyō, na í tēsɪ Yaatanɪ pəyō kanē. Na í sɔv tētɔ nti ma ha Iseyeli nyōma me tō tō taa. ³ Isu maa sɔv Moisi kē nəyō tō, ye mə nəshəle í fela timpɪ mə tētɔ kē. ⁴ Mə tētɔ nté pə sunav wəlaya tētɔ, na pə polo Lipaŋ pəyō tō. Na pə kpaŋa Ifəlatɪ pəyō səsaya, na pə kpeŋna Hiti nyōma tētɔ təna tō. Na pə yosina Metitelanee tēŋku. ⁵ Kolontunaa təna ka seeki-ŋ kē, haləna n̄ sɔv pōyōyō. Mpi tō, maa wē nyā waali kē, isu maa wē Moisi kiŋ tō. Ma kaa lə-ŋ, pəyele ma kaa hatələna-ŋ paa pəcə. ⁶ Mpu tō, tōyō apalɔtɔ, na n̄ nyōə tonj. Pə taya pɔlv, nyaa yelina na yəlaa panē pā tōyō tētɔ nti maa heela mə caanaa na tuunav si maa ha-mē tō. ⁷ Ama kɔlvmtɔ kē si, nyaa tōyō apalɔtɔ, na n̄ nyōə tonj te. Tōki ma kəsəsutɔ təna nti ma təmle tɔ Moisi teləsa-ŋ tōyō teu təcɔŋŋ, na n̄ laki-tɪ tətətete. Taa nyənnə ŋwaan yaa mpələ. Waatɔ inəyi n ká waa nyā kɔlapəm təna taa. ⁸ Kəsəsutɔ takēlaya kanē ká taa fete nyā nəyō tō. Kaləyi ka taa tōm kē ilim na aho, na n̄ tēŋ-təyi teu. Waatɔ inəyi pu lana-ŋ. Pəcə n ká waa pə təna mpi n laki tō pə taa. ⁹ Matəŋ ma heela-ŋ si n̄ tōyō apalɔtɔ na n̄ nyōə tonj na? Mpu tō, taa nyā. Pəyele taa sele paa pəcə tōtō. Pə taya pɔlv, nyā Iso má, maa wē nyā waali kē paa timpɪyi.

Yosuwee tayanəyi Yaatanɪ tēsɔyɔ təm

¹⁰ Mpyōyō Yosuwee tōma Iseyeli nyɔyɔ nyōma si: ¹¹ Í sɔv təsikile taa, na í heeli samaa si pā caa mpaav tōyōnasɪ. Mpi tō, kyeyēŋ tooso í tēwa tu tēsɪ Yaatanɪ, na tō polo na tō lēki tētɔ nti Taca ta Iso ha-tɔ tō. ¹² Mpyōyole Yosuwee heela Lupəŋ nyōma, na Kati nyōma, na Manasee yəlaa həyolɔyɔ lēŋku nyōma si: ¹³ Í tōəsɪ nti Moisi ka heela-mē tō si, hēsɔyɔ kē Taca caakəna-mē, na í ha-meyə tētɔ təne. ¹⁴ Ile mə alaa, na mə piya, na mə təla tike ká cayaŋa pəyō na cəne tō. Ama pə kaasɔyɔ apalaa yoolaa me tō, pə wē si mu tēsɪ mə tētɔvnaa cəlyō na í tē-weyə nəyō na í səna-we. ¹⁵ Haləna waatɔ wei mə Iso Taca ká yele na pələ pā hēsɪ isu mē na tētɔ təne unɪ tē pəsi mə təna mə nyəntɔ tō. Pə waali kē í ká məlɪ mə tētɔ nti Taca təmle tɔ Moisi ha-mē isəntə tō tō taa kē Yaatanɪ ilim təlule tō cəne.

¹⁶ Μπόγυ πα cowa Yosuwee si: Tu la teitei isu n tuxu-tu to. Paa timpixi n tila-tu, tu polo ké. ¹⁷ Pæyle tu nuna-η teu ké, isu tu nukaxana Moisi to. Iso í wee nyá waali, isu í ka weu Moisi waali to. ¹⁸ Ye pæ cæpa wei na í lá kanxante, na í to si í kaa tæj nti n tu-to to isu pa ku-i. Ama nyaa nyoo toj ké na í tæj apalutu.

2

Yosuwee tiliyi feŋlaa naale ke Yeliko

¹ Μπόγυ Yosuwee kosa feŋlaa naaleye mukaya ke Sitim timpí paa sikaa to si: I polo na í feŋ Kanaaη tetu nti na Yeliko icate. Pa tala icate nté, ilena pá suv apalaa tæna alv naxo lv í teye ahoο. Pa yaa alv uní si Lahapí. ² Μπυυλε yølaa tayasa Yeliko wulav si: Iseyeli yølaa kòmna nteye tetu feŋyuu. Halæna pá suv cæneye ahoο ane. ³ Tænaya, wulav tilaa na í heeli Lahapí si: Yølaa mpa uní pa we nyá teye mpv to, pa ké tetu feŋlaa ké. Mpυ to, læsi-weye cæne.

⁴ Μπυυλε alv uní í ηmesa apalaa mpe pa to, na í cø wulav tillaa si: Tampána yaa, yølaa mpe pa tala ma te. Ama ma ta nyi-we si le nyøma to. ⁵ Ahoο yuwa na pá tækæyi icate nænaxo, ilena pá lu. Ma ta nyi ηku pa tæjaa to. Ye í tæja pa waali ke læŋlæŋ, í ká hiki-we.

⁶ Pæyle Lahapí ka kraasa feŋlaa mpeye í kutuluɣu pata to ké, na í ηmesi-weye ηmuntv nti pa yaa si læŋ^a to tæ tee. yaa si læŋ. Pa luvki-tæyi pæŋη ké Isv kpronkrontu, na pæ pæŋη na pæ tokonaa ké liyitee wontu ké. ⁷ Μπυυλε wulav tillaa kraɣa mpaav ηku pa tesæyæna Yaataní pæj to, na pá se feŋlaa waali. Ilena taŋlaa tayani icate nænaxo ke tækuv. ⁸ Pæ waali ké Lahapí kra feŋlaa cølv na pæcø pá too, na í to-we si: ⁹ Ma nyamá si Tacaa tuwa tetu tæneye mæ niŋ taa. Mæ sæyæntv suv icate tæne tæ nyøma ké na pá seliyi. ¹⁰ Tæ nuwa isæna, waatu wei í lu Icipiti taa to, Iso faɣ Sæsæncaasi tenku lvm taa, na mu tee puɣulaya to to. Tæ nuwa tætxo, isæna í kowa Amolii nyøma awulaa səsaa Sihon na Oki, na í wakæli pa nyæm tænaɣa pæj waali to. ¹¹ Tæ nu-ti, ilena ta apaløtv le-tv, na tá tee svvkæna-me. Mpi to, mæ Iso Tacaa tike nté isøtaa na ate pæ tv. ¹² Pænente ma wiikina-me si, í tuuna Tacaa si í ká hólí ma caa tæyaya ke suulu isu ma hulvυ-me to. ¹³ I la mpi pu tv-m naani si í kaa kv ma caa, na ma too, na ma taalvnaa, na ma kaxænaa, na ma newaa na pa nyømanaa tæna to.

¹⁴ Μπυυλε apalaa mpe pa cø-i si: Ye n ta tayasi tá tæm tá sælv puwaya si té si mæ sæm, na pæ koma na Tacaa tv tá niŋ taa ké tetu tæne tu la-η kvpantv ké, tæ kaa kvpli nyá kvcæv.

¹⁵ Μπυυλε Lahapí tisa apalaa mpe na ηmænaya na í kutuluɣu pætote. Mpi pæ to to, kv we icate kolvja to ké. ¹⁶ Ilena í heeli-we si: I tæj pvyv mpaav, pæ taa kæ na mpa pa sewa mæ waali to pá suli-me. I ηmelí pvyv taa tænaɣa kvyeηη tooo na mæ waali selaa tæna te mælvυ. Pæle pæ waali, lè í ká to mæ mpaav.

¹⁷ Ntæna apalaa mpe pa tæmi-i si: Nyæni, isæna n ká la na té tækæna tuunav mpi n yelaa na té tuuna tæjælv. ¹⁸ Waatu wei tu suv tetu tæne tæ taa to, té mayana n tuwa ηmænaya kvseemaya na nyá pætote nte n tisina-tv isæntv to. Na í kota nyá caa, na nyá too, na nyá taalvnaa na nyá newaa, na nyá caa luvlvυ nyøma tænaɣa nyá tæyaya taa. ¹⁹ Ama ye pæ cæpa pa taa wei na í lu nyá tæyaya taa, pøntv sæm ká wee í nyvυv tæm ké, pæ tæya tá nyæntv. Tæf, ye mpe uní pa taa naxo lv nyvυv hola-i, lè pæ ké ta tæm. ²⁰ Ama ye n tayasa ta tæm, lè ta kaa tæki tá næj svw tæto. ²¹ Ilena alv uní í cø si: Pæ la isu í yæjvυv to.

^a 2:6 læŋ: læŋ, pa te ηmuntv toj nyæntv natælæyi pá

Uena alu yelee fenlaa na pá tee. Ḿróyú i tu n̄m̄n̄aɣa k̄useemaɣa na i p̄otote. ²² Apalaa m̄pe pa tala p̄oɔn̄ taa, uena pá n̄meli t̄n̄aɣa k̄uyeeɣi tooso. Hal̄ena m̄pa paa sewa pa waali t̄o, pá p̄eeki-w̄eɣe h̄əȳol̄ȳu n̄ku ku t̄əna ku taa, pa ta na-w̄e. Uena pá m̄ali k̄pete. ²³ Ḿróyú fenlaa m̄pe pa m̄elaa na pá tii p̄uȳu, na pá t̄esi Yaatan̄i. Uena pá k̄pe na pá k̄eesi Yosuwee k̄e p̄ə t̄əna m̄pi p̄ə maɣana-w̄e t̄o. ²⁴ Na pá ȳoɔti t̄əto si, p̄əp̄ətu f̄ei lelen̄, Taca a t̄owa t̄etu t̄ənaɣa ta nin̄ taa k̄é. Hal̄ena t̄ə ȳelaa t̄əna t̄ee s̄uuk̄əna-t̄uȳu.

3

Yaatan̄i p̄əȳo t̄es̄uȳu

¹ T̄eu fema tanan̄ t̄əhulu, uena Yosuwee na Iseyeli nȳəma pá k̄uli Sitim, na pá tii Yaatan̄i n̄əȳo, na pá ɣaɣa t̄əna na pá tan̄ saa wei paa t̄esi t̄o. ² K̄uyeeɣi tooso t̄eewa, uena Yosuwee t̄o nȳuȳu nȳəma si: I c̄ə t̄əs̄ikile, ³ na í heeli samaa si ye p̄ə k̄əma na í ná k̄ət̄elaa s̄əɣ̄əla Īs̄ə Taca a n̄əȳo p̄eel̄ȳu atakaa, ule paa wei í lu na í hu i waali. ⁴ Ama í taa s̄uli-i k̄p̄ət̄ənan̄ k̄é, m̄ə na-i í hat̄əl̄əna t̄əma is̄u kilom̄et̄əli k̄ul̄om̄. In̄i í k̄á h̄ul̄əȳəna-m̄eɣe m̄paaw. M̄pi t̄o, í ta t̄ənt̄a-k̄u.

⁵ M̄p̄uȳole Yosuwee heela ȳelaa si: U la nȳoɔn̄ t̄ə aasilima k̄eel̄ȳu k̄ətaɣa k̄e cele t̄ə. M̄pi t̄o, Taca a ka la-m̄eɣe p̄iti t̄əma.

⁶ T̄eu fema, uena Yosuwee heeli k̄ət̄elaa si: I s̄əɣ̄əli Īs̄ə atakaa na í t̄ee samaa k̄e n̄əȳo. Uena p̄ele pá la m̄pu. ⁷ Ḿróyú Taca a t̄əma Yosuwee si: Saɣa k̄e maa caali nȳá nȳuȳu k̄us̄uȳu k̄e Iseyeli nȳəma is̄ent̄aa. Uena p̄ác̄ pá nȳi si maa w̄ee nȳá waali, is̄u maa w̄eu Moisi waali t̄o. ⁸ Ule heeli k̄ət̄elaa m̄pa pa s̄əɣ̄əla Īs̄ə atakaa t̄o si: Ye í tala Yaatan̄i, ule í tisi m̄ə n̄əh̄ee k̄e l̄um̄ taa na í s̄əɣ̄ m̄pu.

⁹ T̄ənaɣa Yosuwee t̄əma Iseyeli nȳəma si: I tuusi na í k̄ə na í nu Taca a t̄əm̄.

¹⁰ Ḿróyú í k̄á nȳəna si Wees̄uȳu tu Īs̄ə w̄e m̄ə h̄ek̄u taa, na in̄i i k̄á t̄əɣ̄ən̄əȳəna Kanaaɣi nȳəma, na Hiti nȳəma, na Hifi nȳəma, na Peliisi nȳəma, na Kilikaa nȳəma, na Amolii nȳəma, na Yepusi nȳəma. ¹¹ I nȳəni, t̄etu t̄əna tu Taca a Īs̄ə n̄əȳo p̄eel̄ȳu atakaa k̄á t̄ee m̄ə n̄əȳo t̄ə, na í t̄esi Yaatan̄i p̄əȳo k̄e m̄ə is̄ent̄aa. ¹² I l̄əsi Iseyeli nȳəma k̄peka naan̄owa na naale taa k̄é ȳulu ȳulu. ¹³ P̄ə k̄əma na k̄ət̄elaa m̄pa pa s̄əɣ̄əla t̄etu t̄əna tu Taca a atakaa t̄o pá l̄ii pa n̄əh̄ee k̄e l̄um̄ taa, pu faɣa, na p̄ə yelee k̄rente. Na is̄ətaa t̄ə nȳəm̄ k̄ə na p̄ə su s̄əs̄əm̄.

¹⁴ Ḿróyú ȳelaa lu t̄əs̄ikile si, pa t̄es̄əȳi p̄əȳo. Na k̄ət̄elaa m̄pa paa s̄əɣ̄əla Īs̄ə atakaa t̄o p̄ele pa w̄e l̄ə. ¹⁵ Paa p̄ənaɣa n̄ka k̄um̄tu waatu t̄ənaɣa p̄əȳo suɣ̄i na k̄á wat̄əȳi k̄otem̄iɣ̄. P̄ə k̄əma na k̄ət̄elaa m̄pa in̄i pa s̄əɣ̄əla Īs̄ə atakaa t̄o pa n̄əh̄ee tii l̄um̄ taa, ¹⁶ uena p̄ə cé. Na m̄pi p̄ə lukaȳana is̄ətaa t̄ə t̄o p̄ə s̄əɣ̄, na p̄ə su s̄əs̄əm̄ k̄e Atam t̄ə tim̄pi pa yaa si Saatan̄i t̄o p̄ə k̄əɣ̄əɣ̄ taa. Uena l̄um̄ m̄pi p̄əle p̄ə k̄reɣ̄aɣana t̄en̄ku k̄us̄əru t̄ə t̄o, p̄əle p̄ə ce. Na ȳelaa t̄es̄əna Yeliko t̄ə t̄ə. naali a h̄əla k̄é. Ule n̄əh̄ə a l̄ona c̄ek̄ənan̄ w̄e k̄ate. ¹⁷ Iseyeli nȳəma t̄əɣ̄əna t̄es̄uȳu k̄e m̄p̄óyú w̄ulaya t̄o, na atakaa s̄əȳəllaa náa s̄əɣ̄a m̄p̄óyú t̄etu p̄uȳulaya nȳənt̄u t̄ə k̄é p̄əȳo p̄əle taa. Hal̄ena pa t̄əna pá t̄é t̄es̄uȳu.

4

P̄ee naan̄owa na naale kuluȳu

¹ Iseyeli nȳəma t̄əna t̄əma Yaatan̄i k̄e t̄es̄uȳu k̄e m̄pu, uena Taca a t̄o Yosuwee si: ² L̄əsi pa k̄peka loosi taa k̄é ȳulu ȳulu. ³ Uena n̄ heeli-w̄e si: I k̄uli p̄əle p̄əle k̄e tim̄pi in̄i k̄ət̄elaa s̄əɣ̄a is̄ənt̄ə t̄əca t̄o. Na í k̄reɣ̄əna tim̄pi í ka s̄u saɣa ahoo an̄e t̄o.

^a 3:16 Atam te: Atam te na Saatan̄i p̄ə k̄é acal̄ee kop̄ənee

⁴ Mpuvule Yosuwee yaawa yelaa naanowa na naale ini. ⁵ Ulena i to-we si: I polo Iso Tacaa atakaa nayo too ke poyo taa, na i kuli pale pale ke ma nyooj too. ⁶ PEE ani a ka tooxayana-meye mpi Iso lapa-meye isento to. Ye pa koma na ma piya pootsi-me si pee ane a laki we? ⁷ I ka to-we si waatu naxolu kotelaa tesayana Iso atakaa ke Yaatanu na Tacaa yele na lom ce na pa tesi. Ie pee ane a ka tooxayana-meye pa tom ke tam too.

⁸ Mpuvule apalaa naanowa na naale ini i lapa teitei isu Yosuwee ka keesuyu-we to. Pa kula pale pale ke pa kpeka nyooj too, isu Tacaa ka heeluyu-we to. Ulena pa kpehna-ye na pa su timpi paa siki ahoos ani to. ⁹ Mpuvuy Yosuwee caa pee naanowa na naale toto, na i kaa kamaaya ke poyo pile taa, timpi kotelaa ka sayela Iso atakaa na pa sayaa to. Na a we tanaa halena sana.

¹⁰ Mpuvuy Iso atakaa sayellaa sayaa poyo taa ke mpv. Halena yelaa te nti Iso Tacaa ka heela Yosuwee si i telasi-we to to lapv, isu Moisi ka keesuyu-i to. Pa tema mpv, lena samaa tesi lonlon. ¹¹ Pa koma na samaa tona te tesuyv, lena Iso atakaa sayellaa njmaa pa nayo too. ¹² Mpuvuy Lupen na Kati nyoma, na Manasee kpekale haxoluyv nyoma, tee samaa nayo too na pa toka pa yooou wontu, isu Moisi ka heeluyu-we to. ¹³ Mpuvuy Iseyeli nyoma yoolaa luwa Tacaa isentaa, isu yelaa iyisi nule (40000) na pa suuwa yooou wontu. Na pa pukina Yeliko too ke timpi tetv we ihantav to. ¹⁴ Kuyaku njkuyv Tacaa towa Yosuwee ke teeli ke Iseyeli nyoma tona isentaa. Ulena pa nyajna-i, halena i sam. Isu pa nyajayana Moisi to.

¹⁵ Mpuvuy Tacaa toma Yosuwee si: ¹⁶ Heeli kotelaa mpa pa sayela Iso atakaa to si pa lu poyo taa.

¹⁷ Ulena Yosuwee naa heeli-weye mpv. ¹⁸ Too isu Iso atakaa sayellaa kpesuyv pa noohae ke poyo pale taa na pa su koten too, lena lom mali kprakaa na pa su na pa watv poyo kotemin, isu pu wew to. ¹⁹ Pa isoto kancaalaya nyajv kuyeyv naanowa wule ke Iseyeli nyoma lu poyo taa, na pa polo pa siki timpi pa yaa si Kilikaa toyo Yeliko icate na ilim tolule too.

²⁰ Kilikaa tanaa Yosuwee njmawa pee naanowa na naale wei paa kula poyo taa to. ²¹ Mpuvule i heela Iseyeli nyoma si: Ye kuyaku njku ma piya pootsa-me si pee ane a nyuvv suwe? ²² Ie i ka keesi-we si tu tesa Yaatanu ke wulaya ke. ²³ Popto fei lelen, kuyaku nakolayv Tacaa ta Iso lapa na Yaatanu nyoo na to tesi, isu i ka tem lapv ke Sosencaasi tenku taa to. ²⁴ Tacaa lapa mpvuyv si ate yelaa tona i nyv si i wena toma. Ulena taa nyajna-i tam.

5

¹ Tetv nti pa yaaki si Amolii to, to awulaa tona mpa pa wena Yaatanu ilim tolvle too to, na Kanaaj awulaa mpa pa kpatona Metitelanee tenku to. Pa tona pa koma na pa nu si Tacaa lapa na poyo nyoo na pa tesi. Ulena pa apalvto yooli-we, na Iseyeli nyoma tom la-weye sayontv ke katatelaya.

Iseyeli nyoma pelvvo ke Kilikaa

² Mpuvule Tacaa toma Yosuwee ke waatu ini i taa si: Caa pee seesi na n peli Iseyeli piitim kofam pane.

³ Ntana Yosuwee peli-weye teitei, isu Tacaa ka yoxotvuyv toyo pulaya njka pa yaa si: Pelvvo pulaya to ka too. ⁴⁻⁵ Waatu wei Iseyeli nyoma luwa Icipiti to pa pela apalvpiya tona mpa pa tala yooou pote to. Ama pele pa tanaa mpv pa sapa wulaya tetv taa. Pale pa waali pa tasa apalvpiya mpaya lolvuyv to pa ta peli pele. Mpi pa too Yosuwee pela-we toyle. ⁶ Mpi to, Iseyeli nyoma kisa Iso ke nuuvv ke, lena pa too wulaya tetv taa ke pusv nule tocu, na pa taa apalvpiya mpa paa tala yooou pote

ke pa Icipiti luw waato tɔ pá sí pa tɛna. Mpu inɛyi Tacaa ka yɔɔtɛna tuunav si pa taa nɔɔlv kaa keesi tetv kɔpantv nti tɔ taa tɔɔnaya tɔla yem tɔhɔ tɔ. Tɛnaya i ka siwa pa caanaa ke nɔɔv si i ká ha-we. ⁷ Ite pa piya ke Iɔ lɛeta pa lonte. Pɛ tɔv kɛ Yosuwee pɛla-we. Mpi tɔ, pa taa pɛli-weye mpaav taa. ⁸ Pa tɛma pa loona tɛnaya pɛlvv, ilena pá caya pa tɛcayale, halɛna pɛ waa-we. ⁹ Ntɛna Tacaa tɔ Yosuwee si: Saŋa ntɛ ma keela mɛ nyɔɔŋ tɔv kɛ mɛ Icipiti fɛele.

Ilena pá ha tɛne inɛyi hɛte si Kilikaa (Pakɛɛlaa). Na pá yaaki-tɛye m̀pɔ́yɔ́ halɛna saŋa.

Tɛv acima kancaalaya nyɔna tɔɔv ke Kanaarŋ

¹⁰ Mpuvɛle Iseyeli nyɔma sika Kilikaa ke timpi tetv we ihantav tɔɔv Yeliko kin. Ilena pá tɔɔv Tɛv acima ke tɛnaya isɔtv kɔyɛɛŋ naanvwa na liyiti wule taanaya.

¹¹ Tɛv acima tɛv kɔfemuyv ke pa caala tetv tɔɔnaya ke tɔɔv, na potopotonaa mpa pa taa kɔkɔsvm fɛi tɔ. Ilena pá wɔ tɔɔnaya pɛe na pá salɔ tɔtɔ. ¹² Kɔyanɔkuyv manna yela hotuyv pa ta tasa-i nav. Pɛ kpaɔav waatv inɔ tɔɔv Iseyeli nyɔma svv tetv tɔɔnaya ke tɔɔv.

Tacaa yoolaa nyɔv tv

¹³ Kɔyaku nakvli Yosuwee we Yeliko cɔlv, na í kɔvi ise, ile i ná apalv nɔɔlvvɛle na i nin taa kɛ layate. M̀pɔ́yɔ́ i polav kin na í pɔɔsi-i si: N kɛ tá nyɔŋ yaa tá kolontu? ¹⁴ Mpuvɛle apalv inɔ i nɔɔv tɔkpaav si: Aai, ma kɛ Tacaa yoolaa nyɔv tv kɛ, nɔɔnɔv kɛ ma kɔma.

Tɛnayaɛ Yosuwee hota i tɛɛ, na í sɛɛ-i na í pɔɔsi-i si: Na wentiyile n kɔmnaa?

¹⁵ Kɛɛna Tacaa yoolaa nyɔv tv tɔ Yosuwee si: Wɔɔvɔi nyá ntaŋkpala. Mpi tɔ, timpi taa n saŋa mpv tɔ, pɛ we kate kɛ.

Ilena Yosuwee la mpv.

6

Iseyeli nyɔma lɛkɔvɔv ke Yeliko icate

¹ Yeliko nyɔma ka tɔka pa icate kɛ na pá kalɛsi Iseyeli nyɔma tɔv. Nɔɔlv v svvki, pɛcɔ nɔɔlv v lukv. ² M̀pɔ́yɔ́ Tacaa heela Yosuwee si: Ma tɔvi icate tɛne tɔ wulav na tɔ yoolaa apalaa tɛnaya nyá nin taa. ³ Mpu tɔ, yoolaa mɛ, í tɔ na í cɔna icate nteye tɔm kɔlvv. Ilena í lakv m̀pɔ́yɔ́ paa kɔyaku ŋku. Halɛna kɔyɛɛŋ naatoso tɛcu. ⁴ Kɔtɛlaa naatosompɔɔlaya ká tɛɛ Iɔ atakaa sɛyɔllaa nɔɔv tɔv. Na paa wei na i tutuyv. Pɛ takv kɔyaku naatosompɔɔlaya nyɔŋkv wule, ilena í cɔv icate ke tɔm naatosompɔɔlaya. Na kɔtɛlaa náá tɔŋna pa tutuuv hɔlvv. ⁵ Pɛ kɔma na í nu tutuuv wiiwa na í cuyusi, ile yɔlaa tɛna kɔpenti na pá yaya apalvɔkaiisasi na icate koluvv ti. Ilena paa Iseyeli tv wei í ti pa tɔv kɛ kpaɔpaa.

⁶ Mpuvɛle Yosuwee kota kɔtɛlaa na í heeli-we si: I kpaɔv Iɔ atakaa na mɛ taa yɔlaa naatosompɔɔlaya náá tɔki paa wei na i tutuyv na í tɛɛ nɔɔv.

⁷ Ilena Yosuwee heeli samaa si: I tɔ na í cɔv icate. Na yoou wontu tɔkɛlaa ke Iɔ atakaa nɔɔv tɔv.

⁸ Yosuwee tɛma yɔlaa ke m̀pɔ́yɔ́ heeluyv, ilena kɔtɛlaa naatosompɔɔlaya inɔ í naali tɔnte, na pá hɔlvv pa tutuuv. Na Iɔ atakaa kɛ pa waali. ⁹ Ilena yoou wontu tɔkɛlaa ke tutuuv hɔllaa nɔɔv tɔv. Na waali nyɔma tɛŋɔyi Iɔ atakaa na pɛ haŋa mpv. ¹⁰ Ilena Yosuwee heeli samaa si: I taa kiisi, pɛcɔ mɛ taa nɔɔlv nɔɔv taa í taa lu paa fɛŋ mayamaya. Halɛna kɔyanɔkuv maa heeli-mɛ si í kiisi tɔ. ¹¹ Mɛ na Iɔ atakaa i ká cɔv icate ke tɔm kɔlvv. Ilena í mɛli tesikile na í hɛnti.

ISEYELI PAASENLAA TOM TAKELAYA

Kutulutu

Takələya kane ka taa ké tə naaki isəna Iseyeli nyóma yela Iso ké Kanaah tetu taa tə. Pa nəyɔ təw tu Yosuwee səpa. Ue pa feina paasənlu. Paa wei i lakaya isəna i caaki təyɔ. Ama waatu wei pa niuki pa isayatu səh ilena pá keəsəna Iso təw na pá wii. Iso naaki pa pətətəle, ilena i ləsəyi paasənlaa na pá waasəyi-we.

Isəna pa faya Paasənlaa takələya tə:

Iseyeli nyóma sɔw ke Kanaah na Yosuwee səm, titite 1:1-2:10

Iseyeli paasənlaa, titite 2:11-16:31

Iseyeli nyóma liyituyu, titite 17-21

Iseyeli nyóma cayaw ke Kanaah tetu taa

¹ Yosuwee səm waali ké Iseyeli nyóma pəsa Tacaa si pa nyəh pa kpeka taa nte tu yoonna Kanaah nyóma ke kancaalaya tə. ² Ntəna Tacaa si: Yuta nyəntə ké. Mpi tə, pele pa niŋ taa ké ma tu tetu.

³ Mpuyle Yuta kpekəle nyóma təma Simiyəh kpekəle nyóma si: I kəw na i sənə-tu na tə yoonna Kanaah nyóma na tə leeki tetu nti Tacaa ká ha-tu tə. Ye tə təma tənə, ule t́́́ kəw na tə sənə-me na tə leeki mə nyəntə.

Mpuyle Simiyəh nyóma polaa na pá səsı Yuta nyóma təw, ⁴ na pá tēe yoo. Ulena Tacaa tu Kanaah nyóma na Peliisi nyóma ke pa niŋ taa, na pá kó yəlaa iyisi naanəwa (10000) ké Peseke icate taa. ⁵ Mpuýú pa maɣana wulaw Atoni-Peseke ke Peseke icate taa, na pá yoonə-i. Isəna pa kələnə Kanaah nyóma na Peliisi nyóma təyɔle. ⁶ Ulena wulaw se na pá təyən-i na pá kra-i na pá seti i apalumpēe na i apaləwmpēe. ⁷ Mpuyle wulaw inu i təma si: Ma maɣamaya maa seta yəlaa nutoso na naanəwa apalumpēe na pa apaləwmpēe ke n̄púyú, na má təkı na cəyelası hotiyi na pá caləsəyi. Mpi maa lapa təyɔ pə feləyi-m.

Ulena pá pona Atoni-Peseke ke Yosalem na i caŋ na i si tənə.

⁸ Mpuýú Yuta nyóma yoonə Yosalem nyóma, na pá ku-we na pá sə icate ke kəko na pá leeki-tē. ⁹ Pə waali ké pa polaa na pá yoonə Kanaah nyóma mpa paa we pulası taa, na ilim mpətəh təw ké tetekəle taa tə. ¹⁰ Ulena pá polo na pá yoonə Kanaah nyóma mpa pa we Hepələh timpi pa yaakaya si Alapa tē tə. Na pá ku Sesayi nyóma, na Ahimaŋ nyóma, na Taləmayi nyóma. ¹¹ Pa təma tənə, ilena pá polo pá yoonə Tepii timpi pa yaakaya si Kiliyati-Sefee tə pə nyóma. ¹² Mpuýú Kalepu təma si: Ye wei i yoonə Kiliyati-Sefee nyóma na i kəli-we maa ha-i ma pəelə Akəsə na i la alb. ¹³ Tənyale Kalepu neu tənəyɔ nyəh Kenası pəyawl wei pa yaa si Otiniyee tə, i yoonə icate nté tə nyóma na Kalepu ha-i i pəelə Akəsə na i la alb. ¹⁴ Akəsə saawa, ilena i tə i paalw si: Maa sələmi ma caa ke tetu natəli. Alb inu i tiina i kraŋaya təw, ilena i caa pəsi-i si: Alaafəya kəle? ¹⁵ Mpuyle alb nəyɔ təkraw si: Hai, la-m kəpantw na n̄ ha-m hila. Mpi tə, tetu nti n ha-m mpuýú ilim mpətəh təw tə tə fei ləm.

Ulena i caa Kalepu náá ha-i hila wena a we pə tēe tə, na isətəa nyənə.

¹⁶ Mpuýú Moisi yəti ləlyəw nyóma Keni nyóma na Yuta nyóma pa luwa Yeliko, na pá polo pá caya Yuta Alaati ilim mpətəh təw ké wəlaya tetu taa ké Amaleke nyóma tetu taa.

¹⁷ Mpuɣɔle Yuta nyóma, na Simiyon nyóma pa polaa na pá yoonaa Kanaaɣ nyóma mpa pa we Sefati tɔ na pá tɔɔɔ pa tetu, na pá yóki ɔcate tənəɣnəɣ. Na pá ha-te si Hooma. Ncaale ke pa yaa mpu na pa te taa. ¹⁸ Pəle pə waali ké Yuta nyóma mpe pa taa Kasa, na Asəkələn, na Ikolon acalee ke leekuyu, na pá kɣenna wena a cəɣna-ye tɔ. ¹⁹ Taca ka we pa waali ké haləna pá leeki pulasi tetu təna. Ama tetu ihəntav taa nyóma ke pa ta pəsi. Mpi tɔ, pele paa wena yoou keekena nyəɣətu nyóma ké. ²⁰ Uena pá ha Kaləpu ke Hepələn ɔcate, isu Moisi ka yəɣətuɣu tɔ. Mpi tɔ, inɪ ɪ tɔɣonna Anaki lələɣ nyóma tooso wei ɪ ka we təna tɔ. ²¹ Pəncamee nyóma ta pəsi na pá tɔɣonɪ Yəpusi nyóma mpa paa we Yosalem tɔ, pá na-we pa wenna mpu.

²²⁻²³ Mpuɣó Ifəlayim kpekəle na Manasee nyəntə pa polaa na pá yoonaa Peteeɪi timpi pa yaakaya Lusi tɔ, na Taca səna-we. Feɣlaa ke paa caaləna tiluyi ke Peteeɪi taa. ²⁴ Pəle pa tala na pá sulina apalu nəɣəlu, ilena pá tɔmɪ-ɪ si: Huli-tuyu timpi tɔɔ ɔcate koloosi topilinaa tɔ, tu nyi nyá tɔɔ.

²⁵ Mpuɣó apalu inɪ ɪ hula-weɣe təsvule. Uena pá svu na pá kú ɔcate yəlaa təna. Ama pa yela apalu inɪ na ɪ təyaya nyóma təna. ²⁶ Pə waali ké apalu inɪ ɪ pola Hiti nyóma tetu taa, na ɪ ɣmá ɔcate na ɪ yaa-te si Lusi, na pá yaaku-teɣe mpuɣó haləna saɣa.

²⁷ Manasee nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣonɪ Peti-Seyan nyóma, na Taanaaki nyóma, na Təɔɔ nyóma, na Ipeleyam nyóma, na Mekito nyóma, na pə acalee wena a cəɣna-ye tɔ. Kanaaɣ nyóma ka we tənaya tam ké. ²⁸ Paa na waatu wei Iseyeli nyóma kəma na pá yoo tonj ke teu tɔ pa ta pəsi na pá leeki pa koloosi acalee. Ye pə taya səkpəna paasi.

²⁹ Ifəlayim nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣonɪ Kanaaɣ nyóma mpa pa we Keseɔ tɔ, pa na-we pa wenna.

³⁰ Sapulən nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣonɪ Kanaaɣ nyóma mpa pa we Kitələn na Nahalali tɔ. Ama təma ké pa tu-we na pá na-we pa we mpu.

³¹ Asee nyóma ná tá pəsi na pá tɔɣonɪ Ako nyóma, na Sitən nyóma, na Alapu nyóma, na Akəsiɣi nyóma, na Heləpa nyóma, na Afiki nyóma, na Lehopi nyóma. ³² Pə tɔɔ ké pá na Kanaaɣ nyóma pa ɔaya pele pa tetu taa.

³³ Nefətali nyóma ta pəsi na pá tɔɣonɪ Kanaaɣ nyóma mpa pa we Peti-Seməsɪ na Peti-Anati tɔ. Ama təma ke pa tu-we na pá na-we pá weɔ.

³⁴ Mpuɣó Amolii nyóma tɔɣona Tanj nyóma, na pá kpa pulasi taa. Pa ta yeɔe-we na pá ɔaya tetu ihəntav taa. ³⁵ Uena Amolii nyóma saali Haə-Helesi puɣu taa na Ayalən na Saaləpim. Ama waali waali ké Ifəlayim nyóma, na Manasee nyóma ɣmakəla-we na pá tu-weɣe təma. ³⁶ Itəm nyóma tetu tonja fayana Pəcesɪ tontonjle tɔɔ ké Sela na ilim təlule tɔɔ.

2

Taca kaləɣəna ɪ yəlaa

¹ Mpuɣó kuɣaku nakoli Taca ɪsətəa tillu luna Kilikaa, na ɪ polo timpi pa yaa si Pokim tɔ. Na ɪ tó Iseyeli nyóma si: Ma læsa-meɣe Icipiti na má pona-meɣe tetu nti tɔ taa ma heela mə caanaa na tuunav si ma ha-me tɔ. Halɪ má yəɣəti na má su si ma kaa yəki má na me ta nəɣə pəeluyə. ² Na ma heela-me si mə na tetu tənə tə nyóma ɪ ta pəeli nəɣə nakəli. Pə weɔ ké si ɪ yóki pa tunj. Paa na mpu tɔ, ɪ tá nu ma təm. Ue pepe tɔɔ ké ɪ lapa mpu? ³ Pə maɣamaya pə tɔɔ ké ma heeliɣi-me təfoo si ma kaa tɔɣonəɣi tetu tənə tə yəlaa na mu təɣəɣi. Ama mə na-we ɪ ká weɔna mpu, na pa tunj pəsi-meɣe katəsi.

⁴ Waatu wei Tacaa isətaa tillu tema təm ntəxi yəxətuyv, İlena İseyeli nyəma tulu nəsəsi na pá wiiki. ⁵ Pə tōo ké pa ha lonte nteye hətə si Pokim. Wiilaa teye pa yaa mpv na pa te taa. Ḿpóyú pa lapa Tacaa ke kətasi.

Yosuwee səm

⁶ Waatu wei Yosuwee taa səta tō, ḿpóyú i yela İseyeli nyəma ke Sikem, İlena paa wei iməli i tetv nti i hikaa tō tə taa. ⁷ İseyeli nyəma lapa Tacaa təmle ké, haləna Yosuwee səm. Na pá səsəsi isəle ke mpv, na nyəvnyə nyəma mpa pa nana pa isəpəle ke tema səsəəna wena Tacaa lapa-wə tō, pəle pa polo pa si tətō. ⁸ Tacaa təmle tv Yosuwee pusi yosa nünəwa na naanəwa (110) İlena í sí. ⁹ İlena pá pimi-i tetv nti pa ha-i tō, tə taa ké Timnati-Helesi ke İfəlayim pulası taa ké Kaasi puyv taa ké ilim ntəxəñ tō. ¹⁰ Ḿpóyú Yosuwee pəəle nyəma təna səpa tətō. Ama kufalan yəlaa ná táá cəkəna Tacaa, na təma səsəəna wena i ka lapa İseyeli nyəma tō.

İseyeli nyəma ləwa İso Seev

¹¹ Ḿpóyú İseyeli nyəma lapa mpi pə ta maça Tacaa tō. Pa laakaya tuj wei pa yaa si Paalənaa təxō. ¹² Pa ləwa pa caanaa İso Tacaa wei i ləsa-wəye İcipiti tō. İlena pa laakali məli piitimnaa mpa pa həkv pa wə mpv tō pa tuj tō, na pá lunjiyi-i. Tənaça pa kəsəna Tacaa pááná. ¹³ Pa lə-i ké na pá laaki tuj apəlv nyəñ wei pa yaaki si Paalənaa tō, na əlv nyəñ wei pa yaa si Asətətənaa tō. ¹⁴ Ḿpóyú Tacaa taa huuna İseyeli nyəma, na í yele-wə na İeekəlaa İeeki pa nyəm təna. Na í tv-wəye pa kolontunaa niñ taa na pá kəli-wə. ¹⁵ Paa waatu wei ké pa sula yoou Tacaa yeeki ké na pəle pá təxəni-wə. İsu i ka tem-wəye heeluyv na tuunav tō. Tənaçale pa laña wakəlaa tətəxətəxō. ¹⁶ Kəna Tacaa náá kpaaki pa taa ké paasənlaa si pəle pá waasi-wəye İeekəlaa mpe pa niñ taa. ¹⁷ Ama İseyeli nyəma kisa pəlexe nunaav na pá laaki tuj na pá lunjiyi-i. Tənaça pa yelina pa caanaa mpa pa tənaça İso kəsəsutv tō pa mpaav ke ləñ, na pá kisi-wəye kəənəv. ¹⁸ Paa waatu wei ké Tacaa kpa-wəye paasənləv, i wə pəntv in i waali ké na í yaki-wəye pa kolontunaa niñ taa, haləna i səm. Pəpətv fəi lelen, ye pə kəma na pa nmakəlaa nyənsəxi pa ise na pá saləməxi, pa pətətəle kpaaki Tacaa ké. ¹⁹ Ama pə kəñ na paasənləv si, İlena pá taçanı isayətv taa ké məlvəv, na pə kəli pa caanaa. Na pá laaki tuj na pa lunjiyi-i. Na pá təkə tam ké pa kañkante, na pa yaasi isayəv.

Tacaa maçasəxi İseyeli nyəma si i naa pa waali

²⁰ Ḿpóyú kuyəkv nakəli Tacaa taa huuna İseyeli nyəma na í tō si: Yəlaa pane pa yəka ma nəxə nka ma na pa caanaa tu pəelaa tō, na pá kisi-m nunaav. ²¹ Mpv tō, ma kaa təxəni piitimnaa mpa Yosuwee taa té təxənvuyv na pəcə í səkə tō, pa taa kəlvəm. ²² Piitimnaa mpeye maa nana İseyeli nyəma waali si paa nuna-m na pá təñ ma luyv nyəntv İsu pa caanaa lapv tō yaa isəna.

²³ Ḿpóyú Tacaa yela piitimnaa mpa i taa tv Yosuwee niñ taa si i təxəni tō na pá həəsi. İ ta hulina pa təxənvuyv.

3

¹ Ḿpóyú Tacaa yela piitimnaa mpeye təxənvuyv si i maçasəxəna İseyeli nyəma mpa pa taa nyi pá na Kanaaṅ nyəma pa yooñ təna tō. ² Tacaa caakaya ké si mpa in pa taa nyi yoou ke mpv tō, pá nyi-kv. ³ Piitimnaa mpa pu kaasa təxənvuyv təxəle Filiisi nyəma acaləe kakpasi, na Kanaaṅ nyəma təna, na Sitəñ nyəma, na Hifi nyəma mpa pa wə Lipəñ puyv taa ké pə kpaçəv Paalı-Həeməñ puyv na pə polo Lepo-Hamati tō. ⁴ Mpe inəxi Tacaa caakaya si i naakəna İseyeli nyəma waali si paa təkə kəsəsutv nti i ka yelaa na Moisi tv pa caanaa tō yaa pa kaa təkə. ⁵ Mpv

pə yelina na Iseyeli nyóma we Kanaah nyóma na Hiti nyóma na Amolii nyóma na Peliisi nyóma na Hifi nyóma na Yepusi nyóma pa heku. ⁶ Pəle pa haakayana-weye pa pəelaa na pá laki alaa, na mpe pá haaki pəleye pa nyóma, na pá laaki pa tuij.

ISEYELI PAASENLAA

Otiniiye

⁷ Mpróyó Iseyeli nyóma lapa mpi pə ta maɣa Tacaa tɔ. Pa kisa Iso ké seev na pá laaki tuij wei pa yaaki si Paalənaa na Aselanaa tɔ. ⁸ Mpróyóle Tacaa taa huuna-we na í tu-weye Mesopotami wulav Kusanj-Lisatayim niñ taa. Na ílé í ηmakəli-weye pusi pələfei təcu. ⁹ Keləna pá wiina Tacaa si í ya-we. Ilena ílé í ləsi Kaləvə neu tənuyv nyəñ Kenasi pəyalv Otiniiye si í waasi-we. ¹⁰ Mpróyó Tacaa Feesuyv tii í tɔɔ, na í polo í yoonə wulav Kusanj-Lisatayim na í kəli-í. ¹¹ Ilena Iseyeli nyóma heesi pusi nule təcu. Pə waali ké Otiniiye səpa.

Ihuti

¹² Mpróyó Iseyeli nyóma tasa lapv ke mpi pə ta maɣa Tacaa tɔ. Ntəna ílé í yele na Mowarv wulav Ikoləñ kuli pa tɔɔ. ¹³ Í polaa ké na í sɔəsi Amoni nyóma na Amaleke nyóma pa tɔɔ, na pá yoonə-we na pá ləkəi Yeliko ɪcate. ¹⁴ Pusi pələfei hiu təcu ké Mowarv wulav ηmakəla-we. ¹⁵ Pa wiina Tacaa, iləna í kpa Pəncaməe kpekəle taa tv Kelaa pəyalv mputv Ihuti si í waasi-we.

Keləna Iseyeli nyóma cəla Ihuti ke kvəəəv si í pona Mowarv wulav. ¹⁶ Ntəna Ihuti caa layate nte tə we ləñ ke taa na waali, na tə tayala isv mpiñ naale tɔ, na í svsi-teye í tokonaa tɛɛ na í ntəyəñ tɔɔ. ¹⁷ Mpróyole í cəla wulav ke í kvəəəv. Apalv uní í ka ke kvyasəlv ke təmam. ¹⁸ Í tɛma-í cəlvəv ke mrv, iləna í na yəlaa mpa paa kəna kvəəəv ηkv tɔ pá li. ¹⁹ Pa kəma na pá tala pəe wəna pa sika Kilikaa cəlv na pá laaki tɔ, iləna Ihuti mələna í waali, na í polo wulav kiñ si: Ha, tá caa, maa wəna faaciya nakəli si ma naaki-ñ má na-ñ tá tike.

Ilena wulav ləsi təmlə nyóma təna. ²⁰ Ate na isə nañ ηkv kv niyita teu tɔ kv taa ké í ka wee. Ntəna Ihuti kvətəna-í na í təmi-í si: Tacaa heela-m təm si má heeli-ñ.

Tənyalə wulav kula í təcayalə. ²¹ Ilena Ihuti kvəe í layate na mputv na í sə wulav lotu taa. ²² Na tə svv tə təna, na pé kvəñna kvátúyó, na í yele-teye mrv na nim waasi tə tɔɔ. ²³ Í tɛma mrv, iləna í lina waali tɔɔ, na í təkí na í kaləsi. ²⁴ Í tɛəwa iləna təmlə nyóma polo pa maɣana pə kaləsi mrv. Ilena pá tv pa taa si wulav luki í awali ké. ²⁵ Mpróyó pa tanja na pá ká í fei tvlvəv. Ilena pá polo pá tvli pa maɣamaɣa na pá maɣana pa caa hənta ate na í səpa. ²⁶ Waatv wei pa tanja mrv təyó Ihuti sewa na í tɛe pəe təyəkəle, na í polo í ηməli Seyila. ²⁷ Í tala Iləlayim pəñ taa, iləna í yaɣa apalv tutuyv, na í koti Iseyeli nyóma na í tu-weye nəyó na pá tii pulasi. ²⁸ Ilena í tə-we si: Í təñ ma waali. Mpi tɔ, Tacaa tv mə niñ taa ké mə kolontunaa Mowarv nyóma ké.

Ilena pá polo na pá nyala-weye Yaataní tətəsəle, nəyəlv ta fiti. ²⁹ Kvəñkv pa kv Mowarv yoolaa taa yoolaa ke yəlaa iyisi naanvwa (10000) ké nəyəlv ta tvli. ³⁰ Pə kvayav waatv uní təyó Iseyeli nyóma ηmakəla Mowarv nyóma na tetv heesi pusi nunaasa təcu.

Samkaa

³¹ Anatí pəyalv Samkaa ləetəna Ihuti lonte taa. Iní í kona Filiisi nyóma ke yəlaa nasətoso (600) na nav kvátúyó. Ilé í waasa Iseyeli nyóma tətəyó.

4

Tepola na Palaki

¹ Ihuti säpa, ilena Iseyeli nyóma tasa lapu ke mpi pä ta maya Tacaa tö. ² Mpróyó Tacaa tu-weye Kanaani nyóma wulav Yapeh wei i tákaya kawulaya ke Hasoo tö i niñ taa. I yoou wulav ke pa yaakaya Sisela na í we Halose-Koyim. ³ Yapeh unu i yoou keekena ka we nasánaasa na nunuwa (900) ké. Mpróyó i nyéhsa Iseyeli nyóma ise ke pusi hiu töcu. Ilena péle pá wiina Tacaa si í waasi-we.

⁴ Lapitoti alv Tepola ka kena Iso kuyóyótotu telösu na í huuki Iseyeli nyóma ke pa tannaa ke waatu unu i taa. ⁵ Peteehi na Lama pa hekú taa timpi pa yaa si Tepola Paav ke Ifalayim puvo taa töyö alv unu i pukaya na í caki, na í tayanayi Iseyeli nyóma tannaa. ⁶ Mpróyó kuyaku nakuli Tepola unu i tila Apinowam päyalu Palaki kinj ke Keteesi ke Nefétali tetu taa, na í heeli-i si: Iseyeli Iso Tacaa töma si í ləsi Nefétali na Sapulöñ pä nyóma taa ké apalaa iyisi naanüwa (10000) na í pona-weye Tapöö puvo tö. ⁷ Maa yeke na Yapeh yoolaa wulav Sisela kuu i yoolaa na i keekena nyéyö nyóma na pá lu Kisöñ lööu taa si pa yookina-ñ, ilena má tu-weye nyá niñ taa.

⁸ Tənayale Palaki cöwa Tepola si: Ye ma na-ñ tu pona, ile maa polo. Ama ye n kaa polo, ile maa puki. ⁹ Mpuvüle Tepola si: Ma na-ñ tu polo yaa. Ama paa n tala timpi nöyölu kaa sa-ñ ké. Mpi tö, alv niñ taa ké Tacaa ká tu Sisela.

Ilena Tepola küli na í na Palaki pá tee Keteesi. ¹⁰ Mpróyó Palaki kreyla Nefétali na Sapulöñ nyóma, na yölaa iyisi naanüwa (10000) tisi si paa tən-i, na Tepola mayamaya náá polo tö. ¹¹ Keni tu Hepere ka fayana Keni nyóma lelala mpa pa ké Moisi yəti Hopari päyalaa töyö. Ilena í polo í siki Saananim tunj səsöñ tee ké Keteesi kinj.

¹² Mpróyó Sisela nuwa si Apinowam päyalu kpawa Tapöö puvo tö. ¹³ Ilena í koti i yoolaa nasánaasa na nunuwa (900) ké Halose na pá tee Kisöñ lööu taa. ¹⁴ Ntəna Tepola tö Palaki si: Polo pa tö, saña ke Tacaa tugi Sisela ke nyá niñ taa, na i mayamaya i ká weena nyá waali.

Mpróyó Palaki tiwa Tapöö puvo na i waali ké yoolaa iyisi naanüwa (10000). ¹⁵ Pa nika yoou, ilena Tacaa yeke na Sisela yoolaa na i keekena pá kuu-te. Haləna Sisela lu i keeke taa, na í se nöhe. ¹⁶ Ilena Palaki tu i kolontunaa na pa keekena waali, na í tana-weye Halose. Na í heeli pa yoolaa təna pä ta səo paa löyöu päyaya.

¹⁷ Mpróyó Sisela sewa na í polo Keni tu Hepere alv Yayee te. Mpi tö, wulav Yapeh yəlaa na Hepere nyóma paa we töma na leleñ ké. ¹⁸ Ilena Yayee lu na í səñ Sisela na í töm-i si: Ta caa, suv ma te cəne, taa nyana pölu.

Sisela suwa Yayee cokəle taa, ilena í hənti na alv unu í waasi i töö ké puvo. ¹⁹ Mpróyó apalv unu i töma-i si: Lökətu təkə-m ké, ha-m lumağa na má nyö.

Ilena alv cosi naaləm ke huluyu taa na í ha-i na i nyö, na í tayan-i puvo waasövu.

²⁰ Mpuvüle Sisela töma alv unu si: Səñ cokəle nənəyö, na wei í pösa-ñ si nöyölu we cəne? Ie n cə si, aai.

²¹ Sisela ka kawaya tətöyötöyö, ilena í too isu i säpa. Mpróyó Yayee krağa pöñ cokəle kanjanaya na kanjanuvu, na í krətəna-i təhe na í keesəna i ləpəyasaya tö na í ká na í krəna tetu na Sisela si. ²² Pə waali ké Palaki sewa Sisela waali na í tala Yayee te na Yayee lu na í töm-i si. Köö, maa huli-ñ yulu wei n pəkəyi tö.

Palaki suv cokəle taa, ilena í mayana i hənta ate təcəmm, na krátöyö tuu i ləpəyasaya taa na í säpa.

²³ Kuyaku ηκυυυ Ισο yelaa na Iseyeli nyóma kəli Kanaaη wulav Yapeη. ²⁴ Μρύγύ Iseyeli nyóma kaasa pa təyi teu na təhee təhee pá koo pá teesəna Kanaaη wulav ke kyv.

5

Tepola pa akaitv kawəyaya

¹ Kuyaku ηκυ Tepola na Apinowam pəyalv Palaki pa kəla Sisela təyo pa mapa kawəyaya si:

² Iseyeli nyvvy nyóma pona samaa ke yoo.

Í sa Taca.

Samaa yooa luyv kulvmvyv.

Í sa Taca.

³ Awulaa səsaa me, í nu yoo.

Awulumpiya me, mu welisi yoo.

Ma saη Iseyeli Iso Taca.

⁴ Taca luna Seyii pvyv,

ílena tetv sv seluyv.

Í lu Itəm tetv taa,

ílena tev náá nu.

⁵ Sinayi pvyv sela səsəm ke Taca ísentaa,

pəəη sela təpəηη ke Taca ísentaa.

⁶ Anati pəyalv Samkaa pəle taa

yəlaa caasi ya yem ké tetv taa ké.

Yayee pəle taa,

təntaa təyaya mpaəη krai nyəη ké.

⁷ Iseyeli nyóma taa feina nyvvy tv,

kena Tepola kvli í naasi taa.

Pa taa feina aka nəyəl

ílena pa too Tepola kvli.

⁸ Tiy ke Iseyeli nyóma ləsaa

ílena yoo náá tii təkpi.

Yoolaa tuutuuma me, kralóyú fei.

Yoolaa samaa me, ηmantayaa fei.

⁹ Iseyeli nyvvy nyóma me, ma sama.

Luyv kulvmvyv yoolaa me, ma sama.

Í sa Taca.

¹⁰ Awulaa səsaa me, í pəsəna laakali.

Apila me, í pəsəna laakali.

Konyəntvnaa mu pəsəna laakali.

¹¹ Lvm lulaa í sa Iso ké í kvpantv tə.

Í sam-í kvpantv nti í lapa Iseyeli tv tə tə.

Iseyeli caya təpamm tv í sam-í.

¹² Tepola, Tepola kvli na í waasi.

Kvli na í ma kawəyaya.

Apinowam pəyalv Palaki kvli.

Kvli, na í ce Iseyeli saləkatvnaa.

¹³ Kaasəlaa ná kəla akanaa.

Taca yelaa na má kəli akanaa.

¹⁴ Ifəlayim nyóma pola tetəkəle taa.

Pencamee nyóma pola tetekele taa.

Awulaa səsaa luna Makii.

Yoolaa akewenaa ná luna Sapuləh.

¹⁵ Isakaa nyuyü nyóma təha Tepola na Palaki.

Isakaa yoolaa səsaa Tepola pa təə,
pa krenta tənte na pá polo tetekele taa.

Pə na pə mpv tə, Lupəh nyóma ná paasəna təmnaa həm ké.

¹⁶ Lupəh nyóma paasəna kaləkəh wula nuu suwe?

Pa paasəna təmnaa həm ké.

¹⁷ Katı nyóma ta kəə, pa saala Yaatanı waalı.

Təh nyóma ta kəə, pa saala kpuləh taa.

Asee nyóma ta kəə, pa saala təhku nəyö.

¹⁸ Sapuləh nyóma ná tisaa na pá mv səm.

Nefətali nyóma ná tisaa na pá polo təyoole.

¹⁹ Awulaa səsaa lu yooü.

Kanaah awulaa lu yooü.

Pa luwa sı pa yookina Tanaki.

Pa yookina Tanaki ke Mekito lvm nəyö.

Pa laha wontu.

Pa wu liyitee.

²⁰ İstəlvhəsı maγamaγa ná yooüa,

hatoo sı mpaah taa ké sı yooüa Sisela.

²¹ Kisəh ləəv təyö kolontunaa.

Ləh taa Kisəh ləəv kpiisa-wə.

Tə kaası ta ti na tə nyəə toh.

²² Selaa tūwa casəle.

Pa kpaγanəh acūwa wiina nteye kprakatam kprakatam.

²³ Tacaa isətaa tillu sı pá təhı Melosi icate ke mpusi.

Sı pá təhı tə yəlaa ke mpusi,

pa ta lu Tacaa yooü.

Pa ta kəə sı pa səhna Tacaa yoolaa taa yoolaa.

²⁴ Pá kooli Yaye ke kəpantv.

Pá kooli Keni tv Həpəe alv ke kəpantv.

Pá kooli-ı kəpantv ke coka taa alaa taa.

²⁵ Sisela sələma Yaye ke lvm na ílé ı cəle-ı naaləm.

Tete naaləm ke ı ha-ı kalav taa.

²⁶ Yaye kpaγa kaηkanaya na mpəle,

na í co kaηkanuyü na ηwaah,

na í ka Sisela nyuyü na í tvh rúyö.

I kamaya na í yök nyuməyölaya.

²⁷ Sisela yela ı ti na ı hoti alv tē təmaai.

I hənta atē təcəmm na í səpa.

²⁸ Sisela too təhaa na í nyənəyəna pətote.

Na í nəyəsəyi sı: Pepe təə ké

Sisela keke ta tala ləh?

²⁹ Alaa ləmaγasēe nyóma ná cə-ı.

İni ı ləla pa kocəcütü nti sı:

30 Isəntə yoolaa kuu wontunə kə,
na pə taləxi, ineyə pəelə yaa pəelaa naale.
Sisela ke puyəv kəpənkə yaa pəəñ naale.
Na maa paa puyəv kəsəpuyə
yaa pəəñ naaleyə ma luyə tē.

31 Tacaa kolontunaa í səki mpv.
I taapalaa ná teeki kəkə isu ilim lukuyə tə.
Pəle pə waali Iseyeli tetv heesa pusi nule təcu.

6

Matiyan nyóma cəəsəxi Iseyeli nyóma

1 Mpróyó Iseyeli nyóma tasa lapv ke mpi pə ta maça Tacaa tə. Uena ílé í tu-weyə
Matiyan nyóma nin taa kə pusi nule təcu. 2 Matiyan nyóma cəəsə-weyə səsəm kə.
Uena Iseyeli nyóma se na pá cəəsí pulasí taa, na kəkraməñ pəəñ taa. 3 Ye Iseyeli
nyóma í tuuki pa tawa, íle Matiyan nyóma, na Amaleke nyóma, na ilim təlule
təə təntaa pa krentí na 4 pá watí-we, na pá wakələxi pa kəhaləm, haləna pá tala
timpí pa yaa sí Kasa tə. Paa kaasəxi pulv sí pəle pá təxi. Na pá kpeñna pa təla na
pá kpaaki. 5 Pa kəñayana pa kaləkəñ na pa coka kə. Pa na pa yooyoonaa paa we
pəxale kə isu kətoloñ, pa fəi kaluyə. Pa watəxi Iseyeli tetv kə na pá wakələxi-ti.

6-7 Iseyeli nyóma təxəna pa təxi teu ke Matiyan nyóma nin taa kə. Uena pá
wiina Tacaa sí í waasí-we. 8 Ntəna Tacaa kra-weyə Iso kuyəçotv tələsulv, na ílé
í heeli-we sí: Iseyeli Iso Tacaa yəçotaa sí ma ləsəna-meyə Icipiti yomle taa. 9 Má
waasəna-meyə Icipiti nyóma nin taa, na má təxəni mpa pa cəəsəya-me tə, na má
ha-meyə pa tetv. 10 Haləna má heeli-me sí, maçale mə Iso Tacaa. Ue í taa nyana
Amolií nyóma mpa pa tetv taa í we isəntə tə pa tuñ. Ama í ta nuna-m.

Tacaa ləsa Ketiyəñ sí í waasí Iseyeli nyóma

11 Mpróyó Tacaa isətəa tillu kəma Ofəla na í çaya Apiyeseə luyəv tv Yowası
haləm taa kə tuyv nakvli ku tē. Na Yowası pəyalv Ketiyəñ ñmela ləseñ tənyaasəle,
na í makí təxənaça sí Matiyan nyóma í taa na-í. 12 Tənaçale isətəa tillu lu í təə na
í təmi-í sí: Yoolaa taa aka nyá, Tacaa we nyá waali.

13 Keləna Ketiyəñ nəçə təkpa v sí: Aai, ma çə, ye Tacaa ka we tá waali, pəpe təə
kə tə təkí wahalanaa pəne? Na ləyə piti təma nna a təm tá caanaa kəesa-tv sí í
lapa-weyə waatv wei í ləsa-weyə Icipiti tə a wəe? Pəpətv fəi ləleñ, Tacaa lə-tuyv,
na í tu-tuyv Matiyan nyóma nin taa.

14 Mpruyəle Tacaa pəsəna Ketiyəñ təə na í təmi-í sí: Pona toma wəna n wəna
mpv tə, na ñ waasí Iseyeli nyóma ke Matiyan nyóma nin taa. Ma maçamaya ma
tilyina-ñ. 15 Ntəna Ketiyəñ sí: Hai, Tacaa, maa waasí Iseyeli nyóma na ma we?
Mpi tə, tá təyaya ta ke puluyv Manasee luyəv nyóma taa. Pəcó ma tu kə pəyaya
ntə.

16 Mpruyəle Tacaa sí: Maa wəe nyá waali kə, na ñ tələkí Matiyan nyóma isu yulv
kolvm.

17 Uena Ketiyəñ sí: Ye mpv la na má nyí təkəlekele sí Tacaa nyá, nyá
yəçətəyənana-m. 18 Səñ na má kəna-ñ kucəəv na pəcó ñ tē.

Tacaa sí: Polo na ñ kəə.

19 Ketiyəñ polaa, uena í kú pəfate na í təsi na í tv potopotonaa mpa pa taa
kəkəsum fəi təxi səsəm. Uena í kuuli nantv ke tokiya taa, na yom ke nyanaya
taa na í pona Iso isətəa tillu ke tuyv səsəñkə ñkə ku tē. 20 Uena isətəa tillu təmi-í
sí: Polo na ñ su nantv na potopotonaa ke kəkramuyəv kəne ku təə na ñ pə yom.

Ilēna Ketiyōḡ la mpu. ²¹ M̄p̄ōḡyū Tacaa isōtaa tillu tokina nantu na potopotonaa mpe na i k̄p̄atōḡyū. Ilēna k̄k̄ō lu k̄k̄p̄am̄uyū taa na k̄ā nyāga p̄ō t̄ōna. Na isōtaa tillu n̄āā muk̄i yem. ²² T̄ōnāyale Ketiyōḡ c̄ek̄ōnaa s̄i Tacaa isōtaa tillu k̄ē. Ilēna i yāga kapuka s̄i: Hai, ma t̄ōm t̄ōma. Ma nawa Isō isōtaa tillu isentaa.

²³ Ama Tacaa n̄ā t̄ōma-i s̄i: Nyā laḡle i taa wak̄eli, n̄ kaa s̄i se.

²⁴ M̄p̄uyule Ketiyōḡ ḡmawa Tacaa ke k̄ōtāya t̄ōlate, na i ha-t̄eyē h̄ōte s̄i Tacaa h̄ēs̄ōḡōna laḡa. K̄ōtāya t̄ōlate nt̄ē t̄ō w̄e hal̄ōna saḡa ke Ap̄iyēsēē nyōma icate Of̄ōla taa.

Ketiyōḡ yōka t̄yū Paali t̄ōlaale

²⁵ M̄p̄ōḡyū Tacaa heela Ketiyōḡ ke aḡōo an̄i s̄i: K̄p̄a nyā caa lat̄ōce k̄ofalo, na ḡ t̄asa naale nyōḡ wei i w̄ena pu-s̄i naatosomp̄ōḡyōlāya t̄ō. Ilēna ḡ yōk̄i nyā caa t̄ōlaale na ḡ k̄p̄ēs̄i tesika ḡka pa laaki t̄ō. ²⁶ Ilēna ḡ ḡma-m̄ k̄ōtāya t̄ōlate ke puḡyū k̄ōne ku nyuyū taa na ḡ k̄p̄āya tesika ḡke ka taasi na ḡ lana k̄ōtāya ḡka k̄ōk̄ō lusa ka t̄ōna t̄ō na lat̄ōce naale nyōḡ.

²⁷ Ilēna Ketiyōḡ l̄ēs̄i i t̄ōml̄e nyōma ke naan̄ōwa, na i l̄ā is̄u Tacaa k̄ēs̄a-i t̄ōḡō aḡōo. M̄p̄i t̄ō, i nyāḡāyana i caa t̄ōyāya nyōma na icate ȳōlaa k̄ē. ²⁸ P̄ō fema na icate nyōma k̄ōli tanaḡ t̄ē t̄ōhulu, ilēna p̄ā maḡāna pa yōka t̄yū na p̄ā k̄p̄ēs̄i tesika. Na p̄ā l̄ā lat̄ōce naale nyōḡ ke k̄ōtāya ḡka k̄ōk̄ō lusa ka t̄ōna t̄ōḡō k̄ōtāya t̄ōlate nte pa ḡmawa t̄ō t̄ō t̄ō. ²⁹ M̄p̄uyule pa p̄ōōsa t̄ōma s̄i: Awe maḡamāya lap̄ōna m̄p̄u?

Icate nyōma c̄ek̄ōnaa s̄i Ketiyōḡ lap̄ōna m̄p̄u. ³⁰ Ilēna p̄ā t̄ō i caa Yōwas̄i s̄i: L̄ēs̄i nyā p̄ōyalu na t̄ō ku-i. M̄p̄i t̄ō, i yōka t̄ōlaale, na i k̄p̄ēs̄i p̄ōc̄ōlō tesika.

³¹ M̄p̄uyule ap̄alu in̄i i c̄ōwa m̄p̄e in̄i s̄i: M̄ō nȳōnt̄u suw̄eyē t̄yū ḡku ku t̄ōm taa? Ye p̄ō c̄ōpa wei s̄i i s̄ēk̄ōna ku t̄ō, is̄u p̄unt̄u s̄ōpa na p̄ōc̄ō p̄ō nyaaḡi. Ye ku ke t̄yū, ku yoo ku maḡamāya ku yoo. M̄p̄i t̄ō, ku t̄ōlaale ke pa yōkaa.

³² K̄uyaku ḡk̄uyū pa ha Ketiyōḡ ke h̄ōte s̄i: Yelupaali. P̄ō nyuyū nt̄ē s̄i: Paali i yoo i ti yoo. I t̄ōlaale ke pa yōkaa.

Ketiyōḡ p̄ēk̄ōḡi Isō luḡu nȳōnt̄u

³³ M̄p̄ōḡyū k̄uyaku nak̄ōli Matiyāḡ nyōma, na Amaleke nyōma, na ilim t̄ōlule t̄ō t̄ōntaa k̄ōtaa, na p̄ā t̄ēs̄i Yaatan̄i na p̄ā polo p̄ā puḡi Ap̄isilee t̄ēt̄ēk̄ōle taa. ³⁴ Ilēna Isō Feesuyū t̄i Ketiyōḡ t̄ō na i yāga ap̄alu tutuyū s̄i Ap̄iyēsēē l̄ōluyū nyōma i t̄ō i waali. ³⁵ Na i t̄ili t̄ōt̄ōḡō Manasee nyōma kin̄i s̄i ap̄alaa i lu na p̄ā t̄ō i waali, na i yaa Aseē nyōma, na Sapulōḡ nyōma, na N̄ef̄ēt̄ali nyōma, na pa t̄ōna p̄ā s̄ōōs̄i i t̄ō.

³⁶ M̄p̄uyule Ketiyōḡ t̄ōma Isō s̄i: Ye tampana s̄i nyā t̄ōḡ ke maa waas̄ōna Is̄eyeli nyōma is̄u n̄ ka ȳōḡōt̄yū t̄ō. ³⁷ T̄ō, maa p̄ō heu k̄ōḡle ke Katāya taa. Ye c̄ōlō k̄p̄a-t̄eyē aḡōo na at̄e n̄āā w̄ōlaa, il̄e t̄ōnāya maa nyōna s̄i nyā t̄ōḡ ke maa waas̄ōna Is̄eyeli nyōma.

³⁸ Ilēna p̄ō la ḡp̄ōḡyū t̄ēt̄ēi. T̄ēu fema tanaḡ na Ketiyōḡ nyaasi k̄ōḡle ḡt̄ē, ilēna l̄ōm lu na p̄ō su puosiya. ³⁹ Nt̄ēna i t̄ō Isō s̄i: Hai, yeḡe mā t̄asa-ḡ nat̄ōl̄ōḡi p̄ōōs̄uyū. Taa mu-m̄ na p̄āān̄ā. Ma caa s̄i ḡ t̄asa-m̄ puḡyū h̄ōluyū ke t̄ōm kul̄ōm. P̄ōn̄ēnt̄e c̄ōlō i k̄p̄a t̄ēt̄u t̄ō t̄ike, na k̄ōḡle n̄āā w̄ōlaa.

⁴⁰ Ilēna Isō mu Ketiyōḡ n̄ōḡō ke aḡōo an̄i na k̄ōḡle n̄āā w̄ōli na c̄ōlō k̄p̄a t̄ēt̄u t̄ō t̄ike.

¹ M̀p̀r̀òỳ Ketiyɔŋ na ɪ yoolaa pa kɔla lɔŋ ke tanaŋ nakɔli na p̀à polo p̀à puli Haloti hite nɔyɔ, na Matiyah nyɔ́ma náá pulɔna ilim ntɔyɔŋ tɔɔ ḱe Molee pulaya ɔɔɔ.

² ɪlena Tacaa tɔ Ketiyɔŋ si: Nyá yoolaa kɔla tɔɔɔ, ma kaa tɔ Matiyah nyɔ́ma ke nyá ninŋ taa, na p̀à kɔɔ na ń sa nyá ti si nyá toŋ ḱe n lapɔnaa. ³ M̀p̀r̀ù tɔ, heeli-we si, sɔyɔntɔnaa í mɔli tɔyaya.

M̀p̀r̀ùyɔle yɔlaa iyisi hiu na naale (22000) mɔlaa, na p̀à kaasi yɔlaa iyisi naanɔwa (10000) tike. ⁴ M̀p̀r̀òỳ Tacaa tɔma Ketiyɔŋ si: Nyá yoolaa kɔla tɔɔɔ tɔtɔ. Tiina-weye lɔɔɔ nɔyɔ, na ma mayamaɣa má tɔɔsi potaa na ɔayalaa.

⁵ Yoolaa tii tɔna, ɪlena Tacaa heeli-ɪ si: Faɣa m̀p̀a paa tí lɔm na ninŋ isu hasi tɔ, na pa m̀p̀aa. Na m̀p̀a paa lunŋ akula na p̀à nyɔɔ tɔ na pa m̀p̀aa.

⁶ M̀p̀r̀òỳ pa taa yɔlaa ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa (300) tiwa lɔm isu hasi. Pə kaasa m̀p̀a ɪlena pele p̀à lunŋ akula na p̀à nyɔɔ. ⁷ Ntɛna Tacaa heeli Ketiyɔŋ si: Yoolaa ŋmɔnɔyɔ nunɔwa wei í tiwa lɔm tɔ m̀p̀e pa ninŋ taa ḱe maa tɔ Matiyah nyɔ́ma na p̀à waasi Iseyeli nyɔ́ma. Pə kaasa m̀p̀a tɔ, paa wei í mɔli ɪ te.

⁸ M̀p̀r̀òỳ Ketiyɔŋ suwa yɔlaa ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa (300) inɪ na í m̀u kɔpɛntaa tɔyɔnasi, na pa tutuuy na pele p̀à mɔli tɔyaya.

Na Matiyah nyɔ́ma náá sika tetekɔle taa ḱe m̀p̀e pa p̀ɔtɛɛ.

Pə hɔla Iseyeli nyɔ́ma si paa la akanaa

⁹ M̀p̀r̀òỳ Tacaa heela Ketiyɔŋ ke ahoɔ anɪ si: Kɔli na ń tii Matiyah nyɔ́ma tesikile taa. M̀p̀i tɔ, ma tɔ-weye nyá ninŋ taa ḱe. ¹⁰ Ye sɔyɔntɔ we-ŋ na tiuu, ɪe n kɔpɛntaa nyá tɔmle tɔ Pulaa. ¹¹ N ká nu pa kɔyɔyɔtɔtɔ, ɪlena p̀à sɔɔsi-ŋ apalɔtɔ.

Ntɛna í na Pula p̀à ɛŋ na p̀à polo p̀à tala tɔtanŋ kancaɔɔa nyɔ́ntɛ. ¹² Na Matiyah nyɔ́ma, na Amaleke nyɔ́ma, na ilim tɔlɔle tɔɔ tɔntaa pilina tetekɔle tɔna isu kɔtolɔŋ, na pa yooyooɔnaa náá we isu lɔm nɔyɔ kanyɔŋa, pa fei kalɔyɔ. ¹³ Ketiyɔŋ pa tala m̀p̀u, ɪe nɔyɔlɔ keesɔyɪ ɪ taapalɔ nté toosee si: Ma toosaa kele si ma ná potopoto nɔyɔlɔ^a na í pilimiyi tá tesikile na í yooɔna ɔkɔle na í p̀ɔsi-tɛye kɔpɛntɔlasi.

¹⁴ M̀p̀r̀ùyɔle ɪ taapalɔ nɔyɔ tɔkɔpɔv si: ɪsɔna Iseyeli tɔ Ketiyɔŋ ká kɔli-tɔ tɔyɔ n na m̀p̀u. ɪsɔ tɛma ɪ taa ḱe si ɪ tɔyɪ tá tɔnaya ɪ ninŋ taa.

¹⁵ Ketiyɔŋ nu toosee anɪ a kɔsɛyɛsɔtɔ, ɪlena í hɔntɪ aɛe na í sɛɛ ɪsɔ. ɪlena í mɔli ɪ yoolaa kinŋ na í tɔ si: ɪ nyɔki na í kɔli. Tacaa tɔwa Matiyah nyɔ́ma ke mɔ ninŋ taa ḱe.

Matiyah nyɔ́ma sewa yem yem

¹⁶ M̀p̀r̀òỳ Ketiyɔŋ faɣa yoolaa ŋmɔnɔyɔ na nunɔwa (300) inɔyɪ kɔpɛka tooso, na í ɔɛla-weye tutuuy na heeŋ si p̀à pa kahulasɪ tɔɔ. ¹⁷ ɪlena í tɔ-we si: ɪ nyɔnɔyɔnɔm yoo. Ye tɔ tala pa tɔsikile na má lapa ɪsɔna m̀p̀i ɪe í la m̀p̀u. ¹⁸ Ye í nuwa má na ma hɔyɔlɔyɔ nyɔ́ma tɔ hɔla tá tutuuy, ɪe m̀u hɔli mɔ nyɔŋ tɔtɔ na p̀à ɔɔ na p̀à ta. Na í kɔpɛntɪ na ɪ yɔyɔtɔna nɔyɔ sɔsaya si: Tacaa na Ketiyɔŋ pa nyɔ́ma nté tá.

¹⁹ Pə tɔpa ahoɔ heka ke waatu wei tanŋlaa layasɔyɪ tɔma ɪe Ketiyɔŋ na ɪ yoolaa nunɔwa (100) kɔpɛkɔle, pa tala kolontunaa tɔsikile tɔnaya tɔɔ kele. ɪlena p̀à hɔli pa tutuuy na p̀à yɔki pa heeŋ. ²⁰ M̀p̀r̀òỳ kɔpɛka naale wei pə kaasaa tɔ, ɪle ɪ lapa m̀p̀u tɔtɔ, na p̀à tɔki kahulasɪ na ninŋ m̀p̀ɔtɔŋ na tutuuy ke ninŋ ntɔyɔŋ taa, na p̀à yɔyɔtɔna nɔyɔ sɔsaya si: Tacaa na Ketiyɔŋ paa tɔyɔna.

²¹⁻²² M̀p̀r̀òỳ pa tɔna pa tama kolontunaa tɔsikile na p̀à sɔŋa pa tɔsɔŋlɛnaa ke m̀p̀u, na p̀à tɔŋna tutuuy hɔlɔyɔ. ɪlena Tacaa lá na acufu sɔv Matiyah nyɔ́ma

^a 7:13 potopoto nɔyɔlɔ: Potopoto nɔyɔlɔ, pele pa te tɔyɔnaya pee naali a potopotonaa ke pa keesɔyɪ ɔɛne.

yoolaa taa, na pá sũ kiisuɣu, na pá kuɣi tɔmaga pa taa pa tike. M̄p̄ógó pa yawa na pá se na lelaa m̄ə̀lənə Pɛti-Sita ke Seleta tɔ. Haləna pá tala timpi pa yaa si Apɛli-Mehola ke Tapaa cɔl tɔ.

²³ Iləna pá yaa Iseyeli kpeka lenna, Nefətali nyóma, na Asee nyóma, na Manasee nyóma tənə na pá tɔɣoni Mاتيyan nyóma. ²⁴ M̄p̄ógó Ketiyɔŋ tilaa na pá heeli Ifəlayim nyóma ke pɔɔŋ taa si: I tii lɔŋ na í cɛ Mاتيyan nyóma na í taŋ-weye Yaatanu tətəsəle haləna Pɛti-Pala.

Iləna Ifəlayim nyóma náá la mpv. ²⁵ Iləna pá kra Mاتيyan awulaa naale Olɛri na Sɛri. Na pá ku Olɛri ke Olɛri kukramɔv tɔ, na pá ku Sɛri ɔlɛye Sɛri tənyaasəle. Iləna pá taɣani kolontunaa waali ke tɔv. M̄p̄ógó pa pona Ketiyɔŋ ke awulaa mpe pa nyóŋ ke Yaatanu waali.

8

Ifəlayim nyóma pááná mvv

¹ M̄p̄ógó Ifəlayim nyóma pɔɔsa Ketiyɔŋ na pááná si: Waatu wei n pukaya Mاتيyan nyóma yoonau tɔ pə lapa isəna na n̄ ta yaa-tu?

Haləna pá na-i pá yoo tɔ tɔ ké sɔsɔm. ² Mp̄vɔle i pɔɔsa-we si: Pepe taa ké má na-me tɔ kɛsəyi? Tɔv pɛe kancaalaya nyəna u taki leleŋ ke kantakaya nyəna. Pə tapvɔv nté si: Mpi mu lapa tɔ, pə tɛɛ mpi tá lapa tɔ tɔcayacaya. ³ Isɔ yelaa na í ku Mاتيyan awulaa Olɛri na Sɛri. Mp̄v tɔ, pepe taa ké má na-me tɔ kɛsəyi?

Ketiyɔŋ yɔɣota mpv, iləna Ifəlayim nyóma pááná hɛɛ.

Ketiyɔŋ ke Yaatanu ilim təlule tɔ

⁴ M̄p̄ógó Ketiyɔŋ pa tɛsa Yaatanu na pá kawa tətɔtɔtɔ. Paa na mpv na pá taɣani pa kolontunaa waali ke tɔv. ⁵ Pa tala Sukoti, iləna Ketiyɔŋ tɔ ɔcate nyóma si: I ha ma yoolaa ke tɔɣnaya, pə nu-weye. Mpi tɔ, tɔ tɔŋna Mاتيyan awulaa Sɛpa na Saləmuna ke tɔɣnɔv ké.

⁶ Mp̄vɔle ɔcate nyvɔv nyóma pɔɔsa-i si: Pepe tɔ ké n caa si tɔ cɛle-ŋ tɔɣnaya na n̄ ta kpata Sɛpa na Saləmuna? ⁷ Tənayaɔle Ketiyɔŋ nɔɣ tɔkpa si: Tacaá í tɔwa Sɛpa na Saləmuna ke ma nin taa, maa cəli-me na wɔlaya tɛtu taa sɔwa na sɔsɔnaa.

⁸ Iləna pá tɛna Penuweli, na Ketiyɔŋ səlɔmi kolomtɔ ntɔɣi ɔcate nyóma, na pɛle pá cɔ-i teitei isu Sukoti nyóma. ⁹ M̄p̄ógó Ketiyɔŋ heela-we si: Ye ma lapa aka na má m̄ə̀laa, maa yɔki m̄ə̀ ɔcate taa atɛ na isɔ kutuluɣu sɔsɔv.

¹⁰ Sɛpa na Saləmuna pa yoolaa paa we Kaləkɔ, na p̄ kaasa-weye iyisi naanɔwa na kakpasí (15000). Isəna pu kaasa ilim təlule tɔntaa tɔvɔle. Mpi tɔ, Ketiyɔŋwe pa tɛma yəlaa iyisi nuɔwa na hiu (120000) ke kɔv. ¹¹ Iləna Iseyeli nyóma keli mpaav ŋku ilim təlule tɔntaa tɔŋɔɣi tɔɣ Nɔpa na Yorowa p̄ ilim təlule tɔ, na pá kpəli pa kolontunaa. P̄cɔ pɛle paa nyóma si pa lu-tɔɣi. ¹² Iləna Mاتيyan awulaa Sɛpa na Saləmuna pá se. Ama Iseyeli nyóma tɔɣna-we na pá kra-we na kolontunaa kpekəle tənə laŋa p̄si.

¹³ Ketiyɔŋ pa luna yoo na pá kpeŋ, iləna pá kraɣa Hɛlesi ikrakpa mpaav.

¹⁴ M̄p̄ógó i kra Sukoti ifɛpu nɔɣɔl na í pɔɔsi-i, iləna ilé í ŋma-i ɔcate n̄tɛ tɔ nyvɔv nyóma h̄əla. Pa we yəlaa nutoso na naanɔwa na naatosompɔɣɔlaya. ¹⁵ Pə waali ké Ketiyɔŋ polaa na í mayaana Sukoti nyóma na í tɔ-we si: I tɔɔsi n̄ti í ka tɔv-m si paa p̄ nu ma yoolaa í kaa ha-weye tɔɣnaya si ma ta kpata Sɛpa na Saləmuna tɔ. Tɔv, mpɛyɛlɔ ma kra cəne.

¹⁶ Iləna í caa wɔlaya tɛtu taa sɔwa na sɔsɔnaa na í h̄əna Sukoti nyvɔv nyóma ŋkpaŋ. ¹⁷ Iləna í yɔki Penuweli ɔcate taa atɛ na isɔ kutuluɣu na í kó yəlaa.

18 Pə waali kə Ketiyəŋ pəssa Sepa na Saləmunaa si: Yəlaa mpa pa kowa Napəə tə pa we isəna təə? Uena pā cə si: Pa nəgəsəna-ŋ kə. Pa caya kə isu wulav piya.

19 Mpuyle Ketiyəŋ si: Ma taalbnaa kə, ma na-we ta too kuləm. Ma tuukina Tacaə si ye í taa kú mpe uni, ma maɣamaɣa ma taa ku-me tətə.

20 Uena í tə ɪ pəyalv kancaalaya nyəŋ Yetee si: Polo ŋ ku-we.

Ama pəyaya ta pəsi na ká kusi ka layate. Mpi tə, kaa kəla kəəsuɣv, uena səɣəntv we-ke. 21 Ntəna Sepa na Saləmunaa pā tə Ketiyəŋ si: Ku-tuyv nyá maɣamaɣa, yulvksav təmlə kə.

Mpúyú Ketiyəŋ kowa awulaa mpe pa naale, na í wəɣosɪ pa yooyoonaa luuy tɛ kawulaya wla təlanaa.

Ketiyəŋ səm

22 Mpúyú Iseyeli nyəma təma Ketiyəŋ si: Təyə tá təə kə kawulaya, nyá waali kə nyá piya na pɛle pa piya. Mpi tə, nyá yarəna-tuyv Matiyəŋ nyəma niŋ taa.

23 Ntəna Ketiyəŋ si: Aai, pə taya má yaa ma pəyaya nakəli kaa təyənə mə təə kə kawulaya. Ama Tacaə kəle mə wulav.

24 Ue nti ma sələməyi-me təyole si paa mə taa wei í ha-m kukuule nte ɪ hika kolontunaa tɛ tə.

Matiyəŋ nyəma ka kə Isəmayeli nyəma, ule paa wəna kukuwee kə. 25 Uena pā tisi si paa cɛle-ɪ na luɣv kuləmuyv.

Mpúyú Ketiyəŋ pəwa toko na pā pətəyi pa ŋkraŋyapəlasɪ nsəyi pə təə. 26 Na kukuwee anɪ á lu isu kiloona hii. Na pəcə pə kaasi kacəka kukuwee isu ŋkraŋyapəlasɪ, na tokonaa kusɛɛmaa kupama mpa Matiyəŋ awulaa suukaya tə, na pa yooyoonaa təlanaa. 27 Uena Ketiyəŋ luv kətəlaa toko wei pa pəssəyənə Tacaə kə təm tə na í tó wulanaa mpeye í təə, na í su Ofəla ɪcate taa. Mpúyú Iseyeli nyəma svv toko inəyi laav na í pəsi Ketiyəŋ na í təyaya nyəma kə katəka.

28 Pə kraɣav waatv un təyə Iseyeli nyəma ŋmakəla Matiyəŋ nyəma, pa ta tasa pa təyi hikuɣv. Uena tətə hɛɛsɪ pusi nule təcu. Haləna Ketiyəŋ na ɪ səm.

29 Mpúyú Ketiyəŋ məla ɪ tɛ na í caya tənə. 30 U pəyalaa ka we nutoso na naanəwa kə. Mpi tə, ɪ ka wəna alaa paɣale kə. 31 U alv səkpele nyəŋ wei ɪ ka we Sikem tə ɪ lula-ɪ apalvpəyaya, pa yaa-ke si Apimeleki. 32 Kpatəlaya kupaŋka kə Ketiyəŋ sərənəna na pā pimi-ɪ ɪ cəśə səśə Apiyeesɛ pələav taa kə timpri paa pima ɪ caa Yowasi təyə Ofəla ɪcate taa.

33 Ketiyəŋ səpa mpv, uena Iseyeli nyəma tayanɪ tuŋ laav taa kə məluɣv, na pā laaki pa tuyv ŋku pa yaa si Paali-Poli tə. 34 Pa ta təəsɪ pa Iso wei ɪ yapa-wɛyɛ kolontunaa mpa pa cəənə-we tə pa niŋ taa tə. 35 Paa na Ketiyəŋ ka lupa pa təə kə teu tə, pa taa nəɣəlv ta təəsɪ ɪ təyaya nyəma təə.

9

Apimeleki pəsa Sikem wulav

1 Mpúyú Ketiyəŋ pəyalv Apimeleki pola ɪ ikpenaa kə Sikem na í tə pā na ɪ too ləlvuyv nyəma tənə si, 2 pā pəəsɪ ɪcate nyəma si: ɪ caa si Ketiyəŋ piya nutoso na naanəwa í təyənə mə təə kə kawulaya yaa yəlv kuləm? Ue í təəsɪ si maɣale mə kəɣpu.

3 Ntəna ɪ ikpenaa polo na pā heeli təm ntəyi Sikem ɪcate nyuyv nyəma. Uena pɛle pā tə pa taa si paa sɛɛna ɪ təə. Mpi tə, ɪ kə pa yəlv kə. 4 Uena pā ləsi pa tuyv ŋku pa yaa si Paali-Peli tə ku kutuluɣv taa kə liɣitee nyəɣətv nutoso na naanəwa na pā ha-ɪ. Anəyi ɪ fela tetelataa, na mʊsvŋtənaa, na pā tó ɪ waali.

⁵ Uena pá polo i caa teye Ofela, na í kó i teetónaa nutoso na naanwá mu i tənaya kəkramuyə kolumuyə tō. Pa taa səkpelu kolum Yotam tike sena na í ηmeli. ⁶ Uena Sikem na yoolaa te yəlaa tēna koti na pá polo icate tūy kəlalaav tē, na pá kraali si Apimeleki pəsa wulav yoo.

Yotam see yəlaa ke iso

⁷ Yotam nu mpv, uena í kra puyv Kalisim nyuyv taa na í kiisi si: Sikem nyóma me, ye í caaki si Isó í nuna-me, úe í ke ηkraηη.

⁸ Kuyaku nakuləyi tuη tōwa si i kraaki wulav. Uena í tō tūy ηku pa yaa si Olifi tō si: Tu kra-η tá wulav. ⁹ Tənayale Olifi tōma i taapalaa si: Ma yeke nim molumvə nté na Isó na yəlaa pa laηa heena-m uena má kuvi ma ti si ma tōki tuη tō ké kawulaya na? ¹⁰ Mpuyle tuη yaa ηku pa yaa si fiki tō si: Kō na tō kra-η tá wulav. ¹¹ Tənayale fiki si: Ma yeke ma pee lelen nyəna anəyi lolumvə ntēna má kuvi ma ti si ma tōki tuη tō ké kawulaya na? ¹² Uena í yaa tūy ηku pa yaa si leseη tō si: Nyaa kō na tō kra-η tá wulav. ¹³ Ntēna kule kv cō si: Ma yeke sulom puuu nté si Isó na yəlaa pá yooləna-m, uena má kuvi ma təyi yem si ma tōki tuη tō ké kawulaya na? ¹⁴ Pə waali ké tuη tēna krentaa na í mayana sōwa hotiya na í tō-ké si: Kō na tō kra-η tá wulav. ¹⁵ Ntēna sōwa hotiya tō-we si: Ye tapanana si í caa má la mə wulav, í kō na í cōsi mə tənaya ma isotom taa. Ye pə taya mpv kōkō ká luna ma sōwa taa, na ká nyaya na ká krentəna Lipaη tuη sōsōη.

¹⁶ Mpuv Yotam tasaa si: Isu mə kraaluyv si Apimeleki keke mə wulav tō tapanana nté? Ketiyōη lapa-meyə tōma sōsōna wena tō í tōsaa a tō na í la í na i təyaya nyóma ke kupantu na? ¹⁷ Ma caa yoo mə yoo na í si mə səm na í waasi-meyə Maticayə nyóma niη taa. ¹⁸ Uena saηa mu lu i nyóma waali, haləna í kó i piya nutoso na naanwá ke kəkramuyə kolumuyə tō. Uena í kra Apimeleki ke Sikem wulav si úe í ké mə kōyopu. Pócv Ketiyōη yom alv nyəη pəyaya nté. ¹⁹ Ama ye kupantu ke i lapa Ketiyōη na i təyaya nyóma, úe Apimeleki í heesi mə laηa na mu heesi i nyənte. ²⁰ Ye pə taya mpv kōkō í luna Apimeleki taa na ká nyaya Sikem na yoolaa te yəlaa, na kōkō lu pele pa kiη na ká nyaya Apimeleki.

²¹ Yotam tēma mpv, uena í se i teeto Apimeleki na í polo í ηmeli Peela.

Sikem nyóma kola Apimeleki tō

²² Apimeleki tōy kawulaya ke lseyehi ke pusi tooso. ²³ Pə waali ké Isó yelaa na Sikem nyóma taa krentəna tōma. Uena Sikem nyóma kuli Apimeleki tō. ²⁴ Pə lapa mpv si i teetónaa mpa Sikem nyóma ka sēna-i na pá kv tō, pa səm í məli í na-we pa nyōη taa, na pə leeti-i. ²⁵ Pa caakaya si pá hiki Apimeleki, uena pá pona yəlaa ke pulasi taa na pá papí tēna, na mpaav tōntv wei í teeki, úe pa leeki i wontu. Mpuv wulav nu-ti.

²⁶ Mpuv kuyaku nakuli lpeti pəyalv Kaali na i teetónaa pa pola Sikem, na icate nyóma la-weye naani. ²⁷ Uena pá polo pá kóólí tuη wei pa yaa si leseηnaa tō na pá lá pə sulom na pá nyō, na pá ηmaali. Na pá sūv pa tūy kutuluuyu taa, na pá tōy na pá nyō tōtō. Uena pá tūv Apimeleki. ²⁸ Haləna Kaali tō si mpaηa Sikem nyóma? Na pepe tō ké tu nyana Apimeleki? Awe nyəma-i? Ntōη Ketiyōη pəyalv keke? Sepuli keke icate nyuyv tv, ta kaa nuna-i. Mə cōsō Hamoo wei í ké mə kpekəle nyuyv tv tōy pə wee si í se. ²⁹ Ye ma kēna icate nyuyv tv, ma tōyona Apimeleki ké. Apimeleki í tayan i yoolaa na í kōna na ma na-we tō yoo.

³⁰ Icate nyuyv tv Sepuli nu Kaali tōm nti, uena i páaná huu. ³¹ Na í tili mukaya na í heeli Apimeleki si: Kaali na i teetónaa pa kōma Sikem na pá yoosiyi nyá na icate nyóma. ³² Mpv tō, pə wee si nyá na nyá yəlaa í polo aho na í papí-i tawa

taa. ³³ Na cele tanəŋ i tii icate tōō ké ilim luw waatu, na í na i nyóma pá lukɪ nyá tōō, ɔlena ń nyi isəna ń ká lana-we tō.

³⁴ Ḿpóyó Apimeleki faɣa i yəlaa ke tɔm liyiti na pá polo pá papɪ Sikem icate waali. ³⁵ Waatu wei Kaali luwa na í səŋ icate nɔnɔɣɔ, ɔlena Apimeleki na i yəlaa pá lu təŋmelle. ³⁶ Kaali na-we, ɔlena í heeli Sepuli si: Nyəni, yəlaa watuyɔ pulaya na pá tiiki yee. Ntəna Sepuli nɔyɔ təkpaɔ si: Pulaya isotom ke n yaa si yəlaa na?

³⁷ Kaali ta tisi, ɔlena í tō si: Nyəni, yəlaa tiikina na heku taa pulaya tōō. Na tintiyile lentɛ ná tesəyi pee pɔəsəlaa tuyɔ kulalaan mpaab.

³⁸ ɔlena Sepuli tō si: Tasa kpresuyɔ ɔle. Matəŋ n təŋaɣa cəne si: Aweɣe pa yaa Apimeleki na t́áa nukəna-i? Tōw, i na i yəlaa mpa n tɔvɔkaya tō pa kəŋna nté. Polo nyá na-i í yoo ɔle.

³⁹ Ḿpuyɔle Kaali tɛɛwa Sikem nyóma ke nɔyɔ na pá na Apimeleki pá naali yoo. ⁴⁰ Apimeleki suv i tɛɛ, ɔlena unɪ i kuu-te na pá tu təma waali, na ṕé kv yəlaa ke səsəm na ṕəcɔ pá takɪ icate nɔnɔɣɔ. ⁴¹ ɔlena Apimeleki polo na i caya Aluma na Sepuli náá tɔyɔni Kaali na i tɛɛtɔnaa si pá taa məli Sikem taa.

⁴² Tɛv fema, ɔlena Sikem nyóma tayanɪ pa ti si pa puki tawa taa na pá tayaɔi-təyi Apimeleki. ⁴³ ɔlena í faɣa i yoolaa ke kpeka tooso, na pá papɪ təna. Waatu wei i ná Sikem nyóma lu icate nɔnɔɣɔ, ɔlena í tii pa tōō ké kpaɣpa. ⁴⁴ Ntəna Apimeleki na kpekəle lentɛ pá polo na pá tan icate nɔnɔɣɔ si kolontunaa í məli icate taa, na kpekəle naale nyəntɛ náa nyala yəlaa ke tawa taa, na pá kv-weɣe səsəm. ⁴⁵ Na Apimeleki yooŋa icate ke ilim na pə tɛm, na í kv tə yəlaa, na í wakəli-te na í lɛɛki-te. ɔlena í ŋmusɪ tə taa ké tɔm.

⁴⁶ Waatu wei Sikem atɛ na isə kutuluyɔ yəlaa ná mpv, ɔlena pá polo pa təna na pá suv tuyɔ Paali-Peli koloŋa kutuluyɔ taa. ⁴⁷ ɔlena Apimeleki nu si pa polaa na pá ŋməli təna. ⁴⁸ Ḿpóyó i pona i yoolaa ke Salvməŋ pulaya tōō, na í kpaɣa laale na í seti tuyɔ piliŋa na í hɔyɔli-ke. ɔlena í heeli-we si: ɪ la isu ma lapv tɔyɔ ləŋ. ⁴⁹ ɔlena paa wei í seti i piliŋa na pá tv i waali na pá pona taasɪ na pá kaa tuyɔ kutuluyɔ naa, na pá tv kəkɔ. ɪ səna Sikem atɛ na isə kutuluyɔ yəlaa səpa tɔyɔle. Apalaa na alaa mpa pa səpa təna tō pa tala isu yəlaa iyaya (1000) ke mpv.

Apimeleki səm

⁵⁰ Apimeleki lu təna, ɔlena í polo Tɛpɛɛsi icate na í nyala-te na í lɛɛki-te. ⁵¹ Tə taa ka we atɛ na isə kutuluyɔ tɔŋ nyəŋkv nakvli. ɔlena icate apalaa na alaa na nyuvv nyóma polo na pá suv kv taa na pá təkɪ nɔnɔɣɔ, na pá kpa nyuvv taa na pá caya. ⁵² Ḿpóyó Apimeleki kpaəna kutuluyɔ ŋkv kv nɔnɔɣɔ si i tuyɔ kəkɔ. ⁵³ ɔlena alv nɔyɔlv i yaɣa i nyuvv taa ké nem na kú tɔli. ⁵⁴ Ḿpuyɔle i təma i yooŋa wontu təkvlv si: Kpɛɛ nyá layatɛ na ń tɛɛsi-m. Pá taa kəw na pá yɔyɔti si alv kvna-m.

ɔlena ifepu unɪ ílɛ i sə Apimeleki ke layatɛ na í sí. ⁵⁵ ɪ sɛyeli nyóma nawa si i səpa. ɔlena paa wei í məli i tɛ.

⁵⁶ ɪ səna ɪ sə feləna Apimeleki ke ɪ sayatv nti i lapv i caa, na í kv i tɛɛtɔnaa nutoso na naanvwa tɔyɔle. ⁵⁷ Pəyɛle ɪ sə yelaa na ṕé felɪ Sikem nyóma ke pa ɪ sayatv ke teitei isu Yotam ka təŋsvv-weɣe mpusi tō.

10

ɪ sɛyeli nyóma paasənlaa lelaa: Tola na Yayii

¹ Apimeleki səpa, ɔlena ɪ sakaa kpekəle taa tv Puwa pəyalv Tola náa kvli. Toto saali kɛle. Tola unɪ i waasəna ɪ sɛyeli nyóma. Samii icate taa ké i ka we ɪ fəlayim pəŋ nyəŋ taa. ² Pusi hiu na tooso təcu ké Tola paasəna-we. ɪ səpa, ɔlena pá pimi-i Samii icate taa.

³ Ǿpógó Kalaati tv Yayii ná læeta Tola lonte na í paasəna Iseyeli nyóma ke pusi hiu na naale. ⁴ I pəyalaa ka we yub nyəəŋ hiu na naanwəa ké. Paa wei na i kraŋaya na i ɪcate ke Kalaati həyóluyv taa. Halí pa təŋna təna-weyə yaav si Yayii acalee. ⁵ I səpa ɪlena pá pimi-i Kaməŋ ɪcate taa.

Amoni nyóma yookina Iseyeli nyóma

⁶ Ǿpógó Iseyeli nyóma tasa lapv ke mpi pə ta maɣa Tacaə tə. Pa sɒv Paalənaa na Asətətənaa ke laav. Pa laa tətəyó Silii nyóma, na Sitəŋ nyóma, na Mowarv nyóma, na Amoni nyóma, na Filiisi nyóma pa tuŋ. Pa ləwa Tacaə ké təkpataa, paa tasəxi-i seu. ⁷ Ntəna Tacaə mu-wə na rááná na í tu-weyə Filiisi nyóma na Amoni nyóma niŋ taa. ⁸ Pə kraɣav waatv uní təyó pa sɒv Iseyeli nyóma mpa pa we tetv nti tə taa Amolii nyóma ka we Kalaati ke Yaataní waali təyó nuɣutuɣu, na pá tɣv-weyə wahala. ⁹ Halí Amoni nyóma təsi Yaataní na pá yoonə Yuta nyóma na Pəncaməe nyóma na ɪfəlayim nyóma. Ntəna Iseyeli nyóma laŋle wakəli səsəm. ¹⁰ Ǿpógó pa wiina Tacaə si: Ta ɪsə, tə wakələna-ŋ ké. Mpi tə, tə yela-ŋ na tə laaki Paalənaa.

¹¹ ɪlena Tacaə náá pəəsi-wə si: Waatv wei ɪcipiti nyóma, na Amolii nyóma, na Amoni nyóma, na Filiisi nyóma, ¹² na Sitəŋ nyóma, na Amaleke nyóma, na Mawəŋ nyóma, pa tu-weyə wahala na í wiina-m tə, ma ta waasi-mə? ¹³ Paa na mpv mə lə-m na í laaki tuŋ pə təw ké ma kisaa si maa tasəxi-meyə waasvɣv. ¹⁴ I polo na í yaa tuŋ wei í ləsaə na í laaki tə, na ɪlé í waasi-meyə mə laŋwakəlle waatv.

¹⁵ Ǿpógó Iseyeli nyóma tasaa si: Hai, Tacaə, tə wakələna-ŋ ké. Lana-tuɣv ɪsəna n səlaa tə. Ama waasi-tuɣv saŋa tətə.

¹⁶ Mpuɣvle pa ləwa pa tuŋ wei paa laakaya tə, na pá məli pa ɪsə sɛɛv taa. ɪlena pa wahalanaa təm la ɪsə ké pətətəle.

¹⁷ Ǿpógó Amoni nyóma polaa na pá puli Kalaati nyóma həyóluyv taa. Na Iseyeli nyóma náá təŋna nǾpógó lapv ke Misípa. ¹⁸ ɪlena kpeka yəlaanaa na pa nyuv nyóma mpa pa we Kalaati tə pá pəəsi təma si: Tá taa awe ká téeńá-tuɣv nəyó, na í yoonə Amoni nyóma? Wei í polaa pəntv ká pəsi Kalaati nyóma nyuvv tv.

11

Yefete pəsa Iseyeli nyóma nyuvv tv

¹ Yooola taa yoolu nəyəlv i ka wəna Kalaati, pa yaa-i si Yefete, na i caa si Kalaati, i too ke apalaa təna alv. ² I caa uní i alv ləlv ka lula-i apaləpiya tətəyó. Səle si kəma na sí lá yəlaa ɪlena sí təyóni Yefete si: Nkaa na ta caa kraŋcoou. Mpi tə, n ké ta caa nyutv taa pəyaya ké.

³ Ǿpógó Yefete sewa i newaa mpe na í polo na í caɣa Təpv tetv taa. ɪlena yəlaa mpa pa we ɪsu uní tə pá koti i kiŋ na í na-wə pá luki kəlvv.

⁴ Pə taŋaa, ɪlena Amoni nyóma kəw na pá yookina Iseyeli nyóma. ⁵ Yoou kəma na kú haŋ ɪlena Kalaati səsaa polo Yefete waali ké Təpv tetv taa ⁶ si: Kəw na ń tɛɛ-tuɣv nəyó na tə polo tə yoonə Amoni nyóma.

⁷ Tənaɣale Yefete si: Matəŋ mə taa kraŋa-m na í təyóni-m ma tɛ? ɪlena laŋwakəlle maɣana-mə na í kəŋ ma waali suwe?

⁸ Ntəna səsaa si: Tə kəmaɣa si ń kəw na ń tɛɛ-tuɣv nəyó na tə yoonə Amoni nyóma na ń la tá na Kalaati nyóma tá nyuvv tv.

⁹ Kələna í cə-wə si: I mələna-m si tə yoonə Amoni nyóma na Tacaə í tu-weyə ma niŋ taa, maa la mə nyuvv tv na?

¹⁰ Mpuɣvle səsaa si: Yee, tu la mpv. Tacaə kele tá aseeta tv.

11 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete t̄əŋa Kalaati s̄osaa na ȳəlaa kpa-i pa nȳnȳu t̄v, na p̄á t̄v yoolaa t̄ənaɣa i niŋ taa. Uena Yefete leli t̄ə t̄əna nti i na s̄osaa pa ȳȳɔtaa na p̄á su t̄ȳɔ Tacaa iſɛntaa.

T̄əmnaa m̄pa Yefete heela Amoni nȳəma t̄ə

12 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete tilaa na í p̄əs̄i Amoni wulaw si: Ma na-ŋ suwe na ń k̄əw na ń yookina ma ȳəlaa?

13 Nt̄ena íl̄é í c̄ə si: Iseyeli nȳəma luw Icipiti t̄ə pa leeka ma t̄ətu ke p̄ə kpaɣaw Al̄əŋəŋ t̄ə. Hal̄əna p̄ə polo Yar̄əki na Yaatan̄i.

14 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete tasa tiluȳu na p̄á heeli Amoni nȳəma wulaw si: 15 P̄ə t̄aya Mowar̄u nȳəma na Amoni nȳəma t̄ətu ke Iseyeli nȳəma leekaa. 16 M̄pi t̄ə, Iseyeli nȳəma luw Icipiti t̄ə, w̄ɔɣa t̄ətu taa k̄é pa t̄əma, hal̄əna p̄á tala S̄əs̄əncaasi Ten̄ku. P̄ə waali k̄é pa m̄əl̄əna Kateesi. 17 T̄ənaɣa pa tilaa na p̄á s̄əl̄əmi It̄əm wulaw si: Hat̄uȳ m̄paaw na t̄ə faɣana nȳá t̄ətu taa. Ama íl̄é i kisaa. Uena p̄á s̄əl̄əmi Mowar̄u nȳəma na p̄ele p̄á kisi m̄p̄v t̄ətu. Uena p̄á saali Kateesi. 18 P̄əle p̄ə waali k̄é pa kpaɣa w̄ɔɣa t̄ətu m̄paaw na p̄á c̄əl̄i Mowar̄u na It̄əm pa t̄ətu na p̄á lu Mowar̄u ilim t̄əl̄ule t̄ə. Uena p̄á siki Al̄əŋəŋ l̄əw̄ n̄ɔɣ t̄əna, pa ta suv Mowar̄u t̄ətu taa. M̄pi t̄ə, p̄ele pa t̄ətu t̄əŋa nt̄é p̄əɣ̄ ŋke. 19 Uena Iseyeli nȳəma tili na p̄á heeli Amolii wulaw Sihon̄ wei i t̄əkaɣa kawulaya ke Hes̄əp̄əŋ t̄ətu t̄ə si i yele-we na p̄á faɣana i t̄ətu taa na p̄á t̄ee timp̄i pa puki t̄ə. 20 Sihon̄ ná tá lá Iseyeli ke naani si i yele-we na p̄á faɣana i t̄é. Uena í koti i yoolaa na p̄á yoon̄a-we. 21 Uena Is̄ə Tacaa t̄v-weɣe Iseyeli nȳəma niŋ taa na p̄ele p̄á k̄əli-we na p̄á leeki pa t̄ətu t̄ənaɣa h̄əɣ̄ɔl̄uȳu ŋku ku taa. 22 P̄ə kpaɣaw Al̄əŋəŋ t̄et̄ek̄əle na p̄ə polo Yar̄əki l̄əw̄ t̄ə, na p̄ə k̄əli ilim t̄əl̄ule t̄ə w̄ɔɣa t̄ətu hal̄əna p̄ə polo Yaatan̄i. 23 Iseyeli nȳəma Is̄ə Tacaa hana i ȳəlaa t̄aya n̄ɔɣ si t̄ə leeki Amolii nȳəma t̄ətu. Uena nyaa caaki si n t̄ayan̄i-t̄əɣ̄i leekuȳu na? 24 T̄ətu nti nȳá t̄uȳv Kem̄əsi ha-ŋ t̄ə nȳá kisa-ti? M̄p̄v t̄ətu t̄ə w̄ena m̄paaw si t̄ə t̄ȳɔ t̄ətu nti ta Is̄ə Tacaa ha-t̄v t̄ə. 25 Sip̄ə p̄əyal̄v Palaki wei i k̄é Mowar̄u nȳəma wulaw s̄əs̄ə t̄ə, íl̄é i wenna t̄əŋ. P̄əyele i ta yoon̄a Iseyeli nȳəma. Na aweɣe nȳaya t̄əna. 26 P̄usi ŋm̄n̄uȳu na nuŋw̄a (300) kele Iseyeli nȳəma caɣa Hes̄əp̄əŋ na Alow̄ee na p̄əc̄əl̄ə acal̄ee taa na acal̄ee nna a we Al̄əŋəŋ l̄əw̄ n̄ɔɣ t̄ə a taa. Ile p̄epe t̄ə k̄é í taa leeki-weɣe t̄ətu nt̄əɣ̄i waatu un̄i i taa? 27 P̄ə t̄aya má p̄ənt̄əna-na-ŋ. Ama nȳá wak̄əl̄əna na má, hal̄əna ń yookina-m. Tacaa wei i huok̄əna ȳəlaa ke t̄əm t̄ə, í hūv ta na-me ta t̄əm ke saŋa.

28 Paa na m̄p̄v Amoni wulaw ta yaa Yefete t̄əm nt̄əɣ̄i p̄əlv.

Yefete su n̄ɔɣ

29 M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa Feesuȳu tii Yefete t̄ə, na í c̄əw̄ Kalaati na Manasee t̄ətu. P̄ə waali k̄é i pola Misipa ke Is̄ə kin̄ ke Kalaati t̄ətu taa, na í t̄ee Amoni nȳəma ke yoon̄aw. 30 Uena í su Tacaa ke n̄ɔɣ si: Ye n t̄v Amoni nȳəma ke ma niŋ taa, 31 kancaalaya yul̄v wei i k̄á lu ma s̄əŋuȳu t̄ȳɔ maa la-ŋ k̄ətaɣa ŋka k̄əko nyaya ka t̄əna t̄ə.

32 M̄p̄r̄ȳḡ Yefete ŋmaa Amoni nȳəma t̄əŋa na í yoon̄a-we na Tacaa t̄v-weɣe i niŋ taa. 33 Uena í k̄əli-we na í leeki acal̄ee hiu ke p̄ə kpaɣaw Alow̄ee, na p̄ə c̄əw̄ Mini t̄ə. Hal̄əna Ap̄eeli-K̄əl̄anim. Iseyeli nȳəma ku-weɣe s̄əs̄əm k̄é, ul̄əna p̄á tii t̄əfe.

34 Waatu wei Yefete m̄alaya i t̄e Misipa, ul̄əna i p̄eɔl̄ə lu i s̄əŋuȳu na í maki akilima na í paaki. I tike ke i ka l̄əlaa, i feina ap̄al̄up̄iya yaa al̄up̄iya lens̄i t̄ətu. 35 I loosa-i, ul̄əna i lan̄le wak̄əl̄i. Hal̄əna í c̄əl̄i wontu na i t̄ə si: Hai, ma pu, n k̄əŋna ma nȳnȳu taa k̄é mp̄usi na ń p̄əs̄əɣ̄i ma laakali suwe? Ma t̄ema ma n̄ɔɣ suv ke Tacaa, p̄ə fei si maa tuli t̄ap̄əŋ.

36 M̄p̄oȳule i p̄eɔl̄ə c̄əwa si: Ye n ka su Tacaa ke n̄ɔɣ, lana-m is̄u n ka suw t̄ə. M̄pi t̄ə, Is̄ə ná l̄apa íl̄é i nȳənt̄v na í leeti nȳá kolontunaa Amoni nȳəma na nȳá n̄ɔɣ.

³⁷ ʔena í sələmi ɪ caa si: Yele na má na ma taapalaa tó kprá pulaya taa ké isətɔnaa naale na má wii. Mpi tɔ, ma səki na má ta saata.

³⁸ ʔena Yefete tisi si í polo na í la isətɔnaa naale. Ḿróyó í na ɪ taapalaa pa kra pulasi taa na í wii. Mpi tɔ, ɪ səki na í ta saata. ³⁹ Isətɔnaa naale tɛma, ʔena í məli ɪ caa kinj na ílé í lana-ɪ isu í ká suw nəɔɔ tɔ, na í sí na í ta nyənta apalɔ. Pə kraɣaw waatɔ unɪ tɔɔɔ Iseyeli alaa suw wula ké ⁴⁰ paa pənaɣa ŋkaɣa kuɣeyɛŋ liyiti liyiti ké Kalaati tɔ Yefete pɛlə tɔ.

12

ʔəlayim nyóma na Yefete pa youu

¹ Ḿróyó ʔəlayim nyóma kɔlaa na pá tɛsi Yaatanɪ na pá polo Safəŋ, na pá tó Yefete si: Pepe tɔɔ ké n polaa na ní yoonaa Amoni nyóma ke nyá tike na ní tá yaa-tu si tá tɔ-ŋ niŋ? Mpu tɔ, tu sɔ nyá tɔyaya ke kəkɔ.

² ʔena Yefete cɔ-wɛ si: Amoni nyóma caakaya ma na ma yəlaa na youu ké. Haləna tó yaa-mɛ si í kɔɔ na í sənə-tu na í kisi. ³ ʔi kisa mpu, ʔena ma si ye səm səm. ʔena má tɛsi tɔŋa na má yoonaa Amoni nyóma na Tacaɔ tu-wɛɣɛ ma niŋ taa. Tɔɔ, pepe tɔɔ ké í kɔma-m yoonaw ke pənɛntɛ?

⁴ ʔəlayim nyóma ka tɔɔ Yefete-wɛɣɛ si: ʔsewa tá tɛɣɛ na í cɔɔsi Manasee nyóma kinj. Tənaɣalɛ Yefete kpeɣela Kalaati nyóma na pá polo pá yoonaa-wɛ na pá kəli-wɛ. ⁵ ʔena Kalaati nyóma cɛ-wɛɣɛ timpri timpri pa tɛsəɣəna Yaatanɪ tɔ. Ye nəɔɔlɔ kɔma na í nəɣəsəna ʔəlayim tɔ, ʔɛ pa pɔɔsi-ɪ si: N ké ʔəlayim tɔ ke?

Ye ɪ cɔwa si aai. ⁶ ʔɛ pa tɔmɪ-ɪ si: Mpu tɔ, yɔɣɔti si cipoleti. ʔena ílé í pəntɪ si sipoleti. Mpi tɔ, pɛlɛ paa pəsəɣi hətɛ nte tə yaaɔ ke teiteí. ʔəntəɣi mpu, ʔena pá ku-ɪ kraakraa ké Yaatanɪ tətəsəle təna. ʔəlayim yəlaa iyisi nule na naale (42000) səpəna tənaya waatɔ unɪ.

⁷ Ḿróyó Yefete paasəna Iseyeli nyóma ke pusi naatoso. ʔena í sí na pá pimi-ɪ ɪ icate kɔlɔlɛ Kalaati taa.

Iseyeli nyɔyɔ nyóma lɛlaa: ʔpəsəŋ na ʔlɔŋ na Apətəŋ

⁸ Yefete waali ké Petələhem tɔ ʔpəsəŋ ná paasəna Iseyeli nyóma. ⁹ ʔi lɔla apalɔpiya ke hiu na naanɔwa na alɔpiya ke hiu na naanɔwa. Ḿróyó ɪ hawa ɪ pɛlɛlaa ke kpeka lɛnna nyóma na í caa ɪ pəyalaa ke alaa ke kpeka lɛnna nyóma tɔtɔ. Pusi naatosompəɔlɔyaa ke ɪ tiika Iseyeli nyóma. ¹⁰ Pə waali ké ɪ səpa na pá pimi-ɪ Petələhem.

¹¹ ʔpəsəŋ waali ké Sapuləŋ tɔ ʔlɔŋ ná paasəna Iseyeli nyóma ke pusi naanɔwa. ¹² ʔi səpa, ʔena pá pimi-ɪ Ayaləŋ ke Sapuləŋ tɛtɔ taa.

¹³ ʔlɔŋ waali ké Pilatəŋ tɔ Hilili pəyalɔ Apətəŋ ná paasəna Iseyeli nyóma tɔtɔ. ¹⁴ ʔi lɔla apalɔpiya nule na ɪ saalənaa ke hiu na naanɔwa na pá cakɪ kraŋasɪ nutoso na naanɔwa. ʔena Apətəŋ paasəna Iseyeli nyóma ke pusi pələfɛi naanɔwa. ¹⁵ ʔi kɔma na í sí, ʔena pá pimi-ɪ Pilatəŋ icate taa ke ʔəlayim hɔɔlɔyɔ taa ké Amaleke nyóma tɛtɔ taa.

13

Samsəŋ lɔlɔyɔ

¹ Ḿróyó Iseyeli nyóma tasa lapɔ ke mpi pə ta maya Tacaɔ tɔ. Pə tɔɔ ké ílé ɪ tu-wɛɣɛ Filiisi nyóma niŋ taa ké pusi nule tɔcu.

² Təŋ lɔlɔyɔ taa tɔ nəɔɔlɔ ɪ ka wɛnna Sola, na pá yaaki-ɪ si Manɔwa. ʔi alɔ ka ké kaalɔyaa ké ɪ fɛi pəyaya. ³ Ḿróyó kuɣaku nakɔli Tacaɔ isətəta tillu lu alɔ unɪ ɪ tɔɔ, na í tɔmɪ-ɪ si: Ma nyóma si n ké kaalɔyaa, ʔɛ n fɛi pəyaya. Paa na mpu tɔ, n ká

la teu na í lóli apalwəpəyaya. ⁴ Mpu tə, pə kpaɣav pənente tə, taa nyəə solum yaa konyənyəəm kəkəkəm napəli. Pəyele taa təyɔ mpi ləə kisina-me tə. ⁵ Mpi tə, n ka la teu na í lóli apalwəpəyaya. Huhnyu kaa kpa ka nyuy taa. Pə taya pulw, hatoo ka too lotu taa ké ka ké ləə nyəhka, na hke kaa caaləna lseyeli nyəma hetuyu ke Filiisi nyəma nih taa.

⁶ Uena alw polo na í keesi paalu si: ləə yulw nəyólw í luna nteye ma təə, í nyənyu we səyontw ké isu ləə isətaa tillu. Ma ta pəəsi-í timpí í lunaa tə. Pəcɔ́ ílé í ta tu heeli-m í hətə. ⁷ Halí í heela-m sí maa la teu, na má lóli apalwəpəyaya. Ue pə kpaɣav pənente tə, má taa tasa solum ke nyəəw, yaa konyənyəəm kəkəkəm napəli. Pəcɔ́ má taa təyɔ mpi ləə kisina-tu tə. Mpi tə, pəyaya hke ka ké ləə nyəhka ke hatoo ka too lotu taa ké, haləna ka səm.

⁸ Mpuwle Manuwa sələma Taca si: Hai, Taca, ma wiina-η sí í mələna nyá yulw wei n tila tá kin tə na í seye-siyu nti nti tu təh pəyaya hka uní tu lóli tə ka təm taa tə.

⁹ Uena ləə mu Manuwa kusələmwətə, na í mələna isətaa tillu ke alw uní í kin, na pə pana í we í tike ke taale, í paalu fei. ¹⁰ Uena í ləyɔ í təyí í paalu kin na í yaa-í si: Kəə ləh, yulw wei uní í ka luwa ma təə ké kuyaku nakwli tə, í tayana məlwuy tətə.

¹¹ Uena Manuwa təh í alw na pá polo yulw uní í kin na í təm-í si: Tete waali nyá yəyətəna na te alw na? Uena ílé si: Nn maya.

¹² Ntəna Manuwa si: Ye pə kəma na pə la mpw, pepe na pepeye tu la pəyaya hke ka təm taa, na tə yele we?

¹³ Keləna Taca isətaa tillu si: Pə wee ké sí nyá alw í kii mpi na mpi ma kisina-í tə. ¹⁴ Pə fei sí í təyɔ ləseη pulw. Pəcɔ́ í taa nyəə solum yaa konyənyəəm kəkəkəm napəli. Pəyele í taa təyɔ mpi ləə kisina-me tə. Í təh pə təna mpi ma tu-í mpw tə.

¹⁵⁻¹⁶ Manuwa taa cəkəna sí Taca isətaa tillu, uləna í təm-í si: Caya na tə la-η pəfate ke mwulle. Ntəna ílé si: Paa ma caya ma kaa təyɔ təyənaya. Ue ye n sələna n la Taca ke kətaya hka kəkə nyaya ka təna tə. ¹⁷ Uena Manuwa təm-í si: Heeli-tuyu nyá hətə, na pə kəma na təm nti n heela-tu tə tə la, ulə tu sa-η.

¹⁸ Keləna isətaa tillu si: Ma hətə we piti ké. Pepe təə ké n caa tə nyəm?

¹⁹ Mpuwó Manuwa kpaɣa pəfate na í kuhav na í lá Taca wei í lakí piti təma təyɔ kətaya ke kəkpaɣuy təə. Í na í alw pa təhna nyənyu ke mpw, na ²⁰ kəkə náá mwuy kətaya təlate, ulə pa ná Taca isətaa tillu nté na í təhəyí kəkə hke na í kpaaki. Uena pá hoti ateye pa isəntəə. ²¹ Waatu inəyəle Manuwa na í alw pa cəkənaa sí Taca isətaa tillu. Ue í ta tasa pa təə ké luw tətə. ²² Ntəna Manuwa heeli í alw si: Hei, ləə ké tə nawa yoo, isu tə səpa.

²³ Mpuwle í alw cə-í si: Ye Taca ka caakaya-tuyu kuyu, í taa mu ta kətaya hka kəkə nyaya tə na təyənaya nyəhka. Pəyele í taa hul-tuyu pulw na í heeli-tuyu natəli.

²⁴ Mpuwó Manuwa alw lola apalwəpəyaya, na í ha-keye hətə si: Samsəη. Pəyaya təhna piw na Taca kooliyi-keye kwpantu. ²⁵ Mpuwó Taca Feesuyu tiwa í təə ké təm kancaalaya nyəm ke waatu wei í ka we Təη təkikile ke Sola na ləətawəli pa həkə tə.

14

Samsəη kookali kancaalaya nyəη

¹ Mpuwó kuyaku nakwli Samsəη pola Timna, na í ná Filiisi pəelə nəyólw na í luɣu suw-í. ² U kpeɣa, uləna í heeli í nyəma ke í təm si: Ma nawa Filiisi pəelə nəyóluy Timna, ma caa sí í caam-í.

³ Μπρυγυλε ι νυόμα ε-ι si: Isu n ta na pεελο nτέ nyά piitim nyόma taa na nyά yάlaa taa, na η puki si n caaki Filiisi nyόma mpa pa ta nyi Isό tό?

Tάnayale Samsōη si: Ini ι wenna-m teu. Mi caamu-ι te.

⁴ Ama ι νυόμα nά tά nyi si Tacaa nin we pε taa si pa pάyaya ι hikina Filiisi nyόma na tάna. Mpi tό, pεle paa ηmakάla Iseyeli nyόma ke waatu unyι.

⁵ Μπρόγυ Samsōη na ι νυόμα pa pola Timna, pa kōma na pά tala ιcate nyόma leseη tuη tawa, ile tōyάyaya kufalaya nyusaa kele na ι heli si ι naaki. Uena kά tili ι waali. ⁶ Μπρόγυ Tacaa Feesuyu tii Samsōη tō na ι kra-ke, na ι celi tākpu isu pinaya. Pάcό ι tάyaya nin kpete kέ. I ta heeli ι nyόma ke mpi ι lapa tō. ⁷ Uena ι polo na ι na pεeλο pά lά faaci. Pεeλο unι ι ka we-ι teu kέ. ⁸ Pά lapa wee naale, uena Samsōη mēlaxi Timna si ι kpakaxi ι tan, na ι heli si ι naaki tōyάyaya ηka ι ka kowa tō. Uena ι mayana tuη seSeku ke tōyάyaya ηke ka taa na setasi. ⁹ Uena ι cosi setaya ke ι nin taa na ι tōki na ι tεeki na ι katι ι nyόma na ι ha-we na pά tōyō. Ama ι ta heeli-we si tōyάyaya kusάpayā taa kέ ι hika tuη unι.

Samsōη su Filiisi nyόma ke isēsule

¹⁰ Μπρόγυ cece pola pεeλο te, na Samsōη la akpayale acima ke tάna, isu ifepiya laki tō. ¹¹ Filiisi nyόma na-ι, uena pά yaa ifepiya ke hiu na naanuwa si pά na-ι pa caki. ¹² Μπρυγυλε Samsōη si: Ma siki-meγe isēsule. Ye ι pāsaa na ι kpeγe-teγe acima kuyeeη naatosompάyάyaya unε ι taa, maa ha paa wei ke toko kucacayānau na acima nyōη. ¹³ Ye pε taya mpυ paa mē taa wei ι ka hana maya toko kucacayānau na acima nyōη. Ntεna pεle pά ε-ι si: Su nyά isēsule na tē nu.

¹⁴ Uena Samsōη si:

Kutōtōyōm luna tōyōb taa.

Na leleη nyōm luna tōη tu taa.

Pepeγele?

Halōna kuyeeη tooso siki ifepiya ta nyōnta kucōcōtu. ¹⁵ Μπρόγυ pa tōma Samsōη alu ke kuyaku liyiti nyōηku wule si: Puyusi nyά paalu na ι heeli-tuyō kukpekpeγetu, tōfō tu sō nyά na nyά caa tάyaya nyόma ke kōkō. Pά taya ι yaa-tuyō si ι hulāsaxi-tu.

¹⁶ Kεlena Samsōη alu polo ι kin na wula na ι tōm-ι si: Nyά luyu ta suu-m. Pάcό nη tu caaki-m. Pά tō kέ n su ma nyόma ke isēsule na η tά heeli-m kukpekpeγetu. Μπρυγυλε Samsōη si: Hai, paa ma nyόma mayamaγa ma ta heeli pεle, kacayfana nyά na?

¹⁷ Μπρυγυλε alu musōna-ι na isēlum ke ηpρόγυ acima kuyeeη tάna. Pά nu-ι, uena ι heeli-ι kuyaku naatosompάyάyaya nyōηku wule. Uena alu nάά tayasι ι te ifepiya ke kpakpaa. ¹⁸ Μπρυγυλε ifepiya polaa na pά heeli Samsōη ke kukpekpeγetu na pάcό ilim tu si:

Pepe kάla tuη nim ke leleη?

Na pepe kάla tōyάyaya ke tōη?

Uena ι ε si:

Ye ι taa halōna ma alu ke nau nyōm,

ι taa nyι kukpekpeγetu nti.

¹⁹ Tάnayale Tacaa Feesuyu tii Samsōη tō na ι tεe Asakalōη na ι kv apalaa hiu na naanuwa na ι wōγōsi pa tokonaa, na pa acima wontu, na ι cela mpa pa kpeγa isēsule tō. Uena ι mēli ι caa te na pάána. ²⁰ Μπρυγυλε pa ha Samsōη alu ke ifepu wei ι sōna Samsōη ke ι akpayale taa tō.

15*Samsɔŋ lɛɛtɔɣi Filiisi nyɔma*

¹ Pɔlɛ pɔ waaɓi kɛ Samsɔŋ pola i alɔ naɔ ke kɔmtɔ waaɔ, na i kpɛnna-i pɔfate. Ilena i tɔ si: Ma sɔɔki ma alɔ naŋ taa. Ama i yɔti kisiɓa-i, ² na i tɔ si: Ma huɔwa si nyɔ taa kraɓa-i kɛ. Ilena ma ha-i nyɔ taapalɔ. Ile i neu ta kɔli-i teu? Kpaɣa ilɛɣɛ kɔɣɔ lɔnte.

³ Tɔnaɣale Samsɔŋ pɔsɔnaa si: Ye ma lɛɛta Filiisi nyɔma ke isayato ke pɔnɛntaa pɔ taa tɔ si ma caala-we yoo.

LUUTI TOM TAKĀLAYA Kutubtu

Iseyele nyoma paasēnlaa waatu taa ké Luuti tōm lapa. Tē kalāyi takālaya taa si Luuti wei inu i ka ké piitim lēmpu tu tō, i sūwā Iso piitim taa. I lapa Iso ké kōpantō na i paalu sōlu piitim nyōma tōtō. Iso lēetāyi kōpantō ke mpa pā laki-tāyi lēlaa tōyo. Yaasi inu i lapa na Luuti na i panj pā cayana pa ti. Tōm tōne tē hulāyānātuyō isēna Iso lēsa piitim lēmpu tu na i sūsi-i Yuta piitim nyōma taa tō. Halī piitim lēmpu tu inu i lōlēna na pē lōlī Iseyele wulav sōsō Tafiiti na tā Waasōlu sōsō Yesu Kilisiti.

Isēna pa faya Luuti takālaya tō:

Noyomii tōwa i taa si i mālāyi Petēlēhem, titite 1

Luuti na Poosi pa sulaa, titite 2-3

Poosi hōma Luuti ke leelu, titite 4

Ilimēleki na i nyōma pa wahala

¹ M̄pōyō nyōyōsi anaam nōyōlu i luwa Iseyele tetu taa ké waatu wei Paasēnlaa nyōnāya yōlaa tōō tō. Mpu pē lapēna na Yuta tetu icate Petēlēhem apalu nōyōlu na i alu na i pōyalaa naale pa polo Mowapu tetu taa na pā cōōsi tēna. ² Pa yaakāya apalu inu si Ilimēleki na i alu si Noyomii, na i pōyalō kancaalāya nyōyō si Malōj na naale nyōyō si Kiliyōj. Paa ké Ifōlata lōluyō nyōma ké.

³ Tēnāya Noyomii paalu Ilimēleki sēpa na pē yele i na i pōyalaa naale. ⁴ M̄pōyō pēle pa kraya Mowapu alaa. Pa yaa lēlu si Opa, na lēlu si Luuti. Pa caya tēna isu pusi naanōwa. ⁵ Ilena Malōj na Kiliyōj pēle pa si tōtō, na pē yele Noyomii ke i tike.

Luuti tēnyōyō ke i panj

⁶⁻⁷ M̄pōyō kuyaku nakulī Noyomii nuwa Mowapu taa si Tacaa paasēna Iseyele nyōma na i ha-weye tōyōnāya. Ilena i kulī si i kpej. Ina i poolaa naale pa tu mpaau si pa mālāyāna Yuta tetu taa. ⁸ Ntēna Noyomii tō i poolaa mpe si: Paa wei i kpe i calāya. Tacaa i la-meyē kōpantō isu mē lapu ma na ma sōlūnaa tō. ⁹ Iso i ha-meyē apalaa na i hēsi pa tēsi taa.

Ilena Noyomii la-weye pēlapa wulee na pēle pā tōlī nōōsi na pā wii tēkpoō.

¹⁰ M̄pōyō pa tōma pa panj si: Aai yoo, tu tējī-ij ké na tē polo nyā nyōma tē.

¹¹ Tēnāya Noyomii cōwa si: I mēli ma pēelaa. Pēpe tōō ké i tēyāyī-m? Piya ta kaasi ma taa si i ká saa-si. ¹² Mpu tō, i mēli. Ma sula puw, ma kaa tasa saav. Na ye ma tu tēlāyī pōyāyā ntēna mā kpe tēna apalu ke ahoō ane a mayamāya, na mā lōlī apalōpiya, ¹³ ile i yele apalaa saav ntē na i tanj mpe inu na pā la yōlaa na i saa-we? Aai, ma pēelaa, ma lanjē wakōlēna-meyē. Mpi pē tōō tō Tacaa hula-m mpōle ké.

¹⁴ Ilena Noyomii poolaa mpe pa tasa nōōsi tuluyō tōtō na pā wii sōsōm. M̄pōyō wei pa yaa si Opa tō i lapa i panj ké pē lapa wulee na i mēli kpepte. Ama Luuti nā nyōkōlēna Noyomii.

¹⁵ Tēnāyale Noyomii tōma Luuti si: Nyōni, nyā taapalu mēla i nyōma na i atētōnaa pa cōlo, nyaa mēli mpu tōtō.

¹⁶ Ntēna Luuti cō-i si: Taa caali-m si mā yele-ij na mā mēli. Nyā tēpote ma tēpote, nyā tēcayale ma nyōnte, nyā piitim kā weē ma nyōm, nyā Iso kā weē ma nyōyō. ¹⁷ Timpi n ka si tō tēnāya maa si na pā pi-m. Ye ma na-ij tē yawa na pē tā kēna sēm paasi. Tacaa i lana-m isēna i sōlāa tō.

18 Noyomii nawā sī Luuti seesa isāle sī i ká tǎŋi-í kē i ká tǎŋi-í, uēna í yele-í caalɔvɔ.

19 Uēna pá krenti na pá tee Petələhem. Noyomii pa talaā uēna ɔcate tēna alaa yəpələxi i tōm sī: Isu Noyomii kele? 20 Ntēna i nɔɔ təkpaɔ sī: I taa yaa-m Noyomii, í yaa-m Mala. Mpi tō, Toma tēna tu wakəla ma lanje ke səsəm kē. 21 Ma teeKaɔa waatu wei tō pə cayaana-m kē. Uēna Tacaā mələɔəna-m ma niŋ kakpaɔ, i lanje ta heēna-m. Toma tēna tu mara-m kkrátúyó, ule pepe tō kē í tasəyi-m Noyomii ke yaau?

22 Isəna Noyomii na i poolu Mowapu tu Luuti pa məlvɔvɔ lapa tɔɔlə. Pa tala Petələhem taa ule pa caaləyi kómto nté.

2

Luuti caləsvɔvɔ ke kumkum

1 Noyomii paalv yolv nɔɔvɔvɔ i ka wenna. Apalv unu i sɔv toŋ kē na í wēna nyuvɔ. Pa yaakaya-i sī: Poosi na i kē Ilimeleki lolvɔvɔ tu. 2 Mpróyó kɔyakv nakvli Luuti tōma Noyomii sī: Maa kra taale na má caləsi kumkum kē kupan nɔɔvɔvɔ i haləm taa. Ntēna í cə-i sī: Polo, ma peəlv.

3 Uēna Luuti kra taale natəli tē taa na í tǎŋəyi kúntaa na í caləsvɔvɔ. Sese ule Poosi taale nté.

4 Mpróyó kɔyakv ŋkv Poosi kra taale ke kúntaa cəlv na í seə-we sī: Tacaā í wēə mə waalı. Na pele pá tisi sī: Isə í kooli-ŋ kúpantv.

5 Mpuvɔle Poosi pəsa təmlə tu wei i feŋyi kúntaa tō tō sī: Le tu ke asaavɔ uné?

6 Keleena təmlə tu cə-i sī: Mowapu tu kē, í na Noyomii pa kəmna. 7 Isələma-tuvɔvɔ sī i tǎŋəyi kúntaa na í caləsi na í tɔəsəyi lətv nti nti pə səwə tō. Hatoo tanan je te i kəm na í luŋ tō nənəv tike nté i heesa tōm kolvɔm.

8 Uēna Poosi tasa Luuti ke lavatv sī: Taa kvli sī í puki nɔɔvɔvɔ taale taa ke caləsvɔvɔ. Caya ma təmlə nyəma alvnyəma kin cəne. 9 Nyənəxi timpi pa kvŋ tō na í tǎŋ pa waalı. Ma heela ma təmlə nyəma apalvnyəma sī pá taa kavati-ŋ. Ye ləkətv í kra-ŋ n polo həyaya taa na í nyəv lvm mpi pá luwa tō.

10 Tənyale Luuti hənta Poosi ke ate na í tō sī: Isənaya pə lapa na í paasəɔəna-m na í laki-m kúpantv, anu maya mɔlvɔvɔ?

11 Keleena Poosi cə-i sī: Pa keesa-m pə tēna mpi n lapa nyá pan kē nyá paalv səm waalı tō. Na isəna n yela nyá caa na nyá tōv na nyá tēv nti tē taa pa lula-ŋ tō, na í polo yəlaa mpa n taa nyi tō pa tē tō. 12 Iseyeli Isə Tacaā wei n kəma sī n tɔvi kpvlvɔvɔ tō í leeti-ŋ mpi n lapa tō təcvcv.

13 Uēna Luuti cə sī: Hai, ma ce n paasəna-m teu kē. Mpi tō, nyá heesəna ma lanje na í yəɔtəna-m isu n ka nyəma-m. Paa na mpv tō, ma ta hanja nyá təmlə tu nɔɔvɔvɔ.

14 Pə kəma na pə tala tɔɔvɔvɔ uēna Poosi tō Luuti sī: Kəv tē tɔɔvɔ. Cəsiyi tɔɔvɔvɔvɔ na í liiki tuusi taa.

Uēna Luuti caya kúntaa cəlv, na pá cəsi-i pee wēna pa toŋaa tō na í tɔɔvɔvɔ na í haɔa na pə kaasi na í su. 15 Uēna í kvli caləsvɔvɔ, na Poosi heeli i təmlə nyəma sī: I yele na Luuti caləsi camnaa kila tətō, í taa tanu-í. 16 I yeki lətv lentu na í tɔəsəyi, í taa kaləna-i.

17 Mpróyó Luuti caləsi taale ínté tē taa haləna taanaya. Uēna í má na pee mayana isu kiloona hii na naanəwa. 18 Na í kraɔa na í kpeena na í hvli i pan. Uēna í ləsi tɔənyaya ŋka kaa kaasaa tō na í cəle-i tətō. 19 Mpróyó Noyomii pəsa-i sī: Leye n caləsi sanja? Awe taale ke n kpawa? Isə í kooli kúpantv ke wei unu i paasəna-ŋ tō.

Ilena Luuti si: Pa yaa-i si Poosi. ²⁰ M'p'og'oy Noyomii toma si: Ma nyoma si Tacaa lapa weesij nyoma taya kupantu na ta setaa tot. Iso i kooli apalu inayi kupantu. Apalu inu i ke ta luluyu nyoma taa lelu wei i pasayi na i paasana-tu toyo.

²¹ Kelena Luuti si: Halu apalu inu i heela-m ke si ma t'ehayi i tamle nyoma na ma calasayi, halena i komtu na ta tem.

²² Ntenu Noyomii si: Pa we teu ma p'el, t'eh m'pe. Ye noyolu taale taa pa toyonayi-η ke.

²³ M'p'og'oy Luuti saala Poosi tamle nyoma kin ke mp'u na i calasayi, halena komtu te. Na i na i pan pa we mp'u.

3

Noyomii tayanvov ke Luuti asasaale

¹ M'p'og'oy Noyomii toma i poolu si: Ma p'el, ma caa ke si n hiki t'acayale na n heesi. ² Ntoη n nyoma si nyana Poosi wei inu i tamle nyoma i koma to i ke ta yulu ke. Taanaya kane pa ma ki i toyonaya ke kataya taa. ³ Mp'u to, so lum, tu tulaalu, suu nya wontu kupantu. Ilena n tii kataya taa. Ama yele na i te toyo ulena i na-η. ⁴ P'el p'el waali ulena n feη na n na i t'ehant'ale, ulena n keeli^a i nohe te to na n hanti. I mayamaya i ka heelina-η nti n ka la to. caaki si Poosi i hamu-i leelu.

⁵⁻⁶ M'p'og'oy Luuti cowa si: Maa la isu n heeluyu-m to. Ilena i te. ⁷ Poosi toya na na i nyoo na i lanle hulomi, ulena i polo i hanti toyonaya huγule kite. Ntenu Luuti polo t'eh ke waatu wei i toowa to na i keeli i nohe te to na i hanti. ⁸ Apalu inu i nyama na i fe aho heka na i nyomi ulena i mayana alv hanta i nohe te te. ⁹ Ilena i poosi si: Aweye-i?

Ntenu Luuti co si: Maya nya p'el Luuti ke. Hal, waasi-m. Mpi to, nya wenna mpaav si n ya-m.

¹⁰ Ilena Poosi tomi-i si: Tacaa i kooli-η kupantu, ma p'el. Nyaa yaasi kantakaya nyeh ine i hulayona isona n matena nya pan y'laa to na p'el keli kancalaya nyeh. Mpi to, n ta p'eki ifepiya liyitee nyoma yaa konyontona. ¹¹ Mp'u to, ma p'el taa nayasi. Mpi n caaki to m'p'ayi maa la-η. Mpi to, icate y'laa tona nyoma si n ke alv k'pan. ¹² Tampana p'el we si ma ya-η yaa, ul noyolu na nya pan pa luluyu kala kaav ke ma. ¹³ Suv c'ene, ye p'el fema maa poosi-i na ma na si i ka ya-η yaa isona? Ye i luyu fei ul, ma tuukina Tacaa si maa ya-η. Hanti mp'u na p'el nyaali.

¹⁴ Ilena Luuti hanti m'p'og'oy Poosi nohe te te. Poosi taa caaki si noyolu i nyi si Luuti koma kataya taa. Pa to ke i kusa-i saa wei p'el we toymenente to si noyolu i taa nyomi-i. ¹⁵ Ilena Poosi tomi-i si: Heti nya tekente na n toki-i teu.

Ilena i mayasi toyonaya p'el isu kilonaa naanwa na kakpasu na i svki-i. Ilena inu i kpa icate taa. ¹⁶ Luuti m'ela i pan col ulena i poosi-i i mpaav alaafaya to.

M'p'og'oy Luuti keesa-i isona apalu inu i paasana-i to. ¹⁷ Na i tasa si: Halu inu i hanam toyonaya p'el ane a tona si p'el fei si ma m'eli nya kin ke nin kakpasu.

¹⁸ T'ehayale Noyomii si: Ma p'el c'aya t'epam, na n na isona pu t'eesona to. Mpi to, ye apalu ine i ta na tom t'ene to t'ehaya ke sanu u heesayi.

4

Poosi h'η Luuti ke leelu

^a 3:4 Keeli: Keeli nohe te to h'wee nte si Luuti

¹ Μπόγυ Ποοσι lu nənəɣo timpi pa huuki təm tə na í caɣa. Ie Ilimelɛki lɔlɔɣu tv wei i təm i ka ɣəɣotaa si pu wee si í waasi sətv təɣaɣa yəlaa tə i tee keɛ. Ilena í yaa-i si: Apan nyá, kəw í caɣa.

Ilena apalv inɪ i polo. ² Μπόγυ Ποοσι səɣsa icate səsaa ke naanɔwa. Pa kəma na pá caɣa ³ Ilena í tɔ wei inɪ pu wee si i waasi sətv təɣaɣa yəlaa tɔ si: Noyomii wei i luna Mowapu tɔ i pɛtəɣi tá yulv Ilimelɛki tɛtv. ⁴ Ie ma heeliɣi-ŋ si, í ya-təɣi icate nyóma na səsaa pa isentaa. Ye n ka ya-ti ile n ya-ti. Ye nyá luɣu fɛi ile n heeli-m na má cəkəna. Mpi pə tɔw tɔ, nyayale nəɣo tv, nyá waali ké má. Ntəna ílé i cə-i si: Təw, ma nuwa. ⁵ Kɛlena Ποοσι si ye n ka ya-təɣi Noyomii niŋ taa ile n kɛnna səlv inɪ i leelu Mowapu tv Luuti na í hɔ. Pə taa kəw na sətv hətə saali na i tɛtv pəsi nəɣəlv nyəntv.

⁶ Μπυυλε apalv inɪ si: Ye mpv ma maɣamaya ma kaa pəsi na má ya-ti. Pə taa kəw na ma wɛnəv saali. Mpv tɔ, ya-ti na ma nəɣo, ma kaa pəsi.

⁷⁻⁸ Ilena í wəɣəsɪ i ntəŋkɛtə na í cɛla Ποοσι. Pu we ləŋtaa ké Iseyeli nyóma kin tɔ, ye pa yapa pulv yaa pa laɣasa tɛtv ímpóɣy pa lakaya si pə hólí si pə tɛma. ⁹ Ntəna Ποοσι tɔ səsaa na samaa si: Mɛɣɛle ma aseeta nyóma ke sanɣa si ma yapa Noyomii niŋ taa ké pə təna mpi pə ké Ilimelɛki na i pəyalaa Kiliyən na Maləŋ pa nyəm tɔ, ¹⁰ na má kɛnna Maləŋ leelu Mowapu tv Luuti na má hɔ na má kəsi sətv hətə. Pə taa kəw na tə saali yem ké i icate kulɔlle na i yəlaa taa. Mɛɣɛle aseeta nyóma ke sanɣa.

¹¹ Μπυυλε nənəɣo yəlaa na səsaa pa tɔma si: Tə ké aseeta nyóma. Tacaá í kooli kupantv ke alv wei i suki nyá təɣaɣa ke isəntə tɔ, na í nəɣəsəna isɪ Laɛɛli na Leyaa mpa pa lola Iseyeli piitim yəlaa tɔ. Hólí nyá tɔŋ ke nyá lɔlɔɣu taa na í la na nyá hətə yaa Pətələhem. ¹² Piitim mpi Tacaá ká hana-ŋ na asaəlv inɛ tɔ, pə huki na pə nəɣəsəna isɪ Yuta na i alv Tamaa pa pəyalv Pɛɛsi təɣaɣa.

Poosi kɛɣav ke Luuti

¹³ Μπόγυ Ποοσι kɛɣa Luuti na í na-i pá kɛtə na Tacaá yele na í la teu na í lɔlɔ apalvɔɣaya. ¹⁴ Μπόγυ Pətələhem icate alaa sɛɛ Noyomii na pá tɔŋ si: Tə sama Isə isɪ i ha-ŋ yulv wei i ka waasi-ŋ tɔ. Pəyele i hətə ká yaa Iseyeli taa. ¹⁵ Pəɣaya kane kaa kpaasəna nyá tɔŋ na ká te-ŋ nyá kɛtəlaya waətv. Pə taya pulv, nyá poolu wei i səəla-ŋ teu na í tɛ-ŋ apalvɔɣiɣa naatosompɔɣəlaya tɔ inɪ i lɔlvna-ke.

¹⁶ Ilena Noyomii mv-ke na í nuki-ke na í paasəna-ke isɪ i kulɔlaya. ¹⁷ Μπυυλε pa cəlv alaa ha-keɣe hətə si: Opeti, na pá tɔŋ si pa lola Noyomii ke apalvɔɣaya. Tafiti caa Seseɛ caa keɛ Opeti.

Tafiti cəsənaa həla

¹⁸ Tafiti caanaa lɔlɔɣu nyóma ntɔ, pə kɛɣav Pɛɛsi tɔ. Pɛɛsi lɔlvna Həsələŋ, ¹⁹ na Həsələŋ lɔlɔ Lam, na Lam lɔlɔ Aminatari, ²⁰ na Aminatari lɔlɔ Nasəŋ, na Nasəŋ lɔlɔ Saləma, ²¹ na Saləma lɔlɔ Ποοσι, na Ποοσι lɔlɔ Opeti, ²² na Opeti lɔlɔ Seseɛ, na Seseɛ lɔlɔ Tafiti.

SAMIYEEɫI TOM TAKELAYA KANCAALAYA NYEɫKA Kutulutu

Samiyeeɫi wei i hɛte pa ha takelaya kane tɔ, i ka kɛ Iso kuyɔɔtotu teləsulu kɛ. Tɛma sɔsɔna naaleye Iso cela-i: Tetu tɔkuyɔ tom, na isɛna i ká seyeɫi Iseyeli nyóma na pá see Iso tike tɔ pɔ tom. Uena pɔ kaasi isɛna paa nyɛni Iso tike ke pa wulaw mayamaya tɔ. Ama Iseyeli nyóma kisaa na pá kpa awulaa. Kancaalaya nyɛɫ nte Sayuli. Ué i waali kɛ Tafiiti.

Isɛna pa faya Samiyeeɫi I takelaya tɔ:

Samiyeeɫi paasɛnav ke Iseyeli nyóma, titite 1-7

Sayuli tɔɔɔ ke kawulaya, titite 8-10

Sayuli ta tɔ teu uena Iso kisi-i, titite 11-15

Tafiiti na Sayuli pa tom, titite 16-30

Sayuli na i pɔyalaa pa sɛm ke yoo taa, titite 31

Samiyeeɫi too Ana tɛm

¹ Apalu nɔyɔlu i ka wenna Sufi tetu taa kɛ Ifɛlayim puyɔ taa, na pá yaaki-i si Uɛkana. Pa yaa Uɛkana caa si Yelowam, na Yelowam caa si Ilihu, na Ulihu caa si Tohu, na Tohu caa si Sufi. Ueye Ifɛlayim tu. ² Uɛkana un i alaa ka we naaleye. Pa yaaki lelu si Ana na lelu si Penina. Penina ka wena piya. Ama Ana ná fɛina.

³ Apalu un i kraakaya Iso seɛv ke Silo ke paa pɛnaɣa ɲkaɣa, na í haaki Toma tɛna tu Tacaa ke kuhaɲ. Na Ilii pɔyalaa Hofini na Pɛnhasi paa kɛna Tacaa kɔtɔlɛa ke waatu un. ⁴ Ye kuyɛɲku Uɛkana í lapa kɔtaɣa, i haaki i alɔ Penina na i pɔyalaa na i pɛlɛa ke cɛka cɛka kɛ. ⁵ Uena í ha Ana ueye cɛkasi naale. Mpi tɔ, paa na Tacaa lapa-i kaalɔlaya tɔ, i luɣu ka suu-i kɛ. ⁶ I yɔtɔɲ ná tuukaya-i kɛ si pɔ haɲ-i si Tacaa lapa-i kaalɔlaya. ⁷ Mprúɣu pu we paa pɛnaɣa ɲka. Paa waatu wei kɛ pa kraaki Tacaa tɔɣaya taa te, Penina tuukaya-i mprúɣu.

Uena í wiiki na u saɲ tɔɔɔ. ⁸ Na i paalu Uɛkana náá tɔm-i si: Pepe tɔɔ kɛ nyá lanɲe wakɔlɔɲi, na í wiiki na í kisiɣi tɔɔnaɣa ke mpu? Ma ta kɛl-i piya naanɔwa?

⁹ Pa tɛma tɔɔɔ na nyɔɔv ke Silo, uena Ana kuli na í kpɔtɛna kɔtulɔ Ilii. Ué i ká caya kpɛlaya tɔɔ kɛ Iso tɔɣaya nɔnɔkpete kɛ. ¹⁰ Ana lanɲe ka wakɔla sɔsɛm kɛ tɔtɔɔtɔɔ. Uena í sɛlɛm Tacaa na wula, ¹¹ na í su nɔɔ si: Toma tɛna tu Tacaa, ye n nyɛna nyá tɛmle tu má, ma wahala, na í tɔɔsi ma tɔɔ na í ha-m apaluɔɣaya, maɛ ha-ɲ-keɣe halɛna ka sɛm. Huhuyɔ kaa kra ka nyuyɔ taa. ¹² I taɲɲa mprúɣu Iso tɔsɛlɛmɛle, uena Ilii nyɛni i nɔɔ tɔɔɲɲɲ. ¹³ Ana sɛlɛmɛɣa i luɣu tɛe kɛ, na i ntompee nyɔpɔtɔɲi, ué i nɔɔ u nuki. Ilii nyóma si sulɔm kuyɔna-i. ¹⁴ Uena í tɔm-i si: Pɛlee kɛ nyá sulɔm ká cɛ nyá tɔɔ? La na nyá sulɔm cɛ nyá tɔɔ. ¹⁵ Ntɛna Ana si: Hai, ma cɛ, ma ta nyɔɔ sulɔm napɔli. Ama ma lanɲe wakɔlɛna sɔsɛm na má hóláɣi Tacaa ke ma lotu. ¹⁶ Taa nyɛni nyá pɛlɛɛ maya tetɛlatu. Ma nɔɔɔɛɛ na ma wahala teləsɛna mɔpɛle, na má yɔɔtɔɲi mprúɣu halɛna saɲa.

¹⁷ Ntɛna Ilii si: Iso í heɛsi nyá lanɲe na í mu nyá sɛlɛmɔtu. ¹⁸ Uena Ana si: Na nyá ton taa.

Ntɛna Ana polo na í tɔɔɔ na i isɛntaa hɛti.

¹⁹ Tetu fema, uena Uɛkana pá kuli lɔɲ na pá see Iso, uena pá kpe Lama.

Samiyeeɫi lɔlɔɔv na i pɔcaatu

Μπόγύ Ιλάκανα νυθάμα ι αλν Ανα να Τασαα μυ ι σελόμυγυ. ²⁰ Ιένα Ανα λα teu να ί ληι απαλὸπράγαγα, να ί ha-keye hōte si Samiyeeli. Si Τασαα κε ινι ι σελόμα-ι.

²¹ Πάναγα sikaα, ιένα Ιλάκανα να ι νύμα τένα πά πόλο Silo si, ι lakι paa πάναγα ηκα ka κάταγα να ί λα ισυ ι ka suw ι nōgō tō. ²² Ανα kisa pote να ί tō ι paalv si: Ye πράγαγα cεpa hōte, ιε maα pona-ke να μά hληι-keye Τασαα να κά saali τέναγα tam τῶ. ²³ Μρυυλε ι paalv cō-ι si: Pē we teu. La ιsōna pē ha-η tō. Yele να κά ce hōte να πάcō. Ama Τασαα ί λα ιsōna ι ka siwa tō.

Ιένα αλν caya να ί paasōna ι πράγαγα να κά kōw να κά ce hōte.

²⁴ Pē waali kē ι kpaγα-ke να ί caa latāce wei ι wena pusi tooso tō, να mulōm cēmse, να solum huluyu, να ί pona Silo ke Τασαα tōyaga taa. Waatu ινι tō πράγαγα kōwsaa kē. ²⁵ Μπόγύ pa ku latāce να πά pona Ilii ke πράγαγα. ²⁶ Ιένα Ανα si: Kaafala ma ce, η tōsa ma tō? Maα kōma nyá kη cāne να μά sēlōmι Τασαα. ²⁷ Πράγαγα kaheye ma sēlōmaga να Τασαα μυ να kusēlōmōtv. ²⁸ Tōw, ma caa maα cele-ι Τασαα ke halōna ι sēm.

Ιένα Ιλάκανα tōyaga νύμα τένα hōntι Ιsō ke ate να πά σεε-ι.

2

Ana seeki Τασαα

¹ Μπόγύ Ana sama Ιsō si:

Ma yōlōyōna Τασαα wei ι waasa-m tō.

Ι hulōsa ma laηle.

Ι kusa ma nyōv, να ί ha-m toma.

Na ma nōgō kuliyina ma kolontunaa.

² Τασαα tike wenna tēnaηη.

Ι tike nté kentulu

ι paasi Ιsō nōgōlv ι fei tōtō.

³ Ι yele kalampaanι,

να ί yele ιsēcav tōm.

Τασαα νυθάμα pē tēnaga.

Ιι yeki ιsagatv natōli.

⁴ Τασαα cεpa toηtōnaα tōηη.

Ama acamaα ná nyō toηη.

⁵ Ι tv haγalaα si πά pεeki mpi paa yana tōyōnaga tō,

να ί svsi kōnyōntōnaα ke toηη.

Ι lapa να kaalōlaya ληι tōm naatosompōyōlaya.

Ιένα alōlv náá laηη.

⁶ Τασαα kōyōna, ινι ι feesiγina.

Ινι ι tisiγina atētēle taa, να ί lāsēyi.

⁷ Ινι ί tvyōna kōnyōntōtv yaα toηη.

Ινι ί tisiγina lēlaα να ί kusēyi lēmpa.

⁸ Τασαα kusēyi laηlv ke ate mōsvy taa,

να ί kōsvi kōnyōntv ke hute taa,

να ί cayaσι pá να sōsaα,

να πά kaa teeli kumte.

Ινι ι tōnna tetv kite,

να tē tō kē ι suwa antulinya.

⁹ Ι tiikiyi ι yōlaα να ί kentiyi pa tōw.

Ama ι yeki να asayaa leki sēkpetōyv tēe.

Ιsō akaitv paa feina tōnyv taa alaafōya.

¹⁰ Τασαα ka tisi ι kolontunaa tōw kē calanaα,

pa kəŋ saalɣv ke yem ké.
 Inəɣəle kateŋa təna huulv səsə.
 I ká kpa wei i ləsaa təɣə wulav, na í tɔ-ɪ toŋ.

¹¹ Ḿpóyú Iləkana pa məla kpente, na pəyaya náa saali Tacaa təmle taa ké kətulv Ilii kiŋ.

Kətulv Ilii pəyalaa isayatnaa

¹² Ilii pəyalaa ka ké tetelataa ké, pa ta paasəna Iso ké paa pəcə. ¹³ Nti nti pa lakaya samaa təɣələ: Ye nɔɣolv ha Iso ké kəhav, kətulv təmle tɔ puki saa wei pa təsa kəhav nantv təɣə, na í təkə kela tooso ləɣolaya səsaya. ¹⁴ I taku ɪlena í sə tiipee taa, na pə sɔpa nantv ke ísəna, i ləsəyi ké na í pona kətulv. Ḿpóyú pa lakaya Iseyehi nyəma təna mpa pa pukaya Silo tə.

¹⁵ Halɪ təmle tɔ puki kəna pəcə pá wə tətə nim, na í tó wei i lapa kətaya tə sɪ: Cəla kətulv ke i nantv na i toŋ i ti. Ii caa kətəsətv. Ləŋ ke i caaki. ¹⁶ Ye kətaya latv təma sɪ: Yele na pá wə kpəntə nim ɪlena í cosi timpi n caaki tə. Ie təmle tɔ cə sɪ: Aai, ye n ta cəle-m nənəw, maa ləkəna toŋ. ¹⁷ Isayətv səsəontv ntəxi Ilii pəyalaa kəkayana pa ti təm ke Iso isəntaa. Mpi tə, pa nyənaya Tacaa kətaya ke yem ké.

¹⁸ Paa na Samiyeeh ka kəsəaa tə, i lakaya Iso təmle ké na í suuwa kətəlaa tokiya taka ŋka pa luwa kponkrontv toŋ nyəntv tə.

Samiyeeh nyəma

¹⁹ Ye pənaya sikaa na Ana pa puki kətaya larv, i nyaləyi toko ké na í kpəŋna Samiyeeh. ²⁰ Haləna Ilii kooliyi Ana na i paalv ke kəpantv sɪ: Tacaa í la na í hiki piya na sí ləeti ŋka n ha-ɪ isəntə tə ka lonte.

ɪlena pá məli pa tɛ. ²¹ Tacaa wə Ana waali, ɪlena í la teu na í ləli apaləpiya ke tooso, na aləpiya ke naale.

Na pəyaya Samiyeeh náa təŋna piw ke Iso təmle taa.

Ilii kaləna i pəyalaa asayaa

²² Ilii ka kpatəlaa ké təkŋkŋku. Na í nukɪ mpi mpi i pəyalaa lakayana Iseyehi nyəma təna tə. Na isəna pa həntayana alaa mpa pa lakaya təmle ke Iso təyaya nənəɣə tə. ²³ ɪlena í tə-wə sɪ: Pepe təw ké i lakɪ yaasinaa mpe pa takanaa? Yəlaa tayasəyi-m mə isayətvnaa ké. ²⁴ Aai, ma pəyalaa, í yele mpv, mə təmnaa mpa Iseyehi yəlaa heeliyi-m mpv tə pa fəi teu. ²⁵ Ye yulv pəntəna i təɣəntəle, ntanyɪ Iso ka wiɪ puntv. Ama ye Tacaa ke pəntv pəntənaa, ɪle awe sɛɛna i təw?

Ama pa ta nuna pa caa nəɣə. Mpi tə, Tacaa ka səlāa sɪ i kuyi-wəyɛ.

²⁶ Na pəyaya Samiyeeh náa təŋna piw, na i wə yəlaa na Iso ké teu.

Iso yəɣətə Ilii təyaya nyəma saləka təm

²⁷ Ḿpóyú Iso yulv nɔɣolv i pola Ilii kiŋ na í heeli-ɪ sɪ: Tacaa yəɣətāa sɪ ma hulv ma təyi mə cəsə Aləŋ, ke waatv wei í na i nyəma paa wə Icipiti wulav tɛyɛ yomle taa tə. ²⁸ I na i luləyv nyəma ke ma ləsa Iseyehi kpəka təna taa sɪ, pá la ma kətəlaa, na pá suuki kətəlaa toko na pá kpaaki ma kətaya tətəte təw na pá wəki tulaalənaa. Haləna má hulv-ɪ timpi i ká cosi kətaya ŋka kəkə nyaya ka təna tə ka kpəntə təw na í təɣə tə. ²⁹ Pepe təw ké í nyənəyi yem ke ma kətasi na ma kəhav ŋku ma siwa sɪ pá lakəna ma təyaya taa tə? Ie isənaya pə lapa sɪ Ilii í seeki nyá piya na pé kəl ma? Na í təkɪ Iseyehi nyəma təɣənasɪ kəpəŋsɪ nsi pa lapa kətasi tə, na í yooki cəncəməŋ? ³⁰ Nyəni Iseyehi Iso Tacaa ma, maa siwa sɪ, nyá caa təyaya na nyá luləyv nyəma təna ká lakəna ma kətəyv təmle ke tam təw. Ama pəntəntə ma kú təle. Mpi tə, wei i tɔyɔ-m teeli təɣə maa tɔ teeli, na má nyəni yem ké wei i kpəɛna-m tə. ³¹ Nn naaki kuyɛɛŋ təŋna kəntə, wei i taa maa kpiisi nyá ifepiya na nyá luləyv

taa nyóma. Hali akpatulv kaa wee nyá tɔyaga taa. ³² N ká ná kolontu kɔma na í caya ma tɔcayale, na í paalɛna kɔpantɔnaa mpa Tacaa lapa Iseyeli tɔ. Nyá tɔyaga ká taahɔna akpatulv. ³³ Paa na mpv maa yelee nyá nyóma taa nɔɔlv na í ise ke ma kɔtaya tɔlate, na í tɔɔ nyá ise na í wakɛli nyá lanje. Ama nyá tɔyaga nyóma tɔna ká sɛkɛna pa toj kɛ.

³⁴ Kɔyaku kɔlvmbv ke nyá pɔyala Hofini na Penhasi paa si. Ue tɔnaya n ká nyɔna si tampana ke ma yɔɔtɔyi. ³⁵ Maa kpa ma tɔyi kɔlvv kɔpan, wei í tɔhɔyi ma luyv tɛe nyɔntv ke teitei tɔ, na má ha-í lɔlvv kɔpankv, na í lakv wulav wei ma lɔsaa tɔɔ tɔmlɛ ke tam tɔ. ³⁶ Ye pɔ tv kaasa wei kɛ nyá lɔlvv taa, pɔntv ká hɛntv kɔlvv inɔyi atɛye si: Ha-m liyitee na tɔɔnaya. Hali í sɛlɔm-í tɔtɔ si: Tv-m kɔlvv tɔmlɛ natɛli tɔ taa, na má hikina ma tɔɔnaya na tɔna.

3

1 Pɔyaga Samiyeeli ka we kɔlvv tɔmlɛ taa kɛ Ilii kinj kɛ.

Isɔ kpa Samiyeeli ke í kɔyɔtɔtv telɔsɔlv

Waatu in Tacaa taa yɔɔtɔyɔna yɔlaa ke teitei. Pɔyele í taa hólɔyí yɔlaa ke mpi pu te na pɔ lá tɔɔ kotokoto.

² Waatu in tɔ, Ilii ise caakaya yɔlvmbv nté, u naaki teitei. Ḿpɔyɔ í hɛnta í tɔhɛntɛle ke ahoo naali. ³ Na Samiyeeli hɛnta Isɔ atakaa cɔlv, na pá ta teesita fɛtɛlanaa ke tefemle. ⁴ Ḿpɔyɔ Tacaa yaawa si: Samiyeeli, na Samiyeeli cɔ si: Mayalɔ. ⁵ Uena í kpaaya asewa na í polo Ilii kinj, na í tɔ si: N yaa-m tɔ mayalɔ. Ntɛna Ilii si: Ma ta yaa-ɲ se. Polo n hɛnti.

Uena Samiyeeli mɛli na í hɛnti. ⁶ Ḿpɔyɔ Tacaa tasa-í yaav si: Samiyeeli. Uena í polo Ilii kinj na í tɔ si: N yaa-m tɔ, mayalɔ. Ntɛna Ilii si: Ma ta yaa-ɲ se. Ma pɔyalv, polo n hɛnti. ⁷ Samiyeeli ta nyi si Tacaa yaakɛna-í. Mpi tɔ, ilé í ta yɔɔtɔtana-í.

⁸ Ḿpɔyɔ Tacaa tasa Samiyeeli ke yaav ke tɔm tooso nyɔm. Uena Samiyeeli polo Ilii kinj si: N yaa-m tɔ mayalɔ.

Tɔnɔyale Ilii cɛkɛnaa si Tacaa yaakɛna pɔyaga. ⁹ Uena í heeli-í si: Polo na n hɛnti. Ye pɔ tasa-ɲ yaav, uɛ n tɔ si: Tacaa, yɔɔtɔ, nyá pɔyaga má, ma nukv.

Uena Samiyeeli mɛli na í hɛnti.

¹⁰ Mpɔyɔle Tacaa polaa na í yaa-í isv í tv yaaki tɔ si: Samiyeeli, kelɛna í cɔ si: Tacaa, yɔɔtɔ, nyá pɔyaga má, ma nukv.

¹¹ Uena Tacaa tɔ si: Maa kɛna wakɔlvv nakɔlɔyi Iseyeli nyóma, na paa wei í nu-tv pu svsv-í watv. ¹² Kɔyankvuyv maa caali Ilii tɔyaga nyóma ise ke nyɔhsvv. Halɛna má tɔ nyvɔv ke teitei isv maa yɔɔtɔv tɔ. ¹³ Ma heela-í tɔfoo si maa tv í tɔyaga ke tam tɔ salɛka, ke timpv í piya wakɔla ma hɛte, na í nyóma pɔ tɔ na í tá kisina-we tɔ. ¹⁴ Pɔ tɔ kɛ ma yɔɔtɔyɔna tuunav si, paa pa lapa kɔtasi na pá ha kvɔɔɲ, ma kaa husi pa tɔyaga isayavv.

¹⁵ Uena Samiyeeli hɛnti na pɔ nyaali, na í tvli Tacaa tɔyaga nɔnɔsv. Ama í nyaɲayana mpi í nawa mpv tɔ pɔ tɔm heeluyv ke Ilii. ¹⁶ Ḿpɔyɔ Ilii yaa-í si: Ma pu Samiyeeli. Na í cɔ si: Mayalɔ. ¹⁷ Uena í pɔsv si: Tɔm ntiyi Tacaa heela-ɲ? Ye n ɲmɛsa-m tɔ taa natɛli, Tacaa í la-ɲ na n tɔɔ na n haɔa.

¹⁸ Ntɛna Samiyeeli keɛsv-í tɔ tɔna, í ta ɲmɛsv-í natɛli. Kelɛna Ilii si: Tacaa kɛ, í la isɛna pɔ mayav-í tɔ.

¹⁹ Samiyeeli tɔhɔna piv na Tacaa we í wadh, í ta yelee na í tɔm natɛli tɔ tii atɛye yem. ²⁰ Iseyeli nyóma tɔna mpa paa we pɔ kpaav Tav na pɔ polo Pɛɛɛɛpa tɔ, pa nyóma si Tacaa kpa Samiyeeli ke Isɔ kɔyɔtɔtv telɔsɔlv. ²¹ I lukaya Samiyeeli tɔ kɛ Silo kɛ, na í heeliy-í tɔmnaa.

4

1 Na í teləsəyi-təyi Iseyeli nyóma na pá nukəna-ı.

Kolontunaa leeka Iso atakaa

Waatu inı ı taa ké Filiisi nyóma kotaa sı, pa yookina Iseyeli nyóma, ılena pá pulı Afeka. Ḿpóyú Iseyeli nyóma ná luwa na pá pulı İrene-İse. 2 Tənaɣa Filiisi nyóma kula pa təə na pá yoo na pá kəli Iseyeli nyóma, na pá ku-we ısu yəlaa iyisi liɣiti (4000). 3 ılena Iseyeli nyóma məli pa təsikile na nyuyı nyóma tə sı: Pepe təə ké Tacaa yelaa na Filiisi nyóma ku-tuyı saɲa? Tə polo tə kəna Iso atakaa na Tacaa wee ta waalı, na í waası-tuyı ta kolontunaa niɲ taa.

4 Ḿpóyú pa tila Silo na pá kəna Tacaa Toma təna tu atakaa wei ı təə Iso we ıɲmelau ke ısoataa taɲlaa naale heku taa tə. Ilii pəyalaa naale, Hofini na Penhası pa kəna atakaa inı. 5 Waatu wei pa susa Iso atakaa ke təsikile, ılena Iseyeli nyóma təna yaɣa laɲhəlvmlə apalbakiıası, haləna tetu sele.

6 Filiisi nyóma nu pa kakiıası nı sı taɲ, ılena pá tə sı: Hepəla nyóma təsikile taa kakiıası nı sı hıwee suwe?

Filiisi nyóma nuwa sı Tacaa atakaa ké pa kəna Iseyeli nyóma təsikile. 7 ılena səɣəntı kra-we na pá tə sı: Pa Iso kəmnı pa təsikile. Ye mpu tá təm təmaɣa. Too tə, yaası inə ı taka ta lata. 8 Awe ka ya-tuyı tuɲ səsəɲ inə ı niɲ taa? Pa tuɲ inı ı kəna İcipiti nyóma təsəɣəsəɣə ke wɔlaya tetu taa. 9 Filiisi nyóma me, í nyəə tɔɲ na í la apalaa. Pə taa kəə na Hepəla nyóma ɲmakəli-me ısu tu lapu-we tə. ı la apalaa na í yoo.

10 Ḿpóyú pa kula Iseyeli nyóma təə na pá kəli-we. Na paa wei í se na í kpe ı tə. Pa kəla-weɣe tənəɲnaɲ, na pá heeli pa taa yoolaa ke yəlaa iyisi hiu na naanwa (30000). 11 Na pá leeki Iso atakaa, na pá ku Ilii pəyalaa naale Hofini na Penhası.

Kətvı Ilii səm na ı poolu pa təm

12 Ḿpóyú Pəncamee tu nəɣəlv ı lu təyoole ke kuyaku ɲku, na í se na í polo Silo na laɲwakəlle na í cala ı wontu, na í pəla ı nyuyı taa ké tetu. 13 Waatu inı tə na Ilii caɣa kpelaya təə, na í taɲaa na í nəɣəsəyi Iso atakaa təm. ıle apalı inı ı tana təm ntəɣəle na ıcate təna ma kapusi. 14 Ilii nu kapusi nı, ılena í pəəsi sı: Pepe kəkəte nté mpu? ılena apalı inı í kraɣa asewa na í polo í heeli-ı təm ntı. 15 Waatu inı Ilii pısi ka we pələfei nuɲuwa ké. Na ı se nyənəyi yem təhelele, aa naaki teu. 16 Mpuɣule apalı inı ı heela Ilii sı: Təyoole ke ma sewa na má kəə saɲa. Ntəna Ilii sı: Pepe lapa ma pəyalı? 17 Ntəna apalı inı sı: Filiisi nyóma heela Iseyeli nyóma ke səsəɲ na Iseyeli nyóma se. Halı nyá pəyalaa naale Hofini na Penhası pa səpa. Pəyele pa leeka Iso atakaa.

18 Mpi sı apalı inı ı ka keesəyi-ı Iso atakaa təm, ıle Ilii pəsa nyayaı kele na kpelaya ke nənəɣə təna, na ı luɣı pəli na í sı. Mpi tə, ı ka kpatəlaa ké na í yasəlaa. Pısi nıle təcu ke ı paasəna Iseyeli nyóma.

19 Ilii pəyalı Penhası alı ka we həɣə ké, na í puwa tətəɣotəɣo. Waatu wei ı nuwa Iso atakaa leekuyı təm, na ı paɲ na ı paalı pa səm, ılena ləlvuyı wəsası tuti-ı kraɣaa na í sopi na í ləli. 20 ı caakaya tənuyı kpısuɣı ılena ı kiɲ alaa təmı-ı sı: Təki nyá tı, apalıpu ke n ləlaa.

Ama alı ta cə, pəcı ı ta tu paasəna. 21 Pə waalı ké ı ha-keɣe həte sı: İkapəti.

Həte nte tə hıwee nte sı: Iso teu kula Iseyeli. Mpi tə, pa leeka Iso atakaa, pəcı ı paɲ na ı paalı pa səpa. 22 Mpuɣule sı: Pa leeka Iso atakaa tə Iso teu kula Iseyeli taa ké.

5

Iso atakaa we Filiisi nyoma te

¹ Mpróyó Filiisi nyóma kraya Iso atakaa ke Ipene-Isese, na pá pona-i Asótóti. ² Pa kraya-i mpv, ilena pá su-i pa tuyv Takoh kōhōh taa ké kv kutuluuyv taa. ³ Tev fema tananj tōhulu, ile Asótóti nyóma mayana pa tuyv Takoh hota i isentōo kele Iso atakaa kite, na pá kraya-i na pá mōlōna-i i tōcayale. ⁴ Tev fema tōtō, ilena pá mayana Takoh tasa hotuyv ke i isentōo ké Iso atakaa kite na i nyuyv na i nin pō pelaa, na pō we nōnōkpete, na pō kaasi i pilimile. ⁵ Pō tōo ké halōna sanja Takoh kōtōlōa, na kv laalaa tōna mpa pa we Asótóti tō, ye pa sōvki tuyv kutuluuyv ŋkv ku taa, paa felōyi nōnōkpete.

⁶ Mpróyó Tacaā tōwa Asótóti nyóma ke nin na í wakōli-we na calōmpaya. ⁷ Pa nawa mpv, ilena pá tō si: Iseyeli Iso atakaa kaa caya tá te. Mpi tō, un i tuna ta na ta tuyv ke nin.

⁸ Mpróyó Asótóti nyóma tilaa na pá yaa Filiisi nyóma awulaa kakpasī na pá pōōsi-we si: Isōnaya tu lana Iseyeli Iso atakaa? Ntēna pelē si: I pona-i Kati.

Ilēna Asótóti nyóma pona Iso atakaa ke Kati. ⁹ Pa tema Iso atakaa ke pona ke Kati, ilēna Tacaā tv icatē tōna tōo ké nin, na sōyōntv sōsōōntv kra-we. I wakōla icatē yōlāa tōna na calōmpaya. Pō krayav sōsāa na pá polo piya tō. ¹⁰ Mpróyó pa pona Iso atakaa ké Ikoloh, ilēna pelē pá svv kapusi mapv si: Pa kōna Iseyeli Iso atakaa ké tá té si í kv ta tōna.

¹¹ Mpróyó Ikoloh nyóma na tasa tiluyv na pá koti Filiisi awulaa tōna na pá tō-we si: I mōhna Iseyeli Iso atakaa ke i tōcayale. I taa kv tá na ta yōlāa.

Mpi tō, Tacaā ka tōwa Ikoloh nyóma ke nin na toh ké, na sōm sōyōntv pu icatē tōna yōlāa. ¹² Lēlāa ta si yaa, ile calōmpaya tōka-weye. Ilēna icatē tōna tvh nōyo, na té wii tōkpoo na pá kra isōtāa.

6

Iso atakaa kpeenav

¹ Isōtvnaa naatosompōyōlaya ke Iso atakaa caya Filiisi nyóma tetv taa. ² Ilēna pá yaa pa kōtōlāa, na pa nalaa na pá pōōsi-we si: Isōnaya tu lana Tacaā atakaa? Pepeye tu kpeenav-i? ³ Ntēna pa kōtōlāa na pa nalaa tō si: Ye í mōlōyōna Iseyeli Iso atakaa, í taa mōhna-i kpete. Ama í ha Iso ké isayavtv husōyv kvōōōv. Ile waavtv mōyi í ká nyi mpi pō tōo i ta kvōōta i nin ke mō tōo tō, na í waasi-me. ⁴ Mpróyó Filiisi nyóma pōōsāa si: Pēpenāa ke tu ha-i?

Ilēna pa kōtōlāa na nalaa si: Wōla paya kakpasī, na wōla mpiyāa kakpasī na pá keēsōna Filiisi awulaa kakpasī. Mpi tō, kvōtōh kvōlvōyuvv kpana mō na mō awulaa. ⁵ Pō weē si, í la calōmpaya lēēsōh, na mpiyāa mpa pa tōki mō tawa tō pa lēēsōh, na pá nō si í cēkōna Iso toh. Ntanyi i kaa tasa mō na mō tvh na mō tetv ke nin tuyv. ⁶ Pepe tōo ké mō caa si í la kanjana, isu Icipiti wulav na Icipiti nyóma paa lapv tō? Tacaā tv-weye wahala ké. Halōna pá yele Iseyeli nyóma na pá tee. ⁷ Tōv, pōnēntē í saakī keēke kvfalv, na í caa naah totōnaa naale wei i wēna piya tō. Pō weē naah wei pa ta halōna tō. I tv-i keēke ni, na í kpeenav i nawee ke tōyaya. ⁸ Ilēna í kraya Tacaā atakaa na í tv keēke taa. Ilēna pō kaasi na í tv atakiya nakēli ku taa ké wōntōna mpa í lapa si í lakī Iso ké kvōōōv ke mō isayavtv tōo tō. Ilēna í svv Iso atakaa kōhōh taa, na í yele naah na í tee. ⁹ Ilēna í nyōnōyōna-i, ye i kraya tohna mpaav na Pēti-Sēmēsi tōo, ile Tacaā lapōna nteye-tuyv isayavtv nti. Ye pō taya mpv, ile tv nyōmayale si pō mayana-tuyv yem kele, pō taya Iso lapōna.

¹⁰ Mpuuyole pa caa naan tototona na pá tɔ keeke. Ilena pá tɔki i nawee ke tɔyaya. ¹¹ Ilena pá tɔ Iso atakaa ke keeke taa, na pá tɔ atakiya taa ké wɔla mpiyaa, na pɔ paya, na pá su atakaa kɔhɔhɔ taa.

¹² Tɔnayale naan kpaɣa Peti-Semesi mpaav ke kpaakraa, na í tɔh na í wiiki i ta helɔna ntɔɔh yaa mpɔtɔh. Ilena Filiisi awulaa tɔh i waali halɔna Peti-Semesi tɔha. ¹³ Peti-Semesi nyɔma ka we tetekɔle taa na pá kɔh. Pa loosa Iso atakaa, ilena pa laha hulɔmi.

¹⁴⁻¹⁵ Kεεke tala Yosuwee halɔm ke Peti-Semesi, ilena í sɔh kɔkpaɔmɔyɔ nakɔli kɔ kin ke tɔna. Ilena Lefii nyɔma tisi Tacaa atakaa na atakiya nka ka taa ka we wɔla wontu tɔ, na pá su pɔ tɔnaya kɔkpaɔmɔyɔ nku kɔ tɔ. Mpuɔyɔ pa faya keeke kpatɔh na pá lá Tacaa ke kɔtaya nka kɔkɔ nyaya ka tɔna tɔ na naan inɔ. Ilena Peti-Semesi nyɔma la Tacaa ke kɔtaya nka kɔkɔ nyaya ka tɔna tɔ na kɔtasɔ lensɔ. ¹⁶ Filiisi awulaa kakpasɔ ná mpɔ, ilena pá mɔli lkɔlɔh ke kuyaku nku kɔ mayamaya.

¹⁷⁻¹⁸ Wɔla paya kakpasɔ ke pa ha Tacaa ke kɔcɔɔ ke pa isayatu tɔ, na pá keesɔna pa acalɛ nyɔyɔ. Paa kɔlɔha acalɛ, paa nna a feina koloosi tɔ. Asɔtɔti ke kɔlɔmtɔle, na Kasa ke kɔlɔmtɔle, na Asɔkalɔh ke kɔlɔmtɔle, na Katɔ ke kɔlɔmtɔle, na lkɔlɔh ke kɔlɔmtɔle. Kɔkpaɔmɔyɔ nku kɔ tɔ pa su Tacaa atakaa ke mpɔ tɔyɔle pɔ tɔna mpi pɔ lapa tɔ pɔ aseeta tɔ. Kɔ we Yosuwee halɔm taa ké halɔna saha ke Peti-Semesi.

¹⁹ Mpuɔyɔ Tacaa kɔwa Peti-Semesi nyɔma ke yɔlaa nutoso na naanɔwa. Mpi pɔ tɔ tɔ, pa nyɔna Iso atakaa taa. Ilena pɔ wakɔli icate nyɔma laha ke sɔsɔm, na pá caya lɔyaya. ²⁰ Tɔnayale Peti-Semesi nyɔma tɔma sɔ: Awe pɔsɔyɔna na í sɔh Tacaa Iso nanɔhɔ inɔ isɛntaa? Lɛye tu pɔna atakaa inɔ na í hatɔlɔna-tɔ? ²¹ Mpuɔyɔ pa tilaa na pá heeli Kiliyati-Yeyalim nyɔma sɔ: Filiisi nyɔma kɔna Tacaa atakaa. Í kɔɔ na í kpaɣa-i na í pɔna mɔ tɛ.

7

¹ Mpuɔyɔ Kiliyati-Yeyalim nyɔma pɔlaa na pá kpaɣa Tacaa atakaa na pá pɔna-i na pá su Apinatari tɔyaya taa ké pulaya tɔ. Na í kɔti i pɔyalɔ Ulasaa sɔ í paasɔna-i.

Samiyeeh paasɔnav ke Iseyeli nyɔma

² Hatoo kɔyanɔku pa suw Tacaa atakaa ke Kiliyati-Yeyalim tɔ, pɔ leelaa ké. Pusi hiu tɔcu sikina. Mpuɔyɔ Iseyeli nyɔma tɔna wiina Tacaa ke pusi nsi sɔ taa sɔ í waasɔ-we. ³ Mpuuyole Samiyeeh tɔma Iseyeli nyɔma tɔna sɔ: Ye lotu kɔlɔmtɔ ke í mɔlɔna Tacaa kin, ilɛ i yele tɔyɔ Asɔtɔti laav na í lɔ tun wei inɔ í ceela mpɔ tɔ. Ilena í pɔna pɔ lɔmɔyasee ke Tacaa tɔ na lotu kɔlɔmtɔ, na í la i tike ke tɔmle. Ilɛ i ká hetɔ-mɛye Filiisi nyɔma nin taa.

⁴ Ntɛna Iseyeli nyɔma lɔ tun kɔceelin Paalɔnaa na Asɔtɔti wei pa laakaya tɔ na pá sɛ Tacaa tike. ⁵ Mpuɔyɔ Samiyeeh yaa Iseyeli nyɔma sɔ: I kɔti Misipa na má sɔlɔmɔna-mɛye Iso.

⁶ Ntɛna pá kɔti Misipa tɔna ke kuyaku nku. Ilena pá hɔkɔ nɔɔsɔ na pá tɔ sɔ: Tɔ wakɔlɔna Tacaa. Mpuɔyɔ pa lu lɔm na pá pɔli-wɔyɔ Tacaa isɛntaa sɔ pɔ hulɔ sɔ Iso ka husɔ pa isayatu. Ilena Samiyeeh tayanɔ pa tɔmnaa.

⁷ Mpuɔyɔ Filiisi nyɔma nuwa sɔ Iseyeli nyɔma kɔta Misipa, ilena pa awulaa kakpasɔ kpeyeli pa yoolaa na pá polo-weye yoonav. Iseyeli nyɔma nu mpɔ, ilena sɔyɔntu kpa-we na pá tɔ Samiyeeh sɔ: ⁸ Taa heesi Tacaa sɔlɔmɔyɔ ke ta tɔ, halɔna í ya-tɔyɔ Filiisi nyɔma nin taa.

⁹ Ilena Samiyeeh kpa heu ifate na í la Tacaa ke kɔtaya nka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na í sɔlɔmi-i sɔ í waasɔ Iseyeli nyɔma na ilɛ i mv. ¹⁰ Saa wei Samiyeeh lakaya

Tacaa ke kɔtaɣa ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ ɔlena Filiisi nyɔma polo na pɔ niki-weye yoonav. Tɔnaɣa Tacaa yelaa na tɔv nasi-we na pɔ se yem yem. Mɔrɔgɔ Iseyeli nyɔma kɔla-we. ¹¹ Mɔrɔgɔ pa lu Misipa na pɔ tɔɣɔni Filiisi nyɔma na pɔ ku-we. Halɔna Pɛti-Kaa pɔ tɛɛ. ¹² ɔlena Samiyeeeli su pɔle ke Misipa na Sen pa heku taa, na i tɔ si: Tacaa tɔŋna-tɔɣu waasɔɣu ke halɔna sanja. ɔlena i yaa-tɛ si ɔrene-Iseɛ. Pɔle kɔwaasɔle ke pa yaa mɔv.

¹³ Tɔnaɣa Iɔ tisina Filiisi nyɔma tɔfe. Tacaa kaɣataya-weye, pa ta tasa Iseyeli nyɔma tɔɔ kɛ kraɔ halɔna Samiyeeeli sɔm. ¹⁴ Mɔrɔgɔ Iseyeli nyɔma lɛɛka pa acalee nna Filiisi nyɔma ka tɔɣaa tɔ. Pɔ kraɣav Ikolon na pɔ suna Kati tɔ, na pɔ tetɔnaa tɔna. ɔlena heesɔɣu sɔv Iseyeli nyɔma na Amolii nyɔma pa heku.

¹⁵ Samiyeeeli paasɔna Iseyeli nyɔma ke mɔrɔgɔ halɔna i sɔm. ¹⁶ I cɔɔkaɣa paa pɔnaɣa ŋkaɣa Pɛteeli na Kilikaa na Misipa kɛ na i huɔki pa tɔmnaa. ¹⁷ ɔlena i mɔlɔɣi i tɛ Lama timpɔ i ŋma Tacaa ke kɔtaɣa tɔlate tɔ, na i paasɔɣɔna Iseyeli nyɔma lɛlaa.

8

Iseyeli nyɔma caaki wulav

¹ Waatu wei Samiyeeeli kpatɔlaa, ɔlena i kra i pɔyalaa ke Iseyeli paasɔnlaa. ² Samiyeeeli pɔyalɔ kancaalaya nyɔŋ hɔte ntɛ Soweeeli, na naale nyɔŋ si Apiya. Pɛsɛpa ke paa weɛ na pɔ laki pa tɔmle. ³ Pɔɔlɔɣa isɔle taa kɛ Samiyeeeli pɔyalaa mɔre pa nyɔnaɣa. Pa ta tɔŋ i ikpate. Na pɔ mɔvi kuɔɔɔŋ na pɔ keeki tampana. ⁴ Mɔrɔgɔ Iseyeli nyɔvɔ nyɔma kɔtaa na pɔ polo Samiyeeeli kin ke Lama. ⁵ Na pɔ tɔmɔ-i si: Nyɔni, n kpatɔlaa. Pɔyele nyɔ pɔyalaa u tɔŋɔɣi nyɔ ikpate. Pɔ tɔɔ tɔ, pɔnɛntaa kra-tɔvɔ wulav, na i huɔki tɔ tɔm isu piitimnaa paɣale wɛna tɔ.

⁶ Isu pa yɔɔtɔvɔvɔ si: Kra-tɔvɔ wulav na i huɔki ta tɔm tɔ, Samiyeeeli lanle ta heɛna-ti. ɔlena i sɔlɔmɛ Tacaa. ⁷ Mɔrɔvɔle Tacaa cɔ-i si: Nuna yɔlaa ke tɔ tɔna nti pa yɔɔtɔɣi tɔ. Mpi tɔ, pɔ taya nyaya pa lɔɔki. Ama maya pa lɔɔki si mɔ taa tɔɣɔ pa tɔɔ kɛ kawulaya. ⁸ Isu pa lakɔvɔ-m hatoo kɔvɔŋku ma lɔsa-weye Icipiti na pɔ suna sanja tɔ. Mɔrɔgɔ pa laki nyɔ tɔtɔ. Pa lɔ-m kɛ, na pɔ laaki tun. ⁹ Mv pa kuɔsɔlɔmɔtu. Ama kraali-weye teu na ŋ la na pɔ cɛkɔna mpi pɔ weɛ si paa la pa wulav na mpi ilɛ i ka la-we tɔ.

Mpi mpi yɔlaa ka la wulav tɔ

¹⁰ Mɔrɔvɔle Samiyeeeli lapa isu Tacaa keesɔvɔvɔ-i tɔ. ¹¹ Mɔrɔgɔ Samiyeeeli heela samaa si: Wulav inɔ i ka la-mɛɣe mpi mpi tɔɣɔlɔ. I kɔ kraɣa mɔ pɔyalaa na i la-weye i yoolaa, na pɔ paasɔɣɔna i yoo keɛkeɛnaa. ɔlena lɛlaa ke kraɣanɔŋ ɔayalaa, na lɛlaa kraɔkɔɣi asewa ke i nɔɔɔ tɔɔ kɛ waatu wei i luki tɔ. ¹² I kɔ kra lɛlaa ke yoolaa iyaga (1000) nyɔvɔ nyɔma, na lɛlaa ke nule na naanɔwa nyɔvɔ nyɔma. Lɛlaa ka halɔɣi i tawa na pɔ kuɔŋ, na lɛlaa nɔɔ luki yoo wontu na pɔ keɛkeɛnaa. ¹³ I kɔ la mɔ pɛlɛlaa ke mɔtvɔ saalaa, na pɔtɔpɔtɔnaa tɔlaa, na tulaalɔnaa lataa. ¹⁴ I ka kraɣa mɔ tawa kuɔpana na i cɛla i tɔmle nyɔma. ¹⁵ Na i kraɣa mɔ kuɔhalɔm na mɔ lɛsɛŋ tun kuɔlɔm hɔɔlɔŋ naanɔwa taa kuɔmɔvɔvɔ, na i cɛla i waali nyɔma na i tɔmle nyɔma. ¹⁶ I kɔ kraɣa mɔ tɔmle nyɔma apɔvɔ nyɔma, na alɔ nyɔma, na mɔ tɔla wɛna i lakɔna tɔma tɔ na i lakɔna. ¹⁷ Inɔ i ka kraɣana mɔ huɔntɔ wontu hɔɔlɔŋ naanɔwa taa kuɔmɔvɔvɔ, na mɔ pɛsi i yomaa. ¹⁸ Waatu inɔɣi i kɔ wiikina Tacaa ke mɔ wulav inɔ i tɔm. Ama ilɛ i kaa nu.

¹⁹ Μπόγύ samaa kisa Samiyeeh tòm nti na pá tò si: Aai, pə wεε si té wεena wulaw ké. ²⁰ Na té wεε isu piitimnaa lɛlaa. I ka hɔvki tá tòm na í tɛeki-tuyɔ nɔɔ na í la tá yoolaa wulaw.

²¹ Ilena Samiyeeh teləsi tòm ntəyi Tacaa. ²² Ntəna Tacaa si: Nuna-wε na í kra-wεye wulaw. Pəle pə waah ké Samiyeeh tōma Iseyehi nyōma si paa wei í kpe.

9

Sayuli na krahasi kolepasɪ pa tòm

¹ Pencamee tɔ nɔɔlɔv í ka wenna, na pá yaa-i si, Kisi, na í caa si Apiyehi. Iɛ í cəɔnnaa nté Selo na Pekolati na Afiya. Apalɔv inɪ í ka wena alaafəya ké na krelíkpeka. ² I ka wena pəyalɔv na pá yaa-i si Sayuli. I səha ifepu ké, na í tɛe Iseyehi ifepiya tənaya teu. Pécó í tɛe-wεye nyɔɔv.

³ Μπόγύ kuyaku nakulɪ Kisi krahasi alɔnyənsɪ toolaa. Ilena í tɔv í pəyalɔv Sayuli si: Kraɣa təmle tɔ nɔɔlɔv na nyá na-í í pɛeki krahasi nsi. ⁴ Μπόγύ pa fayana Iɛlayim puyɔ taa, na pá tɛsi Salisa tɛtu, pa ta na-si. Ilena pá polo Saalim tɛtu taa, si fei təna. Na pá cəɔ Pencamee tɛtu, kpete. ⁵ Pa kōma na pá tala Sufi tɛtu taa, Ilena Sayuli tɔv í təmle tɔv si: Kəɔ té məhɪ, pə taa kəɔ na ma caa səɔ krahasi tòm na í nɔɔsəyi ta nyəntɔ.

⁶ Kɛlɛna təmle tɔv tɔ Sayuli si: Iɔ yulɔv nɔɔlɔv í wɛ icatɛ tənɛ tə taa cənɛ. I nyɔɔv kɔlaa ké, na tə tənə nti í yɔɔtəyi tɔ tə lakɪ m̀póyú. Té polo na té na-í. Ntanyɪ ká hulɪ-tuyɔv mpaav ŋku tu təy tɔ. ⁷ Ntəna Sayuli pəɔsi-i si: Na ye tə puki, pɛpɛye tu kpeɲna na té ha Iɔ yulɔv inɪ? Mpi tɔ, kɔtəyɔv tɛma ta hulɔŋ taa. Pəyele tə feina kɔha nakulɪ si tu cɛlɛ-i. Yaawɛ? ⁸ Μπόγύ təmle tɔv cəwa si: Ma təkə ma təɔ cənɛye liɣitɛe nyəxəliya. Maa ha-kɛye Iɔ yulɔv na í hulɪ-tuyɔv tá mpaav.

⁹⁻¹¹ Μπόγύ Sayuli nɔɔɔ təkpaɔv si: Kɔpam ké, tə polo.

Ilena pá tɛe icatɛ nte tə taa Iɔ yulɔv ka wεe tɔ. Pa kraakaya icatɛ təɔ, Iɛ pa sula pɛlɛaa nté na pá tiiki pəyɔ. Ntəna pá pəɔsi pɛle si: Nalɔv wɛ icatɛ taa?

(Pu wɛ lɔɲtaa tɔ, pa yaakaya Iɔ kuyəɔtɔtɔv teləsɔlv ké si nalɔv. Na paa waatɔ wei ké nɔɔlɔv caa Iɔ ké pəɔsuyɔv ke natəhɪ, pa təy ké si, té polo nalɔv tɛ).

¹² Ilena pɛlɛaa mpe si: Xɛ, í wɛ icatɛ taa. Mpi tɔ, saɲa kɛ í kōma si yəlaa lakɪ kətaya kɛ tontɔɲle təɔ. I polo ləɲ. ¹³ I ká maɣana-i na pécó í kra təyɔv. Pə taya pulɔv, pa taɲa-i ké si í təɲsi kətaya kɛ nɔɔɔ kɔpaɲka. Ilena pécó mpa pa yaawa tə pá təyɔ. I polo təkpu, í ká maɣana-i na pécó í tɛe.

Sayuli na Samiyeeh pa suluɣu

¹⁴ Ilena Sayuli pá tɛe. Pa sɔv icatɛ taa, Iɛ Samiyeeh luwəyale si í kraaki təkətəle kɛ tontɔɲle təɔ, na pá sulina-i.

¹⁵ Kuyaku ŋku kv yakaya na pə fɛɲ na Sayuli takɪ tɔ, Tacaa ka cəpa Samiyeeh kɛ səkpaɔvɔv si: ¹⁶ Cele waatɔv inɛye maa yeɛ na Pencamee tɔ nɔɔlɔv í kəɔ, na í kra-i ma yəlaa Iseyehi nyōma wulaw na í pəhɪ-i nim, na í waasi-wεye Filiisi nyōma niɲ taa. Mpi tɔ, ma nu pa kapusi, Ilena má nyəna pa təɔ. ¹⁷ Pə kōma na Samiyeeh loosi Sayuli kɛ kraakraa, Ilena Tacaa heelɪ-i si: Wei inɪ í tòm maa heela-ɲ si í ká təyɔ ma yəlaa təɔ ké kawulaya təyɔle.

¹⁸ Μπόγύ Sayuli krətəna Samiyeeh kɛ nənɔɔɔ na í tōmɪ-i si: Hai, la suulu na í hulɪ-m nalɔv təyaya. ¹⁹ Mpuɔle Samiyeeh si: Maɣale nalɔv. Tɛe-m nɔɔɔ na té kra təkətəle kɛ tontɔɲle təɔ, na má na-mɛ té təyɔ. Kv fema, Iɛ ma cə-ɲ nyá kɔpəɔsɔtɔnaa, Ilena í kpe. ²⁰ Saɲa kuyɛɲ tɔsoo kəɔv nyá krahasi lɛpa tɔ. Taa nɔɔxəsi si tòm, pa hii-si. Ama səɔsəntɔv nté si nyá na nyá caa təyaya kɛ Iseyehi nyōma tənə tɛɛlɔyi.

²¹ Ntēna Sayuli cō si: Ma kpekäle kena sǎkpete ke Iseyeli taa. Póós ma luluyú nyóma ta niina isǎle ke Pēncamee kpekäle taa. Ie pepe tōó ké n heeliyi-m mpú?

²² Mpuyle Samiyeeli kraḡa Sayuli na i tǎmle tu na i sũna-weye kutuluyú taa, na i su-weye tǎcaḡale kũpante ke tǎḡolaa heku taa. Pēle paa we isu yǎlaa hiu na naanũwa ke mpú. ²³ Ilena Samiyeeli tō mutũ saalũ si: Kōna cǎka ŋka maa heela-ŋ si n̄ suna ka mpaatō. ²⁴ Mpuyle mutũ saalũ lǎsa yule tǎcu na i tu Sayuli. Ntēna Samiyeeli tō si: Tǎḡo-ti, nyaya pa suwa saa wei ma yaa samaatō.

Ilena pá kpentĩ na pá tǎḡo kuyaku ŋku. ²⁵ Pa lu tǎkǎtǎle ke tontonle tōo na pá tii icate taa, ilena pá lá faaci ke kutuluyú pata tōo.

Samiyeeli kra Sayuli ke Iseyeli wulaw

²⁶ Kũ fema, ilena Samiyeeli kũli tanaŋ tee ké saa wei haḡa yuyi ka tu tō, na i yaa Sayuli si: Kũli na má lǎsi-ŋ mpaau.

Ilena pá tō mpaau ke pa naale. ²⁷ Pa lukaya icate, ilena i tǎmĩ-i si: Heeli nyá tǎmle tu si i tee-tuyú nǎḡo.

Tǎmle tu teewa, ilena Samiyeeli tō Sayuli si: Pǎnentaa sǎŋ na má heeli-ŋ Tacaatǎm ile.

10

¹ Mpuyle Samiyeeli lǎsa nim na kpalipiya, na i pǎli Sayuli nyũyũ taa, na i wayali-i na i tō si: Tacaalǎsǎna-ŋ si n̄ la Iseyeli nyóma wulaw. ² N yekuyũ-m saŋa isǎntǎ tō, n ká maḡana apalaa naale ke Laseeli pǎlaau kin ke Pēncamee nyóma toŋa tōo ke Selǎsa. Paa heeli-ŋ si pa nawa kraŋasi nsi n pǎekaya tō. Halĩ nyá caa yela kraŋasi tǎm na i nǎḡasi mǎ tǎm na i tǎŋ si: Isǎnaya maa la ma pǎyalũ tǎm? ³ I luki tǎna na i tala Tapǎo tuyú sǎsǎw tee, ilena i sulina apalaa tooso na pá puki kǎḡaya lapu ke Peteele. Lelũ tǎka pinasi tooso, na lelũ ke potopoto kakalasi tooso, na lelũ náá tǎka sulũm huluyú. ⁴ Paa pǎosi nyá alaafǎya tōo, na pá ha-ŋ potopotonaa naale, na n̄ mu pa niŋ taa. ⁵ N luki tǎna na n tala Iǎo pulaya, ke timpĩ Filiisi nyóma yoolaa tǎsikile wee tō, isu n sũuki icate tō, n ká sulina Iǎo kuyǎḡotutu telǎsǎlaa kpekále na pá luna tǎkǎtǎle ke tontonle tōo, na pá maki cǎmǎŋ na akilima na pá hulǎyi hǎsi na pá paaki na pá saŋ Iǎo. ⁶ Tacaatǎm Feesuyũ ka tii nyá tōo, na nyá na-we i kpentĩ na i paa na i sa Iǎo, na pǎ layasi-ŋ na n̄ wee isu yulũ kufalũ. ⁷ Ye yaasinaa pǎne pa tee nyá tōo, ile n̄ la nti tǎ we lapu tō. Mpi tǎ, Tacaatǎm we nyá waali ké. ⁸ Pǎle pǎ waali, ilena n̄ tee-m nǎḡo na n̄ polo Kilikaa na má sǎŋ nyá waali na má lá kǎtasi nsi kǎkǎ nyaya si tǎna tǎ na ciikuyũ nyǎŋka. Ilena n̄ taŋ kuyeeŋ naatosompǎḡolaya na má kǎo na má hulĩ-ŋ nti n ká la tǎ.

⁹ Too isu Sayuli hau siyile si i teeki tǎ, Iǎo Feesuyũ layasa-i kele, na i ná pǎ tǎnaya kuyaku ŋku, isu Samiyeeli ka keesuyũ-i tǎ. ¹⁰ Pa tala Kipeya, ile Iǎo kuyǎḡotutu telǎsǎlaa caŋa lu i sǎŋyũ nte, na Iǎo Feesuyũ tii i tōo na i sũ paale ke pa heku tǎna na i saŋ Iǎo. ¹¹ Yǎlaa mpa paa nyóma-i hatoo lǎŋ tǎ, pa ná i na Iǎo kuyǎḡotutu telǎsǎlaa pa laki mpú, ilena pá pǎsǎyi tǎmaya yǎlaa taa si: Pepe maḡana Kisi pǎyalũ Sayuli ye? Ilé i paaki na i saŋ Iǎo tǎtǎḡo? ¹² Mpuyle Kipeya tu nǎḡolũ nǎḡo tǎkpaũ si: Na aweyele pa caa? Ilena pǎ pǎsi yǎlaa ke ituule si: Sayuli na Iǎo kuyǎḡotutu telǎsǎlaa pa paakǎna na pá saŋ Iǎo?

¹³ Sayuli tǎma paale na Iǎo sam ke mpú, ilena i kra tǎkǎtǎle ke tontonle tōo.

¹⁴ Mpuýũ i caa sǎkpelu nǎḡolũ i pǎosa i na tǎmle tu si: Leye i ka polaa ye? ¹⁵ Kelena i cǎ si: Tǎ pola kraŋasi pǎekuyũ tǎ ta keesi-si, ilena tǎ polo Samiyeeli kin. Ntēna ilé si: Keeesi-m nti Samiyeeli heela-ŋ tǎ. ¹⁶ Mpuyle si: I heela-tuyú tǎfo si pa nawa kraŋasi.

Amã i ta heeli i caa sǎkpelu ke nti Samiyeeli ka heela-i si i ká tǎḡo kawulaya tǎ.

Tete kra Sayuli si í tayo kawulaya

¹⁷ Mróyó Samiyeeli kota Iseyeli nyóma ke Iso taya taa ké Misipa. ¹⁸ Na í heeli-we si Iseyeli Iso Tacaa yoyotaa si: Má ləsəna Iseyeli nyóma meye Icipiti, na má yameye pa na piitimnaa mpa pa ηmakəla-me tə, pa niη taa. ¹⁹ Na saηa mə ləkı mə Iso ma wei, ma yapa-meye mə cəwseena na mə wahalanaa taa tə. Haləna í təηi-m si má kra-meye wulau. Təw, pəneηte í lu Tacaa isenta isu mə kpeka na mə ləlvη wee tə.

²⁰ Mpuyle Samiyeeli yaa Iseyeli kpeka tənaya kolum kolum. Ilena pá kra Pəncamee nyənte. ²¹ Ntəna í yaa Pəncamee kpekəle ke ləlvuy ləlvuy, na pá kra Matili nyəηkə. Pə waali ké í yaa yulv yulv, na pá kra Kisi pəyalv Sayuli, na pá pəeki-i pa ta na-i. ²² Mróyó pa tasa Tacaa ke pəwəy si: Na pəntv unı í kəma cəne? Ilena Tacaa si: Inı í ηmeləna nteye wontu huyle waali.

²³ Mróyó yəlaa kraya sewa na pá polo pá kpee Sayuli təna. Pa tana-i samaa taa tə, í tēe pa tənaya nyuy ké.

²⁴ Mpuyle Samiyeeli heela yəlaa təna si: Iı naakı wei unı Tacaa ləsa təyələ. I na nəyələ pa ta nəyəsı ta taa cəne.

Ilena yəlaa təna wiliti si: Mə na tetv. ²⁵ Mróyó Samiyeeli keesa samaa ke pa na wulav pa təma, haləna í ηmaa-təyi takəlaya taa, na í su-təyi Iso atakaa kiη. Pə waali, ilena í yası yəlaa na paa awe kpe í tē. ²⁶ Mróyó Iso tv yoolaa kpelekepa nyóma napəli pa taa, na pá wee Sayuli waali na í kpe í tē Kipeya tətə. ²⁷ Paa na mpv tetelataa ka wee na pá təη si: Isənaya me ilé í ká la na í waasi-tv? Na pá footyi-i. Pəcə pa ta ha-i kucəw nakuli. Ama Sayuli ná tá kraya-ti na í yaa si pəlv.

11

Sayuli yoonaa Amoni nyóma na í kəli-we

¹ Mróyó waatu nəyələ Amoni wulav Nahası na í yoolaa, pa polaa na pá siki Yapeesi ke Kalaati. Mpuyle Yapeesi nyóma təna təma-i si: Tá na-η tē pəeli nəyə na tē lakı-η təmlē. ² Tənayələ Nahası təma si: Ye í tisaa na má wəyəsı mə təna mə ntəyəη ise na pá tv Iseyeli tənaya fēle, lē má na-me tē pəeli nəyə.

³ Kələna Yapeesi nyuy nyóma tə si: Ha-tuyv kuyeyη naatosompəyələ na tē tili Iseyeli tetv təna taa. Ye nəyələ fēi si í waasi-tv, lē tē ha-η tá ti.

⁴ Mróyó tillaa pola Sayuli tēye Kipeya na pá heeli-təyi yəlaa. Ilena pá tvli nəəsı na pá wii təkpo. ⁵ Ie Sayuli luna taale nté na í we í naaη waali, na í pəəsı si: Pepe lapa na yəlaa wiiki mpv? Ilena pá keesi-i nti Yapeesi tillaa yoyotaa tə. ⁶ I nuwa mpv, ilena Iso Feesuyv tii í təw na í pááná huu səsəm. ⁷ Tənaya í kra naaη naale na í seti-i tilima, na í tilina Iseyeli tetv təna taa si: Ye pə cəpa wei na í tá təη Sayuli na Samiyeeli pa waali ke yoo taa, mróyó paa lana pəntv naaη.

Ilena Tacaa səyəntv kra yəlaa, na pa təna pá tēe yoo ke nəyə kolumaya, isu yulv kolum. ⁸ Mróyó Sayuli kala í yoolaa ke Peseke, na Iseyeli nyóma lu iyisi ηmuyv na nuəwa (30000) na Yuta nyóma ke iyisi hiu na naəwəwa (30000). ⁹ Mróyó í tilaa si pá heeli Yapeesi nyóma si, cele ilim sikuyu ke paa na nyuyv. Tillaa heela təm ntəyi Yapeesi nyóma, ilena pēle pa laηa hēe. ¹⁰ Na pá heeli Amoni nyóma si: Cele tu pēti-meye tá ti na í lana-tuyv isəna pə ha-me tə.

¹¹ Mróyó Sayuli faya í yoolaa ke təm toosoγo tefemle, na pá watı Amoni nyóma təkile ke waatu wei haya yuyı ka tv tə, na pá kv-weye mróyó haləna ilim sikuyu. Pə səw mpa mpa ilena pēle pá ya yem yem. ¹² Pa təyə akaitv ke mpv, ilena

yɔlaa pɔɔsi Samiyeeli si: Awe tɔŋaya si Sayuli kaa tɔɔ tɔ tɔ kɛ kawulaya ye? I lɛsi yɔlaa mpe na tɔ ku-we.

¹³ Ntɛna Sayuli si pɔ taa ku nɔɔɔɔɔɔ saŋa. Mpi tɔ, kuyaku kɔnɛye Tacaɔ waasa Iɛyeeli nyɔma.

¹⁴ M'pɔyɔ Samiyeeli yaa-we si: I kɔɔ na tɔ polo Kilikaa na tɔ su kawulaya.

¹⁵ Iɛna pa tɛna pɔ polo tɛna, na pɔ kra Sayuli kɛ wulav kɛ Iɔɔ atakaa kiŋ, na pɔ la kɔtaɔa ŋka kɔkɔ nyaga ka tɛna tɔ na ciikuɔu kɔtaɔa. Iɛna Sayuli na Iɛyeeli nyɔma tɛna pa la acima sɔsɔna.

12

Samiyeeli lapa Iɛyeeli nyɔma kɛ faaci

¹ M'pɔyɔle Samiyeeli tɔma Iɛyeeli nyɔma si: Ma nuwa mɔ kɔsɔlɔmɔtu na mɔ kra-mɛye wulav. ² Pɛnɛntɛ u naaki mɔ wulav wei i ka tɛeki-mɛye nɔɔɔ tɔɔɔle. Ma iɛ ma kratɔlaa, ma hɔɔɔsa nyɔɔsi, ma pɔyɔlaa lapa sɔsaa. Hatoo ma iwaasɔtu kɛ ma lapa mɔ nyɔtu tu halɔna saŋa. ³ Mɔ sɔŋna nɛye cɔnɛ, ye ma wakɔlɔna nɔɔɔɔ, yaa ma lɛka pɔntu nau, yaa i kraŋaya. I yɔɔɔɔ-tɔɔɔ Tacaɔ na wulav wei i lɛsaa tɔ pa isɛntaa cɔnɛ. Mɔ taa aweye ma muɔɔɔlaa, yaa mɔ taa aweye ma ŋmakɔlaa? Awe celɔna-m kɔhau na mɔ taku i waali? Pɔntu i yɔɔɔɔ na mɔ fɛli-i.

⁴ Iɛna yɔlaa cɔ Samiyeeli si: Aai, n ta muɔɔɔli-tu, n ta ŋmakɔli-tu. Pɔcɔ n ta mu nɔɔɔɔ kɔhau na ŋ taku i waali.

⁵ Iɛna Samiyeeli tasa si: Tacaɔ na wei i lɛsaa si i kraa-mɛye wulav tɔɔɔle tɔ aseeta nyɔma kɛ saŋa, si ma ta tɔɔɔ mɔ taa nɔɔɔɔ pɔɔɔ cɔcɔka. Iɛna pɔ cɔ-i si: Eɛ, mpeyele ta aseeta nyɔma. ⁶ Iɛna Samiyeeli si: Tacaɔ wei i yɛlaa na Moisi na Alɔŋ pɔ lɛsi mɔ caanaa kɛ Icipiti ta tɔɔɔle aseeta tu. ⁷ Tɔɔ, pɛnɛntɛ i kɔɔ na mɔ keesi-mɛye kɔpantɔnaa mpa i lapa mɔ caanaa tɔ, na mɔ tayaŋi mɔ tɔm. ⁸ Yakɔpu na i nyɔma pa pola Icipiti tɔ, pɔ waali kɛ tɛna nyɔma ŋmakɔla-we. Iɛna mɔ caanaa mpe pɔ wiina Tacaɔ si i waasi-we. Ntɛna iɛ i lɛsi Moisi na Alɔŋ na i tili-we na pɔ ya-weye Icipiti taa, na pɔ kɔna-weye tetu tɛnɛ tɔ taa cɔnɛ. ⁹ Pɔle pɔ waali kɛ mɔ caanaa mpe pa sɔɔ Tacaɔ tɔɔ, na iɛ i tu-weye Filiisi nyɔma na Hasɔɔ yoolaa wulav Sisela, na Mowapu wulav pa niŋ taa na pɔ yoonɔ-we. ¹⁰ M'pɔyɔ pa wiina Tacaɔ tɔtɔ si: Tɔ wakɔlɔna-ŋ. Mpi tɔ, tɔ lɔ-ŋ na tɔ laaki Paalɔnaa na Asɔtatɔnaa. Ya-tɔɔ ta kolontunaa niŋ taa, na tɔ la-ŋ tɔmle. ¹¹ Iɛna Tacaɔ lɛsi Ketiyɔŋ na Petan na Yɛfɛte, na maya waali waali, na tɔ ya-mɛye mɔ kolontunaa niŋ taa na i caya tɔpamm na heesɔyɔ. ¹² Waatu wei Amoni wulav Nahasi yookaŋana-mɛ tɔɔ i tɔma-m si mɔ kra-mɛye wulav. Pɔyele Tacaɔ mɔ Iɔɔ kɛle mɔ wulav kɛ waatu un. ¹³ Ii naaki mɔ wulav wei i pɛkkaa na i lɛsi tɔɔɔle Tacaɔ kra-mɛ. ¹⁴ Ye i nyanŋa Tacaɔ na i laki-tɔmle na i nukɔna-i, na i ta kɛesɔna nti i tu-mɛ tɔ, na mɔ na mɔ wulav i tɔŋɔɔ-i mɔ laŋa kɔ heɛ. ¹⁵ Ama ye u nukɔna-i na i kɛesɔa i tɔm i kɔ tu-mɛye niŋ isu i kɔ tɔɔ mɔ caanaa tɔ. ¹⁶ Tɔɔ, pɛnɛntɛ i sɔŋ mpu, na i nɔ piti tɔmle nte Tacaɔ kɔ la mɔ heku taa tɔ. ¹⁷ Pɔ taya lɔŋle taa kɛ tɔ we isɛntɔ? Mpu tɔ, maa sɔlɔmi Tacaɔ na i yele na tɔv holi na ku nu. Waatu unɔɔ i kɔ nyi si timpi i sɔlɔma wulav tɔ, mɔ tɔm sɔpɔna Tacaɔ kɛ.

¹⁸ Tɔnayaɛ Samiyeeli sɔlɔma Tacaɔ na tɔv holi na ku nu kuyaku ŋku ku mayamaɔa. Iɛna Tacaɔ na Samiyeeli pa tɔm la samaa kɛ sɔɔntu. ¹⁹ M'pɔyɔle samaa tɔma-i si: Sɔlɔmi nyɔ Iɔɔ Tacaɔ kɛ ta tɔɔ na pɔ taa kɔɔ na tɔ si. Mpi tɔ, tɔ nawa si tɔ sɔsaa tasɔkɔle kɛ ta isayatu tɔɔ kɛ timpi tɔ sɔlɔma wulav tɔ. ²⁰ Ntɛna Samiyeeli si: I taa nyɔ, paa na i lapa isayatu nti tɔ, pɔ taa ci-mɛ si i kisiyi Tacaɔ

ké. I lapi-ı tæmle na mə lotu tæna. ²¹ I taa təj tuŋ. Mpi tɔ, ilɛ ı kaa pæsi na ı waasi-me yaa ı tu sənə-mɛ. Pə taɣa pɔlv, ı feina ı tu. ²² Tacaə ná kaə lɔ-mɛ. Mpi tɔ, ı hæte ke səsəəle ké, ı tu ı taa ké si ı pəsəyi-meyɛ ı yəlaa. ²³ Ye ma yela mə tɔɔ ke sələməyɔ mpusi ı təŋi-m. Maa seɣesi-meyɛ mpi pə we teu na pə siyisaa tɔ na ı la. ²⁴ I nyaŋna Tacaə, na ı lapi-ı tæmle ke teu na lotu kɔlvmtv. Mə maɣamaɣa ı nawa toma wena ı huləyi mə həkɔ tɔ. ²⁵ Ama ye ı təkə mə ısaɣatv, mə na mə wulav ı ká si.

13

Sayuli yoonə Filiisi nyəma na ı liyituyɔ

¹ Waatv wei Sayuli təɣɔ kawulaya tɔ ı pusi ka we... Pəyele ı ka tɛma kawulaya təɣɔv ke pusi naaleɣe Iseyeli taa.^a tɔm. Ama Piipilinaa leləə ná tɔwa si Sayuli pusi ka we nule. ² Mprɔ́yɔ Sayuli ləsa yoolaa iyisi toosoɣo (3000) Iseyeli taa. Ilena ı su ı kiŋ ke pa taa yəlaa iyisi naaleɣe (2000) Mikiması na Peteeh puyv taa. Ilena ı cəla yəlaa iyaya (1000) ke ı pəyalv Sonatəŋ ke Kipeya ke Pɛncamee taa. Pə kaasa mpa ləna ı yası pɛle na paa wei ı məl ı tɛ.

³ Mprɔ́yɔ Sonatəŋ yəka Filiisi yoolaa təsikile ke Kipeya, ılena pɛle pá nu. Ntəna Sayuli tili na pá hɔl tutuun ke Iseyeli təna taa si Hepəla nyəma ı lu yoo. ⁴ Iseyeli nyəma təna nuwa si Sayuli yəka Filiisi yoolaa təsikile. Ilena Filiisi nyəma taa kraakəna-we. Ilena yəlaa lu yoo na pá koti Sayuli kiŋ ke Kilikaa. ⁵ Mprɔ́yɔ Filiisi nyəma kotaa si pa yookina Iseyeli nyəma, na pa yoo keekənaa ke iyisi hiu na naanəwa (30000) na pa kraɣanəŋ caɣalaa ke iyisi naatoso (6000). Pa yoolaa ka we pəɣale ké ısu lɔm nəɣə kanyəŋa, pa fei kalɣv. Mprɔ́yɔ pa polaa na pá puli Mikiması ke Pɛti-Afeŋ ilim təlule tɔɔ. ⁶ Mprɔ́yɔ Iseyeli nyəma laŋa wakəlaa tətəɣɔtəɣɔ. Mpi tɔ, pa kolontunaa tɛe-weɣe pəɣale təyamyam. Ilena pa taa leləə ŋmɛl kɔkraməŋ pəŋŋ taa, na leləə ke ləkənaa taa, na leləə ke pulası taa, na leləə ke hɔtv taa. ⁷ Ilena leləə náá tɛsi Yaatanı na pá polo Kati na Kalaati.

Waatv ıni tɔ na Sayuli náá we Kilikaa, na yəlaa mpa paa we ı kiŋ tɔ pa seliyi. ⁸ Mprɔ́yɔ Sayuli taja wee ke naatosompɔɣəɣa, ısu Samiyeeh ka heeluyv-ı tɔ. Paa na mpv Samiyeeh ta kəɔ ləŋ. Ilena yəlaa svv yav. ⁹ Tənaɣə Sayuli tɔma si: I kəna-m kətaɣa ŋka kəkə nyaya ka təna tɔ na ciikuɣv nyəŋka wontu. Ilena ı la kətaɣa ŋka kəkə nyaya ka təna tɔ. ¹⁰ I kəma ısu ı tɛesəyi, ıle Samiyeeh tapəɣale. Na Sayuli polo ı səŋyɣv. ¹¹ Mpuɣvle Samiyeeh pəsa-ı si: Pepeɣe n lapa ye?

Ilena Sayuli cɔ si: Ma nawa si samaa təŋa yav. Pəcɔ n ta kəɔ ısu n ka siwa tɔ. Pəyele Filiisi nyəma ná sika Mikiması. ¹² Kələna má maɣası ma taa si, Filiisi nyəma ka tii ma tɔɔ ke Kilikaa cəne, na má ta sələməta Tacaə. Pə tɔɔ ké pə caala-m si má la kətaɣa ŋka kəkə nyaya ka təna tɔ. ¹³ Tənaɣə Samiyeeh tɔma Sayuli si: N lapa komelelv ké. N ta təkı nti Tacaə nyá Iə su-ŋ tɔ. Təfə, Tacaə ka nyəmaɣa si nyá kawulaya ká wee tam tɔɔ ké Iseyeli taa ké. ¹⁴ Ama pəntɛte ka kaə taa leeluyv. Tacaə ləsa ı luyv tɛe nyəŋ na ı kra-ı wulav ke ı yəlaa tɔɔ. Mpi tɔ, n ta təkı mpi ı ka tu-ŋ tɔ.

¹⁵ Pə waalı ke Samiyeeh kɔla Kilikaa, na ı polo Kipeya ke Pɛncamee tɛtv taa. Mprɔ́yɔ Sayuli kala yəlaa mpa paa we ı kiŋ tɔ, na pá lu yəlaa nasətosə (600). ¹⁶ I na ı pəyalv Sonatəŋ na pa cəlv yəlaa paa sika Keɣa ke Pɛncamee tɛtv taa ké. Ilena Filiisi nyəma náá siki Mikiması. ¹⁷ Mprɔ́yɔ Filiisi yoolaa mpa pa wakəlyv leləə wontu tɔ, pa lu tintika tooso. Mprɔ́yɔ kancaalaya nyəntɛ mələna Ofəla tɔɔ

^a 13:1 pusi: Hepəla taa ıle, lonte təne tɔ taa pa ta yəɣvı pusi

ké Suwaali tetu taa. ¹⁸ Ilena naale nyante náa mөләna Pәti-Holoh tәә, na tooso nyante náa kpaҗa toҗa mpaav nku kv tiiki Sönsumәҗ tetekәle taa ke wolaҗa tetu tәә tә.

¹⁹ Waatu unu tә, koolu fei lseyeli nyәma te. Mpi tә, Filiisi nyәma taa tisiyi sү Hepәla nyәma i lu laҗale na һmantaasi. ²⁰ Filiisi nyәma teҗe pa pukaҗa na pә kpalәҗi akuҗ, na pa cikanaa, na pa lawa, na pa tetu kvcasәҗ ²¹ ke waatu wei wontunaa mpe pa lәҗ sәki tә. Pa kpalaҗa ke na pә felәҗi liҗitee nyәҗәlуҗу kulmуҗу ke wontu sәkpetu tәә, na nyәҗәlәҗ naaleҗe sәsәәntu tәә. ²² Kuyaku nku youu tiwa tә, Sayuli na i pәҗalu Sonataҗ pa tike paa wenna youu wontu. Pә kaasa yәlaa mpa paa we pa kin tә, pәle pa taa nәҗәlu feina һmantaaҗa yaa laҗate.

²³ Mpöҗү Filiisi yoolaa polaa sү pa taҗәҗi Mikimasi mpaav.

14

Sonataҗ luw ke Filiisi yoolaa kpekәle tәә

¹ Mpöҗү kuyaku nakulu Sonataҗ tәma ifepu wei i takәҗi i youu wontu tә sү: Kәә na tә teҗi Filiisi yoolaa tәsikile nte tә wenna too cәne tәә tә.

Ama Sonataҗ ta yele na i caa nu-ti. ² Na Sayuli náa caҗa Kipeҗa toҗa tәә ke tуҗу nakulu kv teә ke Mikәlәҗ. Na yoolaa mpa paa we i kin tә, pa tala isu yәlaa nasәtosо (600) ke mpv. ³ Ahitupi pәҗalu Ahiya ka wena kәtlu ke waatu unu. Na i suu kәtәlaa toko wei pa pәәsәҗәna Tacaа ke tәm tә. Tacaа kәtlu Ilii wei i ka we Silo tә i pәҗalu kele Penhasi, na ilә i lәlәna Ikarәti. Ikarәti neu ntә Ahitupi. Ie yәlaa ta nyi sү Sonataҗ pola tiili.

⁴⁻⁵ Mpaav nku Sonataҗ tәҗaҗa sү i puki Filiisi nyәma yoolaa tәsikile tә, kv we kvkramәҗ naale heku ke. Lәҗku nәҗә keesәna ilim ntәҗәҗ tәә ke Mikimasi isentaa. Pa yaaki-kv sү Posee. Lәҗku nәҗә náa keesәna ilim mpәtәҗ tәә ke Kera isentaa, na pә yaaki kvle si Sene. ⁶ Mpöҗү Sonataҗ tәma i youu wontu tәkulu sү: Kәә na tә teҗi Filiisi nyәma ma ta nyi isonaa mpe pa tәsikile. Ntanyi Tacaа kә yoonna tá nәҗә. Mpi tә, pә fei Tacaа ke kate si i yoonna samaa tuutuuma nәҗә, yaa yәlaa pәcә nәҗә. ⁷ Kәlena Sonataҗ youu wontu tәkulu tә sү: La isәna pә maya-җ tә. Polo tә polo, ma we nyá waali ke. ⁸ Mpöҗүle sү: Tәu, tә pukuҗuna pa tәә isәntә tә paa na-tu. ⁹ Ie ye pa tәma-tu sү: I caҗa tәna na tә kәә. Ie tә sәҗ tá tәsәҗle tәkpi. ¹⁰ Ama ye pa tәma-tu sү: I tә na i kәә. Ie táa kpa pa tәә. Mpi tu nyәna sү Tacaа tu-weҗe tá nin taa tәҗәle.

¹¹ Ilena pә yele na Filiisi nyәma na-we na pә tә sү: I nyәni, Hepәla nyәma luna nteҗe pöҗү nku kv taa paa һmelaa tә. ¹² Mpöҗүle pa tasaa sү: I kәә cәne na tә la-me na i tәҗә na i haҗa.

Ntәna Sonataҗ tә i youu wontu tәkulu sү: Tәҗ ma waali. Mpi tә, Tacaа tu-weҗe lseyeli nyәma nin taa ke.

¹³ Ilena pә tә pa nin tәә na pә kpa. Mpöҗү Sonataҗ na kpiita-we na i pәtәҗi. Ilena youu wontu tәkulu náa teesәҗi na i tәҗәҗi. ¹⁴ Yәlaa hiu ke Sonataҗ pa kowa pa kancaalaya youu nku kv taa ke pәle nyуҗу taa tәnaҗa kelikiya kulmaya taa. ¹⁵ Mpöҗү sәҗәntu kpa Filiisi nyәma mpa paa we tawa taa tә. Ilena tәsikile taa yoolaa na mpa pa wakәlәҗi lelaa wontu tә, pә sү selуҗу. Mpöҗү tetu selaa, na kaniҗa kpa yәlaa.

¹⁶ Mpöҗү Sayuli feҗlaа mpa paa we Kipeҗa ke Pәncamee tetu taa tә, pa na acufu tiwa Filiisi nyәma taa, na pә seeki yem yem. ¹⁷ Tәnaҗa Sayuli tәma i yoolaa mpa paa we i kin tә sү: I kala yәlaa na tә ná sү awe feina tá taa.

Pa kala yɔlaa ɔlena pɔ maɣana si Sonataŋ na i yooŋ wontu tɔkɔlv pa feina.

¹⁸ Ntɛna Sayuli tɔ kɔtɔlv Ahiya si: Heeli na pɔ kɔna Iso atakaa.

(Mpi tɔ, ɔlɛ i ka we kɔyakɔ ŋkɔyɔ Iseyeli nyɔma kinj kɛ).

¹⁹ Sayuli tɔŋna yɔɔtɔyɔ ke mpɔ tɔ na acufu kɔkɔte tɔŋna sɔsɔyɔ kɛ. ɔlena i tɔ kɔtɔlv si: Sɛŋ na pɔcɔ.

²⁰ Mprɔyɔ Sayuli na yoolaa pa kpeyelaa na pɔ polo tɔyoolo. ɔlena pɔ maɣana acufu tiwa Filiisi nyɔma taa, na pɔ lonj tɔmɔya layalɛ. ²¹ Tɔnaya Hepɔla nyɔma mpa paa we Filiisi yoolaa taa na pa sɛŋna-we tɔ, pa sewa na pɔ mɛli Sayuli na Sonataŋ pa kinj.

²² Mprɔyɔ Iseyeli nyɔma mpa pa ŋmɛla Ifɔlayim pɔyɔ taa tɔ, pele pa nuwa Filiisi nyɔma sewa tɔm. ɔlena pa tɔ pa waali kɛ tɔyoolo taa. ²³ Isɛna Tacaa yelaa na Iseyeli nyɔma la akanaa ke kɔyakɔ ŋkɔ tɔyole.

Iseyeli yoolaa waasɔyɔ Sonataŋ

Ayuli pa yooŋa ŋprɔyɔ halɛna Pɛti-Afɛŋ waali. ²⁴ Mprɔyɔ nyɔyɔsi pu Iseyeli nyɔma ke kɔyakɔ ŋkɔ. Mpi tɔ, Sayuli ka yɔyɔtaa kɛ na i tuu si: Ye wei i tɔyɔ pulv ke saŋa, na ma ta lɛɛtɔta ma kolontunaa, mpusi kɔ tɔŋ pɔntɔ. Pɔ tɔɔ kɛ pa taa nɔyɔlv ta tɔŋ pulvɔv ilim na pɔ tɛm. ²⁵ Mprɔyɔ yɔlaa tɔna tala hɔtɔyɔ ŋku kv taa tuŋ nim we atɛyɛ yem tɔ. ²⁶ Tuŋ ka tɔwa setasi ke hɔtɔyɔ ŋku kv taa kɛ na nim kpeŋ. Ama nɔyɔlv ta kraasɛna i nɔyɔ kinj. Mpi tɔ, yɔlaa seekaya nɔyɔ ŋka pa suwa tɔ.

²⁷ Ama Sonataŋ nɔ tɔɔ nyɔ si i caa kisina yɔlaa, na tuuna si nɔyɔlv i taa tɔŋ pulv. Mprɔyɔ i lii i kprɔtɔyɔ ke tuŋ nim taa na i niisi na pɔ cɛ isɛntɔɔ. ²⁸ Mprɔyɔle samaa taa nɔyɔlv tɔma-i si: Hei, nyɔ caa yɔyɔtaa na i tuu si: Ye pɔ cɛpa wei na i tɔyɔ saŋa mpusi we i tɔɔ kɛ. Pɔcɔ nyɔyɔsi tu nu tɔ tɔnaya.

²⁹ Sonataŋ nuwa mpɔ, ɔlena i cɔ si: Ma caa wakɔla yɔlaa kɛ. I nyɛni ma tɔŋyɔv tuŋ na pɔ cɛ ma isɛntɔɔ tɔkelekele tɔ. ³⁰ Ye isɛni saŋa yɔlaa ka tɔyɔ mpi pa lɛɛka pa kolontunaa ninj taa tɔ, pa tɔɔ kv Filiisi nyɔma na pɔ kɛli isɛntɔ?

³¹ Mprɔyɔ pa kv-weyɛ kɔyakɔ ŋkɔyɔ pɔ kraɣav Mikimasɔ na pɔ polo Ayalɔŋ tɔ. Na nyɔyɔsi pu Iseyeli nyɔma ke sɔsɔm. ³² ɔlena pɔ tii kolontunaa tɔla tɔɔ, na pɔ lɛnti-yɛ na pɔ sɛŋ a calɔm tɔɔ na pɔ tɔyɔ a nantɔ. ³³ Mprɔyɔ pa taɣasa-tɔyɔ Sayuli si: N nawa yɔlaa wakɔlɛna Tacaa tɔ. Pa tɔyɔ nantɔ na tɔ calɔm. Ntɛna i tɔ si: I lapa kvtaɛɛsɛtɔ kɛ. Mpɔ tɔ, i pilimi piw na ma tɔɔ cɛne. ³⁴ Mprɔyɔ i tasaa si pɔ cɔɔ pa heeli samaa si: Paa wei i kɔna i nav yaa i heu na i kɔ cɛne na i tɔyɔ. Tɔfɔ i taa tɔyɔ nantɔ na tɔ calɔm ke mpɔ na i wakɔlɛna Tacaa.

Mprɔyɔ paa wei i lapa ŋprɔyɔ ahoɔ ani. ³⁵ ɔlena Sayuli ŋma Tacaa ke i kancaalaya kɔtaɣa tɔlatɛ.

³⁶ Mprɔyɔle i tɔma yɔlaa si: Tɔ polo Filiisi nyɔma waali na ahoɔ na tɔ kɔ pa tɔna na tɔ kuu pa wontu halɛna pɔ nyaali. Tɔ taa sɔɔ paa kvlvɔm. ɔlena pele pa cɔ si: La isɛna pɔ maɣa-ŋ tɔ.

Ntɛna kɔtɔlv si: Tɔ sɔlɔmi Iso kɛ cɛne na pɔcɔ.

³⁷ Mprɔyɔ Sayuli pɔɔsa Iso si: Ye tɔ tɔŋa Filiisi nyɔma waali n kɔ tɔ-weyɛ tɔ ninj taa?

Ama Tacaa ta cɔ waatɔ uni. ³⁸ ɔlena Sayuli tɔ nyɔyɔ nyɔma si: Mɔ tɔna i koti cɛne na tɔ pɛɛki na tɔ nɔ wei i lapa isayɔtɔ tɔnɛyɛ saŋa tɔ. ³⁹ Ma tuuna Tacaa wei i waasɔyɔ Iseyeli nyɔma tɔ si, paa ma pɔyalv wakɔlɛna. Isɛni sɔpa.

Ama nɔyɔlv ta cɔ-i si pulv. ⁴⁰ ɔlena i tɔ samaa si: Mɔ tɔna i mɔlɛna hɔyɔlvɔv kvne na pɔ kaasi mɔ na Sonataŋ na cɛne tɔɔ. ɔlena pele pa cɔ si: La mpi pɔ maɣa-ŋ tɔ.

⁴¹ Mprɔyɔ Sayuli sɔlɔma Tacaa si: Iseyeli Iso, huli-tɔyɔv tampana.

Ilena pá tó tete na pḗ kpa í na í pəyalv. ⁴² Mpuvle si: I tó má na ma pəyalv tó tó kḗ tete.

Ilena pḗ kpa í pəyalv. ⁴³ Ntena Sayuli si: Heeli-m mpi n lapa tó.

Ntena Sonatanj cə si: Ma tḗja tuḗ nim ke pəcə. Maḗalv, ma səlv puwa si má si. ⁴⁴ Kelená Sayuli tó si: Sonatanj, ye n ta si Tacaa í lana-m isəna í səlaa tó.

⁴⁵ Ntena samaa tó Sayuli si: Pepee, Sonatanj ká si yaa? Aai yoo, mpusi í polo pooluj. Pə fei si í nyuvu taa nyəlaḡa kuləmaḡa maḡamaḡa í le. Mpi tó, í nəḡə ke Tacaa waasəna Iseyeli nyəma ke saḗa.

Isəna samaa yapa Sonatanj na í tá si təḡəle. ⁴⁶ Ilena Sayuli ye le Filiisi nyəma ke təḡonvuv, na pele pá məli pa te.

Sayuli kəlvv na í təḡaḡa nyəma pə təm

⁴⁷ Sayuli təḡə kawulaḡa ke Iseyeli taa. Ilena í yooḡa í kolontunaa tənaja həḡəleḡ tənə taa. Paa Mowarv nyəma, paa Amoni nyəma, paa Itəm nyəma, na Sopa awulaa, na Filiisi nyəma. Paa timpixi í talaa te, iní í təkəna akaitv. ⁴⁸ I hula toḡ na í yooḡa Amaleke nyəma. I fita Iseyeli nyəma ke mpa pa wakəlaḡa-we tó pa niḡ taa.

⁴⁹ Sayuli pəyalaa nté Sonatanj na Isefi na Maləkisuwa. I pəela wə naale, kancaalaja nyəḡ nté Melarí na səkpele si Mikaa. ⁵⁰ I alv nté Ahimaasi pəelə Ahinowam. I yoolaa səsə nté í caa səkpele Nee pəyalv Apəne. ⁵¹ Sayuli caa Kisi na Nee caa Apənee pele pa caa ke le Apəyeli.

⁵² Sayuli yooḡa Filiisi nyəma ke mḗpḗḡ na toḡ na toḡ, haləna í səm. Ye í loosa yulv toḡ na yaa kpelikpeka tó, í tvyv-í í yoolaa taa ké.

15

Isə ləv ke Sayuli

¹ Mḗpḗḡ Samiyeeli təma Sayuli si: Maḡa Tacaa tilaa, na má kpa-ḡ Iseyeli nyəma wulav na má pəli-ḡ nim. Mpu tó, ke ḡkraḡḡ na ḡ nu. ² Tacaa Toma tənə tu yəḡətəa si iní í ká leeti Amaleke nyəma ke pa caanaa isayətv. Mpi tó, paa təkə Iseyeli nyəma ke mpaav ke waətv wei pele pa luna Icipiti təḡə. ³ Pə tó tó, polo na ḡ kó Amaleke nyəma na ḡ kpiisi pa nyəm tənə. Taa səv pa puləv cəcəka. Paa apalaa, paa alaa, paa piya, na aḡvləmnəa na təla tənə.

⁴ Mpuvle Sayuli kota í yəlaa na í kala-wəḡe Telayim. Ilena Iseyeli yoolaa nəḡe təntaa lu yəlaa iyisi ḡmḡnuyv (20000) na Yuta nyəma ke iyisi naanvəa (10000). ⁵ Ilena pá polo Amaleke nyəma ıcate na pá papv-wəḡe tetekele taa.

⁶ Mḗpḗḡ pa tilaa na pá heeli Keni nyəma si pá lu Amaleke nyəma te. Pə taa kəv na pá kv na pá kḗḡḡna-wə. Mpi tó, pa caanaa nyuvv ka tənə Iseyeli nyəma ke waətv wei pele pa luna Icipiti təḡə. Ilena Keni nyəma lu. ⁷ Mḗpḗḡ Sayuli yooḡa Amaleke nyəma ke pə kraḡav Hafila tó, na pḗ polo Suuv ke Icipiti ilim təlule tó.

⁸ Ilena í kpa pa wulav Akakí na í se na í kv yəlaa tənə təcaḡaḡa. ⁹ Mḗpḗḡ Sayuli na í yoolaa pa yela wulav na í se, na təla kvpampana, na wontu kvpantvnaa. Ama mpi pə taa fei teu na təla acamisi tike ke pa kvwa.

¹⁰ Mḗpḗḡ Tacaa heela Samiyeeli si: ¹¹ Ma lanḡe wakələna Sayuli kawulaḡa kvav ké. Mpi tó, í lə-m na í kisi ma təm ke təkvyv.

Kelena Samiyeeli lanḡe wakəli tətəḡətəḡə, na í wiina Tacaa ke aḡo tənə.

¹² Tev fema tanan, ilena Samiyeeli kvli si í puki Sayuli ke səḡvuv. Ntena pá heeli-í si: Sayuli pola Kameli na í ḡma akele nəḡəlv si pḗ təvsəḡ-í í akaitv tó. Pə waali, ilena í teena Kilikaa. ¹³ Samiyeeli tḗja í waali kḗ tənə, ilena Sayuli se-í si: Tacaa í kooli-ḡ kvpantv. Na í tasa si: Ma lapa teitei kḗ isv Isə ka yəḡətv tó.

14 Mpuɣule Samiyeeɫi pɔɔsa-i si: Na naaŋ na heeŋ wula nna ma nuɔi isento tɔ, leye ale a lunaa? 15 Nteŋa Sayuli si: Yɔlaa tɔɔsɔna Amaleke nyɔma tɔla kɔpaŋa taa si pa lakɔ nyá Iso Tacaa ke kuɔɔɔ. Pɛ kaasa mpi tɔ, tɔ kpiisa pɔle pɛ tɔna.

16 Mpuɣú Samiyeeɫi tɔma si: Su, na ma heeli-ŋ nti Tacaa heela-m ahoɔ aŋe tɔ. Iɛna Sayuli si: Yɔɔtɔ.

17 Mpuɣule Samiyeeɫi si: Paa na n ka nyɔnaɣa nyá tɔɣi pɔɣaya tɔ, Tacaa læsa-ŋ na í kra-ŋ Iseyeli nyɔma wulav na í pɔli-ŋ nim. 18 Tacaa tɔmna-ŋ si, n polo na n yooŋa Amaleke asayaa mpe, na n kpiisi-we. 19 Iɛ pepe tɔɔ kɛ n ta nuna i nɔɔ, na n kraɣa pa wontunaa tɔkeu na n pɔsi isayav ke i isentaa? 20 Nteŋa Sayuli cɔ si: Ma nuna i nɔɔ ke teu ke, na má yooŋa Amaleke nyɔma isu i ka yɔɔtɔaa tɔ. Ma kpiisa-we na má kɔna pa wulav na í ise. 21 Ama yɔlaa tɔɔsɔna pa tɔla taa kɛ kɔpaŋa si, pa lakɔ Tacaa nyá Iso kɛ kɔɣaya ke Kilikaa.

22 Nteŋa Samiyeeɫi si: Tacaa ta sɔli kɔtasi nsi kɔkɔ nyaya si tɔna tɔ isu i sɔɔɔyɔ si yulu i nuna-i tɔ se. I tɔm nunav kɔla-i teu ke iwaŋŋ kɔpaŋ kɔtasi lapu. 23 Mpi tɔ, kpeɛnaɔ kɛ Iso kɛ isayavɔ ke teitei kɛ isu tutu. I nyɔnɔɣi kaŋkante ke teitei isu tun laav. Timpi nyá lɔ Iso Tɔm tɔ, íɛ i ka lɔ-ŋ tɔtɔɔ na n laŋ kawulaya. 24 Mpuɣule Sayuli cɔwa si: Tampana ma wakɔlɔna Iso. Mpi tɔ, ma wakɔla nti i tu-m tɔ. Pɛcɔ ma ta nuna nyá tɔm. Iɛ yɔlaa ke ma sewa na má nuna-we. 25 Hai, pɔnente ma wiina-ŋ si n tayanɔ ma isayavɔ na n mɔli na má hɛnti Tacaa ke aɛ. 26 Nteŋa Samiyeeɫi si: Maa mɔlɔɣi. Mpi tɔ, n lɔ Tacaa tɔm. Iɛ i lɔ nyaya, n ta ke Iseyeli wulav tɔtɔ.

27 Samiyeeɫi ha siyile si i tɛeki, iɛna Sayuli kra i capa ntompɔle na tɔ cɛ.

28 Kelena Samiyeeɫi si: Aŋha, mpuɣú Tacaa lapa nyá kawulaya ke saŋa, na í ha wei i kɔla-ŋ teu tɔ. 29 Tacaa keɛ Iseyeli toŋ. I ta ke yulu si i loolixi, ya i layasɔɣi.

30 Nteŋa Sayuli tasa si: Ma wakɔlaa yaa, iɛ hai, ma wiikina-ŋ si n kuɔi ma nyɔyɔ ke Iseyeli nyɔma na pa sɔsaa pa isentaa. Hai, mɔli na má hɛnti nyá Iso Tacaa ke aɛ.

31 Mpuɣule Samiyeeɫi mɔlaa na Sayuli hɛnti Tacaa ke aɛ.

32 Iɛna Samiyeeɫi tɔ si: I kɔna-m Amaleke nyɔma wulav Akaki. Akaki tɔŋna pote na laŋhɔɔmle, na í maɣasɔɣi i taa si: Pɔpɔtɔ fei leɛŋ, sɔm sɔɔɔntu yawa.

33 Mpuɣule Samiyeeɫi tɔma si:

Isu nyá layate pɛm alaa ke piya tɔ.

Mpu unɔ tɔtɔɔ nyá tɔo ká laŋ pɔɣaya ke alaa taa.

Iɛna Samiyeeɫi seti-i tɔpɔtɔpɔtɔ ke kɔɣaya tɔlate isentaa kɛ Kilikaa.

34 Mpuɣú Samiyeeɫi mɔla i tɛɣe Lama, na Sayuli náa kpe Kipeya. 35 Samiyeeɫi na i sɔm i ta tasa mɔɔyɔ si i naaki Sayuli. Mpi tɔ, i wiikaya i tɔo kɛ timpi Tacaa laŋle wakɔlɔna i kawulaya kraɔ tɔɔ.

16

Samiyeeɫi kra Tafiti ke kawulaya na í pɔli-i nim

1 Mpuɣú Tacaa tɔma Samiyeeɫi si: N kaa yeɛ Sayuli tɔo kɛ wula ke mpu? Ma lɔ-i kɛ. I ta ke Iseyeli nyɔma wulav tɔtɔ. Suuli nyá hɔɔyɔ ke nim, na má tili-ŋ Petɔlehem tu Seseɛ tɛ. Ma nawa i pɔyalaa taa kɛ wei maa kra wulav tɔ. 2 Nteŋa Samiyeeɫi si: Isɔnayaɛ maa la na má polo mpu? Sayuli í nuwa i ká ku-m. Kɛna Tacaa si: Kpeŋna nav ífate, n talaa, iɛ n tɔ si: Ma kɔmɔɣa si ma lakɔ Tacaa ke kɔɣaya. 3 Yaa Seseɛ ke kɔɣaya tɔlate. Iɛ maa huli-ŋ wei n ka kra wulav na n pɔli nim tɔ.

4 Mpuɣú Samiyeeɫi tɛɛ Petɔlehem isu Tacaa ka keesɔyɔ tɔ. Icate sɔsaa na-i na sɔɔntu kra-we. Iɛna pá kraɣa asewa na pá sɔŋi-i na pá pɔɔsi-i si: Alaafaya keɛ

n kōma? ⁵ Uena í cō si: Ee alaafāya ké. Ma kōmāya sī mā laki Tācaa ke kōtāya. I taγanī mā tī na í kōō kōtāya tōlate.

Mpōyó i yaa Seseē na i pāyalaa sī pá taγanī pa tī na pá kōō kōtāya tōlate. ⁶ Apalō inī i tēyaga nyōma sūb kpaakpaā, na Samiyeeli na i pāyalō Iiyari, uena í māyasī i taa sī: Isēntō wei Tācaa lōsaa tōyōlō cāne. ⁷ Kēlena Tācaa tō Samiyeeli sī: Taa nyōnī tōō, na taγalāh. Pē taγa ināyī mā lōsaa, māa paasāyōna tōō isū yōlv. Ama lotu taa ké mā nyōnāyī.

⁸ Mpōyó Seseē yaa Apinatari na í kōō. Uena Samiyeeli tō sī: Pē taγa ināyī Tācaa lōsaa.

⁹ Na Seseē yaa Samma, uena Samiyeeli taa sī: Tācaa ta lōsī inī tōtō.

¹⁰ Mpōyó i yaa i pāyalaa naatosompōyōlaya inī i tōna, na Samiyeeli tō sī: Tācaa ta lōsī pa taa nōyōlv.

¹¹ Uena Samiyeeli pōōsī Seseē sī: Nyā pāyalaa tōna nté? Mpōyó sī pē kaasa tēnōyū, kōlē kv pōla ntīyīlē ké. Ntēna Samiyeeli sī: Tili i waali. Mpi tō, tē kaā caali kōtāya tōyōnāya tōyōv na í ta kōnta.

¹² Ntēna pá tili i waali. I isēntaa ka hētaa ké na pō luwa, na i wēna alaafāya. Ntēna Tācaa tō Samiyeeli sī: Ināyōlē, kōlv na n̄ pōlī-i nim ilē. ¹³ Mpōyó Samiyeeli kpaγa nim na hēlvōyū na í pōlī-i i taalōnaa isēntaa. Tēnāya Tācaa Feesuyū tii Tafiiti tōō ké pē kpaγav kōyānku tō na pō puki.

Uena Samiyeeli nāá kōlv na í mōlī i tē Lama.

¹⁴ Mpōyó Tācaa lōsa i Feesuyū ke Sayuli taa, na í tū-i lōmāyasōlē isāyālē na tē cōōsāyī-i. ¹⁵ Ntēna i tēmlē nyōma tōmī-i sī: Nyōnī, Tācaa tū nyā taa ké lōmāyasōlē isāyālē na tē cōōsāyī-ŋ. ¹⁶ Mpu tō, wulav, yele na tē pēeki-ŋ yōlv wei i nyōmā cēmuyū māvū ke teu tō. Ye lōmāyasōlē isāyālē í kōla nyā tōō, ilē i mā-ŋ cēmuyū na pō hēsī nyā lanlē. ¹⁷ Mpuvōlē Sayuli sī: Pē wē teu. I pēeki-m kōpān na í kōna.

¹⁸ Tēnāyōlē tēmlē nyōma taa nōyōlv tōma sī: Mā nawa Pētōlēhem tō Seseē pāyalaa taa nōyōlv, na í nyōmā cēmuyū māvū ke teu. Pōcō i kii ifepu ké na í wē kpelikpeka, na i nyōmā yōōu tōm. Pāyēlē i nyōmā tōm yōyōtōyū ké. Ii yōyōtōyū yem yem, na i isēntaa luwa, na Tācaa wē i waali.

¹⁹ Mpuvōlē Sayuli tilaa na i heeli Seseē sī: Kōna-m nyā pāyalō Tafiiti wei i tiikiyī heeŋ tō. ²⁰ Ntēna Seseē caa kpaŋāya, na í svkī-keγe tōyōnāya, na svlōm hulūŋ, na pēfate na í tilina Tafiiti sī i pōna Sayuli. ²¹ Tafiiti talaa na í sūb Sayuli tēmlē taa, uena ilē i luγū lapī-i na í kpa-i i yōōu wontu tōkōlv. ²² Ntēna Sayuli tili na pá heeli Seseē sī: Mā luγū lapa nyā pāyalō inī, yelina-m-i.

²³ Waatu wei lōmāyasōlē isāyālē í kōma Sayuli taa, ilē Tafiiti kpaγa cēmuyū na í māvī-i na pō cē i tōō na í lanlē hēē.

17

Koliyati na Tafiiti pa tōm

¹ Mpōyó Filiisi yoolaa kotaa, na pá puli Soko ke Yuta tetū taa, na Aseka pa hēkv taa ké Ifēsī-Tamim sī, pa yookina Iseyeli nyōma. ² Na Iseyeli yoolaa na pa caa Sayuli, pá koti na pá puli ūa tetēkōlē taa sī, pa yookina pa kolontunaa. ³ Puyū luγū ké Filiisi nyōma ka pulaa, na Iseyeli nyōma ke puyū lēŋkv luγū na tetēkōlē ke pa hēkv taa.

⁴ Mpōyó Filiisi yoolaa taa yoolu nōyōlv i luwa na í sōh hēkv taa. I tēyēlē Katī na pá yaakī-i sī Koliyati. I taγalāh wē isū mēētōlēnaa tooso ke mpv. ⁵ Nyōyōlvōyū kōsēmuyū yōōu kahuka ke i pama, na í suu kv toko. Toko inī i yūŋ wē isū

kiloonaa nutoso ke mpv. ⁶ Pə kaasi na í suu-kuvu i nōheε tō, na í hōgəla pə ηmantaaya səkpeɫaya. ⁷ Na í ηmantaaya sōsaya kpatóyó yuη we ísu sayata kpatəle. Na ηmantaaya kakpaηa yuη ísu kiloonaa naatosompəgəɫaya. Na í kpalvu təkulv náá təη i nəgə tō. ⁸ Mpυvυle i səηaa na í holiχina Iseyeli yoolaa tintika si: Pepe tō ké í luwa na í puli yoo? I ta nyi taa si, maya Filiisi tv, na meye Sayuli yomaa? I ləsi apalv na má na-í tē suli. ⁹ Ye í pəsaa na í kv-m, tə pəsi mə yomaa. Ama ye ma pəsai na má kv-i, í ká la tá yomaa. ¹⁰ Na i tasa si: Saηa ke maa tvv Iseyeli nyóma. I ləsi yulv na má na-í tē yoo.

¹¹ Sayuli na i yoolaa pa nu mpv, ləna pá nyá na səgəntv anaam nəgəlv í kra-we.

¹²⁻¹⁴ Yuta Petəlehεm Ifəlayim kpekəle tv wei pa yaa si Seseε tə, i kpatəla teu ke Sayuli waatv taa ké. I ka wəna pəyalaə pələfεi naanōwa na pa taa sōsaa tooso. Piyari na Apinatari na Samma paa təηa Sayuli ke yoo. Pa yaakaya pa tənυvυ si Tafiti. ¹⁵ I lukaya Sayuli tεyε na í puki Petəlehεm na í tiikiyi i caa heεη.

¹⁶ Koliyati səηaya hεkv taa ké tanaη na taanaya ké, kvyeηη nule təcu na í holiχina Iseyeli nyóma si pá ləsi apalv na í na-í pá yoo.

¹⁷ Mpvóy kvayakv nakulv Seseε tōma Tafiti si: Mv pee kvtonjeε mayasəɫaya kanε, na potopotonaa naanōwa inε, na n̄ pona nyá taalvnaa ke təyoolε təcau.

¹⁸ Ye pə kaasa waakasənaa naanōwa inε, lε n̄ cəla yoolaa iyaya (1000) nyvυ tv. Na n̄ ná nyá taalvnaa na pá cəla-η pvlv mpi maa lana naani si pa wəna pa weesij tv. ¹⁹ Pa na Iseyeli nyóma ləlaa na Sayuli pa wəna lla tetekəle taa, si pa yookina Filiisi nyóma.

²⁰ Mpvóy Tafiti yelina i heεη kaləkv ke təηlv. ləna í kvli tanaη kvpaηkv tεε na í kraγa i səgəla na í tεε, ísu i caa ka keεsvυv-i tō. I tala təyoolε, lε yoolaa luwayale si pa puləyi na pá yoo, na pa kiisi yoou kakiisasi. ²¹ Mpυvυle Filiisi nyóma na Iseyeli nyóma pa pulaa na pá nyənəyi təma. ²² ləna Tafiti nyətv mpi i ka kənaa təgə wontu feηlv. ləna í kraγa asewa na í svv yoolaa loosi taa na í sεε i taalvnaa.

²³ I təηna-weye yəgətənav ke mpv, lε yoolaa taa yoolv Koliyati luwayale na í holiχina Iseyeli nyóma ke kvlvmtv nti na Tafiti nu. ²⁴ Iseyeli nyóma təna na-i, ləna səgəntv kra-we na pá tuliyi tapəη. ²⁵ Mpvóy yəlaa yəgətəa si: I nawa apalv inu i lukvυv ísəntv tō, Iseyeli nyóma taya i kvη kvtvυv. Ye wei í pəsai na í kv-i, wulav ká svv svvntv ke tvη. I ka ha-i i pεεlv. Pəyele í ká cε i təyaya tənaya lampuu.

²⁶ Mpvóy Tafiti pəsai i cəlv nyóma si: Ye wei i kvwa Filiisi tv inu na í keεh Iseyeli nyóma fεεle pεpεye paa lapv-i yee? lε Filiisi ma ta nyi ísv inu i ke we na í tvvki lsv weesvυ tv yoolaa tintika ke mpv?

²⁷ Mpvóy yəlaa ləla təm kvlvmtv nti. ²⁸ I taalv səsə Piyari nu i yəgətəgəna yəlaa. ləna i taa huu krapkaa na í təmi-i si: N caa weye cəne ye? Aweye n yelina nyá kaləkiya ke nyvυ taa? N ké tetelətv na kalampaani tv ké. Ntəη yoo ke n kəma feηvυ yaa? ²⁹ Kəlena Tafiti si: Ha, ma lapa we? Pə ta mvna si má pəsai mpv?

³⁰ ləna i yele ílé, na í ηmaa ləlv, na pá cə-i teitei ísu təm kancaalaya nyəntv.

³¹ Mpυvυle pa teləsa Tafiti kvvəgətətv ke Sayuli, na ílé i tili na pá yaa-i. ³² Ntəna Tafiti tō si: Ta caa, nəgəlv lanje í taa təna Filiisi tv inu. Maa polo na má na-i tē yoo. ³³ Kəlena Sayuli tō si: Aai, n̄ kəsə pəyaya, n̄ ka pəsi na n̄ yoonə Filiisi tv inu. Mpi tō, ílé i tēmle nté yoo ke too i kvlvυv tō. ³⁴ Tafiti si: Ta caa, waatv wei ma tiikaya ma heεη tō, ye təɫaya yaa wontvυv nakulv kv luwa na kó kra heεη,

³⁵ ma təgənəyi-kvυv, na má kra-kv, na má ma-kv, na má lεkvi heu ke kv nəgə taa. Ye kv tila ma waah, lε ma ləli kv luvυ tεε na má kv. ³⁶ Mpvóy ma kvkaya təɫəlav na wontunaa ləntv. Mpυ inu tətəgə maa la Filiisi ma ta nyi ísv inεye timpv i tvv lsv weesvυ tv yoolaa tintiyile tō. ³⁷ ləna Tafiti tasa si: Tacaə wei i yapa-m taale

wontu səkraŋ taa tɔ, ɪ ka ya-m tɔtɔɔ Filiisi tv inɛ ɪ ninj taa. Kɛlɛna Sayuli tɔ sɪ: Tɔv, polo, Tacaa ɪ wɛɛ nyá waali.

³⁸ Ḿpóyú Sayuli suu Tafiiti kɛ ɪ yoou wontu, na ɪ pamɪ-ɪ nyəɣəlvu kuseemvuɔ kahuka. ³⁹ ɪlɛna ɪ kpaɣa Sayuli layatɛ na ɪ ləlɪ na ɪ maɣasɪ tɔntɛ. Mpi tɔ, too tɔ ɪ ta suuta wontu ntɪ. Ḿpóyú ɪ tɔma sɪ: Ta caa, maa pəsəɣɪ wontu tənɛ. Ma ta maləna-tɪ. ɪlɛna ɪ wɔɣɔsɪ. ⁴⁰ ɪlɛna ɪ kpaɣa ɪ kpatóyú, na ɪ pəntəlvu, na ɪ tɔɔsɪ pɛɛ kusotɛɛ kakpasɪ kɛ lɔv taa, na ɪ tv ɪ ntiyile huluyu taa. ɪlɛna ɪ tɛɛ Koliyatɪ waali. ⁴¹ Ḿpuyule Koliyatɪ kpatəna Tafiiti kɛ pəcɔ pəcɔ. Na ɪ kpalvu tɔkulu kɛ ɪ nɔɔ tɔɔ. ⁴² ɪ ná Tafiiti kɛ teu, ɪlɛna ɪ kpeɛna-ɪ ɪ taa ɪsu pəɣaya ŋka ka səŋa teu na ka ɪsɛntaa luwa tɔ. ⁴³ Ḿpóyú ɪ kpeɛsa-ɪ sɪ: Ma kɛ haɣa yaa we na ɪ kəŋ ma kinj na kpatəŋ? ɪ tɛma ɪ tuŋ kɛ yaav, na ɪ təŋsɪ Tafiiti kɛ mpusinaa, ɪlɛna ⁴⁴ ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Kɔɔ cəne na má tv nyá nantv kɛ kpeliŋ na taale wontu. ⁴⁵ Ḿpóyú Tafiiti cɔ-ɪ sɪ: Layatɛ na ŋmantaaɪ kɛ nyá tɔkaa na ɪ kəŋna ma waali. Ama ma kəŋ nyá waali na Tacaa Toma tənə tv ɪsɛyeli yoolaa ɪso wei n tɔvwa tɔ ɪ tɔŋ taa kɛ. ⁴⁶ Saŋa, ɪ ká tv-ŋ ma ninj taa, na má kv-ŋ, na ma setɪ nyá nyuvu. Na má tv Filiisi yoolaa nantv kɛ kpeliŋ na taale wontu. ɪlɛna tɛtv tənə nyɪ sɪ ɪsɛyeli nyəma wɛna ɪso na ɪ waasəɣɪ-wɛ. ⁴⁷ Na samaa inɛ ɪ tənə ɪ cɛkəna tɔtɔ sɪ pə taya layatɛ yaa ŋmantaaɣa tike kɛ Tacaa yakəna. Mpi tɔ, inəɣɛle akanaa caa. ɪ ka tv-mɛɣɛ tá ninj taa.

⁴⁸ Koliyatɪ hɔma ɪ tv sɪ ɪ svukɪ Tafiiti tɛɛ, ɪlɛna ɪlɛ ɪ kpaɣa asewa kɛ ləŋ na ɪ səŋɪ-ɪ. ⁴⁹ Na Tafiiti ləsɪ pələ kɛ huluyu taa, na ɪ tv pəntəlvu taa na ɪ tɔ. Ḿpóyú ɪ ɣaɣa Koliyatɪ tokuyu taa, na tɔ caŋ na ɪ fala ɪ nɔɔ tɔɔ tɔmvlɔ.

⁵⁰ Pə lapa Tafiiti kəla Koliyatɪ na pəntəlvupələ ntɛ na ɪ kv-ɪ. Pəyɛle ɪ ta tɔkɪ layatɛ.

⁵¹ Ḿpóyú Tafiiti kpaɣa asewa na ɪ polo Koliyatɪ kinj. ɪ kpeɛ ɪ layatɛ ɪlɛna ɪ tɛsɪ-ɪ, na ɪ setɪ ɪ nyuvu. Filiisi nyəma nawa sɪ pa aka səpa, ɪlɛna pá kuu-tɛ. ⁵² Ḿpóyú Yuta na ɪsɛyeli nyəma ɣaɣa yoou kakiisasɪ, na pá tɔɣɔnɪ-wɛ na pá tiina-wɛɣɛ tɛtɛkələ taa. Haləna pá sv ɪkoləŋ nyəma nənɔɔsɪ tɛɛ. Na pá kv-wɛɣɛ mpv na Salayim mpaav, haləna ɪkoləŋ na Katɪ pə acalɛɛ.

⁵³ Kɛlɛna ɪsɛyeli nyəma məli Filiisi nyəma təsikile na pá kuu wontunaa.

⁵⁴ Ḿpóyú Tafiiti pona Koliyatɪ nyuvu kɛ Yosalem. ɪlɛna ɪ sv ɪ tɔɣɪ ɪ yoou wontu.

Sonataŋ na Tafiiti pa hɔka taapalle

⁵⁵ Waav wei Tafiiti pukaya Koliyatɪ yoonav tɔ, Sayuli pɔɔsa ɪ yoolaa wulav Apənɛɛ sɪ: Awe pəyalv kɛ ifepu inɛ inɛ ye? Ntɛna ɪlɛ sɪ: Hai, ta caa, na má səŋna ntɛyɛ cəne, ma ta nyɪ. ⁵⁶ Ḿpuyule Sayuli sɪ: Pɔɔsɪ na ɪ nyɪ ɪ caa.

⁵⁷ Tafiiti tɛma Koliyatɪ kɛ kvu na ɪ kpaɣa nyuvu na ɪ məli. ɪlɛna Apənɛɛ kpaɣa-ɪ na ɪ pona Sayuli kinj. ⁵⁸ ɪlɛna ɪ pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Ifepu nyá, awe pəyalv kɛ-ŋ? Ḿpuyule Tafiiti sɪ: Ma caa kɛlɛ nyá pəyalv Pɛtələhem tv Seseɛ.

18

¹ Too ɪsu Tafiiti tɛma Sayuli kɛ yɔɣətənav kɛ mpv tɔ, Sonataŋ luɣv svv-ɪ kɛlɛ ɪsu yem na kpeɛ. ² Koyaku ŋkv kv maɣamaya kɛ Sayuli sv Tafiiti kɛ ɪ tɔɣaya taa. Tafiiti ta tasa ɪ caa tɛyɛ məlvu. ³ Ḿpóyú Tafiiti na Sonataŋ pa pɛla nɔɔ sɪ pa taapalle ɪ wɛɛ tam tɔɔ. Mpi tɔ, Sonataŋ luɣv ka svv Tafiiti kɛ teu kɛ. ⁴ Ḿpóyú Sonataŋ ha Tafiiti kɛ ɪ kpaɪ, na ɪ tokonaa. Na ɪ ha-ɪ tɔtɔɔ ɪ layatɛ na ɪ tɔɔv na ɪ tampala.

⁵ Ḿpóyú Sayuli kpa Tafiiti kɛ yoolaa nyuvu tv. Mpi tɔ, paa timpixɪ ɪ tila-ɪ yoou, ɪ lakɪ aka kɛ. ɪlɛna yəlaa tənə na wulav waali nyəma luɣv la Tafiiti.

Sayuli cehayi Tafiti na kyv

⁶ Waatu wei Tafiti ka kowa Koliyatı tō, r̄p̄r̄ȳ Iseyeli nȳma luna yooou, ilena pa acalee t̄na taa alaa lu Sayuli s̄nȳv̄. Ilena p̄a makı wontu, na p̄a yooki yontu na p̄a paaku, na p̄a wilitiyi. ⁷ M̄p̄r̄ȳ pa tu kaw̄aȳa si:

Sayuli k̄wa ȳlaa iyaya (1000) ke hūyule.

Tafiti ke iyisi naan̄wa (10000) ke hūyule.

⁸ M̄p̄r̄ȳ yontu n̄ti t̄a ta māa Sayuli na p̄áaná kpa-i s̄s̄m̄. Mpi p̄a t̄o t̄o pa yooki si, Tafiti k̄wa na p̄a t̄e-e-i. Ye mp̄v̄ kawulaya k̄p̄át̄ȳ tike n̄t̄e p̄a kaasa-i m̄ȳv̄. ⁹ P̄a k̄p̄aȳv̄ hatoo k̄ȳak̄o ŋku na p̄a p̄uki t̄o, Sayuli s̄v̄ Tafiti kele ise cul̄v̄ȳ.

¹⁰ T̄ev̄ fema il̄e, l̄em̄aȳas̄ale isayale n̄te Tacaa tu Sayuli t̄o, t̄a kul̄ona-i kele. Ilena í ȳōȳt̄aȳi yem yem ke t̄aȳaya taa is̄u k̄p̄an̄t̄u, na í ŋm̄antaaya ke í nīŋ taa. Tafiti ná makaya c̄m̄v̄ȳv̄ is̄u í tu laki-i t̄o. ¹¹ M̄p̄r̄ȳ Sayuli māȳasa í taa si: Isu ma kama-i ŋm̄antaaya na kutuluȳu. Ilena í l̄ȳō-i-kēye t̄om̄ naale, na Tafiti náá f̄eek̄i-kēye mp̄v̄. ¹² Ilena Sayuli s̄v̄ Tafiti ke nyam̄nao. Mpi t̄o, Tacaa ka yela Sayuli k̄e na í wee Tafiti waali. ¹³ N̄t̄ena Sayuli l̄esi Tafiti ke í t̄aȳaya taa na í kpa-i yoolaa iyaya (1000) nȳv̄ȳv̄ tu, na í pukina-wēye yooou. ¹⁴ Na Tacaa we Tafiti waali na í waaki í yooou t̄na taa. ¹⁵ Sayuli ná mp̄v̄, ilena s̄ōȳont̄u s̄ōs̄i-i k̄p̄av̄. ¹⁶ Ama Iseyeli na Yuta p̄a nȳma lūȳu ka we Tafiti ke teu. Mpi t̄o, un̄i í ka k̄ena pa nȳv̄ȳv̄ tu, na í pukina-wēye yooou na í laki aka.

Tafiti k̄p̄aya Sayuli p̄eel̄o Mikaali

¹⁷ M̄p̄r̄ȳ Sayuli t̄oma Tafiti si: Ye n̄ lapa ma t̄em̄le ke teu na k̄pelikpeka na ní yooki Tacaa yooou. Maa ha-ŋ ma p̄eel̄o kancaalaya nȳeŋ Melari na ní la alv̄. Na Sayuli ȳōȳt̄aȳi í taa si: T̄onaya Filiisi nȳma ká k̄ona-i. Ma nīŋ kaa kpa í t̄o. ¹⁸ T̄onayale Tafiti c̄wa si: Māyale awe? Na ma caa t̄aȳaya n̄t̄e ŋkaya Iseyeli taa? Na halı máá laki wulav̄ ȳeti?

¹⁹ P̄a tala waatu wei si Tafiti k̄p̄ak̄ayi Melari, ilena p̄a ha-i Ap̄eeli-Mehola tu At̄el̄aȳeli.

²⁰ Mp̄ȳv̄le Sayuli p̄eel̄o naale nȳeŋ Mikaali lūȳu s̄v̄ Tafiti. Ilena p̄a tayasi wulav̄ na p̄e māa-i teu. ²¹ M̄p̄r̄ȳ í tu í taa si: Ma haaki-i Mikaali k̄e. Í kiŋ ke pu k̄p̄ana-i kat̄aka nȳem̄, na Filiisi nȳma hiki-i na p̄a kv̄-i. M̄p̄r̄ȳ Sayuli tasa Tafiti ke heeluȳu ke t̄om̄ naale nȳem̄ si: Saŋa n̄ ká p̄asi ma ȳeti. ²² Na í s̄asi í waali nȳma si: Í heeli Tafiti ke mukaya si, wulav̄ lan̄le h̄ena-ŋ teu k̄e. P̄ác̄ó í waali nȳma lūȳu s̄v̄-ŋ. P̄a t̄o t̄o, k̄p̄aya í p̄eel̄o un̄aȳi p̄on̄ente.

²³ Pa heela Tafiti ke mp̄v̄, ilena il̄e í t̄o si: Si ȳolv̄ í la wulav̄ ȳeti t̄o, p̄a we nȳv̄ȳv̄ k̄e. Ama ma ta tala p̄olv̄, p̄ác̄ó ma ke kunȳont̄u k̄e.

²⁴ M̄p̄r̄ȳ í suu ma p̄eel̄o t̄o t̄aȳale si, í k̄ó Filiisi nȳma ke nuun̄wa (100). Ilena í k̄ona-m̄ pa h̄enn̄ōsi, na p̄e l̄eeti ma kolontunaa.

Na Sayuli l̄v̄ki kele si ntanyi pa hiki Tafiti na t̄ona na p̄a kv̄-i. ²⁶ Wulav̄ waali nȳma heela Tafiti ke mp̄v̄, ilena il̄e í tisi si í ká la wulav̄ ȳeti. ²⁷ M̄p̄r̄ȳ Tafiti k̄p̄aya í yoolaa na í polo na í kv̄ Filiisi nȳma ke ȳlaa ŋm̄v̄nȳv̄ (200), na k̄ȳak̄o ŋku pa siwa t̄o kv̄ ta tata. Na í p̄ona pa h̄enn̄ōsi na í kala-si t̄ev̄nȳŋ na í cela wulav̄ ke teitei is̄u il̄e í caakaya t̄o, na í p̄asi í ȳeti. Ilena wulav̄ ha-i í p̄eel̄o Mikaali na t̄elası.

²⁸ M̄p̄r̄ȳ Sayuli c̄ek̄anaa t̄efoo si Tacaa we Tafiti waali. P̄a kaasi Mikaali ná s̄ōla-i teu. ²⁹ Ilena í nȳaŋna Tafiti, na í p̄asi í kolontu ke hal̄ona í s̄em̄.

³⁰ Filiisi awulaa lukaɣa Iseɣeli nyóma ke kuluw ké, na Tafiiti ka kɔkɔɣana-we na pá kəli Sayuli yoolaa nyuɣu nyóma lelaa. Uena i hətə tɔŋna yaav na pá puki.

19

Sayuli tɔɣonɣu ke Tafiiti

¹ M̀p̀ɔ́yó Sayuli tɔma i waali nyóma tɔna, na i pəyalu Sonatan sɪ pá kó Tafiiti. Ama Sonatan luyu ná suv Tafiiti ke teu, uena i tayasi-i sɪ: ² Ma caa lɔki sɪ i ku-ŋ yoo. M̀p̀u tɔ, cele tanan la laakali, kpa taale na ń ŋmel. ³ Má luwa ma polo ma caa kin ke taale nte tɔ taa n we m̀p̀u tɔ, na má yɔɔtɔna-i nyá tɔm, í yɔɔtɔa suwe le ma keesi-ŋ.

⁴⁻⁵ M̀p̀ɔ́yó Sonatan sama Tafiiti ke i caa Sayuli kin sɪ: Paapa, nyá kuluku ke Tafiiti inu i lɔkɔɣa. Haləna i la i weesuɣu ke awusa na í ku Koliyati. Ulapa na Iseɣeli nyóma kəli pa kolontunaa tɔcaɣacɔɣa, na nyá maɣamaɣa n na m̀p̀u na nyá lanje hulɔmi. M̀p̀u tɔ, pepe tɔɔ ké n ka ku-i m̀suŋ ke yem ke m̀p̀u? Taa wakələna-i. M̀p̀i tɔ, ilé i ta wakələna nyá.

⁶ M̀p̀ɔ́yóle Sayuli nuna i pəyalu na í yɔɔtɔ na í tuuna Taca sɪ: Ma kaa ku Tafiiti. ⁷ Uena Sonatan ya Tafiiti na í keesi-i pə tɔna. Uena í mɛŋna-i Sayuli kin na í laka tɔma nna tuu i lakɔɣa tɔ.

Mikaali waasa Tafiiti

⁸ M̀p̀ɔ́yó yoo tasa kulɣu ke Iseɣeli nyóma na Filiisi nyóma heku taa. Ntəna Tafiiti yoonə-we na í kəli-we tɔcaɣacɔɣa, na í tɔɣon.

⁹ Uena Taca i Sayuli ke ləmaɣasələ isayale na í caya i tɔɣaɣa taa. Na í tɔka ŋmantaɣa ke i nin taa, ¹⁰ na Tafiiti ná tɔŋna-i cəmuɣu maru. M̀p̀ɔ́yó i maɣasaa sɪ i yaki Tafiiti ke ŋmantaɣa na í kɔna kutuluɣu. Ama ilé i fɛɛ-ke. Uena ká yaya kutuluɣu, na Tafiiti se ahoɔ anu. ¹¹ M̀p̀ɔ́yóle Sayuli tila yəlaa sɪ pá fɛŋ Tafiiti tɔɣaɣa. Ye ku fema tanan, ilə pa ku-i. Kena i alu Mikaali heeli-i sɪ: Ye n ta se ahoɔ anɛ, cele isəntɔ n sɛpa.

¹² Uena Mikaali ləsi Tafiiti na pətote na í se. Pə lapa i tulaa kele. ¹³ Pə waali ké Mikaali kpaɣa yul leesuɣu ŋku pa saakaa tɔ, na í huɪ kato tɔ na í tu pəŋ tɔnuɣu ke nyuɣu cɔlɔ, na í taki puuɣu. ¹⁴ Pə kɔma na Sayuli tili sɪ pá kpa-i, uena Mikaali heeli-we sɪ pə wuki-i. ¹⁵ M̀p̀ɔ́yóle Sayuli mələna tillaa sɪ pá polo pá na-i, na pá kɔna-i na i kəhəntuɣu na inu i ku-i.

¹⁶ Yəlaa mpe pa mələa ilə sɛsɛ yul leesuɣu nté, na pá tu pəŋ huɪtu ke ku nyuɣu. ¹⁷ Ntəna Sayuli tɔ Mikaali sɪ: Pepe tɔɔ ké n puɣusa-m na ń yele na ma kolontu fiti?

Kena Mikaali nəɣo təkpa sɪ: Tafiiti tɔma-m ké sɪ ye ma ta yele-i i ká ku-m.

Tafiiti na Sayuli ke Nayoti

¹⁸ M̀p̀u pə lapəna na Tafiiti se na í polo Samiyeeli kin ke Lama na í keesi-i pə tɔna m̀p̀i Sayuli lapa-i tɔ. Uena i tɔŋ Samiyeeli ke Nayoti na í caya tɔna. ¹⁹ M̀p̀ɔ́yóle pa tayasa Sayuli sɪ: Tafiiti we Nayoti ke Lama cɔlɔ. ²⁰ Uena i tili sɪ pá kpa-i. M̀p̀ɔ́yó tillaa maɣana Iɔ kuyɔɔtɔtu teləsəlaa kpekəle ke tɔna na Samiyeeli ke pa nyuɣu tu. Tənaɣa Iɔ Feesuɣu ti tillaa mpe pa tɔ, na pá suv paale na Iɔ sam. ²¹ M̀p̀ɔ́yó pa tayasa Sayuli ke tɔm nti. Uena i tili kufama, na pɛle pá paaki na pá san Iɔ. Na í tasa leləa ke tiluɣu ke tɔm tooso nyəm, na pɛle pá paaki na pá san Iɔ. ²² M̀p̀ɔ́yó Sayuli kpesa i maɣamaɣa na í polo Lama. I tala ləkɔ sɔsɔ wei i we Seku cɔlɔ tɔ uena í pɔɔsɪ sɪ: Leyɛ Samiyeeli na Tafiiti pa weɛ? Ntəna pá cɔ-i sɪ: Pa we Nayoti.

²³ Sayuli kpaɣa Nayoti mpaaw, dena Iso Feesuyu tii i too, na i tɔŋ na i paaki na i saŋ Iso, halena i tala tona. ²⁴ I tala Samiyee pa kin, dena i wɔɔsi wontu na i paaki na i saŋ Iso ke mpu. Halena i henti ateye ilim na pe tem na ahoɔ tona. Pe too ke yelaa pɔɔsɔyi tɔma si: Sayuli na we Iso kɔɔɔɔtɔtu teləsəlaa taa tɔtɔɔ?

20

Sonatan seəkəna Tafiiti tɔ

¹ Mɔɔyɔ Tafiiti sewa Nayoti ke Lama kin na i polo i maɣana Sonatan na i pɔɔsi i si: Ma lapa we? Pepeye ma wakəlaa? Isayatu ntiyi ma lapa nya caa na i pɛkɔyi ma weesuyu? ² Tənaɣale Sonatan cɔwa si: Iso i pona pooluŋ. Pɔpɔto kɛ, n kaa si. Ma caa u laki pulɔ cəcəka na i ηmes-i-m. Ie pə fei si i la mpu na má tá nu. ³ Mpuɔle Tafiiti cɔwa si: Nyá caa cəkənaa si n caaki ma tɔm ke teu. Ntany i maɣasa i taa kɛ si n taa nu-ti na pɔ kɔɔ na nya lanje wakəli. Mpu tɔ, ma tuukina Taca a na nya maɣamaɣa si pə kaasa-m pəcɔɔ na má si. ⁴ Mɔɔyɔ Sonatan tɔma-i si: Maa la-η pə tona mpi n sɔlaa tɔ. ⁵ Ntəna Tafiiti si: Cele nté isətu kɔfalɔ acima. Pui wee si ma na wulaw tɔ tɔɔna. Paa na mpu tɔ, yele ma kpa taale na má ηmeli. Halena kuyaku tooso nyəŋku taanaya. ⁶ Ye nya caa pɔɔsa ma tɔɔ, ile n heeli-i si: Tafiiti wiina-m si má yele-i na i lɔɔ i tɔyi i te Petəlehəm. Pa laki i tɔyaya taa kɛ pənaya kɔtaya. ⁷ Ye i tɔma si pə we teu, ile nya pəyalɔ má, ma kaa nyana pulɔ tɔtɔ. Ama ye i páná huɔwa, ile nyi kpakpaa si nya caa tɔma i taa kele si i laki-m isayatu. ⁸ Mpu tɔ, la-m kɔpantu ke teitei isu n ka suw nya nɔɔ ke Taca a isentaa tɔ. Na ye ma tu lapa isayatu natəli, ku-m nya maɣamaɣa. Pepe tɔɔ kɛ n ká nɔki-m nya caa kin ke pɔnaw?

⁹ Kɛlena Sonatan si: Mpusi i polo pooluŋ, na mpi maa nu si ma caa luki nya weesuyu ləsuɔu na má ηmes-i-η tɔ. ¹⁰ Mɔɔyɔ Tafiiti pɔɔsa-i si: Ye nya caa lanje ta hee awe ka heeli-m? ¹¹ Ntəna Sonatan ya-a-i si: Kɔɔ na tɔ lu na tɔ kpa taale.

Ilena pa naale pa kpa taale. ¹² Mɔɔyɔ Sonatan tɔma Tafiiti si: Iseyeli Iso Taca a kele ma aseeta tu. Ie maa na ma caa ke cele, yaa celenkufe. Ye i lanje heena-η na má tá tili na pá heeli-η. ¹³ Taca a i ku-m. Paa i tu i taa si i ká tu la-η isayatu maa heeli-η. Pəcɔ maa yele-η tɔtɔ, na n tɛna alaafəya. Taca a i wee nya waali, isu i ka weɔ ma caa waali tɔ. ¹⁴ Na ye maa weena weesuyu, ile n la-m kɔpantu nti Iso lapa-η tɔ na paa ma tu sɔpa, ¹⁵ na pɔ kɔɔ na Taca a kpiisi nya kolontunaa tənaya kolum kolum, taa yele ma tɔyaya ke kɔpantu lapu.

¹⁶ Pə taya pulɔ, Sonatan na Tafiiti paa su nɔɔ kɛ na ye Tafiiti na i tɔyaya nyəma pa yəka-ke Taca a ká yele na i kolontunaa lɛeti-we. ¹⁷ Mɔɔyɔ pa tasa tɔmɔɔa nɔɔsi suw. Mpi tɔ, Sonatan ka sɔla-i kɛ isu yem na kpete.

¹⁸ Na Sonatan tɔm-i si: Cele nté isətu kɔfalɔ acima. Pui ná si n fei. Mpi tɔ, nya tɔcayale ká wee kpete. ¹⁹ N ká polo kuyaku tooso nyəŋku wule na n ηmeli kaŋmaɣa ŋka ka kin n ka tɔma ηmelɔɔ tɔ. ²⁰ Maa tɔ nyəma tooso, na pəle nté tɔ kin tɔɔ, isu ma na pulɔ. ²¹ Ilena má tili iwaasəle natəli si tɔ pɛki-ye. Ye ma heela-te si nyəma nté ma tɔɔ ma tɔɔ cənɛ. Kpaɣa-ye na n kɔna. Ie n kɔɔ, taa nya, natəli tɔ fei kele. Na Iso, maa looliyi. ²² Ama ye ma tɔma iwaasəle si nyəma nté nya nɔɔ tɔɔ, ile n tɛ. Taca a tɔɔnɔyi-η kele. ²³ Taca a kele má na-η tá aseeta tu ke tam tɔɔ, ke tɔm nti tɔ yɔɔta isəntɔ tɔ tɔ taa.

Tafiiti sewa

²⁴⁻²⁵ Mɔɔyɔ Tafiiti sewa na i ηmeli taale. Pə tala isətu kɔfalɔ acima taanaya ilena wulaw caya i tɔcayale ke kolunja kite ke tɔɔɔ. Apənɛ ná caya i kəŋkəŋ taa,

na Sonataŋ ke isenta, na Tafiiti tɔcayale ke kpɛtɛ. ²⁶ Wulaw ta yɔɔɔɔ si puluɔɔ kuyaku ŋku. Mpi tɔ, i huɔkaya si ntanyɔ isayatu natɔli tɔ mayana-i kɛ na i kaɔ kɔɔ acima. ²⁷ Tɛw fema isɔtu kufalɔ kuyaku naale nyɔŋku wule na Tafiiti fɛi tɔtɔ. Iɛna Sayuli pɔɔsi i pɔyalɔ si: Pepe tɔɔ kɛ Seseɛ pɔyalɔ unɔ i ta kɔɔ tɔɔɔ ke tete na saŋa?

²⁸ Ntɛna Sonataŋ si: I sɔlɔma-m si yele-m na mɔ polo Pɛtɔlɛhem. ²⁹ Ma taalɔ heela-m si ma nyɔma laki kɔtaya ke ta tɛ. Ye n kɛ ma taaralɔ yele-m na mɔ lɔɔ ma ti na mɔ nɔ ma taalɔna. Pɔ tɔɔ kɛ i fɛi tɔtɔɔlɛ cɔnɛ.

³⁰ Tɔnɔyale Sayuli pɔɔnɔ huuwa na i tɔ si: Alɔ tetɛlatɔ pɔyaya nyɔ. Ma ta nyɔ taa si nyɔ camna keɛ Seseɛ pɔyalɔ? Nyɔ na nyɔ too mɔ fɛɛɛ kɛ. ³¹ Nyɔ si ye Tafiiti wɛna i weesuyɔ, asola taa kɛ nyɔ na nyɔ kawulaya i wɛɛ. Mpu tɔ, tili na pɔ kɔna-mi-i, pɔ wɛɛ si i si kɛ. ³² Mpuɔlɛ Sonataŋ pɔɔsa i caa si: I lapa we na pɔ kuyɔ-i?

³³ Iɛna Sayuli lɔɔɔ Sonataŋ ke ŋmantaya. Tɔnɔyale Sonataŋ cɛkɔnaa si i caa tɛma i taa si i kuyɔ Tafiiti. ³⁴ Mpuɔɔ i yela tɔɔɔ ke isɔtu kufalɔ kuyaku naale nyɔŋku ŋku na i kɔlɔna pɔɔnɔ. Mpi tɔ, i lanɛ wakɔlɔna Tafiiti ke sɔsɔm ke mpi pɔ tɔɔ i caa tuu-i tɔɔɔ.

³⁵ Tɛw fema tanaŋ, iɛna Sonataŋ na iwaasɔle natɔli pɔ polo timpi i na Tafiiti paa yɔɔɔta na pa si tɔ. ³⁶ Iɛna i heeli iwaasɔle si: Polo na ŋ tɔɔsi nyɔmɔ nna maa tɔ tɔ.

Iwaasɔle tɛɛwa, iɛna Sonataŋ tɔ nyɔmɔ ke tɔ nɔɔ tɔɔ. ³⁷ Iwaasɔle tɔma isɔ tɔ taki nyɔmlɛ cɔlɔ, iɛna Sonataŋ kpɛɛsi-tɛ si: Isɔ hatoo nyɔ nɔɔ tɔɔ kɛ nyɔmlɛ wɛɛ? ³⁸ La lɔŋ taa sɔŋ.

Mpuɔɔ iwaasɔle tɔɔsa nyɔmɔ na tɔ kɔna. ³⁹ Sonataŋ na Tafiiti pa naale pa nyɔmna mpi pɔ laki tɔ, iwaasɔle nɔ tɔ nyɔ. ⁴⁰ Iɛna Sonataŋ cɛla iwaasɔle ke i yooou wontu si tɔ kpɛena. ⁴¹ Iwaasɔle tɛɛwa, iɛna Tafiiti lu i tɔŋmelle ke kaŋmaaya waali, na i hɛntɔ Sonataŋ ke atɛɛ tɔm tooso. Mpuɔɔ pa kpipa tɔma na pɔ wii tɔkpoo, na Tafiiti wula wɔ.

⁴² Iɛna Sonataŋ tɔmi-i si: Polo, Isɔ i wɛɛ nyɔ waali. Iɛna i yele na mɔ na-ŋ na ta lulɔɔ nyɔma tɔ tɔki nɔɔ ŋka tɔ suwa tɔɔ tam tɔɔ.

21

1 Mpuɔɔ Tafiiti kɔlɔa na i tɛɛ na Sonataŋ nɔɔ mɔli icate taa.

Tafiiti pote ke kɔtulɔ Ahimeleki tɛ

2 Mpuɔɔ Tafiiti pola Nopi ke kɔtulɔ Ahimeleki tɛ. Iɛ i loosa-i, iɛna i kpaya asewa na sɔɔntɔ na i sɔŋ-i na i pɔɔsi-i si: Alaafɔya keɛ na ŋ tɔ nyɔ tike ke mpu, na nɔɔlɔ fɛi nyɔ waali?

3 Ntɛna Tafiiti si: Wulaw kɔsɔna-m na tɔm kɔŋmesɔtu natɔli. Ye pɔ kaasa ma yɔlɔa iɛ, mɔ na pɛɛ tɔ nyɔmɔ tɔ suluyɔ waatu. ⁴ Kutɔtɔɔm narɔli pɔ fɛi? Ha-m potopotona kakpasi, yaa tɔɔnaya ŋka n wɛna tɔ. ⁵ Ntɛna kɔtulɔ si: Ma fɛina potopotona narɔlɔɔ yem. Isɔ nyɔma wɛnna. Ye nyɔ yɔlɔa i ta tokina alaa, iɛ ma cɛɛ-ŋ pɛɛ.

6 Ntɛna Tafiiti nɔɔ tɔkpaw si: Paa tɔ luki ta luw ma yɔlɔa wɛ tɔnaŋ kɛ. Hali saŋa tɔ luw pɔnɛ pɔ ta ke sɔkpɛm isɔntɔ tɔ pɔ tɛsaa kɛɛ.

7 Iɛna kɔtulɔ ha Tafiiti ke potopotona. Mpi tɔ, pa tike pa wɛnna na mpuɛɛ pa lɔsaa si pa layasɔɔi kɔfama.

8 Pɔ pamna Sayuli tiikilaa nyɔɔ tu nɔɔlɔ i ka wɛ tɔna. Pa yaaki apalɔ unɔ si Toweki. I kɛ Itɔm tu, na pa tɔka i tɔɔ si i la Isɔ sɛɛ kɔtaya nakɔli.

⁹ Μπόγύ Tafiiti pōosa Ahimelekí si n wena ηmantaaya yaa layate na í cele-m? Mpi tō, wulav tilitu tōm kpetēla-m, ile ma ta kpaaya layate yaa yoou wontuyu nakoli. ¹⁰ Ntēna kōtulv si: Filiisi tv Koliyatí wei n kōwa lla tetekēle taa tō, i layate ke pa mēela saalaya, na pá su kōtulv toko waali. Ye n caa n kpaaya-te, tē tike tē wena cāne. Ntēna Tafiiti si: Cele-m-te tē feina saala.

Tafiiti pote ke Katí

¹¹ Μπόγύ Tafiiti tayana sewa ke kuyaku ηku, na í polo wulav Akisi tēye Katí. ¹² Ntēna Akisi waali nyōma tō si: Isu tetv wulav Tafiiti kele ine iní? Pē tayá i na Sayuli ke pa tuna yontu na pá paaki si: Sayuli kōwa yēlaa iyaya (1000) ke huγule, na Tafiiti náá kv iyisi naanvwa (10000) ke huγule.

¹³ Tafiiti mayasa tōm ntēxi i taa. Ilena wulav Akisi tōm lapí-i sōγontv ke sōsom. ¹⁴ Μπόγύ i pōsa isu kpanjtv, na í laki yem yem ké pa isentaa, na í ηmaaki kampvnaa tōo na í yeke na i ntayama kpenj i tantvuyv tōo. ¹⁵ Kēlena Akisi tō i waali nyōma si: I nawaya si pē laki yvlv inēxi yeleyele. Ie pepe tōo ké í kpaaya-i na í kōhna-m? ¹⁶ Isu ma laha kpanjtvnaa ntē na í kōhna-m ine iní si í laki yem yem na má naaki-i? I ta muna í svv ma tayaya taa.

22

Tafiiti pōsa yēlaa kpekale nyvvyv tv

¹ Μπόγύ Tafiiti sewa Katí, na í polo na í ηmeli Atulam kvkpravvuyv pōúγy taa. Mpvvyle i tetvnaa na i tayaya yēlaa tēna nuwa. Ilena pá polo i kinj. ² Pē kpaayav mpa pa laha wakēlaa tō, na kōma nyōma, na nōγasēe nyōma, pa kotina i kinj, isu yēlaa nasāle (400) ke mpv, na í pōsi pa nyvvyv tv.

³ Tēnaya Tafiiti luwa na í polo Misipa ke Mowavv tetv taa, na í sālōmí tēna wulav si: Yeke na ma caa na ma too pá kōo na pá cōosi nyá te. Halēna má cēkēna mpi Tacaá ká la-m tō.

⁴ Μπόγύ Tafiiti pona i nyōma mpeγe Mowavv wulav kinj. Ilena pá caya tēnaya waatv wei iní i tōhna cōosvuyv tō.

⁵ Μπόγύ Iso kuyōγotvtv telēsolv Katí heela Tafiiti si: Lu tēcōosāle tēna na í polo Yuta tetv taa.

Ilena í se na í polo Heleti hōtvuyv taa.

Sayuli kvvyv ke Nopí kōtēlaa

⁶ Μπόγύ kuyaku nakoli Sayuli caya Kipeya tontonje tōo ké tvvyv nakoli kv tee. I ηmantaaya ke i nih taa, na i waali nyōma tēnaya i kinj. ⁷ Tēnaya i tōma-we si: Tvōh Pēncamee nyōma me, í tev mē taa si Sese pōyalv Tafiiti ká ha mē tēnaya tvj tawa, na í kpa mē tēnaya nyvvyv nyōma yeē? ⁸ Ye pē tayá mpv, pepe tōo ké mē tēna tēpai í kpentā nōγo ke ma tōo. Mē taa nōγolv u tv cōki-m sōkpravvuyv ke ma pōyalv na Tafiiti pa nōγo pēlvvuyv tōm? Pepe tōo ké mē taa nōγolv kaa tv tōγo ma wahala. Na í kēesi-m isēna ma pōyalv yooisiγi ma na ma tōmle tv tō. Halí ilé í nyōki-m katōsi isu i tōhna lapv ke halēna saha tō.

⁹ Pē pamna Toweki Itōm tv ka we Sayuli waali nyōma taa. Mpvvyle i cōwa si: Ma nawa Tafiiti pola Nopí ke Ahitupi pōyalv Ahimelekí kinj. ¹⁰ Halí ilé i pōosi Tacaá si, pepeγe Tafiiti ká la. Na Ahimelekí ha Tafiiti ke tōγonaya na í cele-i Koliyatí layate.

¹¹ Μπόγύ Sayuli tila Nopí na pá yaa kōtulv Ahimelekí, na i tayaya kōtēlaa tēna na pá polo. ¹² Ilena í tō Ahimelekí si: Ke ηkpanj. Na ilé i tō si: Ma nuwa, ta caa.

¹³ Μπόγυ ι τόμα σι: Pepe τώ κέ νύα να Tafiiti ί κρεντα νώγυ κε μα τώ? Haləna ή ha-ι τώγωνα, να λαγατε. Να ή γώγωνα Tacaa κε ι τόμ, να ί κολι μα τώ να ί νυάκι-μ κατός, ισυ ί τήνα λαρυ κε σαηα ισάντω τώ?

¹⁴ Ntəna kətəlv cə si: Nyá waali nyóma taa awe ká keesəna ι τήγι νύα γάτι Tafiiti. I nukəna-η na ι νυγυ κολα νύα τήγαγα τaa κέ. ¹⁵ Pə taya saha κε μα caala Tacaa κε γώγωθανυ κε ι τόμ. Ye ma na-ι τά νώγυ πρελυθ τόμ, τaa svki τέλεγε μά να μα τήγαγα νυόμα τά τaa νώγυλ ι νυγυυ τaa. Ma ta nyi-təgi paa pəcə. ¹⁶ Μπόγυ Sayuli τόμα Ahimeleki si: Isu ma kuwa nyá na nyá caa tήγαγα νυόμα təna.

¹⁷ Ilena Sayuli tə ι yoolaa mpa paa səha ι κήη τə si: I ku Tacaa kətəlaa. Mpi tə, pa nyóma teu si Tafiiti seekaga κέ. Ilena pá na-ι pá lá νώγυ κολυμαγα να pá kisi-m heeluyu.

Ama pele pa kisa Tacaa kətəlaa κε κυγυ. ¹⁸ Ntəna Sayuli tə Toweki Itəm tu si: Nyaa ku-we.

Ilena Toweki ku kətəlaa mpe pa nunaasa na kakpasι, na pá suuwa kətaya wontu. ¹⁹ Μπόγυ Sayuli kuwa tətəγə Nopi ιcəte yəlaa təna. Pə kpaγan apalaa, na alaa, na piya təna, na ahlukmnaa na təla tə. ²⁰ Ama Ahitupi pəyalu Ahimeleki pəyalu Apiyataa ηmelaa na ί se na ί polo Tafiiti κήη. ²¹ Μπόγυ ι ταγασα-ι si: Sayuli kuwa Tacaa kətəlaa. ²² Μπόγυ Tafiiti τόμα σι: Κυγαηku ma nawa Toweki κε təna tə, maa nyóma mpv si ι kaa lah Sayuli κε ταγασυθ. Má yelina nteγe pa ku nyá caa tήγαγα νυόμα təna. ²³ Caga ma κήη cəne, τaa nyá. Ye wei ι preekəgi nyá weesuyu pə we isu ma nyəhku κε pəntu preekəgi, maa paasəna-η.

23

¹ Μπόγυ πα ταγασα Tafiiti si: Filiisi νυόμα yonna Keila νυόμα να pá kuu τώγωνα κε κρεηη τaa. ² Mpyule Tafiiti sələma Tacaa na ί pəəs-ι si: Pə wee si má polo má yonna Filiisi νυόμα mpe? Ntəna Tacaa si: Ee, polo na ή yonna-we, na ή waasi Keila νυόμα.

³ Mpyule Tafiiti yəlaa pəəs-ι si: Yuta cəneye tə wee tə ta kisi caγan na səγəntv. Halι mπόγυ tu puki Keila κε Filiisi νυόμα suluyu na?

⁴ Tafiiti tasa Tacaa κε γώγωθανυ, Ilena Tacaa cə si: Koli na ή tēē Keila. Mpi tə, ma tv Filiisi νυόμα κε νύα niη τaa κέ.

⁵ Μπόγυ ι κπαγα ι γέλαα να ί polo Keila na ί yonna Filiisi νυόμα. I ku-weγe səsəm na ί kəli-we, na ί Ieeki pa təla. Pə lapa Tafiiti waasa-weγe.

⁶ Pəcə waatu wei Ahimeleki pəyalu Apiyataa ka sewa na ί maγana Tafiiti tə, na ί təkə kətəlaa toko wei pa pəəsəγəna Tacaa κε təm təγə.

⁷ Sayuli nuwa si Tafiiti pola Keila, Ilena ί tə si: Isə caa ι tv-ι ma niη τaa κέ. Mpi tə, ι kəma na ί təkι ι tēgi ιcəte nte tə wəna koluηa na kampənaa na kəkələsəη kupaη tə tə taa.

⁸ Ntəna Sayuli koti ι yoolaa təna na pá polo Keila si pa nyala Tafiiti na ι γέλαα. ⁹ Tafiiti nu isayətv nti Sayuli təηna maγasuyv κε ι τaa κέ mpv, Ilena ί tə kətəlv Apiyataa si: Kəna toko wei pa pəəsəγəna Tacaa κε təm tə. ¹⁰ Ilena Tafiiti sələmi Iseγeli Isə Tacaa na ί pəəs-ι si: Ma nuwa si Sayuli κəη ιcəte γəkuyv κε ma maγamaγa ma nyuyv tə. ¹¹ I ká kəwə tampana isu ma nuw tə? Ye ι kəma Keila nyóma ká tv-m ι niη taa? Ha, Iseγeli Isə Tacaa, la suulu na ή heeli-m. Ntəna Tacaa si: Ee, ι ká kəwə. ¹² Ilena Tafiiti si: Ue Keila νυόμα ká tv ma na ma γέλαα κε ι niη τaa? Tacaa si: Ee, paa tv-me.

¹³ Μπόγύ Tafiti na i yelaa pa lu Keila ke kpakpaa na pá tee tiili. Pa we isu yulunyoon nasotoso (600) ke mpv. Sayuli nuwa si Tafiti sewa, ile i ta tasa pote toto.

¹⁴ Uena Tafiti saali pyu taa ké kókramuyv púógú taa na Sifi wólaxa tetv too. Sayuli preekaya-i tam ké. Ama Iso ta tu-i i nin taa. ¹⁵ Μπόγύ Tafiti nawa si Sayuli preekayi si i ku-i. Uena i saali Sifi wólaxa tetv hotuyv taa.

¹⁶⁻¹⁷ Waatu inayi Sonatanj pola Tafiti kinj ke tona na i soosi- i apalvtv si: Taa nyana pulv, Iso we nyá waali, na ma caa kaa tokina-η. I nyómá teu toto si nyaa tóχona Iseyeli nyóma too ké kawulaxa, na mayale nyá waali nyehj.

¹⁸ Uena pa naale pá krenti na pá peeli nógv ke Tacaa isentaa. Μπόγύ Tafiti saala hotuyv taa, na Sonatanj náá kpe i te.

Sayuli tóχonayi Tafiti

¹⁹ Μρυυλε Sifi nyóma pola Sayuli kinj ke Kipeya na pá heeli-i si: Tafiti ηmela ta teye Hakila pyu hotuyv taa, ké kókraməη taa ké wólaxa tetv ilim mpətəη too. ²⁰ Tə nyómá si n caa n kra-i. Mpv to, koo tó kra-i na tó cele-η. ²¹ Tənayale Sayuli tama si: Timpi i wena ma pətəotəle ke isəntə to, Tacaa i kooli-meyə kɔpantv. ²² Mpv to, i polo na i tasa preekuyv ke timpi i wee to, na wei i mayamaya i na-i to. Mpi to, pa heela-m si i acilayatu we səχəntv. ²³ I preeki teu na i cekəna lona nna nna a taa i ηmeləyi to. I weena naani, Uena i koo na má na-me tó polo. Ye tetv taa cəneye i wee, ma preeki Yuta nyóma tona taa na má na-i.

²⁴ Uena pá tee Sayuli ke nógv na pá polo Sifi. Ama Tafiti na ilé i nyóma pa we Mawəη wólaxa tetv taa ké tetekəle taa ké Yuta wólaxa tetv ilim mpətəη too.

²⁵ Μπόγύ Sayuli na i yelaa pa pola Tafiti preekuyv. Uena nógvov tayasi-təyi Tafiti na i ti pyu na i polo i caya Mawəη wólaxa tetv taa. Sayuli nu mpv, Uena i təη i waali ké tona. ²⁶ Na i na i nyóma pa we pyu hógvov too, na Tafiti na i nyóma na leηkv too. Μπόγύ pa sewa kpakpaa si pa fitiyi Sayuli. Ama ilé na i yelaa paa tema Tafiti-weyēle tam si pa kraaki-we. ²⁷ Tənaya tillu koma na i heeli Sayuli si: Koo ləη, Filiisi nyóma wata tetv.

²⁸ Ntəna i məli Filiisi nyóma waali. Pə too ké pa ha tənaya hətə si pa ya tema kókramuyv.

24

Tafiti kisa Sayuli ke kyv

¹ Μπόγύ Tafiti kola tona na i polo Anj-Ketii kókramuyv púógú taa na i caya tona.

² Sayuli luna Filiisi nyóma tətəχonle, Uena pá tayasi-i si Tafiti we Anj-Ketii wólaxa tetv taa. ³ Μπόγύ Sayuli tōsa yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) ke Iseyeli tetv tona taa, na i polo Tafiti preekuyv. Haləna i tala taale pəηtvlvη kókramuyv.

⁴ Μπόγύ pa tala heen tətəkəle nte tə we mpaav nógv to. Kókramuyv púógú nakvli ku we tona. Ntəna Sayuli svv kv taa si i luki həm, na Tafiti na i yelaa pa ηmela ləlv ke púógú kolvmuyv ηkv kv taa. ⁵ Tənayale Tafiti yelaa wələta-i si: Nyvleleη nté yaa, Tacaa ka tema-η heeluyv si i ká tv nyá kolontunaa ke nyá nin taa. Təv, lana-i isəna n caa to.

Uena Tafiti kul tēhe na i cooli Sayuli capa ntməpəle. ⁶ Μπόγύ i larle ηmaawa mpi pə too i lapa mpv to. ⁷ Uena Tafiti to i yelaa si: Iso i taa yele na má tokina ma sošo. Mpi to, Tacaa ləsəna-i na i kra-i wulav.

⁸ Təm ntəyi Tafiiti taŋna i yəlaa si pá taa kv Sayuli. Pə waali ké Sayuli luwa na í tv i mpaav. ⁹ Mpróyó Tafiiti péle pa luwa tətə, na pá kpeesí Sayuli si: Hai, ma caa wulav.

Sayuli pásə i waali, ɔlena Tafiiti hənti-i atə. ¹⁰ Na í pəəs-i si: Pepe təw ké n nuki nti yəlaa looliyi si ma caaki nyá wakəlvuɔv tə ye? ¹¹ Pə taɣa mpv se. Mpi tə, saŋa n nana nyá isəpəle nté isəna Tacaa tv-ŋ ma niŋ taa tə. Yəlaa səsə-m si má kv-ŋ. Ama má kisinə si pə fei si má tv ma səsə təw ké niŋ. Mpi tə, Tacaa ləsəna-ŋ na í kpa-ŋ wulav. ¹² Təw, ma caa, nn naaki nyá toko ntompəle nté ma niŋ taa, ye maa nəkəa maa kv-ŋ. Ama timpí ma coola nyá toko tike na má tá kv-ŋ tə, nyi si ma taa u kpaakəna-ŋ. Pəyele ma ta sələna-ŋ isayətv. Ama nyá nyəkəna-m katəsí si n caa n ləsi ma luɣu tɛɛ. Pəyele ma ta wakələna-ŋ natəli. ¹³ Tacaa ká huɔna má na-ŋ ta təm na í lɛɛti-ŋ. Ama ma kaa kraasi nyá təw ké niŋ. ¹⁴ Pa tuka ituule si: Isayalataa lakəna isayətv. Mpv un, tətəɣə ma kaa tokina-ŋ. ¹⁵ Ma ta tu talv haɣa kvəpəɣa, yaa ipɛɛlav, na halí lseyeli wulav taka təɣənyə-i-m mpv. ¹⁶ Tacaa ká huɔna má na-ŋ tá təm na í sɛɛna ma təw. I ká ha-m tampana, na í ya-m nyá niŋ taa.

¹⁷ Tafiiti tema ɣəɣətvuɔv ke mpv, ɔlena Sayuli pəəsí si: Ile ma pəyalv Tafiiti nəɣə ke ma nuki mpv?

Ilena Sayuli tvl nəɣə na í wii təkpu. ¹⁸ Na í tə si: Nyayale tampana tv, ma təm səpəna. Mpi tə, má lapəna-ŋ isayətv na n lɛɛti-m kvəntv. ¹⁹ Kvəntv nti n lapə-m təɣə n kɛɛsa saŋa isəntə. Mpi tə, Tacaa tv-m nyá niŋ taa na n kisi-m kvuɔv. ²⁰ Ye yəlv sula i kolontu i kvuɔv-i ké, u yeki-i. Tacaa í lɛɛti-ŋ kvəntv nti n lapə-m saŋa kvayəv kune tə. ²¹ Pənentə ma nyəma si nyayale wulav. lseyeli kawulayə təna ká wɛɛ nyá niŋ taa. ²² Mpv tə, ɣəɣətv na n tuuna Tacaa si, n kaa kv ma ləlvuɔv nyəma ke ma səm waali. Pəyele n kaa kpiisi ma hətə ke ma caa təɣaya taa.

²³ Ilena Tafiiti tuuna mpv. Mpvuɔle Sayuli məla kpente. Ilena Tafiiti náa məli i kvkpaɔvɔv púɣóv taa.

25

Napaali lɛɛv

¹ Mpróyó kvayəv nakvli Samiyeeli səpa. Ilena lseyeli nyəma koti na pá caɣa i ləɣaya, na pá pimi-i i tɛ Lama. Waatv inəɣi Tafiiti kulaa na í polo Paləŋ wulayə tɛtv taa.

²⁻³ Kalɛpv ləlvuɔv taa apəlv tvŋ tv nəɣəlv i ka wɛnna Mawəŋ. Ilena i təmlɛ nyəma náa wɛ Kamɛli na pá lakí i təmlɛ. I heeŋ ka wɛ iyisi tooso (3000) na pəŋ ke iyayə (1000). Apəlv un i hətə nté Napaali, na i əlv si Apikaali. əlv un i ka wɛ ləməɣasɛɛ ké na i isəntəna luwa. Ama i paalv ná ké yəlv nyəməŋ tv na isayətv. Kamɛli ke paa wɛ waatv un na pá kəkəki pa heeŋ huɔtv.

⁴ Tafiiti péle paa wɛ wulayə tɛtv taa. Ilena Tafiiti nu si Napaali kəkəki i heeŋ huɔtv. ⁵ Ilena í kvsi ifepiya naanəwa si, pá polo Kamɛli ke Napaali tɛ, na pá sɛɛ-i si: Ma sɛɛ-ŋ. ⁶ Iso í ha nyá təɣaya na nyá nyəmə tənayə alaafəya. ⁷⁻⁸ I heeli-i tətə si: Ta na nyá tiikilaa tv wɛnna Kamɛli. Tə ta la-wɛɣɛ isayətv natəli. Pəcə pa tola taa natəli tə ta le. Ye n caa, n pəəs-i-təɣi nyá təmlɛ nyəma na n na. Təw, ma nuwa si pa təŋna nyá heeŋ huɔtv kvə tv, laŋhəlvmlɛ kvayəv ke ma nyəma pola nyá tɛ. Ma wiikina-ŋ si n ha má na ma nyəma ke mpi n wɛna si n haaki-tv tə.

⁹ Ifepiya mpɛ pa tala Napaali tɛ, ɔlena pá kɛɛsi-i Tafiiti təmnəa mpɛ na pá taŋa i kvəcətv. ¹⁰ Tənyalɛ Napaali holaa si: Tafiiti yaa. Ma ta nyi wei pa yaa mpv tə. Kayana yomaə mpa pa seeki pa caanaə na pá cəkəki yem tə pa wiisa pəyalɛ

κέ. ¹¹ Iε ma kaa kpaγa tōγonaγa na lōm na nantv nti ma lapa tēkpetēkpete ke ma tēmle nyóma tō, na má celəγi yem cōlaa.

¹² Tēnaγale Tafiti pəyalaa pəsəna pa waali. Pa krema ilena pá keesi-ι tōmnaa mpe pa tēna. ¹³ Ntēna Tafiti si: Paa wei í ləli í laγate ke í tēnaγa taa.

Ilena Tafiti pəyalaa ləli pa laγalee na í maγamaγa í cō í laγate tōtō. Yōlaa isu nasəle (400) tōna í waali, na pə kaasi yōlaa ηmυnyu (200) na pēle pa taηa wontu.

Apikaali sənyv ke Tafiti

¹⁴ Mpōγú Napaali pəyalaa taa nəγōlv cəpa í alv Apikaali ke səkpalovv si: Tafiti kusəna nteγe í pəyalaa ke wūlaya tetv taa si pá kōō pá sēe ta caa. Ntēna í nyaasi-wē.

¹⁵ Pécó waatu wei tana yōlaa mpe tu wē wūlaya tetv taa tō, pa lapa-tvγv kupantv ke teu ké. Pa ta la-tvγv isayatu natəli. Pécó ta pulvrv ta le. ¹⁶ Mpe pa kentina ta tōō ké tam na tō tiikiyi ta kaləkəη. ¹⁷ Mpv tō, nyi isəna n ká la tō. Mpi tō, pa tēma ta caa na í nyəm tēna pə tomle tam ké. Pəyele í nyəməη katatəlaya tōō, paa ta taa nəγōlv yōγōtəna-ι í kaa nu.

¹⁸ Tēnaγale Apikaali kpaγa potopotonaa ke ηmυnyu (200). Ilena í kpaγa sōlv m hulvη naale, na heη wei pa tēma tēsuvv tōγō kakpasí. I kpaγa tōtōγō pēe kvtonēe isu saaku, na lēsēη paγa ke nυnυwa (100), na fikinaa paγa ke ηmυnyu (200), na í həkō kraηasi tōō. ¹⁹ Ilena í tō í tēmle nyóma si: I tēe-m nəγō na má tēη mē waali.

Ama Apikaali ta heeli í paalv ké natəli. ²⁰ Mpōγú í kra í kraηaγa tōō na í kpaγa pulasí mpaav. Ilena í na Tafiti na ílé í nyóma pá sulí kpa kraa.

²¹ Na páána kra Tafiti na í maγasi í taa si: Isu ma taηvγv apalv iue í nyəm tēnaγa wūlaya tetv taa tō, ma iwule tēna tv-m lōm ntē yem. Pəyele í nyəm taa pulv ta le. Ilena í felv-m isayatu ke ma kvpantv lonte. ²² Ye pə nyaalaa na má ta kpiisita í na í yōlaa tēna Isō í kv-m.

²³ Apikaali loosa Tafiti, ilena í tii í kraηaγa tōō ke ləη, na í hēnti-ι ate. ²⁴ Ilena í tasa í nōōhe tēe ké hotuvv na í tō si: Hai, ma ce, má wakəlēna. Iε yele na nyá pēelō má, má yōγōti na í nū. ²⁵ Taa kpaγa ma paalv iui í tōm na n yaa-ti si pulv. Pa yaakvυv-ι si Napaali tō, pə nyvγv ntē si kraηtv. Mpōγú í tu wē teitei. Má tá nana mpa n tilaa tō na pē lá mrv. ²⁶ Ma ce, Tacaa kraηa nyá niη si í taa lēeti nyá kolontunaa. Ma tuuna nyá na Tacaa si Isō ká wakəli nyá kolontunaa na nyá isayalataa ke isu Napaali. ²⁷ Hai, ma ce, mv kvcōv ηkv ma kōna-η isəntō tō na í tala nyá yōlaa. ²⁸ Taa nyəni ma isayatu, Tacaa ká tv-η kawūlaya na ká wēe tam. Mpi tō, nyá paasəγəna na Tacaa yōou. Pécó nəγōlv kaa kv nyá tōm. ²⁹ Isō ká ηmēsí nyá weesuvv ke təkulakula. Ye nəγōlv kula nyá tōō si í kvvγ-η í kaa na-kv. Ama í ká lv nyá kolontunaa ké isu pa tōōkvυv pəntəlvpēe tō. ³⁰ Ye pə kōma na Tacaa la-η kvpantv nti í ka sv-η tō, na í kra-η Isevηli nyóma wūlav, ³¹ iε n kaa wii nyá ti si n kōwa kulum, yaa n lēeta nyá tēη nyá kolontunaa. Hai, ma ce, ye pə kōma na Isō la-η kvpantv, iε n tōōsi ma tōō.

³² Mpvvle Tafiti tōma Apikaali si: Ma sama Isevηli Isō Tacaa wei í kōsa-η na í səηi-m saηa isəntō tō. ³³ Na má sēe nyá tōtōγō isəna n lapa ləmaγasēe, na í kra ma niη na má tá kv na má lēeti tō. ³⁴ Ma tuukina Tacaa wei í kra ma niη si má taa la-mēγe isayatu tō si, ye n taa səηi-m ləη, mpi si pv nyaalaya tō, pə taa kaasi Napaali na í yōlaa taa nəγōlv.

³⁵ Ilena Tafiti mv Apikaali niη taa ké mpi í ka ha-ι tō. Ilena í tōmi-ι si: Taa nyá, mēli nyá te, ma nu nyá tōm, ma hōla-η suulu.

Napaali səm

³⁶ Apikaali mēla tēyaya, iε í maγana í paalv tōki kele na í nyōōki isu wūlav, na sōlv m kv-ι na í ηmaaləγi. Iε í ta heeli-ι natəli tēfi, haləna pə fe taηaη. ³⁷ Tēv fema

na i solum ce i too, uena i alu keesi-i pa tona. M'p'og'og' i lanje ce pa katatolaya, na pa m'li-i t'ool'og'og'. ³⁸ Koyeej lapa isi naanowa, uena Taca yele na i teesi s'op'u.

³⁹ M'p'og'og' Tafiiti nuwa si Napaali s'opa. Uena i to si: Ma see Taca wei i seena ma too ke isayatu nti Napaali lapa-m to to taa to. Iso inu i kpana ma nin si ma taa wakali, na i leeti Napaali ke i magamaya.

Pa waali ke Tafiiti tilaa si i hoj Apikaali ke leelu. ⁴⁰ Tillaa tala alu inu i teye Kameeli, uena pa heeli-i si: Tafiiti tilina-tuyu ny'aki si i hoj-i leelu.

⁴¹ M'p'og'og' Apikaali h'anta-weye ate na i to si: Ma pa si ta caa yom, na ma k'oko i tamle ny'oma noohe ke lom.

⁴² Uena Apikaali kul k'ak'paa na i k'pa i k'p'ajaya too. Na i peela kak'pasi wei i lakaya-i tamle toyo i waali, na i toj Tafiiti tamle ny'oma na i pa si Tafiiti alu.

⁴³ Tafiiti ka tema Sisilee to Ahinowam ke k'p'ajaw ke alu. Ulaa lapa naale. ⁴⁴ Pa kaasa i kancaalaya alu Mikaali to, ile i caa Sayuli ka leka-i ke na i ha Kalim to Layisi p'ayal Paloti.

26

Tafiiti kisa Sayuli koyu too

¹ M'p'og'og' koyaku nakuli Sifi ny'oma pola Sayuli kin ke Kipeya na pa heeli-i si: Tafiiti polaa na i h'meli Hakila pulaya too ke w'olaya tetu isenta.

² T'ajayale Sayuli kulaa, na i k'p'aja Iseyeli yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) na pa polo Tafiiti p'ek'oyu ke Sifi w'olaya tetu taa. ³ Pa talaa, uena pa siki Hakila pulaya too ke m'p'aa noyo. M'p'og'og' Tafiiti nuwa si Sayuli toja i waali ke tona. ⁴ Uena i tili fe'jlaa na pa magana si tampana. ⁵ M'p'og'og' Tafiiti pola pa t'asikile t'ajaya k'p'ak'paa. Uena i na Sayuli na i yoo wulaw Ap'onee pa t'ah'ant'ale. Sayuli na h'antaya heku taa ke, na yoolaa na h'antaa na pa co'na-i.

⁶ M'p'og'og' Tafiiti p'asa Hiti to Ahimeleki, na Seluya p'ayal Sowari neu Ap'asayi si: Ma taa awe caa si ma na-i to polo Sayuli pa t'asikile? N'ena Ap'asayi co-i si: Ma toj-i.

⁷ M'p'og'og' pa kola d'oo anu na pa polo pa magana Sayuli h'anta heku taa na i tooki. I h'mantaaya ka sika i ny'oyu too ke, na Ap'onee na yoolaa pa h'antaa na pa tam-i kotaya. ⁸ T'ajayale Ap'asayi tema Tafiiti si: Sa'ja nte Taca towa ny'aki kolontu ke ny'aki nin taa. La suulu na ni yele na ma kam-i h'mantaaya ke tom kolum tike to'ok' na ma k'p'ona tetu. ⁹ N'ena Tafiiti si: Taa ku-i yoo. Ye yul k'owa Taca kul'asu, Iso u yeki p'ontu. ¹⁰ Ma tuukina si, Taca tike wenna m'p'aa si i ku-i. N'anyu i koyaku ka tala na i si i sam, yaa pa ku-i toyoole. ¹¹ Si ma to nin ke Taca kul'asu too to, Iso i pona m'pusi ke pooluj. Ile k'p'aja i h'mantaaya na i lom fulaya na to te.

¹² Tafiiti pa k'p'aja wontu nti na pa tee to, noyolu ta fe na i nu pa taj yaa i na-we. M'pi to, Taca lapaya na pa too isi pa s'opa. ¹³ M'p'og'og' Tafiiti pa pola pooluj na pa k'pa pulaya lejka too. ¹⁴ Uena i k'p'eesi Ap'onee na yoolaa lem'pa si: He hee, u nu taa? N'ena Ap'onee si: Ny'aja aweye na ni h'oliyi wulaw too ke m'p'oye? ¹⁵ Ke'ena Tafiiti co-i si: Ny'ana awe i mag'a ap'altu ke Iseyeli taa? Pepe too ke n ta fe'j ny'aki caa wulaw too ke teu? Too, noyolu polaa si i kuyi-i. ¹⁶ Ama nti n lapa m'p'uy to to ta keesi yoo. Ma tuukina Taca si timpi i ta fe'j ma caa wei Taca la'saa to i too to, i m'na sam ke ma t'ajaya. Ny'oni, wulaw h'mantaaya na i lom fulaya njka kaa we i ny'oyu too toyo'le cae.

¹⁷ M'p'og'og' Sayuli ny'oma Tafiiti noyo na i p'as'i si: Ma p'ayal Tafiiti noyo ke ma niki m'p'uy? Uena i co si: Hai, ma caa wulaw, ma noyo ke.

18 Ta caa, pepe tōo ké n tōyōnəyi-m mpv? Ma lapa-η we? Ntiyi ma pəntəna-η?
 19 Hai, ta caa, ke ηkpaηη na n̄ nu ma təm. Ye Tacaα tōna-η s̄i n̄ tōyōn-m, ɔl k̄vhaυ ka h̄eεs̄i ɔ lan̄le. Ama ye yēlaα s̄əSəyāna-η, Tacaα ɔ t̄əηs̄i-w̄eγe mpusi. Mpi tō, pa tōyōnəyi-m ké s̄i má lu Is̄ə tetu taa, na má polo tuη tēlaale. 20 Ama maα caaki s̄i ma s̄i lēlaα tē. Pepe tōo ké n p̄eεk̄əyi-m is̄u is̄es̄əlav, yaa is̄u pa tōyōnuyv l̄əyaya ke pulasi taa tō?

21 Mpyvle Sayuli c̄əwa s̄i: Ma wakēlaα ké. M̄əli ma p̄əyalv. Ma kaa tasa-η is̄ayav ke lavv. Mpi tō, n ta kv-m. Má lap̄əna is̄ayav s̄əS̄əntv is̄u k̄vmelemyv.

22 K̄elena Tafiiti s̄i: Ta caa, nyá ηmantaaγa nt̄ə c̄əne. Nyá yēlaα taa n̄ȳəlv ɔ k̄ə ɔ mv. 23 Tacaα ɔ fel̄i mpa pa t̄əηa siȳis̄uyv na pá lá kv̄p̄antv tō. Mpi tō, saηa ɔ tv-η ma niη taa ké. ɔl̄ena má kisi s̄i ma taa tokina wulav wei Tacaα l̄es̄aa na ɔ kpa tō. 24 Is̄u saηa ma yela-η kv̄yv tō, Tacaα ɔ la maγa mpv t̄ət̄ə, na ɔ fiti-m wahaanaα t̄əna taa.

25 Nt̄ena Sayuli s̄i: Ma p̄əyalv, Is̄ə ɔ kooli-η kv̄p̄antv na n̄ waa p̄ə t̄əna p̄ə taa. M̄p̄óȳ Sayuli m̄əla kpente na Tafiiti náá t̄eε ɔ nȳəηkv.

27

Tafiiti kv̄olvv t̄əȳv ke Filiisi nȳəma t̄e

1 M̄p̄óȳ Tafiiti maγasa ɔ taa s̄i: K̄vyakv nakvl̄i Sayuli t̄əη na ɔ kv-m yoo. ɔl̄ sana kele s̄i má polo má tv kv̄olvv ke Filiisi nȳəma tetv taa. Waatv ɔn̄əyi ɔ ká yele-m p̄eεkv̄yv ke Is̄eyel̄i tetv taa c̄əne. ɔl̄ ma fita ɔ niη taa kele. 2 P̄ə tōo ké ɔ na ɔ yēlaα nas̄ətos̄o (600), pa k̄vlaα. M̄p̄óȳ pa t̄əηna Maw̄əki p̄əyalv Akisi wei ɔ ké Kat̄i nȳəma wulav t̄ə ɔ t̄e. 3 ɔl̄ena pá k̄p̄aya pa alaa, na pa piya, na pá polo pá caγa t̄əna. Paa na Tafiiti na ɔl̄e ɔ alaa naale, Sisilee tv Ahinowam, na Kam̄eel̄i tv Apikaal̄i wei ɔ ké Napaal̄i leel̄u tō. 4 Sayuli nuwa s̄i Tafiiti tv kv̄olvv ke Kat̄i, ɔl̄ena ɔ yelev̄i p̄eεkv̄yv.

5 M̄p̄óȳ kv̄yakv nakvl̄i Tafiiti t̄əma wulav Akisi s̄i: Hai, ta caa, ye n lapa-m naani, ɔl̄ n nȳəni ɔcaliya nak̄əlȳi nyá tetv taa c̄əne na má caγa t̄əna. T̄əf̄ə p̄ə fei s̄i má na-η t̄ə caγa nyá kawulaya ɔcate taa ké mpv?

6 ɔl̄ena Akisi hv̄l̄i-ɔ ɔcate nte pa yaa s̄i, Sik̄əlak̄i t̄əȳv kv̄yakv ηkv kv̄ maγamaγa. P̄ə tōo ké ɔcate nt̄e t̄ə p̄əsa Yuta nȳəma wulav nȳənt̄e ke hal̄əna saηa.

7 P̄ənaγa na is̄ətvnaα liȳiti t̄əcu ke Tafiiti caγa Filiisi nȳəma tetv taa. 8 Tafiiti pa luk̄aya kolv̄v ke Kesuli nȳəma, na Kiiisi nȳəma, na Amaleke nȳəma ké. Mpi tō, piitimnaα m̄p̄e paa caγana hatoo l̄əη taa ké Suli k̄əηk̄əη taa. Hal̄əna p̄ə polo Icipiti tetv taa. 9 Pa kv̄k̄aya yēlaα t̄ənaγa hv̄ȳolvv ηkv kv̄ taa ké. P̄ə k̄p̄ayav apalaa na alaa tō. ɔl̄ena pá kv̄ak̄əyi pa t̄əla na pa nȳəm na pá pukina Akisi. 10 Ye ɔl̄e ɔ p̄əS̄ə-ɔ s̄i: L̄eȳe ɔ pol̄a m̄ə kolv̄v ke saηa? ɔl̄ nt̄anȳ ɔ looli s̄i Yuta tetv ilim m̄p̄ət̄əη t̄ə. Yaa ɔ t̄ə s̄i Yel̄ameli tetv taa, yaa Keni tetv taa ké t̄ə pol̄aa. 11 Tafiiti ɔ yek̄i ap̄əlv yaa alv na ɔ weesuyv, s̄i p̄ə taa k̄ə na pá tayasi Akisi ke nti ɔ lak̄i tō. Is̄əna Tafiiti lak̄aya saa wei ɔ ka w̄e Filiisi nȳəma tetv taa t̄əȳəle. 12 Akisi ka lapa Tafiiti ke naani ké teu ké na ɔ t̄əη s̄i: N̄ənn̄ə Is̄eyel̄i nȳəma taa k̄p̄aana Tafiiti. Mp̄v tō, t̄əlas̄i ɔ ká p̄əsi ma t̄əml̄e tv ke tam tōo ké.

28

1 M̄p̄óȳ Filiisi nȳəma kota pa yoolaa tintika s̄i pa yookina Is̄eyel̄i nȳəma. ɔl̄ena Akisi p̄əS̄ə Tafiiti s̄i: Nt̄əη n nȳəma s̄i nyana nyá yēlaα ɔ ka s̄əna-m na t̄ə yoonα Is̄eyel̄i nȳəma na? 2 Nt̄ena Tafiiti c̄ə-ɔ s̄i: N ká nana nyá is̄əp̄əle ke nti maa la tō. K̄elena Akisi s̄i: Waatv ɔn̄əyi maa yelev̄e na n̄ tan̄əyi ma maγamaγa ke tam tōo.

Sayuli kəɣonəŋ susɔvu

³ Samiyeeli ka tɛma səɖu na Iseyeli nyɔma pimi-i ɪ te Lama. Hali pɔ caya ɪ ləyaya. Pəyele Sayuli ka tɔɣona kəɣonaməŋ susələa, na pee pɔsələa tənaya ɪ tetu taa kɛ.

⁴ Mɔɔyɔ Filiisi yoolaa kotaa na pɔ siki Sunem, na Sayuli nɔa koti Iseyeli nyɔma tɛna na pɔ siki Kilipwa. ⁵ Sayuli nawa kolontunaa yoolaa payale, ɪena sɔɣontu kra-i na ɪ seliyi ɪsu lɔm taa krate. ⁶ ɪena ɪ yɔɣotəna Tacaa. Ama ɪlɛ ɪ ta cɔ-i. Paa toosee taa, paa kətələa maɣasɔvu taa. Pəyele Iɔ kuyɔɣotutu teləsələa nəɣɔlɔ ɪ ta heeli-i si pulɔ. ⁷ Ntɛna ɪ tɔ nɔɣo si pɔ pɛki-i alɔ wei ɪ susəŋi kəɣonaməŋ tɔ na ɪni ɪ polo ɪ kiŋ. ɪena ɪ waali nyɔma heeli-i si: Alɔ nəɣɔlɔ ɪ we An-Tɔɔ na ɪ susəŋi.

⁸ Ahoo yuwa ɪena Sayuli layasi wontu, na ɪ kraɣa apalaa naale na pɔ polo alɔ ɪni ɪ kiŋ. Mɔɔyɔ Sayuli tɔma-i si: Ma caa si n̄ yaa-m atetu wei maa keesi-ŋ tɔ na ɪ heeli-m ma nyɔvu tɔm. ⁹ Mɔɔyɔ alɔ pɔsaa-i si: Ntɛŋ n nyɔmɔ si Sayuli tɔɣona kəɣonaməŋ susələa, na pee pɔsələa tənaya ɪ tetu taa? ɪle pepe tɔɔ kɛ n nyɔki-m katoka si n̄ kra-m na pɔ ku-m. ¹⁰ Ntɛna Sayuli yɔɣoti na ɪ tuu si: Na Iɔ, pulɔ kaa la-ŋ. ¹¹ Ntɛna alɔ pɔsɔ-i si: Aweye n caa si mɔ yaa? Sayuli si yaa Samiyeeli.

¹² Waatu wei alɔ nawa Samiyeeli, ɪena ɪ mɔ kapuka na ɪ tɔ Sayuli si: Hei, sese nyɔɣale Sayuli na n̄ puɣusu-m mɔvu? ¹³ Ntɛna wulav nɔɣo təkɔɔv si: Nyɔ lanle ɪ taa tɔ. N na pulɔvu? Ntɛna alɔ si: Atetu nəɣɔlɔvu ma naaki na ɪ lukəna tetu tɛɛ.

¹⁴ ɪena ɪ pɔsɔ-i si: ɪ isentaa we ɪsəna tɔɔ? Alɔ si: Kɔkɔpatɔlɔ kɛ, na ɪ suu cəpa.

Tənaya Sayuli cəkənaa si Samiyeeli, na ɪ hantɔ-i atɛ. ¹⁵ Mɔɔyɔle Samiyeeli pɔsaa Sayuli si: Pepe tɔɔ kɛ n caaləŋi-m mɔvu? Ntɛna Sayuli si: Ma tɔm tɛmaya. Mpi tɔ, Filiisi nyɔma kɔma-m yoonav. Pəyele Iɔ ɪ tasəŋi-m yɔɣotənav. Paa toosee taa, paa Iɔ kuyɔɣotutu teləsələa ɪ heeliyi-weye ma tɔm. Pə tɔɔ kɛ ma yaa-ŋ si n̄ heeli-m nti pə wee si maa la tɔ. ¹⁶ Ntɛna Samiyeeli pɔsɔ-i si: Tacaa lə-ŋ na ɪ pɔsi nyɔ kolontu, ɪena n̄ yaaki mɔ suwe? ¹⁷ ɪsu Tacaa ka heela-ŋ na ma keesi-ŋ tɔɣo ɪ laki-ŋ. ɪleka nyɔ kawulaya na ɪ ha-keye Tafiti. ¹⁸ N ta tɔki Tacaa tɔm na n̄ kpiisi Amaleke nyɔma. Mɔvu pə tɔɔ kɛ Tacaa laki-ŋ mɔɔyɔ saŋa. ¹⁹ Cele ɪ kɔ tu nyana Iseyeli nyɔma tɛna ke Filiisi nyɔma niŋ taa, na nyana nyɔ piya ɪ kɔ la sɔlɔnaa.

²⁰ Mɔɔyɔ Samiyeeli tɔm nti tɔ sɔsa Sayuli ke watu na ɪ yele ɪ ti na ɪ fala atɛ tɔmɔlɔ ɪsu taav. Mpi tɔ, ɪ taa tɔɣo pulɔvu kuyako ŋku na ahoo tɛna, ɪlɛ ɪ tɔnɔvu ka hoowaɣa. ²¹ Mɔɔyɔle alɔ ɪni ɪ pɔla Sayuli kiŋ na ɪ maɣana-i na sɔɣontu pu-i mɔɔyɔ katatəlaya. ɪena ɪ tɔm-i si: Ta caa, nyɔ pɛlɔ mɔ, ma nuna-ŋ teu na mɔ mu sɔm na mɔ lɔ nti n̄ heela-m tɔ. ²² Mɔvu tɔ, yele mɔ ha-ŋ tɔɣonaya ke pɔcɔ na n̄ tɔɣo, na pɛ ce nyɔ isentɔ na n̄ tɔ nyɔ mɔpaa.

²³ ɪena Sayuli kisi si ɪ kaa tɛŋ pulɔ. Mɔɔyɔ Sayuli waali nyɔma na alɔ ɪni pa kaana-i, haləna ɪ kɔɔ ɪ kulɔ atɛ na ɪ caya kuhəntɔvu tɔɔ. ²⁴ Mɔɔyɔ alɔ kra nav ifate nte tɔ yasəla teu təlɔpəlɔri tɔɣo ləŋ, na ɪ ku na ɪ tu pɛtɛpetasi. ²⁵ ɪena ɪ cɛla Sayuli na ɪ waali nyɔma na pɔ tɔɣo. Mɔɔyɔ pa kɔla ahoo anɔ na pɔ kpe.

29*Filiisi nyɔma tɔɣonɔvu ke Tafiti*

¹ Mɔɔyɔ Filiisi nyɔma kɔta pa yoolaa ke timpɔ pa yaaki si, Afeka tɔ na Iseyeli nyɔma nɔa koti pa nyɔma ke Sisilee hite nɔɣo. ² ɪena Filiisi awulaa na yoolaa nuɔwa (100) kpekəle, na iyaya (1000) kpekəle pa tɔ na pɔ tɛɛ. Pə kaasa Tafiti na ɪlɛ ɪ nyɔma na Akisi ke waali. ³ Ntɛna Filiisi yoolaa sɔsaa pɔsɔ Akisi si: Hɛpəla nyɔma mɔpɛ pa caa weye cənɛ?

Kelena Akisi si: Iseyeli wulaw tæmle tv Tafiti ké té. I wev ma kinj tɔ pæ taanɔa ké. Pécɔ ma ta keesi-i na isayatiya nakələyi haləna sanja.

⁴ Tənaɔa pa mv Akisi na pááná na pá tǝm-i si: Məłəna-i lonte nte tə taa n ka hula-i si í caya tɔ. I taa tɔj tá waali ke təyoole, na pə kɔɔ na yoou haŋ ɔlena í pəsi ta kolontu. N ta nyi taa si ta yəlaa paneyɛ í ká kv, ɔlena pə ciiki í na í caa? ⁵ Matəŋ Tafiti inəyi paa yookayana yontu na paale si:

Sayuli kɔwa yəlaa iyaya (1000) ke huɣule.

Tafiti náá kv iyisi naanvwa (10000) ke huɣule.

⁶ Mpuɣule Akisi yaa Tafiti na í tǝm-i si: Ma tuuna Tacaa si n ké tampana təŋlo ké, na ma nyuləyi si má na-ŋ tɔ puki yoou. Mpi tɔ, hatoo n kəm ma kinj na pə suna sanja tɔ, ma ta nata isayatiya nakələyi nyá kinj. Ama Filiisi awulaa ləlaa u caakəna-ŋ. ⁷ Mpu tɔ, məli təheɛ, pə taa kɔɔ na í la mpi pə ta maɔa-we tɔ.

⁸ Ntəna Tafiti si: Ta caa, wulaw, ɔle pepeye ma lapa? Tuu ma kəm nyá kinj cəne na pə suna sanja tɔ, isayatu ntiyi n nawa ma kinj na pə fei si má na-ŋ tɔ polo yoou?

⁹ Mpuɣule Akisi si: Natəli tə fei ma kinj, halí n tu we maɔa teu ké isu Isə tillu. Ama awulaa səkpema mpe pa tǝmna si pə fei si tá na-ŋ tɔ polo yoou. ¹⁰ Mpu tɔ, nyá na mpa í lu Sayuli kinj na í kɔɔ tɔ, cəle tanan ye pə nyaalaa í kuli ləŋ ná í tɛɛ.

¹¹ Təv fema, ɔlena Tafiti-we pá kuli ləŋ na pá məli timpí paa wɛɛ tɔ. ɔlena Filiisi nyəma náá polo Sisilee.

30

Tafiti yoonav ke Amaleke nyəma

¹ Mpuɣú Tafiti na í yəlaa pa tala pa təcayale ke kuyaku tooso nyəŋkv wule. ɔlena pá maɔana Amaleke nyəma wata Yuta na ilim mpətəŋ tɔɔ, na pá sɔ Sikəlaku ɔcate. ² ɔlena pá kpa alaa na səsaa na piya mpa paa we tə taa tɔ. Pa kuu pa tənaya na pá tɔna mpaav. Ama pa ta kv pa taa nəɣɔlv. ³ Tafiti na í yəlaa pa tala ɔcate taa, ɔlena pá maɔana pa sɔpa-tɛye kəkɔ. Mpuɣú pa kpa pa alaa na pa alvpiya na pa apalvpiya ke yomle. ⁴ Mpuɣú pa tula nəəsi na pá wii təkpuo isu pa səki pa səki. ⁵ Pa kpeŋna Tafiti alaa naaleɣe na pá kpaya. Sisilee tv Ahinowam na Kameeli tv Apikaali wei í ké Napaali leelu tɔ.

⁶ Mpuɣule Tafiti lanje pəsə katatəlaya. Mpi tɔ, í yəlaa ka wəna-i na huwɛɛ nyan nyəna ke pa piya tɔɔ ké. Halí pá kuli si pa yaki-i pɛɛ. ɔlena Tacaa səs-i apalvtɔ.

⁷ ɔlena Tafiti tɔ Ahimeleki pəyalv Apiyataa wei í ké kətulv tɔ si: Kəna-m kətəlaa toko wei pa pəsəɣəna Tacaa ke tǝm tɔ.

Apiyataa pona-i, ⁸ ɔlena í pəsəsi Tacaa si: Ye ma təŋa kolontunaa mpe maa hiki-we? Tacaa si: Təɣon-i-we n ká hiki-we na í waasi yəlaa mpe.

⁹ ɔlena Tafiti na í yəlaa nasətoso (600) pá tv pa waali. Pa tala Pesəɔ ləv ¹⁰ ɔlena yəlaa ŋmɔnɔv (200) saali təna. Mpi tɔ, pa sula kav. Pə kaasa nasəle (400), ɔlena pəla na Tafiti pá tvyvti. ¹¹ Mpuɣú pa sula Icipiti tv nəɣɔlv, na pá pona-i Tafiti kinj na pá ha-i təɣnaya na lvm. ¹² Pa ha-i tətəɣɔ fiki pee kɔwulɛɛ payale, na ləseŋ kɔwulv paya ke naale, na í təɣɔ na í lá alaafəya. Mpi tɔ, kuyeyɛŋ tooso ke í ta təɣɔ í ta nyɔɔ. ¹³ Ntəna Tafiti pəsəsi-i si: Awe təna-ŋ na leyɛ n lunaa? Keləna ɔle si: Ma ké Icipiti tv ké, Amaleke tv nəɣɔlv í ka təkəna-m yomle. Sanja taa kuyeyɛŋ tooso kəlv pə wukaya-m na í lə-m tɔ. ¹⁴ Ta watəna Kəletí nyəma tətɔ ilim mpətəŋ hɔɣɔlvɔv tɔɔ ké Yuta tətɔ taa, na Kalərv tətɔ, na tɔ sɔ Sikəlaku ɔcate. ¹⁵ Ntəna Tafiti si: N ka pona-m yoolaa mpe uní pa kinj na?

Keləna yom cɔ si: Tuuna Isə hətɛ si n kaa kv-m. Pəyele n kaa cəle-m ma caa, ɔlena pécɔ má pona-ŋ pa kinj.

Tafiiti kowa Amaleke nyoma

¹⁶ Apalu inɪ ɪ kpaɣa Tafiiti na ɪ pona-ɪ na pɔ maɣana Amaleke nyoma ke sɔsɔm ke tɔna, na pɔ tɔki na pɔ nyɔki na pɔ paaki. Wontu nti paa leka Filiisi nyoma na Yuta nyoma tɔ tɔ tɔ kɛ pa lakaya mpv. ¹⁷ Mɔrɔgɔ Tafiiti ku-weye tanaɲ ŋku. Halena tev kufemuɣu taanaɣa, pa taa nɔɔlo ta fiti. Ye pɔ taya ifepiya nasɔle (400) wei ɪ caɣa yooyooɔnaa na ɪ se tɔ. ¹⁸ Mɔrɔgɔ ɪ leka pa tɔna mpa Amaleke nyoma ka kpawa tɔ, na ɪ alaa naale. ¹⁹ Tafiiti leka pa piya tɔnaɣa tɛceiceɪ, na pa wontunaa mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ. ²⁰ Na ɪ leki Amaleke nyoma tɔla tɔna na a tiikilaa yɔɣɔtɔɣi si: Tafiiti tɔla ntɔ cɛnɛ.

²¹ Pa kɔma pa tala yɔlaa ŋmɔnɔɣv (200) ŋku ku kawa na kɔ saali Pesɔɔ lɔɔv nɔɣv tɔ, ɪna pele pɔ polo-weye sɔŋɔv, na Tafiiti kpɔtɔna-we na ɪ sɛɛ-we. ²² Mpɔvɔle mpa paa tɔna Tafiiti tɔ, pa taa tetelataa na asaya pa tɔma si: Timpi pane pa ta pɔsi na pɔ polo kolontunaa tɔkɔle tɔ, ta kaa ha-weye mpi tɔ hika tɔna tɔ pɔ taa pulɔ. Ama pa alaa na pa piya tike ke paa kelɪ na pɔ tɛɛ.

²³ Ntɛna Tafiiti si: Apalaa mɛ, ɪ taa la mpv. Mpi tɔ, Tacaɣa yarɔna-tv na ɪ tɔ tɔ niɲ taa kɛ ta kolontunaa na ɪ ha-tvɔv pɔ tɔna ɪsɔntɔ. ²⁴ Nɔɔlo kaa mv mɔ tɔm nti.

ɪle pɔ weɛ kɛ si mpa pa pola tɔyoole tɔ,

na mpa pa tana wontu tɔ pɔ tala wontunaa mpɛɛ teitei.

²⁵ Pɔ kpaɣav kɔyaku ŋku na pɔ puki tɔɣv ɪseyeli nyoma sɔv mɔrɔgɔ larv, na pɔ pɔsi ɪsu kiiu.

²⁶ Pa mɔla Sikɔlakɪ, ɪna Tafiiti cosi kolontunaa wontu nti pa hika mpv tɔ tɔ taa, na ɪ ha Yuta nyɔv nyoma na ɪ taapalaa si: Tacaɣa kolontunaa ke tɔ lekaa na tɔ cosi na tɔ ha-mɛ. ²⁷ Mpa mpa ɪ hawa tɔyɔle, Petɛɛli nyoma, na Lama nyoma ke Nekɛfi wɔlaya tɛtv taa, na Yatii nyoma, ²⁸ na Alɔweɛ nyoma, na Sifimɔti nyoma na ɪsɔtemɔwa nyoma, ²⁹ na Lakaali na Yelameli acaɛɛ nyoma na Keni nyoma, ³⁰ na Hooma nyoma na Pɔɔ-Asaɲ nyoma na Ataki na Hɛpɔlɔɲ nyoma, ³¹ na timpi timpi Tafiiti na ɪ yɔlaa paa cɔsɔa tɔ pɔ nyomanaa.

31*Sayuli sɔm*

¹ Waatv inɪ ɪ taa kɛ kɔyaku nakɔli, Filiisi nyoma yooɔna ɪseyeli nyoma, na pɔ tɔɣɔnɪ-we na pɔ ku-weye Kilipɔwa pɔvɔv taa. ² ɪna pɔ tɔ Sayuli pa waali na pɔ ku ɪ pɔyalaa Sonataɲ na Apinataɲi na Malɔkisuwa. ³ Mɔrɔgɔ pɔ wiisina Sayuli na pɔ yaɣa-ɪ nyoma ke teu. ⁴ ɪna ɪ tɔ ɪ yooɔ wontu tɔkɔlv si: Kpɛɛ nyɔ layate na ɪ tɛɛsi-m. Pɔ taa kɔɔ na Filiisi ma ta nyɪ ɪsɔnaa mpɛ pɔ kɔɔ pɔ tɛɛsi-m na pɔ paana-m.

Ama sɔɣɔntv kpa yooɔ wontu tɔkɔlv na ɪ kisi. Tɔnaɣale Sayuli sika ɪ layate na ɪ yeɛ ɪ ti na ɪ hoti tɔ tɔɔ. ⁵ Yooɔ wontu tɔkɔlv nɔ mpv, ɪna ɪle ɪ hoti ɪ nyɔntɛ tɔɔ kɛ mpv tɔtɔ na ɪ si.

⁶ Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso, na ɪ yooɔ wontu tɔkɔlv, na ɪ yɔlaa tɔna pa sɔpɔna kɔyaku ŋku.

⁷ Mɔrɔgɔ ɪseyeli nyoma mpa paa we Sisilee lɔɔv waali, na Yaatanɪ pɔɣv waali tɔ, pa nuwa si Sayuli na ɪ pɔyalaa pa sɔpa na ɪseyeli yoolaa seeki. Tɔnaɣa peɛ pa lu pa acaɛɛ taa na pɔ se tɔtɔ. ɪna Filiisi nyoma polo na pɔ caɣa tɔna.

⁸ Tɛv fema, ɪna Filiisi nyoma polo si pa kpakɔɲi sɔtaɣa wontu. Mɔrɔgɔ pa maɣana Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso pa sɔpa Kilipɔwa pɔvɔv taa. ⁹ ɪna pɔ seti Sayuli nyɔv na pɔ wɔɣɔsi ɪ yooɔ wontu. Pɔ waali kɛ pa yasa tɔm kɔpantv ntɔɲi Filiisi

nyóma tetv taa, na pa tuj kutuluj taa na yólaa tóna nu. ¹⁰ Ilena pá su Sayuli wontu ke tujv Asətati kutuluyv taa. Mpyó pá kama Sayuli mayamağa ke ıcate nte pa yaa sı Peti-Seyan tō tō kolujā tō.

¹¹ Waatv wei Yapeesi nyóma nuwa isəna Filiisi nyóma lapa Sayuli tō. ¹² Mpyó apalaa taa apalaa kotaa, na pá tō ahoō tóna na pá polo Peti-Seyan na pá ləsi Sayuli na ı pəyalaa, na pá pona-weye Yapeesi na pá wə-weye kəkō. ¹³ Ilena pá ləsi pa mowa na pá pi tujv nakvli kv tee. Ilena pá həkō nəəsi ke kuyeyē naatosompəyolaga.

SAMIYEEH I TOM TAKELAYA NAALE NYEHKA Kotoloto

Samiyeeh takelaya naale nyehka taa ké pa keesayi Iseyehi wulaw saso tom. Inu i teena awulaa tenaya nyoyu kuloyu na toh. Pa keesa totayo i icantu, na isana i hota isayatu sasawantu taa to. I sasawantu lentu nte, i cekana i isayatu ntu to tom. Uena i tisi si to fei teu, na i selomi Iso ké suulu, na ile i wii-i.

Isana pa faya Samiyeeh II takelaya to:

Tafiiti pása Yuta kpekale wulaw, titite 1-4

Tafiiti kawulaya ke Iseyehi nyoma tona too, titite 5-20

Tafiiti kawulaya kantakaya pusi, titite 21-24

Tafiiti nu Sayuli sam

¹ Sayuli sam waah ké Tafiiti luna Amaleke nyoma takole na i mæli Sikelaku na i caya tenaya kuyeeh naale. ² Koyaku tooso nyehku wule ke nalyob sewa Sayuli pa tæsikile na i cæla i wontu na lah wakælle, na i pæla i nyoyu taa ké tetu. I tala Tafiiti, uena i hænti-i ate. ³ Mpyule Tafiiti pæsa-i si: N luna le? Uena Selu co si: Iseyehi nyoma tæsikile ke ma sewa. ⁴ Ntena Tafiiti si: Heeli-m mpi pæ lapa to. Kelena Selu si: Iseyehi nyoma sewa pa kolontunaa na pa taa payale sæpa. Halu Sayuli na i pæyalb Sonatanj pæle pa sæpa to to. ⁵ Mpyule Tafiiti pæsa ifepu wei unu i kæna-i tom ntu to si: Sayuli na Sonatanj pa sæpa yaa, awe heela-ŋ? ⁶ Ntena ifepu unu si: Ma mayana Sayuli sæhna i ŋmantaaŋa ke Kilipowa pyoyu taa ké na kolontunaa yoo kekenaa kreyetæna-i. ⁷ I pæsa i waah na i na-m uena i yaa-m na má polo. ⁸ Ntena i pæsi-m si: N ké le to? Ma si: Ma ké Amaleke to. ⁹ Kelena i to-m si: Paa na ma tohna feesuyu to koo ŋ teesi-m. Ma isentoo tohna piluyu ké. ¹⁰ Too, ta caa, ma nawa si paa ma yela-i i kaa la weesuyu, uena maa ku-i. Kena má wæyæsi i ntenuyu na i kpalaya na má kæna-ŋ.

¹¹ Tenayale Tafiiti kpa i too wontu kususuutu na i cælena lah wakælle na i cælo nyoma naa la mpw to to. ¹² Mpyu pa wii Sayuli na Sonatanj, na Iseyehi nyoma caya pa læyaga na pá hækoo næsi halæna taanaya. ¹³ Mpyule Tafiiti tasa ifepu wei i kæna-i tom ntu toyo pæsuuyu si: Nyá si n ké le to yee? Ue si: Ma caa ké Amaleke to ké na i caya cayalætu ke Iseyehi. ¹⁴ Kelena Tafiiti si: Isænaya pæ lapa na ŋ ma kanjante na ŋ koo Iso kulæsu.

¹⁵ Mpyu i yaa i yælaa taa nalyob na i heeli-i si: Ku Amaleke to unu. Uena ile i kul na i ku-i. ¹⁶ Mpyule Tafiiti si: Nyá sam i wee nyá tom. Mpi to, nyá nayo pæetæna-ŋ, timpi n yoyotaa si n koo Tacaa kulæsu to.

Tafiiti wiiki Sayuli na Sonatanj pa sam

¹⁷⁻¹⁸ Læyaga wula nna Tafiiti wiiwa Sayuli na i pæyalb Sonatanj pa too na pá ŋmaa-yeyæ Siyisuyu Tæhlu takelaya taa toyo. Tafiiti caaki si paa Yuta to wei i nyi-yæ.

¹⁹ Iseyehi yoolaa taa yoolaa kpisa nantu ke pulasi taa. Halu akanaa taa akanaa hotina nte.

²⁰ I taa heeli-tæyi Katu nyoma. Pæyele i taa yoyoti-tæyi Asækalæh mpaan taa. Pæ fei si Filiisi ma ta nyi isænaa alaa na pa pælaa

ί ημααλῶνα-τι.

21 Kilipwα pulasi kaa tasa ihunte ke nau.
Pəyele si kaa na teυ tətə.
Si tetυ təna í si.
Tənaγa akanaa kpaləη wakəlaa.
Pa kaa tasa Sayuli kpaləυυ ke nim saləυυ.

22 Sonataη u təkı nyəmle na í tii atə.
Pəyele Sayuli náá kpeeki layate na tə məli yem.
Pa kəwa kolontunaa tuutuuma ké.

23 Sayuli na Sonataη pa luuη ka sυυ təmaγa.
Pa kpeeta kəlm ke m̄p̄ógó haləna pa səm.
Pa ləηləη lapυ tee ηmakəle.
Pəyele pa kəla təγəlası ke təη.

24 Iseyeli alaa me, í wii Sayuli.
Inı ı suukayana-meγe wontu kupantu,
na ı tuyı mə təw kəkaka nyəmnaa.

25 Akanaa taa akanaa hota təyoole.
Sonataη kpisa tənυυυ ke pulasi taa.

26 Ma ceυ Sonataη, nyá səm təm wu-m ké.
N ka səəla-m ké na pə kəli isı alə,
na n heesəγı ma laηle.

27 Yooola taa yooola səpa.
Akanaa lepa yem.

2

Pa kra Tafiti ke Yuta wulav ke Hepələη

¹ Pəle pə waalı ké Tafiti pəəsa Tacaα si: Má məli Yuta? Tacaα si: Ee, məli. Na ıcatə nte tə taa ké maa caγa? Ntəna Tacaα si: Polo Hepələη.

² M̄p̄ógó Tafiti kraγa ı alaa naale, Sisilee tυ Ahinowam na Kaməeli tυ Apikaali wei ı ké Napaali leelu tə na í kpeηna. ³ Na ı yəlaa mpa paa we ı kin tə, na pa alaa na pa piya na pá polo pá caγa Hepələη. ⁴ Uena Yuta nyəma polo na pá kra Tafiti ke wulav ke Yuta taa.

Mp̄ógó pa heela Tafiti si Yarəesi Kalaati nyəma pimna Sayuli. ⁵⁻⁶ Ntəna í tili si pá heeli-we si: Tacaα í kooli-meγe kupantu na í felı-meγe timpı í pima mə caa Sayuli tə. İle maa səəsı-meγe kupantu lapυ. ⁷ Mpυ tə, Yarəesi nyəma í kaasi mə tı na í nyəw təη. Mpi tə, mə caa Sayuli səpa tə maγa Yuta nyəma su ı lonte ke Yuta taa.

Pa kra İsaəali ke kawulaya ke İseyeli təw

⁸ Ama Nee pəyalυ Arəneε wei ı ké Sayuli yooola nyūγυ tυ tə ı seena Sayuli pəyalυ İsaəali na í pona-ı Mahanayim, ⁹ na í kra-ı wulav ke Kalaati nyəma na Asee nyəma na Sisilee nyəma na İfəlayim nyəma na Pencameε nyəma təw. İseyeli tetυ təna wulav ke í kra-ı. ¹⁰ Waato wei pa kra İsaəali ke İseyeli nyəma wulav tə ı pusi ka we nulε. Uena í təγə kawulaya ke pusi naale. Yuta kpekəle nyəma tike ka wenna Tafiti waalı. ¹¹ Pusi naatosompəγəlaya na isətənaa

naatoso tæcu ke Tafiti tøy kawulaya ke Yuta kpekæle nyéma tæw ké Hepêløn icate taa.

Yuta nyéma na Iseyeli nyéma pa yoou ke Kapawøn

¹² Mpyóy Nee pýalyo Apænee na Isæpaali pa yælaa lu timpi pa yaa si Mahanayim tæ na pá polo Kapawøn nyéma tæw. ¹³ Mpyúyle Seluya pýalyo Sowari na Tafiti yælaa pa tæ mpaaw, na pá polo pá suli Kapawøn lule nøyæ, lelæa na koten kune lelæa na kune. ¹⁴ Ntena Apænee tæ Sowari si: Ta ifepiya taa napæli pá suli na pá yoo na tæ nyæni. Sowari si: Ee, pá polo.

¹⁵ Ilenæ Pencamee ifepiya naanowa na naale lu Isæpaali yælaa taa, na naanowa na naaleye Tafiti nyéma taa. ¹⁶ Ilenæ pá suli naale naale na paa awe tæki i tøyontæle nyuyu na pá sæ tæma kækómæh taa ké layalæe na pá hoti na pá si. Mpyúyle pa ha Kapawøn cælw tæne inæyi hæte si: Layalæe kusenÿete té.

¹⁷ Pæle pæ waali ké acufu tiywa na halí Tafiti yælaa ku Apænee pa yælaa ke teu. ¹⁸ Sowari na i newaa Apæsayi na Asayeehi paa we pa tæna, na Asayeehi ka pæsa sewa ké isu nam. ¹⁹ Mpyóy i tæ Apænee waali si i kuyl-i. ²⁰ Ntena Apænee pæsi na í pæsi si: Asayeehi tøyonæyæna-m mpu? Ilenæ í cæ si: Ee, maya. ²¹ Mpyúyle Apænee si: Tó nyá ntøyh yaa nyá mpæth tæw ifepiya taa nøyælw waali na n kra-i na n læeki i wontu.

Ama Asayeehi ta tisi mpu. ²² Ilenæ Apænee tæsa-i yøyotuyu si: Mæli ma waali yoo. Tæfæ, ye ma ku-ÿ maa heeli nyá taalu Sowari suwe?

²³ Paa na mpu tæ Asayeehi ta nu. Tænayaæle Apænee cula-i ñmantaaya ke i lotu taa, na waali tæw na ká lu na í si kprakpaa. Mpyóy pa tæna mpa pa tala Asayeehi tææte tæna tæ pa sæyaa.

²⁴ Ilenæ Sowari na Apæsayi pá tæ Apænee waali, pæ kæma isu ilim tuyi de pa tala Kipeya-Amma tontonje nte tæ we Kiya isentaa ke Kapawøn wulaya tetu mpaaw taa tøyæle. ²⁵ Mpyúyle Pencamee nyéma tæsa kotuyu ke Apænee kin ke pulaya nakæli ka nyuyu taa. ²⁶ Ntena Apænee kpæesi Sowari si: Kuyu kaa si tænaaya ke mpu? N ta nyi taa si pæ kaa tæesæna kúpantæ? Heeli nyá yælaa ke løn si pá yele pa tæetwnaa kuyu ke mpu. ²⁷ Kelenæ Sowari tuuna Tacaa na í yøyoti si: Ye n taa yøyoti isæntæ, yælaa ka tøyæna-meÿe mpyóy halæna pæ fe.

²⁸ Mpyóy Sowari hula tutuyu na yoolaa sæh na pá yele Iseyeli nyéma ke tøyonuyu na yoonaw. ²⁹ Ilenæ Apænee na i yælaa pá tæ mpyóy ahoæ tænaaya tetekæle taa na pá tæsi Yaataní na pá fayana Pitêløn taa halæna pá tala Mahanayim. ³⁰ Sowari luna Apænee tætøyenle na í kala yoolaa ilenæ í mayana yælaa pøyólafæfi hiu fei Tafiti yælaa taa na pá sæsæna Asayeehi. ³¹ Ama Tafiti nyéma ka kowa yælaa ñmønuyu na nunowa na nutoso (360) ke Pencamee na Apænee pa yoolaa taa. ³² Mpyóy Sowari-we pa kraya Asayeehi na pá pimi-i i cæa pælaaw taa ké Petêlehem. Ilenæ pá tæ ahoæ tæna, pæ kæma isu pæ nyaalæyi de pa tala Hepêløn.

3

¹ Tafiti yælaa na Sayuli nyéma pa yoou taanÿa sæsæm ké, na Tafiti na i nyéma pa ton sæsæyi na Sayuli yælaa ton náá sæki.

Tafiti piya nsi i lula Hepêløn tæ

(Kotæsovt I 3:1-4)

² Piya mpa Tafiti alaa lula-i Hepêløn taa tæ pa hæla ntæ, pa yaa kancaalaya nyøn si Amænøn i too keke Tafiti alæ Sisilee nyøn wei pa yaa si Ahinowam tæ. ³ Naale nyøn si Kiliyari, ilé i too keke Kameeli tæw Napaali leelu Apikaali. Tooso nyøn si Apæsalæm, ilé i too keke Kesuli wulaw Talæmayi pæelæ Maaka. ⁴ Liyiti nyøn

sɪ Atoniya, ilɛ ɪ too kɛlɛ Hakiti. Kakpasɪ nyəŋ sɪ Sefatiya, ilɛ ɪ too kɛlɛ Apitalɪ.
⁵ Naatoso nyəŋ sɪ Itəleyam, ilɛ ɪ too kɛlɛ Ikəla. ɪ piya nsi ɪ lola Hɛpəlɔŋ tɔɣɔlɛ.

Pə yoosa Apənee na Isəpaali

⁶ Tafiti yəlaa na Sayuli nyóma pa yoou taa kɛ Apənee ná tayana ɪ tɔɣɪ teu ke Sayuli tɔɣaya taa na ɪ nyɔɔ tɔŋ. ⁷ Ḿrúyú kuyaku nakulɪ Isəpaali kaləna Apənee sɪ: Pepe tɔɔ kɛ n sɔuna Aya pɛɛlɔ Lisipa wei ma caa Sayuli ka kɔɣaya tɔ?

⁸ Tənaɣalɛ rááná kpa Apənee kɛ sɔsəm na ɪ tɔ sɪ: Ma ta kɛ mənəafiki tɔ sɪ ma lukɪ Sayuli yəlaa waali se. Ma tɔŋna kɔpantɔ lapɔ kɛ nyá caa Sayuli nyóma na ɪ taapalaa. Ma ta tɔ-ŋ Tafiti niŋ taa. ɪlɛna saŋa n̄ kaləyənə-m sɪ ma lapa isayatu ke alɔ tɔm taa. ⁹⁻¹⁰ Ma tuukina Isɔ sɪ isɪ ma lapa teitei isɪ Tacaa ka heeluyɔ Tafiti na tuunav sɪ ɪ ká cɛlɛ-ɪ Sayuli kawulaya na ɪ kpa-ɪ Isɛyɛlɪ na Yuta pə wulav kɛ pə kɔɣayɔ Tɔŋ na pə suna Pɛsɛpa tɔ. Ye pə tayə mpɔv Isɔ ɪ kɔ-m.

¹¹ Isəpaali ta cɔ Apənee kɛ paa tɔmuyɔ kɔlɔmuyɔ. Mpi tɔ, ɪ nyatayana-ɪ kɛ.

Apənee təŋuyɔv kɛ Tafiti

¹² Ḿrúyú Apənee tilaa na pa heeli Tafiti sɪ: Nyá niŋ taa kɛ pə tɔ tɛtɔ. Mpɔv tɔ, tɔ pɛɛlɪ nɔɣɔ. Maa sənə-ŋ na tɔ kɛɛsɪ Isɛyɛlɪ nyóma tənə isɛ na nyá tɔɔ. ¹³ Mpɔvɔlɛ Tafiti sɪ: Pə we teu, ma na-ŋ tu pɛɛlɪ nɔɣɔ yaa. Ama kɔlɔmtɔv kɛ sɪ ye n ta kəna ma alɔ Mikaali n kaa keesi ma isələ taa kɛ. ¹⁴ ɪlɛna Tafiti tili na pá heeli Isəpaali sɪ ɪ cɛlɛ-ɪ ɪ alɔ Mikaali wei ɪ tɔɔ ɪ suu Filiisi nyóma hənənɔɔsɪ nuunɔwa (100) tɔ. ¹⁵ Ntɛna Isəpaali tili na pá mv alɔ kɛ ɪ paalɔ Layisi pəyalɔ Patiyɛɛlɪ kɪŋ. ¹⁶ Na ɪ paalɔ təŋɔɣɪ ɪ alɔ waali na wula, haləna timpɪ pa yaa sɪ Pahulim tɔ. Kɛlɛna Apənee tɔɣɔnɪ-ɪ sɪ: Polo n̄ məlɪ. ɪlɛna ɪ məlɪ.

¹⁷ Mpɔvɔlɛ Apənee na Isɛyɛlɪ nyuyɔv nyóma pa caɣaa na ɪ tɔ-wɛ sɪ: Hatoo ləŋ Tafiti kɛ ɪ caakaya sɪ ɪ kpa mə wulav, ¹⁸ pə tala ɪ kɔpav ntɛ. Mpi tɔ, Tacaa yɔɣɔtaa sɪ: Ma tɔmlɛ tɔ Tafiti niŋ kɛ maa fitina Isɛyɛlɪ nyóma kɛ pa kolontunaa na Filiisi nyóma niŋ taa.

¹⁹ ɪlɛna Apənee heeli-tɔɣɪ Pɛncamɛɛ nyóma na ɪ teləsɪ Tafiti kɛ nti nti Isɛyɛlɪ nyóma na Pɛncamɛɛ kɛkɔlə tənə pa caɣaa na pá mayasɪ tɔ. ²⁰ Apənee tala Tafiti tɛ tɔ na yəlaa hiu kɛ ɪ waali kɛ, na ilɛ ɪ la-wɛɣɛ muvillɛ kɛ teu. ²¹ Mpɔvɔlɛ Apənee tɔma Tafiti sɪ: Hai, ta caa, maa polo na má kɔɣɛɛlɪ Isɛyɛlɪ nyóma tənə na má kəna na nyá na-wɛ ɪ pɛɛlɪ nɔɣɔ, ɪlɛna n̄ tɔɣɔ kawulaya kɛ tɛtɔ tənə tɔɔ isɪ n caaki tɔ.

ɪlɛna Tafiti cɛ Apənee na ɪ kɔpɛna laŋhɔlɔmlɛ.

Sowari kɔwa Apənee

²² Ḿrúyú Sowari na Tafiti yoolaa pa luna kɔlɔv na pá kuuwa kolontunaa wontu kɛ sɔsəm. ɪlɛ pa ta mayana Apənee kɛ Hɛpəlɔŋ. Tafiti tɛma-ɪ yeluyɔ na ɪ tɛna laŋhɔlɔmlɛ. ²³ Sowari na yoolaa pa talaa, ɪlɛna pa tayasɪ-ɪ sɪ: Apənee kɔma wulav kɪŋ na wulav ye-ɪ na ɪ kɔpɛna laŋhɔlɔmlɛ. ²⁴ Kɛlɛna Sowari polo wulav kɪŋ na ɪ pɔɔsəɣɪ-ɪ sɪ: Ta caa, Apənee kɔma nyá kɪŋ na n̄ ye-ɪ na ɪ kɔpɛ yaa? ²⁵ An̄ n nyóma ɪ tɔɔ, ɪ kɔma-ŋ fɛŋuyɔv kɛ sɪ ɪ nyəŋ nyá laɣatɔv na pə tənə mpi n lakɪ tɔ.

²⁶ Sowari lu Tafiti tɛ, ɪlɛna ɪ tili Apənee waali kɛ kɔɔkɔpaa na pá hiki-ɪ Sila ləkɔ kɪŋ na pá mənə-ɪ, Tafiti ná tá nyɪ pə taa pulɔ. ²⁷ Apənee talaa ɪlɛna Sowari hɔmɪ-ɪ na ɪ luna kɔpɛŋa isɪ ɪ wɛlətəɣɪ-ɪ tɔm, na ɪ sɔ ɪ lotu taa kɛ səyaya na ɪ sɪ. ɪ lɛɛta-ɪ kuyɔv mpi ɪ ka kɔ ɪ neu Asayɛɛlɪ tɔɣɔlɛ.

²⁸ Tafiti nu-tɪ ɪlɛna ɪ tɔ sɪ: Tacaa nyóma sɪ Nɛɛ pəyalɔ Apənee səm tɔm fɛɪ má na ma kawulaya tá tɔɔ tɔtɔ. ²⁹ ɪ səm tɔm ɪ wɛɛ Sowari na ɪ caa tɔɣaya nyóma pa

tòm. Pə təw tə Sowapɪ ləlvɔv taa kaa laŋ casaya tv, yaa tənɔvɔv təw asilima kətəŋ tv, yaa ɪcam, yaa wei ɪ səpəna layate tə, yaa nyəɔtv.

³⁰ Apəneɛ ka kɔwa Sowapɪ na Apəsayi pa neu Asayeeɪ ke Karawəŋ ke yooɔ taa tɔɔv peɪe pa lɛta-ɪ.

³¹ Tənaɣale Tafiti təma Sowapɪ na ɪ waali yəlaa təna sɪ: ɪ cəli mə wontu na laŋwakəlle na ɪ suu fələtənaa taka na ɪ wii Apəneɛ səm.

Pa pukayana-ɪ pim, ɪlena Tafiti təŋ na ɪ polo pəlaav təw. ³² Pa pima Apəneɛ ke Hepələŋ, ɪlena wulav Tafiti tɔli nəɔv na ɪ wii ɪ pəlaav təw təkpoɔ, na yəlaa təna wii mpv tətə. ³³ Mpɔvɔle wulav tasa-ɪ wula sɪ:

Apəneɛ n səpa mpv ɪsu kɔmɛɪɪ suwe?

³⁴ Anɪ pa ta həkə nyá niŋ ke ŋmɪsɪ.

Pəyele pa ta həkə nyá nəɔheɛ ke alukpala.

Pəcɔ n hotaa ɪsu ɪsayatv.

Mpɔvɔv yəlaa təna tasa-ɪ wula ³⁵ na pá pona Tafiti ke tɔɔvɔvɔv ke ilim taa. Tənaɣale Tafiti tuuwa sɪ: Ye ma təŋa pɔlv na ilim ta tvta ɪsɔ ɪ kɔ-m.

³⁶ Yəlaa nu wulav kɔlapɔtv nti ɪlena pa laŋa heɛna-tɪ. ³⁷ ɪlena ɪseyeli yəlaa cəkəna kuyaku ŋku sɪ pə taya wulav yelina na pá kú Apəneɛ. ³⁸ Mpɔvɔle Tafiti heela yəlaa sɪ: ɪseyeli nyəma yoolaa wulav səsə hotina saŋa ɪsəntə. ³⁹ Paa na ɪsɔ ləsa-m sɪ má la wulav tə, ma ké ɪcam ké, na Seluya pəyalaa mpɛ pa kəla ɪsayatv. ɪsɔ ɪ felɪ-we na pá keɛsəna pa ɪsayatv.

4

Paana na Lekapii pa kɔwa ɪsəpaali

¹ Sayuli pəyalv ɪsəpaali nuwa sɪ Apəneɛ səpa Hepələŋ, ɪlena pá yəɔli-ɪ na ɪseyeli nyəma təna laŋa pəsi katatəlaya.

² ɪsəpaali ka wəna ɪ kɔlvɔv nyɔvɔv nyəma ke naale ké. Pa yaa lɛlv sɪ Paana na lɛlv sɪ Lekapii pa caa keɪe Pəncameɛ tv Liməŋ wei ɪ we Peləti tə. Mpi tə, ɪcate nté pa nyənaɣa-tɛɣe Pəncameɛ nyəma nyəntɛ ké. ³ Peləti nyəma ka sewa na pá cəɔsɪ Kitayim na pá pəsi təna nyəma haləna saŋa. ⁴ Sayuli pəyalv Sonataŋ ka wəna apalvɔvɔvɔv na pa yaa-ke sɪ Mefipaali. Kuyaku ŋku ka caa Sonataŋ na Sayuli pa səpa tɔɔv ka nɔkɔlv seekayana-ke na ká hoti ka nəɔheɛ təw na pá kaanɪ-ké. Waatu unɪ tə, kaa wəna pusi kakpasɪ.

⁵ Mpɔvɔv Lekapii na Paana pa pola ɪsəpaali təyaya ke ilim taa ké waatu wei ɪsəpaali ná həntaa sɪ ɪ heɛsəŋi tə. ⁶⁻⁷ Pa keɛsəna ilim heka ké na pá cəsi na pá suv təyaya ɪsu pa pola tɔɔvɔvɔv pɛe kraɣav, na ɪsəpaali hənta naŋ taa na ɪ heɛsəŋi. ɪlena pá kɔ-ɪ na pá səti ɪ nyɔvɔv na pá kraɣa-kɔ na pá faɣana Yaatanɪ tetəkəle taa ké ahoɔ təna. ⁸ Mpɔvɔv pa pona-kuyv Tafiti ke Hepələŋ na pá heeli-ɪ sɪ: N naaki nyá kolontu Sayuli wei ɪ pɛɛkaya-ŋ kuyv tə ɪ pəyalv ɪsəpaali nyɔvɔv ntv? Hai, ta caa wulav, ɪsɔ lɛtəɣəna Sayuli na ɪ ləlvɔv nyəma na nyá nəɔv. ⁹ Mpɔvɔle Tafiti cəwa sɪ: Ma tuuna Tacaɔ wei ɪ yapa-m asola anɪ a nəɔv taa tə sɪ, ¹⁰ yɔlv wei ɪ ka kama na ɪ heeli-m Sayuli səm, na ɪlé ɪ mayasəŋi ɪ taa sɪ ma laŋle ká heɛna-tɪ tə, ma yelaa ké na pá kra-ɪ na pá kɔ-ɪ. Ma sɪ ɪ təm heeluyv kasəyaya nté. ¹¹ Halɪ mpɔvɔv asayaɔ ka polo na pá maɣana yɔlv ke ɪ təyaya taa ké ɪ təhəntəle na pá kɔ-ɪ tulum na? ɪsəpaɣa pu la na má kaa lɛti-we na má kpiisi-weɣe tɛtv təw?

¹² Ntəna Tafiti tə ɪ yəlaa sɪ: ɪ kɔ-we. ɪlena pá səti pa niŋ na pa nəɔheɛ na pá pusi-weɣe tvŋ təw ké Hepələŋ lile nəɔv. Na pá pi ɪsəpaali nyɔvɔv ke Apəneɛ pəlaav taa ké Hepələŋ.

5

*Tafiiti pəsa Iseyeli na Yuta pə wulaw**(Kv̄təəsv̄t̄o I 11:1-3)*

¹ M̄p̄óȳ Iseyeli kpeka təna kota Tafiiti kin̄ ke Hepələŋ na pá təmə-ı sı: Ta na-ŋ ta caləm koləbməm k̄é. ² Paa hatoo waatu wei Sayuli ka k̄é ta wulaw t̄o, koləbm̄ nyá ıı n̄ paasayana Iseyeli yoolaa. Tacaa ka t̄ema-ŋ heeluȳu ke m̄p̄óȳ sı n̄ paasəna Iseyeli nyəma na n̄ lá pa wulaw.

³ M̄p̄óȳ Iseyeli səsaa kota Tafiiti kin̄ ke Hepələŋ na pá na-ı pá p̄eeli nəȳo ke Tacaa ısentaa na p̄ele pá p̄əli-ı nim na í p̄əsi Iseyeli wulaw. ⁴ Tafiiti p̄usi ka we hiu na naanəwa ke waatu wei pa kpa-ı wulaw t̄o. M̄p̄óȳ ı t̄əȳo kawulaya ke p̄usi n̄ule. ⁵ ı t̄əȳo kawulaya ke Hepələŋ ke Yuta nyəma t̄ə k̄é p̄usi naatosomp̄əȳolaya na ıs̄ətnaa naatoso, na Yosalem ke Yuta na Iseyeli pá kokp̄entuȳo t̄ə k̄é p̄usi hiu na naanəwa na tooso.

*Tafiiti l̄eeka Yosalem**(Kv̄təəsv̄t̄o I 11:4-9; 14:1-2)*

⁶ M̄p̄óȳ waatu nəȳol̄o Tafiiti na ı yoolaa pa pola Yosalem ke Yepusi nyəma mpa pa k̄é t̄ətu nyəma t̄o pa yoonav̄. T̄ənaɣale p̄ele pa t̄əma-ı sı: N̄ kaa p̄əsi na n̄ sv̄t̄o ta ıcate taa. Paa yol̄oma na kaakalası paa p̄əsi na pá t̄əŋ-me. P̄ə nyuȳu nt̄e sı ıcate we t̄əŋ, Tafiiti kaa p̄əsi na í sv̄t̄o t̄ə taa. ⁷ Ama Tafiiti l̄eeka kol̄oŋa səsaya ıcate na í kanta na pá ha-t̄eȳe h̄əte sı Tafiiti t̄e.

⁸ Kuyaku ŋkuȳo Tafiiti t̄əma ı yoolaa sı: Ye wei ı caa sı ı yoonaa Yepusi nyəma p̄ənt̄o í t̄əŋ l̄om suluȳo na í k̄o ma kolontunaa kaakalası na yol̄oma mpa pa wəŋaya-m t̄o. P̄ə t̄ə k̄é p̄ə p̄əsa ıtuule sı: Kaakalaya yaa yol̄om kaa sv̄t̄o Tafiiti t̄əȳaya taa.

⁹ M̄p̄óȳ Tafiiti l̄eeka kol̄oŋa səsaya ıcate nt̄e na í caɣa t̄ə taa na í ha-te sı: Tafiiti t̄e. ılena í ŋmá kol̄oŋa na Milo na í s̄əəsi kutuluȳ na p̄ə taa t̄ə.

¹⁰ ılena Tafiiti t̄əŋ s̄əəs̄əȳı na p̄ə p̄uki na Tacaa ıs̄ə Toma t̄əna t̄u we ı waalı.

¹¹ M̄p̄óȳ Tii wulaw Hilam pona Tafiiti ke t̄əml̄e nyəma na k̄ron̄k̄polonaa k̄əp̄ama na kaaf̄əntana na p̄e saak̄əlaa na pá ŋmá Tafiiti ke kawulaya t̄əȳaya.

¹² T̄ənaɣa ı c̄ek̄ənaa sı Tacaa kpa-ı Iseyeli nyəma wulaw. P̄əyele ı kusa ı kawulaya nyuȳo ke ı ka s̄əla ı ȳəlaa Iseyeli nyəma t̄o p̄ə t̄ə.

*Tafiiti piya mpa ı l̄əla Yosalem t̄o**(Kv̄təəsv̄t̄o I 3:5-9; 14:3-7)*

¹³ Tafiiti tala Yosalem ılena í k̄p̄aya alaa na p̄ele pá l̄əli-ı piya ke t̄əna. ¹⁴ Pa h̄əla nt̄e Saməwa na Soparı na Natan̄ na Salwəŋ ¹⁵ na ıpaalı na ılisuwa na Nefek̄ı na Yafiya ¹⁶ na ılisama na ıliyata na ıl̄ifelet̄ı.

*Tafiiti k̄əlȳo ke Filiisi nyəma**(Kv̄təəsv̄t̄o I 14:8-16)*

¹⁷ M̄p̄óȳ Filiisi nyəma n̄uwa sı pa kpa Tafiiti ke Iseyeli nyəma wulaw. ılena pá polo pa t̄ənaɣa ı waalı. Tafiiti n̄u m̄p̄u, ılena í sv̄t̄o kol̄oŋa ıcate taa. ¹⁸ Filiisi nyəma talaa, ılena pá wat̄ı Lefayim t̄et̄ek̄əle taa. ¹⁹ ılena Tafiiti p̄əs̄ı Tacaa sı: Má polo Filiisi nyəma waalı? N̄ ká t̄u-w̄eȳe ma n̄iŋ taa? Tacaa sı: Ee, polo, maa t̄u-w̄eȳe nyá n̄iŋ taa.

²⁰ M̄p̄óȳ Tafiiti pola Filiisi nyəma kin̄ ke timpi pa yaa sı Paalı-Pelasim t̄o na í k̄u-w̄e. ılena í t̄o sı: Tacaa h̄e-m mpaav̄ ke ma kolontunaa can̄a taa ısu l̄om fakuȳo ak̄la s̄əəs̄əna t̄o.

Pə tōō ké i ha lonte nteye hətə sɪ Isə mpaav təfayale. ²¹ Filiisi nyəma sewa na pa ye le pa tuŋ ɪlena Tafiiti na i yəlaa pa kraya na pá wə kəkə.

²² Ḿpógú Filiisi nyəma tasa watuvu ke Lefayim tetekəle sɪ pa yookina Iseyeli nyəma. ²³ Tafiiti pəssa Tacaa, ɪlena Tacaa heeli-i sɪ: Taa pona pa isentaa tōō. Cə na í luna pa waali tōō ké tulurja ke tuŋ taale isentaa. ²⁴ Ye n kama na í nu yəlaa nəhəe ke tuŋ ɪnu i taa isu yoolaa nəhəe, ɪle n tii pa tōō ké kprakaa. Mpi tō, Tacaa tɛna-ŋ nɔyo sɪ i yookina Filiisi nyəma.

²⁵ Ḿpógú Tafiiti lapa isu Tacaa heela-i tō, na í kú i kolontunaa ke pə krayav Kera tō haləna Kesee.

6

Tacaa atakaa ponav ke Yosalem (Kvəəsvtɪ I 13:4-14)

¹ Ḿpógú Tafiiti tasa Iseyeli yoolaa taa yoolaa ke kpeyeluyu ke yəlaa isu iyisi hiu na naanowa (30000). ² ɪlena pá tɛɛ timpi pa yaa sɪ Paala təyo Yuta sɪ pa kprakəyi Isə atakaa. Tacaa Toma təna tu tənna atakaa ɪnu na i təkɪ kawulaya ke isəta tanjlaa tōō. ³⁻⁴ Ḿpógú pa kraya Isə atakaa ké Apinatari tɛye pulaya tōō na pá tu-i keeke kufalv taa, na Apinatari pəyalaa Ahiyo ke lələ na Yusa ke kəŋkəŋ tōō na pá paasəyənə-i. ⁵ Na pá makɪ wontu na həsɪ na Tafiiti na i nyəma pá paaki. ⁶ Pa tala təfalle nte tə wə timpi pa yaa sɪ Nakəŋ tō, ɪlena naaŋ kpilisi keeke na Isə atakaa tanj hotuyu na Yusa temi-i. ⁷ Tənayale Tacaa mu-i na prááná na í kv-i tənaya atakaa kite ke mpi pə tōō i ta nyana Isə atakaa tokinau tō.

⁸ Ama Tafiiti lanje ta həena Yusa kuvv mpi, na pá ha lonte nteye hətə sɪ Yusa təkule. Na pá yaaki-tɛye ńpógú haləna saŋa. ⁹ Ḿpógú səyontu kra wulav na í tō sɪ: Ye mpv maa pəsɪ ma pona Isə atakaa ke ma tɛyele?

¹⁰ ɪlena Tafiiti kisi Isə atakaa ponav ke i tɛ na í pona-i Katɪ tu wei pa yaa sɪ Opeti-Itəm tō i tɛ. ¹¹ Na atakaa caya apalv ɪnu i tɛye isətonaa tooso. ɪlena Tacaa náá kooli ílə na i təyaya nyəma tənaya kəpantv.

Isə atakaa ponav ke Yosalem (Kvəəsvtɪ I 15:25-16:3)

¹² ɪlena pá tayasɪ Tafiiti sɪ Tacaa koola Opeti-Itəm na i nyəma tənaya kəpantv ke Isə atakaa tōō. Ntəna wulav polo Opeti-Itəm tɛ na i kraya Isə atakaa na pá pona i tɛ na aŋmaala. ¹³ Atakaa səyəllaa í kpɛsa nəhəe naatoso na alaafəya, ɪle kətəlaa la nav na navle nim nyəntɛ ke kətaya. ¹⁴ ɪlena Tafiiti felɪ paale ke teu ke atakaa isentaa na í suuwa kətəlaa toko tike. ¹⁵ Ḿpógú i na Iseyeli nyəma təna pa pona Tacaa atakaa ke Yosalem na akantɛɛ na lanjlvbmle kakiisasi.

¹⁶ Pa təŋna Isə atakaa sɔvnav ke wulav ɪcate taa, ɪle Tafiiti alv Mikaali Sayuli pɛɛlv səŋna pətote nté na í ná i paaki na i ŋmaaki atakaa isentaa. Ḿpógú Mikaali tvv Tafiiti ke i taa. ¹⁷ Pa tana Isə atakaa ɪlena pá su-i i lonte taa ké cokəle nte Tafiiti ka lapa tō tə taa, na pá lá kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna tō na ciikuɣu nyənsɪ. ¹⁸ Pa tɛma kətasi nsəyi lapv ɪlena Tafiiti kooli yəlaa tənaya kəpantv ke Toma təna tu Tacaa hətə taa. ¹⁹ ɪlena Tafiiti tala apalaa na alaa mpa paa kota təna təyo təyənaya. Paa wei ke potopoto, na nantuvv, na svlvm, na pá kpe.

²⁰ Tafiiti mətəla təyaya sɪ i kooliyi i nyəma ke kəpantv, ɪlena Mikaali lu na í səŋ-i na í təm-i sɪ: Ama Iseyeli wulav teeli ɪnɛye saŋa pəpətv ké. N wəyosa nyá kawulaya wontu na í paaki nyá waali nyəma yomaa alv nyəma isentaa isu yolv ke yem.

21 Ntɛna Tafiti cɔ-ɪ sɪ: Tacaa wei ɪ kisa nyá caa na í læsɪ-m sɪ má la lɛyɛli nyóma wulav tɔ ɪ isɛntaa ké ma paawa. 22 Ma caa ma pasa ma ti na má pəsi kɔɔtɛ na pé kəli mpɔ. Paa na mpɔ tɔ, ma nyɔyɔ ká kəli yomaa alɔ nyóma mpa n yɔyɔtəyɪ tɔ pa isɛntaa ké.

23 Sayuli pɛɛlɔ Mikaaɪ na ɪ sɛm tɔ ɪ ta lɔli pəyaya.

7

Isɔ siWɔ nɔyɔ ké Tafiti na ɪ təyaya nyóma (Kvɔtəsɔvɔ I 17:1-15)

1 Tacaa yapa wulav ke ɪ kolontunaa niŋ taa, ilɛna í məli ɪ kawulaya təyaya kɔfalaya taa na heesɔyɔ. 2 Mɔpɔyɔ kuyaku nakɔli ɪ tɔma Isɔ kɔyɔyɔtɔtɔ teləsulɔ Natəŋ sɪ: Pé ta muna sɪ máá wɛɛ kutuluɔyɔ kɔpəŋkɔ taa na Isɔ atakaa náá wɛ cokəle taa. 3 Ntɛna Natəŋ cɔ wulav sɪ: Polo na ń la pə təna mpi n maɔasəyɪ nyá taa tɔ. Mpi tɔ, Tacaa wɛ nyá waalɪ ké.

4 Ahoo yuwa ilɛna Tacaa tɔ Natəŋ sɪ: 5 Polo na ń heeli ma pəyalɔ Tafiti sɪ pə taya unɪ ɪ ka ŋmana-m təyaya ŋka ka taa maa caya tɔ. 6 Hatoo ma læsɔyɔ lɛyɛli nyóma ke Icipiti taa na pé suna saŋa tɔ ma ta sɔvta kutuluɔyɔ taa. Cokəle taa ké ma wɛ mpɔ. 7 Too ma na lɛyɛli nyóma tə liw tɔ, ma ta pɔəsəta pa nyɔyɔ nyóma mpa ma læsaa tɔ pa taa nɔyɔlɔ sɪ pɛpɛ tɔ ké pa ta ŋma-m kutuluɔyɔ kɔpəŋkɔ.

8 Mpɔ tɔ, heeli ma pəyalɔ Tafiti sɪ Toma təna tv Tacaa má, ma yɔyɔtə sɪ ntiyile taa ké ma kɔpəyɔ-ɪ heeŋ waalɪ sɪ í la ma lɛyɛli nyóma wulav 9 na máá wɛ ɪ waalɪ ké ɪ tɔntɛ təna taa. Ilɛna má kpiisi ɪ kolontunaa təna na má kusɪ ɪ nyɔyɔ isɔ atɛ sɔsaa lælaa. 10 Ilɛna má ha ma lɛyɛli nyóma ke tɛcayalɛ sɪ pá caya teu na pɔlɔ í taa pɛyeli-wɛ. Yəlaa asayaa í taa tɔyɔ pa isɛ, 11 isɔ saa wei maa kɔpə paasəŋlaa ke ma yəlaa lɛyɛli nyóma tɔ tɔ. Pəyɛle ma yapa-ɪ ɪ kolontunaa təna niŋ taa sɪ í heesi. Tacaa sɪ: Pɔntɔ unɪ ɪ ka suna-m təyaya, pə taya Tafiti ká ŋmana-ke. 12 Ye pə tala nyá kuyaku na n səpa ilɛ maa læsɪ nyá piya mpa n lɔlɛna nyá tapɔyɔ tɔ pa taa nɔyɔlɔ na má kɔpə-ɪ wulav. 13 Inɪ ɪ ká ŋmana-m təyaya na maa yele na ɪ kawulaya kumtɛ wɛɛ tam tɔ. 14 I ká nyəŋəyɪ-m ɪ caa na maa nyəŋəyɪ-ɪ ma pəyaya. Ye ɪ pəntəna-m maa hɔ ɪ kɔpənyɔ isɔ pa lakɔyɔ pəyaya tɔ. 15 Ama ma kaa yele-ɪ pɛɛɛɛ hɔlɔyɔ isɔ ma lapɔ Sayuli na má lɔ-ɪ na má læti-ŋ ɪ lɔntɛ tɔ. 16 Nyá kawulaya na nyá kumtɛ na nyá piitim pɔ wɛɛ tam tɔ ké.

17 Nti nti Isɔ heela Tafiti na Isɔ kɔyɔyɔtɔtɔ teləsulɔ Natəŋ nɔyɔ tɔyɔɛ.

Tafiti sɛɛn ke Isɔ (Kvɔtəsɔvɔ I 17:16-27)

18 Mpɔyɔɛ Tafiti pola Isɔ cokəle taa na í yɔyɔtəna Isɔ sɪ: Hai, Tacaa ta Isɔ, má na ma təyaya tə ké wɛ na ń kəŋna-m timpɪ taa ma wɛ isəntɔ tɔ? 19 Pəle pə paasi na ń tasəyɪ ma təyaya suw tɔm na? Ye pə taya Isɔ, yulɔ kaa pəsi na í yɔyɔtɔ mpɔ pə taka. 20 Wentiyɪ ma taka ma wɛna sɪ ma heeliyɪ-ŋ? N nyəma-m ké. 21 Nyá maɔamaya n sɔələna na ń la tɔma sɔsəna anɛ, na ń kuli-m tɔm tənɛ tə tɔ isɔ n ka yɔyɔtɔyɔ tɔ. 22 Tacaa Isɔ n ké Sɔsɔ ké. Mpi tɔ, nɔyɔlɔ ta nəyəsəna-ŋ. Ye tə keesəna nti unɪ tə nuna ta ŋkɔpəŋ tɔ nɔyɔlɔ ɪ fɛi isɔ nyá. 23 Piitim napəli pə fɛi na pé nəyəsəna nyá yəlaa lɛyɛli nyóma mpa n kɔma na ń ya sɪ tə pəsi nyá nyóma na nyá hətɛ yaa na ń la-tɔyɔ piti təma na kəkɔlɔ nyəŋ na ń ya-tɔyɔ Icipiti taa na ń tɔyɔni piitimnaa lælaa na pa tuŋ. 24 Na tə pəsi nyá nyóma ke tam tɔ, na nyaa pəsi ta Isɔ. 25 Mpɔ tɔ, Tacaa Isɔ yele na tɔm nti n yɔyɔtə ma na ma təyaya tá tɔ tɔ tɔ la na tɔ wɛɛ mɔpɔyɔ tam tɔ. 26 Nyá hətɛ í wɛɛ sɔsəɔɛ na yəlaa pɔyɔlɔyɪ tam sɪ: lɛyɛli nyóma Isɔ keɛ Toma təna tv Tacaa na ń paasəyɔna ma təyaya. 27 Mpi tɔ,

Tacaa Iseyeli nyóma Iso, nyá tona nyá tóm ke ma njkpanj taa si n ká si ma taya. Pə tó ké ma kaasa ma ti na má sələmi-ŋ sələmuɣu kune. ²⁸ Tacaa Iso, n ké Iso ké. Na ŋ yoyota nti n laki-təyi. Nyá keesəna-m nyá kɔpantu təne tə tóm. ²⁹ Kooli ma taya ke kɔpantu na ká wee tam tó isu n yoyotuyu to, na kɔpantu nti tó wee ka tó ké tam.

8

Tafiiti kəla i kolontunaa ləlaa (Kutəəsvu I 18:1-13)

¹ Pəle pə waali ké Tafiiti tasa Filiisi nyóma ke yoonau na í njmakəli-we na í ləeki pa icate səsəole nte pəle paa taya tó. ² Mpróyó Tafiiti yoonu Mowapu nyóma na í kra-weye yomle. Ilena í husi-weye ate, na pá kala yəlaa tooso, ile pa ku naale. Pá kala yəlaa tooso, pa ku naale. Pə kaasa mpa lena pəle pá laki Tafiiti ke təmlə na pá feləyi-i lampuu. ³ Mpróyó Tafiiti yoonu Lehori pəyalu Hatəsee wei i ké Sopa wulav tó na í kəli-i waatu wei ílé i kulaa si i muɣi Ifəlati pəyó nəyó tetu tó. ⁴ Ilena Tafiiti ləeki i krajanəŋ cayalaa iyaya na nasətosu na nunuwa (1700) na yoolaa nəhəe təntaa ke iyisi hiu (20000), na í seti krajanəŋ təna nəhəe hola na pá kaasi isu yoo kekenaa nunuwa (100) krajanəŋ tike. ⁵ Mpróyó Tamasi Silií nyóma pola wulav ke sənau, lena Tafiiti ku pəleye yoolaa iyisi hiu na naale (22000). ⁶ Na í pona yoolaa ke Tamasi Silií taa, na icate nyóma laki-i təmlə na pá feləyi-i lampuu. Paa timpigi Tafiiti polaa, Tacaa kentaɣaa i tó ké. ⁷ Ilena Tafiiti kraja Hatəsee yoolaa kpaləŋ wəla nyəŋ na í pona Yosalem. ⁸ Mpróyó Tafiiti kuu nyəxəluɣu kuseemuɣu nyəxətu ke səsəm ke Hatəsee acaləe nna pa yaa si Peta na Pelotayi tó a taa.

⁹ Mpróyó Hamati wulav Tou nuwa si Tafiiti kowa Hatəsee yoolaa təna. ¹⁰ Ntəna í tili i pəyalu Yolam ke Tafiiti tē si: Polo na ŋ sēe-i na ŋ sam-i timpri i pəsa na í kpili Hatəsee na i nyóma na í ku-we tó. Mpi tó, Tou yookaɣana Hatəsee ké. Ilena Solam pona iyitee nyəxətu na wəla na nyəxəluɣu kuseemuɣu ke hēsi hēsi. ¹¹ Mpróyó Tafiiti si nyəxətu ntəyi Tacaa isu i ka suw iyitee nyəxətu na wəlanaa mpa i ləeka piitimnaa mpa i yoonaa na í kəli tó. ¹² Isu Silií nyóma na Mowapu nyóma na Amoni nyóma na Filiisi nyóma na Amaleke nyóma na Sopa wulav Hatəsee na i nyóma. ¹³ Isəna Tafiiti lapu na i nyuyɣu kuli təyole.

Tafiiti kəla Silií nyóma na í mələyi kpente, lena í ku ltəm nyóma ke yəlaa iyisi pələfei hiu (18000) ke timpri pa yaa si tóm tetekele taa tó. ¹⁴ I kəla ltəm nyóma lena í si yoolaa ke pa tetu təna taa na icate nyóma laki-i təmlə. Paa timpigi Tafiiti polaa, Tacaa kentaɣaa i tó ké.

Tafiiti waali nyóma həla (Kutəəsvu I 18:14-17)

¹⁵ Tafiiti təyó kawulaya ke Iseyeli nyóma təna tó ké na í təŋəyi tampana na í paasəyənə-we. ¹⁶ Seluya pəyalu Sowari kele yoolaa nyuyɣu tu, na Ahiluti pəyalu Yosafati kele takəlası sulv. ¹⁷ Ahitupi pəyalu Satəki na Apiyataa pəyalu Ahimeleki kele kətəlaa. ¹⁸ Selaya kele takəlası njmaalv na Yoyata pəyalu Penaya kele yoolaa mpa pa taɣaya wulav tó pa nyuyɣu tu. Tafiiti pəyalaa nté səpaarənaa.

9

Mefipaali pote ke Tafiiti tē

¹ Mpróyó kuyaku nakuli Tafiiti pəosaa si pə ta kaasi Sayuli taya tu nəyolu na má lapu-i kɔpantu ke Sonatanj tó?

² Sayuli tɔyaya tɔmlɛ tu nɔɔlɔ ɪ ka wɛ tɔna na pɔ yaaki-ɪ sɪ Sipa. Mpuɔlɛ pa kpaɔa apalɔ unɪ na pɔ pona-ɪ Tafiiɪ kin. Uɛna wulav pɔɔsi-ɪ sɪ: Nyaya pa yaaki sɪ Sipa? Apalɔ unɪ ɪ tisaa, ³ uɛna wulav pɔɔsi-ɪ sɪ: Pɔ ta kaasi Sayuli tɔyaya tu nɔɔlɔ na mɔ lapɪ-ɪ kɔpantɔ kɛ Isɔ tɔɔ? Ntɛna apalɔ unɪ sɪ Sonataɲ pɔyalɔ wɛɛ na pɔ kaana-ɪ. ⁴ Ntɛna wulav sɪ: I wɛ le? Sipa sɪ: I wɛ Amiyɛli pɔyalɔ Makii tɛɛ timpi pa yaa sɪ Lo-Tapaa tɔ.

⁵ Uɛna wulav tili na pɔ kɔna-ɪ. ⁶ Sonataɲ pɔyalɔ Mefipaali tala Tafiiɪ tɛ uɛna ɪ hɛntɪ-ɪ atɛ. Mpuɔyɔ ɪ yaa ɪ hɛtɛ uɛna ɪ sɛɛ sɪ: Maɣalɔ ta caa. ⁷ Ntɛna wulav sɪ: Taa nyɔ, ma caa ma la-ɲ kɔpantɔ kɛ nyɔ caa Sonataɲ tɔɔ. Maa cɛlɛ-ɲ nyɔ cɔsɔ Sayuli tɛtɔnaa tɔna na mɔ na-ɲ tu tɔkɔna tɔntɔmlɛ kɛ tam.

⁸ Mpuɔyɔ Mefipaali tasa hɛntɔyɔ kɛ atɛ na ɪ tɔ sɪ: Hai, ta caa, maɣalɛ awe, ma wɛ isɪ haɣa kɔsɔpaya kɛ na ɲ paasɔyɛna-m mpɔ unɪ?

⁹ Kɛlɛna wulav yaa Sipa na ɪ heeli-ɪ sɪ: Ma cɛlɔɲ nyɔ caa Sayuli na ɪ tɔyaya nyɔma nyɔm tɔnaya Mefipaali. ¹⁰ Nyɔ na nyɔ piya na nyɔ tɔmlɛ nyɔma ɪ kɔ halɔɲɪ-ɪ kɛ na ɪ taa laɲ kɔhalɔm. Uɛ ma na-ɪ tu tɔkɔna tɔntɔmlɛ kɛ tam.

Pɔyɛlɛ Sipa ka wɛna piya naanɔwa na kakpasɪ kɛ, na tɔmlɛ nyɔma kɛ hiu. ¹¹ Ntɛna Sipa cɔ wulav sɪ: Ta caa, maa la teitei kɛ isɪ n heela-m tɔ. Uɛna Mefipaali sɔv wulav kin kɛ tɔɔv isɪ ɪ maɣamaɣa ɪ kɔlɔlɔ.

¹² Mefipaali ka wɛna pɔyaya sɛkpelaya nakɔli na pɔ yaa-kɛ sɪ Mika. Mpuɔyɔ Sipa tɔyaya nyɔma tɔna pɔsa ɪ tɔmlɛ nyɔma. ¹³ Yosalem kɛ ɪ ka wɛɛ. Mpi tɔ, ɪ na wulav pa tɔkayana. Pɔyɛlɛ pu kaana Mefipaali nɔɔhɛɛ naalɛyɛ.

10

Tafiiɪ kɔlɔyɔ kɛ Amaleke nyɔma na Silii nyɔma (Kvɔɔsvɔ I 19:1-5)

¹ Pɔlɛ pɔ waali kɛ Amoni wulav Nahasi sɔpa na ɪ pɔyalɔ Hanuɲ lɛɛɪ ɪ lonte taa. ² Mpuɔlɛ Tafiiɪ tɔma sɪ: Maa lɛɛɪ Hanuɲ kɛ kɔpantɔ kɛ nti ɪ caa ka lapa-m tɔ. Uɛna ɪ tili sɪ pɔ sɛɛ-ɪ ɪ caa lɔyaya. Tɔmlɛ nyɔma tala Amoni nyɔma tɛtu taa, ³ uɛna tɛtu nti tɔ awulaa sɛkpɛma tɔ pa wulav Hanuɲ sɪ: N nyɔma sɪ lɔyaya sɛɛv tɔɔ kɛ Tafiiɪ tila ɪ yɔlaa na? I tila-wɛɣɛ sɪ pɔ fɛɲ ta ɪcatɛ na pɔ nyɪ-tɛ na pɔ wakɔli-tɛ.

⁴ Tɔnayaɛ Hanuɲ kpa Tafiiɪ tillaa mpɛ na ɪ hu pa tantɔɲ kɛ nnyɛnyɛkɔɲ, na ɪ sɛɪ pa tɔkɔnaa na pɔ kpa pa tapanɔsi. Uɛna ɪ yɛlɛ-wɛ. ⁵ Mpuɔyɔ fɛɛɛ kpa-wɛɣɛ sɔsɔm. Tafiiɪ nu mpi pa lapa-wɛ tɔ, uɛna ɪ tili sɪ pɔ saali Yeliko halɔna pa tantɔɲ nyɔ, uɛna pɔcɔ pɔ kpe.

Amoni nyɔma na Silii nyɔma pa yoonav (Kvɔɔsvɔ I 19:6-19)

⁶ Mpuɔyɔ Amoni nyɔma cɛkɔnaa sɪ Tafiiɪ haɣa-wɛ na pɔɔnɔ kɛ pa isayɔv nti tɔ tɔɔ. Uɛna pɔ polo Pɛɪ-Lehopɪ na Sopa Silii nyɔma kin na pɔ kpaɣa yoolaa apaa nyɔma kɛ iyisi hiu (20000), na Maaka wulav tɛɣɛ yoolaa iyaya (1000), na Topi nyɔma tɛɣɛ yoolaa iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁷ Tafiiɪ nu mpɔ, uɛna ɪ tili ɪ yoolaa nyɔvɔ tu Sowapɪ na yoolaa apalaa tɔna. ⁸ Mpuɔlɛ Amoni nyɔma luwa na pɔ puɪ pa ɪcatɛ nɔnɔɔ, na Sopa na Pɛɪ-Lehopɪ Silii nyɔma na Topi na Maaka pɔ yɔlaa nɔɔ wɛ tawa taa na pa mpaa. ⁹ Uɛna Sowapɪ cɛkɔna sɪ ɪ kɔ yoo taa na waali. Mpuɔyɔ ɪ lɛsa lɛɣɛli yoolaa taa yoolaa na pɛɛ pɔ yookina Silii nyɔma. ¹⁰ Pɔ kaasa mpɔ uɛna ɪ yelina pɛɣɛ ɪ neu Apisayi sɪ pɛɛ pɔ yoono Amoni nyɔma. ¹¹ Na ɪ heeli-ɪ sɪ: Ye Silii nyɔma ɪ kpila-m, uɛ n kɔɔ na ɲ sɔna-m, yaa ye Amoni nyɔma kpilina nyɔ, uɛ mɔɔ kɔɔ na mɔ sɔna-ɲ. ¹² Tɔɣɔ apalɔv na tɔ kaasi ta tɔyɪ ta yɔlaa na ta Isɔ acalɛɛ tɔɔ. Uɛ Tacaɔ ɪ la ɪ luyɔ nyɔntɔ.

¹³ M̄p̄r̄ȳ S̄owap̄i na i ȳelaa pa s̄uv Silīi nȳoma tee si pá yookina-we na pele pá tu cas̄ale. ¹⁴ Amoni nȳoma ná nawa si Silīi nȳoma sewa, uena pele pá tu-te na pá s̄uv icate. Uena S̄owap̄i m̄eli na í kpe Yosalem.

¹⁵ Silīi nȳoma nawa si Iseyeli nȳoma k̄ela-we, uena pá koti pa yoolaa t̄oto.

¹⁶ M̄p̄r̄ȳ wulav Hat̄asee tilaa na pá yaa If̄elat̄i p̄ȳo waali Silīi nȳoma lel̄aa na i yoolaa wulav Sopaki k̄raya-we na pá tee Helam. ¹⁷ Pa heela-t̄ayi Tafiiti, uena í koti Iseyeli yoolaa t̄ena na pá te si Yaatan̄i na pá polo Helam. M̄p̄r̄ȳ Silīi nȳoma tayana pa ti na pá na Tafiiti pá suli na pá yoo. ¹⁸ Ama pa kuu-teye Iseyeli nȳoma is̄entaa, na Tafiiti k̄v yoo k̄eek̄enaa nas̄etos̄o na nuuwa (700) paas̄enlaa na k̄rayan̄h̄ cayalaa ke iȳisi nūle (40000) na í k̄v pa yoo wulav Sopaki.

¹⁹ M̄p̄r̄ȳ Hat̄asee waali awulaa s̄akpema nawa si Iseyeli nȳoma k̄v pa ȳelaa ke s̄as̄om, uena pá polo na pá na-we pá ciiki na pá laki-weye t̄emle. Silīi nȳoma ta p̄asi t̄oto si pá s̄ena Amoni nȳoma.

11

Tafiiti na Pasepa pa t̄om

¹ P̄n̄aya s̄ikaa na p̄é tala waatu wei awulaa teeki yoo t̄o, uena Tafiiti k̄v̄si i yoolaa wulav S̄owap̄i na Iseyeli yoolaa t̄ena si pá polo pá k̄v Amoni nȳoma t̄ena na pá l̄eki Lapa icate. Ama Tafiiti mayamaya ta polo.

² M̄p̄r̄ȳ k̄yaku nak̄oli Tafiiti luna t̄h̄ant̄ale ke taanaya, na í c̄oaki kutulūȳu pata t̄oo. Ue i loosa alv n̄ȳalv i s̄oaki l̄om nte, na i is̄entaa luwa p̄é tu fei. ³ M̄p̄r̄ȳ i tilaa na pá p̄oasi i t̄oo. Uena pá c̄o-i si l̄iyam p̄eel̄o Pasepa k̄é. I paalv kele Hiti tu Yulii. ⁴ Nt̄ena í tili na pá pona-i alv in̄i na í s̄uua-i na íl̄é i m̄eli i te. P̄yele i ka t̄ema is̄oto nan̄t̄e k̄pakpaa na í la asilima keel̄ȳv̄ kotaya.

⁵ Alv nawa i ti na teu uena í tili na í heeli Tafiiti.

⁶ M̄p̄r̄ȳv̄le Tafiiti tilaa na í heeli S̄owap̄i si i ye le Hiti tu Yulii na í k̄oo.

Uena S̄owap̄i náá ye le Yulii. ⁷ Yulii k̄oma uena Tafiiti p̄oasi-i S̄owap̄i na yoolaa na yoo pa alaaf̄aya t̄oo. ⁸ M̄p̄r̄ȳ Tafiiti heela Yulii si: Polo nȳa te na í heesi.

Yulii luwa uena wulav lap̄i-i k̄uc̄oov̄ na pá pona-i. ⁹ Ama íl̄é i ta s̄uv i te. I na wulav tan̄laa pa h̄ant̄ena n̄n̄ȳo tee. ¹⁰ M̄p̄r̄ȳ pa tayasa-t̄ayi wulav na íl̄é i p̄oasi-i si: An̄i n̄ luna m̄paav̄ k̄é. Ue pepe t̄oo k̄é n̄ ta s̄uv t̄aya? ¹¹ M̄p̄r̄ȳ Yulii c̄o-i si: Is̄o atakaa na Yuta na Iseyeli nȳoma t̄ena h̄ant̄ayi coka taa k̄é. Ma caa S̄owap̄i na i waali nȳoma ná we nyutu taa. Uena máá s̄uv ma t̄aya taa na má t̄ȳo na má nȳo, na má h̄ant̄ena ma alv na? Ma tuuna-ŋ si ma kaa la mp̄v. ¹² Nt̄ena Tafiiti heeli-i si: T̄ov̄, heesi s̄aja, cele ile maa ye le na í m̄eli.

Uena Yulii caya. ¹³ M̄p̄r̄ȳ Tafiiti yaa-i i te na í t̄ȳo na í nȳo na pá k̄v-i. Paa na mp̄v, ahōo yuwa t̄o, i ta polo i te, í na tan̄laa pa h̄ant̄ena.

¹⁴ Tev̄ fema uena Tafiiti ŋmaa S̄owap̄i ke tak̄elaya na í tilina-keye Yulii mayamaya ¹⁵ si pá tel̄esi-i timp̄i yoo han̄a teu t̄o na pá ye le-i na pá k̄v-i.

Pasepa paalv Yulii s̄am

¹⁶ S̄owap̄i nyala icate, uena í pona Yulii ke timp̄i yoolaa taa yoolaa tan̄aa t̄o.

¹⁷ M̄p̄r̄ȳ icate nȳoma luwa na pá yooa S̄owap̄i na i nȳoma na pá k̄v Tafiiti yoolaa payale na pá k̄reŋna Yulii na pá k̄v t̄oto. ¹⁸ Uena S̄owap̄i ŋmaa Tafiiti ke tak̄elaya na í keesi-i p̄é t̄ena mpi p̄é lapa t̄ȳoole t̄o. ¹⁹ M̄p̄r̄ȳ Tafiiti lela tillu ke heel̄ȳu si: Ye í keesa wulav ke ta cak̄ale t̄om ke c̄ene, ²⁰ nt̄anȳi páán̄a ka k̄pa-i na í ȳȳoti si pepe t̄oo k̄é t̄o s̄uv icate tee si t̄o yookina-te. An̄i t̄o nȳomaya si icate nȳoma t̄oaki nȳomá. ²¹ M̄p̄r̄ȳ alv ka k̄vna Ketiȳon̄ p̄yalv Apimeleki. Tepeesi

icate tee ké i ka sɔv mpv na alv yaɣa-i namle hoɣɔlvɔv na kolɔŋa nyɔvɔv taa. Ie pepe tɔɔ ké tá kɔtəna kolɔŋa ke mpv? Ie n cɔ-i si nyá pəyalv Yulii ná səpa tɔtɔ.

²² M̀p̀r̀ɔ̀ỳú tillu keesa Tafiti ke nti Sowari keesa-i tɔ si: ²³ Kolontunaa mpe pa kpila-tɔvɔv. Pa lu-tɔvɔv koluv ke tawa taa na taa tɔvɔni-we na tɔ tana-weye pa icate nɔnɔvɔ. ²⁴ Ilena kolɔŋa tɔɔ sɔŋlaa náá tɔ-tɔvɔv nyɔ́má na pá kv ta taa payale. Hali nyá pəyalv Yulii ná səpa tɔtɔ.

²⁵ Tənaɣale Tafiti cɔwa tillu si: Polo na ń heeli Sowari si, paa pə kɔwa i yəlaa tɔ pə taa kəli-i caalvɔv. Pə wee ké si í polo icate tɔɔ na toŋ na í kəli-te. Nyaa polaa ń tasa-i ńp̀r̀ɔ̀ỳú apalvɔv.

²⁶ Yulii alv nuwa si i paalv səpa, ilena í wii-i. ²⁷ Ləyaya tɔma, ilena Tafiti tili na í kraɣa alv na í lɔli-i apalv pəyaya. M̀p̀r̀ɔ̀ỳú Tafiti kolapətv nti tɔ ta maya Tacaa.

12

Nataŋ heeliyi Tafiti ke i salaka tvɔv tɔm

¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳú Tacaa tila Iɔ kɔvɔɣɔtɔtv teləsvlv Nataŋ ke Tafiti kiŋ na í heeli-i si: Apalaa napəli paa wena naale ke icate kɔlvmtəle taa, lelv ke toŋ tv na lelv ke kɔnyəntv. ² Toŋ tv unu i ka wena naaŋ na heeŋ ke sɔsɔm pə fei nyənvɔv. ³ Hewaya kɔlvmaɣa ke kɔnyəntv náá wena na í tɔɔki, na ká na í piya pa wee na pá tɔki na pá nyɔɔki tɔntəmle, na ká həntəyi i tate taa na í nyənvəyi-ke isu i pɔelɔ. ⁴ M̀p̀r̀ɔ̀ỳú kɔvayv nakvli ikəm kɔma toŋ tv unu na í la i tɔla pətɔtətəle, na í kisi a taa ké ləsvɔv si i lakəna ikəm inəyi mɔvle. Na í kra kɔnyəntv hewaya ŋke na í kv-i.

⁵⁻⁶ Tənaɣale Tafiti pááná huwa kraɣaa təfaa na í tɔ si: Ma tuuna Tacaa si yvlv wei unu i lapaa mpv tɔ pə wee si í felu heeŋ liɣiti ke yaasi wei i lapaa mpv na í feina pətɔtətəle tɔ. Pəyele pə tu mɔna pá kv-i ké. ⁷ Ntəna Nataŋ si: Nyayale yvlv unu. Iseyeli Iɔ Tacaa yɔɣətai si unu i kraana-ŋ Iseyeli nyóma wulav na í ya-ŋ Sayuli niŋ taa ⁸ na í ha-ŋ təyaya na alaa na í tv nyá niŋ taa ké Iseyeli nyóma na Yuta nyóma. Ye n ka heela-i si pəle pə ta tɔv-ŋ i ka sɔɔsa-ŋ. ⁹ Pepe tɔɔ ké n nyəna Tacaa tɔm ke yem na ń la mpi pə ta maɣa-i tɔ? N kv Yulii na Amoni nyóma layate, na ń kraɣa i alv. ¹⁰ Timpi n nyəna-i yem ke mpv na ń kraɣa Yulii alv tɔ, yovu kaa hatəlena nyá təyaya tɔtɔ. ¹¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳú Tacaa tasaa si: Maa yele na nyá piya taa nɔvɔlv wakəli nyá laŋle. Maa ha nɔvɔlvɔv nyá alaa ke nyá isentaa na ílé i svvna-we na ilim na pə isəle. ¹² Nyá ŋmelaa ké na n la nɔvɔlv ta na. Ama ilim taa ké maa la ma nyəntv na Iseyeli nyóma təna na.

¹³ Tənaɣa Tafiti tɔma si: Ma wakəlena Tacaa ké. Ilena Nataŋ náá tɔmi-i si: Tacaa husa nyá isayavtv, n kaa tasa səm. ¹⁴ Ama timpi n yelaa na Tacaa kolontunaa kra i tɔɔ na pá ni pɔntv tɔ, pəyaya ŋka pə lɔla-ŋ tɔ ŋke kaa səna.

¹⁵ M̀p̀r̀ɔ̀ỳú Iɔ kɔvɔɣɔtɔtv teləsvlv Nataŋ kpema i te.

Pasepa pəyaya səm

M̀p̀r̀ɔ̀ỳú Tacaa yelaa na kvtəŋ sɔsɔv nakvli kv kra Yulii leelu pəyaya ŋke. ¹⁶ M̀p̀r̀ɔ̀ỳú Tafiti həka nɔvɔ na í sələmi Tacaa ke pəyaya ŋke ka tɔɔ. Ateye i həntaya paa ahoɔ nna, nyaalvɔv fei. ¹⁷ Ilena i təyaya sɔsaa kaana-i si í kvli ate i ta tisi. Pə́cɔ i kisa tɔvɔv. ¹⁸ Ilena pəyaya si kɔvayv naatosompɔvɔlaya nyəŋkv wule. Ama Tafiti waali nyóma nyamna-i ka səm tɔm ke heeluvɔv. Mpi tɔ, pa maɣasaya pa taa ké si, wɔsasi taa kelə tɔ yɔvɔtayaana-i i ta cɔ, ka laalaa na ká si isəntɔ tɔ ye tɔ heela-i i laŋle ká tɔesi wakəlvɔv tətɔvɔtɔvɔ. ¹⁹ Ie Tafiti nuwa pa welətvɔv təmaɣale, ilena í cəkəna si pəyaya səpa. Ntəna í pɔɔsi-we si: Ka səpaya? Pɔle si: Eɛ.

²⁰ Tənaγale Tafiiti kula ate na í sɔ lɔm na í layası wontu. ɪlena í sɔv Tacaa təyaya taa na í hənti-ı ate. ɪ mələ təyaya ɪlena í yəyoti na pá kəna-ı təyənaya na í təyɔ. ²¹ Mpuvle ı waali nyəma pəssa-ı sı: Wenti n lapa mpv tɔ, tə tapvuv suweyele? Pə təkə pəyaya ke kvətəkə ka ta səta ɪlena n məli n wiiki na n kisiyi təyov. Pə məlaa na pəyaya sı ɪlena n kuli na n naali təyov na? ²² Ntəna Tafiiti cə-we sı: Ma wiikaya na má həkəyi nɔyɔ ke mpv tɔ na má tseləyi ké sı ntənyı Tacaa ká ná ma pətətəle na í waak-ke. ²³ Təv, nəənɔ ka səpa tɔ, pepe tɔ ké ma taa nɔyɔ həkuyv? Anı ma kaa pəsi na má tayanı-keye kəsvuv. Ama máa tənə na má polo ka kiŋ. Təfɔ ka fei sı ka tasəyi məlvuv ke ma kiŋ tətɔ.

Salbməŋ lɔlvuv

²⁴ Mpuvú Tafiiti hɛsa ı alv Pasepa laŋle na í kpətəna-ı na í lɔli apalvpəyaya na í ha-keye hətə sı Salbməŋ, na Tacaa luyv sɔv-keye teu. ²⁵ ɪlena Tafiiti cəle-keye Iso kuyəyotv tɔv teləsvl Natəŋ na íle ı ha-keye hətə sı Tacaa sɔla-ı.

Lapa ıcate ləkuvv

(Kvətəsvtv I 20:1-3)

²⁶ Tafiiti yoolaa wulav Sowarı ka tama Amoni nyəma ıcate sɔsɔle Lapa. Waatv wei ı lɛka-te ²⁷ ɪlena í tili na pá heeli Tafiiti sı: Ma tɛsa lɔm həkəlvuv ıcate ke ləkuvv. ²⁸ Mpv tɔ, kpɛyeli yoolaa mpa pə kaasaa tɔ na n kəɔ na n mɔ-te. Pə taa kəɔ na má sɔv tə taa na pá məli-m sam. ²⁹ Mpuvú Tafiiti kpɛyela yoolaa na pá kra Lapa tɔ na pá lɛki-te. ³⁰ ɪlena Tafiiti kuli tə wulav kawulaya ntenuyv. Wula ke pa lupə-kv, kv yuv we ısu kiloona hiu na naanvwa na liyiti ke mpv, na pá tv kv tɔv ké liyitee pɛ. Mpuvú pa tema-kuvv Tafiiti nyuvv na í kuu ıcate taa ké wontu tuutuuma tətɔ. ³¹ Pə kaasa ıcate yəlaa ɪlena í tv lɛlaa ke kaafəntanaa təmle na lɛlaa ke nyəyətə halənav na lɛlaa ke tawa təma na lɛlaa ke pilikiŋaa wəpv. Mpuvú Tafiiti lapəna Amoni ıcate tənə. ɪlena í na ı yəlaa pá məli Yosalem.

13

Tafiiti piya acaalətv

¹ Pəle pə waali acaalətv lapa wulav te. Tafiiti pəyalv Apəsəlɔm ka wəna neu alv nyəŋ nɔyɔlv na pá yaakı-ı sı Tamaa na ı ısentaa lıwa teu. Mpuvle Apəsəlɔm neu yətətə nyəŋ wei pa yaa sı Aməŋəŋ tɔ ı luyv sɔv Tamaa ıv. ² Aməŋəŋ ka sɔla ı neu ıvəyi haləna í caŋ ı tv ı təyi kvətəŋ ke ı təm taa. Mpi tɔ, pɛelb ıv ı taa nyı apalv, ıle pu we Aməŋəŋ ke kate sı ı tokina-ı. ³ Aməŋəŋ taarpalv nté Tafiiti taalv Samma pəyalv Yonatarı. ɪle ı ka ké yulv layatv ké. ⁴ Mpuvú ıle ı pəssa-ı sı: Pepe tɔv ké halı nyaya wulav pəyalv taka na paa tanəŋ ŋku n tɛŋ taası ke mpv? Mpuvle sı: Ma sɔla ma taalv Apəsəlɔm neu Tamaa ké. ⁵ Ntəna Yonatarı sı: Cəsi ısu pə wıki-ŋ, na nyá caa ı kəma-ŋ wiiluyv, ıle n təmi-ı sı ı yele na nyá neu Tamaa kəɔ na í lá təyənaya ke nyá ısentaa na í tv-ŋ na n təyɔ.

⁶ Mpuvú Aməŋəŋ cəsa sı pə wıki-ı na í həntı na wulav polo-ı wiiluyv. ɪlena Aməŋəŋ sələmi wulav sı: Hai, ma caa sı ma neu Tamaa ı kəɔ cəne na í tv-m kakalası naale na í cəle-m na má təyɔ.

⁷ Ntəna Tafiiti tili na pá heeli Tamaa sı ı polo ı taalv Aməŋəŋ nəŋ taa na í lapı-ı təyənaya.

⁸ Mpuvú Tamaa pola Aməŋəŋ nəŋ taa na í maγana Aməŋəŋ həntaa, na Tamaa la somtv na ı huyuti na ı tv kakalası, ⁹ ke tənə ıv na ı kuuli na ı sı Aməŋəŋ na ı kisi təyov. ɪlena Aməŋəŋ tɔ Tamaa sı: Ləsi yəlaa tənə, na pa tənə pá lu. ¹⁰ Mpuvle Aməŋəŋ təma Tamaa sı: Kəna-m təyənaya ŋkeye nəŋ taa na má təyɔ ıle.

Uena Tamaa kpaɣa kakalasi nsi na i pona Amənonɔŋ naŋ taa. ¹¹ Pɛɛlo su-i tɔɣonaɣa, uena Amənonɔŋ təkɪ i niŋ taa na i təmɪ-i si: Ma neu, kɔɔ tɔ sɔv. ¹² Ntɛna pɛɛlo si: Aai, taa wakəli-m ma taalv. Iɣɛyeli nyóma u lakɪ mpv. Ue taa la acaalətu nti. ¹³ Ye n lapa mpv lɛyɛ maa su ma fɛɛɛ? Pəyɛle nyá pəsi Iɣɛyeli taa acaaləŋ taa lɛŋkɔ. Polo n sələmi wulav, paa pə la isəna i ka tisi na má saa-ŋ.

¹⁴ Ama Amənonɔŋ ta nuwa-i. M̀p̀r̀ỳg̀ i kripa Tamaa na toŋ na i wakəli-i. ¹⁵ Tənaɣa Amənonɔŋ luyɪ lu-i na i taa kpana-i na pə kəli isu i ka sɔla-i tɔ, na i tɔɣonɪ-i si i lu. ¹⁶ Ntɛna pɛɛlo ma kapuka si: Ha, n tɔɣonəyi-m mpv tɔ n sɔsəyi isayatu kɛ nti n tɛma-m lapv tɔ tɔ kɛ.

Ama Amənonɔŋ ta nu. ¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ i yaa təmle tɔ na i heeli-i si: Tɔɣonɪ alv uɛ na i lu na n kaləsi nənəɣɔ.

¹⁸ Uena təmle tɔ ləsi-i awali na i təkɪ na i kaləsi.

Pɛɛlo unɪ i ka suu ŋkpalasi capa kucɔcɔlv kɛ isu awulaa pɛɛlaa mpa pa ta saata tɔ pa suuki tɔ. ¹⁹ Tənaɣale Tamaa cəla i capa na i tɔ i nyɔɣv taa kɛ təloma na i tɛ nyɔɣv na i makɪ kapusi na i tɛɛki. ²⁰ Tamaa taalv Apəsəlɔm na-i, uena i pɔsɪ-i si: Nyá taalv Amənonɔŋ wakəla-ŋ kɛ? Ma neu, su. Taa suli tɔm ntəyi kpaɣav na n yaa-təyi pɔlv, nyá taalv kɛ.

Uena Tamaa saali Apəsəlɔm təyaya taa isu katayəlaya. ²¹ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav nu pə tənaya mpv na ráána kpa-i sɔsɔm. ²² Uena Apəsəlɔm haɣa Amənonɔŋ na i taa. U tāsəyi-i yɔɣotənav kɛ mpi pə tɔ i wakəla i neu tɔ.

Apəsəlɔm kɔwa Amənonɔŋ

²³ Pusi naale sikaa uɛ pa kɔkɪ Apəsəlɔm heeŋ huntu nté timpi pa yaa si Paali-Hasɔ tɔɣo Ifəlayim. Uena Apəsəlɔm yaa wulav pəyalaa tənaya tɔɣov. ²⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ i polaa na i heeli wulav si: Ta caa, pa kɔkɪ ma heeŋ huntu. Ue ma caaki si nyana nyá waali nyóma təna i kɔ na tɔ tɔɣo pə acima. ²⁵ Uena wulav tɔ si: Aai, ma pəyalv, ta təna tɔ kaa polo, pə taa kɔɔ na tɔ sɔki-ŋ səɣəla kɛ yem.

M̀p̀r̀ỳg̀ Apəsəlɔm caala-i, uena wulav kisi təsayaɣa na i lapɪ-i pə lapa wulee.

²⁶ Ntɛna Apəsəlɔm si: Ue yele na ma neu Amənonɔŋ təŋ-tv. Wulav si: Pepe tɔ kɛ n caa si i polo nyá tɛ?

²⁷ I caala wulav kɛ teu, uena úɛ i yele na i pəyalaa təna polo. Haləna pə kpeŋna Amənonɔŋ maɣamaya.

²⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Apəsəlɔm heela i təmle nyóma si i paasəna teu, na pə kɔma na Amənonɔŋ haɣa sɔlv na má heeli-mɛ si i kv-i, uɛ i kv-i, i taa nyá, ma heelina-mɛ. Mpv tɔ, i kaasi mə ti na i tɔɣo apalɔv.

²⁹ Waatu wei Amənonɔŋ haɣa sɔlv, uena Apəsəlɔm təmle nyóma la teitei isu i ka heeluyv-wɛ tɔ. Na wulav pəyalaa təna kɔli na paa wei i kpa i kpanaya tɔ na i se.

³⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ pa tayasa wulav kɛ kpaɣaa si Apəsəlɔm kɔwa i pəyalaa təna pə ta kaasi paa kɔlv. Pəyɛle pɛɛ pa wɛ mpaav na pá təŋa kpente. ³¹ Tənaɣale wulav kɔla kpaɣaa na laŋwakəlle na i cəli i wontu na i hənti atɛ na i waali nyóma náa cəli pɛɛ pa nyəntv tɔtɔ. ³² M̀p̀r̀ỳg̀ Tafiiiti taalv Samma pəyalv Yonatarɪ tɔma si: Ta caa, Amənonɔŋ tike kɛ pa kɔwa, pə taya nyá pəyalaa təna. Apəsəlɔm ka haɣa-i na i taa kɛ timpi i ka wakəla úɛ i neu tɔɣo. ³³ Ue wulav, taa huɣuti lotu si nyá pəyalaa təna sərəna, Amənonɔŋ tike kɛ. ³⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Apəsəlɔm sewa.

Wulav tanjɔ kusa isɛ kɛ kpaɣaa, uɛ i na samaa na i waali tɔ kɛɛ puyv cəlv mpaav taa.

³⁵ Tənaɣale Yonatarɪ tɔma si: Anha, wulav, nyá pəyalaa tapəna nté isu ma heeluyv-ŋ tɔ.

³⁶ Yonatarı nõyo ta tiita ate, de wulaw pəyalaa tapaxale, na pá tɔh nõosi na pá wii təkpoona wulaw na ı waalı nyəma pele pa luki isəlɔm.

³⁷⁻³⁸ Apəsəlɔm ka sewa tɔ Amihuti pəyalu Taləmayi wei ı ka ké Kesuli wulaw tɔ ı teye ı ka polaa na í caɣa pusi tooso. Na Tafiti náa wiiki ı pəyalu Amənəŋ tɔə ké tam. ³⁹ Wulaw kɔma na í heesi ı ti lanje ke Amənəŋ səm tɔə, ılena í yele Apəsəlɔm kuy tɔm ke pəkuy.

14

Apəsəlɔm məlvu ke Yosalem

¹ Ḿpóy Tafiti yoolaa nyuvu tu Sowarı cekənaa sı wulaw haya Apəsəlɔm na páána. ² ılena í tili timpi pa yaa sı Tekowa tɔ na pá kɔna-ı alv layatu nõxɔlv na í heeli-ı sı: Cesi isu nyə lanje wakəlaa na ń suu ləyaya wontu isu yul cakoyu ləyaya na pé taarı tɔ, ıle taa sayalı nim. ³ Na í keesi-ı tɔm nti ı ka yəyɔt wulaw kiŋ tɔ. ⁴ Ḿpóy alv ıni ı pola wulaw te na í hoti ı tee na í tɔ sı: Hai, ta caa, ya-m. ⁵ Ntəna wulaw sı: Pepe lapa ye? Ntəna alv sı: Hai, ta caa, ma paalv səpaya na pé yele-m leelu. ⁶ Pəyele maa wəna apalɔpiya ke naale. Ḿpóy sı yoo taale, nõxɔlv fei sı í loli-sı. ılena lelv kv ı taapalv. ⁷ Tənyale ma nyəma təna kulaa na pá səŋ ma tɔə sı má yele na pá kv kɔlv. Sı paa kɔlv ıni ı ka kpayana ı caa wənav, isu pa kɔ-ı. Isəle kɔlvmtəle nte tu kaasa-m təxəle pa teesəyi nanıtyuv. Pə kaa kaası ma paalv ké pəyaya ŋka paa yaakəna ı hətə təy tətə taa.

⁸ Ntəna wulaw sı: Kpe nyá te na má paasəna nyá tɔm. ⁹ Mpuvule alv cə-ı sı: Paa mpi pə lapa pé wəe ma na ma caa təyaya ta tɔm pə taa wəe nyá na nyá təyaya mə nyəntv. ¹⁰ Mpuvule wulaw tɔma sı: Ye nõxɔlv laki nyá tɔm ke tɔm nti tə taa, ıle n kɔna-ı ma kiŋ, ı kaa tasa-ŋ tokinav. ¹¹ Ntəna alv tasa sı: Ta caa wulaw, tuuna nyá Iso Tacaa sı yulv leetlv ıni ı kaa kv ma pəyaya na pé yele ncaale. Ḿpóy wulaw ná tuuwa sı: Na Iso, nõxɔlv kaa kpayə nyá pəyalv tɔə ké nyulvɔv.

¹² Mpuvule alv sı: Hai, Tacaa, yele na má tasa təmvu kɔlvmvu ke yəyɔtɔv. ılena wulaw sı: Yəyɔt. ¹³ Keləna alv tɔ sı: Na pepe tɔə ké n caa n wakəli Iso yəlaa ke mpv? Mpi tɔ, nyá kɔna nyá ti tɔm ke timpi nn caaki sı ń mələna nyá pəyaya ŋka n təyana tɔ. ¹⁴ Ta təna tu sı teitei ké isu pa pəlvɔv lum ke ate na pé fei kpaav tɔ. Ama Iso naa kvɔ, ıle í caaki ké sı pá hólí suulu ke wei pa ləwa tɔ na pá mələna-ı. ¹⁵ Tacaa, nənəv ma kɔm isəntv tɔ, ma ta kəv yem, nyá yəlaa nyaasəna-m. Pə tɔə ké ma kɔma sı má yəyɔtəyəna-ŋ na ntanyı n ka tisi. ¹⁶ N ká mv ma tɔm na ń ya-m mpa pa luki sı pá kpisi ma na ma pəyaya sı tə taa na Iso kpancoou tɔ pa niŋ taa. ¹⁷ Ma tv ma taa sı nyá tɔm ka yele na má heesi. Mpi tɔ, Tacaa, n wəe ké isu Iso isətaa tillu. N faki kvpantv na isayatu. Nyá Iso Tacaa í wəe nyá waalı.

¹⁸ Ḿpóy wulaw tɔma alv sı: Taa ŋmesi-m nti ma pəsəyi-ŋ isəntv tɔ. Alv sı: Yee, yəyɔt ma ce. ¹⁹ ılena wulaw sı: Isəntv Sowarı nõyo fei tɔm tənə tɔ taa? Ntəna alv sı: Hai ta caa wulaw, ma tuukina-ŋ sı ntəŋkpeesaya fei. Tampana yaa, nyá təmlə tv Sowarı tvna-m təmlə tənə na í heeli-m tə təna nti ma yəyɔtəyi isəntv tɔ. ²⁰ Sowarı tuka ituule ke ḿpóy sı n ká cekəna na ń mələna Apəsəlɔm. Mpi tɔ, n ké ləmayasəle tv ké na ń nyəmə pə təna mpi pə laki tɔ isu Iso isətaa tillu.

²¹ Pəle pə waalı ké wulaw tɔma Sowarı sı: Tɔm nti tə tema, polo na ń kɔna Apəsəlɔm.

²² Tənyale Sowarı hota wulaw nəhəe tee ké kpaakraa na í kooli-ı kvpantv. ılena í tɔ sı: Hai, Tacaa, sarja nté ma nawa sı n hula-m suulu ke timpi n tisuyu ma tɔm tənə tɔ.

²³ Mpuuyule Sowapɪ tee Kesuu na í kɔna Apəsəlɔm ke Yosalem. ²⁴ Kelena wulaw si: Apəsəlɔm í caya í tɔyaya taa, má na-í ta ise í taa suli.

Ilɛna Apəsəlɔm məli í tɔyaya, í na wulaw paa naaki tɔma.

Tafiiti na Apəsəlɔm pa ciikuɣu

²⁵ Nɔyɔlv ta hanɔna Apəsəlɔm ke teu ke Iseyeli tɔna taa. I nmatv tɔna ka tewaya, í tiili fei paa krɔtiya maɣamaɣa. ²⁶ I ka wɛna nyɔɔsi ke sɔsɔm ké, na pu wɛɛ si pá hɔmɪ-í paa pɔnaɣa nka. Mpi tɔ, í nyɔɔsi í kɔma si wɛ yuj ké. Ye pa hɔma-í si yuj wɛɛki kilooɔna naale na hɔyɔlvɔv isu wulaw maɣasələɣa wɛv tɔ. ²⁷ Apəsəlɔm lɔla apalɔpiya tooso na alɔpɔyaya kulɔmɔɣa. Pa yaa-ke si Tamaa, ka isentaa ka luwaya.

²⁸ Mpuógú Apəsəlɔm caya puɔsi naaleɣe Yosalem. Ilɛ í na wulaw paa keesiɣi tɔma.

²⁹ Ilɛna í yaa Sowapɪ si í tiliɣi-í wulaw kin na ílé í kisi, na í tasa-í yaav ke tɔm naale nyɔm na ílé í kisi tɔtɔ. ³⁰ Ntɛna Apəsəlɔm tɔ í tɔmlɛ nyɔma si: Sowapɪ taale nté ma nyɔntɛ kɔnkɔn taa, í polo na í sɔ-teɣe kɔkɔ.

Ilɛna pɛle pa polo na pá sɔ-teɣe kɔkɔ. ³¹ Mpuuyule Sowapɪ pola Apəsəlɔm tɔyaya taa na í pɔɔsi-í si: Pepe tɔɔ ké nyá tɔmlɛ nyɔma sɔpa ma taale ke kɔkɔ? ³² Kelena Apəsəlɔm si: Ma tila nyá waali ké tɔm payale si n kɔɔ na má tili-nɔ wulaw kin na n pɔɔsi-í si pepe tɔɔ ké í tila ma waali ke Kesuu? Pu kɔla teu si má saali tɔna. Ma caa si ma na wulaw tɔ ná na ye ma lapɔ-í isayavɔ nti í kɔ-m.

³³ Mpuógú Sowapɪ ná polaa na í heeli-tɔɣi wulaw. Ilɛna wulaw yaa Apəsəlɔm na í kɔɔ na í hɛnti wulaw ke ate na ílé í wayali-í.

15

Apəsəlɔm kulɔvɔv ke wulaw tɔɔ

¹ Pɛle pɔ waali ké Apəsəlɔm hika yooɔ keɛke na kpaɣanɔnɔ na tanlaa ke nule na naanɔwa (50). ² Tananɔ tananɔ ke Apəsəlɔm lukaya lɔn na í puki icate nɔnɔɔ sɔsaya mpaav kpeɔnɔ, ye nɔyɔlv hika tɔm si í puki wulaw teɣe hɔvle, ilɛ í yaa-í na í pɔɔsi-í si: Icate nteɣe n luna? Ye ílé í cɔ-í si: Ma ké Iseyeli kpekəle tɔnɛ tɔ tɔ ³ ilɛ í tɔm-í si: Nyɔni, n wɛna tampana ké. Pɔ́cɔ ye n pola wulaw te nɔyɔlv kaa paasɛna-nɔ.

⁴ Kasa, ye maa kɛna hɔvle nɔ, ma kin nté tɔm nyɔma ka kɔnɔɣa na ma taɣanɔɣi pa tɔmnaa.

⁵ Ye ylv í krɔtɔɣɔna-í si í hɛntɔɣi ate ilɛ í kɔpɔpɔ-í na í wayali-í.

⁶ Mpuógú Apəsəlɔm lakaya Iseyeli nyɔma tɔna mpa pa pukayana tɔmnaa ke wulaw te tɔ. Na Iseyeli nyɔma lanɔ heɛkayana-í ké.

⁷ Pɔnaya liɣiti nyɔnka taa ké Apəsəlɔm tɔma wulaw si: Tacaa, yele na má polo Hepɔlɔnɔ na má lá kɔtaya nka maa su Tacaa ke nɔɔ si maa lapɔ-í tɔ. ⁸ Mpi tɔ, waavɔ wei maa wɛ Kesuu tɔɔ maa su Tacaa ke nɔɔ si ye í yelaa na má məli Yosalem, inɔɣi maa la tɔmlɛ. ⁹ Ntɛna wulaw si: Polo.

Ilɛna Apəsəlɔm kulɔ na í tee Hepɔlɔnɔ. ¹⁰ Mpuuyule Apəsəlɔm tila tillaa ke mukaya ke Iseyeli tetv tɔna taa si ye pa nu tutuɣu ilɛ pa yɔɔɔ si: Apəsəlɔm kele wulaw na í wɛ Hepɔlɔnɔ. ¹¹ Yosalem nyɔma ka su-í yelaa nmatvɔv (200) pɛle pa nuna-í teu ké, pa ta cɛkɔna nti í hɔkaa tɔ.

¹² Waavɔ wei Apəsəlɔm lakaya kɔtasi, ilɛna í tili na pá yaa Kilo tɔ Ahitofeli wei í ka ké Tafiiti sɔpaapɪ tɔ. Mpuógú samaa huka sɔsɔm ke í kin na pá tɔnɔna wulaw acaya ke cayaɔv.

Tafiiti sewa ke Yosalem

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ n̄ɔ̄ɔ̄l̄w̄ k̄ɔ̄ma na í ci Tafiti ke s̄ə̄k̄p̄al̄ūȳu si: Isēɣ̄eli ȳə̄laa keesa ise na Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m t̄ə̄. ¹⁴ Ilena Tafiti ȳə̄ɔ̄ti ɪ waali nȳə̄ma t̄ə̄na m̄pa paa we ɪ kin̄ ke Yos̄al̄em t̄ə̄ si: I k̄uli na t̄ə̄ se, t̄ə̄f̄o Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m ɪ yeki-tu. I la t̄ə̄cau, ye p̄ə̄ t̄ə̄ya m̄pu ɪ k̄á t̄uti-tu na í ku ɪcate nȳə̄ma t̄ə̄na. ¹⁵ Nt̄ena wulaw waali nȳə̄ma t̄ə̄ si: Ee, Taca na la t̄ə̄ t̄ə̄na n̄ti n̄ heeliyi-tu t̄ə̄.

¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw na ɪ t̄ə̄ȳa nȳə̄ma t̄ə̄na pa luwa, na í kaasi alaa naan̄wa si p̄ele p̄á t̄ān̄ t̄ə̄ȳa.

¹⁷ Wulaw lu m̄pu ilena ɪ ȳə̄laa t̄ə̄na tu ɪ waali na p̄á s̄ə̄n̄ t̄ə̄ȳa kant̄ə̄k̄aya nȳə̄n̄ka kin̄. ¹⁸ M̄p̄r̄ȳḡ ɪ t̄ə̄ml̄e nȳə̄ma t̄ə̄na na ɪ t̄ān̄laa t̄ə̄na tu-ɪ heku, na Kat̄i yoolaa náá k̄ə̄ə̄ ȳə̄laa nas̄ə̄t̄oso (600) na p̄á t̄e-e-ɪ n̄ɔ̄ɔ̄. ¹⁹ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw p̄ə̄ə̄sa Kat̄i yoolaa nȳūȳu tu It̄ayi si: Pepe t̄ə̄ k̄é m̄ə̄ k̄ə̄ma ta kin̄ t̄ə̄t̄ə̄? I m̄ə̄li Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m c̄ə̄l̄ə̄. M̄pi t̄ə̄, m̄ə̄ k̄é c̄ə̄ə̄s̄ə̄laa k̄é ɪ ta k̄é t̄ə̄tu nȳə̄ma. ²⁰ An̄i n̄ə̄ə̄n̄ə̄ kēle ɪ t̄ə̄pa, ilena m̄áá k̄rak̄ə̄yi-m̄ēȳe k̄rak̄p̄aa na m̄á c̄ə̄k̄ə̄na. P̄é̄c̄ó ma māȳamāya ma ta nyi ma t̄ə̄pote. M̄pu t̄ə̄, í m̄ə̄li. Taca ɪ paas̄ə̄na-m̄e na í la-m̄ēȳe k̄up̄antu.

²¹ T̄ə̄n̄aȳale It̄ayi c̄ə̄ wulaw si: Ma tuuna Is̄ə̄ na nȳá si: Timpi n̄ ka polo t̄ə̄ t̄ə̄n̄aya tu polo, paa s̄ə̄m māȳamāya tu si. ²² Nt̄ena wulaw t̄ə̄ It̄ayi si: Ye m̄pu t̄e-e n̄ɔ̄ɔ̄.

Ilena It̄ayi na ɪ ȳə̄laa t̄ə̄na na ɪ piya t̄ə̄na p̄á t̄e-e n̄ɔ̄ɔ̄. ²³ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw na ɪ ȳə̄laa pa tu m̄paan̄ na p̄á t̄eeki. Ye ɪ tala ɪcate n̄te, t̄ə̄le t̄ə̄ ȳə̄laa p̄ə̄li ɪs̄ə̄l̄om na p̄á mak̄i kapusi. Ilena wulaw náá t̄e-e Set̄ə̄l̄ə̄n̄ l̄ə̄w̄ na ɪ ȳə̄laa náá t̄ə̄n̄a wulaya t̄ə̄tu t̄ə̄ t̄ə̄. ²⁴ K̄ə̄t̄ul̄w̄ Sat̄ə̄ki na Lefii nȳə̄ma m̄pa pa s̄ə̄ȳə̄laȳa Is̄ə̄ atakaa t̄ə̄ paa we t̄ə̄ne ɪn̄i t̄ə̄t̄ə̄. M̄p̄r̄ȳḡ pa si Is̄ə̄ atakaa na Ap̄iyataa s̄ə̄n̄aa na ȳə̄laa t̄ə̄n̄a luw ke ɪcate taa. ²⁵ Ilena wulaw t̄ə̄ Sat̄ə̄ki si: M̄ə̄n̄a Is̄ə̄ atakaa ke ɪcate taa. Ye Taca k̄á h̄uli-m̄ suulu, ɪ k̄á m̄ə̄l̄ə̄na-m̄ na maa t̄asa-ɪ nav ke ɪ lonte taa. ²⁶ Ama ye ɪ ka t̄ə̄ si: Aai, maa caaki-ɪ, ɪle í la-m̄ ɪs̄ə̄na ɪ caaki t̄ə̄.

²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw t̄asa Sat̄ə̄ki ke heeluȳu si: Nyana nȳá p̄ə̄ȳal̄w̄ Ahimaasi na Ap̄iyataa p̄ə̄ȳal̄w̄ Yonatan̄ ɪ m̄ə̄l̄ə̄na lān̄h̄ul̄w̄ml̄e ke ɪcate taa na í fen̄ȳi. ²⁸ Tu t̄ān̄ wulaya t̄ə̄tu p̄ə̄ȳə̄ t̄ə̄t̄ə̄s̄ə̄l̄ə̄naa, na m̄á nu ɪcate alaaf̄ə̄ya t̄ə̄m.

²⁹ M̄p̄r̄ȳḡ Sat̄ə̄ki na Ap̄iyataa pa m̄ə̄l̄ə̄na Is̄ə̄ atakaa ke Yos̄al̄em na p̄á c̄aya t̄ə̄na.

Tafiti tila fen̄lu

³⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti taka ɪ is̄ə̄nt̄ə̄ ke saalaya na í wiiki na í k̄paaki Olifinaa pulaya t̄ə̄ k̄é n̄ə̄h̄ēe k̄p̄ete. Na ɪ waali nȳə̄ma náá tak̄i p̄ele pa is̄ə̄nt̄ə̄ na p̄á wiiki m̄pu t̄ə̄t̄ə̄. ³¹ Ilena p̄á k̄ə̄ p̄á heeli wulaw si Ahitofeli t̄ə̄n̄a Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m. Nt̄ena Tafiti si: Hai, Taca, wak̄ə̄li Ahitofeli layatu.

³² Waatu wei Tafiti tala pulaya nȳūȳu taa timpi pa s̄eeki Is̄ə̄ t̄ə̄, ɪle ɪ taapalw̄ na ɪ layatu tas̄ə̄l̄w̄ Akii tu Husayi k̄ə̄m̄aȳale na lān̄wak̄ə̄lle na ɪ capa c̄ə̄laa na ɪ nȳūȳu na t̄ə̄tu. ³³ Nt̄ena Tafiti si: Ye n̄ t̄ə̄n̄ə̄ȳi-m̄ p̄ə̄ k̄aa waasi-m̄. ³⁴ M̄ə̄li ɪcate taa na ń heeli Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m si n̄ ka k̄é ma t̄ə̄ml̄e tu ke l̄ə̄n̄ k̄é, ɪle n̄ə̄ə̄n̄ə̄ n̄ caa si ń nȳə̄n̄ə̄ȳi ɪn̄ə̄ȳi nȳá caa. Waatu ɪn̄ə̄ȳi n̄ ka wak̄ə̄li layatu n̄ti Ahitofeli tas̄ə̄ȳi-ɪ t̄ə̄. ³⁵ P̄ə̄le p̄ə̄ paasi k̄ə̄t̄ə̄laa Sat̄ə̄ki na Ap̄iyataa pa we t̄ə̄n̄aya. Ye n̄ nu n̄tiyi Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m pa t̄ə̄ n̄ polo ń heeli-w̄e. ³⁶ Pa p̄ə̄yalaa Ahimaasi na Yonatan̄ pa we t̄ə̄n̄aya, n̄ ka tili-w̄e na p̄á k̄ə̄ pa heeli-m̄.

³⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti taapalw̄ Husayi m̄ə̄la ɪcate taa k̄é waatu wei Ap̄ə̄s̄al̄ɔ̄m k̄ə̄ma t̄ə̄.

16

Tafiti taapalaa na ɪ kolontunaa

¹ Waatu wei Tafiti t̄e-e Olifinaa pulaya nȳūȳu taa k̄é p̄ə̄c̄ə̄, ɪle Mefipaali t̄ə̄ml̄e tu wei pa yaa si Sipa t̄ə̄ ɪ kata-ɪ kēle na ɪ k̄pan̄asi naale. Na p̄á h̄ə̄ka si t̄ə̄ k̄é

potopotonaa ημουνουγ (200) na lesen kowulo paga ke nunowa (100) na tuη pee lom nyena ke tukurη nunowa (100) na solom hululu. ² M̄p̄r̄ȳ wulaw p̄osa-i si: Pepeye n lakana? Ntēna Sipa si: Nyá t̄yaga nȳma ka cakī kraṅasi. Ifepiya t̄yona n̄te potopotonaa na tuη pee ane. Mpa pá kawa wulaya tetu taa, ile pa kōna solom p̄anege lokotu.

³ M̄p̄r̄ȳ Tafiti p̄osa-i si: Leye Mefiraali wee? M̄p̄yule si: Mefiraali pola Yosalem si l̄eyeli nȳma í c̄ele-i í c̄oso Sayuli kawulaya ke p̄anente. ⁴ Ntēna wulaw t̄m-i si: Mefiraali nȳam t̄na p̄asa nyá nȳam.

M̄p̄yule Sipa h̄anta Tafiti ke ate na í t̄o si: Ha, tá caa wulaw, ma sama, hul-m suulu ke mp̄o.

Simeyi t̄hs̄ayi Tafiti ke mp̄usi

⁵ Tafiti tala Pahulim ile Sayuli l̄uluȳu tu wei pa yaa si Kelaa t̄o í p̄yalu Simeyi luwagale na í t̄hs̄ayi-i mp̄usi. ⁶ Uena í l̄ȳo í na í waali nȳma t̄naga p̄ee. P̄eyele íle í ȳlaa na í yoolaa ka tu-i hekú k̄e. ⁷ Simeyi nyaasaya Tafiti k̄e si: Polo polo n̄ tee, yulokulu na isayau nyá. ⁸ Tacaa í m̄eh̄na Sayuli wei í kawulaya n̄ l̄ekaa t̄o í na í t̄yaga nȳma pa s̄am t̄m ke nyá nȳȳu taa. P̄e t̄o k̄e l̄so l̄ekaa nyá kawulaya na í cela-keye nyá p̄yaga. N̄ p̄esuȳu yem k̄e is̄ant̄o na n̄ c̄oaki t̄o nyá isayatu fel̄ȳona-η. M̄pi t̄o, n̄ k̄e yulokulu k̄e.

⁹ M̄p̄r̄ȳ Seluya p̄yalu Apisayi t̄ma wulaw si: Pepe t̄o k̄e haya kan̄e ka t̄uki tá caa wulaw ke mp̄o? La suulu na n̄ yeke na má seti í nȳȳu. ¹⁰ Ntēna wulaw si: Sowari na í neu Apisayi m̄e t̄m suwe? Ye í t̄uki-m l̄so heelina-i si í t̄u-m. Ile awe ká k̄p̄es̄ona-i si pepe t̄o? ¹¹ M̄p̄yule Tafiti t̄ma í waali nȳma t̄na na Apisayi si: Ma tapuȳu tee p̄yaga ná tá kisi ma weesuȳu ke p̄ek̄ȳu, hal̄i m̄p̄r̄ȳ p̄enc̄amee tu na? I yeke í na í t̄u-m. Tacaa h̄ana-i p̄e m̄p̄aau. ¹² Ntanȳi Tacaa ká ná ma wahala na í l̄eti-m k̄op̄antu ke mp̄usi in̄e í l̄onte.

¹³ M̄p̄r̄ȳ Tafiti na í ȳlaa pa t̄ȳuta pa m̄p̄aau na Simeyi náa we p̄ȳu k̄eh̄k̄eh̄ t̄o na í t̄eh̄na wulaw mp̄usi t̄hs̄uȳu na í l̄oki-i p̄ee na í kus̄ayi m̄s̄uȳu na í t̄o. ¹⁴ Wulaw na í ȳlaa pa tala Yaatan̄i n̄ȳo uena pá h̄eesi t̄na.

Husayi t̄eh̄a Ap̄esal̄m

¹⁵ M̄p̄r̄ȳ Ap̄esal̄m na l̄eyeli samaa t̄na pa s̄u Yosalem taa na Ahitofeli ke í waali. ¹⁶ Waatu wei Tafiti taapalu Husayi tala Ap̄esal̄m uena í s̄ee-i si: M̄e na tetu, m̄e na tetu.

¹⁷ Ntēna Ap̄esal̄m p̄osa-i si: An̄i nyá taapalu n̄te ma caa. Pepe t̄o k̄e n̄ ta t̄eh̄ íle?

¹⁸ Ntēna Husayi c̄o si: Wei Tacaa na ȳlaa p̄ane na l̄eyeli nȳma t̄na l̄esaa t̄ȳo ma caa t̄hs̄uȳu. ¹⁹ P̄e tu wee si í p̄yalu nyaga maa la t̄emle ke teitei isu maa lapu nyá caa ke t̄emle t̄o. M̄p̄r̄ȳ maa la nyá.

Ap̄esal̄m na Tafiti alaa pa t̄m

²⁰ M̄p̄r̄ȳ Ap̄esal̄m t̄ma Ahitofeli si: I mayasi na t̄e ná mpi p̄e we lapu t̄o.

²¹ Kelena Ahitofeli si: S̄uona nyá caa alaa m̄pa í ȳlaa si pá t̄eh̄ t̄yaga t̄o. Waatu un̄ȳi l̄eyeli nȳma t̄na ká ná si n̄ p̄asa nyá t̄eh̄i nyá caa kolontu. Uena nyá waali nȳma náa nȳo t̄eh̄.

²² M̄p̄r̄ȳ pa sika Ap̄esal̄m ke cok̄ele ke kawulaya t̄yaga pata t̄o. Na í na í caa alaa pá s̄u l̄eyeli nȳma t̄na is̄entaa.

²³ Layatu n̄ti Ahitofeli tasaya Ap̄esal̄m ke waatu un̄i t̄o tu we teitei k̄e isu l̄so ȳȳot̄ȳona. Paa Tafiti mayamaya m̄p̄r̄ȳ pu wee.

17

Husayi na Ahitofeli pa layatu tasoyu fayau

¹ M̄p̄ȳḡ Ahitofeli t̄oma Ap̄sal̄m̄ s̄i: Yele na má læsi yoolaa ke ȳl̄aa iyisi naan̄wa na naale (12000) na má t̄o Tafiiti waali ke ahōo ane. ² Ntanȳi maa kp̄l̄i- i tiili na í kawa na í ȳl̄aa ya, ðena má ku- i tike. ³ ðena má kuu ȳl̄aa t̄ena na má k̄ona-ŋ. Nyá kolontu í s̄opa, pa t̄ena pa m̄l̄əȳi nyá kin̄ ké na ȳl̄aa heesi.

⁴ M̄p̄ȳḡ Ap̄sal̄m̄ na Iseyeli s̄osaa t̄ena pa laŋa heena t̄om̄ ntu. ⁵ Ama Ap̄sal̄m̄ sisa t̄ə taa, ðena í t̄o s̄i: I yaa Husayi na t̄ə nu ðlé i nȳəntu.

⁶ Husayi k̄oma, ðena í heeli- i Ahitofeli k̄ȳəȳət̄ot̄o na í p̄əsi- i s̄i: Tu la m̄p̄u yaa is̄əna? Nyáa ȳəȳət̄i nyá nȳəntu.

⁷ Nt̄ena Husayi s̄i: Ahitofeli k̄ȳəȳət̄ot̄o t̄əne t̄ə ta t̄əŋ p̄ənente. ⁸ Nyá maŋamaŋa n nȳəma s̄i nyá caa na í ȳl̄aa pa ké apalaa ké. P̄ə́s̄ pa we p̄ááná ké isu ȳol̄b̄ kp̄ak̄ȳȳu t̄əȳl̄əȳa p̄əȳəȳa na ká we is̄əna t̄o. Nyá caa ké yoolu ké. I h̄ənt̄əȳi yem ké ahōo. ⁹ P̄ə n̄k̄aa is̄ənt̄o i ŋmela l̄əu yaa tiili taa ké, na ye pa ku tá taa l̄elaa, ȳl̄aa í nuwa paa t̄o s̄i Ap̄sal̄m̄ waali nȳəma kp̄isaa. ¹⁰ Hal̄i s̄əȳənt̄u kpa tá taa apalaa mpa pa we apal̄t̄o isu t̄əȳl̄əsi t̄o. M̄p̄i t̄o, Iseyeli nȳəma t̄ena nȳəma s̄i nyá caa ké aka. P̄əȳele i w̄ena yoolaa taa yoolaa. ¹¹ M̄p̄u t̄o, ma tas̄əȳi-ŋ layatu s̄i n̄ koti Iseyeli nȳəma t̄ənəȳa tuutuuma. P̄ə kraŋaw̄ Tan̄ na p̄ə polo P̄esepa t̄o. ðena nyana we í polo nyá caa ke yoonaw̄. ¹² Tu maŋana- i tiili na t̄ə hoti i t̄əo isu t̄ev. ðe í na í ȳl̄aa pa taa n̄əȳəl̄b̄ kaa fiti. ¹³ Ye pa sewa, na p̄á s̄u icate nat̄əli t̄ə taa, ðe Iseyeli nȳəma t̄ena pona ŋmusi na p̄á tuu icate nt̄é na p̄á tiina l̄əu. Hal̄i p̄ə kaa kaasi kolon̄jya.

¹⁴ M̄p̄ȳḡ Ap̄sal̄m̄ na Iseyeli ȳl̄aa t̄ena t̄oma s̄i: Husayi nȳəntu lapa sana na Ahitofeli nȳəntu.

P̄əȳele Taca na t̄o t̄i taa ké s̄i i wak̄əȳi Ahitofeli layatu tasoyu m̄p̄əȳi na p̄ə k̄ona m̄pusi ke Ap̄sal̄m̄ t̄əo.

Tafiiti sewa na í t̄esi Yaatanu p̄əȳo

¹⁵ M̄p̄ȳḡ Husayi polaa na í heeli k̄ət̄elaa Sat̄əki na Apiyataa ke layatu nti Ahitofeli tasa Ap̄sal̄m̄ na Iseyeli s̄osaa t̄o, na layatu nti in̄i i tasa-we t̄o. ¹⁶ S̄i p̄á tili l̄əŋ na p̄á heeli Tafiiti s̄i í taa s̄u ahōo aneȳe Yaatanu tetek̄əle taa t̄ena. P̄ə taa k̄əo na i na í waali nȳəma t̄ena p̄á wee asola taa.

¹⁷ Yonatan̄ na Ahimaasi p̄ele pa we hite n̄əȳə ke icate waali s̄i n̄əȳəl̄b̄ í taa na-we. M̄p̄ȳḡ t̄əml̄e t̄u al̄b̄ nȳəŋ n̄əȳəl̄b̄ i polaa na í heeli-we s̄i: I polo m̄ə maŋamaŋa na í heeli-t̄əȳi wulaw̄ Tafiiti. ¹⁸ Ama ifepu n̄əȳəl̄b̄ ná na-we na í polo i t̄əȳasi Ap̄sal̄m̄. M̄p̄e pa c̄ek̄ənaa s̄i pa na-we, ðena p̄á se l̄əŋ na p̄á polo Pahulim icate ke apal̄b̄ n̄əȳəl̄b̄ i t̄e na p̄á ŋm̄eli i l̄ək̄ə taa. ¹⁹ M̄p̄ȳḡ al̄b̄ n̄əȳəl̄b̄ kraŋa puuȳu na í tak̄i l̄ək̄ə t̄əo na í le k̄ət̄əȳəu p̄ee, s̄i n̄əȳəl̄b̄ í taa c̄ek̄əna s̄i pul̄əp̄u we t̄ena. ²⁰ Nt̄ena Ap̄sal̄m̄ t̄əml̄e nȳəma s̄u t̄əȳəȳa ŋke ka taa na p̄á p̄əsi al̄b̄ ke Ahimaasi na Yonatan̄ pa t̄əo. Al̄b̄ s̄i: Pa t̄esa l̄əu.

T̄əml̄e nȳəma p̄ek̄aa pa ta na pul̄b̄, ðena p̄á m̄əli Yosalem̄. ²¹ Pa t̄es̄wa, ðena Ahimaasi na Yonatan̄ p̄á lu l̄ək̄ə taa na p̄á polo p̄á heeli Tafiiti s̄i: K̄uli na n̄ t̄esi p̄əȳə ke l̄əŋ, na p̄á keesi- i nti Ahitofeli keesa Ap̄sal̄m̄ s̄i p̄á la Tafiiti-we t̄o.

²² T̄ənəȳa Tafiiti na í ȳl̄aa pa k̄ula kp̄ak̄p̄aa na p̄á t̄esi Yaatanu. P̄ə k̄əma s̄i p̄ə n̄yaal̄əȳi t̄ə p̄ə ta kaasi n̄əȳəl̄b̄. Pa t̄esa pa t̄ena.

²³ Ahitofeli nawa s̄i pa ta m̄v̄ i t̄əm̄, ðena í k̄uli na í kp̄eeli i kraŋəȳa na í kp̄e i t̄e. I heela i t̄əȳəȳa nȳəma ke nti t̄ə we lap̄u t̄o, ðena í t̄o i t̄əȳi ŋm̄ənəȳa na í sí na p̄á pimi- i i caa p̄əlaaw̄ taa.

Tafiiti ke Mahanayim

²⁴ Tafiiti pa tala Mahanayim, de Apəsaləm na lseyeli yəlaa mpa pa təhaya i waali tə pa tesa Yaatanu kele. ²⁵ Apalu wei pa yaa si Amasa təyə Apəsaləm leeta yoolaa wulaw Sowapı lonte. Amasa inı i caa kē lseyeli tu kē na pá yaa-i si Yetee. I too kele Nahası peeb Apikaalı, ilé i neu nté Sowapı pa too Seluya.

²⁶ Mpróy Apəsaləm-we pa sika Kalaati tetu taa.

²⁷ Tafiiti pa tala Mahanayim, ləna Amoni tetu icate lapa tu Nahası pəyalu Sopi, na Lo-Tapaa tu Amiyeli pəyalu Makii, na Kalaati tetu icate Lokelim tu Paasilayi ²⁸ pa pona Tafiiti-weye kəhəntəh na cəmsənəa na heesi, na təyənaya pee, na molum, na pee kotonjee, na soona ke loosi naale. ²⁹ Na tuh nim na naanim na heej, na waakasənəa. Mpi tə, pa təhaya kē si ikaale na nyəyəsı na ləkətə pə pu-weye wulaya tetu taa kē.

18

Apəsaləm na i yoolaa pa kpisuyu

¹ Mpróy Tafiiti kota i yoolaa na í kpa pa taa kē yoolaa iyaya (1000) nyuyə nyəma na nunuwa (100) nyuyə nyəma. ² ləna í cəla Sowapı ke tintiyile, na Sowapı neu ke tintiyile, na Katı tu İtayı ke tintiyile na í tə si: Má na-me tu pona yoo. ³ Tənayale samaa təma-i si: Aai, pə fei si n lu. Mpi tə, paa pə kəla-tu na tē se nəyəl u paasəyənə-tu. Paa ta taa yəlaa həyəluyə səpənə awusa. Ama nyá we kē isı ta taa yəlaa iyisi naanuwa (10000). Mpu tə, pə kəla teu si n saalı icate taa na pá kəla-tu de n sənə-tu. ⁴ Ntəna wulaw si: Təv, maa la nti tə mayə-meyə teu tə.

ləna wulaw səh nənyəyə na yəlaa luki iyisi iyisi na nunuwa nunuwa. ⁵ Mpróy wulaw təma Sowapı na Apisayi na İtayı si: İ nyənı ma isentaa na í la ma pu Apəsaləm təpamm.

ləna yəlaa tənə nu mpu.

⁶ Mpróy Tafiiti yəlaa polaa si pa yookina Apəsaləm-weye İfəlayim hətuyə taa. ⁷ Yəlaa iyisi hiu (20000) təcı ke Tafiiti nyəma kuwa Apəsaləm nyəma taa.

⁸ Mpróy yoo yawa tetu tənə taa. Hətuyə təyə yəlaa mpaaya kuyaku ηku tə pə kəla mpa layate təyaa tə.

Sowapı kuwa Apəsaləm

⁹ Mpróy Apəsaləm tuta i təyi Tafiiti yəlaa taa na í caya kpaayanu. ləna kpaayanu seenə-i na í susı-i tuyə səsəw nakoli ku pilihası taa, na i nyəsı həkənə-sı na í susı na kpaayanu ná tēy. ¹⁰ Nəyəl ná mpu, ləna í heeli Sowapı si: Ta caa, ma nawa Apəsaləm na í susina tuyə. ¹¹ Ntəna í təmı-i si: N na-i de pepe tə kē n ta ku-i tənaya kpaakraa. Halı maa ha-η liyitee nyəyətə naanuwa kele na tampala.

¹² Mpróy apalu inı i cəwa si: Paa liyitee nyəyətə iyaya (1000) ke n tu ha-m ma niη kaa kpa wulaw pəyalu tə. Mpi tə, tə nuwa nti wulaw heela nyá na Apisayi na İtayı si i la laakalı na inı i pəyalu Apəsaləm tə. ¹³ Paa maa lapa kaanutu na má ku-i, wulaw ka nu-təyi. Nyá mayamaaya n taa waasi-m.

¹⁴ Ntəna Sowapı si: Maa səhəyi nyá kiη ke yem.

ləna í kpaaya ηmantaası tooso na í polo í yaya-səyi Apəsaləm fulaya tə. Mpi tə, ilé i taa sətə. ¹⁵ Mpróy yoolaa naanuwa wei i təkaya Sowapı yoo wontu tə pa tama Apəsaləm na pá tēesi-i kuyə.

¹⁶ Mpróy Sowapı hula tutuyə na yəlaa koti na pá heesi pa kolontunaa təyənuyə.

¹⁷ ləna pá kpaaya sətə na pá peti púyú nakoli ku taa kē hətuyə taa na pá kaa i tə kē kaηmaaya təkəlem, na Apəsaləm yoolaa tənə se na paa wei í məli i tē.

¹⁸ Waatu wei Apəsələm ka wena ı ıse təyo ı yelaa na pá ηma-ı akele ke wulav tetekəle taa ké Yosalem kin, na ı yaa-ı sı Apəsələm akele, sı unı ı fei apalvəyaya tə paa yaakəna ı həte. Na pá yaaki-ı rıprıyo haləna sanja.

Tafiti nuwa Apəsələm səm

¹⁹ Mprıyo Satəki pəyalv Ahimaası təma sı: ı yele na má ləyo ma ti na má pona wulav ke təm kəpantv sı Tacaa ha-ı tampana na ı yarı-ı ı kolontunaa nıj taa. ²⁰ Ntəna Sowarı tə sı: Pə taya nyaa heelina wulav ke təm kəpantv ke sanja. Mpi tə, ı pəyaya səpəna. ²¹ İlena Sowarı tə İtiyopii tv sı: Polo na ř heeli wulav ke mpi n nawa tə.

Ntəna İtiyopii tv həntı-ı ate na ı tó casəle. ²² Mprıyo Ahimaası tasa Sowarı ke təm sı: Paa pu la ı səna yele na má se İtiyopii tv waalı. Sowarı sı: Ma pəyalv, pepe nyuv tə ké n caa pote? N kaa waa pə taa se. ²³ Ahimaası sı: Paa pu la ı səna pə wəe sı má polo ké. İlena Sowarı sı: Təv, polo.

Mprıyo Ahimaası kpağa tetekəle mpaan na ı polo ı laalı İtiyopii tv.

²⁴ Waatu unı Tafiti ka cəya nənəəsi naale hekə na ı tanja. Mprıyo tanjv kpa nənəyo nyuv taa, ılena ı loosi nəyołv ı seeki ı tike na ı kəj. ²⁵ İlena ı má kapuka na ı heeli wulav, na apalv unı ı təjna sewa na ı kəj. Ntəna wulav sı: Ye ı tike ı seekina təm kəpantv ke ı kəjna. ²⁶ Mprıyo tanjv tasa lelv ke nav na ı seeki na ı kəj. İlena ı má kapuka na ı heeli nənəyo tanjv sı: Nəyołv ná kəjna ntəye ı tike təkəj tətə. Wulav sı: Təm kəpantv tətəyo ıle ı kəjna.

²⁷ Mprıyo tanjv sı: Kancaaləya nyəj sewa nəyə səna Ahimaası sewa ké. Ntəna wulav sı: Yvlv kəpəj ké, na təm kəpantv ke ı kəjna.

²⁸ Ahimaası talaa, ılena ı má kapuka sı: Alaafəya ké yoo, ta caa.

İlena Ahimaası həntı wulav ke ate na ı təmı-ı sı: Nyá İso Tacaa wei ı yapa-η nyá kolontunaa mpa pa kulayaa nyá tə təyołv teeli tv. ²⁹ Ntəna wulav pəsı-ı sı: Apəsələm wəna alaafəya?

Ahimaası sı: Ma nawa samaa tuutuuma ke waatu wei Sowarı tila-tv tə, ıle ma ta nyı mpi pa lakaya tə. ³⁰ Wulav sı: Nyá səjna kpeeta tə cəne.

İlena Ahimaası kee na ı səj. ³¹ İtiyopii tv tala kpaakraa, ılena ı tə sı: Ta caa, təm kəpantv ke ma kəjna-η. Sanja Tacaa ha-η tampana na ı ya-η mpa pa kulayaa nyá tə tə pa nıj taa. ³² Ntəna wulav pəsı-ı sı: Na Apəsələm wəna alaafəya? İlena ı tə sı: Ta caa, nyá kolontunaa təna na mpa pa ləkəna-η asalav tə pá wəe ısu Apəsələm.

19

Tafiti larwakəlle

¹ Mprıyo wulav laakalı pəsaa na ı kpaaki ate na ı sətaa kutuluğu taa na ı wiiki na ı yəyołv sı: Hai, ma pu Apəsələm, ma pu Apəsələm. Ye maa səpəna nyá lonte pə taa kəli teu? Ma pu Apəsələm, hai, ma pu.

² Mprıyo pa polaa na pá heeli Sowarı sı wulav wiikina nté na ı huıtiyi lotu ke Apəsələm tə. ³ İlena kəyaku ηkv kv larhəlvmlə pəsi ləyaya ke yəlaa taa. Mpi tə, yəlaa nukaya pa yəyołv sı wulav cəya ı pəyaya ləyaya. ⁴ Feele lapa yəlaa na yoou ηkv pa yoowa təyo, ılena pá svv ıcate taa təhe. ⁵ Na wulav náa həkə ı ısentəo ké saaləya na ı kiisiyina nəyo səsağa sı: Hai, ma pu Apəsələm, hai, ma pu, hai, ma pu.

⁶ Mprıyo Sowarı svv wulav kin ke nan taa na ı təmı-ı sı: Sanja n tıyi feele ke nyá təmlə nyéma mpa pa yapa nyá na nyá pəyalaa na nyá pəelaa na nyá alaa təyo.

⁷ Mpa paa caaki-η τὸ γο n sɔlɔaa na nyá taa kpaakɛna mpa pa caaki-η tɔ. N lakuyɔ isɛntɔ tɔ pɛ hulɛxi kɛ si n nyɛnɛxi nyá yoolaa na pa nyuyɔ nyóma ke yem. Pɛ laki-m isu ye taa sɛpɛna na Apɛsalɔm wɛna i weesuɔu pu kɛla-η teu. ⁸ Mpu tɔ, kuli na n lu na n yɔɔtɛna yɛlɔaa na pa laɲa hɛɛ. Ma tuukina Tɔcaa si ye n ta lu pɛ kaa kaasi paa yɔlv kɔlvɔm kɛ nyá kin kɛ ahoɔ aɛɛ. Na mpi pɛ tɛma-η maɲanaɔv kɛ hatoo nyá pɛcaatu tɔ pu la sana na nɔnɔɔ nyɛntɔ.

⁹ Ḿpɔ́yú wulav kɔlɔaa na í caya nɔnɔɔ. Na pá heeli yɛlɔaa si i luwa na í caya nɔnɔɔ. Ilena pa tɛna pá polo i kin.

Tafiiti málvɔv kɛ Yosalem

Waatu inu i taa Apɛsalɔm nyóma ka tɛma sewa na paa wei í mɛli i tɛ. ¹⁰ Ḿpɔ́yú Iseyeli tɛtu yɛlɔaa kpeka tɛna laɲa ta hɛɛ na pá tɔɲ si: Wulav yapa-tuyɔv tá kolontunaa na Filiisi nyóma niɲ taa na nɔnɔɔ í seeki icatɛ kɛ Apɛsalɔm tɔɔ? ¹¹ Apɛsalɔm wei tɔ lɛsaa na tɔ kpa wulav tɔ, ilɛ i sɛpa yooɔ taa, ilɛ pepe tɔɔ kɛ tɔ kaa mɛlɛna Tafiiti?

¹² Ḿpɔ́yú wulav Tafiiti nu tɔ tɛna nti Iseyeli nyóma yɔɔtɛxi tɔ. Ilena í tili kɔtɔlɔaa Satɔki na Apiyataa si pá pɔɔsi Yuta nyuyɔ nyóma si: Pepe tɔɔ kɛ pa wɛɛ na pá niyitiyi ma mɛlɛnav tɔm taa? ¹³ Anu mɛyɛlɛ ma yɛlɔaa na má na-mɛ tɔ kaa calɛm. Ilɛ pepe tɔɔ kɛ lɛlɔa ηmaaki ta tɔɔ? ¹⁴ I heeli Amasa tɔtɔ si má na-i tɔ kaana calɛm, na inu i ka lɛɛtɛna Sowari lɔntɛ taa na í pɛsi yoolaa wulav. Ye pɛ ta la mpu Iɔɔ í kv-m.

¹⁵ Ḿpɔ́yú Tafiiti pɛsa Yuta nyóma tɛna na pá wɛɛ isu yɔlv kɔlvɔm. Ilena pɛlɛ pá tili na pá heeli-i si i na i nyóma pá mɛli. ¹⁶ Ḿpɔ́yú wulav mɛlɔaa na í tala Yaatanu pɔɔɔ.

Tafiiti kentiyi Simeyi tɔɔ

Ilena Yuta nyóma polo Kilikaa na pá sɛɲi-i na pá tɛsɛna-i Yaatanu pɔɔɔ.

¹⁷ Ḿpɔ́yú Pɛncamɛɛ tɔ Simeyi wei i ká tɔv wulav na í wɛ timpɪ pa yaa si Pahulum tɔ, i lɔɔ i ti na í na Yuta nyóma pá polo wulav Tafiiti sɛɲuyɔv. ¹⁸ I waali ka wɛ Pɛncamɛɛ nyóma kɛ yɛlɔaa iyaya (1000) na Sayuli tɛmlɛ tɔ Sipa, na i pɛyalɔaa naanɔwa na kakpasɪ, na i tɛmlɛ nyóma kɛ hiu, na pá tɛsi Yaatanu kɛ wulav isɛntaa. ¹⁹ Kpɪlvuyɔ ηku paa cɛla wulav si i tɛsɛna tɔ kɔlɛ kv tɔɲna i tɔyaya nyóma kɛ tɛsɛnav.

Waatu wei Tafiiti caakaya tɛsuyɔv, ilɛ Simeyi kɔmɔyɛlɛ na í hɛntɪ-i aɛɛ. ²⁰ Na í tɔ si: Hai, tá caa wulav, taa tɔki isayatu nti maa lapa-η kuyaku ηku n lukaya Yosalem taa tɔ. Hai, kv-tɛxi nyá taa. ²¹ Ma nyóma si ma wakɛla-η. Pɛ tɔɔ kɛ ma caala luu kɛ Yosɛfɔv kpeka taa na má kɔɔ-η sɛɲuyɔv.

²² Ntɛna Apisayi cɛ Tafiiti nɔɔɔ tɔ si: Pɛ wɛɛ si pá kv Simeyi kɛ. Mpi tɔ, i ka tɔɲsa Tɔcaa kɔlɛsɔ kɛ mpusi.

²³ Ḿpɔ́yú Tafiiti pɔɔsa Apisayi na i taalv Sowari si: Mɛ tɔm suwɛ? Pepe tɔɔ kɛ i caalɛxi-m mpv? Ma tayana Iseyeli kawulaya taa kɛ mɛlvuyɔv kɛ. Ilɛ pɛ fɛi si pá kv nɔyɔlvuyɔv saɲa.

²⁴ Ilena wulav heeli Simeyi na tuunav si: N kaa si.

Tafiiti na Mefipaali pa ciikuyɔ

²⁵ Ḿpɔ́yú Sayuli saali Mefipaali pola wulav sɛɲuyɔv tɔtɔ. I lanɲɛ ka wakɛla Tafiiti sewa tɔɔ kɛ, ilɛ i ta paasɛna i nɔɔhɛɛ yaa i tantuyɔv. Pɛyɛlɛ i ta catɔ i wontu kɛ pɛ kpaɲav kuyaku ηku wulav lu Yosalem icatɛ taa na pɛ suna kuyaku ηku i mɛlɔaa tɔ.

²⁶ Wulav kɔma, ilɛna í pɔɔsi-i si: Mefipaali, pepe tɔɔ kɛ n taa tɔɲi-m? ²⁷ Ilena í tɔ si: Hai, ta caa, ma tɛmlɛ tɔ pɛntɛna-m. Ma si i kpɛlɛlɛ-m ma kpaɲaya si ma kɛ

icam, na má caɣa-ke na má tɛɣi-ɲ. ²⁸ ɪlena í la-m kələmɔtə ke nyá kin. Nyá tu we isu Iso isɔtaa tillu ké, la mpi pə we-ɲ teu tɔ. ²⁹ Pəpətu fei lelen, ma caa tɔyɔɣa tɛna muna səm ké. Paa na mpɔ n yelaa na má wee nyá na mpa í tɔki tɔ pa heku. Ma feina mpaau sɪ má pɔɔsi natəli se. ³⁰ Mpuɣule wulaw sɪ: N kələyi yɔyɔtuɣu. Ma tɛma suw sɪ nyá na Sipa í ká tala tetu ile. ³¹ Ntɛna Mefipaali sɪ: Sipa í tu kpaɣa pə tɛna. Ma caa wulaw n mələyi nyá tɔyɔɣa taa ile ma paa ye.

Tafiiti lakɪ Paasilayi ke kɔpantu

³² Mpuɣó Kalaati tu Paasilayi kəmna Lokelim na í su wulaw na pá tɛsi Yaatanɪ. ³³ Paasilayi inɪ ɪ pusi ka we nunaasa ké. I ka sɛna wulaw ke waatu wei ɪ ka we Mahanayim tɔyɔ na tɔyɔnɔɣa. Mpi tɔ, ɪ ka wɛna liyitee ke sosəm ké. ³⁴ Mpuɣule wulaw tɔma Paasilayi sɪ: Ma na-ɲ tɔ polo Yosalem na má tɔɔ-ɲ tɛna. ³⁵ Tɛnɔyale Paasilayi pɔɔsa wulaw sɪ: Pə kaasa-m pusi isɛna na má sí na má tɔyɔyɪ-ɲ Yosalem? ³⁶ Saɲa taa, ma pusi we nunaasa ké. Maa pəsəyɪ na má nyɪ tɔyɔnɔɣa yaa kɔnyɔnyɔəm lelen. Pəyele maa nyɛɣ yonyɔɔlaa apalaa na alaa pa yontu faɣau. Ile pepe tɔɔ ké maa kɔɔ na pə tuɣu-ɲ sɔyɔla ke yem. ³⁷ Pepe tɔɔ ké n laki-m kɔpantu nti tɔ taka? Maa tasa-ɲ suw na má tɛsɛna Yaatanɪ. ³⁸ Mpi ma caa sɪ n la-m tɔyɔle sɪ má məli na má sɪ ma icate taa timpi pa pima ma caa na ma too tɔ. Ama kpaɣa ma pəyalɪ Kimham na í pəsi nyá nyɛɣ na n lapɪ-ɪ kɔpantu nti n caaki tɔ. ³⁹ Ntɛna wulaw sɪ: Pə we teu, Kimham í tɛɣi-m na n heeli-m pə tɛna mpi n caana-ɪ tɔ na má lapɪ-ɪ.

⁴⁰ Tafiiti yɔlaa tɛna tɛsa Yaatanɪ pɔyɔ, ɪlena wulaw náa tɛsi na í wayali Paasilayi na í kooli-ɪ kɔpantu, na ɪlé ɪ məli ɪ tɛ. ⁴¹ Mpuɣó Yuta nyɔma na Iseyeli hɔyɔɔɣu su wulaw na í na ɪ yɔlaa na Kimham pá tɛɛ.

Yuta nyɔma na Iseyeli nyɔma pa yoo

⁴² Ntɛna Iseyeli nyɔma tɛna kotina wulaw na pá pɔɔsi-ɪ sɪ: Pepe tɔɔ ké tá tɛtɛnnaa Yuta nyɔma ɲmɪla nyá na nyá yɔlaa na pá mələna-mɛ?

⁴³ Mpuɣule Yuta nyɔma tɛna ná cɔwa sɪ: Mpi tɔ, ta yɔlu ké. Ile pepe maɣamaɣa haɲɔyɔna-meyɛ pə taa? Wulaw ta tɔɔ-tu. Pəyele ɪ ta ha-tuɣu pulɔ.

⁴⁴ Tɛnɔyale Iseyeli nyɔma cɔwa sɪ: Paa ɪ ké mə nyɛɣ tɔ, tɔ kəla-meyɛ tɔm naanɔwa. Mpi tɔ, tá caaləna maɣasɔyɔ sɪ tá wulaw í məli. Ile pepe tɔɔ ké ɪ nyɛna-tuɣu yem ké mpɔ?

Ama Yuta nyɔma ná holaa na pə kəli Iseyeli nyɔma.

20

Sepa kɔɔyɔ ke Tafiiti tɔɔ

¹ Waatu inɪ ɪ taa ké Pɛncameɛ apalɔ tetelatɔ nɔyɔlu ɪ ka wɛnna Kilikaa na pá yaa-ɪ sɪ Sepa, na ɪ caa sɪ Pikili. Mpuɣó kɔyaku nakɔli ɪ hɔla apalɔtutuɣu na í tɔ sɪ: Tá na Tafiiti tɔ ta kaa.

Pəcɔ ɪ kaa ha-tuɣu pulɔ.

Paa Iseyeli tu wei í məli ɪ cokəle taa.

² Mpuɣule Iseyeli nyɔma tɛna sewa Tafiiti na pá tu Sepa waali. Ama Yuta nyɔma ná tá lu pa wulaw waali. Pa na-ɪ pa tɔmna ɲpɔyɔ hatoo Yaatanɪ, haləna Yosalem.

³ Mpuɣó wulaw məla ɪ tɔyɔɣa taa ké Yosalem, na í kuu alaa mpa ɪ ká yelaa sɪ pá taɲ tɔyɔɣa tɔ na í tɔki-weyɛ kutuluɣu nakɔli kɔ taa na pá taɲ-we, na pá paasəna-we. Ama ɪ kɔpətɔyɔna-we. Pa tɔka-weyɛ ɲpɔyɔ na pá wee isu leelaa haləna pa səm.

Sowari kuvu ke Amasa

⁴ M'p'ógó wulaw t'oma Amasa si: P'u lak'i kuvyeen tooso t'o, yaa-m Yuta ny'oma na nyá na-we í koo.

⁵ Ilena Amasa tee. Ama kuvyeen wei wulaw ka tu-i t'o í tee'wa na p'éc'ó í m'eli.

⁶ T'əna'gale wulaw t'oma Apisayi si: Sepa ka la-tuvu isayatu na p'é k'eli Ap'əsalom. P'ə t'oo t'o k'raya ma y'elaa na n' t'ə'j i waali. P'ə taa k'oo na í tala acal'ee t'ə'j ny'əna na í fiti-tv.

⁷ M'p'ógó Apisayi k'raya Sowari yoolaa na wulaw t'ə'j'laa na yoolaa taa yoolaa t'əna na pá tv Sepa waali.

⁸ Pa k'oma na pá k'p'ə'gətəna Kapaw'ə'j piw ile Amasa s'ə'j'ə-we'g'ele. Na Sowari l'ela i layate ke i tokonaa t'oo na t'ə we t'ə su'yute taa. I t'ə'j'ə'j mpv ilena layate hoti*fa*^a k'p'ee layate. ⁹ M'p'ógó Sowari s'ee-i si: N we alaaf'ə'ya ap'ə'j'ny'a?

Ilena Sowari k'pa Amasa tantuvu na i ni'j nt'ə'g'ə'j si i way'alə'j'i-i. ¹⁰ Amasa ta paas'əna layate nte tu we i ni'j l'el'ə'j taa t'o. Ilena Sowari s'ə-te'g'ə i lotu taa k'é t'əm k'uləm na i taa p'ontv luli at'e na í si k'p'ak'p'aa.

Sepa kuvuvu ke Tafiti t'oo su t'ə'ny'a

M'p'ógó Sowari na i neu Apisayi pa tv Sepa waali. ¹¹ Ilena Sowari yoolaa taa n'ə'g'ə'lv ca'g'a Amasa ki'j t'əna na í t'ə'j si: M'pa pa we Sowari na Tafiti pa t'oo t'o p'ontvnaa í t'ə'j Sowari.

¹² Na Amasa náá t'ə'j'na i cal'əm taa ke pilimuyu ke hap'əle t'oo. Yoolu un'i i nawa si y'elaa t'əna k'ə'j na pá s'ə'j'ə'j ilena í tuli Amasa na í p'ona hap'əle k'p'ee'j'na na í tak'i-i p'ə'c'ə'k'əle. ¹³ I l'ə'sa-i mp'aa'v taa t'əna ilena pa t'əna pá t'ə'j Sowari na pá t'ə'g'ə'ni Sepa.

¹⁴ Ilena Sowari fa'g'ana Ise'y'eli k'p'eka t'əna taa na í m'ə'lə'g'əna tim'pi pa yaa si Ap'ee'li-P'eti-Maaka na i caa l'ə'lv'uv ny'oma t'əna koti na pá t'v i waali. ¹⁵ M'p'ógó Sowari-we pa tama Sepa ke icate nt'é t'ə taa na pá j'má p'əlv na p'ə k'ə'lv isu koluv'a. Ilena y'elaa t'əna ca'a icate koluv'a kite tee si pa p'ə't'ə'j'i-ke.

¹⁶ M'p'uv'əle alv k'p'elik'p'eka tv n'ə'g'ə'lv m'apa kapuka na koluv'a taa si: Hai, hai, ma wiikina-me si í heeli Sowari si ma caa ma heeli-i t'əm.

¹⁷ Sowari k'p'ət'əna-i ilena alv p'ə'si-i si: Ny'ag'a pa yaa Sowari? Si y'ee ma'g'a. Alv si: Hai, nu ma t'əm. Sowari si: Y'ə'g'ə'v.

¹⁸ Nt'əna alv si: P'ə tu we l'ə'j'taa ile ye n'ə'g'ə'lv w'ena t'əm i k'ə'j Ap'ee'li icate taa c'ə'ny'e na icate ny'oma tasa-i layatu ile p'ə t'ema. ¹⁹ M'pi t'ə, t'á icate we teu k'é na t'ə taa we t'ə'p'amm ke Ise'y'eli t'əna taa. Ilena nyaa caaki si n wak'ə'lv Ise'y'eli taa acal'ee too? Pepe t'oo k'é n caa si n wak'ə'lv k'p'anc'oo'u ŋku Tacaa ha-tv t'o? ²⁰ Nt'əna Sowari si: Mp'usi í polo pooluv, maa p'ee'k'ə'j'i icate t'ə'ne t'ə wak'ə'lv'uv se. ²¹ Aa'i, p'ə f'ei mpv. Ama l'f'ə'layim p'uv'v taa tv wei pa yaa si Sepa t'ə un'i i k'ə'lv'əna wulaw Tafiti t'oo. I c'el'e-m inun'i i t'ike ilena má ye'le m'ə icate na má tee. Nt'əna alv un'i si: Paa l'ə'g'ə-ŋ i nyuv'v na koluv'a.

²² M'p'uv'əle alv pola icate ny'oma ki'j na layatu na pá set'i Sepa nyuv'v na pá l'ə'g'ə-k'uv'v Sowari na koluv'a. T'ə'ny'ale Sowari h'ə'lv tutuv'v na í yas'i y'elaa na paa awe k'p'e i t'e na un'i i m'ə'lv Yosalem ke wulaw ki'j.

Tafiti waali ny'oma h'ə'lv

²³ Sowari ke'le Ise'y'eli yoolaa t'əna nyuv'v tv. Yoyata p'ə'y'əlv Penaya ke'le wulaw t'ə'j'laa nyuv'v tv. ²⁴ Atolam ke'le lampuu m'ə'laa nyuv'v tv, na Ahiluti p'ə'y'əlv

^a 20:8 Layate hoti: H'ə'p'ə'la Piipili taa pa t'el'ə'saa si layate hotaa. K'ə'le'k'i Piipili taa ná we'e si: ...ilena i

Yosafati keke Takelasi sulɔ, ²⁵ na Sefa keke si ŋmaalo. Satoki na Apiyataa keke kotelaa. ²⁶ Na Yayii tu Ila keke Tafiiti Sɔpaari.

21

Karawɛɛ nyɔma na Sayuli tɔɔɔɔ nyɔma tɔm

¹ Mɔrɔgɔ nyɔɔɔsi luwa pusi tooso ke Tafiiti waatu taa. Ilena Tafiiti pɔɔsi Tacaa ilena Tacaa tɔ si: Sayuli na i tɔɔɔɔ nyɔma pa yulɔkole tɔɔ kɛ. Mpi tɔ, pa kuwa Karawɛɛ nyɔma.

² Mɔrɔgɔ wulaw yaa Karawɛɛ nyɔma si i yɔɔtɔɔɔɔna-we. Pa taa kɛ Iseyeli nyɔma, Amolii nyɔma kakaasaya kɛ. Ie Iseyeli nyɔma ka siwa pa nɔɔ kɛ si pa kaa ku-we. Paa na mpɔ Sayuli ka nyɔɔɔɔ kɛ si pɔ taa kɔɔ na pɔ pɔsi Iseyeli nyɔma na Yuta nyɔma pa kolontunaa. Ilena i lu si i kuɔi-we. ³ Mɔrɔgɔ Tafiiti pɔɔsa Karawɛɛ nyɔma si: Isɔnaya pɔ wee si mɔ tayanu na pɔcɔ i kooli Tacaa yɔlaa ke kopantu?

⁴ Mɔrɔgɔ Karawɛɛ nyɔma cɔwa si: Liyitee yaa wɔla kaa tayanu tɔ na Sayuli na i tɔɔɔɔ nyɔma ta tɔm. Pɔyele taa caaki si i kɔ Iseyeli tu nɔɔɔ. Ntɛna wulaw si: Ie pepe maɔamaɔa ke i tu caaki mɔ la-me tɔkrem?

⁵ Ilena pɔ cɔ si: Timpi Sayuli wakɔla-tuɔɔ sɔsɔm na i tɔ i taa si i kpiisiyi-tu tɔkpataa ke Iseyeli tɛtu taa tɔ, ⁶ mpɔ tɔ, pɔ cɛla-tuɔɔ i piya taa kɛ yɔlaa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ na tɔ pusi-we na tuɔ ke Tacaa isentaa ke Sayuli icate taa. Ntɛna wulaw si: Maa cɛle-meɔe-we.

⁷ Mɔrɔgɔ wulaw kisa Sayuli saali Mefipaali tɔɔ kɛ nɔɔsi nsi i na ilɛ i caa Sonatan paa pɛɛla Tacaa isentaa tɔ si tɔɔ. ⁸ Ilena wulaw kra Aya pɛɛlɔ Lisipa ka lɔla piya nsiyi Sayuli tɔ. Pa yaa lɛlɔ si Alɔmoni na lɛlɔ si Mefiposeti, na pɔ sɔsɔna piya kakpasɔ wei Sayuli pɛɛlɔ Mikaaɔ ka lɔla Apɛɛli-Mehola tu Paasilayi pɔyalɔ Atiliyɛɛli tɔ, ⁹ na i cɛle-weɔe Karawɛɛ nyɔma na pɔ pusi-weɔe tuɔ tɔɔ kɛ Tacaa isentaa kɛ pulaya tɔɔ, na pɔ si pa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ inɔxi saa wei pa caalɔxi kumtu tɔ.

¹⁰ Mɔrɔgɔ Sayuli leelu Lisipa kraɔa fɔlɔtɔ taka na lanwakɔlle na i pɔ kokpamɔɔɔ tɔɔ kɛ sɔtaa cɔlɔ ke kumtu caalɔɔɔ waatu halɔna tɛn nuu, na i tɔɔɔnɔxi sumasi ke ilim si si taa tɔɔ-we. Na i tɔɔɔnɔxi mɔrɔgɔ taale wontu ke ahoɔ.

¹¹ Mɔrɔgɔ pa heela Tafiiti ke mpi Lisipa lapa tɔ. ¹² Ntɛna Tafiiti tili Yarɛɛsi nyɔma tɛɔe Kalaati tɛtu taa na pɔ cɛle-i Sayuli na i pɔyalɔ Sonatan pa mɔwa. Mpe inɔ paa ŋmulɔna-yɛɔe Pɛti-Seyan nyɔma kataɔa taa timpi Filiisi nyɔma ka ku-weɔe Kilipɔwa na pɔ pusi tɔ. ¹³ Pa kraɔa Sayuli na Sonatan pa mɔwa ke tɔna ilena pɔ kuu yɔlaa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ inɔ i nyɔna tɔtɔ. ¹⁴ Ilena pɔ pi Sayuli na i pɔyalɔ pa mɔwa ke Sela icate taa kɛ Pɛncameɛ tɛtu taa kɛ Sayuli caa Kisi pɔlaau taa.

Mɔrɔgɔ yɔlaa lapa pɔ tɔna mpi wulaw tu-we si pɔ la tɔ. Pɔle pɔ waali kɛ Iɔ pɔáná heɛwa tɛtu nyɔma tɔɔ.

Filiisi nyɔma yoonav (*Kɔtɔɔsvɔv I 20:4-8*)

¹⁵ Mɔrɔgɔ Filiisi nyɔma yoonav Iseyeli nyɔma tɔtɔ. Ilena Tafiiti na i yoolaa pɔ polo na pɔ yoonav-we na ikaale kra-i. ¹⁶ Ntɛna tooko wei pa yaakaya Isipi-Pɛnɔri tɔ i maɔasi i taa si i kɔ Tafiiti. Paa lupa i ŋmantaɔaɔa ke nyɔɔɔɔɔɔɔɔ kuɛɛɛmɔɔɔ kɛ na ka yuɔ sɛka kiloonaa liyiti kɛ pɔcɔ, na i lɔla i tɔnaya taa kɛ layate kofate. ¹⁷ Mɔrɔgɔ Seluya pɔyalɔ Apisayi pola Tafiiti waasɔɔɔ na i ku Filiisi tu. Tɔnayaɔle Tafiiti yɔlaa

kisina-ι na tuunav si: Pə fei si ń tasa-tuyv tənyvυv ke yooυ. Pə taa kəə na pá ku Iseyeli nyəma nəχə təə tv.

¹⁸ Pə waali ké pa na Filiisi nyəma pa tasa yooυ ke Kəpi. Tənaγa Hosa tv Sipekaa kəwa tooke Safi. ¹⁹ Mpyóyú pa na Filiisi nyəma pa tasa yooυ tətəyó kəpi na Petəlehem tv Yalii pəyalv Ulanəη ku Katı tv Koliyatı wei ι ηmantaaγa ka we isυ saγata kpatəle tə. ²⁰ Pa tasa yooυ ke Katı na tooke nəχəlv ι ka we təna na ι mpee na ι nəmpee we naatoso naatoso, pə krenta hiu na liyiti. ²¹ Mpyóyú ι tvυ Iseyeli nyəma, ləna Tafiiti taalv Samma pəyalv Sonataη kv-ι.

²² Apalaa mpe paa ké Katı tookonaa ké. Tafiiti na ι yoolaa pa kvna-we.

22

Tafiiti kawəyaya

(Yontu 18)

¹ Waatv wei Tacaa γapa Tafiiti ke Sayuli na ι kolontunaa ləlaa niη taa təyó Tafiiti sama Isə na yontu si:

² Tacaa kele ma kukpamvυv na ma təcəəsəle toη nyənte, nyá waasəγəna-m.

³ Nyayale ma Isə na má cəəsəγəna-η. Nyayale ma kpalvυv na toη wei ι waasəγi-m tə. Na ma təcəəsəle nte tə we pυγv taa tə, na ma kpylvυv tətvlə.

N ké ma waasvlv, n yakı-m mvsuntunaa niη taa.

⁴ Ma sama Tacaa na kawilitaγa. Nyá γapəna-m kolontunaa niη taa.

⁵ Səm tama-m ké isυ lum səsəəm hola, na pə nyaasəγi-m isυ pusi səsəənsı.

⁶ Atətəle ka həka-m tə ηmυsı ké. Na səm náa tuti-m na pə puluγv.

⁷ Ma γaa Tacaa ke ma lanwakəlle waatv si ń waası-m.

Ma kiisaa na ń nu ma nəχə ke nyá təyaya taa.

⁸ Páána kpa Isə na tetv sele, na isətənyv kite ciyiti, na pəəη náa sele ι kila tee.

⁹ Kəko nyəəsı luna Isə nyá muna tee, na ń tə kəko mamala na nəχə.

¹⁰ N lumsa isətənyv na ń tii, na nyá nəəhe tee ké isəηmυntvυv kpusəη nyəηkv.

¹¹ Isətəa taηlv kpaγana-η na ń kvləγi hυntv, na heelim teekəna-η.

¹² N taka nyá təγi səkretyvυv, na η we tev ηmυntvυv tee.

¹³ Nyá nyalaməle tee-η nəχə na tə təəki mamacəγəlası.

¹⁴ Isətəa Isə Səsə nəχə nu isətəa ké isυ tev hola.

¹⁵ N tə ma kolontunaa ke nyəma na ń γası-we.

N tisa pa tōō ké calanaa na pá se yem yem.

16 Tacaa n̄ m̄w pááná na n̄ woso nyá muna tee,
na tenku tetu nyu na pé ná antulinya kite.

17 Ilena n̄ tisi nyá niñ na isōtaa
na n̄ læsi-m l̄m s̄sōōm taa.

18 Na n̄ ya-m kolontunaa toñ nyóma
mpa un̄ pa tee-m tō pa niñ taa.

19 Ma wahala wule ke pa tuta-m.
Ilena Tacaa waasi-m.

20 N s̄ōōla-m tōō n̄ waasa-m si má caɣana ma ti.

21 Ma tēña tampana tōō n̄ lapa-m mpv,
ma kusiyisim lapv kasəyaya nté.

22 Ma tēña Tacaa tōm ké,
ma ta wakələna-ñ.

23 Ma tēña nyá kusəsutu tōō.
Ma ta yōki nyá kiiu nakvli.

24 Ma luyv fei taali nōyōlv,
tōō ma kpa ma tēyi isayatu tēlate.

25 Ilena Tacaa fei-m ma tampana tēnyv tōō.
Ma kusiyisim lapv kasəyaya nté.

26 Kvpantu ke Tacaa n̄ feləyi tē latv,
na n̄ tēñ tampana na n̄ lana a tēñlv.

27 Yvlv í we tēnaññ n̄p̄yōy n̄ laki-ı,
ilena n̄ kisi isayav.

28 N waasəyi tēpasəlaa,
ilena n̄ tisiyi kalampaanv nyóma na ise culvvy.

29 Tacaa kele ma nyaaləm,
na n̄ keeləyi ma səkretyv.

30 Nyá toñ ke ma ñmaakəna
kolontunaa koloosi na má svvki.

31 Tacaa nyá kvlapv tv we ké tēvññ,
na nyá kvvəyōtv tv fei sika.
N kentiyi mpa pa cōsəyəna-ñ tō isv kpalóyō.

32 Tacaa nyá tike tēkvñ nté Iso.
Ta Iso tike tēkvñ nté kvkramvñy
ñku kv kentiyi-tv tō.

33 Nyayale ma kolvññ ıcate toñ nyəñka.
Na n̄ tiikiyi-m mpasv kusiyisuyv taa.

34 Na n̄ yeki na má pəsəyi sewa ke pulasv tōō
isv nam na naani.

35 N faləsa ma niñ na yōov,
na má nyv tōōv toñ nyəñkv tōv.

36 N yapa ma nyvñ na pé wee isv kvkentuyv.
Na ma pəsiv sōsō ke nyá kvpantu tōō.

37 Nyá hasəyəna ma nōhēe tee.
Pvlvñv v tuuliyi-m.

38 Ma təχənəyi ma kolontunaa na má
wakələyi-we.

Ye ma ta kpiisi-we maa mələyi.

39 Ma wakələyi-weye na má kpiisi-we,
na pá wee ma nəəhee tee, paa tasəyi kəlvəv.

40 Nyá haakəna-m yoou toŋ,
na ń yeki na ma kolontunaa həntəyi-m atə.

41 N yeki na pá seeki-m,
na má wakələyi-we tənəŋnəŋ.

42 Pa caaki pa taa na pa waali paa naa waasəlv.
Uena pa wiina Taca na ílé i kisi cəv.

43 Ma nuɣutiyi-we na pá pəsi mvsəv.
Na má feli-we na pá pəsi isu mpaav afəla.

44 N yapa-m ma yəlaa nəəhənte taa,
na ń sɪ-m katerasɪ yəlaa nyvəv tɪ.
Yəlaa mpa ma taa nyɪ tɔ pa lapa-m təmlə.

45 Krai nyəma piya seekina-m,
na má nyəna-weye isəle pa nukɪ ké.

46 Pa nantv tiliyi ké,
na pá lukəna pa təŋmelle na seluyv.

47 Taca wenna.
Nyəgale ma kəkraməvə ŋku kv kentiyi-m tɔ
maa sa-ŋ.

Ma tala ma Iso ma waasəlv.

48 Nyá ləetəyəna na ma nəχə.

Na ń tisiyi piitimnaa ke ma tee.

49 Nyá fitiyina-m ma kolontunaa niŋ taa,
na ń laki na má kələyi-we,

na ń yakɪ-m mvsəŋtɔ niŋ taa.

50 Pə tɔə ké maa sa-ŋ piitimnaa taa
na má pəχvɪ nyá həte.

51 N tɔyi nyá wulav ke akaitv səsəəntv.

Na ń la kvpantv ke nyá kələsv na Tafiiɪ,
na ílé i piifim nyəma ke tam tɔə.

23

Tafiiɪ kantəkaya kvəχəvətv

¹ Yontu nti Tafiiɪ təkəna yoou təχələ:

I nu Seseə pəyalv Tafiiɪ nəχə.

Taca kvsəna ma nyvəv.

Yakəpv Iso ləsəna-m na í kra-m wulav.

Məgale Iseɣeli yəlaa yonyoolu kvpaŋ.

² Taca Feesuɣu tɔwa kv təm ke ma taa
na ma yəχətəna kv nəχə.

³ Iseɣeli Iso yəχətəna.

Iseɣeli nyəma kentulu nyá nyá heelina sɪ:

Wulav wei i təŋəyi tampana

na í təkɪ yəlaa tɔə ké kawulaya

na Iso sɔɔɔntu tɔ,

⁴ ɪ we teitei ke isu isɔtɔnɔɔv ceɔvɔv tananɔ
na ilim lu tɔyeyei tɔ.

Na pɔ lakɪ na kɔnyɔnyɔm nyɔkɪ
tev nuw waali.

⁵ M'pɔyɔ Iso n koola ma tɔyaya ke kɔpantu.
Ma na-ɛ tɔ pɛela tam tɔɔ nɔɔv kɛ,
na n̄ taɔani-keɛve teu na n̄ nyɔmá ka tɔɔ.
N ka ya ma nyɔvɔv na n̄ la-m kɔpantu tɛna.

⁶ Ama Iso nyá footilaa ná we isu sɔwa
kulɔlɔna kɛ.

Paa tokixina-yeyɛ nin kɔpɛɛ.

⁷ Kpátɔyɔ yaa n̄mantaaya ke pa kɔakɔvɔna-yɛ
na pá wɔ-yeyɛ kɔkɔ ke a lonte taa.

Tafiti yoolaa sɔsaa hɔla
(Kɔtɔsɔvɔ I 11:10-47)

⁸ Tafiti yoolaa sɔsaa mpa pa lakaya ɪ tɛmle tɔ pa hɔla ntɔ. ɪ yoolaa sɔsaa tooso taa sɔsɔ ntɛ Hakɔmoni tɔ Isɛpaali. Inɪ ɪ kɔna yooɔ kulɔmɔvɔv taa kɛ yoolaa nasɛnaasa (800).

⁹ Isɛpaali waali kɛ Tooto pɔyavɔ Ahowa saali Iiyasaa. Iseyeli yɔlaa tooso wei na Tafiti paa tama Filiisi nyɔma na pá yooɔna-we na Iseyeli yoolaa náá seeki kulɔm kulɔm tɔ pa taa lelv. ¹⁰ Iiyasaa kɔ Filiisi nyɔma ke kuyaku nakulɔxi katatɔlaya kɛ, halɔna ɪ nin nyɔkɔlɔna layate. Kuyaku n̄kɔvɔ Tacaa yapa Iseyeli nyɔma ke teu na apavɔ inɪ ɪ nɔɔv. Halɔna Iseyeli yoolaa tɔn̄ɔyɪ ɪ waali na pá tɔsɔyɪ sɛtaa yooɔ wontu.

¹¹ Iiyasaa waali kɛ Halaa tɔ Akee pɔyavɔ Samma. M'pɔyɔ Filiisi nyɔma kota timpi pa yaa sɪ Lehii tɔ sɪ pa yooɔna Iseyeli nyɔma, ɪlena pɛle pa se. ¹² Ama Samma sɔv soona naali a taale taa kɛ tɛna na ɪ yooɔna Filiisi nyɔma na ɪ kɔ-we na Tacaa ya Iseyeli nyɔma ke teu.

¹³ M'pɔyɔ yoolaa hiu na naanɔwa wei ɪ tɔn̄ɔyɔ Tafiti tɔ pa taa tooso pola ɪ kin ke Atulam kɔkɔpavɔvɔv p'ɔyɔv taa ke kɔmtu waatv. Na Filiisi yoolaa náá sika Lɛfayɪ nyɔma tetekɔle taa. ¹⁴ Na Tafiti náá we koluɔna ɪcate taa na Filiisi yoolaa náá sika Pɛtɔlehɛm. ¹⁵ Mpɔvɔle Tafiti tɔma sɪ: Ma nyula Pɛtɔlehɛm ɪcate nɔnɔɔv hite taa lum kɛ isu yem na kɔpɛɛ.

¹⁶ Tɔn̄ɔyɔle yoolaa sɔsaa tooso inɪ pa fayana Filiisi nyɔma tɛsikile na pá lu Pɛtɔlehɛm hite n̄tɛ tɔ taa lum na pá pona Tafiti. Ama ɪ kisa pɔ nyɔɔv na ɪ mɔlɔnawɪ na ɪ liisi Tacaa. ¹⁷ ɪlena ɪ tɔ sɪ: Haɪ, Tacaa, pɔ fɛɪ sɪ má nyɔɔ lum pɔnɛ. Mpi tɔ, pɔ we isu yoolaa panɛ pa calɛm kɛ. Pa weesɪn̄ ke pa lapa awusa.

ɪlena Tafiti kisi lum mpi pɔ nyɔɔv.

Tɛmle sɔsɔɔle nte yoolaa tooso inɪ ɪ lapa tɔyɔle.

¹⁸ Sowapɪ neu Apisayɪ kelɛ yoolaa hiu na naanɔwa inɪ ɪ taa nyɔvɔv tɔ. Inɪ ɪ kɔna kolontunaa n̄mɔnɔvɔv nuɔnɔwa (300) na n̄mantaaya, ɪlena ɪ nyɔvɔv kɔvɔ. ¹⁹ Inɪ ɪ ka tɛna pa hiu na naanɔwa taa halɪ ɪ la pa nyɔvɔv tɔ. Paa na mpɔv ɪ ta tala kancaalaya yoolaa tooso.

²⁰ M'pɔyɔ Kapɔseli tɔ Yoyata pɔyavɔ Penaya, apavɔ inɪ ɪ nyɔvɔv ka kɔla ɪ kɔkɔalɔnaa tɔɔ kɛ. Inɪ ɪ ka kɔna Mowapɔv yoolaa sɔsaa naale. Kuyaku lɛn̄kɔ ɪ tii hite taa na ɪ kɔ tɔyɔlaya ke watv waatv. ²¹ Kuyaku nakulɪ ɪ na Icipiti yoolu tooko

naʒolu pa sulina na inu í tōka kpatóyó na ileye n̄mantaaya. M̄póyó í leeka tooke inu í n̄mantaaya na í kona-i. ²² Mpi Penaya lapa na í nyuʒu kuli yēlaa tooso inu í taa tōʒole. ²³ Inu í tēna pa hiu na naanowa inu. Ama í ta tala tooso kancaalaya nyəʒ ké. M̄póyó Tafiti kpa-i í tanlaa nyuʒu tō.

²⁴ Yooola s̄saa hiu na naanowa taa lelaa nté Sowari neu Asayeehi, na Petēlehem t̄v Tooto p̄yalu Ilanaʒ, ²⁵ na Haloti nyéma Samma na Ilika, ²⁶ na Peleti t̄v Helesi, na Tekowa t̄v Ikesi p̄yalu Ila, ²⁷ na Anatoti t̄v Apiyesee, na Husa t̄v Mepunayi, ²⁸ na Ahowa t̄v Salom̄n̄, na Netofa t̄v Malayi, ²⁹ na Netofa t̄v Paana p̄yalu Helepi, na Pencamee t̄v Lipayi p̄yalu Itayi ke Kipeya, ³⁰ na Pilatōʒ t̄v Penaya, na Hitayi ke Kaasi l̄oʒo n̄yō ³¹ na Peti-Alapa t̄v Apiyaləp̄ōʒ, na Pahulim t̄v Asəmafeti, ³² na Saaləp̄ōʒ t̄v Iliyapa, na Yasee p̄yalu Ielb Yonatan, ³³ na Halaa t̄v Samma na Halaa t̄v Salaa p̄yalu Ahiyam, ³⁴ na Makati t̄v Ahasəpayi p̄yalu Ilifeleti, na Kilo t̄v Ahitofeli p̄yalu Iiyam, ³⁵ na Kameeli t̄v Hesəlayi, na Alapu t̄v Paalayi, ³⁶ na Sopa t̄v Natan p̄yalu Ikaali, na Kati t̄v Pani, ³⁷ na Amoni t̄v Seleki, na Peloti t̄v Nalayi mpa pa takaya Sowari yoou wontu t̄v, ³⁸ na Yetee nyéma Ila na Kalepu, ³⁹ na Hiti t̄v Yulii. Tafiti yooola s̄saa t̄na k̄penta yēlaa hiu na naanowa na naatosomp̄əʒolaya.

24

Kokaluyv na yulvksəkv (*Kvtəəsvt̄ I 21:1-6*)

¹ M̄póyó Tacaa p̄áaná t̄asa Iseyeli nyéma ke huunau, na í tó Tafiti taa si í kala Iseyeli nyéma na Yuta nyéma. ² Ilena Tafiti t̄v í yoou wulau Sowari si: C̄ə Iseyeli k̄peka t̄na ke p̄ə k̄paxau Tan na p̄ə polo P̄eseepa t̄v na n̄ kala yēlaa na má nyi pa nyuʒu.

³ M̄puyule Sowari si: Tacaa í la na Iseyeli yēlaa huki t̄m̄ nunowa (100) na n̄ ná. Ile pepe t̄ə ké n̄ tu kaləʒi yēlaa?

⁴ Ntēna wulau si: Sowari í kala ke í kala. Ilena Sowari polo na í kala Iseyeli yēlaa. ⁵ M̄póyó í tesa Yaatanu na í polo í siki timpi pa yaa si Alw̄ee t̄əʒo icate nte t̄v we Kati tetekāle taa t̄v t̄v nt̄əʒōʒ t̄v ke Yasee c̄ə. ⁶ M̄póyó pa pola Kalaati tetu taa na pá polo Hiti nyéma tetu taa na Kateesi na Tan-Yaas̄ ke Sit̄ōʒ c̄ə, ⁷ na pá polo Tihi kolunja icate taa na Hifi nyéma na Kanaas̄ nyéma pa acalēe taa na pá teesəna Yuta ilim t̄əvle nt̄əʒōʒ t̄v ké P̄eseepa. ⁸ M̄póyó pa c̄ə tetu t̄na na pá m̄li Yosalem. Ile p̄ə yoosa is̄əvnaa p̄əʒolayefi naanowa, na kuyeeʒ hiu. ⁹ Ilena Sowari heeli wulau si: Iseyeli yooola we yēlaa iyisi nasənaasa (800000) na Yuta nyéma ke yooola iyisi nasəle na nunowa (500000).

Isə h̄ma Tafiti n̄kpaʒuyv (*Kvtəəsvt̄ I 21:7-17*)

¹⁰ Tafiti t̄ema kokaluyv n̄ku ile í lanje wakəlaa keke na í t̄v si: Tacaa, ma lapa m̄p̄v t̄v ma wakəlaa ké, ile wii-m̄ ma isayatu n̄ti. Ma lapa k̄v̄m̄el̄ent̄v ké.

¹¹ M̄póyó Tacaa heela Tafiti layatu tasəlv̄ Isə kuyəʒot̄v̄ teləs̄v̄lv̄ Kati si: ¹²⁻¹³ Polo n̄ heeli Tafiti si ma si wahalanaa tooso si í l̄əsi wei í s̄əlaa t̄v. Nyəʒəsi í lu-i p̄usi naatosomp̄əʒolaya, yaa í se í kolontunaa ke is̄əvnaa tooso, yaa yulvksəkv í luna kuyeeʒ tooso? Wulau í c̄ə-m̄ na má heeli Tacaa. Tafiti fema tanan̄ t̄v̄ ilena Isə kuyəʒot̄v̄ teləs̄v̄lv̄ k̄ə.

¹⁴ Ntēna Tafiti c̄ə-i si: Ma lanje p̄əsaa ké. Ile Tacaa ke t̄v p̄eta ta ti. Sana inu í h̄o ta n̄kpaʒōʒ na mpi yulv̄ ka h̄m̄-i t̄v. Mpi t̄v, Tacaa p̄ət̄əʒt̄əle t̄əwaya.

¹⁵ Μπόγύ Tacaa yelaa na yulubkəsəku sɔv Iseyeli taa ké hatoo tanaŋ tee na pá polo waatu wei i suwa tɔɔ pə kraɣav Taŋ na pá polo Peseepa tɔ, na yəlaa iyisi nutoso na naanɔwa (70000) si. ¹⁶ Isəttaa tillu tiikaya Yosalem icate tɔɔ si i wakələyi-te, ilena Tacaa yelee i pááná na í heeli-i si: Yelee mpv, pə mayanaa.

Waatu inɔ tɔ na isəttaa tillu we Yepusi tv Alafəna təfalle. ¹⁷ Tafiti nawa isəttaa tillu na í kuyi yəlaa ilena í tɔ Tacaa si: Hai, má wakələna, yəlaa mpɛ pa ta la pulv. Kɔ má na ma caa tɔɔɔɔ nyəma.

*Tafiti ημά Tacaa ke kətaya təlate
(Kɔtəsɔtv I 21:18-26)*

¹⁸ Μπόγύ Iso kuyəɔtɔtv teləsulv pola Tafiti kɔŋ ke kuyaku ŋkɔ na í tɔmɔ-i si: Polo Alafəna təfalle na í ημά Tacaa ke kətaya təlate.

¹⁹ Ilena Tafiti polo isv Tacaa heeluyv-i tɔ. ²⁰ Μπόγύ Alafəna luwa na í loosi wulav na i waali nyəma na pá puki i te, ilena í polo na í hɛnti-i ate. ²¹ Ilena í pɔɔsi wulav si: Hai, tá caa, alaafəya kelee? Keleena wulav si: Ma kəŋ ké si ma yakɔ nyá təfalle na má ημά Tacaa ke kətaya təlate na mpusi inɛ í keeli yəlaa tɔɔ. ²² Ntəna Alafəna si: Ta caa, kraɣa-te na í la kətasi nsi n nəkaa tɔ. Kraɣa naaŋ inɛ na í hɛti akuyv kpatəŋ na í la kətaya ŋka kəkə lusaa tɔ. ²³ Pə tənaya i ha wulav na í tɔmɔ-i si: Nyá Iso Tacaa í mv nyá sələmvv.

²⁴ Tənayale wulav cɔ-i si: Aa, maa yana liyitee ké, ma kaa ha Tacaa ke mpi pə tɔɔ ma ta wu tɔ.

Ilena Tafiti feli təfalle na naaŋ pə tɔɔ ké liyitee nyəɔətv nule na naanɔwa. ²⁵ Μπόγύ i ηmawa kətaya təlate na í la Tacaa ke kətaya ŋka kəkə lusaa tɔ na ciikuyv nyənsi. Ilena Tacaa pááná hɛɛ na mpusi keeli Iseyeli tetv taa.

AWULAA TOM TAKELAYA KANCAALAYA NYEJKA Kutulutu

Awulaa takelaya kancaalaya nyekka taa ke pa keesayi Iseyeli wulav Tafiiti payalv Salbmeh kawulaya tayo tom. Kancaalaya taa, i taha Iso luyu nyento ke na i kawulaya la teu pe tu fei. Ama alaa helasa-i tuj laav tom taa ke waali waali. Ilena Iso faya i kawulaya ke tom naale. Iseyeli nyoma ke hoyalv na Selopwam kele pa wulav. Na Yuta nyoma ke hoyalv na Lopwam kele pa wulav.

Isena pa faya Awulaa I takelaya to:

Tafiiti kawulaya tem, titite 1:1-2:12

Salbmeh kawulaya tayo, titite 2:13-11:43

Salbmeh kawulaya faya, titite 12:1-14:20

Iseyeli awulaa naale yoo na pa ciikuyu, titite 14:21-22:53

Atoniya nyulayi kawulaya

¹ Mpyog Iseyeli wulav Tafiiti kpatelaa takukukku, na pa takayi-i pohn pu hanayi-i. ² Ntena wulav waali nyoma to si: Ta caa wulav, tu caa-ij peelo wei i ta nyenta apalv to na i paasana-ij, na i hantayi nya kenhon taa. Pu han-ij.

³ Ilena pa peeki Iseyeli tetu tona taa ke peelo telu, na pa hiki Sunem tu noyalv. Pa yaa-i si Apisaki. Ilena pa pona-i wulav. ⁴ Peelo in i sentaa ka luwaya takpara. Mpyog i paasana wulav. Ama wulav ta nyami-i apalv na alv.

⁵⁻⁶ Mpyog Hakii payalv Atoniya, Apasalom neu yotote nyeh lapa kalampaanu, si in i ka tona kawulaya. I sentaa ka luwaya. Poch too i kulv to, i caa ta kalana-i paa tom kulv si pulv. Mpyog kuyaku nakuli i caa yoo kekena, na krayaneh cayalaa, na i tanlaa ke nule na naanwa. ⁷ Mpyog i nawa Sowari, na kotlv Ariyataa, na pele pa lanja heena i tom nti. ⁸ Ama kotlv Satoki, na Yoyata payalv Penaya na Iso kuyototv teloslv Natan, na Simeyi, na Leyi, na Tafiiti tanlaa fei Atoniya too.

Natan na Pasepa pa yototayi Salbmeh kawulaya tom

⁹ Mpyog kuyaku nakuli Atoniya yelaa na pa ku heen, na naan kofan nim nyeh ke Soleeti pale nte to we hite kenhon taa to to too. Na i la acima. Ilena i yaa i newaa na Yuta nyoma mpa pa laki wulav ke tamle tayo tayo. ¹⁰ Ama Atoniya ta yaa i neu yotote nyeh Salbmeh, na Iso kuyototv teloslv Natan na Penaya na wulav tanlaa.

¹¹ Mpyule Natan polaa na i poci Salbmeh too Pasepa si: N nuwa si Hakii payalv Atoniya pesa wulav na? Peyele ta caa Tafiiti na ta nyi-ti. ¹² Mpu to, yele ma tasa-ij layatv ke isena n ka ya nyana nya payalv Salbmeh me nyohn to. ¹³ Polo n na wulav ke len, na n poci-i si: Hai, ta caa wulav, isi n heela-m na tuunav si, nya payalv Salbmeh ka tona kawulaya, na i leeti nya kumte too? Ie pepe too ke Atoniya tiki kawulaya?

¹⁴ Ie ma mayamaa maa kaw waatv inayi me kin, na ma soci nya tom too.

¹⁵ Mpyule Pasepa su wulav nan taa. Wulav ka kpatela sasm ke, na Sunem to Apisaki paasaxana-i. ¹⁶ Ilena Pasepa hanti wulav ke ate. Na wulav poci-i si: Alaafaya kele? ¹⁷ Ntena Pasepa co si: Ee alaafaya ke. Hai, ta caa, n ka heela-m na n tuuna nya Iso Taca si, ma payalv Salbmeh ka tona kawulaya, na i leeti nya

kumte tɔɔ ɔle? ¹⁸ Tɔɔ, nɔɔnɔɔ Atoniya tɔkɔna ntɛ, pɛcɔ n ta nu. ¹⁹ I lapa kɔtaɣa ke naaŋ, na heeŋ, na naaŋ kɔfaŋ nim nyɔŋ ke sɔsɔm. Na í lá acima, na í yaa nyá pɔyalaa tɔna, na kɔtulɔ Apiyataa, na yoolaa wulaw Sowari. Ama í ta yaa nyá pɔyalɔ Salɔmɔŋ. ²⁰ Hai, tá caa, nyaɣa Iseyeli nyóma tɔna nyənəyi si ní huli-wɛɣe wei í ká lɛɛti nyá kumte tɔɔ ké nyá sɔm waali tɔ. ²¹ Ye pə taɣa mpɔ, waatu wei n kɔŋ n si tɔ, yɔlaa ká lu ma na ma pɔyalɔ Salɔmɔŋ ke kolonja.

²²⁻²³ Waatu wei alɔ inɔ í tɔŋa ɲpɔyɔ yɔɔtɔyɔ tɔyɔ pa heela wulaw si Natan kɔma. Ilena Natan sɔv na í hɛnti wulaw ke atɛ. ²⁴ Na Natan pɔɔsi wulaw si: Tá caa, nyá heelina Atoniya si í tɔyɔ kawulaya na í caɣa nyá kumte tɔɔ? ²⁵ Mpi tɔ, saŋa í kɔma na í lá kɔtaɣa ke naaŋ, na heeŋ, na naaŋ kɔfaŋ nim nyɔŋ ke sɔsɔm. I yaa nyá pɔyalaa tɔna, na yoolaa nyɔyɔ nyóma na kɔtulɔ Apiyataa, na pá na-í pá tɔyɔ na pá nyɔɔ na pá wilitiɣi si: Atoniya nyana tetɔ. ²⁶ Ama í ta yaa kɔtulɔ Satɔki, yaa Yoyata pɔyalɔ Penaya, yaa nyá pɔyalɔ Salɔmɔŋ. ²⁷ Iɛ, tá caa nyá heelina-í si í ká tɔyɔ kawulaya ke nyá sɔm waali na ní ŋmɛsi-tɔ?

Tafiiti kpa Salɔmɔŋ ke kawulaya

²⁸ Ntɛna wulaw tɔ si: I yaa-m Pasepa.

Ilena Paseya mɛli. ²⁹ Mpɔyɔ wulaw tɔma si: Ma tuukina Tacaɔ wei í waasa-m ma lanwakɛlle tɔna taa tɔ. ³⁰ Saŋa maɣamaya maa la nti maa tema yɔɔtɔyɔv na má su Iseyeli Iɔ Tacaɔ isentaa si, nyá pɔyalɔ Salɔmɔŋ ká tɔyɔna kawulaya, na í caɣa ma kumte tɔɔ ké ma sɔm waali tɔ.

³¹ Ilena Pasepa hɛnti wulaw ke atɛ na í tɔ si: Hai, tá caa, nyana tetɔ.

³² Mpɔyɔle wulaw Tafiiti tilaa na pá yaa-í kɔtulɔ Satɔki, na Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ Natan, na Yoyata pɔyalɔ Penaya na pá kɔɔ. ³³ Na wulaw tɔ-we si: I koti yoolaa mpa pa lapa-m naani tɔ na í caɣasi Salɔmɔŋ ke ma kawulaya kpaŋaya tɔ na í pona-í Kihɔŋ hite. ³⁴ Tɔnaya kɔtulɔ Satɔki na Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ Natan paa pɛli-í nim, na pá kpa-í Iseyeli nyóma wulaw. Ilena pá huli tutuɣu na pá wiliti si: Salɔmɔŋ, mɛ na tetɔ. ³⁵ Ilena mu tɔŋ í waali, na Salɔmɔŋ kɔɔ í caɣa ma kawulaya kumte tɔɔ, na í tɔyɔ kawulaya ke ma lonte. Inɔyi ma kpawa Iseyeli na Yuta pə wulaw.

³⁶ Tɔnayaɛ Penaya cɔwa si: Iɔ í kɔna mpɔ. Nyá Caa Iɔ yɔɔtɔna-ti na nyá nɔyɔ. ³⁷ Iɛ Iɔ í wɛɛ Salɔmɔŋ waali, isu í ka wɛv nyá waali tɔ. Na í kɔsi Salɔmɔŋ nyɔyɔ na pɛ kɛli-ŋ.

Pa kpa Salɔmɔŋ ke kawulaya

(Kɔtɔsɔv I 29:21-25)

³⁸ Mpɔyɔ Satɔki na Natan na Penaya na wulaw tanlaa pa caɣasa Salɔmɔŋ ke kawulaya kpaŋaya tɔɔ, na pá pona-í Kihɔŋ hite. ³⁹ Ilena Satɔki kraɣa nim na hɛlɔyɔ ke Iɔ cɔkɛle taa, na í pɛli-wɛyi Salɔmɔŋ, na í kpa-í wulaw. Mpɔyɔ pa hula tutuɣu, Ilena yɔlaa tɔna wiliti si: Salɔmɔŋ nyana tetɔ. ⁴⁰ Ilena yɔlaa tɔna tu í waali na pá kpeena-í na hɛsi, na pá kiisiɣina lanhɔlɔmle. Halɔna tetɔ nyamsɔyi.

Salɔmɔŋ hɔlɔyi Atoniya ke suulu

⁴¹ Atoniya na í nyóma pɛle pa tɛɛsaɣa tɔyɔv, ɔle pa nu Salɔmɔŋ pa kɔkɔte ntɛ. Na Sowari nu tutuɣu, na í pɔɔsi si: Pepe tɔɔ ké icate cɔkaa na kɔkɔte nyala mpɔ?

⁴² Pa tɔŋna yɔɔtɔyɔ ke mpɔ, ɔle Apiyataa pɔyalɔ Yonatan tapayaɛ. Ilena Atoniya tɔmi-í si: Sɔv, mpi tɔ, n ke yɔlv wei í wɛna nyɔyɔ tɔyɔ. Isɛntɔ tam kopantɔ ke n kɔnaa. ⁴³ Kɛlena Yonatan si: Aa! yoo, tá caa wulaw tɔna Salɔmɔŋ ke kawulaya. ⁴⁴ I tɔma Satɔki, na Natan, na Penaya, na tanlaa si, pá caɣasi Salɔmɔŋ ke kawulaya kpaŋaya tɔɔ. ⁴⁵ Na Satɔki na Natan pá pɛli Salɔmɔŋ ke nim ke Kihɔŋ

hite, na pá kpa-i wulaw. Tənaɣa ɪcate yəlaa lunaa, na pá kiisiɣina laŋhuləmle. Mpi pə cuka ɪcate taa təɣəle. ⁴⁶ Hal Salbməŋ ná tema kawulaya kumte təw ké cayale ké. ⁴⁷ Ilena wulaw Tafiiti waali nyəma polo na pá sɛɛ-i, na pá tə si: Tá caa, nyá Iso í kusi Salbməŋ nyɔɔɔ na pə kəli isu nyá. I kawulaya í kəli nyá nyəŋka. Ilena wulaw hənti Iso ké atɛɣe ɪ kato təw. ⁴⁸ Na í tó si: Ma sɛɛ Iseyeli Iso Tacaa, wei ɪ yelaa si má ná ma lonte taa lɛɛtəlv tə.

⁴⁹ Tənaɣale səɣəntu kpa Atoniya yəlaa təna, na pá kulɪ na pá ya yemyem. ⁵⁰ Ilena Salbməŋ təm kpa Atoniya ke səɣəntu, na í polo na í tu kətaɣa təlata ke kpulɔɔv si, pá taa lɛɛti-i. ⁵¹ M'pɔɔyú pa polaa na pá heeli Salbməŋ si: Nyá təm kpa Atoniya ke səɣəntu ke səsəm, na í polo í tu kətaɣa təlata ke kpulɔɔv. I təma si: Ye Salbməŋ ta tuuna si ɪ kaa kə-m, ma kaa lu cəne.

⁵² Ntəna Salbməŋ si: Ye u həŋ ɪ ti, pulɔɔv kaa tokina-i paa pəcə. Ama ye ɪ laki kalampaani, isu ɪ səpa.

⁵³ M'pɔɔyú wulaw Salbməŋ tila yəlaa na pá ləsi-i təna. Ilena Atoniya polo í hənti Salbməŋ ke atɛ, ilena wulaw təm-i si: Kpe nyá tɛ.

2

Tafiiti kantakaya kuyəɣətvu na ɪ səm

¹ Pə krɛɣətəna wulaw Tafiiti səm, ilena í heeli ɪ pəyalv Salbməŋ si: ² Ma wəle pɔwa. Mpu tə, kaasi nyá ti na n̄ lá isu yulv. ³ Təki Tacaa nyá Iso təm ke teu. Laki ɪ luɣu nyəntu ke tam, na n̄ təŋɣi ɪ kəsəsutu, na ɪ kətvətətv, isu pa ŋmaav Moisi kiŋ takələɣa taa tə. Waatu inəɣi n ká waa pə təna mpi n laki tə pə taa. ⁴ Ilena Tacaa lá isu ɪ ka su-m tə si, ye ma piya təŋna laakali, na pá təŋɣi ma kəsəsutu na lotu kəlvmtv, na pa ləsaɣa svv-i teu, mpe paa təkəna ma kawulaya ke tam ké ma səm waali ké Iseyeli taa.

⁵ Pəle pə paasi, n nyəmə nti Seluya pəyalv Sowari lapa-m tə. Isəna ɪ kuwa Iseyeli yosu nyɔɔv nyəma Nɛɛ pəyalv Apənɛɛ, na Yetɛɛ pəyalv Amasa tə. Yosu həɛv waatu ke ɪ kuwa yəlaa mpe, na pə kú ɪ yosu nyɔɔv. ⁶ Mpu tə, lana nyá laɣatv. Taa yele-i na í sí səm kəpam. ⁷ Pə kaasa Kalaati tu Paasilayi pəyalv tə, təkɪ pɛɣɛɣɛ teu, na n̄ caləsəɣi-wɛ. M'pɔɔyú pɛɣɛ pa paasayana maya waatu wei nyá taalv Apəsələm təɣənaɣa-m tə. ⁸ Kelaa pəyalv Simeyi wei ɪ wɛ Pahulim ke Pəncamɛɛ tɛtv taa tə, ilé ɪ təŋsa-m mpusi ké teu ke kuyakv ŋku ma pukaya Mahanayim təɣə. Pə waali ké ɪ səŋa-m Yaatanɪ nəɣə ke ma məlaya tə, na má tuuna Tacaa si ma kaa kə-i. ⁹ Pənɛntɛ taa hulv-i suulu. N ké yulv laɣatv ké. N nyəmə isəna n ká lá na paa ɪ kpatələa tə, í sí səm isayam tə.

Tafiiti səm na ɪ pəyalv lɛɛtvɔv ke ɪ lonte

(Kvtəsətv I 29:26-28)

¹⁰ Pə waali ké wulaw Tafiiti səpa, na pá pimi-i timpɪ pa yaa si, Tafiiti tɛ tə. ¹¹ Pusi nule təcu ké Tafiiti təɣə kawulaya ke Iseyeli təna təw. I təɣə pusi naatosompəɣələɣa ke Həpələn, na Yosalem ke pusi hiu na naanuwəna na tooso. ¹² M'pɔɔyú Salbməŋ lɛɛta ɪ caa Tafiiti lonte na ɪ kawulaya la teu pə tu fɛi.

Atoniya səm

¹³ M'pɔɔyú Hakii tu pəyalv Atoniya pola Salbməŋ too Pasəpa kiŋ, na Pasəpa pəwsi-i si: Alaafəya kɛɛ? Na í cə si: ɛɛ. ¹⁴ Na í tasa si: Faaci nəɣəlvɔv ma kəmnəa. Ntəna alv si: Yəɣəti.

¹⁵ Ilena Atoniya tó si: Ntəŋ n nyəmə si má tənna kawulaya ŋke, na maya Iseyeli təna kpaakaya wulaw. Ama ma laŋaa na pə məli ma neu təw. Mpi tə,

Tacaa celəna-i kē. ¹⁶ Pənentaa ma sələməyi-η pəlv. Ile taa pə-m-wi. Alv si yəḡəti. ¹⁷ Mpuḡəle si: Heeli wulaw Saləmən si í ha-m Sunem tɔ Apisaki na má lá alv. Ye nyaa yəḡətəna i kaa kisi. ¹⁸ Ilena Pasepa tó si: Pə wə teu, maa heeli-i.

¹⁹ Mpuḡó Pasepa pola wulaw kin si i heeliyi-i Atoniya təm. Wulaw na-i, ilena í kul na í səḡ-i, na í hənti-i atə. Ilena í məli i kumte tə. Na pá si toto kē kawulaya kpelaya, na wulaw ntəḡəḡ tə na toto caya. ²⁰ Ntəna toto si: Ma kəma-η natələyi sələmuyv kə pəcəḡ, taa kisi-na-m. Saləmən si: Hai, nyaa sələmi, ma kaa kisi. ²¹ Mpuḡəle si: Yele na nyá taalv Atoniya kraḡa Sunem tɔ Apisaki.

²² Mpuḡəle Saləmən si: Pepee? Pepe tə kə nyá caa si í kraḡa-i? Aḡha, ile sana n ka sələmaa si má celə-i kawulaya. I kē ma taalv kə te. Mpi Apiyataa na Sowari pa kooliyi təḡəle.

²³ Tənaḡəle wulaw Saləmən yəḡətəa na i tuu si: Ye ma ta kv Atoniya kə təm tənə tə tə, Tacaa í kv-m. ²⁴ Ma tuuna Tacaa wei i tɔ má na ma təḡaya nyəma kə kawulaya, na í leeti-m ma caa lonte tɔ si, isu saḡa ma kɔwa Atoniya. ²⁵ Ilena Saləmən tili Yoyata pəyalv Penaya na í kv Atoniya.

Saləmən təḡənəyi Apiyataa kə Yosalem

²⁶ Ye Apiyataa, wulaw heela iləye si: Kpe nyá tɛ Anatəti. N muna səm yaa, ile ma kaa kv-η saḡa kē. Mpi tɔ, n paasəna Iḡə atakaa kē ma caa Tafiiiti waatv taa. Hal nyá na ma caa Tafiiiti í təḡəna pə wahala.

²⁷ Mpuḡó Saləmən ləsa Apiyataa kə kəḡuyv təmle taa. Ilena pə la isu Tacaa ka yəḡətuyv Ilii təḡaya nyəma tə kē Silo tɔ.

Saləmən yelaa na pá kv Sowari

²⁸ Waatv wei Sowari nuwa Atoniya səm na Apiyataa təḡənuyv, ilena í se na í suv Iḡə cokəle taa, na í tó kpuḡuyv kə kəḡaya təlate kin. Mpi tɔ, i ka wə Atoniya tə kē. Ama i taa təḡ Apəsalm kē. ²⁹ Ilena pá taḡasɔ wulaw si Sowari suv Iḡə cokəle taa, na í tó kpuḡuyv kə kəḡaya təlate.

Ntəna wulaw tili Yoyata pəyalv Penaya si: Polo na í kv-i.

³⁰ Penaya polaa, ilena í tó Sowari si: Wulaw təma si í lu. Ntəna Sowari si: Hai, cəneye ma caa si má si.

Mpuḡó Penaya məlaa na í heeli wulaw kə nti Sowari yəḡətəa tɔ. ³¹ Kələna wulaw si: Polo na í kv-i təna isu i yəḡətuyv tɔ, na í pimi-i. Ile n keela má na ma caa təḡaya ta nyuyv tə kē yəlaa mpa i kɔwa musəḡ tɔ, pa mpusi kəle. ³² I nyuyv taa kē Tacaa ká məḡna yəlaa kɔpama naale wei i kɔwa tɔ pa səm təm. Paa Iseyeli yoolaa wulaw Apəneɛ, na Yuta yoolaa wulaw Amasa. ³³ Mpe unɔ pa səm təm ká məli Sowari na í piitim nyəma pa nyəḡəḡ taa kē tam tə kē. Ama Tacaa ká yele na Tafiiiti ləlvuyv nyəma, na i təḡaya nyəma mpa paa leetəyi i kawulaya taa tɔ, pá heesi tam tə.

³⁴ Mpuḡó Penaya kɔwa Sowari na í kpeena-i i cacakv tɛɛ, na í pimi-i. ³⁵ Ilena wulaw kpa Penaya kə yoolaa wulaw kə Sowari lonte. Na í kpa Satəki kə kəḡəlv kə Apiyataa lonte.

Saləmən yelaa na pá kv Simeyi

³⁶ Mpuḡó kuyaku nakvl wulaw yaa Simeyi na í təm-i si: Nma təḡaya kə Yosalem taa na í caya. Pə fei si í lu si í puki tiili. ³⁷ Ye kuyaku ŋku pə cəpa-η na í lu, na í tɛsi Setəḡəḡ ləəv, na í hika mpi, n yapa.

³⁸ Ntəna Simeyi si: Hai, tá caa wulaw, maa la isu n yəḡətuyv tɔ.

Ilena Simeyi caya Yosalem taa na pá leeli. ³⁹ Pusi tooso sikaa, ilena Simeyi təmle nyəma naale se na pá polo Katɔ wulaw Maaka pəyalv Akisi tɛ. ⁴⁰ Waatv wei

Simeyi nuwa si i tɔmle nyɔma we Kati, ilena i kpɛɛli i kpaŋaya na i polo i tɔmle nyɔma waali na i kɔna-we. ⁴¹ M'pɔyɔ pa taɣasa Salɔmɔŋ si Simeyi pola Kati na i kɔɔ. ⁴² Ntɛna wulaw yaa-i na i pɔɔsi-i si: Isu m'a kisina-ŋ tɔsayaɣaya, na m'a yeke na ŋ tuuna Tacaɔ si, ye kuyayku ŋ luwa na ŋ polo tiili n k'a si na? Halɛna ŋ cɔ-m si, pɛ we teu n nuwa? ⁴³ Pepe tɔɔ kɛ n ta tɔki ny'a tuunaw na ŋ kpɛɛna nti m'a kisina-ŋ tɔ? ⁴⁴ N nyɔm'a ny'a taa kɛ isayatu nti n lapa ma caa Tafiiti tɔ, Tacaɔ k'a lɛtɛna-ŋ. ⁴⁵ Ilena i kooli maya kɔpantu na i su Tafiiti tɔyaya ke tam tɔɔ.

⁴⁶ M'pɔyɔ wulaw kusa Penaya na i k'ɔ Simeyi.

Ilena kawulaya n'a sɔu tɔŋ sɔsɔyɔ ke Salɔmɔŋ niŋ taa.

3

Salɔmɔŋ kpaŋayi Icipiti wulaw pɛɛɔ

¹ M'pɔyɔ Salɔmɔŋ kpaŋa Icipiti wulaw pɛɛɔ. Ilena akpaɣale ntɛ tɔ kpɛnti awulaa mpe pa naale. Ntɛna Salɔmɔŋ pona alɔ unɔ na i su-i Tafiiti tɛye Yosalem. Halɛna i tɛɛsi kawulaya tɔyaya, na Isɔ tɛsɛɛɛ na icate kolunja ke ŋmau.

²⁻³ Salɔmɔŋ ka sɔɔla Tacaɔ kɛ na i tɔŋɔyɔ i caa Tafiiti ikpate. Paa na mpu tɔ, lona paɣale taa kɛ i na yɔlaa pa lakaya pa kɔtasi ke waatu unɔ. Mpi tɔ, pa ta ŋmata Tacaɔ ke i tɛsɛɛɛ.

Salɔmɔŋ sɔlɔmɔyɔ Isɔ kɛ lɔmayasɛɛ

(K'vɔɔsɔtu II 1:2-13)

⁴ M'pɔyɔ kuyaku nakoli Salɔmɔŋ pola Kapawɔŋ ke kɔtaya lapu. Tɛtu tɛna taa kɔtaya tɔlate sɔsɔɛɛ ntɛ tɛna. Halɔ Salɔmɔŋ lapa tɛnaya kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. ⁵ Kapawɔŋ tɛnaya Tacaɔ lu Salɔmɔŋ tɔɔ kɛ ahoɔ ke toosee taa, na i tɔmi-i si: Sɔlɔmi-m mpi n caa tɔ.

⁶ Ntɛna Salɔmɔŋ si: Kɔpantu sɔsɔɔntu ke n lapa ma caa Tafiiti, ke timpi i tɔŋa tampana na lotu kɔlɔmtɔ, na i laki kɔpantu tɔ. Halɔ n ha-i apalɔpɔyaya, na kɛɛ k'a lɛɛti i lonte taa, isu pɛ weɔ saŋa isɛntɔ tɔ. ⁷ Hai ma Isɔ Tacaɔ, maɣale n kpaŋaya na ŋ lɛɛti ma caa lonte taa. Anɔ ma kɛ pɔyaya kɛ na hɔlɔm na nɔyɔ. ⁸ Pɔyele ny'a yɔlaa kulɛsaa mpa pa tɔɔ ma tɔki kawulaya tɔ, p'a we tuutuuma kɛ pa fei kalɔyɔ. ⁹ Mpu tɔ, ha-m layatu, na kɔpantu na isayatu pɛ cɛkɛnaɔ. Ilena m'a pɔsi na m'a paasɛna ny'a yɔlaa samaa tuutuuma inɛ.

¹⁰ M'pɔyɔ Tacaɔ lanle hɛɛna Salɔmɔŋ sɔlɔmɔyɔ ŋku. ¹¹ Ntɛna i tɔ si: Timpi n sɔlɔma layatu si n tɔŋɔŋɔna tampana, n ta sɔlɔmi weesuyɔ kɔtayaɔyɔ, yaa wɛnaɔ, yaa ny'a kolontunaa i si tɔ. ¹² Maa tu-ŋ layatu na nyɔm mpi too nɔyɔlu ta hikita tɔ. Pɛcɔ nɔyɔlu kaa tasa-wɔyɔ hikuyɔ tɔ. ¹³ Pɔle pɛ paasi, maa ha-ŋ mpi n ta sɔlɔmi tɔ. Wɛnaɔ na teeli, wulaw nɔyɔlu i kaa nɔyɔsɛna-ŋ, halɛna ny'a sɔm. ¹⁴ Ye n tɔŋ ma mpaɔŋ taa, na n tɔka ma kɔtɔtɔtu na ma kɔsɛsɛtu, isu ny'a caa Tafiiti, ilɛ maa yeke na ny'a weesuyɔ taɣali.

¹⁵ Salɔmɔŋ fema, ilɛ sɛsɛ toosee ntɛ. Ilena i mɛli Yosalem, na i l'a i waali nyɔma tɔnaya acima.

Salɔmɔŋ huɔkɛna lɔmayasɛɛ

¹⁶ M'pɔyɔ kuyaku nakoli apalaa tɛna alaa napɔli pa pola wulaw tɛye naale. ¹⁷ Ilɛna pa taa lɛlu tɔ si: Hai, m'a la-ŋ kaafala t'a caa. Ma na alɔ inɛ tɔ wɛnna tɔyaya kɔlɔmɔyɔ taa, na m'a lɔli apalɔpɔyaya. ¹⁸ Kuyɛɛŋ naale tɛɛwa, ilɛna unɔ i lɔli apalɔ tɔtɔ. Na ta naale tɔ weɛ mpu. Kpai tu nɔyɔlu ta sɔsɔi ta tɔɔ. ¹⁹ M'pɔyɔ i hɛnta i pɔyaya tɔɔ kɛ ahoɔ na k'a si. ²⁰ Ilɛna i kpaŋa ma pɔyaya na i husi i kɔŋkɔŋ taa, na i husi kɔsɔpaya ke ma kɔŋkɔŋ taa, na m'a tɔŋna tom. ²¹ Pɛ nyaalaa si m'a cɛlɔyɔ

pəyaya ke həte, ɔna má maɣana sətv. Ma nyəna-keɣe teu, ɔna má cəkəna si pə taya ma nyəjka.

²² Tənaɣale alv ləlv si: Aai yoo, ma pəyaya nté weesuyu nyəjka, nyá nyəjka nté kusəpaya.

Ntəna kancaalaya nyəj si: Pəpətv ké. Nyá pəyaya səpəna, ma nyəjka nté weesuyu nyəjka.

ɔna pá naali m̄p̄yóg h̄m ke wulav isentaɔ təna. ²³ Ntəna wulav tó si: Ləlv ná təj si, ma pəyaya nté weesuyu nyəjka, nyá nyəjka nté kusəpaya. Ine ílé si, pəpətv ké, nyá pəyaya nté kusəpaya, ma nyəjka nté weesuyu nyəjka. ²⁴ Təv, ye m̄p̄v í kəna-m layate.

Pa pona wulav ke laɣate, ²⁵ ɔna í tó si: I faɣa weesuyu nyəjka ke calí na í tala-weɣe h̄ɣəlv̄ȳv h̄ɣəlv̄ȳv.

²⁶ Tənaɣale pə lapa weesuyu pəyaya too taa ké p̄lv̄ȳv ɪ pəyaya t̄m, na í tó si: Hai, wulav cɛle-ɪ pəyaya ŋke, taa kv-ke.

Ntəna alv ləlv si: Yee, seti-ke, na ta naale tə laj.

²⁷ M̄p̄yóg wulav si: I cɛla kancaalaya nyəj ke pəyaya, í taa kv-ke, ka too keɛ.

²⁸ M̄p̄yóg Iseyeli nyəma təna nu wulav h̄vle nté, na pá ná si, Tacaa tv-ɪ layatu, na í təjəɣi tampana na í h̄v̄kəna. ɔna pá nyaŋna wulav.

4

Salvməj tayanəyi ɪ kawulaya

¹ Iseyeli təna t̄v ké wulav Salvməj təkaya kawulaya. ² I waali nyəma həla na pa təma nt̄v. Satəki pəyalv Asaliya keɛ k̄tv̄lv. ³ Sisa pəyalv Iliholəfi na Ahiya pɛɣɛɛ takəlasɪ ŋmaalaa. Ahiluti pəyalv Yosafati keɛ takəlasɪ sulv. ⁴ Yoyata pəyalv Penaya keɛ yoolaa wulav. Satəki na Apiyataa keɛ k̄tv̄lɔaa. ⁵ Natəj pəyalv kancaalaya nyəj Asaliya keɛ k̄matarŋnaa nȳv̄ȳv tv. Naale nyəj Sapu keɛ wulav k̄p̄ayalv. ⁶ Ahisaa keɛ kawulaya təyaya nȳv̄ȳv tv. Apita pəyalv Atonilam keɛ t̄lasɪ təma nȳv̄ȳv tv.

⁷ Salvməj ka wəna k̄matarŋnaa nȳv̄ȳv nyəma ke naan̄wə na naaleɣe Iseyeli t̄tv təna taa ké. Pə wɛɛ si paa wei í cɛla wulav na ɪ kawulaya təyaya nyəma pa is̄tv̄v k̄lv̄m t̄əɣnaya ke pənya taa. ⁸ Halí pa həla na pa t̄v̄naa həla nt̄v. Huuu pəyalv ké Ifəlayim p̄əj taa. ⁹ Teke pəyalv ké Makati, na Saaləpim, na Pɛti-Sɛmɛsi, na Iləj-Pɛti-Hanaŋ t̄tv taa. ¹⁰ Hɛseti pəyalv ké Alupoti ɪc̄atɛ taa. Ilé ɪ ka təna Soko na Hɛɛɛ t̄tv təna. ¹¹ Apinatari pəyalv ka təna nteɣe T̄əə p̄əj h̄ɣəlv̄ȳv təna. Ilé ɪ ka k̄p̄ayana Salvməj p̄ɛlv̄v Tafa. ¹² Ahiluti pəyalv Paana ka təna Taanaɔi, na Mekito, na Pɛti-Seyan t̄tv təna. H̄ɣəlv̄ȳv ŋk̄v k̄p̄ətəna Saatan ke Sisilee tap̄v̄ȳv t̄ɛ ké pə k̄p̄ayav Pɛti-Seyan t̄v, na p̄ə polo Aɛɛli-Məhola, haləna Yəkəneyam. ¹³ Lam̄ti tv Keɛɛ pəyalv ka təna Kalaati t̄tv təna, na Manasee pəyalv Yayii acalisi tənaya Kalaati t̄tv taa, na Aləkəri h̄ɣəlv̄ȳv ke Pasan, na pə koloosi acalɛ s̄əəəna nutoso, wəna pa t̄ka nyəjətv̄v k̄v̄sɛɛmtv̄v t̄v. ¹⁴ Itoo pəyalv Ahinatari təna Mahanayim t̄tv. ¹⁵ Asimaati təna nteɣe Nɛfətali t̄tv, ilé ɪ k̄p̄aya t̄tv̄ȳv Salvməj p̄ɛlv̄v ləlv Pasəmati. ¹⁶ Husayi pəyalv Paana təna Aɛɛɛ na Pɛyaloti p̄ə t̄tv. ¹⁷ Paluya pəyalv Yosafati təna nteɣe Isakaa t̄tv. ¹⁸ Ila pəyalv Simeyi keɛ Pɛncamɛɛ nȳəntv̄v. ¹⁹ Ulii pəyalv Keɛɛ keɛ Kalaati t̄tv na p̄ə k̄p̄enna Amolii nyəma wulav Sihon, na Pasan wulav Okí pa t̄tv. P̄əc̄v̄v p̄ə kaasi k̄matarŋnaa nȳv̄ȳv tv ləlv ke Yuta t̄tv taa.

²⁰ Yuta na Iseyeli pə yəlaa ka wɛ pəɣale ké is̄v̄v kanyəjə, na pá t̄k̄v̄v na pá nȳəəki na pa laŋa hɛɛwə.

5

¹ Salbməŋ ka ŋmakəłəna tetu tənaya waatu un. Pə kraɣav Iʔəlati pəɣo, na pə yoosina Filiisi nyəma tetu, haləna Icipiti tetu toŋa to. Na tetu nti tə nyəma fələɣi Salbməŋ ke lampuunaa, haləna i səm.

² Paa ifemle nte tɔɣonaya ŋka Salbməŋ na i tɔɣaya nyəma pə təkɪ tɔɣol. Molum kunyaaləm tənəna pəɣolayafei naanɔwa, na molum kəkɔsəm ke tənəna pələfeɪ hii. ³ Na naaŋ wei pa to tɔɣonaya kɔpaŋka na i lá nim tɔɣo naanɔwa, na naaŋ wei pa ləsa ntiyile taa tɔɣo hii, na heeŋ ke niunɔwa (100). Pəcə pə kaasi naməŋ waani waani ke təm tooso, na kampee kɔpaŋa.

⁴ Salbməŋ ŋmakəlayana pəɣo Iʔəlati ilim tətule tetu tənə. Pə kraɣav Tifəsa na pə polo Kasa to, na pa awulaa tənə. Ilena í cayana i tɔɣi tetunaa mpa pa cənə-i to pa taa. ⁵ Yuta na Iseyeli nyəma tənə ka cayana pa tɔɣi, na paa wei í haləɣi tunj wei pa yaa si ləseŋnaa na fikinaa tɔɣo isəna i caaki to, haləna Salbməŋ səm.

⁶ Salbməŋ ka wəna yoou keekənaa kraɣanəŋ ke iyisi nule (40000) na kraɣanəŋ kɔcaɣayŋ ke iyisi naanɔwa na naale (12000).

⁷ Kɔmatəŋnaa nyɔɣo nyəma naanɔwa na naale ka paasayana wulav tɔɣaya tɔɣonaya təm. Paa wei na i isəto, pulɔ taa laŋəɣi. ⁸ Pa kəŋayana tɔɣonaya pee, na camto ke kraɣanəŋ, na tala wəna a laki təma tɔɣo timpɪ wulav ka wɛɛ tɔɣo teitei ké isu paa kɛsa-wɛ to.

Salbməŋ tɛɛ yəlaa tənaya ləmayasɛ

⁹ M'pɔɣy Iso ha Salbməŋ ke nyəm na layatu səsəntu na i nyi yaasinaa ke waani waani, pə fei kalɔɣu. ¹⁰ I ká kəla ilim təlule tə laalupunaa na Icipiti nyəma tənaya nyəm ké. ¹¹ I na yulɔ nɔɣolɔ pa taa kɛsəɣi nyəm. Halɪ i tɛɛ Iʔəlahi to Itan na Mahəli pəyalaa Hemaŋ na Kaləkəli na Taata. I hətə yaawa piitimnaa mpa pa cənə-i to pa taa ké. ¹² Atuwa iyisi toosoɣo (3000) Salbməŋ tukaa na i lu yontunaa iyaya (1000). ¹³ Salbməŋ yɔɣota tunj səsəŋ kɔpaŋpaŋ təm, na i kɔpənna nyilisi nsi si nyəɔki kutulun kila to si təm na i yɔɣoti. Na í yɔɣoti tala, na taale wontu, na sumasi na ate nyamanyamaanaa na tiina pə təm. ¹⁴ Antulinya awulaa yəlaa tənə kəŋaya ké na pə nuki Salbməŋ nyəm təm.

Iso təsɛle ŋmav təm tayavɔɣu (Kɔtəsɔtu II 2:2-15)

¹⁵ Tii wulav Hilam nuwa si Salbməŋ ke pa kpa kawulaya, na pə lɛɛti i caa Tafiiti lonte, lena Hilam tili i waali nyəma si pə sɛɛ-i. Mpi to, i ceu nté Tafiiti.

¹⁶ M'pɔɣule Salbməŋ tilaa na pa heeli Hilam si:

¹⁷ Ma caa Tafiiti ta pəsi na í ŋmá Iso Tacaa ke təsɛle. Mpi to, i kolontunaa ka tama-i ké, na pə yookina-i tam. Haləna Iso yele na í kəli-wɛ. ¹⁸ Ama pənente ma Iso Tacaa yelaa na ma heesi pə tənə pə taa. Ma fei kolontu, pəcə mpusi nɔɣolɔ i fei. ¹⁹ Halɪ má mayasi ma taa si maa ŋmá Iso Tacaa ke təsɛle. M'pɔɣy Iso ka heela ma caa si: Nyá pəɣaya ŋka kaa lɛɛti nyá lonte to ŋke kaa ŋmana-tɛ. ²⁰ Mpu to, yele na ma təmle nyəma mayana nyá nyəma, na pə seti-m tunj səsəŋ wei i wɛ Lipaŋ to. Ilena n heeli-m isəna maa feli nyá təmle nyəma to. Mpi to, nɔɣolɔ ta nyi tunj setɔɣu, isu Fenisii nyəma mpe.

²¹ Hilam nu mpu, lena i laŋle hɔlɔm səsəm na í sa Iso si: Tacaa kɛle teeli to. Inu i hana Tafiiti ke pəɣaya nyəntu unɛ si, í tɔɣo kawulaya. ²² Ilena í tili na í heeli Salbməŋ si:

Ma nuwa nti n tilaa si pə heeli-m to. Maa la teitei isu n caa tɔɣo tunj səsəŋ un i təm taa. ²³ Ma təmle nyəma ká kraɣa-i na pə tiina tenku nɔɣo. Iɛ kɛsi-m timpɪ

n caa-i tɔ. Na má tɔ-ɪ lɔm taa, na í tala tɔna, ɪna n kpaɣa. Mpi ma caa si n feli-m tɔɣɔle ma kawulaya tɔɣaya nyɔma tɔɣɔnaɣa.

²⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Hilam hawa Salɔmɔŋ ke tuŋ sɔsɔŋ kɔpaŋ inɔɣi isɔna Salɔmɔŋ caaki tɔ. ²⁵ ɪna Salɔmɔŋ nɔ́a haaki-ɪ paa pɛnaɣa ŋkaɣa tɔɣɔnaɣa pɛe ke tɔɔnɔna ke iyisi naatoso (6000) na olifinaa nim kɔpam ke liitilinaa iyisi pɔlefei naanɔwa (8000).

²⁶ Taca ka hawa Salɔmɔŋ ke nyɔm kɛ isɪ ɪ ka heeluyɪ-ɪ tɔ. ɪna heesɔyɔ kɔɔ ɪ na Hilam pa heku na pɔ pɛɛɪ nɔɣɔ.

Salɔmɔŋ taɣana tɔlasɪ tɔma
(*Kɔtɔsɔtv II 1:18; 2:1,16-17*)

²⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Salɔmɔŋ lɔsa Iseyeli nyɔma tɔna taa kɛ tɔmlɛ lataa ke yɔlaa iyisi hiu na naanɔwa (30000). ²⁸ Na pɔ puki Lipaŋ ke yɔlaa iyisi naanɔwa naanɔwa (10000) kɛ isɔtv isɔtv, na pɔ laki tɔmlɛ ke pa nyɔyɔ tɔ Atonilam kin. ɪna pɔ kpaŋ pa tɛɛ isɔtvnaa naale naale na pɔ heesɔɣi. ²⁹ Pɔ kaasa sɔɣɔlla ke yɔlaa iyisi nutoso na naanɔwa (70000) na pɛe saakɔlaa ke yɔlaa iyisi nunaasa (80000) kɛ pɔyɔ taa. ³⁰ Pɔcɔ pɔ kaasi kɔmatanɔna sɔsaa waali nyɔma ke iyisi tooso na ŋmɔnyɔyɔ na nɔnɔwa (3300). Salɔmɔŋ ka sɔna-we si pɔ feŋɣi tɔmlɛ nyɔma tɔɔ. ³¹ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav tɔma si pɔ lɔsi pɛe sɔsɔna kɔpana nna pa saakaa tɔ, na pɔ sɔna Iɔ tɔsɛɛle kite. ³² M̀p̀r̀ỳg̀ Salɔmɔŋ tɔmlɛ nyɔma, na Hilam tɔmlɛ nyɔma, na Pipɔlɔsi icate nyɔma pɔ saaka pɛe anɪ na kpaŋkpaŋnaa mpa paa ŋmana Iɔ tɔsɛɛle tɔ.

6

Iɔ tɔsɛɛle ŋmav
(*Kɔtɔsɔtv II 3:1-14*)

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Salɔmɔŋ caala Iɔ tɔsɛɛle ŋmav tɔmlɛ ke Iseyeli nyɔma Icipiti taa luw pɛnaɣa nasɔle na nunaasa (480) nyɔŋka taa. Salɔmɔŋ kawulaya pɛnaɣa liyiti nyɔŋka ntɛ na isɔtvnaa naale.

² Kutuluyɔ ŋku Salɔmɔŋ ŋmá Taca tɔ ku taɣalɔŋ we meɛtɔlɔnaa hiu na naanɔwa, na ku wan ke meɛtɔlɔnaa naanɔwa, na ku kɔŋkɔlɔmɔŋ ke meɛtɔlɔnaa naanɔwa na kakpasɪ. ³ Naŋ sɔkpaɣɔyɔ ŋku n takɪ na pɔcɔ n tɛɛ Iɔ tɔsɛɛle maɣamaɣa taa tɔ, kɔle ku taɣalɔŋ we meɛtɔlɔnaa naanɔwa kɛ teitei isɪ Iɔ tɔsɛɛle wan wɛw tɔ. Na ku wan tɔɔ kɛ meɛtɔlɔnaa kakpasɪ. ⁴ Na pɔ tɔ ku pɔtɔlee ke nyɔɣɔtv. ⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ malɔsɔna Iɔ tɔsɛɛle, na ɪ naŋ lɔlɔ nyɔŋku koloosi na awalɪ tɔɔ kɛ atɛ na isɔ kutuluyɔ na pɔ cɔɔ. Ku kutulɔŋ we naale, atɛ nyɔŋku paasi. ⁶ Atɛ na isɔ kutuluyɔ atɛ nyɔŋku wan we meɛtɔlɔnaa naale na hɔɣɔlɔyɔ. Kancalaɣa nyɔŋku ke meɛtɔlɔnaa tooso. Pɔ tɔɔ nyɔŋku ke meɛtɔlɔnaa tooso na hɔɣɔlɔyɔ. Iɔ tɔsɛɛle kɔlɔŋa yasɔlaɣa fɛi kulɔmɔɣa. Ka yasɔla pɔ tɛɛ kɛ na ká ŋmukɔna isɔ. Pa ŋma-keɣɛ ǹp̀r̀ỳg̀ na pɔ sɛkɔɣi si pɔ hiki lɔna wɛna a taa paa tɔni atɛ na isɔ kutulɔŋ patanaa kpaŋ tɔ. ⁷ Paa tɔma pɛe wɛna pa ŋmaakayana Iɔ tɔsɛɛle ke mpa tɔɣɔ saakɔyɔ kɛ. Pɔ tɔɔ kɛ pa ta lana laale, yaa maalɔtɔo, yaa nyɔɣɔlɔyɔ nakɔlɔɣi ŋmav waatv. ⁸ Iɔ tɔsɛɛle ilim mpaŋ tɔɔ kɛ atɛ na isɔ kutuluyɔ atɛ nyɔŋku nɔnɔɔsi ka wɛnnaa. Na tɔnaɣa pa lapa atɛ na isɔ kutulɔŋ inɪ ɪ tɔkpaɣɛ nte yɔlɔ kraaki na ɪ cɔki kilikite tɔ. ⁹ Pa tɔma-ɪ ŋmav, ɪna pɔ tɔ ɪ patanaa ke tuŋ kpaŋ kpaŋkpaŋ. ¹⁰ Atɛ na isɔ kutuluyɔ ŋku pa malɔsɔna Iɔ tɔsɛɛle koloosi ke mpa, na pɔ cɔɔ tɔ, ku kɔŋkɔlɔmɔŋ ka we meɛtɔlɔnaa naale na hɔɣɔlɔyɔ hɔɣɔlɔyɔ. M̀p̀r̀ỳg̀ pa tɔna patanaa kpaŋ ke Iɔ tɔsɛɛle kɔlɔŋa tɔɔ.

¹¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Taca tɔma Salɔmɔŋ si: ¹² Isɪ n ŋmaakɔyɔ-m Iɔ tɔsɛɛle tɔne isɔntɔ tɔ, ye n tɔŋa ma kiŋ, na n tɔkɔɣi ma kutɔtɔtv, na ma kɔsɔsitv, maa la-ŋ nti maa su

nyá caa Tafiiti tó. ¹³ Maa kóo na má caya ma yelaa Iseyeli nyéma heku, ma kaa lo-we.

Isò taseele taa tayanu

¹⁴ Pa tema Isò taseele ñmav, isi Salumòñ ká keesuyu-we tó. Ilena ¹⁵ pá matu kpenkpelasi ton nyənsi ke kutuluɣu koloosi tóo na pə taa tóo ké pə krayau ate na pá yoosina pata tó, na pá pə-si tótɔgo ate. ¹⁶ Ilena pá cosi Isò taseele ke meetələnnaa naanɔwa na pá kaya kpenkpelasi ton nyənsi si pa siki Isò atakaa. Ilena pá ha tənaya hətə si təcəyale kate taa kate nyəntə. ¹⁷ Ilena pá kaasi Isò taseele maɣamaya ke meetələnnaa hiiu. ¹⁸ Kpenkpelasi ton nyənsi tike waasəna Isò taseele taa tóo. Pii naaki pɛe wena pá ñmana-te tó. Ilena pá ləsi kpenkpelasi tóo ké yaayenaa na tuɣ nuli i pee fotoonaa. ¹⁹ Ilena pá tayani kate taa kate təcəyale ñtə si pa siki Isò atakaa. ²⁰⁻²¹ Kutuluɣu ñku kɔ tayaləñ na ku wan ka we meetələnnaa naanɔwa naanɔwa ké. Na pá pə wola ke ku taa, na Isò taseele taa tóo. Ilena pá kaya wola alukpala ke ku nɔgo. Na pá su tənə tótɔgo kətaya tətəte nte pa kama taasi na pá waasi-tɛye wola tó. ²² Isò taseele tənə na kətaya tətəte ke pa pəwa wola.

²³⁻²⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ pa saaka tɔɣu ñku pa yaa si Olifi tɔgo isətəa tanlaa mpa pa yaa si Selupɛñnaa tó pa leesəñ naale na pə kɔñkɔlóməñ ke meetələnnaa kakpası si pa siki Isò atakaa cɔb. Paa wei i keñ naale tayaləñ kɛntəxi meetələnnaa kakpası kakpası. ²⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ pa su-weye kate taa kate kutuluɣu heku taa, na pá hetı pa keñ na pa kenəsi naale suli heku taa. Na inɛ i nyəñka yoosina kutuluɣu na cənɛ, na inɛ na cənɛ. ²⁸ Ilena pá waasi-weye wola.

²⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ pa ləsa isətəa tanlaa, na paan fotoonaa na yaayenaa ke kutuluɣu koloosi tənə taa na si waali. ³⁰ Na pá waasi wola ke Isò taseele na kate taa kate təcəyale pə ate.

³¹ Ilena pá saaki Olifi tɔɣu ke Isò atakaa kutuluɣu nənəgo kampu ke kətəkəñ naale. Paa saaka-i tuusola kakpası ké, na í we isentaa na isətəa tóo. ³² M̀p̀r̀ỳg̀ pa ləsa i tóo ké isətəa tanlaa, na paan fotoonaa, na yaayenaa, na pá waasi isətəa tanlaa na paan ke wola. ³³ Tɔɣu ñku inı tótɔgo pa saaka Isò taseele kampu. Ie tuusola liyiti tike ke pa tó ilé. ³⁴ Kətəkəñ naaleye pa saaka-i. Paa kətəkɔyɔ ñku ku kpiliyi təm naale. ³⁵ Ilena pá ləsi pə tóo ké isətəa tanlaa, na paan fotoonaa na yaayenaa, na pá waasi pa tóo ké wola.

³⁶ Pə waali ké pa ñmá Isò taseele taya kolunja na pɛe kusaakee loosi tooso, na kpenkpelasi ton nyənsi ke loonja kɔlɔmaya na pə cəo na pə tá.

³⁷ Salumòñ kawulaya pənaya liyiti nyəñka ke pa isətu naale nyəñ taa ké pa su Tacaa Isò taseele kite. ³⁸ Salumòñ kawulaya pənaya naanɔwa na kɔlɔmaya nyəñka isətu pələfei naanɔwa nyəñ taa ké pá tɛesa Isò taseele ñmav. Na tə we teitei isi paa keesa-weye tə təm tó.

Isò taseele ñmav piisi kpenta naatosompɔyolaya nté.

7

Salumòñ kawulaya tɔyaya ñmav

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Salumòñ ñmawa i maɣamaya i tɔyaya. Pısi sika naanɔwa na tooso, ile i tema-keɣele. ² Kutuluɣu ñku pa yaakaya si, Lipan hətɔyɔ tɔgo Salumòñ caaləna ñmav. Ku tayaləñ we meetələnnaa nile na naanɔwa na ku wan ke meetələnnaa hiiu na kakpası. Ku kɔñkɔlóməñ ke meetələnnaa naanɔwa na kakpası. Paa tema ku pata kpenkpelasi ton nyənsi na tesikası kɔpənı ke loosi liyiti tɔgo pa yaakaya-kɔyɔ mpu. ³ Kpenkpelasi ton nyənsi nile na kakpası ke pa kayaa, ilena pá tənı pata kpatəñ. Paa loonja ñkaya kpenkpelasi naanɔwa na kakpası, na sí lu loosi

tooso na sí tēna tesikası tō. ⁴ Pə kaası na pá tūl pətōlee loosi tooso tooso ké kutuluɣu ŋku kɔ kɔŋkɔməŋ naale tō, na á nyənəŋi tēma. ⁵ Ʋena pá tólí kɔ kɔŋkɔməŋ naale tō ké nənənsi kootanaa nyənsi ke tooso tooso na sí nyənəŋi tēma.

⁶ Ʋena pá ŋmá akelenaa kutuluɣu na kɔ taɣaləŋ ke meətələnaa hiu na kakpası, na kɔ wəŋ ke meətələnaa naanŋwa na kakpası. Kɔ na kɔ akelenaa na kɔ sakaya. Kɔ wə ké ısu kutuluɣu ŋku pa yaa sı Lipaŋ hətuyɔ tō.

⁷ Ḿrúyó pa ŋmawa kawulaya kraaŋ tətō. Tənaya Salóməŋ huokaya təm na í hóláyí tampana. Ʋena pá pə kɔ tənaya kpenkpelası toŋ nyənsi, ke pə kraɣav aɛ tō, na pá yoošina pata.

⁸ Pa ŋmawa ı kutuluɣu kusususu ke ḿrúyó teitei ké Lipaŋ hətuyɔ kutuluɣu waali na waav leŋkɔ taa.

Ʋena Salóməŋ ŋmá kutuluɣu leŋkɔ ke ḿrúyó teitei ké ı alv Icipiti wulav pɛelo.

⁹ Pɛe kusaaɛe kɔrampana ke pa ŋmawa pə tənaya mpu, na pə koloosi ke too kite tɛe haləna kɔ ımaale. Pa saaka-yeyɛ a taa na a waali ké teitei ké ısu paa keesaa tō. ¹⁰ Kɔkraməŋ kɔraŋ wei ı taɣaləŋ wə meətələnaa kakpası kakpası na liyiti liyiti təyɔ pa sına kite. ¹¹ Ʋena pá ŋmana pɛe kusaaɛe na kpenkpelası toŋ nyənsi. ¹² Ʋena pá ŋmá koluŋa səsaya na pɛe loosi tooso, na kpenkpelası looŋa ke teitei ısu pa ŋmav taɣa ŋka n takı na í teləsi Iso təsɛele taa tō, na pə taa tō koluŋa.

Koolu Hilam tēma

(Kotəəsvtə II 2:12-13)

¹³⁻¹⁴ Koolu nəyəlɔ ı ka wenna na pá yaaki-ı sı Hilam, ı caa ke Tiii tɔ, na ı too ke Nefətali kpekəle taa tɔ, ıle ı too ıni ı ka ké leelu. Apalɔ ıni ı ka nyəmá nyəgətv kuseemtv lupu ke teu ké. Pə tō ké wulav Salóməŋ tilaa sı í koo na í lupi-ı wontunaa.

Nyəgəlvɔv kuseemvɔv akelenaa

(Kotəəsvtə II 3:15-17)

¹⁵ Hilam lupəna nyəgəlvɔv kuseemvɔv akelenaa ke naale. Pa kɔŋkɔlvəŋ wə meətələnaa pəɣolayafɛi naanŋwa. Pa yasəlaya ke meətələnaa naatoso. ¹⁶ Ʋena í lu kahusi taka ké nyəgəlvɔv kuseemvɔv ŋku na í tənı akelenaa mpe pa nyəŋ taa. Paa ŋku kɔ wəna meətələnaa naale na həyəlɔv. ¹⁷ Na Hilam lu caŋəm wontu ke təm naale. Lentı wə ısu puluɣu, lentı ısu yəm na atɔyusa, na í tó paa akele wei ı kahuka tō ké naatosompəyolaya. ¹⁸ Ʋena í lu caŋəm wontu, ısu tɔyɔ nakvli kɔ pɛe taka, na í tɔ-yeyɛ akelenaa kahusi puluŋ ıni ı tō ké loosi naale na pá takı. ¹⁹ Na pá tasa caŋəm wontu naaleɣe lupu, tə nəgəsəna ısu yaayəna, na tə taɣaləŋ wə meətələnaa naale naale, na pá tənı paa akele wei ı tō. ²⁰ Paa lapa caŋəm pulɔpɔnaa ke kraɣama kraɣama ke akelə kahuka tō ké puluɣu na tuŋ pɛe lɛsəŋ ŋmɔnɔv (200) loosi naale. ²¹ Ḿrúyó pa sika akelenaa mpeɣe Iso təsɛele nənəyɔ. Lɛlv na ntəyɔŋ tō, na pá ha-ı hətɛ sı Yakeŋ. (Pə nyuyv nté sı Iso nyəəsəyɛ na pa tɛ taa). Na pá ha mɔtəŋ tō nyəŋ ke hətɛ sı Poosi. (Pə nyuyv nté sı ınəyələ toŋ tɔ, na pa tɛ taa).

²² Ʋe Hilam tēma akelenaa mpe pa lupu nté.

Nyəgəlvɔv kuseemvɔv nyampaani

(Kotəəsvtə II 4:2-5)

²³ Ḿrúyó pa lupa nyəgəlvɔv kuseemvɔv ke nyampaani anaam taka ké ıkulutav, na pá pələyɛ lum, ısu lule. Nyampaani ıni ı wəŋ wə meətələnaa kakpası na ı kɔŋkɔlvəŋ ke meətələnaa naale na titite. Na ı ıkulutav tō wə meətələnaa naanŋwa na kakpası. ²⁴ Na pá ləsi nyutu natəlɛ tə pɛe fotoonaa ke nyampaani

tɔɔ kɛ ɪ lupu waatu, na pɛ ɔɔ na pɛ tɔ. Paa mɛɛtɛl wei kɛ pee hiu. ²⁵ Ʋena pɔ lu nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ ke naaŋ lɛɛsɔŋ naanɔwa na naale, na pɔ puli-ɪ tooso tooso ke tɔm liyiti. Lɛlɔŋ nyɔnɔɔɔna ilim tɔlule, lɛlɔŋ na pɛ tɔtɔle, lɛlɔŋ na pɛ ntɔɔɔŋ na lɛlɔŋ na pɛ mpɔtɔŋ. Ʋena pɔ tɔm nyampaani inɔɔɔ naaŋ lɛɛsɔŋ inɪ ɪ tɔɔ. ²⁶ Nyampaani inɪ ɪ kpusɔŋ wɛ kɛ isu yulu ntantako wan. Na ɪ ntompee isu poosiya, na ɔ nɔɔɔɔna isu yaayena. Nyampaani inɪ ɪ tɔki isu lɔm liitilinaa iyisi nunaasa (80000).

Nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ kɛkɛnaa

²⁷ Mɔɔɔɔ pɔ lupa nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ ke lɔm kɛkɛnaa ke naanɔwa. Pa taɔalɔŋ na pa wan ke mɛɛtɛlɔnaa naale naale. Pa kɔŋkɔlɔmɔŋ ke mɛɛtɛl kɔlɔm na hɔɔɔɔɔɔ. ²⁸ Pa lupa nyɔɔɔ kɛ, Ʋena pɔ tɔm tɔ tɔ kɛ lenti. ²⁹ Na pɔ lɛsɪ tɔle tɔ tɔ kɛ tɔɔɔlɔsɪ na latɛɛnaa na isɔtaa taŋlaa fotoonaa. Na pɔ la mpɔ tɔtɔɔ lenti tɔɔ, na pɔ susɪ ɔnɔm atɔɔɔsɔ taka kɛ fotoonaa mɔpe pa pɔtɛɛ na pa isɔtaa. ³⁰ Paa kɛkɛ wei ɪ ka wɛna nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ kɔtɔtɔŋ naaleɔɔ, na tɔ tɔ kɛ pɔpɔlɛ liyiti. Na pa tamsɔna kɔtɔtɔŋ inɔɔɔ nyɔɔɔɔɔ liyiti isu nɔɔhɛɛ taka kɛ ŋkulunɔsɪ taa. Ʋɛ nɔɔhɛɛ anɪ na kɛkɛ pɪ kɛ nyɔɔɔɔɔɔ kɔlɔmɔɔ kɛ. Ama a ta tɛɛ atɔɔɔsɔ ke taɔalɔŋ. ³¹ Ʋena pɔ lɔ pulɔpɔ isu pɔpɔtɛ taka na tɔ tapɔpɔ ke koota na tɔ kɔlaa na pɔ tɔm nyampaani. Tɔ wan sɛka pɔɔɔ sɪ pɛ la mɛɛtɛl kɔlɔm. Ʋena pɔ lɛsɪ tɔ tɔ kɛ fotoonaa. ³² Kɛkɛ tɛɛ kɛ ɪ pɔpɔlɛ liyiti wɛɛ. A kɔŋkɔlɔmɔŋ ke mpiiŋ tooso, na a nyɔɔɔɔ kɔtɔtɔŋ na kɛkɛ pɔ tamsɔ kɔlɔm. ³³ Paa lupa kɛkɛ inɪ ɪ pɔpɔlɛ ke teitei kɛ isu yooɔ kɛkɛ nyɔna. Pɔ kɔpɔɔ a maɔamaɔ na akɔtɔtɔŋ, na a nyɔɔɔɔkɔtɔtɔsɪ, na a tiipeɛ tɔ, nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ ke pa lupa. ³⁴ Nyɔɔɔɔ nti tɔ wɛ isu kɛkɛ nɔɔhɛɛ taka kɛ ɪ ŋkulunɔsɪ taa tɔ, pɔ kɔnta nyɔɔɔɔɔɔ kɔlɔmɔɔ kɛ. ³⁵ Paa kɛkɛ wei ɪ tɔɔ ka wɛ pɔpɔtɛ taka, na tɔ wan ke mpiiɔ kɔlɔmɔɔ. Na nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ kɔkɔtɔŋ na kɔ hɔɔɔlɔsɪ tɔka-tɛ. Nyɔɔɔɔ nti na kɛkɛ maɔamaɔ pɔ kɔnta kɔlɔm. ³⁶ Ʋena pɔ lɛsɪ isɔtaa taŋlaa, na tɔɔɔlɔsɪ, na paaŋ fotoonaa ke kɔkɔtɔŋ na nyɔɔɔɔ hɔɔɔlɔsɪ nɔsɪ sɪ tɔɔ. Na pɔ lɛsɪ atɔɔɔsɔ fotoonaa na pɛ ɔɔ na pɛ tɔ. ³⁷ Pa lupa kɛkɛnaa mɔpe pa naanɔwa kɛ teitei kɛ. Paa wei kɛ nyɔɔɔɔɔɔ kɔlɔmɔɔ itamsɔ, na pa wan na pa taɔalɔŋ na pa wɛɛtɛ wɛ teitei.

³⁸ Mɔɔɔɔ pɔ lupa ɔɛmsɛnaa sɔsaa ke naanɔwa na pɔ tɔm kɛkɛnaa mɔpe pa tɔɔ. Paa ɔɛmsɛ wei ɪ kɔŋkɔlɔmɔŋ wɛ mɛɛtɛlɔnaa naale, na paa wei ɪ tɔki lɔm tonoonaa pɔlɛfɛi naanɔwa. ³⁹ Ʋena pɔ su lɔm kɛkɛnaa kakpasɪ ke Isɔ tɔsɛɛle na ilim mpɔtɔŋ ŋkulunɔ hɔɔɔɔɔɔ taa.

Isɔ tɔsɛɛle nyɔɔɔɔ wɔntu (*Kɔtɔɔsɔtɔ II 4:7-5:1*)

⁴⁰ Mɔɔɔɔ Hilam tɛma ɔɛmsɛnaa na ɔɛmsɪsɪ nsi pa ŋmusɔɔɔna ɔalɔm tɔ, na tɔlɔma lɔɔɔlɔsɪ, na pɔ tɔna mpi Salɔmɔŋ kɔ tɔ-ɪ sɪ, ɪ la Isɔ tɔsɛɛle taa tɔ.

⁴¹⁻⁴² Pɔ kɔpɔɔ akɛlɛnaa naale, na pa kahusi na sɪ ɔnɔm wɔntu, isu sɪ tɔɔ pulun tɔm naale, na pulun inɪ ɪ tɔɔ tɔɔ pɛɛ nasɔle (400). Paa akɛle wei kɛ loosi naale.

⁴³ Na lɔm kɛkɛnaa naanɔwa, na pa tɔɔ ɔɛmsɛnaa naanɔwa tɔtɔ.

⁴⁴ Na nyampaani anaam wei pa tɔna latɛɛnaa naanɔwa na naale tɔ tɔ.

⁴⁵⁻⁴⁷ Na wɔntu nti pa kuukina tɔlɔma tɔ, na pɔ lɔɔɔlɔsɪ na poosiyanaa mɔpa pa ŋmusɔɔɔna ɔalɔm tɔ.

Nɔɔɔlɔ ta nyɪ nyɔɔɔɔɔɔ kɔsɛɛmɔɔ tuutuuma wei Hilam lupa Isɔ tɔsɛɛle wɔntunaa mɔpe na ɪ sɔtiti tɔ, tɔ nyɔɔ. ɪ lapa-tɔɔɔ teitei kɛ isu Salɔmɔŋ kɛsɔ-ɪ tɔ.

Yaatanu tetekele taa acalee nna pa yaa si Sukoti na Saatan to a heku taa ke pa lupa-
ti, na pa tu-tayi Taca a taseele taa.

⁴⁸ Mpyo Salwomn lapa na pa lu wola nyamna na pa tu Taca a taseele taa:

Isu tulaalanaa tawote,

na taapeli wei i too pa siki Iso potopotona to.

⁴⁹⁻⁵⁰ Na fetelanaa kpelee naanwa, na pa su-weye
kate taa kate kutuluyu isentaa. Kakpasu na ntayon
too, kakpasu na mpotayon too. Na pa lu fetelanaa
mayama ya na pa too canom na pa kpatelayon tom
naale. Na pa lu cemsena na poosiyanaa mpa pa
nmasayana calom to, na karonaa, na cofolona, na
kampnana mpa pa taka tacyale kate taa kate nonayo
to, pa nyayon na Iso taseele kampnana nyentu toto.

⁵¹ Waatu wei Salwomn tema Taca a taseele nman, dena i kraya mpi i caa Tafiiti
ka suwa Taca a to na i tu pa tanyaya Iso taseele kpancoou kutuluyu taa. Pa krayan
wola, na liyitee nyayon, na wontu lentanaa ke mpu.

8

*Isa atakaa suw ke Iso taseele taa
(Kotowsotv II 5:2-6:2)*

¹ Waatu wei Salwomn tema Iso taseele ke nman, dena i koti Iseyeli kupayalaa, na
pa kpeka, na pa lwlh nyuyh nyoma ke Yosalem si, pa kraya Iso atakaa ke Tafiiti
te, timpi pa yaa si Siyayon to, na pa pona Iso taseele taa. ² Mpyo Iseyeli nyoma tona
kota wulaw teye pa isoto naatosompyolaya nyon ke coka acima tayov. ³ Den
Iseyeli kupayalaa su kotalaa mpa pa sayala Iso atakaa to. ⁴ Mpyo kotalaa na Lefi
nyoma pa kraya Iso atakaa, na pa cokale, na pa wontu. ⁵ Den wulaw Salwomn
na Iseyeli nyoma mpa paa kotina Iso atakaa to, pa la kotaya ke heen na naan
tuutuuma pa fei kalvov.

⁶⁻⁷ Pa waali ke kotalaa suna-i kate taa kate tacyale ke i lonte ke isota tanlaa
ken tee, na pa kenti i na i kpatayon wei pa krayayona-i to i too. ⁸ Kpatayon inu i ka
tayalaa ke. Halona ye n we Iso taseele taa, n naaki-i ke. Ama ye awali too, de nn
naaki-i. Mpyo pa we halona sana. ⁹ Moisi kososutu pee kpatanaa naale wei
Iso ka cela-i Holeru pyov too to, pa tike pa wenna pa taa. Waatu inayi i na Iseyeli
nyoma paa peela nayo ke pa Icipiti luw waali.

¹⁰ Waatu wei kotalaa luna Taca a taseele taa, dena isonmuntu haya kutuluyu taa.

¹¹ Hali kotalaa ta pasi kotuyon tamle. Mpi to, Taca a teu ka suna Iso taseele. ¹² Mpyo
Salwomn mapa kapuka si:

Hali Taca a nyaa tomna si,
sakpetuyv taa ke n ka caya.

¹³ Ama ma nma-n Iso taseele
nte to taa n ka caya tam too to.

*Isa taseele tvlvv faaci
(Kotowsotv II 6:3-11)*

¹⁴ Mpyo Salwomn keesona kotilaa too na i see-we. ¹⁵ Den a to si: Ma see Iseyeli
Iso Taca a. Mpi to, n lapa teitei ke isu n ka suw ma caa Tafiiti ke nayo to si, ¹⁶ hatoo
kuyaku nku inu n lavyon nyaa yalaa Iseyeli nyoma ke Icipiti taa to, n ta lavyon pa
acalee taa nateli si pa nma-n nyaa taseele na n caya. Ama Tafiiti ke n lavyon si i la
pa wulaw. ¹⁷ Hali ile i mayasaya si i nmaaki-n taseele. ¹⁸ Ama Iso nyaa n toma-i si:

N magasuvu mpv tɔ, pə we teu yaa, ¹⁹ ɔle nyá pəyaya magamaya ká ŋmana-m, pə taya nyá. ²⁰ Mpuwɔle Tacaa tɔka isəna i ka suwa tɔ, na má lɛeti ma caa lonte taa ké Iseyeli nyóma kawulaya kumte tɔɔ, na má ŋmá Iso tɛsɛle təne. ²¹ Haləna má la nyá atakaa tɛcaɣale. I taa ké nɔɔ ŋka nyá na ta caanaa í pɛla pa Icipiti taa ləsvu waatu tɔ, ka pɛe kpaatanaa wɛɛ.

Salwməŋ sələmvu sɔsɔv

(Kvtɔɔsvu II 6:12-40)

²² Pə waali ké Salwməŋ səŋa kɔtaya tɔlate kite ke Iseyeli samaa isəntaa na í kraasi i niŋ na í səlɔmi Iso si: ²³ Hai, Tacaa, Iseyeli Iso. Iso nɔɔɔlv i fɛi isu nyá. Paa isɔtənvu taa ké hatoo isɔtaa, paa tetv tɔɔ ké atɛ cəne. N sɔɔla mpa pa laki nyá tɔmlɛ na lotu kulvmtv tɔɔ, na n laki-wɛyɛ isəna n ka suwa tɔ. ²⁴ Mpv unəŋi n lapa mpi n ka su ma caa Tafiti tɔɔ səŋa. ²⁵ Hai Tacaa Iseyeli Iso, la tɔtɔɔ nɔɔ ŋka n ka su-i tɔ si, ye i lɔlvu nyóma tɔma teu isu i tɔm tɔ, mpe paa tɔkəna kawulaya ke i waali ké tam na pá kaasəŋi təmaya Iseyeli yəlaa tɔɔ. ²⁶ Hai, ma wiikina-ŋ si n la nɔɔ ŋka n ka su ma caa tɔ.

²⁷ ɔle tampana Iso pəsəŋi na í caɣa atɛyɛle? Mpi tɔ, paa isɔtənvu na kv tɔməŋ tɔ, i ta maya kv taa. Pəyɛle Iso tɛsɛle nte ma ŋma-ŋ tɔ, tə ta haŋna mpv. ²⁸ Hai, Tacaa, paa na mpv kɛɛsi nyá isɛ na ma tɔɔ, na n nu ma wiinau na ma yaav mpi ma yaaki-ŋ səŋa isəntɔ tɔ. ²⁹ Kuli nyá isɛ na n paasəna kutuluɣu kɔnɛyɛ ilim na aho. Mpi tɔ, tənaya n tɔma si n ká caɣa. ɔle nu ma kɔsəlɔmvu. ³⁰ Nu yaav mpi ma na nyá yəlaa Iseyeli nyóma tə yaaki-ŋ cəne tɔ. Hai, nu ta kɔsəlɔmvu ke isɔtaa timpɔ n wɛɛ tɔ, na n husi tɔ isayatu.

³¹ Ye nɔɔɔlv pəntəna i tɔɔntəle, ɔlena pa yaa-i si í kɔɔ Iso tɛsɛle təne tə taa na í tuuna kɔtaya tɔlate isəntaa si i ta na. ³² Hai, Tacaa, nu pa tɔm ke hatoo isɔtaa, na n fayasi-wɛ, na n kv tasəkəle tv tɔm, na n hólí tampana tv.

³³ Yaa ye pə kəma na Iseyeli nyóma wakələna-ŋ, ɔlena pa kolontunaa kəli-wɛ, na pá kɔɔ Iso tɛsɛle taa cəne si, n tayan-wɛ, na pá sɛɛ-ŋ na pá wiina-ŋ. ³⁴ ɔle hai, Tacaa, nu pa tɔm ke hatoo isɔtaa, na n tayan pa isayatu, na n məŋna-wɛyɛ pa tɔtnaa mpa n ka ha pa caanaa tɔ. Mpi tɔ, pa ké nyá yəlaa ké.

³⁵ Yaa ye pa wakələna-ŋ na n yele na tev wuli-wɛ na pá cəkəna mpv. ɔlena pá kɛsəna Iso tɛsɛle təne tə tɔɔ, na pá səlɔmi-ŋ, na pá sɛɛ-ŋ, na pá pasa pa ti, na pá tayan timpɔ pa wakələna-ŋ tɔ. ³⁶ ɔle Tacaa, nu pa tɔm ke hatoo isɔtaa, na n husi pa isayatu. Mpi tɔ, pa ké nyá yəlaa ké, na nyá tɔmlɛ nyóma. Pə waali, ɔle huli-wɛyɛ isəna paa tɔ teu tɔ. ɔlena n yele na tev nu tetv nti n ha-wɛ si tə pəsi pa nyəntv tɔ tɔ tɔ.

³⁷ Yaa ye yulokəsəkv luna, yaa kv tɔɔv mɔɔnaa, yaa kv səpa, yaa kv tɔlon yaa nyɔɔsi luna, yaa kolontunaa svna Iseyeli nyóma koloosi acalɛ taa na pá ŋmakələŋi-wɛ. Paa wahala nɔɔɔlv, yaa kv tɔn nakvli kv tu kəmma, ³⁸ na pé haŋ nyá yəlaa Iseyeli nyóma, na pa taa nɔɔɔlv nu i isayatu səŋ na í kɛsəna nyá tɛsɛle təne tə tɔ na í wiina-ŋ, na í tɛyɛ-ŋ niŋ. ³⁹ ɔle hai, Tacaa, nu i tɔm ke nyá tɛcaɣale ke hatoo isɔtaa, na n tayan paa wei i təkəlle na n kɛsəna i tɔntɛ. Mpi tɔ, nyá nyəmma paa wei i lotu. ⁴⁰ Laki-wɛyɛ mpv, ɔlena pɛle pá seeki-ŋ tam ké tetv nti n ha pa caanaa tɔ tə taa.

⁴¹⁻⁴² Yaa ye kpa nyóma nu nyá hətɛ teu tɔm, na toma sɔsɔna wena n lakəna tɔ, na pá lu pa tɛ na pá sɔsi Iseyeli nyóma tɔɔ, na pá kɔɔ Iso tɛsɛle taa cəne na pá səlɔmi-ŋ. ⁴³ ɔle Tacaa, nu pa tɔm ke nyá tɛcaɣale ke hatoo isɔtaa, na n la-wɛyɛ pa kɔsəlɔm. Mpv pu yelina na atɛ yəlaa təna nyi-ŋ, na pá seeki-ŋ isu nyá yəlaa Iseyeli nyóma seekuɣu-ŋ tɔ. Paa nyi tɔtɔ si Iso tɛsɛle nte ma ŋma-ŋ tɔ, tə ké nyá nyəntɛ təkpaata.

⁴⁴ Yaa ye ní tó nyá yɔ́lɔ́a lɛyɛ́lɛ nyɔ́mɔ́ sɪ pá yooṇa pa kolontunaa, na pá keesəna nyá ɪcate kúləsɛle tənɛ na lɔ́ təsɛɛle nte ma ŋma-ŋ isənto tɔ, pa tɔɔ na pá səlɛmɪ-ŋ. lɛ haɪ, Tacaa ⁴⁵ nu pa wiinau ke hatoo isɔ́taa na ń waasi-wɛ.

⁴⁶ Yaa ye pə koma na pá wakələna-ŋ. Mpi tɔ, yulɔ́ nɔyɔ́lɔ́ ɪ feɪ sɪ u wakələyɪ. Ntanyɪ n ká mu-wɛ na pááná, na ń yele na pa kolontunaa kəli-wɛ, na pá kra-wɛye yomle, na pá pona-wɛye pa acalɛ taa ké pəcɔ́lɔ́ pəcɔ́lɔ́ yaa poolɔ́ŋ taa. ⁴⁷ lɛna pá pəsəna laakali ke təna sɪ pá wakələna-ŋ, pa lapa isayatu, pa təm səpa. ⁴⁸ lɛna pá səlɛmɪ-ŋ na pa lotu tənaya timpi unɪ pa wɛ mpɔ́ tɔ. Na pá keesi pa ləmayasɛɛ na nyá ɪcate tənɛ na lɔ́ təsɛɛle nte ma ŋma-ŋ isənto tɔ pa tɔɔ, ke tetu nti n ha pa caanaa tɔ tə taa cənɛ. ⁴⁹ lɛ haɪ, Tacaa, nu pa wiinau ke nyá təcayalɛ ke hatoo isɔ́taa, na ń waasi-wɛ. ⁵⁰ lɛna ń tayani timpi pa wakələna-ŋ tɔ, na ń yele na pa kolontunaa na pa pətətɔ́tɛ. ⁵¹ Pəpətɔ́ feɪ, pa ké nyá piya ke hatoo kuyanɔ́ku n ləsə-wɛye Icipiti wahala səsɔ́ taa tɔyɔ́.

⁵² Haɪ, Tacaa lɔ́, nukɪ səlɛmɔ́ŋ wei má na nyá yɔ́lɔ́a tu səlɛmɔ́yɪ-ŋ paa waatu wei tɔ. ⁵³ Mpi tɔ, nyá ləsəna-tuyɔ́ piitimnaa təna heku sɪ tɔ́ pəsɪ nyá nyɔ́mɔ́ isu n yeluyɔ́ na nyá təmle tɔ Moisi heeli-wɛye saa wei n ləsə ta caanaa ke Icipiti taa tɔ.

Salbmɔ́ŋ kooliyi samaa ke lɔ́ koolɛ

⁵⁴ Kɔ́taya tɔlate kite ke Salbmɔ́ŋ ka lunɔ́a, na í kraasi ɪ ninɔ́ na isɔ́taa, na í wiikina Tacaa. I tema, lɛna í kulɪ ⁵⁵ na í kooli samaa wei ɪ ka kɔ́ta təna tɔyɔ́ kupantu sɪ: ⁵⁶ Ma sɛɛ Tacaa nyá wei n yelaa na nyá yɔ́lɔ́a lɛyɛ́lɛ nyɔ́mɔ́ heesi, isu n ka yɔ́yɔ́tuyɔ́ tɔ. Pəpətɔ́ feɪ leleŋ, n lapa teitei ké isu n ká suu nyá nɔyɔ́ kupaŋka na nyá təmle tɔ Moisi nɔyɔ́ tɔ. ⁵⁷ Ta lɔ́ Tacaa wɛɛ ta waali, isu n ka wɛu ta caanaa caanaa waali tɔ. Taa lɔ́-tɔ. Pəcɔ́ taa yele-tuyɔ́ waasuyɔ́. ⁵⁸ Yele na tɔ́ nukəna-ŋ tam, na tɔ́ tɔŋ nyá mpaanɔ́ taa isu n caaki tɔ, na tɔ́ tɔ́ki nyá kiinɔ́, na nyá kusəsuto, na nyá kɔ́tɔ́tɔ́tu nti n ka tɔ́ ta caanaa caanaa tɔ. ⁵⁹ Tacaa lɔ́ tɔ́səyɪ ma wiinau pəne pə tɔ́ ké ilim na ahoɔ, na n səŋna nyá yɔ́lɔ́a taya paa kuyaku ŋku. ⁶⁰ Ḿpɔ́yɔ́ aɛ yɔ́lɔ́a təna ká nyəna sɪ, Tacaa tike ntɛ lɔ́, nɔyɔ́lɔ́ feɪ tɔ́tɔ. ⁶¹ Na mə ləsasi náa suu-ɪ teu tɛmamman na n í təkəyɪ ɪ kiinɔ́, na ɪ kusəsuto, isu í lakuyɔ́ sanɔ́ isənto tɔ.

Kɔ́tasɪ nsi pa lapa Tacaa tɔ (Kɔ́təsəsvu II 7:4-10)

⁶² Ḿpɔ́yɔ́ wulav Salbmɔ́ŋ na lɛyɛ́lɛ nyɔ́mɔ́ təna mpa paa kɔ́ta təna tɔ, pa lapa Tacaa ke ⁶³ ciikuyɔ́ kɔ́tasɪ ke naanɔ́ iyisi hiu na naale (22000) na heeŋ na pəŋ ke iyisi nuɔ́nɔ́wa na hiu (120000) ke Tacaa təsɛɛle tuluyɔ́ tɔ. ⁶⁴ Kɔ́tasɪ ta maya nyəyɔ́lɔ́yɔ́ kusɛɛmuyɔ́ kɔ́taya tɔlate tɔ́ ké kuyaku ŋku. lɛna Salbmɔ́ŋ yele na pá lá kɔ́tasɪ nsi kəkɔ́ lusa sɪ təna tɔ na tɔ́yɔ́naya nyənsɪ na ciikuyɔ́ nyənsɪ nim cɔ́lɔ́ nim cɔ́lɔ́ ke lɔ́ təsɛɛle taya tɔ.

⁶⁵ Waatu unɪ ɪ taa ké Salbmɔ́ŋ na lɛyɛ́lɛ samaa tuutuuma wei ɪ luna tetu təna taa tɔ. Pə kraɔ́yɔ́ Lepo-Hamati haləna pə suna Icipiti ləɔ́v tɔ, pa tɔ́yɔ́ coka acima ke kuyɛɛŋ naatosompɔ́yɔ́laya. ⁶⁶ Kuyaku pələfeɪ naanɔ́wa nyəŋku wule ke wulav yasa lɛyɛ́lɛ nyɔ́mɔ́. lɛna pá polo pá sɛɛ-ɪ, na paa wei í kpe ɪ tɛ na lanɔ́heɛle. Mpi tɔ, Tacaa lapa ɪ təmle tɔ Tafiti na ɪ yɔ́lɔ́a lɛyɛ́lɛ nyɔ́mɔ́ ke kupantu.

9

Tacaa lu Salbmɔ́ŋ tɔ́ ké təm naale nyəm (Kɔ́təsəsvu II 7:11-22)

¹ Waatu wei wulav Salbmɔ́ŋ tema lɔ́ təsɛɛle na ɪ kawulaya tɔyaya na pə təna mpi ɪ caakaya tɔyɔ́ ŋman tɔ. ² lɛna, Tacaa lu ɪ tɔ́ ké təm naale nyəm ke teitei isu ɪ

ka luu i tɔɔ kɛ Kapawɔŋ tɔ. ³ Na i yɔɔɔti si: Ma nuwa nyá wiinaw, ile Iso tɛsɛɛle nte n ŋmá isɛntɔ tɔ tɔ pɛsa ma nyɔntɛ. Maa weɛ tɔ taa kɛ tam na má paasɛna-te, na má laki-meyɛ kupantɔ kɛ tam. ⁴ Ye nyaa tɔma teu na lotu kolumtu, isi nyá caa Tafiiiti, na í tɔŋɔŋi ma kiinj na í tɔkɔŋi ma kutɔtɔtu nti ma tu-ŋ tɔ, ⁵ ile maa ye le na nyá kawulaya nyɔɔ tɔŋ kɛ tam tɔɔ kɛ Iseyeli nyɔma taa. Ḿpɔ́yɔ́ maa si nɔɔɔ kɛ nyá caa Tafiiiti si, i lɔlɔɔ taa nyɔma ká tɔkɔna Iseyeli nyɔma tɔɔ kɛ kawulaya kɛ i sɛm waali. ⁶ Ama ye nyana nyá yɛlaa na nyá lɔlɔɔ nyɔma i lɔ-m, na í kisi ma kusɛsɛtu na ma kiinj wei ma tu-me tɔ, na í mɛlɛna tɔŋ tɔɔ na í laaki-i. ⁷ Ile maa kpiisi-meyɛ tetu nti ma ha-me isɛntɔ tɔ tɔ tɔɔ, na má lɔ Iso tɛsɛɛle nte ma pɛsa ma nyɔntɛ isɛntɔ tɔ, na yɛlaa tɛna wɔŋ-me na pá paana-me. ⁸ Waatu inɔŋi yɛlaa ka tɔŋɔŋɛna Iso tɛsɛɛle nte tu te teu kɛ mpɔ tɔ tɔ kin, na sɔɔɔntu kra-we na pá la-weye piti, na pá pɔɔsɔŋi pa ti si: Ile pepe tɔɔ kɛ Tacaa lapa tetu tɛne na Iso tɛsɛɛle tɛneye mpɔ? ⁹ Ilena pá cɔ-we si: Iseyeli nyɔma lɔwa pa Iso Tacaa. Inu i lɛsɛna pa caanaa kɛ Icipiti tetu taa. Ilena pá tɔŋɔŋi tɔŋ. Pɔ tɔɔ kɛ Iso tɛŋsa-weye mpusinaa mpe pa tɛna.

Salwmɔŋ tɔma

(Kɔtɔɔsɔtu II 8:1-18)

¹⁰⁻¹¹ Tiii wulaw Hilam ka hana wulaw Salwmɔŋ kɛ taasi kupanji tɛna, na wulanaa tɛna mpa i nyulaya si i ŋmaakɛna tɔ. Pusi sika hiu na Salwmɔŋ tɛ Iso tɛsɛɛle na i kawulaya tɔyaya kɛ ŋmaw. Ilena í ha Hilam kɛ acalɛe hiu kɛ Kalilee tetu taa. ¹² Ḿpɔ́yɔ́ i lu Tiii na í kɔɔ acalɛe anɔŋi naw. Ama i lanje ta heɛ. ¹³ Ntɛna í tɔ si: Ma taapalu Salwmɔŋ, acalɛe nna n ha-m isɛntɔ tɔ a ta nii isɛle. Pɔ tɔɔ kɛ halɛna saŋa pa sɔv hɔɔlɔɔɔ ŋkɔɔ yaa si: Tetu ta nii isɛle. ¹⁴ Pɔyele wula tɔɔnɛnaa tooso na hɔɔlɔɔɔ kɛ Hilam ka tilina Salwmɔŋ.

¹⁵ Tɛlasɔ tɔma kɛ wulaw Salwmɔŋ ka tɔwa yɛlaa na pá ŋmá Iso tɛsɛɛle na i kawulaya tɔyaya, na Milo, na Yosalem koloosi. Ilena pá ŋmá Hasɔɔ na Mekito na Kesɛe pɔ acalɛe. ¹⁶ Icipiti wulaw ka yoona Kesɛe icate kɛ, na í kɔ Kanaaŋ nyɔma mpa paa we tɔ taa tɔ na í sɔ-tɛɛ kɔkɔ. Pɔ waali kɛ Icipiti wulaw pɛɛlɔ saa wulaw Salwmɔŋ ilena Icipiti wulaw ha Salwmɔŋ kɛ icate nte. ¹⁷ Pɔ tɔɔ kɛ Salwmɔŋ tayana-tɛɛ ŋmaw, na í ŋmá tɔtɔɔ Pɛti-Holon-Pɛtɛ nyɔŋ, ¹⁸ na Paala na Tamaa kɛ wulaya tetu hɔɔlɔɔɔ taa. ¹⁹ Na acalɛe wɛna a taa i sukaya i tɔɔɔnɛsi tɔ. Na wɛna a taa i sukaya yoou keɛkenaa, na krayanɔŋ tɔ. Na Salwmɔŋ ŋmá pɔ tɛna mpa i caa tɔɔɔ Yosalem icate taa mayamaya, na Lipan pɔɔɔ taa na i tɔ tɔ tɛna taa.

Isɛna Salwmɔŋ ka tayana tɛlasɔ tɔma anɔ tɔɔlɔ. ²⁰ Waatu inu i taa, yɛlaa mpa pa taa kɛ Iseyeli nyɔma tɔ pa we tetu taa kɛ. Isu Amolii nyɔma, na Hiti nyɔma, na Peliisi nyɔma, na Hifi nyɔma, na Yɛpusi nyɔma. ²¹ Iseyeli nyɔma taa pɛsi na pá ku-we tɔɔ pa kaasaa. Mpeye Salwmɔŋ tɔwa tɛlasɔ tɔma, na pá laki ḿpɔ́yɔ́ halɛna saŋa. ²² Ama pɔ kaasa Iseyeli nyɔma tɔ, wulaw ta tu pɛɛɛ tɔma kɛ mpɔ. Pɛɛɛɛɛ i waali nyɔma, na i yoolaa sɔsaa, na sɛkpɛma, na yoou keɛkenaa na krayanɔŋ paasɛnlaa. ²³ Ḿpɔ́yɔ́ tɛmlɛ paasɛnlaa kra tɔma lataa kpeka nyɔɔ nyɔma kɛ nasɛle na nuuwa na nule na naanwa (550) na pá fenjiyi Salwmɔŋ tɛmlɛ lataa.

²⁴ Waatu wei Salwmɔŋ alɔ Icipiti nyɔŋ lu Tafiiiti tɛ, na í sɔv tɔyaya ŋka i paalu ŋma-i tɔ ka taa, ilena wulaw tayani lonte ntɛ na í ŋmá taya ŋka pa yaana pa tɛ taa si Milo tɔ.

²⁵ Paa pɛnaya ŋka tɔm toosoyɔ Salwmɔŋ lakaya Tacaa kɛ kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɛna tɔ, na ciikuɔ nyɔnɛsi kɛ kɔtaya tɛlate nte i ŋma-i tɔ tɔ tɔ. Ḿpɔ́yɔ́ i lakaya tɔma wɛna a tɔɔ pá ŋmá Iso tɛsɛɛle ntɛ tɔ.

²⁶ Ӏena Salbməŋ yelee, na p̄a saaki kpułəŋ ke ɪsəyəŋ-kepee, ke ɪla cəłəy tənku kuɛem nəyɔ ke ɪtəm tetu taa. ²⁷ M̄p̄oɔy Hilam pona Salbməŋ ke kpułəŋ saalaa kuɛama, na p̄a səŋna ɪ nyəma. ²⁸ Ӏena pa tənə p̄a polo Ofii tetu taa na p̄a kpaɣa wula ke kiloonaa iyisi naanɔwa na naale (12000) na p̄a pona Salbməŋ.

10

Sapa wulav alv nyəŋ pola Salbməŋ wiiluyi (*Kutəsəvtv II 9:1-12*)

¹ M̄p̄oɔy Sapa tetu wulav alv nyəŋ nuwa Salbməŋ həte yaav. Ӏena ɪ polo sɪ ɪ p̄əsəyɪ-təmnaa kate nyəntv, na ɪ n̄a ɪ nyəm tənaya. ² Alv ɪnɪ ɪ tala Yosalem taa tɔ, na ɪ yomaa ke tuutuuma, na yooyooŋaa n̄aa səyɔla tulaalɔnaa, na wɔlanaa, na liyitee p̄ee ke tuutuuma. Ӏena ɪ p̄əsɪ Salbməŋ ke tɔmnaa mpa pa tənə ɪ ka tayanaa tɔ. ³ Na Salbməŋ cɔ tɔ tənə, ɪ ta sɔ kɔlmɔyɔ. ⁴ M̄p̄oɔy alv ɪnɪ ɪ nuwa ɪ ŋkpaŋyɔ ke salbməŋ nyəm tɔm, na ɪ sa ɪ kawulaya tɔyaya ŋka ɪ ŋmawa tɔ. ⁵ Na tɔyɔnaya ŋka pa saakaya tɔ. Na yaasi wei Salbməŋ ka tayanna ɪ waali nyəma na p̄a laki tɔma tɔ. Na kɔtəyɔv na konyɔnyɔm tallaa wontu. Na kɔtasi nsi pa lakaya Tacaa ke ɪsɔ tɔsɛle taa tɔ, na p̄e la Sapa wulav ɪnɔyɪ piti na p̄e mɔtɪ ɪ nəyɔ.

⁶⁻⁷ Ntəna wulav alv nyəŋ ɪnɪ ɪ tɔ sɪ: Pa keesa-m nȳa nyəm tɔm ke hatoo ma te. Ama ma ɪse taa nata, ɪle ma ta mv-tɪ. Ama nəɔnɔ ma nawa sɪ tampana ke pa heela-m tɔcɔŋŋ. Nȳa nyɔyɔv kɔlvɔv na nȳa nyəm tɛewa ɪsɪ paa keesa-m tɔ tɔyamyam. ⁸ Nȳa waali nyəma na nȳa tɔyaya taa yɔlaa tənə lapa nyɔlelɛn kɛ. Mpi tɔ, pa we nȳa kiŋ na p̄a nukɪ nyəm tɔm ke tam. ⁹ Ma sama nȳa ɪsɔ Tacaa wei ɪ ləsa-ŋ sɪ ɪ tɔyɔ kawulaya ke ɪseylɛ taa tɔ. ɪsɔ sɔla ɪ yɔlaa ke tam tɔ tɔyɔ ɪ kra-ŋ pa wulav, na ɪ tv-ŋ sɪ ɪ tɔŋ tampana na ɪ laki kɔsiyisim.

¹⁰ P̄e p̄e waali kɛ Sapa wulav ɪnɪ ɪ hawa Salbməŋ ke wula tɔnɔnɔnaa tɔoso na həlvɔv na tulaalv ke sɔsɔm, na liyitee p̄ee tɔtɔ. Too tɔ, nəyɔlv ta nata tulaalv ɪsɪ m̄p̄oɔy ɪseylɛ taa.

¹¹ M̄p̄oɔy wulav Hilam kpułəŋ pola Ofii tetu taa na p̄a kɔna wula, na kpenkpelasi kuɛpaŋsɪ nasəlɪ na liyitee p̄ee. ¹² Kpenkpelasi nɔyɔyɔ Salbməŋ yelaa na p̄a kaɣa ɪsɔ tɔsɛle taa na ɪ kawulaya tɔyaya taa tɔtɔ. Ӏena p̄e kaasi na p̄a saaki yonyoolaa ke saŋkɔnaa. Too tɔ, nəyɔlv ta nata ɪseylɛ taa kɛ kpenkpelasi na sɪ tɔɔv tala mpv p̄e taka.

¹³ M̄p̄oɔy Salbməŋ hawa alv ɪnɔyɪ p̄e tənə mpi ɪ nawa na ɪ sɔləmɪ tɔ. Na ɪ lapɪ-tɪ kuɛɔŋ tɔtɔyɔ ɪsɔna ɪ p̄əsaa tɔ. Ӏena wulav alv nyəŋ ɪnɪ na ɪ waali nyəma p̄a mɔlɪ pa tetu taa.

Salbməŋ tɔŋ tɔm (*Kutəsəvtv II 1:14-17; 9:13-28*)

¹⁴ Paa p̄ənaya ŋka wula kiloonaa iyisi hiu (20000) ke pa kəŋna wulav Salbməŋ. ¹⁵ Ӏena p̄əc̄ p̄e kaasi mpi mpi taatəlaa felaya-tɪ wontunaa tɔ tɔ, na lampuunaa mpa ɪ kɔmatəŋnaa sɔsaa, na Laalupunaa awulaa felaya-tɪ tɔ.

¹⁶ M̄p̄oɔy wulav Salbməŋ yelaa na p̄a lu wula kpaləŋ ke ŋmɔnyɔv (200). Paa ŋku kv tɔyɔ wula kiloonaa naatoso. ¹⁷ Kpaləŋ səkpeŋ ke ŋmɔnyɔv nuɔnɔwa (300). Paa ŋku kv tɔyɔ wula kiloo kɔlvɔm na titite. Na p̄a su kutuluyɔ ŋku pa yaasi Lipaŋ hətuyɔ tɔ kv taa.

¹⁸ Na wulav yelee na p̄a saaki kawulaya kpɛlaya na tuu kela, na p̄a tɔ ka tɔ kɛ wula. ¹⁹ M̄p̄oɔy pa lapa tɛkpale ke kumlee naatoso ke tɔma tɔɔ, na p̄a su kpɛlaya ŋkɛ. Paa saaka-keye na p̄a tv tɔteesile kukulukulle, na p̄a tɔ tɔyɔlasɪ lɛsəŋ ke ŋkpalasi tɔsule. ²⁰ Na tɔyɔlasɪ lɛsəŋ naanɔwa na naaleye kumlee anɪ

a tɔɔ. Naatoso ke ntɔyɔŋ tɔɔ, na naatoso ke mpɔtɛŋ tɔɔ. Wulav nɔyɔlv ɪ ta saakɛta kawulaya kpelaya ŋke ka taka.

²¹ Wɔla ke paa lupa Salbmɔŋ tɔyaya taa lum poosiyanaa tɛna, na Lipaŋ hɔtɔyɔ kutuluyɔ taa wontunaa kɔtɔsɛtɔ. ²² Wulav ka wɛna ɪ maɣamaya ɪ kpɪlɛŋ kɛ. Na ɪ na Hilam nyɛŋ pɛ puki poolɔŋ. Paa pusi tooso wei, pa kɔŋna wɔla na liyitee nyɛɔtɔ, na tuu kɛla, na tɛkpaalɛŋ na kaɔka sumasi sɔsɔɔnsi nasɔli.

²³ Salbmɔŋ ka tɛɛ antulinya tɛna awulaa tɔyaya tɔŋ kɛ na nyɛm. ²⁴ Pɔpɔtɔ fɛi leleŋ, ɪsɔ ka ha-ɪ nyɛm kɛ na yɔlaa lukɛna paa timpi na pɔ kɔŋ-ɪ tɔmnaa pɔɔsɔyɔ.

²⁵ Paa pɛnaya ŋka, yɔlaa mpe pa kɔŋayana-ɪ kɔcɔɔŋ ke liyitee wontu, na wɔla, na wontu kɔsusuutu, na yooɔ wontu, na tulaalɔnaa, na kpaɣanɛŋ, na kpaŋasi.

²⁶ Mɔpɔgɔ Salbmɔŋ kpeyɛla ɪ yooɔ keɛkeɛnaa, na pɛ kpaɣanɛŋ, na pɔ lu keɛkeɛnaa iyaya na nasɔle (1400), na kpaɣanɛŋ iyisi naaɔɔwa na naale (12000). ɪɛna Salbmɔŋ cosi pɛ taa na ɪ su ɪ kiŋ ke Yosalem. Pɛ kaasa nti ɪɛna pɔ su tɔleyɛ timpi timpi paa tayanaa si paa su-ti tɔ. ²⁷ Salbmɔŋ kawulaya waatu, liyitee ka we Yosalem taa kɛ ɪ su pɛɛ. Na pɔ kaasi na kpaŋkpaŋasi kpaŋasi nɔa tɔli yem ɪ su tuŋ kraɪ nyɛŋ wei ɪ nyɔɔki tɛtɛkɛle taa tɔ. ²⁸ Icipiti na Silisii pɛ acalɛɛ taa kɛ paɣatɛlaa pukaya na pɔ yakɪ wulav ke kpaɣanɛŋ na pɔ kɔŋna. ²⁹ Liyitee nyɛɔtɔ nasɔtoso (600) ke pa yakaya Icipiti yooɔ keɛkeɛnaa. ɪɛna pɔ ya kpaɣanɛŋ ke nyɛɔtɔ nuɔɔwa na nuɛ na naaɔɔwa (150). Paɣatɛlaa kɔlvmaa mpe pɔ yakayana na pɔ pukina Hiti awulaa na Silii nyɔma.

11

Salbmɔŋ ta tɔŋ ɪsɔ luyɔ nyɛntɔ (Kɔtɔɔsɔtɔ II 11:18-12:1)

¹ Icipiti wulav pɛɛlv paasi, Salbmɔŋ tasa piitimnaa kraɪ nyɛm paɣale alaa kelɔyɔ kɛ. Paa Mowarɔ nyɔma, paa Amoni nyɔma, paa ɪtɔm nyɔma, paa Sitɔŋ nyɔma, paa Hiti nyɔma. ² Pɔyɛle Tacaa ka tɛma ɪsɛyɛli nyɔma ke kisinav ke piitim kraɪ nyɛmnaa mpe pa tɔm kɛ si, pɔ na we pɔ taa kraɣa tɛma pɔcɔ pa taa saa tɛma. Pɛ taa kɔɔ na pɛle pɔ sɔsi-wɛyɛ pa tuŋ laav taa. Ama Salbmɔŋ luyɔ nɔ sɔv piitim kraɪ nyɛm mɔri pɛ alaa kɛ. ³ Halɛna ɪ kraɣa awulumpiya alaa ke nasɔtoso na nuɔɔwa (700), na alaa ɪɛlaa ke ŋmɔnɔyɔ na nuɔɔwa (300). Mpe ɪni pa tolisina-ɪ sɔsɔm. ⁴ Tampana tɔɔ pɛ kɔma na Salbmɔŋ kpaɔtɛli, ɪɛna ɪ alaa mpe pɔ sɔsi-ɪ tuŋ laav taa. Halɛna ɪ yɛle ɪ ɪsɔ Tacaa ke sɔɔlvɔ na lotu kɔlvmtɔ ɪ su ɪ caa Tafiiti. ⁵ Mɔpɔgɔ Salbmɔŋ laa Sitɔŋ nyɔma tɔyɔlv alɔ nyɛŋku Asɛtati na Amoni nyɔma tɔyɔlv ɪsɔyav Milikom. ⁶ Tɛnaya ɪ lapɛna mɔri pɛ ta maɣa Tacaa tɔ. Mpi tɔ, ɪ tasɛɣi-ɪ nuɔnɔv ke teu ɪ su ɪ caa Tafiiti. ⁷ Waatu ɪni ɪ taa kɛ Salbmɔŋ ŋmɔ Mowarɔ nyɔma tɔyɔlv ɪsɔyav Kemɔsi ke kutuluyɔ ke pulaya tɔɔ kɛ Yosalem ɪsentaa, na ɪ ŋmɔ Amoni nyɔma tɔyɔlv ɪsɔyav Milikom kutuluyɔ tɔtɔ. ⁸ Na ɪ ŋmɔ mɔri tɔtɔyɔ ɪ alaa mpa pa ta nyi ɪsɔ tɔ pa tuŋ si pɔ wɔki-ɪ tulaalɔnaa, na pɔ laaki-ɪ. ⁹⁻¹⁰ Tɔm naalɛyɛ Tacaa ɪsɛyɛli ɪsɔ kɔ lu Salbmɔŋ tɔɔ, na ɪ heeli-ɪ tɛsiyisiyi si: Taa luŋ tuŋ. Ama Salbmɔŋ tɔ nuɔna Tacaa, ɪɛna Tacaa nɔa mɔ-ɪ na pɔaɔnɔ. ¹¹ Na ɪ yɔyɔtɔ-ɪ si: Timpi ŋ tɔma mɔri pɛ taka na ŋ kisi ma kɔsɛsitɔ na ŋ yɔki ma na-ŋ ta nɔyɔ pɛɛlvɔ tɔfaa tɔ, maa ɪɛki nyɔ kawulaya na mɔ cɛla-keɣɛ nyɔ waali nyɔma taa nɔyɔlv. ¹² Paa na mɔri nyɔ caa Tafiiti tɔɔ ma kaa la-ŋ mɔri, halɛna nyɔ sɛm. Ama nyɔ paɣaya ke maa ɪɛki kawulaya. ¹³ Tafiiti kɔlvmtɔ ɪni na Yosalem ɪcatɛ nte mɔ lɛsaa tɔ, pa tɔɔ tɔtɔyɔ maa kaasi-ɪ kpeɔkɛle kɔlvmtɛle.

Salbmɔŋ kolontunaa

¹⁴ Mɔpɔgɔ Tacaa lapa na ɪtɔm awulumpu Hatati lu Salbmɔŋ ke kolɔŋa.

15-16 Waatu nɔyɔlv Tafiti ká yooná Itɔm nyɔ́ma ná í kɛ́li-wɛ. Ilena ɪ yoolaa wulav Sowari ná ɪ yoolaa pá polo Iseyeli nyɔ́ma mpa pá sɛpa tɔyoolɛ tɔyɔ pim. Ḿpɔ́yó pá caya tɛnaya isɔtvnaa naatosompɔɔlaya, ná pá kv Itɔm apalaa ná pá kɛpenna apalɔpiya. 17 Waatu inɪ Hatati ka kɛ pɔyaya. Ḿpɔ́yó ɪ ná ɪ caa tɛmlɛ nyɔ́ma Itɔm nyɔ́ma narɛli pá sewa ná pá polo Icipiti. 18 Pa kɔla Matiyaj, ilena pá fayana Palaj wɔlaya tetu taa. Pa kɛpɛna apalaa narɛli ná pá pona Icipiti. Ntɛna Icipiti wulav ha Hatati kɛ tɔyaya ná tetu, ná í heeli-ɪ sɪ: Maa tɔɔ-ɲ. 19 Icipiti wulav lapa Hatati kɛ kɔpantv kɛ. I ha-ɪ ɪ alv Tapɛnesi neu ná í la alv. 20 Ḿpɔ́yó alv inɪ ɪ lɔla apalɔpɔyaya ná Hatati ha-kɛyɛ hɛtɛ sɪ Kenupa. Ka cɛpa hɛtɛ, ilena Tapɛnesi mukɛ ná í tɔɔ-kɛyɛ wulav tɔyaya taa.

21 Waatu wei Hatati nuwa sɪ Tafiti ná ɪ yoolaa wulav Sowari pá sɛpa, ilena í sɛlɛmɪ Icipiti wulav sɪ: Yele ná má mɛli ma tetu taa.

22 Ntɛna Icipiti wulav pɔɔsɪ Hatati sɪ: Pɛpɛyɛ ń lanja ma kin ná ń nyulɔyɪ kɛpɛntɛ? Ḿpɔ́yɔlɛ sɪ: Ma ta lanj pɔlv yaa. Ilɛ yelɛ-m ná má mɛli tɛ.

23 Ḿpɔ́yó Iso yelaa ná Salɔmɔɲ wɛɛna kolontu lɛlv. Ilɛyɛlɛ Iliyata pɔyalv Lesɔɲ wei ɪ ka sewa ɪ caa Hatatɛsɛ wei ɪ kɛ Sɔpa wulav tɔ. 24 Waatu wei Tafiti ka kɔwa Hatatɛsɛ yoolaa tɔyɔ Lesɔɲ kɔta tetelataa kɛ ɪ kin, ná í pɛsɪ pa nyuvu tv ná pá polo Tamasi ná pá caya tɛna, ná í canj ɪ tɔkɪ kawulaya 25 kɛ Siliɪ tetu taa. I lapa Iseyeli nyɔ́ma kolontu kɛ Salɔmɔɲ kawulaya pusɪ tɛnaya, ná í footiyi-wɛ ná í lakɪ-wɛyɛ isayatu isɪ Hatati.

*Solopɔwam kɔlvɔv kɛ wulav tɔɔ
(Kɔtɔɔsvtv II 9:29-31)*

26-27 Salɔmɔɲ ka wɛna tɛmlɛ tv nɔyɔlv ná pá yaaki-ɪ sɪ Solopɔwam. I tɛyɛlɛ Seleta kɛ Ifɔlayim tetu taa. Pa yaa ɪ caa sɪ Nepa, ná ɪ too sɪ Seluya, ɪ too inɪ ɪ kɛ leelu. Ḿpɔ́yó kɔyakv nakɔli, Solopɔwam kɔla Salɔmɔɲ tɔɔ.

Waatu wei Salɔmɔɲ ɲmaakaya Milo*fa* ná Tafiti tɛ kolɔɲa tɔ, ^a sɔɔsɪ tɔyɔ pa yaa mpv. 28 Solopɔwam ka kɛ ifepu kɔpanj kɛ. Wulav paasɛna mpv sɪ ɪ lakɪ ɪ tɛmlɛ kɛ teu, ilena í kra-ɪ Ifɔlayim ná Manasee pa kɛpɛka tɛlasɪ tɛmlɛ nyɔ́ma ferɲu.

29 Ḿpɔ́yó kɔyakv nakɔli, Solopɔwam luna Yosalem, ná í ná Iso kɔyɔɔtɔtv tɛlɛsɔlv wei ɪ wɛ Silo ná pá yaaki-ɪ sɪ Ahiya tɔ pá sulɪ mpaav taa kɛ pa naalɛyɛ nyutu taa, ná Ahiya suu kraɪ kɔfalv. 30 Tɛnayaɛ Ahiya ɔla ɪ kraɪ kɛ hɔyɔlasɪ naanɔwa ná naalɛ. 31 Pɛ waɔli kɛ í tɔma Solopɔwam sɪ: Mv hɔyɔlasɪ naanɔwa. Mpi tɔ, Iseyeli Iso Tacaa yɔɔtɔta sɪ: Ma tɔɲna Salɔmɔɲ kawulaya lɛkɔkv sɪ, ma cɛlɔyɪ-ɲ ná ń tɔyɔ kawulaya kɛ Iseyeli kɛpɛka naanɔwa tɔɔ. 32 Kɛkɛlɛ kɔlvmtɛlɛ kɛ maa kaasi-ɪ ma tɛmlɛ tv Tafiti ná Yosalem ɪcate pa tɔɔ. Mpi tɔ, tɔ tike kɛ ma lɛsa Iseyeli tetu tɛna taa. 33 Mpi pɛ tɔɔ ma lakɪ mpv tɔ, Iseyeli nyɔ́ma lɔ-m ná pá lunj Sitɔɲ nyɔ́ma tvɔv alv nyɛɲkv Asɛtati, ná Mowavv nyɔ́ma tvɔv Kɛmɔsɪ, ná Amoni nyɔ́ma tvɔv Milikom. Iseyeli nyɔ́ma kisa mpaavv ɲku maa hɔla-wɛ tɔyɔ tɔɲɔyɔ. Pa ta la nti tɔ kɛɛsɛna-m tɔ. Pɛyɛlɛ pa ta tɔkɪ kɔsɛsɔtv ná nti nti ma tv-wɛ tɔ, isɪ Tafiti lakaya tɔ. 34 Paa ná mpv ma kaa lɛkɪ Salɔmɔɲ niɲ taa kɛ kawulaya. Maa nyɛnɛyɪ-ɪ ɪ yɔlaa wulav kɛ tam kɛ, halɛna ɪ sɛm. Maa la ḿpɔ́yó ma tɛmlɛ tv Tafiti wei ma lɛsaa, ná í tɔkɪ ma kiɲ ná ma kɔtvɔtv tɔ ɪ tɔɔ. 35 Ama Salɔmɔɲ pɔyalv kɛ maa lɛkɪ awulumpiitu, ná má cɛla nyá, ná ń tɔyɔ Iseyeli kɛpɛka naanɔwa tɔɔ kɛ kawulaya. 36 Paa ná mpv maa yelina ɪ pɔyalv kɛ kɛkɛlɛ kɔlvmtɛlɛ. Ilɛ pu la ná Tafiti tɔyaya tv wɛ kawulaya taa kɛ Yosalem ɪcate nte ma lɛsaa sɪ pá sɛɛ-m tɔ tɔ taa.

^a 11:26-27 Milo: Pulasi heku taa lɔmpɔyɔ ɲku pa sulaa sɪ Yosalem patɛma í

³⁷ Μπόγύ Tacaa tasaa si: Solopuwam, maa cele-η kawulaya isu n soolaa to, na η tayo Iseyeli kpeka naanowa tao. ³⁸ Ye η takayi ma kuyoyotutu, na η tanyayi mpaaw ηku ma hulayi-η to, na η laki mpi pa keesana-m to, na η tanyayi ma kiij na ma kotututu, isu ma tamle tu Tafiiti. Ie maa wee nya waalayi tam na nya loluyu nyoma ka taki kawulaya ke tam, isu Tafiiti nyoma. Maa cele-η Iseyeli kpeka naanowa na naale, ³⁹ na pa na na pa wu-we. Ama pa kaa wee mpoyu tam.

⁴⁰ Μπόγύ Salomay preekaa si i kuy Solopuwam. Iena Solopuwam se na i polo Icipiti wulaw Sisaki te na i tu-i kpuluyu. Halana Salomay sam.

⁴¹ Pa keesa Salomay tom lentanaa na i kulapam tona, na i nyam tonaya takelaya ηka pa yaa si, Salomay Tom takelaya to ka taa. ⁴² Pusi nule tucu ke Salomay tayo kawulaya ke Iseyeli nyoma tona tao ke Yosalem. ⁴³ Salomay koma na i si, Iena i payalu Lpupwam leeti i lonte taa.

12

Iseyeli nyoma kotuyu ke Sikem (Kwtasvto II 10:1-15)

¹ Μπόγύ kuyaku nakuli, Iseyeli ilim ntayon tao kpeka kota Sikem, Iena Lpupwam polo, si pa kpaaki-i wulaw. ² Waatu inu to, Nepa payalu Solopuwam wei i ka sewa wulaw Salomay na i coosi Icipiti to, i we tonaya tam. I nuwa Sikem kotuyu ηku ku tom, Iena i tu i taa si, i ka saali tona. ³ Ama pa tila i waali, na i koo na i na ilim ntayon tao kpeka pa yayoti Lpupwam si: ⁴ Nyaa caa ka tu-tuyu talasi tama ke, na tel felayi lampuunaa. Ie ye nyaa waasi-tu na η suki-tuyu ta sayela ani, ta soolu puwa si te nyani-η ta wulaw. ⁵ Mpuyle Lpupwam si: I yele ma magasi ma taa, na cele na ku fe i koo na ma na-me te na.

Iena ilim ntayon tao kpeka nyoma tee. ⁶ Ntena Lpupwam psoosi sosaa mpa paa we i caa calayo waatu wei ile i ka wena i weesuyu to si: Suweye ma co yelaa mpe?

⁷ Sosaa si: Ye n hula-we si nya soolu puwa si n ka paasana-we, na η yayotona-weye tom kupantu, nyaya paa nyani pa wulaw ke tam tao.

⁸ Ama Lpupwam ta mu sosaa tom nti. Iena Lpupwam polo i psoosi i malanaa ifepiya mpa pa we inu i kin to si: ⁹ Yelaa mpe si ma pasa-weye sayela nna ma caa ka suka-we to. Ie ma co-we suwe?

¹⁰ Mpuyle i ifepu tayontalanaa mpe pa toma si: Co-we si, mpalom ta kisi-weye tayo, kacanfana payo na? ¹¹ Sayela wena maa suki-me to, a ka keli ma caa nyana. Peco tepila ke ma caa ka casa-me. Ama alukpala ke maa casa-me.

¹² Μπόγύ Solopuwam na yelaa pa mala Lpupwam kin ke kuyey tooso wule, isu i ka heeluyu-we to. ¹³ Mpuyle wulaw kisa layatu nti sosaa ka tasa-i to. Iena i holina ¹⁴ samaa, isu i ifepu tayontalanaa ka seyesa-i to si: Ee, ma caa ka suka-me ye sayela yun nyana. Ama maa suki-me ye wena a tee mpw to. Peco tepila ke ma caa ka casa-me. Ama alukpala ke maa casa-me.

¹⁵ Iena Lpupwam kisi samaa ke nunav. Ie Tacaa ka lapana mpw si pa la teitei isu i ka heeluyu Iso kuyoyotutu telosulu Ahiya ke Silo si i telasi Solopuwam to.

Kawulaya fayav (Kwtasvto II 10:16-11:4)

¹⁶ Waatu wei Iseyeli nyoma cekanaa si wulaw kisa pa tom ke moyu, Iena pa tom-i si:

Tana Tafiiti te feina nateli.

Tana-i te kaa we?

Iseyeli nyoma me,

míi koo taa məli tá té.

Tafiiti lolovv tu nyá,

nyaa təyɔ nyá kawulaya.

Iləna pá yá. ¹⁷ Yuta tətə yəlaa tike nyənayana Luvvəwam ke pa wulav. ¹⁸ Paa na mpv, na í tili təlası təma nyovv tu Atolam ke lseyeli nyəma mpa pa we ilim ntəvəv tə tə pa kin. Iləna pele pá yaya Atolam ke peə na pá kó. Mpvúyú Luvvəwam kpa ı keke taa ké kpakpa na í se na í polo Yosalem. ¹⁹ Isəna ilim ntəvəv tə lseyeli nyəma kisina Tafiiti lolovv nyəma kawulaya təvəle. Na mpvúyú pə we haləna saŋa.

²⁰ Waatu wei pa nuwa sı Solovvəwam məlaa, iləna pá koti pa taa pa tike. Na pá yaa-ı na pá kpa-ı lseyeli kpeka təna wulav. Yuta kpekəle tike ta luna Tafiiti təyaya nyəma waalı.

²¹ Waatu wei Luvvəwam tala Yosalem, iləna í koti Yuta na Pəncamee pə yoolaa taa yoolaa ke iyisi nuvəwa na nuvaasa (180000) sı: ı polo na í yoonə lseyeli nyəma na pá məŋna-m ma kawulaya. ²² Ama Iso heela ı kvəvəvətəv tələsəlv Semaya sı: Polo n heeli ²³ Luvvəwam na Yuta na Pəncamee pə yəlaa sı: ²⁴ Tacaə yəvətəa sı: ı taa polo lseyeli nyəma yoonav. Mpi tə, pa ké mə tətəvnaa ké. Má yelina sı pə la isv pə lapv tə.

Paa wei í məli ı tē. Pa nu Iso Təm nti, iləna pá hee.

²⁵ Mpvúyú Solovvəwam n̄má koloosi na í cəna Ifəlayim pulası taa ıcatē Sikem na í caya. Pəle pə waalı ké ı kula Sikem na í n̄má koloosi na í cəna Penuweli ıcatē.

Solovvəwam isayatu

²⁶⁻²⁷ Mpvúyú Solovvəwam mayasa ı taa sı: Ye Yosalem ke yəlaa təna ká puki na pá laki kətasi ke Tacaə təsele taa, pə kəŋ na ma kawulaya yəlaa luuv svv pa caa kvəpəŋ Yuta wulav Luvvəwam. Iləna pa kv-m na pá təŋı-ı. ²⁸ Mpvúyú ı yelaa na pá lupi-ı wola nawee ləesəŋ naale, na í hvli ı yəlaa sı: Hatoo í poluyv Yosalem ke Iso seəv tə pə taŋaa təcəm. İe u naakı mə Iso wei ı ləsa-meyə İcipiti tətə taa təvəlv.

²⁹ Iləna pá siki ləesvəv ləŋkv ke Peteeh, na ləŋkv ke Taŋ. ³⁰ Isəna Solovvəwam tolisa yəlaa na pá la isayatu təvəle. Na yəlaa tuutuuma náa pona ləesvəv naale nyəŋkv ke Taŋ.

³¹ Iləna Solovvəwam yele na pá n̄má tuŋ kutuluv, na í kpa yəlaa kpaı nyəma mpa pa ta ke Lefii nyəma təvə kətəlaa. ³² Na pá sıv acima ke pa isətv pəlefeı naanvəwa nyəŋ kvəyēŋ naanvəwa na kakpası wule, isv acima wena pa təkaya Yuta tə. Na ı mayamaya í lá kətasi ke wola nawee ləesəŋ wei ı yepa na pá lu tə ı tə. Na í tó kətəlaa mpa ı kpawa təvə təkətələna. Mpi ı lapa Peteeh təvəle.

Peteeh kətaya təlate mpusi təŋsvv

³³ Mpvúyú waatu nəvəlv Solovvəwam ləsa isətv pəlefeı naanvəwa nyəŋ kvəyēŋ naanvəwa na kakpası nyəŋkv wule, na í lá lseyeli yəlaa ke acima ke Peteeh. Na í lá kətasi ke ı mayamaya ke acima anı a tə.

13

¹ Mpvúyú Iso kvsa ı kvəvəvətəv tələsəlv ke Yuta tətə taa, na í tala Peteeh ke waatu wei Solovvəwam isəle seəna kətasi nsi kəkə lusa sı təna təvə lapv tə. ² Mpvúyú Iso kvəvəvətəv tələsəlv təŋsa kətaya təlate ke mpusi wei Tacaə ká heela-ı sı ı təŋsv-tē tə sı: Kətaya təlate nyá, kətaya təlate nyá, nu. Iso yəvətəa sı, paa luli apalvpəyaya ke Tafiiti lolovv taa, na pá ha-keye hətē sı Sosiyası. Kaa wə kətaya təlate nyá nyá

tə́ kɛ́ tɪŋ kətə́laa mpa pa wəkaya tulaalɔnaa ke nyá tə́ tə́, na ká kɛ́nna yə́laa mɔ́wa na ká wə́.

³ M̀p̀yóg Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ tasaa si: Kətaya tətə́te ká yəkɪ na tə́ tə́ təluma yaasi. Waatu inə́xi í ká nyɪ si Tacaa yə́ɔtə́na tampana.

⁴ Waatu wei wulaw Solopɔwam nuwa nti Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ yə́ɔtə́ Peteeɪ kətaya tətə́te tɔm tɔ, ilena í hólí Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ ke mpə́le, na í má kapuka si: ɪ kpa apalɔ inɪ.

Tə́naya Solopɔwam ŋkpalaya tɔvɔlaa na ká saali mpɔ. ɪ tá pəsi na í kooti-ke. ⁵ M̀p̀yóg kətaya tətə́te yə́ka kɛ́kɛ́pa inɪ, na təluma yaasi teitei isɪ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ ká kɛ́sɔyɔ tə́. ⁶ Ntə́na wulaw tə́ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ ke tənɛ inɪ si: Hai, la suulu na ń wiina Tacaa nyá Isə si, í husi ma isayatu, na í waa-m ma ŋkpalaya.

Ilə́na Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ wiina Tacaa, na wulaw ŋkpalaya mə́li isɪ kaa wɛw tə́. ⁷ M̀p̀yugɛ wulaw tə́ma Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ si: Kə́w na tə́ polo tə́yaya na ń nyə́w lɔm, na má la-ŋ ikə́ntɔ.

⁸ Ilə́na Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ cə́ wulaw si: Ma sama. Ama ma nə́hə́le kaa feli nyá tɛ. M̀p̀yóg pu la si ma tə́ŋa pɔvɔ. Paa nyá wɛnaw hə́ɔlɔyɔ ke ń ha-m ma kɪsaa. ⁹ Pə́le pə́ paasi Tacaa kɪsina-m si má taa tə́ɔ. Pə́cɔ́ má taa nyə́w pɔvɔyɔ cənɛ. Pə́yele ye má kula kɛ́ntɛ, má taa tə́ŋ ŋku maa tə́ŋaa na má kə́w tə́.

¹⁰ Ilə́na Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ kɛ́paya mpaaw kɔfalɔyɔ na í mə́li kɛ́ntɛ.

Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ liyituyɔ na í səm

¹¹ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ kɔkpatɔvɔ nə́ɔyɔ ɪ ká wenna Peteeɪ. M̀p̀yóg ɪ pə́yalaa pɔlaa na pá kɛ́sɪ-ɪ pə́ tə́na mpi Yuta Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ kə́ma na í lá pa tɛ tə́. Na mpi í na wulaw pə́ tɛsənə́na tə́. ¹² M̀p̀yugɛ cɛcɛ pɔsə́-wɛ si: Lé tə́ kɛ́ ɪ kɛ́mnaa?

Ntə́na Peteeɪ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ pə́yalaa polo na pá cəkə́na timpi tə́w í tɛnə́na tə́. ¹³ Ilə́na pa caa si: ɪ kɛ́ɛli-m kɛ́ŋaya.

Ilə́na pá kɛ́ɛli-ɪ na í kpa. ¹⁴ M̀p̀yóg ɪ kɛ́paya mpaaw kɔlɔmɔyɔ ŋku Yuta Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ ká tə́ŋaa tə́, na í hiki-ɪ. Mpi tə́, ílé ɪ ká hɛ́saya tɔyɔ sɔsɔw nakɔli kɔ tɛ kɛ́. Ilə́na í pɔsɪ-ɪ si: Nyayalɛ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ wei ɪ luna Yuta tə́? Ilɛ́ si: Yɛɛ, maya.

¹⁵ M̀p̀yugɛ si: Tə́ mə́li na ń nyə́w lɔm. ¹⁶ Kɛ́lɛna ílé ɪ cə́-ɪ si: Pə́ fɛi si má mə́li na má tə́ɔ pɔvɔyɔ tə́na. ¹⁷ Isə kɪsina-m kɛ́ təkpataa si, ma taa tə́ŋ pɔvɔyɔ tə́na. Pə́cɔ́ pə́ fɛi si má tə́ŋ mpaaw kɔlɔmɔyɔ ŋku na má kɛ́.

¹⁸ Ntə́na Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ kɔkpatɔvɔ caali-ɪ si: Ma mayamaya ma kɛ́ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ tətə́ɔ isɪ nyá. Tacaa tilina ɪ tillu na í heeli-m si má mə́lənə́-ŋ na má la-ŋ ikə́ntɔ.

Sɛsɛ ilɛ́ kaloolaya nté. ¹⁹ M̀p̀yóg Yuta Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ inɪ í tə́ŋa-ɪ na pá mə́li.

Yuta Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ səm təm

²⁰ Pa tə́ŋna tə́ɔyɔ, ilə́na Tacaa heeli Peteeɪ Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ kɔkpatɔvɔ inə́xi təm. Ilə́na ²¹ í má kapuka na ɪ tɔ ɪ mɔ́vɔ si: Tacaa yə́ɔtə́na si, n kɪsa nti ma tɔ-ŋ tə́ɔ təkɔyɔ. ²² Mpi tə́, n kə́ma cənɛ na ń tə́ɔ na ń nyə́w. Pə́cɔ́ maa kɪsina-ŋ kɛ́ si pɔvɔyɔ í taa kpa nyá nyə́w taa. Pə́ tə́w ilɛ́, n ká si haya səm.

²³ Pa tə́ma tə́ɔyɔ na nyə́w, ilə́na kɔkpatɔvɔ inɪ ɪ kɛ́ɛli ɪ taapalɔ ke kɛ́ŋaya, ²⁴ na ílé ɪ tɔ mpaaw. M̀p̀yóg tə́ɔlɔyɔ li ɪ tə́w na ká kɔ-ɪ na ká pɛti mpaaw taa, na ká na kɛ́ŋaya pá tɔ-ɪ heku. ²⁵ Mpatə́ntaa mayana mpɔ na pá tala Peteeɪ ɪcətɛ taa, ilə́na pá yə́ɔtɔ. Kɔkpatɔvɔ ²⁶ wei ɪ ká yaa Yuta Isə kuyə́ɔtɔtu teləsulɔ ke tə́ɔyɔ tɔ ɪ nu

mpu, ilena í tó si: Yuta Iso kuyogotutu teləsulə kē. Inu í kisina Tacaa kusəsitu ke təkuyu. Pə tō kē Iso yelaa na təɣolaya ku-ı teitei isu í ká heela-ı tō.

²⁷ Ilena kəkpatulə tó ı pəyalaa si: I kpeeli ma kraŋaya.

Ilena ²⁸ í kraŋa-ke na í polo na í mayana sətu ke mpraav taa. Na kraŋaya na təɣolaya ke pa lona taa. Ama ka tá təyo-ı, pəyele ka ta kra kraŋaya. ²⁹⁻³⁰ Ilena kəkpatulə inu í kraŋa-ı na í tənı ı kraŋaya tō, na í məŋna Peteele, na í pimi-ı pa təyaya pəlaav taa, na pá lá ləyaya. Ilena ı na ı piya pa wii-ı si: Aa, kasa, səm ta nyı.

³¹ Ləyaya tēma, ilena kəkpatulə heeli ı pəyalaa si: Ye ma səpa í pi-m tá təyaya pəlaav ŋku kv taa tēna. ³² Mpi tō, Tacaa tila-ı na nəyo isayaa ŋka si í təŋsi Peteele kotaya təlate, na Samalii acaləe təkətəle waanu waanu tō, ı nəyo ŋke kaa təyo kē.

³³ Paa na pa kraala Solopwam tō, ı ta nu. Pəcō ı ta yele krau ke kraı kətəlaa mpa pa səla kətuyu təmle tō. ³⁴ Solopwam yaasi inu, ı susa ı təyaya nyəma təyaya isayatu taa kē. Pə tō kē pə kpiisa pa tēna təcəyacya ke tətə tēna taa.

14

Solopwam I kawulaya tem

¹ Mprōyó Solopwam pəyalə Apiya hənta wəsasi ke waatu inu ı taa. ² Ilena wulaw tō ı alv si: Yusi nyá ti pa taa nyı-ŋ, na ŋ polo Silo na ŋ mayana Iso kuyogotutu teləsulə Ahiya wei ı ká kra-m kawulaya ke Iseyeli yəlaa tō tō. ³ Kraŋa potopotonaa ke naanwəna na kakalasi, na tuŋ nim həev na ŋ krentəna-ı. I ká heeli-ŋ nti tá pəyaya ká tēna tō.

⁴ Ilena alv la isu ı paalv heeluyı-ı tō, na í polo Iso kuyogotutu teləsulə Ahiya tēye Silo. Ilé ı ka kpatəla teu kē, haləna í yuləmı. ⁵ Ama Tacaa yepa na Iso kuyogotutu teləsulə wəena pə nyəm, na í heeli-ı nti nti ı ká cō alv inu tō.

⁶ Ahiya nu ı taŋ, ilena í tó si: Suv yoo, Solopwam alv. Pepe tō kē n nəkaa na ŋ lakı isu pə taya nyá? Ma tu wəna laŋwakəlle təm natəli si ma heeliyi-ŋ. ⁷ Məli na ŋ heeli nyá paalv si, Iseyeli Iso Tacaa yəɣotaa si: Waatu wei ma kra-ŋ ma yəlaa Iseyeli nyəma wulaw tō, n wə teitei kē isu paa yulv wei. ⁸ Tafiti təyaya kawulaya ke ma mowa na má cəle-ŋ. Ama n ta la ma luyı nyantu. Pəcō n tá təkı ma kətututv na ŋ lakı ma təmle na luyı koləmuyı isu Tafiti. ⁹ N lapa isayatu na pə kəli mpa pa laala-ŋ kawulaya təyov tō, na ŋ ha-m siyile na ŋ kusı ma pááná na tuŋ wei n lupa tō. ¹⁰ Pə tō kē maa yele na mpusi svv nyá təyaya taa. Maa kpiisi nyá lulyu nyəma apalaa tēna. Pə kraŋav səsa na piya tō, na pə saalı yem. Isu pa hasuyı nyutu na saŋ tō. ¹¹ Ye nyá təyaya tu wei í səpa təyaya, hası ká təɣəna-ı. Na wei í səpa taale, kpeleŋ náá təyo. Nti Tacaa yəɣotaa təɣole.

¹² Ilena Iso kuyogotutu teləsulə tasa alv inəxi heeluyı si: Nyaa kulı na ŋ məli təyaya. N ká kōo isu n svvki ıcate ile pəyaya ká si. ¹³ Nke ka tike kaa nyəna pəlaav ke Solopwam lulyu taa. Ka tike ka ləyaya ke Iseyeli nyəma ká caya. Mpi tō, ka tike ke Tacaa nawa sooci tv. ¹⁴ Pəle pə paasi maa kra Iseyeli wulaw kofalv. Ilé ı ká kpiisina Solopwam lulyu nyəma. Nti inu tə kəmna ntēye saŋa isəntv. ¹⁵ Tacaa ká hō Iseyeli nyəma ŋkraŋuyı, na paa sele, isu lvm taa səšəncəŋa. I ká ləkı-wēye tətə kəpantv nti í ha pa caanaa tō, na í yası-wə na pá tēsı Papiloni pəɣo İfəlatı waalı. Mpi tō, pa sika tuŋ kulalaŋ kē na pə kraasi Tacaa pááná. ¹⁶ Pə taya pulv, Solopwam lapa isayatu nti na í tusı yəlaa ke tə taa tō tə kufeluyı nté.

¹⁷ Mprōyó wulaw alv məla Tiisa. I svv təyaya nənəkeelası ile ı pəyalv həewayale.

¹⁸ Ilena pá pimi-ı na Iseyeli nyəma tēna caya ı ləyaya ke teitei isu Tacaa ká yəɣotəna Iso kuyogotutu teləsulə Ahiya nəyo tō.

¹⁹ Pa keesa Solopuwam tɔmnaa lenti ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa. Ka taa kɛ pa keesa isɛna i yooowa, na isɛna i tɔɔɔ i kawulaya tɔ. ²⁰ I tɔɔɔ kawulaya ke pusi hiu na naale ilena i si. Mprɔyɔ i pɔyalɔ Natari leeta i lonte taa.

Yuta wulav Lɔpɔwam kawulaya

(Kvɔɔsɔvɔ II 12:1-16)

²¹ Waatɔ wei Salɔmɔŋ pɔyalɔ Lɔpɔwam tɔɔɔ kawulaya tɔ, i lɔlɔyɔ pusi wɛ nule na kɔlɔmɔyɔ. I too ka kɛ Amoni tɔ na pɔ yaa-i si Naama. Pusi naanɔwa na naatɔsɔmpɔɔlaya ke i tɔɔɔ i kawulaya ke Yosalem ke Yuta tetɔ taa. Tɔnɔyɔ Iɔ ka lɛsaa si paa seeki-i. ²² Mprɔyɔ Yuta kpekɛle nyɔma tasa lapɔ ke mpi pɔ maya Tacaɔ tɔ. Pa lapa isayatu na i pɔɔnɔ kɔli, na pɔ kɔli isu pa cɔsɔnaa ka lapɔ tɔ.

²³ Pɛle pɔ nɔmɔ tɔkɔtɔle tɔtɔɔɔ, na pɔ siki pɛɛ, na pa kɔ kanɔkanasi ke pulasi nyɔɔŋ taa hɔtɔ tɛɛ. ²⁴ Halɔ alaa na apalaa ka lakaya wasanɔkalɔtɔ ke lɔna anɔ a taa kɛ, na acaalɔtɔ isu piitɔmnaa mpa Tacaɔ tɔɔɔnaa na mpe pɔ caɔyɔ tɔ.

²⁵ Lɔpɔwam kawulaya pɔnɔyɔ kakpasɔ nyɔŋka taa kɛ Icipiti wulav Sisaki polaa na i yooona Yosalem. ²⁶ Mprɔyɔ Sisaki koosa Iɔ tɔseɛle na kawulaya tɔyɔyɔ kpancoou tɔna. Ilɛna pɔ tii kɛlɛna wɔla kpalɔŋ wei Salɔmɔŋ ka lupa tɔ. ²⁷ Mprɔyɔ wulav Lɔpɔwam lupa nyɔɔɔlɔyɔ kɔseemɔyɔ kpalɔŋ, na i lɛeti wɔla nyɔŋ unɔ i lonte, na i cɛle-i kawulaya tɔyɔyɔ tanɔla nyɔyɔ nyɔma. ²⁸ Ye wulav i puki Iɔ tɔseɛle, ilɛ tanɔla si-i na kpalɔŋ unɔ. Ye pa tɛma, ilɛ pa mɔŋna-i i tɔcaɔale.

²⁹ Pɔ keesa Lɔpɔwam tɔm lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ³⁰ I na Solopuwam pa yookaya tam kɛ. ³¹ I sɔpa, ilɛna pɔ pimi-i pa tɔyɔyɔ pɔlaav taa kɛ Tafiiti tɛ. I ikpenaa ntɛ Amoni nyɔma. Pa yaaki i too si Naama. I pɔyalɔ Apiyam lɛtɔna i lonte taa.

15

Yuta wulav Apiyam tɔm

(Kvɔɔsɔvɔ II 13:1-3, 22-23)

¹⁻² Iseyeli wulav Solopuwam kawulaya pɔnɔyɔ pɔlefei hiu nyɔŋka taa kɛ Apiyam tɔɔɔ kawulaya ke Yosalem, ke Yuta tetɔ taa kɛ pusi tooso. Pa yaakaya i too si Maaka. I too unɔ i ka kɛ Apisalɔm pɛle. ³ Mprɔyɔ Apiyam tɔŋa i caa nɔɔhɛ taa. I ta tɔŋ i cɔsɔ Tafiiti ikpate. Pɔcɔ i ta sɔɔli i Iɔ Tacaɔ na lotu kɔlɔmtɔ. ⁴ Paa na mpu Tacaɔ ha-i pɔyɔyɔ ŋka kaa lɛeti i lonte tɔ, si Tafiiti tɔyɔyɔ i taa saali yem. Pɔyele Yosalem i wɛɛ tam kɛ kawulaya icate sɔsɔle ke Tafiiti tɔɔ. ⁵ Mpi tɔ, unɔ i lapɔna mpi pɔ maya Tacaɔ ke teu tɔ. I ta wakɛli Iɔ kɔsɔsɔvɔ natɔli. Ye pɔ taya Hiti tɔ Yulii tɔm taa.

⁶ Lɔpɔwam nɔ yookayana Solopuwam ke tam kɛ.

⁷ Pa keesa Apiyam tɔm lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Ilɛ i mayamɔyɔ i yooona Solopuwam tɔtɔɔɔ. ⁸ I sɔpa, ilɛna pɔ pimi-i Tafiiti tɛ na i pɔyalɔ Asa lɛeti i lonte taa.

Yuta wulav Asa tɔm

(Kvɔɔsɔvɔ II 14:1-2; 15:16-19; 16:1-6, 11-14)

⁹ Iseyeli wulav Solopuwam kawulaya pɔnɔyɔ hiu nyɔŋka taa kɛ Asa pɔsa Yuta wulav. ¹⁰ I tɔɔɔ kawulaya ke Yosalem ke pusi nule na kɔlɔmɔyɔ. I nese keɛ Apisalɔm pɛle Maaka. ¹¹ Mprɔyɔ Asa lapa mpi pɔ maya Tacaɔ tɔ, isu i cɔsɔ Tafiiti. ¹² I tɔyɔna apalaa na alaa mpa pa laki wasanɔkalɔtɔ ke tɔkɔtɔlɛnaa tɔɔɔ tetɔ taa. I wakɛla tɔŋ kɔlɔlaaŋ wei i cɔsɔnaa kɔ lupa tɔ. ¹³ Halɔna i lɛsi i nese Maaka ke i alɔkawulaya taa. Mpi tɔ, ilɛ i ka sika tɔyɔ isayav ŋku pa yaa si Asela tɔyɔ. Mprɔyɔ Asa tɔma si pɔ kpɛsi tɔyɔ ŋku na pɔ wɔ-kɔyɔ Setɔlɔŋ lɔɔv nɔyɔ. ¹⁴ Paa na wulav

ini i sɔla Tacaa na lotu kɔlɔmtɔ tɔ, i ta wakɛli tɛkɔtɛlɛnaa mpa paa wɛ tetu taa tɔ. ¹⁵ Ama i yelaa na pɔ kɔna Iso tɛsɛɛ taa kɛ wɔla, na liyitee nyɛgɛtɔ, na wontunaa lɛmpa mpa i na i caa paa hawa Tacaa kɛ kɔcɔɔ tɔ.

¹⁶ Asa yookayana Iseyeli wulaw Pasa kɛ tam kɛ. ¹⁷ Mprɔgɔ kuyaku nakuli Asa polaa na i niki Yuta kɛ yoonav. Ilena i njmaaki Lama icatɛ kɛ kɔluɲa si Asa na Yuta nyɛma pa taa yelɛna hɛgɔlɔvɔ njkɔvɔ isɛna pa sɔlaa tɔ. ¹⁸ Mprɔgɔ Asa koosa Iso tɛsɛɛ na kawulaya tɛyaya kpancoosu wɔlanaa tɛna, na i tilina i waali nyɛma, si pɔ pona Sili i wulaw Tapilimɔnj pɛyɔlv Pɛni-Hatati. Ilɛ i cɔsɔ kɛɛ Hesiyɔ. Si pɔ cɛɛ-i na pɔ heeli-i si: ¹⁹ Ma ha-nj kɔcɔɔv njkɔvɔ si ma na-nj tɛ pɛɛli nɔgɔ, na nyana Iseyeli wulaw i ya, na ilɛ i lɛsi i yoolaa kɛ ma tetu taa. ²⁰ Mprɔgɔ Pɛni-Hatati mu Asa tɔm nti, na i kɔsi i yoolaa na pɔ polo pɔ yoonaa Iseyeli nyɛma, na pɔ lɛɛki pa acalɛɛ, Yon, na Tan, na Aɛɛli-Pɛti-Maaka, na Kinelee hɛgɔlɔvɔ na Nɛfɛtali tetu kukaaɛtɔ tɛna. ²¹ Pasa nu mprɔ, ilɛna i yele Lama icatɛ kɔluɲa njmau na i mɛli na i caɲa Tiisa. ²² Mprɔgɔ Asa kota Yuta nyɛma tɛna, pɔ ta sɔɔ ilɔgɔvɔ pɛyaya, na pɔ kuu pɛɛ na taasi nsi Pasa ka kaawa si i njmaakɛna Lama icatɛ kɔluɲa tɔ si, pa tayanɛgɛna timpi pa ya si, Pɛncamɛɛ-Kɛpa na Misipa pa acalɛɛ tɔ.

²³ Pa kɛɛsa Asa tɔm lɛntɛnaa, na i apalɔvɔ tɔm, na pɔ tɛna mpi i lapa tɔ. Na acalɛɛ wɛna i tayanaa tɔ, pɔ tɔm kɛ Yuta awulaa takɔlaya taa. Pɔ kɛɛɛtɛna i sɛm, ilɛna kɔtɔnj kpa i nɔntaalɛnj. ²⁴ I sɛpa, ilɛna pɔ pimi-i pa tɛyaya pɛlaav taa kɛ Tafiti tɛ. Mprɔgɔ i pɛyɔlv Sosafati lɛɛta i lɔntɛ.

Iseyeli wulaw Natari tɔm

²⁵ Yuta wulaw Asa kawulaya pɛnaya naale nyɛnka taa kɛ Solopɔwam pɛyɔlv Natari tɔgɔ kawulaya kɛ Iseyeli taa kɛ pusi naale. ²⁶ Mprɔgɔ i lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔ. I tɔma tɔntɛ isayalɛ kɛ teitei, isu i caa wei i tɔsa Iseyeli nyɛma kɛ isayavɔ taa tɔ. ²⁷ Ilena Isakaa kɛkɛlɛ tɔ Ahiya pɛyɔlv Pasa caɲa Iseyeli wulaw Natari acaya na i kɔ-i. Waatɔ unɔgi Natari na i yoolaa pɔ nyala Filiisi nyɛma icatɛ Kipɛtɔnj. ²⁸ Ilena Pasa nɔa pɛsi wulaw, na Asa wɛ i kawulaya pɛnaya tooso nyɛnka kɛ Yuta. ²⁹ I tɔgɔ-kɛɛɛ kɛkɛraa, ilɛna i yele na pɔ kɔ Solopɔwam tɛyaya nyɛma tɛna. I tɔ yele paa kɔlvɛm kɛ i lɔlvɔvɔ taa kɛ teitei isu Tacaa kɔ yɔgɛtɛna Iso kuyɔgɛtɔvɔ telɛsɔlv Ahiya nɔgɔ kɛ Silo tɔ. ³⁰ Solopɔwam lapa isayavɔ na i telɛsɔvɔvɔ Iseyeli nyɛma tɔgɔ pɔ kpaasa Tacaa pɔnɔnɔ kɛ sɔsɔm.

³¹ Pa kɛɛsa Natari tɔm lɛntɛnaa kɛ Iseyeli awulaa takɔlaya taa.

³² Yuta wulaw Asa yookayana Iseyeli nyɛnj Natari kɛ tam kɛ.

Iseyeli wulaw Pasa tɔm

³³ Yuta wulaw Asa pɛnaya tooso nyɛnka taa kɛ Ahiya pɛyɔlv Pasa tɔgɔ Iseyeli tɛna tɔ kɛ kawulaya. Tiisa icatɛ taa kɛ i tɔgɔ-kɛɛɛ pusi hiu na liyiti. ³⁴ Mprɔgɔ i mayamaɲa i lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔgɔ teitei isu Solopɔwam ka tusuyɔvɔ Iseyeli nyɛma kɛ tunj laav taa tɔ.

16

¹ Mprɔgɔ Tacaa kɔsa Hanani pɛyɔlv Iso kuyɔgɛtɔvɔ telɛsɔlv Yehu si i polo i heeli Pasa si: ² Ma kpa-nj ma yɛlaa Iseyeli nyɛma wulaw tɔ, n kɛ yɔlv kɛ yem kɛ. Ama n tɛnja Solopɔwam ikɛɛtɛ na n tɔsi Iseyeli nyɛma kɛ tunj laav taa na pɔ kɔsi ma pɔnɔnɔ. ³ Pɔ tɔ kɛ maa yele na nyɔ na nyɔ tɛyaya nyɛma i saali yem. Isu maa lapɔ Nepati pɛyɔlv Solopɔwam na i nyɛma tɔ. ⁴ Ye nyɔ tɛyaya tɔ wei i sɛpa tɛyaya, hasi kɔ tɔgɔna-i, na wei i sɛpa taale, kɛɛɛɛ nɔa tɔgɔ.

⁵ Pa keesa Pasa tɔm lentɔnaa na ɪ apalɔtu tɔm na pɛ tɔna mpi ɪ lapa tɔ. Pɛ tɔm we Iseyeli awulaa takɔlaya taa. ⁶ I sɛpa, ɪlena pɛ pimi-ɪ Tiisa, na ɪ pɛyalɔ ɪla mɛli ɪ lonte taa.

⁷ Waatu wei Tacaa ka kusa Iso kuyɔɔɔtɔtu telɔsɔlu Yehu tɔ, tɔm naaleye ɪ heela-ɪ si ɪ polo ɪ telɔsi Pasa. Kancalaya ɪle, Pasa lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ, na pɛ kusɪ ɪ pɛɛnɛ ke teitei ɪsu Solopɔwam na ɪ lɔlɔbu nyɔma. Naale nyɛntu ntɛ isɛna Pasa ka kuyɔ Solopɔwam tɔyaya nyɔma tɔ.

Iseyeli wulav ɪla tɔm

⁸ Yuta wulav Asa kawulaya pɛnaya hiu na naatoso nyɛnka taa kɛ Pasa pɛyalɔ ɪla nɛ tɔyɔ ɪ nyɛnka ke Iseyeli taa kɛ pusɪ naale. ⁹ Mɔpɔyɔ ɪ yoolaa sɔsaa taa ɪlu Simili, wei ɪ paasɛyɛna yoo ke kekenaa hɔyɔlɔyɔ lɛnku tɔ, ɪ kula wulav tɔɔ. Na wulav we kawulaya tɔyaya nyɔbu tu Alɛsa tɛye Tiisa na ɪ nyɔki na pɛ kuyɪ-ɪ. ¹⁰ Mɔpɔyɔ Simili polaa na ɪ ku-ɪ na ɪ lɛeki kumte. Asa kawulaya pɛnaya hiu na naatosompɔɔlaya nyɛnka taa kɛ pɛ lapa mpɔ. ¹¹⁻¹² Waatu wei ɪ mu-keye mpɔ, ɪlena ɪ ku Pasa tɔyaya nyɔma tɔna. ɪ ta sɔɔ nɔɔlu, paa sɔsɔ paa pɛyaya. Paa ɪ nyɔma yaa ɪ taapalaa taa nɔɔlu. Pɛ lapa teitei kɛ ɪsu Tacaa kɛ heeluyɔ Iso kuyɔɔtɔtu telɔsɔlu Yehu na ɪ yɔɔti tɔ. ¹³ Pasa na ɪ pɛyalɔ ɪla pɛ tusa Iseyeli yɛlaa ke tun laau taa na pɛ kraasi Iso Tacaa pɛɛnɛ tɔyɔ pɛ lapa na Simili ku-weye mpɔ.

¹⁴ Pa keesa ɪla tɔm lentɔnaa ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa.

Iseyeli wulav Simili tɔm

¹⁵ Yuta wulav Asa kawulaya pɛnaya hiu na naatosompɔɔlaya taa, Simili tɔyɔ Iseyeli taa kɛ kawulaya ke Tiisa ɪcate taa kɛ kuyɛɛɪ naatosompɔɔlaya. Waatu unɔɪ Iseyeli nyɔma polaa si pa yookina Filiisi nyɔma ɪcate Kipetɔn. ¹⁶ Ntɛna yoolaa nu si Simili kula wulav tɔɔ, na halɛna ɪ ku-ɪ. Tɛnaya pa kpɛnta nɔyɔ ke tɔyoolɛ tɔna na pɛ kra yoolaa nyɔbu tu Omili ke Iseyeli wulav ke kpakpaa. ¹⁷ ɪlena Omili na ɪ yoolaa pɛ kuli Kipetɔn na pɛ polo pɛ nyala Tiisa. ¹⁸ Simili nawa si pa lɛeki ɪcate, ɪlena ɪ suv kawulaya tɔyaya kufuluyɔ nakulu ku taa na ɪ tu-kuyɔ kɔkɔ na kɛ nyaya-ɪ ku taa tɔna. ¹⁹ Simili lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔyɔ. ɪ tɛna Solopɔwam wei ɪ kɛ tusa Iseyeli nyɔma ke tun laau taa tɔ ɪ ɪkpatɛ taa, pɛ tɔɔ kɛ pɛ lapa mpɔ.

²⁰ Pa keesa Simili tɔm lentɔnaa, na isɛna ɪ kula wulav tɔɔ tɔyɔ Iseyeli awulaa takɔlaya taa.

²¹ ɪ sɛm waali kɛ Iseyeli nyɔma faya tɔm naale. Lɛlaa si pɛ kra Kinatɪ pɛyalɔ Tipini ke wulav. Lɛlaa si Omili ke paa kra. ²² Ama Omili yɛlaa kɛla tɔɔ ke Tipini nyɔma. Pɛ kɔma na Tipini si, ɪlena Omili nɛ tɔyɔ kawulaya ke Iseyeli nyɔma tɔna tɔɔ.

Iseyeli wulav Omili tɔm

²³ Yuta wulav Asa kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na kulɔmɔyɔ nyɛnka taa kɛ Omili tɔyɔ Iseyeli taa kɛ kawulaya ke pusɪ naanɔwa na naale. Tiisa ke ɪ caalɛna cayav ke pusɪ naatoso. ²⁴ Pɛ waali kɛ ɪ pola Seme kin na ɪ ya Samalii pulaya ke liyitee nyɛyɛtu iyisi naatoso (6000) na ɪ nɔma ɪcate na ɪ ha-tɛye tɔ tu Seme hɛtɛ si Samalii. ²⁵ Ama Omili lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ, na pɛ tɛ awulaa mpɛ mpɛ pa laala-ɪ tɔ. ²⁶ ɪ tɔma Solopɔwam wei ɪ tusa Iseyeli nyɔma ke tun laau taa tɔ, ɪ ɪkpatɛ taa kɛ teitei kɛ na pɛ kusɪ Tacaa paana.

²⁷ Pa keesa Omili tɔm lentɔnaa, na ɪ kulapɛm na ɪ apalɔtu nti ɪ hulaa tɔ, pɛ tɔm ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa. ²⁸ Waatu wei ɪ sɛpa, ɪlena pɛ pimi-ɪ Samalii. ɪlena ɪ pɛyalɔ Akapɪ lɛti ɪ lonte.

Iseyeli wulaw Akapɪ tɔm

29 Yuta wulaw Asa kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na kulɔmɔɔya nyɛŋka taa kɛ Omili pɛyalɔ Akapɪ tɔɔo kawulaya kɛ Samalii, kɛ Iseyeli tɛna tɔɔ kɛ pusi hiu na naale. 30 Mɔrɔyɔ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, na pɛ kɛli awulaa mpa pa laala-ɪ tɔ. 31 Pɛ taya Solopɔwam ɪsɔɔatɔ tike kɛ Akapɪ kɛɛnaa. ɪ pola Sitɔŋ nyɔma tɛɛɛ na ɪ kɔɔaya tɛna nyɔma wulaw ɪpaali pɛɛɛ Sɛsarɛɛli kɛ alɔ. Halɛna ɪ luŋ pɛɛɛ pa tuɔɔ Paali na ɪ laa-kɔ. 32 ɪɛna ɪ nɔmɔ Samalii ɪcate taa kɛ kɔ kutuluɔu na pɛ tɔkɔtɔɛ. 33 Na ɪ siki kɔ alɔnyɛŋkɔ. ɪ kɔsa Tacaɔ Iseyeli ɪsɔ pɛɛɛnɔ kɛ na ɪ kulapɔtɔ, na pɛ kɛli awulaa mpa pa tɛna pa laala-ɪ tɔ.

34 Waatɔ ɪnɪ ɪ taa kɛ apalɔ nɔyɔɔɔ wei pa yaa sɪ, Hiyeli kɛ Petɛɛli tɔ ɪ nɔmɔwa Yeliko ɪcate. Ama nti Tacaɔ ka yɔyɔtɛna Nuŋ pɛyalɔ Yosuwɛɛ nɔyɔ tɔ, tɔ lapa nɔrɔyɔ tɛitei kɛ. Hiyeli pɛyalɔ kancaalaya nyɛŋ Apilam sɛpa waatɔ wei pa hula ɪcate ntɛ tɔ kutuluŋ kila tɔ. ɪɛna ɪ pɛyalɔ naale nyɛŋ Seku nɔɔ sɪ waatɔ wei pa tɔ tɔ kampɔnaa tɔ.

17

ɪsɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛɛɛsɔɔ ɪlii kɔpaalɔyɪ wɔlaya tɔm

1 Apalɔ nɔyɔɔɔu pa yaakaya ɪlii. ɪ kɛ ɪsɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛɛɛsɔɔ, na ɪ wɛ Tisipe ɪcate taa kɛ Kalaati tɛtu taa. Mɔrɔyɔ kuyakɔ nakuli, ɪ heela wulaw Akapɪ sɪ: Ma tuuna Iseyeli ɪsɔ Tacaɔ wei ɪ tɛmle ma lakɪ tɔ. Cɔɔɔɔ kaa kɔpa pusi nsi sɪ kɔŋ tɔ sɪ taa. Mɔrɔyɔ pu la sɪ tɛu kɔ nu. Halɛna mɔ tayanɪ sɛɛɛmɔyɔ na pɛcɔ.

ɪlii kɛ Keli ɔɔɔ nɔyɔ

2 Pɛ waali kɛ Tacaɔ tɔma ɪlii sɪ: 3 Se na nɔ polo ilim tɔɔɔɔ tɔɔ kɛ Yaatanɪ pɔyɔ waali, kɛ Keli ɔɔɔ nɔyɔ na nɔ nɔmɔ tɛna. 4 N kɔ hiki lɔm kɛ ɔɔɔ taa tɛna na nɔ nyɔɔ. Ma heeli katɔkatɔŋ na ɪ kɔna-nɔ tɔyɔnaya.

5 Mɔrɔyɔ ɪlii tɛɛ Keli ɔɔɔ nɔyɔ tɛna, ɪsu Tacaɔ ka heela-ɪ tɔ, na ɪ caya. 6 ɪɛna katɔkatɔŋ kɔŋna-ɪ tɔyɔnaya na nantɔ kɛ tanaŋ na taanaya na ɪ tɔki na ɪ nyɔɔki ɔɔɔ lɔm.

ɪlii na Salepɔta leelu pa tɔm

7 Pɛ kɔma na pɛ kɛɛsɪ, ɪɛna ɔɔɔ lɔm nyɔɔ. Mpi tɔ, tɛu ta nu tɛtu tɛna taa. 8 Ntɛna Tacaɔ tɔ ɪlii sɪ: 9 Polo Salepɔta ɪcate taa kɛ Sitɔŋ cɔɔ, na nɔ caya tɛna. Ma heela tɛna leelu sɪ ɪ la-nɔ tɔyɔnaya.

10 Mɔrɔyɔ ɪlii tu Salepɔta mpaɔɔ. ɪ kɔma ɪsu ɪ suki ɪcate, ɪɛ ɪ mayana alɔ leelu nɔyɔɔyɔɔɔɔ na ɪ caaki taasi. ɪɛna ɪ yaa-ɪ, na ɪ sɛɛɛmɔ-ɪ sɪ: Ha-m lɔm kuyɔnyɔɔm.

11 Alɔ tɛɛ lɔm waali, ɪɛna ɪlii tayanɪ-ɪ yaan na ɪ tɔmɔ-ɪ sɪ: La suulu kɔɔntɛna-m tɔyɔnaya kɛ pɛcɔ. 12 Ntɛna alɔ sɪ: Ma tuuna Tacaɔ nyɔ ɪsɔ sɪ ma feina tɔyɔnaya. Mɔɔɔmɔɔa kaasɛna-m nɔkute taa ɪsɛntɔyɔ nyɔnaya taa, na nim kɛ heeu taa. Ma kɔmayalɛ sɪ ma caaki tuputu na mɔ tɛɛsɪ calɔsɔyɔ. ɪɛna mɔ na ma pɔyaya tɛ tɔyɔ na tɛ taŋ sɛm. 13 Ntɛna ɪlii sɪ: Taa nɔyɔsɪ, polo na nɔ la ɪsu nɔ yɔyɔtɔyɔ tɔ. Ama caalɛna-m tɔyɔnaya kɛ pɛcɔ na nɔ kɔna-m. Pɛ waali, ɪɛna nɔ la nyɔ na nyɔ pɔyaya mɔ nyɛŋka. 14 Pɔpɔtɔ fɛi lelen, Tacaɔ Iseyeli ɪsɔ suwaya sɪ nyɔ mɔɔɔmɔɔa na nyɔ nimaya pɛ kaa tɛ. Halɛna ɪ yeɛ na tɛu nu tɛtu tɔɔ.

15 Mɔrɔyɔ alɔ polaa na ɪ la ɪsu ɪlii ka heela-ɪ tɔ. Na pɔ tɔyɔ na pɛ kaasi-wɛyɛ tɔyɔnaya kɛ tampana na pɛ leeli. 16 Mɔɔɔmɔɔa nɔkɛ ka tɔ tɛ nyɔnaya taa, pɛcɔ nimaya nɔ tɛ tɛ heeu taa tɔtɔ. Tɛitei ɪsu Tacaɔ kɔ heela-ɪ na ɪsɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛɛɛsɔɔ nɔyɔ tɔ.

ɪlii feesuyu kɛ leelu pɔyaya

¹⁷ Pæle pæ waali ke pæ wu alv leelu pæyaya ηκεχε teu, halæna ká caη ká sí.
¹⁸ Mpuoye ka too tæma Ilii si: Iso kuyoyotutu telæsulv, pepe tæw ká η lapa-m mpv?
 N kama na η kuli ma isayatu tæw na η hólí Iso, na pæ kó ma pæyaya.

¹⁹ Na pæyaya we alv niη taa. Kelena Iso kuyoyotutu telæsulv si: Cele-m-ké.

Ilena Ilii kraana-keche isætaa kutuluuyu taa timpi i hæntæyi tæ, na í husi-keche i kato tæw. ²⁰ Ilena í sælæmi Tacaa si: Hai, Tacaa, ma Iso, alv ue i mv-m i teye niη naaleye. Ie n caa si n kv i pæyaya na η læti-i laηwakælle na?

²¹ Mpuoyé Ilii hænta ka tæw ká tæm tooso, na í tasa si: Hai, Tacaa, ma Iso, ma wiikina-η si η ha pæyaya kaneye weesuyu.

²² Mpuoyé Tacaa mv Ilii kusælæmυtv, na í feesi pæyaya ηke. ²³ Ilena Ilii mæηna-keche alv ke pæteε kutuluuyu taa na í tæw si: Nyá pæyaya fema.

²⁴ Ntæna alv si: Pæntæyele ma cækænaa si n ká Iso kuyoyotutu telæsulv. Na nti nti n yoyotæyi tæ, Tacaa heeliyina-η-ti.

18

Ilii kraalaa si wulaya tæη

¹ Wulaya leela sæsæm, na ká tala ka pænaηa tooso nyæηka. Ilena Tacaa heeli Ilii si: Polo wulav Akarí te na η heeli-i si, maa yele na tev nu.

² Mpuoyé Ilii pola wulav teye Samalii, na nyææsi haηa teu ke waatu un. ³ Ilena wulav yaa kawulaya tæyaya nyvuyv tv Opatiya. Apalv un i sæekaya Iso ká teu ká.

⁴ Waatu wei wulav alv Sesapæeli kukaya Tacaa kuyoyotutu telæsælaa tæ, Opatiya un i ka waasæna pa taa nunuwa (100), na í ηmes-i-weche kpeka nuile na naanuwa ke kukramæη pæηη taa. Na í celæyi-weche tæænaηa na lvm. ⁵ Mpuoyé Akarí yaa Opatiya na í tæw si: Tæ cæw tætv tæna taa hila na læη tæw. Ntanyv tu ná tiiliyi nyutu na tæ tó tá kraηanæη na tá kraηasi. Ie tæ kaa kv tá tæla.

⁶ Ilena pá hólí timpi timpi paa wei i ká cæw tæ. Na Akarí náá tæε ílé i hæyælvv. Na Opatiya náá tæε i nyæηkv. ⁷ Opatiya lu mpaav, Ilena í sulina Iso kuyoyotutu telæsulv Ilii ke kraakraa, na í nyæmi-i. Ilena í hænti-i ate, na í pæsi-i si: Tacaa, nyayale Ilii?

⁸ Ilii si: Eε, maηa. Polo η heeli nyá caa Akarí si n na-m. ⁹ Ntæna Opatiya si: Ie isayatu ntiyi ma lapa na η tæv-m Akarí niη taa? Sæm taa ká n tiiliyi-m mpv.

¹⁰ Ma tuuna nyá Iso Tacaa si Akarí tila yælaa ke antulinya piitimnaa tæna taa, si pá pæeki-η. Ye pa tala mpa pa te, na pæle pá tó si pa ta na-η, Ie i tæw si pæle pa wulav i tuuna Iso. ¹¹ Ilena næææw nyaa tasæyi si má polo ma heeli-i si n kæη yaa?

¹² Ama ye ma hatæla-na-η, Tacaa Feesuyu ká kraηa-η na kó tæna timpi ma ta nyv tv. Ilena máá polo na má keesi-tæyi Akarí. Pa kaa na-η, Ie paa kó má. Pæyele ma sæeki Iso ká teu ke hatoo ma pæcaatu ká. ¹³ Tacaa, pa ta keesi-η isæna ma ηmesa Iso kuyoyotutu telæsælaa nuuwa (100) ke kpeka nuile na naanuwa ke kukramæη pæηη taa tæ? Halæna má cele-weche tæænaηa na lvm ke waatu wei Sesapæeli kukaya-we tæ. ¹⁴ Ilena næææw η tæv si má polo má heeli Akarí si ma na-η tæ, i ká kv-m ká. ¹⁵ Ntæna Ilii si: Ma tuuna Tacaa Toma tæna tv wei i tæmle ma lakv tæ, si saηa maηamaηa maa polo Akarí te.

Ilii pote ke Akarí te

¹⁶ Mpuoyé Opatiya polaa na í keesi Akarí ke tæ tæna. Ilena Akarí polo Ilii sæηvuyv. ¹⁷ Akarí na-i, Ilena í tæw si: Nyá kænna Iseyeli yælaa tæw ká mpusi.

¹⁸ Ntæna Ilii si: Pæ taya má, nyaya. Mpi tæ, nyana nyá tæyaya nyéma i kisa Tacaa kvtvvtv ke tækvv, na í laaki Paalænaa. ¹⁹ Ama tili næææw na pá koti Iseyeli yælaa ke ma kiη ke Kamæeli puyv tæw, na pá krænna tæv Paali kuyoyotutu telæsælaa nasæle

na nuile na naanowa (450) na ku abonyajku nyoma nasale (400) mpa Sesapeeli tooki to.

Ilii na Paali kuyogotutu telasalaa ke Kameeli pyu taa

²⁰ M'p'og'og' Akari kota Iseyeli kpeka tona, na Iso kuyogotutu telasalaa ke Kameeli pyu to. Pa kotaa, dena ²¹ Ilii lu samaa isentaa na i to si: P'olee ke i ka heesi yeyeyele ine? Ye Taca Is' ma'amaya ke i seeki, i see-i. Yaa ye tuyo Paali ke i caaki, de i laa kole.

Ama samaa taa n'og'olu ta co. ²² N'ena Ilii tasa si: Ma tike t'akon ma kena Taca kuyogotutu telasulu. Ama tuyo Paali kuyogotutu telasalaa na we nasale na nuile na naanowa (450). ²³ Pa kona ma na-weye lat'ace lat'ace, na mpe pa ku pa nyeh na pa t'oni kotaya t'elate taasi to. Ama pa taa mus' k'ako. ²⁴ Den pa s'el'emi pa tuyo, na ma s'el'emi ma Iso to to. Wei i nyeh ka tisi k'ako na ka nyaya kotaya n'ke t'og'ole so so.

I'ena samaa tona tisi si, pa we teu.

²⁵ N'ena Ilii to Paali kuyogotutu telasalaa si: I l'esi lat'ac'enna mpe pa taa l'elu na i caali. Mpi to, ma k'el'ona payale. Pa waali, dena i s'el'emi ma tuyo na ku tisi k'ako.

²⁶ M'p'og'og' pa mu lat'ace na pa ku, na pa hiisi, na pa t' kotaya t'elate to, na pa s'el'ema'i pa tuyo si: Hai, Paali, co-to. Na pa paaki na pa ca'ak'ona pa kotaya t'elate, hal'ona ilim sikuyu. Ama Paali ta co-weye pa t'om'uyu kulom'uyu. ²⁷ Ilim sikuyu waali ke Ilii won'a-we si: I kiisi sas'om, is'ento ku h'wee t'ena tiiliyi, yaa is'ento pul'upu t'om caal'ona-ku. Yaa ntanyi ku pola m'p'aa'u, yaa ku tooki, de i feesi-ku.

²⁸ M'p'og'og' pa soosa kouu, na pa so'ki pa t'oyi pa layale, na pa n'mantaasi, is'u pa tu laki to. Hal'ona cal'om k'pej. ²⁹ Ilim sikaa, dena pa so'osi kouu is'u k'p'at'ona, na pa yaaki pa tuyo, hal'ona ilim k'p'iluyu kotasi lap' waatu. Ama pa fa co-weye pa t'om'uyu kulom'uyu. P'aco pa ta h'oli-weye yaasi n'og'olu.

³⁰ M'p'og'og' Ilii kota y'elaa ke i kin. I'ena i t'ayani Taca kotaya t'elate nte pa y'akaa to. ³¹ M'p'og'og' i kula p'ee naanowa na naale, na p' kees'ona Yak'aru l'ol'uyu nyoma. Yak'aru in'oyi Taca ka heelaa si, pa ya-i si Iseyeli. ³² P'ee an'oyi i n'mana Taca ke kotaya t'elate. Na i hee lonte na i co'ona-te. Lonte n'te t' toki is'u lom liitilinaa hiu na naanowa ke mpu. ³³ M'p'og'og' i t'ayana taasi ke kotaya t'elate to, na i hiisi lat'ace na i t'eni. ³⁴ Den i to mpa pa we tona to si: I lu lom heesi liyiti na i p'eli nantu na pa taasi to.

Pa lapa mpu, dena Ilii si: I l'eli t'om naale nyam. Ilii si: I tasa t'om tooso nyam.

I'ena pa lu lom na pa p'eli mpu. ³⁵ Den lom kpe. Hal'ona p' su lonte nte i ka heewa na i co'ona kotaya t'elate to.

³⁶ Pa koma na pa tala waatu wei pa laki ilim k'p'iluyu kotasi to, dena Iso kuyogotutu telasulu Ilii k'p'et'ona kotaya t'elate na i to si: Hai, Taca Ap'el'aham na Isaaka na Yak'aru pa Iso. H'oli san'a si nyayale Iseyeli nyoma Iso, na mayale ny'at'ele to. Ny'at'omna si ma la is'ento. ³⁷ Taca, mu ma s'el'om'uyu. Hai, mu ma s'el'om'uyu. Y'elaa pane pa nyi si, nyayale Iso Taca. Ny'at' caak'ona si n' m'agna-weye tampana nna pa t'ajaya hatoo l'eh to a taa.

³⁸ M'p'og'og' Taca tisa k'ako na ka nyaya kotaya nantu, na pa taasi, na p'ee, na tetu, na ka k'p'enna lonte taa lom. ³⁹ Iseyeli nyoma na mpu, dena pa h'enti pa t'ayana ate na pa ma kapusi si: Hei, Taca ke Is' ma'amaya. In'og'ole Is' ma'amaya.

⁴⁰ M'p'og'og' Ilii t'oma-we si: I kpa Paali kuyogotutu telasalaa tona, n'og'olu i taa fiti.

Pa kpa-we, dena pa tiina-weye Kis'eh l'oo n'og' na i l'enti-weye tona.

Tev k'onte

⁴¹ Pa waali ke Ilii t'oma Akari si: Polo n' t'og' na n' nyoo. Mpi to, ma nuk' teu tanj.

⁴² Wulaw teewa, uena Ilii kra Kameehi puɣu nyuɣu taa, na í hanti Tacaa ke ate. Uena í tó í nyuɣu ke í yoo taa. ⁴³ M'póyó í tóma í waali tɛɛɛ si: Kra na í nyɛnna tenku hɔɔɔɔ tɔɔ.

Í waali tɛɛɛ kra wa na í kɔɔ, uena í heeli-í si: Pɔɔ fei.

Tóm naatosompɔɔɔɔɔ ke í tila-í mpu, na í nyɛnna. ⁴⁴ Naatosompɔɔɔɔɔ nyóm ke tɔmle tu mɔlaa na í yɔɔɔ si: Ma nawa isɛmuntiya luna tenku taa, na ká kraaki, ka ta kɛhi yɔɔ ntantaku.

Ntɛna Ilii tɔm-í si: Polo í heeli Akarí si í kɛɛɛ í kraɔanɛɛ na í tii lɔɛ, tɛu í taa tɔki-í.

⁴⁵ Uena tɛu kra tɛu, na kó hukí sɔsɔm na wulaw wɛ í kɛɛɛ taa na í kɛɛɛ Sisilee.

⁴⁶ M'póyó Ilii lɔla í tampala na Tacaa ha-í toma. Uena í kraɔa asewa ke Akarí kɛɛɛ nɔɔ tɔɔ, halɛna pá sɔu ɔate.

19

Ilii apalɔvɔ lɔv

¹ M'póyó Akarí kɛɛsa í alɔ Sesapɛɛɛ ke pɔ tɛna mpi Ilii lapa tɔ. Na isɛna í kɔwa Paali kɔyɔɔtɔ tɛɛsɔlaa tɔ. ² Uena Sesapɛɛɛ tili na pá heeli Ilii si: Ye cele isɛntɔ taka ma ta ku-ɛ teitei isɛ n kɔyɔ Paali kɔyɔɔtɔ tɛɛsɔlaa mɛ tɔ, tuɛ í hɔ ma ɛkraɛɛɛ na wahala sɔsɔ nɔɔɔ. ³ M'póyó sɔɔntɔ kra Ilii, na í kraɔa í tɔmle tu na pá se na pá polo Pɛɛɛɛɛ ke Yuta tɛtu taa, na í yeɛ í tɔmle tu ke tɛna. ⁴ Uena í tɔ kɔyɔ kɔlɔmɔɔ ke wɔɔɔ tɛtu taa na í ɔɔɔ tikaɛ na sɔɔ si tɛɛ, na í sɔɔm sɔm si: Hai, Tacaa, pɔ nu-m, kraɔa-m mpu. Mpi tɔ, ma ta kɛhi ta caanaa ke tɛu.

⁵ Uena Ilii hanti tɛna na í tɔo. Na isɛtaa tillu nɔɔɔ í kɔɔ na í ma í tɔɔ, na í feesi-í si: Kɔhi na í tɔɔ.

⁶ Ilii fema, uena í maɔana pɛɛɛɛɛɛ pɔwa pɔɛ tɔɔ, na lɔm fulaɔa. Í tɛna tɔɔɔ na nyɔɔɔ, uena í taɔanɛ hantiɔɔ. ⁷ M'póyó Tacaa tillu kɔma na í má í tɔɔ na í tɔm-í si: Kɔhi na í tɔɔ. Mpi tɔ, nyá mpaɔvɔ taɔala kɛ.

⁸ Ilii kɔlaa na í tɔɔ, uena í hiki alaafɔya na í tó ilim na ahoɔ ke kɔyɛɛɛ nule tɔcu. Halɛna í tala isɔ puɣu Holɛpu.

Ilii apalɔvɔ nyɔvɔ

⁹ Ilii tala Holɛpu puɣu taa, uena í sɔv kɔkraɔmɔɔ puɣu taa kɛ ahoɔ, na Tacaa pɔɔɔ-í si: N laki weyɛ cɔnɛ?

¹⁰ M'póyó Ilii si: Hai, Tacaa isɔ, Toma tɛna tu, ma sɛɛsa isɛɛ na nyá tɔmle kɛ. Ama isɛɛɛ nyɔma yɔkɔna nyana-wɛ mɔ nɔɔ pɛɛɛɛ. Na kɔtaɔa tɛlatɛnaa, na pá kó nyá kɔyɔɔtɔ tɛɛsɔlaa. Ma tike ke pɔ sɔɔwa, na pa tu tɛɛna pɛɛkɔyɔ si pá ku-m. ¹¹ Ntɛna Tacaa si: Lu na í kra puɣu tɔɔ na í sɛɛ ma isɛntaa, na má tó na má tɛɛ.

Pɔ tɛna uɛ heelumɔyɔ nakɔli ku hɔkaa kɛɛ na ku faki pɔɔɛ. Ama Tacaa fei pɔ taa. Pɔɛ pɔ waali kɛ tɛtu selaa, Tacaa fei pɔ taa tɔtɔ. ¹² Tɛtu seluɔu mpi pɔɛ pɔ waali kɛ kɔkɔ ná hɔkaa. Tacaa fei kɛɛ ka taa tɔtɔ. Pɔ waali kɛ heelimɔya nakɔli ka fetaa, na Ilii nu ka taɛ. ¹³ Uena í takí í isɛntɔ kɛ í kra na í lu na í sɛɛ kɔkraɔmɔɔ p'p'p' nɔɔ. Na í nu pɔ tɛna-í pɔɔɔɔ si: Ilii n laki weyɛ cɔnɛ?

¹⁴ Ntɛna í cɔ si: Hai, Tacaa isɔ, Toma tɛna tu, ma sɛɛsa isɛɛ na nyá tɔmle kɛ. Ama isɛɛɛ nyɔma yɔkɔna nyana-wɛ mɔ nɔɔ pɛɛɛɛ na kɔtaɔa tɛlatɛnaa, na pá kó nyá kɔyɔɔtɔ tɛɛsɔlaa. Ma tike ke pɔ sɔɔwa, na pa tu tɛɛna pɛɛkɔyɔ si pá ku-m.

¹⁵ M'póyó Tacaa tɔma Ilii si: Mɔhi nyá nɔɔɛɛ tɔɔ. Polo Tamasi na í kra Hasayɛɛ ke Silii nyɔma wulaw. ¹⁶ Uena í polo na í kra Nimsi pɔyalɔ Yehu ke isɛɛɛ

nyóma wulav. Na í kpa Safa pəyalv Ilisee ke Apeeli-Mehola ke Iso kuyəɔtɔtu teləsɔlv wei í ká læti nyá lonte taa tɔ. ¹⁷ Hasayeli í kpisa mpa pa tɔm, ðe Yehu náá kú pɛle. Yehu í kpisa mpa, ðe Ilisee náá kú pɛle. ¹⁸ Ama maa yelev yəlaa iyisi naatosompəɔlaya (7000) mpa pa ta lunj tɔyɔ Paali na pá mɔsi-kv tɔ, na pa weesij.

Ilii læsvyɔ ke í waali təɣlv Ilisee

¹⁹ Ilii kɔla təna, ðena í polo í mayana Safa pəyalv Ilisee na pa haləɣəna naaj naanɔwa na naale. Na Ilisee tɔka naanɔwa na naale nyəɣ. ðena Ilii krətəna-í na í ləɔv í tɔɔ ké kpa. ²⁰ Mpróɣ Ilisee lɔ akuyv təya, na í kpaɣa Ilii waali ké asewa na í tɔm-í si: Hai, yelev-m, na má polo na má lá ma caa na ma too ke pə lapa wulee. ðena má kɔɔ na má təɣi-ɣ. Ntəna Ilii si: Polo. Ma ta tanj-ɣ se. N kɔɔ.

²¹ ðena Ilisee məli í naaj kvhaləɣ ɔlv, na í kpa-í na í la kətəɣa, na í kpaɣa akuyv kratəɣ na í tayənəna kɔkɔ na í təsɔ nantv. ðena í ha í ɔlv nyóma na pá təɔv. ðena í təɣ Ilii, na í pəsɔ í pəyalv.

20

Silii nyóma na Samalii nyóma pa yoo

¹ Mpróɣ kuyakv nakvl, Silii wulav Pɛni-Hatati kpeɣela í yoolaa, na pa kpaɣanəɣ, na pa yoo keekena. Na pa ɔlv awulaa hiu na naanɔwa na naale. Na pá polo Samalii nyóma ke yoonav. ² Mpróɣ Silii wulav tilaa na pá heeli Iseɣeli wulav Akarɔ si: ³ Cɛle-m nyá liɣitee, na nyá wɔla, na nyá alaa na nyá piya mpa pa kəla alaafəya tɔ. ⁴ Ntəna Iseɣeli wulav tili si pa heeli-í si: Má sama. ðe ma mayamaya ke maa ha-ɣ, na pə krɛnna ma kɔwɛnam. ⁵ Mpróɣ Pɛni-Hatati tasa tiluyv ke tɔm naale nyəm. Na pá polo pá heeli Akarɔ si: Pɛni-Hatati si pə taya nyá liɣitee na nyá wɔla na nyá alaa na nyá piya tike ke í caaki. ⁶ Akarɔ nyi teu si cɛle isəntə waatv maa tili ma yəlaa na pá yasɔ nyá kawulaya təyaya, na nyá waali nyóma nyəɣsi taa, na pá kpaɣa nyá wontunaa kɔpantv.

⁷ Mpróɣ Iseɣeli wulav kota tetv nyɔɣv nyóma təna na í tɔ-we si: Mə mayamaya í nawa təkpaata si isayətv ke ðe ðe í pɛekəɣəna-tv. Pə tɔɔ ké í tilaa si má cɛle-í ma alaa, na ma piya, na ma liɣitee, na ma wɔla. Pəcɔ ma ta tu kisina-í pɔlv.

⁸ Ntəna nyɔɣv nyóma na icatə təna yəlaa tɔ si: Taa tisi na í nuna-í.

⁹ Mpróɣ Akarɔ heela Pɛni-Hatati tillaa si: I heeli-í si ma cɛlaya-í mpi í ka sələma kancaalaya təɔv. Ama mpi í pɛekəɣi nəɔnɔ tɔ, ma kisaa yoo.

ðena tillaa náá polo na pá heeli Pɛni-Hatati ke mpv. ¹⁰ Mprɔɣle Pɛni-Hatati tasa tillaa tooso nyóma ke tiluyv na pá heeli Akarɔ si: Ye ma ta yəki Samalii icatə təmpɔɣmpɔɣv, na ma yoolaa cosi tə tetv ke pa njkulee taa na pá kpeena. Tunj í tu-m wahala. ¹¹ Kɛlena Iseɣeli wulav si: Pa tuka ituule si, pa kvɣi təɔlaya ké na pəcɔ pá paana ka kəɣle.

¹² Pa pona Pɛni-Hatati ke tɔm ntɔ tɔ na pá mayana í na awulaa lɛmpa ke coka taa ké na pá nyɔɔki sɔlv. Mpróɣ í tɔma í yoolaa si: I tayani mə tɔ na í niki yoo. ðena pɛle pá la mpv.

Akarɔ akatv

¹³ Mpróɣ Iso kuyəɔtɔtu teləsɔlv nəɣlv í polaa na í mayana Iseɣeli wulav Akarɔ, na í tɔ si: Taa si má heeli-ɣ si yoolaa tuutuuma wei n naaki isəntə tɔ, maa tv-wɛɣe nyá niɣ taa ké saɣa mayamaya. ðena pəcɔ í nyi si mayale Taa.

¹⁴ Ntəna Akarɔ pəɔsi si: Awe tɔɣ taa ké pu tvna-wɛɣe ma niɣ taa? Taa si: Yoolaa kvfama mpa kvmatanəna səsaa kpaɣaa tɔ mpe pa tɔɣ taa ké.

Akapı sı: Na awe ká caaləna yooü? Iso kuyəçotutu teləsulb sı: Nyaga.

¹⁵ Mpróyú Akapı kala yoolaa mpe, pa we yəlaa ηmυnυyυ na hiu na naanυwa na naale (232). Ulena í kala Iseyeli yoolaa təna. Pəle pa we yəlaa iyisi naatosompəçolaya (7000). ¹⁶⁻¹⁷ Ulena yoolaa mpe pá tii kolontunaa təw kə ilim sikuyu waatu. Pəni-Hatati na i awulaa pa təηna sulom lipu ke coka taa. I kusa feηlaa sı pá ná mpi pə lakı tə. Ulena pəle pá heeli-ı sı: Samalii yoolaa tema luw kə. ¹⁸ Ntəna í yəçotı sulom təm sı: Ye ciikuyu ke pa kəη, ıle í kpa-we na pa ise. Yaa ye yooü ke pa tu kəη í kpa-we na pa ise tətə.

¹⁹ Mpróyú yoolaa kufama mpe na Iseyeli yoolaa, pa lu ıcate taa, ²⁰ na paa wei i ku kolontu. Ama Silii nyəma kuu-te na Iseyeli nyəma tu pa waalı. Ulena Pəni-Hatati na lelaa pá çaya kpaçanəη na pá se. ²¹ Isəna Iseyeli wulaw yooüna Silii nyəma na í kpiisi pa kpaçanəη na í wakəli pa yooü keekənaa, na í pəli pa niη ke səsəm təçəle.

²² Mpróyú Iso kuyəçotutu teləsulb məlaa na í heeli Iseyeli wulaw sı: Kaası nyá tu na n məyası teu ke mpi n ká la tə. Mpi tə, Silii wulaw na i yoolaa paa məli pənte isəntə waatu sı pa yookina-η.

Akapı akaitv tətə

²³ Mpróyú kuyaku nakəli, Silii wulaw waalı nyəma təma-ı sı: Iseyeli nyəma Iso ke pəçη nyəη kə. Pə təw kə pa kəla-tv. Mpu tə, tə polo tə yooüna-weye tətəkəle taa. Isu tə kəla-we. ²⁴ Ləsi awulaa mpe na n ləeti pa lona taa kə kufəneənaa. ²⁵ Ulena n kpaça yoolaa kufama isu mpa pa səpa tə, na n caa kpaçanəη na yooü keekənaa, isu ləη nyəma. Ulena tə suli Iseyeli nyəma ke tətəkəle taa. Isu tə kəla-we.

Mpróyú Pəni-Hatati mv mpe ıni pa təm nti. ²⁶ Pənaça sikaası isu mpu, ılena í kala i yoolaa na í kpaça-we na í pona Afeki ke Iseyeli nyəma yooüna. ²⁷ Mpróyú Akapı ná kala i yoolaa, na pá polo pa kolontunaa ke yooüna. Na pá siki kpeka naale, isu pəη kalakisi. Na Silii nyəma náa waasa tetv təna. ²⁸ Mpuçvle Iso kuyəçotutu teləsulb məla Iseyeli wulaw kiη na í tə sı: Tacaça yəçotaa sı tımpı Silii nyəma təma sı, maça pəçη taa Iso tə, maa tu-weye nyá niη taa. Ulena pá nyı sı maçale Tacaça. ²⁹ Mpróyú pa sika təma kiη ke kuyeyη naatoso təcu na pá nyəəηı təma. Ulena pá yooü naatosompəçolaya nyəηku wule. Mpróyú Iseyeli ku Silii yoolaa ke iyisi nuñυwa (100000) ke kuyaku kulmυyυ. ³⁰ Pə kaasa yoolaa iyisi hiu na naatosompəçolaya (27000) wei ılena pəle pa kuu-te. Ulena pá svv Afeki ıcate taa, na ıcate kolunə ti na pé nyəki-we.

Akapı yela Silii wulaw ke kuyv

Ama Pəni-Hatati ná pəsaa na í se na í ηməli ıcate taa kutuliya nakəli ka taa.

³¹ Mpróyú i waalı nyəma polaa na pá heeli-ı sı: Tə nuwa sı Iseyeli awulaa wəna yəlaa pətəətə kə. ıle tu takı fələtonaa na tə tó ta luuy tē kə ηmυsı, na tə polo tə maçana Iseyeli wulaw, ntanyı i kaa kv-η.

³² Mpuçvle pa taka pa laηwakəlle wontu nti, na pá tv pa luuy tē kə ηmυsı na pá polo Iseyeli wulaw çəlo na pá heeli-ı sı: Nyá yom Pəni-Hatati wiikina-η sı n taakv-ı. Ntəna Akapı sı: Ha, ı ta sı taa? Həw, ma taapalv kə te.

³³ Tənaçale Silii wulaw tillaa mapə kapuka sı: Ha, nyá taapalv kə? Akapı sı: I polo í kəna-ı.

Ulena Pəni-Hatati lu na í kəw, na Akapı kpaası-ı i keekə taa. ³⁴ Ulena í tə Akapı sı: Maa mələna-η acalee wəna ma caa ká ləeka nyá caa tə. Ye n nəkaa n pəətəna Taması nyəma kə nyá tetv kuləlvəm isu ma caa pəətayana Samalii nyəma tə. Ulena Akapı sı: ıle má na-η tu pəeli nəçə, na má yele-η na n kpe.

Pa tema nəçə pəelbyv ılena Akapı yele Pəni-Hatati na í tē.

Isò lanje ta heena Akarɪ yaasi

³⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ Isò kuyɔɔtutu teləsəlaa taa nɔɔlɔ tɔma ɪ tɔɔntəle sɪ: Tacaɔ yɔɔtɔaa sɪ n ma-m. Ama ilɛ ɪ ta tisi. ³⁶ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: Timpi n kpeena Isò kuyɔɔtutu tɔ, ye n kula kpente, tɔɔlaya ká katɪ-ŋ na ká kɔ-ŋ.

Kɔrampɔle na ɪ tɛ na ɪ sulɪ tɔɔlaya na ká kɔ-ɪ. ³⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ kulɔm ɪnɪ ɪ pola lelu kin, na ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Ma-m.

Uena ilɛ ɪ marɪ-ɪ na caləm lu. ³⁸ Uena ɪ həkɔ saalaya ke ɪ nyɔɔɔ na ɪ polo ɪ ŋmɛli mpaav ŋku akarɪ ká tɔŋ tɔ kɔ nɔɔ. ³⁹ Waatu wei wulav tɛekaya, uena Isò kuyɔɔtutu teləsɔlɔ ma kapuka sɪ: Ha, Tacaɔ, ma ɪsɔle ka sɛɛna yooɔ kɛ. Uena nɔɔlɔ lu na ɪ kɔna-m yom sɪ má tɔkɪ-ɪ. Na ɪ heeli-m sɪ ye ɪ fitaa paa kɔ-m. Yaa ma feli-ɪ liyitee nyɔɔtɔ iyisi tooso (3000). ⁴⁰ Tɔv, pə kɔma na ma ɪsɔle sɛɛ teu, uena yom náá se. Ntɛna ɪsɛyɛli wulav sɪ: Ha, n kɔ nyá tɪ tɔm kɛ tɛ.

⁴¹ Tɔnaya apalɔ ɪnɪ ɪ kɔla ɪ sɛntɔ saalaya, na wulav cɛkəna sɪ ɪ kɛ Isò kuyɔɔtutu teləsəlaa taa nɔɔlɔ. ⁴² M̀p̀r̀ỳg̀ Isò kuyɔɔtutu teləsɔlɔ sɪ, Tacaɔ yɔɔtɔaa sɪ: Timpi ma tɔma sɪ pá kɔ yɔlɔ, na Akarɪ n yele-ɪ na ɪ tɛ tɔ, nyaa səna ɪ lonte, na ɪsɛyɛli yəlaa sɪ yɔlɔ ɪnɪ ɪ nyəna lonte.

⁴³ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav Akarɪ lanje ta heena tɔm nti, na ɪ mɔli ɪ tɛ na pááná.

21*Akarɪ yelaa na pá kɔ Napɔti*

¹ Pəle pə waali, apalɔ nɔɔlɔ ɪ ka wɛna Sisilee, na pá yaa-ɪ sɪ Napɔti. ɪ wɛna tɔŋ wei pa yaa sɪ lesɛŋ tɔ ɪ taale ke ɪsɛyɛli wulav tɔyaya cɔlɔ. ² M̀p̀r̀ỳg̀ kuyaku nakɔli wulav tɔma Napɔti sɪ: Cɛle-m nyá lesɛŋ taale nte tɔ wɛ ma tɔyaya cɔlɔ tɔ, na má hala tuusi. Maa layasi-ŋ nte tɔ kəla mpɔ tɔ. Yaa ye n tu sɔlaa, ma feli-ŋ pə liyitee.

³ Ntɛna Napɔti sɪ: Tacaɔ ɪ pona mpusi kɛ poolɔŋ, na mpi maa cɛle-ŋ kpancoou ŋku ma caanaa yelina-m tɔ.

⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Akarɪ lanje ta heena Napɔti tɔm nti, na ɪ haɔa pááná, na ɪ polo ɪ hɛntɪ ɪ kato tɔ, na ɪ ha yəlaa ke siyile na ɪ kisi tɔɔv. ⁵ Ntɛna ɪ alɔ pɔsɪ-ɪ sɪ: Pepe lapa na n kisi tɔɔv? ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ sɪ: Ma yɔɔtɔ Napɔti ke Sisilee kɛ sɪ ɪ cɛle-m ɪ lesɛŋ taale, na ma feli-ɪ liyitee, yaa ye ɪ caaki ma layasi-ɪ kɔfate na ɪ kisi.

⁷ Kɛlena Sesapɛɛli sɪ: Pɔwɛ, ntɔŋ n sɔkɪ sɪ n kɛ ɪsɛyɛli wulav na? Kulɪ na n tɔɔv. Maa cɛle-ŋ Napɔti taale.

⁸⁻¹⁰ Uena alɔ ɪnɪ ɪ ŋmaa Sisilee ɪcɛte nyɔɔɔ nyɔ́ma ke leetələnnaa na Akarɪ hətɛ taa sɪ: ɪ koti samaa ke nɔhəkɔtɔ kotuyɔ, na ɪ tɔ Napɔti sɪ ɪ paasəna kotuyɔ ŋku. Uena ɪ pona tetelataa napələɔɪ ɪ kin na pá suu-ɪ tɔm sɪ, ɪ tɔŋsa Isò na wulav ke mpusi. Uena pá luna-ɪ ɪcɛte waali na pá kɔ-ɪ na pɛɛ. ɪ tɛma mpɔ, uena ɪ tɔ wulav kɔyɔsɔm, na ɪ tilina Sisilee ɪcɛte nyɔɔɔ nyɔ́ma, na pə sɔsaa sɪ pá paasəna-tɪ.

¹¹ Uena pɛle pá lá teitei ɪsu Sesapɛɛli tɔvɔ-wɛyɛ ɪ leetələnnaa taa tɔ. ¹² Pa kota samaa ke nɔhəkɔtɔ kotuyɔ na pá tɔ Napɔti sɪ ɪ paasəna-kɔ. ¹³ M̀p̀r̀ỳg̀ tetelataa naale kɔma kotuyɔ taa tɔna, na pá tɔ sɪ: Napɔti tɔŋsa Isò, na wulav ke mpusi.

Tete ɪsu sanja tɔ, pa luna-ɪ ɪcɛte waali na pá yaya-ɪ pɛɛ na pá kɔ. ¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ nyɔɔɔ nyɔ́ma tilaa na pá heeli Sesapɛɛli sɪ pa kɔwa Napɔti na pɛɛ. ¹⁵ Waatu wei alɔ ɪnɪ ɪ nu mpɔ, uena ɪ heeli ɪ paalɔ sɪ: Polo n kɔyaya taale nte Napɔti ka kisa-ŋ pɛɛtənav tɔ. ɪ sɔpa.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ Akarɪ pola kɔakɔpaa, na ɪ kɔyaya taale nte.

Akarɪ na ɪ alɔ pa sɔm tɔm

17 M̄p̄óyú Tacaa heela Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsul̄o Ilii wei ı k̄é Tisipe ıcate tu t̄o sı: 18 Polo İseyeli wulav teye Samalii. I we Nap̄oti taale nte ı İekkaa t̄o t̄a taa. 19 Ye n talaa ile n t̄əm̄ı-ı sı: Tacaa ȳóȳotaa sı n k̄ú yul̄o nt̄é, na ĩ k̄o ı wontu t̄əȳə na? Timpi taa hası niisa Nap̄oti cal̄əm t̄o, t̄ənya sı niisi nȳa nȳəm t̄ət̄o.

20 Ilii tala Akarı kin̄ il̄ena ı p̄ə̄sı-ı sı: Ma kolontu n k̄əmaɣa? Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsul̄o sı: Yee ma k̄əma. Timpi nȳa lan̄le heena mpi p̄ə ta maɣa Tacaa t̄o p̄ə lap̄u t̄o. 21 I t̄əma sı: Maa k̄piisi nyana nȳa l̄ul̄ȳu nȳəma t̄əna. P̄ə k̄raɣav s̄əsa na piya t̄o. 22 Maa la nȳa t̄əȳə nȳəma ke teitei isı maa lap̄u Solopwam na Pasa pa nȳə̄ı t̄o. Mpi t̄o, n k̄əla ı p̄ááná ke kus̄ȳu. P̄éc̄ó n tusa İseyeli nȳəma ke laatu taa. 23 M̄p̄óyú Ilii tasaa sı: Nȳa alv Sesapeeli nȳənt̄o wee t̄ət̄o. Hası ká t̄əȳəna-ı Sisilee kolon̄a kite. 24 P̄əle p̄ə paasi, ye nȳa t̄əȳə tu wei ı s̄əpa t̄əȳə, hası ka t̄əȳəna-ı. Na wei ı s̄əpa taale, k̄peliñ t̄əȳə ílé.

25 Too t̄o, n̄ȳəlv ta lata mpi p̄ə ta maɣa Tacaa t̄o, isı Akarı. I alv Sesapeeli t̄əsəna-ı. 26 I na n̄ȳəlv pa ta maɣa acaal̄ətv. Mpi t̄o, ı laakaya t̄uñ ke teitei k̄é isı Amolii nȳəma, m̄pa Tacaa t̄əȳəna na p̄ə f̄ee İseyeli nȳəma t̄o.

Akari lanle wakəłəna ı yaasi

27 Akarı nu mp̄u, il̄ena ı lan̄le wak̄əli s̄ə̄s̄əm. Na ı c̄əli ı wontu na lan̄wak̄əll̄e, na ı suu f̄ələt̄ənaa taka na ı h̄ənt̄əȳəna. Na ı h̄ək̄ə n̄ȳə, na ı t̄əñ n̄əh̄əle n̄əh̄əle. 28 Mp̄uȳule Tacaa heela Ilii sı: 29 Timpi akarı lan̄le wak̄əla katat̄əlaya ke ı̄s̄ənt̄o t̄o. Maa tas̄əȳı mp̄usi k̄ənav ke ı t̄əȳə t̄ə k̄é ı kawulaya waat̄u. Ama ı p̄əȳəlv waat̄u taa k̄é maa la mp̄u.

22

Lamoti ıcate İekkyv̄ t̄əm
(*Kvt̄ə̄s̄v̄tu II 18:1-3*)

1 M̄p̄óyú p̄usi naale teewa, yooı ta k̄ə İseyeli na Silii nȳəma pa hekv̄. 2 P̄ənya tooso nȳəñka taa k̄é Yuta wulav Sosafati pola İseyeli wulav Akarı ke nav. 3 P̄əyele Akarı ka t̄əma ı waalı nȳəma ke heeluȳı sı: I nȳəmāı teu sı t̄á t̄əna Lamoti ıcate ke Kalaati tet̄u taa. İle p̄ə fei sı ı la sika na t̄ə İekkyv̄ ke Silii nȳəma. 4 Mp̄uȳule Akarı p̄əsa Sosafati sı: N kaa k̄ə na ĩ s̄əna-m na t̄é İeki-t̄é?

Sosafati sı má na ma yoolaa na ma k̄raɣan̄əñ ta s̄əlv̄ puwa sı tu s̄əna-ñ.

İso k̄yóyóót̄u tel̄əsəlaa p̄əp̄ət̄ənaa kaloolaya
(*Kvt̄ə̄s̄v̄tu II 18:4-11*)

5 Paa na mp̄u, il̄ena Sosafati sı: P̄ə̄sı Tacaa na p̄éc̄ó.

6 Mp̄uȳule İseyeli wulav kota ı Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsəlaa. Pa we yul̄onȳəñ nas̄əle (400) ke mp̄u, na ı p̄ə̄sı-we sı: P̄ə wee sı má polo má İeki Lamoti ıcate ke Kalaati tet̄u taa yaa má yele? Nt̄ena Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsəlaa sı: Polo, Tacaa ká t̄u-weye nȳa niñ taa.

7 Paa na mp̄u Sosafati ta nȳəlv-tu. İlena ı p̄ə̄sı sı: P̄ə ta kaası Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsul̄o n̄ȳəlv, wei ı ká ȳóȳə̄na-t̄ȳu Tacaa t̄ə? 8 Nt̄ena Akarı sı: Teu, Imila p̄əȳəlv Mısee wee. Ama maa caaki-ı k̄é. Mpi t̄o, ı̄s̄əȳətv ke ı heeliyi-m tam.

Nt̄ena Sosafati ma kapuka sı: Paa ȳóȳət̄əȳı Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsul̄o ke mp̄u.

9 M̄p̄óyú Akarı yaa kawulaya t̄əȳə t̄əml̄e tu n̄ȳəlv, na ı tili-ı sı: Polo na ĩ yaa Mısee ke l̄əñ.

10 Awulaa m̄pe pa naale pa suu pa kawulaya wontu k̄é, na p̄á caya pa k̄pelası t̄ə k̄é Samalii t̄əm t̄əh̄əle c̄əlv. İlena Iso k̄yóyóót̄u tel̄əsəlaa k̄paal̄əȳı pa t̄əmn̄aa.

11 Kenaana p̄əȳəlv wei pa yaakaya sı Setekiya t̄o, ı ka k̄é pa taa l̄əlv k̄é. I ka lupa

ι τῶγι νυῶθῶλυυ ἡῆη κέ na ί τῶη si: Ἡῆη ινε ι ἡυῶθῶνα τῶη wei n ká kḗlḗna Siliu yoolaa tḗ.

¹² Ἰῶθῶγι Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ telḗsḗlḗaa lḗlḗaa ná yḗḗḗtḗ tḗm kulḗmṭu nṭi tḗtḗ si: Ta caa, polo ḥ lḗeki Lamḗti icate ke Kalaati tetu taa. Tacaá ká tu-teye nyá niḥ taa kḗ na ḥ pḗsi-te.

Misee kpaala Akapɪ kpisuyu
(Kutḗsḗtṭu II 18:12-27)

¹³ Ἰῶθῶγι tillu wei ι pola Misee waali tḗ ι heela-ι si: Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ telḗsḗlḗaa tḗna kḗnta nḗḗθ kḗ, na pá heeliyi wulau si ι ká la aka. Pḗ tḗ tḗ, nyana-we ί kḗnti nḗḗθ.

¹⁴ Ntḗna Misee si: Ma tuuna Tacaá si, nṭi Ἰῶθῶ ká heeli-m tḗḗḗ maa yḗḗḗtḗ.

¹⁵ Ι tala wulau kiḥ, lḗna wulau pḗsḗsi-ι si: Misee, tḗ polo na tḗ lḗeki Lamḗti icate yaa tḗ taa polo? Ntḗna Misee si: Ma ta taḥi-ḥ se. Polo, Tacaá ká tu-teye nyá niḥ taa kḗ.

¹⁶ Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ wulau si: Aweye n suwa si ι pḗlḗyi-ḥ na pḗcḗ ḥ telḗsi-m tḗm nṭi Tacaá heela-ḥ tḗ?

¹⁷ Ntḗna Misee si:

Ma nawa Ἰseylu yoolaa yawa yem kḗ pḗḗḗ taa, Ἰsu heeḥ wei ι feina tiikilu tḗ.

Ἰlḗna Tacaá yḗḗḗtḗ si, pa feina wulau.

Yḗḗu teḗma, paa wei ί kḗpe.

¹⁸ Keleḗna Akapɪ pḗsḗna Sosafati tḗ si: Ntḗḥ maa heela-ḥ si Ἰsayaṭu tike ke ι heeliyi-m tam?

¹⁹ Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ Misee taaá si: Tḗḗ, nu Tacaá tḗm. Ma na-ι na ί caḡa ι kawulaya kumte tḗḗ, na ι Ἰsḗtḗaa tillaa sḗḥḗaa na pá tu-ι heku. ²⁰ Ἰlḗna ί pḗsḗsi-we si: Awe ká polo na ί tḗsi Akapɪ si ι lḗeki Lamḗti icate na pá ku-ι? Inḗ si ι nyḗntu nṭi. Inḗ Ἰlḗ si Ἰlḗ ι nyḗntu nṭi. ²¹ Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ feesuyu nakuli ku kulaa si ḥku ku polo. Tacaá si: Ἰsḗnayaḥ n ká la?

²² Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ si ḥku ku tu Akapɪ kuyḗḗḗtḗtḗ telḗsḗlḗaa taa kḗ pḗpḗtḗ. Tacaá si: Tḗḗ, polo na ḥ la mpḗ. ²³ Ἰlḗna Misee taa si: Ntḗḗḗ, Tacaá yelina si pḗ tḗ nyá kuyḗḗḗtḗtḗ telḗsḗlḗaa taa kḗ pḗpḗtḗ. Tḗḗḗ mpusi kḗ ι caa ι kḗna-ḥ.

²⁴ Tḗnayaḗe Sitekiya kḗtḗḗna Misee, na ί maḗi-ι kataḥa na ί pḗsḗsi-ι si: Tacaá Feesuyu luna ma taa, na kḗ kḗḗ na kḗ heeli-ḥ yaa?

²⁵ Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ Misee si: Kuyaku ḥku ḥ ká se na ḥ ḥmḗli nyá naḥ lḗkḗtḗlḗkaya taa Ἰlḗ, kuyḗḗkuyḗle n ká tisi.

²⁶ Ἰlḗna Akapɪ tḗ ι tḗmle nyḗḗma taa nḗḗḗḗ si: Kpa Misee na ḥ cḗla icate nyḗḗḗ tḗ Amḗḥ, na wulau pḗyaly Yowasi. ²⁷ Heeli-we si ma tḗma si ί tu-ι salaka, na ί haaki-ι potopoto ḥḗḗḗliya na lḗm. Halḗna má kḗnna tḗyḗḗle na alaafaya.

²⁸ Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ Misee cḗ-ι si: Ye si ḥ kḗmna alaafaya, Ἰlḗ pḗ taya Tacaá heelina-m tḗm si má yḗḗḗtḗ.

Wulav Akapɪ sɛm
(Kutḗsḗtṭu II 18:28-34)

²⁹ Ἰῶθῶθῶθῶτῶτῶ Ἰseylu wulau na Yuta nyḗḗḗ pa pola Lamḗti ke yoonav. ³⁰ Ἰlḗna Akapɪ tḗ Sosafati si: Ma yḗsḗḗi ma ti na má polo yḗḗḗ. Ama nyaa suu nyá kawulaya wontu.

Ἰlḗna Akapɪ la mpḗ. ³¹ Pḗyele Siliu wulau ka heela ι yḗḗḗ kekeḗnaa nyḗḗḗ nyḗḗma hiu na naanḗwa na naale kḗ si, pá taa paasḗna yoolaa sḗkḗpema yaa sḗsaa. Ama pá pḗeki Ἰseylu wulau. ³² Pḗ tḗḗ kḗ waatu wei Siliu yoolaa nyḗḗḗ nyḗḗma mpḗ

pa na Sosafati, uena pá tó i waali. M'pógó i mapa kapuka. ³³ Uena pele pá cekəna si pə taya Akari, na pá məli.

³⁴ M'pógó Sili i yoolaa taa nəgəlv i tó nyəmle ke yem. Uena té polo na té yaya Akari ke timpi taa i youu toko fəewa tó. Uena í tó i keeke saalb si: Kee na té məli, pə hika-m.

³⁵ Ama kuyaku ŋku youu lapa toŋ ké, na kolontunaa təŋa-i yoonav. Uena nəgəlv naa tóka Akari, na caləm kpeŋ i keeke taa. Pə taanaa uena Akari hee.

³⁶ Ilim tokaya, uena pá yaya kakiisaya ke tesikile taa si paa wei í kpe. ³⁷ Mpi tó wulav fei.

Uena pá kpeena Akari ke Samalii na pá pimi-i. ³⁸ Waatu wei pa nyaalaya wulav keeke ké lule taa, uena hasi niisi i caləm, na apalaa təna alaa náá səkki təna, isi Taca a ka kpaalaa tó.

³⁹ Pa keesa Akari təm lentənaa, na i kolapəm ke Iseyeli awulaa takəlaya taa, paa isəna í ŋmá kawulaya təyaya na í lá caŋəm ke pə taa na tuuŋ kela tó. Na isəna í ŋmá i təyi acalənaa tó. ⁴⁰ Akari səpa, uena i pəyalv Ahasiya leeti i lonte taa.

Yuta wulav Sosafati təm

(Kvətəsəvtə II 20:31-21:1)

⁴¹ Akari kawulaya pənaŋa liyiti nyəŋka taa ké Asa pəyalv Sosafati təyo kawulaya ke Yuta. ⁴² Sosafati ləlvəy pusi ka we hiu na naanəwa na kakpasí ke waatu in. M'pógó i təyo kawulaya ke pusi hiu na kakpasí ke Yosalem. I too keke Sili pəelə Asupa. ⁴³ Sosafati tonte ka siŋisaa ké, na í keekəna i caa Asa, na í laki mpi Taca caaki tó. ⁴⁴ Ama i ta wakəli təkətələnaa. Yəlaa pukaya ké na pá laki tala ke kotaya na pə tulaalvnaa. ⁴⁵ Sosafati na Iseyeli wulav paa we leleŋ ké.

⁴⁶⁻⁴⁷ Pa keesa Sosafati təmnaa lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. Paa isəna i lapa apalətv tó, na i yooŋ. Na isəna i təyəna apalaa, na alaa mpa paa kaasa i caa waatu taa, na pá laki wasaŋkalətv ke təkətələnaa taa tó. ⁴⁸ Waatu in i taa, wulav taa fei Itəm tetv taa. Ama Yuta wulav kpaakayana-weye kumatəŋ səsə. ⁴⁹ M'pógó Sosafati saaka kpuələŋ səsəŋ ke Isiyəŋ-kepe e si pá puki Ofii ke wulanaa cəlv. Ama ləm təyo kpuələŋ ke Isiyəŋ-kepe e kin ile pa ta pəsi pa təmlə. ⁵⁰ M'pógó Akari pəyalv Ahasiya təma Sosafati si: Ma kpuələŋ saalaa ká təŋəyi nyá nyəma. Ama Sosafati ta tisi. ⁵¹ Sosafati səpa, uena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti te. Na i pəyalv Solam leeti i lonte.

Iseyeli wulav Ahasiya təm

⁵² Yuta wulav Sosafati kawulaya pənaŋa, naanəwa na naatosompəyolaya nyəŋka taa ké, Akari pəyalv Ahasiya təyo kawulaya ke Iseyeli taa ké Samalii ke pusi naale. ⁵³ M'pógó i lapa mpi pə ta maŋa Taca tó. I keena i caa na i too, na Solopwam wei i tusa Iseyeli nyəma ke tuŋ laav taa tó. ⁵⁴ I luŋa tuyo Paali ké na í laa-ku, na í kpaasi Iseyeli Isə Taca pááná isi i caa.

AWULAA TOM TAKELAYA NAALE NYEŊKA Kotoloto

Yuta nyoma na lseyeli nyoma tom ke pa keesayi takelaya kane ka taa. Pa keesayi ka taa ke isana Iso yelaa lo Iso na pa suv tun laatu taa to. Iena Iso naa yele na Asilii nyoma yoonaw-e. Kolontunaa kuu pa yelaa na pa wena tana na pa acalee pasi ncaa. Pa yela Yuta nyoma tike iena pele pa tayani laatu taa ke heluyu toto. Mpyog Papiloni wulan na koma na i kuu pele na i teena.

Isana pa faɣa Awulaa II takelaya to:

Wulan Salomɔŋ kawulaya faɣaw, titite 1-17

Yuta kawulaya tom, titite 18-24

Papiloni wulan yokuyu ke Yosalem Iso taseele, titite 25

Ahasiya sam tom heeluyu

¹ Waatu wei Akari sɔpa, iena Mowapu nyoma kisi si lseyeli nyoma i taa tasa kawulaya tɔyuu ke pa to.

² Mpyog kuyaku nakoli, wulan Ahasiya lu i kawulaya ate na iso kutuluyu nyuu taa, na i hoti na pe ku-i sɔsɔm. Iena i tili si: I polo i yaa lkolon nyoma tyy Paali-Sepu. I pɔasi-ku si maa si yaa maa kuli? ³ Ntena Taca isɔtaa tillu nɔɔlu i kusi Ilii si: Polo na n pɔasi wulan tillaa mpe si, isu lseyeli Iso fei kele na i puki lkolon nyoma tyy ke pɔasuyu na? ⁴ Pe to, isu wulan sɔpa, i kaa kuli.

Iena Ilii naa polo isu Taca kusuyu-i to. ⁵ Mpyog tillaa mela krapaa. Iena wulan pɔasi-we si: I melaa suwe? ⁶ Ntena pele si: Apalu nɔɔlu i katana-tu si, te mela na te heeli-ŋ si Taca pɔasayi-ŋ si: Isu lseyeli Iso fei kele na n puki lkolon nyoma tyy ke pɔasuyu na? Pe to to, isu n sɔpa n kaa kuli.

⁷ Kelena wulan si: Apalu wei i heela-meɣe tom nti to, isana to ke i wee?

⁸ Mpyog tillaa mpe si: Yoosoonaa huntu toko ke i suuwa, na i lala tampala ke i tɔnaya taa.

Ntena wulan ma kapuka si: Hei, Iso kuyɔɔtutu telɔsulu Ilii ke.

Ahasiya mayasayi si i kpa Ilii

⁹ Mpyule wulan kusa yoolaa nule na naanwa, na pa nyuu tu si: I kpa hatoo puɣ nyuu taa, timpi Ilii ka wee to, na i kpa-i. Pele pa tala i kin, iena pa nyuu tu to si: Iso kuyɔɔtutu telɔsulu yoo, wulan si n tii lon.

¹⁰ Ntena Ilii si: Timpi ma ke Iso kuyɔɔtutu telɔsulu to, ma sɔlɔmɔxi si, kaka i luna isɔtaa, na ka nyaga nyana nya yoolaa.

Iena kaka tiina iso, na ka nyaga-we. ¹¹ Mpyog wulan tasa kusuyu ke yoolaa lelaa nule na naanwa, na pa nyuu tu si: I polo Ilii waali. Iena nyuu tu tomi-i si: Iso kuyɔɔtutu telɔsulu yoo, wulan si n tii lon tɔcau.

¹² Ntena Ilii si: Timpi ma ke Iso kuyɔɔtutu telɔsulu to, ma sɔlɔmɔxi si kaka i luna isɔtaa, na ka nyaga nyana nya yoolaa.

Iena Iso tisi kaka ke krapaa, na ka nyaga-we. ¹³ Mpyog wulan tasa yoolaa nule na naanwa kusuyu ke tom tooso nyam, na pa nyuu tu. Nyuu tu tala Ilii kin, iena i lun akula na i wiina-i si: Hai, Iso kuyɔɔtutu telɔsulu, kenti ma na ma yelaa ta to. ¹⁴ Ma nyema si kaka luna isɔtaa na ka nyaga yoolaa kancaalaya nyoma na pa nyuu nyoma naale. Ie hai, taa kona taya mpusi iu.

15 **Μ**πόγύ Ισο ισόταα tillu heela Ilii si: Təŋ-we, taa nyá.

Πένα Ilii təŋ-we na í tii. 16 Na í to wulaw si: Tacaa yəŋəttaa si, timpri n kusa tillaa si, pá polo pá pəəsi Ikoloh nyəma tyyu Paali-Sepu ke təm, isu Iso fei Iseyeli taa to, n kaa kəli, isu n səpa.

17 **Μ**πόγύ Ahasiya səpa tampana isu Tacaa ka heeluyu Ilii to. Ama i taa feina apaləpəyaya. Πένα i neu Solam læti i lonte. Yuta wulaw Sosafati pəyalə Solam kawulaya pənaɣa naale nyəŋka taa kele.

18 Pa keesa wulaw Ahasiya təm lentənaa tənaya Iseyeli awulaa takəlaya taa.

2

Isə kpaɣa Ilii na Ilisee læti i lonte

1 Waatu wei pə koma na Tacaa kpaɣa Ilii na kacuculaya to, isəna pə lapa təŋələ. Kuyaku nakuləxi Ilii na Ilisee pa lu Kilikaa na pá təŋəxi təma. 2 Pə koma na pə keesi ləna Ilii to Ilisee si: Tacaa tiliyi-m Peteeɭi. Caɣa cəne, na má kəə.

Ntəna Ilisee si: Ma tuukina Tacaa si ma kaa yeɭe-ŋ.

Πένα Ilii na Ilisee pá polo Peteeɭi. 3 **Μ**πόγύ təna Iso kuyəŋətutu teləsəlaa pəəsi Ilisee si: Saŋa Tacaa kpaɣəxi nyá caa to, n nyəmə mpɔ? Ilisee si: Ee, ma maɣamaɣa ma nyəmə mpɔ. Mu taa heeli-m.

4 **Μ**πόγύ Ilii tasa təm si: Tacaa tiliyi-m Yeliko. Ue caɣa cəne, na má kəə.

Ntəna Ilisee tuu si: Ma tuuna Tacaa si, ma kaa yeɭe-ŋ.

Πένα Ilii na Ilisee pa təna pá tee Yeliko. 5 Keɭəna təna Iso kuyəŋətutu teləsəlaa pəəsi Ilisee si: Saŋa Tacaa kpaɣəxi nyá caa to, n nyəmə mpɔ? Ilisee si: Ee, ma nyəmə mpɔ. Mu taa heeli-m.

6 **Μ**πόγύ Ilii tasa-i heeluyu si: Tacaa tiliyi-m Yaatanu nəŋə. Caɣa cəne, na má kəə.

Ntəna Ilisee tuuna Tacaa si: Ma kaa yeɭe-ŋ.

Πένα Ilii na Ilisee pá tee tənaya pa təna. 7 **Μ**πόγύ Iso kuyəŋətutu teləsəlaa isu nuɭe na naanəwa təŋa-we, na pá səŋ taaləm. Na Ilii na Ilisee pəɭe pa we kətəŋ to. 8 Πένα Ilii wəŋəsi i kraɪ na í ma ləm to, na pə hee mpaav. Na pá to kanyəŋa to na pá təsi.

9 Pa naale pa tesaa, ləna Ilii pəəsi Ilisee si: Pepeye n caa si má la-ŋ na pəcə Tacaa kpaɣa-m?

Ntəna Ilisee si: Ma caa si má hiki nyá feesuyu toma ke təm naale. 10 Mpuyule Ilii si: Mpi pə we katə təŋə n sələməxi. Paa na mpɔ to, ye Tacaa yelaa si n ná ma takpaɣale, uɭe n hika mpi n sələməxi təŋələ. Ama ye pə taya mpɔ, uɭe n laŋa kele.

11 Ilii na Ilisee pa təŋna mpɔ, uɭe kəko keeke na pə kraɣanəŋ pə yasa-wəyɭe. Na kacuculaya kpaɣa Ilii ke kraɣaa. 12 Ilisee ná mpɔ, ləna í sɔv kapusi marɔ si: Hai, ma caa, hai, ma caa. Iseyeli keeke na i saɭv tɛɛwa.

Ilii tɛɛwa na pə saɭi ləna Ilisee cəli i wontu ke təm naale na laŋwakəlle. 13 Pə waali ké i kpaɣa kraɪ wei Ilii pɛta-i to, na í məli na í səŋ Yaatanu pəŋə nəŋə.

14 **Μ**πόγύ Ilisee mpa kraɪ inəxi ləm to, na í kiisi si: Ilii Iso Tacaa we le?

Πένα ləm faɣa, na Ilisee tɛsi. 15 Mpuyule Yeliko Iso kuyəŋətutu teləsəlaa mpa paa səŋa taaləm to, pa loosa mpi Ilisee lapa mpɔ to. Πένα pá to si: Toma wəna a ka we Ilii taa to, nənəə a məla Ilisee kiŋ. Πένα pá səŋi-i, na pá luŋi-i, 16 na pá to si: Tə wəna yalaa apalətu nyəma nuɭe na naanəwa. Tu tili-we na pá pɛɛki nyá caa. Ntanyɪ Tacaa Feesuyu kpaɣa-i mpɔ to, ku pɛta-i puɣə nakəli ku nyuɣu taa, yaa tɛtəkəle taa ké tiiliyi.

Ilēna Ilisee kisi sɪ pá taa tili. ¹⁷ Pa caala-ɪ teu, ilēna í caŋ na í tisi, na pá tili pa yəlaa nule na naanəwa na pá pɛeki Ilii kɛ kuyɛɛŋ tooso, pa ta na-ɪ. ¹⁸ Pa mələa na pá maŋana Ilisee kɛ tənə, ilēna í tó sɪ: Maa heela-me sɪ í taa polo.

Ilisee taŋanəŋi Yeliko ləm

¹⁹ M̀p̀ɔ́yú Yeliko nyəma təma Ilisee sɪ: Hai, ta caa, ta ɪcate wɛ teu. Ama tə ləm wakələŋi alaa, na pə lakɪ na tɔla hələsəŋi *fa*. ^a ²⁰ Ntəna Ilisee sɪ: ɪ tu təm kɛ nyanaya kofalaya taa, na í kənə-m.

M̀p̀ɔ́yú pa kənə-ɪ. ²¹ Ilisee mɔwa təm m̀pɪ ilēna í polo na í tu-wəŋi hite taa na í tó sɪ: Taɔaa sɪ ma taŋana mə ləm. Pə kaa taa mə yəlaa na mə tɔla kɛ wakələŋy.

²² Ilēna ləm m̀pɪ pə la teu kɛ haləna saŋa kɛ teitei ɪsu Ilisee yəŋtuyɔ tɔ.

Piya tɔnwa Ilisee na sí sí

²³ M̀p̀ɔ́yú Ilisee lu Yeliko na í kraaki Peteeɪ. Ilēna piya lu ɪcate taa na sí tɔkɪ-ɪ sɪ: Nyɔnlɛɛsuyɔ kra, nyɔnlɛɛsuyɔ kra.

²⁴ Ntəna Ilisee pəsɪ na í təŋsɪ-səŋi m̀pusi, na taale wontu ɪsəŋatɔ nti pa yaa sɪ Wusi tɔ, tɔ lu naale na tɔ cəli piya nule na naale. ²⁵ Pələ pə waali kɛ Ilisee kpawa Kamɛɪ puyɔ taa. ɪ lu tənə, ilēna í məŋna Samalii.

3

Iseyeli wulav Solam təm

¹ Yuta wulav Sosafati kawulaya pənaya, pələfɛi hiu nyəŋka taa kɛ, Akapɪ pəyalɔ Solam təŋɔ ɪ kawulaya kɛ Iseyeli taa kɛ Samalii, kɛ pusi naanəwa na naale. ²⁻³ M̀p̀ɔ́yú ɪ lapa m̀pɪ pə ta maŋa Taɔaa tɔ. ɪ kɛɛna Solopuwam wei ɪ tusa Iseyeli nyəma kɛ tuŋ laav taa tɔ. Ama ɪ ɪsəŋatɔ ta tala ɪ caa na ɪ too pa nyəntu kɛ. M̀pɪ tɔ, ɪ kpɛsa pələ kolalaale nte ɪ caa ka sika tuyɔ Paali tɔ.

Iseyeli na Mowapu pa yoo

⁴ Mowapu wulav Mesa ka təkaya heeŋ kɛ tuutuuma kɛ. Paa pənaya ŋka pə wɛɛ sɪ í feli Iseyeli wulav kɛ lampuu kɛ ɪwɛɛsɪ iyisi nunəwa (100000), na ɪwaasŋ kɛ iyisi nunəwa (100000) na ɪ hontɔ. ⁵ Ama waatɔ wei Iseyeli wulav Akapɪ sɛpa na Solam lɛɛtɪ lonte taa, ilēna Mesa kuli ɪ tɔ. ⁶ M̀p̀ɔ́yú Solam cəɔ Iseyeli tɛtu tənə, na í kala ɪ yoolaa. ⁷ Ilēna í tili na í heeli Yuta wulav Sosafati sɪ: Mowapu wulav kola ma tɔ. Kəɔ n̄ sənə-m na tɔ yoonə-ɪ. Sosafati sɪ: Má na ma yoolaa na ma kraŋanəŋ tá sɔɔlɔ pɪwa sɪ tu sənə-ŋ. ⁸ Ilēna Sosafati tili na pá pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Le tɔ kɛ tu təŋna? M̀pɪsɛɪ sɪ: Tɔ təŋna ɪtəm wulaya tɛtu taa.

⁹ M̀p̀ɔ́yú Iseyeli na Yuta na ɪtəm pa awulaa tu m̀pɪaav, na pá tɔ kuyɛɛŋ naatosompəŋolaya. Ilēna pá laŋ lum sɪ pá cɛla pa yoolaa na pa kraŋanəŋ. ¹⁰ Ntəna Solam ma kapuka sɪ: Hei, ta təm tɛmaŋa. ɪsə kənna ta toosoŋo cənɛ sɪ ɪ tuyɔ-tuyɔ Mowapu nyəma niŋ taa.

¹¹ M̀p̀ɔ́yú Sosafati pɔɔsaa sɪ: ɪsə kuyəŋtɔtɔ tɛləsɔlɔ nɔŋɔlɔ ɪ fɛi cənɛ sɪ í pɔɔsɪ-tuyɔ Taɔaa kɛ təm?

Ilēna ɪseyeli wulav yoolaa nyuyɔ tu nɔŋɔlɔ ɪ cə sɪ: Ilisee wei na Ilii paa təŋaya təma tɔ, ɪ wɛ cənɛ. ¹² Kɛɛna Sosafati sɪ: Pə wɛ teu, apalɔ ɪnɪ ɪ ka kɛsənə-tuyɔ m̀pɪ Taɔaa caana-tɔ tɔ.

M̀p̀ɔ́yú awulaa tooso ɪnɪ ɪ pola Ilisee kiŋ kɛ kpakraa. ¹³ Ntəna ɪsə kuyəŋtɔtɔ tɛləsɔlɔ pɔɔsɪ Iseyeli wulav sɪ: Pepe tɔ kɛ n̄ kəma na n̄ caaləŋi-m m̀pɪ? Polo na

^a 2:19 hələsəŋi: Piipilinaa lɛlaa na tɛləsaa sɪ: Ləm kɛ ɪsəŋam na tɛtu kɛ kaalɔlaya.

ń pɔɔsi nyá caa kuyɔɔtɔtu teləsəlaa yaa nyá too nyəma. Kelena wulau si: Aai, Tacaa kanna ta toosoɔo cəne si i tɔɔv-tɔɔv Mowapu nyəma niŋ taa.

¹⁴ Mpuɔle Ilisee tasaa si: Ma tuuna Tacaa Toma təna tu wei i təmle ma laki tɔ si, Yuta wulav Sosafati tɔɔ ké ma cəki, tɔfɔ ma taa kena-ŋ. ¹⁵ Tɔv, í kəna-m yonyoolu nəɔlv ke nənəɔ.

Yonyoolu sɔv i cəmuɔv mapv, ɔlena Iso toma tii Ilisee tɔɔ ¹⁶ na í tɔ si: Tacaa yɔɔtaɔ si í huli hila payale ke ləɔv kɔne kv taa. ¹⁷ I kaa nu tɔv yaa kv heelim pə taŋ. Pécó lɔm ká su ləɔv kɔne. Na mənə mə yoolaa na mə kalakəŋ na mə tɔla wena a səɔləyi wontu tɔ í nyəɔ. ¹⁸ Ile pəcɔɔle təna. Halɪ Tacaa ká tɔ mə niŋ taa ké Mowapu tɔtu. ¹⁹ I ká yəki pa koloosi acalɛe kɔpana, na í seti pa tuŋ kɔlvɔŋ təna. I ká suuli pa hila təna, na í lɔɔv pɛe ke pa tawa taa, na í wakəli pa kvhaləm.

²⁰ Tɔv fema isu waatu wei pa laki tanəŋ kətasi tɔ. Ile pa nawa lɔm luna Itəm kelɛ, na pə wataa na pə kəŋ.

²¹ Waatu wei Mowapu nyəma ná nuwa si, awulaa mpe pa tooso kəŋ-wɛɛ yoonav, ɔlena pá suu apalaa təna mpa pa mɔna yooɔ pote tɔ, na pá su-wɛɛ tɔtu toŋa tɔɔ. ²² Tɔv fema, ile pa ná ilim ilemɔv ke lɔm mpi pə taa kelɛ na pə sɛɛwa isu caləm. ²³ Ilɛna pá má kapuka si: Heiyeyei, awulaa tooso unɪ pa yoonə təmaɔa pa taa pa tike ké na pá kó təma na pa caləm kpe, í loosi yee. Tə polo tɔ kuu pa wontunaa.

²⁴ Waatu wei pa tala Isɛɔli nyəma təsikile, ɔlena pɛle pá lu pa tɔɔ, na pá kv-wɛ, na lɛlaa se. Ilɛna pá təŋ pa waali na pá sɔv pa tɔtu taa na pá la-wɛɛ nəŋanəŋa.

²⁵ Mpuɔy pa yəka pa acalɛe, na pá lɔɔv pa tawa taa ké pəle pəle, na pə wakəli pa kvhaləm. Na pá suuli pa hila, na pá seti pa tuŋ kɔlvɔŋ təna.

Ama Kii-Helesɪ icate tike ke pa ta tokina. Paa na mpv, ɔlena pəntələŋ lɔɔlaa polo na pá ta-tɛɛ kotaya. ²⁶ Mowapu wulav cəkənaa si i kaa tɔli-ti, ɔlena í kpɛyeli i layalɛe yoolaa nasətoso nuɔwə (700) si, pá fayana Itəm tɔɔ na pá lu. Ama pa ta pəsi. ²⁷ Mpuɔy Mowapu wulav yaa i pəyalv kancalaya nyəŋ, wei pu wɛɛ si í lɛɛti i lonte tɔ na i kv-i, na i la i tɔɔv ke kotaya ke icate kolŋa tɔɔ. Isɛɔli nyəma ná mpv, ɔlena səɔntv kpa-wɛɛ katatəlaya, na pá məli pa tɛ.

4

Ilisee waasəyi alv leelu

¹ Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlv nəɔlv i ká səpəna na í yele leelu. Mpuɔy kuyaku nakoli i pola Ilisee kiŋ na í tɔmɪ-i si: Ta caa, ma paalv ka ké Iso təmle tu ké. I səpa, ɔlena i kəmle tu kɔɔ si i kpakəyi ta piya naale ke yomaa. Ile hai, səna-m.

² Ntəna Ilisee pɔɔsi-i si: Pepeɛ n caa si má la-ŋ? Heeli-m mpi n wena tɔ. Alv si: Ma fɛina pɔlv cəcəka. Nimaya kaasəna-m nyanaɔa taa. ³ Kelena Ilisee si: Tɔv, polo nyá asəma cəlv na í kənti pa kiŋ ke nyanasɪ ke səsəm. ⁴ Ilɛna nyana nyá piya í sɔv mə nəŋ taa, na í təkɪ mə tɔɔ, na í pələyi nimaya ŋkɛɛ nyanasɪ taa na pə suyi na í suki.

⁵ Mpuɔy alv tɛɛwa na í polo na í na i piya pá təkɪ pa tɔɔ. Na i piya cəlɛyi-i nyanasɪ, na í suuliyi nim. ⁶ Pə kɛɛsaa, ɔlena í tɔ i pəyaya lɛŋka si: Cɛlɛ-m nyanaɔa.

Ama nyanasɪ təna suwa. Ilɛna pəyaya tɔ si: Pə ta kaasɪ nakəli. Ilɛna nim náá yele luw. ⁷ Ilɛna alv polo na í heeli Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlv ke mpi pə lapa tɔ. Na ílɛ i tɔ si: Polo na í pɛɛti nim mpi na í feli nyá kəma. Ye pə kaasə-ŋ wena, ile nyana nyá piya í tɔɔ.

Ilisee ke Sunem alv toŋ tu tɛ

⁸ Μόργυ waatu naxwlv Ilisee tagna Sunem icate taa. Alv tonv tv naxwlv i ka we tana. Uena alv nu i caali-i si i polo i te na i nyoo lum. Pw tao ke ye Ilisee i tagna tana tao, i helaxi alv nu i te na i tiki.

⁹ Kexena koyaku nakuli alv nu i to i paalv si: Ma nyoma teu si apalv wei nu i kax ta te to, i ke Iso koyaxotv telwlv swso ke. ¹⁰ Tq nma-i kutuluxu ke ta nyaxku pata tao. Tq su-i kwantv, na taarali, na kpelaya, na fetala. Ye koyaxku i tenna cane, i heli na i sv.

¹¹ Μόργυ koyaku nakuli Ilisee tecxaga na i heli kutuliya nke ka taa na i sv. ¹² Uena i tili i tamle tv Kehasi si: Polo n yaa alv taxaya tv nu. Alv koma na i sax kutuluxu naxo. Uena ¹³ Ilisee to Kehasi si telvsi-i si: N lapa-tvkv kvpantv ke swsom, lv pepeye taa la-n? Tq yaxv nyá tm ke wulav yaa yoolaa nyv tv kin na? Alv si: Ma sama. Ue ma ta lav pulv ma nyoma taa.

¹⁴ Ntana Ilisee pvsv Kehasi si: Pepeye tv lapi-i? Kehasi si: I feina apalv taxaya. Pavele i paalv kvatlaa. ¹⁵ Mpvvle Ilisee si: Tao, yaa-i.

Alv mela ¹⁶ Uena Ilisee to si: Pnaya ka sikivi sv isantv taka teitei to, n ka nuki apalv taxaya.

Ntana alv ma kapuka si: Hei, Iso koyaxotv telwlv, taa pvvusv-m yoo.

¹⁷ Μόργυ alv nu i lapa teu, na i lvi apalv taxaya, ke waatu wei teitei Ilisee ka kevsa to.

Sunem alv taxaya fem

¹⁸ Μόργυ taxaya nke ka lapa ylv. Uena koyaku nakuli ka tagnv ka caa waali ke taale ke kvntv. ¹⁹ Pw tasaa, lv ka mapa kapuka nté si: Waai, paapa, ma nyv, ma nyv.

Ntana cece kvsv i tamle nyoma taa naxwlv si: Pona-kevve ka too kin.

²⁰ Tamle tv tana taxaya ke ka too, na toto nuki-kevve i nohe tao. Pw koma ilim sikv, vena ka hev. ²¹ Uena i kraana-kevve kutulvkv nkv kv taa Ilisee kv na i hantv to. Na i hvsv-kevve Ilisee kato tao, na i tiki naxo. Uena i kpa taale ²² na i to i paalv si: Cev-m tamle tv na kvnaya lvnyaxka. Ma lkv ma taxv Iso koyaxotv telwlv te, na ma kv.

²³ Ntana i paalv pvsv-i si: Alaafaya kekv n puki Iso koyaxotv telwlv tev sax na? Anv pv taxv sv kvfv acima, yaa koyaku kvhevsv. Ntana alv si: Alaafaya ke.

²⁴ Uena alv to tamle tv si: Polo to polo. Ye ma ta to si n sax, taa sax yoo.

²⁵ Mpvvle pv to Kameli mpaav, na pv polo Ilisee té. Waatu wei Ilisee loosa-i poolv, vena i heli i tamle tv Kehasi si: Alv wei i laki-tvkv kvntv ke Sunem taxv. ²⁶ Saxv-i na n pvsv i na i paalv, na i taxaya, pa alaafaya tao.

Kehasi saxv-i, vena alv cv-i si: Alaafaya ke. ²⁷ Alv tala Ilisee kin ke pvv taa, vena i hoti Ilisee tev, na i kpa i nohe, na Kehasi mavsv sv i taxnavv-i. Ntana Ilisee si: Yev-i, i lav kvaklaa ke. Ama Taca ta yev sv ma nyv mvi pv tao.

²⁸ Mpvvle alv mapa kapuka ke kvkpa si: Ta caa, ntav ma taa svlmi-nv taxaya? Halv ma tv kisa ke sv n taa pvvusv-m.

²⁹ Ntana Ilisee to Kehasi si: Kvaya ma kvatvkv na n laxv nyá taxv Sunem tav. Taa sax mpaav taa sv n sevkv naxwlv, yaa pvntv sevkv-n. Ye n tala, lv n tmi kvatvkv ke taxaya svntv.

³⁰ Μόργυ taxaya too tma Ilisee si: Ma tuukina Taca sv ye n ta kvli, ma mela ma tike.

Ilēna Ilisee kuli na í tēḡi-i. ³¹ Kehasi ná laala-wē, ilēna í tēni Ilisee krátógyo ke pēyaga isentō. Ama pēyaga ta tu kuyuli kuyuluyu mayamaḡa. M̄pógyo Kehasi mēlaa na í heeli Ilisee si: Pēyaga ta fe.

³²⁻³³ Ilisee tala na í sū kutuluyu taa, na í maḡana pa huṣa-keḡe m̄pógyo í kato tō na ka sēpa. Ilēna í tēki í tō na í sēlēmī Isō. ³⁴ Ilēna í paḡi pēyaga tō, na pa nōsi na pa íse na pa niḡ ke tēma tō, na ka tēnyu taḡani haḡnyu. ³⁵ Ilēna Ilisee kuli na í tēḡ na í cōkēna kutuluyu, na í taḡani ka tō kē luḡyū. M̄pógyo pēyaga cimṣa kraḡraa ke tēm naatosompōḡalaga, na ká kuli íse. ³⁶ Tēnaga Ilisee tila Kehasi si: Polo ḡ yaa pēyaga too.

Toto kōma, ilēna Ilisee tēmi-i si: Kō ḡ mu nyá pēyaga.

³⁷ M̄pógyo alu hēnta Ilisee ke ate. Ilēna í kraḡa í pēyaga na í tēe.

Tuusi nsi si fei tēḡov tō

³⁸ M̄pógyo nyōḡosi waatu taa, kuyaku nakuli Ilisee kōma Kilikaa, na í koti Isō kuyōḡotutu telēsōlaa ke í kiḡ. Ilēna í tō í tēmle tu si: Tēsi tiyaga sōsaga na ḡ hili-wēḡe tuusi.

³⁹ M̄pógyo pa taa lelu yēla tuusi ke halēm taa, na í maḡana aloolaga nakēli, na í kooli ka pee, na í hōkō í toko taa, na í kō na í peli-yē na í tēsi. Ama nōḡolu ta nyi-yē. ⁴⁰ Tuusi puwa na pá tu yēlaa na pá tēḡ. Ilēna pá má kapusi si: Hei, Isō kuyōḡotutu telēsōlu, tuusi nsi sōtu kē.

Nōḡolu ta pēsi na í tēḡo. ⁴¹ M̄pógyo Ilisee tōma si: Í kōna mōlum. Pa kōnaa, ilēna í tō tuusi nsi si taa na sí lá tēḡov. Ilēna Ilisee heeli í tēmle tu si: Tu yēlaa.

Tiipile taa tuusi ta ke sōtu tōtō.

Isō kuyōḡotutu telēsōlaa nunōwa (100) calōsvy

⁴² M̄pógyo kuyaku nakuli, apalu nōḡolu í luna Paali-Salisa. Na í kḡenna Isō kuyōḡotutu telēsōlu ke í kōhalēm kalaalasi. Isu tēḡonaga pee potopotōnaa ke hiu, na pee kōtonḡee ke huluḡyū taa. M̄pógyo Ilisee tōma í tēmle tu si: Tala pa tēnaga tēḡonaga ḡke. ⁴³ Ntēna tēmle tu si: Ma talēḡi kanē inōḡi yēlaa nunōwa (100) na pé tala pa le? Ilisee si: Nyaa tala-wē te. Taca a yōḡōta kē si, pa tēḡo na pá haya na pé kaasi.

⁴⁴ M̄pógyo tēmle tu tala tēḡonaga ḡkeḡe í taapalaa. Na pá tēḡo na pá haya na pé kaasi, isu Taca ka yōḡōtyu tō.

5

Asilima kōtēḡ to Naamaḡ waav

¹ Silii tetu wulav ka wenna í yoolaa nyūḡu tu, na pá yaaki-i si Naamaḡ. Apalu inu í ka kē yoolu kē. Í na í yoolaa pa toḡ taa kē Taca ka yēlaa, na Silii nyōma kēli. Halēna pa wulav saḡi-i. Ama asilima kōtēḡ ka wenna-i. ² Pōcō waatu nōḡolu, Silii nyōma ka lu Íseḡeli nyōma kē kuluv. Ilēna pá kra Íseḡeli pēliya nakēli na Naamaḡ alu tiliyi. ³ M̄puyole kuyaku nakuli pēliya ḡke ka heela ka too si: Hai, kasa. Ye isu ta caa ka pōla Samalii Isō kuyōḡotutu telēsōlu cōlo, ílé í ká waa-i asilima kōtēḡ ḡkuyō luḡ kē.

⁴ M̄pógyo Naamaḡ heela wulav ke pēliya ḡke ka tēm nti. ⁵ Wulav si: Tōv, pē wē teu. Maa cēle-ḡ lētēli na ḡ kḡenna Íseḡeli wulav.

Naamaḡ tēkaḡa, ilēna í kḡenna liḡitee nyōḡōluyu ke kiloona ḡmnyūḡu na nunōwa (300). ⁶ M̄pógyo í pona lētēli, na í cēla Íseḡeli wulav. Pa ḡmaa í taa si: Má kōsēna ma yoolaa nyūḡu tu Naamaḡ na takōlaga kanē si, ḡ waa-i í asilima

kutɔŋ. ⁷ Iseɣeli wulaw tɛma-keɣe kalɔɣu, ɔlena í cɛli ɪ wontu, na í má kapuka sɪ: Ha, ɔle ma ké Iɔ na má kɔɣi yɔlaa na má feesiɣi-we? I nawa Siliɪ wulaw kɔna-m kutɔntɪ sɪ má waa-ɪ tɔ. Ma nɔɣɔ ke ɪ pɛɛkɛɣi mɔɔ yoo.

⁸ Waatu wei Iɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɔsulɔ nuwa sɪ Iseɣeli wulaw cɛla ɪ wontu, ɔlena í tili sɪ pá pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Pepe tɔɔ ké pɛ caala-ŋ mɔɔ pɛ taka? Yele-ɪ na í kɔɔ ma kiŋ, na í nyɪ sɪ tampana Iɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɔsulɔ we Iseɣeli taa.

⁹ Mɔɔyɔ Naamanŋ kraɣa ɪ keɛke, na ɪ kraɣanɛŋ, na í polo í sɛŋ Ilisee tɔɣaɣa nɔɣɔ.

¹⁰ Ntɛna Ilisee tili nɔɣɔlɔ sɪ pá heeli-ɪ sɪ: Polo n̄ ŋmilisi nyá tɔɣi Yaatanɪ pɔɣɔ taa ké tɔm naatosompɔɣɔlaya. Pɪ tɛ-ŋ tɛkratakɔata.

¹¹ Tɛnɔɣale Naamanŋ tɔ mɔɔaɔ na pááná, na í tɔŋ sɪ: Pɔwe, maa nyɛmá sɪ Iɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɔsulɔ ká lu ɪ maɣamaɣa ké, na í sɛŋ ma ɪsentaa, na í sɛlɛmɪ ɪ Iɔ Tacaa, na í tokina timpi taa kutɔŋ weɛ tɔ na í waa-m. ¹² Iɛ Tamasi pusi Arana na Paapaa pa ta kɛli Iseɣeli lɔŋ. Ye ma caaki maa yaaki tɛna na pɛ waa-m?

ɔlena Naamanŋ ha siyile na ɪ tɛɛkɛna pááná. ¹³ Mɔɔyɔle ɪ tɛmlɛ nyɛma se ɪ waali na pá pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Ta caa, ye Iɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɔsulɔ ka tɔ-ŋ tɛmlɛ sɔsɔle natɛli sɪ n̄ la, n̄ ká kpisaa? Iɛ pepe tɔɔ ké ɪ tɔma sɪ n̄ ya lom na pɛ waa-ŋ, na n̄ kisiɣi?

¹⁴ ɔlena Naamanŋ tisi na í tii Yaatanɪ pɔɣɔ lom taa, na í ŋmilisi ɪ tɔɣi tɔm naatosompɔɣɔlaya, ɪsu Ilisee heela-ɪ tɔ. ɔlena ɪ kutɔŋ tɛ, na ɪ tɔnɔɣu mɛli tɔsotosoto, ɪsu pɔɣaɣa sɛkɔpɛlaya. ¹⁵ Mɔɔyɔ Naamanŋ na ɪ nyɛma pa mɛla kɔakɔaa ke Ilisee tɛ, na í tɔ sɪ: Pɛnɛntɛ ma nyɛmá sɪ Iɔ nɔɣɔlɔ fɛi tɛtu taa ké tiili, ɪsu Iseɣeli Iɔ. Iɛ ma sɛɛkɛna-ŋ na wontu tɛnɛ.

¹⁶ Ama Ilisee tuuwa sɪ: Na Iɔ wei ɪ tɛmlɛ ma laki tɔ, ma kaa mɔ pɛ taa pɔlv.

Mɔɔyɔ Naamanŋ caala-ɪ, ɔlena Ilisee kisi. ¹⁷ ɔlena Naamanŋ tasa sɪ: N kisa ma kɔhaham tɔ, yele na má cosi má tɛtu ke pɛɔɔ, ɪsu kraŋasi naale sɔɣɛla. Mpi tɔ, Iseɣeli Iɔ tike ke maa laki ciikuɣu kɔtaya na kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ.

¹⁸ Ama kɔlɔmtɔ ke ma sɛlɛmɔɣi sɪ Tacaa í wii-m. Ye ma caa Siliɪ wulaw sɔvki ɪ tɔɣu Limɔŋ kutuluɣu taa sɪ ɪ laaki, maa su-ɪ. Hai, Tacaa tayaŋi-m nti ɪni.

¹⁹ Mɔɔyɔle Ilisee sɪ: Kɔpe, Iɔ í su-ŋ.

ɔlena Naamanŋ tɔ mɔɔaɔ.

Kehasi kɔpɛntɔɣu

Naamanŋ tɛɛwa ɪ ta tu hatɛlɛta sɔsɔm. ɔlena ²⁰ Kehasi maɣasi ɪ taa sɪ: Ma caa kisa Siliɪ tɔŋ tɔ ɪni ɪ wontu ntɛ yem. Na Iɔ, ɪsu ma se ɪ waali na má mɔ pɔlvɔɔ.

²¹ Ntɛna í se apalɔ ɪni ɪ waali. Naamanŋ pɛsaa na í na-ɪ mɔɔ, ɔlena í lu ɪ keɛke taa na í ŋmaa atɛ. ɔlena í sɛŋi-ɪ na í pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Alaafɔya keɛ? ²² Mɔɔyɔ sɪ: Alaafɔya ké. Ma caa kɔsɛna-m sɪ Iɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɔsɛlaa kɔɔkɛle nyɛma naale luna Iɔlayim pulasi taa, na pá kɔɔ ɪ tɛ. Sɪ n̄ ha-weɣe liyitee nyɛɣɛtu kiloona hɪu na naanɔwa, na acima wontu ke naale. ²³ Ntɛna Naamanŋ sɪ: Yele ma cɛle-ŋ kiloona nutoso.

ɔlena Naamanŋ kaana Kehasi na Naamanŋ tɔ nyɛɣɛtu ntɔɣi hulɔŋ taa na í hɔko. Na í cɛle-ɪ tɔtɔɣɔ acima wontu, na í sɔki ɪ tɛmlɛ nyɛma naale na pá tɛŋna Kehasi. ²⁴ Pa tala pulaya nakɛli, ɔlena Kehasi mɔ hulɔŋ na wontu na í sɔvna ɪ tɛ. ɔlena Naamanŋ tɛmlɛ nyɛma náá mɛli.

²⁵ Waatu wei Kehasi mɛla ɪ caa kiŋ, ɔlena Ilisee pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Lɛye n̄ lunaa? Mɔɔyɔle sɪ: Ta caa, ma ta polo tiili se.

²⁶ Ntɛna Ilisee sɪ: Saa wei apalɔ ɪni ɪ na-ŋ na í lu ɪ keɛke taa na í ŋmaa atɛ tɔ, pɛ hula-m ké tɛ. Iɛ pɛ ta tata sɪ n̄ hiki wontu kɔpantɔ na liyitee, na n̄ yana Olifinaa na lɛsɛŋnaa tawa, na tɔla na yomaa apalɔnyɛma na alɔnyɛma. ²⁷ Pɛ tɔ tɔ, Naamanŋ kutɔŋ ká mɛli nyana nyá lɔlvɔɔ nyɛma mɛ tɔɔ ké tam tɔɔ.

Waatu wei Kehasi lu Ilisee kin uena asilima kutəŋ waasi i tənuyə təna na i huləmi təlalai isu kponkromolum.

6

Laale kulepile hiiu

¹ M'p'og'uyaku nakuli Isə kuyəg'ətutu teləsəlaa kpekəle nyəma pola Ilisee kin na pá tami-i si: Ta caa, ta kutuluyə ŋku ku taa tə kotiŋi tō ku taku-tu. ² Ie yeke na tē tii Yaatanu pəgə nəgə, na paa wei i seti taav, na tē siki kutuluyə ləŋku. Ilisee si: I polo.

³ M'p'uyule pa taa ləlv pəsənaa si: Ta caa, ta na-ŋ tu pona. M'p'og'uy si: Pə we teu, maa təŋ-me.

⁴ Ilena pa təna pá tii Yaatanu pəgə nəgə na pá seti tuŋ. ⁵ Pa taa ləlv setayaa i taav, uena laale holi na tē hoti lum taa. Ntəna apalu unu i má kapuka si: Hei ta caa, ma lepa. Laale kəkəntəle ké.

⁶ M'p'og'uy Ilisee pəsa-i si: Le taa ké tē hotaa? Apalu unu i hula-i, uena i seti tuyə piliŋa na i ləgə təna unu, na laale kpa lum tō ké kpakpaa. ⁷ Ntəna Ilisee si: Kpaga-tə.

Ilena apalu unu i siisi na i kpaga-tə.

Ilisee kpa Silii yoolaa

⁸ Waatu wei Silii wulav yookayana Iseyeli nyəma tō. M'p'og'uyaku nakuli, i na yoolaa nyuyə nyəma, pa caŋaa na pá ləsi timpi paa siki tō. ⁹ Ama Ilisee tilaa na pá keesi Iseyeli wulav ke lona nna nna a taa pə fei si pá polo tō, si Silii yoolaa we təna.

¹⁰ Ilena Iseyeli wulav tili i yoolaa na pá feŋ lona anu.

Tom payale ke pə lapa mpv, na Ilisee náa keesəŋi Iseyeli wulav, na ilé i nyəŋ i təntə. ¹¹ M'p'og'uy pə haŋa Silii wulav, na i koti i yoolaa nyuyə nyəma, na i tō-we si: Mənaafiki we ta taa, na i tayasəŋi Iseyeli wulav. I kuli i waali.

¹² Ntəna i yoolaa nyuyə nyəma taa ləlv si: Mənaafiki fei tá taa yoo. Ama Ilisee teləsəgəna wulav, ke nti nti n yəgətəŋi nyá naŋ kuhəntuyə taa tō.

¹³ Kələna Silii wulav tō-we si: I polo na i nyi timpi Ilisee we tō, na i kpa-i.

Pele pa koma uena pá heeli-i si i we Totan. ¹⁴ M'p'og'uy Silii wulav tila yoolaa tuutuuma, na keekənaa, na kpaŋanəŋ, na pá polo pá nyala icate.

¹⁵ Tev fema tanan təhulu, na Ilisee təmlə tō lu, uena i ná yoolaa, na keekənaa, na kpaŋanəŋ tama icate. Ilena i má kapuka si: Hei, ta caa, tē lepa. Tu təŋ ŋku?

¹⁶ M'p'uyule Ilisee si: Taa nyá. Mpa pa we ta waali tō pa kəla-weye payale.

¹⁷ Pə waali, uena i sələmi Isə si: Hai, Taca, kuli i ise na i ná.

M'p'og'uy Taca kula i ise, na i ná kəkə keekənaa, na pə kpaŋanəŋ waasa pulaya tō.

¹⁸ M'p'og'uy Silii yoolaa suv təntə, na pá tiikina Ilisee tō. Ilena Ilisee sələmi Isə si: Yulvsi pa ise.

Ntəna Silii yoolaa yolumu isu Ilisee sələmpuyə tō. ¹⁹ Ilena Ilisee tō-we si: I toolaa ké, pə taya cəneye pa hula-me. I təŋi-m na má pona-meye wei i pəkəŋi tō i kin.

M'p'og'uy Ilisee pona-weye Samalii. ²⁰ Pa suv icate taa, uena i sələmi si: Taca kuli pa ise na pá ná le.

Silii yoolaa ise kulaa, uena pá cəkəna si Samalii icate taa ké pa we.

²¹ Waatu wei Iseyeli wulav nawa yoolaa mpe, uena i pəsi Ilisee si: Ma ku-weye, ma caa? ²² Ilisee si: Aai, yoo. Pu we tō, ye yoolaa kpawa yomaa, paa kuyə-we. Ie cali-we na pá təgə na pá nyə, uena ní yeke-we na pá məli pa wulav kin.

²³ Ἄμπρόγύ Ισεγελι wulaw lapa-weye muulle təkpetekpete, na pá təγə na pá nyəə. Ilena í yele-we na pá məli pa caa te. Pə kpaγaw hatoo waatu inı təγə yoolaa ηmulaa yela Ισεγελι tetu taa ké suu.

Samalii nyəγəsi

²⁴ Ἄμπρόγύ waatu nəγəlv, Siliu wulaw Penı-Hatati kpeyela ı yoolaa, na pá polo pá nyala Samalii icate. ²⁵ Ilena nyəγəsi anaam lu tə taa. Na hali pá pəetəγı kpaγaya nyuu ke liyitee nyəγətv nunaasa na pa te təγənaγa pee naalı a ηkute ke liyitee nyəγətv kakpası.

²⁶ Ἄμπρόγύ kuyaku nakuli Ισεγελι wulaw təηaya icate koluηa təə. Ilena alv nəγəlv í má kapuka sı: Hai, ta caa waası-m.

²⁷ Ntəna wulaw sı: Ye Tacaa ta waası-η, maa pəsəγı. Pə ta kaası pulv, paa təγənaγa pee paa svlv.

²⁸ Pepeye n caa?

Alv sı: N nawa alv inε? Tete waalı ké ı təma sı: Tə təγə ma pəγaya, ye pə fema, ıle tu tεεı ı nyəηka. ²⁹ Ἄμπρόγύ tə təsa ma pəγaya ηke na tə təγə. Tev fema na má təmi-ı sı, í kəna ı nyəηka na tə təγə, ılena í ηmεı-ke.

³⁰ Wulaw nu alv təm ntu, ılena í cəli ı wontu na laηwakəlle ke koluηa təə təna. Ilena yəlaa ná sı ı ka suu fəlatənaa taka ké pə tεε. ³¹ Ilena wulaw má kapuka sı: Ye ma ta setı İlisee nyuu ke saηa İəó í tv-m wahala səsə.

İlisee kpaala nyəγəsi tem

³² İlisee na icate səsaa pa we ı te na pá təηna kotuγu. İle wulaw kusa nəγəlvγule, na inı ı təηəγı waalı. Tillu ta tu tata, ılena İlisee heeli səsaa mpe sı: Yvləkvəlv ıle ı kusəna nteye nəγəlv sı í kəə ı setı ma nyuu. İ təkı nənəγə, ı taa yele na í svv. İ tu nu kılı ı maγamaγa ı nəəheε taη ke tillu waalı.

³³ İlisee nəγə ta tiita ate, ıle wulaw yəγətəa keke sı: Tacaa kənna-tvγu mpusi inε. İle pepeye tu tasa tεεlvγu ke ı kiη?

7

¹ Ἄμπρόγύ İlisee cəwa sı: Tacaa yəγətəa sı cele ıəntə taka, liyitee nyəγəlvγu kuləmvγu ke paa ya svlv m kiloona naanəwa na naale, yaa təγənaγa pee kiloonaa hiu na liyiti ke Samalii kuyaku taa.

² Ἄμπρόγύ Ισεγελι wulaw yoou wontu təkəlv nəγə təkpaυ sı: Paa Tacaa ká tvli ıətətvγv ke pəəη na kvtəγəv pee luli, pu la ısu n yəγətəvγu təγəle? Ntəna İlisee sı: N ká ná ná nyá ıəpəle. Ama n kaa waa pə taa ké.

Siliu yoolaa sewa, na nyəγəsi tem

³ Asilima kvtəη nyəma liyiti nəγəlv ı ká wənna Samalii icate nənəγə, na awalı təə. Mpəγule pa təma təma sı: Ye tə caγa cəne, ısu tə səpa yem. ⁴ Təv, anı ye tə təma sı tə svvki icate taa, tu sı nyəγəsi ké, təγənaγa feı. Tə tu caγa cəne, pə taa pə taa inəγı. Pə tə ıle, tə tii kolontunaa təsikile. Ye pa tu kv-tv awusa.

⁵ Pə taanaa, ılena pá tii Siliu nyəma təsikile pa ta nu nəγəlv taη.

⁶ Siliu yoolaa ká nuwa kəkəte natəlvγı, ısu yoolaa tuutuuma, na pa keεkənaa na pə kpaγanəη taη. Ntəna pá heeli təma sı: ıəntə Ισεγελι wulaw feıa İcipiti na Hiti pə nyəma ke liyitee ké, na pá kvη-tvγv yoonav. ⁷ İlim tvkaya, ılena Siliu yoolaa se na pá yele pa coka, na pa kpaγanəη na pa kpaγası.

⁸ Asilima kvtəη nyəma liyiti inı ı tala Siliu nyəma təsikile na pá svv cəkəle natəlv tə taa, na pá təγə na pá nyəə. Ilena pá kuu liyitee na wola na wontu kususuuu,

na pá polo pá ημεσι tiili. Ilena pá mæli na pá suv lente taa, na pá kpaɣa wontunaa kɔpantu ke waani waani, na pá polo pá ημεσι tətə.

Asilii yoolaa sewa na nyɔɔsi te

⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ pa tɔma si: Isu tɔ hikuyu tɔm kɔpantu ke saɲa isɛntɔ na tɔ suna ta ti tɔ pɛ fei teu. Ye tɔ yelaa si pɛ nyaali na pɛcɔ tɔ heeli-ti, Iso ká hɔ ta ηkraɲuyɔ. Tɔ polo tɔ heeli-tɔyi wulav te.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ asilima kutɔɲ nyɔ́ma mpe pa suv icate taa, na pá yaa yoolaa mpa pa tanɔyi icate nɔnɔɔ tɔ, na pá heeli-wɛ si: Tɔ pola Sili yoolaa tɛsikile ntɛ tɔ ta na nɔɔlv. Pɛcɔ tɔ ta tu nu yɔlv nɔɔlv tan. Kraɲanɔɲ na kraɲasi tike kɛ pa tamsaa, na coka wɛ kpeɛ.

¹¹ Ilena icate nɔnɔɔ tanlaa mpe pá yaa nɔɔlv, na pá tilina-i tɔm ntɔyi wulav te.

¹² Mpuɔvle wulav kola ahoɔ heka, na í tɔ í waali nyɔ́ma si: Ma nyɔ́má Sili nyɔ́ma mpe pa taa layatu. Pa nyɔ́má si nyɔɔsi pu-tu. Pɔ tɔ kɛ pa lu pa tɛsikile na pá polo pá ηmeli tawa taa si, ye tɔ lu icate taa, ɔɛ pa kra-tu na tá isɛ. Na pá suv icate taa tətə.

¹³ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav waali nyɔ́ma taa nɔɔlv ná tɔma si: Tɔ lɔsi kraɲanɔɲ kakpasu na tɔ tilina yɔ́laa napəli, na tɔ ná mpi pɛ laki tɔna tɔ. Paa tɔ tu yela-wɛ, paa si teitei kɛ isu icate taa yɔ́laa tɔna.

¹⁴ Ilena wulav cɛla yoou keɛkenaa naaleɣe yoolaa, na pá polo Sili nyɔ́ma ke pɛɛkuyɔ si pa naa. ¹⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ pa tɔɲa pa nɔɔheɛ, halɔna Yaatanɔ pɔɔɔ. Na pá hiiki wontunaa tuutuuma wei Sili nyɔ́ma lɔna mpaav si, pɛ kaasi-wɛ tɔfayafaya na pá se lɔɲlɔɲ tɔ. Ilena pɛɛ pá mæli na pá heeli-tɔyi wulav.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ icate nyɔ́ma lu kraɲpaa, na pá tii Sili nyɔ́ma tɛsikile, na pá kuu wontu. Halɔna yɔ́laa pɛɛti mɔlvɔm kiloonaa naanɔwa na naale, yaa tɔɔnɔɔa pɛe kiloonaa hiu na liɣiti ke liɣitee nyɔɔlvuyɔ kulɔmuyɔ, isu Tacaa ka heeluyɔ-wɛ tɔ.

¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav kɔsa i yoou wontu tɔkɔlv wei i tɔɲaɣa-i tam tɔ, si í polo na í feɲ na í ná mpi pɛ laki kuyaku taa kɛ icate nɔnɔɔ tɔ. Ama samaa wei i ka wɛ tɔna tɔ, i paa-i nɔɔheɛ na í sí. M̀p̀r̀ỳg̀ Iso kuyɔɔtɔtu telɔsvlv Ilisee ka yɔɔta waatu wei Iseyeli wulav kɔma na í maɲana-i tɔ.

¹⁸ Waatu wei Ilisee ká heela wulav si: Cele isɛntɔ waatu paa pɛɛti tɔɔnɔɔa pɛe kiloonaa hiu na liɣiti, yaa mɔlvɔm kiloonaa naanɔwa na naaleɣe liɣitee nyɔɔlvuyɔ kulɔmuyɔ ke Samalii kuyaku taa tɔ. ¹⁹ Yoou wontu tɔkɔlv inu i cɔna si: Paa Tacaa ká tɔlv isɔtɔnuyɔ ke pɔɔɲ na kutɔɔv pɛe luli, pu la isu n yɔɔta tɔɔlv? Halɔ Ilisee tɔm-i si: N ká ná ná nyá isɔpəle, ɔɛ n kaa waa pɛ taa kɛ. ²⁰ Na tampana m̀p̀r̀ỳg̀ pɛ lapa. Icate nɔnɔɔ samaa fɛla-i kɛ na í sí.

8

Sunem alv tɔm tɔnɔɔa

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ kuyaku nakɔlv, Ilisee tɔma Sunem alv wei i pɔɔɔa i ka feesaa tɔ si: Nyana nyá tɔɔɔa nyɔ́ma, í lu cəne. I polo timpi í caaki tɔ na í caɣa. Mpi tɔ, Tacaa caa i kɔna nyɔɔsi ke Iseyeli tetu taa kɛ pusi naatosompɔɔɔɔɔa.

² Ilena alv inu na i nyɔ́ma pá polo pá caɣa Filiisi nyɔ́ma tetu taa. Pusi naatosompɔɔɔɔɔa ke pa caɣaa isu Iso kuyɔɔtɔtu telɔsvlv ka heeluyɔ-i tɔ. ³ Pusi nsi si sikaa, ɔɛna pá mæli pa tetu taa. Ilena pá pɔɔsi wulav ke pa tɔɔɔa na pa tawa tɔm.

⁴ Waatu inu i taa kɛ wulav yɔɔtaɣana Ilisee tɔmle tv Kehasi. Na í pɔɔsi-i si: Keɛsi piti tɔma nna Ilisee ka lapa tɔ. ⁵ Ilena í keɛsɔyi-i pɔɔɔa ηka Ilisee ka feesaa tɔ

ka tòm. Ue alv na i pəyaya ŋke pa tala wulav teyele, na pá pəəsəyi-i pa təyaya na pa tawa tòm. Ntəna Kehasi si: Aŋhaa, ta caa, alv inɛ i pəyaya kaneyɛ Ilisee ka feesqa.

⁶ Mpróyó wulav pəəsə alv na alv keesi-i pə təna. Uena í heeli i yəlaa taa wei i wɛna naani ke teu tɔ si: Paasəna alv inɛ i tòm nti. Pá mənna-i i nyəm təna. Pá cɛɛ-i i tawa kulbləm kasəyaya ke pə krayav too i fɛi tɔ.

Ilisee na Hasayeli pa tòm

⁷ Mpróyó waatu nɔyɔlv, Ilisee pola Tamasi. Uena pá pana pá wukaya Siliu wulav Pɛni-Hatati. Uena í nu si Isə kuyəyətutu teləsulv kəma icate taa. ⁸ Uena í kusɪ i waalɪ tɔ Hasayeli si: Pona Ilisee ke kucəəv. Pəəsəna-i si: Maa si yaa maa kɔli?

⁹ Mpróyó Hasayeli səyɛla Tamasi taa kɔrpampam ké yooyoonaa nule si i haaki Ilisee. I tala Isə kuyəyətutu teləsulv kin, uena í tɔ si: Nyá pəyalv Siliu wulav Pɛni-Hatati kəsəna-m si, má kəw má pəəsɪ-ŋ si i ká si yaa i ká kɔli?

¹⁰ Ntəna Ilisee si: Polo na ŋ heeli-i si, i ká kɔli. Ama Tacaa hɔla-m si, paa pu la isəna i ká si.

¹¹ Mpróyó Ilisee isɛntaa laɣasa kɔrakɔaa, na í nyənɪ Hasayeli təpɪŋ na í naalɪ wula. ¹² Ntəna Hasayeli si: Pepe lapa ta caa?

Mprɔyɛ Ilisee si: Ma tɛma nav ke isəna ŋ ká sɔ kəkə ke Isɛyeli nyəma koloosi acalɛ tɔ. N ká lentɪ pa ifepiya, na ŋ fɛli pa piya ke nəəhɛɛ, na ŋ yəkɪ ahusitonaa lotu. ¹³ Kɛlena Hasayeli si: Haɣa kɔhɔlɔmaya má, leyɛ ma nawa pə tonj? Ilisee si: Tacaa heela-m si n ká pəsi Siliu nyəma wulav.

¹⁴ Mpróyó Hasayeli kɔrema, uena wulav pəəsɪ-i si: Isə kuyəyətutu teləsulv heela-ŋ suwe? Mprɔyɛ si: I heela-m ké si n ká kɔli.

¹⁵ Ama tɛv fema, uena Hasayeli lii kunti ke lɔm na í takɪ wulav isɛntəə na í sí. Uena inɛ i tɔyɔ kawulaya ke i lonɛ.

Yuta wulav Solam tòm

(Kɔtəəsɔtv II 21:2-20)

¹⁶⁻¹⁷ Isɛyeli wulav Akarɪ pəyalv Solam kawulaya pənaya kakɔasi nyəŋka taa ké Yuta wulav Sosafati pəyalv Solam, ná tɔyɔ Yuta kawulaya ke Yosalem taa ké pusɪ pələfɛi naanɔwa. I lɔlvɔv pusɪ wɛ hiu na naanɔwa na naale ke waatu inɛ.

¹⁸ Mpróyó i tɔma teitei isɪ Isɛyeli awulaa Akarɪ wɛ. Halɪ inɛ i tu kɔrayana ílɛ i pɛɛlɔ, na í la mpi pə ta maya Tacaa tɔ. ¹⁹ Paa na mpv Tacaa ta tisi na í wakəlɪ Yuta kawulaya. Mpi tɔ, i ka tɛma i tɛmlɛ tɔ Tafiiti ke heeluyɔ ké si, nyá lɔlvɔv nyəma ká təkɪ kawulaya ke Yosalem ke tam na pá kaasəyi tɔma.

²⁰ Yuta wulav Solam inɛ i waatu taa ké Itəm nyəma kɔla i tɔə, na pá kpa pa tɔyi pa wulav. ²¹ Mpróyó Solam na i yoolaa na pa yooɔ keekɛnaa, pa pola-weyɛ yoonav ke Sayii tɛtv taa. Uena pɛɛ pá ta-weyɛ kotaya. Ama ahoɔ naalɪ mɛɛ pa tii Itəm nyəma mpa paa tama-weyɛ kotaya tɔ pa tɔə na pá yoonav-wɛ. Uena Yuta yoolaa se na pá kpé. ²² Pə krayav waatu inɛ tɔyɔ Itəm nyəma lu Yuta nyəma ninj taa, na pá wɛɛ pa ti tɔə.

Mpróyó Lipina icate nyəma ná lapa mpv tətɔyɔ waatu inɛ i taa.

²³ Pa keesə Solam tòmnaa lentənaa ké Yuta awulaa takəlaya taa. ²⁴ Waatu wei i səpa, uena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tɛ.

Yuta wulav Ahasiya tòm

(Kɔtəəsɔtv II 22:1-6)

²⁵⁻²⁶ Isɛyeli wulav Akarɪ pəyalv Solam kawulaya pənaya naanɔwa na naale nyəŋka taa ké Yuta wulav Solam pəyalv Ahasiya ná pəsa wulav ke Yosalem ke pənaya kɔlɔmaya tike. I lɔlvɔv pusɪ ka wɛ hiu na naale ke waatu inɛ i taa. I too ka

ké Iseyeli wulaw Omili lólvu taa tu, pa yaaki-ı sı Atalii. ²⁷ İlena í tó isayatu taa ké teitei isı ı alv lólvu nyóma Akarı we. Na í lá mpi pə ta maɣa Tacaa tó.

²⁸ Mpróyó Solam na Ahasiya pa lapa nõɣo kulmaga, na pá polo Siliı wulaw Hasayeli ké yoonaw ké Lamoti ıcate ké Kalaati tetu taa, na pá kó Solam. ²⁹ İlena í mæli Sisilee sı pá lapi-ı kóale. Mpróyó Yuta wulaw Ahasiya pola-ı seew.

9

Pa kra Yehu ke kawulaya

¹ Mpróyó kuyaku nakvli, İlisee yaa İso kuyogotutu teləsəlaa taa səkpelu nõɣolv, na í tómi-ı sı: Mv nim kate nyəm pəne, na í ləɣo nyá ti təcau ké Lamoti ké Kalaati tetu taa. ² Na í mayana Sosafati pəyalv Yehu, inı ı kəna Nimsi saali. Ye n talaı de n yaa-ı ı tike ké nan nakvli kv taa. ³ İlena í pəli nim ké ı nyuvu taa. İlena í heeli-ı sı: Ma kra-ı Iseyeli wulaw. Í tema mpv, n tvi nõnõɣo na í se kprakaa.

⁴ Mpróyó İso kuyogotutu teləsolv səkpelu inı ı tewa Lamoti ké Kalaati tetu taa. ⁵ İ tala təna, İlena í mayana Iseyeli yoolaa nyuvu nyóma kotaa. Ntəna í tó sı: Ta caa, ma caa ma na-ı təm. İlena Yehu sı: Ta taa awe? İso kuyogotutu teləsolv sı: Nyá mayamaya.

⁶ Mpróyó Yehu kulaa na í pona-ı təyaga, na İso kuyogotutu teləsolv pəli ı nyuvu taa ké nim. Na í tómi-ı sı: Iseyeli İso Tacaa yogotaa sı, má kra-ı sı í pəsi ma yəlaa Iseyeli nyóma wulaw. ⁷ Na í kó nyá caa kərəı Akarı lólvu nyóma təna. İe pə ləeta İso kuyogotutu teləsəlaa na ma təmle nyóma mpa mpa Sesapeli kowa tə pa səm nté. ⁸ Maa kv Akarı təyaga apalaa tənaga. Paa piya paa səsaa. ⁹ Maa lana ı yəlaa ké isı ma lapəna Nepati pəyalv Solopwam na Ahiya pəyalv Pasa pa nyóma tó. ¹⁰ Pə kaasa Sesapeli tə, nõɣolv kaa pimi-ı. Hası ká təɣəna-ı Sisilee haləm taa.

İso kuyogotutu teləsolv tema mpróyó yogotaya, İlena í tvi nõnõɣo na í se.

¹¹ Mpróyó Yehu luwa na í mæli ı taapalaa kin, na pəle pá pəsı-ı sı: Pvlv lapaɣa? Wentiyi kraıtu inı ı caakəna-ı ye? Yehu sı: O, pə taya natəli se. Anı í nyémá İso kuyogotutu teləsəlaa mpe pa tó. ¹² İ taapalaa sı: N cəsəı ké. Heeli-tvı nti ı heela-ı tə. Yehu sı: İ heela-m təmnaa pəyale ké. İlena í heeli-m ma mayamaya ma nyəntu sı, Tacaa təma sı ı kra-m Iseyeli wulaw.

¹³ Tənyale pa təna pa wəɣosa pa kraınaa, na pá pə-weye kumte tó na Yehu caya, na pá hvli akantəle na pa təna pá wiliti na pá tó sı: Yehu, mə na tetu.

Yehu kvyo ke Solam na Ahasiya

¹⁴⁻¹⁵ Waatu nõɣolv Iseyeli yoolaa təna ka tanja Lamoti ıcate ké Siliı wulaw Hasayeli tó. Halı pá kó Solam na í polo Sisilee na pá fəki-ı.

Yosafati pəyalv keke Yehu, pəyele Nəmsi saali keke. Pa tema Yehu ke kawulaya kraı, İlena í kvli Solam tó. Na í tó ı taapalaa sı: Ye í we ma tó, İe í taa yele na nõɣolv fiti na í polo Sisilee, na í heeli nti tə lapa cəne tó.

¹⁶ İ tema mpv, İlena í kra ı keke tó na í tewe Sisilee. Tənyaga Solam həntaa, na Yuta wulaw Ahasiya polo-ı wiiluvu. ¹⁷ Mpróyó Sisilee kutuluvu səsəv nyuvu taa tanjv loosa Yehu na napələı ı waali. İlena í tili na pá heeli wulaw sı: Ma loosa napəli na pá kəı. Ntəna wulaw sı: Tili kraıtu cəyalv na í səı-we na í pəsı-we sı: Alaafəya keke?

¹⁸ Ntəna kraıtu cəyalv náá tewe na í pəsı-ı sı: Wulaw sı má pəsı-me sı alaafəya keke? Ntəna Yehu pəsı-ı sı: Nyá təm suweye pə taa? Tv ta waali.

Mpvyle kutuluvu səsəv tanjv sı: Tillu sula-we na í saali təna.

¹⁹ Uena Solam tili kpaγanv naale nyəη na í suli-we, na í pɔɔsi-we tɔtɔ sɪ wulav sɪ: Alaafəya kele? Ntəna Yehu pɔɔsi-i sɪ: Nyá tɔm suweye pə taa? Tv ta waali.

²⁰ Uena tanlv sɪ: Tillu naale nyəη sula-we, na í saali təna. Pəyele pa nɔγɔ tɔɔ tv caya i keeke ké isu kpaηtv, pə kaa laη Yehu.

²¹ Tənaγale wulav yelaa na pá kpeeli i keeke na í kpa. Na Yuta wulav Ahasiya naa kpa i nyəη tɔɔ tɔtɔ. Uena pá suli Yehu ke Napətɪ haləm kin ke Sisilee.

Yuta wulav Solam səm

²² Mpuγule wulav pɔɔsa Yehu sɪ: Alaafəya wee? Ntəna Yehu sɪ: Anɪ n nyəmə teu sɪ nyá too Sesapeeli wee na í təηa tuη laav na topotopo təma. Uena n pɔɔsəγi-m sɪ: Alaafəya wee?

²³ Tənaγa Solam pəsaa na í seeki na í kiisiyi sɪ: Ahasiya se yoo, i lukɪ ma waali ké.

²⁴ Mpuγú Yehu yela nyəmle ke kpaakraa, na í γaγa-təγe Solam asəηkpekiη heku taa, na í toli i fulaya. Uena í hoti i keeke taa təkpilim. ²⁵ Ntəna Yehu γəγətɪ i sənlv Pitikaa sɪ: Kpaγa-i na n pətɪ Napətɪ haləm taa. Tɔɔsi nti Tacaa ka heela i caa Akarɪ ke kuyanku ta naale tɔ caya kpaγanəη na tɔ sukɪ-i tɔ ²⁶ sɪ: Tete ma nawa isəna n kuwa Napətɪ na i pəyalaa tɔ. Ue ma tuuki sɪ, isu ma hɔma Solam ηkraηγv ke taale nté tɔ taa. Uena Yehu tasa sɪ: Pə tɔɔ tɔ, kpaγa-i na n pətɪ taale nté tɔ taa ké teitei isu Tacaa ka heeluyɪ-i tɔ.

Yuta wulav Ahasiya səm (Kvɔɔsɔtv II 22:7-9)

²⁷ Waatv wei Yuta wulav Ahasiya nawa Solam səm, uena í seeki na í mələyəna Pətɪ-Kaa həγəlvv tɔɔ. Na Yehu náá tɔ i waali, na í tɔ i taapalaa sɪ: I kú ilé tɔtɔ. Mpuγú pa γaγa-i nyəmə, na í we keeke taa, na í kraaki Kuuli ke Ipəleyam cəlv. Paa na mpv, na Ahasiya se na í tala Mekito na í sí təna. ²⁸ Uena i təmle nyəma tv-i keeke taa, na pá pona-i Yosalem. Na pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tɔ.

²⁹ Akarɪ pəyalv Solam kawulaya pənaγa naanvwa na kulvm nyəηka taa ké Ahasiya ka pəsa Yuta wulav.

Sesapeeli səm

³⁰⁻³¹ Mpuγú Sesapeeli nuwa tɔ təna nti tɔ lapa tɔ. Uena í lvv i nyɔɔsi, na í tɔ kacəka wontu, na cəlavnaa. Yehu talaa na í sɔvki icate taa na alv unɪ i na-i, uena í má kapuka sɪ: Wulav kulv Simili nyá. Alaafəya wee?

³² Yehu kusa ise, uena i ma kapuka sɪ: Awe wenna ma tɔɔ?

Mpuγú kawulaya təyaya taa apalaa naani nyəma napələγɪ naale, na tooso nyəna pətote. ³³ Ntəna Yehu tɔ-we sɪ: I ləγɔ alv unɪ na pətote.

Uena apalaa mpɛ pá tusi Sesapeeli, na í hoti na Yehu təη i tɔɔ na keeke. Na caləm ya koləηa na kpaγanəη tɔɔ.

³⁴ Mpuγú Yehu svv kawulaya təyaya taa, na í təγɔ na í nyɔɔ, na í tɔ i taapalaa sɪ: I pi alv mpusi tv unɪ. Mpi tɔ, i ka ké wulav pɛelv.

³⁵ Pa luwa Sesapeeli pim, uena pá maγana nyvmɔγəlavaya na ntantakəη na nantadəη tike. ³⁶ Pa məlaa na pa heeli-təγɪ Yehu, uena í tɔ sɪ: Mpuγú Tacaa ka heela Tisipe ləɔ kuyəγətɔtv tələsəlv Ilii na i γəγətɪ sɪ: Hasɪ ká taγamɪ Sesapeeli ke Sisilee haləm taa. ³⁷ Na pa lvv i timpɪ wee kaasaa təγɔ haləm taa, isu pa hutuyv hute tɔ. Nəγəlvv kaa nyəmi-i.

10

Akari tayaɣa nyɔma kyɔ

¹ Akari lɔɔɔ nyɔma ka we nutoso na naanɔwa kɛ Samalii taa kɛ. M'pɔyɔ Yehu ŋmaa lɛɛtɛli ke ɪcate nyɔɔ nyɔma na tɔ sɔsaa, na mpa pa tɔwa si pa seɣesɛɣi Akari lɔɔɔ nyɔma mpe tɔ si: ² Mɔ paasɛɣɔna na wulav lɔɔɔ nyɔma piya. Na i wɛna kɛkɛnaa, na kpaɣanɛɣ, na yooɔ wontu na i wɛ kolɔɣa ɪcate taa. Mpu tɔ, ye i hika takɔɔɣa kanɛ, ³ ɪɛ i nyɔni wulav lɔɔɔ nyɔma mpe pa taa, na i kpa wulav ke wei i pɛsɛɣi, na i muna kawulɔɣa tɔ na i kentiɣi i na i lɔɔɔ nyɔma pa tɔɔ.

⁴ Mpuɔɔɔ seɣɔntu kpa pa tɔna na pa tɔɣ tɔma si: Tayale mpa? Awulaa naale nɔ tɔ pɛsi-ɪ kacɔɣfana tɔ na? ⁵ ɪɛna wulav tayaɣa nyɔɔɔ tu, na ɪcate sɔsɔ na sɔsaa, na seɣesɛɣa pa heeli Yehu si: Tɔ kɛ nyɔ tɔmle nyɔma kɛ. ɪɛ nti n kɔ tu-tu tɔɣ tu la. Tu taseɣi nɔɔɔɔɔ kpaɔ. La mpi pɛ maɣa-ɣ tɔ.

⁶ M'pɔyɔ Yehu ŋmaa-wɛɣɛ lɛɛtɛli naale nyɔɣ si: Ye i kɔ wɛɛ ma waali na i tɔkɛɣi ma kutɔtɔtu, ɪɛ i seti wulav lɔɔɔ nyɔma tɔna nyɔɔɣ, na i kɔna-m cele ɪsɛntɔ teitei.

Payele Samalii wulav lɔɔɔ nyɔma nutoso na naanɔwa ka we ɪcate yɔɔɔ sɔsaa kin na pɔ tɔkɪ-wɛ.

⁷ Waatu wei sɔsaa mpe pa nawa Yehu lɛɛtɛli, ɪɛna pɔ koti wulav lɔɔɔ nyɔma nutoso na naanɔwa ɪni. Na pɔ siki pa nyɔɔɣ ke tɔkɛɣ taa, na pɔ pona Yehu ke Sisilee. ⁸ M'pɔyɔ tillu heela Yehu si: Pa kɔna nyɔɔɣ ɪni. ɪɛna Yehu tɔ si: ɪ kaa-ɪ huwa naaleɣɛ ɪcate nɔnɔɣɔ. Halɔna pɔ nyaali. ⁹⁻¹⁰ Tɛɔ fema tanaɣ, ɪɛna i lu ɪcate nɔnɔɣɔ, na i tɔ samaa si: Mɔ paa fɛi tɔm tɔne tɔ taa, maɣale tɔm tu. Mpi tɔ, mɔ kɔɔna Solam tɔɔ na mɔ kɔ-ɪ. Ama paaɛ pa tɔna ɪsɛntɔ, awe nɔ kɔ pɛɛ? Mpu tɔ, ma caa si i nyi si nti Tacaɔ yɔɣɔta Akari na i lɔɔɔ nyɔma tɔɔ tɔ, tɔ ta saali yem. ɪ yooɔa-tɛɣi ɪsu i ka heeluyɔ ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtu telɔsɔɔ ɪlii na i yɔɣɔti tɔ.

¹¹ M'pɔyɔ Yehu kɔwa Akari lɔɔɔ nyɔma mpa pɔ kaasaa na pɔ wɛ Sisilee tɔ. Paa i waali nyɔma tɔna, na i lɔɔtanaa, na i kɔtɔɔaa, i ta yeɛ paa kolɔm.

Yuta awulumpiya kyɔ
(*Kɔtɔsɔtu II 22:8*)

¹² M'pɔyɔ Yehu tɔ Samalii mpaɔɔ, na i tala Tiikilaa tɔsikile. ¹³ ɪɛna i suli Yuta wulav Ahasiya lɔɔɔ nyɔma na i pɔɔsi-wɛ si: ɪ kɛ le nyɔma ke ye? Pɛɛ si: Tɔ kɛ Ahasiya lɔɔɔ nyɔma kɛ. Tɔ kɔma Sesapɛɛli piya na pa lɔɔɔ nyɔma mpa pɔ kaasaa tɔɣ seɛ kɛ. ¹⁴ Tɔnaɣale Yehu mpa kapuka si: ɪ kpa-wɛ na pa ɪɛ.

ɪɛna Yehu taapalaa kpa-wɛ, na pɔ lenti-wɛɣɛ Tiikilaa tɔsikile lɔkɔ kin, na pɔ pɛti-wɛɣɛ lɔkɔ ɪni i taa. Pa wɛ yɔɔɔ nule na naale, nɔɔɔɔ ta fiti.

Yehu suluyɔ ke Yonatari

¹⁵ M'pɔyɔ Yehu tɔma pɛɔ, ɪɛna i nɔ Lekapii pɔyalɔ Yonatari na i kɔɣna i tɔɔ. ɪɛna i seɛ-ɪ na i pɔɔsi-ɪ si: N wɛ ma tɔɔ ɪsu ma wɛw nyɔ tɔɔ tɔ? ɪɛ si: ɛɛ. Yehu si: Ye mpu tɔ ha tɔmaɣa niɣ.

Pa tɔma tɔmaɣa niɣ hav, ɪɛna Yehu kpaɣa-ɪ kɛkɛ taa ¹⁶ na i tɔ si: Tɔɣi-m na nɔ nɔ ɪsɛna ma luyɔ sɔɔ Tacaɔ tɔmle lapɔ tɔ.

ɪɛna Yehu kpaɣa-ɪ i kɛkɛ taa. ¹⁷ Waatu wei pa tala Samalii ɪɛna Yehu tɛɛsi kyɔ ke Akari lɔɔɔ nyɔma, mpa paa kaasa tɔna tɔ. ɪ kɔ-wɛɣɛ teitei kɛ ɪsu Tacaɔ ka heeluyɔ ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtu telɔsɔɔ ɪlii tɔ.

Yehu kyɔ ke Paali laatu

¹⁸ M̄p̄ógó Yehu kota Samalii nyóma na í tó sí: Wulav Akarí ka laawa t̄ȳȳ Paali ké. Ama maa laa-í na p̄é k̄əl̄i mp̄v. ¹⁹ Uena Yehu tó sí: Í koti Paali un̄ í k̄ət̄əlaa, na í k̄uȳḡət̄ət̄ t̄əl̄əšəlaa, na laalaa t̄ənaɣa ma kíj̄. P̄é taa s̄əw̄ n̄əɣəlv̄. Ma lakí t̄ȳȳ ŋk̄ȳȳ acíma ké. Mp̄v t̄ə, ye wei í f̄ei ísu pa ku-í.

Acilayatu ke Yehu lakaya mp̄v sí í hiki t̄ȳȳ ŋk̄v ku laalaa t̄əna. ²⁰ P̄ə t̄əw̄ k̄é í kota ȳəlaa ke Paali kotuȳu s̄əw̄əw̄. ²¹ Uena p̄á tili Iseyeli t̄əna taa na ku laalaa koti, p̄ə ta s̄əw̄ p̄aa kulóm. Na p̄á su kutuluȳu. ²² M̄p̄ógó Yehu t̄əma t̄ȳȳ ŋk̄v ku paasənlaa sí: Í c̄əla laalaa t̄ənaɣa pa wontu k̄əw̄susuutu. ²³ P̄ə waali k̄é Yehu na Lekarpii p̄əȳəlv̄ Yonatarí pa s̄əw̄ t̄ȳȳ kutuluȳu taa, na p̄á p̄əw̄sí ku laalaa t̄əna sí: Nt̄əŋ í w̄əna naani k̄é teu sí Iseyeli ís̄ə s̄əəlv̄ n̄əɣəlv̄ í ta siti m̄ə taa c̄əne?

²⁴ Mp̄v t̄ə, na Yehu sí yoolaa nunaasa na awalí t̄əw̄. Na í heela-w̄e sí: Maa t̄ó t̄ȳȳ laalaa t̄ənaɣa m̄ə niŋ taa. Ye wei í yela kulóm na í fiti p̄ənt̄v ká sí í lonte. M̄p̄ógó í na Yonatarí pa polaa na p̄á la ciikuȳu k̄ət̄əɣa na k̄ət̄əɣa ŋka k̄əkw̄ lusa ka t̄əna t̄ə. ²⁵ Pa t̄əma mp̄v, uena Yehu heeli yoolaa na pa nȳȳv nyóma sí: Í s̄əw̄ na í k̄ó pa t̄əna. N̄əɣəlv̄ í taa fiti na í lu.

M̄p̄ógó pa ku-w̄e na p̄á l̄-w̄e na awalí t̄əw̄. Uena p̄á s̄əw̄ kutuluȳu ŋk̄v ku naŋ l̄əlv̄ nȳəŋk̄v taa ²⁶ na p̄á l̄əsi tesikası kulalaası na awalí, na p̄á w̄ə k̄əkw̄. ²⁷ Na p̄á ȳəki p̄əle k̄əw̄sikile na kutuluȳu, na p̄é p̄əsi ícat̄e hute ke hal̄əna saŋa.

Iseyeli wulav Yehu t̄əm

²⁸ M̄p̄ógó Yehu k̄piisa tun̄ laav ke Iseyeli kawulaya taa. ²⁹ Paa na mp̄v t̄ə, í lapa ís̄əɣat̄v ke teitei ísu Solop̄əwam. Solop̄əwam ka tusina Iseyeli nyóma na p̄á laa w̄ula nawee ke Pet̄eeli na Tan̄.

³⁰ M̄p̄ógó Tacaa t̄əma Yehu sí: Ma sama, n̄ lapa nti maa síwa sí maa h̄əna Akarí na í t̄əȳəɣa nyóma pa ŋk̄raŋȳȳv t̄ə. P̄ə t̄əw̄ k̄é nyá piya piya ká l̄eeti nyá lonte taa, na p̄á t̄əki kawulaya na p̄á kaas̄əɣi t̄əma. Hal̄əna pa lul̄əŋ loosi ke líyiti.

³¹ Ama Yehu ta t̄əŋ ís̄ə Tacaa kíiŋ ke teu na lotu kulóm̄t̄v. Í ta l̄ə tun̄ laav mpi p̄ə taa Solop̄əwam ka tusa Iseyeli nyóma t̄ə.

³² Waatv un̄ í taa k̄é Tacaa yelaa na Silii wulav Hasayeli s̄əw̄ Iseyeli nyóma tetv t̄əȳv. ³³ Na p̄á l̄eeki Yaatan̄ ilim t̄əhule t̄əw̄ na Al̄əw̄e tetv na ilim nt̄əɣəŋ t̄əw̄ nȳənt̄v. P̄ə k̄p̄əɣəw̄ Kalaat̄i na Pasan̄ pa tetv nti t̄ə taa Lup̄er̄j̄ na Kat̄i na Manasee p̄ə nyóma ka w̄e t̄ə.

³⁴ Pa k̄eesa Yehu t̄əmn̄aa lent̄ənaa, na í kulap̄əm, na í apal̄ətv̄ t̄əm ke Yuta awulaa tak̄əlaya taa. ³⁵⁻³⁶ Í t̄əȳv kawulaya ke pus̄i p̄əlef̄eí hiu ke Samalii ke Iseyeli taa. Í s̄əpa, uena p̄á pimi-í Samalii. Uena í p̄əȳəlv̄ Sowakası l̄eeti í lonte.

11

Yuta wulav alv nȳəŋ Atalii t̄əm

(K̄ət̄əw̄ənt̄v II 22:10-12)

¹ Waatv wei Yuta wulav Ahasiya too Atalii nuwa sí í p̄əȳəlv̄ Ahasiya s̄əpa, uena í k̄ó wulav t̄əȳəɣa nyóma t̄əna. ² Pa k̄əɣa mp̄v, uena Solam p̄eəlv̄ Yosepa, Ahasiya neu, la kookali na í ŋmul̄ í taalv̄ p̄əȳəɣa Sowası. Na í seena na í ŋm̄es̄i í na í nuk̄əlv̄ ke ís̄ə t̄əš̄eəle naŋ kuh̄ənt̄ȳv nak̄əlv̄ ku taa. Atalii ta nyi ka t̄əw̄, hal̄əna ká fiti kulaa mp̄e. ³ M̄p̄ógó pa saala ís̄ə t̄əš̄eəle taa t̄ənaɣa pus̄i naatoso, na Atalii t̄əki kawulaya.

Pa k̄pa Sowası ke kawulaya

(K̄ət̄əw̄ənt̄v II 23:1-21)

⁴ Pənaɣa naatosompɔɣolaya nyəŋka taa ké kətulɔ Yoyata kota wulaw taŋlaa, na taŋlaa lɛlaa nyɔɔɔ nyəma, na í pona-weɣe Iso təsele taa. Na í na-we pá pɛli nəɔɔ na tuunaɔ, na í huli-weɣe wulaw pɔyabɔ. ⁵ Ulena í tɔ-we si: I faɣa mə taa mpa pa laki təmlɛ ke kuyaku kuhɛsɔyɔ wule tɔ, pa taa ké kpeka tooso. Kancaalaya nyəntɛ í taŋ wulaw təyaya. ⁶ Naale nyəntɛ ke Suuu nənəɔɔ, na tooso nyəntɛ ke taŋlaa waali nənəɔɔ tɔtɔ. Kpeka anɪ a tooso, á ká taŋəŋəna wulaw təyaya, na á kaasəyi təma. ⁷ Pə kaasa mə kpeka səsəɔna naale, wei ɪ laki təmlɛ ke kuyaku kuhɛsɔyɔ wule tɔ. Pɛle paa taŋna Iso təsele ke timpi wulaw kɔfalɔ weɛ tɔ. ⁸ Yooola təna ká tɔki pa yooɔ wontu ke pa niŋ taa ké, na wulaw í we timpi, pa we ɪ waali. Ye yulɔ kraɪ tɔ í kɔɔtəna-we pá kv-ɪ.

⁹ Mɔpɔy taŋlaa nyɔɔɔ nyəma lapa teitei ɪsu kətulɔ Yoyata ká heeluyɔ-we tɔ. Pa kota yooola mpa pa laki təmlɛ ke kuyaku kuhɛsɔyɔ wule tɔ, na mpa paa laki kuyaku ŋkuyɔ təmlɛ tɔ, na pá polo Yoyata kiŋ. ¹⁰ Mɔpɔy Yoyata cɛla-weɣe wulaw Tafiti ŋmantaasi, na ɪ kpaləŋ wei ɪ ka we Iso təsele taa tɔ. ¹¹ Ulena yooola puli Iso təsele ɪsentaa ŋkuluŋa kanɛ, na pá polo lɛŋka, na pá taŋa wulaw. ¹² Mɔpɔy Yoyata ləsa Sowasi na pá temi-ɪ kawulaya ntenuyɔ. Na pá cɛle-ɪ kiŋ takəlaya, na pá pəli ɪ nyɔɔɔ taa ké nim, na pá kra-ɪ wulaw. Ulena yəlaa təna sɔɔ pa niŋ taa ké mapɔ na pá wilitiyi na pá sɛki-ɪ si: Mə na tɛtɔ wulaw.

¹³ Waatu wei Atalii nu taŋlaa na samaa kəkɔtɛ rítɛ, ulɛna í polo pa kiŋ ke Iso təsele taa. ¹⁴ Mɔpɔy ɪ loosa pɔyaya ke awulaa təsəŋɛ. Na wulaw waali nyəma, na akantɛɛ hullaa sɛŋa ka kiŋ, na pá huləyi akantɛɛ na samaa náa ŋmaaləyi. Tənaɣa Atalii cəla ɪ wontu, na í ma kapuka si: Waali luw ntɛ, waali luw ntɛ.

¹⁵ Yoyata ta sɔɔli si pá kv-ɪ Iso təsele taa. Pə tɔɔ ké ɪ təma nyɔɔɔ nyəma si: I ləsi-ɪ kpeŋa, na wei í təŋa-mɛ, ɪɛ í kó pɔntɔ.

¹⁶ Ulena pá ləsi Atalii na pá pona-ɪ kawulaya təyaya kraɣanəŋ nənəɔɔ na pá kv-ɪ.

¹⁷ Mɔpɔy Yoyata lapa na Tacaa, na wulaw, na samaa, pa pɛli nəɔɔ si, pá la na pá pəsi ɪ nyəma. Na í la tɔtɔ na wulaw na samaa pá pɛli nəɔɔ lɛŋka. ¹⁸ Mɔpɔy samaa polaa na pá yəki tɔyɔ Paali kutuluyɔ, na kɔtasi təlatɛnaa na pə lɛsəŋ. Na pá kú pə kətulɔ Matəŋ ke kɔtasi təlatɛnaa kiŋ. Pə waali ké Yoyata kpawa mpa paa taŋ Iso təsele tɔ.

¹⁹ Mɔpɔy Yoyata kota yooola nyɔɔɔ nyəma, na wulaw taŋlaa, na taŋlaa lɛlaa, na samaa təna si pá kraɣa wulaw ke Iso təsele taa, na pá su-ɪ na pá təŋna taŋlaa nənəɔɔ, na pá pona-ɪ kawulaya təyaya taa. Waatu wei Sowasi caya kawulaya kumtɛ tɔɔ, ²⁰ ulɛna pa təna pa ŋmaaləna laŋhulɔmlɛ.

Ulena ɪcətɛ caya təpamm ke Atalii sɛm waali.

12

Yuta wulaw Sowasi təm

(Kvətəsvtɔ II 24:1-3)

¹⁻² Iseɣɛli wulaw Yehu pənaɣa naatosompɔɣolaya nyəŋka taa ké Sowasi lɔbyɔ pusi ná yoosa naatosompɔɣolaya tɔtɔ. Ulena í tɔyɔ kawulaya ke Yosalem ɪcətɛ taa ké Yuta tɛtɔ taa ke pusi nule. ɪ too ka ké Pɛsɛpa tɔ ké, na pá yaaki-ɪ si Sipiya.

³ Mɔpɔy Sowasi lapa mpi pə maɣa Tacaa tɔyɔ haləna ɪ sɛm. Mpi tɔ, Yoyata ka seɣɛsa-ɪ teu ké. ⁴ Paa na mpɔ ɪ ta wakəli təkətɛlɛnaa, yəlaa pukaya tam ké na pá laaki na pá wəki tulaalɔnaa.

Sowasi tayana Iso təsele

(Kvətəsvtɔ II 24:4-14)

5-6 Μπόγυ κuyaku nakuli Sowasi tōma kōtēlaa mpe si: Pə wee kē si, liyitee paasənlaa i kpeyeli liyitee nna pa kōhna Iso tēsēele taa si pā lana tōmle tō. Yaa Iso tēsēele lampuu, yaa wena pa hana luyu kolōmoyu tō, na pā tayanna timpi timpi pə nəyəsənaa tō.

7 Halēna pē tala Sowasi kawulaya pənaya hiu na tooso nyēhka, kōtēlaa ta tayanneta Iso tēsēele tiili. 8 Μπόγυ wulav yaa kōtulu Yoyata, na i taapalaa na i pōosi-we si: Pepe tō kē i tā tayani Iso tēsēele? Pə tō tō, liyitee paasənlaa kaa tasa-meyeyeyē celuyu. Paa su-yeyē na pā tayanna Iso tēsēele ntē.

9 Μπόγυ kōtēlaa tisa si pa kaa tasa liyitee moyu ke paasənlaa kin. Pōcō pa kaa paasəna Iso tēsēele tayannoyu.

10 Μπόγυ kōtulu Yoyata caa atakaa nəyōlu, na i tūli-i pōyō na i si kōtaya tēlate kin ke Iso tēsēele nōnōyō ntōyōh tō. Ilena i tō kōtēlaa nōnōyō tanhlaa si ye wei i kōna Iso tēsēele liyitee, ile pa tu-yeyē atakaa un i taa. 11 Pē suwa ile pa yaa wulav takēlasi ηmaalu, na kōtēlaa nyūyu tu, na pā mayasi-ye. 12 Pā nyōmā wena a nyūyu, ile pa cēla-yeyē tōma lataa tō fenhlaa, na pēle pā felī tayannlaa, na kaafəntanaa, 13 na tētū ηmalaa, na pēe saaklāa. Ilena pā yana taasi na pēe kusaaakēe, na pā felī kōma lenna nna pa tōyō pə tōm taa tō.

14 Pa ta kpaya liyitee an i taa, na pā luna Iso tēsēele cemsēnaa yaa sēsē, yaa nyanasi nsī pa ηmusəyōna calēm tō, yaa akantēe, yaa pā lū wōla pōlōpu, yaa liyitee nyəyōlōyū pōlu. 15 Tēmlatāa nyūyu nyōma ke pa celəyi, na pēle pā lakōna mpi pə wē lapu tō. 16 Yēlaa mpa pa feləyi tōmle nyōma tō, paa fenjiyi-wē. Mpi tō, pa laki teu kē.

17 Liyitee nna yēlaa kōhna pa kupəntəh kōtaya lonte tō, kōtēlaa ke pa celəyi ale, paa tūyū-yeyē atakaa un i taa.

Sowasi kawulaya tənaya

(Kutəsəstv II 24:23-27)

18 Waatu un i taa kē Sili i wulav Hasayeli polaa, na i yōona Kat i icatē na i lēeki-tē. Ilena i mayasi i taa si i kpaaki Yosalem tō. 19 Tənayale Sowasi kpeyela un na i cəsōnaa Yuta awulaa, isu Sosafati na Solam, na Ahasiya, paa lapa mpiyi Tacaa ke kucōu tō, na wōla wei pa suwa Iso tēsēele na kawulaya tōyaya kpancooh taa tō, na i tilina na pā cēla Hasayeli. Ilena ilē i yele Yosalem ke yōonau.

20 Pa kēesa Sowasi tōmnaa lentōnaa tənaya Yuta awulaa takēlaya taa. 21-22 Μπόγυ i waali nyōma kula i tō, na pa taa naale Simeyati pəyalu Yosapat i, na Somee pəyalu Yehosapat i pa ku-i Peti-Milo ke Sila mpaau taa. Ilena pā pimi-i pa tōyaya pēlaau taa kē Tafiiti tē. Ilena i pəyalu Amasiya lēeti i lonte.

13

Iseyeli wulav Sowakasi tōm

1 Yuta wulav Ahasiya pəyalu Sowasi kawulaya pənaya hiu na tooso nyēhka taa kē, Yehu pəyalu Sowakasi tōyō Iseyeli kawulaya ke Samalii, ke pusi naanōwa na naatosompōyōlaya. 2 Μπόγυ i lapa mpi pə ta maya Tacaa tō. I kēena Solopuwam wei i tusa Iseyeli nyōma ke laatu taa tō i isayatu. 3 Ilena Tacaa mu-we na pāáná, na i tu-weye Sili i wulav Hasayeli nin taa. Pə waali, na i tasa-weyē tūyū ke Hasayeli pəyalu Pēni-Hatati nin taa tōtō, na pē taari səsōm.

4 Ama Sowakasi sēlōma Tacaa si i ku i pāáná. Ilena Iso nyēni isēna Sili i wulav cōsa-we tō, 5 na i kus i waasōlu nəyōlu na i het i-weyē pa nin taa. Pə kpayaau waatu un i tōyō pa cəyana hēsōyū isu too paa wēu tō. 6 Paa na mpv, pa kēena Solopuwam

na i tɔyaga nyɔma pa tunj laau, na pá yele tɔyɔ abunyɔŋku tesika kɔlalaaya ke Samalii icate taa.

⁷ Siliɪ wulav ka nɔja Sowakasi yoolaa tɔnaya, na pá kaasi-i pɛcɔ tike. Kpaɔnɔɔŋ cayaalaa nɔle na naanɔwa, na keekena ke naanɔwa, na yoolaa ke iyisi naanɔwa (10000).

⁸ Pa keesa Sowakasi tɔm lentɔnaa, na i kulapɔm na i apalɔtu tɔm ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ⁹ Waatu wei i sɛpa, dena pá pimi-i Samalii na i pɔyalɔ Sowasi leeti i lonte.

Iseyeli wulav Sowasi tɔm

¹⁰ Yuta wulav Sowasi kawulaya pɔnaya hiu na naanɔwa na naatosompɔɔlaya nyɔŋka taa ké, Sowakasi pɔyalɔ Sowasi pɛsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. Na i tɔɔ pusi naanɔwa na naatoso. ¹¹ M'pɔyɔ i lapa mpi pɛ ta maya Taca tɔ. I keena Solopɔwam wei i tusa Iseyeli nyɔma ke tunj laau taa tɔ.

¹² Pa keesa Sowasi tɔm lentɔnaa ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa. Pɛ kpaɔa i kulapɔm na isɛna i yoonɔ Yuta wulav Ahasiya na apalɔtu tɔ. ¹³ Waatu wei i sɛpa, dena pá pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pɔlaau taa. Ilena i pɔyalɔ Solopɔwam leeti i lonte.

Iso kɔyɔɔtɔtu telɔsɔlv Ilisee sɔm

¹⁴ M'pɔyɔ kɔtɔŋ nakɔli ku kpa Ilisee. I caakaya sɔm, dena Iseyeli wulav Sowasi polo i wiiluyɔ, na i lunj i tɔɔ na í wiiki, na í má kapuka si: Hai, ma caa, Iseyeli keeke na i saalɔ.

¹⁵ Ntɛna Ilisee si: Caa tɔɔv na nyɔmá.

Ilena wulav caa na í kɔna. ¹⁶⁻¹⁷ Ntɛna Ilisee si: Tɔli ilim tɔhɔle tɔɔ pɔtote.

Ilena wulav tɔli. Ilisee si: Kpaasi nyá tɔɔv.

Wulav kpaasa i tɔɔv dena Ilisee tɔni i ninj ke wulav nyɔŋ tɔɔ, na í tɔmi-i si: Tɔ. Wulav tɔwa, dena Ilisee ma kapuka si: Nyɔmle tɔne tɔ hulɔɔŋna isɛna n ká kɔli Siliɪ yoolaa na n ku-weye Afeki tɔ.

¹⁸ M'pɔyɔ Ilisee tasa wulav ke heeluyɔ si: Kpaɔa nyɔmá lenna.

Wulav kpaɔa nyɔma, dena Ilisee si: Tɔ atɛ.

Ilena wulav tɔ atɛye tɔm tooso, na í yele mpɔv. ¹⁹ Ntɛna pááná kpa Ilisee na í tɔ si: Aa, kasa, ye n ká tɔwa tɔm kakpasɔ, yaa naatoso n ká kɔla Siliɪ nyɔma ntɛ tɔnɔnɔnɔ. Tɔv, tɔm tooso tike n̄tɛ n ká kɔli-we.

²⁰ M'pɔyɔ Ilisee sɛpa na pá pimi-i.

Pɔnaya sikaa, dena Mowapɔ yoolaa n̄mulaa sɔvki Iseyeli tetɔ taa. ²¹ Kuyaku nakɔli napɔli pa sɔyɔla pa sɔtu na pá pukina pim. Ie pa sulina n̄mulaa mpe pa kpekɔle natɔlɔyɔle. Ilena pá lɔyɔ pa sɔtu ke Ilisee pɔlaau taa na pá se. Sɔtu hɔta Ilisee mɔwa tɔɔ, dena sɔtu fe na í kɔli na í sɔŋ.

Siliɪ nyɔma kɔlvɔ

²² Siliɪ wulav Hasayeli ka n̄makɔla Iseyeli nyɔma ke Sowakasi kawulaya waatu tɔnaya. ²³ Ama Taca nyɔna pa pɔtɔtɔle ke nɔyɔ n̄ka i na Apɔlaham, na Isaaka, na Yakɔpɔ paa pɛelaa tɔ ka tɔɔ, na í yele-weye kpiisuyɔ. Waatu inɔ tɔ, i ta yelita si kolontunaa í kpa-we na pá pɔna poolɔnj tiili.

²⁴ Siliɪ wulav Hasayeli sɛpa, dena i pɔyalɔ Pɛni-Hatati leeti i lonte taa. ²⁵ M'pɔyɔ Iseyeli wulav Sowasi leeka Iseyeli acalɛ nna Hasayeli ka tɔyɔ Sowakasi tɔ. Tɔm toosoyɔ Sowasi yoonɔ Pɛni-Hatati, na í leeki i acalɛɛ tɔna.

Tacaa ka heeluyū Amitayī pəyalw Iso kuyəwəwtəw teləswlw Yonaasi ke Katī-Hefee tō.
²⁶ M̄p̄w̄ȳ Tacaa nawa isəna pə kəla Iseyeli nyəma tō. P̄c̄w̄ paa yw̄lw kwl̄wm tək̄w̄j,
 f̄ei s̄i i ká waasi-wē. ²⁷ Ama i taa s̄w̄li s̄i í kpiisi-wē. Pə t̄w̄ k̄é i yelaa na Sowasi
 pəyalw Solop̄w̄wam waasi-wē.

²⁸ Pa k̄eesa Solop̄w̄wam t̄wm l̄ent̄n̄aa ke Yuta awulaa tak̄əlaya taa. Pə k̄p̄ayaw
 í kulap̄əm, na i apalw̄t̄w ke yowu taa, na isəna i l̄eeka Tamasi na Hamati pə acal̄ee
 tō. ²⁹ Waatu wei i s̄əpa, il̄ena p̄á pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa p̄əlaaw taa, na i
 pəyalw Sakali l̄eeti i l̄onte.

15

Yuta wulaw Asaliya t̄wm *(Kwt̄əsw̄t̄w II 26:3-4,21-23)*

¹ Iseyeli wulaw Solop̄w̄wam kawulaya p̄ənaɣa hiu na naatosomp̄əw̄laya
 nȳəjka taa, Amasiya pəyalw Asaliya p̄əsa Yuta wulaw ² ke Yosalem taa na í t̄əw̄
 p̄usi n̄ule na naan̄w̄a na naale. Waatu in̄i, i l̄əlw̄ȳw̄ p̄usi ka wē naan̄w̄a na
 naatoso. I too ka k̄é t̄əna t̄w, na p̄á yaaki-i s̄i Yekoliya. ³ Asaliya lapa Tacaa luyū
 t̄ee nȳəw̄t̄w k̄é, is̄u i caa Amasiya. ⁴ Paa na mp̄w̄ t̄w, i ta wak̄əli t̄ək̄ət̄əl̄enaa, ȳəlaa
 t̄əj̄a p̄ote k̄é, na p̄á laaki na p̄á w̄əki tulaałw̄n̄aa.

⁵ M̄p̄w̄ȳ Tacaa h̄əma wulaw ŋk̄p̄əj̄w̄ȳw̄ na asilima kw̄t̄əj̄. Il̄ena p̄á su-i k̄p̄eej̄a
 ke tiili, hal̄əna i s̄əm. I pəyalw Yotam wei i ka k̄é kawulaya t̄əyaya nȳw̄ȳw̄ t̄w t̄w, in̄i
 i ka paasayana na kawulaya.

⁶ Pa k̄eesa Asaliya t̄wm l̄ent̄n̄aa t̄əna ke Yuta awulaa tak̄əlaya taa. ⁷ Waatu wei
 i s̄əpa, il̄ena p̄á pimi-i pa t̄əyaya p̄əlaaw taa k̄é Tafiiti t̄e, na i pəyalw Yotam l̄eeti i
 l̄onte.

Iseyeli wulaw Sakali t̄wm

⁸ Yuta wulaw Asaliya p̄ənaɣa p̄əlef̄ei naan̄w̄a nȳəjka taa k̄é Solop̄w̄wam
 pəyalw Sakali p̄əsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke is̄əw̄n̄aa naatoso. ⁹ I lapa mpi p̄ə
 ta maɣa Tacaa t̄əw̄ teitei, is̄u i c̄əsw̄n̄aa, na í wē tam k̄é laatu n̄ti t̄ə taa Nepati
 pəyalw Solop̄w̄wam tusa Iseyeli nyəma tō. ¹⁰ M̄p̄w̄ȳ apalw̄ wei pa yaa s̄i Yar̄eesi
 tō, i pəyalw Salum kw̄-i Ip̄əleyam, na í l̄eeki kawulaya.

¹¹ Pa k̄eesa Sakali t̄wm l̄ent̄n̄aa ke Iseyeli awulaa tak̄əlaya taa.

¹² Pə lapa teitei kele is̄u Tacaa ka heeluyū Yehu tō s̄i, i l̄əlw̄ȳw̄ nyəma ká t̄əki
 kawulaya ke i waali, na p̄á tala pa l̄əlw̄ȳw̄ loosi liyiti.

Iseyeli wulaw Salum t̄wm

¹³ Yuta wulaw Asaliya p̄ənaɣa p̄əw̄ləyaf̄ei n̄ule nȳəjka taa k̄é Yar̄eesi pəyalw
 Salum p̄əsa Iseyeli wulaw ke is̄əw̄w̄ kwl̄wm ke Samalii taa. ¹⁴ M̄p̄w̄ȳ apalw̄ wei pa
 yaa s̄i Kati t̄w, i pəyalw Menahem luna Tiisa na í k̄əw̄ Samalii, na í kw̄-i na í l̄eeki i
 kawulaya.

¹⁵ Pa k̄eesa Salum t̄wm l̄ent̄n̄aa ke Iseyeli awulaa tak̄əlaya taa. Paa isəna i kul̄a
 Sakali t̄w t̄w.

¹⁶ M̄p̄w̄ȳ Menahem yoon̄a Tapuwa nyəma, na í kpiisi pa na Tiisa h̄əw̄əlw̄ȳw̄
 nyəma. Na í w̄əki ahusitonaa lotu s̄i, pa ta t̄w̄li-i icat̄e n̄əw̄əw̄.

Iseyeli wulaw Menahem t̄wm

¹⁷ Yuta wulaw Asaliya p̄ənaɣa p̄əw̄ləyaf̄ei n̄ule nȳəjka taa k̄é Kati pəyalw
 Menahem p̄əsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke p̄usi naan̄w̄a. ¹⁸ M̄p̄w̄ȳ i lapa mpi
 p̄ə ta maɣa Tacaa t̄w, hal̄əna i s̄əm. I wē tam k̄é laatu n̄ti t̄ə taa Nepati pəyalw
 Solop̄w̄wam ka tusa Iseyeli nyəma t̄əw̄.

¹⁹ Waatu nǎǎw Asilii wulaw Puli sǎw Iseyeli tetu taa. Uena Menahem ha-
liytee nyǎǎw ke tǎnǎnaa hiu na naanǎwa si, ilé í sǎna-í na í nyǎǎw í kawulaya
ke teu. ²⁰ Lampuu ke í tǎwa Iseyeli nyǎma ke felǎw, na tǎntǎnaa tu liytee
nyǎǎw nule na naanǎwa naanǎwa, na pǎcǎ í hiki-ye. Pa tǎma Asilii wulaw ke
felǎw, ke ísǎna ilé í caaki tǎ, uena í kpe.

²¹ Pa keesa Menahem tǎm lentǎnaa ke Iseyeli awulaa takǎlaya taa. ²² Waatu
wei í sǎpa tǎ, í pǎyalw Pekahiya leetǎna í lonte taa.

Iseyeli wulaw Pekahiya tǎm

²³ Yuta wulaw Asaliya kawulaya pǎnaya nule na naanǎwa nyǎjka taa, ké
Menahem pǎyalw Pekahiya pǎsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke pusi naale. ²⁴ Mǎpǎyú
í lapa mpi pǎ ta maya Tacaá tǎ. I we tam ké laatu nti tǎ taa Nepatí pǎyalw
Solopǎwam tusa Iseyeli nyǎma tǎǎ. ²⁵ Uena apalw wei pa yaa si Lemaliya tǎ,
í pǎyalw Peka wei í paasayana Pekahiya yoolaa tǎ, í kpaǎ Kalaatí yoolaa ke nule
na naanǎwa, na pá polo pa kv-í kawulaya tǎyaya kutuluyu nakǎli kv taa. Uena
Peka leeki kawulaya.

²⁶ Pa keesa Pekahiya tǎm lentǎnaa ke Iseyeli awulaa takǎlaya taa.

Iseyeli wulaw Peka tǎm

²⁷ Yuta wulaw Asaliya kawulaya pǎnaya nule na naanǎwa na naale nyǎjka taa,
Lemaliya pǎyalw Peka pǎsa Iseyeli wulaw ke Samalii ke pusi hiu. ²⁸ Mǎpǎyú í lapa
mpi pǎ ta maya Tacaá tǎ. I we laatu nti tǎ taa Nepatí pǎyalw Solopǎwam ka tusa
Iseyeli nyǎma tǎ.

²⁹ Peka kawulaya waatu taa ké Asilii wulaw Tekǎla-Falasaa leeka Yon na Apeli-
Peti-Maaka na Yanǎwa, na Keteesi na Hasǎw, na í tǎǎ Kalaatí na Kalilee na
Nefǎtali pǎ tetunaa tǎna, na í kpa pǎ yǎlaa ke yomle. ³⁰ Mǎpǎyú apalw wei pa yaa
si Ila tǎ, í pǎyalw Osee kǎla Peka tǎw na í kv-í, na í leeki kawulaya ke Yuta wulaw
Asaliya pǎyalw Yotam kawulaya pǎnaya hiu nyǎjka taa.

³¹ Pa keesa Peka tǎm lentǎnaa tǎna ke Iseyeli awulaa takǎlaya taa.

Yuta wulaw Yotam tǎm (Kǎtǎsǎw II 27:1-3,7-9)

³² Iseyeli wulaw Lemaliya pǎyalw Peka kawulaya pǎnaya naale nyǎjka taa ké,
Yuta wulaw Asaliya pǎyalw Yotam leeta í caa lonte. ³³ Uena í la pusi naanǎwa
na naatoso ke Yosalem taa. Waatu uní í lǎwǎw pusi we hiu na kakpasí. I too
kele Satǎki pǎelǎ Yelusa. ³⁴ Mǎpǎyú Yotam lapa mpi pǎ ta maya Tacaá tǎ, isí í caa
Asaliya. ³⁵ Pǎyele í ta wakǎli tǎkǎtǎlena. Yǎlaa pukaya tam ké na pá laaki, na pá
wǎki tulaalǎnaa.

Yotam nǎmana Isǎ tǎsele nǎnǎǎw sǎsaya.

³⁶ Pa keesa Yotam tǎm lentǎnaa ke Yuta awulaa takǎlaya taa. ³⁷ I kawulaya
waatu ke Tacaá yelaa, na Silii wulaw Lesee na Iseyeli wulaw Peka pá yona Yuta
nyǎma. ³⁸ Yotam sǎpa, uena pá pimi-í pa tǎyaya pǎlaaw taa ké Tafiti te. Na í
pǎyalw Ahasí leeti í lonte taa.

16

Yuta wulaw Ahasí tǎm (Kǎtǎsǎw II 28:1-27)

¹ Iseyeli wulaw Lemaliya pǎyalw Peka kawulaya pǎnaya naanǎwa na
naatosompǎǎlaya nyǎjka taa ké, Yotam pǎyalw Ahasí pǎsa Yuta wulaw. ² Uena
í lá pusi naanǎwa na naatoso ke Yosalem. Waatu uní í wǎna pusi hiu. Ama í ta

la mpi Tacaa sɔlaa tɔ, isu i lɔŋce Tafiiti. ³ I mɔlaa kɛ na i keena Iseyeli awulaa kɔlarɔle isayale. Halɔna i can na i laa i pɔyalɔ kɛ tɔyɔ ke teitei isu acaalɔtu nti tetu nyɔma lakaya lɔŋ na Tacaa tɔyɔnu-we na pɔ fɛe Iseyeli nyɔma tɔ. ⁴ Na pɔ laaki tɔla na pɔ wɔki pɔ tulaaɔnnaa ke tɔkɔtɔlɛnaa, na pulasi nyɔɔŋ taa hɔtu tɛe.

⁵ M'pɔyɔ waatu nɔyɔlv Sili wulav Lesɛɛ, na Iseyeli wulav Peka pa polaa na pɔ yooŋa Yuta wulav Ahasi, na pɔ nyala Yosalem icate. Ama pa ta pɔsi-i. ⁶ Waatu kɔlvɔm inu i taa kɛ Sili wulav inu i tɔyɔna Yuta nyɔma ke Ila icate taa. Na i ha-teye tɔm nyɔma, na pele pɔ caya tɔnaya halɔna sanja.

⁷ M'pɔyɔ Ahasi tilaa na i heeli Asilii wulav Tekɔla-Falasaasɔ: Hai, kɔɔ na n ya-m Sili na Iseyeli pa awulaa ninj taa. Mpi tɔ, ma we kɛ isu nyɔ tɔmlɛ tu yaa nyɔ pɔyaya. ⁸ M'pɔyɔ i kuu Iɔ tɔsɛɛle na kawulaya tɔyaya kpancooŋ taa kɛ wɔla na liyitee nyɔyɔtu, na i la Asilii wulav ke kɔcɔɔ. ⁹ Ntɛna Asilii wulav la teitei, isu Ahasi sɔlɔma-i tɔ. I polaa na i yooŋa Tamasi icate, na i lɛki-te, na i kpa tɔ yɔlaa na i pona Kiii. Pɔ yɛla wulav Lesɛɛ, lɛna i kɔ ilɛ.

¹⁰ M'pɔyɔ Ahasi polaa Tamasi ke Tekɔla-Falasaasɔ. Ntɛna i nɔ kɔtaya tɔlate ke Tamasi tɔyɔ kutuluɔyɔ taa, na i lɛsi tɔ fotoo na tɔ wɛɛtu ke teitei, na i pona Yosalem kɔlvɔm Wuliya. ¹¹ I lɛna Wuliya nɔmɔ kɔtaya tɔlate kɔfate ke teitei isu Ahasi tilina-i tɔ, na i tɛ na pɔcɔ wulav mɔli Yosalem. ¹² Waatu wei wulav luna Tamasi, lɛna i polo i maɔamaya na ¹³ i la ciikuɔyɔ na tɔyɔnaya pɔ kɔtasi na kɔtasi nsi kɔkɔ lusaa tɔ. Na i liisi sɔlvɔm, na i nɔmusi pɔ calɛm ke kɔtaya tɔlate tɔ. ¹⁴ Pɔ waali kɛ wulav layasa Tacaa kɔtaya tɔlate nyɔyɔlvɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ nyɔntɛ nte tu we kɔfate na Iɔ tɔsɛɛle pa heku taa kɛ nɔnɔyɔ tɔ. I lɛna i su-teye kɔfate nɛtɛ tɔ waali na ilim ntɔyɔŋ tɔ. ¹⁵ I lɛna wulav tɔ kɔlvɔm Wuliya sɔ: Sanja waali, kɔtaya tɔlate kɔfate tɔ kɛ n kɔ lakɔ tanan na taanaya pɔ kɔtasi nsi kɔkɔ lusaa tɔ, na pɔ tɔyɔnaya na pɔ sɔlvɔm nyɔnsi, na n nɔmusɔxi pɔ calɛm. Paa wulav kɔtasi, paa samaa nyɔnsi. Ye pɔ kaasa nyɔyɔlvɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ kɔtaya tɔlate kɔpɔntɛ tɔm ilɛ, tɔlɛye maa pɛekɔyɔna Iɔ lɔyɔ nyɔntɛ.

¹⁶ M'pɔyɔ kɔlvɔm Wuliya lapa teitei isu Ahasi yɔyɔtɔyɔ tɔ. ¹⁷ I lɛna wulav hetɔ Iɔ tɔsɛɛle lɔm keekɛnaa nyɔyɔtu na pa lɔm cɛmsɛnaa. Na i tisi lɔm nyampɔani anaam wei i ka we latɛcɛnaa naanɔwa na naale lɛsɛɔŋ tɔ tɔ na i su atɛ. ¹⁸ M'pɔyɔ wulav yɔka i tɛcayale nte pa yaa sɔ, kɔyaku kɔhɛsɔyɔ kumte tɔyɔ Iɔ tɔsɛɛle taa, na i tɔki pɔ nɔnɔyɔ nka i sɔvkɔna tɔ sɔ, pɔ la Asilii ke teu.

¹⁹ Pa keesa Ahasi tɔm lɛntɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ²⁰ Waatu wei i sɔpa, lɛna pɔ pimi-i pa tɔyaya pɔlaav taa kɛ Tafiiti tɛ. Na i pɔyalɔ Isekiyasɔ lɛtu i lonte taa.

17

Iseyeli wulav Osee tɔm na Samalii lɛkɔyɔ

¹ Yuta wulav Ahasi kawulaya pɔnaya naanɔwa na naale nyɔnka taa kɛ, Ila pɔyalɔ Osee pɔsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. I lɛna i tɔyɔ pɔsi pɔyɔlayafɛi naanɔwa. ² M'pɔyɔ i lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔ. Ama i nyɔntɔ ta tala Iseyeli awulaa mpa pa laala-i tɔ. ³ Waatu nɔyɔlv Asilii wulav Salɔmanasaa yooŋa-i na i kpili-i, na i fɛlɔxi-i lampuu ke paa pɔnaya nka. ⁴ Ama pɔ keesa, lɛna i kɔli Asilii wulav tɔɔ, na i kisi-i lampuu fɛlvɔyɔ. I lɛna i tili Icipiti wulav kinj ke Sayii sɔ ilɛ i sɔna-i. Pɔ kɔma na Salɔmanasaa cɛkɔna mɔv, lɛna i kpa Osee na i tɔ salɔka. ⁵ Pɔ waali kɛ i na i yoolaa pa wata Samalii, na pɔ tamɔ-i kɔtaya ke pɔsi tooso. ⁶ Osee kawulaya pɔnaya pɔyɔlayafɛi naanɔwa nyɔnka taa kɛ Asilii wulav lɛka

Samalii. Na í pona Iseyeli nyóma ke í te, na í su-weye Hala na Kosan pa hōyōlōh taa ké Harōō pōyō nōyō, na Metii acalēe taa.

Mpi pə wakəla Iseyeli kawulaya tō

⁷ Iseyeli nyóma pəntəna Iso Tacaa wei í waasa-weye Icipiti wulaw niñ taa, na í læsi-weye í tetu taa tōyō, na pá laa tunj. ⁸ Pa mu piitimnaa mpa Tacaa tōyōnaa na pə fēe-we tō pa kolapəle, na yaasinaa asayaa mpa Iseyeli awulaa kpaçaa tō. ⁹ Isu nti nti pa Iso kisa tō tō yōyōtuyō. Halí pa ñmá pa təkətəlena ke paa timpixi. Pə kpaçaw acalisi taa, na pa koloosi acalēe sōsōna taa tō. ¹⁰ Pa sika pēe na tesikasi kólalaa si ke pulasi nyōñ taa hōtō tēe. ¹¹ Na pá laaki tunj ke teitei isu piitimnaa mpa Tacaa tōyōnaa na pə fēe mpe tō. Isayatu ntəxi pá lapa, ilena pááná kpa Iso. ¹² Paa na í ká kisiina-weye tunj laaw tō pa ta nu təle.

¹³ Pəyele Tacaa ka kpaala Iseyeli na Yuta nyóma na Iso kuyōyōtutu teləsəlaa waani waani nōsi ke si: Pá yeke pa isayatu mpaan na pá mu í kusəsutu na nti nti í tu-weye í Təm taa tō. Ntəxi í ka cəla í kuyōyōtutu teləsəlaa na pá heeli pa lōçenaa.

¹⁴ Paa na mpu Iseyeli nyóma kisa nti Iso kuyōyōtutu teləsəlaa heela-we tōyō nuw, na pá lá lanjpusəñ ke teitei, isu pa lōçenaa ka kisuyu pa Iso Tacaa ke naani tuyō tō. ¹⁵ Pa lō Iso kiñ na nōyō ñka í na pa cōsōnaa paa pēelaa tō, na kpaaluyō mpi í ka kpaala-we tō. Iseyeli nyóma matəna kpaí nyóma tunj, na pa maçamaçaa pá pəsi kpaí nyóma. Na pá təñ piitimnaa mpa Iso ka kisiina-we tō pa ikpate. ¹⁶ Pa lapa awusa ke pa Iso Tacaa kiñ, na pá lú nawee naale lēesəñ, na pá siki tesika kólalaaçaa, na pá lunjiyi isətulñasi, na tuyō Paali. ¹⁷ Haləna pá laa pa piya ke tunj, na pá laki topotopo təna, na pá ha pa təxi mpi pə ta maça Tacaa tō pə taa, na pə kpaasi ílé í pááná. ¹⁸ Pə tō ké Tacaa taa huuna Iseyeli yəlaa. I ta sōli si í tasa-weye nau ke í isentaa. Ilena pá yeke Yuta kpekəle tike.

¹⁹ Ama Yuta nyóma ná kisa pa Caa Iso kiñ na pá kpaça Iseyeli nyóma yaasi. ²⁰ Pə tō ké Iso kpeenta Iseyeli nyóma təna na í lō, na í tu-weye kolontunaa niñ taa, na pele pá kuu-we na pá hatələna-i.

²¹ Waatu wei Tacaa ka faya Yuta nyóma na Iseyeli nyóma tō Solopuwam ke pa kpaawa Iseyeli nyóma wulaw. Ilena Solopuwam kisi Tacaa, na í tusi-weye isayatu sōsōntu taa. ²² Pə kpaçaw waatu inu tōyō pa suw Solopuwam isayatu ke keenaw. ²³ Pə tō ké Tacaa ta sōli si í tasa-weye nau. Ilena í yeke na Asilii nyóma kuu-we na pá we təna. Ilena pə la teitei isu Iso kuyōyōtutu teləsəlaa ka yōyōtuyō tō.

Samalii çayalaa təm

²⁴ Mpōyó Asilii wulaw kəna Papiiloni, na Kuta, na Afa, na Hamati, na Sefafayim pə yəlaa, na í su-weye Iseyeli nyóma lonte ke Samalii, na pele pá çaya. ²⁵ Waatu wei yəlaa mpe pa suw təna tō, paa seeki Tacaa. Ilena Tacaa pona tōyōlasí na sí kú pa taa yəlaa paçale. ²⁶ Mpōyó pa heela Asilii wulaw si: Yəlaa mpa n pona Samalii taa, pa ta nyi tetu nti tō Iso ke seew. Ilena Iso pona tōyōlasí na sí ku-we. ²⁷ Ntəna wulaw si: Í məñna Iseyeli katəlaa taa nōyōluyō Samalii, na í hólí yəlaa mpeçe Iso seew. ²⁸ Kəna Samalii kətulō nōyōlō í məli Peteele, na í seçesi təna yəlaa ke Tacaa seew.

²⁹ Mpōyó Samalii taa çayalaa mpe, paa wei í lupa í te tuyō, na pá su acalēe wena a taa paa çayaa tō a təkətəlenaa mpa Iseyeli nyóma ká ñmawa tō pa taa. ³⁰ Papiiloni nyóma ná Saaka pa tuyō Sukoti-Penoti lēesuyō, na Kuta nyóma ke pele pa nyəñku Neekaali, na Hamati nyóma ke pa nyəñku Asima. ³¹ Afa nyóma ke pa nyəñku Nipasí na Taataki. Haləna Sefafayim nyóma náá laa pa piya ke pa tunj Atələmeleki, na Anameleki. ³² Pəyele Tacaa seelaa nté. Ilena pá kpa pa taa

lelaa ke pa tuŋ kətəlaa na pá paasəxəna pa kətasi. ³³ Kələmaa mpeyele Iso seela. Pəyele paa wei i təŋna i te tɔyɔ ke laav.

³⁴ Haləna saŋa isəntə, laatu ntəyi pəle pa təkaa, paa seeki Tacaa. Pəyele paa təŋəyi i kiinj, yaa i kusəsuto nti nti i ká tɔwa Yakəɔv wei i cuyusaa si Iseyeli tɔ, i lulɔyɔ nyəma tɔ. ³⁵ Paa na mpɔ tɔ, Tacaa na Yakəɔv lulɔyɔ nyəma pa pəela nɔyɔ ké. Na í su-weye kiinj si pá taa laa tuŋ. Pəyele pa taa lunj i tee. Pá taa lapɪ-i təmle natəli. ³⁶ Tacaa ma wei ma ləsa-meye Icipiti taa, na ma toŋ səsəŋj tɔ, ma tike ke í ká seɛ na í lakɪ kətasi. ³⁷⁻³⁸ Paa ifemle nteye í ká təkəyi ma kusəsuto, na ma kətətətɔ, na ma kiinj wei ma ŋmaa-me tɔ. I taa sɔɔ nɔyɔ ŋka má na me tə pəelaa tɔ. Na pá tu kələna tuŋ laav təm. ³⁹ Mə Iso Tacaa má ma tike ke í ká seɛ. Mpi tɔ, ma tike ma pəsəxəna na má waasi-meye mə kolontunaa niŋ taa.

⁴⁰ Ama yəlaa mpe pá kisa niiv, na pá lakɪ isu too paa lakaya tɔ. ⁴¹ M'pɔyɔ pa kpekaya Iso na tuŋ laav, na pa piya təna náa wə pə taa ké haləna saŋa.

18

Yuta wulav Isekiyasɪ təm

(Kətəsəvto II 29:1-2; 31:1)

¹ Iseyeli wulav Ila pəyalv Osee kawulaya pənaya tooso nyəŋka taa ké, Ahasɪ pəyalv Isekiyasɪ pəsə Yuta wulav. ² Ilena í tɔyɔ pusɪ pəɔlayafəfi hiu na naanwə ke Yosalem taa. Waatu un i pusɪ ka wə hiu na kakpasɪ. I too kələ Sakalɪ pələ Apɪ.

³ M'pɔyɔ Isekiyasɪ lapa mpi pə maya Tacaa tɔyɔ teitei, isu i ləŋce Tafiiti. ⁴ Ilena í wakəli təkətələnaa, na í yəkɪ pəe kusikee, na í setɪ tesikasɪ kulalaa. Na í yəkɪ nyəyalvɔv kuseemnyv tum wei Moisi ka lupa tɔ. Mpi tɔ, haləna waatu un, Iseyeli nyəma laakaya tum unəyi, na pá yaakɪ-i si: Nehukətəa. ⁵ M'pɔyɔ Isekiyasɪ lapa Iseyeli Iso Tacaa ke naani, na pə kəli isu Yuta awulaa mpa paa laala-i na mpa pa təŋa i waali tɔ. ⁶ I tamsəna Tacaa ke m'pɔyɔ, i ta heli. Na í təŋəyi kiinj wei Iso ka tɔwa Moisi tɔ. ⁷ Iso ka wə i waali ké, na í waakɪ i kulapəm təna taa. I kula Asilii nyəma tɔ, na í fiti pa niŋ taa. ⁸ Pələ pə paasi, na í tɔxəni Filiisi nyəma, na í tana-weye Kasa tetv taa, na í ləkɪ pa koloosi acaləe na pa təfənlenaa.

Samalii icate Isekuyv təm

⁹ Yuta wulav Isekiyasɪ kawulaya pənaya liyiti nyəŋka, na Iseyeli wulav Osee kawulaya pənaya naatosompəɔlaya nyəŋka taa ké, Asilii wulav Saləmanasaa kəma, na í nyala Samalii icate. ¹⁰ Pusɪ tooso sika, ilena í ləkɪ icate ŋtə. Isekiyasɪ kawulaya pənaya naatoso nyəŋka taa kələ. Pəyele Osee kawulaya pənaya pəɔlayafəfi naanwə taa kələ. ¹¹ Ilena Asilii wulav pona Iseyeli nyəma ke i te, na í su-weye Hala, na Kosəŋ hɔyɔləŋ taa ké pəɔv Hapəɔ nɔyɔ, na Metii acaləe taa. ¹² Iseyeli nyəma me í kisa nti mə Iso Tacaa má ma tɔ-me tɔ, na í wakəli ma na-me ta nɔyɔ pələyɔv, na í kisi kiinj wei maa cəla Moisi ke təkuyv tɔ. Pə tɔ ké ma yelaa na pə təna isəntə pə mayana-me.

Asilii nyəma watvɔv ke Yosalem

(Isayii 36:1; Kətəsəvto II 32:1)

¹³ Isekiyasɪ kawulaya pənaya naanwə na liyiti nyəŋka taa ké Asilii wulav Senakelipi kəma, na í yoona Yuta koloosi acaləe təna, na í ləkɪ-ye.

¹⁴ Ntəna Isekiyasɪ tiili na pá heeli Asilii wulav ke Lakisi si: Ma təm sərəna-ŋ, taa yoona-m, ye n caa maa fel-ŋ.

Ilena Asilii wulav si Isekiyasɪ í felɪ-i liyitee nyəxətv kiloonaa iyisi pəɔlayafəfi naanwə (9000) na wula kiloonaa ke nasənaasa na nunwə (900). ¹⁵ M'pɔyɔ

Isekiyasí kuu Isò tæsele na kawulaya tæyaya kpancooh tæna. ¹⁶ Halæna í kòòli wolanæa mpa paa lapæna Isò tæsele nònòosi ke canjəm tò, na í cæla pə tənaya Asilii wulaw.

Asilii yoolaa nyɔɔv tɔ faaci
(Isayii 36:2-22; Kvtəsutv II 32:9-16)

¹⁷ M̀p̀r̀ỳó Asilii wulaw kusa Lakisi ke yoolaa nyɔɔv nyóma səsə, na yoou wontu paasənlv, na yoolaa paasənlv, na yoolaa kpekæle səsəle na í tili-weyɛ Yuta wulaw Isekiyasí kin ke Yosalem. Pa talaa, ilena pá sɛɲ lule ləɔv isətəa nyəɲkɔ kin ke cətələa taale hapæle tɔ, ¹⁸ na pá pɔɔsi sɪ: Tə caa tə ná wulaw. Ulena kawulaya tæyaya nyɔɔv tɔ Hilikiya pəyalv Iiyakim, lu pa səɲɔv, na ɪ waali ké takələsi ŋmaalv Sepəna, na wulaw təm yɔɔtɔlv Asafi pəyalv Yowa. ¹⁹ M̀p̀r̀ỳó Asilii yoolaa nyɔɔv tɔ tɔma sɪ: ɪ heeli Isekiyasí sɪ Asilii wulaw səsə pɔɔsɛɲɪ-ɪ sɪ: Pepeye n lakɪ na ń taaki? ²⁰ Aweye ń taaki na ń kuləɲɪ ma tɔɔ? N ta nyɪ sɪ kokoole u tɔləɲɪ tɔnyɔv? ²¹ Icipiti wulaw ke ń tɛələɲɪ yaa? ɪlé ɪ we ké ɪsu kpatɛ yaakɔv, na paa wei í krawa pə heɛ-ɪ tɔ.

²² Paa pu la isəna, n ká cə-m ké sɪ mə Isò Tacaa ke n lakɪ na ń taaki. Pəyele Isekiyasí kulɔm nyá n wakələna təkətələnaa, na tələalænaa, na ń heeli Yuta yələa sɪ Yosalem kətaya təlɛtɛ tɔ tike ke pá sɛɛ-ɪ.

²³ Pə tɔ tɔ, nyá na ma caa Asilii wulaw í su nɔɔsi. Ye n ká hiki kpaɲanəɲ caɲalaa, ɪɛ ma ha-ɲ kpaɲanəɲ iyisi naale (2000). ²⁴ Icipiti nyóma ke n tɛələɲɪ sɪ pɛle paa ha-ɲ kpaɲanəɲ na keekɛnaa. Pəyele n kaa pəsi ma caa yoolaa nyɔɔv nyóma taa səkpelu maɲamaɲa. ²⁵ Pəle pə paasi Asilii wulaw ta kɔnta cəne, na í yooa tɛtv təne na í wakəlɪ-tɪ na pə tá ké Tacaa luyv nyəntv. Halɪ Isò maɲamaɲa tu hana-ɪ pə mpaav.

²⁶ M̀p̀r̀ỳó Iiyakim, na Sepəna, na Yowa pa cɛpa Asilii yoolaa paasənlv nɔɔ tɔ sɪ: Taa yɔɔtəna-tɔvɔv Hɛpəla təm. Yɔɔtəna-tɔvɔv Alaamee təm, na ɪcɛtɛ kolɔɲa tɔ yələa í taa nu.

²⁷ Ntəna yoolaa paasənlv pɔɔsi sɪ: N nyəmə sɪ mə na mə wulaw Isekiyasí mə tike mə tɔɔ ké ma caa yɔɔtəɲɪ təm tənɛ? Ama na mpa pa we kolɔɲa tɔɔ, na mə na-we í ká tɛ na í tɔɔ mə pɔntv, na í nyɔɔ mə həm tɔɔ.

²⁸ Ulena yoolaa paasənlv náá kpətəna yələa na í yɔɔtəna Hɛpəla təm taa sɪ: ɪ ke ɲkpaɲɲ na í nu yoo. Asilii wulaw səsə yɔɔtəa sɪ: ²⁹ ɪ taa yele na Isekiyasí tɔsɪ-mɛ yoo. ɪ kaa pəsi na í ləsi-mɛye ma niɲ taa. ³⁰ Tacaa ke í tɛələɲɪ sɪ ɪ ká la na má taa pəsi mə ɪcɛtɛ, ɪɛ mu taa nu. ³¹ ɪ taa nuna Isekiyasí yoo. Ama í nu Asilii wulaw nyəntv, na í pɛtɪ-ɪ mə tɪ. ɪɛ paa wei ɪ ká tɔɔ ɪ lɛsɛɲ na í fikinaa tawa. Na í nyɔɔ ɪ ləkə lɔm. ³² Halɪ ɪ ká tɛ na í kəɔ na í kpaɲa-mɛ, na í pona-mɛye mə tɛtv kɔpantv tənɛ tə nɔɲəsəle taa. Tənaya təɲnaya na sulɔm na nim na tuɲ pə we səsəm. ɪɛ í kaa sɪ cənɛye yem. Mpu tɔ, ɪ taa nuna Isekiyasí ke timpɪ ɪ təɲɔv sɪ Tacaa ká waasi-mɛ tɔ, ɪ tɔsɛɲɪ-mɛye. ³³ ɪcɛtɛ natəlɪ tə tɔvɔv ta pəsi na kú waasi kv yələa ke ɪ niɲ taa. ³⁴ Hamati, na Aapa, na Sefafayim, na Həna, na Afa pa tuɲ waasa-wɛye we? Awe pəsaa na í taɲ-tɔvɔv Samalii tələkələ? ³⁵ Tuɲ ɪnɪ ɪ tənə ɪ taa nakɔli kv ta kpa ɪ niɲ ke kv tɛtv tɔ. ɪɛ isənaya Tacaa ká pəsi na í taɲɪ-ɪ sɪ í taa lɛkɪ Yosalem?

³⁶ Pa tənə mpa paa we tənə tɔ pa taa nɔɲlv ta cə paa fəɲ. ɪsu wulaw Isekiyasí ka heeluyv-wɛ tɔ. ³⁷ M̀p̀r̀ỳó Iiyakim, na Sepəna, na Yowa pa cəla pa wontu na laɲwakəlle. Ulena pá polo wulaw kin na pá keesi-ɪ pə tənə mpi Asilii yoolaa paasənlv yɔɔtəa tɔ.

19

Wulaw tila Iso kuyogotutu telosulo kinj
(Isayii 37:1-7)

¹ M'p'og'og' waatu wei Isekiyasi nu tom nti, ilena i celi i wontu toto na lanwakalle. Na i suu layaga nyantu, isu folatonaa taka, na i polo Iso taseele taa. ² T'ona ya i kusa Iiyakim, na Sep'ena, na kot'elaa taa sasaa si pa polo Amati p'ayalu Iso kuyogotutu telosulo Isayii te, na pa layaga wontu ke mpv. ³ Na pa heeli-i si: Wulaw Isekiyasi kus'ena-tv si te koo si, sa'ja pa h'oma inu i nkpan'nyu, na ta lanja wakeli tetogot'og'o. Te wee ke isu lul'uyu tak'uyu alaa si pa l'ul, ile toma fei si pa lul'ona pa piya to. ⁴ Asilii wulaw kus'ena nteye i yoolaa paas'enu si i koo na i tvu Iso weesuyu tv. Hai, ye T'acaa, nya Iso ka nu i kot'uyu nk'v, na i ho i nkpan'nyu. Nyaa sel'ami-i i y'elaa mpa pa kaasaa to pa too.

⁵ Waatu wei Isekiyasi tillaa heela Isayii ke mpv, ⁶ ilena Isayii co-we si: I polo na i heeli ma caa si, T'acaa y'og'otaa si nya lanje i taa n'maana kut'uyu nk'v Asilii wulaw waali ny'oma tvu-m to. ⁷ Maa yele na pa yaa-i na tom nat'eli, na i kpe. Ilena noy'olu kv-i.

Senakelipi nyaasuvu lemp'i
(Isayii 37:8-13; Kut'asvuv II 32:17)

⁸ M'p'og'og' Asilii yoolaa paas'enu nuwa si i caa k'ula Lakisi na i polo i nyala Lipina. Ilena i polo i kinj ke t'ona. ⁹ T'ona ya pa heela Asilii wulaw si Itiyopii wulaw Tilaka pola-i yoonav. N'ena Asilii wulaw tilina Isekiyasi ke leet'eli si pa p'oo-si-i si: ¹⁰ N taaki Iso si i ka kayati-m Yosalem teleek'ale yaa? N ka tvsi nya ti yoo. ¹¹ Anu n nuwa teu ke is'ena ma kpiisa tet'ona to. Ilena n huok'i si n ka tvli-ti? ¹² Awulaa mpa pa kaasa-m to, waatu wei pele pa k'ok'aya Kosan, na Hala'j, na Les'efi, na Iteni ny'oma icate sos'ole Telasaa to, mpe inu pa tvj ta p'asi na i kenti pa acal'ee. ¹³ T'oo si mpi pa mayana Hamati, na Aapat'i, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa awulaa to.

Isekiyasi Iso sel'omvuv
(Isayii 37:14-20)

¹⁴ Waatu wei Isekiyasi t'ema Asilii wulaw leet'eli in'og'i kal'uyu, ilena i p'ona-i Iso taseele taa, na i h'uli-i T'acaa. ¹⁵ Ilena i sel'ami Iso si: Hai, Isey'eli Iso T'acaa, wei nya n c'aya is'otaa tan'jaa ke k'p'ayanv to, nya tike nte Iso ke antulinya t'ona taa. Nya lap'ona is'otaa na ate. ¹⁶ Hai, T'acaa, ke nkpan'j na n nu na n paas'ena kut'uyu nk'v Senakelipi tillaa tvu weesuyu tv nya to. ¹⁷ Tampana Asilii awulaa k'owa piitim lemp'i, na pa kpiisi pa tetv t'ona, ¹⁸ na pa wo pa tvj ke k'ok'o. Mpi to, taasi yaa p'ee ke y'elaa ka saaka kusaaku pa taya Iso nya. ¹⁹ Ile hai, T'acaa, ta Iso waasi-tvuy Senakelipi ninj taa. Ilena antulinya awulaa t'ona nyi si nya tike nte Iso.

Isayii telas'ayi wulaw ke T'acaa tom
(Isayii 37:21-35)

²⁰ M'p'og'og' Isayii polaa na i tel'esi Isekiyasi si: Isey'eli Iso T'acaa si, ma nuwa sel'omvuv nk'v n sel'oma-m Asilii wulaw Senakelipi tom taa to. ²¹ Ie tv nkpan'j na n nu:

Yosalem icate k'p'ee-na-j ke,
na te paak'ona-j.

²² Hali Isey'eli Iso Nan'jto mayale
n k'p'esinaa, na n tvu
na n toosi ise na?

23 N tila tillaa

na pá tɔv Tacaa má.

Hali n tɔ si nyá yooú keekenaá
tuutuuma tɔ́ ké n kɔwaa Lipaŋ puɣu,

na n̄ seti Lipaŋ tɔŋ sɔsɔŋ kɔraŋ.

Aaiyee si, n̄ ká kɔa comcom nɔ́ɔ taa
ke hɔtɔɣu kɔraŋku taa.

24 Nyá si n hula lɔkɔ, pácɔ́ n nyɔ́ lɛlaa lɔm.

Nyá yoolaa ká felɪ Icipiti tetu tɔ́ ké

nɔ́hɛɛ na pa pusi nyɔ́.

25 Senakelipi, n ta nyi taa si

má larəna yaasinaa pəne na má su too lɔŋ.

Uena má tɔŋɔɣi na má laki nɔ́nɔ́.

Má tuna-ŋ si n̄ la na koloosi acalee pəsi ncaa.

26 Sɔɔntu pu a taa yəlaa,

na pá pəsi isu ŋkɔlɔtitilee nyáma.

Pa nɔ́ɔsəna ké isu tawa nyutu,

isu teteka taa nyutu kɔlekɔlekɔtu.

Yaa kutuluŋ tɔ́ nyutu nti tɔ́ wɔlɔɣi

na tɔ́ ta tɛnta nyɔ́v tɔ́.

27 Ue ma nyəma-ŋ ké tɔ́yelele.

Ye n caɣaa, yaa n luki, yaa n suuki, ma nyəmá.

Ye n mu-m na pááná ma nyəmaɣa.

28 N tu mu-m na pááná ntɔ́,

na n̄ laki-m na kalampaaŋi.

Pə tɔ́ ké maa ŋmakəli-ŋ isu

pa tɔ́kɔɣu wontuɣu muina tɛɛ ké

kukuule, yaa kɔɔɔnɔ́kɔɔsi tɔ́.

Mɔ́aaŋ ŋku n tɔ́ŋaa na n kɔ́ tɔ́ɔ

maa kɔ́reenana-ŋ.

29 Isekiyasi, maa heeli nyaga mpi maa la tɔ́. Tɔ́ɔnaga pee aleele ke í ká tɔ́ɔ
pəntɔ́ na pənte. Ama pənaga tooso nyəŋka taa ké í ká pəsi na í tuu tɔ́ɔnaga na í
kó-ké. Na í hala mə lɛsɛŋnaa, na í kooli-wɛ. 30 Pu kaasi mpa na pa isɛ ke Yuta taa
tɔ́, pɛle paa wɛɛ ké isu tɔ́ɔ kəŋɔɣu ku lila ke tetu taa na kó lulɔ́ɣi teu tɔ́. 31 Pəpətu
fɛi leleŋ, pu kaasi Yosalem taa ké isɛ nyáma.

Mɔ́pɔ́ɣu Isayii tasaa si: Isəna Tacaa ká lana i sɔ́lɔɣu sɔ́sɔ́ŋku tɔ́ɔle. 32 Tacaa si,
Asilii wulav kaa pəsi na í lo hapəle, na í səŋ tɔ́ tɔ́ na í kenti i kɔlɔɣu, na í tɔ́
nyámá ke icate taa, na í suu tɔ́ taa. 33 Tacaa má, ma yɔ́ɔtɔ́ɔŋa si ye i tɔ́ŋa mɔ́aaŋ
ŋku na i kɔ́ cəne, ŋkɔɣu i ka tɔ́ŋ na í kɔ́pɛ, i kaa suu cəne. 34 Maa kenti Yosalem
tɔ́, na má waasi-i ma tɔ́mlɛ tu Tafiiti tɔ́, na pə́ kusi ma nyɔ́v.

Asilii yoolaa sewa, Senakelipi sɔ́m

(Isayii 37:36-38; Kɔ́tɔ́sɔ́vɔ́ II 32:21-22)

35 Ahoo yuwa, uena Isə isətəta tillu tii Asilii yoolaa tɔ́sikile, na í kó yoolaa iyisi
nunuwa na nunaasa na kəkɔ́si (185000). Tev fema, uena isɛ nyáma mayana
sətəta sɛlətəta. 36 Mɔ́pɔ́ɣu Senakelipi kɔ́pɛa tɔ́sikile, na í polo icate sɔ́sɔ́le Ninifi
taa, na í caɣa təna. 37 Uena kuyaku nakɔ́li, í suu i tɔ́ɣu Nisəlɔ́ki kutuluɣu taa ke
laatu, na i pəyalaa taa naale, Atəlameleki na Saləsɛɛ pa ku-i. Uena pá se na pa
polo Alalaa tetu taa. Uena i piya taa lɛŋka Asahatɔ́ŋ lɛɛti i lonte.

20

Isekiyasi wɔsaɔ na i waav
(*Isayii 38:1-8; Kvtɔɔsvtu II 32:24*)

¹ M'pɔyɔ kutɔŋ sɔsɔɔv nakvli kv kpa Isekiyasi ke waatu nɔyɔlv. Uena Iso kuyɔyɔtɔv telɔsvlv Isayii polo i wiiluyɔ na i heeli-i si: Tacaɔ yɔyɔtaɔ si, n kaa kvli. Ue tayana nyá ti.

² Ntɛna Isekiyasi keesi ise na kolonɔa tɔɔ na i sɔlɛmi Iso si: ³ Hai, Tacaɔ, tɔɔsi si ma tɔma nyá isentaa ké na lotu kulvmtv. Na má laki tam ké mpi pə we-ŋ teu tɔ.

Uena Isekiyasi tvli nɔyɔ na i wii təkpoɔ. ⁴ Isayii kula wulav kin isu i ká lu taya tɔɔ, uena Tacaɔ tɔm-i si: ⁵ Məli ma yɔlaa wulav Isekiyasi kin na i heeli-i si: Nyá cɔsɔ Tafiiti Iso Tacaɔ má ma nuwa nyá kvsɔlɛmɔtv, na má ná nyá isɔlvɔm. Pə tɔɔ tɔ, celenkufe maa waa-ŋ, na hal i tasa Iso tɔsɛɛɛ taa ké pote. ⁶ Maa sɔɔsi-ŋ pusɔ naanwa na kakpasɔ, na má fiti nyá na Yosalem nyɔma ke Asilii nyɔma nin taa. Na má kenti icatɛ tɛnyɛ ma tɛmlɛ tv Tafiiti tɔɔ, na pə kɔsi ma nyɔyɔ.

⁷ M'pɔyɔ Isayii nanɔa fiki pee, na i taa wulav timpɔ wuki-i tɔ na pə waa-i.

⁸ Ntɛna wulav pɔɔsi Iso kuyɔyɔtɔv telɔsvlv si: Pepeye Tacaɔ ká huli-m, na má nyɔna si celenkufe pu waa-m, na má polo Iso tɔsɛɛɛ taa?

⁹ Isayii si: Tacaɔ ká la pɔlv, na i hulɔna-ŋ si, i ká la nti i siwa tɔ. Ue n caa si isotom waaci i polo təkpaɛ isentaa, yaa pə məli waali? ¹⁰ M'pɔyɔ Isekiyasi si: Isotom pote ke isentaa fɛi katɛ. Ma caa ké si pə məli waali.

¹¹ Ntɛna Isayii sɔlɛmi Tacaɔ na i məlɔna isotom na waali waali ke təkpaɛ kumlee naanwa.

Papiloni wulav tillaa kɔntɛ ke Isekiyasi tɛ
(*Isayii 39*)

¹² M'pɔyɔ Papiloni wulav Melotaki-Palataŋ nuwa Isekiyasi wɔsaɔ. Uena i tilina i waali nyɔma ke kvɔɔv na lɛɛtɛli si pá pona-i. ¹³ Na Isekiyasi mu-we na i cɔɔna-weye kutuluy wei i taa pa sukɔ wontunaa kupantv tɔ. Isu liyitee nyɔyɔtv, na wɔla, na tulaalɔnaa, na sɔɔsɔŋ nimnaa tɔ. Na i hólí-weye i youu wontu tɛsɔɛ, na pə tɔna mpi pə we tɔna tɔ. I ta ŋmɛsi-weye pɔlv. Paa i kawulaya tɔna, yaa i tɔyaya taa.

¹⁴ Pə waali ké Iso kuyɔyɔtɔv telɔsvlv Isayii polaa na i pɔɔsi Isekiyasi si: Leyɛ yɔlaa mpe pa lunaɔ? Na weye pa caaki? Isekiyasi si: Pa luna hatoo Papiloni ké.

¹⁵ Isayii si: Pepeye pa nawa nyá kawulaya tɔyaya taa? Isekiyasi si: Ma hula-weye pə tɔnaya. Ma ta ŋmɛsi-weye ma kpancoo.

¹⁶ Ntɛna Isayii si: Tacaɔ yɔyɔtaɔ si: ¹⁷ Pə tɔna mpi awulaa mpa pa laala-ŋ tɔ, pa kaasaa na i mayana tɔ, kuyakv nakvli Papiloni nyɔma ká kɔɔ na pá kuu-wi. Pə kaa kaasi-ŋ pɔlv. ¹⁸ Halɔ paa kpa nyá lɔlvɔv nyɔma narəli, na pá la-weye yɔlaa kataasɔ, na pá tv-weye Papiloni wulav kawulaya tɔyaya tɛmlɛ taa.

¹⁹ M'pɔyɔ Isekiyasi cɔwa si: Ma sama.

Uena Isekiyasi tasa si: Iso i tu nyɔnti na i kenti tá tɔɔ, na tɛ caɔana heesvɔv, halɔna ma sɔm tɛ.

²⁰ Pa keesa Isekiyasi tɔm lɛnti ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Paa i apalɔtv tɔm, na isɔna i lapa lule, na i huli lɔɔv na i kɔna Yosalem icatɛ taa ké lɔm tɔ. ²¹ Waatu wei i sɔpa, uena i pɔyalv Manasee lɛɛti i lonte taa.

21

Yuta wulav Manasee tɔm
(*Kvtɔɔsvtu II 33:1-10,18-20*)

¹ Manasee loluɔɔ pusi naanɔwa na naale nyɛhka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. Ilɛna ɪ lɔ pusi nule na naanɔwa na kakpasɪ kɛ Yosalem. Pa yaakaya ɪ too sɪ Hefisi-Pa. ² Mɔrɔgɔ Manasee lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ. ɪ keena piitimnaa mpa Tacaa tɔyɔnaa na pɛ fɛɛ-wɛ tɔ, pa lakasɪ isayasɪ. ³ Halɪ ɪ tayani ŋman kɛ tɛkɔtɛlɛnaa mpa ɪ caa Isekiyasɪ nɔ́á yɔkaa tɔ. ɪ ŋmá tɔyɔ Paali tɛlaalɛnaa, na ɪ saaki tesika kulalaaya, ɪsu Iseyɛli wulav Akarɪ lapɔ tɔ, na ɪ lunjiyi isɔtɔlɔɔnasɪ. ⁴ Na ɪ ŋmá tɛlaalɛnaa lɛmpa kɛ Yosalem Isɔ tɛsɛɛle nte Tacaa ka tɔma sɪ inɪ ɪ ká caya tɔ tɛ taa. ⁵ Na ɪ siki isɔtɔlɔɔnasɪ tɛlaalɛnaa kɛ Isɔ tɛsɛɛle taasi naale tɔɔ. ⁶ Halɛna ɪ laa ɪ pɛyalɔ kɛ tɔyɔ, na ɪ lɔ toɔtoɔ tɛma anɪ a tɛna, na ɪ sɔsɪ kɔyɔnamɛŋ. Mpi pɛ ta maya Tacaa tɔyɔ ɪ lakaya tam. Ilɛna pɛ kra ɪɛyɛ pɔ́áná. ⁷ Na ɪ saaki tɔyɔ alɔnyɛhku Asela lɛsɔyɔ na ɪ su Isɔ tɛsɛɛle taa. Pɛyɛle Tacaa ka tɛma Tafiiti na ɪ pɛyalɔ Salɔmɔŋ kɛ heeluyɔ sɪ: Yosalem ɪcatɛ nte ma lɛsa Iseyɛli kɛka naanɔwa na naale taa tɔ tɛ Isɔ tɛsɛɛle taa kɛ maa caya tam kɛ ma yɛlaa heku. ⁸ Ye Iseyɛli yɛlaa tɛkɔyɪ ma kɔsɔsɔtu, na ma kiɪŋ wei ma tɛmle tɔ Moisi cɛla-wɛ tɔ, ma kaa yɛle na pɔ tɔyɔni-wɛyɛ tɛtu nti ma ha pa cɔsɔnaa tɔ tɛ taa. ⁹ Ama Yuta nyɔ́ma kisa Tacaa kɛ nunav. Halɪ Manasee ná yɛlaa kɛ na pa isayatu kɛli, ɪsu piitimnaa mpa Tacaa kɔpiisa na pɛ fɛɛ mɛɛ tɔ.

¹⁰ Mɔrɔgɔ Tacaa heela ɪ kɔyɔyɔtɔtu tɛlɛsɛlaa sɪ pɔ́ heeli Manasee sɪ: ¹¹ N lapa acaalɛtu. N tɔma isayatu taa na pɛ kɛli lɔŋ Amolii nyɔ́ma. Halɛna ɪ tɔsi Yuta nyɔ́ma kɛ tɪŋ laav taa. ¹² Pɛ tɔɔ kɛ maya Tacaa Iseyɛli Isɔ, maa kɔna alaamali nɔyɔlɔyɔ Yosalem na Yuta nyɔ́ma. Paa wei ɪ ni-tɪ pi sɔsɪ-ɪ watɔ. ¹³ Maa hɔ Yosalem nyɔ́ma ŋkraŋyɔ, ɪsu ma lapɔ Samalii na Akarɪ loluɔɔ nyɔ́ma tɔ. Maa kɔpiisi ɪcatɛ yɛlaa, ɪsu pa nyaalɔyɔ nyaɔaya tɛɛɛɪɛɪ na pɔ́ pɔ́ tɔ. ¹⁴ Maa lɔ yɛlaa mpa pɛ kaasaa tɔ. Maa tu-wɛyɛ kolontunaa niŋ taa, na pɛɛ pɔ́ kuu pa na pa wontu. ¹⁵ Mɔrɔgɔ maa la. Mpi tɔ, hatoo kɔyɔŋku mɛ cɔsɔnaa lu Icipiti tɔ, halɛna saŋa, pa ta yɛle mpi pɛ fɛɪ teu tɔyɔ lapɔ, na ma pɔ́áná kɔpasɔyɔ.

¹⁶ Mɔrɔgɔ Manasee lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ, na ɪ tɔsi Yuta nyɔ́ma kɛ laatu taa, na ma yɛlaa kɔpama tuutuuma tɔtɔyɔ ɪcatɛ tɛna taa.

¹⁷ Pa keesa Manasee tɔm lɛntɪ kɛ Yuta awulaa takɛlasɪ taa. Paa ɪ kɔlapɛm na ɪ tɪŋ laav tɔm. ¹⁸ Waatu wei Manasee sɛpa, ɪɛna pɔ́ pimi-ɪ kawulaya tɔyɔaya halɛm mpi pa yaa sɪ Wusa halɛm tɔ pɛ taa, na ɪ pɛyalɔ Amɔŋ lɛɛɪ ɪ lonte.

Yuta wulav Amɔŋ tɔm (*Kɔtɔsɔtu II 33:21-25*)

¹⁹ Amɔŋ loluɔɔ pusi hiu na naale nyɛhka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. Ilɛna ɪ tɔyɔ pusi naaleɛ Yosalem. ɪ too keɛ Yɔpa tɛ Halu pɛɛlɔ Mesuleme. ²⁰ Mɔrɔgɔ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ, ɪsu ɪ caa Manasee. ²¹ ɪ keena-ɪ teitei kɛ, na ɪ laaki tɪŋ ɪsu ɪlɛ ɪ ka lapɔ tɔ. ²² Amɔŋ lɔwa ɪ cɔsɔnaa Isɔ Tacaa maya, ɪ ta tɔ ɪsu ma caaki tɔ.

²³ Mɔrɔgɔ kɔyɔku nakɔli Amɔŋ waali nyɔ́ma kɔla ɪ tɔɔ, na pɔ́ kɔ-ɪ ɪ kawulaya tɔyɔaya taa. ²⁴ Ama Yuta nyɔ́ma ná kɔ́ mpa pa kɔ-ɪ tɔ. Ilɛna pɔ́ kra ɪ pɛyalɔ Sosiyasɪ kɛ wulav.

²⁵ Pa keesa Amɔŋ tɔm lɛntɪ kɛ Yuta awulaa takɛlaya taa. ²⁶ Mɔrɔgɔ pa pima-ɪ ɪ pɛlaav taa kɛ Wusa halɛm taa. Na ɪ pɛyalɔ Sosiyasɪ lɛɛɪ ɪ lonte taa.

22

Yuta wulav Sosiyasɪ tɔm (*Kɔtɔsɔtu II 34:1-2*)

¹ Sosiyasɪ loluɔɔ pusi pɛɛfɛɪ naanɔwa nyɛhka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav kɛ Yosalem taa kɛ pusi hiu na naanɔwa na kulɔmaya. ɪ too keɛ Posika tɔ Ataya

pεελο Yetita. ² Μπόγύ Sosiyasi lapa mpi pə maɣa Tacaa tɔ. I tɔma teitei ké isu i loŋɛ Tafiti, i ta lu i ukpate taa.

Kɔtɔlv sɔsɔ hii kiiu takɔlaya
(*Kvtɔsɔstv II 34:8-18*)

³ Μπόγύ kuyaku nakuli Sosiyasi kusa takɔlasɔ ηmaalv Asaliya pəyalv Safaŋ, Mesulam saali kele si: Polo Iso tɔsɛɛɛ, ⁴ na η heeli kɔtɔlv sɔsɔ Hilikiya si kala Iso tɔsɛɛɛ liyitee wena kɔtɔlaa nɔnɔɣɔ taŋlaa kpɛyɛlaa tɔ. ⁵⁻⁶ Na η cɛla-yɛɣɛ tɔma lataa tɔ feŋlaa, mpa pa taɣanəɣi Iso tɔsɛɛɛ tɔ, na pɔ felɪ saakɔlaa, na tetv ηmalaa, na tɔma lataa lɛlaa. Uena pɔ yana taasi na pɛɛ kusaakɛɛ wena paa taɣanna tɔ. ⁷ Taa pɔsɔ-wɛ si pɔ kɛɛsi mpi pa larɔnaa tɔ. Mpi tɔ, yɛlaa mpe pa lakɪ teu kɛ.

⁸ Kɔtɔlv sɔsɔ nu mpu, uena i heeli Safaŋ si: Ma hika kiiu takɔlaya ke Iso tɔsɛɛɛ taa. Uena kɔtɔlv cɛla Safaŋ ke takɔlaya ηke, na ilɛ i kala. ⁹ Uena Safaŋ mɔli na i heeli wulav si: Kɔtɔlaa koosa Iso tɔsɛɛɛ atakaa taa liyitee na pɔ cɛla tɔmlataa feŋlaa.

¹⁰ Uena Safaŋ tasa si: Kɔtɔlv sɔsɔ Hilikiya cɛlɔna-m takɔlaya kanɛ.

Μπόγύ Safaŋ kala takɔlaya ηkeɣɛ wulav.

Sosiyasi pɔsɔ Iso kuyɔɣɔtv telɔsv alvnyəŋ Hulɔta
(*Kvtɔsɔstv II 34:19-28*)

¹¹ Waatv wei wulav nu kiiu takɔlaya ηke ka tɔm, uena i laŋlɛ wakɔli na i cɛli i wontu. ¹² Μπόγύ i yaa kɔtɔlv sɔsɔ Hilikiya, na Safaŋ pəyalv Ahikam, na Mikaya pəyalv Akɔpɔ, na takɔlasɔ ηmaalv Safaŋ, na i waali nyɔma taa lɛlv wei pa yaa si Asaya tɔ, na i tɔ-wɛ si: ¹³ I polo i pɔsɔ Tacaa ke mɔ na Yuta yɔlaa ta tɔm, na takɔlaya ηka pa hii isɛntɔ tɔ ka kuyɔɣɔtv tɔ. Pɔpɔtv fei lɛlɛŋ, ta cɔsɔnaa ta tɔki kusɔsɔtv nti pa ηmaa ka taa tɔ. Pɔ tɔ kɛ Tacaa pɔáná ka huuna-tvɣv sɔsɔm.

¹⁴ Μπόγύ apalaa kakpasɔ unɪ i pola Iso kuyɔɣɔtv telɔsv alvnyəŋ Hulɔta tɛɣɛ Yosalem kpɛkɛle kufatɛ taa. Alv unɪ i paalv kɛɛ Tifa pəyalv Salum, Hala saali. Uɛ i paasayanana kɔtɔlaa wontu kususuu. Μπόγύ apalaa mpe pa kɛɛsa pa tɔm ke Hulɔta. ¹⁵ Ntɛna Hulɔta tɔ-wɛ si, pɔ telɔsi wulav si Tacaa tɔma si: ¹⁶ Maa yele na mpusi kɔv Yosalem na i yɔlaa pa tɔv, isu pa ηmaalv takɔlaya kanɛ ka taa tɔ. ¹⁷ Mpi tɔ, pa lɔ-m na pɔ laaki tvŋ. Uena pa lakasɔ nsɪ si kpa-m pɔáná. Pɔ tɔ kɛ ma pɔáná huuna ɪcatɛ tɔnɛɣɛ sɔsɔm, a ta tiita. ¹⁸ Ye pɔ kaasa wulav ilɛ, Iɛɣɛli Iso Tacaa heeliɣi-i si, isu i nuw takɔlaya ηke ka taa tɔm ke teu, ¹⁹ na nti ma yɔɣɔta Yosalem na i yɔlaa pa tɔm tɔ, tu tɛsɔna sɔɣɔntv. Halɪ tɔ pɔsi mpusi tɔm. Uɛ ma nawa isɛna nyá laŋlɛ wakɔlaa na η cɛli nyá wontu na η pɔli isɛlvɔm tɔ, maa mu nyá kusɔlɔmv. ²⁰ Pɔ tɔ kɛ maa yele na η si sɔm kɔpam, na pɔ pi-ŋ nyá pɔlaav taa. N kaa na mpusi wei maa kɔna Yosalem nyɔma tɔv tɔ.

Sosiyasi na Iso pa nɔɣɔ pɛɛlvɣv
(*Kvtɔsɔstv II 34:29-32*)

Μπόγύ kɔtɔlv sɔsɔ Hilikiya na i taapalaa, pa polaa na pɔ heeli tɔm ntəɣi wulav Sosiyasi.

23

¹ Μπόγύ wulav kota Yuta na Yosalem pɔ nyuvv nyɔma tɔnɔɣa i kiŋ ke kpakpa. ² Na pɔ na pa samaa pɔ polo Iso tɔsɛɛɛ. Pɔ kpaɣav kɔtɔlaa, na Iso kuyɔɣɔtv telɔsɔlaa na yɔlaa tɔna, paa mpa. Uena wulav kala-wɛɣɛ kiiu takɔlaya ηka pa hiiwa tɔ. ³ Pɔlɛ pɔ waali kɛ wulav sɔŋa i kumte tɔv ke Iso tɔsɛɛɛ taa. Uena i na Tacaa pɔ pɛɛli nɔɣɔ, na samaa tisi si mpe paa tɔki Tacaa kiŋ, na i kusɛɣɛsɔtv, na

ι κωτωτωτ, na luyu kolomuyv, na lotu kolomtu. Na pá laki pə təna mpi pa ηmaa takəlaya ηke ka taa tə.

*Isə seev tayanuyv ke Yuta taa
(Kwtəəsvtv II 34:3-5)*

⁴ Pəle pə waali ké wulav təma kotvlv səsə Hilikiya, na ι waali nyəma, na kotəlaa mpa pa tanəyi Isə təsele nənəyo tə si: I lə tuyv Paali na Asela na isətvlnjasi wontu kulalaatv təna. Uena pá wə-təyi kəkə ke Yosalem icate waali ke Setəlvn ηtetəkəle taa, na pá cosi pə təlvma na pá pona Peteei. ⁵ Mprəyú Sosiyasi təyona tin ηkotəlaa mpa Yuta awulaa ká kpawa tə. Mpe pa feenəyəna təkətəlenaa mpa pa we acalē nna a cəna Yosalem tə a taa tə. Mpi tə, tuyv Paali, na ilim, na isətv, na isətvlnjasi waani waani tənaya pa feenayaa. ⁶ Uena pá ləsi Isə təsele taa ké Asela tesika kulalaaya, na pá wə-keye Yosalem waali ke Setəlvn ηtetəkəle taa, na pə nyaya təkpataa. Uena pá ηmusi pə təlvma ke pəlaan taa. ⁷ Mprəyú Sosiyasi yəka Isə təsele cəlv kutulv η wei ι taa pa laki wasanjalətv tə. Tənaya alaa ná lvvki tuyv Asela kotaya wontu.

⁸ Pə waali ké Sosiyasi kəna Yuta acalē kotəlaa təna, na ι wakəli pa təkətəlenaa mpa pa taa pa feenayaa na pá wəki tulaalvnaa tə. Pə krayan Kera na pə polo Peesepa tə. Na pá yəki təlaalēnaa mpa paa we Yosalem icate nənəsi tə. Na təlaale nte tv we icate nyuyv tv Yosuva nənəyo tə. Ye η svvki icate nyá nin mprətə η tə. ⁹ Ama kotəlaa mpa pa feenayaa tin təkətəlenaa tə, pa ta ha-weye mpaav si pá la kotasi ke Tacaa kotaya təlate təv ké Yosalem. Ama pá na kotəlaa lēlaa pa təkayana potopotonaa mpa pa taa kəkəsvm fei tə.

¹⁰ Mprəyú Sosiyasi wakəla təlaale Tofe timpi yəlaa wəkaya pa piya ke tuyv Moleki ke Hinom ηtetəkəle taa tə. ¹¹ Na ι wakəli tətəyo krayanə η lēesə η wei Yuta awulaa ka hawa na pá su Isə təsele nənəyo kutuluyv taa ké akewe Netan-Meleki təyaya cəlv tə. Na Sosiyasi wə ι kēkēnaa ke kəkə tətə. ¹² Na ι yəki təlaalēnaa mpa Yuta awulaa ka ηmawa Ahasi kutuluyv pata təv tə tərvtvrvtv. Na mpa wulav Manasee ηmawa Isə təsele taasi naale təv tə. Na ι lə pə həyolasi ke Setəlvn ηtetəkəle taa. ¹³ Na Sosiyasi wakəli təkətəlenaa mpa Salvmə η ka ηmawa Olifinaa pulaya ilim mprətə η təv həyolvv ke Yosalem isentaa tə. Paa Sitə η nyəma tuyv alvnəyə ηkv isayav Asətəti, na Mowarv nyəma tuyv isayav Kemasi, na Amoni nyəma tuyv isayav Milikom. ¹⁴ Na Sosiyasi yəki pēē kusikee, na ι seti tesikasi, na ι waasi təlaalēnaa təv ké yəlaa mvwa.

*Isə seev tayanuyv ke Iseyeli taa
(Kwtəəsvtv II 34:6-7)*

¹⁵ Mprəyú Sosiyasi wakəla Peteei təkətəle, nte Nepa pəyalv Solopvwm ka ηmawa na ι tusi Iseyeli nyəma ke laatu taa tə. Sosiyasi wəpa tesika ke kəkə, na ι yəki təlaale tənə ηnə η.

¹⁶ Sosiyasi tənə η mprəyú lavv təyo ι loosa pəlaan ke pulaya təv, na ι tili yəlaa na pá kuv mvwa na pá wə-yeve kəkə ke təkətəle na tə pilisi, isv Tacaa kvəyətətv tēləsvlv ka kpaa luyv tə. ¹⁷ Mprəyvlē Sosiyasi tasa pəəsvv sv: Pəlaav pəle nteye ma loosiyi isəntə?

Uena icate yəlaa cə sv: Yuta Isə kvəyətətv tēləsvlv wei ι ka kpaa nti tə təna n lava təkətəle tənə tv ι pəlaav ké.

¹⁸ Ntəna Sosiyasi sv: I yele Isə kvəyətətv tēləsvlv inu ι pəlaav ηkv. Nəyəlv ι taa tokina-kv.

Mpv pə lavpəna na pá yele Isə kvəyətətv tēləsvlv inu na Samalii nyə η pa mvwa.

¹⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ wulaw Sosiyası ỳka t̀k̀t̀l̀ǹa, m̀pa l̀s̀ỳl̀ awulaa ka ǹm̀awa Samalii acalɛɛ taa, na p̀a laaki na p̀o kusi Tacaa p̀aana t̀o. Teitei isu i lapu Peteeɛɛ t̀o. ²⁰ Na i lenti pa k̀t̀l̀a m̀pa pa f̀eɛnaya t̀k̀t̀l̀ǹa m̀pe t̀o. Na i ẁo p̀e t̀o k̀e ỳl̀aa m̀wa.

P̀e waali k̀e Sosiyası m̀la Yosalem.

*Yuta nyɛma tɔɔv ke Tɛɛv acima
(Kvɛɛsvu II 35:1,18-19)*

²¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Sosiyası t̀ma Yuta nyɛma t̀na sı: I t̀ỳg̀ m̀e l̀s̀ Tacaa Tɛɛv acima. Isu paa k̀eɛsvu ǹỳo p̀eɛlvu takɛɛɛ taa t̀o. ²² P̀oɔv f̀e lɛɛɛ, p̀e k̀pɛɛv hatoo paasɛnlaa waatu, na p̀o polo Yuta na l̀s̀ỳl̀ pa awulaa waatu t̀o, pa ta t̀ỳg̀ta Tɛɛv acima isu m̀p̀v p̀e taka. ²³ Sosiyası kawulaya p̀eɛnaya p̀eɛfɛi hiu nyɛnka taa k̀e pa t̀ỳg̀-ı m̀p̀r̀ỳg̀ Yosalem taa.

*Sosiyası kawulaya k̀t̀k̀t̀v
(Kvɛɛsvu II 35:20-27; 36:1)*

²⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Sosiyası k̀piisa Yosalem na Yuta t̀na taa k̀e p̀e p̀oɛsɛlaa, na k̀ỳɔɔnɔɔ sɔsɛlaa. Na i wakɛɛi k̀lalaam, na l̀eɛsɛɛ, na laatu wontu lɛntɛnaa, isu pa k̀eɛsvu kiɛɛ takɛɛɛ nka k̀t̀vɛ Hilikiya hiiwa l̀s̀ t̀eɛɛɛ taa t̀o, ka taa t̀o.

²⁵ Too t̀o, wulaw ǹỳɔɛɛ i ta cayata isu Sosiyası, na i sɔɛɛ Tacaa na lotu k̀lɔmtu na i l̀s̀aya svv-ı t̀mamam. Isu pa k̀eɛsa Moisi kiuu taa t̀o. P̀eɛɛ pa kaa na wulaw ǹỳɔɛɛv m̀p̀v t̀t̀o.

²⁶ Iɛna Manasee ka kusi Tacaa p̀aana k̀e Yuta t̀o t̀a ta tii. ²⁷ P̀e t̀o k̀e l̀s̀ t̀ma sı: Isu ma yeluyi na kolontunaa kuu l̀s̀ỳl̀ nyɛma t̀o. M̀p̀v t̀t̀ỳg̀ maa yeɛɛ na p̀a kuu Yuta, ma taa na-wɛyɛ ma ıɛntaa. Maa l̀o Yosalem ıcatɛ nte maa l̀sɛɛ t̀o, na l̀s̀ t̀eɛɛɛ nte maa t̀ma sı paa sɛɛk-ı t̀a taa t̀o.

²⁸ Pa k̀eɛsa Sosiyası t̀m lenti k̀e Yuta awulaa takɛɛɛ taa. ²⁹ Sosiyası waatu taa k̀e Icipiti wulaw Neko na i yoolaa pa pukaya Asilii nyɛma waasvɔv k̀e l̀fɛlati kin. M̀p̀r̀ỳg̀ Sosiyası k̀vɛɛ sı i kayatɛy-ı-wɛ. Iɛna p̀a kv Sosiyası k̀e Mekito k̀e yooɛ kancaalaya nyɛnku taa. ³⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ i waali nyɛma tv-ı k̀eɛɛ taa, na p̀a pona-ı Yosalem na p̀a pimi-ı i p̀ɛlaau taa. P̀e waali k̀e Yuta nyɛma k̀pɛɛɛ Sosiyası p̀yɛlv Sowakası k̀e wulaw, na i l̀ɛɛɛ i caa lonte taa.

*Yuta wulaw Sowakası t̀m
(Kvɛɛsvu II 36:2-4)*

³¹ Sowakası l̀lvɔv p̀eɛnaya hiu na kakpası nyɛnka taa k̀e i p̀sa Yuta wulaw. Iɛna i la ıɛtɔvnaa tooso k̀e Yosalem taa. I too k̀eɛ Lipina tv lɛmɛya p̀eɛɛ Hamutalı. ³² M̀p̀r̀ỳg̀ Sowakası lapa mpi p̀e ta maya Tacaa t̀o, isu i cɔsɛnaa. ³³ Iɛna Icipiti wulaw Neko k̀pɛ-ı na i pona yomle k̀e Lipɛla k̀e Hamati tɛtv taa, na i kawulaya su t̀naya. M̀p̀r̀ỳg̀ Neko tv Yuta nyɛma sı p̀a fɛɛ-ı lampuu k̀e liyitee nyɛɛtv kiloonaa iyisi tooso (3000), na wɛɛ k̀e kiloonaa hiu na naanɔwa.

³⁴ P̀e waali k̀e Icipiti wulaw Neko k̀pɛ Sosiyası p̀yɛlv lɛyikim sı i l̀ɛɛɛ i caa lonte. Na i layası-ı hɛɛ sı Sowakim. P̀e kaasa Sowakası, iɛna i pona-ı Icipiti na i sı t̀na. ³⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ Sowakim t̀wa i yɛɛɛ na p̀a fɛɛyɛ lampuuna na p̀e k̀eɛsɛna pa k̀vɛkım. Iɛna Sowakim naa fɛɛ Icipiti wulaw k̀e mpi i p̀oɛsaa t̀o. Ye tɛtv tv i fɛɛ i nyɛm, ıɛ Sowakim naa pona Icipiti wulaw k̀e liyitee na wɛɛ Icipiti wulaw p̀oɛsɛy t̀o.

*Yuta wulaw Sowakim t̀m
(Kvɛɛsvu II 36:5-8)*

³⁶ Sowakim lɔlvɔv pɛnaya hiu nyɛŋka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav ke Yosalem. ɪ too keɛ Luma tv Petaya pɛɛɔ Seputa. ³⁷ Sowakim lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, ɪsu ɪ ɔsɔnaa.

24

¹ Sowakim kawulaya waatu ke Papiloni wulav Nepukanɛsaa, na ɪ yoolaa pa wata Yuta tetv na pɔ ɲmakɛli Sowakim. Ama pusi tooso sikaa, ɪɛna ɪ kɔli pa tɔɔ. ² Mɔpɔyɔ Tacaɔ kɛna Sowakim ke Papiloni, na Sili, na Mowarv, na Amoni yoolaa, na pɔ wakɛli na pɔ ɲmuli Yuta nyɛma. ɪsu ɪsɔ ka heeluyv ɪ kuyɔyɔtv telɛsɛlaa na pɔ yɔyɔti tɔ. ³⁻⁴ Pɛ tayɔ pulv, Manasee ka wakɛla sɔsɔm kɛ. ɪ kɔ yɛlaa kɔpɪŋ ke mɔsvɛŋ, na ɪsayatv svv Yosalem taa kɛ sɔsɔm. ɪɛna Tacaɔ nɔɔ kisi-wɛyɛ suulu hɔlvɔv, na ɪ yeɛ na mpusinaa mpe pa kɔŋ-wɛ. Mpi tɔ, ɪ taa caaki sɪ ɪ tasa-wɛyɛ ɪ ɪsɛntaa kɛ nau.

⁵ Pa kɛɛsa Sowakim tɔm lɛntɛnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ⁶ Waatu wei Sowakim sɛpa, ɪɛna ɪ pɛyalv Sowakɛŋ ɛɛti ɪ lonte taa.

⁷ Ama Icipiti wulav nɔ tɔ nɔki luv. Mpi tɔ, Papiloni wulav ka ɛɛka-ɪ tetvnaa mpa ɪ kɔ tɔyɔ lɔŋ tɔyɔ. Pɛ kpaɔav Icipiti tetv tɔŋa na pɛ suna ɪfɛlati pɔyɔ tɔ.

Yuta wulav Sowakɛŋ tɔm: Yɛlaa kuuu kancaalaya nyɛm (Kvɔɔsvv II 36:9-10)

⁸ Sowakɛŋ lɔlvɔv pusi pɛɛ fei hiu nyɛŋka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. ɪɛna ɪ ɪɔtɔnaa toosoɔyɔ Yosalem. ɪ too keɛ Yosalem tv ɪɛnataŋ pɛɛɔ Nehuseta.

⁹ Mɔpɔyɔ Sowakɛŋ lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, ɪsu ɪ caa.

¹⁰ Waatu ɪnɪ ɪ taa kɛ Papiloni wulav Nepukanɛsaa yoolaa polaa na pɔ nyala Yosalem ɪcate. ¹¹ Mɔpɔyɔ ɪ mayamaɔa ɪ kɔma saa wei ɪ yoolaa nyala ɪcate ke mpv tɔ. ¹² ɪɛna wulav Sowakɛŋ, na ɪ too, na ɪ waali nyɛma, na ɪ akewɛnaa, na ɪ yɛlaa mpa ɪ wɛna naani tɔ, pɔ lu na pɔ polo pɔ ha Nepukanɛsaa ke pa ti. ɪɛna ɪɛ ɪ la-wɛyɛ yomaa ke ɪ kawulaya pɛnaya pɛɛfɛi naanvwa nyɛŋka taa.

¹³ Mɔpɔyɔ Nepukanɛsaa kuu ɪsɔ tɛsɛɛɛ na kawulaya tɔyaya pɛ kpancooŋ tɛna. Na ɪ yɔki wɔla wontu nti Salvmɔŋ ka lupa na pɔ lakɛna ɪsɔ tɛsɛɛɛ taa tɔ, ɪsu Tacaɔ ka yɔyɔtvv tɔ. ¹⁴ Na pɔ kuu Yosalem nyɛma tɛna, na akewɛnaa sɔsaa na nyvɔv nyɛma. Na pɔ lu yɛlaa iyisi naanvwa (10000). Pa ta kalɛna canɔm tɛma lataa na koolaa. Na pɛ yeɛ kɔnyɔntvnaa tike. ¹⁵ Na ɪ kpaɔa tɔtɔyɔ Sowakɛŋ, na ɪ alaa, na ɪ yɛlaa mpa ɪ wɛna naani tɔ, na Yuta nyvɔv nyɛma na ɪ pona Papiloni. ¹⁶ Yɛlaa kupama iyisi naatosompɔyɔlaya (7000) ke ɪ kpaɔaa. Na canɔm tɛma lataa, na koolaa ke yɛlaa iyaya (1000). Mpa pa mɔna yooɔ tɔyɔ ɪ kpaɔa mpv na ɪ pona Papiloni.

¹⁷ Pɛ waali kɛ Nepukanɛsaa kpa Sowakɛŋ ɪkpele Mataniya ke wulav. Na ɪ layasi-ɪ hɛtɛ sɪ Setesiyasi.

Yuta wulav Setesiyasi tɔm (Selemii 52:1-3; Kvɔɔsvv II 36:11-12)

¹⁸ Setesiyasi lɔlvɔv pusi hiu na kɔlmaya taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. ɪɛna ɪ ɪɔ pusi naanvwa na kɔlvɔm ke Yosalem. ɪ too keɛ Lipina tv ɪɛmɛya pɛɛɔ Hamutali.

¹⁹ Mɔpɔyɔ wulav ɪnɪ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Tacaɔ tɔ, ɪsu ɪ caa Sowakim.

²⁰ ɪɛna Tacaɔ mɔ pɔɔnɔ na ɪ kɛna mpusi ke Yuta na Yosalem pɛ nyɛma tɔɔ, na ɪ ɪ-wɛyɛ poolvŋ.

25

*Nepukanɛsaa lɛkɔyɔ kɛ Yosalem
(Sɛlemii 39:1-7; 52:3-11)*

Ɔrɔyɔ Setesiyasi kola Papiloni wulaw Nepukanɛsaa tɔɔ. ¹ Ɔlɛna Papiloni wulaw Nepukanɛsaa na i yoolaa, pɔ polo Yosalem na pɔ ta-teye kotaya. Pa loma harɛle taka kɛ na pɔ tɔɔ-teye Setesiyasi kawulaya pɛnaya pɔɔɔlayafei naanɔwa nyɛnka, isɛtu naanɔwa nyɛn kuyaku naanɔwa nyɛnku wule. ² Na pɔ polo i kawulaya pɛsi naanɔwa na kolɔm nyɛnka.

³⁻⁴ Ɔrɔyɔ nyɔɔsi anaam luwa Yosalem icate taa. Yɛlaa u naaki tɔɔnaya. Ɔlɛna Papiloni nyɔma tɔli icate kolɔnɔ kɛ pɔɔyɔ, kɛ isɛtu liyiti nyɛn kuyaku pɔɔɔlayafei naanɔwa nyɛnku wule. Paa na Papiloni nyɔma ka tama Yosalem tɔ, Setesiyasi na i yoolaa pa pɛsaa na pɔ tɛnna wulaw halɛm nɔnɔɔ kɛ kolooosi naale hekɔ. Na pɔ kraɔa Yaatanu tɛtɛkɛle mpaaw, na pɔ se ahoɔ. ⁵ Ama Papiloni nyɔma tu Setesiyasi waali na pɔ kra-i Yeliko tɛtɛkɛle taa. Ɔlɛna i yoolaa yele-i i tike. ⁶ Ɔrɔyɔ pa kra-i yomle na pɔ pona-i Papiloni wulaw kin kɛ Lipɛla. Tɛnaya pa huɔna-i tɔm. ⁷ Na pɔ kɔ i piya kɛ i isɛntaa. Pɛle pɛ waali, ilɛna pɔ wɔɔɔsi i isɛ, na pɔ hɛkɔ-i na pɔ pona-i Papiloni.

*Yosalem nyɔma kuuu naale nyɛm
(Sɛlemii 39:8-10; 52:12-30; Kɔtɔɔsɔtu II 36:17-21)*

⁸ Ɔrɔyɔ Papiloni wulaw tanlaa nyɔyɔ tu, wei i kɛ wulaw waali nyɛn na pɔ yaaki-i si Nepusalatan tɔ, i sɔv Yosalem taa kɛ Nepukanɛsaa kawulaya pɛnaya pɔɔɔlayafei naanɔwa nyɛnka, isɛtu kakpasɔ nyɛn, kuyaku naatosompɔɔlaya nyɛnku wule. ⁹ Ɔlɛna i nyɔɔsi Iɔ tɛsɛle na kawulaya tɔyaya. Na pɔ tu kɛlɛna nyɔyɔ nyɔma nyɛnsi. ¹⁰ Na i yoolaa yɔki Yosalem icate.

¹¹ Pɔ waali kɛ Nepukanɛsaa tɛsa kuuu kɛ icate taa yɛlaa, mpa paa hawa Papiloni nyɔma kɛ pa ti tɔ, na canɛm tɛma lataa mpa pu kaasaa tɔ. ¹² Ɔlɛna Nepukanɛsaa yele kɔnyɔntɔnaa si pɛle pɔ halɛxi tɔɔnaya na lɛsɛnnaa.

¹³ Ɔrɔyɔ Papiloni nyɔma yɔka akɛlenaa mpa paa we Iɔ tɛsɛle nɔnɔɔ tɔ, na pɔ kɔli nyɛɔlɔyɔ kɔsɛmɔyɔ. Na pɔ kraɔa pɔ lɔm kɛkɛnaa, na pɔ nyampɛani anaam wei pa su Iɔ tɛsɛle taya tɔ tɔ, na pɔ tɛna Papiloni. ¹⁴ Na pɔ kɛnna tɔtɔɔ nyɛɔlɔyɔ kɔsɛmɔyɔ wontu nti pa lakɛna Iɔ tɛsɛle taa tɔ. Iɔ nti pa kuukina tɔlɔma tɔ, na pɔ lɔɔlasi na kɛtɛlɛnɔ na kɔpɔnaa. ¹⁵ Ɔrɔyɔ wulaw tanlaa nyɔyɔ tu kraɔa wɔla na liyitee nyɛɔlɔyɔ wontu. Na cofolɔnaa na cɛmsɛnaa mpa pa nɔmɔsɔɔɔna calɛm tɔ.

¹⁶ Nyɛɔlɔyɔ kɔsɛmɔyɔ nku Salɔmɔn ka larɛna Iɔ tɛsɛle wontu, na tɔ maɔamaɔa tɔ nyɛntɔ tɔ. Iɔ lɔm nyampɛani anaam, na lɔm kɛkɛnaa tɔ, ku tɔɔwa sɔsɔm kɛ. ¹⁷ Akɛlenaa mpe pa kɔnkɔlɔmɔn ka we mɛtɛlɛnaa pɔɔɔlayafei naanɔwa naanɔwa kɛ. Paa wei i nyɔyɔ taa kɛ nyɛɔlɔyɔ kɔsɛmɔyɔ canɛm kahuka kɛ mɛtɛli kolɔm na titite. Na pɔ puluyɔ na ku tɔɔ kɛ tɔyɔ nakɔli ku pɛe taka.

¹⁸ Ɔrɔyɔ Papiloni tanlaa nyɔyɔ tu kra kɔtɔlɔ Sɛlaya, na i waali tu Sɛfaniya, na kɔtɛlaa mpa pa tanɛxi Iɔ tɛsɛle nɔnɔɔ tɔ. ¹⁹ Na i kra tɔtɔɔ yoolaa nyɔyɔ tu, na wulaw tɔyaya nyɔma narɛlɛxi kakpasɔ. Na takɛlasi nɔmaali wei i kɛkɛxi yoolaa kɔfama tɔ, na Yuta icate nyɔma kɛ nutɔso. Pa tɛnaya mpu Yosalem taa kɛ paa weɛ. ²⁰ Ɔlɛna Napusalatan pona-weye Papiloni wulaw kin kɛ Lipɛla. ²¹ Na Papiloni wulaw ku-weye kɛkɛnaa kɛ Hamati tɛtu taa tɛna.

Iɔna pa pona Yuta nyɔma kɛ hatoo Papiloni tɔyɛle.

Yuta tetv nyvvyv tv Ketaliya tvm
(*Selemii 40:7-41:18*)

²² Μπόγύ Papiloni wulav Nepukanesaa kaasa Yuta yelaa ke pəcəyə tetv taa. Uena í kpa Ahikam pəyalv Ketaliya, Safaŋ saali ke pa nyvvyv tv. ²³ Yuta yoolaa nyvvyv nyəma, na pa yelaa mpa pa ta ha pa təxi Papiloni nyəma tə, pa nu nti Nepukanesaa tv í taa ke mpv tə. Uena pá polo Ketaliya kin ke Misipa. Nyvvyv nyəma mpeyele Netaniya pəyalv Isəmayeli, na Kaleya pəyalv Yohanaŋ na Netofa tv Tanehumeti pəyalv Selaya na Maaka tv Yasaniya. ²⁴ Μπόγύ Ketaliya tvm pa təna na tuunav si: Í taa nyana Papiloni nyəma. Í caya tetv taa na í nukəna-we te, í ká waa.

²⁵ Isətənaa naatosompəyolaya sikaa, uena awulumpu Nataniya pəyalv Isəmayeli, Iisama saali kele. Μπόγύ Isəmayeli kpa ya yelaa naanəwa na í polo Misipa na í kó Ketaliya na Yuta nyəma na Papiloni nyəma mpa paa we í kin tə. ²⁶ Mpəyule səyəntv kpa icate nyəma na Papiloni tvm, na nyvvyv nyəma tó si pá taa kəv na pá ləeti-we. Uena pá se na pá polo Icipiti.

Sowakeŋ saləka tvlvvyv
(*Selemii 52:31-34*)

²⁷ Yuta wulav Sowakeŋ saləka pəna ya hiu na naanəwa na naatosompəyolaya nyəŋka sikaa, uena Ifili-Melota pəsi Papiloni wulav. Μπόγύ í tula Sowakeŋ ke pə isətv naanəwa na naale nyəŋ kvayəku hiu na naatosompəyolaya nyəŋkv. ²⁸ Uena í lapi-í kvəpantv. Í kpa-í awulaa ləmpa mpa pa we Papiloni tə pa nyvvyv tv. ²⁹ Na pá wəyəsí í saləka wontu, na í na Papiloni wulav pá təkí təntəmlə. ³⁰ Na Papiloni wulav paasəyəna-í paa kvayəku ŋku, haləna í səm.

KUTÓOSUTU TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA

Kutubtu

Kotóosutu takēlaya kancaalaya nyēŋka kane ka taa ké pa keesəyi lseyeli nyóma luhŋ loosi tòm na Tafiiti kawulaya təyov tòm. Pa keesəyi ka taa tətəyov Iso təyaya ŋman tayanovv tòm tətə. Takēlaya ŋmaalv huləyi-tv si Iso seeto nte pə təna pə kite.

Isəna pa fayə Kutóosutu I takēlaya tə:

Atam lūlaa na pə lūli Tafiiti, titite 1-9

Tafiiti kawulaya təyov tòm, titite 10-29

LULUH LOOSI TAMSUVU

Pə kpayav Atam na pə polo Isav lūlvv tə

¹ Atam pəyalv kele Seti, Seti pəyalv kele Inoosi. ² Inoosi pəyalv kele Kenəŋ, Kenəŋ pəyalv kele Malaleyeli, Malaleyeli pəyalv kele Yeleti. ³ Yeleti pəyalv kele Henəki, Henəki pəyalv kele Matusalem, Matusalem pəyalv kele Lemeki. ⁴ Lemeki pəyalv kele Nowee, Nowee pəyalaa nte Sem na Kam na Yefete.

⁵ Yefete pəyalaa nte Komee, na Makəki, na Matayi, na Yafəŋ, na Tupaali, na Meseki, na Tilasi. ⁶ Komee pəyalaa nte Asəkənaasi, na Tifati, na Tokaama. ⁷ Yafəŋ pəyalaa nte Iisa na Taasisi, na Kitim, na Lotanim.

⁸ Kam pəyalaa nte Kusi, na Misilayim, na Puti, na Kanaəŋ. ⁹ Kusi pəyalaa nte Səpa, na Hafila, na Sapəta, na Lakəma, na Sapəteka. Lakəma pəyalaa nte Səpa, na Tetəŋ. ¹⁰ Tetv taa wulav kancaalaya nyəŋ Nemloti caa kele Kusi tətə. ¹¹⁻¹² Luti, na Anem, na Lehəpi, na Nafutu, na Patəlosi, na Kasulu, na Kafətəv nyóma mpa pa ké Filiisi nyóma tə pa cəso kele Misilayim. ¹³⁻¹⁵ Kanaəŋ pəyalv kancaalaya nyəŋ nte Sitəŋ. Sitəŋ waali ké Heti. Pəyele Yəpusi nyóma, na Amolii nyóma, na Kilikası nyóma, na Hifi nyóma, na Aləkiti nyóma, na Sini nyóma ¹⁶ na Afati nyóma, na Semalii nyóma, na Hamati nyóma cəso kele.

¹⁷ Sem pəyalaa nte Uam, na Asuu, na Aləpasati, na Luti, na Alam, na Usi, na Huuli, na Ketee, na Meseki. ¹⁸ Aləpasati pəyalv kele Sela, Sela pəyalv kele Ipee. ¹⁹ Piya naaleye Ipee lūlaa, pa yaa kancaalaya nyəŋka si Peleki. Pə nyovv nte si fayav. Mpi tə, i waatv taa ké atə yəlaa fayaa. Pa yaa Peleki neu si Yəkətaŋ. ²⁰ Yəkətaŋ pəyalaa nte Aləmotati, na Selefı, na Hasamafeti, na Yela. ²¹ Na Hatolam, na Usali, na Tikəla, ²² na Ipaali, na Apimayeli, na Səpa. ²³ Na Ofii, na Hafila, na Yopari. Yəkətaŋ pəyalaa nte pa tənəya mpu.

²⁴ Sem pəyalv kele Aləpasati, Aləpasati pəyalv kele Sela. ²⁵ Sela pəyalv kele Ipee, Ipee pəyalv kele Peleki, Peleki pəyalv kele Lewu. ²⁶ Lewu pəyalv kele Selu, Selu pəyalv kele Nahoo, Nahoo pəyalv kele Tela. ²⁷ Tela pəyalv kele Apəlam wei pá kəma na pá cuyusi si Apəlaham tə.

²⁸ Apəlaham pəyalaa nte Isaaka na Isəmayeli. ²⁹ Pa lūlvv nyóma həla ntə.

Isəmayeli pəyalv kancaalaya nyəŋ nte Nəpayəti, Nəpayəti waali ké Ketaa, na Atəpeləli, na Mipisam. ³⁰ Na Misema, na Tuma, na Masa, na Hatati, na Tema. ³¹ Na Yetuu, na Nafisi, na Ketəma. Isəmayeli nyóma nte.

³² Apəlaham alv naale nyəŋ Ketula ná lūla-i Similan na Yəkəsaŋ na Metəŋ, na Matiyəŋ, na Isepaki, na Suwa. Yəkəsaŋ pəyalaa nte Səpa na Tetəŋ. ³³ Matiyəŋ piya nte Ifa na Ifee, na Hanəki, na Apita na Uləta. Ketula lūlvv nyóma nte pa tənəya mpu.

³⁴ Apələham lələna Isaaka. Isaaka ná lələ Isav na Iseyeli. ³⁵ Isav pəyalaa nté Ilifasi na Leweli na Yewusi na Yayelam na Kola. ³⁶ Ilifasi pəyalaa nté Teməŋ na Omaa na Sefi na Katam na Kenasi na Timna na Amaleke. ³⁷ Leweli pəyalaa nté Nahati na Sela na Samma na Misa. ³⁸ Seyii pəyalaa nté Lotəŋ na Sopali na Sipeyən na Ana na Tisən na Isee na Tisan. ³⁹ Lotəŋ pəyalaa nté Holi na Homam na i neu alvnyəŋ nté Timna. ⁴⁰ Sopali pəyalaa nté Aliyan, na Manahati, na Ipaali, na Sefi, na Onam. Sipiyan pəyalaa nté Aya, na Ana. ⁴¹ Ana pəyalv kele Tisən, Tisən pəyalv kele Haməlan, na Isepan, na Itəlan, na Keləŋ. ⁴² Isee pəyalaa nté Pilehan, na Safan, na Yakan. Tisan pəyalaa nté Usi, na Alan.

Itəm nyəma awulaa na pa nyvny nyəma
(Kancaalaya 36:31-43)

⁴³⁻⁵⁰ Awulaa mpa pá təkəŋa kawuləŋa ke Itəm tetv taa na pá kaasəŋi təma, na pəcə Iseyeli nyəma təkəŋi pa kawuləŋa tə pa həla ntə. Tinapa tetv tv Peyə pəyalv Pəla. Pəla səpa, iləna Posola tetv tv Sela pəyalv Yopari náa təŋə. Pəle pə waali ké Teməŋ tetv tv Husam na Afi tetv tv Petati pəyalv Hatati. Inu i yonna Matiyən tetv nyəma ke Mowarv tetv taa na i kəli-wə. Na Masələka tetv tv Saməla na Lehopoti tetv tv Sawuli ke pəŋə nəŋə. Na Akəpə pəyalv Paali Hanan, na Payi tetv tv Hatati wei i kpaŋa Matəleti pəelə Matapeeli tə, Me-Sahari saali kele.

⁵¹ Wulav Hatati səm waali ké lələŋ nyvny nyəma təkəŋa kawuləŋa ke Itəm tə. Hali pəle pa həla nté Timna, na Aləfa, na Yeteti, ⁵² na Oholipama, na Ila, na Pinəŋ. ⁵³ Na Kenasi, na Teməŋ, na Mipisaa, ⁵⁴ na Makətəyeli na Ilam. Itəm lələŋ nyvny nyəma nté.

2

Yakərv pəyalv Yuta lələny nyəma

¹ Yakərv wei pá cuŋusaa si Iseyeli tə, i pəyalaa həla ntə. Luvəŋ, na Simiyən, na Lefii, na Yuta, na Isakaa, na Sapuləŋ. ² Na Tan, na Yosəefv, na Pəncaməe, na Nəfətali, na Kati, na Asee.

³ Yuta ná hika apaləpiya tooso na Kanaəŋ tetv tv Suwa pəelə. Pəleŋe Eeli, na Onəŋ, na Sela. Ama kancaalaya tv Eeli lapə mpi pə ta maya Tacaa ke paa pəcə tə. Iləna Iso kv-i. ⁴ Pə waali ké Yuta hikina i poolu Tamaa ke apaləpiya naale tətə. Pəlesi, na Sela. I pəyalaa təna krenta kakpası. ⁵ Pəlesi pəyalaa nté Həsələn, na Hamuli. ⁶ Sela pəyalaa nté Simili, na Itəŋ, na Həman, na Kaləkəti, na Tala. Pa krenta kakpası. ⁷ Kaami pəyalv kele Akaa. Inu i ká kpaŋana mpi Tacaa ká kisaa si pá taa su pa ti tə. Iləna Iso náa təŋsi-wəŋe mpusi. ⁸ Itəŋ pəyalv kele Asaliya. ⁹ Həsələn pəyalaa nté Yeləmeyeli, na Lam, na Kalərv.

¹⁰ Lam pəyalv kele Aminatari, Aminatari lələna Yuta krekəle nyvny tv Nasən. ¹¹ Nasən pəyalv kele Saləma, Saləma pəyalv kele Poosi. ¹² Poosi pəyalv kele Opeti, Opeti pəyalv kele Sese. ¹³ Iləna Sese náa ləli piya naatosompəŋoləŋa. Hali pa həla ntə, isu pa təŋə təma tə. Iiyari, na Apinatari, na Samma, ¹⁴ na Netəneyeli, na Latayi, ¹⁵ na Osem, na Tafiiti. ¹⁶ Pa newaa alvnyəma nté Seluya, na Apikaali. Seluya pəyalaa nté Apisayi, na Sowari, na Asayeli. Pa krenta tooso. ¹⁷ Pəŋəŋa kulməŋa ke Apikaali ná lələa, pa yaa-ke si Amasa. Ka caa kele Isəmayeli tv Yetəe.

¹⁸ Həsələn pəyalv Kalərv ná hika piya liŋiti na i alv Asupa. Kancaaləŋa nyəŋka ke alvəŋəŋa, pa yaa-ke si Yeliyoti. Kele ka waali ké apaləpiya tooso. Yesəe, na Sopari, na Atəŋ. ¹⁹ Asupa səpaŋa, iləna Kalərv kpaŋa Ifələta ke alv, na i ləli-i apaləpəŋəŋa, na i ha-ke si Huuu. ²⁰ Məpəŋy Huuu ná lələ Ulii, na Ulii ləli Pəsələli.

²¹ Hēsəlōŋ lōlv̄ȳ pusi sika nutoso, ulena í kpaɣa Kalaatɪ caa Makii p̄eɛl̄o, na í l̄l̄l̄i apal̄p̄əȳaɣa na í ha-ke sɪ Sekurɪ. ²² Sekurɪ unɪ ɪ p̄əȳal̄v̄ keɛ Yayii. Yayii ka t̄ənn̄a acal̄eɛ hiu na toosoɣo Kalaatɪ tet̄v̄ taa. ²³ Ama Kesuu na Alam p̄ə awulaa l̄eɛka Yayii acal̄eɛ na Kena ɪcate s̄os̄əol̄e, na p̄ə c̄ol̄o acal̄eɛ na á k̄p̄entɪ nutoso. Makii l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma ka wenna t̄əne unɪ. ²⁴ Apiya paal̄v̄ Hēsəlōŋ s̄əp̄əna, ulena Kalep̄v̄ tasa If̄əlata k̄é k̄p̄ət̄ənav na í l̄l̄l̄i apal̄p̄əȳaɣa na í ha-ke sɪ Asuu. Asuu unɪ ɪ ŋmana Tekuwa ɪcate.

²⁵ M̄p̄óȳ Hēsəlōŋ p̄əȳal̄v̄ kancaalaya nȳ́əŋ Yelameyeli l̄l̄a piya p̄əȳal̄e. S̄əso nȳ́əŋ nt̄é Lam. Lam waal̄i k̄é Puna, na Ol̄enɪ, na Osem, na Ahiya. ²⁶ Ul̄ena Yelameyeli kpaɣa Atala t̄ət̄o, na í l̄l̄l̄i Onam. ²⁷ Lam p̄əȳal̄v̄ kancaalaya nȳ́əŋ Yelameyeli piya nt̄é Maasi, na Yam̄en, na l̄keɛ. ²⁸ Onam p̄əȳalaa nt̄é Sammayi, na Yata. Sammayi p̄əȳalaa nt̄é Natari, na Apisuu. ²⁹ M̄p̄óȳ Apisuu kpaɣa Apihayili na í l̄l̄l̄i-ɪ Apan̄ na Moliti. ³⁰ Natari p̄əȳalaa nt̄é Seletɪ, na Apayim. Ama Seletɪ ná s̄əpa ɪ f̄eina p̄əȳaɣa. ³¹ Apayim p̄əȳal̄v̄ keɛ Iseyi, Iseyi p̄əȳal̄v̄ keɛ Sesan̄, Sesan̄ p̄əȳal̄v̄ keɛ Alayi. ³² Sammayi taal̄v̄ Yata p̄əȳalaa nt̄é Yet̄eɛ, na Yonatan̄. Ama Yet̄eɛ ná s̄əpa ɪ f̄eina p̄əȳaɣa. ³³ Yonatan̄ piya nt̄é P̄eletɪ, na Sasa. Yelameyeli l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma nt̄é.

³⁴⁻³⁵ Al̄upiya tike ke Sesan̄ ká l̄l̄aa. Ul̄ena í ha ɪ p̄eɛl̄o l̄eɛv̄ ke ɪ yom Icipiti tu Yaaha, na í l̄l̄l̄i apal̄p̄əȳaɣa na í ha-ke sɪ Atayi. ³⁶ Atayi p̄əȳal̄v̄ keɛ Natan̄, Natan̄ p̄əȳal̄v̄ keɛ Sapati, ³⁷ Sapati p̄əȳal̄v̄ keɛ If̄əlal̄, If̄əlal̄ p̄əȳal̄v̄ keɛ Opeti. ³⁸ Opeti p̄əȳal̄v̄ keɛ Yehu, Yehu p̄əȳal̄v̄ keɛ Asaliya. ³⁹ Asaliya p̄əȳal̄v̄ keɛ Helesɪ, Helesɪ p̄əȳal̄v̄ keɛ Ilasa. ⁴⁰ Ilasa p̄əȳal̄v̄ keɛ Sisimayi, Sisimayi p̄əȳal̄v̄ keɛ Salum. ⁴¹ Salum p̄əȳal̄v̄ keɛ Yekamiya, na Yekamiya p̄əȳal̄v̄ keɛ Ilisama.

⁴² Yelameyeli taal̄v̄ Kalep̄v̄ p̄əȳal̄v̄ kancaalaya nȳ́əŋ nt̄é Mesa, Mesa p̄əȳal̄v̄ keɛ Sifi. Naale nȳ́əŋ nt̄é Malesa, Malesa p̄əȳal̄v̄ keɛ H̄ep̄əl̄ōŋ. ⁴³ H̄ep̄əl̄ōŋ p̄əȳalaa nt̄é Kola, na Tapuwa, na Lekem, na Sema. ⁴⁴ Sema p̄əȳal̄v̄ keɛ Laham, Laham p̄əȳal̄v̄ keɛ Ȳə̄k̄owam, Lekem p̄əȳal̄v̄ keɛ Sammayi. ⁴⁵ Sammayi p̄əȳal̄v̄ keɛ Mawōŋ, Mawōŋ p̄əȳal̄v̄ keɛ Peti-Suu. ⁴⁶ M̄p̄óȳ Kalep̄v̄ tasa Ifa ke kpaɣav̄ na í l̄l̄l̄i Halan̄, na Mosa, na Kasesɪ. Ul̄ena Halan̄ náá l̄l̄l̄i apal̄p̄əȳaɣa na í ha-keɣe h̄əte t̄ət̄o sɪ Kasesɪ. ⁴⁷ Yatayi p̄əȳalaa nt̄é Lekem, na Yotam, na Kesan̄, na P̄eletɪ, na Ifa, na Saafv̄. ⁴⁸ M̄p̄óȳ Kalep̄v̄ tasa Maaka ke kpaɣav̄ t̄ət̄o, na í l̄l̄l̄i Sep̄eɛ, na Tilana. ⁴⁹ P̄əle p̄ə waal̄i k̄é ɪ tasa Saafi ke l̄ōlv̄ȳ. Ul̄ena Saafv̄ náá l̄l̄l̄i Mat̄əmana, na Sefa. Sefa p̄əȳalaa nt̄é Mak̄əp̄ena, na Kipeya. P̄əle p̄ə paasi Kalep̄v̄ l̄l̄a al̄p̄əȳaɣa na í ha-ke sɪ Ak̄əsa.

⁵⁰ Kalep̄v̄ l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma l̄elaa h̄əla nt̄o, ɪ p̄əȳal̄v̄ kancaalaya nȳ́əŋ Huuu al̄v̄ If̄əlata p̄əȳalaa we tooso k̄é. Sopali wei ɪ ŋmawa Kiliyatɪ-Yeyalim ɪcate t̄o, ⁵¹ na Sal̄əma wei ɪ ŋmá Pet̄ələhem ɪcate t̄o, na Haleftɪ wei ɪ ŋmá Pet̄e-Ket̄eɛ nȳ́ənt̄e t̄o. ⁵² Sopali l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma nt̄é Halowe nȳ́ma, na Menuhoti nȳ́ma taa l̄elaa. ⁵³ Kiliyatɪ-Yeyalim l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma nt̄é Iti tet̄v̄ nȳ́ma, na Puti tet̄v̄ nȳ́ma, na Sumati tet̄v̄ nȳ́ma, na Miselayi tet̄v̄ nȳ́ma m̄pa pa caɣa ŋp̄óȳ Sola na l̄s̄ətaw̄l̄i h̄əȳl̄ōŋ taa t̄o.

⁵⁴ Sal̄əma l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma nt̄é Pet̄ələhem nȳ́ma, na Netofa nȳ́ma, na At̄əl̄t̄i-P̄eti-Yowari tet̄v̄ nȳ́ma, na Manaha tet̄v̄ nȳ́ma l̄elaa, na Sola tet̄v̄ nȳ́ma l̄elaa. ⁵⁵ Na p̄ə s̄ə̄s̄əna tak̄əlasɪ nȳ́ənt̄aa l̄ōlv̄ nȳ́ma m̄pa pa we Yar̄eɛsɪ ɪcate taa t̄o. Isu Tilati tet̄v̄ nȳ́ma, na Simati tet̄v̄ nȳ́ma. M̄p̄e unɪ p̄ə k̄é Lek̄apii tet̄v̄ nȳ́ma c̄əso Hamati l̄ōlv̄ȳ nȳ́ma Keni tet̄v̄ nȳ́ma k̄é.

3

Tafiiti lolvov nyoma

¹ Tafiiti pəyalaa mpa i lula Hepəloh tə pa həla ntə. I alv Sisilee tv Ahinowam pəyalv Amənoh keke kancaalaya tv. Amənoh waah kē i alv Kamēeli tv Apihayili pəyalv Taniyēli. ² Tooso nyəh ntē i alv Maaka, Kesuu tetv wulav Taləmayi pəelə pəyaya Apəsalm. Liyiti nyəh ntē i alv Hakii tetv tv pəyalv Atoniya. ³ Kakpasi nyəh ntē i alv Apitali pəyalv Sefatiya. Naatoso nyəh ntē i alv Ikəla pəyalv Itəleyam. ⁴ Pusi naatosompəyolaya na həyolvov ŋku i təyə kawulaya ke Hepəloh təyə i lula-wē. Pəle pə waah kē i təyə kawulaya ke Yosalem ke pusi hiu na naanowa na tooso. ⁵ I lula tənaya piya tətə. I alv Pasepa Amiyeli pəelə nā lula-i apalvpiya liyiti. Pəleyele Sima, na Sopari, na Natan, na Salwəh. ⁶⁻⁸ Məpəyó i lula piya pəyolayafeli naanowa tətə. Pəleyele Ipa, na Uisuwa, na Uipeleti, na Noka, na Nefeki, na Yafiya, na Uisama, na Uiyata, na Uifeleti. ⁹ Pəle pə paasi i alaa ləlaa nā lula-i apalvpiya tətə, na alvpəyaya pa yaa keke si Tamaa.

¹⁰ Salwəh kolulaa siyisiyi keke Ləpəwam, na Apiya, na Asa, na Sosafati. ¹¹ Na Solam, na Ahasiya, na Sowasi, ¹² na Amasiya, na Asaliya, na Yotam. ¹³ Na Ahasi, na Isekiyasi, na Manasee, ¹⁴ na Aməh, na Sosiyasi. ¹⁵ Sosiyasi pəyalv kancaalaya nyəh ntē Yohanan, naale nyəh ntē Sowakim, tooso nyəh ntē Setesiyasi, na liyiti nyəh ntē Salum. ¹⁶ Sowakim pəyalaa ntē Yekoniya na Setesiyasi.

¹⁷ Yekoniya wei Papiloni nyəma kuuwa tv i pəyalaa ntē Seyatiyeli, ¹⁸ na Maləkilam, na Petaya, na Senasaa, na Yekamiya, na Hosama, na Netapiya. ¹⁹ Petaya pəyalaa ntē, Solopapəeli na Simeyi. Solopapəeli pəyalaa wē naaleye. Mesulam, na Hananiya, na alvpəyaya, pa yaa keke si Selomiti. ²⁰ Pəle pa waah kē piya kakpasi tətə. Hasupa, na Oheli, na Pelekiya, na Hasatiya, na Yusapu-Heseti.

²¹ Hananiya pəyalaa ntē Pelatiya, na Yesaya na pə səsəna Lefaya, na Alənan, na Opatiya, na Sekaniya, pa pəyalaa. ²² Piya naatoso ke Sekaniya nā lula, mpeyele Semaya, na Hatusi, na Ikaali, na Paliya, na Neyaliya, na Safati. ²³ Neyaliya nā lula piya tooso, Iliyohenayi, na Hisikiya, na Asəlikam. ²⁴ Iliyohenayi nā lula piya naatosompəyolaya. Hotafiya, na Uiyasipi, na Pelaya, na Akupi, na Yohanan, na Telaya, na Anani.

4

Yuta ləlvə nyoma ləlaa həla

¹ Yuta ləlvə nyəma ləlaa həla ntē Pəlesi na Həsəloh, na Kaami, na Huuu, na Sopali. ² Sopali pəyalv Leyaya pəyalv keke Yahati. Na Yahati nāa ləli Ahumayi, na Lahati. Sola ləlvə nyəma cəsənaa ntē.

³⁻⁴ Ifafəla pəyalv kancaalaya nyəh Huuu wei i ŋmá Petəlehəm icate tv i pəyalaa ntē Itam, na Sisileyeli, na Isema, na Itəpasi, na alvpəyaya, pa yaa-ke si Hasəleponi. Pəle pə waah kē i lula Penuweli wei i ŋmá Ketəw icate tv na Isee wei i ŋmá Husa nyənte tv.

⁵ Asehuu wei i ŋmá Tekəwa icate tv i ka wəna alaa naale kē. Kancaalaya nyəh ntē Həla, naale nyəh ke Naala. ⁶ Naala lula-i apalvpiya liyiti kē. Ahusam, na Həfəe, na Temini, na Ahasətali. ⁷ Həla nā lula-i apalvpiya tooso kē. Seleti, na Sohəa, na Itənan.

⁸ Kəsəsi pəyalaa ntē Anupi, na Səpəpa. Koləm inəyəle Halum pəyalv Ahəleheli ləlvə nyəma cəsə.

⁹Υαρρеси νυβυυ κά κολαα κέ na πά κελι ι ταλθναα. Πάελε ι too nawa wahala κε ι λολυυ waatu κέ. Ilena í ha-ι si Υαρρеси. ¹⁰Μρύγυ ι σελθμα Ισθ si: Ισεγελι Ισθ, koolu-m kōpantu na í sōsi ma kōwenam na í kenti ma τω κέ νύα niη na í hatθlθna-m mpusi na wahala. Μρύγυ Ισθ ha-ι mpi ι σελθμαα τθ.

¹¹Supa taalv Kelupi p̄yalv kele Mehii. Mehii nȳh nt̄ Iset̄h. ¹²Na Iset̄h nȳma nt̄ Peti-Lafa, na Paseya, na Tehina. Tehina ηmana Nahasi icate. Ilena p̄ele pa l̄lyv nȳoma caya Leka.

¹³Kenasi p̄yalaa nt̄ Otiniyee, na Selaya. Otiniyee nȳoma nt̄ Hatati na Meyonotayi. ¹⁴Meyonotayi p̄yalv kele Of̄ela. Selaya p̄yalv kele, can̄h̄m t̄ma lataa cōsō Yorari wei ι k̄a we can̄h̄m nȳoma tetek̄ale taa τθ.

¹⁵Yefune p̄yalv Kal̄epv nȳoma ná we tooso. Ilu, na Ila na Naam. Kenasi caa kele Ila.

¹⁶Yahaleleli p̄yalaa nt̄ Sifi, na Sifa, na Tiliya, na Asaleli.

¹⁷⁻¹⁸Is̄ela p̄yalaa nt̄ Yetee, na Meleti, na Ifee, na Yal̄h̄. Μρύγυ Meleti k̄raya Icipiti wulav p̄el̄o Pitiya, na í l̄vl Mil̄ayam, na Sammayi, na Isepa wei ι ηmawa Isetam̄wa icate τθ. Meleti ka wena Yuta av̄ wei ι l̄la-ι Yeleti wei ι ηm̄á Ket̄ō icate τθ, na Hepee wei ι ηmawa Soko icate τθ, na Yekotiyelel wei ι ηmawa San̄wa icate τθ.

¹⁹Μρύγυ Hotiya k̄raya Naham neu n̄ȳolv. Pa l̄lyv nȳoma nt̄ Kaami nȳoma m̄pa pa huka Keila, na Maakati nȳoma m̄pa pa huka Is̄et̄em̄wa τθ.

²⁰Sim̄h̄ p̄yalaa nt̄ Am̄h̄n̄h̄ na Linna na Peni-Han̄h̄, na Til̄h̄. Iseyi l̄lyv nȳoma nt̄ S̄oheti na ι p̄yalv.

²¹Yuta p̄yalv Sela l̄lyv nȳoma nt̄ Eeli wei ι ηm̄á Leka icate τθ, na Layeta wei ι ηmawa Malesa icate τθ, na k̄p̄h̄k̄p̄ontu tōh̄ nȳantv p̄ōh̄ l̄v̄laa m̄pa pa we Peti-Asepeya τθ. ²²Sela kele Yokim na Kosepa nȳoma na Yowasi na Salafi nȳoma m̄pa pa k̄raya Mowarv alaa na p̄c̄ō pá m̄eli Lehem τθ pa cōsō. T̄m̄ t̄ene τθ p̄naa κέ. ²³Pa l̄lyv nȳoma nt̄ tiisi ηmalaa m̄pa paa we Netayim na Ketela na pá laki wulav κε t̄m̄le τθ.

Simiȳh̄ l̄lyv nȳoma

²⁴Simiȳh̄ p̄yalaa nt̄, Menuweli na Yam̄h̄, na Yalipi, na Sela, na Sawuli. ²⁵Sawuli l̄lyv nȳoma siyisiyi kele Salum na Mipisam, na Misema. ²⁶Misema nȳoma nt̄ Hamuweli na Sakuu, na Simeyi. ²⁷Simeyi ná l̄la ap̄alupiya naan̄wa na naatoso na al̄upiya naatoso. Ama ι taalvnaa ná tá l̄vl s̄ōsm̄. P̄ō τθ κέ Simiȳh̄ k̄pek̄ale nȳoma ta tala Yuta nȳoma κε payale.

²⁸⁻³²Pa acal̄ee s̄ōs̄ōna, na p̄c̄ōlv s̄ōk̄p̄ena wena a taa paa wee na p̄c̄ō Tafiiti t̄aki ι kawulaya τθ a h̄ela nt̄ P̄eesepa, na Molata, na Hasaa-Suwali, na Pila, na Isem, na Tola, na Petuyeli. Na Hooma, na Sik̄lak̄i, na Peti-Mal̄ēk̄ap̄oti, na Hasaa-Susim, na Peti-Pili, na Salayim. Pa acal̄ee lenna nt̄ It̄am, na Aȳei, na Lim̄h̄, na Tok̄e, na As̄h̄. ³³Na p̄c̄ōlv acal̄ee, hal̄θna Paalati. Pa acal̄ee nt̄ na pa l̄lv̄h̄.

³⁴⁻³⁸Simiȳh̄ l̄lv̄h̄ nȳōh̄ nȳoma h̄ela nt̄. Mesopari, na Yam̄el̄eki, na Amasiya p̄yalv Yos̄h̄, na Sow̄eeli, na Selaya p̄yalv Yōsipiya p̄yalv Yehu. Asiyeli saali kele, na Iliyohenayi, na Yakopa, na Yesohaya, na Asaya, na Atiyeli. Na Yesimiyeli, na Penaya, na Yetaya l̄lyv tv̄ All̄oh̄ saali Sifyei p̄yalv Sisa, na Simili, na Semaya. Pa huka s̄ōsm̄ κέ. ³⁹Il̄ena pá yá na pá polo tetek̄ale ilim t̄el̄ule τθ κέ Ket̄ō c̄ōlv̄ō pa heeh̄ tiikūyu. ⁴⁰Μρύγυ pa mayana nyuto k̄p̄antu na tetv wala, na pá c̄ayana pa ti. Kam l̄lyv nȳoma ka c̄ayana tetv nt̄i τθ taa κέ hatoo l̄h̄. ⁴¹Yuta wulav Isekiyas̄i p̄ōle taa κέ m̄pe un̄i pa k̄oma na pá yoona Kam nȳoma na pá k̄piisi-we t̄an̄h̄n̄h̄, na m̄pe pá c̄aya t̄an̄ya hal̄θna san̄a. Mpi p̄ō τθ τθ, nyuto ka we t̄an̄ya si pa t̄ola í t̄ōȳo.

⁴² Simiyəŋ ləlvəy nyóma ləlaa isu yəlaa nasəle na nuuŋwa (500) ná kpawa Itəm puɣu taa. Mpeyele Iseyi pəyalaa liyiti Pelatiya, na Neyaliya, na Lefaya, na Usiyeli.
⁴³ M̀p̀róỳ pa kowa Amaleke nyóma mpa pu kaasaa na pá cəwsi təna tə, na mpe pá caɣa na pa ləlvəy nyóma we tənaya haləna saŋa.

5

Lupəŋ ləlvəy nyóma

¹⁻² Lupəŋ ká kəna Yakəru pəyalu kancaalaya nyəŋ. Ama waatu wei i sɔuna i caa alaa taa ləlv, iləna i neu Yosefu pəsi kancaalaya tv. Paa na mpu Lupəŋ neu Yuta ləlvəy nyóma nté səsaa. Halı pələ pa taa ləlv təɣəna Iseyeli kawulaya.

³ Lupəŋ pəyalaa nté, Hanəki, na Palu, na Həsələŋ, na Kalimi.

⁴ Sowəeli pəyalaa nté Semaya, na Kəki, na Simeyi, ⁵ na Mika, na Leyaya, na Paalı, ⁶ na Peela. Kantəkaya nyəŋ inəɣəle Lupəŋ nyóma nyuɣu tv wei Asilii wulaw Tekəla-Falasa ka kpaɣaa na í pona i te tə.

⁷ Peela tətənaa mpa pa ké pa ləlvəy nyóma na pá tu-weye takəlaya taa tə pa həla ntə. Kancaalaya nyəŋ nté Yeiyele, naale nyəŋ ke Sakalı, ⁸ tooso nyəŋ ké Sowəeli saalı kələlvəy Sema, na Sema saalı Anası pəyalu Pela.

Lupəŋ nyóma ka wenna tetu nti tə we Alwəe na ilim m̀p̀ətəŋ na Nepo puɣu na Paalı-Meyəŋ icate na ilim ntəɣəŋ tə tə. ⁹ Pa tacaɣale na ilim təlule tə keke pə kpaɣaw Papiloni pəɣə Ifəlati nəɣə ke timpi wulaya tetu caaləyi tə. Mpi tə, pa təla ka təwa səsəm ke Kalaati tetu taa ké. ¹⁰ Paa yoonaa Hakili nyóma ke Sayuli pəle taa ké na pá kəh-wə. Iləna pá polo pá caɣa Kalaati ilim təlule həɣələŋ təna taa.

Kati ləlvəy nyóma

¹¹ Kati ləlvəy nyóma ka caɣana Lupəŋ nyóma kəŋkəŋ taa ké ilim ntəɣəŋ tə ké Pasan tetu taa, haləna Salika tetu ilim təlule tə. ¹² Sowəeli ləlvəy nyóma nté kancaalaya nyóma. Naale nyóma nté Safan ləlvəy nyóma, pələ pa waalı ké Yanayi, na Safati. ¹³ Pələ pə paasi pə kaasaa ləlvəy naatosompəɣələya nyəŋ nyóma. Pələyele Mikayeli, na Mesulam, na Sepa, na Yolayi, na Yakəŋ, na Siya, na Ipee.
¹⁴ Paa ké Apihayili ləlvəy nyóma ké. Apihayili cəsənaa siyisiyi həla nté Huli, na Yaləwa, na Kalaati, na Mikayeli, na Yesisayi, na Yato, na Puusi. ¹⁵ Pa nyuɣu tv nté Kuni saalı Apitiyele pəyalu Ahi. ¹⁶ Kati ləlvəy nyóma ka caɣana Kalaati na Pasan pa tətənaa na pə həɣələŋ taa na pá suna Saləŋ tətii kile tənaya.

¹⁷ Yuta wulaw Yotam na Iseyeli nyəŋ Solopəwam pa pəle taa ké pa təwa Kati kpekəle nyóma pane pa həla ke takəlaya taa.

¹⁸ Lupəŋ na Kati pa kpeka na Manasee kpekəle həɣələlvəy ka wəna yoolaa taa yoolaa ke iyisi nule na liyiti na nasətəso na nuuŋwa na nutoso (44760) kpekəle. Pa nyəmə kpaləŋ na laɣale yaa təŋ təm ke teu. Na pa sələ puwa si pá yoo.

¹⁹ M̀p̀róỳ pa yoonaa Hakili nyóma na Yetuu na Nafisi na Notari pa ləlvəy nyóma.

²⁰ Iləna pá wiina Isə na naani si í waasi-wə. Iləna Isə mu pa sələmvəy na pá kəh Hakili nyóma, na pa cələ nyóma. ²¹ Na pá kuu pa təla, yooyoonaa ke iyisi nule na naanəwa (50000) na heeŋ na pəŋ ke iyisi ŋmənəy na nule na naanəwa (250000). Kpaɣasi ke iyisi naale (2000) na pá kpa yəlaa iyisi nuuŋwa (100000) ké saləka. ²² Na Isə sənə-wə na pá kó kolontunaa paɣale tətə. Iləna mpe pá caɣa Hakili nyóma tetu taa. Haləna waatu wei kolontunaa kpaɣa mpe pa maɣamaɣa tə.

Manasee ləlvəy nyóma mpa pa we Yaatanı waalı tə

²³ Manasee kpekəle həɣələlvəy ləŋku nyóma ka caɣana tetu taa ké pə kpaɣaw Pasan haləna Paalı-Həeməŋ. Na pá polo Senii na Həeməŋ puɣu tə, paa we paɣale

ké. ²⁴ Pa lōlōŋ nyūyū nyóma hēla nté Ifee na Iseyi, na Iliyeli, na Asəliyeli, na Pləmeyā, na Hotafiyā, na Yatiyeli. Pa tənayā mpv paa ké yoolaa kōpama ké na pa nyūyū kulaa.

²⁵⁻²⁶ M̀p̀r̀ỳỳ Manasee kpekəle hōyōlvū lēŋku nyóma m̀p̀e, na p̀é s̀ə̀s̀ə̀na Lureŋ na Katı kpeka nyóma, p̀á l̀ə̀wa pa caanaa caanaa Isə na p̀á laaki piitimnaa m̀pa Isə t̀ə̀ỳnaa na m̀p̀e p̀á k̀ə̀o na p̀á caya t̀ə̀ pele pa tuŋ. P̀ə t̀ə̀o ké Isə yelaa na Asili nyóma wulaw wei pa yaa si Puli na p̀á cuyusi-ı si Tekəla-Falasaā t̀ə̀, ı na ı yoolaa p̀á wati kpeka anı a tetu na p̀á kuu-wē na p̀á pona Halası ke Harəə p̀ə̀ỳə p̀ə̀ỳə ke Hala tetu ke Kosan tetekəle taa. Tənayā pa wē haləna saŋa.

Lefii kətəlaa səsaa lōlvō nyóma

²⁷ Lefii pəyalaa nté Keesəŋ na Kehati, na Melali. ²⁸ Kehati nyóma nté Aməlam, na Isaa, na Həpəlōŋ, na Usiyeli. ²⁹ Apalvpiya naale na alvəpəyā kulbmāya ke Aməlam lōlaa. Mpeyele Alōŋ, na Moisi, na Maləyam. Alōŋ pəyalaa nté, Natari, na Apihu, na Ilaasa, na Itamaa. ³⁰ Ilaasa pəyalv kele Pənhası, Pənhası pəyalv kele Apisuwa, ³¹ Apisuwa pəyalv kele Puki, Puki pəyalv kele Usi. ³² Usi pəyalv kele Selaya, Selaya pəyalv kele Melayəti. ³³ Melayəti pəyalv kele Amaliya, Amaliya pəyalv kele Ahitupi. ³⁴ Ahitupi pəyalv kele Satəki, Satəki pəyalv kele Ahimaası. ³⁵ Ahimaası pəyalv kele Asaliya, Asaliya pəyalv kele Yohanəŋ. ³⁶ Yohanəŋ pəyalv kele Asaliya. Na Asaliya inı ı ka kəna kətōlv ke Yuta nyóma Isə təsəele nte Salbməŋ ŋmawa t̀ə̀ t̀ə̀ taa. ³⁷ Asaliya pəyalv kele Amaliya, Amaliya pəyalv kele Ahitupi. ³⁸ Ahitupi pəyalv kele Satəki, Satəki pəyalv kele Salum. ³⁹ Salum pəyalv kele Hilikiya, Hilikiya pəyalv kele Asaliya. ⁴⁰ Asaliya pəyalv kele Selaya, Selaya pəyalv kele Yosataki. ⁴¹ Inı na Yuta na Yosalem pə yəlaa ke Isə yelaa na Nepukanəsaa p̀á kuu na p̀á tēna pa tē.

6

Lefii lōlvō nyóma ləlaa

¹ Lefii pəyalaa nté Keesəŋ, na Kehati, na Melali. ² Keesəŋ pəyalaa nté Lipini na Simeyi. ³ Kehati pəyalaa nté Aməlam, na Isaa, na Həpəlōŋ na Usiyeli. ⁴ Melali pəyalaa nté Malii, na Musi. Lefii kpeka wena a kpeyelaa na p̀é k̀eəs̀ə̀na pa caanaa t̀ə̀ỳəle.

⁵ Keesəŋ lōlvō nyóma siyisiyi kele Lipini, na Yahati, na Simma, ⁶ na Yowa, na Itoō, na Sela, na Yeyatəlayi.

⁷ Kehati pəyalaa nté Aminatari, na Kolee, na Asii, ⁸ na Iləkana, na Apiyasafi, na Asii. ⁹ Na Tahati, na Uliyeli, na Osiyası, na Sawuli.

¹⁰ Iləkana pəyalaa nté Amasayi, na Ahiməti. ¹¹ Ahiməti lōlvō nyóma nté Iləkana, na Sofayi, na Nahati, ¹² na Iliyari, na Yelowam, na Iləkana. ¹³ Samiyeli pəyalv kancaalaya nyəŋ nté Sowēli, na naale nyəŋ nté Apiya.

¹⁴ Melali lōlvō nyóma siyisiyi kele Malii, na Lipini, na Simeyi, na Usa, ¹⁵ na Sima, na Hakiya, na Asaya.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳỳ Tafiiti kpawa Lefii lōlvō nyóma ləlaa ke yonyoolaa ke pə krayaw waatv wei pa su Isə atakaa ke cokəle taa ke Yosalem t̀ə̀. ¹⁷ Cokəle nté t̀ə̀ ǹə̀ǹỳə tənayā m̀p̀e inı pa yookaya pa yontu, ısu paa su-wē t̀ə̀, na p̀ə̀c̀ Salbməŋ ŋmaaki Yuta nyóma Isə təsəele ke Yosalem.

¹⁸ Mpa paa ké təmlə lataa t̀ə̀ pana pa pəyalaa nté. Kehati lōlvō t̀ə̀ nté yonyoolu Həməŋ na Həməŋ caa kele Sowēli na Sowēli caa kele Samiyeli. ¹⁹ Samiyeli caa kele Iləkana, Iləkana caa kele Yelowam, Yelowam caa kele Iliyeli, Iliyeli caa kele Towa. ²⁰ Towa caa kele Sufi, Sufi caa kele Iləkana, Iləkana caa kele Mahati,

Mahati caa kele Amasayi. ²¹ Amasayi caa kele Ukana, Ukana caa kele Soweli, Soweli caa kele Asaliya, Asaliya caa kele Sefaniya. ²² Sefaniya caa kele Tahati, Tahati caa kele Asii, Asii caa kele Apiyasafi, Apiyasafi caa kele Kolee. ²³ Kolee caa kele Isaa, Isaa caa kele Kehati, Kehati caa kele Lefii, Lefii caa kele Yakoru.

²⁴ Yonyoolaa kpekale naale nyante nyugu to Asafi ka wenna Hemanu ntogon too. I caa kele Pelekiya, Pelekiya caa kele Sima. ²⁵ Sima caa kele Mikayeli, Mikayeli caa kele Paseya, Paseya caa kele Malakiya. ²⁶ Malakiya caa kele Itani, Itani caa kele Sela, Sela caa kele Ataya. ²⁷ Ataya caa kele Itan, Itan caa kele Simma, Simma caa kele Simeyi. ²⁸ Simeyi caa kele Yahati, Yahati caa kele Keeson, Keeson caa kele Lefii.

²⁹ Yonyoolaa kpekale tooso nyante nyugu to Melali luvu to Itan ka wenna pa mpeth too. Itan caa kele Kisi, Kisi caa kele Apiti, Apiti caa kele Maluki.

³⁰ Maluki caa kele Hasapiya, Hasapiya caa kele Amasiya, Amasiya caa kele Hilikiya. ³¹ Hilikiya caa kele Amsi, Amsi caa kele Pani, Pani caa kele Semee.

³² Semee caa kele Malii, Malii caa kele Musi, Musi caa kele Melali, Melali caa kele Lefii.

³³ Pa tetonna Lefii nyoma lelaa ka lakayana tema lenna tona Yuta nyoma Iso tasele taa.

³⁴ Alon na i luvu nyoma pa tamle nte tola na tulaalona pa kotasi laru. Mpe pa tike pa paasayana na Iso wontu ke Iso tasele taa, na pa laki Iseyeli nyoma isayatu tayanu kotasi ke teitei isi Iso tamle to Moisi ka suw to. ³⁵ Alon payalu kele Ilaaa, Ilaaa payalu kele Penhasi, Penhasi payalu kele Apisuwa. ³⁶ Apisuwa payalu kele Puki. Puki payalu kele Usi, Usi payalu kele Selaya. ³⁷ Selaya payalu kele Melayoti, Melayoti payalu kele Amaliya, Amaliya payalu kele Ahitupi. ³⁸ Ahitupi payalu kele Satoki, Satoki payalu kele Ahimaasi.

Lefii nyoma acalee

³⁹ Tetu hogoloh wei i taa Alon piitim nyoma mpa pa ke Kehati luvu nyoma to paa we togolo. Mpeye pa towa tete na pa caali-weye pa tetu celvuu. ⁴⁰ Pa cela-weye Yuta tetu icate Hepolon na to nonokila tetiikile. ⁴¹ Ama Yefune payalu Kaleru ke paa tema celvuu ke tawa taa acalee na pa halomnaa. ⁴²⁻⁴⁵ Alon luvu nyoma yulukolaa taccosolenaa na pa nonokila tetiikilena mpa paa hikaa togole Hepolon, na Lipina, na Yatii, na Isotemwa, na Hilen, na Tepii, na Akan, na Peti-Semesi. Pencamee kpekale hogoloh taa nyoma hela nte Kera, na Alemeti, na Anatoti. A kpena acalee naanwa na tooso.

⁴⁶ Pa towa tete na pa ha Kehati luvu yola lelaa ke acalee naanwa wei togole. Ifalayim, na Tan, na Manasee kpekale hogoloh lenku nku ku wenna ilim tete too to. ⁴⁷ Na Keeson luvu yola naa hiki acalee naanwa na tooso totoyo Isakaa nyoma, na Asee nyoma, na Nefatali nyoma, na Manasee kpekale hogoloh lenku nyoma mpa pa we Pasan to pa tetu taa. ⁴⁸ Tete ke pa towa na pa ha Melali luvu yola ke acalee naanwa na naale. Luperi nyoma na Kati nyoma na Sapulon nyoma pa tetonna taa ke a wee. ⁴⁹ Lefii luvu nyoma ke Iseyeli nyoma hawa acalee anu na a nonokila halomnaa. ⁵⁰ Tete ke pa towa na pa talona Yuta na Simiyon na Pencamee pa tetonna taa acalee nna a tom paa yagotaa to.

⁵¹⁻⁵⁵ Yulukolaa taccosolenaa acalee nna Kehati luvu yola hikaa to a hela nto. Ifalayim tetu taa nyoma nte Sikem ke pulasi hogoloh taa, na Keeson na Yokoneyam na Peti-Holon na Ayalon, na Kati-Limon. Manasee kpekale hogoloh lenku nyona nte Anee na Pileyam. Acalee anu na a nonokila halomnaa ke pa cela-we.

⁵⁶⁻⁶¹ Acalee nna Keeson kpekale yola hikaa togolo, Manasee kpekale hogoloh lenku taa nyona nte Kolan na Asataloti ke Pasan taa. Isakaa tetu taa nyona nte

Keteesi na Tapelati na Lamoti, na Anem. Asee tetu nyona nte, Masaali, na Apetoh, na Hukaki, na Lehopi. Nefatali tetu taa nyona nte Keteesi ke Kalilee taa na Hammoh na Kilyatayim. Acalee ani na a nonakila halomnaa ke pa hawa.

62-66 Lefii tu Melali luloh nyoma lelaa na hika acalee nna tōgho. Sapuloh tetu taa nyona nte Limmona na Tapoo. Luperi tetu taa nyona nna a we Yaatanu pyōgh waali ke Yeliko isentaa tōgho. Pesee ke wulaya tetu hōgholuy taa, na Yahasi, na ketemoti, na Mefaati. Kati tetu taa nyona nte Lamoti ke Kalaati taa, na Mahanayim na Hesepoh na Yasee. Acalee ani na a nonakila halomnaa ke pa hawa.

7

Isakaa luluy nyoma

¹ Apalupiya liyiti ke Isakaa lulaa. Mpeyele, Tola, na Pufa, na Yasupi, na Similoh. ² Tola luloh na pa nyoh nyoma nte, Usi, na Lefaya, na Yeliyeli, na Yamayi, na Ipesam, na Semuweli. Paa ke kpelikpeka nyoma ke pa yōlaa taa ke. Na paa we iyisi hii na naale na nasotoso (22600) ke Tafii waatu taa. ³ Usi pəyalw kele Isalahiya. Isalahiya pəyalaa Mikayeli, na Opatiya, na Soweli, na Isiya paa ke luloh nyoh nyoma. ⁴ Yoolaa nyoh nyoma ka we apalaa iyisi hii na naanowa na naatoso (36000) ke, na pa faga-we na pō keesona pa luloh na pa teesi. Pəyele paa wena alaa na piya pagale ke.

⁵ Isakaa kpeka yōlaa kpelikpeka nyoma lelaa mpa pa hōla we kōkaluyō takōlaya taa tō pa we yulohnyoh iyisi nunaasa na naatosompōghōlaya (87000) ke.

Pencamee na Nefatali pa luluy nyoma

⁶ Apalupiya tooso ke Pencamee lulaa. Mpeyele Pela, na Pekee, na Yetiyayeli. ⁷ Pela nāa wena piya kakpas ke. Mpeyele, Isepoh, na Usi, na Usiyeli, na Yelimoti, na Ili. Paa ke kpelikpeka nyoma ke. Mpe pa pəsōna pa luloh nyoh nyoma. Na pa hōla we kōkaluyō takōlas taa ke yulohnyoh iyisi hii na naale na hii na naanowa na liyiti (22034). ⁸ Pekee piya nte, Semila, na Yowasi, na Iliyesee, na Iliyohenayi, na Omili, na Yelemoti, na Apiya, na Anatoti, na Alemeti. Pa tōnaya mpv ⁹ paa ke kpelikpeka nyoma ke. Mpe pa pəsōna pa luloh nyoh nyoma. Pa hōla we kōkaluyō takōlas taa ke yulohnyoh iyisi hii na ηmōnyō (20200). ¹⁰ Yetiyayeli pəyalw kele Pilehan. Pilehan piya nte Yewusi, na Pencamee, na Ihuti, na Kenaana, na Setan, na Taasisi, na Ahisaha. ¹¹ Yayeli piya mpe pa tōna, paa ke kpelikpeka nyoma ke. Mpe pa pəsōna pa luloh nyoh nyoma na pa taa ka we yoolaa iyisi naanowa na naatosompōghōlaya na ηmōnyō (17200). Na pa sōlo puwa si pā yoo.

¹² Iii*fa* pəyalaa nte Supim na Hupim. Ahee pəyalw kele Husim. ^a

¹³ Nefatali pəyalaa nte Yasiyeli, na Kuni, na Yesee, na Sulum. Pila saalōnaa nte.

Manasee luluy nyoma

¹⁴ Manasee piya nte Aseliyeli, na Makii. Mpeyele alv naale nyoh Siliu to lula-i. Ilena Makii nāa luh Kalaati. ¹⁵ Mpyōgh Makii cāa alaa ke Hupim na Supim. I kā wena niu ke na pā yaaki-i si Maaka. Makii kā wena pəyalw naale nyoh na pā yaaki-i si Selofati. Alupiya ke Selofati nā lulaa. ¹⁶ Mpyōgh Makii alv Maaka tasa apalupəyaga ke luluyō na i yaa-ke si Pelesi. I tasa lehka, lena i yaa kele si Selesi. Ntēna Selesi nāa luh Ulam na Lekem. ¹⁷ Ulam pəyalw kele Petan.

Makii pəyalw Kalaati wei i ke Manasee saali tō i luluyō nyoma nte.

^a 7:12 Iii: Pə caya isu yulw kolom māgh pa yaa si Ili ke Kotōsoto I 7:7 taa.

18 Kalaati neu alv nyəh Hammoleketi ná lóləna nteye Isoti na Apiyese, na Mala. 19 Semita pəyalaa nté Ahiyan, na Sekem, na Liki, na Aniyan.

Ifəlayim lólvu nyóma

20 Ifəlayim kóləaa nté Sutela, na Peleti, na Tahati, na Uata, na Tahati, 21 na Sapati, na Sutela. Ifəlayim pəyalaa lələa nté Isee na Ilati. Mpe paa mayasəna si pa ləkəxi Kati həxólvu taa nyóma kaləkəh na pele pá ku-wé. 22 Ḿpógú Ifəlayim caɣa ləyaga na pé leeli na i nyóma koo i puɣusuyu. 23 Pəle pə waali í tasa i alv ke nyəm na í lólə apaləpəyaga na í ha-ke si Peliya *fa*. Mpi tó, i təyaga ka wé wahala taa ké. ^a 24 I lólə alvəyaga tótó, pá yaa-ke si Sela. Nke ká ɣmana Pəti-Holoh isóttaa na pətete na Usan-Sela. 25 Peliya kóləaa nté Lefa, na Lesefti, na Tela, na Tahan, 26 na Latan, na Amihuti, na Iisama, 27 na Nun, na Yosuwée.

28 Acalée nna Ifəlayim nyóma hikaa si pá caɣa təyole Peteele na pə cólə acalée. Na Naalan na ilim təlule tóo, na Kesee na pə cólə acalée na ilim tətule tóo. Na Sikem, na Aya pə həkú taa həxólvu na pə cólə acalée.

29 Manasee lólvu nyóma acalée nté Pəti-Seyan, na Taanaki, na Mekito, na Tóo, na pə cólə acalée.

Yakəpu pəyalv Yosəefv lólvu nyóma acalée nté.

Asee lólvu nyóma

30 Asee pəyalaa nté Iməna, na Isefa, na Isefti, na Peliya. Pa neu alv nyəh nté Sela. 31 Peliya pəyalaa nté Həpəe na Maləkəyeli. Maləkəyeli ɣmana Piisayiti icate. 32 Həpəe pəyalaa nté Yafəleti, na Seməe, na Hotam, na pa neu alv nyəh Suwa. 33 Yafəleti pəyalaa nté Pasaki, na Pimali, na Asefati. 34 Seməe pəyalaa nté Ahi, na Loka, na Hupa, na Alam. 35 I neu Hotam pəyalaa nté Sofa, na Iməna, na Selesi, na Amali. 36 Sofa pəyalaa nté Suwa, na Haanefee, na Suwaali, na Peeli, na Iməla. 37 Pesee, na Hoti, na Samma, na Silesa, na Itəlan, na Peela. 38 Itəlan pəyalaa nté Yefune, na Pisəpa, na Ila.

39 Ulla pəyalaa nté Ala, na Hanəyeli, na Lisiya.

40 Asee lólvu nyóma nté pa tənaya mpv. Paa ké nyóh nyóma kəpampama ké, na pá wəna kpelikpeka. Pa ɣmaa pa həla ke yoolaa kókaləv takələɣa taa si pa taa wé yoolaa yólvnyóh iyisi hiu na naatoso (26000).

8

Pencamee lólvu nyóma lələa həla

1 Pencamee pəyalaa ka wé kakpasí ké. Kancalaya nyəh nté Pela, Pela waali ké Asəpəeli, Asəpəeli waali ké Ala, 2 Ala waali ké Noha, Noha waali ké Lafa. 3 Pela pəyalaa nté Ataa, na Kelaa, na Apihuti. 4 Na Apisuwa, na Naaman, na Ahowa, 5 na Kelaa, na Sefufan, na Hulam.

6 Ihuti pəyalaa nté Kəpa icate nyóma téesi nyóh nyóma. Ḿpógú pa pona-wəyε Manahati na toɣ. Pa həla nté, 7 Naaman, na Ahiya, na Kelaa. Usa na Ahihuti pa caa kéle Kelaa. Iní i tiikina-wəyε pa kuuu waato.

8 Ḿpógú Salayim təxəna i alaa naale, Husim, na Paala. Pə waaləxi i kraɣa Mowapv 9 tətó taa ké alv ləlv, pa yaa-i si Hotesi. Ilé i lólvna Yorari, na Sipiya, na Mesa, na Maləkam, 10 na Yəwusi, na Sakiya, na Miima. I pəyalaa pəsəna lólvnyóh nyóma. 11 Salayim alv Husim ka lóla-i piya naaləyε kancalaya ké. Mpeyεle, Apitupi, na Iləpaali. 12 Iləpaali pəyalaa nté Həpəe, na Misam, na Semeti. Semeti ɣmana Ono, na Loti pə acalée na pə cólə nyəna.

^a 7:23 Peliya: Peliya həte hōwε nte si: I təyaga wé wahala taa.

¹³ Ἰβρόγύ Ayaləh ləlhəh nyəəh nyəma Peliya, na Sema pa təəəna Katı nyəma. ¹⁴⁻¹⁶ Peliya pəyalaa nté Ahiyo, na Sasaki, na Yeleməti, na Sepatiya, na Alatı, na İteə, na Mikayəeli, na İsepa, na Yoha.

¹⁷⁻¹⁸ İləpaalı pəyalaa nté Sepatiya, na Mesulam, na Hisəki, na Həpəe, na İsemelayı, na İsəliya, na Yoparı.

¹⁹⁻²¹ Simeyi pəyalaa nté Yakım, na Sikəli, na Sapəti, na İliyenayi, na Siletayi, na İliyeli, na Ataya, na Pelaya, na Similatı.

²²⁻²⁵ Sasaki pəyalaa nté, İsepa, na İpəe, na İliyeli, na Apətəh, na Sikəli, na Hanah, na Hananiya, na İlam, na Anetotiya, na İfətəya, na Pənuwəli.

²⁶⁻²⁷ Yelowam pəyalaa nté Sameselayı, na Sehaliya, na Ataliya, na Yalesiya, na İliya, na Sikəli.

²⁸ Pa kpeka ləlhəh nyəəh nyəma nté na pə keəsəna pa waatənaa, na pá we Yosalem taa.

²⁹ Kapawəh ıcate ηmalə na ı alə Maaka paa caəa Kapawəh ıcate nté tə taa ké. ³⁰ İ pəyaləh kancaaləya nyəh hətə nté Apətəh. İ pəyalaa İləaa həla nté Suuu, na Kisi, na Paalı, na Natarı, ³¹ na Ketəə, na Ahiyo, na Sekəe, ³² na Mikəlti. Sima caa kəle. Pañe ını pa caəa pa nyəma kiñ kə Yosalem ké ısu pa tətənaa.

Sayuli ləlvəh nyəma

(Kutöösuto I 9:39-44)

³³ Nəe pəyaləh kəle Kisi, na Kisi pəyaləh kəle Sayuli. Sayuli pəyalaa nté Sonatañ, na Maləkisuwa, na Apinatari, na İsepaalı. ³⁴ Sonatañ pəyaləh kəle Melipaalı. Melipaalı nyəh nté Mika. ³⁵ Mika pəyalaa nté Pitəh, na Meləki, na Taleya, na Ahası. ³⁶ Ahası pəyaləh kəle Yowata. Yowata pəyalaa nté Aleməti, na Asəmafəti, na Simili. Simili pəyaləh kəle Mosa. ³⁷ Mosa pəyaləh kəle Pineya, Pineya pəyaləh kəle Lafa, Lafa pəyaləh kəle İlasaa, İlasaa pəyaləh kəle Aseeli. ³⁸ Aseeli pəyalaa we naatosə, pa həla nté Asəlikam, na Pokulu, na İsəmayeli, na Seyaliya, na Opatiya, na Hanah. ³⁹ Aseeli neu nté İseki. İseki pəyaləh kancaaləya nyəh nté İlam, naale nyəh nté Yəwusi, toosə nyəh nté İlifeləti. ⁴⁰ İlam pəyalaa kə kpelikpeka nyəma ké na tətəlaa. Pa wəna piya na saalənaa kə səsəm. Pa təna pa wə yəlvənyəh nınuwa na nıle na naanəwa (150).

Pəncaməe nyəma taa ké pa təna ısəntə pa wəe.

9

¹ Ἰβρόγύ pa tv İseyeli nyəma həla kə pa awulaa takəlası taa ısu pa kpeka təñə təma tə.

Yosalem nyəma təm

Yuta nyəma wakələna İso, ılena Papiloni nyəma kuu-wə. ² İseyeli nyəma kə yem, na kətəlaa, na Lefi nyəma, na İso təsəele taa təmlataa caaləna məlvəh kə pa ıcate taa, na pá mν pa tətənaa.

³ Yuta nyəma, na Pəncaməe nyəma, na İfəlayim nyəma, na Manasee nyəma taa yəlaa mələna Yosalem taa na pá caəa.

⁴ Yuta kpekəle tv Utayi ka wəe, Utayi caa kəle Amihuti, Amihuti caa kəle Omili, Omili cəsə kəle Imili, Imili cəsə cəsə kəle Pələsi kpekəle tv Pani. ⁵ Sela kpekəle tv Asəya wəi ı ké pa ləlvəh kancaaləya pəyaəa tə í na ı pəyalaa paa wəe. ⁶ Na kpekəle nté tə tv Yəuwəli ka wəe tətə. Yuta nyəma mpa paa wə Yosalem tə paa wə yəlvənyəh nasətəə na nınaasa na naanəwa (690).

⁷ Pəncaməe kpekəle taa tv Salu ka wəe. Salu ını ı caa kəle Mesulam. Mesulam caa kəle Hotafiya, Hotafiya cəsə kəle Hasənuwa. ⁸ Na Yelowam pəyaləh İpəneya, na Usi pəyaləh İla. Mikili saalı kəle. Na Səfatiya pəyaləh Mesulam, Lewəli saalı

kele. Pócs Ípəna saali kulelvyo tətəyole. ⁹ Pa təna paa ké pa ləvəŋ nyōŋ nyóma ké. Pəncaməe nyóma mpa pa we Yosalem tə pa we yəlvənyōŋ nasənaasa na nuŋwa na nule na naanwa na naatoso (956).

¹⁰ Kətəlaa loŋa taa nyóma nté Yetaya, na Yoyalipi, na Yakeŋ, ¹¹ na Yuta nyóma Išo təsele paasəlv Asaliya. Asaliya cəsonaa nté Hilikiya, na Mesulam, na Satəki, na Melayoti, na Ahitupi, ¹² na Ataya. Ataya cəsonaa nté Yelowam, na Pasehuu, na Maləkiya, na pə kaasi tətəy Masayi. Masayi cəsonaa nté Atiyeli, na Yasela, na Mesulam, na Mesilemiti, na Ime. ¹³ Na pə səsəna kətəlaa lelāa na pa ləvəŋ nyōŋ nyóma. Pa we yəlvənyōŋ iyaya na nasətoso na nuŋwa na nutoso (1760). Pa tənaya mpu pa ké kpelikpeka nyóma ké, na pá paasəyəna Yuta nyóma Išo təsele təmle.

¹⁴ Lefii nyóma loŋa taa tv nté Semaya, na i cəsonaa nté Hasupi, na Asəlikam, na Melali kpekəle tv Hasapiya. ¹⁵ Na pə kaasi tətəy Pakəpakaa, na Helesi, na Kalali, na Mataniya. Mataniya cəsonaa nté Mika, na Sikəli, na Asafi. ¹⁶ Ilena pə kaasi tətəy Opatiya, na ilé i cəsonaa Semaya, na Kalali, na Yetutuŋ. Na Asa pəyəlv Pelekiya, wei i ké Iləkana saali, na i we həyəlvəy ŋku kv tamsəna Netofa icate tə kv taa tə.

¹⁷ Nəŋəsəi tanlaa taa ka we nyvyo tv Salum na i newaa Akupi, na Taləməŋ, na Ahiman. ¹⁸ Pa ləvəy nyóma lakəna təmle ke haləna saŋa ke wuləv nəŋəy ŋka ka we ilim təlule tə. Pa cəsonaa ka tanayana Lefii nyóma təsikile nəŋəsəi. ¹⁹ Kolee pəyəlv Salum, Apiyasafi saali wei i ké Kolee saali kulelvyo tə, na Kolee un i təyaya nyóma lelāa pá feŋayana təsulle nəŋəy isu pa cəsonaa ká feŋyuy Tacaa yəlaa təsikile tə. ²⁰ Iasaa pəyəlv Pənhasi ka kəna pa nyvyo tv ke Iŋ. Mpi tə, Tacaa ká we i waali ké. ²¹ Meselemiya pəyəlv Sakali ka kəna təsulle nəŋəy tanlaa taa ləlv tətə.

²² Nəŋəsəi tanlaa mpa paa ləsa tə pa krenta yəlvənyōŋ ŋmŋnyvyo na naanwa na naale (212). Paa ŋmaawa pa həla ke pa acaləe taa ké. Na Tafiti na Išo kuyəyətətə teləsvə Samiyeli pa lapəna-wəyē naani na pá tv-wəyē təma anu.

²³ Mpyóy pa təka Tacaa təsele nəŋəsəi tanvyo təmle na pá teləsəyi təma.

²⁴ Ilena pá su tanlaa nyvyo nyóma ke Išo təsele kəŋkəməŋ liyiti nəŋəsəi tə. Paa ilim təlule həyəlvəy na pə tətule nyəŋku, na pə ntəyŋ nyəŋku na pə mpətəŋ nyəŋku. ²⁵ Tanlaa lelāa náá we pa acaləe taa ké na pá kəsəyi na pá kəŋ waatu waatu na pá səsəyi pa tə na pá səŋna-wəyē tanvyo ke kuyēŋ naatosompəyəlaya mpəyəlaya. ²⁶ Tanlaa nyvyo nyóma liyiti ka we tam ké tətəŋle. Mpeyele Lefii nyóma mpa pa paasayana Yuta nyóma Išo təsele kutuluŋ leləŋ na pə kpancooŋ tə. ²⁷ Išo təsele kiŋ ke pa həntaya. Mpi tə, mpe pa feŋiyina-te na pá tələyi tə nəŋəsəi ke paa tanəŋ ŋku.

²⁸ Lefii tanlaa lelāa təmle nté Išo sēvə wontu nti pa kəŋayana na nti pa kpakayaa tə tə kalvyo. ²⁹ Lelāa paasayana nyanasi kəkəasasi na kətaya wontu na mvləv na svləv na nim na tulaalənaa pə təm. ³⁰ Ama kətəlaa tike sitayana tulaalənaa.

³¹ Kolee kpekəle tv Lefii tv Salum pəyəlv kancaalaya nyəŋ Matitiya kēle təyənaya kəhəv kakalasi tvə. ³² Kehəti kpekəle taa Lefii nyóma lelāa təkayana kətaya potopotonaa, mpa pa haaki Išo ké paa kuyəkv kvhēsəvy ŋku tə.

³³ Lefii ləvəy nyōŋ nyóma mpa pa paasayana yontu tə pa tēsəi ka we Yuta nyóma Išo təsele kutuluŋ leləŋ taa ké. Pa feina təmle lente. Mpi tə, ilim na ahoo ke pa lakaya təmle.

³⁴ Lefii ləvəŋ nyōŋ nyóma nté na pə kəsəna pa waatənaa, na Yosalem taa ke páá wē.

*Sayuli tɔyaya nyɔma**(Kutuosuto I 8:29-38)*

³⁵ Kapawɔŋ ɔcate ŋmalɔ Yeiyeli na ɪ alɔ Maaka paa caɣa Kapawɔŋ ɔcate taa ké. ³⁶ ɪ pɔyalɔ kancaalaya nyɔŋ hæte nté Apɔtɔŋ. ɪ pɔyalaa lɛlaa nté Suuu, na Kisi, na Paali, na Nɛɛ, na Natari, ³⁷ na Ketɔɔ, na Ahiyo, na Sakali, na Mikəlɔti. ³⁸ Simam caa kéle Mikəlɔti. Paŋɛ ɪni pa caɣa pa nyɔma kin ké Yosalem ké, ɪsu pa kpeka yɔlaa.

³⁹ Nɛɛ pɔyalɔ kéle Kisi, Kisi pɔyalɔ kéle Sayuli, Sayuli pɔyalaa nté Sonataŋ, na Maləkisuwaa, na Apinatari, na Isepaali. ⁴⁰ Sonataŋ pɔyalɔ kéle Melipaali, Melipaali pɔyalɔ kéle Mika. ⁴¹ Mika pɔyalaa nté Pitɔŋ, na Meleki, na Taleya. ⁴² Ahasi pɔyalɔ kéle Yayela, Yayela pɔyalaa nté Mosa ⁴³ na Mosa pɔyalɔ kéle Pineya, Pineya pɔyalɔ kéle Lefaya, Lefaya pɔyalɔ kéle ɪlasaa, ɪlasaa pɔyalɔ kéle Aseeli. ⁴⁴ Aseeli pɔyalaa wɛ naatoso. Pa həla nte Asəlikam, na Pokulu, na ɪsəmayeli, na Seyaliya, na Opatiya, na Hanan.

ISEYELI WULAU TAFIITI TɔM**10***Sayuli səm**(Samiyeli I 31:1-13)*

¹ M'pɔyɔ kuyaku nakuli Filiisi nyɔma yooŋa Iseyeli nyɔma, na pá tɔyɔni-wɛ. Na pá kó pa taa paɣale ké Kilipɔwa pɔyɔ taa, na lɛlaa náá se. ² ɪlena pá tó Sayuli pa waali na pá kó ɪ pɔyalaa Sonataŋ na Apinatari, na Maləkisuya. ³ M'pɔyɔ pə wiisina Sayuli na tɔtɔlaa kpəl-i na pá yaɣa-i nyɔmá. ⁴ ɪlena í tó ɪ yoou wontu təkɔlɔ si: Kpɛɛ nyá laɣate na í teesi-m. Pə taa kɔɔ na Filiisi nyɔma mpa pa ta nyi ɪsɔ tɔ pá kɔɔ pa teesi-m na pá paana-m.

Amá sɔyɔntɔ kpa ɪ yoou wontu təkɔlɔ na í kisi. Tənaɣale Sayuli sika ɪ laɣate na í yele ɪ ti na í hoti tɔ tɔɔ. ⁵ Yoou wontu təkɔlɔ nawa si ɪ caa səpa, ɪlena í hoti ɪ nyɔntɛ tɔ tɔ tɔ na í sí.

⁶ ɪsəna Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso pa kpenta səm tɔyɔle. Na kawulaya tɔyaya nyɔma su tɔnaɣa. ⁷ M'pɔyɔ Iseyeli nyɔma mpa paa wɛ tetekəle taa tɔ, pa nuwa si Sayuli na ɪ pɔyalaa pa səpa, na yoolaa ya. ɪlena pá se na pá yele pa acalɛɛ na Filiisi nyɔma polo na pá caɣa.

⁸ Tɛu fema na Filiisi nyɔma polo səttaa wontu tɔɔsɔyɔ. ɪlena pá maɣana Sayuli na ɪ piya tooso ké Kilipɔwa pɔyɔ taa. ⁹ M'pɔyɔ pa kraɣa Sayuli yoou wontu na pá seti ɪ nyɔyɔ na pá kpeena. ɪlena pá yaɔi pə tɔm ké pa tetu taa, na pa tuŋ tɛɛ, na yɔlaa taa. ¹⁰ Pə waali ké pa su ɪ yoou wontu ké pa tuŋ taa nakuli ku kutuluɣu taa. ɪlena pá pusi ɪ nyɔmpɔɣɔlaɣa ké pa tɔyɔ Takɔŋ kutuluɣu taa.

¹¹ M'pɔyɔ Yarɛɛsi nyɔma ké Kalaati tetu taa nuwa pə təna mpi Filiisi nyɔma lapa Sayuli tɔ. ¹² ɪlena ɔcate taa apalaa lu na pá polo pá kraɣa í na ɪ piya na pá kɔna Yarɛɛsi na pá pi-wɛyɛ tɔyɔ sɔsɔɔu tɛɛ na pá həkɔ nɔɔsi ké kuyɛɛŋ naatosompɔɣɔlaɣa.

¹³⁻¹⁴ Sayuli ta tɔki Tacaɔ kɔsəsuto pəyɛle ɪ yela ɪsɔ ké yɔyɔtənanu na í sɔsi kɔyɔnanɔŋ na í yɔyɔtəna atɛ tu tɔyɔ ɪ səpa. Tacaɔ ku-i m'pɔyɔ, ɪlena í cɛla kawulaya ké Seseɛ pɔyalɔ Tafiiti.

11*Tafiiti kawulaya kpav**(Samiyeli II 5:1-3)*

¹ M̄p̄óȳ Iseyeli yəlaa təna kɔta Tafiti kin ke Hepəlɔŋ na pá t̄m̄-i s̄i: Tə ké caləm k̄ɔlm̄əm na t̄ɔŋn̄ɔȳ k̄ɔlm̄ɔȳ ké. ² Hatoo waatu wei Sayuli ka ké wulav t̄ə, nyaa k̄ena Iseyeli yoolaa nyuɔȳ t̄v. Halɪ Tacaa nyá Īs̄ə t̄ó s̄i, nyaa t̄ɔŋna ɪ yəlaa Iseyeli nȳəma t̄ə ké kawulaya.

³ M̄p̄óȳ Iseyeli s̄əsaa t̄əna pola Tafiti kin ke Hepəlɔŋ na pá na-ɪ pá p̄eeli n̄ɔŋɔ ke Tacaa kin. Uena pá k̄pa Tafiti ke Iseyeli wulav ke teitei ɪsu Īs̄ə ka heeluȳu Samiyeli na ɪ ȳɔŋɔt̄i t̄ə.

Tafiti leekoȳu ke Yosalem
(Samiyeli II 5:6-10)

⁴ M̄p̄óȳ Tafiti na Iseyeli nȳəma t̄əna pa polaa s̄i pa nyaləxi Yosalem. Pa yaakaya ɪcate nté s̄i Yepusi, na Yepusi nȳəma ka wenna t̄ə taa. ⁵ Nt̄ena pá t̄ó Tafiti s̄i: N kaa s̄v̄ t̄á ɪcate taa.

Paa na mp̄u na Tafiti náá leeki Siyɔŋ kolun̄a ɪcate. Uena pá ha-teye h̄əte s̄i Tafiti t̄e. ⁶ Tafiti ka ȳɔŋɔta ké s̄i: Ye wei ɪ laala Yepusi t̄v ke k̄ȳȳu p̄unt̄v ká lana yoolaa nyuɔȳ t̄v. Nt̄ena Seluya p̄əyalv̄ Sowari laal̄i yoonav, na ɪ p̄əsi yoolaa nyuɔȳ t̄v.

⁷ Uena Tafiti caya kolun̄a ɪcate taa. Pə t̄ə ké pa ha-te s̄i Tafiti t̄e. ⁸ M̄p̄óȳ ɪ ŋmawa na ɪ c̄ə ɪcate ke p̄ə k̄p̄ayav Milo t̄ə na p̄ə c̄ə na p̄ə ta. Uena Sowari náá tayanəxi ɪcate kakaasaya.

⁹ Uena Tafiti ton̄ s̄əsəxi na p̄ə puki. Mpi t̄ə, Iseyeli Īs̄ə ka w̄e ɪ waal̄i ké.

Tafiti yoolaa
(Samiyeli II 23:8-39)

¹⁰ Iseyeli yəlaa t̄əna ka k̄p̄ana Tafiti ke wulav, ɪsu Tacaa ka ȳɔŋɔȳȳu t̄ə. Uena p̄eɛ pá nuna-ɪ teu ke ɪ kawulaya waatu t̄əna. Halɪ ɪ yoolaa s̄əsaa h̄əla nt̄ə.

¹¹ ɪ yoolaa nté: Yoolaa hiu na naan̄wa k̄pekəle nyuɔȳ t̄v Hakəmoni t̄v p̄əyalv̄ Isepaali. Kuyaku nakul̄i un̄i ɪ ká sulina yəlaa ŋm̄n̄ɔȳ na nun̄wa (300) na ŋm̄antaaya ke yoolu k̄ɔlm̄ɔȳ taa, na ɪ k̄ó pa t̄əna.

¹² Isepaali waal̄i ké Ahuwa t̄v Toto p̄əyalv̄ Ulasaa. Ulasaa ka k̄ena k̄pelik̄peka nȳəma tooso taa lelv̄. ¹³ In̄i ɪ ka wenna Tafiti kin ke Pa-Tamim ke waatu wei Filiisi nȳəma luwa Iseyeli nȳəma ke yoonav na p̄eɛ pá se kolontunaa t̄ə. T̄ɔŋn̄aya p̄eɛ taale nat̄əl̄i t̄v w̄e t̄əna. ¹⁴ Na ɪ na ɪ yoolaa pá s̄əŋ haləm h̄ekv̄ taa, na pá yoonaa Filiisi nȳəma, na Tacaa yeɛ na Iseyeli nȳəma k̄əl̄i pa kolontunaa.

¹⁵ M̄p̄óȳ kuyaku nakul̄i yəlaa hiu na naan̄wa k̄pekəle yəlaa tooso pola Atulam k̄k̄p̄am̄ɔȳ p̄óȳɔ c̄əɔ, na pá maɣana Tafiti. Mpi t̄ə, Filiisi nȳəma ka p̄ula Lefayi nȳəma tetekəle taa ké. ¹⁶ Na Tafiti náá w̄e kolun̄a ɪcate taa ké ɪ t̄əŋmelle na Filiisi nȳəma nyuɔȳ t̄v s̄əsə w̄e Petələhem. ¹⁷ M̄p̄óȳ l̄ok̄ot̄v k̄pa Tafiti na ɪ t̄ó s̄i: Awe k̄əŋna-m̄ Petələhem ɪcate n̄ən̄ɔŋ l̄ok̄o l̄m̄ na má nȳə?

¹⁸ Nt̄ena yoolaa tooso faɣana Filiisi nȳəma yoolaa taa na pá polo pá cos̄i l̄ok̄o un̄i ɪ taa l̄m̄ na pá pona Tafiti. Ama ɪ kisa p̄ə nȳəɔv, na ɪ p̄əl̄i-w̄əxi ateȳe Tacaa.

¹⁹ Uena ɪ t̄ó s̄i: Ma Īs̄ə, ma feina m̄p̄aav̄ s̄i má nȳəɔ l̄m̄ p̄əne.

Pə w̄e ɪsu m̄pa pa lapa pa wees̄iŋ ke awusa na pa polo p̄ə luɣu t̄ə pa caləm ké. Kookal̄i wei yoolaa tooso un̄i ɪ lapa t̄əȳəle.

²⁰ Yəlaa hiu na naan̄wa k̄pekəle nyuɔȳ t̄v Sowari neu Apisayi. Kuyaku nakul̄i un̄i ɪ yoonna kolontunaa ŋm̄n̄ɔȳ na nun̄wa (300) na ŋm̄antaaya na ɪ k̄v-w̄e. T̄ənaɣa ɪ hikina nyuɔȳ ke yəlaa hiu na naan̄wa k̄pekəle taa. ²¹ T̄əm̄ naaleye ɪ nyuɔȳ k̄ɔlaa. Haləna ɪ p̄əsi pa nyuɔȳ t̄v. Ama ɪ ta haŋna yəlaa tooso k̄pekəle ké.

²² Na Kapəseli t̄v Yoyata p̄əyalv̄ Penaya. Yoolaa taa yoolu wei ɪ lapa kookalənaa p̄ayale t̄ə ɪ saal̄i. In̄i ɪ ka k̄ona Mowaru yoolaa s̄əsaa naale. M̄p̄óȳ kuyaku leŋku

ι tii hite taa ké watu waatu ke saa wei tev tómpree kpaakpaaacav hotaya to na í ku tóyolaya. ²³ Inu í ka kóna Icipiti tooko nýólóv. Tooko inu í tayaləh we meətələnnaa naale na hýólóvúv ke mpv. I ηmantaaγa yasəlaya we isu kpalantaav. Mpyóγ Penaya yooná tooko inu na kprátýó, na í lɛeki í ηmantaaγa ke í niη taa na í kóna-ι. ²⁴ Kookalənaa mpa Penaya lapa tóyole na í nyuvu kulí yoolaa hiu na naanúwa taa. ²⁵ Paa na Penaya nyuvu kula yoolaa hiu na naanúwa kpekəle taa tó, í ta hanη na yəlaa tooso kancaalaya nyəη kpekəle. Ilena Tafiiti su Penaya ke kawulaya təyaya tanjlaa nyuvu tu.

²⁶ Ilena pə kaasi yoolaa ləlaa, isu Sowarí neu Asayeełi na Petələhem tu Toto pəyalv Ilanəη ²⁷ na Haloo tu Saməti na Paləη tu Helesi, ²⁸ na Tekúwa tu Ikesi pəyalv Ila. Na Anatəti tu Apiyesee, ²⁹ na Husa tu Sipikayi, na Ahúwa tu Ilayi. ³⁰ Na Netofa nyəma Malayi na Paana pəyalv Heleti, ³¹ na Pencamee tetv Kipeya tu Lipayi pəyalv Itayi, na Pelətəη tu Penaya. ³² Na Kaasi ləəv taa tu Hulayi na Peti-Alapa tu Apiyeli, ³³ na Pahulim tu Asəmafeti, na Saaləpəη tu Iliyapa. ³⁴ Na Hasem pəyalv Kisəη, na Halaa nyəma Sakee pəyalv Yonatan, ³⁵ na Halaa tu Sakaa pəyalv Ahiyam, na Uu pəyalv Ilifali. ³⁶ Na Mekela tu Hefe, na Paləη tu Ahiya, ³⁷ na Kameełi tu Hesəlo, na Isəpayi pəyalv Naalayi, ³⁸ na Natanə neu Soweełi, na Hakili tu pəyalv Mipaa. ³⁹ Na Amoni tu Sełeki, na Peləti tu Nala wei í tókaya Seluya pəyalv Sowarí yooú wontu tó, ⁴⁰ na Yetee təyaya nyəma Ila na Kalərv. ⁴¹ Na pə kaasi Hiti tu Ulii na Alayi pəyalv Sapati, na ⁴² Lupəη kpekəle nyuvu nyəma taa ləlv Sisa pəyalv Atina, na pə səsəna yoolaa hiu na naanúwa. ⁴³ Na Maaka pəyalv Hanəη, na Metəη tu Yosafati, ⁴⁴ na Asətələti tu Usiya, na Alowee tu pəyalaa Sama, na Yeiyełi. ⁴⁵ Na Simili pəyalaa Yetiyayełi, na í neu Tisi tu Yoha, ⁴⁶ na Mahafa tu Iliyeli, na Ilenam pəyalaa Yelipayi, na Yosafiya, na Mowarv tu Itəma, ⁴⁷ na Sopa nyəma Iliyeli, na Opeti, na Yasiyełi.

12

Tafiiti camnanaa kancaalaya nyəma ke Sikəlaki

¹ Waatu wei í taa Tafiiti seekaya Kisi pəyalv Sayuli na í ηmeləyi tó, yoolaa taa yoolaa napəłi pa pola í kiη na pá səηna-ι. ² Pá na pa təəη na pa pəntələη. Pa nyəma pə tóv na ηwaanη na mpələ.

Sayuli cəsə Pencamee kpekəle taa nyəma mpa pa pola Tafiiti kiη tóyole ³ Kipeya tu Sema pəyalv nyuvu tu Ahiyesee. Na í neu Yowasi, na Asəmafeti pəyalaa Yesiyeli, na Pele, na Anatəti ícate nyəma Pelaka, na Yehu. ⁴ Na yoolaa hiu na naanúwa kpekəle nyuvu nyəma taa ləlv Karawəη tu Isəmaya. ⁵ Na Ketela nyəma Iləmeya, na Yasiyełi, na Yohanəη, na Yosapati. ⁶ Na Halufu nyəma Ipusayi, na Yeliməti na Peyaliya, na Semaliya, na Sefatiya. ⁷ Na Kola ləlvúv nyəma Iləkana, na Isiya, na Asaleli, na Yowesee, na Yasopam. ⁸ Na pə səsəna Ketəv tu Yelowam pəyalaa Yowela, na Sepatiya.

⁹ Mpyóγ ləlaa ná líi Katí kpekəle taa, na pá polo Tafiiti kiη ke í təηmelle ke wulaya tetv taa. Paa ké yoolaa kúpama mpa pa nyəma yooú təyó, na pá nyəma kpaləη na ηmantaaasi pə təm. Pa wəna apalətv isu tóyolasi, na pá nyəma ləηləη lapv isu naməη ke puvv taa. ¹⁰⁻¹⁴ Paa we yəlaa naanúwa na naaleye. Halí pa həla nté Isee, na Opatiya, na Iliyari na Misemana, na Iləmeya, na Atayi, na Iliyeli, na Yohanəη, na Iləsapati, na Iləmeya, na Makəpanayi. ¹⁵ Katí kpekəle nyəma nté. Paa ké yoolaa nyuvu nyəma ké. Pa taa səkpəlu ka we ké isu yəlaa nunúwa (100) na səsə isu yəlaa iyaya (1000). ¹⁶ Mpe paa tesəna Yaataní pəyó ke pənaya isətv

kancaalaya nyəŋ taa. Waatu inɪ ka su teu kɛ na ká lu. Ilena pá polo na pá tɔŋonɪ mpa paa caŋa ilim tɔlule na pɛ tɔtɔle tɔɔ tɛtɛka taa tɔ.

¹⁷ Mɔ́pógó Pɛncameɛ na Yuta kpekə nyóma pola Tafiti tɔŋmelle na pá maŋana-ɪ. ¹⁸ Ntɛna í sɛŋ-we na í tɔ-we sɪ: Ye ləmayasəle kɔpante ke í kɔŋna ma kin sɪ í sɛŋna-m, lɛ má mu-mɛ na lotu kolɔmtɔ. Ama ye í kɔŋ ma kolɔmɔtɔ lapɔ kɛ sɪ í tɔ-m ma kolontunaa nin taa. Pəyele ma ta wakəli pɔlv. Iɛ ta cəsɛnaa Isɔ í weɛ ta aseeta tɔ na í huɔ ta tɔŋ.

¹⁹ Mɔ́pógó Isɔ Feesuyɔ tii yoolaa hiu na naanɔwa kpekəle nyɔɔvɔ tɔ Amasayɪ tɔɔ na í má kapuka sɪ:

Sesee pəyalɔ, tá na-ŋ kɛ.

Tə we nyá waali kɛ.

Nyana mpa pa sɛŋna-ŋ tɔ.

I we alaafəya taa kɛ.

Mpi tɔ, nyá Isɔ sɛŋna-ŋ.

Mɔ́pógó Tafiti mu-we na í tɔ-weɛɛ nyɔɔvɔ nyóma tɔma ke ɪ kpekəle taa.

²⁰ Mɔ́pógó Manasee kpekəle nyóma pola Tafiti kin ke waatu wei ɪ mɛla Filiisi nyóma tɔɔ sɪ pa yookina Sayuli tɔ. Iɛ tampana tɔɔ, Tafiti na ɪ yoolaa pa ta sɛna Filiisi nyóma. Filiisi nyóma ka tɔŋona Tafiti-weɛɛ sɪ pá taa kɔɔ na Tafiti mɛli ɪ caa kɔpəŋ tɔɔ na í tɔ mɔpɛɛ lɛ í nin taa. ²¹ Waatu wei Tafiti pukaya Sikəlaki tɔŋɔ Manasee nyóma ná pola ɪ kin. Pa həla ntɛ Atəna, na Yosapatɪ, na Yetiyayɛli, na Mikayɛli, na Yosapatɪ, na Ilihu, na Manasee yoolaa iyaya nyɔɔvɔ tɔ Siletayɪ. ²² Pa tənaya mɔv paa kɛ yoolaa kɔpama kɛ. Ilena pá lá Tafiti yoolaa nyɔɔvɔ nyóma na pá sɛna-ɪ teu. ²³ Paa kuyaku ŋkuɔ yəlaa kɔŋaya na pá səsəyɪ Tafiti yoolaa tɔɔ na pá sɛŋna-ɪ. Mɔv pə lapəna na ɪ yoolaa tɔɔ səsəm isɪ Isɔ yoolaa.

Mpa mpa pa pola Tafiti sənaw ke Hepəlɔŋ tɔ

²⁴ Yoolaa kɔpama mpa pa pola Tafiti kin ke Hepəlɔŋ sɪ pa cɛləyɪ-ɪ Sayuli kawulaya, isɪ Tacaɔ ka yɔŋtɔvɔ tɔ pa nyɔŋ nɔɔ.

²⁵ Yuta kpekəle taa yoolaa we iyisi naatoso na nasənaasa (6800) na pa kɔpəlɔŋ na pa ŋmantaasi. ²⁶ Simiyɔŋ nyóma ke yoolaa kɔpama iyisi naatosompɔŋolaya na nuɔɔwa (7100). ²⁷ Lefi nyóma ke iyisi liyiti na nasətosɔ (4600). ²⁸ Alɔŋ lɔlvɔvɔ tɔ nyɔvɔ tɔ Yoyata na ɪ waali nyóma ke iyisi tooso na nasətosɔ na nuɔɔwa (3700).

²⁹ Ilena pá kaasi ifepu Satəki wei ɪ ka kɛ yoolu kɔpəŋ tɔ, na ɪ maŋamaya ɪ lɔlvɔvɔ nyɔŋ nyóma hiu na naale. ³⁰ Na Pɛncameɛ kpekəle nte tə kɛ Sayuli nyɛntɛ tɔŋɔ iyisi tooso (3000). Pa taa paxale lakaya Sayuli lɔlvɔvɔ nyóma ke tɔmlɛ. ³¹ Ifəlayim kpekəle taa kɛ yoolaa kɔpama iyisi hiu na nasənaasa (20800). Pa təna pa nyɔŋ kula pa lɔlvɔŋ taa kɛ. ³² Manasee kpekəle həŋɔlvɔvɔ ŋku kv wɛna ilim tɔtɔle tɔɔ tɔŋɔ iyisi pələfɛi hiu (18000). Paa ləsa yəlaa mɔpɛɛ kuləsɔv kɛ sɪ pá polo pá kpa Tafiti ke wulav. ³³ Isakaɔ nyóma taa kɛ yoolaa nyɔvɔ nyóma ke ŋmɔɔvɔvɔ (200), na pa waali nyóma. Pa təna pa nyəmá isəna Iseyeli nyóma laki tɔ. ³⁴ Sapulɔŋ nyóma taa kɛ yoolaa mpa pa nyəmá yooɔ ke teu tɔŋɔ iyisi nule na naanɔwa (50000). Pa wɛna yooɔ wontu təna, na pá laki teu. ³⁵ Nɛfətali nyóma ke nyɔvɔvɔ nyóma iyaya (1000) na pá yoolaa ke iyisi hiu na naanɔwa na naatosompɔŋolaya (37000) na pá təkə kɔpəlɔŋ na ŋmantaasi. ³⁶ Na Taŋ nyóma taa kɛ yoolaa mpa pa sɔlv pɔɔwa sɪ pá pulɪ yooɔ tɔŋɔ iyisi pələfɛi hiu na naanɔwa na nasətosɔ (28600). ³⁷ Na Asee nyóma taa kɛ yoolaa mpa pa nyəmá yooɔ ke teu na pa sɔlv pɔɔwa tɔŋɔ iyisi nule (40000). ³⁸ Kpekə wɛna a we Yaatanɪ ilim tɔlule tɔɔ, isɪ Lupeŋ, na Kati, na Manasee həŋɔlvɔvɔ lɛŋkv nyóma tɔŋɔ yoolaa iyisi nuɔɔwa na hiu (120000) na pá wɛna yooɔ wontu təna.

³⁹ Yoolaa mpe pa tēna pa polēna Hepōlōn na luɣu kolumuɣu, na pá kra Tafiti ke Iseyeli wulav. Iseyeli nyóma lēlaa lanje heewa si í tōɣo kawulaya ŋké. ⁴⁰ Ḿpóyó pa caɣa Tafiti kin ke kuyeeŋ tooso, na pá tōɣo na pá nyoo mpi pa taapalaa lapa tō. ⁴¹ Pəle pə paasi, pəcəlo pəcəlo kpeka, isi Isakaa na Sapulōn na Nefətali pə nyóma ná səɣəlayana mulum, na kakalasi, na tui wei pa yaa si fiki na leseŋ tō i pee kowolee, na sulom na nim na pá kōŋna. Halēna pá kōna tətōɣo naaŋ na heeŋ. Mpi tō, tetv tēna taa yōlaa tēna lanja ka hulmmaa ké.

13

Isə atakaa ponav ke Yosalem (Samiyēli II 6:1-11)

¹ Ḿpóyó Tafiti na yōlaa iyaga (1000) nyuɣu nyóma, na nunuwa (100) nyuɣu nyóma, na nyuɣu nyóma lēlaa pa lapa kotuyu. ² Na Tafiti heeli pa tēna si: Ye pə maɣa-me, na Tacaa lanje heewa, de té tili lōŋ ke ta nyóma mpa pa kaasa Iseyeli tetv taa tō pa waali. Ilena pə tu kələna kətələa na Lefii nyóma mpa pa we həɣəlōŋ wei i cəna-tv tō i taa tō. Té yaa-we na pá kəo. ³ Ilena té kōna Isə atakaa ké tá te. Mpi tō, tə taa paasəna i tōm ke Sayuli waatu.

⁴ Ḿpóyó tōm nti tə maɣa yōlaa tēna na pa tēna pa tisi si pá la mpv. ⁵ Ilena Tafiti koti Iseyeli tetv tēna yōlaa ke pə krayav Icipiti tetv toŋa na ilim mpətəŋ tō tō. Halēna Lepo-Hamatī ke ilim ntəɣəŋ tō si, pá polo pá kraya Isə atakaa ké Kiliyati-Yeyalim. ⁶ Ḿpóyó Tafiti na Iseyeli nyóma pa pola Paala timpi pa cuɣusaa si, Kiliyati-Yeyalim tōɣo Yuta tetv taa si pa kprakəyi Isə atakaa. Atakaa inu i tō ka we isətəa tanjaa leseŋ. Atakaa inu i isentaa ké pa seekaya Isə. ⁷ Apinatari teɣe atakaa inu i ka wee. Ḿpóyó pa tv-i keeke kufalv taa na Usa na Ahiyo pá hōŋ-i. ⁸ Ilena Tafiti na Iseyeli nyóma tēna pa hulv pa lanjulumle na luɣu kolumuɣu, na pá yooki yontu na cəməŋ, na sanjvnaa, na akilimanaa, na kpeŋkpeŋnaa, na akantee. ⁹ Waatu wei pa tala Kitōŋ təfalle, ilena naaŋ ceɛ Isə atakaa ke pətvu. Tənya Usa siisaa na í te Isə atakaa. ¹⁰ Ḿpóyó Tacaa mv Usa na pááná ke timpi i mpa lanje na í tokina Isə atakaa tō, na í kv-i tēne inəyi kprakaa.

¹¹ Ḿpóyó Tafiti lanje ta heena isəna mpi Tacaa kvuɣv Usa ke mpv tō. Ilena í ha lonte nteɣe həte si Pəlesi-Usa. Usa təkvlē ke pa yaa mpv na pa te taa. Na pá yaakti-teɣe ḿpóyó halēna saŋa. ¹² Kuyaku ŋkvuɣv Isə tōm lapa Tafiti ke səɣəntv na í tō si: Pə fei si má pona Isə atakaa ké ma te.

¹³ Tafiti ta pona Isə atakaa ké i teɣe kvayaku ŋkv, katv tv Opəti-Itōm teɣe i si-i. ¹⁴ Na atakaa caɣa tənaya isətvnaa tooso. Ilena Tacaa kooli apalv inu na i təyaya na i nyəm tənaya kvpantv.

14

Tafiti caɣale ke Yosalem (Kotōsuto I 3:5-9; Samiyēli II 5:11-16)

¹ Ḿpóyó Tiiv wulav Hilam kva yōlaa na pá polo Tafiti ke seev, na í hana-i kpeŋkpelesi kupanji na pəe saakələa, na kaafəntanaa, si pá ŋma-i kawulaya təyaya. ² Ilena Tafiti cəkəna si Tacaa maɣamaɣa kpana-i Iseyeli wulav. Na i kawulaya toŋ tōŋna səsuyv ke Isə yōlaa tō.

³ Ḿpóyó Tafiti kraya alaa lēlaa ke Yosalem na í lulv apalvpiya na alvpiya. ⁴ Halv i pəyalaa mpa i lulv tēna tō pa həla ntō: Samōwa, na Sopari, na Natav, na Salvməŋ,

⁵ na Ipa'a, na Ulisuwa, na Ulapeleti, ⁶ na Noka, na Nefeki, na Yafiya, ⁷ na Ulasama, na Peeliyata, na Ulapeleti.

Tafiiti kalvyn ke Filiisi nyoma
(Samiyeeh II 5:17-25)

⁸ Filiisi nyoma nuwa si Tafiiti tayo kawulaya ke Iseyeli tona too, uena pa polo-
i yoonau. Tafiiti na nuu mpw, uena i seh-we. ⁹ Mpyoo Filiisi nyoma wata Lefayi
nyoma tetekele. ¹⁰ Uena Tafiiti pooti Iso si: Ma polo ma yoono Filiisi nyoma na?
N ka tu-weye ma niy taa? Ntenu Tacaa si: Polo na ni yoono-we. Ma tu-weye nya
niy taa.

¹¹ Mpyoo Filiisi nyoma tuusaa na pa tala Paali-Pelasim. Tona Tafiiti ko-we
na i to si: Tacaa hee ma kolontunaa taa ke ikpate na ma niy. I su loo fakoy hapole
to.

Pa too ke pa ha tane inayi hote si: Paali-Pelasim. Pa nyoo nte si akpa heeb,
na pa te taa. ¹² Filiisi nyoma seekaya, uena pa yeke pa leeseh kulalaah. Mpyoo
Tafiiti toma si pa so leeseh kulalaah inayi koko.

¹³ Mpyoo Filiisi nyoma tagana Lefayi tetekele ke watooyoo. ¹⁴ Ntenu Tafiiti tasa
Tacaa ke yootonau, na Iso co-i si: Taa polo pa too na pa waali too. Ama ce-we na ni
kpatana-weye tuh taale hatuyoo. ¹⁵ Ye n nuwa yalaa nohehe ke tuh nyoo taa,
u ni tu pa too ke krapaa. Mpi to, waatu inayole ma koma si ma yookina Filiisi
nyoma ke nya noyo too.

¹⁶ Mpyoo Tafiiti lapa teitei isu Tacaa heeluyoo-i to, na Iseyeli nyoma yoono
Filiisi nyoma ke pa krayau Kapawoh to, halena Kesee. ¹⁷ Pa krayau waatu inu tayo
Tafiiti hote yaawa tetonaa tona taa, na Tacaa yeke na piitimnaa tona nyahna-i.

15

Iso atakaa ponav ke Yosalem

¹ Mpyoo Tafiiti nmawa teesi ke timpi pa yaa si Tafiiti te to. Uena i taganu lonte
nateli na i siki Iso kokole si paa su Iso atakaa. ² Uena i kraali si: Lefii nyoma tike
toko ka saholena Iso atakaa. Mpyee Iso laasaa si paa paasayona-i tam too.

³ Mpyoo Tafiiti kota Iseyeli nyoma tona Yosalem si pa pona Iso atakaa ke
timpi pa tagana i lonte to. ⁴ Uena i koti Alah luyoo nyoma kotolaa na Lefii
nyoma. ⁵ Kehati luyoo nyoma ka we yalaa nuuwa na hiu (120) ke, pa nyoo tu
te Uliyele. ⁶ Melali luyoo nyoma ke nmuyoo na hiu (220), pa nyoo tu ke
Asaya. ⁷ Keseeh luyoo nyoma ke nuuwa na hiu na naanowa (130), pa nyoo tu
te Soweele. ⁸ Ulafanah luyoo nyoma ke nmuyoo (200), pa nyoo tu te Semaya.
⁹ Hepholah luyoo nyoma ke nuuwa, pa nyoo tu te Uliyele. ¹⁰ Usiyeli luyoo
nyoma we nuuwa na naanowa na naale (112), pa nyoo tu te Aminatari.
¹¹ Mpyoo Tafiiti yaa kotolaa Sataki, na Apiyataa, na Lefii nyoo nyoma, Uliyele,
na Asaya, na Soweele, na Semaya, na Uliyele, na Aminatari. ¹² Na i to-we si: Mpa
me, i ke Lefii nyoo nyoma to, ma na ma waali nyoma i la nyoo too asilima
keeluyoo kotaya na i polo na i kraya Iseyeli Iso atakaa na i kona-i lonte nte to taa
ma tagana-i to. ¹³ Mpi to, ma taa fei, waatu wei to pola i krayau ke kancaalaya to.
Poyele to ta tu pooti Tacaa si pulu, isu pu muhaa to. Pa too ke Iso ko ta taa yulu.

¹⁴ Mpyoo kotolaa na Lefii nyoo nyoma pa lapa nyoo too asilima keeluyoo
kotaya, na pa polo si pa krapayoo Iso atakaa. ¹⁵ Uena Lefii nyoma kraya i kpatoh
taa, na pa hooli pa asahkpekin too ke teitei isu Tacaa ka kesuyoo Moisi to.
¹⁶ Uena Tafiiti heeli Lefii nyoo nyoma si: I puli ma tetonaa waali. Pele paa

yona yontu na san̄kuna na cəməŋ na kpeŋkpeŋna na lan̄hul̄uml̄e səsəde. ¹⁷ Ntēna Lefii nyóma puli Soweele pəyalw Heman̄, na ílé ɪ taapalw Pelekiya pəyalw Asafi, na pa tētu Melali l̄ul̄uv̄u t̄u Kusaya pəyalw Itan̄ pa waali. ¹⁸ Pə kaasi pele pa waali nyóma Lefii nyóma l̄elaa mpa pa ké n̄n̄w̄s̄i paas̄n̄l̄aa t̄o, ɪsu Sakali, na Peni, na Yasiyel̄i, na Semilam̄oti, na Yehiyel̄i, na Uni, na Iliyari, na Penaya, na Maaseya, na Matitiya, na Ilīf̄olehu, na Mikineya, na Opeti-l̄t̄om, na Yeiyel̄i. ¹⁹ Yonyoolaa Heman̄, na Asafi, na Itan̄, pele pa makayana nteye nyəə̄l̄uv̄u kuɛɛm̄uv̄u kpeŋkpeŋna mpa pa wiiki teu t̄o. ²⁰ Sakali, na Asiyel̄i, na Semilam̄oti, na Yehiyel̄i, na Uni, na Iliyari, na Maaseya, na Penaya pele pa maki cəməŋ wei ɪ w̄e n̄w̄s̄i kuyollasi t̄o. ²¹ Matitiya, na Ilīf̄olehu, na Mikineya, na Opeti-l̄t̄om, na Yeiyel̄i, na Asasiya pele pa makayana nteye ŋm̄usi p̄lefeɪ naan̄wa san̄kuna na yonyoolaa yooki yontu. ²² Lefii nyóma nyuv̄u t̄u Kenaniya kele Iso atakaa kraɣaw s̄s̄o na í paasəȳəna. Mpi t̄o, ɪ nyamá p̄ t̄am ke teu. ²³ Na Pelekiya na Īl̄ekana p̄leɣele n̄n̄w̄s̄i tan̄l̄aa, na p̄ w̄ee si pá s̄əŋ atakaa kite. ²⁴ Na n̄n̄w̄s̄i tan̄l̄aa l̄elaa Opeti-l̄t̄om na Yehiya. Pə kaasa k̄ət̄l̄aa Sepaniya na Yosafati na Netaneyeli na Amasayi na Sakali na Penaya na Iliyesee t̄o, pele pa hul̄ayana nteye akantee ke Iso atakaa n̄ȳo t̄əo.

*Iso atakaa tate ke Yosalem
(Samiyeli II 6:12-19)*

²⁵ M̄p̄óȳu Tafiiti na Iseyeli s̄s̄aa na yoolaa nyuv̄u nyóma pa kraɣa Iso atakaa ke Opeti-l̄t̄om te na lan̄hul̄uml̄e. ²⁶ Iso kentayaa Lefii nyóma mpa pa səȳəla Iso atakaa t̄əȳo. Ilena pá la k̄ət̄aȳa ke lat̄eɛnaa naatosomp̄əȳəlaȳa, na iwaŋŋ naatosomp̄əȳəlaȳa. ²⁷ Tafiiti na Lefii nyóma mpa pa səȳəla atakaa t̄o, na wontu mataa, na səȳəllaa nyuv̄u t̄u Kenaliya paa suu kronkrontu ton̄ nyəntu wontu ké. Pə kaasi na Tafiiti suu k̄ət̄l̄aa capa ke p̄t̄ee. ²⁸ M̄p̄óȳu Iseyeli nyóma t̄əna kraana Iso atakaa, na pá maki niŋ taa, na kpeŋkpeŋnaa, na san̄kuna, na cəməŋ, na pá hul̄əȳi tutuuŋ na akantee.

²⁹ Pa t̄əŋna Iso atakaa ke s̄v̄n̄av̄u ke wulav̄u ɪc̄ate taa, ɪle Tafiiti alv̄u Mikaali, Sayuli p̄eele s̄əŋna p̄ət̄ote nté, na í ná Tafiiti paak̄əna lan̄hul̄uml̄e. M̄p̄óȳu ɪ nyəna-ɪ yem ké ɪ taa.

16

¹ M̄p̄óȳu pa pona Iso atakaa na pá su-ɪ cok̄əle nte Tafiiti ka sikaa t̄o t̄ə taa. Ilena pá lá Iso ké k̄ət̄asi nsi k̄əko lusa si t̄əna t̄o na n̄ȳo kul̄omaya k̄rentuv̄u nyənsi. ² Tafiiti t̄əma k̄ət̄asi nsi si lapu ɪlena í kooli samaa ke kupantu na Taca h̄əte taa. ³ Ilena í tala apalaa na alaa ke t̄əȳəna. Paa wei ke potopoto kukulutu na nantuv̄u na t̄uv̄u ŋku pa yaa si l̄es̄əŋ t̄o kv̄ p̄ee k̄w̄w̄le kakalaya.

*Lefii nyóma Iso samtv̄u yontu
(Yontu 96; 105:1-15; 106:1,47-48)*

⁴ M̄p̄óȳu Tafiiti t̄əwa Lefii t̄əml̄e nyóma ke t̄əml̄e ke Iso atakaa kin̄ si pá s̄ee Iseyeli Iso na pá tv-ɪ teeli na pá sam-ɪ. ⁵ Asafi kele pa paas̄n̄lv̄u na Sakali náa s̄əŋna-ɪ. Yasiyel̄i na Semilam̄oti na Yehiyel̄i na Matitiya na Iliyari na Penaya na Opeti-l̄t̄om na Yeiyel̄i pele pa makayana nteye cəməŋ na san̄kuna, na Asafi náa maki kpeŋkpeŋnaa. ⁶ Na k̄ət̄l̄aa Penaya na Yasiyel̄i pele pá hul̄əȳi akantee ke tam ké Iso atakaa n̄ȳo t̄əo. ⁷ Kuyaku ŋku kv̄ wule ke Tafiiti caala Asafi na ɪ taapalaa ke t̄uv̄u si pá sa Taca. Ilena pá sam-ɪ si:

⁸ ɪ sa Taca, í yaa ɪ h̄əte.
ɪ t̄el̄əsi piitimnaa t̄ənaɣa ɪ kookal̄ənaa.

9 I yoo-i yontu na cäməŋ.

I yəŋəti i təma kəpəna təm.

10 Mə laŋa í heena Iso naŋŋtu inu i hæte.

Mə mpa í preekəŋi-i tə, mə laŋa í hóləmi.

11 I kéesəná Tacaa Toma təna tu təə.

I preekəŋi tam si í sɛɛ-i.

12-13 Tacaa təmlɛ tu Iseŋeli lɔlvɔv nyəma me.

Yakəpə piya mə mpa Iso ləsaa tə.

I təəsɪ i təma səsəəna təə.

Na kəkəlv nyəmnaa mpa i lapə tə,

na i huule pə təə.

14 Inəŋəle Tacaa, inəŋəle tá Iso.

Inəŋəle tetu təna huunlv.

15 I təəsɪ i nəŋə pɛɛlvɔv tam nyəŋka təə.

I nəŋə suw we n̄p̄yó,

hali lɔlvɔv loosi iyəŋa.

16 Nəŋə ŋkɛŋɛ i su Apələham.

Na í heeli-təŋi Isaaaka na tuunav.

17 I su-təŋi Iseŋeli nyəma ké isu kusəsutu.

Na tə weɛ-we isu nəŋə pɛɛlvɔv tam təə nyəm.

18 Isu i ka heeluyu-we tə si,

i ká ha-weŋɛ Kanaaŋ tetu.

Pa na pa lɔlvɔv nyəma pa krancoou nté.

19 Waatu inu i taa tə,

pa taa fɛi pəŋale,

pəyele paa ké cəŋalaa ke tetu taa ké.

20 Pa lukəŋa piitimnaa taa ké na pá puki ləmpɪ kinj.

Na pá luki kawulasɪ taa na pá puki yəlaa lɛlaa kinj.

21 Ama Iso ta yele si nəŋəlv í tu-weŋɛ wahala.

Hali Iso kaləna awulaa ke pa nyuɔv təə si:

22 Laakali na yəlaa mpa ma ləsaa tə,

na mpa pa teləsəŋi ma kuyəŋətu tə pa tokinav.

23 Antulinya təna yəlaa me, í yoo Tacaa ke yontu.

I kraaləŋi paa ifemle nte si Tacaa kele waasəlv.

24 I heeli yəlaa tənəŋa i teeli təm,

na í yəŋəti i təma kəpəna təm ke yəlaa kinj.

25 Tacaa kəla akənna tənəŋa səsəəntv.

I fɛina saala.

26 Piitimnaa tuŋ təna we kɛtɛ ké.

Ama Tacaa lapəna isətənyv.

27 I teu na i səsəəntv we səŋəntv.

I we tɔŋ ke i təcəŋale taa na í haaki laŋhəlvmlɛ.

28 Tetu təna yəlaa, í kəə na í sa Tacaa.

I hólí i teu na i toma.

29 I kəə na í sa i teu na í kəna-i mə kəhaaŋ.

I hənti Tacaa ke atɛŋɛ saa wei i hóləŋi i

tənəŋŋ weɛtv tə.

30 Antulinya təna yəlaa me í seliyina-i.

Τετο caya teu ké tu nyəḡələḡi.

³¹ Isətənyu laŋle í huləmi,

na tetu náá yəəli.

Na pá heeli yəəlaa təna si Tacaa kele wulaw.

³² Tenku na í taa nyəm təna í kala kəkəte.

Tawa na a nyəm təna, í yəəli.

³³ Hətu taa tuŋ, í kiisina laŋhuləmlə ke Tacaa kin.

Mpi tə, í kəŋ kawulaya təḡu ke tetu taa.

³⁴ Tacaa ké kəpaŋ ké, í samí-í.

Pəyele í səəlvu fei tənaya.

³⁵ Í wiikina-í si:

Tacaa waasulə Isə, hai, waasi-tu.

Ya-təvu piitimnaa kra nyəm niŋ taa.

Kreyeli-tu na tə yaa nyá həte naŋ nyənte.

Na ta laŋa heena nyá samtu.

³⁶ Í sɛɛ Iseyeli Isə Tacaa ke tam.

Uena samaa təna tisi si Isə í kəna mpv. Í sa Tacaa.

³⁷ Mpróyú Tafiiti təma Asafi na í taapalaa təna si: Í caya Isə atakaa kin, na í laki mə yontu təma ke tam ké paa kuyaku ŋku, isu pə suw tə, í taa ye. ³⁸ Uena í ləsi Opeti-Itəm na í luləvu taa ké yəəlaa pələfei nutoso na naanowa, na pə səsəna Yetutuŋ pəyalə Opeti-Itəm, na Hosa, na pá laki nənəəsi tanəvu təmlə.

³⁹ Mpróyú Tafiiti tú kətulə Satəki na í luləvu taa kətəlaa si: Í paasəna Isə cokəle nte tə we Karawəŋ təkətəle tə. ⁴⁰ Mə təmlə nté si í laki kətəya ŋka kəkə lusa ka təna təy tanəŋ na taanaya. Na í laki kətasi nsi pa keesa kiŋ ŋku Tacaa hawa Iseyeli nyəma tə kv taa tə. ⁴¹ Mə na Hemaŋ, na Yetutuŋ, na ləlaa mpa pa ləsa si pá saŋ Tacaa ke í səəlvu tam nyəŋku tə tə. ⁴² Hemaŋ na Yetutuŋ pa təmlə nté akantəe huləvu na kreykreyinaa marv. Na wontu lentənaa nti pa yookayana Isə Təm yontu tə. Uena Yetutuŋ pəyalaa ke nənəəsi tanlaa.

⁴³ Pə waali ké paa wei í kprema í tɛ. Na Tafiiti náá kpe na í sɛɛ í nyəma.

17

Nataŋ na Tafiiti pa təm (Samiyeli II 7:1-17)

¹ Tafiiti caya í kawulaya taa, uena kuyaku nakulí í tə Isə kuyəḡotətu teləsulə Nataŋ si: Pə ta muna si má we kutuluḡu ŋku pa lapəna kreykrelasi kəpaŋsi tə kv taa, na Tacaa atakaa náá we cokəle nte pa lapəna pəŋ tə tə taa. ² Ntəna Nataŋ cə wulaw si: Polo na í lá pə təna mpi n mayasəḡi nyá taa tə. Mpi tə, Tacaa we nyá waali ké.

³ Ahoo yuwa, uena Tacaa tə Nataŋ si: ⁴ Polo na í heeli ma pəyalə Tafiiti si, pə taḡa iní í ka ŋmana-m təyaya ŋka ka taa maa caya tə. ⁵ Hatoo ma ləsvu Iseyeli nyəma ke Icipiti taa, na pə suna saŋa tə, ma ta caya kutuluḡu nakulí kv taa. Cokəle taa ké ma we na má laḡasəḡi lona. ⁶ Pəle pə paasi too ma wəv Iseyeli nyəma waali tə, Paasənləa pəyalə ke ma tú ma yəəlaa paasənav. Pəyele ma ta kaləna pa taa nəḡələ si í ta ŋma-m kutuluḡu kəpaŋku.

⁷ Mpv tə, heeli ma təmlə tu Tafiiti si: Toma təna tu Tacaa má, ma yəḡotə si, ntixile taa ké ma kra-ŋ heeŋ waali si í la ma Iseyeli nyəma wulaw. ⁸ Na má we nyá waali ké nyá tənte təna taa, na má kpiisi nyá kolontunaa təna na má kusí nyá nyuḡu isu atə səsaa ləlaa. ⁹ Uena má ha ma Iseyeli nyəma ke təcəyalə si pá caya teu

na pulv í taa peyeli-we, na yelaa asayaa í taa tayo pa ise. ¹⁰ Isu saa wei maa kpa Paasənlaa ke ma yelaa lseyeli nyoma tao to. Maa tisi ma kolontunaa tana tafe. Ma heeliyi-η si Iso ma, maa yele na n weena ləlvəy nyoma ke nya waali. ¹¹ Ye pa tala nya kuyaku na n sapa, de maa ləsi nya piya mpa n lələna nya tapovəy to pa taa naxəlv, na ma kpa-i wulav. ¹² In i ka ηmana-m tayaγa na ma yele na i kawulaya kumte wee tam tao. ¹³ I ka nyənəyi-m i caa, na ma nyənəyi-ma pəyalv. Ma kaa lə-i, isu ma ləv wulav wei i laala-η to. ¹⁴ Maa kpana-i ma yelaa wulav ke tam tao ke ma tayaγa taa na ma kawulaya taa, na i tayaγa kawulaya toη kaa ciyiti.

¹⁵ Nti nti Iso heela Tafiiti na Natanə naxə təyole.

Tafiiti sələmvyv

(Samiyeli II 7:18-29)

¹⁶ Mpvəyule wulav Tafiiti pola Iso cokəle taa, na i yəyətəna Iso si: Hai, Taca Iso ma na ma tayaγa tə ke we na n kəηna-m timpi taa ma we isəntə to? ¹⁷ Pəle pə paasi na n yəyətəyi isəna ma tayaγa ka teesəna cele to pə təm? N lak-i-m ke isu ma ke yəlv səsə naxəlv, ma Iso Taca. ¹⁸ Ma feina kuyəyətəv ke teeli wei n tv-m to i tao. Mpi to, ma ke nya təmle tv ke, na n nyəma-m. ¹⁹ Taca, n səla-m tayo n lapa kupantunaa pane pa tana si nya səsəntə tam tə nyəntv í ná. ²⁰ Taca naxəlv ta nəyəsəna-η. Ye tə keesəna nti nti nuna ta ηkpanη to, Iso naxəlv i fei isu nya. ²¹ Piitim napəli pə fei na pə nəyəsəna nya yelaa lseyeli nyoma mpa tá n kəma na n ya Icipiti nyoma ηmakəlvəy taa na n la-tuyv nya yelaa to. Lakasi kupansi na səyəntə nyənsi ke n təyənna piitimnaa ke nya yelaa tá ta naxə tao na nya hətə yaa, na pə waasi-tv. ²² Na tə pəsi nya nyoma ke tam tao, na nya pəsi tá Iso. ²³ Pənente Taca la isu n yəyətəy to. Yoosi naxə ηka n su ma na ma tayaγa nyoma tayo tam. ²⁴ Pə la teitei, isu n yəyətəy to. Ilena nya hətə la səsəle ke tam tao na yelaa yəyətəyi si: Taca Toma tana to nté lseyeli nyoma Iso. Yele na nya təmle tv ma ma tayaγa nyə toη. ²⁵ Mpi to, ma Iso, nya hələna-m si n ká ham ləlvəy nyoma na pá ləeti kawulaya taa. Pə tao ke ma pəsaa na ma sələməyi nya kiη. ²⁶ Hai, Taca, nyayale Iso, nya suna nya təmle tv maya naxə kəpanka ηke. ²⁷ Nya koolina ma tayaγa nyoma ke kupantv si ma ləlvəy nyoma ká təkí kawulaya ke tam ke nya isəntaa. Ile nya kooləe an i ka təη-weye tam tao.

18

Tafiiti tayo piitimnaa ləlaa tətə

(Samiyeli II 8:1-14)

¹ Pəle pə waali ke Tafiiti yoona Filiisi nyoma na i kəlv-we na i ləkí Kat i catə na pə colə nyoma. ² Na i yoona Mowav nyoma tətə na i kəlv-we na pá fəlyə-i lampuu. ³ Mpvəy i yoona Sili wulav Hatatəsəe wei i we Sopa na i təkí i kawulaya ke Hamati haxəlvəy tao to. Waatv inəyi Hatatəsəe caakaya si i təkí Ifəlati haxəlvəy tətə. ⁴ Na Tafiiti ləkí yoov keekənaa iyaya (1000) na kpaγanəη caγalaa ke iyisi naatosompəlaya (7000) na yoovaa nəhəe nyoma ke iyisi hiu (20000) na i si i ti isu kpaγanəη nuvəwa (100). Pə kaasa wei ləna í seti i tana i nəhəe hola. ⁵ Mpvəy Tamasi Sili nyoma pola wulav ke sənəv. Ilena Tafiiti ku peləye yoovaa iyisi hiu na naale (22000). ⁶ Ilena Tafiiti si yoovaa kpeka ke Tamasi ke Sili taa na i təkí pa tao na pá fəlyə-i lampuu. Na Taca kentiyi Tafiiti tao ke timpi timpi i pukaya to. ⁷ Ilena í kpaγa Sili wulav Hatatəsəe tanlaa wəla kpaləη na í pona Yosalem. ⁸ Mpvəy Tafiiti kuu nyəxəlvəy kuvəeməyəv nyəxətv ke səsəm ke Hatatəsəe acaləe nna pa yaa si Tipati na Kun to a taa. Nyəxətv ntəyi Salbənəη kpaγa waali waali

na í lu lóm nyampaani anaam, ísu lule na akelenaa na Isò tæsele taa wontu lentænaa.

⁹ Mpuvule Hamati wulav Tou nuwa si Tafiiti kowa Sopa wulav Hatatæse yoolaa. ¹⁰ Ilena í tili í pýalav Hatolam si í see wulav Tafiiti na í samu-i. Isæna í yoonaa Hatatæse na í keli-i tó. Mpuvú Hatolam kpehna Tafiiti ke wola wontu na liyitee nyævætu na nyævælvu kuvæmuvu nyæntv. ¹¹ Ilena Tafiiti si Tacaa ke wola na liyitee nyævætu nti pa læka piitimnaa lempanaa kinj tó. Isu Itóm na Mowapu na Amoni na Filiisi na Amaleke pæ nyéma.

¹² Mpuvú Seluya pýalav Apisayi yoonaa Itóm nyéma ke Tóm tetekæle taa, na í kú pa taa yølaa iyisi pælefæi hiu (18000). ¹³ Na í su yoolaa kpeka ke Itóm nyéma te na Tafiiti tæki pa tó na Tacaa kentiçi í tó ké timpi timpi í pukaya tó.

Tafiiti waali nyéma hæla
(*Samiyæli II 8:15-18*)

¹⁴ Tafiiti tævø kawulaya ke Iseyeli nyéma tæna tó ké na í tæhævi tampana na í huokæna yølaa tæna. ¹⁵ Seluya pýalav Sowari kele yoolaa nyuvu tv. Ahiluti pýalav Yosafati kele takælasu sulv. ¹⁶ Ahitupi pýalav Satóki na Apiyataa pýalav Apimeleki kele katølaa. Safesa kele takælasu hmaalv. ¹⁷ Yoyata pýalav Penaya kele wulav tanhlaa nyuvu tv. Tafiiti pýalaa mayamaça nté í sænlæa sæsaa.

19

Tafiiti tillaa fæle tvyv
(*Samiyæli II 10:1-5*)

¹ Mpuvú waavtu nævølv Amoni nyéma wulav Nahasi sæpa na í pýalav læti í lonte. ² Mpuvule Tafiiti tóma si: Maa læti Nahasi pýalav Hanuj ke kuvantv nti í caa ka lapa-m tó. Ilena Tafiiti tili tillaa si pá polo pá see-i í caa læyaya. Tafiiti tillaa tala Amoni nyéma tetv taa. ³ Ilena tetv nti tæ avulaa sækpema tó Hanuj si: N huv si læyaya seev tó ké Tafiiti tili í yølaa na? I tili-weyæ si pá feñ tetv na pá nyi-ti na pá læeki-ti.

⁴ Ntæna Hanuj kpa Tafiiti tillaa na í looli pa tantæh, na í seti pa wontu ke hatoo pa tapanæasi kinj. Ilena í tævøni-wæ, ⁵ na pá tæna fæle. Mpuvú Tafiiti nu í tillaa tóm nti. Ilena í kuvsi yølaa si: I sæh-wæ na í heeli-wæ si pá saali Yeliko na pa tantæh nyv, Ilena pæcø pá tala tæyaya.

Iseyeli nyéma yoonav ke Amoni nyéma na Silii nyéma
(*Samiyæli II 10:6-19*)

⁶ Mpuvú Amoni nyéma na pa wulav Hanuj pa cekæna fæle nte pa tv Tafiiti tó. Ilena pá kpaça Mesopotami isættaa Silii nyéma, na Maaka na Sopa nyéma, pæ yoolaa ke apaa, na pa yoou keekænaa na pa kpaçanæh caçalaa. Ilena pa feli-weyæ liyitee nyævætu ke tævønaa hiu na naavvwa. ⁷ Na pá caa yoou keekænaa ke iyisi hiu na naavvwa na naale (32000). Ilena pá kpaça Maaka wulav na í yoolaa ke apaa. Mpuvú pæle pa polaa na pá puli Metepa colv. Na Amoni nyéma náa lu pa acalæe taa, na pá puli yoou.

⁸ Tafiiti nu mpv, Ilena í kuvsi í yoolaa wulav Sowari na í yoolaa taa yoolaa tæna. ⁹ Mpuvule Amoni nyéma luwa na pá puli icate sæsæle nævø. Na avulaa mpa pa koma-weyæ sænav tó pæle pá puli hævølvu leñkv ke tawa taa. ¹⁰ Ilena Sowari cekæna si í ká yoo taa na waali. Mpuvú í læsa Iseyeli yoolaa taa yoolaa na pæle pá yookina Silii nyéma. ¹¹ Pæ kaasa yoolaa kpekæle lentæ, Ilena í cæle tæyæ í neu Apisayi na pæle pá puli Amoni nyéma isentaa. ¹² Na Sowari heeli Apisayi si:

Ye Siliini nyáma í kpilina-m, ðe n koo na ní sèna-m. Yaa ye Amoni nyáma kpilina nyá, ðe máá koo na má sèna-n. ¹³ Təgə apalotv na tə kaasi ta təyi ta yəlaa na ta Iso acalee tə. ðe Iso í la í luɣu nyəntv.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Sowap̀i na í yəlaa pa sɔv Siliini nyáma tee sí pá yookina-we na Siliini nyáma tó casəle. ¹⁵ Amoni nyáma nawa Siliini nyáma tv casəle. ðena pəle pá se Sowap̀i neu Apisayi na pá sɔv icate. ðena Sowap̀i náá məli Yosalem.

¹⁶ Siliini nyáma nawa sí Iseyeli nyáma kəla-we. ðena pá kusi tillaa sí pá polo pá læsí pa tɛtɔnaa mpa pa we Ifəlati pəgə waali tɔ. Pa nyɔvɔ tv nté Hatatəsee yoolaa nyɔvɔ tv səsə Sofaki. ¹⁷ Pa heela-təyi Tafiiti, ðena í koti Iseyeli yoolaa təna na pá tɛsí Yaataní, na pá krətəna-we na pá puli pa isentaa. M̀p̀r̀ỳg̀ Siliini nyáma tii pa tɔ. ¹⁸ Ama Iseyeli nyáma ná tó pa waali na pá se. ðena Tafiiti na í nyáma pá kó kpaɣanəŋ na í kɛkɛnaa ke iyisi naatosompɔgəlaɣa (7000) na yoolaa nəðhe nyáma ke iyisi nule (40000) na pá kó yoolaa nyɔvɔ tv Sofaki tətɔ.

¹⁹ Waatv wei awulaa mpa Hatatəsee ka ŋmakəlaa tv pa nawa sí Iseyeli nyáma kəla-we, ðena pá polo na pá na Tafiiti pá ciiki na pá cɛle-i pa ti. Pə kpaɣav waatv iní tɔ Siliini nyáma u caaki Amoni nyáma ke sənau.

20

*Sowap̀i lækɔvɔv ke Lapa icate
(Samiyeele II 11:1; 12:26-31)*

¹ Pənaɣa sikaa na pá tala waatv wei awulaa tɛeki yoo tv. M̀p̀r̀ỳg̀ Sowap̀i kuu yoolaa na pá polo pá kv Amoni nyáma. Na pá tá Lapa icate sí pa yookina-te. Na Tafiiti náá caɣa Yosalem.

M̀p̀r̀ỳg̀ Sowap̀i yoonaa Lapa nyáma na í wakəli icate. ² ðena pá kuu tə taa wontunaa, ðena Tafiiti kpaɣa wəla ntenuɣu ŋku ku we Amoni nyáma tɔvɔ Milikom tɔ tɔ. Ntenuɣu ŋkv kv yuŋ ka we isu kiloonaa hiu na naanvwa ké mpv. Paa tɔwa kv tɔ ké liyitee pəle. M̀p̀r̀ỳg̀ pa tema-kvɔv Tafiiti nyɔvɔ. ³ Pə kaasa icate yəlaa, ðena í tv-weye wahala təma. Lɛlaa ke tuŋ fayalaa, na lɛlaa ke pɛe saakəlaa, yaa taakukulasi setəlaa. M̀p̀r̀ỳg̀ Tafiiti lapəna Amoni icate təna. ðena í na í yəlaa pá məli Yosalem.

*Filiisi nyáma yoonav
(Samiyeele II 21:18-22)*

⁴ Pəle pə waali ké Iseyeli nyáma pola Filiisi nyáma yoonav ke Kesee. Waatv inəyi Husa tv Sipikayi kowa Lefayi tooko Sipayi na pá tisi Filiisi nyáma. ⁵ Yoo lɛŋkv taa ké Yayii pəyalv llanaŋ kowa Katí tv Koliyati neu Lamii. I ŋmantaɣa krátóy yasaləɣa we isu saɣata kpatəle. ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ pa tasa yoo lɛŋkv suluɣu ke Katí. Tənaɣa pá nawa kolontv tooko nəgəlv í ké Halafa ləlvɔv tv. I mpee na í nəmpee we naatoso naatoso. A krənta hiu na liyiti. ⁷ Apalv iní í caa Iseyeli nyáma ke təm, ðena Tafiiti taalv Samma pəyalv Sonatəŋ kv-i.

⁸ Tafiiti na í yoolaa pa kvna Filiisi icate Katí tookonaa mpe.

21

*Kvkalvɔv na yvɔkvəsəkv
(Samiyeele II 24:1-9)*

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ kvɣaku nakvli Sataní maɣasaa sí í tɔvɔ Iseyeli nyáma ke wahala. ðena í tusi Tafiiti sí í kala Iseyeli nyáma. ² Ntəna Tafiiti tɔ Sowap̀i na yoo nyɔvɔ nyáma lɛlaa sí: I polo í kala Iseyeli tɛtv təna yəlaa, na má nyi pa nyɔvɔ.

³ Ntëna Sowarî cö-î sî: Hai, ta caa, Iso í la na Iseyeli nyóma huki tòm nuunwa (100). Saha isəntə pa təna pa ké nyá ifalaa ké. Ile pepe təo ké n caa sî í nyî pa nyuyü, na í svisi Iseyeli nyóma ke isayatu taa?

⁴ Ntëna wulav sî í kala ke í kala. Ilena Sowarî náá cəo Iseyeli tetü təna na í kala yəlaa na í məli Yosalem. ⁵ Na í heeli wulav sî Iseyeli yoolaa we iyisi iyaya ke tòm iyaya, na iyisi nuunwa (1100000) na Yuta nyóma ke iyisi nasəle na nutoso na naanwa (470000).

⁶ Sowarî lahle ka wakələna wulav tòm ntəyi. Ile í ta kala Lefii na Pəncamee nyóma.

*Iso həma Iseyeli nyóma ĩkpaŋnyü ke Tafiiiti isayatu təo
(Samiyeli II 24:10-17)*

⁷ M'póyó Tafiiiti yaasi uní í ta maya Iso, na ílé í hə Iseyeli nyóma ĩkpaŋnyü. ⁸ Ntëna Tafiiiti sələmí Iso sî: Tacaa, ma lapa mpü tə, ma wakəlaa ké. Ile wii-m ma isayatu ntí. Ma lapa kumeləntü ké.

⁹ M'póyó Tacaa heela Tafiiiti layatu tasəlv Iso kuyəyətütü teləsvlv Katí sî: ¹⁰ Polo í heeli Tafiiiti sî ma su wahalanaa tooso sî í ləsv pa taa kvləm na má kəna-í.

¹¹ M'póyó Katí pola Tafiiiti kĭŋ na í pəösv-í sî: Tacaa sî weye n ləsvəyi? ¹² Nyəösv í lu pvisi tooso? Yaa í se nyá kolontunaa ke isətnaa tooso? Yaa Iso í tilli isətaa tillu na í pəli yvlkvəsəkv ke kuyeyəŋ tooso ke Iseyeli tetü təna taa? Mayasí nyá taa na í cə na má heeli wei í tila-m tə.

¹³ Ntëna Tafiiiti cö-î sî: Ma lahle pəsaa ké. Pə kəla-m teu sî má pəti ma təyi Tacaa nĭŋ taa. Sana uní í hə tá ĩkpaŋŋ na mpi yvlv ká həmí-í tə. Mpi tə, í pətəətəle təwəya.

¹⁴ Ilena Iso kəna yvlkvəsəkv, na Iseyeli nyóma sî yəlaa iyisi nutoso na naanwa (70000). ¹⁵ M'póyó Tacaa tila isətaa tillu wei í kvyi təyö Yosalem. Isətaa tillu talaa isü í ká niki kvyv, Ilena Iso layasí həwəe na í səŋsv-í sî: Yele mpü pə mayanaa.

Waatu uní ile, isətaa tillu we Yəpusí tū Olənaŋ təyənaya təmate nté. ¹⁶ Tafiiiti kvsa isə, Ilena í ná isətaa tillu ke ate ate na í kvələsvyi í layate na Yosalem təo. M'póyó í na səsaa mpa paa suu ləyaya fələtənaa taka tə pa hota pa isəntəo. ¹⁷ Ntëna Tafiiiti sî: Hai, ma wakələna. Mpi tə, má yəyətəna sî pá kala kvkalvyü. Yəlaa pane pa taa nəyvlv ta la taalí nəyvlv. Mpü tə, pu wəe sî má na ma təyaya nyóma tá təo ké Iso í tū nĭŋ.

*Tafiiiti ĩmawa Tacaa ke kətaya təlate
(Samiyeli II 24:18-25)*

¹⁸ M'póyó Tacaa isətaa tillu heela Katí sî: Heeli Tafiiiti sî polo timpí Olənaŋ makí í təyənaya tə na í ĩmá Tacaa ke kətaya təlate.

¹⁹ Ilena Tafiiiti tēe, isü Tacaa heeluyü Katí sî í heeli-í tə. ²⁰ Olənaŋ na í pəyalaa liyiti paa wenna təna, na pá makí pa təyənaya. M'póyó pa ná isətaa tillu Ilena pá se na pá ĩmeli. ²¹ Tafiiiti tala təna na apav uní í na-í, Ilena í lu kataya taa na í polo na í həntí-í ate. ²² Ilena Tafiiiti təmí-í sî: Pəetəna-m nyá kataya na má fəli-ŋ na má ĩmá Tacaa ke kətaya təlate, na yvlkvəsəkv kvne kú su tənaya. ²³ Ntëna Olənaŋ sî: Hai, tacaa, kpaŋa na í lana mpi n caaki tə. Ma kəke kele na pə naaŋ, faya kəke na í la kətaya taasí. Kpaŋa naaŋ na təyənaya na í la kətaya. Ma ha-ŋ pə təna.

²⁴ Ilena wulav tə sî: Aai yoo, ma caa ma fəli-ŋ pə liyitee ké, taa ha-m. Maa caa sî má la Tacaa ke kətaya ke nyá nyəm, yaa pvlv mpi pə təo ma ta wü tə.

²⁵ M'póyó Tafiiiti fəla Olənaŋ ke wula nyəyətü nasətoso (600) ke kataya ĩke ka təo. ²⁶ Ilena Tafiiiti ĩmá Tacaa ke kətaya təlate ke lonte nté tə taa. Na í la kətasi nsi

kəkə lusa si tēna tō na nəχə kulomaya krentuyv nyənsi. Na í sələmi Iso na Iso tisi kəkə na ká nyaya í kətasi. ²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa tōma isətāa tillu si: Məŋna nyá layate ke tə suyute taa.

²⁸ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti cekənaa si Tacaa m̄wa í sələmvuyv ke Yepusi tv Olənaŋ kataya taa tēna. Ilena Tafiti laki tənaya kətasi. ²⁹ Waatu inu tō Iso cokəle nte Moisi ka lapa wəlaya tetv taa tō na pə kətaya təlate pu we Kapawəŋ təkətəle ké. ³⁰ Ama Tacaa isətāa tillu layate təm ka kpawa Tafiti ke səyontv. Ie í ta pəsi na í tala tēna si í səkki-í.

22

¹ Pə tōw kē Tafiti tənaya si: Cəneye paa ηmá Tacaa təsēele na kotaya təlate nte tōw Iseyeli nyəma ka laki kətasi tō.

Tafiti lvpv si í ηmaaki Iso təsēele

² M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti tōma si: I koti Iseyeli taa cayalaa. Ilena Tafiti tv-wəχe təmle si pá saaki pēe wena paa ηmana Iso təsēele tō, ³ na í tayani nyəχətv tuutuuma wei paa luna kampənaa nyəmá kəkamee tō na nyəmá kəkolisee nna pa tələχəna nənəəsí tō na í kaa nyəχəlvuyv kuseemvuyv ke tuutuuma tōtō. ⁴ Na í kaa taasi kupaŋsi nsi Sitəŋ na Tii nyəma kəŋayana-í təχə tuutuuma. ⁵ Tafiti mayasaya í taa kē si: Ma pəyalv Salvməŋ kē pəyaya, í ta nyənta pulv. Pəyele pə wee si pá ηmá Iso təsēele nteye na tə taa wēna saala kē tetv tēna taa. M̄pv tō, maa tayani m̄pi pə wee si paa lana tō. Pə tōw kē í tayana wontunaa payale na pəcó í sí.

Tafiti tv Salvməŋ si í ηmá Iso təsēele

⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Tafiti yaa í pəyalv Salvməŋ na í tv-í si í ηmá Iseyeli Iso Tacaa ke í təsēele. ⁷ Na í heeli-í si: Ma pu, maa tōwa ma taa kē si maa ηmá Iso Tacaa ke timpi paa sēe-í tō. ⁸ Ama Iso cə-m si ma sula yəlaa kuvv ke yooú taa. Pə tōw kē pə fei si má ηmá-í timpi paa sēeki-í tō. ⁹ Ma pəyaya kuləlaya kaa wēe yoolu isi má. Kaa la heesvuyv tv kē. Iso má ma kaa yele na ma pəyalv kolontunaa m̄pa pa cəəna-í tō pá yoonā-í. Halí í hətē nté Salvməŋ. Pə nyuvv nté si heesvuyv tv. Maa yele kē na Iseyeli nyəma heesi na pá cayana pa təyi í kawulaya waatu tēna taa. ¹⁰ Inu í ka ηmana-m timpi paa sēeki-m tō. Maa nyənəyi-í ma pəyalv, na Ié í nyənəyi mayā í caa. Maa yele na í kawulaya la toŋ ke Iseyeli ke tam tōw. ¹¹ Ntēna Tafiti tasa si: Ma pu, nyá Iso Tacaa í səna-ŋ na í pəsi na í ηmá-í timpi paa sēe-í tō. Isu í yəχətvuyv nyá tōw tō. ¹² I tv-ŋ layatu na í cekəna kupaŋtv na isayatu ke waatu wei í ka tv Iseyeli nyəma ke nyá niŋ taa tō. Ilena í pəsi na í təkí í kiiu. ¹³ Ye n təkəyi kusəsutv na kututv nti í hula Moisi na í cela Iseyeli nyəma tō na í laki-ti, n ká waa pə tēna pə taa. Təχə apalv tv na í nyəə toŋ, taa nyana pulv, pəcó taa sele. ¹⁴ Ma kaasa ma ti na má kaa wəlanāa m̄paya Tacaa təsēele ηman tōw tō, pa tēe təəŋənaa iyisi tooso (3000). Liyitee nyəχətv ná tēe təəŋənaa iyisi hiu na naanvwa (30000). Na pá kaasi nyəχəlvuyv kuseemvuyv na nyəχəlvuyv mayamaya ke tuutuuma. Ma tēma kpeŋkpelasi na pēe ke tayavuyv na má si. N pəsəyi na í səsəsi pə tōw tōtō. ¹⁵ N ka wēna tēma lataa payale, paa ηmalaa na saakəlaa na niŋ tēma lataa Ielaa. ¹⁶ N wena wəlanāa na liyitee nyəχətv na nyəχəlvuyv kuseemvuyv na nyəχəlvuyv mayamaya ke tuutuuma. Ie sūv nyá təmle taa. Tacaa í wēe nyá waali.

¹⁷ Pələ pə waali kē Tafiti tōwa Iseyeli nyuvv nyəma tēna si pá kəw pá səna í pəyalv Salvməŋ. ¹⁸ Na í tō si: Tacaa mə Iso wē mə waali kē, na í yele na tetv tēna caya təpamm ke hatoo waatu wei í tv tə yəlaa kancaalaya nyəma ke ma niŋ taa tō. M̄pe pa pəsəna nteye Tacaa na í yəlaa pa təmle nyəma. ¹⁹ M̄pv tō, í sēsēsi isəle na

lotu kolomtu na í pæeki Tacaa mə Iso na í ημά-ı timpi paa sɛɛ-ı tɔ, na í su ı atakaa na wontu kate nyəntu ke təna.

23

Lefii nyóma təma

¹ Tafiiti kpatəla teu, ɪlena í kpa ı pəyalu Saloməη ke Iseyeli wulau. ² Na í koti Iseyeli nyuɣu nyóma təna na kətəlaa na Lefii nyóma.

³ M̄póyó pa kala Lefii nyóma apalaa mpa pa pusi we hiu na naanɔwa na waah tɔ. Pa we yəlaa iyisi pəfɛfi nule (38000). ⁴ ɪlena Tafiiti ləsi pa taa ké yəlaa iyisi hiu na liyiti (24000) sɪ pá feŋɣi Iso təsɛɛɛ ηman na yəlaa iyisi naatoso (6000) ke nyuɣu nyóma na təm huɔlaa. ⁵ Yəlaa iyisi liyiti (4000) ké nənɔsɪ tanɣaa. Yəlaa iyisi liyiti (4000) náa san Iso na cəməη wei Tafiiti yelaa na pá lu tɔ. ⁶ ɪlena pá faya Lefii nyóma ke kpeka na pá keesəna pa ləlɔη nyuɣu nyóma, ɪsu Lefii pəyalaa Keesəη na Kehati na Melali.

⁷ Keesəη piya nté Latəη na Simeyi. ⁸ Latəη ná ləla piya tooso ké. Yehiyeli na Setam na Sowɛɛli. ⁹ Simeyi ke piya tooso, Selomiti na Hasiyeli na Haləη. Latəη pəyalaa ləlɔη nyɔəη nyóma nté. ¹⁰ Simeyi ɪlé ı piya we liyiti tɔtɔ, Yahati, na Sisa na Yewusi na Peliya. ¹¹ Yahati keke kancaalaya nyəη, na Sisa ke naale nyəη. Yewusi na Peliya pa ta hiki piya ke səsəm. ɪlena pá kɛnti-we ɪsu ləlɔyɔ kolomɔyɔ.

¹² Kehati ləla piya liyiti ké. Aməlam na Isaa na Hepəłəη na Wusiyeli. ¹³ Aməlam piya nté Aləη na Moisi. M̄póyó pa ləsa Aləη na ı ləlɔyɔ nyóma ke tam tɔ sɪ pa tike pá paasəna kate taa kate təcaɣale na pá laki Tacaa ke tulaalɔna kətasi na ı təmlə na pá kooliyi yəlaa ke nəsɪ kupaŋsi na Tacaa hətə taa. ¹⁴ Moisi ké Iso yulu ké, paa na mpu ı piya we Lefii ləlɔyɔ nyóma taa ké ɪsu yəlaa ke yem. ¹⁵ ı pəyalaa nté Keesəm na ɪliyeseɛ. ¹⁶ Keesəm pəyalu keke Sepuweli. ¹⁷ Pəyaya kolomaya ke ɪliyeseɛ lulaa ı ta tasa nakəli. Pa yaa-ke sɪ Lehapiya. Ama Lehapiya pəyalaa wɛnna pəɣale. ¹⁸ Isaa pəyaya nté Selomitu. ¹⁹ Hepəłəη pəyalu kancaalaya nyəη nté Yeliya. Naale nyəη nté Amaliya, tooso nyəη nté Yasiyeli, na liyiti nyəη ke Yekamam. ²⁰ Usiyeli pəyaya kancaalaya nyəηka nté Mika, na naale nyəηka ke ɪsiya.

²¹ Melali piya nté Malii na Musi. ɪlena Malii náa ləlɔ piya naale, ɪlasaa na Kisi. ²² M̄póyó ɪlasaa ná səpa ı ta hiki apalɔpəyaya. Alɔpiya tike ke ı hikaa. ɪlena ı caa newaa pəyalaa náa kpaɣa-we. ²³ Piya toosoɣo Musi na Lɔlaa. Mɛɣɛɛ Malii na ɪtɛɛ na ɣeleməti.

²⁴ Lefii ləlɔyɔ nyóma nté na mɛɣɛɛ pa nyɔəη nyóma na pá keesəna ɪsəna pa tu pa həla ke kəkalɔyɔ takəlaya taa tɔ. Pa pusi takɪ hiu hiu tɔyɔ pa caaləyi Tacaa təmlə ke Iso təsɛɛɛ taa. ²⁵ Tafiiti ka yɔyɔta mpu sɪ Iseyeli Iso Tacaa yelaa na yəlaa heesɪ na ı maɣamaya ı we Yosalem taa ké tam. ²⁶ ɪle Lefii nyóma kaa tasa Iso cokəle na ɪsɔ sɛɛu wontu tənaya lona layasuyɔ. ²⁷ ɪlena pá ηmaaki pa həla ke waatu wei pa takɪ pusi hiu hiu tɔ. ɪsu Tafiiti ka suw tɔ. ²⁸ Na Aləη ləlɔyɔ nyóma náa tɔyɔ-weɣɛ təmlə ke Iso təsɛɛɛ taa na pə patəma taa na pá taɣanəyi kotaya wontu na pá laki pə ɪsɔ sɛɛu təma lenna. ²⁹ ɪsu ɪsɔ potopotonaa tɔyɔ, na kɔtəyɔ ηku pa laki kotaya tɔ pə mələm mpi pa tɔyi kəkəsəm fei kakalasi na kakalasi nsi pa tɔyi nim taa tɔ, na tinte pə mələm taɣanuyɔ. Na pá feŋɣi sanəyanaa na maɣasələsi pə tɔ. ³⁰ Pə weɛ sɪ yonyoolaa ı weɛ tam ké tanəη na taanaya, na pá san Tacaa na pá kusɪ ı nyuɣu. ³¹ Na kətəlaa laki-ı kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna tɔyɔ kuyaku kəhesuyɔ wule, na ɪsɔtɔ kuyaku kancaalaya nyəηku, na acima lenna

wule. M̄pógú Lefii nyóma ká laki pa t̄ema ke tam ké Tacaá isentaa isu pa tu-we to. ³² Paa paas̄ena Iso cokæle na kate taa kate nan̄. Ilena pa tet̄onaa Al̄n̄ p̄ayalaa náá laki Iso t̄ayaga taa t̄ema.

24

Kot̄alaa kpeka

¹ M̄pógú pa faɣa Al̄n̄ l̄ubɣu nyóma ke kpeka kpeka. Piya liyiti ké ɪ ka l̄alaa. M̄pɛɣele Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa. ² Ama s̄em k̄ola Natari na Apihu na pá yele pa caa. P̄écó pa feina p̄ayalaa. P̄e t̄o ké p̄e yela Ilasaa na Itamaa pá tike na pa laki k̄ot̄ɣu t̄emle. ³ P̄æle p̄æ waali ké Tafiiti na Ilasaa l̄ubɣu tu Sat̄oki, na Itamaa l̄ubɣu tu Ahimeleki, pa faɣa kot̄alaa ke kpeka na p̄e k̄ees̄ena pa t̄ema. ⁴ Ilena pá ná sí Ilasaa nyóma k̄ala paɣale ke Itamaa nyóma. P̄e t̄o ké pa faɣa Ilasaa nyóma ke l̄ubɣu kpeka naan̄owa na naatoso, na Itamaa nyóma ke kpeka p̄ælefeɪ naan̄owa na pa nyuɣu nyóma. ⁵ Tete ké pa t̄owa na pá k̄p̄ana kot̄alaa na Iso t̄æsele t̄emle lataa ke Ilasaa na Itamaa pa l̄ubɣu taa.

⁶ M̄pógú Lefii kpekaɣe tu Semaya p̄ayalu Netaneyeli wei ɪ ké tak̄elasɪ ŋmaalu to, ɪ ŋmaa pa h̄ela ke wulau na nyuɣu nyóma, na k̄ot̄ulo Sat̄oki na Apiyataa p̄ayalu Ahimeleki na kot̄alaa na Lefii l̄ubɣu nyuɣu nyóma pa isentaa. T̄om naale naaleɣe pa to tete ké Ilasaa l̄ubɣu nyóma t̄o, na Itamaa l̄ubɣu nyóma t̄o ké t̄om k̄ulom k̄ulom. ⁷⁻¹⁸ Kpeka nyuɣu nyóma mpa pa to tete na pá k̄pa to pa h̄ela nt̄o:

1. Yoyalipi
2. Yetaya
3. Halim
4. Sewolim
5. Mal̄akiya
6. Miyam̄eɲ
7. Hak̄oosi
8. Apiya
9. Yesuwa
10. Sekaniya
11. Iliyasipi
12. Yakim
13. Hupa
14. Yesepari
15. Pil̄oka
16. Im̄e
17. Hesii
18. Hapis̄esɪ
19. Petahiya
20. Isekiyeeli
21. Yakeɲ
22. Kam̄uli
23. Telaya
24. Maasiya

¹⁹ Is̄ena pa pula kpeka ȳalaa ke pa t̄emle t̄o t̄oɣe, sí pá t̄eɲ pa caa Al̄n̄ k̄us̄es̄utu na pá k̄ees̄ena is̄ena Iseɣeli Iso Tacaá ka su-ɪ to, na pá suv Iso t̄æsele taa ké t̄emle lap̄o.

Lefii nyóma lel̄aa h̄ela

²⁰ Lefii nyóma lel̄aa nyuɣu nyóma h̄ela nt̄o c̄æne.

Amelam luluyv nyóma nté na Supayeli. Supayeli nyóma nté na Yetiya. ²¹ Lehapiya nyóma taa kancaalaya tv nté Isiya. ²² Isaa luluyv nyóma nté na Selomati, Selomati nyóma nté na Yahatu. ²³ Hepəlonj pəyalv kancaalaya nyənj nté Yeliya, naale nyənj ke Amaliya, na tooso nyənj ke Yasiyeli, na liyiti nyənj ke Yekamam. ²⁴ Usiyeli pəyalv kele Mika. Mika luluyv taa tv nté Samii. ²⁵ Mika unu i neu Isiya luluyv taa tv nté Sakal. ²⁶ Melali pəyalaa nté Malii, na Musi, na Yasiya. ²⁷ Melali luluyv nyóma mpa i pəyalv Yasiya lulaa təyəle Soham, na Sakuu na Ipli. ²⁸⁻²⁹ Malii pəyalaa ka we naaleye, llasaa na Kisi. Ama llasaa ná feina pəyalv. Kisi pəyalv kele Yelameyeli. ³⁰ Musi pəyalaa nté Malii na ltee na Yelimati.

Lefii luluj nyóma nté. ³¹ Alənj luluyv nyóma ka tona tete na pá kpa pele tətəyov wulav Tafiti na Sataki na Ahimeleki na katəlaa nyovv nyóma pa kin. Na pá lá mporov taalvnaa na newaa.

25

Yonyoolaa kpeka

¹ Mporov Tafiti na Iso seev kpeka nyovv nyóma, pa kpa Asafi, na Hemanj, na Yetutuj, pa luluj nyóma na pa mpaas si, pá yoo Iso Təm yontu na sanjvnaa, na cəmənj, na kpejkpejvnaa. Təmlə nté tə lataa həla nté:

² Asafi wei i yookaya Iso Təm yontu isu wulav ka heeluyv-i tə. Inu i paasayana i pəyalaa Sakuu, na Yosefv, na Netaniya, na Asalela.

³ Yetutuj pəyalaa nté Ketaliya, na Seli, na Yesaya, na Simeyi, na Hasapiya, na Matitiya. Pa naatoso unu, pa caa wei i yookaya Iso Təm na sanjv na i sanj-i tə, unu i paasayana-we.

⁴ Hemanj pəyalaa nté Pukiya, na Mataniya, na Usiyeli, na Sepuweli, na Yelimati, na Hananiya, na Hanani, na Iiyata, Kitaliti, na Lomameti-Isee, na Yosepekasa, na Maloti, na Hotii, na Mahasiyət. ⁵ Hemanj pəyalaa nté pa tənaya mpv, na unu i ka kena wulav nalv na i teləsəy-i Iso kovəyətətv. Apalvpiya naanvwa na liyiti na alvpiya liyiti ke Iso hawa apalv unu si pá kovu i nyovv.

⁶ Iso təsele taa ké mpe unu pa caanaa Asafi, na Yetutuj, na Hemanj pa paasayana-we, na pá yooki yontu na kpejkpejvnaa, na cəmənj, na sanjvnaa, isu wulav ka suv tə. ⁷ Yonyoolaa səsaa mpe na pa kpekəle taa nyóma, mpa paa həla Taca sam yontu ke mpv tə, paa we yəlaa pələfei mponvov na nunaasa na naanvwa (288) ké.

⁸ Tete ké pa təva na pá kpa pa təna. Pa ta faya ifepiya, na akpatəlaa, yaa yonyoolaa nyəntaa na kpeleməlaa.

⁹⁻³¹ Kpeka nyənj nyóma mpa pa tə tete na pá kpa tə pa həla ntə:

1. Asafi pəyalv Yosefv
2. Ketaliya
3. Sakuu
4. Isəli
5. Netaniya
6. Pukiya
7. Yesalela
8. Yesaya
9. Mataniya
10. Simeyi
11. Asaleli
12. Hasapiya
13. Supayeli
14. Matitiya

- 15. Yelemoti
- 16. Hananiya
- 17. Yosepekasa
- 18. Hanani
- 19. Maloti
- 20. Iiyata
- 21. Hotii
- 22. Kitaliti
- 23. Mahasiyoti
- 24. Lomameti-Isεε

Paa kpekäle nyuuy tu wei na i kpekäle nyuuy nyóma pa we yélaa naanowa na naale ké.

26

Nónòosi tanjaa kpeka

¹ Nónòosi tanjaa ka wena pa kpeka ké. Kolee luluy tu Kolee pəyalu Meselemiya, Asafi saali ² pəyalaa we naatosompəyolaya. Pa həla ntə isu pa kəla təma tə. Sakali, na Yetiyayeli, na Sepatiya, na Yatəniyel. ³ Ilam, na Yohanaŋ, na Iiyohenayi.

⁴ Opeti-Itəm nyóma we pələfei naanowa. Pa həla ntə, isu pa kəla təma tə. Semaya, na Yosapati, na Yowa na Sakaa, na Netaneyeli. ⁵ Amiyeli, na Isakaa, na Pewulitayi. Iso ka koola Opeti-Itəm ke kəpantv ké. ⁶ I pəyalu Semaya pəyalaa ka ké yoolaa taa yoolaa ké pa luluy taa ké. Mpi tə, paa ké kpelikpeka nyóma. ⁷ I pəyalaa mpeyele Otini, na Lefayeli, na Opeti, na Iləsapati, na pə səsəna pa newaa Ilihu na Semakiya, paa ké yoolaa taa yoolaa ké. ⁸ Opeti-Itəm inu i luluy nyóma na pa pəyalaa maɣamaɣa na pa luluy nyóma lelaa ka ké yoolaa taa yoolaa ké. Pa təna paa we yélaa nutoso na naale.

⁹ Meselemiya pəyalaa na i newaa kpekäle nyóma ka ke yoolaa taa yoolaa ke pəle fei hiu ké.

¹⁰⁻¹¹ Melali luluy tu Hosa pəyalaa nté liyiti, isu pa kəla təma tə, pa taa səsə nté Simili, na Hilikiya, na Tepaliya, na Sakali. Paa na Simili taa ké kancaalaya pəyaya tə, i caa ka hana-i lonte nté. Hosa pəyalaa na i newaa pa kpekäle təna we yélaa naanowa na tooso.

¹² Kpeka anu a nónòosi tanjaa nyóma, na a yélaa pa lakaya pa təmle ke Iso təsɛɛle taa ké. ¹³ Mpyóy səsaa na ifepiya pa tə tete na pá tala nónòosi kɔtanasi ke teitei na pá kəsəna pa luluy, pa ta fayasi nɔyɔlv.

¹⁴ Pa maɣasa mpv lena pə kpa Selemiya na i caɣa ilim təlule təw nənɔyɔ. Na pá su i pəyalu Sakali wei i ké layatv tasɔlv kɔpan tɔyɔ ilim ntɔyɔw təw nyəŋka. ¹⁵ Ilena pá su Opeti-Itəm ke ilim mpətəŋ təw nyəŋka. Na i pəyalaa náa feŋiyi wontu təsulɛ kutuluŋ. ¹⁶ Supim na Hosa pa tanɣəŋna ilim tətulɛ nənɔyɔ ŋka pa yaa si, Saleketi tə. Mpaav kɔkraprav taa ké kele ka weɛ.

I səna paa fayə kpeka wena a tanɣaɣə nónòosi tɔyɔlv: ¹⁷ Lefii nyóma naatoso ná tanɣa ilim təlule nənɔyɔ ke paa kuyaku ŋku. Na yélaa liyiti náa tanɣyi pə ntɔyɔw təw nyəŋka ke paa kuyaku ŋku. Na yélaa liyiti náa tanɣyi ilim mpətəŋ təw nənɔyɔ ke paa kuyaku ŋku. Na yélaa liyiti tətɔyɔ wontu təsulɛ ke naale naale. ¹⁸ Na yélaa liyiti ke ilim tətulɛ təw kəŋkəŋ taa kutuluɣu kɔsəwuyv kiŋ ke hapəle cɔlv. Na naale na kutuluɣu maɣamaɣa cɔlv.

¹⁹ Kolee na Melali pa luluy taa tanjaa kpeka nté.

Lefi nyóma təma lenna

²⁰ Lefii nyóma lelaa paasayana Iso tæsele kpancooh, na wontunaa mpa pa lakæna Iso tæmle tó. ²¹ Keesoh lólvu tu Latoh lólvu nyóoh nyóma hæla nté Yehiyehi ²² na i piya. Ilena Setam na i neu Soweei, pá paasayana Iso tæsele kpancooh. ²³ Pæ kaasa Amelam na Isaa na Hepeloh na Usiyehi, pa lólvu kpeka taa tó, ²⁴ Moisi pýalv Keesom lólvu tu Sepuweli ka kena kpancooh tanlaa nyóvu tu. ²⁵ Lólvu ñku ku taa ké Iliyesee wee. Iliyesee ináxæle Keesom neu pýalv. Iliyesee pýalv Lehapiya lulæna Yesaya, Yesaya lulæna Yolam, na Yolam náá lólvu Sikæli, na Sikæli náá lólvu Selomiti. ²⁶ Selomiti na i newaa pa paasayana wontunaa mpa pa hawa Iso tó. Paa wulav Tafiiti na i lólvu nyóoh nyóma na yoolaa iyaya (1000) nyóvu nyóma na nunowa (100) nyóvu nyóma na yoolaa nyóvu nyóma lelaa. ²⁷ Mpe iní paa ha Taca ke wontunaa mpa pa hika yóou taa tó sɪ pa tayanæna Iso tæsele. ²⁸ Pæ tæna mpi Iso kuyóotutu telæsulv Samiyeei na Kisi pýalv Sayuli na Nee pýalv Apænee na Seluya pýalv Sowari-we paa hawa Iso tó, Selomiti na i newaa pa nyænayana pæ tó.

²⁹ Isaa pýalv Keniya na i pýalaa pa paasayana Iseyehi tetu tæmnaa na huule.

³⁰ Hasapiya na Hepeloh lólvu taa yælaa iyaya na nasotoso na nunowa (1700) mpa pa tæma we teu na pa nyóvu kulaa tó, mpe pa fenayana Iseyehi tetu nti tu we Yaatanu ilim tætle tó tó, na pá paasayana tetu na Iso sevu pæ tæm. ³¹ Yeliya ka kena Hepeloh nyóma lólvu nyóvu tu. Tafiiti kawulaya pænaya nuile nyænka taa ké pa tæha lólvu ñku ku loosi, na pá hiki Kalaati tu Yasæ ke i lólvu nyóma mpa pa tæma we teu na pa nyóoh kulaa tó. ³² Mpyóyó Tafiiti læsa lólvu ñku ku taa ké yoolaa taa yoolaa ke iyisi naale na nasotoso na nunowa (2700) na i sáasɪ Yeliya tó. Pa tænaya mpu pa ké lólvu nyóoh nyóma ké sɪ pa paasayana Luperi na Katu kpeka na Manasee kpekæle hoxólvu ñku ku wena pýo waali tó tó, pa tetu na pæ Isæsele tæm.

27

Yoolaa tayanvu

¹ Iseyehi nyóma mpa pa lakaya wulav tæmle tólvó. Pa taa ka we lólvu nyóoh nyóma, na yoolaa iyaya (1000) nyóvu nyóma, na yoolaa nunowa (100) nyóvu nyóma, na tetu tæm paasænlaa. Pa tæmle nté yoolaa fayav na pá laki isótu isótu ke pænaya taa na pá kaasayɪ tæma. Paa kpekæle nteye yælaa iyisi hiu na liyiti (24000). ²⁻¹⁵ Nyóvu nyóma mpa pa paasayana-we tó pa hæla nti. Isótu kancalaya nyæh nyóma nyóvu tu nté Pælesi lólvu tu Sapitiyehi pýalv Yasopam. Iní i ka kena i kpekæle taa yoolaa sáasa nyóvu tu. Isótu naale nyæh nyóvu nyóma nté Ahowa tu Totayi na pá sáasæna i waali tu Mikæloh. Isótu tooso nyæh nyóma nyóvu tu nté kótulv sáso Yoyata pýalv Penaya. Penaya iní i ka ké yoolaa hiu na naanowa kpekæle taa lelv ke waatu wei i pæsa nyóvu tu tóyó. I pýalv Amisapatu ka muna i kpekæle na i paasayana. Isótu liyiti nyæh nyóvu nyóma nté Sowari pýalv Asayeei. Pæle pæ waali ké i pýalv Sepatiya. Isótu kakpasɪ nyæh nyóvu tu nté Isæla lólvu tu Samuti. Isótu naatoso nyæh nyóvu tu nté Tekowa tu Ikesi pýalv Ila. Isótu naatosompýólaxa nyæh nyóvu tu nté Ifalayim kpekæle tu Helæsi ke Paloh. Isótu pælefæi nyæh nyóvu tu nté Sela lólvu tu Husa tu Sipikayi. Isótu pýólaxafæi nyæh nyóvu tu nté Anatoti tu Apiyesee ke Pencamee kpekæle taa. Isótu naanowa nyæh nyóvu tu nté Netofa tu Malayi ke Sela lólvu taa. Isótu naanowa na kolum nyæh nyóvu tu nté Ifalayim kpekæle tu Penaya ke Pelatoh. Isótu naanowa na naale nyæh nyóvu tu nté Netofa tu Helitayi ke Otiniyee lólvu taa.

Kpeka nyóoh nyóma

¹⁶ Iseyeli kpeka nyɔɔn nyɔma ka wena pa sɔsaa, hali pa hɛla ntɔ. Lupɛn kpekɛle taa nyɔn ntɛ Sikɛli pɛyalu Iliyesee, Simiyɔn kpekɛle taa nyɔn ntɛ Maaka pɛyalu Sefatiya.

¹⁷ Lefii kpekɛle nyɔn ntɛ Kemuweli pɛyalu Hasapiya. Alɔn lulɔɔ nyɔma nyɔn ntɛ Satɔki.

¹⁸ Yuta kpekɛle nyɔn ntɛ Tafiiiti taalɔnaa taa lelu Ilihu. Isakaa nyɔma nyɔn ntɛ Mikayeli pɛyalu Omili.

¹⁹ Sapulɔn nyɔma nyɔn ntɛ Opatiya pɛyalu Isemaya. Nefɛtali nyɔma nyɔn ntɛ Asɛliyeli pɛyalu Yelimɔti.

²⁰ Ifɛlayim nyɔma nyɔn ntɛ Asasiya pɛyalu Osee. Manasee kpekɛle hɔɔlɔɔ nku ku wena ilim tɛtɛle tɔ tɔ, kɛle ku nyɔn ntɛ Petaya pɛyalu Soweele.

²¹ Na hɔɔlɔɔ nku ku wenna ilim tɛlɛle tɔ kɛ Kalaati tɛtu taa tɔ ku nyɔn ntɛ Sakali pɛyalu Itoo. Pencamee kpekɛle tɔ ntɛ Apɛnee pɛyalu Yasiyeli.

²² Taɔn kpekɛle tɔ ntɛ Yeloyam pɛyalu Asaleli.

Iseyeli kpeka sɔsaa ntɛ.

²³ Tafiiiti taa kala ifepiya mpa pa wena pusi hiu yaa pa sɛka mpu tɔ. Mpi tɔ, Taca ka tɔmɔɔ sɪ ɪ ká yele na Iseyeli nyɔma hukɪ ɪsu ɪsɔtulɔnasɪ. ²⁴ Seluya pɛyalu Sowari ka caala kɔkalɔɔ nku, ɪle ɪ taa tɛ-kuyɔ. Mpi tɔ, Taca mu-we na pɔáná kɛ yaasi ɪnɪ ɪ tɔɔ. Mpu pɛ larɛna na pɔ tɔ tɔ Iseyeli nyɔma nyɔn kɛ wulau Tafiiiti tɔma takɔlaya taa.

Tafiti tɔmle nyɔma sɔsaa lelaa

²⁵ Atɛyeli pɛyalu Asɛmafɛti ka kɛna kawulaya kpancoo tɔ nyɔnlu.

Na Osiyasi pɛyalu Sonatan kɛle acalɛ sɔsɔɔna na sɛkɛna na cacakɔn tɛ tɔɔnasɪ tɛsule na yoolaa tɔtanɛnaa tɔɔnasɪ tɛsule nyɔnlu.

²⁶ Kelupi pɛyalu Isɛli kɛle tɛtu taa hataa paasɛnlaa nyɔnlu tɔ.

²⁷ Lama tɔ Simeyi kɛle tun wei pa yaa sɪ lesɛn tɔ ɪ paasɛnlu.

Sefam tɔ Sapɛti kɛle lesɛn tun ɪnɪ ɪ sɔlɔm paasɛnlu.

²⁸ Pɛti-Ketɛ tɔ Paali-Hanan kɛle tun wei pa yaa sɪ Olifinaa na Sikomɔ tɔ pɛ paasɛnlu. Na Yowasi kɛle nim tɛsule paasɛnlu.

²⁹ Salɔn tɔ Sitalayi ka paasayana tɛna naan.

Atɛlayi pɛyalu Safati kɛle tɛteka taa naan kɔtiikin paasɛnlu.

³⁰ Isɛmayeli tɔ Opili kɛle yooɔɔnaa paasɛnlu.

Melono tɔ Yetiya kɛle kpanasɪ alɔnyɛnsɪ paasɛnlu.

³¹ Hakili tɔ Yasisɪ kɛle heen na pɔn pɛ paasɛnlu.

Yɛlaa mpa pa paasayana wulau nyɔmna tɔ pa hɛla ntɛ.

Tafiti cɔlɔ nyɔma

³² Tafiiiti caa neu Yonatan ka kɛ yulu layatu kɛ na ɪ wena nyɔm. ɪnɪ ɪ ka kɛna wulau layatu tasɛlɔ. Hakɛmoni tɔ Yehiyeli kɛle wulau piya sɛɛsɛlɔ. ³³ Ahitofeli ka kɛ wulau layatu tasɛlɔ tɔtɔ. Na Alɛkii tɔ Husayi kɛle ɪ taaralu na ɪ taa tɔm nyɔntɔ. ³⁴ Mpa pa lesɛta Ahitofeli lɔntɛ taa tɔɔlɛ Penaya pɛyalu Yoyata na Apiyataa. Sowari kɛle wulau yoolaa tɛna nyɔnlu tɔ.

28

Tafiti hɔlɔyɪ sɪ Salɔmɔn ká lesɛti ɪ lonte taa

¹ Mɔpɔyɔ wulau Tafiiiti kɔta Yosalem kɛ Iseyeli nyɔnlu nyɔma tɛna. Paa kpeka nyɔnlu nyɔma na yoolaa tintika iyaya (1000) iyaya (1000) nyɔnlu nyɔma, na nuɔnɔwa (100) nuɔnɔwa (100) nyɔnlu nyɔma na wulau na ɪ pɛyalaa pa tɔla na tawa tɔ nyɔnlaa nyɔnlu nyɔma. Na kawulaya tɔyaya taa tɔmlataa nyɔnlu nyɔma. Na

yoolaa taa yoolaa, na mpa pa nyöñj koolaa tó. ² Uena wulaw kuli na í säh na í to si: Ma yölaa na ma taapalaa me, maa huwaa si maa hmá Iso tæsele na má su Iso atakaa wei í ká í noöhe tæsule tó. Halí ma tu tema pə tənaya taγanuyu. ³ Ama Iso heela-m si, pə taya máa hmána-í təyaya nka ka taa paa seeki-í tó. Mpi tó, ma ké yoolu ké na ma ləsa yölaa payale feesiñ. ⁴ Pə na pə mpv tó, maγa Iseyeli Iso ləsa ma caa ləlyu nyóma taa si má na ma ləlyu nyóma tə təkí kawulaya ke tam ké Iseyeli təna tó. Yuta ke í ka towa awulumpiitu ke hatoo ləñtaa, na í ləsi í kpekəle taa ké tá ləlyu nyóma. Uena í ləsi maγa ma caa təyaya taa si má la Iseyeli kəkrentuy wulaw. ⁵ Tóv, noönoö, íe Salbməñ ke í ləsa ma piya tuutuuma íne í taa si í ləeti ma lonte taa, na í təγo Tacaa Kawulaya ke Iseyeli nyóma tó. ⁶ Iso heela-m təfoo si: Nyá pəyalu Salbməñ ke ma ləsa si í hmá-m Iso tæsele, na í həli ma taasi təna. Í ká nyənəxi-m í caa, na maa nyənəxi-í ma pəyalu. ⁷ Ye í təká ma kusəutu na ma Kutótoto na í lakí-ti, ísu ma lakuy sañja taa isəntə tó, ma yele na í kawulaya wəe tam tó. ⁸ Pəente ma taapalaa me, í tó mə təyi Tacaa kusəutu kreləmyu təm taa, na Iso wei í nukí mə təm tó, í na í yölaa Iseyeli nyóma təna pá naaki. Mpyóy tetu kopantu təne tu pəsi mə na mə waalı nyóma mə tetu ke tam tó.

⁹ Pə kaasa ma pəyalu Salbməñ nyá tó, pəeki na í nyi Iso wei ma lapa təmle tó, na í se-e í na lotu kolumtu, na luy kolumuy. Tacaa nyənəxi yölaa lotu taa ké na í cəkəğəna pa huwəe təna. Ye n pəkəxi-í, í ká yele na í na-í. Ama ye í ma Iso, ílé í ləkí-ñ tam tó ké. ¹⁰ Noönoö n cəkənaa si nyaya Tacaa ləsa si í hmá-í təyaya nka ka taa paa seeki-í tó. Mpv tó, kaasi nyá ti na í suv təmle taa.

Tafiiti hvləyi Salbməñ ke isəna í ka hmá Iso tæsele tó

¹¹ Mpyóy Tafiiti cəla Salbməñ ke isəna paa hmá Iso təyaya tó pə fotoonaa, paa Iso tæsele na pə cəb kutuluñ, na kpancoou kutuluγu, na isətəa nañ na pə tē nyəñk na Iso atakaa nyəñk. ¹² Na Tafiiti cəla Salbməñ tətəγo pə təna mpi í caakaya hmav tó pə fotoonaa, ísu Iso tæsele taasi həlyu na pə kutuluñ wei í cəna-si tó. Na kutuluñ wei í taa paa su kpancoou na Iso wontu tó. ¹³ Mpyóy Tafiiti cəla Salbməñ tətəγo kətəlaa, na Lefii nyóma, na kpekəle nyóma həla, na təma wəna paa la Iso tæsele taa tó, na tə taa wontu həla tótó. ¹⁴ Haləna Tafiiti keesi Salbməñ ke wəlanaa na liyitee nyəğətu pə kiloona isəna isəna í ká caa na í luna pə wontunaa mpe ísu pa lakəna-ti tó. ¹⁵ Na pə kpenna wəla kəkə kratəñ, na pə tó wəla fətəlanaa, na liyitee nyəğətu kəkə kratəñ na pə fətəlanaa nyəntu, ísu pa lakəna-ti tó. ¹⁶ Na Tafiiti cəla Salbməñ ke wəla na pə maγana isəna paa lu taapələnaa mpa pa tó pa suki Iso potopotonaa tó. Na í cəle-í tətəγo liyitee nyəğətu si pá la taapələnaa. ¹⁷ Na í cəle-í wəla wei paa lu kəla ləyalaasi nsi pa lakəna nantu tó, na poosiyanaa mpa pa hməsəğəna caləm tó, na wəla maγamaγa fusi na wəla na liyitee nyəğəlyu pə cəmsənaa. Na Tafiiti keesi Salbməñ ke paa wontuyu nku ku yuñ. ¹⁸ Na í cəle-í wəla maγamaγa na pə maγana isəna paa lu tulaalənaa təwətə tó. Na í keesi-í isəna paa la Iso keeke tó. Uena pə tu kələna isətəa tañlaa ləesəñ wəla nyəñ na pá ləpa pa keñ ke Iso atakaa tó. ¹⁹ Mpyóy Tafiiti təma si: Pə təna isəntə pə wə takəlaya nka Tacaa cəla-m tó ka taa. Tənaγa pá keesa teu tæci-ei ké isəna paa la təká anu tó.

²⁰ Uena Tafiiti tasa si: Ma pəyalu, kaasi nyá ti na í nyö toñ na í suv təmle taa. Taa nyá, pécó taa sele. Ma Iso Tacaa ká wəe nyá waalı ké, í kaa lə-ñ. Haləna í tæsele təmle təna yoosi. ²¹ Kətəlaa na Lefii nyóma mpa pa faγa kpeka kpeka si pa lakí Iso tæsele taa təmle tó pa wə nyá waalı tótó. Pəle pə paasi yölaa mpa pa

nyémá tǎmlé larú ke teu na luyú kúlómnyu na pá wé Iseyeli nyéma na pa nyuyú nyéma taa tó, paa tǎj nti n ka yǎǎtí tó.

29

Isó tǎseelé njmav kucǎǎj

¹ Mǎpǎyú wulav Tafiti yǎǎtá samaa taa sí: Ma pǎyalv Salbmǎj ke Isó lǎsaa sí í lǎeti ma lonte. *Ilé í kǎ pǎyáǎ, í ta nyǎnta pulv. Pǎyele tǎmlé sǎsǎle ke pǎ tu-í. Mpi tǎ, pǎ tǎyá yǎlv ke í njmaaki kutuluyú. Ama Isó Tacaa kǎ.* ² Ma kaasa ma tǎyí teu kǎ, na má kǎyeli mpi mpi paa njmana Isó tǎseelé tó. Paa wula, na liyitee nyǎǎtú, na nyǎǎlǎyú mayamaǎ, na pǎ kusǎemnyu, na kǎpǎkǎpǎlasi, na liyitee pǎe kǎkǎpǎtǎe, na kǎcǎka nyǎna nna a teeki kǎkǎ tó. Na nna a wǎna njmalóm ke waani waani tó. Na pǎe kǎhǎlǎmǎe ke sǎsǎm. ³ Ye pǎ kaasa ma mayamaǎ ma wǎnav isú wula na liyitee nyǎǎtú, *ilé ma haaki-tí sí pǎ njmana ma Isó tǎseelé. Ma sǎsǎyí-tǎyí pǎ tǎna mpi ma tǎma tǎǎnyú sí pá njmana Isó tǎseelé nte ma sǎla teu tó pǎ tǎ.* ⁴ Ma ha Ofii tǎtu nyéma wula ke tǎǎnǎna núnwá (100) na liyitee nyǎǎtú kǎpǎntú ke tǎǎnǎna njmúnnyu na nule (240) na pá mati Isó tǎseelé koloosi tǎ na pǎ taa tǎ. ⁵ Tǎv, nǎǎǎǎ awe kǎ ha Tacaa ke wula yaa liyitee nyǎǎtú na luyú kúlómnyu. *Iléna cǎnjǎm tǎma lataa lu Isó tǎseelé taa wontu?*

⁶ Mǎpǎyú Iseyeli kǎpǎka na pǎ tǎesi nyuyú nyéma na yoolaa iyáǎ (1000) nyuyú nyéma na núnwá (100) nyuyú nyéma na wulav tǎmlataa nyuyú nyéma tísaa sí paa hana luyú kúlómnyu, ⁷ ke wula tǎǎnǎna núnwá na nutoso na naanwá (170), na wula nyǎǎtú ke iyisi naanwá (10000), na liyitee nyǎǎtú ke tǎǎnǎna njmúnnyu na núnwá (300) na waali, na nyǎǎlǎyú kusǎemnyu isú tǎǎnǎna nasǎtoso (600), nyǎǎlǎyú mayamaǎ ke tǎǎnǎna iyisi tooso (3000) na pá lana Isó tǎseelé tǎmlé. ⁸ Mǎpǎyú lelǎa ná cǎla liyitee pǎe ke Kǎesǎj lǎlvnyu tǎ Yehiyeli sí pá tó Isó tǎseelé kǎpǎncóu taa. ⁹ Lotu kúlómntú ke mpǎ iní pa tǎna pa hana pa kucǎǎj na pa lanǎ hǎlǎmaa. Wulav Tafiti mayamaǎ lanǎ ke hǎlǎmaa kǎ pǎ tu fei.

Tafiti Isó sǎlǎmnyu

¹⁰ Mǎpǎyú Tafiti sama Isó kǎ Iseyeli samaa tǎna kiní sí: Hai, Yakǎpú Isó Tacaa, yǎlaa í sǎnj-í tam tǎ. ¹¹ Nyǎǎlǎe sǎsǎ na tonj tǎ na teeli tǎ na tam tǎ tǎ. Nyá tǎna isǎtaa na atǎ nyǎm tǎna. Nyǎǎlǎe kawulǎyá tǎ na pǎ tǎna pǎ tǎ. ¹² Nyá haakǎna wǎnav na í tǎyí teeli na í njmakǎla pǎ tǎna. Nyá ninj taa kǎ tonj na pǎsnyu wǎe sí í la na paa awe nyuyú kulí yaa í nyǎǎ tonj. ¹³ Pǎ tǎ kǎ ta Isó tǎ sǎnj-í na tǎ pulǎlǎyí nyá hǎte sǎsǎle. ¹⁴ Ma na má yǎlaa tǎ ta ke pulv. Pǎcǎ pǎ tǎyá tǎ tonj taa kǎ tǎ pǎsaa na tǎ ha-í kucǎǎj inǎ. Nyá hana-tǎyú pǎ tǎna. Mpi n ha-tǎ tǎyú tǎ haaki-í. ¹⁵ Tá na tá caǎnaa tǎ wǎ-í teitei kǎ isú mǎvǎlaa na cǎyala, na tá weesíj wǎe atǎ cǎneyǎ isú isǎtom, naani nǎǎlv í fei. ¹⁶ Ta Isó Tacaa tǎ kaa wontu ke huǎule sí tǎ njmaaki timpí tu sǎeki-í tǎ, na nyá hǎte Nǎnj nyǎntǎ taa. Nyá tǎna pǎ tǎnǎyá mpv. ¹⁷ Hai, ma Isó, ma nyémá sí n mayasǎyí yǎlaa lotunaa taa hǎwǎe kǎnjmǎle na í sǎnj tampana tǎnjla. Na lotu kúlómntú ke ma hana-í ma wǎnav. Ma nawa nyá yǎlaa kǎta sí pá haaki-í mpv tǎtǎ na lanǎhǎlǎmlé. ¹⁸ Hai, ta caǎnaa Apǎlaham na Isaa ka na Yakǎpú pa Isó Tacaa, yele na nyá yǎlaa lǎmayasǎe wǎe nyá tǎ kǎ tam kǎ mpv. ¹⁹ Ha ma pǎyalv Salbmǎj ke lotu kúlómntú na í tǎkí nyá kusǎsitú na nyá kusǎyǎsǎtú na nyá kiiní na í laki-í. *Í njmá kutuluyú njku kǎ tǎmlé ma tǎǎna isǎntǎ tó.*

²⁰ Mǎpǎyú Tafiti tǎsa kotilaa ke heeluyú tǎtǎ sí: *Í sǎe mǎ Isó Tacaa ke í na tǎmlé.*

Iléna pa tǎna pá lunj akula na pá sǎe pa caǎnaa Isó Tacaa na pá hǎntí pa wulav ke atǎ.

Tafiiti sām na Salwmōj kawulaya

²¹ M̄p̄oḡȳ teu fema tanaŋ, ūena p̄a la Tacaa ke kōtasī nsi kōkō lusa sī tēna tō, na nōḡo kulōmaga krentuyō nyānsi ke lat̄acēnaa iyaga (1000), na ūwaan ke iyaga (1000), na ūweesi ke mp̄u tōtō na p̄e sulm. Halēna Iseyeli nyōma tēna mpa paa kotaa tō p̄a tōḡo kōtaga tōḡonaga na p̄e tala-we. ²² ūena p̄a tōḡo kuyaku ŋku na p̄a nyō Tacaa isentaa na lan̄hulōmle sōsōle. Na p̄a tasa Tafiiti p̄ayalv Salwmōj ke kawulaya kpaŋ ke tōm naale nyōm. Na p̄a p̄eli-i nim na Tacaa hēte taa. Na p̄a p̄eli nim ke Satōki tōtō, na ūl̄e ū p̄asi kōtulv sōsō. ²³ M̄p̄oḡȳ Salwmōj kpaŋ Tacaa Kawulaya kumte tō na ū l̄eti ū caa Tafiiti lonte, na ū kawulaya tōj teu na Iseyeli nyōma tēna tōna-i. ²⁴ ūena tetv tōkōlaa na yoolaa na Tafiiti p̄ayalaa lēlaa nuna-i. ²⁵ M̄p̄oḡȳ Tacaa sōsō ū nyuyv ke kusuyv ke Iseyeli nyōma tēna isentaa. Na ū yele na ū kawulaya hēte yaa na p̄e kēli isu mpa pa laala-i Iseyeli kawulaya kumte tō kē cayaē tō.

²⁶ Iseyeli nyōma kōkrentuyō tō kē Seseē p̄ayalv Tafiiti k̄a tōga kawulaya. ²⁷ ū tōga Hēp̄ōlōj ūcate tō kē p̄usi naatosomp̄ōyolaya. Yosalem ūcate tō kē p̄usi hiu na naanōwa na tooso, na sī krenti nule. ²⁸ ū s̄ap̄ōna kpatōlaya kup̄an̄ka kē, na tōj na teeli. ūena ū p̄ayalv Salwmōj l̄eti ū lonte.

²⁹ Pa ūmaa wulav Tafiiti tōm kancaalaya na tō tōnaga ke nalv Samiyēli na Iso kuyōḡōtōtō telōsulv Natan̄ na Kat̄i pa takōlasī taa. ³⁰ Sī taa kē pa kēesa ū kawulaya na ū teeli na ū tōma p̄e tōm. Na p̄e tēna mpi p̄e lapa Iseyeli taa, na Kawulasī l̄ensi taa tō.

KUTÖÖSUTU TAKĒLAYA NAALĒ NYĒŊKA Kötölo

Pa keesəyi takəlaya kane ka taa tətəyo Tafiiiti pəyalv Salvməŋ kawulaya təyov təm. Iso seev təm kena pə təna pə kite. Pə tō kē takəlaya ŋmaalv keesəyi Salvməŋ ŋmau ke Iso təseele na Lefii kotəlaa kpaŋ təm, na Yuta awulaa lelaa taɣanuyv ke iso seev, na iso seela Teyv acima taɣanuyv na isəna pa hiiwa kiin takəlaya tō.

Isəna pa faɣa Kutöösutu II takəlaya tō:

Salvməŋ kawulaya təyov na Iso təseele ŋmau, titite 1-9

Iso seev taɣanuyv na Yosalem nyəma kuuu təm, titite 10-36

ISEYELI WULAU SALVMƏŋ TƏM

¹ Mṗóyó Tafiiiti pəyalv Salvməŋ nyəosa i kawulaya. I Iso Tacaa ka we i waali ké na i kusəyi i nyuyv.

*Salvməŋ sələma Iso ké ləmayasεε
(Awulaa I 3:4-15)*

² Mṗóyó koyakv nakvli Salvməŋ kota Iseyeli nyəma təna. Uena pə tu kələna yoolaa iyaga (1000) nyəŋ nyəma, na nuuŋwa (100) nyəŋ nyəma, na təm huɓlaa na ləlvŋ nyəŋ nyəma. ³ Uena í na pa təna mpa paa kota i kin tō pá polo təfeenle nte tə we Kapawŋ tō. Mpi tō, tənaya Iso təmle tv Moisi ka lapa cokəle nteye wəlaya tetv taa tō tu weε.

⁴ Waatv inɪ Tafiiiti ka tɛma Iso atakaa kpaɣav ke Kiliyatv-Yeyalim na í pona-i Yosalem. Na í su lonte nte tə taa i ka taɣana-i təyov cokəle taa. ⁵ Ama i su nyəyəluyv kusεmuyv kotaya təlata ke cokəle isenta. Nteye Ulii pəyalv Pəsaleli wei i ké Uu saali tō i ka lupa.

Tənaya Salvməŋ na i waali nyəma təna pa polaa na pá pəosi Iso. ⁶ Nyəyəluyv kusεmuyv kotaya təlata nte tu we təsulle cokəle kin təna tō tə tō ké Salvməŋ lapa Tacaa ke kotasi nsi kəkə nyaga si təna təyov iyaga (1000). ⁷ Mṗóyó Tacaa lu i tō ké ahoov anɪ na í tōmɪ-i si: Sələmɪ-m mpi n caa si ma ha-ŋ tō.

⁸ Ntəna Salvməŋ cə-i si: Kupaŋtv ke n lapa ma caa Tafiiiti na ŋ yelev si má leeti i lonte taa. ⁹ Mpu tō, Tacaa Iso, la nəyov ŋka n ka su ma caa Tafiiiti tō. Mpi tō, piitim mpi pə tō n kra-m wulav tō pə yəlaa we paɣale ké isɪ kanyəŋa. ¹⁰ Ue la suulu na ŋ ha-m ləmayasεε na nyəm na má cəkəna kawulaya təyov ke yəlaa pane pa tō. Ye pə taya mpu nəyov kaa pəsi nyá yəlaa samaa inε.

¹¹ Ntəna Iso cə Salvməŋ si: Timpi n ta sələmɪ-m wɛnav, yaa teeli, yaa nyá kolontunaa í si, yaa weesuɣv kotayaluyv, uena ŋ sələmɪ-m ləmayasεε na nyəm si ŋ pəsi na ŋ təyona kawulaya ke ma yəlaa mpa pa tō ma kra-ŋ wulav tō. ¹² Maa ha-ŋ ləmayasεε na nyəm mpi, na wɛnav, na teeli, na pə kəli awulaa təna. Paa kupəma, paa nyá waali nyəma.

¹³ Mṗóyó Salvməŋ kula cokəle cəlv tənaya Kapawŋ təfeenle na í məli Yosalem na í təyov Iseyeli nyəma tō ké kawulaya.

*Salvməŋ toŋ na i wɛnav pə təm
(Awulaa I 10:26-29; Kutöösutu II 9:25-28)*

¹⁴ Mṗóyó Salvməŋ kpeɣela i yooi keekɛnaa na pə kraɣanəŋ na pə lu keekɛnaa iyaga na nasəle (1400), na kraɣanəŋ iyisi naaŋuwa na naale (12000). Uena í su pə taa lenti ke i kin ke Yosalem. Pə kaasa nti uena pá su təleye timpi timpi

pa a taɣanaa sɪ pʌ sɪ-tɪ tʌ. ¹⁵ Salwɔmɔŋ kawulaya waatu liɣitee ka wɛ Yosalem taa kɛ ɪsu pɛɛ. Na pʌ kaasi na kɛŋkɛlasɪ kwɔɔŋsɪ nʌ́ tʌɔlɪ yem ɪsu tuŋ wei pa yaa sɪ Sikomɔɔ na ɪ nyʌkɪ tetɛkʌle taa tʌ. ¹⁶ Icipiti na Silisii pɛ acalɛɛ taa kɛ paɣatʌlaa pukaya na pʌ yakɪ Salwɔmɔŋ kraɣanɔŋ na pʌ kʌŋna. ¹⁷ Liɣitee nyʌɣʌtu nasʌtosɔ nasʌtosɔ (600) kɛ paɣatʌlaa yakaya Icipiti yooɔ kɛɛkɛnaa. ɪlɛna pʌ yakɪ kraɣanɔŋ kɛ nyʌɣʌtu nuɔwɔna na nuɛ na naanɔwɔna naanɔwɔna (150). Pa yakaya na pʌ pɛɛtʌɣʌna mpɔ tʌtʌɣʌ Hiti na Silii pɛ awulaa.

*Salwɔmɔŋ taɣanɔɣɪ ɪsʌ tʌsɛɛɛ ɪmav tʌm
(Awulaa I 5:15-32; 7:13-14)*

¹⁸ Mɔpɔɣʌ Salwɔmɔŋ tʌ ɪ taa sɪ ɪ kʌ ɪmʌ́ Tacaa kɛ ɪ tʌsɛɛɛ na ɪ kawulaya tʌɣaya.

2

¹ Mɔpɔɣʌ Salwɔmɔŋ caa wontu sʌɣʌllaa kɛ yʌlaa iyisi nutosɔ na naanɔwɔna (70000), na pɛɛ saakʌlaa kɛ iyisi nuɔnaasa (80000) sɪ pʌ la tʌmɛ kɛ pɔɣɔ taa. Na yʌlaa iyisi tooso na nasʌtosɔ (3600) fɛŋɣɪ pa tʌɔ.

² Ntɛna Salwɔmɔŋ tili na pʌ heeli Tiii wulav Hilam sɪ: Tilina-m kɛŋkɛlasɪ kwɔɔŋsɪ nsi n ka tilina ma caa Tafiiiti na ɪ ɪmʌna ɪ tʌɣaya tʌ. ³ Ma tʌŋa ɪsʌ Tacaa kɛ kutuluɣu ɪmav kɛ sɪ paa wʌkɪ-ɪ tulaalɔnaa na pʌ haaki-ɪ potopotonaa kɛ kotmasa. Na pʌ lakɪ-ɪ kʌtasi nsi kʌkʌ lusa sɪ tʌna tʌɣʌ tanɔŋ na taanaya, na kɔyɛɛŋ kʌhɛsʌŋ, na ɪsʌtɔnaa kɔyɛɛŋ kancaalaya nyʌŋ, na Tacaa acima kɔyɛɛŋ lelɔŋ. Tʌmɛ kɛ pʌ tʌ ɪsɛɣɛli nyʌma kɛ tam tʌɔ. ⁴ Mpi tʌ, kutuluɣu ɪkɔ ma caa ɪmav tʌ kʌ kɛ sʌsʌw kɛ. Pʌ taɣa pulɔ, ta ɪsʌ kʌla tuŋ tʌnaya sʌsʌwntu kɛ. ⁵ Paa na mpɔ tʌ, nɔɣʌɔlɔ ɪ pʌsʌɣɪ na ɪ ɪmʌ-ɪ tʌɣayalɛ. Pʌ taɣa pulɔ, ɪsʌtʌnɔɣu na kʌ tʌw tʌna, kʌ ta tala-ɪ. Pʌ tʌ kɛ ma maɣamaɣa maa hʌŋ ma tɪ sɪ ma ɪmaaki-ɪ tʌɣayalɛ. Ama timpi paa sɛɛkɪ-ɪ na pʌ lakɪ-ɪ kʌtasi tʌɣʌ. ⁶ Mpu tʌ, Hilam tilina-m wei ɪ nyʌmʌ wɔla na liɣitee nyʌɣʌlɔɣu na kʌsɛɛmɔɣu na nyʌɣʌlɔɣu maɣamaɣa pʌ taɣanɔɣu tʌ. Na ɪ nyʌmʌ tʌtʌɣʌ pʌŋ kʌsɛɛmʌŋ cʌŋcʌŋ, na kʌsɛɛmʌŋ maɣamaɣa, na akpaayala nyʌŋ taɣanɔɣu na fotoonaa lʌsɔɣu tʌ. ɪlɛna pʌntu na yʌlaa mpɔ ma caa Tafiiiti lʌsaa na pʌ wɛ Yosalem na Yuta tetu taa tʌ pʌ lʌ́ tʌmɛ ɪtɛ. ⁷ Nyʌ́ tʌmɛ nyʌma ɪ setɪ-m Lipaŋ pɔɣu taa tuŋ kwɔɔŋ. Mpi tʌ, pa nyʌmʌ́ pʌ tʌmɛ kɛ teu kɛ. Ma nyʌma kʌ polo na pʌ sʌna-wɛ. ⁸ ɪlɛna pʌ kɛntɪ na pʌ setɪ-m kɛŋkɛlasɪ kɛ sʌsʌm. Mpi tʌ, ɪsʌ tʌsɛɛɛ nte ma ɪmaaki tʌ tu tʌw sʌsʌm kɛ na tʌ tewa. ⁹ Maa cɛla tuŋ setʌlaa mpɛɣɛ mʌlɔm tʌnʌnʌaa iyisi naatosɔ (6000), na tʌɣanaya pɛɛ tʌnʌnʌaa iyisi naatosɔ (6000), na sʌlɔm kɛ liitilinaa iyisi nasʌnaasa (80000), na nim kɛ mpɔ tʌɔ.

¹⁰⁻¹¹ Mɔpɔɣʌ Tiii wulav Hilam cʌ Salwɔmɔŋ na takʌlaya sɪ: Ma sɛɛ ɪsɛɣɛli ɪsʌ Tacaa wei ɪ lapa ɪsʌtaa na atɛ, na ɪ ha Tafiiiti pʌɣaya nyaya lʌmɔɣasɛɛ na nyʌm na layatu sɪ n ɪmʌ-ɪ ɪsʌ tʌsɛɛɛ na nyʌ kawulaya tʌɣaya tʌ. Tacaa sʌla ɪ yʌlaa tʌɣʌ ɪ kra-ŋ pa wulav. ¹² Maa tilina-ŋ apalɔ wei pa yaa sɪ Hulam-Api tʌ. Apalɔ ɪnɪ ɪ nyʌmʌ́ niŋ tʌma kɛ na ɪ wɛna layatu. ¹³ ɪ too kɛ Taŋ kɛkʌle tu kɛ, na ɪ caa kɛ Tiii tu. Mpi mpi pʌ tʌmɛ ɪ nyʌmʌ́ tʌɣʌɛ, wɔla na liɣitee nyʌɣʌlɔɣu, na kʌsɛɛmɔɣu na nyʌɣʌlɔɣu maɣamaɣa, na pɛɛ na kɛŋkɛlasɪ na pʌŋ wei pa sɛsaa tʌ, na kʌsɛɛmʌŋ cʌŋcʌŋ na wei pa lii akpaayala tʌ, na kɔŋkɔpɔntu tʌŋ nyʌntu pʌŋ pʌ taɣanɔɣu. ɪ nyʌmʌ́ tʌtʌɣʌ lɛsʌŋ saakɔɣu tʌm. Paa tʌmɛ nteɣɛ n tu-ɪ ɪ lakɪ kɛ. ɪ na nyʌ́ nyʌma na mpɔ nyʌ́ caa wulav Tafiiiti lʌsaa tʌ paa lana. ¹⁴ Pʌnɛntɛ tacaa, tilina-tɔɣu tʌɣanaya pɛɛ na sʌlɔm na nim mpi pʌ tʌm n yʌɣʌta tʌ. ¹⁵ Tu polo Lipaŋ pɔɣu taa, na tʌ setɪ tuŋ wei ɪ tʌna n caa tʌ, na tʌ hʌkʌ-ɪ na tʌ tʌ tɛŋku taa na pʌ tala Safa. ɪlɛna n yɛle na pʌ kraɣa na pʌ pona Yosalem.

¹⁶ M̄p̄oḡy Salum̄əh kala caɣalaa t̄əna m̄pa paa we l̄seɣeli taa t̄ə, na p̄ə kees̄əna kukaluv̄u ŋku i caa Tafiiti ka lapa t̄ə. Paa we ȳəlaa iyisi nuun̄wa na nule na naan̄wa na tooso na nas̄ətošo (153600). ¹⁷ M̄p̄oḡy Salum̄əh l̄əsa wontu s̄əɣəllaa ke iyisi nutoso na naan̄wa (70000), na m̄pa pa saak̄əɣi p̄e ke puɣu taa t̄əɣə iyisi nuunaasa (80000), na m̄pa pa t̄uɣi l̄elaa ke t̄əma na p̄ə feŋɣi a t̄ə t̄əɣə ȳəlaa iyisi tooso na nas̄ətošo (3600).

3

Iso t̄əsele ŋmav (Awulaa I 6:1-38)

¹ M̄p̄oḡy Salum̄əh suv Tacaa t̄əɣaɣa ŋmav ke Moliya pulaya t̄ə. T̄ənaɣa Iso ka lu i caa Tafiiti t̄ə, na Tafiiti tayaŋi lonte ke Yepusi t̄u Ol̄ənan̄h kataya taa. ² Salum̄əh kawulaya p̄ənaɣa liɣiti nȳəŋka, is̄ətu naale nȳəŋ kuyaku naale nȳəŋku wule ke i caala-keɣe ŋmav.

³ Kutuluȳu ŋku Salum̄əh ŋmaaki m̄pu t̄ə, ku taɣaləh we meət̄ələn̄aa hiu na naan̄wa, na ku wan̄ ke meət̄ələn̄aa naan̄wa. ⁴ Ilena p̄ə l̄a kraaŋ na isentaa t̄ə. Ku wan̄ we meət̄ələn̄aa naan̄wa k̄e teitei, is̄u Iso t̄əsele, na ku kuŋkulum̄əh ke meət̄ələn̄aa nutoso. Na p̄ə waasi ku taa k̄e w̄ula maɣamaɣa. ⁵ Ilena p̄ə waasi Iso t̄əsele maɣamaɣa t̄ə k̄e k̄reŋk̄pelasi kuɔpaŋsi. Na p̄ə p̄ə si t̄ə k̄e w̄ula, na p̄ə la p̄ə t̄ə k̄e paaŋ na alukpalisi p̄ə fotoonaa. ⁶ M̄p̄oḡy pa lapa kutuluȳu ŋkuɣu kac̄əka na liɣitee p̄e. Paafayim t̄ətu taa k̄e pa hika w̄ula wei pa lakayana t̄ə. ⁷ Na p̄ə waasi-i kutuluȳu k̄ratəh na ku n̄əŋk̄pete na ku kamp̄ənaa na ku maɣamaɣa ku t̄ə. Na p̄ə l̄əsi is̄ətaa taŋlaa lees̄əh t̄ə.

⁸ M̄p̄oḡy pa ŋm̄a kate taa kate naŋ, ku taɣaləh ka we meət̄ələn̄aa naan̄wa ke teitei, is̄u Iso t̄əsele wan̄, na ku wan̄ ke meət̄ələn̄aa naan̄wa t̄ə. Ilena p̄ə mati ku taa t̄ə k̄e w̄ula maɣamaɣa ke t̄əŋənaa hiu. ⁹ W̄ula nȳəmə wena pa lar̄ənaa t̄ə a ka we kiloo h̄əɣəlv̄u. Na p̄ə waasi w̄ula t̄ə t̄əɣə is̄ətaa kutuluȳu taa.

¹⁰ M̄p̄oḡy pa lupa is̄ətaa taŋlaa lees̄əh naale na p̄ə waasi-i w̄ula na p̄ə si kate taa kate kutuluȳu taa. ¹¹⁻¹³ Paa s̄əŋsa is̄ətaa taŋlaa ke t̄əma t̄ə k̄e na pa is̄e hana n̄əŋə na p̄ə heta pa keŋ. Na pa ken̄əsi naale suli heku taa, na leiŋsi yoosina kutuluȳu. Keluȳu kul̄um̄uɣu we meət̄ələn̄aa naale na h̄əɣəlv̄u. Keŋ liɣiti k̄p̄enta meət̄ələn̄aa naan̄wa. ¹⁴ Na p̄ə lu k̄ron̄k̄p̄ontu toŋ nȳəntu nti pa lii ak̄paayala, na kuseem̄tu, na kuseem̄tu c̄əŋc̄əŋ t̄əɣə puɣu kukakayav̄u. Na p̄ə l̄əsi ku t̄ə k̄e is̄ətaa taŋlaa lees̄əh.

Nȳəɣəlv̄u kuseem̄uɣu akelenaa na k̄ataya t̄əlate (Awulaa I 7:15-22)

¹⁵ M̄p̄oḡy pa ŋm̄a akelenaa s̄əsa naaleɣe Iso t̄əsele isentaa. Pa taɣaləh we meət̄ələn̄aa naan̄wa na naatosomp̄əɣəlaya. Na p̄ə la pa nȳəŋ taa k̄e kahusi taka, na si taɣaləh ke meət̄ələn̄aa naale na h̄əɣəlv̄u. ¹⁶ M̄p̄oḡy pa lupa alukpalisi is̄u n̄si si we Iso t̄əsele t̄ə na p̄ə tu-s̄əɣi akelenaa m̄pe pa nȳəŋ taa. Na p̄ə lu t̄uɣu nak̄uli ku p̄e lees̄əh ke nuun̄wa (100) na p̄ə t̄u alukpalisi taa. ¹⁷ Ilena p̄ə siki akelenaa naale in̄əɣi cemace ke Iso t̄əsele n̄əŋəɣə. Pa yaaki n̄əɣəŋ nȳəŋ si, Iso nȳəŋəɣi, na m̄p̄ət̄əh nȳəŋ si, in̄əɣəle toŋ tu.

4

¹ M̄p̄oḡy pa lupa nȳəɣəlv̄u kuseem̄uɣu k̄ataya t̄əlate. T̄ə taɣaləh na t̄ə wan̄ ke meət̄ələn̄aa naan̄wa naan̄wa, na t̄ə kuŋkulum̄əh ke meət̄ələn̄aa kak̄pas̄i.

Isō tāsēle taa wontu
(*Awulaa I 7:23-26*)

² Uena pá lu nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ ke nyampǎani anaam taka na í kulutaa. I wan we meetǎlǎnaa kakpasi, na í kǎhǎkǎlyǎmǎwǎ ke meetǎlǎnaa naale na titite. I ikulutav tǎw we meetǎlǎnaa naanǎwǎ na kakpasi. ³ Uena pá ņmaa latǎcǎnaa leesǎwǎ ke nyampǎani inu í luyu tǎe kǎ í lupu waatu na pǎ cǎw na pǎ tǎ loosi naale. Paa meetǎli wei ke leesǎwǎ hiu. ⁴ Uena pá lu nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ ke naanǎwǎ na naale. Pǎ na nyampǎani unǎyǎ nyǎǎǎlyǎ kulǎmǎlyǎ na pá pulu-í tooso tooso ke tǎm liyǎiti. Na lǎm nyampǎani ke í tǎw. Naanǎwǎ leleǎwǎ nyǎnǎǎwǎna ilim tǎlǎle, leleǎwǎ na pǎ tǎtǎle. Na leleǎwǎ na pǎ ntǎwǎwǎ, na leleǎwǎ na pǎ mpǎtǎwǎ, na í tapǎwǎ nyǎnǎǎwǎ tǎmǎyǎ nyampǎani tǎe. ⁵ Nyampǎani kǎpǎsǎwǎ we kǎ ísu yulu ntantaku wan. Na í tompee isu pǎosiya, na á nǎyǎsǎna yaayǎna. Nyampǎani unu í tǎki isu lǎm liitilǎnaa iyisi nunǎwǎ na hiu (120000).

⁶ Mǎpǎwǎwǎ pá lupa lǎm kǎsanǎwǎm cǎmǎsǎnaa ke naanǎwǎ. Na pá su kakpasi na Isō tāsēle ntǎwǎwǎ tǎw na kakpasi na tǎ mpǎtǎwǎ tǎw. Pa taa kǎ pá nyaalǎyǎ kǎpǎna wǎna pá lakǎyǎ kǎtǎyǎ ņka kǎkǎ lusa kǎ tǎna tǎ. Nyampǎani anaam taa lǎm ke kǎtǎlǎa sǎkǎyǎ.

Isō tāsēle wontu nyǎǎǎlyǎ nyǎntǎ
(*Awulaa I 7:40-51*)

⁷ Mǎpǎwǎwǎ pá lupa fǎtǎlǎ kǎpǎtǎwǎ naanǎwǎ ke wǎla, isu isǎna pá keesa-we tǎ. Na pá su Isō tāsēle ke cǎmǎce. Kakpasi na ntǎwǎwǎ na kakpasi na mpǎtǎwǎ.

⁸ Na pá saaki taapǎlǎnaa naanǎwǎ na pá su-weye cǎmǎce tǎtǎ. Kakpasi na ntǎwǎwǎ na kakpasi na mpǎtǎwǎ.

Na pá lu wǎla pǎosiyanǎa mpǎ pá ņmusǎwǎna cǎlǎm tǎwǎ nunǎwǎ (100).

⁹ Na pá lǎ kǎtǎlǎa kǎlǎyǎ, na tǎyǎ sǎsǎyǎ. Na pá waasi kǎ kutǎkǎwǎ ke nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ.

¹⁰ Isō tāsēle ntǎwǎwǎ ņkulǎwǎ cǎlǎwǎ paa su lǎm nyampǎani anaam na ilim mpǎtǎwǎ na pǎ tǎlǎle hǎyǎlyǎwǎ tǎw.

¹¹ Waatu wei Hulam tǎesa tǎlǎma nyǎnǎsi na a lǎyǎlǎsi, na cǎlǎm pǎosiyanǎa ilǎ, í tǎma Isō tāsēle tǎma wǎna wulǎwǎ Salǎmǎwǎ kǎ tu-í tǎ a lapu ntǎ.

¹²⁻¹³ Pǎ kǎpǎwǎ akǎlǎnaa naale na pá kahusi, na si cǎnǎwǎ wontu. Isu si tǎw pulǎwǎ tǎm naale, na si tǎw tǎyǎ pee fotoonǎa nasǎle.

Paa akele wei ke loosi naale.

¹⁴ I kǎ lupa tǎtǎwǎ keekǎnaa taka, na pǎ tǎw lǎm cǎmǎsǎnaa sǎsǎa.

¹⁵ Na nyampǎani anaam wei pá tǎna latǎcǎnaa leesǎwǎ naanǎwǎ na naale tǎw tǎ.

¹⁶ Na tǎlǎma nyǎnǎsi na pǎ lǎyǎlǎsi na nantu nyǎnǎsi.

Nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ ke Hulam-Api lapǎna wontunǎa mpǎ pá tǎna Salǎmǎwǎ kǎ tu-í si í lu Tacaa Isō tāsēle taa tǎ, na í sotiti-ti. ¹⁷ Yaatanu tetǎkǎle taa kǎ pá pǎla nyǎǎǎlyǎ ke cǎyǎ taa, na pǎ lu wontu nti tǎ tǎnǎyǎ Sukǎti na Seletata pá heku taa. ¹⁸ Wontu tuutuuma ke Salǎmǎwǎ yǎlǎa na pá lu. Nǎyǎlǎwǎ kǎa nǎki si í nyǎwǎ nyǎǎǎlyǎ kǎsēemǎlyǎ kiloonǎa isǎna pǎ tǎyǎa tǎ.

¹⁹ Mǎpǎwǎwǎ Salǎmǎwǎ lapa na pá lu wǎla wontunǎa na pá tǎ Tacaa tāsēle taa.

Isu tulaalǎnaa tǎwǎte wǎla nyǎntǎ, na taapǎlǎnaa mpǎ pá tǎw pá suki Isō potǎpotǎnaa tǎ.

²⁰ Na wǎla kǎkǎ kǎpǎtǎwǎ na pǎ fǎtǎlǎnaa mpǎ pá moyǎ kǎte

taa kate nan isentaa to, isu paa keesuyu-we to.

21-22 Na pa lu wula totoyo pa to canhem
na pa kpateloh tom naale.

Na cemsenaa na poosiyanaa mpa
pa hmusayhna calom to.

Na kaphnaa, na cofolona,
na kampwnaa mpa pa taka kate taa kate nan
nanoyo to, na Iso taseele nyoma toto.

5

¹ Waatu wei Salomoh tema Iso taseele hman, uena i kona mpi i caa Tafiiti ka ha Taca to. Paa liyitee nyahoto, na wula, na wontunaa lentonaa. Na i su pa tonaya Iso taseele kpancoou taa.

*Iso atakaa suw ke Iso taseele taa
(Awulaa I 8:1-13)*

² Waatu wei Salomoh tema Iso taseele hman, uena i koti Iseyeli kupayalaa na pa kpeka na pa luhoh nyuyoh nyoma ke Yosalem. Na i tu-we si pa kraha Iso atakaa ke Tafiiti te timpri pa yaa toto si Siyoh to, na pa pona Iso taseele taa. ³ Mpyoh Iseyeli nyoma tona kota wulaw teye pa isoto naatosompanyalaya nyoh ke acima toyon. ⁴ Iseyeli kupayalaa kotaa, uena Lefii nyoma kraha Iso atakaa ⁵ na pa pona Iso taseele taa. Na kotelaa senna-we na pa pona cokale na to taa wontunaa. ⁶ Uena wulaw Salomoh na Iseyeli nyoma mpa paa kotina Iso atakaa to, pa la kotaya ke heeh na naah tuutuuma pa fei kaluyoh.

⁷⁻⁸ Pa waali ke kotelaa senna Iso atakaa ke kate taa kate nan taa ke i lonte ke isotaa tanlaa keh tee. Na pa kenti i na i kratoh wei pa krakayhna-i to i to. ⁹ Kratoh un i ka tayalaa ke. Halena ye n kratona puuyoh kukakayaw n naaki-i ke. Ama ye n hatelaa n kaa na-i. Mpyoh pa we halena saha. ¹⁰ Kusosutu pee kraatanaa naale ke Iso ka ceta Moisi ke Holepu puuyoh to. Waatu inayi Iso na Iseyeli nyoma paa peela noyo ke pa Icipiti luw waali. Pee ani a tike a ka wenna atakaa taa.

¹¹ Mpyoh kotelaa luna Iso taseele taa. Kotelaa tona mpa paa we tona to pa lapa nyoh to asilima keeluyoh kotaya ke. Ue pa ta keesena isona kpeka toha tema to.

¹² Uena Lefii nyoma mpa pa ke wontu mataa, isu Asafi, na Heman, na Yetutuh. Na pa payalaa, na pa luhuyoh nyoma lelaa mpa pa suu kponkrontu toh nyentuh wontu to, pa saha kotaya tolate ilim talule to na pa taka kpenkpenhaa, na camoh na sahkona. Uena kotelaa mpa pa nyoma akante huluhu to pa saha pa kin ke yalaa nunuwa na hiu (120). ¹³⁻¹⁴ Mpyoh wontu mataa na yonyoolaa pa krentaa na pa sah Iso na yontu si: I sa Taca, mpi to i ke kupah. I soलय we tam to. Mpuyle Iso teu nawa Iso taseele taa. Na isohmuntu nyala na kotelaa kpsi pa tamle lapu.

6

¹ Mpuyle Salomoh sama Iso si:

Hai, Taca, sakpetuyoh taa ke n ka soolaa na h caya.

² Ama ma hma-h tayaya hka ka taa n ka caya to.

Lonte hte to taa ke n ka we tam to.

*Iso taseele tuluyoh faaci
(Awulaa I 8:14-21)*

³ Iseyeli nyóma tēna ka kotaa ké na pá səŋaa. Ḿpóyó Salóməŋ keesəna pa tō na í kooli-weyə kópantv. ⁴ Uena í tō si: Ma sama Iseyeli Iso Tacaa. Mpi tō, toma ké n lapəna teitei isu n ka suw ma caa Tafiiti ké nəyo tō si: ⁵ Hatoo kuyan̄ku n ləsvy nýá yəlaa ké Icipiti taa tō, n ta ləseta pa acalēe taa natəl̄i sɪ pá ŋma-ŋ nýá təsēle na n caya. Pəyele n ta kpa yulv nəyolv na ɪ mpaas sɪ pəntv í la nýá yəlaa wulav. ⁶ Ama Yosalem ɪcate ké n ləsaas sɪ n ká caya. Na n ləsi Tafiiti sɪ í la nýá yəlaa wulav. ⁷ Ḿpóyó Salóməŋ tasaa sɪ: Halɪ ma caa Tafiiti mayasaa sɪ ɪ ŋmaaki kutuluɣu na Tacaa Iseyeli nyóma Iso hətə taa. ⁸ Ama Tacaa tōma-ɪ sɪ: N mayasvyu nýá taa ké mpv tō pə we teu. ⁹ Ue pə taɣa nýá mayamaya n ká ŋmana kutuluɣu ŋkv. Ama nýá pəyaya kvlvlaya ká ŋmana-kv na ma hətə taa. ¹⁰ Ḿpóyó Salóməŋ tasaa sɪ: Tacaa tōka isəna ɪ ka suwa tō, na má lēti ma caa Tafiiti lonte taa ké Iseyeli nyóma kawulaya kumte tō. Na má ŋmá Iso təsēle təne na Tacaa Iseyeli nyóma Iso hətə taa. ¹¹ Haləna má su Iso atakaa unɪ ɪ taa ké nəyo ŋka Iso na tá caanaa pa pəlaa tō ka pəe kpaatanaa.

Salóməŋ sələmvv səsəsv
(Awulaa I 8:22-53)

¹²⁻¹³ Salóməŋ ka lupə nyəgəlvv kvsəmvv kumte taka ké, na í su taɣa həkō taa. Tə taɣaləŋ na tə waŋ ka we teitei ké. Məsələnəa naale na həyolvv həyolvv. Tə kvŋkvlməŋ ké məetəl̄i kvlm na titite. Ḿpóyó ɪ kpawa tō tō, na í lun̄ kotilaa təna isəntaa ké kətaɣa təl̄ate kvŋkəŋ taa təna. Na í kpaasɪ ɪ nɪŋ na isə na í sələmɪ sɪ: ¹⁴ Hai, Tacaa, Iseyeli nyóma Iso. Iso nəyolv ɪ fēi isv nýá. Paa isətənvv taa, paa tetv tō ké atə cəne. N səla mpa pa lakɪ nýá təmle na lotv kvlmvtv təyo, na n lakɪ-weyə isəna n ka suwa tō. ¹⁵ Ḿpóyó n tōka nəyo ŋka n ká su ma caa Tafiiti tō, na saŋa n̄ yoosi nti n ka yoɣətəna nýá nəyo tō na nýá toŋ. ¹⁶ Hai, Tacaa Iseyeli Iso, la tətəyo nəyo ŋka n ka su ma caa Tafiiti tō. Sɪ ye ɪ ləlvv nyóma tōma teu isv unɪ ɪ tōm tō, mpə paa təkəna kawulaya ké ɪ waalɪ ké tam tō. Na pá kaasəyɪ təmayə Iseyeli yəlaa tō. ¹⁷ Hai, Tacaa Iseyeli Iso, la nəyo ŋka n ka su ma caa Tafiiti tō.

¹⁸ Ue tampana Iso pəsəyɪ na í caya yəlaa həkō ké ateyele? Mpi tō, paa isətənvv na kv tōməŋ tō, ɪ ta maya kv taa. Pəyele kutuluɣu ŋkv ma ŋma-ɪ tō kvlə kv ta haŋna mpv. ¹⁹ Hai, Tacaa, paa na mpv keesɪ nýá isə na ma tō. Nu nýá təmle tv má ma wiinav na ma yaav. ²⁰ Kuli nýá isə na n paasəna kutuluɣu kvneye ilim na aho. Mpi tō, tənaya n tōma sɪ n ká caya. Nu nýá təmle tv má ma kvsələmvv. ²¹ Nu yaav mpi nýá təmle tv ma na nýá yəlaa Iseyeli nyóma yaaki-ŋ cəne tō. Hai, nu ta kvsələmvv ké isətəa timpɪ n we tō, na n husɪ tá isayətv.

²² Ye nəyolv wakələna ɪ təyontəle na pá caalɪ-ɪ, sɪ í tuuna. Uena pəntv kō kutuluɣu kvne kv taa na í tuuna kətaɣa təl̄ate. ²³ Nuna pəntv ké isətəa na n hvsna nýá təmle nyóma na n kó tasəkəle tv tōm na pə məlɪ ɪ nyvvy taa. Uena n keesəna kvəŋ kópantv na n ha-ɪ tampana.

²⁴ Yaa ye pə koma na Iseyeli nyóma wakələna-ŋ. Uena pa kolontunaa kəlɪ-wē, na pá layasɪ na pá məlɪ nýá kvŋ na pá tv nýá hətə ké teelɪ. Uena pá sələmɪ-ŋ na pá wiina-ŋ kutuluɣu kvne kv taa cəne. ²⁵ Ue hai, Tacaa, nu pa tōm ké hatoo isətəa, na n taɣanɪ nýá yəlaa Iseyeli nyóma isayətv. Na n məŋna-weyə pa tetvnaa mpa n ka ha pa na pa caanaa tō.

²⁶ Yaa ye pa wakələna-ŋ, na n yele na tev wvl-wē na pá cəkəna mpv. Uena pá keesəna kutuluɣu kvne kv tō na pá sələmɪ-ŋ na pá sē-ŋ, na pá pasə pa tɪ na pá taɣanɪ timpɪ taa pa wakələna-ŋ tō. ²⁷ Ue Tacaa, nu pa tōm ké hatoo isətəa, na n husɪ pa isayətv. Mpi tō, pa ké nýá yəlaa ké na nýá təmle nyóma. Ue hólɪ-weyə isəna paa tō teu tō. Uena n yele na tev nu tetv nti n ha-wē sɪ tē pəsɪ pa nyəntv tō.

²⁸ Yaa ye yulbukusoku luna, yaa kutogovu masonaa yaa ku sapa. Paa kutolon yaa nyogosi luna, yaa kolontunaa suuna Iseyeli nyoma koloosi acalae taa na pa nmakali-we. Paa wahala nalogu yaa kuton nakoli ku tu komna, ²⁹ na pa ha-ny nyala Iseyeli nyoma na pa taa nalogu nu i isayatu son, na i keesona nya kutuluyu kune ku too, na i wiina-ny, na i teye-ny nin. ³⁰ Ile hai, Taca, nu i tom ke nya tacaale ke hatoo isotaa na n tayanu paa wei i towakalle na n keesona i tonte. Mpi to, nya tike n nyamna paa yulb wei i lotu. ³¹ Laki mpv, ilena Iseyeli nyoma to isu n soolaa to, na pa seeki-ny tam ke tetu nti n ha pa caanaa to to taa.

³² Ye isu krai tu wei i ta ke Iseyeli tu to i nu nya hate sosole na nya ton wei n lakona to i tom, na i luna tetu poolu na i kao kutuluyu kune ku taa si i selamayi-ny. ³³ Ile Taca, nu i tom ke nya tacaale ke hatoo isotaa, na n lapi-i i kuselamam. Mpv pu yelina na ate yalaa tona nyi-ny na pa seeki-ny, isu nya yalaa Iseyeli nyoma seekuyu-ny to. Paa nyi toto si kutuluyu nku ma nma-ny to ku ke nya nyonku tekpataa.

³⁴ Yaa ye n to nya yalaa Iseyeli nyoma si pa yona pa kolontunaa. Ilena pa keesona nya icate kulasele tone to kutuluyu nku ma nma-ny isanto to ku too na pa selami-ny. Ile, ³⁵ nu pa wiinav ke hatoo isotaa na n waasi-we.

³⁶ Yaa ye pa koma na pa wakelona-ny. Mpi to, yulb nalogu fei si u wakelayi. Ntanyu n ka mu-we na paana, na n yele na pa kolontunaa keli-we, na pa kra-we, na pa pona-weye kolontunaa acalae taa ke pa colu pa colu, yaa poolu taa.

³⁷ Ye pa pesona laakali ke icate nte to taa pa pona-we to, na pa mali nya tee na pa wiina-ny tetu nti to taa pa we mpv to na pa to si pa penta, pa lapa mpi pa fei teu to, pa lapa isayatu. ³⁸ Ilena pa mali nya tee na pa lotu tona na pa lasasi tona ke tetu nti to taa pa pona-we to. Na pa keesi pa lamagase na nya icate tone na kutuluyu nku ma nmana nya hate isanto to ku too ke tetu nti n ha pa caanaa to to taa cane. ³⁹ Ile hai, Taca, nu pa wiinav ke nya tacaale ke hatoo isotaa. Na n waasi-we na n tayanu timpi pa wakelona-ny to.

⁴⁰ Ma Iso kuli nya ise na n ke nkanan na n nu selamuyu nku ma selamayi-ny nasono isantoyo cane to.

⁴¹ Hai, Taca Iso, kuli na n tony nya atakaa wei i hulayi nya ton to, na n kao nya theesole cane. Nya kotalaa i suu nyovu yaru isu toko. Na nya yalaa kupama naa huli pa lahulomle na pa lelen.

⁴² Taca, Iso, taa lo wulav wei n lasaa to. Toosi kupantu nti n ka lapa nya yulb Tafiti to to too.

7

Iso taseele tuluyu kotasi (Awulaa I 8:62-66)

¹ Waatu wei Salomon tema selamuyu nku, ilena koko tiina iso na ka nyaga kotaga nka koko lusiya ka tona to na nyo kulomaya krentuyu nyonji. Ilena Taca teeli su Iso taseele. ² Halona kotalaa kpsi to taa suu. Mpi to, Taca teeli ka su to taa ke. ³ Mpyo Iseyeli nyoma tona nawa koko tiina iso na Iso teu ke Iso taseele taa. Ilena pa hoti pa isentoo ke taya too. Na pa see Taca na pa samu-i i kupantu na i sooluyu tam nyonku too.

⁴ Mpyo wulav na Iseyeli nyoma tona pa lapa kotasi ke Taca. ⁵ Naan iyisi hiu na naale (22000), na heen ke iyisi nunowa na hiu (120000). Isana wulav na yalaa

təna pa tula Iso təsele tɔɔle. ⁶ Kətəlaa ka səŋa pa təsəŋlənaa ké. Na Lefii nyóma náa makí wontu nti Tafiiti ka saaka Iso tɔ. Na pá səŋna Tacaa ke i səɔlɔyɔ tam nyəŋkɔ tɔɔ na yontu nti Tafiiti ka hula-we tɔ. Na kətəlaa náa pɔla pa isentaa na pá huləxi akantee na yəlaa tənə səŋa iso. ⁷ Kotasí ta maɣa nyəɣəlɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ kətəɣa təlata tɔɔ ké kuyakɔ ŋkɔ. Ulena Salbməŋ yele na pá tayani Iso təsele katəɣa həkɔ taa na na pá lá kotasi nsi kəkɔ lusa si tənə tɔ. Na təɣonəɣa nyənsi, na ciikuyɔ nyənsi na nim cɔlɔ nim cɔlɔ ke tənə.

⁸ Waatu inɪ i taa ké Salbməŋ na Iseyeli samaa tuutuuma, mpa pa luna tetu tənə taa ké pə kpaɣaw Lepo-Hamati haləna pə suna Icipiti lɔɔw na pətɛɛ tɔɔ tɔ, pa tɔɣa coka acima. ⁹ Ulena pá koti kotuyɔ səsəɔw ke acima kuyakɔ pələfeɪ naanwa nyəŋkɔ. Na pá tɔɣo kətəɣa təlata tɔlɔyɔ acima ke kuyɛɛŋ naatosompɔɣoləɣa, na coka nyəna ke kuyɛɛŋ naatosompɔɣoləɣa tətɔ. ¹⁰ Pə waali ké wulaw yasa Iseyeli nyóma ke isətu naatosompɔɣoləɣa nyəŋ kuyakɔ hiu na tooso nyəŋkɔ wule. Ulena pá kpena lanhuləmle. Mpi tɔ, Tacaa lapa kɔpantɔ ke Tafiiti na Salbməŋ na i yələa Iseyeli nyóma.

*Tacaa tasa Salbməŋ tɔɔ ké luw
(Awulaa I 9:1-9; Kotōsoto II 1:7-12)*

¹¹ Waatu wei wulaw Salbməŋ tɛma Iso təsele na i təɣaɣa ke ŋmau, na mpi i ka tɔ i taa si i laki Iso təsele na i maɣamaya i təɣaɣa pə taa tɔ. ¹² Ulena Tacaa lu i tɔɔ ké ahoɔ na i təmɪ-i si: Ma nu nyá sələmɔyɔ na má tisi na má ləsɪ lonte tənɛ si pá laki-m kotasí. ¹³ Ye isɪ kuyakɔ nakoli ma təkə isətɔnɔyɔ na tɛv yele nuw, na má kəna kutolon na kí wakəli tetu, yaa ma tisi yulɔkɔsɔkɔ ke ma yələa tɔɔ. ¹⁴ Ye ma yələa mpa pa yaaki ma hətɛ tɔ, pa pasa pa ti na pá sələmɪ na pá pɛəkəyɪ-m. Ye pa yela pa mpaan isayən, maa nuɔna-weyɛ hatoo isətəa, na má wii-weyɛ pa isayətu na má tayani pa tetu. ¹⁵ Pə kpaɣaw pənɛntɛ tɔ, maa kuli isɛ na má ke ŋkpaŋyɔ na má nukɪ sələməŋ wei i tənə pa sələməyɪ-m lonte tənɛ tɔ taa tɔ. ¹⁶ Má ləsəna-te na má pəsi-teyɛ ma nyəntɛ si maa wɛɛ tɔ taa ké mə hɛkɔ ke tam tɔɔ na má feŋji tɔ tɔɔ, na má laki-meyɛ kɔpantɔ. ¹⁷ Pə kaasa nyá tɔ, ye n tɔŋ teu, isɪ nyá caa Tafiiti, na n laki pə tənə mpi ma tɔyɔ-ŋ tɔ. ¹⁸ Ule nyɪ si maa yele na nyá awulumpiitu la tɔŋ isɪ nɔɣo ŋka maa sí nyá caa Tafiiti si, i lɔlɔyɔ nyóma ká təkəna i kawuləɣa na pá kaasəyɪ təmaɣa Iseyeli nyóma tɔɔ tɔ. ¹⁹ Ama ye í kisa má na ma kiŋ na ma kɔsəsɪtu na í laaki tɔŋ na í lunjiyɪ-i. ²⁰ Ule maa lɛɛki tetu nti ma ha-me tɔ, na má lɔ Iso təsele nte pa yaakəna ma hətɛ tɔ. Ulena piitimnaa tənə paana Iseyeli nyóma na pá wɔŋ-we. ²¹ Waatu wei yələa ká təŋəɣəna Iso təsele nte tu tewa teu ke mpu tɔ tɔ kiŋ tɔ, sɔɣəntɔ ká kpa-we na pá pəsəyɪ pa ti si: Ule pepe tɔɔ ké Tacaa wakəla tetu na Iso təsele tənɛyɛ mpu? ²² Ule paa cə-we si: Iseyeli nyóma lɔwa pa Iso Tacaa wei i ləsa pa caanaa ke Icipiti tetu taa tɔ. Na pá matəna tɔŋ na pá lunjiyɪ-i na pá sɛɛki-i. Pə tɔɔ ké Iso kəna mpusinaa panɛ pa tənəɣa pa tɔɔ.

8

*Salbməŋ təma
(Awulaa I 9:10-28)*

¹ Pusi hiu yoosaa, Ule Salbməŋ tɛma Tacaa Iso təsele na i maɣamaya i təɣaɣa ŋmau nté. ² Mpóyɔ i tayana ŋmau ke acalɛɛ nna Tiiɪ wulaw Hilam ka ha-i tɔ, na í su Iseyeli nyóma.

³ Pə waali ké i yoona Hamati-Sopa pə acalɛɛ na i lɛɛki-ye. ⁴ Ulena í ŋmá Tatəmɔɔ icatɛ ke wuləɣa tetu taa, na acalɛɛ nna a tənə i ka ŋmá Hamati hɔɣɔlɔyɔ taa tɔ, na í sɪki i təɣonəɣa. ⁵ Mpóyɔ i ŋmawa Pɛti-Holon icatɛ isətəa nyəntɛ na pətɛɛ nyəntɛ.

Acalée aní a ka ké koloosi nyéna ké na pá tu a nónwasi ke kókalésəh, ⁶ na Palati ícate na acalée təna nna a taa pa sukaya wontu na á ké Salbməh nyéna tə. Na nna a təna a taa pa sukaya yooú kəkəkənaa na krayanəh tə. Na Salbməh ŋma pə təna mpi í sɔlaa tɔyo Yosalem ícate taa, na Lipan tətə taa na tətə təna nti tə taa í təkaya kawulaya tə.

⁷ Piitim ləmpi nyóma mpa pa ta ke Iseyeli nyóma tə, isu Hiti nyóma, na Amolii nyóma, na Peliisi nyóma, na Hifi nyóma, na Yepusi nyóma, paa kaasa tətə taa ké.

⁸ Iseyeli nyóma taa kpiisi pa təna. Mpeye Salbməh ka tú təlasi təma, na pá tənayege lapu ke haləna saŋa tətə. ⁹ Ama pə kaasa Iseyeli nyóma tə, wulaw ta tu peleye təma ke mpu. Peleyele í yoolaa, na pa sɔsaa, na yooú kəkəkənaa na krayanəh pə paasənlaa. ¹⁰ Ḿpóyó wulaw Salbməh kpa nyəyú nyóma ke ŋmənnyu na nule na naanwə (250) sí pá feŋixi samaa wei í lakaya təmle tə.

¹¹ Ilena Salbməh ləsi í alw Icipiti wulaw pɛɛl ke Tafiti ícate taa, na í caya təyaya ŋka pa ŋma-í tə ka taa. Mpi tə, í tənaya ké sí: Pə fei sí ma alw mayamaya í caya Iseyeli wulaw Tafiti təyaya taa. Pə taya pul, kutuluy wei í taa pa su Iso atakaa tə í ké Iso nyəh tətəyó.

¹² Iso təsɛɛle ŋmau təma tɔyo Salbməh suw Tacaa ke kətasi nsi kəkə lusa sí təna tɔyo lapu, ke kətaya talate nte í ka ŋma-í tə tə təké Iso təsɛɛle ísentaa. ¹³ Teitei isu Moisi suw paa kuyaku ŋku kú kətaya lapu tə tə. Pa lakaya kətasi ke kuyaku kuhɛɛsyu wule ké. Na isətu kufalu kuyaku kancaalaya nyəhku, na pənaya taa acima sɔsəna kuyeyi, isu kukusəm fei potopotonaa acima, na Pentakonta acima na Coka nyəna. ¹⁴ Salbməh tənaa ké isu í caa Tafiti ka yəyotuyú tə. Ilena í kpa kətəlaa kpeka na Lefii nyóma mpa pə wɛɛ sí pá saŋ Tacaa ke paa kuyaku ŋku na pá sɔsɔ kətəlaa təké pa təma taa tə, na nónwasi tanlaa na pə kɛsəna pa təma ke paa nónəyó ŋka. Isəna Iso yulu Tafiti ká suwa təyole. ¹⁵ Salbməh ta cələ tə taa natəli. Paa kətəlaa yaa Lefii nyóma yaa kpancooh təm taa.

¹⁶ Isəna Salbməh tayana í təma təyole. Pə krayaw kuyaku ŋku pa su Iso təsɛɛle kite tə, haləna kuyaku ŋku pa təma-tə tə. Kutuluy ŋku kú təmle təma teu ké.

¹⁷ Ḿpóyó Salbməh pola səsəncaasi tənku nəyó ícate ke Isiyəh-Kepɛɛ, na Ilati ícate ke Itəm tətə taa. ¹⁸ Ilena wulaw Hilam tilina-í kpułəh na í saalaa kwpama, mpa pa ke Fenisii nyóma tə na pá na Salbməh nyóma pá polo Ofii tətə taa na pá kraya wula tənənaa isu naanwə na tooso na waali na pá pona í tɛ.

9

Sapa wulaw alw nyəh pote ke Salbməh wiiluyú (Awulaa I 10:1-13)

¹ Ḿpóyó Sapa tətə wulaw alw nyəh nuwa Salbməh hətə yaaw. Ilena í polo Yosalem sí í pəsəyí-í təmnaa kate nyəntu, na í na í nyəm tənaya. I waali samaa ka wɛ tuutuuma ké. Yooyoonaa səxəla tulaalwnaa na wola ke səsəm, na liyitee pɛɛ. Ilena wulaw alw nyəh iní í pəsɔsɔ Salbməh ke təmnaa mpa í ka tayanaa tə. ² Na ílé í cə tə təna í ta sɔə paa kolumnyu. ³ Ḿpóyó alw iní í nuna í ŋkranjuyú ke Salbməh ləmayasɛ təm, na í sá í kawulaya təyaya ŋka í ŋmawa tə. ⁴ Na təyənaya ŋka pa saakaya tə, na í waali nyóma təsɔvlənaa, na kutəyú na konyənyəəm tallaa wontu kususuutu. Na í ná tətəyó isəna wulaw na í yələa pa puləxi na pá kpaaki Iso təsɛɛle tə, na pá lapi-í piti na pə mətí í nəyó. ⁵⁻⁶ Ntəna wulaw alw nyəh iní í tə sí: Pa kɛsəma nyá ləmayasɛ təm ke hatoo ma tətə taa. Ama ma isɛ taa nata, ilɛ ma ta mu-ti. Pəyɛle pu ké tampana ké. Halí pa ta tu heelim nyá ləmayasɛ həyoluyú. Pə tɛɛwa isu paa kɛsə-m tə təcayacaya. ⁷ Nyá waali nyóma na nyá təyaya taa yələa təna

niwa lelen ké. Mpi tō, pa we nyá kīn na pá nukī ləmagaŋe tōm ke tam. ⁸ Ma sama nyá Iso Tacaa wei i ləsa-ŋ si ŋ təɣə kawulaya na i həte ke Iseyeli nyóma tō tō. Iso un i səola i yəlaa ké, na i caa si pá wee tam tō. Pə tō ké i kra-ŋ pa wulaw na í tu-ŋ si ŋ təŋ tampana na ŋ laki kusiyisim.

⁹ Pəle pə waali ké Sapa wulaw un i hawa Salbməŋ ke wula ke təənənaa tooso na həɣəlyu na tulaalw ké səsəm, na liyitee pəe tōtō. Too tō nəɣəlu ta nata tulaalw isu ŋpəyú Iseyeli taa.

¹⁰ Mṛóyú wulaw Hilam təmle nyóma na Salbməŋ nyóma mpa paa pola Ofii tō, pa kəna wula na kpenkpelasi kupaŋsi na liyitee pəe. ¹¹ Kpenkpelasi kupaŋsi ke wulaw Salbməŋ ka lapa Iso təsele, na i kawulaya təyaga təkpaŋe. Na pá saaki-si tətəɣə sanjuna na cəməŋ ke yonyoola. Too tō, pa ta nata pulw isu ŋpəyú Yuta tetu taa.

¹² Mṛóyú Salbməŋ hawa alw inəyi pə təna mpi i nawa na i sələm-i tō. Haləna pə tēe isu alw ka ha un tō. Ilena wulaw alw nyəŋ un na i waali nyóma pá məli pa tetu taa.

Salbməŋ toŋ təm (Awulaa I 10:14-29)

¹³ Paa pənaɣa ŋka, wula təənənaa hiu ke pa kəŋna wulaw Salbməŋ. ¹⁴ Ilena pəcō pá kaasi mpi mpi taatəlaa felaya-i wontunaa tō tō. Na wulanaa na liyitee nyəɣətu nti i tetu həɣəleŋ nyəŋ nyóma na laalupunaa awulaa ná feləyi-i tō.

¹⁵ Mṛóyú wulaw Salbməŋ yelaa na pá lu wula kusitu ke kpaləŋ ke ŋmɔnyu (200). Paa ŋku kv təɣa kiloona naatoso. ¹⁶ Na kpaləŋ səkreŋ ke ŋmɔnyu nunəwa (300). Paa ŋkəyɔ nyəɣətu kiloona tooso. Ilena pá si kutuluyɔ ŋku pa yaa si Lipaŋ hətuɣu tō kv taa.

¹⁷ Na Salbməŋ yeŋ na pá saaki kawulaya kpelaya na tuu kela, na pá tó ka tō ké wula maɣamaya. ¹⁸ Na pá su-keɣe kumte nte tə wəna kumlisi kəkrapasi naatoso tō tō tō. Ilena pá tó-keɣe nəhəe təsile ke wula. Paa saaka-keɣe na pá tó tətēesile kukulukulle, na pá tó təɣəlasī ləesəŋ ke tə ŋkpalasi təsile. ¹⁹ Ilena pá lá təɣəlasī ləesəŋ naanəwa na naaleɣe kumlee anī a tō. Naatoso ke ntəɣəŋ tō, na naatoso na mpətəŋ tō. Wulaw nəɣəlu i ta saakəta kawulaya kumte ŋtē tə taka.

²⁰ Wula ke paa lupa Salbməŋ təyaga taa ləm poosiyanaa təna, na Lipaŋ hətuɣu kutuluyɔ taa wontunaa kətəsətu. Liyitee nyəɣətu ná taa fəina teeli nəɣəlyu Salbməŋ waatu taa. ²¹ Wulaw ka wəna i kpuŋəŋ ké, na Hilam nyəŋ saalaa yeləɣəna-i. Paa pusi tooso wei, pa kəŋna wula, na liyitee nyəɣətu, na tuu kela, na təkpaaləŋ, na kacəka sumasi səsənsi nasəli.

²² Salbməŋ ka tēé antulinya təna awulaa tənaya toŋ ké na ləmagaŋe. ²³ Pəpətu fəi lelen, Iso ka ha-i ləmagaŋe ké. Na awulaa lukəna paa timpri na pá kəŋi-i təmnaa pəəsuyɔ. ²⁴ Paa pənaɣa ŋka, yəlaa mpe pa kəŋaɣana-i kucəŋ ké, na liyitee wontu, na wula, na wontu kəsusuutu, na yoou wontu, na tulaalənaa, na kraɣanəŋ, na kraŋasi.

²⁵ Salbməŋ ka wəna yoou keekənaa kraɣanəŋ ke iyisi liyiti (4000) ké. Kraɣanəŋ kucacayaŋ ke iyisi naanəwa na naale (12000) wei Salbməŋ ka suwa acaləe nna a taa i yoou keekənaa ka wee tō, na lələŋ ke i cəɣə Yosaləm icate taa. ²⁶ Salbməŋ ka ŋmakəla awulaa tənaya. Mpa pa tetu pəwa pə kraɣan pəɣə səɣa Ifəlati tō. Haləna Filiisi nyóma tetu na pə yosina Icipiti nyóma nyəntu toŋa. ²⁷ Salbməŋ kawulaya waatu tō, liyitee nyəɣətu ka we Yosalem taa ké isu pəe. Na pá kaasi na kpenkpelasi kupaŋsi náá tōli yem, isu pa te tuŋ wei pa yaaki si Sikomə na í nyəaki tətəkəle taa tō. ²⁸ Icipiti na tətənaa lentu ke paɣətəlaa pukaya na pá kəŋna Salbməŋ ke i kraɣanəŋ.

*Salomōn sām**(Awulaa I 11:41-43)*

²⁹ Pa keesa Salomōn tōm lentī, pə kpaɣav tə kancaalaya na tə tənaya tɔɔ takəlasī nsi pa yaa si Iso kuyɔɔtutu teləsulə Natān tēma takəlaya tə ka taa. Na nti pə hula Silo tu Ahiya tə pə takəlaya taa, na Yeto kwanatu nyəjka taa. Takəlaya kantəkaya nyəjka ŋke ka taa ké pa keesəyi Nepati pəyalə Solopwam wei i ké Iseyeli wulav tə i tōm. ³⁰ Pusi nule təcu ké Salomōn tɔɔ kawulaya ke Iseyeli kokrentuyv tēna yəlaa tō ké Yosalem. ³¹ I kōma na í sí, ilena pá pimi-i i caa kin ke Tafiiti tē. Ilena i pəyalə Ləpəwam leeti i lonte taa.

YUTA AWULAA TŌM**10***Iseyeli nyəma kotuyu ke Sikem**(Awulaa I 12:1-15)*

¹ M̄pógó Ləpəwam pola Sikem. Mpi tə, tənaya Iseyeli kpeka nna a wenna ilim ntəɔɔn tō tə, a kotaa si a kpaaki-i wulav. ² Waatu inī tə, Nepati pəyalə Selopwam wei i ka sewa wulav Salomōn na í cəəsi Icipiti tə i we tənaya tam. I nuwa Sikem kotuyu ŋkū kv tōm, ilena í lu Icipiti na í kpe. ³ M̄pógó pa tila i waali na í kəə na í səəsi Iseyeli tetu ilim ntəɔɔn kpeka tō, na pá yəɔti Ləpəwam si: ⁴ Nyá caa ka lakaya-tuyv isu yomaa, ye nōnōo nyaa pasa ta səɣəla wena a nu-tuyv isəntə tə, tá səəlv puwa si tə la-ŋ təmle. ⁵ M̄puyule Ləpəwam si: I tan na kuyeeŋ tooso tē, ilena í kəə na tə ná.

M̄pógó yəlaa tēewa. ⁶ Ntēna Ləpəwam pəəsi səsaa mpa paa we i caa cəɔɔɔ waatu wei ilé i ka wēna i weesuyv tə si: Suweye má cə yəlaa mpe?

⁷ Nti pa cə-i tɔɔɔle si: Ye n laki yəlaa mpeye kəpantu na n̄ muyi-weye teu na n̄ yəɔtəyənə-weye tōm leleŋ nyəntv. Paa wee nyá təmle nyəma ke tam tō ké.

⁸ Ama Ləpəwam ta mu səsaa layatu tasuyv mpi. Ilena í polo í pəəsi i malanaa ifepiya mpa pa we inī i kin tə si: ⁹ Yəlaa mpe si má pasa-weye səɣəla nna ma caa ka sūka-we tə. Ilé má cə-we suwe?

¹⁰ M̄puyule Ləpəwam ifepu tɔɔntələnaa mpe pa tōma si: Cə-we si, mpaɔm ta kisi-meye tɔɔv, kacanfana pəɔo na? ¹¹ Mpu tə, səɣəla yun nyəna ke ma caa ka sūka-me, maa səəsi-meye səɣəla tōtə. Hikasi ke ma caa hōmna mə ŋkpaŋŋ. Ama maa hə mə nyəŋ na hikasi nsi si tō we nyəmə tə.

¹² M̄pógó Selopwam na yəlaa pa mələ Ləpəwam kin ke kuyeeŋ tooso wule, isu i ka heeluyv-we tə. ¹³ Na wulav kisi layatu nti səsaa ka tasa-i tə, na í holina yəlaa ¹⁴ isu ifepiya ka tasuyv-i layatu tə si: Səɣəla yun nyəna ke ma caa ka sūka-me. Maa səəsi-meye səɣəla tōtə. Hikasi ke ma caa hōmna mə ŋkpaŋŋ. Ama maa hə mə nyəŋ na hikasi nsi si tō we nyəmə tə.

¹⁵ M̄pógó wulav Ləpəwam kisa yəlaa kəsələmvtu. Ilé Tacaā Iso ka lapəna mpu. Ilena pá lá isu Iso ka suw Iso kuyɔɔtutu teləsulə Ahiya ke nɔɔv si í teləsi Selopwam tə.

*Kawulaya fayav**(Awulaa I 12:16-25)*

¹⁶ Waatu wei ilim ntəɔɔn tō Iseyeli nyəma cəkənaa si wulav kisa pa tōm ke muv, ilena pá təmi-i si:

Tá na Tafiiti tə feina natəli.

Ta na Seseə pəyalə tə kaa we?

Paa wei í kpe i tē.

Tafiiti lōlvu tu nyá,
nyaa paasəna nyá kawulaya.

İlena pa ya. ¹⁷Yuta tetu tike yəlaa nyənaɣana Lurɔwam ke pa wulav. ¹⁸Paa na mpu na í tili təlası təma nyuɣu tu Atolam ke İseyeli nyəma mpa pa we ilim ntəɣəɣi tō tō pa tē. İlena pele pá yaɣa Atolam ke pəe na pá kv. M̄p̄yó Lurɔwam kra i keeke tō ké kpaakraa na í se na í polo Yosalem. ¹⁹İsəna ilim ntəɣəɣi tō nyəma kisina Tafiiti lōlvu nyəma kawulaya təɣəle. Na m̄p̄yó pə we haləna saɣa.

11

¹Waatu wei Lurɔwam tala Yosalem, İlena í koti Yuta na Pəncamee pə yoolaa taa yoolaa ke iyisi nunuwa na nunaasa (180000) sı pá polo pá yoonə İseyeli nyəma na pá məhna-i i kawulaya. ²Ama İso heela i kuɣəɣətətu tələsulə Semaya sı: ³Heeli Salwəɣə pəyalv Lurɔwam wei i ké Yuta wulav tə, na İseyeli nyəma təna mpa pa we Pəncamee na Yuta tetu taa tō sı: ⁴Tacaa yəɣətəa sı í taa yoonə mə maɣamaya mə tətənaa. Má yelina sı p̄p̄ la isu pə lapv mpu tō. Paa wei í məli i tē.

Pa nu Tacaa təm nti, İlena pá kó pa pááná ke Selopwam tō.

Lurɔwam ηmav ke koloosi acalɛ

⁵Waatu wei Lurɔwam caɣa Yosalem taa, İlena í ηmá koloosi na í cəəna Yuta acalɛ lenna. ⁶Pə kraɣav Pətələhem, na İtam, na Tekuwa. ⁷Na Pəti-Suu, na Soko, na Atulam. ⁸Na Kati, na Malesa, na Sifi. ⁹Na Atolayim, na Lakisi, na Aseka. ¹⁰Na Sola, na Ayaləɣ, na Hepələɣ tō. Yuta na Pəncamee pə koloosi acalɛ nté. ¹¹M̄p̄yó Lurɔwam ηmá koloosi kuɣarɣı na í cəəna-ye. Na í sı nyuɣu nyəma ke a taa. Na í nyəki təɣənaɣa na nim na solum. ¹²Acalɛ anı paa nte tə taa ka we kraləɣ ké na ηmantaası. Na a toɣ tō ké i kawulaya taɣa Yuta na Pəncamee pə tetv taa.

Lefii nyəma na kətəlaa pa təna Lurɔwam tō

¹³M̄p̄yó İseyeli tetv təna kətəlaa na pə Lefii nyəma pa polaa na pá krentəna Lurɔwam. ¹⁴Paa yela pa nyəmnaa ke pəcolə pəcolə acalɛ taa ké. İlena pá polo Yosalem ke Yuta kawulaya taa. Mpi tō, Selopwam taɣaɣa-wəɣe sı pá taa İa Tacaa kətəv təmlɛ. ¹⁵Tampana tō, Selopwam ka krawa i maɣamaya ke pəɣtəlvəɣ, na nawee lɛsəɣ wei pa laakaya təkətələnaa taa tō pə kətaya nyəma ké. ¹⁶İlena İseyeli kpeka yəlaa təna mpa pa luɣu ka we pa iso sɛv ke teu tō, pá təɣ Lefii nyəma waalı ké Yosalem sı pa laki pa caanaa İso Tacaa ke kətasi. ¹⁷Na pá səna Yuta kawulaya na Lurɔwam nyəɣ toɣ. Pa təma Tafiiti na Salwəɣə pa ikpate taa ké m̄p̄yó puısi tooso ké.

Lurɔwam lōlvu nyəma

¹⁸M̄p̄yó Lurɔwam kraɣa Tafiiti pəyalv Yeliməti pəelə Mahalati. Mahalati tō kele Seseə pəyalv İliyari na i əlv Apihayili pa pəelə. ¹⁹İlena Mahalati ləli-i apəlvpiya tooso. Yewusi, na Semaliya, na Saham. ²⁰Pəle pə waalı ké Lurɔwam kraɣa Apəsələm pəelə Maaka. Na í ləli-i apəlvpiya liɣiti. Apiya, na Atayi, na Sisa, na Selomit. ²¹Ama Lurɔwam ka səla Maaka na p̄p̄ kəli İlela. Lurɔwam əlaa səsaa ka we pələfəi hiu na səkpema ke nutoso. İ ləla apəlvpiya ke pələfəi hiu na naanəwa na əlvpiya ke nutoso (60). ²²M̄p̄yó Lurɔwam kusa i əlv Maaka pəyalv Apiya nyuɣv, na Apiya pəsi İlela nyuɣv tu. Mpi tō, Lurɔwam caakaya ké sı Apiya í təɣ kawulaya. ²³İlena Lurɔwam la layatv, na í yası i pəyalaa İlela ke Yuta, na Pəncamee pə koloosi acalɛ taa. Na í cəle-wəɣe təɣənaɣa ke səsəm, na əlaa ke tuutuuma.

12

*Icipiti wulaw Sisaki yoonav ke Yuta
(Awulaa I 14:25-28)*

¹ Waatu wei Lɔpɔwam kawulaya caya teu na í yoo ton ilena í lɔ Tacaa kiinj, na í yɔlaa tɛna náa la mpu tɔtɔ. ²⁻³ Lɔpɔwam kawulaya pɛnaya kakpasɪ nyɛjka taa ké Icipiti wulaw Sisaki polaa na í yoono Yosalem. Pa yoou keekɛnaa ka we iyaya na ŋmɔnɔvɔ (1200). Na kraɣanɛj cayaalaa ke iyisi nutoso (60000). Na Lipii na Suki na Itiyopii pɛ yoolaa ke tuutuuma. Lɔpɔwam na Yuta nyɔma pa lɔv Tacaa tɔ pɛ kasayaya ntɛ. ⁴ Icipiti wulaw inɪ ɪ lɛka Yuta koloosi acalɛɛ ké, halɛna í tala Yosalem. ⁵ Ilɛna Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɛsɔlɔ Semaya polo na í maɣana Lɔpɔwam na Yuta nyɔvɔ nyɔma pa kota Yosalem. Waatu inɛɣi Sisaki krɛɣɛtaa. Ilɛna í heeli-we sɪ: Tacaa tɔma sɪ, timpɪ í lɔ-m tɔ, maa tu-mɛɣɛ Icipiti wulaw Sisaki ninj taa.

⁶ Mɔpɔɣɔ wulaw Lɔpɔwam na nyɔvɔ nyɔma pa ná pa tasɛkɛle na pá tɔ sɪ: Tacaa kɛle tampana tɔ.

⁷ Tacaa ná mpu, ilɛna í taɣanɪ Semaya ke heeluɣu sɪ: Timpɪ pa ná pa tasɛkɛle tɔ, ma kɔ ma páná ke pa tɔɔ. Ma kaa tasa-weɣɛ kpiisuɣu. Maa waasi-weɣɛ nɔɔnɔɔ. Ma kaa tɔ Yosalem ke Sisaki ninj taa na í wakɛli-te. ⁸ Paa na mpu tɔ, maa yele na Icipiti wulaw ŋmakɛli-we. Waatu inɪ paa cɛkɛna sɪ ye yɔlɔ pɛta-m ɪ ti, pɛ faɣana ye ɪ pɛta ɪ tɔɣɪ aɛ awulaa.

⁹ Mɔpɔɣɔ Icipiti wulaw Sisaki yoono Yosalem nyɔma, na í koosi Isɔ tɛsɛɛle na kawulaya tɔyaya kpancoou tɛna. Ilɛna pɛ tu kɛlɛna wɔla kpalɛj wei Salɔmɔj ka lupa tɔ. ¹⁰ Mɔpɔɣɔ wulaw Lɔpɔwam lupa nyɛɣɛlɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ kpalɛj, na í lɛɛti wɔla nyɛj inɪ ɪ lɔnte. Na í cɛle-ɪ kawulaya tɔyaya taŋlaa nyɔvɔ nyɔma. ¹¹ Na wulaw í puki Isɔ tɛsɛɛle, ilɛ taŋlaa polo na pá kraɣa kpalɛj inɪ na pá suna-ɪ. Ye pa tɛma, ilɛ pa mɛŋna-ɪ ɪ tɛcayalɛ.

¹² Pɛ tɔɔ ké Tacaa páná hɛɛ Lɔpɔwam tɔɔ, na í yele-weɣɛ kpiisuɣu. Mpi tɔ, ɪ ka nawa ɪ tasɛkɛle na í tisi. Ilɛna kɔpantɔ weɛ Yuta taa.

*Lɔpɔwam kawulaya tɛnaya
(Awulaa I 14:21-24,29-31)*

¹³ Mɔpɔɣɔ wulaw Lɔpɔwam tɔɣo kawulaya ke Yosalem taa ké ɪ lɔlɔvɔ pusi nɪle na kɔlɔmɔɣa nyɛjka taa. Pusi naanɔwɔ na naatosompɔɣɔlaya ke ɪ tɔɣa ɪ kawulaya ŋke. Na í nyɔɔsɪ ɪ kawulaya ke teu. I too ka ké Amoni tɔ, na pá yaa-ɪ sɪ Naama. Yosalem ke Tacaa lɛsa Yuta tɛtu taa sɪ paa sɛɛki-ɪ. ¹⁴ Mɔpɔɣɔ Lɔpɔwam lapa mpi pɛ fei Tacaa ke teu tɔ. I ta lana lotu kɔlɔmtɔ sɪ í nyɪ ɪ luɣu nyɔntɔ.

¹⁵ Pa kɛesa Lɔpɔwam tam kancaalaya na tɔ tɛnaya ke Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɛsɔlɔ Semaya na nalɔ Itoo pa tɛma takɛlasɪ taa. Tɛnaya pa ŋmaa lɔlɔj loosi. Lɔpɔwam na Selɔpɔwam pa yookaya tam ké. ¹⁶ Waatu wei Lɔpɔwam sɛpa, ilɛna pá pimi-ɪ Tafiiti tɛ. Ilɛna ɪ pɛyalɔvɔ Apiya lɛɛti ɪ lɔnte.

13

*Apiya kawulaya
(Awulaa I 15:1-8)*

¹ Iɛɣɛli wulaw Selɔpɔwam kawulaya pɛnaya pɛlɛfɛi hiu nyɛjka taa ké Apiya pɛsa Yuta nyɔma wulaw. ² Ilɛna í tɔɣo pusi tooso ké Yosalem. I too kɛle Kipeya tɔ Uliyeli pɛɛlɔ Mikaya.

Apiya na Selɔpɔwam pa yookayana tɛmɔɣa. ³ Mɔpɔɣɔ Apiya kraɣa ɪ yoolaa taa yoolaa ke iyisi nasɛɛ (400000) sɪ ɪ yookina Selɔpɔwam. Na Selɔpɔwam taɣanɪ ɪ

nyóma ke iyisi nasənaasa (800000) si i sulixi-i. ⁴ M̄p̄óḡȳ Apiya krawa Semalayim pulaya tō ké Ifəlayim pəəñ taa. Ilena í holina Selop̄owam na Iseyeli nyóma si: I nu ma tōm yoo. ⁵ I ta nyi taa si Tafiti na i lulvyu nyóma ke Iseyeli Iso Tacaa tūwa kawulaya ke tam tō, pu laxasəxi. ⁶ Pəyele Nepati pəyalu Selop̄owam ná kula i caa Salbm̄əñ wei i təml̄e i lakaya tō i tō. ⁷ M̄p̄óḡȳ yulvyemnaa na tetelataa kotina Selop̄owam na pá la na í kəli Salbm̄əñ pəyalu Lūp̄owam. Mpi tō, Lūp̄owam ká ké pəyaya ké, i ta nyi pulu ile i ta pəsi na í səñ pa isentaa. ⁸ Ilena nəəñəñ mu caaki si í yoonaa kawulaya ŋka Tacaa tūwa Tafiti lulvyu nyóma tō. I lapa yoolaa kpekəle səsəole. Pəyele í tōka wola nawee nna Selop̄owam lupa tō, na í laaki. ⁹ I təyona Tacaa kətəlaa Aləñ lulvyu nyóma, na Lefii nyóma, na í kpa mə təxi kətəlaa, isu tetūnaa lentu yəlaa lapu tō. Ye wei ilé í kəna latəce, na iwaan̄ naatosomp̄əyolaya, i pəsa tuñ kətəlu nté mp̄u. ¹⁰ Ama tá ile, Iso Tacaa tike ke tá nyənəxi, tə ta kpeesəna-i. Na Aləñ lulvyu nyóma nté Tacaa kətəlaa na Lefii nyóma náa laki pa təma. ¹¹ Tanan̄ na taanaya ké tə laki kətasi nsi kəko lusa si təna tō. Na tə wəki tulaaluna ke kətaya tətəte tō. Na tə suk̄i Iso potopotona ke i taapəli tō. Na tə m̄səxi fətəla səsə ke taanasu. Tá laki teu ke Tacaa təml̄e ké. Ama mə kisina-i. ¹² Tōv, pənente Tacaa kele tá nyūvu tv. Na i kətəlaa ntó, si pá hūləxi yoou tutuɣu, na mə na-i í sulixi. Ile Iseyeli nyóma me, í taa yoonaa mə cəsənaa Iso Tacaa. Mpi tō, í kaa kpaɣa i tō ké nyulvyu.

¹³ Waatu inəxi Selop̄owam faɣa i yoolaa taa, na pá polo pa pap̄i Yuta nyóma waali. Na i yoolaa ləlaa na isentaa tō, na pá tv-weȳe hək̄v. ¹⁴ Yuta nyóma pəsaale, pa cəkənaa kele si paa yoo taa na waali. Ntəna pá wiina Tacaa si í waas̄i-w̄e. Waatu wei kətəlaa yaɣa tutuun̄, ¹⁵ ilena pa yoolaa kiisi. Tənaɣa Tacaa yelaa na Selop̄owam na Iseyeli nyóma pa tuli tapəñ. ¹⁶ Na pá se na Iso tv-weȳe Yuta nyóma niñ taa. ¹⁷ M̄p̄óḡȳ Apiya na i yoolaa pa kəla-w̄e tək̄pataa, na pá kv pa yoolaa taa yoolaa ke iyisi nasəle na nuñwaa (500000). ¹⁸ Iseyeli nyóma ná kpiisa mp̄u tō na Yuta nyóma náa təȳo akaitu. Mpi tō, pa cəsənaa Iso Tacaa ke pa tēlaya. ¹⁹ M̄p̄óḡȳ Apiya təȳona Selop̄owam, na í lək̄ki Petēli, na Yesana, na Ifələn̄ na pə col acalənaa.

²⁰ Haləna Apiya s̄əm, Selop̄owam ta tasa i toñ k̄p̄əñ taa ké m̄əlvu. Ama Tacaa tēsəna-i k̄ȳv ké. ²¹ Ilena Apiya toñ náa səsəxi na í kpaɣa alaa naan̄waa na liyiti. M̄p̄óḡȳ i lula apalv̄piya ke hiu na naale, na alv̄piya ke naan̄waa na naatoso.

²² Apiya tōm lentu w̄e takəlaya ŋka pa yaa si Iso k̄ȳvəȳətv̄t̄v̄ tēləs̄əlv̄ Itoo k̄v̄t̄əsv̄t̄v̄ takəlaya tō ka taa. Ka taa ké pa kēsa i kolap̄utu na i təma. ²³ Apiya s̄əpa, ilena pá pimi-i Tafiti tē, na i pəyalu Asa lēeti i lonte.

14

Asa kawulaya kancaalaya (Awulaa I 15:9-11)

M̄p̄óḡȳ tetu caya təpamm ke Asa kawulaya waatu ke pusi naan̄waa. ¹ M̄p̄óḡȳ Asa lapa mpi pə w̄e teu na pá maya Iso Tacaa tō. ² I kpiisa təfēnlənaa na timpi timpi cefelinaa laaki tō. Na í ȳk̄i p̄e k̄sikee, na í s̄eti tesikas̄i kolalaasi. ³ Na í tō Yuta nyóma si pá s̄e pa cəsənaa Iso Tacaa na pá t̄k̄i i k̄iui na i k̄s̄əs̄utu. ⁴ Asa ka kpiisa cefelinaa tēlaalənaa təna, na tulaalv̄ t̄əw̄tənaa tənaya Yuta acalē təna taa ké. Ilena i kawulaya caya təpamm. ⁵ Nəȳəlv̄ ta yoonaa Asa ke pusi nsi si taa. Mpi tō, Tacaa mayamaya ka yelina na í h̄eəsi. H̄eəs̄uɣu pusi nsi si taa ké Asa tayana Yuta acalē ləna. ⁶ Asa təma Yuta nyóma si: Tə ŋm̄á kolooosi na tə cəna acalē

anu na tó tó kókaləsəŋ. Mpi tó, tə təkə ta Iso Tacaa təm ke teu, na í yeke na tá tetu we tá niŋ taa na tó heesi.

Ntəna pá sɔv təmle taa na pá tó tə nyɔvɔ.

⁷ Asa yoolaa Yuta kpekəle nyóma mpa pa təkaya kpaləŋ səsəŋ na ŋmantaasi tó, paa we iyisi ŋmɔnyɔ na nunɔwa (300000) ké. Na Pəncamee nyóma ke iyisi ŋmɔnyɔ na nunaasa (280000) na pá təkə kpaləŋ səkpeŋ, na pá nyóma təŋŋ təm. Pa tənaya mpv, paa ké yoolaa taa yoolaa ké. ⁸ Ḿpóyó Itiyopii tɔ Sela kpa Yuta nyóma tə, na í yoolaa ke iyisi iyaya (1000000). Í yooú keekena ke ŋmɔnyɔ na nunɔwa (300). Haləna í tala Malesa icate. ⁹ Na Asa na í yoolaa pá puli Sefata tətəkəle taa ke Malesa kiŋ. ¹⁰ Ntəna Asa wiina Iso Tacaa si: Hai, Tacaa pə fei-ŋ kate si í waasi icamiya isu toŋ tɔ. Mpu tó, kə na í waasi-tv. Mpi tó, nyaya tə tēləyi. Nyá hətə taa ké tə kpaaki yoolaa tuutuuma iné í tə. Hai, Tacaa nyayale tá Iso, taa yeke si yolv í kəli-ŋ.

¹¹ Ḿpóyó Tacaa yelaa na Itiyopii yoolaa tuli tapəŋ, na pá se Asa na í yoolaa.

¹² Ilena pele pá tó pa waali na pá tana-weye Kelaa. Na pá kv-weye tuutuuma, na pə peli pa niŋ. Mpi tó, Tacaa kəna-we na í yoolaa nəyɔ. Na Yuta nyóma náa kuu pa wontu ke səsəm. ¹³ Na pá leeki Kelaa cəlv acaləe təna. Mpi tó, Tacaa səŋəntv ká pu a taa yəlaa ké. Ḿpóyó pa kuu a wontu ke tuutuuma. ¹⁴ Ilena pá kvli tiikilaa piitim tə, na pá kuu heeŋ na yooyoonaa ke səsəm. Na pá məli Yosalem.

15

Asa tayanvɔv ke Isosele (Awulaa I 15:12-15)

¹ Ḿpóyó Iso Feesuyv kələna Oteti pəyalv Asaliya. ² Ilena í lu na í polo í mayana Asa na í heeli-í si: Hai, tá caa wulav. Yuta nyóma, na Pəncamee nyóma me í nu ma təm. Ye í we Tacaa waali, ílé í ká wee mə waali ké ḿpóyó. Ye í pəkəyi-í í ká yeke na í na-í. Ama ye í lə Iso, ílé í ká lə-me tótə. ³ Iso yela Iseyeli nyóma tó, pə leelaa ké. Kətvlv nəyɔlv í fei si í ká seye-si-we. Pəyele pa feina kiiv. ⁴ Ama pa məla Iseyeli Iso Tacaa kiŋ na laŋwakəlle, na pá pəkə-í na í yeke na pá na-í. ⁵ Waatu uní í taa, yolv u pəsəyi na í polo tiili na í mələna weesuyv. Pí kə wahala waatu ke tetv yəlaa tənaya. ⁶ Piitim lempri ná kvyi lempri ké. Na icate lentə náa kó lentə. Mpi tó, Tacaa ciyitaya yəlaa ké na wahalanaa təna. ⁷ Ama mu nyə toŋ, í taa yeke na mə apalvtv yəlv. Í ká hiki mə təmle kasəyaya.

⁸ Waatu wei wulav Asa nu Iso kvəyətvtv teləsvlv Asaliya təm nti, lena í kaasi í tɔ na í kpiisi Yuta na Pəncamee pa tetv təna taa tuŋ. Na í la mpv tətəyɔ acaləe nna í ka leeka Ifəlayim pəŋŋ taa tə a taa. Pə waali, lena í tayaní Tacaa kətaya tətəle nte tɔ we Iso təsəle tə. ⁹ Ḿpóyó wulav kota Yuta na Pəncamee nyóma təna, na Ifəlayim na Manasee na Simiyəŋ pə nyóma mpa paa kəma na pá caya pa tə tɔ. Pa nawa si Tacaa we í waali, lena pá polo í kiŋ. ¹⁰ Ilena pá koti Yosalem ke Asa kawulaya pusi naanvwa na kakpasí nyəŋka isətv tooso nyəŋ taa. ¹¹ Kvyanŋku pa talaa, lena pá lá Tacaa ke kətaya ke təla nna pa kpa kolontunaa kiŋ tɔ. Naaŋ ka we nasətoso na nunɔwa (700) na heeŋ ke iyisi naatosompəyələya (7000). ¹² Ḿpóyó pa si pa nəyɔ si paa tayaní Iso ké seev na lotu kələmtv. Na pa ləsayə svv pa cəsənəa Iso Tacaa ke teu. ¹³ Ye wei í ta tayaní Iseyeli Iso Tacaa ke seev, isu pa kv-í. Paa apalv, yaa alv, yaa səsə, yaa pəyaya. ¹⁴ Ilena pá tuuna nəəsi səsənsi na pá holi tutuun na akantee na pá wiliti. ¹⁵ Ḿpóyó Yuta nyóma təna laŋle hələməna pa lotu kələmtv tuunav mpi. Na isəna pa tayanə pa Isosele na luyv kələmuyv tə. Na Tacaa mv na í yeke na tetv heesi.

¹⁶ Μπόγυ Asa læsa ι τοο Μαακα τῶ κέ ι alu kawulaya toη. Mpi τῶ, Maaka ka sika τυγυ, isayau ηku pa yaa si Asela τῶγυ. Ntēna wulaw τῶ si: I kpesi τυγυ ηku na í yōki-ku na í wō-kuγυ Setōlŋ læu nῶγυ. ¹⁷ Paa na wulaw inι ι sōla Tacaa na lotu kulōmtu τῶ, ι ta wakēli tēkōtēlēnaa mpa paa we Iseyeli tetu taa τῶ. ¹⁸ Ama ι yelaa na pá kēna Iṣō tēsēele taa kē wōla, na liyētee nyēγətv, na wontunaa lēmpa mpa ι na ι caa paa hawa Tacaa τῶ.

¹⁹ Yoou ta tasa kulōγυ, halēna Asa kawulaya pēnaya hiu na naanōwa na kakpasι nyēηka.

16

Asa yoonav ke Iseyeli wulav Pasa (Awulaa I 15:16-22)

¹ Asa kawulaya pēnaya hiu na naanōwa na naatoso nyēηka taa kē Iseyeli wulav Pasa pola Yuta tetu yoonav. Uēna í svu kolūηa ημαv, na í cōkēna Lama icate si Yuta nyēma í taa pēsι na pá svu yaa pá luki. ² Mpyuēle Asa cosa wōla na liyētee ke Iṣō tēsēele na kawulaya kpancōou pē taa. Na í tilina Tamasi ke Silii wulav Pēni-Hatati si: ³ Ma na-η tē pēeli nῶγυ, isu tá caanaa ka lapa τῶ. Ma ha-η kučōv ηkvyu si tē pēeli nῶγυ. Uēna nyá na Iseyeli wulav í yá, na ilé ι læsi ι yoolaa ke ma tetu taa.

⁴ Μπόγυ Pēni-Hatati ná mv Asa tōm nti, na í kusι ι yoolaa na pá polo pa yoonā Iseyeli nyēma, na pá læki pa acalēe. Iṣu Yōη, na Taη, na Apeeli-Mayim. Na pē kpenna Nefētali acalēe tēna nna a taa pa sukaya wontu τῶ. ⁵ Pasa nu mpu, uēna í yele Lama icate kolūηa ημαv. ⁶ Μπόγυ Asa kota Yuta nyēma tēna pē ta sō paa ulōγυ pēyaya. Na pá kuu pēe na kpenkpelasi nsi ι ka kaawa si ι ηmaakēna Lama icate kolūηa τῶ si, pá taγanι timpi pa yaa si Kēpa na Misipa τῶ.

Asa tēka salēka ke Iṣō kyōγətvtv telōsvlv Hanani

⁷ Waatu inι ι taa kē Iṣō kyōγətvtv telōsvlv Hanani pola Yuta wulav Asa kin, na í kalōna-ι si: N kisa Tacaa ke pēekvyu, na ḡ sōli si Silii wulav í tu-η nin τῶ. N læsa Silii yoolaa ke nyá nin taa kē. ⁸ Itiyopii na Lipii nyēma ka kē yoolaa sōsaa kē. Pa kēkēnaa na pa kraγanēη fēi kalvyu. Paa na mpu, n lapa Tacaa ke naani. Uēna Tacaa tu-wēγe nyá nin taa. ⁹ Tacaa nyēnēγi tetu tēna taa kē na í sēηna mpa pa yekina-ι pa tēγi teu τῶ. Ama pēnente ḡ lapa kuvēlentv kē. N kaa tasa yoou ke laηγυv tōtv.

¹⁰ Μπόγυ Iṣō kyōγətvtv telōsvlv tōm nti tē wu Asa. Uēna í tu-ι salēka. Na í svu tetu nyēma lēlaa ke kuvyōη τυγυ ke waatu inι.

Asa kawulaya tēnaya (Awulaa I 15:23-24)

¹¹ Pa kēesa Asa tōm ke pē kraγav tē kancaalaya, na tē tēnaya τῶγυ Yuta na Iseyeli pē awulaa takēlasi taa. ¹² Μπόγυ kvtēη isayau nakuli, kv kra ι nōshee ke ι kawulaya pēnaya pōγolayafēi nule nyēηka taa. Uēna í yele Tacaa ke sēlōmvyu si ι waasi-ι na í polo lokotulonaa kin. ¹³ Μπόγυ Asa sēpa ι kawulaya pēnaya nule na kulōmaya nyēηka taa. ¹⁴ Uēna pá pimi-ι ι pēlaaη wei ι ka hula Tafiiti icate taa τῶ ι taa lēηku taa. Paa tōwa kv taa kē tulaalunaa paγale kē, isu tulaalv lataa lakvyu τῶ. Na pá wō tulaalunaa tōtōγυ sōsōm ke ι lōyaya tō.

17

Sosafati kawulaya na ι tōmle kopante

¹ M'p'ógú Yuta wulaw Asa p'əyálv Sosafatí t'əyó kawulaya ke i caa lonte na i ny'əəsi i kawulaya ke Iseyeli ny'əma t'ə. ² Uena í su yoolaa kpeka ke Yuta koloosi acalée t'əna taa. Na i kawulaya acalée nna i caa Asa ka l'eka If'əlayim ny'əma t'ə a taa t'ət'ə. ³ T'acaa ka we Sosafatí waalı k'é. Mpi t'ə, Sosafatí t'əma i c'əš Tafiiti ikpate taa k'é i kawulaya kancaalaya k'é, i ta laa t'uyv Paalı. ⁴ Ama i caala i t'əyí sí í nyí i c'əš Tafiiti Išo luyv ny'əntv, na í t'əki i kiinj. I ta k'əena Iseyeli awulaa. ⁵ Uena T'acaa la na Sosafatí kawulaya la toj na Yuta ny'əma haaki k'w'əəj, na í svv toj ke teu na teeli. ⁶ Na Sosafatí lanje h'əena Išo t'əmle lapv na í kpiisi Yuta kawulaya taa k'é t'əkt'əlenaa na p'ə tuj.

⁷ M'p'ógú i kusa i akewenaa s'əsa ke i kawulaya p'ənaya tooso ny'əjka taa, na í tili-we sí pá s'eyesi Yuta acalée y'əlaa ke Išo kiinj. Tillaa mp'e pa h'əla nté P'eni-Hayilí, na Opatiya, na Sakalı, na Netaneyeli, na Mikaya. ⁸ Na Lefii ny'əma p'əy'əlayaf'ei naanwila su-we. P'ele pa h'əla nté Semaya, na Netaniya, na Sepatiya, na Asay'eli, na Semilamoti, na Yonatan, na Atoniya, na Topiya, na Topi-Atoniya. Na k'ət'əlaa naale, Ilisama na Yolam. ⁹ M'p'ógú pa k'p'enna T'acaa kiiu t'ək'əlaya na pá c'əš Yuta acalée na pá s'eyesi icate y'əlaa t'əna.

Sosafatí toj

¹⁰ M'p'ógú T'acaa s'əy'əntv kpa piitimnaa mpa pa c'əšna Yuta t'ə pa kawulasí t'ənaya s'əšəm. Ue pa ta y'əona Sosafatí. ¹¹ Hal'əna Filiisi ny'əma ha-i k'w'əəj na pá f'eli-i lampuu ke liyitee. Laalupunaa ná k'əna-i i'waañ ke iyisi naatosomp'əy'əlaya na nas'ətoso na nun'əwa (7700), na p'əjt'əlvj ke mpv t'ət'ə.

¹² M'p'ógú Sosafatí toj s'əšaa na pá puki. Sosafatí ħmá Yuta taa k'é acalée na t'əy'ənasí t'əsule. ¹³ Na í w'əena wontu ke s'əšəm ke Yuta acalée taa. Na i yoolaa taa yoolaa ke Yosalem taa. ¹⁴ P'ele pa kpeka nt'ə na pá k'ees'əna pa l'əlvj. Yuta kpekal'ə taa s'əšaa nté yoolaa taa yoolaa iyisi ħm'ənv'əv na nun'əwa (300000) ny'əv tv At'əna. ¹⁵ At'əna waalı k'é yoolaa iyisi ħm'ənv'əv na nunaasa (280000) ny'əv tv Yohananj. ¹⁶ Na yoolaa iyisi ħm'ənv'əv (200000) ny'əv tv Sik'əli p'əy'əlv Amasiya. Amasiya s'əl'əna na í svv T'acaa t'əmle taa. ¹⁷ P'encam'ee kpekal'ə taa k'é yoolaa taa yoolaa t'ət'əlaa iyisi ħm'ənv'əv (200000) ny'əv tv Iliyata. ¹⁸ Iliyata waalı ny'əj nté y'əsu wontu t'ək'əlaa iyisi nun'əwa na nunaasa (180000) ny'əv tv Yosapatí. ¹⁹ Mpa paa k'é wulaw yoolaa ke Yosalem taa t'əy'əle. Na pá s'əš'əna mpa i ka su koloosi acalée taa k'é i kawulaya t'əna taa t'ə.

18

Sosafatí na Akapí pa n'əy'ə k'əlv'maya lapv (Awulaa I 22:1-4)

¹ Wulaw Sosafatí ka svv toj k'é na í w'əna teeli. M'p'ógú i caa i p'əy'əlv k'é Iseyeli wulaw Akapí p'əel'ə ke alv. ² P'uisí c'əšwa p'əc'ə, uena Sosafatí polo Akapí t'ey'e Samalii. M'p'ógú Akapí kuwa heej na naanj ke tuutuuma sí i saak'əna í na i waalı ny'əma. P'ə waalı k'é i kaana Sosafatí sí i s'əšsí i t'əš na pá polo pá y'əona Lam'ətí icate ke Kalaatí. ³ Iseyeli wulaw Akapí s'əl'əma Yuta wulaw Sosafatí sí: T'ə polo na t'ə y'əona Lam'ətí ke Kalaatí.

Uena Sosafatí c'ə Akapí sí: Ma na-ñ t'ə k'é k'əlv'm k'é m'ee. Ye nyá y'əlaa k'əlaa, ma ny'əma s'əšlv puwaya.

Išo k'əy'əy'ətv tv t'əl'əš'əlaa p'əp'ətvnaa (Awulaa I 22:5-12)

⁴ Paa na mpv, uena Sosafatí sí: P'əšsí T'acaa na p'əc'ə.

⁵ Mpuyle Iseyeli wulaw kota i Iso kyogotutu teləsəlaa. Pa we yolonɔɔŋ nasəle (400) ke mpv. Na i pɔɔsi-we si: Pə wee si tɔ polo tɔ lɛeki Laməti icate ke Kalaati yaa tə yele? Ntəna pɛle si: I polo, Tacaa ká tú-tye nyá niŋ taa.

⁶ Paa na mpv Sosafati ta nyɔlɔ-ti. Uena í pɔɔsi si: Pə ta kaasi Iso kyogotutu teləsul wei i ka yogotəna-tuyv Tacaa tɔ? ⁷ Ntəna Akarɪ si: Ee, Iməla pəyalv Miseen wee yaa. Ama maa caaki-ké. Isayətv ke i heeliyi-m tam.

Ntəna Sosafati ma kapuka si: Paa yogotəyi Iso kyogotutu teləsulv ke mpv.

⁸ M'pógó Akarɪ yaa kawulaya təyaya təmlɛ tv nɔɔɔlv, na í tili-i si: Polo n yaa Miseen ke ləŋ.

⁹ Awulaa mpe pa naale pa suu pa kawulaya wontu ké na pá caya pa kpelasi tɔə ké Samalii tɔm təhuvle cɔlv, na Iso kyogotutu teləsəlaa kpaaləyi pa tɔmnaa.

¹⁰ M'pógó Kenana pəyalv wei pa yaakaya si Sitekiya tɔ í ké pa taa lɛlv ké. Inɪ i ka lupina i təyi nyəyəlɔv həŋ na í təŋ si: Həŋ inɛ i huləyəna təŋ wei n ká kələna Silii yoolaa tɔ.

¹¹ M'pógó Iso kyogotutu teləsəlaa lɛlaa ná yogotv tɔm kɔlvmtv nti tɔtɔ si: Tá caa, polo n lɛeki Laməti icate ke Kalaati. Tacaa ká tú-tye nyá niŋ taa ké na n pəsi-te.

Miseen kpaalɔv ke Akarɪ kpisuyu (Awulaa I 22:13-28)

¹² M'pógó tillu wei i pola Miseen waali tɔ i heela-i si: Iso kyogotutu teləsəlaa təna kpeŋtaa ké na pá heeli wulav si i ká la aka. Pə tɔ tɔ, nyana-we í kpeŋti nɔɔɔ.

¹³ Ntəna Miseen si: Ma tuuna Tacaa si nti ma Iso caa təyɔ maa yogotv.

¹⁴ Miseen tala wulav kin, Uena wulav pɔɔsi-i si: Miseen, tɔ polo na tɔ lɛeki Laməti icate, yaa má taa polo? Ntəna Miseen si: Ma ta taŋ-me se. I polo. Tacaa ká tú-tye n niŋ taa ké.

¹⁵ Mpuyle wulav si: Aweye n siwa si í pɔɔləyi-ŋ na pəcɔ n teləsəyi-m tɔm nti Tacaa heela-ŋ tɔ?

¹⁶ Ntəna Miseen si:

Ma nawa Iseyeli yoolaa yawa yem ké pɔɔŋ taa, isu heeŋ wei i feina tiikilu tɔ. Uena Tacaa yogotv si, pa feina wulav. Paa wei í kpe.

¹⁷ Kɛlena Akarɪ pəsəna Sosafati tɔə si: Ntəŋ maa heela-ŋ si isayətv tike ke i heeliyi-m tam?

¹⁸ M'pógó Miseen tasaa si: Tɔv, í nu Tacaa tɔm. Ma ná-i na í caya i kawulaya kumte tɔə. Na isətaa tillaa səŋaa na pá tv-i hekv. ¹⁹ M'pógó i pɔɔsa-we si: Awe ká polo na í tvsi Iseyeli wulav Akarɪ si í lɛeki Laməti icate na pá kv-i? Inɛ si i nyəntv ntɔ. Inɛ ilé si i nyəntv ntɔ. ²⁰ Mpuyle feesuyu nakulv kv kulaa si ŋkv ku polo. Tacaa si: Isəŋaya n ká la? ²¹ Mpuyle si, ŋkv ku tɔ Akarɪ Iso kyogotutu teləsəlaa taa ké pɔpɔtv. Tacaa si: Tɔv, polo na n lá mpv. ²² Uena Miseen tasa si: Ntəyələ, Tacaa yelina si pə tɔ nyá Iso kyogotutu teləsəlaa taa ké pɔpɔtv. Tɔfɔ, mpusi ké i caa i kəna-ŋ.

²³ Təŋayələ Sitekiya kpeŋtəna Miseen na í marɪ-i kataŋa na í pɔɔsi-i si: Tacaa Feesuyu luna ma taa na kú heeli-ŋ yaa?

²⁴ Mpuyle Miseen si: Kuyaku ŋkv n ká se na n ŋmɛli nyá naŋ ləkətələkaya taa lɛ, kuyaku ŋkuyule n ká tisi.

²⁵ Uena Akarɪ tɔ i təmlɛ nyóma si: I kpa Miseen na í cɛla icate nyuvv tv Aməŋ, na wulav pəyalv Yowasi. ²⁶ I heeli-we si pá tv-i saləka na pá haaki-i potopoto həyoliya na lɔm. Na haləna má kəŋna təyoole na alaafəya.

²⁷ Mpuyule Misee cō-i si: Ye n kōmna alaafāya, ile pə taɣa Tacaa heelina-m tōm si mā yōɣōti.

*Wulav Akarı sām ke yōou taa
(Awulaa I 22:29-40)*

²⁸ Mpyōy Iseyeli wulav Akarı na Yuta nyəŋ Sosafati pa pola Kalaati tetu icate Lamōti ke yoonav. ²⁹ Ilena Akarı tō Sosafati si: Ma yosəyi ma ti na mā polo yōou. Ama nyaa suu nyā kawulaya wontu.

Ilena Akarı la mpv. ³⁰ Pəyele Sili i wulav ka heela i yōou keekena nyuyv nyōma si pā taa paasəna yoolaa səkpema yaa səsaa. Ama pā pēeki Iseyeli wulav.

³¹ Pə tōw kē waatu wei Sili i yoolaa nyuyv nyōma mpe pa nā Sosafati, Ilena pā hov pa taa si Iseyeli wulav. Na pā tam-i si pa yookina-i. Ama Sosafati yaa Iso si i yari-i. Na Iso Tacaa waasi-i na i yele na kolontunaa mēli. ³² Kolontunaa cekənaa si pə taɣa Akarı, Ilena pā mēli.

³³ Mpyōy Sili i tō nəɣəlv i tō nyəmle ke yem, na tō yaɣa Akarı ke timpi taa i yōou toko fē-i tō. Ilena i tō i keeke saalb si: Kēe na tē mēli pə hika-m.

³⁴ Ama kuyaku ŋkv yōou lapa toŋ kē. Mpyōy Iseyeli wulav səŋa Iso kē i keeke taa, haləna taanaya. Na Sili i yoolaa nyənəyi mpv. Ilim tōkaɣa, Ilena wulav hēe.

19

Sosafati kpawa huvlaa ke Yuta taa

¹ Mpyōy Yuta wulav Sosafati kpema i te Yosalem na alaafāya. ² Ilena Hanani pəyalv Yehu wei i kē Iso kuyəɣōtōtv teləsəlv tō, i polo i səŋuyv na i pōos-i si: Pepe tōw kē n polaa si n səŋna yəlv isayav? Paa sələyi wei u caaki Tacaa tō se. N lapa mpv tō Iso taa kpana-ŋ kē. ³ Paa na mpv n lapa teu ke timpi n kpiisa tuŋ ke tetu taa tō. Pəyele n ha nyā təyi Iso luyv nyəntv təŋuyv taa.

⁴ Pə kpaɣav waatu in i tō, Yosalem taa kē Sosafati saalaa. I ta mēli Iseyeli. Mpyōy Sosafati cōw tetu taa kē pə kpaɣav Pēesepa, na Iŋəlayim pulasi həyəluyv taa tō, si i mələɣəna Yuta nyōma ke pa caanaa Iso Tacaa kin. ⁵ Ilena i kra huvlaa ke Yuta kawulaya koloosi acalēe təna taa. ⁶ Ilena i heeli-we si: I la laakali na mē təmle. Mpi tō, pə taɣa yəlaa tōw kē i huokv mē huvle. Ama Iso tōw kē. I mayamaɣa i ká wee mē waali kē pə taa. ⁷ Mpv tō, i nyana Tacaa ke səsəm na i feŋ mē təmle tōw. Mpi tō, Tacaa Iso lanle u heekəna mpi pə ta siyi si tō, yaa yəlaa faɣasuyv yaa kuvəw muyv na tampana tōw takuyv.

⁸ Mpyōy Sosafati tasa kpaɣv ke Lefii nyōma, na kōtəlaa, na Iseyeli ləlvəŋ nyōwəŋ nyōma ke Yosalem taa si pā huokv yəlaa təmnaa na Tacaa hətē taa. Na pā taɣanəyi icate yəlaa yoon. ⁹ Ilena i tō-we si: Pə wee kē si i nyənna Tacaa ke teu, na i laki pə təna təcəŋŋ na luyv kolomuyv. ¹⁰ Ye mē nyōma mpa pa we acalēe taa tō pa kəna-meyē tōm səsəntv. Isu yulokule yaa yōou tōm, na pē kē kiiv, yaa kusəsutv, yaa kutvōtv, yaa kulapōtvnaa wakəlvōtv tōm. Ie i kilisi-weye-ti. Ie mē na-we mē tōm kaa səna Tacaa, na ilē i mv-me na pāáná. ¹¹ Kōtvlv səsə Amaliya ká feŋiyina mē Iso sēv təma təna tōw. Na Isəmayeli pəyalv Sepatiya wei i kē Yuta kawulaya nyuyv tō tō, ilē i feŋiyi mē tōw kē tetu təkuyv tōm taa. Ye pə kaasa Lefii nyōma, ile pēleyele huvle təma lataa. I kaasi mē ti na təmle. Tacaa we kupantv lataa waali kē.

20

Kolontu yoonav ke Yuta nyəma, Sosafati səlmuyv

¹ Pæle pæ waali ké Mowapu nyóma, na Amoni nyóma, na Meuni nyóma lelai pa kulaa si pa yookina Sosafati. ² Ḿpóyú pa heela wulav si: Yooola tuutuuma luna Itóm tetv taa ké tenju kusəpu kənkəŋ taa, na pá kəŋ nyá waali. Pa we Hasasəŋ-Tamaa timpi pa yaa si Aŋ-Ketii tó.

³ Səxəntv pu Sosafati, ilena í tó Yuta kawulaya yəlaa tənaya nəhəkotv si ı yəxətəyənə Tacaa. ⁴ Ḿpóyú tetv tənə taa acaləe kotaa si pa wiina Tacaa si í sənə-we. ⁵ Ilena Sosafati na Yosalem nyóma, na Yuta nyóma lelai pa koti Iso təsele taya kufalaya tó. ⁶ Ilena Sosafati sələmi Iso si: Hai, tá cəsənəa Iso Tacaa wei nyá n təkí kawulaya ke isətəa, na n ti piitimnaa tənə tó. Nyayale toŋ tv na pəsəlv. Nəxəlv ı pəsəxi na í səŋ nyá isentaa. ⁷ Ta Iso nyá, nyá təxəŋna tetv tənə tə yəlaa, na n ha-təxi nyá taapəlv Apələham ləlvəy nyóma taya tam tó. ⁸ Na tá cəsənəa caya tə taa, na pá ŋmá-ŋ kutuluɣu na pá tó si: ⁹ Ye isu n həma tá ŋkraŋyuv, na wahala nəxəlv, isu yoo, yaa yəlvkəsəku, yaa nyəxəsi, tu kəə tə səŋ kutuluɣu kəne kv kinj ke nyá isentaa. Mpi tə, nyá hətə we kv taa ké. Tu yaa-ŋ ta laŋwakəlle taa si n waasi-tv. Ilena nyaa nu na n waasi-tv. ¹⁰ Təv, nəxəxə nyənı isənə Amoni nyóma, na Mowapu nyóma, na Itóm nyóma, yookuɣuna-tv tó. Pəyele waatv wei tá cəsənəa lu Icipiti tó n kisina-we si pá taa fayana piitimnaa mpe pa tetvnaa taa. Ilena pəle pá kee na pá yele-weɣe kvv. ¹¹ Ama tá kvəəv pəsa ikpatəle. Pəle pa təxəŋəyi-tvəy tetv nti n ha-tv tə tə taa. ¹² Tacaa Iso, hə pa ŋkraŋyuv. Tə ké acamaa ke kolontunaa tuutuuma inə ı isentaa ké. Tə ta nyı isənə tə la tó. Pə tó ké tə keesə isə na nyá tó.

¹³ Yuta nyóma tənə, na pa alaa na pa piya paa səŋna Iso təsele kinj.

Yuta nyóma akaitv

¹⁴ Ḿpóyú Tacaa Feesuyv kuləna Lefii tv Sakalı pəyalv Yasiyeli ke samaa taa tənə. Sakalı inı ı caa kele Penaya. Penaya caa kele Yeyieli. Yeyieli caa kele Asafi ləlvəy tv Mataniya. ¹⁵ Ntəna Yasiyeli yəxətəna nəxə səsaya si: Yuta na Yosalem yəlaa me, í tó ŋkraŋj ke teu. Ilena pə tv kələna wulav Sosafati nyá. Tacaa si, í taa nyá. Pəcə yooola tuutuuma inə ı təm í taa la-meɣe səxəntv. Pə taya mə təm ke yooŋ ŋkv. Ama Tacaa nyəntv ké. ¹⁶ Cele í ká polo mə kolontunaa tó. Pa təŋna ntəɣe kpa na yaayənəa mpaav. Í ká suli-weɣe tətəkəle nyvəv ke Yeluwəli wulaya tetv kinj. ¹⁷ Yuta na Yosalem yəlaa me, í kaa nəki mə kolontunaa mpe pa yoonav. Mu səŋ mə təsəŋle. Í ká ná isənə maa waasi-me tó. Í taa nyá. Pəcə səxəntv í taa la-me. Cele í polo pa tó, maa wee mə waali.

¹⁸ Ḿpóyú Sosafati həntə Tacaa ke atə. Na Yuta na Yosalem yəlaa náá həntı mpv tótə, na pá sɛ Iso. ¹⁹ Pə waali ké Lefii ləlvəy nyóma Kehatı na Kolee pa kulaa na pá sá Iseyeli Iso Tacaa na nəəsi səsəənsı.

²⁰ Təv fema tanəŋ tɛ, ilena pá tó pa tənaya Tekowa wulaya tetv mpaav. Pa təkaya, ilena Sosafati tə-we si: Yuta na Yosalem nyóma me, í ke ŋkraŋj. Í la mə Iso Tacaa na ı kvəxətv tələsəlaa ke naani. Í nyəxə toŋ, na í lá akanaa.

²¹ Ḿpóyú Sosafati na samaa pa kpəntaa na pá tələsi yonyoola ke yooola nəxə tó. Na pá saŋ Tacaa Iso na yontu si: Í sa Tacaa, ı sələlvə fəi tənaya.

²² Pa kpaɣa yontu ntəxi mpv, ilena Tacaa tisi acufu ke Amoni nyóma, na Mowapu nyóma, na Itóm nyóma, mpa inı paa pukaya Yuta nyóma yoonav tə pa həkə taa. Na pá kú təmayə pa taa pa tike. ²³ Amoni nyóma na Mowapu nyóma ná kula Itóm nyóma tó ké na pá kv-we təcaɣaɣa. Pə waali ké pa kú təmayə səsəm. ²⁴ Waatv wei Yuta nyóma kpa tontəŋle tó timpi pa loosiɣi wulaya tetv tó. Ilena pá nyənna pa kolontunaa tó. Ama sətəa tike ke pa nawa na pá sələtəa. Paa kəlvəm ı ta fiti. ²⁵ Ḿpóyú Sosafati na ı yəlaa pa nika kolontunaa təla ke kuuv

ke tuutuuma, na wenav, na wontu kususuutu, na liyitee nyəm. Pu kəla təw, de kuyeeη toosoŋo pa kuuwa, pa ta tu tem.

²⁶ Ilena pá koti kuyaku liyiti nyəŋku wule ke Pelaka kupantu təkoolle tetekəle taa. Mpi tə, tənaya pa koola Tacaa ke kupantu. Ilena pá ha lonte nteye hətə sɪ kupantu kooluɣu tetekəle, na pá yaaki-teye m̀p̀r̀ỳg̀ haləna sanja. ²⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Yosalem nyəma na Yuta nyəma lelāa, na pa nyɣu tɔ Sosafati pa t́ m̀p̀raav, na pá məli Yosalem na laŋhəlvmlē. Pə taɣa pɔlv təw, Tacaa yapa-weye pa kolontunaa niŋ taa ké. ²⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ pa sɔv ɪcate na cəməŋ na sanjənaa na akantee hanja. Na pá polo Tacaa təsēle taa.

²⁹ Waatu wei piitim lem̄pi nyəma lelāa nuwa sɪ Tacaa Iso yona Iseyeli nyəma kolontunaa. Ilena ɪ təm kpa pa tənaya səŋəntɔ. ³⁰ Ilena Sosafati tɔyɔ ɪ kawulaya tərəmm. Mpi tə, Iso ka yelāa ké na tetɔ tənə hēsɪ.

Sosafati kawulaya tənaya
(Awulaa I 22:41-51)

³¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Yuta wulav Sosafati tɔyɔ kawulaya ke ɪ lɔlvɔv pɔsɪ hiu na naanəwa na kakpasɪ nyəŋka taa. Yosalem ɪcate taa ké ɪ tɔya kawulaya ke pɔsɪ hiu na kakpasɪ. I too kēle Silɪ pɛelə Asupa. ³² I təntə ka siyisaa ké, na ɪ təŋəɣɪ ɪ caa Asa ɪkpatə na ɪ laki mpi Tacaa caaki tɔ. ³³ Ama ɪ ta wakəli təkətələnaa. Pə təw ké ɪ yəlaa ləsayə taa sɔv Iso isɪ pa caanaa. ³⁴ Pa kēesa Sosafati təm kancaalaya, na tə tənaya ke Hanani pəyalv Yehu takəlaya taa. Nkēye pa sətə Iseyeli awulaa takəlaya taa.

³⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ Yuta wulav Sosafati na Iseyeli wulav isayav Ahasiya pa krentaa. ³⁶ Ilena pá maɣasɪ na pá saaki kpuləŋ ke Isiyon-Kepēē teesaŋ taa. Na pá pukina-ɪ pooluŋ. ³⁷ Ama Malesa tɔ Totafa pəyalv Iso kuyəŋətɔtɔ tɛləsɔlv Iliyēsēē heela Sosafati sɪ: Timpi n krentəna Ahasiya tə, Tacaa ká wakəli mpi n lapa tɔ.

Ilena ləm tɔyɔ kpuləŋ inəyi tampana, ɪ ta tala tiili.

21

¹ Waatu wei Sosafati səpa, ilena pá pimi-ɪ pa təyaya pəlaav taa ké Tafiti tɛ. Na ɪ pəyalv Solam lētɪ ɪ lonte.

Solam kawulaya
(Awulaa II 8:16-24)

² Solam ka wəna newaa mpa ɪ na-we pa kaa caa kɔlv tɔyɔ. Pa həla nté Asaliya, na Yehiyeli, na Sakali, na Asaliyahu, na Mikayeli, na Sefatiya. ³ Pa caa ka ha-weye wənəv ke səsəm ké. Paa liyitee, paa wɔla, na liyitee wontunaa. Ilena ɪ tɔ-weye Yuta acalē feŋuɣu. Na ɪ kpa pa taalv Solam sɪ ɪ lētɪ ɪ lonte ke kawulaya tɔyɔ taa.

⁴ Pə kəma na kawulaya sɔv Solam niŋ taa ké teu na ɪ ká lila, ilena ɪ kú ɪ newaa tənə, na ɪ waalv nyəma lelāa ke kawulaya taa. ⁵ Waatu wei ɪ tɔya kawulaya tə, ɪ pɔsɪ wē hiu na naanəwa na naale. Na ɪ caya ka taa ké pɔsɪ pələfēi naanəwa ké Yosalem taa. ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ təma isayav taa ké teitei isɪ Iseyeli awulaa, Akarɪ na ɪ lɔlvɔv nyəma. Mpi tə, Akarɪ pɛelə ke ɪ ka təkāa. Solam lapa mpi pə ta maɣa Tacaa tɔ. ⁷ Paa na m̄p̄ tə, Tacaa ta səlɪ sɪ ɪ kpiisi Tafiti lɔlvɔv nyəma. Pə taɣa pɔlv, Iso na Tafiti paa pɛelə nəsɪ ké sɪ ɪ lɔlvɔv nyəma ká təkəna kawulaya ké tam tɔw ké Yosalem.

⁸ Yuta wulav Solam inɪ ɪ waatu taa ké Itəm nyəma kɔla ɪ təw, na pá kpa pa təyi pa wulav. ⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Solam kpaɣa ɪ yoolaa səsaa, na ɪ yoou kēkēnaa tənə na pá tii Itəm nyəma mpa paa tama-weye kotaya tə pa təw, na pá kəli-we. ¹⁰ Pə kpaɣav kuyaku ŋku tɔyɔ Itəm nyəma cəpa Yuta nyəma, na pá cayaŋa pa ti.

Μπόγύ Lipina ıcate ná kisa cei tótōyo waatu ını ı taa. Na pá fiti Solam niη taa. Mpi tō, Solam ka kisa ı cōsōnaa Iso Tacaa ke nınau tōyo pə lapa mpv. ¹¹ Solam ka ηmwawa tuη təkətəlena ke Yuta pōηη taa ké. Mpυ pə tusina Yuta na Yosalem pə yəlaa na pá lō Iso na pá laaku paa tuyo ηku.

¹² Μπόγύ Kuyaku nakuli Iso kuyōtōtu teləsulv Ilii ηmaa Solam ke takəlaya sı: Nyá cōsō Tafiiti Iso Tacaa yōtata sı, n ta təη nyá caa Sosafati na ı caa Asa mpa pa ké Yuta awulaa tō pa ıkpate. ¹³ Halı n mēlaa ké na ı kpaγa Iseyeli awulaa yaasi. Na ı kōsi Yuta na Yosalem pə yəlaa konyulvuyv, na pá keesəna tuη tō, ısu Akarı lōlvuyv nyōma. Haləna ı kó nyá newaa. Pōcō pəle pá kəla-η teu. ¹⁴ Pə tō ké Tacaa ká tu nyá yəlaa na nyá pəyalaa na nyá alaa na nyá nyəm tənaya wahala sōsō. ¹⁵ Lotu kūtəη ısayav nakulōyi ı ká tó nyá maγamaya. Na kó sōsəyi paa kuyaku ηku. Haləna nyá taa lotu lu.

¹⁶ Μπόγύ Tacaa tula Filiisi nyōma na Laalupunaa mpa pa cōsna Itiyorii nyōma tō, na pá yoonaa Solam. ¹⁷ Na pá svv Yuta, na pá kuu pə təna mpi pu we kawulaya tōyaya taa tō. Na pá kpa wulav piya na ı alaa ke yomaa. ı pəyaya səkpelaya Ahasiya tike ke pə sōwa.

¹⁸ Pəle pə waalı ké Tacaa tó Solam ke lotu kūtəη ηku kv feı waav tō. ¹⁹ Pusi sika ısu naale ke mpv, ılena ı kūtəη ηku kó yası ı lotu na tō lu, na ı səna wvsası sōsōnsı. Ama ı yəlaa ta wō ı ləyaya wule ke tulaalvnaa, ısu pa lapv ı cōsōnaa tō.

²⁰ Solam lōlvuyv pusi hiu na naanōwa na naale nyəηka ke ı tōyona kawulaya. Yosalem taa ké ı tōya ı kawulaya ke pusi pəlefeı naanōwa. Waatu wei Solam səpa tō nōyōlv ta wii-ı. Tafiiti tēye pa pima-ı. ıle pə taya kawulaya pəlaav taa.

22

Ahasiya kawulaya

(Awulaa II 8:25-29; 9:27-29)

¹ Μπόγύ Yosalem nyōma kpa Solam pəyalv səkpelu Ahasiya ke kawulaya na pá ləeti ı caa lonte taa. Pə taya pulv, Laalupunaa kpekəle natəli tu sōv Yuta yoolaa tēye, na pá kó Ahasiya taalōnaa təna. Pə tō ké Ahasiya hika kawulaya na ı tōyo.

² Ahasiya lōlvuyv pənaya hiu nyəηka taa ké ı tōyo kawulaya ke Yosalem ke pənaya kulōmaya. ı too ka ké Omili lōlvuyv tō ké. Pa yaaki-ı sı Atalii. ³ Μπόγύ Ahasiya tōma təntə ısayale ke teiteı ısu Akarı lōlvuyv nyōma. Mpi tō, ı too tasayana-ı layatv ısayatv nti. ⁴ ılena ı la mpi pə ta maya Tacaa tōyo teiteı, ısu Akarı lōlvuyv nyōma. Mpi tō, mpe paa kena Ahasiya layatv tasəlaa ke ı caa səm waalı sı pə tvsi-ı. ⁵ Haləna pá tasa-ı layatv sı, ı polo ı sōsı Akarı pəyalv Solam wei ı ké Iseyeli wulav tō ı tō. Na pá yoonaa Siliı wulav Asayeli ke Lamōti ıcate taa ké Kalaati tətō taa. Yooη ηku kv taa ké Siliı nyōma yaya Solam. ⁶ ılena ı məli Sisilee sı pá lapı-ı kōle. ılena Yuta wulav Ahasiya polo ı alaafəya nav. Mpi tō, ı saləmayaa ké.

⁷ Μπόγύ Tacaa lapa na Solam alaafəya nav mpi pə kəna Ahasiya ke səm. ı tala kpaκpa, ılena ı na Solam pá polo Nimsi pəyalv Yehu kiη. Pəyele Tacaa ka təma ıleye kawulaya kpaη ké na ı tv-ı sı ı kv Akarı lōlvuyv nyōma təna. ⁸ Μπόγύ Yehu sula Ahasiya taalv piya mpa pa ké Yuta nyōyv nyōma na pá ké wulav təmlə lataa tō. Na ı kó pa təna ısu Iso ka svv tō. ⁹ Pə waalı ké Yehu tilaa na pá pəkı Ahasiya na pá kpa-ı Samalii timpi ı ka ηməlaa tō na Yehu kv-ı. ılena pá pimi-ı. Mpi tō, ı ka ké wulav Sosafati wei ı nukayana Tacaa na lotu kulōmtv tō ı lōlvuyv tō ké.

Ama Ahasiya lōlvuyv tō nōyōlv taa mvna kawulaya tōyo.

Atalii tōyv ke kawulaya

(Awulaa II 11:1-3)

¹⁰ Waatu wei Ahasiya too Atalii nuwa si i pəyalu səpa. Ilena í tu i taa si i ká ku Yuta wulav təyaga nyóma təna. ¹¹ Pa kəkaga wulav nyóma ke mpv, ilena Solam pəelə Yosepa, kətulv Yoyata alv, inu i kəna Ahasiya neu. Mpróyó alv inu i lapa kookali, na í ηmulu i taalv pəyaga Sowasi, na í seena na í ηmesi ká na ka nukulv ke Iso təseele naη kvhəntəyυ nakulv ku taa. Atalii ta nyi ka tō. Haləna ká fiti kolaa mpe. ¹² Mpróyó Sowasi na i tō feηlaa pa saala Iso təseele taa tənaga pusi naatoso. Na Atalii náá təηa kawulaya təyov.

23

Sowasi kawulaya təyov (Awulaa II 11:4-20)

¹ Pənaga naatosomprəyolaga nyəηka taa ké kətulv Yoyata kaasa i ti, na í ná yoolaa səsaa, Yelowam pəyalv Asaliya, na Yohanah pəyalv Isəmayeli, na Opeti pəyalv Asaliya, na Ataya pəyalv Maaseya, na Sikəli pəyalv Iləsafati. ² Mpróyó pane inu pa cəv Yuta kawulaya taa ké acaləe təna taa, na pá yaa Lefii nyóma na lseyeli ləlvη nyoəη nyóma, na pá na-we pá polo Yosalem. ³ Yəlaa mpe pa təna pa kota rúpóyó Iso təseele taa, ilena pá krenti nəyov ke wulav təm taa, na Yoyata heeli-we si: Pu mənnaa ké isu wulav pəyalv Sowasi inə í təyona kawulaya. Isu Tacaa ka suv Tafiiti ləlvoy nyóma tō tō. ⁴ Mpv tō, isəna í ká la təyolə. Waatu wei kətəlaa na Lefii nyóma pa svuki Iso təseele taa ké təmlə lapv ke kuyaku kvhəesuyv wule tō, í ká faya yəlaa ke kpeka tooso ké, kpekəle kancaalaya nyəntə ká taη Iso təseele nənəəsi. ⁵ Na kpekəle naale nyəntə ke kawulaya təyaga. Na tooso nyəntə ke Kite nənəyov. Ilena yəlaa təna náá səηa Iso təseele taya tō. ⁶ Kətəlaa na Lefii nyóma pa tike pa wənnə mpaav si pá svv Iso təseele taa. Mpi tō, mpeye paa tūwa. Pə kaasa yəlaa mpa tō pələ pá saali awalv, isu Tacaa suv tō. ⁷ Lefii nyóma leləa ka təkə pa yovu wəntu ke pa niη taa, na pá tv wulav ke hekv na pá təηəyi-. Ye pə cəpa wei na í mayasi si i svuki Iso təseele taa, paa kv-i.

⁸ Mpróyó Lefii nyóma na Yuta nyóma təna lapa isu kətulv Yoyata ka tuyv-we tō. Na paa nyuyv tv wei í koti i yəlaa. Paa mpa pa caaləyi pa təmlə ke kuyaku kvhəesuyv wule tō, yaa mpa pa tēesəyi-te tō. Mpi tō, Yoyata ta ha nəyoləyυ heesuyv ke pə wule nté. ⁹ Mpróyó Yoyata cəla yoolaa səsaa ke ηmantaasi, na Tafiiti kpaləη wei i ka we Iso təseele taa ké waanv waanv tō. ¹⁰ Ilena í pulv yəlaa tənaga Iso təseele ntəyov ηkuluvη na pə yoosina mpətəη nyəηka ke kətaya təlata, na kutuluuyv pa kəηkəη taa. Na pa səolv puwa si pá ta wulav ke kotaya. Na paa wei na i ηmantaaya ke i niη taa. ¹¹ Mpróyó pa luna Sowasi, na pá pamv-i kawulaya kahuka, na pá cəlv-i takəlaya. Ilena Yoyata na i pəyalaa pá pəli i nyuyv taa ké nim na pá kra-i wulav. Tənaga yəlaa təna naala kawilitaya na pa səkvi-i si: Məna tətə wulav.

¹² Waatu wei Atalii nuwa samaa kəkəte, na pa sewa na pa kawilitasi ke mpv. Ilena í polo pa kiη ke Iso təseele cəlv. ¹³ Mpróyó i loosa wulav kufalv səηa Iso təseele akele cəlvoyv nənəyov, na yoolaa səsaa na akantēe hūllaa wē i kiη. Na samaa náá ηmaaləyi, na yonyoolaa náá hūlvəyi akantēe. Na wilitilaa náá keesəyona soo mataa. Tənaga Atalii cəla i wəntu, na í má kapuka si: Waali luu nté, waali luu nté.

¹⁴ Yoyata ta səlvi si pá kv Atalii ke Iso təseele cəlv təna. Pə tō ké i təma yoolaa nūnəwa (100) nyuyv nyóma si pá ləsv-i kpeηηa. Wei í təηa-we, ulə pa kv pəntu.

¹⁵ Ilena pá ləsv Atalii na pá pona-i kawulaya təyaga krayanəη nənəyov, na pá kv-i.

¹⁶ M'p'og'oyoyata na samaa na wulaw pa peela n'og'oyoyata si: Taca na ny'og'oyoyata-ty'og'oyoyata ny'og'oyoyata y'og'oyoyata. ¹⁷ Ilena y'og'oyoyata t'og'oyoyata polo pa y'og'oyoyata ty'og'oyoyata Paali kutulu'og'oyoyata, na pa kot'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata. ¹⁸ Pa waali ke Yoyata t'og'oyoyata Lefii kot'og'oyoyata si pa feriyi Iso t'og'oyoyata t'og'oyoyata. Tafiiti naa f'og'oyoyata-w'og'oyoyata k'og'oyoyata ke, na pa lak'og'oyoyata nsi kot'og'oyoyata lusa si t'og'oyoyata t'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata t'og'oyoyata. Isu pa kees'og'oyoyata Moisi k'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata. I ka t'og'oyoyata-w'og'oyoyata si pa lak'og'oyoyata-te na y'og'oyoyata k'og'oyoyata. ¹⁹ M'p'og'oyoyata su t'og'oyoyata ke Iso t'og'oyoyata n'og'oyoyata si, asilima t'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata.

²⁰ Pa'le pa waali ke Yoyata kota y'og'oyoyata ny'og'oyoyata ny'og'oyoyata, na k'og'oyoyata y'og'oyoyata, na s'og'oyoyata, na samaa t'og'oyoyata, na pa k'og'oyoyata wulaw ke Iso t'og'oyoyata t'og'oyoyata, na pa t'og'oyoyata n'og'oyoyata s'og'oyoyata na pa pona-i kawul'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata. Pa su wulaw ke i kumte t'og'oyoyata, Ilena ²¹ pa t'og'oyoyata pa la'og'oyoyata hul'og'oyoyata na pa n'og'oyoyata.

Pa k'og'oyoyata Atalii ke m'og'oyoyata, Ilena i'og'oyoyata c'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata.

24

Sowasi tayan'og'oyoyata ke Iso t'og'oyoyata (Awulaa II 12:1-17)

¹ Sowasi l'og'oyoyata p'og'oyoyata naatosomp'og'oyoyata ny'og'oyoyata ke i t'og'oyoyata kawul'og'oyoyata ke Yosalem t'og'oyoyata ke p'og'oyoyata n'og'oyoyata. I too ka ke P'og'oyoyata t'og'oyoyata na pa yaa-i si Sipiya. ² M'p'og'oyoyata Sowasi lapa Taca l'og'oyoyata t'og'oyoyata ny'og'oyoyata ke kot'og'oyoyata Yoyata wees'og'oyoyata p'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata. ³ Ilena Yoyata y'og'oyoyata na wulaw k'og'oyoyata alaa naale, na i l'og'oyoyata apal'og'oyoyata na al'og'oyoyata p'og'oyoyata.

⁴ Pa'le pa waali ke waatu n'og'oyoyata Sowasi magasa i taa si i ka tayan'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata. ⁵ Ilena i kot'og'oyoyata na Lefii ny'og'oyoyata na i heeli-we si: I c'og'oyoyata Yuta acal'og'oyoyata taa ke paa p'og'oyoyata n'og'oyoyata, na i m'og'oyoyata liyitee ke Ise'yeli ny'og'oyoyata k'og'oyoyata, na i tayan'og'oyoyata ma Iso t'og'oyoyata.

Ama Lefii ny'og'oyoyata na ta paas'og'oyoyata l'og'oyoyata. ⁶ Pa t'og'oyoyata ke wulaw yaa kot'og'oyoyata s'og'oyoyata Yoyata, na i p'og'oyoyata-i si: Pepe t'og'oyoyata ke n'og'oyoyata ta caali Lefii ny'og'oyoyata na pa m'og'oyoyata Yuta na Yosalem pa y'og'oyoyata k'og'oyoyata liyitee, Isu Taca t'og'oyoyata t'og'oyoyata Moisi na Ise'yeli ny'og'oyoyata ka suw t'og'oyoyata. Na pa tayan'og'oyoyata Iso kutulu'og'oyoyata n'og'oyoyata ke t'og'oyoyata we n'og'oyoyata p'og'oyoyata tak'og'oyoyata t'og'oyoyata? ⁷ M'og'oyoyata t'og'oyoyata, al'og'oyoyata I'og'oyoyata Atalii na i waali ny'og'oyoyata pa y'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata ke na t'og'oyoyata wak'og'oyoyata. Hal'og'oyoyata pa k'og'oyoyata Iso w'og'oyoyata ke Iso t'og'oyoyata t'og'oyoyata, na pa laana t'og'oyoyata Paali.

⁸ M'p'og'oyoyata wulaw Sowasi y'og'oyoyata na pa saaki atakaa, na pa su-i Iso t'og'oyoyata n'og'oyoyata na awali t'og'oyoyata. ⁹ Ilena pa k'og'oyoyata Yosalem na Yuta kawul'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata si, paa Ise'yeli t'og'oyoyata wei i k'og'oyoyata lampuu wei Iso t'og'oyoyata t'og'oyoyata Moisi ka suwa waatu wei pa t'og'oyoyata w'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata. ¹⁰ M'p'og'oyoyata ny'og'oyoyata ny'og'oyoyata, na samaa t'og'oyoyata t'og'oyoyata pona pa lampuu na la'og'oyoyata hul'og'oyoyata. Hal'og'oyoyata atakaa su. ¹¹ Waatu wei pa pukina atakaa ke Lefii ny'og'oyoyata si pa wiili i taa na wulaw n'og'oyoyata, Ilena pa magasa liyitee ke s'og'oyoyata. Na wulaw tak'og'oyoyata n'og'oyoyata na kot'og'oyoyata s'og'oyoyata t'og'oyoyata paas'og'oyoyata pa huti. Na pa m'og'oyoyata atakaa ke i l'og'oyoyata. Pa k'og'oyoyata waatu t'og'oyoyata i'og'oyoyata, yaasi i'og'oyoyata pa lak'og'oyoyata paa i'og'oyoyata nte, na pa hikiyi liyitee ke tuutuuma. ¹² M'p'og'oyoyata wulaw na Yoyata pa cela liyitee an'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata ny'og'oyoyata ny'og'oyoyata. Ilena pele pa k'og'oyoyata p'og'oyoyata saak'og'oyoyata, na kaaf'og'oyoyata t'og'oyoyata, na ny'og'oyoyata t'og'oyoyata na pa k'og'oyoyata ny'og'oyoyata p'og'oyoyata l'og'oyoyata si, pa tayan'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata na t'og'oyoyata t'og'oyoyata. ¹³ N'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata niki pa t'og'oyoyata na pa ny'og'oyoyata t'og'oyoyata. Na pa tayan'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata ke t'og'oyoyata na t'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata.

¹⁴ Waatu wei t'og'oyoyata t'og'oyoyata, Ilena a ny'og'oyoyata ny'og'oyoyata k'og'oyoyata liyitee k'og'oyoyata, na pa cela wulaw na Yoyata. Na pa lu w'og'oyoyata n'og'oyoyata pa lak'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata t'og'oyoyata t'og'oyoyata. Isu Iso s'og'oyoyata w'og'oyoyata, na kot'og'oyoyata ny'og'oyoyata, na wula na liyitee ny'og'oyoyata t'og'oyoyata k'og'oyoyata. Pa lak'og'oyoyata kot'og'oyoyata nsi kot'og'oyoyata lusa si t'og'oyoyata t'og'oyoyata Iso t'og'oyoyata ke, hal'og'oyoyata Yoyata s'og'oyoyata.

¹⁵ M'pógó Yoyata kpatèla teu tækun'kunjku. I pusi yoosa nunuwa na hiu na naanuwa (130) òlèna í sí. ¹⁶ Ìlèna pá pimi-ì kawulaya pèlaaw taa ké Tafiiti tē. Mpi tō, ì ka lapa kùpantō ké Iseyeli taa ké na í kusì Isò na ì tāsèele pè nyuḡu.

¹⁷ Yoyata sēm waali ké Yuta nyuḡu nyéma polaa na pá maḡana Sowasi na pá samu-ì. Ìlèna ìlé ì niu pa tòm nti. ¹⁸ M'p'v pè lapèna na Iseyeli nyéma lō Tacaa tāsèele tòm. Na pá yele pa cāsōnaa Isò ké sēeu, na pá laaki tesikasì na tuḡ lèlèḡ. M'pógó isayato nti tē yelaa na Tacaa muna Yosalem na Yuta nyéma na pááná. ¹⁹ Pè waali ké Isò kpa ì kuyōḡotutu teləsəlaa sì pá húlì-wēḡe pa isayato nti. Ama pa taa nḡolō ta nuna-wē. ²⁰ M'pógó Isò Feesuḡu kolèna Yoyata pəyalō kətōlō Sakalì. Na í səḡ samaa taa, na í yōḡoti sì: Isò yōḡotaa sì pepe tō ké ù təkəḡi ma kiin? Tōv, timpi ì lō-m tō, ì kaa waa. Maa lō-mē tōtō.

²¹ Tənaḡa yelaa pèela nḡḡo ké kətōlō Sakalì tōv. Na wulav yele na pá yaḡa-ì pèe ké Isò tāsèele katayā taa. ²² Wulav ka səwaa kùpantō nti Yoyata ka lapa-ì tō. Na í yele na pá kó ì pəyalō Sakalì. Waatu wei Sakalì caakḡa hēeu, ìlèna í má kapuka sì: Tacaa ná nti pa laki-m isəntō tō, na ñ hō pa ḡkpaḡḡ.

Sowasi kawulaya tənaya

(Awulaa II 12:18-22)

²³ Pənaya sikaa, ìlèna Silii nyéma yoolaa polo Sowasi ké yoonav, na pá wati Yuta na Yosalem icatē. Ìlèna pá kó nyuḡu nyéma na pá tilina pa wontu tənaya pa wulav ké Tamasi. ²⁴ Silii yoolaa taa wēe paḡalē. Yuta nyéma ka lōwa pa caanaa Isò tḡḡo ìlé ì tu-wēḡe Silii yoolaa m'p'e pa niḡ taa. Saləka wei Tacaa tōwa Sowasi tḡḡolē. ²⁵ M'pógó Silii nyéma tēewa na pá yele-ì wahala səsō taa, na ì waali nyéma kulì ì tō na pá ku-ì ì kato tō ké kətōlō Yoyata pəyalō sēm tōv. Na pá pimi-ì Tafiiti icatē taa. Ìlè pə tayā kawulaya pèlaaw taa. ²⁶ M'pa pa kōla Sowasi tōv tḡḡolē Amoni alō Simeyatì pəyalō Sapati. Na Mowapū alō Siməliti pəyalō Yosapatì.

²⁷ Pa ḡmaa Sowasi pəyalaa hēla na tōmnaa m'pa Isò kuyōḡotutu teləsulō ka yōḡota ì tōv tō. Na Isò tāsèele tayanuḡu tòm ké takələḡa ḡka pa yaa sì, Awulaa kuseyēsətu takələḡa tō ka taa. Sowasi pəyalō Amasiya lēetəna ì lonte ké ì sēm waali.

25

Amasiya kawulaya

(Awulaa II 14:1-7)

¹ M'pógó Amasiya tḡḡo kawulaya ké ì lōlḡu pusi hiu na kakpasì nyəḡka taa. Yosalem ké ì tḡḡo kawulaya ké pusi pəḡolayafēi hiu na naanuwa. I tōv ka ké Yosalem tō ké, na pá yaaki-ì sì Yowatanḡ. ² Amasiya lapa mpi pə maḡa Tacaa tō yaa, ama ì ta lana ì lotu tənaya.

³ Waatu wei Amasiya kawulaya caḡa teu, ìlèna í kó ì waali nyéma m'pa paa kōwa ì caa Sowasi tō. ⁴ Ama ì yela pa piya. Isu Tacaa yepu na pá ḡmaa Moisi kiuu taa tō sì: Pa kaa kō cēcē ké ì pəyayā isayato tōv. Yaa pá kó pəyayā ké ka caa nyəntō tōv. Ama wei ì lapa isayato tō, un ì ká sēna.

⁵ M'pógó Amasiya kota Yuta na Pēncamēe pa kpekā nna a tōv ì təkayā kawulaya tō pə apalaa. Ìlèna í kpa yoolaa kpekā nyōḡḡ nyéma na pə kēesəna pa lōḡḡ. Ìlèna pá kala m'pa pa pusi wē isu hiu tō. Na pá hiki yelaa iyisi ḡmnuḡu na nunuwa (300000), m'pa pa muna yoo pote na pá nyéma ḡmantaasì na kpaləḡ pə tòm tō. ⁶ M'pógó Amasiya kpaḡa Iseyeli nyéma yoolaa taa yoolaa ké apalaa iyisi nunuwa (100000), na ì feli pa tōv ké liḡitee nyəḡətu isu tōnənaa tooso. ⁷ Ama Isò kuyōḡotutu teləsulō nḡḡolō ì kōma na ì heeli-ì sì: Ta Caa, pə fēi sì Iseyeli yoolaa ì

təŋi-ŋ. Mpi tō, Tacaa kaa səna mpe un. ⁸Ye nyana-we í polaa, paa n ká yoo isəna, isu Tacaa yelaa na n se nyá kolontunaa. I tike i wenna toŋ si í la na n kəli yaa n kpisi.

⁹Ntəna Amasiya pəəsi Iso kuyəyotutu teləsulu si: Na isənaya maa la liyitee nna a təna ma tēma feluyō tō a tōm? Iso kuyəyotutu teləsulu si: Tacaa pəsəxi na í læti-ŋ-ye na pá kəli mpu.

¹⁰Ōpógú Amasiya mələna Iseyeli yoolaa. Pa taa ka haŋna Yuta nyəma ké, na pá kpena pááná səsəna.

¹¹Ōna Amasiya təyō apalotu na í kpaɣa i yoolaa na pá tē tōm tetekəle taa. Na í kú Itəm yoolaa ke iyisi naanwə (10000). ¹²Na pá kpa yoolaa iyisi naanwə (10000) ləlu na pa ise, na pá kraana-weyē pulaya tō. Ōna pá tusi-weyē ipilisaw taa, na pá hoti pa təna na pá sí.

¹³Waatu inəxi Iseyeli yoolaa mpa Amasiya ka təyōna si, pá taa təŋi-i yoo tō, pa wata Yuta acalē wena a wē Samalii na Pəti-Holoŋ pa heku taa tō. Na pá kú yəlaa iyisi tooso (3000) na pá kuu pa wantu ke tuutuuma.

Sowasi yoonaw ke Amasiya (Awulaa II 14:8-14)

¹⁴Waatu wei Amasiya luna Itəm nyəma təyoole na akaitu, Ōna í kpenna Itəm nyəma tuŋ na í laaki na í wəki-i tulaalwəna. ¹⁵Ōpógú Tacaa mu Amasiya na pááná na í tili Iso kuyəyotutu teləsulu nəyoluyō i kiŋ. Na íl é í pəəsi Amasiya si: Pepe tō ké n təŋxi tuŋ wei i ta pəsi na í ya i yəlaa ke nyá niŋ taa tō?

¹⁶Tənaɣa wulaw cəpa Iso kuyəyotutu teləsulu nəyō tō na í pəəsi-i si: Ōle ma kra-ŋ si n la kawulaya taa tōm tasələ na? Ye nn caaki má nyəŋsi nyá ise su.

Ōpógú Iso kuyəyotutu teləsulu suma. Ōna í taɣani kpaɣaw si: Ma nyəma si Iso tu i taa si i ká ku-ŋ. Mpi pə tō n lapa yaasi un i taka, na n kisi ma tōm tō.

¹⁷Ōpógú Amasiya caa i layatu tasələa. Ōna í tili na pá heeli Yehu pəyalw Sowakasi pəyalw Sowasi si: Ma na-ŋ té suli na té yoo. ¹⁸Ntəna Sowasi cō-i si: Lipaŋ puɣ tō səsəu ka sələməna tuɣu səsəu si: Ha ma pəyalw ké nyá pēlō. Ōpógú taalə wontuyū nakuli ku tōma səsəu tō na kú puɣoti-i. ¹⁹Na Sowasi tasa si: Pepe tō ké n həŋ nyá ti si n kəla Itəm nyəma? N lakí kalampaani ké yem ké. Pu kəla teu si n caya nyá tē. Pepe tō ké n caa si má na-ŋ té yoo na nyá na Yuta nyəma í lá asalaŋ ke yem?

²⁰Ama Amasiya ta nu. Ōle Iso caakaya ké si í kú í na i yoolaa ke timpí pa súb Itəm tuŋ ke laaw tō. ²¹Ōpógú Sowasi na Amasiya pa yoolaa sula yoo ke Pəti-Semesi ke Yuta tetu taa. ²²Ōna Iseyeli nyəma kəli Yuta nyəma na pá se na pá kpe. ²³Ōpógú wulaw Sowasi kpa Yuta wulaw Amasiya ke Pəti-Semesi na í kəli-i. Ōna í polo Yosalem na í kú koluŋa ke pógú ke meətələnaa ŋmɔnuɣu (200) cəlo ke Ifəlayim nənəyō na ŋkuluŋa nyəŋka pə heku taa. ²⁴Ōpógú Sowasi kuu wula na liyitee nyəyətunaa, na wontunaa kupantunaa mpa paa wē Iso təsēle taa ké Opəti-Itəm kiŋ tō. Na kawulaya təyaya kpancooŋ. Na í kuu yəlaa tətō, na í pona Samalii.

Amasiya kawulaya tənaya (Awulaa II 14:15-20)

²⁵Pusi naanwə na kakpasi ke Amasiya tasa təyō ke Iseyeli wulaw Sowasi səm waali. ²⁶Pa kesa Amasiya tōm lenti ke pə kpaɣaw tə kancaalaya na tə tənaya təyō Yuta na Iseyeli pa awulaa takələya taa. ²⁷Waatu wei Amasiya kisa Tacaa təyō yəlaa kula i tō ké Yosalem. Ōna kuyaku nakuli Amasiya se na í polo Lakisi. Na

pá tēh-i tēna na pá kv-i. ²⁸ Pə waali ké pa tu-i keeke taa na kpaɣanəh pəɣale hə, na pá polo pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa.

26

Osiyasi kawulaya

(Awulaa II 14:21-22; 15:1-3)

¹ Waatu wei yalaa kpa Amasiya pəyalv Osiyasi ke kawulaya ke i caa lonte tō, i pusi we naanowa na naatoso. ² Inu i leekəna llati icate ke i caa səm waali, na i tayani-təye ŋmau.

³ Osiyasi ləlvəy pusi naanowa na naatoso nyəhka taa ké i təɣa kawulaya ke Yosalem taa ké pusi nule na naanowa na naale. I too ka ké Yosalem tv ké na pá yaaki-si Yekoliya. ⁴ M'póy Osiyasi lapa mpi pə maya Tacaa tō isu i caa Amasiya.

Osiyasi tənte kopante na isayale

⁵ Sakali na i səm tō, i seɣesaya Osiyasi ke Iso nunav ké. Na Osiyasi kaasəyi i ti si í cəkəna Tacaa luɣu nyəntv. Na Iso náá yele na í waaki.

⁶ M'póy Osiyasi pola Filiisi nyóma ke yoonav na í yəki Katu na Yarəne na Asətəti pə acaləe koloosi. Ilena í tayani acaləe ke Asətəti na Filiisi nyóma həyoləy taa. ⁷ Na Iso səna-i í na Filiisi nyóma na Kuu-Paali Laalupunaa na Meuni nyóma pa yoonav taa. ⁸ Haləna Amoni nyóma náá fəlyə-i lampuunaa.

Osiyasi nyuyv kulaa ké na pá tala Icipiti tətə təɣa. ⁹ M'póy i ŋmá ate na iso kutuləh səsoəh ke Yosalem icate koluŋa ŋkuluŋa nənəyɔ, na tetəkəle taa nyəhka, na koluŋa təkəŋle, na í nyəəsi kutuləh inəyi teu. ¹⁰ Na í ŋmá tətəŋlena ke wulaya tətə həyoləh taa. Na í huli ləkənaa pəɣale. Mpi tō, i ka wəna kaləkəh pəɣale ke tetəkəle na tətə ihəntav taa ké. Pəcɔ i wəna hataa na tūh wei pa yaa si ləseŋnaa tō i paasənlaa. Mpi tō, i ka səla haləm ké.

¹¹ Osiyasi paasayana yooola mpa pa nyóma yoou təyɔ. Na í faɣa-wəyɣe kpeka na pá keesəna kəkəlvəy ŋku wulav waali nyóma taa ləlv Hananiya ka tv takələsi ŋmaav Yeiyei na təma tayanlv Maaseya tō. ¹² Yooola taa yooola mpe pa ləlvh nyəəh nyóma ka we iyisi naale na nasətos (2600) ké. ¹³ Mpe pa paasayanana yooola iyisi ŋmənəy na nunowa na naatosompəyoləh na nasəle na nunowa (307500). Pa səlv puwa si pa yookina wulav kolontunaa. ¹⁴ Ye pa təkəi yoou wulav cəlyə-wəyɣe kpaləh ké, na ŋmantaasi, na yoou kahusi, na pə tokonaa, na təəh, na pəntəlvpəe. ¹⁵ M'póy nyəntv nəyəlv i lupa Osiyasi ke yoou maləfənaa səsaə napəli taka na pá su-wəyɣe ate na iso kutuləh na koloosi ŋkuluŋasi taa. Pa təkəna-wəyɣe nyóma na pa ləkəna pəe kuyasələe. Iso səna-i teu ké na i təh səsoəyi na pá puki pooləh.

¹⁶ Ama i təh inu i səsə-i təhəm taa. Ilena pá wakəli-i na í yele i Iso Tacaa təhuyv ke teu. Haləna kuyaku nakəli í sūv i mayamaya ke Iso təsəeɣe taa si, i wəki tulaalvnaa ke kətaya təlate. ¹⁷ M'póy kətvlv səso Asaliya, na i waali nyóma ke nunaasa mpa pa wəna apəlvv ke teu tō, pa təhə i waali. ¹⁸ Ilena pá səh wulav isəntaa na pá tōm-i si: Ta caa, n fəina mpaav si n wə Iso ké tulaalvnaa. Aləh ləlvəy nyóma mpa pa kpawa kətvlv təmlə tō, pəle pa təmlə ké. Mpu tō, lu, n təhə wakəlvv ké. Pə kaa kusi nyá nyuyv ke Tacaa isəntaa.

¹⁹ Waatu inu tō, na Osiyasi taka tulaalv cofolo ke i niŋ taa si i wəki. Təhəyale i mv kətəlaa na pááná. M'póy kətəh ŋku kv pilisiyi yəlv tō kv lu i tokuyv taa ké kpaakraa ke Iso təsəeɣe taa. Na kətəlaa səhə kətaya təlate kite təna na pá nyənəyi.

²⁰ Kətvlv səso Asaliya na ləlaa pa ná wulav ke mpu, ilena səyəntv pu-we na pá

lasi-ı kpakpaa. I mayamaɣa ı nawa sı Tacaa tu-ı niŋ, ɔlena í se lɔŋ ke Iso taseele taa.

Osiyasi kawulaya tɔnaya
(*Awulaa II 15:5-7*)

²¹ M̀p̀r̀g̀ỳ wulaw Osiyasi pɛsa asilima kɔtɔŋ tu, halɛna ı sɛm. ɔlena í cayana ı tike ke ı kɔtɔŋ ŋku ku tɔɔ. ɔ feina m̀p̀r̀aaw sı í m̀l̀ı Iso taseele taa. Ntɛna ı p̀ỳalɔ Yotam wei ı nyɔnaya kawulaya tɔyaya tɔɔ tɔ, í paasɔɣɔna tetu yɔlaa. ²² Amɔti p̀ỳalɔ Iso kuyɔɣɔtɔtu telɛsulɔ Isayii ŋmaa Osiyasi tɔm kancaɔlaya na tɔ tɔnaya ke takɔlaya taa. ²³ Waatu wei Osiyasi sɛpa, ɔlena p̀a pimi-ı awulumpiya p̀ɔlaya taa. Ama pa ta pimi-ı pa tɔyaya nyɛŋku taa kɛ ı asilima kɔtɔŋ tɔɔ. ɔlena ı p̀ỳalɔ Yotam lɛɛfi ı lonte.

27

Yotam kawulaya
(*Awulaa II 15:32-38*)

¹ Yotam lulɔyɔ pusi hiu na kakpasi nyɛŋka taa kɛ ı tɔyɔ kawulaya ke Yosalem kɛ pusi naanɔwa na naatoso. I too kele kɔtulɔ Sataki pɛɛɔ. Pa yaakaɣa-ı sı Yelusa. ² M̀p̀r̀g̀ỳ Yotam lapa m̀p̀ı pɛ maya Tacaa tɔ. I lakaya teitei kɛ ısu ı caa Osiyasi. ɔle ı ta suɔ Iso taseele taa kɛ. Paa na m̀p̀r̀ tɔ, yɔlaa ta laɣasi pa tɔnte. ³ Yotam ŋmana Iso taseele ısoɔta nɔnɔɣɔ na í nyɔɔsi koluŋa lona paɣale ke Ofeli hɔyɔlɔyɔ taa. ⁴ M̀p̀r̀g̀ỳ ı ŋmawa acalee ke Yuta pulasi taa. Na kutuluŋ toŋ nyɛŋ na tɔtaŋlenaa ke hɔtu taa.

⁵ M̀p̀r̀g̀ỳ Yotam yonna Amoni nyɔma na í kɛli-wɛ. Na pɛle p̀a felı-ı liyitee nyɛɣɔtu ke tɔɔnɔnaa tooso, na tɔyɔnaya pɛe ke tɔɔnɔnaa iyisi naatoso (6000). ⁶ ɔlena Yotam toŋ sɔɔsɔɣı na p̀ɔ puki. M̀p̀ı tɔ, ı tɔnaya Iso Tacaa ke teu kɛ.

⁷ Pa kɛɛsa Yotam yooŋ na ı tɔma pɛ tɔm ke ıseyeli na Yuta pɛ awulaa takɔlaya taa. ⁸ Yotam lulɔyɔ pɛnaya hiu na kakpasi nyɛŋka taa kɛ ı tɔyɔ kawulaya. Yosalem ke ı tɔyɔ kawulaya ke pusi naanɔwa na naatoso. ⁹ Waatu wei ı sɛpa, ɔlena p̀a pimi-ı Tafiiti tɛ. ɔlena ı p̀ỳalɔ Ahasi lɛɛfi ı lonte.

28

Ahasi kawulaya tɔyɔ
(*Awulaa II 16:1-6*)

¹ Ahasi lulɔyɔ pɛnaya hiu nyɛŋka taa kɛ ı tɔyɔ kawulaya ke Yosalem ke pusi naanɔwa na naatoso. I ta la m̀p̀ı pɛ maya Tacaa tɔ, ısu ı cɔsɔ Tafiiti. ² Ama ıseyeli awulaa ke Ahasi kɛɛnaa. Halɛna í lu tuɔy Paali lɛɛsɔŋ. ³ Na í wɔpı-ı tulaalɔnaa ke Hinom tetekɔle taa. Na í wɔ ı piya ke kɔkɔ, ısu acaalɔtu nti piifimnaa lakaya na Tacaa tɔyɔni-wɛ na p̀ɔ fɛe ıseyeli nyɔma tɔ. ⁴ Na Ahasi lta cefelinaa tɔkɔtɔle ke pulasi nyɔɔŋ taa ke hɔtu tɛɛ. Na í wɔ pɛ tulaalɔnaa.

⁵ M̀p̀r̀g̀ỳ Iso Tacaa tu Ahasi ke Silii wulaw niŋ taa na í yonna-ı. Na p̀a kuu Ahasi yoolaa tuutuuma ke yomle, na p̀a tɛna Tamasi. Na Iso tu Ahasi tɔtɔyɔ Lemaliya p̀ỳalɔ ıseyeli wulaw Peka niŋ taa. Na ıle í wakɔli-ı tɔnaŋnaŋ. ⁶ Yuta yoolaa taa yoolaa iyisi nunɔwa na hiu (120000) ke Peka kɔwa kuyaku kolɔmɔyɔ. M̀p̀ı tɔ, Ahasi kisa ı cɔsɔnaa Iso Tacaa tɔ pɛ tɔɔ. ⁷ M̀p̀r̀g̀ỳ ıfɔlayim tu Sikɔli na kɔwa wulaw p̀ỳalaa ta leɔ Maaseya na Asɔlikam wei ı kɛ kawulaya tɔyaya nyɔyɔ tu tɔ. Na wulaw waali tu mayamaɣa ıɔkana. ⁸ ɔlena ıseyeli nyɔma kpa pa tɛɛtɔnaa Yuta nyɔma alaa na piya ke yɔlaa iyisi ŋmɔnɔyɔ (200000). Na p̀a kuu pa wontu ke tuutuuma na p̀a tɛna Samalii.

⁹ Tacaa kuyəətutu teləsulu nəyolu i ka we Samalii na pá yaaki-i sɔteti. Ḿpúyú Otetɪ lu Iseyeli yoolaa sənyu, na í heeli yoolaa si: Mə caanaa Iso Tacaa muɔna Yuta nyóma na pááná təyɔ i tu-weye mə niɲ taa. Uena míí kú yəlaa ke səsəm isu taale wontu na Iso nu. ¹⁰ Pəle pə paasi í caa si í tó yomle ke Yuta na Yosalem nyóma, apalaa na alaa. Pə tayə mə ti təm nté í caa kuyə ke mə Iso Tacaa isentaa? ¹¹ Mpu tɔ, í nu ma təm na í yele Yuta nyóma mpe. Ye pə tayə mpu, Tacaa pááná ká huuna-me.

¹² Mpuyle Iseyeli nyuy nyóma lelai ná kisa-we na təm nti. Puntɔnaa nté Yohanah pəyalɔ Asaliya, na Mesilemɔti pəyalɔ Pelekiya, na Salum pəyalɔ Yehisikiya, na Hatəlayi pəyalɔ Amasa. ¹³ Uena pá tɔ-we si: Í taa kɔna saləkətonaa mpeye cəne. Í caaki si Tacaa í nyəni-tuyə asayaa ke pa təm taa ké, na pə səsɔsi-tuyə tasəkəle. Pəyele tɔ tɛma-tɛye weɛnɔv, na Tacaa mu-tv na pááná.

¹⁴ Tənyaya yoolaa heta saləkətonaa mpeye kpakpaa ke təne un. Na pá kisi pa wontu nti paa kuuwa təyɔ nyuy nyóma na samaa təna isentaa. ¹⁵ Ḿpúyú yəlaa mpa pa ləsa si pá paasəna təmle nté tɔ pa səsə saləkətonaa ke apalɔv. Haləna pá ləsi pa wontunaa mpa paa kuuwa tɔ pa taa ké tokonaa na nfanjkalaa na pá cəla mpa pa laɲaa tɔ. Na pá ha pa tənaya təyɔnaya na lvm, na pá lá mpa pə kúwa təyɔ kəle. Na pá caɲasi mpa paa pəsəyi təntə təyɔ kpaɲasi tɔ. Na pá pona pa tənaya paɲ icatə Yeliko ke pa tɛtɔnaa cəlo. Uena mpe pá məli Samalii.

Ahasi sələmuyə ke Asilii sənau
(Awulaa II 16:7-20)

¹⁶ Ḿpúyú Yuta wulav Ahasi tɛka Asilii wulav ke waatv un i taa si: Kəɔ na í sənau-m. ¹⁷ Mpi tɔ, Itəm nyóma ka yookayana-i tətəyɔ, na pá kraaki i yəlaa ke yomle. ¹⁸ Uena Filiisi nyóma náá watɪ Nekəfi ke Yuta həyɔlvuy taa, na Pɛt-Seməsi, na Ayaləɲ, na Keteləti, na Soko, na Timna na Kimso na pə cəlo acalɛɛ, na pá caɲa a taa. ¹⁹ Isəna Tacaa həmna Yuta nyóma nkrənyuy ke wulav Ahasi wei i tɔki Tacaa təm, na í tusi i yəlaa na pá kisi Iso təyɔle.

²⁰ Ḿpúyú Asilii wulav Tekəla-Falasaa kisa Ahasi ke sənau na í nyəɲsi i sɛ na pə tv-i piti taa. ²¹ Uena Ahasi kuu Iso təsɛɛle na kawulaya təyaya na i waali nyóma wɛnɔv təna na í ha Asilii wulav. Ama i ta waa pulv. ²² Paa na pə tv Ahasi ke piti taa tɔ, i təɲna Tacaa ke kisuyu ké. ²³ Na í laaki Tamasi nyóma tuɲ wei i lapa na í kpisi tɔ. Na í təɲ si: Tuɲ waasəyənə Sili nyóma. Ue maɲ laa-i na í waasi má tɔtɔ. Ama kvluməɲ un i wakələyənə í na i yəlaa. ²⁴ Ḿpúyú Ahasi kpeyela Iso təsɛɛle taa kətaya wontu, na í yoki-tv na í təkɪ tə nənəsi. Pə waali ké i sika təkətələnəa ke Yosalem mpatɛ təna taa. ²⁵ Na í nɲá təlaalənəa tətəyɔ i kawulaya acalɛɛ təna taa. Na í wəki i tuɲ ke tulaalvna, na í kpaasəyi i cəsənəa Iso Tacaa pááná.

²⁶ Pa kɛɛsa Ahasi təm na i təma. Na i lakasi kancaalaya na si tənaya ke Yuta na Iseyeli pa awulaa takəlasi taa. ²⁷ Waatv wei i səpa, uena pá pimi-i Yosalem. Ue pə tayə awulaa pəlaav taa. Ḿpúyú i pəyalɔ Isekiyasi lɛeta i lonte taa.

29

Isekiyasi kawulaya na Iso təsɛɛle tayənyuy
(Awulaa II 18:1-4)

¹ Ḿpúyú Isekiyasi pəsa wulav ke i ləlvuy pusi hiu na kakpasɪ nyəɲka taa. Yosalem ke i təyɔ kawulaya ke pusi pəyɔlaya fɛi hiu na naanwə. Isekiyasi too kɛle Sakali pɛɛlo Api. ² Uena Isekiyasi la mpi pə maɲa Tacaa tɔ. Isu i ləɲɛ Tafiiti.

³ Haləna Isekiyasi tvli Iso təsɛɛle nənəsi ke i kawulaya pənaya kancaalaya nyəɲka taa, na í tayani-tɛ. ⁴ Ḿpúyú i kota kətəlaa ke ilim təlulɛ nənəyɔ tɛɛ. ⁵ Na í

tō-we si: Lefii lōlvu nyóma me, í nu ma tōm. I la mē na Iso tēsele mē nyōōñ tō asilima keelvu kōtaya. I laasi tē taa acaalētu wontu nti tē weē tō, na í tayani-tē. ⁶Tá cōōnaa ta tōñ Iso Tacaa ke teu. Pōcō pa lapa mpi pē ta maḡa-i tō. Pa kpeesa-i na pá kisi Iso tēsele ke nyōnyū, na pá ha-i siyile. ⁷Halēna pá tēki tē nōōōsi, na tē kōkōsi tē. Na pá yele tulaalōnaa na kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tōyo lapu ke Tacaa ke tē taa. ⁸Tēnaya Tacaa ná mu pááná na Yosalem na Yuta, na í yele-weye wahala taa, na yēlaa wōñyi-we. Na pa tōm we sōyōntu na tē sōsōyi watu isu í naakvu na mē isēpee tō. ⁹Pē tō kē tá caanaa sēpa yōou taa, na tá alaa na tá piya pēsi yōmaa. ¹⁰Ile ma caa si má na Iso tē pēeli nōyo. Na í pááná katatēlaya nyōna wēna i muna-tu tō á hēē. ¹¹Ma yēlaa me, í taa weē mpa paa paasēyōna tō. Mpi tō, mēye Tacaa lēsa si í sōñ i kin na mē sōōlv pu si í lapi-i tēmlē na í wōpi-i tulaalv kē í hēē taa.

¹²Lefii nyóma mpa pa polaa tōyōle Kehati lōlvu nyóma. Amasayi pōyalv Mahati, na Asaliya pōyalv Sowēli. Na Melali lōlvu nyóma. Apiti pōyalv Kisi. Na Yehalelēl pōyalv Asaliya, na Keesōñ lōlvu nyóma. Simma pōyalv Yowa, na Yowa pōyalv Iteni, ¹³na Ilēsafañ lōlvu nyóma. Simli na Yeyieli, na Asafi lōlvu nyóma. Sakali na Mataniya, ¹⁴na Hēmanñ lōlvu nyóma. Yehiyeli na Simeyi, na Yetutunñ lōlvu nyóma. Semaya na Usiyeli. ¹⁵Mpōyō pa kpeyela pa lōlvu nyóma tēna na pá la-weye nyōōñ tō asilima keelvu kōtaya. Pē waali kē pa lapa mu tōtōyo Iso tēsele, isu Tacaa ka suw na wulav heeli-we tō. ¹⁶Mpōyō kōtēlaa suv kutuluyu taa, na pá tayani. Na pá kuu kv taa asilima wontu na pá luna taya tō. Ilena Lefii nyóma náá kraḡa-ti na pá lō Setelōñ tētekēle taa kē icate waali. ¹⁷Isōtv kuyaku kancaalaya nyōñkv wule ke pa caala Iso tēsele ke tayānyū. Pē tala kuyaku pōlēfi nyōñkv ile pa tala i kraañ taa kēle. Na pá tayani i tēnaya kuyēñ pōlēfi tōtō. Ilena tēmlē tē isōtv kuyēñ naanōwa na naatosō wule.

¹⁸Pē waali kē Lefii nyóma pola wulav Isekiyasī tē, na pá heeli-i si: Tacaa wulav, tē tayana Iso tēsele na kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō si tēlate. Na pē wontu tēna na Iso potopotōnaa taapōli. ¹⁹Ye pē kaasa Iso wontu nti wulav kaanutu Ahasi ka pilisa i kawulaya waatu tō, tē tayana tēle na tē si-ti na tē mpa. Ntōyōle kōtaya tēlate isēntaa.

Isekiyasī mālanav ke Iso sēev na kōtasi

²⁰Tēv fema tanañ tēhulu, ilēna wulav Isekiyasī koti icate sōsaa. Na í na-we pá polo Iso tēsele. ²¹Na pá kpenna latēcēnaa, na iwaañ, na iweesi, na pēñtvññ ke naatosompōyōlaya mpōyōlaya si, pa laki kōtasi ke wulav tōyaya nyóma na Iso tēsele na Yuta nyóma pa isayatu tayānyū tō. Mpōyō Isekiyasī tōma Alōñ lōlvu nyóma kōtēlaa si: I la kōtasi nsōyi Tacaa kōtaya tēlate tō. ²²Ilena pá caalēna latēcēnaa ke lentvñ na pá tiyisi calēm na pá ñmusi-wōyi kōtaya tēlate tō. Na pá lenti tōtōyo iwaañ, na iweesi, na pá la mu tōtō. ²³Pē kaasa pēñtvññ, ilēna pá pona-i wulav na samaa pa kin na pá tēni i tō kē pa niñ. ²⁴Ilena kōtēlaa lenti na pá ñmusi calēm ke kōtaya tēlate tō si, pō husi Iseyeli nyóma tēna isayatu. Mpi tō, Iseyeli nyóma tēna tō kē wulav yēlaa na pá lá kōtaya ñka kōkō lusa ka tēna tō, na isayatu husvñv nyōñka.

²⁵Mpōyō wulav sīi Lefii nyóma ke Iso tēsele taya tō na kpenkpenñna na cēmōñ na sankvnaa. Isu Tafiiti na Iso kuyōyōtvñ telēsēlaa Kati na Natanñ pa suw tō. Tacaa heelayana Iso kuyōyōtvñ telēsēlaa mpe na pá telēsōyi. ²⁶Na Lefii nyóma caya pa tēayale. Na cēmōñ wei Tafiiti ka yēlaa na pá lu tō, na kōtēlaa náá hōlēyi pa akantēē. ²⁷Ilena Isekiyasī tō si: I la kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō. Saa wei pa caalaa, ilēna pá tō Tacaa ke yontu na akantēē na cēmōñ wei Iseyeli wulav Tafiiti

lupa tō. ²⁸ M̄p̄r̄ȳḡ samaa tēna hēnta atē. Na yonyoolaa nāá tēhna yontu na pa cēm̄h̄ mar̄v̄, na akantēe h̄l̄v̄ȳv̄, halēna kōtaya tēm. ²⁹ Waatu wei p̄e tēna p̄e tēma, ilēna wulav̄ na i cōlō nyōma tēna luj̄ akula na p̄a hēnti atē. ³⁰ Ilēna wulav̄ na sasaa p̄a tō Lefii nyōma si: I sa Tacaa tōtō, na m̄e yontu nti Tafiiti na Išo kuȳȳot̄v̄t̄v̄ telēs̄v̄l̄v̄ Asafi paa lupa tō. M̄p̄r̄ȳḡ Lefii nyōma yoonā lah̄h̄l̄m̄l̄m̄l̄e. P̄e waali k̄e pa hēnta atē na p̄a s̄e Tacaa.

³¹ Ntēna wulav̄ Isekiyasi tō samaa si: Isu i hav̄ m̄e t̄ȳi Tacaa k̄e p̄n̄entē tō, i kōna n̄ȳḡ kōlōm̄aya k̄p̄ent̄ȳv̄ na sam̄tō p̄e kōhaah̄ k̄e Išo t̄ēs̄ēl̄e taa.

Ilēna kotilaa kōna tōla na p̄a l̄a kōtasi nsi. Halēna luȳv̄ kōlōm̄ȳv̄ nyōma tēna la kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō. ³² Lat̄ēn̄aa nutoso na naan̄ōwa na iwaah̄ nun̄ōwa (100) na iweesi h̄m̄m̄v̄ȳv̄ (200) k̄e pa lah̄ēna kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō. ³³ Na naah̄ k̄e nasatoso (600) na heeh̄ na p̄āh̄ k̄e iyisi tooso (3000) na p̄a l̄a kōtasi lensi. ³⁴ Kōtēlāa m̄pa paa w̄ē tō, pa f̄ei p̄aȳal̄e. Il̄e pa ta p̄ēs̄i na p̄a liti kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō si tōla tēna. P̄e tō k̄e pa t̄ēt̄v̄n̄aa Lefii nyōma lēlāa s̄ēna-w̄e na p̄a t̄ēs̄i pa t̄ōml̄e. Halēna kōtēlāa lēlāa la nyōh̄ tō asilima k̄eel̄v̄ȳv̄ kōtasi. M̄pi tō, Lefii nyōma ka k̄ēlā s̄ōl̄v̄ȳv̄ k̄e pa ti t̄aȳan̄v̄ȳv̄ na p̄e k̄ēl̄ kōtēlāa. ³⁵ Kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō si tuutuuma na p̄e s̄ōs̄ēna s̄v̄l̄m̄ m̄pi pa hawa tō p̄e paasi, p̄u w̄ē si pa p̄ona kōtaya t̄ēlat̄e tō k̄e n̄ȳḡ kōlōm̄aya k̄p̄ent̄ȳv̄ kōtasi nant̄v̄ nim̄ cōlō nim̄ cōlō.

Išēna pa su Išo s̄ēv̄ k̄e Išo t̄ēs̄ēl̄e taa t̄ȳḡl̄e. ³⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Isekiyasi na yēlāa tēna pa lah̄a h̄l̄m̄ēna m̄pi Išo h̄l̄a-w̄e si p̄a l̄a tō. M̄pi tō, p̄e lapa l̄h̄ k̄ē.

30

T̄ēv̄ acima t̄ȳḡv̄

¹⁻⁵ M̄p̄r̄ȳḡ wulav̄ Isekiyasi na i k̄v̄p̄aȳalāa, na Yosalem̄ nyōma tēna pa kotaa si, pa naaki si paa p̄ēs̄i na p̄a t̄ȳḡ T̄ēv̄ acima k̄e p̄n̄aȳa is̄ōt̄v̄ naal̄e nȳh̄ taa yaa is̄ēna. M̄pi tō, kōtēlāa m̄pa paa lapa nyōh̄ tō asilima k̄eel̄v̄ȳv̄ kōtaya tō, pa f̄ei p̄aȳal̄e. P̄ōc̄ ȳlāa taa koti Yosalem̄. Il̄e pa taa p̄ēs̄i na p̄a t̄ȳḡ-i i t̄ȳḡv̄ n̄ȳḡ taa. M̄p̄ȳv̄l̄e l̄ēmaȳas̄al̄e h̄t̄ē t̄ē maȳa wulav̄ na i yēlāa. Na p̄a tisi na p̄a koti Iseyei nyōma tēna si, p̄a k̄p̄eȳeli Yosalem̄ na p̄a t̄ȳḡ T̄ēv̄ acima. M̄pi tō, yēlāa m̄pa paa t̄ȳḡ-i is̄u pa siwa tō, pa w̄e p̄ēc̄ōȳ. T̄ēn̄aȳal̄e wulav̄ k̄v̄sa tillaa na p̄a cōō Iseyei na Yuta t̄ēt̄v̄ tēna k̄e p̄e k̄p̄aȳv̄ ilim̄ nt̄ȳh̄ na p̄e m̄p̄ēt̄h̄ tō. Na p̄a yaa yēlāa na p̄a polo Išo t̄ēs̄ēl̄e na p̄a t̄ȳḡ acima an̄i na Iseyei Išo Tacaa h̄ēt̄e taa. Hal̄i Isekiyasi tu h̄maa l̄ēt̄ēl̄ōn̄aa na i yaa k̄p̄eka wena p̄e kaas̄ēna ilim̄ nt̄ȳh̄ tō tō. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ wulav̄ na i k̄v̄p̄aȳalāa pa tu nih̄ k̄e tak̄el̄asi taa. Na tillaa yas̄i t̄ēt̄v̄ tēna taa si: Iseyei nyōma m̄pa m̄e i fita Asilii yoolaa nih̄ taa tō, i m̄l̄i Ap̄alah̄am̄ na Isaaka na Yak̄ōv̄ pa Išo k̄ih̄. Na Išo k̄a m̄l̄i m̄e k̄ih̄. ⁷ I taa k̄ēna m̄e caana na m̄ t̄ēt̄v̄n̄aa m̄pa pa ta nuna pa c̄ōs̄ōn̄aa Išo Tacaa tō. Ilēna Išo wak̄ēl̄-w̄e is̄u i naak̄ȳv̄ tō. ⁸ I taa la kaan̄ut̄v̄n̄aa is̄u m̄e c̄ōs̄ōn̄aa. I nuna-i na i m̄l̄i Išo t̄ēs̄ēl̄e nte i t̄aȳana tam̄ tō tō t̄ē taa. Na i p̄ēs̄i i t̄ōml̄e nyōma. Il̄e Išo p̄ān̄ā s̄ōs̄ōn̄aa wena i m̄v̄n̄a-m̄e tō a k̄a h̄ē. ⁹ Ye i m̄l̄a Tacaa k̄ih̄, kolontunaa m̄pa paa k̄ūū m̄e nyōma k̄e yom̄l̄e tō, paa yēl̄-w̄e na p̄a m̄l̄i c̄ān̄e. Ye mi k̄ēs̄ēn̄aa Tacaa tō, il̄e i k̄aa l̄ō-m̄e. P̄e t̄aȳa p̄v̄l̄v̄, i k̄ē k̄v̄p̄ah̄ k̄ē na i w̄e suulu.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ tillaa c̄ōwa If̄ēlayim̄ na Manasee pa t̄ēt̄v̄ acal̄ē taa. Halēna Sapul̄h̄ k̄p̄ek̄al̄e taa. Ama yēlāa t̄v̄-w̄eȳ na p̄a wōh̄-w̄e. ¹¹ Paa na m̄p̄v̄, As̄ē na Manasee na Sapul̄h̄ pa k̄p̄eka yēlāa lēlāa nawa pa is̄aȳat̄v̄, na p̄a m̄l̄i Yosalem̄. ¹² M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa tō Yuta nyōma k̄e n̄ȳḡ kōlōm̄aya na p̄a t̄ēh̄ wulav̄ na nȳȳv̄ nyōma pa kus̄ēs̄ut̄v̄ is̄u i ka ȳōȳot̄v̄ȳv̄ tō.

Isekiyasī tōki Tēen acima

¹³ M̄p̄r̄ȳḡȳ samaa tuutuuma n̄ȳḡȳl̄u i kota Yosalem ke p̄n̄aḡa is̄oṭu naale nȳeḡ, na p̄á t̄ȳḡo K̄ok̄os̄om̄ f̄ei potopoto acima. ¹⁴ Ilena p̄á s̄uṭ k̄p̄es̄ȳḡu ke icate taa t̄al̄aal̄enaa. Na p̄á k̄p̄enna tulaal̄bn̄aa t̄w̄oṭenaa, na p̄á l̄o Set̄el̄oḡ tetek̄ale taa.

¹⁵ M̄p̄r̄ȳḡȳ pa k̄w̄a Tēen acima wontu ke is̄oṭu kul̄om̄ in̄u i k̄uȳeḡ naan̄uwa na liḡiti wule. K̄ot̄el̄aa na Lefii nȳōma p̄aa w̄e asilima taa. Ilena f̄eele k̄p̄a-w̄e na p̄á l̄á nȳoḡ t̄o asilima k̄eel̄ȳḡu k̄ot̄aya. Na p̄á l̄á k̄ot̄as̄i n̄si k̄ə̄k̄o lusa s̄i t̄əna t̄ȳḡo Īs̄o t̄ə̄s̄ēle. ¹⁶ Pa paas̄əna p̄a t̄əma ke tam k̄é is̄u Īs̄o ȳul̄u Moisi k̄īiu w̄eṭ t̄o. Na Lefii nȳōma n̄á cel̄əḡi k̄ot̄el̄aa ke k̄ot̄aya t̄əla cal̄əm. Na p̄el̄e p̄á p̄ə̄l̄əḡi k̄ot̄aya t̄el̄ate t̄o.

¹⁷ Samaa taa ȳel̄aa p̄aȳale taa la nȳoḡ t̄o asilima k̄eel̄ȳḡu k̄ot̄aya s̄i p̄á la Tacaā t̄əml̄e. P̄ə t̄o k̄é Lefii nȳōma paas̄aȳana t̄əla l̄ent̄ȳḡu ke m̄pa pa taa m̄na s̄i p̄á la k̄ot̄aya t̄əma ke Tacaā h̄əte taa t̄o p̄a l̄ona taa. ¹⁸ Īf̄əlayim, na Manasee, na Isakaa, na Sapul̄əḡ pa k̄p̄eka ȳel̄aa t̄əa p̄aȳale ta lata nȳoḡ t̄o asilima k̄eel̄ȳḡu k̄ot̄aya. P̄ə̄ȳel̄e pa t̄əma Tēen acima t̄əḡon̄aȳa ke t̄əḡoṭ. An̄i p̄ə kisina-w̄eḡ Īs̄o T̄əm taa. M̄p̄r̄ȳḡȳ Isekiyasī s̄əl̄əməna-w̄e s̄i: ¹⁹ Hai, t̄á c̄ə̄s̄əna Īs̄o Tacaā, w̄ii m̄pa pa kaas̄əḡi pa t̄i na lotu kul̄om̄t̄u s̄i p̄á nȳi nȳá luḡȳ nȳənt̄u t̄o. Paa pa ta la t̄i t̄aȳan̄ȳḡu k̄ot̄aya.

²⁰ Ilena Tacaā m̄v̄ Isekiyasī s̄əl̄əmənȳḡu, na í ȳele pa ḡk̄p̄an̄ȳḡu h̄əm.

²¹ M̄p̄r̄ȳḡȳ Iseḡeli nȳōma c̄aȳa Yosalem ke k̄uȳeḡ naatosomp̄əḡol̄aȳa, na p̄á t̄əki k̄ok̄os̄om̄ f̄ei potopotonaa acima na lan̄h̄ul̄om̄l̄e. Na Lefii nȳōma na k̄ot̄el̄aa pa saḡ Tacaā ke p̄aa k̄uȳak̄u ḡku na c̄ə̄m̄əḡ han̄aa. ²² Ilena Isekiyasī k̄p̄aas̄i Lefii nȳōma m̄pa pa laki Tacaā t̄əml̄e na luḡȳ kul̄om̄nȳḡu t̄o pa ap̄al̄v̄t̄u. K̄uȳeḡ naatosomp̄əḡol̄aȳa t̄əcu k̄é ȳel̄aa t̄ək̄aȳa acima t̄əḡon̄aȳa, na p̄á laki n̄əḡo kul̄om̄aȳa k̄p̄ent̄ȳḡu k̄ot̄as̄i na p̄á saḡ pa caana Īs̄o Tacaā na yontu. ²³ M̄p̄r̄ȳḡȳ samaa maḡasaa s̄i p̄á s̄ə̄s̄i acima k̄uȳeḡ ke naatosomp̄əḡol̄aȳa t̄ət̄o. Na p̄á la m̄p̄v̄ na lan̄h̄ul̄om̄l̄e. ²⁴ M̄pi t̄o, Isekiyasī ka c̄ela samaa ke lat̄əc̄enaa iȳaȳa (1000), na heeḡ ke iȳisi naatosomp̄əḡol̄aȳa (7000). Na k̄up̄aȳal̄aa n̄á cel̄ə-ī lat̄əc̄enaa iȳaȳa (1000) na heeḡ ke iȳisi naan̄uwa (10000). P̄əle p̄ə paasi k̄ot̄el̄aa tuutuuma lap̄a nȳoḡ t̄o asilima k̄eel̄ȳḡu k̄ot̄aya. ²⁵ Ȳel̄aa t̄əna lan̄a ka heeḡna, p̄aa Yuta nȳōma, na k̄ot̄el̄aa na Lefii nȳōma. Hal̄əna p̄ə k̄p̄eḡna Iseḡeli tet̄u ilim̄ n̄t̄əḡoḡ t̄o nȳōma m̄pa p̄aa k̄əma acima t̄ə t̄o. Na m̄pa pa t̄əma Yuta taa k̄é c̄aȳa t̄o. ²⁶ Yosalem taa ȳel̄aa lan̄h̄ul̄om̄l̄e ka w̄ena t̄ə m̄p̄aa k̄é. M̄pi t̄o, p̄ə k̄p̄aȳan̄ Iseḡeli wulav̄ Tafiiti p̄ə̄ȳal̄v̄ Sal̄um̄əḡ p̄ə̄le taa, na p̄ə k̄ə̄o waat̄u in̄u t̄o. Pa ta t̄əḡoṭa acima an̄i a taka k̄é icate taa. ²⁷ P̄ə t̄əma Ilena Lefii k̄ot̄el̄aa kul̄i na p̄á wiina Īs̄o s̄i: Kooli samaa ke k̄up̄ant̄u. M̄p̄r̄ȳḡȳ Īs̄o n̄u pa k̄us̄əl̄əmənt̄u na í m̄pa pa n̄ə̄s̄i ke i t̄əc̄aȳale taa.

31*Isekiyasī t̄aȳan̄ȳḡu Īs̄o t̄ə̄s̄ēle taa t̄əma*

¹ Waat̄u wei acima t̄əma, Ilena Iseḡeli nȳōma t̄əna c̄ə̄o Yuta acal̄e taa. Na p̄á ȳəki p̄e k̄ul̄alaana, na p̄á set̄i p̄ə tesik̄as̄i, na p̄á ȳəki c̄efelinaa t̄ək̄ot̄əl̄enaa. Na p̄á la m̄p̄v̄ t̄ə̄t̄əḡo Yuta tet̄u t̄əna taa. Na P̄encam̄e na Īf̄əlayim na Manasee pa k̄p̄eka taa. Ilena p̄aa wei í m̄əli i te.

² M̄p̄r̄ȳḡȳ Isekiyasī f̄aȳa k̄ot̄el̄aa na Lefii nȳōma ke k̄p̄eka. Na í t̄u p̄aa wei k̄é i t̄əml̄e ke Īs̄o t̄ə̄s̄ēle taa. Pa t̄əml̄e n̄t̄e s̄i p̄á paas̄əna k̄ot̄as̄i n̄si k̄ə̄k̄o lusa s̄i t̄əna t̄o. Na n̄əḡo kul̄om̄aȳa k̄p̄ent̄ȳḡu nȳəns̄i na yontu na Tacaā sam̄t̄u. ³ M̄p̄r̄ȳḡȳ wulav̄ l̄əsa i maḡam̄aȳa i liḡitee taa, na í ȳana tan̄aḡ na taan̄aȳa k̄ot̄as̄i n̄si k̄ə̄k̄o lusa s̄i t̄əna t̄o s̄i wontu. Na p̄ə k̄p̄enna k̄uȳak̄u k̄oh̄ēs̄ȳḡu wule k̄ot̄as̄i. Na is̄oṭu k̄uȳak̄u kan̄caal̄aȳa nȳəḡku nȳəns̄i, na acima l̄enna nȳəns̄i, is̄u pa k̄ēes̄ȳḡu Tacaā k̄īiu taa t̄o.

⁴ Ilena wulaw tó Yosalem yelaa tēna si: I cēla kōtēlāa na Lefii nyōma ke pa paa nyōm. Ilena pele pá ha pa tēyi pa tēma taa, isi pa keesuyu Tacaa kiiu taa tō. ⁵ Wulaw heela-wēye mpu, ilena Iseyeli nyōma tuutuuma kōna pa kōhalēm kancaalaya kōlōlōm, na sōlōm, na nim, na tuŋ nim, na tōyōnasī lensēnaa, na pa hōyōlēŋ naanōwa taa kōlōmuyō. ⁶ M̄pōyō Yuta acalēe lenna na Iseyeli nyōma tōtō, ná pōna pa kōwēnaŋ hōyōlēŋ naanōwa taa kōlōmōŋ. Paa naaŋ, paa heeŋ, paa kucōŋ wei pa ha pa Iso Tacaa tō. Na pá kaa huwa anaamnaa ke waani waani. ⁷ Isoŋ tooso nyōŋ taa ké pa caalaa, na pá té naatosompōyōlaya nyōŋ taa. ⁸ Isekiyasī na kupayalaa pa polaa na pá ná mpi yēlāa kōnaa tō. Ilena pá see Iseyeli Iso Tacaa na i yēlāa.

⁹ M̄pōyō wulaw pōosa kōtēlāa na Lefii nyōma ke kucōŋ ū i tōm. ¹⁰ Ilena Satōki lōluyō tu kōtōlō Asaliya cō si: Hatōo kuyāŋku yēlāa caala kōnaŋ ke pa kōhalēm kōhaŋ tō, tōyōnaya takī-tuyō. Halēna pō kaasi sōsōm. Pō taŋa pōlō, Tacaa kōola i yēlāa ke kupantu ké. Halī kōkaasōm kaana cōne.

¹¹ Ilena wulaw tō si: I ŋmá wōntu tēsule ke Iso tēsēle kin. Pa tēma ŋmaŋ, ilena ¹² pá pōna tēnaya pa kucōŋ na hōyōlēŋ naanōwa taa kōlōmuyō, na Iso nyōm na pá si teu. Na pá kpa Lefii tu Kōnaniya ke paasēnlō, i waali tu nté Simeyi. ¹³ M̄pōyō Isekiyasī, na Iso tēsēle nyōyō tu, na kōtōlō sōsō Asaliya, na Kōnaniya na Simeyi pa kpa pa waali nyōma. M̄pēyele Yehiyeli, na Asasiya, na Nahati, na Asayeli, na Yelimōti, na Yosapati, na Iliyeli, na Isēmakiya, na Mahati, na Penaya. ¹⁴ M̄pōyō pa tō Lefii tu Imēna pōyalō Kōlee wei i taŋaya Iso tēsēle ilim tēlule nōnōyō tō si i moyi kucōŋ wei pa lakaya Iso tō, na i faŋa katē nyōm na katē taa katē nyōm. ¹⁵ Ie i waali nyōma tēma ntē si pá tala tōyōnasī ke pa tētōnaa ke teu. Paa sōsaa paa sōkpeŋa na pō keesēna pa tēma kpeka ke acalēe nna a taa kōtēlāa wēe tō. ¹⁶ Pō taŋa apalaa mpa pa tēna pa hēla pa ŋmaawa tō pa tike pa talayana. Ama na apaluyiŋa mpa paa wēna pusi tooso tooso tōyō. Na mpa pa kōŋaya pa Iso tēsēle taa ké paa ifemle nte na pá laki Iso sēen tēma na pō keesēna pa kpeka tōyō. ¹⁷ Paa keesēna kōtēlāa lōlōŋ ké na pá tō pa hēla. Na Lefii tu wei i wēna pusi hiu, ilē pa tu i nyōnte. Na pō keesēna i tēmle na i kpekēle. ¹⁸ Pa na pa lōlōŋ nyōma tēna hēla ke pa ŋmaakaya. Paa alaa, na apaluyiŋa, na aluyiŋa. Na pa cōlō nyōma mpa pa pōsōyī na pá tōyō Iso kucōŋ ū tō. ¹⁹ Ama pō kaasa Alōŋ lōluyō nyōma kōtēlāa mpa paa wē kōtēlāa acalēe cōlō cacakēŋ tēe tō. Pele paa lōsa yēlāa ke paa icatē nte tō taa ké. Na pá talōyi tōyōnaya na Lefii nyōma mpa pa hēla pa ŋmaawa tō.

²⁰ Isekiyasī tēŋa tampana ke i kawulaya tēna taa ké, na i laki kupantu, na i Iso Tacaa laŋhe hēna-i. ²¹ Waatu wei i caala Iso tēsēle na Iso sēen taŋanuyō, na i hōlōyī yēlāa si pá tēŋ Tacaa kiŋi, na i cālōyī i ti si i nyi Iso na lotu kōlōmtō ilena Iso yeŋe na i waaki.

32

Senakelipi wata Yuta kawulaya (Awulaa II 18:13; Isayii 36:1)

¹ M̄pōyō wulaw Isekiyasī nuna Iso na i la teu. Ntēna Asilii wulaw Senakelipi na i yoolaa pá wati Yuta koloosi acalēe si pa lēekōyī-ye. ² Isekiyasī nawa si Senakelipi kōŋ, na i mayasōyī si i ka yōona Yosalem, ³ ilena i heeli i yoolaa nyōyō nyōma na i taŋlaa si pá tēki lōm sēelaa mpa pa wē icatē waali tō. Na pele pá mu i tōm nti. ⁴ M̄pōyō samaa kotaa na pá tēki sēelaa tēna. Na sēelō wei i kpeŋaya tētō tēe lōōu taa tō. Pa lapa ŋpōyō si ye Asilii nyōma i kōma pá taa hiki lōm ke sōsōm.

⁵ M̄pógý Isekiyasí nyɔɔ tɔŋ, na í taɣani ɪcate kolɔŋa ŋka kaa yɔkaa tɔ. Na í ŋmá ka tɔɔ ké tɔfɛŋlɛnaa. Na í ŋmá kolɔŋa lɛŋka na pɔ taa tɔɔ. Na í taɣani Milo. Na í lu ŋmantaasi na kpalɛŋ ke sɔsɔm ke Tafiiti tɛ. ⁶ Pɔ waali ké Isekiyasí kpa yoolaa nyɔɔ nyóma si pá paasana ɪcate.

Ilɛna Isekiyasí koti yɔlaa tɛnaya ɪcate patɛma taa, na í tasa-weye layatu si: ⁷ I taa nyá, í nyɔɔ tɔŋ, na í kaasi mɔ ti. I taa selina Asilii wulaw, na í yoolaa tuutuuma. Pɔpɔtu fɛi lelen, tɔ wɛna tɔŋ na pɔ kɛli-i. ⁸ Mpi tɔ, ɪ yoolaa tike ke ɪ wɛna. Ama ta Iso Tacaa ká yoonaa tá nɔɔ na ɪ ya-tu.

M̄pógý wulaw tɔm nti tɔ waasa ɪcate yɔlaa tɛna.

Tɔm nti Senakelipi heela Yosalem nyóma tɔ
(Awulaa II 18:17-37; Isayii 36:2-22)

⁹ Pɔ waali ké Asilii wulaw Senakelipi na ɪ yoolaa pa tama Lakisi ɪcate. Tɛnaya Isekiyasí kusa ɪ yoolaa nyɔɔ nyóma napɛli si pá polo pá pɔɔsi Isekiyasí na Yuta na Yosalem pɔ nyóma si: ¹⁰ Aweye í taaki, na í caya Yosalem ɪcate taa na taa tama-tɛɛ kotaya? ¹¹ Isekiyasí puɣusiɣi-me si mɔ Iso Tacaa ká lɛsi-mɛɛ ma niŋ taa tɔ ɪ tɔsɔɣi-mɛɛ. Isu nyɔɔɔsi na lukɔtu ku mɔ tɛna. ¹² Ntɔŋ Isekiyasí unɪ ɪ kɔna tɛkɔtɛlɛnaa na Tacaa kotaya tɔlatɛnaa, na í heeli Yuta na Yosalem pɔ nyóma si pá laki pa kotasi ke kotaya tɔlate kulɔmtɔle tɔɔ, na pá waki tulaalɔnaa na? ¹³ I tá nyi mpi ma na ma yoolaa na ma maɣamaɣa tɔ lapa atɛ yɔlaanaa tɔ taa? Piitimnaa mɛ pa taa nɔɔɔɔ tɔɔ ta kaɣati-tu si tɔ taa tu niŋ ke pa tɛtu tɔɔ. ¹⁴ Ma yoolaa kpiisa tɛtɔnaa mpa tɔ, pa taa nɔɔɔɔ ikɔntɛ ta pɛsi na tɔ yá tɔ yɔlaa. Ilɛ isɛnaya mɔ Iso ná laki na í lɛsi-mɛɛ ma niŋ taa? ¹⁵ I taa yele na Isekiyasí loolixi na í tɔsi-mɛɛ mɛɔ. I taa mu ɪ tɔm. Ma lelɛɣi si tɔɔ nakɔli ku ta pɛsi na kú ya ku piitim yaa ku kawulaya nyóma yaa ku tɛtu ke ma cɔsɔnaa niŋ taa, yaa ma nyɛŋ taa. Mɛ unɪ tɔtɔɔ mɔ Iso kaa waasi-mɛ tɔtɔ.

¹⁶ M̄pógý Asilii wulaw tillaa tɔɔwa Iso Tacaa na ɪ tɔmle tu Isekiyasí.

Asilii wulaw kotɔɔ ke Tacaa
(Awulaa II 19:14-19; Isayii 37:14-20)

¹⁷ Asilii wulaw ka ŋmaa lɛtɛli ké na í footi Iseyeli Iso Tacaa si: Ate piitimnaa tuŋ ta pɛsi na í lɛsi ɪ yɔlaa ke ma niŋ taa. Mɛ tɔtɔɔ Isekiyasí Iso kaa pɛsi na í lɛsi ɪ yɔlaa tɔtɔ.

¹⁸ M̄pógý Asilii wulaw tillaa yɔɔtɛna nɔɔ sɔsɔɣa ke Hepɛla tɔm taa si: Mpa pa caya Yosalem kolɔŋa tɔ tɔ sɔɔntɔ í kpa-we, na pa apalɔtu le. Na í lɛki ɪcate tɔhɛɛ. ¹⁹ I yɔɔtaya Yosalem Iso ké isu ɪ yɔɔtɔɔ piitimnaa lelɛa tuŋ wei yɔlaa lupɔ kulupu tɔ.

Asilii nyóma sewa, na pa wulaw sɔm
(Awulaa II 19:15,35-37; Isayii 37:15,36-38)

²⁰ M̄pógý wulaw Isekiyasí na Amɔti pɔɔɔɔ Isayii wei ɪ ké Iso kɔyɔɔtɔtu telɔsɔlu tɔ pa wiina Tacaa si: Waasi-tu. ²¹ Ilɛna Iso kɔna Silii nyóma tesikile taa ké isɔtaa tillu na í kú yoolaa taa yoolaa tɛna na nyɔɔ nyóma. Ilɛna Asilii wulaw mɛli ɪ tɛtu taa na fɛɛɛ. M̄pógý kɔyakɔ nakɔli Asilii wulaw sɔɔ ɪ tɔɔ kutuluɣu taa, na ɪ piya kulɔlasi ku-i.

²² Isɛna Tacaa yapa Isekiyasí na Yosalem yɔlaa ke Asilii wulaw na kolontunaa lelɛa niŋ taa tɔɔɔɛ. Ilɛna í yele na pá hɛsi pɔ tɛna pɔ taa. ²³ M̄pógý yɔlaa paɣale kɔna Tacaa ke kɔhaaŋ, na Yuta wulaw Isekiyasí ke kɔcɔŋ. Na piitimnaa mpa pa cɔsɔna-we tɔ pá nyaŋna wulaw.

*Isekiyasi Kawulaya tem**(Awulaa II 20:1-21; Isayii 38:1-8; 39)*

²⁴ Waatu unu i taa ké kutōh isayau nakuli ku kpa Isekiyasi. Ilena í wiina Tacaa, na ílé i hul-i na yaasi naxólw si i ká waa-i. ²⁵ Ama Isekiyasi ta sa Iso ké kupantunaa mpe pa tō. Halu i hōma i tēyi na Tacaa náa mu i na Yosalem na Yuta nyōma na pááná. ²⁶ Ilena Isekiyasi na i yēlaa pá ná pa wakólw. Ie Tacaa ta tasa-wēye pááná munaw ke i kawulaya waatu taa.

²⁷ Isekiyasi ka wena ké, pécó i hēte yaawa. Ḿpóyó í ηmá kutuluη na í su pē taa ké liyitee nyēxēt, na wōla, na liyitee pēe, na sōsōη nimnaa, na kpalēη, na liyitee wontunaa lentu. ²⁸ Na í ηmá tōtōxō kutōxōη, na sulōm, na nim, pē tēsule na kalākēη tōtōxōle na tētōsēle. ²⁹ Halēna í ηmá acalēe, na í su naaη, na heeη, na pāη pē kalākēη. Mpi tō, Iso ka ha-i wēnaw ke tuutuuma ké.

³⁰ Isekiyasi unu i kēena Kihōη lōm seelw wei i wēe isōtaa tō, na í la lōw na lōm kpeηna ilim tōtule tō ké Tafiti tē.

Isekiyasi waakaya i kulapēm taa ké. ³¹ Pē tō ké waatu wei Papiloni tetu tōkēlaa kōsa pa yēlaa si pá polo pá ná Isekiyasi tetu taa tēma sōsōōna tō, Iso yēla-i na í tēη i luyu nyētntw si i naaki i wadli.

³² Pa kēesa Isekiyasi tōm lentu ke Amōti pēyalw Iso kuyōxōtōtu telēsulw Isayii kōnanatw takēlaya taa, na Yuta na Iseyeli pa awulaa nyēηka taa. Ka taa ké pa kēsēxō i sēna i tōnte lapa Iso ké teu tō. ³³ Waatu wei Isekiyasi sēpa, ilēna pá pimi-i Tafiti lulōyō nyōma pēlaaw hōxōlōyō isōtaa nyēηkō*fa* taa. Ilena Yosalem nyōma la i lōyaya na pá yōlēna-i. Na i pēyalw Manasee lēeti i lōnte taa. ^a

33*Manasee kawulaya**(Awulaa II 21:1-18)*

¹ Manasee lulōyō pusi naanōwa na naale nyēηka taa ké i pēsa Yuta wulaw. Ilena í tōyō pusi nule na naanōwa na kakpasí (55) ke Yosalem taa. ² Ḿpóyó i lapa mpi pē ta māya Tacaa tō. I kēena piitimnaa mpa Iso ka tōxōnaa na pē fēe-wē tō pa lakasí isayasi. ³ Halēna í tayanu ηmaw ke tōkōtēlēnaa mpa i caa Isekiyasi naa yōkaa tō. Na tuη wei pa yaa si Paalēnaa tō i tēlaalēnaa, na í saaki tesika kulalaaya na í luηiyi isōtōlōηasi. ⁴ Na í ηmá tēlaalēnaa lēmpa ke Yosalem Iso tēsēele nte Tacaa ka tōma si unu i ka caya tē taa ké tam tō. ⁵ Na í siki isōtōlōηasi tēlaalēnaa ke Iso tēsēele taasi naale tō. ⁶ Halēna Manasee wō i piya ke kōkō ke tōyō Hinom teteēkēle taa. Na í laki tutu na topotopo pē tēma anu a tēna, na í sūsi kōxōnaη. Mpi pē ta māya Tacaa tōyō i lakaya tam. Ilena pē kpa Iso ke pááná. ⁷ Na í saaki tōyō na í su Iso tēsēele taa. Pēyele Tacaa ka tēma Tafiti na i pēyalw Salōmōη ke heeluyō si: Yosalem icate nte ma lēsa Iseyeli kpeka tēna taa tō tē Iso tēsēele taa ké maa caya tam ké ma yēlaa hēkw. ⁸ Ye Iseyeli yēlaa tōkēyi ma kusōsitō na ma kiηη wei Moisi hulaw-wē tō, ma kaa yele na pá tōxōni-wēye tetu nti ma hawa pa cōsōnaa tō tē taa. ⁹ Ama Manasee ná yēlaa ké na Yuta na Yosalem yēlaa isayatu kēli isu piitimnaa mpa Tacaa kpiisaa na pē fēe mpe tō.

¹⁰ Ḿpóyó Tacaa yōxōtēna wulaw na i yēlaa. Ama pa taa naxólw ta ke ηkpaηyōyō.

¹¹ Kēna í yele na Asilii wulaw yoolaa nyōyō nyōma kōō, na pá kpa Manasee na pá tō i nōxō taa ké ηkpasí, na pá hōkō-i alukpala ke teu, na pá tēena Papiloni.

¹² Mpuylē Manasee lanje wakēlaa na í pasa i tēyi sōsōm na í wiina i caanaa Iso

^a **32:33** Isōtaa pēlaaw: Yuta nyōma huliyi pēlaaw ké ilēna pē taa ké pēlaaη na i puila tēma tōō, isu atē na isō kutuluyō.

Tacaa si: ¹³ Nyəni ma pətətəle. Ilena Iso mu i kusələmtu na í mənəni- Yosalēm ke i kawulaya taa. Pə kpaɣav waatu unu tɔɣo Manasee cəkənaa si Tacaa tike nté Iso.

¹⁴ Pəle pə waali ké Manasee ηmawa kolunja kəkulaya ke Tafiiti te na icate waali tō. Na ká tənna Kihən lom seelb ilim tətule tō, na ká mali Setələn tetekele na Ofeli, haləna tiina nənəɣo. Ḿpóyú i su yoolaa səsaa ke Yuta koloosi acalē taa. ¹⁵ Na í ləsi tɔɣu Kusakuyu ηku i ka sika Iso təsele taa tō. Na í yəki cefelināa təkətələnnaa mpa i ka ηmawa Iso təsele pulaya tō na Yosalem tō, na í lə pə həyələn ke icate waali. ¹⁶ Ilena í ηmá Tacaa ke kətaya təlata, na í lá nəɣo kulmaya krentuyu na samtu pə kətasi. Na í tó Yuta nyəma si: I see Iseyeli Iso Tacaa. ¹⁷ Paa na mpu tō, yəlaa lakaya Iso Tacaa tike ke kətasi ke təkətələnnaa lelāa taa ké tetu taa.

¹⁸ Pa keesa Manasee tōm lenti ke Iseyeli awulaa tēna takəlaya taa. Paa sələmtuyu ηku i sələma Iso na tōmnaa mpa Iseyeli Iso Tacaa heela Iso kyəɣotutu teləsulə na pá heeli-i tō. ¹⁹ Paa isəna Iso mɔwa i kusələmtu tō, na i isayatu tōm. Na isəna i ηmawa cefelināa təkətələnnaa na í siki pə leesəɣ tō. Na isəna i nawa i maɣamaya i isayatu tō, pa keesa pə tənaya Hosayi tēma takəlaya taa. ²⁰ Manasee səpa, ilēna pá pimi-i i maɣamaya i te. Ilena i pəyalb Aməɣ lēti i lonte taa.

Aməɣ kawulaya

(Awulaa II 21:19-26)

²¹ Aməɣ ləlyuy pusi hiu na naale nyəɣka taa ké, i pəsa Yuta wulav ke pusi naaleye Yosalem. ²² Na í lá mpi pə ta maɣa Tacaa tō, isu i caa Manasee. I laa i caa tuj. ²³ Pəyele i ta na si i wakələna Tacaa isu i caa ka nau íle i isayatu tō. Hali unu i nyəntu tēe ilēye.

²⁴ Ḿpóyú wulav Aməɣ waali nyəma kula i tō na pá kv-i i təyaya taa. ²⁵ Ama Yuta nyəma kōwa mpa pa kv-i mpu tō. Ilena pá lēti i pəyalb Sosiyasi ke i lonte.

34

Sosiyasi kawulaya na Iso seev tayanuyu

(Awulaa II 22:1-2; 23:4-20)

¹ Sosiyasi ləlyuy pusi pəlefei naanowa nyəɣka taa ké, i pəsa Yuta wulav. Yosalem taa ké i caɣa pusi hiu na naanowa na kulmaya. ² Ḿpóyú i lapa mpi pə maɣa Tacaa tō. I tōma teitei ké isu i ləɣe Tafiiti, i ta lu i ikpate taa.

³ I kawulaya pənaya pəlefei naanowa nyəɣka taa tō, na í tənja ifepu ké. Waatu unu i taa ké i caala i ləɣe Tafiiti Iso luɣu nyəntu ke pəkəyɔ. Pusi liyiti tēewa, ilēna í sɔv cefelināa təkətələnnaa na pə tuj na pə tesikasi ke kpiisuyu ke Yosalem na Yuta pə taa. ⁴ Pa yəka tɔɣu Paali təkətələnnaa ke i sentaa na pə tulaalb təwəte nte tē pə tō tō. Na pá seti tesikasi na pá wakəli tuj waanu waanu tənəɣnəɣ. Na pə pəsi mɔlɔm na pá pəli i laalaa pəlaaɣ tō. ⁵ Na pá wə tuj kətəlaa mɔwa ke pa kətasi təlataenaa tō. Isəna Sosiyasi tayanu Yuta na Yosalem tɔyole.

⁶ Pəle pə waali ké Sosiyasi cəwa Manasee, na Ifəlayim, na Simiyən, na Nefətali pə kpeka taa, na pə cəlo həyələn taa. ⁷ Na í yəki tələalenaa na tulaalbnāa təwəte ke Iseyeli kpeka tēna taa. Na í faya tesikasi na tuj ke həyəlasi. Ilena í məli Yosalem.

Kətəlv səsə kulusa kiiu takəlaya tō

(Awulaa II 22:3-10)

⁸ Ḿpóyú Sosiyasi kawulaya pənaya pəlefei hiu nyəɣka, kuyaku nakuli, Sosiyasi tənna Yuta tetu Iso seev na Iso təsele ke tayanuyu. Ilena í tó Asaliya pəyalb Safən, na icate paasənlə Maaseya, na wulav tōm yəɣətəlv Yowakasi pəyalb Yowa si: I

polo í taγanu ma Iso Tacaa taseele ημαv. ⁹ Μρ6γ6 apalaa mpe pa pona kot6lv s6s6 Hilikiya ke Iso taseele liyitee nna Lefii ny6ma tanlaa ka mw6a Manasee, na If6layim, na Iseyeli kpeka lenna, na Yuta na Yosalem ny6ma pa kin t6. ¹⁰⁻¹¹ Ilena pele pa cele-yeye t6ma ny6vu ny6ma mpa pa paasayana Iso taseele taγan6vu t6 si: I yana p6e, na l6tasi. Na í felí ηmalaa, na kantaa, na t6ma lataa. Na pá ηmana kutuluy Iel6η wei Yuta awulaa ka yelaa na í hoti t6. ¹² Lefii tv Melali l6lv6v ny6ma Yahati, na Opatiya, na Kehati l6lv6v ny6ma Sakali, na Mesulam, pa paasayanana t6ma ny6ma, na pá laki pa t6ma ke teu. Lefii ny6ma lelaa mpa paa ny6ma c6m6η maru t6, ¹³ pele pa makayana mpaav wontu na s6y6llaa t6ηna. Na pa taa lelaa ná paasay6na pa t6ma waani waani lataa. Na tak6lasi ηmaav na t6ma taγan6vu na n6n6osi tan6y6.

¹⁴ Waatu wei pa kpakayaa liyitee nna paa suwa atakaa taa k6 Iso taseele taa t6. Ilena kot6lv Hilikiya mayana Tacaa kiiu ηku í ka heela Moisi na í ηmaa t6 kv tak6lasi. ¹⁵ Μρ6γ6 í heela tak6lasi ηmaalv Safaη ke ka t6m na í cele-í k6. ¹⁶ Safaη ná pona-keye wulav, ilena í kees6na í t6ma t6m si: Nyá t6mle ny6ma t6ma t6ma wena n ka hul6-we t6y6 lavu. ¹⁷ Na kot6l6a ná kooosa Iso taseele atakaa liyitee na pá cela t6ma ny6vu ny6ma na t6ma lataa.

¹⁸ Ilena Safaη tasa si: Hali kot6lv s6s6 Hilikiya cela-m tak6laya.

Μρ6γ6 Safaη naala-keye kal6y6 ke wulav.

*Sosiyasi y6y6t6na Iso kv6y6y6tv tvl6svlv alvny6η Hul6ta
(Awulaa II 22:11-20)*

¹⁹ Waatu wei wulav nu kiiu tak6laya ηke ka t6m, ilena í I6ηle wak6li na í c6li í wontu. ²⁰ Μρ6γ6 í yaa Hilikiya, na Safaη p6yalv Ahikam, na Míka p6yalv Ap6t6η, na tak6lasi ηmaalv Safaη, na í waali ny6ma taa Iel6v Asaya na í t6-we si: ²¹ I polo í p66si Tacaa ke ma na Iseyeli kakaasaya na Yuta y6l6a t6 t6m, na tak6laya ηka t6 hika is6nt6 t6 kele ka t6m t6t6. Mpi t6, t6 c6sonaa taa t6ki kus6suto nti pa ηmaa ka taa t6. P6 t6 k6 Tacaa p6ána ka huuna-t6yv s6s6m.

²² Μρ6γ6 Hilikiya na í taapalaa pa pola Iso kv6y6y6tv tvl6svlv alvny6η Hul6ta t6ye Yosalem kpek6le kvfate taa. Hul6ta paalv kele Tokehati p6yalv Salum, Has6la saali. Salum un í paasayanana kot6l6a wontu kususuutu. Μρ6γ6 apalaa mpe pa keesa pa t6m ke Iso kv6y6y6tv tvl6svlv. ²³ Ntena Hul6ta t6-we si: I tel6si wulav sí Iseyeli Iso Tacaa t6ma si: ²⁴ Maa yele na mpusi k66 Yosalem na y6l6a pa t66 isu pa ηmaav tak6laya kane ka taa t6. ²⁵ Mpi t6, Yosalem y6l6a l6-m na pá laaki tuij. Ilena pa lakasi nsi sí kpa-m p6ána. P6 t66 k6 ma p6ána huuna ícate t6neye s6s6m a ta tiita. ²⁶ Ye p6 kaasa wulav ile, Iseyeli Iso Tacaa heeliyi-í si: Isu n nuw tak6laya ηke ka taa t6m ke teu, na ²⁷ nti ma y6y6ta Yosalem na í y6l6a pa t66 t6. Na í ná nyá t6wak6lle, na í layasi na í c6li nyá wontu na I6ηwak6lle na í p6li is6lv6m t6, maa mv nyá kus6l6m6tv. ²⁸ Maa yele na í sí s6m kvpam, na pá pi-η nyá p6laav taa. N kaa na mpusi wei í k6 k66 Yosalem ícate na t6 y6l6a t66 t6.

*Sosiyasi na Iso pa n6y6 p6el6yv kvfam
(Awulaa II 22:20-23:3)*

Μρ6γ6 kot6lv s6s6 Hilikiya na í taapalaa pa polaa na pá heeli ηρ6γ6 wulav. ²⁹ Μρ6γ6 wulav kota Yuta na Yosalem p6 ny6vu ny6ma t6naya í kin ke kpakpaa. ³⁰ Na pá na pa samaa pá polo Iso taseele, na kot6l6a, na Lefii ny6ma, na paa y6l6a mpa. Ilena wulav kala-weye kiiu tak6laya ηka pa hiiwa Iso taseele t6. ³¹ P6le p6 waali k6 í s6ηa í kumte t66 k6 Iso taseele taa, na í na Tacaa pá p6eli n6y6. Na samaa tisi sí mpe paa t6ki í kiij na í kvseyes6tv, na í kv6tv6tv, na Iuy6 kol6mv6y6, na lotu

kulm̄tu. Na pá laki p̄e t̄ona mpi pa ηmaa tak̄alaya ηke ka taa t̄o. ³² M̄p̄óḡy wulaw yelaa na pa t̄ona mpa pa we Yosalem t̄o pá t̄oki n̄oḡo ηke, na P̄encamee kpek̄ale nȳoma. P̄e k̄p̄ayaw waatu un̄i t̄oḡo Yosalem yelaa t̄ona n̄oḡo ηka pá na pa c̄os̄onaa Is̄o pa p̄elaa t̄o. ³³ Ilena Sosiyasi ku acaal̄etu nti ȳelaa lak̄aya Iseyeli tet̄u t̄ona taa t̄o, na í cááli-we s̄i pá s̄ee pa Is̄o Tacaa. M̄pu p̄e t̄o k̄e pa taa n̄oḡol̄u ta yele Tacaa t̄oḡuȳu, hal̄ona Sosiyasi s̄om.

35

Sosiyasi t̄oki T̄eev acima (Awulaa II 23:21-23)

¹ M̄p̄óḡy Sosiyasi t̄oḡo T̄eev acima ke is̄otu kanc̄aalaya nȳogh̄ k̄uȳeeη naan̄owa na liȳiti nȳogh̄ku wule, na pá k̄o p̄e iw̄eesi. ² Ilena í t̄o k̄ot̄elaa ke pa t̄oma na í s̄os̄i-weye ap̄al̄otu s̄i: I paas̄ona Is̄o t̄es̄eele. ³ Na í heeli Lefii nȳoma mpa pa seyēs̄oȳu samaa ke kiin̄ na pá laki Tacaa t̄emle t̄o s̄i: I s̄u Is̄o atakaa k̄e Is̄o t̄es̄eele nte Iseyeli wulaw Tafiiiti p̄oȳal̄u Sal̄um̄on̄ ηmawa t̄o t̄e taa. I taa tasa-i h̄oḡol̄uȳu. P̄en̄ente í paas̄ona m̄e Is̄o Tacaa t̄emle, na í ȳelaa Iseyeli nȳoma. ⁴ I faya m̄e taa is̄u m̄e l̄ol̄u na m̄e t̄emle kpek̄a weu t̄o, is̄u Tafiiiti na í p̄oȳal̄u Sal̄um̄on̄ pa kees̄oȳu tak̄alaya taa t̄o. ⁵ Na í tayan̄i m̄e ȳelaa kpek̄a na í polo Is̄o t̄es̄eele taa, na í s̄ona Iseyeli nȳoma lel̄aa, na p̄e kees̄ona is̄ona pa faya pa l̄ol̄u t̄o. ⁶ P̄e wee k̄e s̄i í la T̄eev acima k̄otasi. M̄pu t̄o, í la nȳogh̄ t̄o asil̄ima keel̄uȳu k̄otaya, na í paas̄ona m̄e t̄et̄onaa, na acima la teu is̄u Tacaa kees̄oȳu Moisi t̄o.

⁷ M̄p̄óḡy Sosiyasi l̄esa í maȳamaya í kalak̄eh̄ taa k̄e iw̄eesi na pinasi iyisi hiu na naan̄owa (30000) na í ha Iseyeli nȳoma mpa paa k̄otaa t̄o s̄i pá lana T̄eev acima k̄otasi, na naah̄ ke iyisi tooso (3000). ⁸ Ilena í waali nȳoma náa ha samaa na k̄ot̄elaa na Lefii nȳoma ke t̄ola t̄o. Na Is̄o t̄es̄eele paas̄an̄laa, Hilikiya, na Sakali, na Yehiyeli pel̄e pá ha k̄ot̄elaa ke iw̄eesi na pinasi ke iyisi naale na nas̄otoso (2600), na naah̄ ke ηm̄on̄uȳu na nūn̄owa (300) s̄i pá lana T̄eev acima k̄otasi. ⁹ Ilena Lefii nȳuȳu nȳoma Konaniya na í newaa na Semaya na Netaneyeli na Hasapiya na Yeyiyeli na Yosapat̄i pel̄e pá ha pa t̄et̄onaa ke iw̄eesi na pinasi ke iyisi kak̄pas̄i (5000) na naah̄ ke nas̄ole na nūn̄owa (500). ¹⁰ Is̄ona pa tayan̄a acima t̄oḡol̄u. K̄ot̄elaa ná s̄ona pa t̄es̄eh̄le k̄e, na Lefii nȳoma ke pa kpek̄a taa is̄u wulaw ka suw t̄o. ¹¹ Ilena pá lent̄i iw̄eesi na pinasi, na pá cel̄oȳi k̄ot̄elaa ke cal̄em na pá p̄el̄oȳi k̄ot̄aya t̄elate t̄o. Ilena Lefii nȳoma náa litiȳi wontu t̄on̄eh̄. ¹² M̄p̄óḡy pa su t̄ola na a m̄paa, il̄ena p̄e tu k̄el̄ona lat̄ac̄enaa mpa p̄e wee s̄i pá la Tacaa ke k̄ot̄aya ηka k̄oko lusa ka t̄ona t̄o. Na p̄e kees̄ona is̄ona Iseyeli nȳoma l̄ol̄u faya t̄oḡo teitei, is̄u p̄e weu tak̄alaya ηka Moisi cel̄aa t̄o ka taa t̄o. ¹³ Na pá w̄o T̄eev acima iw̄eesi is̄u pa tu laki t̄o. P̄e kaasa k̄otasi t̄ola lenna, il̄ena pá t̄esi-yegēe tiipee na s̄el̄apanaa yaa wontu lent̄i taa. Na pá pona Iseyeli nȳoma t̄on̄aya l̄oh̄. ¹⁴ P̄e waali, il̄ena Lefii nȳoma paas̄ona k̄ot̄elaa na pa maȳamaya pa nȳom̄. Al̄oh̄ l̄ol̄uȳu nȳoma k̄ot̄elaa w̄ok̄aȳana k̄ot̄aya ηka k̄oko lusa ka t̄ona t̄o na nim̄ cel̄o nim̄ cel̄o k̄otasi lens̄onaa. P̄e t̄o k̄e Lefii nȳoma ná lak̄aya t̄oḡon̄aya. ¹⁵ Asafi l̄ol̄uȳu nȳoma yonyoolaa ná we pa t̄oma taa, is̄u Tafiiiti na Asafi paa seyēs̄oȳu t̄o. Na wulaw laȳat̄u tas̄elaa Hem̄an̄ na Yetut̄uη na n̄on̄os̄i tan̄jlaa ke pa nȳona taa. Pa taa n̄oḡol̄u ta kul̄i. M̄pi t̄o, Lefii nȳoma lel̄aa lak̄aya pel̄eye t̄oḡon̄aya t̄oḡo. ¹⁶ Is̄ona pa tayan̄a Tacaa acima ke k̄uȳaku ηku t̄oḡol̄u. A t̄oḡo na a k̄otasi lap̄u lapa teitei k̄e is̄u Sosiyasi suw t̄o.

¹⁷ T̄eev acima an̄i í waali k̄e Iseyeli nȳoma kot̄ilaa t̄ona t̄oḡo k̄ok̄us̄om̄ fei p̄o-topotonaa acima ke k̄uȳeeη naatosomp̄oḡol̄aya. ¹⁸ Too p̄e k̄p̄ayaw Is̄o k̄uȳoḡot̄utu tel̄os̄ul̄u Samiyeli waatu t̄o, Iseyeli wulaw n̄oḡol̄u í ta tayan̄eta acima is̄u k̄ot̄elaa na

Lefii nyéma na Yosalem na Yuta nyéma na Iseyeli nyéma lelaa sɛnau Sosiyasi na pá lá tɔ. ¹⁹ Sosiyasi kawulaya pɛnaya pɛlefei hiu nyɛnka taa ké pa tɔyɔ Tɛɛu acima anɪ.

*Sosiyasi kawulaya tɛnaya
(Awulaa II 23:28-30)*

²⁰ Ḿpɔ́yó waatu nɔyɔlv Sosiyasi tɛma Iɔ tɛsɛle tayanɔyɔ. Ilena Icipiti wulav Neko kɔɔya ɪ yoolaa na í tɛrna Kaakemisi ke Ifɛlati pɔyɔ tɔɔ na pá polo yoyu. Ntɛna Sosiyasi mayasi ɪsu í kayati-wɛ. ²¹ Ilena Neko tili na í pɔɔsi Yuta wulav si: N tɛnɔyɪ-m suwe? Pɛ taya nyaya ma kɔn yoonav. Ama ma kolontu lelv ké. Halɪ Iɔ heela-m si má lá tɛcav. Mpu tɔ, Iɔ wɛ ma waali ké. Ye n kayata-m ɪ ká ku-ɲ. ²² Paa na mpv Sosiyasi ta nu. Pɛcɔ́ Iɔ mayamaya heelina-ɪ tɔm nti. Ḿpɔ́yó Sosiyasi yusa ɪ ti na ɪ polo Mekito tetekɛle taa si pá yoo. ²³ Ilena nɔyɔlv hiki-ɪ nyémle ke tɔyoole tɛna. Na í tɔ ɪ tɔmle nyéma si: I luna-m ma nukɪ wɔsasi ke teu ké.

²⁴ Na tɔmle nyéma læsi-ɪ ɪ kɛkɛ taa na pá tu-ɪ lelv taa na pá kɔpɛna Yosalem na í sí tɛna. Na pa pimi-ɪ ɪ cɔsɛnaa pɛlaav taa na Yuta na Yosalem nyéma wii-ɪ.

²⁵ Ḿpɔ́yó Iɔ kuyɔyɔtɔtu telɔslv Selemii wii-ɪ læyaya wula. Na pɛ kɔɔya kuyɔnku na pé suna sarɲa tɔ yonyoolaa apalv nyéma na alv nyéma yooki-tɔyɪ. Halɪ tɔ wɛ læyaya wula takɔlaya taa.

²⁶⁻²⁷ Sosiyasi tɔm lenti, pɛ kɔɔyav tɛ kancaalaya na tɔ tɛnaya tɔ, tɔ wɛ Iseyeli na Yuta awulaa takɔlaya taa. Ka taa ké pa kɛsɛyɪ ɪsɛna Sosiyasi tɛnɲa Tacaa kiɲ ke teu tɔ.

36

*Sowakasi na Sowakim na Sowakɛn pa kawulasɪ
(Awulaa II 23:30-24:17)*

¹ Ḿpɔ́yó Yuta tetv nyéma kpawa Sosiyasi pɔyɔlv Sowakasi ke wulav na pá læti ɪ caa lonte ke Yosalem taa. ² Sowakasi lɔlvɔv pusi hiu na tooso nyɛnka taa ké ɪ tɔyɔ kawulaya ke ɪsɔtɔnaa tooso ke Yosalem. ³ Icipiti wulav Neko kusa-ɪ kawulaya kpɛlaya tɔɔ ké Yosalem, na í tó Yuta nyéma si pá fɛlɪ-ɪ lampuu ke liyitee nyɔyɔtɔ kiloonaa iyisi tooso (3000) na wɔla ke kiloonaa hiu na naanɔwa. ⁴ Pɛ waali ké pa kpa Sowakasi neu Iliyakim ke Yosalem na Yuta pɛ wulav, na pá layasi-ɪ hɛtɛ si Sowakim. Ilena pá tɛna ɪ taalv Sowakasi ke Icipiti.

⁵ Sowakim lɔlvɔv pusi hiu na kakpasɪ nyɛnka taa ké ɪ pɛsa wulav ke Yosalem taa ké pusi naanɔwa na kɔlvɔm. I lapa mpi pɛ ta maya ɪ Iɔ Tacaa tɔ. ⁶ Ḿpɔ́yó Papiloni wulav Nepukanɛsaa na ɪ yoolaa pa wata Yuta tetv. Na pá kpa Sowakim na pá hɔkɔ-ɪ alukpala ke teu na pá tɛna-ɪ Papiloni. ⁷ Na pá kuu tɔtɔyɔ Iɔ tɛsɛle taa wontunaa payale na pá pona Nepukanɛsaa kawulaya tɔyaya taa ké Papiloni.

⁸ Sowakim tɔm lenti wɛ Iseyeli na Yuta pɛ awulaa takɔlaya taa. Ka taa ké pa kɛsɛ ɪ acalɔtv lakasi nsi si taa ɪ tv ɪ ti, na mpi pɛ mayana-ɪ tɔ. I pɔyɔlv Sowakɛn lætɛna ɪ lonte taa.

⁹ Sowakɛn lɔlvɔv pusi pɛlefei naanɔwa*fa* nyɛnka taa ké ɪ pɛsa wulav ke Yosalem ke ɪsɔtɔnaa tooso na kuyɛɛn naanɔwa. I lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ. ^a ¹⁰ Pɛnaya sika, ilɛna Nepukanɛsaa kuu Sowakɛn na Iɔ tɛsɛle taa wontu sɔsɔntɔ, na í pona Papiloni. Ilena í kpa Sowakɛn lɔlvɔv tv ke Yosalem na Yuta pɛ wulav.

^a 36:9 pusi pɛlefei naanɔwa: Awulaa II 24:8 taa pa yoyɔta tɛna si pusi pɛlefei hiu.

*Setesiyasi kawulaya na Yosalem icate kuuu**(Awulaa II 24:18-25:21; Selemii 39:1-10; 52:1-27)*

¹¹ Setesiyasi lɔlɔyɔ pusi hiu na kulɔmɔya taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav kɛ pusi naanɔwa na kulɔmɔya kɛ Yosalem. ¹² Mɔrɔyɔ ɪ lapa mɔpi pɛ ta maɔa ɪ Iso Tacaa tɔ. Halɛna Iso yɔyɔtɛna-ɪ na Iso kuyɔyɔtɔtu telɛsulɔ Selemii nɔyɔ na ɪ kisi ɪ isayatu kɛ nav. ¹³ Paa na Nepukanɛsaa ká lapa na Setesiyasi tuuna Tacaa kɛ ɪ na Nepukanɛsaa ɪ pa nɔyɔ pɛɛlɔyɔ tɔm taa tɔ, Setesiyasi kula Nepukanɛsaa tɔɔ na ɪ lá lanɔkrusɛɔ na ɪ kisi Iseyɛli Iso Tacaa tɛɛ kɛ mɔlɔyɔ. ¹⁴ Na pɔ kɛɛɛna kɔtɔlaa nyɔyɔ nyɔma na samaa, na pá lɔlɛsɛyɔ isayatu, na pá lakɪ piitim lempɪ nyɔma acaalɛtɔ tɛna. Na pá pilisi Tacaa Iso tɛsɛɛle kɛ Yosalem. ¹⁵ Pa cɔsɔnaa Iso Tacaa kusa tillaa kɛ tɔm pɔyalɛ si: ɪ polo ɪ yɔyɔtɛna-wɛ na ma nɔyɔ. ¹⁶ Ama Iseyɛli nyɔma foota-wɛ na pá wonɔ Iso kuyɔyɔtɔtu telɛsɔlaa, na pá kisi Iso Tɔm. ɪlɛna Tacaa náá mɔ-wɛ na pááná kɛ katatɔlaya, a fɛina kɔɔle. ¹⁷ Iso yɛlaa kɛ na Papiloni wulav na ɪ yoolaa pa watɪ-wɛ, na ɪ tu-wɛyɛ pa niɔ taa na pá kv Iseyɛli yoolaa. Hali pɛ kɛɛɛna Iso tɛsɛɛle taa, ɪ ta kenti ifɛpiya na pɛɛlaa na apalaa na kɔkɔpatɔlaa pa taa nɔyɔlɔ tɔɔ. ¹⁸ Mɔrɔyɔ pa kuu Iso tɛsɛɛle wontu sɔsɔɔntɔ na sɛkpetu tɛna, na kpancoou. Na pá kɔpaya wulav na ɪ waali nyɔma pa nyɛm na pá pɔna pɛ tɛnaya Papiloni. ¹⁹ ɪlɛna pá nyayasi Iso tɛsɛɛle na kawulaya tɔyaya kɛ kɔkɔ. Na pá yɔkɪ Yosalem icate koluɔa na wontu kɔpantɔ. ²⁰ Mpa yoou kɔpisa tɔyɔ Papiloni wulav kuuwa, na pá pɛsi ɪ yomaa, na pɛ kɛɛɛna wulav lɔlɔyɔ nyɔma. Halɛna Pɛɛsi nyɔma kɔntɛ. ²¹ Mɔrɔyɔ pɛ lapa tsu Tacaa ka heeluyɔ Iso kuyɔyɔtɔtu telɛsulɔ Selemii kɛ tɔm nti na ɪ kpaali tɔ si: Nɔyɔlɔ kaa caya tetu taa kɛ pusi nutoso na naanɔwa. Halɛna tɛ heɛsuyɔ waatu tɛ. ɪlɛna pɔ lɛɛti heɛsuyɔ waatɔnaa mpa pa taa paasɛna tɔ.

Silusi mpaav hav si pá ηmá Iso tɛsɛɛle

²² Pɛɛsi wulav Silusi kawulaya pɛnaya kancaalaya nyɛɔka taa kɛ Tacaa tu ɪ taa si ɪ ká yɛle na tɔm nti Iso kuyɔyɔtɔtu telɛsulɔ Selemii ka yɔyɔtaa tɔ tɔ lá. Halɛna ɪ tɔ Silusi taa si ɪ kpaalɛna nɔyɔ sɔsaya kɛ ɪ kawulaya tɛna taa, na pá ηmaa takɔlasɪ taa si: ²³ Pɛɛsi wulav yɔyɔtaa si, isɔtaa Iso Tacaa tɔ ma niɔ taa kɛ tetu tɛna kawulasɪ. Halɛna ɪ tɔ-m si má ηma-ɪ Iso tɛsɛɛle kɛ Yosalem kɛ Yuta tetu taa. Mɔ tɛna mpa mɛ ɪ kɛ ɪ yɔlaa tɔ ɪ mɔli Yosalem. Mɔ Iso Tacaa ɪ su-mɛ.

ISƏTƏLASI TƏM TAKƏLAYA Kotuləto

Tə naaki takəlaya kanə ka taa si, Peesi wulav səsə Silusi hawa Yuta nyəma ke nəçə si, pá məli pa te Yosalem. Ye pa məlaa ile pa tayanı ηmav ke Iso təseele. Ama Yuta nyəma kolontunaa laηa ta həena Iso təseele řité tə tayanuyv.

Takəlaya kanə ka taa seçesuyv səsəəu ləηk nte si, Iso yəlaa í layası layasuyv maçamaya. İlena pá kaasi na pá tó təntə kupante.

Isəna pa faya Isətəlası takəlaya tə:

Yuta nyəma məlvuy kancaalaya nyəm, titite 1-2

İso təseele tayanuyv na tə tuluyv, titite 3-6

Isətəlası na Yuta nyəma ləlaa pa məlvuy, titite 7-10

Wulav Silusi ha nəçə si pá tayanı ηmáv ke Iso təseele

¹ Mərvyú Tacaa tv í taa si í yoosiçi təm nti í ka yəçətəna Iso kuyçətutu teləsəlv Selemii nəçə təçə Peesi wulav səsə Silusi kawulaya pənaya kancaalaya nyəηka taa. İlena Iso tv Silusi taa si í kpaalı í kawulaya taa na pá ηmaa takəlası taa si, ² Peesi wulav Silusi yəçətəa si: Isətəa Iso Tacaa təna ma niη taa ké antulinya təna kawulası, na í t-m si má tayanı ηmav ke í təseele ke Yuta tetv taa ké Yosalem. ³ Mə taa mpa pa kəna í yəlaa taa ləlaa? Iso í wəe puntənaa waalı na pá polo Yosalem ke Yuta na pá ηmá Tacaa İseyeli Iso ké təyaya. Iso inı í wəenna Yosalem. ⁴ Timpi timpi İseyeli nyəma wəe tə, pá nyəma í ha-wəçe liçitee na wəla na wontu ləntı na təla, na luyv kəlvənyv kvcəəη na pá pona Yosalem na pá tayənəna Iso təseele ke ηmav.

⁵ Mərvyú Yuta na Pəncaməe pə ləlvə nyəəη nyəma, na kətəlaa na Lefii nyəma, na pa təna mpa pa taa Tacaa Iso ka təwa si pá polo Yosalem tə pa svv pa tətı tayanuyv si pa təkki. ⁶ İlena pa cəlvə nyəma ha-wəçe nyəçəlvuyv kupaηku na wəla pə wontu, na wontu kəpantv ləntı na təla. Iso təseele nyəntv nti paa hana luyv kəlvənyv tə tə paasi.

⁷ Mərvyú wulav səsə Silusi kota Tacaa kətaya wontu na í mələna Yosalem. Nepukanəsaa ka kuuna-təçi Iso təseele na í su-təçi í maçamaya í tvyv kutuluuyv taa. ⁸ İlena wulav heeli kpaŋcoəu təə nyənlv Mitəletatı si: Cəla wontu ntəçi Yuta nyuyv tv Seesepasaa. ⁹ Wəntunaa mpa í cəla-ı təçəle wəla pələntənəa hiu na naanəwa na liçitee nyəçəlvuyv nyəma ke iyaya (1000), na seesi ke pəçəlayafəi hiu na naanəwa. ¹⁰ Na wəla cəmsənəa ke hiu na naanəwa, na liçitee nyəçəlvuyv toη nyəηku cəmsənəa ke nasəle na naanəwa (410), na wontu ləntı ke iyaya (1000). ¹¹ Pə kəpənta wəla na liçitee nyəçəlvuyv pə wontu ke iyisi kakpası na nasəle (5400). Mərvyú Seesepasaa na ləlaa pa kpaçə wontu nti na pá məli Yosalem.

2

İseyeli nyəma mpa pa luna Papiloni tə pa həla

¹ Yuta tetv həçəlvuyv nyəma mpa wulav Nepukanəsaa ka kuuva tə pa həla ntə. Pa taa paçale mələna Yosalem na Yuta tetv taa, paa wei ké í ıcatə taa. ² Mpa pa kpaçə-wə na pá mələna təçəle Solopəreli, na Yesuwa, na Nehemiya, na Səlaya, na Ləlaya, na Motokayi, na Pilisaη, na Misipaa, na Pikifayi, na Lehum, na Paana. İseyeli ləlvə nyəma na pa yəlaa həla ntə.

- 3 Paləsı lələvny nyəma we iyisi naale na nunəwa na nutoso na naanəwa na naale (2172).
- 4 Sefatiya nyəma ke ηmənəvny na nunəwa na nutoso na naanəwa na naale (372).
- 5 Ala nyəma ke nasətoso na nunəwa na nutoso na naanəwa na kakpası (775).
- 6 Pahati-Mowarəny nyəma ke iyisi naale na nunaasa na naanəwa na naale (2812). Yesuwa na Yowarə pa lələvny nyəma nté.
- 7 Ilam nyəma ke iyəga na ηmənəvny na nule na naanəwa na liyiti (1254).
- 8 Satu nyəma ke nasənaasa na nunəwa na nule na kakpası (945).
- 9 Sakayi nyəma ke nasətoso na nunəwa na nutoso (760).
- 10 Pani nyəma ke nasətoso na nule na naale (642).
- 11 Pəpayı nyəma ke nasətoso na hiu na tooso (623).
- 12 Asəkati nyəma ke iyəga na ηmənəvny na hiu na naale (1222).
- 13 Atonikam nyəma ke iyəga na nutoso na naatoso (666).
- 14 Pikifayi nyəma ke iyisi naale na nule na naanəwa na naatoso (2056).
- 15 Ateη nyəma ke nasəle na nule na naanəwa na liyiti (454).
- 16 Ateə nyəma ke pələfei nunəwa. Yehisikiya lələvny nyəma nté.
- 17 Pesayı nyəma ke ηmənəvny na nunəwa na hiu na tooso (323).
- 18 Yola nyəma ke nunəwa na naanəwa na naale (112).
- 19 Hasum nyəma ke ηmənəvny na hiu na tooso (223).
- 20 Kipaa nyəma ke nunaasa na naanəwa na kakpası.
- 21 Pətələhem icate nyəma ke nunəwa na hiu na tooso (123).
- 22 Netofa icate nyəma ke nule na naanəwa na naatoso.
- 23 Anatəti icate nyəma ke pələfei nunəwa na hiu na naanəwa (128).
- 24 Asəmafeti icate nyəma ke nule na naale.
- 25 Kiliyati-Yeyalim na Kefila na Peeləti pa acaləe nyəma ke nasətoso na nunəwa na nule na tooso (743).
- 26 Lama na Kəpa pa acaləe nyəma ke nasətoso na hiu na kuləm (621).
- 27 Mikiması nyəma ke nunəwa na hiu na naale (122).
- 28 Pətəelı na Ayı pə nyəma ke ηmənəvny na hiu na tooso (223).
- 29 Nepo nyəma ke nule na naanəwa na naale.
- 30 Makpisi nyəma ke nunəwa na nule na naanəwa na naatoso (156).
- 31 Ilam lələvny nyəma ke iyəga na ηmənəvny na nule na naanəwa na liyiti (1254).
- 32 Halim nyəma ke ηmənəvny nunəwa na hiu (320).
- 33 Lotı na Hatiti na Ono pə nyəma ke nasətoso na nunəwa na hiu na kakpası (725).
- 34 Yeliko icate nyəma ke ηmənəvny na nunəwa na nule na kakpası (345).
- 35 Senaa icate nyəma ke iyisi tooso na nasətoso na hiu na naanəwa (3630).
- 36 Kətələa kpeka ntə. Yesuwa lələvny nyəma Yetaya tēesı nyəma we nasənaasa na nunəwa na nutoso na naanəwa na tooso (973).
- 37 Imēe lələvny nyəma ke iyəga na nule na naanəwa na naale (1052).
- 38 Pəsehū nyəma ke iyəga na nasəle na nule na naatosompəxələga (1247).
- 39 Halim lələvny nyəma ke iyəga na naanəwa na naatosompəxələga (1017).
- 40 Lefii nyəma kpeka ntə. Hatəfəya lələvny nyəma Yesuwa na Katəməyēli pələ pa nyəma we nutoso na naanəwa na liyiti.
- 41 İso təsēelə yonyoolaa ntə. Asafı lələvny nyəma we pələfei nunəwa na hiu na naanəwa (128).
- 42 İso təsēelə nənəəsı tanjəaa ntə. Salum, na Ateə, na Taləmən, na Akupi, na Hatita, na Sopayı, pa lələvny nyəma we pəxələyafəi nunəwa na nule (139).

⁴³ Iso təseəle taa təma lataa səkpema ləvlə nyəəñ nyəma nté Siha, na Hasufa, na Tapawəti, ⁴⁴ na Keləsi, na Siyaha, na Patəñ, ⁴⁵ na Lepana, na Hakapa, na Akupi, ⁴⁶ na Hakapi, na Samlayi, na Hanan, ⁴⁷ na Kiteli, na Kahaa, na Leyaya, ⁴⁸ na Lesəñ, na Nekota, na Kasam, ⁴⁹ na Usa, na Paseyi, na Pesayi, ⁵⁰ na Asəna, na Meunim, na Nefusim, ⁵¹ na Pakəpuki, na Hakufa, na Haluu, ⁵² na Pasiluti, na Mehita, na Haasa, ⁵³ na Paakəsi, na Sisela, na Tema, ⁵⁴ na Nesiya, na Hatifa. ⁵⁵ Salvməñ təmlə lataa ləvlə nyəma nté Sotayi, na Sofeleti, na Peluta, ⁵⁶ na Yaala, na Taakəñ, na Kiteli, ⁵⁷ na Sefatiya, na Hatili, na Pokeleti-Hasepayim, na Ami. ⁵⁸ Iso təseəle taa təmlə lataa səkpema na Salvməñ təmlə lataa ləvlə nyəma krenta ħmənəy nūnəwa na nūnaasa na naanəwa na naale (392).

⁵⁹ Mpa pa luna Papiloni ke Teli-Mela, na Teli-Hası na Kelupi, na Atan, na İmēe tə pa ta pəsi na pá kēesi teu ke pa ləvlə nyəma na pa cəsonaa təm sı pə hūli sı pa kē İseyeli nyəma. ⁶⁰ Pa tənə paa kē Telaya, na Topiya, na Nekota pa ləvlə nyəma kē. Paa wə nəsetoso na nule na naanəwa na naale (652).

⁶¹ Kətəlaa ləlaa ka wə kē isu mpa pa ta pəsi na pá hūli sı pa kē İseyeli nyəma tə. Mpeyele Hopaya na Hakəəsi na Paasilayi. Mpi pə tə pa yaakaya kantəkaya nyəñ unəye mpə təyole sı İ kraya Kalaati tı Paasilayi pələaa taa ləlv. ⁶² Paa pəeka mpe inı pa həla ke kətəlaa nyəna taa kē pa ta na. Pə tə kē pa nyəna-wəye asilima nyəma na pá kisina-wə sı pá taa la kətəlaa təmlə. ⁶³ Mprəy kəfəneə maɣamaɣa kisina-wə sı pá taa təyə İso kəha, hələna kətəlv nəyəlv İ maɣası wala pee taka nna pa naakəna Iso luyə nyəntə tə na İ na na pəcə.

⁶⁴ İseyeli nyəma mpa pa luna Papiloni tə pa krenta iyisi nule na naale na ħmənəy nūnəwa na nutoso (42360). ⁶⁵ Pa taa kaləna təmlə nyəma apalaa na alaa mpa paa wə iyisi naatosomprəyələya na ħmənəy na nūnəwa na hiu na naanəwa na naatosomprəyələya (7337) tə. Pa taa ka wə yonyoolaa apalə nyəma na alə nyəma ke ħmənəy (200). ⁶⁶ Na krayanəñ ke nəsetoso na nūnəwa na hiu na naanəwa na naatoso (736), na krayanəñ kəpəşəñ*fa* ke ħmənəy na nule na kakpası (245). ^a wə heku na heku kē. İ ta kē krayanə, pəcə İ ta ke krayayə. ⁶⁷ Yooyoona ke nəşəle na hiu na naanəwa na kakpası (435), na krayası ke iyisi naatoso na nəsetoso na nūnəwa na hiu (6720).

⁶⁸ Waatə wei pa tala Yosalem ħimpi Iso təseəle wəe tə, İlena ləvlə nyəəñ nyəma ləlaa ha kəcəñ na luyə koluməy sı pá ħmana Iso təseəle ke tə lonte kəpəntə taa.

⁶⁹ Mprəy pa hawa isəna pa pəşaa tə sı pá ħmana Iso təseəle. İlena pə lu wəla nyəyətə iyisi nutoso na kolum (61000), na liyitee nyəyətə kiloona iyisi naale na nəşəle na nūnəwa (2500). Na pá ha tətəyə kətəlaa capanaa nūnəwa (100).

⁷⁰ İlena kətəlaa na Lefii nyəma na mpa pa səñna Iso təma tə, na yonyoolaa na nəcəsi tənlaa na Iso təseəle taa təmlə lataa səkpema caya acaləe nna pa ha-wə tə a taa.

3

Yesuwa na Solopapeeli pa tayanəyi Iso seev

¹ Mprəy pə tala isətə naatosomprəyələya nyəñ, İlena İseyeli nyəma tənə mpa paa məla acaləe taa tə pá koti nəyə koluməya ke Yosalem. ² İlena Yosataki pəyalə kətəlv Yesuwa, na İ tətətonaa na kətəlaa ləlaa, na Selatəyeli pəyalə Solopapeeli, na İ ləvlə nyəma pa niki Iso kətəya təlate ke ħman sı pa lakı kotası nsi kəkə lusa sı tənə tə, isu pa kēesəy Iso yəlv Moisi kiin taa tə. ³ Paa na pa cəlv piitimnaa caakaya-wəye nyaasəy tə, pa ħmawa kətəya təlate ke tə lonte taa na pá lakı Taca

^a 2:66 krayanəñ kəpəşəñ: Pa yoosa krayanə na krayayə na pə ləli mpi təyə pa yaa mpə. İ

ke kətasi nsi kəkə lusa si təna təyo tə tək ke tanarj na taanaya. ⁴Pə waalı kə pa təya coka acima isu paa keesuyv tə na pá laki kətaya njka kəkə lusa ka təna təyo təm isəna paa suwa paa kuyaku njku tə. ⁵Pə krayav waatu unı təyo paa svv paa kuyaku njku kv kətasi larv ke tam, na nsi pa laki paa isətv wei i kancaalaya kuyaku tə, na Tacaa acima kuyeyj nyənsi, na luyv kvlmuyv nyənsi. ⁶Mpv pə yelina na pá caalı kətasi nsi kəkə lusa si təna təyo larv ke Tacaa ke isətv naatosompəyolaya nyəj kuyaku kancaalaya nyəjku wule, na pá ta tu suta Isə təsele kufate kite.

⁷Pəle pə waalı kə pa caa təmlə nyəma si pá saakəxi taasi na pəe na pá felı-wə. İlena pá cəla Sitəj na Tiii nyəma ke təyənaya na konyənyəəm na nim si pəle pá tilina-weyə krenjkelasi kupaşsi na tenku taa si pé tala Safarj. Pəesi wulav səsə Silusi hana-weyə pə mpaav. ⁸Mpvəy pə məla Yosalem taa, na pənaya naale nyəjka isətv naale nyəj siki. İlena Selatəyelı pəyalv Soloparəeli, na Yosataki pəyalv Yesuwa, na i tətənaa kətəlaa ləlaa, na Lefii nyəma mpa pa luna Papiloni tə, pa niki təmlə na pá ləsi Lefii nyəma mpa pa tala isu pusi hiu na waalı tə si pá paasəna Isə təsele njav. ⁹Mpvəy Lefii tv Yesuwa na i pəyalaa na i tətənaa, na Hotafiya ləlvv tv Katəməyelı na i pəyalaa pa krenta nəyo na pá mv Isə təsele təmlə lataa paasənav. Na Henatati ləlvv nyəma Lefii nyəma səna-wə.

¹⁰Waatu wei Isə təsele njmalaa su kite, İlena pá kəna kətəlaa na pá suu pa kətaya wontu na Lefii nyəma mpa pa kə Asafi ləlvv nyəma tə na akantee na cəməj na pá sarj Tacaa isu İseyelı wulav Tafiiti ka suu tə. ¹¹İlena pá sarj Tacaa na pá puyələ-i na pá yooki yontu na pá kaasəxi təma si: Tacaa wə teu, na i səlvv ke İseyelı fei tənaya. Mpvəy samaa ná puyula-i tətə na kawilitasi səsəənsi. Mpi tə, pa su pa Isə təsele kite.

¹²Mpvəy kətəlaa na Lefii nyəma pəyalə na ləlvj nyəj nyəma kəkpatəlaa mpa paa nyəma Isə təsele kupaente to pa wiiwa təkpuo ke saa wei pa tərja kufate kite ke suu tə. Ama ləlaa ná wilitaya kə na lajhvləmlə səsəle. ¹³Halı yvl u pəsəxi na i faya ləlaa lajhvləmlə na kawilitasi na ləlaa wula. Mpi tə, pa makaya kapusi səsəənsi kə na pé nuki pooluv.

4

Yuta nyəma kolontunaa sənşə Isə təsele njav

¹Mpvəy İseyelı nyəma kolontunaa nuwa si, Yuta na Pəncamee pə nyəma kəmna Papiloni, na pá njmaaki timpi paa sē Tacaa Isə tə. ²İlena pá polo na pá maşana Soloparəeli na ləlvj nyəj nyəma na pá tə-wə si: Tá luyv wəe si tə sənə-meyə Isə təsele İtə tə njav. Ta maşamaya tə seəkaya Isə kvlm unəxi na tə laki-i kətasi ke hatoo kuyanjku Asilii wulav Asalatəj kəna-tuyv cəne tə.

³Ama Soloparəeli na Yesuwa na İseyelı ləlvj nyəj nyəma ləlaa pa cəwa si: Pə ta tvna si i sənə-tv na tə njma tá Isə ke təsele. Ta tike tu njmana-i. Mpi tə, pə kə tá Isə Tacaa təsele kə. Pəesi wulav səsə Silusi maşamaya ka su mpvəy.

⁴Mpvəy kolontunaa mpe pa maşasa si pa nyaasəxi Yuta nyəma na pá yəalı pa apalvtv na pá yele Isə təsele njav. ⁵Haləna pá ha wulav waalı nyəma ke liyitee si pá wakəli Yuta nyəma təmlə ke pə krayav Pəesi wulav Silusi pəle haləna pə tala Taliyusi waatu.

Pa kula Yuta nyəma waalı ke wulav Atakəsese kij

⁶Mpvəy Yuta nyəma kolontunaa njmaa Atakəsese ke takəlaya ke i kawulaya kancaalaya waatu na pá suu Yosalem na Yuta tətə nyəma ke təm.

⁷ İena Piselam, na Mitəletati, na Tapreyeli, na pa taapalaa pá ηmaa wulav Atakəseseε tətə na Alaamee təm taa na tə ηmaatu pée.

⁸ M̄p̄óyó həyóluyv ηku kv kufənee Lehum na ι takəlası ηmaalv Simesayi pa ηmaawa wulav Atakəseseε tətəyɔ Yosalem təm sı:

⁹ Taya həyóluyv kufənee Lehum na ι waalı tv Simesayi, na tá taapalaa mpa ta tə wε Tin, na Afasataki, na Taapeli na Afalası, na İleki, na Papiloni, na Susi, na Teha, na İlam pə həyóləy taa tə. ¹⁰ Na yələa İlela mpa Asilii wulav səsə İlv Asənapaa ka kpaçaa na í sı Samalii acaləε taa na İfəlati pəyɔ tetv kukaasətv nti tə wəna ilim tətvlə həyóluyv təv tə na ləntənaa tə.

¹¹ Pa takəlaya ηke ka taa təm nté sı: Tacaa wulav Atakəseseε, taya nyá təmlə nyəma mpa pa wəna İfəlati pəyɔ kutey na cəne təv tə.

¹² Ta heeliyina-η sı Yuta nyəma mpa pa lu nyá te tə pa tala Yosalem cəne na pa taa wεε sı pa tayanəyi yələa asayaa na təv kullaı ıcatə nteye ηmav. Halı pa tēma kolunə kite ke tayanuyv na pá ηmaaku. ¹³ Tacaa, nyi teu sı ye yələa pəne pa ηmá pa ıcatə na tə koloosi, ıcatə nyəma kaa tasa lampuunaa fəlvuyv na liyitee kaa wεε kawulaya kpancoou taa. ¹⁴ Pə təv kə ta mpa tə İlapa nyvleley na tə kə nyá təmlə nyəma tə, ye tə nyənəyi isəna paa tvyvna-η tə pə wuki-tv. İe tə mayasəyi kə sı ¹⁵ ĩ preeki nyá caanaa takəlası kəpəçsı taa, n ká mayana sı ıcatə tənə tə yələa kə asayaa kə. Tuu tə tə yələa ta heesi wulav səsə na həyóluyv kufənee ke wakəlvuyv, na tə yələa kuləyi tēma təv kə tam kə. Pə mayamaçya pə təv kə tə yəkaa. ¹⁶ Tacaa, tə kpaaləyi-η sı, ye ıcatə tənə na tə koloosi pə ηmawa, n kaa pəsi İfəlati pəyɔ həyóluyv kune.

Wulav Atakəseseε kvçəçətv

¹⁷ Wulav səsə ηmaawa kufənee Lehum na ι takəlası ηmaalv Simesayi na pa taapalaa mpa pa sı Samalii na İfəlati pəyɔ kutey tetv taa tə sı: Ma nyəma me, ma sεε-me.

¹⁸ Takəlaya ηka ι ηmaa-m tə pa teləsa-ke na pa kala-m. ¹⁹ Ma yelaa na pa preeki ıcatə nte təv təm na pá ná tampana sı hatov tə, Yosalem ıcatə nyəma kuləyi awulaa təv kə tam kə. ²⁰ Pə kaasa ıcatə ĩté tə, awulaa napəli pa təkayana kawulaya na pá ηmakələyi həyóluyv ηku kv nyəma, na pá mvyi-wεyε lampuunaa na pá fəlvuyv-wε na pəçç pá svvki pa tetv taa. ²¹ M̄p̄v tə, í heeli Yuta nyəma sı pá səy na má hawa nəçç İle pəçç paa ηmá. ²² İ paasəna teu yoo, í taa too təm nti təv təv. Pə taa kəv na pə tasa-tvyv wakəlvuyv tətə.

²³ Too sı Lehum na ι takəlası ηmaalv Simesayi na pa taapalaa pa kalvyv wulav takəlaya tə, pu laki-wεyε İy. Tənyaçya pa pola kpaçpaa na pá cáalı Yuta nyəma na təm nti təv təv sı pá yele ηmav.

Pa tayanəyi İso təseεle ke ηmav

²⁴ M̄p̄óyó Yosalem İso təseεle ηmav səyaa haləna pə tala Peesı wulav Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəyka.

5

¹ M̄p̄óyó kvayaku nakvli İso kvəçəçətv tələsvlv Asee na İtoo pəyalv İso kvəçəçətv tələsvlv Sakalı pa polaa na pá yəçətəna Yuta na Yosalem nyəma na İseyeli İso nəçç. ² İena Selatəyeli pəyalv Solopareeli na Yosataki pəyalv Yesuwa pá niki İso təseεle ηmav ke Yosalem, na İso kvəçəçətv tələsəlaa səna-wε.

³ Tənaçyalə İfəlati pəyɔ həyóluyv kufənee Tatənaçyi, na Seta-Posənaçyi, na pa taapalaa pa polaa na pá pəçsı Yuta nyəma sı: Awe ha-meçyε mpaav sı í ηmá İso təseεle na koloosi? ⁴ Pə wεε sı í heeli-tvyv mpa mpa pa ηmaaku isəntə tə pa həla.

⁵ Ama Iso we Yuta nyöyü nyóma waalı, de pa ta pəsi pá səñsi pa təmlə, haləna pá heeli wulaw Taliyusi ke pə təm na í cə-wə.

Yuta nyóma kolontunaa kula pa waalı

⁶ Takəlaya ŋka Ifəlatı tetu kufəñee Tatəñayi na Seta-Posəñayi na í taapalaa həyölyü nyöñ nyóma pa ŋmaa wulaw səsə Taliyusi təyölə ⁷ si:

Tacaa wulaw səsə Taliyusi, tə sɛɛ-ŋ, nyana tetu.

⁸ Tə pola Yuta ke Iso təsɛɛle təñmale na tə maçana pa təñna-tɛye ŋmav na pɛɛ kusaakeɛ. Pa kama kpeñkpelasi ke koloosi taa. Pa təmlə tewaçya, na tə təñna lapu ke ləñləñ. ⁹ Mpóyü tə nawa nyöyü nyóma na tə pəsı-wɛye wei í ha-wɛye nəyö sı pá ŋma Iso təsɛɛle na pə koloosi tə. ¹⁰ Halı tə pəsı-wɛye mpa pa ké təmlə nyöyü nyóma tə pa həla sı tə ŋmaaki na tə kəna-ŋ. ¹¹ İlena pá cə-tu sı: Tə ké isətəa na atɛ pə Iso təmlə nyóma ké. Tə kusəyi Iso təsɛɛle nte İseyeli wulaw səsə nəyölyü í ka ŋmawa ləñtaa təyö. ¹² Ama tá caanaa kusa isətəa Iso pááná na ílé í tu-tuyü Papiloni wulaw Nepukanəsaa niñ taa na í wakəli Iso təsɛɛle nte, na í kuu yəlaa na í tɛna í tɛ. ¹³ Pə waalı ké wulaw Silusi ná ha nəyö ke ílé í kawulaya pəñaya kancaalaya nyəñka taa sı tə tayanı-tɛye ŋmav. ¹⁴ Nepukanəsaa ná kuu Iso təsɛɛle nte tə taa wula na nyəyətü kəpantü na pə wontu ké, na í pona Papiloni na í su í tuyü kutuluçu taa. Ama wulaw səsə Silusi ná kpaçya-tı na í cəla Sesepasaa wei í kpaçya Yuta kufəñee tə. ¹⁵ Na í heeli-ı sı: İ polo í ŋma Iso təsɛɛle nteye tə lonte kəpəntɛ taa. İlena pá sı wontu ntəyi pə taa. ¹⁶ Mpu pə lapəna na Sesepasaa polo Yosalem na í taalı Iso təsɛɛle kite. Pə kpaçyan waatü inı tə pa təmlə təñna pəte ké. Ama pə ta tɛnta. ¹⁷ Pəñentɛ ta caa, yelə na pá pɛɛki Papiloni kawulaya takəlası taa na tə ná sı Silusi ha nəyö ke tampana sı pá ŋma Yosalem Iso təsɛɛle nte yaa isəna. Ye n tɛma mpu, de n heeli-tuyü nti n maçasaa tə.

6

Wulaw Taliyusi kvcəcətv

¹ Mpóyü wulaw səsə Taliyusi tu yəlaa sı pá pɛɛki Papiloni icatɛ taa ké timpi pa siki ləñ takəlası na wontu kəpantü tə. ² Ama Metii həyölyü koləña icatɛ İpatanı taa ké pa hii takəlaya nakəli na pá ŋmaa ka taa sı:

³ Wulaw Silusi ka kpaala í kawulaya pəñaya kancaalaya nyəñka taa sı, paa tayanı Iso təsɛɛle ŋmav ke tə kite kəpəntɛ tə ké Yosalem na pá lakı tə taa ké kətasi. Tə kəñkəlməñ ká wɛɛ məɛtələnnaa hiu na naanuwə na tə wəñ ke mpu tətə. ⁴ Paa ŋma pɛɛ kusaakeɛ ke cɛɛsi tooso ké, na kpeñkpelasi ke cɛɛya. Kawulaya kpancoou liyitee ke paa lana. ⁵ Wula na nyəyətü kəpantü wontu nti wulaw Nepukanəsaa ka kpaçya Yosalem Iso təsɛɛle taa na í pona Papiloni tə, paa məñna-tı na pá sı-təyi tə lona taa.

⁶ Mpöyüle Taliyusi ŋmaa takəlaya ke Ifəlatı pəyö tetu nyöyü tu Tatəñayi na Seta-Posəñayi na pa taapalaa həyölyü nyöyü nyóma sı: İ yelə təm nti. ⁷ Pə wɛɛ sı pá yelə Yuta nyóma ké təpamm na pá ŋma Iso təsɛɛle. Tetu tu na Yuta nyöyü nyóma í səna na pá ŋma-tɛye tə lonte kəpəntɛ taa. ⁸ Ma caa sı í səna-wɛye tə ŋmav taa, na í feñ na í ləsəyi kawulaya kpancoou taa lampuunaa mpa yəlaa fɛlaa tə na í cələyi-wɛ, na təmlə í taa səñ. ⁹ İ paasəna teu na í cələyi Yosalem kətəlaa ke mpi pa nyuləyi tə, isu latəcənna na iwəaŋ na iwɛɛsi nsi pa lakəna kətasi ke isətəa Iso tə, na təyənaya na təm na nim. ¹⁰ Waatü inəyi pə pəsi na pá lakı Iso ké kətasi nsi sı wɛ-ı səsıñ tə, na pá sələməna wulaw səsə má na ma pəyalaa. ¹¹ Ye wei í ta təñ ma təm təne, maa yelə na pá ləsi í təyaya tesika na pá siki na pá həkə-ı ka nyöyü taa na pá pəsi í təyaya ke hute. ¹² Ye wulaw nəyölyü yaa piitim napəli pə caa pə

yəki İso təsele rıtə yaa pə kisi ma təm, İso wei inı ı we Yosalem tə inı ı ka həna pəntu ηkpaηyυ. Taliyusi má, ma suna mpu. I təη tə təna tətətete.

¹³ Mıpóyú İfəlatı pəxə tetu nyuytu tu Tatənayı na Seta-Posənayı na pa taapalaa pa təηa Taliyusi təm ntəyi teitei.

İso təsele tvlyvy

¹⁴ Mıpóyú İso kuyəxətutu tələsulə Asee, na İtoo pəyalu İso kuyəxətutu tələsulə Sakalı pa tasa Yuta nyəma ke apalutu na pá tēsi İso təsele ηmau na alaafəya, isu İseyeli İso ka siw na Pēsi awulaa səsaa Silusi na Taliyusi na Atakəseseē paa yəxətuytu tə. ¹⁵ Mıpóyú pa tēsa İso təsele ηmau ke pa te isətu Ataa kuyeyη tooso wule ke Taliyusi kawulaya pənaγa naatosο nyəηka taa. ¹⁶ İlena Yuta nyəma təna, paa kətəlaa na Lefii nyəma lēlaa mpa pa luna Papiloni tə, pa təyə İso təsele tvlyvy acima na laηhuləmlə səsəle. ¹⁷ Na pá la Tacaa ke kətaya ke wule nteγe latəceηaa nuηuwa (100), na iwaah ke ηmυnuytu (200), na iwēsi ke nasəle (400), na pəηtuləη ke naanuwa na naale. Paa İseyeli kpekəle nteγe kuləmuγu, si İso í huı pa təna pa isayatu. ¹⁸ Mıpóyú pa faya kətəlaa na Lefii nyəma ke kpekə na pə kēesəna pa təma ke İso təmlə taa kē Yosalem ke teitei isu pa kēesuytu Moisi takəlaya taa tə.

Yuta nyəma təkı Tēv acima

¹⁹ Mıpóyú pa təna mpa pa luna Papiloni tə pa təyə Tēv acima ke pa pənaγa naale nyəηka isətu kancaalaya nyəη taa. ²⁰ Na kətəlaa na Lefii nyəma pa kpeηtı na pá la nyəəη təə asilima kēeluytu kətaya na pa təna pá wē tənaηη. İlena Lefii nyəma ku pa na kətəlaa na İseyeli nyəma pa təə kē Tēv acima iwēsi isu pa tu lakı tə. ²¹ Mıpóyú mpa pa luna Papiloni tə, na mpa pa kisa cefelitu na pá kpeηtəna pa tēetənaa ke İseyeli İso sēv taa tə pa təna pa təyə Tēv acima. ²² Pə waah kē pa təyə kəkusum fēi kakalası acima ke kuyeyη naatosompəxəlaya na laηhuləmlə. Pa laηhuləmlə nyuytu ntē si Tacaa ka lapə na wulav laηlə hēēna-wē. Mpu pə hanaweyə apalutu na pá niki İso təsele ηmau.

7

Kətvə İsətəlası təm

¹⁻⁶ Pēsi wulav səsə Atakəseseē kawulaya waatu taa kē nəxəlv wei pa yaa si İsətəlası tə ı luna Papiloni. I ka kē Selaya pəyalu kē, ı ləlvuytu nyəma ntē kətvə səsə Aləη, na İlasaa, na Pēηhası, na Apisuwa, na Puki, na Usı, na Selaya, na Melayətı, na Asaliya, na Amaləya, na Ahitupi, na Satəkı, na Salum, na Hilikiya, na Asaliya. İsətəlası ka nyəmə takəlası kalvyu kē na í nyəmə İseyeli İso kiηη wei ilē ı ka hulə Moisi tə. Tacaa ka lapaya na İsətəlası nyuytu kul, na í sələma wulav ke mpi ilē ı la-wı. ⁷ Waatu wei İseyeli yəlaa, na kətəlaa, na Lefii nyəma, na yonyoolaa, na İso təsele nənəəsi təηlaa, na pə təmlə nyəma səkpema mələ Yosalem ke Atakəseseē kawulaya pənaγa naatosompəxəlaya nyəηka taa ⁸ təyə İsətəlası tala Yosalem ke pa kiη ke isətu kakpası nyəη taa. ⁹ İsətu kancaalaya nyəη kuyaku kancaalaya nyəηku ke ı ka siwə si ı ká kulə Papiloni. İlena İso kenti ı təə na í tala Yosalem ke isətu kakpası nyəη kuyaku kancaalaya nyəηku. ¹⁰ İsətəlası ka sēsa isələ na Tacaa təm kalvyu kē, na tə taa welisuytu, na í təkə-tı na í sēγesəyi İseyeli nyəma ke İso kiηη na ı kusəsıtu.

Təma nna Atakəseseē tv İsətəlası tə

¹¹ Takəlaya ηka wulav Atakəseseē ηmaa kətvə İsətəlası wei ı ke Tacaa kiηη na ı kətvətvə pə tu təyələ si:

¹² Maya awulaa wulaw Atakəsesee, má ηmaana takəlaya kaneyə isətəaa Iso kiinj nyəntu kətəlv Isətəlası.

¹³ Ma caa sı pá yelee ma tetu təna Iseyeli nyəma mpa pa səəla Yosalem pote to na nyana-we í tē. Pə kpayaw Iso təmle sənlaa na kətəlaa na Lefii nyəma tō. ¹⁴ Ma mayamaaya na ma layatu tasəlaa naatosompəyolaya tə tiliyina-η Yosalem ke Yuta tetu taa na n í səna yəlaa paasəyəna nyá Iso wei í kiinj n təkə nyá niñ taa tō í təm tō. ¹⁵ Pəyele tu cəle-η wola na liyitee nna má na ma layatu tasəlaa tu ha Iso wei í təseele we Yosalem taa tō. ¹⁶ Na n krentəna tətəyə liyitee na wola wei Papiloni həyöləyü nyəma caawa na nna Iseyeli nyəma na kətəlaa na Iso təmle sənlaa hana luyü kuləmyü sı pá tayanəna Iso təseele tō. ¹⁷ Ye n tala təna n ká yana latəcenaa, na iwaan yaa iwēesi, na pə təna mpi n ka lana hatəmytu kotası na solum pə nyansı ke mə Iso kətəyā təlatē tō ké Yosalem tō. ¹⁸ Pə waalı de nyana nyá taapalaa í ká lana liyitee na wola kokaasü ke isəna Iso ká huli-mē tō. ¹⁹ İlena n su Iso təseele taa ké Iso nyənası nsi pa cəla-η tō. ²⁰ Ye pə wēe sı n tasa pəlyəyü yapu ke pə təm taa, de kawulaya kpancoou taa ké n ká ləsi na n yana.

²¹ Mprəyü wulaw səso Atakəsesee tasaa sı: Ma tuyi İfəlati pəyö ilim tətule tō tetu kpancooη nyəma təna sı ye isətəaa Iso kiinj nyəntu kətəlv Isətəlası í sələma mpi pá ları-i-wəyi teitei. ²² Pá cəla-i liyitee nyəyətü ke tənənəaa tooso, na təyənaya ke tənənəaa iyisi hiu na naanəwa (30000), na solum ke liitilinaa iyisi liyiti (4000), na nim ke liitilinaa ke iyisi liyiti (4000) tətō, na təm ke isəna pa səəlaa tō. ²³ Paa la isü Iso taa Iso keesüyü í təseele təm təyö teitei ké, pəcə pə taa kəə na Iso muna ma mayamaaya yaa ma ləlyü nyəma yaa ma tetu nyəma na pááná. ²⁴ Pəle pə paasi tə kpaaləyi kpancooη nyəma təna sı pə fēi sı pá mü lampuu ke kətəlaa yaa Lefii nyəma yaa yonyoolaa yaa Iso təseele nənəəsi tanlaa yaa Iso təseele təmle nyəma səkpema taa nəyölv.

²⁵ Isətəlası nyaa la isü Iso wei í ləmayasēe n wəna tō, na n kpa mpa paa həkəna pəyö ilim tətule tō nyəma mpa pa təna pa nyəma nyá Iso kiinj tō, na mpa pəle pa ta nyəmi-i tō, n huli-wəyē-i. ²⁶ Ama ye wei í kisa Iso na wulaw pa kiinj ke təkuyü pa hō í ηkraηyü isü pə mənəaa tō. Paa kuyü, paa təyənəyü, paa í wənəw ləkuyü, yaa saləka tuyü.

Isətəlası seew ke Iso

²⁷ Mprəyü Isətəlası seewa Iso sı: Ma seē ta səso Iso Tacaa ke timpı n təwa wulaw səso taa sı í kusı Yosalem Iso təseele nyüyü tō. ²⁸ Tacaa n lapa-m kupantu ke wulaw na í layatu tasəlaa na í waalı nyəma səsaə pa isəntaa. İlena nyá kentuyü mpi pá səəsi maya apəlvto, na má kpeyeli Iseyeli nyüyü nyəma təna, na má na-we tē polo Yosalem.

8

Isətəlası taapalaa

¹ Mprəyü Isətəlası yəyətəa sı: Má na yəlaa mpa tə lu Papiloni na tē polo Yosalem ke wulaw səso Atakəsesee kawulaya waatu taa təyölē:

² Penhası ləlyü tu Keesəm, na İtamaa ləlyü tu Taniyēli, na Tafiiti ləlyü tu Hatısi.

³ Na Sekaniya pəyalaa taa ləlv na Paləki ləlyü tu Sakalı na ilē í ləlyü taa yəlaa ke nünəwa na nülə na naanəwa (150).

⁴ Na Pahati-Mowapü ləlyü tu Selaya pəyalü İliyohenayi na pə səəsəna yəlaa ηmənəyü (200).

⁵ Na Satu ləlyü tu Yasiyeli pəyalü Sekaniya na yəlaa ke ηmənəyü nünəwa (300),

- 6 na Atinı ləlvəyü tı Yonatanı pəyalı İpeti na yəlaa ke nıle na naanəwa,
 7 na İlam ləlvəyü tı Ataliya pəyalı Yesaya na yəlaa nıtosı na naanəwa,
 8 na Sefatiya ləlvəyü tı Mikayəli pəyalı Sepatiya na yəlaa nınaasa,
 9 na Yowarı ləlvəyü tı Yehiyəli pəyalı Opatiya, na yəlaa ımunəyü na pələfəi hiu (218),
 10 na Pani ləlvəyü tı Yosifiya pəyalı Selomitı na yəlaa nıunəwa na nıtosı (160),
 11 na Pepayı kpekəle tı Pepayı pəyalı Sakalı na yəlaa pələfəi hiu na naanəwa,
 12 na Asəkati ləlvəyü tı Hakatanı pəyalı Yohanani na yəlaa ke nıunəwa na naanəwa (110),
 13 na Atonikam ləlvəyü nyəma kantəkaya nyəma İlfeletı na Yehiyəli na Semaya na yəlaa nıtosı,
 14 na Pikifayı ləlvəyü nyəma Utayı na Sakuu na yəlaa nıtosı na naanəwa.

Yosalem pote mpaav tayanvuy

15 Mıpıyü Isətəlastı tasaa sı: Ma kpeyela yəlaa tənaya ləvü ŋku kv təŋəğəna Ahafa tı kv nəğə na tə siki tənaya kvyeen tooso. Tənaya ma paasənaa sı sənlaa na kətəlaa paa we pə taa. Ama Lefii tı nəğəlv ı fei. 16 Ntəna má tı təmle ke nyuyü nyəma İliyesə na Aləyeli na Semaya na İlanatanı na Yalıpı na İlanatanı na Natanı na Sakalı na Mesulam na kiiu seyesəlaa naale, Yoyalıpı na İlanatanı 17 na má heeli-we sı: ı polo Kasifiya nyəma nyuyü tı İtoo tı na má keesi-meğə nti ı ká heeli ı na ı taapalaa na İso təsele sənlaa mpa pa we tənə tı. İlena ı kəna-tuyü tá İso təsele təmle lataa. 18 Mıpıyü tá İso kenta tá tı na pá pəsi na pá kəna Malii na Lefii pa ləlvəyü tı Selepiya. Yakərv pəyalı kele, ı pəyalaa na ı newaa pa we pələfəi hiu. 19 İlena pə səsı Melali ləlvəyü tı Hasapiya na Yesaya na ı newaa na pa pəyalaa, pa we hiu. 20 Na pá kəna tətəğə yəlaa ımunəyü na hiu (220) mpa pa ləsa İso təsele sənlaa səkpema taa tı. Mpe inəğı Tafitiı na ı taapalaa paa cəla Lefii nyəma.

21 Mıpıyü ma təma sı tə həkə nəəsı ke tá tənaya Ahafa ləvü nəğə tənə, na pə hülı sı tə pasa ta təğı ta İso isentaa, na ilé ı yelev na tá na tá nyəma na tá wantu na tá mpaav la teu. 22 Pıı we-m fele sı má yəğəti wulav na ı yelev na yoolaa na kpağanəŋ çayalaa sı-tuyü tá kolontunaa tı. Ama tə heela-ı təfo sı tá İso kentiyı ı yəlaa tənə tı kə, na ı mvyü páná na mpa pa ləkı-ı tı. 23 Mıpıyü tə həkə nəəsı na tə səlmı İso sı ı waası-tı na ilé ı mv tá kəsələmtı.

24 Pə waalı kə ma kpaça kətəlaa səsaa taa kə naanəwa na naale, na pə səsəna Selepiya na Hasapiya na pa taapalaa ke naanəwa. 25 İlena má mağası pa isentaa ke liyitee nyəğətu na wula na wantu kəpantı nti wulav səsə na ı layatı tasəlaa na ı waalı nyəma na tetı taa İseyeli nyəma ka hawa sı pá ŋmana tá İso təsele tı. 26 Na má cəle-weğə liyitee nyəğətu ke tənənəna hiu na tə wantu ke tənənəna tooso, na wula ke tənənəna tooso tətı, 27 na wula cəmsənəna ke hiu, pa liyitee we sı wula nyəğətu iyaya, na nyəğəlvü kusemvyü heesi nsi sı tewa sı wula na sı mvyü kəkə tıyü naale. 28 Mıpıyü ma heela-we sı: Teitei sı mə kev İso təmle lataa tı, mpı tətəğə wantu tənə tə kə İso nyəntı. Liyitee na wulanaa pə kə luyü kəlvəyü kəçəv ŋku yəlaa lapa mə cəsənəna İso Taca tıyü. 29 ı paasəna kpaçcoo ŋkvyü teu, haləna Yosalem. ı tala tənə ilé ı mağası-təğı kətəlaa səsaa na Lefii nyəma na ləlvəyü nyəma pa isentaa kə İso təsele kutulıy lələğ taa.

30 Mıpıyü kətəlaa na Lefii nyəma pa paasəna wula na liyitee nna pa mağasa mpı tı, na wantu kəpantı nti na pá pona-təğı Yosalem ke ta İso təsele taa.

Isətəlastı-we pa tate ke Yosalem

³¹ M̄p̄r̄ȳḡ t̄ə kula Ahafa ləw̄ n̄əḡ ke isətu kancaaləḡa nyəh̄ kuyeȳh̄ naan̄w̄a na naale nyəh̄k̄w̄ wule na t̄ə t̄eə Yosalem. T̄a Is̄ə ka w̄e t̄a waal̄i k̄e t̄a m̄p̄raav̄ t̄əna taa k̄e na i t̄əḡənȳḡi t̄a kolontunaa na ηmulaa m̄pa pa c̄əw̄s̄əḡi-t̄u t̄ə. ³² T̄ə tala Yosalem ilena t̄ə h̄eəs̄i kuyeȳh̄ tooso. ³³ Ilena t̄ə maγas̄i liȳitee nyəḡətu na p̄ə wontu k̄əp̄ant̄u ke kuyaku liȳiti nyəh̄k̄w̄ wule ke t̄a Is̄ə t̄əs̄eēle taa na t̄ə c̄ela Uliya p̄əyal̄u k̄ətl̄w̄ Melemoti wei na P̄enhas̄i p̄əyal̄u Ilasaa paa w̄e t̄ə, na Lefii nȳəma Yesuwa p̄əyal̄u Yosapat̄i na Pinuwi p̄əyal̄u Noyatiya. ³⁴ M̄p̄r̄ȳḡ pa kala p̄ə t̄əna na p̄a maγas̄i na p̄a ηmaa.

³⁵ Pa t̄əna m̄pa pa luna Papiloni t̄ə m̄p̄e pa lap̄əna Is̄ə k̄e k̄ətas̄i na Is̄eyeli nȳəma t̄əna h̄əte taa k̄e lat̄əc̄ənaa naan̄w̄a na naale na iwaah̄ ke nunaasa na naan̄w̄a na naatoso, na p̄a la k̄ətas̄i nsi k̄ək̄ə lusa s̄i t̄əna t̄əḡo i w̄eəs̄i nutoso na naan̄w̄a na naatosomp̄əḡəlaγa, na isayatu hus̄uȳu nȳəns̄i ke p̄əh̄t̄ul̄əh̄ naan̄w̄a na naale. Tacaa ke pa w̄əpa wontu nti t̄ə t̄əna. ³⁶ P̄əle p̄ə waal̄i k̄e pa k̄eəs̄a nti wulav̄ t̄əwa l̄f̄əlat̄i p̄əḡə na ilim̄ t̄ətl̄e t̄ə t̄ətu nȳəw̄əh̄ nȳəma t̄ə. Ilena p̄eēle p̄a s̄əna Is̄eyeli nȳəma ke Is̄ə t̄əs̄eēle ηmav̄ t̄əm̄ taa.

9

Yuta nȳəma p̄əyal̄e k̄p̄ayav̄ ke k̄pai alaa

¹ P̄əle p̄ə waal̄i k̄e nȳəḡu nȳəma nap̄əli pa k̄əma na p̄a heeli-m̄ s̄i paa Is̄eyeli nȳəma yaa k̄ətl̄əaa yaa Lefii nȳəma, pa ta faγana t̄ətu nȳəma ma ta nȳi is̄ənaa, pa k̄eəna acaal̄ətu nti Kanaah̄ nȳəma na Hiti nȳəma na Peliisi nȳəma na Yepusi nȳəma na Amoni nȳəma na Mowap̄u nȳəma na Icipiti nȳəma na Amolii nȳəma pa lak̄i t̄əḡo. ² Is̄eyeli nȳəma na pa piya pa k̄p̄aȳa piitim̄naa m̄p̄e pa taa k̄e alaa k̄e, hal̄əna pana k̄pai nȳəma m̄p̄e pa piitim̄ siti. P̄ə t̄əḡa nȳəḡu nȳəma na s̄əsa m̄p̄e pa caal̄əna kutakeəs̄ətu nt̄əḡi lap̄u.

³ Waatu wei ma nu t̄əm̄ nti, ilena ma lah̄le p̄əs̄i na mā c̄əli ma k̄pai na ma wontu, na mā k̄p̄əs̄i ma nȳəw̄s̄i na ma tant̄uȳu na ma t̄əli tam̄aȳa ⁴ke m̄p̄u, hal̄əna saa wei pa lak̄i taan̄aȳa k̄ətaḡa t̄ə. M̄p̄r̄ȳḡ Is̄eyeli nȳəma m̄pa pa t̄əna pa nyan̄aȳa s̄i Is̄ə k̄ā h̄ə m̄pa pa luna Papiloni t̄ə pa ηk̄p̄aηuȳu ke pa isayatu t̄ə t̄ə, pa k̄əma na p̄a kotina-m̄.

Isətəlastı s̄əlm̄ənav̄ ke asayaa

⁵ M̄p̄r̄ȳḡ ma kula taan̄aȳa k̄ətaḡa waatu na ma lah̄p̄əs̄əle η̄t̄e, na ma t̄əw̄ na ma wontu k̄əc̄əl̄ətu nti, na mā lah̄ akula na mā t̄əḡe ma Is̄ə Tacaa ke niη ⁶ na ma s̄əlm̄-i-s̄i: Hai, ma Is̄ə, ma lah̄le wak̄əlaa k̄e, f̄eēle u ti s̄iȳḡi s̄i mā kus̄i ma is̄e na mā nȳəni-η. Hai, t̄a isayatu kaa huγule k̄e na t̄ə kal̄əs̄əna is̄ət̄ənȳu na t̄ə lik̄i-t̄u. ⁷ Too p̄ə k̄p̄ayav̄ t̄a caanaa p̄əle taa na p̄ə suna saηa t̄ə t̄ə lapa isayatu s̄əw̄ənt̄u k̄e. P̄ə t̄əw̄ k̄e awulaa k̄pai nȳəma ηmak̄əla t̄a na t̄a awulaa na t̄a k̄ətl̄əaa na p̄a γoona-t̄u na p̄a kuu tana t̄a wontu is̄u saηa p̄ə w̄əw̄ is̄ənt̄ə t̄ə. ⁸ Ama n̄əw̄əw̄ Tacaa t̄a Is̄ə nȳə, nȳa hul̄a-t̄uȳu p̄eēle ke w̄e naale na η yele s̄i t̄a taa k̄v̄kaasaa i m̄əli na p̄a caya nȳa t̄ətu taa na η c̄e-t̄uȳu t̄a yomle na t̄a isentaa het̄i na t̄ə f̄eesi t̄əf̄əw̄. ⁹ Tampana t̄əw̄, tu k̄e yomaa k̄e, il̄e t̄a Is̄ə nȳa, η ta l̄ə-t̄u. Nȳa yelina na P̄eəs̄i awulaa s̄əsa na t̄a p̄əw̄ət̄əle na p̄a yele s̄i t̄ə m̄əli t̄a wule taa, na t̄ə kus̄i nȳa t̄əs̄eēle ncaale na t̄ə w̄eəna t̄əc̄əw̄s̄əle k̄əp̄ante ke Yosalem na Yuta taa.

¹⁰ T̄əw̄, t̄a Is̄ə, wentiȳi tu tasa γəḡətuγ̄u ke t̄əne t̄ə t̄əw̄? T̄ə taa t̄əki nȳa kus̄əsut̄u ¹¹ nti n̄ tel̄əsa-t̄u na nȳa kuyəḡətuγ̄u tel̄əs̄əlaa n̄əḡo t̄ə. Hal̄i n̄ ka k̄p̄aal̄a-t̄u s̄i t̄ətu nti t̄ə taa t̄ə p̄uki m̄p̄u t̄ə t̄ə k̄e asilima k̄e. T̄ə ȳəlaa k̄e acaal̄əh̄ k̄e, ilena p̄a suuli-t̄əḡi acaal̄ətu. ¹² P̄əc̄ə t̄ə taa ha t̄a p̄eēlaa ke t̄ətu nti t̄ə ȳəlaa piya yaa t̄ə caa pa p̄eēlaa ke t̄a p̄əyal̄aa. P̄əyēle t̄ə taa p̄eēki pa alaaf̄əya yaa is̄əna pu caya-na-w̄e t̄ə. Waatu in̄əḡi

tu pəsi yəlaa tojtunaa, na tetu tənə tə nyəma pəsi tá na tá piya tá nyəm. ¹³ Hai, Tacaa, tá yaasi isayav na tá kawalaya səsaya kənnə-tuyv wahala inə, paa na mpv n ta kəsəna tá isayatu na n feli-tu. Halı tayə n kaasaa na n mələna-tuyv cənə. ¹⁴ İle isənaya tu tayanı kisuyu ke nyá kəsəsutu na tá na acaaləy piitim mپی té kprakəyi təma? Ye tə lapa mpv, n kaa mv pááná na n kpiisi-tv? ¹⁵ Saŋa isəntə, kúpantu səsəəntu ke n lapa-tu, na n yele si tá taa kukaasaa í weəna weesin. Tə səhna ntəye nyá isəntaa na tá isayatu, pécó pə fəi si n yele yəlv ke mpv na í weesuyu.

10

Yuta nyəma təyənuyv ke krai alaa

¹ Waatu wei Isətəlası ná luŋa lə təsəele isəntaa na í sələməyi na í wiikina lə sı í waasi-wə, iləna lseyeli nyəma tuutuuma, apalaa na alaa na piya pá kotina-ı, na pá wii təkpo. ² Mپرۇغۇ İlam ləlvuyv tu Yehiyeli pəyalv Sekaniya təma Isətəlası sı: Tə pəntəna lə kə səsəm ke timpi tə kraya alaa krai nyəma təy. Paa na mpv tə lseyeli nyəma wəe na pá tēləyi. ³ İle pə wəe si tə sı nu əəsı ke lə isəntaa na tə təyənı alaa mpe pa təna na pa piya. Tu təy layatu nti nyana mپی í təyəyi lə kəsəsutu ke teu tə í tasa-tv təy. Pə wəe si tə təkı lə kiiu kē. ⁴ Mپی tə, kulı na n təkı təm ntəyi niŋ naale. Ta səəlv puwa sı tu wəe nyá waalı, taa la sika.

⁵ Mپرۇغۇ Isətəlası kulaa na í tə kətəlaa nyuyv nyəma na Lefii nyəma na lseyeli nyəma təna sı: İ sı nu əəsı sı í ká təy nti Sekaniya yəyətəa tə. İləna pa təna pá sı mpv. ⁶ Mپرۇغۇ Isətəlası kula lə təsəele kataya taa na í polo İlyasiپی pəyalv Yohanaŋ tə na í caya. İ lanlə wakələna í taapalaa isayatu səsəəntu ke katatəlaya, haləna í kisi təyənaya na ləm.

⁷ İləna pá heeli Yosalem na Yuta tetu təna taa sı mپی pa luna Papiloni tə, pá koti Yosalem. ⁸ Ye kuyeyŋ tooso tēwə na nəyəlv ta polo isı nyuyv nyəma na səsaa pa sıw tə, isı pa ləka pəntu wənav təna na pá ləsi-ı lələa taa.

⁹ Kuyeyŋ tooso inı í taa kē Yuta na Pencamee apalaa pola Yosalem ke isətu pəyələfəi nyəy kuyaku hiu nyəhku wule, na pá koti lə təsəele kataya taa na pa təna pá seliyi təm nti tə tə. Pécó pə kaasi tev təyə nuw tətə. ¹⁰ Mپرۇغۇ Isətəlası kulaa na í tə-wə sı: lseyeli nyəma mē, í krayav krai alaa mpe tə, í lapa isayatu səsəəntu kē. Isayatu ke í səsəyü tá yəlaa nyəntu tə. ¹¹ Pənentə pə wəe sı paa wei í ná kawalaya ŋka í lapa tá cəsənaa lə Tacaa tə, na í təkı í luyv nyəntu na məna tetu tənə tə nyəma í taa kaa pəlv, na í kisi mə alaa mpe.

¹² Ntəna kotilaa tənə kpeŋti na pá yəyətəna nəy səsaya sı: Tampana ke n yəyətəa, tu la isı n yəyətuyv tə. ¹³ Pəyele tə wə pəyalə, anı pə kē yoluma ntə, pə fəi sı tə səy nپرۇغۇ awalı. Pə kaasi ilə pə tayə kuyaku kuləmvuyv nuw naale taa kē tá təm ká tayanı. Mپی tə, tá pəyalə wənnə tə taa. ¹⁴ Mپی tə, tá nyuyv nyəma í səhna lseyeli nyəma təna nəy na pá sı mپی pa kraya krai alaa mpe təy kuyaku ŋku paa polo pá na pa acaləe səsaa na pə hıvılaa pa kin tə. İləna tə paasəna təm nti, haləna Tacaa hēsı í pááná səsəəna ke tá tə.

¹⁵ Mپرۇغۇ pa təna pa mv təm nti. Ama Asayəli pəyalv Yonatan na Tikifa pəyalv Yasiya pa kisi. İləna Mesulam na Lefii tu Sapətayi pá sēna pa tə. ¹⁶ Pa təna mپی pa luna Papiloni tə pa mu-təyi mpv, iləna kətəlv Isətəlası ləsi paa ləlvuyv ŋku kv taa kē nyəy nyəma, na mپی inı pá caya isətu naanəwə nyəy kuyaku kancaalaya nyəhku wule sı pa tayənəyi təm nti tə təna. ¹⁷ Mپرۇغۇ pa təma krai alaa mpe pa təm hıvıv ke pənaya naale nyəhka isətu kancaalaya nyəy kuyaku kancaalaya nyəhku wule.

Yuta nyəma mپی pa kraya krai alaa tə pa həla

¹⁸ Kətəlaa mpa pa kpaça cefelinaa təçole Yesuwa ləlvəy nyoəma na i newaa, Yosataki pəyalaa, Maaseya, na Iliyesee, na Yalipi, na Ketaliya. ¹⁹ M'p'og'uy pa tisaə na p'aki pa alaa mpe na p'aki Isə kətaya ke iwaaw na Isə husi pa isayətu.

²⁰ Imee ləlvəy nyoəma Hanani, na Sepatiya,

²¹ na Halim ləlvəy nyoəma Maaseya, Iliya, na Semaya, na Yehiyeli, na Usiya,

²² na Pasehuu ləlvəy nyoəma Iliyohenayi, na Maaseya, na Isəmayeli, na Netaneyeli, na Yosapatı, na Ilasaa.

²³ Lefii nyoəma taa ka we Yosapatı, na Simeyi, na Kelaya wei pa yaa tətə si Kelita tə, na Petahiya, na Yehuta na Iliyesee.

²⁴ Yonyoolaa taa kə Iliyasipi. Nənəsi tanlaa taa kə Salum, na Telem, na Ulii.

²⁵ İseçeli nyoəma leləa taa ka we Paləsi ləlvəy nyoəma, Lamiya, na İsiya, na Maləkiya, na Miyamej, na Ilasaa, na Maləkiya, na Penaya,

²⁶ na İlam ləlvəy nyoəma, Mataniya, na Sakali, na Yehiyeli, na Apəti, na Yeleməti, na Iliya,

²⁷ na Satu ləlvəy nyoəma, Iliyohenayi, na Iliyasipi, na Mataniya, na Yeloməti, na Sapatı, na Asisa,

²⁸ na Pəpayi ləlvəy nyoəma, Yohanəj, na Hananiya, na Sapayi, na Atəlayi,

²⁹ na Pəni ləlvəy nyoəma, Mesulam, na Maluki, na Ataya, na Yasupi, na Seyalı, na Yeleməti,

³⁰ na Pahatı-Mowəpu ləlvəy nyoəma, Atəna, na Keləli, na Penaya, na Maaseya, na Mataniya, na Pəsələli, na Pinuwi, na Manasee,

³¹ na Halim ləlvəy nyoəma, Iliyesee, na İsiya, na Maləkiya, na Semaya, na Simonj,

³² na Pəncəmee, na Maluki, na Semaliya,

³³ na Hasum ləlvəy nyoəma, Matenayi, na Matata, na Sapatı, na İlifeləti, na Yelemayi, na Manasee, na Simeyi,

³⁴ na Pəni ləlvəy nyoəma, Maatayi, na Aməlam, na Uweh, ³⁵ na Penaya, na Petiya, na Keluhu, ³⁶ na Faniya, na Meleməti, na Iliyasipi, ³⁷ na Mataniya, na Matenayi,

na Yasayi, ³⁸ na Pəni, na Pinuwi, na Simeyi, ³⁹ na Selemiya, na Natəj, na Ataya,

⁴⁰ na Makənətepəyi, na Sasayi, Salayi, ⁴¹ na Asələli, na Selemiya, na Semaliya,

⁴² na Salum, na Amaliya, na Yosəefb,

⁴³ na Nepo ləlvəy nyoəma, Yeiyeli, na Matatiya, na Sapatı na Sepina, na Yatayi, na Sowəeli, na Penaya.

⁴⁴ Pəne inı pa təna pa kpaçana alaa kpaı nyoəma, halı pa taa leləa na ləla piya.

NEHEMII TŌM TAKĀLAYA Kŏtŏlŏtŏ

Nehemii ka k  P esi wulav Atak ses e kawulaya taa akewe s s  k . Ulena wulav ha-i mpaav si   polo Yosalem na   paas na tetv t kuyv t m. I na k tŏlv Is t las  pa lap na n y  kolomaya ke tetv t kuyv t mle taa.

P  waali ulena Nehemii layas  Is  s ev ke timpi timpi p  taa t j t .

Is na pa fay  Nehemii tak laya t :

Nehemii m lvuyv ke Yosalem, titite 1:1-2:20

Pa tayana Yosalem koloosi  mav, titite 3:1-7:72

Pa kala Is  T m tak laya, titite 8:1-10:40

Nehemii t ma lenna, titite 11:1-13:31

¹ Hakaliya p yalv Nehemii t m nt .

Nehemii nuwa Yosalem t m

Wulav Atak ses e kawulaya p naya hiu ny jka ke pa is tv wei pa yaa si Kisileu t  i taa, Nehemii m , maa we Susi  cate s s le taa. ² Ma tetv l lv Hanani na l laa pa luna Yuta na m  p si-weye Hep la ny ma mpa pa luna Papiloni t , na Yosalem pa t m. ³ M r y  pa c -m si: Hep la s sa mpa pa luna Papiloni t , pa caya Yuta. Ama wahala na kuny j taa k  pa wee. Yosalem  cate t m ile, t  koloosi y  p y le k , na k k  n   nyaya  cate kamp naa.

Nehemii s lmuyv ke Yuta ny ma t 

⁴ Waatu wei ma nu t m nti, ulena ma lanje wak li kuyeyj payale, na m  wiiki, na m  h k yi n y . Ulena m  s l mi is taa Is  si: ⁵ Hai, is taa Is  s s , wei ny  pa ny jna t . N laki is na n su ny  n y  t y  ny  kus suto t k laa k . P c  nn luki ny  s lla waali. ⁶ Hai, keesi  se na t  t , na   k  ny  jkrajj na   nu nti ny  t mle tv m , ma s lm yi-j t . Ma s lm yi-j ilim na a oo ke ny  y laa Is y li ny ma t , t  t  si,   tayani t  isayatu. M  na ma c s naa t  wak l na-j k . ⁷ T  kisa ny  kus suto na kiij wei n c la ny  t mle tv Moisi na i tel si-tv t . ⁸ T si nti n ka heela Moisi na i keesi-tv t  si: Ye i t  nuna-m, maa yas -mey  piitim kra ny m taa. ⁹ Ama ye i p s na laakali ke t na, na i t ki ma kus suto, na i laki-ti. Paa p  p na-mey  tetv t naya, m  k na-mey  lonte nte ma l sa si m  caya t  taa t . ¹⁰ Taca, t  k  ny  y laa na ny  t mle ny ma k . Taya n yap na ny  toj na ny  k lvuyv s s v. ¹¹ Ma wiikina-j si,   nu s lmuyv jku m  na ny  ny ma l laa t  kus y na ny  nyuyv na lanj lv mle t . La na wulav c -m k pantv na m  waa ma t mle taa.

Waatu inu i taa, maa k  wulav kuny ny m paas n .

2

Wulav ha Nehemii ke mpaav si   m li Yosalem

¹ M r y  wulav s s  Atak ses e kawulaya p naya hiu ny jka ke pa is tv Nisanj kuyaku nak li wulav caya t y v, na m  t y -i s lv m. Ma lanje ka wak laa k . P c  i ta nata-m mpv. ² Nt na i p si-m si: Pepe wak la ny  lanje? Anu pu wuki-j. Pepe n y s e kuy na-j?

T nayale s y ntv anaam kra-m. ³ Ulena m  c -i si: Hai, ta caa wulav, m na tetv. Ta  cate nte t  taa pa p ma ma c s naa t , t  p sa ncaale. T  kamp naa

nyaga kəkə. Ie isənaya ma lanje kaa wakəli? ⁴ M'p'óg'ú wulav p'əssa-m si: Pepeye n caa si má la-ŋ?

Tənaya ma sələma isətaa Iso ké k'pak'paa. ⁵ Ilena má cə wulav si: Hai, tá caa, la suulu na ní ha nyá təmle tu maɣa nɔɔ, na má məli Yuta tətə ɪcate taa timp'i pa pima ma cəsənaa tə, na má tayani-tɛɣe ŋmau.

⁶ M'p'óg'ú i p'əssa-m si: Kuyeyɛ isənaya n ká tə nyá m'p'aa? Na saa wei ké n ká məli?

Ilena má heeli-i ma kuyaku kəməlɔv, na í ha-m m'p'aa si má tɛɛ. ⁷ Na má tasa si: Hai, ta caa, ŋmaa l'fəlati p'əɣə ilim tətəle təɔ nyuvu nyəma ke takəlasɪ, na pá ha-m m'p'aa na má polo Yuta. ⁸ Na pá ŋmaa tətəɣə kawulaya hətəɣə nyuvu tu Asafi, na í caa-m k'p'ɛŋk'pelasɪ nsi maa láná koluŋa kutuluɣu ŋku ku we Iso təsɛɛle kin tə ku kamp'ənaa, na ɪcate koluŋa, na ma kutuluɣu kühəntuvu.

M'p'óg'ú wulav lapa-m takəlasɪ nsi. Mpi tə, Taca ka we ma waali ké. ⁹ Na má polo na má cela l'fəlati p'əɣə ilim tətəle təɔ nyuvu nyəma ke takəlasɪ nsi. Ma waali ké yoolaa nyuvu nyəma, na k'p'ayənəɣə cəɣalaa m'p'a i ka cela-m tə. ¹⁰ Waatu wei Holəɣə tu Sanəpala na i waali tu Amoni tu Topiya pa nu ma kəntɛ, ɪɛ pa lanja ta hɛɛ paa pəcə. Mpi pə təɔ nɔɣəlv kəɣ si í paasəna lɛɣɛli nyəma na pə cəɣana-we tə.

Nehemii cəw ke ɪcate koloosi

¹¹ Ma tala Yosalem, ɪlena má cəɣa kuyeyɛ tooso təpamm. ¹² Ma ta heeli nɔɣəlvu mpi Iso tu-m si má la ɪcate taa tə. Pə waali ké ma tu m'p'aa ke ahoo, na ma waaləɣi napələɣi pəcə. Ma ta k'p'enna tətə natəli. Ye pə tayə k'p'ayəɣa ŋka maa cəɣaa tə. ¹³ Ahoo hɛka ke ma lí ɪcate taa, na Tetəkəle nənɔɣə, na má polo Təm səsə hite, na Hute nənɔɣə pə kin. Na má wiili Yosalem koluŋa ke teu, na má ná si ka yá p'əɣələɛ. Pəcə kəkə ná nyaga ka kamp'ənaa. ¹⁴ Ilena má mələna Hite nənɔɣə na wulav lule pə kin. Ama ma k'p'ayəɣa ŋka ka təɔ maa cəɣaa tə, ka ta hiki m'p'aa si ká tɛɛ. ¹⁵ Ahoo anəɣi ma tɛsa Setələɣə ləw na má nyənəɣi koloosi. Ilena má məli na má sɔvna Tetəkəle nənɔɣə.

¹⁶ M'p'ú tə, ɪcate səsaa ta nyi timp'i ma polaa tə, yaa mpi ma lapa tə. Pə tayə p'əlv, ma taa heeli Yuta nyəma, yaa kətəlaa, yaa ɪcate səsaa, yaa hɔvlaa, yaa təma nyuvu nyəma napələɣi natəli. ¹⁷ Ama ma təma-weɣe si: I nawa wahala wei i taa tə weɛ tə. Yosalem pəsa ncaale, na i nənəɔsi nyaga kəkə. I kəw tə tayani Yosalem koluŋa ŋmau na tá fɛɛle yá.

¹⁸ M'p'óg'ú ma k'eesa-weɣe isəna ma Iso waasa-m na nti wulav səsə ná heela-m tə. Ntəna pá má kapusi ke k'pak'paa si: Tə sɔv təmle taa, tə ŋmá ɪcate.

Kelena pá tayani pa ti na apalutv si pá lakɪ təmle kupante nité. ¹⁹ Ama waatu wei Sanəpala na Topiya na Laalupu Kesem pa ní m'p'ú, ɪlena pá sɔv-tuvu wəɣa na pá footiyi-tv na pá p'əssəɣi-tv si: Pepeye í lakɪ təna? I caa í kuləɣi wulav təɔ keɛ yɛɛ?

²⁰ Ntəna má cə-we si: Isətaa Iso maɣamaya ká hana-tuvu pə təɣ. I təmle nyəma tá taa niki ɪcate ŋmau ké. Ama mə fəina m'p'aa si í wɛɛna p'əlvuvu ɪcate taa, yaa í wɛɛna təɣ nɔɣəlv tə tə. Mə taa nɔɣəlv fəina tə taa ké mpi paa yaakəna i hətə tə.

3

Yuta nyəma tayənəɣi ŋmau ke Yosalem koloosi

¹ M'p'óg'ú kətəlv səsə Ilyasiri, na i taapalaa kətəlaa leləa pa sɔv təmle, na pá k'p'ɛnti na pá ŋmá heɛɣə nənɔɣə. Pa tɛma-keɣe fɛɛnɔv, ɪlena pá tó ka kamp'ənaa. Na pá tayani na pá cəw na pá tala Məya atə na iso kutuluɣu, haləna Hananəyɛɛli nyəɣku. ² Pa kəɣkəɣ taa ké Yeliko nyəma ná lakaya təmle. Pa waali ké Imili

pəyalu Sakuu. ³ M'p'og' Senaa ny'oma ná ηmawa Tiina n'ona'yo. Pa tu kampu kpatəη ilena pá tu kampu pee, na pə k'okaləsəη. ⁴ Mpa pa lakaya təmle ke pa kəηkəη taa təγəle Uliya pəyalu Meleməti. Hakəəsi saali kele. Pa waali k' Pelekiya pəyalu Mesulam. Mesesapeli saali kele. P'ele pa waali k' Paana pəyalu Satəki. ⁵ P'ele pa waali k' Tekowa ny'oma mpa pa səsaa kisaa si má taa kəmti-w'e tə, p'ele pa kəma.

⁶ M'p'og' Paaseya pəyalu Yoyata, na Pesotiya pəyalu Mesulam pa ηmawa Yesana n'ona'yo. Pa tu kampu kpatəη ilena pá t'ú kampu pee na pə k'okaləsəη. ⁷ Mpa pa lakaya pa kəηkəη taa k' təmle təγəle Kapawəη tu Melatiya, na Melonoti tu Yatəη, na Kapawəη na Misipa pə ny'oma lel'aa. Ifəlati p'əγə waali nyu'yu tu y'elaa nté. ⁸ Halaya pəyalu koolu Usiyeli ka wenna pə ləlo. Pa waali k' tulaal'w' latu Hananiya. Waatu wei pa tala timpi koluηa k'el'a wəη tə, saa inəγəle pa t'ema pa təmle ke Yosalem taa. ⁹ Pa kəηkəη taa k' Huuu pəyalu Lefaya wei i k' Yosalem həγəlyu l'əηku nyu'yu tu t'ə i lakaya təmle. ¹⁰ P'ele pa waali k' Halumafi pəyalu Yetaya ná paasayana i t'əγaya isentaa həγəlyu. Ulena Hasapən'eya pəyalu Hatusi náá t'əη k'pak'paa. ¹¹ Halim pəyalu Maləkiya, na Pahati-Mowar'u pəyalu Hasup'i, p'ele pa lakayana nt'ey'e təmle ke Məsasi at'e na isə kutulu'yu həγəlyu taa. ¹² Pa kəηkəη taa k' Halohesi pəyalu Salum wei i k' Yosalem həγəlyu l'əηku nyu'yu tu t'ə, i na i p'el'elaa pa lakaya pa ny'ante. ¹³ M'p'og' Hanuη na Sanuwa icate ny'oma pá ηmá t'et'ekəle n'ona'yo. Pa t'ema, ilena pá t'ú kamp'onaa na k'okaləsəη. Na pá t'ayanu koluηa ke hali m'et'elənaa nasəle na nu'nuwa (500), na pá tala Hute n'ona'yo. ¹⁴ Lekapii pəyalu Maləkiya wei i k' P'eti-Kelem həγəlyu nyu'yu tu t'ə, inu i ηmana Hute n'ona'yo. I t'ema, ilena i t'ú kamp'onaa na pə k'okaləsəη.

¹⁵ Kəli-Hose pəyalu Saluη wei i k' Misipa həγəlyu nyu'yu tu t'ə, inu i ηmana Hite n'ona'yo. I t'ema na i lə, ilena i t'ú kamp'onaa, na k'okaləsəη, na i t'ayanu Yosalem koluηa ke pə k'eesəna'w' Silowee lule k'ηη tə, na wulaw tuη taale, na tək'pale nte t'ə tiikina Tafiiti t'e t'ə pə h'ek'u. ¹⁶ Pa waali k' Asəpuki pəyalu Nehemii wei i k' P'eti-Suu həγəlyu l'əηku nyu'yu tu t'ə, i lakaya təmle ke Tafiiti p'elaaη isentaa. Haləna lule nte pa hula kuhulu tə, na p'ə polo kawulaya tan'laa t'əçayale. ¹⁷ Lefii ny'oma lapəna nt'ey'e təmle ke pə ləlo. P'el'ey'e Pani pəyalu Lehum, na Hasapiya wei i k' Keila həγəlyu na i ny'əηku pə nyu'yu tu t'ə. ¹⁸ Pa waali k' Henatati pəyalu Pafayi wei i k' Keila həγəlyu l'əηku nyu'yu tu t'ə, ¹⁹ na Yesuwa pəyalu Is'e wei i k' Misipa nyu'yu tu t'ə. Inu i t'ayanayana yoo'u wantu t'əsule həγəlyu ke timpi koluηa lapa ηkuluηa t'ə. ²⁰ U'le i kəηkəη taa k' Sapayi pəyalu Paaluuki. Inu i lakayana təmle na t'əη ke həγəlyu ηku ku w'e koluηa ηkuluηa na kətulw' səsə Uliyasip'i t'əγaya pə h'ek'u t'ə. ²¹ Pa waali k' Uliya pəyalu Meleməti wei i k' Hakəəsi saali, na i lakaya təmle ke pə k'p'ayaw Uliyasip'i t'əγaya n'ona'yo, haləna p'ə suna ka t'ənyaya t'ə.

²² Kətəlaa mpa pa luna Yosalem t'ə, m'p'e pa lakayana təmle ke pa waali. ²³ P'encam'e na Hasup'i p'ele pa t'ayanaya həγəlyu ηku ku w'e pa t'əγaya isentaa t'ə. Na Maaseya pəyalu Asaliya wei i k' Ananiya saali t'ə, il'ē i lak'i təmle ke i t'əγaya kəηkəη taa. ²⁴ Henatati pəyalu Pinuwi ná ηmaakayana Asaliya t'əγaya na koluηa ηkuluηa pə h'ek'u taa. ²⁵ Wusayi pəyalu Palaali kele koluηa ηkuluηa, na at'e na isə kutulu'yu səsəw' ηku ku w'e kawulaya t'əγaya isentaa t'ə, pa h'ek'u ke yoolaa t'ətan'le kataya col'o. Pa waali k' Palosi pəyalu P'etaya ²⁶ na isə t'əs'el'e təmle ny'oma sək'pema mpa pa w'e pulaya taa t'ə, pa lakaya təmle ke pə k'p'ayaw at'e na isə kutulu'yu t'ə, haləna l'əw' n'ona'yo ke ilim t'əlule t'əw'. ²⁷ Tekowa ny'oma ná lakaya pa ny'ante ke at'e na isə kutulu'yu səsəw', haləna pulaya koluηa pə isentaa.

²⁸ Kətəlaa ná lakaya pa ny'ante ke k'p'ayanəη n'ona'yo k'ē, paa wei na i lonte ke

ι τῶγα νῶγο. ²⁹ Na Imee pəyalu Satəki nāa laki pə ləb tətəgo ι τῶγα isentaa, na pə səsəna Sekaniya pəyalu Semaya wei ι tanəxi ilim təlule nῶgo tə, ³⁰ na Selemiya pəyalu Hananiya na Salafi pəyalu naatoso nyəh Hanun wei ι tayanaya həyəluy ləkv tə. Ué ι kəhəh taa ké Pelekiya pəyalu Mesulam. Ué ι lakayana timpi ι ka wee tə pə isentaa. ³¹ Pa waali ké koolu Maləkiya, wei ι lakaya təmlə ke Iso təsele təmlə lataa səkpema na taatəlaa pa təyaga ke Mifikati nῶgo. Haləna ηkulunja taa ate na iso kutuluyu isentaa. ³² Koolaa ləlaa na taatəlaa pa lakayana pa təma ke pə krayav təna tə, haləna heeh nῶgo pə həkv taa.

Kolontunaa nyuləxi si pá səhsi təmlə

³³ Waatu wei Sanəpala nuwa si Yuta nyəma tá, tə nika tá kolunja ηmav, uena ι mu pááná ke katətəlaya. Na ι wonjiyi-tv. ³⁴ Na ι yəgətəxi ι taapalaa Samalii yoolaa kin si: Pepeye Yuta acamisi nsi si caa lapv? Paa te pa təmlə nteye saha na pá lá pa Iso ké kətasi na? Paa tu pəsi na pá kuli pəe nna kəko pima tə na pá tayani-ye?

³⁵ Tənaγale Amoni tv Topiya ná cəwa ι kəhəh taa si: Nmatv ntiyile təna ye? Taale haya maγamaγa ι ηmaana pa pəe kolunja ηke ka tə ka yele tim na?

³⁶ Mpróy ma mara kapuka si, hai, Tacaa Iso nu isəna pa wonjiyi-tv tə? Məhna pa footuyv ke pa nyəh taa. Yele na kolontunaa kpa-weye yomle na pá ləeki pa wontu. ³⁷ Taa wii pa pətətəle na η tayani pa isayav. Tə ηmaaki kolunja təgo pa tvuki-tv isəntə.

³⁸ Isəna tə lapa təmlə ke ta kolunja ηmav təm taa təγəle. Halι tə ηmá na té cəw na ká kpa isu kaa wev tə pə həkv taa. Mpi tə, paa wei ι ka nika təmlə ké na lotu kolvmtv.

4

¹ Ama waatu wei Sanəpala, na Topiya, na Laalupunaa, na Amoni nyəma, na Asətəti nyəma pa nuwa si tə təhja Yosalem kolunja ηmav na pəγəle təhja təkuyv, uena pááná kpa-weye katətəlaya. ² Na pá lá nəgo kolvmaγa ke pa təna si pa kəh Yosalem taa, na pá lá na pə cvki. ³ Mpróy tə sələma tá Iso na tə su tanjlaa ke ilim na ahoo si, kolontunaa ι taa tii tá təw na tiili. ⁴ Paa na mpv tə, na Yuta nyəma nāa təh si:

Təmlə nyəma kawa pənenteγe tətəγətəgo,

pəcó ncaale kəla kaav.

Tə káa pəsi na té te koloosi səne si ηmav.

⁵ Tá kolontunaa ná maγasəxi ké si mpe paa tii ta təw ké kvayaku nakuli tə kaa nyi. Na pá kpiisi-tv na tá təmlə su tənaya.

Nehemii suu youu wontu ke təma lataa

⁶ Mpróy tá tətənaa Yuta nyəma ləlaa mpa paa we kolontunaa həyələh taa tə, pa kəma təm naanəwa, na pá kpaaləxi-tv si: Asola wee, ι kəw tá te. ⁷ Mpróy ma siwa ləhəh yoolaa kpeka na pa ηmantası na pa təh ke kolunja kafəh taa. ⁸ Ma cekəna pa yaasinaa ke mpv, uena má yəgətəna səsaa na hυlāa, na pa təna mpa paa we təna tə si: I taa nyana mə kolontunaa, ι təsı si Tacaa kele səsə na ton tv. I yoonə mə tətənaa, na mə pəyalaa, na mə pəelaa, na mə alaa, na mə tēsı nyəma nəsı.

⁹ Mpróy tá kolontunaa cekənaa si, tə nuwa pa isayav təm nti. Pəyele Iso lapa na pá kpiisi nti pa caakaya tə. Uena tá təna táa məh kolunja təhmalə na té niki ta təmlə. ¹⁰ Pə krayav kvayaku ηkv təgo ma taapalaa taa həyəluyv kolvmyv sū təma lapv. Na ləlaa nāa təka ηmantası, na kpaləh, na təh, na pá suu youu wontu. Uena nyuyv nyəma nāa fəhjiy yəlaa təna təw. ¹¹ Na pələ pá paasəna kolunja ηmav. Na wontu səγəllaa nāa təka pa səγəla na nih inə, na youu wontu na nih ləhəh.

¹² Na ηmalaa náá ləla pa laɣalee ke pa tusi taa, na pá tɔŋa kolunja ke taɣanɔvu. Na nɔɣɔlv náá tɔŋɔxi ma waali, na i sɔɔlv puwa si ye pə ciyitaa, i yaɣa apalɔtutuɣu.

¹³ Mpróyú ma tɔma sɔsaa na huulaa na pa tɔna mpa paa wee tɔ si: Koluŋa tɔmle kaasa sɔsɔm. Pəyele ka itaɣalav tɔɔ ké tɔ wee na tɔ hatəlɔna tɔma. ¹⁴ Paa timpixi i wee na i nu tutuɣu, ile i kotina-m na tá Iso yooona tá nɔɣo.

¹⁵ Mpróyú tɔ lakaya tɔmle ke pə kpaɣav tefemle tɔ. Haləna ahoɔ, na tá taa lelɔaa tɔka ηmantaaasi. ¹⁶ Waatv inɔxi ma heelaya nyuvu nyɔma si paa wei i sɔv i kpekəle kin ke Yosalem taa ké ahoɔ, na pá fenixi tá tɔɔ na pá laki tɔmle ke ilim taa. ¹⁷ Pə kaasa má na ma taapalaa, na ma tɔmle nyɔma na taŋlaa mpa paa we ma waali tɔ. Ye pə taɣa tɔ caa lɔm sɔv, tu wɔɣɔsɔxi tá wontu.

5

Nehemii sɔŋsvy ke kamuɣulasi

¹ Mpróyú kuyaku nakuli, apalaa na alaa pa laŋa wakəlɔna pa tɔɔtɔnaa Yuta nyɔma lelɔaa. ² Na pa taa lelɔaa tɔŋ si: Tana tá pɔyalaa na tá pɔelaa tɔ we pɔɣale ké. Tɔɣonaya u takiv-tv. Ile tɔ caa si tɔ hiki tɔɣonaya na tɔ tɔɣo na tɔ taa si. ³ Ilena lelɔaa náá tɔŋ si: Pə wee si tɔ su tá tuŋ wei pa yaa si lesɔŋnaa tɔ i tawa na tá tɔɔsi ke tɔlvma ke saa wei tɔ nyulɔxi tɔɣonaya ke nyɔɣɔsi waatv tɔ. ⁴ Na lelɔaa náá tɔŋ tɔtɔ si: Pə caala-tv si tɔ kɔnti liyitee ke tá tawa tɔɔ ké na pɔcɔ tɔ pəsi na tɔ felv wulav lampuu. ⁵ Pəyele tɔ ké piitim kɔlvɔməm ké. Tá piya ta fayana tá taapalaa nyɔŋsi. Tɔ tɔvi yomle ke tá pɔyalaa na tá pɔelaa. Halv pa taa pɔɣale pasaa. Anv tá tɔŋ tɔma. Pɔcɔ tá tawa pɔsa lelɔaa nyəna.

⁶ Ma níi tɔmnaa mpe, lena ma páána huu sɔsɔm. ⁷ Na má tú ma taa si ma kaləna sɔsaa na huulaa ke timpv pa tɔvɔna ke sɔɣəla sɔsɔna tɔ. Ilena má kotiv-we. ⁸ Na má tɔ-we si: Tɔ yapa tá tɔɔtɔnaa Yuta nyɔma mpa pa kpa yomle tɔ, isv tá tɔŋ wee tɔ. Ilena nɔɔnɔ mu taɣanɔxi-weɣe pɔɔtɔvu, pɔcɔ tá yəlaa ké.

Mpróyú pa suma, pa ta na kɔcɔcɔtɔ. ⁹ Na má tasa si mə tɔm sɔpaya, pu wee ké si i weena Iso sɔɣɔntv. Ilena i fiti tá kolontunaa kɔtɔvu. ¹⁰ Yəlaa kɔnta ma maɣamaɣa ma kin ke liyitee na tɔɣonaya. Isv tá cɔlv nyɔma na tá taapalaa lapv tɔ. Ile tɔ kisi si pá taa felv-tv. ¹¹ Saŋa maɣamaɣa i məŋna mə kəma nyɔma ke pa haləm, na pa tuŋ wei pa yaa si Olifinaa tɔ i tawa, na pa tɔɔsi. I kisi kasəyaya ŋka pu wee si pá cɔla-mɛ tɔ. Paa liyitee, yaa tɔɣonaya, yaa sɔlvɔm, yaa nim. ¹² Mpróyú pa cɔwa si: Tu la nti n hɔla-tv tɔ, tu məlɔna-weɣe pa nyəm, tɔ kaa pɔɔsi-weɣe pɔlv.

Ilena má kotiv kɔtəlaa na má yelev na pá tuu si paa la isəna pa suwa tɔ. ¹³ Pə waali ké ma fixita ma capa na má tɔ si: Mpróyú Iso ká fixiti mpa pa kaa tɔŋ isv pa yɔɣɔtɔvu tɔ. Na i lɛeki-weɣe pa tɔɔsi na pa wɛnav na pə yelev-weɣe kpeɛ. Ilena samaa cɔ si: Iso i kɔna mpv. Na pa tɔna pá sa Tacaa na pá tɔkiv isv pa yɔɣɔtɔvu tɔ.

¹⁴ Hatoo kuyanku wulav Atakəseseɛ kpa-m Yuta nyɔma nyuvu tv ke pə kpaɣav i kawulaya pənaya hiu nyəŋka, haləna hiu na naanɔwa na naale nyəŋka tɔ. Pə yooosa pusi naanɔwa na naale kɛle. Paa má, yaa ma tɔɔtɔnaa, tá taa nɔɣɔlv ta tɔɣo sɔsɔntv tɔtɔɣəle. ¹⁵ Mpa pa laala maɣa sɔsɔntv tɔɣv tɔ, pa caalaya yəlaa ké, na pelev pá celəxi-weɣe tɔɣonaya, na sɔlvɔm na liyitee nyɔɣətv ke nulɛ. Haləna pa tɔmlataa muɣulixi samaa. Ama Iso sɔɣɔntv tɔɔ ile ma ta la mpv. ¹⁶ Ma maɣamaɣa ma lapa tɔmle ke kolunja ηmav tɔɔ ké. Ma ta lv si má ya tɔtv ke faalaa ke ma sɔsɔntv tɔɔ. Ma na ma taapalaa mpa tɔ lakaya kolunja ηmav tɔmle tɔ, pelev pa ta la mpv tɔtɔ. ¹⁷ Paa na mpv tɔ, ma na Yuta huulaa nuɔnɔwa na nulɛ na naanɔwa (150) tɔ təkayana. Na pə sɔsɔna piitimnaa mpa pa cɔɔna-tv tɔ pa mɔvlaa mpa pa kɔŋaya-tv tɔ. ¹⁸ Paa kuyaku ŋku ma liyitee ke ma yakəna nav na pá kv, na heev

kuḗpaŋ ke naatoso, na kampee. Na paá kuýeeŋ naanowa wei í teeŋa pa kóna-m sulóm ke tuutuuma. Paa na mpv tó, ma ta pòosi sí pá çelee-m mpi pu wee sí má mu tó. Mpi tó, koluŋa ŋmau ké samaa ke tæmle sòsòle ké.

¹⁹ Hai, ma Iso, tóosi kuḗpantu nti ma lapa yalaa pane tó, na í la-m nyá pælee.

6

Kolontunaa luki tótó sí pá wakəli

¹ Mḗpógó Sanəpala na Topiya na Laalupu Kesem na tá kolontunaa lelaa nuwa sí, ma ŋmawa ícate koluŋa, pə ta kaasi kafeev. Pəyele waatu uní tó, ma ta tota kampvnaa. ² Ntəna Sanəpala na Kesem pá tili na pá yaa-m sí má na-we té suli Kefilim ke Ono tetekəle taa. Pa taa ka wee ké sí pa laki-m isayatu. ³ Ama ma cə-we sí ma niŋ təkəna tæmle, ma kaa pəsí na má polo. Ye ma teeŋa tə saaləŋi ké.

⁴ Təm liŋiti ké pa yaa-m na máa cə-weŋe kolumtu nti. ⁵ Təm kakpasí nyəm ke Sanəpala tilina í taapalaa taa nəŋəluŋv takəlaŋa ke nəholo. ⁶ Na pá ŋmaa ka taa sí: Tə nuna nulaa mpa pa ta ke Yuta nyóma tó, isu Kesem-we sí, nyana nyá taapalaa í luki ké sí í kuli tá tó. Pə tó ké n ŋmaaki koluŋa sí n pəsí pa wulav. ⁷ Hai pa yəŋtəa tótó sí n kpawa Iso kuýəŋtətu teləsəlaa, na pá heeli-ŋ sí nyayale Yuta wulav. Ile wulav səsə kaa laŋ-təŋi nuw ke nənəw. Mpv tó, kəw na má na-ŋ tə ná. ⁸ Ntəna má cə-í na má tilina sí: Nyá maŋamaya n loolina pə tənaya mpv. Natəli tə ta ke tampana. ⁹ Pəpətu fei leleŋ, pa təna pa ləpaŋa sí pa nyaasəŋi-tu na tá apalətu yəli, iləna tə yele tæmle.

Hai, Taca, yele na má kaasi ma təŋi ma tæmle taa.

¹⁰ Mḗpógó kuýaku nakəli ma pola Telaya pəyalv Semaya tə, Metapeli saali kele. Mpi tó, í ta pəsí na í kəw ma tə. Keləna í tó-m sí: Tə svv Iso təsəele taa na tə təkí ta tó ké teu. Ye pə taya mpv, ma kolontunaa ká kəw ahoó na pá kv-m. ¹¹ Iləna máa cə-í sí: Ma tə má se. Pəle pə paasi ye ma svv Iso təsəele taa, ma kaa la yulv. Aai, ma kaa svv təna.

¹² Ma nyóma teu sí pə taya Iso heelina-í nti í heela-m mpv tó. Sanəpala na Topiya pa feləna-í liŋitee sí í yəŋtəi mpv. ¹³ Pə tó ké pə fei sí səŋəntu í kra-m na má təŋ í seŋesee na má pəntəna Iso na pə kó ma nyuŋv na pə tó-m feele.

¹⁴ Hai, ma Iso, tóosi nti Topiya na Sanəpala na Iso kuýəŋtətu teləsəlv alv nyəŋ Noyatiya na Iso kuýəŋtətu teləsəlaa lelaa pa lapa tó. Na isəna pa caa pá tu-m səŋəntu tó.

¹⁵ Mḗpógó koluŋa təma pa isətu wei pa yaa sí lluuli tó í kuýeeŋ hiu na kakpasí wule. Koluŋa tæmle kuýeeŋ lí nule na naanowa na naale. ¹⁶ Waatu wei ta kolontunaa mpa pa cəŋə-tu tó pa nu-ti, iləna səŋəntu kra-weŋe səsəm. Mḗpógó pa pəpətu təma na pá cekəna sí Iso toŋ taa ké tə lapəna tæmle íté.

¹⁷ Waatu uní í taa ké Yuta nyuŋv nyóma na Topiya pa ŋmaakaya təmaŋa takəlasí ke səsəm. ¹⁸ Ile tampana tó Yuta nyóma paŋale laŋa ka heena-í ké. Mpi tó, Yuta tu Ala pəyalv Sekaniya ka ha-í í pəelə. Pəyele í maŋamaya í pəyalv Yohanaŋ ka kraŋa Pelekiya pəyalv Mesulam pəelə. ¹⁹ Pa saŋaya-í ma kin ké, na pá taŋasəŋi-í ma təm. Topiya maŋamaya ná ŋmaakaya-m takəlasí ké sí səŋəntu í kra-m.

7

Pa síi taŋlaa ke ícate taa

¹ Waatu wei koluŋa təma na pá tó kampvnaa, iləna pá sí nənəosi taŋlaa, na yonyoolaa, na Lefii nyóma ke pa təma taa. ² Iləna má cəla Yosalem ícate paasənaŋv ke ma neu Hanani na koluŋa ícate yoolaa nyuŋv tu Hananiya. Maa weŋə-í naani

κέ, πόςς ι τῆρηι Ισο na πῶ κῆλι λελaa. ³ Μρύγυ ma heela-we si: Πῶ weε si ilim í lu κέ na πῶ κpa na πόςς ι τῶι icate nῶnῶσι. Taaῶa, ilena í τῆκi-si na πόςς si tanῆaa kulí pa tῶma taa. Yosalem icate nyῶma λelaa tanῆρηι na λelaa paasῶyῶna pa kutulunῆ kila.

Yuta nyῶma mpa pa mḗla Palēsḗtini tetv taa tῶ pa hḗla

⁴ Paa na Yosalem icate ká walaa tῶ, tῶ taa yḗlaa fei payale. Πόςς pa taa ἠμά kutulunῆ λelḗη. ⁵ Μρύγυ ma Ισο heela-m na má koti icate sῶsaa na huḗlaa na yḗlaa λelaa si pá kala yḗlaa. Ilena má wiili takḗlaya ἠka ka taa mpa pa luna Papiloni ke kancaalaya tῶ pa hḗla ka weε tῶ, halí pa keesa ka taa si:

⁶ Iseyeli lḗlvḗ nyῶma mpa Papiloni wulav Nepukanesaa ka kḗawa tῶ, pa taa payale mḗlḗna Yosalem na Yuta tetv taa. Paa wei í mḗla í mayamaῶa í icate taa.

⁷ Mpa pa kḗna-we tḗyḗle Solopareeli, na Yesuwa, na Nehemiya, na Asaliya, na Laamiya, na Nahamani, na Motokayi, na Pilisanḗ, na Misipeletí, na Pikifayi, na Nehum, na Paana. Pa lḗlvḗ kḗpeka ntῶ na yḗlaa pee nyῶḗη.

⁸ Palḗsi lḗlvḗv taa kḗ yḗlaa iyisi naale na nunῶwa na nutoso na naanῶwa na naale (2172).

⁹ Sefatiya nyḗḗku taa kḗ ἠmḗnvḗv na nunῶwa na nutoso na naanῶwa na naale (372).

¹⁰ Ala nyḗḗku taa kḗ nasḗtoso na nule na naanῶwa na naale (652).

¹¹ Pahati-Mowarḗv nyḗḗku taa kḗ iyisi naale na nasḗnaasa na pḗlefei hiu (2818). Yesuwa na Yowarí pa lḗlvḗv nyῶma nté.

¹² Ilam nyḗḗku taa kḗ yḗlaa iyaya na ἠmḗnvḗv na nule na naanῶwa na liyiti (1254).

¹³ Satu nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nasḗnaasa na nule na kakpasí (845).

¹⁴ Sakayi nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nasḗtoso na nunῶwa na nutoso (760).

¹⁵ Pinuwi nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nasḗtoso na pḗlefei nule na naanῶwa (648).

¹⁶ Pepayi nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nasḗtoso na pḗlefei hiu na naanῶwa (628).

¹⁷ Asḗkati nyḗḗku taa kḗ yḗlaa iyisi naale na ἠmḗnvḗv na nunῶwa na hiu na naale (2322).

¹⁸ Atonikam nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nasḗtoso na nutoso na naatosompḗyḗlaya (667).

¹⁹ Pikifayi nyḗḗku taa kḗ yḗlaa iyisi naale na nutoso na naatosompḗyḗlaya (2067).

²⁰ Ateḗ nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nasḗtoso na nule na naanῶwa na kakpasí (655).

²¹ Hisikiya lḗlvḗv tv Ateḗ nyḗḗku taa kḗ yḗlaa pḗlefei nunῶwa.

²² Hasum nyḗḗku taa kḗ yḗlaa ἠmḗnvḗv na nunῶwa na pḗlefei hiu na naanῶwa (328).

²³ Pesayi nyḗḗku taa kḗ yḗlaa ἠmḗnvḗv na nunῶwa na hiu na liyiti (324).

²⁴ Halifi nyḗḗku taa kḗ yḗlaa nunῶwa na naanῶwa na naale (112).

²⁵ Kapawḗη icate yḗlaa ke nunaasa na naanῶwa na kakpasí.

²⁶ Petḗlehem na Netofa pḗ yḗlaa ke pḗlefei nunῶwa na nunaasa na naanῶwa (188).

²⁷ Anatḗti nyῶma ke pḗlefei nunῶwa na hiu na naanῶwa (128).

²⁸ Peti-Asḗmafeti nyῶma ke nule na naale.

²⁹ Kiliyati-Yeyalim na Kefila na Pelḗti nyῶma ke nasḗtoso na nunῶwa na nule na tooso (743).

³⁰ Lama na Kepa nyῶma ke nasḗtoso na hiu na kulḗm (621).

³¹ Mikimasí nyῶma ke nunῶwa na hiu na naale (122).

³² Peteeḗ na Ayi pḗ nyῶma ke nunῶwa na hiu na tooso (123).

³³ Nepo icate lente nyῶma ke nule na naanῶwa na naale.

³⁴ Ilam lelv lólvu nyóma ke iyaga na ημθυυυ na nule na naanowa na liyiti (1254).

³⁵ Halim lólvu nyóma ke ημθυυυ na nuuowa na hiu (320).

³⁶ Yeliko icate nyóma ke ημθυυυ na nuuowa na nule na kakpasí (345).

³⁷ Loti na Hatiti na Ono pə acalēe nyóma ke nasətosu na nuuowa na hiu na kolbm (721).

³⁸ Senaa icate nyóma ke iyisi tooso na nasənaasa na nuuowa na hiu na naanowa (3930).

³⁹ Kótēlaa kpeka ntə. Yesuwa lólvu nyóma taa lelv Yetaya yəlaa wē nasənaasa na nuuowa na nutosu na naanowa na tooso (973).

⁴⁰ Imēē lólvu nyóma wē iyaga na nule na naanowa na naale (1052).

⁴¹ Pasehuu lólvu nyóma ke iyaga na ημθυυυ na nule na naatosompəxəlaya (1247).

⁴² Halim lólvu nyóma ke iyaga na naanowa na naatosompəxəlaya (1017).

⁴³ Lefii nyóma kpeka ntə. Hatefa lólvu nyóma Yesuwa na Katəməyeli pa lólvu nyóma wē nutosu na naanowa na liyiti.

⁴⁴ Iso təseēle yonyoolaa kpeka ntə. Asafi lólvu nyóma wē pələfei nuuowa na nule na naanowa (148).

⁴⁵ Nənəəsi tanlaa kpeka ntə. Salum, na Atee, na Taləmən, na Akupi, na Hatita, na Sorayi, pa lólvu nyóma wē pələfei nuuowa na nule (138).

⁴⁶ Iso təseēle təmlē lataa səkpema lólvu nyóma nté Siha, na Hasufa, na Tapawəti.

⁴⁷ Na Keləsi, na Siya, na Patən. ⁴⁸ Na Lepana, na Hakapa, na Saləmayi. ⁴⁹ Na Hanan, na Kiteli, na Kahaa. ⁵⁰ Na Leyaya, na Lesən, na Nekota. ⁵¹ Na Kasam, na Usa, na Paseya. ⁵² Na Pesayi, na Meunim, na Nefusesim. ⁵³ Na Pakəpuki, na Hakufa, na Haluu. ⁵⁴ Na Paasiliti, na Mehita, na Haasa. ⁵⁵ Na Paakəsi, na Sisela, na Tema. ⁵⁶ Na Nesiya, na Hatifa.

⁵⁷ Saləmən təmlē nyóma lólvη kpeka nté Sotayi, na Sofeleti, na Pelita. ⁵⁸ Na Yaala, na Taakən, na Kiteli. ⁵⁹ Na Sefatiya, na Hatil, na Pəkēletī-Hasepayim, na Amən.

⁶⁰ Iso təseēle taa təmlē lataa na Saləmən təmlē nyóma pa kpentā ημθυυυ na nuuowa na nuuāasa na naanowa na naale (392).

⁶¹ Mpa pa luna Papiloni acalēe Teeh-Mela, na Teeh-Haasa, na Kelupi-Atən, na Imēē tə, pa ta pəsi na pá keesi pa cəsonaa lólvη loosi si pá hólí tampana si pa ké Iseyeli nyóma. ⁶² Pa tənā pa kpentā nasətosu na nule na naale (642). Pa lólvη nyóma nté Telaya, na Topiya, na Nekota.

⁶³ Kótēlaa lēlaa ka wē ké isu mpa pa ta pəsi na pá hólí si pa ké Iseyeli nyóma tə. Mpeyele Horaya, na Hakəsi, na Paasilayi. Mpi pə tə pa yaakaya kantəkaya nyəη uneyē mpv təxəle si i kpaγa Paasilayi pēēlaa taa lelv. ⁶⁴ Paa pēeka mpe unī pa hēla ke kótēlaa nyəna taa ké pa ta ná. Ilēna pá nyəni-weyē asilima nyóma. Pə tə ké pa kisina-wē si pá taa la kótēlaa təmlē. ⁶⁵ Mpyóy kufəneē mayamaya kisina-wē si pá taa təyō Iso kuhav. Haləna kótəlv nəyəlv i mayasi wala pee taka nna pa naana Iso luyū nyəntv tə na pəcó.

⁶⁶ Iseyeli nyóma tənā mpa pa luna Papiloni tə pa kpentā iyisi nule na naale na ημθυυυ na nuuowa na nutosu (42360). ⁶⁷ Pa taa ka wē təmlē nyóma apalaa

na alaa ke iyisi naatosompwɔɔlaya na ηmɔnɔyɔ na ninɔwa na hiu na naanɔwa na naatosompwɔɔlaya (7337). Na yonyoolaa apalɔ nyɔma na alɔ nyɔma ke ηmɔnɔyɔ na nule na kakpasɩ (245). ⁶⁸ Na yooyoonaa nasɔle na hiu na naanɔwa na kakpasɩ (235), na kpaɲasɩ ke iyisi naatoso na nasɔtosɔ na ninɔwa na hiu (6720). ⁶⁹ Lɔlɔɲ nyɔɔɲ nyɔma taa lɛlaa haɔa kwɔɔɔɲ sɩ pɔ taɲanɩ ηmav ke lɔ tɔsɛɛle. Na tɛlɔ kwɔɔnɛ nɔɔ ha wɔla nyɔɔɲɩ iyaya (1000), na poosiisi nsi pa ηmɔsɔɣɛna catɔm tɔyɔ nule na naanɔwa, na kwɔtɛlaa capanaa ke nasɔle na ninɔwa na hiu na naanɔwa (530), sɩ pɔ lana lɔ tɔsɛɛle tɛmlɛ. ⁷⁰ Lɔlɔɲ nyɔɔɲ nyɔma lapɔ kwɔɔɔɲ wei tɔ ɪ kpɛnta wɔla nyɔɔɲɩ ke iyisi hiu (20000), na liyitee nyɔɔɲɩ ke kiloonaa iyaya na ninɔwa (1100). ⁷¹ Ilɛna lɛyɛɛlɩ nyɔma lɛlaa ha wɔla nyɔɔɲɩ iyisi hiu (20000). Liyitee nyɔɔɲɩ ke kiloonaa iyaya (1000). Kwɔtɛlaa capanaa ke nutosɔ na naatosompwɔɔlaya.

⁷² M̄pɔyɔ kwɔtɛlaa, na Lɛfiɩ nyɔma, na nɔnɔsɩ tanɲaa, na yonyoolaa, na yɔlaa ɪsu lɔ tɔsɛɛle taa tɛmlɛ lataa sɔkpɛma na lɛyɛɛlɩ nyɔma lɛlaa tɛna, pa caya paa wei kɛ ɪ catɛ taa.

Isɛtɛlasɩ kalɔyɩ kiiu takɔlaya ke samaa taa

Waatu wei pɔ tala ɪsɔtɔ naatosompwɔɔlaya nyɔɲ, ilɛna paa lɛyɛɛlɩ tɔ wei ɪ luna ɪ catɛ taa na ɪ kɔɔ.

8

¹⁻² M̄pɔyɔ ɪsɔtɔ ɪnɩ ɪ kɔyaku kancaalaya nyɔɲku wule, pa kota nɔyɔ kwɔlɔmɔyɔ ke Yosalem taa kɛ lum nɔnɔyɔ ɪsɛntaa. Na pɔ tɔ lɔ tɔm nyɔntɔ ɪsɛtɛlasɩ sɩ: Kɔna takɔlaya ηka Tacaa cɛla Moisi sɩ ɪ tɛlasɩ lɛyɛɛlɩ nyɔma tɔ. Ilɛna kwɔtɛlɔ ɪsɛtɛlasɩ luna-keɣɛ apalaa na alaa, na piya mpa pa tala pɔlɔ cɛkɛnanɔ tɔ pa samaa taa. ³ Na ɪ kala takɔlaya ηke na nɔyɔ sɔsaya ke tɛnɛ ɪnɔyɩ tananɲ tɛɛ. Halɛna ilim sikuyɔ, na pa tɛna pɔ kɛ ηkpaɲɲ ke teu.

⁴ Paa kama kpɛtɔɲ kɛ ɪsu kumte taka, na ɪsɛtɛlasɩ sɔɲ pɔ tɔɔ kɛ kotuyɔ ηku kwɔ taa. ɪ nɔyɔɲ tɔɔ kɛ Matitiya, na Sema, na Anaya, na ɔliya, na Hilikiya, na Maaseya. ɪ mpɛtɔɲ tɔɔ kɛ Petaya, na Mikayɛɛlɩ, na Malɔkiya, na Hasum, na Hasepatana, na Sakalɩ, na Mesulam. ⁵ ɪsɛtɛlasɩ tɔsɔɲlɛ kwɔlaa kɛ na yɔlaa tɛna naaki-ɪ. Waatu wei ɪ kula takɔlaya, ilɛna samaa tɛna sɔɲ ɪsɔ. ⁶ M̄pɔyɔ ɪsɛtɛlasɩ sɛɛ Tacaa lɔ sɔsɔ, na pa tɛna pɔ cɔ sɩ: lɔ ɪ mu, lɔ ɪ mu. Na pɔ tiyisa niɲ na ɪsɔtaa. Pɔ wadh, ilɛna pɔ hɛntɩ atɛ na pɔ sɛ Tacaa. ⁷ Pa kwɔlaa, ilɛna Lɛfiɩ nyɔma, na Yesuwa, na Panɩ, na Selepiya, na Yamɛɲ, na Akupi, na Sepɛtayɩ, na Hotiya, na Maaseya, na Kelita, na Asaliya, na Yosapatɩ, na Hananɲ, na Pɛlaya pɔ suw-wɛyɛ kiiu ηkuɔyɔ sɛyɛsɔyɔ. ⁸ Pa kalaya kiiu takɔlaya ηkɛyɛ na pɔ nukɩ teu, na pɔ kilisiyɩ pɔ hɔwɛɛ sɩ paa wei ɪ cɛkɛna.

⁹ Yɔlaa tɛna nu tɔm nti, ilɛna pɔ niki wula. Pɔ tɔɔ kɛ kwɔɔnɛ Nehemii, na lɔ tɔm nyɔntɔ kwɔtɛlɔ ɪsɛtɛlasɩ, na Lɛfiɩ nyɔma mpa pa kilisaya-wɛyɛ lɔ tɔm nti tɔ, pa tɔma-wɛ sɩ: Kɔyaku kwɔnɛ ku kɛ lɔ nyɔɲku kɛ, ɪɛ pɔ fɛɩ sɩ ɪ huɣitiyɩ lotu na ɪ wiiki.

¹⁰ Ntɛna ɪsɛtɛlasɩ tasa sɩ: ɪ kpɛ mɔ tɛɛsɩ, na ɪ tɔyɔ teu na ɪ nyɔɔ kwɔnyɔnyɔɔm kwɔpam, na ɪ ha mpa pa lanɲaa tɔ. Mpi tɔ, kɔyaku kwɔnɛ ku kɛ Tacaa nyɔɲku kɛ. Mɔ lanɲa ɪ taa wakɔlɩ. Tacaa kɔ hɛɛsɩ mɔ lanɲɛ na ɪ ha-mɛyɛ tonɲ.

¹¹ Na Lɛfiɩ nyɔma tɔtɔ nɔɔɔ puɣusiɣɩ-wɛ sɩ: ɪ su, lɔ kɔyaku ke sanɲa kɛ. Mɔ lanɲa ɪ taa wakɔlɩ.

¹² M̄pɔyɔ pa tɛna pa kpɛma na pɔ tɔyɔ na pɔ nyɔɔ, na pɔ ha mpa pa lanɲaa tɔ na pɔ ηmaali. Mpi tɔ, pa nuwa sɛyɛsɔyɔ ηku pa sɛyɛsa-wɛ tɔ.

¹³ Μῦθός κυῶκυ ληκυ Ισεγελι λολη ηῶση ηῶμα τῆνα, na kətəlaa na Lefii ηῶμα pa kotina Iso Təm nyəntv İsətəlası sı: Kilisi-tuyv Iso Təm ke teu. ¹⁴ Kiiu ηku unı Iso ka hula Moisi tō, kv taa kē pa nawa timpı pa heela İseγeli ηῶμα sı pā çaya coka taa kē coka acıma anı a kuyeyη taa kē isətv naatosompɾɔçəlaya nyəη taa tō. ¹⁵ Paa kpaali acıma anı a təm ke acaləe təna taa kē, na pə kɾenna Yosalem. İlena icate ηῶμα kpa puyv taa na pā peli tuyv ηku pa haləyi na pā yaaki-kv sı Olifinaa tō kv piliηası. Na kv nəçəsəle wei ı we taale tō kv nyənı, na tuη kuləpəη piliηası na tiikası na pəçəntv na pā lə coka.

¹⁶ Μῦθός Ισεγελι ηῶμα polaa na pā peli piliηası na pā ləkı coka. Lelaa ke pa kutuluη patanaa tō, lelaa ke nənəəsi tee, lelaa ke Iso təsəele kataya taa, lelaa ke lum nənəçə na İfəlayim nyəηka tee. ¹⁷ İlena İseγeli ηῶμα təna mpə pa luna Pabiloni tō pā lə coka na pā çaya. Pa lanhuləmle ka we səçəntv. Mpi tō, too pə kpaçav Nun pəyalv Yosuwee waatv tō, İseγeli ηῶμα ta tasa acıma anəyi təçuv. ¹⁸ Pa kalaya Iso Təm ke paa kuyaku ηkuçv, acıma kuyeyη unı ı naatosompɾɔçəlaya taa kē. İlena pā təkəna kotuyv səsəçv ke kuyaku pələfei naanəwa nyəηkv wule, İsu paa suv pə kiiu tō.

9

Samaa lakı pa isayətv tisuyv kataya

¹ Μῦθός isətv kuləm unı ı kuyeyη hiu na liçiti wule, İseγeli ηῶμα kota nəhəkətv. Pā suuva lanwakəlle wontu, na pā pəla pa nyəçη taa kē tətə. ² Na Yuta ηῶma fayana kpaı ηῶma na pā wee kpeηη na pā tisiyi pā na pa çəçənaa pa isayətv. ³ Μῦθός pa səηa kaləfunaa tooso təcu, na pā nuiki pa Iso Tacaa kiiu. İlena pā tasa-ı həntuyv ke atəçe kaləfunaa tooso tətə na pā sələməçi-ı suulu.

⁴ Na Lefii ηῶma, na Yesuwa, na Pani, na Katəməyelı, na Sepaniya, na Puni, na Selepiya, na Pani, na Kenanı pā kul na pā sələməna nəəsi səsəçnsı sı Tacaa Iso ı waası-we. ⁵ Pə waalı kē Lefii ηῶma na Yesuwa, na Katəməyelı, na Pani, na Hasapəneya, na Selepiya, na Hotiya, na Sepaniya, na Petahiya pəle pa çəna nəçə səçaya sı: ı kul na ı seē Tacaa mə Iso na ı lakı mῦθός tam tō.

İso sələmuyv səsəçv

Paa wei ı sa nyá həte səsəçle, tə səsəçəntv kəla yəlv həwee təna.

⁶ İlena samaa sa Iso sı: Nyá tike təkəη nté Tacaa, nyá lapəna isətəntuyv səsəçv, na isətəlvηası, na tətə, na tə taa nyəm təna, na teηkunaa na pa taa nyəm təna. Nyá haakəna paa kəηməηmam mpiyi weesuçv. Na isətaa toη ηῶma təna həntəçi-η atə.

⁷ Tacaa Iso, nyá yaana Apələm na nı ləsi-ı Uu icate taa kē Pabiloni tətə taa na nı çuyası-ı həte sı Apələham.

⁸ ı tənte keəsəna-η teu, İlena nyana-ı ı pəeli nəçə na nı yəçəti na nı su sı n ká ha-ı Kanaη ηῶma, na Hiti ηῶma, na Amolii ηῶma, na Peliisi ηῶma, na Yepusi ηῶma, na Kilikası ηῶma pa tətənaa,

na i ləlvu nyóma цага.

N ké siyisilu тэҗə n тəка нýа күсəсутə.

⁹ N nawa tá cəšənaa wahala ke Icipiti,

na isəna pa yaakəҗa-ŋ si n waasi-wəҗe Səšəncəaasi teŋku nəҗə tə.

¹⁰ N lapa kəkəbə nyəmnaa səsəəm ke

Icipiti wulav na i waali nyóma,

na i tetv təna yəlaa.

llena nýа hətə yaa səsəəm ke haləna saŋa.

Mpi tə, n nyəmə kalampaanu wei pa lakəҗa tá cəšənaa tə.

¹¹ N faya ləm ke cali ké

lseyeli nyóma isəntaa na pá teši nəšhe.

N tusa pa waali təŋlaa ke lumaŋ səsəəŋ taa,

na pá tii təsii isu pəle.

¹² Isəŋmuntəv ke pa nyənaҗa,

na pá təŋəyi ilim taa.

llena kv kəkə náa naaki-wəҗe ahoо na pá təŋna.

¹³ Isətaa ké n tiinaa na n yəҗətəna-wəҗe Sinayi puҗv taa.

Na n tv-wəҗe kətəttv na күсəсутə күsiҗisitu

na kiŋ na күсəҗesətv tampana nyəntv.

¹⁴ llena n huli nýа təmle tv Moisi ke

kuyaku күheesəv təkəv təm,

na ilé i keesi-wə.

Na n huli-wəҗe kiiv təm lentənaa.

¹⁵ Na n kú pa nyəҗəsi na isətaa тэҗənaҗa.

Na n tvli күkrəmvəv taa ləm na n kvna pa ləkətv.

Na n yele na pá ləki tetv nti n ka si nəҗə

na tuunav si n ká ha-wə tə.

¹⁶ Ama tá cəšənaa lapa kalampaanu

na pá kul nýа təə. Pa ləҗə nýа күсəсутə

na pa luməҗa waali.

¹⁷ Pa kisa-təҗi təkəv,

pá səə piti təma nna n lapa-wə tə.

Pa lapa lanҗkəusəŋ si,

pa mələҗi pa yomle taa ké Icipiti.

Ama ləə nýа wiiki pətəətəle,

na n wəna suulu, nn mvi páána ke ləŋ,

na nýа күpəntv wə səҗəntv, lə n ta lə-wə.

¹⁸ Paa na waatv wei pa lupa navle na pá təŋ si:

Tá ləə wei i ləsa-təҗv Icipiti taa тэҗəle.

Pa saҗatəҗa-ŋ səsəəm ké.

¹⁹ Nýа suulu katatəlaҗa təə,

n ta lə-wəҗe wuləҗa tetv taa,

na isəŋmuntəv ta yele-wəҗe

mraav huləv ke ilim taa.

Pəyele kv kəkə ná tá yele-wəҗe nav ke ahoо.

²⁰ N ha-wəҗe nýа ləmaҗasəe,

na n tasa-wəҗe laҗatv.

N ha-wəҗe manna na pá тэҗə na ləm na pá nyəə.

²¹ Pusi nule təcu ké n paasəna-wəҗe

wuləҗa tetv taa ké pa təntə taa, pa ta lan pulv.

Pa kususuutu ta sí, pəyele pa nōhēe ta mōli.

²² N tó pa niη taa ké piitimnaa na awulaa,
na pá lēeki tetōnaa mpa pa cōna-we tō,
isu Hēsəpəη tetu wulaw Sihon,
na Paśaη tetu nyəη Oki.

²³ Na í ha-weye piya ke paγale,
isu isətoləηasi,
na í pona-weye Kanaaη tetu nti n ka heela
pa cōnaa si pá polo pá lēeki tō tē taa.

²⁴ Pa suv tē taa ké tampana, na pá təγə-ti.
Na í təγəni Kanaaη nyəma na mpe pá ηmakəli-we.
Pa lapəna həγəlvu ηku ku yəlaa na ku awulaa
ke isəna pa caa tō.

²⁵ Pa lēeka koloosi acalēe na mvsəη tetu,
na tēesi na si taa suna wēnav, na ləkənaa mpa
pa tēma huluyu tō. Na tuη wei pa yaa si lēsēηnaa
na Olifinaa tō na lēləη.

Nyá pēelēe tōw ké pa təγaa
na pá haγa na pə caγana-we.

²⁶ Paa na mpu pa lapa isətoosile nyəma.
Pa kula nyá tōw. Pa kisa nyá kiin,
pa kú nyá kəγəγətutu teləsəlaa.
Pele pa caalayaana-we si pá mələna nyá tōw si,
pa tənte ta kēesi.

²⁷ Ḿpóγú n tu-weye kolontunaa niη taa,
na pele pá təkí pa ise. Pa laηa wakəlaa,
lēna pa kēesəna nyá tōw na í nu pa taη.
lēna nyá səlvu tōw í tilina-weye yəlaa,
na pá lēeki-weye pa kolontunaa ηmakəlvu taa.

²⁸ N tēma-weye ləsvu ke
ηmakəllaa niη taa ké kpaκpa,
lēna pá taγanı-η pəntənav.
Na í taγanı-weye kolontunaa
səkpəη taa ké pətuvu.

Na pá taγanı-η wiinav na í nu,
na í taγanı-weye waasvu ke
təm paγale ke nyá səlvu tōw.

²⁹ Nyá caala-we si pá təη nyá kiin.
Ama isəcav pu mpe, lēna pá kisi
nyá kvsəsitv na nyá kvətutv.
Pəcō tē haaki tē təηlaa ke weesin ké.
Ḿpóγú pa kisa nyá nunav
na pá lá laηkpusəη na pá kvli nyá tōw.

³⁰ Pui si paγale ke n paasəna-we,
nyá Feesuyu Naηηtu koləna
nyá kəγəγətutu teləsəlaa,
na pá yaa-we na nyá nəγə. Ama pa ta nu,
lēna í tu-weye piitim kra i nyəm niη taa.

31 Paa na mpɔ, nyá sɔɔlɔyɔ katatɔlaya tɔɔ,
n ta kpiisi-we. Pɔ́cɔ n ta lɔ-we.
Mpi tɔ, Iɔ nyá n sɔɔlɔyɔ ké na ń ké suulu tu.

32 Ta Iɔ nyá, n ké sɔsɔ ké
na ń we toɲ na sɔɔɲntɔ, na ń
tɔka tá na-ɲ ta nɔɔɔ pɛɛlɔyɔ ke teu.
Paasəna wahalanaa mpa tɔ tɔki tɔ,
paa tá cɔsɔnaa, na tá awulaa,
na tá nyɔyɔ nyóma, na tá kɔtɔlaa,
na tá Iɔ kuyɔɔtɔtu teləsɔlaa,
na tá maɣamaɣa ke pə kpaɣan Asilii
awulaa pɔɔle taa na pɔ́ sɔna sarɲa tɔ.

33 Pə tənaya mpɔ pə taa,
n paasəna-tɔyɔ teu ké.
Ama tayale tetelataa.

34 Tá cɔsɔnaa, na tá awulaa,
na tá nyɔyɔ nyóma na tá
kɔtɔlaa ta tɔki nyá kiiu,
pa kisa nyá kusəsɔtu na
kpaalɔyɔ mpi n kpaala-we tɔɔ.

35 Paa na n kata-weɣe nyá kɔpantɔ na ń su-weɣe tetɔ
sɔsɔɲntɔ mɔsɔɲ nyəntɔ taa na pá tɔki kawulaya tɔ,
pa ta kisi isayatu lapɔ si pá paasəna nyá təmle.

36 Sarɲa taa tɔ pəsa tetɔ nti n ha
tá cɔsɔnaa tɔ tɔ yomaa nté.
Pəyele n ka ha-weɣe tɔyɔ si
pá yɔɔlɔna tɔ kulɔlɔm na tɔ kɔpantɔ.

37 Awulaa mpa pa niɲ taa n tu-tu tɔ,
mpɛɣe tetɔ nti tɔ lɔlɔyɔ kɔpantɔnaa ke sɔsɔm.
Mpi tɔ, tɔ pəntəna-ɲ tɔ pə tɔɔ.
Pa lakəna tá maɣamaɣa tá tɔla ke isəna pa sɔɔlaa tɔɔ,
na tɔ we laɲwakəlle sɔsɔle taa.

10

Yɔlaa tu pa tɔyɔ kiɲ tɔɲyɔ

1 Ḿpɔ́yɔ Iseyeli nyóma tasaa si: Wahala wei i maɣana-tu tɔ, i tɔɔ ké tɔ tu tá taa
si, tu tɔɲ nyá kiɲ, haləna tɔ ɲmaa-ti. Tá nyɔyɔ nyóma, na tá Lefii nyóma, na tá
kɔtɔlaa pa tɔna niɲ.

2 Halɔ niɲ tɔlaa mpɛ pa həla ntɔ: Hakaliya pəyalɔ kɔfəɲɛ Nehemii, na Sitekiya.

3 Na Selaya, na Asaliya, na Imeya.

4 Na Pasehuu, na Amaliya, na Maləkiya. 5 Na Hatusi, na Sepaniya, na Maluki.

6 Na Halim, na Melemɔti, na Opatiya. 7 Na Taniyɛeli, na Kinetɔɲ, na Paaluuki.

8 Na Mesulam, na Apiya, na Miyamɛɲ. 9 Na Maasiya, na Pilikayɔ, na Semaya.
Pa tənaya mpɔ kɔtɔlaa.

10-14 Lefii nyóma taa ké Asaniya pəyalɔ Yesuwa, na Hatatɔ lɔlɔyɔ tu Pinuwi, na
Katəmɔyeli, na pa taapalaa. Na Sepaniya, na Hotiya, na Kelita, na Pelaya, na
Hanarɲ. Na Mika, na Lehopɔ, na Hasapiya, na Sakuu, na Selepiya, na Sepaniya,
na Hotiya, na Pani, na Pininu. Pa tənaya mpɔ Lefii nyóma.

15-28 Nyɔnyɔ nyɔma ntɛ Palɔsi, na Pahati-Mowarɔ, na Ilam, na Satu, na Pani. Na Puni, na Asɛkati, na Pepayi, na Atoniya, na Pikifayi, na Ateɲ, na Ateɛ, na Hisikiya. Na Asuu, na Hotiya, na Hasum, na Pesayi, na Halifi, na Anatɛti, na Nepayi, na Makɛpɛyasi. Na Mesulam, na Hesii, na Mesesapɛli, na Satɔki, na Yatuwa, na Pelatiya, na Hanan, na Ananiya, na Osee. Na Hananiya, na Hasupɛ, na Halohesi, na Pila, na Sɔpɛki, na Lehun, na Hasapɛna, na Maaseya. Na Ahiya, na Hanan, na Anan, na Maluki, na Halim, na Paana.

²⁹ Na pɛ sɔɔsi pele pa tɔɔ kɛ tetu nyɔma lelɔa na kɔtɔlɔa, na Lefii nyɔma, na nɔnɔɔsi tanɲaa, na yonyoolaa. Na Isɔ tɛsɛɛle taa tɛmlɛ lataa na tɔ mpa tɛ fayana tetu taa cayalaa ke Papiloni ponaw waatu tɛna na tɛ tɔka Isɔ kiiu ke teu tɔ. Na tɔ alaa na tɔ apalɔpiya na alɔnyɔma mpa pa ise nyaalaa tɔ. ³⁰ Tɔ na tɔ taapalaa kɔpama tɔ su tɔ nɔɔsi kɛ na isɛle kuseɛmlɛ si tu tɔ kiiu ŋku Isɔ tɛmlɛ tu Moisi celatɔ tɔ ku taa. Tu tɔki Tacaa kusɛsutu na i kɔtɔtɔ.

³¹ Na tɔ su tɔ nɔɔsi si tɔ kaa ha tɔ pɛɛlɔa ke yɔlɔa mpa paa we tetu taa kɛ Papiloni pote waatu tɔ. Pɛcɔ tɔ kaa caa pa pɛɛlɔa ke tɔ pɛyalaa. ³² Ye yɔlɔa mpe pa pɛɛtɔyi tɔɲɔnaya, yaa pulɔɔy kɔyaku kɔhɛɛsɔyɔ wule, yaa acima wule, tɔ kaa ya pɛ taa pulɔ. Paa pusi naatosompɔɔlaya wei, tu yeɛ tetu na tɔ hɛɛsi na tɔ kisi si pɔ taa caɔli nɔɲɔɔ si i felɛ i kɛmlɛ. ³³ Tu tɔ tɔ ti si, paa wei i felɛ liyitee nyɔɲɔɔyɔ ŋku ku yɔɲ we cacaasi liɲiti tɔɲɔ, paa pɛnaya ŋkaya Isɔ tɛsɛɛle tɛmlɛ tɔɔ. ³⁴ Liyitee anɔyi paa yana Isɔ potopotonaa, na kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka wontu, na tɔɲɔnaya kɔhav ŋku paa kɔna paa ifemle nte tɔ. Na kɔtasɛ nsi pa laki kɔyaku kɔhɛɛsɔyɔ wule tɔ, na isɔtɔ kɔfalɔ acima na acimanɔa lelɔa nyɛnsi. Na kɔtasɛ nsi Isɛyeli nyɔma kɔ la pa isayatu tayanɔyɔ tɔ tɔ, na pɔ tayanɔna liyitee anɔ tɔɲɔ Isɔ tɛsɛɛle. ³⁵ Kɔtɔlɔa tɔ, na Lefii nyɔma na samaa, tɛtɛ kɛ tɔ tɔwa na tɔ fayana tɔ lɔɲɔ na tɔ su waatonaa mpa tu ha kɛɲkɛɛlasi, na tɔ kɔna Isɔ tɛsɛɛle ke paa pɛnaya ŋka isɔ pa kɛɛsa kiiu taa tɔ. Na tɔ pona taasɛ nsi paa wɔna kɔtasɛ ke tɔ Isɔ Tacaa kɔtaya tɔlatɛ tɔ tɔ. ³⁶ Tɔ suwa si paa pɛnaya ŋka tu pona Isɔ tɛsɛɛle taa kɛ tɔ tawa na tɔ tun kɔɔlɔm. ³⁷ Tu ha Isɔ kɛ tɔ kancɔalaya apalɔpiya, na tɔ tɔla nyɛnsi, isɔ pa kɛɛsa Isɔ kiiu taa tɔ. Paa naan, yaa heen, yaa pɛɲ na tɔ cɛla kɔtɔlɔa mpa pa laki Isɔ tɛmlɛ ke Isɔ tɛsɛɛle taa tɔ. ³⁸ Tu cɔsi tɔ kɔhalɔm kalaalasi taa na tɔ cɛlawɛ. Paa tun pɛe, paa sulɔm, paa nim, na tɔ su Isɔ tɛsɛɛle sɔsɔɔle kutulɔɲ lelɔɲ taa. Lefii nyɔma kɔ tɔɲɔna nteyɛ tɔ tetu kɔɔlɔm hɔɲɔɔɲ naanɔwa taa kɔɔlɔmɔyɔ. Mpe paa cɔna timpɛwe tɔ wɛɛ tɔ, na pɔ lɔsi hɔɲɔɔɲ inɔ. ³⁹ Alɔɲ lɔɲɔ kɔtɔlɔa taa nɔɲɔɔ kɔ tɔɲ Lefii nyɔma ke waatu wei pa mɔyi hɔɲɔɔɲ naanɔwa taa kɔɔlɔmɔyɔ tɔ. Ilɛna Lefii nyɔma nɔɔ lɔsi pɛ taa tɔɲɔ hɔɲɔɔɲ naanɔwa taa kɔɔlɔmɔyɔ na pɔ pona Isɔ tɛsɛɛle ke kɛncɔofu kutulɔɲ taa. ⁴⁰ Isɛyeli nyɔma na Lefii nyɔma paa pona tɔɲɔnaya na sulɔm kufam na nim pɛ kɔtaya ke Isɔ tɛsɛɛle kutulɔɲ taa. Kutulɔɲ inɔ i taa kɛ pa siki wontu, na kɔtɔlɔa tɛmlɔata na nɔnɔɔsi tanɲaa na yonyoolaa nɔɔ caki.

Waatu inɔ tɔ kaa yeɛ Isɔ tɛsɛɛle ke yem.

11

Yuta nyɔma mpa pa mɔla Yosalem taa tɔ pa hɔla

¹ Mɔpɔyɔ nyɔɔɲ nyɔma caya Yosalem taa. Pɛ yɛla samaa wei, ilɛna pɔ kalɔyi yɔlɔa naanɔwa naanɔwa, na pɔ lɔsɔyi kɔɔlɔm kɔɔlɔm wei pa tɔ tɛtɛ na pɛ kpa tɔ si, pele pɔ polo Isɔ icatɛ Yosalem taa na pɔ caya. Pɛ kaasa pɔɲɔlayafɛi naanɔwa naanɔwa wei tɔ, ilɛna pɔ polo tetu taa acalɛɛ lɛnna taa na pɔ caya. ² Ilɛna pa lanɲa hɛɛna mpa pa ha pa tɔyi kpakpaa si, pa puki pɔ caya Yosalem taa tɔ.

³ Tεtu hɔyɔlɔh nyɔɔh nyɔma nά caya Yosalem kέ, lɛna Iseyeli nyɔma lelɛa, na kɔtɔlɛa, na Lefii nyɔma, na Iɔ tɔsɛɛlɛ tɔmlataa sɛkpɛma, na Salɔmɔh tɔmlataa lɔlɔyɔ nyɔma nάa caya paa wei na ι tɔcayalɛ. ⁴ Paa na mpu tɔ, Yuta na Pɛncamɛɛ pɛ yɔlɛa lelɛa caya Yosalem.

Yuta yɔlɛa taa nyɔma hɔla ntέ, Pɛlɛsi piitim tɔ Ataya, na ilέ ι lɔlɔyɔ tɔ Malalɛyeli, na Sefatiya, na Amaliya, na Sakali, na Usiya. ⁵ Na Sakali lɔlɔyɔ tɔ Siloni na ilέ ι lɔlɔyɔ tɔ Maaseya, na Yoyalipi, na Ataya, na Hasaya, na Koli-Hose, na Paaluuki. ⁶ Pɛlɛsi lɔlɔyɔ nyɔma kpɛnta nasɔlɛ na pɔlɛfɛi nutoso na naanɔwa (468) kɛlɛ Yosalem taa. Pa tɔnaya mpu pɛ kέ kpelikpɛka nyɔma.

⁷ Pɛncamɛɛ nyɔma taa ka wɛ Yesaya lɔlɔyɔ tɔ Salu na ilέ ι lɔlɔyɔ tɔ Itayɛɛli, na Maaseya, na Kolaya, na Petaya, na Yowɛti, na Mesulam. ⁸ Na Kapayi, na Salayi. Pɛncamɛɛ nyɔma kpɛnta nasɔnaasa na nunɔwa na pɔlɛfɛi hiu na naanɔwa (928). ⁹ Sikali pɔyalɔ Sowɛɛli kά kɛna pɛ nyɔyɔ tɔ, na Hasenuwa pɔyalɔ Yehuta kɛlɛ icatɛ wulɔw waali tɔ.

¹⁰ Kɔtɔlɛa taa nyɔma ntέ Yoyalipi pɔyalɔ Yetaya na Yakɛh. ¹¹ Na kɔtɔlɔ sɔsɔ Ahitupi lɔlɔyɔ tɔ Selaya, na Selaya lɔlɔyɔ nyɔma Mɛlayɔti, na Satɔki, na Mesulam, na Hilikiya. ¹² Na pɔ sɔsɔna pɛ lɔlɔh nyɔma nasɔnaasa na hiu na naalɛ (822). Mpu pɛ paasɔyɔna Iɔ tɔsɛɛlɛ taa tɔma tɔ na Malɔkiya lɔlɔyɔ tɔ Ataya, na Ataya lɔlɔyɔ nyɔma Pɛshuu, na Sakali, na Amsi, na Pɛlaliya, na Yelowam. ¹³ Na pɔ sɔsɔna lɔlɔh nyɔɔh nyɔma hɔmɔnɔyɔ na nuɛlɛ na naalɛ (242) mpu pɛ kέ ι nyɔma tɔ. Na Imɛɛ lɔlɔyɔ tɔ Amasesayi, na Amasesayi lɔlɔyɔ nyɔma Misilɛmɔti, na Asayi, na Asalɛli. ¹⁴ Na pɔ sɔsɔna yoolɛa taa yoolɛa nunɔwa na pɔlɛfɛi hiu na naanɔwa (128), mpu pɛ kέ ι nyɔma tɔ. Pɛlɛ pɛ nyɔyɔ tɔ ntέ Hakɛtolim pɔyalɔ Sapitiyeli.

¹⁵ Lefii nyɔma taa ka wɛ Puni lɔlɔyɔ tɔ Semaya, na Semaya lɔlɔyɔ nyɔma Hasapiya, na Asɛlikam, na Hasupi. ¹⁶ Na pɔ sɔsɔna Lefii nyɔyɔ nyɔma Sapɔtayi, na Yosapɔti mpu pɛ paasɔyɔna Iɔ tɔsɛɛlɛ waali tɔma tɔ. ¹⁷ Na Asafi lɔlɔyɔ tɔ Mataniya na Mataniya lɔlɔyɔ nyɔma Sapɔti, na Mika wei ι caalɔyι samtu yontu kɛ Iɔ sɛɛw waatu tɔ, na Mataniya newaa taa lɛlɔ Pasukiya wei ι wɛ Mika waali tɔ na Yetutuɔh lɔlɔyɔ tɔ Apɔta, na Apɔta lɔlɔyɔ nyɔma Kalɔli na Samɔwa. ¹⁸ Lefii nyɔma kpɛnta hɔmɔnɔyɔ na nunaasa na liyiti (284) kέ Iɔ icatɛ taa.

¹⁹ Pɔ kaasi nɔnɔasi tanɔlaa Akupi, na Talɔmɔh mpu na pɛ lɔlɔyɔ nyɔma pɛ paasɔyɔna nɔnɔasi tɔ. Pa kpɛnta nunɔwa na nutoso na naanɔwa na naalɛ (172).

²⁰ Pɔ kaasi Iseyeli nyɔma lelɛa, na Lefii nyɔma na kɔtɔlɛa, paa wei ι ka wɛ ι tɔcayalɛ kɛ Yuta acalɛɛ taa. ²¹ Iɔ tɔsɛɛlɛ taa tɔmlataa ka wɛ Yosalem icatɛ hɔyɔlɔyɔ hku pɛ yaa si Ofɛli tɔ ku taa, na Siha, na Kisɛpa pɛ paasɔyɔna-wɛ.

²² Yosalem taa Lefii nyɔma nyɔyɔ tɔ ntέ Mika lɔlɔyɔ tɔ Usi, na Usi lɔlɔyɔ nyɔma Mataniya na Hasapiya na Pani. Pani ka kέ Asafi lɔlɔyɔ tɔ kέ. Mpu paa kɛna Iɔ tɔsɛɛlɛ taa yontu paasɔnɛa. ²³ Yonyoolɛa tɔnaya Iɔ kawulɔyɔ taa kusɔsutu kέ. Na isɛna paa su-wɛ si pɛ la pɛ tɔma kɛ paa ifɛmlɛ nte tɔ.

²⁴ Yuta pɔyalɔ Sɛla lɔlɔyɔ tɔ Mɛsɛpɛli pɔyalɔ Pɛtahiya ka kɛna Iseyeli nyɔma nyɔyɔ tɔ kɛ Pɛɛsi nyɔma kawulɔyɔ taa.

Yuta nyɔma mpu pɛ fɛi Yosalem taa tɔ

²⁵ Yuta kpɛka lɔlɔh nyɔma lelɛa ka caya tawa taa kέ Kiliyati-Aapa, na pɛ cɔlɔ acalisi, na Tipɔh na pɛ cɔlɔ nyɔnsi na Yɛkapɔsɛyeli, na pɛ cɔlɔ nyɔnsi. ²⁶ Na Yesuwa, na Molata, na Pɛti-Pɛleti. ²⁷ Na Hasaa-Suwali, na Pɛɛsɛpa na pɛ cɔlɔ acalɛɛ. ²⁸ Na Sikɔlakɔ na Mekona na pɛ cɔlɔ acalɛɛ. ²⁹ Na Aɔh-Limɔh, na Sola, na Yaamuti. ³⁰ Na Sanowa, na Atulam, na pɛ cɔlɔ acalɛɛ, na Lakisi na pɛ cɔlɔ acalɛɛ,

na Aseka na pə cələ acaləe. Mpu tə, pə kpaɣav Pəesepa ke ilim mpətəŋ təə na pə polo Hinom tetəkəle ke ilim ntəɣəŋ təə tɔɣə paa caɣaa.

³¹ Pəncaməe kpeka ləlvəŋ nyəma ka caɣana Kəpa na Mikimasɪ na Aya na Petəeɪl na pə cələ acaləe. ³² Na Anatətɪ, na Nopɪ, na Ananiya. ³³ Na Hasəə, na Lama, na Kitayim. ³⁴ Na Hatiti, na Sepoyim, na Nepalati. ³⁵ Na Lotɪ, na Ono na niŋ təma lataa tetəkəle.

³⁶ Lefii kpeka lenna líi Yuta taa na á súb Pəncaməe nyəntə taa.

12

Kətəlaa na Lefii nyəma pa həla

¹ Kətəlaa na Lefii nyəma mpa na Selatəyeli pəyalv Solopapəeɪl na Yesuwa pa luna timpi paa pona-we tə pa həla ntə. Selaya, na Imeya, na Isəla. ² Na Amaliya, na Maluki, na Hatusi. ³ Na Sekaniya, na Lehum, na Melemotɪ. ⁴ Na Itoo, na Kinetəyi, na Apiya. ⁵ Na Miyameŋ, na Maatiya, na Pilika. ⁶ Na Semaya, na Yoyalipɪ, na Yetaya. ⁷ Na Salu, na Amoki, na Hilikiya, na Yetaya. Pəne ɪni pa təna paa ké Lefii nyəma na kətəlaa nyəəŋ nyəma ke Yesuwa pəəle taa ké. ⁸ Lefii nyəma taa yəlaa nté Yesuwa, na Pinuwi, na Katəməyeli, na Selepiya, na Yehuta, na Mataniya. Mataniya na ɪ təyaya yəlaa pa yookaɣana samtu yontu. ⁹ Na Lefii nyəma mpa paa we pa kin na pá lakɪ Isə təmlə tə pəle pá cəəki.

¹⁰ Yesuwa lələna Yoyakim, na Yoyakim ləlvəŋ Iliyasipɪ, na Iliyasipɪ ləlvəŋ Yoyata.

¹¹ Na Yoyata ləlvəŋ Yonatan, na Yonatan ləlvəŋ Yatuwa.

¹² Kətəlvə səsə Yoyakim pəəle taa kətəlaa ləlvəŋ nyəəŋ nyəma həla ntə. Selaya ləlvəŋ tu nté Melaya, na Imeya ləlvəŋ tu nté Hananiya. ¹³ Isəla ləlvəŋ tu nté Mesulam, na Amaliya ləlvəŋ tu nté Yohanəŋ. ¹⁴ Na Məliku ləlvəŋ tu nté Yonatan, na Sepaniya ləlvəŋ tu nté Yosəefv. ¹⁵ Na Halim ləlvəŋ tu nté Atəna, na Melayotɪ ləlvəŋ tu nté Hələkayɪ. ¹⁶ Na Itoo ləlvəŋ tu nté Sakalɪ, na Kinetəŋ ləlvəŋ tu nté Mesulam. ¹⁷ Na Apiya ləlvəŋ tu nté Sikəli, Pilitayɪ ləlvəŋ tu nté Miniyanɪ, na Motiya. ¹⁸ Na Pilika ləlvəŋ tu nté Saməwa, na Semaya ləlvəŋ tu nté Yonatan. ¹⁹ Na Yoyalipɪ ləlvəŋ tu nté Matənayɪ, na Yoyata ləlvəŋ tu nté Usi. ²⁰ Na Salayɪ ləlvəŋ tu nté Kalayɪ, na Amoki ləlvəŋ tu nté Ipeə. ²¹ Na Hilikiya ləlvəŋ tu nté Hasapiya, na Yetaya ləlvəŋ tu nté Netəneyeli.

²² Kətəlaa səsaa Iliyasipɪ, na Yoyata, na Yohanəŋ, na Yatuwa pa waatənaa taa ké pa ŋmaa Lefii ləlvəŋ nyəəŋ nyəma, na kətəlaa pa həla ke takəlasɪ taa. Hələna Pəesi wulav səsə Taliyusi kawulaya waatv.

²³ Paa ŋmaawa Lefii ləlvəŋ nyəəŋ nyəma həla tətəɣə Kutəəsutv takəlaya taa. Ilə Iliyasipɪ saalɪ Yohanəŋ pəəle taa tike ke pə sɪnaa.

²⁴ Lefii nyəəŋ nyəma Hasapiya, na Selepiya, na Katəməyeli pəyalv Yesuwa, na Lefii nyəma ləlaa paa səŋna na pá yooki Isə sam yontu. Pə tala pa nyəntv, ləna pá lá teitei ɪsɪ Isə yəlvə Tafiiti ka sɛyəsɔɣv tə.

²⁵ Nəncəsɪ tanlaa Mataniya, na Pakəpukiya, na Opatiya, na Mesulam, na Tələməŋ, na Akupɪ pa təmlə nté sɪ pá fəŋ wontu təsulənaa mpa pa we Isə təsəeɪl nəncəɣv tə. ²⁶ Yesuwa pəyalv Yoyakim, Yosatakɪ saalɪ, na tətə nyuyv tu Nehemii na kiivə nyəntv kətəlvə Isətəlasɪ pa pəəle taa ké pa lakaɣa pa təma.

Yosalem kolunə tɛm səsəsi

²⁷ Waatv wei pa təma ɪcətə kolunə ke ŋmaav, ləna pá yaa Lefii nyəma tənaya timpiwe paa weə tɔɣə Yosalem, na pá lá acima na laŋhəlvəmlə, na samtu yontu, na kpeŋkpeŋnaa, na cəməŋ, na saŋkənaa. ²⁸⁻²⁹ Na yonyoolaa luna acaləe nna paa ŋmawa pə cəənav Yosalem, na Netofa cəlvə, na Peti-Kilikaa ke Kəpa na Asəmafəti

həɣələj taa tɔ. ³⁰ M̄p̄ɔḡy kətələa na Lefii nyəma pa lapa nyɔɔn tɔɔ asilima keelvyu kətaya. Na p̄a koti yələa təna si, pele p̄a l̄a mp̄u tɔtɔ. Uena p̄a l̄a m̄p̄ɔḡy koluja na ka n̄n̄ɔɔsi.

³¹ Tənaɣa Nehemii m̄a, ma kraasa Yuta nyuɣu nyəma ke koluja tɔɔ, na m̄a faɣa yonyoolaa ke tɔm naale. Na kancaalaya kpekəle n̄aá m̄əhna ntɔɣɔn tɔɔ k̄e koluja tɔɔ, na Hute n̄n̄ɔɣo kin. ³² P̄e pa waali k̄e Hosaya na Yuta nyuɣu nyəma həɣələj l̄ejku pa t̄ənaɣa. ³³ P̄ə waali k̄e Asaliya, na Isəla, na Mesulam, ³⁴ na Yehuta, na P̄encamee, na Semaya, na Imeya. ³⁵ P̄e pa waali k̄e kətələa akantee təkələa, na Sakuu, na Asafi pa l̄ulvyu t̄u Sakali, na Mikaya, na Mataniya, na Semaya, na Yonatan. ³⁶ Na ɪ t̄et̄unaa Semaya, na Asaleli, na Milalayi, na Kilalayi, na Maayi, na Netaneyeli, na Yehuta, na Hanani, pele pa t̄əh̄əɣi na p̄a t̄ɔka c̄əm̄əh̄ wei Is̄o yul̄u Tafiiti ka lupa tɔ. Kiiu nyəntu Is̄ət̄elasi kele kpekəle n̄t̄e t̄ə nyuɣu t̄u. ³⁷ Pa tala hite n̄n̄ɔɣo ke Tafiiti t̄e tontont̄e is̄entaa, uena p̄a kra koluja tɔɔ. Haləna l̄omnaa n̄n̄ɔɣo ke ɪc̄ate ilim t̄elule tɔɔ.

³⁸ M̄p̄ɔḡy yonyoolaa naale nyəma m̄ələna mp̄əle tɔɔ, uena m̄a na samaa həɣələj l̄ejku t̄e t̄əh̄ pa waali na M̄əsasi akele c̄ələ, na t̄e lu timpi koluja lapa ɪwalaw tɔ. ³⁹ Na t̄e t̄əh̄na If̄elayim n̄n̄ɔɣo is̄ɔtaa tɔɔ na t̄e tala Yesana n̄n̄ɔɣo na tiina nyəh̄ka. T̄e t̄e Hananeyeli akele na nun̄ɔwa (100) nyəh̄ na t̄e t̄e heej n̄n̄ɔɣo na kutanaya. ⁴⁰ Uena yonyoolaa kpeka naale s̄əh̄ Is̄o t̄əs̄ele kin, na m̄a na hul̄laa m̄pa paa we ma waali t̄e t̄aá s̄əh̄ t̄ɔt̄ɔ. ⁴¹ Na kətələa Iiyakim, na Maaseya, na Miniyam̄en, na Mikaya, na Iiyohenayi, na Sakali, na Hananiya p̄a hul̄əyi akantee. ⁴² Maaseya, na Semaya, na Ilasaa, na Usi, na Yohan̄an, na Maləkiya, na Ilam, na Is̄ee paa we t̄ɔt̄ɔ. Na Is̄əlahiya paasəɣəna yonyoolaa na pa yontu nuki.

⁴³ M̄p̄ɔḡy kuyanjku Is̄o lapa na pa t̄əna pa lan̄a hul̄məna acima ke teu, na p̄a l̄a k̄ɔtasi ke s̄əs̄əm. Haləna p̄ə k̄renna Yosalem taa alaa na piya t̄ɔt̄ɔ, na pele pa lan̄a hul̄m̄i. Na pa aɣmaala k̄ək̄əfe nuki pooluj.

Lefii nyəma na kətələa pa paa nyəm

⁴⁴ M̄p̄ɔḡy waatu kul̄um ɪni ɪ taa pa kra yələa m̄pa paa fen̄iyi t̄uj kancaalaya kul̄ul̄m, na kuhələm həɣələj naan̄ɔwa taa kul̄um t̄əs̄ule tɔ. M̄p̄e ɪni pa t̄əmle n̄t̄e si p̄a k̄p̄eyeli kətələa na Lefii nyəma pa t̄ənaɣa n̄ka k̄a luk̄əna n̄n̄ək̄ila haləm taa tɔ. Uena Yuta samaa lan̄le heena kətələa na Lefii nyəma pa t̄əma. ⁴⁵ M̄pi t̄ə, pa paasayana pa Is̄o t̄əmle k̄e. Na p̄a lak̄i nyɔɔn tɔɔ asilima keelvyu k̄ɔtasi. Na yonyoolaa, na n̄n̄ɔɔsi tan̄laa t̄ɔt̄ɔ n̄aá t̄əh̄əɣi wulaw Tafiiti na ɪ p̄əyal̄u Sal̄əm̄əh̄ pa kus̄əs̄iut̄u. ⁴⁶ Tampana tɔɔ p̄ə kraɣav hatoo Tafiiti na Asafi pa waatu t̄ə, yonyoolaa nyɔɔn nyəma paasayana Is̄o sam na ɪ s̄eɣu p̄ə yontu k̄e. ⁴⁷ Solopap̄eeli na Nehemii pa waat̄unaa taa t̄ə, Is̄eyeli nyəma c̄elaya yonyoolaa na n̄n̄ɔɔsi tan̄laa ke pa paa nyəm, na p̄a c̄eləyi Lefii nyəma ke pa Is̄o k̄ɔc̄ɔɣ. Na pele p̄a c̄eləyi Al̄əh̄ l̄ulvyu nyəma kətələa ke pa paa nyəmnaa.

13

Nehemii feesiyi Is̄o s̄eɣu

¹ Waatu ɪni ɪ taa k̄e pa kala samaa ke Moisi takələya. Uena p̄a tala lonte nte t̄ə taa pa n̄maawa si Am̄oni nyəma na Mowap̄u nyəma pa kaa s̄uv m̄pa pa s̄eeki Is̄o t̄ə pa kpekəle taa t̄ə. ² Tampana tɔɔ, pele pa taa mu Is̄eyeli nyəma na p̄a ha-w̄eɣe t̄ənaɣa na k̄onyonyoəm. Haləna Mowap̄u nyəma n̄aá f̄eli Palaam ke liyitee si, ɪ t̄əh̄si Is̄eyeli nyəma ke mp̄usi. Ama t̄a Is̄o n̄a layasa mp̄usi in̄əyi kool̄ee k̄upana.

³ Waatu wei Iseyeli nyóma ní mpv, lèna pá tó pa taa si pa tǒxonǎyi pa kpekále taa ké kpaí nyóma.

⁴ Na pácǒ pá takí mpv tǒ, kǒtulv Iiyasipí ke paa kpawa si, í paasǎyèna Iǎ tǎsele kutuluj leləj. Pǎyele Iiyasipí lǒlǒta kéle Topiya. ⁵ Pǎ tǒ ké Iiyasipí hula Topiya ke Iǎ tǎsele kutuluyv sǒsǒv ñku kv taa pa suwa kǒtǎxv ñku pa hawa tǒ, na tulaalv, na Iǎ tǎsele wontu na kǒtǒlaa paa tete na tǒxonaya, na sǒlvv kufam, na nim pǎ hǒyǒləj naanǒwa taa kǒlvvuyv ñku Lefii nyóma, na yonyoolaa, na nǒnǒsǒ tǎjlaa pa tí tǒ.

⁶ Pǎ lakaya mpv tǒ ma fèi Yosalem. Ma pola Papiloni wulav sǒsǒ Atakǎsele tǎye í kawulaya pǎnaya híu na naanǒwa na naale nyǒjka taa. Pǎ lapa wǎe naale, lèna wulav ha-m nǒyǒ ⁷ na má mǎli Yosalem. Mǎpǒyǒ ma nawa isǎna Iiyasipí hawa Iǎ tǎsele kutuluyv leñku ke Topiya tǒ, pǎ fèi teu. ⁸ Tǎnaya pǎáná huu ma taa na má lǒyǒ Topiya wontu na awalí tǒ. ⁹ Ièna má yele na pá nyaali kutuluj inǎyi teu, na pá mǎjna í taa ké Iǎ tǎsele wontu na kǒhaan na tulaalǒnaa.

¹⁰ Ma nuwa tǒtǒ si paa celǎyi Lefii nyóma ke pa paa nyǒm. Pǎ tǒ ké pǎle pa yela pa tǎma na pá mǎli halǎm taa, na yonyoolaa náá lá mpv tǒtǒ. ¹¹ Ièna má kalǎna hǒlǒaa ké isǎna pa lǒwa Iǎ tǎsele tǒ. Kǎna má kǒti yonyoolaa na Lefii nyóma na pá mǎli pa tǎma taa. ¹² Mǎpǒyǒ Yuta nyóma svv ponav ke tǒxonaya pǎe, na sǒlvv kufam, na nim pǎ hǒyǒləj naanǒwa taa kǒlvvuyv ke pǎ kutuluj taa. ¹³ Ièna má kpa kǒtulv Selemiya na takǎlasí ñmaalv Satǎkí na Lefii tv Petaya na pǎ sǒsǎna Sakuu pǎyalv Hanaj, Mataniya saali sí pá fenjiyi kutuluj inu. Mpi tǒ, yǎlaa ka lapa-wǎye naani ké, na pa tǎmle nté kǒhaan talvuyv ke pa taapalaa.

¹⁴ Hai, ma Iǎ, tǒsǒ pǎ tǎna mpi ma lapa tǒ. Taa sǒ isǎna ma lǒpa Iǎ tǎsele tǎmle na Iǎ seev pǎ tǒ tǒ.

¹⁵ Waatu inu í taa ké ma nawa Yuta taa ké yǎlaa, na pá nyaasǎyi pa lesǎjnaa ke kuyaku kǒhesvuyv wule. Na lelǎa náá sǎxǎla tǒxonaya na pá svki pa kpañasi ke sǒlvv, na lesǎjnaa, na fikiinaa, na wontunaa lentí ke mpv na pá pukina Yosalem. Ièna má kpaali-wǎe sí: Í taa pǎeti pulvuyv kuyaku kǒhesvuyv wule. ¹⁶ Pǎle pǎ paasi, Tíii nyóma mpa pa wǎe Yosalem tǒ, pǎle pa kǎjǎyana tíina, na wontu lentí, na pá pǎetǎyǎna ícate nyóma na Yuta nyóma ke kuyaku ñku kv wule. ¹⁷ Mǎpǒyǒ ma kalǎna Yuta sǒsǎa sí: Í nawa isayǎtv nti í laki tǒ yaa í tá ná? Í kuyi kuyaku kǒhesvuyv nyuyv ké. ¹⁸ Mǎ cǒsǒnaa lapa mǎpǒyǒ. Pǎ tǒ ké Taca hǒma tá na tá ícate tá ñkpañuyv. Ièna níi sǒsǎyi Iǎ pǎáná kpaasvuyv ke Iseyeli tǒ.

¹⁹ Pǎ kpaçav kuyanjku tǒyǒ ma yelaa na pá tǎkǎyi Yosalem nǒnǒsǒ ke ilim tvuyv waatu, na pácǒ kuyaku kǒhesvuyv caalǎyi, na pá tvlǎyi-sí na pácǒ kv teñ. Na má sí ma taapalaa napǎlí sí pá pǎfj na nǒyǒlv í taa svvna taatǎle natǎlǎyi kuyaku kǒhesvuyv wule. ²⁰ Mǎpǒyǒ pǎete nyóma tǎna luna pa taate ke Yosalem kolunja kite, na pá svv ahoo ke tǎm kǒlvv yaa naale. ²¹ Tǎnaya ke ma pǒsǎ-wǎe sí: Pepe tǒ ké í cakí ícate kolunja kite? Na má kpaali-wǎe sí: Ye í tasa mpv, maa kpa-me.

Pǎ kpaçav waatu inu tǒ, pa ta tasa mǎlvuyv ke kuyaku kǒhesvuyv wule. ²² Mǎpǒyǒ ma tǎma Lefii nyóma sí: Í la nyǒñ tǒ asilima kélvuyv kǒtaya. Í polo í fen ícate nǒnǒyǒ, na yǎlaa tǎj isǎna Iǎ suwa kuyaku kǒhesvuyv tǒ tǒ.

Hai, ma Iǎ kpañ, tǒsǒ ma tǒ ké nti inu tǎ taa, na í wii ma pǎtǎtǎle.

²³ Waatu inu í taa tǒtǎyǒ ma nawa sí, Yuta nyóma kpaç Asetǒtí na Amoni na Mowarv nyóma alaa. ²⁴ Na pa piya hǒyǒlvuyv yǒçtǎyi Asetǒtí nyóma tǎm. Mpa pá wǎe piitim mpi pǎ taa, pǎle pǎ tǎm ke pǎle pa piya yǒçtǎyi. Pa taa nǒyǒlv taa nukí Yuta nyóma tǎm. ²⁵ Mǎpǒyǒ ma kalǎna-wǎe, na má tǎñsi-wǎye mpusi. Halǎna má má lelǎa, na má kpaesi pa nyǒsǒ. Na má yele na pá tuuna sí: Tǎ kaa ha tá

πρελαα κε cefelinaa. Pəyele tá pəyalaa kaa kpaɣa-we, yaa tá maɣamaɣa tətə. ²⁶ Na má pəəsi-we si: Pə taɣa mpv pə tusina wulav Saləmən ke isayatu taa? Pəyele i ka kəla piitimnaa awulaa tənaya, na Iso səəla-i na í kra-i lseyeli wulav. Paa na mpv tə, alaa ta kpisi deɣe pətəvυ ke isayatu taa. ²⁷ Tu caa si tə tasa nuv si, í kpaɣəyi cefelinaa na í pəntəɣəna Taca ke mpv.

²⁸ Yoyata pəyalaa taa lelv wei i ké kətəlv səə Iiyasipi saalı tə i ka ké Holən tv Sanəpala yəti ké. Pə təə ké ma ləsa-i Yosalem taa.

²⁹ Hai, ma Iso, taa səə isəna pa wakələyi kətaya na nəɣə ŋka nyana kətəlaa na Lefii nyəma í pɛɛlaa tə.

³⁰ Mprəyó ma lapa samaa ke nyəəŋ təə asilima təna keeləvυ kətaya. Na má kraasi kəsəsutv nti tə huləyi kətəlaa na Lefii nyəma pa təma tə tə tən. ³¹ Na má sivi tətə si: I haaki taasi ke pə kuyeeŋ taa, na í kəŋna tətə kancaalaya kəlvəlv m tətə.

Hai, ma Iso, təəsi ma təə na í la-m kəpantv.

ISĒTEE TŌM TAKĒLAYA Kutubtu

Takələya kane ka taa ké pa keesəyi Yuta nyəma mpa pa pona Papiloni tō pa tōm. Papiloni nyəma cōsa Yuta nyəma mpeye haləna pá luki si pá kpiisi-wē. Ama Isə tá tisi. I yapa Yuta nyəma na Isətee niŋ.

Isəna pa faɣa Isətee takələya tō:

Isətee pəsa wulaw, titite 1:1-2:23

Hamari kələyi Maatosee tō, titite 3:1-5:14

Hamari səm, titite 6:1-7:10

Yuta nyəma kələyu ke pa kolontunaa, titite 8:1-10:3

Wulaw Aselusi acima

¹ Wulaw Aselusi*fa* takayana kawulaya ke waatu inu i taa. Pə krayaw Enti na pə polo Itiyopii tō, pə həyoləŋ nuuwa na hiu na naatosompəyolaya (127) tō. ^a pa yaaki tōtō si Seeləsesi. ² Susi icate səsəle taa ké Aselusi kawulaya kumte ka wē. ³ Mpróyó i kawulaya pənaya tooso nyəŋka taa, i lapa acima ke i waali nyəma, na i akewenaa səsaa, na Peesi na Metii nyəma, pə yoolaa nyuɣu nyəma, na kufəneenaa na kumatariŋnaa səsaa. ⁴ Isətunaa naatoso təcu ké i lapa acima anu. Aselusi hula i wənaɣ səsəu, na i səsəntu pə fei yəyotyu. ⁵ Pəle pə waali ké i tasa acima lapu tətəyó Susi icate heele taa yəlaa təna. Pə krayaw səsaa na səkrema, na pə polo piya tō. Kuyaku na ku isikile ke i lapa acima ke kawulaya nənəyó tee taya tō. ⁶ Paa kayə pəŋ kupaŋ kəhuləməŋ ké. Na wei pa lii akpaayala tō, na ŋmusi kuseemas. Na pá tamsəna liyitee nyəyətə kukuwee na pəe kəhuləmee akelenaa. Pa suwa wula na liyitee nyəyətə pə katonaa taka ké pəe kupaŋ nna a wəna ŋmaləm waani waani tō a taya tō. ⁷ Wulaw ka puu sulom ke səsəm ké na luyu koloməyó. Ulena pá ceki wula pəosiyanaa waani waani taa, na pá celəyi yəlaa. ⁸ Paa wei i noka isəna tō, mpróyó i nyəəki. Paa tanəyi nəyol. Mpi tō, wulaw ka ha nəyó ké si wei i nyəəki isəna pá cəla-i mpə. ⁹ Mpróyó wulaw alv Fasiti ná lapa i albtəyəntələnaa ke acima tətəyó kawulaya təyaya taa.

Wulaw alv Fasiti teeli pasuyi

¹⁰ Mpróyó kuyaku naatosompəyolaya nyəŋku wule, wulaw Aselusi haɣa sulom. I lanje huləmaa uena í yaa i təmle lataa yəlaa kataasi naatosompəyolaya. Mehumaŋ na Pisita na Haapona na Pikita na Apakəta na Setaa na Kaakasi. ¹¹ Na í heeli-wē si: Ma alv Fasiti í tayanu i ti na í te i kawulaya ntenuyu na í lu ma isəntaa. Na akewenaa səsaa na samaa pá ná i teu. Mpi tō, i isəntaa ka luwaya pə feina saala. ¹² Ama Fasiti ná kisa luw isu wulaw suw tō. Tənya pə haŋa wulaw ke səsəm, na i pááná huu. ¹³ Mpróyó wulaw yəyətəna isətulŋasi nyəntaa. Pa nyəma kawulaya tōm huɣu na pə kiŋ ké. Pəcə pa ké layatv tasəlaa. ¹⁴ Mpeyele Peesi na Metii yəlaa, Kaasena na Setaa na Atəmata na Taasisi na Melesi na Maasena na Memukaŋ. Paa ké wulaw akewenaa naatosompəyolaya ké. Pa nyəma i lotu ké na pá laki i kawulaya taa ké təma səsəna. ¹⁵ Mpróyó i pəsa-wē si: Wulaw má, ma tilaa na pá heeli Fasiti ke tōm na í kisi tə muyó. Ilə ye pa keesəna kiŋ pepeye pə wē si pá lapi-i?

^a 1:1 Aselusi: Papiloni wulaw ke pá yaa mpə na kolom inəyi

16 Tənaγale Memukanj cəwa wulav na ı akewenaa səsaa si: Pə taγa nyá tike ke Fasiti nyəna yem. Ama ı kpeηna nyá akewenaa səsaa, na nyá tetv taa yəlaa tənaya. 17 Pəle pə paasi alaa təna ká teləsi-təyi təma. İlena pá nyəni pa paalaa ke yem si: Wulav ka yaawa ı alv na í kisi pote. 18 Saηa maγamaγa Mete na Peesi pə akewenaa səsaa alaa ka nu-ti. İlena pa paalaa yəγətəyi na pá keesəyi-we na pááná kpa-we. 19 Təv, Tacaa, ye ma təm lapa-η teu, ıle n yele na pá ηmaa Mete na Peesi kiη wei ı layasəyi tə, ı takəlaya taa si, Fasiti í taa tasa nyá kiη kənte. İlena wulav kpaγa alv kəfalv wei ı mənə pá kəsi ı nyəv tə. 20 Ye nyá kawulaya səsaya kanə, ka taa yəlaa təna nu təm tənə, ıle alaa ká nuna pa paalaa. Paa pa ké səkpema yaa səsaa.

21 Mróγú təm nti tə lapa wulav na ı akewenaa ke leleη, na wulav la isu Memukanj yəγətəyi tə. 22 İlena í ηmaa leetəlnaa na paa həγəlvəyi ηku kv kəvəη na kv ηmaatv taa. Mróγú ı tilina ı kawulaya tetv təna taa si, paa apalv wei ı ke səsə ke ı təyaya taa ké, na ı nsəmle ke paa yəγət.

2

Isətte pəsa wulav alv

1 Waatv wei wulav pááná həewa, ılena í maγası ı alv Fasiti təm ke ı taa. Na ısəna ı suwa si ı lakı-tə. 2 Mróγú ı təmle nyəma ná mpv ılena pá tə si: Tacaa, pá pəeki-η pəelaa mpa pa ta nyənta apalaa na pa lum luwa tə. 3 Mpv tə, kpa akewenaa ke kawulaya həγələη təna taa, na pá koti pəelaa telaa mpa pa ta nyənta apalaa tə. Alaa kawulaya təyaya taa ké paa koti pəelaa mpəye Susi ıcate taa. İlena yəlv katanja Heke wei ı paasəyənə-we tə í cəle-weye mpi mpi paa lakəna kacəka tə. 4 Na ye nyá luγı í svv pa taa wei, ıle n kpaγa-ı na n̄ leeti Fasiti lənte taa.

Mróγú təm nti tə maγa wulav na í la mpv.

5 Yuta tv nəγəlv ı ka wəna Susi ıcate taa, na pá yaa-ı si Maatosee. ı ka ké Pəncaməe kpekəle tv, na ı cəsənaa nté Kisi na Simeyi na ı caa kəle Yəyi. 6 ı na Yuta wulav Yekoniya na lelaa ke Papiloni wulav Nəpukanəsaa ka kuwa na í pona ı tə. 7 Mróγú Maatosee caa neu na ıle í alv pa səpa, na pá yele sulav ke pəelə. Pa yaa-ı si Hatasa na pá cuyusi-ı si Isətte. ı ısentaa ka luwaya pə fəna. İlena Maatosee kpaγa-ı na í təv-ı.

8 Waatv wei pa kpaala wulav təm ntəyi mpv, ılena pá koti pəelaa ke Susi ıcate taa, na Isətte tətə. Na pa paasənlv yəlv katanja Heke fəηixi pa təv. 9 Mróγú Isətte təm lapa apalv inəyi teu. İlena Isətte kpaγa-ı na nyəv. Tənaya ı ha-ı kpaκpaa ke kacəka wontu, na í huli-ı waav kvpaηkv ke alaa təyaya taa, na í cəle-ı kawulaya təyaya paasənlaa alv nyəma ke naatosompəγəlaya. 10 Ama Isətte ta yele na pá nyi si ı ké Yuta tv, teitei isu Maatosee ka kisinə-ı tə. 11 Maatosee pukaya alaa təyaya nənəγə təe ké na í naaki Isətte alaafəya, na ısəna pa lakı-tə.

12 Pı wee ké si paa pəelə wei í la kacəka ke pənaya təcu ısu paa svv alaa tə. Nim mpi pa yaa si miili təγə pa caaləyi saγəlvəyi ke ısətənaa naatoso. Pə waalı na pá saγalı ləmpənəa tətəγə ısətənaa naatoso ləlv. Pa təη mpv təγə pəelaa mpə pa puki wulav kiη na pá kaasəyi təma. 13 Ye pəelə wei ı kula təv, í naka mpi pa cələyi-ı ké na í kpeηna. 14 Taanaya taanaya ké pa pukaya na kv fema tanəη, ıle pa polo alaa təyaya naale nyəηka ηka ka taa yəlv katanja Saasəkasi fəηixi-we tə. Na ye wulav ta nyuli wei na í yaa ı həte, ıle ı tasəyi tənaya məlvəv.

15 Kəvəηkv pə tala Apihayili pəelə Isətte pote tə. Isətte ka ké Maatosee neu wei ı ka təkaa ısu ı kəlvəlv təγə. Isətte ta pəeki si ı kpaκəyi pəlvəyi yem. Ama Heke keesa-ı mpi mpi tə, pə tike ke ı kpaγaa. Isətte təm ka we pa təna mpa pa naakaya-ı

təγə teu ké. ¹⁶ Wulaw Aselusi kawulaya pənaγa naatosompəγəlaya nyəηka taa ké pa sʊna Isətee ke kawulaya təγaya taa, ke pa isətu naanʊwa nyəη wei pa yaa si Tepe tə i taa. ¹⁷ Mṛóγú wulaw luγu sʊb Isətee na pə kəli i alaa təna. Ilena wulaw huli Isətee ke pəelee na suulu na pə kəli pəelaa lempa təna. Mṛóγú Aselusi kpa Isətee ke wulaw alɔnyəη ke Fasiti lonte taa, na í tem-i kawulaya ntenuyu. ¹⁸ Mṛóγú wulaw lapa acima ke Isətee tə. Ilena wulaw yaa i waali nyəma na akewenaa sʊsaa. I cəpa i tetu yəlaa ke lampuu, i lapa-weyə kucəəη na luγu kolomnyu na kawulaya toη.

¹⁹ Waatu wei paa kota pəelaa ke tɔm naale nyəm tə, Maatosee ka we wulaw təmlə taa ké təna. ²⁰ Ama Isətee ka təkə nti Maatosee ka kisəna-i təγə. I ta yele na pá nyəmi-i si i ké Yuta tv. Mpi tə, i seeki Maatosee ke isu i ka wev i tē tə.

Maatosee waasvɔv ke wulaw

²¹ Waatu wei Maatosee ka we wulaw təmlə taa ké mpv tə. Kuyaku nakuli, kawulaya təγaya nənəəsɪ tanlaa Pikitaη na Teleki pa mv wulaw na pááná, na pá caakaya-i niη tɔγv. ²² Maatosee nu mpv, Ilena í tayasi Isətee, na ílé í heeli-təγi wulaw. ²³ Pa təηa tɔm nti tə nəəhee, Ilena pá maγana-təγi mpv. Mṛóγú pa pusa apalaa asayaa mpə pa naale na tɔγv. Ilena wulaw yele na pá ηmaa tɔm ntəγi i kawulaya kutəəsʊtu takəlaya taa.

3

Hamaη taa kpaŋav ke Yuta nyəma

¹ Mṛóγú pəle pə waali wulaw Aselusi kʊsa Akaki tv Hametata pəγalv Hamaη nyʊv na í kpa-i i waali tv. ² Ilena wulaw su si i kawulaya taa akewenaa təna í hənti Hamaη ke atə na pá sɛɛ-i. Ama Maatosee ná kisa mpv in pə larv. ³ Mṛóγú akewenaa ləlaa pəəsə-i si: Pepe təə ké nn lakɪ isu wulaw siwa tə? ⁴ Paa kuyaku ηkuyv pa pəəsaya-i mpv. Ilena í cə-we si: Ma ké Yuta tv. Ntəna pá tayasi-təγi Hamaη si pa naaki si i ká la isəna. ⁵ Hamaη cəkənaa si Maatosee i həntəγi-i atə, Ilena i pááná huu. ⁶ Hamaη nuwa si Maatosee ké Yuta tv, pə təə ké i caakaya si í kpiisi í na i yəlaa Yuta nyəma ləlaa mpa pa we Aselusi kawulaya təna taa tə. Si í kv Maatosee tike tə, təle tə ta maγa-i. ⁷ Mṛóγú Aselusi kawulaya pənaγa naanʊwa na naale nyəηka isətu kancaalaya nyəη wei pa yaa si Nisaη tə i taa Hamaη maγasa pəle nte pa yaa si pulim tə, si i nyəη kuyaku ηku i ká kpiisi Yuta nyəma isu i maγasvɔv i taa tə. Ilena pə təγə pa isətu naanʊwa na naale nyəη wei pa yaa si Ataa tə.

Hamaη maγasvɔv si í kpiisi Yuta nyəma

⁸ Mṛóγú Hamaη tɔma wulaw si: Yəlaa napəli pa wəna nyá tetu həγələη təna taa. Pa wəna pa mpaá ké, pa yaasi ta nəγəsəna yəlaa ləlaa. Pəyele paa təηəγi nyá kiin. Ie pə ta mʊna si í yele-we. ⁹ Ye pə maγa-η Ie n ha nəγə na pá kpiisi-we. Ie ma kaa laη pə liγitee nyəγətv ke təənənaa ηmʊnnyu nuʊnwa (300) na má cəla kawulaya liγitee paasənləa na pá tv kpaŋcoou taa.

¹⁰ Mṛóγú wulaw ləsa i kukuule nte i yʊsəγəna tə na í cəla Yuta nyəma kolontu Hamaη. ¹¹ Ilena í tɔm-i si: Ma ha-η yəlaa mpə na pa liγitee, lana-weγə isəna n caa tə.

¹² Mṛóγú Hamaη kota wulaw takəlasɪ ηmaalaa ke isətu kancaalaya nyəη kuyəeη naanʊwa na tooso wule. Ilena pá ηmaa takəlasɪ ke tetu feŋlaa na kʊmataηnaa sʊsaa na nyʊv nyəma. Mṛóγú pa teləsəna paa piitim mpi pə taa, na pá tv wulaw hətə na i kuyʊsum. ¹³ Mṛóγú pa tilina ləetələnaa mpəγə tillaa ke pa tetu təna taa

sɪ pɑ kpiisi Yuta nyɔma tɔna tɔpaɪ. Pə kpaɣaɔ kɔkpatɔlaa na piya tɔ. ɪɛna pɑ kuu pa wɛnaɔ tɔnaɣa kuyaku kɔlɔmɔɣu taa kɛ pa ɪsɔtu naanɔwa na naale nyɔɣ Ataa kuyɛɛɛ naanɔwa na tooso wule. ¹⁴ Pɪ wɛɛ sɪ pɑ tɛlɛsɪ lɛɛtɔlɛnaa mpɛ pa tɔm kɛ paa tɛtu hɔɣɔlɔɣu ŋku ku yɔlaa kɛ, na paa wei ɪ sɔsɔ pɪ kuyaku ŋku ku wule. ¹⁵ M'pɔɣɔ tillaa tɛɛna asewa ɪsu wulaw ka heelɪɣu-wɛ tɔ na pɑ kpaali tɔm ntɔɣi Susi ɪcɛtɛ taa. Wulaw na Haman pɑ caɣaa na pɑ nyɔɔki, ɪɛna tɔm nti tɔ cɔki ɪcɛtɛ.

4

Maatosee sɔlɔmɔɣu kɛ Isətɛ sɪ ɪ sɔna-wɛ

¹ Maatosee nuwa pə tɔna mpi pə laki tɔ. ɪɛna ɪ cɔli ɪ wontu na laɲwakɔlle na ɪ suu lɔyaya nyɔntɔ. Na ɪ pɔli ɪ nyɔɣu taa kɛ tɔlɔma, na ɪ cɔɔ ɪcɛtɛ na ɪ maki kapusi.

² M'pɔɣɔ ɪ pola kawulaya nɔnɔɣo na ɪ sɔɲ tɔna. Mpi tɔ, pa kisina lɔyaya wontu suulaa kɛ nɔnɔɣo ŋkɛɣɛ. ³ Paa tɛtu hɔɣɔlɔɣu ŋku ku taa kɛ wulaw tɔm nti tɔ talaa, Yuta nyɔma laɲa wakɔlɔɣi kɛ tɔtɔɣɔtɔɣo. Na pɑ hɔkɔɣi nɔɔsɪ na pɑ wiiki na pa paɣale suuki lɔyaya wontu, na pɑ hɛntɔɣi tɔlɔma taa.

⁴ M'pɔɣɔ Isətɛɛ tɔmlɛ nyɔma alɔnyɔma na yɔlaa kataasi pa polaa na pa heeli Isətɛɛ kɛ Maatosee laɲwakɔlle tɔm. ɪɛna sɔɣontɔ kpa Isətɛɛ kɛ sɔsɔm na ɪ tilina Maatosee kɛ wontu, sɪ ɪ wɔɣɔsɪ ɪ lɔyaya nyɔntɔ. ɪɛna Maatosee kisi. ⁵ Tɔnaɣa Isətɛɛ yaa kataɲa Hataki wei wulaw ka cɛla-ɪ sɪ ɪ laki-ɪ tɔmlɛ tɔ na ɪ tili-ɪ sɪ: Polo n pɔɔsɪ Maatosee sɪ pepe lapɔna. ⁶ M'pɔɣɔ Hataki pola Maatosee kin kɛ kawulaya tɔyaya nɔnɔɣo tɔnaɣa ɪcɛtɛ patɔma taa. ⁷ ɪɛna Matosee kɛɛsɪ-ɪ pə tɔna mpi pə maɣana-ɪ tɔ. ɪ kɛɛsɪ-ɪ tɔtɔɣo liɣitee ɪsɔna Haman su ɪ nɔɣo sɪ, ye ɪ luna Yuta nyɔma tɔkɔlɛ ɪ kɑ wulaw kpaɔcɔɔu taa tɔ. ⁸ ɪɛna Maatosee cɛle-ɪ Yuta nyɔma kɔɣu tɔm nti pa kpaala Susi taa tɔ pə takɔlaya sɪ: Cɛla Isətɛɛ na n kɛɛsɪ-ɪ pə tɔna. Sɪ polo wulaw kin na n wiina-ɪ na n sɔlɔmɪ-ɪ suulu kɛ Yuta nyɔma tɔm. ⁹ M'pɔɣɔ Hataki polaa na ɪ heeli Isətɛɛ kɛ Maatosee tɔm nti. ¹⁰ Tɔnaɣa Isətɛɛ mɔɲna Hataki sɪ ɪ heeli Maatosee sɪ: ¹¹ Pə kpaɣaɔ wulaw tɔmlɛ nyɔma tɔna, na ɪ tɛtu hɔɣɔlɔɣ yɔlaa tɔna tɔ, pa nyɔmɑ sɪ paa apɔlu yaa alɔ sɔna wulaw taya tɔɔ na pɑ ta yaa-ɪ, sɔm kɛ. Ama wei wulaw kɑ hɔli ɪ wɔla kpɑtɔɣu sɪ ɪ yaa-ɪ tɔ ɪ paasi kɛ. Pɔyɛle ma kuyɛɛɛɛ hiu na naanɔwa kɔlɔ wulaw ta yaata-m ɪ cɔlɔ. ¹²⁻¹³ Tɔnaɣa Maatosee tilaa sɪ pɑ heeli Isətɛɛ sɪ: Taa hɔv sɪ nyɑ tike n kɑ fitina sɔm sɪ n wɛ wulaw tɔyaya taa tɔ pə tɔɔ yoo. ¹⁴ Ama ye n kisa tɔm tɔnɛ tɔ paasɛnaɔ, pɪ waasi Yuta nyɔma. ɪɛ nyɑ na nyɑ tɔyaya nyɔma mɔ tɔnaɣa ntɛ. Halɪ ntanyɪ pə maɣamaɣa pə tɔɔ kɛ n pɔsa wulaw alɔ. ¹⁵ M'pɔɣɔ Isətɛɛ tilaa sɪ pa heeli Maatosee sɪ: ¹⁶ Polo n koti Yuta nyɔma mpa pa wɛ Susi tɔ pa tɔna na pɑ hɔkɔ nɔɔsɪ kɛ ma tɔɔ kɛ kuyɛɛɛɛ tooso. ɪ taa tɔɣo ɪ taa nyɔɔ, paa ilim paa ahoɔ. Ma na ma tɔmlɛ nyɔma alɔnyɔma taa hɔkɔ nɔɔsɪ kɛ mpɔ tɔtɔ. Paa na kiuu wɛɛ tɔ, maa suv wulaw tɔɔ, na ye maa sɪ ma sɪ.

¹⁷ M'pɔɣɔ Maatosee tɛɛwa na ɪ la pə tɔna mpi Isətɛɛ heela-ɪ tɔ.

5

Isətɛ yaa wulaw na Haman kɛ tɔɣɔ

¹ M'pɔɣɔ pa nɔhɔkɔtu kuyaku tooso nyɔɲku wule, Isətɛɛ suu ɪ kawulaya wontu na ɪ polo na ɪ sɔɲ wulaw taya tɔɔ. Na wulaw nɑɑ caɣa ɪ kawulaya kumte tɔɔ kɛ nɔnɔkɛelasi. ² Waatu wei wulaw na Isətɛɛ na ɪ sɔɲa mpɔ, ɪɛna Isətɛɛ nyɔɣu tɛ na wulaw hɔli-ɪ ɪ wɔla kpɑtɔɣu na Isətɛɛ polo ɪ tokina ku nɔɣo taa. ³ M'pɔɣɔ wulaw pɔɔsa-ɪ sɪ: Alaafɔya kɛlɛ? Heeli-m mpi n caaki tɔ, paa ma kawulaya hɔɣɔlɔɣu maa

ha-η. ⁴ Ntəna Isətte cə si: Hai, ma ce, alaafəya ké. Ma caa ké si nyana Haman η í cəw ma tɛɣe saŋa na í tɔɣɔ.

⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ wulaw tila kpakpaa ke Haman waali si pá polo Isətte tɛɣe tɔɣɔw isu ílé í nyulɔɔw tɔ. Ilena pá tɛ. ⁶ Pa nyɔɔkaya sulom ke waatu wei ilena wulaw pɔɔsi Isətte si: Pepeɣe n nyulɔɣi yee? Paa ma kawulaya hɔɣɔlɔɣu, maa ha-η. ⁷⁻⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Isətte si: Hai, ma ce, nti ma nyulɔɣi teu tɔɣɔle si cele nyana Haman η í cəw ma tɛɣe tɔɣɔw tɔtɔ. Ile maa heeli-η nti tə wɛɛ tɔ.

Haman caaki Maatosee kɔɣɔ

⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Haman luna Isətte tɛɣe kɔɣakɔ ηku na lanɣhɔlɔmlɛ sɔsɔɔle. Ilena í maɣana Maatosee ke wulaw tɔɣaya nɔnɔɣɔ, ama Maatosee ta kuli yaa í nyɔɣɔli si í seeki Haman, ilena páná huu Haman. ¹⁰ Ilena í kra í ti na í kpe na í tili na pá yaa í taapalaa na í alɔ Seleesi. ¹¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Haman sama í ti na í wenaw sɔsɔɔm na í pɔɣalaa kɔɣin. Na teeli wei wulaw tɔ-í na í kra-í í akewenaa na í waali nyɔ́ma pa nyɔɣu tɔ tɔ. ¹² Pəle pə paasi, na í tasa si: Ma tike təkɔŋ ké Isətte lɔsaa si ma si wulaw na tə tɔɣɔ í tɛ. Pɔ́c cele ma na wulaw tə tasəɣi Isətte tɛɣe mɔlɔɣu na tə tɔɣɔ tɔtɔ. ¹³ Ama ma maɣana Yuta tɔ Maatosee ke wulaw tɔɣaya nɔnɔɣɔ. Ilena ma lanɣle wakəli na má sɔɔ tənɛ unɛ tə tənə tə tɔɔ.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ Haman alɔ Seleesi na í taapalaa tənə tɔma si: Pá saaki tesika na ká kuli isu mɛɛtələnəa hiu na kakpasi. Ilena cele tanan η səlɔmi wulaw na pá pusi Maatosee na-ke. Ile nyana wulaw í ká polo tɔɣɔw na lanɣhɔlɔmlɛ.

Tənaya tɔm tənɛ tə maɣa Haman, na í lá na pá saaki tesika.

6

Wulaw kɔsɔɣw ke Maatosee nyɔɣu

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ dhoɔ anɛ wulaw ta pəsi na í too. Ilena í yele na pá kɔna kɔtɔɔsɔtu takəlaya na pá kala-í-ké. ² Tənaya pa maɣana ka taa si: Maatosee ka kula wulaw tɔɣaya tanɣaa Pikitan na Teleki pa waali. Waatu inəɣi pɛle pa caakaya wulaw ke nɛŋ tɔɣu. ³ Kɛlena wulaw pɔɔsi si: Na pepeɣe pa kɔsəna Maatosee nyɔɣu ke mpɔ unɛ pə tɔɔ? Ntəna tɔmlɛ nyɔ́ma si pa ta lapɛ-í pulɔ.

⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ wulaw pɔɔsaa si: Awe wɛ taya tɔɔ?

Ile pu pana Haman ka polaa si í səlɔmɔɣi wulaw si pá pusi Maatosee na tesika ηka paa saakaa tɔ. ⁵ Ntəna tɔmlɛ nyɔ́ma heeli wulaw si: Haman səŋna taya tɔɔ. Ilena wulaw si: I sɔw.

⁶ Haman sɔwɔna ilena wulaw pɔɔsi-í si: Ye wulaw caa í kɔsi yɔlɔ nyɔɣu, pepeɣe paa lapɛ-í?

M̀p̀r̀ỳg̀ Haman hɔwɔa í taa si: Ma nyɔɣu ke í caa kɔsɔɣu. ⁷ Ntəna í cə wulaw si: ⁸ Tacaɔ, cele-í nyá kawulaya wontu, na nyá kpaɣanɔ wei pa tema ntenuɣu tɔ. ⁹ Ilena nyá akewenaa taa nɔɣɔlɔ suu-í wontu nti na í caɣasi-í kpaɣanɔ tɔɔ. Ilena í cəɔna-í icate nɔnɔɔsi tɛɛ, na í kraalɔɣi si: Ii naaki isəna wulaw laki yɔlɔ wei í nyɔɣu í kɔsəɣi tɔ.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ wulaw tɔma Haman si: Kraɣa wontu ke nɔnɔɔ na kpaɣanɔ, isu n yɔɣɔtaa tɔ. Polo η la ǹp̀r̀ỳg̀ Yuta tɔ Maatosee, wei í wɛ ma tɔmlɛ taa ké ma nɔnɔɔ tɛɛ tɔ. Taa sɔɔ mpi n yɔɣɔtaa tɔ pə taa pulɔ.

¹¹ Tənaya Haman kraɣa wontu na kpaɣanɔ na í suu Maatosee. Ilena í cəɔna-í icate nɔnɔɔsi tɛɛ ké kpaɣanɔ tɔɔ. Na í kraalɔɣi lɔlɔ si: Ii naaki isəna wulaw laki yɔlɔ wei í nyɔɣu í kɔsəɣi tɔ. ¹² Pə waali ké Maatosee mɔla wulaw nɔnɔɔɣɔ kɛŋ. Ilena Haman nɔ́a se na í sɔw í tɔɣaya na í taka í isentɔɔ na lanɣwakəlle sɔsɔɔle. ¹³ M̀p̀r̀ỳg̀

ı keesa ı alv Selesı na ı layatv taselaa tənaya mpi pə maɣana-ı tə. İlena pele pǎ təmı-ı sı: Maatosee wei ı isentaa pə suv-ıj tisuyv ke isəntə tə, ı kə Yuta tv kə. N kaa kpaɣa pvlvyv ı təə, n kpısa kə. ¹⁴ Pa tənna ımpıyov yovovv ıle wulav tillaa kəmaɣale na pǎ yaa Haman ke kpaakra sı ı na wulav pǎ polo Isǎtee teɣe təyov.

7

Haman kvv

¹ Mpıyov wulav na Haman pa pola Isǎtee teɣe təyov. ² Waatv wei pa caya sulum nyovv ılena wulav pəvı Isǎtee ke kulmvv nti ı ka pəvsa-ı tete tə sı: Pepeye n nyılvı yee? Paa ma kawulaya həvəlvv maa ha-ıj.

³ Mpıyole Isǎtee sı: Hai, ma ce, ma nyılvı kə sı n ya mǎ na ma yelaa tǎ weesıj.

⁴ Pə taya pvlv, pa pəeta-tv sı pa lentəvı na pǎ kpııı-tv. Ye paa pəeta-tvıv sı tə təyov yomle, maa sumaya ma taa nəkı na mǎ kayatəvı-ıj.

⁵ Mpıyov wulav pəvsa Isǎtee sı: Pepee, ave maɣasəna ımpıyov ı taa? Le-tv?

⁶ Ntena Isǎtee sı: Tǎ kolontv səvə ıvəvəle ıvəvəv Haman ıve.

Tənaya Haman tənıvıv lula pee ke wulav na Isǎtee pa isentaa tənə. ⁷ İlena wulav koləna pǎáná ke tətəvle na ı lu nənəyov tee kə tvıj tee. Haman cekənaa sı ı təm təma, ılena ı saalı Isǎtee kın na ı wııkına-ı sı: Waası-m. ⁸ Wulav luna awalı na ı suv, ıle ı maɣana Haman lunı Isǎtee təcayale nté. Mpıyole wulav mapa kapuka sı: Pə kpeıjna ma alv na n kpıki ıleɣe ma isentaa cəne tətə?

Wulav nəyov ta tv tiita atə. İlena təmle nyəma həkə Haman isəntəv. Mpıyov pa həkaya mpa pə wee sı pǎ kv tə. ⁹ Mpıyov təmle nyəma taa lelv wei pa yaa sı Hapona tv ı heela wulav sı: Haman ka saaka tesıka na kǎ kvlı meətələnəna hıv na kakpası ke ı nənəyov tee sı, ı pusiıj Maatosee wei ı ka waasa-ıj tə. İlena wulav sı: Pa pusi-təna.

¹⁰ İlena pǎ pusi-ı na tesıka ıjka ı ka saaka Maatosee təv tə. İlena wulav pǎáná tıı təfə.

8

¹ Mpıyov wulav Aselusi hawa Isǎtee ke Yuta nyəma kolontv Haman təyaya na ı nyəm tənə ke kvyakv ıjkv. İlena Isǎtee hvlı wulav ke Maatosee sı ıvı ı lılvıv tv ke-ı. Ntena wulav nǎá yaa Maatosee ² na ı cəle-ı kukuule nte ı ka mv Haman kın tə, na Isǎtee sıv-ı Haman təyaya paasənlv.

Wulav sənəv ke Yuta nyəma

³ Mpıyov Isǎtee tasa wulav ke yovətənav. ı hota ı nəvhe tee kə na wula na ı wıına-ı sı: Səıjı ıvayətənəna mpa Akakı tv Haman ka tayana Yuta nyəma təv tə.

⁴ İlena wulav hvlı Isǎtee ke ı wula kǎtəyov na ı kvlı na ı səıj ı isentaa. ⁵ Na ı tv sı: Hai ma ce, ma caa sı n yelev na pǎ ıjmaa na pǎ səıjı təm nti Akakı tv Hametata pəyalv Haman ıjmaawa sı, pa kə Yuta nyəma mpa pa we nyǎ kawulaya tetv tənə taa tə. ⁶ Ma kaa pəvı na mǎ nyənəvı ma yelaa səm ke mpv.

⁷ Mpıyov Aselusi cə Isǎtee na Yuta tv Maatosee sı: ıv naa ma ha Isǎtee ke Haman təyaya. Ma yelaa na pǎ pusi-ı na tesıka ke timpı ı tv Yuta nyəma təv kə nıj tə.

⁸ Mpıv tə, ma kaa pəvı na mǎ layası təm nti pa sına ma həte na pǎ tv ma kvvəsvəm tə. ıle ı ıjmaa leətəlı ke ısenə ı caakı sı pǎ waası Yuta nyəma tə. ıjmaa-ı na ma həte taa na ı tv ma kvvəsvəm.

⁹ Mpıyov Maatosee kota wulav takəlası ıjmaalaa ke kvyakv ıjkv kv maɣamaɣa. Pvı kə pa ısvtv tooso nyəıj Sıfıj kvyakv hıv na tooso nyəıjkv wule kə. İlena pǎ ıjmaa takəlası ke Yuta nyəma na tetv feıjlaa, na tetv həvəlvıj nunvwa na hıv na

naatosompwɔɔɔɔɔɔɔɔ (127). Pə kpaɔw hatoo Enti haləna ltiyopii tɔ, pə kɔmatanɔna sɔsaa na nyɔɔ nyɔma ke pa nmaawa na pǎ teləsəna paa piitim mpi pə taa. Na Yuta nyɔma tɔm taa tɔtɔ. ¹⁰ Wulaw Aselusi hətə ke pa nmaanaa na pǎ tu i kuyusum. Uena tillaa caɔa i kpaɔanəh sewa nyəh na pǎ pona ləetələnnaa mpeɔe tetu tənə taa. ¹¹ Ləetələnnaa mpe pa taa tənaya wulaw ha nɔɔ ke tetu tənə taa Yuta nyɔma si: I kpeɔeli na i tan. Paa piitim mpi pə yəlaa i kɔma-meɔe yoonaw i kuwe, na i kpeɔna pa alaa na pa piya na i kuu pa wenaw. ¹² Isətu naanɔwa na naale nyəh Ataa kuyaku naanɔwa na tooso nyəhku wule maɔamaɔa ke i kǎ la mpw inəɔi tetu tənə taa. ¹³ Pw wee si pǎ teləsi ləetələnnaa mpe pa tɔm ke paa tetu hɔɔɔɔɔɔɔɔ nku ku yəlaa kə, na pǎcɔ Yuta nyɔma sɔɔɔɔ pw na pǎ ləeti pa kolontunaa ke kuyaku nku ku wule. ¹⁴ Tillaa nu wulaw tɔm ntəɔi mpw uena pǎ kpa kawulaya kpaɔanəh tɔ na pǎ həkɔ na pǎ tɛ. Mɔpɔɔ pə heela tɔm nti tɔtɔɔ Susi icate taa.

¹⁵ Mɔpɔɔ Maatosee lu wulaw tɛ, na i suu kawulaya wontu na pǎ lii-təɔi akpaayala na tə hulɔmaa, na kponkprontu toh nyəntu capa kuseem na i tema wula ntenuɔu. Uena Susi icate nyɔma wiliti. ¹⁶ Mɔpɔɔ pə heesa Yuta nyɔma lanja ke sɔsəm na pǎ nu leler na pǎ kɔsi pa nyɔɔ. ¹⁷ Mɔpɔɔ wulaw tɔm nti tə tala paa tetu hɔɔɔɔɔɔɔ nku, na paa icate nte tə taa. Uena Yuta nyɔma lanja hulɔmi katatəɔa na pǎ lǎ acima. Mɔpɔɔ sɔɔɔntu kpa piitim ləmpɔ nyɔma na pa taa paɔale mw Yutatw.

9

Yuta nyɔma ləetɔɔ

¹ Waatw wei pə tala pa isətu naanɔwa na naale nyəh Ataa kuyaku naanɔwa na tooso nyəhku wule, isu tetu nyɔma kǎ nmakəli Yuta nyɔma isu wulaw ka suw tɔ. Uena pə layasi na Yuta nyɔma məli-weɔe nmakəɔɔɔ. ² Mɔpɔɔ Yuta nyɔma kɔta paa icate nte tə taa kə tetu tənə taa, na pǎ tan na pǎ yoonə mpa pa puki pa kuyw tɔ. Ama Yuta nyɔma tɔm lapa yəlaa ke sɔɔɔntu ke teu. Pa taa nɔɔɔɔ ta pəsi na i la-weɔe pɔɔ. ³ Mɔpɔɔ Maatosee tɔm lapa sɔɔɔntu ke akewenaa sɔsaa, na tetu feɔlaa, na kɔmatanɔna sɔsaa, na kawulaya taa nyɔɔ nyɔma, na pǎ seena Yuta nyɔma tɔ. ⁴ Mpi tɔ, Maatosee nyɔɔ ka kola i təmle taa kə na i hətə yaa na pə tala tetu hɔɔɔɔɔ tənə taa, na i toh sɔsəɔi tam.

⁵ Mɔpɔɔ Yuta nyɔma kɔwa pa kolontunaa tənaya sɔsəm, na pǎ lana mpa paa caaki-we tɔɔ isəna pa sɔɔlaa tɔ. ⁶ Pa kɔwa yəlaa nasəle na nuɔwa (500) ke Susi icate taa. ⁷⁻¹⁰ Mɔpɔɔ pa kɔwa Yuta nyɔma kolontu Hametata pəyalw Haman pəyalaa naanɔwa. Pa həla ntə Pasanetata, na Taləɔh, na Asəpata, na Polata, na Ataliya, na Alitata, na Paamaseta, na Alisayi, na Alitayi, na Fayesata. Ile pa ta kuu pa wenaw.

¹¹ Mɔpɔɔ pə heela wulaw ke kuyaku nku ku maɔamaɔa ke yəlaa isəna pa kɔwa Susi icate taa tɔ. ¹² Uena wulaw heeli Isətee si: Yəlaa nasəle na nuɔwa (500) kə Yuta nyɔma kɔwa Susi icate taa tike, na pə sɔsəna Haman pəyalaa naanɔwa. Isəntə pa kaa lan kuyw ke sɔsəm ke tetu hɔɔɔɔɔ lələh taa. Ye n nyuləɔi pɔɔpɔ tɔtɔ, lə n sələmi-m, ma ha-ŋ-wi.

¹³ Uena Isətee si: Hai, ma cə, ma caa kə si n ha Yuta nyɔma ke kuyaku ke cele isu sanja na pǎ pusi Haman pəyalaa naanɔwa wei pa kɔwa mpw tɔ na tuɔ.

¹⁴ Mɔpɔɔ wulaw ha nɔɔ na pǎ kpaali mɔpɔɔ Susi icate taa na pǎ pusi-we na tuɔ. ¹⁵ Pə fema pa isətu Ataa kuyəɔh naanɔwa na liyiti nyəhku wule, uena Susi icate taa Yuta nyɔma ku yəlaa nmunɔɔ nuɔwa (300). Ama pa ta kuu pa wenaw.

¹⁶ M'póyó tetu həyóləŋ lələŋ taa Yuta nyóma kotaa na pá tan pa kulaa. Haləna pá ku pa kolontunaa na mpa paa caa-we tə pa taa ké yəlaa iyisi nutoso na naanowa na kakpasí (75000). Ie pa wenav ke pa ta kuu. ¹⁷ Pa isətv naanowa na naale nyəŋ kuyaku naanowa na tooso wule ke pə lapa mpu. Pə fema naanowa na liyiti nyəŋku ləna pá lá kuləye acima kuyaku səsəəv. ¹⁸ Ama kuyaku naanowa na tooso na liyiti taa ké Susi icate taa Yuta nyóma ná kotaa na pá ku pa kolontunaa. Iəna pá lá naanowa na kakpasí nyəŋku ke acima kuyaku səsəəŋku. ¹⁹ Pə təó ké ye pə tala pa isətv naanowa na naale nyəŋ Ataa, kuyaku naanowa na liyiti nyəŋku wule, acaləe səkpena taa Yuta nyóma lakí acima ké na pá haaki təmąya kuvəəŋ.

Acima kutəəsee

²⁰ M'póyó Maatosee ŋmaa kuyeeŋ inu i təm na í tilina Yuta nyóma mpa paa we tetu təna taa tə. Paa pəcəlo pəcəlo nyóma, paa poolun nyóma. ²¹ Na í su si: Paa pənaya ŋka í ká təyó mə isətv naanowa na naale nyəŋ Ataa kuyaku naanowa na liyiti na naanowa na kakpasí wule ke acima. ²² Mpi pə təó tə, kuyeeŋ inəyi Yuta nyóma fita pa kolontunaa. Isətv inu i taa ké pa lanjwakəlle pəsa lanjlvlmle na pa wahala náá pəsi kupantv. Pə təó ké pə wee si pá təyó acima ke kuyeeŋ inu na pá ha pa təma na kunyəntvnaa ke kuvəəŋ. ²³ M'póyó Yuta nyóma mowa nti Maatosee ŋmaawa tə na pá su si: Tíi lakí m'póyó paa pənaya ŋka.

²⁴ Ntəna Maatosee təəsi-we si Akakí tv Hametata pəyalv Haman wei i ké Yuta nyóma kolontu tə i ka təma i taa ké si i kpiisiyi-tv. Haləna í maąasi pəle nte pa yaa si Pulim tə, na í sına ta kvu kuyaku. ²⁵ Ama Isətee ná wulav, ləna ílé i ŋmaa, na isayatu nti Haman ka tv i taa ké Yuta nyóma təó tə, tə məli i nyvəv taa. Pə təó ké pa pusa i na i pəyalaa na tv. ²⁶ Pə təó ké pa ha kuyeeŋ inəyi pəle maąasvəv hətə si Pulim. M'póyó pa keesəna leetəli taa təm, na nti tv maąana-we tə. Iəna ²⁷ pá su si pá na pa piya na Yuta tapəsələŋ paa təkí acima ke kuyeeŋ inəyi paa pənaya ŋkaąa teitei isu Maatosee suv tə. ²⁸ Pə wee si tetu təna taa Yuta nyóma təna na pa waalı ləlvŋ nyóma paa təkí Pulim acima anəye tam təó ké, pa kaa səə a təó.

²⁹ M'póyó Isətee na Yuta tv Maatosee pa tasa leetəli naale nyəŋ ke ŋmaav si pə səəsi kancaalaya nyəŋ ke tvŋ ke Pulim təm taa. ³⁰ Aselusi tetu həyóləŋ nunowa na hiu na naatosompəyóləya taa (127), Yuta nyóma ke pa ŋmaa leetələnaa mpe si pə ha-weye alaafəya. ³¹ Iəna pa na pa waalı ləlvŋ nyóma pa təkí Pulim acima anəyi kuyeeŋ wei Isətee na Maatosee pa su-we tə. Pa yəyətə nəhəkvtv na wula nna paa wii na pə fee acima kuyeeŋ inu tə pə təm. ³² M'póyó Isətee lapa na Pulim acima pəsi pəlv səsəəvm. Iəna pá ŋmaa-təyi takəlaya taa.

10

Maatosee waasvəv ke Yuta nyóma

¹ M'póyó wulav Aselusi tv lampuu ke tetvnaa mpa pa təna i təyaa tə pa yəlaa, haləna pə kpenna tetu nti lvm cəənaa tə. ² Pa keesa Aselusi təma ləna nna a hvləyi i tvŋ na i pəsvəv tə, na isəna i kusa Maatosee nyvəv tə pə təm ke Metii na Peesi awulaa takəlaya taa. ³ Yuta tv Maatosee ka kəna wulav waalı tv təkpem. I paasayana i Yuta nyóma ke teu ké. Iəna pəle pá tvyona-i na pa luyv suv-i teu.

SOOPU TŌM TAKĒLAYA Kutulutu

Takēlaya kanē ka taa kē pa keesēyi apalu wei pa yaa si Soopu tō i tōm. I ka tōma teu kē i feina isayatiya. Halēna ilōyōu nāá tō si Iso ha Soopu tōyō i tōnte we teu. Mṛōyō Iso yelaa na pē mayasi Soopu na pē kpiisi i piya, na i wenav tēna, na i alaafōya tōtō. Paa na mpu Soopu ta lo tōy. Ama i cekēnaa kē si Iso kele pē tēna pē tō na i laki isēna i caaki tō. Pē waali kē Iso mēyha Soopu ke i wenav mpi pu kpiisaa tō pē tēnaya tōm naale.

Isēna pa faya Soopu takēlaya tō:

Soopu tōm tōo kutulutu, titite 1-2

Soopu na i taapalaa tooso, titite 3-31

Ilihu kōyōyōtutu, titite 32-37

Iso kōyōyōtutu, titite 38:1-42:1-6

Kutākētō, titite 42:7-17

Satanu mayasuyō ke Soopu ke tōm kancaalaya nyām

¹ Apalu nōyōlu i ka wenna Wusi tetu taa, na pā yaaki-i si Soopu. Apalu inu i feina kawaliya, i tēyōyi tampana, i nyāyha Iso, na i cōlēyi isayatu. ² Soopu ka lōla apalupiya ke naatosompōyōlaya kē, na pēelaa tooso. ³ I wēna tēmle nyōma ke tuutuuma. Yooyōnaa nā we iyisi tooso (3000), naay kōhalēy ke nasāle na nuṇṇwa (500). Kpāyāsī nā we nasāle na nuṇṇwa (500), heey ke iyisi naatosompōyōlaya (7000). Apalu inu i nyuyū ka kēlēna kōlyōy ke ilim tēlile tetu taa.

⁴ Ye i pēyalaa i keesaa, pa laki acima kē na pā kaasēyi tēma. Pa yaaki pa newaa alu nyōma tooso, na pā cōaki tēma te na pā tōki na pā nyōaki. ⁵ Ye pa cō pa tēna pa te na pā cūyusi, ile Soopu koti i piya na i la-wēyē nyōy tōo asilima keeluyō kōtāya. Kū fey tanay, ilēna i kōli lōy, na i lā paa wei i nyuyū taa kē kōtāya yka kōkō lusa ka tēna tō. Mpi tō, Soopu mayasaya i taa kē si, ntanyi i piya tuṇwa Iso na si wakōlēna-i si lotu taa. Mṛōyō i lakaya tam.

⁶ Mṛōyō kuyaku nakuli isōtaa yēlaa*fa* pola Tacaa kiṇ, na Satanu we pa heku. ^a i yōyōtaa kē si Iso pēyalaa. Ama tā tuwa si isōtaa yēlaa. ⁷ Ntēna Tacaa pōōsi-i si: N luna le?

Satanu si: Ma luwaya si ma cōaki tetu. ⁸ Kēlēna Tacaa si: Isētō n ta laṇ ma tēmle tu Soopu ke nav. I feina saala kē atē. I feina kawaliya, i tēyōyi tampana, i nyāyha-m, na i cōlēyi isayatu. ⁹ Mṛuyōle Satanu nōyō tēkprav si: Yem tōō kē Soopu nyāyha-ny? ¹⁰ N kenta i na i yēlaa na i wenav pa tō, na i kooli i kōlapam ke kōpantō. Halēna i tōla huki katatōlaya ke tetu taa tō se. ¹¹ Tōy, tū niy ke Soopu wenav tō na ṇ nā. Ye ilē i ta tuv-ṇ ile ma yele nōyō.

¹² Mṛuyōle Tacaa tēma Satanu si: Ma tuwa Soopu kōwēnam ke nyā niy taa. Ama taa tokina i mayamaya kē. Ilēna Satanu yele Tacaa na i tēe.

¹³ Mṛōyō kuyaku nakuli Soopu pēyalaa, na i pēelaa, pa we pa taalv te, na pā tōki na pā nyōaki. ¹⁴ Ile tēmle tu nōyōlu pola Soopu kiṇ ntē na i heeli-i si: Tē halayana naay ntē na kpāyāsī nāá tōki tēna. ¹⁵ Tēnāyale Sapa nyōma tii tā tōy, na pā kō tēmle nyōma lēlaa, na pā kuu tōla. Ma tike ma fitina na mā kōō si ma heeliyi-ṇ.

^a 1:6 isōtaa yēlaa: Cēne ile tēyha nasaala tōm Piipilinaa taa nōyōlyōv. Ilē

¹⁶ Təmle tu unı ı nəɣo ta tu tiita ate ile təmle tu lelv ná kəmaɣale, na í tó si: Tev tii heen kaləkəh na təmle nyóma pa tóo, na pə kú pa təna. Ma tike ke pə səowa na má kəo si ma heeliyi-ŋ.

¹⁷ Təmle tu unı ı nəɣo ta tu tiita ate, ile təmle tu lelv kəmaɣale na í təh si: Papiloni ŋmılaa kpeka tooso tii tá tóo. Uena pá kú təmle nyóma na layate, na pá kuu yooyoonaa. Má tike ke pə səowa na má kəo si ma heeliyi-ŋ.

¹⁸ Təmle tu unı ı nəɣo ta tu tiita ate, ile təmle tu lelv kəmaɣale na í heeli Soopu si: Nyá pəyalaa na nyá pəelaa ka kota pa taalv te na pá təkı na pá nyəki. ¹⁹ Uena kacuculaya səsaya nakəli ká ma kutuluɣu ŋkulunjası liyiti na toh, na kú kpesı na kú takı-we na pá si. Ma tike ke pə səowa na má kəo si ma heeliyi-ŋ.

²⁰ Tənaɣale Soopu kulaa na í cəli ı toko, na í looli ı nyuɣv. Ḿróyó ı hənta Iso ké ate na í saali ḿróyó ı isentəo. ²¹ Uena í tó si:

Kpɛte ke ma too lula-m,
na kpɛte tətəyɔ maa məli tetv tɛɛ.
Taca a hana, kəlv m unı ı kpaɣana.
Mpu tə, maa sɛɛ-ı ké.

²² Pə təna mpi pə maɣana Soopu ke mpv tə, ı ta pəntəna Iso ké pə taa. Pəcó ı ta yəɣoti-ı isayətv.

2

Soopu mayasvɣv təm naale nyəm

¹ Ḿróyó kuyakv nakəli isətəa yəlaa pola Taca kın tətə, na Satanı we pa hekv.

² Ntəna Taca pəəsı-ı si: N lına le?

Uena Satanı cə-ı si: Ma luwaya si ma cəki tetv. ³ Kele na Taca si: Isəntə n ta laŋ ma təmle tu Soopu ke nav. Ufəina saala ké ate. Ufəina kawaliya, ı təyɣı tampana, ı nyaŋna-m, na í cələyi isayətv. Uena Iso tasa si: Satanı nyá yelina na má tó Soopu ke wahala ke yem. Ama ilé ı kisa kəwakələm ké təsayasaya. ⁴ Tənaɣale Satanı nəɣo təkpaɣ si pa tuka ituule si: Pa haa púyó ké na kule kú ha. Yulv wəna mpi təyó ı kuyı na í yana ı weesuyv. ⁵ Təv, Iso tó nin ke Soopu tənuyv na ı mɔwa təo na ń na. Ye ı ta tvv-ŋ, ile ma yelev nəɣo.

⁶ Ntəna Taca heeli Satanı si: Təv, ma tu Soopu ke nyá nin taa. Ama taa tokina ı weesuyv ké.

⁷ Ḿróyó Satanı yela Taca na í tɛɛ. Uena í tó Soopu ke hiŋ isayaŋ ke pə kpaɣav ı nyuɣv na pə tii ı nəntaaləh tə. ⁸ Uena Soopu ɣaya təlvma taa, na í hiki tataya na í kaaləyənə ı ti.

⁹ Ḿróyó Soopu alv təma-ı si: N sɛsə isələ si ń taa wakələna Iso suwe? Tvı-ı, na ń si na ń heəsı. ¹⁰ Ntəna Soopu cə-ı si: Alv nyá, n yəɣətəyı mpv isı kpaŋtv suwe? Ye Iso ka lakaya-tuyv kəpantv na tá laŋa heəwa. U kəma na í lakı-tuyv isayətv tə kisi?

Paa na Soopu wahala inəyı mpv tə, ı ta pəntəna Iso ké natələyi ı yəɣətaya taa.

Soopu taapalaa tooso təm

¹¹ Soopu ka wəna taapalaa tooso ké. Mpeɣele Teməŋ tv lıfası, na Suha tv Pilıtaı na Naama tv Sofaa. Pa nuwa Soopu wəsası təm, ılena pá polo si pa wiiliyi-ı na pá ɣaya ı kiŋ na pá heəsı ı laŋle. ¹² Pa loosa Soopu ke pooluŋ na pá wı-ı nyəm. Pa kpətəna-ı na pá cəkəna-ı, ılena pá tvli nəsı, na pá cəli pa tokonaa, na pá ŋmusı pa nyəŋ taa ké tetv. ¹³ Uena pá ɣaya atəyɛ ilim na ahoə ke kuyɛɛŋ naatosompəɣələya. Pa ta yəɣətəna-ı natəli ke ı wəsası nsı si katətələya təo.

SOOPU NA ı TAAPALAA TOOSO

(Titite 3-31)

3

Soopu wula

¹⁻² Pə waaki ké Soopu tuwa i kuyaku kɔlɔlɔyɔ na wula si:

³ Pə husi ma kuyaku kɔlɔlɔyɔ,
na ahoɔ nna pa yɔɔta ma lɔlɔyɔ tɔm tɔ.

⁴ Pá nyəni-kuyɔ səkɔɔɔyɔ nyəŋku.

Isɔtaa Isɔ í taa pɔɔsi ku tɔm.

Pəyele nyaaləm napəli pə taa nyaali-ku.

⁵ Isotom na atətəle səkɔɔɔyɔ í pɔɔsi ku tɔɔ.

Na isəŋmuntuyɔ kɔkɔɔɔyɔ waasi-kú,
yaa ilim sí na pə yu isu ahoɔ.

⁶ Ahoɔ anɪ á kəli lɛnna ke səkɔɔɔyɔ.

Pá taa tasa-yɛɛ ke kaləna ke isɔtɔnaa, yaa pənaɔa taa.

⁷ Ahoɔ anɪ, á saali kaalɔlɔɔa ke tam tɔɔ.

A taa nu laŋhɔlɔmle kawilitaya nakəli tɔtɔ.

⁸ Tɔwaa mpa pa nyəmə kuyeyɛ ke mpusi təŋsuyɔ,

na pá kraasəyi tɔm sɔsɔ*fa* pááná tɔ.

Pá təŋsi ahoɔ anəyi mpusi. ^a (Təlaakəŋ) kəna táá tɛləsi si tɔm sɔsɔ.

⁹ Səkɔɔɔyɔ í waasi tɔlɔmalɔyɔ tɔɔ,

na ahoɔ anɪ á taŋ ilim na á wu.

Pə́cɔ́ á taa loosi pə nyaaləm.

¹⁰ Mpi tɔ, a ta kayati ma lɔlɔyɔ,

na saŋa má naaki wahala sɔsɔ ɪɛ.

¹¹ Pepe tɔɔ ké ma taa sí na pə́cɔ́ pá lɔli-m,

yaa ma taa hɛɛ ma luw waatu?

¹² Pepe tɔɔ ké pə ha-m too,

na í si-m i tɔɔ na má mɔsi-i?

¹³ Isəntɔ tɔ, maa həntaa təpamm ke pəlaau taa,

na má tooki, na má hɛɛsəyi.

¹⁴ Ma na awulaa sɔsaa na tɛtu nyɔɔŋ nyəma,

mpa pa ŋmaaki tɛɛsi sɔsɔɔnsi tɔ,

¹⁵ yaa awulumpiya mpa pa wɛna wɔla

na pá suuliyi liyitee ke tɛɛsi taa tɔ.

¹⁶ Maa wɛ isu pə hɔlɔsuyɔ

pəyaya na ká ta ná ilim tɔ.

¹⁷ Isayav yeki i isayav ke pəlaau taa.

Tənaɔa mpa pa kawa katatəlaya tɔ,

pa hɛɛsəyi tam tɔɔ.

¹⁸ Saləkətuɔna təna wɛ hɛɛsuyɔ taa ke tənaya.

Paa tasəyi ŋmakəllaa hólá ke nuu.

¹⁹ Səkpɛlu na sɔsɔ pa wɛ kɔlɔm ke tənaya.

Pəyele pə ceki yom na i caa.

^a 3:8 tɔm sɔsɔ: Piipili yaawa wontuyɔ kɔnɛ si (Lefiyatan) na Nasaala taa, yaa

20 Pepe tōō ké Isō yeki na wahala nyóma naaki ilim?
Na í haaki lanwakəlle nyóma ke weesuɣu?

21 Pa taha səm, na pəle pu kəŋ,
Na pá pɛkəɣi-wəɣi teu isu liyitee.

22 Yulu wei i lanle ká huloməna
na í ŋmaali si i hika pəlaav?

23 Wei i mpaav ŋmelaa
na Isō tama-i kotaya tō yáá?

24 Ma tɔɣonaya nté feesinɪ tisuyu,
na má mələɣi pə fei tənaya,
isu lum kpeɲuyu tō.

25 Ye ma tó ma taa ke pulupu sɔɣontu pə kəŋ ké.
Mpi ma seeki tɔɣo ma naaki.

26 Ma ta nyi təpamm yaa alaafəya
yaa heesuɣu tōm.

Ama cəsese watəɣəna-m.

4

Ilifasi kyəɣotutu

1 Ḿpóyó Temaŋ tu Ilifasi tōma Soopu si:

2 N ká pəsi na í kantəli na má
yɔɣotəna-ŋ?

Mpi tō, tōm we ma taa ké,
maa pəsəɣi na má su.

3 Nyá seɣesəna yəlaa paɣale.
Pəyele n nyəmá acamaa ke apalotu səsuyu.

4 Nyá tasayana layatu ke mpa pa caa hotuyu tō,
na í kusəɣi mpa səɣəla nyəkaa tō.

5 Pə maɣana nyá, uena nyá apalotu
yələɣi na í huɣutiɣi lotu na?

6 Isu n nyaŋayana Isō ké na pə waasəɣi-ŋ?
Na nyá təntə kɔpante náá tɔɣu-ŋ naani?

7 Huu nyá taa, too tō,
n nawa pə kpiisa kɔpama, yaa tampana təŋlaa na?

8 N nyəmá teu təsiyisiyi si,
ye yulu hala kotakesəm yaa i tuu wahala,
mpu inəɣi i kəŋ kum.

9 Isō wosa pə yəlaa ke heelim na pááná,
na pə wakəli-we na pə kpiisi-we.

10 Pa holiyi ké isu tɔɣolasi,
na Tacaə təkəɣi-we na i pələɣi pa kela.

11 Ye tɔɣolasi í lanə tɔɣonaya si səki ké,
na si piya náá yá yem.

12 Pə weləta ma ŋkraɲuyu taa
ké tōm ke mukaya tɛɛ

13 ké ahoə taa ké saa wei toosee asayɛɛ
kəŋ na tom píi yəlaa tō.

14 Sɔɣontu watu pəla-m təyuluɣulu,

na ma tɔnɔyɔ tɔna seliyi.

15 Heelim feta ma isentaa na ma
tɔnɔyɔ tɔna lɔli kacəncəmpɔyɔlasɪ.

16 Ma naakaya nɔyɔlɔ sɛŋaa, ma ta nyəmi-i.
Uena ma nu pɔntɔ miitiyi si:

17 Yɔlɔ pəsəyi na í tɛŋ tampana isu weye Iso kin?
Yaa í pəsəyi na í wɛɛ tɔnanɛŋ isu í ŋmalɔ na?

18 Ye Iso tá lá naani ké í tɔmlɛ nyóma,
na í naaki isɔtaa tillaa kin ke kawalaya.

19 Kacəŋfana mpa í ŋmana cɔyɔ na pa tɔnɔŋ ké tetu,
na í yɔkɔyɔ fɛi katɛ isu sonsompee tɔ?

20 Iso nanɛŋi-wɛyɛ isu mɔlɔm ke kɔyaku kɔlɔmɔyɔ.
Paa saali tam, nɔyɔlɔ u tu paasəyɔna.

21 Pa weesuɔyɔ ŋmusi cɛpa.
Uena pá sí pa fɛina lɔmɔyasaɛɛ.

5

1 Uifasi si: Soopu ma kapuka na í ná si
nɔyɔlɔ ká cɔ-ŋ?
Isɔtaa tillaa nanɛŋ nyóma taa awe tɔɔ ké n ká keesəna?

2 Lɔmɔyasaɛɛ fɛi tu pááná kɔyi-i ké.
Uena isəsɛɛmlɛ náá kú kɔmɛlɛŋ.

3 Ma nawa pə lakəna kɔmɛlɛŋ.
Mɔyó ma koola kɔ tɔyaya ke mpusi ké kɔrakɔaa si:

4 Nɔyɔlɔ í taa waasi kɔ piya.
Si tɔm í si tɔnanɛŋ ke tɔhɔlɛ.

5 Nyɔyɔtɔnaa í tɔyɔ kɔmɛlɛŋ kɔmtɔ.
Paa na sɔwa kalaa wɛɛ tɔ, pá lɛɛki-ti.
Lanɛlaa í kuu kɔ wɛnaw.

6 Kɔtakɛɛsəm u lukəna atɛ.
Pəyɛlɛ pə taya tetu tɛɛ ké wahala nyɔkəna.

7 Ama pə tɔ yɔlɔ ké si í tɔyɔ wahala,
isɔ mamacəyɔlasɪ kɔlɔyɔ isɔtaa tɔ.

8 Ye mɔyɔ Soopu, Iso ké maa tɔwa kɔlɔyɔ,
na má pɛti-i ma tɔm.

9 I kɔlapəm tɔwɔyaya,
yɔlɔ kaa pəsi pə cəkənav,
yaa í nyi pə nyɔyɔ.

10 Iso yekina na tɛv nukɪ
tetu tɔɔ, na tawa nyɔkɪ.

11 I kusəyi mpa pə pasaa tɔyɔ,
na í hɛɛsəyi ləyaya nyóma lanɛ.

12 I wakələyi mpi acilayato nyóma sukɪ si pa laki tɔ.
I səŋsəyi pa kɔlapəm ke pa niŋ taa.

13 I kɔraaki nyəntaa na pa acilayato.
Pa kɔpɛlikɔpɛka layato tasɔyɔ u waasəyi pɔlɔ.

14 Ilim na pə isəle ke pa tutiyi isu
səkrətuɣu wεε,
na pá həkəyi isu ahoo yuwa.

15 Ama Iso ná ləsəyi icam ke səm taa,
na í waasəyi-tə toŋ tu niŋ taa.

16 I tuɣi konyəntu taa ké tseluɣu,
na í təkəyi isayalataa təna nəsɪ.

17 Wei i ŋkraŋuɣu Iso həŋ tə, i nu leleŋ ké.
Ile taa kisi Toŋ təna tu seɣesɣu.

18 Iso lakəna yulu təw ké hiŋ na í tu-ti kəwle.
Inu i kuyəna na í waasəna i niŋ.

19 Paa waatu wei ké i yakɪ-ŋ
wahalanaa na asola taa,
na isayatu natəli tə kaa maɣana-ŋ.

20 I ká waasi-ŋ nyəɣəsɪ waatu.
Na í ya-ŋ səm nəɣə taa ké yooɣu taa.

21 Paa pa caɣa nyá acɣa pu kenti nyá təw ké.
N kaa nyana puluɣu wahala waatu.

22 Nyəɣəsɪ na wahala pə təm ká la-ŋ wona.
Pəyele n kaa nyana taale wontu.

23 Pu kenti nyá tawa ke wakəllaa.
Paa pɛε kələləɣəna, ya taale wontu.

24 Alaafəya ká wεεna nyá təyaya təna taa,
na krənte natəli tə kaa laŋ nyá kalakəŋ taa.

25 Nyá piya na nyá lələɣu nyəma ká huki,
isu tawa taa nyutu.

26 N ká kpatəli teu ke təkunɣunɣu
na pə́cɔ́ n̄ suu púúyú.
Teitei isu təɣənaɣa pukuyu na pə́cɔ́ pá kú tə.

27 Tə pɛεkaa na tə ná mpi təɣəle.
Nyaya pə wεε sɪ n̄ nu-ti na n̄ cəkəna-ti.

6

Sooru kwəcətu

1 Mpuɣule Sooru cəwa sɪ:

2 Ye pu we pəsuyu sɪ pá maɣasɪ
ma wusasi na ma wahala təw,
3 pu kəla ləm nəɣə kanyəŋa ke yuŋ.

Pə təw ké pə yəɣətəyi-m yem yem.

4 Toma təna tu yaɣa-m nyəma,
na a sətə suu-m.

Na Iso səɣəntu pu-m.

5 Kraŋaya u wiiki ka təɣənaɣa kupaŋka kiŋ.
Pəyele nau u mutəyi nyutu tətəɣəle.

6 Yulu u pəsəyi na í təɣə akpofu puləpu.
Pəyele yaɣe ləm kəhələməm səpa yem ké tətətətə.

7 Mpi pu we maga acaalətu na ma taa kpatəyənə tə,
mpəyəle ma təyənaya*fa*. ^a

8 Hai, ye Iso ka mukaya ma kusolumotə
na í la-m mpi ma teeləyi tə.

9 Ye í ka tisaya si í tələki-m,
na í kusí í nin kəkentiŋ ke ma tə.

10 Maa paana laŋhulomle,
na má nyəə toŋ ke wahalanaa pane pa taa.
Ma ta cələsi Iso Naŋŋtu kuyəyətətə ke tiili.

11 Pepe təə ké maa teeli na má feina toŋ?
Yaa má tasa taŋyuy na ma tomle tama?

12 Ma toma ta ke pəle
yaa nyəyəlyuy kusəemuyə nyəna.

13 Ma feina toŋ nuli,
pəcó ma feina wei í ká ya ma nyuyə tə.

14 Pə wee si konyəntəyolə taapalə í lapí-í kupantə ké.

Pə taa kəə na í ló Toma təna tə.

15 Ama ma taapalaa yəəla ma apalətu
ké isu ləəy ŋku ki laa nyəəy tə.

16 Waatə wei təy təmpəe
hooki ilena ləəy iní í su.

17 Haŋaya kəŋ ilena í nyəə.

Na ilim nyaŋa ilena ləəy woli.

18 Ləkətə puiki mpatəntaa ilena pá yele
pa mpaav na pá sūy nyutə na pá le na pə saali.

19 Tema təntaa na Sara nyəma pa yasəyi isə
na pá pəkəyi ləm na isəle kusəemle.

20 Pa tala ləəy, ilena pə yeyeti-we,
na feele kra-weye pa isəle səsuyə təm.

21 Ma taapalaa me í we-m
teitei ké isu ləəy ŋku.
Í naaki ma wahala na səyəntə pu-me.

22 Ma ta sələmi-meŋe pulə,
yaa si í ha-m kəhan nakoli.

23 Yaa í fiti-m kolontunaa nin taa,
yaa í waasi-m ŋmakəllaa nin taa.

24 Í seyezi-m, maa su na má nu.
Í huli-m timpri ma wakəlaa tə.

25 Yulə nukí tampana kuyəyətətə ké na í tisi.
Ama ma taapalaa kalənav náá waasəyi pulə.

26 Í mayasəyi si í footi ma kuyəyətətə
na í nyəni yem ké naani fei tə má na?

27 Halí í təkí tete ké sulaw təə
na í kpeŋəyənə mə ceu mayamaya na í pəkəyi.

^a 6:7 Hepəla taa loŋŋa kane ka nuw we kate.

28 *I nyəni-m teu*

na í ná, maa looliyi-mε.

29 *I su, kɔtakεεsəm í taa kɔɔ,*

I su, mpi tɔ, ma we ma tampana taa ké.

30 *Maa yɔyɔtəyi isayatu,*

pəyele kwakələtu u lukəna ma nɔyɔ.

7

Soopu kɔyɔyɔtu tɔtɔ

1 *Yulɔ weε ke atε cəne weε ké isu yoolu.*

Ilɛna í kɔyεεŋ náá we isu

wei í laki təmle na pá feləyi-t tɔ.

2 *I we teitei ké isu yom pεεkɔyɔ isotom sɪ í hεεsɪ,*

yaa təmle tu kɔnyɔntu tanɔyɔ u kɔfelɔyɔ tɔ.

3 *Mpu inɪ tɔtɔyɔ ma kpancoou nté wɔsasɪ isɔtɔnaa.*

Ahoo wahala nyəna ke pə cɛla-m ma paa tete.

4 *Ye ma həntaa, ma pɔɔsəyi ma təyi sɪ,*

pəlee ké maa kɔli?

Ye pə ta fe lɔŋ ilɛ

hɔweε krai nyəna cɔɔsəyi-m ké, haləna pə nyaali.

5 *Hɪŋ tɔlasɪ na sonsompee waasa ma təna.*

Ma tɔnyɔ yá pəyɔlee na lum kpeŋ.

6 *Ma weesuyɔ u laa tɛm,*

isu sayata lɔlɔ kponkpoloku.

Ye kɔ kponkrontuyɔ í tɛma kɔ tənaya nté.

7 *Hai, Isɔ taa sɔɔ sɪ ma weesuyɔ ké heelim.*

Ma isε kaa na kɔpantɔ tɔtɔ.

8 *Isɔ wei í feŋyi ma tɔɔ tɔ,*

pə kaasa pəɔ í kaa tasa-m nau.

Maa saali yem na í pεεki-m na í wɪ.

9 *I su isɔŋmɔntɔyɔ yaakɔyɔ na kɔ saali yem tɔ.*

Mpúyɔ yulɔ tiiki atetəle taa, u tasəyi

krau.

10 *Páćó u mələyi í təyaya taa.*

Ilɛ kelɛ kaa tasəyi-t nyəm.

11 *Pə tɔɔ ké ma kaa su.*

Ma laakali pəsaa ké.

Pə weε sɪ má yɔyɔti.

Ma lanle kəla wakəlyɔ,

maa hɔli-tɛyε.

12 *Maɣa teŋku,*

yaa í taa tɔm sɔsɔ,

na Isɔ í feŋyi ma tɔɔ ké mpu?

13 *Ye ma tɔma sɪ ma kato ká hεεsɪ ma lanle,*

na ma kɔhəntɔyɔ náá kú ma páaná.

14 *Ilɛ n nyaasi-m na toosee asayεε.*

N hɔla-m yaasinaa, na sɔyɔntɔ sɔsɔɔntɔ kra-m.

15 *Hai, ye n ka ləla ma luyɔ tεε, pu kəla-m teu.*

Səm lapra-m sana, na taasi tɛm katatəlaya pənɛ.

16 Pə nu-m, ma kaa tu wɛɛ tam.

Ma weesuɣu ta ke pulv, yele-m təhɛɛ.

17 ʎulv ké we na ń tɣuna-i mpu pə taka?

Na ń keɲna-i mpu suwe?

18 N cəɔki i tɔɔ ké paa tanaɲ ŋku.

Na ń maɣasəɣi-i paa waatu wei?

19 Pəlee ké n ká kusɪ nyá isəle ke ma tɔɔ?

Na ma tu lipu ntayaməte maɣamaɣa?

20 ʎəlaa tɔɔ cəɔlv,

ye ma pəntaa weɣe ma wakələna-ɲ?

Pepe tɔɔ ké n siɣisina ma tɔɔ ké nyá nyəmá?

Na má pəsi-ɲ isu səɣəla?

21 Pepe tɔɔ ké n kaa yele ma isayatu tɔm?

Na ń tɛɛ ma kɔpəntɔɣu tɔɔ?

Pə taya pulv,

maa həntɪ nɔɔnɔɔ ké tetu taa.

N ká pɛɛki-m n kaa na-m.

8

Pilita kuyəɣətɔv

¹ M'póyó Suha tu Pilita tɔma Soopu si:

² Pəlee ké n ká heesi nyá ɣəɣətaya ŋkɛ?

Nyá kuyəɣətɔv ká wɛɛ isu heelim səsəɔm na?

³ Ha, n tɛɲ nyá taa si

Isə Toma təna tu keɛki siɣisuyu yaa tampana ke?

⁴ Ye nyá piya wakələna Isə,

i fɛləɣi-səɣi si isayatu ké.

⁵ Ama ye nyaa keesəna Isə tɔɔ

na ń tɛkəɣi Toma təna tu ke niɲ,

⁶ ye n seesa isəle na ń təɲəɣi tampana,

Isə paasəɣəna-ɲ ké na í ha-ɲ

təcaɣale nte tə muna-ɲ tɔ.

⁷ Halɪ nyá wɛnau nɔɔnɔɔ nyəm ká

kəli kancaalaya nyəm ke tɔɔv.

⁸ Pɔɔsi lɔɲ nyəma,

na ń tɔki pɛle pa caanaa layatu tasuɣu.

⁹ Mpi tɔ, tete tete ke pə lula tá,

tə tá nyi pulv.

Ta weesuɣu u laa tɛɛv ke cəneɣe isu isotom.

¹⁰ Ama pɛle paa tasa-ɲ layatu

ke timpɪ timpɪ pa nyəmá tɔ.

¹¹ Mɔlvɔɣu*fa* u səɲəɣi timpɪ lɔm fɛi tɔ.

Pəyele səsəncəɲa u hatələɣəna nikaya. ^a cəneɛ.

¹² Lɔm í nyɔɔwa ka wuləɣi ké,

^a 8:11 Mɔlvɔɣu: Pɛle pa te mɔlvɔɣu yaa pa te səsəncəɲa ke pa keesəɣi

na pá ta tu setəta-ke si, pá lana pulu.

¹³ Μρύγυ Ισο τός σολλα τεεσəγəna,
na i kisilaa teeluvu náa saaləxi yem.

¹⁴ Pa naani cekı kέ isu kpronkpontu,
na pa nyuvu tətule náa wε isu acayanyatuvu.

¹⁵ Ye pa nyəka pa teesi tō sı leŋliyi kέ.
Pa nyəkələγəna-səxi teu ilena sí yəki.

¹⁶ Pa wεε kέ isu tuv səhuvu

ilim taa kέ teu,
na cələm tō kv taa
na kv tiikası ke haləm təna tō.

¹⁷ Kv kaŋ kv lila kέ na á leγətəna ppe huγule,
na á hikiyi nikaya ke kvkraməŋ hekv.

¹⁸ Ama ye pa kpesa-kvu kv lonte taa,
ile təna nyəma kpeesı sı mpe pa taa naaki-kv.

¹⁹ Yulu isu mpv tənaya nté.
Kvfulu ká kvləna i lonte taa.

²⁰ Iso u ləki tampana təŋlv,
pəyele i kaa səna isayalatv.

²¹ Iso teŋ i yeke na í wonŋ,
na í kraləsəna laŋhvlumlε.

²² Ama nyá kolontunaa ká təγəna feele,
na pə yəki asayaa teesi.

9

Soopu nyəntv

¹ Μρύγυ Soopu cəwa sı:

² Pəpətv fei leleŋ,
ma nyəma teu sı mρύγυ pə wεε.
Isənaya yulu ká la na í wεε Iso kέ teu?

³ Ye n caaki-i na yosu, i pəsı-ŋ təmnaa iyaya.
Ama n kaa cə paa koləmvu.

⁴ I kέ toŋ taa toŋ tv kέ,
na ləmayasεe təna tv.
Nəγəlv kaa kraasi i təxi i tō, na pəntv lu təsoolii.

⁵ I laγasəxi pəsəŋ ke lona kέ,
pəsəŋ u nyəŋ.
Na i pəsəxi-i krentəlası na páána.

⁶ I ciyiŋi tetv ke
hatoo tə kite teε, na tə akelena seliyi.

⁷ Ye i yəγətəna ilim pu luki.
I taaləxi isətvləŋası tō kέ.

⁸ I tike i hetəγəna isətənvu
na í təŋ teŋku hola tō.

⁹ Na í la isətvləŋası nsı tə yaaki sı,

isətu í si na má təɣə təyaya tə,
na haya na kpaɔa na yulɔ.

Na kantuyu na ku piya na lensi tətə*fa*. ^a nsi Ləkpa nyóma nyómá tə.

¹⁰ I kulapəm ke səsəəm ké pə fei cekənav,
pəcó i piti təma fei kaluyv.

¹¹ Paa i teena ma cəb ma kaa na-i,
pəcó ma kaa nyi i teev.

¹² Ye inɪ i kpaɣana aweyele leekəlv?

Yaa awe ká təna si: Kai?

¹³ Ye Isə mu pááná a heesəlv fei.

Pə kpeɲna teɲku taa təɣəlvuyv səsəəv
Lahapɪ*fa* na ku waali nyóma tənaya,
na pá həntəyi-i atə. ^a

¹⁴ Na təm ntiyi maa
cə-i yaasi inɛ i taa?

¹⁵ Paa maa tu wɛna tampana, maa cəəki.
Peeleɛ ke pə wɛɛ si má sələmi ma huɲɲlv.

¹⁶ Paa ma yaa-i ké ná í cə-m,
ma ta sa si i nuwa ma nəɣə.

¹⁷ I heelim səsəəm pɛta-m atə,
na í fetili-m hiɲ hiɲ ke yem.

¹⁸ I wakəlayi ma laɲle ké.
I yeki-m si má feesi.

¹⁹ Ye toɲ ke ma teələyi,
Isə kele toɲ tu.

Yaa ma caa ma húli ma tampana,
awe ká tu ha-m-ye?

²⁰ Paa maa wɛɛna tampana,
ma nəɣə ká kəna ma təm.

Yaa ma tewa teu, ɲke kaa kəna-ti.

²¹ Iɛ ma tu tewa teu na?

Ma maɣamaɣa ma ta nyi.

Ma weesuyu lu-m səɲ ké.

²² Pə təna pə wɛ-m teitei ké.

Pə taya pulv,

Isə kuyi yulɔpaɲ na isayav ké.

²³ Wahala í kəma kpaɔpaa, na í kó telaa,

Isə ná wonɲi pa laɲwakəlle tənaya.

²⁴ Isə tɔna tɛtv ke isayav niɲ taa.

Iɛna í takɪ huɲlaa isentəə.

Ye pə taya inɪ awe ká lana mpv?

²⁵ Ma pusɪ teeki levləv ké isu selu.

Si mɔka yem ké, ma ta nu leleɲ.

²⁶ Si teɛwaya təlu, isu səsəncaasi kpuluyv,
yaa isu hekəle tiluyuu i təɣənaɣa waali tə.

^a 9:9 Isətvɔɲasi səne si nyəm wɛ kate, pə təw kə tə tɔwa
yɔɣəyɔɣi coco inɛ i təm.

^a 9:13 Lahapɪ: Ləɲtaa nyóma mɔla taa ké pa

27 Ye ma tó ma taa si maa sɔɔ
 ma taa pááná tɔɔ, na má yele
 lanwakəllɛ na ma isɛntaa hɛti,
 28 ɔlɛ ma lanlɛ cɛkəna ma wahala tənaya.
 Ma nyəmá teu si, Iso kaa ha-m tampana.
 29 Ma tɔm ká sɛna.
 Ilɛ pepe tɔɔ kɛ maa nɔki na má caali ma ti?
 30 Paa maa sɔna kpaləkrəm, na má kilisina tɛv lum.
 31 I taɣanəyi-m afɛla taa kɛ pɛtɔv kɛ,
 na ma wontu maɣamaɣa pəsi-m kusəɔtɔ pulɔv.
 32 Iso tá kɛ yulɔ isu má si i ká cɔ-m,
 yaa má yaa-i nɔnɔɔ.
 33 Nɔɔɔlɔ fɛi si i ká sɔv má na-i
 tá hɛkv taa, na í loli-tv.
 34 Iso su kkrátóyó ŋku n makəna-m tɔ,
 na nyá sɔɔɔntv hɛɛsi-m cɔɔsɔv.
 35 Ilɛ maa yɔɔtəna-ŋ ma kaa nyá.
 Ama pə taɣa mpɔvɔlɔ.
 Maa pəsəyi pulɔ.

10

Soopu kuyəɔtɔtv tɔtɔ

1 Soopu si: Weesuyv lu-m sɔŋ kɛ.
 Maa wii ma ti tɔm.
 Ma lanlɛ kəla wakəlvɔv, ma kaa tasa sum.
 2 Iso, maa heeli-ŋ si, taa kv ma tɔm.
 Ama heeli-m mpi pə tɔɔ n yookina-m tɔ.
 3 Pə wɛ-ŋ teu si n ŋmakəli
 má wei n ŋmawa tɔ,
 na n yele na pə lana asayaa na?
 4 Anu n naaki na pə kəli yəlaa,
 na n maɣasəyi na pə kəlvɔv-wɛ.
 5 Iso nyá weesuyv topila isu yulɔ nyəŋkv kɛ?
 Yaa nyá pusi tɛɛki isu yulɔ pəyaya nyənsi?
 6 Pepe tɔɔ kɛ n pɛɛkəyi ma tasəkəle
 na n fɛŋiyi si n kuli ma isayatu tɔɔ?
 7 Anu n nyəmá si ma ta wakəli,
 pəcɔ nɔɔɔlɔ kaa ya-m nyá nin taa.
 8 Nyá nin ŋmana ma təna,
 na n caa si n wakəlvɔv-m.
 9 Iso tɔɔsi si, nyá ŋmana-m, isu cɔvɔ.
 Ilɛ n ká taɣanv-m yəkvɔv na má pəsi mvsvɔv na?
 10 Nyá ŋmaɣana-m ma too taa,
 isu naaləm kiikuyv fulaya taa tɔ.
 11 Nyá lapəna-m mvwa na hɔla,
 na n waasi pə tɔɔ kɛ nantv, na n suu-m tɔnvɔv.
 12 Ilɛna n la-m pɛɛɛɛ,
 na n ha-m weesuyv na n fɛŋiyi kv tɔɔ.

13 Ama ma nyámá nyá ləmayasεε wena
n ka ηmesa nyá lotu taa tɔ.

14 N feŋiyi ké si, ye n nawa ma wakəlaa
lε n kisi-m suulu húlóyú.

15 Ye ma wakəla-na-η ma lepaya,
paa ma tɔm tewa, nyuyv kama m̄póyú.
Na wahala nu-m na fεεle kyv-m.

16 Ye ma kusa nyuyv lε n tu ma waah,
isu tɔyolaya, na n̄ kuləyi ma tɔ na piti tɔma.

17 Na n̄ kəŋna-m aseeta nyəma
mpa paa caaki-m tɔ, na nyá páná sɔsəyi ma tɔ.
Na n̄ kpetəlyi-m na wahalanaa.

18 Pepe tɔ kε Isɔ ləsa-m ma too lotu taa?
Isəntɔ maa səpa nəyɔlv ta na-m.

19 Paa tεena pəlaav taa kε kpakpaa,
na pə wεε isu pa ta luli-m.

20 Ma weesuyv kyεεη kaasa-m pácɔ tike ntɔ.
lε Isɔ, yele-m mpv na má
yɔləna wεε pácɔ wei i kaasa-m tɔ.

21 llena pácɔ má polo atətəle taa.
Ma kaa tasa məlvvυ ke cəne.

Tεtu nti tɔ taa kε səkpetvυv anaam wεε.

22 Səkpetvυv tεtu wεε kε isu ahoɔ.

Isotom sɔsɔm kε, pvlv ta təŋ.

llena nyaaləm náá wεε isu pə yukuyv tɔ.

11

Sofaa nyəntv

1 M̄póyú Naama tv Sofaa cəwa Soopu si:

2 Nyá yɔyɔtaya kεkεkε tɔ, pə wεε si má cɔ.
Pə taya yɔyɔtaya nyəm ke yvlv tɔm teekina.

3 Nyá nɔɔleleŋ υ təkəyi yəlaa nɔɔsi.
N kaa pəsi n̄ wɔŋ nəyɔlv na pá tá tv-η fεεle.

4 Halɔ n tu yɔyɔtaa si nyá tɔm tewa,
si n ta wakəla-na Isɔ.

5 Hai, ye isu Isɔ ka kulayaa
nəyɔ na í tu yɔyɔtɔ.

6 Halɔ i ka hula-η i nyəmtv tete.
Tə tεε yvlv layatv tɔ.

Tənaɣa n ka nawa si Isɔ υ
pɔsəyi nyá isayatv təna tɔ.

7 N pəsəyi na n̄ mayasi Isɔ lotu taa tɔm
na n̄ cəkəna Toma təna tv υ i sɔsɔntv na?

8 Tə kəla isətənyvυv ke kɔŋkɔlvbməŋ.

Yvlv kaa keesi tə tənaya,
tə tεε atətəle ke lumanɔŋ.

Yvlv kaa cəkəna tə tɔm ke sɔsɔm.

9 Iso səsəəntu nti tə kəla tətə
ke təəv, na tō kəli tənku kē wan.

10 Ye Iso kra tasəkəle tū
yaa ɪ yaa-ɪ nənəyɔ, awe kpesiyina?

11 Pə taɣa pɔlv, Iso nyəmá yɔlyemnaa kē.
Pəyele pə feɪ-ɪ katɛ sɪ í ná pa kawalaya.

12 Mpi ləmayasɛ feɪ tɔ ká hiiki layatu tɔ,
taale kraŋaya ləla təyaya nyəŋka.

13 Ama pə kaasvɔv Soopu nyá tɔ,
kɛsəna Iso tɔə, na ń tɛɣɛ-ɪ niŋ.

14 Hatələna mpi pə ta siyisi tɔ.

Taa yele na isayatu wɛɛ nyá təyaya taa.

15 Waatu inəɣi n ká tən na ń kusa nyvɔv.

Pɔlvɔv kaa kɛɛ-ŋ, yaa pə la-ŋ səɣəntɔ.

16 Ilena ń sɔə nyá wahala tɔə, isu lɔm kɛmna.

17 Waatu inəɣi nyá weesuyi kɔyɛɛŋ
ká wɛɛ təcɛɪɛɪ, isu ilim sikuɣu.

Na nyá səkrɛtvɔv cé isu pə nyaalvɔv tɔ.

18 Ilena ń cayana nyá tɪ na ń tɛɛləɣi tɔə.

N kaa wɛɛna fɛɛle natəli, na ń tooki teu.

19 Nəɣəlv kaa wakəli nyá tom.

Hali yəlaa pəyale ká pɛɛki sɪ ń səna-wɛ.

20 Ama asayaa isɛ ká nyəŋ kē.

Pa hɛɛsvɔv ká su tənaya, na pá taŋa səm tike.

12

Soopu nyəntv

1 Mɔvɔvle Soopu cəwa sɪ:

2 Pɔvɛ! Ama í wɛna yɔlv ləmayasɛɛ yoo!

Mə səm waalɪ, a kaa tasa wɛɛv.

3 Má mayamaya ma wɛna nyəmtv ke

ńpɔyó isu mɛ, í tá tɛɛ-m.

Paa awe ná pəsəɣi na í yəɣɔtɪ isu mɛ.

4 Ma pəsa yɔlv wei ɪ taapalaa paakəna tɔyɔ.

Pəyele ma yaakəna Iso sɪ í cə-m.

Ma siyisaa kē ma feɪ kawalaya.

5 Mɛ mɔpa pə cayanaa tɔ, mə footiyi wahala tɔ kē.

Մրոյո՛ր պ՛ա տսիյի wei ɪ cɛŋləɣi tɔ.

6 Nmɔlaa na Iso pááná kraasəlaa,

cayana pa təɣi pa tɛɛsɪ taa kē.

Mɔpɛ pa toŋ nte pa Iso.

7-8 Pəəsɪ sumasɪ na tɔla na

tiina a ká sɛɣɛsɪ-ŋ,

na tɛtv hɔl-ŋ tɔə.

9 Kəŋmənɔm mpi pə ta nyəna sɪ,

Tacaa niŋ lapəna pə tənə?

10 Ini i təkəna i kɔlapəm təna weesuɣu,
na yəlaa təna feesinj ke i ninj taa.

11 Isu ŋkraŋɔɣu nukɔɣu təm kɔɣɔtɔtu tɔ,
m̄pɔ́yú nɔ́ɔ ná nukɔ tɔɣɔnaɣa leleŋ.

12 Akpatəlaa na mpa pa puɔi tɔwɔa tɔ,
pa wɛna ləmaɣasɛɛ na nyəm ké.

13 Ama Tacaɔa kele ləmaɣasɛɛ na nyəm maɣamaɣa tu,
na laɣatu tasulɔ na toŋ tu.

14 Ye i yəka mpi, nɔ́ɔlɔ kaa ŋmá,
ye i təkə wei, nɔ́ɔlɔ kaa tɔli-i.

15 Ye i kra tɛv, ɔlɛ wɔlaya wɔli.
I tɔla-kv, ɔlɛ lum wakəli tɛtu.

16 I wɛna toma ké na í nyəmá a larənav,
na í təkə letaa na mpa pa toliɔiɣi lɛlaa tɔ.

17 I yeki na pá kuuki tɛtu nyɔɣu nyə́ma, na pá tɛkəna.
I wakəlayi huɔlaa ləmaɣasɛɛ.

18 Na í ceki kuhəkuɔm mpi awulaa ka
həka yəlaa tɔ, na í həkəyi pa maɣamaɣa.

19 I yeki na pá kuuki kətəlaa,
na í pəsəyi toŋtɔnaa mpa pə caɣana
teu tɔɣɔ krentəlasɔ.

20 I təkəyi nɔ́leleŋ nyə́ma nɔ́ɔsi,
na í kuɣi akpatəlaa ləmaɣasɛɛ.

21 I yeki na pá footiɣi sɔsaa,
na í yəkəyi ŋmakəlla toŋ.

22 I ceki pa səkrɛtɔɣu anaam ké,
na í kɔna nyaaləm ke atətəle səkrɛtɔɣu taa.

23 I yeki ké na piitimnaa huki,
ɔlena í wakəli-wɛ na í yasɔ-wɛɣɛ poolɔŋ,
ɔlena í kpiisi-wɛ.

24 I kuɣi pa nyɔɣu nyə́ma laɣatu,
na pá cɔɔki yem ké nyutu taa,
pa feina təpote.

25 Pa hakəyi yem ké səkrɛtɔɣu tɛɛ,
nyaaləm fei, na pá cɛŋləyi yem ɔsu
mpa sulɔm kɔwa tɔ.

13

Soopu nyəntv tɔtɔ

1 Mpuɣɔle Soopu tasaa si: Ma tɛma nti
ma yɔɣɔtəyi tɔɣɔ nuw
na ma ŋkraŋɔɣu, na má na-ti na ma ɔsəpəle,
na má cəkəna-ti.

2 Ma maɣamaɣa ma nyəmá nti
mə nyəmá mpv tɔɣɔ, mə tá tɛɛ-m.

3 Ama Toma təna tu ɔsɔ ké ma yɔɣɔtəyənə
na má hɔləyi-i ma kɔnyɔŋ.

4 Mə ké acɛsaaɛsaa fɛtaa ké,

pəpətu tike ke í maγasəxi.

⁵ Ye í ka suma, í ka nəγəsəna
ləmaγasεε nyóma nté.

⁶ I ke ηkraηη na í nu
má konyəwiina na ma konyəətutu.

⁷ Kaloolaya na təm kukekeetu
ke í ká sεεna Iso təə?

⁸ Iso təə ké mə caaki si í sεεna?

⁹ Na ye í feηa-me í ká sa-me?
Iso tá ké yulu si pa puγusiγi-i.

¹⁰ Ye mukaya tee ké í
sεekəna í təə, isu í kaləna-me.

¹¹ I səsəəntu u tilisiγi mə pəntu na
í təm kra-meγe səγəntu səsəəntu?

¹² Mə konyəətutu we ké isu təluma.
Na mə kumaγasətu náá weε isu cuyu.

¹³ I su, í yele na ma yəətí,
ye ma tu təmna nti ntəγəle.

¹⁴ Ma səəlu puwaya si ye mpi mpi.
Paa ma weesuγu luwa.

¹⁵ Iso í nəkaa í ku-m, ma ta taη pulu.
Ama ma təntε teu nyuluyu ke maə ləsi.

¹⁶ Ye pə tu lapa mpu pə waasa-m ké.
Mpi tə, isayav u krəətəγəna Iso.

¹⁷ Təə, í ke ηkraηη ke teu
na í nu ma konyəətutu.

¹⁸ Ma səəlu puwa si ma ləsəxi ma ti nyuluyu.
Ma nyəmə sí ma təm tena.

¹⁹ Ye nəγəlu caa si í huuna-m,
ile ma su na má sí.

²⁰ Hai, ma Iso,
yaasinaa naale tike ke ma caa í la-m,
na nyá kiη səηuyu í taa la-m kate.

²¹ Kusí nyá niη ke ma təə,
nyá səγəntu í taa la-m katatəlaya.

²² Ulena í pəəsí-m na má cə-η,
yaa má yəətí na nyaa cə-m.

²³ Isayətvnaa isənaya ma lapa?
Həli-m ma təpəntəle.

²⁴ Pepe təə ké nyá isəntaa tá hetəna-m,
na í nyənəxi-m isu nyá kolontu?

²⁵ Aní ma we ké isu kaawulaya,
yaa nyuliya ηka heelim kraəkəxi tə,
na í təγənəxi-m?

²⁶ Pə taya pulu, ηηmaaki ma təm isayatu
na í fələxi-m ma pəcaatu kəpəntəη suwe?

²⁷ N tυ-m nkeyelee suwe,
na í feηiγi ma kolapəle?

Na í ημαακι ma nɔntaaləŋ wei
 ma feɪla kanyəŋa taa tɔɔ takəlaya taa.
 28 Na ma tənuyɔ náa tasəyi isu taav,
 yaa isu ηkpaɔm muɔkoyɔ wontu kɔsusuutu tɔ.

14

Soopu nyəntv tɔtɔ

- 1 Yulɔ pəyaya weesuɔu we ké tətɔpi,
 na kú na cɔɔsɛɛ ke kɔtamsa.
 2 I lukɪ ké isu tɔyɔ hətóyó na í lontili,
 na í muɔki kpaɔkpaɔ isu isotom.
 3 Isɔ nn kɔsəyi isəle ke ma tɔɔ.
 Pəyele í yaaki-m huɔle.
- 4 Wulee nɔyɔlu læsa kɔpaɔm ke isayam taa?
 Pɔntɔ feɪ.
 5 Anɪ Isɔ tɛma yulɔ isətɔnaa ke kalɔyɔ
 na í su ɪ kuyɛɛŋ.
 Isɔ n tɛma yulɔ weesuɔu tənaya ke piw ɪ kaa ηmaa ka tɔɔ.
 6 Pə tɔɔ tɔ, kɔsɪ nyá isəle ke yulɔ tɔɔ ná í heɛsɪ,
 na ɪ laŋle tu huɔlɔmɪ, isu apaa tɔ ke taanaya.
- 7 Tɔyɔ wɛna tɛɛlɔyɔ ké, ye pa sɛta-ku,
 kɔ nɛyɛtɪ na kó hɛləyi pilɪŋasɪ kɔfasɪ.
 8 Paa kɔ lila kpaɔtəla tɛtɔ taa, na kɔ kite sí.
 9 Ye kɔ nuwa lɔmaya taŋ kɔ
 taɔanəyi nɛyɛtɔyɔ ké na
 kó hɛlɪ pilɪŋasɪ kɔfasɪ isu tiika.
- 10 Ama yulɔ səki ké, na ɪ toma su tənaya.
 Ye ɪ tisa feesuɔu, ɪ we le tɔtɔ?
 11 Tɛŋku lɔm pəsəyi na pə pasa,
 na pusi nyəm náa nyɔɔ na sí wɔli.
 12 Mɔpɔ tɔtɔyɔ yulɔ ká həntɪ, ɪ kaa tasa kɔlɔyɔ.
 I kaa tasa fem na pəcɔ isətɔnuyɔ muɔki.
 I kaa kɔlənə ɪ tom tɔɔ.
 13 Ye Isɔ ka tisayɔ,
 ɪ ka ηmesa-m atətəle taa,
 na í takɪ ma tɔɔ, halənə í kó ɪ pááná.
 Ilɛnə í su-m saa wei ɪ ká taɔanɪ-m kɔpaɔntɔ lapɔ tɔ.
 14 Ye isu yulɔ ka səkaya na í taɔanɪ
 fem maa we taŋuyɔ taa ké ma təmle kuyɛɛŋ tənə.
 Halənə kuyaku ηku ɪ ká taɔanɪ-m kɔsuyɔ tɔ.
 15 Ilɛ waatɔ wei Isɔ kɔŋmaŋmam má,
 ma tɔm ká nyulɪ-ɪ na í yaa-m tɔ ma kaa cɔ.
 16 Ama saŋa ilɛ,
 Isɔ isəle kaa wɛɛ má ma tɔɔ,
 na í kaləyi ma nɔhɛɛ.
 17 I suuwa ma isayatɔ ke huluyɔ nakɔli kɔ taa ké,
 na í taalɪ ma kawalaya tɔɔ təkpaɔm.

- 18 Ama isu p33j y3kuyuu
na p3 layas3yi kukram3y ke lona,
19 na lom n33 niisiyi p3le,
na ten n33 kuuki tetu t3.
Mpy3y n wak3l3yi yulu teeluyu.
20 N tii yulu t33 k3 na n wak3li i isentaa,
na n t3y3n-i na i tee na p3 saali.
21 Paa yulu piya nyuyuu kulaa
yaa p3 tu-s3yi feele yulu u naaki pulu.
22 Mpi p3 t3m yulu nuk3na t3y3le
i mayama3a i t3nyuu w3sasi na i la3wak3lle.

15

Ilifasi ny3ntu t3t3

- 1 Mpy3y Tema3 tu Ilifasi c3wa Soopu si:
2 Yulu l3mayas3e tu isu ny3 taka,
kaa y3y3t3yi t3m krai ny3ntu,
yaa i h3y i t3yi yem k3 mpu.
3 Ny3 kaluyuu we kpete k3,
p3 taa fei kawaa3a.
4 Iso nyamnav mayama3a
na i se3u kite ke n wak3l3yi yoo!
5 Ny3 isayatu t3m ke ny3 n3y3 y3y3t3yi.
P3yele acilayatu ny3ma kuy3y3t3tu ke n krayaa.
6 Ny3 n3y3 hul3y3na ny3 isayatu.
Ny3 ntompee kuy3na ny3 t3m p3 taya m3.
7 Ny3ya p3 taal3na l3luyuu na?
Yaa n laala pulasi ke ilim nav?
8 N nuwa Iso layatu tasuyuu,
na n hii layatu ke ny3 tike na?
9 N ta tee-tuyuu ny3m,
p3c3 n ta cek3na pulu
na p3 we-tuyuu s3kpetuyuu.
10 Ta taa c3ne we nyuyuhul3m3y ny3ma,
na akpatalaa mpa pa tee ny3 caa ke s3s33ntu t3.
11 N ny3n3yi yem k3 Iso la3hees3le t3m
nti i tel3s3yi-3y t3pamm na t3 n33si t3y3?
12 Pepe t33 k3 ny3 p33n3 huuki mpu,
na n cul3yi-tuyuu is3?
13 Iso k3 n m3na p33n3,
na n y3y3t3yi t3mnaa mpe?
14 Yulu u p3s3yi na i we3
t3na3y yaa i siyisa teu ke Iso.
15 Paa is3taa tillaa mayama3a Iso feina-weye naani.

Pəyele isətənuɣv fei tənəŋŋ.

¹⁶ Kacanŋana yulv isayav na acaalvɣv
ŋku kv maləna isayavv isu lvm nyəəv tə?

¹⁷ Təv, Soopu ke ŋkraŋŋ na má seɣesi-ŋ
na má keesi-ŋ nti ma nawa tə.

¹⁸ Nti ləmaɣasɛɛ nyəma nuwa
pa caanaa kiŋ na pá hólí tə.

¹⁹ Pa tike ke Isə ka hawa tətə,
kpaɪ tɔ nɔɣəlv ɪ ta siti pa hekv.

²⁰ Isayav wɛ isənyəŋle taa ké
ɪ weesuɣv pusi tənaya, haləna ɪ səm.
Pəyele pa kala ŋmakəllv pusi tənaya.

²¹ Səɣəntv təm ke pa nuvi.

Pa ti caɣanav waatv taa ké wakəllv ká tii pa təə.

²² ɪ naaki layate cɛŋəɣi-ɪ,
ɪle u teeləɣi sɪ ɪ ká fiti səkrɛtɣv.

²³ ɪ pɛɛkəɣi təɣənaɣa,
na ɪ nyəmə sɪ səkrɛtɣv kɔyaku taŋa-ɪ.

²⁴ Laŋwakəlle na nəɣəsɛɛ
pə tɣi-ɪ səɣəntv səsəəntv ké.
Pə tiiki ɪ təə ké isu wulav səəlv
pukvɣv sɪ ɪ teeki yooɔ tə.

²⁵ Pə taya pulv, ɪ kusa niŋ sɪ ɪ maki Isə.
ɪ caaki sɪ ɪ kvləɣi Toma tənə tɔ təə.

²⁶ Halɪ ɪ hika apalətv sɪ ɪ kvlɪ Isə təə,
na ɪ kenta ɪ təɣi ɪ kpalvɣv
kpusəŋ nyəŋkv.

²⁷ ɪ kiiwaya na ɪ wɛna alaafəya.

²⁸ Acalɛɛ kɔyəkɛɛ na teesi nsi sɪ taa yəlaa
luwa na sí caa yəkuvv tə, sɪ taa ké ɪ ká caya.

²⁹ ɪ kaa tasa wɛnav hikuɣv na pə leeli,
pəcə pə kaa tasa-ɪ lapənav ke tətə təə.

³⁰ ɪ kaa fiti səkrɛtɣv.

ɪ wɛ ké isu kəkə nyakuvv tɣv piliŋasi tə,
Isə ká woso-ɪ ɪ heelim na pə kpiisi-ɪ.

³¹ Ye kɛɛte ke ɪ tɔ naani, ɪ tusa ɪ təɣi.

Mpi tə, kɛɛte nteɣɛɛ ɪ kasəyaya.

³² Halɪ pu la mpv na pəcə pə tala ɪ səm.
Teitei isu piliŋa laŋvɣv cələm na ká sí tə.

³³ ɪ ká wɛɛ ké isu tɣv ŋku pa yaa sɪ, lɛsɛŋ tə,
kv akaa təkuvv na á ta putə tə.

Yaa isu ŋku pa yaa sɪ, Olifi tə kv hetv luluyv tə.

³⁴ Isayav təyaya ká pəsi kaalɔlaya,

1ena kəkə náá nyaga muɣullu təcaɣale.
 35 Isayatu ke i haki na í lɔli kɔlɔmtu nti.
 I lotu taa ké mpi pu tɔsi-i tɔ pə puki.

16

Soopu nyəntu

- 1 M̀p̀ỳỳ Soopu cɔwa si:
 2 Tam ké ma nuki tɔmnaa panɛwe.
 Mə təna í ké laŋa heesəlaa
 mpa pa kəŋna wahala tɔɔ.
 3 Pəlee ké tɔm kpete
 nyəntu nti tu su tənaga?
 Pepe tɔɔ ké rááná sita nyá kucɔcɔtu taa?
- 4 Ye maa wenna isu me,
 ma pəsəyi má yəɣɔti mpv tɔtɔɔ, halɪ pə tee mpv.
 Mə tɔm laɾa-m pətɔtəle, na má kpeeti nyuyv.
 5 Halɪ maa kraasa mə apalɔtu,
 na ma kuyəɣɔtu na pə heesi mə laŋa.
- 6 Paa maa yəɣɔti yaa ma suma,
 ma wahalanaa kaa si tənaga, yaa pá tu pasu.
 7 Hai Iso, tɔv,
 nəɔnə n yəka ma toma na í kpiisi ma təyaga təna.
 8 Ma cɔlɔ nyəma caaləyi-m ké.
 Na wei i yasəyi ma isayatu tɔ,
 í pəsɪ ma aseeta tu na í kɔləyi ma tɔɔ,
 na í kaləɣəna-m ma isentaa.
 9 Ma kolontu cɔləyi-m ise, na í kpasəyi mpee,
 na í tiiki ma tɔɔ na rááná, na í cələyi-m.
- 10 Yəlaa haawa nɔɔsi tɔcaaa, na ma tɔɔ,
 na pá tɔvki-m na pá makɪ ma ləkpaasi.
 Pa pɛela nɔɔ ke ma tɔɔ.
 11 Iso tu-m kɔtakeesəŋ ké
 na í pɛti-m asayaa niŋ taa.
- 12 Maa we heesuyv taa ké na í pəsɪ ma laŋle.
 N kra ma lumaga ké na í pɛli-m,
 na í keesəɣəna-m na í tɔɔki nyá nyəmə.
 13 Nyá nyəmə anɪ a tama-m kɔtaya ké
 na á tɔli ma lotu na pətɔtəle feɪ,
 halɪ ma kancələɣa kpe atɛ.
 14 A tiiki ma tɔɔ ké isu
 yoolu na á tuləyi-m pɔɔŋ.
- 15 Ma suu fɔlɔtɔ takanaa mpa pa ké ləyaga wontu tɔɔ,
 na má pilimiyi atɛ.
 16 Wula seesa ma ise ké na á mɔli,
 na atɛtəle səkpeuyv takɪ ma isəhutu tɔɔ.

17 Aní ma ta la müsəŋ,
pə́cɔ́ ma ta sələməna mənəafikitu.

18 Hai, tetu, taa pi-m.
Yele na ma kakiisaya nuiki tam.

19 Pə kpaɣav nəŋɔɔ tɔ,
isətənyu taa ké ma aseeta tu wɛɛ.
Wei ɪ cɔɔki-m tɔ hatoo isətaa ké ɪ wɛɛ.

20 Ma taapalaa ná paakəna-m ké.
Ama Iso ké ma tekiyina isəlum.

21 Ma caa si nəɣɔɔ ɪ seɛna ma tɔɔ,
na Iso naaki isu yulu lakuyi ɪ taapalu tɔ.

22 Mpi pə tɔɔ tɔ, pa kala ma weesuɣu pusi.
Maa təŋ mpaav ŋku na ma tee tɔ, kuməluɣu fei.

17

Soopu kvcəɔtv tətə

1 Mpyóú Soopu tasaa si:
Ma feesiŋ liki. Ma kuyeyi təŋ na pələav taŋa-m.

2 Wəŋlaa tama-m ké na pá tɔuki-m,
na ma kpisiyi tom ke ahoɔ.

3 Hai, Iso səŋ nyá mayamaɣa ke
ma nəɣɔ tɔɔ ké huule taa.
Ye pə taɣa nyá, ma feina nəɣɔɔ.

4 N kenta pa ləmayasɛɛ tɔɔ ké,
n kaa yele si pá kəli.

5 Pa wɛɛ ké isu pa tukuɣu ituule si:
Yulu yaa ɪ taapalaa na pá tala ɪ təɣənaɣa,
na ɪ piya náá taŋ na si niŋ wuli.

6 Maɣa yəlaa yookina yontu,
na pá tɔɔki ma isentaa ké ntayama.

7 Wahala wakəla ma isentaa,
na má pəsi isu ilemuyv.

8 Kusiyisim təŋlaa naaki ma wɔsasi,
pa nəɣɔ taa fei kete.
Kɔpama kuləyi asayaa tɔɔ.

9 Tampəna təŋlu ná kama nyuyv ke ɪ mpaav taa ké.
Na wei ɪ feina kawalaya tɔ, ɪ toŋ sɔɔsəyi.

10 Ma taapalaa, ɪ kɔɔ mə təna.
Maa naaki mə taa ké ləmayasɛɛ tu.

11 Ma kuyeyi teewa, na pə kpeŋna
təma nna a pəle ma tɔwa tɔ.
Mpi ma nyuləyi sɔsəm ke hatoo ma taa tɔ pə wakəlaa.

12 Mpe pa yaaki ahoɔ ke ilim ké,
na səkrətuɣv ɪ nyalaa ile,

pa tɔŋ si pə caa nyaalɔvɔ.

¹³ Atətəle ke ma taŋaa si
má sɔv má hənti tə səkrɛtɔvɔ taa.

¹⁴ Pəlaav nyaɣale ma caa,
sonsompree meɣele ma too na ma kəɔɣ.

¹⁵ Ma feina tətɛlle tətɔ,
na pə tu nii isəle.

¹⁶ Maa kɛŋna-tɛɣe na má tiina səttaa tɛ,
na má həntəna musɔvɔ taa.

18

Pilita nyəntv

¹ M'róyó Suha tv Pilita tɔma si:

² Waatv wei ké í ka su yəɣɔtaɣa,
na í kɛɣa ləmaɣasɛɛ.

Ilɛna tɛ yəɣɔti tɔm kɔɔrəntv.

³ I sumə si Soopu í nyəni-tɔvɔ heeŋ suwe?
Pepe tɔɔ ké í nyənhəɣi-tɔvɔ kɔmɛlɛməŋ?

⁴ Soopu isu n huɣutuɣu lotu ke mɔv na pááná tɔ,
n huɔ si nyá tɔɔ ké pə lə tɛtv
na kɔkɔɔrəməŋ kɛɛsi na í laɣasi lona na?

⁵⁻⁶ Isayav təyayə taa kəkɔ
ka tɛ ké na ka nyaləməle mɔki.

⁷ Isəna í ka tɔŋaɣana naani tɔ pɔ pasa.
Ilɛna í maɣamaya í taa laɣatv náá yele na í hoti.

⁸ Mpi tɔ, puluɣu taa ké í nɔɔhɛɛ tiɔwa,
na í tɔŋ kɔ kɔralahuuŋ tɔɔ.

⁹ Katəka ká kɛɔ í nɔntaalɔvɔ
na ka ŋmusi náá həkɔ-i.

¹⁰ Puluɣu pima atɛɣe,
na kɔnyəpəm ke í mɔraav taa.

¹¹ Səɣəntv səsəəntv kɛɔ-i na paa timpiɣi,
na tɛ təŋəɣi-i nɔɔhəle nɔɔhəle.

¹² Paa í ka ké tɔŋ tv,
nyəɣəsi ká lu-i ké na í sɔv kɔnyəŋ taa.

¹³ Kɔtəŋ isayav təɣə í nantv ke
pə kɛɣav í niŋ na í nɔɔhɛɛ təna tɔ.

¹⁴ Pɔ ləsi-i na tɔŋ ke í tɛ timpi
í cayaŋa naani tɔ, na pə pɔŋa-i səttaa wulav tɛ.

¹⁵ I təyayə ta ke í nyəŋka tətɔ,
yɔlv pəsəɣi na í sɔv ka taa.
Pa ŋmusa ka taa ké kəkɔ mamacəɣələsi.

¹⁶ Ilɛna í pəsi isu tɔvɔ səkɔvɔ too

ku lila na pá yoosina ku pilinasi tó.

¹⁷ I hǎte ká saali tetu tǎna taa.
Nǎyǎlu kaa tǎosi i tǎo.

¹⁸ Paa lǎsi-i nyaalǎm taa na í suu sǎkpetuyu taa,
na pá tu lǎsi-i tetu.

¹⁹ I kaa yele pǎyaga, yaa lǎlyu tu,
yaa pá kaasi nǎyǎlu na i ise ke i tǎcayale.

²⁰ Ilim tǎlule, na pǎtǎtule nyǎma ká nu
i wakǎlyu tǎm, na pá susi-weye watu.

²¹ Isǎna kutakǎesǎh teesi ká teesǎna tǎyǎle.
Mpa pa ta nyi Isǎ tǎ pa lonte nté.

19

Soopu nyǎntu

¹ Mǎpǎyǎ Soopu cǎwa si:

² Pǎlee ké í ká hǎesi-m
kǎnyǎh tuyu na má kǎyǎyǎtutu?

³ Tǎm naanǎwa kele í tǎma-m kutuyu,
pǎ fǎi-mǎye fǎele si í cǎsǎyi-m mpu?

⁴ Ye tampana ma tu lapa isayatu,
ma nyuyu taa ké pǎ tǎh.

⁵ Isu i hǎh mǎ ti na kalampaanu na
í maǎasǎyi si ma kawalaya kǎnyǎh ke ma tǎki tǎ,

⁶ ama í nyi si Isǎ kpana-m
i puluyu taa, na í tuyu-m kǎnyǎh.

⁷ Ye ma wiiki si pa laki-m musuh,
nǎyǎlu u cǎaki.

Na má yaaki si pá waasi-m,
nǎyǎlu u seekǎna ma tǎo.

⁸ Isǎ kaga ma mpaav, ma pǎsǎyi teev.
I yela-m sǎkpetuyu taa, na ma hakǎyi.

⁹ Isǎ kǎwa ma hǎte yaav,
na í kǎali ma teeli ntenuyu.

¹⁰ Isǎ wakǎla-m pǎ tǎna pǎ taa ké,
na í kǎesi ma teeluyu isu tuyu, na má sí.

¹¹ Isǎ pǎáná sǎsǎna huuna-m
na í nyǎnǎyi-m i kolontunaa taa lelǎ.

¹² I yǎlukǎlaa kǎeka kǎenta nǎyǎ na pá kǎo ma tǎo,
na pá siki na pá cǎna-m.

¹³ Isǎ hatǎlǎna-m ma teetǎnaa,
na ma asǎmaa náa yaaki na pá yeki-m.

¹⁴ Ma cǎlǎ nyǎma na ma lǎlǎtǎnaa
ná sǎo ma tǎo.

¹⁵ Ma tǎyaga taa muǎlaa na ma tǎmle nyǎma
ná yuyu-m na pá nyǎnǎyi-m kǎai tu.

16 Paa ma yaa ma tæmle tu
na má wiina-i, u cœaki-m.

17 Ma lu sœŋ ke ma alv mayamaŋa ké.
Ma pœyalaá ná nyœŋœsa-m.

18 Pœ kpeŋna piya na ye ma kulœŋi ũe si wonŋiŋi-m.

19 Ma taapalaa kupama mpa maa sœlaa tœ,
pa lu-m luyi na pá kulœŋi ma tœ.

20 Ma luna pœcemteŋe.
Ma tema taasi tœkœŋœkœŋœ.

21 Ma taapalaa me, hai, í nyœni ma pœtœtœle.
Isœ tuna ma tœ ké niŋ.

22 Pepe tœ ké í tœŋv-m konyœŋ isu Isœ?
Isœna í tu-m wahala tœ, pœ ta nu-mœŋe?

23 Hai, ye isu paa ŋmaawa
ma kœyœŋœtœtœ tœneŋe takœlaŋa taa.

24 Isu paa ŋmaa-ti na nyœmle ke kukpamœŋv tœ,
na pá piisi, na tœ wee tam tœ, tœ taa huŋi.

25 Ma nyœmá teu si ma tœ sœenlv wœna
i weesœŋu.

Ini i ká yœŋœtœna na pœ su tœnaŋa ke ate cœne.

26-27 Paa pœ kœla ma nantv na pœ yelev mœwa tike,
maa ná Isœ na ma isœle ké,
i kaa wee-m muŋlv.
Mpi ma sœlaa tœŋœle,
halv pi lakv-m lœŋ.

28 I ká pœœsi mœ ti si isœnaŋa í ká kulv
ma tœ, na í hiki tœwaanle na í huŋna-m?

29 I la laakalv, na pœ taa kœœ na laŋate tala mœ mayamaŋa.
Mpi tœ, mœ kawalaŋa muŋna sœm ké.
I nyi si huŋle tanŋa-me.

20

Sofaa nyœntv

1 Mœpœŋyœ Naama tv Sofaa tœma Soopu si:

2 Nyá tœm wakœla ma lanŋe,
ũœna pi lakv-m lœŋ si má cœ.

3 Ma nuwa isœna n kalœna-m na ní tv-m tœ.
ũe ma nyœmá kœœœœtv ke ma læmayasœe taa.

4 Ma nyœmá teu si pœ kraŋav
hatœœ kœŋaŋku Isœ su ylv ke ate tœ,

5 asaaŋa akaitv u leeliŋi.
Pœyele pa aŋmaala ná we tœnyœsi ké.

6 Paa isaaŋav nyœŋv ká kulv isœna,
na kv tokiŋina isœŋmœntv.

7 I teesəχəna ké isu i maχamaχa i pəntu.
Ilena mpa pa naakaya-i tə pá pəəsəχi si: I temna-we?

8 Isayau saaləχi yem ké isu toosee.
Pa kaa tasa-i nav.

9 Mpa pa naakaya-i tə, pa kaa tasa-i nav.
Pəyele i kaa wee i lonte taa.

10 Isayau ká məηna wenau ηku i ka hikina musəη
təχə ku nyəma.

Na kunyontənaa náá watu i piya.

11 I ka wena ifepile ké na alaafəya.
Ama i ká kpenna pə tənaya mpv na í sɔvna púúχú.

12 Isayatu ka we-i leleη ké təkuləηkulb.
Ilena í ηmesu-təχi i nsəmle tee.

13 Na í kisi tə ləv na í ηmesu-təχi teu,
na tə we i tantahaav taa.

14 Ama i təχənaχa ηke ka leleη
ká pəsɔ paasəle sətɔ ke i lotu taa.

15 I ka lipa leləa wenau ηku tə,
I sɔ ká caali-i na í tə-ku na i nəχə.

16 Mpi i mɔvkaχa tə pə ké paasəle sətɔ ké,
na ntɔ tu kɔna-i.

17 Isayau kaa tasa nav ke naaləm na tuη
nim mpi pə kperη isu pusi na ləəη tə.

18 Wenau ηku i taataa na í konti haηaya na í hiki tə,
i kaa təχə-ku, i ká məηna-kυχv.

19 Mpi tə, i muγula acamaa na í lə-we.

I lee ka pa kutulυη, i ta ηma-weχe paa kulɔmυγv.

20 I wenau lulυχv ka we səχəntv.

I kaa pəsɔ na í kpa pə taa pɔlv.

21 Isayau liki pə tənaya pɔlvɔv u fitiyi.

Ama i laηhɔlvəmle kaa leelina.

22 Hayanaya anaam taa ké laηwakəlle ká tii i təə,
pə təna pu tv-i wahala ké.

23 Waatv wei inu i ká liki mpv təχə

Tacaa ká tisi i təə ké i pááná kəkə,
isu tev təmpree, na á yaχa-i isu nyəmə.

24 Ye i fita nyəχəlvυ maχamaχa yoou wontu,
nyəχəlvυ kuvεεmυγv təəv ke paa təna-i na pá yaχa-i.

25 I kpəsə kəkə nyəmlə nte
tə tula i tənυγv na i həəle tə.

Ilena səmə tii i təə ké kpaκpaa.

26 Səkpetyvυ ke i teηna, na kəkə ηka nəχəlv
ta lu tə ká nyaya i maχamaχa.

Ilēna ká kpeḡna mpi pə kaasa i te tɔ.

²⁷ Isətənyɔb í keeli yɔlv inɪ i isayatu tɔɔ,
na tetu náá kvlɪ i tɔɔ.

²⁸ Isə pááná ká kuu i tɔyaga wɛnəv tənaya,
a koyaku wule kɛ isu lɔm.

²⁹ Isəna Isə suwa isayalataa si paa tɛsəna tɔyɔle.

21

Soopu nyəntv

¹ M'p'ógó Soopu cɔwa si:

² I ke ḡkraḡḡ ke teu na í nu ma tɔm.

Pəle pə heesəyənə ma laḡle.

³ Ma kra mə yule,
í yele na ma yɔyɔtɪ.

Ye ma tɛma ilɛ mə pəsəyɪ na í wɔḡi-m.

⁴ Anɪ pə taya yɔlv ke ma wiikina.

Ilɛ pepe tɔɔ kɛ ma suulu kaa tɛ?

⁵ I ḡyənɪ ma tɔm taa,
pu la-mɛyɛ ha, na í kra nɔɔsi.

⁶ Ye ma maɣamaɣa ma hɔv mpi pə makəna-m tɔ
pə tɔm, ma laḡle wakələyɪ kɛ na má seliyɪ.

⁷ Pepe tɔɔ kɛ Isə yeki na asayaa wɛna weesuyɔ na toḡ,
haləna pá kpatələyɪ?

⁸ Pa lɔlvɔv nyóma svukɪ toḡ ke pa kin
na pa saalənaa puɪkɪ na pá naaki.

⁹ Pə cayaana-wɛyɛ pa tɛsɪ taa kɛ.
Pa ta nyɪ sɔyɔntv tɔm.

Pəyɛle Isə u makɪ-wɛyɛ k'rátyógó.

¹⁰ Pa naaḡ wɛna alaafəya kɛ,
na í kraaki teu na í lɔləyɪ u hɔləsəyɪ.

¹¹ Pa yeki pa piya kɛ na si k'pakəyɪ
asewa isu heeḡ, na si ḡmaaləyənə laḡhɔlvmlɛ.

¹² Pa yookɪ yontu na akilimanaa,
na saḡkɔnaa, na həsi, na pá nukɪ leleḡ.

¹³ Pa yɔləyɪ atɛ cənyɛ m'p'v,
iləna pá tii atətəle taa na heesvɔv.

¹⁴ Pəcɔ pa təḡaya Isə kɛ si í tɛɛ í kaasi-wɛ.
M'pɛ pa paa fɛina i luɣv nyəntv ke nyəm.

¹⁵ Haləna pá təḡ si:
Aweyɛ Toma tənə tɔ,

na táá lakɪ-i tɛmlɛ?
Ye tə ya-a-i, pə waasi-tvɔv wɛ?

¹⁶ Pə taya m'pɛ pa tənna pa ti cayaḡav tɔm.
Asayaa ləmayasɛɛ u k'pətəyənə Isə.

¹⁷ Anɪ səm u tutiyɪ-wɛyɛ tam tam.

Pəyele wahala u wakələxi-we.

Ράσώ Ισο u μυγι-we na pááná.

¹⁸ Yəlaa kooliyina-weye isayatu

si heelim í kpaɣa-we isu nyutu yaa musuyu kpete.

¹⁹ Iso u feləxi isayau pəyaya ke ka caa isayatu.

Pə taɣa pəyaya ŋkraŋuyu ke

Iso ká hɔ na cece nu pə taa.

²⁰ Pə wee ké si Toma təna tu í mu asayaa mpe

na pááná na pá ná pa wakələyu.

²¹ Ye pa weesij tema cəne,

pa piya təm u tasəxi-weye nau tətə.

²² Pa kaa naki təleye Iso ke huləyu.

Mpi tɔ, nu í huəkəna isəttaa tillaa mayamaɣa.

²³⁻²⁴ Nəɣɔɔ uɛ, pə caɣana-i ké

na í təkɪ teu, í feina nəɣəsɛɛ,

u kpatələxi ləŋ,

na í wɛna tənuyu, haləna í kantəkayə kuyaku.

²⁵ Ama nəɣɔɔ ná səkəna í nəɣɔ na ka nyaj,

í ta yɔləna kɔpantu natəli.

²⁶ Pa tənaya mpu musuyu taa ké paa həntɪ

na sonsompee waasi pa tɔɔ.

²⁷ Ama, ma nyəmə mə taa layatu,

na huwee nna í huəkɪ ma tɔɔ tɔ.

²⁸ Í pəsəxi si toŋtɔna

na asayaa mpe pa tɛɛsi wɛ le?

²⁹ Iɛ í tá pəsɪ mpatəntaa

na í cekəna mpi pa nawa na pá yəɣɔtɪ tɔ?

³⁰ Pə kentiɣi isayau tɔɔ ké asaala

kuyaku ké, na pə cəɔ-i na Iso pááná.

³¹ Awe ká pəsəna-m təntɛ nte ma təŋ tɔ tɔ tɔ?

Na í lɛɛtɪ-m ma isayatu?

³² Paa pona-i təpinte ké,

na pá feŋɣi í pəlaav tɔɔ.

³³ Yəlaa təna tuyəna caŋa na pá təŋxi

í waalɪ, na pá kooliyi-i si: Tɛtu í la-ŋ kaafala.

³⁴ Mɛ uɛ, təm kraɪ nyəntu ke í heesəɣəna ma lanɫɛ.

Mə kuɔcɔtɔ təna ké kuɔsɔtɔ ké.

22

Ilifasi nyəntu

¹ Mḗrúyó Teməŋ tu Ilifasi cəwa Soopu si:

² Iso u tɛɛləxi yulu si í waasi-i.

Ama ye yulu wɛna nyuyu taa mayasəm, í təxi í wɛɛkɪ teu.

3 Na yulu í siyisaa yaa i tewa təkprataa,
weye pə waasəyi Toma təna tu?

4 Pə tayə nyá isəsēele teu təo ké
i həŋ nyá ŋkpaŋyuy na í huəkəna-ŋ.

5 Nyá kawalaya katatəlaya na nyá isayatu
tam nyəntu təo ké Iso həŋ nyá ŋkpaŋŋ.

6 Mpi tə, n mukaya nyá tētunaə wontu
ke təbma ke mʊsʊŋ, na pə yeki-weye kpeɛ.

7 N pema lum na təɔnaya
ke wei ləkətu na nyɔɔsi ka piwa tə.

8 Yulu toŋ tu na kalampaanu tu
ka tənna tətʊ, na í çaya tə taa.

9 N təɔna leelu ke niŋ kakpasu, n pəla sulav niŋ.

10 Pə təo ké katəsi tama-ŋ
na sɔɔntu anaam náa tuti-ŋ.

11 Səkpətyuy nyala nyá təo,
nn naana tiili, lum səsəəm lipa-ŋ.

12 Iso we hatoo isətəa ké na í tē
isətulŋasɪ təo, na í nyənəyənə sɪ nyɔɔŋ taa.

13 Ilena nyaa maɣasəyi sɪ Iso tá nyi pəlv.
I kaa pəsɪ na í tē isəŋmuntʊ təo
na í huɔna-tuyv aɛ.

14 Iso təŋ isətənyuy ntompee təo,
na ŋmuntʊ taka i təo, u naana tiili.

15 N çaa sɪ ŋ təŋ
asayaa mpaav kʊpənyuy ke?

16 Pə tēma-weye kpiisuyə ké, na pə waatu ta tata,
isu lum kuukuyə kolunɔ tə.

17 Haləna yəlaa mpe pá təŋ
Iso Toma təna tu sɪ: Yele-tʊ təpamm.

Weye n pəsəyi na ŋ la-tʊ?

18 Pəyele inu i ka haɣasəna pa tēɛsɪ nyəma ke toŋ.
Iso í pəna asayaa ləmaɣasē anəyi poolunɔ.

19 Yəlaa kʊpama na mpa pa fēi təm tə,
paa ná pa wakəlvuy na pá wəŋ-we.

20 Pə wakəla pa kolontunaa
na kəkə nyaya pa wənaɔ.

21 Təv, nyá na Iso í ciiki na pə həti-ŋ.
Waatu inəyi n ká nu lelenɔ.

22 Mv ma kʊsēyəsətʊ na
ŋ təkɪ ma təm ke nyá lotu taa.

23 Ləsɪ mpi pə ta siyisi təɔ nyá tē,

na n̄ m̄li Toma t̄na tu t̄e na í taɣan̄-ŋ.

²⁴ L̄o nyá w̄la k̄oramp̄aŋ ke
at̄eɣe l̄oɔ p̄e hek̄o taa.

²⁵ Ilena Toma t̄na tu p̄əsi nyá w̄la,
na nyá liȳitee h̄wa.

²⁶ Waatu in̄aɣi i ká p̄əsi nyá lelen̄ k̄oraŋ
t̄əl̄ile na n̄ tek̄aɣi-i niŋ.

²⁷ N ká s̄ələm̄aɣi-i na í nuk̄i,
na n̄ yoosiɣi n̄ti n ka ȳɔɔta na n̄ su t̄o.

²⁸ Paa n̄tiɣi n suwa, n waaki k̄é,
na nyá m̄paav̄ h̄ul̄m̄i.

²⁹ Mpi t̄o, Iso tisiɣi kalamp̄aan̄i nyáma k̄é.
Ilena í waas̄aɣi wei i pas̄aɣi i ti t̄o.

³⁰ Iso ká waasi wei i ta ke isayav̄
t̄aɣo i t̄ənaŋŋ weetu t̄o.

Paa tas̄ək̄ale tu i waas̄aɣi-i k̄é.
Si í t̄o t̄ənaŋŋ taa,
Ilena p̄ə ya i nyuɣu.

23

Soopu nyəntv

¹ M̄p̄óȳo Soopu c̄wa si:

² N̄oɔn̄o t̄o, ma w̄la p̄əsa p̄áán̄a k̄é.
Ilena ma wahala n̄áá t̄ək̄aɣi ma feesiŋ.

³ Hai, ye maa nȳəmə́ Iso t̄e,
maa pola i t̄əcaɣale k̄é.

⁴ Maa h̄ula-i ma tampana.
Mpi t̄o, t̄əmn̄aa su ma n̄ɔɔ taa k̄é.

⁵ Hal̄i maa nȳəmə́ n̄ti i c̄əkaɣa-m̄ t̄o
na ma cek̄əna n̄ti i heel̄aɣa-m̄ t̄o.

⁶ Ie i ká kaasi i taa toma si i kul̄aɣi ma t̄o?
Aai, i ká ke ŋk̄raŋɣu k̄é na í nu ma k̄ȳɔɔt̄o.

⁷ Ie i ká ná si i kolontu in̄i i
t̄əŋaɣi tampana, Ilena í ná si i t̄əm̄ h̄ul̄o
ka ce-m̄ tam̄ t̄o.

⁸ Paa ma pola ilim̄ t̄əl̄ile, i fei,
yaa ma m̄əŋna p̄ə t̄əv̄le maa keesiɣi-i.

⁹ Paa ma p̄ek̄əna ilim̄ n̄t̄aɣəŋ t̄o, maa naaki-i.
Yaa ma keena p̄ə m̄p̄ət̄əŋ t̄o, i fei loosuɣu.

¹⁰ P̄əyele i nȳəmə́ m̄paav̄ ŋku ma kraɣaa t̄o.
Paa i mayasa-m̄ ma lu k̄é t̄əsoolii, isu w̄la k̄oraŋ.

¹¹ I n̄ənt̄aaləŋ taa k̄é ma t̄ək̄aɣa ma nȳəŋ.
Ma t̄əŋa i m̄paav̄ ke ŋp̄óȳo ma ta hel̄i.

¹² Ma ta l̄o i n̄ɔɔ taa k̄əs̄əsut̄o.

Ma pɛta ma tɛɣi i luɣu nyɛntu taa kɛ́.

¹³ Ama ye i tu ntiɣi i taa,

u yeki-ti. Nti i sɔɔlaa tɔ ntɛɣi i laki.

¹⁴ Nti i ka suwa ma tɔɔ tɛɣɔ i laki-m,

I ká su lentɛnaa ke mpɔ tɔtɔ.

¹⁵ Pɛ tɔɔ kɛ́ ma apalɔtu leki Isɔ kin.

Ye ma kraɣa huwɛɛ ile sɔɣɔntu kraaki-m.

¹⁶ Isɔ Toma tɛna tu yɔkɛna ma apalɔtu

na í tu-m sɔɣɔntu sɔsɔɔntu.

¹⁷ Mpi tɔ, pɛ taya sɛkɛtuɣu ŋku ku waasa ma tɔɔ tɔ,

ŋku ku wakɛlɛna-m.

24

Soopu nyɛntu tɔtɔ

¹ Ḿpúyú Soopu tasaa si:

Pɛpɛ tɔɔ kɛ́ Isɔ Toma tɛna tu ta su kɔyaku
ŋku i nyɛntaa ká na-i na í huɔkɛna tɔ?

² Pɛyele yɔlaa tuusiɣi pa tetu toosi,
na lɛlaa náa tiikiɣi kalɛkɛŋ kɔŋmulɛŋ.

³ Pa lɛɛkɛɣi sulav ke i kraŋaɣa,
na pá kraɣa leelu nav ke tɔlɔma.

⁴ Ilena pá suliyi kɔnyɛntɔnaa ke mpraav taa,
na pá yɔkɛɣi-we na pá tusiyi.

Na pá caalɛɣi-we si pá ŋmelɛɣi.

⁵ Pa pɛsa isi taale kraŋasi ke nyutu taa kɛ́.

Tanaŋ ahula ke pa luki na pá puki

pa piya tɔɣɔnaɣa pɛɛkɔɣu ke wɔlaya tetu nti tɔ taa fɛi caɣav tɔ.

⁶ Tɛtɛlatu taale taa kɛ́ pa kɔŋ.

Ilena pá kunti isaɣav tuŋ wei pa yaa si lɛsɛŋnaa tɔ.

⁷ Pa hɛntɛɣi ahoo ke kɛɛtɛ kɛ́, kɔtakɛm fɛi.

Pa fɛina sayatanaa ke saa wei watu kraaki tɔ.

⁸ Tɛu nukɛ-weɣe pulasi taa kɛ́.

Tɛsɔvle fɛi.

Ilena pá cɔɔsɛɣɛna kukramɛŋ.

⁹ Pa kɔɔlɛɣi sulav ke hɛla tɔɔ,

na pá lɛɛki-i na toŋ.

Ilena pá kraɛɣi kɔnyɛntɔnaa tokonaa ke tɔlɔma.

¹⁰ Pɛ waali ilena pá tu-weɣe tɛntɛ ke kɛɛtɛ, wontu fɛi.

Na pá sukɛɣi-weɣe tɔɣɔnaɣa ke nyɔɣɔsi.

¹¹ Pa mɔlɛɣi tuɣu ŋku pa yaa si Olifi tɔ ku pee nim,

na pá nyaasɛɣi tuɣu ŋku pa yaa si lɛsɛŋ tɔ ku pee lɔm na lukɔtu.

¹² Acalɛɛ taa yɔlaa mpra pɛ kɔwa

na mpra pa caaki sɛɔv tɔ,

pa mɔlɛɣi na pá makɛ kapusi na pá pɛɛkɛɣi si pá waasi-we.

Ama Tacaa naa paasɛɣɛna acaalɛtu nti.

13 Lempa ná ké mpa paa caaki nyaaləm tɔ.
Ani pa ta nyi Iso mpaan,
pɛ́cɔ́ paa tu tɔhɔyi-i.

14 Tefemle ke yulokubul kuləyi
na í kú wahala tu na konyəntu,
na ahoo yu, ɔlena í tee ŋmuləm.

15 Apalu wasanƙali feŋiyi səkpetuyu taa ké,
na í takəyi i isentɔɔ ké pəcekəle
na í tɔŋ si: Nɔɔɔɔ kaa na-m.

16 Ahoo ke ŋmulu yəkəyi kutuluɔu na í ŋmulu.
Iim taa, ɔlena í təkɪ i təyi i te.
I ta nyi isəna nyaaləm wɛɛ tɔ.

17 Paa tanaŋ ŋku ku ké mpeɣe sɔm səkpetuyu ké.
Mpi tɔ, pa nukɪ pə sɔɔntu sɔsɔntu.

18 Isayau wɛɛ ké isu lum teekuyuna kaawɔlaya tɔ.
I tɔcayale ké mpusi nyəntɛ ke tetu taa ké,
i kaa tasa tuŋ wei pa yaa
si lesɛŋnaa tɔ i taale mpaan ké tɔhuyu.

19 Teitei isu wɔlaya
na hanaya nyɔɔkuyu tɛu tɔmpɛɛ lum tɔ.
Ḿrɔ́yú atɛtɔle teekəna isayau.

20 I tɔo kulubul ká sɔɔ i tɔɔ.
Pa kaa ŋmaa i hətɛ ke tiili.
Ile pə pɛla isayau nté isu tɔyu.

21 Mpi tɔ, i tɔyi wahala ke kaawɔlaya ké,
na í kisiyi kɔpantɔ lapu ke leelu.

22 Aai, Iso tɔŋ tɔɔ,
i yeki ké na musɔŋtɔnaa weesin taɣaləyi.
Pa taɣanəyi pa nɔɔhɛɛ tɔɔ ké sɔhuyu,
pəyele pa taa teeləyi weesuyu.

23 Iso yeki na pá cayana pa ti.
Ama i feŋiyi pa tɔntɛ taa.

24 Laasaya tɔɔ ké yɔlaa
mpe pa sɔhəyi, ɔlena pɔ saali.
Na pá kpili nyɔɔŋ, isu tɔyu hɛtɔyu wɔluyu tɔ.
Na pá lontili, isu pa setuyu lɔɔluyu tɔ.

25 Awe ka kpɛsəna-m si pə taɣa mpu?
Awe ká pəsi ma tɔm ke kpɛtɛ?

25

Pilita nyəntɔ

1 Ḿrɔ́yú Suha tɔ Pilita cɔwa Soopu si:

2 Iso keke tɔŋ sɔsɔŋ sɔɔntu nyəŋ tu.
I haaki hɛsuyu na toma ké hatoo isɔtaa.

3 Awe pəsəyi na í kala i samaa?

Yaa awe u naakæna i nyaalæm?

⁴ Yulɔ kaa pæsi na í siyisi
yaa í wee Iso tænaŋŋ.

⁵ Paa isətu maɣamaɣa, yaa
isətulɔŋasi, si fei Iso tænaŋŋ.

⁶ Kacanɣana yulɔ pəɣaɣa
ŋka ká we isu atantaaliya tə?

26

Soopu nyəntv

¹ Mpuvle Soopu cəwa si:

² Puvwe! Ama n nyəmə ícam sənav,
n nyəmə wei i feina toma tə i tem.

³ Ama n nyəmə ləmaɣasəe fei tu ke layatu
tasuyv, na í huləyi nyəm səsəəm.

⁴ Aweye n yəɣətəyi təmnəa mpe?
Na awe tu tɔna-təyi nyá taa?

Iso toŋ ke pə təna pə tə

⁵ Sətaa seliyi pa təcəale taa ké hatoo lum tēe.

⁶ Mpi tə, Iso naaki atətəle taa ké təcəci.
Pəyele pə keela púyú səsəəv ŋku kv tə ké,
pulɔ tá kenti-i.

⁷ Inu i pəna isətənyv ke yem taa,
na í susi antulinya ke kpəte taa.

⁸ Inu i haɣasəna tēv lum ke isəŋmɔntv taa
na tə lá yuŋ, pəcó tə kaa ya.

⁹ Inu i takəɣəna i kumte tə
ké isəŋmɔntv isu saalaya.

¹⁰ I pu ŋmaalaya ke tenku tə,
na í cəə na í ta.

Haləna pə suna səkrətyv na nyaaləpə pə tənaɣa.

¹¹ Ye Iso holaa, səɣəntv kpaaki
isətənyv akelənaa ké na pá seliyi.

¹² I toŋ ke i selisiyina tenku.

Iləna í wakəli isəcəv na i layatu.

¹³ I feesiŋ keela isətənyv tə.

Iləna i niŋ náá tɔli tum səsə wei i seekaya tə.

¹⁴ Pə tənaɣa mpu i təma nyaaləmlə nté,

na tə nukɔ a taŋ ke pəcə pəcə.

Ilə awe ká pəsi i toŋ kəkəte səsəəle ke nuv?

27

Soopu nyəntv tətə

¹ Mpuvle Soopu kpaɣa i konyəwiina si:

² Ma tuukina weesuyu tu Iso Toma tona tu.
Wei i pehi-m tampana, na i wakolayi ma lanje to.

³ Ye ma weesuyu kaasaa,
na Iso feesij we ma muna tee.

⁴ Ma ntompee kaa yoyoti isayatu.
Poyele ma nsamle kaa ləsi pəpətu təm natəli.

⁵ Mpusi i polo pooluj, na mpi maa ha-mege tampana to.
Haləna ma səm, ma kaa kisi huluyv si ma feina taali.

⁶ Ma tōka ma tampana ké, ma kaa ye.
Poyele ma kuyeyij təm fei-m feele ke ma taa.

⁷ Pə pəsi ma kolontu ke isayav,
na pə pəsi ma tō kullu ke wei i feina tampana to.

⁸ Ye Iso tama isayav tomle
na i ləsi i weesuyu,

pepeye i tasayi teeluyv?
⁹ Ye lanwakalle mayana-i Iso kaa nu i wula.

¹⁰ Pu wee si Toma tona tu ke
i lanje i heena na i sələməyi-i tam.

¹¹ Maa segesi-mege Iso mpaanij təm
ma kaa nmes-i-mege mpi pə pəle Toma tona tu tuwa to.

¹² Ama pa tona pa nyəmə nti tə wee to.
Ile pepe tō ké pa yoyotayi təm kpete nyəntu?

Kawaaya nka kaa leeliyi to

¹³ Mpi Iso Toma tona tu suwa si yulv isayav tete,
na mvsuntu kpancoou tōyole si:

¹⁴ Ye i piya hukaa, yoou ká kəna-we.
Poyele tōyənaya kaa tala pa piya piya.

¹⁵ Yulokusəku ká kəna mpa pu sōo to,
pa leelaa kaa wii-we.

¹⁶ Ye i kaawa liyitee isu kanyəja,
na wontu isu afəla.

¹⁷ Siyisilu ka suuna-ti,
na yulv kəpanij náá tōyo i liyitee.

¹⁸ I tōyaya we ké isu huu huukuyu to,
yaa isu tanjv sikuyu cokəle to.

¹⁹ I həntuyv waatu, i ké liyitee tu.
Ama i ká feij to, á mukə yem.

²⁰ Lanwakalle tutiyi-i ké isu lvm,
na kacuculaya náá kraja-i ahoō taa.

²¹ Ilim təlule heelim ləsəyənə-i
i təcayale na tonj, na pə kelu na pə teena.

²² Pa tōki-i nyəmə ké na pətəotəle fei,
na i kaasayi i ti si i se.

²³ Ilena i nalaa krasayi amokuj ke i təm,

na pá húləyi kačovlası.

28

Ləmayasəe ké Iso kuvəəv

¹ Tə nyəmə liyitee nyəəvəv təhulle,

na timpi pa nyaaləyi wəla tə.

² Təv təe ké pá ləsəyi nyəəvəv.

lənə pá ləsi kuvəəvəv ke pələ taa.

³ Nyəəvəv hullaa pukina fətəla ké

na pá pəkı timpi timpi kəla

lumaŋ təvə pəe wənə a ŋməla atətəle taa tə.

⁴ Pa huliyi rúbúyú ké na pá hatələna yəlaa təcəale.

Nəəhəe kpisiyi sənəv,

lənə pá susi-wəyē yem taa, na pá fiisiyi-wē.

⁵ Təv nti tə təv pa haləyi təvəvəvəv tə

pə cəyā ké isu kəkə pəsə-təyi krentələsı

ke tə kite tēe.

⁶ Timpi təv nti tə pəe wēe təvəvəv pa hikiyi

liyitee pələ nte tə wēe pooku təle tə, na wəla molum.

⁷ Cólóv ta nyı rúbúyú ŋkú kv mpaav.

Pəyele yepəleku tá loosi-kú.

⁸ Taale wontuyı aka nəvəv,

yaa təcəvəvəv ta təŋta-kv.

⁹ Yúv paasi tvna kəkpaavəv ke niŋ,

haləna í kpesəyi pəvəv na í kila tēe,

na í pəsəyi-ı krentələsı.

¹⁰ Na í huliyi kəkpaavəv taa ké pəvəv,

na í naakı kv taa kvpaavəv na í isəpəle.

¹¹ Na í təkı lvm təkrentənəə ké akələ,

na í pukina mpi pə ŋməlaa təvəvəv nyaaləm taa.

¹² lē leye ləmayasəe ná wēe?

Nyəv təcəvəv ke le?

¹³ Yúv ná tá nyı pə teu.

Pəyele pə tu fēi yəlaa təv taa.

¹⁴ Rúbúyú anaam sı: Ləmayasəe fēi ma taa.

Təŋkv sı: Ləmayasəe fēi ma cələ.

¹⁵ Paa yakı-yē na wəla yaa liyitee.

¹⁶ Pəyele paa layasəvəvəv-yē

na Ofii təv wəla, yaa liyitee pəe

kəkpeetēe na pooku nyəna.

¹⁷ Pa kaa kēesəvəv-yē na kpaləpa yaa wəla.

Pəyele pa kaa pəsi na pá layası-yē

na wəla kvpaavəvəv həyəvəv.

¹⁸ Paa kēesəvəvəv ləmayasəe ke

pəcəvəvəv, yaa kpaləpa nyininyini.

A kəla teu ke lutu pee nna a we liyitee tə.

¹⁹ Itiyopii liyitee pəle nte tə we

Kasasaŋa tə tə ta haŋna-ye.

Pəyele wula kupaŋpaŋ maɣamaɣa u keesəɣəna-ye.

²⁰ Pe leye ləmaɣasɛe ná lukəna?

Yaə nyəm təcaɣale ke le?

²¹ Ləmaɣasɛe ŋmela weesuɣu nyəm tənaya,
sumasi u loosiɣi-ye.

²² Səm na pɔ́ɔ́yú səsəŋku pa təŋ si:

Tə nu pa yəɣotəyi a təm ke kɔnu ké.

²³ Iso tike nyəmna a mpaau na a təcaɣale.

²⁴ Mpi tə, ɪ naaki ké na pə tala tetu tənaya.

Pəyele ɪ cekəna pə təna mpi pə weɛ tə.

²⁵ Waatu wei ɪ tɔwa heelim ke

təŋ, na ɪ pu tɛŋku tənasi tə.

²⁶ ɪ su teu ke ku waatɔnaa na ku lona,

na ɪ heɛ mpaau ke teu nyəɣəsuyu na ku calanaa.

²⁷ Waatu inəyi ɪ nawa ləmaɣasɛe na ɪ maɣasi-ye,

na ɪ su a kite na ɪ sa-ye.

²⁸ Tənaya ɪ suwa yəlaa si:

Ləmaɣasɛe nté Tacaə Iso nyamnav,

na ɪsaɣatu yepu nté nyəm.

29

Soopu təm kantəkaya nyəntv

¹ Mɔ́ɔ́yú Soopu kraɣa ɪ kɔnyəwiina si:

² Pepe mələɣəna-m ɪsu too ɪɛ,

saa wei Tacaə feŋaya ma tə,

³ na ɪ fətəla muɣi ma nyuyu taa tə.

Ma tənayaŋa ɪ nyaaləm ke ahoɔ ké.

⁴ Ye pu məlayana-m ma wule taa,

ɪsu waatu wei Iso yaakaya-m ɪ taapalu,

na ɪ feŋyi ma təyaya tə tə.

⁵ Toma təna tu ka we ma kiŋ,

na ma piya tu-m heku.

⁶ Naaləm ka tələnə-m ké təhə,

na nim kpeŋ pə tənyaasəle ke kukramuyu tə.

⁷ Waatu wei ma luki nənəɣə tɛɛ si,

ma cakɪ ɪcate səsaa təcaɣale tə.

⁸ Ye pa na-m, ifepiya ná heləɣi ké,

na kukratəlaa náá kuləɣi na pá səŋəyi.

⁹ Kupaɣalaa na suŋaya yəɣotaya,

na pá kraaki nəsɪ.

¹⁰ Awulaa maɣamaɣa ná suŋaya ké,

na pa nsəma matəna pa tantahaŋ.

11 Mpa pa nukaya ma tɔm tɔ, pa yaakaya-m lelen nuɔ kɛ.
Mpa pa naakaya-m tɔ, pa ləsəyi ma aseeta.

12 Mpi tɔ, ye kɔnyɔntɔ wiiki ma waasəyi-i kɛ.
Ma səjna sulav wei i feina paasənɔ tɔ.

13 Mpa pa caaki səpɔ tɔ,
pa koɔliyi-m kɔpantɔ kɛ,
na má hɛəsəyi leelaa laɲa.

14 Siyisuyɔ kɛ ma suuwa isɔ toko,
na tampana tɛɲuyɔ, isɔ capa na kahuka.
15 Maa wɛɛ kɛ isɔ yɔɔm isəɛ.
Maa wɛɛ isɔ kaakalaya nɔɔhɛɛ.
16 Mɔyale kɔnyɔntɔnaa caa.
Ma paasəyɔna mpa ma ta nyi tɔ, pa tɔm kɛ teu.
17 Ma yɔkəyi asayaa tamasi,
na má wɔyɔsəyi tɔyɔnaya kɛ pa kela taa.

18 Ma tɔɲaya si maa kpatəli kɛ təkɛkɛɲku.
Maa si ma tante taa isɔ sumaya.

19 Ma wɛɛ kɛ isɔ tɔyɔ ɲku kɔ lila kama lɔm taa,
na cɔɔɔ nyiyiɲi kɔ piliɲasi kɛ ahoɔ tɔ.

20 Ma teeli ká wɛɛ tam kɛ i kaa si,
na ma toma isɔ tɔɔ ɲku kɔ nyɔɔ teu tɔ.

21 Yɔlaa nukaya ma tɔm kɛ,
na pá tɔnaa na pá mɔyi ma laɲatɔ tasuyɔ na pá suma.

22 Pa nukaya ma tɔm kɛ pa tɔnaya.
Ye ma tema yɔyɔtuyɔ nɔyɔɔ u cɔɔki natəli.

23 Yɔlaa tɔɲaya-m kɛ, na pá haawa
nɔɔsi isɔ pa tɔɲuyɔ teu tɔ.

24 Ma mɔyɔlayana-wɛyɛ, ɔɛ paa tɔyɔna.
Pəyele paa pəsəyi na pá wakəli ma isentaa hɛtuyɔ.

25 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

26 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

27 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

28 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

29 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

30 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

31 Maa kɛna pa nyuyɔ tɔ,
na má hɔlɔyi-wɛyɛ mpaav ɲku paa tɔɲ tɔ,
na má wɛ isɔ wulav kɛ i kpekəle yɔlaa taa.
Ma hɛɛsaya laɲwakəlle nyɔma laɲa.

30

Soopu tɔm kantakaya nyəntɔ tɔtɔ

1 M'p'ɔy' Soopu tasaa si:

Ama nɔɔnɔɔ ɔɛ,
piya wonjiɲina-m.

Paa nyaɲna ma kpatəlaya.

Pəyele pa caanaa taa tala si,
má tɔ-wɛyɛ hasi nsi si feɲiyi ma kaləkəɲ tɔ si taa.

2 Pepeye pa tɔɲ waasəyi?

Ani pa kaa tu pəsi na pá kpatəli.

3 Nyɔyɔsi, na laɲuyɔ pu-wɛ,

na pá te taasi, na pá seeki lona nna pə kpiisa
too ləŋ na a wulaa tə, a taa.

⁴ Pa kpeəsəyi tuusi hatu ke hotisi kila.

Pa təχənaɣa nté pa te tiikasɪ nasəli si lila.

⁵ Pa təχənaɣi-wɛɣe yəlaa taa,
na kokoole, isu ŋmulaa.

⁶ Pa təcayale nté teteka səsəəna kətəmiŋ tɛɛ,
na pɛɛ tɛɛ, na kəkraməŋ pəəŋ taa.

⁷ Səwa hotisi tɛɛ ké pa mawa tətɪm tətɪm,
na yəlaa nukɪ pa wula.

⁸ Pa ké tetelataa, na nyəəŋ fɛɪnaa,
na pá təχənaɣi-wɛɣe tɛtu taa.

⁹ Nəəŋəə maɣa pa cakəna, na pá yookina-m yontu.

¹⁰ Pa taa kraakəna-m na pá haaki-m siyile,
halɪ pá təkɪ-m ntayama.

¹¹ Iso pasə-m na í məŋna-m atɛ.

Ilɛna pá kpisi pa ti krau, na pá nyənaɣi-m yem.

¹² Ma ntəχəŋ təə ké pa kələyi.

Pa tɔyɔ-m katəsi si pá pɛti-m na pá pɛɛkəyi
mpaasɪ si pá hiki-m na pá wakəli-m.

¹³ Pa təkə ma mpaasɪ na pá ləkɪ
ma wakələyɔ. Nəχəlu u səŋna-wɛ.

¹⁴ Pa tapɣa isu púyú səsəəu ke pa sɔnaa,
na pá kɛɛtələyi təmaɣa tampana təə.

¹⁵ Səχəntɔ kraaki-m ké na pá kpiisi
ma teeli isu heelim.

Ma nyɔyɔ ɣapɔ ná salaa, isu isəŋmɔntɔ.

¹⁶ Nəəŋəə ma weesuyɔ caaki luw ké,
ma wɛ wahala kuyɛɛŋ taa.

¹⁷ Pə sáləyi ma mɔwa taa ké,
pa ahoɔ máa hɛɛsəyi wɔsasi.

¹⁸ Iso kra ma toko taa na toma,
na i ləla ma capa luyɔ tɛɛ.

¹⁹ I ləχə-m afəla taa.

Ma pəsa tələma na musuyɔ.

²⁰ Iso ma yaaki-ŋ, nn saŋ əɔɔ.

Pəyɛle n səŋa ma kəŋkəŋ taa,
nn tu nyənaɣi-m.

²¹ N tɔyi-m kɔnyəŋ na pətəətəle fɛi,
n cəəsəyi-m na nyá tɔŋ.

²² N yɛlaa na heelim səsəəm kraɣa-m.

N yɛlaa na ma seliyi kacuculaɣa səsaya taa.

²³ Ma nyəmə təu si səm tɛɣɛ n pukina-m.

Weesɪŋ nyəma təpote nté.

24 Ye yulv caaki lepu, u tekəyi niŋ?
Wei ɪ we wahala taa tɔ,
u wiiki na í yaa sɪ pá sənə-ɪ?

25 Ma wiikaya wahala nyóma tɔɔ ké,
na má wɛna kɔnyɔntɔnaa pətɔɔtəle.

26 Təcaɣanav, na nyaaləm ke maa taŋaa.
Ilena səkrɛtɔyɔv na wahala náá maɣana-m.

27 Wahala kɔyɛɛŋ tutuyɔ-m ké,
na ma laakali pəsəyi kɔtamsa.

28 Ye ma təŋ səkrɛtɔyɔv, nəɣɔlv u heesəyi ma lanɛ.
Ye ma səŋa samaa taa wula ké.

29 Ma pəsə ɪsu taale hasɪ taapalv ké,
yaa taataanaa camna.

30 Ma tɔnɔyɔv piliyi ké,
na kó litiyi. Pə sáləɣi ma mɔwa taa, na á wɔləyi.

31 Ma saŋkɔv pəsə səm nyəŋ ké,
na ma həlɔɣa náá həlɔyi səm yontu.

31

Soopu kantəkaya nyəntv tɔtɔ

1 Ma su ma təyi nəɣɔv na tuunav sɪ,
má taa nyəni pɛɛlv nəɣɔlv na má nyɪlɪ-ɪ.

2 Ye pə taɣa mpv, ma feina kpancoou,
yaa ma paa nyəm napəli.
Maa taŋ sɪ Toma tənə tv í tilina-m na ɪsɔtaa?

3 Kɔtakɛɛsəŋ ke pə wakələɣi,
na wahala náá maɣana wakəllaa.

4 ɪsɔ nyəmə má ma mpaasŋ na ma tɔntɛ tənə.

5 Ma ta tɔ mpaasv kɔlɔoluyɔv taa.
Pəyele ma ta la acilayətv natəli.

6 ɪsɔ maɣasɪ-m na nyá maɣasəlaya kusiyisaya.
N ká ná sɪ ma ta wakəli tiili.

7 Ye ma yela mpaasv kusiyisuyɔv,
yaa ma ɪsɛ yelaa na má nyɪlɪ ma lotu taa,
na má pilisi ma ti na ɪsəɣətv natəli.

8 ɪɛ nəɣɔlv í tɔɣɔv ma kɔhələm
na pá kpɛsɪ mpi ma sɔwa tɔ.

9 Ye ma nyɪla lɛlv əlv,
yaa ma tu cɛŋa əlv ke ma tɔɣəntəle nənəɣɔv tɛɛ.

10 ɪɛ ma nyəŋ í pəsɪ nəɣɔlv təmle tv,
na paa apalv wei í lana-ɪ ɪsənə ɪ caaki tɔ.

11 Pə taɣa pɔlv,
mpv ɪnɪ pə ké acaalətv sɔsɔntv ké.
Pə weɛ sɪ paa hɔvlv wei, í hɔ pə latv ŋkraŋyɔv.

12 Ye isu maa lapa mpv ma isayatu ka p̄sa k̄k̄o k̄e
na k̄a nyaga ma wenaυ t̄na.

13 Ye isu ma nȳna ma t̄mle tv apalv yaa
alunȳe ke yem k̄e hv̄le taa, na m̄a t̄a ha-i tampana.

14 Ie waatu wei Īso k̄a k̄o fehyu na i p̄o-si-m t̄o,
wentiyi maa c̄o?

15 Mpi t̄o, Īso kul̄m wei in̄i
i lapa-m ma too lotu taa t̄o,
in̄i i lap̄na pele t̄o.

16 Ma ta pe acamaa ke mpi pa nyul̄yi t̄o.
P̄eyele ma ta yele na leelu ise nȳe.

17 Ma ta t̄ȳota ma m̄tiya
ke ma tike na m̄a p̄e sulav.

18 Hatoo ma p̄caatu ke ma na sulav t̄e puwa,
isu ȳlv na i caa.
Ma paas̄ȳna leelu ke too i h̄oov t̄e k̄e.

19 Ye ma nawa n̄ȳlv na i c̄oaki,
na i feina wontu,

yaa kunȳontv laja kutakuyv,

20 ma haaki-i ma heen̄i hv̄ntv kunti k̄e,
na i taki na p̄o haŋ-i na i se-m.

21 Ye isu t̄m hv̄l̄aa s̄na-m
na m̄a nyaasi sulav n̄ȳlv,

22 Ie p̄o k̄p̄esi ma ŋkral̄eja
ke ma as̄eŋk̄eku t̄o, na k̄a p̄eli ma ŋkul̄eja taa.

23 Mpi t̄o, ma nȳaŋna Īso mpusi k̄e,
maa p̄s̄eŋi na ma s̄eŋ.

Ma feina ma t̄yi Īso s̄s̄oontv kin̄i.

24 Ma ta tv ma naani ke w̄lv t̄o.

P̄eyele ma ta p̄eti ma t̄yi liyitee nȳȳlv̄ȳv.

25 P̄o t̄aya ma wenaυ s̄s̄oom

yaa mpi ma hikaa t̄ȳo ma tv naani.

26 Ye ma nawa ilim na p̄o nyaal̄em teu,
na m̄a nȳni is̄ov, na il̄e i t̄ek̄na i caŋ̄em.

27 P̄o puyusi-m ma lotu taa
na m̄a nȳni-w̄e, isu Īso, yaa m̄a se-w̄e.

28 Ye ma lapa mpv, p̄o k̄e isayatu s̄s̄oontv k̄e,
p̄o m̄na hv̄l̄aa i tv-m sal̄ka.

Mpi t̄o, ma lu Īso waal̄eŋi.

29 Ma laŋle ta heena ma kolontu wahala.

P̄eyele ma ta ŋmaal̄na i kunȳont̄ȳole nte t̄o mayana-i t̄o.

30 Ma ta tisi si ma ns̄mle i s̄l̄em̄i
ma kolontu in̄i i s̄em na t̄o p̄enti.

31 Ma t̄aya nȳoma ȳȳt̄eŋi si

naəwɔl ɸei wei ɪ ta tɔɔ ma teɣe nantɔ na ɪ nyəɣəsi tɔ.

³² Mɔwɔl u həntəɣi awali ké ma te.

Ma tɔlɔɣi ma nənəɔ ke mpatəntɔ ké.

³³ Ma ta ηmesɪ ma kawalaya, ɪsu lelaa lakɔɔ tɔ.

Yaa má kisi ma tasəkəle tisuyɔ.

³⁴ Ma ta nyana samaa, yaa yɔlaa kɔtɔɔ

na má su na má yele nənəɔ ke tɔɣnav.

³⁵ Hai, awe hikiyi-m wei ɪ ká nuna-m tɔ?

Ma kantəkaya kuyɔɔtɔtɔ ntɔ.

Toma tɔna tɔ ɪ cɔ-m na ɪ hɔlɪ-m nti

ma kolontu ηmaswa ma tɔɔ tɔ.

³⁶ Maa te ma nyɔɔ ke ma kolontu kɔɣmaɣmaato ntəɣi,

ɪsu ntenuɣu, na má laɣali-təɣi ma asəɣkpekɪɣ tɔɔ.

³⁷ Maa heeli ɪsɔ ké ma kɔlapəle tɔna tɔm

na má polo ɪ kɪɣ təkaa, ɪsu awulumpu.

³⁸ Ye ma taale wiiki sɪ pɔ lɛeti-m

na tɔ taa awasa pəlɔɣi ɪsəlɔm.

³⁹ Ye ma tɔɔ a kɔlɔlɔm ke faalaa,

na má muyuli a nyɔma kɔpɔma.

⁴⁰ ɪle ma kɔtutuuum ɪ yele nyɔɔ,

na sɔwa na nyɔtɔ ɪsəɣatɔ lɛeti.

Soopu kuyɔɔtɔtɔ tənaya ntɔ.

ILIHU KUYOYOTUTO

(Titite 32-37)

32

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪlifasi na Pilita na Sofaa, pa yela Soopu ke cɔɔ ke timpi ɪ nyənəɣi ɪ təɣi yɔl kɔpəɣ tɔ. ² Ntɔna páná haɣ Ilihu, wei ɪ ké Pusi kpekəle tɔ Lam lɔlɔɔ tɔ Palakeli pəɣalɔ tɔ. Mpi tɔ, Soopu tɔɣ sɪ ɪsɔ nyənəɣi ɪnəɣi siyisilu. ³ Pɔ kaasi ɪ taa haɣna ɪ taapalaa tooso ké. Mpi pɔ tɔɔ pa ta pəsi na pá cɔ Soopu ke natəlɪ tɔ. Paa na mpɔ, pa kó ɪ tɔm. ⁴ Ilihu ká kɔna ɪ taapalaa taa səkpele. Pə tɔɔ ké ɪ suma na pɔ təkəna-ɪ yɔɔtaya. ⁵ ɪ kɔma na ɪ ná sɪ apalaa tooso ɪnɪ ɪ lanɣa kɔcɔcɔtɔ, ɪlena páná haɣi-ɪ sɔsɔm.

Ilihu hvləɣi ɪ kvɔcɔtɔ kɔtoluyɔ

⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ Ilihu tɔma sɪ:

Mɛɣe sɔsaa

na maya pəɣaya tɔɔ ma selaya sɪ,

má taa hɔlɪ-mɛɣe ma nyəmtɔ sɔsɔntɔ.

⁷ Kɔkpatəlaa na mpa pa pusi tɔɔwa tɔ,

mpeɣe pə wee sɪ pá seɣesi ləmayasɛɛ tɔm.

⁸ Tɔm tampana tɔɔ, feesuyɔ ηku kɔ ké

Toma tɔna tɔ nyəɣkɔ tɔ, ηku kɔ wɛna yɔl taa

na kó haaki-ɪ nyəm.

⁹ Pə taya pusi pəɣale tɔɣona yɔl ke ləmayasɛɛ.

Pəyele pə taya kɔkpatəlaa tike nyəmna kɔsiyisim.

10 Pə tɔ́ ké ma tɔ́ŋ si, í ke ŋkraŋŋ
na má tɔ́tɔ́, má kilisi-meɣe ma nyəm tɔ́m.

11 Má kema ŋkraŋŋu ke mə ləmaɣasɛɛ taa,
ɔ́lɛ maa taŋaa ké si,
mə kuyɔ́ɔ́tɔ́tu í tɛ.
Haləna í tɛ mə tɔ́m maɣasɔ́bu ke teu ke hatoo mə lotu taa.

12 Ma nu mə tɔ́m ke teu ké.
Ama nəɣɔ́l ta kəli Soopu na tɔ́m.
Pəyele nəɣɔ́l ta pəsi na í cɔ́ Soopu kuyɔ́ɔ́tɔ́tu.

13 Í taa tɔ́ si:
Tə hika ləmaɣasɛɛ.
Ísɔ́ tike ka kələna-i, pə taɣa yɔ́lɔ́.
14 Pə taɣa maɣa Soopu yɔ́ɔ́taa,
ɔ́lɛ ma kaa cɔ́-i mə kuyɔ́ɔ́tɔ́tu.

15 Sɔ́ɔ́ntu kra-me, í laŋa kuyɔ́ɔ́tɔ́tu,
u tasəɣi cɔ́v.

16 Maa taŋaa ké isu í ká yɔ́ɔ́ti.
Ama í suma yem na í kpisi cɔ́v.

17 ɔ́lɛ maa cɔ́ na má hɔ́li-meɣe
nti ma hɔ́kɪ tɔ́.

18 Tɔ́m su ma lotu ké,
na feesuɣu caaləyi-m si má yɔ́ɔ́ti.
19 Tɔ́m kraaki ma taa, isu pa suukuɣu sɔ́lɔ́m ke
pə hulun kɔ́faŋ taa, na pə caa pə yasɪ-i tɔ́.
20 Maa kuli ma nəɣɔ́ ké, na má yɔ́ɔ́ti,
na má cɔ́, ɔ́lɛna pəcɔ́ pə heena-m.
21 Ma kaa sɛɛna nəɣɔ́l tɔ́ɔ́,
yaa má cɛsi mə taa nəɣɔ́l.
22 Pə taɣa pulɔ́, ma ta nyi cɛsɔ́bu.
Ye ma tu lapa mpɔ́,
ma ŋmalɔ́ ká kɔ́ɔ́li-m lɔ́ŋ ké.

33

Ilihu kuyɔ́ɔ́tɔ́tu tɔ́tɔ́

1 M'póyó Ilihu tasaa si:
Pənente Soopu ke ŋkraŋŋ, na ní nu ma kuyɔ́ɔ́tɔ́tu.

2 Nɔ́ɔ́nɔ́ ma kuliyi ma nəɣɔ́,
na ma nsəmle yɔ́ɔ́ti.

3 Hatoo ma lotu taa siyisɔ́bu tɔ́m ke maa yɔ́ɔ́ti.
Tampana siyisiyi tike ke ma nəɣɔ́ ká yɔ́ɔ́ti.

4 Ísɔ́ Toma təna tu feesuɣu ŋmana-m,
na kú haaki-m weesuɣu.

5 Ye n pəsəɣi n cɔ́-m,
taɣani nyá ti na má na-ŋ tɔ́ suli.

6 Ísɔ́ nyənəɣi ma na-ŋ ké kɔ́lɔ́m ké,

cuɣu tətəɣə pa ŋmana má.

7 Mpu tə, taa nu ma səɣəntu na pə liyiti-ŋ
na ma səsəntu kəli-ŋ.

8 Soopu yəɣota ma ŋkraŋŋ taa,
na má nu i nəɣo si:

9 Ma we tənəŋŋ ké, ma ta la kawalaya,
yaa isayatu natəli ke paa pəco.

10 Paa na mpv, Iso hikiyi timpri i ká kaləna-m
na í nyəni-m i kolontu tə.

11 I kaɣatəyi-m na í feŋiyi
ma tənte tənə taa.

12 Soopu, ní feina tampana.
Mpi tə, Iso kəla yulu təcayacaya ké.

13 Pepe tə ké n caa n yonna Iso?
Mpi tə, yulu u pəsəyi na í cə i kuyəɣotutu tənə.

14 Wulee Iso yəɣotəɣəna yaasi ləlv ké.
Ilena wulee í yəɣotəna ləlv.

Paa na mpv yəlaa u laki laakali.

15 Waatu wei yəlaa həntəyi aho, na pá too isu pa səpa təɣə
Iso yəɣotəɣəna-weye pa tooseenaa taa.

16 I luki pa tə na səɣəntu kra-we,
na í yəɣotəɣəna-weye pa ŋkraŋŋ taa.

17 Ilena í kee yulu ke i kolaputu taa,
na í su tənaya ke yulu kalampaanu.

18 Mpyú i waasəyi yəlaa ke səm taa,
na í yaki-weye nyəmə nəɣo taa.

19 Iso kraaləyi yulu na wəsası nsi
si husa-i na í luki i tənuyv taa ké kotamsa təɣə.

20 Ilena mutv lu-i luyv,
na pə kraŋna təɣənaya ŋka i səla teu tə.

21 Ilena í té taasi ke katatəlaya,
na í yele nyuvv tike.

22 Waatu nu i we pəlaav nəɣo tə ké təcomlaa,
na i weesuyv ke səm niŋ taa.

23 Ama ye isətaa tillaa iyaya taa kəlvəm
wei i səŋna yəlaa, na í huləyi yulu ke
i kolapəle tə, i we i kiŋ,

24 isətaa tillu nu í wii yulu nu i pətətəle,
na í sələmı Iso si:
Yarı-i. Taa yele na í tii pəlaav taa.
Ma hika mpi maa layasəna i weesuyv tə.

25 Ilena yulu nu i tənuyv məli kv wule taa,
na í pəsi isu i ifepile waatu.

26 Πένα ί σάλəμι Ισə, να Ισə νυι να ί νά ι teu
 να ληηυλυμλε, ιένα Ισə νάά ha-ι ι tampana.

27 Πένα ί yooki yontu ke yəlaa kin si:
 Μaa pəntaa ké na má wakəli tampana.
 Πe pa ta lana-m isu pə mənaa tə.

28 Ισə yapa ma ləsaγa si ká taa svv
 pəlaav taa. Μaa tasa nyaaləm ke nav tətə.

29 Pə tənaya ήρύγυ Ισə laki yulv
 ke təm naale, halι pə polo təm tooso.

30 Πένα ί ləsi-ι pəlaav taa, na ί yele na weesuyu nyəma nyaaləm na ι təə.

31 Soopu, pə wεe si ή nuna-m ké.
 Ke ηkpaηη na má γəγəti.

32 Ye n wεna nəγə ηka n ká cəna tə,
 n γəγəti, maa ha-η tampana.

33 Ye n feina natəli ιe n su,
 na ή nu na má hυli-η ləmagasεε təm.

34

Iihu kalənav ke Soopu

1 Μρύγυ Iihu tasa γəγətyv si:

2 Ləmagasεε nyəma me,
 ί nu ma kyəγətytə,
 nyəntaa me ί ke ηkpaηη.

3 Pə taγa yulv, ηkpaηtyv nukəna təmnaa,
 isu nsəmlε nuktyv təγənaγa leleη tə.

4 Tə ləsi tá təγi mpi pə siγisaa tə.
 Tə cəkəna tá taa ké mpi pə wε teu tə.

5 Soopu si:
 Ma siγisaa ké. Ama Ισə pəηι-m tampana.

6 Paa na ma tampana təηtyv tə,
 pa nyənəγi-m pəpətv ké.
 Anι ma ta pəntι.
 Pəyele ma hιη fei waav.

7 Yulv nəγəlv ι fei isu Soopu
 na ί nyəakι kytyv ke lvm təle.

8 Na ί təη mpa paa təηəγi siγisuyu tə
 pa kpekəle taa, na ί na asayaa pá kaaki mpaav.

9 Haləna ί təη si paa yulv caa si
 ί wεe Ισə ké teu,
 wεγe ι waaki pə taa.

10 Ləmagasεε nyəma me ί nu ma təm
 Ισə υ laki kawalaγa.

Pəyele Toma təna tv υ laki mpi pə ta siγisi tə.

11 Mpi yulv lapa təγə ι lεεtəγi-ι.

1 I feləyi paa wei ké isəna pə mɔnaa təyo.

12 Aai yoo, tampana tɔɔ, Iso u laki isayatu.
Toma təna tɔ inɪ u wakələyi siyisuyu.

13 Ye pu we mpu,
awe cələna-i tətɔ sɪ í paasəna-ti?
Yaa awe tɔ-i sɪ í paasəna antulinya təna?

14 Ye Iso ka hɔbkaya i ti təm tike,
i ka mɔ i feesiŋ ke yəlaa kiŋ.

15 Tɔfɔ weesuyu nyəm təna ka səpa
təm kuləm tɔɔ ké, na yulɔ pəsi tətɔ.

16 Soopu ye n wena layatu,
ke ŋkraŋ na nɪ nu ma təm.

17 Wei i ké siyisuyu kolontu tɔ,
i ká pəsi na í təkɪ tətɔ na?
Ile isənaya nyá mayasəyi sɪ
n kɔ Siyisilu Ton tɔ təm?

18 I tike i wenna mpaav sɪ,
í yaa awulaa sɔsaa sɪ asayaa na awulumpiya sɪ wakəllaa.

19 Iso u fayasəyi awulumpiya.
Pəyele u paasəyəna liyitee nyəma,
na pə kəli kunyɔntɔnaa.
Mpi tɔ, pa təna pa ké i niŋ kulapəm ké.

20 Sɔsaa səki ké na pə saaləyi,
ahoo taa ké pa səki kprakpa.
Pəyele pa kpesəyi ŋmakəllu ké təheɛ.

21 Iso nyənəyi yulɔ mpaan tənaya,
na í naaki i tənte.

22 Səkrɛtɔyɔ yaa atətəle natəli tə fei
nte tə taa asayaa pəsəyi na pá ŋmeli tɔ.

23 Iso paa feina sɪ í paasəna yulɔ
na pə leeli na pəcɔ́ í yaa-i hɔule.

24 Paa i ta feŋ tɔŋtɔnaa, i wakələyi-weye,
na í leeti pa lona taa ké kɔfama.

25 Mpi tɔ, i nyəma pa kulapəle ké.
Ahoɔ ke i kusəyi-we na í tələki-we.

26 Na í maki-we isɪ asayaa,
na yəlaa naaki.

27 Pə taya pulɔ, pa kisa-i ké,
pa ta pəsi na pá cəkəna i mpaan.

28 Pa lapa na kunyɔntɔnaa
na wahala nyəma wii na Iso náa nu.

29 Ye Iso hawa nɔyɔlɔyɔ heesuyɔ
awe ká kɔ pɔntɔ təm?

Ye i taka i isəntɔɔ, awe na-i?
Inɪ i feŋiyina piitimnaa na yəlaa pa tɔɔ.

30 I laki mɔpɔyɔ sɪ isayau í taa təyo kawulaya

na í pəsi isü katōka ke yəlaa.

³¹ Ye püntü heela Isō sī:

Pü tusa-m ké,
ma kaa tasa isayatu ke lapu.

³² Ma pəntaa ké, üe Isō seysesī-m.

Ma lapa mpi pə ta siyisi təyo, üe ma kaa lelü.

³³ Isü Soopu, n kisuyu

nti Isō suwa tō.

Mpü tō, n mayasəyi sī pə wee sī

Isō í tü püntü ke saləka?

Timpi pə wee sī nyá mayasəyəna na

ń suki pə tağa nəyölu tō,

hüli-tüyü nyá nyəm.

³⁴ Ama yəlaa mpa pa wəna hūwəe tō,
na ləmayasəe nyəma təna, mpa pa nukü
ma təm tō paa heeli-m sī:

³⁵ Soopu yəyətəyi ké, í ta nyi pölu,
yaa í feina ləmayasəe.

³⁶ Soopu mayasuyü í taa sü tənaya.

Mpi tō, í təm kücəcətu we ké isü

yəlaa mpa pa ta siyisi tō.

³⁷ Pə tağa pölu,

í küləyi Isō təy, na pə səsəyi í isayatu təy.

Halı í ká teesəna sika tüyü ké tá taa.

35

Ilihu kuyəyətütü tətü

¹ Mpyóyó Ilihu tasaa sī:

² Soopu, n pəsəyi na ń ha nyá təyi tampana
na ń yəyətü nyá siyisuyu təm ke Isō kin na sika fei?

³ Mpi tō, n tasaa sī:

Ye ma pəntaa yaa ma ta pənti pepeye ma waaki?

⁴ Maa kpeñti nyá na nyá taapalaa na má cə-mə.

⁵ Nyəni isətənyü, na ń paasəna isəymuntü,
tə kəla-ŋ küñkülməy.

⁶ Ye n lapa isayatu, weye pə wakələyi Isō?

Yaa n küla í təy ké təm payale,
pü tokiyina ilé.

⁷ Ye n təyəyi tampana,
üe pepeyele n hawa Isō?

Yaa weye Isō müyi nyá niñ taa?

⁸ Yölu isü nyaya isayatu wakələyi,
na siyisuyu waasi nyá təyəntəle.

⁹ Ye isü ŋmakəllaa kəla təy, yəlaa makü kapusi ké.
Ye müsəñtənaa kəla payale,

ile yɛlaa yaa si pɔ́ waasi-we.

¹⁰ Ama pa taa nɔ́ɔlv u pɔ́sɔyi Iso wei i lapa-i,
na í tɔyi yɛlaa taa ké laɲhulvmlɛ yontu
na pɔ́ yooki ahoɔ tɔ si: N we le?

¹¹ Imi i seɣesɔyɛna-tv, na pɔ́ kɛli taale wontu.
Pɔ́yele i tasɔyi-tɔyɔ lɛmayasɛɛ na pɔ́ kɛli sumasi.

¹² Pa yaawa Iso, na í kisi cɔv
ke asayaa kalampaanu tɔv.

¹³ Pɔ́pɔtv fei leleɲ,
pa koo yem ké Iso u nukɪ.
Toma tɛna tv u paasɔyɛna.

¹⁴ Paa Soopu n tɔɲ si nn nukɪ Iso tɔɲ tɔ
Iso nyɔ́ma nyá tɔm tɛnaɣa, nya keɲna-i.

¹⁵ Ii tɔyi salɛka na pɔ́áná.
Pɔ́yele u paasɔyɛna yɛlaa isayatu.
Ile pɔ́ tayɔ si u naaki.

¹⁶ Soopu nyá nɔ́ɔv taa tɔm we yem ké,
na í lɛlɛsɔyi tɔm ntɪ tɔ taa fei layatu tɔ.

36

Ilihu nyɛntv tɔtɔ

¹ Ḿpɔ́yó Ilihu tasaa tɔtɔ si:

² Soopu, sɔɲ pɛcɔ na má seɣesi-ɲ.
Mpi tɔ, ma ta yɔ́ɔti Iso nyɛntv tɛna.

³ Hatoo pooluɲ ke maa hiki ma nyɛm
mpi maa hana ma ɲmalv ke tampana tɔ.

⁴ Tampana ma kɔyɔ́ɔtɔtv taa fei pɔ́pɔtv.
Ma wei ma yɔ́ɔtɔyɛna-ɲ isɛntɔ tɔ,
ma wɛna naani ké ma nyɛmtv tɔv ké.

⁵ Iso ké pɛsɔlv ké, ile u lɔ́kɪ tampana tɔɲlv.
I layatu toma tɔv ké i wɛna pɛsɔyɔ ɲkv.

⁶ Ii yeki isayav na i weesuyɔ.
Ama i siyisiyi kɔnyɛntɔnaa tɔm.

⁷ Ii yeki siyisilaa ké nyɛnvɔyɔ.

Hali i caɣasɔyi-weɣɛ awulaa kumlee tɔv ké,
na í kusɔyi pa nyɔ́ɲ ke tam tɔv.

⁸ Iso tɔyi asayaa ke alukpala ké na wahala tɔkɪ-we.

⁹ Ii hulɔ́yi-weɣɛ pa tɛma, na pa kawalaya.
Ke waatu wei pa lakɪ kalampaanu tɔ.

¹⁰ Iso yeki na pɔ́ nukɪ kɔkpaalɔv
ke pa ɲkpaɲɲ taa, na í tɔyi-we si
pɔ́ cɔlv mpi pɔ́ tá siyisi tɔ.

¹¹ Ye pa kema ɲkpaɲɲ na pɔ́ pɛti pa tɔyi

Isò, ìe pə ɔaɣana-we na pá nu lelej ke
pa weesuɣu kɔyeyɛ na pə puɪ taa.

12 Ye pa kisa nuu,

ìe ñmantaaya sɔ-we na pá sí pa nyəm laɲɔɣu tɔɔ.

13 Yəlaa asayaa ha pa tɔyi pááná taa ké.

Paa wiikina Isò si í waasi-weye
saa wei i tɔyi-weye alukpala tɔ.

14 Pa səkəna pa ifepile

na pə sɔsɔyɛ-weye wasaɲkalənaa*fa* tɔɔ. ^a apalaa na alaa mpa pa laaki tun na
pa laki pə wasaɲkalətu tɔɔ.

15 Ama Isò yaki wahala tɔ, na i wahala ké,
ìena í kpaali-i na i wɔsasi.

16 Waatu nɔɣɔlv Isò ka ləsa-ɲ wahala taa ké,
na í si-ɲ timpi pu ɔaɣana-ɲ na í wee nyá ti tɔɔ
na í tɔki tɔɔnasɪ kɔpampansɪ tɔ.

17 Ama ye n huɔki nyá huɔle isɪ asayaa nyənte,
ìe huɔle na pə ɲkraɲɔɣu həm ká kra-ɲ ké.

18 Taa yele na pááná sɔsi-ɲ Isò wɔɲa taa,
na í puɣusi nyá ti si n ká ya Isò na kuhaɔ sɔsɔɔ.

19 Nyá kakiisaya, yaa paa nyá toɲ sɔsɔɔɲ
ta tala si pə ləsi-ɲ laɲwakəlle taa.

20 Taa ɲmakəli muɔlaa na í lɛɛti
pa lona taa ké nyá lɔlvɔ nyóma.

21 La laakali, taa keesəna isayatu tɔɔ.

Pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké n we wahala taa.

Isò sɔsɔɔntɔ

22 Isò huɔlɔyi i sɔsɔɔntɔ na i toɲ taa ké.

Nɔɣɔlv ta nyi seɣesɔɣu isɪ inɪ.

23 Awe huɔləna-i mpaav ɲku i ka təɲ tɔ,
na awe ká mana i laɲle taa,
na í heeli-i si: N lapa mpi pə tá siyisi tɔ?

24 Tɔɔsi na í sa i təma nna yəlaa saɲ
pa yontunaa taa, na pá puɣulɔyi-ye tɔ.

25 Yəlaa təna loosiyi-yeɣe pooluɲ ké
na pá nyənəyi-yeɣe teu.

26 Isò tɔɔwa katatəlaya ké
na pə tɛɛ ta nyəmtɔ tɔɔ.

I puɪ fɛi kalvɔ.

27 Inɪ i cosiyina lɔm na í yele

na heelim nyɔɔ-wɪ,

na í pəsi-wəɣi tɔv.

28 Ìena isəɲmuntɔ náá yele na tɔv nu yəlaa tɔɔ.

29 Awe nyəɲna isəɲmuntɔ tənte,
na tɔv hola ke isɔtɔnvɔ taa?

^a 36:14 wasaɲkalənaa: Wasaɲkalətu nti tə teləsa cəne tɔ. Hepəla taa ìe pə ké

30 Inu i keeləyənə i nyaaləm tō
 na pə nā na pə cəna-i.
 Ilena i taɣani takuɣu ke teŋkunaɗ lumaŋ tō.
 31 Yaasinaa mpeɣe i huukəna yəlaa
 na i celəɣi-wɛɣe təyənaya ke tuutuuma.
 32 I kraakəyi tɛn cala ke i niŋ taa kɛ,
 na i ləyɔ-i timpi i caaki tō.
 33 Tɛn hola ke i huləyənə si ku kəŋ,
 na kaləkəŋ maɣamaɣa niiki ku taŋ.

37

1 Ma laŋle cɛpəna tɛn ŋkuɣu katatəlaya kɛ,
 haləna ma laŋle lu tə lonte taa.
 2 I ke ŋkraŋŋ na i nu Iso nəyɔ taŋ.
 I welisi teu na i nu i nəyɔ yuŋ.
 3 Isətənuɣu təna taa kɛ i nəyɔ niiki.
 Ilena i yele na tɛn ŋmeləsi,
 na pə tala tetu tənasi.
 4 Pələ pə waali, ilena tɛn holi na Iso nəyɔ nu.
 Ile i ta tasa tɛn ŋmeləsuyɔ səŋsuyɔ ke waatu inu.
 5 Isəna Iso yəyətəyənə i nəyɔ tō,
 pə teu wɛ səyɔntu.
 Təma səsəna wena tə ta nyi təyɔ i laki.
 6 Inu i tɔŋna si tɛn tɔmpɛɛ kraakpraacav*fa*
 i nu tetu tō. Ilena i tō tɛn si
 kule kó nu na pə kraŋna tɛn səsənu. ^a tɔmpɛɛ kraakpraacav. Pə wɛ teitei kɛ isu
 kraakpraacav na pə huluma mpɔ. Ile tɔmpiisi hotiyina na pə kaaki atɛyɛ
 huwa.
 7 Inu i səŋsəyənə yəlaa təna təma.
 Ilena pə cəkəna si inu i ŋmana-wɛ.
 8 Taalɛ wontu maɣamaɣa nā suki tə təcəsəle kɛ,
 na tə suki tə tana taa na tə ŋmeləyi.
 9 Kacuculaya nā lukəna ilim ntəyɔŋ kɛ,
 na watu nāá luna pə mpətəŋ.
 10 Ye Iso i feesa lum tō, pə kii kɛ isu tɔmpələ.
 11 I haɣasəyi nikaya ke ŋmuntɔ taa kɛ.
 Ilena tɛn ŋmeləsəyi ŋmuntɔ nti tə taa.
 12 Inu i yekina na isəŋmuntɔ cəaki na tə laki
 pə təna mpi i tu-ti təyɔ tetu tō.
 13 Tɛn ŋkuɣu Iso həŋna i tetu ŋkraŋyɔ.
 Kuləmuɣu ŋkuɣu i lakəna-təyi kɔpantɔ.
 14 Soopu, ke ŋkraŋyɔ ke təm tənɛ tə taa
 na ŋ welisi na ŋ cəkəna Iso təma səsəna.
 15 N nyəmá isəna Iso laki i təma anu,

^a 37:6 tɛn tɔmpɛɛ kraakpraacav: Mpi pa yaana nasaala taa si (neesɪ) təyɔ tə teləsaa si tɛv

na isəna i tisiyi calanaa na isənmuntv taa tō?
 16 N cekəna isəna isənmuntv səha teitei tō?
 Pə ké Isə wei i ké nyəntv mayamaya tō i təmlə ké.

17 Isənaya pə lapa na ye ilim
 mpətəh heelim kohaḅəm makı tetv tō,
 n nukı hanaya ke nyá wontu taa?
 18 N pəsəyi na n̄ la isənmuntv ke isətəa
 na t́ wēe tōh isu nyəḅəlvv tih?

19 Soopu huli-tuyv nti
 tu heeli Isə tō.
 Iḷe tu tasəyi
 natələyi yəḅtuyv ke tá kaanyəmtv tō.
 20 Maa pəsəyi na ma kéesəná Isə tō
 ké saa wei ma yəḅtəḅəna-i tō.
 Pə fēi si má heeli-i na ṕć í cekəna.

21 Ye pə keesaa na ḅmuntv takı nyaaləm tō,
 pu tasəyi nav.
 Pə waali, uləna heelim má, na ṕ keeli pə tō.
 22 Ilim ntəḅəh tō ké nyaaləm lukəna
 na ṕ wē isu wəla. Isə teu mpi
 pə cəəna-i tō, pə wē səḅəntv.
 23 Tu pəsəyi na t́ krətəna Toma təna tv səsə,
 na tampana təḅlv inı, i ké siyisuyv tó ké.
 Iı muyuliyı nəḅəlv.
 24 Pə tō ké pə wēe si, yəlaa í nyana-i.
 Ama i paa fēina mpa pa yaa pa təyi ləmayasēe nyəma tō.

TACAA ISƏ KUYƏḅTUTU

(Titite 38:1-42:6)

38

¹ Ḿpóyó Tacaa cəwa Soopu ke kacuculaya taa si:

2 Aweyēle pūntv wei inı i kəḅna səkretuyv
 ke nti ma siwa na má lakı tō tə taa,
 na təmnəa mpa pa fēina hūwēe tō?
 3 Təv, təkı nyá ti isu apəlv.
 Maa pəəsı-ḅ təm na n̄ cə-m.

Isə ké antulinya taa nyəm mpi pu yəḅtəyi tə pə tv

4 Lēye n ka wē waatv wei ma sukaya
 antulinya kite tō.

Ye n nyəmə tampana n cə-m.

5 Awe puwa antulinya inı i tənasi?
 N nyəmə pūntv na?

Yaa awe mayasəna-i na ḅmənaya?

6 Awe caaləna kite tēe pəle ke suw?

Yaa pepe tō ké kite n̄t́ tə səḅaa?

7 Waatv inəyi tanəḅ isətvlvḅasi yookaya yontv,

na isətaa yəlaa náá wilitiyina lanjholómle.

⁸ Awe təkə teŋku lóm na kampɔnaa
ke saa wei pə lu tetu tee na pə ŋmaa tɔ?

⁹ Waatu wei ma suu-wəxi isəŋmuntɔ ke toko,
na má takɪ-wəxi ihunte tɔ.

¹⁰ Na má pu-wəxi tənaya,
na má tu kutəkoyu na kəkələsuyɔ.

¹¹ Na má huli-wɪ sɪ pə səŋ təna, pə taa tuusi,
tənaya pə hola kalampaanɪ ká suna.

¹² Too n wɛv tɔ, n tɛma tanan̄ ke ŋmakələyɔ,
yaa n̄ huli tefemle ke tə lonte na?

¹³ Yaa tefemle n̄tɛ tə kra tetu ntompee
na tɛ ciyiti asayaa ke teu na?

¹⁴ Ilena tetu layasi wɛɛtu isu
pa yusuyɔ cyɔv tɔv tɔ,
na pə təna pə wɛɛ kacɔka isu pɔvuyɔ tɔv?

¹⁵ Tefemle nyaaləm kəŋ,
ilena asayaa kolapɔtv fiyini na pə pɛli pa niŋ.

¹⁶ Too tɔ, n tɛma teŋku taa ké tiuu
haləna n̄ tala ɪ sɛlaa taa?

Yaa n cəwa ɪ luməŋ səsəŋ taa?

¹⁷ Pa tɛma-ŋ səm nənɔsɪ ke huluyɔ na?

Yaa n nawa atɛtɛle nənɔsɪ?

¹⁸ Yaa n tɛma mayasuyɔ ke tetu wan̄ təm na?

Ye n nyəmə pə tənaya mpv n keɛsɪ-m.

¹⁹ N nyəmə nyaaləm tɛɔyale mpaav na?

Na leye səkrɛtuyɔ ná wɛɛ?

²⁰ N pəsəxi na n̄ pona-wəxi pə lonte taa.

Yaa n̄ tana-wəxi timpi pə wɛɛ tɔ?

²¹ N nyəmə. Mpi tɔ,
waatu inɪ ɪ taa pa tɛma-ŋ luluyɔ.

Pəcɔ nyá piɪsɪ təwa.

²² N tɛma pote na n ná teu tɔmpɛɛ
na a kraakpraacav tɛɔyale na?

²³ Lanwakəlle waatu, na yooɔ kuyɛɛŋ tɔ
ké ma su-yɛyɛ mpv.

²⁴ N nyəmə mpaav ŋku nyaaləm təŋəxi tɔ?

N nyəmə timpi tɔv ilim təlule

heelim makəna tetu tɔv tɔ?

²⁵ N nyəmə wei ɪ heɛwa tev ke ku mpaav tɔ?

Na wei ɪ heɛ tev ŋmɛləsuyɔ

na ku calanaa ke pa nyəŋku tɔ?

²⁶ N nyəmə wei ɪ yeki na tev nuɪkɪ

wɔlaya tetu nti tə taa nəɔɔlv feɪ tɔ?

Yaa wei ɪ kəŋna tev ke wɔlaya tetu nti tə taa yəlaa feɪ tɔ?

27 Na wei ɪ yeki na lɔm haɣa wɔlaɣa tɛtu,
na nyutu na kɔnyɔnyɔm mpi pə wɛ
tɛlekuleku tɔ pə nyɔ tɛ tɔ tɔ?

28 Tɛw wɛna caa kɛ?

Yaa awe lɔlɔɣəna aŋkpələɛ?

29 Lɔm tɔmpɛɛ*fa* yaa cɔlɔ nyəna wɛna too kɛ? ^a na pə niyitaa tɔ tɛtɔnaa mpa
pa taa wɛ watu kɛ teu tɔ aŋkpələɛ maɣamaɣa kiiki n̄pɔɣɔ.

30 Mpi pə pəsəɣəna pɔɣɔ lɔm ɪsu pələ,
na pə kii tɛŋku tɔɔ nyəm təkpaŋasaŋ.

31 N pəsəɣi na n̄ həkɔ ɪsɔtɔlɔŋasi*fa*
nsi pa yaa si kantuyi na ku piya tɔ. Yaa n̄ hɛti nsi
pa yaa si haɣa na kpaɔa na yulɔ tɔ. ^a

32 Nyá ləsəɣəna tɔlɔmalɔɣu kɛ ku waatu?

Yaa n̄ tiikiɣi ɪsɔtɔlɔŋasi nsi

pa yaa si ɪsɔtɔ ɪ si na má tɔɣɔ tɔɣaɣa tɔ?

33 N nyəmə kiin wei ɪsɔtɔnɔɣu tɛŋɣi tɔ?
Na ɪsəna tɛtu wɛɛ na pə tɛŋ tɛ taa tɔ?

34 Yaa n̄ yɔɣɔtɔɣəna ɪsɔŋmuntɔ
na tɛv nu katatɔlaya na?

35 Nyá yaakəna tɛv n̄mɛlɔsɔɣu

na pə cɔɔki-n̄ si mpɔɣəlɔ,

na n̄ tiliɣi-wi?

36 Awe tɔna ləmaɣasɛɛ kɛ hatoo yulɔ lotu taa?

Na awe tɔna laɣatɔ kɛ ləmaɣasɛɛ taa*fa*? ^a nuw wɛ katɛ kɛ, lɛlaa ná huɔki si tɔla
naalɛ kɛ pa yɔɣɔtɔɣi mpɔ. ɪsu kampaav na ɪcipiti tɛtu taa sumaya ŋka pa
yaa si piin tɔ.

37 Awe kaləɣi ɪsɔŋmuntɔ na ɪ ləmaɣasɛɛ?

Yaa ɪ huti ɪsɔtɔnɔɣu taa lɔm hulun

38 kɛ waatu wei tɛtu kiiwa ɪsu nyəɣəlɔɣu

na tampaɣa nyɔkələna tɔma tɔ?

ɪsɔ kɛlɛ tɔɣaɣa wontu na taalɛ nyəntv pə tv

39 Nyá kraakəna tɔɣɔlaya alɔ nyəŋka kɛ ka tɔɣɔnaɣa,

yaa n̄ calɔ tɔɣɔlasɔ piya, na sí haɣa?

40 Waatu wei si sɔpa si lɔna taa,

yaa si papa nyutu tɛɛ tɔ?

41 Awe caləɣəna katəkətəŋ kɛ waatu wei ɪ piin

lanɣi tɔɣɔnaɣa na ɪ wiikina-m na ɪ yeləmɔɣi tɔ?

39

1-2 N nyəmə taalɛ pəŋ na naməŋ

husi ɪsɔtɔnaa na?

Nyá fenɣina ɪ tɔɔ

kɛ saa wei lɔlɔɣu wɔsasɔ tɔpa-ɪ tɔ?

Yaa n̄ tu nyəmə ɪ lɔlɔɣu waatu?

^a 38:29 Lɔm tɔmpɛɛ: Lɔm tɔmpɛɛ yaa cɔlɔ nyəna. ɪsu lɔm kiikuyi ɪsu pələ ^a 38:31 ɪsɔtɔlɔŋasi:
ɪsɔtɔlɔŋasi wɛna paa ŋka na ka hɛtɛ kɛ. ^a 38:36 ləmaɣasɛɛ taa: Mpi tɛ teləsaa si lotu taa na ləmaɣasɛɛ
taa tɔ, tɔməŋ unɪ ɪ

3 I soṛiyi ké na í lùlèyi i piya.

Ilèna í héesəyi wosasi.

4 Na i piya wèna alaafəya na sí puki nyutu taa.

Kuyaku nakuli, ilèna sí tée.

Su tasəyi məluvu.

5 Awe hetəna taale kpaṇaya

na í yele-ké si ká tée?

6 Má larəna ka təcayale ke wɔlaya tetu

nti tə we tənyəṇṇ tə tə tɔ.

7 Si wəṇiyi icate taa kəkəte ké.

Pəyele su nuḱi cecə hola.

8 Pulaya tɔ ké si caaki si sí hiki si təṇəṇaya,

na sí pəkəyi nyutu kolekələkətu.

9 Taale nau ká kɔɔ si ń lana-i təmle

yaa í hənti nyá tɔla tətəṇəle kin ke ahoɔ na?

10 N ká tu i luṅu tée ké ṇmənaya,

yaa í hɔ akuyi na waali tɔ, na í hée kpeesɪ na?

11 N ká lapi-i naani ké i tomin sɔsɔṇ tɔ,

na ń yelina-i nyá təma si í paasəna?

12 Yaa nyá kɔmtu ke ń ká yelina-i si í kpeena təyaya,

yaa i kuu pee ke kataya taa?

13 Taataanaa hetəṇəna pa keṇ na lanḱhɔlmle ké,

na í nəṅəsəna isu kɔlaaləvu nyəṇ.

14 Waatu wei taataa tɔyi i yala na í takɪ-yeyɛ

ilim kəkə kanyəṇa si á tiisi tɔ,

15 i sɔɔki ké si taale wontuyi nakuli

ku felɪ-yeyɛ nəḱhəle na á yəki.

16 I təkəyi i piin ké na toṇ, isu pə taya un i tənna.

I fei səṅəntu si i wahala ká la yem.

17 Mpi tɔ, ma ta tu-i ləmayasɛ

yaa layatu ke saa wei ma ṇma-i tɔ.

18 Ama waatu wei i kələyi sewa tɔ,

i paa feina kpaṇənu na i cəyalv.

19 Nyá tɔna kpaṇənu ke tomin na?

Yaa nyá tɔna i luṅu tée kpeem?

20 Nyá yekina na í ṇmaaki isu lakəle

na í wiikina apalətu na səṅəntu kpaaki kolontu na?

21 I haləyi acowa ke tətəkəle taa,

na i lanḱe hɛɛna i toṇ.

Ilèna í ṇmaa kolontu nəṅɔ tɔ ké yoo taa.

22 I fei səṅəntu,

pə́cɔ u nyaṇna pɔlv,

u tuliyi tapəṇ ke kolontu layate kin.

23 I tɔ cəyalv ṇmantaaya, na i layate pə muyi kəkə,

na i kɔɔka náá ceyətəyi i tɔ.

24 Tutuyi wiiki na pə nyaṅali-i teu

na í kpisi ı təyi kpaɔ, ɔna í tu casəle.

²⁵ Tutuyu wiiki, ɔna í yaga apalɔkakiisaya təwapaɔa.

Too pooluɔ taa ké ı nukı yooɔ tuɔ
na yoolaa səsaa hola na pa kakiisasi.

²⁶ Nyá layatu ke ɔmakəle kuləyənə
na tə hetəyi tə keɔ na ilim mpətəɔ təɔ?

²⁷ Nyá haana cəɔɔ səsə ke nəyɔ sɪ
ı kuləyi, yaa í tuyi ı tante ke pulaya taa?

²⁸ Kəkpaɔməɔ taa ké ı cakı na í suki
kəkpaɔmuyɔ kululuyɔ nyuyɔ taa,
tɔmpi nəyɔɔ u takı tə.

²⁹ Hatoo nyuyɔ taa tənaya ı wɛɛki,
na í loosiyi ı təyənaya na í cɛɔyɪ-ke.

³⁰ ɪ piɔ nyəkı caləm ké
na tɔmpi wontu kəsəpɔtu wɛɛ təyɔ ı cakı.

40

Soopu ka cəna

¹⁻² M̄p̄yóḡ Tacaɔ Toma tənə tu yəyətənə Soopu na í p̄əsɪ-ı sɪ:

N suukaya-m təm tə, n ká tasa-m kutuyɔ na?

N yookayana-m tə, n wɛna kucəcətu tətə?

³ M̄p̄yuḡle Soopu cəwa Tacaɔ sɪ:

⁴ Ma kəla p̄əciuu, wentiyi maa cə?
Maa takı ma nəyɔ tə ké ma niɔ ké.

⁵ Ma tɛma yəyətuyɔ ke təm kuləm,
maa tasəyi natəli.

Ma cəwa təm naale,
ɔle maa tasəyi natəli.

Soopu nyənəyi ı təyi Iso

⁶ M̄p̄yóḡ Tacaɔ cəwa Soopu ke kacuculaya taa sɪ:

⁷ Təɔ, təki nyá ti isɪ apalɔ

na má p̄əsɪ-ɔ na ń cə-m.

⁸ Kɔpam n caa sɪ ń kɔ ma təm

na ń wɛɛna tampana na ń hɔli sɪ ma ta siyisi?

⁹ N tala-m toma na?

Yaa nyá yəyətaya wɛ isɪ teu hola,

yaa isɪ ma nyəɔka?

¹⁰ Təɔ, suu nyá təyi nyuyɔ kuluyɔ na səsəɔntu

na ń takı nyá təyi teu səsəɔm na teeli.

¹¹ Mɔ p̄ááná na kalampaanı nyəma.

Nyənı-wɛyɛ ıse na ń məɔna-wɛyɛ atɛ.

¹² Nyənı-wɛyɛ təm kuləm na p̄ə lumsi-wɛ.

Naɔti asayaa ke təm kuləm.

¹³ Nməsɪ pa tənaya tetu tɛɛ.

Təkı-wɛyɛ atətəle taa.

¹⁴ Pələyɛle maa sa-ɔ.

Mpi tɔ, n hika akaitv ke nyá toŋ tɔɔ.

Cutaya tɔm

15 Nyɔnna Cutaya,

má ŋmana-ké tɔtɔ, isu yulv.

lɛna ká tákɪ nyutu isu nav.

16 Ka tɔnaya taa ké ka toŋ wɛɛ.

Alaafaya haya ka lotɔna taa.

17 Ka suka na toŋ ké isu tɔvɔ sɔsɔvɔ,

na ka tala hola lɛyɛta tɔma taa.

18 Ka mɔwa caɣa ké isu nyɔɣɔlvɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔvɔ foofoo.

Ka kɔŋkoolasi nɔɣɔsɔna nyɔɣɔlvɔvɔ kɔratɔŋ.

19 Nkɛyɛle ma kɔlarɔm taa kancaalaya nyɔm*fa*.

Ma larɔna-ke na má tu-keɣe layate. ^a pa caa yɔɣɔtvɔvɔ tɔ. Mpi pa yaa cɔnɛ si layate
tɔ, wontuɣu kɔnɛ kv kela tɔm ke pa yɔɣɔtɔɣi.

20 Pɔɔŋ lulɔɣɔna ka tɔɣɔnaya.

Tɔnaya taale wontu ŋmaalɔɣi.

21 Kacɛka nyutu isotom tɛɛ ké ka hɛntɔɣi.

Tɔnaya sɔsɔncasɪ lɔpa lɔcayam nɔɣɔ.

22 Nyutu ntɪ tɔ tɛɛ ké ka wɛɛ,

lɔvɔ nɔɣɔ nyutu tu-keɣe hɛkɔ.

23 Paa pɔɣɔ sɔsaya suwa kaa nɔɣɔsɔɣi.

Yaa Yaatanɪ pɔɣɔ lɔm sɔvna ka nɔɣɔ taa,

ka caɣana naani ké.

24 Nɔɣɔlvɔ kaa kɔratɔna-ke na ka isɛ si i kraa-ke.

Pɔyɛle pa kaa kra-keɣe katɔka si pa tɔlɔɣi ka muna.

Nyɔw tɔm

25 N pɔsɔɣi na n kra nyɔw*fa* na kulaya na?

Yaa kv nsɔmlɛ ke n pɔsɔɣi na n hɔkɔ ŋmɔnaya? ^a tɔm sɔsɔ wei pa yaa si coco tɔ,
isu pa tɔŋvɔvɔvɔ si tɔɣɔlvɔvɔvɔ tɔ.

26 N ká pɔsɪ na n sɔsɪ sɔsɔncanɔ ke kv muna tɛɛ?

Yaa n ká pɔsɪ na n tɔlɪ kv tamaya na kulaya?

27 N mayasɔɣi si kv wiina-ŋ na pɔ leeli

yaa kv yɔɣɔtɔna-ŋ tɔpamm ke?

28 Nyana-kv i ká pɛɛli nɔɣɔ na?

Yaa n ká kra-kɔvɔvɔ yomle ke tam tɔɔ?

29 N ká liyilina-kv isu sumaya na?

Yaa n ká tamsvɔ-kɔvɔvɔ ŋmɔnaya,

na nyá pɛɛlaa liyiliyina?

30 Tiina kɔralaa kaa pɛɛti-kv.

Pɔyɛle taatɔlaa ná kaa tala-kv.

31 N ká pɔsɪ na n waasɪ kv

tɔnɔvɔ tɔnaya ŋmantasɪ na?

Yaa kv nyɔvɔvɔvɔ ke n ká sɔ lɔm taa

^a 40:19 Looŋa kane ka nuw wɛ kate na hepɔla taa, tɔ ta nyɪ mpi kɔpɛm ^a 40:25 nyɔw: Wei un pa yaa si nyɔw tɔ, pɔ pɔsɔɣi na pɔ wɛɛ si

wontu səsəəntu kulaxa?

³² Ye n kra ku tō,
 ɪlena ŋ tōsi yoo tōm,
 n kaa tasa nyuluy.

41

¹ M̄p̄ȳ Taca tasaa si:
 Ye yulu taha-ku pə tusa-ɪ kɛ.
 ɪ kəŋ na ɪ loosi-ku yu loosuyu maɣamaɣa tō,
 ɪ pəsəyi krentəlasɪ kɛ.

² Yulu nəɣəlu ɪ kraŋuyu ta tala si
 ɪ kɔli nyuu ŋku ku tō.
 M̄p̄u tətəɣo nəɣəlu kaa maɣasi si
 ɪ kuləyi maɣa ɪsə ma tō.

³ Awe kəntəna-m na pə wɛɛ si m̄a feli p̄ntu?
 Ma tənna pə tənna m̄pi pə wɛ tɛtu tō tō.

⁴ Ma kaa su yəɣotuyu kɛ ku tənuyu tō nyəm tōm.
 ɪsu ku nəhɛɛ na ku toŋ na ku teu pə tōm.

⁵ Awe kula ku tō pəɣələɛ na kú naaki?
 Yaa awe ká suu ku nəɣo taa?

⁶ Awe haana ku nəələ ŋtɛ na toŋ?
 Ku kela tōm wɛ səɣəntu kɛ.

⁷ Ku siɣile taa pəɣələɛ wɛ kɛ ɪsu
 pa tamsa kraləŋ kɛ təntəmle,
 na pə nyəɔ ɪsu pa taala kutaalv.

⁸ A matəna təmaɣa teu kɛ təkram.
 Heelim maɣamaɣa ɪ pəsəyi na pə suu a heku taa.

⁹ Pəɣələɛ anɪ a nyəkələna təmaɣa teu
 kɛ na á krentɪ kulɔm, p̄b̄ȳ feli.

¹⁰ Ye ku cimsaa, kəkɔ lukɪ kɛ.
 Ku ɪsɛ nəɣəsəna ɪsu tanaŋ ɪlim yaakuyu tō.

¹¹ Na kəkɔ mamatəsəŋ lukəna ku nəɣo,
 na mamacəɣəlasɪ náá kuləyi.

¹² Kəkɔ nyəɔsi lukəna ku muna tɛɛ kɛ
 ɪsu tiyaya wasuyu məsaya tō na huluyu kraaki tō.

¹³ Ku feesiŋ wɛ kɛ ɪsu ŋmala kəkɔ
 na mamatəsuyv lukəna ku nəɣo.

¹⁴ Ku luyu taa kɛ toŋ wɛɛ.
 ɪlena wei ɪ ná-ku ɪ tɛɛ suki.

¹⁵ Ku tənuyu tō pəɣələɛ tamsaa kɛ,
 na á krentɪ kulɔm, na pə wɛɛ toma, p̄u ciyitiyi.

¹⁶ Ku nyamle wɛ toŋ kɛ ɪsu pələ.

Tə wɛ toma kɛ ɪsu nem *fa*. ^a təw wɛ teitei kɛ na a tənə təma tō, na pá cəsəyi
 ɪsəta nyəntɛ na k̄p̄t̄ȳ.

^a 41:16 nem: Pɛlɛ pa tɛ nyəma nama fɛɪ ɪsu tá nyəna. Nem na namle pa

- 17 Ye ku kɔlaa, sɔɔntu kraaki
alaafɔya taa alaafɔya nyɔma kɛ,
na pa apalɔtu yɔɔli na pɔ seeki.
18 Paa pa sɔpa-kuɔɔ layate pu suuki.
Mpu tɔtɔɔ, na nmantaasi na nyɔmɔ.
19 Nyɔɔlɔɔ wɛ-kuɔɔ teitei kɛ isu keemaya.
Na nyɔɔlɔɔ kuɛɛmɔɔ nɔɔ wɛɛ-ku isu
taav kuɔɔkuɔɔ.
20 Paa tɔɔnɔɔ-ku na nyɔmɔ.
Pɔyele pɔntɔɔpɛ nɔ wɛ-kuɔɔ isu nyutu.
21 Akalɔɔ wɛ-kuɔɔ isu keemaya,
na kɔ nuki nmantaasi wula na kɔ wonji.
22 Ku lotu tɔɔ wɛ kɛ isu tataasi kuɛɛntasi,
na kɔ teeki na kɔ yeki afɛla tɔɔ kɛ ikpate isu akuɔ.
23 Ku pɔsɔɔi tenku lum kɛ isu tiyaya wasuɔu tɔ,
na kɔ ciyiɔi-wi, isu tulaalɔ na kpalaɔa.
24 Ku yeki ikpate na waali kɛ, na tɔ teeki kɔkɔ.
Ilena kuhulan kuɔi tenku tɔɔ, isu akpatɔɔ nyɔɔsi.
25 Ku fɛina tɔ kɛ ate cɛne.
Pɔyele pɔ nmɔ-kuɔɔ si kɔ taa nu sɔɔntu.
26 Taale wontu fɛi-kuɔɔ sɔɔntu.
Nkuɔɔle wontu sɔsɔntu taa sɔsɔntu wulav.

42

Soopu tisaa si i kɛ icam

1 Mpuɔ Soopu cɔwa Tacaa si:

- 2 Ma nyɔmɔ si n pɔsɔɔi pɔ tɔna.
Ye n tuwa mpi pɔ pɔle n laki-wɔɔi.
3 Mɔ takayaana nti ma suwa na mɔ laki tɔ tɔ tɔɔ,
na kuɔɔɔtɔ nti tɔ taa fɛi lɔmayasɛ tɔ.
Tampana ma yɔɔtɔa kɛ, ma taa cɛkɔna.
Tɔma sɔsɔna wena Iɔɔ lapa tɔ a tɛɛ-m kɛ.
Ile ma taa nyi-ye.
4 Iɔɔ ke nkpaɔi na mɔ yɔɔtɔi.
Maa pɔɔsi-ɔ na ɔ cɔ-m.
5 Paa yɔɔtɔa Iɔɔ tɔm kɛ
na mɔ nuwa ma nkpaɔiɔɔ.
Ama nɔɔnɔ kɛ ma na-i na ma isɔpɔle.
6 Pɔ tɔɔ kɛ ma nyɔɔsa ma ti.
Ma pasa ma ti na mɔ cɔɔa tetu na tɔlɔma taa.

ISO MɛLENA SOOPU Kɛ I WULE TAA

7 Waatu wei Tacaa tɛma Soopu ke yɔɔtɔnav ke mpv, ilena i tɔ Temɔn tu Ilifasi
si: Ma mv nyɔ na nyɔ taapalaa naale na pɔnɔ kɛ. Pɔ taya pulɔ, i ta tɔɔ tampana
na i yɔɔtɔi ma tɔm, isu ma tɔmle tu Soopu lapa tɔ. 8 Pɔ tɔɔ tɔ, i caa latɔcɛnaa
naatosompɔɔlɔɔ, na iwaan ke mpv tɔtɔ. I mayana Soopu na i la mɔ nyɔɔn tɔɔ
kɛ kɔtaya nka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na i sɔlɔmɔna-mɛ. Ile Soopu tɔɔ, ma kaa hɔ mɔ

ηκραηυγυ na pə keesəna mə kraηυγυ lakasi. Mpi tə, í tá təη tampana na í γογῶti ma təm isu ma təmle tu Soopu lapu tə.

⁹ Mpyəyule lifasi, na Pilita, na Sofaa pa polaa na pá la isu Tacaa heela-we tə, na ílé i mu Soopu sələmpyυ.

¹⁰ Soopu tema mpyóyú i taapalaa ke sələmənav, ilena Tacaa mələna Soopu ke i wule taa. Mpyóyú Iso ha-i i wenav ηku i ka wena tə kv təm naale. ¹¹ Ilena Soopu taalnəaa, na i newaa alonyəma, na apalonyəma, na mpa paa nyəma-i hatoo ləη tə, pá kəə i təyaya taa na í na-we pá təγə. Ilena pá wii i konyəη, na pá səəsi-i apalvto ke wahalanaa mpa Tacaa ka tu-i tə pa təə. Pə waali ké paa wei i ha-i pa te liyitee nyəγəlyυ na wola kukuule.

¹² Mpyóyú Tacaa koola Soopu pusı kantəkaya nyənsı ke kəpantv, na pə kəli kancaalaya nyənsı. I ka wena heen ke iyisi naanəwa na liyiti (14000), na yooyoonaa ke iyisi naatoso (6000), na naaη kəhaləη ke iyaya (1000), na kraηasi alvnyənsı ke iyaya (1000). ¹³ Mpyóyú Soopu lula apalvpiya ke naatosompəγəlaya, na alvpiya ke tooso. ¹⁴ Ilena í yaa kancaalaya pəelə sı Yemima (Alukuku), na naale nyəη sı Kesıya (Yaaye), na tooso nyəη sı Kelaa-Hapuki (Cəlavfulaya).

¹⁵ Tetv təna taa, alaa napəli pa taa fəi na pá tewa isu Soopu pəelaa mpe. Mpyóyú pa caa ha-weye pa krancoou ke teitei isu pa taalvnaa.

¹⁶ Pəle pə waali ké Soopu tasa pusı nunəwa na nule (140) ke təγəυ. Haləna í ná i piya piya, na səle sı piya piya. ¹⁷ Soopu pusı təəwaya, na í kpatəli teu təkυηkυηku, ilena í sí.

YONTU NTI PA YOONA ISO HETE TO TE TAKELAYA Kotuloto

Takelaya kane ka ke Yontu na Iso selamoyu ke. Na nmaalaa waanu waanu nmaana-tayi pusi payale taa. Ilena Iseyeli nyama koti-ti na pa lakana-tayi pa Iso taseele.

Iso Tom Yontu nti ta we mpa mpa ke. Lenti ke Iso samtu yontu ke Iso taseele. Lenti ke Iso selamoyu si i sana na i kenti i yalaa too na i ya pa nyoyu. Lenti ke kupanteh tisuyu ke si Iso i tayani pa tawakalle. Lenti si pa seena Iso ke i na tamle ke i koola-weye kupantu to pa too. Lenti ile, pa wiikina Iso si i ho pa kolontunaa nkpanoyu.

Yesu mayamaya towa yontunaa lempa ke i seyesoyu taa. Ilena Noyo Suu Kofalaya nmaalaa to-tayi pa takelasi taa, halana sana yontunaa mpe pa ke Iso seelaa pulu kupam ke.

Yontu nunwa na nule na naanwa (150) ni isana pa faya-ti toyalo.

Kancaalaya nyantu, titite 1-41

Naale nyantu, titite 42-72

Tooso nyantu, titite 73-89

Liyyiti nyantu, titite 90-106

Kakpasu nyantu, titite 107-150

TAKELAYA KANCAALAYA NYEJKA

1

(Yontu 1-41)

Lelen nuw mayamaya

¹ Lelen nulu nte yulu wei u tanyei asayaa layatu tasoyu, na u laki mpa pa kisiyi Iso nyantu to pa kulapale to. Payele i na Iso worjlaa paa caki to.

² Ama Taca kuseyeseto hulasesyena i lanje, na i kalayi-ti na i mayasayi to tom ke i taa ke ilim na aho.

³ I we ke isu tyu nkpa pa sowa kacaka taa na ku lulayi ku waatnaa to. Ku hatu u lontiliyi.

⁴ Ama asayaa na fei mpu.

Pa we ke isu looto nti heelim kpanyi to.

⁵ Pa too ke pa kaa tuli-tayi Iso huule wule. Na wakallaa na kaa suu Iso yalaa kpekale taa.

⁶ Mpi to, Taca paasayena sigisilaa ke.

Ilena wakallaa mpaau naa wakelayi-we.

2

Wulaw wei Iso lasaa to

¹ Pepe too ke piitimnaa cuka pa taa, na yalaa naa huuki huwee kpa nyena ke mpu?

² Na awulumpiya naa saosayi ate awulaa too si, pa kulayi Taca na i kulasu pa too na pa yoonawe.

³ Na pa tany si pa ce pa hokutu na pa lu nmakaloyu taa.

⁴ Ama Tacaa ná we i kumte tōó ké
isōtaa ké na í wonjiyi-we.

⁵ Na í nyaasəyi-we na í pááná, na í kaləyi si:

⁶ Ma ləsəna ma wulav na má kra-i Siyōη puyv nāηη nyəηku
taa.

⁷ Ma ya si nti Tacaa siwa tō.
I heela-m si: Nyagalə ma pəyalv,
saηa ke ma lbla-η.

⁸ Si ma sələm-i piitimnaa na í ha-m, na antulinya tēna
pəsi ma nyəm.

⁹ Ma ηmakəli-we na nyəəlvuyv kkrátvuyv, na má faəa-weəe
həyolasi isu heev.

¹⁰ Awulaa í kraəa ləmaəasəe, na atə sōsaa náá nu
kpaalvuyv.

¹¹⁻¹² Si pá pəti pa təyi Tacaa
na pá nyaηna-i na pá nyi i sōsōontv tōó,
na pá wiliti na pá hənti-i atə.
Pə taa kō na í mvna-we na pááná na pá le.
Mpi tō, i pááná u laa krau.
Leler ηilaa nté pa tēna mpa pa cōsəyi i tēe tō.

3

Kolontunaa cōna Tafiti ke kotaya

¹ Tafiti yontu.

Pa keesa tō taa ké isəna i seekaəa i pəyalv Apəsaləm tō.

² Hai Tacaa, ma kolontunaa tōwəəa.

Mpa pa kuləyi ma tō tō, pa hukaa ké.

³ Pa yəyətəyi ma təm na pá tōη si:

Isō kaa səna-η.

⁴ Ama Tacaa, nyagalə ma kpaŋte,
nyá tvyuna-m teeli na í kusəyi ma nyuyv.

⁵ Ye ma yaa-η si í waasi-m,
n cōəki nyá puyv nāηη nyəηku tōó ké.

⁶ Ma həntəyi na má tooki na má feη tō,
Tacaa paasəəəna-m.

⁷ Ma nyaηna kolontunaa iyisi iyisi wei i tama-m kotaya tō.

⁸ Hai Tacaa, kō.

Ma Isō, ya-m.

N makí ma kolontunaa nōəsi ké na í holiyi pa kela.

⁹ Tacaa nyá tike n waasəəəna.

Kooli nyá yəlaa ke kōpantv.

4

Tacaa kisuyu ke təm tvyuv

¹ Tafiti yontu nti pa yōona saηku na té we Yonyoolaa
nyuyv tv yontunaa taa tōyōlv.

2 Hai, Iso cō-m waatu wei ma wiikina-ŋ tō.
Nyayale ma tampana halv.
Nyá waasana-m maa wew laŋwakalle taa tō.
Nyəni ma pətətəle na ń nu ma kusələmvtu.

3 Mpa me mə peekəyi si í cayaŋa-m na í tuv-m musoŋ tō,
palee ké mi heesi ma nyovu kuvu na kaloolaya?

4 I nyi si Tacaalapa-m peele səsəna ké.
Ye ma yaa-i si í waasi-m i nuki.

5 I sele, ile i taa pənti.
I pona lamayasee ke mə təhəntələnaa ke ahoo na í caya tətiyitiyi.

6 I pəti mə təyi Tacaalapa-i kətasi nsi sə təŋaa tō.

7 Payale wiikina si:

Awe ka yele na tə nu leleŋ?
Tacaalapa nyəni tá tō na ise kəpəna.

8 Ama n tu ma taa ké laŋhəlvəmle na pə kəli
mpəye waatu wei pa wəna pa təyənaya
na pa səlvm tuutuuma tō.

9 Ma həntəyi ké na má tooki teu.
Mpi tō, Tacaalapa tike kentiŋina ma təcayale.

5

Iso sənəw peekuvu

1 Tafiti Yontu nti pa yona həsi na té we
Yonyoolaa nyovu tu yontunaa taa təyōlv.

2 Hai Tacaalapa, nu ma kuvəyətvtu na ma mōla.

3 Nyayale ma wulav səsə na ma Iso.

Nu ma yaav na ma wiinau ke

4 tanəŋ tēe, hai Tacaalapa.

Pə nyaaləyi təyō ma keesəyənə nyá tō na ma tanəaa.

5 N ta ke Iso wei i laŋle heekəna isayatu tō.

Isayav u hikiyi lonte ké nyá tē.

6 Nyá luyi fei kalampaanu nyəma.

Payele nn caaki mpa pa peekəyi leləa na isayatu tō.

7 N kpiisiyi kaloolutvnaa ké,

na nyá taa kpaakəna yvlvkulaa na ŋmulaa.

8 Ama nyá kəpantv səsəntv tō
ma pəsəyi ma svv nyá té na səyəntv
na ma luŋ nyá təsele isəntaa.

9 Tacaalapa tiiki-m nyá tampana taa ké ma kolontunaa tō,
na ń kpaali mpaav na má təŋ.

10 Pə fei si yvlv í la naani na pa kuvəyətvtu.

Wakəlvv tike hūwēe haŋana pa taa.

Pa nəyō taa we isv pəlaav ŋku kv kulaa tō.

Na pá tvsəyi yəlaa na pa nsəma.

11 Hai Iso ku tasakale nyama mpe pa tom
na ni yeke na pa mayamaya pa katasi kra-we.
Mpi to, pa isayatu kela too.
Peyele pa kolayi nya too.

12 Ie mpa pa peta-ji pa ti to pa lanja ka hee
na pa wee mpuvu tam na ni kentiya pa too
na nya soalla yoolayana-ji.

13 Taca, ni kooliya kupantu ke nya nuntaa ke,
na nya pelee kentiya-weye kpante.

6

Taca waasvuy ke wahala waatu

1 Tafiti yontu nti pa yona nmusi pefefi sanko
na te we yonyoola nyuvu tu yontunaa taa taylor.

2 Hai, Taca, ni mu-m na paana to
taa ho ma nkpaivuvu.

3 Hai, Taca, ma toji tema na ma ka taylor.
Waa-m, mpi to, ma mowa taa salayi ke.

4 Plee ke nya taa ka heesi-m kpanav?
Ma lanje wakalaa ke taylor.

5 Hai, Taca mali na ni ya-m.
Waasi-m nya kupantu too.

6 Pa taya pulu, setu u tosayi nya tom.
Peco nyolu u sanki-ji atetele taa.

7 Mola kuvuna-m na ma palayi isolum ke
ma kuhantuvu to ke pa aho nna.

8 Wula mulsa ma ise ke na aa tosayi nau.
Ma kolontunaa lapana-m mpu.

9 Isagalataa me, i tee i wesi-m.
Mpi to, Taca nu ma wula.

10 I nu ma wiinau na i mu ma selamvu.

11 Pa liyiti ma kolontunaa tana na sayantu kraa-we,
na pa pasayana pa waali ke kraakraa na feele na pa seeki.

7

Taca seenav ke i nyaji too

1 Tafiti kawayaya nka i wiikayana Taca ke i kolontu
Pencamee tu Kusi tom taylor.

2 Taca, nyagale ma kentulu.
Ya-m, waasi-m ma konyontulaa niya taa.

3 Pa taa cali-m isi taylor.
Nyolu kaa leeki-m pa niya taa na i ya-m.

4 Hai, ma Iso Taca,
ye ma niya taa we isayatu,

5 ye ma lapa ma taapalv nəɣolɔvɔv ɪsəɣatv,
yaa ma lɛɛta wei ɪ ɲmakəlɛɣi-m mʊsʊŋ tɔ.

6 ɪlɛ ma kolontu ɪ tɔɣɔni-m na ɪ kpa-m
na ɪ feli-m atɛ na ɪ ku-m na ma teeli si.

7 Hai Tacaa, mʊ ma kolontunaa na pááná.
Kʊli pa tɔɔ na ɲ waasɪ-m.

Nyá haana tampana, feŋ ma tɔɔ.

8 Piitimnaa ɪ caya na pá cɔɔna-ŋ
na nyaa kpa nyá kumte tɔɔ na ɲ ɲmakəli-we.

9 Hai Tacaa, nyá wei n huukəna piitimnaa tɔ,
kɛɛsəna ma siɣisuyv na ɲ ha-m tampana.

10 Səŋsi asayaa kawalaya na ɲ sɔɔsi siɣisilaa kɛ toŋ.
Nyá nyəmna yəlaa lotunaa taa huwɛɛ təna.

Nyayale ɪsɔ na ɲ təŋɛɣi tampana.

11 Nyayale ma kentulu,
na ɲ waasɛɣi tampana təŋlaa.

12 N təŋɛɣi tampana kɛ nyá huɓle taa ké
na ɲ mʊɣi asayaa na pááná kɛ tam.

13 Ye pa kisa layasuvv,
n salɛɣi nyá layate ké na
ɲ pá nyá tɔɔv na ɲ tɔ-weɣɛ nyəmá.

14 Yooou wontu kʊkʊkʊtʊ kɛ n tayanɛɣi
na ɲ tantɛɣi kʊkʊ nyəmá.

15 ɪkaale kɛ kolontu hayaa,
na acilayatv wuki-i.
ɪ ka lʊli kaloolaya.

16 Wei ɪ hula pʊvɔv na ɪ waləsi-kʊvɔv teu kɛ lɛlaa tɔɔ,
ɪ mayamaɣa ɪ hotiɣina kʊ taa.

17 ɪ kawalaya na ɪ mʊsʊŋ mələɣi ɪ nyʊvɔv taa ké.

18 Maa sa Tacaa kɛ ɪ siɣisuyv tɔɔ.
Na má yoo yontu na má tala ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ.

8

ɪsɔ sɔsɔɔntv na yvlu nyʊvɔv kʊsvɔv

1 Tafiiti yontu nti pa yookina Katu nyéma sanɲk
na tɛ we yonyoolaa nyʊvɔv tv yontunaa taa tɔɣɔlɔ.

2 Hai, ɪsɔ Tacaa,
nyá hətɛ ɪ yaa tetv təna taa.

Na má sanɲ nyá teu mpi pə kəla ɪsɔtaa nyəm tɔ.

3 Ahuləmnaa na pəcəncələm mayamaɣa ná sanɲi-ŋ.
Na pə we ɪsu kolɔŋa ɪcate kɛ n ɲmawa na ɲ cɔɔsi
nyá kolontunaa, na ɲ təkɛɣi nyá tɔɔ kʊllaa nɔɔsi.

4 Saa wei ma nyənɛɣi nyá ɪsɔtɔnʊvɔv ɲku n ɲmawa
na ɪsɔtv na ɪsɔtʊlɔŋasɪ nsɪ n su si lona taa tɔ.

- 5 Ie ma pɔɔsɛɣi ma ti si:
 Yulɔ kɛ we na ń tɔɔsɛɣi i tɔm?
 Yaa yulɔ pɛyaya tu kɛ we na ń paasɛɣana-ke?
 6 N lapa-i kɛ na í seki-ŋ pɛɔ,
 na ń tu-i teeli na ń kusɪ i nyɔyɔ.
 7 Nyá tɔna-i si í ŋmakɛli wontu nti n lapɛna nyá niŋ tɔ
 na ń tu pɛ tɛnaya i nɔɔhɛɛ tɛɛ.
 8 Pɛ kpaɣav naaŋ na heeŋ na páŋ
 na pɛ kpeŋna taale wontu.
 9 Na sumasi na tiina
 na teŋku taa nyɛm tɛna tɔ.
 10 Hai, Iso Tacaɔ,
 nyá hɛtɛ yaawa tetɔ tɛna taa kɛ.

9

Iso paasanav ke kɔnyɔntɔnaa na wahala nyáma

- 1 Tafiiti yontu nti pa yookina nɔɔɔ sɛkpɛlaya
 na tɛ we yonyoolaa nyɔyɔ tu yontunaa taa tɔyɔɔ.
 2 Hai, Tacaɔ maa sa-ŋ na ma lotu tɛna,
 na má yɔɔɔtɪ nyá tɛma kɔpampɛna tɛna tɔm.
 3 Nyaya maa yɔɔlɛna na laŋhulɔmlɛ na má wiliti,
 na má yoo isɔtaɔ Iso Sɔsɔ nyaya yontu.
 4 Ma kolontunaa tula tapɛŋ
 na pá seliyi nyá isɛntaa na pá hotiyi.
 5 N tayana ma tɔm na ń ha-m tampɛna.
 Siyisuyɔ kɛ n tɛŋɛɣi na ń huɔkɛna nyá kumte tɔɔ.
 6 N hɔŋ piitimnaa ma ta nyi isɛnaa mpɛ pa ŋkpaŋŋ kɛ,
 na ń wakɛlɛɣi asayaa mpɛ,
 na ń husɛɣi pa hɛla kɛ tam tɔɔ.
 7 Pɛ kpiisa-we na pá lá yem kɛ tam tɔɔ,
 na pa acalee pɛsi kpɛntɛlasɪ,
 nɔyɔɔ u tɔɔsɛɣi a tɔɔ.
 8 Ama Tacaɔ ka tɔyɔna kawulaya kɛ tam tɔɔ.
 I suwa i huɔle kumte.
 9 Inɪ i huɔkɛna antulinya yɛlaa na siyisuyɔ,
 na í tɛŋɛɣi tampɛna u faɣasɛɣi piitimnaa.
 10 Tacaɔ kentiɣina mpa lelɛa muɣuliyi tɔ
 na pá cɔɔsɛɣi i kin kɛ pa laŋwakɛlle waatɔnaa.
 11 Hai Tacaɔ, mpa pa nyɛmá nyá hɛtɛ tɔ,
 pa tɔyɔ-ŋ naani kɛ.
 Mpi tɔ, nn lɔɔki mpa pa pɛɛkɛɣi-ŋ tɔ.
 12 I yoo Tacaɔ wei i kumte we Siyɔŋ tɔyɔ yontu,
 í kpaalɪ i kookalɛnaa tɔm kɛ piitimnaa taa.
 13 Mpi tɔ, i ká lɛɛti yulɔkɔlaa,

na í tóosi wahala nyáma tóo,
 u sáoki pa wiinau tóm.

¹⁴ Hai Tacaa, nyani ma pətətəle,
 na n̄ na wahala wei ma kolontunaa tuyu-m tó.
 Ləsi-m səm nəɔ taa.

¹⁵ Waatu inəyi maa yoo nyá samtu tənaya Siyən nyáma taa.
 Na má yóoləna nyá waasuyu tóm.

¹⁶ Piitimnaa hota puuy ηku pa hulaa tó ku taa ké.
 Pa puluyu ηku pa mayamaya pa nyəpa tó ηku ku kpana-we.

¹⁷ Tacaa hula i ti na í tənəyi tampana na í huəkəna.
 Yulu isayau kra i təyi i mayamaya i katəka taa.

¹⁸ Asayaa na piitimnaa mpa pa təna pa sáo Iso tóo tó,
 paa məli atətəle taa.

¹⁹ Ama Iso ná kaa sáa wahala nyáma tóo.
 Konyəntunaa tɛɛluyu ná kaa saali paa pəlee.

²⁰ Hai, Tacaa kuli,
 yulu i taa təɔ nyá tóo.
 Kəna mpa pa ta nyi-η təɔ nyá isəntaa na n̄ huuna-we.

²¹ Yele na səyəntu kra-we,
 na n̄ huli-we si pa ké yəlaa ke yem.

10

Sələmuyv si Iso í huli tampana

¹ Hai, Tacaa, pepe tóo ké n hatəlaa,
 na n̄ ηməsəyi nyá təyi lanwakəllə kuyeyη?

² Isayau muyuliyi konyəntu ké na kalampaanu.
 Yele na pa mayamaya pa katəsi kra-we.

³ Isayau hən i ti na i konyuluyu huwəe ké.
 Na í təkí kasəyaya asilima nyəŋka.
 Na í wonjiyi Tacaa na í tuki-i.

⁴ Isayau lamayasəe nté kalampaanu.
 I yəɔtəyi si: Iso u hən yulu ηkraŋuyv,
 pəyele Iso tu fei.

⁵ I kuləpəm lakí teu ke paa waatu wei ké.
 Iso nyá huɛ kəla-i pooluŋ i ta cəkəna.
 Nəɔ taa heelim ke n hosiyi
 nyá kolontunaa təna si n̄ kpiisi-we.

⁶ Isayau makí i lanje taa si: Pəlvv kaa ciyiti-m.
 Wahala kaa mayana-m paa pəlee.

⁷ Mpusi tənuyv na təm looluyv na tɔsuyv
 na acilayatu təm na isayatu wenna i nəɔ taa.

⁸ Acalisi kiŋ ke i ηmələyi
 na í cənəyi wahala nyáma na í kuyi mɔsəŋ.

⁹ I we i tənəllə ké isu tɔyolaya ke ka lonte taa.

Na í ceḡaxi si í kpa konyɔntɔ na í tɔ-ɪ ɪ puluyɔ taa.
 10 ɪ papaxi ké na í teḡ wahala nyáma ke ɪ sɔkpaḡ taa.
 11 ɪ taa keke si ɪsɔ sɔɔki
 na í keesaxi ɪ ise ɪ nyənaxi paa pécɔ.

12 Hai, Tacaɔ ɪsɔ kɔli na ń waasi
 taa sɔɔ wahala nyáma tɔɔ.
 13 Pepe tɔɔ ké ɪsaxaɔ wɔḡiḡi-ḡ na í tɔḡ si:
 ɪsɔ kaa hɔ ma ḡkpaḡyɔ se.

14 N nyənaxi na ń naaki konyɔntɔ wahala,
 na ɪ nəḡəsɛ si n paasaxəna-ɪ.
 Nyaxa ɪ pɛtəxi ɪ ti,
 pécɔ nyá waasaxəna sulav.
 15 Pɛli ɪsaxaɔ niḡ na ń pɔɔsi-ɪ ɪ kawalaxa tɔɔ
 nəḡɔlv í taa tɔɔsi ɪ tɔm.
 16 Tacaɔ nyaxale wulav ke tam tɔɔ.
 N ká kpiisi piitimnaa kpai nyəm tənaxa tetv taa ké.

17 N nukɪ konyɔntɔnaa səlɔmuyɔ ké,
 na ń keḡ ḡkpaḡḡ na pa tɔɔ na ń haaki-wɛɣɛ apalvɔ.
 18 N ha suluwaa na mpa pa muḡulaa tɔḡɔ tampana.
 ɪlena ń pɛ yəlaa mpa pa ḡmana tetv tɔḡɔ mpaav
 si pa ḡmakəli lelɔ.

11

Tacaɔ kiḡ təcɔsəle

1 Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
 nyuyv tɔ yontunaa taa tɔḡɔlv.

Tacaɔ kiḡ ke ma təcɔsəle wɛɛ.
 ɪle ɪsənaxa mə heeliḡi-m si má se
 na má ḡmeli pɔḡḡ taa ɪsu sumaxa.
 2 Pə taxə pɔlv, asaxaa pama pa tɔɔv
 na pá tɔ nyəmle ke hika tɔɔ
 si pa tɔɔki sɔkpetuyv taa ké yəlaa kɔpama tɔɔ.
 3 Ye kiḡ saala yem,
 ɪsɔ kusəsutv təḡlv pəsaxi we?

4 ɪsɔtaa ké Tacaɔ kumte wɛɛ,
 na ɪ wɛ ɪ təsɛle nanḡ nyəntɛ taa cənɛ.
 ɪ naaki yəlaa ke timpi pa wɛɛ tɔḡɔ,
 na í nyəmá pa kɔlapəle.
 5 Tacaɔ nyəma siḡisilaa ké.
 Ama ɪ taa kpaana asaxaa na mɔsɔntɔnaa.
 6 ɪ yeki na kəkɔ pɛɛ na pə heelim tii pa tɔɔ.
 Pa paa tete nté.
 7 Mpi tɔ, Tacaɔ ké siḡisilu ké
 na í sɔɔla kusiyisim.
 Siḡisuyv təḡlɔaa ká na-ɪ na pa ɪsəpɛɛ.

12

Tacaa təkvyv ke i nəsı suv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina ηmısi pələfei naanowa sarjku na tá we yonyoolaa nyvvyv tv yontunaa taa təyələ:

² Hai, Tacaa waası,
nyá yəlaa təja saalvyv ké.
Mpa pa muna pá la-weye naani tə pa təjna pasvyv.

³ Yəlaa cayanav tike ke paa wei i laki,
pa lotu we naale naaleye na pá looliyina pa ntompee.

⁴ Tacaa kpiisi tusəlaa
na kalampaanı nyəma təna.

⁵ Na mpa pa təj sı: Tá nsəmle nté tá təj,
tá tənna tá ntompee.
Awe ka ηmakəli-tv?

⁶ Mpyvvyv Tacaa təma sı:
Konyəntv wei pa ləkəyi tə
na wahala tv wei i mələyi tə
pa təə maa kvli na má ya
mpa pa caa tə pa nyəəj.

⁷ Tacaa kvyəyətvtv we ké təcıceı ısu liyitee nyəyəlvyv
ηku pa tv kəko taa na pá nyaalı təm naatosompəyolaya tə.

⁸ Tacaa, nyáá təkı nəsı nsi n sıwa sı
n ká kenti-tvyv tam ké yəlaa mpe tə.

⁹ Asayaa mpe pa cəəki paa timpıyi,
na ısayatv təka yəlaa təna.

13

Nıj təkvyv ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyvvyv tv yontunaa taa təyələ.

² Hai, Tacaa, waatv wei ké n ka yele
ma təə səəv ke tam ké mpyv?
Na n yelevm nyá tv ηmėsvvyv?

³ Ləməyasəe na nəyəsəe kvvyv-m tam ké.
Na ma kolontv náá təkı ma təə.

⁴ Hai, Tacaa ma ıso,
nyənı-m na n cə-m,
na n cə ma ısentəə.

Na má taa too səm tom.

⁵ Na ma kolontunaa í taa tə sı pa kəlaa,
na ma patanaa náá paana ma cəjlvvyv.

⁶ Nyá kopantv ke ma tēləyi,
na ma yəələyəna nyá waasvyv.
Tacaa maa yoo-η yontu ke
kopantv ntı n lapam tə tə təə.

14

*Yɔlaa kɔpama na pa Iso ké antulinya isayav taa
(Yontu 53)*

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyɔyɔ tu yontunaa taa tɔyɔ.

Kɔmɛlɛmɛn mɔyasɔyɔna i taa si Iso fɛi.
Yɔlaa mɛpɛ pa wakɔlaa ké na pá laki acaalɔv,
kɔpantv latv fɛi.

² Hatoo isɔtaa ké Tɔcaa nyɔnɔyɔna ate yɔlaa
si i naaki si lɛmɔyasɛɛ tv nɔyɔlv i pɛɛkɔyi i sɛɛv na.

³ Pa tɛna pa yela i mɛpaav ké na pá wakɔli.
Kɔpantv latv fɛi pa taa, paa kɔlvɔm.

⁴ Tɔcaa si: Kawalaya lataa tɛna fɛina lɛmɔyasɛɛ.
Pa pɛsa ma yɔlaa isv tɔyɔnaya na pá tɔki paa sɛɛki-m.

⁵ Tɔnaya paa selina sɔyɔntv ke sɔsɔm.
Mɛpi tɔ, Iso ká weɛ mɛpa pa nuikɛna-i tɔ pa waali.

⁶ Kɔnyɔntɔnaa tɛɛlvɔv ke í caaki wakɔlvɔv.
Iɛ Tɔcaa kɛɛ pa kɔvɔlvɔv tɔtɔɛ.

⁷ Hai, ma kooliyi ké si
Iɛyɛli nyɔ́ma waasvɔv í luna Iso kin ke Siyɔn pɔyɔ taa
ké waatv wei Tɔcaa ká mɛnna i yɔlaa mɛpa paa kuuwa tɔ.
Yakɔpɔ lɔlvɔv nyɔ́ma Iɛyɛli nyɔ́ma
ká nmaalɛna lɔnɔlvɔlvɔmɛ sɔsɔɔɛ.

15

Isɔsɛstv nti Tɔcaa caakɛna i yɔlaa tɔ

¹ Tafiiti yontu.

Hai, Tɔcaa awe mɔnna nyá tɛsɛɛɛ taa svvv?
Na pɔntv caya nyá Siyɔn pulaya nanɔ nyɛnka tɔv?

² Yɔlv wei i kin pa kaa na isayav na í tanɔyi kɔsiyisim
na í yɔyɔtɔyi tampana wena i nyɛmá i lotv taa tɔyɔ.

³ Pɔ tɛ yɔlv v caakɛna lɛlaa.

Pɔcɔ v laki isayav ke i tɔyɔntɔɛ yaa í tv-i fɛɛɛ.

⁴ Yɔlv inɔ i taa kɛpaakɛna mɛpa Iso v caaki tɔyɔ.

Amá i tɔyɔna mɛpa pa nyɔnna Tɔcaa tɔ.

Ye yɔlv inɔ i sv nɔyɔ v layasɔyi-ke, paa pv caali-i isɛna.

⁵ Ye nɔyɔlv kanta i kin ke liyitee v pɛɛkɔyi kasɔyaya.

Pɔ tɛ yɔlv kaa mv kɔhav na í lɛsi pɔpɔtv aseeta
na í kv tampana tv tɔm.

Pv cɛnɔyɔ wei i tɔka yaasinna mɛpɛ tɔ.

16

Wei pɔ yapa sɔm nɔyɔ taa tɔ i lɔnɔlvɔlvɔmɛ

¹ Tafiiti yontu.

Ηαι, Ισῶ, kenti ma τῶ,
nyá kin̄ ke ma caa ma cῶsi.

² Ma heela Tacaa si: Nyagale ma caa,
nyá kin̄ tike ke ma nuk̄i lelen̄.

³ Ισῶ yálaa mpa pa we tetu taa tῶyo ma caaki teu.

⁴ Yálaa loləsəyi tun̄ ké na pá tən̄əyi krai nyən̄.
Ma kaa laa tun̄ yaa má tu yaa i hēla na ma nəyo.

⁵ Tacaa, nyagale ma paa tete,
n haaki-m mpi ma nyuləyi tῶ.
N tōka mpi pu maγana-m cele tῶyo nyá nin̄ taa.

⁶ Ma paa tete kwpampante nte ma hikaa tῶyole,
ma lan̄le hēena nyá kuhaham mpi.

⁷ Ma σεε ma layatu tasulu Tacaa.
Paa ahoo taa pə seγesəyi-m ma taa ké.

⁸ Ma naaki Tacaa ke tam ké.
Maa cen̄ləyi, mpi tῶ, n we ma kən̄kən̄ taa.

⁹ Pə τῶ ké ma hēsaa maa nyən̄na pulupu,
na ma lan̄le hulōmaa na má yῶləyi.

¹⁰ Mpi tῶ, n kaa peti-m atətəle taa.

Yaa n̄ yeke si nyá kusῶlu má,
má tu sən̄ pəcῶ maγamaγa.

¹¹ Nyá huləyən̄a-m weesuγu mpaau
nyá kin̄ ke lan̄hulōmle sῶsῶle wee.
Na n̄ haaki lelen̄ tam nyən̄.

17

Wahala tv sələmwγv ke Iso

¹ Tafiiti sələmwγv ke Ισῶ.

Ηαι, Tacaa, ke ηkpan̄η na n̄ nu ma sələmwγv,
na ma wiin̄au, na n̄ yeke na pá tən̄ tampana ke ma tōm taa.
Kaloolaya fei ma nəyo taa.

² Nyaa teesina ma tōm.
Mpi tῶ, n tən̄əyi tampana ke pə taa ké.

³ Ye n kōma ma kin̄ ke ahoo
na n̄ wiili too ma lotu taa,
n kaa na isayatu.

Ma taa tōm na ma kuyῶyῶtu ké kulōm ké.

⁴ Nyá kuyῶyῶtu ke ma tōka ma lakasi taa,
ma ta tən̄ mῶsῶtῶnaa mpaau.

⁵ Nyá nyən̄ku ke ma nyῶnaa,
maa heləyi.

⁶ Ηαι, Ισῶ, nyaga ma yaaki.
Mpi tῶ, n nuk̄i.

Ke ηkpan̄yγv na ma τῶ na n̄ nu ma kuyῶyῶtu.

⁷ Wati-m nyá kwpan̄tu.

Nyá waasəxəna mpa pa tɔyɔ-ŋ kpɔlɔyɔ
tɔɔ pa kolontunaa nin taa.

⁸ Kenti ma tɔɔ isɩ isələ taa pəyaya.

Na n̄ ŋmesi-m nyá kerj tɛɛ.

⁹ Ke ma kolontunaa asayaa
ŋmakəllaa mpa pa tama-m tɔ pa tɔɔ.

¹⁰ Pa feina pətətəle,
pa yɔɔtəyi kalampaanɩ tɔm.

¹¹ Pa tama-m ké na pá wɛ ma waali təkpaɔm,
na pá feɲiyi si pá peti-m aɛɛ.

¹² Isɩ tɔɔlasɩ cɛɲɔyɔ si
si cələyi si tɔɔnaya tɔ.

¹³ Tacaa kɔli pa tɔɔ na n̄ pəsi-wɛyɛ kɛntələsi.
Ya-m isayatu nin taa na nyá layatɛ.

¹⁴ Tacaa kpiisi-wɛ na nyá nin.
Na pə ləsi mpi pə ké pa taa nyəm tɔɔ weesuyɔ nyəm taa.
Na n̄ nyɔɔsi-wɛyɛ nyaŋ lɔm mpi n̄ su-wɛ tɔ.

Pa piya í nyɔɔ na pə kɔ pɛle na pá kaasi pa saaləna.

¹⁵ Ye ma ɩɛ, maa ná nyá isentaa ké ma tampana tɛɲɔyɔ tɔɔ.
Na má fema ma nyəni-ŋ isəna ma caa tɔ.

18

*Wulav lapa aka na í saŋ Iso ké pə tɔɔ
(Samiyɛli II 22:1-51)*

¹ Tacaa tɔmle tɔ Tafiiti yontu nti ɩ samna Iso ké saa wei Iso
waasa-ɩ Sayuli na ɩ kolontunaa lelaa təna nin taa tɔ.
Nti tɔ wɛnna yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa cənɛ si:

² Tacaa, ma luyɔ suv-ŋ ké,
nyayalɛ ma toŋ.

³ Nyayalɛ ma kɔkpaɔyɔ na ma təcɔsələ toŋ nyəntɛ,
nyá waasəxəna-m, nyayalɛ ma Iso na ma cɔɔsəxəna-ŋ.
Nyayalɛ ma kpálɔyɔ na toŋ wei ɩ waasəyi-m tɔ.

⁴ Ma sama Tacaa na kawilitaya.
Nyá yarəna-m kolontunaa nin taa.

⁵ Səm ka tu-m alukpala ké,
na pá nyaasəyi-m isɩ pɔɔ isayaa.

⁶ Atətələ ka hɔka-m tɔ ŋmusɩ ké
na səm náa tuti-m na pə puluyɔ.

⁷ Ma yáá Tacaa ke ma lanwakəlle waatu si í waasi-m.
Ma kiisaa na í nu ma nɔɔ ke ɩ tɔyaya taa.

⁸ Pááná kpa Iso na tetɔ sele,
na pɔɔŋ náa sele too ɩ kila tɛɛ.

⁹ Iso tɔwa kəkɔ na ka cəyelasɩ na ɩ nɔɔɔ
na ka nyɔɔsi luna ɩ muna tɛɛ.

¹⁰ Iso lumsa isətɔnyɔ na í tii.

Na ı nɔɔheε tee kε ısɔtɔnuyɔ kpɔsɛɲ nyɛɲku.

¹¹ ɪsɔ caya ısɔtaa tillu tɔɔ na ı kɔlɛɣi hɔntɔ,
ke heelim tɔɔ.

¹² ɪsɔ taka ı tɛɣi sɛkɔɔɔɔɔɔ
na ı we tɛv ɲmɔntɔɔv kɔkɔɔɔɔɔɔ tɛε.

¹³ ɪsɔ nyalɛmɛ tɛε-ı nɔɔɔ na tɔ yasɛɣi ısɔɲmɔntɔ
na tɔ lɔki tɛv tɔmpɛε na kɔkɔ cɛɣɛlasi.

¹⁴ ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ nɔɔɔ nu
ısɔtaa kε ısu tɛv hɔla.

¹⁵ ɪsɔ tɔwa ma kolontunaa ke nyɛmɔ na ı yası-we.

Na ı tisi pa tɔɔ kε calanaa ke sɔsɔm na pɔ se yem yem.

¹⁶ Tɔcaa mɔ pɔnɔnɔ na ı woso ı muna tɛε,
na tɛɲku tɛtɔ nyu na pɔ nɔ antulinya kite.

¹⁷ ɪlena ı tisi ı niɲ na ısɔtaa
na ı lɛsı-m lum sɔsɔm taa.

¹⁸ Na ı ya-m ma kolontunaa tɔɲ nyɛma
mpa pa tɛε-m tɔ pa niɲ taa.

¹⁹ Ma wahala wule ke pa tuta-m,
ɪlena Tɔcaa waasi-m.

²⁰ ɪsɔ sɔɔla-m tɔɔɔ ı waasa-m
sı mɔ cayaɲa ma tı.

²¹ Ma tɛɲa tampana tɔɔɔ n lapa-m mpɔ,
ma kɔsiyisim lapɔ kasɛɣaya ntε.

²² Ma tɛɲa Tɔcaa tɔm kε,
ma ta wakɛlɛna-tı.

²³ Ma tɛɲa nyɔ kɔsɛsutu tana tɔɔɔ.
Ma ta yɔki nyɔ kiiu nakulu.

²⁴ Ma luɣu fɛi taalı nɔɔɔɔɔ,
tɔɔɔ ma kpa ma tɛɣi ısayatɔ tɛlate.

²⁵ ɪlena Tɔcaa lɛɛti-m ma tampana tɛɲuyɔ tɔɔ.
Ma kɔsiyisim lapɔ kasɛɣaya ntε na ı nyɛmɔ.

²⁶ Kɔpantɔ ke n felɛɣi tɔ latɔ.

Na ı tɛɲ tampana na ı lana a tɛɲɔ.

²⁷ Yɔɔɔ ı we tɛnɔɲɲ ɲpɔɔɔ n laktı-tı.

ɪlena ı kisi ısayav ke ı ısayatɔ tɔɔ.

²⁸ N waasɛɣi tɛpasɛlaa.

ɪlena ı tisiyɔ kalampaaɲ nyɛma.

²⁹ Ma ɪsɔ Tɔcaa yekina na ma nyaalɛm naaki.

Na pɔ keelɛɣi ma sɛkɔɔɔɔɔɔ.

³⁰ Nyɔ tɔɲ ke ma ɲmaakɛna kolunɔ ıcate,
na mɔ sɔv na mɔ tuti ma kolontunaa.

³¹ Tɔcaa nyɔ kɔlapɔtɔ we kε tɛɔɔɲɲ.

Na nyɔ kɔyɔɔtɔtɔ fɛi sika.

N kentiɣi mpa pa cɔɔsɛɣana-ɲ tɔ ısu kpɔluyɔ

³² Tɔcaa nyɔ tike tɔkɔɲ ntε ɪsɔ.

Ta ɪsɔ nyɔ tike tɔkɔɲ ntε
kɔkɔpamuyɔ ɲku kɔ kentiɣi-tɔ tɔ.

33 Nyá haakæna-m toma.

Na n̄ tiikiyi-m mpaav kusiγisuyu taa.

34 Na n̄ yeki na má pæsæyi sewa na naani ke pulasi tɔɔ isu nam.

35 N falæsa ma niη na yoou, na má nyi tɔɔv toη nyæηku tɔv.

36 N yapa ma nyuvu na pá wee isu kokentuyu.

Nyá toη teesiyi-m na má weena toma.

37 Nyá hasæyæna ma nɔɔheε tee, pɔlvɔv u tuuliyi-m.

38 Na má tɔyænæyi ma kolontunaa na má kpaaki-we, má ta wakæli-we maa mælæyi.

39 Na má huγi-weγe ate, na pá we ma nɔɔheε tee paa tasæyi kulvɔv.

40 Nyá haakæna-m yoou toη na n̄ yeki na ma kolontunaa hæntæyi-m ate.

41 N yeki na ma kolontunaa seeki-m na má wakælæyi-we tænaηnaη.

42 Pa wiiwa nɔyɔlv ta waasi-we. Na pá yaa lɔɔ, lɔɔ tá cɔ.

43 Ma nuγuta-weγe na pá pæsi isu mɔsvɔv ηku heelim kpaκæyi tɔ. Na má felu-we isu hapæle tɔɔ afæla.

44 N yapa-m ma yælaa nɔhænte taa na n̄ su-m piitimnaa nyuvu tv, na yælaa mpa ma taa nyi tɔ pá laki-m tæmle.

45 Ye ma nyæna-weγe isæle, pa nuna-m ké.

Kpai nyéma piya seekina-m.

46 Si naani leki-sæyi na si seliγi si koloosi acalæε taa na si luki.

47 Tacaa nyá wenna.

Nyayale ma kuvpamvɔv ηku kv kentiyi-m tɔ, maa sa-η. Maa tala ma lɔɔ ma waasvɔlv nyá.

48 Nyá læetæyæna na ma nɔyɔ, na n̄ tisiyi piitimnaa ke ma tee.

49 Nyá yakæna-m ma kolontunaa niη taa na n̄ laki na má kælæyi-we.

Na í yakı-m mɔsvη tv niη taa.

50 Pæ tɔɔ ké maa sa-η piitimnaa taa, na má pɔyɔlv nyá hæte.

51 N tɔyi nyá wulav ke akaitv sɔsɔæntv, na n̄ la kupantv ke nyá kolæsv Tafiiti, na ilé i piitim nyéma ke tam tɔɔ.

¹ Tafiiti yontu nti tã wε yonyoolaa
nyɔɔv tɔ yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Isɔtɔnɔvɔv hɔlɔɔɔna Isɔ nyá teeli
na kv kraalɔvi nyá kulapɔle.

³ Wɔle seɔesɔɔɔna lentɛ kɛ tã tɔm.
Na ahoɔ náá heeliyi lenna kɛ a tɔm.

⁴ Pɔv yɔɔtɔɔvi sɔ vɔlv í nu pã nɔɔɔ.

⁵ Paa na mpv, pã tɔm cɔɔki antulinya tãnasɔ tãnaya.

Isɔ sika ilim kɛ cokɔle kɛ isɔtaa kɛ.

⁶ Pã wε kɛ isɔv akpɔɔɔlv lukɔɔɔna í nanɔ taa tã,
na í tɔvi mpɔɔv na lanɔhɔlvmlɛ isɔv aka.

⁷ Pã lukɔna antulinya tãnaya kanɛɔɔ,
na pã tɔlɔna lɛɔka.

Pɔlvɔv u fitiyi pã hanɔɔɔ.

⁸ Tɔcaa nyá kiinj wε kɛ tɔcɔɔɔɔ,
na í haaki tɔɔ na weesɔvɔv.

Tɔcaa nyá kɔsɔsɔtɔv ta siti tã wε kɛ tɔcɔɔɔɔ.
Tã kuliyi mpɔ pã ta nyi pɔlv tã pã isɛ.

⁹ Tɔcaa nyá kɔtɔtɔtɔv siɔisaa kɛ na tã
heɛsɔvi mpɔ pã nukɔna-ti tã pã lanɔ.

Nyá kiinj siɔisaa kɛ tãkpɔtaa,
na í kuliyi isɛ.

¹⁰ Tɔcaa nyamnav tewɔɔɔ,
yɔlaa ka nuna-ɔv mɔpɔvɔv tam tãɔ.

Nyá kɔsɔsɔtɔv wε tampana kɛ na tã siɔisaa.

¹¹ Tã kɔla wɔlanaa kvɔampama kɛ teu.

Na tã kɔli tɔɔv sɛtɔɔv nim nyɔɔka mayamaya kɛ lelenɔ.

¹² Nti tã seɔesɔɔɔna nyá tãmlɛ tɔv má.

Tã tɔkvɔv taa ma waaki ma weesɔvɔv taa kɛ.

¹³ Nɔɔɔɔv u cɛkɔɔɔna í tasɔkɔle.

Wii maya timpɔi ma ta cɛkɔna tã.

¹⁴ Kenti-m kalampaanɔv nyáma,
pã taa ɔmakɔli-m.

Waatu inɔvi maa te teu na í fiti-m kvɔɔntɔvɔv isɔɔɔv.

¹⁵ Mv ma kvɔɔɔtɔtɔv na nti ma mayasɔvi ma lotu taa tã.

Hai, Tɔcaa, nyayale ma waasɔlv

na ma kvkɔpamɔvɔv ɔku kv kentiyi-m tã.

20

Wulav tãɔ sɔlɔmɔv

¹ Tafiiti yontu nti tã wε yonyoolaa
nyɔɔv tɔ takɔlaya taa tɔɔɔɔ.

² Hai, Tɔcaa í mv nyá kɔsɔlɔmɔtɔv kɛ nyá lanɔwakɔlle wule.
Yakɔpɔv Isɔv inɔv í kenti nyá tãɔ.

³ Na í lu í təyaya taa ké Yosalem ke
Siyəŋ puɣu taa na í kəə nyá waasuyu.
⁴ I təəsɪ nyá kətasi təna təə,
na í mu nsi kəkə lusa sɪ təna tə.
⁵ I ha-ŋ mpi n səəla teu tə,
na í la mpi n caaki tə.
⁶ Ue tá laŋa ká heena nyá nyuyu yapu təm.
Mpi tə, tá Iə həte taa ké tə pəsəna akanaa.
Taa í la pə təna mpi n sələməyi tə.

⁷ Pənente ma nyəma sɪ Taa
waasəyi wulav wei n ləsaə təyə,
na í cə-ɪ nyá təyaya taa ké hatoo isətaə.
Nyá toŋ səsəŋ waasəyənə.
⁸ Payale ná teeləyi pa yoou krayanəŋ ké,
na lələa ke pə keekənəa.
Ama tá ue, tá Iə Taa ke tá nyənəyi.
⁹ Mpe un pa nukiyi ké na pá hotiyi.
Uena taa səŋa isə təca.

¹⁰ Hai, Taa, waasi wulav.
Cə-tuyə waatə wei tə yaaki-ŋ tə.

21

Wulav teelvyu ke Taa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyu tu yontunaa taa təyələ.

² Taa wulav laŋle heena nyá toma səsəŋa ké.
Na í ŋmaaləyənə nyá waasuyu pə feina.
³ Mpi í luɣu sələa təyə n ha-ɪ,
n ta pɛmɪ-ɪ í kusələməm.
⁴ N koola-ɪ kɔpantə ke tuutuuma.
N tema-ɪ wəla ntenuyu.
⁵ I sələma-ŋ weesuyu na í ha-ɪ,
na kɔ tayaɪ teu.
⁶ N waasa-ɪ na í teeli təə səsəm.
Na í suu-ɪ teu na səsəŋəntə.
⁷ N kooliyi-ɪ kɔpantə ke tam təə ké,
na í we í kiŋ na í laŋle hələməyi.
⁸ Wulav pəta í təyi Taa ké.
Na isətaə Iə Səə kɔpantə təə,
pə kaa cəŋli-ɪ.

⁹ Hai, wulav, nyá niŋ í wee nyá kolontunaa
na mpa paa caa-ŋ tə pa təə.

¹⁰ Kuyəŋku n kəŋ tə,
n ká tu-weye kəkə səsaya taa ké.
Taa n ká kpiisi-weye na pááná,
na kəkə nyaya-we.

¹¹ Na í kpiisi pa lələŋ tənaya

tetu taa yəlaa taa.

¹² Paa həkə ɪsɔyatu sɪ pa laki-ŋ,
ɪɛ pa kaa pəsi.

¹³ N ká tɔ-wɛɣɛ nyá nyámá
na ń tɔɣɔni-wɛ na pá se.

¹⁴ Tacaa huli nyá ton sɔsɔŋ.
Ilena táá yoo-ŋ yontu na té sa nyá ton tɔm.

22

Wei pa lɔwa tɔ ɪ waasvɔv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina tefemle nam luyu,
na té wɛ yonyoolaa nyɔɣɔ tu yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, ma ɪsɔ yooɔ,
pepe tɔɔ ké n lɔ-m?
N hatələna-m suwe,
na nn nuɔki ma wula sɪ ń waasi-m?

³ Hai, ɪsɔ, ma wiikina-ŋ ilim ilim nn cɔɔki,
na ahoɔ ahoɔ maa hikiɣi tom.

⁴ Paa na mpɔ nyɔɣalɛ ɪsɔ Nariŋtu
wei ɪsɛɣɛɪ nyáma san tɔ.

⁵ Nyɔɣa tá cɔsɔnaa tɔwa naani
ɪlena ń ya-wɛ.

⁶ Pa wiina-ŋ na ń ya-wɛ,
pa peta-ŋ pa ti tɔ feɛɛ ta tɔɣɔ-wɛ.

⁷ Ama ma pəsa ké ɪsu atantaalu pə taya yulu,
na yəlaa təna tuɔki-m na pa footiɣi-m.

⁸ Pa təna mpa pa naaki-m tɔ pa tuluyu-m ntompee
na pá hooki-m ɪsɛ na pá footiɣi-m sɪ:

⁹ Ntɔŋ Tacaa ké n peta nyá ti yaa,
Tacaa ɪ ləsɪ-ŋ pə taa.

Ntɔŋ Tacaa sɔɔla-ŋ yaa,
Tacaa ɪ waasi-ŋ.

¹⁰ Tacaa, nyá ləsəna-m ma too taa,
na ń papəsi-m ɪ həla tɔɔ na naani.

¹¹ Hatoo ma hɔɔv tɛɛ nyá tɔɔ ké ma wɛɛ,
na n ké ma ɪsɔ.

¹² Taa hatələna-m ma wahalanaa waatu,
nyɔɣalɛ ma sənlu nɔɣɔɔ feɪ.

¹³ Ma kolontunaa tama-m ké ɪsu latəɛnaa,
pa tu-m həkə ké ɪsu taalɛ naan keesasi.

¹⁴ Pa haaki nɔɔsɪ na ma tɔɔ ké ɪsu tɔɣɔlaya
cəɔɣɔ ka tɔɣɔnɔɣa na ká nyusəɣi tɔ.

¹⁵ Ma toma tɛmɔɣa ɪsu lɔm kpenɣu atɛ tɔ,
na ma tətantənnaa taa cé.

Ilena ma apalɔtv hoo ma taa ɪsu keetu.

¹⁶ Ma luyu tɛɛ wɔlaa ké tɔpuɣupuɣu,

na ma nsəmle matəna ma tantahaav.
N su-m mʊsʊyʊ taa ké isʊ ma tɛma səpʊ.

17 Asayaa kpekəle tama-m ké.

Hasɪ nsi sɪ tʊ-m hekʊ.

Pa tula ma niŋ na ma nɔntaaləŋ ke pɔɔŋ.

18 Ma wɔlaa ké na má yele mʊwa tike
na ma kolontunaa nyənəyi-m təcɔɔo.

19 Pa tala ma wontu.

Ilɛna pá tɔ tɛtɛ ké ma kpaɪ tɔɔ.

20 Hai, Tacaa, taa hatələna-m.

Nyayale ma toŋ.

Kɔɔ ma waasʊyʊ ke ləŋ.

21 Ya-m layate nəyɔ taa.

Ləsɪ-m hasɪ nsi sɪ kɛla taa.

22 Waasɪ-m tɔyɔlasɪ nsi sɪ nəyɔ taa,
na taale naaŋ inɪ i həŋ taa.

Hai, ni ma kʊsələmətʊ.

23 Maa heeli nyá tɔm ke ma camnaaa,
na má sa-ŋ samaa taa.

24 Tacaa yəlaa me í samɪ-ɪ

Yakəpʊ lɔlɔyʊ nyáma me í tʊ-ɪ teeli.

Isɛyɛli nyáma me í sɛɛ-ɪ.

25 Mpi tɔ, Tacaa nn footiyi wahala tʊ nəyɔlʊ

yaa n nyənɪ-ɪ səkpelu

pécɔ nn haaki-ɪ siyile.

Ama ye wahala tʊ wiina-ŋ, n nukɪ ké.

26 Tacaa nyá kolapʊtʊ tike ke ma saŋ samaa taa.

Ilɛna ma la-ŋ kɔtasɪ nsi

maa su nəyɔ tɔyɔ nyá sɛɛlaa isɛntaa.

27 Kɔnyɔntɔnaa ka tɔyɔ na pá haya.

Tacaa nyá pɛɛkəlaa í sa-ŋ.

Na pá cayana-wɛyɛ tam.

28 Tɛtʊ tənasi təna yəlaa ka huɔ

Tacaa nyá tɔm na paa kɛsəna nyá tɔɔ.

Na atɛ yəlaa təna luŋ nyá tɛɛ.

29 Mpi tɔ, Tacaa nyayale wulav sɔsɔ.

Na n tɔki kawulaya ke piitimnaa təna tɔɔ.

30 Tɛtʊ taa toŋtunaa təna ká tɔyɔ na pá həntɪ-ŋ atɛ.

Na yəlaa təna mpa paa tɛ na pá sɪ tɔ paa luŋɪ-ŋ akula.

31 Pa lɔlɔŋ nyáma ká la-ŋ tamle

na pá heeli nyá tɔm ke pa waalɪ piya.

32 Na pɛɛ pa kɛsɪ pɛɛ pa piya ke

isəna n waasa nyá yəlaa tɔ.

¹ Tafiiti yontu.

Isɔ nyá tiikiyina-m,
maa lanjəyi pɔlv.

² Pə tɔɔ ké n pukina-m nyutu
kɔlekəkəkətv taa na má heesəyi.
Na n̄ yeki na má heesəyi lɔm mpi
pə we tɔpamm tɔ pə cɔlv.

³ N taɣanəyi ma toŋ kpaasvɔv
na n̄ pukina-m mpaav kɔsiyisuyu taa si, nyá hətə í yaa.

⁴ Paa ma toŋ səkpɛtvɔv anaam taa,
maa nyaj si pɔlvɔv ká la-m.
Mpi tɔ, Taca n we ma waalɔ tɔ se.
N tiikiyi-m na n̄ kentiyi ma tɔɔ na pá tvyɔ-m naani.

⁵ Taca, paa ma kolontunaa kin,
n mvyɔ-m ké na n̄ pələyi ma nyvɔv taa ké sɔɔsvɔŋ nim,
na n̄ sukɔ-m tɔɣonayə təkɛtəkɛtɛ.
Na n̄ suuliyi ma iyaya kɔnyɔnyɔɔyaa tɔpam.

⁶ Tampɔna tɔɔ, n lakɔ-m kɔpantɔ ké
na n̄ sɔələyi-m haləna ma weesvɔv kɔvɛɛŋ tɛ.
Ma na-ŋ tu kɛntɔ teu ké, haləna ma sɔm.

24*Taca keke antulinya wulav sɔsɔ*¹ Tafiiti yontu.

Taca nyá tənna antulinya tənna na ɪ taa yəlaa
na pə tənna mpi pə we ɪ taa tɔ.

² Nyá sɔna antulinya kite ke tenku na
lɔmnaa tɔɔ na n̄ tɔka-ɪ.

³ Awe taka ká kpɔna Taca nyá pulaya
ŋka ka tɔɔ pa sɛɛkɔ-ŋ tɔ?
Na pɔntɔ svɔ nyá tɔcayalə nanŋ nyəntɛ nté tɔ taa?

⁴ Mpa pa kisa ɪsayatv lapv na pa lotu we kɔlɔmtv
na pá tá ha pa təyi tɔŋ laav na pɔpɔtv nɔɔsi svɔ tɔɔ.

⁵ Taca lanjɛ ka heɛna-we na í waasi-we,
na í kooli-weyɛ kɔpantv.

⁶ Yəlaa mpe ɔnɪ pa takanaa sɛɛkəna Taca.
Yakɔpɔ lɔlvɔv nyáma siyisiyi mpa pa pəsəyi
na pá kɔɔ ɪ ɪɛntaa tɔɔlə.

⁷ Tam tɔɔ nɔnɔɔsi me í tvlɔ təyelele,
na teeli wulav svɔ.

⁸ Aweyɛle teeli wulav ɔnɪ?
Taca toŋ tv wei ɪ ké yooŋ taa aka tɔɔ.

⁹ Tam tɔɔ nɔnɔɔsi me í tvlɔ təyelele,
na teeli wulav svɔ.

¹⁰ Aweyɛle teeli wulav ɔnɪ ye?
Atɛ na ɪsɔta Taca keke teeli wulav.

25

Husi ma tawakalle na n hulv-m nya luyu nyantu

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa nya too ke ma keesaxana.

² Ma Iso nyaga ma peta ma ti.

Taa yele-m na feele toyo-m.

Yaa ma kolontunaa paana-m.

³ Mpa pa tuyo-η naani to

pa kaa wee maa nyama taa.

Ama nya waali lulaa ka nyasana pa mpee ke kela.

⁴ Hulv-m nya mpaav na ma nyi-ku,

na n seyesi-m mpi n caa ma la to.

⁵ Tiiki-m nya tampana taa,

na n seyesi-m-ye.

Mpi to, Iso nya, nya yakana-m.

Nyaga ma teelayi tam.

⁶ Tacaa, toosi si hatoo to n ke kupaη ke,

na n soolayi yalaa.

⁷ Taa toosi ma ifepile kupantηη na ma isayatu tom.

Ama nyanu ma patotale na n toosi ma too

ke nya kupantu too.

⁸ Tacaa n ke kupaη ke na n siyisaa.

Pə too ke n hulayi pantalaa ke mpaav.

⁹ N teesiyi mpa pa ise pa toki to pa tom ke.

Na n hulayi-weye nya luyu nyantu.

¹⁰ Mpa pa takayi Tacaa nya noosi paeluyu na nya kusasutu to

pa naaki nya mpaan tana taa ke sooluyu na kupantu ke.

¹¹ Hai, Tacaa husi ma isayatu

sosootu ke nya hate too.

¹² Ye yulu nyaηna Tacaa,

Tacaa hulayi-i mpaav ηku i ka tηη toyo.

¹³ Pə yulu weeki lelen taa ke.

Uena i piya naa toyo tetu.

¹⁴ Tacaa heeliyi pountu ke i lotu ke,

na i hulayi-i noyo paeluyu tama.

¹⁵ Tacaa ke ma tekiyi tam.

Mpi to, nu i ka lasana-m

katoka ηka ka kra-m to ka taa.

¹⁶ Hai, hulv-m nya peele na n keesana ma too.

Mpi to, ma ke katayalaga ke, na kunyontoyolu.

¹⁷ Nəyasee soosayi ma lotu taa ke.

Lasi-m ma lanwakalle taa.

¹⁸ Nyanu ma kunyotηη na ma wahala

na n husi ma kupantηη tana.

¹⁹ Nyanu ma kolontunaa payale,

na isana pa taa hanayana-m soosam to.

²⁰ Kenti ma weesuɣu tɔɔ na ń ya-m,
na má taa la maa nyɔma,
ke ɛsana ma pɛta-ŋ ma ti tɔ pə tɔɔ.
²¹ Nyaga ma teɛlɛɣi si ń yele na má tɛŋ siyisuyu
na má taa wakəlɛna nɔɣɔlv.
²² Hai, Iso, ya lɛyɛli nyɔma
ke pa lanwakəlle tana taa.

26

Yulɔpan yaav ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa, ha-m tampana.
Mpi tɔ, ma yaasi tewaya,
pəyele ma pɛta-ŋ ma tɛɣi təkpaataa.
Ma ta heli.
² Maɣasi-m na ń wiili ma lotu taa,
na ń yasi ma ləmaɣasɛɛ taa na ń ná.

³ Ma naaki nyá kɔpantɔ na ma ɛɛ,
na má tɛŋ nyá tampana taa.
⁴ Maa tɛŋɛɣi pɔpɔtɔnaa,
pəyele ma na mənəafikinaa tu tɛŋ.
⁵ Ma taa kraakəna ɛɣalataa kpekəle ké.
Pəyele maa kɔtɛɣəna nyɔɔŋ feinaa.

⁶ Tacaa, maa saŋ ma niŋ na pə hvlɛ si ma ké kɔpan,
na má cɔɔ kɔtaya tɛlate,
⁷ na má sɛki-ŋ na má saŋ nyá kookalənaa.
⁸ Tacaa ma sɔɔla nyá tɛyaya ké.
Nyá tɛɣalɛ tənaya nyá teeli naaki.

⁹ Taa kɔpenti má na asayaa ke təkvlɛ,
yaa má na yulɔkɔlaa tá weesiŋ ləsuyv.

¹⁰ Mpa pa laki kawalaya na
pá paalɛɣi kɔhaaŋ ɛyayaŋ tɔ.

¹¹ Ma yaasi tewaya.
Nyəni ma pətɔtɔle na ń ya-m.

¹² Ma sɛŋaa ké tɛca,
maa sɛɛ Tacaa ke samaa taa.

27

Tacaa kiŋ cɔɔsuyv

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa nyayalɛ ma fətɛla na ma nyuyv yáto.
Ma kaa nyana nɔɣɔlv.
Nyá kentiɣina ma weesuɣu tɔɔ,
pulɔpɔ kaa sɔsɔ-m watɔ.
² Ye asayaa kɔŋ ma cɛlvɔv ɛsu taale wontu,

mpɛ paa hotina atɛ na pə wakəli-wɛ.

³ Paa yoolaa tama-m kotayɔ sɔyɔntu fɛi-m.

Paa pa sɔv-m yoonav ma wɛna Iso kɛ naani.

⁴ Kulɔmtu kɛ ma səlɛmɛyɔ Tacaa na má səkɪ tɔ tɔ.

Pə wɛɛ sɪ má caya nyá tɔyaya taa kɛ haləna ma sɛm,
na má sa ka teu na má yɔlənə Iso wɛɛv.

⁵ Na n̄ n̄mɛsɪ-m nyá tɔyaya taa,
na n̄ kenti ma tɔ kɛ wahala waatu.

Na n̄ su-m kɔkɔramɔyɔ tɔ sɪ pɔlv í taa hiki-m.

⁶ Waatu in̄yɪ maa kəli ma kolontunaa mpɔ pa cɔɔna-m tɔ,
na má sa-ŋ nyá tɔyaya taa na má la-ŋ kɔtasi,
na má yoo-ŋ yontu na má tala-ŋ.

⁷ Tacaa nyənɪ ma pətɔtɔlɛ,

na n̄ nu saa wei ma yaaki-ŋ tɔ.

⁸ Ma tɔɔsa nti n̄ suwa sɪ má kɛɛsəna nyá tɔ tɔ.

Tacaa pə tɔ kɛ ma kɛɛsəyənə nyá tɔ.

⁹ Iso nyá waasəyənə-m.

Taa ha nyá sɛɛlv maɔa siyile yaa n̄ lɔ-m na pááná.

¹⁰ Paa ma too na ma caa pa lɔ-m,

Tacaa, nyá mɔyɔna-m.

¹¹ Tacaa, hɔlv-m mpɔav ŋku n̄ caa má tɔŋ tɔ.

Mpi tɔ, ma kolontunaa yookina-m.

Tiiki-m kɔsiyisuyɔ taa.

¹² Taa yele na ma kolontunaa

lana-m isəna pa caaki tɔ.

Mpi tɔ, pɔpɔtv aseeta nyəma mpɛ,
pa nyaasəyɪ-m kɛ.

¹³ Ye ma taa wɛɛna naani kɛ

Tacaa kɔpantv tɔ kɛ atɛ cənɛ,

isənaya maa lapa?

¹⁴ Tɔŋ Tacaa,

kaasi nyá ti

na n̄ tɔyɔ apalvtɔ.

Tɔŋ Tacaa.

28

Səm nəyɔ taa tv səlɛmɔyɔ

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa nyaya ma makɪ kapusi na má yaaki,

ma kentulu, taa təkɪ nyá ŋkɔpɔŋ.

Ye n̄ ta cɔ-m, ma wɛ kɛ isu wei pa tisiyɪ pəlaav taa tɔ.

² Waatu wei ma makɪ kapusi na má yaaki-ŋ

na má huləyɪ niŋ na nyá tɔcayalɛ

naŋŋ nyən̄tɛ tɔ tɔ, nu ma wiinaav.

³ Taa kaa má na kawalaya nyəma

na isayalataa kɛ kɔpətvɔ kulɔmɔyɔ.

Pa kɔyɔyɔtvɔ wɛ lɛlɛŋ kɛ,

na pa taa na seeɛsi.

⁴ Feli-weyɛ pa isayatu fɔɔtɔ
na ń keesəna pa acilayatu təma.
Leeti-weyɛ pa kulapəle.

⁵ Paa laki laakali na nyá kulaputu na nyá təma.
Wakəli-we tənəŋŋəŋ, pá taa tasa kulɔyɔ.

⁶ Tacaɔ, ma see-ŋ
isəna n nu ma wula tɔ.

⁷ Nyayale ma toŋ na ma kəkentuɔu.
Nyayə ma tɔyɪ naani na ń waasəyɪ-m,
na ma we laŋhulɔmle taa na má saŋi-ŋ na yontu.

⁸ Nyá kentiɣina nyá yəlaa na toŋ,
na ń waasəyɪ nyá kuləsu na u nyəŋna pulɔ.

⁹ Waasi nyá yəlaa tá na ń kooli-tɔyɔ kupantu.
Tiiki-tɔ na ń paasəyənə-tɔyɔ tam tɔɔ.
Mpi tɔ, nyá tənna-tɔ.

29

Tacaɔ nɔyɔ

¹ Tafiti yontu.

Isɔtaa nyəma me í sa Tacaɔ.
Í puyɔli Tacaɔ teeli na ɪ sɔsɔɔntɔ tɔm.

² Í sa Tacaɔ hətɛ sɔsɔlə
na ɪ hanti-ɪ ateyɛ
saa wei ɪ huləyɪ ɪ tənəŋŋ weɛtɔ tɔ.

³ Isɔ teeli tɔ yekina na tɛv tiliyɪ.
Inɪ ɪ holiɣina lɔmnaa tɔɔ.

Isɔ ŋmakəla lum sɔsɔɔm ké.

⁴ Tacaɔ nɔyɔ nukəna toŋ ké na sɔsɔɔntɔ.

⁵ Nyá nɔyɔ peləyɪ tɔŋ sɔsɔŋ ké.

Nyá peləyənə Lipəŋ tɔŋ sɔsɔŋ.

⁶ N laki na Lipəŋ puyɔ ŋmaaki isɔ latəce kɔfalɔ.
Na Hɛɛməŋ nyəŋkɔ isɔ taale nav kɔfalɔ.

⁷ Tacaɔ nyá nɔyɔ lakəna na tɛv ŋmeləsəyɪ.

⁸ Na ka ciyitiyɪ Katɛɛsi wulayə tɛtɔ.

⁹ Nyá nɔyɔ lakəna na naməŋ luləyɪ,
na ká yeki na hɔtɔ tɔŋ kraaləyɪ təkpalakpala.

Na pa tənə pa kraaləyɪ Tacaɔ təyayə taa ké isɔtaa sɪ
Isɔ kɛle teeli tɔ təkpara.

¹⁰ Nyá kawulayə tətəyɔle nté lum sɔsɔɔm tɔɔ.
Tənayə n ká təkɪ-keɣɛ tam tɔɔ.

¹¹ Tacaɔ ha toŋ ke nyá yəlaa
na ń kooli-weyɛ kupantu

na n̄ yelee na pá heesi.

30

Tacaa haaki weesuyu kofalvuv

¹ Tafiiti yontu nti pa yoo
Isò tāsēēle tulvuv waatu tōyolo.

² Hai, Tacaa, ma sama-η.
Mpi tō, nyá lāsəna-m lumaη taa.
N ta sōli si ma kolontunaa í paana-m.

³ Ma Isò Tacaa,
ma wiina-η, lēna n̄ waa-m.
⁴ Ma nōohəle ka wew pəlaav taa tō,
nyá lāsəna-m səttaa tē na n̄ ha-m weesuyu.

⁵ Mpa me í sōola Tacaa tō í yoo-ı yontu.
I sēē-ı na í samı-ı ı tənaηη wētə tō.
⁶ I pááná we laasaya tō tike ké.
lēna ı kwpantu ke yulw weesuyu tēna.
Taanaya ke yulw wiiki na kv fe tanaη
lēna í woη na í kpaləsi.
⁷ Waatu wei maa caçana ma ti tō,
ma hōkaya ké si pōlōpō kaa la-m.
⁸ Tacaa nyá kwpantu tō ké n̄ ka yelaa
na má səη teu tēca ısu pvvυ.
N kōma na n̄ ha-m siyile lēna pə liyiti-m.

⁹ Mpvvυ ma mapa kapusi na
má wiina-η na má pōsı-η si
¹⁰ ye ma səpa na má tii pəlaav taa weye n̄ waaki?
Yulw í pəsa tetv ı tasəyi-η sam yaa í kpaalı
nyá kwpantu tōtəyō?
¹¹ Tacaa, ke ηkpaηη na n̄ waasi-m,
Tacaa kōo na n̄ ya-m.

¹² M̄pvvυ n̄ layasa ma laηwakəlle ke laηhōlvmlē,
na n̄ wəçəsı ma ləyaya wontu na n̄ suu-m acima nyəntv.
¹³ Waatu unəçi maa yoo-η yontu,
ma kaa su, Tacaa, ma Isò,
maa saηı-η tam ké.

31

Naani tvvυ ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyvυ tv yontunaa taa tōyolo.

² Tacaa nyaya ma tvçi kpolvυv,
taa yelee-m na fēēle tōçv-m.
Waasi-m nyá tampana təηvυv tō.
³ Ke ηkpaηvυv na n̄ waasi-m ləη.

Pəsi ma kəkentuɣu toŋ nyəŋku na má ná nyuyɔ.

⁴ Mpi tɔ, nyá kentiɣina-m

na ń wɛ isu ma kolɔŋa ɪcate.

N ká tiiki-m na ń paasana-m nyá hətɛ tɔɔ.

⁵ Fiti-m puluɣu ŋku pa nyəpa-m tɔ ku taa.

Mpi tɔ, nyayale ma kentilu.

⁶ Nyá nin taa ké ma pətəyi ma ti təkpataa.

Nyayale Iso Tacaa tampana tɔ,

n ká waasi-m.

⁷ Ma taa kpaakana mpa pa matana tuŋ kraɪ nyəŋ unɪ tɔɔ.

Ama nyaya ma pɛta ma ti.

⁸ Nyá kɔpantu tɔɔ ké ma wɛ laŋhɔlɔmlɛ na aŋmaala pə taa.

Mpi tɔ, n nawa ma wahala na ń nyɪ ma nəyəsɛɛ tɔɔ.

⁹ N kaa pɛti-m kolontu nin taa.

N ká cɛ-m ké na ń yele na má səŋ ma nəɔhɛɛ tɔɔ.

¹⁰ Wula nu ma ɪsɛ na má tala ma tənaya.

Hai, Tacaa, nyənu ma pətɔɔtɛ,

ma wɛ laŋwakəlle taa ké.

¹¹ Nəyəsɛɛ tɔka ma weesuɣu na ma pusi ké.

Ma ɪsəyatu tɛŋna ma toma na pə caaməyi-m.

¹² Ma kolontunaa na pé kpeŋna

ma asəmaa pəsa-m wɔŋa pulɔpɔɣu.

Na ma tɔm wɛ ma taapalaa kɛ sɔɔntɔ.

Na pá na-m awalɪ pa seeki-m.

¹³ Ma pəsa ké isu nyənaya kuyəkaya.

Na pá sɔɔ ma tɔɔ isu sətɔ.

¹⁴ Ma nuwa nti yəlaa yɔɔtəyi ma tɔɔ tɔ.

Sɔɔntɔ tama-m kotaya ké.

Pa cakɪ ma tɔɔ si pá ləsi ma weesuɣu.

¹⁵ Ama Tacaa, nyaya ma pɛta ma ti.

Nyayale ma Iso.

¹⁶ Nyá nin taa ké mpi maa tɛəsəna tɔ pə wɛɛ.

Fiti-m ma kolontunaa na ma konyɔntɔlaa.

¹⁷ Nyá ɪsɛntaa í hətəna nyá tɔmlɛ tɔ maya teu

na ń ya-m nyá kɔpantu tɔɔ.

¹⁸ Tacaa taa tu-m fɛɛɛ kɛ waatu wei ma yaaki-ŋ tɔ.

Ama ma kolontunaa ka tɔɔŋna-tɛ.

Pə wɛɛ si pé tisi-wɛyɛ atɛtɛɛ taa

na pé nyala pa nəɔsi.

¹⁹ Yele na footilaa pəpɔtɔnaa

mpe pá pəsi kamumusi.

Mpi tɔ, tampana tɛŋlaa kɛ

pa holiɣina na kalampaanu.

²⁰ Pəpɔtɔ fɛɪ lelen,

kɔpantu sɔsɔntɔ kɛ n su mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ.

Yəlaa tənna naaki si,

mpa pa tɔyɔ-ŋ kpɔlɔyɔ tɔɔ n haaki-ti.

²¹ Pa cɔɔsəyi nyá kin kɛ mpu

lɛna ń kenti pa tɔɔ sɪ,
kolontunaa í taa tu-wɛyɛ kɔnyɔŋ.

²² Tacaa ma sɛɛ-ŋ.

Pu tama-m ké isɪ ɪcɛtɛ.

lɛna ń hɔlɪ-m nyá kɔpantɔ
na ń la-m piti tɛmlɛ.

²³ Ma laŋlɛ ka wakɛlaa ké,

halɪ ma mayasaya sɪ pə lɛsa-m nyá kin.

lɛna ń nu ma wiinav.

²⁴ Tacaa yɛlaa mɛ í sɔɔlɪ Tacaa.

Mpi tɔ, Tacaa feŋɪxi mpa pa tɔkɛyi ɪ tɔm kɛ teu tɔyɔ.

lɛna í lɛɛtɛyi kalampaanɪ nyáma na pááná.

²⁵ Mə tɛna mpa mɛ í tɔyi Tacaa kɛ naani tɔ,

í tɔyɔ apalɔtɔ na í nyɔɔ tɔŋ.

32

Wei Iso husa ɪ isayatu tɔ ɪ laŋhɔlvɔmlɛ

¹ Tafiiti yontu.

Lelenɪ nɪlɔ nté wei ɪ isayatu Iso husaa

na í wii-ɪ ɪ kɔpɛntɔŋ tɔ.

² Lelenɪ nɪlɔ nté wei Tacaa u yeki sɪ

ɪ isayatu í mɛlɪ ɪ nyɔyɔ taa tɔ.

Pəyɛle cɛsɔyɔ fɛɪ ɪ lɛmayasɛɛ taa.

³ Ye ma ŋmɛsa ma isayatu,

maya tɔ wakɛlɛyi.

Na má mɔlɛyi ilim na pə tɛm.

⁴ Mpi tɔ, ilim na ahoɔ kɛ

n hɔŋaya ma ŋkraŋyɔv na pá nu-m.

Ma toma tɛma isɪ tɔyɔ kɛ wɔlaya tɛtɔ taa ké lɔŋlɛ.

⁵ Ma mayasaa sɪ maa hɔlɪ-ŋ ma isayatu,

ma ta ŋmɛsɪ-ŋ ma kɔpɛntɔŋ.

lɛna nyaa husɪ-m tɔ tɛna.

⁶ Pə tɔɔ ké nyá yɛlaa tɛna ka sɛlɛmɛyi-ŋ

na paa waatɔ wei wahalanaa

wata-wɛ isɪ lɔm, pu taki-wɛ.

⁷ Nyaya ma cɔsɛyɛna,

na ń hatɛlɛyɛna-m laŋwakɛllɛ.

Na má ŋmaalɛyɛna ma nyɔyɔ yavɔ.

⁸ Mpyɔv Tacaa cɔ-m sɪ: Maa sɛyɛsɪ-ŋ

na má hɔlɪ-ŋ mpaav ŋku ŋ ká tɔŋ tɔ.

Na má paasɛyɛna-ŋ na má tasɛyi-ŋ layatu.

⁹ Taa la kɔmɛlɛntɔ isɪ kraɔavɔ,

yaa kraŋaya ŋka pa kɛkɛna kpasɪ tɔ.

lɛ natɛlɪ tɔ kaa mayana-ŋ.

¹⁰ Isayaw we wahalanaa payale taa ké.
 Ilena Tacaa náá pələyi kɔpantɔ ke wei
 i tɔyi-i naani tɔ.

¹¹ Siyisilaa me, í yɔələna Tacaa na í ηmaali.
 Na tampana tɛηlaa me mə tɛna
 mu wilitina laηhɔlvmlɛ.

33

Antulinya ηmalv Iso samtv

¹ Siyisilaa me í yɔələna Tacaa.
 Iso samtv mɔna tampana tɛηlaa.

² I samv-i na cəmvɔv,
 na í tala-i na ηmɔsi naanɔwa nyəηku.

³ I yoo-i yontu kofatv,
 na mə cəməη na mə nɔɔsi kuli isɔtaa.

⁴ Mpi tɔ, Tacaa nyá kuyɔɔtɔtɔ ké tampana ké,
 na nyá kulapɔtɔ tɛna hɔləyɛna mpɔ.

⁵ N sɔəla siyisuyu na tampana tɛηvɔv ké.
 Tacaa kɔpantɔ suwa tɛtv taa ké.

⁶ Təmvɔv ke n yɔɔtaa,
 na pɔ la isɔtənvɔv
 na ilim na isɔtv na isɔtvɔηyasi náá weɛ.

⁷ N kpeyela tɛηku lɔm ke tɛntəmlɛ.
 Na η tɔ lɔmnaa sɔsɔəm ke kotikotɔη taa.

⁸ Tɛtv tɛna í nyana Tacaa,
 na tɔ taa yɔlaa tɛna sele nyá kin.

⁹ Mpi tɔ, η yɔɔtaa pə lakɔ ké.
 N kula nɔɔv sɔ mpi pə weɛ,
 pələ pə weɛ.

¹⁰ Tacaa n wakələyi təma nna
 piitimnaa suwa sɔ pa lakɔ tɔɔv,
 na η hetəyi nti pa həkəyi tɔ.

¹¹ Ama təma nna Tacaa n suwa na
 η tɛηyi na η lakɔ tɔ a we tam ké.
 Na η həkə nti tələ tə we ηpɔvɔv pɔsi pɔsi.

¹² Lelɛη nɔlaa nté piitim mpi
 pə nyənəyi Tacaa ke pə Iso tɔ.
 Na yəlaa mpa n ləsa sɔ nyá nyəma tɔ.

¹³ Tuu isɔtaa ké Tacaa n weɛ na
 η nyənəyi na η naaki yəlaa tɛna.

¹⁴ Nyá təcəyale taa ké n weɛ na
 η kɛηna atɛ nyəma tɛna tɔ.

¹⁵ Nyá ηmana pa tɛna na
 η tv-weyɛ cəkənav ləmɔyasɛɛ
 na pɔlv lapv ya pə kisuyu ləmɔyasələ.
 Na pá feηiyi pa təma.

16 Pə taɣa yoolaa tuutuuma ke
wulav təkəna yoo.
Pəcə tomin naa waasəyi yoolu.
17 Pə taɣa yoo kraɣanv toma yaa
i alaaɣa yakəna i caɣav.
18 Ama Tacaa nyá isəle ná we mpa
pa nyaɲna-ɲ na pá tɛɛləyi
nyá kɔpantv tɔ pa tɔɔ ké.
19 Na n̄ ləsəyi-weɣe səm taa.
Na n̄ paasəɣəna-weɣe nyɔɣɔsi
waatv na pá wɛna weesuyv.
20 Tacaa nyaɣa tá tɛɛləyi.
Nyá waasəɣəna-tv na
n̄ kentiyi tá tɔɔ.
21 Nyá tɔɔ ké tə we laɲhulɔmle taa.
Na tɛ wɛna-ɲ naani.
22 Tacaa, la-tɔɣv nyá kɔpantv isv
tá tɛɛlvɔv-ɲ tɔ.

34

Tacaa waasa-m ma sɔɣəntv təna taa.

1 Tafiti yontu ke waatv wei i pola Filiisi nyáma
wulav Apimeleki tɛ na i pəsɪ isv kɔmɛɛɲ
na ílé i tɔɣnɪ-i tɔ.

2 Maa sa Tacaa ke paa waatv wei ké.
Ma nəɣv taa ké nyá samtv ka wɛɛ tam.

3 Maa sa-ɲ mpi n lapa-m tɔ pə tɔɔ.
Kɔnyɔntɔɣɔlaa í nu na í yɔɔli.

4 Tə kɛntv na tɛ tala Isə na tɛ sɛɛ-i.

5 Tacaa, ma yaa-ɲ n̄ cə-m,
na í waasɪ-m ma sɔɣəntv təna taa.

6 Ye yolv tekiyi Tacaa pɔntv isɛntaa hetəyi ké
na fɛɛle ya i tokuyv taa.

7 Ye wahala tv í wiina Tacaa,
i nukɪ ké na í yari-i i nəɣsɛɛ təna taa.

8 Isɔtaa tillu we yəlaa mpa pa nyaɲna
Tacaa tɔ pa waalɪ ké.

Na í ləsəyi-weɣe asola taa.

9 I maɣasɪ na í ná isəna

Tacaa we leɛɲ tɔ.

Lɛɛɲ nuɪv nté yolv wei
i tɔɣi Tacaa ke kɔpɔlvɔv tɔ.

10 Tacaa nyáma mɛ, í nyaɲna-i.
Pɔlvɔv u laɲəyi mpv inɪ pə lataa.

11 Halɪ tɔɣɔlasɪ piya maɣamaɣa wiiki nyɔɣɔsi ké.
Ama Tacaa pɛɛkəlaa náa laɲəyi kɔpantv.

12 Ma pəyalaa í nu ma tɔm na

μά huli-meçe mpi pa yaa Tacaa səχəntu tə.

¹³ Mə taa nəχəlv caa si í waa í weesuχu taa na í pusi tayalı na í nu leleη na?

¹⁴ Pə wεε si í kpa mə nəəsi na í yele çayənu na kaloolaya.

¹⁵ I se isayatu na í la kəpəntu. Na í pεeki mə na ləlaa má leleη na isəle kuseemle.

¹⁶ Tacaa isəle we siχisilaa təə ké na í kema ηkpaηyυ na pa təə.

¹⁷ I haaki asayaa ke siyile ké. Na í kpiisi pa həla maçamaya ke tetu taa na pá səə pa təə.

¹⁸ Ye siyisilu í wiiwa Tacaa nukı ké. Na í waasi-ı í nəχəsee təna taa.

¹⁹ Ye í laηle wakəlaa í we í waaləχı. Na ye pə nu-ı í waasi-ı.

²⁰ Wahalanaa paçale makəna siyisilu, ama Tacaa waasəχı-ı pa təna pa taa.

²¹ Na í feηiyi í tənuyυ təna təə si í məwa taa natəli tə taa pəli.

²² Isayatu kuyəna tə tυ. İlena mpa pa çaki siyisilu açaya tə pəle pá ná pə nau.

²³ Tacaa yaki í təmle nyəma ké. İlena pa təna mpa pa tuyı-ı kpəlvuyυ tə pa fitiyi ηkpaηyυ həm.

35

Siyisilu wei pa yaa hvle tə í wula

¹ Tafiiti yontu.

Hai, Tacaa hvəna ma nəχə ke ma kolontunaa na í yoona mpa pa yookina-m tə.

² Co nyá kpəlvuyυ na nyá yoou wontu, na í kəə ma waasuyυ.

³ Kpεε nyá ηmantaaya na ma konyəntəlaa təə. Heeli-m si n ka ya ma nyuyυ.

⁴ Tυ fεεle ke ma weesuχu ləsəlaa na pá liyiti-wε.

Mpa pa həkəχı si pá la-m isayatu tə, pá məli waalı na pá ká nyəəη.

⁵ Pə yası-wε isu heelim kpaçya nyılvuyυ ke waatu wei Tacaa isətaa tillu təχənyı-wε tə.

⁶ Na səkpεtuyυ na sotu wεε pa mpaav taa ke waatu wei Tacaa isətaa tillu we pa waalı tə.

⁷ Mpi tə, mvsəη ke pa nyəpa-m katəka, na pá huli ma mpaav taa ké puyυ si má hoti.

8 Wakəlvu í tuti-we na pa maɣamaɣa pa katəka kpa-we,
na pá hoti pa puɣu taa na pá lá asaala.

9 Ama ma laŋle ká huləməna Taca
na má yə̀lana nyá waasuvu.

10 Ilena má yə̀ɣoti ma taa si,
Taca feina saala.
N waasəyi kunyontəɣolv ke toŋ tu niŋ taa.
Na ní waasi wahala tu na kunyontu ke wei ı
təki pa ise to ı niŋ taa.

11 Pəpətu aseeta nyáma pəsəyi-m
isayatu nti ma ta nyi to.

12 Na pá lə̀ki-m.
Ma pəsa kucəɔv fə̀ləyi nyar kə.
13 Pəyele saa wei pə wukaya mpe to

ma suukaya ləyaya wontu kə na má həkəyi nəɣo,
na má sələməyi lə̀ na nyuvu kama si pé waa-we.

14 Ma nyənaya-weɣe ma newaa yaa ma taapalaa kə,
na pa təm wakəlayi ma laŋle.
Na má toŋ nə̀həle nə̀həle.
Na ise kama ate isu
ma too kuləlv səpəna.

15 Ilena mpe pá wonjiyi maya saa wei ma ceŋləyi to.
Na pá pəeləyi ma to kə nəɣo.
Krai nyáma mpa ma ta nyi to,
paa heəsəyi ma təm ke kapusi maru.

16 Pə cəpa-m na pá won na pá kpaləsi.
Na pá nyuki-m kela na pááná.

17 Taca waatu wei kə n ká heəsi-m nyənuyv na ise?
Kenti-m təɣlası nsı na ní ya-m si səkraŋ taa.

18 Ie maa sa-ŋ kotilaa taa.
Na má se-ŋ yə̀laa samaa taa.

19 Taa yele na ma kolontunaa mpe
pá paana ma wahala.
Mpa unı pa taa kraana-m mʊsʊŋ to,
pa yele təmaya ise cəpəlvu ke ma təm.

20 Paa yə̀ɣotəyi təm kəpantu
pəyele pa cakəna yə̀laa mpa
pa we təpamm təɣo tam.

21 Pa haaki pa nə̀si na ma to
na pá wonjiyi na pá kpaləsəyi si:
Tə na-ŋ kə na tá isəpile təkelekele.

22 Taca, n nawa mpi pə lapa to,
Taa hatələna-m, pəyele taa su.

23 Hai Taca, kulı na ní ha-m tampana,
ma caa lə̀, seena ma to.

24 Keəsəna isəna nyá siyisuyv we to

na í ha-m tampana.

Na pá yele-m paanav.

²⁵ Taa yele na pá tó sí:

Tə hika-ı na tə te ı təm.

²⁶ Fεελε í kpa pa təna mpa pa lanja hεεna
ma wahala na pá kuləyi ma tə tə na pá liyiti-we.

²⁷ Mpa pa lanja hεεna ma tampana hau tə

pá yəoləna lanjhulumle,

na pá yəyətəyi tam sí:

Tacaa wei ı caana ı təmlə tı na

hεεsuyv təyə tı taləyi tam.

²⁸ Maa sεε-ı nyá siyisuyu tə,

na má sanı-ı kyεεı təna.

36

Isə kiı nte weesuyu təlule

¹ Tacaa təmlə tı Tafiti yontu nti
tə we yonyoolaa nyəy v tı yontunaa taa təyələ.

² Ma cəkəna Isə tə kullv kyəyətətı,

sı: Isə səyəntı ta ke maya puləp.

³ Pə puçusiyi-ı kə sı ı kə kupaı

ıle ı cəkəyəna ı isayət sı í kisi-tı.

⁴ ı kyəyətətı təna ke kaloolaya na kütəsüt kə.

ı fei ləmayasεε, pácv ı ta nyı kupaıtı lapı.

⁵ ı təhəntəle ke ı mayasəyi

mpi pə ta siyisi tə pə təm,

na í təıyəyi mpaav ıku kv fei teu tə,

ı ləvki isayətı.

⁶ Tacaa nyá kupaıtı wala kə isı isətənyəy

na nyá teu ná kaləsəna isəımıntı.

⁷ Nyá siyisuyu kaawaya isı pulası.

Na nyá kumayasətı ná lumaa isı tenku.

Nyá waasəyəna yəlaa na təla.

⁸ Hai, Isə nyá kupaıtı tewaya.

Na yəlaa ımeləyi nyá tεε.

⁹ Nyá təyaya taa wənəv ke n haçasəyi-we,

na í yeki na pá nyəvki nyá kupaıtı isı lım.

¹⁰ Nyá kiı ke weesuyu sεεlv weε.

Na tə naakəna nyá nyaaləm.

¹¹ Tacaa la kupaıtı ke mpa pa nyəma-ı tə

na mpa pa təıyəyi tampana tə.

¹² Kalampaanı tı í taa fei-m nəhəle.

Pəyele isayav í taa təyənı-m.

¹³ ı naaki yəlaa asayaa tēma

hotuyı na pá pəsi krentəlası

paə pəsəyi kolvu.

37

Nyá taa í taa kpana asayaa leesuyv

¹ Tafiiti yontu.

Yulv nyá, nyá taa í taa kpana isayalataa yoo.

Taa tu nyuli pa kawaaya.

² Pa kəŋ lontiluyu ké isu nyutu,
na pá woli isu nyutu kolekəlekətu wolvu tɔ.

³ Ha nyá təyi Tacaə na ń lakɪ kɔpantv,
ɔe n ká caya mə tetv taa na alaafəya.

⁴ Yele na Tacaə pəsɪ nyá leleŋ təlule,
ɔe ɪ ká ha-ŋ mpi n nyiləyi tɔ.

⁵ Pɛtɪ-ɪ nyá weesuyu na ń nyənəyi ɪ tike
ɔe ɪ ká la mpi pə we lavv tɔ.

⁶ ɪ ká yele na nyá siyisuyu ná isu nyaaləm
na nyá tampana ná isu ilim ke pə sikuyu waatv.

⁷ Caya təpamm na ń teeləyi Tacaə na suulu.
Taa mv pááná na mpa pa waaki pa isayatu taa tɔ.

⁸ Lɔ-yɛ, na ń yele taa hanaya.
Taa kɔntɪ, isayatu ke pə luləyi.

⁹ Pu kpiisi isayalataa ké,
ɔena Tacaə teella náá tɔyɔ tetv.

¹⁰ Pəcəyɔ pə kaasaa na isayav saali yem.
N kəŋ n nyənɪ ɪ lonte taa,
n kaa na ɪ ikpatɛ.

¹¹ Ama təpasəlaə ká tɔyɔna tetv
na pá cayaŋa pa tɪ tɔpələkətɛɛ.

¹² Isayav cakɪ siyisilu acaya ké,
na ɪ nyasəyi ɪ təyi kela.

¹³ Ama Tacaə ná wɔŋjɪ-ɪ ké.
Mpi tɔ, ɪ nyəmə sɪ huɔle kuyaku ká kɔɔ.

¹⁴ Asayaa ná kpeeki pa layalɛ ké na pá paŋ pa tɔəŋ
sɪ pa kuyɪ kɔnyɔntvnaə na wahala nyəma
mpa pa təŋəyi mpaav kɔsiyisuyu tɔ.

¹⁵ Ama pa maɣamaɣa ke pa layalɛ ká sɔ
na pa tɔəŋ pɛɪ.

¹⁶ Siyisilu wɛnəv pəciimaya kəla teu
ke asayaa paɣalɛ nyəŋku tuutuuma.

¹⁷ Mpi tɔ, Tacaə n pələyi pa niŋ ké
ɔena ń paasəyəna siyisilaa.

18 N nyámá mpa pa tɔŋ ɪsɪ ɪsɔ sɔɔlaa tɔ pa tɔɔ ké
na mpi n ká ha-wɛ tɔ, pɪ pəsi pa nyám ké tam tɔɔ.

19 Fɛɛɛ kaa tɔɔŋ-wɛɣɛ wahala waatu taa.
N ká ha-wɛɣɛ haɣanaɣa ké nyɔɔɔsi waatu.

20 Asaɣaa kɔŋ lepu ké.

Tacaa kolontunaa ká saali ké
ɪsɪ nyutu hɛtu yaa kɔkɔ nyɔɔsi.

21 ɪsaɣav kəntəɣi ké u fɛləɣi.

Ama siɣisilu ná haakəna luɣu kɔlɔmɔɣu.

22 Mpa Tacaa kooliɣi kɔpantu tɔ
mpɛ pa tanna tetu.

ɪɛna pə kpiisiɣi mpa ɪ təŋsəɣi mpusi tɔ.

23 Ye ɪ laŋɛ hɛɛna yulu tɔntɛ,
ɪ hasəɣi ɪ nɔɔhɛɛ tɛɛ ké.

24 Paa ɪ tu hotaa u saaləɣi aɛ.
ɪ təkəɣi ɪ niŋ taa ké na ɪ kɔsɪ-ɪ.

25 Tɔo ma kɔlɔɣu tɔ,

haləna ma kpatəlaya,

ma ta nata pə lɔwa siɣisilu,

yaa pə sɔsa ɪ piya ké tɔɔŋnaɣa səlɔmɔɣu taa.

26 ɪ haakəna luɣu kɔlɔmɔɣu ké tam ké
na ɪsɔ kooliɣi ɪ piya ké kɔpantu.

27 Kisi ɪsaɣav na ń laki kɔpantu

ɪɛ nyá piitim ká wɛɛ tetu taa ké tam.

28 Mpi tɔ, siɣisɔɣu ké Tacaa n sɔɔlaa.

Pəyele nn lɔkɪ nyá yɔlaa.

N kentiɣi pa tɔɔ ké tam ké.

Ama n ká kpiisi asaɣaa piitim.

29 Siɣisilaa ká tɔɔŋna tetu

na pá ɔaɣa tɔ taa ké tam.

30 Ləmaɣasɛɛ tɔm ké siɣisilaa yɔɔtəɣi

na pá kpaaləɣi tampana təŋɔɣu.

31 Pa ɪsɔ kiin wɛ pa lotu taa ké,
pɪ cɛŋləɣi-wɛ.

32 ɪsaɣav cɛŋəɣi siɣisilu ké

na ɪ pɛɛkəɣi ɪ kɔɣu.

33 Ama Tacaa u yeki sɪ ɪsaɣav ɪ kpa siɣisilu ké ɪ səkpaŋ taa.

Yaa siɣisilu tɔm ɪ sɪ təhɔɔɛ taa.

34 Tɛɛɪ Tacaa na ń təŋəɣi ɪ mpaav.

ɪ ka kɔsɪ nyá nyɔɣu na ń tɔɔŋ tetu

na ɪ kpiisi asaɣaa na ń ná.

35 Maa nawa ɪsaɣav na ɪ ŋmakəɣi.

Na í pu səsəm isu tuxu ke Lipan
tetu kupantu taa.

³⁶ Ama ma məla təna de maə tasəyi-i nav,
na má pəeki na má wu paɣa.

³⁷ Nyəna mpa pa təŋ isu Iso səɔlaa
na pá təŋyi tampana tə.

Wei i caaki í na lɛlaa pa leleŋ tə,
i wɛɛkəna lɔlɔɣu nyəma ké.

³⁸ Pu wakəli ɪsaɣalataa tənaya,
na pə kpiisi pa lɔlɔŋ.

³⁹ Tacaə yakəna siyisilaa.

Na í kentiyi pa təw ké wahalanaa waatu.

⁴⁰ Inu i waəsəyənə-wɛ na í tɛŋ-wɛ.

Na í fitiyi-wɛyɛ asayaa niŋ taa na í yak-i-wɛ.

Mpi tə, inəyi pa tu kɔɔlɔɣu.

38

Kutəntu wei i nyəma i təwakəlle tə i səlɔmɔyɔ

¹ Tafiti yontu nti
pa təəsəyənə Iso təw təɣɔɔ.

² Tacaə taa hə ma ŋkraŋɔyɔ
yaa ŋ tu-m saləka na pááná.

³ Mpi tə, nyá nyəmə yaya-m ké,
na nyá niŋ yuŋ tii ma təw.

⁴ Nyá pááná təw,
ma tənɔyɔ fɛi təcɔŋŋ.

Ma kupəntɔyɔ təw,
alaafəya fɛi ma mɔwa taa.

⁵ Ma ɪsaɣatu kəla-m kɔŋkɔlɔməŋ.
Na tə nu-m isu səyala səsəɔna.

⁶ Ma hiŋ taa lapa kəsəyotɔ ké na pá wuki.

Ma kumɛlɛntɔ kasəyaya nté.

⁷ Wɔsasi kəkəla-m ké na má kawa katatəlaya.
Ləŋwakəlle taa ké ma təŋ kuyeyɛ təna.

⁸ Wɔsasi səsəɔnsi saləyənə ma tənaya taa.

Pɔlɔpɔ fɛi təcɔŋŋ ké ma tənɔyɔ taa.

⁹ Pə yəka-m ké tənəŋnəŋ ma fɛi toma.
Na ma ləŋwakəlle yeki na má mələyi.

¹⁰ Tacaə n nyəmə ma konyuləm ke teu.

Pəyele n nyəmə ma məla.

¹¹ Ma ləŋle təkəi ké na ma toma tɛŋ.

Ma ɪsɛ náá tu tɛŋ nav.

¹² Ma taapalaa na ma asəmaa seeki ma wahala.

Na ma cɔlɔ nyɛma hatələxana-m.

¹³ Mpa pa pɛɛkɛɣi ma sɛm tɔ pa nyɛki-m katɔsi
 ɪɛna mpa paa caa-m na kɔpantɔ tɔ
 pɔ yɔɔɔtɛɣi ɪsɛɣatɔ na tɔm kɔtɔsɔtɔ kɛ tam.

¹⁴ Ama ma pɛsa ntam kɛ maa nuki,
 yaa kamumuka maa yɔɔɔtɛɣi natɛli.

¹⁵ Ma wɛ kɛ ɪsu ntam,
 maa cɔɔki natɛli.

¹⁶ Ma ɪsɔ Tacaa nyaga ma tekiyi,
 na mɔ tɛɲaa si nɔ cɔna ma nɔɔ.

¹⁷ Halɪ ma sɛlɛma-ɲ si nɔ taa yele na pɔ paana-m.
 Yaa pɔ kɛɛsɛna ma cɛɲɔɔɔ na pɔ kɔli ma tɔɔ.

¹⁸ Mpi tɔ, ma cɛɛ fiɣinuɣu kɛ,
 na ma wɔsasi tɔsɛɣi-m pɔ tɔm.

¹⁹ Ma tisa ma kɔpantɔɣu kɛ
 na kɔ tɔm caalɛɣi-m.

²⁰ Ma kolontunaa wɛna alaaɛɣa kɛ na toma.
 Mpa pa footiɣi-m mɔsɔɲ tɔ,
 pa paɣale wɛ sɔɣɔntɔ.

²¹ ɪsɛɣatɔ kɛ pa ɪɛɛtɛɣi-m ma kɔpantɔ lonte.
 Ma pɛɛkɛɣi kɔpantɔ tɔɔ paa caaki-m.

²² Ma ɪsɔ Tacaa, taa lɔ-m.
 Pɔyele taa hatələna-m poolɔɲ.

²³ Ma caa, ma nyɔɔɔ yɔtɔ,
 kɔɔ lɔɲ kɛ ma waasɔɔ.

39

Kɔnyɔntɔɔlɔ kɔpantɛɲ tisɔɣu

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔɔɔ tɔ
 yontunaa na Yetutɔɲ nyɛntɔ taa tɔɔlɔ.

² Maa tɔwa ma taa kɛ si maa fɛɲ ma tɔntɛ tɔɔ,
 na mɔ taa pɛntɛna ma nɔɔ.

Maa kpa ma nɔɔ kɛ waatɔ wei ɪsɛɣatɔ kɔ wɛɛ ma kin tɔ.

³ Pɔ tɔɔ kɛ ma suma ɪsu kamumuka.
 Ama ma ɪɲɲɛ wakɛlaa na ma wɔsasi sɔɔsi.

⁴ Nɔɔsɛɛ pi-m na ɔ nyaga ma taa
 ɪsu kɔkɔ na mɔlɛɣi.

Ntɛna pɔ caali-m si mɔ sɛlɛmɔ si:

⁵ Tacaa kɛɛsi-m saa wei ma weesɔɣu kɔ tɛ tɔ.
 Kɔyɛɛɲ ɪsɛnɔɣa pɔ kaasa-m.

Yele na mɔ nyɔ ɪsɛna ma wɛ tɔtantaa tɔ.

⁶ Ma weesɔɣu taɣalɔɲ wɛ kɛ ɪsu ntantakɔ wɔɲ.
 Pɔyele kɔ ta kɛ-ɲ pɔlɔ.

Yɔlaa tɛna wɛ kɛ ɪsu heelim.

⁷ Yɔlɔ cɔɔki kɛ ɪsu ɪsotom,

na í taŋtəyɪ ɪsu heelim,
na í kaakɪ wɛnaw huwa.
Ama ɪ ta nyɪ ku kuulu.

⁸ Taaɗa, pənɛntɛ pepɛyɛ ma tasəyɪ tɛɛlvɔv?
Nyaya maa tɛɛli təkpaɗaɗa.

⁹ Waasi-m ma kawalaya təna taa.
Taa yeɛ na kɔmɛɛmənɟ wɔŋɪ-m.

¹⁰ Pənɛntɛ ma sumaya,
maa kuliɣi nɔyɔ.

Mpi tɔ, nyá yelina na má wɛɛ yaasi inɛ ɪ taa.

¹¹ Hai, yeɛ-m mapɔ kɛ mpɔ.
Ma tɔm ká tɛ nyá niŋ taa.

¹² Yɔlv ɪsəyɔtɔ kɛ n hɔŋna ɪ ŋkraŋyɔv,
na n̄ wakəlɔyɪ ɪ weesuyɔ ŋku
ɪ sɔɔla teu tɔ ɪsu sonsompələ
wakəlvɔv tɔyɔv pile tɔ.

¹³ Hai, Taaɗa kɛ ŋkraŋɟ na n̄ nu,
ma kusələmɔtv na ma kapusi.
Ma ɪsəlɔm tɔm í taa kisi-ŋ pətɔtələ lapɔ.
Mpi tɔ, ma kɛ mɔvɔlv kɛ nyá tɛyɛ,
ɪsu ma cəsɔnaa.

¹⁴ Kɔvɪ nyá ɪɛ kɛ ma tɔɔ
na n̄ yeɛ na má feesi
na pəcɔ má tɛɛ na pə saali.

40

*Paa wei í nyɪ pə təna mpi n lapa-m tɔ
(Kɔkalətv 14-18: Yontu 70:2-6)*

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoɔlaa nyɔyɔv tɔ
yontunaa taa tɔyɔlv.

² Taaɗa kɛ ma tɛɛlaa təkpaɗa.
Na í kɛɛsəna ma tɔɔ na í nu ma kapusi.

³ Pɔvɔyɔv anaam wei ɪ kɛ
səm katantamaya tɔ ɪ taa kɛ ɪ kpɛɛ-m.
Na í səŋsi-m kukpamɔyɔv tɔɔ,
na má tɔŋna naani.

⁴ Ta ɪsɔ tɔna ma nɔyɔ taa kɛ
yontu kɔfatɔv sɪ má saŋna-ɪ.
Payalɛ nuwa na pá ná mpɔ.
ɪɛna pá nyarŋna Taaɗa na pá tv-ɪ naani.

⁵ Lelɛŋ nuɔlv ntɛ wei ɪ tɔwa
Taaɗa kɛ naani təkpaɗa tɔ.
ɪ paa feina kalampaanɪ nyáma na pɔpɔtɔnaa.

⁶ Ma ɪsɔ Taaɗa n lapa təma səsəna kɛ,
tá tɔɔ kɛ n feina saala.
Ma caakaya a tɔm yɔyɔtvɔyɔv

ile a kəla paɣale.

7 Pə taya kətaya isu isayatu husuyu nyəŋka
yaa ŋka kəkə lusa ka təna tə yaa kvhav ke n sɔɔlaa.
Ama ŋkraŋ ke n tu-m si mā nu nyá təm.

8-9 Pə tɔɔ ké ma təma si:

Mayalo, ma caa má la nyá luyu nyəntu.

Isu pə wɛv kiiu takəlaya taa tɔ.

Na má təkəyi nyá kiiu ke hatoo ma lotu taa.

10 Siyisuyu təm ke ma kpaaləyi

samaa tuutuuma taa si:

Tacaa nyá waasəyəna.

Maa sun, nyá mayamaɣa n nyəmá mpv.

11 Maa ŋmɛsəyi isəna n yapa-m tɔ,

na nyá kɔpantu nti n laki tam tɔɔ samaa taa.

Ama ma kpaaləyi ké si nyagale ma waasulv.

12 Tacaa n ta kisi nyá pətɔtəle ke lapv.

Nyá kɔpantu na nyá taa teu kentiɣina-m tam.

13 Wahalanaa watəyənə-m na paa timpiyi.

Pa fɛi kalvɔv, ma kawalaya fɔtɔ fɛləyənə-m.

Pa tike ke ma naaki.

Pa paɣale kəla isu nyvɔv taa nyɔɔsi.

Pə tɔɔ ké ma apalvɔv lepa.

14 Hai, Tacaa,

la suulu na ŋ kɔɔ ləŋ na ŋ ya-m.

15 Mpa pa caaki ma wahala na ma səm tɔ,

pá kpisi na fɛele kra-we na pé tisi-we tafe.

16 Mpa pa wonjiyi-m na pá kpaləsəyi tɔ,

pa fɛele í tu-weɣe sɔɔntv.

17 Nyá pɛekəlaa təna í

yɔɔləna-ŋ na laŋhulɔmlɛ.

Mpa pa caaki si ŋ ya-we tɔ,

pa taləyi-ŋ tam si:

Tacaa kele sɔsɔ.

18 Ma ké konyontv ké na wahala tv.

Ama Tacaa tɔsəyi ma təm.

Nyagale ma waasulv na ma sənlv.

Ma Iso, waasi-m taa taari.

41

Konyontəyɔlv Iso sələmvɔv

1 Tafiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyvɔv tv
yontunaa taa tɔɔlv.

2 Leləŋ nulv nté wei i paasəyənə acamaa tɔ.

Mpi tɔ, Tacaa ləsəyi-i wahala taa ké
kuyaku isayav wule ké.

3 Iso kentiɣi pɔntv weesuyv tɔɔ ké,
na í cayana laŋhulɔmlɛ ke tetv tɔɔ.

Isɔ ɪ yeki na yɔlv unɪ í hoti ɪ kolontunaa sɛkpaŋ taa.

⁴ Tacaa paasəyən-a-ɪ ɪ wɔsasi waatu ké,
na ɪ fɛki-ɪ.

⁵ Ma kuyɔyɔtɔtɔ nté si: Ma pəntəna Tacaa,
ɪɛ nyənɪ ma pətɔtɔtɛ na ń waasi-m.

⁶ Ma kolontunaa pɔəsəyən-a na musɔŋ si:
Pəlee ké n ká si na pá sɔɔ nyá tɔɔ?

⁷ Ye pa taa nəyɔlv kɔma ma wiiluyɔ
pɔpɔtɔ tɔm ké ɪ yɔyɔtɔyɪ si ɪ hiki
timpɪ ɪ ka cayana-m tɔ.

⁸ Mpa paa caa-m tɔ pa kotiyi ké na
pá wɛlɛtɔyɪ ma isayatu tɔm si:

⁹ Kɔtɔŋ isayav hɪsən-a-ɪ,
ɪ kaɔ kɔli.

¹⁰ Halɪ ma taɔpalv kɔpaŋ wei
má na-ɪ tɔ nukaya tɔma tɔm
na tɔ tɔki ma mutɔ tɔ
ɪ kɔla ma tɔɔ.

¹¹ Hai, Tacaa nyənɪ ma pətɔtɔtɛ,
na ń kɔsi-m na má lɛɛɪ-wɛ.

¹² Mpi pu hɔli si n sɔɔla-m tɔyɔɛ
waatu wei ma kolontunaa ká yeɛ koou
si mpɛ pa kɔla-m tɔ.

¹³ N paasən-a-m ma tampana tɔŋyɔv tɔɔ,
na ń si-m nyá isentaa kɛ tam tɔɔ.

¹⁴ Tacaa Isɔ wei nyá n ké Isɛyɛli nyáma
Isɔ tɔyɔɛ teeli tɔ.
Isɔ í kɔna mpv.

TAKɛLAYA NAAɛ NYɛŋKA

42

(Yontu 42-72)

Wei ɪ hatəlana Isɔ tɔsɛɛɛ tɔ ɪ wɪla

¹ Kolee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔv tɔ
yontunaa taa tɔyɔɛ.

² Isɔ lɔkɔtɔ pukuyɔv nam na í tɔŋyɔv lɔm akpaa tɔ,
ŋpɔyɔv ma pɛɛkɔyɪ Tacaa.

³ Ma nyɪlɔyɪ weesuyɔv tɔ Isɔ nyaya.
Pəlee ké maa kɔɔ nyá tɛ na má na-ŋ?

⁴ Isɔlɔm kɛ ma tɔki ilim na ahoɔ.
Mpi tɔ, pa pɔəsəyɪ-m tam ké si:
Lɛyɛ nyá Isɔ unɪ ɪ wɛɛ?

⁵ Halɪ pə lapa na má tɔəsəyən-a lanɔwakəllɛ kɛ
isən-a samaa tɔkaya-m hɛkɔ na lanɔhɔlvɔmɛ sɔsɔɛɛ,
na tɔ pukina Isɔ tɔyaya tɔɔ,

na pá wilitiyi na pá san-i tó.

⁶ Pepe tóo ké ma lanje wakələyi ma ti tòm tótó?
Pə kəla teu si má teeli ma Iso
na má tasa-i sam tótó.
Inəyalə ma waasolv Iso.

⁷ Hai, Tacaa, ma lanje wakəlaa ké tətəyətəyó.
Pə tóo ké ma tósəyi nyana Yaatanu tetu mə təm,
na nyá seelaa na Heeməŋ puɣu na Misyaa pulasi təm.

⁸ N yelaa na wahalanaa təŋəyi
təmayə ma tóo isu ləm hola.
Pa waasa ma tóo ké təwisiwisi.
⁹ Tacaa, la-m kupantu ke ilim.
Ilena má yoo-ŋ yontu ke ahoó,
na má sələm-i-ŋ.
Mpi tó, nyá haana-m weesuɣu.

¹⁰ Ma kentulu Iso,
n sɔɔ ma tóo suwe na pá nuk-i-m?
Na ŋ yele ma kolontunaa na pá ŋmakələyi-m?

¹¹ Pa kutyuɣu nu-m ké təkprətu
na pá yəyətəyi ilim na pə təm si:
Leyə nyá Iso in-i wee?

¹² Pepe tóo ké ma lanje wakələyi ma ti tòm tótó?
Pə kəla teu si má teeli ma waasolv Iso,
na má tasa-i sam tótó.

43

¹ Hai, Iso, seena ma tóo ké
mpa pa ta nyi-ŋ tó pa təm taa,
na ŋ ha-m tampana.
Ya-m pəpətunaa na asayaa niŋ taa.

² Nyayale ma kentulu,
n kisiyi-m suwe?
N yelaa na pá nuk-i-m
na ma kolontunaa ŋmakələyi-m suwe?

³ Huli-m nyá nyaaləm na nyá tampana
na á pona-m nyá təcaɣale
ke nyá puɣu nanŋ nyəŋku tóo.

⁴ Ie ma kprətəna nyá kətəyá təlate təna.
Mpi tó, nyayale ma lanjholumlə na ma ayɔləe.
Hai, ma Iso ma se-e-ŋ na ma sanjku.

⁵ Pepe tóo ké ma lanje wakələyi ma ti tòm tótó?
Pə kəla teu si má teeli ma Iso
na má tasa-i sam tótó.
Inəyalə ma waasolv Iso.

44

¹ Kōlee yontu nti tə wε yonyoolaa nyɔɔyɔ tu yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Hai, Taca, tá caanaa kεεsa-tuyɔ mpi n lapa-wεyε too lɔŋta tɔ na tɔ nuna tá ŋkpaŋŋ.

³ N tɔyɔna piitimnaa yɔlaa na ń su-wε. N kowa yɔlaanaa na pɔ walɔna-wε.

⁴ Pə taɣa pa toŋ na pa yooɔ wontu yaɣəna-wε, na pɔ lá na pɔ tɔyɔ tɛtu. Ama nyá toŋ na nyá wεεv kε pa waali lapəna mpɔ. Mpi tɔ, n ka sɔɔla-wεyε.

⁵ Hai, Iso, nyɔɔale ma wulav, nyá yekina na Yakəɔv kələxi.

⁶ Nyá toŋ kε tə pəsəyana tá kolontunaa kε kpɛntɔlasɔ, na tɔ fɛlɔyɔ-wεyε nɔɔhεε na nyá hɛtɛ.

⁷ Tə ta tu tá tɔɔv kε naani. Pəyεle tə ta taŋ tá layatε sɔ tɔ waasi-tuyɔ pɔlv.

⁸ Mpi tɔ, nyá yakəna-tuyɔ tá kolontunaa niŋ taa na ń tuyɔ mpa paa caaki-tu tɔyɔ fεεlɛ.

⁹ Taca tu tuyɔ-ŋ teeli kε paa kuyaku ŋkuyɔ. Tu sεεki-ŋ tam kέ.

¹⁰ Paa na mpɔ n lɔ-tu na ń tu-tuyɔ fεεlɛ, na ń kisi tá yoolaa waali kε wεεv.

¹¹ N yelaa na tɔ se tá kolontunaa, na pɛlɛ pɔ kuu tá wontu.

¹² N pɛta-tuyɔ pa niŋ taa kέ isu tɔla kε təkule na tɔ yá yem kέ lɛlaa tɛ.

¹³ N lɔ nyá piya taɣa aləha kέ yem kέ n ta waa tá tɔ kέ pɔlv.

¹⁴ N yelaa na tá cɔlɔ nyáma tɔvki-tu, na pɔ paana-tu na pɔ wɔŋjɔxi-tu.

¹⁵ Taɣa piitimnaa yookina yontu, na yɔlaa ná tuliɣi-tuyɔ ntompee.

¹⁶ Paa kuyaku ŋkuyɔ fεεlɛ kpaaki-m na pɔ laki-m tokuyɔ

¹⁷ kε waatv wei ma nukɔ kolontu kɔtuyɔ na i sayatuyɔ tɔ.

¹⁸ Wahalanaa panɛ pa təna pa makəna-tuyɔ. Pəyεle tə ta sɔɔ nyá tɔɔ.

Pəcɔ tə ta wakəlɔ tá na-ŋ tá nɔyɔ pɛɛlvuyɔ.

¹⁹ Anɔ tə ta lɔ-ŋ yaa tɔ hatəlɔna nyá mpaav.

²⁰ Paa na mpɔ n nanɔta-tuyɔ lonɔte nte pa lɔwa tɔ tə taa kέ taalɛ hasɔ tɔcaɔyale.

Na ń yele na sɛm sɛkpɛtuyɔ nyala tá tɔɔ.

²¹ Ye tu sɔɔwa tá Iso tɔɔ,

γὰρ τὸ σὺν τῆν κε λαῶν,

²² ἢ τὰ κρῖσι πᾶ νυᾶμ.

Μπῖ τὸ, ἢ νυᾶμα πᾶ τᾶνα μπῖ

πᾶ we ὑλο lotu τὰ τᾶγῶ.

²³ Νυᾶ τῶ κέ πα κυγι-τυγυ παα κυακὺ η̄κυ,

ἢ πᾶ lakᾶna-tu ἰsu πᾶ pukuγyuna heu κε τᾶκὺλε τῶ.

²⁴ Η̄αι, Τααα ἢ tooki suwe?

Fe ἢ ἢ κὺλι, τὰ λῶ-τυγυ tam τῶ.

²⁵ Pepe τῶ κέ ἢ σοῶ τᾶ wahala

ἢ τᾶ lah wakalle τῶ

ἢ ἢ caaki τᾶ νυᾶnnyu?

²⁶ Μπῖ τὸ τῶ hota τᾶ lotu τῶ κέ mʉsyu τὰ κέ.

Η̄αι, κὺλι ἢ ἢ waasi-tu.

²⁷ Η̄eti-tyy nyᾶ kʉpantu τῶ.

45

Wulav akpayale yontu

¹ Kʉlee yontu nti τῶ κέ σοῶlyu nyantu

ἢ πᾶ yookina camᾶn ἢ τᾶ we yonyoolaa

nyyʉ tu yontunaa τὰ τᾶγῶλο.

² Tʉm kʉpantu haγa ma τὰ κέ sɪ mᾶ γᾶγῶti.

Wulav κε ma yoo ma yontu.

Ma yoo-tᾶγi ἢ camᾶn ἰsu takalaya η̄maalu kʉpan.

³ N tᾶᾶ apalaa tᾶnaya ἰsentaa luu,

ἢ ἢ γᾶγῶtᾶγᾶna camᾶm.

Isʉ koolaa-η̄ kʉpantu κε tam τῶ κέ.

⁴ Yoolaa τὰ yoolu,

lᾶli nyᾶ layate.

Nteγele nyᾶ teu ἢ nyᾶ teeli.

⁵ Kpa nyᾶ yoou keeke τὰ ἢ nyᾶ sʉsʉantu,

ἢ ἢ hʉli tampana tᾶnyu ἢ ἢ seena acamaa τῶ.

Nyᾶ ton ἢ ἢ nᾶnᾶ nyᾶ kookalᾶnaa sʉsaa τὰ.

⁶ Tʉ nyᾶ nyᾶmᾶ kʉserᾶte

ἢ ἢ γᾶγᾶ nyᾶ kolontunaa nyama

ἢ ἢ mᾶnna-weγe nyᾶ tee.

⁷ Η̄αι, Isʉ, nyᾶ kumte we tam τῶ κέ.

Tampana κε ἢ tᾶnᾶγi ἢ ἢ tᾶkᾶna nyᾶ kawulaya.

⁸ N sʉla siγisyu κέ ἢ ἢ kisi ἰsᾶγatu.

Pa τῶ κέ nyᾶ Isʉ lᾶsa-η̄ nyᾶ taapalaa τὰ,

ἢ πᾶ pᾶli-η̄ kotaya nim.

⁹ Na tulaalᾶnaa waani waani sʉsʉn ke nyᾶ wontu τῶ.

Na lah hʉlʉmle yonkpaama kʉlᾶγi,

nyᾶ kutulʉ wei pa lapa camᾶn ἢ tuun kela τῶ ἢ τὰ.

¹⁰ Awulaa pᾶelaa we kawulaya tᾶγᾶγᾶ τὰ alaa τὰ.

Wulav alonyᾶn sᾶnᾶ nyᾶ ntᾶγᾶn τῶ

ἢ ἢ tʉwa wulanᾶa kʉpama.

11 Ma pɛɛlɔ ke ŋkraŋŋ ke teu
na ń keɛsi ɪse na ma tɔɔ.
Sɔɔ nyá yɛlaa na nyá caa tɛyaya pɛ tɔɔ.

12 Wulav lɛsaya í suv-ŋ nyá teu tɔɔ.
Inəɣɔle nyá sɔsɔ, luŋi-ɪ ate.

13 Tiiri ɪcate nyɛma mpa pa wɛna liyitee
na pɛ kɛli lɛlaa tɔ,
paa pɛɛki si ń huli-wɛɣɛ pɛɛɛɛ,
ɪɛna pá ha-ŋ kuvɔɔŋ.

14 Wulav pɛɛlɔ tewaya tɛkpapa ké kawulaya tɛyaya taa.
Wontu nti pa lɔbna wɛla tɔɣɔ ɪ suuwa.

15 Pa sɔpa-tɔɣi ŋmalɛm paɣale ké.
Ntɔɣi ɪ suuki na pɛɛlaa su-ɪ na pá pona wulav kiŋ.

16 Na pá suvkaŋa-ɪ na kawilitasi ke wulav tɛyaya.

17 Hai, wulav, kuyaku nakuli nyá piya
í kpaɣa nyá cɔsɔnaa kawulaya kumte,
na ń la-wɛɣɛ antulinya tɛna awulumpiya.

18 Ama máá tɔɔsɔɣi nyá hɛte ke paa waatu wei ké.
ɪɛna yɛlaa tɛna saŋi-ŋ tam tɔɔ.

46

Pɛ tɛna pɛ tv ɪsɔ wɛ tá waali

1 Kɔlee yontu nti pa yookina nɔɣɔ kuyullaya na tɛ wɛ
yonyoolaa nyuvu tv yontunaa taa tɔɣɔɔ.

2 ɪsɔ kɛɛɛ tá tɛcɔsɔɛle na tá nyuvu tɛtɔɛ.
Inəɣɔle waasuvu ŋku ku laŋɔɣi laŋwakɛlle waatu tɔ.

3-4 Pɛ tɔɔ ké paa tɛtv ká sele
na pɔɔŋ yɔɔɔɣi na í tiiki lum tɛɛ
yaa lum hola kalɔɣi kɔkɔte na á wasɔɣi
na á kulɔɣi na á ciyitiyi pɔɔŋ, tu nyan.

5 Pɔɣɔ nakɛli ka wɛnna na ka lum hɛɛsɔɣi
ɪsɔ ɪcate nyɛma laŋɛ.
ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ tɛcɔɣale nanŋ nyɛntɛ nté.

6 ɪsɔ wɛ tɔ taa ɪɛ pulɔpu u ciyitiyi-te.
ɪ ka waasi-tɛɣɛ na pácɔ ilim lu.

7 Ye ɪsɔ kula ɪ nɔɣɔ tɔɔ piitimnaa tɛɛ suvki ké,
na kawulasɪ náá seliyi,
na sɔɣɔntɔ náá píi tɛtv na tɛ yɔɔɔɣi na tɛ tiiki.

8 Ate na ɪsɔtaa pɛ tv Tacaa wɛ tá waali ké.
Yakɔpu ɪsɔ kɛɛ tá kuvɛntuyu.

9 ɪ kɔɔ na í ná sɔɣɔntɔ tɛma wɛna
Tacaa lapa tɛtv tɔɔ tɔ.

10 ɪni ɪ kuvɔna yooŋ nyuvu ke hatoo antulinya tɛnasɪ tɔɔ,
na í pɛɛɣi pɛ tɔɔŋ na pɛ ŋmantasɪ,
na í wɔ kpalɛŋ ke kɔkɔ.

¹¹ Iṣo si: Yəlaa í heesi yooṣu na pá cekəna si ma ké Iṣo.
 Má ḡmakəlaṇa tetu na tə piitimnaa.
¹² Ate na isətaa tṵ we tá waalı ké.
 Yakəpu Iṣo keke tá kəkentuṵu.

47

I wiliti Tacaa wulav səsə

¹ Kolee yontu nti tə we
 yonyoolaa nyṵṵu tṵ yontunaa taa təṵəṵə.

² Yəlaa me má təna í wilitiyi,
 na í makı niṅ taa ké tá Iṣo.

³ Mpi tṵ, pə təna pə tee suvkəna
 Tacaa Iṣətaa Iṣo Səsə ké.
 Inəṵəle tetu təna wulav səsə.

⁴ Inı ı tṵṵəna tá niṅ taa ké yəlaa,
 na í tṵ tá nəḡee tee ké piitimnaa.

⁵ Yakəpu nyáma taya ı səṵəlaa
 na í ləsi tá tetu na tá laṅa heewa.

⁶ Kawilitası na tutuṵu wula ke
 Iṣo Tacaa kpana ı kumte tṵ.

⁷ I yoo Tacaa ke yontu.
 Inəṵəle tá wulav, í samı-ı.

⁸ Iṣo keke tetu təna wulav.
 I samı-ı na yontu kṵpantu taa kṵpantu.

⁹ Iṣo caya ı kumte naṅṅ nyənte tṵ ké
 na í təkı piitimnaa tṵ ké kawulaya.

¹⁰ Piitimnaa awulumpiya səsə Apələham Iṣo yəlaa tṵ.
 Mpi tṵ, inı ı tənna ate awulaa na pəsəlaa təna
 na í təkı pa təna pa tṵ ké kawulaya.

48

Wulav səsə ıcate

¹ Kolee yontu ntṵ.

² Tacaa ké səsə ké,
 ı mṵna samtu təna ke ı ıcate taa ké
 ı pṵṵu naṅṅ nyəṅku tṵ.

³ Siyəṅ pṵṵu ḡku ku tewaya
 na ku heesəṵi tetu təna yəlaa laṅa.
 Ku weṇna ilim ntəṵəṅ tṵ ké,
 ku taa ké wulav səsə ıcate wee.

⁴ Tacaa we tə taa ké na í kentiṵi tə tṵ
 na pə kəli tə kolunṅa toṅ nyəṅka.

⁵ Awulaa kotaa na pá kṵli Siyəṅ tṵ.

⁶ Pa nawa ıcate ılena səṵəntu
 anaam kpa-we na pá tṵ casəle.

⁷ Mṵpṵṵu səṵəntu tuta-we na pá niki təne inəṵi
 seluṵu ısu lṵṵu wṵsası tutuṵu alṵ tṵ.

⁸ Yaa isu ilim tɔlule heelim
yɔkɔyɔ kpɔlɔn sɔsɔn tɔ.

⁹ Nti tu nuwa kɔnu tɔ,
tɔ na-ti na tɔ isɛpɔle
kɛ Taɔaa pɛ tɛna pɛ tu Isɔ ɛcate taa.

¹⁰ Hai, Taɔaa tɔ hɔv nyɔ kɔpantɔ tɔm
kɛ nyɔ tɛsɛɛɛ taa.

¹¹ Isɔ nyɔ samtɔ nukɔ tɛtɔ tɛnasɔ taa kɛ.
Siɣisuyɔ kɛ n tɛnɔyɔ na n hɔlɔyɔna nyɔ tɔn.

¹² Pa yɔlɔyɔ Siyɔn pulaya taa kɛ,
na Yuta aɔalɛɛ nɔɔ wɛ aɔmaala taa kɛ
nyɔ tampɔna hɔvɛ tɔɔ.

¹³ I tɔ na ɛ cɔɔ Siyɔn ɛcate taa
na ɛ kala ɛ tɛtɔnɛ kutulɔn.

¹⁴ I paasɛna tɔ kolooɔi na sɛ tɔn
na ɛ kɔ kɛɛsɛ mɛ piya sɛ:

¹⁵ Isɔ kɛɛ tɔ Isɔ kɛ tam tɔɔ.
Inɛ ɛ kɔ tiikiyɔna-tɔyɔ halɔna tɔ sɛm.

49

Yɔlv sɔki niŋ kakpasɛ kɛ

¹ Kolee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tu
yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Antulɔnyɔ taa yɔlaa mɛ,
mɛ tɛna ɛ ke nkpɔnɔn.

³ Sɔsɔa, na sɛkpɛma,
na liyitee nyɔma,
na kɔnyɔntɔnaa mɛ,

⁴ lɛmɔyɔsɛɛ tɔm kɛ ma yɔyɔtɔyɔ,
na ma taa kɔmɔyɔsɛtɔ wɛna hɔwɛɛ kɛ sɔsɔm kɛ.

⁵ Ma welisiyɔi teu kɛ ituule taa kɛ,
na mɔ tɛlɛsɔyɔi-tɛ na cɛmuyɔ.

⁶ Pepe tɔɔ kɛ maa tasa nyam kɛ wahala waatu
kɛ saa wei ma kolontunaa kɔ ta-m
na pɔ tɔyɔ-m wahala tɔ.

⁷ Pa liyitee tuutuuma kɛ pa tu naani
na pɔ hɔn pa ti na pa wɛnav katatɔlaya.

⁸ Ama pa taa nɔyɔlv fɛina tɔn sɛ
ɛ ya Isɔ cɔlɔyɔ ɛ tɔyɔntɔlɛ weesuyɔ
yaa ɛ mɔyɔmɔyɔ ɛ nyɔnkvɔ.

⁹ Yɔlv lɛsɔyɔ kɔla liyitee,
paa pɛ lɔ isɛna nɔyɔlv kaa pɛsɛ ka yapv.

¹⁰ Pa hɔvki sɛ paa fiti pɔlaav pa kaa sɛ?

¹¹ Tampɔna tɔɔ, paa n kɛ nyɔntɔ yaa kɔmɛɛnɛ,
n kɔ sɛ kɛ, na n yelina lɛlaa kɛ nyɔ wɛnav.

12 Paa pa hawa pa tetu ke pa hēla
pālaav tike ká tēna na ku pāsɪ
pa tēcayale tam tō nyāntē.

13 Yulv səsəəntv kaa səsɪ ɪ weesuɣu ke tayaləŋ.
I wē tənaya ke teitei kē ɪsu kṗəntē.

14 Yəlaa mṗe pa təyi pa tɣi naani
na pá nyənəyi pa kuyəɣətutu tike ke tampana nyəntv.

15 Iɛ mṗi pa kəŋ tēsanav təɣəlv.

Pu keeti-wēɣe ɪsu heeŋ

na pá svsɪ atətəle taa

na səm pāsɪ pa tiikilu.

Na pə siyisina-wēɣe pālaav təpəŋpəŋ na pa teu sɪ.
Atətəle taa kele pa tēcayale.

16 Ama Išo ká ya-m atətəle taa təna,
na í ləsi-m.

17 Paa yulv wənəv təŋna hukuyu na í svvki təŋ
nyá laŋle ɪ taa pəli.

18 I kaa kṗenna pə taa pvlvɣv ɪ səm wule
na í pona atətəle taa.

19 Pəyele ɪ yaakaya ɪ təyi
leleŋ nulv kē na í wēna ɪ ɪsɛ.
Na í saŋ ɪ ti sɪ pə təŋ teu.

20 Paa na mṗv, pə wēe kē sɪ,
í polo timpɪ ɪ caanaa wēe
na paa naaki nyaaləm tō.

21 Yulv pəsəɣi na í wēna səsəəntv,
ye ɪ feina ləmayasɛɛ ɪ wēeki tənaya ke
teitei kē ɪsu kṗəntē.

50

Išo kəŋ sɪ ɪ hvvki ɪ hvvle

1 Asafi yontu.

Išo Toma təna tv Tacaa yaaki tetu tənaya
pə kṗəɣəv ilim təlule na pə tətule tō.

2 Siyəŋ ɪcatɛ nte tə tewa təkṗataa tō
tə taa kē Išo teeki kəkō.

3 Ta Išo kəŋ kē,
ɪle pə taya təpamm.

Kəkō wɛ ɪ nəɣo tō kē na ká niisiyi pə təna.
Heelim ɪsayam cəəna-ɪ kē.

4 Išo hvvəkəna ɪ yəlaa na
í yaa ɪsətənvɣv na tetu ke aseeta.

5 Išo sɪ: I koti ma nyáma mṗa
ma na-wɛ tə pēela nəɣo sɪ
paa nuna-m na pá lá pə kətaya tō.

6 ɪsətənvɣv í yəɣəti sɪ Tacaa má ma siyisaa kē.

Mpi tɔ, maɣale huɔnlɔ.

⁷ Iso si: Ma yɔlaa Iseɣeli nyáma í ke ŋkraŋŋ
na ma kalɛna-me, ma ké mɛ Iso ké.

⁸ Maa kalɛna-meɣe,
ɔle pɛ taya ma kɔtasɪ tɔɔ,
í tá tu heesi-m sɛleɣe lapu,

⁹ ma kaa mu, maa caa mɛ latɛɛnaa
yaa má kpeɛŋ tɛe pɛŋtulɔŋ krau.

¹⁰ Mpi tɔ, má tɛnna hɔtu tɛe wontu tɛna
na pulasi taa nyɛntu tɛnaya iyisi iyisi.

¹¹ Na pɛ sumasi tɛna,
atɛ wontunaa tɛna ké ma nyɛm ké.

¹² Paa nyɔɔsi we-m, maa pɔɔsɛɣi.
Mpi tɔ, antulinɔ na í nyɛm tɛna má tɛnna.

¹³ Wulee ma tɔɔ latɛɛnaa nantɔ
na má nyɔɔ pɛŋtulɔŋ calɛm na?

¹⁴ Pɛ taya tɔɔnaya kuhav ke ma caaki.
Ama sɛɛtu ke ma pɔɔsɛɣi.

Í tɛŋɛɣi na í laki isɛna
í ka suwa isɔtaa Iso Sɔsɔ maɣa nɔɔsi tɔ.

¹⁵ Na ye í we lanwakɛlle taa í yaa-m na má waasi-me
na í tu-m teeli.

¹⁶ Maa pɔɔsi asayaa si:
Í kalɛɣi ma kiŋ na má na-me tá nɔɔ pɛɛlɔɣu tɔm
we mɛ nɔɔsi taa si pɛ waasi-meɣe we?

¹⁷ Iɛna má sɛɣɛsɛɣi-me na u nuki
na í lɔɔki ma tɔm.

¹⁸ Í tɛnɛɣi ŋmulaa tɔɔ ké,
na í sɔɔsɛɣi wasaŋkalɛnaa tɔɔ.

¹⁹ Isayatu ke mɛ nɔɔsi yɔɔtɔɣi
na u nyɛŋna kaloolaya.

²⁰ Na í caki mɛ tɔɔntɛlenaa acaya,
na í kpeŋɛɣɛna mɛ maɣamaɣa mɛ newaa.

²¹ Mpi í lapa tɔɔle,
na í huɔki si má su na?
Yaa í maɣasɛɣi mɛ taa si,
maa tɛŋ mɛ ikpate.
Maa kuli mɛ tɔɔ ké
na má kuli mɛ acaalɛtu tɛna tɔɔ na í ná.

²² Mɛ tɛna mpa mɛ í sɔɔki ma tɔɔ tɔ í ke ŋkraŋŋ.
Pɛ taa kɔɔ na má cɛli-me na nɔɔlɔ kaa waasi-me.

²³ Ma sɛɛtu nté wei í kusɛɣi
ma nyɔɣu ke teu tɔ.
Na wei í nukɛna-m tɔ,
puɔtu ke ma waasɛɣi.

51

Sələmnyv sɪ pá husɪ ɪsəyətɔ

¹ Tafiiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyɔɔyɔ tɔ yontunaa taa təɔɔɔ.

² Tə taa ké Tafiiiti kɛsɛsəyɪ waatɔ wei ɪ na Ulii alɔ Pasepa pa lapa Wasaŋkalətu, na Iso kɔyɔɔɔtɔtu teləsulɔ Natan polo na í kaləna-ɪ tə pə təm. Yontu ntəyələ sɪ:

³ Hai, Iso, nyəni ma pətəətələ kɛ nyá kɔpantɔ təɔ. Husɪ ma kawaləyɔ kɛ nyá suulu səsə təɔ.

⁴ Nyaali ma ɪsəyətɔ təkpatəkrata, husɪ ma təpəntələ na má wɛɛ tənəŋŋ.

⁵ Mpi tə, ma nyəma ma kawaləyɔ təɔ, ma naaki ma təpəntələ kɛ tam.

⁶ Nyá tike kɛ ma pəntənəa, mpi tə, ma lapa mpi pə fɛɪ-ŋ teu tə. N wɛna tampana kɛ tɪmpi n huəkəna-m təyɔ, n ta wakəli tiili.

⁷ Ma ké kawaləyɔ tɔ kɛ hatoo kɔyɔŋku ma too haɣa-m təyɔ. ɪsəyətɔ taa ké ɪ lɔla-m.

⁸ Ama n caa ké sɪ tampana í wɛɛ ma lotu taa. Tɔ ləmayasɛ kɛ hatoo ma taa.

⁹ Husɪ ma ɪsəyətɔ na má wɛɛ tənəŋŋ. Nyaali-m na má kəli kpronkro mɔlɔm kɛ hɔlɔmnyvɔ.

¹⁰ Kɛsɪ-m ləŋhɔlɔmlɛ səsəələ təm, ɪlɛna ma wei ma ləŋlɛ ka wakəlaa tətəyətəyɔ tə tá hɔlɔmɪ təlɔilɔi.

¹¹ Kɛsɪ nyá ɪsɛ, taa nyəni ma ɪsəyətɔ, husɪ ma təwakəllənəa.

¹² Hai, Iso tɔ ma taa ké ləmayasələ nəŋŋ nyəntɛ. Ləɣasɪ-m kɔfalɔ na má nukəna-ŋ na lotu kɔlɔmtɔ.

¹³ Taa lə-m na má hatələnə-ŋ, yaa n ləsi nyá Feesuyɔ Nəŋŋtɔ kɛ ma taa.

¹⁴ Mələnə-m ma nyɔɔyɔ yəpɔ ləŋhɔlɔmlɛ, tɔ ma taa ké nunəv ləmayasələ.

¹⁵ ɪlɛna má hɔli pəntələa kɛ nyá mpraŋ na pá təŋyɪ na pá tayaŋi kɛsɛyɔ na nyá təɔ.

¹⁶ Hai, ma nyɔɔyɔ yəpɔ Iso, ləsi-m səm*fa* taa, na má kpaaləna ləŋhɔlɔmlɛ kɛ nyá waasuyɔ təm. ^a

¹⁷ Tacaa kuli ma nəyɔ na má sa-ŋ.

¹⁸ Ye nyá luyɔ ka wɛ kətasi maa lapa-ŋ. Paa nsi kəkə lusa sɪ tənə tə sɪ mayamaya,

^a 51:16 ləsi-m səm: Lɛlaa huuki sɪ ntanyi yontu tɔ caa sɪ Iso í cɛpɪ-ɪ yɔlɔkɔlɛ nte ɪnɪ ɪ lapa tə tə taa.

n ta sɔɔli.

¹⁹ Hai, Iso kɔtaya ŋka ka we-ŋ teu na ŋ caaki tɔyɔle si yulɔ lanje na i laakali i wakɛlɛna i isayatu.

²⁰ La nyá kɔpantu ke Siyɔŋ nyáma ke nyá pɛɛɛɛ tɔɔ.

Na ŋ ŋma Yosalem koloosi.

²¹ Waatu maɣi n ká sɔɔli kɔtasi nsi n suwa si pá la-ŋ tɔ, na nsi kɔkɔ lusa si tɛna tɔ. Iɛna pá la-ŋ kɔtasi ke latɛɛnaa ke nyá kɔtaya tɛlate tɔɔ.

52

Yulɔ wei i tu naani ké i wenav tɔ

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɣu tu yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Tɔ taa ké pa kɛɛsɔyi isɛna

Iɛm tu Towɛki tayasa

Sayuli si Tafiiti pola Apimeɛki tɛ.

Yontu ntɔyɔle si:

³ Ton tu nyá, n yɔɔlɔyɛna nyá isayatu ke mpɔ suwe?

N ta nyi taa si Iso kɔpantu we tam tɔɔ?

⁴ Nyá nsɛmlɛ na lɔŋ isu huɔɔyɔ,
na ŋ tuɔɔyɛna lɛlaa.

⁵ N sɔɔla isayatu na pá kɛli kɔpantu,
na ŋ caaki pɔpɔtu na pá kɛli tampana.

⁶ Na nyá lanje hɛɛna tam tɛna nti tɔ wakɛlayi tɔyɔ.
Tɔ tɛna tɔ ké kɔkɛkɛtu ké.

⁷ Pɔ tɔɔ ké Iso ká wakɛli-ŋ tam tɔɔ.
I ká lɛsi-ŋ nyá tɛ na i tɛɛna,
na i kɛɛsi-ŋ weesuɣu nyáma tɛ na i tɔyɔni-ŋ.

⁸ Siyisilaa ká na-i na sɔyɔntu kra-we.

Paa wɔŋi-i na pá tɔŋ si:

⁹ Ye yulɔ kisa Iso ke kpulɔyɔ tɔyɔ
na i ha i tɔyi liyitee nna i wakɛla lɛlaa na i hiki tɔ,
isɛna i tɛŋna tɔyɔle.

¹⁰ Ama ma we Iso tɔyaya taa ké isu
tɔyɔ hɛtu nyɛŋku.
I kɔpantu taa ké má ha ma tɔyi tam tɔɔ.

¹¹ Ma sanji-ŋ tam tɔɔ ké pɔ tɛna mpi n lapa tɔ pɔ tɔɔ,
na má kraalɔyi nyá yɛlaa isɛntaa si,
n ké kɔpanj.

53

Yɛlaa kɔpama na pa Iso ke antulinya isayav taa (Yontu 14)

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɣu tu

yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Kumeleməŋ maɣasəɣəna ɪ taa si Isə fei.
Yəlaa mpe acaalətu ke pa laki,
kupantu latu fei.

³ Hatoo isətaa ké Tacaa nyənəɣəna ate yəlaa
si ɪ naaki si ləmaɣasɛɛ tu nəɔɔɔ ɪ pɛɛkəɣi-ɪ?

⁴ Pa təna pa yela ɪ mpaav ké na pá wakəli.
Kupantu latu fei pa taa paa kuləm.

⁵ Isayalataa mpe pa kaa nu.
Pa pəsa ma yəlaa isɪ tɔɔɔnaya na pá təkɪ paa sɛɛki-m.

⁶ Tənaya paa selina sɔɔɔntu pəcɔ sɔɔɔntu fei.
Isə ká ku mpa pa kuləɣɪ ɪ tɔɔ tɔ na í lə.
Paa tɔɔɔ fɛɛɛ, mpi tɔ, Isə lə-wɛ.

⁷ Hai, ma kooliyi ké si Isɛɣɛli nyáma waasuyɔ
í luna Isə puɣu taa ké waatu wei
Tacaa ká mənna ɪ yəlaa mpa paa kuuwa tɔ.
Yakəpu lɔlɔɣu nyáma Isɛɣɛli nyáma ká
ŋmaaləna laŋhuləmɛ sɔsɔɔɛ.

54

Konyəntɔɔɔlv yaaki si pá waasi-ɪ

¹ Tafiti yontu nti pa yookina sanɔkɔ
na tə wɛ yonyoolaa nyuyɔ tu takəlaya taa tɔɔɔɔ.

² Tə taa ké pa keesəɣɪ isəna Sifi nyáma pola
Sayuli kin na pá taɣasi-ɪ si
Tafiti ŋmela pa tetu taa tɔ.
Yontu ntəɔɔɛ si:

³ Hai, Isə, ya-m nyá hətɛ tɔɔ,
na ŋ hɔli ma tampana na nyá tonɔ.

⁴ Hai, Isə nu ma kuyɔɔtɔtu.
Ke ŋkraŋŋ na ŋ nu ma kusələmɔtu.

⁵ Mpi tɔ, kpaɪ nyáma kula ma tɔɔ,
na pá sɔɔli ma weesuyɔ ləsuyɔ na mɔsɔŋ
pa paa feina-ŋ.

⁶ Ama nyaa waasəna-m,
nyayalɛ Tacaa, na ŋ paasəɣəna-m.

⁷ Isayatu í məli ma kolontunaa nyəŋ taa
na ŋ təkɪ pa nəɔsi ke nyá tampana tɔɔ.

⁸ Maa la-ŋ kətaya na lotu kulɔmtɔ
na má sa nyá hətɛ.
Mpi tɔ, Tacaa n ké kɔpaŋ ké.

⁹ N fita-m nəɣəsɛɛ təna taa ké,
na má nyənəɣɪ ma kolontunaa kpisuyɔ.

55

Wei i waali pa luwa tɔ i sələmvyv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina saŋku na tɔ we yonyoolaa nyɔvɔ tɔ yontunaa taa tɔɔlɔ.

² Hai, Iso ke ŋkraŋŋ na ŋ nu ma kosələmvtɔ.
Taa kisi ma wiinaɔ ke nuu.

³ Nu ma tɔm na ŋ cɔ-m,
nəɣəsɛɛ piina-m na má cɔɔki yem na má huɣutiɣi lotu.

⁴ Mpi tɔ, ma kolontunaa nyaasəɣi-m ké,
na asaɣaa náa ŋmakələɣi-m na pá mələɣəna
ma nyɔvɔ taa ké wahala na pá we ma waali na pááná.

⁵ Ma laŋle wakəla səsəm ké,
na səm sɔɣɔntɔ pi-m.

⁶ Sɔɣɔntɔ səsɔɔntɔ kra-m ké,
na má seliyi.

⁷ Ma nyulaya isu ye maa wɛna keŋ isu alukuku,
maa kula hɔntɔ na má hɛɛsi.

⁸ Maa sewa na má polo poolɔŋ
na má ɔaɣa timpi nəɔlɔ fɛi tɔ.

⁹ Maa sewa lɔŋ ke kacuculaya
na heelim səsɔɔm na má cɔɔsi.

¹⁰ Taaɔ, líyítí ma kolontunaa, pá taa nuna tɔma.

Mpi tɔ, mɔsvɔŋ na ɪyoosile tike ke ma naaki ɪcate taa.

¹¹ Yoou cɔɔkəna tɔ koloosi ke ilim na ahoɔ.
Kɔvəntəŋ na acilayətv suna tɔ taa.

¹² Yulɔkɔle we tɔ taa ké.

Pəyele ŋmuləm na tɔsvɔvɔ náa laŋəɣi.

¹³ Ye pi ké kolontu tɔvkəna-m pə taa la-m pulɔ.
Yaa ye ma pata ka kulayana ma tɔɔ maa ŋmɛla-i.

¹⁴ Ama ma na wei tɔ kaawə na ma tɔvɔna-i tɔɣɔ,
i ké ma taapalɔ na ma ceu ké.

¹⁵ Ma na-i tu we tɔma na lelen ké,
na tá na samaa tɔ puki Iso təsɛɛle taa.

¹⁶ Səm í tuti ma kolontunaa,
na pá tii atətəle taa na pa ɪsɛ.
Mpi tɔ, ɪsəyətɔ suna pa taa.

¹⁷ Iso ké maa wiina,
na inɪ i ká waasəna-m.

¹⁸ Tanaŋ na ilim taa na taanaya ke ma wiiki
na í nuuki ma nəɣɔ.

¹⁹ Inɪ i ká yana-m na í yeke na má hɛɛsi.
Mpi tɔ, mpa pa kuləɣi ma tɔɔ tɔ pa we paɣale ké.

²⁰ Iso wei inɪ i ké wulav ke too tam tɔɔ tɔ,
í nu na í pasa-we.

Yəlaa mpé paa layasəɣi,

páçɔ pa nyayna Iso.

²¹ I tu i taapalaa mpa í na-we pa we lelen tɔɔɔ nin.
Na í wakəli nɔɔɔ ŋka i ka pɛɛlaa tɔ.

²² I nɔɔɔ na lelen ké isu tuɲ na i taa na kəkɔ,
na i faacinaa tewa, wɛna i taa na sapɛlasi.

²³ Pɛti nyá nɔɔɔsɛɛ tənaya Taca nin taa, na í paasəna-ŋ.
I yeki si siyisulu í cɛŋli.

²⁴ Ama Iso n ká yele na yəlaa mpe
pa tii pəlaav tapuyv tɛɛ.
Yulokulaa na ŋmilaa ná kaa haɣa
pa pusi hekv na páçɔ pá si.
Ama nyaya ma pɛta ma ti.

56

Konyɔntɔɔɔlv pɛta i tɔɔɔ Iso

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyuyv tu yontunaa taa tɔɔɔ.
Yontu ntɔɔɔ pa yookina alukuku wei i we
pooluɲ tuɲ sɔsɔɔŋ tɔɔ tɔ i luɣu.
Tɔ taa ké Tafiiti kɛɛsəɣi isəna Filiisi nyəma
səŋsa-i Katɔ tɔ pə təm.
Yontu ntɔɔɔɛ si:

² Hai, Iso nyəni ma pətɔtəɛ, pa huluyv-m ké.
Kuyɛɛŋ tənə pa yookina-m ké, na pá caaləɣi-m.

³ Kuyɛɛŋ tənaya ma kolontunaa we ma waali.
Pa we payalɛ ké, na pá yookina-m.

⁴ Ye kuyaku ŋku sɔɣɔntɔ í kpa-m,
nyaya ma tɔɣi naani.

⁵ Ma saŋ Iso ké i təm kuyɔɔtɔtɔ tɔɔ,
na ma tu-i naani na sɔɣɔntɔ fɛi.
Pepeɣe yulv pəsəɣi na í la-m?

⁶ Paa kuyaku ŋkuyv pa tɔɣv-m konyɔŋ,
na pá huuki ma tɔɔ ké isayatu.

⁷ Pa lapa nɔɔɔ kulvmaɣa si pa cɛŋəɣi-m na pá naasəɣi-m
na pá huliɣi ma ikpate ke paa timpi ma puki tɔ.
Mpi tɔ, pa caa ma weesuyv ləsuyv tɔ.

⁸ Pa kaa pəsɔ pa fitina isayatu nti pa laki tɔ.
Hai, Iso, pɛti yəlaa mpeɣe ate na pááná.

⁹ N tɛma ma takpaalətv mpaav ke cɛkənav
suu ma isəlvv ke nyá tənuyv huluyv taa.
Nmaa pə təm ke nyá takəlaya taa.

¹⁰ Ye ma mapa kapuka na nyá tɔɔ,
ma kolontunaa ná mələɣəna pa waali ké,
ma nyəma si Iso nyá, n we ma tɔɔ.

¹¹ Ma saŋ Iso ké i təm kuyɔɔtɔtɔ tɔɔ.

Ma sama Tacaa ke i tòm tō.

¹² Inəyi ma laki naani, maa nyaŋna pòlv.

Pepeye yəlaa pəsəyi na pá la-m?

¹³ Hai, Iso pə wee si má la isu ma suu nəɔɔ tō,

de nyana təmle kətəya ke maa la-ŋ.

¹⁴ Mpi tō, n waasa-m səm taa ké,

si ma tō nyá isəntaa ke weesuɣu nyáma nyaaləm taa.

57

Tafiiti sələməyi isətaa Iso Səso

(Kvkalətv 8-12: Yontu 108:2-6)

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuɣu tv
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:

Taa kv tɔɣəlv.

Tə taa ké Tafiiti keesəyi isəna i sewa Sayuli na í

ŋmɛli kvkramuɣu puɣu taa tō pə tòm.

Yontu ntəyələ si:

² Hai, Iso nyəni ma pətətələ yoo,

nyəni ma pətətələ.

Mpi tō, nyá kin ke ma pəkəyi ma təcəsələ.

Maa ŋmɛli təna, na n kenti ma tō,

haləna wahalanaa panə pá tɛ.

³ Isətaa Iso Səso ke ma yaaki.

Ini i lapəna-m pə təna.

⁴ I ká waasi-m na hatoo isətaa,

na í liyiti wei i tv ma waali tō,

na í la-m i kvpantv.

⁵ Mpa pa həkv ma wee tō

pa təkɪ yəlaa ké isu tɔɣəlasɪ.

Pa kela seŋtaa ké isu ŋmantaasi na nyəmá,

na pa nsəmlɛ na ləŋ isu layatɛ.

⁶ Hai Iso, nyá səsəntv í kəli isətənuɣu ke kolvɣu,

na nyá teu na tetv təna tō.

⁷ Paa hula puɣu ke ma mpaav taa ké,

na kv lumsu-m.

Uena pá nyɪ-m katəka.

Ama kolvma mpe pa hotina ka taa.

⁸ Hai Iso, ma nyə tɔŋ,

maa sa-ŋ na má puɣulɪ-ŋ.

⁹ Ma ləsaya, fe,

ma cəmuɣu na ma saŋkv í fe,

maa fe na péco pé nyaali.

¹⁰ Tacaa maa sa-ŋ yəlaa taa,

na má puɣulɪ-ŋ piitimnaa taa.

¹¹ Mpi tō, nyá kvpantv səsəntv tapə isətənuɣu ké,

na nyá teu náá tee isəŋmuntv təə.

¹² Hai Isə, kpaasi nyá təyi isətənyv təə,
na nyá teeli na tetv təna taa.

58

Isə we tetv təə na í hvkəna

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyvuv tv
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kv təyələ.

² Yəlaa me sum taa ké í ká hvləna tampana na?
Mrvuv í təŋəyi siyisuyv na í hvkəna?

³ Təfaa ke í lakəna isayavv ke tetv təə,
na í laki mvsəŋ.

⁴ Hatoo asayaa həəv tee ké pa wakəlaa,
na pəpətvnaa náá leki na pəcə
pa luki pa toonaa lotu taa.

⁵ Pa we sətv ké isv tvmaa,
yaa isv paasəle ntam wei í təkəyi ŋkpaŋŋ tə.

⁶ Isv paasəle nte tv nukv tvv yontu tə,
paa tvwaa taa aka.

⁷ Hai, Isə holi pa kela ke pa nəəsi taa,
Taa yəki təyələsi tama si.

⁸ Pá mvkv yem isv lvm kpeŋyuv tə.
Ye pa tv nəyələyv nyəmə, á pəsi kpe te.

⁹ Pá si na pá yəəli yem isv atantaalv.
Na pá wee isv pə hələsvyv pəyayv,
na ká tá keesi ilim tə.

¹⁰ Pa səwá tvŋ kaa la hətv,
na pəcə Isə kpe si-í isv kacuculayv,
paa a wvləa yaa á na a lvm, pə ta kv pulv.

¹¹ Yvləpəŋ laŋle ká hvləmv
waatv wei Isə ká ləeti asayaa tv
mí í ká tv pa caləm taa.

¹² Waatv məyi yəlaa təna ká tv si:
Yəlaa kvpama wəna pa kasəyayv,
Isə we atə na í hvkəna.

59

Isə waasi-m mpa paa caaki-m tv pa niŋ taa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyvuv tv
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kv təyələ.

Tə taa ké Tafiiti keesəyi isəna Sayuli tilaa si
pá feŋ í təyayv na pá kv-í tə.
Yontu ntəyəle si:

² Ma Iso waasi-m ma kolontunaa nin taa,
kenti ma too ké mpa paa caa-m to pa too.

³ Waasi-m mpa pa peekəyana-m isayatu to pa nin taa,
ya-m yubkulaa mpe pa nəyo taa.

⁴ Asayaa mpeyele na pá ceḡayi-m,
yubkulaa mpe pa caa pa tii ma too ké.
Taca aḡi ma ta la isayatu natəli,
pəyele ma ta seki ma kulapəle.

⁵ Paa na ma ta la pulu to,
pa kpaḡayi sewa na pá tayanaḡi pa ti.

Hai, Iso fe na ḡ koo ma kin na ḡ ná.

⁶ Taca aḡe na isəta pə tu,
Iseyeli Iso nyá,

kuli na ḡ waasi-m mpa pa ta nyi-ḡ to pa nin taa,
kisina waali lulaa mpeye nyá kəpantu.

⁷ Paa taanaya ḡkaya pa kəḡ
isu hasi tintiyile.

Pa casəyi kapusi na pá cəəkəna icate.

⁸ Isayatu suna pa nəsəi taa təpam,
na pa kuyəyətutu we isu layalee.
Pa toḡ si awe ká nuna pa təm?

⁹ Ama Taca nyá wonḡyi-weye,
na ḡ paakəna mpa pa ta nyi-ḡ to pa təna.

¹⁰ Paa pa toḡ ká wee isu cəne na lé,
Iso nyayale ma kentulu.

¹¹ Ma Iso kupaḡ n ká koo ma cəlo,
na ḡ huli-m ma kolontunaa na pé wakəla-we.

¹² Taa ku-weye ləḡ,
na pé koo na ma yəlaa səo nyá toḡ too.

Ama ciyiti-we na toḡ ləna ḡ pəti-we.

Taca, nyayale tá kəkentuḡu.

¹³ Pá kula pa nəyo too te, pa wakəla-ḡ ké.

Pa mayamaya pa kalampaanu katəka í kpa-we.

Mpi to, kutuyə na kaloolaya tike ke pa laku.

¹⁴ Kpiisi-we na páána na pá taa tasa-weye nav.

Ue antulinya təna ká nyi si

Iso Səso we Iseyeli taa.

¹⁵ Paa taanaya ḡkaya pa kəḡ isu hasi tintiyile.

Pa casəyi kapusi na pá cəəkəna icate.

¹⁶ Na pá peekəyi paa timpiyi təyənaya.

Pu taku-weye teu ləna pá suv məla.

¹⁷ Maa sa nyá toḡ ké,

na ma kpaali nyá kəpantu ke tanan tēe.

Mpi to, n ke-m təcəsəle toḡ nyəntə ké

na ma kentulu ke lanwakalle waatu.

¹⁸ Maa sa ma kentulu nyaga.
Hai, Iso nyagale ma təcəsəle,
ma Iso nyá kúpantv we səyəntv.

60

*Iso nukı ı yəlaa mpa pə kəlaa tə pa wula
(Kvkalətv 7-14: Yontu 108:7-14)*

¹ Tafiiti yontu nti ı yoona
səŋkv sı ı seɣesəɣəna təyolə.
² Tə taa ké Tafiiti keesəyi ısəna ı yoona
Siliı nyəma mpa paa we Mesopotami
na Sopa pə tetv taa tə.
Pa məlaya kpente ılena Sowarı náa kv Itəm tetv
yooola ke iyisi naanvwa na naaleye (12.000) təm tetekele taa.
Yontu ntəyəle sı:

³ Hai, Iso, nyá ləna-tv na tə yá yem yem.
Heesı nyá pááná na ń məŋna-tv.

⁴ N ciyita tetv na tə yá pəyolee,
nyala-ye, təfə tə təŋna seluyu ké.

⁵ N maɣasa nyá yəlaa tá na təŋ,
na ń caalı-tv na tə nyəə sulum kəkəkəm.

⁶ N hula nyá kúpama ke yaasi wei pá nawa,
ıe pa se kolontu nyəmə kvtətəna tə.

⁷ Hai, cə-tv na ń kəə tá waasvuv,
ılena ń yá nyá kvsəlla tá, na nyá təŋ.

⁸ Iso yəyətə ı təsəele nəŋŋ nyəntə taa sı:
Maa təyənə akaitv.

Maa tala Sikem ıcatə,
na má faya Sukətı tetekele ke həyoləŋ.

⁹ Má tənna Kalaatı na Manasee.
Ifəlayim keke ma yoou kahuka.
Yuta keke ma kawulaya kprátvuv.

¹⁰ Mowarv keke tiyaya ŋka ka taa ma səə lum tə.
Maa ləsı Itəm təə ké aseeta
na pə hvlı sı má tənna-ı.
Maa yaya yoou kakiısası ke Filiisi nyəma təə.

¹¹ Awe ká pona-m Itəm na í cəle-m
pa kolunə ıcatə?

¹² Ye pə taya Iso nyá, awe?
Pəyele nyá lə-tv, n fei tá yooola waalı.

¹³ Kəə ń sənə-tvuv tá kolontu təm taa.
Mpi tə, yəlaa waasvuv ké heelim ke yem ké.

¹⁴ Ye Iso n we tá waalı tə lakı akanaa ké.
Nyaa nəŋtəna tá kolontunaa.

61

Ma sɔla nyá tɔyaya taa cayale ke tam tɔ

¹ Tafiiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔɔyɔ tɔ yontunaa taa na pá yooki-ti na san̄ku tɔyɔlɔ.

² Hai, Isɔ nu ma wula,
na ń ké ŋkraŋŋ na ma kusələmɔtɔ.

³ Ye pə kɔma na má kpisi,
paa ma we tɛtɔ tənaya,
isɔ ma yaa-ŋ si ń waasi-m.
Pona-m təcɔsɔle nte ma kaa pəsi na má tala tɔ.

⁴ Mpi tɔ, nyagale ma kentulu,
na ma kolun̄a icate ke kolontu kin̄.

⁵ Nyá tɛye ma caa cayav ke tam tɔɔ,
na má cɔɔsi nyá tɛɛ.

⁶ Mpi tɔ, hai, Isɔ nyá nukəna ma koolee
na ń haaki-m mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ pa kpancoou.

⁷ Kpaasi wulav weesuyɔ na isɔ,
na í pusɔ tayali na pá polo lɔlɔŋ loosi loosi.

⁸ I weɛ kawulaya kumte tɔɔ ké tam tɔɔ,
na nyá kɔpantɔ waasəyi-ti.

⁹ Ile maa pɔyɔli nyá hətɛ ke tam.
Na má lá isɔ maa suw nɔɔɔ tɔɔɔ paa koyaku ŋku.

62

Maa weɛ Isɔ kəŋkəŋ taa tɔpamm

¹ Tafiiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔɔyɔ tɔ yontunaa taa isɔ Yetutun̄ keesuyɔ tɔyɔlɔ.

² Isɔ ké ma pɛta ma ti.
In̄i i kin̄ ke ma nyɔɔyɔ yavɔ lukəna.

³ Inəɔle ma kukpamɔyɔ na má tɔyɔ-ti kpɔlɔyɔ
ma nyɔɔyɔ yavɔ nté, na ma kolun̄a icate.
Pɔlɔpɔ u cɛŋləyi-m i kin̄.

⁴ Pəlee ké mə tən̄a í ká yele kpɛntɔyɔ
na í huliyi yɔlɔ si í kɔyɔ-ti?

Isɔ kolun̄a weɛlɔyɔ tɔ,
yaa kalaa wei i seliyi tɔ?

⁵ I kpɛnta nɔɔɔ si í tusɔ-ti i təcayale sɔsɔle taa.
Pɔpɔtɔ we-mɛye teu ké,
mə nɔɔsi ké í kooliyina kɔpantɔ
na mə lotu taa na mpusi.

⁶ Isɔ kin̄ tike ke maa pɛeki heesuyɔ.
Mpi tɔ, in̄i i yekina na má tɛɛləyi.

⁷ Inəɔle ma kukpamɔyɔ na má tɔyɔ-ti kpɔlɔyɔ.
Ma nyɔɔyɔ yavɔ nté,

na ma kolunja icate.

Pulupv u cenlaxi-m i kinj.

⁸ Iso yakana ma nyuvv na i tuv-m teeli.

Ini i kentiçina ma too na tonj,

Iso kele ma kpuluvv tətule.

⁹ Hai, yalaa me, i peti-i mə təxi paa waatu wei,

na i tui-i mə lotu,

Iso kele tá kpuluvv tətule.

¹⁰ Tampana too,

yalaa təm cekənav we kate ké,

pa we ké isu ileeməj.

Pa tana pa fei yuj ke sanəya too.

¹¹ I taa ha mə təxi mvsuj taa,

i taa teeli wənav mpi pa leekəna toma tō.

Paa wənav hukiyi, i taa cəla-wəxi mə ti.

¹² Iso yəçotaa na i leli na má nu si,

inəçale toma tv.

¹³ Tacaa nyá tike nté kupəj

na n̄ feləxi paa wei isu i lapə tō.

63

Iso kupantv kəla weesuyv ke teu

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa

nyuvv tv yontunaa taa tō.

Tə taa ké Tafiiti keesa i çəçale təm ke Yuta wulav tetv taa.

² Hai, Iso, nyəçale ma Iso,

ma peekəxi-ŋ ké,

ma ləsaçə nyuləxi-ŋ ké,

na má teŋ taas i ke nyá too ké wuləçə

tətv nti tə taa lvm fei tō.

³ Nyá təyaçə taa ké ma nyəna-ŋ teu

na má ná nyá tonj na nyá teeli.

⁴ Mpi tō, nyá kupantv kəla weesuyv ke teu.

Maa kpaalı nyá samtv.

⁵ Nyəçə maa see ma weesuyv tana,

na má sələməçəna nyá həte.

⁶ Maa haçə ké isu ma təçə nim təçənaçə kupəjka.

İlena má yoo-ŋ yontu na laŋhuləmlə.

⁷ Ye ma həntaa, ma tōsəxi nyá təm ké,

na ma maçəsəxi-təxi ma taa ké ahoə tana.

⁸ Nyəçale ma waasulv, ma laŋle həena

nyá keŋ isotom taa çəçale.

⁹ Ma tamsəna-ŋ ké na luçv kuləmvv,

nyá tonj waasəçəna-m.

¹⁰ Mpa pa lvi ma weesuyv ləsvv tō,

pá wakəli-wɛɣɛ ləŋ na pá sɔsi-wɛɣɛ tɛtu lumanɔ taa.

¹¹ Pá ku-wɛɣɛ isayakɔvu na pá waasi taale hasi.

¹² Ilena wulav náá yɔɔləɣəna Iso.

Wei i ka tuuna Iso hətɛ tɔ pɔntu ká samɪ-i ké.

Mpi tɔ, pu təkɪ pəpətɔnaa nɔɔsi.

64

Iso kəla nsəma asayɛɛ

¹ Tafiti yontu nti tɛ wɛ yonyoolaa
nyɔvu tɔ yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso nu ma nɔɣɔ kɛ waatu wei ma mələɣɪ tɔ.

Kenti-m kolontu wei i nyaasəɣɪ-m tɔ.

³ Fiti-m isayatu nti asayaa tayana ma tɔɔ tɔ,

na n̄ hatələna-m nti yələa wakəllaa maɣasəɣɪ ma tɔɔ tɔ.

⁴ Pa nɔɔsi na ləŋ ké isɪ layatɛ nte pa salaa tɔ,

na pa tɔm isayatu wɪki isɪ nyəmə.

⁵ Yələa kɔpama kɛ pa tɔɔki pa nyəmə kɛ mukaya.

Paa heeliɣi-wɛ na pəɔ pá tɔ-wɛ,

pəɔ sɔɣɔntu fɛi-wɛ.

⁶ Pa kaasəɣɪ pa təɣɪ pa isayatu təmle taa ké,

na pá maɣasəɣɪ isəna paa nyɪ pa katɔsi tɔ,

na pá təŋ si nɔɣɔɔ kaa na-sɪ.

⁷ Isayatu kɛ pa maɣasəɣɪ.

Na pá təŋ si tá sɔɔlv puwa.

Tə tɔwa mpi tu la tɔ pə pələ.

Yɔlv lotu wɛ lumanɔ ké.

⁸ Ilena Iso náá tɔ-wɛɣɛ nyəmə,

na í yaya-wɛɣɛ kɔakɔaa.

⁹ Pa kɔyɔɣɔtɔtu huna-wɛ,

pa təna mpa pa naaki-wɛ tɔ

pa kɔɛɛtəɣɪ nyɔɔŋ.

¹⁰ Sɔɣɔntu kpa yələa təna

na pá kpaaləɣɪ mpi Iso lakɪ tɔ,

na pá cəkəɣəna i kulapələ huwɛɛ.

¹¹ Siyisilu í yɔɔləna Taca na í tɔɣɪ-i kɔvɔlvɔ.

Pa təna mpa pa təŋəɣɪ tampana tɔ pá sa pa ti.

65

Iso mwəna si pá samɪ-i

¹ Tafiti yontu nti tɛ wɛ yonyoolaa
nyɔvu tɔ yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso, tu sa-ŋ Siyɔŋ taa ké na naani,

na tɔ lá isɪ tɔ suv tá nɔɔsi tɔ.

³ Nyá nukəna sələmən.

Nyá cələɣɔ yələa təna ká kɔɔ.

⁴ Tá kawalaya tee-tuyu toŋ ké.

Ama nyaa husəna-ke.

⁵ Leleni nuɓ nte wei n ləsa na ŋ yaa
si í caɣa nyá tɔyaya taa ké nyá isenta tɔ.

Tu tɔɔ nyá tɔyaya nanŋ nyəŋka taa kɔpantu na tɔ haya.

⁶ Tá nyuɓu yátu Iso nyá kɔpantu tɔɔ ké
n nuki tá kɔsələmɔtu,
na ŋ laki-tuyu kəkɔlɔ nyəmnaa.
Nyaya tetu na lum pə tənasi yəlaa teɛləyi.

⁷ Iso nyá suna pɔɔŋ na nyá toŋ,
na ŋ suu nyá tɔyi toma.

⁸ Na ŋ heesəyi tenku na i hola pa kəkɔte,
na yəlaa nyənte tɔtɔ.

⁹ Antulinya tənasi tɔɔ nyəma ná
nyá kəkɔlɔ nyəm na pá nəɣəsəyi,
na laŋhulɔmle náa kuyi ilim
tətule na pə təhile nyəma.

¹⁰ N paasəna tetu na ŋ yele na teu nu-təyi səsəm,
na ŋ kaa-təyi kɔpantu na lum su Iso lɔɔŋ.

Na ŋ yele na tetu weɛ mɔsɔŋ
ke teu na tɔɔnaya náa laki.

¹¹ N yɔɔləyi lum ke awasa na ŋ yəkəyi tampaɣa,
n yeki na teu nu na pá huɓ,
na ŋ kooli kɔpantu ke pə məhoɔ.

¹² N kəsəyi pənaya nyuɓu na nyá kɔpantu,
na kɔpantu kpeŋ nyá mpaau taa.

¹³ Teu nuwa wɔlaya tetu,
na pulasi laŋa náa hulɔm.

¹⁴ Kaləkəŋ waasa tətɔyole,
na kutɔɔɔn náa nyala tətɛka taa.

Laŋhulɔmle kakiisasi na yontu nuki.

66

Waasɔlv Iso samtv

¹ Yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɓu tu
yontunaa taa tɔɔlɔ.

Atɛ yəlaa mé,
mə təna í wiliti Iso na laŋhulɔmle.

² I yoo i həte samtv yontu,
na i tu-i teeli na mə samtv.

³ I heeli Iso si:
Nyá təma ke səsəna.
Kolontunaa naaki nyá toŋ səsəŋŋ,
ɪlena pá yeki kalampaani.

⁴ Tetu yəlaa tənə hənta nyá nəhɛɛ teɛ ké,
na pá yooki laŋhulɔmle yontu na pá saŋ nyá həte.

⁵ I kɔɔ na í ná Iso təma,

ι lakasi ke sɔsɔnsi ké.

Yɛlaa taya ι laki-si.

⁶ Iso yelaa na tenku lum nyɔɔ,
na pɛ yele tetu puyulaya na yɛlaa tɔ nɔɔheɛ.
Tɛnaya tɔ laŋa heɛna-ι.

⁷ Iso toma ke ι ηmakɛlɛna tam tɔɔ.
Na ι fenjiyi piitimnaa na ι ιse
si tɔɔ kollaa ι taa tasa ι tɔɔ ké kuluyɔ.

⁸ Yɛlaa mé ι sa tɔ Iso,
ι sam-ι na mé nɔɔsi nu.

⁹ Iso haana-tuyɔ weesuɣu,
na ι kentiyi tɔ tɔɔ si pɛ taa co-tu.

¹⁰ Hai, Iso, nyá mayasɛna-tu na η tayan-tu,
isu pa wɔkuyɔ liyitee nyɛɣɛluyɔ si ku té tɔ.

¹¹ Iso n yelaa na wahala mayana-tu,
na η yele na laŋwakɛlle kɛli-tu.

¹² Iso yelaa na yɛlaa tɔɔ tɔ tɔɔ,
tɔ tɔma kɔkɔ na lum pɛ taa.
Iɛna Iso η lɛsi-tu na η tana-tuyɔ tɛpante taa.

¹³ Maa sɔɔna nyá tɔyaya ke kɔtasi
nsi kɔkɔ lusa si tɛna tɔ,
na má lá nɔɔsi nsi maa su-η tɔ.

¹⁴ Nsi maa kula nɔɔɔ ke ma wahala waatu na má su tɔ.

¹⁵ Maa la-η kɔtaya ηka kɔkɔ lusa
ka tɛna tɔɔ heɛη nim nyɛη,
na ιwaaη,
na latɛɛnaa na pɛηtulɛη.

¹⁶ Mɔ tɛna mpa mɛ ι nyaηna Tacaɔ tɔ,
ι kɔɔ na má keɛsi-meyɛ mpi Iso lapa-m tɔ.

¹⁷ Ma mpa kapuka na Iso tɔɔ na ma nɔɔɔ,
na má sam-ι na ma nsɛmlɛ.

¹⁸ Ye ma taa ka wɛ isayatu
Iso taa nuɛna-m.

¹⁹ Ama Iso nuwa ma nɔɔɔ
na ι ké ηkpaηη na ι nu ma wiinav.

²⁰ Iso keɛɛ sɔsɔ,
ι ta lɔ ma sɛlɛmuyɔ,
pɛyele ι ta pɛ-m kupantu.

67

Yɛlaa tɛna ι sa Iso

¹ Yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyuyɔ tu
yontunaa taa na pá yookina saηku tɔɔɔɔ.

² Hai, Iso nyɛni tɔ pɛtɔɔtɛɛ na η kooli-tuyɔ kupantu,
nyá isɛntaa teu ι ná tɔ tɔɔ.

³ Iɛna pá nyi nyá mpaηη ke tetu taa,

na pá huli nyá nyuyv yavu tòm ke piitimnaa tæna.

⁴ Hai, Iso, yælaa í sa-η,
pa tæna pá tu-η teeli.

⁵ Piitimnaa laηa í hulòmí na pá ηmaali.

Mpi tæ, siyisuyu ke n tæηayi na í huukæna yælaa,
na í tiikiyi piitimnaa ke tetv taa.

⁶ Hai, Iso, yælaa í sa-η,
pa tæna pá tu-η teeli.

⁷ Tetv lula tæ kvlvlvm.

Ta Iso kooliyi-tuyv kwpantv ké.

⁸ Iso kooliyi-tuyv kwpantv,
na antulinya tænasí tæna yælaa nyæηna-η.

68

Iso akaitv yontu

¹ Tafiiti yontu nti tæ we yonyoolaa
nyuyv tv yontunaa taa tøywlv.

² Iso kulí na nyá kolontunaa ya yem.

Mpa paa caaki-η tæ, pá se nyá ísentaa.

³ Yele na asayaa mpe pá saali yem ke

Iso ísentaa, ísu nywæsi salvuyv tæ,
yaa ísu keetu hookuyu kwæ taa tæ.

⁴ Ilena siyisilaa laηa náá hulòmí na pá ηmaali.

⁵ I yoo Iso ké yontu na í sa í hæte,

í hæe-í mpaav, iní í fayana teteka taa na í kwη.

I hæte nté Tacaa, í ywæli í ísentaa.

⁶ Inæyæ suluwaa caa, na leelaa paasænlv.

Mpuyv Iso we í tæcayæ laηη nyænte taa tæna.

⁷ I haaki katayælasí ke tæesi,

na í yeki na salækatunaa hæesæyi.

Asayaa tike ke í yeki wlaya taa.

⁸ Hai, Iso, waatu wei n lu nyá yælaa næyo tæ tæ,

waatu wei n tæe pa lwlv ke wlaya tetv taa tæ,

⁹ tetv selaa ké, na ísotønuyv pæsi lum.

Sinayi puyv sela íseyeli Iso nyá, nyá ísentaa.

¹⁰ Hai, Iso, n yelaa na tev kwæηkv nu,

na í mæηna nyá kpancoou ηku ku tema tæ.

¹¹ Hai, Iso, nyá yælaa lapa pa tæcayæle ke tetv taa.

Lonte ntæye n tayana wahala nyæma ke nyá kwpantv tæw.

¹² Tæmuyv ke Tacaa ywætæa.

Tæm kwpantv kæntaa ná ké kpekæle sæsæle.

¹³ Kolontunaa awulaa kpekæle tv casæle.

Ilena alaa mpa pa we tæyaya tæ pá tala wontu kukukuutu.

¹⁴ I ká hænti mæ cacakæη tæe na í hæesæyi,

na liyitee waasa alukuku keη tæw,

na wola kupaŋ waasa i huntu tɔɔ*fa*? ^a

15 Waatu wei Toma tɔna tu yasa awulaa ke tetu taa tɔ, tetu hulɔmaa ke isu kpronkprontu.

16 Hai, Pasan puyu kɛ Iso nyɛŋku kɛ, na ku hela tɔm payale.

17 Pepe tɔɔ kɛ puyu kuheluyɔ laki iseseeɛmle, ke ŋku Iso lɛsaa si i ka caya tam tɔɔ tɔ? Tɛnaya Tacaɔ kɛ caya halɛna tɛnaya.

18 Iso wɛna yooɔ keɛkeɛnaa ke iyisi iyisi kɛ, Tacaɔ wɛ pa hekɔ, na Sinayi naɔ wɛ Iso tɛsɛɛle taa.

19 N kpeŋna yɛlaa mpa pa kpaɔa tɔ na ŋ kpaana, yɛlaa ke pa lapa-ŋ kuɔɔɔ*fa*. Tɔɔ kullaa maɣamaɣa kɛ caya nyɔ kin. ^a

20 Tacaɔ keɛ sɔsɔ ke paɔ kuyaku ŋku, unɔ i paasɛyɛnana tu na i waasɛyi-tuyɔ saa wei pa ŋmakɛlayi-tu tɔ.

21 Iso kɛ wei i waasɛyi-tu tɔyɔ.

Tacaɔ Iso unɔ i wɛnna toma si i fiti-tuyɔ sɛm taa.

22 Ama Tacaɔ kɛ yɔki i kolontunaa nyɔɔŋ, i kɛ yɔki mpa pa wɛ isayatu taa tɔ pa nyɔmpɔyɔlasɔ.

23 Tacaɔ yɔyɔtaɔ si: Maa lɛsi ma kolontunaa ke Pasan puyɔ taa na mɔ kɔna.

Maa lɛsi-wɛyɛ tɛŋku lum tɛɛ na mɔ kɔna.

24 Na ŋ feli pa calɛm taa kɛ nɔɔhɛɛ, na nyɔ hasi tɔyɔ-wɛ.

25 Hai, ma Iso, ma wulav, pa naɔa nyɔ cana ke nyɔ tɔyɔa taa.

26 Yonyoolaa ntɛ nɔyɔ tɔɔ, pa waalɛyi wontu mataa, hekɔ taa kɛ alɔpiya mpa pa makɔ akilimisi tɔ.

27 I sa Iso kɛ tɔkɔtilɛnaa taa. Iseyɛli lɔlɔŋ nyɔma mɛ i sa Tacaɔ.

28 Mɔ tɛnuyɔ Pɛncameɛ kpekɛle ntɛ mɔ nɔyɔ tu, na pɔ kaasi Yuta na Sapulɔŋ na Nɛfɛtali pɔ awulumpiya.

29 Mɔ Iso caa kɛ si i wɛɛ tɔŋ.

Hai, Iso, sɔɔsi tɔŋ ke mpi n lapa-tu tɔ.

30 Nyɔ tɛsɛɛle taa kɛ n wɛɛ, na ŋ tɔki kawulaya ke Yosalem tɔɔ.

Awulaa kɛ kɔna-ŋ kuɔɔɔŋ.

31 Nyaaɔi Icipiti wei i kɛ sɛsɛncaasi tɛɛ wontuyɔ tɔ.

I wɛ kɛ isu latɛɛnnaa kalɔku na i ŋmakɛlayi yɛlaa.

I paɔa i ti na i haaki-ŋ liyitee nyɔyɔtu.

^a 68:14 Loonɔa kanɛ ka nuu wɛ katɛ. Iɛ lɛlaa huɔki si Iseyɛli nyɔma iɛ, alukuku keɛ Iseyɛli na wola na liyitee nna a tɛɛ kɔkɔ ke mpu tɔ, a hulayɔ pa akaitu. Wɛnaɔ ŋku yoolaa kuuki tɔyoolo taa tɔ. ^a 68:19 kuɔɔɔ: Lɛlaa nɔ huɔki si pɔ huwɛɛ ntɛ si pa ha Iso kɛ kuɔɔɔŋ. Loonɔa kanɛ ka huwɛɛ wɛ katɛ.

32 Sɔsaa ká luna Icipiti na pá kɔɔ.
Itiyopii nyáma ná kɔŋ na pá tekəyi Iso ké niŋ.

33 Ate kawulasí me í yoo Iso ké yontu.
I sa Tacaa.

34 I yoo yontu ke wei i we isəŋmuntɔ
tam tɔɔ nyəntɔ tɔɔ na í kɔŋ tɔ.
I yəɔtəyana nté na toŋ.

35 I nyi Tacaa toŋ.
I sɔsɔntɔ we Iseyeli tɔɔ ké,
na i toŋ we isɔtaa.

36 Hai, Iso, pa nyəŋna-ŋ nyá təyaga taa ké.
Iseyeli nyáma Iso haaki i yəlaa ke toŋ na pəsuyɔ.
Iso keke teeli tɔ.

69

Sɔɔlyɔ ŋku ma sɔɔlana Iso tasele tɔ

1 Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa taa na pa yookina cəmuyɔ*fa* təyɔɔ. ^a

2 Hai, Iso, waasi-m,
lɔm sɔna ma luyɔ tee ké.

3 Pə tisa-m katantamaga taa ké, pu səŋəyi.
Ma hota lɔm lumaŋ taa ké na pə hola teekəna-m.

4 Ma kiisaa na ma luyɔ tee wɔli, na má ká.
Ma teka ma Iso na ma ise caŋ a pəyɔlɔŋ taa.

5 Mpa pa taa kraana-m mɔsɔŋ tɔ pa kəla
ma nyɔyɔ taa nyɔsɔ ke pəyale.

Mpa pa caa sɔ má la yem tɔ pa ké toŋtɔnaa ké,
ma kolontunaa mpe pa feina tampana.
Mpi ma ta kraɔa tɔ mɔpəyi pə wee sɔ má məŋna.

6 Hai, Iso, n nyəmá ma kɔmɛlɛntɔ,
na ma kɔlapəle isayale fei-ŋ ŋmesaya.

7 Ma tɔm í taa kra mpa pa tɔ-ŋ naani təyɔ feele.
Hai, Iseyeli nyáma Iso Tacaa,
ma tɔm í taa liyiti mpa pa pɛekəyi-ŋ tɔ.

8 Mpi tɔ, nyá tɔɔ ké pa tɔvki-m,
na feele we ma isentaa.

9 Ma pəsa isɔ mɔsɔl ke ma newaa,
yaa kpaitɔ ke ma təyaga nyáma.

10 Mpi tɔ, ma isəle seɛna nyá təyaga
təmlɛ ké isɔ yem na kpɛtɛ.
Na nyá kɔtuyɔ pəsi ma nyəŋku.

11 Ma isəlɔm lukiyi yem ké na má həkəyi nəyɔ,
paa na mpu kɔtuyɔ ke pə kəŋna-m.

12 Paa ma suu ləyaga wontu,
ma pəsa wei pa tuliyi ntompee təyɔ.

^a 69:1 cəmuyɔ: Lɛlaa hvɔki sɔ pa yoonaa yontu luyɔ ŋku pa yaa sɔ hetuyɔ tɔ.

13 Ma təm ke pa yəɣətəxi kuyeeŋ taa,
na sɔlvnyəɔlaa náá yooki-təxi yontu.

14 Hai, Taca, nyaga ma tekiyi ma sələmvuy taa,
hɔlv-m suulu na ń mv.

Cə-m nyá kɔpantv tɔɔ, na ń ya ma nyvuy.

Mpi tɔ, nyá nyvuy yavv we naani ké.

15 Kpee-m afəla taa, á taa taa-m lipu.

Ya-m lvm lumaməŋ səsəŋ na ma kolontunaa

mpa paa caa-m tɔ pa niŋ taa.

16 Lvm hola í taa teeŋa-m,

pəcɔ lvhəyaga í taa li-m.

Taa yele na pəlaav suli ma tɔɔ.

17 Taca, cə-m, mpi tɔ, nyá kɔpantv tɔɔwa səsəm ké.

Keesi nyá ise na ma tɔɔ ké nyá suulu səsɔ tɔɔ.

18 Taa kisi nyəmvuy na nyá təmlɛ tv má ma tɔɔ.

Hai, cə-m ləŋ, ma we laŋwakəlle taa ké.

19 Kpətəŋa-m, waasi-m,

ya-m ma kolontunaa tɔɔ.

20 N nyəmə ma fəele na isəna pə pasa-m tɔ.

N naaki ma kolontunaa tənaga.

21 Kɔtvuy wakəla ma laŋle ké na pə tv-m kɔtəŋ.

Ma taŋaa si pá nyəni ma pətɔtəle

yaa pá puyusi-m ma ta na.

22 Pa sitiŋi sɔtv ke ma tɔyənaya taa.

Na pá haaki-m lvm kɔnyəŋəm si má nyɔɔ na ma lɔkətv sí.

23 Pa acima na pa kɔtasi tɔyənaya í pəsi-weye

katəka ŋka kaa kpa-we tɔ.

24 Pa isentɔɔ í nyala təkpaŋ na pá taa taa nav,

pa saləməyənə wahala ke tam.

25 Mv-we na nyá pááná səsəŋna na a kəkɔ tala-we.

26 Pə kpiisi pa təcayale.

Nɔyɔlv í taa wee pa teeŋi taa.

27 Wei ɪ ŋkpaŋvuy n hɔma tɔyɔ mpe pa tv kɔnyəŋ,

na pá yəɣətəxi mpa Iso nyá n ka tvwa kɔnyəŋ tɔ pa wahala təm.

28 Leeŋi-weye pa isayatu,

taa hvli-weye nyá suulu.

29 Pə huiŋ pa həla ke weesuyv takəlaya taa,

pá taa ŋmaa pa həla ke siyisilaa nyəna taa.

30 Ma ké kɔnyəntv ké na má təkɪ wahala.

Hai, Iso nyá yavv ká kenti ma tɔɔ.

31 Hai, Iso, maa sa nyá həte na yontu,

na má puyvli nyá səsəntv ke ma samtv taa.

32 Taca pəle pə kəla-ŋ teu ke ma ha-ŋ nav,

yaa latəce alaafəya nyəŋ.

33 Mpa pa pasəxi pa ti tɔ,

paa ná ma yavv na pa laŋa hvlvmi.

Iso waasvuy pəkəlaa me,

mə weesuɣu í tayaɫi.

³⁴ Mpi tɔ, Tacaɑ nuƙi kɔnyɔntɔnaa nɔɔsi ké.
 ɫi laƙi awusa ké ɪ yɛlaa kɔpama mpa pa wɛ salɛka taa tɔ.

³⁵ Isɔtaa na atɛ í samɪ-ɪ,
 na tɛɲkunaɑ na pɛ taa nyəmnaa puyɔɫi-ɪ.

³⁶ Tacaɑ ka waasi Siyɔɲ ɪcatɛ,
 na í tayanɪ Yuta acaɫɛɛ ké ɲmaɪ,
 ɪ yɛlaa ká mu-ye na á pəsi pa nyəna.

³⁷ A ka pəsi ɪ tɛmlɛ nyéma piya kpancoou,
 na mpa pa sɔla ɪ hɛtɛ tɔ pa caɣa a taa.

70

Tacaɑ kɔɔ lɔɲ
(Yontu 40:14-18)

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
 nyɔɣu tɔ yontunaɑ taa na pá tɔɔsɛɣəna Isɔ tɔɔ tɔɣɔɔ.

² Hai, Isɔ, kɔɔ na ɲ hɛɫi-m.
 Tacaɑ kɔɔ lɔɲ na ɲ waasi-m.

³ Mpa pa caɑ ma sɛm tɔ fɛɛɛɛ í pɪ-wɛ na pá liɣiti-wɛ.
 Mpa ɪni pa laɲɛ hɛɛna ma kɔnyɔɲ tɔ
 pá ka nyɔɔɲ na pá mɛɲna waali.

⁴ Mpa pa laƙaɣa-m anyanƙa tɔ
 fɛɛɛɛɛ í pɪ-wɛ na pá se.

⁵ Mpa pɛɛɛ pa pɛɛkɛɣi Isɔ nyá tɔ,
 pá caɣana-wɛ na pa laɲa hɔɫumɪ.
 Na mpa pɛɛɛ pa sɔla nyá nyɔɣu yaɔu tɔ,
 pa yɔɣɔtɛɣi tam si Tacaɑ kɛɛɛ sɔsɔ.

⁶ Ma ké kɔnyɔntɔ ké na má wɛ atɛ.
 Hai, ma Isɔ, kɔɔ ma waasɔɣu kɛ lɔɲ.
 Nyɔɣalɛ ma waasɔɫɔ na ma hɛɫɔɫɔ.
 Tacaɑ taa leeli.

71

Tacaɑ, taa lɔ-m, nɔɔnɔɔ ma kpatɔlaa ké

¹ Tacaɑ, nyɔɣa ma tɔɣi kɔɫɔɫɔɣu,
 taa yeɫɛ na ma laɲɛ wakɛɫi.

² Waasi-m na ɲ ya-m nyá siɣisuɣu tɔɔ,
 kɛ nyá ɲƙpaɲɔɣu na ma tɔɔ na ɲ sɛna-m.

³ Nyɔɣalɛ ma kɔkɔpamɔɣu ɲƙu ma cɔɔsɛɣəna
 na ma tɔɣi kɔɫɔɫɔɣu kɛ tam tɔ.
 Nyɔɣalɛ ma kɔkɔpamɔɣu, na ma koluɲa ɪcatɛ.

⁴ Ma Isɔ fiti-m ɪsaɣau niɲ taa,
 fiti-m wei ɪ tɛɲɛɣi tampana
 na í ké nyəmɛɲ tɔ tɔ ɪ niɲ taa.

⁵ Tacaɑ Isɔ, nyɔɣa ma tɛɛɫɛɣi,
 nyɔɣa ma pɛta ma tɛɣi hatoo ma pɛcaatu.

⁶ Hatoo ma too lotu taa nyɔɣa ma tekɪɣi,
 nyá lɛsɛna-m ma too taa,

nyaga ma sanj tam.

⁷ Ma ké kəkəlo nyəm ke yəlaa paɣale ké.

Nyagale ma kpɔlvɔv tətule toŋ nyənte.

⁸ Nyá samtu yontu tike í wɛɛ ma nɔɔ taa.

Pə wɛɛ si ma yɔɔtəyi nyá teeli təm ke paa ifemle nte.

⁹ Taa lə-m, nɔɔnɔɔ ma kpatəlaa ké.

Waatv wei ma toma pasəyi tɔ taa lə-m.

¹⁰ Ma kolontunaa yɔɔtəyi ma təm ké.

Mpa pa cɛŋəyi ma weesuɣu tɔ pa laki təmaɣa saawala si:

¹¹ Iso lə-ŋ ké, tɔ təŋi-ŋ na tɔ kra-ŋ.

Ma feina nɔɔlv si í lɛɛki-m pa niŋ taa.

¹² Hai, Iso, taa hatələna-m.

Ma Iso kəɔ ləŋ na ń waasɪ-m.

¹³ Pa tana mpa pa suuki-m təm tɔ,

pá liyiti-wɛ na pá saali yem,

na fɛɛɛ tɔɔ mpa pa caa ma lepu tɔ.

¹⁴ Iɛ maa tɛɛləyi tam,

na má sanj-ŋ na má lɛləyi.

¹⁵ Na ma nɔɔv yɔɔtəyi nyá siyisuyu

na nyá nyɔvɔv yavv təm ke paa kuyaku ŋku.

Mpi tɔ, ma ta nyi pə tənasi.

¹⁶ Maa yɔɔtɔ nyá təma səsəna təm Tacaɔ Iso,

na má tɔɔsi nyá siyisuyu tike təm.

¹⁷ Hai, Iso, hatoo ma pəcaatv ke n seɣesa-m,

haləna sanj nyá teu təm ke ma kpaaləyi.

¹⁸ Paa ma kpatəlaa təkɔŋkɔŋku,

ma Iso taa lə-m.

Iɛ maa kpaali kɔfaləŋ yəlaa ke nyá təm

na má heeli cele piya ke nyá toŋ təm.

¹⁹ Hai, Iso, nyá siyisuyu fɛi tənaya.

Pəcɔ n lapa kəkəlo nyəmnaa,

nɔɔlv ta nəɣəsəna-ŋ.

²⁰ N yelaa na tɔ ná wahalanaa na

laŋwakəlle ke katatəlaya,

n ká yeɛ na má wɛɛna weesuɣu,

na ń ləsi-m pɔvɔv səsəv taa.

²¹ Tayanɪ ma nyɔvɔv ke kɔsvɔv,

heɛsi ma laŋɛ.

²² Iɛ Iso maa sa-ŋ na cəmvɔv

na má yoo nyá teu təm ke yontu.

Na má tala Iɛɣɛli Naŋŋ tɔ nyá na sanjv.

²³ Maa tala-ŋ na yontu,

na má wiliti-ŋ na ma nɔɔv

si n yapa ma nyɔvɔv.

²⁴ Ma nɔɔv ka yɔɔtəyi paa kuyaku

ŋkuyv nyá siyisuyu təm.

Mpa pa pɛɛkəyi ma lepu tɔ fɛɛɛ

pu-wɛɣɛ na pə liyiti-wɛ.

72

Wulav tōw sələmuyv

¹ Səlməŋ kŋŋmaŋmaatv.

Haɪ, Iso, ha wulav ke nyá hʉvle,
na í ha wulav pəyalv ke nyá tampana təŋuyv ləmayasəle.

² Uena í təŋəyi tampana na kusiyisim
na í hʉvkəna nyá yəlaa konyəntvnaa.

³ Pəwŋ na pulasi í kəna yəlaa ke heesuyv
na tampana təŋuyv.

⁴ Wulav í ha tampana ke yəlaa konyəntvnaa
na í waasi wahala nyəma,
na í wakəli pa ŋmakəllaa.

⁵ Ue paa nyaŋna-ŋ, haləna kuyəŋku
ilim ká yele nyayav na isətv náá yele nav tō.

⁶ Wulav inɪ ɪ ká wee ké isu tev ŋku kv nukuyv
taale nte tə nyutv pa halaa tō.
Yaa isu tev səsəwv nukuyv haləm tō.

⁷ Pu caɣana siyisilaa ke kuyaku ŋku.
Na pá wee heesuyv səsəwŋku taa,
haləna kuyəŋku isətv ka su tənaya tō.

⁸ I ká təyō kawulayə ke pə kraɣav
teŋku na pá sɪna lelv tō,
na pá kraɣa pəyō səsaya haləna antulinya tənaya tō.

⁹ I kolontunaa ká həntɪ-ɪ ate
na ɪ patanaa mpe pá niisi musuyv.

¹⁰ Taasisi tetv na tetv nti ləm cəwnaa tō
pə awulaa ka felɪ lampuunaa.
Səpa na Səpa pə nyəma náá lapɪ-ɪ kv cəwŋ.

¹¹ Awulaa təna ká həntɪ-ɪ ate,
na piitimnaa təna náá laki-ɪ təmle.

¹² Uena inɪ ɪ waasi konyəntv wei ɪ wiikina-ɪ tō
na wahala təyōlv wei ɪ feina sənlv tō.

¹³ Wulav ká weena ɪcam na konyəntəyōlv
na mpa pa pasəyi pa tɪ tō pa pətəətəle,
na í yá pa weesinɪ.

¹⁴ Wulav ká ya pa weesinɪ ke ŋmakəlvuyv na musvŋ nin taa.
Mpi tō, pa ké-ɪ pulv səsəwŋm ké.

¹⁵ Paa weena weesuyv na pá ha-ɪ Səpa nyəma wola.
Paa sələməyi Iso ké ɪ tōw ké tam ké,
na pá kooliyi-ɪ kv pantv ke paa kuyaku ŋku.

¹⁶ Təyənaya haləm ka waasi tetv taa
na pá kvəna pulasi ŋyōwŋ taa.
Na ka pee ciyitiyi isu Lipaŋ tuŋ səsəwŋ,
na yəlaa huki acaləe taa isu nyutv ke tawa taa.

¹⁷ Wulav həte ká wee tam tōw ké,
haləna kuyəŋku ilim ka su tənaya tō.

Na pá kooliyi təməya kʊpantʊ na pá yaakəna ɪ həte,
na piitimnaa yaaki-ɪ leleŋ nuɪb.

¹⁸ Taaɪa Iɪsɔ, wei nyá n ké Iɪɣeɪɪ nyáma Iɪsɔ tɔyɔle teeli tʊ,
nyá tike n lakəna kəkəlɔ nyəmnaa.

¹⁹ Nyá həte səsɔle nté teeli nyəntɛ ke tam tɔɔ.
Nyá teu í waasi tɛtʊ təna taa.
Iɪsɔ í kəna mpʊ, Iɪsɔ í kəna mpʊ.

²⁰ Seseɛ pəyalʊ Tafiiiti sələmʊyʊ tənaya ntɔ.

TAKELAYĀ TOOSO NYEŊKA

73

(Yontu 73-89)

Asayaa teu

¹ Asafi yontu nti tə we yonyoolaa
nyʊyʊ tʊ yontunaa taa tɔyɔɔ.

Iɪsɔ tewa Iɪɣeɪɪ nyáma mpa pa lotu taa tewa tɔyɔ.

² Paa na mpʊ pəcɔyɔ pə kaasaa sɪ pá co-m yaa pá tuu-m.

³ Mpi tɔ, ma naaki asayaa həesəyɪ, ɪɛna
má laki-weyɛ ɪsɛsɛmlɛ.

⁴ Mpi tɔ, paa naaki wahala nəyɔɔ haləna pa səm,
na pá nukɪ pa nantʊ taa alaafəya.

⁵ Paa naaki wahalanaa mpa lɛlaa naaki tɔ,
pəyele pi makəna-we ɪsu yəlaa lɛlaa.

⁶ Kalampaanɪ wɛnna ɪsu pa lulɔyʊ,
na mʊsʊŋ náa wɛɛ ɪsu pa kacɔka wontuyɪ.

⁷ Pa cayana pa ti na pá toosiyi yəlaa ke ɪsɛ,
na pa ləmayasɛɛ naaki kpakpaa.

⁸ ɪsayatʊ təm ke pa yɔyɔtəyɪ,
na pá wonjiyi lɛlaa,
na pá həŋ pa ti na pá keɛki tampana.

⁹ Pa kooki ké na pə takɪ ɪsɔtɔnyʊ,
na pá wakələyɪ tɛtʊ na pa nsəmlɛ.

¹⁰ Pə tɔɔ ké pa təna pa keesəna pa tɔɔ,
na pá nyɔɔki pa kʊyɔyɔtʊtʊ ke lum tɛɛ.

¹¹ Na pá təŋ sɪ ɪsənaya Iɪsɔ ká cɛkəna-tɪ.
ɪsənaya ɪsɔtaa Iɪsɔ ká cɛkəna-tɪ?

¹² Mpuɣʊ asayaa wɛɛ,
pə cayana-weyɛ tam ké,
na pá kaaki pa wɛnaʊ.

¹³ Mpu tɔ, yem tɔɔ keɛ ma tayana ma lotu taa,
na má saŋ ma niŋ ke ɪsayatʊ lapʊ təm taa.

¹⁴ Paa kuyaku ŋkuyʊ pa maki-m,
na pá tʊyʊ-m wahala ke paa tanaŋ ŋku.

¹⁵ Ye maa tɔma sɪ ma yɔyɔtɪ ɪsu mpe,
halɪ maa luwa nyá piya piitim waali.

16 Ma maɣasaa si má huɔ pə tɔɔ na má cəkəna.

Ama pə tənaya mpɔ pə kəla katɛ.

17 Halɪ kuyaku ŋku ma suɔ Iɔ təyaya taa
təyɔ ma cəkəna mpi pə taŋa asayaa tɔ.

18 Mpaan wei i taa pu tuu-we təyɔ n suki-we
si pá hoti timpi pu wakəli-we tɔ.

19 Ilena pá wakəli-weye tɔm kulɔm tɔɔ,
na pá kpiisi-we na pa tɔm teesəna sɔyontu.

20 Taca, ye n kula pa tɔɔ ile pa muki
isu yɔlɔ feŋyɔ na i toosee saali yem tɔ.

21 Waatu wei ma taa ka we nyan
na ma lanje wakəli sɔsɔm tɔ.

22 Maa ké kumelɛŋ ké, ma taa cəkəna pulɔɔ.
Maa we teitei ké isu kpəntɛ ke nyá isɛntaa.

23 Paa na mpɔ ma na-ŋ ké tam ké,
n kpa-m nyá niŋ ntəyɔŋ taa.

24 Nyá layatu tasuyɔ ke n ka tiikina-m.

Pə waali n ka mu-m nyá teeli taa.

25 Aweye ma wena isətaa, ye pə taya nyá?
Nyá lakəna na má nukɪ leleŋ ke atɛ.

26 Paa ma nantu yaa ma nyamle kpisaa.
Iɔ kele ma nyəm na ma kpɔlɔyɔ tətɔle ke tam tɔɔ.

27 Pa təna mpa pa hatələna-ŋ tɔ pa leki ké,
na ŋ wakələyi pa təna mpa paa nukəna-ŋ tɔ.

28 Ye ma, Iɔ kpətənaɔ wenna-m teu.

Taca Iɔ kin ke ma tɔyi kpɔlɔyɔ.

Ilena má keesi i təma təna.

74

Iɔ yaav ke isətəseele ncaale taa

1 Asafi yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyuyɔ tu yontunaa taa təyɔlɔ.

Hai, Iɔ, pepe tɔɔ ké n looki-tuyɔ tam tɔɔ?

Na n muyi pááná na nyá yəlaa ta?

2 Tɔɔsi nyá yəlaa mpa n hika tɔɔ ləŋtaa
na ŋ ya-we si pá pásɪ nyá kpəntɛ tɔ pa tɔɔ.

Tɔɔsi Siyɔŋ puyɔ ŋku ku tɔɔ n lapa nyá te tɔ ku tɔm.

3 Kɔɔ na ŋ ná lona anɪ,
pə wakələyi-ye ye tam ké.

Kolontu wakəla nyá təyaya taa.

4 Nyá kolontunaa kiisiyina nteye timpi n sulaya-tu tɔ,
haləna pá tu pa kuyusɔm.

5 Pá na pa lawa ké na pa loŋ
isu taasi setəlaa ke hɔyɔyɔ taa.

6 Na pá faki leesəŋ na pá yəkəyi leleŋ.

7 Pa tu kəkə ke nyá tæsele
na pá yəki na pá wakəli timpi nyá hæte wæe tɔ.

8 Nti pa makɪ pa lanja taa tɔɔle si,
pá wakəli-tuyv tɔm kulɔm tɔɔ.
Paa wɔ kəkə ke lona nna a taa
Isɔ na yəlaa pa suliyi tɔ.

9 Tu tasəyi nav ke mpi pə hɔləyi si Isɔ wæe tɔ.
Isɔ kuyɔɔtɔtu teləsəlaa ná fei tɔtɔ.
Ta taa nɔɔlv ta nyi isəna pu taanɪ tɔ.

10 Hai, Isɔ Tacaa,
pəlee ké kolontunaa ká heesi nyá hæte kɔtuyv?
Pəlee ké paa heesi-teye footuyv?

11 Pepe tɔɔ ké n suma,
na nɪ san nyá niŋ ntɔɔŋ kusuyv si n ma?

12 Hai, Isɔ, nyagalə ma wulav ke too lanjata,
nyá waasəyənə tetv taa.

13 Nyá ton ke n fayana tenku
na ń yəki lɔm tæe tɔmaa sɔsaa nyɔɔŋ.

14 N yəka tɔm sɔsɔ Lefiyatan nyuyv na ń peti-ɪ
wulaya tetv taa yəlaa si pá tɔɔ.

15 Nyá hulina lɔm seela na ń hee lɔŋ
na ń yele na pusi nsi si nyɔɔki tɔ si lɔm nyɔɔ.

16 Nyagalə ilim taa na ahoo pə tv.
Nyá lapəna ilim na isɔtv.

17 Nyá suna tetv toosi təna
na ń lá watv waatv na yoluma.

18 Tacaa tɔɔsi si kolontu kuləxi nyá tɔɔ,
yəlaa kɔmɛlɛmən inɪ ɪ wɔŋəyi-ŋ.

19 Taa peti nyá yəlaa kɔpama weesin ke taale wontu.
Taa sɔɔ nyá kɔnyɔntunaa tɔɔ ké tam tɔɔ.

20 Tɔɔsi nyá nɔɔɔ pɛeluyv tɔɔ.

Mpi tɔ, mɔsvɪ nyəmnaa suna ɪcate səkretən taa.

21 Taa yele na mpa pa isə pa təkɪ tɔ pá tɛɛna lanwakəlle.
Ama kɔnyɔntunaa na wahala nyəma í sanɪ-ŋ.

22 Hai, Isɔ, tɔɔsi na ń paasəna kɔtuyv ŋku
kɔmɛlɛmən inɪ ɪ tɔvki-ŋ paa kuyakv ŋku tɔ.

23 Taa sɔɔ nyá kolontunaa wula tɔɔ,
na kakiisasi nsi pa kiisiyina-ŋ tam tɔ si tɔɔ.

75

Tacaa kele hvvlv

1 Asafi yontu nti ɪ yoowa si: Taa kv
na tə wɛ yonyoolaa nyuyv tv yontunaa taa tɔɔlv.

2 Hai, Isɔ tə sama-ŋ.

Tacaa Isɔ tə sama-ŋ.

Tu yɔɔtɪ nyá tɔm na
tə kpaali nyá teu sɔsɔm.

- ³ Τααα σι: Μaa σι waatv nɔɣɔlv,
 na má huɔna siɣisuɣu.
⁴ Tɛtv na tɛ taa nyəm tɛna ká sele.
 Ama má sukəna-təɣi tɛ kila tɔɔ.
⁵ Na má heeli mpa pa saŋ pa ti tɔ si: I yelev mpu,
 na asayaa si: I taa hɔ mə ti.
⁶ I taa hɔ mə ti,
 í taa yɔɣɔti kalampaanu tɔm.
⁷ Sɔsɔɔntv u kəŋna ilim tɛlule yaa pə tətule,
 yaa wulaya tɛtv taa.
⁸ Ama Iso nyəmna,
 í nɔkaa i kpaasi lelv na í tisi lelv.

⁹ Τααα tɔka kəpu na í suna i pááná sɔlvɔm,
 i ká ce-wəɣi atɛ asayaa tɛna,
 na paa nyɔɔ pə tɛna na pá kpeŋna tayatv.

¹⁰ Ma kaa yelev Yakəpu Iso Tɔm yɔɣɔtvɔv,
 na pə yontu yooɔ.
¹¹ Maa yɔki asayaa toŋ tɛna.
 Ama tampana tɛŋlaa toŋ ka puəkəna.

76

Iso wakələyi yooɔ ke Siyɔŋ taa

- ¹ Asafi yontu nti pa yookina cəmvɔv
 na tɛ wɛ yonyoolaa nyuvv tv yontunaa taa tɔɣɔlv.

² Iso huɔla i tɔɣi Yuta,
 i hətɛ yaa Iseyeli taa.
³ I cokəle wɛ Salɛm kɛ,
 na i tɛcaɣalɛ kɛ Siyɔŋ taa.
⁴ Tɛnaɣa i pɛla yooɔ wontu:
 Isu nyəmá na kpəlɛŋ na laɣalɛɛ na wontu lentɛ.

⁵ Hai, Iso, sɔsɔɔntv ntɛ yaa?
 N kəla tam tɔɔ pɔɔŋ tɛna.
⁶ Yoolaa taa yoolaa mpe pə caama-wɛɣɛ,
 pa toowa tom kantəkaya nyəm,
 pa ta pəsi na pá yoo na pá fiti.
⁷ Yakəpu Iso, waatv wei n nyaasa-wɛ tɔ,
 pə yɛɣeta pa kpaɣanəŋ na i caɣalaa kɛ.
⁸ Hai, n kɛ sɔsɔ kɛ,
 n mɔɣi pááná na awe kpətəna-ŋ?
⁹ Hatoo isɔtaa kɛ n yɔɣɔta nyá huɔle tɔm,
 na sɔɣɔntv kpa tɛtv na tɛ caɣa tɛpamm.
¹⁰ Waatv inəɣi n kulaa si n huɔkəna
 na í waasi atɛ kɔnyɔntɔɣɔlaa.
¹¹ Ye nyá taa huɔwa,
 yɔlv tɔɣv-ŋ teeli kɛ,
 paa i wɛ pááná sɔsɔna taa.

12 **I** siu mə Iso Tacaa ke nɔɔsi na í lá-si.
Mpa pa cɔɔna Iso Sɔsɔ inɔ tɔ,
pá kɔna-i kucɔɔŋ.

13 Iso lɛsɛɣi awulumpiya kalampaanɔ kɛ
ɔlɛna pɛ tisi-we tɛfɛ.
Ate awulaa seliyina-i kɛ.

77

Ma sɛlɛmɛɣi Iso lɔŋtaa kɔpantɔ ke laŋwakɛlle kuyɛɛŋ taa

1 Yetutum si Asafi yontu nti tɔ we
yonyoolaa nyɔɔɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

2 Maa wiina Iso na má heeli-i ma tɔm,
maa wiina-i na í kɛ ŋkraŋɔɔ na ma tɔɔ.

3 Ye ma laŋle wakɛlaa,
ma pɛɛkɛɣi Tacaa kɛ,
na má tɛkɛɣi-i niŋ ke ahoo, heɛsuyɔ fɛi,
ma luyɔ fɛi si pá puɣusi-m.

4 Ye ma tɔɔsa Iso tɔɔ ma nɔɔsɛɣi kɛ,
ye ma kraɣa lamagaaɛɛ ɔlɛ ma apalɔ tɔɔɔ.

5 Tacaa, nɔ tisiɣi si má kpɛti ɔsɛle,
na pɛ cɔɔsɛɣi-m, ma nɔɔ taa fɛi kete.

6 Ye ma huɔ puɔi kancaalaya nyɛnsi
na kuyɛɛŋ wei i tɛɛwa tɔ i tɔm,

7 ma tɔɔsɛɣi ma yontunaa tɔm ke ahoo kɛ,
na ma magasɛɣi hatoo ma taa
na má pɛɛkɛɣi ma huwɛɛ taa.

8 Tacaa n ká lɔ-tuyɔ tam tɔɔ?
Nyá paa kaa wɛɛna-tɔ?

9 N yɛla-tuyɔ kɔpantɔ lapɔ ke tam tɔɔ?
N kaa tasa-tuyɔ natɔlɔɣi heeluyɔ ke paa wulee?

10 Iso tá sɔɔ tá pɛtɔtɛle tɔɔ,
pɛyele i ta mu pááná na í yele i suulu huɔɔɔ.

11 Ma yɔɔɔta ma taa si mpi pɛ tuyɔ-m wahala tɔɔɔle si,
Isɔtaa Iso Sɔsɔ u tasɛɣi-tuyɔ paasɛnau.

12 Ma tɔɔsa Tacaa tɛma tɔɔ.
Mpi tɔ, ma ta sɔɔ nyá lɔŋtaa kɔpantɔ sɔsɔɔntɔ tɔɔ.

13 Maa yɔɔɔti nyá kulapɔtɔ tɛna tɔm,
na má keɛsi nyá tɛma sɔsɔɔna tɔm.

14 Hai, Iso nyá mpaau wɛɛ kɛ tɛnaŋŋ.
Tuyɔ kulalaaɔ ŋku ku haŋna-ŋ sɔsɔɔntɔ?

15 Nyagale Iso wei i laki piti tɛma tɔ,
n huɔa nyá tɔŋ ke yɔlaa taa.

16 Nyá tɔŋ ke n yarɛna nyá yɔlaa
Yakɔpɔ na Yosɛɛfu pa luɔɔɔ nyáma.

17 Hai, Iso, lum na-ŋ na sɔɔɔntɔ kra-wi,
na pɛ sele na pɛ kraŋna hatoo pɛ tapɔɔɔ tɛɛ.

18 Ntɛna tɛv kpe ɔsi lɔɔŋ lum na ku holiɣi.
N tɔɔki nyá nyámá ke paa timpi.

¹⁹ Τευ νυᾶχᾶσυχυ νyaləmәle naaki antulinya ke hola anı a taa,
na sɔχɔntv pu tetv na t́ seliyi.

²⁰ Tenku lvm hekυ taa ḱ n hee ný t́χı mpaav,
nχɔlv u nyᾶη kv lonte.

²¹ Moisi na Alɔη ke n kpawa isı tiikilaa
na pá paasᾶχᾶna ný ýlaa.

78

Iseyeli nýma t́m fei sɔv

¹ Asafi yontu nti pa yookaya na t́ we
yonyoolaa nyvvyv tv yontunaa taa t́χɔlv.

Ma ýlaa í nu ma kvseyesətv,
í tv ηkpaηη na í nu ma kvɔχɔtv.

² Iso ḱe maa see-me,
na má keesəna-meχe lɔη taa t́m.

³ Nti t́a caanaa keesa-tv
na t́ nu na t́ nyi-tı t́.

⁴ Pə fei sı t́ ηmesi-t́χı t́ piya.
Tu keesi t́ piya piya ke Tacaa samtv t́m.
Na ı toma na piti t́ma wena ı lapa t́ pə t́m.

⁵ Iso tvwa kvtvvtv na í sı kiiu
ke ı ýlaa ke Iseyeli taa.

Na kiηη ııı í hvli t́a cəsənaa sı
pele pá seχesi-t́χı pa piya.

⁶ Uena pele pa piya nyi-tı,
na səle sı t́əwa ıle sı seχesi-t́χı sı piya.

⁷ Uena pá tv Iso ḱe naani pa taa sɔv ı t́ma t́ə,
na pá t́ki ı kvəsəstv.

⁸ Ue pa kaa t́η pa caanaa ıkpate.
Pele paa ḱe kaahvtvnaa na t́ə kullaa piitim ḱe.
Pa fei naani, ṕcɔ paa t́ηχı Iso
ḱe teu ke pa ləmayasεe taa.

⁹ Ifəlayim lvlvvyv nýma mpa pa ḱe t́tɔlaa t́,
pa sewa yooυ ke kv wule.

¹⁰ Pa t́a t́ki pá na Iso pa nχɔv peelvvyv.
Pa kisa ı kiηη taa t́nte.

¹¹ Pa sɔəwa Iso kookalənaa na ı t́ma səsəna wena
ı ka yelaa na pá ná t́.

¹² Iso ka lapa ḱkɔlv nyəmnnaa ke Icipiti
hχɔlvvyv ηku pa yaa sı Sowah t́
kv taa ḱe pa cəsənaa ısentaa ḱe.

¹³ Iso faya lvm na pá yelevweχe mpaav na pá tee
na í kaa-wəχı huγule isı kolvηa.

¹⁴ Isoηmvtvvyv hvlayana-weχe mpaav ke ilim taa,
ılena kv mvyi ḱkɔ ke paa ahoο nna.

¹⁵ Iso faya kvkpaıvvyv ke wɔlaya tetv taa
na í yelev na pá nyɔv tetv tee lvm.

16 Išo lapu na lum seelaa luna kukpamuyu taa
na pá kpe isi pusi.

17 Ama tá caanaa tɔŋa isɔtaa Išo sɔsɔ ke pəntənan
na pá kɔlɔyɪ Išo tɔɔ ké wɔlaya tetu taa tɔna.

18 Tá caanaa mayasa Išo ké pa taa si pa naa ɪ waali,
ke timpi pa səlɛma-ɪ tɔɔŋaya isi pa sɔɔlaa tɔ.

19 Haləna pá tɔɔ Išo si: Nɪ pəsəyɪ na ń cali-tɔyɔ
tɔɔŋaya ke wɔlaya tetu taa.

20 Tampana n mapu kukpamuyu na lum kpe,
na pá hee lɔɔŋ yaa.

Ɔe n pəsəyɪ na ń ha nyá yəlaa ke tɔɔŋaya na nantu na?

21 M̄puyɔ Tacaa n nuwa na pááná kpa-ŋ
na nyá taa haŋna Iseyeli nyáma isi kəkɔ,

22 ke timpi pa ta te-ŋ na pa taa tɔ.
Pa ta la naani ké nyá waasuyɔ tɔm.

23 M̄puyɔ n yɔɔtəna isɔŋmɔntu
na ń tɔli isɔtɔnuyɔ taa nɔnɔsi.

24 Na ń yelee na Manna*fa* hoti pa tɔɔ isi tɔɔ si pa tɔyɔ.
Isɔtaa tɔɔŋaya ke n ha nyá yəlaa ke mpv. ^a

25 Isɔtaa tillaa tɔɔŋaya ke n ha-we,
na pá tɔyɔ na pá haya.

26 M̄puyɔ Išo n yelaa na ilim təlule heelim má,
na ń kəna ilim mpətəŋ tɔɔ nyəm na nyá tɔŋ.

27 Na ń lá na nantu tii pa tɔɔ isi mɔsuyɔ.
Sumasi tuutuuma ke n kəna-we
isi tɛŋkuna nɔsi kanyəŋa.

28 N lapaya na si hoti tá caanaa tɔsikile
na si cɔɔna pa tɔcayalɛ.

29 Tacaa ha-weyɛ mpi pa nyulaya tɔ.
Ɔena pá tɔyɔ na pá haya katatəlaya.

30 Tá caanaa tɔɔŋaya ka we pa nɔsi taa ké,
pa luluy ta tu sɔta,

31 m̄puyɔ Išo táa huuna-we na í kv
Iseyeli ifepiya taa ifepiya.

32 Paa na mpv tɔ, pa ta tɔna nyá kəkɔɔ nyəmnaa
na pá tɔŋa isayətɔnaa ke lapu.

33 M̄puyɔ n kpiisa-we na heelim,
na ń tisi wahala ké pa tɔɔ ke kpakpaa,
na ń si pa weesin tɔnaya.

34 Waatu wei sɛm kəŋ tá caanaa ilena pá keesəna Išo nyá tɔɔ
na pá pɛkɛyɪ si ń kenti pa tɔɔ.

35 Na pá tɔɔsi si n ké pa kukpamuyɔ.
Isɔtaa Išo sɔsɔ ké pa waasulu.

36 Ama pa ntompee ke pa puyusayana-ŋ
na pá looliyɪ-ŋ na pa nsəma.

^a 78:24 Manna: Tɔɔŋaya ŋka Išo hawa Iseyeli nyáma ke wɔlaya tetu taa tɔ. Saa unyɪ pa luwa Icipiti yomle
taa na pa puki Kanaaŋ nyəntu taa.

37 Pa taa τηη-η na pa taa ké teu,
pəyele pa ta təkɪ nʲá na-we mə nəɣə pɛɛlɔvɔ.

38 Paa na mpv, nʲá suulu tɔɔ,
n wiiki ɪsəɣalataa pətɔtəle,
nn wakəlɔyi-we.

N kpaá nʲá tɔɣɪ tam ké,
nn haakɪ nʲá tɔɣɪ nʲá pááná təna taa.

39 Na ń tɔɔsɪ sɪ ta caanaa ké yəlaa ke yem ké.
Pa ké heelim mpi pə tɛɛkɪ pə kaa məli tɔɣə.

40 Tá caanaa kula nʲá tɔɔ ké wɔlaya tetu taa
na pá kraasəɣɪ nʲá pááná tɔ pə fɛɪ kalɔvɔ.

41 Pa ta heesi ɪsɔ nʲaɣa maɣasvɔvɔ sɪ pa naakɪ nʲá waali,
na pá kraasəɣɪ ɪsɛɣɛli ɪsɔ Naηη tu nʲá nʲá pááná.

42 Pa ta tɔɔsɪ ɪsɔ nʲá nʲá toη tɔɔ
na ɪsəna n ka ɣapa-weɣe kolontu niη taa tɔ.

43 Ta caanaa sɔɔ piti təma wena n ka lapa Icipiti tetu taa
na kəkəlɔ nʲəmnaa mpa n lapa Sowaη həɣəlɔvɔvɔ taa tɔ.

44 N pəsə Icipiti nʲáma pusi lɔm ke caləm
na pá wu sɪ lɔm ke nʲɔɔv.

45 Na ń kəna-weɣe kacɔsɪ sɔtv nʲənsɪ
na sɪ nʲɔɔ pa caləm.

Na saleɛ, na aɛ a wakəli-we.

46 Na ń tu pa tawa na pa hatəmɔtv ke kutolon.

47 Na ń yele na tev ɪsəɣav na tɔmpɛɛ
wakəli pa lesɛη tuη na tuη kulɔlɔη ɛɛlɛη.

48 Na tev tɔmpɛɛ kv pa tɔla
na kv nasɪ pa kaləkəη.

49 Mpvvɔvɔ ɪsɔ nʲá n mɔ Icipiti nʲáma na pááná sɔsɔəna
na nʲá taa huuna-we na pa laηa wakəli,
na ń tilina-weɣe ɪsɔtaa tillaa wakəllaa kpekəle.

50 N haɣa-we na nʲá pááná ke mʲpvvɔvɔ,
pə taɣa səm tike ke n tu-we.

Ama n svsa-weɣe wahala taa na pa ɪsɛ.

51 Na ń kv Icipiti nʲáma
apalɔpiya kancaalaya nʲənsɪ təna.

Kam lɔlɔvɔ nʲáma ɪwɪɛ
kancaalaya nʲəntɛ səpəna mpv.

52 Mpvvɔvɔ n tiika nʲá yəlaa na ń tɛəna-we ɪsɪ
pa ləsɔvɔvɔ heeη ke kaləkv taa tɔ,

na ń tiiki-weɣe wɔlaya tetu taa ɪsɪ tɔla.

53 N pona-weɣe na naani, sɔɣɔntv fɛɪ-we,
na tɛηkv li pa kolontunaa.

54 Pə waali ké n pona-weɣe nʲá tetu naηη nʲəntv taa
ké pvvɔvɔ ηkv n mɔwa tɔ kv tɔɔ.

55 Na n tɔɣɔni Kanaaη piitimnaa na n tala
yəlaa ke pa tetu na ń sɪ ɪsɛɣɛli

kpeka yəlaa ke pa tɛɛsɪ taa.

56 Paa na mpv tɔ pá maɣasa ɪsɔtaa ɪsɔ Sɔsɔ nʲá

na pá kuli nyá tó,

pa ta tóki nyá kusəsuto.

⁵⁷ Pa hatələna Tacaa nyá na
pá pəsı tetelataa isu pa caanaa.

Pa yəələyi apalotv ké isu
təv ηku kv hika fitaa tó.

⁵⁸ Tá caanaa kusa Iso nyá nyá pááná na pa təfəenlənaa
na pá kusı nyá isesemle na pa tuη.

⁵⁹ Iso n nu mpv ləna pá kusı nyá pááná
na n kpiisi Iseyeli nyəma na toη.

⁶⁰ Na n lə nyá təyaya ηka ka taa
n ka we nyá yəlaa hekv ke Silo tó.

⁶¹ Na n yele na kolontunaa ləeki nyá atakaa
wei i huləyi nyá toη na nyá teeli tó.

⁶² ləna n mv pááná na nyá yəlaa,
na n yele na pá kv-we.

⁶³ Yoou kowa ta caanaa ifepiya,
pa pələa ta hiki mpa paa saa tó.

⁶⁴ Pa kowa pa kətəlaa ke yoou taa,
pa leela ta wii-we.

⁶⁵ Mpyv Tacaa n kulaa isu tomtoolu,
yaa sulm cekyv yoolaa taa yoolu isəntə tó.

⁶⁶ Na n kv nyá kolontunaa na pá toηa sewa,
na n tv-weye fəele ke tam tó.

⁶⁷ Paa na mpv n ləwa Yosəfv təyaya,
n ta ləsi ləlayim kpekəle nyəma mpe.

⁶⁸ Ama Yuta kpekəle na Siyəη
pyv ke n səlaa na n ləsi.

⁶⁹ Na n ηma nyá təsəle na tó kuli səsam
na tó wee toη isu tetv nti n su tam tó tó.

⁷⁰ Na n ləsi nyá təmlə tv Tafiiti.

Ntiyile taa ké n polaa na n kraya-i.

⁷¹ Kaləkv waali ké n kraya-i.
Si i pəsı i yəlaa Iseyeli nyəma
mpa n səla teu tó pa tiikulu.

⁷² Tafiiti ná tiika-weye
na lotu kulumtv na ləmayasəe.

79

Tacaa, tə hotaa ké, kə tá waasvzv

¹ Asafi yontu nti tə we yonyoolaa
nyvzv tv yontunaa taa təyələ.

Hai, Iso, krai nyəma wata nyá tə,
na pá wakələyi nyá təsəle nahη nyəntə.
Pa pəsə Yosələm ke ncaale kəηmaaya.

² Pa kv nyá təmlə nyəma na pá peti
kpeηη na taale wontu.

3 Na nyá yəlaa kupaama caləm kɔpé na pá cəəna Yosalem icate,
nəxəlv ta kəə si í pi-wé.

4 Tə pəsa mpusi puləvɔv tá cəlo nyáma ké,
na mpa pa cəəna-tv tə pa wəŋiɣi-tv
na pá tuliɣi-tvɔv ntompee.

5 Hai, Taca, pəlee ké nyá táa ká heesi-tvɔv kpanav
na nyá páána yele-tvɔv nyagav isu kəkə?

6 Piitimnaa na kawulası nsi si ta nyi-ŋ
na si seeki-ŋ tə, nsəyi pu wəe si ń muna páána.

7 Mpi tə, pa kuu Iseyeli nyáma wontu,
na pá wakəli pa təcəyale.

8 Taa təəsi tá isayav kupaətv təə.
Ama nyəni tá pətəətəle na ń kəə tá kiŋ ke ləŋ.
Mpi tə, tə wə wahala taa ké.

9 Hai, waasi-tv, tá nyvɔv Yátv Iso,
na pé tv nyá hətə ke teeli.
Ya-tv na ń kpiisi tá isayav ke nyá hətə təə.

10 Pepe təə ké piitimnaa ká pəəsəyi si:
Leyə pa Iso inı ı mələnaa?

Pə wəe ké si ń ləeti-wəyɛ
nyá təmle nyáma səm ke tá isəntaa na pá ná.

11 Ke ŋkpaŋŋ na ń nu saləkətənaa wula,
na ń yá mpa pa kuyv pəle pa towa tə na nyá toŋ səəsəŋ.

12 Taca, feli tá cəlo nyáma ke kutvɔv ŋku
pa tv-ŋ təyə təm naatosompəyoləyə.

13 Ama tá ké nyá yəlaa ké.
Tayale kaləku na nyayale tiikilu.
Tu seeki-ŋ tam təə ké na tə saŋi-ŋ.

80

Iseyeli tiikilu nyá, nu

1 Asafi yontu kutəəsətv nti pa yookina saŋku
na tə wə yonyoolaa nyvɔv tv yontunaa taa təcəlv.

2 Hai, Iseyeli nyáma tiikilu, ke ŋkpaŋŋ.
Nyá tiikiyina nyá yəlaa isu kaləku.
Isotaa taŋlaa təə ké nyá təcəyale wəe, huli nyá ti.

3 Huli nyá toŋ na ń kəə ń waasi-tvɔv
Ifəlayim na Pəncaməe na Manasee pa isəntaa.

4 Hai, Iso kusi-tv na ń keesi nyá isə
na tá təə na pá ya-tv.

5 Hai, Iseyeli Iso Taca,
pəlee ké nyá táa ká yele kpanav ke nyá yəlaa sələməŋ?

6 Nəxəse ke n caləyi nyá yəlaa
na isəlv kuyi-wəyɛ svlvv nyəm
na pé tələsəyi mpəle.

7 N yelaa na tə pəsi mpi pə yoosiyi

tá na tá cə́lɔ nyáma tɔ.
 Na tá kolontunaa náá wɔŋɪɪ-tv.
 8 Isɔtaa na atɛ pə́ tv Isɔ kʊsɪ-tv.
 Kɛɛsɪ nyá isɛ na tá tɔɔ na pə́ ya-tv.

9 N kɛpɛsa lɛsɛŋ tʊɣv kɛ Icipiti
 na ń tɔɣɔnɪ yə́laa na ń sɔ-kv.
 10 Na ń tayanɪ-kv na kv tɛɛ
 na kv sʊ́ tɛtv.
 11 Kv waasa pɔɔŋ kɛ kv isotom,
 na kv pɪlɪŋasɪ wɛ isɪ Isɔ tɪŋ sɔsɔŋ.
 12 ɪlɛna kv pɪlɪŋasɪ hɛlɪ na sɪ polo tɛŋku
 na kv akpaa kɛ pɔɣɔ sɔsɔya.

13 Pepe tɔɔ kɛ́ n pɛla kalaanaa sɪ
 mpatɔntaa í wakəlɪ-kv?
 14 Hɔtʊɣv taa teele ka tɔɣɔ-kv,
 na taale wontu náá pəsɪ-kʊɣv tɔ tɔɣɔnaya.
 15 Atɛ na isɔtaa pə́ tv Isɔ kɔɔ.
 Kʊsɪ nyá isɛ kɛ isɔtaa tɛna na ń nyənɪ.
 Paasəna lɛsɛŋ tʊɣv kʊŋɛ.
 16 Kenti mpi nyá nɪŋ sɔwa tɔ
 na apalɔpə́yaya ŋka n lə́sa nyá tɪ tɔ.

17 Mpa pa seta-kv na pa wɔ-kv tɔ,
 nyaasɪ-wɛ na pá saali yem.
 18 Tənɪ nyá ŋkpaləŋa kɛ yʊlv pə́yaya ŋka n lə́saa
 na ká wɛ nyá ntɔɣɔŋ tɔɔ tɔ ka tɔɔ.
 19 ɪlɛ tɔ kaa tasa-ŋ hatələnau.
 Yele na tɛ wɛɛna weesʊɣv na tɛ yaaki nyá hətɛ.
 20 Hai, Taa, atɛ na isɔtaa pə́ tv,
 kɛɛsɪ nyá isɛ na tá tɔɔ na pə́ ya-tv.

81

Ye ma yə́laa ka nuna-m

¹ Asafi yontu nti pa yookina saŋkv na tɛ́ wɛ
 yonyoolaa nyʊɣv tv yontunaa taa tɔɣɔlɔ.

² ɪ yoo tá kentɪlu Isɔ kɛ́ yontu na laŋhʊlɔmlɛ.
 ɪ wiliti Yakɔpʊ Isɔ kɛ́ laŋhʊlɔmlɛ kawilitaya.
³ ɪ yoo-ɪ yontu na akilimanaa
 na cəməŋ na saŋkvnaa.
⁴ ɪ hʊlɪ tutuun kɛ isɔtv kʊfalɔ acɪma kʊyaku wule,
 na ɪ hʊlɛməŋ acɪma nyəŋkv wule.
⁵ Mpi tɔ, pə́ kɛ́ Isɛyɛlɪ nyáma kɛ kiiu kɛ́.
 Mpi Yakɔpʊ Isɔ sɪwa tɔɣɔlɛ.
⁶ Nti ɪ tv Yosɛɛfv lʊlvɣv nyáma kɛ
 waatv wei ɪ tii Icipiti nyáma tɔɔ tɔɣɔlɛ.

Ma nuwa nɔɣɔ ŋka ma ta nyɪ tɔ sɪ:
⁷ Ma tisa sɔyala yunɪ nyəna kɛ nyá nyʊɣv taa na má sɪ,

na nyá niñ yele tǝku yuñ nyǝñku.

⁸ Lanwakǝlle maɣana-ñ na ñ má kapuka na má ya-ñ,
na má cǝ-ñ tǝv hǝla taa.

Na ma maɣasi-ñ si ma naa nyá waalǝyi Melipa lom cǝlo.

⁹ Ma yǝlaa í nu ma kukpraalatv.
Ye lseɣeli yǝlaa ka nukayana-m,

¹⁰ tǝɣv kulalaaɔv taa wee mǝ tǝ.

Pǝyele í taa luñ tǝɣv nakvli.

¹¹ Maɣale Tacaa mǝ lǝw wei í lǝsa-meɣe

Icipiti tetv taa tǝ.

Í haa mǝ nǝɔsi na má suuli-si.

¹² Ama ma yǝlaa me í ta nu ma nǝɣǝ.

lseɣeli nyǝma ta nuna-m.

¹³ Ilena máa yele-meɣe mǝ lanɣpusǝñ nu í taa.

Na í tǝñ mǝ maɣamaɣa mǝ layatv.

¹⁴ Hai, ye ma yǝlaa lseɣeli nyǝma ka nukayana-m
na pá tǝñ ma mpaav taa.

¹⁵ Maa tisa pa kolontunaa tǝfe ke nǝɔnǝ
na má kvli pa tǝw.

¹⁶ Ile Tacaa má, ma kolontunaa ká yele pa ti hǝm
na lseɣeli nyǝma me mu caɣana mǝ tǝyi tam tǝw.

¹⁷ Waatv inǝyi maa calǝyi-meɣe tǝɣǝnaya kuɣanɣa
na má cele-meɣe kukpamɣuɣv taa tuñ na í haya.

82

lǝw haana yǝlaa tǝnaya tampana tǝñɣu

¹ Asafi yontu nti tǝ we yonyoolaa
nyuɣv tv yontunaa taa tǝɣǝlo.

lǝw sǝñǝ í kotuɣu taa ké isǝtaa nyǝma hekv
na í hulǝyi tampana tǝñɣu.

² Pǝlee ké í ká yele yǝlaa faɣasɣu ke huɔle taa,
na tasǝkǝle nyǝma ke tampana hav?

³ Í tǝñ tampana ke ícam na sulav pa tǝm taa.
Na í ha kunyǝntǝɣǝlv na kunyǝntv ke pa tampana.

⁴ Í waasi ícam na kunyǝntǝɣǝlv,
í fiti-weɣe asayaa sǝkpañ taa.

⁵ Ama í ta nyi puɔlv,
pǝyele u cekǝɣǝna puɔlv,
sǝkpetuɣv taa ké í tǝñ.

Ilena tetv kila tǝna seliyi.

⁶ Maa tǝmaɣa si í ké lǝw Sǝsǝ lǝlvuɣv nyǝma.

Hǝli í tu ké isǝnaa.

⁷ Paa na mpu tǝ,

í ká si ké isu yǝlaa,

na í hoti isu paa awulumpu wei.

⁸ Hai, lǝw kvli na ñ huɔna antulinya.

Μπι τῶ, n κέ πιitimnaa t̄ana tv κέ.

83

Is̄o ȳalaa mpa piitimnaa l̄alaa tv̄yi konyōj̄ t̄o pa sal̄mvyv

¹ Asafi yontu nti t̄o w̄e yonyoolaa
nyv̄ȳo tv yontunaa taa t̄ȳol̄o.

² Hai, Is̄o, taa s̄ú, taa h̄eesi.
P̄əyele taa c̄aya yem.

³ Nyá kolontunaa ta c̄aya t̄əpamm,
mpa paa caaki-ŋ t̄o pa k̄usa nyōōj̄.

⁴ Pa caki nyá ȳalaa ac̄aya na acilayatu,
pa kotiyi na pá ȳōȳōt̄əyi mpa pa t̄o n kentaa t̄o pa t̄əm.

⁵ Na pá yaaki t̄əma si pá k̄piisi
Is̄eyeli nȳəma ke piitimnaa h̄eku,
na n̄ȳol̄o í taa t̄asa pa h̄əte ke t̄ōōvyv̄.

⁶ Nyá kolontunaa k̄p̄enta k̄ol̄om na
pá p̄eeli nyá t̄ōō k̄é n̄ȳō.

⁷ M̄p̄eyele It̄əm nȳəma na Is̄əmayeli nȳəma
na Mow̄əv̄u nȳəma, na Akaa na K̄ep̄aali p̄ə nȳəma.

⁸ Na Amoni nȳəma na Amaleke nȳəma
na Filiisi nȳəma na p̄ə s̄ōōs̄əna Tīi nȳəma t̄ōō.

⁹ Asilii nȳəma maγamaya ná s̄ōōsa pa t̄ōō
na pa k̄v̄li L̄ōōti l̄v̄l̄vyv̄ nȳəma t̄ōō.

¹⁰ Hai, Is̄o lana-w̄e is̄u n ka lap̄u Matiyah nȳəma
na Sisela na Ȳəp̄eh̄ ke Kis̄ōj̄ l̄ōōv̄ n̄ȳō t̄o.

¹¹ Pa ku-w̄eȳe Haloti na p̄ə la tet̄u ke mus̄ōj̄.

¹² La pa awulumpiya is̄u Ol̄ep̄i na S̄ep̄i,
na n̄ l̄á pa awulaa t̄əna is̄u S̄ep̄a na Sal̄əmun̄a.

¹³ Μπι τῶ, p̄ele paa ȳōȳōt̄ayana si
pa l̄eek̄əyi Is̄o t̄əc̄ayal̄ənaa.

¹⁴ Ma Is̄o, la-w̄e is̄u kacuculaȳa
yaa nyut̄u nti heelim k̄p̄ak̄əyi t̄o.

¹⁵ Yaa is̄u k̄ōk̄ō muk̄vyv̄ h̄ōt̄vyv̄ t̄o
yaa ka muk̄vyv̄ p̄vyv̄ nyut̄u t̄o.

¹⁶ Yele nyá t̄ev̄ heelim t̄ōȳōn̄i-w̄e
na nyá kacuculaȳa anaam l̄á na pá sele.

¹⁷ Tacaa yelee na f̄eēle k̄p̄a-w̄e,
na pá p̄eeki nyá h̄əte.

¹⁸ P̄ó l̄iȳiti-w̄e na pá tv-w̄eȳe s̄ōȳōnt̄u taa k̄é tam t̄ōō.
Pá tv-w̄eȳe f̄eēle na pá lé.

¹⁹ T̄əna pa c̄ek̄əna si nyá t̄ike ke pa yaa si Tacaa.
Nyayale is̄ōtaa Is̄o S̄ōō ke tet̄u t̄əna taa.

84

Mpa pa puki Yosalem ke is̄ōs̄eēv̄ t̄o pa yontu

¹ Kolee nȳəma k̄p̄ek̄əle yontu nti pa yookina Kat̄i tv c̄əmv̄ȳo
na t̄ə w̄e yonyoolaa nyv̄ȳo tv yontunaa taa t̄ȳol̄o.

² Hai, Tacaa, pə təna pə tv,
nyá təcayale tewaya hali.

³ Pii laki-m ləŋ si má sɔv Tacaa təyaya taya tɔɔ
na má sá Iso weesuɣu tv na laŋhɔlɔmlɛ kawilitasi.

⁴ Sumpwɔw wɛna i təcayale,
na keŋkehilaɣa ke tante nte
tə taa ka tɔɣi ka piiŋ tɔɣɔ
nyá kɔtasɪ tɔlate kiŋ.

Hai, ma wulav na ma Iso.
Tacaa, pə təna pə tv.

⁵ Lelenɪ nɪlaa nté mpa pa wɛ nyá təyaya taa tɔ,
paa sɔŋi-ŋ tam tɔɔ ké.

⁶ Mpa pa tekiyi-ŋ tɔɣɔle laŋhɔlɔmlɛ nyáma,
nyá hasəyana pa nɔɔheɛ tɛɛ.

⁷ Waatu wei paa tɛsəyi Paka*fa* tɛtɛkɔle tɔ,
Iso ká pəsi-tɛɣe hila nyante,
na salan tɛv kooli-tɛɣe kɔpantu. ^a

⁸ Pa tɔŋ sɔsəyi pa tante taa ké,
na pá kɔtəyana timpri paa sɔŋ Iso
isɛntaa ké Siyɔŋ tɔ.

⁹ Hai, Tacaa, atɛ na isɔtaa pə tv nu ma kɔsələmɔtv.
Yakɔɔv Iso ke ŋkpaŋɔɣv.

¹⁰ Hai, Iso, nyaɣale tá kɔpante,
nyəni wei n ləsaatɔ i isɛntaa.

¹¹ Kuyaku kɔlɔmɔɣv cəɣav ke nyá təyaya taa
lapa sana na kuyɛŋ iyaya (1000) cəɣav ke kpaɪ taa.
Ma sɔɔlaa si má sɔŋ ma Iso təyaya nɔnɔɣɔ
na mpi maa caya isayav nyəŋka taa tɔ.

¹² Tacaa nyá həla nté ilim na kɔpante.
Nyá haana pɛɛɛɛ na teeli.
Nŋ pɛŋ kɔpantu natələyi mpa
pa tɔŋ siyisuyv taa tɔ.

¹³ Ate na isɔtaa pə tv Tacaa,
wei i tekiyi-ŋ tɔɣɔle laŋhɔlɔmlɛ tv.

85

Tacaa yəɣɔtəyi həɛsvyɔv tɔm

¹ Kolee nyáma kɔkɔle yontu nti tɔ wɛ
yonyoɔlaa nyɔvɔ tv yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso, n hula nyá tɛtv ke pɛɛɛɛ ké,
na ŋ məŋna Yakɔɔv nyáma mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ.

³ N kpiisa nyá yəlaa isayav
na ŋ tayanɪ pa tɔwakəllɛnaa.

⁴ N kv nyá pááná sɔsɔna təna
na ŋ həɛsɪ-yɛɣe tá tɔɔ.

^a 84:7 Paka: Wula ke pa yaa mpv na pa tɛ taa.

⁵ Hai, tá waasɔlv lso məŋna-tv ɪsu tu wɛv tɔ,
na ń kv nyá páána ké tá tɔɔ.

⁶ Nyá taa ká kpana-tɔyv tam tɔɔ
na ń tɔki-tv na nyá taa na ps polo
lɔlvŋ loosi loosi na?

⁷ N kaa ha-tɔyv weesuyv
na tɔ yɔlɔna-ŋ?

⁸ Taca yele na tɔ ná nyá kvpantv
na ń yá tá nyɔyv.

⁹ Iso Taca kvɔɔɔtɔtv ké ma nukv.
Mpi tɔ, heesuyv tɔm ké n yɔɔtɔyɔna nyá yɔlaa
na mpa pa nukɔna-ŋ tɔ sv pa taa məlv kvmelelv taa.

¹⁰ Nyá nyɔyv yavv kvɔtɔna mpa pa nyɔŋna-ŋ tɔyv
lɛna pɔ kɔna nyá teeli ké tá tɛtv taa.

¹¹ Kvpantv na tampana tɔŋyv pɔ sulaa,
na heesuyv na siyisyv pɔ wayalı tɔma.

¹² Tampana tɔŋyv lukɔna tɛtv tɛe ké,
lɛna siyisyv náá luna ɪsɔtaa.

¹³ Taca mayamaya ká kɔna kvpantv
na tá tɛtv náá lɔlv tɔ kɔlvlv.

¹⁴ Tampana tɔŋyv wɛ nyá nɔɔv tɔv ké
na á heeki-ŋ kvpatɛ ké mpaav taa.

86

Ma yaaki-ŋ ma laŋwakɔlle taa

¹ Sɔlvɔyv ŋkv kv wɛ Tafiti yontu takɔlaya taa tɔ.

Hai, Taca ke ŋkpaŋyv na ma tɔv na ń cɔ-m.

Mpi tɔ, ma ké kvɔvntv ké na wahala tv.

² Ma ké kvpaŋ ké, kenti ma tɔv.

Ma Iso, ma ké nyá tɔmle tv ké,
ma pɛta-ŋ ma ti, waasi-m.

³ Taca nyɔni ma pɔtɔtɔle.

Nyaya ma wiikina paa ifemle nte.

⁴ Nyá tɔv ké ma keesɔnaa.

Ue heesi nyá tɔmle tv ma, ma laŋle.

⁵ Taca, n ké kvpaŋ ké,

na ń hvlvɔv suulu.

Nyá kvpantv tɔɔwa mpa pa yaaki-ŋ tɔ pa tɔv.

⁶ Taca ke ŋkpaŋyv na ma kvɔlvɔlv
nu ma wiinav.

⁷ Ma yaaki-ŋ ma laŋwakɔlle kvyeŋ taa ké.

Mpi tɔ, n nukv ma nɔɔv.

⁸ Hai, Taca, kvntɛ natɔlv tɔ ta nɔɔsɔna-ŋ,
pɔyele nɔɔlv u pɔsɔv na í la nyá tɔmle natɔlv.

⁹ Piitinnaa mpa pa tɔna n ŋmawa tɔ,
paa kɔv na pá hvnti-ŋ atɛ,

na pá tʉ nyá hæte ke teeli.

¹⁰ N ké səsə ké, na n laki kəkələ nyəm,
nyá tike nté tampana Iso.

¹¹ Hai, Tacaá huli-m nyá mpaan,
maa tə nyá tampana taa.

Tʉ ma taa na má weena nyá səyontʉ.

¹² Tacaá, ma Iso maa sa-ŋ na lotu kulbmtʉ,
na má tʉyi nyá hæte ke teeli ke tam tə.

¹³ Nyá kʉpantʉ təwa ma tə ké,
na ń yaki ma ləsaŋa ke atətəle lumaŋ taa.

¹⁴ Hai, Iso, kalampaanɪ nyáma kʉla ma tə,
mʉsuntʉnaa kpekəle caaki ma weesuyʉ ləsuŋʉ.

¹⁵ Ama Tacaá, nyá ké suulu tʉ ké,
na ń wena pətətəle.

Nn mʉyi pááná ke ləŋ,

nyá kʉpantʉ təwa,
na n laki isəna n suwa tə.

¹⁶ Nyəni ma pətətəle na ń keesəna ma tə,
ha nyá təmlə tʉ maŋa toŋ.

Ma ké nyá nyəŋ ké waasi-m.

¹⁷ La-m mpi pə hʉləyi nyá kʉpantʉ tə,
ma kolontʉnaa í ná na pə tʉ-wəye fəele.
Mpi tə, nyá waasəŋəna-m na ń heesəyi ma lanle.

87

Yəlaa təna ɪcate mayaməŋa kele Siyəŋ

¹ Kolee nyáma kpekəle yontu nti tə wə
yonyoolaa nyʉʉ tʉ yontʉnaa taa təŋə.

Tacaá nyá sɪna Siyəŋ ɪcate ke pʉʉŋ naŋŋ nyəŋ tə.

² Nteye n kəla səluŋʉ ke
Yakəpʉ nyáma acaləe təna taa.

³ Teeli təm ke pa yəŋətəyi
Iso ɪcate nyá, nyá tə.

⁴ Mpa pa nyəma-m tə pa ɪsentaa ké
ma yaaki Icipiti na Papiloni na
Filiisi na Tiiri na Itiyopii pə nyáma.
Tətʉnaa mpe pa taa ké pə lʉla-wə.

⁵ Ama ye Siyəŋ ɪcate ɪle tə taa ké
pə lʉla yəlaa təna.
Isətəa Iso Səsə yəŋətəna-ti.

⁶ Tacaá kaləyi yəlaa na ɪ ŋmaaki si:
Siyəŋ kele paa wei ɪ ɪcate mayaməŋa.

⁷ Hai, Iso ɪcate nyá, yonyoolaa na paalaa
pa kʉpəntəna na pa yəŋətəyi nyá teu təm.

88

Wei sɔm kpeɣetɔnaa tɔ ɪ sɔlɔmɔvɔ

¹ Kɔlee nyáma kpekɔle yontu nti tɔ wɛ
yonyoolaa nyɔvɔ tɔ yontunaa taa,
na tɔ kɛ lanwakɔlle nyɔntɔ nti
ɪsɔlahi tɔ Hemanɔ yooowa tɔɔlɔ.

² Tacaa ɪsɔ, ma nyɔvɔ yáɔvɔ,
ilim na ahoɔ kɛ ma wiikina-ɲ.

³ Mu ma kɔsɔlɔmɔvɔ kɛ nyá kɔpantɔ tɔɔ.
Kɛ ɲkpaɲɔvɔ na ɲ nu ma wiinaɔ.

⁴ Mpi tɔ, wahala nu-m kɛ,
na má kpeɣetɔna sɔm tɔtɛɣetɛɣɛ.

⁵ Ma wɛ mpa pa tiiki pɔlaav taa tɔ pa looɲa taa kɛ.
Ma wɛ ɪsu yɔlv wei ɪ fɛina tɔɲ tɔ.

⁶ Sɔtaa hɛkɔ kɛ ma hɛntaa
na má nɔɣsɔna ɪsu mpa pa kɔwa na pá husi
pɔlaav taa na pá faya nyana-wɛ,
na nn tɔɔsɔɣi pa tɔm tɔ.

⁷ Pɔvɔvɔ lumaɲ nyɔɲkɔ taa kɛ n pɛta-m,
sɔkpeɣɔvɔ taa kɛ pɔvɔvɔ anaam taa.

⁸ Nyá pááná tii ma tɔɔ kɛ
na á ta-m ɪsu lɔm hɔla.

⁹ N hatɔlɔna-m ma cewaa
na ɲ pɔsi-m ɪsu acaalɔvɔ
pɔlv kɛ pa ɪsɛntaa.

Pɔ tɔka-m pɔ fɛi luɔ.

¹⁰ Wahala nyɔɲsa ma ɪsɛ kɛ.

Paa ifemle nteɣe ma yaaki-ɲ Tacaa,
na má tɛkɔɣi-ɲ niɲ.

¹¹ Sɔtaa kɛ n lakɪ piti tɔma na?
Paa kɔlv na pá sa-ɲ?

¹² Sɔtaa yɔɣɔtɔɣi nyá kɔpantɔ tɔm kɛ pa tɛɣɛ?
Yaa nyá teu tɔm kɛ pa yɔɣɔtɔɣi atɛtɛle taa?

¹³ Nɔɣɔlv ta nyi nyá kɔkɔlv
nyɔmnaa tɔm kɛ sɔkpeɣɔvɔ taa.
Pɔyele pa ta nyi nyá siɣisuyɔ tɔm kɛ
tɛtv nti tɔ taa yɔlaa wɛna lɔsɔɔv tɔ.

¹⁴ Hai, Tacaa, nyaga ma yaaki si ɲ waasi-m
na má sɔlɔmɔɣi-ɲ paa tanaɲ ɲku.

¹⁵ Tacaa, pepe tɔɔ kɛ n lɔ-m
na nn caaki si ɲ na-m?

¹⁶ Ma kɛ kɔnyɔntɔ kɛ hatoo ma pɔcaatɔ kɛ
na má wɛ sɔm nɔɣɔ taa,
na má tɔki sɔɣɔntɔ nti n tv-m tɔ tɔ wahala.

Pɔ pɔsa ma lanɲɛ kɛ.

¹⁷ Nyá pááná huuna-m kɛ ɪsu kɔkɔ,

na nyá sɔyɔntu sɔsɔɔntu wakələyi-m.

¹⁸ A liki-m paa ifemle nteye isu lum
na á watəyi-m na paa timpí.

¹⁹ N hatələna-m ma cewaa na ma taapalaa təna,
səkrɛtɔyɔ kɛ pə yelina-m.

89

Nɔɔsi nsi pa su Tafiti tɔ si wɛ le?

¹ Isəlahi tɔ Itaj yontu.

² Tacaa nyá kɔpantɔ tɔm kɛ maa yooki yontu kɛ tam,
na ma heeliyi nyá tampana tɛɲɔyɔ tɔm kɛ paa pələe.

³ Mpi tɔ, ma yɔyɔtaa si:

Nyá kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ na tɔ sika isɔtɔnyɔyɔ taa.

⁴ Ma na ma təmle tɔ Tafiti wei ma ləsaa tɔ tɔ pɛɛla nɔyɔ
haləna má yɔyɔtɔ na má tuu si:

⁵ Maa yele na nyá kawulayɔ wɛɛ tam,
na má lɛɛtəyi ka taa kɛ nyá lɔlɔyɔ nyəma.

⁶ Hai, Tacaa, isɔtɔnyɔyɔ huləyana nyá teu
na nyá kɔpantɔ kɛ samaa taa.

⁷ Awe pəsəyi na í kɛɛsəna Tacaa nyayɔ isɔtaa?
Nyá pəyalaa taa awe nəyəsəna-ŋ?

⁸ Iso ŋ kɛ sɔsɔ kɛ isɔtaa samaa taa kɛ,
na pa təna mpa pa cɔɔna-ŋ tɔ pa nyajna-ŋ.

⁹ Hai, Tacaa, atɛ na isɔtaa pə tɔ,
awe wɛ isu nyá?

Toma na teu pə tɔ-ŋ hɛkɔ.

¹⁰ Nyá ŋmakələna tɛɲku na í kalampaanɔ,
ŋ hɛɛsəyi í lum kɛ waatɔ wei pə kɔləyana pááná tɔ.

¹¹ Nyá nanɛna Icipiti isu sətɔ,
na ŋ yasɔ nyá kolontunaa na nyá niŋ toŋ.

¹² Nyá tənna isɔtɔnyɔyɔ na tɛtɔ.
Nyá sɔna antulinya na í taa nyəm təna.

¹³ Nyá lapəna ilim ntɔyɔŋ na pə mpətəŋ
na Tapɔɔ na Hɛɛmɔŋ pɔɔŋ saŋ nyá hətɛ.

¹⁴ Nyayale toŋ sɔsɔŋ tɔ,
nyayale pəsɔyɔ sɔsɔŋkɔ tɔ.

¹⁵ Nyá kawulayɔ kite ntɛ tampana tɛɲɔyɔ na siyisuyɔ
na kɔpantɔ na teu kɛ nyá nɔyɔ tɔɔ.

¹⁶ Yələa mpa pa nyəmá nyá
akantələ wula tɔyɔlɛ lelenɔ nɔlɔa,
nyá isɛntaa kɛ pa wɛ tam.

¹⁷ Pa laŋlɛ hɛɛna nyá hətɛ kɛ kutamsa,
na pá saŋ pa tɔ na nyá siyisuyɔ.

¹⁸ Pa toŋ teeli kɛɛ nyá,
nyá kɔpantɔ kpaasəyana tá toŋ.

¹⁹ Tacaa kɛɛ tá kɔkɛntuyɔ,
Isɛyɛlɔ nanɛ tɔ ntɛ tá wulav.

- 20 Kuyaku nakuli n yəχətəna
nyá kvsəəlv ke toosee taka taa si
n ha nyá toŋ ke aka,
na ń təə ifepu ke yəlaa taa.
- 21 N hika nyá təmlɛ tv Tafiiiti,
na ń ləsi-ɪ na ń pəli-ɪ kətaya nim.
- 22 N ká sənə-ɪ na toŋ,
na ń pəsi-ɪ yulv toŋ tv.
- 23 Kolontu kaa tuti-ɪ,
yulv isayav ná kaa pəsi-ɪ.
- 24 Nka nanɪ ɪ kolontunaa ke ɪ nəχə təə,
na ń má mpa paa caaki-ɪ tə.
- 25 N ká lapɪ-ɪ nyá kɔpantv,
na ɪ toŋ kpaakəna nyá hətɛ.
- 26 N ká tv ɪ niŋ taa ké tɛŋku,
na ń yelev na í pəsi pusi.
- 27 Halɪ n ká yaa-ɪ na í tə si:
Nyayale ma caa ləə na ma nyuvu yavv kɔkpaɔvuvu.
- 28 Ilɛna nyaa pəsi-ɪ nyá pəyalv kancaalaya nyəŋ
wei ɪ ké atɛ awulaa səsaa təna taa səsə tə.
- 29 N ká su-ɪ kɔpantv ke tam təə,
pəyele nəχə ŋka nyá na-ɪ
í pɛɛlaa tə ka kaa layasi.
- 30 N ká yelev na ɪ ləlvuvu nyəma wɛɛ tam təə,
na ɪ kawulaya náá leeli isu isətəɔvuvu.
- 31 Ye ɪ ləlvuvu nyəma ləwa nyá kiin
na pá kisi nyá kvsəsutv ke tɛŋvuvu,
- 32 ye pa kisiyi nyá kvtotvtv
na paa təkəyi nyá kvsəsutv,
- 33 ilɛ n ká caa kɔátvuvu na ń həna pa ŋkpaŋvuvu
na ń má-wɛχɛ pa isayatu təə.
- 34 Ama n kaa pɛ-wɛχɛ nyá kɔpantv,
pəyele n kaa pɛ-wɛχɛ nyá teu.
- 35 N kaa yəki nyá nəχə pɛɛlvuvu.
Pəyele n kaa layasi nti n yəχətəa tə.
- 36 N tɛma tuunav na nyá tənəŋŋ wɛɛtv,
n kaa pəsi ń looli Tafiiiti.
- 37 Tafiiiti ləlvuvu ka wɛɛ tam təə ké,
na ɪ kawulaya kumte wɛɛ nyá isəntaa isu ilim.
- 38 Na í leeli isu isətə,
mɪ ɪ kɛna aseeta tv kɔpəŋ wei ɪ wɛ isətəɔvuvu taa tə.
- 39 Paa na mpv pááná kpa-ŋ na ń lə wulav wei n ka ləsaa
na ń pəli nim tə na ń yelev-ɪ na í hoti.
- 40 N yəka nəχə ŋka nya na nyá təmlɛ tv ɪ pɛɛlaa tə
na ń wakəli ɪ ntenuvu na ń lə-kuvv atɛ.
- 41 N yəka ɪ koloosi toŋ nyənsɪ təna,
na ń pəsi ɪ koloosi acalɛɛ ke ncaa.
- 42 Mpatəntaa təna kuuki ɪ wontu ké,

na i cəlb nyáma paakəna-i.

⁴³ N kpaasa i kolontunaa apalɔv,
na ŋ la na mpa paa caaki-i tɔ pa laŋa hee.

⁴⁴ N kuwa i yoou wontu laŋ.
Pəyele n ta sənə-i yoou taa.

⁴⁵ N leeka i kawulaya toŋ,
na ŋ pəsi i kumte ke kpentəlası ke ate.

⁴⁶ N pasa i ifepile pusi,
na ŋ tu-i feele.

⁴⁷ Hai, Taca, pəlee ké n ká heesi nyá təyi ŋmesuyɔ?
Na nyá pááná kpaasuyɔ isu kəkɔ?

⁴⁸ Tɔɔsi ma tɔm, yulv weesuyɔ kəla topi ké,
pə nəɣəsəna ké isu n ŋma yulv ke si n pəsəyi-i yem.

⁴⁹ Yulv nəɣəlv i fei si i kaa si.
Awe pəsəyənə na í yá i təyi atətəle taa?

⁵⁰ Taca, leye nyá laŋtaa kɔpantv
nti n ka su Tafiiti ke nəɣɔ tɔ tə saalaa?

⁵¹ Taca tɔɔsi mpusi wei nyá təmle nyáma tɔyɔ-m tɔ,
tɔɔsi si ma nɔka yəlaa samaa.

⁵² Hai, Taca tɔɔsi kɔtɔyɔ ŋku nyá kolontunaa
tɔvki nyá ləsəlv təntə tɔɔ tɔ.

⁵³ Taca hətə səsəle nté teeli nyəntə ke tam tɔɔ.
Isə í kəna mpv, Isə í kəna mpv.

TAKƏLAYA LIYITI NYƏŋKA

90

(Yontu 90-106)

Yulv we tənaya, Isə ná we tam tɔɔ

¹ Isə yulv Moisi kəsələmvɔ.

Hai, Taca, nyá kəna tá kɔlvɔyɔ
tətɔle ke too laŋtaa.

² Na pácɔ pé lakı antulinya na pulası tɔ,
nyá kəna Isə na n ká wee ŋpɔyɔ tam tɔɔ ké.

³ Nyá mələyənana yəlaa ke ate mvsuyɔ taa,
na ŋ təŋ-we si: I məli timpı í ka lunaa tɔ.

⁴ Mpi tɔ, pusi iyaya (1000) we-ŋ ké isu kɔyakv ŋku
kɔ tɛwa na kv kaa tasa məlvɔyɔ tɔ,
yaa ahoo nna a tɛwa tɔ a həɣəlvɔv.

⁵ N kpiisiyi yəlaa ké isu toosee wena
pə feŋuyɔ tanəŋ na á saalı yem isu nyutv tɔ.

⁶ Nyutv tɔyi hetv ke tanəŋ tɛe ké na tɔ pi.
Ilena taanaya tɔ lontili na tɔ wɔli.

⁷ Nyá pááná kpiisiyi-tɔyɔ
na nyá taa kpaw nyaasəyi-tv.

⁸ N ləsəyi tá isayatu ke patəma taa ké,
na ŋ sukı nyaaləm taa ké tá kvŋmesətv.

⁹ Νύά πάάνά σῶσῶνα λακί κέ να τά κυγεεη σααλύι yem,
να τά πύσι nyaa saláyi yem ísu yulb nǎǎ.

¹⁰ Τά weesuγy πύσι nté nutosonnaanuwá.

Ye mpa pa kála alaafáya, íle pa nyǎnsi yoosi nunaasa.
Ama konyǎn na wahala tike ke yulb waaki pǎ taa.

Weesuγy tɛɛki lǎlǎ kέ na taa kuláyi
hɔntu na tά kpǎtǎyana sǎm.

¹¹ Τααα, awe nyǎmna nyά toη na nyά πάάνά pǎ tǎm?
Nǎǎǎlǎ u nyǎnna-η si í nyi nyά πάάνά tǎm ke teu.

¹² Ηὐλι-τυγυ τά κυγεεη kaλυγυ.

Waatu inǎyi tu hii layatu.

¹³ Hai, Τααα, heesi-tyγy πάάνά mɔnau ke mpu.

Nyǎni nyά tǎmlɛ nyǎma tά,
tά pǎtǎtǎle na n kέésǎnά tά tǎ.

¹⁴ La-tyγy nyά kɔpantu sǎsǎntu ke tά tanaη tɛɛ.

Íle tu caγana lanhulɔmlɛ ke tά weesuγy tǎna.

¹⁵ Πύσι payale taa kέ n hǎma tά ηkpaηtyγy.

Íle heesi tά lanja ke πύσι payale
ísu nsi si taa tǎ na wahalanaa tǎ.

¹⁶ La nyά yomaa taya nyά tǎmlɛ,
na tά lɔlyγy nyǎma na nyά sǎsǎntu.

¹⁷ Hai, Τααα, ta Ísǎ la-tyγy nyά kɔpantu,
na n yele na tά niη tǎma leeli.

Èɛ, yele na á leeli.

91

Ísǎ kele tά kpɔlyγy tǎtɔle

¹ Yulb wei í tyγi ísǎtaa Ísǎ sǎsǎ ke kpɔlyγy tǎ,
Toma tǎna tu tɛɛ kέ í heesǎyi.

² Pǎ weɛ si pɔntu í yǎǎtɔi Τααα si:

Nyǎyale ma kpante nte ma cǎsǎyǎna tǎ.

Nyǎyale ma Ísǎ na má tyγi-η naani.

³ Τααα nyά fitiyina yulb ke puluγy konyǎpɔyγy taa,
na yulbkuśǎku na ku wakǎlyγy taa.

⁴ Na n kenti í tǎ na í tu-η kpɔlyγy,

ísu kampaγa ke ka too keη tɛɛ.

Nyά kɔpantu we kέ ísu kpályγy kɔkentuyy.

⁵ Yulb kaa nyana ahoo sǎǎntu,
yaa nyǎmá kutǎtǎna ke ílim taa.

⁶ Yaa yulbkuśǎku ηku ku cǎǎki śǎkpetuyγy tɛɛ tǎ,
yaa ísǎna ku tɛɛkɔyγy yǎlaa ke ílim heka tǎ.

⁷ Paa yǎlaa iyáγa (1000) sǎpa nyά kǎηkǎη taa,
yaa paa yǎlaa iyisi naanuwá (10000) sǎpǎna
nyά ntǎǎǎη tǎ, pɔlypɔ kaa la-η.

⁸ Kuli nyά íse na n nά ísǎna

Ísǎ feláyi asayaa tǎ.

⁹ Hai, Τααα kele nyά kpɔlyγy tǎtɔle,

isotaa Iso Soso ke n cossayana.

¹⁰ Wahala naxolu kaa magana-η,
paco mpusi naxolu kaa kpatana nya tayaya.

¹¹ Mpi to, Taca ká tu i isotaa tillaa ké si
pa feji-η nya mpaan tana taa.

¹² Na paá te-η pa nin taa si pale
nateli té taa co-η.

¹³ Na paa n fela taxolaya yaa paasale
yaa wontuyu isayau yaa tum,
pulupu kaa la-η.

¹⁴ Taca si: Timpi n soola-m to maa waasi-η,
na má kenti nya to ké n nyamá ma hete to pa to.

¹⁵ N ka yaa ma hete na má co-η,
na má wee nya waali ké lanwakalle waato,
na má waasi-η na má tayani nya nyovu ke kusovu.

¹⁶ Maa yeke na nya weesuyu tayali
na má ya nya nyovu.

92

Taca, pa saji-η to pa laki teu ké

¹ Kuyaku kuhesusu wule yontu.

² Pa we teu ké si té sa Taca nya,
na té yoo yontu ke isotaa
Iso Soso nya nya hete taa.

³ Na té kpaali nya kopantu ke tanaη tee,
na nya teu tom ke aho.

⁴ Té sa-η na ηmusi
naanowa caman na sajkuna.

⁵ Hai, Taca, nya kulapam heesayi ma lanje ké,
na má yooki nya nin tama tom ke yontu na lanholumle.

⁶ Hai, Taca, nya tama ké sosona ké,
na nya lamayasae ké yun nyona.

⁷ Kumeleη u cekayana tale,
payele lamayasae fei tu naa paasayana.

⁸ Asayaa hukiyi ké isi nyutu,
na isayatu lataa ná puki.
Ama wakalovu tam to nyanjku tanna-we.

⁹ Hai, Taca, nya ké isotaa
Iso Soso ke tam to ké.

¹⁰ Ye pa kaasa nya kolontunaa, pele paa le ké.
Pa tana mpa pa laki isayatu to paa ya yem.

¹¹ Taale nav toma ke n ha-m,
na ní pali ma to ké nikaya nim.

¹² Ma naaki ma kolontunaa kpisuyu,
na má nuku asayaa mpa pa caaki-m
tom to pa kiisuyu.

¹³ Tampana tanelaa puki ké isi paaη,

na pá kúləyi isu Lipəŋ tuŋ səsəəŋ.

¹⁴ Pa we ké isu tʊyʊ ŋku pa tuu
Isə təsəeɛ kataya taa tə,
na pá puki teu ke tá Isə Tacaa té.

¹⁵ Paa kpatəlaya waatu,
pa təŋa ləlyʊy ké,
na pá we tələkuleku ke teu na alaafəya.
¹⁶ Mpu pə hʊláyáná təkəlekele sɪ Tacaa siyisaa.
I ta kee tiili, ɪnəxəle ma kəkpaŋyʊy.

93

Tacaa kɛɛ wulav

¹ Tacaa n ké wulav ké na ń suu teu,
na ń ləla toma ke nyá tənaya taa isu tampala.
Mpu tətəxə tətʊ səŋaa təca tu seliyi.

² Hatoo ləŋtaa ké n su nyá kumte ke teu,
na ń we tam tə.

³ Hai, Tacaa, pusi kusa nəsɪ
sɪ kusa sɪ nəsɪ na sɪ hola wula nu.

⁴ Na pá kəli lum səsəəm təŋ nyəm nəxə,
na pá kəli tənku hola səsəəna.
Tacaa kɛɛ təŋ tʊ ke hatoo isətəa.

⁵ Nyá kʊsəsɪtʊ nté tampana təsɪyisiyi.
Nyá təsəeɛ ke nənŋ nyəntə haləna antulinya tɛm.

94

Isə kɛ kawalaya nyəma leetʊlʊ

¹ Hai, Isə nyaxalɛ leetʊlʊ.
Leetʊlʊ Isə, hʊli nyá ti.

² Antulinya hʊlʊ nyá, kʊli
na ń leeti kalampaani nyəma ke pa kolapʊtʊ.

³ Hai, Tacaa, asayaa mpe paa weɛ mpuɣule?
Mpe paa weɛkəna nteye akanaa ke mpu?

⁴ Pa yəxətəxi təm ké na kalampaani
na pá pɛkəxi lɛlaa wakəlyʊy.

⁵ Tacaa, pa ŋmakəlyi nyá yəlaa ké,
na pá muɣuliyi mpa pa ké nyá nyəma tə.

⁶ Pa lentəxi mʊsəŋ ke leɛlaa na mʊlɛa
na pá kʊyi suluwaa.

⁷ Na pá təŋ sɪ Tacaa ɪ naaki,
Yakəpʊ Isə ɪ paasəxəna.

⁸ Kʊmɛɛmənŋ mɛ í la laakali,
ləmɔxasɛɛ fɛɪnaa mɛ,
pəlee ké í ká hii laɣatʊ?

⁹ Tacaa wei ɪ tʊ yəlaa ke ŋkpaŋŋ tʊ, ɪ nuki ké.
Isənaya ɪ ká tʊ isələ na ɪ naaki?

10 *Isənaxa* i naasəxi piitimnaa
na i kaa hə asaxaa ηkpaηη?

Ini i seysesəxana yəlaa,
de isənaxa i ká laη nyəm?

11 Tacaa nyəmá yəlv huwεε ke
teu si a wε kpeεε.

12 Hai, Tacaa, nyoleleη to nté wei n seysesəxi
nyá kiiu na n həη i ηkpaηyυ to.

13 I ká caxa təpamm ke kuyεεη isaxaη taa,
haləna pá huli asaxaa pəəη.

14 Pə taya pəlv, Tacaa u ləki i yəlaa.
I kaa yele mpa pa ké i nyəma to.

15 Mpi to, paa həvna ké na pə keesəna tampana təyυyυ.
Pa təna mpa pa təyυi tampana to pa laηa ka heena-ti.

16 Awe ká seena ma təw ké asaxaa mpe pa təm taa?
Awe ká səna-m mpa pa laki isaxatu to pa təm taa?

17 Ye Tacaa taa waasi-m,
isənto maa tēma wεευ ke
timpri pə suma tətixitiyi to.

18 Paa waatu wei ke ma tōma si ma caa hotuyυ,
Tacaa nyá kəpantu tēji-m ké.

19 Saa wei nəxəseε pu ma lotu to,
nyá heesəna ma laηle na n huləsi-tε.

20 Nyana hυlāa asaxaa mpa pa wakələyi kiin
na pá kəηna wahala to i kaawaxa?

21 Siyisilaa ke pa wakələyi
na pá kuyi mpa pa ta la pəlv to pa təm.

22 Ama Tacaa kele kəkpaηyυ
ηku ma cəsəxəna to.

23 Pa maɣamaya pa isaxatu ke i ká məηna pa nyəəη taa,
na i wakəli-wε na koləmtu nti.

95

Isə cəlv pote waatu

1 I kəw na t́ yoo Tacaa ke laηhυlumlε yontu,
t́ sa t́ waasυlv wei t́ tuyi kəpυlyυ to.

2 T́ polo i isentaa na t́ seε-i,
na t́ wiliti-i na laηhυlumlε yontu.

3 Mpi to, Tacaa nyaxale Isə səsə.
Nyaxale wulav səsə wei i ηmakələyi tuη təna to.

4 Nyá niη taa ké ate luməη təna wεε
na pəəη səsəəη təna ke nyá nyəm.

5 Nyá tənna tēku,
hali nyá tu lapəna-i.
Kəlvəm nyá n lapəna tetυ na nyá niη.

6 I kəw na t́ luη t́ ηmalv Tacaa ke akula,
na t́ hənti-i ate.

7 Pə taya pəlv, nyaxale t́ Isə.

Ἐγὼ νῦν γὰρ λέω, ἡ ἀγαθὴ σου ἔργα.
 Ἐγὼ καὶ ἐν ἡμέρᾳ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου.

Ἐν ἡμέρᾳ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου
 ἡ ἀγαθὴ σου λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου

96

Wulan wei i kəŋ tɔ i yontu kɔfatv
(Kvtəsvtɔ I 16:23-33)

¹ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
² Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
³ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
⁴ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
⁵ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
⁶ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
⁷ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
⁸ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
⁹ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
¹⁰ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
¹¹ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
¹² Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
¹³ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.

¹¹ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
¹² Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.
¹³ Ἐγὼ λέω ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου, ἡ ἀγαθὴ σου.

97

Tacaa kele wulav, lajhvlmle í wεε tetv tana taa

¹ Tacaa tákí kawulayá, tetv tana í yóoli.
Tetvnaa mpa lvm tama kotaya tɔ pa payale í yóoli.

² Isəhmuntuyv na səkrətyv tama-ı kotaya,
na ı kumte náá caya siyisuyv na tampana tənyv tɔɔ.

³ Kəkə wε ı nəyɔ tɔɔ ké
na ká nyakı ı kolontunaa na ká cəkəna-ı.

⁴ İhmələsəyi nyaaləm na pə naakı antulinya,
na atə yəlaa naakı na pá seliyi.

⁵ Tetv tana tv í kprətəna pɔɔɟ,
ı hooki ké ısu kéetu.

⁶ Isətənyv kpaaləyi ı tampana
na yəlaa tana naakı ı teu.

⁷ Tıy lıyaa na mpa pa hvləsəyi tıy
na laɟle tɔ, pa tákı fεεle ké.

Tıy tana həntəyi İso ké atəyε.

⁸ Siyəɟ ıcatə nyəma nu-tı na pa laɟa hvləmı,
na Yuta acaləε náá wε ayɔləε taa
ke nyá hvlə tɔɔ, haı, Tacaa.

⁹ Mpi tɔ, Tacaa nyayale ıstəaa İso səsɔ ke tetv tana taa.
N kəla tıy tənaya səsəntv ke təcayacaya.

¹⁰ Mpa mε í səəla Tacaa tɔ,
mə taa í kpana ısayatv.
İso kentiyi ı kɔpama tɔɔ ké,
na í yakı-wεyε asayaa niɟ taa.

¹¹ Tampana təɟlaa tənna nyaaləm,
na mpa pa lotv taa tewa təyɔ laɟhvlmle.

¹² Siyisilaa, mə laɟa í hvləməna Tacaa,
na í sa ı tənəɟ wεεtv.

98

İ wiliti Tacaa wei ı kəɟ tɔ

¹ İ yoo Tacaa ke yontu kɔfatv,
mpi tɔ, ı lapa kəkələ nyəmnəaa,
na ı nyəm na ı İstəv tɔɟ.

² Tacaa n hvlə nyá yərv təm
na ń kuli nyá tampana tənyv tɔɔ na piitimnaa ná.

³ N təssa İseyelı nyəma tɔɔ na ń la-wεyε teu na kɔpantv.
Tetv tənəsi tana nawa tá İso nyuyv yərv təm.

⁴ Atə yəlaa mε mə tana í yoo Tacaa ke laɟhvlmle yontu.
İ samı-ı na yontu na í wilitina laɟhvlmle.

⁵ İ yoo Tacaa samtv
í yoo-ı-tı na cəməɟ.

⁶ İ tv Tacaa wulav ke yonkpaama na laɟhvlmle,
na akantεε na tutuɟ.

⁷ Terjku na ɪ taa nyəm tənə ɪ cə,
na tɛtv na tə taa nyəm ŋmaaləna laŋhɔlvmlɛ.

⁸ Pusi ɪ wiliti

na pəɔŋ tənə náá kɛntɪ na ɪ yoo yontu kɛ Tacaa.

⁹ Mpi tɔ, Tacaa kəŋ si ɪ hɔvna tɛtv tənə.

ɪ ka təŋ tampana na ɪ hɔvna antulinya,
na ɪ hɔvna yəlaa kɛ teitei.

99

Tacaa kɛ wulav, na ɪ wɛ tənəŋŋ

¹ Tacaa n təkɪ kawulaya kɛ, na yəlaa seliyi.

N caya ɪsətaa tɛŋlaa hɛkv na tɛtv seliyi.

² Tacaa nyagale səsə kɛ Siyəŋ taa,

Nyá tɛɛna yəlaa tənə.

³ Pa sɛɛ nyá hətɛ səsəɔlɛ katɛ nyəntɛ,

tə kɛ nəŋŋ nyəntɛ kɛ.

⁴ Pa sɛɛ wulav nyá wei n səɔla siyisuyɔ tɔ nyá tɔŋ,

nyá nyəsəyənə tampana təŋyɔv.

N laki kusiyisim na mpi pə

wɛ teitei tɔyɔ ɪsɛyɛli taa.

⁵ ɪ pɔyɔli Tacaa ta ɪsɔ,

na ɪ lun ɪ nəsɛɛ təsulɛ,

ɪ kɛ nəŋŋ tɔ kɛ.

⁶ Moisi na Aləŋ mpa paa wɛ ɪsɔ nyá nyá kətəlaa taa tɔ

na Samiyeli wei ɪ ka wɛ mpa

pa sələmayə-ŋ tɔ pa hɛkv tɔ,

pa sələma Tacaa nyá na ń mv.

⁷ ɪsəŋmɔntuyɔv taa kɛ n yəyɔtayaŋa-wɛ

na mɛ pá təkəyɪ nyá kusəsuto na kiɪu ŋku n su-wɛ tɔ.

⁸ Tacaa tá ɪsɔ, n mv pa kusələmɔtv.

Nyagale pa ɪsɔ, na ń wiiki-wɛ.

Ama n tɔ-wɛyɛ saləka kɛ pa ɪsəyətɔ tɔɔ.

⁹ ɪ sa Tacaa ta ɪsɔ na ɪ lun

ɪ pulaya nəŋŋ nyəŋka tɔɔ.

Mpi tɔ, tá ɪsɔ Tacaa wɛɛ kɛ tənəŋŋ.

100

Tə kɛ ɪ yəlaa

¹ Samtv yontu.

Tɛtv tənə yəlaa mɛ

ɪ sa Tacaa na laŋhɔlvmlɛ.

² ɪ la Tacaa kɛ təmɛ na laŋhɔlvmlɛ.

ɪ kɔɔ ɪ sɛntaa na yonkraama.

³ ɪ nyɪ sɪ Tacaa kɛɛ ɪsɔ.

ɪnɪ ɪ ŋmana-tv, ɪnɪ ɪ tənna-tv.

Tə kɛ ɪ yəlaa kɛ, tayalɛ ɪ kaləkv.

Ma tu sɔɔki ma tɔɔnaya tɔɔɔ.

⁶ Mɔla nu-m teu kɛ,
na mɔ tɛ taasi tɛkɔnɔkɔnɔ.

⁷ Ma nɛɔsɛna kɛ isu wɔlaya tetu taa sumaya.
Ma wɛ kɛ isu ncaa taa sumaya.

⁸ Ma sɔɔki maa tooki.
Ma wɛ kɛ isu sumaya ŋka
ka wɛ ka tike kɛ lɔpɔtɔ tɔɔ tɔ.

⁹ Paa ifemle nte ma kolontunaa tɔɔki-m kɛ,
na pa taa kpaana-m na pɔ yɔɔtɔɔɔɔ
na pɔ tuuki na pɔ yaaki ma hɛte.

¹⁰ Tetu kɛ ma tɔki tɔɔnaya lonte
na ma isɔlɔm palɔɔɔ ma kɔnyɔnyɔɔm taa.

¹¹ Nyɔ pɔɔnɔ kpaana-m.

Nyɔ taa huuna-m na nɔ kpesi-m na nɔ lɔɔ poolɔɔ.

¹² Ma kɔyɛɛɛ tɔnɔ tuusuɔɔ kɛ isu isotom tɛkɔɔɔ tɔ,
na mɔ wɔlɔɔɔ isu nyɔtɔ.

¹³ Ama Tacaɔ, nyɔ tɔkɔna kawulaya kɛ tam tɔɔ.

Waaɔ lɔlɔnɔ loosi tɛna kɔ tɔɔɔ nyɔ tɔɔ.

¹⁴ N kɔ kɔlɔ nyɔ naasi taa na nɔ wii Siyɔn nyɔma kɔnyɔnɔ.
Pɔ taya pɔlɔ, waatɔ talaa kɛ.

Kɔyaku ŋku n ka la-wɛɛ pɛɛɛ tɔ kɔ kɔmɔɔɔɔɔɔ.

¹⁵ Nyɔ tɔmlɛ nyɔma ta, tɔ sɔɔla nyɔ ɔate kɛ.
Tɔ wakɔlaa, tɔ ncaa wɛ-tɔɔ pɔtɔtɔɔɔɔ.

¹⁶ Piitimnaa kɔ nyana Tacaɔ hɛte
na tetu taa awulaa tɛna nyana ɔ teeli.

¹⁷ Tacaɔ tayanɔ Siyɔn ɔate kɛ ŋmav,
na nɔ hulɔ nyɔ teeli kɛ tɔ taa.

¹⁸ Tacaɔ kɛnɔ ŋkpaɔnɔɔ na kɔnyɔntɔɔɔɔ kɔsɔlɔmɔtɔ kɛ.
ɔ kisiɔɔ ɔ sɔlɔmɔɔɔ.

¹⁹ Pɔ ŋmaa-tɔɔɔ waaɔ lɔlɔnɔ tɔɔ.

Yɔlaa mpa pɔ ŋma tɔ, paa sa Tacaɔ.

²⁰ Tacaɔ wɛ ɔ tɔnɔnɔnɔ tɔcaɔɔ kɛ na ɔ nyɔnɔɔɔɔ.
Hatoo isɔta kɛ ɔ wɛ na ɔ nyɔnɔɔɔɔ tetu tɔɔ.

²¹ Si ɔ niuki salɔkatunaa wula.

Si ɔ waasɔɔɔ mpa paa kɔ tɔ.

²² Pɛna yɔlaa kpaalɔ Tacaɔ hɛte kɛ Siyɔn taa
na pɔ samɔ-ɔ Yosalem taa.

²³ Yɔlaa tɛna kɔ koti tɔntɔmlɛ.

Piitimnaa kɔ koti na pɔ lɔɔ Tacaɔ.

²⁴ ɔ yɔka ma tɔnɔ kɛ mpaav taa kɛ
na ɔ pasa ma kɔyɛɛɛɛ.

²⁵ Ma tɔma si: Ma ɔsɔ nyɔ wei n wɛ tam tɔɔ tɔ,
taa kɔɔlɔ-m ma kɔyɛɛɛɛ hɛkɔ taa.

²⁶ Hatoo lɔnɔta kɛ n su tetu kite,
isɔtɔnɔɔɔ kɛ nyɔ ninɔ kɔlɔpɔm kɛ.

²⁷ Nyɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

Ama p̄ale pu saali yem.
 P̄ə k̄əŋ t̄em k̄e ɪsu wontu k̄ususuutu,
 na n̄ laɣasi-wi ɪsu toko, ɪlena p̄ə laɣasi-wi.
²⁸ Tacaa nyá we tam t̄ə k̄e m̄p̄uɣu,
 nyá puɪ f̄eina t̄ənaɣa.
²⁹ Nyá t̄əml̄e nyáma tá,
 tá piya k̄á t̄əɣna t̄ətu,
 na pa l̄ub̄əŋ nyáma t̄əŋ s̄əəsəɣi nyá ɪsentaa.

103

Ma s̄eeki Tacaa ke í na t̄əml̄e

¹ Tafiti yontu.

Ma saŋ Tacaa k̄e.
 Ma saŋ nyá h̄əte naŋŋ nȳante k̄e na ma lotu t̄əna.
² Ma saŋ Tacaa k̄e.
 Ma kaa s̄əə nyá k̄əpant̄u nat̄əli.

³ Nyá huɪsəɣəna ma ɪsəɣat̄u t̄əna,
 na n̄ waaki ma k̄ət̄əm̄əŋ t̄əna.
⁴ Nyá ɣak̄əna-m̄ p̄əlaav̄ taa,
 na n̄ h̄ul̄əɣi-m̄ suulu na n̄ laki-m̄ k̄əpant̄u.
⁵ N̄ kraasəɣi ma t̄əŋ ke ma k̄pat̄əlaya waat̄u,
 na n̄ m̄əɫəɣəna-m̄ ɪf̄epile taa ɪsu hek̄əle.
⁶ Tacaa nyəɣale tampana hal̄v̄.
 Nyá t̄əɣəŋəɣəna m̄pa pa ɪse pa t̄əki t̄ə pa t̄əm̄.
⁷ Nyá h̄ul̄əna Moisi ke nyá m̄paas̄ŋ,
 na n̄ h̄ul̄i ɪseɣeli nyáma ke nyá k̄ookal̄ənaa.
⁸ Tacaa ke suulu na p̄ət̄əɫ̄əle t̄ə k̄e,
 nyá k̄əpant̄u we s̄əɣənt̄u.
 P̄əyele nn̄ muɣi p̄ááná ke l̄əŋ.
⁹ Nn̄ kal̄əɣi k̄ət̄amsa,
 p̄əyele nn̄ t̄ək̄əɣəna ɣul̄v̄ ke nyá taa k̄e tam t̄ə.
¹⁰ Nn̄ laki-t̄u na n̄ k̄éés̄əɣ̄əna tá ɪsəɣat̄u.
 P̄əyele nn̄ f̄el̄əɣi-t̄uɣv̄ tá kawaləɣa.

¹¹ ɪsu ɪs̄ət̄ənuɣv̄ k̄əŋk̄olum̄əŋ wev̄ t̄ə
 m̄p̄uɣu n̄ laki m̄pa pa nuk̄əna-ŋ t̄əɣə k̄əpant̄u.
¹² ɪsu ɪlim̄ t̄əl̄ule na p̄ə t̄ət̄ule hat̄əl̄ənav̄ t̄əma t̄ə,
 m̄p̄uɣu n̄ hat̄əl̄əɣəna-t̄uɣv̄ tá kawalasi.
¹³ ɪs̄əna c̄eɣe w̄ena ɪ piya p̄ət̄əɫ̄əle t̄ə,
 m̄p̄uɣu Tacaa n̄ w̄ena m̄pa pa nyəŋna-ŋ t̄ə pa nȳante.
¹⁴ M̄pi t̄ə, n̄ nȳəmá m̄pi p̄ə ŋmana-t̄u t̄ə.
 N̄ ta s̄əə s̄i t̄ə k̄e muɪs̄uɣv̄.

¹⁵ ɣul̄v̄ k̄uɣeɣŋ we k̄e ɪsu nyul̄uɣv̄.
 ɪ t̄uɣi h̄et̄v̄ k̄e ɪsu taale taa nyul̄uɣv̄.
¹⁶ Waat̄u wei heelim̄ mak̄i-k̄v̄ ɪlena k̄v̄ saali yem,
 na pá w̄u k̄v̄ l̄onte ke nȳəm̄.
¹⁷ Ama Tacaa nyá k̄əpant̄u leeliɣi tam t̄ə k̄e

mpa pa nyana-η tɔ pa kin,
na nyá tampana tɛnɔɔ pəsəɣi pa piya piya nyəm.

¹⁸ Ye pa tɔka nyá nɔɔ pɛɛlɔɔ na pá tɔsəɣi
nyá kusəsutɔ tɔɔ na pá laki-ti.

¹⁹ Isɔtɔnɔɔ taa ké Taca n ηmawa nyá kumte
na n tɔki kawulaya ke pə tana pə tɔɔ.

²⁰ Isɔtaa tillaa mpa me i we tɔɔ sɔsɔɔɔ
na í laki Isɔ kɔtɔtɔ tɔ, i sa Isɔ,
na í nukəna i nɔɔ taa tɔm.

²¹ Taca samaa me mpa mə tana í ké i tɔmlɛ nyéma
na í laki i kusɔlɔm tɔ, í sam-i.

²² Taca kɔɔmama me í sam-i i kawulaya tana taa.
Ma saɔ Taca.

104

Nmalɔ Isɔ nyana tɔmlɛ

¹ Ma saɔ Taca ké.

Ma Isɔ nyá sɔsɔntɔ fɛi tənaya.

N suu teu sɔsɔm ké.

² N suu nyaalɔm ké isɔ kra,
na n lɔ isɔtɔnɔɔ isɔ cokəle.

³ Hatoo isɔtaa nyɔɔ taa ké n ηma nyá tɔcayale.
Isɔmɔntɔ nté nyá yoou keke na heelim tɛkəna-η.

⁴ Heelim nté nyá tillaa
na nyá tɔmlɛ tɔ nté kəkɔ.

⁵ N síi tetɔ ke tɔ kite tɔɔ ké teu ké.

Pɔlɔpɔ kaa ciyiti-təɣi paa pɔcɔ.

⁶ N waasa tɛɔku ké tɔ tɔɔ isɔ kra
na lɔm náa kra pulasi.

⁷ Ama n nyaasa-wi na pá se,
pə níi nyá teu hola na pá tɔ casəle.

⁸ Ilena pulasi nyu na tɛtɛka náa lum
lona wena n ka suwa tɔ a taa.

⁹ N píi lɔm ke tənaya sɔ pá taa ηmaa ka tɔɔ
na pá kɔɔ pə tasa tetɔ waasɔɔ.

¹⁰ Nyá tɛɔsəna lɔm sɛɛlaa ke lɔɔɔ
na pá kpeɔ pulasi hɛkəɔ.

¹¹ Tənaya taale wontu tana nyɔɔki
na taale kraɔasi náa kɔɣi sɔ lɔkɔtɔ.

¹² Ilena sumasi sɔlɔki lɔɔɔ in i kɔtemiɔ tɔɔ
na sɔ wiiki piliɔasi tɔɔ.

¹³ Hatoo nyá isɔtaa tənaya n yeki na teu nukɔ pɔɔɔ tɔɔ,
na tetɔ náa haki nyá tɔma kɔlɔlɔm.

¹⁴ N yeki na nyutu nyɔɔki sɔ pá waasi tɔla
na tɔɔ náa nyɔɔki sɔ pə waasi yɔlɔ.

N lapa mɔpɔɔ sɔ tetɔ í lɔlɔ

mpi pə haaki yolv ke weesuɣu tɔ.

¹⁵ N lapa sulom si pə heesi yolv lanje.

Na n̄ la nim si pə tayanəyi isentaa.

Uena mutv náa ha yolv ke alaafəya.

¹⁶ Tacaa nyá tuuna Lipaŋ tuŋ səsəŋ.

I hikiyi lvm mpi i caaki tɔ.

¹⁷ Tuŋ inu i tɔw ké sumasi səkpəsi tɔyi si tana

na sumasi səsənsi náa caki i tɔw.

¹⁸ Taale pəntvln̄ təcayale nté pəŋ səsəŋ tɔw
na pɔyɔ namisi náa caki kəkpaŋ tɛɛ.

¹⁹ N lapa isətv ke si í faya kuyeyɛŋ,

ilim nyamá pə tɔyɔ waatv.

²⁰ N kəŋna səkpətɔyɔ ulena pá yu,

na hətɔyɔ taa wontu svv tə təna taa.

²¹ Təyalasi kufasi nyusəyi si təyənaya waalı

na sí sələməyi ləv nyaya si kvətɔyɔ.

²² Waatv wei ilim luki ulena

sí məli na sí hənti si pəŋ taa.

²³ Uena yolv náa lu na í tɛɛ i təmlɛ

na í la-tɛyɛ mpv haləna taanaya.

²⁴ Hai, Tacaa, nyá kulapəle tɔwə paɣale ké,

na ləmaɣasɛ ke n lapəna pə təna.

Nyá kəpampam suna tɛtv taa.

²⁵ Tenku kələ təlelele, i fɛi tənaya,

na i taa wontu səsəntv na səkpətu cəvki,

tə fɛi kalvɔy.

²⁶ I taa tətəyɔ kpuləŋ səsəŋ ná kpaaki na í tiiki,

na tvv səsə Lefiyatan wei n lapa si n liyiliyina tenku hola taa tɔ.

²⁷ Nyaya wontu ntı tə təna tə tɛɛləyi

si n̄ caləyi-təyi tə tɔyɔ waatv.

²⁸ N̄ ha-tı ulɛ tə mv.

N̄ kula nyá niŋ ulɛ kəpantv tələnə-tı.

²⁹ N̄ ha-təyi siyile ulɛ tə svv seluyɔ.

Ye n ləsa tə feesiŋ ulɛ tə hɛɛ na tə pəsi atɛ mvsuyɔ.

³⁰ N̄ mələna tə feesiŋ ulɛ tə tayanı kvlvɔy

na tə təna tə pəsi kvfam ke tɛtv tɔw.

³¹ Tacaa nyá teu í wɛɛ tam tɔw,

na n̄ yələnə nyá kulapəm.

³² N̄ nyəna tɛtv tə seliyi ké,

na ye n tokina pəŋ ulɛ nyəsı nyala i tɔw.

³³ Tacaa nyaya ma yoo yontu haləna ma səm

ma ləv ké ma saŋ haləna ma tənaya svv.

³⁴ Ma yontu í la-ŋ teu Tacaa,

nyaya ma yələyənə.

35 Pəntəlaa í saalı yem ke tetu təə,
asayaa í taa tasa wəew.

Tacaa, ma saŋi-ŋ ké.
Í sa Tacaa.

105

Ísə kupaŋtu təm

(Kvkalətv 1-15: Kvətəsvtv I 16:8-22)

¹ Í sa Tacaa, í yaa í həte.

Í yəçətí í kookalənaa təm ke yəlaa taa.

² Í yoo-í yontu na í sɛɛ-í na cəməŋ.

Í yəçətí í təma səsəəna təm.

³ Í sa mə təçí í həte naŋŋ nyənte təə.

Tacaa pɛɛkəlaa mə mə laŋa í hvləmənə-í.

⁴ Í kɛsəna Tacaa Toma tənə tu təə,

í pɛɛkəçí tam sí í wɛɛ Ísə ɪsɛntaa.

⁵⁻⁶ Tacaa təmle tu Apələham ləlvəy nýáma mə.

Yakəpυ piya mpa mə Ísə ləsaa tə.

Í təəsí í təma səsəəna təm,

na í piti təma na í hvəle pə təm.

⁷ Tacaa nyayale tá Ísə

na í hvəkəna tetu tənə.

⁸ Nn səəki nýá nəçə suw təə ké paa pəcə.

Nýá təm wɛ mɪpυçy haləna ləlvəŋ loosi iyayə (1000).

⁹ N ká təkí nəçə ŋka n ka síwa Apələham tə

na n teləsí ka təm ke Ísaaka na tuunav.

¹⁰ Nəçə ŋkɛçɛ n sí Yakəpυ.

N cɛla-kɛçɛ Ísɛçɛlí ke tam təə.

¹¹ N heela-í sí:

Maa tala Kanaaŋ tetu ke nyana nýá ləlvəy nýáma

na tə pəsí mə paa nyəm.

¹² Saa uní tə, Ísɛçɛlí yəlaa mə í fɛí paçale ke paa pəcə.

Pəçɛle í çayə tetu taa tə pə ta leelí.

¹³ Na í puki piitimnaa taa

na í cəəki kawulasí taa.

¹⁴ Ama Ísə tá tísí sí piitim napəlí pə təçə mə ɪsɛ,

halí í naasí awulaa paçale ke mə nyuçy təə.

¹⁵ Na í tə sí: Í taa tokina ma kələsaa.

Í taa la ɪsəçatv ke

ma kuyəçətvtv teləsəlaa.

¹⁶ Mɪpυçy Ísə yəlaa na nyəçəsí lu tetu taa,

na təçənaçə laŋ.

¹⁷ Pɛna Ísə teləsí yvlə ke mə nəçə təə.

Yvlə unəçəle Yəsɛfv wɛí í taalənaa pɛɛtaa tə.

¹⁸ Pa təwa í nəəhɛɛ taa ké ŋkpasí

na nyəçəlçy ke í luyv tɛɛ.

¹⁹ Haləna pə tala waatv wɛí Tacaa ka síwa tə.

Uena Tacaa tɔm huli si i ka wena tampana.

²⁰ Mpuɣu wulau hawa nɔɣɔ si pa hetɪ-i.

Wei i tɔki kawulaya ke yɔlaa tɔna tɔ tɔ si, pɔ cepɪ-i.

²¹ Na wulau kpa Yosɛɛfu ke i tɔyaga tɔɔ nyɛnlu

na Yosɛɛfu paasɔyɛna wulau nyɛm tɔna,

²² si i seyeɛɪ i waali nyɔma ɪsu i caaki tɔ

na i huli lɛmayasɛɛ ke i layatu tasɔlaa kupɔma.

²³ Mpuɣu Yakɔpu pola Icipiti tetu taa.

Mpuɣu Iseyeli polaa na i caya Kam*fa* tetu taa. ^a

²⁴ Uena Tacaa n yele na nyɔ yɔlaa huki katatɔlaya

na pɔ kɛli pa kolontunaa ke toɲ.

²⁵ Na n layasi Icipiti nyɔma ke

hɔwɛɛ na pa taa kpana nyɔ yɔlaa.

Na pɔ la-wɛyɛ nyɛmɔɲ na pɔ muɣuli-wɛ.

²⁶ Mpuɣu n tila nyɔ tɔmlɛ tɔ Moisi

na Alɔɲ wei n ka lɛsaa tɔ.

²⁷ Na pɔ la piti tɔma na kɔkɔlɔ nyɛm na toɲ

ke Kam nyɔma tetu taa.

²⁸ Uena n yele na sɔkrɛtɔyɔ nyala na ahoɔ yu.

Pa taa nɔɣɔlɔ ta kpɛɛsɔna Tacaa kɔyɔɣɔtɔtɔ.

²⁹ Na n pɔsi lɔm ke calɛm,

na n kɔ pɔ taa tiina.

³⁰ Mpuɣu saleɛ luwa Icipiti tetu taa kɛ katatɔlaya

na a sɔv pa awulaa naɲɲ kɔhɛntɔɲ taa.

³¹ Uena Tacaa n yɔɣɔti na kacɔsi kɔnyasasi

na pɔtɔ lu pa tetu tɔna taa.

³² Na n yele na tɔmpɛɛ nu-wɛyɛ tɛv lonte

na calanaa tii pa tetu taa na tɔ nyaya kɔkɔ.

³³ Na n wakɔli pa tuɲ wei pa yaa si fiki

na lɛsɛɲnaa tɔ.

Na n pɛli pa hɔɣɔlɔyɔ taa tuɲ.

³⁴ Mpuɣu Iɔ n tasa yɔɣɔtɔyɔ na kɔtolɔɲ

lu kɔ fɛi kalɔyɔ.

³⁵ Na kɔ kpiisi pa tawa tuɲ pee

na tetu tɔna nyiɔtɔ.

³⁶ Mpuɣu Iɔ kɔwa pa tetu taa kancaalaya piya tɔna.

Nsi si kɛna pa kancaalaya piya nsi pa lɔla pa ifɛpile waato tɔ.

³⁷ Uena Iɔ n lasi nyɔ yɔlaa na liyitee na wɔla.

Nɔɣɔlɔ taa seliyi mpaav taa kɛ i kpekɛ taa.

³⁸ Pa tɛɛwa uena Icipiti nyɔma feesi tɔfɔv.

Mpi tɔ, pa tɛɛ sɔvkayana-wɛyɛ.

³⁹ Iɔɲmɔntɔyɔ ke Tacaa n kentayaa pa tɔɔ kɛ ilim taa,

uena nyɔ kɔkɔ naaki-wɛyɛ ahoɔ.

⁴⁰ Mpuɣu Tacaa n mu pa kɔsɔlɛmɔtɔ na n kɔna-wɛyɛ lɛɛsi,

na n hayasi-wɛyɛ ɪsɔta tɔyɔnaya.

^a 105:23 Kam: Kam tetu ke cane, pɔ ke Icipiti ke. Pɔ taya tetu kɔfatu natɔlayɪ yem.

41 Ӏena ń tɔli kɔkpaɱɔɣu na lɔm kpe
wɔlaya tetɔ taa ɪsu pɔɔɔ.

42 N ta sɔɔ nyá tɔm nanɲ nyɛntɔ nti
n ka heela nyá tɔmlɛ tɔ Apɛlaham tɔ.

43 ́Mɔɔɣu n lɛsa nyá yɛlaa mpa n yaawa tɔ na pa wɛnaɔ
na lanɲɔlɔmlɛ sɔsɔɔle na pá wilitiyi.

44 Ӏena ń cɛɛ-wɛɣɛ piitimnaa tetɔnaa
na pɛɛ pá tɔɔ yɛlaanaa tɔma kɔlɔlɔm.

45 N lapa ́mɔɔɣu si pá tɔɲ nyá kiinɲ
na pá tɔki nyá kɔsɛsutɔ.

ɪ sa Taɔaa.

106

*ɪsɔ tɔɲɔɣi tampana, ɪsɛyɛli nyáma kisa-yɛ
(Kɔkalɔtɔ 1,47-48: Kɔtɔɔsɔtɔ I 16:34-36)*

¹ ɪ sa Taɔaa, ɪ sɛɛ-ɪ.

Mpi tɔ, ɪ kɛ kɔpaɲ.
ɪ kɔpaɱtɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

² Aweyɛɛ ɪ tɔma sɔsɔɔna tɔm yɔɔɣɔtɔlɔ?
Na ɪ samtɔ tɔna kraallɔ?

³ Mpa pa tɔɲɔɣi tampana na pá laki kɔsiyisim
kɛ tam tɔɔɔɛ leleɲ nɔlaa.

⁴ Taɔaa tɔɔsi ma tɔɔ.
Mpi tɔ, n sɔɔla nyá yɛlaa.
Paasɛna-m nyá wei n waasɔyi tɔ.
⁵ Waasi-m na má ná nyá lɛsɛlaa tɔɔayanau.
Ӏena má na nyá yɛlaa tá lanɲ heɛ.
Na má na-wɛ tɔ yɔɔli.

⁶ Tɔ pɔntaa kɛ ɪsu tá caanaa.
Tɔ lapa ɪsɔyɔtɔ, tɔ lapa mpi pɔ ta kɛɛsi tɔ.

⁷ Tá caanaa taa cɛkɛna nyá piti tɔma kɛ ɪcipiti.
Pa ta tɔɔsi nyá kɔpaɱtɔnaa tuutuuma tɔɔ.
Halana pá kɔli nyá tɔɔ kɛ tenku kɔsɛɛm nɔɔɔ.

⁸ Paa na mɔɔ n yapa-wɛɣɛ nyá hɔɛ tɔɔ
si nyá tɔɲ ɪ ná.

⁹ ́Mɔɔɣu n nyaasa tenku kɔsɛɛm na ɪɛ ɪ nyɔɔ.
N yɛlaa na nyá yɛlaa tɔ lumɔɲ sɔsɔɔɲ taa
ɪsu wɔlaya tetɔ taa.

¹⁰ N yapa ta caanaa kɛ mpa paa caaki-wɛ tɔ pa ninɲ taa.
N hɛta-wɛɣɛ pa kolontu sɛkpaɲ taa.

¹¹ Lɔm tɔɔɔ pa kolontuna tɔnaɔa,
pɔ ta sɔɔ paa kɔlɔm.

¹² Tɔnaɔaɛ pa tɔma pa taa na nyá tɔm,
na pá sa-ɲ na yontu.

13 Ama pa sɔɔ kpaƙƙaa ke nyá tɔma,
pa ta taŋ si pá ná a teesuyɔ.

14 M̀puyɔ pa nyula teu si pá hiki
mpi pa feina tɔɔ wɔlaya tetu taa.
Ilena pá caa-ŋ tɔm ke tetu pooluŋ nyɛntu taa.

15 N ha-weye pa kusɛlɛmɛm
na pá tɔɔ na pá haɣa na pá lu-weye sɔŋ.

16 M̀puyɔ pa lapa Moisi ke isesemle ke tɛsikile,
na Alɔŋ wei i ké yulu naŋŋ tu tɔ.

17 Tɛnɔɔɔɔ tetu haa nɔɔ na tɛ li Tataŋ nyáma
na tɛ waasi Apilam nyáma tɔɔ.

18 Kɔkɔ nyɔɔ pa kpekale,
ka niisa asaɣaa mpe.

19 M̀puyɔ pa lupa nyɔɔɔɔɔ ke naule ke Holepu puyɔ tɔɔ,
na pá luŋ na pá se-ɛɛ.

20 Pa kpaɣa nau wei i tɔki nyutu tɔɔ,
na pá lɛɛti Iɔ teeli tu nyá nyá lonte taa.

21 Pa sɔɔwa pa waasulu Iɔ nyá nyá tɔɔ,
páɔ nyá lapɛna-weye tɔma sɔsɔna,

22 ke Kam nyáma tetu taa,
na piti tɔma ke teŋku kusɛem taa.

23 M̀puyɔ Tacaɔ nyá n yɔɔɔɔ pa kpiisuɔu tɔm, Moisi paasi.
Ama nyá kulɛsu Moisi tike sɔŋna na í teye-ŋ niŋ
na Iɔ ku i pááná ke wakɔlɔɔu tɔm taa.

24 Ilena pá lɔ tetu kɔpantu nti Iɔ nyá n ka ha-we tɔ.
Pa ta tɔna Tacaɔ nyá nyá nɔɔ suu tɔtɔ.

25 Ntɛna pá konti pa teesi taa,
na pá kisi Tacaɔ nyá nyá nɔɔ ke niɔnɔ.

26 Tɛnɔɔɔɔ n kusa niŋ na isɔ na n tuu
si n ká yeɛ na pá sí wɔlaya tetu taa.

27 Na n yasi pa lɔlɔ ke paa timpɛ,
na n yeɛ na pá sí ma ta nyi isɔna te.

28 M̀puyɔ Iseyeli nyáma luŋa Peyɔɔ nyáma tɔɔ Paali.
Ilena pá tɔɔ nantu nti pa laawa sɛtaɔ tɔ.

29 Pa kpaasa Tacaɔ nyá pááná na pa kolaputu nti.
Ilena nyaa kɔna wahala ke pa tɔɔ.

30 M̀puyɔ Penhasi kulaa na í taɔani-ti.
Ilena mpusi unɛ í heɛ.

31 M̀puyɔ Tacaɔ nyá nyɛna yaasi unɛ si
i we teu ke tam tɔɔ.

32 Mpe pa kpaasɛna Tacaɔ nyá nyá pááná ke Melipa lum kiŋ.
Ilena Moisi tɔɔ pɛ salɛka ke pa nyuyɔ tɔɔ.

33 Pa nyɔŋsa i ise na í kpisi kantɔlɔɔu,
Ilena í yɔɔɔɔ tɔm i ta maɣasi.

34 Iseγeli nyəma ta ku Kanaaη nyəma isu Tacaa
ka heeluyu-we tɔ.

35 Ama pa krentəna piitimnaa lelaa ké
na pá kreləmi pele pa kɔlapəle.

36 Haləna pá luη pa tuη
na pele pá nyi-weγe katəka na pá hoti ka taa.

37 Na pá laa pa pəyalaa na pa pɛlaa ke
pele pa tuη.

38 Pa kɔwa pa piya ke mɔsɔη ke Kanaaη tuη tɛe
na pa yɔlvkɔle nté t́ pilisa tetɔ.

39 Pa təma lapa-weγe asilima nyəma
na pa lakasi pəsi-we isu wasaηkalənaa.

40 Mpuγu Tacaa nyá nyá taa kraηa nyá yəlaa mpa pa ké
nyá kraηcoou tɔ na pá lu-η səη.

41 Ilena ń tu-weγe piitimnaa niη taa
na pele pa taa kraηa-we na pá ηmakəli-we.

42 Na pa kolontunaa muγuli-we
na pá tu-weγe wahala.

43 Təm paγale ke Tacaa n waasa-we.
Paa na mpu na pá kɔləγi nyá tɔɔ ké tam.
Ilena pá kama nyɔəη ke pa isayatu taa.

44 Mpuγu Tacaa n nuwa pa wula
na ń ná pa laηpəsəle.

45 Ilena ń huɔ nyá na-we mə nəγɔ pɛelɔγu təm.
Na pa təm la-η pətətəle ke nyá kɔpantu səsəntu tɔɔ.

46 Na ń yele na mpa paa kra-weγe yomle tɔ
pa təm la-weγe isəkilim.

47 Tacaa tá Iə waasi-tu,
na ń ləsi-tuγu piitimnaa taa na ń kpeγeli-tu.
Ilena tá sa nyá hətə naηη nyəntə
na tá pɛeki teeli ke nyá samtu taa.

48 Iseγeli Iə Tacaa tə sɛɛ-η tam tɔɔ.
Yəlaa təna í tisi si Iə í kəna mpu.
I sa Tacaa.

TAKƏLAƳA KAKPASI NYƏŊKA

107

(Yontu 107-150)

Iə waasvɔ nyana kookali

¹ I sa Tacaa.

Mpi tɔ, n ké kɔpaη,
na nyá sɔɔlvɔ we tam tɔɔ.

² Mpa Tacaa n waasaa tɔ pá yəγəti.

Mpa n yapa kolontu niη taa tɔ pá tɔ si: Tacaa ké kɔpaη.

³ N ləsa-weγe tetɔnaa təna taa ké,
pə kraγav ilim təlule na pə tətule,
na pə ntəγəη na pə mpətəη tɔ.

- 4 Pa taa lɛlaa tɛŋa pa tike kɛ.
 Pa tooliyi wɔlaya tɛtɔ taa.
 Paa naaki ɛatɛ nte tɔ taa paa ɔaya tɔ.
 5 Nyɔɔsi na lukɔtu kukaya-we na pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ.
 6 Mpuɔu pa wiina Taaɔa nyaya pa laŋwakɛlle taa,
 na n̄ waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.
 7 Mpaɔu kupaŋku taa kɛ n̄ tiika-we.
 N̄ tana-weye ɛatɛ nte tɔ taa paa ɔaya tɔ.
 8 Pá sɛɛ Taaɔa nyaya nyá kupaŋtu tɔɔ,
 na piti tɛma wena n̄ laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.
 9 Mpi tɔ, n̄ kɔwa lukɔtu nyɛma lukɔtu
 na n̄ haɔasi nyɔɔtɔnaa.
 10 Mpa paa we sɛkpetɔyɔ na sɛm nɔɔ taa tɔ.
 Paa we wahala taa kɛ na alukpala kɛ pa nɔɔhɛɛ taa.
 11 Mpi tɔ, paa kisa Taaɔa nyá nyá tɛm kɛ.
 Pa foota ɛɔtaa lɔ sɔsɔ layatɔ tasɔyɔ.
 12 Wahala kɛ n̄ nyɛka-we na pá hotiyi.
 Nɔɔlɔ fɛi si í waasi-we.
 13 Mpuɔu pa wiina Taaɔa nyaya pa laŋwakɛlle taa.
 lɛna n̄ waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.
 14 Na n̄ lɛsi-weye sɛkpetɔyɔ na sɛm nɔɔ taa,
 na n̄ cé pa kuhɔkɛm.
 15 Pá sɛɛ Taaɔa nyaya nyá kupaŋtu tɔɔ,
 na piti tɛma wena n̄ laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.
 16 N̄ pɛla nyɔɔlɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ kutɛkɔyɔ
 na n̄ wakɛli pɛ kukalɛsɛŋ.
 17 Kɔmɛlɛmɛŋ yaasi kutakɛɛsɔyɔ tɔɔ,
 pa kawalaya sɔsa-weye wahala taa.
 18 Tɔɔnɔsi tana lu-weye sɛŋ
 halɛna pɛ pona-weye sɛm nɔɔ taa.
 19 Mpuɔulɛ pa wiina Taaɔa nyaya pa laŋwakɛlle taa
 na n̄ waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.
 20 lɛna n̄ yɔɔtɔ na pɛ waa-we
 na n̄ fiti-weye sɛm taa.
 21 Pá sa Taaɔa nyaqa nya kupaŋtu tɔɔ
 na piti tɛma wena n̄ laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.
 22 Pá la Taaɔa nyaya sɛɛtɔ kɔtasi
 na pá kpaali nyá tɛma na kawilitasi.
 23 Mpa paa we tɛŋku taa kɛ kpulɛŋ taa
 na pá laki pa taatɛ tɔ.
 24 Pɛlɛ pa nawa mpi Taaɔa nyá n̄ pɛsɔyɔ lapɔ tɔ,
 na piti tɛma nna n̄ lapa tɛŋku taa tɔ.
 25 N̄ yɔɔta kɔyɔɔtɔ kɛ na
 kacuculaya kɔsi tɛŋku hɔla.
 26 Na pɛ lɔɔ pa kpulɔyɔ kɛ ɛɔtaa
 na pɛ tisi-kɔyɔ lumaŋ taa,

na pá cɔɔsi-wɛyɛ teu.

²⁷ Pa ɪsɛ pilaa ɪlɛna pá sɔv seluyu ɪsu sɔlɔnyɔɔlaa
na pa nyəm kɛ tɛŋku tɛna saali yem.

²⁸ Mɔɔyɔle pa wiina Tacaa nyaya pa laŋwakɛlle taa
na ń waasi-wɛyɛ pa sɔyɔntu taa.

²⁹ ɪlɛna ń sɛŋsi kacuculaya
na tɛŋku hola hɛɛ tɛli.

³⁰ Pa laŋle hɛɛna tɛŋku hɛɛv mɔɔ.
ɪlɛna Tacaa tɛsɛna-wɛ na í pɔna-wɛyɛ
timpɪ pa pukaya tɔ.

³¹ Pá sɛɛ Tacaa nyaya nyá kɔpantv tɔɔ,
na piti tɛma wɛna n laki yɔlaa tɔ a tɔɔ.

³² Pá sa-ŋ timpɪ yɔlaa kɔpɛyɛlaa tɔ
na pá pɔyɔli-ŋ sɔsaa kotuyu taa.

³³ Nyá yekina na pusi nyɔɔki,
na sɛɛlaa nɔ́a wɔlɔyɪ.

³⁴ Na ń pɔsɛyɪ mɔɔvɪ tɛtv kɛ tɛsɛpaya
kɛ tɔ yɔlaa kawalaya tɔɔ.

³⁵ N laki na wɔlaya tɛtv pɛsi lule
na lɔm sɛɛlaa wɛɛ timpɪ lɔm nyɔyɔsi wɛɛ tɔ.

³⁶ Na ń su laŋlaa kɛ tɛna
na pɛɛ pá ŋmá ɪcɛtɛ nte tɔ taa paa caya tɔ.

³⁷ Na pá tuu tawa na pá sɔ tɪŋ wei
pa yaa si lɛsɛŋnaa tɔ na í lɔli pɛɛ kɛ sɔsɔm.

³⁸ Tacaa n kooliyi-wɛyɛ kɔpantv kɛ na pá hukiyi sɔsɔm,
n ta pɔsa pa tɔla.

³⁹ ɪlɛna laŋyɔv na wahala na kɔnyɔntɔyɔle
nyɔki lɛlaa na pá pɔsa-wɛ.

⁴⁰ Tacaa n yeki na pá footiyi kasayampiya.
N yeki na pa cɔɔki wɔlaya tɛtv taa, pa fɛi tɛ.

⁴¹ Ama n waasɛyɪ kɔnyɔntɔnaa kɛ wahala taa,
na pa tɛɛsi huki ɪsu kalɛkɛŋ.

⁴² Yɔlaa kɔpama naaki Tacaa na pá ŋmaalɔyɪ.
Ama ɪsɛyɛtɔ tɛkɛyɪ nɔɔsi.

⁴³ Yɔlv lɛmɛyɛsɛ tv í la laakali na yaasinaa mɔɔɛ
na í pɛɛki si í cɛkɛna Tacaa kɔpantɔnaa.

108

Tanay yontu

(Kɔkɛlɛtv 2-6: Yontu 57:8-12,7-14; Yontu 60:7-14)

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyɔyɔ tv yontunaa taa tɔyɔlv.

² Hai, ma ɪsɔ, ma tɛma ma taa si
má yoo-ŋ yontu na ma lotu tɛnaya.

³ Ma cɛmɛŋ í fe, maa fe na pɛcɔ pɛ nyaali.

4 Τααα, μαα σεε-η γάλαα τaa,
 na má yoo-η yontu ke piitimnaa taa.
 5 Νυά πρεεε κέλα ισάτoνyυ ke κyλyυ,
 na nyá kopantu náá kalásana hatoo isóttaa.
 6 Ηαι, Ισo, hυl nyá tóomηη ke isóttaa.
 Nyá teu í ná tetu tana tóo.
 7 Λa mpυ ulena pə hetu nyá kusóllaa.
 Waasi-m na nyá niη ntóyη.
 Mu tá sələmuyυ.

8 Ισo γάyα ι kutuluyυ naηη nyəηkυ taa si:
 Máá tóyona akaitu na má tala Sikem icate.
 Maα maγasi Sukoti tetekale na ηmənaya.
 9 Má tanna Kalaati na Manasee.
 Ifəlayim keke ma nyəyalyυ kahuka.
 Yuta keke ma kawulaya kpatuyυ.
 10 Mowapu tetu nté ma lum kusósm tətəle.
 Itəm nyəntυ ke ma ntəηkpała təsule.
 llena má kiisiyi yoou kakiisasi ke Filiisi nyáma tóo.

11 Awe ká pona-m Itəm?
 Awe ká tu-m Itəm kolonηa icate taa?
 12 Pə taya Ισo nyá?
 Pəyele nyá lona-tυ,
 nn tasəyi tá yoolaa ke təηuyυ.

13 Koo na í ya-tuyυ kolontu təm taa,
 yulυ waasuyυ we kpete ké.
 14 Ισo toη taa tu la kookalənaa ké.
 Inu í ká naηtəna tá kolontunaa.

109

Tafiti təηsəyi mpusi ké ι kolontunaa

1 Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuyυ tu
 yontunaa taa tóyolυ.

Ισo nyaya ma saη, taa su.
 2 Pə taya pulυ, yəlaa asayaa na tusalaa
 háá nōosi na ma tóo ké,
 na pá yəyotəyana-m pəpətu təm.
 3 Pááná təm ke pa yəyotəyana-m paa le,
 na pá yookina-m mύsəη.
 4 Paa na ma sōla-we tó,
 pa nyənəyi-m pa kolontu ké.
 Ama ma sələməyi Ισo ké.
 5 Ma laki-weye kopantu na mpe pá laki-m isayatu.
 Ma sōla-we na mpe pa taa kraakəna-m.

6 Ləsi təm hυlυ isayau nəyolυ
 na í koo í hυna ma kolontu.
 I kolontunaa taa nəyolυ í koo í suu-ι təm.

- 7 Pá kv ı tǝm ke tǝhʉule taa,
 Iso nyǝni ı sǝlǝmʉyʉ ke isayatu sǝsǝǝntʉ.
- 8 I si lǝŋ
 na nǝyǝlv mʉ ı tǝmlɛ,
 9 na ı piya pǝsi suluwaa
 na ı alv ke leelu.
- 10 Ilena ı piya pǝsi tǝkpraalǝŋ na pá sǝlǝmǝyi na pá tǝki.
 Pá tǝyǝni-weyɛ pa ncaa taa.
- 11 I kǝmlɛ tu ı kuu ı nyǝm tǝna,
 na krai nyǝma náá wakǝli ı tǝmlɛ kʉlvʉm.
- 12 Nǝyǝlv luyʉ ı taa lapı-ı.
 Pǝcǝ ı suluwaa tǝm ı taa la nǝyǝlvʉy ı sǝkilim.
- 13 Pǝ kpiisi ı lvʉyʉ nyǝma na pa hǝla saali yem
 ké mpa paa kʉli tǝ pa nǝsi taa.
- 14 Taca, taa sǝǝ ı caanaa isayatu tǝǝ.
 Pǝcǝ taa husı ı too kawalaya.
- 15 Taca, taa sǝǝ ı caanaa isayatu na ı too kawalaya tǝǝ.
 Taca kpiisi yǝlaa mpe pa hǝte ke tetʉ taa.
- 16 Pǝ taya pulv, yʉlv inı ı ta hʉli nǝyǝlvʉy suulu.
 Pǝcǝ ı tʉ wahala tʉ na kʉnyǝntʉ ke wahala.
 Halǝna ı kv laŋwakǝlle tʉ.
- 17 Mpusi ké ı ka sǝlaa,
 mpusi inı ı kǝǝ ı nyʉyʉ taa.
 I taa sǝǝli nǝyǝ kʉpaŋka,
 kele ká hatǝlǝna-ı.
- 18 Mpusi ı weɛ ı tǝǝ ısu toko.
 Mpusi ı sʉv ı taa ısu lvʉm.
 Mpusi ı pǝsi ısu nim ke ı mʉwa taa.
- 19 Mpusi ı takı-ı ısu toko.
 Mpusi ı cǝǝ-ı na ı tá tam ısu tampala.
- 20 Mpyʉy Taca ka la ma kolontunaa.
 Pa kʉfelʉyʉ nté.
 Na mpa pa yǝyǝtǝyi isayatu ke ma tǝǝ tǝ.
- 21 Taca Iso la-m mpi pǝ we teu tǝyǝ nyá hǝte tǝǝ.
 Mpi tǝ, nyá kʉpantʉ tǝǝwaya, waasi-m.
- 22 Ma ké kʉnyǝntʉ ké na wahala tʉ,
 ma wakǝla hatʉo ma taa.
- 23 Ma tǝŋna saalʉy ke yem ké ısu isotom
 na pá tǝyǝnǝyi-m ısu filifili wei ı wakǝlǝyi tǝ.
- 24 Nǝhǝkǝtʉ pu-m maa pǝsǝyi na má sǝŋ.
 Ma tǝma taasi tǝkǝŋkǝŋ.
- 25 Ma pǝsa-weyɛ mpi pǝ fei teu tǝyǝ.
 Pa nyǝnǝyi-m na pá kpeɛtǝyi nyǝǝŋ.
- 26 Waasi-m, Taca ma Iso.
 Ya-m nyá kʉpantʉ tǝǝ.
- 27 Yǝlaa mpe pá nyı si nyá niŋ ké.
 Taca nyá, nyá lapǝna mʉv.
- 28 Mpe pa tǝŋsǝyi mpusi ké.

Ama nyá kooliyi kɔpantɔ.
 Ye pa kɔlaa fɛɛɛ ká kpa-wɛ.
 Ama nyá tɛmlɛ tɔ má ma lanjɛ ká hɔlɔmɪ.
 29 Pá liyiti ma kolontunaa mpa pa suu-m tɔm tɔ.
 Fɛɛɛ í waasɪ pa tɔɔ isu toko.

30 Maa pɔyɔli Tacaa nyaga na kawilitaya.
 Maa sa-ŋ samaa heku.
 31 Mpi tɔ, n wɛ kɔnyɔntɔ kɔŋkɔŋ taa ké.
 Si n waasɔyi-ɪ mpa pa kɔyi ɪ tɔm tɔ pa niŋ taa.

110

Wulav wei ɪ ké kɔtɔlv tɔ

1 Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
 nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

Tacaa Isɔ heela ma sɔsɔ si:
 Caya ma ntɔyɔŋ tɔɔ, halɛna má yele na nyá
 kolontunaa pɛsi nyá nɔɔhɛɛ tɛsɔlɛ.
 2 Tacaa ká walɛsi nyá kɔrátɔyɔ tɔŋ kɛ Siyɔŋ taa.
 Nyaa ŋmakɛli nyá kolontunaa.
 3 Kɔyakɔ ŋku n ká yɔona nyá kolontunaa tɔ.
 Nyá ifepiya apalɔtɔ ká kpa.
 Ilɛna pá kɔɔ pa ti.
 Paa wɛɛ isu tefemle cɔɔɔɔ,
 na pá kɔɔ nyá pɔyɔ nanŋ nyɔŋku tɔɔ.

4 Tacaa tɛma tuuu ɪ kaa tasa layasɔyɔ.
 ɪ yɔyɔtaa si:
 N ké kɔtɔlv sɔsɔ kɛ tam tɔɔ ké,
 isu Melɛcisɛtɛɛki.
 5 Tacaa wɛ nyá ntɔyɔŋ tɔɔ ké.
 ɪ ká wakɛli awulaa kɛ ɪ pááná koyakɔ wule.
 6 Inɪ ɪ hɔɔkɛna na piitimnaa,
 na sɛtaa sɔyɔta paa timpi.
 ɪ wakɛlɔyi awulaa kɛ tɛtɔ tɛna taa ké.
 7 ɪ nyɔɔki lɔm kɛ lɔɔɔ taa ké tɛntɛ waatu ké.
 Pɔ tɔɔ ké ɪ kusɔyi nyɔyɔ.

111

Tacaa tɛma sɔsɔɔna tɔm tɔɔsɔyɔ

1 ɪ sa Tacaa.

Maa sɛɛ Tacaa na ma lotu tɛna
 kɛ tampana tɛŋlaa kɛkɛlɛ taa ké tɔkɔtile.
 2 Tacaa tɛma ná ké sɔsɔɔna ké,
 na a sɔɔllaa pɛɛkɔyi-yɛ.
 3 Nyá kulapɛm tɛna taa wɛ teeli na teu sɔsɔɔm ké.
 Nyá siyisuyɔ wɛ tam tɔɔ.
 4 Tacaa n yelaa si tɔ tɔɔsɔyi nyá kɔkɔɔ tɛma tɔɔ.

N ké pɛɛɛɛ tɔ ké na pətətəɛ tɔ.
⁵ N haaki təyənaya ke mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ.
 Nn sɔki nyá nəyɔ pɛɛɛɛ tɔ ké pa pəɔ.
⁶ N hula nyá yəlaa ke nyá tɔma toŋ
 ke timpɪ n cɛla-wɛyɛ piitimnaa lɛlaa tɛtɔ tɔ.
⁷ Nyá kɔlapəm siyisaa na pə təŋaa.
 Nyá kɔsəsutɔ wɛ naani.
⁸ Iso kɔsəsutɔ wɛ tam tɔ ké.
 Tə siyisaa ké na tə təŋaa.
⁹ N hɛta nyá yəlaa
 na nyá na-wɛ í pɛɛɛɛ nəyɔ ke tam tɔ.
 Nyá hɛtɛ ke sɔsɔɛ ké, na katɛ nyɛntɛ.
¹⁰ Iso nyamnaa nté nyəm kite,
 mpa pa tɔka yaasi inɛ tɔ
 pa wɛna ləmayasɛ kɔpana ké.
 Tacaɔ teeli wɛ tam tɔ ké.

112

Tacaɔ kooliyi kɔpantɔ ke í yəlaa kɔpama

¹ I sa Tacaɔ.

Lelɛŋ nulu nté wei í nyaŋna Tacaɔ tɔ.
 I laŋlɛ hɛɛna Iso kɔsəsutɔ lapɔ ké.
² I kɔɔɔlaa ká la sɔsaa ke tɛtɔ tɔ.
 Iso kooliyi kɔpantɔ ke tampana təŋlaa piitim.
³ Wɛnaa na tɔcayanaa wɛnaa pə tɛ yulɔ təyaya taa.
 Iso laŋlɛ hɛɛna-í tam tɔ.
⁴ Kɔkɔ naaki sɔkɔpɛtɔyɔ taa ké tampana təŋlu.
 Kɔkɔ naaki wei í wɛna suulu na í wɛna lɛlaa pətətəɛ,
 na í təŋyɛ kɔsiyisim tɔ.
⁵ Pə wɛ teu sɪ yulɔ í hɔlɔyɛ suulu na í kəntəyɛ.
 Pə wɛ teu sɪ yulɔ í təŋ siyisuyɔ na í lakəna í tɔma.
⁶ Ye n laki mpu nn cɛŋlɔyɛ.
 Pa tɔsəyɛ siyisilu tɔ ké tam tɔ ké.
⁷ I laŋlɛ ɪ tɔkəna laŋwakəllɛ laɔpaalɪ,
 í tɔka í təyɛ, Tacaɔ ke í laki naani.
⁸ Siyisilu tɔka í təyɛ, sɔyɔntɔ fɛɪ-ɪ.
 I ka nyəni í kolontunaa kɔpisyu.
⁹ I haaki konyəntunaa ké na í yeki niŋ.
 Iso laŋlɛ hɛɛna-í tam tɔ ké.
 Siyisilu toŋ sɔsəyɛ na yəlaa tɔyɔna-í teu.
¹⁰ Isayaa ná naaki-í ulɛna pááná kpa-í.
 I nyasəyɛ í təyɛ kɛla na í lɔkɪ í apalɔtɔ.
 Asayaa konyulɔyɔ saaləyɛ yem ké.

113

Tacaɔ paasəyənə mpa pa fɛina pɔlɔ tɔ

¹ I sa Tacaɔ.

Tacaɔ tɔmlɛ lataa mɛ, í samɪ-ɪ.

1 Sa Tacaa hæte.

2 Tacaa hæte í yaa pə kpaɣav nɔɔnɔɔ tɔ na pə polo tam tɔɔ.

3 Pá see Tacaa ke pə kpaɣav ilim təlule na pə suna pə tətule tɔ.

4 Tacaa ŋmakəla piitimnaa tənaya.
I teeli kɔŋkɔlməŋ tɛɛ isɔtɔnuɔv.

5 Ta Iso Tacaa n feina akpele.
Nyá tɛcaɣale nté hatoo isɔtaa.

6 N kaŋ nyɔɣv ké na í nyəni isɔtɔnuɔv na atɛ.

7 N kusəɣi kɔnyɔntv ke musuɔv taa ké,
na wahala tv ke hute taa.

8 Si í caɣasí pá na nyá yəlaa kupaɣalaa.

9 N haaki alv kaablaya ke tɛyaya.
Na í lapɪ-ɪ toto laŋhɔlmle nyəŋ
ke ɪ piya hɛkv.

I sa Tacaa.

114

Waatv wei Iseyeli nyóma luwa Icipiti tɛtv taa tɔ

1 Waatv wei Iseyeli nyóma luwa Icipiti tɛtv taa tɔ,
waatv wei Yakɔpɔv lɔlɔv nyóma lu piitim lɛmpɪ tɔm
yɔɣɔtəlaa mpɛ pa tɛ tɔ.

2 Mpuɣv Yuta pəsa Tacaa kɔtaɣa tɔlate
na Iseyeli náa pəsi Tacaa tɛtv.

3 Teŋku ná-wé na ílé ɪ se.
Yaatanɪ pɔɣɔ ná məla waali waali.

4 Ilena pɔɔŋ ŋmaa isu iwaaŋ,
na pulasi náa ŋmaa isu iwɛɛsi.

5 Teŋku, n seeki suwe?
Yaatanɪ, ná mələɣi waali waali suwe?

6 Pɔɔŋ, mə ŋmaaki isu iwaaŋ suwe?
Pulasi, mə ŋmaaki isu iwɛɛsi suwe?

7 Tɛtv nyáá sele Tacaa isentaa.
Sele Yakɔpɔv Iso isentaa.

8 Inɪ ɪ pəsəɣəna kɔkpaɔnuɔv ke lule,
na puw ke lɔm sɛɛlv.

115

Iso tike nté teeli tv

1 Tacaa, taa tv-tv teeli.

Taa tv-tv yoo.

Ama tv teeli ke nyá hæte.

Mpi tɔ, n ké kupaŋ na tampana tv.

² Pepe tɔɔ ké piitimnaa pɔɔsɔyɪ sɪ:
Leyɛ mə lɔɔ ɪnɪ ɪ wɛɛ?

³ Ta lɔɔ wɛ ɪsɔtaa ké.
ɪ laki mpi ɪ sɔɔlaa tɔ.

⁴ Ama mpɛ pa tɪŋ kɛ wolanaa na liyitee
nna yɔlaa niŋ lupa tɔyɔ.

⁵ Pa tɪŋ ɪnɪ ɪ wɛna nɔɔsɪ, ɪɛ ɪ yɔyɔtɔyɪ natɛli.
Pɔɔɔ ɪ wɛna ɪsɛ, ɪ naaki pɔlv.

⁶ ɪ wɛna ŋkraŋŋ, ɪ nuɪki natɛli.
Pɔɔɔ ɪ wɛna miina, ɪ nuɪki sɔŋ.

⁷ ɪ wɛna niŋ, ɪ pɔsɔyɪ na ɪ tokina pɔlv.

Pɔɔɔ ɪ wɛna nɔɔhɛɛ, ɪ tɔŋ.
Pɔyɛle ɪ tu mɔtɔyɪ ɪ luɪyɪ tɛɛ ké mɔtɔyɪ maɣamaɣa.

⁸ Mpa pa luki tɪŋ ɪnɪ na pá tɔyɪ-ɪ naani tɔ,
pá wɛɛ ɪsɪ tɪŋ ɪnɪ.

⁹ ɪsɛyɛli nyɔma, ɪ pɛti mə tɔyɪ Tɔɔaa,
ɪnɪ ɪ tɛŋna-me na ɪ kentiɪyɪ mə tɔɔ.

¹⁰ Alɔŋ tɔyɔɣa nyɔma mɛ ɪ pɛti mə tɔyɪ Tɔɔaa,
ɪnɪ ɪ tɛŋna-me na ɪ kentiɪyɪ mə tɔɔ.

¹¹ Mpa mɛ ɪ nyaŋna Tɔɔaa tɔ, ɪ pɛti-ɪ mə ti.
ɪnɪ ɪ tɛŋna-me, na ɪ kentiɪyɪ-me.

¹² Tɔɔaa ɪ sɔɔki tá tɔm kɛ paa pɔɔɔ.

ɪ ká kooli tá tɔnɔɣa kɔpantɔ ké.

ɪ ká kooli ɪsɛyɛli nyɔma kɛ kɔpantɔ.

ɪ ká kooli Alɔŋ nyɔma kɛ pa nyɔntɔ.

¹³ ɪ ká kooli kɔpantɔ kɛ mpa pa nukɛna-ɪ tɔ,
paa sɔsaa paa piya.

¹⁴ Tɔɔaa ɪ yɛle na mə lɔlvɔŋ huki.

ɪ la na mə na mə piya ɪ wɛɛ pɔɣalɛ.

¹⁵ Tɔɔaa wei ɪ lapa ɪsɔtɔnɔyɪ

na atɛ tɔ ɪ kooli-meɣɛ kɔpantɔ.

¹⁶ Tɔɔaa tike tɔnna ɪsɔtɔnɔyɪ

ɪɛna ɪ ha yɔlaa kɛ tetɔ.

¹⁷ Sɔtaa ɪ pɔsɔyɪ na pá sɛɛ Tɔɔaa.

Mpa pa wɛ atɛtɛɛ taa timpɪ suma tiɪtiɪyɪ tɔ
Paa pɔsɔyɪ na pá sɛɛ lɔɔ.

¹⁸ Ama táá sa Tɔɔaa kɛ pɔ kraɣau nɔɔnɔɔ tɔ,
halɛna tam tɔɔ.

ɪ sa Tɔɔaa.

116

Yɔlv wei pɔ yapa sɔm taa tɔ ɪ sɔlɔmɔyɪ

¹ Ma sɔɔla Tɔɔaa ké.

Mpi tɔ, n nuɪki ma nɔyɔ na ma wiinau.

² N kema ŋkraŋŋyɪ na ma tɔɔ.

Ma sɔlɔmɪ-ŋ ké, halɛna ma sɔm.

³ Sɔm ka tama-m kotayɔ ké.

Atetæle sɔɣontu ná pu-m.
Ma we nəɣəsɛɛ na laŋwakælle taa.

⁴ Mpuɣu ma yáá Tacaa nyá hæte.
Hai, Iso ma wiikina-ŋ si, ń waasi-m.
⁵ Tacaa n wɛna suulu ké na ń siɣisaa.
Ta Iso n ké pətətæle tu ké.
⁶ Tacaa n paasəɣəna acamaa ké.
Maa ke wahala tu ké, na n waasi-m.

⁷ Ma yɔɣota ma taa si, maa hæsi.
Mpi tɔ, Tacaa lapa-m kɔpantu.
⁸ Nyá ɣapəna-m sɛm nəɣɔ taa, na ń husi ma isəlbm.
N hasa ma nəðheɛ tɛɛ.
⁹ Maa tɔ Tacaa nyá isɛntaa
ke weesuɣu nyáma tetu taa.

¹⁰ Paa waatu wei maa tɔma si ma ké wahala tu tɔ,
na má wɛna naani ké.
¹¹ Ma ta maɣasi teu ilɛna má tɔ si
paa pəsəɣi na pá la naani ke nəɣɔlb.
¹² Isənaɣa maa lɛɛti Tacaa nyaya
kɔpantu nti n lapa-m tɔ?
¹³ Maa kpaasi waasuɣu kɔpu na iso
na má yaa Tacaa nyá hæte.
¹⁴ Maa yoosi nəɣɔ ŋka ma su Tacaa nyá tɔɣɔ
nyá yəlaa isɛntaa.

¹⁵ Tacaa mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ
pa sɛm wuki-ŋ sɔsɛm ké.
¹⁶ Hai, Tacaa, ma ké nyá tæmlɛ tu ké,
nyá pɛɛlɔ pəɣalɔ kele má,
n cɛpa ma kɔhɔkɔm.
¹⁷ Maa lá-ŋ nyana tæmlɛ kətaya.
Maa sá-ŋ na má yaa nyá hæte.

¹⁸ Maa yoosi nəɣɔ ŋka ma su Tacaa nyá tɔɣɔ
nyá yəlaa isɛntaa.
¹⁹ Maa la isəna maa suwa tɔɣɔ
nyá təɣaya taya tɔɔ ké Yosalem taa.

I sa Tacaa.

117

Piitimnaa təna saŋ Tacaa

¹ Piitimnaa mɛ, í sa Tacaa.
Yəlaanaa təna í sam-i.
² Kɔpantu nti i laki-tu tɔ tɔ tɔwaya.
I tampana wɛ tam tɔɔ.

I sa Tacaa.

118

Κεεσι mpi Tacaa lapa to

¹ Ίσεε Tacaa, mpi to, ι κέ κωραη.

² Ισεγελι νυόμα ί το σι:

Ι κωραντο γε tam τω.

³ Αλση τήγαγα νυόμα ί το σι:

Ι κωραντο γε tam τω.

⁴ Μπα πα νυόμα Tacaa τω πά το σι:

Ι κωραντο γε tam τω.

⁵ Μα λαηwakalle τaa κέ ma γάά Tacaa

na ί cə-m na ί waasi-m.

⁶ Tacaa n we ma τω κέ, maa nyanη πολυ.

Yulu pəsəyi na ί la-m we?

⁷ Νυά τηηna-m

na má naaki ma kolontunaa kpisuyi.

⁸ Pə kəla teu si yulu ί tu Tacaa nyaga kpoluyi

na mpi ι κά peti nyá tēyi yəlaa to.

⁹ Pə kəla teu si yulu ί tu Tacaa nyaga kpoluyi

na mpi ι κά peti ι tēyi səsaa to.

¹⁰ Piitimnaa tēna ka tama-m κέ.

Πε ma tōyona-weye Tacaa nyá toη taa.

¹¹ Paa tama-m κέ na pá watəyi-m.

Πε ma tōyona-weye Tacaa toη taa.

¹² Paa wata-m κέ isu tuη səsəku.

Ama pa toη tēma ləη isu kiisi kəkə.

Πε ma tōyona-weye Tacaa toη taa.

¹³ Ma kolontu nyá, nyá tusəya-m κέ si má hoti.

Ama Tacaa ná kəma na η waasi-m.

¹⁴ Tacaa kele ma toη na ma samtu nyoyu,

nyá yapəna-m.

¹⁵ Siyisilaa wilitiyi.

Mpi to, Iso ha-weye akaitu.

Tampəna tēηlaa laηle hēewa.

Mpi to, Iso yapa-we.

Tacaa n yapa-tu na nyá toη.

¹⁶ Tacaa n kusa ηkpaləηa na iso.

N lapəna toη səsəη.

¹⁷ Ma kaa tasa səm tətə,

maa weena weesuyi κέ.

Maa keesi Tacaa tēma tēm.

¹⁸ Tacaa n həma ma ηkpaηyoyu γάά.

Ama n ta yele na má si.

¹⁹ Ί tūli-m tampəna tēηlaa nənəsə,

na má sū na má sa Tacaa.

²⁰ Tacaa nənəyə ntə,

ηkeye siyisilaa sūkəna.

21 Maa σεε-η κέ, mpi τῶ, n cə-m
na ḡ pəsi ma waasəlv.

22 Pəle nte ḡmalaa kisaa na pá lə τῶ,
nté τə pəsəna nteye pəle səsəəle.

23 Tacaa nyá kiŋ ke pə lunaa,
pə κέ piti təmlə κέ.

24 Tacaa nyá lapəna kuyaku kəne.
Kv κέ lanḡhəlvmlə na ayəəla nyəŋkv κέ.

25 Hai, Tacaa, yele na pá lana-tv.
Hai, Tacaa, ya tá nyəəŋ.

26 Iso í kooli kvpantv ke wei i kəŋna Tacaa həte taa τῶ.
Hatoo Tacaa təyaya ke τə kooliyina-meye kvpantv.

27 Tacaa κελε Iso, un i kəkə naakəna-tv.
I tamsi acima kvənte na í pona-teye
kəyaya təlate həlvv kvŋ*fa*. ^a

28 Tacaa, n κέ ma Iso κέ maa sa-ŋ.
Ma Iso, maa puyvli-ŋ.

29 I σεε Tacaa.
Mpi τῶ, n κέ kvpəŋ,
na nyá kvpantv we tam τῶ.

119

Yontu nti pa saŋna Iso kvəsəstv τῶ

1 Leləŋ nulaa nté mpa pa tənte tewa
na pá τəŋ isv Iso kiiu weε τῶ.

2 Leləŋ nulaa nté Iso kvəsəstv təkəlaa,
na mpa pa pəkəyi-i na pa lotu təna τῶ.

3 Pə yəlaa τəŋ Iso mpəəŋ taa κέ.
Paa lak i sayatv natəli.

4 Tacaa n hvla nyá kvətvtv κέ sv
yəlaa í paasəna-təyi teu.

5 Hai, Iso, yele na ma tənte la teu
vəna má pəsi na má tək i nyá kiiŋ.

6 Ye ma təkə nyá kvəsəstv təna,
ma kaa weεna fεεle.

7 Pəlye maa sá-ŋ na lotu kvəlvmtv
na má kvələməyi nyá kiiŋ kvpəŋ.

8 Ma caa ma la nyá luyv nyəntv κέ,
taa lə-m təkpataa.

Nya kvəsəstv hεεəyi ma lanle

9 Isənyaya ifepu ká kvələməna tənəŋŋ tənte?
Nyá təm təkvyv taa κέ ifepu ká kvələməna tənəŋŋ tənte.

10 Tacaa, ma pəkəyi-ŋ κέ na lotu kvəlvmtv.

Taa yele na má hatəla na nyá kvəsəstv.

11 Ma təkə nyá təm ke teu ke hatoo ma taa κέ,

^a 118:27 Kəkalətv təne τə hōweε we təm naaleye. Lelaa ná tələsəyi tōtō sv: I kvaya toyv piliŋasi ke mə niŋ
taa na í caali acima paale. Na í τə na i cəna kəyaya təlate.

sɪ pə taa kəɔ na má pəntəna-ŋ.

¹² Taaɔ, ma sɛɛ-ŋ.

Sɛɛsɪ-m nyá luyɔ nyəntɔ.

¹³ Maa yəɔtɪ kɔlɔm kɔlɔm ké

kɔsəsutɔ nti n suwa tɔ.

¹⁴ Nyá tɔm tɛŋɔyɔ hɔlɔsəyi ma laŋlɛ ké
isɪ má tənna wɛnɔv təna.

¹⁵ Ma maɣasəyi nyá kɔtɔtɔtɔ tɔm ké.

Na má kpɛlɛməyi nyá kɔsɛɣəsəv kɛ teu.

¹⁶ Nyá kɔsəsutɔ kɛ ma laŋlɛ hɛɛkəna
ma kaa sɔɔ nyá tɔm.

Nya kiɪŋ tasəyi-m layatv

¹⁷ La nyá tɛmlɛ tv maɣa kɔpantv

ɪlɛna má wɛɛna weesuyɔ na má tɔki nyá tɔm.

¹⁸ Kuli ma isɛ na má ná nyá kiiu teu.

¹⁹ Ma ké ikɔm kɛ tɛtv taa ké.

Taa ŋmɛsɪ-m nyá kɔsəsutv.

²⁰ Ma sɔɔla nyá kiɪŋ ké, na má sɛki ɪ tɔɔ.

Ma caa ma kpɛlɛmɪ-ɪ paa kuyaku ŋku.

²¹ N nyaasəyi mpusitvnaa isɛcav nyáma

mpa pa hatəlɛyana nyá kiɪŋ tɔɔ.

²² Kɛɛli ma tɔɔ ké fɛɛlɛ na footuyɔ.

Mpi tɔ, ma tɔka nyá kiɪŋ ké.

²³ Paa awulumpiɣa caɣaa na pá yəɔtəyi ma tɔm,
nyá tɔm kɛ nyá tɛmlɛ tv má, ma maɣasəyi.

²⁴ Nyá kɔsəsutv hɛɛsəyi ma laŋlɛ ké.

Nti tɔ tasəyana-m layatv.

Nya kɔsəsutv haaki-m weesuyɔ

²⁵ Ma hota atɛɣɛ.

Nyá tɔm í ha-m weesuyɔ isɪ n ka yəɔtɔyɔv tɔ.

²⁶ Ma kɛɛsəyi-ŋ ma kɔlapɛlɛ tɔm.

Sɛɛsɪ-m nyá kɔsəsutv tɔm.

²⁷ Hɔlv-m nyá kɔsəsutv tɛŋɔyɔ

na má maɣasɪ nyá teu tɔm.

²⁸ Laŋwakəllɛ nu-m na má pələyi isəlɔm.

Kɔsɪ-m isɪ n ka yəɔtɔyɔv tɔ.

²⁹ Hatəlɛna-m pəpətv.

Hɔlv-m pɛɛlɛɛ na má tɛŋ nyá kiiu.

³⁰ Tampana mpaav kɛ ma ləsaa.

Maa tɛŋ nyá kɔsəsutv.

³¹ Nyá kɔsəsutv kɛ maa matəna.

Taaɔ taa yelev na pá liyiti-m.

³² Nyá kɔsəsutv kɛ ma nukəna teu.

Mpi tɔ, n kula ma isɛ.

Maa tɛŋ nya kiiu na ma lotu təna

³³ Taaɔ hɔlv-m nyá kɔtɔtɔtɔv mpaav

na má tǎki-ti na má tala tǎnaya.

34 Tacaá ha-m nyám na má tǎki nyá kiiu
na má tǎnyǎi-ku na ma lotu tǎna.

35 Yele na má nuna nyá kusásuto.
Mpi tǎ, ma sǎla-tǎyi.

36 Pona ma huwεε ke nyá kusásuto kin.
Taa pona-yεε liyitee luluyu cǎlǎ.

37 Lǎsi ma ise ke krai nyám tǎ.
Taa yele na má paasǎna krai nyám.
Yele na má wεε nyá luyu nyǎntu taa.

38 La nyá tǎmlε tu maya nti
n ka suwa mpa pa nyǎnna-n tǎ.

39 Ma wεna fεεε sǎyǎntu ké.
Taa yele na tǎ mayana-m.

40 Nti ma nyulǎyi sǎsǎm tǎyǎle nyá kutǎtǎtu lapu.
N ké siyisilu ké, ha-m weesuyu.

Maa tǎki nya kiiu ke

41 Tacaá nyá kupǎntu í kǎo ma tǎo
na n yǎ ma nyǎyǎ isu n suw tǎ.

42 Na má wεna nti maa cǎ ma tǎulaa tǎ.
Mpi tǎ, nyá kuyǎyǎtǎtu ke ma lapa naani.

43 Taa lǎsi tampana tǎm ke ma nǎyǎ taa tǎkpaata.
Nti n mayasǎyi nyá taa tǎyǎ ma tǎnǎa.

44 Maa tǎki nyá kiiu ke
paa kuyaku nkuyu tam tǎo ké.

45 Ma caa má tǎna ma tǎyi.
Mpi tǎ, nyá kusásuto ke ma pεεkǎyi.

46 Maa heeli nyá kusásuto tǎm ke awulaa,
fεεε kaa wεε-m.

47 Nyá kusásuto ke ma lanle heεnaa.
Mpi tǎ, ma sǎla-tǎyi.

48 Ma nukǎna nyá kusásuto ké.
Ma sǎla-tǎyi.
Ma caa ma mayasi-tǎyi ma taa ké.

Nyá kusásuto tyv-m naani

49 Tǎsǎsi tǎm nti n ka heela nyá tǎmlε tu má tǎ tǎ tǎo.
Nti tǎ tǎna-m naani.

50 Nti tǎ heεsǎyǎna ma lanle ke ma wahala taa.
Nyá tǎm kupǎntu haakǎna-m weesuyu.

51 Paa isǎcǎntǎnaa wǎnyǎyi-m
ma ta lu nyá kiiu taa.

52 Tacaá ma tǎsǎyi nyá lanǎta huule tǎm
na pǎ heεsǎyi ma lanle.

53 Má naaki asayaa mpa pa lǎki nyá kiinj tǎ,
pǎáná kpaaki-m ké.

54 Nyá kiinj tǎm ke ma yooki yontu ke timpǎ
ma ké ikǎm tǎ.

55 Ma tǎsǎyi nyá hǎte ke ahoo

na má təkəyi nyá kvsəsutu.

⁵⁶ Mpi pə ké ma nyəm təyole,
sı má təkəyi nyá kvsəsutu.

Tacaa hvle we teu

⁵⁷ Ma leləyi sı ma nyəntu nté sı
má tən nyá kvyəyotv.

⁵⁸ Ma wiikina-ŋ na ma lotu tana,
nyəni ma pətətəle isu n ka suw nyá nəyɔ tɔ.

⁵⁹ Ma huw ma mpaav tɔm ke ma taa,
nyá kvsəsutu ke ma caa tənuyɔ.

⁶⁰ Ma laki nyá kvsəsutu ke ləŋ ké təcav.
Ma kaa yele na tá leeli.

⁶¹ Asaxaa katəsi tama-m ké.

Ama maa səəki nyá kiiu tɔɔ.

⁶² Ma kuləyi əhoo heka na má sá-ŋj.

Mpi tɔ, nya hvle we teu.

⁶³ Ma ké mpa pa nyaŋna-ŋ na pá təkəyi
nyá kvsəsutu tɔ pa taapav ké.

⁶⁴ Hai, Tacaa, nyá kɔpantu suna tetv.
Seɣesi-m nyá kvsəsutu.

Tacaa mapa-m sı pə tayani-m

⁶⁵ Tacaa n lapa kɔpantu ke nyá təmle tɔ maya,
isu n ka yəyotv tɔ.

⁶⁶ Seɣesi-m ləmayasɛɛ kɔpana na nyəm.

Mpi tɔ, ma tɛma ma taa na nyá kvsəsutu ké.

⁶⁷ Ləŋ ɛle ye n ta hɔ ma ŋkpaŋuyɔ maa təkəyi nyá tɔm.

Ama nəəɔə ma tənəyi nyá kiin.

⁶⁸ N ké kɔpaŋ ké na kɔpantu latv.

Hulv-m nyá luyɔ nyəntv.

⁶⁹ Isəcavtɔnaa pilisiyi-m ké na pa kaloolaya.

Ama ma təkə nyá kvsəsutu ke na lotu kɔlvmtv.

⁷⁰ Pa ləmayasɛɛ taa toowaxa isu nim.

Ilena máa hvləsəyi laŋle na nyá kiiu.

⁷¹ Pə we teu sı pá pasa-m ké.

Ilena má cəkəna nyá kvsəsutu.

⁷² Nyá nəyɔ taa kvsəsutu kəla-m teu ke
wɔla na liyitee wontu tuutuuma.

Tacaa, nyá hvle siyisaa

⁷³ Nyá nin ŋmana-m.

Ha-m layatv na má kpələməna nyá kvsəsutu.

⁷⁴ Mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ pa naa-m na pa laŋle huləməyi.

Mpi tɔ, nyá nəəsi suw ke ma tɛləyi.

⁷⁵ Tacaa, ma nyəmá sı nyá hvle siyisaa ké.

Nyá tampana tənuyɔ tɔ ké n pasa-m.

⁷⁶ Nyá kɔpantu í heəsi ma laŋle
isu n ka suw nyá təmle tɔ maya nəyɔ tɔ.

77 Hulo-m si n sɔɔla-m na pá ha-m weesuɣu.

Mpi tɔ, nyá kiiu ke ma lanɗe heekəna.

78 Pá liyiti isacav nyáma mpa pa muyuluyu-m mɔsɔɗ tɔ.

Mpi tɔ, nyá kusəsutu tɔm ke ma maɣasəyi ma taa.

79 Mpa pa nyanɗa-ŋ tɔ pá koo ma kiŋ

na pá cəkəna nyá kusəsutu.

80 Maa la nyá luɣu nyəntɔ na lotu kulɔmtɔ.

Ile fεεle kaa tɔɔ-m nyá kiŋ.

Tacaa fitiyi-m kolontunaa katəsi

81 Ma taŋa nyá nyɔɣu yaru ke tətɛyɛtɛyɛ.

Nyá tɔm ke ma tɛɛɔyi.

82 Ma ise tɛŋna nyá nɔɔ sɔw kiŋ ké,

na má pɔɔsəyi si pəlee ké n ka heesi ma lanɗe?

83 Ma tɔnɔɣu cuka kpasɪ ké isi kɔŋle ke nyɔɔsi taa.

Ma kaa sɔɔ nyá kusəsutu tɔɔ.

84 Kuyeyɛɛ isənaɣa pə kaasa nyá tɔmlɛ tɔ ma?

Waatɔ wei ké n ká huɔna mpa pa tɔɣu-m wahala tɔ?

85 Isacavtɔnnaa huliɣina ma nɔɔ tɔɔ ké pɔɔŋ,

paɔ tɔŋɔyi nyá kiiu ke paɔ pəcɔ.

86 Nyá kusəsutu təna ké kusiyisitu ké.

Pa tɔɣu-m wahala ke mɔsɔɗ ké, waasi-m.

87 Pa kaya pa hu-m na pá ku-m

ile maa lɔɔki nyá kusəsutu.

88 Ha-m weesuɣu ke nyá kupantɔ tɔɔ,

ɪena ma tɔŋ nyá kusəsutu.

Tacaa, pə təna pə laki-ŋ tɔmlɛ

89 Hai, Tacaa, n we tam tɔɔ ké.

Nyá tɔm ɔaya teu ke isɔtaa ké.

90 Kupantɔ nti n laki tɔ tɔ tɛŋ.

Nyá sɪna tɛtɔ na tɔ nyɔɔwa teu.

91 Nyá kusəsutu tɔɔ ké pə təna pə ɔaya teu ke saŋa.

Mpi tɔ, pə təna pə laki-ŋ tɔmlɛ.

92 Ye ma lanɗe taa heena nyá kiiŋ,

maa lepa ma wahala taa ké.

93 Ma kaa sɔɔ nyá kusəsutu.

Ntɔyi n haakəna-m weesuɣu.

94 Ma ké nyá nyəŋ ké, waasi-m.

Mpi tɔ, nyá kusəsutu ke ma pɛɛkəyi.

95 Asaɣaa cɛŋɔyi-m ké si pa kuɣu-m.

Paɔ na mpɔ nyá kusəsutu ke ma kɛŋna ŋkraŋŋ.

96 Ma nawa təna kupana təna tənasi.

Ama nyá kusəsutu fɛi tənaya.

Nyá kiiŋ kəla tɔŋ ke lelen

97 Ma sɔɔla nyá kiiu ke sɔsɔm ké.

Kɔ tɔm ke ma maɣasəyi kuyeyɛɛ təna.

98 Nyá kusəsutu haaki-m ləmaɣasɛɛ

na pə kəli ma kolontunaa.

Mpi tə, tə we ma kin ke tam təw kə.

⁹⁹ Ma tee ma segesəlaa tənaya nyəm.

Mpi tə, nyá kəsəsutu ke ma mayasəyi.

¹⁰⁰ Ma tee kukpatalaa ke ləmayasəe.

Mpi tə, ma təkə nyá kutututu.

¹⁰¹ Ma kisa mpaah isayah taa tənte

sı má pəsı na má təkı nyá təm.

¹⁰² Maa hatələyana nyá kəsəsutu.

Mpi tə, nyá segesəyana-m.

¹⁰³ Nyá təm we lelen ke ma tantahaaw taa kə.

Tə kəla tıj ke lelen ke ma nəyo taa.

¹⁰⁴ Nyá kəsəsutu pəsəyana-m nyəntu

na má kisiyi pəpətu təna.

Tacaa təm kə fətəla

¹⁰⁵ Nyá təm wenna isı fətəla ke ma nəhəe tee
na pə naaki ma mpaaw taa.

¹⁰⁶ Ma tuuki sı maa təkı nyá kəsəsutu.

Maa la isı ma tuuwa tə.

¹⁰⁷ Tacaa, pə pasa-m teu kə.

Yele na má wenna weesuyu isı n yəyətuyə tə.

¹⁰⁸ Hai, Tacaa, mu ma sələmuyə isı kucəw.

Seysesı-m nyá kəsəsutu.

¹⁰⁹ Ma weesuyu we asola taa kə tam kə.

Ama ma kaa səw nyá kiiu təm.

¹¹⁰ Asayaa nyəki-m katəsi kə.

Ama maa hatələyana nyá kəsəsutu.

¹¹¹ Nyá kutututu ke-m kəpantə səwəntu ke tam təw kə,

tə heesəyi ma lahle.

¹¹² Ma tu ma taa sı má təj nyá kəsəsutu*fa*

haləna ma səm. ^a

Tacaa kə ma tentu

¹¹³ Ma taa kpaana ataa na a waali yəlaa kə.

Ama ma səwəla nyá kiiu.

¹¹⁴ Nyayale ma kəpəuyə tətule na ma kentulu.

Nyá kuyəyətutu ke ma teeləyi.

¹¹⁵ Asayaa me i hatələna-m.

Penə má təkı ma ləw kiiij.

¹¹⁶ Te-m isı n ka suw nyá nəyo tə na má hiki weesuyu.

Nyaya ma teeləyi, taa tu-m feele.

¹¹⁷ Wee ma tentu na pə ya ma nyuyə.

Penə ma paasəna nyá kəsəsutu ke tam təw má taa heesi.

¹¹⁸ N təyənəyi mpa paa tənəyi nyá kəsəsutu təyo.

Mpi tə, pa təuyə u waasəyi pəlu.

¹¹⁹ N ləwki atə asayaa tənaya isı hute.

^a **119:112** Loonja kane ka teləsuyə lapa katə. Lelaa na teləsəyi sı ma kaasəyi ma ti sı má təj nyá kəsəsutu.
Mpi tə, tə kawayə u təj.

Pə təw ké ma səwla nyá kəsəsutu.

¹²⁰ N tu nyá səwəntu ke ma taa na ma tənuyə seliyi,
na má nyaŋna nyá huwle.

Tacaa kele ma tentu

¹²¹ Ma təkə nyá kiiu na nyá siyisuyu ké.

Taa peti-m ma ŋmakəllaa.

¹²² Si nyá təmlə tu maya nəwə si n ká səna-m.

Taa yele na kalampaanı nyəma muɣulu-m.

¹²³ Ma taŋa nyá nyuyə yarə.

Ma taŋa akaitu nti tə təm n siwa nəwə tə

na ma ise təŋ.

¹²⁴ La nyá təmlə tu maya kəpantə,

na ń səɣesi-m nyá kəsəsutu.

¹²⁵ Ma ké nyá təmlə tu ké, ha-m layatu

na má nyí nyá kəsəsutu.

¹²⁶ Tacaa pə talaə si ń la pulə.

Pa yəkəyi nyá kiiu ké.

¹²⁷ Pə təw ké ma səwla nyá kəsəsutu

na pə kəli wəla kəpampəŋ.

¹²⁸ Pə təw ké ma nyənəyi nyá kətətətə tənaya kəsiyisitu

na ma taa kpaakəna pəpətu.

Ma caa ma təŋ nya kiiu

¹²⁹ Nyá kəsəsutu ke kəpampantə ké

pə təw ké ma təŋəyi-ti.

¹³⁰ Nyá təm cəkənaəw kəŋna nyaaləm ké

tə haaki layatu ke mpa pa laŋa-ti tə.

¹³¹ Ma liki nyá təm ké na hiluyə.

Mpi tə, ma wəna nyá kəsəsutu nyəwəsi ké.

¹³² Keesi nyá ise na ma təw na ń nyənı ma pətətələ,

isu n lakuyə mpa pa səwla nyá həfe tə.

¹³³ Nyá təm í tu-m naani.

Taa yele na isayatu natəli tə pəsi-m.

¹³⁴ Waasi-m, yəlaə caaki pa ŋmakələyi-m.

İlena ma təkı nyá kəsəsutu.

¹³⁵ Nyá isentaa í hetəna nyá təmlə tu maya teu.

Səɣesi-m nyá kəsəsutu.

¹³⁶ Waatu wei ma naaki si paa təkəyi nyá kiiu tə

ma lukiyi isələm ké.

Tacaa kiiu siyisaa

¹³⁷ Hai, Tacaa, n ké siyisilu ké,

na ń təŋəyi tampana ke nyá huwle taa.

¹³⁸ Nyá kəsəsutu siyisaa ke na tə ké tampana.

¹³⁹ Waatu wei ma naaki ma kolontunaa səəkı nyá təm tə,

pááná səsəna kpaaki-m ké.

¹⁴⁰ Nyá təm lapa tə təmlə.

Na nyá təmlə tu má, ma səwla-ti.

- 141 Μαγα səkpeɫu ké,
na nəyɔɫɔ u caaki-m.
Ama ma ta sɔɔ nyá kʊsəsutʊ tɔɔ.
142 Nyá siyisuyɔ ké tam nyəŋkʊ ké,
na nyá kiiu ké tampana.
143 Lanwakəlle na nəyəsɛɛ pə hika-m.
Ama ma lanje heəkəna nyá kiiŋ.
144 Nyá kʊsəsutʊ siyisina tam tɔɔ.
Ha-m layatʊ na má weɛna weesuyɔ.

Ma mayasayi nyá kʊsəsutʊ tɔm ké ahoɔ təna

- 145 Ma yaaki-ŋ na ma lotu tənaya.
Tacaɔ cɔ-m ɪlena má tɔki nyá kʊsəsutʊ.
146 Ma yaaki-ŋ, waasi-m.
ɪlena ma tɔki nyá kʊsəsutʊ.
147 Ma kʊləyɪ na pécɔ pé nyaali
na má sələmɪ sɪ ń waasi-m.
Ma tanja tɛɛɫyɔ ké ntɪ n ká yɔyɔtɪ tɔ.
148 Maa kpəkɪ ɪsələ, haləna pé nyaali
na má mayasi nyá tɔm.
149 Tacaɔ n ké kʊpanj ké, ɪɛ nu ma nəyɔ,
na ń ha-m weesuyɔ ɪsu n suwa tɔ.
150 Mpa pa huliɣi ɪsayatʊ waali tɔ pa kpɛyɛtaɔ,
na pá hatəlɛyənə kiiu.
151 Hai, Tacaɔ, n kpətəna-m ké
na nyá kʊsəsutʊ tənə ké tampana.
152 Hatoo lɔŋ ké ma nyəmá sɪ
n su nyá kʊsəsutʊ ké tam tɔɔ.

Tacaɔ ya-m nyá kʊpantʊ tɔɔ

- 153 Nyənɪ ma wahala na ń waasi-m.
Mpi tɔ, maa sɔɔki nyá kiiu.
154 Yoona ma nəyɔ na ń ya-m,
na ń ha-m weesuyɔ ɪsu n yɔyɔtʊyɔ tɔ.
155 Asayaa kaa na nyuyɔ yaru.
Mpi tɔ, paa pɛɛkəyɪ nyá kʊsəsutʊ.
156 Hai, Tacaɔ, nyá sɔɔɫyɔ tɔɔwaya.
Ha-m weesuyɔ ɪsu n mayasaa tɔ.
157 Ma kolontunaa na ma konyɔntɫaa tɔɔwaya.
Maa hatəlɛyənə nyá kiiŋ.
158 Ma taa kpaaəkəna waali lulaa
mpa paa təkəyɪ nyá tɔm tɔyɔ.
159 Tacaɔ nyənɪ ma sɔɔla nyá kʊsəsutʊ ké.
ɪɛ ha-m weesuyɔ ké nyá kʊpantʊ tɔɔ.
160 Nyá tɔm kite nté tampana,
na nyá siyisuyɔ kiiŋ tənə wɛ tam tɔɔ.

Tacaɔ kiiu sɔɔllaa heesaa ké

- 161 Awulumpiya tʊyʊ-m wahala ké mʊsɔŋ.

Ama nyá kuyóχótótu tike ke ma seliχina.

¹⁶² Ma laηle heekana nyá nòosi suw ké.

Isu wei i hika wenaw sòsòom tó.

¹⁶³ Ma taa kpaakana pòpòtu ké,

na ma nyənəyi-təyi acaalətu.

Ama nyá kiiu ke ma sòlala.

¹⁶⁴ Paa kuyaku ηku tòm naatosompòyolaya ke ma seeki-η.

Mpi tó nya kiin siyisaa ké.

¹⁶⁵ Mpa pa caaki nyá kiiu tó pa heesaa ké.

Wahala nəyóló u makəna-wé.

¹⁶⁶ Hai, Taca, ma tɛlɛyɔ nɛ́ sɪ n ká ya-m,

na ma tóka nyá kusəsutu.

¹⁶⁷ Ma tənəyi nyá kútótótu ké,

na ma sòla-təyi teu.

¹⁶⁸ Ma tóka nyá kútótótu ké na nyá kusəsutu.

Mpi tó, n naaki ma mpaan tənaya.

Taca nu ma wula

¹⁶⁹ Hai, Taca, nu ma wula

na í ha-m layatv isu n suw tó.

¹⁷⁰ Nu ma wiinaw na í waasi-m

isu n suw nəyó tó.

¹⁷¹ Ma nəyó í kpaali nyá samtv.

Mpi tó, n seɣesəyi-m nyá kusəsutu.

¹⁷² Ma nsəmle í yoo nyá nəyó suw tòm.

Mpi tó, nyá kusəsutu ke kusiyisitu ké.

¹⁷³ Kusɪ nyá niη na í waasi-m.

Mpi tó, nyá kútótótu ke ma ləsa.

¹⁷⁴ Hai, Taca, nyá yapv tó ké ma səki

nyá kiiu heesəyənə ma laηle.

¹⁷⁵ Yele má weena weesuyv na má sá-íj,

na nyá huɓle waasi-m.

¹⁷⁶ Ma ké còlɔ ké isu heu kɔlepu,

pɛeki nyá təmle tv má.

Mpi tó, maa səeki nyá kusəsutu.

120

Wei pa suu tòm ke mvsɔη tó i sələmvyɔ

¹ Yosalem kpav yontu.

Taca nyaya ma wiina ma laηwakəlle waatu
na í nu ma nəyó.

² Taca waasi-m yəlaa pòpòtunaa
na tvsɔlaa niη taa.

³ Kawaya yaa kasəyaya ηkaya
nsəmle kutsəle ká ha-η yaa tu kəna-η?

⁴ Mpi tə haaki-η təyole yoolu
nyəmá kusəηtɛɛ na mamala.

⁵ Ma ké wahala tv ké.

Mpi tɔ, ma na Meseki tetu nyóma kpai nyóma tɔ wenna.
Ketaa tetu nyóma coka tee ké ma wee.

⁶ Hatoo lɔŋ ke ma we mpa
pa taa kraakəna heesuyɔ tɔ pa té.

⁷ Heesuyɔ ke ma sɔɔlaa.
Ama ye ma yɔɔtəyi heesuyɔ tɔm,
yoo ke mpe pa caaki.

121

Awe pəsəyi na i tem?

¹ Yosalem krau yontu.

Ma kusa ise na má nyənəyənə pɔɔŋ tɔɔ.
Leye ma waasuyɔ ká luna?

² Tacaá nyá lapəna isətaa na atɛ.
Nyá kin ke waasuyɔ ká luna.

³ N kaa tisi si pá tuuli nyá yulɔ nɔɔhələ.
N feŋiyi nyá yulɔ tɔɔ ké nn heesəyi.

⁴ Tacaá n feŋiyi Iseyeli tɔɔ ké,
tom u kaaki-ŋ, pəyele nn tooki.

⁵ Tacaá nyá feŋiyina nyá yulɔ tɔɔ.
Nyá wenna i waali na ŋ kentiyi-i.

⁶ Ilim kaa cɔɔsi nyá yulɔ ke ilim taa.
Páɔ isətu ná kaa cɔɔsi-i ahoɔ.

⁷ Tacaá n ká paasəna nyá yulɔ weesuyɔ.

Na n feŋ i tɔɔ ké isayatu təna taa.

⁸ Tacaá n ká feŋ nyá yulɔ kuluyɔ waatu na i tate waatu
ke pə kraɣav nɔɔnɔ tɔ, na pá polo tam tɔɔ.

122

Yosalem tɔɔ kɔpantɔ kooluyɔ

¹ Tafiiti Yosalem krau yontu nti tɔ we
yonyoolaa nyuyɔ tu yontunaa taa tɔɔɔɔ.

Ye pa tɔma si tɔ polo Tacaá tɔyaya taa,
ma laŋhulɔmle we sɔyɔntɔ.

² Yosalem, nyá nɔnɔkeelasɔ ke tɔ səŋaa.

³ Yosalem ɔcatɛ nyá, pə ŋma-ŋ teu ké,
na ŋ tamsa teu təkpeyekpeye.

⁴ Nyá taa ké Tacaá kpeka Iseyeli nyóma kraaki
na pá saŋ Tacaá hətɛ isɔ pa kiiu wee tɔ.

⁵ Tənaɣa Tafiiti tɔyaya nyóma kawulaya kumlee wee
na pá cakɔ a tɔɔ na pá hɔɔki tɔm.

⁶ I sələmɔ isɔ si:

Yosalem heesi.

Mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ,

pa laŋá i heena heesuyɔ ŋku.

⁷ Heesuyɔ i wee nyá koloosi taa
na tɔcayənav ke nyá teesi kɔpansi taa.

⁸ Ma sɔɔlaa si heesuyu í wee nyá taa ké
ma teetɔnaa na ma taapalaa pa tɔɔ.

⁹ Tá Iso Tacaa tɔyaya tɔɔ ké
ma kooliyi si pɔ cayaɔa-ɲ.

123

Mpa pa pasa pa ti tɔ pa tarɔyɔ

¹ Yosalem kpau yontu.

Ma kusa ma ise na má nyənəyi Tacaa nyá wei
nyá tɔcayale wee isɔtaa tɔ.

² Teitei isu tɔmlɛ nyɔma
apalɔnyɔma nyənuyɔ pa caa niɲ
na alɔnyɔma náa nyənəyi pa tɔɔ nyəɲ tɔ,
nípuyɔ tá ise keesəna tá Iso Tacaa nyá tɔɔ.
Haləna waatɔ wei i ká weena tá pətɔtɔle tɔ.

³ Tacaa nyənɪ tá pətɔtɔle.
Hai, nyənɪ tá pətɔtɔle.
Mpi tɔ, kutuyɔ kɛla-tuyɔ piw.

⁴ Isɔcɔtɔnaa wɔɲa na
təhɔntaa footuyɔ nu-tuyɔ.

124

Tacaa we ta waali

¹ Tafiiti Yosalem kpau yontu.

Iseyɛli nyɔma í tisi si:

Ye Tacaa ní taa wee tá waali.

² Ye Tacaa ní taa wee tá waali,
awe ka waasa-tuyɔ waatɔ wei
yɔlaa kota tá tɔɔ tɔ.

³ Paa lipa tá tənaya na tá ise ke waatɔ wei
pa pááná huu tá tɔɔ tɔ.

⁴ Ye Tacaa ní taa wee tá waali.
Pusi lum ka lipa-tuyɔ na pə hola teena-tv.

⁵ Hola toɲ nyəna anɪ
a ka tɔyɔ-tuyɔ.

⁶ Tɔ sɛɛ-ɲ Tacaa n ta tv-tuyɔ
pa kela taa isu tɔyɔnaya tɔ.

⁷ Tə fitaa ké isu sumaya fituyɔ
ka kpalɔ apai taa tɔ.

Apai pɛlaa na táá fiti.

⁸ Tacaa nyá ɲmawa atɛ na isɔtaa.
Nyá waasəna-tv.

125

Mpa pa lapa Tacaa ke naani tɔ

¹ Yosalem kpaυ yontu.

Mpa pa tugi Tacaa ke naani to
pa we ké isu Siyōη puγυ,
ku nyəyaləyi.

Kυ nyoo toη ke tam too ké.

² Pooη tuwa Yosalem icate ke heku ké.

Mpuγυ Tacaa n tuwa nyá yəlaa ke heku,
ke pə kpaγay nəonoo to, haləna tam too.

³ Nkaa tisi si asayaa

í təγo kawulaya ke kupama too.

Pə taa koo na pé hə-weye isayatu lapu taa.

⁴ Tacaa yele na pə cəγana-tu

isu teu lakuyu ilim mpətəη too tetu to.

⁵ Tacaa kpiisi asayaa

na mpa pa laki mpi pə ta siyisi to.

Heesuyu í wee lseyeli nyəma taa.

126

Wula pəsa laηhuləmle

¹ Yosalem kpaυ yontu.

Waatu wei Tacaa məηna mpa paa kuuwa Siyōη to,
pə lapa-tuyu isu toosee.

² Mpuγυ tá ləηá huləmaa
na té wōη na té wōη na té wōη.

Na té wiliti akaitu kawilitaya.

Uena piitimnaa yəγətəyi si:

Tacaa lapa-weye kupantu səsəontu.

³ Tacaa lapa-tuyu kupantu səsəontu,
tə we laηhuləmle taa ké.

⁴ Tacaa, məηná tá yəlaa mpa paa kuuwa to
isu ilim mpətəη too loəη.

⁵ Mpa pa tuuki pa tawa na isəlum to,
paa kəna akaitu kawilitasi ké.

⁶ Wei i kpaakəna mətutuuna ke taale na wula to,
i ká səγəli i məhəwa na í mələyi
təγaya na akaitu kawilitasi.

127

Ye Tacaa i ta ηma təγaya

¹ Saluməη Yosalem kpaυ yontu.

Ye Tacaa í ta ηma təγaya,

ka ηmalaa təna lukəna ləηá ké.

Ye Tacaa ta feη icate too,

tə feŋlu ləkəna laŋle ké.

² ɪ kʊləɣi tefemle na í tooki tapule,

na í laki si í hiki mə təɣnaya tə,

í ləkəna laŋa ké.

Isə haaki mpʊ tətəɣo ɪ sɔlla kə paa pa təŋna tom.

³ Piya kəna wənaw mpi Tacaa haaki si caanaa tə,
pa kasəyaya nté.

⁴ Piya mpa yʊlb hika ɪ ifepile waato tə,

pa wɛɛ kə ɪsu yoolu kɔka taa nyəmá.

⁵ Leləŋ nuɫ nté yʊlb wei ɪ suula

pə té nyəmá kə ɪ kɔka tə.

Í kaa nyana ɪ kolontunaa kə waato

wei ɪ yɔɔtəɣəna-wɛɣɛ ɪcətɛ nənəɣo tɛɛ tə.

128

Tampana təŋlaa təcayənav

¹ Yosalem kpaw yontu.

Leləŋ nuɫ nté nyá wei n nyaŋna Tacaa

na ń təŋ ɪ mpaəŋ taa tə.

² Nyá laŋle hɛɛkəna nyá niŋ təmle.

Nyá taa hɛɛwa na ń waaki.

³ Nyá alw wɛ nyá təyaya taa kə ɪsu lɛsɛŋ tuɣʊ kʊlʊlʊɣʊ.

Na nyá piya náa wɛ tətəɣɔlɛ ɪsu Olifi tuŋ.

⁴ Mʊpʊɣʊ pə kooliɣi kʊpantu kə

wei ɪ nyaŋna Tacaa tə.

⁵ Tacaa koolee ká luna Siyɔŋ taa na á tii nyá tɔɔ.

N ká ná Yosalem təcayənav.

Haləna nyá weesuɣu tənaya.

⁶ N ká ná nyá piya piya.

Pəyele na lɛɣɛli nyóma hɛɛsi.

129

Pa lapa-m isayatu kə səsəm

¹ Yosalem kpaw yontu.

lɛɣɛli í tisi si:

Kolontu lapa-m isayatu kə səsəm kə hatoo ma pəcaatu.

² Kolontu lapa-m isayatu kə səsəm kə hatoo ma pəcaatu yáá.

Ama ɪ ta pəsi-m ké.

³ ɪ mpa ma siɣile taa,

na cacaa si hənti.

⁴ Tacaa kə siɣisulu ké.

ɪ sɛta asayaa ŋmusi kə sɛtəɣi sɛtəɣi.

⁵ Pa təna mpa paa caaki Siyɔŋ tə

fɛɛlɛ í kpa-wɛ na pá pəsəna pa waali.

⁶ Pá wɛɛ ɪsu kotuluŋ tɔɔ nyutu nti tə wʊləɣi

na tá ta tu putá tó.

⁷Tu suyi tã kpesəlv ñkute.

Pəyele tu takí tã həkvlv ke ñkvlv.

⁸Mpa pa tɛkəna Siyɔŋ taa tó í taa sɛɛ-wɛ si:

Tacaa í kooli-mɛyɛ kɔpantv.

Tə sɛɛki-mɛ na Tacaa hətɛ taa.

130

Tacaa wiinav ke laŋwakalle səsəle taa

¹Yosalem kraav yontu.

Hai, Tacaa, ma wɛ puvv səsəŋkv taa ké na má yaaki-ŋ.

²Tacaa nu ma nəyɔ.

Ke ñkraŋŋ na í nu ma wiinav.

³Ye n ka sukaya isayav ke nyá taa,

Tacaa, awe ka wɛna weesuyv?

⁴Amá nyá tənna isayav huɛvuyv

si pá nyəŋna-ŋ.

⁵Tacaa nyaya ma tɛləyi na

má taŋa nyá kvyɔtvtv.

⁶Tacaa nyaya ma tɛləyi na pá kəli isv

taŋlaa tɛlvuyv tanaŋ tó.

ɛɛ, pə kəla isv taŋlaa tɛlvuyv tanaŋ tó.

⁷Iseyeli nyáma í tɛli Tacaa.

Mpi tó, Tacaa kɛna kɔraŋ.

Péɔ ɪ sɔlv puwa tam si í waasi.

⁸Tacaa ká hətəna Iseyeli nyáma

ke pa isayav təna taa.

131

Ma taa fɛi kalampaani ləmayasəle

¹Tafiiti Yosalem kraav yontu nti tə wɛ
yonyoolaa nyuyv tv yontunaa taa tɔyɔlv.

Tacaa, ma taa fɛi kalampaani ləmayasəle yaa isəcav huwɛɛ.

Ma pɛɛkəyi səsəntv yaa mpi pə tɛɛ-m tó.

²Isɔ í pona poolv.

Ma wɛ təpamm ké isv pəyaya ñka

ka cɛpa hətɛ tɔyɔ ka too niŋ taa.

Ma wɛ təpamm ké isv pəyaya ñka ka cɛpa hətɛ tó.

³Iseyeli nyáma í tv Tacaa ke naani

ke pə kraav nɔnɔ tó, haləna tam tɔv.

132

Tafiiti ɪcatɛ Siyɔŋ taa timpi Tacaa wɛɛ tó

¹Yosalem kraav yontu.

Tacaa, tōsi Tafiiti na i wahalanaa tēna tō.

² Tafiiti unī i yōgōtēna na í tuuna Tacaa,
na í su Yakōpu Isō toŋ tu inēgi nōgō si:

³ Ma kaa sū ma te na
má hēnti ma kōhēntuyō tō.

⁴ Ma kaa yeke na tom kaa-m,
yaa ma isēhutu yōosina tēma.

⁵ Halēna má hiki Tacaa ke lonte
na Yakōpu Isō toŋ tu inēgi tēcayale.

⁶ Tē nuwa pa yōgōta Isō atakaa tōm ke Ifalata tetu taa.

Tē mayana-i Yāaa tetu hōgōluyō taa.

⁷ Tē polo Tacaa tēcayale.

Tō lun i nōdheē tēsile.

⁸ Tacaa kōli na hī kō nyá tēheesāle.

Nyana nyá teeli atakaa.

⁹ Nyá kōtālaa í suu nyūyō yāpu isū wontu
na nyá tampāna tēŋlaa wilitina laŋhōlōmlē.

¹⁰ Nyá tēmle tu Tafiiti tō,
taa lo wei n lāsaa tō.

¹¹ Tacaa tēma Tafiiti ke heeluyō na tuunav.
I kaa māli waali.

I tōma si: Nyá tapuyō tēē pēyāga ke
maa sū nyá kawulāga kumte tō.

¹² Si ye nyá pēyalāa tōka ma nōgō pēeluyō
na kusēsutu nti ma seyesēyi-we tō,

pa pēyalāa ká leetēyēna pa kawulāga
kumte tō ké tam tō.

¹³ Tacaa sōlēna na í lēsi Siyōŋ
si i laki i tēcayale.

¹⁴ Na í tō si: Ma tēheesāle nté tam tō.

Maa cāya tō taa. Mpi tō, ma sōla-tēye.

¹⁵ Maa la kōpantu ke Siyōŋ na má cēle-i
mpi pu ha-i weesuyō tō.

Na má ha i kōnyōntōnaa ke tōyōnāya ŋka paa nyūli tō.

¹⁶ Maa kooli kōpantu ke ma kōtālaa.

Na ma tampāna tēŋlaa nāá wilitina laŋhōlōmlē.

¹⁷ Maa la na Tafiiti lōluyō taa tu la wulav sōsō.

Ma tēma tayanuyō ke fētēla ke wulav wei ma lāsaa tō.

¹⁸ Maa suu wulav kolontūnaa ke fēele.

Ama wulav ntenuyō ká mūyi kōkō.

133

Taapalaa cakuyō tētēmle tō pə we teu ké

¹ Tafiiti Yosalem kpav yontu.

Waatu wei taapalaa cakuyō tētēmle tō,
pə we teu ké, na pə we leleŋ.

² Pə we ké isū pa pēla sōsōŋ nim ke Alōŋ nyūyō taa,

na pə kpe ɪ tantuɣu təɔ na pə tii ɪ tokonaa luɣu.

³ Pə we ké ɪsu cəɔv lukuvɔna Heeməŋ puɣu təɔ
na kv kpeŋ Siyən tə.

Mpi tə, tənɔɔ Taaɔa koola kvpantu
na ɪ haaki weesuɣu ke tam təɔ.

134

Taaɔa təmle nyáma me mə tənə ɪ samɪ-ɪ

¹ Yosalem kvav yontu.

Taaɔa təmle nyáma me mə tənə ɪ sɛɛ-ɪ.

Mə tənə mpa me ɪ sənɔ ɪ tɔyɔɔ taa ke ahoɔ tə ɪ sɛɛ-ɪ.

² ɪ kraasi mə niŋ na Taaɔa tɔyɔɔ təɔ
na ɪ sɛɛ-ɪ.

³ Taaɔa wei ɪ lapa atɛ na ɪsɔtaa tə
ɪ koolu-ŋ kvpantu na Siyən.

135

Taaɔa kele səsə

¹ ɪ sa Taaɔa.

ɪ sa Taaɔa hətɛ.

Taaɔa təmle nyáma me ɪ samɪ-ɪ.

² Mpa me ɪ we Taaɔa ɪsə tɔyɔɔ taa
na ɪ tɔyɔ təɔ tə,

³ ɪ sa Taaɔa.

Mpi tə, ɪ ké kvpaŋ.

ɪ yoona ɪ hətɛ taa,
pə tɔyɔ pulv, ɪ ké kvpaŋ.

⁴ Yakəpu ke Taaɔa ləsaa.

ɪsɛyɛɪ ke ɪ pəsə ɪ nyəm.

⁵ Ma nyəmá sɪ tá ɪsə Taaɔa n ké səsə,
n kəla tuŋ tənə.

⁶ Paa mpiyi n caaki, n laki-wəyi.

Paa ɪsɔtaa na atɛ.

Paa tenkunaɔ taa, paa lumaŋ səsəŋ tənə taa.

⁷ Nyá kraasəyənə ɪsəŋmuntv ke tetv təɔ,

na ń tisiyi calanaɔ na tev,

na ń ləsəyi heelim ke pə təsule taa.

⁸ Nyá kvna ɪcipiti kancaalaya apalvpiya.

Paa yəlaɔ nyənsɪ, paa tɔla nyənsɪ.

⁹ Na ń lá kəkəɔ nyəmnnaɔ na piti təma ke ɪcipiti taa,
sɪ pə sɛyɛsɪ ɪcipiti wulav na ɪ nyáma.

¹⁰ N yoona piitimnaɔ pɔyalɛ,

na ń kv awulaa toŋtənaɔ.

¹¹ ɪsu Amolii nyáma wulav Sihon,

na Pasəŋ nyáma nyəŋ Hoki,

na Kanaŋ awulaa tənə.

12 ʔena ń há pa tetónaa ke Iseyeli nyáma
na tá pəsi pa nyəntu.

13 Tacaa nyá həte yaaku tam təw kέ.
Luləŋ luləŋ ka təsəyi nyá təw.

14 Mpi tə, Tacaa n ká huuna nyá yəlaa kέ.
N ka weena nyá təmle nyáma pətətəle.

15 Piitimnaa tuŋ nté liyitee na wəla.
Yəlaa lupəna-i na pa niŋ.

16 Tuŋ inu i wena nəsə, u yəyətəyi.
I wena ise u naaki.

17 I wena ŋkraŋŋ, u nukɪ natəli.
I tu feina feesiŋ ke i nəsə taa.

18 Mpa pa luki tuŋ inu na
pa təna mpa pa tɔyi-i naani tə,
pá wee isu tuŋ inu.

19 Iseyeli nyáma me í see Tacaa.
Aləŋ luləyɔ nyáma me mí see-i.

20 Lefii nyáma me í see Tacaa.
Mpa me mə nyəŋna-i tə í see-i.

21 I sa Tacaa ke Siyəŋ taa.
I sam-i Yosalem tɪmpi i wee tə.
I sa Tacaa.

136

Iseyeli nyáma waasvɔ kookali

1 I sa Tacaa, mpi tə, i kέ kɔraŋ kέ.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

2 I see təw wei i kəla tuŋ təna tə.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

3 I see Tacaa wei i kəla tá caanaa təna tə.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

4 I tike i lakəna kəkəɔ nyəmnnaa səsəəm.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

5 Inu i lapəna isətənyɔ na nyəm.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

6 Inu i pəna tətə ke lum təw.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

7 Inu i lapəna isətəluŋasi səsənsi.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

8 I lapa ilim sɪ pə təyə kawuləya ke ilim taa.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

9 Inu i lapəna isətə na isətəluŋasi
sɪ sɪ təyə kawuləya ke aho.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

10 Inu i kəna Icipiti apəluɔiya kancaaləya kəɔlasi.
Mpi tə, i kɔpantɔ we tam təw kέ.

11 Inu i ləsəna Iseyeli nyáma ke Icipiti nyáma heku.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹² ɪ toma sɔsɔɔna kɛ ɪ hɔlaa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹³ ɪni ɪ fayana tɛŋku kɔsɛɛm kɛ calɪ.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁴ ɪ lapa na ɪsɛyɛli nyɔma tɔ tɛŋku ɪni ɪ hɛkɔ taa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁵ ɪni ɪ tɛŋsɛna ɪcipiti wulav na ɪ yoolaa kɛ lɔm.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁶ ɪni ɪ tiikina ɪ yɔlaa kɛ wɔlaya tɛtɔ taa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁷ ɪni ɪ yoonna awulaa sɔsaa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁸ ɪni ɪ kɔna awulaa tɔŋ nyɔma.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

¹⁹ Amolii nyɔma wulav Sihon kɛ ɪ kɔwa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁰ Na ɪ kɔ tɔtɔyɔ Pasari wulav Oki.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²¹ ɪlena ɪ cɛla ɪsɛyɛli nyɔma kɛ awulaa mpe pa tɛtɔ.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²² Na tɔ pɛsi ɪ tɛmlɛ nyɔma kpancoou.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²³ ɪ ta sɔɔ tɔ tɔ kɛ saa wei

pa fɛlayaa-tɔyɔ nɔɔhɛɛ tɔ.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁴ ɪni ɪ yarɛna-tɔyɔ tɔ ɪmakallaa niŋ taa.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁵ ɪni ɪ haana kɔŋmanmam tɛnaya tɔyɔnaya.

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

²⁶ ɪ sa ɪsɔta ɪsɔ,

Mpi tɔ, ɪ kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

137

ɪsɛyɛli nyɔma kɛ Papiloni pɔyɔ nɔyɔ

¹ Tu wɛ Papiloni pusi nɔyɔ na tɔ caya.

Saa wei tɔ tɔsɛyɪ Siyɔŋ tɔɔ, ɪlena tɔ wiiki.

² Na tɔ pusi tɔ cɛmɛŋ na tɛna tuŋ.

³ Tɛnaya mpa pa kuu-tɔ tɔ pa tɔŋaya-tɔ si:

ɪ yoo-tɔyɔ yontu.

Tɔ caallaa caakaya laŋhɔlɔmlɛ yontu na pɔ tɔŋ-tɔ si:

ɪ yoo-tɔyɔ Siyɔŋ yontu.

⁴ ɪsɛnaya tu yoo Taca yontu kɛ

tɛtɔ kpaɪ nyɛntɔ taa?

⁵ Hai, Yosalem, ye ma sɔɔ nyɔ tɔɔ,

ma niŋ ntɔyɔŋ ɪ sɔɔ ma tɔɔ.

⁶ Ye ma ta tɔsɪ Yosalem nyɔ, nyɔ tɔɔ,

yaa nyɔ tɔm u hɔlɛsɛyɪ ma laŋlɛ,

ma nsɛmlɛ ɪ matɛna ma tantahaav.

7 Τααα, τaa σoo mpi Itom nyáma lapa tó.
 Mpi tó, kuyayku kolontunaa tii Yosalem tóo tó.
 Pa tōhaya ké si kpiisi, kpiisi na h kpehna kite.
 8 Papiloni nyá, pu kpiisi-η nōonōo.
 Lelen nulu nté wei i ká leeti-η
 isayatu nti n lapa-tv tó.
 9 Lelen nulu nté wei i ká kpa nyá piya
 na i nanyi-sayi kukramoyu tóo tó.

138

Ma sa-η na ma lotu tana

¹ Tafiiti yontu.

Τααα, ma σεε-η na ma lotu tana.
 Nu ma kuyayotuv, ma yoo-η yontu ke
 isotaa tohtunaa isentaa.
 2 Ma lunyi nyá taseele nany nyante taa
 ké nyá kupantu na nyá tampana tóo.
 Mpi tó, n lapa na nyá nōosi suw té
 na pá tee pá tana.
 3 Waatu wei ma yaa-η tó n cō-m,
 na h to-m apalvu na toh.
 4 Τααα, ate awulaa tana ká σεε-η.
 Waatu wei paa nu nyá nōyo taa tōm tó.
 5 Paa sa nyá tēma na pá yooki si:
 Τααα teeli tōwa sōsōm.
 6 Τααα we isotaa ké,
 na i naaki mpa pa pasayi pa ti tó.
 Na i loosiyi kalampaanu nyáma ke
 pooluη na i nyāma-we.
 7 Ye ma we lahwakalle taa,
 nyá haakāna-m weesuyu.
 Paa ma kolontunaa pāáná ká kpa isāna,
 n ka waasi-m ké.
 8 Τααα n ká la-m mpv,
 nyá kupantu fei tēnaya.
 Taa lo mpi n hmana nyá niη tó.

139

Τααα, n nyāma-m teu

¹ Tafiiti yontu nti tō we yonyoolaa
 nyoyu tu yontunaa taa tōyolo.

Τααα, n nyānōyi too ma taa ké na h nyāma-m.
 2 Ye ma caya, n nyāmá,
 yaa ma kulaa, n nyāmá.
 N naaki too pooluη ke
 ma huwee ké na h nyāma-ye.
 3 N nyāmá waatu wei ma tōh yaa ma hantaa tó,

n nyəmá ma mpaan təna tətetete.

⁴ Paa ma ta kulita nəyɔ n tɛma nti
ma caa yɔyɔtɔyɔ tɔyɔ nyəm tɔcɛiɛi.

⁵ N we ma waali na ma lɔlɔ kɛ,
na ń tənəxi nyá niŋ ke ma tɔ.

⁶ N nyəma-m na pə tɛɛ caasa.
Ma lanlɛ hɔlɔma katatəlaya.
Maa cɛkəyana pə tənaya.

⁷ Leyɛ maa polo na má hatəlana nyá ləmayasɛɛ
yaa leyɛ maa se na má tɛɛ na ń kaa na-m?

⁸ Ye ma kpaa isɔtaa n we təna,
ye ma hanta atətɛle taa,
nyá taa nyá tike.

⁹ Paa ma kɔla huntu na ma polo ilim təlɛle,
yaa ma tɛsa tɛŋku na ma caɣa təna.

¹⁰ Nyá niŋ ke n ká tiikina-m təna,
na ń kpaa-m na nyá ntɔyɔŋ.

¹¹ Paa ma tɔma si: Səkrɛtɔyɔ takɪ-m.
Ahoɔ ná pəsəxi nyaaləm kɛ, na pə cɔɔna-m.

¹² Səkrɛtɔyɔ mayamaɣa ta ke-ŋ pɔlɔ.
Ahoɔ naaki-ŋ kɛ isɔ ilim,
na səkrɛtɔyɔ náá wɛɛ-ŋ isɔ nyaaləm.

¹³ Nyá lapəna ma yɔlɔ pilimile
na ń lɔv-m ma too lotu taa.

¹⁴ Ma sɛɛ-ŋ, mpi tɔ, ma kɛ
kɔŋmaŋmam mpi pə tewa tɔyɔ.
Nyá kɔlapɔtɔ wɛ teu,
ma nyəmá ńpɔyɔ teu.

¹⁵ Waatu wei n ŋmaakaya-m ŋmɛlav taa
na ń lɔvki-m ma too lotu taa tɔ,
ma tɔnɔyɔ ta ke-ŋ pɔlɔ kɔŋmɛsəm.

¹⁶ Waatu wei pə taa ŋmayata-m tɔ n naakaya-m,
halɪ n ŋmaa nyá takəlaya taa kɛ kuyɛɛŋ wei n ha-m tɔ
na í ta caaləta.

¹⁷ Hai, Isɔ, maa cɛkəyana nyá ləmayasɛɛ.
A tɔwaya pə tu fɛi.

¹⁸ Paa ma kaləxi-yɛ a kəla pəyale ke kanyəŋa pee.
Paa ma kalaa na ma kɔkalətɔ tɛ, ma kaa tɛ-ŋ cɛkənaɔ.

¹⁹ Hai, Isɔ, ma kooliyi si ń kv asayaa.
Hatəlana-m yɔlɔkɔlaa mpe.

²⁰ Təm isayatu ke nyá kolontunaa yɔyɔtəxi nyá tɔ,
na pá kɔrakəxi nyá hətɛ na pá looliyina.

²¹ Tacaɔ ma taa kraana mpa pa taa kraana-ŋ tɔyɔ.
Maa caaki mpa pa kɔləxi nyá tɔ tɔ.

²² Ma taa kraana-wɛyɛ na pə tɛɛ mpəle.
Ma nyənəxi-wɛyɛ ma kolontunaa kɛ.

23 Hai, Iso, nyəni ma taa na ń cekəna ma lotu.

Mayasi-m na ń cekəna ma hʉwεε.

24 Nyəni, yaa ma wε mpaav isayav taa?

Tiiki-m nyá mpaav tam tɔɔ nyəŋku taa.

140

Yɔlv wei pa suuki tɔm tɔ ɪ sɔlmvɔv

1 Tafiiti yontu nti tɔ wε yonyoolaa
nyvɔv tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

2 Tacaa waasi-m yɔlaa asayaa niŋ taa,
na ń kenti-m mʉsɔŋtɔnaa.

3 Isayav ke pa mayasəɣi pa taa,
na pá pɛkəɣi yoo ke pa kɔyaku ŋku.

4 Pa niisiɣi pa nɔɔsi isu tɔma.

Akala sɔtv wenna pa ntompee tɔɔ.

5 Paasəna-m na má taa hoti asayaa niŋ taa.

Tacaa kenti ma tɔ kɛ mʉsɔŋtɔnaa mpa pa
caa-m pɛtvɔv tɔ pa tɔɔ.

6 Kalampaani nyəma nyəpa-m katoka.

Pa nyəpa-m ŋmusi na puluŋ ke ma mpaav taa si pa kpaaki-m.
Ilena pá si kɔhuhum ke mpaav nɔɔɔ.

7 Tacaa, nyayale ma Iso,
ke ŋkraŋŋ na ń nu ma wiinav.

8 Tacaa Iso, nyayale ma nyvɔv tɔyate tɔŋ nyənte.

N kentiɣi ma nyvɔv tɔ kɛ yoo waav.

9 Taa la asayaa luɣu nyəntv,
páɔ taa yele na pa kumayasəm lá
na pá kɔɔ na pá hɔ pa ti.

10 Mpa pa tama-m tɔ,
pa isayav í hoti pa nyɔɔŋ taa.

11 Pá pəli-wεɣe kəkɔ mamala.

Pó tusi-wεɣe kəkɔ taa.

Pó pɛti-wεɣe pɔvɔv sɔsɔv taa.

Pá taa tasa kɔlvɔv.

12 Nɔɔleleŋ nyəma í taa ɔaya tɛtv taa.

Paa tɔɔni asayaa na mʉsɔŋtɔnaa kɛ, hεεsvɔv fɛi.

13 Ma nyəma teu si Tacaa hʉkəna wahala nyəma tɔm ke teu
na í haaki konyɔntɔnaa ke siɣisvɔv.

14 Tacaa, tampana təŋlaa ká sana nyá hətɛ
na siɣisilaa ɔaya nyá isɛntaa.

141

Tacaa feŋ ma kɔvɔɔtɔtv tɔɔ

1 Tafiiti yontu.

Tacaa ma yaaki-ŋ, kɔɔ ləŋ ke ma sɛnav.

Ke ηkpaηyυυ na ή nu ma nɔyɔ ke waatu wei ma yaaki-η tɔ.

² Ma sɛlɛmυυυ í kpa nyá kη ηsu tulaab nyɔɔsi,
na ma ηηη kpaasυυυ wεε-η ηsu taanaγa kvhav.

³ Tacaα feη ma nɔyɔ tɔɔ,
taη ma ntompee.

⁴ Taa yele na má hυvki sɪ má la isayatu.
Yaa ma na isayalataα t́ lakɪ tasɛkɛle tɛma.
Pɛyele ma taa tυ ηηη ke pa acima taa.

⁵ Ye siγisilu maɓɛna-m,
kupaηtu ke ɪ caana-m.
Paa ɪ hɔma ma ηkpaηyυυ,
pə wε ḱ ηsu nim ke ma nyυyυ taa,
ma kaa kisi.
Asayaa isayatu kaa sɛηsi ma sɛlɛmυυυ.

⁶ Pɛ pɛti pa hυblaα ke kvkpaηɛη taa.
Iɛna pá ηu ma kvyɔyɔtutu.

Mpi tɔ, tɔ wε teu.

⁷ Teitei ηsu pa halυυυ na pá fakɪ tetu tɔ,
ηηyυυ ta mɔwa ka sɔyɔti atɛtɛle nɔnɔyɔ*fa*.^a

⁸ Tacaα Iso, nyá tɔɔ ḱ ma keesɛyi ma ɪε,
nyaya ma tυγɪ kvυlυyυ, taa yele na má sí.

⁹ Kenti-m katɔsi nsi pa nyáki-m tɔ,
na asayaa mɓɛ pa kvɔɔpum.

¹⁰ Asayaa í hoti pa mayamaγa pa puluη taa,
na máá fiti.

142

Tacaα kele wahala tυ kvυlυyυ tɛtɛle

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wε yonyoɔlaα
nyυyυ tυ takɛlaya taa tɔyɔɔ.
Sɛlɛmυυυ ηku ɪ ka sɛlɛma kvkpaηmυυυ puυyυ taa tɔ.

² Tacaα ma wiikina-η na nɔyɔ sɔsaya,
na má tekɛyi-η ηηη na ma nɔyɔ.

³ Nyaya ma hulɛyi ma kvɔsɛlɛmɛtu,
na má hulɛyi-η ma laηwakɛlle.

⁴ Paa ma lɔwa apalutu,
nyá nyɛmna ma tɛpote.
Pa nyɛpa-m katɛka ke
mɓaav ηku maa tɛη tɔ kv taa.

⁵ Nyɛni ntɔyɔη tɔɔ na ή ná nɔyɔɔ ta nyɛ-m.
Ma kvυlυyυ tɛtɛle lepɛ-m.
Nɔyɔɔ ɪ nɔyɔsɛyi ma tɛm.

⁶ Tacaα nyaya ma yaaki.
Ma yɔyɔtɛyi sɪ nyayale ma kvυlυyυ tɛtɛle,

^a 141:7 Kɔkalɛtɔ tɛne tɔ taa, telɛsɛlaα fei nɔyɔ kvɔbmaya. Paa wei na ɪ kvɛlɛsɔtɔ ke.

nyagalé ma paa tete ké weesij nyáma tetu taa.

⁷ Ke ηkpaηη na í nu ma wula.

Mpi tó, ma kála ícantó.

Ya-m ma wahala tólaa ninj taa.

Pə taɣa pulu, pa kála-m toj.

⁸ Ləsi-m ma saləka taa, na má sá nyá hətə.

Waatu wei n ká la-m kɔpantó tó,

siyisilaa ká tu-m heku.

143

Tacaa taa yaa-m nənəɣo

¹ Tafiti yontu nti tə wε yonyoolaa

nyuyv tu yontunaa taa tɔɣɔlɔ.

Tacaa nu ma sələmuyv,

ke ηkpaηη na í nu ma wiinau.

Mv ma sələmuyv ke nyá kɔpantó na nyá siyisuyv tó.

² Taa yaa nyá tamlɛ tu maɣa nənəɣo.

Mpi tó, nɔɣɔlɔ ta siyisi nyá ísentaa.

³ Ma wɛna kolontu na í tɔyɔ-m wahala.

Í fɛlɛɣi-m atɛɣɛ.

Í caalɛɣi-m si má wɛɛ səkɔpɛtuyv taa,

ísu mpa pa tɛma səpɔ tó.

⁴ Ma apalɔtɔ hoowa ma taa ké,

na ma laakali pəsi.

⁵ Ma tɔsəɣi lɔηtaa kuyɛɛη tó ké,

na má maɣasəɣi nyá tɛma tɛna tɛm,

na má huɔki nyá ninj tɛma tó.

⁶ Ma kraasəɣi ninj ke nyá ísentaa ké.

Ma wε nyá ísentaa ké ísu tetu nti tə kawa tó.

⁷ Hai, Tacaa, cɔ-m lɔη.

Ma tala ma tənaya ké.

Taa ha-m siyile, tɔfɔ,

ma wɛɛki ísu atɛtɛlɛ taa sɔvɔlaa.

⁸ Heeli-m si n wε teu ke hatoo tanan ηɛɛ.

Mpi tó, ma pɛta-η ma tɛɣi.

Yele na má nyi mpaav ηku ku taa maa tó tó.

Pə taɣa pulu, nyá tó ké ma sələmən ηkraaki.

⁹ Hai, Tacaa, waasi-m ma kolontunaa ninj taa.

Nyá cɔlɔɣɔ ma pɛɛkəɣi kɔpɔyɔ tɔyɔ.

¹⁰ Sɛɣɛsi-m nyá luɣu nyəntɔ lapɔ.

Mpi tó, n ké ma Iso ké.

Nyá Feesuyv kɔpanku í tiiki-m mpaav kɔhɔlvumuyv taa.

¹¹ Tacaa ha-m weesuyv ke nyá hətə tó.

Ləsi-m lanwakəllɛ taa ké nyá siyisuyv tó.

¹² Wakəli ma kolontunaa ke nyá kɔpantó tó.

Yele na ma ηmakəllaa tɛna le.

Pə taɣa pulu, ma ké nyá tamlɛ tu ké.

144

Wulav sələmvyv

¹ Tafiiti yontu.

Ma see Tacaa.

Nyayale ma kukpamvyv.

Nyá faləsəyənə ma niŋ na ma mpee ke youu tō.

² Ma kupaŋtu latv na ma təcəəsəle toŋ nyəntə nté nyá.

N ké ma waasvlv na ma hetvlv.

Nyayale ma kpante na má tvyv-ŋ kpvlvyv.

Na ń tvyv yəlaa ke ma niŋ taa.

³ Tacaa, yvlv nté we na ń caaki i tōm?

Yaa yvlv pəyaya nté awe na ń paasəyənə-ke?

⁴ Ka ké heelim ké na ka weesvyv náá we isv

isotom təkvyv tō.

⁵ Tacaa lumsi isətənvvyv na ń tii,

na ń tokina pulasi na sí mv kəkō.

⁶ La na tev ŋmeləsi na ń yasv ma kolontunaa.

Tō-wevxe nyá nyəmá na pá yá yem yem.

⁷ Loosi nyá niŋ na isətəa na ń hetv-m,

na ń ya-m kpaiv nyəma mpa pa we isv lvm

səəsəm tō pa asola taa.

⁸ Kaloolaya ke pa nəəsiv yəvətəyi,

na pá kraasəyi pa niŋ ntəvəŋ na pa tuukina pəpəto.

⁹ Hai, Iso, maa yoo-ŋ yontu kofatv,

na má sa-ŋ ŋmusiv naanvwa cəmvvyv tō.

¹⁰ Nyá waasəyənə avwulaa.

Nyá yapəna nyá təmlə tv Tafiiti ke lavate nəvə taa.

¹¹ Hetv-m na ń ya-m kpaiv nyəma niŋ taa.

Kaloolaya ke pa nəəsiv yəvətəyi,

na pá kraasəyi pa niŋ ntəvəŋ na pá tuukina pəpəto.

¹² Ta pəyalaa í wee isv tvŋ wei i we tawa taa

na í piiki i pəcaatv tō.

Ta pəelaa í wee isv Iso təsēelə akelenaa

mpa pa lapa kacəka ke teu tō.

¹³ Tá kpeev í suna təvənasi nsiv si təna,

na tá tōla náá hukiviv səsəm

na a we tuutuuma ke tawa taa.

¹⁴ Tá naav ŋfalēe avvnyənə í ləlvəyi.

Wahala nəvəlv, yaa kolontunaa í taa kuu-tv.

Wula í taa wee tá havēe tō.

¹⁵ Lelēv nulaa nté yəlaa mpa pa wēna pə tənaya mpv tō.

Lelēv nulaa nté mpa pa Iso kēle Tacaa tō.

145

Tacaa kawulaya ké tam tō nyəŋka

¹ Tafiiti samtv Yontu.

Hai, maa sa ma Iso,
nyagalē ma wulav.

Ma yəḡətəxi nyá hətē təm ke tam təo.

² Paa kuyaku ŋkuyu maa saŋi-ŋ,
na má puyələxi nyá hətē ke tam təo.

³ Taca a Nyagalē səsə na ŋ muna samtv,
nyá səsəəntv fei tənaxa.

⁴ Paa lələyυ looŋa ŋka ká puyələxi nyá təma
na ká kpaaləyi nyá kookalənaa.

⁵ Maa yəḡəti nyá səsəəntv na nyá teu səsəəm təm
na má yooki nyá səsəəntv yontu.

⁶ Paa yəḡəti nyá toŋ səsəəŋ təm,
na máa kεεsi nyá səsəəntv təm.

⁷ Paa təəsi nyá kwpantv səsəəntv təm,
na pá yəḡətəxi nyá siyisuyu təm na kawilitaxa.

⁸ Taca a n ké pεεlē tv ké, na pətətəle tv.
Nn mvyi pááná ke ləŋ, pəcə nyá kwpantv təəwa.

⁹ Taca a n lakı kwpantv ke yəlaa tənaxa,
na ŋ wena nyá kwhmanmam təna pətətəle.

¹⁰ Hai, Taca a, nyá təma təna ká sa-ŋ ké,
na nyá tampana təŋlaa náá sεε-ŋ.

¹¹ Paa yəḡəti nyá kawulaxa teu təm,
na pá kpaalı nyá toŋ təm.

¹² Na pá huləna yυlv piya ke nyá toŋ
na nyá kawulaxa teeli səsə təm.

¹³ N təkı nyá kawulaxa ke tam təo ké,
na nyá ŋmakəlyυ náá wε paa pəlee.
Taca a n təkəyi nyá nəəsi suw ke teu ké.
Nyá kulapυtv taa ké nyá kwpantv naakəna.

¹⁴ Taca a n teŋ hotilaa ké,
na ŋ siyisiyi mpa pa pama tə.

¹⁵ Nyaxa yəlaa təna tekiyi
na ŋ haaki-wεxε təḡəŋaxa ke pə waatu.

¹⁶ Nyá kuliyina nyá niŋ,
na ŋ celəyi weesiŋ nyáma ke pa konyuləm.

¹⁷ Taca a n siyisa nyá kulapəle təna taa ké,
na ŋ ké pεεlē tv ke nyá təma təna taa.

¹⁸ Taca a n wε mpa pa yaaki-ŋ
na isəle kusεεmlε tə pa kiŋ ké.

¹⁹ Na ŋ lakı mpa pa nyaŋna-ŋ tə pa kusəələm.
N nukı pa wula ké, na ŋ yaki-wε.

²⁰ Taca a n paasəḡəna mpa pa səəla-ŋ təḡə,
na n wakələxi asaxaa təna.

²¹ Ma nəḡə í yoo Taca a nyá samtv təm
na paa yυlv wei í saŋ nyá hətē naŋŋ nyəntε

ke paa kuyaku nkuyu tam tɔɔ.

146

Tacaa kele acamaa kentulu

¹ I sa Tacaa.

Maa sa Tacaa.

² Nyaga maa sa ma weesuɣu tɔna.

Maa puɣulayi-ŋ ma weesuɣu tɔnaya.

³ I taa ha mə tɔyi yɔlaa sɔsaa,
pa ké yɔlaa ké. Paa pəsəyi yulu nyuɣu yaru.

⁴ Pa weesin teŋ ké na pá taɣani tetu ke pəsuyɔ,
na pa tɔma wena a pɛɛ paa tɔwa tɔ á saali yem.

⁵ Lelen nulu nté wei i nyənəyi Yakɔpu Iso ké i waasulu
na í teɛləyi i Iso Tacaa tɔ.

⁶ Iso nyá lapəna isɔtaa na aɛɛ,
na teŋku na i taa nyəm tɔna.
Yulu pəsəyi na í tu-ŋ naani ke tam tɔɔ ké.

⁷ N taɣanəyi mpa pa muɣuliyi tɔ pa tɔmnaa.

N haaki nyɔɣɔtɔnaa ke tɔɣonaya.

N hetəyi mpa pa hɔkaa tɔ.

⁸ Tacaa nyá kuliɣina yulumaa ise.

N siɣisiyi mpa pa pama tɔ.

N sɔɔla siɣisilaa.

⁹ Tacaa nyá kentiɣina ɔayalaa tɔɔ,

na n paasəɣəna suluwaa na leɛlaa.

Ama n wakələyi mpi pə pəle asayaa tɔyi tɔ.

¹⁰ Tacaa tɔki kawulaya ke tam tɔɔ ké.

Hai, Siyɔŋ nyéma me mə Iso we tam tɔɔ ké.

I sa Tacaa.

147

Iso pəsuyɔ tɔm

¹ I sa Tacaa.

Mpi tɔ, pə we teu ké si tɔ sa tá Iso.

Nyá samtɔ we lelen ké na tɔ laki kɔpantɔ.

² Tacaa taɣanəyi Yosalem ke ŋmau.

N kpeɣeliyi Iseɣeli nyéma mpa paa kuuwa tɔ.

³ Nyá heesəɣəna lanwakəlle nyéma lanɔ,

na n hɔkəyi pa hiŋnaa.

⁴ Nyá kaləɣəna isɔtɔluŋasɔ nyuɣu,

na n ha paa ŋkayɔ ka hɔte.

⁵ Ta Iso n ké sɔsɔ ké, nyá toma fɛi tɔnaya,

páɔ nyá nyəm fɛi keesuyɔ.

⁶ Tacaa n kəsəyi mpa pa pasəyi pa ti tɔɣɔ.

Ama n tisiyi asayaa ke ate.

⁷ I see Tacaa ke nya na tamle na Yontu.
I sa ta Iso na camvuy.

⁸ N waasayi isonmuntu ke isotonvuy too.
N tayanayi tev si ku nu tetu too.
Na n laki na nyutu nyooki poon too.

⁹ N haaki hvntu wontu ke ta tayanaya,
na n calayi katakatay piya ke saa wei si wiiki to.

¹⁰ Tacaa nn yoolayana krayanay kpelekpeka nyay,
pocoo yoolu toma ta ke-ny pulu.

¹¹ Ama mpa Tacaa caaki taye mpa pa nyayna-ny
na pa teelayi nya kopantu to.

¹² Yosalem nyama me i sa Tacaa.
Siyon nyama i sa ma Iso.

¹³ Mpi to, Iso nyooayana ma kampunaa kukalasey
na i kooliyi-meyee kopantu ke ma icate taa.

¹⁴ Iso haana ma tetu ke heevuy,
na i haaki-meyee tayanaya kupayka.

¹⁵ Iso yoyotayana nti i caaki tayo tetu too,
na i tom toy lony.

¹⁶ Iso yeki na tev tampere kraakpaaacav hotiyi, na a
holunaa isu heerj hvntu, na tev lom kiiki ate na pa
holunaa isu toloma.

¹⁷ Na Iso petayi tev tampuy ke ate na a watu kpa.
Nayobu u pasayi na i say a nikaya taa.

¹⁸ Iso yoyotayi uena tampuy un i hoo.
I laki na heelim ma, uena lom kpe.

¹⁹ Iso heela i yalaa ke i tom.
I su i kiinj na kusasutu ke Iseyeli nyama.

²⁰ Iso ta la nyuy piitim napali.
Pocoo piitim napali pa ta nyi Iso kotototu.

I sa Tacaa.

148

Tacaa samtu ke isotaa na ate

¹ I sa Tacaa.

I samu-i hatoo isotonvuy taa,
i samu-i hatoo isotaa.

² Isotaa tillaa me ma tana i sa Iso,
Iso yoolaa me ma tana i samu-i.

³ Ilim na isoto i samu-i,
isotulnyasi me mpa i tee koko to i samu-i.

⁴ Isotaa isotonay me i sa Iso,
na lumnnaa mpa me i we isotonvuy too to mu samu-i.

⁵ Pa tanyaya mpu pa sa Tacaa hate.

Mpi to, Iso yoyotana na pa nyama-me.

⁶ Inu i suna-meyee ma lona ke tam too,

ι su-meγe kiinj, pə fei si í yáki-ι.

⁷ Tεtu tə nyáma me í sa Tacaa,
tenjkunaa na pa taa tuma səsaa í samι-ι.

⁸ Na kəkə na teν təmpεe na kv kraakpraacau,
na ihunte na teν heelim səsəəm me mpa
í laki isu ι yəγətuyv tə.

Ι sa Tacaa.

⁹ Pəəη na pulasi me mə təna,
na tiη kulubvη na səsəəη təna í samι-ι.

¹⁰ Taale wontu na təyayə nyəntv,
na atε kututuutu na sumasi.

Ι sa Tacaa.

¹¹ Atε awulaa na yəlaa təna,
na awulumpiya na atε huvlaa təna.

Ι sa Tacaa.

¹² Akpatəlaa na piya
ifepiya na pεelaa ι samι-ι.

¹³ Ι sa Tacaa hətε.

Mpi tə, tə tike ntε səsəəle.
Isə səsəəntv waasa isətəntuyv na tetv ké.

¹⁴ Tacaa ha ι yəlaa ke təη ké.

Pə tə ké ι yəlaa kupama saηι-ι.

Isεyeli yəlaa mpa me ι kpətəna-ι tə í saηι-ι.

Ι sa Tacaa.

149

Yəlaa kupama teeli

¹ Ι sa Tacaa.

Ι yoo Tacaa ke yontu kufatv,
í yoo ι samtv ke yəlaa kupama kpekəle taa.

² Isεyeli nyáma í yəələna wei ι ηma-me tə.
Siγəη nyáma í wεε aηmaala taa ke mə wulav təə.

³ Ι sa Isə hətε na paale,
í sa-te na akilima na cəmtuyv.

⁴ Mpi tə, Tacaa laηle hεena ι yəlaa meγe,
na ι yaki mpa pa pasəyi pa ti tə, na pa nyəəη kuləyi.

⁵ Yəlaa kupama í wεε acima taa na pá tv Isə ke teeli.
Ι wilitina laηhəlvmlε ke mə kəhəntəη təə ké ahoo.

⁶ Isə samtv í wεε mə nəəsι taa,
na layate nte tə wε ləη ke taa na waalı təyə mə niη taa.

⁷ Na í lεeti piitimnaa lεlaa,
na í tv yəlaa lεlaa ke wahala.

⁸ Na í həkə mə awulaa ke alukpala,
na pεle pa waalı nyáma ke nyəyətə.

⁹ Na í huvna-wεyε Isə huvle isu pa ηmaav tə,
pə ké yəlaa kupama təna teeli ké.

Ι sa Tacaa.

150

I to Tacaa ke teeli

¹ I sa Tacaa.

I sa Iso ké i taseele taa.

I samu-i isotaa, timpi i toma naaki to.

² I samu-i, i kookalanaa taa,

i samu-i, i toŋ ké səsəŋ to pə taa.

³ I sa Iso na tutuyu wula,

i samu-i na cəməŋ na saŋkənaa.

⁴ I sa Iso na akilima na paale,

i samu-i na ŋmusi cəmuyə na həlaya.

⁵ I sa Iso na kpeŋkpeŋnaa mpa pa wiiki teu to.

I samu-i na mpa pa wiiki na pá seeki to.

⁶ Weesuyu nyəm təna i sa Tacaa.

I sa Tacaa.

ATUWA TAKĒLAȲA Kutubtu

TakēlaȲa kanē ka taa kē pa kēesa atuwa na ləmaȲasēē təmnaa. Na pa huləyt-tyu cēcē kupaŋ na pəyalu kupaŋ pa təm. Na apalu na alu pa caȲale kē təȲaya taa. Pə seȲesəyi-tu tətəȲo sulbnyōlē, na acacaale asilima, na kaloolaya, na felentu, na yosu pə təm. Ilena pə kaasi lona asayēē wena tu se tō. Pə wēē sɪ yulə ləmaȲasēē tū í se lona anɪ a tənaya.

Isəna pa faya Atuwa takēlaȲa tō.

Layatu nti cēcē tasəyi kufalanȲa yəlaa tō, titite 1-9

Atuwa wena a kēesəyi yəlaa wēētɔ təm tō, titite 10-29

Akuuli na Lemuweli pa Atuwa, titite 30-31

¹ Tafiiti pəyalu Saloməŋ wei ɪ kē lseȲeli wulaw tō ɪ atuwa ntō.

Mpi mpi takēlaȲa seȲesəyi yəlaa tō.

²⁻³ Atuwa anɪ a huləȲəna yulə kē tampana taa təntē, na layatu na siȲisyu na kupaŋtu na í cəkəna təm səsəontu. ⁴ A kuliȲi ifepiȲa isē na pá wēēna nyuȲu taa maȲasəm. A tasəyi mpa pa ta nyɪ pulə təȲo layatu. ⁵ Nyəntaa maȲamaȲa ná wiiliȲi a taa na pá waaki. Na á huləyi layatənaa kē isəna paa la tō. ⁶ Paa cəkəna asəsuna na layatu təm seȲesəlaa atuwa.

⁷ Isə nyamnav ntē nyəm kite. Komeleməŋ ɪ nyənna-ɪ na pá kisiȲi nyəm kuȲesətu na pə layatu tasuȲu.

Layatu tasuȲu kē ifepiȲa.

⁸ Ma pəyalu taa lə nyá caa na nyá too pa seȲesəyu. ⁹ Pu la na nyá weesyū tē kē isu ntenyu kē nyuȲu taa, yaa luləyu kē luyū tēē. ¹⁰ Ye asayaa luki sɪ pá tusiȲi-ŋ isayatu taa, taa tisi. ¹¹ Yaa pa yaa-ŋ sɪ í cēŋ yəlaa na í ku-wēȲe mʉsəŋ, ¹² na í li pa təna na pa isē isu atətəle. Yaa isu mpa pa tiiki pəlaav taa tō. ¹³ Ilena í kuu pa wontu kupaŋtu təna na í suuli mə tēsi, ¹⁴ na paa wei í wēēna ɪ paa tete. Sɪ yantaŋa kuləmaȲa kē mə təna í ká kpeŋti. ¹⁵ Ma pəyalu nyana-wē í taa kaa mpaav, hatələna timpi pa təŋ tō. ¹⁶ Isayatu mpaav kē pa təŋ na yuləkule təm caaləna-wē. ¹⁷ Paa nyəkɪ sumayā kē katəka na ká naaki. ¹⁸ Ama mpe pa nyəkɪ pa təyi mpi pu co-wē təȲo, na pá nyəkɪ pa weesɪŋ kē katəsi. ¹⁹ Yəlaa mpa pa pəkəkəyi kasəȲaya asilima nyəŋka tō pa mpaŋ ntē, na pá kuȲi weesɪŋ nyəma.

LəmaȲasēē yaav kē yəlaa

²⁰ LəmaȲasēē kiisiȲina nteȲe mpaŋ taa na kuȲeŋ taa. ²¹ A yəȲətəyi yəlaa təsullenaa na kraaməŋ taa sɪ: ²² Pəlee kē kaanyəmasɪ ləmaȲasēē ká pu, na sayətəlaa náá lu pə taa, na kraŋtənaa taa náá yele kraŋav kē ləmaȲasēē. ²³ I kəw na í nu ma kalənav, maa tisi má təw kē ma feesyū na má hul-mēȲe ma təm. ²⁴ Mpi tō, ma yaa-mē na í kisi, na má hul-mēȲe niŋ sɪ í la laakali í tá la. ²⁵ Mə təna í ləki ma layatu tasuȲu na í kisiȲi ma kalənav. ²⁶⁻²⁷ Pə təw kē ye səȲəntu na wahala lu mə təw isu kacululaya, maa wəŋ-mē na má paana-mē. ²⁸ Ie í ká yaa-m ma kaa cə, na í pəkəki-m na í wu. ²⁹ Pu la mʉpəȲo timpi í kisa nyəm, na í tá ləsi sɪ í nyənna Taca tō pə təw. ³⁰ Mpi tō, í lə ma layatu tasuȲu na í kisi ma kalənav. ³¹ Mə yaasi kuləlvum kē í ká təȲo, na í haya mə maȲamaȲa mə layatu tasuȲu. ³² Pə taya

pulo, kumelen lepυ kuyona-ku. Uena krahtona kaanitu náa yele na pá lé. ³³ Paa na mpυ wei i nukana-m tō pə cakana-i ké, u nəγəsəγi wahala.

2

Ləmayasəe Waasuyv

- ¹ Ma pəyalv ye n mvyi ma kuyəətvtv,
na n̄ təkəγi ma kusəsutu ke nyá taa.
- ² Ye n keŋ ŋkraŋvuyv na ləmayasəe kusəγəsətv,
na n̄ pəsəna laakali ke nyá taa.
- ³ Ye n yaa nyəm si pə səna-ŋ.
Na n̄ kusı nyá nəγv na n̄ yaa nyvuyv taa mayasəm.
- ⁴ Ye n pəkəγi-wı isı liγıtee,
na n̄ caaki-wı na isələ kusəemle isı wənav.
- ⁵ Ue mpυ pə taa ké n ká cekəna Tacaa nyamnav,
na isəna n̄ ká nyəmı-tō.
- ⁶ Mpi tō, Tacaa haakəna ləmayasəe,
na i nəγv taa lukı nyəm na nyvuyv taa mayasəm təm.
- ⁷ I yeki na tampana təŋlaa təhikile u laŋəγi,
na i kentiγi mpa pa lakı siγisuyv tō.
- ⁸ I waasəγi mpa na lelāa pa wə leleŋ tō,
na i hasəγi i yəlaa nəəheε tee.
- ⁹ Waatv inəγi n ká cekəna siγisuyv na mpi pə təŋaa tō,
na mpaəŋ wei i pukina təpante taa tō.
- ¹⁰ Mpi tō, n ká wəena ləmayasəe ke nyá lotu taa,
na nyəm heεsi nyá laŋle.
- ¹¹ N ká wəena nyəm na nyvuyv taa mayasəm,
na pu kenti nyá tōv.
- ¹² Na pə ya-ŋ kawaləγa mpaav taa,
na isəγatv yəγətəlaa niŋ taa.
- ¹³ Na mpa pa yela mpaav kusıγisuyv
na pá kraγa səkrətvuyv nyəŋkv,
- ¹⁴ na pa laŋle heəkəna isəγatv lapv
na pá yəələγəna isəγatv tō pa niŋ taa.
- ¹⁵ Mpe inı pa mpaəŋ keewayə
na pa haπεε náa koŋlaa.
- ¹⁶ Uena pə ya-ŋ alv kraı tv
wei i tvsəγi yəlaa na i nəələleŋ tō i niŋ taa.
- ¹⁷ Wei i kisa i paalv wei i cəpa i ciγıta
na i səv İsv nəγv pəelvyv tōv tō.
- ¹⁸ Alv inı i təyəγa wəenna səm həγələvyv ké,
na i mpaav svvki atətəle taa.
- ¹⁹ Mpa pa puki i te tō pa taa nəγəlv u tasəγi məlvuyv.
Pəyele paa tasəγi weesuyv mpaav ke nav.
- ²⁰ Mpυ tō, təŋ yəlaa kupama ikpate,
na n̄ təkı tampana təŋlaa mpaav.
- ²¹ Mpi tō, mpe pa cakəna tətə taa.
Mpa pa feına kawaliya tō mpe paa wəena təna.
- ²² Ama pu kpiisi asəγaa ke tətə taa.
Pu ləsi İsv ləlaa ke tətə taa.

3

Lamayasee na Iso nuɔnav tɔm

¹ Ma pɔyalɔ, taa sɔɔ ma seɣesɔyɔ. Tɔki ma kusasutu ke nyá lotu taa. ² Nti tu yelina na ń cayana heesɔyɔ, na nyá weesuyɔ taɣali. ³ Laki kɔpantu na ń tɔɣɔɣi tampana. Tamsi-tɔɣi nyá luyɔ tee isu acima wontuyɔ kɔpanɔku. Tɔki-tɔɣi teu ke nyá lotu taa. ⁴ Ule Iso na yalaa paa sɔɔli-ɲ na nyana-we í wɛɛ lelenj. ⁵ Pɛti nyá tɔɣi Tacaa na lotu kɔlɔmɔ. Taa tɔna nyá mayamaya nyá laɣatu. ⁶ Nyɔnɔɣi Iso tike ke nyá kɔlapɔtu tana taa. Ule í ká huli-ɲ mpaav ɲku n ká tɔɲ tɔ. ⁷ Taa nyɔni nyá tɔɣi nyɔntɔ. Nyáná Tacaa, na ń kisi isayatu. ⁸ Pɛi kɔna alaafaya ke nyá tɔnyɔy taa na pɛ heesi nyá wɔsasɛnaa. ⁹ See Tacaa na nyá kɔwɛnam, na nyá kɔhalɛm kancaalaya kɔlɔlɔm. ¹⁰ Ule nyá kpreɲ ka sú tɔyoloyolo, na sɔlɔm náá sú nyá ɲkraaɲ. ¹¹ Mpu tɔ, ma pɔyalɔ taa nyɔni yem ké Tacaa ɲkraɲyɔ ham. Pɔyele nti í kpaalɔɣi-ɲ tɔ tá taa la-ɲ sɔɣɔntɔ. ¹² Yɔlɔ wei Tacaa luyɔ wɛɛ tɔ, pɔntɔ ɲkraɲyɔy ke í hɔɲ. Teitei isu cɛɛɛ hɔɲyɔy í pɔyaya kusɔalaya nyɔɲku tɔ.

Lamayasee na tɔcayanav tɔm

¹³ Yɔlɔ wei í hika lamayasee, na í hii laɣatu tɔɣɔle isu lelenj nuɔl. ¹⁴ Mpi tɔ, kawaya ɲka lamayasee haaki tɔ ka kala liyitee nyɔɲka, na pɛ kasɔyaya kala wula ke teu. ¹⁵ Lamayasee kala teu ke liyitee pɛɛ. Wontunaa mpa yɔlɔ nyulɔɣi teu tɔ, tɔ ta hanɲa lamayasee anɔ. ¹⁶ Lamayasee laki ké na yɔlɔ weesuyɔ taɣali, na á ha-í wɛnav na á kusɔ í nyuyɔ. ¹⁷ Lamayasee mpaɲ ké kɔpaɲ ké, na timpɔ a hulɔɣi yalaa si pá tɔ tɔ pɛ kɔɲna heesɔyɔ. ¹⁸ Lamayasee wɛ ké isu weesuyɔ tɔyɔ ke mpa pa wɛna-yɛ tɔyɔ. Mpa pa lakɛna-yɛ tɔ pa nuki lelenj ké. ¹⁹ Lamayasee ke Tacaa suna tetɔ. Ulena í la na isɔtɔnyɔy wɛɛna toma na í laɣatu. ²⁰ Í nyɔm ke í hulina pɔɔɲ sɔsɔɲ, na isɔɲmɔntɔ náá kɔɲna cɔlɔ.

Tacaa kentuyɔ ke lamayasee tɔ

²¹ Ma pɔyalɔ, tɔki nyɔm na nyuyɔ taa mayasɛm ke teu. Pɛ taa hatɔlɔna-ɲ. ²² Mpu pɛi hana-ɲ weesuyɔ na ń nu lelenj. ²³ N ká tɔna naani ké teu ké, pulɔpɔ kaa co-ɲ. ²⁴ Na ń too ahoɔ ke teu na sɔɣɔntɔ fɛi. ²⁵ N kaa nyana wahala kɔtutu nɔɣɔlɔ yaa asayaa. ²⁶ Mpi tɔ, Tacaa keɛ nyá naani, na í ká cɔlɔ-ɲ na katɔsi tana.

Tɔɣɔntɔle sɔɔlɔyɔ

²⁷ Paa waatu wei ké n wɛna pɔsɔyɔ, taa kisi kɔpantu lapɔ ke mpa pa lanɲa tɔ. ²⁸ Ye n wɛna si n ká sɛna nɔɣɔlɔyɔ kpakpaa, taa tɔɣɔntɔ-í na í kpe si cele. ²⁹ Taa mayasɔ si n laki isayatu ke wei í cayá nyá kin na naani tɔ. ³⁰ Ye nɔɣɔlɔ ta la-ɲ pulɔpɔ taa yooɲa pɔntɔ ke musɔɲ. ³¹ Taa la musɔɲtɔnaa ke isɛɛɛmle. Pɛcɔ taa nyuli pa tɔntɛ. ³² Mpi tɔ, Tacaa taa kpaakɛna asayaa ké. Ama í cewaa ntɛ tampana tɔɲlaa. ³³ Tacaa tɔɲsɔɣi mpusi ké asayaa teesi ké. Ulena í kooliyi siyisilaa nyɔɲsi ke kɔpantu. ³⁴ Í wonjiyi mpa pa wonjiyi-í tɔ, na í hulɔɣi pɛɛɛɛ ke mpa pa pasɔɣi pa ti tɔ. ³⁵ Teeli keɛ lamayasee nyáma paa tete. Ulena nyuyɔy fɛinaa ke fɛɛɛɛ sɔsɔɛɛ.

4

Lamayasee hikuyɔ na a tɔkuyɔ

¹ Ma pɔyalaa mɛ, í nu cɛɛɛ seɣesɔyɔ na í welisi teu na í nyí lamayasee. ² Seɣesɔyɔ kɔpanɔku ke ma hula-mɛ, í taa lo ma kɔseɣesɔtu. ³ Ma mayamaya maa ké ma caa pɔyalɔ kɔpaɲ ké. Pɔyele ma too ka sɔɔla-m ké isu pɔyaya ikpamle. ⁴ Paapa seɣesɔɣi-m ké, na í heeliyi-m si: Tɔki ma tɔm ke teu ke nyá lotu taa, na ń tɔɣɔɣi ma kusasutu n ká hiki weesuyɔ. ⁵ N ká wɛɛna lamayasee na laɣatu. Taa la lɔsɔɔ.

Pécó taa ló ma nõyo taa tòm natəli. ⁶Taa ló ləmaγasəe, səəli-ye, a ká paasəna-ŋ. ⁷Lv na ń nyí sɪ ləmaγasəe nté pʊlv səsəəm na ń pɛeki-ye na nyá wənav təna. ⁸Sa-ye a ká kusɪ nyá nyuyv, wəyalɪ-ye, a ká tʊ-ŋ teeli. ⁹Pu wɛɛ-ŋ isu ntenuyu kupanjanɔk ke nyá nyuyv taa.

Asayaa tɔntɛ cɔlvv

¹⁰Ma pəyalv nu ma kuyɔɔtʊtv na ń mv-ti. Ilena nyá weesuyv pusi tayali. ¹¹Ləmaγasəe mpaav ke ma hula-ŋ, na má tiiki-ŋ tampana tənuyv mpaɪsi taa. ¹²Ye n tən pə kaa pəkəli-ŋ. Pəyele ye n kpakaxi asewa pə kaa co-ŋ. ¹³Təki seγesuyv, taa yele-ku, nyɔɔna-ku, ŋkv kv tanna nyá weesuyv. ¹⁴Taa svv asayaa mpaav taa. Pəyele taa tɔ kv taa. ¹⁵Taa tɔ kv taa, cɔlv-ku na ń tən kɔfalvuyv. ¹⁶Ye asayaa ta la isayatu paa tooki. Ye pa ta la na pə co nõyɔlv pa tom yaaki ké. ¹⁷Mpi tɔ, isayatu tənɔnaya ke pa haγasəyi pa ti, na pá nyɔɔki mvsɔŋ svlvv. ¹⁸Siyisilaa mpaav ná wɛ isu ilim yaakuyv kite tɛɛ, na pá səsəyɪ, haləna pə sikuyu tɔ. ¹⁹Amā asayaa mpaav ná wɛ səkɔɔtʊv kɛ, paa naaki kucopum.

Tɔntɛ kɔpantɛ wənav

²⁰Ma pəyalv, nu ma seγesuyv na ń ke ŋkpanuyv na ma kuyɔɔtʊtv. ²¹Nyá isɛ í taa hatələna-ti, təkɪ-təyi hatoo nyá lotu taa. ²²Mpi tɔ, tə haaki weesuyv na alaafəya ke pa təna mpa pa hika-ti təyɔ. ²³Fɛŋ nyá nyamle tɔv na pá kəli pə təna. Mpi tɔ, tə taa kɛ weesuyv silasi təna wɛɛ. ²⁴Hatələna nyá nõyɔ ke kaloolaya tɔm, na ń kisina nyá ntompee ke tɔm kəkəkɛɛtʊ. ²⁵Nyá isəpee í nyənəyi nyá nõyɔ tɔv na nyá isəhutu hetɪ teu. ²⁶Tayani mpaav ŋku n tənəyi tɔ, na nyá tətɔntɛ təna wɛɛ naani. ²⁷Taa heli ntəyɔŋ yaa mɔtəŋ. Hatələna isayatu.

5

La laakali na alv tetelav

¹Ma pəyalv welisi ma ləmaγasəe taa, ke ŋkpanuyv na ń nu ma layatu tɔm. ²Waatv inəyi n ká wɛəna nyuyv taa maγasəm, na nyá ntompee yɔyɔtəyi layatu tɔm. ³Alv tetelav nõyɔ taa wɛ lelen kɛ isu tɪŋ setaya yaa tɪŋ nɪm. ⁴Amā pə tənaya tɔv wɛ nyan kɛ isu sɔtv. Pə hɛeki isu sapələya ŋka ka wɛ ləŋ ke cemace tɔ. ⁵Səm taa kɛ alv inɪ ɪ mpaav puki, na ɪ nõhɛɛ siyisina pələav təpəŋpəŋ. ⁶Alv isu mɔv ɪ tənəyi weesuyv mpaav, ɪ toolaa kɛ, amā ɪ ta cekəna. ⁷Ma pəyalaa mɛ í nuna-m yoo. I taa hatələna ma nõyɔ taa tɔm. ⁸Hatələna alv inɪ ɪ tɛ mpaav. Taa kɔtəna ɪ nənəkɛelasɪ. ⁹Pə taa kɔv na alv inɪ í tʊ-ŋ nõyɔlv nɪŋ taa, na pʊntv kó nyá nyuyv na pá wakəli-ŋ. ¹⁰Pə taa kɔv na kɔpɪ nyəma təyɔ nyá wənav, na pá svvna nyá tɛmlɛ kʊlvlvv ke lelv təyaya taa. ¹¹Na pá kɔv na nyá tənuyv ká waatv wei n tala nyá tənaya tɔv na ń mɔləyi. ¹²Na ń tɔ sɪ: Isənaya pə lapa na ma taa kɔpɪna kʊseγesətv, na pá kaləna-m na má kisi? ¹³Isənaya pə lapa na má tá tən ma seγesalaa kuyɔɔtʊtv, na má tá ke ŋkpanuyv na pa kʊseγesətv? ¹⁴Pə kaasa pəcɔ sɪ má ná wahalanaa təna ke yələa na kɔpɛka hɛkv taa.

Nyá ifepile alv sɔlvv

¹⁵Nyá alv wɛ kɛ isu lum kɔpam ləkɔ. Mɔv tɔ, nyɔɔki ləkɔ inɪ ɪ taa lum. ¹⁶Pə fɛɪ sɪ lum mpi pá kɔpɪ yem kɛ awalɪ na haɔɛɛ tɔv. ¹⁷Pə wɛɛ sɪ pá wɛɛ nyá tike nyá nyəm kɛ, pá taa sokina kɔpɪ tv nõyɔlv. ¹⁸Isɔ í kooli nyá ləkɔ lum ke kɔpantv na ń yɔvləna nyá ifepile alv. ¹⁹I tɛwaya isu nasəm na ɪ ləsaγa svv-ŋ. Nyá lanjɛ í hvləmənə ɪ sɔlvv kɛ tam tɔv. ²⁰Ma pəyalv, pepe tɔv kɛ n nyuləyi alv kɔpɪ nyən? Na ń caa sɪ ń wəyalɪ alv wei n ta nyí tɔ ɪ hɛla? ²¹Nyɪ sɪ Tacaa naaki yələa təna mpaan kɛ. I fɛŋiyɪ paa yvlv wei ɪ mpaɪsi. ²²Isayav kɔpəntuyv kɔpəkəna-ɪ isu

katōka. I maɣamaɣa i isayatu kpaakana-i yomle. ²³ I ká si seɣesuyu lanɣuy tō. Ilena í seliyi í kumelento katatəlaya tō.

6

Lɛlv kama cɔlvv

¹ Ma pəyalv, ye n mowa nyá tɔɔntəle kəmlə, yaa n səŋa nɔɔlv waali ké pə tɔm taa. ² Ye nyá kuyɔɔtutu haka-ŋ pə tɔm taa, yaa nyá nɔɔ taa tɔm kpa-ŋ isu katōka. ³ Pə tō tō, ma pəyalv lasi nyá təyi pə taa. Mpi tō, n hota nyá tɔɔntəle niŋ taa ké. Polo na n hanti-i ate na n wiina-i. ⁴ Taa too pə tom, yaa n tu kprɔv isələ. ⁵ Haləna n fiti isu nam fituyuu tətəlv niŋ taa tō. Yaa isu sumaya lukuyv ka kpalv niŋ taa tō.

Felentú cɔlvv

⁶ Felentú nyá, polo na n nyəni təlv kulapəle na n wɛɛna lamayasee. ⁷ Təlv feina feŋlu yaa nyuvv tu yaa caa. ⁸ Paa na mpv tō i caləsəxi tɔɔnaya ke kumtu waatu na í nyəkəxi. ⁹ Felentú nyá, pəlee ké n ká nyəŋəsi hantuyv na tom? ¹⁰ Nyá si n ká tólv nyá ti, na n tu nyá niŋ ke nyá nyuvv na n too pəcə na n hɛɛsi. ¹¹ Waatu ni konyŋ ká ta-ŋ melemelə, na wahala tutu-ŋ isu yoolu na i wontu.

Mənaafiki cɔlvv

¹² Yvlv tetelatu u təŋəxi tampana. I təŋ ké na i nɔɔv taa na kaloolaya. ¹³ Ise ke i cəpələxi yəlaa, na i yɔɔtəŋəna-wɛ na i nɔɔhɛɛ, na í hatəxi-wɛ na i mpee. ¹⁴ Isayatu wenna i taa, na í mayəsəxi kawalaya tɔm ke tam, na í tilisiyi yooŋ. ¹⁵ Pə tō ké wakəlvv ká tuti-i, na pə wakəli-i tɔm kulum tō i kaa wɛɛ hiuu.

Yəlaa mpa Iso luyv fɛi tō

¹⁶⁻¹⁹ Yəlaa loosi naatoso ke Taca taa kpaakana. Mpeyle: Isətoosile nyəma, na puyusilaa, na mpa pa kuyi yəlaa ke mvsəŋ tō, na mpa pa mayəsəxi pa lotu taa ké nti tə fɛi teu tō, na isayatu waali təŋlaa, na pəpətu aseeta nyəma. Ama pə kaasa naatosompəɔlaya nyəma. Peleyle cewaa yoosilaa.

Wasəŋkalətv cɔlvv

²⁰ Ma pəyalv təkí nyá caa kvsəsutu. Taa lə nyá too kvsɛyəsətv. ²¹ Su-təxi nyá lotu taa ké tam tō. Tv-təxi nyá luyv tɛɛ isu kacəka wontuyv. ²² Tu tiiki-ŋ nyá tante taa, na tə kenti-ŋ nyá təhəntəle taa, na tə yɔɔtəna-ŋ waatu wei n feŋ tō. ²³ Mpi tō, kvsəsutu wɛ ké isu fətəla. Na seɣesuyv náa wɛɛ isu nyaalam, na kəkpaalətv náa ké weesuyv mpaav. ²⁴ Tu kisina-ŋ alv isayav, wei i ké nɔɔlelen tv tō. ²⁵ Taa nyuli alv ni i teu ke nyá lotu taa. Pəyle taa yele na i isihutu tv h-ŋ. ²⁶ Pə taya pulv, ye apalaa tana alv, tɔɔnaya pəcə tike ke yvlv ləkí ilé i tō. Ama alv wei i wena paalv tō, yvlv kupaŋ ke i nyəkí katōka. ²⁷ Yvlv ká tó mamate ke i tō na i wontu yele nyayav na? ²⁸ Yaa i ká tō mamala tō na pə tá nyaya i nəntaaləŋ? ²⁹ Mpv tətəy pə wɛɛ na wei i puki i tɔɔntəle alv kiŋ tō. Wei í tokina alv ni, i ká ná pə nav. ³⁰ Paa tuyi tanaav na nyɔɔtv wei i ŋmɪlaa si i təkí tō. ³¹ Pəna pə mpv tō, ye pa kpa-i i ká felv pə tɔm naatosompəɔlaya. Haləna í cɛla i wɛnav tana. ³² Yvlv wei i feina nyuvv tō, ni i lakəna wasəŋkalətv, na alv wei i pɛkəxi i ti na asaala tō, ni i lakəna mpv. ³³ Kataasi na kutuyv ke i tɛŋna, i fɛɛle kaa tɛ. ³⁴ Mpi tō, isəseemle ká kvsu i paalv páná. I kaa wɛɛna pətətəle ke lɛtuyv kuyaku wule. ³⁵ I kaa tɛɛli si pə felv pulv, na paa kvcəŋ ke paa kaa-i i kaa tisi.

7

Alv wasanjali tɔsvyɔ ke ifepu

¹ Ma pɔyalɔ, tɔki ma kuyɔɔtotɔ, na ń suna nyá tɔyi ma kusəsutɔ. ² Tɔki ma kusəsutɔ na ń hiki weesuyɔ, na ń feɲ ma kuseɣesatɔ tɔɔ isu nyá isəpəle. ³ Taa yele na tɔ fiti nyá niɲ taa. Tɔki-tɔyi hatoo nyá lotu taa. ⁴ Nyəni ləmayasɛɛ isu nyá newaya na layatu isu nyá ceu. ⁵ Pɔi hatələna-ŋ alv kpai tɔ wei i tusəyi yəlaa na i nɔələleɲ tɔ i niɲ taa.

⁶ Kuyaku nakɔli ma sɛɲa ma kutuluɣu taa, na má nyənəɣəna pətote pɔ́ɔɲ na awali tɔɔ. ⁷ Mɔ́pɔ́yɔ má ná ifepiya mpa pa ta nyənta pulɔ tɔ, na pa taa ké ifepu wei i feina nyuyɔ tɔ. ⁸ Mɔ́pɔ́yɔ i tɛɲa hapəle na í tala tɔ kpeɛɲa tɔɔ timpɔi alv wasanjali nɔɣəlɔ i ka sɛɲaa tɔ. Ilena í tɛɲəɣəna alv tɔ tɔɔ tɔpamm. ⁹ Pɔi ké taanaya ké, na pɔ tɛma yulutuyɔ na səkpeɲtɔyɔ tɛma wɛɛɔ. ¹⁰ Iɛ alv nɔɣəlɔ i sɛɲəɣɔ-i keɛle, na í suuwa isu apalaa tɛna alv, na acilayatu suwa i lotu taa. ¹¹ Pɔ kɔla i nyuyɔ taa na í kpisi i tɛɣe cayale. ¹² Paa hapəle tɔɔ, yaa nənəɣɔ tɛɛ, yaa paa lé té, i tɛɲaa ké. ¹³ Mɔ́pɔ́yɔ i kpətəna ifepu na í kpipi-i na í wayali-i. Ilena í nyəni i isentaa tɛpiɲɲ na fɛɛle fɛi, na í heeli-i sɔ: ¹⁴ Sɛɲa ma lapa Iɔo ké nɔɣɔ kɔlɔmɔyaa kpɛntuyɔ kɔtaya ŋka too maa suwa sɔ maa la tɔ. ¹⁵ Pɔ tɔɔ ké ma luwa sɔ ma sɛɲəɣɔ-i-ŋ na má pɛɛki-i-ŋ. Tɔɔ, ma na-ŋ keɛle. ¹⁶ Ma pɔwa ma kato tɔɔ ké Icipiti kpɔɲkpɔntu toɲ nyəntɔ pɔɔɲ kucɔɔcɔləɲ kuparɲ. ¹⁷ Na má yɔɔli: tulaalɔnaa kɔpama mpa pa yaaki sɔ Miili na Alɔwɛɛ na Kanɛɛli tɔ. ¹⁸ Kɔɔ na tɔ cɛpələna sɔɔlɔyɔ haləna pɔ nyaaɔli. Tɔ yɔɔli na tɔ nu pə leleɲ ke teu. ¹⁹ Ma paalɔ pola mpaaw poolɔɲ nyəɲku, i fɛi tɔyaya. ²⁰ I kraɣa liɣitee na húlúyɔ ké. Ye isətɔ ta mɛɲna kite u kɔɲ. ²¹ Ilena alv unɔ í pəsi ifepu inəɣi i yɔɔtaya katatəlaya tɔɔ, na í hɔmɔ-i i nɔələleɲ tɔɔ. ²² Na ifepu sɔv-i tɛɲuyɔ ke kpaakraa isu nau wei pa pukina təkɔle tɔ. Yaa isu pa həkɔyɔ kpɔɲtɔ ke ŋmənaya sɔ pa hɔɲ i ŋkpaɲuyɔ tɔ. ²³ Haləna nyəmle sɔ i hɔəle, isu sumaya huluɣuuna tiuu ke apai taa na ká tá nyí sɔ ka weesuyɔ ke pu tɛna tɔ.

²⁴ Pənente ma pɔyalaa mɛ, í nuana-m, na í ké ŋkraɲɲ na ma nɔɣɔ taa tɔm. ²⁵ Taa nyuli alv isu mpɔ na ń tɛɲi-i, na pɔ kɔɔ na ń lé i mpaarɲ taa. ²⁶ Mpi tɔ, alv unɔ i huwa yəlaa pɔyale ké. Mpa i ka huwa mpɔ tɔ paa ké toɲtɔnaa ké. ²⁷ I tɔyaya nté atətəle mpaaw na kó tiiki sɛm té.

8

Ləmayasɛɛ kawəyaya.

¹ Ləmayasɛɛ mpa kapuka,
na layatu náá kɔsɔ tɔ nɔɣɔ na tɔ yaa.

² Ləmayasɛɛ sɛɲa toɲtoɲa tɔɔ
ké mpaaw kin, na hapəle atama taa.

³ Ləmayasɛɛ sɛɲa icate nənəkeelasɔ na tɔ hapɛɛ tɔɔ
na á kiisiyi sɔ:

⁴ Yəlaa piya mɛyɛ ləmayasɛɛ má, ma wɛna.

⁵ Kɔmɛɛɛmɛɲ í kpɛləmɔ nyuyɔ taa mayasəm.
Layatu laɲlaa náá kpɛləmɔ nyəm.

⁶ I nu, tɔm sɔsɔɔntɔ ke ma wɛna sɔ ma heeliyi-mɛ,
ma kuliyi ma nɔɣɔ sɔ ma heeliyi-mɛyɛ kɔsiyisitu.

⁷ Pɔ taya pulɔ, tampana ke ma nɔɣɔ yɔɔtəɣi
na isayatu tɔm wɛ-m kɔsɔyɔtɔ ké.

⁸ Ma nɔɣɔ kuyɔɔtotɔ tɛna siyisaa ké,

kaloolaɣa yaa tɔm kɔkɛkɛɛtu fɛi pə taa.

⁹ Layatɔnaa nyəma tə tənaya teu ke təcəicɛi, na tə siyisa teu ke mpa pa wɛna nyəm tɔ.

¹⁰ I pɛeki ma kuseyəsətu na pá kəli liyitee, na í pɛeki nyəm na pá tɛɛ wɔla kɔpaŋ.

¹¹ Mpi tɔ, ləmayasɛɛ kəla teu ke liyitee pɛɛ. Liyitee pɔlɔpɔ ta tala-yɛ.

Ləmayasɛɛ hɔlvɔv ke a ti

¹² Ləmayasɛɛ má, laakali lapu taa ké ma təcəayalɛ wɛɛ, ma wɛna nyəm na nyɔvɔ taa mayasəm.

¹³ Tacaa nyamnav nté isayatu kisuyu.

Kalampraani na isəcav pə ké isayatu mpaav ké.

Na nɔvɔ isayaa ké mpi ma kisa tɔvɔ.

¹⁴ Má tenna layatu tasɔvɔ na təcəyanav, mayalɛ layatu, na ma wɛna toŋ.

¹⁵ Ma toŋ taa ké awulaa tóki kawulaya, na awulumpiya náa tɔvi mpi mpi pə siyisaa tɔ si yəlaa í la.

¹⁶ Ma toŋ taa ké awulaa tóki kawulaya, na kɔpayaalaa na tetu taa hɔvɔla tana náa hɔvkəna.

¹⁷ Ma sɔla mpa pa sɔləvɔ-m tɔvɔ.

Na ma pɛekəlaa naaki-m.

¹⁸ Ma kin ke apititu na teeli wɛɛ, na wɛnav kɔleelim na tampana tɔŋvɔv.

¹⁹ Ma kɔlvɔlvɔm kəla wɔla kɔpaŋ ke teu.

Na ma nyəm náa tɛɛ liyitee.

²⁰ Tampana tɔŋvɔv mpaav taa ké ma tɔŋ mpaasi kɔsiyisasi heku taa.

²¹ Ma su kɔpantu ke mpa pa sɔla-m tɔvɔ.

Na má suuliyi pa kpaŋcooŋ.

²² Maya Tacaa caaləna ŋmav ke í təmle taa na pécó í laki í təma kɔpənɛɛ.

²³ Hatoo tɔ pa ŋma-m ké, fau na pécó pá ŋmaaki tetu.

²⁴ Waatu unɔ tɔ tɛŋku nɔvɔlvɔ í taa wɛɛ, pécó lɔm sɛɛlvɔ nɔvɔlvɔ í fɛi.

²⁵ Pa lɔla-m ké na pécó pá la pɔoŋ na pécó pulasi wɛɛki.

²⁶ Pəyɛle Tacaa taa tu lata tetu yaa katenasi, yaa antulinya ciyilisi nsi su naaki tɔ si kancaalaya nyəŋka.

²⁷ Ma wɛɛ na pécó Tacaa su isətənvɔv, na í pu kv tənaya ke kɔna tɛŋku sɔsɔ pa təsulle.

²⁸ Na í tu isəŋmuntvɔ ke isətəna na tɛŋku sɛɛlaa lɔm tɔli na pá luna toma.

²⁹ Waatu inəvi Tacaa su tɛŋku ke tənasi si lɔm í taa ŋmaa na í pu tetu kite.

³⁰ Ma lakaya í kin ke təmle ké, na má heəsəvi í lanle ke paa kɔyakv ŋku. Na má liyiliyi tam na í naaki.

³¹ Na má liyiliyi í tetu tɔvɔ na ma lanle heekəna yəlaa.

Nyɔleleŋ tv nté wei í nukəna ləmayasɛɛ tɔ

³² Ma pəyalaa, pənente í nuna-m.

Mpa pa təŋəgi ma mpaav tɔ pa nu lelen ké.

³³ I nu seŋesuyu í taa lɔ-kv.

Uena í pəsɪ ləmaŋasɛɛ nyóma.

³⁴ Yɔlaa mpa pa nukəna-m tɔ pa nu lelen ké.

Paa ífemle nteye pa fenjiŋi ma təyaga nənɔsɪ na pá təŋəgi ka akelena.

³⁵ Mpi tɔ, ye wei í hika-m ɪ hika weesuɣu ké.

Tacaa ká hɔli pɔntv ke suulu.

³⁶ Ye wei ɪ pəntəŋəna-m ɪ təgi ɪ tɔgi wahala.

Pa tənə mpa paa caaki-m tɔ səm ke pa sɔlaa.

9

Ləmaŋasɛɛ yaav

¹ Ləmaŋasɛɛ suna akelena naatosompɔɔɔlaɣa, na á ŋma a təyaga. ² A kó wontu na á lá təŋəna na á su na á puu sɔlv̄m. ³ A tila a tɔmle nyóma alunyəma ke tontɔŋa tɔ, na pɛle pá yaaki yɔlaa sɪ: ⁴ Kómɛɛmɛŋ mɛ, í kəɔnna cəɛ. Uena pá heeli ləmaŋasɛɛ fɛinaa sɪ: ⁵ I kɔɔ na í təŋə ləmaŋasɛɛ təŋənaɣa, na í nyɔɔ a sɔlv̄m. ⁶ I lu kómɛɛmɛŋ taa na í hiki mə ti. I təŋ mpaav ŋku kv takəna laɣatv cɔlɔ tɔ.

Ləmaŋasɛɛ tv na wonju

⁷ Ye n kaləŋəna wonju, ɪ footiŋi-ŋ ké. Na ye n seŋesəŋi isayav ɪ tuv-ŋ. ⁸ Taa kaləna wonju na pá kɔɔ na ɪ taa kpaŋa-ŋ. Ama kaləna ləmaŋasɛɛ tv ílé ɪ ká sɔɔli-ŋ. ⁹ Ha ləmaŋasɛɛ tv, na ɪ ləmaŋasɛɛ ká sɔɔsɪ. Seŋesɪ siŋisilu na ílé ɪ sɔɔsɪ nyəm. ¹⁰ Iso nyamnəv nté ləmaŋasɛɛ təcəalle. Iso yɔlaa nyəm̄tv nté laɣatv. ¹¹ Ləmaŋasɛɛ ká yele na nyá kɔyɛɛŋ huki, na nyá weesuɣu pusɪ sɔɔsɪ. ¹² Ye n ké ləmaŋasɛɛ tv, nyá waakəna. Ye n ké wonju ílɛ nyá nyɔɔv taa ké pə tɛŋ.

Kómɛɛntv yaav

¹³ Kómɛɛntv wɛ ké isu alv kəkɔtɛ tv, wei ɪ kɛ tulayə na í tá nyí pɔlv̄ tɔ. ¹⁴ Kpɛtɛ tɔɔ kɛ alv ɪnɪ ɪ cəyɔ ɪ nənəkɛelasi, ke ɪcətɛ tontɔŋle tɔ. ¹⁵ Uena í kpɛesəŋi tɛɛlaa mpa pa kama nyɔɔŋ na mpaav tɔ sɪ: ¹⁶ Ye wei ɪ kɛ kómɛɛŋ, í kəɔnna cəɛ. Na í təŋ nyɔɔŋ fɛinaa sɪ: ¹⁷ Lɔvm kɔŋmíləmv wɛ lelen ké, na ŋmɛlav təŋənaɣa náá wɛ teu. ¹⁸ Mpa alv ɪnɪ ɪ yaaki mpv tɔ, pa ta nyí sɪ pə cəŋsəŋi-wɛyɛ atɛtɛle taa.

10

Yɔlaa tɔntɛ atuwa kəkpeyelee

¹ Sɔlv̄mɛŋ atuwa. Pəyaga ləmaŋasɛɛ tv hɛesəŋi ka caa laŋle ké. Uena kómɛɛŋ náá wakəlɪ kv too nyəntɛ.

² Wɛnəv mpi yɔlv̄ ta təŋ tampana na í hiki tɔ pə taa fɛi kawaaya. Ama siŋisuyv yakəna səm taa.

³ Tacaa u yeki sɪ nyɔɔsɪ í sasəli siŋisilu. Ama ɪ pɛŋ isayav ke mpi ɪ nyuləŋi təyɔ.

⁴ Nkpɔlasɪ kpɛkɔyɔv sɔsəŋi kɔnyɔŋ ké. Uena tɔmle lapv ləŋlɔŋ náá sɔsɪ tɔŋ.

⁵ Yɔlv̄ wei ɪ nyəkəŋi təŋənaɣa ke kɔm̄tv waav tɔ, ɪ kɛ pəyaga ŋka ka maŋasəŋi ka nyɔɔv taa təyɔ. Ama wei ɪ tooki saa ɪnɪ tɔ, ɪ kɛ fɛɛle fɛi tɔ ké.

⁶ Kɔpantv koolɛ wɛ siŋisilaa nyɔɔŋ tɔ ké. Ama musɔŋ təm tike ke asayaa nɔɔsɪ yɔŋtəŋi.

⁷ Siŋisilu tɔɔ tɔssuyv kəŋna kɔpantv koolɛ ké. Ama yɔlv̄ isayav hətɛ maŋamaɣa ná wakələŋi ké.

⁸ Yulu wei i wena lamayasae ke i taa to, i muvi seyesee ke. Wei i yoyotayi kumelentu tom to i teesayana lepu.

⁹ Wei i toj teu to i tojna naani ke. Ama wei i tojayi mpaaj kukojuj to pu kuli i waali.

¹⁰ Wei i cepalayi ise na layatu to i tuyi i lelai ke wahala ke. Ama wei i yoyotayi kumelentu tom to i teesayana lepu.

¹¹ Siyisilu koyoyotutu ke weesuyu seelo ke. Ama musoj tom tike ke asayaa noosi yoyotayi.

¹² Paaana kusayi yosu ke. Iena sooluyu naa husayi kupantaj tana.

¹³ Yulu layatu yoyotaya taa ke pa naana i lamayasae. Iena pa natayi lamayasae fei to siyile taa ke krataj.

¹⁴ Nyam ke lamayasae nyama na kaaki wenau tale. Ama kumelamaj koyoyotutu na wakalayi ke.

¹⁵ Weentu lixitee kentiaina i too, isu koluja icate toj nyante. Acamaa kwakalam nte pa konyoj.

¹⁶ Yulupaj tamle ke weesuyu pulu ke. Iena isayau kasayaya naa ke isayatu pulu.

¹⁷ Wei i toosayi seyesuyu too to i tojayi weesuyu mpaaj ke. Iena wei ile i soaki kalanau too to ile.

¹⁸ Ye wei i taka paaana too i looliaina i nojo ke. Wei i yoyotayi lelai tom to i ke kumelaj ke.

¹⁹ Wei i yoyotayi soosom to u taana pantuyu. Ama wei i kraaki i nojo to i ke yulu layatu.

²⁰ Siyisilu koyoyotutu we teu ke isu lixitee nyaxaluyu. Isayau lotu taa huwee ta ke pulu.

²¹ Siyisilu koyoyotutu tiikiyi yalaa pagale ke. Krajtonaa na saki nyuyu taa mayasam lajuyu too.

²² Taca kupaantu kooluyu haakana toj. Nyaa kuluku u taku tiili.

²³ Isayatu lapu we lamayasae fei to ke isu aliyila. Ama layatu tanna lamayasae.

²⁴ Mpi asayaa nyanja to mpi pa korna pa nyoj too. Iena iso haaki siyisilaa ke mpi pa salamayi to.

²⁵ Isu kacuculaya teekuyu to, mpyoo asayaa saalayi. Ama siyisilaa na saja teu ke tam too.

²⁶ Isu nyamaj nyajnyu kela, na nyooi naa tuyi ise to, mpyoo felentu coosayi i caa.

²⁷ Mpa pa nyanja Taca to pa weesij tayalayi ke. Iena isayalataa naa sakana pa toj.

²⁸ Siyisilaa teeluyu ke lajholumle ke. Ama asayaa teeluyu ka wakali.

²⁹ Taca mpaau kentiyi mpa pa feina kawaliya tojo. Iena ku wakalayi mpa pa laki isayatu to.

³⁰ Pulupu u selisiyi siyisilu. Ama asayaa na kaa caya tetu taa.

³¹ Lamayasae tom ke siyisilu yoyotayi. Ama paa seti isayatu yoyotulu nsamle.

³² Siyisilu koyoyotutu laki kupaantu ke. Ama kwakalatu ke isayau nojo na nyama.

11

¹ Taca luyu fei popto mayalaya. Ama mayasasi nsi si taja teu tojo i caaki.

² Kalampaanu to tojna kotuyu ke. Iena wei i pasayi i ti to i teesana lamayasae.

³ Yulupaj kupaantu tiikiyina-i. Iena isayau acilayatu naa wakali-i.

⁴ Wenau feina toma naalayi iso huule wule. Tampana tojnyu tike laesayana sam taa.

⁵ Siyisilu kupantu yekina na i mpaav tɛɲ. Ilena isayav isayatu náa peti-i.

⁶ Siyisilu tampana tɛɲɔvu ləsəyi-i asola tɛna niɲ taa ké. Ilena asayaa konyuləm náa kpaaki-weye katoka nyəm.

⁷ Yulv isayav i səpa i tɛlɔvu saalaa ké. Ilena isəna i tɛlayaa i wɛnav tɔ pələ pé saali tɔtɔ.

⁸ Pə ləsəyi yulvpaɲ ke nəyəsɛ taa ké. Na pá lɛɛti isayav ke i lonte.

⁹ Wei i kpɛsəyi Iso tɔ i kuyi lelɔa ké na i nɔyɔ taa tɔm. Ama nyəm waasəyana tampana tɛɲlaa.

¹⁰ Icatɛ yɛlaa tɔki acima ke waatu wei siyisilaa waaki tɔyɔ. Na pá wilitiyi waatu wei asayaa səki tɔ.

¹¹ Siyisilaa ná kɔɲna kupantu ke pa icatɛ taa na icatɛ teeki. Ama asayaa ná wakələyi-tɛ na pa nəɔsi.

¹² Wei i tɔvki i tɔyɔntələ tɔ, i feina nyɔvu taa maɲasəm ké. Ilena wei i nukɪ pə taa tɔ í sunɲ.

¹³ Wei i yɔyɔtəyi lelɔa tɔm tɔ, i kuliyi pa waaki ké. Ama naani tɔ ná sukɪ pə tənaya i taa.

¹⁴ Yɛlaa í feina paasənɔ pa leki yem ké. Ilena layatu tasɛlaa payalɛ waasəyi-weye sɔsəm.

¹⁵ Wei i mɔyi lelɔ kəma si i fɛləyi tɔ, i naa pə nav ké. Ilena wei í kisiyi pə lapu tɔ í nu lɛɛɲ.

¹⁶ Alɔ telu ke pa sanɲ, na apalɔ kpelikpeka tɔ náa sɔv tɔɲ.

¹⁷ Yulvpaɲ waasəyi i təyi. Ilena yulv isayav náa tɔyi i təyi wahala.

¹⁸ Kasəyaya ŋka ka fɛi naani tɔyɔ isayav hikiyi. Ilena kusiyisim latu náa hikiyi kɔfɛlɔvu tampana nyəɲku.

¹⁹ Tampana tɛɲɔvu haaki weesuyi ké. Ilena isayatu tɛɲɔvu náa tɔ səm.

²⁰ Tacaɔ nyənəyi isayatu ke mpa pa lotu taa wɛ isayatu tɔyɔ. Ama i laki kupantu ke mpa pa tɔntɛ wɛ teu tɔ.

²¹ Pɔ ha asayaa ŋkpaɲɲ ké. Ama pɔ ya siyisilaa lɔlɔvu nyóma.

²² Alɔ telu wei i feina ləmayasɛ tɔ, i wɛ ké isu afa wei pa tɔ wɔla tɔ.

²³ Siyisilaa konyuləm nté kupantu lapu. Ilena asayaa koolee náa kusəyi Iso pááná.

²⁴ Lɛlaa haana luyi kulɔmɔvu ké na pa wɛnav sɔsəyi. Na lelɔa náa laki lɛɛv na pá tɔyi pa təyi kɔnyɔɲ.

²⁵ Pɔ ha kupantu ke sɔsəm ke wei i haana luyi kulɔmɔvu tɔyɔ. Ilena lum halɔ lɔkɔtɔ náa sí.

²⁶ Mpa pa nyəkəyi tɔyɔnaya na pá tɛɲa kasəyaya sɔsaya tɔ, yɛlaa tɛɲsəyi-weye mpusi ké. Ilena pá kooliyi kupantu ke mpa pa pɛɛtəyənə-wɛ tɔ.

²⁷ Iso sanɲ wei i lukɪ kupantu lapu tɔyɔ. Ilena wahala makəna isayatu pɛɛkəlaa.

²⁸ Wei i tɔ naani ké i liyitee tɔ i lepaya. Ama siyisilaa ná pukɪ ké isu tɔyɔ ŋku ku sɛɲa lum nɔyɔ tɔ ku hátu.

²⁹ Wei i ta tɔki i təyaya ke teu tɔ i kaa na kpancoou. Mpɔ tɔtɔyɔ kumɛɛɲ pəsəyi ləmayasɛ tɔ yom.

³⁰ Siyisilu kulapɔtɔ haaki weesuyi ké, na yɛlaa tɛɲəyi ləmayasɛ tɔ.

³¹ Pə ta kisi siyisilaa ke lɛɛtɔyɔ ke atɛ, kacanɲana isayav na pəntɔlɔ na?

12

¹ Yulv wei i tisiyi si pá kaləna-i tɔ i sɔla nyəm ké. Wei u caaki kalənav tɔ i ké kumɛɛɲ.

² Tacaɔ laki kupantu ke yulvpaɲ ké, na í kó acilayatu tɔ tɔm.

³ Isayatu u yeki na yulu nyoo ton. Pəyele pulupu naa ciyitiyi siyisilaa.

⁴ Alu kopan kusəxi i paalu nyuyu ké. Ama feele fei tu ná we ke isu sulu ke i muwa taa.

⁵ Tampana tənyu təm ke siyisilaa ná mayasəxi tam. Ilena asayaa náa mayasəxi mpaau nmuləm təm.

⁶ Asayaa kuyəyotutu we ké isu səm katəsi. Siyisilaa nyəntu ná fitiyi leləa ke səm taa.

⁷ Ye pə kpiisa isayau pu kaasəxi pulu, ama siyisilaa loluyu nyəma ná səna teu.

⁸ Nyuyu taa mayasəm tu ke pa san yontu taa. Ilena pá tuuki wei i lotu taa we isayatu tə.

⁹ Pə kəla teu si yulu i pasa i ti na í weena təmle tu koləm, na mpi i ka hə i ti na í lan təyənaya tə.

¹⁰ Siyisilu paasəyəna i təntə ké. Ama pətətəle fei isayau lotu taa.

¹¹ Təyənaya tələna wei i haləxi təy. Ilena wei i feina nyuyu taa mayasəm tə í tənəxi kpai nyəm.

¹² Kasəyaya asilima nyənka ke asayaa ná nyuləxi. Ama siyisilaa ná waaki.

¹³ Nəyə kuyəyotutu taa we katəka isayaa ké. Ama siyisilu ná ləsəxi i təxi nəyəsəe taa.

¹⁴ Yulu nəyə kuyəyotutu yekina na í weena kopantu ke səsəm. Pə feləxi paa wei ké isu i lapəna i niñ tə.

¹⁵ Wei i feina nyuyu taa mayasəm tə i nyənəxi i mpaau ké na kú siyisa-i. Ama lamayasəe tu ná nukı layatu tasuyu ké.

¹⁶ Kəmelenj hüləxi ku páná ke kprakpaa ké. Ama wei i nukı i kutuyu na í nmesəxi tə i ké nyuyu taa mayasəm tu ké.

¹⁷ Wei i yəyətəxi tampana tə siyisuyu ke i kpaaləxi, na aseeta pəpətu tu ke kaloolaya.

¹⁸ Təm kpai nyəntu yəyətuyu səki ké isu layate. Ilena lamayasəe nyəma kuyəyotutu náa waasəxi.

¹⁹ Tampana yəyətuyu u tən. Ama kaloolaya naa laaki təm.

²⁰ Mpa pa tu pa taa ké isayatu lapu tə pa lotu taa suwa pəpətu ké. Ama mpa pa seyesəxi heesuyu təm tə, pa lanja hüləməxi.

²¹ Mpusi nəyəl u makəna siyisilu. Ama wahalanaa ná nukı asayaa.

²² Taca lu yu fei loolla. Tampana lataa ke i sanj.

²³ Nyuyu taa mayasəm tu ná nmesəxi i nyəm təm ké. Ama kəmelenj ná yasəxi ku kəmelenətu.

²⁴ Təmle latu təkəna kawulaya. Ilena nkpalasi kpekəlu náa teki leləa.

²⁵ Nəyəsəe nukı yulu ké. Ilena təm kopantu heesi i lanje.

²⁶ Siyisilu hüləxi i təyontəle ke mpaau kopanjku ké. Ilena asayaa mpaau náa tolisi-we.

²⁷ Tətəlu felentú u wəsəxi i nantu. Ama yulu wenau kopam nté təmle lapu.

²⁸ Siyisuyu mpaau taa ké weesuyu wee, səm fei ku taa.

13

¹ Pəyaya lamayasəe tu nukı ka caa seyesəe ké. Kalampaani nyənka u nukı kalənav.

² Yulu kuyəyotutu yekina na í təy mpi pə we teu tə. Ama müsənj tike ke asayaa ná lakəna.

³ Wei i fenjixi i kuyəyotutu tə tə i təxi i waasəxi. Ama wei u nyən i nəyə kpai tu i we lepu taa ké.

⁴ Felentú wəna konyuluyu nkku ku waasəxi-i təy. Ama pu tələna təmle latu ké.

⁵ Siyisilu taa kpaana kaloolaya ké. Uena isayau náá footiyi lelaa na í tugi-weye fεεle.

⁶ Siyisuyu kentiya ina yulu wei i tonte we teu to. Uena isayato náá kó isayau.

⁷ Lelaa yaaki pa tæyi tonthonaa, pácsó pa fei pulv. Uena lelaa náá yaaki pa tæyi konyontonnaa na pá haaya.

⁸ Wenav ke yulu layasæyana i weesuyu. Ama konyontu ná tá nyí tæle.

⁹ Siyisilu we ké isu fetæla wei i naaki teu to. Uena isayau náá we isu fetæla wei i fiyinaa to.

¹⁰ Kalampaani tike ke pa kusæyana yoo. Ama mpa pa nukilayato tasuyv tæyle læmayasεε nyóma.

¹¹ Ton wei yulu ta laa hikuyu to i pasæyi ké. Ama ton wei yulu hikiyi pæcɔ pæcɔ to, un i sɔsæyana.

¹² Yulu tælvv pulv na pá tá lá læ ton, i lanle wakælayi ké. Ama ye i nyula pulv na í la-wi ile i lanle hulvni sɔsɔm.

¹³ Ye pa kpaala wei na í tá nu i leki ké. Ama wei i tækæyi nti pa tv-i to i waaki ké.

¹⁴ Læmayasεε tv kusεyεsæto haaki weesuyu ké. Nti tæ cælæyana yulu ke sɔm katæsi.

¹⁵ Yulu layatú ke yalaa tyyvna. Ama isayau weesuyu ná we katε.

¹⁶ Nyuvv taa mayasɔm nyóma mayasæyi pa taa ké na pácsó pá la pulv. Uena kumelɛmɛn ná yasæyi pa kumelɛntv.

¹⁷ Tɔm kpaallv isayau hotiyi wahala taa ké. Uena kupaŋ náá waasi.

¹⁸ Wei i kisiyi sεyεsvv to, i pásæyi konyontu ké na pá tv-i. Uena wei pa kalæyana na í suma to i nyuvv kvl.

¹⁹ Ye yulu í nyula pulv na í hiki-wi pæ we-i lelenj ké. Ama kumelɛmɛn ná nyænæyi isayato læv ke acaalæto ké.

²⁰ Ye n tæŋæyi læmayasεε nyóma n laki læmayasεε ké. Ama kumelɛmɛn tæŋlv ná pásæyi isayau ké.

²¹ Isayato tæŋæyi tæ lataa ké. Uena pá lætæyi tampana tæŋlaa ke kupaŋto.

²² Yulvpaŋ yekina i lvlv nyóma ke i kpancoou ké. Uena siyisilaa náá tæyv isayau nyæŋkv.

²³ Konyontonnaa kvŋ pa tawa taa ké sɔsɔm. Uena muyulla sæki.

²⁴ Wei u maki i pæyava to i ta sɔli-keye. Ama wei i sɔla i nyæŋka to i maki-keye.

²⁵ Siyisilu tæki ké na í haki teu. Uena isayau lotu taa náá sɔlæyana nyvæsv.

14

¹ Alv læmayasεε tv sukil tæyava ké. Uena alv kumelɛn náá yæki-ke na i niŋ.

² Tampana taa tontv nyæŋna Tacaá ké. Uena wei i tæŋæyi mpaŋ isayav to í tv-i.

³ Kumelɛn kalampaani tɔm kæŋna-kvŋv tipite. Uena læmayasεε nyóma kuvæyotv kentiya-we.

⁴ Timpi naŋ kvhalæŋ fei to kprú we kpete ké. Ama tæla tæmle taa ké tævnaaya tælvæna.

⁵ Aseeta tv kupaŋ u looliyi. Ama pæpæto ke isayav un ilé í pelæyi.

⁶ Kalampaani tv kaasæyi i tæyi u hikiyi læmayasεε. Uena yulu layato náá hiiki nyæm pácsó u wukana.

⁷ Hatælena kumelɛn, pæ tava i næv taa tɔm taa ké n ká hikina nyæm.

⁸ Nyuvv taa mayasɔm tv læmayasεε nté si í cækana i mpaav. Uena nyuvv feinaa kumelɛntv náá tvsæyi-we.

9 Kumeleməŋ wonjiyi tasəkəle taɣanɔyɔ kɔtaɣa ké. Uena tampana tɛŋlaa náá laki tamaya kupantu.

10 Ye yulɔ lanŋe wakəlaa nɔɣɔɔ u pəsəyi na í cosi-te. Mpu tətəɣɔ na í lanŋhɔɔmle.

11 Pu yəki asayaa tɛsi ké. Uena siyisilaa coka náá teeki.

12 Mpaau ŋku n nyənəxi kupanŋkɔ tɔ, ku pəsəyi na kú pona-ŋ səm taa.

13 Lanŋwakəlle pəsəyi na tɛ tii wonja waatu. Uena lanŋhɔɔmle tɛsəna lanŋwakəlle.

14 Yulɔ tetelatu təki í kularputu kasəyaya ké. Uena yulɔpan náá təɣɔ í kularputu kasəyaya.

15 Wei í fei hɔwɛɛ tɔ í muɣi pə təna mpi pa heeliyi-tə təɣɔ. Ama laakali tu u kpesəyi nɔɔhəle na í ta maɣasi í taa.

16 Ləmaɣasɛɛ tu seeki isayatu ké na í kisiyi-ti. Ama kumelɛŋ ná laki ké u maɣasəyi. Mpi tɔ, u nyaŋna pulɔ.

17 Wei u laa pááná muɣɔ tɔ í laki kumelɛntu ké, na wei í kpekixi í taa ké isayatu tɔ, í laki na lɛlaa taa kpaana-í.

18 Yəlaa mpa pa hɔwɛɛ ta taɣali tɔ, pa kawaaɣa nté kumelɛntu. Nyuyɔ taa maɣasəlaa teeli kele nyəmtu.

19 Asayaa ká hənti kɔpama ke atɛɣe, na pá tan siyisilaa nənɔsi sɔ pɛle pá mu-wɛ.

20 Konyəntu taapalu maɣamaya ná kisiyi-í ké. Ama ton tu camnanaa ná we payale.

21 Yulɔ wei í footiyi í təɣəntəle tɔ í ké isayau ké. Ama wei í wɛna konyəntunaa pətətəle təɣəle leleŋ niɔɔ.

22 Yəlaa mpa pa maɣasəyi isayatu ke pa taa tɔ, pa pəntəyi mpaau ké. Uena mpa pɛle pa maɣasəyi kupantu tɔ pá laki-ti na tampana.

23 Təma təna na a kawaaɣa ké. Ama konyəŋ ke yəɣətəɣa katətəlaya ná kəŋna.

24 Wɛnau nté ləmaɣasɛɛ nyəma kasəyaya. Ama kumeleməŋ naa luɔi pa kumelɛntu taa.

25 Aseeta tu wei í yəɣətəyi tampana tɔ í yaki weesin ké. Ama kaloolaya ke pəpətu ná yəɣətəyi.

26 Wei í nyaŋna Tacaa tɔ í səŋaa ké təca. Pə taɣa pulɔ, Tacaa ké í piya kəkəntuyɔ ké.

27 Tacaa nyamnav haakəna weesuyɔ, na pá cəɔɔyəna səm katəsi.

28 Ye yəlaa í wɛ samaa, wulaw teeli kele. Ye yəlaa pasaa lɛ pá wakəli wulaw.

29 Wei u muɣi pááná ke ləŋ tɔ í wɛna layatu səsəntu ké. Ama wei u laa pááná muɣɔ tɔ kumelɛntu ke í huləxi.

30 Ləmaɣasəle taa hɛsuyɔ haakəna tənuyɔ ke weesuyɔ. Uena isəsɛɛmle náá we isɔ muwa taa suɔɔ.

31 Ye wei í təki konyəntunaa isɛ, pa ŋmalɔ ləɔ ké í tuɔki. Ye wei í wɛna pa pətətəle í kusəyi ləɔ nyuyɔ ké.

32 Isayatu wakəlayi isayau. Ama siyisilaa ná hikiyi təcəsəle ké, paa səm taa.

33 Ləmaɣasɛɛ wɛ yulɔ layatu lotu taa ké. Ue n kaa na-yɛɣe kumelɛŋ kin.

34 Kusixisitu tənuyɔ kusəyəna piitum nyuyɔ. Uena isayatu lapu náá tu yəlaa ke fele.

35 Wulaw san í waɔli nyəma ləmaɣasɛɛ ké. Uena í muɣi pááná na tetelataa.

15

1 Təhɛɛ kucəɔtu hɛsəxi pááná ké, na konyasətu náá kusɔ-yɛ.

2 Ye ləmaɣasɛɛ tu yəɣətəyi, yəlaa nyuləxi nyəm ké. Ama kumelɛntu təm ke kumeleməŋ ná yəɣətəyi.

³ Tacaa nyənəxi paa timpixi, na í naaki kɔpama na asaxaa.

⁴ Təm lelen nyəntu haaki weesuxu ké. Ilena təm isaxatu náá wakələxi lanje.

⁵ Kɔmelen footixi kɔ caa kɔseyesətu ké. Ama wei í lakəna nyɔɔtu taa maɣasəm tɔ í nuiki kalənav ké.

⁶ Pə tɔələɣana yulɔpan ké. Ilena kasəyaxa asilima nyəŋka náá kəna mpusi.

⁷ Ləmaɣasəe nyəma yɔɔtəɣəna nyəmtu ké. Ama kɔmelenəŋ ná fei mpɔ.

⁸ Tacaa luyɔ fei asaxaa kətasi. Ama niŋ naalɛɣe í muɣəna tampana tənɣlaa kɔsələmtu.

⁹ Tacaa luyɔ fei asaxaa tənte. Ama í sɔla mpa pa tənəxi tampana tɔ.

¹⁰ Wei í cələxi mpaav tɔ paa hɔ í ŋkranɔɔtu na toŋ. Wei u nuiki kɔkpaalətu tɔ í ká si.

¹¹ Tacaa ta kisi nyəm ke púúyú səsəw na atətəle. Kacanɣana yulɔpiya lotunaa na?

¹² Kalampaanu tu u caaki pá kaləna-í. Í tu pukina ləmaɣasəe nyəma həyɔlɔyɔ.

¹³ Lanɣhulɔmle hetəxi ísentaa ké. Ye lanje wakəlaa ləmaɣasəle hoowaɣa.

¹⁴ Yulɔ layatú pəkəxi nyəm ké. Ilena kɔmelen lanje náá həena kɔmelen tu təm.

¹⁵ Yulɔ lanje í wakəlaa, kɔyeyɛn təna ké isaxan ké. Ilena lanɣhulɔmle tu náá wə acima tam nyəna taa.

¹⁶ Pə kəla teu si í wəena pəcɔ na í nuikəna Tacaa. Na mpi n ká wəena toŋ na pə cəsəxi-ŋ tɔ.

¹⁷ Pə kəla teu si pá puɣuli-ŋ hɔnɔm na sɔlɔyɔ. Na mpi paa toŋi-ŋ nav nantu nim nyəntu na táá hanɣa tɔ.

¹⁸ Páána tɔ kəsəxi yooú ké, na suulu tu náá həesəxi yooú.

¹⁹ Səwa nyala felentú mpaav taa ké, na yulɔpan nyəŋku náá hulɔmmaa.

²⁰ Ləmaɣasəe pəyaxa həesəxi ka caa lanje ké. Ama yulɔ kɔmelen ná footixi í too.

²¹ Ləmaɣasəe fei tu lanje həekəna í kɔmelen tu ké. Ilena ləmaɣasəe tu náá kama nyɔɔtu ke tənte kɔpante taa.

²² Ye n laki nyá layatu ke nyá tike n kpisiyi ké. Ama layatu tasəlaa í tɔ-ŋ ile n waa.

²³ Ye yulɔ í cəwa təm í lanje huləməxi ké. Ye í yɔɔta-təxi tə waatu pə lelen wə sɔyɔntɔ.

²⁴ Nyɔɔtu taa maɣasəm tu tənəxi weesuxu mpaav ŋku kɔ pukina ísətəa təɣɔ. Ilena í fiti atətəle ke atə.

²⁵ Tacaa yəkəxi kalampaanu tu təyaxa ké. Ama í tənəxi alu leelu tetu toosi.

²⁶ Tacaa luyɔ fei hɔwəe asaxəe. Ama təm kɔpantu tike wəenna-í teu.

²⁷ Liɣitee luluyɔ tu kəŋna í nyəma tɔw ké wakəlɔyɔ ké. Ama wei í kisiyi kɔcɔŋ isaxan tɔ í wəna weesuxu.

²⁸ Yulɔ siyisilu maɣasəxi ké na pácɔ í cə. Ama isaxatu təm ke asaxaa yɔɔtəxi.

²⁹ Tacaa hatəlaa asaxaa ké. Ama í nuiki siyisilaa sələməŋ.

³⁰ Ísentaa hetənav həesəxi lanje ké. Ilena təm kɔpantu náá haaki alaafəya ke yulɔ nantu taa.

³¹ Wei í kəŋ ŋkranɔɔtu na í nuiki kalənav mpi pə waasəxi tɔ, í təcəyale nté ləmaɣasəe nyəma kiŋ.

³² Ye í kisiyi sɛyɛɔyɔ nyá weesuxu ke n laki awusa. Ama wei í nuiki kalənav tɔ í wəkəna nyəm ké.

³³ Tacaa nyamnav səsəxi ləmaɣasəe ké. Pə wəe si í pasa nyá təxi na pácɔ nyá nyɔɔtu kɔli.

16

Tacaa weev ke yulv kolapæle tæna taa

- 1 Yulv cakæna na í tú í kolapæm pæle. Ama Tacaa lakæna na pá lá yaa pá kpisi.
 2 Yulv kolapæle tæna we-í teu ké. Ama Tacaa nyæmna tampana.
 3 Yelina Tacaa ke nyá tæma, iní í ká lana na pá lá.
 4 Tacaa nyæmá mpi pæ tæw í lapa pæ tæna tæyo. Í nyæmá sí í lapa isayav ke huule tæw.
 5 Í luýu fei kalampaani nyæma. Paa pæ lá isæna í ká hæ pa ηkpaηyuv ké.
 6 Kópantv na tampana tæηyuv tæw tasækæle tayænyí ké. Tacaa nyæmnav lakæna na yulv cælv isayatu lapv.
 7 Iso lanle í heena yulv tænte, í ciikiyi í na í kolontunaa mayamaya ké.
 8 Pæ kæla teu sí yulv í weena pæciuu na tampana, na mpi í ká weena sæsæm na pá tá siyisi tæ.
 9 Yulv mayasæyana í tæma kolapæe tæm. Ie Tacaa yekina na á lá.

Awulaa tæm

- 10 Wulav yæyæyæna Iso tæη ké. Pæ fei sí í pænti yæyæyæv ke í huule taa.
 11 Tacaa tæna sanæya wei í siyisa teu tæ. Mayasælasi tæna ké í niη tæmle ké.
 12 Isayatu lapv ké wulav ke acaalætv ké. Mpi tæ, siyisuyu nyæssæyæna í kawulaya ke tæη.
 13 Tæm kusiyisitu ke wulav caaki, na í sæla mpa pa yæyæyæyi tampana tæ.
 14 Wulav pááná tv pæsæyi na í kú yulv. Ama læmayasæe tv heesæyi-yæye.
 15 Ye wulav isentaa hetaa, pæ haaki í yælaa ke weesuyu ké, na í kópantv we isu toomaya teu.

Yulv weev ke lelæa kin na í kolapæle

- 16 Pæ kæla teu sí yulv í weena læmayasæe, na mpi í ká weena wula tæ. Yaa í weena layatu na mpi í ká weena liyitee tæ.
 17 Siyisilaa mpaav nté isayatu cælvuv. Wei í fenjiyi í tænte tæw tæ, í weesuyu ke í kentiyi.
 18 Kalampaani wakælæyi yulv ké. Iena isæcav náá hu-í.
 19 Pæ kæla teu sí yulv í pásá í ti, na í na konyæntvnaa pá káá, na mpi í na isæcav nyæma paa talæyi kulækæm tæ.
 20 Wei í pæekæyi sí í cækæna tæm tæ í lanle hulæmæyi ké, na wei ílé í laki Tacaa ke naani tæ í nuki lelej.
 21 Wei í lotu taa we læmayasæe tæ í ké layatu ké, na isæna tæm we lelej tæ mþýyú tæ pæsæyi yulv.
 22 Læmayasæe haaki a weentaa ke alaafæya ké. Iena kuvælemæη náá tæki pa kuvælentv wahala.
 23 Læmayasæe tv mayasæyi ké na pácú í yæyæyæyi. Tænaηa í tæm pæsæyæna yælaa.
 24 Tæm kópantv we lelej ké isu tvη setaya. Tæ we læsaya ke lelej, na tæ haaki tænyuv ke alaafæya.
 25 Mpaav ηku n nyænyæyi kuvæηkv tæ, kv pæsæyi na kú pona-η sæm taa.
 26 Nyæyæsi tvyona yulv ke tæmle. Mpi tæ, í hiluyu caalæyæna-í.
 27 Tætelætv tvyi isayatu pæle ké, na í tæm náá nyaki isu kækv.
 28 Isayav kusæyi yovu ké. Iena katayasaya tv náá fakí cewaa.
 29 Mævæntv tvsæyi lelæa ké, na í pukina-weye mpaav isayav taa.
 30 Wei í wiisiyi ise na í kpa mæntvna tæ, isayatu ke í caaki. Halí í tu tæma tæ lapv.
 31 Nyæssí kuvhulvmasí ké teeli pulvuv. Mpi tæ, tampana tæηlaa kasæyaya nté weesuyu kotayaluvv.

³² Wei u muɣi pááná ke lɔŋ tɔ, i we sana na aka. Na wei i kpaaki i ti tɔ i kɛla wei i leekayi acalee tɔ.

³³ Pa mayasayi pile ké si pá nyi nti tu kɔɔ tɔ. Ama Tacaa nyəmna kucɔcɔtɔ.

17

¹ Pə kɛla teu si yulɔ í nyasa mutiya kpete na heesuvu, na mpi paa saaki-ŋ təkpetekpete ke tɔyaya ŋka ka taa yoou wee tɔ.

² Təmle tu wei i wena ləmayasəle tɔ, i kpaakayi pəyaya tetelatɔ lonte ké na í hiki i paa nyəm ke kpancoou taa.

³ Kəkɔ ke pa wiiliyina wɔla, na liyitee nyəɣəlvuɣu si, pa naa ku teu. Ama Tacaa mayasəyana yəlaa lotunaa.

⁴ Təm nti tɔ fɛi teu tɔyɔ isayav keŋna ŋkraŋŋ. Na pəpətɔ náá nuiki təm nti tɔ wakələyi yəlaa tɔ.

⁵ Wei i wonjiyi konyontunaa tɔ pa ŋmalɔ Iso ké i tovki. Na wei i paana lelv wahala tɔ, pu ho i ŋkraŋŋ.

⁶ Saalənaa kusəyana kukpatəlaa nyuvu, na cecənaa náá kusəyi pa piya nyəŋ.

⁷ Təm kupantɔ u makɔ kumeləmən. Ile isənyaɣa kaloolaya ká maya yulɔ səsɔ?

⁸ Ləlaa ná huuki si pa kucɔɔv ká tu-weye nyulelen, na pá waa pa təma təna taa.

⁹ Wei i ləkɔ isayatu nti i tɔyɔntəle lapə-i tɔ, i preekayi sɔlvuɣu ké. Ama wei i tɔsəyi-təyi i kuyɔyɔtɔtɔ taa tɔ i fakɔ taapalaa.

¹⁰ Kalənav waasəyi yulɔ layatu ké, na pá kəli tipila naanwəa ke kumelən tɔɔ.

¹¹ Isayatu lapɔ ke isayav preekayi. Ama tillu isayav ke paa pona-i.

¹² Pə kɛla teu si ŋ sulina tɔyolaya ŋka ka piya pə krawa tɔ, na mpi n ká sulina kumelən ke saa wei i kumeləntɔ kulaa tɔ.

¹³ Wei i leetəyi isayatu ke kupantɔ lonte tɔ, wahala kaa te i tɔyaya taa.

¹⁴ Yoou caalvuɣv wee ké isu akəla tɔlvuɣv. Kpa nyá ti, taa yele na ku kɔɔ.

¹⁵ Yulɔ wei i haaki tampana tu ke tasəkəle, na wei íle í ha tasəkəle tu ke tampana tɔ. Tacaa taa kpaakəna pa naaleye.

¹⁶ Paa kumelən tóka liyitee si ku yaki ləmayasəe pu waasəyi-ku.

¹⁷ Ceu hɔləyi i sɔlvuɣv ke tam ké. Lɔlvuɣv tɔ təmle nté si í səna wahala waatu.

¹⁸ Yulɔ wei i feina nyuvu taa mayasəm tɔ, inɔ i saləyana niŋ na í mu i tɔyɔntəle kəmle.

¹⁹ Wei i sɔla yoou tɔ i sɔla isayatu ké, na wei íle í hən i ti tɔ í polo wakəlvuɣv taa.

²⁰ Yulɔ isayav kaa na laŋhulvmlə. Uəna isayatu yɔyɔtɔlv náá hoti wahala taa.

²¹ Yulɔ wei i lɔla kumelən tɔ laŋwakəlle taa ké i wee. Kraŋtɔ caa kaa pəsɔ na í yɔlv.

²² Laŋhulvmlə ké kɔəle kupante ké. Ama laŋwakəlle ná lakɔ na mɔwəa taa wɔli.

²³ Isayav muɣi toko tee kucɔəŋ wei i ká heləsi-i tampana taa tɔyɔ.

²⁴ Ləmayasəe we yulɔ layatu nɔyɔ tɔɔ ké. Uəna kumelən náá nyənəyi hatoo tetu tənaya.

²⁵ Pəyaya kumelən wakələyi ka caa laŋle ké, na ká tu ka tɔo kulvɔlv ke nəɣəsəe.

²⁶ Pə fɛi si ŋ peli kəmle ke wei i təm ta si tɔ. Yaa ŋ ho wei pa tɔyona tɔ i ŋkraŋŋyɔv ke i tampana təŋyuv tɔɔ.

²⁷ Wei i nyəmá i ti kraɔv ke tɔyɔyɔtəle tɔ, i ké nyəntɔ ké, na wei i ləmayasəle we təpamm tɔ, i ké yulɔ layatu.

²⁸ Paa kumelən mayamaya sumna ku nəɣəsəyana ləmayasəe tu ké. Ye wei i sula i nɔyɔ tɔɔ i ké layatu ké.

18

1 Wei i fakəna i mpaə tə i konyuləm tike ke i preekəyi. Ilena í muɣi pááná na lamayasəle nyəm tana.

2 Kómeləŋ laŋle u heekəna layatu. Ama i maɣamaɣa i huwəe hulɔyɔ ke i sɔɔlaa.

3 Ye isayatu í kəma, footuyɔ kəŋna, na tetelatətu náá kəna fəele.

4 Yulɔ kuyəɣotutu lumaa ké isu lum səsəəm. Ilena lamayasəe náá wə isu ləu sɛlə lum mpi pə ŋmaaki tə.

5 Pə fei si í nya isayau isəle na í pé tampana ke a tu.

6 Kómeləŋ kuyəɣotutu taa sita yooú ké, na i nəɣə taa təm kəŋna ŋkuma.

7 Kómeləŋ kuyəɣotutu wakələyi-kuyɔ, na t́ kpaə-kuyɔ katəka nyəm.

8 Katayasətənaa kuyəɣotutu wə ké isu konyulɔyɔ təɣənaɣa, ŋka ka tiiki hatoo yulɔ hiluyɔ taa tə.

9 Felentú na wakəllu pa ké yulɔ na i neu ké.

10 Tacaə hətə nté kəkentim toŋ nyəm. Siyisilu tuyi kpyulɔyɔ na í naaki nyuyɔ.

11 Toŋ to ná nyənəyi i wenəw ke kolunə icatə toŋ nyəntə ké, na í maɣasəyi si pu kenti i tə.

12 Kalampaanu pukina yulɔ ke təkpiisile ké. Pə wəe si í pasa nyá təyi na pécó nyá nyuyɔ kul.

13 Wei i cə təm na í ta nuta-ti tə, i huləyi kómeləntə ké, na i yeki na pá wonjiyi-i.

14 Yulɔ lamayasəle waasəyi-i kətəŋ taa ké. Ama ye i apalətu hoowa awe kraasiti?

15 Yulɔ wei i wə layatu tə i preekəyi nyəm ké, na lamayasəe tu náá kəŋ ŋkraŋŋ ke nyəm təm taa.

16 Kucəu hav huləyi yulɔ ke mpaəŋ paɣale ké, na pá yeki na í nyəŋ səsaa.

17 Sumaɣa ləŋka í fei ləŋka kələyi wula ké.

18 Pa maɣasəyi pile ké na pá heesi yooú, na pá fayasi toŋtənaa.

19 Ye n pəntəna nyá taapalu, i kpətəna wə kəla katə ke kolunə toŋ nyəŋka tusuyɔ. Na ye í yoowa, məkəntəyɔ wə kəla katə ke kutuluyɔ ŋku pa kaləsəna məŋkuuli toŋ nyəŋ tə ku taa sɔu.

20 Yulɔ nəɣə kuləlum ke i haki i hiluyɔ taa.

21 Səm na weesuyɔ pə wə nsəmle niŋ taa ké. Ye wei í sɔɔla yəɣətəya i ka təɣə ka kuləlum.

22 Wei í hika alɔ, pəntu laŋle huləmaa ké. Pəele ke Tacaə lapa-i.

23 Konyəntu na yəɣətəɣəna niŋ tekuyɔ ké. Ilena toŋ tu náá yəɣətəna toma.

24 Taapalaa wəe na pá pukina təletə taa yaa. Ama taapalaa ləlaa wəe na pá kəla teu ke neu.

19

1 Konyəntu wei i təŋəyi tampana tə, i kəla teu ke yulɔ wei i yəɣətəyi isayatu na í ké kómeləŋ tə.

2 Nyəm laŋuyɔ fei nəɣəl ke teu. Na wei i kpetiliyi pulɔpɔ taa tə i pəntəyi ké.

3 Kómeləntu səsəyi ləlaa ke wahala taa. Ilena pá muɣi Tacaə na pááná.

4 Liyitee tu taapalaa səsəyi ké. Ilena konyəntu nyəma náá lək-i.

5 Pəpətu aseeta ləsul ŋkraŋuyɔ na ku həm ké. Mpu tətəɣə loollu kaa fiti saləka wei i mɔna-i tə.

6 Yəlaa samaa puɣisiyi yulɔ wei i haana lotu kuləmtu təɣə, pa təna pa camna kələ wei i haaki kucəŋ tə.

7 Konyəntu newaa luyɔ ná luki-i ké. Mpu tətəɣə i taapalaa ná lək-i. I caa-wə u naa-wə.

⁸ Wei ɪ sɔɔla nyɔɔy taa maɣasəm tɔ ɪ sɔɔla ɪ tɔyi, wei ɪ tɔka layatu tɔ ɪ lanje huləmɔyi ké.

⁹ Pɔpɔtu aseeta lasəlv ɲkpaɲɔy na kv hɔm ké. Ilena kaloolaya tu náá le.

¹⁰ Pə ta muna si pé caɣana kɔmɛlɛɲ ke teu. Mpu tɔtɔɔ pə ta tu muna si yom ɪ ɲmakəli awulaa.

¹¹ Yulv wei ɪ pɛɛkəyi si ɪ cɛkəna tɔ ɪ muɣi pááná ke lɔɲ. Pəyele ɪ sɔɔki ɪsɔyatu nti lelaa laki-ɪ tɔɔɔ na pé kusəyi ɪ nyɔɔy.

¹² Wulav pááná wɛ ké ɪsu tɔɔɔlaya nyɔɔsɔy tɔ. Ilena ɪ kvɔpantu wɛɛ ɪsu aɲkɔpɛɛ kpaakɔy nyutu tɔ.

¹³ Pəyaya kɔmɛlɛɲ ké wahala ke ka caa ké. Ilena alv tɔm tu náá wɛɛ ɪsu tev lɔm tɔsuyi kvɔtamsa tɔ.

¹⁴ Nyá caa səkəna na ɪ yelina-ɲ wɛnav na tɔyaya. Ama ɪsɔ haakəna alv wei ɪ wɛna ləmɔyasəle tɔ.

¹⁵ Felentú tɔyona yulv ke tapayɔɲ. Pəyele hatəɲmulv ɪ naaki tɔyɔnaya.

¹⁶ Wei ɪ təkəyi kusəsutu tɔ ɪ weesuyi ke ɪ kentiyi. Ilena wei ɪ fenjiyi ɪ tɔntɛ tɔɔ tɔ ɪlé ɪ sí.

¹⁷ Wei ɪ wɛna kvɔnyɔntu pətɔɔtɛle tɔ, pə wɛ ɪsu ɪsɔ ké ɪ kəntaa, ɪ ká felɪ-ɪ ɪ kvɔpantu ntəyi.

¹⁸ Kɔɔɪli nyá pəyaya ke saa wei n tɛɛləyi si kaa la teu tɔ. Ama taa tɛləsi mpəle na ɲ kv-ke.

¹⁹ Wei ɪ pááná tɛlɛsa mpəle tɔ, ɪ mɔna pá pelɪ-ɪ kəmle ké. Ye n tu yela-ɪ ɲpóyɔ lapv, n sɔɔsa-ɪ tonj ké si ɪ lɛli.

²⁰ Nu layatu tasɔy na ɲ mu sɛyɛsɔy. Ilena ɲ pəsi ləmɔɣasɛɛ tu.

²¹ Yulv tɔyi tɔma paɣale pɛɛ ké. Ama Tacaal luɣy nyəntv lakəna.

²² Mpi pa caana yulv tɔɔɔɛ ɪ kvɔpantu lapv. Kvɔnyɔntv kəla teu ke pɔpɔtu.

²³ Tacaal nyamnav haaki weesuyi ké, na yulv həntəyi ahoɔ na ɪ haɣanaya wahala ɪ kɔɲ.

²⁴ Felentú sɔsəyi ɪ niɲ ke nyənaya taa. Ama ɪ pəsəyi si ɪ kpaasi-ɪ ɪ nɔyɔ taa.

²⁵ Ye pa mapa wonju, kɔmɛlɛɲ ná maɣasəyi kv nyɔɔy taa ké. Ye pa kaləna yulv layatu ɪ pəsəyi nyəntv ké.

²⁶ Pəyaya ɲka ka wakələyi ka caa, na ká tɔyɔni ka too tɔ, ka ké pəyaya ɲka ka tɔyi fɛɛle tɔyɔ.

²⁷ Ma pəyalv, yele sɛyɛsɔy ɲku kv hatələna-ɲ nyəm tɔm tɔyɔ nuu.

²⁸ Aseeta tu wei ɪ ke kvɛtɛ tɔ, ɪ wonjiyi tampana təɲɔy ké, na asayaa náá nyuləyi ɪsɔyatu lapv.

²⁹ Wonjlaa tɔɔ ké ɲkpaɲɔy hɔm wɛɛ, na ɲkuma náá wɛɛ kɔmɛlɛɲ siyile tɔɔ.

20

¹ Solvm sɔsəyi yulv ke kalampaani ké. Ilena solvm tonj nyəm náá sɔsi-ɪ yooɪ taa. Ləmɔɣasɛɛ fɛi tu haakəna ɪ tɔyi pə taa.

² Wulav pááná wɛ ké ɪsu tɔɔɔlaya nyɔɔsɔy, wei ɪ kpaasa-yɛ ɪ ká si.

³ Yooɪ selv wɛna teeli ké, kɔmɛlɛɲ tike kaɲna nyɔɔy ke pə taa.

⁴ Háto wei ɪ lapa hatəɲmuləm ke toomaya taa tɔ, ɪ kvɔɲ pulvɔy salarɲ waatu.

⁵ Yulv hɔwɛɛ wɛ poolɔɲ ké ɪsu lɔm sɛɛlɛa ke tɛtu tɛɛ. Ləmɔɣasɛɛ tu tike pəsəyana a ləsvy.

⁶ Yəlɛaa tuutuuma saɲna pa ti si, lelɛa ɪ la-wɛyɛ naani. Ama pə wɛ katɛ si ɲ hiki naani tu na tampana.

⁷ Tampana təɲlv wei ɪ tɔɲ teu tɔ, ɪ waali piya nyɔɔɲ lapa lelenj ké.

⁸ Wulav ɪ caɣa tɔm hɔvv, ɪ naaki ɪsɔyatu ke kpaakraa ké.

⁹ Nəɣɔlɔ u pəsəxi na í yəɣɔtɪ ɪ taa sɪ ɪ ta pəntɪ. Yaa ɪ lu kɔpɔntɔvɔvɔ paa taa.

¹⁰ Yuh maɣasələɣa yaa taɣaləh nyəhka ŋka ka ta siyisi tɔ, Tacaɔ nyənəxi-keɣe acaalətv ké.

¹¹ Apalu pəyaxa yaasi taa ké pə naakəna sɪ, ka tɔntɛ ká siyisi na tɛ wɛɛ teu.

¹² Nkɔraŋvɔvɔ ŋku pa nukəna, na isələ nte pa naakəna tɔ, Tacaɔ lapəna pa naale.

¹³ Taa nyulɪ tom, pə taa kɔɔ na ŋ pəsi konyontv. Ye n caa sɪ ŋ təɣɔ na ŋ haɣa caɣana nyá isɛ.

¹⁴ Yampayati nəɣɔ taa na pə tɔsa-m ké. ɪ luki kpreŋa ulɛna í kpasəxi aməkəh.

¹⁵ Wula na pɛɛ nna a pɛɛkɔvɔ wɛ katɛ tɔ pə tɔɔlaa ké təhɔ. Ama yələa lamayaseɛ nyəma hikuvɔ wenna katɛ.

¹⁶ Ye nəɣɔlɔ sɛŋaa sɪ muulɔ í təɣɔ-ŋ kəmle, mu sɛŋlv capa ke tɔlvma ke n ta nyɪ muulɔ tɔ pə tɔɔ.

¹⁷ Nmɪləm təɣɔnaxa wɛ lelen ke teu ké. Pə keesəxi ulɛna ká pəsi isu pətuwɛɛ ke nəɣɔ taa.

¹⁸ Layatu tasuvɔ tɔɔ ké yulɔ pəsəxi na í la təma. Ye n caa n tɛɛ yooɔ, caɣa na ŋ maɣasɪ teu.

¹⁹ Katayəsətv kuliyi tɔm kɔŋmɛsətv tɔɔ ké. Cɔlv yələa mpa pa yəɣtəxi katatələɣa tɔ.

²⁰ Ye wei ɪ tóv ɪ too yaa ɪ caa, ɪ weesuvɔ tɛŋ ké isu səkpɛtvɔvɔ taa kɔkɔ.

²¹ Wei ɪ paala wɛnəv ke holoholo ke tanəh tɛɛ tɔ, pə kaa tɛɛsəna-wəxi kɔpantv ke kooluvɔ.

²² Taa tɔ sɪ n lɛɛtəxi isayatu. Tó Tacaɔ ke naani ɪ ká waasɪ-ŋ.

²³ Tacaɔ luvɔ fɛɪ maɣasələɣa isayaa. ɪ caa sanəya wei ɪ ta təŋ tɔ.

²⁴ Yulɔ u pəsəxi na í nyɪ ɪ mpaav. Tacaɔ fɛŋiyina ɪ weesuvɔ tɔɔ.

²⁵ Isu yulɔ sukuvɔ nəɣɔ ke Isɔ sɪ ɪ ká la pulɔ, na í ta maɣasəta sɪ ɪ ká pəsi yaa ɪ kaa pəsi tɔ, pə ké asola ké.

²⁶ Wulav lamayaseɛ tv cɛkəɣəna asayaa ké, na í ləsəxi-wɛ na í hɔŋ pa ŋkraŋŋ na pətɔtələ fɛɪ.

²⁷ Yulɔ lamayasələ nte kɔkɔ ŋka Tacaɔ tɔwa yulɔ taa sɪ ká naaki hatoo ɪ lotu taa tɔ.

²⁸ Kɔpantv na tampana kentiɣina wulav. Kɔpantv ke ɪ təkəna ɪ kawulaya kumte.

²⁹ Təvɔvɔ taa alaafəya kəsəɣəna ifɛpile nyuvɔ, na nyɔɔsɪ kuhulmasɪ náá kusɪ kɔkpatəlv nyəhkv.

³⁰ Yulɔ wei ɪ luki kawalaxa tɔ pə kɔɔle nté hin, ulɛna mapv náá tv yulɔ ke lamayaseɛ.

21

¹ Wulav wɛ Tacaɔ niŋ taa ké na Tacaɔ lakəna-ɪ isəna ɪ sɔɔlaa tɔ. Isu lvm kpreŋvɔvɔ pəɣɔ taa tɔ.

² Yulɔ kolapələ təna siyisa inəxi. Ama Tacaɔ maɣasəɣəna paa wei ɪ lotu.

³ Tampana təŋvɔvɔ na kusiyisim lapv ke Tacaɔ caaki, na pə kəli kɔtasɪ.

⁴ Kalampaanɪ na təhəm nté asayaa kolapələ, na mpv unɪ pə kɛna isayatu.

⁵ Pə tɔɔləɣəna yulɔ latv wei ɪ wɛna nyuvɔvɔ taa maɣasəm təɣɔ. Ama pɛtɛpɛtɛ tv ná tɛŋna lahuvɔvɔ ké.

⁶ Wɛnəv mpi yulɔ puɣusaa na í hiki tɔ pə wɛ kpɛtɛ ké. Pv leeliɣi, pəcɔ pə kəŋna səm.

⁷ Asayaa mɔsvəh pukina-wɛɣɛ tɔlɛtɛ taa ké. Mpi tɔ, pa luvɔ fɛɪ tampana təŋvɔvɔ.

⁸ Yulɔ isayav mpaav kɔŋlaa ké. Ulɛna kɔpama nyəhkv náá siyisaa.

⁹ Pə kəla teu sɪ yulɔ í həntɪ cokiya taa, na mpi í na alv tɔm tv paa kaa naŋ taa tɔ.

10 Isayatu lapu ke yulu isayau preekayi, paa i taapalu mayamaya u hulayi deye suulu.

11 Kalampaani tu ηkpanoyu hom taa ke kumelen na hikiyina lamayasae, na lamayasae tu naa waa seyesoyu ηku i nuku to ku taa.

12 Tampana tu Iso feniyi pa tana mpi pa laku asayaa teesi taa toyu, na i tusiyi-weye wakaloyu taa.

13 Ye konyontu wiiki na noyolu takayi i ηkpanη, poytu ka kaw na i wiiki noyolu kaa co-i.

14 Mukayatee kucowu ke pa heesayana paaana, na ηmesau kucowu naa heesi youu sowsowu.

15 Yulopay lanle heekana tampana tanyoyu ke. Ilena pa wakali isayalataa.

16 Yulu wei i yeki lamayasae mpaau to, setaa kpekale taa ke i ka heesi.

17 Wei i sawa i mayamaya i lelen nyu to i we lanoyu taa ke, na wei i sawa sulom na nim toyu to i kaa weena liyitee ke sowsom.

18 Mpa paa ten Iso na pa taa to, na kiin kisilaa pa taki wahala wei tampana tenjaa na kopama kaa na toyu.

19 Pa kala teu si yulu i caya nyutu taa, na mpi i na alu tom tu na paaana kusulu paa caya to.

20 Layatu ηmesayi wontu kopantu ke i teye. Ama kumelen na taki pa tana.

21 Wei i preekayi siyisuyu na kopantu lapu to, i weena weesuyu na i tenyoyu tampana na i nyoyu kulaa.

22 Lamayasae tu suuki yoolaa taa yoolaa icate taa ke, na i yoki mpi pele paa wena naani to.

23 Wei i feniyi i konyoyutu to, i colayi i ti na wahalanaa ke.

24 Kalampaani tu na isotoosile tu woniyi pa tanaya, na isecau naaki i yaasi tana taa.

25 Felentu lanayi i konyulam ilena i si. Mpi to, u caaki tamle lapu na i nin.

26 Paa koyaku ηku lelana na paasayana pa toyontelanaa nyam nyuloyu. Ama siyisilu na haakana luyu kulomoyu ke.

27 Asayaa kohaay ke acaalatu ke. Ilena pa tu kalana saa wei pa haakana huwee asayee to.

28 Poyotu aseeta tu ka si ke. Ama yulu wei i nuku to, ile i ka yoyotayi tam ke.

29 Yulu isayau na nyonyoyu i sentaa ke. Ilena tampana tenlu naa seesa isale.

30 Yulu nyam na i layatu na i lamayasae ta ha-i mpaau si i kisi Tacaa luyu nyantu.

31 Pa kpeleyi yoolaa krayanay ke youu wule yaa. Ama Tacaa haakana akatu.

22

1 Pa kala teu si nya hate i yaa, na mpi n ka weena wenau sowsom to, pelee kala wula na liyitee nyoyutu ke teu.

2 Liyitee tu na konyontu pa we kulom ke. Tacaa ηmana pa tana.

3 Nyoyu taa mayasom tu loosiyi wahala ke poolun, ilena i ηmeli. Ama kumelenay na laki awusa, ilena pa nuku-we.

4 Ye yulu pasayi i ti na i nyayna Tacaa, pa kasayaya nte wenau na teeli na weesuyu.

5 Sawa na katosi pa we yulu isayau mpaau taa ke. Ye wei i sawa i ti pa wee si i colu-ku.

6 Holeyiyi payaya ke mpaau ηku kaa ten to. Paa ka koma na ka krateli ka kaa ye-ku.

7 Liyitee tu ηmakelayi konyontunaa ke. Ilena kantelaa naa pasi mpa pa kantayuwe to pa yomaa.

⁸ Wei í tuuwa mpi pə ta siyisi tə, wahala ke ı kəŋ. Na ı páná kpatóyú ká saali yem.

⁹ Pı tən̄si kəpantə latə ke nəsi kəpən̄si ké. Mpi tə, ı haaki konyəntə ke ı təŋəŋa.

¹⁰ Təŋəŋi wəŋlu, ılena yoo te, na həm na kutəyü sɪ tənəŋa.

¹¹ Yulə í səla wei ı lotu taa wə tənəŋəŋ, na í yəŋətəŋi pəlee təm tə, wuləw nté pəntə taapəb.

¹² Tacaa kentiŋi nyəm təw ké, na í liyitiŋi asayaa kuyəŋətətə.

¹³ Felentú kuyəŋətətə nté si: Təŋəŋa wə awalı. Ká taa kəw na ká ku-m hapəle təw.

¹⁴ Alə tetelətu kuyəŋətətə ké púyú lumaŋ nyəŋku ké. Tacaa ləwa wei tə pəntə hotiŋina kə taa.

¹⁵ Kpəŋəyü nyəna pəŋəŋa taa. ıle seŋesəyü tipiləŋa ká waasəna-ke.

¹⁶ Ye n muŋuliŋi konyəntə n waasəŋi-ı ké, na wei ı haaki təŋ tə tə, ı təŋi ı səsəŋi konyəŋ.

Laakali təmnaa waanı waanı

¹⁷ Ke ŋkəŋəŋ na ń nu ləmaŋasəe nyəma təm, na ń tókı ma nyəm ke nyá taa.

¹⁸ Mpi tə, pə wə teu sɪ ń tókı-təŋi nyá taa na tá wəe nyá nəŋə taa. ¹⁹ Na pácó ń tó Tacaa ke naanı, ıle ma seŋesi nyá maŋamaŋa ke saŋə. ²⁰ Ma tasa-ŋ layatə na ləmaŋasəe təm ısu hiu na naanəwa, ²¹ sɪ pə seŋesi-ŋ təm naanı nyəntə na tampana nyəntə, na ń cə tampana ke wei ı tila-ŋ tə.

²² Taa ləkı konyəntə ke ı cantə təw. Pácó taa muŋuli wahala tə ke təhəle. ²³ Pə təŋa pəlb, Tacaa ká seena pa təw na í ləsi mpa pa ləkə-wə tə pa weesɪŋ.

²⁴ Taa puki páná tə te, pácó nyá na mʊsəŋtə ı taa tə. ²⁵ Pə taa kəw na ń keena-wə na pá pəsi-ŋ ısu katəka.

²⁶ Taa sʊ mpa pa siki nəsi ke yem, yaa pa muŋi lələa kəma tə pa taa. ²⁷ Ye ń feina sɪ ń feɪ, paa kʊsi-ŋ na pá kpəŋa nyá kʊhəntəyü maŋamaŋa.

²⁸ Taa tuusi tetə təŋə kəpənəŋa ŋka nyá caanaa sɪwa tə.

²⁹ Awulaa kɪŋ ke wei ı nyəmə ı təmlə lapə ke teu tə ı cakı, ı cakı kpai nyəma kɪŋ.

23

¹ Ye n cəŋa yulə səsə mʊtə nyənəŋa tɛɛ, paasəna təŋəŋa ŋke na ń lá laakali. ² Ye n kəla hɪluyə, ŋmʊsi-kʊ. ³ Taa nyənı ı təŋəŋa kəpənka teu na ń kəli ntayama lipu, ntanyı səm ké.

⁴ Taa kuyı nyá təŋi yem na ń pəkəŋi wənəw, ye le pə təm hʊw. ⁵ Liyitee məkəŋi ké, n ta tu hikita cəŋale sɪ, ń na-yəŋə nəw maŋamaŋa. Pə nəŋəsəna ké ısu a wənə kəŋ ısu həkəle na á kuləŋi na á tɛɛki pooluŋ.

⁶ Nyá na lɛɛtə í taa kaa. Taa tu nyulı ı təŋəŋa kəpənka. ⁷ Mpi tə, ı taa feɪ ısu n naakuyı-ı mpu tə. ı yaa-ŋ ké si: Kəw na ń təŋə yoo. Pácó ye n sʊwa ı taa, ıle seesi.

⁸ Ye n kəma ń cəkəna mpu n ká tó ı təŋəŋa ŋkɛŋe. ıle nyá təm kəpantə yəŋətəyü mələ yem kɛle.

⁹ Taa heeli kʊmɛlɛŋ ke təm, kʊ kaa nyı tə ləmaŋasəe.

¹⁰ Taa tuusi tetə toosi kəpən̄si. Pəyele taa sʊw suluwaa tetə taa. ¹¹ Pa wənə təw seənə təŋtə ké. ıni ı ká hʊnana-ŋ na pa nəŋə.

¹² Mʊ nti pa seŋesəŋi-ŋ tə na ń nu nyəm təm.

¹³ Taa kisi nyá pəŋəŋa ke seŋesəyü, tipiləŋa ı kuyı-ke. ¹⁴ Ye n casa-keŋe tipiləŋa, ka weesuyı ke n yakı atətəle taa.

Cɛɛ layatəw tasəyü ke ı pəyalə

15 Ma p̄ayalv, ye n wena l̄m̄ayasee, ma lan̄le ká h̄l̄vm̄i k̄é. 16 Ye n t̄ə̄h̄ə̄yi tampana ke nyá k̄ȳə̄ə̄t̄v̄t̄v̄ taa ma taa h̄ēw̄aya.

17 Taa nyuli asayaa ke paa p̄ə̄c̄ə̄. Ama nyan̄na Tacaa ke tam. 18 Waatv in̄ə̄yi nyá lan̄le ká h̄l̄vm̄ə̄na mpi pu mayana-ŋ t̄ə̄. Ie nyá t̄ēl̄v̄ȳv̄ kaa saali yem.

19 Ma p̄ayalv, nyáá ke ŋkpaŋ na n̄ w̄ēna l̄m̄ayasee na n̄ t̄ə̄h̄ m̄paav̄ k̄osīȳis̄ȳu. 20 Nyá na s̄v̄l̄nȳə̄l̄aa na lulutunaa í taa kaa. 21 P̄ə̄ t̄ə̄ya p̄v̄lv̄, s̄v̄l̄nȳə̄lv̄ na lulutu pa t̄ēs̄ə̄ȳə̄na k̄onȳə̄ŋ k̄é. Iena felentunaa náá t̄ēs̄ə̄na p̄ə̄c̄eka suu.

22 Nuna nyá caa, in̄i i l̄v̄l̄ə̄na-ŋ. Taa l̄ə̄ nyá too ke waatv wei i k̄pat̄ə̄l̄aa t̄ə̄.

23 T̄ə̄h̄ə̄yi tampana, na n̄ w̄ēna l̄m̄ayasee, na n̄ t̄ə̄k̄ə̄yi s̄ēȳēsv̄ȳv̄, na n̄ w̄ēna layatv. Taa wak̄ə̄li p̄ə̄ taa p̄v̄lv̄. 24 Tampana t̄ə̄h̄lv̄ caa ȳə̄l̄ə̄yi k̄é. Wei i l̄v̄l̄ə̄ l̄m̄ayasee tv̄ t̄ə̄ i lan̄le ká h̄l̄vm̄i k̄é. 25 Nyá too na nyá caa pa lan̄ə̄ í h̄l̄vm̄i. Alv wei i l̄v̄l̄ə̄-ŋ t̄ə̄ í ȳə̄lv̄.

26 Ma p̄ayalv la-m naani na n̄ t̄ə̄h̄ ma ik̄pat̄e. 27 Mpi t̄ə̄, alv yeleye tv̄ na lelv̄ alv pa wē asola k̄é isu lumaŋ p̄úȳú. Yaa l̄ə̄k̄ə̄ s̄ə̄s̄ə̄ wei i n̄ə̄ȳə̄ ta wali t̄ə̄. 28 Pa pap̄ə̄yi apalaa ke isu ŋmulaa. Na p̄á s̄ə̄s̄ə̄yi ȳə̄l̄aa ke asayaa t̄ə̄.

S̄v̄l̄nȳə̄lv̄ t̄ə̄m

29 Awe is̄ē sēna t̄ə̄k̄ai, na í yooki tam na í kaləyi t̄ə̄k̄ēk̄ē, na í w̄ēna hiŋnaa na p̄ə̄ feina h̄w̄wee, na p̄á laki-i w̄aȳo? 30 Wei i nȳə̄k̄i s̄v̄l̄m̄ ke kutamsa na í p̄ēk̄ə̄yi s̄v̄l̄m̄ t̄ə̄h̄ nȳə̄m s̄it̄ȳu t̄ə̄ȳə̄. 31 Taa nȳə̄ni s̄v̄l̄m̄ teu ke p̄ə̄ s̄ēv̄ atin̄k̄pa taa, na p̄ə̄ was̄ə̄yi na p̄ə̄ t̄ēv̄ fei kate ke l̄ȳȳu t̄ē t̄ə̄. 32 Ama pu t̄ēs̄ə̄na-ŋ nyasv̄ȳv̄ k̄é isu t̄ə̄m, na p̄ə̄ ȳə̄ȳə̄-ŋ isu paas̄ə̄le. 33 N̄ ká naak̄i t̄ə̄m ke yem yem k̄é isu toosee na nyá l̄m̄ayasee na nyá k̄ȳə̄ə̄t̄v̄t̄v̄ h̄ə̄l̄ə̄ yem. 34 Na p̄ə̄ w̄ē-ŋ isu ten̄ku taa k̄é n̄ wē k̄p̄ul̄v̄ȳv̄ nȳȳȳv̄ taa, na p̄ə̄ fiisīyi-ŋ. 35 Hal̄ n̄ ká ȳə̄ȳə̄t̄i s̄i: Pa m̄pa-m na p̄ə̄ k̄v̄-m p̄ə̄ ta w̄u-m. P̄ə̄c̄ə̄ ma ta tu nav. Ie p̄ə̄ c̄ē ma t̄ə̄ na má tasa atin̄k̄pa.

24

L̄m̄ayasee tv̄ na isayav̄ pa t̄ə̄m

1 Taa nyuli asayaa. P̄ə̄yele taa s̄ə̄l̄i s̄i n̄ w̄ēe pa kin̄. 2 Wak̄ə̄lv̄ȳv̄ t̄ə̄m ke pa mayas̄ə̄yi, na pa n̄ə̄s̄i ȳə̄ȳə̄t̄ə̄yi isayav̄ t̄ə̄m.

3 Nȳə̄m ke pa suk̄ə̄na t̄ə̄ȳə̄ȳə̄ kite, na p̄á ŋma-ke na l̄m̄ayasee. 4 Layatv ke ȳv̄lv̄ suuliȳina i kutul̄v̄ŋ ke liȳitee wontu na kopantv.

5 Ȳv̄lv̄ l̄m̄ayasee tv̄ w̄ēna t̄ə̄h̄ k̄é, na nȳə̄ntv̄ náá s̄ə̄s̄ə̄yi k̄pelik̄peka. 6 Mpi t̄ə̄, nȳȳȳv̄ taa mayas̄ə̄m ke n̄ ka yooa yoo. Iena layatv̄ tas̄ə̄l̄aa p̄ayal̄e waas̄ə̄yi-w̄ēȳē s̄ə̄s̄ə̄m.

7 Nȳə̄m t̄ə̄m t̄ēw̄a k̄umel̄ə̄ŋ k̄é, kv̄ kaa kuli n̄ə̄ȳə̄ ke t̄ə̄h̄v̄le taa.

8 Wei i t̄v̄ȳi isayav̄t̄v̄ p̄ə̄le t̄ə̄, i p̄ə̄s̄ə̄yi acilayav̄t̄v̄ k̄é. 9 K̄umel̄ə̄t̄ə̄m mayas̄ə̄ȳv̄ k̄é isayav̄t̄v̄ k̄é, na ȳə̄l̄aa u caa wei i paana l̄elaa t̄ə̄.

10 Ye n̄ l̄ə̄ apalv̄t̄v̄ ke lan̄wak̄ə̄lle k̄ȳȳak̄v̄ w̄ule, nyá t̄ə̄h̄ ke lan̄wak̄ə̄lle k̄é.

11 Waas̄i m̄pa l̄elaa h̄ə̄ŋ na p̄á puk̄ina t̄ə̄k̄v̄le t̄ə̄, lv̄ na p̄á taa kv̄-w̄ē. 12 Ye n̄ t̄ə̄ma s̄i n̄ ta c̄ek̄ə̄na, Īs̄ə̄ ná nȳə̄má p̄ə̄ t̄ə̄na. I fen̄iȳi k̄é na í fel̄ə̄yi paa wei isu i lapa t̄ə̄.

13 Ma p̄ayalv̄ t̄ə̄ȳə̄ t̄v̄ŋ, i wē teu k̄é. Set̄ə̄ȳə̄ ká w̄ēe lelen̄ ke nyá n̄ə̄ȳə̄ taa. 14 M̄p̄v̄ t̄ə̄t̄ə̄ȳə̄ l̄m̄ayasee ká waas̄i-ŋ. Ye n̄ t̄ə̄ka-ȳē, nyá lan̄le ká h̄l̄vm̄i. Ie nyá t̄ēl̄v̄ȳv̄ kaa saali yem.

15 Taa l̄ēk̄ə̄na acilayav̄t̄v̄ ke siȳis̄il̄u t̄ə̄ȳə̄ȳə̄. P̄ə̄c̄ə̄ taa yele na í na-ŋ i t̄ə̄ȳə̄l̄e.

16 Paa siȳis̄il̄u ká hoti t̄ə̄m naatosomp̄ə̄ȳə̄l̄ə̄ȳə̄ i k̄v̄l̄ə̄yi k̄é. Ama asayaa ná can̄s̄ə̄yi wahalanaa taa k̄é.

¹⁷ Nyá kolontu í hotaa taa won. Pəyele ye í cəŋləyi taa yəəli. ¹⁸ Tacaá taa ká kpana-ŋ na í yele nyá kolontunaa ŋkpanɔyɔ hóm.

¹⁹ Nyá taa í taa kpana asayaa. Pəyele taa nyuli-wɛ. ²⁰ Pa kaa waa pulɔyɔ cele, pa kɔŋ saalɔyɔ kɛ isu fətəla tɛɲuɔ tɔ.

²¹ Ma pəyalɔ, nyana Tacaá, na wulav, taa kɛntəna mpa pa lɔki pə tənaya layasɔyɔ tɔ. ²² Pa wakəɔyɔ ká kəə kɛ tələv, nəɔɔlɔ kaa nyi wahala wei Isə na wulav paa tu-wɛ tɔ.

Ləmayasɛ nyáma layatv tasɔyɔ lempi

²³ Nti ləmayasɛ nyáma tasa yəɔtɔyɔ tɔyɔle si: Pə fei si ma nyəma-í í wɛɛ huɔle taa. ²⁴ Ye huɔlv hawa tasəkəle tu ke tampana, yəlaa təna taa kpaana-í kɛ na pá tənɔ-í mpusi. ²⁵ Mpa pa hɔŋ tasəkəle tu ŋkpanɔyɔ tɔ. Pə cakəna-wɛyɛ teu kɛ na paa wei í sɛkɛ-wɛ.

²⁶ Yɔlv tɛɲuɔ tampana na í cə tɔm tɔ, mpɔ pə hɔləɣəna taapalle kɔpante.

²⁷ Taa hulina tɔyaya wɛnəv na í feina tawa, yaa mpi n ká tɔɣəna tɔ.

²⁸ Taa kaləna nyá tɔyɔntəle ke yem, n caa si í loolina nyá nəɔɔ na? ²⁹ Taa tɔ si: Isəna í lapa-m tɔyɔ maa lapɪ-í. Maa lɛɛti paa wei kɛ isəna í lapa tɔ.

Yɔlv wei í kɛ felentú tɔ í təm

³⁰ Mɔpóy kɔyakɔ nakɔli, ma tɛŋna felentú wei í feina ləmayasɛ tɔ, í tuŋ taale kin. ³¹ Səwa na nyutu isayatu pə nyaləna. Halɪ í kolɔŋa pɛɛ nyəŋka ná tima.

³² Ilena má nyəni mpi ma ná mpɔ tɔ, na má mayasɪ pə tɔm ke ma taa na pə sɛyɛsɪ-m. ³³ Nyá si n ká təəli nyá ti, na í tu nyá niŋ ke nyá nyɔyɔ, na í too pəcɔ na í heɛsɪ. ³⁴ Waatu inɪ kɔnyɔŋ ká ta-ŋ mɛlɛmɛle, na wahala tutu-ŋ isu yoolu na í wontu.

25

¹ Salɔmɔŋ atuwa lenna nna Yuta wulav Isekiyasɪ yəlaa kpeyɛlaa tɔyɔlɔ.

Atuwa lenna

² Mpi pə tɔyi Isə kɛ teeli tɔyɔle timpɪ í laki ŋmɛsav tɔ, na mpi pə tɔyi awulaa ke teeli tɔyɔle timpɪ pa pɛkəyi si, pá cəkəna kɔŋmɛsəm tɔ.

³ Isu isətənyɔv kɔlaa na tetv lim tɔ, mɔpóy awulaa ləmayasɛ wɛɛ.

⁴ Ye pa tayana liyitee nyəyɔlvɔv, koolu luki-kɔyɔ pulɔ kɔpam kɛ. ⁵ Mpɔ tətəyɔ ye pa tɔyɔna yəlaa asayaa mpa pa wɛ wulav kin tɔ, í tənəyi siyisuyɔ kɛ na í kawulaya yó ton.

⁶ Taa hɔ nyá tɔyi wulav kin. Pəyele taa caya səsɔ nəɔɔlv í təcayale. ⁷ Pə kəla teu si pá kpaasɪ-ŋ təmle səsɔəle taa, na mpi paa tisi-ŋ na səsɔ nəɔɔlv í caya tɔ.

⁸ Taa hulina nyá tɔyɔntəle ke nənyəyɔ yaav. Pə taa kəə na íle í kɔli nyá təə, íle isənaya n ká la?

⁹ Ye nyá na nəɔɔlv í wɛna təm, í tayani-təyi má taa mə tike. Taa kuli lɛlv kɔheelitv kɔŋmɛsətv təə. ¹⁰ Ntanyɪ í ká nu-tɪ na í kaləna-ŋ, na pá tu-ŋ feɛle tam nyəntɛ taa, na pá kó nyá nyɔyɔ.

¹¹ Təm nti pa yəyɔta teu tɔ, tə wɛ kɛ isu wɔla wontuyɔ ŋku pa kəwa liyitee nyəyɔtɔ tɔ.

¹² Ye ləmayasɛ tv kaləyəna yɔlv na í nukɪ, pə teu wɛ kɛ isu wɔla kukuule yaa wɔla lɔlvɔ.

¹³ Isəna lɔm kɔniyitim heɛsəyi yɔlv lanlɛ ke hanaya waatu tɔ, mpɔ tətəyɔ təm kɔntv wei pa tv naani tɔ í heɛsəyi í səsɔ lanlɛ.

¹⁴ Wei í kpaaləyi kɔhav təm na í tá ha-kv tɔ, í wɛ isu tev piluyɔ na heelim yasɪ-kv tɔyɔ.

15 Suulu tu pəsəyi na í layası wulau huwεε. Mpu tətəγə təm lelen nyəntu pəsəyi na tə yəki tən.

16 Ye n hika tuŋ, taa suli təγəv, nyá taa ká kpa na ń tə-i. 17 Taa puki kvtamsa ké nyá taapalu té, pá taa kəw na í nyəγəsi-ŋ na í taa kpana-ŋ.

18 Wei í ləsəyi aseeta pəpətu nyəŋ ke í təγəntəle təw tə, í kuyi yulu tətəγə isu akaluyə yaa layate yaa nyəmle.

19 Si ń la tetelatu ke naani ké laŋwakəlle wule tə, pə we asola ké isu n təkəna kete kəpelle, yaa n tən tate.

20 Si ń yoo laŋwakəlle tu ke yontu tə, pə we kumelentu ké isu n lεεkuyə í toko ke watu waatu, yaa n liisuyu laamii ke í hiŋ taa tə.

21 Ye nyəγəsi í kpa nyá kolontu ha-i na í təγə. Yaa lukətu wεna-i ha-i lum na í nyəw. 22 Pə taya pulu, n lakuyə mpv tə, pə we ké isu mamala ke n pələyi í nyuyv taa. Pécə Tacaa ká lεeti-ŋ nyá kəpantu.

23 Isəna ilim ntəγəŋ heelim kəŋna tεv tə. Ḿpúyó yəγətəγə katatəlayə kusəyi lεlaa páána.

24 Pə kəla teu si yulu í hənti cokiya taa, na mpi í na alv təmtu paa kaa nan tə.

25 Isəna lum kəniyitim kuyi lukətu tə, mpv tətəγə təm kəpantu nti tə luna tetu pooluŋ tə tə wεε. 26 Isəna hite lum cuyətəyi na pá wakəli sεelv tə, ḿpúyó isayav wakələyi siγisilu.

27 Pə fεi teu si ń təγə tuŋ ke səsəm, yaa ń pεeki teeli ke katatəlayə.

28 Icatε nte tə fεina kolunə tə, tə we ké isu yulu wei í ta nyi í ti kpaυ tə.

26

Kumeləməŋ təm

1 Isu wulaya ta muna yoluma, na tεv na ku təmpεε ta muna ləŋle kəmtu waatu tə, mpv tətəγə kumeləŋ ta muna pá tu-kuyv teeli.

2 Na isu sumpuwpu na kəŋkəhilaya pa cəəkuyv isətəa tə, ḿpúyó mpusi wei í ta ke nəγəlv nyəŋ tə u kpaaki-i.

3 Kpəγəv ke pa tvi kpa-si na pá casa kpaŋaya ke tipila. Uena pá natəyi kumeləŋ siγile taa ké kpatəŋ.

4 Taa kεena kumeləŋ kucəcətu, pá taa kəw na nyá maγamaya ń nəγəsəna-kv. 5 Ama cə-kv isu kv wεv tə, pá taa kəw na kú nyəni kv təyi ləmaγasεε tu.

6 Wei í tiliyina kumeləŋ ke təm tə, í maγamaya í nəhεε ke í setəyi na í tvi í təyi wahalanaa səsaa taa.

7 Isu pə kuyutuyv kaakalaya ke isəna tə, ḿpúyó kumeləŋ ituule wεε.

8 Wei í saŋ kumeləŋ tə, í we ké isu wei í tamsəyi pəntəlvu na pəle tə.

9 Isu sylvnyəlv u nyəŋ saa wei səvle səpa í nin taa tə, ḿpúyó kumeləŋ ituule cəkənav we katε.

10 Təmle nyuyv tu wei í kpaəkəyi kumeləməŋ tεlaa ke í təmle taa tə, í wakələyi í təmle nyáma tənaya.

11 Isu haγa məlvu ka tətə təγəv tə, ḿpúyó kumeləŋ lεləyi kv kumelentu.

12 Kumeləŋ lapa sana na wei í saŋ í ti na í layatu na í fεina-ti tə.

Yulv wei í ké felentú tə í təm

13 Felentú kuyəγətətu nté si: Taale wontuyv isayav we mpaav taa. Təγəlayə we haɸəle təw.

14 Isu kampv cəəkuyv í nyəγətu taa tə, ḿpúyó felentú pəsəyi í kvhəntuyv təw.

15 Ye felentú í ssa nin ke nyənaya taa, pə wε-i ikaale ké si í kpaasi-i í nəγə taa.

16 Felentú huɔ́ kɛ́ sɪ́, ɪ́ kɛ́lɑ́ lɛ́mɑ́yɑ́sɛɛ́ kɛ́ yɛ́lɑ́ɑ́ nɑ́atosompɔ́yɔ́lɑ́yɑ́ wɛ́i ɪ́ yɔ́ɔ́tɔ́xɔ́nɑ́ lɑ́yɑ́tɔ́ tɔ́.

Atuwa lenna

17 Wei ɪ́ sɔ́sɛ́ɪ́ ɪ́ nɔ́yɔ́ kɛ́ lɛ́lɑ́ɑ́ tɔ́m tɑ́ɑ́ tɔ́, ɪ́ wɛ́ kɛ́ ɪ́sɪ́ wɛ́i ɪ́ lɔ́kɪ́ sɪ́ ɪ́ kpa hɑ́yɑ́ mɔ́sɔ́lɔ́ ɪ́ kpa hɑ́yɑ́ tɑ́ɑ́ tɔ́.

18 ɪ́sɪ́ kɔ́mɛ́lɛɪ́ ɪ́ lɪ́yɪ́lɪ́yɔ́nɑ́ kɔ́kɔ́ yɑ́ɑ́ nɔ́ɛ́má yɑ́ɑ́ kɔ́kɔ́kɔ́m tɔ́, 19 ɪ́ḿpúyú yɔ́lɔ́ wɛ́i ɪ́ tɔ́sɛ́ɪ́ ɪ́ tɔ́yɔ́ntɔ́lɛ́, nɑ́ ɪ́ tɔ́ɪ́ sɪ́ tɑ́nɑ́ɑ́w kɛ́ ɪ́nɪ́ ɪ́ lɑ́kɪ́ tɔ́ ɪ́ wɛɛ́.

20 Tɑ́ɑ́sɪ́ tɛ́ɪ́ɪ́nɑ́ nɑ́ kɔ́kɔ́ fɪ́yɪ́nɪ́, ɪ́ḿpúyú yɛ́ kɑ́tɑ́yɑ́sɑ́yɑ́ tɛ́mɑ́ yɔ́oɔ́ tɛɪ́.

21 Amɑ́ntiina tɔ́nɛ́nɑ́ mɑ́mɑ́lɑ́, nɑ́ tɑ́ɑ́sɪ́ tɔ́nɛ́nɑ́ kɔ́kɔ́. ɪ́ḿpúyú tɔ́m tɔ́ kɔ́ɪ́nɑ́ yɔ́oɔ́.

22 Kɑ́tɑ́yɑ́sɔ́tɔ́nɑ́ɑ́ kɔ́yɔ́ɔ́tɔ́tɔ́ wɛɛ́ kɛ́ ɪ́sɪ́ kɔ́nyɪ́lɔ́yɔ́ tɔ́yɔ́nɑ́yɑ́ ɪ́kɑ́ kɑ́ tɪ́ikɪ́ hɑ́tɔ́o yɔ́lɔ́ hɪ́lɪ́yɔ́ tɑ́ɑ́ tɔ́.

23 ɪ́sɪ́ pɑ́ tɑ́ɑ́kɔ́yɔ́ nɔ́yɔ́ɛ́lɛ́m kɛ́ sɔ́yɔ́ wɔ́ntɪ́yɔ́ tɔ́ɔ́ tɔ́, ɪ́ḿpúyú nɔ́ɔ́lɛ́lɛɪ́ tɑ́kɛ́ɪ́ yɔ́lɔ́ tɑ́ɑ́ ɪ́sɔ́yɑ́tɔ́ tɔ́ɔ́.

24 Tɔ́m lɛ́lɛɪ́ nɔ́yɔ́ntɔ́ kɛ́ yɔ́lɔ́ tɑ́kɛ́yɔ́nɑ́ ɪ́ pɑ́ɑ́ná tɔ́ɔ́. Amɑ́ hɑ́tɔ́o ɪ́ tɑ́ɑ́ kɑ́lɔ́lɔ́yɑ́ kɛ́. 25 Pɑ́ɑ́ ɪ́ yɔ́ɔ́tɔ́xɪ́ nɔ́yɔ́ kɔ́pɑ́ɪ́kɑ́, tɑ́ɑ́ tɔ́nɑ́. Mpɪ́ tɔ́, ɪ́ lɛ́mɑ́yɑ́sɛɛ́ tɑ́ɑ́ wɛ́ ɑ́cɑ́alɔ́tɔ́ kɛ́ nɑ́atosompɔ́yɔ́lɑ́yɑ́ kɛ́. 26 ɪ́ ɑ́cɪ́lɑ́yɑ́tɔ́ kɛ́ ɪ́ tɑ́kɛ́yɔ́nɑ́ ɪ́ tɑ́ɑ́ hɑ́ɪ́yɑ́ tɔ́ɔ́. Amɑ́ ɪ́ ɪ́sɔ́yɑ́tɔ́ tɛɪ́ kɛ́ nɑ́ tɛ́ nɑ́.

27 Púyúyú hullu hotɪ́yɪ́ kɔ́ tɑ́ɑ́ kɛ́. ɪ́lɛ́nɑ́ pɑ́lɛ́ kɔ́tullɛ́ nɑ́ɑ́ mɛ́lɪ́ tɔ́ tullu tɔ́ɔ́.

28 Ye n wɑ́kɛ́lɛ́yɪ́ yɔ́lɔ́ nɑ́ nɔ́yɑ́ kɔ́yɔ́ɔ́tɔ́tɔ́, nɪ́n ɑ́ɑ́-ɪ́ kɛ́. Nɑ́ tɔ́m kɔ́lɔ́lɔ́lutu kɔ́ɪ́nɑ́ wɑ́kɛ́lɔ́yɔ́.

27

1 Tɑ́ɑ́ hɔ́ nɔ́yɑ́ tɪ́ nɑ́ ɑ́cɛ́lɛ́ tɔ́m. Mpɪ́ tɔ́, n tɑ́ tɪ́ nɔ́yɔ́m sɑ́ɪ́nɑ́ mɑ́yɑ́mɑ́yɑ́ nɔ́yɔ́ntɔ́.

2 Tɑ́ɑ́ sɑ́ nɔ́yɑ́ tɔ́xɪ́ nɔ́yɑ́ mɑ́yɑ́mɑ́yɑ́. Pɛ́ kɛ́lɑ́ tɛ́u sɪ́ kpaɪ́ tɔ́ ɪ́ sɑ́nɑ́-ɪ́.

3 Pɑ́lɛ́ nɑ́ kɑ́nyɛ́nɑ́ pɑ́ wɛ́ yɔ́ɪ́ kɛ́. Amɑ́ kɔ́mɛ́lɛɪ́ pɑ́ɑ́nɑ́ tɛɛ́ ɪ́ḿpúyú yɔ́ɪ́.

4 Pɑ́ɑ́nɑ́ kɔ́yɪ́ kɛ́, nɑ́ ɑ́ wɛ́ ɪ́sɪ́ pɔ́yɔ́ sɔ́kɔ́yɔ́ tɔ́. Amɑ́ nɔ́yɔ́lɔ́ ɪ́ pɛ́sɛ́ɪ́ nɑ́ ɪ́ kɑ́ntɛ́lɪ́ ɪ́sɛ́sɛ́mɛ́lɛ́ tɔ́ ɑ́lɔ́.

5 Ye n kɑ́lɛ́nɑ́ yɔ́lɔ́ kɛ́ ɪ́ kɪ́ɪ́, pɛ́ kɛ́lɑ́ tɛ́u kɛ́ mɛ́nɑ́ɑ́fɪ́kɪ́ tɔ́ tɑ́ɑ́pɑ́lɛ́.

6 Nɔ́yɑ́ tɑ́ɑ́pɑ́lɔ́ kɑ́lɛ́nɑ́w hɔ́lɛ́yɪ́ kɛ́ sɪ́, n pɛ́sɛ́ɪ́ nɑ́ ɪ́ n lɑ́pɪ́-ɪ́ nɑ́nɪ́. ɪ́lɛ́nɑ́ kɔ́lɔ́ntɔ́ wɑ́yɑ́lɔ́yɔ́ nɑ́ɑ́ kɛ́ pɔ́yɔ́sɔ́yɔ́.

7 Hɑ́yɑ́nɑ́yɑ́ tɔ́ kɪ́sɪ́yɪ́ kɛ́ nɑ́ ɪ́ kpaɪ́nɑ́ tɔ́ɪ́. ɪ́lɛ́nɑ́ nɔ́yɔ́ɔ́tɔ́ nɑ́ɑ́ sɑ́ nɑ́ ɪ́ kpaɪ́nɑ́ nɔ́yɑ́ nɔ́yɔ́m.

8 Wei ɪ́ pɔ́kɪ́ tɛ́kpaɛ́alɔ́tɔ́ kɛ́ tɛ́tɔ́ pɔ́olɔ́ɪ́ tɑ́ɑ́ tɔ́, ɪ́ wɛɛ́ kɛ́ ɪ́sɪ́ sɔ́mɑ́yɑ́ yɛ́kɔ́yɔ́ kɑ́ tɑ́ntɛ́ nɑ́ ká tɛɛ́ tɔ́.

9 Kɑ́cɔ́kɑ́ wɔ́ntɔ́ nɑ́ tɔ́lɑ́alɔ́nɑ́ɑ́ hɛɛ́sɛ́yɔ́nɑ́ yɔ́lɔ́ lɑ́ɪ́lɛ́. ɪ́ḿpúyú tɑ́ɑ́pɑ́lɔ́ lɑ́yɑ́tɔ́ tɑ́sɔ́yɔ́ kɛ́lɑ́ lɛ́lɛɪ́ kɛ́ nɔ́yɑ́ mɑ́yɑ́mɑ́yɑ́ nɔ́yɑ́ nɔ́yɔ́ntɔ́.

10 Tɑ́ɑ́ lɔ́ nɔ́yɑ́ tɑ́ɑ́pɑ́lɑ́ yɑ́ɑ́ nɔ́yɑ́ ɑ́ɑ́ nɔ́yɛ́mɑ́. Wɑ́hɑ́lɑ́ ɪ́ mɑ́yɑ́nɑ́-ɪ́ tɑ́ɑ́ yɛ́lɛ́ nɔ́yɑ́ ɑ́lɔ́ tɔ́ nɑ́ ɪ́ pɛ́kɪ́ nɔ́yɑ́ nɛ́u. Wɔ́lɛɛ́ wɔ́lɛɛ́ nɔ́yɑ́ ɑ́lɔ́ tɔ́ kɛ́lɛ́yɪ́-ɪ́ wɑ́ɑ́sɔ́yɔ́ kɛ́ nɔ́yɑ́ nɛ́u pɔ́olɔ́ɪ́ nɔ́yɔ́.

11 Mɑ́ pɛ́yɑ́lɔ́, wɛɛ́nɑ́ lɛ́mɑ́yɑ́sɛɛ́. Pɪ́ hɔ́lɔ́sɪ́ mɑ́ lɑ́ɪ́lɛ́, nɑ́ yɛ́ nɔ́yɔ́lɔ́ tɔ́wɔ́kɪ́-m mɑ́ kɑ́ɑ́ wɪ́ kɔ́cɔ́tɔ́.

12 Nɔ́yɔ́yɔ́ tɑ́ɑ́ mɑ́yɑ́sɛ́m tɔ́ lɔ́osɪ́yɪ́ wɑ́hɑ́lɑ́ kɛ́ pɔ́olɔ́ɪ́, ɪ́lɛ́nɑ́ ɪ́ ɪ́ɪ́mɛ́lɪ́. Amɑ́ kɔ́mɛ́lɛ́mɔ́ɪ́ nɑ́ lɑ́kɪ́ ɑ́wɔ́sɑ́, ɪ́lɛ́nɑ́ pɛ́ nɔ́kɪ́-wɛ́.

13 Ye nɔ́yɔ́lɔ́ ɪ́ sɛ́ɪ́nɑ́ sɪ́ mɔ́sɔ́lɔ́ ɪ́ tɔ́yɔ́-ɪ́ kɛ́mɛ́lɛ́, mɔ́ sɛ́ɪ́nɔ́ ɑ́pɑ́ kɛ́ tɔ́lɔ́mɑ́ kɛ́ n tɑ́ nɔ́yɔ́ mɔ́sɔ́lɔ́ tɔ́ pɛ́ tɔ́.

14 Wei ɪ́ kpaɛ́sɑ́ ɪ́ tɔ́yɔ́ntɔ́lɛ́ nɑ́ sɛɛ́tɔ́ kɛ́ tɑ́nɔ́ɪ́ ɑ́hɔ́lɑ́ tɛɛ́, tɔ́ pɛ́sɛ́ɪ́ mɔ́pɔ́sɪ́ kɛ́.

15 ɔ́lɔ́ tɔ́m tɔ́ wɛ́ kɛ́ ɪ́sɪ́ tɛ́v lɔ́m ɑ́kɔ́yɔ́ tɪ́llɪ́ nɑ́ pɛ́ tɔ́sɪ́yɪ́ kɔ́tɑ́mɑ́ tɔ́. 16 Sɪ́ ɪ́ sɛ́ɪ́nɔ́ ɔ́lɔ́ ɪ́sɪ́ mɔ́pɔ́ tɔ́, pɛ́ wɛ́ kɛ́ ɪ́sɪ́ yɔ́lɔ́ ɑ́kɔ́yɔ́ sɪ́ ɪ́ kpa hɛ́elɪ́m yɑ́ɑ́ nɪ́m kɔ́hohɔ́om nɑ́ nɪ́ɪ́ tɔ́.

17 Nyə̀ə̀luyv ke pa salə̀ə̀na ku leŋku. M̀p̀r̀ỳg̀ yulv na i tə̀ə̀ntəle pa caɣale layasə̀yi lelv yaasi.

18 Wei i paasə̀ə̀na tuyv ŋku pa yaa si fiki tə, inu i təkəna ku pee. M̀p̀r̀ỳg̀ təmlə tu wei i paasə̀ə̀na i caa tə i nyuvv ká kul.

19 Isəna yulv naaki i uləemuyv ke lom taa tə, mpv tətəəə yulv naaki lelv taa ké inu i mayamaɣa i yaasi.

20 Isəna atətəle na p̀r̀ỳg̀ səsəəŋku u nyə̀ə̀sə̀yi sətəa tə. Mpv tətəəə yulv ise u nyə̀ə̀sə̀yi kunyuləm.

21 Kəkə ke pa mayasə̀ə̀na wula na liyitee nyə̀ə̀luyv si pa naa ku teu. Mpv tətəəə pu huuna yulv na p̀ə̀ keesəna isəna pa yə̀ə̀təyi i təm tə.

22 Paa n ka sə kumeləŋ ke sule taa na kó yoki tənəŋnəŋ, n kaa wə̀ə̀si ku kumeləntv ke ku təə.

23 Paasəna nyá kaləku ke teu na í cekəna paa nyá tətə nte. 24 Pə taya pulv, liyitee u cakı tam təə. Pəyele kawulaya u təŋəyi luluyv kulomuyv ke tam. 25 Ku təla nyutu ke tətəkəle taa, na kufatu í nyə̀ə̀ki ulə n ku pəəŋ taa nyəntv. 26 Ilə n ká luv heeŋ huŋtv ke wontu kususuutu, na í peeti pəntuləŋ na í yana taale. 27 Waatu inəyi n ká wəəna pəŋ hələm ke səsəm, na í təəna nyá təyaya nyáma na nyá təmlə nyáma alv nyáma.

28

1 Isayav seeki yem ké, paa pa ta təəəni-u. Ama yulvpaŋ wəna naani ké isu təəəlaya kufalaya.

2 Ye tətə yəlaa lakası ta keesi, tə awulaa wə paɣale ké. Ama wulav í wəna ləmayasəe na layatv, ulə tətə hee təpamm.

3 Nyuvv tu nyəməŋ tu wei i təkı acamaa ise tə, i nəəəsəna tēv ŋku ku wakələyi kumtv təə.

4 Isə kiin ləlaa saŋna isayav. Ama Isə kiin təkəlaa ná muyi isayav na páaná.

5 Yəlaa asayaa u cekəəəna kusiyisim təm. Ama mpv pa pəkəyi Taca tə pa cekəəəna pə təna.

6 Pə kəla teu si yulv í wəe kunyəntv na i təntə tewa, na mpi i ká wəəna liyitee na i təntə ta siyisi tə.

7 Pəyaya layatv təŋəyi Isə kiin ké. Ama wei ilə í wəna cewaa asayaa tə i tuyi i caa ke fəle ké.

8 Wei i kantəyi na í səəla kasəyaya səsəəŋka tə, acamaa pətəətəle tu ke i caləsəyi.

9 Wei i kisa Isə kiin təkuyv tə, i kusulomətv mayamaɣa pəsəyi Isə ké acaalətv ké.

10 Wei i huləyi yəlaa kupama ke isayatv mpaŋ tə, i hotiyi p̀r̀ỳg̀ ŋku i hulaa tə ku taa ké. Ama laŋhuləmlə ke yəlaa kupama ná waaki.

11 Toŋ tv saŋ i təyi si i wəna ləmayasəe. Ama layatv kunyəntv kuliyina i waalı.

12 Ye siyisilaa təkəna tətə, yəlaa təna wə teeli taa ké. Ama ye asayaa muna, paa awe see ké na í ŋməli.

13 Isayatu ŋməsəlv puləv u lakı teu. Ama Isə wiiki wei i kuliyi i nyəntv təə na í kisi-ti təə.

14 Wei i wə səəəntv ke tam na isayatv lapv təəəle nyuleləŋ tv. Ama laŋkpusəŋ tv ná naaki wahala ké.

15 Nyuvv tu nyəməŋ tv wei i ŋmakələyi tətə yəlaa kunyəntvnaa tə, i wə ké isu təəəlaya nyusuyv tə. Yaa isu nyəəəsi pukuyv sunsəməyuv na kó caaki kpəntə təə ké ŋmaav tə.

16 Nyuvv tv kumeləŋ luləsəyi ŋmakələyuv təma ké. Ama wei i kisiyi kasəyaya kamuyulaya nyəŋka tə i pusi səsəyi ké.

17 Wei i nyɔɔy taa lɛlv sɔm tɔm wɛɛ tɔ, i seeki i tɛyi na í hoti pɔlaav taa, nɔyɔlv í taa kpa-i.

18 Pɔ kentiɔyi wei i tɔntɛ tewa tɔ i tɔɔ kɛ́. Ama paa lotu naale tv ka la isɛna isɛ i lepa.

19 Tɔyɔnaya tɔɔlɔna wei i halɛyi tɔyɔ. Uɛna wei i tɛnyɛi kpaɪ nyɔm tɔ i we kɔnyɔɔn taa.

20 Pɔ kooliyi kɔpantɔ kɛ wei i wɛna yɔlvɔv tɔyɔ. Ama wei i huliɔina wɛnav hikuɔy tɔ pa kaa yelev i nkpaɔnyɔv hɔm.

21 Pɔ fɛi sɪ ma nyɔma-i í wɛɛ huɔle taa. Paa na mpv lɛlaa laki yaasi unɔyi mɔtv icavte maɔamaya nyɔyɔv tɔɔ.

22 Isɛɛɛmle tv huliɔi wɛnav tɔɔ kɛ́, i ta nyi sɪ kɔnyɔɔn ká kpa-i.

23 Wei i kalɛyɔna i tɔyɔntɔle kɛ i isɛntaa tɔ, pa sɛɛ-i na pɔ kɛli wei i puɔyusiɔi tɔ.

24 Wei i nɔmulɛyi i caa yaa i too na í tɔn sɪ: Pɔ ta kɛ isayav tɔ, í na nɔmulɔ yɔlvɔkɔlv pa kɔlvɔm kɛ́.

25 Wei i hɔɔn i ti tɔ i kɔɔna yooɔ kɛ́. Ama wei i pɛta i tɛyi Tacaa tɔyɔ pɔ lakɛna.

26 Wei i laki i layav kɛ i tike tɔ i kɛ́ kɔmɛlɛɔ kɛ́. Ama wei i lakɛna lɔmɔyaseɛ tɔ i waali kɛ́ pɔ takɛyi.

27 Wei i haaki kɔnyɔntɔnaa tɔ u laɔyɛi pɔlv. Ama wei u nyɔnɔyɛi-wɛ tɔ, mpusi sɔsɔ ka wɛɛ i tɔɔ kɛ́.

28 Ye asayaa i tɔyɔ tetv, paa wei i nɔmɛlɛyi kɛ́. Ye pa saalɛyi ulɛ siyisilaa náá huki.

29

1 Yɔlv wei i mɔna pá kalɛna-i, na u caaki niw tɔ, pu wakɛli-i kpaɔkpaɔ kɛ́, i kaa wɛɛ hiiv.

2 Siyisilaa í wɛ pɔyale, samaa lanja hɛɛwaya. Ama ye nyɔmɔɔntɔnaa tɔyɔna kawulaya yɔlaa pilitiɔina wahala kɛ́.

3 Wei i nyɔlvɛyi sɪ í tɔna lɔmɔyaseɛ tɔ, i hɛɛsɔyi i caa lanje kɛ́. Ama alaa yeleyɛle nyɔma tɛɔlv ná lɔkɪ i wɛnav kɛ́.

4 Wulav wei i tɛnyɛi tampana tɔ i pɛɛkɛyi i tetv lɔlv pote kɛ́. Ama wei i mɔyi mukaya tɛɛ kɔcɔɔɔn tɔ i wakɛlɛyi-tɛyi.

5 Wei i puɔyusiɔi i tɔyɔntɔle tɔ, i maɔamaya i mpaav taa kɛ́ i tvyi katɔka.

6 Asayaa pɛsɔyi pa isayav yomaa kɛ́. Uɛna lanjɔlvɔmle kɔyi tampana nyɔma.

7 Siyisilaa nyɔmá kɔnyɔntɔnaa tɔm kɛ́. Ama asayaa ná fɛina tɔle tɔ nyɔm.

8 Saɔatɔlaa cɔkɛyɔna icate. Uɛna lɔmɔyaseɛ nyɔma náá hɛɛsɪ pááná.

9 Ye layav na kɔmɛlɛɔ pa laki tɔm, paa layav mv pááná yaa i wɔɔɔa hɛɛsvyɔ kaa kɔɔ.

10 Yɔlvɔkɔlaa u caaki kɔpama tɔm. Ama mpɛyɛ tampana tɛɔɔla ná pɛɛkɛyi.

11 Kɔmɛlɛɔ hɔlvɔyi kɔ pááná kɛ yem yem kɛ́. Ama lɔmɔyaseɛ tv ná nyɔmá i ti kpaɔ.

12 Ye wulav í tɛnyɛi pɔpɔtv tɔm, i waali nyɔma pɛsɔyi asayaa kɛ́.

13 Kɔnyɔntɔ na nɔmakɛlv pa kɛ́ kɔlvɔm kɛ́. Ama Tacaa tɔna-wɛyɛ isɛ sɪ pá naakɛna.

14 Wulav wei i tɛnyɛi siyisuyɔ na í huɔkɛna acamaa tɔ, i kawulaya tɔɔ sɔsɔyi tam tɔɔ kɛ́.

15 Kalɛnav na tipilaya tvyi pɔyaya taa kɛ́ lɔmɔyaseɛ kɛ́. Ama pɔyaya nka ka laki ka luyɔ nyɔntɔ tɔ, ka too kɛ ka tvyi fɛɛle.

16 Ye asayaa hukiyi isayav sɔsɔsɔyi kɛ́. Ama siyisilaa ká ná pa hotuyɔ kɛ kɔyako nakɔli.

17 Hɔ nyá pɔyaya nkpaɔnyɔv, kaa yelev na ń hɛɛsɪ, na nyá lanje hɛɛna-kɛ.

18 Ye Iso u yəgətəxi si, i yəlaa í teləsəxi, yəlaa pəsəxi tetelataa ké. Wei i tənəxi Iso kiuu təyole lelen nulu.

19 Pə taya nəgə taa təm tike ke pa hənna təmlə tə nkraŋuɣu, paa i nuwa u laki.

20 Ye n ná yulu yəgətəxi na u maɣasəxi, nyi si kumeləŋ lapa-i na sana.

21 Təmlə tə wei pa ta kpuli teu ke i pəcaatu tə, i tən i ŋmakəli i caa ké.

22 Pááná tə caaləxəna yoo, na pááná səsəəna tə náa kaaki isayatu.

23 Kalampaanu pasəxi yulu ké, wei í pasəxi i ti tə i wəkəna teeli.

24 Nmulo sənlu kuɣi i ti təm ké, i nyəmə pə mpusi paa na mpu u caa tampana yəgətəxi.

25 Ye yulu ke n selixina pə ké katəka ké. Ama ye wei i pəta i təyi Taca a i tola-ti.

26 Yəlaa paɣale pəkəxəna səsaa samtu. Ama Taca a huləxəna paa awe tampana.

27 Siyisilaa luɣu fəi tetelataa. M̄pɔyú asayaa naa caaki kuɣama.

30

Akuuli kuyəgətəxi

1 Apalu wei pa yaa si Yakee tə, i pəyalu Akuuli heelina təm səsəəntu tənəxi Itəyeli, na Itəyeli na Wukali si: ^a

2 Ma kəla kumeləntu ke paa awe, pácó ma fəina yulu layatu.

3 Ma fəina lamayasee, pácó ma ta nyi naŋ nyəma nyəm.

4 Awe kpa isətaa na i tii? Awe təkə heelim ke i niŋ taa? Awe həkə ləm ke toko taa? Awe sūna tetu? Pa yaa-i suwe? Na i pəyaya hətə se? Ye n nyəma-te heelim.

5 Nəəsɪ nsi si tana Iso su-tu tə si wə naani ké, ye n sələma-i i kentiɣi nyá tə.

6 Taa səsəi natələxi i təm tə, pə taa kəə na í kpa-ŋ na í nyəni-ŋ pəpət.

7 Təm naaləxi ma sələməxi-ŋ, la-m-ti na pácó má sí.

8 Hatələna-m pəpətə na təm kuɣuyusutu. Pácó taa yele na má pəsi kunyontu kutukutu, yaa má suv toŋ səsəŋ. Ha-m isəna pu maɣana-m tə. ⁹ Ye ma sula wəna, ntanyi maa ha-ŋ siyile na má tə si: Aweye Taca a. Yaa ye ma sula kunyən, ntanyi ma tēsəna ŋmulum na pə kú nyá nyuyv.

10 Taa caɣana təmlə tə ke i caa kiŋ, i ká tənisi-ŋ mpusi na í ná pə nau.

11 Yəlaa wəe na pá tʉki pa caanaa, na paa saŋ pa toona ke paa pəcə.

12 Yəlaa wəe na pá huɣi si pa wə tənəŋ, pácó pa ta nyaali pa asilima.

13 Yəlaa wəe na pá ké isətoosile nyəma, na pá nyənəxi leləa ke yem.

14 Yəlaa wəe na pa kela na ləŋ isu laɣaləe na sēsɪ, pa səlɔv puwa si pá təyə wahala nyəma isə na pá kpiisi kunyontonna ke tetu tə.

Atuwa kɔpulee

15-16 Yəlaa wəe na pá wə isu ləm tēe sʉnsʉlvəŋ, na pá ləkəxi leləa nyəm na pá tən si: Ha-tu ha-tv. Pʉlvʉnaa tooso wenna paa nyəyəsəxi, pácó pa ta nyi pə maɣanaa. Kancaalaya nyəŋ nté atətələ.

Naale nyəŋ ke kaalvlaya.

Tooso nyəŋ ke wulaya tetu.

Liyiti nyəŋ ná wəe tətə, uləyēlə kəkə.

17 Ye nəɣɔlv tʉki i caa na u saŋ i too ke nunav, ləw katəkətəŋ ká wəyəsɪ i isə na həkələnaa təyə i nantu.

18-19 Pʉlvʉnaa tooso wenna na pá tēe-m, maa cəkəxəna-wə.

Kancaalaya nyəŋ nté həkələ kuluyv ke isətaa.

Naale nyəŋ ke tvm ləlvuyv ke kʉkpaɣuyv tə.

^a 30:1 Itəyeli: Həpəla taa lə tə pəsəxi na tś teləsɪ tənə inɪ si ma kaɣaya, hai, Iso ma kaɣaya, na ma toma tə.

Tooso nyəŋ ke kpuluyu səsəw hapəle ke tenku taa.

Hali liyiti nyəŋ wεε.

Ueyele mpi pə pukina yulu ke alu kin tə.

²⁰ Alu yeyeyele tu ten wasanjalətu, ulena í san í təŋi lum ke teitei isu yulu tenyuyə təŋu na í husi í nəŋə tə. Na í tə si: Ma ta la isayatu natəli.

²¹⁻²³ Pulubunaa tooso pəsəŋəna antulinya ké krentelasí, pácó pə fei lapu.

Kancaalaya nyəŋ nté yom pəsuyu wulav tə.

Naale nyəŋ ke kumeleŋ suukuyu ton tə.

Tooso nyəŋ ke alu wei paa caa tə í saav ke apalu.

Hali liyiti nyəŋ wεε.

Ueyele tamlé tu alunyəŋ wei í

leeəkəyi í too səsəwntu tə.

²⁴ Wontu səkpetu natəli tə wε tetu təw ké liyiti, na nti tə tɛɛna layatu.

²⁵ Kancaalaya wontu nté tɔɔlaa, pa fei ton pəyele pa kpeyeliyi pa təŋəŋaya ke lonjle.

²⁶ Wontu naale nyəntu ke namisi, si fei toma, na si təŋi si lona ke kəkraməŋ taa.

²⁷ Wontu tooso nyəntu ke kutolon, ku feina wulav. Pácó ku tənŋəyi təmaŋa tintika tintika.

²⁸ Na pá kaasi kanŋaya, pa kraaki-keŋe niŋ taa ké. Pácó ka suuki awulaa tɛɛsi taa.

²⁹⁻³¹ Weesuyu nyáma tooso wenna na pá tən isu pa caaki tə.

Weesuyu tu kancaalaya nyəŋ nté

taale wontu tənə caa təŋəŋaya.

Kaa seeki nəŋəlu.

Weesuyu tu naale nyəŋ nté

kampaaɔ feluyunə ifepile tə,

tooso nyəŋ ke pəntuluyu.

Hali liyiti nyəŋ wεε.

Ueyele yoolaa wulav wei í tu í yoolaa ke nəŋə tə.

³² Ye nyá kumelentu ka tɔsəna-ŋ na í hə nyá ti, na í kəw na í pəsəna laakali, ile nyi nyá ti kraɔ. ³³ Pə taya pulu, pa ciyitiyi naaləm ké ulena naanim kra. Ulena pá má muna təw na caləm kpe. Mpu tətəŋə pááná kusəŋi yooɔ.

31

Layatu tasuyu ke wulav Lemuweli

¹ Layatu nti Masa wulav Lemuweli too tasa-í təŋəle si:

² Ma pəyalu, nyá wei ma sələmaa na má luli tə ke ŋkraŋŋ. ³ Taa cela nyá ton ke alaa. Pəyele taa hulí alaa mpa pa wakələŋi awulaa təŋə nyá mpaan. ⁴ Pə taya awulaa tamlé nté si pá nyəw sulum. Pəyele pə fei si awulumpiya náá pɛɛki sulum ton nyəm. ⁵ Pə taa kəw na pá nyəwki na pá səw kiin təw. Yaa pá wakəli konyəntunaa mpa pa təm tewa tə. ⁶ Mpa sulum mənaa təŋəle mpa pa caa səm tə, na saləməlaa. Yaa lanwakəlle səsəle nyáma, ⁷ na pá səw pa wahala na pa konyəntəŋəle təw. ⁸⁻⁹ Ama ye nyá ile təŋə nyá kawulaya na siyisuyu, na í seena konyəntunaa, na wahala nyáma, na mpa pa ləwa tə, na mpa paa pəsəŋi yəŋətaya tə, pa təw.

Alu kupaŋ yaasi

¹⁰ Wei í hika alu kupaŋ í kəla kacəka wontu.

¹¹ Í paalu wɛna-í naani ké na í tayanəŋi í wɛnaɔ.

¹² Kupantu ke í alu laki-í, u laki-í kɔwəwutu haləna í səm.

13 Alɔ inɪ ɪ pɛɛkɛyɪ kponkpontu ton nyɛntɔ kɛ, na heen hɔntɔ na ɪ lakɪ tɛmlɛ na lanhɔlɔmlɛ.

14 Poolɔn kɛ alɔ inɪ ɪ kɔŋna ɪ tɔɔnɔɔɔ, ɪsu taatalaa kpɪlɔŋ.

15 Tefemle kɛ ɪ kɔlɔyɪ na ɪ calɛsɪ ɪ nyɔma na ɪ tala-wɛyɛ pa tɛma.

16 ɪ mayasɛyɪ taale tɔm ɪlɛna ɪ ya-tɛ. ɪlɛna ɪ tuu lɛɛŋnaa tɪŋ na liyitee nna ɪ hikaa tɔ.

17 Alɔ inɪ ɪ nikiyi tɛmlɛ kɛ na ton ɪ cakɪ yem.

18 Alɔ inɪ ɪ nyɔmá sɪ ɪ tɛmlɛ tɔŋ teu, na paa ahoo ɪ musɛyɪ fɛtɛla na ɪ lakɛna.

19 ɪ cakɪ yem na folofolo na akpaa fɛɪ ɪ niŋ taa.

20 Alɔ inɪ ɪ waasɛyɪ wahala nyɔma na ɪ haaki kɔnyɔntɔnaa.

21 Paa watɔ talaa ɪ nɔɔsɛyɪ ɪ tɔyɔɔ nyɔma tɔm. Mpi tɔ, ɪ tɔyɔɔ nyɔma wɛna watɔ wontu kɔpantɔ kɛ.

22 Alɔ inɪ ɪ lɔɔki ɪ tɔyɪ kɔtakɔŋ kɛ, na kponkpontu ton nyɛntɔ kɔsɛmtɔ wontu.

23 ɪ paalɔ kɛ ɪcate sɔsaa taa tɔ wei ɪ nyɔyɔ kɔlɔaa tɔɔ. Mpe pa huɔkɛna ɪcate tɔm.

24 ɪ lɔɔki tampalanaa na wontu kɛ, na ɪ pɛɛtɔɔna taatalaa.

25 Toma na nyɔyɔ kɔlɔyɔ kɛ ɪ suuwa ɪ tɔɔ, ɪ nɔɔsɛyɪ cele nyɛntɔ.

26 Alɔ inɪ ɪ yɔɔtɔɔɔna lɛmɔɔsɛɛ kɛ, na ɪ tasɛyɪ laɔatɔ na sɔɔlɔyɔ.

27 Alɔ inɪ ɪ fɛŋiyɪ mpi pɛ lakɪ ɪ tɔyɔɔ taa tɔɔ, ɪ tɔki felentu tɔɔnɔɔɔ.

28 Alɔ inɪ ɪ piya ná yaaki-ɪ lanhɔlɔmlɛ tɔ, na ɪ paalɔ náá pɔyɔlɔyɪ-ɪ sɪ:

29 Alaa wɛɛ na pá tɔŋ teu. Ama nyá tɛɛ pa tɛna.

30 Tɔnɔyɔ sotuyɔ puyusiyi kɛ, na ɪsɛntaa teu náá saalɔyɪ. Ama alɔ wei ɪ nyarŋna Tɔcaa tɔ ɪ tike ɪ mɔnna samtɔ.

31 Pɔ wɛɛ sɪ pá lɛɛɪ-ɪ ɪ wahala sote kɛ ɪ tɛmlɛ tɔɔ kɛ.

LƏMAYASƏE TU TŌM TAKƏLAYA Kutubtu

Takəlaya kanə ka taa kə tə naaki ləməyasəe tı tŏm. Ama i ləməyasəe fayana yulb nyəna kə. I hŏləyi i takəlaya kallaa si yulb i cayana i tı tŏ pə kə kpe tē kə. Mpi tŏ, pə taya təmlə tŏj nyəntə taa kə təcəyanav mayamaya wəe. Pə taya pulb, pə təna mpi yulb lakı atə cənə tŏ pə wə tənaya kə. Tənaya ņ nyənaa lə tŏm cəkənav wə yulb kə katə. lə tike wenna tam na inı i kusəyana yulb na i kolapəm tana nyuyŏ.

lənə pə fayə ləməyasəe tı tŏm takəlaya tŏ:

Ləməyasəe tı si atə nyəmnaa tŏm cəkənav wə katə, titite 1:1-4:16

Takəlaya tı tasəyi layatv kə atə nyəm tŏ, titite 4:17-10:20

Kətəkətv, titite 11:1-12:14

Pə tənə pə wə piti kə na pə cəkənav wə katə

¹ Tafiiti pəyalv ləməyasəe tı wei i kə Yosalem wulav tŏ i tŏm ntŏ. ² I tŏma si pə tənə pə wə piti kə na pə cəkənav wə katə isı yulb lŏkuyv si i tiiki heelim tŏ. ³ Yulb kŏkuyv i tı na təma tənaya atə cənə tŏ, pepeye i waaki pə taa? ⁴ Luluyv loŏja kanə ka səkı kə na loŏja ləjka nāa kulı na ká si tŏtŏ, na tetv nāa wə mpv tu layasəyi. ⁵ İlim lu kə na pə tŏ na pə huliğina pə lonte taa kə məluyv si pə tasəyi lıw. ⁶ İlenə heelim nāa makı na pə pukina ilim mpətəj tŏ, na pə mələna pə ntŏyŏj tŏ. Na pə má na pə cŏ kilikite, na pə tayanı uyusuyv. ⁷ Pusi tənə kpej tənku taa kə. Ama ilé u suyi. Həyŏluyv ņku kv tŏ pusi kpejna tŏ, kŏlŏmuyv ņku kv tŏ kə su kpej, si kaa layası. ⁸ Pə tənə pə tŏjna lapv kə pu yeki. Nŏyŏlv u pəsəyi na i tŏ si isələ nyəğəsəyi nyənuyv yaa ņkraŏuyv nyəğəsəyi nuw. ⁹ Mpi pu wəe tŏ, mpi pu wəena, na mpi pu lapa tŏ, mpi pu tasəna lapv. Kŏfam napəli pə fəi antulinya taa cənə. ¹⁰ Paa pulbpu lapa na yəlaa tŏj si kŏfam, pələ pu tēma lapv kə pusi nsi si tēwa tŏ, si taa kə na pəcŏ pə takı tá. ¹¹ Nŏyŏlv u tŏsəyi mpi pə tēwa hatŏv lŏjtaa tŏ pə tŏ. Mpv tŏtŏyŏ tá waalı nyəma ná kaa yelev pulbpu si pələ pa waalı nyəma i ná.

Nyəm mpi ləməyasəe tı hika i kolapələ taa tŏ

¹² Mpyŏy ləməyasəe tı tŏma si: Ma tŏyŏ kawulayə kə ləyeli nyəma tŏ kə Yosalem. ¹³ Ma ha ma tı si má pəkı teu na ləməyasəe, na má cəkəna pə tənə mpi pə lakı antulinya taa tŏ. Pə kə wahala təmlə nte lə tuyi yəlaa tŏyŏ. ¹⁴ Ma nyəmá təma tənə nna yəlaa lakı atə tŏ. A tŏm na katə kə isı yulb lŏkuyv si i tiiki heelim tŏ. ¹⁵ Mpi tŏ, yulb kaa siyisi mpi pə kuntilaa tŏ. Pəyele nŏyŏlv kaa pəsi na i kala mpi pə fəi tŏ. ¹⁶ Halı ma huwəma ma taa si ma wəna nyəm na ləməyasəe kə sŏsəm na pə tē Yosalem awulaa mpa pa laala-m tŏ. Pəpətv fəi ma nyəm tŏwa sŏsəm kə na má cəkəna weesuyv tŏm. ¹⁷ Mpyŏy ma suv fayav na luyv kŏlŏmuyv kə ləməyasəe na kŏmelentv. İlenə má cəkəna si pələ pə wə katə tŏtŏyŏ isı yulb lŏkuyv si i tiiki heelim tŏ. ¹⁸ Ye yulb leela pulbpu taa, na i cəkəna-wı na i wəena nyəm. Mpv tŏtŏyŏ i ləjle ká wakələna-wı na i tŏyŏ pə konyŏj.

2

¹ Ləməyasəe tı si: Ma huwəma ma taa si maa yŏləna weesuyv na má nu ləlej. İlenə má mayana si pələ pə ta waası pulb. ² Wei i nyənəyi weesuyv tŏm kə yem tŏ pə kə kŏmelətv kə. Yaası inı u waasəyi pulb. ³ Maa mayasa ma taa si má ha

ma təyi sɔlɔm. Uena má tɔjna ləməyasəe, na má pəsɪ ma təyi kpaɔntɔ. Uena má cəkəna mpi pə ké kpaɔntɔ tɔ. Uena má mayasɪ sɪ má ná mpi pə kəla teu sɪ yəlaa í la pa weesɪn waatɔ ke atɛ cəne tɔ. ⁴ Ma lapa təma səsəəna ké. Ma ŋmawa ma təyi kutulɔn na má tuu tuɔn wei pa yaa sɪ lesɛn tɔ ɪ tawa. ⁵ Ma tɔwa ma təyi tawa na má sɔ tuɔn kɔkɔlən waanɪ waanɪ. ⁶ Ma hee pusi na sɪ lɔm niyitiyi tuɔn hɔtɔyɔ ŋkɔ. ⁷ Ma yapa yoma apalaa na alaa na pá lɔlɪ piya ke ma təyaya taa. Uena má weena tala ke səsəm na pá kəli isɪ mpa pa laala-m Yosalem taa tɔ. ⁸ Mpróyɔ ma kuuwa tɔtɔyɔ həyɔlən awulaa kpaɔcooɔn, paa pa wolanaa, paa pa liyitee. Ma kpaɔa yonyoolaa apalɔnyəma na alɔnyəma. Ma kpaɔa alaa ke tuutuuma na pá kəli isɪ yɔlɔ ká nyɔli tɔ. ⁹ Haləna ma nyɔyɔ kɔli na pá kəli mpa pa laala-m Yosalem ke weɛn tɔ. Paa na mpɔ, ma tɔka ma ləməyasəe ke mpróyɔ. ¹⁰ Ma ta kisina ma isɛ ke mpi mpi a nyɔlɔyɔ tɔ. Pəyele ma ta kisina ma təyi laɔhɔlɔmlɛ natəlɪ. Mpi tɔ, ma yɔlɔyana ma təma tənaya. Mpi pə ké ma nyəm ke ma təma təna taa tɔyɔle. ¹¹ Mpróyɔ ma nyəna ma təma na wahalanaa mpa ma tɔyɔ a lapɔ taa tɔ. Pə təna pə we kate ké isɪ yɔlɔ lɔkɔyɔ sɪ í tiiki heelim tɔ. Kawaya fei pɔlɔpɔ taa ké atɛ cəne. ¹² Mpróyɔ ma caawa sɪ má cəkəna sɪ, ye yɔlɔ ke ləməyasəe tɔ kawaaya ŋkaya ɪ wena na pá kəli kpaɔntɔ na kɔmɛlɛn? Uena má pəsɪ ma tɪ sɪ, wei ɪ ká tɔyɔ kawulaya ke ma lonte tɔ ɪ ká la na í kəli mpa pa laala-m tɔ? ¹³ Ma nyəmá sɪ ləməyasəe kəla kpaɔntɔ ke teu. Isɪ nyaaləm kəlbɔ səkprɛtɔyɔ tɔ. ¹⁴ Pə taya pɔlɔ, ləməyasəe tɔ nyəmá ɪ təpote ké. Uena kpaɔntɔ náá yontiyɔ yem. Ue ma nyəmá sɪ pə kəɔn pa tənaya kpátóyɔ kɔlɔmɔyɔ kprɛntɔyɔ ké. ¹⁵ Uena má tɔ ma taa sɪ, ye pɪ kprɛntɪ ma na kpaɔntɔ ke kpátóyɔ kɔlɔmɔyɔ. Ue pepe tɔɔ ké ma tɛɛ-ɪ ləməyasəe. Tələ tə we kate tɔtɔyɔ. ¹⁶ Paa ləməyasəe tɔ, paa kpaɔntɔ, pa naale pa səkɪ teitei ké. Pécɔ paa tɔsəyɔ nɔyɔlɔ tɔɔ ké tam tɔɔ na pá kəli lɛlɔ. Ye kuyɛɛɛn í sɪkaa pa səkɪ pa naale pa tɔɔ ké. ¹⁷ Ma nyəgəsə weesuyɔ ké. Mpi tɔ, ma taa kpaana mpi yəlaa lakɪ atɛ tɔyɔ. Pə təna pə we kate ké isɪ yɔlɔ lɔkɔyɔ sɪ í tiiki heelim tɔ. ¹⁸ Ma taa kpaana təma wena ma tɔyɔ wahala na má la tɔyɔ. Mpi tɔ, wei ɪ ká lɛɛtɪ ma lonte taa tɔyɔ ma kəɔn yelinɔ. ¹⁹ Pəyele nɔyɔlɔ ta nyɪ sɪ ɪ ká la ləməyasəe tɔ yaa kpaɔntɔ. Pəyele pɔntɔ ɪnɪ ɪ ká paasəna mpi ma tɔyɔ wahala na má lana ləməyasəe ke atɛ tɔ. Tələ tə we kate tɔtɔyɔ. ²⁰ Uena ma apalɔtɔ yɔlɔləna təmlɛ nte ma lapa atɛ tɔ. ²¹ Mpi tɔ, ye yɔlɔ lapa pɔlɔ na ləməyasəe na í waa pə taa. Uena í yelina yɔlɔ wei ɪ ta wɪ pə tɔɔ tɔ. Pə we kate tɔtɔyɔ, pəcɔ pə wɪkɪ. ²² Ye mpɔ yəlaa kaasuyɔ pa tɪ na pá təkɪ wahala na pá kaakɪ yem tɔ, weyɛ pa waakɪ atɛ cəne? ²³ Pa kuyɛɛɛn təna ke cəsəe ké. Pa təmlɛ ke wahala nyənte. Paa ahoo paa heesəyɪ. Tələ tə we kate tɔtɔyɔ. ²⁴ Mpi yɔlɔ pəsəyɪ tɔyɔle tɔyɔn na nyɔɔ, na ɪ təmlɛ kɔlɔlɔm yɔlɔlənɔ. Pələ pə ké ləɔ kɔcəɔ tɔtɔyɔ. ²⁵ Mpi tɔ, ye ləɔ tá ha yɔlɔ sɪ í tɔyɔ na í nu lɛlɛn ɪ kaa ná. ²⁶ Yɔlɔ wei ɪ we ləɔ ké teu tɔyɔ ɪ haakɪ nyəm na ləməyasəe na laɔhɔlɔmlɛ. Uena í tɔ ɪ sayɔ sɪ í lɛ ɪ caləsəyɪ na í kaakɪ kɔpaɔn. Tələ tə we kate tɔtɔyɔ isɪ yɔlɔ lɔkɔyɔ sɪ í tiiki heelim tɔ.

3

Paa mpi na pə waatɔ ké

¹ Paa mpi na pə waatɔ ke atɛyɛ. ² Lɔlɔyɔ wena pə waatɔ ké, na səm na pə waatɔ. Tuɔy sɔn na pə waatɔ, na kɔ kprɛsuyɔ na pə waatɔ. ³ Kuyɔ wena pə waatɔ ké, na wəw na pə waatɔ. Nmaw na pə waatɔ, na yɔkuyɔ na pə waatɔ. ⁴ Wula na a waatɔ ké, na wɔɔna na a waatɔ. Laɔwəkəllɛ na tə waatɔ, na paaɛ na tə waatɔ. ⁵ Pɛɛ lɔyɔw waatɔ wɛɛ ké, na a tɔsuyɔ na pə waatɔ. Wayalɔyɔ wena pə waatɔ, na pá kaasɪ waatɔ wei n ká se-wɪ tɔ. ⁶ Pɛɛkuyɔ waatɔ wɛɛ ké, na lepɔ na pə waatɔ. Waatɔ wei

yulɔ ká sɪ pʊlɔ tɔ, na waatu wei ɪ ká lɔ-wɪ tɔ. ⁷ Cəlyuɔ waatu wɛɛ kɛ́, na nyalɔyɔ na pə waatu. Sum wɛna pə waatu kɛ́, na yəɣətaya na ka waatu. ⁸ Səɔlyuɔ waatu wɛɛ kɛ́, na pə kaasi taa kpanaw waatu. Ilena yooɔ na ku waatu, na hɛsɔyɔ na ku waatu.

⁹ Pepeye tamlɛ latɔ waaki? ¹⁰ Ma nawa kulapalɛ nte Iɔ tɔyɪ yɛlaa tɔ. ¹¹ Pə tana mpi ɪ lapa tɔ pə tewɔ pə waatu kɛ́. Halana ɪ tɔ yɛlaa taa kɛ́ tam tɔɔ ləmayasɛ. Paa na yulɔ ɪ pəsəyɪ na ɪ cɛkəna tamlɛ nte Iɔ lapa hatoo kancaalaya na tə tənaya tɔ. ¹² Ilena má cɛkəna sɪ yɛlaa feina laɲhulɔmlɛ natəlɪ. Ye pə taya pá ha pa tɔyɪ pa tɪ leleɲ nuw taa kɛ́ pa weesɪɲ waatu. ¹³ Yulɔ təkuyɔ na ɪ nyɔəkɪ na ɪ yɔɔləyana ɪ tamlɛ kulɔlɔm tɔ pə kɛ́ Iɔ kucɔɔw kɛ́. ¹⁴ Ilena má cɛkəna sɪ pə tana mpi Iɔ lakɪ tɔ pə wɛ tam tɔɔ kɛ́. Pulɔ ta sɔɔsɪ pácɔ pə ta pasa. ɪ lakɪ m̀pɔ́yɔ sɪ yɛlaa ɪ nyɪ ɪ sɔsɔɔntɔ. ¹⁵ Mpi pə lakɪ nɔɔnɔ na mpi pu tɛ na pə kɔɔ tɔ, pu tɛma lapɔ kɛ hatoo lɔɲ kɛ́. Iɔ lakəna na pə lɛləyɪ.

Pə tana pə tɛsəyana sɔm kɛ́

¹⁶ M̀pɔ́yɔ ma tasa cɛkənan tɔtɔ sɪ, ɪsəyatu təkəna kawulaya kɛ timpi pu wɛɛ sɪ pá tɔɲ siyisuyu na pá ha tampana tɔ. ¹⁷ Ilena má tɔ sɪ: Iɔ ká huɔna ɪsəyau na siyisilu kɛ́. Mpi tɔ, paa mpi pə lakɪ pə waatu kɛ́. ¹⁸ Ye pə kaasa yɛlaa ɪlɛ Iɔ mayasəyɪ-wɛyɛ sɪ pá cɛkəna sɪ pa ta kəlɪ tɔla kɛ pulɔ. ¹⁹ Pə kpɛnta yulɔ na tɔtɛ kɛ kpátɔ́yɔ kulɔmuyɔ kɛ́. Feesuyu kulɔmuyɔ kɛ pa wɛna, pa naalɛ paa tɛ na pá sɪ. Yulɔ ta kəlɪ tɔtɛ. Mpi tɔ, pə tana pə cɛkənan wɛ katɛ tɔ se. ²⁰ Pa tana paa tayani tetɔ nti paa ɲmana-wɛ tɔɣɔ pəsuyɔ kɛ́. ²¹ Nɔ́yɔlɔ kaa pəsi na ɪ hulɪ təfɔo sɪ yɛlaa ləsasi kpaaki ɪsɔ na tɔla nyənɪ ná saali atɛ. ²² Tənaya ma cɛkənaa sɪ yulɔ feina pulɔ na pə tɛɛ sɪ ɪ yɔɔləna ɪ tamlɛ kulɔlɔm. Mpi pə ha-ɪ tɔyɔlɛ. Pə taya pulɔ, ɪ kaa pəsi na ɪ yɔɔləna cele nyəm na ɪ ta tata tana.

4

Mpi pə ta tɔɲ yɛlaa weesɪɲ taa tɔ

¹ M̀pɔ́yɔ ləmayasəe tɔ tasaa sɪ: Hei ɪ nyənɪ ɪsəna pa ɲmakəla yɛlaa na pá wiiki tɔ. Nɔ́yɔlɔ ɪ puki pa puɣusuyu. Pa ɲmakəllaa mpeyele tɔɲtɔnaa. Nɔ́yɔlɔ ɪ pəsəyɪ sɪ ɪ waasi-wɛyɛ pa niɲ taa. ² Ma huɔ sɪ mpa pa səpa tɔ pa kəla leleɲ nuw kɛ weesɪɲ nyəma. ³ Ilena pə tu kələna mpa pa ta tu lələta tɔ. Mpi tɔ, pa ta nyɪ ɪsəyatu nti yɛlaa lakɪ atɛ cənɛ tɔ.

⁴ Ma nawa tɔtɔ sɪ yɛlaa təkɪ wahala kɛ́ na təma sɪ pá hiki na pá tɛɛ pa lɛlaa. Pəlɛ pə wɛ katɛ tɔtɔyɔ ɪsu yulɔ ləkuyɔ sɪ ɪ tiiki heelim tɔ. ⁵ Felentú susiyɪ ɲkpalasi kɛ́ na ɪ tɔyɪ ɪ tɔyɪ wakəlyuɔ. ⁶ Pə kəla teu sɪ yulɔ ɪ wɛɛna ɲkute kulɔmtəlɛ na ɪ nukɪ leleɲ, na mpi ɪ ká wɛɛna ɲkuleɛ naalɛ na pə wɛ katɛ tɔ.

⁷ Ma nawa tɔtɔyɔ katɛ lentɛ kɛ tetɔ tɔɔ. ⁸ Yulɔ wenna ɪ tike təkɔɲ, ɪ feina alɔ yaa neu, yaa pəyaya, pəcɔ ɪ lakɪ tamlɛ ɪ nyəɣəsəyɪ. ɪ caa kɛ́ sɪ ɪ sɔsəyɪ wɛnan kɛ́ tam. Paa na mpu tɔ, na ɪ pɔɔsəyɪ ɪ tɔyɪ tam sɪ: Awe tɔɔ kɛ́ ma wukɪ na má kisiyɪ leleɲ nuw. Yaasi ɪnɪ ɪ kɛ́ ɪsəyau kɛ́ na ɪ cɛkənan wɛ katɛ. ⁹ Pə kəla teu sɪ yɛlaa naalɛ ɪ kaa, na mpi yulɔ ka wɛɛ ɪ tike tɔ. Mpi tɔ, pa waaki pa tamlɛ taa kɛ́. ¹⁰ Pəyele pa taa wei ɪ tu hotaa lɛlɔ kusɪ-ɪ. Ama wei ɪ wɛ ɪ tike tɔ ye ɪ hotaa ɪ naaki kusɔlɔ. ¹¹ Ye yɛlaa naalɛ ɪ həntaa, pə haɲɔyɪ-wɛyɛ. Ama pə kaa haɲ wei ɪ wɛ ɪ tike tɔ. ¹² Ye yulɔ wɛ ɪ tike ɲmakəlɔ ɲmakəlɔyɪ-ɪ kɛ́. Ama ye pa wɛ naalɛ ɪlɛ pa pəsi-ɪ. Ifatəlɛ ɪ cɛkɪ lɔɲ ɪsu ɲmənaya mayamaya.

¹³ Ifepu wei ɪ ta kɛ kasayampɔ na ɪ wɛna ləmayasəe tɔ ɪ lapa sana na wulaw kəkpatɔlɔ kɔmɛleɲ ɲku ku kisiyɪ layatu tasuyɔ tɔ. ¹⁴ Paa saləka taa kɛ́ ifepu ɪnɪ ɪ huɔna sɪ ɪ təkɪ kawulaya, yaa pa tu lələ-ɪ kɔnyɔntɔ kɛ kawulaya taa, ¹⁵ ma naaki

sɪ ifepu wei ɪnɪ ɪ ka tɔɔɔ kawulaxa ke wulaw ɪnɪ ɪ lonte taa tɔ yəlaa tənə ká wɛɛ ɪ waali ké. ¹⁶ Yəlaa tuutuuma ka wɛɛ ɪ waali ké, paa na mpɔ pɛlɛ pa waali nyáma lanja kaa hulmənə-ɪ. Mpi tɔ, pɛlɛ pə wɛ katɛ tɔtɔɔɔ ɪsu yulɔ lukuyɔ sɪ ɪ tiiki heelim tɔ.

Nɔɔ suw kpai nyəm

¹⁷ La laakali ke waatu wei n puki lɔ tɔyaya taa tɔ. Polo sɪ n̄ nu na n̄ wɛɛna lɔ sɔɔntɔ. Pə kəla teu ke tɔla kɔtaya ŋka kumɛlɛŋ laki na ɪ ta cəkənə sɪ isayatu ke ɪ laki tɔ.

5

¹ Taa hulina yɔɔtaya ke lɔ ɪsentaa na n̄ tá huɔ nyá taa. Pə taya pulɔ, lɔ wɛ ɪsɔtaa ké na nya wɛ atɛ. Mpɔ tɔ, nyá tɔm ɪ taa kəli payalɛ. ² Pɔpɔtu fɛi lelen, nəɔsɛɛ tuutuuma kɔŋna toosɛ ké, na yɔɔtaya katatəlaya n̄á kɔŋna kumɛlɛtɔm. ³ Ye n sɪ lɔ ké nɔɔ, la-ke, taa yelɛ na pə leeli. Mpi tɔ, lɔ lanjɛ ɪ hekənə kumɛlɛmɛŋ. Pə tɔɔ ké pə wɛɛ sɪ n̄ tɔki nti n sɪki tɔ. ⁴ Pə kəla teu sɪ n̄ taa sɪ nɔɔ, na mpi n ká sɪ na n̄ kaa la tɔ. ⁵ Taa yelɛ na nyá kuyɔɔtutu sɔsɔ-ŋ isayatu taa. Na pə kɔɔ na, pə caali-ŋ sɪ n̄ heeli kɔtulɔ sɪ pə yəkənə-ŋ. Tɔfɔ lɔ ká mənə-ŋ pááná na ɪ wakəli nyá kulapəm. ⁶ Toosɛ katatəlaya ké tɔm kpai nyəntɔ ke yem ké. Pə tɔɔ ké pə wɛɛ sɪ n̄ nyana lɔ.

Mpəle telasuyɔ ke sɔsɔntɔ taa

⁷ Ye timpi yəlaa muɔyuliɔi konyɔntɔ na pá tɔyɪ-ɪ tasəkəle, pə taa la-ŋ piti. Mpi tɔ, yulɔ sɔsɔ kentiyi sɔsɔ lɛlɔ ké, na pɛlɛ pa wɛna pa sɔsɔ wei ɪ kəla-wɛ tɔ. ⁸ Pə kəla teu sɪ tɛtɔ ɪ wɛɛna wulaw wei ɪ sɛŋna tawa haləm tɔm taa tɔ. Mpi tɔ, tənaya pa tənə pa tɔɔnaya lukənə. ^a

lɔnə liyitee ɪ waasɔyɪ tɔ

⁹ Liyitee sɔllɔ ɪ nyəɔsəyɪ-yɛ, na wɛnaw sɔllɔ n̄á fɛina kawaaɔa. Təlɛ tɔ wɛ piti tɔtɔɔ. ¹⁰ Ye wɛnaw ɪ hukiyi, kɔ tɔɔlɔa hukiyi tɔtɔɔ. Wɛɛntaa kawaaɔa ntɛ pa naakuyɔ pa wɛnaw na pa ɪsɛ tɔ. ¹¹ Təmle latɔ tooki ké na ɪ nu lelen, paa ɪ tɔɔ pɔcɔ yaa sɔsɔm. Ama wɛɛntɔ wɛnaw katatəlaya ɪ yeki sɪ ɪ tɔo teu. ¹² Yaasi isayaw nəɔluyɔ ma nawa tɛtɔ tɔɔ, ɪnəɔlɛ ɪsənə yulɔ sukuyɔ liyitee na á tayani ɪ maɔamaɔa ké wakəlyɔ tɔ. ¹³ Ye ɪ nyuyɔ səpa na ɪ liyitee anɪ á saali, ye ɪ lɔla apalɔpəyaya, nin kɔpɛtɛ ke kɛlɛ ka kɔŋ. ¹⁴ ɪsu ɪ tɔo ka lɔlyɔ-ɪ kɔpɛtɛ tɔ, m̄pɔyɔ ɪ ká sɪ kɔpɛtɛ tɔtɔ, ɪ kaa tɔki ɪ təmle puluyɔ ɪ nin taa. ¹⁵ Sɪ yulɔ ɪ sɪ kɔpɛtɛ ɪsu ɪ ká kəm tɔ pə ké lanjakəllɛ sɔsɔlɛ ké. ɪ təmle tɔm lapa katɛ ké, kawaaɔa fɛi tɔ taa. ¹⁶ Səkpɛtuyɔ, na lanjakəllɛ, na nəɔsɛɛ tuutuuma, na kɔtəmɛŋ, na pááná taa ké ɪ wɛɛ, halənə ɪ səm.

¹⁷ M̄pɔyɔ ləməyasəe tɔ tɔma sɪ: Nti ma nawa tɔɔlɛ sɪ yulɔ lanjɛ ɪ hulmənə ɪ kɔtɔɔ, na ɪ konyɔnyɔɔm, na ɪ tɔma tənə nna ɪ laki atɛ tɔ, halənə ɪ səm. Mpi tɔ, ɪ paa tɛtɛ ntɛ tənə. ¹⁸ Mpa pa tənə lɔ haaki tɔŋ na wɛnaw sɪ pə ké pa nyəm na ɪ yeki-wɛ sɪ pá tɔɔ na pá yɔlənə pa təmle tɔ. Mpɔ ɪnɪ pə ké lɔ kɔcɔɔ ké. ¹⁹ Mpi pə tɔɔ tɔ, saa wei lɔ tɔyɪ yulɔ taa ké lanjhulmɛlɛ tɔ, ɪ paasəɔnə teu sɪ ɪ weesuyɔ topilaa.

6

¹ M̄pɔyɔ ləməyasəe tɔ tɔma sɪ: Ma nawa wahala wei ɪ kəla yulɔ ke atɛ cənɛ tɔ. ² Ye ɪsu lɔ ha yulɔ ntɛ tɔŋ na wɛnaw na ɪ kɔsɪ ɪ nyuyɔ ɪ ta lanj pulɔ. Ama ɪ ta ha-ɪ mpaaw sɪ ɪ tɔɔ-wɪ, ɪlɛnə ɪ yelɛ na kpai tɔ nəɔlɔ ɪlɛ ɪ tɔɔ. Təlɛ tɔ cəkənaw wɛ

^a 5:8 Pə wɛɛ sɪ wei ɪ sɛŋna konyɔntɔnəa ke pa tawa haləm taa tɔ.

katə kə na laŋwakəlle səsəəle. ³ Yaa isu yulə luləna nteye piya nunəwa (100) na i kpatəli teu, de i ta yəələna i wənəw mpi na i laŋle huləmi, de na i sɪ na pə pimi-i. Pəyaya ŋka pə hələsaa tə ka lapa-i na sana. ⁴ Pə lula pəyaya ŋkeye yem kə na ká mali səkpetəyü taa na ká hətə saali tana. ⁵ Ka ta tu nəw ilim pəyele ka ta nyi sɪ pə wəe. Ka kəla həesəyü ke yulə in. ⁶ Si yulə i təyü pusi iyisi naale (2000), na kawaaɣa fei tə taa tə pepeyele i waawa? Anɪ lonte kuləmtəle taa kə pa tana pa puki.

⁷ Yulə iwule tana, i nəyü púyü tə kə i luki, paa na mpu i konyuləyü u səku. ⁸ Kawaaɣa ŋkaya ləməyəsəe tə wəna na i tēe kumeləŋ? Na ye konyəntu i nyəmə i ti kaasəyü ke weesəyü təm taa, de i waa wəyele? ⁹ Pə kəla teu sɪ yulə i yəələna mpi i nawa tə, na mpi i ká yəələna i konyuləm tə. Pəle pə wə katə tətəyü isu yulə lukəyü sɪ i tiiki heelim tə.

Yulə ləməyəsəe tə wə tənaya

¹⁰ Pə tana mpi pə wəe tə, pə təma-wəyi nyəm ke hatoo ləŋ, tə nyəmə teu ke mpi pa yaa sɪ yulə tə, i na mpi pə kəla-i təŋ tə paa həŋ. ¹¹ Ye yəyətaya i kəla katatəlaya, mpu tətəyü təmnaa pəyale heləyi. Ile yulə kawaaɣa nté wə? ¹² Awe nyəmə mpi pə mɣa yulə ke i weesəyü waatv taa tə? Ku kuyeeŋ wə kpete kə isu deeməyü. Yaa awe ká heelina-i mpi pu la i səm waali kə tetv tə ke cele tə?

7

¹ M̄púyü ləməyəsəe tə tasaa sɪ: Yulə hətə yaakəyü tə, pə kəla teu ke tulaalə kəpaŋ. Pəyele i səm kuyaku kəla teu ke i luləyü nyəŋku. ² Pə kəla teu sɪ yulə i suw ləyaya təyaya taa, na mpi i ka suw acima təyaya taa tə. Mpi tə, ləyaya təəsəyənə-tu sɪ səm nté paa yulə wei i tomle. Ile pə wəe sɪ yəlaa i mɣasɪ pə təm na pə wəna pa isə. ³ Laŋwakəlle kəla teu ke wəŋa. Mpi tə, tə pəsəyi na tə nyəŋsɪ i isəntaa, de na tə tayanɪ i taa. ⁴ Ləyaya təyaya taa kə ləməyəsəe tə puki, de na ləməyəsəe fei tə núa polo təyaya ŋka ka taa pa ŋmaaləyi tə. ⁵ Pə kəla teu sɪ n̄ nu isəna ləməyəsəe tə kpułəyi-ŋ tə na mpi n ká nu ləməyəsəe fei tə yontu tə. ⁶ Pə taya pulə, ləməyəsəe fei tə wəŋa wə kə isu səwa yaakəyü kəkə taa ke tiipile tēe tə. Təle tə wə katə tətəyü.

⁷ Nməkəlyü səsəyi ləməyəsəe tə ke kpaŋyü kə, na kuhaw asilima nyəŋku núa pəsɪ-i isəyav. ⁸ Təmle təm kəla teu ke tə caaləyü. Pəyele suulu kəla teu ke kalampaani. ⁹ Taa hulina pááná m̄yü, pə taya pulə ləməyəsəe fei nyəma taa kə pááná wəe. ¹⁰ Taa yəyətɪ sɪ: Pepe tə kə ləŋtaa kəla teu ke nəəŋə? Pə taya ləməyəsəe tə kuyəyətutv ke tana. ¹¹ Ləməyəsəe wə teu kə isu kpaŋcoou, yəlaa tana pəsəyi na pə waa a taa. ¹² Pə taya pulə, a kentiyi yulə na pə kəli liyitee. Na nyəm kawaaɣa nté sɪ ləməyəsəe haaki weesəyü ke mpa pa wəna-yə tə.

¹³ Nyənɪ Iə kulapəle, awe pəsəyənə na i siyisi mpi i kuntilaa tə? ¹⁴ Yəələna laŋhuləmlə ke tə kuyaku wule. Ye pə tala laŋwakəlle kuyaku de n pəsəna laakalu. Mpi tə, Iə lapəna pə təm naale sɪ yulə i taa cəkəna mpi pu mɣana-i tə. ¹⁵ Ma nawa pə tənaya m̄púyü ma weesəyü kutopuləyü kəne ku taa. Tampana təŋlə pəsəyi na i sɪ i tampana təŋyü taa, na isəyav núa wəna weesəyü ke i isəyav taa. ¹⁶ Taa nyənɪ nyá təyi siyisilu, pəyele taa hulɪ nyá tɪ sɪ n kə ləməyəsəe tə na n̄ tələsi mpəle ke pə taa. Pepe tə kə n ka wakəli nyá tɪ? ¹⁷ Pəyele taa ha nyá təyi isəyav taa yaa n̄ pəsɪ ləməyəsəe fei tə. Pepe tə kə n ká sɪ na nyá waatv tatata? ¹⁸ Pə wə teu kə sɪ yulə i təŋ layatv tasəyü pəne pə təm naale. Mpi tə, wei i nyəŋna Iə tə, i kaa suw mpəle tələsəyü taa. ¹⁹ Ləməyəsəe haaki a tə ke təŋ kə na pə kəli icatə nte tə tə kufənənaa naənwə kentaa tə. ²⁰ Siyisilu fei atə cəne na i lakɪ kəpantv na i kaa pəntɪ. ²¹ Taa ke ŋkpaŋŋ sɪ n nukɪ yəlaa kuyəyətutv tana. Ye nyá təmle tə tū-ŋ

taa mu páná. ²² Mpi tɔ, nyá mayamaɣa n nyámá nyá taa si wulee wulee n tɔvki lɛlaa.

²³ Ma mayasa pə tənaya mpɔ na ləmayasəe, haləna má tó si: Maa sɔɔsi ləmayasəe. ɛlɛ ma ta pəsi. ²⁴ Pulɔpɔ cəkənaɔ tɔm tɛɛ ma tɔɔ ké. Pə tɔm kəla lumaj tɔcuyucuyɔ, nɔɣɔl kaa pəsi na í tala pə tənaya. ²⁵ ɛlɛna má sɔv pɛɛkɔvɔ na isələ kɔsɛɛmlɛ si má cəkəna, na má hiki ləmayasəe, na má mayasi ma taa na má nyi si isayatu ke ləmayasəe lanɣɔv ké, na kraɣɔv náá ké kɔmɛlɛntɔ. ²⁶ Ma cəkənaa si alɔ wei i kpaaki isɔ katəka tɔ i kəla səm ke nyan. i sɔɔlɔvɔ wɛ ké isɔ pulɔvɔ na i nkpalaɔ náá wɛɛ isɔ alukpala. Yɔlv wei i laki isɔ lɔvɔ nyəntɔ tɔ inɔ i fitiyina alɔ inɔ. ɛlɛna í kpa isayav. ²⁷ Mɔpóy ləmayasəe tɔ tɔma si: Ma nyəna yaasinaa ke kɔlv kɔlv si má cəkəna-wɛ. ²⁸ Ma tu tɔɣa pa taa ké pɛɛkɔvɔ ma ta hikita. Apalaa iyaya (1000) taa ma hika apalɔ kɔlv wei i ké apalɔ na tampana tɔ. Ama ma nyəna alaa təna taa, ɛlɛ ma ta hiki paa kɔlv. ²⁹ ɛlɛ nti ma nawa tɔɣɛ si isɔ lapa yɔlv ké na í siyisaa, ɛlɛna yɔlv náá lá na pə təna pə lá kate.

8

¹ Mɔpóy ləmayasəe tɔ tasaa si: Awe wenna ləmayasəe isɔ má, na pɔntɔ nyámá tɔmnaa kilisuyɔ? Yɔlv ləmayasəe laki ké na i isentaa hetɔ na pə tɛ.

Wulav tɔnav tɔm

² Tɔna wulav kɔvɔɣɔtɔtɔ ke nɔɣɔ nka n ka suwa isɔ tɔ ka tɔɔ. ³ Taa hulina-i hatələnau yaa n ká nyɔvɔ ke isayatu natəlɔ tə taa. Pə taya pulɔ, mpi wulav sɔɔlaa tɔɣɔ i laki. ⁴ Wulav kɔvɔɣɔtɔtɔ nté sɔsɔntɔ, awe ka pɔɔsi-i si: Pɛpɛɣɛ n laki? ⁵ Wei i təkəɣi kɔsəsutɔ tɔ i kaa na wahala nɔɣɔlv. Ləmayasəe tɔ ká cəkəna waatu kɔmaya na yaasi kɔpaɣ wei i taa i ká la-tɔ tɔ. ⁶ Pə taya pulɔ, paa mpi pə wɛna pə waatu kɔmaya ké, na isəna yɔlv ká la-wɔ tɔ. Ama yɔlv wahalanaa tɔm wɛ-i yɣɣ ké. ⁷ Pə taya pulɔ, i ta nyi mpi pu la tɔ. Awe ka kɛsəna-i isəna pu wɛɛ tɔ? ⁸ Yɔlv nɔɣɔlv i ta ti i weesuyɔ si i ká sənɔi-kv. Pəyele nɔɣɔlv ta ke səm kɔvɔkɔ tɔ. Pə fɛi si pá cə nɔɣɔlv ke yooɔ nkv kv taa, pəyele isayatu kaa waasi tə latɔ.

Yɔlvwɛɛtɔ tɔɔ mayasvɔv

⁹ Ma nawa pə tənaya mpɔ, na má mayasi pə təna mpi pə laki atɛ tɔ pə tɔm na ma hɔwɛɛ təna. Waatu nɔɣɔlv i wɛɛ wei i taa yɔlv lɛlv nmakəlaxɔ i tɔɣɔntələ si pá tɔ-i wahala tɔ. ¹⁰ Mɔpóy ma nawa pa pɔna asayaa ke pa pəlaaɣ taa na pá pi-wɛ na pá mələɣi ɛlɛna pá sɔɔ mpi asayaa mpɛ paa lapa ɛatɛ taa tɔ. Tələ tə cəkənaɔ wɛ kate tɔtɔɣɔ. ¹¹ Pu fɛləɣi asayaa ke kpaakpaa tɔɣɔ isayatu lapɔ suwa yɔlvpiya lotunaa taa. ¹² Isayav pəsəɣi na í la isayatu ke tɔm nɔvɔwaa (100) na í wɛna weesuyɔ yaa, ɛlɛ ma nyámá tɔtɔ si mpa pa nyanɣna isɔ tɔ pa naaki kɔpantɔ. Mpi pə tɔɔ tɔ, pa wɛna isɔ sɔɣɔntɔ. ¹³ Ama isayav ná kaa na kɔpantɔ, pəyele i kəɣ saalɔvɔ ké isɔ ɛlɛmɔvɔ, i kɔyɛɣ kaa tayaɔ. Mpi tɔ, u nyanɣna isɔ. ¹⁴ Yaasi nɔɣɔlv i cəkənaɔ wenna kate ke antulinya taa. Wulee wulee kɔpama təkɔ wahala ké isɔ asayaa, na asayaa náá nukɔ leleɣ isɔ kɔpama. Ma tɔɣ si: Tələ tə cəkənaɔ wɛ kate tɔtɔɣɔ.

¹⁵ Lanɣhɔlvmlɛ ke ma pɔvɔləɣi. Pə taya pulɔ, yɔlv lanɣhɔlvmlɛ təna nté si í tɔɣɔ na í nyɔɔ, na leleɣ wei i nukɔ tɔ. Mpi i waaki atɛ cənɛɣɛ təmlɛ nte isɔ ha-i i weesuyɔ təna waatu taa tɔɣɔlɛ. ¹⁶ Ma tɛma ma təɣi hav si má cəkəna ləmayasəe na má welisi teu ke təmlɛ nte tə laki atɛ cənɛ tə tə taa. Pə taya pulɔ, paa ilim paa ahoɔ, yɔlv kaa na tɔm. ¹⁷ Ma nyəna teu ke isɔ təmlɛ təna taa, paa yɔlv ká pɛɛki i təmlɛ

^a 8:9 Lɛlaa ná hvvki si yɔlv wei i nmakəlaxɔ i tɔɣɔntələ tɔ i təɣi i tɔvɔi wahala.

nte ɪ lakɪ ate tɔ tə taa na ɪ ká, ɪ kaa cəkəna. Paa ləməyasəe tɔ nəɔɔlɔ təmna sɪ ɪ ká cəkəna, ɪ kaa pəsɪ.

9

¹ Ḿpɔ́yú ləməyasəe tɔ təma sɪ: Ma məyasə pə tənaya mpɔ pə təm ke ma taa. Nti ma nawa tɔɔle sɪ tampana tənɔla na ləməyasəe nyəma pa təma tənə wɛ Iso nin taa ké. Yulɔ ta nyɪ sɔɔlɔyɔ yaa taa kpanav təm. Pə tənə pə wɛ ɪ nəɔɔ tɔɔ ké. ² Mpɔ tɔ, pə krenta ḱrátúyó kulúmuyɔ ke tampana tənɔlɔ na ɪsəyalatɔ ké, na kɔpən na ɪsəyav, na wei ɪ fɛina asilima tɔ na wei ɪ wɛna-ye tɔ, na ɪsɔsɛv kɔtasɪ latɔ na wei u lakɪ-sɪ tɔ. Kɔpən wɛe ké ɪsu ɪsəyalatɔ, na wei ɪ sukɪ nəɔɔ tɔ na wei ɪ wɛna ɪ nəɔɔ sɔw sɔɔɔntɔ tɔ. ³ ɪsu pə krentuyɔ pa tənaya ḱrátúyó kulúmuyɔ tɔ pə ké ɪsəyalatɔ ke pə tənə mpi pə lakɪ antulinya taa tɔɔ. ɪsəyavɔ suna yələa lotu taa na kómɛlɛntɔ ke pa nyama taa ké pa weesɪn tənə taa. Pa tənaya nté atətəle taa. ⁴ Wei ɪ krentənə weesuyɔ nyəma tɔ ɪ tike ɪ tɛɛləɔnə. Haɔa ɪsɛ nyənka lapa sana na tɔɔlɔyɔ kɔsəpaya. ⁵ Weesuyɔ nyəma ná nyəmá sɪ paa sɪ. Ama sətəa ná tá nyɪ natəlɪ, pa fɛina kufɛlɔyɔ. Mpi tɔ, pa sɔɔwa pa tɔɔ. ⁶ Pa sɔɔlɔyɔ na pa taa haɔaya tɛma wakəlɔyɔ. Pa kaa hiki pulɔyɔ pə tənə mpi pə lakɪ ate tɔ pə taa.

⁷ Mpɔ tɔ, polo na ɪ tɔɔ nyá tɔɔnaya na laɔhulómɛ na ɪ nyɔɔ nyá solum na ləməyasəle kɔpantɛ. Mpi tɔ, ɪsɔ laɔlɛ hɛɛna nyá təma ké. ⁸ Suuki acima wontu kuhlómɔtɔ ke paa waatɔ wei. Pəyele tulaalɔ ɪ taa laɔ nyá tɔɔ. ⁹ Yɔɔləna nyá alɔ wei nyá luyɔ sɔɔwa tɔɔ nyá weesuyɔ kɔyɛɛn waatɔ tantaa nyən wei ɪsɔ ha-ɔ ate tɔ ɪ taa. Kawaaɔa ɪka n wɛna wahalanaa mpɔ n tɔkɪ nyá təmɛ taa ké ate cənɛ tɔ pa taa tɔɔlɛ. ¹⁰ Paa kɔlapələ nteye n hikaa sɪ n lakənə nyá nin, la-te na nyá tɔn. Mpi tɔ, təmɛ yaa hɔwɛɛ hɔvɔ yaa nyəm yaa ləməyasəe tɔm fɛɪ atətəle taa timpɪ n puki tɔ.

Ləməyasəe təwaasəle na a təkpišile

¹¹ Ḿpɔ́yú ləməyasəe tɔ tasaa sɪ: Ma nawa antulinya taa sɪ pə taya mpɔ pa pəsə sɛwa tɔ pa tike pa təkənə asɛwa tɛtɛ. Anɪ yoolaa taa yoolaa tike u lakɪ akanaa. Pəyele pə taya mpɔ pa kəla ləməyasəe tɔ pa tike pa wɛɛkənna tɔɔnaya. Pəcɔ pə taya layatɔnna tike wɛɛkənə liyitee. Pəyele pə taya nyəntaa tike wɛnna nyulɛlɛn. Mpi pə tɔɔ tɔ, nyusəpələ yaa nyulɛlɛn makənə paa wei ké. ¹² Yulɔ ta nyɪ ɪ waatɔ na pə kəlɪ tiina nna puluyɔ ɪsəyav puuwa tɔ, yaa sumasɪ nsi pa nyəpa na pə kpa tɔ. Səm hɔka yələa ké na pə tutiɔi-wɛ ɪsu tiina na sumasɪ sənɛ.

¹³ Ma nawa antulinya taa ké nyəm nəɔɔsələ na pə la-m piti. ¹⁴ ɪcaliya nakəlɪ kaa wɛnna ka taa yələa ta tɔɔ. Ḿpɔ́yú wulav sɔsɔ nəɔɔlɔ ɪ yoonə-ke na ɪ ta-keɔyɛ kɔtaya. ɪlɛna ɪ ɪma kolɔnɔ səsaya taka sɪ ɪ hikina ka taa yələa. ¹⁵ Apalɔ ləməyasəe tɔ konyɔntɔ nəɔɔlɔ ɪ ka wɛ ka taa tənə, na ye ɪcate nyəma ka pola ɪ kin ɪ ka waasa-wɛ na ɪ ləməyasəe anɪ. Ama ɪ konyɔn tɔɔ, ɪlɛ ɪcate tɔ nəɔɔlɔ ɪ ta toosi sɪ ɪ polo na ɪ na-ɪ. ^a ɪlɛ nəɔɔlɔ ta tɔɔsɪ ɪ tɔɔ. ¹⁶ Ḿpɔ́yú ma təma sɪ ləməyasəe kəla teu ke toma. Paa na mpɔ pa nyənəɔɪ konyɔntɔ ləməyasəe ke yem ké, nəɔɔlɔ u nukɪ ɪ təm. ¹⁷ Ləməyasəe nyəma kɔyɔɔtɔtɔ nti yələa nukɪ təpamm tɔ tə kəla teu ke hola nna nyuyɔ tɔ holiɔina nyɔn fɛinaa tɔ. ¹⁸ Ləməyasəe kəla teu ke yooɔ wontu ké. Ama ɪsəyav kulóm wakəlɔyɔnə kɔpantɔ payalɛ.

10

¹ Ḿpɔ́yú ləməyasəe tɔ tasaa sɪ teiteɪ ɪsu kacɔsɪ tukuyɔ tulaalɔ taa na pə wakəlɪ-ɪ tɔ, mpɔ tɔtɔɔ kómɛlɛntɔ picimɔ wakəlɔɪ ləməyasəe na teu.

^a 9:15 Lɛlaa tɛləsəɪ sɪ apalɔ konyɔntɔ waasa ɪcate

² Ləməyasəe tɔ hɔwɛɛ siyisina i ntɔɔŋ tɔɔ kɛ, ɔlɛna nyɔɔɔ fɛi tɔ hɔwɛɛ nɔ́a kɛɛna i mpɔtɛŋ tɔɔ. ³ Ye nyɔɔɔfɛi tɔ tɔŋ mpraav taa, i ləməyasəe laŋɔɔv katatəlaya tɔɔ, pə lakɛ kɛ na lɛlaa nyəmi-i sɪ nyɔɔɔfɛi tɔ. ⁴ Ye nyá səsɔ mu-ŋ na páná, taa kisi nyá təmle. Mpi tɔ, tɔpamɔ lakasɪ cɔlɔɔŋa yɔlv kɛ kɔpɔntɔyɔ səsɔɔv kɛ. ⁵ Isayatu natəlɔyi ma nawa atɛ na tɛ nəɔəsəna isɪ pə liyituyuu nyɔɔv tɔ na í pənti pɔlv tɔ. ⁶ Yɔlv kɔmɛlɛŋ hikiyi təmle səsɔɔle, ɔlɛna liyitee tɔ nɔ́a wɛ səkpetɛ taa. ⁷ Ma nawa yomaa caɔa kpraɔanɛŋ na awulumpiya nɔ́a tɔŋ nɔ́ɔhɛ isɪ yomaa.

⁸ Ye wei i hula púyó i hotiyi kɔ taa kɛ, ɔlɛna tɔm nyasa wei i caatəyi kɔluŋa tɔ. ⁹ Ye wei i lakɛ təmle kɛ pɛɛ tɔyɔkɛlɛ a kuyi-i kɛ, ɔlɛna taasɪ faɔalɔv nɔ́a wɛ asɔla taa. ¹⁰ Ye laalɛ tima na pá ta sala-tɛ, ketulu kɛ pə nukɛ tɔm naalɛ. Ama ləməyasəe yekina na yɔlv waa. ¹¹ Ye tɔm nyasa i tɔ waatv inɪ tɔm tɔ inɪ i tá waa tɔmaa tɔɔv taa kɛlɛ.

Yɔɔtaya kɛkɛkɛ cɔlvɔv

¹² Yɔlaa caaki ləməyasəe tɔ kuyɔɔtɔtɔv kɛ. ɔlɛna nyɔɔɔfɛi tɔ kuyɔɔtɔtɔv nɔ́a wakəlɔyi-i. ¹³ Kɔmɛlɛtɔm kɛ i caalɔɔŋa, ɔlɛna í təkəna kpraŋɔɔv nyəntɔ. ¹⁴ Nyɔɔɔfɛi tɔ lɔləsəyi kuyɔɔtɔtɔv kɛ. Yɔlv ta nyɪ mpi pu kɔɔ tɔ. Awe ká kɛɛsɪ-i mpi pu tɛ na pɛ la i sɛm waalɪ tɔ? ¹⁵ Nyɔɔɔfɛi tɔ kaakəna i təmle kɛ. ɪ tu nyəŋ na í pɔlv icatɛ taa.

¹⁶ Ye tɛtɔ wɛna wulav iwaasələ na i waalɪ nyóma təmle ntɛ hiluyɔv tike, tɛtɔv nti tɔ tɔm wɛ waiyɔ kɛ. ¹⁷ Tɛtɔv nti tɔ nu leleŋ tɔyɔlɛ nti tɔ wulav kɛ kasayampru na i waalɪ nyóma tɔki pa tɔɔnaya kɛ ka waatv sɪ pá hiki toma, pə taya acima tɔ. ¹⁸ Felentú wei i ta paasəna i kutuluyɔv tayanɔv tɔ kɔ hotiyi kɛ, na kaakentu nyəŋkɔv nɔ́a luliyi. ¹⁹ Yɔlv lakɛ tɔɔnaya kɛ sɪ í tɔyɔ na í nu leleŋ, ɔlɛna sulɔm nɔ́a hɛɛsɪ lanlɛ, na liyitee kɛ pa lakəna pə təna. ²⁰ Taa tɔv wulav kɛ nyá lotu taa, pəyele taa tɔv liyitee tɔ kɛ nyá nan kɔhəntɔyɔv taa. Pə taya pɔlv, kacəka heeliyina tɔm.

11

Məsəməsɔ lapv

¹ Pɛti nyá tɔɔnaya kɛ lum tɔɔ, kuyaku nakɔlv n ká tɛ na í tayanɪ-kɛyɛ hikuyɔv. ² Ha nyá wɛnaw hɔɔlvɔv kɛ yɔlaa naatosompɔɔlaya yaa pələfɛi naanɔwa. Mpi tɔ, n ta nyɪ isayatu nti tu mayana-ŋ antulinya taa tɔ. ³ Paa timpi tɔɔ kɛ tɔyɔv hotinaa, kɔ lontɛ taa tənaya kɔ saaləyi. Ye tɛv i pilaa na ŋmuntɔyɔv susi kɔ nukɛ tɛv kɛ. ⁴ Wei i feŋiyi heelim tɔ u tuuki pɔlv, na wei ɔlɛ i paasəŋa isəŋmɔntɔv kɛ nyəntɔyɔv tɔ u kɔŋ pɔlv. ⁵ N kaa pəsɪ na í cəkəna heelim mpraav. Pəyele n kaa nyɪ isəna pə ŋmaaki pəyaya kɛ ka tɔɔ lotu taa na ka feesiyi tɔ. Mpru tɔtɔyɔv nn pəsəyi na í cəkəna ɪsɔ wei i lakɛ pə təna tɔ i təmle. ⁶ Pə tɔɔ kɛ pə wɛɛ sɪ í tuu nyá kututuam kɛ tanan tɛɛ haləna taanaya, taa hɛɛsɪ. Pə taya pɔlv, n ta nyɪ sɪ tanan yaa taanaya kututuam ká kələna lapv, yaa pə təna pu wɛɛ tɛv.

⁷ ɪlim naakɔyɔv tɔ pə wɛ tɛv kɛ, na isɛ lanlɛ hɛɛkəna pə nyaaləm. ⁸ Ye yɔlv weesuyɔv tayaɔa pɔsɪ pəyale, í sa ɪsɔ kɛ sɪ təna sɪ tɔɔ. Ama í tɔɔsɪ kɛ sɪ səkpetɔyɔv kuyɛŋ ká wɛɛ pəyale. Pə təna mpi pə kəŋ tɔ pə cəkənav wɛ katɛ kɛ.

Kɔfalan yɔlaa layatv tasvɔv

⁹ ɪfepu nyá, yɔlənə nyá ɪfepile kɛ tɔ waatv na í nu tɔ leleŋ, təŋ isəna pə ha-ŋ nyá lotu taa tɔ, na isəna nyá isɛ naaki tɔ. Ama tɔɔsɪ kɛ sɪ ɪsɔ ká tɛ na í yaa-ŋ hɔvlɛ kɛ pə təna pə tɔɔ. ¹⁰ Hatələnə nyá nyamle kɛ nəɔəsɛɛ, na í cələnə nyá tənuyɔv kɛ wɔsasi. Pə taya pɔlv, ɪfepile na tɔ alaafaya wɛ tɛm kɛ.

12

¹ Ama tɔɔsi nyá ŋmalɔ tɔɔ ké nyá ifepile kɔyeeŋ taa, na pácɔ wɛɛ asayee na pusi nsi si taa n ká tɔ si: Weesuyu fɛɛ-m leleŋ tɔ si kɔɔ. ² Na pácɔ ilim, na nyaaləm, na isətu, na isətuɔɔŋasi yu nyá tɔɔ, na pá wɛɛ isu tɛv fɛɛkɔyɔ na isəŋmɔntɔ tayanɔ lapu tɔ. ³ Waatu inəxi nyá ŋkpalasi nsi si kentiŋi-ŋ tɔ si sɔvki seluɔ, na nyá nɔɔhɛ toŋ nyəna nna inɔ a sɔgələxi-ŋ tɔ á nuki, na nyá kela nna a ka wɛ isu nanlaa tɔ á pasa holuɔ, na á heesi nanɔyɔ, na nyá isɛ nna a wɛ isu pətɔlee nyənlaa tɔ á wu nav. ⁴ Saa inəxi nyá ŋkraŋŋ təkəxi, na nyá nɔɔɔ pasa, na kampaav koo feesiŋi-ŋ, na yontunaa tana leleŋ si. ⁵ Na ŋ wu takpalɛnaa, na mpaav wɛ-ŋ sɔgɔntɔ, na nyá nyɔyɔ hulɔmɔ isu tɔyɔ ŋku kɔ hetu hulɔmaa tɔ. Na nyá nɔɔhɛ mɔli-ŋ yuŋ isu sɔgɔla, na tuusi pee kɔnyulɔyɔ si nyá nɔɔɔ taa. Kɔyakɔ nakɔli ɔlɛna pá pona-ŋ nyá kantəkaya tɔyaya taa na wiilaa náa cɔɔki hapəle tɔɔ. ⁶ Tɔɔsi nyá ŋmalɔ tɔɔ na pácɔ nyá weesuyu ŋku kɔ wɛ isu liŋitee nyəgələyɔ ŋmənaya tɔ kɔ cɛ, yaa kɔ yɔki isu wɔla heɛv yaa lɔm həyaya kɛ hite nɔɔɔ, yaa kɔ cɛ isu pəpəte kululule cɛkɔyɔ na tɔ hoti ləkɔ taa tɔ. ⁷ Na pácɔ nyá tɔnyɔyɔ pəsi tɛtu nti paa ŋmana-kɔ tɔ, na nyá feesuyu náa mɔli Isə wei i ka tɔ-kɔ tɔ i kinj.

⁸ Mpɔyɔle ləməyasəe tɔ tɔma si pə tana pə wɛ piti ké na pə cɛkənav wɛ katɛ.

Kɔtakatɔ

⁹ Pə taya ləməyasəe tike kɛ waasv tɔ ka wɛna. I seɣɛsa yɔlaa kɛ nyəm tɔm. Pəyele i nuwa atɔwa na í yasɔ a taa na í tayanɔ a payale. ¹⁰ Ləməyasəe tɔ kaasa i tɔxi na í hiki tɔm leleŋ nyəntɔ na í teləsi-tɔxi teitei. Tə ké tɔm tampana nyəntɔ ké. ¹¹ Ləməyasəe tɔ kɔyɔgɔtɔtɔ wɛɛ ké isu kkrátúyú kɔsɛŋtɔyɔ ŋku pa keetiŋina naaŋ tɔ, na nyəmá wɛna kaləkəŋ nyáma kama tɔ. Tiikilu kɔlɔm inɔ i kamna-yɛ. ^a ¹² Pələ pə paasi ɔlɛ ma pəyalɔ, paasəna si takəlasɔ payale ŋmaav fɛi tənaya, na nyəm pɛɛkɔyɔ katatəlaya kaaki tɔnyɔyɔ ké.

¹³ Seɣɛsɔyɔ kɔnɛ kɔ nyɔyɔ ntɛ si ŋ nyana Isə, na ŋ təkəxi i kɔsəsutɔ. Təmlɛ nte pə tɔ paa yɔlɔ wei si í la tɔgɔle. ¹⁴ Isə ká hɔvna yɔlaa kɛ pa kɔlapɔtɔ tana tɔɔ ké, paa kɔŋmɛsətu kɔpantɔ yaa isayatu.

^a 12:11 Tiikilu: Tiikilu inɛyɛ cənɛ, pə pəsəxi na pə wɛɛ Isə yaa Salɔmɔŋ, halɔ lɛlaa ná tɔŋ si Moisi.

YONTU TAA YONTU

Kutubutu

Yontu Taa Yontu taa cəneɣe pa keesəɣi wulaw Salbməŋ na ɪ taŋ pa səlɔvɔ təm. Səlɔvɔ ŋku kv wenna ɪsu ŋku ɪsə səlɔna ɪ yələa kpekəle tə na ŋku ɪsə yələa kpekəle səlɔna ɪsə tə.

ɪsəna pa faɣa Yontu Taa Yontu takəlaya tə:

Kancaalaya yontu, titite 1:1-2:7

Yontu naale nyəntv, titite 2:8-17

Yontu tooso nyəntv, titite 3:1-5:1

Yontu liyiti nyəntv, titite 5:2-6:3

Yontu kakpasɪ nyəntv, titite 6:4-7:11

Yontu naatoso nyəntv, titite 7:12-8:4

Yontu naatosompɔɣəlaya nyəntv, titite 8:5-14

¹ Salbməŋ yontu taa yontu ntə.

Səlɔvɔ nyəma faaci

(Peele kvɔɣɔtvtv)

² Wayalɪ-m wayalɪ-m,
nyá səlɔvɔ kələ-m sɔlvəm.

³ Nyá tulaalv səsɔvŋ ké kvɔɔŋ ké.
Na nyá hətə náa wɛ ɪsu nɪm səsɔvŋ nukvɔv tə.
Pə təw ké peelee səlɔvŋ-ŋ.

⁴ Təki ma niŋ taa, kvɔɔɔna-m asewa.
Wulaw svsa-m ɪ kutulvŋ taa ké.
Tu wɛɛna laŋhvlómle na tə ŋmaali nyá təw.
Tu yəlɔna nyá səlɔvɔ na pə kəli sɔlvəm.
Pa səlɔvŋ-ŋ tə pa wɛna tampana ké.

⁵ Yosalem peeleea mɛ,
pa ma pilaa tə,
ma tewaya ɪsu Ketaa coka,
yaa ɪsu Salbməŋ coka pəvŋ.

⁶ ɪ taa nyana-m sɪ ma kələ pilivŋ.
Ilim piisina-m mɔv.
Ma taalvnaa mv-m na páána ké,
pa tv-m sɪ ma taŋ lesevŋ tivŋ tawa.
ɪle ma ta taŋ ma mavamaya ma nyəntɛ.

⁷ Nyá wei ma ləsaɣa svvwa tə.
Heeli-m timpɪ n tiikiɣi nyá kaləkv tə.
Keesɪ-m timpɪ n ka heesɪ ilim sikvɔv tə.
Ma taa cəw yem ké nyá taapalaa kaləkəŋ cəlv.

(Tiikilaa kvɔɣɔtvtv)

⁸ Alaa telaa taa telu nyá.
Ye n ta nyɪ ɪle n təŋ heevŋ kaləkv nəsəhɛɛ.
Tiiki nyá pinasɪ ké tiikilaa coka kin.

(ɪfɛpu nyəntv)

⁹ Ma kvəsəlaya nyá, nyá teu nəɣəsəna ké ɪsu
pa kvɛlvɔv ɪcipiti wulaw kvɔɔɔnɔ alvnyəŋ keekɛ na kacəka tə.

10 Nyá lukpuγutu tewa nyá ηkpaηγapelasí heku kέ.
Na nyá luyu náá səηa teu ke lutv heku taa.

(Túkilaa nyəntv)

11 Tu lu-η wəla ke kacəka wontu
na pá matí tə tə kέ liyitee nyəγətv.

(Pεεlə nyəntv)

12 Wulav na ι cəlv nyəma pa caγaa tə
na ma təv tulaalv səvsvη nyalaa kέ.

13 Ma kuvəlv nyá, n wε-m kέ isu
tulaalv miili ke pa sι ma həla heku.

14 N wε-m kέ isu laalinaa kuvama tuη ke
Aη-Ketii lesev tawa taa.

(Ifepu nyəntv)

15 Ma kuvəlav nyá, ama n tewa yoo!
Nyá isəpee tewa isu alukukunaa.

(Pεεlə nyəntv)

16 Ma kuvəlv nyá, teu nté yaa.
Tá kvhəntvγv nté kateηa nyutv kvəkəkəkətv.

17 Tuη kuvpaη piliηasi nté ta kutuluyv.

2

1 Ma wε kέ isu Saləη tətəkəle yaaye.
Maγale tətν ihəntav taa hətv.

(Ifepu nyəntv)

2 Isu yaaye wεv səwa heku tə,
ηpúγú ma kuvəlav nyá n wε pεelaa lelaa taa.

(Pεεlə nyəntv)

3 Isu tvγv kvətəγəv wεv hətvγv tuη taa tə,
ηpúγú ma kuvəlv nyá n wε ifepiγa lelaa taa.

Nyá isotom taa kέ ma nyiula caγav.
Nyá pee wε lelev ke ma nəγv taa kέ.

4 Acíma taa kέ n pona-m nyá tε.
Nyá tuuta wei n kpaasa ma nyvγv taa təγəle səlvγv.

5 N cεla-m tvγv ηkv pa yaa sι lesev tə kv pee
kakalasi na má təγv na pé səna-m.

N ha-m tvγv pee na má mvv na pé ha-m toma.
Mpi tə, səlvγv kvətəη kpa-m kέ.

6 Te ma nyvγv na nyá niη mpətəη.
Kpəkəna-m na nyá ntəγəη.

(Ifepu nyəntv)

7 Hai, Yosalem pεelaa mε,
ma tuukina naməη na nasəη sι:
I taa paatí tá səlvγv na pé waatv ta tata.

Ifepu kvəntε

(Pεεlə nyəntv)

8 I nu ma kuvəlv nəγv.

Ι ημαακəna nteye pəəη na pulasi təə na í kəη.

⁹ Ma kusəəlv nəγəsəna ké isu nasem

yaa kapələηa kufalaya.

Halı unəγəle tá kolunja waalı na í nyənəγəna pətote.

¹⁰ Ι yaaki-m si: Ma kusəəlaya nyá.

Kuli na í kəə.

¹¹ Mpi tə, yoluma tɛma.

Tɛv tɛma, kv su tənaya.

¹² Tawa taa kutəγəη tu hetv ke tetv taa.

Yonkpaama waatv tapayale.

Ihokaya wiiwa tá tetv taa.

¹³ Tuiη wei pa yaa si fikinaa kancaalaya nyəη təηa luləyυ,

na təyυ ηku pa yaa si lesəη tə kv hetv səsəη nía nyalaa.

Kuli na í kəə, ma kusəəlaya kupaηka.

¹⁴ Ma kupaηka nyáγá kvkpaηəη pəəη taa.

Nyá wei n we ipilisav taa timpri we katə tə.

Həlv-m nyá isəntaa,

yele na má nu nyá nəγə.

Nyá isəntaa tewaya na nyá yəγətaya we lelenj.

(Toto nyəntv)

¹⁵ Ι kra taale wontu səkpetu nti tə wakələyι ta lesəηnaa tə.

Pə tayə pəlv, pa tu hetv.

(Peeəlv nyəntv)

¹⁶ Ma tənna ma luyυ tɛe kusəəlv.

Na ilé ι tənna má.

Yaayenaa taa ké ι tiikiyι ι kaləkəη.

¹⁷ Ma luyυ tɛe kusəəlv nyá, tə pulasi təə,

na í kəə isu nasem yaa kapələηa kufalaya,

na pə́cə ahoο yu na nikaγa kra.

3

Peeəlv toosiyina ifepu

(Peeəlv nyəntv)

¹ Mpyó ma toosa ahoο si

ma kusəəlv nté ma pɛeka kato təə.

Na má pɛeki, na má pɛeki, ma ta na-i.

² Ilena má kuli na má cəə icatɛ.

Na má pɛeki-ι nənəəsi tɛe,

na haɛɛ təə, ma ta na-i.

³ Ilena má sulina taηlaa mpa pa cəəki icatɛ tə

na má pəəsi-we si:

I nawa ma kusəəlv na?

⁴ Ma polaa si ma tɛeki pa təə ɔe,

ma ná ma kusəəlv nté.

Na má kpipi-ι na má tək-ι teu na má pona-ι ma too tɛ.

Na má svəna-ι wei ι lula-m tə ι naη taa.

⁵ Hai, Yosalem pɛelaa mɛ,

ma tuukina naməη na nasəη.

I taa paati tá səəlvυ na kv waatv ta tata.

(Peele nyəntv)

- 6 Pepe luna wɔlaya tetv taa na pɔ kɔŋ
 ɪsu wontu pee tulaalv nyɔɔsi?
 7 Wulav Salɔmɔŋ amaka kɔŋna.
 Na ɪseɣeli yoolaa taa yoolaa nutoso ke ɪ waali.
 8 Pa tɔna pa kpɛlɛma yoou kɛ.
 Pa paa laɣalɛ ke pa kɔŋkɔmɔŋ taa.
 Na pɔ tanja asola nna a kɔŋ ahoo tɔ.
 9 Lipaŋ taasɪ kɔpaŋsi ke pa saaka
 wulav Salɔmɔŋ amaka ɪni.
 10 Liyitee nyəɣətv ke pa lupa ɪ kpatəŋ,
 na tɔteesile ke wula.
 Tɔcaɣale ke pɔvɣv kɔseemvɣv kɔpaŋku.
 ɪɛna Yosalem pɛelaa nɔ́a pɔ pɔ taa kɛ
 pɔɔŋ wei pa sɔpɔna sɔɔlvɣv tɔ.
 11 Siyɔŋ pɛelaa me,
 ɪ lu na ɪ nɔ́a wulav Salɔmɔŋ ntenuɣu
 ŋku ɪ too tema-ɪ ɪ akpɔɣale wule tɔ.
 Kɔ kɛ ɪ lanhɔlvmlɛ sɔsɔle kuyako kɛ.

4*(ɪfepu nyəntv)*

- 1 Ma kɔsɔɔlaya nyá,
 ama n tewa, n tewaɣa tɔkpara.
 Nyá ɪsɔpee we nyá tɛkɛntɛ tɛɛ kɛ ɪsu alukuku.
 Nyá nyɔɔsi hɛnta ɪsu pəŋ kalɛkv tiiki Kalaati pɔvɣ.
 2 Nyá kela hɔlvmaa kɛ ɪsu heeŋ kɔhɔlvmlɔŋ kalɛkv
 ŋku kv hɔntv pa kɔwa na kɔ luna lɔm tɔnyɔɔle tɔ.
 Paa heu wei na ɪ tompiya, nɔɣɔlv ta laŋ.
 3 Nyá ntompee we ɪsu kponkrontuɣu kɔseemvɣv.
 Nyá lukpɔvɣutu naaki nyá tɛkɛntɛ tɛɛ
 ɪsu pa faɣa tɣv nakvli kv pɔle kɔseemle.
 Na nyá yɔɣɔtaya na leleŋ.
 4 Nyá lɣu we kɛ ɪsu Tafiti kutuluɣu kɔkɔlvɣv
 ŋku pa ŋmawa si pa sukɪ yoou wontu tɔ.
 Kɔ taa kɛ pa pusa kpɔlɔŋ iyaya (1000).
 Yoolaa taa yoolaa kpɔlɔŋ kɛ.
 5 Nyá hɔla naale we kɛ ɪsu nasem tompiya naale
 tɔkɣv yaayena hɛkv tɔ.
 6 Maa polo tulaalv miili pɔvɣv tɔɔ,
 na tulaalv kɔwɔpɔv pulaya tɔɔ.
 Na pɔcɔ́ pɔ nyaalv na sɔkɔpɔvɣv yá.
 7 Ma kɔsɔɔlaya nyá, n tewaɣa tɔkpara.
 Nya tiili tá pɔntɪ paa pɔcɔ́.
 8 Ma tanjiyaya nyá, kɔɔ.
 Kɔɔ na tɔ́ lu Lipaŋ pɔvɣv taa.
 Hatoo Amana, na Senii,
 na Hɛemɔŋ pɔ pɔɔŋ nyɔɔŋ taa kɛ n ká nyəni tɛtɛkɔle.
 Tɔɣɔlasɪ lona we tɔnaɣa.
 Na kpoŋ tɔcaɣale.

9 Ma newaya, ma taniya nya, n heesaxi ma lanje ke.
Ye n nyona-m tom kulom pa laki-m teu ke.
Ye ma nawa nya luluy pile kulomtale pa laki-m lelenj.

10 Ma newaya, ma taniya nya,
Nya sooluy we teu ke.
Nya sooluy kala-m sulom tacyacaya.
Nya tulaalv soosuj teewa lempa tona.

11 Ma taniya nya, tuj nim kpenj nya ntompee tao ke.
Nya nsamle tao we isu naalam na tuj nim.
Na nya wontu soosuj naa we isu Lipanj tetu hotuyu hetu.

12 Ma newaya, ma taniya nya.
N we ke isu halam mpi pa lopa kalaa to.
Yaa hite nte ta tao pa sulaa to,
yaa seelv wei i tao pa taalaa to.

13 Nya looj lom niyitiyina tuj taale
nte ta pee we lelenj ke teu to.
Tulaalvnaa kupama tuj nyocki

14 taya waani waani ke,
na pa kpenna kusayalaa kupama.

15 N we ke isu halamnaa seelv
yaa lom kupam lakoo.
Yaa lom mpi pa lukona Lipanj tontoja tao to.

(Peev nyantu)

16 Iim ntayoj na pa mpatoj heelim i kulv
na pa ma halam tao na pa tulaalvnaa soosuj nyala.
Ma kusoolv nya sov nya halam taa,
na n tayo pa pee lelenj nyona.

5

(Ifepu nyantu)

1 Ma newaya, ma taniya nya.
Ma sovki ma halam taa na ma caa
ma tulaalv miili na tulaalvnaa lelala.
Maa tayo ma tuj setaya.
Na ma nyoo ma sulom na ma naalam.

(Taapalaa nyantu)

Ma taapalaa me i tayo na i nyoo.
Sooluy i ko-me isu sulom.

Peev tula nanyoj ile, ifepu si n ka su-m le

(Peev nyantu)

2 Ma tookaya yaa, paa na mpv ma na ma ise.
Mpyoo ma nuwa ma kusoolv nayo na i laki
kaafala na i tuj si:

(Ifepu nyantu)

Tvlo-m, ma newaya, ma kusoolaya.
N we-m teu ke isu alukuku,
nyayale ma kupanjka.
Mpi to, ahoov colov kra-m ke na ma nyoo si tao na lom.

(Peele nyəntv)

³ Ma tema ma wontu wəχəsuχu.
 Isənaγale maa taγanι-təχι suuu?
 Pəcə ma kəwa ma nəəheε.
 Iε isənaγa maa taγanι-yeγe pilisuγu tətə?

⁴ Mprəγy ma kusəəlv svsə ι nin na pəγote.
 Na ma laηle taa la tənyau.

⁵ Iena má kvli sι ma tvləχι ma kusəəlv,
 na ma ntantakv na ma mpee təə tulaalv
 taana kampv tətəkəle.

⁶ Mprəγy ma tvla ma kusəəlv, Iε ι tema tεεv.
 Ama ι kvγəγətvtv wakəla ma laηle.
 Iena ma pεεkι-ι ma ta na-ι.
 Na má yaa-ι ι ta cə.

⁷ Mprəγy ma sula taηlaa mpa pa cəəki icate tə.
 Na pá ma-m na pə kv-m, na pá lεεkι ma tεkεntε.

⁸ Hai, Yosalem pεεlaa mε, ma wiina-mε.
 Ye í sula ma kusəəlv,
 í heeli-ι sι səəlvχv kvtəη kra-m.

(Pεεlaa nyəntv)

⁹ Hai, alaa taa telu nyá,
 weγe nyá kusəəlv ná tεεwa,
 na n wiikina-tvγv mpv?

(Peele nyəntv)

¹⁰ Ma kusəəlv nyá n sεεwəγa təkpaηkraη.
 Paa n we yəlaa iyisi naanvwa (10000) taa,
 pa nyəηι-η kraκpaə ké.

¹¹ Nyá isεntaa tewəγa isu wəla maγamaγa.
 Na nyá nyəəsi náá γawa təpəlopolo isu pááv hetv,
 na sι pila kilikili isu katəkətvγv.

¹² Nyá isəpee wεε ké isu alukukunaa ke lvm kvkpmim nəχə.
 Na pá yaakι naaləm taa na pá heεsəχι timpi pə təəlvna-we tə.

¹³ Nyá lukpuγvtu tewəγa isu tulaalvnaa tvη taale.
 Na nyá ntompεe wε isu yaayena
 mpa pa təə tulaalv miili kpaη tə.

¹⁴ Nyá nin wε ké isu wəla kukuwee
 nna a təə pa tv liγitee pεε tə.
 Na nyá tənvχv təə náá wε isu tuu kete kusotile
 nte tə təə pa tv liγitee pεε tə.

¹⁵ Nyá nəəheε wε ké isu liγitee pεε kvhəlvmeε
 akelena mpa pa tapəη tεε pa tema wəla tə.
 Na nyá nyənvχv taa wε isu Lipaη pəóη.
 Nyá nyvχv kvlaa ké isu tvη səəəəη, n feina saala.

¹⁶ Nyá kvγəγətvtv təna na leleη ké.
 Na nyá pə təna pə wε teu.
 Yosalem pεεlaa mε,
 ma kusəəlv nté, ma paalv kele.

6

(Peeḷaa nyəntv)

¹ Alaa taa aɕɛpa nyá,
leye nyá kusəəlv polaa?
Nkuɣu i təŋaa?
Ta na-ŋ tə pɛɛki-i.

(Peeḷo nyəntv)

² Ma kusəəlv n pola nyá taale nte tə taa tulaalv
səəsvŋ nyalaa təɣə sɪ n caaki yaayenaa
na n̄ tiiki nyá kaləkv.
³ Má tənna ma kusəəlv nyá na nyá tənna má tətə.
Yaayenaa taa ké n tiikiyi nyá kaləkv.

Peeḷo weɛtv

(Ifepu nyəntv)

⁴ Ma kusəəlaya nyá,
n tewaya isu Tiisa iɕate.
N we leleŋ isu Yosalem taa ɕayale.
Ama n we səɣəntv isu yoolaa na pa tuutanaa.
⁵ Keesi nyá ise anɪ a cəəsvəŋi-m ké.
Nyá nyəəsi hənta isu pəŋ kaləkv tiiki Kalaati puyv.
⁶ Nyá kela həlvmāa ké isu heeŋ kəhəlvməŋ kaləkv,
ŋku kv luna lvm tənyəəle,
na paa heu wei na i tompiya tə.
Nəɣəlv ta hələmi.
⁷ Nyá lukpuyutu naaki nyá tekente tɛɛ
ké isu pa faya tɣv nakvli kv pile.
⁸ Wulav pəsəŋi na i weɛna taya alaa ke nutoso.
Na asaḷaa ke nunaasa, na saḷaa náá fei kalvɣv.
⁹ Ama nyá tike ke nyá too ləla alvəpəɣaya na i kəla-ŋ səəlvɣv.
Nyayale ma kvpaŋka, n we-m teu ké isu alukuku.
Peeḷaa naaki-ŋ na pá yaaki-ŋ laŋhəlvmlɛ tv.
Na taya alaa na asaḷaa tətə ná saŋi-ŋ.
¹⁰ Alv wei i lukəna mpv na i teeki kəkə isu ilim,
na i tewa isu isətv?
Na i we səɣəntv isu yoolaa na pa tuutanaa?
¹¹ Ma tiiva tvŋ pee taale taa
sɪ ma naaki tɛtəkəle taa məhoo kvfana.
Na má ná sɪ tvŋ wei pa yaa sɪ lɛsɛŋ tə i hələŋi,
na tvŋ leləŋ tvŋi hetv na.
¹² Ma ta cəkəna, ama ma kvnyulvɣv pəsə-m ké
isu ma yəḷaa kasayampiya yoou kɛkɛnaa.

7

(Alaa na peeḷaa nyəntv)

¹ Sulamii peeḷo nyá, kəə, kəə,
Kəə, na tə nyəni-ŋ.
Pepe təə ké i nyəniəŋi Sulamii tv?
I we ké isu kpeka naale paale.

(Ifepu nyəntv)

² Awulumpu pɛɛlɔ nyá,
ama nyá nɔɔhɛ tewa nyá ntaŋkpala taa.
Na nyá tənaya náá wɛ isɩ lutv ntɩ nɩŋ tɛmlɛ tv lupatɔ.

³ Nyá lotu kulutaa ké.
Tə taa u laŋəɣi sɔlɔm sɔɔsɩ nyəm.
Pəyele tə ɔaɣa ké isɩ tɔɣənaya pee huɣule ke yaayenaa hekv.

⁴ Nyá həla naale wɛ ké isɩ nasɛm tompiya.

⁵ Nyá luɣu nəɣəsəna isɩ tuuŋ kela akele.
Nyá isəpee wɛ isɩ Həsəpəŋ ɪcəte nəɣɔ luna.

Na nyá məntɛ náá səŋa isɩ Lipaŋ akele,
wei ɪ tɔɔ pa feŋiyina Tamasi həɣɔlvɔ tɔ.

⁶ Nyá nyɔvɔ səŋaa ké isɩ Kamɛɛli pɔvɔ
na nyá nyɔɔsi náá wɛ isɩ nyaalvɔ ŋku
pa lii akpaayala tɔ.
Pə təkə wulav nəɣɔlv ke nyá nyɔɔsi kpaɪ taa.

⁷ Ma sɔɔlvɔ tv nyá, ama n tewaɣa.

Nyá nyənvɔvɔ taa wɛ teu.

⁸ N səŋaa ké isɩ pááv.
Na nyá həla náá wɛ isɩ kpaɣpatukv.

⁹ Ma tv ma taa sɪ maɔ kpa pááv ŋkv.

Na má seti kv tukv.
Nyá həla anɪ a wɛ-m tətɔɣɔ isɩ lesɛŋ tukv.

Nyá feesiŋ wɛ-m sɔɔsɩ isɩ tɔvɔ pee.

¹⁰ Nyá kɔvɔɣɔtɔv wɛ leleŋ ké isɩ sɔlɔm kɔpam.

(Pɛɛlɔ nyəntv)

Pə ké ma kɔsɔɔlv sɔlɔm ké.
Isɩ pə kpeŋyɔv mpa pə kɔwa tɔ pa ntompee tɔɔ tɔ.

¹¹ Ma kɔsɔɔlv tənna-m na ɪ kɔnyulvɔv wɛ ma tɔɔ.

*Ye pa sɔɔla-ŋ pə laŋhɔlvmlɛ**(Pɛɛlɔ nyəntv)*

¹² Ma kɔsɔɔlv nyá, kɔɔ na tɔ lu.

Tu svv aɔalɛ taa ké ahoɔ.

¹³ Ilena tɔ kpa lesɛŋ tuŋ taale ke tanəŋ kɔpaŋku
na tə ná sɪ pa tv hefv na tɔ yeɣɛɛɪ?

Na tuŋ leləŋ tvwa yaa ɪ ta tv?
Tənaya maɔ hɔli-ŋ ma sɔɔlvɔ tənə.

¹⁴ Tuŋ wei ɪ kɔsəɣi apalaa kɔnyuləŋ tɔ ɪ sɔɔsɩ kpaɔa.

Tə wɛna tá nɔnɔɔsi tɛɛ ké tuŋ pee kɔpana.

Paa kɔpənɛɛ paa kɔfana.

Ma kɔsɔɔlv nyá, nyaya ma su-ye.

8

¹ Ye ma na-ŋ tu kaɔwa too kɔlvɔm,
maɔ wəɣaləɣa-ŋ awalɪ kele timpɪ timpɪ ma suliyi-ŋ tɔ.
Ile nəɣɔlv taa yi-m.

² Maɔ pona-ŋ na má svv-ŋ ma too tɛ na ɪ seɣɛsɪ-m.
Na má yele na ɪ nyɔɔ ma sɔlɔm sɔɔsɩ nyəm.
Mpi pə ké ma tɔvɔ pile nyəm tɔ.

³ Te ma nyɔɔɔ na nyá niŋ mpɔtɔŋ,
Kpekɛna-m na nyá ntɔɔŋ.

⁴ Hai, Yosalem pɛɛlaa mɛ, ma tuukina-mɛ.
I taa paati tá sɔɔɔɔɔ na pɔ waatu ta tata.

(Pɛɛlaa nyɛntu)

⁵ Pɛɛɔ wei i kɔŋna nté na wɔɔɔɔɔ tɛtu tɔɔ,
na i nyɔka i kɔsɔɔɔ tɔɔ?

Sɔɔɔɔɔ toŋ

(Pɛɛɔ nyɛntu)

Tuɔu tɛɛ ké ma feesa-ŋ.
Tɔnaɔa nyá too wei i lɔla-ŋ to i kraɔa nyá hɔɔ.

⁶ Si-m nyá laŋɛ na nyá ŋkpaɔna tɔɔ isu kuyɔsuyɔ.
Mpi tɔ, Sɔɔɔɔɔ wɛ toŋ ké isu sɔm.

Na isɔsɛɛmɛ náá wɛ toma isu atɛtɛɛ.
Sɔɔɔɔɔ nyɛmá kɛ kɔkɔ nyɛna ké.

Kɔ ké Taca kɔkɔ ké.

⁷ Lum sɔsɔɔm u pɔsɔɔɔ na pɔ teesi kɔ kɔkɔ.

Pɔyele pusi sɔsɔɔnsi kaa li-kɔ.

Ye yɔɔ cɛla i tɔɔɔa wɛnaɔ tɔna

si i laɔasɔɔɔna sɔɔɔɔɔ, isu pa tuu-i.

(Pɛɛɔ taalɔnaa)

⁸ Tɔ wɛna nɛwɔa alɔnyɔŋka ŋka ka ta luta hɔla tɔ.

Isɔnaɔa tu la kuyakɔ ŋku

paɔ yɔɔɔɔ ká asasaalɛ tɔm tɔ?

⁹ Ye ka tɔka ka ti na ká kisi yeleyɛɛɛ,
tu yɔɔɔna-kɛ na kacɔka wontu.

Ama ye ka pɔsa isu yɔɔa tɔna nɔnɔɔ,

tu tɔki-kɛ na kɔŋkɔpɛlasɔ toŋ nyɛnsi.

(Pɛɛɔ nyɛntu)

¹⁰ Ma tɔka ma tɔɔi, ma fɛi yeleyɛɛɛ taa.

Ma hɔla sɔŋaa ké isu akɛɛnaa.

Mpu tɔ, ma kɔsɔɔɔ nyɛnɔɔɔ-m wei i kɔŋna hɛɛsuyɔ tɔɔɔ.

(Ifɛpu nyɛntu)

¹¹ Mɔpɔyú Salɔmɔŋ tɔma si:

Ma wɛna tuŋ wei pa yaa si lɛsɛŋ tɔ i taalɛ

kɛ timpi pa yaa si Paali-Hamɔŋ tɔɔɔ.

Ma yɛɛɛna-tɛɛɛ taŋɔa,

paɔ wei i kɔŋna-m tɔ kɔɔɔɔm kɛ liyitee nyɛɔtɔ iyɔa (1000).

¹² Ma tuŋ taalɛ wɛ ma kiŋ ké.

Salɔmɔŋ nyaa kraɔa liyitee nyɛɔtɔ iyɔa (1000).

Lɛsi tɔ taa ké nyɛɔtɔ ŋmɔnɔyɔ (200) na ŋ cɛla taŋɔa.

¹³ Nyá wei n wɛ halɔm taa tɔ,

nyá taɔpaɔa kɛma ŋkpaŋŋ si pa nukɔ nyá nɔɔɔ.

Iɛ yeɛ na má nu-kɛ.

¹⁴ Ma kɔsɔɔɔ nyá kraɔa asewa isu nasɛm yaa

karɔɔna kɛ tulaɔɔnaa puyɔ taa na ŋ kɔɔ.

ISƆ KUYƆƆTUTU TELESLU

ISAYII TƆM TAKƆLAYA

Kutubtu

Iseyeli nyɔma kɔpɛntɛŋ na pa wahalanaa tɔm ke Isayii yɔƆtɛyi i takɔlaya kane ka taa. I yɔƆtɛyi tɔtɔyo isɛna Isɔ kɛ sɔsɔ ke piitimnaa tɔw tɔ. Pɛyele Isɔ hɛɛsɛyi Iseyeli nyɔma laŋa. Na i nɔɔsi nsi i suwa si i ka kɔna waasulɔ na i waasi-we tɔ. Waatu wei Iseyeli nyɔma kɛ te yomle tɔƆw ke Papiloni taa uɛna pa kakaasaya mɛli Iseyeli taa na pɛ tɔyo pa tetu.

Isɛna pa faɣa Isayii takɔlaya tɔ:

Yuta nyɔma na piitimnaa pa weetu, titite 1-39

Iseyeli nyɔma laŋhɛɛsɛle, titite 40-55

Iseyeli nyɔma mɛlɔyo tɔm, titite 56-66

HƆƆLUƆU KANCAALAYA NYƆŊKU

¹ Tɔm nti pɛ kulaa na pɛ hulɔ Amɔti pɛyalɔ Isayii tɔƆwɔ. Yuta tetu na Yosalem icate pa tɔm kɛ. Yuta awulaa Osiyasi na Yotam na Ahasi na Isekiyasi pa pɛɛle taa kɛ i nɔ-ti.

Iseyeli yɔlaa ŋkɛpantɛɛlɔŋ

² Isɔtɔnɔyo, nu. Tetu, ke ŋkɛpɛŋ.

Tacaa yɔƆtɛyi si:

Hali mɛ tɔw piya na mɛ pusi-si,

uɛna si kulɛyi ma tɔw?

³ Nau nyɔmɛ i tu,

na kɛpɛŋa nɔɔ nyi wei i calɛyi-ke tɔ.

Ama Iseyeli nyɔma nɔ tɔ nyi pɔlɔ.

Ma yɔlaa mɛ pɛa nukɔ.

Pɔlɔpɔ fɛi tɔcɔŋŋ ke Yuta tetu taa

⁴ Yɔlaa pɛntɔlaa, na asayaa mɛ,

mɛ tɔm we waiyo kɛ.

Piitim nyɛŋ nyɔm na kawalaya piya mɛ,

mɛ tɔm we waiyo kɛ.

Mpi tɔ, i lɔwa Tacaa na i nyɛni

Iseyeli Isɔ Nanɛ tu ke yem, i ha-i siyile.

⁵ Mɛ leyɛ i caa si mɛ tɔw mɛpɔ?

Pepe tɔw kɛ i weɛ na i kama nyɔyo na ma tɔw kulɔyo?

Ani mɛ nyɔŋ nɔ fetilaa na i tɔki wahala ke mɛ taa.

⁶ Pɛcɔ pɛ kɛpɛŋ mɛ nyɔŋ na pɛ suna mɛ nɔntɔalɔŋ tɔ,

tiili fɛi hiiu. Pɛ fetila-mɛyɛ na hiŋnaa,

na tɛmate lɔna naaki.

NɔƆwɔ ta nyaali-mɛ yaa i tɔ-mɛyɛ nim,

yaa i hɔkɔ mɛ hiŋ.

⁷ Pɛ kpiisa mɛ tetu na kɔkɔ nyɛya mɛ acalɛɛ.

Kɛpi nyɔma wakɔlɛyi mɛ tetu na i nyɛnɔyi.

Pɛ wakɔlaa kɛ isu

waatu wei nyɛtu taa nyɔma ka kɔma tɔ.

⁸ Yosalem ke pɛ kaasaa isu cɔkɔle ke kaama taa. Yaa

caḡuy ke tuḡ wei pa yaa si leseḡ tō i taale taa,
na yoolaa tama-i kotaya.

⁹ Ye Tacaa Pə təna pə tu i taa kaasi-meḡe yəlaa ke pəco,
i ka nəḡəsəna ké isu Sətom nyəma.
I ka we isu Kəməo nyəma.

Isə seḡ mpi Isə taa kpaakəna tə

¹⁰ Sətom awulaa me, i nu Tacaa kuyəḡototv.

Kəməo yəlaa mé i ke ḡkraḡḡ na Tacaa kusəsutv.

¹¹ Tacaa pəəsəḡi si: Pepeḡe ma lakəna mə kətası tuutuuma,
ma haḡa mə iwaaḡ na mə nawee kətası nsi kəkə
lusaa tə si nim. Ma nyəḡəsa mə latəcenaa
na mə heeḡ na mə pəḡtəlvḡ caləm.

¹² Waatv wei i kəḡ ma kiḡ tə awe heela-me si
i fei ma taḡa təo?

¹³ I yeke kawalaya ke mə isətvnaa kufama acima taa,
na kuyəeḡ kəheesəḡ na mə kotuḡ acima taa.
Maa caaki si má ná isayətv,
na kuyəeḡ səsəḡḡ pə situḡu.

¹⁴ Ma taa kpaakəna mə isətvnaa kufama na mə acima ké.
A we-m təlası ké, ma kawa a təm.

¹⁵ Waatv wei i tekəḡi-m niḡ tə ma keesəḡi ma ise ké.

Paa i luləsəḡi sələməḡ tə, maa nukı.

Mpi tə, caləm suwa mə niḡ taa ké.

¹⁶ I só lvm na i lá nyəḡḡ təo asilima keeluyv kətaḡa.
I yeke mpi pə fei teu tə, na isayətv lapv.

¹⁷ I kpeləmi kupəntv lapv,
na i pəekı tampana təḡuyv.

I paasəna mpa pa ise pa təkı tə.

I ha sulav ke i tampana.

I seena av leelu təo.

Ye Isəḡeli nyəma kuləḡi Tacaa təo

¹⁸ Mḡyú Tacaa təma si:

I kəo na má na-me tə ciiki.

Ye mə isayətv seewa isu təələm,
tu hvləmi isu kaḡav.

Ye tə seewa isu kpaḡəḡa,
tu hvləmi isu kpaḡkpaḡəlvəlv.

¹⁹ Ye i ka tisəḡa na i nuna-m,
i ka təḡa tetv kuləlvəlv kupam.

²⁰ Ama ye i kisaa na i kuləḡi ma təo,
i ká si yoou taa.

Mpi tə, Tacaa yəḡətəna.

Yosalem icate tayətvuyv

²¹ Isənaḡa pə lapa na Yosalem icate

kupəntə ḡté tə pəsi wasəḡkali?

Pəcə yəlaa kupama ka suna tə taa na pá təḡəḡi siḡisuyv.
Ama nəəḡəo yvləkvəlaa wenna.

²² Yosalem icate ka we ké isu liḡitee.

Ama nɔɔnɔ tɔ pɔsa isɩ pɔɔlasɩ.

Pɔyele tɩ nɔɔsɔna kɛ isɩ sɔlɔm kɔpam,
ɩɩ nɔɔnɔ pɔ pala lɔm.

²³ Tɔ awulaa kɛ tɔɔ kullaa kɛ, na ŋmulaa sɔnlaa.

Pa tɔna pa sɔla kɔhaaŋ kɛ na pɔ pɛkɔyɩ kasɔyaya.

Paa paasɔyɔna alɩ leelu tɔm,
pɔcɔ paa haaki sulav ke ɩ tampana.

²⁴ Pɔ tɔ kɛ Pɔ tɔna pɔ tɩ Tacaa wei ɩ kɛ Isɛyeli Isɔ tɩ tɔma sɩ:

Maa leeti ma kolontunaa, na mɔ weɛna tampana.

²⁵ Yosalem ɩcate nyɔ maa tɩ nyɔ tɔ kɛ niŋ.

Maa tɩ-ŋ kɔkɔ taa isɩ pa taɔaɔnyɩ liyitee tɩ
na kɔkɔ nyaya nyɔ asilima.

²⁶ Maa mɔŋna nyɔ huɩlaa kɔpama isɩ paa weɩ lɔŋtaa tɩ,
na nyɔ layatɩ tasɔlaa isɩ paa weɩ kancaalaya tɩ.

Pɔle pɔ waali kɛ paa yaa-ŋ ɩcate kɔpante na kɔsiyisile.

²⁷ Ye Siyɔŋ nyɔma layasaa na pɔ tɔŋ mpi pɔ we tɩ tɩ,
Isɔ kɔ ya-we.

²⁸ Ama pɩ wakɔli asayaa na pɔntɔlaa,
na mpa pa lɔkɩ Tacaa tɩ paa le.

²⁹ Fɛɛle kɔ kpa-me na tɩŋ wei ɩ lɔŋyi tɩ.

Tawa wena ɩ fɛɛnɔyɩ tɩ a kɔ yele na ɩ tɔɔ fɛɛle.

³⁰ Mpi tɩ, ɩ kɔ lɔntili kɛ isɩ waatu wei

tɩŋ ɩɩ ɩ hatɩ tɔkɔyɩ tɩ.

ɩ ka tɛ taasi isɩ waatu wei

tɩŋ ɩɩ ɩ lɔŋyɩ lɔm tɩ.

³¹ Yɔlɔ tɔŋ tɩ kɔ pɔsɩ isɩ nyɩliya,

na ɩ tɔma weɛ isɩ mamacɔyɔlasɩ.

Kɔkɔ kɔ nyaya ɩ na ɩ tɔma kɛ,

nɔyɔlɩ kaa teesi-ke.

2

¹ Tacaa heela tɔm ntiyi Amɔtɩ pɔyalɩ Isayii tɔyɔlɩ. Toosee taa kɛ ɩ heela-ɩ Yuta na Yosalem pɔ tɔm.

*Yɔlaa tɔna kɔ weɛ Yosalem taa
(Kɔkalɔyɩ 2-4; Miseɛ 4:1-3)*

² Tacaa tɔyaya we pɔyɩ tɔɔ kɛ.

Kuyaku nakɔli pɔyɩ ŋkɩ ku kɔli

na kɔ caya pɔŋŋ nyɔŋŋ taa na kɩ tɛɛ pulasi.

Piitimnaa tɔna kɔ polo kɩ tɔɔ.

³ Yɔlaa pɔyalɩ kɔ polo na pɔ tɩ sɩ: ɩ kɔɔ na tɔ kpa Tacaa

pɔyɩ tɔɔ kɛ Yakɔpɩ Isɔ tɔyaya.

Na ɩ huɩ-tɔyɩ ɩ mpaasɩ na

tɔ tɔŋ ɩ ikpate.

Mpi tɩ, Siyɔŋ ɩcate Yosalem taa kɛ Tacaa kiiu na ɩ

tɔm kɔ luɩna.

⁴ ɩ ka huɩna piitimnaa na ɩ loli yɔlaa pɔyalɩ. ɩɩna pɔ

lu pa layaleɛ ke akuŋ, na pa ŋmantaasi ke lemsenaa.

Piitim naɔɔli pɔ kaa kɔli lempi tɔɔ.

Pɔcɔ nɔyɔlɩ kaa tasa yooɩ kɔɔlɩmɔyɩ.

⁵ Yakɔpɩ lɔlɔyɩ nyɔma me ɩ kɔɔ

na tó tó Tacaa nyaaləm taa.

Tacaa kuyaku kvhvhnnav

⁶ Tacaa ləwa i yəlaa Yakərv ləlvv nyəma.
Mpi tə, ilim təlule tə nyəma kulərvtu suna pa heku.
Pa laki topotopo isu Filisi nyəma.
Pəyele pá na kra nyəma pa krentəxi nəsı.

⁷ Wula na liyitee su pa tetu taa, pa wənav fei tənaya.
Kraγanəη su pa tetu taa, yosu keekənaa fei kalvυ.

⁸ Tıη kulalaη su pa tetu taa ké,
pá luηiyi mpi pa larəna pa niη tə.

⁹ Pə tisa yvlu ké na pə lumsi-i. Tacaa taa wii-we.

¹⁰ I svu kvkraməη tēe na í ηmeli tetu tēe.

I hatələna Tacaa səγəntv səsəəntv na i teu səsəəm.

¹¹ Kalampaanı nyəma ká ka nyəəη,
na pə tisi isəcəvtnaa.

Tacaa tike nté səsə ke kuyaku ηkv.

¹² Mpi tə, Pə təna pə tv Tacaa su kuyaku nakvli.

Kv taa ké i ká hvnna kalampaanı nyəma,
na isəcəvtnaa, na mpa pa həη pa ti tə na í tisi-we.

¹³ I ka wakəli Lipaη na Pasaη pə tıη kvkuləη təna.

¹⁴ Na pəəη kvkuləη na pulası kvkulası təna.

¹⁵ Na ate na isə kutuluη səsəəη təna,
na koloosi səsəəηsı acalēe təna.

¹⁶ Na kvpləη səsəəη wei i puki Taasisi tə i təna,
na wontu nti tə təna pa nyılvxi tə.

¹⁷ Pv tisi yəlaa kalampaanı ké na pa isəcəv,
Tacaa tike nté səsə ke kuyaku ηkv.

¹⁸ Tıη kulalaη təna ká saalı yem.

¹⁹ Yəlaa ká svu kvkraməη tēe, na tetu tēe sı,
pá hatələna Tacaa təη səsəəη na i pááná,
ke waatv wei i ká kəə sı i nyaasəxi tetu tə.

²⁰ Kuyaku ηkv kv wule yəlaa ká tó pa tıη wei pa lupəna wula na liyitee nyəγətv
təγə seməη na yuuv sı í wakəli-i. ²¹ Kvkrəməη lona na i pəγələe taa ké paa svu na
pá ηmeli Tacaa səγəntv səsəəntv na i teu səsəəm, ke waatv wei i ká kəə na í nyaası
tetu tə.

²² I taa ha mə təxi yvlu.

Heelim tike ke pə tv i muna tēe.

Mpv tə, i ta ke pvlvrv.

3

Yuta kawulaya wakəlvv təm

¹ I naakı mpi Tacaa Pə təna pə tv ká ləsi
Yuta tetv na Yosalem icate pə taa təγələ.
I ká ləsi pə təna mpi pə waasəxi yəlaa ke teu tə.
Pə kraγav təγənaγa təna na lum təna tə.

² Akanaa na yoolaa na hvlaa,
na isə kvγəγətv teləsəlaa
na nalaa na kvkrətəlaa.

³ Na yoolaa nule na naanvwa nyvγv nyəma na kvpaγalaa,
na layatv tasəlaa, na mpa pa laki niη təma na caηəm tə,

na toꝑotoꝑo nyǝma sǝsaa.

⁴Tacaa ká kꝑa-wɛɣɛ awaasa ke awulaa,
na piya ηmakələɣi-wɛ.

⁵Yǝlaa ka muɣuliɣi tǝma.

Ifepiya ká kuli kukꝑatǝlaa tǝ,
na tetelataa náá kuli kuꝑayalaa tǝ.

⁶Hali lɔlɔɣu kulumuɣu tu ká kꝑa i tɛɛtu na í tǝm-i si:

Nyá wɛna toko tǝ, la ta wulav
na ḡ paasǝna samaa yeleyele inɛ.

⁷Ama ílɛ i ká ma kapuka ke kuɣaku ηku si:

Ma ta ke kǝɔle latu.

Pǝyele ma fɛina tǝɣnɔɣa, yaa toko ke ma tɛ.

Mɔu tǝ, í taa kꝑa-m wulav.

⁸Yosalem ɛɛηlɔɣi, Yuta hotaa.

Mɔi tǝ, pa kulɔɣi Tacaa teeli tǝ kɛ

pa yǝɣɔtaɣa na pa kulapǝle taa.

⁹Isǝna pa isɛntaa wɛɛ tǝ,

mɔu pǝ kuɣna pa tǝm.

Pa laki pa kawalaya kɛ tǝkeeleɛ isɛi sǝtǝm

nyǝma paa ηmesɔɣi. Pa tǝm wɛ waiyo kɛ.

Mɔi tǝ, mɔɛ pa taɣanǝna pa maɣamaɣa pa wakɔlɔɣu.

¹⁰I yǝɣɔti si: Pu ɛaɣana siɣisilu.

Mɔi tǝ, i ká tǝɣɔ i tǝmle kulɔlǝm.

¹¹Ama isayav tǝm ná wɛ waiyo kɛ, pǝ kaa ɛaɣana-i.

Mɔi tǝ, i wɛ mɔraav isayav taa kɛ.

Pu lɛɛti-i i kulapǝle.

¹²Mǝpǝɣó Tacaa tǝma si:

Piya ηmakələɣǝna ma yǝlaa.

Alaa tǝkǝna kawulaya ke pa tǝ.

Pa nyuɣu nyǝma tolisiɣi-wɛɣɛ

na pá wakələɣi mɔraav ηku pa tǝηǝti tǝ.

Nyuu nyǝma huɔnav

¹³Tacaa kulaa si i kalǝǝna i yǝlaa.

I sǝηaa si i huɔkǝna-wɛ.

¹⁴Tacaa yaawa nǝnɔɣɔ ke yǝlaa nyuɣu nyǝma na pa awulaa,

na í tǝ-wɛ si:

Mǝ kuntuna ma tuη wei pa yaa si lɛsɛηnaa tǝ.

I lɛɛka konyǝntunaa nyǝm na i suuli mǝ tɛɛsi.

¹⁵Iɛ pɛpɛ tǝ kɛ í felɔɣi

ma yǝlaa ke nǝǝhɛ na í

lakǝna muɔvη ke konyǝntunaa?

Tacaa Pǝ tǝna pǝ tu yǝɣɔtǝna mɔu.

Tacaa kalǝǝna Yosalem alaa

¹⁶Mǝpǝɣó Tacaa tǝma si:

Yosalem alaa mɛ í kɛ isǝɛav nyǝma kɛ.

I tǝη na í hǝη luuη.

Mǝ isǝpɛɛ nyǝnɔɣu kuɔɔɣi konyulǝη.

I tǝη nǝǝhǝle nǝǝhǝle na mǝ nǝǝkꝑalasɛ wiiki.

¹⁷Tacaa ka looli lɛɣɛli alaa mɛ mǝ nyǝǝη na pá yele-mɛɣɛ

ηκονηκολασι na πῶ tu-meγε fεελε.

¹⁸ Κυακυ ηκυυ Τααα κά wῶγoσι mῶ kacῶka wontu tῆna. Pῶ kpaγav mῶ naῶkpalasi na puluη wei í suuki nyῶη tῶ, na mῶ kacῶka wontu nti tῶ kootta isu isῶtu kufalu tῶ. ¹⁹ Na ηkpanyapῆlasi, na kpaσι, na tekentῆnaa, ²⁰ na saalasi kotemasi, na naῶhεε taa γῶm, na tampalanaa, na tulaalu kpalῆpῆnaa, na tῆlanaa. ²¹ Na mῶ mpee tῶo kukuwee, na muna tῶo nyῶna, ²² na acima wontu, na kpaῆnaa, na tokonaa sῶsaa mpa pa kentiγi watu tῶ, na saalasi na hulun, ²³ na tokonaa sῶsaa, na toko nyaanaa na nyuγv saalasi, na luγv tεε nyῶnsi.

²⁴ Tasῶtu sῶη κά lεεti tulaalu lonte, na ηmῆnaya ke tampala lonte. Nkonηkolaγa ke nyῶσι kvhῶkasi lonte, na lῶyάγa wontu ke acima nyῶntu lonte. I naη fεεle na í taa tokuγv ke kacῶka lonte.

Yosalem alaa leelaa tῶm

²⁵ Layate κά tῶγῶ Yosalem taa apalaa. Yosalem yoolaa taa yoolaa κά si tῶyoolo. ²⁶ Waatu inῶγi Siyῶη icate nῶnῶσι κά wii na sí caya lῶyάγa. Pu kpiisi nῶnῶσι, ilena sí caya atε.

4

¹ Κυακυ ηκυυ alaa naatosompῶγῶlaya κά kpi apalu kulῶm na pá tῶm-i si: Yele na tῶ pῆσι nyá alaa na pá yaakῆna-tuγv nyá hῆε na pá keeli tá nyῶη tῶo mpusi. Ye pῶ kaasa tá tῶγῶnaya na tá kvῶγῶlῶtu tu paasῆna tá ti.

Yosalem yῶlaa kakaasaya

² Κυακυ ηkv hoole nte Τααα κά la na tῶ nyῶ tetu taa tῶ, ῆté tu lana Iseyeli nyῶma kakaasaya na pa teeli. Tetu kulῶlῶm κά la Iseyeli nyῶma kakaasaya sῶsῶntu na pa pῆsvu. ³ Yῶlaa mpa me í kaasaa na í we Yosalem taa tῶ, na mpa me í we Siyῶη taa tῶ, paa yaa-me si Iῶ nyῶma. Mῶ tῆna mῶ hῆla ke Τααα ηmaa í takῶlaya taa si í cáγa Yosalem. ⁴ Τααα κά nyaali Yosalem pεelaa asilima na í heelim. Τααα κά nyaali Yosalem taa calῶm na í heelim mpi pῶ we isu kῶkῶ tῶ. ⁵ Τααα κά tu isῶηmῶntu na nyῶσι ke Siyῶη puγv tῶnaya ilim taa, na kv tῶo kvῶtilaa tῆna tῶo. Ahoo í yuwa, ilε í tu kῶkῶ ηka ka muγi tῶ. Τααα teeli κά kentina. ⁶ Kῶkentim κά weε na pῶ kenti hanaya ke ilim taa, na pῶ kenti tῶtῶγῶ tev na kv heelim ke ahoo taa.

5

Tααα lesῆη tγv

¹ I yele na má má, ma taapalu ke kawῶyaya. Ma taapalu na lesῆη tγv pa kawῶyaya ké. Ma taapalu ka wena lesῆη tγv ke tetu kvpantu pulaya nakῶli ka tῶo. ² I luka pulaya ηkeγe na í lῶsi ka pεε tῆna. Ilena í sῶ lesῆη tγv kvpaηkv. I ηmá tῶtanη kutuluγv na í huli tῶnyaasῶle. I tεelaya si kv lῶli pee kvpana ké.

Ama kule ku ta loli kupana.

³ Mporóyó ma taapalu tóma si:

Tóv, Yuta na Yosalem pə nyóma
í huó má na ma lesej tóvó fá tóm.

⁴ Ma tema-kuyv pə tənaya larv, má tasa we tótó?

Ma teelayaa si ku loli lesejnaa kupama.

Íe pepe tóó ké ku ta loli pulv kupam.

⁵ Nóónó, maa heeli-meje nti maa lana-ku tó.

Maa kpesi ku kalaa na heej tóvó-ku.

Maa yóki ku kolujá na mpatántaa felí-kuyv nóóhe.

⁶ Maa yelee na nyutu isayatu leeki-ku.

Nóvóv kaa hala-ti yaa í tayani-ku.

Sówa tujá na nyutu isayatu ká nyala.

Ma kaa yelee na tev tasa-kuyv nuv.

⁷ Pə təna pə tv Tacaa taale ntejele Iseyeli yəlaa.

Yuta yəlaa mejele lesej tóvó ŋku í ləsaá tó.

Tampana tərjuyv ke í teelayaa.

Íena mu laki isayatu.

Pu wee si í təj sijisuyu.

Íena mu laki kótakəsəm ke paa timpi,

na yəlaa makí kapusi na laŋwakəlle.

*Mpa pa kusəyi Tacaa pááná tó
(Kvkalvuyv 8-24; 10:1-4)*

⁸ Mpa pa puləyi teesi ke pa tike tó pa tóm we waiyo ké.

Mpa pa puləyi tawa ke pa tike tó pa tóm we waiyo ké.

Pa tēj ícate təna, na tetv pásəyi pa nyəntv.

⁹ Pə təna pə tv Tacaa,

yəvótəa ná í tuu ná má nu sí:

Teesi nsi sí təna sí wakəli.

Teesi kupansí səsənsí nsi sí wée kpete,

nəvóv kaa caya sí taa.

¹⁰ Ye wei í hala lesej tujá kəŋkanası tooso,

səlvəm liitilinaa nulee ná naaŋvwa tike ke í ká hiki.

Wei í tuuwa təvónaya pee ke saaki,

kiloonaa naaŋvwa tike ke í ká ku.

¹¹ Mpa pa pəkəyi səlvəm təj nyəm ke tanəj təhulu,

na mpa pa nyəvki-wəyi tapile ná pə kuyv-wé tó,

pa tóm wée waiyo ké.

¹² Saŋkənaa ná cəməj ná akilimánaa ná həsi

pə haŋna ná səlvəm kuyv-wé.

Ama paa paasəvəna mpi Tacaa laki tó,

pəcə paa cəkəvəna í niŋ təma.

¹³ Pə tóó ke Tacaa yəvótəyi sí:

Paa kuu má yəlaa.

Mpi tó, pa ta cəkəna pulv.

Pa nyuvv nyóma ká sí nyəvəsi,

na samaa náá sí lukətv.

¹⁴ Isayii sí: Pə tóó ké atətəle haá nəvó sí tə liki

ícate səsaa ná səkpema.

Pa ná pa acima aŋmaala, paa tii atətəle taa.

15 Πῦ tisi s̄osaa na s̄əkpema t̄əna t̄əf̄e.
Kalamp̄aan̄i nȳəma ká ka nȳəəŋ.

16 Π̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa ká h̄ul̄i ı s̄əs̄əont̄u
na ı su ı luɣu nȳənt̄u.

Is̄ə N̄an̄ŋ t̄u m̄i ı ká h̄ul̄i
ı t̄ənan̄ŋ w̄eet̄u na ı k̄əna siɣ̄is̄uɣu.

17 Icat̄e n̄caa taa k̄é heeŋ ka t̄əki, ısu nȳut̄u taa.
P̄inas̄ı n̄si p̄a cal̄əɣi t̄eu t̄ə
su p̄eeki t̄ənaɣa s̄ı t̄əɣ̄on̄aɣa.

18 I p̄əsa p̄əp̄ət̄u k̄e ŋm̄usi
na ı h̄əŋna k̄əp̄ənt̄əŋ k̄e m̄ə waali.
I h̄əŋ m̄ə kawal̄aɣa ısu naaŋ na k̄eek̄e t̄ə,
m̄ə t̄əm w̄e waiyo k̄é.

19 I t̄əŋ si:
Tacaa la mpi n̄ caa lap̄u t̄əɣ̄ə l̄əŋ na t̄ə ná.
M̄e si: T̄ə caa t̄ə ná mpi mpi Iseɣ̄eli Is̄ə N̄an̄ŋ t̄u
suwa na ı t̄əŋəɣi na ı laki t̄ə.

20 M̄pa m̄e ı ɣaa k̄əp̄ant̄u k̄e ısayat̄u,
na ısayat̄u k̄e k̄əp̄ant̄u t̄ə.
I yaaki nyaal̄əm k̄e s̄əkp̄et̄uɣu,
na s̄əkp̄et̄uɣu k̄e nyaal̄əm.
I layas̄əɣi leleŋ k̄e nȳan̄,
na nȳan̄ k̄e leleŋ t̄ə, m̄ə t̄əm w̄e waiyo k̄é.

21 M̄pa m̄e ı nȳən̄əɣi m̄ə t̄əɣi l̄əmaɣas̄e
nȳəma yaa layat̄ənaa t̄ə,
m̄ə t̄əm w̄e waiyo k̄é.

22 M̄pa m̄e ı k̄é t̄əŋk̄aun̄aa k̄e s̄əl̄əm t̄ənȳəəle t̄ə,
m̄ə t̄əm w̄e waiyo k̄é.
M̄pa m̄e m̄ə yaa m̄ə t̄əɣi akanaa k̄e s̄əl̄əm situɣu taa t̄ə,
m̄ə t̄əm w̄e waiyo k̄é.

23 I haaki tas̄ək̄əle t̄u k̄e tampana
k̄e k̄əh̄aw t̄ə k̄é h̄uile taa,
na ı k̄u tampana t̄u t̄əm.

24 Π̄ə t̄ə k̄é ı ká nȳaɣa k̄ək̄ə k̄e
l̄əŋ ısu kiisi yaa nȳut̄u k̄əw̄əl̄ət̄u.
I ká tasa m̄ə kila t̄eɛ, na ı saali yem.
M̄pi t̄ə, ı nȳəna yem k̄é Π̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa k̄uɣeɣeət̄u.
I foota Iseɣ̄eli Is̄ə N̄an̄ŋ t̄u k̄uɣ̄əɣ̄ət̄u.

Tacaa pááná

25 Π̄ə t̄ə k̄é Tacaa pááná k̄pana ı ȳəlaa.
I t̄eɣ̄eta ŋkumle na ı má-w̄e.

Ilēna p̄əəŋ sēle,
na s̄ətaa s̄əɣ̄əti hāp̄e t̄əə, ısu nȳut̄u.
P̄aa na mp̄u Tacaa pááná ta hee.
Tacaa t̄əŋna ŋkumle k̄e t̄eɣ̄et̄uɣu k̄é.

26 Tacaa sika tuuta k̄e piitim pool̄uŋ nȳəm.
I h̄ula kac̄uɣ̄əlaya na ı yaa-w̄eɣ̄e
antulin̄ya t̄ənaɣa t̄əə s̄ı p̄á k̄əə.
M̄p̄eɣ̄e na pá t̄əŋna k̄ənt̄e k̄e l̄əŋl̄əŋ.

27 Yoolaa m̄p̄e p̄a taa n̄əɣ̄əl̄ə ta ká yaa ı p̄ənt̄əɣi.

Tom ta kaa nəʒolv, nəʒolv tampala ta hetl,
pécó i ntaŋkpala ŋmənaya ta fiti.

²⁸ Yoolaa sala pa nyəmə kə,
na pa təŋ pama.

Pa kpaɣaŋəw acowa wə toŋ ke isu kəkpaŋə,
na pa yosu keekena cəwki isu kacuculaya.

²⁹ Yoolaa mpe pa yosu kakiisasi nəʒəsəna kə
isu təʒolaya alb nyəŋka wula.

Pa nyusəŋi kə isu təʒolasi kofasi.

Pa kraaki pa təʒonasl, nəʒolv fei si i leekəŋi.

³⁰ Kyaku ŋku,

kəkəte səsəle ká kulí mə təw isu tenku kəkəte.

I ká nyəŋna tetu həʒolvu təw,

na í ná səkpətvu na laŋwakəlle.

Musuvu anaam ká wáási nyaaləm təw.

6

Isayii sɔvɔ ke Iso təmle taa

¹ Osiyasi səm pəŋaya ke Isayii má, ma ná Tacaa ke toosee taka taa. Ma na-í kə
na í caya i kumte səsəle təw, na i kpaí suwa i təyaya. ² Na isətəa taŋlaa napəli,
mpa pa wəna keŋ naatoso naatoso tə, pa səŋaa na pá cəŋna Iso. Keŋ naale ka
takəna pa isəntəw, na naaleɣe pa nəwhe təw. Uena pá kuləʒəna naale. ³ Mprúyó pa
yɔʒətaya na pá cəwki təma na nəwsi səsəwsi si:

Pə təna pə tv Tacaa kele Naŋŋ tv Naŋŋ tv Naŋŋ tv.

Nya teu suwa tetu təna taa kə.

⁴ Isətəa taŋlaa nəwsi selaya Iso təyaya kite tɛɛ, na nyəwsi nyala ka taa. ⁵ Mprúyó
Isayii má, ma təma si: Hai, ma təm təma. Mpi tə, ma kuyəʒətvtu fei teu. Ma yəlaa
mpa pa heku taa ma wɛɛ tə, pɛle pa kuyəʒətvtu fei teu tətə. Pəyele ma nana ma
isəpəle ke Pə təna pə tv Tacaa wulav.

⁶ Ama isətəa taŋlaa mpe pa taa lelv kula hɔntv, na í kəw ma kiŋ. I təkə i niŋ taa
kə mamate nte i ləsa kətaya təlata təw tə, na kpətəlvu. ⁷ Uena í nyətə ma nəʒə na
í tə si:

Mamate tokina nyá nəʒə, nyá isayətv na nyá kawalaya kpiisaa.

⁸ Ntəna Isayii má, ma nu Tacaa pəwasa si:

Aweɣe maai tili? Awe ká la tá nəʒə təw tv?

Uena má cə si: Maɣəlv tili-m.

⁹ Mprúyó i təma-m si:

Polo ŋ heeli Isɛɣɛli yəlaa si,

paa í nu isəna, í kaa cəkəna.

Pəyele paa í nyəna isəna í kaa ná.

¹⁰ Ma kv mə ləmayasɛ taa, si í taa cəkəna.

Ma təkə mə ŋkraŋŋ, si í taa nu natəli.

Ma wiisa mə isɛ, si í taa na pvlv.

Pə ŋaa kəw na í keesəna ma təw na má waa-mɛ.

¹¹ Mprúyó Isayii má, ma pəwasa si:

Tacaa, pəlee kə mpv uti pu su tənaya?

Uena í cə-m si:

Waatv wei pu kpiisi acalɛɛ na pə kó yəlaa,

na tɛɛsi wɛɛ kpɛtɛ,

na cacakəŋ wɛɛ kpɛtɛ, nəʒolv fei tə.

¹² Tacaa má maa læsi tetu yəlaa,
na má pona-wexe pooluŋ,
na pá kaasi-təyi kpete.

¹³ Ye pə kaasa yulu kulum ke naanwa taa,
paa ku ílé tətə.

Ama pu kaasi yəlaa mpe isu pa setuyu tuyu
na pá yele kite na tó nɛxetəyi tó.

Kite n̄té tu la akpaale kofate nte tə ké Iso nyənte tə.

7

Təm nti Tacaa yəyɔta wulav Ahasi tə tə

¹ Wulav Ahasi waatu ke Asilii wulav Lesen, na Iseyeli wulav Peka, Peka unu i
caa keke Lemaliya. M̄pógú pa tii Yosalem icate tə sɪ pa yookina-te, íle pa ta pəsi.
Wulav Ahasi unu i ka kəna Yotam pəyalu, na i cəsə Osiyasi ka kəna Yuta wulav.

² M̄pógú pa heela Tafiiti ləlyu tu wulav Ahasi na i təyaxa sɪ, Silii yoolaa kəma
na pá siki ífəlayim taa. Tənaɣa təm nti tə lapa na wulav na i yəlaa pá sele isu
heelim ciytuyu hətuyu tə.

³ M̄pógú Tacaa təma Isayii má sɪ: Nyá na nyá pəyalu Seyaa-Yasupi í polo na
í ná wulav Ahasi. I we isətəa lule ləw nɔɣə ke cətəlaa taale harəle tə. ⁴ Heeli-i
sɪ çaxa təpamm. Səyontu í taa kpa-ŋ, yaa nyá apalutu yələna Silii tu Lesen, na
Lemaliya pəyalu pa pááná. Pə taya pulu, a wee ké isu tuputusi naale kəkə. ⁵ Ma
nyəma sɪ Silii nyəma, na Peka na ífəlayim yoolaa caaki pa kuli nyá tə. Halu pa
təma sɪ: ⁶ Tə kpa Yuta nyəma tə, na tə nyaasi-we. Tə caali-we na pá təŋ-tu. Tə
kpa Təpeeli pəyalu ké wulav na toŋ. ⁷ Íle Iso Tacaa yəyɔta sɪ:

Təle tə kaa təyɔ.

⁸⁻⁹ Mpi pə tə tə, Silii icate səsəle n̄té Tamasi,
na Lesen keke təna wulav.

Ífəlayim nyəma icate səsəle n̄té Samalii,
na Peka keke pəle pa wulav.

Pə kaasa pusi n̄toso na kakpasi,
na ífəlayim nyəma saali yem.

Ye mu ta matəna Tacaa, mə saaləyi yem tətəyɔ.

Iso we tá kin

¹⁰ M̄pógú Tacaa heela Isayii sɪ í teləsi Ahasi sɪ: ¹¹ Sələmi nyá Iso Tacaa maɣa
yaasi wei n ká təna nyá taa sɪ ma we nyá waali tə. Paa atətəle taa ké n caa yaa
isətəa ké n caaki.

¹² Tənaɣale Ahasi cəwa sɪ: Aai yoo, ma kaa sələmi puluɣu. Ma kaa maɣasi Tacaa
sɪ ma naa i waali.

¹³ M̄puyule Isayii cə-i sɪ: Tafiiti ləlyu nyəma me, í nu ma təm. Isu í lapu yəlaa
tə, pə ta maɣa-meyele na í caa i kpeŋna ma Iso? ¹⁴ Təw, Tacaa ká huli-meyə yaasi
nɔɣəlyu i maɣamaɣa. Inəyəle sɪ: I nyəni, pəelə wei i ta nyənta apalu tə, i ká haɣa
həɣə, na í luli apalupəyaxa. Paa ha-keɣe hətə sɪ Imaniyeli. Hətə tənə tə yəyɔtəyi sɪ
Iso we tá kin. ¹⁵ I təyənaxa n̄té naanim na tuŋ. Haləna í nyi isayatu kisuyu, na í mu
kəpantu. ¹⁶ Ama na pəcə apalu pəyaxa ŋke ká nyəŋ isayatu kisuyu, na kəpantu
muyu tə. Awulaa mpa unu pa naale pa susəyi-meyə watu ke mpv tə, pa yəlaa ká lə
pa tətə. ¹⁷ Ama Tacaa ká kəna nyana nyá yəlaa na nyá ləlyu nyəma mə tə ké
mpusi. Too tə pa ta nata mpusi məyi waatu wei Yuta na Iseyeli pa faɣaa tə. Asilii
wulav ká la mpi təyɔle.

Kolontunaa watvuv

18 Kuyaku ηκυγυ Tacaa ká yaa kolontunaa na kacuvvlaya.
Paa luna Icipiti pəγə Nili na tenku pa atama taa tetv taa,
na pá kəə, isu kacəsi.

Paa luna Asilii tətə isu tuj səsəku.

19 Pa təna paa kəə na pá caya ləəη wei
i lumaa tə i taa.

Na kukraməη pəγələe taa,
na səwa hətv taa, na hila təna taa.

20 Kuyaku ηκυγυ Tacaa ká kənti

Ifəlati pəγə waali hənυυ.

Asilii wulav təm ke pa kəsəγi mpv.

I ká kəə na í looli mə nyəəη,
na mə tənəη təə hntv, na mə tantəη.

21 Kuyaku ηκυγυ paa mə təyaya ηka
kaa təə nav alvnyəη,
na pəη ke naale.

22 Pəna pá nyaasəγi pə naaləm ke katatəlaya.

Mpa mpv pu kaasi tetv taa tə,
naanim na tuj ke paa təkı.

23 Kuyaku ηkv tətə,

paa pa səwa ləsəη tuj iyaya (1000) ke taale taa,

na pə liyitee lu nyəγətv iyaya (1000),

paa yele-te na nyutu isayatu ləkı.

24 Halı yəlaa ká svv tə taa ké na təəη
na nyəmə na pá yeli.

Nyutu isayatu təna ká suna tetv təna taa.

25 Paa pulasi nsi si təə pa halayana akuyv tə,

nyutu isayatu ká nyaləna,

pə kaa wəe svv.

Haləna pá yeki naaη na

heəη ke pə taa na í təkı.

8*Pa ηmili kolontu waali, pá kuu wontu ke ləη*

1 Ḿpógý Tacaa təma Isayii ma si: Kpaya kpaata, na í ηmaa i təə ké ηmaatu
kuyasələtv na pá naaki teu si: Pá ηmili kolontu wontu waali, pá kuu wontu
ke ləη. 2 Pəna má hvli kpaata uvəγi aseeta nyəmə naale mpv ma wəna naani tə.

Mpəγele Kətəlv Wuliya na Yepelekiya pəyalv Sakalı. 3 Ḿpógý ma nyəmə ma alv.

I ké Isə kuyəγətv tə ləsvlv ké. I lapa teu pəna í hvli apalv pəyaya, na Tacaa tó si,
má yaa-ke si: Masəe Sakalı-Hası-Paasi*fa*. ^a kolontu waali, pá kuu wontu ke

ləη. 4 Pə taya pulv təə, mpi si pəyaya ká nyəη yəγətv svv si, paapa na nnaa tə, pa
kuu Tamasi na Samalii pa wənav na pá pona Asilii wulav.

Asilii yoolaa watvuv

5 Ḿpógý Tacaa tasa Isayii maya heeluyv tətə si:

6 Mpi pə təə yəlaa pane pa kisa Silowee

ləəv hvli mpi pə kpeη təpamm,

^a 8:3 Sakalı-Hası-Paasi: Loona kane Həpəla nyəmə təm ké. Pə nyovv nté si, pa ηmili

na pá lɔ apalɔtɔ kɛ awulaa Lesɛŋ
na Pɛka pa tɔm taa tɔ.

⁷ Pə tɔɔ kɛ maa kpaasi Asilii wulav na ɪ yoolaa pa toŋ.
Isu lɛlati pəɣɔ sɔsaya lɔm na ka hola sɔsɔyɔ,
na pə wati kɔtemiŋ tɔ.

⁸ Asilii nyɔma ká wati isu lɔm na í li Yuta nyɔma,
na pə suna pa luyɔ tɛɛ.
Paa waləsi pa kɔtemiŋ kɛ pa tetɔ iwalaɔ tɔɔ.
Isɔ wɛ tá kiŋ.

Yɔlaa tɔma kpa nyɔna

⁹ Piitimnaa mɛ, í kiisi yoo kakisasi,
sɔɣɔntɔ sɔsɔntɔ taŋa-mɛɣɛ.
Mpa mɛ mə wɛ tetɔ poolɔŋ tɔ mu ke ŋkraŋŋ.
Í taɣanɪ mə tɔɣi yoo tɔɔ,
sɔɣɔntɔ taŋa-mɛɣɛ.

¹⁰ Í hɔkɔ na í si, pu saali yem kɛ,
pəcɔ paa ntiyi í ká yɔɣɔtɔ, tɔ kaa la.
Mpi tɔ, Isɔ wɛ tá kiŋ.

Pələ kvɔpələ

¹¹ M'pɔyɔ Tacaa kpa Isayii má, na í kpaali-m si má taa
keena yɔlaa mpe pa yaasi. Nti ɪ yɔɣɔtaa tɔɣɔle si:

¹² Í taa nyɔni waali luɔ kɛ mpi
mpe pa nyənɔɣi waali luɔ tɔ.
Í taa nyana mpi pa nyənna tɔ,
sɔɣɔntɔ í taa kpa-mɛ.

¹³ Pə tɔna pə tɔ Tacaa tike kɛ í ká nyɔni katɛ pulɔ,
na í nyana-ɪ na í se-ɪ.

¹⁴ Í kɛ Isɔ tɔsɛɛ kɛ.
Ama ɪ ká pəsi tɔtɔɣɔ kvɔkraɔyɔ
ŋku ku cɔ Yuta nyɔma na lseyɛli nyɔma tɔ.
Kulɔm ɪni tɔtɔɣɔle puluyɔ
na katɔka kɛ Yosalem nyɔma.

¹⁵ Pu cɔ pa payale na pá hoti na pə wakəli-wɛ.
Katɔka ká puu-wɛ na pá kpa-wɛ.

Kɔɣɔnaŋ sɔsɔyɔ kisinav

¹⁶ M'pɔyɔ Isayii tɔma si: Ma tɔɣi tɔm tənɛɣɛ pulɔpɔ taa kɛ. Maa kaləsi ma
kɔsɛɣɛsɔtɔ nti ma caaki sɛɣɛsɔyɔ tɔ tɔ tɔ. Ma tɔŋlaa tike kɛ maa heeli-ti. ¹⁷ Tacaa
ha Yakɔpɔ luluyɔ nyɔma kɛ siyile kɛ laasaya tɔɔ kɛ. Ilɛ Tacaa kɛ ma tɛɛlɔɣi na ma
tɔɣi-ɪ naani. ¹⁸ Ma na piya mpa Tacaa ha-m tɔɣɔlɔ. Tə wɛ kɛ ɪsu Isɔ kuhulum mpi
pə hólóyí lseyɛli taa si Pə tɔna pə tɔ Tacaa wɛ Siyɔŋ puɣɔ taa tɔ.

¹⁹ Ye pa tɔma-mɛ si: Í pɔɔsi mpa pa sɔsɔɣi na pá yaaki atetɔnaa, na pa heeliyɔ
cele tɔm tɔ. Pa wɛlɔtɔɣi pa luuŋ tɛɛ kɛ na pá mɔtɔɣi yem. Ilɛ í cɔ-wɛ si: Pə wɛ
teu si tɔ pɔɔsi sɔtaa kɛ weesiŋ nyɔma tɔm na? Isɔ kɛ tu pɔɔsi yaa sɔtaa? ²⁰ Ilɛ í
ká cɔ-wɛ si: Tacaa tɔm na ɪ sɛɣɛsɔyɔ taa kɛ tu məli. Ye wei ɪ kisa mpɔ pɔntɔ kaa
fɛ tɛɔ.

Səkrɛtɔyɔ taa tɔntɛ

²¹ Paa cɔɔ tetɔ taa kɛ,
na ɪkaale kpa-wɛ na nyɔɣɔsi pu-wɛ,
haləna pá tɔv pa wulav na pa Isɔ.

Πενα pá kpaasi pa ise na isōtaa.

²² Πενα pá tisi-ye na ate,
na pá ná lah wakalle na sækpetuyu
na nəγəsεε səsōna.

Πενα pá pona-weye sækpetuyu anaam taa.

²³ Wei ι we sækpetuyu kune ku taa tō,
ι pəsəyi na í fiti.

Pa lula-tuyu pəyaya

Hatoo ləh taa ulé,
Sapuloḡ na Nefətali pə həγələḡ nyəma
ka we fεεle taa ké.

Amā paa te na pa kusι nyōḡḡ.
Pə kpaγau teḡku wei ι we ilim təlule tō,
haləna Yaatanι pəγō waali.

Paa na Kalilee timpiwe muvlaa weε tō,
paa kusι nyōḡḡ ke təna.

9

¹ Yəlaa mpa pa təḡ sækpetuyu taa tō,
pa naaki nyaləməle səsōle.

Mpa pa we ahoō sækpetuyu səsōḡku taa tō
nyaləməle tula pεle pa tō.

² Tacaα lakι na pa lahα huluməḡi katatəlaya,
na pa aḡmaala səsəyi.

Pa lahα hεεki nyá isentaa ké isu kumtu waatu.
Yaa isu pa taluyu mpi mpi pa kuu yoou taa tō.

³ N kəələḡi səγəla ke nyá yəlaa tō.

N pεləḡi kkrátuyó ḡku pa makayana pa siyile taa tō.

N pεləḡi ḡmakəllu təpite,
isu n ka lapu Matiyah nyəma waatu tō.

Mpuyó n fitiyi pa ḡmakəllaa ke saḡa.

⁴ Kəkō ka nyaya yoolaa ntaḡkpala wena

a taḡ í nukι kav kav tō,
na pa tokonaa mpa caləm taanaa tō.

⁵ Mpi tō, pa lula-tuyu pəyaya.

Pə ha-tuyu apalu pəyaya.

Isə cεla-keye pəsuyu.

Ka hεla nte: Laγatu tasulu kupaḡ,

Isə Toḡ tu, Caa Tam tō nyəḡ, Hεεsuyu Awulumpu.

⁶ Ka kawulaya toḡ ká waləyi ké.

Ka kawulaya ká weε hεεsuyu taa.

Káá lεεti Tafiiti lonte taa.

Tampāna təḡuyu na siyisuyu tō ké ka toḡ ká səḡ.

Tacaα Pə təna pə tu tōwa ι taa ké sι

ι lakι pə təna isəntō.

Mpi tō, ι sōla ι yəlaa ké.

Pə kpaγau nəḡnəō tō, haləna pə polo tam.

Tacaα páána
(Kυkaluyu 5:25)

- 7 Μρύχυ Τασαα γαχότα Yakərv yəlaa
Iseyeli nyóma ke təm na tó təη-we.
8 Yəlaa təna nu mrv.
Pə kraχav Ifəlayim nyóma təna na Samalii nyóma tə.
Ilena pá γαχόtəna kalampaanu si:
9 Pilikinaa koluηa tima.
Ama tu ηma-ke na pεε kusaakee.
Tunη krai nyəη taanη pεlaa.
Tu leeti i lona taa ké tunη tonη nyəη taanη.
10 Μρύχυ Τασαα kusa mə kolontunaa Lesenη
nyóma pááná si pá yoonə-me.
11 Silii nyóma ntə na ilim tətule təə,
na Filiisi nyóma na ilim tətule təə.
Pa haə nəəsı si pa liki Iseyeli nyóma me.
Paa na mrv tə, Τασαα pááná ta hee,
i təηna ηkumle ke teyetuyu ké.
12 Isəna Isə mara i yəlaa təχole.
Paa na mrv Iseyeli nyóma me
i ta məli mə Isə kin.
I ta keesəna pə təna pə tu Τασαα təə.
13 Kuyaku kuləmuyv taa ké Τασαα
ká seti nyuyv na suka.
Τασαα ká wakəli səsaa na səkpema.
14 Layatu tasəlaa na nyuyv nyóma nté isətəa.
Isə kuyəχotutu teləsəlaa pəpətənaa nté pə tee.
15 Mpa pa tiikiyi yəlaa me tə pa tolisiyi-meyε,
na mpa me mə yeki na pá tiikiyi-me tə, mə leki.
16 Pə təə ké Τασαα kaa kenti mə ifepiya təə.
Pəyele i kaa weena mə leela na mə suluwaa pətətəle.
Mpi tə, i ké asayaa ke mə tənayə.
I lakı kawalayə, na i γαχόtəyi acaalətu təm.
Paa na mrv tə, Τασαα pááná ta hee,
i təηna i ηkumle ke teyetuyu ké.
17 Yəlaa isayatu we ké isı kəkə ηka ka nyaki tə.
Ka nyaki səwa, ka nyaki hətuyv.
Ka nyəsı nyaləyi na si kraaki isətəa təliχiliyi.
18 Τασαα pə təna pə tu mrv pááná,
a nyaki tətə na yəlaa isı kəkə.
Nəχəlv u yeki i təχəntəle.
19 Pa nyasəna ntəχəη təə, pa nyəχəsı ta si,
pá lina mpətəη təə pa ta hayə.
Paa wei i təkı i təχəntəle wei i ka sənə-i tə.
20 Manasee na Ifəlayim nyóma pεle pa kuləyi təma təə.
Ilena pa naale pá krentı na pá kulı Yuta nyóma təə.
Paa na mrv Τασαα pááná ta hee.
I təηna i ηkumle teyetuyu ké.

10

*Τασαα pááná kpaasəlaa
(Kvkaluyv 1-4; 5:8-24)*

¹ Yəlaa mpa me í suku nti tə ta siyisi,
na í tuxi kiin na pə wakəlayi ləlaa tə,
mə təm we waiyo ké.

² I pəh ma yəlaa konyəntənəa na acamaa ke tampana.
I ləkəyi alaa leelaa na suluwaa ke pa nyəm.

³ Isənaya í ká la kuyaku kənaasuyu wule?
Waatv wei wakəlvu ka kəə-mə na pooluŋ tə,
Leyə í ká se na í ηmeli?
Leyə í ká su mə wənav?

⁴ Pə ta kaasi kulərvu, pə wəe si təlası təma
í kələsi-meyə saləkətvnəa taa ké.
Yaa í hoti na í sí.
Paa na mpv tə, Tacaa pááná ta hēe.
I təhna í ηkumle tēyetyu ké.

Asilii nyəma teləsa mpəle

⁵ Mprúyú Tacaa yəyətəa si: Kai, Asilii, nyá kəna
ma pááná təpíte. Nyayale ma pááná akalvuv.
N ké ma pááná səsəəna wontuyu ké.

⁶ Nyaya ma kusaa na n hə ma yəlaa ηkpaŋvuy
ke timpi pa kpaasa ma pááná tə.
Má yelina na n kuu pa wontu na n ηmul-ti,
na n fel-weyə nəhēe isu afəla.

⁷ Ama Asilii nyəma naa huyki mpv.
Piitimnaa payale wakəlvu, na pa kvu tike
ləmaysəe wəna pa taa.

⁸ Na pá təh si: Tá yosə nyəəh nyəma ké awulaa ké.

⁹ Mpv tətəyə pə lapa Kaləne na Kaakemisi na Hamati na
Aləpati na Samalii, na Tamasi pa acalēe.

¹⁰ Ma təh ke ma tuna niŋ ke kawulası nsi si tuŋ
kəla Yosalem na Samalii pə nyəh ke payale tə.

¹¹ Isəna ma kpiisa Samalii na í tuŋ tə,
mpv tətəyə ma pəsəyi má kpiisi Yosalem na í tuŋ.
Má wəna pə təh.

¹² Waatv wei Tacaa ká tē Siyəh puyv na Yosalem pa ηkpaŋvuy ke həm tə, í
ká paasəna Asilii wulav kalampaanı tv inı. Na isəna í nyəəhxi ləlaa ke yem tə.

¹³ Haləna í təh si:

Ma mayamaya ma təh na ma layatv
ke ma tuusina piitimnaa tetv toosi na má kuu pa wənav.
Na má təyənı awulaa ke pa kumlee təə isu aka.

¹⁴ Isu sumaya seekuyv na ká yele tante na yala na pá kuu tə,
mprúyú ma kuu piitimnaa wənav na pa tetv.

Nəyəlv ta ciyiti keluyv,
yaa í kuli nəyə na í wii puv mayamaya.

¹⁵ Laalē ká pəsi na tē sa tə təyi tə təkəlv niŋ taa?
Yaa kaafənta səyaya ka lana kalampaanı ke kaafənta niŋ taa?
Pə we isu kpatúyú tēyeyina nteyē kv təkəlv,
na akalvuv náá fiyitiyi kv ləyəlv.

¹⁶ Pə təə ké Isə Pə təna pə tv ka yele,
na Asilii yoolaa kvyasəlaa tē taasi.

Uena kəkə kuli pa teeli un i taa na ká mu.

¹⁷ Mpi tɔ, Iseyeli nyóma nyaaləm

ká wɛɛ isu kəkə.

Iseyeli nyóma Nanη tu

ká wɛɛ isu kəkə kumumuka.

Kaa nyaga sɔwa ke kuyaku kulumɔyɔ.

¹⁸ Na pɛ wakəli hɔtu sɔsɔɔntu

na tuη tawa təkpaata.

Uena Siliu nyóma pəsi isu mpa kətəη pɛɛnaa tɔ.

¹⁹ Tuɔu kulumɔyɔ kulumɔyɔ

ká kaasəna Asilii hɔtuɔu taa.

Paa pəyaga səkpeɔa ka pəsəyi na ká kala-i.

Iseyeli nyóma kakaasaya

²⁰ Kuyaku wɛɛ ηku kɔ taa Iseyeli yəlaa kakaasaya, mpa me í ké Yakəru luluyɔ

nyóma tɔ. I kaa tasa Asilii nyóma mpa pa ηmakəɔa-mɛ tɔɔo naani tuɔu. Ama

mə Iso Tacaə wei í ké Iseyeli Nanη tu tɔɔo í ká tu naani. ²¹ Mə yəlaa kakaasaya

ká məli. Yakəru nyóma me mə kakaasaya ká məli mə Iso tɔη tu tɔ. ²² Iseyeli

nyóma me, paa mə yəlaa samaa wɛ isu tɛηku nɔɔo kanyəηa tɔ, mə taa kakaasaya

tike ká mələna Tacaə tɔ. Pa tɛma mə wakəluɔu tɔm ke suu, na pə tu mɔna-mɛyɛ.

²³ Tacaə Pə təna pə tu Iso ka wakəli tɛtu tənaya isu i suu tɔ.

I taa nyana Asilii nyóma

²⁴ Ḿpɔyó Pə təna pə tu Tacaə Iso tɔma i yəlaa mpa pa wɛ Siyɔη puɔu taa tɔ si:

I taa nyana Asilii nyóma mpa pa makí-mɛyɛ kpatəη tɔ. Pa tɛyɛtiyi akan ke mə

tɔo isu Icipiti nyóma lakaya-mɛyɛ hatoo lɔη taa tɔ. ²⁵ Mpi tɔ, pəciuu tike ke pə

kaasaa, na ma pááná hɛɛ təkpaata. Uena á huuna Asilii nyóma na á wakəli-wɛ.

²⁶ Pə təna pə tu Tacaə ká kraasi i hika na isɔtaa, na I casa-keɔyɛ Asilii nyóma isu

i ka lapu Matiyah nyóma ke Oɛpɛi kəkpaɔmɔyɔ tɔo tɔ. I ká kraasi i kpatəyɔ na isɔ

ké tɛηku tɔ. Isu i ka lapu Icipiti nyóma tɔ. ²⁷ Kuyaku ηkuɔu

i ka kɔol mə nyuɔu taa ké səyɔla wɛna

Asilii nyóma ka sɔka-mɛ na á nu-mɛ tɔ.

Na í fiti ηmakəluɔu mpi pa ηmakəɔa-mɛ tɔ.

Kolontu kpatəna Yosalem

²⁸ Ḿpɔyó Asilii nyóma lɛɛka

Ayatɔ icatɛ na pá fayana

Mikəɔlɔη nyɛntɛ taa na pá yelɛ pa wontu ke Mikimasi.

²⁹ Uena pá fayana kəkpaɔməη naalɛ hɛkɔ na pá tɔ si:

Tə siki Kipeya. Sɔyɔntu pu Lama icatɛ nyóma

na pá seliyi na Sayuli icatɛ Kipeya nyóma seeki.

³⁰ Kalim nyóma me,

í ma kapusi na Layisa nyóma náá tu ηkraηη.

Uena Anatəti nyóma náá cɔ,

pa tɔm wɛ kɔnyɔη.

³¹ Matəmena nyóma seeki.

Kepim nyóma pɛɛkəyi tɔcɔsɔlɛ.

³² Kolontunaa ká tasa Nopi icatɛ ke

səηuɔu ke kuyaku ηku,

na pá tɛyɛti Yosalem pulaya Siyɔη ke ηkumle.

³³ Tacaə pə təna pə tu ka caati pilijasi na toma.

I ka seti tunj wei i kəla kəlvəy tə
na í pəti atə,
na í tisi wei i tē lələj tə.

³⁴ Paa seti hətə səšəntə na laale.

Lipəj hətəy taa tunj səšənj ka hoti atə.

11

Wulav kəfalv təm

¹ Pəle pə waali ulə pəlija ká heli Sese*fa* kite kəpəntə tə. Akpaa ká lu i
ləlvəy lila tə. ^a təy kite.

² Tacaa Feesuyi ká wēē i tə kē.

Ku ha-i ləmayasē na í tiikina i yəlaa.

Na isəna yəlv ka pūli təma kəlapē

na nyəm tə na a lapv.

Nkə kv yekina na yəlv nyi Isə na í wēēna i səyəntə.

³ Tacaa nyamnav nté i ləjhəlvmlə.

I kaa lana təm nti i nu kənu təy təmlə.

⁴ I ká təj siyisuyi na í həvna kənyəntənaa,

na í təj təmpaana na í yəyətəna

tətv taa wahala nyəma.

I kəyəyətəv kē i

ká mana tətv yəlaa isu kərátyú.

I ká kv asayaa na i nəy taa kəyəyətəv.

⁵ Təmpaana tənyəy na kəpəntə lapv ká pəsi

isu təmpala na í təyəl.

⁶ Taale haya na iwəyaya paa cəy təntəmlə.

Kpəv na pinayə pələy təhəntələ kəlvmtələ.

Pəyaya səkpəlaya ká tiikiyina-wē.

⁷ Nav na taale wontuyi nkə pa ya si wusi tə paa kaa

nyutə tətəyələ, na pa piya náá hənti təntəmlə.

Nyutə kē təyoləy na nav paa təy.

⁸ Pəyaya ahəlvəm ka liyili tvm pútyú tə.

Pəyaya səkpəlaya náá səs i ka niñ kē akala pútyú taa.

⁹ Tacaa puyi nəñ nyənk tə tv

nəyəl kaa la i təyəntələ kē isayətv.

Pə tayə pəlv, yəlaa ká nyi Isə kē na pə su

tətv isu ləv waasəy tējkə luməñ tə tə.

¹⁰ Kəyaku nkə Sese ləlvəy tv ka səñna isu

antulinya yəlaa tuuta.

Piitimnaa ka kəv si í taa-wēy ləyətə,

na Isə teeli na timpi taa i wēē tə.

Mpa kolontunaa ka kuuwa tə pa məlvəy

¹¹ Kəyaku nkə tətəy Tacaa n ká hvl nýa təñ.

N ká ləsi nýa yəlaa, na n kəna nýa nyəma kakaasaya.

Mpa paa wē Asilii tətv, na Icipiti ntəyəñ tətv,

na Icipiti mpətəñ tətv, na Itiyopii tətv, na Ilam tətv,

na Pəpiloni tətv, na Sili i tətv icatə Hamat,

na tətv nti ləv cənaa tə.

^a 11:1 Sese: Sese kē wulav Tafiti caa kē, i ləlvəy kē pa yaaki isu

12 N ká kpaasi piitimnaa ke tuuta.
N ká kpeyeli Yuta nyóma na Iseyeli nyóma mpa
pə kuuwa na pá yasi tetu təna taa to.

13 Waatu inɪ Ifəlayim nyóma iseseemle ká saali.
Pu kpiisi Yuta nyóma kolontunaa.
Yuta nyóma kaa lu Ifəlayim nyóma ke patule.

14 Paa krenti na pá kra Filiisi nyóma tɔ
ké ilim tətule
pəɔɔɔ taa. Paa məɔna ilim təlule tɔɔ,
na pá kuu wɔlaya tetu taa nyóma wontu.
Paa tɔɔ Itəm na Mowapu pə tetu na
pá ɔmakəli Amoni nyóma nyəntu.

15 Tacaa n ká yeke na Icipiti
ilim təlule tɔɔ tɔɔɔɔ ɔkpalaya ləm nyɔɔ.
N ka tɔyɔti kataɔa ke Ifəlati pəɔɔ,
na ɔ faya-keye lɔisi naatosompəɔɔlaya,
na nyá nɔɔ heelim kəko nyəm.
Haləna yəlaa tɔɔɔ na pá tɔsəɔɔ nɔɔɔɔɔ.

16 Uena pə kaasi hapəle ke yəlaa
kakaasaya ɔka ka we Asiliɔ tɔ.
Isu pu kaasuyɔ Iseyeli
nyóma ke pa nyəntɔ ke hatoo ləɔ taa tɔ.
Waatu inəɔi pa lukaya Icipiti.

12

Isə samtu yontu

1 Kuyaku ɔkuyɔ í ká sa Tacaa na yontu si:
Hai, Tacaa tɔ samə-ɔ.
Nyá pááná mɔnaa ké. Ama n ku-yeyɔ tá tɔɔ.
Heɔsi tá laɔa.

2 Isə nyaxale tá nyuyɔ yátó.
Tu tu-ɔ naani ké.
Səɔɔntu kaa kra-tu.
Mpi tɔ, Tacaa nyaxale tá tɔɔ, na tɔ saɔɔ-ɔ.
Nyaxale tá waasulɔ.

3 Tu lu ləm na laɔɔlɔmlɔ ke
nyuyɔ yapu seɔlɔ taa.
4 Kuyaku ɔku ku wule í ká yəɔɔɔ si:
I sa Tacaa, ɔ yaa ɔ hətɔ.
I kraali yəlaa taa ké ɔ təma təm.
I tɔɔsi pa təna si Isə hətɔ nté səsəɔɔɔ.

5 I sa Tacaa na mə yontu.
Mpi tɔ, Tacaa lapa təma səsəɔna ké.
Pə weɔ si pá la na antulinya təna nyi mpu.

6 Siyɔɔ nyóma mə í wilitina laɔɔlɔmlɔ.
Mpi tɔ, Iseyeli Isə Naɔɔ tu wei í wəna tɔ,
ɔ ké səsə ké.

13

Papiloni tomle

¹ Papiiloni tòm nti Tacaa hulà Amòti pəyalò Isayii kə toosee taka taa təyòlò.

² M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaa yəyətəa sɪ:

ɪ kraasɪ tuuta kə pʊyʊ ŋku

kʊ tɔɔ fɛɪ pʊlv tɔ kʊ tɔɔ.

ɪ tɔ yoolaa kə úúú.

ɪ hatɪ-wɛyɛ nɪŋ sɪ pá sʊvna ŋmakəllaa nənəyɔ.

³ Ma mayamaɣa ma kəmtəyənə yələa mpa

pə tʊ ma nɪŋ taa tɔ.

Ma yaawa ma yoolaa taa yoolaa mpa pa yələyənə

ma səsəntʊ na pá huləyɪ ma pááná tɔ.

⁴ Yələa kəkətɛ nukɪ pəəŋ taa,

ɪsɪ samaa tuutuuma.

Piitimnaa kawulasɪ kɔtəa na pa kəkətɛ nukɪ.

Pə tənə pə tʊ Tacaa má ma kaləyɪ

ma yoolaa mpa maa yoonə tɔ.

⁵ Tacaa na mpa ɪ huləyənə ɪ pááná tɔ

antulinɣa tənəsɪ kə pa luna hatoo poolɔŋ taa,

na pá kəɔ sɪ pa kpiisɪyɪ tɛtʊ tənə.

⁶ Mə laŋa í wakəli na í wii.

Mpi tɔ, Tacaa kuyaku kɛyɛtəa kɛ.

Kʊ kəŋ kɛ ɪsɪ ɪsɔ Toma tənə tʊ wakələyʊ.

⁷ Pə tɔɔ kɛ yələa apalɔtʊ

hoowa na pá pəsɪ acamaa.

⁸ Səyɔntʊ səsəntʊ pu-wɛ,

na pá mələntəyɪ pa tɪ, ɪsɪ

lɔlvʊ wʊsəsɪ takʊyʊ alʊ tɔ.

Na pá nyənəyɪ təma na səyɔntʊ.

⁹ Tacaa hʊvlɛ kuyaku kəŋna nté.

Kʊ wule kɛ ɪ ká hʊli ɪ pááná səsəna,

ɪ kaa wɛɛna pətətəɛ.

Kuyaku ŋkʊyʊ ɪ ka kpiisɪ asayaa,

na í pəsɪ tɛtʊ kɛ wɔlaya nyəntʊ.

¹⁰ ɪsətʊlvɪŋasɪ na sɪ loosi tənə kaa tasa lʊv.

ɪlim í lʊ kɔkɔpaa pələ pə sɪ.

Pəyɛɛ ɪsətʊ ná kaa hʊlvɔmɪ.

¹¹ Maa hɔ antulinɣa ŋkɔpɔŋyʊ kɛ ɪ kawalaya tɔɔ,

na má hɔ asayaa ŋkɔpɔŋ kɛ pɛɛ pa kʊpəntəŋ tɔɔ.

Maa tisi mpa pa həŋ pa tɪ tɔ,

na má yəki ŋmakəllaa kalampaanɪ.

¹² Maa yeɛ na yələa laŋ tɛtʊ taa

na pə kəli ɪsɪ wɔla kʊpɔŋ.

Paa laŋ tɛtʊ taa na pə kəli ɪsɪ Ofii tɛtʊ wɔla.

¹³ Pə tɔɔ kɛ Pə tənə pə tʊ

Tacaa pááná səsəna kuyaku

wule ɪ ka ciyɪtɪ ɪsətənyʊyʊ,

na tɛtʊ náá seɛ tə kite tɔɔ.

¹⁴ ɪsɪ səyɔntʊ kɔpɔkʊyʊ nam

na í seeki tɔ,

m̀p̀r̀ỳg̀ paa wei ɪ ká se na í mələyənə

ɪ tɛtʊ taa.

ɪsɪ heeŋ laŋyʊyʊ tiikilu na ɪ ya tɔ,

ἡπόγύ Παῖλωνι νυόμα í κά γα yem yem
na í mäləyəna mə yəlaa kīḡ.

¹⁵ Ye pa hika mə taa wei pa cətəti-ı nyómá,
na pá kpa mə taa wei pa kv íle na layate.

¹⁶ Paa tətəli mə piya na pá kuu mə tēsi taa wontu
na pá kpi mə alaa na í nyənəyi.

¹⁷ Μπόγύ Τασα γόγοτα σι:

Μαα yele na Μετι νυόμα mu-me na páána.

Paa í ha-weye liyitee, yaa wəla, pəle pa kaa nyənna təna.

¹⁸ Paa yaya mə ifepiya ke nyómá, pa kaa cəw əhulumnaa.

Pəyele pa kaa wēna piya pətətəle.

¹⁹ Παῖλωνι ka wē kē isu Kalətēe

nyómá kawulası kacəka pəlvəv.

Isə ká wakəli-me, isu ı ka lapv Sətəm

na Kəmə pə nyəma tə.

²⁰ Pı kpiisi Παῖλωνι tətə ke tam təw kē,
nəyəlv kaa wēe tə taa.

Paa mpətəntaa maɣamaɣa, pəle pa kaa heli,
pəyele tiikilaa na pa kaləkəḡ pa kaa səḡ təna.

²¹ Ama taale wontu ká lētəna,

na kpiisiḡ naa svukı mə tēsi taa,

na taataanaa náá pəsi tənaya pa tē.

İlena pəḡtvəlvḡ náá ḡmaaləyi ncaa taa.

²² Sənsəməḡ ká svəna mə ıcate kutuluv kupaḡ taa,
na taale hası ke mə kutuluv wei ı taa

í təkaya na í nyəkı tə.

Pə tēma Παῖλωνι ıcate kəyaku svw kē na kv kpeyetaa.

14

Kolontunaa ka kuuwa mpa tə pa məlvəy

¹ Τασα ka wii Yakərv ləlvəv nyómá me mə pətətəle na í tasa İseyeli nyómá
meɣe ləsvəv na í su-meɣe mə maɣamaɣa mə tətə taa. Məvlaa ka səəsı mə təw na
mə na wē ı caya.

² Piitimnaa leləa ká kpaɣana İseyeli nyómá me na pá məḡna-meɣe mə tē. Na
Taca a tətə təw tənaya məvlaa mpe pa apalaa na pa alaa, paa pəsi İseyeli nyómá me
mə yoma a. ı ka kuu mpa paa kuu me tə, na í kpa saləka ke mpa paa kpa-meɣe
saləka tə, na í ḡmakələyi-wē.

Papiloni wulav tənaya

³ İseyeli nyómá me, Taca a yele na í heesi mə wahalanaa na mə nəyəsēe nna
yomle toḡ nyəntē tənē tə tu-me tə. Ye pə tala waatu ını ilē, ⁴ ı toḡ Παῖλωνι wulav
ke yontu si: A a, ḡmakəllv məla isəna, nyá tənaya ntē yaa?

⁵ Taca a n yəka ḡmakəllv toḡ na ḡ pəli ı kpatóyó.

⁶ İni ı makayana yəlaa ke kutamsa na páána səəsəna.

ı ḡmakələyi piitimnaa.

Pa toḡ ḡmakəllv ını ı waalı.

⁷ Tətə təna caya təpamm na heesəvəv.

Yəlaa yooki laḡhəlvmlē yontu.

⁸ Lipaḡ tuḡ səəsəḡ laḡle heewa na í təḡ si:

Toḡ ḡmakəllv hotuyə tə, nəyəlv ta kənta si ı setəyi-tu.

⁹ Atetæle taa nyóma nu ηmakëllu nyá nyá kónte tòm na pá nyómtæyi-wë.
Atetvnaa sòolu puwa si pá mu-η.
Nyá kónte yelaa na mpa paa ké awulaa ke tetu taa tó
pá kulæyi pa kumlee tó ké nyá tó.

¹⁰ Na pa tæna pá yóyotæyi si:
Nyá maγamaγa n pæsa icam ke teitei ké isu tá,
na í næγæsæna-tu.

¹¹ Nyá cæmæη ke pa makaya na pá puγulæγæna-η.
Nóonó n mæla atetæle taa.
Nyá kuhæntuγu nté tasætú.
Nyá kutakuyó ke sonsompee.

¹² Túlmaluγu, nyá wei n tee kókó ke tanæη tó,
isænaγa pæ lapa na í hoti atæ pécó nyá kælæna piitimnaa.

¹³ Isu n maγasaγa nyá taa si:
Maa kpa isætaa, maa tæe isætulvηasi tó.
Maa su ma kpelæγa ke puγu tó.
Puγu ηku kv tó ké tuη laki
i kotuyu ke ilim ntæγæη tó.

¹⁴ Halí n tæηaγa si:
Maa kpa hatoo comcom nøyó taa,
maa tæe isæηmuntú tó,
maa wëe isu isætaa ló sósó.

¹⁵ Ama pa tusa-η atetæle taa.
N hota púyú sósóv taa.

¹⁶ Na pá tæmsæyi mpa pa naaki-η tó,
na pá nyænæyi-η tæpíη na pá pæssæyi pa ti si:
Yulv wei iní i ciγitaya tetu na í cæssæyi
kawulasí tøyæle?

¹⁷ Iní i pæsaγana antulinya ke wulæγa tetu,
na í kpiisiyi acalæe,
na í kisiyi salækatvnaa cεpu na?

¹⁸ Paa piitim mpi pæ wulav tooki.
Paa wei i hænta i tæγaγa taa ké na teeli.

¹⁹ Ama nyá ilæ, pa ló-η ké na í hatælæna nyá pælaav.
Pa ló-η awalí ké.

N wë ké isu wei pa kowa yooú taa tó.

N wë isu sætaa mpa pa pæta
púyú ηku kv taa wë pæe tó.

N wë isu sætú wei pa felæyi nóhæe tó.

²⁰ Ama nyá kaa polo awulaa lelæa kíη ke pælaav taa.

Mpi tó, n wakæla nyá tetu, na í kv nyá yælaa.
Pa kaa tasa nyá piitim isayam hæte yaav ke paa wulee.

²¹ I tæγanú mæ ti,
í kó wulav iní i piya ke pa caanaa isayavú tó.
Pá taa tasa kulvγu na pá tæγó tetu,
na pá waasi tó tó ké acalæe.

²² Mróyú pæ tæna pæ tv Tacaa yóyotæa si: Maa kulí Papiloni nyóma tó. Maa
kpiisi pa tetu hæte, na pa lúlvη tæna na pa piitim. ²³ Maa la tæ taa ké lvcayam, na

má pæsi-təyi kulaaləŋ tətə. Na má hasa-ti təkprələkprəli na saŋ. Pə təna pə tɔ Tacaa má ma yəɔtəna mpɔ.

Nmakəlvɔ təna su tənaya

²⁴ Mpróyó Pə təna pə tɔ Tacaa yəɔtəna na í tuu si:

Ye ma təma si mpi pə la pəle pə lakəna.

Má su mpi, pəle pu təyona.

²⁵ Maa yókí Asilii nyóma tɔŋ ke ma tətə taa,

na má feli-weyə nəɔhɛ ke ma póŋ taa.

Maa fiti ma yəlaa ke pa ŋmakəlvɔ taa.

Maa kóólí səyəla wena pa sukə-wɛ təyɔ pa nyɔŋ taa.

²⁶ Mpi ma suwa si maa la tətə təna təyole.

Isəna ma suwa si maa tɔ piitimnaa tənaya niŋ təyole.

²⁷ Ye Pə təna pə tɔ Tacaa í su nti

awɛ ká yele na tó lá yem?

Yaa ye í kusa ŋkumle awɛ ká kpana í niŋ?

Tacaa kpaaləyi Filiisi nyóma

²⁸ Wulav Ahasi sɛm pənaya ke Iso kuyəɔtɔtu teləsulv kaləna Filiisi nyóma si:

²⁹ Filiisi nyóma, mə laŋa í taa hólóməna kprátóyó ŋku ku

makaya-me tɔ ku pəlvɔ təm. Mpi tɔ, tɔm kusəpɔ

taa ké akala ká lu. Ilena tɔm səsə wei í koləyi huntɔ

tɔ í lu akala taa.

³⁰ Ama Iseyeli konyəntənaa səsaa ká

təyɔ na pə tala-wɛ,

na wahala nyóma náa hɛɛsi na paa nyaŋna pɔlv.

Ama maa ku pá na pa ləlvɔv hooləya nyóma.

Ilena nyəɔsi na kolontu náa

tɛɛsi kuyv ke mpa pu kaasi tɔ.

³¹ Koloosi acalɛɛ mə mə laŋa í wakəli na í má kapusi.

Filiisi nyóma kəkprəntəyɔv təna apalvɔv lepə.

Mpi tɔ, nyəɔsi kuləna ilim ntəyɔŋ tɔ.

Səyəntɔv paa kulvɔm fɛi yoolaa mpɛ pa taa.

³² Wentiyi paa cɔ Filiisi nyóma tillaa?

Paa cə-weyɛ si: Tacaa mayamaya suna Siyəŋ.

Tənaya í yəlaa konyəntənaa ka

hiki təcəsəle naani nyəntɛ.

15

Mowapɔv nyóma tɔw wula

¹ Mowapɔv nyóma tɔw kuyəɔtɔtu ntɔ:

Pa yókə Aaa-Mowapɔv icatɛ

na pá kpiisi-tɛyɛ ahoɔ kulvɔmɛɛ.

Pa yókə Kii-Mowapɔv icatɛ

na pá kpiisi-tɛ tətəyɔ ahoɔ kulvɔmɛɛ.

² Tipəŋ nyóma kpa təfɛɛnɛ si pa wiiki.

Mowapɔv nyóma tula nɔɔsi ke Nɛpɔ puyv taa,

na Matepa icatɛ taa. Pa loola pa nyɔŋ na pa tantəŋ.

³ Yəlaa suu ləyayə wontu,

isv fələtənaa taka ke hapɛɛ tɔ.

Pa lukiyi isəlvɔm ke kutulvɔv patanaa tɔ

na nənəəsi tēe.

⁴ Hēsəpəŋ nyəma na Ilale nyəma pa makı kapusi
na Yahası nyəma náá nuıki.
Pə kpeɲna Mowapu yoolaa
na pa apalvto le, na pa huɣutiɣi lotu.

⁵ Ma yaawa sı pá waası Mowapu nyəma.
Pa sewa haləna pá tala Səwaa na Ikəla-Selisiya.
Pa kraaki Luhiti tontonje na wula.
Pa casəyi lanwakəlle kapusi ke Holonayim mpaav taa.

⁶ Nimlim hite ləm nyəowa.
Nyuto ləm nyəntv wola tə təna.
Pulvpu u tasəyi nyəv.

⁷ Pə təw kə pa kuuki pa nyəm mpi pə kaasa-wə tə,
na pá pukina hatoo tuŋ kacəka waali.

⁸ Mowapu nyəma kapusi nuıki
paa timpriyi pa tetv taa kə.
Haləna pé tala Ikəlayim icate
na Iliim tetv taa ləkə.

⁹ Timəŋ icate pusi ləm wə kə isı caləm.
Pécó ı ká tasa-wəɣe wahala tɣv tətə.
I ká yele na təɣlaya kuli
Mowapu yəlaa kakaasaya təw.

16

Mowapu nyəma sələməyi Yosalem nyəma sı pá səna-wə

¹ I ha tetv nyəv tu ke ıwaav na í tilina-ı.

Pə luna Sela icate na pé təŋna wulaya tetv taa,
na pé polo Siyəŋ puvv taa.

² Mowapu alaa kraaki Alənəŋ ləv kuteŋ təw na pá tiiki,
ısu pa təɣənvv sumaya ke ka tante taa tə.

³ Mıpúyó Mowapu nyəma sələma Yosalem nyəma sı:
I tasa-tvɣ layatv na í huli-tvɣ tá kulapəle.

I kenti tá təw kə ilim heka taa,
ısu ahoo səkrətvɣv.

I ŋmesı ta yəlaa mpa pa tu kpuvɣv tə,
í taa kuli tá selaa waali.

⁴ I mv Mowapu yəlaa ke mə tē.

I ha-wəɣe timpri paa cəəsi
na wakəllv í taa hiki-wə tə.

Nmakəlvɣv na wakəlvɣv
na tetv yəlaa nəhəe fəlvɣv
ká sı tənaya ke kuyaku nakuli.

⁵ Waatv məyi pa ləlvɣv tv
Tafiti ká wəena kawulaya kumte.

Tv wəe səśəole tam təw nyənte ke
Iśə pəlee təw.

I ká təŋəyi tampana na sıɣısuɣv na í hovkəna.

Yosalem nyəma kaa pəsi na pá waası Mowapu nyəma

⁶ Mıpúyó Yuta nyəma təma sı: Tə nuıwa
pa yəɣətəyi Mowapu nyəma kalampaanı təm.

Pa yəgətəyi tətəgə pa ti həm
 səsəəm təm na pa isəcav təm.
 Na isəna paa sukɪ pa təyi pə cəb tə.
 Pə́c pə yəgətəyi na pə feina hʷwee.
 7 Pə təw kə Mowapu nyəma huɣutiɣi
 lotu ke pa ti təm na pá
 wiiki leseɲ kakalasi nsi pa lakaya Kii-Helesi tə.
 Pə pu-weyɛ katatəlaya,
 ɪlena pá mələyi.

8 Həsəpəɲ nyəma tawa wakəlaa.
 Sipəma leseɲnaa wələyi.
 Mpe pa lulayana solum kɔpam,
 na pə kɔɣi piitimnaa awulaa.
 Leseɲ tawa anɪ a təwaya haləna Yasəe tətə.
 Leseɲnaa piliɲasi ka həlaa kə
 na si tɛe tɛɲku kʷsəpu waali.

9 Pə təw kə ma na Yasəe nyəma
 tə wiiki Sipəma leseɲnaa təw.
 Na ma lukɪyi isəlum ke Həsəpəɲ
 na llale pa təw.
 Pa yaya yooɔ kakiisaya ke mə kəmtənaa təw.

10 Lanɣhuləmle na ayəla təma mə tawa taa.
 Pəyele nəgəlv u tasəyi yontu
 yaa aɲmaala ke leseɲ tɪɲ tawa taa.
 Leseɲ koollaa u tasəyi pə lum
 nyaasʷy ke tiɲ taa.

Ma yelaa na lanɣhuləmle kakiisasi su tənaya.

11 Pə təw kə ma lanɣ wakəla hatoo ma taa kə Mowapu, na má seliɣi isu cəmʷy
 wula.

Na má huɣutiɣi lotu ke
 Kii-Helesi pa təw.

12 Mowapu nyəma ká kana pa təfeɲle ke pote,
 paa wiikina pa tɪɲ. Ama pa kaa waa pulv.

13 Nti Tacaa ka yəgətə hatoo ləɲ ke Mowapu təw təgəle. 14 Tacaa yəgətəyi təfoo
 kə pənente si: Pə kaasa pusi tooso kə teitei. ɪlena Mowapu nyəma teeli si. Paa
 na pa paɣale nté tə, yəlaa pəciimaya tike ke pu kaasi-wɛ, pa kaa nii isəle.

17

Tamasɪ icate nyəma na lseyeli nyəma pa kawulasɪ pasʷy

1 Mprúgú Tacaa yəgətə Tamasɪ icate təm si:
 Pu kəw tə, pa kaa tasa Tamasɪ ke yaav si icate.
 Tu pəsi ncaale huɣule kə.

2 Pə ləwa Alowee acalee.
 Kaləkəɲ həntəyi a taa təpamm,
 nəgəlv u nyaasəɣi.

3 Pu kəwɪ lɛlayim nyəma kprante.
 Pu leeki Tamasɪ nyəma kawulaya.
 Na mpi pu kaasi Silii nyəma tə
 pə kaa tɛe lseyeli nyəma nyəm.
 Nti Pə tənə pə tv Tacaa yəgətə təgəle.

⁴ Kuyaku ηku Iseyeli nyóma kaa wee yuη.
Pəyele paa te taasi.

⁵ Iseyeli ká wee ké isu taale wente pa kuma tó.
Yaa Lefayim tetekəle taa taale nte tə wee kpete tó.

⁶ Pu kaasi Iseyeli yəlaa ke acaləsa ké.

Isu pa kooluyu tɔyɔ ηku
pa yaa sɪ Olifi tó ku pee na pukaya,
na pá kaasi pee naale na tooso ké
comcom nəyɔ taa, na pee liyiti
na kakpasɪ ke piliηasɪ tó tó.
Iseyeli Iso Tacaa má ma yəyətəna mpu.

⁷ Kuyaku ηkuɔy yəlaa ka keesɪ isɛ na Iseyeli Iso Nanη tu wei ɪ ké mə ηmalu tó ɪ tó.
⁸ ɪ kaa tasa tekuyu ke mə niη kulapəm. Paa təlaalenaa, paa pa tɔyɔ Asətati na ilim pə leesɔyɔ.

⁹ Kuyaku ηkuɔy Iseyeli nyóma me ɪ ká lə mə koloosi acaləe. Isu Hifi nyóma na Amolii nyóma ka ləu pa nyəna ke too ləη taa ké saa wei Iseyeli nyóma me ɪ leeka-yɛ tó. Ilena pə kaasi wɔlaya tətɔ tike.

¹⁰ Mpi tó, Iseyeli nyóma me ɪ sɔə mə Iso
wei ɪ yapa-me na ɪ kentiyi mə tó tó.
Haləna ɪ hala tuη kulalaη taale
na ɪ sɔ leseη tuη kraɪ nyəη.

¹¹ Kuyaku ηku ɪ sɔ tuη inɪ tó,
ɪ sika kalaa na ɪ cəəna-ɪ.
Tanaη ηku ku mayamaɣa ke tuη
inɪ ɪ tɛwə na ɪ tɔ hɛtɔ.
Ama pə tala təyɔv ɪe pulɔv fɛɪ.
Wahala inɪ ɪ taka fɛɪna kəəle.

Piitimnaa cɔka pə taa

¹² Pepe tó ké piitimnaa miitiyi,
na pə mətəyi isu tenku.
Piitimnaa cɔka pə taa ké mpu suwe.
Pa kaləyi kəkəte isu lum tɔη nyəm.

¹³ Piitimnaa kaləyi kəkəte ké isu lum səsəəm.
Iso nyaasəyi-weye na pá hatələyi pooluη.
Isu pɔyɔ heelim krakuɔy nyutu tó.
Yaa isu kacuculaya krakuɔy mɔsɔyɔ tó.

¹⁴ Pu kəə taanaya ɪe, səyɔntu anaam.
Ilena pá saali yem na pə ta nyaaləta.
Mpa pa ηmuləyi tá nyəm na pá kuuki-wɪ tó,
mpi paa tɛsəna təyɔle.

18

Itiyopii nyóma wakəlyv təm

¹ Hai, Itiyopii tɛtɔ nyá.
Nyá taa wee kpuləη keη nyəη
na ɪ puła pusi səsəənsɪ taa.

² Nyá tiliyina tillaa ke tenku tó,
na pá cakɪ səsəncaasi kpuləη taa,
na pá təη lum tó.

Tillaa ləhələn nyóma me,
 í polo tookonaa piitim kin.
 Mpe uní pa tənəh tō fei huntu.
 Yəlaanaa poolun nyóma nyaŋna-weye.
 Pa ké yoolaa piitim ké.
 Nəyólw u nuki pa nsəmlə.
 Pusi faɣa pa tetu taa ké.

³ Antulinya yəlaa, mə tənə mpa me í we tetu taa tō,
 í paasəna waatu wei pa sikiyi tuuta ke pōəh taa tō.
 Í nu waatu wei pa hóləyi tutuyu tō.

⁴ Pə taɣa pulu, Tacaa yəɣotaa si:
 Ma təcayale ke ma wee na má nyənəyi təpamm.
 Isu ilim nyakuyu səsəm tō pə haŋaɣa,
 yaa isu aŋkəpələe haŋaɣa ke kəmtu waatu.

⁵ Na pəcō pə tala kəmtu ke
 waatu wei leseŋ puwa tō.
 Waatu inəyi leseŋ hetu pəsa pee.
 Pa setəyi piliŋasi na asanti ké.
 Pa setəyi akpaa na hatu nti tu waasəyi tō.

⁶ Ḿpúyó paa lo Itiyopii nyóma
 na pə waasi pōəh
 taa yepelekunaa na taale wontu.
 Yepelékunaa ká təɣo-weye yoluma,
 na taale wontu ke ləhələ.

⁷ Waatu inəyi piitimnaa toh nyəm mpi pə ké tookonaa, na pə tənəh tō fei
 huntu tō pu kəna Tacaa pə tənə pə tu maya kəhaan ke ma təcayale ké Siyən puɣu
 taa. Yəlaa tənə nyaŋna piitimnaa mpeye, haləna poolun nyóma. Pusi faɣa pa
 tetu ké.

19

Icipiti nyóma laŋwakəlle səsəde

¹ Tacaa yəɣota ntiyi Icipiti nyóma tō tō.
 Tacaa caɣana nteye isəŋmuntu nti tə toh ləhələn təɣo kpaɣanu, na í polo Icipiti.
 Icipiti tuŋ kəlalaan seliyi na yəlaa apalutu naa le-we.

² Ḿpúyó Tacaa təma si:
 Maa yeke na Icipiti nyóma kuli təma tō.
 Yulu ká kuli í luluyu tu tō,
 na lelul kuli í taapalu tō.
 Acaləe ká kuli təma tō,
 na kawulasí ke təma tō.

³ Maa yeke na Icipiti nyóma me mə ləmayasəe le-me,
 na má liyiti mə layatu. Ulena í pəsəna mə tuŋ tō na
 í polo mə twwaa tē.
 Í ká svsí kəɣənaŋŋ na í pəəsí pee.

⁴ Maa tu Icipiti nyóma ke ŋmakəllu niŋ taa.
 Nmakəllu ká təɣo mə tō ké kawulaya na toh.
 Pə tənə pə tu Tacaa má ma yəɣotəna mpə.

⁵ Nili pəɣo lum ká nyəə,
 na ká wəh təkpaŋaŋ.

⁶ Nili pəɣo səsaya pusi kohelasí lum ká səŋ

na ləŋŋ kəhəhəeŋ lum náa nyəə.

Muluyə na səsəncəaasi ká lontili,

⁷ na pəyə atama lum nyutu təna.

Na pé křenna pəyə nəyə haləm təna,

na heelim ma-wi

na pé wəli na pé yeke kpete.

⁸ Tiina kpalaa təna, paa kulası nyətaa,

paa puluŋ tulaa, pa laŋa ká wakəli tətəyətəyə,

na pá te nyəəŋ na pá wii təkproo.

⁹ Mpa pa makı kponkponu toŋ nyəntu

na mpa pa luvki tə pəəŋ tə,

pa laŋa ká wakəli.

¹⁰ Pə nu pəəŋ luvlaa.

Pa təna mpa pa təkayana təmle nté tə,

pa apalətu lepa.

¹¹ Sowəŋ ıcaté awulumpiya ke

ləmaysəe feinaa ké.

Icipiti wulav layatu tasəlaa

tasəyi kumeləlayatu ke.

Isənaya mə taa yulu pəsəyi

na í tə Icipiti wulav si:

Maya nyəntu. Pəyele maya ləŋtaa awulaa luvuyə tu?

¹² Icipiti wulav, nyá nyəntaa mpe pa we le?

Pá kuli nti Pə təna pə tu Tacaa mayasaa na

í su Icipiti tə tə na pá huli-ŋ ıle.

¹³ Sowəŋ awulumpiya mə ké kumeləməŋ,

na Mamfi nyəma mə tvsəyi mə ti.

Í ké kpeka nyəəŋ nyəma mpa

pa toliŋi Icipiti təyə.

¹⁴ Tacaa tisa acufu ke mə taa,

na í toliŋi Icipiti ke ı kulapətu təna taa.

Í lakı teitei ké isu solonyəlv

tutuyu ı tətu taa tə.

¹⁵ Icipiti tu nəyəlv ı kaa pəsi

na í la pulə kəpam.

Paa toŋ tu, yaa konyəntu,

yaa səsə, yaa səkpelu.

Icipiti nyəma ká tēsəna mpi tə

¹⁶ Kuyaku nakvli, Pə təna pə tu Tacaa ká nyaasi Icipiti nyəma me na niŋ tuyv.

Səyəntu ká kra-me na í sele isu alaa. ¹⁷ Yuta tetu ká wəe-meyə səyəntu puluyv.

Paa waatu wei ké pa yəyətə tə təm, í təsəyi nti Pə təna pə tu Tacaa ka suwa si ı

ka la-me təyə. İlena í seliyi.

¹⁸ Kuyaku nakvli Icipiti acaləe kakpası ká yəyətəyi Hepəla təm. Paa yəyətə na

pá su si: Tə ké Pə təna pə tu Tacaa nyəma. Acaləe anı a taa lentə hətə nté ilim

ıcate.

¹⁹ Kuyaku nakvli í ká ŋma Tacaa ke kətəyə təlate ke Icipiti tetu taa. Í ká siki-ı

pəle ke tetu toŋa tə. ²⁰ Nté tu təsəyəna Icipiti nyəma me si: Pə təna pə tu Tacaa

wə mə te. Na waatu wei Icipiti nyəma ka yaa Tacaa si: Ya-tuyv ta ŋmakəllu niŋ

taa tə. İsə ká tilina-meyə waasvlu na ilé í hətı-me. ²¹ Waatu inəyi Tacaa ká huli ı

təyi Icipiti nyəma me, na mu nyi İsə wəetv na í sēe-ı. Í ká ları-ı kətasi na í ha-ı

kuwəəŋ, na í su-í nəəsí na í təkí-sí. ²² Tacaa ká hə Icipiti nyóma me mə ŋkraŋŋ. I ká waa-me na mi mələna í tə. Isə ká muŋi mə kuwələmütə na í waa-me.

²³ Kuyaku nakuli hapəle ká lu Icipiti, na tə puki Asilii. Icipiti nyóma na Asilii nyóma í ká polo təmate, na í krenti na í seeki Tacaa.

²⁴ Kuyaku ŋku Iseyeli nya səsí Asilii na Icipiti pa təə na í la tooso. Tacaa ká kooli tetu tənaya kúpantə ke Iseyeli təə. ²⁵ Pə tənə pə tə Tacaa ká kooli tetunaa me mə tooso ké kúpantə sí: Ma kooliŋi ma yəlaa Icipiti nyóma ke kúpantə. Maa kooli Asilii nyóma mpa ma lapəna ma niŋ təyə kúpantə. Maa kooli Iseyeli nyóma mpa ma ləsaə təyə kúpantə.

20

Isayii təŋ kpete, ntaŋkpala yaa wontu fei í təə

¹ Pənaya ŋkeŋe Asilii wulaw Saləkəŋ kusa í yoolaa wulaw səsə, na í tii Filiisi icate Asətəti təə na í ləeki-te.

² Waatu mi Tacaa ka tēma Amətí pəyalə Isayii ke təm heeluyə. I heela-í ké sí: Wəyəsí ləyaya wontu, na nyá ntaŋkpala. Ilena í la mpu na pə yele-í kpete.

Asətəti icate ləekuyə waatu ke Tacaa yəyətəa sí: ³ Pə krenta pusi tooso kələ ma təmle tə Isayii təŋ kpete. Wontu yaa ntaŋkpala fei í təə. Mpu pə hələŋəna Icipiti na Itiyopii pə nyóma ke mpi pu te na pə mayana-we tə. ⁴ Pə taya pulə, Asilii wulaw ká kuu Icipiti na Itiyopii pə ifepiya na pə kukpatəlaa ké. Wontu yaa ntaŋkpala kaa weə pa təə. Pu yelee-weŋe kpete ké təyələyəl. Tənaya Icipiti nyóma ká təyə feele. ⁵ Waatu inəŋi mpa pa teeləya Itiyopii nyóma, yaa pa hənaya pa təyí Icipiti nyóma sənaw təə tə, pa apalutə ká yəəl.

⁶ Kuyaku ŋkuyə həyələyū ŋku ku taa tə wə isəntə tə, ku nyóma ká yəyətə sí: Ta teeləyū teesəna mpi təyələ. Mpeŋe tu huukaya sí tu tə kpułuyə na pá ya-tuyə Asilii nyóma niŋ taa. Leyele tu hikina nyuyə tutule ke nənəə?

21

Papiloni hotuyə

¹ Tacaa yəyətə ntiŋi wulaya tetu nti tə wə tenku nəyə tə tə təə tə. Kolontu luna wulaya tetu səyəntə nyəntə taa.

Isu kacuculaya fakuyəna Nəkefi tetu taa tə.

² Pə kula təm səyəntə nyəntə təə na pə hul-m.

Nmakəllə, ŋmakəli.

Wakəllə, náa wakəli.

Ilam nyóma, í tii pa təə.

Meti nyóma, mi ta icate.

Tacaa ká su tənaya ke konyəməŋ wei

Papiloni tūwa piitimnaa tə.

³ Pə təə ké ma laŋle wakələyi.

Pə wuki-m ké isu ləlyəy

wəsasi takuyə aləllə tə.

Wəsasi təŋ nyənsi laki na má nyaŋ,

pu saŋ sí má nu.

Ma seliyi, pu saŋ sí má ná.

⁴ Ma laŋle pəsaa, na səyəntə səsəəntə kpa-m.

Ahoo nna maa nyulaa tə a pəsə səyəntə nyəna.

⁵ Pa pəwa ate pəəŋ na pá su təyənaya,

na pá təkí na pá nyəəki.

Tənaɣale pa ɣaɣa kapuka ke kpaɣaa si:
Yoolaa səsaa me, í taɣani mə kəkentiŋ.

⁶ Ntəna Tacaa heeli-m si: Polo n̄ su taŋlv,
ye i na m̄pi i ɣəɣəti.

⁷ Ye i loosa ɣoou keekənaa na kraɣanəŋ həŋ,
ɣaa kraŋasi ɣaa ɣooɣoona caŋa.
Ŋe i paasəna na í ɣəɣəti na pá nyi.

⁸ Tənaɣale taŋlv ɣaɣa kapuka isu təɣəɣa si:
Tacaa ma səŋa ma tətəŋle ke ilim na ahoó kέ,
na má feŋiyi.

⁹ Pa kəŋna nté na təna təə,
na pá caɣa ɣoou keekənaa
na kraɣanəŋ həŋ.

Ntəna nəɣəlv ma kapuka si:
Papiloni ílé i hotaa, i hotaa.
Í tiŋ kəlalaŋ leəsəŋ ɣəka
atɣe i təna təpυtəpυtə.

¹⁰ Ma ɣəlaa m̄pa me pa m̄pa isu məla ke kataya taa tə.
Nti Iseyeli Iso Tacaa,
Pə təna pə tv heela-m təɣəle,
na máá teləsəɣi-me.

Itəm nyəma we təm

¹¹ Tacaa ɣəɣəta ntiyi Tuma təə tə.

Nəɣəlv ɣəɣətəna-m na nəɣə səsəɣa na Seyii tetə taa si:
Taŋlv, waatənaa isənaya pə kaasa ahoó,
pəlee kέ a teŋ?

¹² Ŋena taŋlv cə si:

Pu nyaali ɣáá.

Ama pə ta nyaaləta.

Ye mə luɣu we kucəcətv,

íle í tasa məlvɣv ke wulee.

Tetaŋ na Ketaa nyəma selaa

¹³ Tacaa ɣəɣəta ntiyi Alapv təə tə.

Ketaa nyəma me, mə na mə ɣooɣoona caasi.
Í polo na í svv nyutv taa kέ ahoó,
na í ŋməli tiikasi taa.

¹⁴ Tema nyəma me,

í səŋna lvm ke selaa m̄pa lukətv kuyi tə.

Í pona-weɣe təɣənaɣa.

¹⁵ Pə taɣa pulv, ɣoou toŋ na laɣale tvlvɣv,
na tóŋ pam təɣəŋəna-we.

¹⁶ Pə taɣa pulv, pə kaasa pənaya ke teitei, ílena Ketaa nyəma teeli su tənaya.

¹⁷ ɣəlaa pəciiu tike ke pu kaasi i yoolaa taa yoolaa tətəlaa taa. Nti Tacaa Iseyeli Iso
ɣəɣəta təɣəle.

22

Yosalem nyəma kpaalɣv

¹ Tacaa ɣəɣəta ntiyi toosee tetəkəle təə tə.

Yosalem, pepe lapa na nyá ɣəlaa kpaaki ləpυtə təə?

² Țate kucukæle, na kəkəte nyənte,
na laŋhuləmle nyənte nyá,
nyá sətəa ta səna layate,
pa kaa si təyoole.

³ Nyá yoōlaa nyōŋ nyōma təna sewa,
tətəlaa kpa-weye saləka.
Pa kuu nyá yəlaa təna na pá krenna
mpa pa sewa na pá hatəli tə.

⁴ Pə təw kə ma si í ye-le-m na má wii wahala
wei í maɣana ma yəlaa tə í təw.
Í taa maɣasi si í puɣusiyi-m.

⁵ Mpi tə, saŋa ke Iso pə təna pə tu Tacaa
tisa ta taa kə acufu na tə kpisi na pə liyiti-tu.
Laŋwakəlle wula səsəna nuki
toosee tetekəle taa.
Kakiisasi kraaki tontona təw.

⁶ Pam yoōlaa təkə təŋ na nyəmə.
Apalaa saɣa yoou keekənaa taa, kraɣanəŋ wee.
Kii nyōma yoōlaa leeki pa kraləŋ.

⁷ Yosalem, nyá teteka kəpampəna taa
suwa yoou keekənaa na pə kraɣanəŋ.
Pa pūləyi nyá nənəosi si pa yooki.

⁸ Yuta fei kəkentim tətə.

Kuyaku ŋku í keesi mə ise
na í nyənəyi yoou wontu.

Nti pa pūla kutuluɣu ŋku
pa yaa si Lipaŋ hətuyu tə kv taa tə.

⁹ Í nawa Tafiiti icate kolunja pəɣəlee təna.
Í həma ləm ke pə tee lule taa.

¹⁰ Í kala Yosalem teesi.
Í yəka si taa leŋsənaa si
pə səsəsi kolunja ke toŋ.

¹¹ Í hula lule ke koloosi naale heku.
Í həma lule kəpənte taa ləm.

Ama í tá keesi mə ise
na Iso wei í taɣana wahalanaa mpeye too ləŋ,
na í kəna-me tə í təw.

¹² Kuyaku ŋkuyv Iso Tacaa,
Pə təna pə tu yaa-me si
í wii na í huɣuti lotu na í looli mə nyōŋ,
na í suu ləɣaya wontu.

¹³ Ama mə ile, pə pəsa-meye
laŋhuləmle səsəle kə.
Í kuyi naaŋ na heeŋ na í liki nantu
na solum na í haki teu.
Haləna í tə si: Tə təɣə na tə nyəw ta kraakraa.
Mpi tə, cele tu si.

¹⁴ Mpróy Pə təna pə tu
Tacaa yəɣətəa na má nu si:
Ma yəɣətəɣəna tuunav si

pə kaa husi mə isayato tənə,
 isu í səpa.
 Nti Pə tənə pə tu Iso yəçotaa təçəle.

Sepəna təm

¹⁵ Mpróçy Pə tənə pə tu Tacaa Iso heela Isayii má sɪ má polo na má ná kawulaya təyaya nyəçy tu Sepəna. Má heeli-ɪ sɪ:

¹⁶ N feina puləçy cənə,
 n nyənəçy nyá təçy we na halɪ
 ń huli nyá təçy pəlaav ke
 isətaa kəkpaɲəçy taa?

¹⁷ N nyənəçy nyá təçy pulə səsəəm ké.
 Ama Tacaa ká kraçy-ŋ na í ləçy-ŋ pooluŋ.

¹⁸ I ká pilimi-ŋ isu pulə kəkulutum ke
 tətə kwəwələtə natəli tə taa.
 Tənəçy n ká sɪ na nyá yooú keekənəa kwəpama saali.

Nyá kəna nyá caa təyaya fəelə.

¹⁹ Maa ləsə-ŋ nyá təmle taa.
 Maa təçəni-ŋ nyá təcayalə.

²⁰ Kwəçy ɲkəçy maa yaa ma təmle tu
 Hilikiya pəyalə Iliyakim.

²¹ Maa suu-ɪ nyá caɲa, maa ləli-ɪ nyá tampala,
 na má tu nyá pəsəçy ke ɪ niŋ taa,
 na í pəsɪ Yuta na Yosalem nyəma pa caa.

²² Na má cələ-ɪ wuləw Tafiiti lələçy nyəma
 kawulaya təyaya nənəçy nyəmle.

I tulaa, nəçəw u təkəçy.
 Pəçó í təkəa nəçəw u tuləçy.

²³ Iso ká yelina na í nyəw toŋ isu nyəmle ke
 lonte naani nyəntə taa, na í pəsɪ ɪ caa təyaya
 nyəma teeli təkikile.

²⁴ I təyaya nyəma ká nyəkələna-ɪ ké na pa çyŋ tənə. Tiisi səsəənsɪ na tiipee
 ka nyəkələna-ɪ ké isu kewee na kəpənaa. ²⁵ Mpróçy Pə tənə pə tu Tacaa təma sɪ
 kwəçy ɲkəçy kançanaya ɲka paa kama lonte naani nyəntə taa tə kaa kpesɪ. Paa
 ma-ke na ká kpeɛ. Ilena səçəla wəna a tənə a ka we ka təw tə á wakəli. Mpi tə,
 Tacaa má ma yəçotəna.

23

Fenisii tətə wakələçy təm

¹ Tacaa yəçotə ntiçy Tiisi tətə təw tə.

Taasisi ɪcate kpələŋ səsəəŋ me í wii.

Mpi tə, ɪcate wakələa,
 təyaya fei, təsəvle fei.

Hatoo Kitim tətə taa ké təm nti tə luna.

² Sitəŋ paçatələa mpa me í we teŋku nəçy tə.

Səçəntə í kra-me na pə la-meçy ha.

Mə tillaa təcəçəna teŋku.

³ Mpi pa tuukaçy na pá təŋçy ləm səsəəm tə,

Sitəŋ nyəma kəŋçəna-wi.

Mpe pa təkəçyana piitimnaa kasəyaya.

⁴ Ʋεελε ί kpa Sitəη ıcate.

Mpi tə, tɛŋku na ı hola səsəəna sı:

Lələvυ wəsası ta kpata-m.

Pə́cə ma ta tu lələta.

Pəyele ma ta tətə ifepiya,

ma ta pıəsəta pεelaa.

⁵ Waatu wei Icipiti nyəma ká nu təm ntı tə,

paə selina mpi pu maɣana Tiii nyəma tə.

⁶ Tɛŋku nəvə nyəma me ί wii.

I tɛsı tɛŋku na ί polo Taasisi.

⁷ Waiyo! Tiii kələ?

ıcate nté tə leelaa ké.

Yələa ka suwa tə taa ké hatoo ləŋ ké.

Nté tə ηmakələɣana tetu poolunη nyəntu.

⁸ Tiii talaya awulaa ntenih ké.

Tə taatələa ka wε ké ısu awulumpiya.

Pa nyənəvı-wεvε yələa mpa pa nyəəŋ

kəla kələvυ kε antulinya taa tə.

Awe wakəla ıcate nteye mpu?

⁹ Pə təna pə tu Tacaa təna m̄p̄v̄ȳ ı taa sı

ı wakələvı ı səcavtunaə mpa pa səəla teeli tə.

Na ί tisi mpa yələa tɔvona tə.

¹⁰ Tiii nyəma me ί hala mə tetu.

Mpi tə, kpuləŋ səsəəŋ wei ı təŋ

tɛŋku səsə taa tə ı fεi tətə.

¹¹ Tacaa nyaasa tɛŋku.

I selisa kawulası na ί tə sı:

Pá wakəli Kanaəŋ koloosi acalεε.

¹² I təma sı: Sitəŋ wεε ké ısu pεələ

wei pa kpipa na pá wakəli tə. Nyá acima tɛma.

Polo Sipili tetu ntı ləm cəənaə tə.

Ama n kaa hεεsı tənaya.

¹³ Nyəəna Papiloni tetu nyəma, pa fεi tətə.

Asili nyəma ηma tə taa ké yoolaa kutulunη səsəəŋ.

Pa yoonə-tı, na pá yəki tə kawulaya tεεsı

na tə pəsı ncaale.

Taale wontu tɔvə pa tetu.

¹⁴ Kpυləŋ səsəəŋ ί wii.

Mpi tə, pa wakəla mə təcəəsəle.

¹⁵ Ilena pá səə Tiii təə ké pıəsı nutoso na naanəwa, ısu wulav kawulaya pıəsı.

Pəle pə waalı ké paə lapı-ı ısu pa kεεsvυ yontu taa ké wasəŋkali təm tə sı:

¹⁶ Wasəŋkali, nyá wei pa səə nyá təə tə.

Kpaɣa nyá cəmvυ.

Maki-ku na n̄ cəəki ıcate.

Yooki yontu na n̄ lələvı-tı.

Yələa ί təsı nyá təm.

¹⁷ Pıəsı nutoso na naanəwa tεεki, ılena Tacaa yele na Tiii nyəma la wasəŋkalətu na antulinya awulaa təna, na pá hikiyi pə liyitee.

¹⁸ Ama pa kuhikim na pa kasəyaya təna, ká pəsı Tacaa nyəm ké. Pa kaa kaa-yεvε huɣule, yaa pá sı-yε na a mpaə. Ama ıə təyaya nyəma ká tɔvona-yε na pá haɣa. Paə suuna-yεvε wontu kɔpampantv.

24

Tetu tæna wakælaa

- 1 I nyæni, Tacaa ká wakæli tetu.
I ká pæsi-tæyi wulæya nyæntu.
I ká pæsi-tæyi krentælasí na í wakæli tæ yælaa.
- 2 Wahala kolum ká maɣanna kætulv na yælaa.
Na caa na i yom, na toto na i yom.
Na pæetælv na wei i yakí tæ.
Na kæntælv na wei pa kæntæyi tæ.
Na kæmle tv na wei pa felæyi tæ.
- 3 Pu kpiisi tetu ké tækpataa,
na pé kuu tæ wontu tæna tækpælækpæli.
Mpi Tacaa suwa tæyæle.
- 4 Tetu we læyæya taa, na té pæsi ncaale.
Antulinya ná hotaa, na í pæsi ncaale.
Isætænuyv na tetu pæ wakælaa.
- 5 Yælaa mpa pa we tetu taa tæ pa wakæla-ti.
Mpi tæ, pa yæka kiinj, pa wakæla kusæsutv.
Pa yæka tam tæw nøyv pæelvyv.
- 6 Pæ tæw ké Isæ tæjsa tetu ke mpusi
na pé tæyæ-ti.
Tæ yælaa isayætv mælæyi pa nyæwæj taa.
Pæ kpiisa-we na pé kaasi-weyæ pæcæ tike.
- 7 Solum kupaam ká caya læyæya.
Læsej tvyv ká lontili.
Læjholumle nyæma tæna svv nøyæsæe taa.
- 8 Akilimanaa wula kupaana suma.
Acima taa wonja na kpælæsuyv saalaa.
Cæmæj wula læjholumle nyæna sæpa.
- 9 Paa tasæyi solumnyæle na yontu.
Pæyele solum toj nyæm ná kra nyæj ke pæ nyæwælaa.
- 10 Icatæ kpete nyænte ésté tæ yækaa.
Tæesi tæna tækaa nøyælv u svvki.
- 11 Pa makí kapusi ke hapæe tæw.
Mpi tæ, solum fæi.
Læjholumle fæi tækpatakpata.
Añmaala fæi tetu tæna taa.
- 12 Wakælvuyv tike wænna icatæ taa.
Icatæ nænøyv kampv pela yem yem.
Pæ yela-keye ncaale.
- 13 Pæ kaa kaasi yælaa ke sæsæm ke tetu taa.
Isu pa kooluyv olifinaa pæe
na pukaya yaa pa sætvuyv
lesæjnaa tukuj na pé kaasi acalæsa tæ.

Læjholumle kvatæpuv

- 14 Yælaa kakaasaya ká kuli pa næsv.
Paa wiliti na pá sa Tacaa sæsæntv.
Paa yoo yontu na læjholumle ke ilim tætvle.
- 15 Paa sa Tacaa teeli ke ilim tælvle.
Tacaa lseyeli Isæ hæte ká yaa halæna pæ

tala lóm taa tetó na tenku náçó hólóləŋ taa.

¹⁶Tə nukí pə yooki yontu ke hatoo antulinya tənaya tóó sí:
Tampána tənɔlv Iso kéle teeli tv.

lɛna maá tənɔ sí: Ma tala ma tənaya,
ma tala ma tənaya. Ma lepaya.

Waali lulaa lukí waali,
waali lulaa lukí waali.

¹⁷Səçəntv səsəəntv na púúyó
na puluyv pə tənə atə yəlaa mɛ.

¹⁸Ye wei í nuwa səçəntv
səsəəntv kakiisaya na í seeki

lɛ í hoti púúyó taa.

Ye wei í pəsaa na í lv na í lu,
lɛ puluyv náá puu-í.

Tɛv anaam tɔlaa. Antulinya sela í kite tɛɛ.

¹⁹Tɛtv cələyí, tə ya pəçələɛ.

Tɛtv lenliyi.

²⁰Tɛtv tənətəyí, isv səlɔnyəəlv.

Tə seliyi isv cəkəle.

Tə isayətv pɛta-tí, tə kaa tasa kəlvəy.

Kawulasí səsəənsí tomle, Iso kawulaya caalvyv

²¹Kuyakv nkuyv Tacaa ká kvl isətəa tənɔtunaa tóó. I ká kvl atə awulaa səsaa tóó,
na í naasí-wɛ. ²²Paa kpeyeli-wɛyɛ təntəmle ke púúyó nakvl taa. Paa təkí pa tóó
ké saləka nəçəlv taa. Kuyɛɛŋ pəçələ sikiyi, lɛna pá naasí-wɛ.

²³Pu liyiti isətv.

Fɛɛle ka pu ilim.

Mpi tə, Pə tənə pə tv Tacaa ká təçə kawulaya ke Siyən

puyv tóó na Yosalem.

I teeli ká naakí í yəlaa nyuvv nyəma isɛntaa.

25

Tacaa kéle tampána tənɔlaa təcəsəle

¹Hai Tacaa, nyəçələ ma Iso.

Maá sa-ŋ na má puyvl nyá hətɛ.

Pə taya pvl, nyá lapəna mpi mpi pə wɛ teu ke səsəm tə.

Mpi n síwa hatoo ləŋ tə,

pə çəçə teu ké na pə nyəəwa.

²Pə taya pvl, n pəsə ɪcatɛ ke pɛɛ kaŋmaaya.

Tu ké kvlɔŋa ɪcatɛ ké.

Krai nyəma ɪcatɛ səsəəle ta ke ɪcatɛ tətə.

Nəçəlv kaa tasa-tɛyɛ ŋmau.

³Pə tóó ké yəlaa tənɔtunaa ká tv-ŋ teeli.

Nmakəllaa piitim ɪcatɛ ká nyana-ŋ.

⁴Nyəçələ ɪcam təcəsəle.

Nyəçələ konyəntv kvləy

tətvlɛ ke lanwakəlle waatu.

Nyá kəna təcəsəle naani nyəntɛ

ke tɛv səsəəv waatu.

Nyəçələ ta isotom ke hanaya waatu.

Nmakøllaa pááná səsəəna we
 ké isu tev səsəəv nukøvu kolunə tə.
 5 Yaa isu hanaya ke wulaya tetu taa.
 Ama nyá sumsiyi kpai nyóma kəkəte,
 isu hanaya teŋvu saa wei isəŋmøntu teeki tə.
 Mróyó n su tənaya ke ηmakøllaa yontu.

Piitimnaa tənə acima

6 Pə tənə pə tv Tacaa n ká la piitimnaa tənaya acima
 ke pøvu kəne kv taa.
 N ká saa təxənaya kvpampəŋka,
 na nantv kvəntv, na səlvm kvəpm
 mpi pə we təcələcəli tə.
 7 Pøvu ηkv kv tə tənaya
 n ká cəli laŋwakølle saalaya
 ηka ka kenta yəlaa tənə tə.
 Nke ka takəna piitimnaa tənə.
 8 Tacaa n ká kpiisi səm ke tam tə.
 Iso n ká huiv yəlaa tənə isəlvvm.
 N ká keeli tetv tənə taa ké
 feele nte nyá yəlaa ka təyaa tə.
 Tacaa má ma yəyətəna.

Iseveli nyóma laŋhvlvmlə, Mowəv nyóma wakəlvøv

9 Kuyaku ηkvøv yəlaa ká yəyətiv sv:
 Nyayale ta Iso wei tə lapə naani tə.
 Nyá waasəna-tv.
 Tacaa ke tə tvwa naani.
 Ta laŋə í hvlvvm na tə yəəli.
 N yapa-tvøv.
 10 Tacaa n ká təniv nin ke pøvu ηkv kv tə isu kvkəntim.
 Ama í ká felv Mowəv ke nəəhe ke tənə iv.
 Iso pa felvøv nyutv ke hute púyó taa tə.
 11 Tənaya Mowəv ká hólí nin na iso isu lvm yəlv.
 Paa na mv, Tacaa ká tisi kalampaanv nyóma mpəyε təfε.
 Paa paa kaasv pa təyiv isəna.
 12 Mowəv ye pə kaasa nyá koloosi səsəəŋsv na tvŋ nyənsiv.
 Iso ká pəsv-səyiv kvəntəlasiv.
 Í ká pətiv-səyiv atε mvsøvøv taa.

26

Kolunə icatε təm

1 Kuyaku ηkvøv paa yoo yontu ke Yuta tetv taa sv:
 Tə wəna kolunə icatε.
 Nyøvøv yəv ke Iso lapə isu kolunə na ka pile.
 2 Í tvli nənəəsv, í yelev na piitimnaa mpə
 pa təŋəyiv tampa na tə pá svv.
 Piitimnaa mpə pa lapə naani tə pá svv.
 3 Wei í səŋə təca ke í tayanvøv taa tə.
 N haakiv-í hεεsvøv mavamaya ké.
 Mpi tə, nyayə í tv naani.

4 I tu Tacaa ke naani ke tam tɔɔ.
 Ini i kentiɣina isu kokpamuyɔ ke paa waatu wei.
 5 I tisa mpa paa we kumlee tɔɔ kɛ hatoo isɔtaa tɔ.
 I pɛsa kpentɔlasɩ ke ɩcate nte pa taa kpretɔyɔna tɔ.
 I tisa-teye hatoo ateye na tɔ tɔyɔ tetu.
 6 Wahala nyɔma fela-teye nɔɔheɛ.
 Konyɔntunaa paa-teye nɔɔheɛ.

Kantakaya kuyeeɲ taa sɔlɔmuyɔ

7 Siyisilu mpaav kɛ tampana mpaav kɛ.
 N kɛ tampana kɛ.
 Nyɔ heekɔna mpaav ŋku siyisilu tɔɲɔyɩ tɔ.
 8 Tacaa, nyaya tɛ tekiyi mpaav ŋku
 n hɔla-tu sɩ tɛ tɔɲ tɔ ku taa.
 Tɛ yaa-ŋ, tɛ sɔlɔmɔyɩ-ŋ.
 Mpi tɛ nyulɔyɩ tɔyɔle.
 9 Ma nyulɔyɩ-ŋ ahoo kɛ,
 na mɔ pɛekɔyɩ-ŋ hatoo ma lotu taa.
 Waatu wei n huukɔna tetu tɔɔ tɔ.
 Antulinya yɔlɔa kɛlɔmɔyɩ siyisuyɩ tɔɲuyɩ.
 10 Ye pɔ hɔlɔyɩ isayav ke suulu,
 u cɛkɔyɔna tampana tɔɲuyɩ tɔm.
 I haaki i tɔyɩ isayav taa kɛ
 siyisuyɩ tetu taa kɛ.
 I naaki Tacaa sɔsɔɔntu tɔm.
 11 Tacaa n teyɛtiyi niŋ kɛ, ɩɛ mɛ paa naa mɛv.
 Ama paa nɔ isɔna n paasɔyɔna nyɔ yɔlɔa tɔm tɔ.
 ɩɛna fɛɛɛ pɩ-we.
 Kɔkɔ ŋka n ka tayana nyɔ kolontunaa tɔɔ tɔ kɔ nyaya-we.
 12 Tacaa nyɔ haakɔna-tuyɩ heɛsuyɩ.
 Mpi tɔ, nyɔ lakɔna tɔ kulapɔm tɔna na pɔ laku.
 13 Tacaa tɔ Isɔ,
 sɔsaa lelɔa ka tɔyɔ tɔ kɛ kawulaya isu nyɔ.
 Ama nyɔ tike nyɔ pɛɛɛ tɔ kɛ tɔ yaaki nyɔ hɔtɛ.
 14 Mpa pa sɔpa tɔ pa kaa fe.
 Sɔtaa kaa kulɩ.
 Mpi tɔ, n tu niŋ na n ku-we.
 N kpiisa-we nɔyɔlu kaa tɔɔsɩ pa tɔɔ.
 15 Tacaa n lapa na piitim huki.
 Tacaa n walɔsa piitim.
 N hɔla nyɔ teeli.
 N walɔsa tetu tɔnasɩ ke toosi tɔna taa.
 16 Tacaa tɔ pɛɛka-ŋ ta laɲwakɔlle waatu.
 N hɔma ta ŋkɔpɔuyɩ, ɩɛna tɔ wiina-ŋ sɩ n waasi-tu.
 17 Tacaa tɔ lapa nyɔ isentaa kɛ,
 isu lɔluyɩ takuyɩ ahonto tɔ.
 I caaki lɔluyɩ na i wiikina wɔsasi.
 18 Mɛv tɔtɔyɔ na tɔ,
 pɩ weɛ sɩ tɔ lɔlɩ pɔlɔpɔ.
 Lɔluyɩ wɔsasi kpa-tu.

Ama heelim ke tə ləlaa.
Tə ta pəsi na tó kəna nyuɣu ɣaru ke atɛ.
Pəyele tə ta ləl yəlaa kɔfama ke antulinya taa.

Sətta feesuyu na isayatu kɔfɛlvɔ

19 Ma yəlaa mɛ mə sətta ka fɛ.
Mə sətta mpa paa ké ma nyəma tɔ paa wɛɛna weesuyu.
Mpa mɛ í hənta musuɣu taa tɔ í kɔli.
I ɣaya laɲhulɔmlɛ kakiisasi.
Mpi tɔ, mə ɔɔlɔv ke tananɲ nyəɲku ké.
Tɛtu ká məɲna mpa pa sɛpa tɔ.

20 Ma yəlaa í sɔv mə kutulunɲ taa,
í təkí mə tɔɔ.

I ɲmɛli tənaya laasaya tɔɔ.

Haləna Tacaá pááná hɛɛ.

21 Pə taya pɔlv, Tacaá lukí ɪ tɛɣalɛ sɪ,

ɪ fɛlɛɣi atɛ yəlaa ke pa isayatu.

Kuyaku ɲku tɛtu ká kɛɛli yəlaa

mpa tu kɔwa tɔ pa tɔɔ.

Tɛtu kaa tasa takuɣu ke mpa tɔ kɔwa tɔ.

27

Tɛɲkunaá taa tɔm sɔsɔ kprisuyu

1 Kuyaku ɲkuɣu Tacaá Iso ká kpaɣa ɪ layatɛ kprisəɲ nyəntɛ. Tə ké sɔsɔalɛ ké na tə wɛna tɔɲ, na í yooɔna tɔm sɔsɔ wei ɪ koota kootiyi kootiyi na í fɛi kpaɔv tɔ. I ká yooɔna Lefiyatanɲ. Tɔm selu Lefiyatanɲ wei ɪ koota kootiyi kootiyi tɔ. I ká ku tɔɣɔlvɔv ɲku ku cakí tɛɲku taa tɔ.

Tacaá na ɪ lɛsɛɲ tɔvɔ pa tɔm

2 Kuyaku ɲkuɣu paa tɔ sɪ:

I yoo yontu ke lɛsɛɲ tɔɲ wei ɪ wɛna pee kɔpana tɔ.

3 Tacaá Iso maɣalɛ tɔɲ ɪnɪ ɪ tanɲlv.

Ma pəlɛɣi-ɪ lɔm ke paa waatv wei.

Ahoɔ na ilim ke ma tanɲɣi-ɪ.

Pə taa kɔɔ na nɔɣɔlv sɔv.

4 Ma pááná hɛɛwa.

Ama ye ma maɣana pə taa ké sɔwa na kɔlɔɲ,

maa yooɔna-yɛɣɛ na má nyayasi a tənaya kɔkɔ.

5 Ama ye pa nyəna-m kɔɔlvɔv tətɔlɛ,

na pá yele na má na-wɛ tɔ ciiki na tɔ wɛɛ lelenɲ pə paasi.

Iso ka wii Iseyeli nyəma na pa ɪcatɛ kɔlvɔlvɛ

6 Kuyɛɛɲ wei ɪ kɔɲ tɔ ɪ taa,

Iseyeli nyəma ká ka lila.

Yakəɔv nyəma mɛ í ká nɛɣɛti

na í tv hɛtv.

I ká suuli antulinya tənaya mə kɔlvɔlvɔm.

7 Tacaá n mapá Iseyeli nyəma ɪsu

n mapv mpa pa makaya mpe tɔ?

N ku-wɛ ɪsu n kɔkaya mpa pa kv mpe tɔ?

⁸ Aai yoo, ama ní kéesa teu ké ná ní tayaní pa huonau, ná ní yele ná kolontunaa kuu-we.

Nyá heelim tēna-we isu ilim tēlule heelim koyaku.

⁹ Salaka iní í ká husəna Yakəpu nyóma isayatu.

Mpi pa suulu hūlvu ká lūli təyole.

Tacaa ká yaki təlaalenaa pēe, ná a pəsi musuvu.

Isu pá yəkvu tetu kuhulumtu pēe tə.

Tuvu Asela tesikasi ná pēe kusikee kaa tasa sənyu.

¹⁰ Koluŋa icate we kpete.

Pa ləwa lonte nteye.

Pa yela-te isu wlaya tetu.

Nawee ká tōki nyutu ke təna ná á heesəyi.

A ka kuylu tiikasi piliŋasi.

¹¹ Waatu wei piliŋasi wəlyi lēna pa pēli-si,

ná alaa náá kraŋa ná pá tu kəkə.

Mpi tə, pa ke yəlaa mpa pa feina layatu təyə.

Wei í lapə-we tə í kaa hūli-weye suulu.

Kolontunaa ka kuuwa mpa tə pa məlvu səsoəm

¹² Kuyaku ŋkuvu Tacaa ka nyamsi tuŋ,

ke pə kraŋav Ifəlati pəyə,

ná pá polo Icipiti ləu tə.

Í ká nyamsi tuŋ lēna

pá təosi lseyeli nyóma-meye

kulum kulum.

¹³ Kuyaku ŋkuvu paa hūli akantəle səsoəle.

Yəlaa mpa paa lepə Asilii tetu taa tə paa kəə.

Ná mpa paa yawa Icipiti tetu taa tə paa kəə.

Paa hənti Tacaa ke atə ke pulaya

naŋŋ nyəŋka təə ké Yosalem.

28

Tev heelim mpi pə wakəlyi Samalii tə

¹ Samalii icate təm we wayo ké.

Tə we ké isu ntenuyu,

ŋku kv we tetekəle musəŋ nyənte isətaa tə.

Nkuvu Ifəlayim səlunyəlaa həŋna pa ti.

Tə kacəka wontu wee ké isu hetəvu kəlvontuluŋu ke

tetekəle musəŋ nyənte isətaa.

Mpa sələm kuwa tə pa icate nte tə təm we wayo ké.

² Tacaa kusəna nteyele yulu toŋ tu apalətu isu təmpēe tev səsoəu.

Isu kacuculaya ŋka ka wakəlyi tə.

Isu tev ŋku kv suuliyi ləŋ ke lum tə.

Í ká lana í toŋ ná í pēti icate ke atə.

³ Paa feli nəhēe ke Ifəlayim

səlunyəlaa ntenuyu isəcav nyəŋku.

⁴ Ná hetəvu kəlvontuluŋu ŋku í lapəna kacəka ná kv we

tetekəle musəŋ nyənte isətaa tə.

Samalii ka wee ke isu yulu

naakuvu Fiki tuvə pile kalaalaya,

na í kooli na í li kprakpa taso tó.

⁵ Kuyaku ηku tó, Pə təna pə tu Tacaa ká wεna isu i yəlaa kakaasaya ntenuyu kacəka nyəηku. ⁶ Inu i ká tūna siyisuyu ləmayasəle ke mpa pa caya huule tó. I ká tu toma ke mpa pa təχəŋəχi kolontu na pá tana-i icate nənəχo tó.

Sulnyəəlaa mpa pa wonjiyi Iso kuyəχotutu teləsəlaa tó

⁷ Pə kpeηna kətəlaa na Iso kuyəχotutu teləsəlaa tó,

suləm lapa na pá cəηləχi.

Suləm toη nyəm tolisiyi-wε.

Pa cəηləχəna suləm toη nyəm.

Suləm lipa-wε, suləm toη nyəm tolisa-wε.

Pa teləsəχi Iso kuyəχotutu na pá cəηləχi.

Pa yəχotəχi təm na pá sukɪ na pá leηliyi.

⁸ Tətu waasəna pa taapələnaa təna tó.

Kusəχot ke paa timpɪ, təpante fεi.

⁹ Na pá yəχotəχi si:

Awεχε Isayii sεχesəχi nyəmtu?

Awεχε inu i huləχi təm si í nyi?

Piya mpa pa cəpa həla ke nənəχo tó

yaa pəkəəlasɪ?

¹⁰ Mpi tó, kusəsutu ntəχəle kusəsutu*fa*.

Kutututu ntəχəle kutututu.

Saηa si tənε, cele si tənε. ^a

¹¹ Təu, yəlaa mpa pa kuyəχotutu u nuɪkɪ tó,

na mpa pa yəχotəχi nsəma kraɪ nyəna tó,

pa təm ke Tacaa ká yəχotəna yəlaa pane.

¹² I ka təmaχa si:

Təhεsəle ntó,

í yele mpa pa kawa tó na pá hεεsi.

Lonte nte tə wε təpamm təχəlb.

Ama pa kisa nuw.

¹³ Na pá tó si:

Kusəsutu ntəχəle kusəsutu.

Kutututu ntəχəle kutututu.

Saηa si tənε na cele si tənε.

Pə wε ηpúχú si ye pa təη de,

pə co-wε na pá hoti alele na pá pɛli-wε,

na katəka kra-wε na pə tεεna-wε.

Kite tεε pəle

¹⁴ Pə tó tó, wonlaa mε,

í nu Tacaa kuyəχotutu.

Yəlaa nyəyu nyəma mpa mε í təkɪ kawulaya ke Yosalem taa tó.

¹⁵ I nu, nti mə maχamaya í yəχotəχi təχəle si:

Tá na səm tə pεεla nəχo.

Tá na atətəle tə yəχotaa na tó si.

Paa wahala səsə kəmna i kaa tala-tu.

Mpi tó, kaloolaya nté tá təcəsəle.

Pəpətu ke tá təηmelle.

^a 28:10 Iseχeli nyəma mayasaya Isayii yəχotaya ke na pa wonjiyi-i.

16 Pə təw kə Tacaa Iso yəwətəyi si:
 I naaki, ma siki kite tē pələ ke Siyəŋ taa.
 Nkulunja taa pələ*fa* nte pa taŋanaa təy.
 Tə kə liyitee pələ nte tə caŋa teu tə.

Ye wei í tisa tə təw kə yun
 i wəkəna toma ke isu nte. ^a si ku la toŋ.

17 Tampana təŋnyu ke ma lakəna na pə siyisi tēca.
 Maa lana siyisuyu na pə wē teitei.

Ama təmpē tēw ká kuu mə kalooləŋa təcəsəle.
 Lum ká su na pə təy mə pəpətə təŋmelle.

18 Mə na səm mə nəy pēeləy ká wakəli.

Mə na atətəle mə kuyəwətəy
 na mə kəsəsutə kaa taan.
 Kuyaku ŋku wahala səsə ká kəw tə,
 i ká paa-mēŋe nəhē.

19 Paa waatə wei kə wahala in i ka kəw i kraaki-mēŋe. Mpi tə, tanəŋ na ilim taa
 na taanəŋa ke wahala ká kəŋ. Wahala kəkəte tike ká tə-mēŋe səwəntə səsəwntə.

20 Wahala ká wē kə isu yul
 kuhəntəy wəkəy tətəp i pu tak-i,
 yaa i kutakəy wəkəy tərē pu takəyi tə.

21 Tacaa ká səŋ i naasi taa kə isu
 i ka lapə Pelasim puy taa tə.

I nantə ká sele
 kə isu Kapawəŋ tətəkəle taa.
 I ká la təmlē nte pa ta nyi tə.
 I ká yoosi i kuləpələ nte tə kə səsəle tə.

22 Pənəntaa í taa sūw lēlaa wəŋa taa. Pə taa kəw na mə kuhəkəw taŋanə nyəsəy.
 Mpi tə, pa tēma sūw si paa wakəli tətə tənə. Pə tənə pə tə Tacaa Iso kiŋ ke ma
 nūna-ti.

Isə ləmayasē na hátə nyəna

23 I ke ŋkraŋŋ,
 I nu ma nəy.
 I caŋa tətəyitiyi,
 I nu ma təm.

24 Hátə wei i lukiyina i taale ke kutamsa si i tuuki?
 I kaa kraŋa i waatəna
 na i paasəna krēsē hēw na awasa.

25 I tēŋ haləm taŋanəy tə tuusi pēe ke i ŋmusəyi.
 I lēna í tuu təwəŋa pēe ke ipəŋ təw.
 I tuuki təwəŋa pēe ke lona kəpana na toosi təw.

26 Hátə Iso sēŋesənə-i
 kəsəsutə nt i si í təŋ.
 Iso hulənə-i ti.

27 Paa mak i tuusi nsi pa yaa si
 Nikēli tə si pēe na naan.
 Pəcə pə fēi si kēkē pəpətē
 í tə tuusi nsi pa yaa si
 Kumēŋ tə si pēe təw.
 Ama krátəy kə pa makəna-yē.

^a 28:16 Nkulunja taa pələ: Pələ pa tē pa tūy pēe naaləyi kutuluyi ŋkulunjas i taa kə

Kpɔtiya ke pa makəna tuusi pee.

²⁸ Pa nanəyi təɔnaya pee nyəhka

na pá la kutəɔv yaa,

ɔe pə taya tam təó kɛ pa nanəyi.

Pa tusiyi keɛke pəpəlee kɛ na pə kpaɔanəh.

Ɔe kpaɔanəh ɔ yəkəyi təɔnaya pee na ɪ aɔwɔa.

²⁹ Pə təna pə tu Tacaɔ kiŋ ke yaasi ɪnɛ ɪ lunaa tətə.

Ɔəɔ layatv tasvɔv ke kɔpantv kɛ, na tó təwɔa.

29

Yosalem caakaya lepu na Ɔəɔ waasi-ɪ

¹ Haɪ, Aləyɛɛli, Aləyɛɛli.

Ɔate nyá nyá təm wɛ waiyɔ kɛ.

Nyá taa kɛ Tafiti sikaɔ.

N təkɔ teu ke paa pənaya ŋka ka aɔima.

² Maa paa Aləyɛɛli Ɔate.

Wula na mələ ká wɛɛ nyá taa.

Ɔate ka pəsi ɪsu Aləyɛɛli*fa* Ɔate. ^a wəkɪ kətaya nyəm tə. Pəó pə kɛ Yosalem hətɛ lentɛ.

³ Maa siki na má cəɔna-ŋ na má ta.

Maa yeɛ na yoolaa kpeka tu-ŋ hekv.

Maa lo haɔɛ taka na má cəɔna-ŋ.

⁴ Pɪ tisi-ŋ kɛ təfɛ,

na nyá nəɔv nukəna tetv tɛɛ.

Tetv tɛɛ kɛ nyá kɔyɔɔtətv ká lukəna təkemm.

Nyá nəɔv ka lukəna tetv tɛɛ kɛ ɪsu asənaali.

Ɔena nyá kɔyɔɔtətv

naa lukəna mɔsvɔv taa kɛ ɪwɛlɛtav.

⁵ Nyá kolontunaa paɔav ká wɛɛ kɛ ɪsu mɔsvɔv.

Pa kɔpɪŋ ŋkv kv nəɔvəna kɛ

ɪsu ləɔtv nti heelim kpaɔəyi tə.

Ɔe təm kəlvɔm təó kɛ pɪ la mpv,

pə kaa leeli.

⁶ Pə təna pə tu Tacaɔ ká kəɔ nyá waasvɔv

na tev hola, na tetv seluvu,

na pə kəkətɛ səsəɔɛ, na kacuculaya,

na heelim səsəɔm, na kəkə kɔmɔmuka.

⁷ Ɔsu yəlv toosvɔv na pə saali yem tə,

yaa ɪ naakvɔv pəlvɔv tom taa na pə saali tə.

Mpəɔy pɪ la piitimnaa tuutuuma təna

mpa pa yookaɔana Aləyɛɛli Ɔate tə.

Pa yookaɔana-tɛyɛ na pá yəkəyi tə koloosi

toŋ nyənsɪ na pá sikiyi na pá cəɔkəna-tɛyɛ,

⁸ teitei ɪsu nyəɔvɔsɪ pɪkvɔv yəlv

na ɪ toosi sɪ ɪ təŋa təɔv tə.

Ɔ feŋ ɔena ɪ maɔana ɪ lotv taa kooɔaa.

Yaa ɪsu ləkətv pɪwɔa yəlv

na ɪ toosi sɪ ɪ təŋa nyəɔv.

^a 29:2 Aləyɛɛli: Aləyɛɛli hɔwɛɛ wɛɛ sɪ Ɔəɔ kətaya tətəte təó timpɪ pa

I feŋ ɔlena í maɣana í luɣu tee
 wɔlaa na í toma teɛa.
 Mɔ́róyó pɔ́ la piitimnaa tɔ́na tuutuuma wei í ká
 kɔ́ Siyɔŋ ɔcate ke yoonav tɔ́.

Yɔlvmtɔv na sɔlvkɔle

9 Mɔ́róyó Tacaɔ tasaa si:
 Pɔ́ la-meɣe piti na sɔɣɔntɔ pɔ́-me.
 I wiisi mɔ́ ise na í pɔ́si yɔlvmaɔ.
 I ceŋlɔɣi, ɔle pɔ́ taɣa sɔlvɔm kɔvɔna-me.
 I taŋtɔɣi ɔle pɔ́ taɣa sɔlvɔm tɔŋ nyɔm lakɔ́na-me.
 10 Pɔ́ taɣa pɔ́lv, Tacaɔ tu-meɣe tom lɔ́maɣasɔle kɛ́.
 I yɔlvsa mɔ́ ise.
 Iɔ́ kɔvɔɣɔtɔtu telɔ́sɔlaa ke pa wɛna cɔ́ne.
 I taka mɔ́ isɛntɔ́.
 Nalaa tɔ́m ke pa wɛna cɔ́ne.

11 Tɔ́m kukulutu tɔ́na pɔ́sa-meɣe isɔ́ pa ŋmaakɔvɔv takɔ́laɣa na pá kpili na pá
 taali tɔ́. Pa celɔ́yi nyɔ́ntɔ́ si: Kala. ɔ́lena í cɔ́ si: Maa pɔ́sɔ́yi, pa taala ka tɔ́. 12 Yaa
 pá cɔ́la wei í ta nyi tɔ́ si: Kala, na í cɔ́ si: Ma ta nyi kalɔ́vɔ.

Kɔvtutum ta te

13 Mɔ́róyó Tacaɔ yɔ́ɣɔtaɔ si:
 Waatɔ wei yɔ́laa paɛe pa yɔ́ɣɔtɔɣɔ́na-m tɔ́
 pa nɔ́si na pa ntompɛe ke pa saŋna-m.
 Ama pa lotu wɛ-m na poolɔ́ŋ.
 Nyamnav mpi pa nyaŋna-m tɔ́,
 pɔ́ kɛ́ yɔ́laa kɔ́sɛɣɛsɔtu kɛ́.
 14 Pɔ́ tɔ́ kɛ́ maa la-wɛ tɔ́tɔ́vɔ piti tɔ́ma,
 na kɔ́kɔ́lv nyɔ́mnaa na pɔ́ la-wɛɣe ha.
 Lɔ́maɣasɛe nyɔ́ma lɔ́maɣasɛe ka wakɔ́li.
 Laɣatɔ́naa laɣatɔ́ ká saali.

Kɔŋmaŋmam u tɔvki pɔ́ ŋmalv

15 Yɔ́laa mɔ́pa pa ŋmelɔ́yi Tacaɔ,
 na pá ŋmesɔ́yi pa kɔ́larɔ́le tɔ́,
 pa tɔ́m wɛ waiɣo kɛ́.
 Sɔ́kɔ́pɛtɔ́vɔ tee kɛ́ pa laki pa tɔ́ma na pá tɔ́ŋ si:
 Awe naaki-tɔ́?
 Nɔ́ɣɔlv ta nyi tá tɔ́.
 16 Ama mɔ́ liɣituɣu tɔ́wa yoo.
 Cɔ́vɔ na kv ŋmalv paa keɛsɔ́yi pɔ́lv.
 Kɔ́ŋmaŋmam ka yɔ́ɣɔti ŋmalv si:
 Pɔ́ taɣa nyá ŋmana-m?
 Heɛv ka yɔ́ɣɔti ŋmalv si:
 N ta nyi pɔ́lv?

Layaɔvɔv sɔ́sɔ́m

17 I ta nyi taa?
 Pɔ́ kaasa pɔ́cɔ́ maɣamaɣa kɛ́.
 Lipaŋ hɔ́tɔ́vɔv ká pɔ́si tuŋ taale.
 Tuŋ taale ká pɔ́si hɔ́tɔ́vɔ.
 18 Kɔ́vaka ŋkɔ́vɔv ntamaa maɣamaɣa
 ká nu takɔ́laɣa taa tɔ́m.

Yuluma*a* ise ká kuli
na pá lu sákrɛtɔvɔv səsəv taa.
¹⁹ Taca*a* pɛɛɛ tɔv tɛpasəlaa
lan*a* ká huləməxəna na pá səsəxi.
Pena konyəntunaa náá
yəsəxəna Iseyeli nyəma Iso nan*η* tv.
²⁰ Nmakəllaa kaa tasa wɛɛv,
wɔn*l*aa ká tɛ.
Pena pá kpiisi mpa pa tan*a* si pa laki isayatu tɔ.
²¹ Mpa pa kvi lɛlaa təm ke huule taa tɔ.
Pa nyəki huulaa ke katəsi ke təhuule.
Pa təxənəxi siyisilaa na
kawaanaya təm nti tə feina kite tɔ.
Pɛɛ tətɔ paa saali yem.
²² Pə tɔv kɛ Taca*a* wei i yapa Apələham tɔ i yəxətəxi
Yakərv na i lulvɔv nyəma si:
Yakərv kaa tasa fɛɛɛ təxov.
Pəyele i kaa ka nyuvu.
²³ Waatu wei paa ná pə tən*a* mpi ma lapa pa hekɔ tɔ.
Paa nyi si ma kɛ Iso na pá sɛɛ-m.
Paa nyəni ma hətɛ kɛ səsəɛ.
Paa nyana-m si ma kɛ Yakərv Iso nan*η* tv.
Mayale Iseyeli Iso.
²⁴ Mpa feesuyv tolisaa tɔ paa pɛɛki ləmayasɛɛ.
Mpa pa lan*a* ta hɛɛ tɔ pu sɛxɛsi-wɛ.

30

*Ləmayasɛɛ nna Taca*a* lan*l*e ta hɛɛna tɔ*

¹ M'p'v'v' Taca*a* yəxət*a* si:
Mpa mɛ i kɛ waiyo nyəma təxəɛ
yəlaa mpa pa kuləxi lɛlaa
tɔv tɔ.
I tuxi mə kulapəɛ pəɛ na pá tá luna ma kin.
I pɛɛləxi nəs*i* na pá ta kɛ ma luyv nyəntv,
na pá səsəxi isayatu ke isayatu tɔv.
² I tv mpaav si i puki Icipiti,
I ta pəs*i*-m natəli.
I puki si i tv Icipiti wulav ke kɔvɔv.
I polaa si i pɛɛkəxi təcəsəɛ ke Icipiti.
³ Ama Icipiti wulav kɔvɔv tuxv
ká tv-mɛyɛ fɛɛɛ.
I tetv taa cəsəv ká liyiti-mɛyɛ səsəm.
⁴ Mə akewenaa səsaa tɛma tate ke Sowar*η* icatɛ.
Mə sɔpaapən*a* tala Hanɛs*i* icatɛ.
⁵ Mə tən*a* i ká təxv fɛɛɛ kɛ na tən*a* nyəma mpe.
Pɛɛ pa kaa waas*i*-mɛ, yaa pá sən*a*-mɛ.
Ama fɛɛɛ ke i ka təxv na pá kv mə nyuvu.

Icipiti waasvɔv nyullaa

⁶ Taca*a* kaləxəna Nɛkɛfi wontunaa mpa pa wɛ
lanwakəllɛ na nəxɛɛ tetv taa tɔ.

Tənaɣa təɣələɣa alɔnyəŋka na apalɔnyəŋka lunaa.
 Paasələ na tɔm wei i kələɣi hontu tɔ pa tetu nté.
 Kpaŋasi ke pa səɣələna pa wɛnaɔ.
 Na yooɣoona ke pa kpaŋcooŋ,
 na pá təŋəɣəna tetu nti tə taa
 na pá pukina si pa haaki piitimnaa mpa pa kaa waasi-wɛ tɔ.
 7 Icipiti waasuyɔ kɛ kpete kɛ.
 Pə tɔɔ kɛ ma yaaki-i si tɔɔ tiilu kaawaasaya.

Mpi pu kɔɔ tɔ pə tɔm kpaalvyɔ

8 M'pɔyó Tacaɔ tɔma Isayii si:
 Pənente ŋmaa tɔmnaa mpeɣe kpaata tɔɔ,
 kɛ Yosalem nyóma isentaa.
 Nmaa-təyi takələɣa taa na tə wɛɛ tam tɔɔ.
 Haləna kuyaku kantəkaya nyəŋku.
 9 Mpi tɔ, Yosalem nyóma kɛ tɔɔ kulla kɛ,
 pa kɛ tɔsələa.
 Paa caaki Tacaɔ kiŋ ke nuɔ.
 10 Ilena pá tɔŋ Iɔ kuyɔɣɔtutu teləsəlaa si:
 I taa teləsi Iɔ kuyɔɣɔtutu.
 Na pá tɔŋ mpa pa naaki Iɔ Tɔm tɔ si:
 I yele tampana ke nau na í heeliyi-tu.
 I looliyi na í heeliyi-tu,
 í naaki tɔm kɔtɔsutu.
 11 I yele mpaɔv kɔpaŋku, í hatələna mpaɣa.
 I ləsi Iseyeli nyóma Iɔ naŋŋ tɔ ke tá heku taa.

Wakəlvɔv ŋku kv fɛi hiuu tɔ

12 Pə tɔɔ kɛ Iseyeli Iɔ naŋŋ tɔ yɔɣɔtəyi si:
 Timpi í kisiyi tɔm tənɛ na í haaki mə təyi
 mɔsɔŋ na isayatu taa na í tisi mə yuŋ tɔ.
 13 Pə tɔɔ kɛ isayatu tənɛ tu pəsi-me,
 isu pa huluyu kolunɔ kəkələɣa taa kɛ
 lonte na ká pɛli na ká hoti tɔm kɔlɔm tɔ.
 14 Ka yəkəyi kɛ təmɔlɔ,
 isu həyaya ŋka pa yəkəa tənəŋŋəŋ tɔ.
 Pə kaa sɔɔ tataɣa si pá heena kəkə,
 yaa pá cosina lɔm ke hite taa.

I caya tɔpamm na í tɔ Iɔ kɛ naani

15 M'pɔyó Iseyeli Iɔ Naŋŋ tɔ Tacaɔ yɔɣɔtaɔ si:
 Ye í məla ma kiŋ na í caya tɔpamm.
 Pu ya mə nyɔɔŋ.
 Ye í caya tɔpamm na í tɔ-m naani í ká hiki toma.
 Ama mə tá sɔɔli mpv.
 16 I tɔma si: Aa, tu caya kpaɣanəŋ na tə se.
 Tampana í ká caya kpaɣanəŋ na í se yaa.
 I ká kpaɣa asewa na í yɔɣɔti si:
 Pɔwɛ, tá kpaɣanəŋ seeki yoo.
 Ama mə tɔyɔnlaa ká tɛɛ-mɛɣɛ sewa.
 17 Kolontu kɔlɔm ká nyaasi mə taa yələa iyaya (1000) na pá sele.

Kolontunaa kakpasí ká nyaasi-me na í se.
 Pii kaasi mə taa weesin nyóma ké
 isu tesika ke puɣu nyuɣu taa.
 Yaa kuyusom ke pulaya taa.

Nyuuɣu yaɣu waatu

18 Pə tɔɔ ké Tacaa taŋaa si ɪ laki-meɣe peleeɛ.

ɪ ká kuli na í nyɔni mə pətətəle.

Pə taɣa pɔlu, Tacaa Iso ké siɣisilu ké.

Pa təna mpa pa teeləɣi-ɪ tɔɣəle nyuleleŋ nyóma.

19 Siyɔŋ nyóma mpa me í we Yosalem taa tɔ,
 í kaa tasa wula.

Mpi tɔ, ye ɪ mpa kapuka Tacaa ká la-meɣe peleeɛ.

Ye ɪ tu nu mə nɔɣo ɪ ká waasi-meɣe.

20 Tacaa ká ha-meɣe tɔɣonaya ke
 mə nəɣəsɛɛ taa.

ɪ ká ha-meɣe lum ke wahala waatu.

Mə seɣesəlaa kaa tasa ŋmelɣu.

ɪ ká nana mə isəpəle ke mpa pa seɣesəɣi-me tɔ.

21 Ye í təŋa ntɔɣɔŋ ya mpətəŋ,

pu yɔɣətəna-me na waali si:

Mpaav ntɔ, ɪ təŋ-kv.

ɪ təŋ mpətəŋ.

22 ɪ ká nyɔni asilima ke liyitee

nyəɣətu nti tə waasa mə tuŋ kulalaŋ tɔɔ tɔ,

na wula wei ɪ waasa mə leesəŋ tɔɔ tɔ.

ɪ ká lo-ti isu acaalətu pɔlɔpu,

na í tɔ si: ɪ lu cəne.

23 Iso ká yeke na teɣ nu kututum

mpi ɪ tuwa tetu taa tɔ pə tɔɔ,

Tɔɣonaya ŋka tetu ká luli tɔ,

kaa weɛ teu na ká haaki alaafəya.

ɪlena mə tɔla cɔɔki nyutu

kupantv taa ké waatu inɪ.

24 Naŋ na kraŋasi nsi si haləɣi tɔ,

si tɔɣo nyutu nti tə taa pa sita tɔm

na pá fala-ti tɔ.

25 Lɔɔŋ ká tɔli póŋ kukuləŋ tɔɔ.

Lum ká kpe pɔlasɪ kukulasɪ tɔɔ

ké asalav kuyaku wule.

Tətəŋle kutuləŋ ká ti.

Sətəa tuutuuma ka lu pə taa.

26 Waatu wei Tacaa ká həkɔ ɪ yəlaa hiŋ na í waa-we tɔ,

isətu ká naaki ké isu ilim.

ɪlena ilim tɔŋ náá sɔsɔi tɔm naatosompɔɣɔlaya,

isu kuyeeŋ naatosompɔɣɔlaya nyaaləm weɛ tɔ.

Tacaa kəŋ Asilii nyóma ŋkraŋuɣu həm

27 Hatoo pooləŋ ke Tacaa nyá maɣamaɣa n ká luna.

Nyá pááná ké səsəna ké.

A weɛ ké isu isəŋmuntvɣu yuŋ nyəŋkv.

Ye n yɔɣətəyi nyá ntompee tɔɔ we pááná səsəna ké.

Νύá nsəmlə wε isu kəkə ŋka ka nyaki tə.

²⁸ Νύá feesin wε kέ isu ləəv sukuɣu na kó kpa kutemɪŋ,
na ku lɔm kpa luɣu tεε tə.

N caa n ciɣiti piitimnaa na kuciɣituɣu kuwakəlvɔv,
na n tu yəlaa nəəsɪ taa kέ kpaɣaŋkpaɪ nsi n ká tolisina-wε tə.

²⁹ Ama Yosalem nyəma me í ká yoo yontu isu pa təkuvɔ acima ke ahoο tə.
Í ká wεε laŋhulɔmlə taa, isu pa hulvɔv həsɪ na pá kpaaki Tacaα puɣv ke Isɛyɛli
kukpamvɔv təv tə.

³⁰ Tacaα n ká yelev na nyá nəɣv səsaya nu.

N ka huli isəna n kraasa niŋ si
n makəna toŋ na nyá páána
səsəəna nna a wε isu kəkə səsaya,
na tɛv heelim, na ku təmpεε tə.

³¹ Asilii nyəma ká nu Tacaα nəɣv, lɛna pá seliɣi.

N ká ma-wε na nyá kkrátvɔv səsəəv.

³² Tacaα paa waatv wei ke n mapa-wε pu sɛyεsɪ-wɛyε. lɛna pá nu akilimanaa
na cəməŋ taŋ ke kraakraa. Tacaα n ká yoonə-wɛyε na ŋ yelev niŋ.

³³ Hatoo ləŋ ke pa tayana tənaasəle.

Pa tayana-tɛyε wulav təv.

Tə limaa kέ na tɛ wala.

Tənaasəle nteyεle kəkə na taasɪ tuutuuma.

Tacaα feesin ká nyaga-ɪ kέ isu kəkə lule.

31

Mpa pa pɛəkəɣi waasvɔv ke Icipiti tə

¹ Mpráv Tacaα tasaa sɪ:

Mpa pa tiiki Icipiti sɪ pá səna-wε tə,
pa tɔm wε wayv kέ.

Kpaɣanəŋ ke pa teeləɣi,

pa laki yoou keekɛnaa ke naani ke pɛle pa paɣalɛ təv.

Pa teeləɣi kpaɣanəŋ ɔaɣalaa ke pa toŋ təv.

Paa saŋ tekuɣu ke Isɛyɛli Isə naŋŋ tɔ má.

Pəyele paa pɛəkəɣi Tacaα má.

² Pəyele má tətə ma kέ ləmayasεε tv,

ma kəŋna mpusi.

Má yəɣota nŋi maa layasəɣi.

Ma kuləɣi isaɣalataa tεεsɪ təv.

Ma wakəlvəɣi mpa paa təŋəɣi siɣisvɔv tə pa sənav.

³ Icipiti nyəma ke yəlaa kέ,
pa ta ke Isə.

Pa kpaɣanəŋ kέ nantv kέ,

ɪ fɛina toma lɛnna tətə.

Ye Tacaα má ma kusa niŋ,

kentilu seliɣi kέ.

Wei pa kentaa tə,

ílɛ ɪ hotiɣi kέ,

na pa təna pá sɪ.

Tacaα tike waasəyəna Yosalem

⁴ Mpráv Tacaα heela Isayii má sɪ:

Isu təgələya yaa ka
pəyaxa kraakuyə ka təxənağa na ká nyusəyi tə.

Paa tiikilaa kotaa na pá kuli ka tə.

Pa nəəsi u nyaasəyi-ke.

Pəyele pa paxale u təkki ka lajle.

Mpóyú Ate na isətəa tu ma,

maa tii Siyəñ puyə tə,

maa tii Siyəñ pulaxa tə na má yoo.

⁵ Isu sumasi hetuyə si kenj

na sí takəyi si təpapəle tə.

Mpóyú Ate na isətəa tu má,

maa kenti Yosalem tə

na má waasi-ı na má yarı-ı.

⁶ Isəyeli piya me í kəə na tə məli, Tacaa wei tə kisaa tə ı tē. ⁷ Kuyaku ŋku paa wei ı ká lə ı tuŋ kulalaañ wola nyəñ na liyitee nyəğətu nyəñ wei ı lupina ı ninj tə.

⁸ Layate nte tə ta ke yulu nyənte tə

ñté tu təğəna Asilii nyəma.

Layate nte yulu ninj ta la tə ñté tu wakələna-wē.

Asilii nyəma ká se layate.

Isəyeli nyəma ka tu Asilii yoolaa ke təlası təma.

⁹ Mpa paa kentağaa-wē isu kukraməñ tə paa sena

lahwakəlle.

Səğəntə ka pu pa nyuyə nyəma ke tuuta tē.

Tacaa má ma yəğətəna mpv.

Ma wena kəkə ke Siyəñ taa.

Ma wena mamalukile ke Yosalem taa.

32

Wulan wei ı ká laki kəpantə tə

¹ Wulan nəğəlv ká təñəyi

siğisuyə ke ı kawulaxa təğə taa,

na awulumpiya náa təñəyi tampana ke pa tetə təkuyə taa.

² Paa wei ı ka wēe ké isu təcəsəle ke heelim na

kəpəlvuyə tətəle ke tēv heelim səsəəm waatu.

Yaa isu ləm kəpənyuyə təğə wəlaya tetə taa.

Yaa isu kukramuyə səsəəv isətom ke ilim tetə taa.

³ İe nalaa kaa tasa yuləmvuyə.

Pəyele nulaa ká ke ŋkəpəñ.

⁴ Yələa nyəññ feinaa, ká wēena nyəññ

na pá sv kəpələmvuyə.

İena matələa nsəma hetı,

na pa nsəma leesi na pá wēena nəleleñ.

⁵ Pa kaa tasa kəpəñtə ke yaav si kasayəmpu.

Yaa aciləyatv tu sı səsə.

⁶ Pə təğə pulə, kəpənyuyə təm ke

kəpəñtə yəğətəyi.

Kəpəñtə tuyı ı lotu taa ké isəyatv lapv təm.

İ laki asilima na ı yəğətəyi kaloolaxa təm ke Tacaa tə.

İ yeki nyəğətv na ı nyəğəsi.

I pɛŋ kɔnyɔnyɔɔm kɛ wei ɪ sɔki lɔkɔtu tɔ.

⁷ Acilayatu tɔ kɔyɔɔtɔtu kɔyi kɛ.

I mayasɔyi ɪ taa kɛ tasɔkɔle tɔm,
na ɪ tɔsɔyi wahala tu na kaloolaya.

Paa waatu wei kɔnyɔntu wɛna ɪ tampana tɔ.

⁸ Ama kasayampu nɔ laki mpi pɛ tewa tɔɔ,
na ɪ sɛɛsɔyi ɪsɔle kɛ pɛ taa.

Yosalem alaa kpaalɔyɔ

⁹ Alaa mpa mɛ ɪ kɔla pamm tɔ,
ɪ kɔli na ɪ nu ma nɔɔ.

Pɛɛlaa mpa mɛ mu nɔɔsɔyi pɔlu tɔ,
ɪ kɛ ŋkraŋyɔ na ɪ nu ma tɔm.

¹⁰ Pɛ kaasa pɛnaya na kɔyɛɛŋ kɛ pɛɔɔ.

Alaa mpa mɛ mɔ paa fɛi tɔ, ɪ ka sele.

Mpi tɔ, lɛsɛŋ kooluyɔ kaa la, pɔyɛle kɔmtu kaa wɛɛ.

¹¹ Mpa mɛ mɔ kɔla pamm tɔ, sɔɔntu ɪ kra-mɛ.

Mpa mɛ mu nɔɔsɔyi pɔlu tɔ ɪ sele.

I wɔɔsɪ mɔ wontu na pɔ yɛle-mɛɔ kɛtɛ.

I suu lɔyaya wontu.

¹² I kra mɔ laŋa na ɪ wii mɔ tawa,

nna ɔ ka wɛ teu tɔ a tɔɔ.

I wii mɔ lɛsɛŋnaa mpa pa lulaya tɔ pa tɔɔ.

¹³ Ama pɛnɛntɛ sɔwa na kɔlɔŋ

pɛ nyɔkɪ ma yɔlaa tɛtu taa kɛ.

Na pɛ kraŋna mɔ ɪcatɛ nte tɔ sɔla aliyila tɔ

tɔ laŋhɔlɔmlɛ tɛɛsɪ taa.

¹⁴ I lɔwa kawulaya tɔyaya.

I yɛla laŋhɔlɔmlɛ ɪcatɛ.

Pulaya na tɔtaŋlɛ kutuluyɔ kɔ pɛsɪ taalɛ kraŋasɪ

na kalɔkɔŋ tɔtɔyɔle.

Layasɔyɔ sɔsɔm

¹⁵ Kɔyakɔ nakɔli Feesuyɔ kɔ luna ɪsɔtaa

na kɔ tii tɔ tɔɔ.

Wɔlaya tɛtu kɔ pɛsɪ tun taalɛ,

na tun taalɛ nɔɔ pɛsɪ hɔtɔyɔ.

¹⁶ ɪɛna tampana tɔŋyɔ wɛɛ wɔlaya tɛtu taa,

na siyisuyɔ tɔŋyɔ kɛ tun taalɛ taa.

¹⁷ Siyisuyɔ tɔmlɛ ntɛ hɛɛsɔyɔ.

Hɛɛsɔyɔ kɔlɔlɔm ntɛ yɔlu u nyarŋa pɔlu,

na naani kɛ tam tɔɔ.

¹⁸ Ma yɔlaa ka caya hɛɛsɔyɔ lonte taa.

I kɔ caya tɔcayalɛ naani nyɔntɛ taa kɛ tɛɛsɪ

nsi sɪ wɛ tɔpamm tɔ sɪ taa.

¹⁹ Ama tɛv tɔmpɛɛ kɔ pɛti hɔtɔyɔ.

Pu tisi ɪcatɛ tɔfɛ.

²⁰ Nyɔlɛŋ nyɔma ntɛ mɛ.

I kɔ tuuki paa timpi na ɪ tɔŋyɔ lɔm sɔsɔm.

I kɔ yɛle mɔ naaŋ na mɔ kraŋasɪ

na sɪ yɛlɔɔna sɪ ti.

33

Isəna pu feli wakəllaa tə

¹ M̄p̄óḡú Tacaa tasaa si:

Nyá wei n wakəłəxi ləlaa

na pa ta wakəli-ŋ tə,

nyá təm we waiyo ké.

N luki ləlaa waali,

na pá ta luta nyá waali.

N tɛŋ ləlaa ke wakəłəxu ɛlɛna pə wakəli nyá.

N tɛŋ ləlaa waali luw,

ɛlɛna pá lu nyá waali.

² Tacaa nyəni tá pətətəle.

Nyaga tə tɛləxi.

Wɛɛ tá toŋ ke paa tanəŋ ŋku.

Wɛɛ tá nyəxu yátó ke laŋwakəlle waatu.

³ Ye yəlaa nuwa nyá taŋ pa seeki ké.

Ŋ kulaa ɛlɛ piitimnaa ya.

⁴ Pa kuuki mə wontu ké isu kətolon na kətəxu.

Pa huliyi-təxi isu kətolon sɛsɛku.

⁵ Tacaa ké səsə ké.

Mpi tə, isətəa ké i təcayale wɛɛ.

I suula Siyən ke kusiyisim na tampana təŋxu.

⁶ I yəlaa ká cəyana naani ké pa kuyeyi tənaya.

Ləmayasɛɛ na layatə kəna wɛnəu mpi pə yaku nyəxu tə.

Tacaa nyamnav nté Siyən kpancoou.

Tacaa waasvɔv

⁷ Akanaa makəna ntɛyɛ kapusi ke awali.

Hɛɛsvu təm kəntaa ná wiiki isu pa səki pa səki.

⁸ Harɛɛ wɛ kɛtɛ, nəxəlu u təŋxi.

Nmakəllu yəka nəxə pɛɛlɔxu.

I ləwa acalɛɛ.

I tɔyuna nəxəlu.

⁹ Tɛtu wɛ ləyaga taa,

tə wakəłəxi.

Pə liyita Lipəŋ tɛtu,

tə nyəma nəxəsəxi.

Saləŋ tɛtəkəle nəxəsəna wulaya tɛtu.

Pasəŋ na Kamɛɛli pə pəŋ tɛŋ ná təkəi.

¹⁰ M̄p̄óḡú Tacaa təma si:

Nəənəə maa kulɛ ma naasi taa.

Nəənəə maa kulɛ.

Nəənəə maa hulɛ ma səsəəntu.

¹¹ Kiisi ke í haɣaa, ɛlɛ í ká lulɛ nyutu.

Mə feesiŋ nté kəkə, ŋke kaa nyayana-mɛ.

¹² Kəkə ká nyayana piitimnaa na pə yele təluma.

Isu ka nyakəxu səwa nna pa setaa tə.

¹³ Pooləŋ nyəma mɛ, í nu mpi ma lapa tə pə təm,
na pəcələ nyəma mɛ, míi nyi ma toŋ təm.

¹⁴ Səxəntu krawa Siyən taa kawalaya nyəma.

Mpa paa tʉyona Iso tɔ pa seliyi.
 Pa makɪ kapusi sɪ:
 Ta taa awe ká cayana kəkɔ kuniisaya kanɛ ka kinʒ?
 Awe pəsəxi na ɪ cayana mamala tam tɔɔ nyəna anɛ a kinʒ?
¹⁵ Wei ɪ tɔŋ kusiyisim taa,
 na ɪ yəyətəyi tampana tɔŋyɔ tɔm tɔ.
 Wei ɪ kisiyi kasəyaya ŋka pa hikiyina mʉsɔŋ tɔ,
 na ɪ kisiyi asilima kʉcɔɔ tɔ.
 Wei ɪ kisiyi isayatu tɔm nuw tɔ,
 na ɪ wiisiyi isɛ sɪ ɪ taa na kawalaya tɔ.
¹⁶ Yʉlɔ inɪ ɪ təcayalɛ ntɛ tontonɔlɛ tɔɔ.
 I təcɔɔsələ ntɛ kʉkrəmɔŋ sɔsɔŋ tɛɛ.
 I ká wɛnɔ tɔyɔnaya kɛ tam kɛ.
 Pəyele ɪ kaa lanɔ lum.

Yosalem waasvɔ

¹⁷ Yosalem nyá isɛ ká ná wulaw kɛ ɪ teeli təna taa.
 N ká na tɛtɔ na tɔ tɔɔmɔŋ təna.
¹⁸ N ká tɔɔsɪ nyá sɔyɔntɔ tɔɔ.
 Haləna n pɔɔsɪ nyá tɪ sɪ:
 Takəlasɪ ŋmaalɔ na liyitee mʉlɔ
 na tətɔŋlɛ kutuluɔyɔ fɛŋlu pa wɛ lɛ?
¹⁹ N kaa tasa kalampaanɪ yələa mɔpɛyɛ nau.
 Nəyɔlɔ u nukɪ pa tɔm, tə wɛ səkɔpɛtɔyɔ.
 Pa kɛ kraɪ nyəma kɛ nəyɔlɔ u nukɪ pa tɔm.
²⁰ Ama n ká nyəni Siyɔŋ,
 ta acima ɪcatɛ sɔsɔlə.
 Nyá isɛ ká ná Yosalem lonte nte tə wɛ tɔpamm tɔ.
 Cokələ nte pə kaa tasa lonte layasvɔ tɔ.
 Pa kaa kpɛsɪ tə kanʒkanasɪ kɛ paa pələe.
 Pécɔ tɔ ŋmʉsɪ taa nakəlɪ kaa hɛtɪ.
²¹ Tənaɔa Tacaa ka hulɪ-tɔ sɪ ɪ kɛ kʉpɔŋ.
 Pɪ wɛɛ pʉsɪ sɔsɔŋsɪ həyɔlɔyɔ taa kɛ.
 Timpi lɔŋ sɔsɔŋ wɛɛ tɔ.
 Ama yoo kʉpɪlɔyɔ sɔsɔɔ nakəlɪ kʉ kaa təŋna təna.
 Kʉpɪlɔyɔ kʉpɔŋkʉ kaa təŋna təna.
²² Tacaa nyayalɛ tá huɔnlɔ,
 nyá tʉyona-tʉyɔ kiinɔ.
 Nyayalɛ tá wulaw nyá yakəna-tɔ.
²³ Nyá ŋmʉsɪ cɛpa,
 sɪ təkəxi kʉpɪlɔyɔ tesika sɪ kʉ pɔŋ ɪ hɛtɪ.
 Waatu inəyi paa kuu wontu na pə kɔpɛŋna mpa pa tɔŋ tala tɔ.
 Paa tala wontu kʉkukuutu nɪ na paa wɛi ɪ hiki ɪ paa tete.
²⁴ Yosalem ɪcatɛ tɔ nəyɔlɔ kaa tɔ sɪ:
 Pə wukɪ-m.
 Yələa mpa pa wɛ Yosalem taa tɔ paa cɛ-wɛyɛ pa isayatu.

34

Tacaa ká huɔna Itəm nyəma

¹ Piitimnaa mɛ, ɪ kɔpɛtəna na ɪ nu.

Yəlaa me, í ke ηkpaηη.
Tətu na tə taa nyəm í nu.
Antulinya na í kəvlum təna í la aseeta nyəma.

² Mpi tə, Tacaá ká mv pááná səsəna
na piitimnaa təna.

Í taa kpaana pa yoolaa təna.
Tacaá tv í taa s í ká kpiisi-wə.
Í caa í wakəli-wə.

³ Pa ləwa pa taa mpa pə kəwa tə.
Pa sətəa səηaa.

Pa caləm kpeη pəəη təə.

⁴ Isətuləηasí təna kpesəyi.

Isətənyəv ká kpiili isu nyaaləyv.
Isətuləηasí təna hotiyi isu lesəη hatv kəvvlətv.
Yaa fiki hatv kəvvlətv.

⁵ Ma layate mv pááná ke isətəa.

Tu tii Itəm nyəma təə.
Itəm nyəma meye ma suwa s í maá kpiisi.

⁶ Caləm waasa Tacaá layate təə ké.

Nim matəna-te.

Pə caya isu iweesi na pəηtuləη pə caləm.
Na iwaəη timpee na pə nim.
Mpi tə, pa lapa Tacaá ke kətaya ke Posəla icate taa.
Pa kəwa tuutuuma ke Itəm tətu taa.

⁷ Pa na taale naəη pa hotina.

Təyaya nyəη na latəcənaa pa hotaa.
Itəm tətu nyəəwa caləm.

Nim haγa mə katerηa.

⁸ Tacaá leetəyv kəyaku ké.

Pənaγa ηka í leetəγəna Siyəη
nyəma nəγə təγəle.

⁹ Itəm ləəη lvm ká pəsi kaaloo.

Itəm tətu mvsəyv ká pəsi kəkə mamacəγəlasí.
Mə tətu ká pəsi isu kəkə mukəyv kaaloo tə.

¹⁰ Ka kaa te paa ahoə paa ilim.

Ká nyəəsí ká kuləyi m̄pəyú tam təə ké.

Tətu ká wakəli m̄pəyú pusí tənaya.
Nəγəlv kaa təηna tənaya paa wulee.

¹¹ Kpiisuyu na luyucante paa cayaηa.

Kpiisiwulaya na katəkətv paa caya təna.
Tacaá ká yəki tə təna na tə saalí yem.

¹² Səsə nəγəlv í kaa wəe s í pá kpa-í wulav.

Pu kpiisi tə awulumpiya təna.

¹³ Səsənaa ka nyə pa kawulaya téesí taa.

Kəlvəη na səwa ke pa kolooosi acaləe taa.

Pa acaləe ká pəsi taale hasí təsəvle,
na taataanaa lonte.

¹⁴ Wulaya tətu taa nyəma ká suliyi taale wontu.

Pəηtuləη ká yaakí təma.

Ahoə nyaasəlaa ká pəsi pa lonte ke təna.

Tənaya paa la pa lonte kəhəsəle.

15 Tənaɣa tɔm ká hɛɛ lɔnte, na í tɔ ɪ yala.
 Tɔm ká pəpɪ-yɛɣɛ tənə,
 na í kɛɣɛli ɪ piya kɛ ɪ kəŋkəŋ taa.
 Tənəɣa yepɛlekunaa tənə ka kotɪ naalɛ naalɛ.
 16 ɪ wiili Tacaa takələɣa taa na í kala.
 Wontu ntɪ tə taa nakɔli kaa laŋ.
 Paa tə taa ŋku kɔ kaa laŋ.
 Mpi tɔ, Tacaa má ma yəɣətənə na ma nəɣɔ.
 Ma Feesuɣu ká kɛɣɛliɲa wontu ntɪ.
 17 Tɛtɛ kɛ ma tɔwə na má faɣa pa tɛtɔ na ma niŋ.
 Na má tala-wɛɣɛ-tɪ na ŋmənəɣa.
 Tu pəsi pa nyəntɔ kɛ paa pələɛ na pá caya tə taa kɛ
 tam tɔɔ.

35

Tacaa nyəma ká məli ɪ kiŋ

1 Wɔlaya tɛtɔ laŋlɛ í hɔlɔmɪ.
 Kɛŋkɛpantɛ tɛtɔ í yɔɔli.
 Tɛtɔ ntɪ lum ta tala tɔ tə ŋmaali.
 2 Tə tɔ hɛtɔ.
 Yaayənəa í tɔɔli tɛtɔ taa.
 Tə wiliti laŋhɔlɔmɛ kawilitasi.
 Pɪ mələnə Lipaŋ tɛtɔ kɛ tə teeli.
 Kamɛɛli pɔɣu na Saləŋ tɛtɛkələ
 ká taɣanɪ səsəntɔ kɛ hikuyu.
 Paa na Tacaa Iso teeli na ɪ səsəntɔ.
 3 ɪ la na mə niŋ kɔseliŋ kii.
 ɪ la na mə nəhɛɛ acamaa nyɔɔ tɔŋ.
 4 Mpa səɣəntɔ kɛpawa tɔ,
 í heeli-wɛ si:
 ɪ kaasi mə ti.
 ɪ taa nyá.
 Mə Iso kəŋ mə kolontunaa
 fɛlɔɣu na mə nəɣɔ.
 ɪ maɣamaɣa ɪ ká kənnə na í waasi-mɛ.
 5 Waatɔ inəɣɪ yɔlɔmaə ɪsɛ ká kuli.
 Ntamaə ŋkpaŋŋ ká tɔli.
 6 Kaakalaya ká ŋmaa ɪsɪ nam.
 Kamumuka nsəmlɛ ká hɛtənə laŋhɔlɔmɛ.
 Mpi tɔ, lum ká kɛpɛ wɔlaya tɛtɔ taa,
 Pɪ hɛɛ ləŋ kɛ tɛtɔ ntɪ lum ta tala tɔ tə taa.
 7 Timpi yələa loosaya
 na pə nəɣəsənə ɪsɪ lum tɔ pɪ pəsi luna.
 Lum sɛɛlaa ká tɔli lɔkɔtɔ tɛtɔ taa.
 Səsəncaasi na mɔlɔɣu ka
 nyala timpi taalɛ hasɪ cakaya tɔ.
 8 Tənəɣa paa hɛɛ mpaas.
 Mpaas ŋku pa yaaki naŋŋ nyəŋku tɔ.
 Kɔpama tike ká təŋna-kɔ, asilima tɔ nəɣɔlɔ kaa siti.
 Ləmaɣasɛɛ fɛɪ nyəma ká təŋ-kɔ pa kaa lɛ.

⁹ Təyolaxa kaa wεε mpaav ηku kv taa.
 Taale wontuyu isayav nakvli kv kaa təη-kv.
 Pa kaa sulina taale wontuyu isayav
 nakvləyi mpaav ηku kv taa.
 Mpa pa nyəəη Tacaa yapa yomle taa tə,
 mpe paa təηna kv taa.
¹⁰ Mpa Tacaa hetaa tə mpe paa mələna.
 Paa fala Siyəη na akavtu yontu.
 Pa laηa ká hvlumu tam təə.
 Ayəəla na laηhvlumle ká kəə.
 Wəsası na wula ká polo pooluη.

36

Asilii nyəma nyaasəyi Yosalem nyəma (Awulaa II 18:13,17-37)

¹ Yuta wulav Isekiyası kawwulaxa pənaηa naanəwə na liyiti nyəηka taa, Asilii wulav Senakelipi kəla Yuta koloosi acaləe təə na í ləkı-ye. ² Mprúχú Asilii wulav kəsa Lakisi ıcate taa kə í yoolaa nyuvu tv, na yoolaa taa yoolaa, na í tili-weyε Yosalem kə Yuta wulav Isekiyası kiη. Pa talaa iləna pá ηməli lule isətəa nyəntə ləəv kiη kə cətələa mpaav taa. ³ İləna Hilikiya pəyalv Iliyakim, wei í paasəχəna kawwulaxa təyaxa tə. Na takələsi ηmaalv Sepəna, na Asafı pəyalv Yowa, wei í paasəχəna takələsi tə, pá polo pa kiη. ⁴ Mprυυle yoolaa nyuvu tv təma-wε sı: I polo í heeli Yuta wulav Isekiyası sı, Asilii wulav səsə pəəsəyi-ı sı pəpəye n lakı na í taakı? ⁵ N maχasəyi nyá taa sı nəχə taa təm taχanəχəna yoou na kú tó yulv kə təyoole apavlv na? Mpu tv, aweye n lakı na í taaki, na í kuləyi ma təə? ⁶ Icipiti kə n tēləyi, ilé í wε kə isı səsəncəηa kupələya ηka ka kvyi tv. Wei í lapa-kεye naani ka hεε-ı. Mprúχú Icipiti wulav lakı pa təna mpa pa tisiyi í təə kə yuη tv. ⁷ Ntanyı n təη kele sı mə İso Tacaa kə n təwa naani. Pəyele İso ıni í təfənlənəa na í kətəya tələtənəa kə Isekiyası kpiisaa. İləna í hólí Yosalem ıcate yələa na Yuta tetv nyəma sı pá sεe İso kə kətəya tələtə tənε tə tə cəne.

⁸ Təv, pənente nyana ma caa Asilii wulav í pəeli nəχə. Maa ha-η kpaχanəη iyisi naale (2000). Ye n ka pəsi na í hiki mpa paa cəy-ı tv. ⁹ N ka pəsi na n təχəni Asilii wulav təmle nyəma taa səkəlu na? Icipiti nyəma kə n təwa naani. Mpi tv, pəle pa wəna yoou kəkənəa na pa kpaχanəη cəyalaa tə pə təə. ¹⁰ N huυ sı pə taγa İso luγu nyəntv kə ma təηaa na má kəə tetv tənε tə wakəlvu na? Tacaa heelina-m sı má kpa tetv tənε tə təə na má wakəl-tı.

¹¹ Mprυυle Iiyakim, na Sepəna, na Yowa, pa təma Asilii yoolaa nyuvu tv sı: Yəχətəna-tvυv Alaamee təm taa. Mpi tv, tə nuκı. Taa yəχətəna-tvυv Yuta nsəmle na yələa mpa pa wε ıcate koluxa təə tə pá nu.

¹² Ama yoolaa nyuvu tv cəwa sı: Pə taγa mə na mə caa mə tike kə Asilii wulav tilaa sı, pá heeli təm tənε. Ama pə kpənna pa təna mpa pa cəy koluxa təə, na paa tε na pá təχə pa pəntv na pá nyəə pa həm təχə. ¹³ Mprυυle yoolaa nyuvu tv səηaa na í yəχətəna nəχə səsəya kə Hεpəla təm taa sı: I nu Asilii wulav səsə təm. ¹⁴ Asilii wulav yəχətəa sı: I taa yele na Isekiyası tvstı-mε. Mpi tv, í kaa pəsi na í waası-mε. ¹⁵ Isekiyası tvsəyi-mεye sı, í la Tacaa kə naani. Sı İso ká waası-mε, sı Asilii wulav kaa ləkı mə ıcate. ¹⁶ I taa nuηa Isekiyası. Mpi tv, Asilii wulav ná caa kə sı, mə na-ı í ciikı na í ha-ı mə tv. Waatv məyi paa wei í ka təχə tuη wei pa yaa sı, lεsəη na fiki tə pə pēe. Paa wei í ká nyəə í ləkə taa lvm. ¹⁷ Haləna má kəə na má pona-mεye tetv ntı tə wε isu mə nyəntv tə tə taa. Tetv ntı tə taa wε təχənaγa pēe

ké na solum. Tə taa we kutəyon ké na lesəŋ tunj. ¹⁸ Mpu tə, Isekiyası ı taa tvisi-meɣe yem na í tən si: Tacaa ka waasi-me. Piitimnaa tunj ta pəsi na í waasi ı yəlaa ke Asilii wulav niŋ taa. ¹⁹ Hamati na Aləpatı na Sefafayim, pə acaləe nyəma tunj məla isəna? ı ta pəsi na í tən Asilii wulav si ı taa ləkı Samalii ıcatə. ²⁰ Tətonaa mpe pa təna, pa taa nti tən tunj yapa-təyi ma niŋ taa. Na Tacaa náa yakı Yosalem ke ma niŋ taa?

²¹ Ama yəlaa mpe pa suma pa ta cə-ı paa təmuyv kuləmuyv. Mpi tə, wulav Isekiyası ka heelina-we si pá taa cə-ı. ²² İlena Hilikiya pəyalv İliyakim, wei ı ké wulav təyaya nyuyv tu tə, na takəlası ŋmaavl Sepəna na si silv Asafi pəyalv Yowa pa polo wulav Isekiyası kiŋ. Paa cəla pa wontu ké, na laŋwakəlle. Mpróyó pa kəesa wulav ke yoolaa nyuyv tu kuyəyotv.

37

Isekiyası yəyətəyana İso kuyəyotv teləsvl Isayii (Awulaa II 19:1-7)

¹ Waatv wei wulav Isekiyası nuwa pa təm nti ılena í cəli ı wontu na laŋwakəlle, na í suu ləyaya wontu ısu fələtənaa taka na í polo Tacaa təyaya taa. ² Təyaya ı tila kawulaya təyaya nyuyv tu İliyakim, na takəlası ŋmaavl Sepəna, na kətəlaa taa səsə. Paa suuva ləyaya wontu ké ısu fələtənaa taka. İlena pá polo Amətı pəyalv Isayii, İso kuyəyotv teləsvl kiŋ, ³ na pá heeli-ı si: Laŋwakəlle na ŋkpaŋyuv həm na fəele kuyakv ke saŋa ké. Tə wee ké ısu alaa mpa pa caaki ləlyuv, ıle toma fəı si pá ləli tə. ⁴ İsəntə ntanyı nyá İso Tacaa ta laŋ nuw ke kutuyv ŋku, Asilii wulav tilina ı pəyalv Lapəsakee na í tıv İso weesuyv tu tə. Ntanyı Tacaa nyá İso ká hə ı ŋkpaŋyuv ke ı kuyəyotv tə. Mpu tə, sələməna yəlaa mpa pa kaasaa tə pa tə.

⁵ Mpróyó wulav Isekiyası tillaa mpe pa pola Isayii kiŋ. ⁶ Ntəna Isayii cə-we si: ı polo í heeli mə caa wulav si, Tacaa təma si taa nyana kutuyv ŋku Asilii wulav tila ı yoolaa nyuyv nyəma na pá kəə pá tıv-m tə. ⁷ Tacaa si: Maa yele na Asilii wulav nu təm natəli. Pu tu ı taa na í məli ı tətə taa, ılena pá kv-ı təna.

Asilii wulav nyaasvuyv kvfam (Awulaa II 19:8-13)

⁸ Mpróyó Asilii yoolaa nyuyv tu Lapəsakee nuwa si, wulav kula Lakisi na í tii Lipina tə. İlena í polo təna na í maɣana-ı. ⁹ Mpróyó pa heela Asilii wulav ke təm si: İtiyopii wulav Tilaka polaa si ı yookina-ı. Asilii wulav nu mpv, ılena í tili si pá heeli Yuta wulav Isekiyası si: ¹⁰ İsu n tıyv İso ké naani si, ma kaa ləkı Yosalem ıcatə tə, n tısa nyá təyi. ¹¹ Nyá maɣamaɣa n nuwa isəna Asilii awulaa lapəna tətəna təna na pá wakəli-tı təkpaata tə. İlena nyaa tēləyɪ si nyá tike n ka fitina na? ¹² Ma cəsənaa wakəla Kosar na Halaŋ na Lesəfi pə acaləe na İteni nyəma ıcatə nte tə we Telasaa tətə taa tə. Piitimnaa mpe pa tunj ta pəsi na ı kenti pa acaləe tə se. ¹³ Hamati, na Aləpatı, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa pə acaləe awulaa we le?

Isekiyası sələməyi İso (Awulaa II 19:14-19)

¹⁴ Mpróyó Isekiyası mv takəlaya ŋka Asilii tillaa kənaa tə na í kala. İlena í kpa Tacaa təyaya taa, na ı hvl-təyi Tacaa. ¹⁵ Pə waali ké ı sələmaa si:

¹⁶ Hai Pə tənna pə tu Tacaa, İseyeli İso, nyá wei n caya isətəa taŋlaa tə tə, nyá tike n kəna tətə kawulası təna İso. Nyá lapəna isətənyuv na tətə. ¹⁷ Hai, Tacaa ke ŋkpaŋŋ na ń nu. Tacaa kuli nyá ıse na ń na. Nu kutuyv ŋku Senakelipi tillaa tıvki İso weesuyv tu nyá tə. ¹⁸ Tacaa, tampana yaa, Asilii awulaa kpiisa piitimnaa

lelaa, na pá wakəli pa tetv. ¹⁹ Haləna pá wə pele pa tuŋ kulalaan ke kəkə, na pá wakəli-ı. Mpi tə, ı ké taası na pəe nna yəlaa niŋ saakaa təyɔ. ²⁰ Hai, Tacaa Iso, ya-tuyv Senakelipi niŋ taa. Tetv təna kawulası ı nyı sı nyá tike nté Tacaa.

*Isayii teləsəyi Tacaa kvəcətv ke Isekiyası
(Awulaa II 19:20-34)*

²¹ Mpuvle Aməti pəyalv Isayii tilaa, na pá heeli wulav Isekiyası sı, Iseyeli Iso Tacaa yəyətəa sı: Ma nuwa sələmuyv ŋku n sələma-m Asilii wulav Senakelipi təm tə. ²² Halı Tacaa yəyətə Senakelipi sı:

Yosalem ıcatə kvəpante nté tə footiyi-ŋ ké na tə wonjiyi-ŋ
na tə sələxi-ŋ kasəslası.

²³ Halı Iseyeli nanŋ tə ke n kulina nəyɔ
na n tsv na n sayati?

Na n nyənəyi-m na kalampaaŋı?

²⁴ Nyá təmlə nyəma nəyɔ ke n tsvna-m.

Haləna n tə sı yooü keekənaa katatəlaya təw ké
n pəsa na n kpa pəŋ nyəŋ taa.

Na n tala Lipaŋ ıcatə heele taa.

Na n setı ı tuŋ kvəpampaŋ səssəŋ,
na n kpa na n tala comcom nəyɔ taa,
ke hətv səssəntv tē.

²⁵ Sı nyá hula ləkənaa na n nyəw pa lvm.

Pəyele n ká fəli nəhəle ke

Icipiti pusi təna tə na sı nyəw.

²⁶ Senakelipi n ta nu taa sı má tayəna
na má sı mpyú hatoo ləŋta?

Nənnəw kele ma yelaa sı pə yooü

lənə Senakelipi náá pəsəxi koloosi acaləe ke ncaa.

²⁷ A taa yəlaa ké acamaa ké,

səyəntv kpa-wə na pá liyiti-wə.

Pa wə ké ısu taale nyntv kvəkəkəkətv.

Yaa nti pa tuuwa kutuluŋ təw na wulaya kv-tı,
na tə ta pıta tə.

²⁸ Ma nyəma-ŋ ké,

paa n caɣaa, yaa n svvki yaa n luki.

Pəyele ma nyəma saa wei nyá taa kpaakəna-m tə.

²⁹ Nyá taa kpaakəna-m,

ma nuwa nyá kalampaaŋı təm.

Pə təw ké maa tv-ŋ muna kukuule.

Maa tv-ŋ ma krayənvkpaı ke nyá nəyɔ taa.

lənə má mələna-ŋ na mpaav ŋku n kəmnəa tə.

³⁰ Ye pə kaasa Isekiyası nyá, tənə ıntı tə la-ŋ ısu kvəlvvm. Pəntə na pəntə aləla
ke ı ká təyɔ. lənə pənaya tooso nyəŋka ı hala na ı kv na ı sə tuŋ wei pa yaa sı
ləsəŋnaa tə na ı təyɔ pə kvəlvvm. ³¹ Mpa pu kaası Yuta kvəkəle taa tə, paa wəe ké
ısu tuyv kaŋuyv lila ke teu na kv ləli pəe tə. ³² Mpi tə, yəlaa kakaasaya ká luna
Yosalem. Mpa pə səwəa tə paa luna Siyəŋ puŋv taa.

Isəna Pə təna pə tv Tacaa ká la ı səlvuyv səssəŋkv taa təyɔle. ³³ Pə təw ké Tacaa
yəyətəyi Asilii wulav sı: N kaa pə sı na n svv ıcatə nte tə taa. Nyá tətəlaa taa nəyɔlv
kaa tə nyəmlə ke tə taa. Yaa ı kenti ı təw ké kvəlyú na ı kvətəna-te. Pəyele ı kaa
lo hapəle taka ké ıcatə nte tə kiŋ. ³⁴ ı mpaav kvəlvvm ke ı ká təŋ na ı mələna ı

waali. I kaa tasa icate taa ké suu. Tacaá má ma yáçtəna mpv. ³⁵ Tacaá si: Maa kenti icate təne tə təó ké. Maa waasi-təye ma na ma təmlə tɔ Tafiiti pa təó.

*Asilii nyóma tɛɛv na Senakelipi sɛm
(Awulaa II 19:35-37)*

³⁶ Mpóyó Tacaá isətáa tillu tiíwa Asilii yoolaa təsikile ké ahoó aní. Ilena í kv yoolaa iyisi núnɔwa na núnáasa na kakpasí (185000). Tɛv fema na mpa pə kaasaa tə pá kuli, lena pá mayana sí sətáa suwa təsikile. ³⁷ Tənaçalɛ Asilii wulav Senakelipi kpɛsa í təsikile na I məli Ninifi icate taa na í çaya təna. ³⁸ Mpóyó kuyaku nakuli í suv í tɔyɔ Nisələki kutuluɔyɔ taa na í təŋa-kuyɔ luŋyuyɔ. Ilena í pəyalaa Atələmeleki na Salesɛɛ pa kv-í na laçatɛ na pá se na pá polo Alalaa tɛtu taa. Ntɛna í pəyalɔ lɛlv Asahatəŋ náá lɛɛtɔ í lonte taa.

38

*Isekiyasí kvətəŋ na í Waav
(Awulaa II 20:1-11)*

¹ Mpóyó wɔsası kpa wulav Isekiyasí ké waatv uní í taa sí í səki. Ilena Iso kuyəçtɔtu teləsɔlv Isayii polo í kiŋ na I heeli-í sí: Tacaá təma sí, ye nyá taa wɛ nti n heeli nyá təyaya nyóma. Mpi tə, n ká sí ké n kaa kuli.

² Ntɛna wulav kɛɛsí isɛ na kolunɔ təó na í sələmi Tacaá ké sələmvuyɔ kɔnɛ sí:

³ Hai, Tacaá, ma kpa nyá yule. Təəsí sí ma təma tɛu na lotu kulɔmtɔ na má lá mpi pə wɛ-ŋ tɛu tɔ. I tɛma mpv lena í wii təkpoó na í pəli isəlɔm.

⁴ Pə waali ké Tacaá heela Isayii ⁵ sí í teləsi wulav Isekiyasí sí: Maya nyá çəsɔ Tafiiti Iso Tacaá. Ma nuwa nyá kɔsələmvɔtu na má ná nyá isəlɔm. Iɛ maa səsí-ŋ weesuɔyɔ pɔsí ké naanɔwa na kakpasí. ⁶ Maa ya nyá na icate tənɛyɛ Asilii wulav niŋ taa. Maa kenti tə təó*fa*. ^a kɔkalɔtv 21-22 ké kɔkalɔtv 6 waali sí, pə wɛɛ isu pa kɛɛsvuyɔ Awulaa II 20:1-11 taa tə.

⁷ Yaasi wei Tacaá ka hɔləna-ŋ sí í ká la isu í suv təçalɛ sí, ⁸ í ká yele na isotom waaci məli waali waaləyi çacaası naanɔwa. Ilena tampana, isotom məli waali waaləyi timpí təó pu lunaa təçɔ çacaası naanɔwa.

Isekiyasí kawəyaya ké í kvətəŋ waali

⁹ Waatv wei pə wɔwɔ wulav Isekiyasí na pə tɛmí-í na í má kawəyaya ŋka təçalɔ:

¹⁰ Ma huɔkaya sí pu kəli-m ké na tɔŋ.

Ma huɔkaya sí maa sí na hələm na nəçɔ.

Pə wɛɛ sí má tɛɛ.

Maa təŋna sɛm nənçəsí.

Pə pɛma-m ma pɔsí kɔkaasası.

¹¹ Ma huɔkaya sí ma kaa tasa Tacaá ké nav

ké weesuɔyɔ nyóma tɛtu taa.

Ma kaa tasa yɔlv nəçalɔyɔ nav ké

antulinɔya yəlaa taa.

¹² Pə ləsa ma weesuɔyɔ na pə pona poolun

isú tiikilu çokəle.

Pə tama ma weesuɔyɔ tomle.

Pə kpila ma weesuɔyɔ ké isú pəlɔlv sɛtɔyɔ

sayaɔa kponkponɔtu na í kpili-í tɔ.

Pu taanəyi tə, n tɛma ma təm.

¹³ Pu nyaaləyi tə sɛm kpiisa-m.

^a 38:6 Piipili wei pa yaakəna nasala taa sí fəlançɛɛ kuulan tɔ í tɔwa

Tacaa n yoka ma mɔwa ké isu tɔɔlaya.

Pu taanɛyi tɔ, Tacaa n tema ma tɔm.

¹⁴ Ma wiikaya ké isu kacayalɔfɔyaya

lakuyɔ na ká cɔɔki isɔtaa tɔ.

Ma mɔlɛyi isu alukuku,

na má tekiyi isɔtaa ké pɔtɔtɔlɛ.

Hai, Tacaa, pɔ nu-m ké, waasi-m.

¹⁵ Suweye ma tasɛyi yɔɔtɔyɔ tɔtɔ?

Tacaa yɔɔtɔna-m.

Nyá mayamaɔa n lakɔna.

Maa tɔna tɔpasuyɔ ke ma weesuyɔ tɔna

taa ké ma wahala tɔɔ.

¹⁶ Tacaa, nyá kɔpantɔnaa tɔɔ ké

yulɔ wɛna weesuyɔ.

Tɔ tɔɔ ké ma feesiɔyi tɔtɔ.

N ká mɔlɔna-m isu ma wule taa,

n ká yele na má wɛɛna weesuyɔ.

¹⁷ Ma laɲwakɛllɛ pɔsɔna nteɣɛ heesuyɔ.

Nyá sɔɔlɔna na n lɛsi-m sɔm púyú taa.

Ɔɛna n lɔ ma isayatu tɔna na waali.

¹⁸ Mpi tɔ, pɔ taɔa atɛtɔlɛ taa nyɔma saɲna-ɲ.

Pɔyele pɔ taɔa sɔm ká talɔna-ɲ.

Mpa pa tiiwa pɔlaav taa tɔ paa tɛɛlɛyi nyá kɔpantu.

¹⁹ Weesuyɔ nyɔma tike pɔsɔɣɔna na pá sa-ɲ,

isɔ maɔa saɲa isɔntɔ.

Cɛɛɛ hulɔɣɔna i piya ke kɔpantu.

²⁰ Tacaa yapa-m ké.

Tu ma tá cɔmɔɲ ke nyá tɔyaya taa na í wii teu.

Halɔna tá weesiɲ tɔnaɔa.

²¹ M'pɔyú Isayii tɔma si:

Ɔ naɲ tɔyɔ ɲku pa yaa si fiki tɔ kv pee

na í taa Isekiyasi hiɲ taa na pɔ waa-i.

²² Ntɛna Isekiyasi si:

Yaasi wei ké Tacaa n ká hulɔna-m si,

maa kra nyá tɔyaya taa?

39

Papiloni wulav kɔntɛ ke Isekiyasi tɛ

(Awulaa II 20:12-19)

¹ Waatu kɔlɔm mi i taa ké Papiloni wulav wei pa yaa si, Melotaki-Palatan, na i caa si Palatan tɔ, i tilina Isekiyasi ke kɔcɔɔv na takɔlaya. Mpi tɔ, i ka nuwa i

wɔsasi na i alaafɔya hikuyɔ tɔm ké. ² M'pɔyú Isekiyasi laɲle hulɔma sɔsɔm. Ɔɛna í hólí Papiloni tillaa mpeɣɛ i wɛnav tete. Paa liɣitee, paa wɔla, na tulaalɔnaa na

nim sɔɔsɔɲ nyɔm. I hula-wɛ tɔtɔɔ i yooɔ wontu tɔna. Na pɔ tɔna mpi pu wɛ i wɛnav tɛsiɔlɛ tɔ. Isekiyasi tá ɲɛsi-wɛɣɛ pɔlɔpɔyɔ i kawulaya tɔyaya taa.

³ M'pɔyɔle Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɔsɔlɔ Isayii pola wulav Isekiyasi kiɲ ke pɔ waali. Ɔɛna í pɔɔsi-i si: Suweye yɔlaa mpe pa heela-ɲ? Lɛɣɛ pa tu luna? Ntɛna Isekiyasi

si: Hatoo Papiloni tɛtu ke pa luna. ⁴ Ɔɛna Isayii tasa-i pɔɔsuyɔ si: Pepeɣɛ pa

nawa nyá kawulaya tɔyaya taa? Isekiyasí sí: Ma kawulaya tɔyaya taa nyəm tənaya pa nawa. Ma ta ηmesí-weyɛ ma kpancoou nakoli.

⁵ Ntɛna Isayii tɔ Isekiyasí sí: Nu Pə tənə pə tɔ Tacaa kɔyɔɔtɔtɔ. ⁶ Nyənɔ kɔyɛɛn kɔn wei ɪ taa Pabiloni nyɔma ká kuu pə tənə mpi nyá caanaa kaawa na pə we nyá kawulaya tɔyaya taa isəntɔ tɔ na pá kreena. Pə kaa kaasi pɔlv. Tacaa yɔɔtəna mpv. ⁷ Paa kɔyaya nyá pɔyala kulɔlaa. Paa pəsí-weyɛ kataasi. Paa su-weyɛ Pabiloni kawulaya taa.

⁸ Mɔvɔvɔle Isekiyasí cɔwa Isayii sí: Tacaa təm ntɪ tə we teu ké. Mpi tɔ, ɪ mayasaya ɪ taa ke sí: Ma na ma yəlaa tɪ cayana hɛɛsvyɔ ke ma pəale taa.

HƆYɔLVYU NAALɛ NYɛNKU ISEYELI NYɛMA LANHɛSɛLE

40

Isɛyeli nyɔma waasvyɔ təm kpaalvyɔ

¹ Mɔvɔvɔ Tacaa yɔɔtɔ ɪ yəlaa sí:

ɪ puyusi ma yəlaa ɪ puyusi ma yəlaa.

² ɪ yɔɔtəna Yosalem.

ɪ makɪ kapusi sí nyá wahala təma tɛma.

Pəcɔ pa husa nyá isayatu.

Tacaa fɛla-η nyá isayatu fɔtɔ ke təm naale.

³ Nɔɔlv kiisiyina sí:

ɪ tayanɪ Tacaa ke mpaav.

ɪ teti tá Isɔ ké mpaav ke wɔlaya tetv taa.

ɪ tó tá Isɔ ké hapəle.

⁴ ɪ yɔkɪ pəɔn na pulasɪ tənə.

ɪ suuli tetɛka tənə.

Tontɔnə na kɔtaalomɪn ɪ pəsɪ tetv kɔhəntətv.

Tɪmpi pə kulaa tɔ pə pəsɪ tetɛka sɔsɔnə.

⁵ ɪlɛ pɪ keelɪ Tacaa teeli tɔɔ.

Yəlaa tənə ká na-ɪ.

Mpi tɔ, Tacaa nɔyɔ yɔɔtəna.

⁶ Mɔvɔvɔ nɔyɔ kalɪ ka yɔɔtɔta sí:

Kiisi.

Ntɛna nɔyɔ lɛnka cɔ sí:

Ma kiisi suwe?

Kiisi sí:

Yəlaa tənə weɛ ké isɪ nyɪtv.

Na pa teu isɪ taale taa hɛtv.

⁷ Tacaa heelim ɪ mapa,

nyɪtv wɔləyi ké, na hɛtv tó.

Tampɔna tɔɔ, yəlaa weɛ ké isɪ nyɪtv.

⁸ Nyɪlvɔy wɔləyi, hɛtvɔy lɔntiliyi.

Ama ta Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ ná we tam tɔɔ ké.

Təm kɔpantv

⁹ Yosalem yəlaa mpa mɛ

ɪ kpaaləyi təm kɔpantv tɔ.

ɪ kpa pɔyv kɔkɔlvɔy tɔɔ.

Siyəŋ nyəma í kiisina toma.
 Təm kəpantə kpaallaa mə,
 Í kiisi í taa nyá.
 Í kpaali Yuta acalee si:
 Í nyəni, mə Iso kəŋna nté.
 10 Í nyəni Tacaá Iso kəŋna nté na toma,
 Tacaá toŋ tu-í səsəntə.
 Tacaá na í kaseesi ké.
 Na í təmlə kulubum wə í nəyə tə.
 11 Tacaá wəe ké isu tiikilu,
 í ká tiiki í kaləkəŋ.
 Í ká kpeyeli iweesi ke í niŋ taa,
 na í kpekí-səyi í tə.
 Tacaá ká tiiki heeŋ totonaa
 mpa pa wəna piya tə tərəmm.

Pə təna pə tv səsəntə na í ləmayasəe

12 Awe mayasəna teŋku ləm ke í ntantaku taa?
 Awe mayasa isətənyə wəŋ na í ntaŋtaku?
 Awe mayasa atə tətə ke iŋmesav na í ŋmaya?
 Awe mayasa pəŋ na pulasi ke sanəya tə?
 13 Awe mayasa Tacaá Feesuyə?
 Awe tasəna-í layatə?
 Yaa awe seyesəna-í?
 14 Tacaá na awe pa cayana na pəntə seyesí-í?
 Yaa awe hələna-í tampana mpaav?
 Awe tv Iso ke ləmayasəe,
 na í həl-í nyəm mpaav?
 15 Nyəni, piitimnaa wə Tacaá ké isu ləm lukuyə
 kpekíti taa na pə tosi tə.
 Yaa isu kanyəŋa pile ke sanəya tə.
 Tətənaa mpa ləm cənaa tə,
 pələ pa wə ké isu mvsuyə kuluyə tə.
 16 Lipəŋ hətuyə taa taasi u taki
 kətəya təlata tə kəkə tayənyə.
 Kə taa taale wontu payale ta tala si
 pa lana-təyi kətəya ŋka kəkə lusa ka təna tə.
 17 Piitimnaa təna ké kpete ke Tacaá isəntaa ké.
 Pə ta ke-í pələpə nəyəl.

Iso feina saala

18 Aweyē í caa í keesəna Iso?
 Yaa pepe leesyə ke í ká lu í lonte?
 19 Koolu lukina tuyə,
 ləna wəlanaa latə náá waasi-kuyə wəla.
 ləna í tu-kuyə liyitee nyəyətə alukpalisi si pə la kacəka.
 20 Konyəntə wei í kaa pəsi na í hiki mpu tə,
 taakukuləya ŋka pukasi u pəsəyi təyə í caaki.
 ləna í ná saakulə kəpəŋ na í saaki-í
 leesyə ŋku ku ciyitiyi tə.
 21 Mə í taa nyi-ti taa, yaa í taa nu-ti?

Pa taa huli-mεγε-təγi hatoo kancaalaya?

I taa cekəna tetu kite təm?

²² Iso caya hatoo tetu nyuytu taa,

na tə taa yəlaa náá we isu cələŋ.

I pəwa isətənyuytú ké isu puyuytú felefele.

I heta-kuuytú isu i cokəle si i laki i təcayale.

²³ Inu i pəsəyəna ate awulumpiya ke yem.

Iso pəsəyi antulinya huula ke kpete.

²⁴ Mpi si paa səəki-we na pá tuu-we tə.

Mpi si paa nyəki na pá kan lila ke tetu taa tə

Tacaa tema pa təo ké heelim wosuytu na pá wəli.

Na pə kuu-we isu kacuculaya kprakuytu nyuliya tə.

²⁵ Mpróyú Iso Nanŋtu yəyətəa si:

Aweye í keesəyəna-m,

na má na-i tó nəyəsi?

²⁶ I kraasi ise na í nyəni isətəlyəsi.

Awe lapəna-si?

Wei i laki na si kpekəle təna təŋ teitei təyə.

I yaaki paa ŋkaya ka hətə,

na i təŋ səəəŋ na i toma səəəna,

nakəli kaa laŋəyi.

Toma kvfana hav ke acamaa

²⁷ Ee, Yakəpu, pepe təo ké n yəyətəyi mpu?

Iseyeli pepe təo ké n təŋ si:

Tacaa ta nyi mpi pu maɣana-m tə?

Aaiyee si:

Ma Iso u laki pulu si í seena ma təo.

²⁸ N ta cekəna taa?

N ta nu-ti si Tacaa Iso kele tam təo tə?

Iso lapəna tetu tənasi təna.

Pu caaməyi Iso, pəcə u kaaki.

Pəyele Iso nyəm fei cekənav.

²⁹ Iso haaki təŋ ke mpa pa kawa tə.

Tacaa səəəyi apalutu ke mpa pə nuwa tə.

³⁰ Ifepiya kaaki na pa toma təŋ.

Mpa pa kiiwa teu tə pa hotiyi.

³¹ Ama mpa pa ha pa təyi Tacaa tə,

pa toma səəəyi ké.

Pa kuləyi ké isu hekəleəna.

Pa kprakəyi asewa paa kaaki.

Pa təŋ ké pu nukı-we.

41

Pə wee si Iseyeli nyəma í tv Tacaa ke naani

¹ Mpróyú Tacaa yəyətəa si:

Tetu nti lum cəənaa tə,

na lum nəyə həyələŋ nyəma.

I su na í ke ŋkraŋŋ na í nu ma təm.

Yəlaa pooluŋ nyəma me, í təyə apalutu.

I krətəna na í yəyoti.

Tə krenti na tó polo hũle.

² Má læsəna ilim təlule tɔɔ ké wei
i tɔki akaitu ke paa timpɪ i puki tɔ.
Má tɔna i niŋ taa ké piitimnaa,
má tisina awulaa təfe.

Ma layate pəsa yəlaa ke musuɣu,
na ma nyə́má náá yasi-we isu
heelim kpakɔɣu nyutu tɔ.

³ Ma tu pa waali,
ma faya pa heku taa, pɔlv ta tokina-m.
Mpaav ŋku ma ta tɛŋta tɔɣo ma kpaɣaa.

⁴ Awe lapəna mpɔ inɪ?
Awe yelina na pə kɔɔ?
Awe yaana lɔlvŋ yəlaa ke hatoo
kancaalaya si pá hiki weesuɣu?
Taa ma wei ma ké kancaalaya tu tɔɣo.
Pə́cɔ́ maa wee waali nyə́ma waali tɔtɔ.

⁵ Tɛtu nti lɔm cə́nna tɔ pə nyə́ma na
lɔm nɔɣo hɔɣɔlɛŋ nyə́ma nawa mpi ma lapa
tɔ na sɔɣontu kra-we.

Antulinya tənasi nyə́ma seliyi.
Pa kɔpətəɣəna na pá kəŋ.

⁶ Pa səŋna təma,
paa wei i heeliyi i tɔɣontəle si: Kaasi nyá ti.

⁷ Tuŋ lutu ná tasəɣi apalɔtu ke wɔlanaa paasənlɔ.
Sotulu ná səŋna sətɛ tɔɔ matɔ.
I yɔɣətəɣi nyə́ɣətu tamsuɣu tɔm
si pə ké tɔmlɛ kɔpantɛ ke,
na i kəŋ lɛesuɣu na nyə́má si ku taa ciyiti.

Nə́nə́ taa la sɔɣontu

⁸ Ḿpɔ́yú Taa yɔɣətəa si:
Ye nyá ile ma tɔmlɛ tu lɛɛyeli.
Yakəpu nyá wei ma læsa
ma taaralɔ Apələham lɔlvɔ taa tɔ.

⁹ Nyá wei ma pɔla tɛtu tənaya tɔɔ na má pɛeki tɔ.
Ma yaa-ŋ hatoo katerŋa tənasi tɔɔ.
Nyaya maa heelaa si n ké ma tɔmlɛ tu.
Má læsəna-ŋ, ma kaa lɔŋ.

¹⁰ Sɔɣontu í taa kra-ŋ, ma we nyá waaləyi.
Taa nə́ɣəsi, maɣalɛ nyá lɛɔ.
Maa ha-ŋ apalɔtu.
Maa kɔɔ na ma waasi-ŋ.
Maa te-ŋ na ma toŋ səsəŋ.

¹¹ Mpa pa mu-ŋ na pááná tɔ,
pu liyiti-we na fɛɛɛ tɔɣo-we.
Pu pasa nyá kolontunaa na pá pəsi kɔpɛɛ.

¹² Mpa pa kɔlaya nyá tɔɔ na pá pɛəkəyi-ŋ na yoo tɔ.
Pu kpiisi pa təna na pá pəsi kɔpɛɛ.
N ka pɛeki-we n kaa na-we.

¹³ Mpi tɔ, maɣalɛ nyá lɛɔ Taa.

Ma haakəna-η τοη. Ma heeliyi-η si:
Taa nyá. Maa kəw má waasi-η.

Ma kəη nyá waasvυ

¹⁴ Yakəpυ atantaaliya nyá,
Iseyeliya nyá, taa nyá.
Maya Tacaα Iə ma yəyətəyəna.
Ma ké Iseyeli nyəma Nəηη tu.
Mayale wei i waasəyi-η tə.

¹⁵ Maa pəsi-η kpeη kpeluyu kofaluyυ ηku pa
makəna təyənaya na ku təw na nyəmə tə.
N ká yəki pəwη, na í nəηi-i.
N ká pəsi pulasi isυ ləwυ.

¹⁶ N ká fala-we na heelim kraγa,
kacuculaya ká yası-we.
Ilena nyáá yəwəna Tacaα,
na nyáá hiki nyá teeli ke Iseyeli Nəηη tu təw.

Wəlaya tetυ pəsəyi kacəka tetυ

¹⁷ Ḿpógú Tacaα tasaa si:
Wahala nyəma, na kunyəntunaa,
í preekəyi ləm u naaki,
Ilena mə luuη tεε wυli.
Ile maya Tacaα maa cə-me.

Maya Iseyeli Iəw,
ma kaa lə-me.
¹⁸ Maa yelee na pusi səsənsi kpe pulasi təw.
Maa tυli ləm seelaα ke teteaka taa.

Maa pəsi wəlaya tetυ ke lule,
na ləm kpeη tetυ kυwυlυtυ taa.

¹⁹ Maa tuu wəlaya tetυ taa ké,
tuη τοη nyəη wei pa yaa si:
Seetəli na akasiya na miili na olifi tə.
Maa yelee na tuη τοη nyəη wei pa yaa si:
Sipələsi na pəη na puwi tə í nyə timpi tευ fεi tə.

²⁰ Ilena yəlaα təna ná na pá cəkəna.
Paa wəlisi na pá nu pə taa si,
Tacaα niη lapəna yaasinaα mpε.
Iseyeli Iəw Nəηη tu má má ηmana-we.

Iəw kυla tuη təw

²¹ Ḿpógú Iseyeli nyəma wulav Tacaα yəyətəa si:
Piitimnaα tuη me í yaa-m nənəyə.
I yəyətə mə təm.

²² I kəna-ti, í heeli-tuyυ mpi pu te na pə kəw tə.
Hatoo tə, pepe təm ke tuη me í tεma yəyətuyυ si pu kəw?
I heeli-tυ na tə fεη pə taa na tə ná pə yoosuyυ.
Yaa í heeli-tuyυ mpi pu te na pə kəw tə.

²³ I yəyətə mpi pu təkəna lapυ tə pə təm.
Ilena tə nyi si í ké tuη.
I la kəpəntυ yaa isayatu natəli.
Ilena tə kuli isε na tə kpenti na tə na-ti.

24 Mə we kpeɛ ké, na mə kɔlapələ ke kpeɛ.
Ye yɔlv í ləsa-mɛ pə ké acaalətv ké.

25 Ma ləsa yɔlv na ilim ntəɔŋ, í kəŋna nte.
Pa yaa í hətɛ na ilim təlɪle tɔɔ.
Í yaana nteye ma hətɛ.

Í feləyi nyɔyɔ nyəma ké ísu afəla.
Yaa ísu tiisi ŋmalɔ felvɔv cɔyɔ tɔ.

26 Awe yəɔtəna-təyi hatoo kancaalaya na tɔ nyi-ti,
na tɔ tisi sɪ tampana?

Aai nəɔlv ta kpaali-ti,
nəɔlv ta yelev na tɔ nu.

Nəɔlv ta nu tɔm nti tɔ luna mə kin tɔ.

27 Má caaləna Siyɔŋ ke tɔm heeluyɔ.

Í naa-ti, u naa-ti.

Ma tila Yosalem ke tillu.

Wei í kəna Laapaali kɔpaŋ tɔ.

28 Ma nyəna tɪŋ ŋi.

Ma ta na í taa ŋku ku kpaali tɔm tɔ.

Yaa ŋku ku cɔ ma kɔpəəsɔtv tɔ.

29 Pa təna pa we yem ké,

na pa təma ke kpeɛ.

Pa tɪŋ ké heelim na í we kpeɛ.

42

Tacaa təmle tv

1 Mpróyó Tacaa tasaa si:

Ma təmle tv ntɔ, ma paasəna-ŋ ké.

Nyaya ma ləsa na ma ləsaɔa sɔvwa.

Ma feesuyɔ we nyá tɔɔ ké.

Nyaa kpaaləna piitimnaa ke siyisuyɔ tɔm.

2 Nyá nəɔ kaa kɔli, yaa n má kapuka.

N kaa yəɔtɪ natələyi patəma taa.

3 N kaa teesi pɔyɔtvɔv ke səsəncəŋa kɔpələya.

Pəyele n kaa teesi kəkə ŋka ka fiyinaa tɔ.

N ká təŋ tampana ké na n yəɔtɪ siyisuyɔ tɔm.

4 Ye n ta te siyisuyɔ sɔv

ke tɔtv tɔɔ n kaa yelev.

N ká la mpróyó haləna

tɔtv nti lɔm cənaa tɔ,

na tɪŋkuna nəsɪ acalɛ nyuləyi nyá kiin.

Piitimnaa kəkə ŋka pa naana tɔ

5 Mpróyó Iso Tacaa wei í lapa isətənyɔv na í pə,

na í la tɔtv na tɔ taa kɔlvɔlv təna,

na í ha tɔ taa nyəm tənaya weesiŋ na pə feesiyi tɔ,

í heela yɔlv wei í ləsa tɔ si:

6 Tacaa má má ləsəna-ŋ sɪ n təŋ siyisuyɔ.

Ma təkəyi nyá niŋ taa na ma paasəna-ŋ,

na ma na-ŋ na yələa tɔ pɛeli nəɔ.

Na n pəsi piitimnaa fətəla.

7 N ká kuli piitimnaa ise, na h́ tɔlɪ salɛka nyóma.

Na h́ læsi sækpetɔvɔ tɛɛ nyóma ke tɛhmelle taa.

8 Ma ké Tacaá kɛ́, halɪ ma hæte nté.

Ma kaa cɛla nɔ́ɔ́ɔ́ɔ́ɔ́ ma teeli.

Ma kaa cɛla ma nyɔvɔ kɔlvɔvɔ ke tɪŋ kolalaaŋ.

9 Kancalaya nyóntɔ tɛma yooɔvɔ.

Ma kpaalɔyɪ-mɛyɛ kɔfatu tɔm na pécó tó kɔɔ.

Tacaá waasvɔv

10 I yoo Tacaá kɛ yontu kɔfatu.

I yoo ɪ samtɔ yontu ke tetɔ tɛnasɪ tɔɔ.

Tɛŋku tɔɔ cɔɔlaa, na ɪ taa nyəm tɛna.

Tɛtɔnaa mpa lɔm cɔɔnaa tɔ tɔ yɔlaa

na lɔm nɔɔsɪ acalɛɛ nyóma.

11 Wɔlɔyɔ tetɔ na tɔ acalɛɛ sɔsɔɔna yɔlaa,

Kɛtaa acalisi nyóma í kɔsɪ mɔ nɔɔsɪ.

Mpa mɛ í wɛ pɔɔŋ nyɔɔŋ taa tɔ,

í wilitina laŋhɔlvɔmɛ.

12 I tɔ Tacaá kɛ teeli.

I kpaalɪ ɪ samtɔ kɛ tetɔ nti lɔm cɔɔnaa tɔ tɔ taa.

13 Tacaá n luwaya isu aka.

N taɣanɔyɪ nyá tɪ isu yoolu.

Tacaá yaɣa apalɔkakiisaya tɔwapaɣa.

N hólóyɪ nyá kolontunaa kɛ nyá tɔŋ.

Mpi pə lapv pəle Tacaá tɔwa tɔ

14 Ḿpóyó Tacaá yɔɔtɔaa sɪ:

Hatoo tɔ, ma tɔka ma tɔyɪ na má suma.

Ama pənente maa ma kapuka kɛ́,

isu ahonto wei ɪ lɔlvɔyɪ tɔ.

Ma mɔlvɔyɪ kɛ́, na ma tisiyɪ feesɪŋ.

15 Maa kpiisi pɔɔŋ na pulasi.

Maa yele na pə tɪŋ tɛna wɔlɪ.

Maa layasi pusi sɔsɔɔnsɪ.

Maa la na pusi sɔsɔɔnsɪ pəsi tetɔ nti lɔm cɔɔnaa tɔ.

Maa la na luna nyɔɔ.

16 Iɛna má yele na yɔlvɔmaa tɔ mpaav ŋku pa taa nyɪ tɔ.

Na má tɛŋna-wɛyɛ mpaɪsɪ nsi pa taa cɛkɛna tɔ.

Maa pəsi sækpetɔvɔvɔ kɛ nyaalɔm,

na timpɪ tɔnte wɛ katɛ tɔ pɔ́ hɛntɪ.

Mpi maa la tɔyɔlɛ, ma kaa lɔ-wɛ.

17 Ama mpa pa ha pa tɔyɪ tɪŋ

na pá heeliyɪ læsɛŋ kɔsaakɛŋ na kolupɔŋ sɪ:

Mɛyɛlɛ tá ɪsɔnaa tɔ.

Paa tuli tarɔŋ na fɛɛɛɛ.

Yɔlaa yɔlvɔmaa na ntamaa

18 Ḿpóyó Tacaá tɔma sɪ:

Ntamaa í nu.

Yɔlvɔmaa mɛ, í nyɔni na í ná.

19 Aweyɛɛ yɔlvɔm?

Yɛ pə taɣa ma tɔmɛ tɔ.

Aweyele ntam?

Ye pə taya ma tillu wei ma tilaa tə.

Aweyele yolum isu wei i hika heesuyu tə?

Aweyele ntam isu ma təmle tə?

²⁰ N nawa yaasinaa payale.

Ama n ta la laakali.

Pəyele n kema ηkraηη ke teu.

Ama n ta nu.

²¹ Tacaa nyá siyisuyu təw ké n caawa si,
n laki kusəsutu ke səsəontu na kupampantu.

²² Paa na mpv, pə kpiisa yəlaa mpe,
pə kuu pa wontu.

Pə kra-weye isu katəka ke kəkraməη pəwη taa.

Pa kra-weye saləka ke pa təηmellena.

Pa kuuki pa wontu nəwəlv ta waasi-we.

Pa leeka-weye pa nyəm.

Pəcó nəwəlv fei si i tə si pá felu-we.

²³ Mə taa awe ká kəna ηkraηuyv na təmnaa mpe?

Awe ká səη təkpi si i ká tasa-təyi nuw?

²⁴ Awe tə Yakərv kpiisilaa,
na Iseyeli ke wontu kuulaa?

Pə taya Tacaa wei tə pəntənaa tə?

Pa ta səəli si pá təη i mpraηη taa.

Pəyele pa ta nu i kusəsutu.

²⁵ Pə təw ké i taa huuna Iseyeli ke katatəlaya.

Uena yooi tii i təw na təη ke paa pənəwə ηka.

Iseyeli ta pəkki si i cekəna pulv.

I ta yaa təm ntəyi pulvuy i taa.

Uena yooi náá kv-i.

43

¹ Pəente Tacaa yəwətəyi si:

Yakərv yəlaa me awe ηmaya-me?

Iseyeli nyəma me awe ηma-me?

I taa nyana pulv.

Mpi tə, ma yapa-meye.

Mə həla ke ma yaana-me.

I ké ma nyəma ké.

² Ye i tesəyi lum ma we mə waaləyi.

Pusi kaa təwə-me.

Pəyele ye i təη kəkə taa ka kaa nyaya-me.

Kəkə kaa kv-me.

³ Mpi tə, mayale Tacaa mə Iso.

Má kəna Iseyeli nyəma Naηη tə.

Wei i waasəyi-me tə.

Icipiti nyəma ke maa felu mə lonte.

Maa layasəyənə-meye Itiyopii na Sepa nyəma.

⁴ Mpi tə, i ke-m pulv səsəəm ké.

Mə nyuyv kulaa, na má səəla-me.

Ma celəyi apalaa ke mə lonte.

Ma laγasəγəna yəlaa ke nyá weesuγu.

⁵ Ma we mə waali ké, í taa nyá.
Maa kəna mə luləγu nyəma na teυ kite.
Maa kəna-me na ilim tətəle.

⁶ Maa heeli ilim mṛəṭəṭəṭ si: Kəna-we.
Maa heeli ilim mṛəṭəṭəṭ si: Taa si-u-we.
Kəna ma piya na pooləṭəṭəṭ.
Ləsi ma pɛelaa na tətə tənasi na í kəna.

⁷ Pa təna mṛa pa yaakəna ma həte,
na ma ŋma-weγe ma teeli təə tə.
Má laṛəna-we.

Meγele Tacaa aseeta nyəma

⁸ I yele na ma yəlaa lu.
Pa ké γuləmaa ké, pəyele pa wəna ɪse.
Pa ké ntamaa ké pəyele pa wəna ŋkraŋŋ.

⁹ Piitimnaa təna í kṛeγeli, yəlaa í koti.
Mə taa awe kṛaalə təmnaa mṛe?
Mṛa pa heeliŋa-tuγu kancaalaya nyəntə nti?
Puntənaa í hólí pa aseeta nyəma,
pa hólí pa tampana,
na tə nu na tə tisi si mṛəγú.

¹⁰ Meγele ma aseeta nyəma.
Tacaa má ma yəγəṭəna mṛu.
Mə na ma təmlə tu wei ma ləsaa tə.
ŋlənə pə lá na í nyi-ti na í te-m na mə taa.
Na í cəkəna si maγa.

ɪsə nəγəlv ɪ taa wee na pəcə pə takɪ-m.
Pəyele ɪsə nəγəlv ɪ kaa lu ma waali tətə.

¹¹ Maγalə Tacaa, ma paasi,
waasəlv nəγəlv ɪ fei tətə.

¹² Má kṛaaləna, má waasəna.
Ma heela nti tu kəə tə.
Pə taγa mə hekv taa tuγu kṛai nyəŋkv nakul.
Meγele ma aseeta nyəma. Má kəna ɪsə.
Tacaa má ma yəγəṭəna mṛu.

¹³ Maγalə ɪsə ké hatoo tam təə.
Nəγəlv u fitiγi pəlvəγu ma niŋ taa.
Awe ka wakəli mṛi ma laki tə?

Tacaa tiluγu ke nəγəlv

¹⁴ Tacaa ɪseγeli ɪsə Nəŋŋ tu wei ɪ waasəγi tə.
I yəγəṭəγi si:
Mə təə ké ma tiliγi nəγəlv si í yoona Paṛiləni.
Maa yele na ləm təγə Kalətee selaa kṛiləŋ,
wei ɪ taa pa nukɪ leleŋ tə.

¹⁵ Maγalə mə Nəŋŋ tu Tacaa.
Mə wuləv wei ɪ ŋmawa ɪseγeli tə.

Wəlaya tətə taa mṛaav kvfaləγv

¹⁶ Maγalə Tacaa wei ɪ hee haṛəle ke teŋku taa
na mṛaav ke ləm təŋ nyəm taa tə ma yəγəṭaa si:

17 I læsa youu keekena na pə kraʒanəŋ.

Pa hənta pa təna, pa temaya.

Pa nyaga ke isi fətəla kpronkrontuyu.

18 I taa təəsi kancaalaya nyəntu tə.

Pəyele í taa paasəna kupəm təm.

19 Yaasi kofəlv ke ma caaki lapv,

halı yaasi inı ı caaki lapv.

I ta nyəmi-ı?

Maa hēe mpaav ke wəlaya tetu taa,

na má yele na pusi səsəənsı kpe.

20 Taale wontu ká sa-m.

Pə kraʒav taale hası na taataanaa tə.

Mpi tə, maa tú pusi səsəənsı ke wəlaya tetu taa

sı ma yəlaa kvləsaa í nyə.

21 Yəlaa mpa ma ηmawa ma ti tə,

pa sa-m ké.

Isə na lseyeli nyəma pa hvule

22 Mpyúy Tacaə yəʒətəə sı:

Yakərv pə taya maya n yaawa.

lseyeli kawə ma təm.

23 Pə taya maya n lapə kətəya ηka kəkə

lusa ka təna təyə nyá iwəsı.

Pə taya ma hətə taa ke n lapə nyá kətəsı.

Ma ta wiina-η sı n la-m kətəsı.

Pəyele ma ta caalı-η tulaalvnaa tə.

24 N ta ya-m tulaalv na liyitee.

Pəcó n ta haʒası-m nyá kətəsı nim.

Ama nyá isayətv ke n caaləna-m.

N tv-m wəhala na nyá kəpəntəŋ.

25 Ama ma ma tike ma hısəyənə mə isayətv

ke ma səla-mə tə pə tə.

Ma kaa tasa mə kawalaya tə ké təəsvv.

26 Mpv tə, keesı nyá təm.

Tə svv hvule taa.

Keesı mpi pə hvləyı sı n wəna tampana tə.

27 Nyá cəsə pəntəə.

Nyá təm teləsəlaa kula ma tə.

28 Pə tə ké ma nyənə Isə təsēle

nyvvy nyəma ke tetelataa.

Ma yela Yakərv na pə wakəl-ı.

Ma yela na pá tvv lseyeli.

44

¹ Mpyúy Tacaə yəʒətəə sı:

Ma təmlə tv Yakərv,

lseyeli nyá wei ma læsa tə nu pənəntəə.

² Tacaə wei ı ηmaga-η nyá həəv tē,

na í la-η na í paasəyənə-η tə ı təma sı:

Ma təmlə tv Yakərv, taa nyá,

Yesulun*fa* nyá má læsəna-η. ^a Leluy 32:15 taa n ká na mpv.

³ Pə tayə pulv, maə pəli lvm ke wulaya tetv təə.

Maə la na pusi kpe tə taa.

Maə tisi ma Feesuyv ke nyá ləlvuyv nyəma təə.

Maə təηsi nyá piya piya ke nəəsi kupaηsi.

⁴ Paa pu nyutu hək v taa isv

tuy wei i səηa lvm nəy v tə.

⁵ Pa taa nəy vlv ka yəy vti si:

Ma ké Tacaə nyəη ké.

Lelv ká ha i təy i Yəkərv hətə.

Peəə ləlv náá ηmaa i niη təə si:

Ma ké Tacaə nyəη.

Paa yaakv-η Iseyeli hətə.

Tuy kvlalaəη kvtyv

⁶ M'p'v'v' Tacaə Iseyeli wulav wei i yakv-η

na i ké Pə təna pə tv tə i yəy vtaə si:

Mayale kancaalaya tv na kantəkaya tv.

Ma waalv, Iə nəy vlv i fəi tətə.

⁷ Awe wə isv ma?

Puntv i yəy vti na i keesv-m

hatoo kupaηkv ma svwa yəlaə ke tam təə tə.

Puntv i yəy vti na i keesv nti tv kəə tə.

⁸ Taa nyá, p'ə'v' taa sele.

Isv ma tēma-η-təy i heeluyv ke hatoo ləη na?

N ké ma aseeta tv ké.

Ma paasi Iə nəy vlv i wəə?

P'ə'v' kəkpaηvυv nakvli kv fəi.

Ma ta na pə tv.

Tuy kvlalaəη lutaa

⁹ Tuy kvlalaəη lutaa təna ké kpe tē ké.

Mə kvlpvum kvpam v waasəy i pulv.

Tuy v i mayamaηa i læsəyəna i təy i aseeta.

Mpi tə, v naakv.

P'ə'v' i ta nyv pulv.

Fəele ká təy v- i ké.

¹⁰ Yvlv ká lu yaə i saakv tvyv,

na kv kaa waasv- i pulv?

¹¹ Fəele ká kpa mə təna mpa mē i təηəy- i təy v.

Tuy lutaa mayamaηa ná ké yəlaə ké.

Mə təna i kvti na i kəə.

Səy vntv ka kpa mə təna na fəele pv-mē.

¹² Koolv setəyəna nyəy vlvuyv,

na i wə-kvuyv kəkə na i tayavv-kv.

Na i ma-kvuyv maalətəə na i toma,

na i la-kvuyv isəna i caə tə.

Yə nyəy vti kpa- v, i fəina toma.

Yə i səəwa lvm nyəəv i pəsəy i cam ké.

^a 44:2 Yesulun: Yesulun ke Iseyeli hətə ləntə ké. Yə n kala Kəsəsvtə

13 Saakulo ná tugi ηmənaga ke təpəyaga tə.
Na í pu looha na ηmaalaga,
na í maγasi-ke na maγasəlagaga.
Uena í saaki leesəyγu isu yulo na saakəlagaga,
na í su-kyu kutuluγu taa.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
SELEMII
TOM TAKELAYA
Kotoloto

Selemii ké Iso kuyoyotutu telésulu ké na Yuta tetu taa ké ɪ lapa ɪ tæmle ke awulaa Sosiyasi na Yoyakim na Setesiyasi pa pæle taa. ɪ tasa yælaa ke apalɔtu si pá mæli Iso tæe. Ama pæle pa kisa-ɪ nuɔnaw na pá tu-ɪ wahala na halɪ pá tæki-ɪ salæka. Pa cæla tønɔyɔ ŋku ku tæ pa ŋmaawa Iso Tòm tæ. Pæ waali ké Papiloni nyéma tama Yosalem ɪcate ɪlena Yuta nyéma lelæa se na pá polo Icipiti na pá cæsi tæna.

Isəna pa faya Selemii takəlaya tɔ:

Isə yaav ke Selemii, titite 1

Təm nti Isə yoyota Yuta na Yosalem pa tæ tæ, titite 2-25

Selemii tæmle na Yuta na Iseyeli pa waasuyɔ, titite 26-45

Isə kuyoyotutu nti Selemii teləsa piitimnaa tɔ, titite 46-51

Yosalem hotuyɔ, titite 52

1 Takəlaya kanɛ ka taa ké pa keesəyi Pɛncameɛ kpekæle tu kɔtulɔ Hilikiya pəyalɔ Selemii təm. ɪ ka wɛ Anatotɪ ɪcate taa ké. 2 Mprɔyɔ Tacaa yoyotəna-ɪ Amonɔ pəyalɔ Sosiyasi wei ɪ ka ke Yuta wulaw tɔ, ɪ kawulaya pənaya naanɔwa na tooso nyəŋka taa. 3 Tacaa yoyotəna-ɪ tətɔyɔ Sosiyasi pəyalɔ Sowakim pæle taa. Sowakim ka kenə Yuta wulaw. Haləna Sosiyasi pəyalɔ lelɔ Setesiyasi, wei ɪ ké Yuta wulaw tətɔ tɔ ɪ kawulaya tənaya ké ka pənaya naanɔwa na kulɔm nyəŋka ke ɪsɔtu kakpasɪ nyəŋ taa. Waatu inəyi kolontunaa kuuwaYosalem nyéma.

Isə yaav ke Selemii

4 Mprɔyɔ Selemii təma si Tacaa heela-m si:

5 Ma nyəma-ŋ na pəcɔ pə ŋmaya-ŋ nyá too lotu taa, na má læsi-ŋ na má kra-ŋ ma kuyoyotutu teləsulɔ ke piitimnaa taa, na pəcɔ pá luləyi-ŋ.

6 Ntəna má cɔ si: Hai, Tacaa Iso, ma ké pəyaya ké, ma ta nyi yoyotaya.

7 ɪlena Tacaa cə-m si:

Taa yoyotɪ si n ké pəyaya. Mpi tɔ, pə wɛɛ si n polo mpa pa kiŋ ma tiliyi-ŋ tɔyɔ, na n heeli-wɛyɛ nti ma tu-ŋ tɔ.

8 Taa nyana-wɛ. Ma wɛ nyá waali ké si maa waasi-ŋ. Tacaa má ma yoyotəna mɔv.

9 Mprɔyɔ Tacaa kɔsa ɪ niŋ na í tokina ma nəyɔ na í heeli-m si: Ma tuwa ma təm ke nyá nəyɔ taa.

10 Na í tasa si: Ma tɔyɔ-ŋ tæmle ke piitimnaa na kawulasɪ taa ké sanja. Kpɛsi, na n pəsi kpɛntəlasɪ. Yɔki na pə pəsi ncaale. Tayanɪ ŋmav na n tuu.

Tuyɔ pilinɔ na tiuu kɔwasuyɔ təm

11 Μπόγύ Τασαα πρῶσα-μ σι: Πεπεγε ν ναακι? Ντενα μά εῶ σι: Μα ναακι τυγυ πιλιη.

12 Πιενα ί τῶ-μ σι: Αμα ν ναωα τευ. Μα φειγιι μα κυγῶγῶτῶτῶ τῶ κέ σι μά γοοσι-τῶ.

13 Μπόγύ Τασαα τασα-μ πρῶσῶγυ κε τῶμ νααλε νγῶμ σι: Πεπεγε ν ναακι? Μα σι: Μα ναακι τῆυυ να ἰλιμ ντῶγῶη τῶ. Να κό wasῶγυ, να κό κπῆλισινα Τασαα τῶ.

14 Ντενα Τασαα heeli-μ σι: Ηῶγῶλυγυ ηκυγυ wahala κά luna να ί wati Yuta tetu γῶλαα τῶνα τῶ.

15 Μaa γaa ηῶγῶλυγυ ηκυ kv kawulasι γῶλαα, να παa wei ί κῶ, να ί la ι tῶcayale κε Yosalem nῶnῶσι.

Νa πᾶ cῶῶna ιcate kolunη
 να πᾶ tii Yuta acalεε τῶνα τῶ.

16 Μaa ηῶῶna-μεγε mῶ kawalaya τῶ.

Μπi τῶ, ί lῶ-μ,
 να ί wῶki τῆη kvlalaan κε tulaalῶnaa,
 να ί lunγιι mῶ nin kulupum.

17 Selemii tayani nyά ti.

Κυλι να ἦ telῶσι-wεγε nti maa heeli-η τῶ.

Pa τῶμ ί τaa la-η sῶγῶntῶ.

Tῶfῶ maa yele να ἦ sele pa ιsentaa.

18 Μα siki-η isu kolunη ιcate.

Yaa nyῶγῶλυγυ mayamaya akele.

Yaa kusεεmῶγυ nyῶη,

κε Yuta awulaa να πα waali nyῶma

να kῶtῶlaa να ιcate γῶλαα πα τῶ.

19 Παa γoῶna-η.

Αμα πα καa πῶσι-η κέ.

Μπi τῶ, μα wε nyά waalῶγυ si ma waasῶγυ-η.

Tacaa μά μα γῶγῶtῶna mpυ.

2

Lum seelv lῶv, na pῶγῶλεε hila huluyu

1 Μπόγύ Selemii tῶma σι Tacaa heela-μ σι:

2 Polo, kpaali Yosalem nyῶma ηkpanηη taa σι:

Μa τῶῶsῶγυ mῶ ifepile waatu taa,

ιsῶna ί ka sῶῶla-μ,

να mῶ lῶsaya sῶv-μ isu tan τῶ.

Waaτῶ inῶγυ ι tῶγaya-μ wῶlaya tetu*fa* taa,

timpi halῶm φει τῶ. ^a πα γaa mpυ. Nῶγῶlv υ halῶγυ pulῶγυ tῶna. Yῶlaa υ tu cakι.

3 Ιseγeli nyῶma με ι

κα κέ ma tike ma nyῶma κέ,

να ί wε isu ma halῶm kancaalaya kvlῶlvῶm.

Μpa πα tokayana-me τῶ,

πα sῶvkaya τῶμ κέ να asalav tiiki πα τῶ.

Tacaa μά μα γῶγῶtῶna mpυ.

4 Yakῶpυ lῶlvῶγυ nyῶma,

Ιseγeli kpeka nyῶma με,

^a 2:2 wῶlaya tetu: Tetu nti tῶ taa tev υ nuki, pulῶpυ υ nyῶaki tῶγῶ

í nu Tacaa kuyəçətətə.

⁵ Isayatu ntiyi mə caanaa nawa ma kin

na pá hatələyəna-m,

na pá təhəyi kpete nyəm,

na mə mayamaya í pəsəyi kpete?

⁶ İ tá pəəsi si: Tacaa wə le?

Má ləsəna-meyə İcipiti tetu taa,

na má tiiki-meyə wulaya tetu taa

timpi tən fəi tə.

Kutaalomij na səm pə wenna,

yəlaa fəi təna.

Pəyele nəyələ u təhəyi mpv.

⁷ Anı má kənnə-meyə tetu nti

tə wə isu tuj taale

tə tə taa si í təçə tə pee

na tə kələləm kəpam.

Ama í kəma İlena í pilisi

ma tetu na í pəsi ma nyəm kə acaalətu pələpə.

⁸ Kətəlaa ná tá pəəsi si: Tacaa wə le?

Kiitu sulaa mpə pa ta nyi-m.

Awulaa ná luki ma waali.

Tuyə kələlaav Paalı təm kə

İsə kuyəçətətə teləsəlaa

ná heelaya na pá təhəyi.

Pəyele kələ ku waasəyi pələ.

⁹ Pə tətə kə maa hūna mə na mə piya tətə.

Tacaa má ma yəçətəna mpv.

¹⁰ İ polo ləm taa tetu nti pa yaa si

Kitim tə, na í ná.

İ tili Ketaa tetu taa na í fəj teu

na í ná si isəna pə wə cənə tə,

na tənə, pə wə kələləm yee?

¹¹ İ ká ná si too tə,

piitim napəli pə ta layasəta pə tuj kələlaa,

pa na i ta kə isənaa tə.

Ama ma yəlaa layasa má na tuj kələlaa.

Pəcə tuj ni u waasəyi pələ.

¹² İsətənyə İlanjə í cənə təm nti

na kə selina səçəntə.

Tacaa má ma yəçətəna mpv.

¹³ Pə taya pələ,

ma yəlaa mə í wakəla təm naaleye.

İ ləwa ma wei ma kə-meyə

weesuyə ləm sələ tə.

İlena í huli mə təyi hila wena a yawa pəçələe

na ləm u cakı a taa tə.

İseyeli nyəma ləv kə İsə

¹⁴ Mıpəçə Tacaa təma si:

İseyeli nyəma mə í kə yomaa yaa kasayampiya.

Na piitimnaa ləlaa təkı mə tətə?

15 Na pá kiisiyi na pá nyusəyi
mə təw isu təyolasu piya.

Na pá kpiisiyi mə tetu.

Pa nyayasa mə acaləe ke kəkə, nəyolu fei.

16 Na pə kpeηna Mamfi na Tapaneesi
pə acaləe nyəma na pá yəkəyi mə nyəwη.

17 I ləwa má wei ma tiikaγa-meyə
mpaaw kupaηku taa tə.

Pə təw ké mpu unu pə maγana-me.

18 Ie pənentə í puki Icipiti si í lakı we?

Nili pəyə səsaγa lum nyəwə na?

Yaa í puki Asilii si í lakı we?

Ifəlaati pəyə səsaγa lum nyəwə na?

19 Mə maγamaγa mə isayatu

na mə waali luw ká həna mə ηkraηyuy.

Ilena í ná na í cekəna si

isəna í ləwa mə Iəw Tacaa má

na í feina ma səyəntu tə pə ké isayatu ké.

Ate na isətaa pə tu Tacaa má ma yəyətəna mpu.

Iseyeli nyəma luw ke Tacaa waali

20 Mpuγú Tacaa təma si:

Hatoo ləη ke Iseyeli nyəma me

í faγana-m si í cakı mə ti təw.

Ilena í kraaki pulasi təw,

na tuη kuləpəη tee,

na í lunyi tuη na í lakı pə wasaηkalətu.

YOSALEM TƏ
WULA
TAKƏLAYA
Kətəltə

Seleemii wiiki, mpi tə, kolontunaa yəka Yosalem ıcate ke Yuta nyəma ısayatu tə. I hula-wexe mpi pə tə ıcate wakəlaa tə. İlena í huli Yuta nyəma sı ye pá layasaa na pá məli İso tee ílé í ká waası-we. Pə taɣa pulo, í kəpantə we tam tə kə tu tej.

İsəna pa faɣa Wula takəlaya tə:

- Yosalem nyəma laɣwakəlle, titite 1
- Tacaa pəsa ısu Yosalem kolontu, titite 2
- Wahalanaa na teelvəv, titite 3
- Yosalem wakəlvəv wula, titite 4
- Tacaa məɣna-tvəv nyá kiɣ, titite 5

Yosalem ıcate pəsa ısu leelu wei pa ləwa tə

- 1 Hau, Yosalem ıcate nyá wei yəlaa wutaɣa təɣəle.
Nyá hətə ka yaawa piitimnaa taa kə.
Nyá ɣmakəlayana tətə həɣələɣ.
Waiɣo, nyənı n we nyá tike.
N pəsa ısu leelu.
Pa tv-ɣ yomle təma.
- 2 Wula nté nyá tom ke ahoo,
na ıseləvm lukıɣi yem.
Mpa paa səəla-ɣ tə,
pa taa nəɣəlv fei sı í puɣusıɣi-ɣ.
Nyá taapalaa təna lə-ɣ
Pa pəsa nyá kolontunaa.
- 3 Yomle na wahala taa kə pa teena Yuta.
Ma ta nyı ısənaa teɣe n wee.
N feina nyuvəv tətəle.
Nyá konyəntəvlaa təna tama-ɣ kə.
- 4 Siyəɣ mpaəɣ we ləyaya taa kə.
Nəɣəlv u təɣəɣı-ı sı í puki acıma.
Nəɣəsı pəsa ncaa.
Kətəlaa apalətv ná lepa na pá lakı wahala.
ıcate pəelaa ná we laɣwakəlle taa.
İsənyəɣle suna ıcate nyá nyá taa.
- 5 Nyá kolontunaa ɣmakəla-ɣ ke.
Nyá patanaa laɣa heewaya.
Mpi tə, Tacaa həma nyá ɣkpaɣvəv.
Nyá kəpəntəɣ paɣale tə,
kolontunaa kuuwa nyá piya na pá tulıɣi na pá teekəna.
- 6 Siyəɣ kpekəle nyəma mə teeli səpa.
Mə nyuvəv nyəma ná we ısu
naməɣ wei í laɣa tətəɣəle tə.
I kaasəɣı í ti na í seeki lakatika nyəma.
- 7 Yosalem, n hota kolontunaa niɣ taa.

N lanja waasəlaa.

Kolontunaa ná mpv ulena pá wonj.

Mpi tɔ, pə kpiisa Yosalem.

Mpúyú Yosalem n nawa si n ké cəɔlv,

n we fəele taa.

Ulena n tɔsɪ kɔpam mpi pə təna

n ka wena lənj taa tɔ pə tɔɔ.

⁸ Isayatu nti n ka lɔlɔsaa tɔ,

nti tɔ tɔ ké n pəsa asilima.

Mpa paa sanja-ŋ tɔ, pa mɛla-ŋ footuyu.

Pele pa nawa si n we kpete ke nɔɔnɔ.

Pə we si Yosalem n tisi feesij ké na n mɛrna waali.

⁹ Yosalem nyá asilima taana nyá capanaa ké.

N ta teeli nti tɔ maɣana-ŋ isəntɔ tɔ.

Kpisiyu tuta-ŋ ké,

nɔɔlv fei si i tasəyi-ŋ apalvɔ.

N wiiki si: Hai, Taca, nyəni isəna

kolontunaa nmakəla-m na má tɔki wahala tɔ.

¹⁰ Kolontunaa tɔ ninj ke ma kpancoŋ təna tɔɔ.

Hali ma nawa piitimnaa sɔv Isɔ təsəele taa na toŋ.

Pəyele Taca ka kisina-weye si:

Pə fei si pá sɔv ma yəlaa hekv.

¹¹ Yosalem pə nu-ŋ ulena n wiiki

na n pəkəyi tɔɔnaja.

Haləna n cəla nyá kɔpampam si n hiki tɔɔnaja.

Kelena n wiina Isɔ si:

Hai Taca, nyəni isəna pa nyənəyi-m yem tɔ.

¹² Mpúyú Siyɔŋ tɔma si: Teela me,

í nyəni na í ná wahala wei ma tɔki tɔ.

Wahala nɔɔlv ta nɔɔsəna i taka.

Taca n tɔmɪ-i nyá pááná sɔsɔna wule ké.

¹³ Hatoo isɔtaa ké n tisina kəko

na ká sɔv-m na ká tala mɔwa.

N nyəpa-m puluyu ke ma nɔɔhe tee.

N lapa na má tuli tapəŋ.

N yela-m ma nyɔvɔ tike.

Ma tɔki wahala ke paa kuyaku ŋku.

¹⁴ N kpɛyela ma isayatu ke nyá ninj taa.

N lapa-təyi kpalahuu na n paa

ma luyu tee na tɔ nu-m.

Ma isayatu yəka ma toŋ na tɔ tu-m ma kolontunaa

mpa pa kəla-m tɔ pa ninj taa.

¹⁵ Taca ləwa ma yoolaa taa yoolaa mpa maa wena tɔ.

N kəna kolontu ke ma tɔ sɪ í wakəli ma ifepiya.

Taca nanja Yuta yəlaa ké isɪ lesəŋ ke tənyaasəle.

¹⁶ Mpusi inɛ i tɔɔ ké ma wiiki.

Ma pələyi isəlvɔm na pə leeliyi.

Mpi tɔ, puyusulu hatələna-m ké.

Inɪ i haakayana-m weesuyu.

Pə yela ma piya ke si tike.
Mpi tə, kolontu kəla-tuyv ton.

¹⁷ Μρόγύ Siyən teka nin.
Ama nəyolv fei si í puγusi-η.
Taca ha nəy ke Yakərv nýa patanaa si pá ta-η kotaya.
Yosalem n pəsa isu hute ke pa isenta.

¹⁸ Ama Taca n wena tampana ké.
Mpi tə, ma kisa nýa kvsəsutv.
Yəlaa me mə təna í nu.
Í na ma kuyəntəyole.
Pa kuwua ma pəlaa na ma ifepiya na pá tēna.

¹⁹ Ma yaawa ma taηnaa.
Ama pəle pa lu ma waali.
Ma kətəlaa na ma nyuyv nýəma səpa icate taa.
Pa pəkəyā təyənaya si pá wēna weesuyv.

²⁰ Hai, Taca nýəni ma laηwakəlle.
Ma taa pəsaa ké.

Ma laηle wakəlaa ké.
Mpi tə, ma kəla nýa təo ké kolvuyv.
Ama layate pəma-m piya ke awali.
Ma təyaya pəsa səm nyəηka.

²¹ Pa nu ma wula, ama nəyolv fei si í puγusi-m.
Ma kolontunaa təna nawa ma wahala wei n tv-m tə,
na pá paakəna-m.
Yele na kuyakv ηku n ka suwa tə kv kəo
na pá ləeti-weyə ma lonte.

²² Nyəni pa isayətv, na í hə pa ηkraηη
isu n lapa-m ma kaanuto təna təo tə.
Məla tike ke ma laki, ma laηle pəsaa ké.

2

Taca pəsa isu Yosalem kolontu

¹ Hai, waiyo, Taca nýa pááná taa,
n waasa Siyən yəlaa təo ké səkrətvuyv səsəov.
Hatoo isətaa ké n pətəna Iseyeli teeli ke ate.

Waatu wei Taca nýa pááná kpawa tə,
n ta tasa təovuyv si Siyən ké nýa nəəheə təsule.

² Taca n lipa Yakərv tēsi təna, pətəotəle fei.
N yəka Yuta koloosi acalē na pááná.
N pəta-yeyə ate.

N wakəla Yuta awulumpiya kawulaya.

³ Taca n mu pááná səsəona ulena í yəki Iseyeli ton.

N kisa-weyə waasuyv ke kolontu nin taa.
N lupa kəkə ke nýa yəlaa te na ká nyaya həyoləη təna.

⁴ N pama nýa təov ké isu kolontu.
N hvləyí nýa ton na nýa yəlaa təo isu pa pata.

N wakəla pə təna mpi tu nyənaya
na pá wə-tuyv teu tə.

Taca nýa pááná nyaya Iso

təsele ke Yosalem isu kəkə.

⁵ Tacaa n pəsa lseyeli kolontu ké.

N lipa lseyeli na n kpenna i teesi kupaŋsi.

N yoka i kolooosi acalee.

Tacaa lələsa lanwakalle

na isənyəŋle ke Yuta yəlaa taa.

⁶ N yoka Yosalem kolunə isu taale kalaa.

N wakəla ta na-i tá təsulle.

Tacaa n lapa na yəlaa səə acima

na kuyeyi kuhesəŋ təə.

N mu páná na n tu wulav

na kətəlaa ke feele.

⁷ Tacaa n kisa nyá kətaya tətəte.

N ləwa nyá təsele.

N tu nyá təsele na Siyəŋ

teesi kupaŋsi ke kolontu niŋ taa.

Pele pa kiisiyina nteye akautu

kakiisaya ke ləə təsele taa

isu acima kuyaku.

⁸ Tacaa n tu nyá taa ké si n yəkəyi Siyəŋ kolunə.

N yoka-keye təkpataa, n ta nyá.

Nn kusəyi nyá niŋ na n ta yəkəta-ké.

N tu kolunə səsaya na səkpəlaya ke ləyaya taa.

Si naale si yokaə təmuymuy.

⁹ Icate nənəəsi suu tetu.

N pəla kəkələsəŋ, n wakəla-i.

Wulav na i waali nyəma pa we piitimnaa niŋ taa.

Kiŋ fei tətə.

Tacaa nn tasəyi ləə kuyəŋətə

tələsəlaa maɣamaɣa ke nyá təm heeluy.

¹⁰ Siyəŋ layatə tasəlaa í caya ate na í suma.

I pələyi tetu ke mə nyuy taa.

Mə lanə wakəlaa na í suu ləyaya

wontu isu fələtənaa taka.

Yosalem pələa, mə kama nyəŋ na ate.

¹¹ Ma ise kana isəlum lukuy.

Isəkilim pu-m ké.

Ma apalətu hoowa ma yəlaa wahala təə ké.

Ahulumnaa səki lukətu ke icate hapəe təə.

¹² Piya wiina si toona si:

Leye təŋəŋaya wee?

Leye sulum wee?

Si hotiyi mpaŋ taa, isu mpa pə ku yoo taa tə.

Si tisiyi feesiŋ na sí heeki si toona niŋ taa.

¹³ Yosalem, suweye maa heeli-ŋ tətə?

Nyá na nəŋəlv í ta maya.

Siyəŋ pələ, wentiyi maa heesəna nyá lanle?

Nyá wahala təəwaya isu teŋku.

Nəŋəlv kaa pəsi na í waasi-ŋ.

14 Kaloolaɣa na kpai tɔm ke
 Iso kuyɔɔtutu teləsəlaa mpa
 pa we nyá taa tɔ pa kraaləyi.
 Pa ta kuli nyá isayatu tɔɔ,
 si pə taa kɔɔ na kolontunaa kuu-ŋ na pá tɛena.
 Iso kuyɔɔtutu teləsəlaa
 kukpaalətu ké kutosutu ké.

15 Tɛɛlaa tɛna naaki-ŋ
 na pá kpasəyi amukɔŋ ke
 nyá wakəlyu ké.
 Pa huləyi kacuyulası na pá paakəna-ŋ.
 Pa yɔɔtəyi si:
 Icate tənɛye pa yaakaya lɔŋ ke kupantɛ
 na kɔtetele na laŋhulɔmlɛ nyəntɛ ke tetu tɛna taa?

16 Nyá kolontunaa tɛna haaki nɔɔsi na nyá tɔɔ.
 Pa ketəyi kaketası, pa kpa ntompee.
 Pa tɔŋ si: Tə tɛma ı tɔm.
 Kuyaku ŋku tu tanɔa tɔyɔle.
 Tə hika-ı ké, tə tɔŋna-ı nav.

17 Tacaa n lapa isəna n ka suwa tɔ.
 N lapa isı n ka yɔɔtuyv hatoo lɔŋta tɔ.
 N yɔka nyá yəlaa ké, pətɔtəle fɛi.
 Kolontunaa naaki Yosalem na pa laŋa hulɔməyi.
 Iso kraasa nyá kolontunaa tɔŋ.

18 Yəlaa wiikina Tacaa ke hatoo pa lotu taa.
 Siyɔŋ koloŋa nyá, luki isəlum ke ilim
 na ahoɔ isı pəyɔ.
 Taa yele wula, pəcɔ nyá isəlum ı taa heesi kpente.

19 Kuli, nyá wula ı kpa ahoɔ taa.
 Pə kraɣav tanaŋ təhulu tɔ.
 Huli Tacaa ke nyá lotu.
 Tɛɣe-ı niŋ ke nyá piya tɔm.
 Pa tɔŋna səpɔ ke nyɔɔɔsi ke hapɛɛ kpeesi.

20 Hai, Tacaa, nyəni na ń ná, taɣa n laki mpu.
 Pə mɔnaa si alaa ı tɔyɔ pa mayamaɣa pa lotu kɔlɔlɔm na?
 Pa piya nsəyi pa sɔla teu.
 Pə mɔnaa si pá tɔyɔ pa piya mpa pa lɔlaa,
 na pá paasəna teu tɔ?
 Pə mɔnaa si pá kv kɔtəlaa na Iso kuyɔɔtutu
 teləsəlaa ke Tacaa tɛsɛɛle taa?

21 Akpatəlaa na ifepiya pa hənta atɛye
 tapəŋ na tulɔŋası ke hapɛɛ nɔɔsi.
 Pa kuwa ma pɛɛlaa na ma ifepiya.
 Nyá pááná kuyaku wule ke n kv-we.
 N lentə-weɣe pətɔtəle fɛi.

22 N yaawa yəlaa sɔsaa na paa le isı acima wule.
 Kuyanku nyá pááná kpawə tɔ, pə ta sɔɔ nəyɔlɔ.
 Mpa ma tɔɔwa na má paasəna teu tɔ ma kolontu kv-we.

3

Wahalanaa na laŋheesale

- 1 Ma ké yulu wei ɪ nawa wahala ke teu tɔɔɔ.
Tacaɔ n mara-m nyá kprátóyó na rááná.
- 2 Səkrɛtuyɔ anaam taa ké n pona-m na ń sɔsɪ-m.
N ta sɔsɪ-m nyaaləm taa.
- 3 Ma tike ke n makɪ na ń leləyi,
paɔ kuyaku ŋku.
- 4 Ma tɛma taasi ké təkəŋkəŋɔ.
N yoka ma mɔwa.
- 5 N tɔ-m laŋwakəllɛ na wahala pə taa ké
na pə cəna-m ɪsu kolunɔ.
- 6 N yela-m səkrɛtuyɔ taa ké ɪsu
wei ɪ səpa na pə leeli tɔ.
- 7 N tama-m kolunɔ.
N tɔ-m alukpala yun nyəna.
- 8 Ma kiisa teu na má wiina-ŋ.
Nn nukɪ ma kusələmɔtu.
- 9 N təkɔ ma mpaɔŋ təna na pɛɛ kuyasələɛ.
N yelaa na ma hapələ tɔntɛ wɛ katɛ.
- 10 N fɛŋiyi-m ké ɪsu wusi cɛŋuyɔ
yaa tɔyolaya papuyɔ tɔ.
- 11 N ləsa-m mpaɔv taa.
N cəla-m hɔyolasi.
- N pəsa-m ɪsu tɛtu nti pə wakələa tɔ.
- 12 N pama nyá tɔɔv na ń siyisina-m.
- 13 N tula ma timpee ke pɔɔŋ na nyá kɔɔka taa nyəmá.
- 14 Yələa təna wɔŋiyi-m ké.
Pa yookina-m yontu ke ilim na pə tɛm.
- 15 N hayasa-m nyutu nyaŋ nyəntu.
N yelaa na má nyɔɔ kunyɔŋyɔɔm nyaŋ nyəm.
- 16 N lapa na má salɪ pətuwɛɛ na ma kɛla pɛli.
N waasa ma tɔɔ ké tɔlvma.
- 17 N hatələna-m heesuyɔ na ń lɔ-m.
Ma ta nyɪ laŋhɔlvmlɛ lɛlɛŋ.
- 18 ɪlɛna má tɔ sɪ:
Mpi maɔ tɛɛsəna tɔ pə tɛma.
Maɔ tɛɛləyi Tacaɔ kɪŋ ke pɔlv.
- 19 Hai, tɔɔsɪ ma kunyɔŋtɔyolɛ na ma wahala tɔm.
Na sɔtu na nyaŋ lum mpi ma nyɔɔwa tɔ.
- 20 Tam ké ma tɔɔsəyi pə tɔɔ.
ɪlɛna ma apalvɔ yɔɔləyi.
- 21 Hɔwɛɛ nna ma tɔɔsəyi ma taa
na a tɔɔ má tɛɛləyi tɔyolɛ sɪ:
- 22 ɪsɔ nyá kupantu ta su tənaya.
Pəyɛlɛ nyá sɔɔlvɔv ta tɛ.
- 23 Nyá kupantu wɛ paɔ tanaŋ ŋkuyɔ.
Tacaɔ, nyá teu tɔɔwaya.
- 24 Ma tɔŋ sɪ: Tacaɔ kɛlɛ ma kpancoou.

Pə tɔɔ ké ma tɛɛləyi-ŋ.

²⁵ Tacaa n we teu ke mpa pa tɛɛləyi-ŋ tɔɔ.

Na mpa pa keesəyənə nyá tɔɔ tɔ.

²⁶ Pə we teu si yulu í su

na í taŋ Tacaa nyá waasuyu.

²⁷ Pə we teu si yulu í mu Iso tɛlasɪ ke ɪ pəcaatu.

Paa pə we kate.

²⁸ Ye Tacaa n kɔna wei ké wahala,

puntɔ í su tɛpamm na í cayana ɪ mpa.

²⁹ I hɛntɪ atɛ na í suli ɪ nɔɔ tɔɔ,

na í tɛɛləyi si ntanyi Tacaa ká waasi-ɪ.

³⁰ I keesi ləkrayasaɣa ke wei ɪ caa-ɪ mapu tɔ.

I moyi kutyu.

³¹ Tacaa nn lɔɔki yulu ke tam tɔɔ.

³² Ama waatu wei n hɔŋ yulu ŋkraŋuyu

tɔ n wɛna ɪ pətɔɔtɛ ké.

Mpi tɔ, nyá kupantu tɔwaxa.

³³ Pə taɣa ayɛɛɛɛ ke n hɔŋna yulu ŋkraŋuyu

na ŋ tɔyi-ɪ wahala.

³⁴ Waatu wei í fɛləyi nɔɔhɛɛ ke

tɛtu piya saləkatunaa tɔna tɔ.

³⁵ Waatu wei í pɛŋ tampana tɔ ke ɪ tampana tɔ,

isɔtaa Iso sɔsɔ naaki ké.

³⁶ Waatu wei í tɔki yulu isɛ ke huɔle taa tɔ,

Tacaa ɪ naaki?

³⁷ Awe yɔɔtəyənə na pə lá?

Awe ŋmakələyənə, pə taɣa Tacaa?

³⁸ Isoɔaa Iso sɔsɔ nɔɔ ke

kupantu yaa isayatu lukəna.

³⁹ Iɛ pepe tɔɔ ké yulu weesuɣu tɔ kɔntəyi?

Paa wei í kɔntəna ɪ mayamaɣa ɪ kupəntəŋ.

⁴⁰ Tə nyəni ta tɔntɛ ke teu na tə mayasi tə tɔm.

Tə mələna Tacaa tɔɔ.

⁴¹ Tə sələməna lotu kɔlɔmtɔ na tə tɛyɛ niŋ

ke Iso wei ɪ we isɔtaa tɔ.

⁴² Tu kisa Iso ké nunav ké na tə kuli ɪ tɔɔ.

Ama ílé ɪ ta wii-tɔ.

⁴³ N haɣa-tɔ na pááná ké.

N tɔyənə-tɔ na ŋ ku-tɔ,

n ta la pətɔɔtɛ.

⁴⁴ N kenta nyá tɔɔ ké isəŋmuntuyu

si ŋ taa nu tá kusələmɔtɔ.

⁴⁵ N pəsa-tuyu isɪ nyuto nti pa hasaa tɔ.

Tə pəsa isɪ hute ke piitimnaa lɛlaa taa.

⁴⁶ Ta kolontunaa tɔna kuliɣi nɔɔsi,

na pá caaki-tuyu tɔm.

⁴⁷ Tá nyəntɔ nté sɔyɔntɔ, na isəpille,

na wakələyɔ, na mpuɪ.

⁴⁸ Ma pələyi isələm ke sɔsɔm ke

wahala wei i maɣana ma yɔlaa tɔ i tɔɔ.

49 Tam ké ma wiiki, heesuyɔ fei.

50 Ma tɔhaa ké si Tacaa
í nyɛnna isɔtaa na í ná.

51 Mpi pə maɣana ma icate alaa tɔ,
pə tɔyɔ-m wahala ké.

52 Mpa pa taa kraana-m mɔsɔɔ tɔ,
pa tɔ ma waali ké isɔ sumaya.

53 Pa tɔsa-m lɔkɔ taa ké na ma isɛ
si pa lɔsɔɔɔ ma weesuyɔ.
Pa yaɣa-m pɛɛ.

54 Lɔm waasa ma nyɔyɔ.

Hali ma huɔwa si ma lepaya.

55 M'pɔyɔ ma yaa Tacaa
ké hatoo pɔyɔyɔ ŋku kv taa.

56 N nuwa ma nɔɔɔ,
taa tɔki nyá ŋkraŋŋ ke ma feesiŋ tisyɔ,
na ma laŋwakɔlle kapusi.

57 Kɔyaku ŋku ma yaa-ŋ tɔ, n krətəna-m.
N heela-m si: Taa nyá.

58 Tacaa, n seɛna ma tɔɔ, n yapa ma weesuyɔ.

59 N nawa isəna pa kv ma tɔm tɔ.
Ile ha-m ma tampana.

60 N nawa isəna pa leetɔyɔ-m tɔ.
Pa kvɔyɔ ma tɔɔ ké.

61 Tacaa n nuwa pa kvɔyɔ ŋku pa tɔkv-m tɔ.
Na isəna pa ɔaya ma aɔaya tɔ.

62 N nuwa mpa paa caaki-m tɔ pa kvɔyɔtɔtɔ.
Pa huɔki tam si paa la-m isayatu.

63 Paa pa ɔayaa yaa pa səŋaa, n nyəmə.
Maga pa tɔyɔna yontu.

64 Tacaa, n ká leeti-weɣe
isəna pa lapa-m na pa niŋ tɔyɔ.

65 N ká la pa laŋa ke kpusəŋ ké.
Nyá mpusi í təŋ-we.

66 N ká tɔ pa waali ké na páána
na ní kpiisi-weɣe tetu tɔɔ.

4

Yosalem wakɔlvɔ wula

1 A a, Iɔ tɔseɛle wula teu sɔpa.

Wula kvɔpaŋ un i cɔɔlaa.

Iɔ tɔseɛle pɛɛ yawa yem yem ké hapɛɛ nɔɔsi.

2 Waiyo Siyɔŋ piya mpa paa tewa isɔ wula kvɔpaŋ tɔ,
pa pəsa isɔ cɔyɔ wontu nti cɔyɔ ŋmalaa lapa tɔ?

3 I nyəni, taale hasi,
na celəyɔ si piya ke hələm.

Ama ma yɔlaa ná ké aɔayaa ké,
pa feina pətɔtɔle isɔ

taataa ke wɔlaya tetu taa.

⁴ Lɔkɔtu pu ahɔlɔmnaa,
pa nsɔma matɛna pa tantahaan.
Piya n wiiki tɔɔnaya tɔɔ.

Ilɛ nɔɔlɔ u haaki-si.

⁵ Mpa pa tɔkaya teu ke lɔn tɔ pa lanɔaa.

Pa fiyiniyi na p saki harɛɛ tɔɔ.
Mpa paa wɛ tɔnɔnaa tɛɛsi taa tɔ,
pa calɛsɛyi tɔɔnaya ke hula taa.

⁶ Ma yɔlaa kpekale nyɔma pɛnta kɔpɛntuyɔ.

Kɔ kɔla tɔɔ ke Sɔtɔm nyɔma mpa
pɛ wakɔla tɔm kɔlɔm isu isɛ cɛpɛluyɔ tɔ.

Yulɔ nin fei p taa.

⁷ Ta awulumpiya ka teekaya kɔkɔ k,
isu tɛv tɔmpɛɛ.

Hali pa hɔlɔmɔn ka tɛɛwa naalɔm.

Pa tɔnɔn ka wɛ isɛɛv k

isu kɔnkɔlɔmɔla pɔɔlɔn.

Na pa isɛntaa luwa isu

liyi tɛɛ pɔlɛ pooku nyɔntɛ.

⁸ Pa mɔla kukpɛɛtaa tɔkilikili

na pɔ kɔli nyɔɔm ke pɔnɛntɛ.

Nɔɔlɔ u tasɛyi-wɛyɛ

nyɔm ke harɛɛ tɔɔ.

Pa tɛma taasi k tɔkɔnɔkɔnɔ.

Yulɔ pɛsɛyi i kala pa mɔwa.

Pa tɔnɔn wɔlaa k isu taasi.

⁹ Mpa layatɛ kɔwa tɔ pa kɔla nyɔlɛlɛn

ke mpa nyɔɔsi kɔwa tɔ.

Nyɔɔsi nuɔutuɔu-n k na si caam-i-n.

Mpi tɔ, tawa kɔlɔlɔm lanɔaa.

¹⁰ Nyɔɔsi pu ma yɔlaa.

Hali totonaa tɛsi pa piya kɔlɔlasi,

nsi pa sɔɔla teu tɔ, na p tɔɔ.

¹¹ Taa na n mɔwa ny pan sɔsɔna

na n tala a tɔnaya.

N pɔla ny pan sɔsɔna.

N mɔsa kɔkɔ ke Siyɔn taa.

A nyaya Siyɔn icatɛ na  kpɛnna tɔ kite.

¹² Antulinya awulaa, na atɛ yɔlaa taa tɔ pa taa si

kɔlɔntu aka inɛ i k sɔna Yosalem nɔnɔsi.

¹³ Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlaa

mɔ kɔpɛntɔn tɔ k.

Isayatu nti kɔtɔlaa mɛ i lapa tɔ tɔ tɔ k.

Mɔ kɔna tampana tɔnɔlaa ke icatɛ taa.

¹⁴ I tutaya icatɛ taa k isu yɔlɔmaa.

Mɔ tɔna na calɔm.

Nɔɔlɔ u pɛsɛyi

na i tokina mɔ wontu mayamaya.

¹⁵ Ye i kɔn, yɔlaa kiisiyi ke si:

1 I heli, asilima nyóma.
 I heli, í taa kpətəna.
 Pa seeki mpu na pá cəəki yem
 ləna piitimnaa yəgətɪ si:
 Pə fɛi si í caya ta tɛ.

16 Tacaa nyá maɣamaɣa n yasəna-wɛ.
 Nn caa ń tasa-wɛyɛ nau.
 Paa tɔyuna kətəlaa.
 Paa nyaɲna akpətəlaa.

17 Tá isɛ kana nyənyuɔ si yaa nəgɔlɔ
 ká kəɔ tá waasɔyɔ kɛ́, kpɛtɛ.
 Tə tɲaa isu tə tɲaa si
 piitimnaa napəli pá waasi-tu.
 Pa ta kəɔ.

18 Kolontunaa feɲiɲi-tɔyɔ,
 paa caa tɛ́ məli tá tɛ.
 Tu pəsəɲi na tɛ́ tɔ ta haɲɛ təɔ.
 Tá waatu tɛma, tá tənaya wɔsaa.
 Tá kuyɛɲ tɛma.
 Tá tənaya kəɲ.

19 Tá waali selaa pəsa lɲɲɲ lapu kɛ́
 isu hekələnaa.
 Pa təgənəɲi-tɔyɔ pɔ́ɔɲ taa.
 Pa nyəkɪ-tɔyɔ katəsɪ kɛ wɔlaya tɛtu taa.

20 Tá wulau wei Tacaa ləsaa
 na í pəli-i nim tɔ.
 Wei i haakaya-tɔyɔ weesuyɔ tɔ,
 pa kra-i pa katəsɪ taa.
 Pəyele tá yəgətaya si:
 Inɪ i ká kentina ta təɔ kɛ́ piitimnaa taa.

21 Itəm nyóma mɛ,
 í nəkaa mə laɲa í hɔlɔmɪ na í paa.
 Usi nyóma mɛ, Tacaa ká mu-mɛ na pááná.
 Mə isɛ ká pili na í lu kpɛtɛ təyələyəlɪ.

22 Siyɔɲ nyóma mɛ,
 mə ɲkraɲyɔ həm tənaya ntɔ.
 Pa kaa tasa-mɛyɛ kuuu na pá tɛɛna.
 Ama Itəm nyóma mə ɲkraɲyɔ kɛ
 paa hɔ mə isayatu təɔ.
 ɪsɔ ká kuli mə kawalaya təɔ kɛ́.

5

Tacaa məɲna-tɔyɔ nyá kiɲ

1 Tacaa, taa səɔ mpi pə maɣana-tu tɔ.
 Nyəni, na ń paasəna isəna pa tɔuki-tu tɔ.

2 Krai nyóma leeka tá tɛtu.
 Mpa tɛ ta nyɪ tɔ pa caya tá tɛɛsɪ taa.

3 Tá caanaa fɛi, na pə yeles tá toonaa
 kɛ leelaa, na taya suluwaa.

- 4 Tə yakı tá maɣamaɣa tá lɔm.
 Tə fɛlɔɣi tá taasi.
 5 Ta kɔnyɔntɔlaa wɛ tá waalɔɣi tam ké.
 Tə kawa tətɔɣtɔɣo,
 paa yeki-tu si tó hɛɛsi.
 6 Tə tiyisiyi Icipiti
 na Asilii pə nyóma ke niɲ ké,
 na pécó tó tɔɣo na tó haɣa.
 7 Tá caanaa lapəna isaɣatu.
 Ama pɛle pa səpa.
 Ilena taa tɔki tə nyan.
 8 Yoma pəsəna nteɣe tá caanaa.
 Pécó nɔɣolo kaa ya-tɔɣu pa niɲ taa.
 9 Tə laki tá weesiɲ ke awusa ke
 wulaya tetu taa ɲmulaa niɲ taa ké,
 na pécó tó hiki na tó tɔɣo.
 10 Nyɔɣosi haɲa tá tənəɲ ké isu
 tə wɛ məsasi taa.
 11 Pa kɔpɔa Siyɔɲ na Yuta acalee taa alaa,
 na pɛlaa, na pá wakəlɔɣi-wɛ.
 12 Pa pusa wulav waali nyóma na tuɲ.
 Pa ta tɔna akpatəlaa ke paa pəco.
 13 Namle naɲɔɣu nu ifepiya.
 Piya ná səɣəla taasi na sí seliyi.
 14 Icate səsaa naa tasəɣi huɓle taa ké caɣale.
 Pəyele ifepiya ná hɛɛsa saɲkuna.
 15 Tá laɲhɔlmle yawa.
 Ləɣaya lɛɛta tá paale lonte.
 16 Tá teeli səpa.
 Tə pəsa mpusi nyóma ké.
 Mpi tɔ, tə lapa isaɣatu.
 17 Tá laɲa wakəla səsəm.
 Isəlm yuləsəɣi tá ise.
 18 Mpi tɔ, Siyɔɲ pɔɣu pəsa wulaya tetu
 na taale hasi cəɔki.
 19 Ama Taca a nyayale wulav ke tam tɔɔ.
 Nyá kawulaya fɛi tənaya.
 20 Pepe tɔɔ ké n lə-tɔɣu tam tɔɔ?
 Pepe tɔɔ ké n sɔɔ tá tɔɔ ké tá weesuyu tənə?
 21 Mələna-tɔɣu nyá kiɲ na tó pəsi
 nyá nyóma təkpaata.
 Laxasi tá weesiɲ isu hatoo ile.
 22 Nyá taa wɛɛ si n ká lə-tu təkpaata na?
 N ká mu-tu na páná na pə tɛɛ mpəle na?

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

ISEKIYEELI TOM TAKELAYA

Kutulutu

Isekiyeeli takelaya taa i caalagana kalēnav ke Iseyeli nyoma ke mpi pə taa pa pəntəna Iso tə. Pə waali ké i yoyota piitimnaa mpa pa towa Iseyeli nyoma ke konyəŋ tə pa huunav təm. Uena i yoyoti Yosalem hotuyu təm tətə. Na isəna Iso ka mələna Iseyeli nyoma ke pa wule taa tə. Uena i keesi isəna Iso taseele kufate ka wee tə.

Isəna pa fayə Isekiyeeli takelaya tə:

Isə kalēnav ke Iseyeli nyoma, titite 1-24

Isə huunav ke piitimnaa lempi, titite 25-32

Iseyeli nyoma laŋheesəle təm, titite 33-39

Cele Iso taseele nte pə hula Isekiyeeli tə, titite 40-48

Tacaə luw ke Isekiyeeli taa

1-3 Pənaŋa hiu na naanowa*fa* nyəŋka isətu liyiti nyəŋ kuyaku kakpasu nyəŋku. Pusi pəyalu Isekiyeeli má, maa we Yuta nyoma mpa pa kuuwa tə, pa taa ké Kerpaə pəŋo nəŋo. Mbruyə pə lapa-m isu toosee taka, na má ná isətonyuy tulaa. Iseyeli wulav Sowakeŋ kuuu pənaŋa kakpasu nyəŋka nté. Iso yoyotəna-m Pabiloni nyoma tetu taa ké pəŋo Kerpaə nəŋo na i ton, tii ma taa. ^a kətuŋu təmle tə.

⁴Ma nyənaŋa mpu de ma ná heelim səsəəm narəli pə luna ilim ntəŋəŋ taa kele. Mbruyə pə kəna isəŋmuntuyu kpuisəŋ nyəŋku nakuli. Na kəko ŋmeləsəŋi na pə cəəki-ku. Ku heku taa we ké isu nyəŋəluŋu kuɛɛmuyə ŋku pa sotaə na pá wə kəko taa tə. ⁵Uena wontu natələŋi liyiti luna ŋmuntuyu ŋku ku taa təna, tə nəŋəsəna isu yəlaa. ⁶Paa ŋku ku isəntaa we təm liyiti na keŋ ke liyiti. ⁷Tə nəsəhe ke siyisaa ké, na tə nəntaaləŋ nəŋəsəna isu naule. Na á teeki kəko isu nyəŋəluŋu kuɛɛmuyə kusotuyu. ⁸Tə keŋ liyiti in, paa ŋku ku tee na yulv niŋ. Ue tə niŋ in i nyənəŋi həŋələŋ liyiti, isu tə isəntaa na tə keŋ. ⁹Tə kenəsəsi ka yoosina təmaŋa. Ye tə təŋ tə siyisaa ké taca, nakuli ku keesəŋi. ¹⁰Paa tə taa ŋku ku wena isəntaa ke təm liyiti ké. Yulv isəntaa ka wee, na təŋolaya isəntaa na ntəŋəŋ taa, na nav isəntaa na mpuyə taa, na pəcə pə kaasi hekəle isəntaa. ¹¹Isətaa tə ké tə isəntaana na tə keŋ ka fayə. Uena keŋ naale náa tokiyina təma, na naale náa taka-ti. ¹²Paa ŋku ku təŋ ké na ku siyisaa. Na ku puki timpri feesuyu tusiŋi-ku tə, ku heləŋi. ¹³Wontu nti tə weetu ka nəŋəsəna ké isu kəko mamala. Na tə wee isu kahulasi, na kəko ŋke ka cəəki tə heku taa. Tə nyaaləm təwa səsəəm ké na tev ŋmeləsuyv luki pə taa.

¹⁴Uena wontu nti tə kprakəŋi asewa na tə teeki na tə kəŋ, isu calanaa tiikuyu tə. ¹⁵Ma təŋa nyənəŋu ke wontu ntəŋi mpu, de ma nawa paa wontuyu ŋku ku cəŋəŋe pəpəte kuləmtale na a tokina ate. ¹⁶Pəpələe anu a ŋmatu na a weetu teekaya kəko ké, isu liyitee pəle atəntəotə nyəntə. A ka wena weetu kuləmtə ke a liyiti ké. Uena a ŋmatu na a weetu caya isu a suu təma taa. ¹⁷Ye a kula tənte, a kəŋkəməŋ liyiti ké a siyisinaa, aa keeki. ¹⁸A kəŋkələməŋ ka we səŋəntu, na tulŋasə waasa a təna na pə cəə na pə ta na sɪ teeki kəko. ¹⁹Ye wontu nti tə təŋ, de pəpələe náa təŋəŋi tə kəŋkəŋ taa. Ye tə kuləŋi ate de pəpələe náa kulə tətə. ²⁰Timpri feesuyu tusayaa-ti təŋə tə pukaya, na pəpələe kuləŋi na a təŋəŋi. Mpi tə,

^a 1:1-3 Pənaŋa hiu na naanowa: Pə pəsəŋi na pə wee pənaŋa ŋka Isekiyeeli caala i

wontu ləmayasəle ka we a taa ké. ²¹ Ye wontu i tən, ile pəpələe tən. Ye tə səŋaa, ile a səŋ. Ye tə kuləyi aŋe, ile a kulɪ. Mpi tə, wontu ləmayasəle ka we pəpələe taa ké.

²² Wontu nti tə nyəŋ tə ka lemayə isɪ tin taka ke isətəa, na pə tee kəkə. ²³ Na wontu nti tə keŋ naale naale loosa təma tə ké isətənyu ŋku ku tee təna. Ilena tə keŋ naale naale lelu nāa taka tə mayamaya tə tə. ²⁴ Ye wontu nti tə kula tənte, ma nukɪ tə keŋ kəkətə ké, isɪ lɔm səsəəm. Yaa isɪ Toma təna tu nəyɔ. Pə ké kəkətə səsəle ké isɪ yoolaa nyənte. Waatu wei tə caaki səŋnyu, ile tə kpili tə keŋ. ²⁵ Ilena kəkətə lukəna tə nyəŋ tə isətənyu ŋku ku tee. ²⁶ Isətənyu ŋku ku we wontu nti tə nyəŋ tə ke mpu tə, ku tə ka we pulɔpu isɪ liyitee pəle nte tə we pooku təle tə tə kumte. Ilena pulɔpu lukəna kumte nte tə tə na pə nəxəsəna isɪ yulu isentaa. ²⁷ Mɔyɔ ma nawa si yulu nəxəsəle nte tə teekaya kəkə isɪ nyəxəlyu kusɛɛnyu ŋku pa sətəa tə. Pə caya ké isɪ kəkə cəna-ku. Pə kɔyay isɪ yulu nəxəsəle nte tə tənayá cəlo, na pə kpa na pə tii tə. Ma nawa isɪ kəkə nyaləməle səsəle na pə cəna-te. ²⁸ Nyaaləm səsəəm mpi pu we teitei ké isɪ tɛv nukuyɔ na kayalɔ kayə tə. Pə ké Tacaə teu nəxəsəle ké. Ma ná mpu lena má hoti ma isentə na má nu nəyɔlu yɔyətəyənə-m.

2

Isə tiliyi Isekiyeeli ke Iseyeli nyəma kinj

¹ Mɔyɔ yulu nəxəsəle nte tə təma-m si: Yulu nyá, səŋ nyá nəsəe tə na má yɔyətəna-ŋ.

² Pə yɔyətəna-m təmnaa mpe təyɔ Feesuyɔ sɔv ma taa, na kó yele na má səŋ ma nəsəe tə. Ilena má nu wei i yɔyətəyənə-m tə i tɔm. ³ Wentɪ i yɔyətəyənə-m təyɔle si: Yulu nyá ma tiliyi-ŋ Iseyeli asayaa mpa pa kuləyi ma tə tə pa kinj. Paa pa caanaa pa wakələna-m ké. Paa haləna saŋa isəntə. ⁴ Yələa mpe pa ké kɔŋkɔntənaa ké na pa nyama na kɔpəsəŋ. Polo pa kinj na í heeli-we si, Tacaə Isə yɔyətəyi si ⁵ pa ké asayaa ké. Ile paa pa nukɪ yaa paa nukɪ, pa ké tə kullaa ké. Paa cəkəna si asayaa we pa heku.

⁶ Taa nyana yələa mpe, yaa pa kuyɔyətɔtu. Paa pa we-m isɪ səwa yaa pəcesi, pə fei si í nyana asayaa mpe pa kuyɔyətɔtu yaa pa yaasi. ⁷ Pə wee ké si í heeli-weye ma təm té, ye pa nuwa yaa pa ta nu, pa ké asayaa ké.

⁸ Nu nti ma heeliyi-ŋ tə. Taa la isayav isɪ asayaa mpe. Haa nyá nəyɔ na í təyɔ mpi maa cəle-ŋ tə.

⁹ Ma nyənaya mpu, ile ma nawa nin nte na í siyisina-m, na i taa na takələya həule. ¹⁰ Ntəna pə heti-keye ma isentaa tənə unɪ, na pə ŋmaa ka taa na ka waali ké laŋwakəlle təm. Na konyəwiina na mələ təm ke pə taa tətə.

3

¹ Mɔyɔyule yulu nəxəsəle nte tə təma-m si: Yulu nyá təyɔ takələya ŋke, na í polo í yɔyətəna Iseyeli nyəma.

² Ilena má haa nəyɔ, na yulu nəxəsəle nte tə yele na má təyɔ takələya ŋke. ³ Ilena í tə-m si: Yulu nyá təyɔ takələya ŋka unɪ ma cəla-ŋ mpu təyɔ nyá hiluyɔ taa.

Ma təyɔ-ke, ilena ká la ma nəyɔ taa ké lelenj, isɪ tuŋj.

⁴ Mɔyɔyɪ i təma-m si: Polo Iseyeli nyəma kinj, na í heeli-weye ma təm. ⁵ Mpi tə, pə taya yələa mpa pa kuyɔyətɔtu we səkpɛtyɔv. Yaa pa yɔyətəyɔ na kate tə, pa kinj ke ma tila-ŋ. Ama Iseyeli nyəma kinj ké. ⁶ Pə taya yələa pəyale mpa pa kuyɔyətɔtu we səkpɛtyɔv, yaa pa yɔyətəyɔ we kate na nn nukɪ pa təm tə. Ye isɪ yələa isɪ mpu

kinj ke maa tila-ŋ, paa nuna-m. ⁷ Ama Iseyeli nyóma luɣu fei ma nunaɔ. Mpi tɔ, pa kisa-m nunaɔ. Iseyeli nyóma tɔna nyɔɔŋ taa wɔlaa ké, na pa nyama na kpusəŋ. ⁸ Maa yele na nyá isentaa nyəŋ na ń wɛɛna lanjkpusəŋ isu mɛ, na ń yooŋa-wɛ. ⁹ Maa yele na nyá nyɔɔɔ taa wɔli isu liyitee pɔle tinj toŋ nyəŋ nyəntɛ. Haləna tɔ kəli kɔkɔpamɔɣu ke toŋ. Paa pa ké tɔ kɔllaa piitim tɔ, sɔɣɔntu í taa kra-ŋ, pɔcɔ taa nyana-wɛ.

¹⁰ Mɔ́póyó Iɔ tása-m sɪ: Isekiyeeli nu tɔmnaa mpa pa tɔna maa heeli-ŋ tɔ. Tɔki-təyi nyá lotu taa. ¹¹ Polo ma yɔlaa piya mpa pa ké yomaa tɔ pa kinj. Ye paa nuna-ŋ, yaa pa kaa nuna-ŋ. Heeli-wɛ sɪ Tacaɔ Iɔ yɔɣɔtəna.

¹² Ilɛna Feesuɣu kraɣa-m, na má nu ma waaləxi kɔkɔtɛ sɔsɔɔlɛ sɪ: I sa Tacaɔ ke hatoo í tɔcayalɛ taa.

¹³ Ilɛna má nu isəna wontu kenj makəna təma tɔ. Pə na pɔpɔlɛɛ pə kɔpɛnta kɔkɔtɛ sɔsɔɔlɛ. ¹⁴ Mɔ́póyó Feesuɣu kraɣa-m na kú tɛɛna-m. Ma lanjɛ ka wakəlaa ké na má kpəɣəłəxi. Ilɛna Tacaɔ toŋ tii ma tɔɔ. ¹⁵ Waatu unəyi ma tala timpɪ pa yaa sɪ, Teli-Apɪpɪ tɔ. Iseyeli nyóma mpa pa kuuwa na pá wɛ Kɛpaa pɔɣɔ nɔɣɔ tɔ pa tɛɣɛlɛ. Ilɛna má caɣa pa kinj na sɔɣɔntu ke kuyɛɛŋ naatosompɔɣɔlɔɣa.

Isekiyeeli feŋɣu ke Iseyeli nyóma kinj

¹⁶ Kuyaku naatosompɔɣɔlɔɣa nyəŋku ke Tacaɔ yɔɣɔtəna Isekiyeeli ma sɪ: ¹⁷ Yɔlu nyá maa su-ŋ Iseyeli nyóma tanjɔ. N ka nu ma tɔm na ń polo ń kraali-wɛ na ma nɔɣɔ. ¹⁸ Ye isu ma hulɔ isayau sɪ í ká sɪ, na ń tá kraali pɔntu unɪ sɪ í layasɪ mpaau na pɔ ya í nyɔɔɔ, pɔntu ká sɪ. Ilɛ nyaya maa pɔɔsɪ í sɛm tɔm. ¹⁹ Ama ye ń kraala isayau na í kisi layasuyɔ, na í sɪ í isayatu taa. Ilɛ n yapa nya ti nyɔɔɔ. ²⁰ Ye siyisilu yela siyisuyu, na í la isayatu. Maa nyəpɪ-í katɔka na í sɪ. Pə taya pɔlu, n ta kraali-ɪ. Ilɛ nɔɣɔlɔ kaa tasa í siyisuyu tɔm yɔɣɔtuyɔ. Ama nyaya maa pɔɔsɪ í sɛm tɔm. ²¹ Ye ma kraala siyisilu sɪ í taa pəntɪ, na í yele pəntuyɔ, ilɛ í kaa sɪ. Mpi tɔ, í nu kpaaluyɔ. Ilɛna pɔ́ yá ma nyuyɔ.

Tacaɔ tɔwa Isekiyeeli ke sum

²² Tənaɣa Tacaɔ tɔ ninj ke Isekiyeeli má ma tɔɔ tɔɔ, na í tɔ-m sɪ: Kuli na ń polo tɛtɛkəle taa, na má yɔɣɔtəna-ŋ. ²³ Mɔ́póyó ma kulaa na má polo tɛtɛkəle taa. Ilɛna Tacaɔ hulɪ í teu isu maa nav Kɛpaa pɔɣɔ nɔɣɔ tɔ. Ilɛna má hoti ma isentɔɔ. ²⁴ Tənaɣa Tacaɔ Feesuɣu sɔv ma taa, na kú la na má səŋ ma nɔɔhɛ tɔɔ. Ntɛna Tacaɔ heeli-m sɪ: Polo na ń tɔki nyá təyi nyá tɛ. ²⁵ Paa həkə-ŋ ŋmusɪ sɪ ń taa tasa pa hɛku ke liw. ²⁶ Maa yele na nyá nsəmle matəna nyá tantahaav. N ká pəsɪ kamumuka, ń kaa pəsɪ na ń kaləna-wɛ. Mpi tɔ, pa ké tɔɔ kɔllaa ké. ²⁷ Ama waatu wei maa yɔɣɔtəna-ŋ, ilɛna ń kuli nyá nɔɣɔ na ń heeli-wɛ. Tacaɔ Iɔ yɔɣɔtəyi sɪ, ye wei í caa í nu. Wei u caa, í taa nu. Mpi tɔ, pa ké tɔɔ kɔllaa ké.

4

Yosalem wakəlvu tɔm

¹ Mɔ́póyó Tacaɔ tásaa sɪ: Yɔlu nyá kraɣa tɛtu piliki*fa*. Su-ɪ nyá isentaa na ń pu Yosalem icatɛ. ^a fotoŋaa. Pə tɔɔ ke Iɔ sɪ Isekiyeeli í ləsi Yosalem icatɛ fotoo ke piliki tɔɔ. ² Hólɪ sɪ, pa tama-tɛ na pá ŋmá kolonja taka sɪ, pa lɛkəɣəna-tɛ. Pa lomɔ hapəle ke icatɛ kolonja kite. Pa sikaa na pá cəɔna-tɛ. Ilɛna yoolaa nyuyɔ nyóma ta-tɛɣɛ kotaya. ³ Kraɣa nyəɣəlvu kɔtəsuyɔ ŋku ku wɛ tətəŋlanj tɔ. Kaɣaku, isu icatɛ kolonja ke nyá na-tɛ mə hɛku. Kɛɛsɪ isɛ na tɔ tɔ na pɔ lɛkɪ-tɛ. Ilɛ nyaa lɛkəna-tɛ. Mpi pə ké Iseyeli nyóma ke kɔhulɔm tɔɣɔlɛ.

^a 4:1 tɛtu piliki: Ləŋtaɔ nyóma ŋmaakaya pilikinaa tɔɔ ke ŋmaatɔ na pa ləsəyi

⁴ Hənti nyá mputu tɔɔ, na ń tɔna Iseyeli nyóma isayatu ke nyá tɔɔ. N ka səxəli pa isayatu ke kuyeyi wei n ka hənti mpu tɔ i taa. ⁵ Maa yele na ń wɛɛ tənaya kuyeyi naanowa fei nasəle (390). Kuyeyi inu i wenna isu pusi nsi Iseyeli nyóma lapa isayatu tɔ. Isəna ń ká səxəli Iseyeli nyóma isayatu tɔxəle. ⁶ Ye n tɛma mpu, ɔɛ n keesi kəŋkəŋ ntɔɔŋ nyəŋku tɔɔ. N ka səxəli Yuta nyóma isayatu ke kuyeyi nule. Kuyeyi inu i kɛna pusi nule wei Yuta nyóma lapa isayatu tɔ. ⁷ Pə waali ɔɛna ń keesi ɛɛ na Yosalem wei pa lɛka mpu tɔ i tɔɔ. N ka huli-teye nin kpɛte, na ń heeli-teye nti tu kɔɔ tɔ, na ń kaləna-te na Tacaa nɔyɔ. ⁸ ɔɛna má həkɔ-ŋ ŋmusi, ń taa pəsi na ń keesi kəŋkəŋ ke waatu wei ń ka caya tɔna tɔ. ⁹ Caa tɔxəna pɛe nyəŋka piitim liyiti na soona piitim naale. ɔɛna ń siti pə tɔna na ń laki tɔxəna. Nyá tɔxəna nte kuyeyi naanowa fei nasəle (390) wei ń ka hənti kəŋkəŋ kulumbuy tɔɔ tɔ. ¹⁰ Cacaasi ŋmɔnuy na hiu (220) ke n ka maɣasəxi paa ifemle nte, na ń tɔki. Mpi ń ká tɔki waatu inu i taa tɔxəle. ¹¹ Paa maɣasi lum mpi n ká nyɔɔ paa ifemle nte tɔxə. Pɛ wɛɛ paa ifemle nte liitili kulumb. ¹² N ká la nyá tɔxəna kɛ isu tinte taka. Yəlaa pɔntu huwa ke n ka tayanəna kəkɔ na ń təsi nyá tɔxəna ke yəlaa tɔna ɛɛntaa.

¹³ Ḿpɔyɔ Tacaa tasaa si, teitei kɛ ḿpɔyɔ Iseyeli nyóma ká tɔxə tɔxəna asilima nyəŋka. Piitimnaa mpa pa taa maa yele na pá polo tɔ tənaya paa tɔxə-ke.

¹⁴ ɔɛna máá yɔyɔti si: Hai, Tacaa ɔɔ, hatoo ma pɛcaatu haləna sɔŋa ma ta pilisi ma ti. Ma ta tɔxə pɔlɔpɔ kusəpəm yaa mpi pə kpawa na pə cəli tɔ. Pəyele asilima kpɛntɛ natəli tɔ nantuy ta sɔta ma nɔxə taa. ¹⁵ ɔɛna ɔɔ cə-m si: Maa layasi-ŋ naapɔntu na ń tayanəna-təyi kəkɔ na ń la tɔ tɔ kɛ tɔxəna, pə kaa wɛɛ yəlaa pɔntu.

¹⁶ Ḿpɔyɔ i tasa-m heeluyi si: Yulu nyá maa yɔki tɔxənasɔ təsule ke Yosalem taa. Paa maɣasəxi tɔxəna na pá təkəna nəxəɛɛ, na pá maɣasəxi lum na pá nyɔkəna laŋwakəlle. ¹⁷ Paa laŋ tɔxəna na lum. Pɛ nu-wɛ na pa tasəna pa ɛɛ ke pa isayatu tɔɔ.

5

Tacaa ka hɔ Iseyeli nyóma ŋkpaŋyɔ

¹ Ḿpɔyɔ ɔɔ tɔma Isekiyeeli má si: Yulu nyá kpaya hɔnuy na ń looli nyá nyuy na nyá tantuy. ɔɛna ń caa sanəya na ń maɣasi nyɔɔsi na ń tala-səxi hɔxəlɔŋ paɣale. ² Waatu wei nyá həntuy kuyeyi i tɛma, ɔɛ ń kuu hɔxəluy kancaalaya nyəŋku na ń wɔ kəkɔ ke ɛate heku taa. ɔɛna ń kuu hɔxəluy naale nyəŋku na ń lo-səxi nyá layate na ń cəna ɛate. ɔɛna ń tasa hɔxəluy tooso nyəŋku ke kuu tɔ, na ń ŋmusi na heelim kpaya. ɔɛna má kpɛɛ ma layate na má tu si waali. ³ ɔɛna ń cosɔ si taa kɛ pəcɔ, na ń həkɔ nyá tokonaa ntompee. ⁴ Pəyele ɔɛna ń cosɔ si taa kɛ pəcɔ, na ń wɔ kəkɔ taa, na sí nyaya. Tənaya kəkɔ ká luna na ká nyaya Iseyeli nyóma.

⁵ Ḿpɔyɔ Tacaa ɔɔ má ma yɔyɔtaa si: Yosalem wei, maa suwa piitimnaa na pa tɛtu heku taa tɔ, mpi i ka tɛsəna tɔxəle. ⁶ Mpi tɔ, Yosalem nyóma wakəla ma kiinj na ma kɔtɔtɔ. Pa ku pa ti tɔm na pə kəli isu mpa pa cəna-wɛ tɔ. Mpi tɔ, pa kisa ma kiinj. Pa ta tɔŋ ma kɔtɔtɔ. ⁷ Pə tɔ kɛ Tacaa ɔɔ yɔyɔtaa si: Timpi pa lapa isayatu na pə kəli piitimnaa mpa pa cəna-wɛ tɔ, pəcɔ pa kisa ma kɔtɔtɔ na ma kiinj tɔkuy na pa tɔŋ piitim lɛmpɛ nyəntu tɔ, ⁸ ma laŋ ta heena-wɛ. Maa hɔnaweyɛ piitimnaa mpe pa ɛɛntaa. ⁹ Yosalem nyóma lakasi kəla acaalətu. Pə tɔ kɛ maa hɔ pa ŋkpaŋyɔ ke ɛsəna tɔ, too tɔ, ma ta hənta mpu. Pəyele ma kaa tu tasu ḿpɔyɔ hɔm. ¹⁰ Pə tɔ kɛ cɛcɛnaa ka tɔxə pa piya, na piya náá tɔxə si caanaa ke

Yosalem taa. Ye pə kaasa pa pulu, ma yele na heelim yasi-wəyi paa timpi. Isəna maa huuna-we tɔyɔle.

¹¹ Tacaas si: Maya Tacaas Isə weesuɣu tu ké. Timpi pa pilisa kɔtaya tɔlate na pa tuɣ na pa acaalətu təna tɔ, ma kaa tasa-weyɛ nyulɔvɔ, yaa má wəena pa pətɔtɔle, yaa ma hul-weyɛ suulu. ¹² Yosalem yəlaa hɔyɔlɔɣ tooso taa kulɔmɔvɔ ká səna yulɔkɔsəku na nyɔɔsi. Paa ku hɔyɔlɔvɔ lɛɣku ke yoo taa ké pə cɔnɔv icate tɔ. Ilena pə kaasi hɔyɔlɔvɔ lɛɣku, ilena ma yele na heelim yasi-ku, na pə pona paa timpi. Ilena má tu pa waali na layate.

¹³ Maa mu-we na rááná. Maa yele na a kpana a ti na má lɛeti-we. Waatu inəyi paa cekəna si maya Tacaas má yɔyɔtəna-we na rááná. ¹⁴ Maa yele na icate pəsi kpete. Tu pəsi mpusi pulɔvɔ piitimnaa mpa pa cɔnɔna-we tɔ, na tɛelaa pa isentaa. ¹⁵ Waatu inəyi maa huuna-we na rááná səsɔnɔna. Maa hɔ pa ɣkpaɣvɔvɔ na toɣ. Pəyele paa pəsi mpusi na fɛele pulɔvɔ, mpi lɛlaa ka nyənəyənəna tɔ. Pu sɔsi piitimnaa mpa pa cɔnɔna-we tɔyɔ watu. Maya Tacaas má yɔyɔtəyənəna mpu.

¹⁶ Maa tɔ-weyɛ nyəmá sɔtu nyənəna wena a ké nyɔɔsi tɔ, na pá sí. Ilena má yele na pə kpiisi-we. Mpi tɔ, maa sɔsi nyɔɔsi ke pa wahalanaa tɔ. Maa yɔki pa tɔyɔnaya təsule. ¹⁷ Maa yele na nyɔɔsi na taale wontu isayatu lu-we. Paa laɣ piya. Yulɔkɔsəku na yoo ka wakəli-we. Maya Tacaas, má yɔyɔtəyənəna.

6

Isə kula laalaa tɔ

¹ Mpyóy Tacaas heela-m si: ² Yulu nyá keesi nyá ise na Iseyeli nyəma pɔ́ɔn tɔ na ń yɔyɔti ma tɔm. ³ Iseyeli pɔ́ɔn na pulasi na teteka na kacəsi nyəma í nu Tacaas Isə tɔm. Maa yele na layate kɔɔ mə tɔ, na má kpiisi mə tɔfɛenlɛnaa. ⁴ Maa yɔki mə təkɔtɔlɛnaa, na mə ilim lɛsəɣ wei í laaki tɔ. Mə taa lɛlaa ka si pa tuɣ kulalaan kila. ⁵ Maa si mə səttaa ke mə tuɣ kulalaan kila, na má ɣmisi mə mɔwa na má cɔnɔna-i. ⁶ Mə acalee təna ká pəsi ncaa ké. Pu kpiisi mə tɔfɛenlɛnaa. Pu yele mə təkɔtɔlɛnaa na pə lə-we. Pu yɔki mə tuɣ na í saali yem. Mə ilim lɛsəɣ ká yɔki na mə niɣ kulapəm wakəli. ⁷ Mə taa paɣale ká si, ilena pɔ́cɔ í cekəna si mayale Tacaas. ⁸ Paa na mpv maa yele mə taa kakaasaya. Pɛle paa fiti layate, paa wɛe piitimnaa taa. Waatu inəyi maa yasi-weyɛ piitimnaa taa. ⁹ Mə taa kakaasaya ka tɔsi ma tɔ ké piitimnaa taa, timpi pa kpa-weyɛ yomle tɔ. Mpi tɔ, maa wakəli pa nyama wena a ta layana ma tike tɔ. Na pa ise wena pa nyuləna tuɣ tɔm tɔ. Pa maɣamaya paa nyɔyəsəna pa təyi acaalətu nti pa lapa tɔ tɔ tɔ. ¹⁰ Waatu inəyi paa nyi si ma ké Tacaas. Ile pə taya yem tɔ ké ma yelaa, na wahalanaa pane pá mayana-we na pə ciyiti-weyɛ mpv.

¹¹ Mpyóy Tacaas Isə yɔyɔtaa si: I kpasí mpee na nɔɔhe na laɣwakəlle. Mpi tɔ, Iseyeli nyəma lapa isayatu na acaalətu. Yoo na nyɔɔsi na kutɔɣ ká ku-we. ¹² Kutɔɣ ka kɔna pooluɣ tu, na yoo náa ku pəcɔlɔ tɔ. Ilena wei ilɛ i wɛe tɔ, kolontuna ta ilɛ, na nyɔɔsi ku-i. Maa yele na ma rááná kpa pa tɔ ké na pɔ́cɔ a hee. ¹³ I ka tɛ na í nyi si mayale Tacaas. Mpi tɔ, mə səttaa ká sɔyɔtəna mə tuɣ kulalaan na mə təkɔtɔlɛnaa. Paa pulasi kɔkɔlasi tɔ, na pɔ́ɔn tɔ, na tuɣ kulapəɣ hɔtu tɛɛ. Təna-weyɛ í wəkyaa mə tulaalɔnaa ke mə tuɣ na sɔsɔvɣ nyalaa. ¹⁴ Maa kɔsi niɣ na má kpiisi tɛtu tənaya. Paa lɛye í wɛe, pə kpaɣav wulaya tɛtu na ilim mpətəɣ tɔ tɔ. Na pə polo Lipəla icate ke ilim ntɔyɔn tɔ tɔ. Waatu inəyi yəlaa ká cekəna si mayale Tacaas.

7

Tacaa kraaləyi mpusi kantəkaya nyəh təm

¹ M̀pógú Tacaa heela Isekiyeeli má sí: ² Yulɔ nyá, heeli Iseyeli tetu yəlaa sí, mə tetu tənə tənaya kəh kələ. ³ Mə tomle talaa kele nɔnɔɔ. Maa mu-me na pááná. Maa keesəna mə mpaah na má huɔna-me. Maa suku-meɣe mə acaalətu tənə. ⁴ Ma kaa wəena mə pətətəle. Yaa ma hulɔ-meɣe suulu ke paa pécó. Ama mə tənte na mə acaalətu təma wena í lakaya təɣɔ pu feli-me. Ilena í cekəna sí mayale Tacaa.

⁵ Tacaa Iso má ma yəɣətəyi sí, wahala ikramle kəh í ta nata í taka. ⁶ Pə tɛmayale mpusi kantəkaya nyəh kəhna nté. I ka tii mə tɔɔ. Halı í tapəna nté. ⁷ Tetu yəlaa waatu tapa. Lanwakəlle kuyaku kpeɣetaa. Lanhulɔmle kakiisási təma póhɔy taa. ⁸ Nɔnɔɔ ké maa mu-me na pááná. Ma kaa yele na pə leeli. Maa huɔna-meɣe mə tənte na mə acaalətu tɔɔ na ma ləeti-me. ⁹ Ma kaa wəena mə pətətəle. Yaa má hulɔ-meɣe suulu ke paa pécó. Maa huɔna-meɣe mə tənte na mə acaalətu tɔɔ na má ləeti-me. Waatu inəyi í ká cekəna sí mayale Tacaa. Má makəna-me.

¹⁰ Huɔle kuyaku tayanəɣəna nteɣe ku ti. Ku ké wakəluɣu nyəhku ké. Mɔsuɔh təhə tɔɔ, na kalampaaɔi náá huləyi í ti. ¹¹ Mɔsuɔh wə ke isu kpatóyú ŋku pa hɔhna mə ŋkpaɔhɔy ke mə isayatu tɔɔ tɔ. Pulɔ ta kaasi-me. Kəkote təma, í fei payale tɔtɔ. Nəɣɔlɔ u tasəyi-meɣe wiiu. ¹² Waatu təhna kənte. Wei í yakı tɔ í taa yəɔh. Pəyele pɛetɔlɔ lanɔle náá taa wakəli. Mpi tɔ, Tacaa mu pááná na pa tənaya. ¹³ Paa pɛetɔlɔ wəna í weesuyı í kaa na í kɔpɛetəm. Mpi tɔ, nti pa nawa toosee taka taa na pá keesi yəlaa me mə wakəluɣu tɔɔ tɔ, tə lakı ké tu saaləyi. Mə isayatu nti í lakı tɔ tɔ tɔ, mə taa nəɣɔlɔ kaa wəena weesuyı. ¹⁴ Paa hulɔ akantəle na sɔɔlɔ pu. Ama nəɣɔlɔ kaa polo yoo. Mpi tɔ, yəlaa tənaya ma muɔna pááná.

Nəɣɔlɔ u fitiyi ŋkpaɔhɔy həm

¹⁵ Yoo wə awalı ké, na nyəɣəsi na kutəh ke təyaya taa. Ye wei í krawa taale, pa ku-ı yoo taa. Wei í saala ıcate taa, kutəh na nyəɣəsi ku-ı. ¹⁶ Ilena mə taa mpa pə sɔɔwa tɔ í seeki na í kraaki pəhɔh na səɣəntu isu teteka taa alukukunaa. I ka mələyi mə kawalaya tɔɔ ké.

¹⁷ Mə ŋkpalası ka susi yem ké toma fei, na mə tɔna makı təma.

¹⁸ I ka suu ləyaya wontu ké isu fələtənaa taka, na səɣəntu anaam pu-me.

I ka looli mə nyəhɔh na feele təvku.

¹⁹ I ka lɔ mə liyitee ke haɣe tɔɔ. Mə wɔla ka pəsi-meɣe mpusi pulɔ.

Mə liyitee na mə wɔla kaa ya-meɣe Tacaa pááná kuyaku wule.

I kaa wəena mpi í ka təɣɔ na í haɣa,

yaa í kɔna mə kɔnyuləh tɔ.

Mpi tɔ, mpv pə pətəna-meɣe isayatu taa.

²⁰ Mə kacəka wontu ke mə lanɔ ká heɛnaa.

Mə wontu ntəyi í lupəna mə acaalətu tunɔ.

Pə tɔɔ ké maa yele na í lu-təyi luyı.

Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

²¹ Maa pɛti-təyi caɣalaa niɔh taa.

Ate yəlaa asaɣaa ka kuu-tı na pá pilisi-tı.

²² Maa ha-meɣe siyile, na pá pilisi ma təyaya.

Nmılaa ka sɔv ka taa na pá kuu ma wənaɔ.

²³ I lu alukpala. Mpi tɔ, yuləkɔle suwa tetu.

Mɔsuɔh ná su ıcate taa.

24 Maa kəna yəlaa mpa pa kəla isayatu tə.
Paa ləkki mə tēsi,
na má su tənaya ke kalampaanı nyóma tonj.
Paa pilisi mə lona kate nyəna.

25 Wakəlvuy kəñ na í pəkəxi nyuyv yarv u naaki.

26 Wahalanaa tənəyi təma təw kə.

Laapaalənaa asayaa təm ke í nukki paa kuyaku ŋku.

Na í pəəsəyi Iso kuyəyotutu teləsəlaa si,

pəle pá yəyoti nti pə hula-wə tə.

Kətəlaa ná tá nyi kiiu.

Səsaa ná fəina layatu tasuyv napəli.

27 Wulav na wə ləyaya taa kə, na səxəntu náá pui awulumpiya.

Uena tetu yəlaa náá seliyi.

Tacaa si: Maa la-məyε isu mə tontε wεε tə,

na má huuna-mε isu í muuaa tə.

Uena í nyi si mayale Tacaa.

8

Laatu ke Iso təsele taa

1 Mpróyú Iseyeli nyóma kuuu pənaya naatoso nyəñka. Isətu naatoso nyəñ kuyaku kakpası nyəñku. Ma na Yuta səsaa tə wə ma té na tə cayaa. Uena Tacaa Iso tonj tii ma təw. 2 Ma nyənaa ilε, ma ná pəlvuyε, na pə isentaa isu yulv. Pə krayav i tənaya na pə tii tə, pə kə kəkə kə. Pə məla kray tə, pə tee kəkə kə isu pa sota nyəyəlvuyv kəesemuyv. 3 Uena yulv unı í kusı niñ taka, na í kra ma nyuyv nyəəsı. Mpyulε Feesuyv kraya-m toosee taka taa. Ku tənəna-m Yosalem ke nənəyε ŋka ka wə ilim ntəyən tə ka kiñ. Tənaya paa siwaa tuyv ŋku ku kusəyi Tacaa isesεemle tə. 4 Uena má ná Iseyeli Iso teeli. Isu maa təma-i nav ke tetekəle taa tə. 5 Mpróyú Iso təma-m si: Yulv nyá kusı isε na ilim ntəyən təw.

Ma kusı isε na má nyəni tənə təw, ilε ma ná isesεemle tuyv kolalaav ŋkuyulε, tənaya kətaya təlate nənəyε. 6 Uena í tə-m si: N nawa acaalətu nti Iseyeli nyóma laki si ma hatələna ma təyaya tə? Ama n ka na acaalətu səsəəntu lentı tətə.

7 Mpróyú i pona-m Iso təsele taya isətəa nyəñka nənəyε kiñ. Ma nyənaa uena má ná púyú ke koluña təw. 8 Kelena i tə-m si: Yulv nyá tulı koluña ke púyú.

Uena ma tulı-kv. 9 Ntəna í tə-m si: Suv na í na acaalətu nti pa laki cəne tə.

10 Ma svuwa uena má mayana pa ləsa koluña təw kə wontu nti tə tuuki tə lotu təw tə. Na wontu lentı nti tə kə acaalətu tə. Iseyeli nyóma tunj tənə ka wə pə taa.

11 Uena Iseyeli nyóma sasaa nutoso na naanəwə səñja fotoonaa mpe pa isentaa. Na pa taa kə Safan pəyalv Yasaniya. Na paa wei i təkə tulaalv cofolo ke i niñ taa, na nyəəsı kuləxi isətəa. 12 Mpróyú Tacaa təma-m si: Yulv nyá í nawa mpi mpi Iseyeli səsaa mpe paa wei i laki i kutuluyv taa na i nəyəsəna fotoonaa pane tə? Pa kuyəyotutu ntε si: Tacaa ləwa tətə, ilε u naaki-tə.

13 Ntəna í tasa si: N ká ná acaalətuua səsəəntu lentı nti pa laki tə.

14 Mpróyú i pona-m Tacaa təyaya nənəyε, ke ilim ntəyən həyəlvuyv təw. Uena má mayana alaa cayaa na pá wiiki tuyv ŋku pa yaakaya si, Tamusi*fa* tə kv səm. ^a pa pona pa tε. Yəlaa tən si tuyv ŋku ku kəsəyi na kv səki saa wei pá tən kəmtu tə. Uena pa tayanı-kuyv ləlvuyv ke toomaya waatv. Alaa tənna-kuyv wiuu ntε cəne si kv səpa. 15 Uena Iso tə-m si: N ká ná acaalətu səsəəntu lentı nti tə kəla tənε tə.

^a 8:14 Tamusi: Mesopotami nyóma tuyv kolalaav ke Iseyeli nyóma ceelaa na

¹⁶ M̄p̄óyó i s̄v̄v̄na-m Tacaa t̄ȳaya t̄aya p̄ə taa nȳəŋka t̄ə k̄é n̄əŋəȳə na k̄ətaɣa t̄əlate pa heku taa. T̄ənaɣa ma maɣana apalaa nap̄əl̄əȳi hiu na kakpas̄i. Apalaa mp̄e pa hawa Tacaa t̄əs̄eɛle k̄e siyile, na p̄á nȳəŋəȳəna t̄ev̄ kite t̄ə, na p̄á s̄eeki ilim. ¹⁷ Nt̄ena í t̄ə-m s̄i: Acaal̄ətv̄ nti Yuta nȳóma laki c̄əne is̄ənt̄ə t̄ə p̄əc̄əȳəle? P̄ə w̄eɛ s̄i p̄á suuli m̄əsv̄ŋ k̄e t̄etv̄ na p̄á k̄paas̄əȳi ma p̄ááná na? Nȳəŋi is̄əna pa k̄paas̄əȳv̄ t̄ȳv̄ p̄əl̄iŋas̄i k̄e pa m̄una kin̄ t̄ə? ¹⁸ Ma maɣamaya maa lana-w̄e na p̄ááná k̄é. Ma kaa h̄ul̄i-w̄eȳe suulu. Waatv̄ wei paa kiisina n̄əv̄s̄i s̄əv̄əns̄i k̄e ma ŋk̄paŋŋ taa t̄ə, ma kaa nu.

9

Yosalem nyóma ŋkpaŋȳv̄ h̄əm

¹ M̄p̄v̄ȳole ma nuwa Tacaa mapa kapuka s̄əsaɣa s̄i: Icat̄e ŋkpaŋȳv̄v̄ h̄əntaa t̄əna í k̄ə. Paa wei í t̄əki i youu wontu nti i ka wak̄əl̄əna-w̄e t̄ə na í k̄ə.

² Ilena má ná apalaa naatoso luna is̄ət̄aa n̄əŋəȳə. Ilim nt̄əȳŋ h̄əȳəlv̄ȳv̄ k̄e pa luna na p̄á tala. Na paa wei í t̄əka i wontuɣu ŋku i k̄á wak̄əl̄əna t̄ə. Pa taa ka w̄e apalv̄ n̄əȳəlv̄, na í suuwa k̄p̄ŋk̄p̄ontu toŋ nȳəŋtv̄ wontu, na í l̄eɛwa ŋmaalaya k̄e i tampala t̄ə. Ilena apalv̄ iŋi í k̄ə na í s̄əŋ nȳəȳəlv̄ȳv̄ k̄v̄s̄eɛm̄ȳv̄ k̄ətaɣa t̄əlate c̄əlv̄. ³ M̄p̄óyó Iseyeli Is̄ə teeli k̄v̄la is̄ət̄aa tan̄lv̄ n̄əȳəlv̄ wei i t̄ə i ka w̄e t̄ə. Ilena í polo kutuluɣu n̄əŋəkp̄ete. M̄p̄óyó Tacaa yaa apalv̄ wei i ka suu k̄p̄ŋk̄p̄ontu toŋ nȳəŋtv̄ wontu na í l̄eɛ ŋmaalaya k̄e i tampala t̄ə t̄ə. ⁴ Ilena í t̄əŋi-i s̄i: Polo Yosalem icat̄e heku taa. Ȳv̄s̄i ȳəlaa mp̄a pa t̄əki wahala na p̄á m̄əl̄əȳi acaal̄ətv̄ t̄əna nti l̄eɛlaa laki t̄ə t̄ə t̄ə, pa tokun̄ taa.

⁵ M̄p̄óyó i heela l̄eɛla na má nuk̄i s̄i: I t̄əŋ kancaalaya nȳəŋ waali, na í k̄ó ȳəlaa. I taa w̄eɛna pa p̄ət̄ət̄əle. P̄əȳele í taa h̄ul̄i-w̄eȳe suulu. ⁶ I k̄ó na í k̄piisi k̄əkp̄at̄əlaa, na if̄ep̄iya, na p̄eɛlaa, na piya, na alaa. Ama í taa k̄p̄ət̄əna mp̄a pa tokun̄ taa w̄e k̄ȳv̄s̄v̄m̄ t̄ə. Ile í caal̄əna ma t̄əȳaya taa.

M̄p̄óyó pa caal̄əna apalaa s̄əsaɣa mp̄a pa caɣa Is̄ə t̄əȳaya n̄əŋəȳə t̄ə. ⁷ I suuli ma t̄əȳaya k̄e s̄ət̄aa na p̄ə k̄p̄eŋna taas̄i t̄ə. Ma t̄əȳaya í pilisi, í lu. M̄p̄óyó pa luwa na p̄á sv̄v̄ icat̄e na p̄á k̄ȳv̄i t̄ə taa ȳəlaa na p̄á puki.

⁸ Pa t̄əŋa k̄ȳv̄ na ma s̄əŋa mp̄v̄. Ilena má hoti ma is̄ənt̄ə, na má má kapuka s̄i: Hai, Tacaa Is̄ə, n̄ m̄ȳv̄ p̄ááná k̄e m̄p̄óyó katat̄əlaya na Yosalem t̄ə, n̄ caa n̄ k̄piisi Iseyeli nȳóma mp̄a p̄ə kaasaa t̄ə pa t̄əna na?

⁹ Nt̄ena í c̄ə-m s̄i: Iseyeli nȳóma na Yuta nȳóma pa is̄aȳatv̄ k̄əla t̄əv̄. T̄ə ȳaȳataa k̄é. Yul̄v̄k̄v̄le suna t̄etv̄ taa, k̄v̄siȳisim lapv̄ f̄ei icat̄e taa. M̄pi t̄ə, pa k̄ȳv̄əȳətv̄tv̄ nt̄é s̄i Tacaa má, ma l̄ə t̄etv̄, maa naak̄i pulv̄. ¹⁰ P̄ə t̄ə k̄é ma kaa w̄eɛna pa p̄ət̄ət̄əle. Yaa má h̄ul̄i-w̄eȳe suulu. Maa m̄əŋna pa nȳəŋ taa k̄é pa t̄əma.

¹¹ M̄p̄v̄ȳole apalv̄ wei i suu k̄p̄ŋk̄p̄ontu toŋ nȳəŋtv̄ wontu na í l̄eɛ ŋmaalaya k̄e i tampala t̄ə t̄ə. Ile i c̄əwa s̄i ma lapa nti n̄ ka t̄v̄-m t̄ə.

10

Is̄ə h̄vl̄ȳv̄v̄ k̄e i t̄əȳi Isekiyeeli (Isekiyeeli 1:1-28)

¹ M̄p̄óyó ma nȳənaɣa mp̄v̄, Ilena má ná is̄ət̄əŋȳv̄v̄ k̄e is̄ət̄aa tan̄l̄aa*fa* nȳv̄ȳv̄ taa. Na pul̄v̄v̄v̄ is̄u kumte, na t̄ə nȳəŋȳv̄v̄ taa w̄e is̄u liȳitee p̄əle p̄ooku nȳəŋt̄e. ^a p̄ele pa w̄e l̄ona paȳale taa. Ilena p̄ə kaas̄i Selaf̄eŋnaa. Isayii 6:2-3 taa tike k̄e pa ȳəȳəta pa t̄əm. ² Ilena Tacaa heeli apalv̄ wei i suu k̄p̄ŋk̄p̄ontu toŋ nȳəŋtv̄ wontu t̄ə s̄i:

^a 10:1 is̄ət̄aa tan̄l̄aa: Is̄ət̄aa tan̄l̄aa mp̄e pa w̄e loosi naaleye. Selup̄eŋnaa w̄eɛ, na

Polo pəpələe nna a we isətaa tanjlaa tēe tō. Cosi kəkō mamala wena a we tēna to na a su nyá nin, na í ηmusi-yege icate taa.

Ntēna apalv un i tēe ma isentaa tēne un. ³ Waatu wei apalv un i pola mpv to isətaa tanjlaa we Iso təseele ntəyōη hōyōlvv tō. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ isəηmuntv su Iso təseele taya isətaa nyəηka tō. ⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Tacaa teeli kula isətaa tanjlaa mpe pa tō na í polo Iso təseele nōnəyō, na í su taya. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ isəηmuntv su Iso təseele taa. ⁵ Ntēna isətaa tanjlaa keη kəkōte nu mpv, isu Iso toma tēna tv yōyōtaya. Halēna taya awali tō nyəηka. ⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Tacaa toma apalv wei i suu kponkponu tov nyəntv wontu to si: Polo í hee kəkō ke isətaa tanjlaa kin ke pəpələe tēe. Uēna apalv polo na í sēη pəpələe kin. ⁷ Tənyaya isətaa tanjlaa mpe pa taa lēlv kusa nin, na í hee kəkō na í tv apalv un i nin taa. I mōwa uēna i lu.

⁸ Pōlvpōnaa ka we kē isu ylv ηkpalasí taka kē isətaa tanjlaa mpe pa keη tēe. ⁹ Ma nyənaya mpv, uēna má ná pəpələe liyiti kē isətaa tanjlaa kin. Paa wei i kin na i pəpəte, na a nyənyv taa nəyəsəna isu liyitee pəle nte tē we atantōte tō. ¹⁰ A liyitiyi mpv a ka wena weētv kōlvmtv kē. Paa pəpəte nte tē nəyəsəna kē isu tē we lēnte taa. ¹¹ A kōlēyi tōnte tō, á caaki si á mēηna hōyōlēη liyiti un i taa ηku kv tō a tvyotəyi kē aa keesəyi. Na á mələyōna hōyōlvv ηku isətaa tanjlaa nyōyōη siyisinaa na pá hōη-ye tō, aa keeki. ¹² Tōlvηasí waasa isətaa tanjlaa mpe pa tənaya təwisiwisi na si mvv kəkō. Pə kraγav pa sika na pa ηkpalasí na pa keη tō. Na pə waasi pəpələe aní a liyiti na pə cō na pə ta tō. ¹³ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ ma nuwa pa ha pəpələe anəyi hətē si kacuculaya. ¹⁴ Paa wei i isentaa ka wena pə mpa kē. Kancalaya nyəη isentaa ka we kē isu isətaa tanjlv. Naale nyəη nəyəsəna isu ylv. Tooso nyəη isentaa ná we isu tōyōlaya. Uēna liyiti nyəη isentaa ná nəyəsəna hekəle. ¹⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ isətaa tanjlaa mpe pa kulaa na pá tēe isətaa. Paa we teitei kē na wontu nti ma nawa Kepaa pəyō nəyō tō. ¹⁶ Waatu wei pa tēeki tō, pa pəpələe aní a tēyēyi-weye. Paa pa hēta pa keη si pa kōlēyi, pa pəpələe tēyēyi-weye m̀p̀r̀ỳg̀ỳ. ¹⁷ Ye pa sēyēyi a sēη, na pá kōlēyi, ilē pa kpēnna-ye. Mpi tō, wontu ləmayasēe ka we pəpələe aní a taa tōtōyō.

Tacaa teeli kōlvv ke Iso təsele taa

¹⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Tacaa teeli kula nōnəkpēte, na pə mēli isətaa tanjlaa tō. ¹⁹ Isətaa tanjlaa hēta pa keη kē na pá kuli tētv tō kē ma isentaa na pana pa pəpələe pa tēe. Uēna pá polo pá sēη Tacaa tēyaya nōnəyō na ilim tēlvle tō. Uēna Iseyeli Iso teeli we pa tō kē isətaa. ²⁰ Pa kē wontu nti ma nawa Iseyeli Iso tēe kē Kepaa pəyō nəyō tōyō. Uēna má cēkəna si pa kē isətaa tanjlaa. ²¹ Paa wei i ka wena isentaa ke tōm liyiti kē, na keη liyiti. Na paa wei kē ylv ηkpalasí. ²² Pa isentaa na nəyəsəna kē isu mpa ma nawa Kepaa pəyō nəyō tō, pa mayamaγa. Paa wei i siyisa isəna tō m̀p̀r̀ỳg̀ỳ i siyisa.

11

Yosalem hvnnav ke i kawalaya tō

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Tacaa Feesuyv pona Isekiyeeli maγa ilim tēlvle nōnəyō. Uēna má maγana apalaa hiu na kakpasí ke tēna. Ma nawa pa taa kē Asuu pəyalv Yasaniya na Penaya pəyalv Pelatiya. ² M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Tacaa heela-m si: Ylv nyá, yēlaa mpe pa maγasəyōna kawalaya tōm na pa tasəyi layatv isayatv ke Yosalem icate tēne tē taa. ³ Pa kvoyōtōtv nte si pa kaa tasa kutulvη ηmav halí pə polo laasaya tō. Icate pəsəna isu tiipile, na tayale nantv. ⁴ Pə tō kē pə weē si ylv pəyaya má, ma yōyōti nti ma nawa pa tō tō.

⁵ Mpuɔle Tacaa Feesuyu tii ma tɔɔ na ku tɔ-m si yɔɔɔti si Tacaa yɔɔɔtaa si: Iseyeli nyɔma me, ma nyɔma mɔ taa hɔwee. ⁶ I lɔlɔsa yulɔkɔle ke icate tɔne tɔ taa. I suula sɔtaa ke hapɛe tɔɔ. ⁷ Pɛ tɔɔ kɛ Tacaa Iɔ yɔɔɔtɔɔ si mɔ sɔtaa mpa i suula tɔ taa tɔɔɔle nantɔ, na tɔ maɔamaɔa ke tiipile. Uena pɔ lɔsi-me na pɔ tɛena. ⁸ Maa yele na layate nte tɔ tɔm we-meɔe sɔɔntɔ tɔ tɔ kɔɔ mɔ tɔɔ. Tacaa Iɔ yɔɔɔtɔɔna mpu. ⁹ Maa lɔsi-meɔe icate taa, na mɔ tɔ-meɔe kpai nyɔma niɔ taa. Maa huɔna-meɔe. ¹⁰ Iseyeli tetɔ toosi tɔɔ kɛ maa huɔna-me, na mɔ yele na pɔ ku-me na layate. Waatu inɔɔi i kɔ nyi si maɔale Tacaa. ¹¹ Icate tɔne tɔ kaa pɔsi me isu tiipile. Me mɔ kaa pɔsi isu tɔ taa nantɔ. Ama Iseyeli tetɔ tɔna tɔɔ kɛ maa huɔna-me. ¹² Waatu inɔɔi i ka nyi si maɔale Tacaa. I tɔ tɔɔ ma kɔtɔtɔtɔ. Pɛcɔ i tɔ tɔki ma kiɔɔ. Ama piitimnaa mpa pa cɔna-me tɔ, pa nyɔntɔ ke i tɔɔɔɔ.

¹³ Waatu wei ma tɔna Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsuɔ ke mpu tɔɔ Penaya pɔyalɔ Pelatiya sɔpa. Mpuɔɔ ma hɔta ma isentɔɔ na mɔ mɔ kapuka si: Hai, Tacaa, Iɔ. N ka ku Iseyeli nyɔma tɔna mpa pɛ kaasaa tɔ?

Tacaa kpeyelɔɔu ke yɔlaa mpa pɛ yasa tɔ

¹⁴ Mpuɔɔ Tacaa heela-m si: ¹⁵ Yulɔ nyɔ, nyɔ yɔlaa mpa pa kɛ Iseyeli nyɔma tɔ na nyɔ tɛtɔnaa Yosalem nyɔma tasɔɔi layatɔ ke mpa kolontunaa kuuwa tɔ si pɔ saali tɔna. Mpi tɔ, taya Tacaa hawa tetɔ tɔne si tɔ pɔsi tɔ nyɔntɔ. ¹⁶ Pɛ tɔɔ tɔ, telɔsi-we si, Tacaa Iɔ mɔ, ma yɔɔɔtaa si: Paa ma yasa-weɔe tetɔ pɔale taa, na pa weɔe pɔɔlɔɔ ke piitimnaa heku tɔ, ma we pa kiɔ ke tɔnaɔa, isu ma tɔyaya taa. ¹⁷ Pɛ tɔɔ kɛ n kɔ heeli-we si: Tacaa Iɔ mɔ, ma yɔɔɔtaa si maa kpeyeli-meɔe piitimnaa taa. Maa mɔɔna-meɔe timpi pu yasa-me tɔ, na mɔ ha-meɔe Iseyeli tetɔ. ¹⁸ Tɔnaɔa i kɔ polo na i kɔ tɔɔ kulalaaɔ na acaalɔtɔ tɔna. ¹⁹ Maa tɔ-meɔe lɔmaɔasɔle kɔlɔmtɔle na huwee kɔfana. Maa lɔsi mɔ nyama wena a we isu pɛe tɔ, na mɔ tɔ-meɔe nyama kɔpana. ²⁰ Uena i tɔɔ ma kɔtɔtɔtɔ, na i tɔki ma kiɔɔ. I kɔ pɔsi ma yɔlaa, na mɔ pɔsi mɔ Iɔ. ²¹ Ama mpa pa sɔla tɔɔ na pa acaalɔtɔ tɔ, maa mɔɔna pa tɔma ke pa nyɔɔɔ taa. Tacaa Iɔ mɔ ma yɔɔɔtɔna mpu.

Tacaa teeli kɔlvɔɔ ke Yosalem

²² Mpuɔɔ isɔtaa tɔɔlaa heeta keɔ, na pɔpɔlee tɔ pa waali. Na Iseyeli Iɔ Tacaa teeli we pa tɔɔ kɛ isɔtaa. ²³ Iɔ teeli kɔla icate taa na i polo pɔɔɔ nku ku we icate ilim tɔhile tɔ ku tɔɔ. ²⁴ Mpuɔɔ Iɔ Feesuyu kpaɔa-m ma lɔmaɔasɛe taa. Uena ku pɔna-m Iseyeli nyɔma mpa pa kpawa tɔ pa cɔlɔɔ Papiiloni. Uena ma toosee taka si tɔnaɔa. ²⁵ Mpuɔɔ ma keesa mpa kolontunaa kuu mpu tɔɔ tɔ tɔna nti Tacaa hɔla-m tɔ.

12

Iseyeli nyɔɔɔ nyɔma kuuu tɔm kpaalɔɔ

¹ Mpuɔɔ Tacaa heela-m si: ² Yulɔ nyɔ, tɔɔ kɔllaa heku taa kɛ n wee. Pa wena ise paa naaki pɔlɔ. Pɔyele pa wena nkpaaɔ, paa nukɔ natɔli. Mpi tɔ, pa kɛ nkpantɛelɔɔ nyɔma kɛ. ³ Yulɔ nyɔ, tayaɔ nyɔ wontu. Tɔ mpaɔ ke ilim na pɛ isɔle ke pa isentaa. Lu timpi n we mpu tɔ na n layasi tɔfate. Ntanyɔ paa nɔ si pa kɛ tɔɔ kɔllaa. ⁴ Lɔsi nyɔ wontu ke ilim taa, isu mpaɔ tɔntɔ na pɔ naaki. Uena n tɛe tɔntɛ ke taanaɔa, isu pa kuukuɔ yɔlaa ke yoo taa tɔ. ⁵ Tɔli icate kɔlɔɔa ke pa isentaa, na n lɔsi nyɔ wontu na tɔna. ⁶ Uena n sɔɔli-ti na n lu ahoɔ. Takɔ nyɔ isentɔɔ, taa nyɔntɔ atɛ. Ma caa kɛ si n wee Iseyeli nyɔma ke kɔhɔlɔm mpi pu kpaali-we tɔ.

7 Ḳpóyó ma lapa isu Tacaa heela-m tó. Ma lu ilim taa ké, na ma wontu isu mpaá tóntv. Ilena taanaya má tvi koluḡa ke pópóyó na niḡ. Na má læsi-təḡi ahoó taa na má həyóli na pá naaki-m. 8 Təv fema ilena Tacaa tó-m si: 9 Yulu nyá, tó kullaa Iseyeli nyóma mpe, isəntə pa kaa laḡi-ḡ pəəsuyv si pəpəye n laki mpu? 10 Ie cə-we si: Tacaa kraaləḡəna Yosalem wulav na Iseyeli nyóma mpa pa we təna tó. 11 Heeli-we si n ka pəsi kuhlólm mpi pə huləḡi-we si paa kuu-we tó. Nti n lapa tó, nti tu maḡanna-we. Kolontunaa ka kuu-we na pá tēna yomle. 12 Paa tvi icate koluḡa ke pópóyó. Pa wulav ká lu ahoó, na í həyóla i wontu na í taka i isəntə si i taa na tət. 13 Tacaa si maa nyəri-puluḡu na má kra-i kv taa. Maa pona-i Papiloni nyóma tət taa, i kaa na. Pəyele tənaya i ká si. 14 Ilena má yasi pa təna mpa pa cəəna-i na pá səḡna-i tó. Maa yasi pa taḡlaa na pa yoolaa ke paa le. 15 Maa yasi-weḡe piitimnaa taa ké tət pəḡale taa. Waatu inəḡi paa nyi si maḡale Tacaa. 16 Ama maa yele na pa taa apalaa napəli pá fiti yoou, na nyəḡəsi na kvətḡ. Pəle paa teləsəna piitimnaa mpa pa taa paa polo təḡo pa acaalətv tóm. Ilena pá cekəna si maḡale Tacaa.

17 Ḳpóyó Tacaa tóma-m si: 18 Yulu nyá, təḡo nyá təḡonaya na seluḡu, na í nyəó nyá lvm na səḡəntv na seluḡu. 19 Teləsi tət yəlaa si Tacaa Iso má ma yəḡəta Iseyeli taa Yosalem nyóma tóm si, paa təḡo pa təḡonaya na səḡəntv na pá nyəó pa lvm na seluḡu. Mpi tó, paa kpiisi pa tət təna, na tə taa nyəm təna ke tə taa yəlaa mvsəḡ tó. 20 Paa yəki acaləe səsəəna nna a taa yəlaa suwa tó na pá kpiisi tət. Waatu inəḡale paa nyi si maḡale Tacaa.

Tacaa kyəḡətvto lapy

21 Ḳpóyó Tacaa pəəsə-m si: 22 Yulu nyá, pəpe tó ké pə pəsa yəlaa ke ituule si: Kyəeḡ teeki yem na Iso kyəḡətvto teləsəlaa nawa ntiḡi toosee taka taa tó tu laki? 23 Mpu tó, heeli-we si maḡa Tacaa Iso ma yəḡəḡi si maa si tənaya ke ituule nté tə tóm ke Iseyeli taa. Kyəeḡ taḡa kəntə, toosee taka təna ká la ké isu pa naakuyv-yə tó. 24 Mpi tó, pa kaa tasa pəpətv toosee taka ke toosuḡu. Yaa pá naaki tóm kvtsvto ke Iseyeli taa. 25 Pə taḡa pulv, Tacaa má, ma kaa su. Ye ma yəḡəta nti tu la ké, tə kaa leeli. Tó kullaa me, maa yəḡəti tóm na tó la. Tacaa Iso má ma yəḡətəna mpu.

26 Ḳpóyó Tacaa tóma-m si: 27 Yulu nyá, Iseyeli nyóma si nyá toosee u laki isu n toosuḡu tó. Pəyele ma təmnaa mpa n kraaləḡi tó, tə ta ke nəəəə nyənt. 28 Pə tó tó, teləsi-we si, Tacaa Iso má, ma yəḡəta si, ma kyəḡətvto yoosuḡu kaa weəna waatu. Tu yoosi ké isu ma yəḡətvto tó. Tacaa Iso má ma yəḡətəna mpu.

13

Iso kyəḡətvto teləsəlaa pəpətvnaa tó kvlvv

1 Ḳpóyó Tacaa heela-m si: 2 Yulu nyá, heeli Iseyeli nyóma mpa pa nyənəḡi pa təḡi Iso kyəḡətvto teləsəlaa təḡo ma tóm. Pa maḡamaḡa pa nyəntv ke pa kraaləḡi. 3 Iso kyəḡətvto teləsəlaa kvmeleməḡ wei i təḡəḡi i laməḡasəe na u naaki pulv tó, i tóm we waiyo ké. 4 Hai, Iseyeli nyóma Iso kyəḡətvto teləsəlaa we teitei ké isu taale hasi ke ncaa taa. 5 Pa ta polo na pá taḡani icate koluḡa pəḡaləe. Pəyele pa ta ḡma koluḡa na pá cəəna Iseyeli nyóma icate si, pu kenti-weḡe Tacaa pááná yoou kyəaku wule. 6 Pa toosee we kvpete ké, na pa nalaa kyəḡətvto ke kaloolaya. Pa yəḡəḡi si Tacaa yəḡətəna. Pəyele ílé i ta tili-we. Ilena pá tvḡi pa taa si, ílé i ka la isu pa yəḡətvto tó pəcə kvpete. 7 Pa toosee we kvpete ké, na pa nalaa kyəḡətvto ke kaloolaya. Pa yəḡəḡi si, Tacaa yəḡətəna. Pəcə ma ta yəḡəti. 8 Pə tó ké Tacaa Iso

má ma yǒǒtǒyi si: I yasa tǒm krai nyǎntu, í kraala kǒlǒolutu. Maa mu-me na rááná.

⁹ Maa tú ninj ke Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlaa mpa me í wǎna toosee krai nyǎna na í naaki kaloolaya tǒm tǒ. I kaa wee ma yǎlaa kpekǎle tǒ. Pa kaa nmaa má hǎla ke Iseyeli nyǎma nyǎna tǒ. Pǎyele í kaa sǔv Iseyeli tetu taa. Tǎnaya í ká nyǎna si mayale Tacaá Iso. ¹⁰ I tolisiyi ma yǎlaa ké. Ilena í heeliyi yǎlaa si pa heesaa si pǎ caǎana-we. Pǎyele pǎle pǎ fei. Ma yǎlaa nmaakǎna kolunja na mu hulǎsǎyi-ke. ¹¹ Heeli kolunja hulǎsǎlaa mpe si, heelim tev anaam nǒǒlv í ká nu. Kolunja ka hoti na tev tǎmpree nyǎki-me. ¹² Waatu wei kolunja ká ti, Ilena pá pǎssi-me si, hulǎsǎyǒ mpi í ka hulǎsa-ke tǒ pǎ waasa we? ¹³ Pǎ tǒ ké Tacaá Iso má ma yǒǒtǒyi si: Maa kǎna tev heelim na rááná. Tev anaam ka nu, na tǎmpree hoti na a wakǎli pǎ tǎna. ¹⁴ Maa yǎki kolunja nka í hulǎsa mpv tǒ. Kaa ti ate, na pǎ yele kite. Ilena má tǒm te ka ncaa taa. ¹⁵ Maa mu rááná na kolunja na ka hulǎsǎlaa ké. Halǎna má tala ma tǎnaya. Halí maa heeli-me si, kolunja na ka hulǎsǎlaa pa fei tǒtǒ. ¹⁶ Iseyeli Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlaa fei tǒtǒ. Mǎ kraalaya nti í naaki Yosalem tǒ tǒ, na í tǒnj si heesǎyǒ wee. Pǎyele kulǎ kv fei. Tacaá Iso má ma yǒǒtǒna mpv.

Topotopo nyǎma tǒ kolvǒ

¹⁷ Mǒyǒ Tacaá heela-m si: Keeesǎna Iseyeli alaa tǒ. Pa kraalǎyi pa luyǒ nyǎntu ké. Kraali-we si mpusi kǎnj. ¹⁸ Yǔlv nyǎ, heeli-we si Tacaá Iso yǒǒtǒyi si mpusi we alaa mpa me í nyalǎyi saalasi na í tǒyi yǎlaa tǎna ninj taa tǒ má tǒ ké. Na í nyalǎyi tekentǎnaa ke yǎlaa tǎna tǎǒ. I hvv si í kpiliki ma yǎlaa ke má ninj taa, na me mu lu tǎvǎnj. ¹⁹ I kǒyi ma nyǒvǒ ke ma yǎlaa cǒlǎǒ. Tǒǒnaya pǎe njute na mvv hǒǒlǎya nyǒvǒ tǒ ké í lǎki mpv. Tǎnaya í kǒvǒna yǎlaa mpa pǎ ta mvna pá si tǒ. Ilena í yeki mpa pǎ ta mvna pá weena weesuyǒ tǒ. I tǒsǎyi ma yǎlaa na pǎle pá nuiki kaloolaya tǒm. ²⁰ Pǎ tǒ ké Tacaá Iso má ma yǒǒtǒyi si: Maa tu má saalasi nsi í hǒkǎyǎna lelǎa tǒyǒ ninj. Maa leeki-sǎyi má kin na má cǎli. Maa waasi mpa í kpawa tǒ. ²¹ Maa leeki má tekentǎnaa na má waasi ma yǎlaa ke má ninj taa. I taa tasa weev isu katǒsi. Ilena í nyi si mayale Tacaá. ²² Mpi tǒ, í wakǎlǎyi siyisilǎa lǎja na má kaloolasi, pǎcǒ pǎ tǎya ma. Pǎyele í sǎssǎyi asǎǎa ke tǒnj. I sǎnj si pǎle pá lǎyasi na pá weena weesuyǒ. ²³ I kaa tasa má toosee krai nyǎna ke toosuyǒ. Mpv tǒ, í kaa tasa natǎlǎyi nav. Maa ya ma yǎlaa ke má ninj taa. Waatu unǎyi í ká cekǎna si mayale Tacaá.

14

Tacaá u caaki tunj laav

¹ Mǒyǒ Isekiyeeli tasaa si: Kǒyǎku nakǒli Iseyeli sǎsaa napǎli pa kǎma ma kin na pá cǎya. ² Ilena Tacaá tǒ-m si: ³ Yǔlv nyǎ, yǎlaa pane pa tǒka pa tunj tǒm ke pa lotu taa ké. Pa si mpi pǎ sǎsa-weye kawalaya taa tǒyǒ pa kin. Ma kaa yele na pá pǎssi-m natǎli. ⁴ Maa telǎsi-we si, ye Iseyeli tv wei í tǒka í tunj tǒm ke í lotu taa. Ye í su í kin ke mpi pu sǎsi-í kawalaya taa tǒ. Ilena pǒntv kǒv si í yǒǒtǒyǎna Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlv. Maya Tacaá, maa cǎna pǒntv ke í lotu taa tunj tuutuuma tǒm tǒ. ⁵ Ilena ma kvccǒtv nti tǎ pǎsi Iseyeli nyǎma lǎja. Mpi tǒ, pa sǎla asilima tunj ké na pá lv-m. ⁶ Pǎ tǒ ké pǎ wee si, ma heeli Iseyeli nyǎma si, Tacaá Iso yǒǒtǎa si, pá lv tunj na pá mǎli. Pa há pá acaalǎtv tǎnaya siyile.

⁷ Pǎ tǎya pǒlv, Iseyeli nyǎma tǎna na pǎ kpejnǎ cǎyalaa. Ye wei í hatǎlǎna-m na í tǒka tunj tǒm ke í lotu taa. Ye í su mpi pu tǎsi-í kawalaya taa tǒyǒ í kin. Ilena pǒntv kǒv Iso kuyǒǒtǒtu telǎsǎlv kin si í pǎssi-m tǒm natǎli. Ie maya Tacaá, ma

maɣamaɣa maa sɔna-i. ⁸ Maa kuli pɔntu tɔɔ. I tɔm ka pɛsi yɛlaa ke ituule, na ma kpiisi-i ma yɛlaa taa. Ilena pɔ nyi si maɣale Tacaɔ.

⁹ Ye Iso kuyɔɔtɔtu telɛsulɔ nɔɔɔɔɔ i tusa i ti, na i yɔɔti tɔm natɛli. Maɣa Tacaɔ mɔ tɔsɔna pɔntu. Maa tu-i niɲ na mɔ kpiisi-i ma yɛlaa Iseyeeli nyɔma taa. ¹⁰ Iso kuyɔɔtɔtu telɛsulɔ unɪ, na wei i kɔma-i pɔɔsɔyɔ tɔ pa tɔna pa wakɛlɛna, na pa naale pa nyɔɔɲ taa kɛ pu tɛ. ¹¹ Ie Iseyeeli nyɔma kaa tasa tooluɣu na pɔ hatɛlɛna-m. Pɛcɔ pa kaa pillisi pa ti, na pa kawalaya tɔna. Paa pɛsi ma yɛlaa na maa pɛsi pa Iso. Tacaɔ Iso mɔ ma yɔɔtɔɣɛna mpɔ.

Pulɔpɔ kaa sɛɲsi Iso hvɛle

¹² Mɔpɔɣɔ Isekiyeeli tasaa si Tacaɔ heela-m si: ¹³ Yulu nyɔ, ye isɔ tetu natɛli tɔ yɛlaa ta tɔki ma tɔm ke teu ilena pɔ pɛntɔna-m. Maa tu pa tɔɔ kɛ niɲ na ma wakɛli pa tɔɔnaya tɛsɛle. Maa kɔna-weye nyɔɔɔsi, na mɔ kpiisi tetu yɛlaa na tɔla. ¹⁴ Paa Nowee na Taniyeeli na Soopu pa tooso paa wenna yɛlaa mpɛ pa heku. Pa maɣamaɣa pa weesɲ ke pa tampana tɛɲyɔv kɔ waasi. Tacaɔ Iso mɔ ma yɔɔtɔna mpɔ.

¹⁵ Ye ma yɛlaa na taale wontu isayatu lu, tu kpiisi yɛlaa na pɔ yele tetu ke kpɛtɛ. Yɛlaa ka wu tɔ taa kɛ tɛɲnav ke taale wontu nti tɔ tɔɔ. ¹⁶ Ilena yɛlaa tooso unɪ i weɛ tetu taa. Maɣa weesɔyɔ tu Tacaɔ, ma tuukina ma ti si pa kaa pɛsi na pɔ ya apalɔpɔyaya yaa alɔpɔyaya. Pa nyɔɔɲ tike ke paa ya. Tetu kɔ pɛsi wolaya tetu nti tɔ taa nɔɔɔɔɔ fɛi tɔ.

¹⁷ Yaa ma yɛlaa na yooɔ tii tetu nti tɔ taa. Paa kpiisi yɛlaa na tɔla. ¹⁸ Ilena yɛlaa tooso unɪ i weɛ tɔ taa. Maɣa weesɔyɔ tu Tacaɔ, ma tuukina ma ti si, pa kaa pɛsi na pɔ ya apalɔpɔyaya yaa alɔpɔyaya. Pa nyɔɔɲ tike ke paa ya.

¹⁹ Yaa maa kɔna kutɔɲ ke tetu nti tɔ taa ma pɔɔnɔ kɔ huu pa tɔɔ na mɔ tu-weye sɛm na mɔ kpiisi yɛlaa na tɔla. ²⁰ Ilena Nowee na Taniyeeli na Soopu pɔ weɛ pa heku taa. Maɣa weesɔyɔ tu Tacaɔ mɔ tuukina ma ti si pa kaa pɛsi na pɔ ya apalɔpɔyaya yaa alɔpɔyaya. Ama pa maɣamaɣa pa weesɲ ke paa ya pa tampana tɛɲyɔv tɔɔ.

²¹ Mɔpɔɣɔ Tacaɔ Iso yɔɔtɔta si, paa ma kɔna Yosalem yɛlaa tɔɔ kɛ wahalanaɔ sɔsaa mpɛ pa liyiti isɔ: Yoou, na nyɔɔɔsi, na taale wontu isayatu, na kusɛkɔ si, pɔ kpiisi yɛlaa na tɔla. ²² Paa na mpɔ, pu kaasi yɛlaa mpɔ paa fiti tɔ. Apalɔpiya na alɔpiya ka lu pa taa. Paa tala mɔ kin, i kɔ nɔ pa tɔntɛ na pa kulapɔle. Ilena pɔ heɛsi mɔ lanɲa ke wahalanaɔ mpɔ ma yɛlaa na pɔ maɣana Yosalem tɔ pa tɔɔ. Na pɔ tɔna mpi i kɔ kɔna tɔ taa tɔ pɔ tɔɔ. ²³ Pu heɛsi mɔ lanɲa ke waatu wei i kɔ nɔ pa tɔntɛ na pa kulapɔle tɔ. Ie i kɔ nyi si pɔ taya yem tɔɔ kɛ ma lapa pɔ tɔna mpi ma lapa tɔ taa tɔ. Tacaɔ Iso mɔ ma yɔɔtɔna mpɔ.

15

Lesɛɲ tɔyɔ ɲku pa tu kɔkɔ tɔ

¹ Mɔpɔɣɔ Tacaɔ pɔɔsa-m si: ² Yulu nyɔ, tɔyɔ ɲku pa yaa si lesɛɲ tɔ, pepeye ku taasi tɛɛwa tɔɲ lɛlɛɲ nyɔɲsi? ³ Pa kaa kɔpɔ pɔ tɔpɔyaya na pɔ saaki pulɔ. Yaa pɔ lɛsi ku tɔputiya na pɔ pusi ka tɔɔ kɛ wontu. ⁴ Ama kɔkɔ ke pa wɔki si tɔna. Pɔ kɔpɔɔv si kila na pɔ sɔna si nɔɔsi tɔ. Pepeye si tasɔɲi waasɔyɔ? ⁵ Anɪ waatu wei si we tɔɔɔɲ tɔ, pa ta lana-sɔɲi pulɔ. Na saa wei kɔkɔ ka nyaya-si ilɛ, isɛnɔɔɔɔɔ. Tɔmlɛ nteye paa lana-si tɔtɔ?

⁶ Pɔ tɔ kɛ Tacaɔ Iso mɔ ma yɔɔtɔɲi si, isɔ pa wɔkɔyɔ lesɛɲ taasi ke kɔkɔ na pɔ yeki hatɔyɔ taa tɔɲ lɛlɛɲ nyɔɲsi tɔ, mpɔ tɔtɔɔ maa hɔ Yosalem nyɔma mɛ mɔ tike mɔ ɲkɔpɔɲ. ⁷ Maa kuli isɛle na mɔ nyɔni-mɛ. I huɔ si i fita kɔkɔ kɛ. Ie ɲke kaa nyayana-mɛ. Waatu inɔɲi i kɔ nyi si, maɣale Tacaɔ ke saa wei maa kuli mɔ

too tō. ⁸ Maa yelee na tetu pəsi wulaya nyəntu nti tē taa nɔɔlɔ fɛi tō. Mpi tō, í kisa ma tɔm tɔnyu. Tacaá Isə má ma yɔɔtəna mpv.

16

Yosalem nyáma nɔɔsəna pəyaya ŋka pa lɔwa tɔ

¹ Mpróyú Isekiyeeli tasaa si, Tacaá heela-m si: ² Yulu nyá, hólí Yosalem ke ɪ acaalətu tɔm. ³ Teləsi Yosalem si, maya Tacaá Isə ma tɔma si nyá tɔlule nté Kanaah tetu taa. Tənyaya pa lɔla-ŋ. Nyá caa ke Amolii tɔ ké, na nyá too ke Hiti tɔ. ⁴ Pa ta seti nyá cuyete ke nyá lɔlɔyɔ kɔyaku wule. Anɪ pa ta sɔ-ŋ lɔm si pá tiiki-ŋ na tɔm na í lu. Pəyele pa ta takɪ-ŋ pəŋ. ⁵ Nyá tɔm ta la nɔɔlɔyɔ pətəətəle. Nɔɔlɔ ta wii-ŋ na í la-ŋ yaasinaa panɛ pa taa kɔlɔm. Ama pa lɔ-ŋ tawa taa ké nyá kɔyaku kɔlɔlɔyɔ wule ké. Mpi tō, pa taa kpaakayana-ŋ ké. ⁶ Ma tɛɛkayana nyá kɪŋ ké na má keesi n lɔkɪ nyá caləm taa. Ilena ma seesi isəle si í wɛɛna weesuɔu ke í wɛɛna weesuɔu. Paa caləm waasa nyá tō tō. ⁷ Ilena má yelee na í lɔlɔ na í huki sɔsɔm tɔyomyom. N puwaya na í yasəli na í te teu. Nyá hɛla pəyalaa ké na nyá nyɔsɔ su. Ilena í wɛ kpete tɔyɔlɔyɔli. ⁸ Ma tasa nyá kɪŋ ke tɛɛnaɔ, Ilena má ná si, í tɔpa acaaalɛ. Ilena má hɔ ma capa ntompəle na má kenti nyá tɔpakpɛte tō. Mpróyú má suwa nɔɔɔ si maa layana nyá tike. Ilena má na-ŋ tɔ pɛɛli nɔɔɔ na í pəsi ma nyəŋ. Tacaá Isə má ma yɔɔtəna mpv.

⁹ Mpróyú ma sɔ-ŋ lɔm, na má nyaali caləm mpi pu waasa nyá tō tō. Ilena má sayali-ŋ sɔsɔŋ nim. ¹⁰ Ilena má cele-ŋ wontu nti pa sɔpa tō, na tɔnyu nɔɔhulɔŋ kupaŋ, na kponkponu tɔŋ nyəntu tampala, na puɔyɔ kupaŋku toko sɔsɔ. ¹¹ Mpróyú ma tɔ nyá tō ké kacɔka wontu. Isu kpasɪ ke niŋ taa, na lɔlɔyɔ ke nyá luyɔ tɛɛ. ¹² Na nyá miina tō kacɔka kukuule, na ŋkraŋyapəlasɪ. Na ntenuɔu kupaŋku ke nyá nyuɔu taa. ¹³ Nyá kacɔka wontu nté wɔla, na liyitee nyɔɔlɔyɔ. Kususuutu nté kponkponu tɔŋ nyəntu wontu, na pəŋŋ kupaŋ, na nti pa sɔpa tō. Nyá tɔɔnaya nté mɔlɔm kɔpam na tɔŋ nim. Mpɔ pə yelina na í te sɔsɔm na í mɔna kawulaya. ¹⁴ Ilena nyá hətɛ yaa piitimnaa taa ké nyá teu mpi pə tō. Mpi tō, n ka tu tewaya təkpara ke kacɔka ŋka má lapa-ŋ tɔ ka tō. Maya Tacaá Isə má yɔɔtəna mpv.

Yosalem wɛ isu apalaa təna alv

¹⁵ Mpróyú Tacaá tasaa si: Ama Yosalem n hɔma nyá tɪ na nyá teu, na nyá hətɛ yaav. N pəsə apalaa təna alv. N ha nyá tɔyɪ tɛɛlaa təna. ¹⁶ N ləsa nyá wontu nti tɔ cɔlɔta teu tō. Ntəyɪ n lapəna kacɔka ke nyá tɛfɛɛnlenaa, na í la wasaŋkalətu ke pə tō. Yaasi unɪ í taka ta lata. Pəyele ɪ kaa tu tasɔ lapɔ. ¹⁷ N kraɔya wɔla na liyitee nyɔɔlɔyɔ kacɔka wontu nti ma ha-ŋ tɔ, na í lu tɔŋ apalɔnyəŋ, na í lana wasaŋkalətu. ¹⁸ N kraɔya nyá wontu kɔsɔpɔtu nti ma ha-ŋ tɔ, na í takɪ tɔŋ unɪ. N fɛɛna-ɪ ma nim na ma tulaalv. ¹⁹ Tɔɔnaya na mɔlɔm kɔpam na nim na tɔŋ nim ke ma tɔkayana-ŋ. Mpəyɪ n fɛɛnaa isu tulaalv kupaŋ. Tacaá Isə má ma yɔɔtəna mpv. ²⁰ N kraɔya nyá pəyalaa na nyá pɛɛlaa mpa n ka lɔla-m tō. N ha-wɛyɛ tɔŋ si ílɛ í tɔɔ. Nyá wasaŋkalətu nti tɔ ta tō kɛɛ? ²¹ N laawa nyá pəyalaa, na í la-wɛyɛ kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ na tɔŋ hətɛ taa. ²² Nyá acaalətu na nyá wasaŋkalətu nti tɔ taa, n ta tɔsɔ nyá pəcaatu waatu. Saa wei n ka wɛ kpete tɔyɔlɔyɔli na í lɔkɪ nyá caləm taa tō.

²³ Mpróyú Tacaá Isə yɔɔtəna si: Yosalem, nyá tɔma asayɛɛ təna waali, nyá tɔm wɛ waiyɔ ké təkpataa. ²⁴ N ŋmawa wasaŋkalətu kutulɔŋ na tɛfɛɛnlenaa ke pətəmana təna taa. ²⁵ Paa mpaav ŋku ku nɔɔɔ ke n ŋmawa nyá tɛfɛɛnlenaa.

N ha nyá tæyi teelaa tæna. N lulæsa nyá wasanjalætu, n wakæla nyá teu. ²⁶ N lapa wasanjalætu na Icipiti nyóma mpa pa ké nyá cælo nyóma alaafæya nyóma tæ. N kraasa ma pááná na nyá nyæsám tæma payale. ²⁷ Pæ tæo ké ma kula nyá tæo na toma. Ma pæma-η tæyonaya. Ma pæta-η kolontunaa Filiisi nyóma acalee nna nyá wasanjalætu tæm we fæele tæ, pa niη taa. ²⁸ N ta nyægesi, ilæna nyá na Asilii nyóma í la wasanjalætu tæto. Paa na mpv nyá konyulyvυ ta si. ²⁹ N walæsa nyá wasanjalætu ke Pabiloni nyóma taatalaa tetv taa. Paa na mpv n ta nyægesi-ti. ³⁰ Mpyóy Tacaa Isø má ma yæyætaa si: Ama Yosalem nyá n wena icantu. N tæmaga isυ wasanjalæti sæsø. ³¹ N ηmaakaya wasanjalætu kutuluγυ ke paa mpaav ηku kv næyø ké. N ηmaakaya pæ tæfæenle ke lonæ tæna taa ké. Pa taa felæyi-η isυ wasanjalænaa lælaa. ³² N wæe ké isυ alv wasanjalæti wei í kisiyi í paalv na í tæyæyi apalaa kpai nyóma tæ. ³³ Wasanjalænaa tæna wena pa kvhav ké. Ama nyá mælaa ké na í haaki nyá tæηnaa ke kvcæη. Ilæna pá lukæna paa timpri na pá kvη nyá kvη. ³⁴ Nyá na wasanjalænaa lælaa í tá kaa. Mpi tæ, næyolv υ pæekæyi-η. Pæyele næyolv υ felæyi-η pæ liyitee. Nyá mælna na í felæyi apalaa ke tulvη.

³⁵ Pæ tæo tæ, wasanjalæti, nu Tacaa kvyæyætυ. ³⁶ Tacaa Isø yæyætæyi si: N wakæla nyá wenaυ na í hvli nyá tapakpæte ke nyá tæηnaa. Halæna pæ kvæηna nyá acaalætu tuj tæna ke wasanjalætu taa, na í ha-ι nyá piya calæm. ³⁷ Pæ tæo tæ, maa kvoti nyá tæηnaa mpa nyá na-we í nukayæ leleη tæyø. Pæ kvayav pa tæna mpa n sælaa tæ, na mpa nyá taa kraana tæ. Maa kvæyeli-we na paa timpri. Paa kvli nyá tæo, na má yele na pá ná nyá tapakpæte tæna. ³⁸ Maa hvvna-η isυ pa hvvkvγvna alaa wasanjalænaa, na mpa pa kvvi yælaa tæ. Isesæemle ká kvpa-m na má mv pááná na má læsi nyá weesuyυ. ³⁹ Maa tv-η pa niη taa, na pá yæki nyá wasanjalætu kutuluγυ. Paa wakæli nyá tæfæenlænaa, na pá kvu nyá wontu na pá kvayæ nyá kvæka nyæntv. Ilæna pæ yele-η kvæte tæyæyæyæli. ⁴⁰ Paa yele na samaa kvli nyá tæo. Paa yæya-η pæe, na pá sæ-η ηmantaasi. ⁴¹ Paa nyayasi nyá tæesi ke kvækv, na pá hvvna-η alaa tuutuuma isæntaa. Maa su nyá wasanjalætu ke tænaγa. Ilæ n kaa tasa næyolvvυ felvυ. ⁴² Maa lana-η na pááná ké, halæna á hæe. Ilæna má læsi nyá isesæemle ke nyá tæo. Na nyá pááná tæ, a kaa tasa huuu. ⁴³ Mpi tæ, í ta tæssi nyá pæcaatv waatv tæm. N kraasa ma pááná na yaasinaa mpæ pa tæna. Maa mæηna nyá tæntæ isayale tænaγa nyá nyvγv taa. Ilæ n kaa tasa nyá kavalaya na nyá acaalætu ntæyi lavv. Tacaa Isø má ma yæyætæna mpv.

Yosalem wakælvvυ kvla acalæe lenna

⁴⁴ Mpyóy Tacaa tasaa si: Atuva tukilaa ká tukina Yosalem ke ituule si, toto we isæna tæ, mpyóy pæel kvakæyi. ⁴⁵ Yosalem n ké nyá too pæel ké tækvem. Nyá too tv í kisina í paalv na í piya. I we teitei tæyæy isυ nyá kvævnaa mpa pa kisa pa paalaa na pa piya tæ. Pa too ka ké Hiti tv ké, pa caa ke Amalii tv. ⁴⁶ Nyá kvæyø wei í we ilim ntæyæη tæo tæyæle Samalii na í pælaa. Nyá neu wei í we ilim mpætæη tæo tæyæle Sætæm na í pælaa. ⁴⁷ Pæ tæya pæcø tike ke n kvæna pæle pa tæntæ na pa acaalætu tæma. Halí í wakæla nyá tæntæ taa na pá kvli-we. ⁴⁸ Tacaa Isø má mæyæ weesuyυ tv ké. Yosalem nyá neu Sætæm na í pælaa pa ta la mpi Yosalem nyana nyá nyóma í lapa tæ. ⁴⁹ Nyá neu Sætæm kavalaya nté si, í ka we kalampaanu ké, na í wenaυ tævva. I na í pælaa paa næyæsvyi pulv. Ama í taa waasæyi wahaal tv yaa kvnyæntv. ⁵⁰ Pa hæma pa ti na pá lá acaalætu na má ná, ilæna má kvpiisi-we. ⁵¹ Yosalem, Samalii ta la nyá isayatu hvæyolvvυ. Nyá acaalætu kvla payalæ ke í nyæntv. Acaalætu tæna nti n lapa tæ, tæ tæo ké Sætæm na Samalii pa pæsa kvpama. ⁵² Nyá wei nyá n kvkayæ nyá kvæyø na nyá neu pa tæm tæ, isayatu ntæyi nyá pæsæna nyá tæyi acaalvγv na pá kvli pæle. Isayatu nti tæ fæele kvmna nteyæ nyá tæo. Mpv pæ yekina na pæle

pá kəli-ŋ siχisuχu. Pə wεε ké si pə liχiti-ŋ na í təχə fεele. Mpi tə, má huləna si pεle pa tewa. ⁵³ Maa tayani pa acalεε. Paa Sətəm na í cələ acalisi. Paa Samalii na í cələ nyəŋsi. Halí maa tayani-ŋ tətə isu pεle. ⁵⁴ Pu tu-ŋ fεele ilena pá kraasi nyá kəχə na í neu pa apalətu. ⁵⁵ Nyá kəχə Sətəm na í pεelaa paa məli isu pa wule taa. Nyá neu Samalii na ilé í pεelaa paa məli isu pa wule taa. Nyaya Yosalem nyana nyá piya í ká məli isu mə wule taa. ⁵⁶ Nyá neu Sətəm təm ka wenna nyá nəχə taa ké tam ke nyá kalampaaní waatu. ⁵⁷ Ilena pəcə pá kuliχi nyá isayatu tə. Nyaya pə talaa si Itəm acalεε na pə cələ nyəna pá wəŋi-ŋ. Filiisi nyəna náá tuv-ŋ na pá footiχi-ŋ paa həχəlvəχ ɲku. ⁵⁸ Nyá kawalaya na nyá acaalətu məla nyá nyəχu taa kεle. Tacaa má ma yəχətəna mpv.

⁵⁹ Ḿpóyú Tacaa Išo yəχətəa si: Maa lá-ŋ ké isu n nyənuχu yem ke tuunav, na í yəki nəχə pεeləχu tə. ⁶⁰ Ama maa təəsi nəχə ɲka má na-ŋ tə pεela nyá pεelətu waatu tə. Ma na-ŋ tu pεeli tam tə nyəŋka. ⁶¹ N ká təəsi nyá təntε təm na fεele kra-ŋ, saa wei nyá kəχənaa na nyá newaa paa kəχə nyá kiŋ tə. Maa ha-ŋ-we na pá pəsi nyá pεelaa. Ilε pə taya nəχə pεeləχu tə. ⁶² Ma na-ŋ tu pεeli nəχə. Waatu inəχi n ká nyi si mayalε Tacaa. ⁶³ N ká təəsi tete, na í ká nyəχu na fεele. Pu liχiti-ŋ ké, n kaa kuli nəχə ke saa wei maa husi nyá isayatu təna tə. Tacaa Išo má ma yəχətəna mpv.

17

Hekəle na lesəŋ tɔχv pa təm

¹ Ḿpóyú Tacaa tasa Isekiyeeli maya heeluχu si: ² Yəlv nyá, sεε Iseyeli nyəma ke iso. ³ Heeli-wε si maya Tacaa Išo ma yəχətəa si, hekəle səsə nəχəlv í wenna nté. I keŋ təwə na í hontv suwa na tə tayalaa, na tə cələtəa. Ḿpóyú í kulaa na í polo Lipan tetv taa. Ilena í kə tɔχv səsəlv nakvli kv nyəχu taa. ⁴ Akpaale nte tə kəla kəlvəχ təχə í setaa. Ḿpóyú í pona taatəle tetv natəli tə taa. Ilena í su yampayatəlaa icatε taa. ⁵ Pə waali ké í caa Iseyeli tetv taa tɔχv nakvli kv piliŋa. Ilena í pona na í sə taale nte pa lukaa tə tə taa ké ləm nəχə. Išu tɔχv ɲku kv səla ləm tə. ⁶ Ḿpóyú piliŋa ɲke ka tεwə na ká pəsi tɔχv ɲku pa yaa si lesəŋ tə. Ilena kv məeli, ilε kv ta kvli. Na kv wəna hetv. Ntəna kv piliŋasi ha si isε na hekəle tə, na kv lila ke í tεε. Na kv hεləsəχi piliŋasi kofasi ke tam. ⁷ Hekəle səsə nəχəlv ilε í ka wεε tətə, í keŋ tayalaa ké na í hontv suwa teu. Ilena tɔχv ɲku kv lila na kv piliŋasi kεesəna hekəle inu í tə si í pəli-kvəlv ləm. ⁸ Tetv kvpantv taa ké pa tuu-kvəlv ləm səsəlv kiŋ. Pa tuu-kvəlv si kv piliŋasi í su teu, na kó ləli na kú pəsi tɔχv ɲku pa yaa si, lesəŋ tə kv kvpankv.

⁹ Ḿpóyú Tacaa Išo si: Pəəsi-wε si, tɔχv ɲku kv la nté? Kancaalaya hekəle kaa kvəsi-kv na kv lila na í kooli kv pεe, na kəna kv hatv təna pə wəli. Pə kaa wεε si pá lana toma ke səsəlv. Yaa yəlaa tuutuuma í wεε na pəcə pá kvəsi-kv na kv lila. ¹⁰ Pa sə-kv yaa, ilε kv la nté? Ye ilim təlule heelim*fa* mapa-kv, kv kaa wəli timpí taa kv nyə mpv tə? ^a haŋaya təχə. Pə laki na tuŋ na nyuŋv wələχi.

Təm nti tə həwεε kilisuχu

¹¹ Ḿpóyú Tacaa təma-m si: ¹² Pəəsi tə kullaa təyaya nyəma mpe si: I ta cekəna təm nti? Heeli-wεyε isəna Papiloni wulav kəma Yosalem, na í kuu pa wulav na í waali nyəma, na í pona í tε tə. ¹³ Ilena í kra kawulaya təyaya tv nəχəlv na í na-í pá pεeli nəχə, na í yele na ilé í su nəχə na tuunav. Ḿpóyú í tεna tetv kvpayalaa təna.

^a 17:10 ilim təlule heelim: Ilim təlule heelim. Pə ké heelim təŋ nyəmv mpi pə taa na

14 Mpu pə tisina Yuta kawulaya tafe, na ká wu kolvuv. Paa na mpv na pa tōka pa na-i pa nɔɔ pɛlvuv ke teu. 15 Mpuvle wulav kofalv inɪ, i kula wei i kuu tetv yōlaa ke mpv tō i tō. Ilena í tili Icipiti wulav cōlv sɪ, ílé í ha-i yōov kpaɣanəŋ na pə yoolaa ke tuutuuma. Yōlv wei i lapv yaasi inɪ tō, i ka waa na í fiti kēle? Timpi i laalaa na í wakēlɪ pa nɔɔ pɛlvuv mpi tō, i kaa tōlɪ-tɪ. 16 Ntəna Tacaa Išo sɪ: Maya Išo weesuvu tɔ kē. Isu pɔntv inɪ i səpa wulav wei inɪ i tɔ-i kawulaya ke mpv tō i te Papiloni. Mpi tō, i yōka í na wulav inɪ pa tuunav na pa nɔɔ pɛlvuv. 17 Icipiti wulav kaa pona yoolaa tuutuuma na sōcənaa paɣale. I kaa waasi-i yōov taa kē waatv wei Papiloni nyóma ká lo hapɛɛ taka tō. Icatɛ kite ke paa lo na pa huli pōŋ sɪ pa kɔɣi yōlaa tuutuuma. 18 Mpi tō, i ta nyəni i tuunav ke pōlv. I yōka i nɔɔ pɛlvuv. Pəyele inɪ i ka yōɔtəna na í sɪ, na í la pə təna. I kaa tasa fituvu.

19 Pə tō kē Tacaa Išo má ma suwa sɪ, maya weesuvu tɔ kē. Tuunav na nɔɔ pɛlvuv mpi i nyəna yem isəntv tō, ma hətɛ ke i ka lapəna. Maa məŋna pə tənaya i nyuvv taa. 20 Maa nyəri-i puluvu na má kpa-i ma katōka taa. Maa pona-i Papiloni na má hvvna-i tōm ke timpi i ta nuna-m tō. 21 Paa kv i yoolaa taa selaa təna na layatɛ kē. Pə kaasəvi mpa ilena pá yasɪ pɛlyɛ tetv təna taa. Waatv inəvi paa nyɪ sɪ maya Tacaa má yōɔtəna.

Nɔɔsɪ nsi Tacaa suwa tɔ

22 Mpuvú Tacaa Išo yōɔtəna sɪ: Maa caa tɔv sōsōv nyuvv taa piliŋa kɔfalaya. Maa pɛli hatov comcom nɔɔ taa nyəŋka. Maa pona-keɣɛ puvv kōkōlvuv nakulv kv tō na má sō-ke. 23 Isevli puvv kōkōlvuv nakulv kv tō kē maa sō-ke. Kaa pu teu na ká heli piliŋasɪ na tɔv la sōsōv kupankv na kv luli pɛɛ. Ilena sumasɪ piitimnaa təna kōv, na sí cakɪ kv isotom taa na sí hɛɛsəvi. 24 Ilena taale tɔŋ təna nyɪ sɪ maya Tacaa. Má pəsəvəna tɔv sōsōv ke tiika, na má pəsɪ tiika ke tɔv sōsōv. Má yekina na tɔv lom nyəŋkv wōlv. Maa yelev na kōwōlvuv náa wɛɛna lom. Maya Tacaa, má yōɔtəna. Maa la kē isu ma yōɔtəna tɔ.

18

Išo hvvkəna paa wei isu i təntɛ wɛɛ tɔ

1 Mpuvú Tacaa pōsəna Isekiyeeli ma sɪ: 2 Pepe tō kē Isevli nyóma tukiɣi ituule sɪ, cɛcənaa sala lɛsɛŋ akaa. Ilena pa piya kela nyəŋ?

3 Tacaa Išo má ma yōɔtəna tuunav sɪ, pə fɛi sɪ pá tasa ituule nteɣɛ tukuɣi ke Isevli taa. 4 Ma tənna yōlaa təna weesɪŋ. Paa cɛcənaa nyəŋ, paa piya nyəŋ. Wei i lapv isayatv tō, inɪ i ká səna pə səm.

5 Ye isu yōlv təŋəvi tampana, na í lakɪ kōpantv na í siɣisaa. 6 I tōki laatv təŋəvaya ke pulasɪ tō. I luvjiɣi Isevli nyóma tɔŋ. I wakəlvɪ i təvəntəle alv. I kɔtəvəna alv ke i asilima kɔvɛɛŋ taa. 7 I muɣulɣi, i ŋmuləvi. I feləvi i kəma. I haaki nyəvəntənaa ke təŋəvaya, na mpa pa wɛ kɔpəla təvə kvtakəm. 8 I kəntəvi i liyitee sɪ í hiki kasəvaya yaa kawaaɣa. I lakɪ mpi pə ta siɣisɪ tō. Ama yōlaa naale i lapv tōm, i təŋəvi tampana ke tə taa kē. 9 Ilena í təŋəvi ma kiŋ, na í lakɪ ma kōtōtōtɔ na kōpantv. Ile inɪ i siɣisina nté. Yōlv isu mpv wɛɛkəna weesuvu kē. Tacaa Išo má ma yōɔtəna mpv.

10 Ye isu pə te yōlv pəvaya kē ŋmulv na ká kɔvi yōlaa. Yaa ka lapv yaasinava pane pa taa nɔɔlv. 11 Ka kisa ka caa ukpatɛ ke təŋvuv, na ka tōki laatv təŋəvaya ke pōŋ taa. Ka wakəla ka təvəntəle alv. 12 Ka muɣulɣi wahala nyóma na kōnyəntənaa, na ká ŋmuləvi. Pəcō kaa feləvi ka kəma. Ka luvjiɣi tɔŋ wei i kē acaalətv ke mpv tō.

¹³ Ye yulu isuu mpw kantaxi i liyitee na i peekaxi kawaxaya, yaa kasaxaya. I huuki si i ka weena weesuyu na? Aai, yoo. Ye i lapa acaalatu nti ta tona. Pa wee si i isayatu i mali i nyugu taa ke na i si.

¹⁴ Ye isu yulu wena poyalu kele, na i naaki isayatonaa mpa i caa laki to pa tona. Ie i ta taji i krate. ¹⁵ I kisa laatu tatonaya tatonu ke paji taa. Ii lunji Iseyeli nyoma acaalatu tuji. Poyele u wakolaji i tatonale alb. ¹⁶ Ii muyuliji naxulu, u njmulaji. Ii muyi kamle to pulugu taluma. I haaki tatonaya ke nyaxotona, na i haaki wontu ke mpa pa we krate to. ¹⁷ Ii laki isayatu. Ii peekaxi kawaxaya yaa kasaxaya. I tokaji ma kututu na i taji ma kiij. Puntu weekana weesuyu ke, u saki i caa isayatu sam. ¹⁸ I caa muyulina na i njmuli, na i la isayatu ke i yalaa heku. Ii i ka sana i isayatu sam.

¹⁹ I paxaxi si, pepe taa ke poyalu u saki cece isayatu sam? Mpi to, ie i taji tampana ke. I lapa kusiyisim na i toki ma kiij tona na i laki. Pa wee si i weena weesuyu ke. ²⁰ Yulu wei i lapa isayatu to i ka sana. Poyalu kaa si cece isayatu sam. Poxo cece na kaa si poyalu nyantu sam. Siyisilu toki i siyisuyu footo ke. Iena isayan naa taji i isayatu nyaji.

Kupantu lapu tam seyesuyu

²¹ Ye isayan lowa i isayatu nti i lapa to. Iena i tokaji ma kusasutu na i taji tampana na i laki kusiyisim. I ka weena weesuyu ke, i kaa si. ²² Paa soo i kawalaya tona taa ke. I ka weena weesuyu ke isana i taji tampana to pa taa. ²³ Mpxu Tacaa Iso si, pa taji isayan sam ke ma soolaa. Ama si i layasi tonte ke na i weena weesuyu. ²⁴ Ye siyisilu lowa i siyisuyu na i la kawalaya. Iena i keena isayan acaalatu, i kaa weena weesuyu toto. Iso ka soo i siyisuyu taa ke. Mpi to, i ha i taji kawalaya na kupantugu taa ke. Pa taa ke i ka si. ²⁵ Iseyeli nyoma yaxotaji si Tacaa mpaav ta siyisi. Ie ma paxaxi Iseyeli nyoma si, pa taji mpe pa mpaav ta siyisina ma nyajku ke? ²⁶ Ye siyisilu lowa i siyisuyu na i la kawalaya na i si ka sam. Isayatu nti i lapa mpw to ta sam ke i sapa. ²⁷ Ye isayan yela i isayatu nti i lapa to, na i taji tampana na siyisuyu. I ka weena weesuyu. ²⁸ Ye i nawa si i wakolaa, iena i layasi, i ka weena weesuyu ke, i kaa si. ²⁹ Iseyeli nyoma taji si Tacaa mpaav ta siyisi. Ie pa taji mpe pa mpaav ta siyisina ma nyajku ke? ³⁰ Pa taa ke Tacaa Iso ma ma yaxotaa si maa huuna paa Iseyeli tu wei isu i tonte wee to. Mpw to, paa wei i yele i kawalaya nka i laki to, na i layasi. Pa taa koo na ma isayatu yele na i le. ³¹ I lo ma kawalaya tonaya pooluji. I layasi lomaxasale kufate na huwee kufana. Pepe taa ke i ka sooli sam? ³² Iso Tacaa si, ma ta sooli asaxaa sam. Pa taa to, i lo ma isayatu na i layasi na i weena weesuyu.

19

Iseyeli awulumpiya to wula

¹ Mpxu Tacaa heela Isekiyeeli ma si ma ma kawaxaya ke Iseyeli nyoma awulumpiya to si:

² Ma too ka ke tjalaya nka ka wena ka mpa ke tjalasi taa taji. Tjalasi kufasi heku ke ka hanta na ka toki ka piya.

³ Iena ka falasi ka piya taa lejka na kele ka pasi tjalaya ifate nte ta kpelama ta tatonaya calugu, na ta liki yalaa to.

4 Μπόγυό piitimnaa nu pa yəɔtəɣi ka təm,
 ɔlena pá kpa-keɣe katəka taa,
 na pá tu ka muna taa ké kulaya taka,
 na pá pona-keɣe Icipiti tetu taa.

5 Τόγολαα ɔbnyəŋka ŋke ka
 cekənaa si ka teɛla kpeɛ.
 ɔlena ká ləsi ka piya taa leŋka
 na ká la-keɣe tóγolaya ifate, kpelikpeka nyəŋka.

6 ɔlena ká na leŋsi pá təŋ.
 Ka kpeɛma ka tóγonaya cəɔɔyɔ,
 na ka liki yəlaa.

7 Μπόγυό ka yəka pa acalee,
 na pa kawulaya teesi.
 Tetu taa yəlaa í nuwa ka
 nyusuyɔ ɔle pa sɔv seluyɔ.

8 ɔlena piitimnaa mpa pa cəɔna-we tɔ,
 pá luna pa tetu həɣələŋ taa
 na pá pɛɛli nəɣo ke ka tɔ.
 Pa nyəpa-keɣe puluyɔ
 na pá kpa-keɣe pa katəka taa.

9 Μπόγυό pa tu kulaya taka ke ka muna taa.
 ɔlena pá sɔsi-keɣe tóγoluyɔ
 səsəɔv nakvli kv taa.
 Pə waali ké pa pona-keɣe Papiloni wulav.
 ɔlena pá təkɪ-keɣe saləka ke kolunja ɪcate taa.
 Si pa taa tasa ka nəɣo nuw ke
 Iseyeli pulasi taa.

Tuyv ŋku pa yaa si leseŋ tuyv tɔ kv tɔ wula

10 Nyá too ka we ké ɪsu leseŋ tuyv.

Pa sɔ-kuyɔ lɔm nəɣo na kú lɔ
 na kú lɔli səsəm ke lɔm katatəlaya tɔɔ.

11 Kv piliŋasi ka wena alaafəya ké
 na sí pəsi kawulaya kpatəŋ.
 ɔlena sí pu na sí teɛ tuŋ tɔɔ.

Μπόγυό pa sama-kuyɔ kv piliŋasi payale
 na kv kvŋkɔlɔməŋ tɔɔ.

12 Tənaɣa pə kpeɛsa-kv na pááná
 na pá pɛti ate.
 ɔlim təlule heelim mpa kv pee na á wuli.
 ɔlena kv piliŋasi kpelikpeka nyəŋsi
 nsi sí pɛli na sí wuli
 na kəkə nyaga-si.

13 Nəɔnəɔ wɔlaya tetu taa
 timpi lɔm fei na ləkətv weɛ tóγo pa sɔ-kv.

14 Μπόγυό kəkə luna kv taa
 na ká nyaga kv piliŋasi na kv pee.
 Kv feina piliŋasi alaafəya nyənsi
 nsi si ké kawulaya kpatóγó tɔ.
 Kawəyaya kane ka we ké ɪsu wula.

20

Tacaa paasəna Iseyeli nyəma

¹ Iseyeli nyəma kuuu pənyaya naatosompəyolaya nyəhka isətu kakpası nyəh kuyaku naanəwa nyəhku wule, Iseyeli səsaa taa napəli kəma. Pa maɣana-m sı pa caaki pá nyi Iso luyi nyəntu. ² Ntəna Tacaa Iso heeli-m sı: ³ Isekiyeeli pəsı Iseyeli səsaa sı, maya í kəma nau na? Ma tuuki sı ma ké weesuyu tu ké. Ma kaa yele na í ná-m. Tacaa Iso má ma yəɣətəna mpv.

⁴ Ḿpóyó Tacaa Iso tasa-m heeluɣu sı: Ye n caa n hɔuna-weyɛ, n hɔuna-we, ile heeli-weyɛ pa caanaa acaalətu təma. ⁵ Heeli-we sı, maya Tacaa Iso ma yəɣətəna sı, kuyanjku ma ləsa Iseyeli nyəma me tə ma kraasa niŋ na má sı Yakəpu təyaya lɔlɔyɔ nyəma ke nəɣə na ma tuu. Ma hula-meyɛ ma təyi Icipiti tetu taa. Ma heela-me na isələ kɔsɛmle sı, maɣale mə Caa Iso. ⁶ Kuyaku ŋkuyɔ ma kraasa niŋ na má heeli-me na tuunav sı, maa ləsi-meyɛ Icipiti tetu taa. Maa pona-meyɛ tetu nti maa cəwa na tə kəla teu tə tə taa. Tə taa ké təyənaya na kupantu təna tɔla yem təhə. ⁷ Haləna ma heeli-me sı, í ló acaalətu nti í nyənəyi na tə həŋ-me tə. Í taa pilisi mə ti na Icipiti tuŋ. Maɣale mə caa Iso.

⁸ Ḿpóyó í kisa-m nunav na í kɔli ma tɔ. Mə taa nəɣɔl ta lə acaalətu nti tə həŋ-me tə. Pəcə í ta lə Icipiti tuŋ. Ilena maa hiki hɔwee sı, maa lana-me na pááná ke Icipiti tetu taa tənaya, haləna a hee. ⁹ Paa na mpv ma həte tɔ ké ma lapa mpv sı, pə taa kəw na pə wakəli-tɛyɛ piitimnaa mpa pa heku í wee tə. Pəcə mpe inı pa heku ke ma hula-meyɛ ma ti. Ilena má ləsi-meyɛ Icipiti tetu taa. ¹⁰ Ḿpóyó ma ləsa-meyɛ Icipiti tetu taa. Ma tiika-meyɛ wɔlaya tetu nti tə taa fei cəyav tə. ¹¹ Ma seɣesa-meyɛ ma kiŋ. Ma hula-meyɛ ma kɔtɔtɔtu nti pə wee sı, yulɔ í təkı na í weena weesuyu tə. ¹² Ma ha-meyɛ kuyeyɛ kɔheesəŋ sı, pə hólı sı, maya Tacaa má suna-me na mə mpa. ¹³ Ḿpóyó Iseyeli nyəma me í kɔla ma tɔ ké wɔlaya tetu taa. Í kisa ma kiŋ ke tənyu. Í lə ma kɔtɔtɔtu nti yulɔ ka təŋ na í weena weesuyu tə. Í wakəla ma kuyaku kɔheesuyɔ tənəŋnəŋ. Pə tɔ ké ma hɔwa ma taa sı, maa mu-me na pááná təsəyəsəyi ke wɔlaya tetu taa təna, na ma kpiisi-me. ¹⁴ Paa na mpv ma həte tɔ ké ma lapa mpv. Pə taa kəw na pə wakəli-tɛyɛ piitimnaa mpa pa taa ma ləsa-meyɛ Icipiti tetu taa tə. ¹⁵ Wɔlaya tetu taa tənaya ma kraasa niŋ na má tuu sı, ma kaa pona-meyɛ tetu kɔpantu nti maa ha-me tə tə taa. Tetu nti tə taa ke təyənaya kɔpəŋka na kɔpantu təna tɔlaa təhə. ¹⁶ Mpi tə, í ləwa ma kɔtɔtɔtu na í kisi ma kiŋ ke tənyu. Í wakəla ma kuyeyɛ kɔheesəŋ. Pə taya pulɔ, í nyəkələna mə tuŋ kɔlalaŋ ké. ¹⁷ Ama ma lapa mə pətətəle sı, má taa kpiisi-me. Ile ma ta wakəli-meyɛ wɔlaya tetu taa.

Iseyeli nyəma ta yele Tacaa ke kisuyu

¹⁸ Ḿpóyó ma heela Iseyeli nyəma piya ke wɔlaya tetu taa sı, í taa təŋ mə caanaa kiŋ. Í taa təŋ pa kɔtɔtɔtu, na í pilisi mə ti na pa tuŋ. ¹⁹ Maɣale mə Iso Tacaa, í təŋ ma kiŋ. Í paasəna ma kɔtɔtɔtu, na í lakı-tı. ²⁰ Í nyənı ma kuyeyɛ kɔheesəŋ ke ma nyəh. Kuyeyɛ inı í hɔləyənə má na-me ta heku sı, yəlaa í nyi sı, maɣale mə Iso Tacaa. ²¹ Ilena mu kɔli ma tɔ, í ta təŋ ma kiŋ. Pəcə í ta paasəna yaa í təŋ ma kɔtɔtɔtu nti yulɔ ka təŋ na í hiki weesuyu tə. Í wakəla ma kuyeyɛ kɔheesəŋ. Ntəna má hɔv ma taa sı, maa lana-me na pááná ke wɔlaya tetu taa ké, haləna á hee. ²² Paa na mpv ma həte tɔ, ma kpa ma ti sı, pə taa kəw na pə wakəli, ma həte. Pə taa wakəli-tɛyɛ piitimnaa mpa pa taa maa ləsa-meyɛ Icipiti tetu taa tə. ²³ Ḿpóyó ma tasa niŋ kraasuyɔ na má tuu wɔlaya tetu taa sı, maa yasi-meyɛ tetvnaa kraı nyəntu yələanaa taa. ²⁴ Mpi tə, í taa lakı ma kɔtɔtɔtu. Pəyele í ləkı ma kiŋ. Í

wakələxi ma kuyeyi kuhēesəy. I keesa mə ise na mə caanaa tuŋ kulalaan tō. ²⁵ Ma tōna-meçe kutotutu nti tē fei teu tō. Kiin inu u haaki-meçe weesin. ²⁶ İlena ma yele na í haaki mə kancaalaya piya ke mə tuŋ na pə pilisiyi-me. Maa tu-meçe soçontu səsəontu ké si, í cekəna si mayale Tacaa.

Tacaa su tənaya ke İseyeli nyəma laatu

²⁷ M̄p̄ȳú Tacaa tōma İsekiyeeli má si: Yulu nyá, heeli İseyeli nyəma si mə caanaa wakələna-m ké. Mpi tō, pa kisa ma nyəntu ke tōkuy. ²⁸ Ma tiika-we na má pona-weçe tetu nti maa yəçotəna tuunav si, maa ha-we tō tē taa. Pa tala tēna, İlena pá ná pulasi kukulası tēna, na hətu tēna. İlena pá feenəyi na pá lakı kətasi nsi si kusəyi ma pááná tō. Pa wəpa pa tulaabnaa, na pá liisiyi pa solum. ²⁹ Ntəna ná pá pəəsi-we si: Təfeenəle nte tē taa ké í puki mpw? Pə krayav waatu inu təyo pa ha İona anı si, təfeenəlenaa na pá yaaki-yəçe m̄p̄ȳú haləna sanja. ³⁰ Teləsi İseyeli nyəma si, Tacaa İso má ma yəçotəyi si: Pə fei si í pilisi mə ti, İsu mə caanaa. Yaa í tənəyi mə acaalətu tuŋ na í layasəyi. ³¹ Timpi í pilisiyina mə təyi mə tuŋnaa ke haləna sanja təyole, mə kucəŋ hav taa, na İsəna í lakı mə piya ke kətasi nsi kəko lusa si tēna tō. İlena İseyeli nyəma hūki si, maa yele na í yəçotəna-m? Tacaa İso tuuki si: Ma kaa yele na í yəçotəna-m. ³² İ kaa na mpi í tēləyi tō. Mpi tō í yəçotəyi si, í caa si, í wee İsu piitim, yaa tetu lenti yəlaa kpeka. İ caa í İuŋ tūyu na pəle. ³³ Tacaa İso má ma yəçotəyi si, ma tuuki si maa təyo mə tō ké kawulaya na toŋ səsəŋ. Maa mu-me na pááná. ³⁴ Maa ləsi-meçe piitimnaa taa. Maa ləsi-meçe tetūnaa mpa pa taa í ká yawa tō. Maa kpeyeli-me na ma toŋ səsəŋ, na má mu-me na pááná. ³⁵ İlena ma pona-meçe wulaya tetu taa, na í hatələna piitimnaa, na má hūna-me na tē nyənəyi tēma. ³⁶ Teitei İsu ma hūna mə caanaa ke İcipiti wulaya tetu taa tō. M̄p̄ȳú maa hūna-me. Tacaa İso má ma yəçotəna mpw. ³⁷ Maa caali-me na í wee ma kaləko. İ ká tōki ma na-me tá nəçə pēluy. ³⁸ Maa ləsi mə taa ké mpa pa kola ma tō na pá tá nuna-m tō. Na má ləsi-meçe tetūnaa mpa pa taa í cayaa tō. Ama í kaa məli İseyeli tetu taa. Waatu inəyi í ká cekəna si mayale Tacaa. ³⁹ M̄p̄ȳú Tacaa İso yəçotaa si paa İseyeli tu wei í polo na í İuŋ i tuŋ. Ama pəle pə waali ké í ká nuna-m. İ kaa tasa ma həte wakuluy na mə kucəŋ na mə tuŋ. ⁴⁰ Ma puyə nənə nyəŋku səsəŋku tō ké İseyeli nyəma mpa me mə tēna i we tetu taa tō, í ká İa-m tēmlē. Tənaya maa mu-meçe teu. Maa pēki mə kuhaan na mə kuhələm kancaalaya kulolum, na pə tēna mpi í ká ha-m tō. ⁴¹ Maa mu-meçe teu, İsu kətaya ŋka ka səsəŋ we teu tō. Waatu inəyi maa ləsi-meçe tetūnaa mpa pa taa maa yasa-meçe piitimnaa heku tō, na má kpeyeli-me. İlena piitimnaa ná si maya İso nənətu. ⁴² Waatu wei inu maa kəna-meçe İseyeli tetu nti maa kpaasa niŋ na má tuu si, maa ha-təyi mə caanaa tō, tē taa təyo í ká nyi si, maya Tacaa. ⁴³ Tənaya í ká tōəsi mə tənte na mə lakası tēna nsi í pilisina mə ti tō si tōm. İlena í nyəəsi mə təyi acaalətu tēna nti í İpa tō tē tō. ⁴⁴ M̄p̄ȳú Tacaa yəçotaa si: Ma həte tō ké maa İa. Ma kaa keesəna mə tēnte İsayale na mə lakası nsi si fei teu tō. Waatu inəyi İseyeli nyəma ká nyi si, mayale Tacaa.

21

Tacaa mu pááná na İseyeli nyəma

¹ M̄p̄ȳú İso tōma İsekiyeeli má si: ² Yulu nyá, keesi nyá ise na İlim mpətəŋ həyoluy tō, na í yəçotəna-ku. Teləsi ku tawa hətuŋ ke İso ku yəçotutu. ³ Heeli İlim mpətəŋ hətuŋ ke Tacaa má ma ku yəçotutu. Ma yəçotəyi si maa tu-kuy kəko. Kaa nyaya tuŋ İm nyəŋ tēna na kuwələŋ. Pulupu kaa teesi-ke. Kaa nyaya pə tənaya

hatoo ilim mp̄ətəŋ k̄é, hal̄əna p̄ə nt̄əŋəŋ. ⁴ Ȳəlaa t̄əna ká nyi si maya Tacaa. Ma t̄əna k̄ək̄ə ŋk̄e, na p̄ul̄əp̄u kaa teesi-k̄e.

⁵ Nt̄əna Isekiyeeli má, ma ȳəŋəti si: Hai, Tacaa, pa t̄əŋ maya si atuwa k̄e ma tukiyi.

⁶ M̄p̄óŋ Tacaa t̄əma-m si: ⁷ Ȳul̄ə nyá, k̄eesi nyá ise na Yosalem icate t̄ə. Ȳəŋəti t̄ə k̄ət̄əŋa t̄əlat̄ənaa t̄ə k̄é isayatu. Ȳəŋəti m̄pi pu mayana Iseyeli t̄ətu t̄ə. ⁸ Heeli Iseyeli nȳəma si, maa kul̄i pa t̄ə. Maa k̄p̄ee ma layate k̄e t̄ə suyute taa na má k̄á pa t̄əna. Paa asayaa paa k̄upama. ⁹ K̄upama na asayaa pa k̄piisuyu t̄ə k̄é maa k̄p̄ee ma layate k̄e t̄ə suyute taa. Maa k̄ó ȳəlaa t̄ənaŋa p̄ə k̄p̄ayav̄ ilim mp̄ətəŋ na p̄ə nt̄əŋəŋ t̄ə t̄ə. ¹⁰ Ȳəlaa t̄əna ká nyi si, maya Tacaa, ma k̄p̄ee ma layate k̄e t̄ə suyute taa. T̄ə kaa tasa m̄əluv̄. ¹¹ Ȳul̄ə nyá, nyá lan̄le í wak̄əli s̄əs̄əm. Wii pa t̄əna pa is̄ntaa. ¹² Ye pa p̄əsa-ŋ si: Pepe t̄ə k̄é n̄ m̄ələyi? Ile í c̄ə si, ma nuwa t̄əm isayatu k̄é. Tu la na ȳəlaa lan̄a wak̄əli. Paa susi ŋk̄palasi k̄e yem, na pa ap̄al̄ətu hoo. Pa t̄əna ká mak̄i t̄əma. Nti t̄ə tal̄əna nt̄ə. Tacaa Is̄ə má ma ȳəŋət̄əna mp̄v̄.

Layate ka t̄əŋ Iseyeli nȳəma

¹³ M̄p̄óŋ Is̄ə t̄əma Isekiyeeli má si: ¹⁴ Ȳul̄ə nyá, ȳəŋəti si, Is̄ə má ma ȳəŋətaa si, layate layate.

Pa sala-t̄eȳe na pá sotiti-t̄e.

¹⁵ Ȳəlaa k̄uȳu t̄ə k̄é pa sala-t̄e.

Pa sotita-t̄eȳe si t̄é teeki k̄ək̄ə.

Tu p̄əsi na t̄é ȳəŋi?

Ma p̄əyal̄ə kawulaya k̄p̄át̄óŋ footiyi t̄əŋ t̄ənaŋa.

¹⁶ Pa sotita-t̄eȳe si pá t̄əki-t̄eȳe niŋ taa.

Pa sala-t̄e na pá sotiti-t̄e si

k̄ul̄ə í t̄əki i niŋ taa.

¹⁷ Ȳul̄ə nyá, ma kapuka na í wii.

M̄pi t̄ə, ma ȳəlaa t̄ə k̄é pa k̄p̄ee layate.

Iseyeli awulumpiya t̄əna t̄ə k̄é pa k̄p̄ee-t̄e.

Paa k̄v̄ pa t̄ənaŋa.

P̄ə t̄ə t̄ə, k̄p̄a nyá lan̄le.

¹⁸ P̄ə k̄é mayasuȳu t̄əŋ nȳəŋk̄u k̄é.

Tacaa má ma ȳəŋət̄əna mp̄v̄.

¹⁹ Ȳul̄ə nyá, tel̄əsi Is̄ə k̄uȳəŋət̄ətu

na í ma niŋ taa.

Layate í ma t̄əm naale, na t̄əm tooso.

Layate nte t̄ə k̄uȳi katat̄əlaya t̄ə

nt̄é t̄ə t̄əŋəŋəna-w̄e.

²⁰ T̄ə ȳək̄əŋi ȳəlaa ap̄al̄ətu k̄é.

T̄ə yeki na pá seliyi.

Tacaa má, ma su layate k̄uk̄uk̄ule k̄e

paa n̄əŋəŋə ŋk̄aya.

T̄ə ŋm̄el̄əs̄əŋi na t̄ə s̄əŋəlu puwa si t̄é k̄ú.

²¹ Layate l̄əŋ nȳənt̄e i lo n̄waaŋ na mp̄əle.

T̄ə k̄eesi t̄ə n̄əŋə na h̄əŋəŋəŋ t̄əna taa.

²² Tacaa má, maa ma niŋ taa t̄ət̄ə. Maa yele na ma p̄ááná huu. Maya Tacaa, ma ȳəŋət̄əna mp̄v̄.

Kolontunaa tiuu k̄e Yosalem t̄ə

²³ Μπόγυ Ισο τόμα Isekiyeeli má si: ²⁴ Υβυλ νυά, ηεε μπραη νααλε wei Papiloni wulaw ká tēh na í kōnna í layate tō. Μπραη iní í naale í luna tetu kolōmtu taa ké. Tu kuyosum na pé hólí-í timpí paa mpaaυ ηku ku puki tō. ²⁵ Ηεε mpaaυ ηku Papiloni yoolaa ká tēh na pá tala Amoni nyóma ícate Lapaa tō. Na ηku paa tēh na pá tala Yuta koluná ícate Yosalem taa tō. ²⁶ Papiloni wulaw takí mpateε taa, ilena í sōh na í maγasí pile. Í ká cīyiti nyóma kutōtōna. Í ká pōosi tunj kolalaan, na í wiilli pulōpu hōale taa. ²⁷ Í maγasaa ilena nyōmle kra Yosalem. Μπόγυ tō hota í ninj ntōyōh taa. Í ha nōyō sí, pá svu ícate taa na yōou kakiisasi. Pa svu yōou wontu ke nōnōosi, na pá lo hapeε taka ke koloosi kila na pá heε lōh. ²⁸ Yosalem nyóma me í hōuki sí, pile maγasvuyō mpi pē kaa kra-me. Mpi tō, paa tēma-meγe nōosi svu. Íle Papiloni wulaw ná hulōyi-meγe mā tēpāntāle. Í hulōyi-me sí í ká kuu-me na í tēena. ²⁹ Pē tō ké Tacaa Iso yōyōtēyi sí, í tōsōyi-m mā kawalaya tō. Pēcō í kuliyi mā isayatu tō, na í hulōyi mā kupāntēh ke mā lakasi tēna taa tō. Í ta yele sí í sōo mā isayatu tō tō, kolontunaa ká kuu-me.

³⁰ Ama pē kaasvuyō Iseyeli wulaw nyá tō, nyá ké waali lulu sōso ké. Waatu kōh wei í taa nyá tōnte isayale ká svu tēnaya tō. ³¹ Nti maγa Tacaa Iso ma hulōyi tōyōle sí, pu pē-η mpi pē hulōyi sí, n ké awulumpu tō. Paa kōhli nyá ntenuyō. Paa kōsi mpa pa pasa pa ti tō pa nyōh. Ílena pá tisi mpa pa hōh pa ti tō. ³² Maa pēsi Yosalem ícate ke ncaale taa ncaale. Paa yōki ícate tēna tēmuyōmuyō. Ama pē kaa la mpv na wei í ninj taa pa tu-te tō, í ta kōnta ké.

Amoni nyóma yoonav

³³ Μπόγυ Tacaa τόμα Isekiyeeli má si: Teləsi Amoni nyóma ke tōm isayatu nti Iso Tacaa, má, ma yōyōta pa yaasi wei í tōuki Iseyeli nyóma tō í tōo tō. Heeli-we sí: Layate weε, na tō sōōlu puwa sí tō ku-me. Pa sotita-te sí, tō teeki kōkō na tō kó katatōlaya. ³⁴ Waatu wei mā taja tooseε kōkpeγee, na kutēlāsōtu pōpōtu nyōntu tō. Layate sōōlu puwa sí, tō seti waali lulaa na isayalataa pa nyōh. Pōpōtu fei lelenj, mā tōnte isayale tēnaya waatu tapōna ntō. ³⁵ Í mōlēna mā layaleε ke a svuyula taa. Maa hvōna-meγe tetu nti tē taa pē ηma-me tō. ³⁶ Maa mv-me na pááná wōsōōna. Maa wōso-γeγe mā tōo isu kōkō. Maa tu-meγe asayaa mpa pa nyóma wakēlvuyō tōm tō pa ninj taa. ³⁷ Mō calēm ká kpe tetu taa. Kōkō ka nyāγa-me na pá sōo mā tōo. Mpi tō, maγa Tacaa Iso, má yōyōtēna.

22

Yosalem nyóma acaalētō tōma

¹ Μπόγυ Tacaa tōma-m sí: ² Υβυλ νυά, tayani nyá ti na í hvōna Yosalem ícate nte tē taa yvlukōlāa svuwa tō. Taa nyá, la na pá nyi pa acaalētō lakasi. ³ Teləsi-we sí, mā kuvōna ícate yōlāa. Mō tayānāyōna yōlāa wakēlvuyō waatu. Í luki tunj kolalaan na í pilisiyi mā ti. ⁴ Í ku yōlāa na í pilisi mā ti na tunj. Íle mā tōm ka sí. Mpv pē yelina na mā kuvēenj pasa na mā pusi te. Pē tōo ké ma yelaa na piitimnaa tōuki-me. Tetu tēna wōhīyi-meγe. ⁵ Mō cōlo nyóma na hatōlaya nyóma ka wōh-meγe. Mpi pē tōo í pilisa mā ti na mā tetelatētō sōsōyi tō.

⁶ Iseyeli awulumpiya lakōna pa tōh na pá kuvī yōlāa ke ícate taa. ⁷ Yōlāa footiyi pa caanaa na pa tōōnaa ke tetu taa. Pa muyuliyi mvōlāa na pá tōki suluwaa na leelaa íse. ⁸ Pa nyōnēyi yem ké ma kōtāya tēlatēnaa. Pa wakēlvuyō ma kuvēenj kuvēēsēh. ⁹ Ícate taa yōlāa me í ha mā tēyi caγaanav taa. Í kuvī tōma na í tōki kolalaam tōyōnasi ke pulasi taa. Í ha mā tēyi asilima tōma taa. ¹⁰ Lelaa svōkōna pa caanaa alaa. Pa kpiki alaa lēmpa ke pa isōtv nav waatu. ¹¹ Lelaa ná laki wasāhkalētō na pa tōyōntōlēnaa alaa. Ílena lelāa nāá kekitiyi pa saalōnaa, yaa

pa na mpa pa kaa caanaa tike yaa toonaa tike tō. ¹² Tetu taa yōlaa tisiyi na pa feləyi-we na pa kuyi lelāa. I kəntəyi mə liyitee na í tan̄aa si pá fel-i-me na pá tən̄i kasəyaya səsəŋka. I lekəyi mə təŋəntələnaa na musuŋ na í səkki mə caa Iso tō.

¹³ Maa kus̄i katan̄a na Yosalem nyəma me mə tō. Mpi tō, í pəkəyi kasəyaya asilima nyəŋka na í laki yulbukle. ¹⁴ Kuyaku ŋku maa kul̄i mə tō tō, í ka wēna apal̄tu na toma na í səŋ? Maa la nti ma yəŋtāa tō. ¹⁵ Maa yasi-meye tēvnaa mpa í ta nyi tō pa piitimnaa taa. Mə asilima tēma ka si tən̄aya. ¹⁶ I ka wakəli mə ti na Mə isayatu ke piitimnaa lelāa isentaa. Ilena í cəkəna si maya Tācaa.

¹⁷ M̄p̄yó Tācaa tōma-m si: ¹⁸ Yul̄ nyá, Iseyeli nyəma p̄sa ké isu nyəŋtu nti pa ta tayani tō. Isu liyitee nyəŋtu, na kus̄emt̄u, na kuhul̄omt̄u, na nyəŋluȳu mayamaŋa, na sələpa nyəŋku ŋku pa si kuluku taa si, pa tayanəyi tō. ¹⁹ Pə tō ké Tācaa má ma Iso yəŋtəyi si: Mə tēna í we ké isu nyəŋluȳu ŋku pa ta tayani tō. Ma kreyeliyi-meŋe Yosalem taa. ²⁰ Teitei isu pa kreyeluȳu nyəŋtu waani waani ke təntəmle ke kuluku taa, na pá huŋuti kəkō na té hoo tō. M̄p̄yó maa kreyeli-meŋe ma pááná səsəna taa na í hoo. ²¹ Maa kreyeli-meŋe təntəmle ke. Maa woso mə tō ké ma pááná səsəna kəkō, na í hoo Yosalem taa. ²² Isu liyitee nyəŋtu hookuȳu kuluku kəkō taa tō. M̄p̄yó í ka hoo icate taa. Waatu inəyi í ka nyi si, maya Tācaa má muna pááná.

²³ M̄p̄yó ma tasaa si Tācaa tōma-m si: ²⁴ Yul̄ nyá, heeli Yosalem nyəma si, mə icate we ké isu tetu nti tev ta nu tō. Ie maa mu-ti na pááná, na té w̄li təkpaŋalan̄ isu tetu nti tē lan̄ l̄m tō. ²⁵ Teitei isu təŋlas̄i nyusuȳu si təŋnas̄i waali tō. M̄p̄yó mə nyuȳu nyəma kuyi lelāa, na pá pəsəyi alaa paŋale ke leelāa, na pá kuuki liyitee na wēnav. ²⁶ Mə kətələa ná yōka ma kiin̄. Pa wakəlyi ma kotaya tələtēnaa. Paa faŋasəyi mpi pə we tən̄an̄n̄ na mpi pə ké krāi nyəm tō. Pəyele pa ta nyi asilima nyəm na mpi pə ta ke asilima pul̄u tō. Paa paasəŋna ma kuyeȳn̄ kuhēsəŋ. Ilena pə kuyi ma nyuȳu ke mə heku. ²⁷ Mə nyuȳu nyəma ná wee ké isu taale has̄i nsi si cələyi si təŋnaya tō. Pa ŋmusəyi caləm, pa tēŋ yōlaa, pa ŋmuləyi pa wēnav. ²⁸ Mə Iso kuyəŋt̄ut̄u tēləsələa ná wee ké isu l̄m mpi pa taaki kutuluȳu tō tō. Krāi toosee ke pa naaki, na pá yəŋtəyi kaloolaya tōm. Pa tēŋ si: Tācaa Iso yəŋtāa. Pəyele ma ta yəŋt̄i natəli. ²⁹ Musuŋ na ŋmuləm ke yōlaa laki tetu tēna taa. Pa cəsəyi konyənt̄vnaa na pá muŋuliŋi muulaa. ³⁰ Ma pəkəyi mə taa ké yul̄ wei í səl̄u puwa si í ŋma kolun̄a tō. I ká səŋ nən̄əŋo na í paasəna tetu tēna. I ká səl̄um̄ si ma taa yōki icate. Ma ta na nəŋəlb. ³¹ Maa mu-me na pááná səsəna na má yele na mə lakasi məli mə nyəŋ taa. Ma pááná ká nyaga-me isu kəkō. Tācaa Iso má ma yəŋtəna mpu.

23

Samalii tetv yōlaa wasan̄kalətu

¹ M̄p̄yó Tācaa tōma-m si: ² Yul̄ nyá, alaa napəli paa wēna naale, pa too ke kul̄m. ³ Ilena pá lá wasan̄kalətu ke Icipiti taa timpi paa wee təŋo pa p̄el̄utu waatu. Tən̄aya pa caala pa p̄el̄utu hēla ke wayaluȳu, na pá ŋmakəli-ye. ⁴ Pa yaakaya kəŋo si, Ohola, d̄eyele Samalii tetv. Neu si Oholipa, d̄eyele Yosalem. Má tən̄na-we, na pá l̄ul̄-m apal̄əpiya na al̄əpiya. ⁵ Ama Ohola ná lapa wasan̄kalətu. Pəyele má tən̄na-i. Mpa n nyulaa təŋəle nyá cələ nyəma Asilii nyəma. M̄p̄yó n̄ ləsa pa taa ké tan̄naa. ⁶ Paa ké nyuȳu nyəma ké, na tōm huulaa səsaa. Pa suukaŋa wontu kupampantu ké. Paa ké ifepiya na pá tewa na pá cak̄i kpaŋanəŋ. ⁷ M̄p̄yó Ohola nyá luȳu lapa Asilii nyəma akewēnaa səsaa mpe. N sələ-we, na n̄ pilisi

nyá tɪ na pa tuɲ. ⁸ Wasaŋkalətu nti ń lakaya Icipiti tɔɔɔ n tɔyɔta. Tənaɣa pa caala nyá pɛlɔtu həla wayalɔyɔ. Ilena pá həntəna-ŋ nyá pɛlɔtu taa, na pá pəsi-ŋ wasaŋkali. ⁹ Pə tɔɔ ké ma tu-ŋ nyá taŋnaa Asilii nyóma mpa nyá luɣu sɔw mpu tɔ pa niŋ taa. ¹⁰ Pɛle pa kuu nyá pəyalaa na nyá pɛlɛaa. Ilena pá wɔɔsɪ nyá wontu na pá kɔ-ŋ na layate. Isəna pə həma nyá ŋkraŋɔyɔ sɪ alaa lɛlaa í ná tɔyɔle.

Yosalem ɪcate yəlaa wasaŋkalətu

¹¹ Oholipa neu Oholipa ná pə tənaɣa mpu. Ama ɪ kɔnyuləŋ teləsa mpəle. Oholipa nyá nyəntu tɛɛ nyá kɔɔɔ nyəntu. ¹² Nyá cɔlɔ Asilii nyóma tɔm huɔlaa, na akewenaa sɔsaa. Pa suuwa wontu kɔpantɔ ké na pá ké ifepiya. Pa tɛwaya na pá cakɪ kraɣanəŋ, mpɛɣɛ n təŋaya. ¹³ Mpróɔɔ ma cɛkənaa sɪ, nyá pilisa nyá tɪ tɔtɔ. Mə naale mə tɔntɛ lapa kɔlɔmtɛle. ¹⁴ Oholipa ná sɔsaa lɛntɪ kɛ nyá wasaŋkalətu tɔɔ. Kuyaku nakɔli n nawa pa ləsa Papiloni nyóma fotoo na lɔm kɔsɛmɔm kɛ koluŋa tɔɔ. ¹⁵ Pa ləla tampalanaa kɛ pa tɔsɪ taa. Pa tema nyɔɔŋ saalasɪ kɔwalasɪ, pa nɔɔsəna isu awulaa. Isu Papiloni nyóma wɛw pa tɛ tɔ. ¹⁶ Waatu wei Oholipa n ná-wɛɣɛ kraɣraa tɔɔ ń nyula-wɛ. Ilena ń tili nyá tillaa kɛ pa tɛ. ¹⁷ Mpróɔɔ Papiloni nyóma pola nyá kiŋ na nyá na-wɛ í kaa nyaalɔyɔ. Na pá pilisi-ŋ na pa wasaŋkalətu. N pilisa nyá tɔyɪ mpu, ulɛna nyá taa kraŋa-wɛ. ¹⁸ N ka pəsa nyá tɔyɪ wasaŋkali ké tɛkeele. N hula nyá tapakpɛtɛ kɛ yəlaa. Haləna ma nɔɔsɔsɪ-ŋ isu ma nyɔɔsɔyɔ nyá kɔɔ tɔ. ¹⁹ N lələsa nyá wasaŋkalətu ké, na ń tɔsɔɔɪ isəna n lakaya nyá tɔyɪ nyá pɛlɛtu waatu kɛ Icipiti tɔ. ²⁰ Mpróɔɔ nyá luɣu sɔwaa nyá taŋnaa mpa pa wɛna wasaŋkalətu luluɣu tɔ. Isu kraŋasɪ na kraɣanəŋ pə wɛw tɔ.

Yosalem nyóma ŋkraŋɔyɔ həm

²¹ Oholipa, n tɔsaa isayatu nti n lapa nyá pɛlɔtu tɔ. Waatu inəɣɪ Icipiti nyóma wayalaya nyá həla na pá ŋmakələɣɪ-yɛ. ²² Pə tɔɔ ké Tacaal Isɔ yɔɔtɔyɪ sɪ: Maa yele na nyá taŋnaa təna mpa nyá taa kraŋaa tɔ, pá luna paa le na pá kɔli nyá tɔɔ. ²³ Pə kraɣanəŋ Papiloni ɪcate, na Kalətɛɛ nyóma təna tɔ. Na Pekoti na Sowa na Kowa pə tɛtɔnaa nyóma. Asilii nyóma təna ká sɔsɪ pa tɔɔ. Maa kpeyeli ifepiya telaa, na kɔfənɛɛnaa, na tɔm huɔlaa sɔsaa, na yoolaa, na akewenaa sɔsaa. Pa təna paa ké kraɣanəŋ caɣalaa ké. ²⁴ Paa luna ilim ntɔɔŋ tɔɔ ké, na yoolaa tuutuuma na pa yoo kɛkɛnaa na pə wontu. Paa kenti pa tɔɔ ké kraləŋ, na yoo kahusi na pá ta-mɛɣɛ kotaya. Maa pɛtɪ Papiloni nyóma kɛ mə tɔm. Pɛle paa kɛsəna pa kiŋ na pa huɔna-mɛ. ²⁵ Maa mɔ-mɛ na pááná, na má yele na mə kolontunaa la-mɛ na musɔŋ. Paa setɪ mə miɔna, na mə ŋkraŋŋ. Paa kɔ mə lɔlɔyɔ nyóma na layate. Ilena pa kuu mə pəyalaa na mə pɛlɛaa. Yɛ pə kaasa mpa, ulɛ pa nyayasi-wɛɣɛ kɔkɔ na pa isɛ. ²⁶ Paa kuu mə wontu kɔsusuutu, na mə kacɔka nyəntu təna. ²⁷ Maa sɪ tənaɣa kɛ mə tɔntɛ isayale. Na mə wasaŋkalətu nti ɪ caala Icipiti taa tɔ. I kaa taa Icipiti nyóma kɛ nyulɔyɔ, yaa ɪ huɔ pa tɔm.

²⁸ Pə taya pɔlɔ, maya Tacaal, ma yɔɔtɔyɔna sɪ maa tu-mɛɣɛ mpa ɪ caaki na mə taa kraana tɔ pa niŋ taa. ²⁹ Taa hanaya kɛ paa lana-mɛ, na pá kuu mə wɛnaw mpi í kontina hanaya tɔ, na pá yele-mɛɣɛ kpɛtɛ tɔyɔlɔyɔli. Pɪ kuli mə tɛtɛlatətu na mə wasaŋkalətu isayatu na pə fɛle tɔ tɔyɛlele. ³⁰ Mpróɔɔ paa la-mɛ. Mpi tɔ, í lapa wasaŋkalətu na piitimnaa. I pilisa mə tɪ na pa tuɲ. ³¹ Mə kɔɔ ɪkpaɛ kɛ í təŋaa. Pə tɔɔ ké maa tu-mɛɣɛ wahala sɔsɔ na pááná*fa*. ^a tɔwa pə huwɛɛ isu Matiye 20:22. Fəlanɛɛ taa wɛɛ sɪ kɔpu ké. ³² Tacaal Isɔ má ma yɔɔtɔaa sɪ: I ká tɔɔ wahala sɔsɔ ké. Wahala inɪ ɪ walaa ké na ɪ limaa. Wahala inɪ ɪ ka yelina na pá tɔuki-mɛ na pá wonjiɣi-mɛ. Wahala inɪ ɪ tɔwaa sɔsɔm ké. ³³ Nyá kɔɔ Samalii

^a 23:31 pááná: Pááná, pə nuw lapa Ləkpa nyóma kɛ katɛ, pə tɔɔ ké tɔ

wahala uni, i ká wu-η na í ku-η. Na í wakəli-η na í tu-η səyontu. ³⁴ N ká təy-i ké na í temi-i. N ká yəki-i həyelas na sí hee nyá lanje taa. Mpi tə, maya Tacaa Iso má yəyətəna. ³⁵ Pə təw kə Tacaa Iso má ma yəyətəa si: N səw ma təw. N lə-m na waali tə, nyá wasəŋkalətu na nyá isayətu ká məli nyá nyuytu taa.

Iso kuyi Samalii na Yosalem pa təm

³⁶ Mprúyú Tacaa təma Isekiyeeli má si: Yulu nyá, tayanu nyá ti na í huuna Ohola na Oholipa. Pə wee si í kuli pa acaalətu təw kə. ³⁷ Pa kə alaa yuləkulaa kə, na wasəŋkalənaa. Tuj asilima nyəŋ təlaale ke pa lapa wasəŋkalətu. Pa laa-i pa pəyalaa mpa paa lula-m tə. ³⁸ Mpi pa tasa-m lapu təyole pa pilisa ma kətəya təlate ke kuyaku kuləmuɣu ŋku. Pa wakəla ma kuyeeŋ kuhesəŋ. ³⁹ Waatu wei pa laakaya pa piya ke tuj təyə, pa pola kuyaku kuləmuɣu ŋkuyu ma kətəya təlate na pá pilisi-tə. ⁴⁰ Haləna pá tili tillaa ke apalaa pooluŋ nyəma waali. Pəle pa təw kə pa səwa ləm, na pá tú cəlawnaa na kacəka wontu. ⁴¹ Uena pá cəya pa katənaa kupampama təw, na pa taapələnaa ke pa nəyə təw. Na pá su ma tulaalu na nim ke pə təw. ⁴² Samaa wei u huuki natəli tə, i kəma i kin na í laki kəkəte. Sapa wəlaya tətə taa kə pa lūnaa. Pa təwa Ohola na i neu pa niŋ taa kə kpaŋi, na pa tema-weye ntenin kupampaj. ⁴³ Mpuɣule ma pəsa pa taa alu wei i kpatəla wasəŋkalətu taa tə si: Nəwəwə n ká laki-təyələ? Na paa kəw nyá kin na? ⁴⁴ Uena yəlaa kəw pa kin isu pa kəŋuyu apalaa təna alaa kin tə. Mprúyú apalaa pukaya alaa sakala nyəma Ohola na Oholipa pa kin. ⁴⁵ Ama apalaa siyisilaa ká huuna-we, isu pa huukuyuna wasəŋkalənaa, yaa mpa pa kuyi yəlaa tə. Mpi tə, pa kə wasəŋkalənaa kə, na yəlaa caləm we pa niŋ təw. ⁴⁶ Tacaa Iso yəyətəyi si: Maa yele na samaa kuli pa təw. Paa kuu pa wontu na pəyəntu pu-we. ⁴⁷ Samaa un i ká yaya-weye pəe, na pá ku pa na pa pəyalaa na pa pəelaa na layaləe, na pa nyayasi pa tēsi ke kəkə. ⁴⁸ Isəna maa su isayətu tənaya ke tətə taa təyələ. Uena pə huli alaa ləlaa ke layətu na pá taa təŋ pane pa ikpate. ⁴⁹ Pa isayətu ká məli pa nyəwəŋ taa. Paa səyəli pa tuj laau kupəntuyə. Waatu unəyi paa nyi si mayale Tacaa Iso.

24

Yosalem nəyəsəna taanuse wei kəkətəya kpawa tə

¹ Mprúyú Iseyeli nyəma kuuu pənaya pəyələyafəi naanəwa nyəŋka. Isətu naanəwa nyəŋ, kuyaku naanəwa nyəŋku wule. Tacaa təma-m si: ² Yulu nyá tu kuyaku ŋkuyu takəlaya taa. Mpi tə, ku wule ke Papiloni wulaw ká suu Yosalem taa na í ləeki-tə. ³ Yəyətə yəlaa təw kullaa mpeye təm. Maya Tacaa Iso má yəyətəna-ti si:

Təsi tiyaya,

təsi-ke na í pəli ka taa kə ləm.

⁴ Tu nantu cəyələŋ kupaj təna.

Paa yule paa hamuyə,

na í suuli mowa kəpana.

⁵ Kpaya kaləku taa heu kupampaj nantu.

Tu taasi ke səsəm ke tiyaya tēe,

na pə wasa teu.

Mpi tə, pə wee si mowa

mayamaya í pu tətəyə.

⁶ Pə təw kə Tacaa Iso,

má ma yəyətəyi si,

yuləkulə icate təm we waiyo kə.

Tə nəğəsəna ké isü taanusē wei
kəkətaya kpawa, na ı nyaaluyv na katē tō.
Ləsi tiipile nantv ke cəğəlyv cəğəlyv.
Pə taa sōv paa kuləmvuyv.

⁷ Mpi pə tōv tō, yəlaa mpa Yosalem kōwa tō,
pa caləm we ıcate heko taa kəkramuyv tōv ké yem.
Nəğəlv ta pəli-wəyi ate sı
pá takı-wəyi tetv.

⁸ Ma caawa sı ma hólí ma pááná səsəna na má læti.
İlena má ηmusı ı caləm ke kəkramuyv tōv,
na má yele-wəyi mpv sı nəğəlv í taa takı-wı.

⁹ Pə tōv ke Tacaa İso má,
ma yəğətəyi təfoo sı:
Yuləkulaa ıcate nté tōv wə waiyo ké.
Mpi tō, maa túv tə taa ké kəkə səsəya.

¹⁰ Tú taası ke səsəm na hí tú kəkə,
təsı nantv ke teu na hí tv tuusi pee. Mvwa í nyaya.

¹¹ Təni tiipile kpete ke mamala tōv na tə hanj.
Tə nyəğəlyv kvseemuyv í sēē,
na tə asilima hoo tə taa,
na tə kəkətaya nyaya.

¹² Təkaasuyv təna wə kpete ké. Kəkətaya kaa lu yem na pə ta kəna kəkə.
¹³ Yosalem nyəma kawalaya wə pa asilima taa ké. Mpi tō, ma caakaya sı má
husı pa asilima. Ama pa fei tənəηη, a kaa tasa husuyv. Maa lana-wə na pááná
ké haləna á heē. ¹⁴ Maya Tacaa má yəğətəna mpv. Maa la pə tənəya, ma kaa nyá.
Pəyele ma kaa wəna pətətəle, yaa má tuli tapəη. Pv hūvna-məye na pə kēesəna
mə təntə na mə təma. Tacaa İso má ma yəğətəna mpv.

Isekiyeeli mayale ke ləyaya

¹⁵ Mpróyú Tacaa təma-m sı: ¹⁶ Yvlv nyá, maa yele na səm kəli wei ı heesəyi nyá
lanje tō. İle pə fei sı hí çaya ləyaya yaa hí wii, yaa nyá isəlvv í tv lu. ¹⁷ Nmēsı nyá
lanjwakəlle, taa çaya ləyaya. Ama te nyá nyuyv saalaya, na hí læe nyá ntəηkpa.
Taa takı nyá isəntōv, pəyele taa təçə ləyaya təçəna.

¹⁸ Isekiyeeli má, tanəη tēe ké ma yəğətəyana yəlaa. İlena taanaya ηke ka
maçamaya ma alv sı. Pə fema İlena má lá isəna İso hula-m tō. ¹⁹ Ntəna yəlaa
pəosi-m sı, má kēesi-wəye mpi ma lakı mpv tō pə kutoluyv. ²⁰ Mpruyəle ma cə-wē
sı, Tacaa heela-m təm ²¹ sı má teləsi İseyeli nyəma. İso sı: Maa wakəli ma təsēēle.
Ntəye pa həηna pa tv na pá huləsəğəna lanja na pá sōla-tē. Paa kú pa pəēlaa na
pa pəyalaa mpa pə yela Yosalem tō. ²² Pa kaa takı pa isəntōv yaa pá təçə ləyaya
təçəna. ²³ Pa kaa hefi pa nyəəη saalası, yaa pá wəçəsi pa ntəηkpa. Pa lanja
kaa wakəli, yaa pá wii. Ama pa isəyatv tōv ké paa nəğəsi na pá wiiki təma tō.
²⁴ Isekiyeeli mayə paa kēesəna na pá lá teitei isü ma lapv tō. Waatv wei yaasinaa
mpē paa la tō, paa nyı sı İso mayale Tacaa.

²⁵ Mpróyú Tacaa təma-m sı: Koyakv nakvli maa læsi İso təsēēle nte tə ké mə
kpvlyv tətəle na í huləsəyi-tē na lanja tō. Lontē ntəye í ka tēēlyi na í həηna mə
tv. Maa yele na í lanj mə pəyalaa na mə pəēlaa tətō. ²⁶ İle koyakv ηkyv wei pə
səwə ta, í ká se na í kəv na í kēesi-məye-tı. ²⁷ Wəle nté tə maçamaya ke mə nəçə
ká kuli na í yəğətəna wei pə səwə tō. İ kaa tasa sum isü kamumuka. Isekiyeeli
nyaa wəēna isü kuhvlv. İlena í çəkəna sı mayə Tacaa.

25

Tacaa kaləyana Amoni nyəma

¹ M̄p̄oḡȳ Tacaa tōma Isekiyeeli má sí: ² Yul̄n̄ nyá, keesi íse na Amoni nyəma tetu tō. Yəḡot̄i isaḡat̄unaa m̄pa paa maɣana-we tō, pa tōm. ³ Teləsi-we sí, maɣa Tacaa Iso ma yəḡot̄aa sí í wōŋaa na í k̄paləsi k̄yaȳŋku ma k̄at̄aya t̄elate wak̄əlaa tō. I k̄piisa Iseyeli tetu. Kolontunaa kuu Yuta nyəma na pá t̄ena. ⁴ Maa yelee na ilim t̄elule nyəma t̄əḡo mə tetu. Paa siki pa t̄əsv̄l̄enaa na pá ká pa kalək̄əŋ. Paa t̄əḡo mə tetu k̄v̄l̄v̄m, na pá nyəo mə naaləm. ⁵ Maa p̄əsi mə ícate s̄əsole Lapaa ke yooyoonaa t̄ət̄əḡole. M̄ə tetu t̄əna ka p̄əsi heeŋ t̄əhees̄ole. Ilena í nyi sí maɣale Tacaa.

⁶ Tacaa Iso yəḡot̄aa sí, mə laŋle heena Iseyeli tetu wahalanaa. I wōŋaa na í ŋmaali na í footi-w̄eɣe katat̄əlaya. ⁷ Maa t̄u-m̄eɣe niŋ na má yelee na piitimnaa l̄elaa l̄eeki mə nyəm t̄əna. Maa k̄piisi-me t̄əkpataa ké tet̄unaa l̄elaa taa. Ilena í nyi sí maɣale Tacaa.

Tacaa kaləyana Mowapu nyəma

⁸ M̄p̄uɣle Tacaa Iso tōma sí: Mowapu na Seyii p̄ə nyəma yəḡot̄aa sí, Yuta yəlaa we teitei ké ísu piitim l̄em̄pi nyəma. Pa ta paɣati. ⁹ P̄ə t̄əo ké maa yelee na kolontunaa t̄ii acal̄ee n̄na a we Mowapu tetu t̄əŋa t̄əo t̄ə a t̄əo. An̄i a kentina pa t̄ə. Paa ȳəki-ȳeɣe k̄v̄l̄m k̄v̄l̄m. Paa a taa wena a k̄əla teu t̄ə, ísu P̄eti-Yesim̄oti, na Paali-Meȳəŋ, na Kiliyatayim. ¹⁰ Maa yelee na ilim t̄elule t̄əo t̄əntaa t̄əḡo Mowapu*fa* nyəma tetu. Ísu pa t̄əḡo Am̄əŋ nyəma nyənt̄u t̄ə. Hal̄i n̄əḡol̄v̄ kaa k̄əo í t̄əosi Mowapu nyəma me mə t̄əo. ^a ¹¹ Maa t̄əŋ siyisuyu ké na má lana-me. Ilena í c̄ek̄əna sí maɣale Tacaa.

Tacaa kaləyana Itəm nyəma

¹² M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso tōma sí: Itəm nyəma me mə tasək̄əle nt̄é, l̄eet̄uȳv̄ m̄pi í l̄eeta Yuta nyəma t̄ə. ¹³ Maa t̄u-m̄eɣe niŋ. Maa k̄o yəlaa na wontu. P̄u k̄piisi-m̄eɣe p̄ə k̄paɣv̄ Tem̄əŋ ícate, hal̄əna Tet̄əŋ nyənt̄e t̄ə. ¹⁴ Maa yelee na Iseyeli nyəma l̄eeti Itəm nyəma me na ma pááná. Ilena í c̄ek̄əna ma l̄eet̄uȳv̄. Tacaa Iso má ma yəḡot̄əna m̄p̄u.

Tacaa kaləyana Filiisi nyəma

¹⁵ M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso tōma sí: M̄pi p̄ə t̄əo t̄ə. Filiisi nyəma me í taɣana mə l̄eet̄uȳv̄. I l̄eeta Yuta nyəma, í nyəna-w̄eɣe yem. I p̄eekaa sí í k̄piisi-we na taa haŋaya tam nyəŋka. ¹⁶ Tacaa Iso sí, maa t̄o Filiisi nyəma m̄eɣe niŋ. Maa k̄piisi mə t̄əna m̄pa í Iuna Kaf̄ət̄əo tetu na í caɣa t̄əŋku n̄əḡo t̄ə. ¹⁷ Maa l̄eeti-m̄eɣe s̄əsoŋ, na má h̄o mə ŋk̄paŋŋ na pááná. Waato wei maa la-m̄eɣe m̄p̄u t̄əḡo í ka nyi sí maɣale Tacaa.

26

Tacaa kaləyana Tiii nyəma

¹ M̄p̄oḡȳ Iseyeli nyəma kuu waali, p̄ənaɣa naaŋw̄a na k̄v̄l̄maya nyəŋka. Isoŋv̄ k̄yaȳk̄ kancaalaya nyəŋku wule. Tacaa heela Isekiyeeli má sí: ² Yul̄n̄ nyá, timp̄i Tiii nyəma wōŋa Yosalem ícate na pá k̄paləsi sí, yee, p̄ə tu wak̄əla ícate nte t̄ə taa yəlaa t̄əŋayana t̄ə. Paa k̄paɣa t̄ə k̄v̄l̄p̄əle, paa tasa t̄əŋ s̄uv̄v̄. M̄pi t̄ə, Yosalem p̄əsa ncaale ke n̄əsoo. ³ Ma s̄əŋa Tiii nyəma me mə t̄əo ké. Maa yelee na piitimnaa tuutuuma k̄v̄l̄i mə t̄əo, ísu t̄əŋku l̄əm̄ huukuȳu t̄ə. ⁴ Paa ȳəki Tiii ícate kolooši, na pá h̄u mə aŋe na iso kutuluȳ. Ilena má paali ícate tetu na p̄ə yelee

^a 25:10 Mowapu: Mowapu lonte taa, teləsəlaa l̄elaa ná t̄əwa sí Amoni nyəma.

ate kɔkɔpamɔyɔ. ⁵ Tu pəsi lonte nte tɔ taa tiina kpɔlɔa leŋ pa puluŋ ke tenku taa tɔ. Piitimnaa ká tɔɔŋna-te. Mpi tɔ, maɣa Tacaá má yɔɔtɔna. ⁶ Ilena pá kú tɔ cɔlɔ acalɛ na layate. Waatu inɛyi í ka nyí sí maɣalɛ Tacaá.

⁷ Mpi tɔ, Tacaá Iɔ yɔɔtɔaa ké sí: Maa yele na ilim ntɔɔɔŋ tɔɔ Papiloni wulaw Nepukanɛsaa, wei í ké awulaa wulaw tɔ, í na í kɔɔɔɔnɛŋ na í cayaalaa, na í yooú kɛkɛnaa pá kɔɔɔɔli na pá wɛɛ yɔlɔa tuutuuma, na pá tii Tiii nyɔ́ma tɔɔ. ⁸ Paa kú acalɛ nna a cɔ́na Tiii icatɛ ke tenku kuterŋ tɔ tɔ na layate. Kolontunaa ká hee lɔŋ na pá lo harɛɛ taka, na pá wɛɛ isu koluŋa kɔkɛntaya. ⁹ Paa ma pa yooú ituuile ke mɔ icatɛ koluŋa. Paa tusi mɔ atɛ na isɔ kutuluŋ na pa yooú wontu. ¹⁰ Pa kɔɔɔnɛŋ tuutuuma mɔsɔyɔ ká waasi mɔ tɔ. I cayaalaa na pa yooú kɛkɛnaa kɔkɔtɛ ká ciyiiti mɔ kolooosi. Waatu inɛyi paa sɔ́na mɔ icatɛ nɔ́nɔ́sɔ, isu pa sɔ́kɔyɔ icatɛ nte pa lɛkkaa tɔ tɔ taa tɔ. ¹¹ Paa felí mɔ harɛɛ tɔna tɔ na pa kɔɔɔnɛŋ acɔwa. Paa kú mɔ icatɛ yɔlɔa na layate. Paa petí mɔ tɔlɔalɛ akelenaa mpa pa hulɔyi sí í wɛna toŋ tɔɔ atɛ. ¹² Ilena pá ŋmulí mɔ wɛnaw na pá kuu mɔ kataataya wontu. Paa yɔkí mɔ icatɛ koluŋa, na pá tusi mɔ tɛsɔ kacɔka nyɔ́nsi. Paa petí tenku taa ké pɛɛ na pɔ taa sí na pɔ tetu. ¹³ Maa sí tɔnaya ke mɔ yontu kɔkɔtɛ. Pa kaa tasa mɔ cɔmɔŋ tɔŋ ke nuu. ¹⁴ Maa pəsi mɔ icatɛ ke kɔkɔpamɔyɔ kɔɔtɛ nyɔ́ŋku ŋku ku tɔɔ pa leŋ tiina puluŋ tɔ. Nɔ́yɔlɔ kaa tasa-mɛyɛ ŋmaw. Maɣa Tacaá Iɔ, má yɔɔtɔna.

¹⁵ M̀pɔ́yú Tacaá Iɔ tɔma sí: Tiii icatɛ nyá, paa wakɔli-ŋ na pɔ kú nyá taa yɔlɔa na pá mɔlɔyi acufu iní í taa. Ilena tenku nɔ́yɔ acalɛ nyɔ́ma sɔ́ seluɔyɔ. ¹⁶ Tenku nɔ́yɔ awulaa tɔna ká kɔli pa kumlee tɔɔ. Paa wɔ́ɔsɔ pa kawulaya tokonaa mpa pa sɔ́pa tɔ. Ilena sɔ́ɔntu sɔ́sɔntu kpa-wɛ na pá caya atɛ, na pá seliyi kɔ́tamsa. Mpi tɔ, pa laŋa wakɔlɔna icatɛ nté.

¹⁷ Paa ma kawɔyaya ke icatɛ nté tɔ tɔm sí:

Pɔwɛ, icatɛ sɔ́sɔlɛ tɔlɛ.

Pɔ wakɔla-te, na pɔ kpiisi-teyɛ tenkuna taa.

Tɔ yɔlɔa ka ŋmakɔla antulinya taa ké.

Mpa pa cɔ́na-te tɔ pa

nukaya tɔ sɔ́ɔntu ké.

¹⁸ Nɔ́nɔ́ tɛn kuna nɔ́sɔ yɔlɔa

seliyi tɔ wakɔlɔyɔ tɔ kɛ.

Ilena kɔ́temiŋ pooluŋ nyɔ́

nyɔ́ma tɛɛ sɔ́kí tɔ saalɔyɔ tɔɔ.

¹⁹ M̀pɔ́yú Tacaá Iɔ yɔɔtɔaa sí: Maa pəsi-teyɛ ncaale, isu acalɛ lenna, nɔ́yɔlɔ kaa caya. Maa yele na tenku lumaŋ sɔ́sɔŋ lum lu na pɔ li-te. ²⁰ Maa tisi-teyɛ hatoo atɛtɛle taa na tɔ maɣana pusi tɔna sɔ́taa. Tu caya tetu tɛɛ timpi nɔ́yɔsɔna isu lɔŋtaa ncaa tɔyɔ, atɛtɔnaa mpa pa laala-teyɛ sɔ́m tɔ, pa kiŋ. Tɔ kaa pəsi na tɔ tayaní mɔlɔyɔ. Pɔyele nɔ́yɔlɔ kaa tasa tɔ taa ké caya, pɔ́cɔ́ tɔ kaa tu wɛna lonte ke weesuyi nyɔ́ma taa. ²¹ Sɔ́ɔntu ká pu yɔlɔa na mpi pu maɣana-te tɔ. Maa kpiisi-te tɔkpataa. Tɔ kaa tasa wɛɛu, paa pɛeki-te pa kaa keesi-te. Tacaá Iɔ má ma yɔɔtɔna mpu.

27

Tiii icatɛ ncaale tɔ wula

¹ M̀pɔ́yú Tacaá tɔma Isekiyeeli má sí: ² Yɔlɔ nyá, wii Tiii icatɛ tɔ sí: ³ Hei, Tiii, nyá wei n wɛ tenku nɔ́yɔ, na nyá na tenku taa tetunaa payalɛ í lakí taatɛle tɔ. Tacaá Iɔ má ma yɔɔtɔyɔ sí:

N tɔnaya sí n tewa tɔmammam ilɛ?

4 Nyá toosi nté hatoo tenku heku taa.

Nyá saakalaa saaka-ŋ teu ké.

5 Senii pɔɔɔ tuŋ kɔɔɔŋ ke í saakəna kɔɔɔɔɔ.

Í caa Lipaŋ tuŋ kɔɔɔŋ

na í lá tesika səsaya.

6 Pasaŋ tetu tuŋ kɔɔɔŋ ke

í saaka kɔɔɔɔŋ lɔɔɔɔɔ nsi

pa hatəyəna lum tə.

Í saaka kɔɔɔɔɔŋ na Kələeki tetu

tuŋ na í tɔ pə təo ké tuu kela*fa*. ^a səsəom ké.

7 Icipiti kɔɔɔɔɔŋ tɔŋ nyəntu ke

í lɔɔɔna mə kɔɔɔɔŋ pəŋ na í sɔ.

Mə pəŋ inəyi pa nyəŋna-meyə pooluŋ.

Sipili tetu pəŋ wei pa səsəa

na pá lii akpaayala təyɔ í taka mə kataataya wontu təo.

8 Sitəŋ na Aləfatí pə acaləe yəlaa

nté mə kɔɔɔɔŋ saalaa.

Tiiti nyəntaa səsaa nté kɔɔɔɔɔ paasənlaa.

9 Pipələsɔ icate yəlaa mpa pa

nyəma niŋ təma lapu na pá we caŋəm ke teu tə.

Mpe pa paasayana kɔɔɔɔɔ pɔɔɔɔɔ ke taɔaɔuɔ.

Tenku kɔɔɔɔŋ səsəŋ kəŋaya mə tɔyɔ.

Í taa yəlaa yakí mə kataataya wontu.

10 Pəsɔ na Lutí na Putí pə yoolaa

lakaya nyá yoolaa ke təmlɛ.

Mpe pa pusayana kɔɔɔŋ na yoo kahusi ke təsikilena taa.

Mpu pə kusayana nyá nyuɔ.

11 Mə maɔamaɔa mə yoolaa na Aləfatí icate yəlaa pa feŋayana mə koloosi. Na Kammatí yəlaa náa feŋiyi atɛ na ɔsɔ kutuluŋ. Í pusaya mə kɔɔɔŋ ke kolunɔ ŋka kaa cəŋna-mɛ tɔ ka təo ké. Pɛlɛ pa lakayana na mə teu səsəyɔ.

Taatəlaa icate səsəle Tiiti təm

12 Tiiti, nyá na Taasisi tetu nyəma í lakayana taatəle. Mpi tə, n ka wɛna kɔɔɔɔɔ ke tuutuuma. Ilena pɛlɛ pá pɛtəyənə-ŋ liɔitee nyəyətɔ, na nyəyəlɔɔ na kɔsɛɛmɔɔ na kɔhɔlɔmɔɔ səlɔpa nyəŋku.

13 Halí Tiiti nyá na Kələesi na Tupaali na Meseki pə tetu yəlaa maɔamaɔa í lakaya taatəle. Pɛlɛ pa layasayana-meyə yoma na nyəyəlɔɔ kɔsɛɛmɔɔ wontu.

14 Tokaama nyəma ná kəŋayana kɛkɛnaa kɔɔɔɔŋ na asewa nyəŋ. Na kɔɔɔɔɔ camnanaa*fa* na pá pɛtəyənə-mɛ. ^a pə lɔli mpi tə.

15 Mə na Tetəŋ tetu nyəma í lakayana taatəle. Na tetɔna mpa lum cəŋna tɔ pa paɔale nyəma tətə. Pɛlɛ pa fɛlɔyɔ-meyə tuuŋ kela na taasɔ kɔkɔɔɔɔ na səlɔ.

16 Itəm nyəma yakaya mə wontu paɔale ké, na pá fɛlɔyɔ-meyə liɔitee pɛlɛ tin atəntətɛ na kɔsɛɛmɔɔ, na pəŋ wei pa lii akpaayala tə. Na wei pa sɔpa tə, na kɔɔɔɔŋ tɔŋ nyəntu pəŋ, na pɔɔɔɔɔ. 17 Yuta na Iseyeli pə yəlaa pɛtəyənə-meyə tɔyɔɔaya pɛlɛ ké, na tuŋ na nim, na kəle.

18 Tamasi icate nyəma yakaya mə wontu paɔale na mə kɔwɛnam paɔale. Ilena pá fɛlɔyɔ-meyə Hɛlɔpəŋ nyəma sɔlɔm, na Sahaa nyəma heeŋ huŋtɔ. 19 Hatoo Usali icate taa ké tɔŋ na Yafəŋ pa piitimnaa pa yakaya mə kin na pa pɛtəyənə-meyə nyəyəlɔɔ ŋku pa lupə tə. Na tulaalɔ na nyutu səsəŋ nyəntu.

20 Kɔɔɔɔŋ pəŋ ke Tetəŋ nyəma

^a 27:6 tuu kela: Pa tɔwa kɔɔɔɔŋ təo ké tuu kela, pə hɔlɔyɔ wɛnaɔ ^a 27:14 kɔɔɔɔŋ camnanaa: Kɔɔɔɔŋ camnanaa ɔsɔ kɔɔɔɔŋ na kɔɔɔɔŋ pa kɔɔɔɔŋ təma na

peetayana-me. ²¹ Mə na Laalupunaa na Ketaa tetu nyɔɔ nyɔma í lakayana taatəle, pele pa yakaya mə wontu na pá feləyi-meɣe iweesi, na heeɲ na pəɲtɔɔ. ²² Mə na Sapa taatəlaa, na Lakəma nyɔma í taatayaana. Ilena pá layasəyi-me na tulaalɔnaa kupampama, na liɣitee pee waani waani, na wɔla. ²³ Mə na Haləɲ na Kanne na Iteni pa acaləe yəlaa í lakayana taatəle. Haləna Sapa na Asuu na Kilimati pa acaləe nyɔma tɔtɔ. ²⁴ I peetayana-weɣe kacəka wontu. Na wontu nti pa lii akpaayala tɔ. Na nti pa sɔpa tɔ. Na pɔɔɲ wei pa pɔɔki atə tɔ i kucələcələɲ, na ŋmusi nsi pa lɔv teu tɔ.

Tiii icate tɔɔ wula tɔtɔ

²⁵ Tiii kataataya wontu ke

Taasisi kpuləɲ səɣələɣa.

Wontu ka su mə tɛɣe ɪsu kpulɔɔ ke teɲku taa.

²⁶ Mə kpuləɲ saalaa pona-meɣe teɲku luməɲ taa ké.

Ilena ilim təlule heelim wakəli-meɣe təna.

²⁷ Mə kɔwɛnam, na mə kataataya,

na mə kɔpɛetəm, na mə kpuləɲ saalaa,

na i təma lataa, na mpa pa paasəɣəna-i

na pa tayanəyi-i tɔ.

Mə taatəlaa na mə yoolaa mpa pa wɛ mə tɛ

na mə samaa təna.

Paa hoti teɲku luməɲ taa ké

kuyaku ŋku í ka hoti tɔ.

²⁸ Kpuləɲ saalaa ká wii

na teɲku nɔɣɔ cəɣalaa náa seliɣi.

²⁹ I saalaa təna ká lu pa kpuləɲ taa,

na i taa təma lataa təna tii atə.

³⁰ I ká wii Tiii icate təm

na laɲwakəlle sɔsɔlə.

I ká pəli mə nyɔɔɲ taa ké tetu,

na í pilimi tɔluma taa.

³¹ I ká looli mə nyɔɔɲ,
na í suu mə ləɣaya wontu nti

tə wɛ ɪsu fɔlətənaa taka tɔ.

I ká wii mə icate tɔɔ,

na laɲwakəlle sɔsɔlə.

³² I ká wii ləɣaya wula

na laɲpəsəle sɔsɔlə.

I ka ma laɲwakəlle kawəɣaya si:

Tiii icate nyá n taa feina saala.

Ama nɔɔnɔɔ pə wakəla-ɲ teɲku heku taa.

³³ Waatu wei nyá təɣonasɪ lukayana teɲku taa tɔ,
piitimnaa payale ke pə caləsaya.

Nyá kɔwɛnam na nyá

taatəle katatəlaya tɔɔ,

atə awulaa sɔv tɔɲ.

³⁴ Nɔɔnɔɔ teɲku tɔɣɔ Tiii icate

na tə kataataya wontu.

Pə kpeɲna pa təna mpa pa kotiyi tə taa tɔ.

³⁵ Teɲku nɔɣɔ yəlaa təna wɛ

səɣəntɔ sɔsɔntɔ taa.

Pa awulaa seliyi na pa isentaa wakølaa.

³⁶ Piitimnaa taatølaa ká kpeetøyi nyøøŋ na sòyøntu ke Tiii tøm.

Mpi tø, mpi pø mayana-te tø pø tøm we sòyøntu.

Pø wakøla-teye tam tøø kè.

28

Tacaa kaløyna Tiii wulav

¹ M̀p̀ỳỳ Tacaa tøm-a-m si: ² Yølv nyá, heeli Tiii wulav si, maya Tacaa Isø, ma yøøtøyi si, Tiii wulav, n høŋ nyá ti si, nyayale Isø. N caya Isø tøcayale ke tenkunaa heku. Pøyele nyaya yølv kè n ta ke Isø. Uena n nyønøyi Isø luyø nyøntu ke nyá nyøntu. ³ Tiii wulav, n huøki si, n køla Taniiyeeli kè. ⁴ Nyá læmayasæe na nyá layatu tøø, n kaawa wena. N nyøka wøla na liyitee ke nyá krancoøŋ taa. ⁵ Nyá læmayasæe sòsøøna na nyá taatøle tøø, n kaa wena. Uena pø svs-i-ŋ kalampaani taa.

⁶ Pø tøø kè Tacaa Isø yøøtøaa si, n nyønøyi nyá ti isu Isø kè. ⁷ Pø tøø kè maa yele na yølaa mpa pa køla muvsøŋ tø. Pá køø nyá tøø na pá seti mpi n lapøna nyá læmayasæe kørana ani tø. Uena pá wakøli nyá teu. ⁸ Muvsøŋ søm ke n ká si tenku heku taa. Paa tisi-ŋ pølaav taa. ⁹ Ye nyá kulaa kin, n ka yøøti si n kè Isø. Pøyele n ke yølv na? N kè yølv kè nyá kulaa niŋ taa kè, n ta ke Isø. ¹⁰ N ká si ma ta nyi isønaa søm ke kraa nyøma niŋ taa. Pø taya pulv, Tacaa Isø má ma yøøtøna mpu.

¹¹ M̀p̀ỳỳ Tacaa tøm-a maa si: ¹² Yølv nyá, ma kawøyaya ke Tiii wulav tøm. Tu-i yøntu si, Isø læmayasæe sòsøøna ka yelaa kè na n wee wei yølaa keekøna i tøm-a teu sòsøøm taa na i kacøka taa tø. ¹³ Isø taale Iteni taa kè Tiii wulav nyá n ka wee. N ka suuwa liyitee pøe ani a tønna kè. Isu kuøsemle cuntø nyønte na kasasøŋa tiŋ tøn nyøŋ nyønte na atøntøøte nyønte na kukpøetøle na pooku nyønte na nte tø we pooku tøle tø na pooku kaaluula nyønte, na tiŋ atøntøøte nyønte. N tøkaya kacøka wontu nti pa lapøna wøla tø. Kuyaku ŋku pø ŋma-ŋ tø kv tøø kè pa tayaana-ti. ¹⁴ Isø si: Maa si-i-ŋ kè isu isøtaa tanjlv wei i tee køkø na i kè kentulu tø. Ma puvy naŋŋ nyøŋku tøø kè n ka wee. Na n tøn pøe wena a muçi køkø tø a tøø. ¹⁵ Hatoo waatu wei pa lvla-ŋ tøø nyá tønte we teu. Haløna kuyaku ŋku pø kula nyá isayatu tøø tø. ¹⁶ Nyá taatøle tømøŋ tøø kè muvsøŋ na isayatu haya-ŋ*fa*. Pø tøø kè maa pøsi-ŋ yem tv, na má tøøŋ-i-ŋ Isø puvy tøø. N kè isøtaa tanjlv kentulu kè. Maa tøøŋ-i-ŋ pøe wena a teeki køkø tø a tøø. ^a haya-ŋ na n pønti. Maa tøøŋ-i-ŋ ma puvy tøø. Maa yele na isøtaa tanjlv kentulu nyá n saali yem kè pøe wena a tee køkø tø a taa. ¹⁷ N lapa kalampaani ke nyá teu tøø. Nyá hikuyø teeli wakøla nyá læmayasæe. Maa pøti-ŋ ate. Maa yele na awulaa lølaa nyøni-ŋ. ¹⁸ Nyá kawøyaya pøyale na nyá taatøle nte tø ta siyisi tø pø lapa na n pilisi nyá na Isø mæ tø sulle. Maa læsi nyá taa kè køkø ŋka ka nyaki tø. Kaa nyaya-ŋ, na pø yele tøluma ke ateye nyá nalaa tønna isøpøle taa. ¹⁹ Sòyøntø ka pu pa tønna mpa pa nyøma-ŋ piitimnaa taa tøø nyá nyuvy tøø. Pø taya pulv, pu wakøli-ŋ tam tøø kè, na n pøsi sòyøntø pulv.

Tacaa kaløyna Sitøŋ nyøma

²⁰ M̀p̀ỳỳ Tacaa tøm-a-m si: ²¹ Yølv nyá, keesi ise na Sitøŋ icate tøø. Heeli-teye Isø má ma kuyøøtøtu. ²² Tacaa Isø má ma yøøtøaa si: Maa kulø Sitøŋ nyøma tøø. Maa hólí ma teeli ke mæ heku. Maa huøna-me na má hólí ma tønøŋ weøtu ke mæ

^a 28:16 isayatu haya-ŋ: Lølaa teløøyi si: Nyá taatøle tømøŋ tøø kè muvsøŋ

heku. Waatu inəghəle í ká cekəna si mayale Tacaá. ²³ Maa tu-mege kutəŋ na caləm kpe mə haree tō. Lagalee ká luna icate həghəŋ təna, na sətta hoti tə taa. Ilena í cekəna si mayale Tacaá.

Iseyeeli nyóma cayana heesuyv

²⁴ Mpróyú Tacaá tōma si: Piitimnaa mpa pa cōna Iseyeli nyóma me tō, pa kaa tasa-mege footuyu. Pécó pa kaa tasa-mege sōpu na pá kaali-me isu sōwa. Waatu inəghə í ká cekəna si, mayale Tacaá.

²⁵ Mpróyú Tacaá Iso si: Maa ləsi Iseyeli nyóma mege timpi timpi í yawa tō. Maa kpeyele-me, ilena má hólí ma tənəŋŋ weetu ke mə heku na piitimnaa ná. Í ká caya tetu nti ma hawa ma təmlə tō Yakəpu tō tə taa. ²⁶ Í ká cayana heesuyv ke təna, na í ŋmá tēsi na í tuu leseŋnaa. Waatu wei maa huŋna pa təna mpa pa cōna-me na pá footiyi-me tō ilena í cayana heesuyv. Pəleye í ká cekəna si mayale mə Iso Tacaá.

29

Tacaá kaləghana Icipiti nyóma

¹ Mpróyú Tacaá yəghətəna Isekiyeeli máyá Iseyeli nyóma kuuu pənaŋa naanəwa nyəŋka isətu naanəwa nyəŋ, kuyaku naanəwa na naale nyəŋku wule, na í tō-m si: ² Yulu nyá, keesi nyá ise na Icipiti wulav tō. Yəghəti nti tu mayana í na í tetu təna tō. ³ Tacaá Iso má maa kuhi Icipiti wulav nyá nyá tō. N wee ké isu nyuu səsəu ŋku kv hənta kv pusi taa tō. N huuki nyá taa si, nyá mayamaŋa n lapəna Nili pəghə. ⁴ Maa tu nyá tamasi taa ké kulayə, na má mati Nili pəghə tiina na nyá setu. Ilena má hō nyá na tiina təna ke pəghə ŋke ka taa. ⁵ Maa ləghə nyá na nyá pusi səsəonsi tiina ke wulaya tetu taa. N kaa pəsi kuluyv, pécó nəghəlv kaa kus-ŋ. Maa ha-ŋ ate wontu na sumasi na í pəsi si təghənaŋa. ⁶ Ilena Icipiti nyóma me mə təna í cekəna si mayale Tacaá.

Mpi tō, mə waasuyv ke Iseyeli nyóma, wee ké təwau, isu səsəncəŋa. ⁷ Iseyeli nyóma toka-ŋ pa nin taa, ilena í peli na í cəli pa asəŋkpeku təna, na í yəli pa apalətu. ⁸ Pə tō ké Tacaá Iso má ma yəghətəghə si: Maa kəna mə tō ké lagate na má kpiisi yəlaa na tōla. ⁹ Pu kpiisi Icipiti tetu yəlaa, na pá ye-le-təghə kpele.

Mpi tō, í tōma si mə tənna Nili pəghə, si mə lapəna-ké. ¹⁰ Pə tō ké maa kuhi mə na mə pusi mə tō. Maa kpiisi mə tetu, na tə pəsi ncaale, nəghəlv kaa wee. Pə krayav Mikitəli icate ke ilim ntəghəŋ tō tō. Haləna Asuwan nyənte ke ilim mpətəŋ tō, na pə polo Itiyopií tetu toŋa. ¹¹ Yulu yaa tətə natəli tə kaa felí nōghəle ke tetu nti tə taa. Tu wee mpróyú kpele ke pusi nule təcu. Pa kaa keesi yulu yaa tətə. ¹² Maa la na Icipiti tetu pəsi wulaya tetu. Pu tēe wulaya tetuna təna. Tə acalēe ká pəsi ncaa na pá kəli acalēe lenna ke pusi nule təcu. Pusi nsi si taa ké maa cáálí Icipiti nyóma na pá yá piitimnaa kpai nyóma taa.

¹³ Mpróyú Tacaá Iso yəghətəa si: Pusi nule tēŋ, ilena má ləsi Icipiti nyóma ke timpi timpi pa yawa tō, na má kpeyele-wee. ¹⁴ Maa layasi pa weetu. Maa yele na pá məli pa mayamaŋa pa tetu nti pa yaaki si Patələsi tō tə taa. Ilena pa caali kawulaya səkpeleya. ¹⁵ Pa kawulaya ká la səkpeleya ke leŋsi taa. Pa kaa tasa piitimnaa ke ŋmakəlvuyv. Maa pasa-wege na pá taa təghə piitimnaa. ¹⁶ Iseyeli nyóma kaa tasa-wege naani ke lapv, na pá tekiyi-wee, na pá pəntəghə. Mpróyú paa cekəna si mayale Tacaá.

Wulav Nepukanəsaa təghə Icipiti tetu

¹⁷ Mpróyú pənaŋa hiu na naatosompəghəlaya nyəŋka, isətu kancaalaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku. Tacaá tōma-m si: ¹⁸ Yulu nyá, Papiloni wulav

Nepukanesaa tōwa i yoolaa ke tēmlē sōsōlē ke Tīii nyōma tōm taa kē. Halēna i yoolaa tēna nyōn taa kpesi na pa asēnkpekin liti. Ue paa wulav yaa i yōlaa, pa taa nōgōlv ta waa kookali wei pa lapa tō i taa. ¹⁹ Pə tōw kē maḡa Tacaa Išo ma yōgōtōyi si maa ha Papiloni wulav Nepukanesaa ke Icipiti tetv. Uē i ká kuu tē wontu na tē wēnav na pē yelev-tēyi kpete tēkpataa. Icipiti tetv ká pēsana Nepukanesaa yoolaa kufelvyv. ²⁰ Tacaa Išo si, maḡa pa lapa tēmlē ke Tīii tetv taa. Pə tōw kē ma haaki-wēye Icipiti tetv.

²¹ Waatu wei mpv un pu tala tō, maa sōsō Iseyeli nyōma ke apalvtv. Ye pə kaasa Isekiyeeli nyā, uē maa ha-ŋ toma na ŋ pəsi na ŋ yōgōtōna Iseyeli nyōma. Uēna pā wēna naani si, maḡa Tacaa.

30

Tacaa kalāyana Icipiti nyōma

¹ Mṛōyō Tacaa tōma-m si: ² Yōlv nyā, telēsi Išo kuyōgōtōtv si: Mə laŋa í wakəli kuyēn wei i kəŋ tō i tōw. ³ Mpi tō, Tacaa pāána kuyaku kreyetaa kē. Ku kē səkpetvyv anaam kuyaku kē. Piitinnaa tomle waatu kele. ⁴ Yōou ká tii Icipiti nyōma tōw. Yōlaa ká si na kolontunaa kuu pa wēnav, na pa tetv pəsi ncaa. Hal pə sōgōntv ká pu Itiyopii nyōma na pēle pā seliyi. ⁵ Pə kraḡav Itiyopii nyōma, na Puti*fa* nyōma, na Lutv nyōma, na tetv hōgōlēŋ payale nyōma, na Lipii nyōma tō. Hal pu krenna nōgō pēelvyv piya na pē kó. ^a ⁶ Mṛōyō Tacaa tōma si: Pu krenna Icipiti sēnlāa Mikitōli nyōma. Na ilim ntōgōŋ, na pə mpōtēŋ tōw ke Asuwāŋ nyōma na pē kó yōou taa. Uēna Icipiti nyōma tōma kalampaanv tii tēfe. Tacaa Išo má ma yōgōtōna mpv. ⁷ Pu kpiisi mə tetv na pē kəli tetvna tēna. Mə acalēe ká pəsi ncaa. ⁸ Waatu wei maa tō Icipiti tetv ke kəkō, na pē wakəli mə sēnlāa tēna tōyole í ká nyi si maḡale Tacaa. ⁹ Ma tillaa ká svv kpulēŋ ke kuyaku ŋkvyv. Paa polo na pā liyiti Itiyopii nyōma ke pa tēpamm taa tēna. Uēna pēle pā svv seluyv, pə tēŋna kōnte kē.

¹⁰ Mṛōyō Tacaa Išo yōgōtaa si: Maa yelev na Papiloni wulav Nepukanesaa kpiisi Icipiti nyōma tuutuuma. ¹¹ I na i yōlaa mpa pa kēla isayato tō paa pona. Paa kv Icipiti nyōma na pā suuli sētaa ke tetv na pā wakəli-tv. ¹² Maa yelev na Icipiti pōgō pusi səkpesi nyōw. Maa tō pa tetv ke asayaa niŋ taa. Maa yelev na tē wakəli na pē krenna tē taa nyēm tēna. Maḡa Tacaa má yōgōtōna mpv.

¹³ Mṛōyō Tacaa Išo tasaa si: Maa kpiisi tuŋ na kulalaam tēnaḡa Mamfi icate taa. Pa kaa tasa tetv tōkōlv nōgōlvvyv nav ke tē taa. Uēna má tō tē yōlaa taa kē sōgōntv sōsōantv. ¹⁴ Maa kpiisi Patōlōsi icate. Maa sō kəkō ke Sowaŋ nyēntē na má hōvna No nyōma. ¹⁵ Maa má pāána sōsōna na Siŋ icate nyōma. Koluŋa icate nte tē taŋa Icipiti nyōma tōyole. Uēna má kpiisi No icate yōlaa tuutuuma. ¹⁶ Maa sō Icipiti nyōma ke kəkō. Uēna sōgōntv kra Siŋ nyōma. Paa tvli No icate koluŋa ke pōyōy na lum watv-tē. ¹⁷ Paa kó Oŋ na Pi-peseti pə acalēe ifēriya na layate. Uēna pā kuu yōlaa tēna na pā tēna. ¹⁸ Kuyaku ŋkvyv maa pēli Icipiti nyōma kawulayā kratēŋ. Maa sv pa kalampaanv kē tēnaḡa. Səkpetvyv ká nyala Tarpanēsiv icate taa. Paa kuu hōgōlvvyv ŋkv kv yōlaa tēna na pā tēna. ¹⁹ Mṛōyō maa hōvna Icipiti nyōma. Uēna pā cəkōna si maḡale Tacaa.

Išo lakəna Papiloni wulav ke tēmlē

²⁰ Mṛōyō Tacaa yōgōtōna-m Iseyeli nyōma kuuu waali pēnaḡa naanōwa na kulōm nyēŋka isōtv kancaalaya nyēŋ kuyaku naatosompōyōlaya nyēŋkv wule ke

^a 30:5 Puti: Puti pasəyi na í wēe si Lipii tetv yaa Somalii nyēntv.

ι γῶγῶθῆνα-m si: ²¹ Yulu nyá, ma pela Icipiti wulaw ηκpaləŋa. Nəgəlu ta tu-ι kəəle, yaa í həkə-ι si, pə waa na ká məli isəna kaa wεε tə. Na ká lá toŋ si í pəsi na í yoo. ²² Pə təw kέ Tacaa Iso má, ma γῶγῶθῆyi si, maa yoonaa Icipiti wulaw. Maa seti ι ηκpalasi naale, kəpəŋka na kəpələya ηke. Layate ka lu ι nin taa na tə hoti. ²³ Maa yasí Icipiti nyóma ke piitimnaa taa. Paa sʉw tetʉnaa payale taa. ²⁴ Maa yele na Papiloni wulaw nyəw toŋ na má cεle-ι ma layate. Ama maa peli Icipiti wulaw ηkpalasi na í mələyi na í səki ι kolontu kiŋ. ²⁵ Maa ha Papiloni wulaw ke toŋ na í pəsi Icipiti wulaw ke icam. Waatu wei ílé ι ká kuli Icipiti təw təyole paa nyi si mayale Tacaa. ²⁶ Maa yasí Icipiti nyóma ke piitimnaa taa, na pá sʉw tetʉnaa payale taa. Waatu inəyi paa nyi si mayale Tacaa.

31

Icipiti wulaw nəγəsəna tʉyʉ səsəw

¹ Iseyeli nyóma kuuu pənaya naanʉwa na kolom nyəŋka. Isəw tooso nyəŋ kuyaku kancaaləya nyəŋku wule. Tacaa təma Isekiyeeli má si:

² Yulu nyá, pəsəsi Icipiti wulaw na ι samaa mpa pa təw ι təkí kawulaya tə si, aweye má kεesəna-wεye pa toŋ səsəwŋ təm taa?

³ Pa nəγəsəna kέ isu Silií nyóma.

Pele pa we kέ isu Lipəŋ tʉyʉ səsəw ηku ku kula səsəm tə. Ku pilinasi tewaya

na sí tokiyina isəŋmuntʉ na sí wena isotom kəpam.

⁴ Lomnaa ka pusəna tʉyʉ ηku.

Púyú səsəw seelaa lom yekina na ku pu. Seelaa mpe pa pusi lom kpenayana timpi tʉyʉ ηku ku wεε tə.

⁵ Pə təw kέ ku kəla tʉyʉ leləŋ tənaya kuŋkoloməŋ.

Ku pilinasi hela teu na sí ló təkrimm, kε lom səsəw mpi pu yelaa na kú pu tə pə təw.

⁶ Ku pilinasi təw kέ sumasi təna tukaya si tana.

Taale wontu təna na luləyi ku tεε.

Na piitimnaa tuutuuma náá wé ku isotom taa.

⁷ Ku kula tʉyʉ kέ na kú tewa,

na ku pilinasi hela teu.

Mpi tə, lom səsəw taa kέ ku lila kama.

⁸ Paa Iso taale mayamaya taa

tʉyʉ nakʉli ku ta tεε-ku.

Nakʉli ku pilinasi u kεesəyəna

ku nyəŋsi ke paa teu təm taa, yaa pəlpə taa.

⁹ Ma tu-kuyʉ pilinasi kəpampansi kέ.

Haləna ma taale Iteni taa tʉyʉ

təna lakaya-kuyʉ isεsεmle.

Paa wakəli Icipiti wulaw isu tʉyʉ səsəw

¹⁰ Mpuyle Tacaa Iso si: Pə təw kέ má γῶγῶθῆyi pənenta si, tʉyʉ ηku ku puwa, haləna kú kaləsəna isəŋmuntʉ. Ilena ku kalampaani puki na í puki. ¹¹ Pə təw kέ

ma lo-ku. Ma tó-kuɣu wulaw wei i kɛla toŋ ke tetu taa tɔ i nin taa. Ué i lana-kuɣu isəna ku isayatu wee tɔ. ¹² Ḿpɔ́yú mɔvɔlaa mɔsɔŋtɔnaa sɔsaa seta-ku na pá lo. Ku pilinasi na kv kraa pelaa na sí hoti tetu tɔna teteka na pulasi taa. Uena yɔlaa tɔna mpa pa caya kv isotom taa tɔ, pele pá lu na pá sé. ¹³ Ḿpɔ́yú sumasi waanu waanu piitimnaa caya kv taav tɔɔ. Taale wontu ná tawa tɔ lona ke kv pilinasi tee. ¹⁴ Pə lapa ńpɔ́yú si, tunj wei tev nukɩ teu, na lom takɩ-i na i puki na i kaləsəyɔna isɔŋmɔntu tɔ, i taa sa i tɔxi i kvkɔlɔmɔŋ tɔɔ. Pə taya pulɔ, tunj na yɔlaa pə tó-weye sɔm kɔlɔmɔm kɛ. Paa te na pá saali yem na pá suv atətəle taa, na pá maɣana mpa pa hɛnta tɔna tɔ.

¹⁵ Ḿpɔ́yú Tacaa Iso yɔɔtɔaa si, kvyaŋku tɔyɔ sɔsɔv suv atətəle taa tɔ, ma tó kvmaŋmam tɔnaya ləyaya taa kɛ. Na má sɔŋsi tetu tee seelaa tɔnaya kv tɔɔ, paa tasaxi kprem. Maa yelee na sɔkpetuyɔ nyala Lipaŋ pɔɔŋ tɔɔ, na tunj tɔna lontili. ¹⁶ Waatu wei ma yelaa si tɔyɔ kvne kó hoti na kó tii atətəle taa kɛ lelɔa kinj tɔ. Piitimnaa nuwa kv hotuyɔ mpi, uena sɔɔtɔ kvpa-we na pá seliyi. Ḿpɔ́yú Iteni taale tunj kvpampaŋ, na Lipaŋ nyɔŋ wei lom takaya teu na i we atətəle taa tɔna tɔ, i laŋa hɛewa. ¹⁷ Pa tɔna pa wenna atətəle taa tɔnaya mpa pa sɔpɔna layate tɔ pa kinj. Mpe inɩ pa waasayana-ku na pá we kv isotom taa kɛ piitimnaa taa.

¹⁸ Iso taale Iteni taa tɔyɔ nakɩ kv kɛsɔyɔna tɔyɔ ŋkɔyɔ sɔsɔvntu na teu. Paa na mpv, maa tusi-ku na kó suv tetu tee. Na kv na ma ta nyi isɔnaa, na yoo kó mpa tɔ pá caya. Isəna Icipiti wulaw na i waali samaa paa teesəna tɔyɔle. Maɣa Tacaa Iso má yɔɔtɔna mpv.

32

Icipiti wulaw na i tetu tɔɔ wula

¹ Ḿpɔ́yú Iseyeli nyɔma kuuu pɔnaya naanɔwa na naale nyɔŋka isɔtɔ naanɔwa na naale nyɔŋ kvya kv kancaalaya nyɔŋkv wule. Tacaa tɔma Isekiyeeli má si:

² Yulo nyá, má kawəyaya ke Icipiti wulaw.

Icipiti wulaw, n ka wee kɛ

isu tɔyɔlaya kvfalaya ke piitimnaa taa.

Yaa isu nyuw ke tenkuna taa.

N ŋmaaki pusi taa kɛ na n cvyotəyi

si lom na nyá nɔɔhɛɛ,

na n pvyotəyi-wi.

³ Tacaa Iso má ma yɔɔtəyi si: Waatu wei piitimnaa kotiyi, uena má hɛti ma puluyɔ ke nyá tɔɔ na kó kvpa-ŋ na pá hɔ-ŋ na pá pona-ŋ kvtenj tɔɔ. ⁴ Na má ləyɔ-ŋ atɛ. Uena tetu tɔna taale wontu kɔɔ na tɔ tɔyɔ nyá nantu. ⁵ Maa ŋmusi nyá nantu kvkaasətu ke pɔɔŋ tɔɔ na teteka taa. ⁶ Na má ŋmusi nyá caləm ke tetu tɔɔ. Pu su teteka na pə waasi pɔɔŋ tɔɔ. ⁷ Waatu wei pu su nyá tɔnaya uena má teesi isɔtɔlvɔasi na isɔtɔ. Maa takɩ ilim tɔɔ kɛ isɔŋmɔntu na isɔtɔnvɔyɔ yu. ⁸ Maa teesi isɔtɔaa kəkəsɩ ke nyá tɔɔ. Sɔkpetuyɔ ká nyala tetu taa. Maɣa Tacaa Iso má yɔɔtɔna mpv. ⁹ Piitimnaa payale laŋa ká wakəli. Waatu wei paa nu nyá tɔnaya tɔm tɔ. Halɩ pə kvɛnna tetvnaa mpa n taa nyi tɔ. ¹⁰ Paa haa nɔɔsi na mpi pu maɣana-ŋ tɔ pə tɔm. Pa awulaa sɔsaa ká sele. Waatu wei paa ná ma kusa ma layate ke pa nyɔŋ taa tɔ. Kvyəŋku n ká hoti tɔ, paa wei i ká seliyi tam kɛ, i maɣamaya i weesuyɔ tɔ kɛ.

¹¹ Ḿpɔ́yú Tacaa Iso yɔɔtɔaa si: Papiloni wulaw yoolaa tii nyá tɔɔ kɛ. ¹² Maa kɔna yoolaa taa yoolaa. Mpa pa kɛla yɔlaa tɔnaya yoo tɔyɔ. Paa kó nyá yɔlaa tuutuuma. Paa wakəli Icipiti nyɔma kalampaani. ¹³ Maa kv tɔla wena a tɔna

í wena tɔ́ɔ mə pɔ́ɔ sɔ́sɔ́ɔ nɔ́ɔ. Yɔ́lɔ́a nɔ́ɔhɛ́e yaa tɔ́lɔ́ aɔ́wɔ́a kaa tasa lɔ́m ke ɔ́wɔ́tɔ́wɔ́. ¹⁴ Maa yelee na mə lɔ́mnaa ɔ́ɔ́ɔ tɛ́tɛ́tɛ́tɛ́tɛ́. Mɔ́ pusi ká kɔ́ɔ tɛ́pamm ɛ́su nim. Taaɔ́a ɛ́sɔ́ má ma yɔ́ɔ́tɔ́na mpɔ́. ¹⁵ Maa kɔ́pisi ɛ́cipiti tɛ́tɔ́ yɔ́lɔ́a, na tɔ́ nyɔ́m tɔ́na. ɛ́cipiti tɛ́tɔ́ ká pɛ́si wɔ́lɔ́ɔ́a tɛ́tɔ́. ɛ́lɛ́ í ká nyi si maɔ́ɔ́a Taaɔ́a.

¹⁶ Wula nna piitimnaa alaa ka wii ɛ́cipiti tɛ́tɔ́ na tɔ́ samaa tɔ́ tɔ́ɔ́lɛ́. Taaɔ́a má ma yɔ́ɔ́tɔ́na mpɔ́.

Piitimnaa mpa pa kɔ́lɔ́a tɔ́ pa tɔ́ wula

¹⁷ ɛ́sɛ́ɛ́li nyɔ́ma kuuu pɛ́nɔ́ɔ́a naanɔ́wɔ́a na naale nyɛ́ɔ́ka ɛ́sɔ́tɔ́ naanɔ́wɔ́a na naale nyɛ́ɔ́ kɔ́ɔ́kɔ́ naanɔ́wɔ́a na kakpasí nyɛ́ɔ́ku wule, Taaɔ́a tɔ́ma-m si: ¹⁸ Yɔ́lɔ́ nyá, wii ɛ́cipiti nyɔ́ma tɔ́. Pɔ́ tisi pá na piitimnaa sɔ́sɔ́a ɛ́lɔ́lɔ́a ke atɛ́tɛ́lɛ́ taa. Timpi sɛ́taa tiiki tɔ́. ¹⁹ Pɔ́ɔ́si-we si: ɛ́ hɔ́v si, í tɛ́ ɛ́lɔ́lɔ́a ke teu ke? ɛ́ ɛ́ tii, na ma na cefelinaa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ í hɛ́nti. ²⁰ Paa kó ɛ́cipiti nyɔ́ma ke yooú taa. Pa tɛ́ma layalɛ́ ke kɔ́ɛɛɛ. A ká kó ɛ́cipiti wulɔ́v yoolaa tɔ́na. ²¹ Yoolaa taa akanaa mpa pa sɛ́ɔ́ɔ́ɔ́na-me tɔ́. Paa yɔ́ɔ́tɔ́-meɛ́ɛ́ atɛ́tɛ́lɛ́ taa si: Halí cefelinaa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́, pa tiiki ɔ́ne si pa hɛ́nti tá hɛ́kɔ́.

²² Tɛ́nɔ́ɔ́a pa pima Asilii wulav. ɛ́ samaa pɔ́lɔ́aɔ́n ɔ́ɔ́na ɛ́ nyɛ́ɔ́ku. Yooú taa kɛ́ pa tɛ́nɔ́ɔ́a mpɔ́ pa sɛ́pa. ²³ Atɛ́tɛ́lɛ́ hɔ́ɔ́lɔ́vɔ́v ɔ́ku kɔ́ kɔ́lɔ́a lumaɔ́n tɔ́ kɔ́ taa kɛ́ pa pɔ́lɔ́aɔ́n weɛ. Mɔ́ pa pɔ́lɔ́aɔ́n í tɔ́ pa wulav nyɛ́ɔ́ku ke hɛ́kɔ́. Mɔ́ pa nyaasɔ́ɔ́na antulinya taa. Waatv inɛ́ɔ́i pa wɛ́na pa ɛ́sɛ. Yooú taa kɛ́ pa sɛ́pa pa tɔ́na.

²⁴ Tɛ́nɔ́ɔ́a ɛ́lam hɛ́ntaa, na ɛ́ yoolaa ɔ́ɔ́na ɛ́ pɔ́lɔ́av. Pa tɛ́nɔ́ɔ́a mpɔ́ layatɛ́ kɔ́na-we, na pá hoti na pá sí. Yɔ́lɔ́a ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mɔ́, pa tiina ntɛ́ɛ́ atɛ́tɛ́lɛ́ lumaɔ́n taa. Pɔ́yele mɔ́ pa nyaasɔ́ɔ́na antulinya taa kɛ́ saa wei pa wɛ́na pa weesin tɔ́. Pa fɛ́lɛ́ fɛ́i mɔ́la pa tɔ́. Pá na mpa pa tiíwa pɔ́lɔ́av taa tɔ́. ²⁵ Pa suwa ɛ́ tɔ́hɛ́ntɔ́lɛ́ ke mpa pa kɔ́wa tɔ́ pa hɛ́kɔ́. Pɔ́ ɔ́ɔ́naav ɛ́ pɔ́lɔ́av tɔ́, ɛ́ yoolaa tuutuuma pɔ́lɔ́aɔ́n wenna. Layatɛ́ kɔ́na ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mɔ́ iní pa tɔ́na. Pɔ́yele mɔ́ pa nyaasɔ́ɔ́na antulinya taa kɛ́ saa wei pa wɛ́na pa weesin tɔ́. Pa fɛ́lɛ́fɛ́i mɔ́la pa tɔ́. Pá na mpa pa tiíwa pɔ́lɔ́av taa tɔ́. Pa tɔ́ɔ́ɔ́lɛ́ nté sɛ́taa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ pa hɛ́kɔ́.

²⁶ Tɛ́nɔ́ɔ́a Mesɛ́ki na Tupaaɛ́l pɔ́ tɛ́tɔ́naa awulaa, na pa yoolaa ná weɛ tɔ́tɔ́. Pa yoolaa pɔ́lɔ́aɔ́n tɔ́-weɛ́ hɛ́kɔ́. Yooú taa kɛ́ ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mɔ́ pa tɔ́na pa sɛ́pa. Pɔ́yele mɔ́ pa nyaasɔ́ɔ́na antulinya taa. Waatv inɛ́ɔ́i paa wɛ́na pa ɛ́sɛ. ²⁷ Ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mpa iní pa sɛ́pa yooú taa kɛ́ mpɔ́ tɔ́, pa ta pi-weɛ́ yoolaa kɔ́ɔ́kɔ́n taa. Mɔ́ iní pa tiina atɛ́tɛ́lɛ́ taa, na pá suwa pa yooú wontu. ɛ́lɛ́na pá tɔ́ pa nyɔ́ɔ́n ke pa layalɛ́. Pa kawalɔ́a ká máli pa mɔ́wa tɔ́ kɛ́. Mpi tɔ́, mɔ́ pa nyaasɔ́ɔ́na antulinya taa kɛ́ saa wei pa wɛ́na pa weesin tɔ́. ²⁸ ɛ́cipiti nyɔ́ma ká si mɔ́pɔ́yɔ́. Paa pi-weɛ́ ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ pa kɔ́ɔ́kɔ́n taa.

²⁹ Tɛ́nɔ́ɔ́a ɛ́tɔ́m nyɔ́ma na pa awulaa na pa awulumpiya weɛ tɔ́tɔ́. Paa na pa akatv nti tɔ́ tɔ́na tɔ́, pa lapɔ́na-weɛ́ teitei ke ɛ́su mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́. Pa na ma ta nyi ɛ́sɔ́naa ke pa kɔ́ɛ́nta pim ke tɛ́tɔ́ tɛɛ.

³⁰ ɛ́lim ntɔ́ɔ́n tɔ́ piitimnaa nyɔ́ɔ́n nyɔ́ma we tɔ́na tɔ́tɔ́ɔ́, na pɔ́ kɔ́ɔ́nna Sitɔ́n nyɔ́ma. Ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mɔ́ paa kɛ́ akanaa kɛ́, na pá nyaasɔ́ɔ́i antulinya. Ama nɔ́ɔ́nɔ́ fɛ́lɛ́ piíwa pa na ɛ́lɔ́lɔ́a mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́.

³¹ Waatv wei ɛ́cipiti wulav ká ná mɔ́ iní pa tɔ́na tɔ́. ɛ́larɛ́ ká pasa hɛ́v ke ɛ́ na ɛ́ yoolaa, na ɛ́ samaa mpa pa sɛ́pa yooú taa tɔ́ pa tɔ́. Taaɔ́a ɛ́sɔ́ má ma yɔ́ɔ́tɔ́na mpɔ́. ³² Taaɔ́a si: Maa yelee kɛ́ na ɛ́cipiti wulav nyaasɔ́ antulinya taa. Ama nɔ́ɔ́nɔ́ paa pi ɛ́ maɔ́maɔ́a na ɛ́ yoolaa ke ma ta nyi ɛ́sɔ́naa mpa yooú kɔ́wa tɔ́ pa hɛ́kɔ́. Taaɔ́a ɛ́sɔ́ má ma yɔ́ɔ́tɔ́na mpɔ́.

33

Iso kpa Isekiyeeli ke fenlu
(Isekiyeeli 3:16-21)

¹ M'p'ógú Tacaa heela-m si: ² Yulb nyá, p'óosí Iseyeli nyóma si: Waatu wei ma tisiyi youu ke tetu natəli tə taa tó. Tə yəlaa kraaki pa taa ke fenlu ké. ³ Saa wei ílé í nukí youu tan, ílena í huli tutuyu na í heeli yəlaa. ⁴ Yulb í nuwa tutuyu na í ta paasəna na kolontu tuti-í na í ku-í. I səm təm mələyi í mayamaya í nyuyu taa ké. ⁵ Iliyituyu kóna-í. Mpi tó, í nuwa kraaluyu. Ue í ta kena-wí. Ye í ka paasənaa, halí í ka yapa í weesuyu. ⁶ Ama ye fenlu nawa youu na í tá huli tutuyu na yəlaa nu, ílena youu ku nɔyolb. Ue pə ké fenlu isayatu ké. I nyuyu taa ké sətə səm mələyi.

⁷ M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Nyaya ma kpa fenlu si í teləsəyi Iseyeli nyóma ke asolanaa. Pə wee si, í nu ma təm nti tə lukəna ma nɔyɔ taa tó. Teləsí-weye-ti. ⁸ Ye ísu ma yəyotaa si, isayav ka si. Uena nyaa kisi-í teləsuyu si, í layasí tənte. Isayav iní í ká si yaa. Ue nyá nyuyu taa ké í səm mələyi. ⁹ Ama ye ma kraala isayav iní na í kisi layasuyu. Isu í səpa, í isayatu nti tə tó. Ama pə kaa wee nyá təm.

Isayav wei í layasaa tó í yapu

¹⁰ M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Yulb nyá, p'óosí Iseyeli nyóma si ísu í yooki yontu si, mə isayatu nu-me na tó yeke na í tən taasi na? Haləna í p'óosəyi mə ti si ísənaya í ká hikina weesuyu? ¹¹ Heeli-we si, maya Tacaa Iso weesuyu tó ké. Ma ta səlɪ si isayav í səna í isayatu. Ama ma caa ké si í layasí tənte na í hiki weesuyu. Iseyeli nyóma me í yele mə mpaav isayav na í məli. Pepe tó ké í sɔla səm?

¹² M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Yulb nyá, heeli ma yəlaa Iseyeli nyóma si, ye siyisilu sɔv isayatu lapv. I kupəntu kupəntu kaa waasi-í í isayatu kuyaku wule. Pəyele isayav isayatu ná kaa wakəli-í kuyanku í yeke-ti tó. Na ye tampana təhɪ sɔwə isayatu lapv. Pə kaa kenti í weesuyu tó si, í ka nuna Iso ké ləh. ¹³ Ye ma heela siyisilu si, í ká weena weesuyu. Uena í sɔv isayatu lapv ke í siyisuyu tó. Maa sɔv í siyisuyu mpi pə tó. Uena í sí isayatu nti í lapa mpv tó tə tó. ¹⁴ Ye ma heela isayav si í ká si. Uena ílé í lə í isayatu na í təhəyi tampana. Ye í lakí kusiyisim, í kaa si. ¹⁵ Ye í mələna mpi í ka kraaya təloma tó, na mpi í ηmulaa tó. Ye í kisa isayatu, ílena í tókí kiinj wei í haaki weesuyu tó, í kaa si. Ama í ká weena weesuyu ké. ¹⁶ Pa kaa tóosí í kupəntəh wei í ka lapa tó í taa kɔlbmuyu tó. Mpi tó, í təhəyi tampana na í lakí kusiyisim ké. Í ká weena weesuyu.

¹⁷ M'p'ógú Tacaa tóma-m si: Ma yəlaa yəyotəyi si, ma mpaah ta siyisi. Ue pa nyəh ta siyisina. ¹⁸ Ye siyisilu yela í siyisuyu na í lakí isayatu, í ká si pə səm. ¹⁹ Ye isayav ləwa í isayatu na í təhəyi tampana. Ye í lakí kusiyisim í ká weena weesuyu ke pə tó.

²⁰ Iseyeli nyóma me í tən si, Tacaa má ma mpaav ta siyisi. Ue maa hɔna paa mə taa wei ké ísu puntu tóma tó.

Iseyeli tetu kpiisuyu

²¹ M'p'ógú Iseyeli nyóma kuuu pənaya, naanəwa na naale nyəhka, isətu naanəwa nyəh kuyaku kakpasi nyəhku wule. Yosalem tó nɔyolb í fitaa, na í koo Isekiyeeli má ma kíh. Uena í heeli-m si: Pa ləka Yosalem ícate.

²² Ama Tacaa ka tema-m hau ke tóma ke taanaya. I tó ma nɔyɔ taa ké í təm, na p'óó kufen tanan na selu iní í kəh. Saa wei í kəma tó ma ta ke kamumuka tótó. Ma pəsəyi na má yəyot. ²³ M'p'ógú Tacaa heela-m si: ²⁴ Yəlaa mpa pa we Yosalem ncaa taa tó pa yəyotəyi sí Apələham naa we í tike ké. Paa na mpv Tacaa ta kisi-í

tetu toneye hav. Kacanfana ta mpa ta kela payale to? ²⁵ Pə too to, heeli-we si, Tacaa Iso má ma tōma si: I tōki nantv nti pa ta lentv to. I laaki tuj na í kuyi yəlaa. Ilena í teeləyi si mə tōnna tetu na? ²⁶ Aní mə yoou wontu ke í teeləyi. I laki acaalətv na wasanjkalətv na mə tōyontələnaa alaa. Ilena í hvōki si mə tōnna tetu na?

²⁷ Heeli-we si: Maya Tacaa Iso ma tōma si ma ké weesuɣu tv ké. Yoou ka ku mpa pa we ncaa taa to. Mpa pele pa we tawa taa to paa pəsi taale wontu tōyənaya. Mpa pa we hətv taa na kukraməŋ pəŋ taa to, pele paa səna kusəku. ²⁸ Maa kpiisi tetu, na tē pəsi wɔlaya nyəntv. Tə toŋ wei tə yəlaa lakayana kalampaanu to, í ka saali yem. Iseyeli pōŋ ká wee isu pa lə-i. Nəyolv kaa tasa í taa ké kpaŋ. ²⁹ Maa kpiisi Iseyeli nyóma tetu, na tē pəsi wɔlaya nyəntv. Pu hō mə ŋkraŋyuv ke acaalətv nti í lapa to tē to. Waatu inəyi í ka cekəna si maya Tacaa.

³⁰ M̄pōyó Tacaa tōma-m si: Yulv nyá, yəlaa yəyətəyənə nteye ma tōm. Pa təyəyi koloosi, na kutuluv nənōosi. Paa wei na í taaralv ké, na pá heeliyi tōma si: Tē polo tē nu Tacaa tōm. ³¹ Ilena pá kotiyi nyá kin si pa nukv ma Tōm. Ama paa laki nti n yəyətəyi to. Mpi pə we-weye teu na pá caaki təyə pa laki. ³² Iso we-weye isu yonyoolu kupaŋ wei í yontu we leleŋ, na pá makv wontu ke teu to. Pa nukv í tōm yaa, paa laki-ti. ³³ Waatu wei saləkanaa pane paa kōv to. Pəyele pa tu kpeyeta kōntə ké. Waatu inəyi í ká cekəna si Iso kuyəyətvtv teləsulv ka we mə həku.

34

Iseyeli tiikilaa kalənav

¹ M̄pōyó Tacaa heela-m si: ² Yulv nyá, Teləsi Iseyeli tiikilaa ke kraaluvv mpi ma kraaləyi-we to pə tōm. Iseyeli tiikilaa tōm we wayo ké. Pu wee ké si kaləkəŋ ke tiikilaa í paasəna. Ilena mu məli na í paasəyənə mə ti. ³ I nyōwə naaləm na í luv hvntv ke wontu. I lapa kəyaya ke tōla nim nyəna. Ama u tiikiyi kaləkəŋ. ⁴ I ta kraasi heeŋ acamaa apalətv. I ta la kōole ke wei í feina alaafəya to. I ta həkō wei í wena hiŋ to. Pəyele í ta keeti wei í helayaa to. Pəcō í ta preekv koləpini. Ama í ŋmakəla-i ké na msvŋ na toŋ. ⁵ Tōla aní ale a laŋa tiikilu Ilena á ya, na a pəsi taale wontu isayət təna tōyənaya. ⁶ Ma kaləku ya yem ké tetu təna taa. Kv cōki pōŋ na pulasi taa. Nəyolv u nəyəsəyi kv tōm, yaa í preekv-kv. ⁷ Pə too ké Iseyeli tiikilaa me, í ke ŋkraŋŋ na í nu Tacaa kuyəyətvtv. ⁸ Maya Tacaa Iso weesuɣu tv ké. Ma heeŋ laŋa tiikilu, na í we Isekəlaa niŋ taa. I pəsa taale wontu tōyənaya. Mpi pə too to, ma tiikilaa yela heeŋ paasənav ké. Ilena pá paasəyənə pa ti. ⁹ Pə too to, Iseyeli tiikilaa í nu ma tōm. ¹⁰ Maya Tacaa Iso, ma heeliyi-me si maa kvlv mə too. Maa Ilekvi ma heeŋ ke mə niŋ taa. Ma kaa yelina-meye-i, ile í kaa tasa mə təyi tiikuyv. Maa heŋi ma heeŋ ke mə niŋ taa, í kaa wee mə tōyənaya.

¹¹ M̄pōyó Tacaa Iso yəyətəta si: Maa tiiki ma kaləku ke ma mayamaya na má paasəna-kv. ¹² Maa kpeyeli-kv, isu tiikilu lakuyv í kaləku ke waatu wei kv ya yem yem to. Maa polo na má preekv ma tōla ke timpi a yawa to. Kuyaku ŋkō kv ké səkpətvuv kuyaku sōsōv ké. ¹³ Maa ləsi-meye tetvnaa kraai nyóma na yəlaanaa taa. Maa kpeyeli-meye mə tetu taa. Ilena má tiiki-meye Iseyeli pulasi taa. Maa təŋ ləŋ na timpi timpi pə we cayav to. ¹⁴ Maa pona-meye nyutu kupaŋtv taa. I ká təyō Iseyeli pulasi taa. Tənaya í ká caya na í tōki nyutu koləkəkəkətv. ¹⁵ Maa tiikina ma kaləku na má pona-kuyv təheesəle. Maya Tacaa Iso, ma yəyətəna. ¹⁶ Maa preekv wei í lepa to. Maa keeti kōheləŋ na má həkō wei pə kōwa to. Maa ha alaafəya ke wei pə wukv to. Siyisuyv ke maa təŋ na má tiikina-i. Ama maa kpiisi í taa alaafəya nyəŋ na nim nyəŋ.

Isò kòh ı yàlaa waasvuy

17 M̀p̀r̀ỳó Tacaa tasaa si: M̀aɣa Tacaa Isò. Maa faɣa kaləku tɔla taa. Maa faɣa ıwaash na pəh̄tɔlɔh̄. 18 Mə lanja ta h̄lɔm̄ı sı ı tiiki nyutu kɔpantv taa. İlena ı feləȳı nəəheɛ ke mə nyutu kukaasətv. Mə lanja ta h̄lɔm̄əna lum cəli cəli nyəm nyəəv, İlena ı cuytəȳı kukaasəm na mə nəəheɛ. 19 İlena ma heeh̄ lələh̄ tɔki nyutu nti pa felaa tɔ. Na ı nyəəki lum mpi pa cuytəaa tɔ. 20 Pə tɔə kə m̀aɣa Tacaa Isò ma təh̄ sı, maa h̄vna heeh̄ kuyasələh̄ na wei ı tema taasi tɔ. 21 Mpi tɔ, mə asəh̄kpekıh̄ na mə h̄h̄ ke ı tusina heeh̄ acamaa. ı yəka-ı h̄h̄ na ı təȳəı-ı kaləku taa. 22 Pə tɔə kə maa waasi ma heeh̄ na pá taa tasa-ı kuuu. İlena má h̄vna pá na ma heeh̄. 23 Maa læsi ma kaləku ke tiikilu kɔlv̄m̄, na ı tiiki-kv. Pəntv ınəȳəle ma təmle tv Tafiiti. İni ı ka pəsəna kv tiikilu na ı tiiki-kv. 24 M̀aɣa Tacaa, m̀aɣale mə Isò, na ma təmle tv Tafiiti ke awulumpu. Tacaa má ma yəȳətəna mpv.

25 Tacaa sı má na ma kaləku tv pəeli h̄esvuȳ nɔȳv. Maa kpiisi taale wontu ke tetv taa. Tɔla ká cəȳana a təȳı wɔlaya tetv taa. A ka tooki h̄ətv tɛɛ. 26 Maa yele na ı cəȳa na ı cəv ma pulaya nan̄h̄ nyəh̄ka. Maa yele na tev nukı-məȳe kv waatv. Pı cəȳana paa wei, na má cə-məȳe mə h̄makəllaa nıh̄ taa. Waatv ınəȳı ı ká cəkəna sı m̀aɣale Tacaa. 28 Piitimnaa kaa tasa-məȳe kuuu. Pəyele atə taale wontu ısayatv kaa tasa-məȳe təȳv. ı ka cəȳana mə təȳı, nɔȳəlv̄ kaa cəəsi-mɛ. 29 Maa tv-məȳe tıh̄ taale nte tə h̄əte yaawa tev təȳv. Nyəȳəsi kaa tasa-məȳe kuyv ke tetv taa. Pəc̄ ı kaa təȳv fɛɛle ke piitimnaa taa. 30 Waatv ınəȳı ı ká nyı sı m̀aɣa Tacaa Isò. Ma wɛ ma yəlaa waali, na pa kə ma nyəma İseyeli nyəma. Tacaa Isò má ma yəȳətəna mpv.

31 ı kə ma yəlaa kaləku kə, na má tiikiȳı-mɛ. M̀aɣale mə Isò Tacaa, má yəȳətəna mpv.

35

Tacaa kaləȳəna İtəm nyəma

1 M̀p̀r̀ỳó Tacaa təma-m sı: 2 Yəlv̄ nyá, keesi ıse na Seyii puyv tɔə. Yəȳətv nti tv mayana-kv tɔ. 3 Heeli-kv sı, Tacaa Isò má ma yəȳətaa sı, maa kv̄ı nyá tɔə. Maa tv-ıh̄ nıh̄, na má pəsi-ıh̄ wɔlaya tetv nti tə taa nɔȳəlv̄ fei tɔ. 4 Maa pəsi nyá acalɛ ke ncaa. Nəȳəlv̄ kaa wɛɛ. İlena pəc̄ n nyı sı ma kə Tacaa. 5 Mpi tɔ, Seyii nyəma ka hayana İseyeli nyəma ke pááná ke tam tɔə kə. Haləna pá kv-wəȳe yoou taa kə kuyaku h̄ku pɛle pa təntə ısayale pıwa tev tɔ. 6 Pə tɔə kə m̀aɣa Tacaa Isò weesuyv tv. Maa tv-wəȳe səm na p̄ lɛɛtı-wɛ. Timpi pa ta kisi lɛlaa kv̄ı tɔ, pə tɔə kə mpe paa sı. 7 Maa kpiisi Seyii puyv nyá. N ká pəsi wɔlaya tetv nti tə taa nɔȳəlv̄ fei tɔ. Maa kv potaa na kəntaa. 8 Maa səȳətv yoou taa sətaa ke pəəh̄ na pulasi tɔ. Paa wɛɛ tɛtɛka na lum̄p̄vıh̄ təna taa. 9 Maa kpiisi ma yəlaa təna. Pı yelee mə acalɛ ke kpete ke tam tɔə. Waatv ınəȳı ı ká nyı sı m̀aɣa Tacaa.

10 Mpi pə tɔə maa la mpv təȳəle sı, ı mapa lanje na ı yəȳətv sı, ma kaa lɛkı Yuta na İseyeli pa tetv, na t́ pəsi ma nyəntv. Pəyele Tacaa má ma wɛnna tetvnaa mpe pa taa. 11 M̀aɣa Tacaa Isò weesuyv tv kə. Pááná səsəəna wena ı lapəna-wɛ tɔ, anəȳı maa lana-mɛ na má h̄vna-mɛ. İlena má h̄lı ma təȳı pa hekv taa. 12 Waatv ını ı ká nyı sı m̀aɣa Tacaa, ma nuwa kv̄ıȳv h̄ku ı tvwa İseyeli p̄s̄ıh̄ tɔ. Sı pə kpiisa p̄s̄ıh̄ na ı pəsi mə təȳənaɣa. 13 ı kpaasa mə təȳı ma tɔə na mə kv̄ıȳətv̄tv. ı yəȳəta-m kalampaanı təmnaa mpa tɔ, ma nuwa.

14 M̀p̀r̀ỳó Tacaa Isò yəȳətaa sı, maa kpiisi-mɛ. Tetvnaa mpa pa cəəna-mɛ tɔ, pa lanja ká h̄lɔm̄ı. 15 Seyii na İtəm pulasi mɛ, pı kpiisi mə tetv təna. Mpi tɔ,

waatu wei pə kpiisa Iseyeli tetu na tə pəsi ncaale tə, mə lanja hulołmaa. Waatu inəyi antulinya ka cekəna si maɣa Tacaɑ.

36

Iseyeli nyóma ká mu pa tetu

¹ Ḿpóyú Tacaɑ tóma-m si: Yulu nyá, yóyotí nti tu maɣana Iseyeli pódóh tó. Heeli-
i si í nu Tacaɑ kuyóyotótó. ² Pə taɣa pulu, kolontunaa wona-me na pá kpaləsi. I
toma si Iseyeli ləhɔta pódóh pəsa mə nyəh. ³ Pə tó ké ma caaki si, ma heeli Iseyeli
nyóma. Ma nawa si paa timpíyi yəlaa nyuləna Iseyeli pódóh. Haləna piitimnaa
kpa nyóma ləeki-i. Pa tɔukəna-me na pá wonjina-meɣe pə təm. ⁴ Teləsi Iseyeli
pódóh ke ma təm. Pódóh í nu Tacaɑ ləó má ma nɔɔsi suw təm. Ma siwa ma nɔɔsi
nsəyi pulasi, na ləɔh, na teteka. Paa ncaa na acalɛɛ, nna yəlaa luwa na pá lə tó.
Pə waaɔa piitimnaa mpa pa cəɔna-me na pá won-me təɣo. ⁵ Tacaɑ ləó má ma
yóyotəyi si, ma wəna ma yəlaa iseseemle ké. Pə tó ké ma yóyotəyona piitimnaa
na lɔtəm nyóma təna. Mə hana mə təyi ma tetu na í kuu tə kuləlu na lanhulołmle.
I nyənyəyi-m yem ké. ⁶ Pə tó ké pə wɛɛ si má yóyotí Iseyeli tetu təm. Má heeli pəɔh
na pulasi na ləɔh na teteka ke ma təm. Maɣa Tacaɑ, ləó, ma yóyotaa si, iseseemle
na pááná səsəɔna ke ma yóyotəyona. Mpi tó, piitimnaa kɔtuyv wɛ mə tó. ⁷ Pə
tó ké maɣa Tacaɑ ləó, ma yóyotəyona tuunav, si piitimnaa mpa pa cəɔna Iseyeli
nyóma tó, pɛle paa təɣo fɛɛle ke mpu tətó. ⁸ Waatu inəyi Iseyeli nyóma me mə
pódóh taa tuɣ ká neyɛti na í luli-wɛyɛ pɛɛ. Mpi tó, yaasinaa mpe pa kpeɣetaa ké.
⁹ Maa paasəna-me na má feɣ mə tó. Maa hala mə tetu na má tuu. ¹⁰ Maa ye
na Iseyeli nyóma me mə tetu təna taa yəlaa huki səsəm, na í məli acalɛɛ taa. Mpi
tó, maa ye na í taɣanı nɔm ke mpi pu yəkaa tó. ¹¹ Yəlaa na tala ká huki paa
timpíyi. Paa wɛɛ paɣale na pá wɛɛna ləluɣv nyóma. Paa huki tetu taa ké isu pu
wɛv tó. Maa səsəsi-meɣe tetvnaa na pə kəli isu ləhɔta. Waatu inəyi i ka nyi si maɣa
Tacaɑ. ¹² Maa ye na í ma yəlaa me í tó tetu taa ké paa timpí. Tetu ká pəsi mə
nyəntv. Mə piya kaa tasa səm ke tə taa. ¹³ Ḿpóyú Tacaɑ ləó yóyotaa si: Piitimnaa
ləlaa təh me si í ké yulətəyala. I pɛma mə maɣamaɣa mə piitim ke piya. ¹⁴ Pə
tó tó, í kaa tasa yəlaa ke təɣov. Pəć í kaa tasa mə maɣamaɣa mə piitim ke piya
pɛm. Tacaɑ ləó má ma yóyotəna mpu. ¹⁵ Ma kaa ye na í tasa nuw ke piitimnaa
kɔtuyv. Pəyele pa kaa tɔ-meɣe fɛɛle. Pəć pa kaa tasa mə piitim ke kuyv. Tacaɑ
ləó má ma yóyotəna mpu.

Tacaɑ ká kpeyeli Iseyeli nyóma

¹⁶ Ḿpóyú Tacaɑ tóma-m si: ¹⁷ Yulu nyá, Iseyeli nyóma me mə tɔntɛ na mə lakasi
pilisa mə tetu nti tə taa í ká wɛɛ təɣo. Isu alv asilima ke i isətv nav waatu. ¹⁸ Tənaɣa
ma mu-me na pááná. Mpi tó, í kowa yəlaa ke tetu taa. Uɛna í pilisi-ti na tuɣ.
¹⁹ Ḿpóyú ma huɔna-me isu mə tɔntɛ na mə təma wɛɛ tó. Uɛna má yaɔi-meɣe
piitimnaa taa ké tetvnaa taa. ²⁰ I tala piitimnaa mpe pa tɛ, uɛna í wakəli ma
həte nanɣ wɛɛtv. Haləna yəlaa yóyotəyi si: Tacaɑ yəlaa ké. I tetu taa ké pa lunaa.
²¹ Uɛna má maɣasi si, má taɣanı timpí Iseyeli nyóma tɔv ma həte ke piitimnaa
ləlaa tɛ tó. ²² Pə tó ké pə wɛɛ si, má heeli Iseyeli nyóma. Tacaɑ, ləó, yóyotəyi si:
Pə taɣa mə tó ké ma lakí mpi ma caa lapv tó. Ama ma həte tənənɣ wɛɛtv, nti
í wakəla waatu wei i ka wɛ piitimnaa ləlaa tɛ tó, tə tó ké. ²³ I wakəla ma həte
səsəle ke piitimnaa taa. Iɛ ma taɣanı-te. Waatu wei ma taɣanı-te na mə nɔyɔ
na í naaki, uɛna í cekəna si maɣale Tacaɑ ləó má ma yóyotəna mpu.

²⁴ Maa ləsi-meɣe piitimnaa taa, na tetvnaa taa na má məhna-meɣe mə tɛ.
²⁵ Maa yóyol mə tó ké lum nanɣ nyəm, na í wɛɛ tənənɣ. Maa nyaali mə isayato

təna na tó huusi. Maa ləsi tuŋ kulalaan tənaya mə heku taa. ²⁶ Maa tu-meɣe nyama kufana. Maa tó mə taa ké ləmayasəle kufate. Maa ləsi mə nyama wena a we isu pɛe tɔ, na má tó-meɣe nyama kupana. ²⁷ Maa tu ma ləmayasəle ke mə taa. Maa yeke na í təkɪ ma kútututu na ma kiinj. ²⁸ I ka caya tetu nti ma hawa mə caanaa tɔ tə taa. I ka wee ma yəlaa na maa wee mə Iso. ²⁹ Uena má kpiisi mə asilima təna. Maa yeke na mə təɣənaɣa lɔli teu. Nyɔɣəsi kaa tasa-meɣe luu. ³⁰ Maa yeke na tuŋ kululum huki. Tetu ká lɔli təɣənaɣa. Ue í kaa tasa nyɔɣəsi feele ke tɔɣu ke piitimnaa taa. ³¹ Waatu inəɣi I ka tɔəsi mə təntɛ isayale tɔɔ. I ka tɔəsi mə lakasi nsi si fei teu tɔ si tɔɔ. Uena mə mayamaɣa í nyɔɣəsi mə ti. Mpi tɔ, í lapa isayatu na acaalətu. ³² I nyi si pə taya mə tɔ ké ma laki mpɔ. Iseyeli nyóma mə təntɛ feele í kra-me na í ká nyɔɔŋ.

³³ Ḿpɔ́yó Tacaá Iso yɔɣətáa si: Kuyaku ŋku maa kpiisi mə isayatu tɔ. Maa kusi mə ncaa na mə acalɛɛ huki. ³⁴ Tetunaa mpa pu wakəlaa na tɛɛlaa naaki tɔ. Paa taɣani-weɣe haləm. ³⁵ Halɪ yəlaa ká tɔ si, tetu nti pu wakəlaa tɔ, tə pəsa isu Iso taale Iteni. Na acalɛɛ nna paa yəkaa na á pəsi ncaa tɔ, pa taɣana-ye na á pəsi koloosi acalɛɛ na yəlaa caɣa. ³⁶ Na piitimnaa mpa pa cəɔna-me tɔ, paa ná si, maɣa Tacaá ma taɣana ŋmau ke mpi pu yəkaa tɔ. Ma tuu mpi pu wakəlaa tɔ. Maɣa Tacaá, má yɔɣətəna, maa la isu ma yɔɣətáa tɔ.

³⁷ Ḿpɔ́yó Tacaá Iso yɔɣətáa si: Maa yeke tətɔ na Iseyeli nyóma me í yaa-m si má waasi-me. Maa cə-me na má yeke na í huki isu tɔla ke kaləku taa. ³⁸ Yəlaa ká su acalɛɛ ncaa taa ke teitei, isu kaləkəɣ wei pa ha Iso tɔ. Uena pá pukina-ɪ Yosalem ke acima səsəɔna waatu. Ue í ka nyi si mayale Tacaá.

37

Mɔwa kɔwɔlɛ tɔm

¹ Ḿpɔ́yó Tacaá toŋ tii ma tɔɔ. Uena ɪ Feesuyu tɛna-m ma ləmayasɛɛ taa tɔlɛŋɣ. Ḿpɔ́yó ku pona-m tetəkəle səsəle nte mɔwa waasaa tɔ tə heku taa. ² Uena pə cəɔna-m-ye na pə tá. A paɣale ka we sɔɣəntu ké na á wɔlaa. ³ Mpuɣule Tacaá pəsa-m si: Yulu nyá, mɔwa anɪ á pəsəɣi na á kuli na á feesiyi? Ntɛna má cə si: Tacaá Iso, nyá tike ŋ nyəmna.

⁴ Uena í tɔ-m si: Yɔɣəti a tɔm. Si mɔwa kɔwɔlɛ me, í nu Tacaá Iso tɔm. ⁵ Heeli-ye si, maa tu mə taa ké feesuyu na í feesiyi. ⁶ Maa tu-meɣe hola na nantu na tɔnuɣ. Maa tu-meɣe weesuyu na í feesiyi. Waatu inəɣi í ká nyi si mayale Tacaá.

⁷ Ḿpɔ́yó ma yɔɣətəna mɔwa isu Tacaá heela-m tɔ. Ue ma nu kəkəte natələyɔle. Uena á seliyi na á suv təmayaa kɔtənaɔ. ⁸ Ma nyənaɣa mpɔ, Ue pə tu-yeɣe hola nte na nantu náa suv matuɣ. Uena tɔnuɣ takɪ tɔ tɔɔ. Ue pə taa feesiyi ké. ⁹ Ḿpɔ́yó Tacaá tɔma si: Yɔɣətəna feesuyu. Heeli-ku si, luna antulinya hɔyɔlɛɣ təna. Kəɔ na ŋ woso heelim ke yəlaa mpe pa tɔɔ na pá suv feesuyu.

¹⁰ Ma yɔɣəta teitei isu Tacaá heela-m tɔ. Uena pá fé na pá kuli na pá səɣ pa nɔɔheɛ tɔɔ. Paa ké yoolaa samaa tuutuuma ké.

¹¹ Ḿpɔ́yó Tacaá heela-m si: Mɔwa anɛ a tɔm nəɣəsəna Iseyeli nyóma nyəntu ké. Pa heela-m si mpe pa lepaya. Pa mɔwa wɔlaa, paa tasəɣi pɔlvɣu tɛɛlvɣu. ¹² Heeli-we si, Tacaá yɔɣətáa si: Maa kuli ma yəlaa pəlaan na pá lu. Maa məɣna-meɣe Iseyeli tetu taa. ¹³ Maa kuli ma yəlaa Iseyeli nyóma pəlaan. Saa wei maa ləsi-me tɔɣ í ka nyi si mayale Tacaá. ¹⁴ Maa tó mə taa ké ma feesuyu. I ká weena weesuyu, na má məɣna-meɣe mə tetu taa. Waatu inəɣi í ká nyi si, maɣa Tacaá Iso, ma yɔɣətáa na má lá. Tacaá má ma yɔɣətəna mpɔ.

Tacaa ká krenti Yuta na Iseyeli pə nyóma

¹⁵ Ḿpóyú Tacaa tóma Isekiyeeli má si: ¹⁶ Yulu nyá, kraya təhəyolaya. Nmaa ka tóo si: Yuta na Iseyeli nyóma mpa pa we kawulaya kane ka taa tó. Kraya təhəyolaya lenka. Nmaa kele ka tóo si: Ifəlayim na Iseyeli nyóma mpa pa we kawulaya kane ka taa tó. ¹⁷ Ilena ń krenti-si, na si wee isu kulomaya. Pə wee si, si pəsi kulomaya ke ma nin taa. ¹⁸ Waatu wei nyá nyóma ká pəosi-ŋ si, ń seyesi-weye pə hūwee, ¹⁹ Ilena ń cə-we si, Tacaa Iso si: Ma kprakəxi təhəyolaya ŋka ka ké Yosefu, na ka we Ifəlayim nin taa na Iseyeli nyóma mpa pa we kawulaya kane ka taa tó, pa nyəŋka tó. Ilena má krenti-keye təhəyolaya ŋka ka ke Yuta nyəŋka tó ka tóo. Ilena si pəsi kulomaya ke ma nin taa. ²⁰ Tóki təhəyolasi nsi si tóo n ŋmaawa mpu təyo nyá nin taa, na pa təna pá naaki. ²¹ Ilena ń teləsi-we si, Tacaa, Iso má ma yəyotaa si: Maa ləsi Iseyeli nyóma meye piitimnaa mpa pa taa í wee tó. Maa kpeyeli-me na má məŋna-meye mə tetu taa. ²² Maa krenti-meye piitim kuloməm ke tetu taa. I ká weena mə tənaya wulaw kulom ke Iseyeli pəŋ taa. I kaa tasa piitimnaa naale yaa kawulasi naaleye weew. ²³ I kaa tasa mə təyi pilisuyu na piitimnaa tuj, yaa pa acaalətu, yaa pa kawalasi təna. Maa ləsi-meye lona təna nna a taa í ka wee na í pəntəna-m təyo. Maa tayani-me na í pəsi ma yəlaa, na má wee mə Iso. ²⁴ Ma təmlə tu Tafiti ká lana mə wulaw. I ká weena mə tənaya tiikilu kulom. I ka təŋ ma kutótutu, na í təkəxi ma kiin na í laki-i. ²⁵ I ká wee tetu nti ma hawa ma təmlə tu Yakəru tó tə taa. Tənaya mə caanaa ka caya. I ka caya tə taa na mə piya náá caya tóto. Pəle pa piya ká caya tótəyo tam tóo. Ma təmlə tu Tafiti ká təyona mə tóo ké kawulaya ke tam tóo. ²⁶ Ma na-me tu pəeli heesuyu nəyo na ká wee tam tóo. Ilena má məŋna-meye mə tetu taa, na má yelee na í huki. Na má ŋmá ma təyaya ke mə heku taa, na ká wee tam tóo. ²⁷ Ma təcayale ká wee mə heku taa ké. Maa wee mə Iso, na mu wee ma yəlaa. ²⁸ Waatu inəyi piitimnaa ká nyi si, mayale Tacaa. Má lapəna Iseyeli nyóma na pa mpa. Waatu inəyi ma təcayale ká wee mə heku ke tam tóo.

38

Tacaa kaləyana wulaw Kəki tóto

¹ Ḿpóyú Tacaa tóma-m si: ² Yulu nyá, keesi nyá ise na wulaw Kəki wei i tóki Makóki tetu tóo ké kawulaya tó i tóo. Teləsi-i ma kaləna. Inu i kəna Mesəki na Tupaali pa acaləe nyuyu tu. ³ Tacaa Iso yəyotəyi si: Maa kuli Kəki tóo. Inu i kəna Mesəki na Tupaali pa nyuyu tu. ⁴ Maa tu i nəyo taa ké kulaya. Maa hə í na i krayanəŋ cayaalaa, na má ləšəna toma ke tetu taa. Pa ké yoolaa tuutuuma ké. Pa suuwa wontu kəpantu, na pá tóka kraləŋ na layaləe. ⁵ Peesi na Itiyopii na Puti pa tetu yoolaa təna. Paa tóki kraləŋ na pá pá yoou kahusi na pá təŋ Kəki. ⁶ Koməe tetu yoolaa, na Pəti-Tokaama tetu nyóma ke ilim ntəyən tóo. Paa təŋ nyá waali, na piitimnaa leləe yəlaa pəyaləe tóto. ⁷ Tayani nyá ti na nyá səəlu pu. Nyá na nyá samaa tuutuuma wei i we nyá waali tó, wee pa nyuyu tu. ⁸ Pə wee pu kəw, Ilena kuyaku nakuli má tu-ŋ kutótutu. N ká polo na ń watu tetu nti tə yəlaa fita yoo, na pá lu piitimnaa pəyaləe taa, na pá koti Iseyeli pəŋ wei pu kpiisa hatoo ləŋ, na pə yelee-i kpeete tó i tóo. Yəlaa mpa inu paa ləsi ḿpóyú piitimnaa leləe taa tó, paa cayana pa təyi təkpataa. ⁹ Nyana nyá yoolaa na nyá waali nyóma tuutuuma í ká tii pa tóo ké isu teu heelim, na í taku pa tetu isu inəyməntu.

¹⁰ Ḿpóyú Tacaa Iso yəyotaa si, kuyaku ŋkuyu hūwee pəyaləe ká kəw nyá ləmayasəe taa. Ilena ń mayasi nyá taa ké isayatu. ¹¹ N ká mayasi nyá taa si n kpaaki yəlaa mpa pa cayana heesuyu tó. Pa acaləe fei koloosi. Pəcə pa ta təkə-ye na

man̄kuulinaa. ¹² Nyá si n ká tii yǎlaa mpa pa taɣana pa ncaa ke ηman̄ tǝ pa tǝ na n̄ kuu pa nyǝm. An̄i pa caɣa pa tɛɛsi taa kǝ na pá huki. Pa hika kalǝkǝη na wɛnaa. Pa lu piitimnaa taa na pá caɣa antulina yǎku taa. ¹³ Sapa na Tetan̄ pǝ tetu yǎlaanaa, na Taasisi taatǝlaa na pa awulumpiya tǝna ká pǝǝsi-η tǝm. Paa pǝǝsi-η si wontu kuuu tǝ kǝ n taɣana nyá yoolaa na? N kǝma si n̄ kuuki wǝla na liyitee na kalǝkǝη na wɛnaa si, nyá wontu kukukuutu i tǝ sǝsǝm na?

¹⁴ M̄pǝyǝ Tacaa tǝma-m si: Heeli Kǝki si, maɣa Tacaa Iso, ma yǝyǝtaa si, kuyaku ηku ma yǎlaa ká caɣana pa ti tǝ n ka nyi. ¹⁵ Maa lu ma tetu taa kǝ ilim ntǝyǝη tǝ tǝna. Na ma waali kǝ piitimnaa tǝna yoolaa. Pa caɣa pa tǝnaya kraɣanǝη, na pá lá yoolaa sǝsaa. ¹⁶ Kǝki ká kǝ na i tii ma yǎlaa Iseyeli nyǝma tǝ na i taku pa tetu isi isǝηmunt̄. M̄p̄u un̄i pu te na pá lá tǝnaya waatu. Kǝki ke maa tili na i watu ma tetu. Uena piitimnaa nyi si maɣa Iso nan̄ηtu. Nti ma caa si má huli-wɛ na Kǝki nǝyǝ tǝyǝle.

¹⁷ M̄pǝyǝ Tacaa Iso yǝyǝtaa si: Kǝki tǝm ke ma yǝyǝtaya hatoo lǝηtaa. Ma tǝmle nyǝma Iseyeli Iso kuyǝyǝtutu telǝsǝlaa nǝsi ke ma yǝyǝtǝnaa. Pa kraala pusi paɣale taa si, maa tili nǝyǝlǝ na i yoon̄a pa yǎlaa. ¹⁸ Ama kuyaku ηku Kǝki ká kra Iseyeli tetu tǝ tǝ. Ma pááná sǝsǝna ká huuna-i. Maɣa Tacaa Iso, má yǝyǝtǝna. ¹⁹ Ma pááná sǝsǝna ke má tuukina. Tetu ká sele katatǝlaya ke kuyaku ηku ku taa. ²⁰ Ten̄ku tiina na sumasi na taale wontu na ate kututuutu. Pǝ kraenna yǎlaa tǝna mpa pa wɛ tetu tǝ tǝ. Paa sele ma isentaa. Pǝsǝη na kukramǝη kukǝlǝη ká yǝki na kolǝηa tǝna hoti ate. ²¹ Maa nyaasi-mɛ na yaasin̄aa paɣale. Mǝ yoolaa ká ku tǝma. Maɣa Tacaa, má yǝyǝtǝna. ²² Maa tu-mɛyɛ kutǝmǝη sǝsǝη na mǝ yǎlaa si. Maa yele na tɛv sǝsǝv na tǝmpɛɛ na kǝkǝ pá nu mǝ yoolaa, na lel̄aa tuutuuma tǝ. ²³ Maa yele na piitimnaa tuutuuma na ma sǝsǝnt̄u na ma tǝnan̄η wɛɛtu. Uena pá cǝkǝna si maɣa Tacaa.

39

¹ M̄pǝyǝ Tacaa tǝma-m si: Yulu nyá, tel̄esi Meseki na Tupaa li pǝ yǎlaa nyuɣu tu sǝsǝ Kǝki si, maa kuli nyá tǝ. ² Maa caali-η na n̄ lu ma tetu taa kǝ ilim ntǝyǝη tǝ tǝna. N ka polo na n̄ yoon̄a Iseyeli nyǝma pǝsǝη. ³ Maa yoon̄a-η na nyá tǝv pɛli nyá niη mpǝtǝη taa. Nyá nyǝmá ka lu nyá ntǝyǝη taa na á hoti. ⁴ Uena pá kǝ nyá na nyá yoolaa na nyá taapalaa samaa ke Iseyeli pǝsǝη taa. Maa yele na sumasi na taale wontu tǝyǝ-mɛ. ⁵ Taale ke i ká si, isi Tacaa Iso yǝyǝyǝtu tǝ. ⁶ Tacaa si, maa sǝ kǝkǝ ke Makǝki tetu taa. Tǝnaya yǎlaa caɣa tǝpamm ke ten̄ku nǝyǝ. Polǝp̄u u pǝkǝlǝxi-wɛ. Tǝnaya yǎlaa tǝna ká nyǝna si, maɣale Tacaa Iso. ⁷ Maa huli ma hǝtɛ nan̄η wɛɛtu ke ma yǎlaa Iseyeli nyǝma. Ma kaa yele na pá tassa-mɛyɛ pilisuyu. Uena piitimnaa nyi si maɣale Tacaa Iso, Iseyeli nyǝma nan̄ηtu. ⁸ Yaasin̄aa m̄pɛ paa kǝ kǝ. Halu pa tu tǝma caalɣu. Kuyaku ηku ku tǝm ke maa yǝyǝtaa. Tacaa Iso yǝyǝtǝna m̄p̄u. ⁹ Iseyeli nyǝma ká lu pa acalee taa. Paa lu kǝkǝ na pá nyǝyasi pa kolontunaa yoou wontu. Paa kraalǝη sǝsǝη na sǝkpeη, na tǝn̄η na nyǝmá. Nmantaasi sǝsǝnsi na sǝkpesi, ká kraasǝna kǝkǝ ηke ká toη ke pusi naatosompǝyǝlaya. ¹⁰ I kaa tasa tǝpǝyǝɣa caav ke taale. Yaa i setu-keɣe hǝtɣu taa. Mpi tǝ, yoou wontu ke i ká taɣanǝyǝna kǝkǝ. I ká kuu kolontunaa wontu tǝnaya. Iu pɛle paa kuu mǝ nyǝnt̄u tǝ. Tacaa Iso má ma yǝyǝtǝna m̄p̄u.

¹¹ M̄p̄uyǝle Tacaa si: Kuyaku ηkuyǝ maa há Kǝki ke tetu ke Iseyeli taa na pá pimi-i. Tetu nti tu wɛɛ tǝntaa tǝtekǝle taa ke ten̄ku kusǝp̄u ilim tel̄ule tǝ. Halu pǝlaav ηku ku tǝki mpǝtǝnt̄aa m̄p̄aav. Tǝnaya paa pi Kǝki na i yoolaa samaa. Uena pá ha lonte nteyɛ hǝtɛ si, Kǝki na i samaa pa tǝtekǝle. ¹² Isǝtǝnaa naatosompǝyǝlaya tǝcu ke Iseyeli nyǝma ká pi Kǝki-wɛ. Uena pá nyaali tetu asilima. ¹³ Hǝyǝlǝyǝ ηku

ku yelaa tēna ká lana pə təmle nté. Kuyaku ŋkuyu maa hólí ma təyi mə heku na teeli, na mə nyuyu kuli. Tacaá Isə má ma yəyətəna mpv. ¹⁴ Paa ləsi yelaa na pá cəw tetu ke isətunaa naatosompəyolaya təcu, heesuyu fei. Paa pəeki sətəa tēna, na pá pi-wé na pá nyaali tetu asilima. ¹⁵ Paa cəw tetu tənaya tərarpai. Ye pa nawa yulu ke timpí, ile pa kaa kaŋmaaya ke ɪ təw. Pintaa ká tənəyi na pá kuuki. Ulena pá pukina Kəki na ɪ samaa pa tetekəle taa, na pá piŋ. ¹⁶ Halí paa yaa icate natəli si Hamona. Samaa ke pa yaa mpv na pa tē taa. Pəle pə waali ke pi nyaali tetu asilima.

¹⁷ Mṗóyó Tacaá Isə tōma-m si: Yulu nyá, yaa sumasi na taale wontu na ń teləsi-ti. Tó liu paa timpí, na tó kəw acima wena ma laki-ti tó. Pə ké kətaya səsəŋka ke pṗəŋ taa ké. Tu təyɔ nantu na tə nyəw caləm. ¹⁸ Tu təyɔ akanaa nantu. Tu nyəw atə nyuyu nyəma caləm. Nyuyu nyəma mpəye pa lapəna kətaya ke iwaaŋ, na iwəesi, na pəŋtuləŋ, na Pasəŋ tetu naaŋ kofaŋ nim nyəŋ lonte taa. ¹⁹ Wontu ka təyɔ nantu nim na tə haya. Tu nyəw caləm na pá ku-təyi suləm nyəm. Kətaya ŋka ma laki-mə tó ka wule ke pi la mpv. ²⁰ Wontu nti tu təyɔ krayanəŋ na ɪ cayaalaa, na akanaa na yoolaa nantu na tə haya. Tacaá Isə má ma yəyətəna mpv.

²¹ Maa hólí ma toŋ ke piitimnaa taa. Paa ná isəna ma huuki ma huule, na isəna ma haŋ pa ŋkraŋŋ tó. ²² Pə krayaw nənəw tó, Iseyeli nyəma ká cəkəna si, mayale mə Isə Tacaá, haləna tam təw.

Isekiyeeli waasu kpeyeluyu

²³ Piitimnaa ká cəkəna si, Iseyeli nyəma me mə isayatu təw ké pə kuu-mə. ɪ ta təki Isə Təm ke teu, ulena í ha-məye siyile. ɪ tu-məye mə kolontunaa niŋ taa, na pəle pá ku-mə. ²⁴ Ma ha-məye siyile ké. Ma lapa-mə isu mə asilima na mə kawalaya wəe tó.

²⁵ Mṗóyó Tacaá Isə yəyətəa si: Ma wəna ma hətə isesemle ké. Maa wəena Iseyeli nyəma tēna pətətəle. Maa kəna Yakəw yelaa mpa kolontunaa ka kuuwa tó. ²⁶ Waatu wei í ká caya mə tetu taa, na u nyanna pulu tó. Pəyele nəyulu kaa wakəli mə laŋa. Ulena í səw mə feele təw. Na isəna í taa təki ma təm ke teu tó pə tó. ²⁷ Maa ləsi-məye piitimnaa taa. Maa cəw mə kolontunaa acaləe, na má kpeyelime. Waatu inəyi í ká nyəni-m Isə naŋŋtu ke piitimnaa pəyale isentaa. ²⁸ Ule í ká nyi si mayale mə Isə Tacaá. Má lapəna na pá kuu-mə na pá tēna. Maa kpeyelina-məye mə tetu taa. Ma kaa yeke mə taa nəyulu tēna. ²⁹ Ma kaa tasa-məye siyile hav. Ama maa tó Iseyeli nyəma taa ké ma feesuyu ké. Tacaá Isə má ma yəyətəna mpv.

ISEKIYEELI NAWA ISƏ TƏYAYƏ KE TOOSEE TAKA TAA

40

Isə təyaya kofalaya təm

¹ Mṗóyó Iseyeli nyəma kuuu pənaya hiu na kakpasí nyəŋka, isətu kancaalaya nyəŋ kuyaku naanəwa nyəŋku*fa*. Yosalem icate leekuyu pənaya naanəwa na liyiti nyəŋka. Tacaá Isə toŋ tii ma təw na í pona-m tēna. ^a ² Isə lapa na pá la-m toosee taka, na í tēna-m Iseyeli tetu taa. Mṗóyó pə su-m puyw kəkuluyu nakuli ku təw. Na má ná kutuluy na ilim mpətəŋ təw, isu icate. ³ Isə pona-m tēna, ulena má ná apalu nəyulu. ɪ nəyəsəna ké isu nyəyəluyu kuvəsəmyu. Na í təkə ɪ niŋ taa ké kponkrontu toŋ nyəntu natəli tə ŋmənaaya. Na kṗátúyó kumayasyu, na í səŋa nənəyɔ. ⁴ Ntəna apalu inu ɪ yaa-m si: Yulu nyá, nyəni teu na ń ké ŋkraŋuyu na ń

^a 40:1 PUSI na kuyeeŋ wei pa təwa cəne tó ɪ wə mpaa mpaa ké.

nu nti ma caa-ŋ heeluyu tɔ. Mpi tɔ, pɛ kɔna-ŋ cɛneye si n nɔ. Pɛ waali ilena ɛ heeli Iseyeeli nyɔma ke mpi n nawa tɔ.

Taya na awali tɔw nɔnɔɔsi

⁵ Mpi ma naakaya tɔyɔlɔ: Koluŋa cɔna tɔyaga kɛ, na kɔ tɔ. Ilena apalu nɔyɔlu nɔɔ tɔka kɔrɔtɔyɔ kumayasuyu ke i niŋ taa. Ku tayalɛŋ ke meɛtɛlɛnaa tooso*fa*. Mɔrɔyɔ i mayasa koluŋa waŋ na ka kɔŋkɔlɔmɔŋ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa tooso tooso. ^a ke pa mayasɛyi. Ama Lɛkra taa paa mayasɛyi mpu. ⁶ Ilena i polo ilim tɛlɛle tɔw nɔnɔyɔ. Mɔrɔyɔ i kra kumlee, na i mayasi nɔnɔkɔpɛte lumɔŋ, na pɛ lu meɛtɛlɛnaa tooso. ⁷ Tanlaa kutuluyi mala tɛtɛle heku taa nyɛnte nɔnɔyɔ kɛ. Kutuluyi tayalɛŋ na i waŋ ka we meɛtɛlɛnaa tooso tooso kɛ. Koloosi nsi si faya kutuluyi ni tɔ, si yasɔlaya nɔ we meɛtɛlɛnaa tooso na hɔyɔluyi hɔyɔluyi. Nɔnɔyɔ nakɛli kele ka tayalɛŋ we meɛtɛlɛnaa tooso. Keleɛ n teeki na pɛcɔ ɛ tala kutuluyi ŋku ku sɛŋa Iɔ tɔyaga isɛntaa tɔ. ⁸⁻⁹ Mɔrɔyɔ apalu ni i mayasa pɛ taa kutuluyi ŋku. Ku lumɔŋ ka we meɛtɛlɛnaa liyiti, na ku koloosi yasɔlaya ke meɛtɛli kɔlɔm. Nɔnɔyɔ na pɛ taa tɔw kutuluyi ntɛ ŋku ku kɛla Iɔ tɔyaga ke kɔrɛtɛnɔw tɔ. ¹⁰ Ilim tɛlɛle nɔnɔyɔ tanlaa kutuluyi naatoso ka we teitei kɛ. Ilena i tɔw mpaaw ke heku, tooso na cɛne tooso na cɛne. Koloosi nsi si faya heku taa tɔ, sɛle si yasɔlaya nɔ we teitei kɛ. ¹¹ Mɔrɔyɔ apalu ni i mayasa patɛma wei i tɔw nɔnɔyɔ tɔlɔyi tɔ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa kakɔasi. Tɛtɛle heku taa nyɛnte waŋ tɛna kɔrɛnta meɛtɛlɛnaa naatoso na hɔyɔluyi. ¹² Tanlaa kutuluyi waŋ na i tayalɛŋ ka we teitei kɛ. Meɛtɛlɛnaa tooso tooso. Na koluŋa kaya tɛtɛle kɔŋkɔmɔŋ naale tɔw na ka kɔŋkɔlɔmɔŋ we meɛtɛli hɔyɔluyi. ¹³ Ilena apalu ni i mayasi pɛ kraɔaw tanlaa kutuluyi ni i taa lɛŋku koluŋa, na pɛ suna lɛŋku nyɛŋka, na tɛtɛle na cɛne tɔw. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa naanɔwa na naale na hɔyɔluyi. ¹⁴ Mɔrɔyɔ i mayasa tɔtɔyɔ kutuluyi ŋku ku we meɛtɛlɛnaa naanɔwa tɔ ku waŋ. Iɔ tɔyaga taya ka tɔw kutuluyi ŋkoyi heku kɛ. ¹⁵ Pɛ kraɔaw kancaalaya nɔnɔyɔ ke awali tɔw koluŋa halɛna kutuluyi awali tɔw koluŋa, na pɛ polo tɛnaya kane tɔ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa hiu na kakɔasi. ¹⁶ Paa kama puluyi ke tanlaa kutuluyi ni i pɛtolee tɔw na awali tɔw kɛ. Na koloosi kɔkayasi na kutuluyi nyɛŋsi taa. Pa tɔla-yɛye na ɔ cɔw nɔnɔyɔ na ɔ ta. Ilena pɛ lɛsi paan fotoonaa ke pɛ taa tɔw koluŋa tɔw.

¹⁷ Mɔrɔyɔ apalu ni i pona-m Iɔ kutuluyi taya awali nyɛŋka tɔw. Paa hɛla-keɛye teu kɛ na nanɛ hiu na naanɔwa tɔ-keɛye heku. ¹⁸ Pa hɛla hɛlɔtɔ ntɛyi na tɛ cɔw nɔnɔɔsi tɛna. Ilɛ awali tɔw nyɛntɔ kɛla kɔluyi. ¹⁹ Mɔrɔyɔ apalu ni i mayasa taya waŋ. Pɛ kraɔaw kancaalaya nɔnɔyɔ tɔ halɛna pɛ suna pɛ taa tɔw taya koluŋa. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa nɛle na naanɔwa. Ilim tɛlɛle tɔw kɔŋkɔŋ ke i caalɛnaa. Ilena i tɛkɛna pɛ ntɔyɔŋ tɔw nyɛŋku. ²⁰ Ilena i mayasi ilim ntɔyɔŋ tɔw nɔnɔyɔ. Kele ka nyɛnɔyɛna awali tɔw taya tɔw kɛ. Ka waŋ na ka tayalɛŋ ke i mayasaa. ²¹ Nɔnɔyɔ ŋke kaa wɛna tanlaa kutuluyi naatoso kɛ. Tooso na kɔŋkɔŋ kɔne, na tooso na kɔne. Koloosi yasɔlaya na kutuluyi waŋ, pu we teitei kɛ, isu ilim tɛlɛle tɔw nɔnɔyɔ nyɛnsi. Nɔnɔyɔ tayalɛŋ tɛna kɔrɛnta meɛtɛlɛnaa hiu na kakɔasi. Ka waŋ ke meɛtɛlɛnaa naanɔwa na naale na hɔyɔluyi. ²² Kutuluyi na pɛtolee na pɛ pɔɔŋ fotoonaa we teitei kɛ, isu nɔnɔyɔ lɛŋka nyɛma. Yɔlu tɔŋ kumlee naatosompɔyɔlaya ke, ilena i kra ilim ntɔyɔŋ tɔw nɔnɔyɔ. ²³ Nke ni ka isɛntaa, lɛŋka weɛ ŋka yɔlu sɔbki na i tala pɛ taa taya tɔw tɔ. Isu pu weɛ na ilim tɛlɛle tɔw tɔ. Mɔrɔyɔ apalu ni i mayasa nɔnɔɔsi nsi si heku taa waŋ. Ilena pɛ lu meɛtɛlɛnaa nɛle na naanɔwa. ²⁴ Ilena i pona-m ilim mpɛtɛŋ tɔw hɔyɔluyi, na mɔ nɔ nɔnɔyɔ

^a 40:5 meɛtɛlɛnaa tooso: Piipilinaa lɛlaa taa, ilɛ ŋkuluŋa na pɛ suna mpeɛ

kufalaya. M'póyó ɪ maɣasa taŋlaa kutuluŋ, na koloosi na naŋ. Uena pə lu teitei ɪsu ɪ ka maɣasɔyɔ kancaalaya nyəŋsi tɔ. ²⁵ Təna tɔtɔ, pətolee ka wee ké. A cɔna kutuluɣu nənɔɔ. A we teitei na ilim ntəɔŋ na pə mpətəŋ nyəna. Nənɔɔ taɣaləŋ tənə kɛnta meətələnnaa hiu na kakpasɪ. Ka waŋ ke meətələnnaa naanɔwa na naale na həyɔlvɔy. ²⁶ Kumlee naatosompɔyɔlaya ke yɔlv təŋ na ɪ kpa nənɔɔ ŋke. Ka wenna kutuluɣu sɔsɔv ɪsentaa ké. Paa ləsa pánŋ fotoonaa ke tətəele heku taa nyəntə kəŋkəməŋ tɔ ké. ²⁷ Nənɔɔ ləŋka ka we kane ɪni ka ɪsentaa, ŋka yɔlv svɔki na ɪ tala pə taa taɣa tɔ tɔ. Apalv ɪni ɪ maɣasa ilim mpətəŋ tɔ nənɔvsi nsi si heku taa. Uena pə lu meətələnnaa nule na naanɔwa.

Pə taa tɔɔ taɣa na pə nənɔvsi

²⁸ M'póyó apalv ɪni ɪ təŋna-m ilim mpətəŋ nənɔɔ. Uena ɪ svɔna-m pə taa taɣa tɔ. ɪ maɣasa nənɔɔ ŋke, uena ka taɣaləŋ na ka waŋ wee teitei na awalɪ tɔɔ kolunɔ nənɔɔ. ²⁹ Taŋlaa kutuluŋ na heku taa kolunɔ, na naŋ pə taɣaləŋ na pə waŋ ka we teitei ké, ɪsu nənɔvsi ləŋsi. Uena pətolee cɔna naŋ na á tá. Nənɔɔ taɣaləŋ tənə ka we meətələnnaa hiu na kakpasɪ. Ka waŋ ke meətələnnaa naanɔwa na naale na həyɔlvɔy. ³⁰⁻³¹ Naŋ taa ké n təŋəɣəna na ŋ tala awalɪ taɣa tɔ. Paa ləsa pánŋ fotoonaa ke pə taa kolunɔ tɔ ké. Kumlee pələfeɪ ke yɔlv kpaaki na ɪ tala kutuluɣu taa. ³² M'póyó apalv ɪni ɪ təŋna-m ilim təlule nənɔɔ. Uena tə svɔ pə taa taɣa tɔ. ɪ maɣasa nənɔɔ, uena ɪ maɣana si kana kancaalaya nyəŋsi waŋ na si taɣaləŋ pə we teitei. ³³ Taŋlaa kutuluŋ na hekəŋ taa koloosi, na naŋ taɣaləŋ na pə waŋ ka we teitei ké, ɪsu nənɔvsi ləŋsi. Na pətolee cɔna naŋ ŋku kv nənɔɔ. Nənɔɔ ŋke ka taɣaləŋ tənə kɛnta meətələnnaa hiu na kakpasɪ. Ka waŋ ke meətələnnaa naanɔwa na naale na həyɔlvɔy. ³⁴ Naŋ taa ké yɔlv təŋəɣəna na ɪ tala awalɪ taɣa tɔ. Paa ləsa pánŋ fotoonaa ke pə taa kolunɔ tɔ ké. Uena pə təŋ heku taa tətəele kəŋkəməŋ tɔ. Kumlee pələfeɪ ke yɔlv kpa na ɪ svɔ.

³⁵ Apalv ɪni ɪ pona-m ilim ntəɔŋ tɔ nənɔɔ, uena ɪ maɣasi kele. Ka waŋ na ka taɣaləŋ ka we teitei ké ɪsu ləŋsi. ³⁶ Nənɔɔ ŋke kele ka wena taŋlaa kutuluŋ tɔtɔ. Heku taa kolunɔ na naŋ na pətolee cɔ-kv na pə tá. Ka taɣaləŋ tənə we meətələnnaa hiu na kakpasɪ. Ka waŋ ke meətələnnaa naanɔwa na naale na həyɔlvɔy. ³⁷ Naŋ taa ké n təŋəɣəna na ŋ lu awalɪ taɣa tɔ. Uena pá ləsi pánŋ fotoonaa ke pə taa kolunɔ tɔ. Na tətəele ke heku taa. Kumlee pələfeɪ ke yɔlv kpa na pəcɔ ɪ svɔ.

³⁸ Kutuluɣu nakɔli kv we ilim ntəɔŋ tɔ nənɔɔ ɪsentaa. Tənaɣa pa nyaalaya tala wena pa kvkaya na pá laki kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ. ³⁹ Taapələnnaa naale ka we naŋ ŋku kv kəŋkəməŋ naale tɔ ké kolunɔ kite ké təkram. Taapələnnaa mpe pa tɔ ké pa kvkaya kətaya tala. ɪsu kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ, na ɪsəɣatv husɔyɔ nyəŋsi. ⁴⁰ Taapələnnaa liɣiti ka we naŋ waali tɔ tɔtɔ. Ye n pukina ilim ntəɔŋ nənɔɔ tɔsvule, n naaki-weye. Naale na kəŋkəŋ kvne, naale na kvne. ⁴¹ Taapələnnaa pələfeɪ tɔ ké pa kvkaya kətaya tala. Liɣiti na nənɔɔ kəŋkəŋ kvne, na liɣiti na kvne. ⁴² Pəcɔ pə kaasi kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ. Kele ka taapələnnaa pəe nyəma ke liɣiti tɔtɔ. Paa wei ɪ taɣaləŋ seka meətəli kvlvv ke pəcɔ. Na ɪ waŋ ke mpv tɔtɔ. Pa kvŋkvlvvəŋ ke meətəli na həyɔlvɔy həyɔlvɔy. Taapələnnaa mpe pa tɔ ké pa sukaya wontu nti pa lakana kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ. Na kətasi ləŋsi. ⁴³ Pa lapa caŋəm ke taapələnnaa mpe pa ntompee tɔ ké, na pá cɔv na pá tá. Pa tɔ ké pa sukaya kətaya nantv. ⁴⁴ M'póyó apalv ɪni ɪ pona-m pə taa taɣa tɔ. Naŋŋ naale ka we tənaɣa. Ləŋkv ka we ilim ntəɔŋ nənɔɔ kiŋ. Uena kó ha ilim mpətəŋ ke siɣile. Ləŋkv ke ilim mpətəŋ nənɔɔ kiŋ. Uena kó ha siɣile ke ilim ntəɔŋ. ⁴⁵ Uena ɪ heeli-m si: Naŋ ŋku kv keesəna ilim mpətəŋ tɔ tɔ. Kv ké kətəlaa mpa pa laki ɪsə təyaya taa ké təmle tɔ pa nyəŋkv ké. ⁴⁶ Ama ŋku kvle

ku keesəna ilim ntəyən təw tə. Kuləyele kətəlaa mpa pa paasəyəna kətəya tətəte tə pa nyəhku. Uena í tasa si, Lefii nyəma taa ile, Satəki təyaya nyəma tike ka wenna mpaaw si, pá sw Isə təyaya taa na pá la i təmlə.

Isə təyaya mayamaya

⁴⁷ Mpróyó apalw inu i mayasa pə taa taya. Ka wan na ka tayaləh ka we teitei ké. Paa kəhəkəh ŋkuyu meətələnna nule na naanəwa. Uena kətəya tətəte ke Isə təyaya isentaa. ⁴⁸ Mpróyó apalw inu i sūna-m Isə təyaya nənəyo sakaya tē. I mayasa sakaya akelenaa tə, paa wei i yasəlaya we meətələnna naale na həyəluyw ké. Nənəyo wan ke meətəli kulum na həyəluyw. ⁴⁹ Nənəyo sakaya tayaləh we meətələnna naanəwa na wan ke meətələnna naatoso. Kumlee naanəwa ke yulw kpaaki na í sw. Uena akelenaa naale təwa nənəyo ke hekw.

41

¹ Mpróyó apalw inu i pona-m Isə təyaya kutuluyw səsəw taa. Uena í mayasi-kó. Koloosi təwa tətēle ke hekw ké. Səle si wan we meətələnna tooso. ² Nənəyo wəh ka we meətələnna kakpasí ké. Həyəluyw kəneye meətələnna naale na kəneye mpw tətə. Isə təyaya mayamaya tayaləh ka we meətələnna hiu ké. Ka wan ke meətələnna naanəwa. ³ Pə waali, uena í sw ləb nəh taa na í mayasi nənəyo. Ka nənəkpete luməh we meətəli kulum na wan ke meətələnna tooso. Ka kəhəkəməh təw kpusəh ke meətələnna tooso na həyəluyw. ⁴ Uena í mayasi kutuluyw mayamaya na ku wan na ku tayaləh we teitei ké meətələnna naanəwa naanəwa. Mpróyó i heela-m si tənayale kate taa kate təcəyale.

Isə təyaya kutuluyw lələh

⁵ Mpróyó apalw inu i mayasa Isə təyaya pə taa kolunja. Ka kpusəh we meətələnna tooso. Uena pá ŋmá kutuluyw na pə cəw na pə tá. I wan we meətələnna naale. ⁶ Kutuluyw kosəyən inu i ka ké ate na isə kutuluyw ke təma təw ké. Paa ŋku ku wena nəh hiu na naanəwa. Paa nəh ŋku ku we awali təw kolunja taa ké. Ile pə taya Isə təyaya kolunja taa. ⁷ Kolunja waləyəna isətəa ké. Uena pə səsəyɪ paa ate na isə kutuluyw ŋkuyu wan na pə puki. Mpróyó pə wee na pə cəw Isə təyaya na pə tá. Pə təw ké ye n kpaaki, nəh səsəyɪ wan na í kpaaki. Pə krayaw kancaalaya ate na isə kutuluyw tə. Yulw pəsəyɪ na í polo hekw taa nyəhku. Uena í tē ŋku ku we isətəa tə. ⁸ Mpróyó ma cəkənaa si, Isə təyaya kutuluyw wei i cəwəna-kəyε mpw tə, i kəla kəlyw, isu meətələnna tooso. ⁹ Kəhəkəh taa kutuluyw inu, i waali təw kolunja yasəlaya we meətələnna naale na həyəluyw. Lontē nte pə yela kpete tə, ¹⁰ na kutuluyw lələh pə hekw taa, meətələnna naanəwa ka wenna na pə cəw Isə təyaya. ¹¹ Kutuluyw inu i nənəysi naale tulaəana kolunja taa təw ké. Nənəyo ləhka na ilim ntəyən təw. Ləhka na pə mpətəh təw. Kolunja ŋke ka yasəlaya ka we meətələnna naale na həyəluyw ké na pə cəw na pə tá. ¹² Kutuluyw nakoli ku səhə Isə təyaya ilim tətəle təw ké kolunja kite. Ku tayaləh we meətələnna nule na kakpasí. Ku wan ke hiu na naanəwa. Ku koloosi yasəlaya ke meətələnna naale na həyəluyw. ¹³ Apalw inu i mayasa Isə təyaya. Uena ka tayaləh lu meətələnna nule na naanəwa. Kolunja na kutuluyw ŋku ku səhə ilim tətəle təw tə, ku koloosi tayaləh ka we meətələnna nule na naanəwa tətəyo. ¹⁴ Isə təyaya həyəluyw ŋku ku keesəna ilim təlule təw tə, na kəhəkəməh təw patəmanaa wan ka we meətələnna nule na naanəwa. ¹⁵ Apalw inu i mayasa tətəyo Isə təyaya waali kutuluyw tayaləh. Pə na patəmanaa mpa pa we kəhəkəməh inu i naale i təw tə. Pə krenta meətələnna nule na naanəwa.

Isə təyaya pətəa təw

¹⁶ Paa saaka kpoŋkpolonaa ké. Ilena pá maŋi Isò tàyaga kraaŋ na pə naŋ səsəu na lələ nyəŋku taa. Na pətolee nna pa tu puluŋ tə na sakasi. Na pə cəu aŋe na isò kutuluŋ unu i tooso na pə tá. Pə təna pu ké kpoŋkpolonaa ké. Pə kraŋaŋ aŋe na pə sɪna pətolee tə. Ilena pá tənɪ pətolee aŋi a maŋamaŋa ke kpoŋkpolonaa. ¹⁷ Isò tàyaga waali, na ka taa təu nənəŋo kusəsuŋa, haləna lələ naŋ tə, paa ləsa koloosi təu ké, ¹⁸ isətaa taŋlaa na paaŋ pə fotoonaa. Fotoonaa ka sita təma taa ké. Paaŋ fotoo, na isətaa taŋlaa naale fotoo, na pə polo mpu. Isətaa taŋlaa mpe pa isəntaa we təm naale naale. ¹⁹ Yulu isəntaa nyənəŋi paaŋ kuŋe na cənəŋe. Na təŋəlaŋa isəntaa náa nyənəŋi kuŋe na cənə. M̀p̀r̀ỳg̀ pə wee na pə cəu Isò tàyaga na pə tá. ²⁰ Paa ləsa isətaa taŋlaa na paaŋ fotoonaa ké. Pə kraŋaŋ koluŋa kite tēe təŋə, haləna nənəsuɪ nyuŋu taa. ²¹ Naŋ səsəu akelenaa taŋaləŋ na pə waŋ ka we teitei ké.

Ilena kate taa kate náa nəŋəsəna ²² kətaya tələte. Tələŋe pa saaka kpoŋkpolonaa. Tə kuŋkəluŋməŋ we məeŋəli kulum na həŋəluŋu. Tə waŋ ke mpu. Tə wəna ŋkuluŋasɪ na nənəŋe. Tə kəŋkəməŋ təu ké kpoŋkpolonaa. Mpuŋule apalu unu i heela-m si: Taapəli wəna Taca isəntaa.

²³ Isò tàyaga nənəŋo ka wəna kutəkuyə ké. Ilena kate taa kate təcayale na tə nyəŋku. ²⁴ Paa nənəŋo ŋka kaa wəna kampɔnaa naale ké. Ilena pá tələŋi na pá təkəŋi. ²⁵ Ilena pá ləsi kutuluŋu səsəu kampɔ təu ké fotoonaa. Isətaa taŋlaa na pə paaŋ kuŋkəluŋ unu i fotoonaa ke paa ləsa isə koloosi təu. Ilena pá ká pə taa təu kraaŋ nənəŋo nyuŋu taa ké sakaya taka ké kpoŋkpolonaa. ²⁶ Kraaŋ ŋku ku koloosi naale təu ka we pətolee. A təu na puluŋ, na pá ləsi páaŋ fotoonaa tətə.

42

Isò tàyaga təu kutuluŋ kusəsəŋ lələŋ

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ apalu unu i luna-m awali təu taya təu. Ilena í pona-m kutuluŋ wei i we ilim ntəŋəŋ təu tə. Koluŋa na Isò tàyaga waali kutuluŋu pə kiŋ nté. ² Ilim ntəŋəŋ təu kutuluŋ unu i taŋaləŋ ka we məeŋələnaa nule na naaŋuwa ké. I waŋ ke məeŋələnaa hiu na kakpasɪ. ³ Kutuluŋu ŋku ku həŋəluŋu ləŋku nyənəŋa, ikpate nte tə waŋ we məeŋələnaa naaŋuwa təŋə. Tələ tə cəu Isò tàyaga ké. Ilena ku həŋəluŋu ləŋku náa nyənəŋi awali təu taya kumte. Ku aŋe na isò kutuluŋ unu i tooso, i wəna sakasi ke təma təu ké. ⁴ Pə taa təu taya həŋəluŋu təu ke mpuŋ isəntaa, ikpate natəli tə wee na tə waŋ ke məeŋələnaa kakpasɪ. Tə taŋaləŋ ke məeŋələnaa nule na naaŋuwa. Ilim ntəŋəŋ təu ké kutuluŋ unu i nənəsuɪ ka wəna. ⁵ Isətaa kutuluŋ seka waŋ ke pətəe nyəŋ. Mpi tə, sakasi ŋmuɪsa-i ké, na pə kəli həku taa nyəŋ, na pətəe nyəŋ. ⁶ Kutuluŋu ŋku ku aŋe na isò kutuluŋ tooso, ka wəna sakasi ke təma təu ké. Ile pa ta tu-i akelenaa isə kutuluŋ lələŋ. Pə təu ké kutuluŋ ŋmuɪna m̀p̀r̀ỳg̀ aŋe təu na pə kraaki. ⁷ Mpuŋ unu i koloosi nsi si wəna awali təu taya təu həŋəluŋu tə, si taŋaləŋ ka we məeŋələnaa hiu na kakpasɪ ké. ⁸ Mpi tə, kutuluŋ unu i maŋamaŋa i taŋaləŋ ka we məeŋələnaa hiu na kakpasɪ ké. Ilena kutuluŋ wei i wəna Isò tàyaga həŋəluŋu tə i taŋaləŋ ke məeŋələnaa nule na naaŋuwa. ⁹ Kutuluŋ unu i pətəe ka we nənəŋo na ilim təlule təu. Ye n luna awali təu taya təu nyəŋka, ŋkəŋe n səkəna. ¹⁰ Taya koluŋa təcalle ke nənəŋo ŋke ka wee.

Kutuluŋ ka we ilim mpətəŋ təu, na í nyənəŋi koluŋa. Na kutuluŋu ŋku ku we Isò tàyaga waali təu. ¹¹ Ikpate natəli tu we kutuluŋ unu i kiŋ. Kutuluŋ unu í sənəŋu na i waŋ na i taŋaləŋ na i nənəsuɪ, ka nəŋəsəna ilim ntəŋəŋ təu nyəŋ ké. ¹² Mpu tətəŋo pu wee, na ilim mpətəŋ təu kutuluŋu nənəsuɪ. Timpi ikpate nte tə caalaa təŋə nənəŋo ka wee. Na ká nyənəŋi Isò na yələa pa təsulle koluŋa. Ilim təlule təu

ké pa suukayana. ¹³ Mpróyó apalu uní i heela-m sí, ilim ntóyón na pə mpətəy tō kutulun wei i nyənəyi taya tō i ké Iso nyəy ké. Kətəlaa mpa pa suuki Iso kutulun taa tō, i taa ké pə wée sí pá tayo Iso təyónaya. I taa tətayo pə wée sí, pá sí Iso nyəm. Isu kəhau na kətaya ŋka pa lapa isayatu tō tō. Na tayanuy nyəyŋka. Mpi tō, pə ké Iso lonte ké. ¹⁴ Ye kətəlaa mpa pa laalaa na pá sū Iso lonte taa təna. Pə fei sí pá luna taya tō nənəyo. Pə wée sí, pá yele tənaya wontu nti pa suuwa na pá lana Tacaa təmle tayo. Uena pá suu lentí na pá polo timpí samaa kotaa tō.

Awali tō koluŋa mayasuy

¹⁵ Mpróyó apalu uní i tema Iso təyaya taa tō ké mayasuy. Uena í yaa-m na tō luna ilim təlule nənəyo. Uena í naali mayasuy ke ikpate nte tō cəna Iso təyaya tō. ¹⁶ Camloyu ke i mayasayana. Nkuyi i nyəmna ilim təlule tō həyoluy tayaŋy. Həyoluy ŋku ku we meətələnna ŋmənuy na nule na naanwa (250). ¹⁷⁻¹⁹ Mpróyó i mayasa ilim ntóyón tō həyoluy. Na pə mpətəy tō nyəyŋku, na pə tətule nyəyŋku. Uena pə tayaŋy lu kulom. Paa həyoluy ŋkuyi meətələnna ŋmənuy na nule na naanwa (250). ²⁰ Isəna i mayasa koluŋa ŋka ka cəna Iso təyaya tō, ka kəyŋkəməy liyiti təyole. Koluŋa ŋke ka tayaŋy na ka wan ka we teitei ké. Paa kəyŋkəy ŋkuyi meətələnna ŋmənuy na nule na naanwa (250). Koluŋa ŋke kaa fayana yəlaa təna təcayale na Iso nyənte.

43

Iso məloyu ke i təyaya taa

¹ Mpróyó apalu uní i pona-m ilim təlule tō nənəyo. ² Uena má ná Iseyeli Iso teeli luna ilim təlule tō na í kəy. Pə kəkote ka we ké isu tenku nyənte, na pə naaki tetu tō. ³ Toose taka wei ma na isəntō tō a we ké isu wena maa tema nau tō. Maa nawa ale a taa sí Iso kəma sí i wakələyi Yosalem. Yaa nna maa toosaa sí, ma we Kəpaa pəyō səsaya kətəy tō tō. Mpróyó ma hota ma nəyō tō. ⁴ Uena Tacaa teeli sūna nənəyo na í caya Iso təyaya taa. ⁵ Ntəna Iso Feesuyi kraya-m ma ləmayasē taa na kú sūna-m pə taa taya tō. Uena má ná sí Tacaa teeli səsō təyaya suyi ke Iso təyaya. ⁶ Mpróyó ma nuwa nəyol yəyətəyənna-m hatoo Iso təyaya taa. Yulu wei i ka sūna-m pə taa tō, i we ma kəyŋkəy taa ké tam ké. ⁷ Uena Tacaa tō-m sí: Yulu nyá, nyəni, ma kumte lonte ntō. Timpí maa sí ma nəntaaluy təyole. Maa caya Iseyeli nyəma heku ke tam tō ké. Paa pa awulaa pa kaa tasa ma hətē səsəle pilisuyi na pa wasaŋkalətu. Yaa pa pi pa awulaa mpa pa səki tayo təna. ⁸ Ma nənəkpelee cəyō awulaa mpe pa ŋmaaki pa nyəna. Koluŋa kulomaya wenna má na-we tá heku taa. Mpróyó pa pilisina ma hətē səsəle na pa acaalətu təma. Pə tō ké ma kpilisa-we na pááná. ⁹ Pənəntaa Iseyeli nyəma ká hatələnna-m pa wasaŋkalətu. Na pa awulaa səsaa mpa pa səki tō. Uena má wée pa heku ke tam tō.

¹⁰ Mpruyule Tacaa təma Isekiyeeli má sí: Kéési Iso təyaya təm ke Iseyeli nyəma. Pá mayasi isəna ka wée tō, na pa isayatu təm kpa-weyē feele. ¹¹ Ye pa kuləpətu lapa-weyē feele, ile hólí-weyē isəna pa pu Iso təyaya na pəcō pá ŋma-ke tō. Na isəna pa faya kutulun tō. Na nənəwəsi kəsəwəsi na kuləlusi. Na isəna Iso təyaya təna wée tō təkokoloko. Nmaa na ŋ hólí-we na pá náná pa ise ke kiinj na kusəsutu nti pə wée sí pá təkí tō. Uena pá təy-ti na pá laki-ti. ¹² Iso təyaya kusəsutu səsəntu nté. Ikpate nte tō cəna Iso təyaya ŋkeye puyi nyuyi taa tō, pə wée sí pá nyəni-təy Iso nyənte ké.

Kətaya təlale na pə kətasi təm

¹³ Isəna pa maɣasa kətaya təlate təɣɔɔ. Maɣasəlaya ŋka ka we meətəli həɣɔɔɔyɔ təɣɔ pa maɣasənaa. Ləɔɔ ŋku paa heɛwa na pə cəɔ kətaya təlate na pə ta-te tɔ, kɔ luməŋ ka we meətəli həɣɔɔɔyɔ, na kɔ wəŋ ke mpɔ tɔtɔ. Ulena pə ŋmá pɔɔɔ ɔsɔ kumte, na pə kɔɔɔ ɔsɔ mpiiu na pə cəɔ ləɔɔ ŋku na pə tá. Ye pə kaasa kətaya təlate kɔŋkɔɔməŋ ɔle, ¹⁴ pə kpaɣaw kətaya təlate aɛ tɔɔ, na pə suna tə nyɔɔyɔ taa tɔ tə kɔŋkɔɔməŋ we meətəli kɔɔɔm, na tə wəŋ ke meətəli həɣɔɔɔyɔ. Pə kpaɣaw nɔɔhe səkpena na pə polo sɔsɔna tɔ. Pə tayaləŋ we meətəli kɔɔm na pə wəŋ ke meətəli həɣɔɔɔyɔ. ¹⁵ Kətaya təlate tɔɔ məsaya na aɛ, pə kɔŋkɔɔməŋ ka we meətələnnaa naaleɣe. Na hələŋasɔ ke pə ŋkulŋasɔ liyiti taa. ¹⁶ Məsaya wəŋ na ka tayaləŋ ka we teitei ké. Paa kəŋkəŋ ŋkuyɔ meətələnnaa naatosɔ. ¹⁷ Nɔɔhe wəŋ na a tayaləŋ ka we teitei ké. Meətələnnaa naatosompəɣəɣaya mpəɣəɣaya. Kətaya təlate ntompɛe wena a cəɔwa na á tɔ a wəŋ we mpiiu kɔɔmɔyɔ. Ləɔɔ náá cəɔ na kó tá, kɔle kɔ wəŋ tɔtəɣɔ mpiiu. Kətaya təlate nɛ́ tɔ təkpaɛ keesəna ilim təlule tɔɔ ké.

¹⁸ M̀pɔ́yú Tacaa Isə nɔɔ Isekiyeeli má sɔ: Yɔɔ nyá, nu. Ma sɔki-ŋ kɔsəsutɔ. Paa təŋ-təyɔ saa wei kətaya təlate ká te ŋmaɔ tɔ. Waatɔ inəyɔ paa la tə tɔɔ ké kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ. Na pə ŋmusəyɔ tə tɔɔ ké tɔla caləm. ¹⁹ N ká cɛla latəce ke Lefii kətəlaa mpa pə ké Satəki lɔɔyɔ nyəma tɔ. Pa tike ke ma ha mpaɔ sɔ pə la Tacaa Isə maɣa təmlɛ. Paa la latəce ke kətaya na má husɔ pa ɔsəyatu. ²⁰ Kpaɣa latəce inɔ ɔ caləm na ŋ taa-wəyɔ kətaya təlate hələŋasɔ liyiti. Na tə ntompɛe ŋkulŋasɔ taa, na pə cəɔ-ye na pə tá. Ule pə husa kətaya təlate asilima nɛ́. Ulena tə pəsɔ Isə nyəntɛ. ²¹ Ulena ŋ pona ɔsəyatu husɔyɔ kətaya latəce inəyɔ Isə lonɛ nte pə ləsaa tɔ tə taa, na ŋ wəpɔ-ɔ kəkɔ. Ule pə taya Isə təyaya taa. ²² Kɔyaku naale nyəŋku wule ulena ŋ la pəŋtɔɔyɔ ŋku kɔ tiili tá caamɔ təɣɔ ɔsəyatu husɔyɔ kətaya. Na pə husɔ kətaya təlate asilima. ɔsɔ paa tɛm-tɛyɔ husɔyɔ na latəce tɔ. ²³ N tɛŋ asilima husɔyɔ, ulena ŋ la kətaya ke latəce kɔfalɔ, na iwaɔɔ ŋku kɔ tiili tá caamɔ tɔ. ²⁴ Ulena ŋ hɔɔɔ tɔla anəyɔ Tacaa. Kətəlaa ká tɔ a tɔɔ ké tɔm. Paa la-yeɣe kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ. ²⁵ Paa kɔyaku ŋkuyɔ paa la ɔsəyatu husɔyɔ kətaya. Pə wadɔ ké latəce na iwaɔɔ ŋku kɔ tiili tá caamɔ tɔ. Haləna kuyɛɛŋ naatosompəɣəɣaya. ²⁶ Kuyɛɛŋ naatosompəɣəɣaya tɛɔu ké paa husɔ kətaya təlate asilima, na pə pəsɔ-tɛyɔ Isə nyəntɛ. Ulena pəcɔ́ pə tɔɔ-tɛ. ²⁷ Kuyɛɛŋ inɔ ɔ tɛeki, na pə kpaɣa kɔyaku pələfɛɛ nyəŋku na pə puki, ulena kətəlaa la mə nyɔɔyɔ tɔɔ ké kətaya ŋka kəkɔ lusa ka tənə tɔ. Na nəyɔ kɔɔmɔyaya kɛpɛntɔyɔ nyəŋka. Ulena Isə lanɛ heɛna-mɛ. Tacaa má ma yəyɔtəna mpɔ.

44

Awulaa nənəyɔ ke ilim təlule tɔɔ

¹ M̀pɔ́yú apalɔ inɔ ɔ pona-m Isə təyaya awalɔ tɔɔ nənəyɔ. Nka ka wenna ilim təlule tɔɔ tɔ, ɔle ka təkaa. ² M̀pɔ́yú Tacaa heela-m sɔ: Nənəyɔ ŋke kaa təkɔ nɔ́pɔ́yú. Nəyɔɔ kaa təŋna tənə, yaa í tu tɔɔ-ke. Mpi tɔ, tənaya Iseyeli nyəma Isə Tacaa sɔɔnaa. Ule kaa təkɔ nɔ́pɔ́yú. ³ Ama ye pə kaasa awulumpu, ɔlé ɔ pəsəyɔ na í caya Tacaa kɔŋ tənə, na í təyɔ təyənaya. Ule kpaɔŋ nənəyɔ mpaɔ ke ɔ ka sɔna, na ɔ luma tənə tɔ.

Mpa pa pəsəyɔ na pə sɔv Isə təyaya taa tɔ

⁴ M̀pɔ́yú apalɔ inɔ ɔ sɔna-m na ilim nɔ́yɔŋ nənəyɔ, ke Isə təyaya kəŋkəŋ taa. Ma nyənaya mpɔ, ɔle Tacaa teeli suwa ɔ təyaya nɛ́. Ntɛna má hoti ma ɔsɛntɔɔ. ⁵ Ulena Tacaa tɔ-m sɔ: Yɔɔ nyá, la laakali. Nyənna nyá ɔsɛ, na ŋ nuna nyá ŋkpaŋŋ ke pə tənə mpi maa keesɔ-ŋ Tacaa təyaya kɔsəsutɔ tənə, na pə kətaya tɔɔ tɔ. Na ŋ la laakali na Isə təyaya nənəyɔ kɔsɔsɔsɔ na kɔlɔɔɔɔ tɔm.

⁶ Tɛləsi tɔɔ kullaa Iseyeli nyóma mpe si, maɣa Tacaɔ Iɔɔ, má nyɔ́ɔsa mə acaalətu tɔma wena í lapa tɔ. ⁷ I sɔsa kpaɪ nyóma mpa pa ta nyi-m tɔɣɔ ma tɔyaya taa. Ilena í pilisiyi ma tɔyaya ke waatu wei í laki-m kɔtaya ke tɔɣɔnaya, na nantu nim nyəntu, na caləm tɔ. Mpróyó í pilisina ma tɔyaya. Mə acaalətu kulaputu ke í yɔkəna má na me tá nɔɔ pɛeluyu. ⁸ I tá paasəna ma tɔmlɛ ke ma tɔyaya taa ké mə maɣamaɣa. Ama kpaɪ nyóma ke í yelinaa, na pɛle pá laki-tɛyɛ mə lonte. ⁹ Tacaɔ Iɔɔ má si, kpaɪ tɔ kɔtapɛluyu ŋku kv ta nyi-m tɔ kv kaa suv ma tɔyaya taa. Paa puntu wɛ Iseyeli nyóma hɛku taa.

Nti pə su Lefii nyóma tɔ

¹⁰ Tacaɔ si: Pə kaasoyu Lefii nyóma mpa me mə kisa-m tɔ, saa wei Iseyeli nyóma me í toolaa na í ha-m siyile tɔ, mə tɔɣa mə tuɣ ké. Mə nyɔ́ɔɣ taa ké mə isayatu saləka ká maɣana. ¹¹ Tɔmlɛ nte í ká pəsi na í lá-m tɔɣɔle ma tɔyaya nənɔɔsi tanɔyɔ, na ka taa tɔma lapu. Isu samaa kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ, na kɔtasi lɛɣsi tɔla lentuyu. Ilena í laki samaa inəxi tɔma. ¹² Mə tɛɛ Iseyeli samaa ke nɔɣ kɛ tuɣ tɔm taa. Halɪ í tusi-wɛyɛ isayatu taa. Maa ye-le-mɛ, na í sɔyɔli mə isayatu saləka. ¹³ I kaa kpətəna-m si í laki kɔtəlaa tɔmlɛ natəli. Yaa í tokina ma wontu kate nyəntu, yaa kate taa kate nyəntu. Mu sɔyɔlona mə fɛɛle fɛi. Na acaalətu tɔma wena í lapa tɔ a saləka. ¹⁴ Tɔma lɛnna wena a wɛ lapu ke Iɔɔ tɔyaya tayanuyu tɔm taa tɔ, a tike ke í ká la.

Nti pə su kɔtəlaa tɔ

¹⁵ Mpróyó Tacaɔ má ma yɔɣtəa si: Pə kaasa Satəki pəyalaa kɔtəlaa Lefii nyóma tɔ. Mə tɔka təsulle kəsəsutu ké. Paa saa wei Iseyeli nyóma toolaa na pa hatəlanam tɔ. Mə tike í ká kpətəna-m, na í la-m tɔmlɛ. I ká cɛle-m nantu nim na pə caləm. Tacaɔ Iɔɔ má ma yɔɣtəna mpv. ¹⁶ Mu sɔvna təsulle na í kpətəna ma taapəli. I ká wɛɛ ma tɔmlɛ taa, na í paasəna ma tɔmlɛ. ¹⁷ Kpɔŋkpɔntu tɔɣ nyəntu wontu ke í ká suu. Ilena pəcɔ í sɔvna pə taa taya nənɔɣɔ. I taa suu heeɣ huntu pulv ke waatu wei í laki pə taa taya tɔma tɔ. Paa Iɔɔ tɔyaya taa nyəna. ¹⁸ I ká te mə nyɔ́ɔɣ ke kpɔŋkpɔntu tɔɣ nyəntu saalasi, na í tɔɣɔli pə takasi. Ama í kaa ləli tɔmpalanaa, pə taa kɔɔ na í tii haɣaya. ¹⁹ Ye í lukɪ si í puki yəlaa kiɣ ke awali tɔɔ taya tɔɔ ilɛ í wɔyɔsi mə wontu nti í lapəna kɔtaya ke mpv tɔ. Na í si-təxi təsulle kutuluɣ taa, na í kpaɣa wontu lenti. Pə taa kɔɔ na samaa pilisi kɔtaya wontu nti.

²⁰ Kɔtəlaa í kaa looli mə nyɔ́ɔɣ, yaa í ye le na nyɔ́ɔsi su. Ama í ká kɔ-səxi tətətete. ²¹ Kɔtulv nɔɣɔlv í kaa nyɔ́ɔ sɔlvn na pəcɔ í svv pə taa taya tɔɔ. ²² Pəyele kɔtulv kaa kpaɣa alv leelu ke yem, yaa alv wei pa tɔɣɔnaa tɔ. Iseyeli nyóma piitim taa pɛelw wei í ta nyanta apalv tɔyɔ pə wɛɛ si kɔtulv í kpaɣa. Yaa ye kɔtulv lɛlv səpa na í ye le leelu, ilɛ inɪ í kpaɣa.

²³ Pə wɛɛ si kɔtəlaa me í sɛyɛsi ma yəlaa. I faɣa Iɔɔ nyəm na kpaɪ nyəm. I hólí-wɛ na pá nyi nanɣ nyəm, na asilima nyəm pə faɣav. ²⁴ Mpi pə ké huule tɔm ilɛ, mu tɔɣna siyisuyu. I ká huukəna na pə kɛɛsəna ma kəsəsutu. I tɔki ma kiɣ na ma kɔtɔtɔtɔ ke ma acimanaa taa. I nyəm kuyɛɣ kɔhɛsəɣ ke ma nyəɣ.

²⁵ Pə fɛi si kɔtulv í kpətəna sətɔ na í pilisi í ti. Ye pə taya í caa, yaa í too, yaa í pəyaya. Yaa í taalv, yaa í neu, yaa í kɔɣɔ. Yaa í neu alv nyəɣ wei í ta saata tɔ. ²⁶ Ye pə maɣana kɔtulv ke mpv, í la nyuvu tɔɔ asilima kɛɛluyv kɔtaya. I tan na kuyɛɣ naatɔsompɔɣɔlaya tɛɛ na pəcɔ í svv í tɔmlɛ taa. ²⁷ Kuyɔɣku í mələyi təsulle taya pə taa nyəɣka tɔɔ tɔ, í ka la kɔtaya na pə husi í isayatu. Tacaɔ Iɔɔ má ma yɔɣtəna mpv. ²⁸ Kɔtəlaa kpəncɔuu nté má. I kaa wɛɛna mə paa nyəm napələxi Iseyeli taa. Maɣale mə paa nyəm. ²⁹ Mə tɔɣɔnaya nté kɔhaan, na tɔla nna pa laki kɔtaya si pə husi isayatu tɔ. Pə təna mpi pa suwa si, ma nyəm ke Iseyeli taa tɔ, mu tɔɣna.

³⁰ Kətəlaa tənna kómto kancaalaya nyəntu həyələh, na mpi İseyeli nyóma ləsa-m pa wənav taa tó. Yəlaa ká cəla kətəlaa ke pa mólóm kúpampam. Uəna má kooli pa téesi ke kúpantv. ³¹ Ama kətəlaa kaa təyə wontu kusəpətv yaa nti póləpə kowa tó. Paa sumaya paa wontuyə ŋku.

45

Tətənaa mpa pa wəna pa mpa tó

¹ Ḿpógú Tacaa yəyótəa sɪ: Ye í taləyɪ İseyeli kpeka ke tətə ulé í ləsi həyələyuv nakəli na í ha-m. Həyələyuv ŋku kú tayaləh ká wəe kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv. Kú wəh ke kilomeətələnaa kakpasɪ. Uəna tətə nti tó pəsɪ İso nyəntu təkpatəa. ² Uəna í cosi iso təsəele tətə ke tə taa. Tə tayaləh na tə wəh ká wəe teitei. Paa kəhəkəh ŋkuyu məeətələnaa ŋmənəyuv na nule na naanəwə (250). Na pə yele ikpatə na pə cəw na pə tá tətə nti. Tələ tə wəh ká wəe məeətələnaa hiu na kakpasɪ. ³ Tətə nti tə taa ké í ká məyasɪ na í ləsi kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv. Tə wəh ke kilomeətələnaa kakpasɪ. Tənaya í ká ŋmá İso təyaya. Lontə nté tə kəna lontə kate nyəntə. ⁴ Həyələyuv ŋku kú ké İso lontə kate nyəntə ké. Pə sɪ-kú na kú mpa ke kətəlaa mpa pa lakɪ Tacaa təmlə ke İso təyaya taa təyə. Lontə nté tə taa tənaya í ká ləsi lona nna a taa í ká ŋmá mə téesi na İso təyaya tó. ⁵ Tətə nti tə tayaləh wə kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv, na tə wəh ke kilomeətələnaa kakpasɪ tó tə ké Lefii kətəlaa nyəntu ké. Mpe pa paasəyənana İso təyaya taa təmlə kúpantə. Paa wəna tə taa ké acaləe wəna a taa paa caya təyə. ⁶ Uəna pá məyasɪ tətə nti tə taa tətəyə itayaləw təw ké kilomeətələnaa naanəwə na naale na həyələyuv na wəh təw ké kilomeətələnaa naale na həyələyuv. Uəna í ŋmá icatə nte tə taa İseyeli nyóma ká wəna mpaav sɪ pá caya tó. ⁷ Paa kaasɪ awulumpiya ke lontə ke Tacaa tətə na icatə nyəntu kəhəkəh naale təw. Tətə nti tu kpaɣa hatoo Metitelanee tənku ké. Pə kpaɣaw ilim tətəle təw, haləna İseyeli tətə ilim təlule təw tənə. Tə tayaləh ká wəe teitei na paa kpekəle nte tə nyəntv. ⁸ Uə awulumpiya ká wəna pa mayamaya pa tətə ke İseyeli taa. Pa kaa tasa Tacaa yəlaa ke muyuluɣu. Paa yelina tətə kakaasaya ke İseyeli nyóma.

Nti pə sɪ awulumpiya tó

⁹ Ḿpógú Tacaa İso má ma yəyótəa sɪ: İseyeli awulumpiya mə í teləsa mpələ. Pə wəe sɪ í kisi mósəh na ŋmakəlyuv. I təh tampana na kusiyisim. Uəna í yele ma yəlaa wənav ke ləkuyv. Tacaa má ma yəyótəna mpv.

¹⁰ Pə wəe sɪ í wəna sanəyanəa mpa pa siyisaa tó. I wəna pee nyəm məyasələya kusiyisaya ŋka pa yaa sɪ ifaa tó, na lum nyəm nyəhka kusiyisaya ŋka pa yaa sɪ paati tó. ¹¹ Məyasələsɪ ifaa na paati pa təw ka wəe teitei ké. Paa ŋka kaa təyə isu məyasələya ŋka pa yaa sɪ homəe tó ka həyələh naanəwə taa kúləmv. Məyasələya homəe ke paa kəsəna isəna məyasələsɪ nsɪ sɪ təkɪ tó. ¹² Pa liyitee nyəyəlyuv ŋku pa yaa sɪ kəelaa tó, kule kú təm hiu məyana ŋku pa yaa sɪ sikəli tó kú təm kúləmv. Uəna sikələnaa nutoso náá məyana ŋku pa yaa sɪ miini tó kú təm kúləmv.

¹³ İsəna paa ləsəyɪ pa kəhaan təyələ. Həyələh nutoso taa kúləmvuyv ke paa wei í ká ha í təyənaya pee nyəhka. ¹⁴ Ye í məyasəyɪ mə nim, məyasələya ŋka pa yaa sɪ paati təyə í ká məyasəna. Paati təm naanəwə lakəna homəe kúləmv. Məyasələya ŋka pa yaa koo tó, na ŋka pa yaa sɪ homəe tó sɪ teitei ké. Paati həyələh naanəwə taa kúləmvuyv ke í ká ləsi. ¹⁵ İseyeli nyóma kaləkəh taa ulə, heeh yaa pəh ŋmənəyuv (200) taa ké pə wəe sɪ pá ləsi İso kəhav ke kúləmv. Mpi pa ləsəyɪ mpv təyə paa

la tɔɔnaya kuhav kɔtaya. Yaa ŋka kɔkɔ lusa tɔ, yaa nɔɔ kolumaya kɔrentuɔ nyɛŋka si pɔ husi pa isayatu. Taca ma ma yɔɔtɔna mpɔ.

¹⁶ Iseyeli tetɔ yɔlaa tɔna kɔ konna kuhav ŋku. Ilena pɔ cela pa tetɔ awulumpiya.

¹⁷ Awulumpiya kɔ caana kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ si wontu na sulum kuliisim ke acimanaa waatu. Ise isɔtu kɔfalu na kuyaku kuhesuyɔ. Na lenna nna a kotiyi Iseyeli nyɛma tɔ. Mpe paa caana kɔpɛntɛɛ tayanuɔ kɔtasi na kuhaaŋ. Na kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ. Na nɔɔ kolumaya kɔrentuɔ nyɛŋsi. Ilena Ise nyɛni Iseyeli nyɛma pɔtɔtɔle na i husi pa isayatu.

¹⁸ Mɔpɔyɔ Taca yɔɔtɔa si: Isɔtu kancaalaya nyɛŋ kuyaku kancaalaya nyɛŋku wule, paa la kɔtaya ke latɔce wei i tiili tɔ caami tɔ. Ilena pɔ nyaali Ise tɔyaya asilima. ¹⁹ Kɔtulɔ kɔ kɔyaya kɔtaya kɔpɛntɛ nte tɔ calɛm. Na i taa-wɛyɔ Ise tɔyaya nɔnɔɔ tɔɔ. Na kɔtaya tɔlate ŋkulunyasi taa. Na pɔ taa tɔɔ taya nɔnɔɔ tɔɔ. ²⁰ Pɔ takɔ isɔtu kuyaku naatosompɔɔlaya nyɛŋku Ilena pɔ lɔ mpɔ tɔtɔɔ mpa pa pɛntaa na pa ta nyi yaa pɔ yɔkɔna-we tɔ. Ie pɔ keela Ise tɔyaya asilima nte.

²¹ Isɔtu kancaalaya nyɛŋ kuyeyɛ naanwa na liyiti wule ke paa tɔɔ Tɛɛ acima. Kuyeyɛ naatosompɔɔlaya ke paa tɔɔ acima anɔ na potopotona mpa pa taa kɔkɔsum fei tɔ. ²² Awulumpu kɔ la latɔce ke kɔtaya ke acima kuyaku kancaalaya nyɛŋku wule. I na icate tɔna yɔlaa pa isayatu husuɔ tɔ ke i kɔ la-kɛ. ²³ Pɔ kaasi Ie, acima kuyeyɛ naatosompɔɔlaya unɔ i taa tɔtɔɔ i ka la kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔ latɔcɛnaa naatosompɔɔlaya, na iwaan naatosompɔɔlaya. Ilena i la paa kuyaku ŋkuyɔ pɛntɔlɔyɔ ke isayatu husuɔ kɔtaya. ²⁴ Na i ha tɔɔnaya pee nyɛŋka isɔ kiloona hɔ na naanwa. Ilena i sɔsi nim liitilinaa naatoso ke paa kɔtaya latɔce na iwaan ŋku kɔ tɔɔ.

²⁵ Pɔ takɔ isɔtu naatosompɔɔlaya nyɛŋ kuyaku naanwa na kakpasɔ acima wule, Ilena awulumpu la kɔtaya na kuhav ke teitei. Ise i ka lapɔ Tɛɛ acima waatu tɔ. Acima kuyeyɛ naatosompɔɔlaya unɔ i taa kɛ i kɔ la paa kuyaku ŋkuyɔ isayatu husuɔ kɔtasi kolumasi nsi. Na nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ. Na tɔɔnaya pee na nim pɔ kuhav tɔtɔ.

46

Nti pɔ su awulumpu tɔ

¹ Mɔpɔyɔ Taca Ise yɔɔtɔa si: Pɔ taa tɔɔ taya nɔnɔɔ ŋka ka wenna ilim tɔlɔle tɔɔ tɔ, kaa tɔki mɔpɔyɔ tɔmlɛ kuyeyɛ naatoso taa kɛ. Ama paa tɔli-keɛ kuyaku kuhesuyɔ na isɔtu kɔfalu kuyaku wule. ² Awulumpu suukɔna awalɔ tɔɔ taya tɔɔ Ilena i fayana kutuluyɔ ŋku kɔ kɔpɛntɛ nɔnɔɔ tɔ kɔ taa. Na i sɔŋ nɔnɔkeelasɔ tɔnaya, saa wei kɔtɔlaa laki awulumpu unɔ i kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ. Na nɔɔ kolumaya kɔrentuɔ nyɛŋsi. Ilena i hɛntɔ atɛɛ nɔnɔkɔpɛte na pɔcɔ i tɛɛ. Pɔ fei si pɔ tɔki nɔnɔɔ na pɔcɔ pɔ taani. ³ Ye pɔ tala kuyaku kuhesuyɔ na isɔtu kɔfalu acima. Tetɔ yɔlaa kɔ kɔ nɔnɔkɔpɛte cɔnɛ, na pɔ sɛɛ-m. Maya Taca.

⁴ Iwaan kolumuɔ na iweesi naatoso, wei i tiili tɔ caami tɔɔ, awulumpu kɔ la kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ. Taca ke i ka la kɔtaya ŋkeɛ kuyaku kuhesuyɔ wule. ⁵ Ilena i kɔna tɔɔnaya pee kuhav. Ise kiloona hɔ na naanwa ke iwaan tɔɔ. Ye pɔ kaasa iweesi tɔɔ Ie i kɔna tɔɔnaya pee kuhav ke isɔna i hɔ si pɔ munaa tɔ. Ilena i sɔsi nim liitilinaa naatoso ke tɔɔnaya pee kiloona hɔ na naanwa tɔɔ. ⁶ Isɔtu kɔfalu acima wule i ka la kɔtaya ke latɔce. Na iweesi naatoso, na iwaan kolumuɔ. Pɔ tɔnaya mpɔ pu we tɔla nna a tiili tɔ caami tɔ. ⁷ Ilena i tɔni tɔɔnaya pee kuhav isɔ kiloona hɔ na naanwa. Paa latɔce wei na paa iwaan ŋku kɔ tɔɔ ke i tɔnɔyɔ mpɔ. Ye pɔ kaasa iweesi, Ie i ha tɔɔnaya pee ke isɔna i hɔ si pɔ we teu

tō. Uena í tēni nim liitilinaa naatoso ke tōyonaɣa pee kiloonaa hiu na naanowa tō. ⁸ Mpaav kolumvuy ke awulumpu ká tēn na í sūv na í lu. Kutuluɣu ŋku ku kɔtəna nənəɣo tō, ku taa ké í ká fayana. ⁹ Waato wei Iseyeli yəlaa ká sūv Iso sēv ke acima kuyeyɛn taa tō. Mpa paa sūvna ilim ntəɣon tō nənəɣo na pá sēv-ɪ tō, ilim mpətəɣ tō nyəŋka ke paa luna. Mpa pele pá sūvna pə mpətəɣ tō nyəŋka, ɪle pa luna pə ntəɣon tō nyəŋka. Yulv kaa luna nənəɣo ŋka í sūvnaa tō, kɔfalaya ke í ká tēn. ¹⁰ Awulumpu na tetv yəlaa paa kɔtəna sūv na pá kɔrenti luw.

Nti pə su kohaɣ waanu waanu tō tō

¹¹ Ye pə tala acima yaa waatvnaa səsaa, tōyonaɣa kɔhav ká wēv isv kiloonaa hiu na naanowa ké, paa kətaya latəce na pə iwaav ŋku ku tō ké. Ye pə kaasa iwēvsi ɪle, paa wei í ká sūna í kɔhav tōməŋ. Uena pá tēni nim liitilinaa naatoso, ke tōyonaɣa pee kiloonaa hiu na naanowa tō.

¹² Ye isv awulumpu caaki luɣu kolumvuy kətaya lapv ke Tacaa, paa ŋka kəkō lusa ka tēna tō. Yaa nəɣo kolumaya kɔrentvuy nyəŋka. Pə wēv si pá tul-ɪ ilim təlule tō nənəɣo ké. Uena í ha í kohaɣ inɪ, isv pa lakvuy kuyaku kɔhēsuvuy wule tō. Ye í tema tēv, ɪle pa təkɪ nənəɣo.

¹³ Paa ifemle nte, paa la Tacaa ke pənaɣa kolumaya iwəyaya ŋka ka tiili ta caamɪ tōy kətaya ŋka kəkō lusa ka tēna tō. Tanəŋ tanəŋ ke paa lakɪ-sɪ. ¹⁴ Paa ha Tacaa ke tōyonaɣa kɔhav tətəɣo molumvuy mayasəlasɪ naale ke mɔrɔyú paa tanəŋ ŋku. Uena pá siti molumvuy mɔrɪ na nim liitilinaa naale. Paa ifemle nte tō tōyonaɣa kɔhav kōne, kɪ wēv mɔrɔyú tam tō ké, ku kaa sɪ. ¹⁵ Paa tanəŋ ŋkuɣu paa la iwəyaya, na molumvuy, na nim ke kətaya ŋka kəkō lusa ka tēna tō.

Awulumpu pəyalaa kpancoou

¹⁶ Mɔrɔyú Tacaa yəɣətaa sɪ: Ye awulumpu ha í nyəm napələɣɪ í pəyalaa taa nəɣəlv, pə pəsa pəyalv inɪ na í piya piya pa nyəm ke tam tō ké. ¹⁷ Ama ye awulumpu cosa í nyəm, na í ha í təmle nyəma taa nəɣəlv í təkɪ-wəɣɪ mɔrɪ, haləna í cərv pənaɣa. Uena pə tayanɪ mələvuy ke awulumpu nyəm. Mɔrɪ awulumpu hawa í mayamaɣa í piya tō pə tike pə kəna pele pa nyəm. ¹⁸ Pə fəɪ sɪ, awulumpu í ləkɪ yəlaa taa nəɣəlvuy pəntv nyəm. I mayamaɣa í nyəm ke í ká cəla í pəyalaa. ɪle Iso yəlaa taa nəɣəlv kaa hatələna í nyəm.

Iso təyaya tətəsələnna

¹⁹ Mɔrɔyú apalv inɪ í təŋna-m təsəvle nte tō wēv nənəɣo kɪŋ tō tō. Uena tō sūv kətəlaa kutulvuy taa. Uena tō kēna ilim ntəɣon tō ké kətəlaa lonte. Patəma nəɣəlv í ka wēv ləlv ké ilim tətəvle tō. ²⁰ Uena í hulɪ-m sɪ: Cənyev kətəlaa ká təsɪ təla nna pa lapa kətaya sɪ pə tayanɪ pa isayətv tō a nantv. Təna tətəɣo paa təsɪ kohaɣ. Pa taa ləsv kətaya nyəm mɔrəɣɪ awalɪ taya tō. Pə taa kəv na samaa pilisi Iso nyəm.

²¹ Mɔrɔyú í luna-m awalɪ tō taya tō. Uena í cəvna-m taya ŋkulunyasɪ liyiti taa. Paa ŋkulunja ŋka kaa wēna taya ké. ²² Nkulunyasɪ taa taasɪ nsv sɪ wēv pəcə pəcəɣo. Sɪ wəŋ na sɪ tayələŋ ke teitei. Tayələŋ wēv mēetələnnaa hiu. Wəŋ ke mēetələnnaa naanowa na kakpasɪ. ²³ Pēv kolunja cəvna paa taya ŋkaya. Uena māsasɪ cəvna kolunja ŋke na pə tá. ²⁴ Mɔrɔyú apalv inɪ í heela-m sɪ, māsasɪ nsv sɪ tō Iso təyaya təmle nyəma təsəɣɪ təla nna yəlaa lapa kətasi tō, a nantv təɣəvle.

¹ M̄p̄r̄ȳḡ apalu un̄i i m̄el̄əna-m̄ Iso t̄əyaga n̄ənx̄ə, ilena má ná l̄um luk̄əna n̄ənx̄ə t̄e, na ilim t̄əlule t̄ə. Iso t̄əyaga na ilim nt̄əx̄ə t̄ə k̄é l̄um k̄p̄əyagana. Uena p̄é m̄əl̄əx̄əna k̄ətaga t̄əlate, na ilim mp̄ət̄əx̄ə t̄ə. ² M̄p̄r̄ȳḡ i luna-m̄ na ilim nt̄əx̄ə n̄ənx̄ə. T̄ə k̄eena awali t̄ə n̄ənx̄ə ŋka ka siyisina ilim t̄əlule t̄ə t̄ə, na l̄um t̄əŋa k̄p̄ente na k̄əŋk̄əŋ nt̄əx̄əŋ nȳəŋku t̄ə. ³ Uena í m̄əŋna ilim t̄əlule t̄ə, na í t̄əka ŋm̄əŋaga. Uena í magas̄əna-k̄eγe m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄əwa (500) k̄e h̄əȳl̄əȳu ŋku ku t̄ə. P̄ə waali k̄é i t̄es̄əna-m̄ na l̄um. P̄əle p̄é suna ma n̄əse. ⁴ M̄p̄r̄ȳḡ i t̄asa magas̄əȳu k̄e m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄əwa (500). Uena í t̄es̄əna-m̄ l̄um, na p̄əle p̄é suna ma t̄əna. I t̄asa magas̄əȳu k̄e m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄əwa (500) t̄ə. I t̄asa-m̄ l̄um t̄es̄əna, ilena p̄é k̄pa ma t̄əŋaga. ⁵ M̄p̄r̄ȳḡ i t̄asa magas̄əȳu k̄e m̄eet̄əl̄ənaa nas̄əle na nun̄əwa (500). Ue l̄um mp̄i p̄əle p̄é k̄əla luman̄, ma ta p̄əsi t̄es̄əȳu. P̄ə k̄é l̄əu k̄é, na ye p̄ə t̄əyaga yau n̄əx̄əlu kaa p̄əsi t̄es̄əȳu. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ i p̄əssa-m̄ si: Yulu nȳá, ŋ nawa teu na? Uena í p̄ona-m̄ k̄p̄eŋa na í t̄əyaḡni-m̄ m̄əŋnav k̄e l̄əu n̄əx̄ə. ⁷ Uena má paas̄əna si, t̄uŋ nyala s̄əss̄əm k̄e l̄əu ŋku ku k̄ətem̄iŋ naale t̄ə. ⁸ M̄p̄r̄ȳḡ apalu un̄i i heela-m̄ si: L̄əu k̄əne ku l̄um k̄p̄əŋ ilim t̄əlule h̄əȳl̄əȳu t̄ə k̄é. Yaatan̄i t̄et̄ək̄əle k̄e p̄ə t̄əŋəȳi, na p̄ə tiiki t̄əŋku k̄əš̄əp̄u t̄əa, na p̄ə t̄əyaḡəȳi-wi. ⁹ Uena l̄um t̄əa wees̄əȳu nȳəm t̄əna weena wees̄əȳu, k̄e p̄əa timp̄i l̄əu ŋku ku l̄um ka tala t̄ə. Waat̄u un̄əȳi tiina ka huki. P̄ə t̄əyaga p̄əlu, t̄əŋku l̄um ka t̄əyaḡni. Ye l̄əu ŋku ku l̄um í tala timp̄i, wees̄əȳu laki k̄é. ¹⁰ P̄ə k̄p̄əyaḡu hatoo Aŋ-Ket̄i, na p̄é polo Aŋ-Aŋk̄əlayim t̄ə. Tiina k̄p̄alaa k̄á t̄əȳi pa pul̄əŋ k̄é, na pá leŋ t̄əŋku k̄ət̄əŋ t̄ə. P̄əa k̄pa tiina waan̄i waan̄i k̄é is̄u t̄əŋku s̄əš̄ə t̄əa. ¹¹ Ama l̄ucayam na luna ná kaa t̄əyaḡni. P̄u p̄əsi t̄əm lona k̄é. ¹² T̄uŋ k̄əl̄əl̄əŋ waan̄i waan̄i k̄á nȳə l̄əu k̄ətem̄iŋ t̄ə. I hatu kaa l̄ontili p̄əa p̄əlee, na í l̄əȳi p̄ee k̄e tam t̄ə. P̄əa is̄əw̄ wei k̄e p̄əa kooliyi i k̄əl̄əl̄əŋ. Mp̄i t̄ə, t̄əsulle t̄e k̄é l̄um luk̄əna na p̄é k̄p̄əŋ i t̄e. P̄əa t̄əki i p̄ee k̄é, na pá waas̄əȳəna p̄ə t̄əȳi i hatu.

Tacaa s̄uki Iseyeli t̄ətu toosi

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa Iso ȳəȳət̄aa si: T̄ətu nti p̄əa tala Iseyeli k̄p̄eka naan̄əwa na naale t̄ə t̄ə toosi n̄t̄ə. T̄əm naaleye p̄əa c̄əla Yos̄eefu k̄p̄ək̄əle nȳəma. ¹⁴ Teitei k̄é p̄əa tala-ti. Mp̄i t̄ə, má ȳəȳət̄aa k̄é na tuun̄əu na má su si, ma haaki-t̄əȳi pa c̄əš̄ənaa. Ue t̄ə p̄əsa pa k̄p̄ancoou k̄é. ¹⁵ T̄ətu ilim nt̄əx̄əŋ t̄ə t̄əŋa, k̄p̄ak̄əȳi Metitelanee t̄əŋku. Uena k̄á t̄əŋ hap̄əle nte t̄ə t̄əŋəȳəna Het̄əl̄əŋ na Lepo-Hamat̄i na Set̄ai p̄ə acal̄e t̄əa t̄ə. ¹⁶ P̄ə waali ilena k̄á lu Pelota na Sip̄əlayim p̄ə acal̄e. An̄i a wenna Tamasi na Hamati t̄ətu p̄ə h̄ek̄u t̄əa. Na Has̄e-Tikon̄ icate nte t̄ə k̄p̄ət̄əna Haul̄əŋ t̄ətu t̄əŋa t̄ə. ¹⁷ T̄əŋa ŋk̄e kaa polo t̄əŋku Metitelanee. Hal̄əna Hasaa-Iŋəŋ t̄ətu k̄e ilim t̄əlule t̄ə. Uena k̄á m̄əli Tamasi na Hanati p̄ə t̄ətu. Is̄əna t̄əŋa ka wee ilim nt̄əx̄əŋ t̄ə t̄əȳəle. ¹⁸ Ilim t̄əlule t̄ə t̄əŋa k̄á lu l̄onte nte t̄ə we Tamasi na Haul̄əŋ pa h̄ek̄u t̄ə. Uena k̄á t̄əŋ Yaatan̄i t̄et̄ək̄əle k̄e Kalaati na Iseyeli t̄ətu p̄ə h̄ek̄u t̄əa. Kaa polo timp̄i pa yaa si Tamaa t̄əȳə t̄əŋku k̄əš̄əp̄u. Is̄əna t̄əŋa k̄á wee ilim t̄əlule t̄ə t̄əȳəle. ¹⁹ Ilim mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄əŋa il̄e kaa lu timp̄i pa yaa si Tamaa t̄əȳə Melipa l̄um na Kateesi p̄ə t̄ətu c̄əlu. Uena k̄á m̄əli Icipiti t̄ətu l̄əu. Hal̄əna Metitelanee t̄əŋku. Is̄əna t̄əŋa k̄á wee ilim mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄əȳəle. ²⁰ Ilim t̄ət̄əle t̄ə nȳəŋka il̄e, t̄əŋku Metitelanee k̄e t̄əŋa. P̄ə k̄p̄əyaḡu ilim mp̄ət̄əŋ t̄ə t̄ə, hal̄əna Lepo-Hamat̄i k̄e ilim nt̄əx̄əŋ t̄ə. Is̄əna ilim t̄ət̄əle t̄ə nȳəŋka ka wee t̄əȳəle.

²¹ Iseyeli k̄p̄eka nȳəma k̄e í k̄á tala t̄ətu nti. ²² T̄e t̄e k̄é í k̄á t̄ə na í tal̄əna-ti. Ue í t̄əa s̄ə m̄əl̄əa mp̄a pa w̄ə m̄ə h̄ek̄u t̄əa na pa l̄ula piya k̄e m̄ə t̄ətu t̄əa t̄ə. P̄ə wee k̄é si í la-w̄eγe teitei is̄u Iseyeli nȳəma. Uena p̄əle p̄ə h̄iki pa p̄əa t̄ete k̄e Iseyeli k̄p̄eka t̄əa. ²³ P̄əa wei i k̄á h̄iki i p̄əa t̄ete k̄e Iseyeli k̄p̄ək̄əle nte t̄ə t̄əa i k̄á c̄əȳa t̄ə. Tacaa Iso má ma suna mp̄u.

48

Ilim ntɔɔŋ tɔɔ kpeka tetu

¹ Iseyeeli kpeka nyɔma hɛla nto, na pa tetɔnaa. Taŋ kpekale nyɔma tetu we ilim ntɔɔŋ tɔɔ kɛ. Tɔ mala hapale nte tɔ tɔŋɔgɔna Hetɔlɔŋ na Lepo-Hamati na Hasaa-Inaŋ pɛ tetɔnaa taa tɔ. Uena pɛ polo Tamasi, na Hamati pɛ tetɔnaa cɔlɔ. Uena kɔ polo kɔ lu ilim tɔlule tɔŋa. Hali Metitelanee tenku na ilim tɔtɔle tɔɔ. ² Taŋ tetu nɔ tɔŋa ilim ke itayalau tɔɔ kɛ, halɔna Asee kpekale nyɔntu. ³ Asee tetu itayalau tɔɔ kɛ Nefɔtali nyɔntu weɛ. ⁴ Uena Manasee tetu nɔɔ weɛ Nefɔtali nyɔntu itayalau tɔɔ. ⁵ Ifɔlayim tetu we Manasee nyɔntu itayalau tɔɔ kɛ. ⁶ Uena Lupɛŋ tetu nɔɔ weɛ Ifɔlayim nyɔntu itayalau tɔɔ. ⁷ Uena Yuta tetu ke Lupɛŋ nyɔntu itayalau tɔɔ.

Tacaa nyɔntu

⁸ Pɛ krayau Yuta tetu itayalau tɔɔ kɛ ilim tɔlule na pɛ tɔtɔle tɔ, i kɔ kaasi tetu na tɔ tayalɛŋ weɛ teitei isu paa kpekale nte tɔ nyɔntu. Tɔ tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Uena i ŋmɔ tɔ heku taa kɛ Iɔ na yɔlaa pa tɔsulle. ⁹ Tacaa tetu tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tɔ waŋ ke kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa. ¹⁰ Tetu hɔɔlɔɔyɔ ŋku pa cela kɔtɔlaa tɔ, ku tayali kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ kɛ. Pɛ krayau ilim tɔlule na pɛ polo pɛ tɔtɔle tɔ. Uena i maɔasi kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi ke pɛ krayau ilim ntɔɔŋ na pɛ mpɔtɔŋ tɔ. Na i sɔŋsi Iɔ na yɔlaa pa tɔsulle ke heku taa. ¹¹ Tetu hɔɔlɔɔyɔ ŋku, ku pɛsi Satɔki lɔlɔyɔ nyɔma kɔtɔlaa mpa pa kra kɔtɔyɔ tɔ pa nyɔntu kɛ. Pa lapa Tacaa tɔmlɛ ke teu kɛ. Pa ta la isu Lefii nyɔma mpa pa lɔwa Iɔ kɛ waatu wei Iseyeeli nyɔma toolaa tɔ. ¹² Pɛ tɔɔ kɛ paa ha-weye kelika naŋŋ nyɔŋka. Nka pa cosa Iseyeeli nyɔma tetu tɔɔ kɛ Lefii nyɔma tɔŋa kin tɔ. ¹³ Lefii nyɔma nyɔntu kɔ weɛ teitei kɛ isu kɔtɔlaa nyɔntu. Tɔ tɔna tɔ tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tɔ waŋ ke kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi. ¹⁴ Pɛ fei si yɔlɔ i layasi tetu nti na pɔlɔ. Yaa i pɛti-ti, yaa i kee-tɔŋi nɔɔɔlɔ. Pɛ tayɔ pɔlɔ, tɔ kɔla tetu tɔnaɔa sɔsɔntu ke Iseyeeli taa. Mpi tɔ, tɔ kɛ Tacaa nyɔntu tɔ se.

Acalsee na tetu hɔɔlɔŋ pɛ paa tete

¹⁵ Tetu kɔ kaasi Iɔ nyɔntu cɔlɔ tɔna. Tɔ waŋ we kilomɛɛtɔlɔnaa naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tɔle tɔ ta ke Iɔ nyɔntu. Icate nyɔntu kɛ si yɔlaa i caɔa. Uena pɔ ŋmɔ icate ke heku taa. ¹⁶ Tɔ tayalɛŋ na tɔ waŋ kɔ weɛ teitei kɛ. Mɛɛtɔlɔnaa iyisi naale na ŋmɔntɔyɔ na nule na naanɔwa (2250) kɛ paa kɔŋkɔŋ ŋku. ¹⁷ Paa yeɛ ikpate na tɔ cɔna icate na tɔ tɔ. Tɔ waŋ kɔ weɛ mɛɛtɔlɔnaa nunɔwa na hiu na kakpasi (125). ¹⁸ Pɔ kaasi Tacaa tetu tɔɔ kɛ hɔɔlɔɔyɔ. Ku tayalɛŋ ke kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi, na icate ilim tɔlule tɔɔ. Na kilomɛɛtɔlɔnaa kakpasi tɔtɔyɔ ilim tɔtɔle tɔɔ. Tetu nti tɔ taa kɛ paa hiki tɔɔnaɔa na pa cela icate yɔlaa. ¹⁹ Paa Iseyeeli kpekale tɔ wei i we icate taa te. I pɛsɔŋi na i hala-ti. ²⁰ Tacaa tetu na icate nyɔntu, pɛ kɔkɔrentɔyɔ tɔna tayalɛŋ na pɛ waŋ we teitei kɛ. Paa kɔŋkɔŋ ŋkuyɔ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. ²¹ Pɔ kaasi ntiyi Iɔ tetu na icate nyɔntu heku taa tɔ, awulumpu nyɔntu ntɛ. Tu pɛ ŋpɔyɔ na tɔ tɔŋ lentɔnaa. Tɔ tayalɛŋ kɔ weɛ kilomɛɛtɔlɔnaa naanɔwa na naale na hɔɔlɔɔyɔ. Tu yoosina ilim tɔlule tɔɔ tɔŋa. Uena tɔ polo Metitelanee tenku ke ilim tɔtɔle tɔɔ. Tacaa tetu na tɔsulle kɔ weɛ tetu nti tɔ wena tɔ paa ke mpɔ tɔ, tɔ heku taa kɛ. ²² Lefii nyɔma tetu na icate pɔ faɔa awulumpu tetu ke hɔɔlɔŋ naaleɔe. Tu tɔŋ Yuta tetu na ilim ntɔɔŋ tɔɔ, na Pɛncameɛ nyɔntu na pɛ mpɔtɔŋ tɔɔ.

Ilim mpɔtɔŋ tɔɔ kpeka tetu

²³ Kpeka lenna na a tetɔnaa ntɔ cɔnɛ. Pɛncamɛɛ tetu tɔnaya ntɛ pɔ kpaɣaɔ ilim tɔlule tɔɔ tɔnɔ tɔ. Na pɔ polo Metitelanee tenku na ilim tɔtɔle tɔɔ tɔ. ²⁴ Pɛncamɛɛ nyɛntɔ tɔnɔ ilim ke itaɣalaɔ tɔɔ kɛ. Tɔ kɔnkɔn taa kɛ Simiyɔn tetu wɛɛ. ²⁵ Isakaa nyɛntɔ ke Simiyɔn nyɛntɔ kɔnkɔn taa. ²⁶ Na Sapulɔn tetu ke Isakaa nyɛntɔ kɔnkɔn taa. ²⁷ Na Katɔ nyɛntɔ ke Isakaa tetu kɔnkɔn taa. ²⁸ Katɔ nyɔma tɔnɔ nka ka wɛ ilim mpɔtɔn tɔɔ tɔɔle tetu tɔnɔ. Nke ka kpaɣana Tamaa kɛ ilim tɔlule tɔɔ. Uena kɔ polo Melipa na Kateesi tetu lom cɔɔ. Pɔ waaɔ uena kɔ tɔnɔ Icipiti lɔɔ halɔna Metitelanee tenku. ²⁹ Mprɔyɔ paa tala Iseyeeli kpeka ke tetu na tɛtɛ tɔɔ. Paa kpekɔle nte tu wɛɛna tɔ lonte ke tetu taa. Tacaɔ Isɔ suna mpɔ.

Yosalem nɔnɔɔsi naanɔwa na naale

³⁰⁻³¹ Isɔna Yosalem icate nɔnɔɔsi naanɔwa na naale kɔ wɛɛ tɔɔɔɔ. Iseyeeli nyɔma kpeka hɔla ke paa ha paa nɔnɔɔɔ nka. Koluɔnɔ taɣalɔn kɔ wɛɛna ilim ntɔɔn tɔɔ kɛ mɛɛtɔlɔnaa iyisi naale na nɔmɔnɔnɔ na nule na naanɔwa (2250). Koluɔnɔ nke ka tɔɔ ka wɛɛ nɔnɔɔsi tooso. Lupeɔn nɔnɔɔɔ na Yuta nyɔnka na Lefii nyɔnka. ³² Ilim tɔlule tɔɔ hɔɔɔɔnɔn koluɔnɔ taɣalɔn kɔ wɛɛ mɛɛtɔlɔnaa iyisi naale na nɔmɔnɔnɔ na nule na naanɔwa (2250). Koluɔnɔ nke ka tɔɔ ka wɛɛ nɔnɔɔsi tooso tɔtɔ. Yosɛɛɔ nɔnɔɔɔ na Pɛncamɛɛ nyɔnka na Tɔn nyɔnka. ³³ Ilim mpɔtɔn tɔɔ koluɔnɔ taɣalɔn kɔ wɛɛ tɛtɛi kɛ isɔ lɛnɔsi. Koluɔnɔ nke ka nɔnɔɔsi ka wɛɛ tooso. Simiyɔn nɔnɔɔɔ, na Isakaa nyɔnka na Sapulɔn nyɔnka. ³⁴ Ilim tɔtɔle tɔɔ hɔɔɔɔnɔn taɣalɔn kɔ wɛɛ tɛtɛi kɛ na lɛlɔn. Koluɔnɔ nke ka nɔnɔɔsi kɔ wɛɛ tooso tɔtɔ. Katɔ nɔnɔɔɔ, na Aseɛ nyɔnka, na Nɛfɔtali nyɔnka. ³⁵ Icate koluɔnɔ tɔna taɣalɔn kɔnɛta mɛɛtɔlɔnaa iyisi pɔɔɔɔɔɔɔɔ naanɔwa (9000).

Pɔ kpaɣaɔ waaɔ unɔ tɔɔn paa ha icate ke hɔtɛ si: Tacaɔ wɛ cɔnɛ.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

TANIYEELI TOM TAKELAYA

Kutulutu

Takelaya kane ka taa ile, Yuta ifepiya liyiti sɛhna tɛca ke Iso sɛɛu taa. Paa na paa we Papiloni tetu taa kɛ ma ta nyi isɛnaa te tɔ, pa kisa pa Iso kɛ pɛntɛnan. Tɛ naaki tɔtɔyɔ Iso toŋ ke wulaw kalampaanu tu tɔɔ na isɛna Iso kɛla piiitimnaa tɔ.

Isɛna pa faɣa Taniyechi takelaya tɔ:

Isɛyeli ifepiya liyiti taa tem na Iso, titite 1-6

Yaasinnaa liyiti wei pɛ kulaa na pɔ hɔli Taniyechi tɔ, titite 7-12

Taniyechi na i taapalaa ke Papiloni

¹ Yuta wulaw Sowakim kawulaya piisi tooso nyɛhka taa, Papiloni wulaw Nepukanɛsaa na i yoolaa pa pola Yosalem icatɛ ke yoonau. Ilena pɔ ta-te. ² Mprɔyɔ Tɔcaa tɔwa Yuta wulaw Sowakim ke pa niŋ taa. Pa kpa salɛkatvnaa, na pɔ kpaɣa Iso tɛsɛle taa wontu lentɛnaa, na pɔ kpeena na pɔ su pa tiŋ kutuluɣu kpancoou taa.

³ Mprɔyɔ wulaw Nepukanɛsaa tɔma i kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔvɔ tu Asepenasi si: Lɛsi Isɛyeli awulumpiya. Yaa mpa pa nyɔɔŋ kulaa tɔ, pa ifepiya napɛli. ⁴ Mpa pa sɛhna teu na pa isɛntaa liwa, na pɔ lapa ceu tɔ. Pɛ te yɛlaa kɔ wɛɛna nyɛm na laɣatu kɛ. Na pa pɛsɛɣi na pɔ lɔ wulaw tɔyaya taa kɛ tɛmlɛ. Ilena pɔ hɔli-wɛyɛ Papiloni tɔm na pɛ ŋmaatu ⁵ ke piisi tooso. Wulaw tɔɔɔnaya ke paa tɔki na pɔ nyɔki i sɔlvɔm. Pɛle pɛ waali ilena pɔ su i tɛmlɛ taa.

⁶ Yuta kpekɛle nyɛma ka sita ifepiya mpe pa taa kɛ. Mpeyɛle Taniyechi, na Hananiya, na Mikayɛli, na Asaliya. ⁷ Mprɔyɔ kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔvɔ tu laɣasa-wɛyɛ hɛla. Taniyechi kɛle Pɛlɛtasaa, na Hananiya si Satɛlaki, na Mikayɛli si Mesaki, na Asaliya si Apɛti-Neko. ⁸ Ama Taniyechi nɔ kisa tɛsɛɣasaya si un i kaa pilisi i ti na wulaw kutɔɔvɔ na sɔlvɔm mpi. Ilena i sɛlɛmi kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔvɔ tu si, i taa caali na wulaw tɔɔɔnaya na i sɔlvɔm mpi. ⁹ Mprɔyɔ Iso lapa na apalɔ un i hɔli Taniyechi ke pɛɛɛɛ, na i nu i tɔm. ¹⁰ Paa na mpɔ, ilɛ i cɔ-i si: Ta caa wulaw maɣamaya siina mɛ tɔɔɔnaya na mɛ kɔnyɔnyɔm. Ile ma nyɛŋ kɛ si pɔ taa kɔɔ na mɛ saalanaa tɛɛ-mɛyɛ alaafɛya. Ile pi la na wulaw lɛsi ma weesuɣu.

¹¹ Mprɔyɔ Taniyechi pola wei Asepenasi ka kpawa si i feŋ i na i taapalaa pa tɔ tɔ i kiŋ, na i tɔmi-i si: ¹² Maɣasi-tɔyɔ celvɔ ke tuusi hatu na lɔm ke kɔyɛɛŋ naanɔwa. ¹³ Pɛle pɛ waali, ilena ŋ nyɛni tɔ na tɔ saalanaa. Mpa pa tɔki wulaw tɔɔɔnaya tɔ, ta alaafɛyanaa. Ile n kɔ nyi isɛna n kɔ la tɔ.

¹⁴ Mprɔyɔ i tisa nti pa sɛlɛma-i tɔ. Ilena i maɣasi-wɛyɛ mprɔyɔ kɔyɛɛŋ naanɔwa. ¹⁵ Kɔyɛɛŋ kɔma na i tala naanɔwa, ile feŋlu nawayale si Taniyechi pa kɛla pa taapalaa ke alaafɛya na yasɛlaya. Pɛyɛle pɛle pa tɔkayana wulaw tɔɔɔnaya. ¹⁶ Pɛ tɔ kɛ feŋlu yela-wɛyɛ wulaw tɔɔɔnaya ke celvɔ na i tɔyɔ-wɛyɛ tuusi hatu tike. ¹⁷ Mprɔyɔ Iso ha ifepiya mpe pa liyiti kɛ tɔm kate nyɛntɔ cɛkɛnau, na laɣatu, na takelaya nyɛm. Taniyechi nɔ sɛɣɛsaya toosee waani waani hɔwɛɛ.

¹⁸ Kuyaku ŋku wulaw ka siwa tɔ kv tapa. Ilena Asepenasi pona ifepiya mpe pa tɔnaya wulaw si i maɣasi-wɛ. ¹⁹ Mprɔyɔ ilɛ i yɔɔtɛna ifepiya mpe pa tɔna. Ama i ta na pa taa napɛli, isɛ Taniyechi na i taapalaa. Mprɔyɔ i tu-wɛyɛ i tɛmlɛ taa. ²⁰ Paa tɔm

kaŋe nyəntu ntiyi i pona-we pa nyəŋ-təxi. Ilena í ná si Taniyeeli pa kəla tɔwaa, na cele tɔm nalaa, mpa pa təna pa we i kawulaya taa təxɔ tɔm naanɔwa.

²¹ Taniyeeli ka we wulav təmle taa ké m̀póyó. Haləna pənaɣa ŋka Peesi wulav Silusi ləkka Papiloni icate tɔ.

2

Nepukanəsaa toosee

¹ M̀póyó Nepukanəsaa toosa toosee ke i kawulaya pənaɣa naale nyəŋka taa. Toosee anɔ a pəkəla-i na í mayasi tom na í wu. ² Ilena í yeŋe na pá koti tɔwaa, na cele tɔm nalaa na pee pɔsələa na isətɔlɔŋasi tɔm nyəntaa si, pá heeli-i i toosee.

³ Pa kotaa ilena í tɔ-we si: Ma toosaa ké na pɔ pəkəli-m səsəm. Ie ma caa si í keesi-m ma toosee anɔ.

⁴ M̀póyó pa cɔ-i na Alaamee tɔm taa si: Hai, ta caa wulav, mə na tetu*fa*. Heeli-tuyɔ nyá toosee anɔ, ilena taa keesi-ŋ a hɔwɛɛ. ^a weɛ si wulav i weɛ tam.

⁵ Ntəna wulav si: Ye í tá heeli-m ma toosee, na a hɔwɛɛ paa tɔsɔ mə nantu na kpatasi. Ilena mə teesi pəsi ncaa. ⁶ Ama ye í heela-m-ye na a hɔwɛɛ, maa la-mɛɣe kuɔɔŋ səsɔŋ. Maa kuɔsi mə nyɔŋ. Mpu tɔ, í yɔxɔti.

⁷ M̀póyó pa ləla cɔv si: Hai, ta caa wulav. Heeli-tuyɔ nyá toosee anɔ. Ilena taa seɣesi-ŋ a hɔwɛɛ. ⁸⁻⁹ Ntəna wulav cɔ si: Ma nawa təkpataa si, í caa ké si í kee tɔm na í hiki waatu. Ilena í taɣani mə ti na í heeli-m pəpətu, na pɔ laɣasi ma kuɔsəsi. Mpu tɔ, pə weɛ ké si í heeli-m ma toosee anɔ. Ie tənaɣa maa nyəna si í pəsəxi na í seɣesi-m a hɔwɛɛ tɔtɔ. Ye pə taɣa mpu, maa krenti mə tənaɣa kɔrátóyó kuɔlɔmuyɔ.

¹⁰ M̀póyó pa cɔ wulav si: Nɔyɔlv fei ate cəne wei i pəsəxi na í heeli-ŋ nti n pɔsəxi tɔ. Pəyele too tɔ, wulav səsɔ yaa toŋ tu nɔyɔlv i ta pɔsəta tɔm təne tə taka ké tu, yaa pee nalv, yaa nyəntu nɔyɔlv. ¹¹ Nti n pɔsəxi tɔ, tə we kaŋe. Ye pə taɣa tuŋ wei i fei yəlaa heku tɔ, i paasi nɔyɔlv fei wei i pəsəxi na í cɔ-ŋ-ti tɔ.

¹² Tənaɣa pə haŋa wulav na í mu pááná ke səsəm. Ilena í tɔ si, pá ku Papiloni nyəntaa təna. ¹³ M̀póyó pa kraalaa si, pá kú nyəntaa təna. Na pá pɛeki Taniyeeli na í taapalaa tɔtɔ si pa kuɣv-we.

Isɔ hɔla Taniyeeli ke wulav toosee

¹⁴ Wulav taŋlaa nyuyɔ tu Aliyɔki tu mpaav si, i puki Papiloni nyóma kuɣv. Ilena Taniyeeli yɔxɔtəna-i təpamm na ləmayasɛɛ. ¹⁵ I pɔsə-i ké si: Pepe tɔɔ ké wulav saləka we toŋ ke mpu? M̀póyó Aliyɔki keesa-i-ti. ¹⁶ Ilena Taniyeeli polo wulav kiŋ na í sələmi-i si: Ha-m waatu na má heeli-ŋ nyá toosee, na a hɔwɛɛ.

¹⁷ M̀póyó Taniyeeli pola təyaya ke kɔakpaa, na í heeli tɔm ntəxi i taapalaa Hananiya na Mikayeli na Asaliya ¹⁸ na í tɔ-we si: I wiina isəttaa Isɔ, na í la na tə cəkəna toosee anɔ. Pə taa kɔɔ na pá ku ta na Papiloni nyəntaa.

¹⁹ M̀póyó pə hɔla Taniyeeli ke kuŋmɛsətu təne inəxi toosee taa ké ahoɔ. Ilena í sa isəttaa Isɔ si:

²⁰ Tɔ sa Isɔ ké tam tɔɔ.

Inəyɔle ləmayasɛɛ tu na toŋ tu.

²¹ Inu i laɣasəxəna yəlaa waatvnaa.

I caɣasəxi awulaa na í kuɔsəxi-we.

Na í haaku ləmayasɛɛ nyóma ke

ləmayasɛɛ na pá cəkəxəna.

²² Inu i kuliyina kuŋmɛsəm səsəm tɔɔ.

I naaaki səkpetuyu taa, i we nyaaləm taa.

²³ Ma caanaa Iso ma sama-ŋ.

Nyá hana-m ləmayasɛɛ na toŋ.

Mu ta kusələmɔtu na tə nyi wulaw toosee.

²⁴ Pələ pə waali ké Taniyechi pola Aliyōki kiŋ. Inəyi wulaw ka tɔwa si í ku Pabiloni nyəntaa. I pola i kiŋ na í tɔmɪ-i si: Yele nyəntaa mɛɛ. Ama pona-m wulaw kiŋ na má heeli-i i toosee kusɛyɛsətu.

²⁵ M̀p̀r̀ỳỳ Aliyōki pona Taniyechi ke wulaw tɛyɛ kɔakɔaa. Ilena Aliyōki tɔ wulaw si: Ta caa, ma hika Yuta nyəma taa ké nɔɔlɔ. Inu i ka heelina-ŋ nyá toosee hɔwɛɛ.

Lɛɛsuyu ŋku wulaw nawa i toosee taa tɔ kv tɔm

²⁶ M̀p̀r̀ỳỳ wulaw pɔɔsa Taniyechi wei pa cɔyusa si Pələtasaa tɔ si: Tampana n pəɔɔxi na ń kɛɛsi-m ma toosee na a hɔwɛɛ na?

²⁷ Ntɛna Taniyechi si: Ta caa, nyəntu, yaa pee nalu, yaa tuv, yaa isɔtɔlɔŋasi tɔm nyəntaa kaa pəsi na pá nyi-ti na pá heeli-ŋ. ²⁸⁻²⁹ Ama Iso we isɔtaa na í kuliyi kɔŋmeləm tɔɔ. Inu i hɔlɔna-ŋ mpi pu tɛ na pə lá tɔ. Ta caa, n hɛntaa, Ilena ń kɔɔyɛ hɔwɛɛ na ń kaləxi nyá kawulaya loosi. Ilena Iso wei inu i kuliyi kɔŋmeləm tɔɔ tɔ, í hɔli-ŋ mpi pu la tɔ. ³⁰ Inu i kulina-m pə tɔɔ si má heeli-ŋ nyá toosee. Ilena ń cɛkɛna mpi pə cɔɔɔxi-ŋ nyá hɔwɛɛ taa tɔ. Tɔfɔ pə taya isu ma tɛɛ lɛlaa kɛ nyəm se.

³¹ N toosaa ké si, n na yulu lɛɛsuyu anaam nɔɔlɔ na ku nyəntuyu na sɔɔntu. Pə́cɔ́ ku tee kɔkɔ kɛ sɔsɔm. ³² Ku nyuyɔ kɛ wɔla maɔamaya ké. Ku lanɛ na ku ŋkɔlasɪ kɛ liyitee nyəɔlɔyɔ. Ku lotu na ku tala kɛ nyəɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ. ³³ Na ku nɔɔhɛ kɛ nyəɔlɔyɔ maɔamaya. Ku nɔntaaləŋ sita tiili-wɛyɛ nyəɔlɔyɔ, tiili-wɛyɛ cɔyɔ. ³⁴ N nyənaya, Ilena pə ləsi pələ natəli na pulaya tɔɔ na tɛ polo tɛ yaya ku nɔɔhɛ timpi sita nyəɔlɔyɔ na cɔyɔ tɔ, na tɛ putiti-yɛ. ³⁵ M̀p̀r̀ỳỳ lɛɛsuyu ŋku ku hota kɔakɔaa. Na cɔyɔ na nyəɔlɔyɔ maɔamaya na nyəɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ, na liyitee nyəɔlɔyɔ na wɔla pə yɔki tɔnaŋnaŋ. Ilena heelim kɔɔyɛ pə tɔna isu lɔɔtu. M̀p̀r̀ỳỳ pələ nte tɛ yaya lɛɛsuyu ŋku tɔ tɛ lapa puyɔ sɔsɔu na tɛ su antulinya tɔna.

³⁶ Ta caa, nn naaki toosee anɔɔlɔɔ? Maa heeli-ŋ pə hɔwɛɛ. ³⁷⁻³⁸ Nyayale lɛɛsuyu nyuyɔ wɔla nyəŋku ŋku. Nyá kəlɔna awulaa tɔna. Isɔtaa Iso hana-ŋ kawulaya na toŋ na teeli. I tu nyá niŋ taa ké ate nyəm, paa yɔlaa, paa wontu. ³⁹ Nyá waali kawulaya kaa tala nyá nyəŋka. Pələ pə waali tooso nyəŋka wɛnna isu nyəɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ, kaa tɔyɔ antulinya tɔna. ⁴⁰ Liyiti nyəŋka ká wɛɛ toŋ isu nyəɔlɔyɔ maɔamaya, ŋku ku yɔkəxi pə tɔna tɔ. Kaa yɔki kawulasɪ tɔna na ká fayə-səyi hɔɔlasɪ. ⁴¹⁻⁴² Nɔntaaləŋ na nɔmpɛe na sita tiiliyi nyəɔlɔyɔ, na tiiliyi cɔyɔ tɔ, m̀p̀r̀ỳỳ kawulaya ŋkɛ kaa wɛɛ tɔm naale. Kaa wɛɛna toŋ isu nyəɔlɔyɔ, na icantu isu cɔyɔ. ⁴³ Na isu n nau nyəɔlɔyɔ sitina cɔyɔ tɔ m̀p̀r̀ỳỳ yɔlaa ka maɔasi si pá kɔɔnti piitim kɔlɔməm na akɔyale taa. Ama pə kaa la, teitei isu nyəɔlɔyɔ na cɔyɔ pə ta tamsɪ tɔ.

⁴⁴ Kawulasɪ nsi si waatu taa ké Iso ká kusɪ tam tɔɔ nyəŋka nakəli. Kaa yɔki si tɔna na sí saali yem. Nakəli ka kaa kɔa ka tɔɔ. ⁴⁵ Nkɛyɛɛ pələ nte n nawa pə ləsa pulaya tɔɔ tɔ. Ntɛ tɛ yɔkəna lɛɛsuyu ŋku ku nyəɔlɔyɔ, na cɔyɔ, na wɔla. Iso sɔsɔ larəna na ń nyi mpi pu la tɔ. Toosee anu a wɛ tampana. A kusɛyɛsətu kaa saali.

⁴⁶ M̀p̀r̀ỳỳ wulaw Nepukanɛsaa hɛnta Taniyechi kɛ atɛ. Ilena í tɔ si: I fɛɛni Taniyechi na í wɔpɪ-i tulaalɔnaa. ⁴⁷ Na í tasa si: Tampana mə Iso kɛɛ tuŋ na awulaa tɔna Iso. I kuliyi kɔŋmeləm tɔɔ, isu n pəɔyɔ na ń heeli-m tɔ.

⁴⁸ Pæle pæ waali ké wulaw kusa Taniyeeli nyɔɔ. I lapa-i kucɔɔŋ kupaŋ paɔale. I cela-i Papiloni tetu tæna hɔɔlɔɔɔ tayanɔɔ na i si-u nyɔntaa tæna sɔsɔ. ⁴⁹ Mprɔɔ Taniyeeli sɔlɔma wulaw ke nɔɔ na i cela Satɔlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko ke Papiloni tayanɔɔ. Ilena Taniyeeli nɔ́a saali wulaw tɔɔaɔa taa.

3

Wulaw wɔla lɛsɔɔɔ tɔm

¹ Mprɔɔ wulaw Nepukanɛsaa lupa wɔla ke yɔlɔ lɛsɔɔɔ. Ku tɔɔalɔŋ wɛ mɛɛtɔlɔnaa hiu na naanɔwa, na ku wan ke mɛɛtɔlɔnaa tooso. Ilena i sɔŋsi-kɔɔɔ Papiloni tetu hɔɔlɔɔɔ taa ké Tula tɛtɛkɔle taa. ² Ilena i yaa i tetu tæna hɔɔlɔŋ nyɔɔŋ nyɔ́ma. Pæ kraɔaɔ awulumpiya, na kɔmatariŋnaa sɔsaa, na kɔfɔnɛɛnaa. Na laɔatɔ tasɔlaa, na liyitee paasɛnlaa, na huɔlaa, na kiin nyɔntaa, na tetu hɔɔlɔŋ nyɔɔŋ nyɔ́ma tæna tɔ. I yaa-wɛɛɛ si pá polo lɛsɔɔɔ ŋku ku sɛɛɔ tɔlɔɔɔ. ³ Mprɔɔ pa tæna pa kɔta lɛsɔɔɔ ŋku ku kin.

⁴ Ilena kraallɔ kiisina nɔɔɔ sɔsɔaɔ si: Piitinnaa yɔlaa na nsɔma tæna, i ke ŋkpaŋŋ na i nu yoo. ⁵ Ye waatɔ wei i nuwa tutuɔɔ, na hɔlaɔa, na saŋku, na cɔmɔɔɔ, na kitiko, na wontu nti tɔ tæna. Pæ wɛɛ si i hɛnti atɛɛɛ, na i sɛɛ wulaw wɔla lɛsɔɔɔ ŋku. ⁶ Ye wei i kisa, paa peti pɔntɔ ke kraɔaɔ ke kɔkɔ sɔsɔŋka taa.

⁷ Pæ tɔ ké waatɔ wei yɔlaa nuwa tutuɔɔ, na hɔlaɔa, na saŋku, na cɔmɔɔɔ, na kitiko, na wontu nti tɔ tæna tɔ tɔŋ tɔ, mprɔɔ pa tæna pa luŋaa na pá sɛɛ wulaw wɔla lɛsɔɔɔ ŋku.

Taniyeeli taapalaa kisɔɔɔ ke lɛsɔɔɔ sɛɛɔ

⁸ Mprɔɔ Papiloni nyɔ́ma napɔli pa pola wulaw kin. Ilena pá kuli Yuta nyɔ́ma waali. ⁹ Pa sɔɔ wulaw kin, Ilena pá sɛɛ-i si: Ta caa, wulaw, mɔna tetu. ¹⁰ Iɔu n siwa si, ye tɔ nu tutuɔɔ, na hɔlaɔa, na saŋku, na cɔmɔɔɔ, na kitiko, na wontu nti tɔ tæna. Pæ wɛɛ si yɔlaa tæna i hɛnti atɛɛɛ na pá sɛɛ nya wɔla lɛsɔɔɔ na? ¹¹ Ye wei i kisa paa peti pɔntɔ ke kraɔaɔ ke kɔkɔ sɔsɔŋka taa? ¹² Pɔyele Yuta nyɔ́ma Satɔlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko mpa n tu Papiloni tetu hɔɔlɔɔɔ tayanɔɔ tɔ, pa ta tɔki nyá kɔsɔsɔɔ. Pa kisa nyá tuŋ na nyá wɔla lɛsɔɔɔ tɔmlɛ.

¹³ Mprɔɔ pááná kra wulaw ke sɔsɔm na i tɔ si, pá kɔna-wɛ. Ilena pá pɔna-wɛɛ-i. ¹⁴ Na i pɔsɔ-wɛ si: Satɔlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko. I kisa ma tuŋ na ma wɔla lɛsɔɔɔ pæ tɔmlɛ lapɔ yaa? ¹⁵ Pɔnɛntɛ i tayanɔ mæ ti. Ye waatɔ wei i nu tutuɔɔ, na hɔlaɔa, na saŋku, na cɔmɔɔɔ, na wontu nti tɔ tæna. Iɛ i hɛnti atɛ na i sɛɛ lɛsɔɔɔ ŋku ma sɔŋsaa tɔ. Ye pæ tɔa mɔɔ, paa peti-wɛɛ kraɔaɔ ke kɔkɔ sɔsɔŋka taa. Ilena má ná si tɔɔ ŋku ku lɛsi-mɛ?

¹⁶ Mprɔɔ Satɔlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko, pa cɔ wulaw si: Hai, ta caa, tu nɔkɔɔ na tɔ tayanɔ ta ti tɔm. ¹⁷ Paa na mɔɔ, ta Iɔ wei i tɔmlɛ tɔ laki tɔ, i pɔsɔɔ na i lɛsi-tɔɔ kɔkɔ sɔsɔŋka taa. I ká waasi-tɔɔ nyá nin taa. ¹⁸ Pɔyele, paa ilɛ i ta tu la mɔɔ, tɔ kaa la nyá tuŋ tɔmlɛ. Tɔ kaa sɛɛ nyá wɔla lɛsɔɔɔ ŋku n sɔŋsaa tɔ.

¹⁹ Tɔnaɔa pááná kra wulaw ke sɔsɔm, na i kraɛ-wɛɛ iɛɛ. Ilena i tɔ si: I haŋsi kɔkɔ sɔsɔŋka ke tɔm naatosompɔɔlaɔa. ²⁰ Mprɔɔ i tɔma i yoolaa alaafɔya nyɔ́ma napɔli si: I hɔkɔ-wɛ, na i peti ka taa. ²¹ Tɔnaɔa pa hɔka-wɛɛ kraɔaɔ, na pa tɔlɔsɔnaa na pa capanaa na pa kraɔnaa. Ilena pá peti-wɛɛ kɔkɔ taa. ²² Paa haŋsa-keɛɛ teu ké iɔu wulaw ka sɔw tɔ. Halɔna ká ku mpa pa peti mɔɔ i pa toosɔɔ ka taa tɔ. ²³ Mprɔɔ Satɔlaki na Mesaki na Apeti-Neko pa hota kɔkɔ sɔsɔŋka taa na pa kuhɔkum.

Satəlaki-we pa tooso ke kəkə səsəŋka taa

²⁴ Mpróyó səŋəntu kpa wulav. Ilena í kuli təkpaaka na í pəəsi ı waalı nyəma si: Iɬu yəlaa kuhəkaa toosoŋo tə pəta kəkə taa? Ilena pá cə-ı si: Mpróyó, ta caa. ²⁵ Ntəna í má kapuka si: Ma naaki yəlaa liyiti ké ka taa. Pa ta həkə-we, pə́cə pá təŋ kaa nyaki-we. Na liyiti nyəŋ nəŋəsəna ısu ısətaa tillu.

²⁶ Pəle pə waalı, ılena wulav kɾətəna kəkə ŋke ka nəŋo. Mpróyó ı yaawa si: Iɬo səsə təmlə nyəma, Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko yoo. I lu na í kəə.

Ilena pá lu kəkə taa ké kpaakpa. ²⁷ Mpróyó wulav akewenaa təna kotaa na pá wiili-we. Ilena pá ná si kəkə ta nyaya pa tiili. Paa pa nyəəsi yaa pa wontu. Pəyele pa təə maŋamaŋa fei kəkə səŋ. ²⁸ Mpróyó wulav təma si: Ma sama Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko pa Iɬo. Inı ı tilina ı ısətaa tillu na í ya ı yəlaa. Mpi tə, pa tisa pa yuŋ ké ı təə ké. Pa mu səm na pá kisi ma kuyəŋətutv. Si pa kaa seé tɬyɬ na pá yele pa Iɬo. ²⁹ Pə təə ké ma kpaaləŋi ma kawulaya təna taa piitimnaa. Ye wei í tɬuwa panə inı pa Iɬo, paa təəsi pɬntv nantv na kpatasi. Pə́cə ı təyaya ká məli ncaale. Mpi tə, Iɬo nəŋəlv ı fei, na í yaki yəlaa ısu inə.

³⁰ Mpróyó wulav səsə pa nyəəŋ kusuyv ke Papiloni tetv taa.

Wulav toosee naale nyəna

³¹ Mpróyó Nepukanəsaa ŋmaa takəlaya ke piitim na nsəma təna yəlaa mpa pa we antulinya təna taa tə na í seə-we si: Alaafəya weé?

³² Ma caa ma kəəsi-meŋe piti təma səsəəna wena Iɬo Səsə lapa-m tə.

³³ I piti təma təəwaya.

A we təŋ.

I kawulaya we tam təə.

4

¹ Nepukanəsaa má, ma caya ma kawulaya təyaya taa. Ma təkaya ké na má nyəəki na má suma. ² Mpróyó ma hənta ahoə naalı na má toosi. Səŋəntu kpa-m, na pə pəsi ma lanle. ³ Mpróyó ma yaa Papiloni nyəntaa təna si pá heeli-m ma toosee anı a hŋwee. ⁴ Kələna tɬwaa na ısətəlvŋasi tam nyəntaa na pee nalaa na toptopo nyəma pa kəə na má heeli-weŋe toosee anı. Ama pa ta pəsi na pá seŋesi-m a hŋwee. ⁵ Waalı waalı ké Taniyeeli wei ı wena Iɬo Nanŋtv ləmaŋasəle na pa cuyusa-ı ma tɬyɬ həte si Pələtasaa tə ı kəma. ⁶ Mpróyó ma heela-ı ma toosee. Ma si: Tɬwaa wulav Pələtasaa, ma nyəma si, n wena Iɬo Nanŋtv ləmaŋasəle. Təm kuhmelətv natəli tu cəsəŋi-ŋ. Ile seŋesi-m ma toosee anı a hŋwee. ⁷ Ma həntaa ké, ılena má toosi si:

Tɬyɬ səsəŋkv nakuli kv səŋa antulinya həkv taa.

⁸ Mpróyó kv lapa təŋ na kv kpa ısətaa təliyiliyi.

Pa naaki-kuyv antulinya tənasi təna taa ké.

⁹ Kv hatv ka suwaya na kv ləla pee ke səsəm.

Taale wontu cəsəya kv ısətom taa ké.

Sumasi na təkaya si tana ke kv piliŋasi təə.

Weesuyv nyəmə təna hikaya pə təŋənaŋa na kv kin.

¹⁰ Pə tasaa ıle, ma ná ısətaa tillu nəŋəlv ı tiina ısətaa kələ. ¹¹ Mpróyó ı kiisina nəŋo səsəya si:

I hu tɬyɬ ŋkv, na í seti kv piliŋasi.

I kpiisi kv hatv, na í ŋmuısi kv pee.

Wontu na sumasi í se kv teə.

¹² Ama í yeke kv kite na tə lila ke tetv taa.

I həkō kv kite nte na nyəğəlvu maɣamaɣa,
na kuseemvu pə alukpala,
ke taale nyutu hekv taa na aŋkpəlee sɔ-te.
Kite nte tə tɔɔ nyutu isu huntu wontu.

¹³ Pá ləsi tə yulutu ləmaɣasəle
na pá tɔ-teɣe wontuyu nyənte.

Tə wee m̄pógó pusi naatosompɔɔlaya.

¹⁴ Isətəa tillaa konna təm təne inɪ. Antulinya yəlaa tənna ɪ nyɪ sɪ, isətəa Isə tənna
yəlaa kawulasɪ tənna. ɪ nōka paa yulv səkpeɭu ɪ tɔ-ɪ.

¹⁵ Ma toosee anəɔɔle. Ma kawulaya taa nyəntaa tənna ta pəsi na pá heeli-m a
hɔwee. ɪle ma nyəmə sɪ Pələtasaa, n wena Isə Nanjɪtu ləmaɣasəle. N ká pəsi na n̄
heeli-m-ye.

Taniyeeli seɣesəyi wulav ke ɪ toosee hɔwee

¹⁶ M̄pógó Taniyeeli wei pa cuɣusaa sɪ, Pələtasaa tɔ, ɪ laakali pəsaa. Pə pəkəla-ɪ ɪ
hɔwee taa ké laasaya tɔ. Ntəna wulav ma má təm-ɪ sɪ: Ma toosee anɪ a təm ɪ taa
pəkəli-ŋ. ɪlena ɪ cɔ-m sɪ: Hai, ta caa, toosee anɪ á pəsi nyá kolontunaa nyəntu.

¹⁷ Tɔvu səsəŋkv tɔŋ nyəŋkv ŋku n na kv kra mpv təlɪyiliyi tɔ, pa naakaya-kuyv
antulinya tənasi tənna taa ké. ¹⁸ Kv hatu ka suwaya na kó lula pee ke səsəm. Taale
wontu cəsəɣa kv isotom taa ké. Sumasi ná təkaya sɪ tana ke kv piliŋasi tɔ. Weesuɣu
nyəm tənna hikiyi pə tɔɔnaya na kv kin. ¹⁹ Ta caa, nyayale tɔvu ŋkv. Nyá lapəna
səsə na n̄ la tɔŋ na n̄ pu na n̄ kaləsəna isətəa. N ŋmakəla antulinya tənasi tənaya.
²⁰ Pəle pə waali n nawwa isətəa tillu tiina isətəa na ɪ tɔ sɪ, pá hu-kv na pá wakəli-kv.
Ama pá yeke kite na tə lila ke tetu taa. ɪle pá həkō-te na nyəğəlvu maɣamaɣa,
na kuseemvu alukpala ke taale nyutu hekv taa. Aŋkpəlee ɪ sɔ-te, na tə na wontu
pá kaa taale nyutu ke pusi naatosompɔɔlaya. ²¹ Wulav, nyá toosee anɪ a hɔwee
nté sɪ, isətəa Isə ká paasəna-ŋ. ²² Paa tɔɔnɪ-ŋ yəlaa hekv. Nyana taale wontu ɪ ka
kaa tɔɔayale na n̄ təkɪ nyutu isu naaŋ. Aŋkpəlee ká sɔ-ŋ na n̄ wee m̄pógó pusi
naatosompɔɔlaya. ɪlena pəcɔ n̄ nyɪ sɪ isətəa Isə tənna yəlaa kawulasɪ tənna. Ye ɪ
nōka wei ɪ tɔ-ɪ. ²³ Təm nti pa yəɔtəa sɪ pá yeke kite tɔ. Tələɣele sɪ, ye n kəma
na n̄ cəkəna sɪ Isə keke pə tənna pə tɔ. ɪle n məli nyá kawulaya taa. ²⁴ Ta caa
wulav, pə tɔ tɔ, təkɪ layatu nti ma tasəyi-ŋ tɔ. Lə isayatu, na n̄ təŋ kusiyisim.
Wəena acamaa pətətəle na nyá laŋhəlvmlə ká leeli.

Wulav toosee lapa isu ɪ toosuyu tɔ

²⁵ M̄pógó pə lapa teitei isu Taniyeeli ka keesaa tɔ. ²⁶ Pənaya sikaa ɪlena kuyaku
nakvli wulav cəɔki ɪ kawulaya kutuluɣu nyuvu taa ké Papiloni. ²⁷ ɪlena ɪ má, ɪ
laŋle taa na ɪ tɔ sɪ: Má ŋmana ma kawulaya ɪcətə səsəle Papiloni inɛ. Ma lapa
m̄pógó sɪ ma tɔŋ na ma səsəntu, na ma teeli ɪ ná.

²⁸ ɪ nɔɔ ta tiita atɛ, ɪle ɪ nu pə yəɔtəna isətəa keke sɪ: Wulav Nepukanesaa,
nu teu yoo. Paa tɛ na pá lɛki-ŋ nyá kawulaya ŋke. ²⁹ Paa tɔɔnɪ-ŋ yəlaa hekv. Nyana
taale wontu ɪ ká kaa tɔɔayale. N ká təkɪ nyutu isu naaŋ. Haləna pusi
naatosompɔɔlaya. ɪlena pəcɔ n̄ nyɪ sɪ isətəa Isə tənna yəlaa kawulasɪ tənna. Ye ɪ
nōka wei ɪ tɔ-ɪ.

³⁰ M̄pógó pə lapa m̄pógó kpakpaa. ɪlena pá tɔɔnɪ Nepukanesaa ke yəlaa hekv,
na ɪ tɔɔ nyutu isu naaŋ. Aŋkpəlee sɔ-ɪ, haləna ɪ nyəɔsɪ pu ɪsu hekələnaa huntu, na
ɪ səkpaŋ ɪsu sumasi.

Nepukanesaa alaafəya hikuyu

17 M̄p̄r̄ȳ Taniyeeli c̄o wulav si: Ma sama, ta caa. Ie su nyá k̄uc̄ōn̄, yaa n̄ ha wei n̄ n̄kaa t̄o. Paa na mp̄v̄ maa kala-ŋ̄ ŋ̄maatv̄ n̄ti na má heeli-ŋ̄ t̄o h̄w̄wee. 18 Is̄otaa Is̄o s̄os̄o ka kraana nyá caa Nepukan̄esaa ke wulav s̄os̄o na í t̄v̄-i teeli. 19 Na pá la na piitimnaa na ns̄oma t̄ena ȳl̄aa nȳaŋ̄na-i na pá seliŋi. Ye í n̄k̄ena wei í k̄v̄ ílé, na í s̄ola wei í yele ílé. I kus̄aya m̄pa í caa t̄o pa nȳōn̄, na í tisiŋi m̄pa í luyv̄ fei t̄o. 20-21 Ama í h̄ma í ti na í la kalampaan̄i. Ilena p̄o t̄v̄-i wontuyv̄ l̄em̄ayas̄ale. Pa k̄usa-i í kumte t̄o na í teeli sí t̄ak̄pataa. Pa t̄ōn̄a-i ȳl̄aa hekv̄ na í na taale kraŋ̄asi pá kaa t̄oc̄ayale. I t̄ōo nyutv̄ is̄u naaŋ̄, na aŋ̄kp̄elee s̄o-i. Hal̄ona waatv̄ wei í nȳomá si, is̄otaa Is̄o s̄os̄o t̄enna ȳl̄aa kawulas̄i t̄ena, í n̄ka wei í t̄v̄-i. 22 Ama í p̄yalv̄ nyá, nyá nȳomá m̄p̄r̄ȳō teu. Paa na mp̄v̄ n̄ ta pasa nyá ti na n̄ t̄v̄ Is̄o k̄e teeli. 23 N̄ kraasa nyá t̄ex̄i is̄otaa Is̄o t̄o k̄e. M̄pi t̄o, n̄ yelaa na pá l̄asi Is̄o t̄es̄elee nȳenas̄i. Hal̄ona nyana nyá akewenaa s̄os̄aa, na nyá alaa na nyá saalaa, í nȳōna s̄ol̄m̄. Ilena í tala m̄a t̄uŋ wei pa lup̄ona liŋ̄itee nȳōl̄uyv̄ na wula, na nȳōl̄uyv̄ maŋ̄amaŋ̄a, na p̄o k̄v̄es̄em̄uyv̄ t̄o. Paa m̄a t̄uŋ wei pa saaka taasi, na p̄ee, na u naaki, na u nuki, p̄ayele í ta nyi pulv̄ t̄o. N̄ p̄ema Is̄o wei í t̄oka nyá weesuyv̄ ke í niŋ̄ taa t̄ōo teeli. 24 P̄o t̄o k̄e í yelaa na ntantakv̄ ŋ̄maa mp̄v̄ 25 Si: Mene mene tek̄el u paas̄en. 26 T̄om̄ pee an̄i a h̄w̄wee nt̄o. Mene h̄w̄wee w̄ee si, Is̄o kala nyá kawulaya k̄uȳeŋ̄, na í su ka t̄enaya. 27 Tek̄el, h̄w̄wee w̄ee si, í maŋ̄asa-ŋ̄ saŋ̄aya t̄o na í ná si, n̄ fei yuŋ. 28 Paas̄en h̄w̄wee w̄ee si, í tala nyá kawulaya na í c̄ela Mete nȳoma na P̄eesi nȳoma.

29 T̄enayale wulav si, pá suu Taniyeeli ke t̄oŋ̄ toko na pá t̄v̄-i wula lul̄uyv̄. Ilena pá kraali si paa su-i kawulaya t̄oc̄ayale tooso nyante taa.

30 M̄p̄r̄ȳō pa kv̄ P̄apiloni wulav Pel̄etasaa ke ahōo an̄i.

6

1 Ilena Mete wulav Taliyusi mv̄ kawulaya ke í l̄ul̄uyv̄ p̄enaya nutoso na naale nȳeŋ̄ka taa.

Taniyeeli kolontunaa nȳaki-i kat̄oka

2 M̄p̄r̄ȳō Taliyusi faŋa í tetv̄ ke h̄ōȳol̄eŋ̄ niun̄owa na hiu (120). Ilena í k̄pa p̄o nȳōn̄ nȳoma. 3 N̄t̄ena í k̄pa s̄os̄aa nap̄el̄oŋ̄i naale na p̄é t̄el̄ona Taniyeeli si pá feŋ̄iyi s̄os̄aa m̄pe pa t̄o, na wulav pulv̄ í taa wak̄eli. 4 Ama Taniyeeli ná t̄ee m̄pe un̄i na nȳōn̄ nȳoma ke l̄em̄ayas̄ale t̄oc̄ayac̄aya. Ilena wulav h̄v̄v̄ si í ká k̄pa-i í kawulaya t̄ena paas̄enlv̄. 5 M̄p̄r̄ȳō pa na nȳōn̄ nȳoma m̄pe pa p̄eeka is̄ena paa la na pá hiki Taniyeeli t̄o. Paa kawulaya t̄om̄ nat̄eli t̄o taa, ilena pá wu. M̄pi t̄o, Taniyeeli lakaya í t̄emle ke teu k̄e í ta c̄el̄asi nat̄eli. 6 M̄p̄uȳole ȳl̄aa m̄pe si, ye p̄o t̄aya Taniyeeli is̄o s̄eev̄ kiŋ̄ taa t̄o kaa hiki t̄ewaanle.

7 Ilena pá polo wulav kiŋ̄ na pá s̄ee-i si: Wulav, nyana tetv̄. 8 Nyá kawulaya t̄ena taa akewenaa s̄os̄aa t̄ena caa si, n̄ kraal̄ona t̄oŋ̄ si, ye wei í luŋa t̄oyv̄, yaa yulv̄ n̄ōȳlv̄ ke k̄uȳeŋ̄ hiu na naan̄owa taa, ye p̄o t̄aya wulav nyá, pá p̄eti p̄ontv̄ ke t̄oȳlas̄i p̄óoȳv̄ taa. 9 Mp̄v̄ t̄o, mv̄ k̄v̄es̄utv̄ n̄ti. N̄maa-ti na n̄ t̄v̄ niŋ̄. N̄ōȳlv̄ í taa k̄p̄eesi-ti. M̄pi t̄o, Mete nȳoma na P̄eesi nȳoma pa k̄iiu u layas̄aȳi.

10 M̄p̄r̄ȳō wulav Taliyusi mv̄ t̄om̄ n̄ti na í t̄v̄ niŋ̄.

Taniyeeli petuyv̄ ke t̄oȳlas̄i p̄óoȳv̄ taa

11 Taniyeeli kutuluyv̄ ka ke ate na is̄otaa nȳeŋ̄ko k̄e na kv̄ p̄atote t̄ol̄ona Yosalem ícate t̄o. T̄enaya í kraakaya na í luŋ̄iyi akula na í saŋ̄ í Is̄o. I s̄el̄em̄aya-i paa k̄oyaku ŋ̄kuyv̄ t̄om̄ tooso k̄e. I nuwa wulav t̄om̄ n̄ti, ilena í polo Is̄o s̄el̄em̄uyv̄ is̄u í tu laki t̄o. 12 M̄p̄r̄ȳō í kolontunaa m̄pe pa pola kraak̄paa, na pá maŋ̄ana í t̄eŋ̄na s̄el̄em̄uyv̄ na í yaaki Is̄o. 13 Ilena pá polo wulav kiŋ̄ na pá t̄o si: Is̄u n̄ ŋ̄maawa na n̄ su si, ye

wei i sələma Iso nəǵəlv, yaa yəlv nəǵəlv, ke kuyeyi hiu na naanəwa taa, na pə tá ké nyá, paa peti pəntv ke tǵəlası púǵú taa? Wulav sı: Eenna. Mete nyáma na Peesı nyáma kiiu u layasəyi məe. ¹⁴ Ntəna pá heeli-ı sı: Mpa pa kəmma Yuta tə pa taa wei pa yaa sı Taniyeeli tə u nyənəyi nyana nyá kiiu ke pəlv se. Halı təm toosoǵo ilé i sələməyi i Iso ké paa kuyaku ŋku.

¹⁵ Wulav nuwa sı Taniyeeli, iləna i laŋle wakəli. Mǵúǵú i maǵasaa sı i waası-ı. Haləna ilim tuyv. ¹⁶ Mǵúǵú yəlaa mpe pá məla i kin na pa pəəsi-ı na isəle kuseemle sı: Ntəŋ n nyəmə teu sı Mete nyáma na Peesı nyáma pa kiiu u layasəyi?

¹⁷ Mǵúǵú wulav yəlaa na pá kəna Taniyeeli na pá peti-ı tǵəlası púǵú taa. Iləna i təm-ı sı: Nyá Iso wei i təmlə n seəsəna isəle tə, i tike i pəsəǵəna na i ya-ŋ.

¹⁸ Iləna pa təkı pəle ke tǵəlası púǵú ŋku kv nəǵo. Mǵúǵú wulav na akewenaa səsaa pa yusa pəle tə sı nəǵəlv i taa tvli. ¹⁹ Mǵúǵú wulav məla i təǵaǵa na i ssv mpv. I ta krətəna i alaa taa nəǵəlv. Pəyele i keela tom.

Taniyeeli luv na alaafəya ke tǵəlası púǵú taa

²⁰ Pə kəma isı pə nyaaləyi, iləna wulav kəli ləŋ na i polo tǵəlası puyv nəǵo.

²¹ I krətəna-kv, iləna i yaa Taniyeeli na laŋwakəlle na i pəəsi sı: O oo Taniyeeli. Iso Weesuyu tv wei i təmlə n lakəna isəle kuseemle tə. I pəsaa na i waası-ŋ tǵəlası səpəŋ taa?

²² Iləna Taniyeeli cə, na i seə wulav sı: Ta caa, nyana tetv. ²³ Ma Iso tila isətəa tillu na i təkı tǵəlası nəəsi, sı ta la-m pəlv. Mpi tə, ma ta wakələna-ı. Pəcə ma ta pəntəna nyá tətə.

²⁴ Təŋaǵa wulav laŋle hvluma katatəlaǵa, na i tə sı, pá ləsi Taniyeeli. Mǵúǵú pa ləsa-ı. Paa hiŋaǵa, ka fəi i tə. Mpi tə, Taniyeeli təma Iso na i taa ké. ²⁵ Iləna wulav yele na pá kpa yəlaa mpa pa kuu Taniyeeli nəəhe tē tə. Iləna pá peti pá na pa alaa na pa piya ke tǵəlası puyv taa. Na tǵəlası te-we na sı salı pa mwə, na pa ta tu tiita atə.

²⁶ Pəle pə waalı ké wulav Taliyusi ŋmaa takəlaǵa ke piitim na nsəma təna yəlaa, mpa pa wə antulinya təna taa tə sı: Ma seə-mə.

²⁷ Ma suku ma kawuləǵa təna taa ké kusəsutv. Paa wei i nyana Taniyeeli Iso na i se-ı.

Mpi tə, inəǵəle Iso Weesuyu tv na i wə tam tə.

I kawuləǵa kaa tē na i səsəntv ká wē mǵúǵú tam tə.

²⁸ Inı i hətəǵəna na i waasəyi.

I lakı piti təma ke isətəa na atə.

Inı i waasəna Taniyeeli ke tǵəlası nəǵo taa.

²⁹ Mǵúǵú Taniyeeli nyuyv kula Taliyusi kawuləǵa waatv taa, na Peesı wulav Silusi waatv tətə.

7

Taniyeeli toosee kancaalaya nyəna

¹ Mǵúǵú Papiloni wulav Pələtasaa kawuləǵa pənaǵa, kancaalaya nyəŋka taa, Taniyeeli həntaa na i toosi toosee. ² Iləna i ŋmaa-yə.

Taniyeeli toosaa ké sı: Heelim luna antulinya təna taa, na pá laŋtəyi tənku səsə. ³ Mǵúǵú taale wontu səsəntv liyiti luna tənku taa. Tu faǵana təmaǵa.

⁴ Kancaalaya nyəŋku nəǵəsəna tǵəlaǵa. Iləna kv wəna həkəle keŋ. Mǵúǵú pa kpesa kv keŋ inı. Iləna pá kusi-kv, na pá səŋsa-kuyv kv nəəhe naale tə isı yəlv.

Mǵúǵú pa tv-kuyv yəlv ləmaǵasē. ⁵ Naale nyəŋku ná nəǵəsəna taale wontuyv isəaav nakvli. Na kv səŋa kv nəəhe tooso tə ké kəŋkəŋ. Iləna kv təkə səntaası

tooso na ku kela. Na pá yǒǒtǎyi-ku si, kú kuli na kú li nantu. ⁶ Pǎle pǎ waali ké ma ná leŋku, na kú nǎǎsǎna isu kprou. Ku siyile waali ké keŋ liyiti isu sumaya, na ku nyǒǒŋ ke liyiti. Ilena pá tu-kuyi ton. ⁷ Mǐróǒyú ma na wontuyu liyiti nyǎŋku. Ku we sǒǒǎntu ke sǒsǒm, na ku toma feina taka. Ku wena nyǎǎǎlyu kela sǒsǒǎna ké. Ku tǎki na kú felǎyi nǒǎhe ke mpi pǎ kaasaa tǒ. Ku ta nǎǎsǎna wontu nti tǎ tǎm tǎ tǎma keesuyi tǒ. Ku hǎŋ we naanowa. ⁸ Mǐróǒyú ma na hǎlyu sǎkpeluyu luwa heku taa, na kú kpesi i taa tooso. Ku wena ise ké isu yulu, na ku nǎǎ yǒǒtǎyi kalampaanu tǎm.

Iso huv tǎm

⁹ Mǐróǒyú ma na pa suwa kumlee. Ilena Tam tǎo tu nǎǎlyu i caŋa. I wontu huluma ké tǎlaila. I nyǒǎsi we isu kponkpomulum mayamaŋa. I kumte mukaya kǎkǎ ké, na tǎ pǎpǎle we isu mamala. ¹⁰ Kǎkǎ lukaya tǎ tǎe na ká kpeŋ isu pǎǎǎ ke i isenta. Yǎlaa ké iyisi iyisi sǎŋa i kiŋ na pa taa lelaa laki-i tǎmle. Mǐróǒyú huvlaa caŋaa na pá heŋi takǎlasi.

¹¹ Ma nyǎnaŋa wontuyu ŋku ku hǎlyu yǒǒtǎŋa kalampaanu tǎm ke mpɔ tǎ, ulena má na pa ku-ku, na pá pɛti kǎkǎ taa si kú nyaya. ¹² Mǐróǒyú pa leeka wontu lentu toma. Ama pa sǒǎsǎ-tǎyi weesuyu ke pǎcǎǎ waatu nǎǎlyu i tǎo.

¹³ Pǎ waali ké ma nawa nǎǎlyu na isǎŋmuntɔ kǎŋna-i. I nǎǎsǎna yulu pǎyaya. Mǐróǒyú ŋmuntɔ nti tǎ pona-i na tǎ kǎtǎna-i Tam tǎo tu un. ¹⁴ Mǐróǒyú pa ha-i ton na teeli na kawulaya. Si piitimnaa tǎna, na nsǎma yǎlaa, í larɔ-i tǎmle. I ton ká wee tam ké, na i kawulaya kaa tǎ.

Taniyeeli toosee kancaalaya nyǎna huvwee kilisuyu

¹⁵ Mǐróǒyú Taniyeeli tǎma si: Ma toosee kpa-m sǎǎǎntu, na pǎ pǎkǎli-m ma taa. ¹⁶ Ilena ma kǎtǎna mpa paa we tǎna tǎ, pa taa nǎǎlyu. Ilena má pǎǎsi-i pǎ tǎna pǎ tampana, na íle i keesi-m pǎ huvwee. ¹⁷ Si taale wontu sǒsǎǎntu liyiti unǎǎle, antulinya kawulasɔ nsi su kǎo tǎ. ¹⁸ Pǎle pa waali ké isǎtǎa Iso sǎǎo yǎlaa ká tǎǎo kawulaya ke tam tǎo. ¹⁹ Pǎ waali ké ma luyu lapa si, má nyi wontuyu liyiti nyǎŋku tampana. Ku we sǎǎǎntu ke sǒsǒm ké. Ku ta nǎǎsǎna lentu. Ku kela ke nyǎǎlyu ké. Ku sǎkpaŋ ke nyǎǎlyu kuseemuyi. Ku tǎki ké na ku felǎyi nǒǎhe ke mpi pǎ kaasaa tǎ. ²⁰ Ma nyǎna tǎtǎǎo ku hǎŋ naanowa. Na i taa leŋku ŋku ku nyǎwa na ku kpesi tooso tǎ. Ku wena ise ké na nǎǎo. Ku yǒǒtǎŋa kalampaanu tǎm na ku kǎla leleŋ. ²¹ Tǎnaŋa ku yona Iso yǎlaa, ku caakaya-weye kǎlyu. ²² Mǐróǒyú Tam tǎo tu kǎma na í ha isǎtǎa Iso sǎǎo yǎlaa ke tampana. Pa kawulaya tǎǎo waatu talaa kele.

²³ Ilena í kilisi-m wontuyu liyiti nyǎŋku ŋku ku huvwee si, ŋkuyule ate kawulaya liyiti nyǎŋka ŋka ka ta nǎǎsǎna leŋsi tǎ. Kaa tǎǎo ate yǎlaa tǎna, na ká felɔ-we na ká yǎki-we. ²⁴ Hǎŋ naanowa kele, ka taa awulaa mpa paa tǎki na pá kaasǎyi tǎma tǎ. Naanowa na kulɔm nyǎŋ wei i ta nǎǎsǎna kancaalaya nyǎma tǎ, i ká tǎǎo i nyǎŋka ke pǎle pa waali, na í tǎǎoŋi pa taa tooso. ²⁵ I ka tɔv isǎtǎa Iso sǎǎo na í ŋmakǎli i yǎlaa. I ká mayasi i taa si í layasi Iso kiŋ na i acimanaa. I ká ŋmakǎli Iso yǎlaa ke pusi tooso na hǎǎlyu. ²⁶ Pǎle pǎ waali paa huvna-i na pá leeki i ton. Paa wakǎli-i tam tǎo. ²⁷ Paa leeki ate awulaa sǎsǎǎntu na pa ton. Paa cela isǎtǎa Iso sǎǎo yǎlaa. Yǎlaa mpe pa kawulaya ká weena tam tǎo, na ŋmakǎllaa tǎna ká nuna-we na pá laki-weye tǎmle.

²⁸ Tǎm nti tǎ tǎnaŋa ntu. Mǐróǒyú pǎ pǎkǎla-m ma huvwee taa ké sǎsǎm. Ilena má mayasǎyi-tǎyi ma taa.

8

Taniyeeli toosee naale nyæna

¹ M̄p̄ȳḡ Taniyeeli má, ma tasa toosuyu ke wulaw Pelætasaaw kawulaya p̄naya tooso nȳhka taa. ² Ma toosaa ké si, ma we llam tetu h̄ȳḡlȳḡ taa. Koluŋa icate s̄s̄ole Susi taa kele ma s̄h̄a Wulayi p̄ȳḡ nȳḡ. ³ Ilena má ná iwaaw s̄h̄a p̄ȳḡ h̄ke ka nȳḡ, na ku wena h̄h̄ kutayal̄h̄. Ama i taa leŋku ta nȳḡ l̄h̄ p̄ȳele ku k̄la leŋku. ⁴ M̄p̄ȳḡ ku suw ȳk̄lȳḡ ke ilim t̄t̄ule na p̄e nt̄ȳḡh̄ na p̄e mp̄æt̄h̄ h̄ȳḡl̄h̄. Wontuyu nakuli ku ta p̄asi na k̄o tan-ku. P̄c̄c̄o nȳḡlȳḡ ta p̄asi na i ya m̄pa ku ȳk̄ȳi m̄pu t̄o. Ku lakaya is̄na ku luyi wee t̄ȳḡ, na ku toŋ s̄s̄s̄ȳi.

⁵ Ma t̄h̄na mpi ma nawa m̄pu t̄o p̄e t̄m mayas̄ȳḡ ke m̄pu. Ie ma tuta p̄h̄t̄lȳḡ luna ilim t̄t̄ule t̄o kele. Ku t̄h̄ȳa heelim t̄o ké l̄h̄l̄h̄ ké na k̄o c̄oŋi tetu. Ku wena h̄ȳlȳḡ toŋ nȳh̄ku nakul̄ȳi ku ise heku taa. ⁶ M̄p̄ȳḡ ku kp̄æt̄na h̄h̄ naale iwaaw ŋku ma na ku s̄h̄a p̄ȳḡ nȳḡ t̄o. Ilena ku pukina ku t̄o na sewa na ku toŋ t̄na. ⁷ Ku tala-ku ilena ku niki-ku ȳk̄lȳḡ hal̄na ku p̄eli ku h̄h̄ naale. Iwaaw ta p̄asi-ku p̄c̄c̄o nȳḡlȳḡ ta waasi-ku. Ilena p̄h̄t̄lȳḡ hu-ku ȳḡ ate na k̄o feliku ȳḡ n̄h̄e. ⁸ M̄p̄ȳḡ ku lapa toŋ ke s̄s̄m. Ku toma pu teu ilena ku h̄ȳlȳḡ s̄s̄s̄o ŋku ku p̄eli kp̄ak̄pa. Ilena h̄h̄ toŋ nȳh̄ liyiti nȳḡ ku lonte taa. Na i nȳh̄ȳḡna antulinya h̄ȳḡl̄h̄ t̄na taa.

⁹ M̄p̄ȳḡ h̄ȳlȳḡ s̄k̄peluyi nakuli ku nȳḡ h̄h̄ inu i taa leŋku t̄o. Ilena k̄o pu s̄s̄m na k̄o tala ilim t̄t̄ule na p̄e nt̄ȳḡh̄ t̄o na tetu k̄p̄ant̄u t̄o. ¹⁰ M̄p̄ȳḡ ku kra is̄t̄lȳḡ kiŋ na k̄o p̄eti leŋsi ke ate na ku felis̄ȳi n̄h̄e. ¹¹ Ilena k̄o kra is̄t̄lȳḡ caa t̄o. Ku k̄wa i tan̄h̄ na taan̄h̄a k̄tasi na k̄o ȳk̄i i Is̄o t̄s̄e. ¹² M̄p̄ȳḡ pa ta is̄t̄aa ȳlaa na k̄t̄ȳa tam nȳh̄ka ke ku niŋ taa ké ku is̄ȳat̄u t̄o. Ilena k̄o felis̄ tampana Is̄o s̄e ke n̄h̄e, na k̄o waa ku t̄ma taa.

¹³ M̄p̄ȳḡ ma nu is̄t̄aa tillu nȳḡlȳḡ i ȳḡt̄ȳa. Ilena lelu p̄c̄si-si: P̄lee ké paa tasa k̄t̄ȳa ke lapu? Na pá t̄yanu Is̄o t̄s̄e na pá felis̄ is̄t̄lȳḡ ke n̄h̄e? ¹⁴ M̄p̄ȳḡ i c̄o-si: Tan̄h̄ na taan̄h̄ iyisi naale, na ŋm̄nȳ nuŋwa (2300) waali. P̄le p̄e waali ké paa t̄yanu Is̄o t̄s̄e.

Taniyeeli toosee naale nyæna h̄wee kilisuyu

¹⁵ Waatu wei Taniyeeli má, ma toosa m̄pu, na má p̄ek̄ȳi ma toosee anu a h̄wee ile, ma tuta nȳḡlȳḡ ma is̄ntaa na i nȳḡs̄na yulu. ¹⁶ Na má nu nȳḡlȳḡ kp̄esa-i na p̄ȳḡ wulayi waali si: Kap̄ȳe, seye-si toosee anu a h̄wee. ¹⁷ M̄p̄ȳḡ is̄t̄aa tillu inu i kp̄æt̄na-m na s̄ȳnt̄u kra-m. Ilena má hoti ma nȳḡ t̄o. Nt̄ena i t̄o-m si: Yulu p̄ȳȳa, nu teu yoo. Toosee ane a ké antulinya tem t̄m ké. ¹⁸ I ȳḡt̄ȳana-m m̄pu, ilena ma ise pili na má k̄a nȳȳ. Ilena i kus-i na i s̄h̄si-m. ¹⁹ M̄p̄ȳḡ i t̄ma-m si: Maa heeli-ŋ mpi pu k̄o Is̄o pááná waatu t̄o. Mpi t̄o, pa t̄ma a waatu suw ké. ²⁰ Iwaaw ŋku n nawa na ku wena h̄h̄ naale t̄o, ku ké Mete nȳma na P̄esi nȳma pa awulaa ké. ²¹ P̄h̄t̄lȳḡ ná ké K̄leeki kawulaya. Ku ise heku taa h̄ȳlȳḡ s̄s̄s̄h̄ku ŋkȳlȳḡ kancaalaya wulaw. ²² Ku h̄ȳlȳḡ s̄s̄s̄h̄ku ŋku ku pelaa, na h̄h̄ liyiti wei i nȳḡ ku lonte taa t̄ȳle, kawulasi nsi su te na si kuli piitim mpi p̄e taa t̄o. Ama si kaa hiki toma ke m̄pu. ²³ Ye p̄e tala pa kawulasi tem waatu na pa is̄ȳat̄u puwa tem wulaw acilayatu tu na kalampaanu tu nȳḡlȳḡ i k̄a k̄o. ²⁴ I toma k̄a s̄s̄si, ile p̄e kaa luna i mayamaya i kiŋ. I k̄a wak̄li s̄s̄m ké p̄e kaa wee nȳnȳ, na i waaki i kolap̄em t̄na taa. Hal̄na i kp̄enna toŋt̄na na Is̄o ȳlaa na i k̄o. ²⁵ I acilayatu katat̄ȳa ke i ka t̄s̄na ȳlaa. I kalampaanu ké i k̄a k̄na ȳlaa payale m̄pa pa huw si pa cayana pa ti t̄o. Hal̄na i kuli Awulaa Wulaw

təw. Waatu inəxi pu wakəli-i, pə kaaluna yulu kiŋ. ²⁶ Tanaŋ na taanaŋi nsi si təm we tampana ké. Ile su-təxi nyá taa. Mpi tə, tə waatu tatata. ²⁷ M̄póyó pə yóola-m na pə pəsi-m kótəntu ke wee payale. Pə ceɓa ma təw, ilena má məli wulaw təmlə taa. Toosee anɪ a wakəla ma laŋle ke m̄póyó ma ta cekəna-ye.

9

Taniyeeli sələmvu

¹ Mete tv Aselusi pəyalu Taliyusi, wei i təyó Papiloni tetu tə, i kawulaya ² pənaya kancaalaya nyəŋka taa ké Taniyeeli má, ma kala Iso Təm takəlasɪ taa. Ma cekənaa si pusi nutoso na naanɔwa ké Yosalem icate ká wee ncaale. M̄póyó Taca ka heela Iso kuyəyətutu teləsulu Selemii. ³ M̄póyó ma laŋle wakəlaa, na má suu ləyaya wontu fələtənaa taka. Na má pəli ma nyuɔ taa ké təluma na má həkə nəyó. Ilena má keesi ise na Taca Iso təw, na má sələməxi-i na má wiikina-i. ⁴ M̄póyó ma hula ma Iso Taca ke ma yəlaa isayatu. Na má sələmi-i si, Taca Iso Səwə wei nyá tə seeki na n̄ təkəxi nyá nəyó suw tə. N huləxi suulu ke mpa pa sələxi-ŋ na pá təkəxi nyá kiŋ təyó. ⁵ Tə wakəlaa ké na tə pəsi asaya. Tə kula nyá təw na tə kisi nyá kiŋ. ⁶ Tə ta nuna nyá kuyəyətutu teləsəlaa mpa pa kpaaləna nyá hətə ke tá awulaa, na tá səsaa, na tá caanaa, na tá piitim təna yəlaa tə. ⁷ Taca, nyayale tampana tv, tayale tasəkəle nyəma. Pə kpaɔaw Yuta yəlaa, na Yosalem nyəma, na Iseyeli nyəma, na pəcəle nyəma, na pooluŋ nyəma mpa pa we acalə wena a taa n ka təyona-weye isayatu nti pa lapa-ŋ tə tə təw tə. ⁸ Taca, tana ta awulaa na tá səsaa, na tá caanaa nté tasəkəle nyəma. ⁹ Taca Iso, n wena yulu pətətəle. N ka wii-tuyó timpi tə kula nyá təw tə. ¹⁰ Tə ta nu nyá kiŋ wei nyá təmlə nyəma, nyá kuyəyətutu teləsəlaa teləsə-tv tə. ¹¹ Iseyeli nyəma təna yəka nyá kiŋ, pa kisa nyá nəyó nuw. Ilena mpusinaa na wahalanaa mpa pa təm nyá təmlə tv Moisi ŋmaawa i kiŋ takəlaya taa tə, pá watɪ-tuyó timpi tə pəntəna-ŋ tə. ¹² N kəna Yosalem təw ké wakəlvu səsəŋku ŋku ku taka pa ta nata antulinya təna taa tə. Isu n ka kpaalvu tá na tá awulaa na tá səsaa tə. ¹³ Wahala inɪ i maɔana-tuyó isu Moisi ŋmaawa i kiŋ takəlaya taa tə. Paa na mpv tə, tə ta nuta ta isayatu səŋ ke haləna saŋa si tə paasəna nyá tampana. ¹⁴ Pə təw ké n yelaa na wahala inɪ í kəw-tv. Mpi tə, n təŋəxi tampana ke nyá kolapəm təna taa ké. Ama tá ta nuna nyá nəyó.

¹⁵ Taca Iso, nyá ləsəna-tuyó Icipiti tetu taa. Ilena nyá tōma səsəna na nyá hətə yaaki haləna saŋa. Ama tá tá nuna-ŋ ilena tá təm si. ¹⁶ Tana tá caanaa tá isayatu təw ké Yosalem na nyá yəlaa we feele taa ké mpa pa cəna-tv tə pa heku taa. Ile heesi nyá pááná ke nyá pulaya nanŋ nyəŋka icate Yosalem təw ké nyá suulu səsə təw. ¹⁷ Hai, ta Iso, nu ma sələmvu na ma wiinav. Nyəna suulu ke nyá təsəele nte tə yəkəa təyó nyá sələlvu təw. ¹⁸ Ma Iso ke ŋkpaŋvu na n̄ na isəna tá na nyá icate tə wakəlaa tə. Pə taya ta teu təw ké tə wiikina-ŋ. Ama nyá sələlvu səsəŋku təw ké. ¹⁹ Hai, Taca, ke ŋkpaŋvu na n̄ nu tá sələmvu na n̄ wii-tv. Ma Iso paasəna nyá icate na nyá yəlaa ke ləŋ ke nyá suulu təw.

Isətaa tillu kilisyu ke pusi nutoso na naanɔwa təm

²⁰ Ma təŋna sələmvu na má tisiyi má na Iseyeli yəlaa tá isayatu. Na má wiikina-i Iso təsəele təm ke mpv ²¹ təyó isətaa tillu Kapəye wei ma nawa toosee taa tə i kula hontv ke ləŋ na í kpətəna-m taanaya kətaya lapv waatu. ²² Ilena í seyəsɪ-m Iso kuyəyətutu teləsulu təm nti maa kalaa tə. Ilena í təm si: Ma kəmaɔa si ma kilisiyi-ŋ tə hōwəe. ²³ N caala sələmvu tə, Taca heela-m təm si má heeli-ŋ. Mpi tə, i səla-ŋ ké. Ke ŋkpaŋvu ke teu na n̄ nu toosee anɪ a hōwəe. ²⁴ Nyá icate na

nyá yəlaa pa təw kə pa su pusi nutoso na naanowa ke təm naatosompəyolaya. Pa lapa n̄p̄yú s̄i pá heesi kiiu yəkuyə na isayatu lapu. Pa wii-we na pá təh̄ siyisuyu tam nyəh̄ku, na toosee. Ilena Iso kuyəyətutu teləsulə təm yoosi, na pá tayani iso taseele. ²⁵ Pə wee s̄i n̄ nyi na n̄ cekəna s̄i, pə krayav waatu wei pa kraalaa s̄i, paa tayani Yosalem ke n̄mav tə, na pə polo nyuvu tu wei pa pəla nim na pá kra tə i kəntə tə. Pə we pusi naatosompəyolaya ke təm naatosompəyolaya kə. Pəle pə paasi, pusi naatosompəyolaya təm nutoso na naale taa kə paa tayani icate n̄mav na tə kolunja. Ama pə waatənaa ka wee katə kə. ²⁶ Waatənaa mpe pa waali kə paa kv apalu nəyoluyə musəh̄. Apalu in̄i paa pəla-i nim kə na pá kra-i nyuvu tu. Wulav nəyolə na i yoolaa paa watəna icate, isu lom na pá wakəli-te na iso taseele. M̄p̄yú i na i yoolaa pa wakəlayi isu pə suwa tə. ²⁷ I ká caali yəlaa payale ke pusi naatosompəyolaya taa. I ká la na pá yeke kətasi lapu ke iso taseele taa kə pusi nsi s̄i heku taa. I ká la acaalətu təma ke ləh̄ləh̄. Haləna pə tala in̄i i wakəlyuv̄ isu Iso ka suw tə.

10

Taniyeeli toosee tooso nyəna

¹ Peesi nyəma wulav Silusi kawulaya pənaya tooso nyəh̄ka taa. Taniyeeli wei pa cuyusaa s̄i Pelətasaa tə, i toosa toosee naali. A kə tampana kə. Ama wahalanaa səsaa təm ke a keesəyi. M̄p̄yú i mayasa a təm ke i taa na i cekəna-ye na i keesi.

² M̄p̄yú lanwakəlle səsəle kra Taniyeeli má. Ilena má wii ma yəlaa təw kə cimaasənaa tooso. ³ Maa tək̄i təyənaya kəpən̄ka nakəli yaa nantv. Pəc̄c̄ solum u s̄uok̄i ma nəyə taa. Pəyele maa sayaləyi nim, haləna cimaasənaa tooso in̄i i te.

⁴ M̄p̄yú ma səh̄a pəyə səsaya Tikili nəyə ke isətu kancaalaya nyəh̄, kuyeȳh̄ hiu na liyiti wule. ⁵ Ma kusa ma ise ilena má ná yulə nəyolə na i suu kpronkpontu təh̄ nyəntv natəli tə wontu na i ləla wula kəpən̄ tampala. ⁶ Na i tənuyv̄ muvi kəkə isu pəle nte tə pəkuyv̄ we katə tə. I isəntaa nyəyəsəyi kə isu tev, na i isəpee we isu kəkə mukuyv̄ tə. I n̄kpalasi nəyəsəna isu pa sotuyv̄ nyəyoluyv̄ kuseemuyv̄ tə. Na i nəyə yuv̄ we isu kuyakv̄ kəkətə. ⁷ Ma tike ma nana mpv. Ma na mpa tə, pəle pa ta na pulv. Ama səyəntv kpana-weyē səsəm, na pá se na pá n̄meli. ⁸ Pə yela-m na má təh̄na yaasi səsə in̄əyi nyəh̄nyv̄. Ilena pə yək̄i ma m̄wa taa, na ma isəntaa huləm̄i tafatata. ⁹ M̄p̄yú yulə in̄i i kula i nəyə təw s̄i i yəyətəyi. Ilena ma ise pili na má hoti ma nəyə təw. ¹⁰ M̄p̄yú nin̄i nuli i kusa-m, na má luv̄ ma təna na ma nin̄i təw na má seliyi. ¹¹ Ilena yulə in̄i i heeli-m s̄i: Taniyeeli, Iso luyv̄ we-ŋ kə. Kuli na n̄ ke n̄kpan̄h̄ na má heeli-ŋ. Iso tila-m nyá cəlyəw. Ilena má kuli na má təh̄na seluyv̄.

¹² M̄p̄yú i heela-m s̄i: Taniyeeli, taa nyá. Pə krayav hatoo kuyən̄ku n̄ pasa nyá ti tə, nyá luyv̄ lapa s̄i n̄ cekəna kuyeməlatv təyə Iso mu nyá sələmyv̄. Ilena i kus-i-m s̄i má kəw má heeli-ŋ. ¹³ Ama Peesi kawulaya isətəa tillu kayata-m kuyeȳh̄ hiu na kuləmyv̄. Haləna isətəa tillaa nyuv̄v̄ nyəma taa ləlv, Mikayeli kəw ma kin̄ ke Peesi timp̄i maa saalaa tə, na i waasi-m. ¹⁴ Nəənəw ma kəmayə s̄i ma heeliy-i-ŋ mpi pi mayana nyá yəlaa ke cele tə. Mpi tə, ntəyi n̄ nawa mpv.

¹⁵ Waatu wei isətəa tillu in̄i i heelaya-m təm tənə tə. Ma sumaya tət̄iyitiyi, na nyuv̄v̄ kamna atə. ¹⁶ M̄p̄yú yulə wei maa nawa tə, i tokina ma ntompee. Ilena má pəsi na má kuli nəyə na má heeli-i s̄i: Taca, nyá təm kra-m səyəntv ke səsəm na ma m̄wa taa yək̄i. ¹⁷ Ma ta tala má yəyətəna-ŋ. Mpi tə, ma fei toma, pəc̄c̄ ma feesin̄ lipa. ¹⁸ Mpuyv̄le i tasa-m tokinav̄ na i ha-m toma. ¹⁹ Ilena i heeli-m s̄i: Alaafəya təm kə. Iso luyv̄ we-ŋ kə. Taa nyana pulv. Tək̄i nyá ti. I təh̄na-m n̄p̄yú

yoḡəṭənaḡ, ɔlena má yoḡ toṅ na má tɔ sɪ: Tacaá, yoḡəṭi. Mpi tɔ, n ha-m toma. 20-21 ɔlena í heeli-m sɪ: Ma kɔma nyá kɪŋ kɛ sɪ ma keesəyi-ŋ nti pa ŋmaa tampana takəlaya taa tɔ. Pəcɔ pə wee sɪ má polo má yoona Peesi kawulaya isətaa tillu. Ye ma kəla ílé Kələeki nyəŋ ká kəɔ. Ye pə taɣa isətaa tillu Mikayeeɪ wei í tanɣəyi nyá yəlaa tɔ í paasi, nəḡəɔɔ u səŋna-m.

11

1 Ma maɣamaɣa maa səna ɔleye, Mete tɔ Taliyusi kawulaya pənaya kancaalaya nyəŋka taa kɛ. 2 Mpróyú isətaa tillu tɔma sɪ: Maa heeli-ŋ tampana tɔm.

ɔlim mprətəŋ na pə ntəɣəŋ awulaa yoou

Peesi awulaa səsaa tooso ká təkɪ kawulaya kɛ na pá kaasəyi tɔma. Kantəkaya nyəma ká kəli kancaalaya nyəma kɛ wənəḡ. ɔlena liyiti nyəŋ kuu pə təna na í kəli Kələeki kawulaya tɔɔ. 3 Ama yoolu nəḡəɔɔ í ká təɣəna Kələeki kawulaya səsaya, na í lakɪ isəna í sɔlaa tɔ. 4 Í kawulaya puiki teu, ɔlena ká faɣa tɔm liyiti. ɔlena yəlaa ləlaa tala-kɛ. ɔle pa kaa weena toma isɪ kancaalaya nyəŋ.

5 ɔlim mprətəŋ wulaw ká la toma kɛ səsəm yaa. Ama í kɔpaɣalaa taa nəḡəɔɔ ká kəli-ɪ na í lɛeki kawulaya. 6 Pusi ká cɔɔ pəcɔ, ɔlena Icipiti wulaw na Silii nyəŋ pá pɛɛli nəḡə. Icipiti nyəŋ ká ha Silii nyəŋ kɛ í pɛɛlɔ. Ama pə kaa taanɪ. Alɔ unɪ na í paalɔ, na í pəyaya, na í caa paa sɪ. 7 ɔlena alɔ unɪ í calaya tɔ nəḡəɔɔ, í kraɣa í caa lonte. ɔlena í polo pa koloosi acalɛe taa, na í yoona-we na í kəli-we. 8 Halɪ í ká kuu pa tɪŋ na pa wontu nti pa lupa wɔla na liyitee nyəḡəṭə tɔ, na í pona Icipiti. ɔlena yoou hee pusi paɣalɛ. 9 ɔlena Silii wulaw yoona Icipiti nyəŋ, na í kpisi-ɪ na í məlɪ í tetɔ taa.

10 Ama í pəyalaa ká koti yoola kɛ tintika tintika kɛ səsəm. Pa taa lɛɔ na í yoola paa watɪ kolontunaa isɪ lɔm. ɔlena í məlɪ, na pá taɣanɪ pa tɔɔ kɛ kɔɔyɔ. Haləna pá tana-weɣe wulaw kolɔŋa ɪcate. 11 Pááná ká kra Icipiti wulaw. ɔlena í kraɣa í yoola na í kra Silii nyəma tɔɔ. Paa kəli-we, na pá kra pa yoola tuutuuma. 12 Paa na Icipiti wulaw ka kɔwa pa taa kɛ yoola iyisi iyisi, na í hɔ í tɪ tɔ, í kaa la aka. 13 Pusi cɔɔ pəcɔ ɔlena Silii wulaw kraɣa yoola kofama. Pɛle pa kəla kɔpəma kɛ paɣalɛ, na pa yoou wontu təna. Na pá polo Icipiti nyəma waali. 14 Waatu unɪ í taa kɛ paɣalɛ ká kəli Icipiti nyəma tɔɔ. Halɪ nyá yəlaa taa mɔsuntənaa ká kəli í tɔɔ sɪ, pa yoosiyi isəna n nawa toosee taa tɔ. Ama paa kpisi. 15 ɔlena Silii wulaw tuusi na í tá kolɔŋa ɪcate, na pá lo hapələ na pá lɛeki-tɛ. Icipiti yoola ká kpisi, paa pa taa akanaa maɣamaɣa, pɛle pa taa feina toŋ. 16 Silii nyəma ká la isəna pa nəkaa təɣə. Nəḡəɔɔ kaa tan-we, halɪ paa kpenna Iseyeli nyəma. Paa ŋmakəli-we na pá wakəɔyɪ-we. 17 Paa maɣasi pa taa sɪ pá na Icipiti wulaw pá pɛɛli nəḡə na pá hikina-ɪ na təna. Halɪ paa ha-ɪ pa pɛɛlɔ. Ama pə kaa la. 18 Pələ pə paasi í ká keesəna Kələeki tetənaa mpa pa we tenku nəḡə tɔ pa tɔɔ. Ama wulaw nəḡəɔɔ í ká səŋsɪ-ɪ. ɔle í ká ləsi í nyəm na í tɔ í nɪŋ taa. 19 ɔlena í mələna í koloosi acalɛe tɔ na í kəli-ɪ na í sɪ na pá saali. 20 Wulaw wei í ká lɛɛtɪ í lonte taa tɔ ílé í ká sɪ lampuu mɔɔ kɛ Iseyeli taa. Ama pu la wee naalɛ ɔlena pə kɔ-ɪ. Ama pə kaa wee yoou taa yaa pa muɣula-ɪ.

21 Yulɔ wei paa tɔvɔna na í ta nəḡəsəna kawulaya təɣəɔɔ tɔ. Inɪ í ká caɣana í lonte. Heesuyɔ waatu kɛ í ká kəɔ na í lɛeki kawulaya na acilayatu. 22 Í ká kɔ yoola tənaya na pə kpɛŋna Isə yəlaa nyuyɔ tɔ. Nəḡəɔɔ kaa kra í tɔɔ. 23 Yəlaa ká polo í kɪŋ sɪ í na-we pá pɛɛli nəḡə. Ama unɪ í ká muɣuli-we. Paa na í yəlaa fei paɣalɛ tɔ, í toŋ ká səsəyi tam kɛ. 24 Heesuyɔ waatu kɛ í ká cɔɔ tetɔ taa. Í ká la mpi í caana

taa la tō, isū wontu kuuu na tō taluyv. Halı ı ká mayası isū ı tii koloosi acalēe tōō. Ama pə kaa taanji ké.

²⁵ I tonj na ı apalotv tōō ı na ı yoolaa tuutuuma paa polo Icipiti wulav waali. Ama ilé ı yoolaa kəla inı ı nyóma ke tonj na payale. Paa yoonaa-ı na pá kpisi-ı. Mpi tō, acilayatu ke paa lana-we. ²⁶ I na mpa pa kaa nyənaya tō, mpe paa luna ı waali. Ilena ı yoolaa ya na pa taa payale si. ²⁷ Pəle pə waali ké awulaa naale mpe paa ciiki acesaacesaa ciikuuyu. Ama pə kaa la. Mpi tō, pə ta tata tənaya waatu na pəcō. ²⁸ Siliı wulav ka mələyi ı tetv taa na tonj səsəōj. Ilena ı tı ı taa sı ı ká wakəli yəlaa mpa na lso pa pəela nəyo tō pa isə seev.

²⁹ Pə waali ké ı ká watı Icipiti tōtō. Ama pə kaa lana-ı isū pu lapv tō. ³⁰ Lom nyóma ká kənna pa kpuləj na pá yoonaa-ı. I ká lō ı apalotv na ı se na ı məli. Ilena ı mv pááná na ı krentəna mpa pa lō lso tō. Ilena ı wakəli yəlaa mpa na lso pa pəela nəyo tō pa isə seev. ³¹ I ká tili ı yoolaa na pá polo pá pilisi lso təsəele. Paa sərsı tanəj na taanaya kotası na pá siki pa acaalətv tuyv. ³² I ká tolisi isə seev taa acamaa na ı acilayatu. Ile ı kaa pəsi isəle seesəlaa. ³³ Ama mpa pa kəla layatu ke pa taa tō, paa seyeı ləlaa payale. Pu la wee naale, Ilena pá kú pa taa ləlaa, na pá wə ləlaa ke kəkə. Paa tv ləlaa ke saləka, na pá ləkı ləlaa wontu. ³⁴ Pəcō tike ke paa səna-weye pa wahalanaa taa. Mpi tō, mənəafikıtı ke payale səsəyana pa tōō. ³⁵ Layatvnaa mpe pa taa ləlaa ká sı. Pa səm mpi pu tayanna yəlaa na pá wee teu tənənj. Haləna tənaya waatu. Mpi tō, waatu wei pa suwa tō ı ká kəō.

³⁶ Ama Siliı wulav ka la isəna pə mayaa-ı təyo. I ká mayası ı taa sı ı kəla tunj təna. Haləna ı kpa lso mayamaya tōō. Ḿpóyó ı ka la, haləna waatu wei lso ká hō ı njkrañuyv tō. Isəna lso sukı tō mpv pə lakəna. ³⁷ I ká nyəni yem ké ı caanaa tunj na alaa tuyv Talamusi. I ká hō ı təyi na ı footı tunj təna. ³⁸ Paa na mpv ı ká laa koloosi acalēe tuyv njku ı caanaa taa nyı tō. Haləna ı ha-kuyv wəla na nyəyəluyv kuvseemuyv na liyitee pəe na wontu kupantu. ³⁹ Tuyv njku kv tonj ke ı ká yoonaa koloosi acalēe na ı kvsı kv tənjlaa nyəōj. I ká kpa pa taa payale ke nyuyv nyóma, na ı ha-weye tetvnaa.

⁴⁰ Icipiti wulav ká kvli Siliı nyəj tōō ké tənaya waatu. Ama Siliı nyəj ká sənjı-ı na ı yooü keekənaa, na krajanəj na pə kpuləj ke payale. I ká watı tetvnaa isū pəyo lvm. ⁴¹ I ká tii İseyəli tetv tōō na ı kv yəlaa iyisi naanvwa. Ama İtəm na Mowərv pə yəlaa na Amoni yoolaa səsaa ká fiti. ⁴² I ká tv niñ ke acalēe payale tōō. Icipiti tetv kaa fiti paa pəcō. ⁴³ I ká kuu Icipiti wəla na liyitee nyəyəluyv na kacəka wontu. I ká njmakəli Lipii na İtiyopii nyóma. ⁴⁴ I ká nu sı ilim təlule na pə ntəyəj nyóma kəma-ı yoonaa. Ilena ı məli pa waali na pááná na ı kv payale. ⁴⁵ I ká siki ı kawulaya cokəle ke tenjku na puyv Siyəj pa hekv taa. Timpi tetv kəla teu tō. Pəle pə waali ké pu tala ı tənaya. Pəyele nəyolv kaa waası-ı.

12

Tənaya Waatu

¹ Ḿpóyó isətaa tillu heela-m tōtō sı: Waatu inəyəle isətaa tillu səsə Mikayechi wei ı tanəyi ma yəlaa tō ı ká kvli. Wahala wei too yəlaa kulaa pa ta nata tō, ı ká kəō waatu inı. Ilena pə ya ma yəlaa mpa pa həla we weesuyu takəlaya taa tō pa nyəōj. ² Mpa pa tooki tō, pa taa payale ká fe. Ləlaa ká hiki weesuyu njku kv tenj tō. Ilena ləlaa ke fele səsəle tam nyəntə. ³ Layatvnaa mpa paa seyeısa yəlaa samaa ke tampana tənjuyv tōm tō paa te kəkə isū isətvlvnası ke tam tōō.

⁴ Tōv, Taniyechi, su təm təneye nyá taa. Nmaa-təyi takəlaya taa na ı taalı ka tōō. Yvsi-ke haləna tənaya waatu. Payale ka kala-ke na pá səsı nyəm.

Tənaɣa waatu ke kəŋmesəm kə

⁵ Μπόγύ Taniyeeli má, ma nawa ma toosee aní a taa ké apalaa lelaa ke naale. Lelw səŋa pəɣo kətəŋ na cəne na lelw na cəne. ⁶ Μπόγύ pa taa lelw pəssa isəttaa tillu wei í suu kpronkprontu toŋ nyəntu wontu na í səŋa pəɣo nəɣo tɔ si: Pəlee ké piti təma ane a ka tɛ? ⁷ Μπόγύ isəttaa tillu kraasa í nin na iso na í tɔ si: Ma tuuna Tam tɔw Iso hətɛ taa. A ká taanɪ pusi tooso na həɣolɣu. Waatu wei paə hɛɛsi Iso yəlaa ke ŋmakəlɣu təɣo mpɔ unɪ pu tɛ.

⁸ Ma nu tɔm tənɛ, ɪlɛ ma ta cəkəna-ti. Pə tɔw ké ma pəssa ma sɔsɔ si isənaya pu tɛna? ⁹ Μπόγύ í cə-m si: Taniyeeli, taa nəɣəsi. Mpi tɔ, pə wɛɛ si pá ŋmɛsi tɔm ntəɣi, na pá yusi haləna tənaya waatu. ¹⁰ Maɣasəŋ ká taɣanɪ yəlaa paɣale na pá tɛ. Ama asayaa na kaa cəkəna. ɪlɛna pá ká nyuɣu ke tə taa. ɪlɛna laɣatɔnaa náá cəkəna. ¹¹ Pə kraɣaw waatu wei pa səŋsa tanaŋ na taanaya kɔtasɪ na pá siki tuɣu tɔ. Pə kuyɛɛŋ wɛ iyaya na ŋmɔnɔɣu na nuɪnaasa na naanɔwa (1290). ¹² Leleŋ nuɪw nté wei í ka kaasi í ti na í taŋ na í tala kuyɛɛŋ iyaya na ŋmɔnɔɣu nuɪnɔwa na hiu na naanɔwa na kakpasɪ (1335) tɔ. ¹³ Ye nyá ɪlɛ, kaasi nyá ti na í suw púúɣó na í hɛɛsi. Pəle pə waali n ká fe na Iso ká ha-ŋ nyá kasəyaya.

ISO KUYOYOTUTU TELESLU

OSEE TOM TAKELAYA

Kutulutu

Iseyeli tetu ilim ntəwəŋ təə, timpri pa yaa si Samalii təwə Osee teləsaŋa Iso kuyəwəwə ke yəlaa. Waatu inu i taa tə, tetu ta caya teitei. Yəlaa muɣuliɣi təma, na leləa nά kələɣi tetu təkəlaa təə. Iso seew maɣamaɣa nά heewa na Iseyeli nyəma məli laatu taa. Kəpəntəŋ wei i wahala Osee təkaya i waatu taa təwəle.

Isəna pa faya Osee takəlaya tə:

Osee akpayaale na i təyaya pə təm, titite 1-3

Tacaa kaləwəna Iseyeli nyəma, titite 4-13

Iso səəlwəwə na i nəsi suw, titite 14

¹ Takəlaya kanə ka taa kə pa keesa təm. Tacaa ka heelina-təɣi Peeli pəyalw Osee. Sowasi pəyalw Solopəwam wei i ka ke Iseyeli wulaw tə i pəəle taa kə Tacaa keesa Osee ke təm nti. Waatu kuləm inu i taa tətəwə, Osiyasi na Yotam na Ahasi na Isekiyasi, pəle pa təkaya kawulaya ke Yuta taa, na pά kaasəwi təma.

Isə kuyəwəwəwə teləslw Osee əlw na i piya pa təm

² Təm kancaalaya nyəntw nti Tacaa heela Osee təwəle si:

Polo na n kraya apalaa təna əlw nəwəlw.

I piya i təŋ si too ikpate.

Mpi tə, Iseyeli nyəma təna kisa Tacaa maya,

na pά ha pa təɣi tuŋ laaw taa.

³ Mprəy Osee polaa na i kraya Tipilayim pəelə Koməe. Ilena əlw inu i ləli-i apəlwəpəyaya. ⁴ Mprəy Tacaa təma Osee si:

Ha-ke si, Sisilee.

Mpi tə, pə kaasa pəcə maa ləeti Yehu ləlwəwə nyəma

ke yəlwəkwə nte pa lapa Sisilee tə tə təə.

Ilena mā si Iseyeli kawulaya tənaya.

⁵ Maa wakəli pa yoolaa toŋ ke

Sisilee tetəkəle taa kə kuyaku ŋkw.

⁶ Koməe tasa həwə hayaw, Ilena i ləli apəlwəpəyaya, na Tacaa heeli Osee si:

Ha-ke si, Pətəwəle fei.

Pə hūwəe nte si Tacaa mā ma kaa nyəni

pa pətəwəle na mā hūli-wəɣe suulu.

⁷ Ama ma kaa la nprəy Yuta nyəma. Halu pa Iso Tacaa mā, maa waasi-wəɣe.

Ma paa feina yoo yaa təəw, yaa layate, yaa yoo krayanəŋ, yaa i cəyala.

⁸ Koməe tisa Pətəwəle fei, Ilena i kraya həwə na i ləli apəlwəpəyaya. ⁹ Ilena Tacaa heeli Osee si:

Ha-ke si, Pa ta ke ma nyəma.

Mpi tə, Iseyeli nyəma ta ke ma yəlaa,

na mā tā kə pa Iso.

2

Sisilee cele kuyaku səwəŋkw

¹ Ama kuyaku nəkwəli Iseyeli nyəma ká la pəyaw ke səwəm.

Paawee isum naxo kanyəŋa.

Hali pa kaa pəsi pa kaluyu.

Waatu inɪ Isə weesuyu tu

má ma kaa tasa yəyətuyu si,

pa ta ke ma yəlaa.

Maa yaa-weye ma pəyalaa ké.

² Ilena Yuta na Iseyeli pá krenti na pá kra wulav kolum,

na pá pəsi tetu nyəma.

Sisilee cele koyaku səsəŋku nté.

³ Tacaasi í ha mə tetunaa apalonyəma si:

Pa ke ma nyəma, na alonyəma si: Pətətəle wee.

Iseyeli we ke isu alv tetelatv

⁴ Mpróyó Tacaasi yəyətəsi:

ɪ kaləna mə too Iseyeli,

í taa yelee-ɪ.

Mpi tɔ, ɪ ta ke ma alv tətɔ,

pəcɔ ma ta ke ɪ paalu.

ɪ huɪsɪ tetelatətv cacaasi ke ɪ isentaa,

na í ləsi wasaŋkalətv ke ɪ taa.

⁵ Ye pə taya mpu,

maa yelee-ɪ kpete təyələyəli,

isum koyəŋku pa lulə-ɪ tɔ.

Maa yelee na ɪ tetu pəsi wulaya

nyəntu na tə wəli na í səna ləkətv.

⁶ Ma feina ɪ piya pətətəle.

Mpi tɔ, si təŋa ɪ ikpate ké.

⁷ Pəyele si too kuyi ɪ tu nyuyu ké na tetelatətv.

Hali ɪ kraaləyi tam si,

inɪ ɪ ka təŋ ɪ taŋnaa mpa pa haaki-ɪ

təyənaya na lum tɔ.

Paawee na ɪ kətəkəm na ɪ kətəyələm na nim na solum.

⁸ Ama Tacaasi má,

maa təkɪ-ɪ mpaaw na səwa kalaa.

Maa ŋma koluyə na má cəŋa-ɪ na í taa tasa luu.

⁹ ɪ ká mayasi isum í pɛeki ɪ taŋnaa

na ɪ təŋ pa waali, kpete.

Waatu inəyəle ɪ ká tɔ si:

Pə wee si má məli ma paalu kancaalaya nyəŋ.

Mpi tɔ, ma nukaya tənaya leleŋ na pə kəli nənəw.

¹⁰ N taa cəkəna si,

Isə má, ma cəlayəna-ŋ kətəyɔv,

na solum, na nim, na má səsɪ-ŋ toŋ,

na má ha-ŋ liyitee na wəla.

Ilena ní kraŋa na ní lakəna tuyu Paali ke təmle.

¹¹ Pə tɔw ké maa lɛeki ma təyənaya,

na ma solum ke kumtv waatu.

Ilena ma lɛeki kponkprontu toŋ nyəntu na heeŋ huntu,

na ní laŋ nyá kətəkəm na nyá kətəyələm na ní lu kpete.

¹² Nyá taŋnaa isentaa ké maa wəyəsɪ nyá wontu,

pa taa nəyɔlv kaa kpesi.

13 Maa yele na nyá laɲhɔlɔmlɛ,
na nyá isɔtu kɔfalɔ acimanaa,
na nyá kɔyɛɛɲ kɔhɛɛsɔɲ,
na nyá kɔtasɪ lensɔnaa pɛ sɪ tɔnaɣa.

14 ɛna nyutu lɛɛki nyá tɔɲ tawa
nna n tɔɲaɣa sɪ nyá tɔɲnaa kɔfɛlɔɣu tɔ,
na taale wontu náá tɔɣo.

15 Maa hɔ nyá ɲkpaɲɔɣu ke timpi n sɔɔ ma tɔɔ tɔ pɔ tɔɔ.
Pɔyele n laaki Paalɔnaa,
na ɲ laki kacɔka na ɲ tɔɲɔɣɪ nyá tɔɲnaa.

16 Mɔ́pɔ́gɔ́ Taaɔa yɔɣɔtaa sɪ:
Maa tayaɲɪ ma alɔ ke mɔɣu
na má pɔna-i wɔlaya tɛtu taa,
na má na-i tɛ la acacaale faaci.

17 ɛna í tɔɲɪ-m na lɔɣu kɔlɔmɔɣu isɪ i pɛɛlɔtu waatu.
Yaa isɪ i Icipiti lɔw saa.
Waatu mɔɣɪ maa cɛɛ-i i lɛsɛɲ tɔɲ.
ɛna laɲpɔsɔɛ tɛtɛkɔɛ pɔsɪ isɪ tɛɛlɔɣu nɔnɔɣo.

Ciikuyɔ kɔyakɔ

18 Mɔ́pɔ́gɔ́ Taaɔa yɔɣɔtaa sɪ:
Kɔyaɲkuyɔ Iseyɛli n ka yaa-m nyá paalɔ,
n kaa tasa-m yaav ke nyá Sɔsɔ Paali.

19 Maa lɔsɪ nyá nɔɣo taa ké Paali na tɔɲ lɛlɔɲ hɔla,
n kaa tasa-yɛɛ yaav.

20 ɛna má na taale wontu, na sumasi,
na aɛ nyamanyamanaa tɛ pɛɛli nɔɣo sɪ wontu ntɪ
tɔ taa la ma yɔlaa ke pɔlɔ.
ɛna ma kpiisi tɛtu tɔɔ ké yooɔ wontu tɔna,
na pɛ yele na ma yɔlaa hɛɛsɪ tɔpamm.

21 Iseyɛli ma na-ɲ ta akpaɣale ka wɛɛ tam ke mɔ́pɔ́gɔ́.
Maa sɔɔli-ɲ na má tɔɲɔɣɪ tampana,
na má paasɔyɔna-ɲ teu.

22 Ma kaa laɣasi.
ɛna pɔ́cɔ́ ɲ nyɪ sɪ ma ké Taaɔa.

23 Kɔyaɲkuyɔ maa mu mɔ kɔsɔlɔmɔtu,
na isɔtɔnɔɣu kɔsɔlɔmɔtu.

ɛna isɔtɔnɔɣu náá mu tɛtu kɔsɔlɔmɔtu,
24 na tɛtu náá mu tɔɣɔnaɣa na tɔɲ pɔ kɔsɔlɔmɔtu.

Kɔhalɔm mɔɪ pɔɛ pi mu Sisilee kɔsɔlɔmɔtu.
Isɔ tuuki ke pa yaa Sisilee na pa tɛ taa.

25 Maa mɔɲna Pɔtɔɔtɔɛ fɛɪ nyaya tɛtu taa,
na má wɛɛna nyá pɔtɔɔtɔɛ.
Maa heeli Pa ta ke ma nyɔ́ma nyá sɪ n ké ma nyɔɲ,
na ɲ yaa-m sɪ nyá Isɔ.

3

Mayaɔyɔ

1 Mɔ́pɔ́gɔ́ Taaɔa heela-m sɪ: Tasa nyá alɔ ke kpaɣav. Paa i mɔla apalaa tɔna
alɔtu taa tɔ. Ma sɔɔla mɔ́pɔ́gɔ́ Iseyɛli nyɔ́ma ké na pá tɔɲɔɣɪ tɔɲ na pá sɔɔla pɔ

leseeη kakalasi. ² Ma muwa ma alu na liyitee nyəgətu naanowa na kakpasi, na təyənaya pee saakənaa naatoso. ³ Ma heela-η si: Caya na pə taari, tari-m na ń yelee wasanjalətu. Ma mayamaya maa tari-η mpv tətə.

⁴ Mpu inəyi Iseyeli nyəma me í ká caya, í kaa wəena wulaw na paasənlu. Yaa kətasi na kətəlaa toko wei pa pəəsəyənə Tacaa ke təm tə, yaa tələale. ⁵ Í ká tē na í məlī mə tetu taa, na í mələna mə Iso na mə wulaw Tafiti ləlyu tu tə. Í ká nyana Tacaa má na máá kooli-meyə kəpantu.

4

Isə hvənav ke iyəlaa

¹ Iseyeli nyəma me,
í nu Tacaa təm,
í hvəkəna-me si,
yulu kəpəri yaa kəpantu latu nəyəl u fei.
Nəyəl u tasəyi inəyi nyənuyə ke Iso.

² Yəlaa tənəyi təmayə mpusinaa ké,
na pá muyuliyi təma.
Pa kuyi təma,
na pá ηmuləyi,
na pá laki wasanjalətu,
na yuləkule ke kətamsa.

³ Pə təw ké wulaya ká la tetu taa na yəlaa
təna na wahala na pə kəenna taale wontu na sumasi.
Hal tenku taa tiina mayamaya ká saali yem.

Isə kalənav ke kətəlaa

⁴ Mpyó Tacaa təma si:

Pə taya yəlaa tənaya yem ké
maa pəəsi yaa maa kaləna.
Ama kətəlaa ke ma hvəkəna.
⁵ Ilim na pə isəle ke pu tuuli kətəlaa me.
Ilena pə tuuli mə na mə taapalaa Iso
kuyəyətutu teləsəlaa ke aho,
na má kv mə piitim təna.
Mpi pə wenna isi toto.

⁶ Ma yəlaa ta nyi-m,
ilena pá səki.
Paa na mpv kətəlaa mə tá səli si í nyi-m.
Haləna í səo ma kusəsutu.
Pə təw ké í kaa tasa ma kətəlaa ke lapv,
maa səo mə piya tə.

⁷ Isəna kətəlaa me í hukaa tə mpv inəyi í wakələna-m.
Ile maa kəli mə teeli na má taa-meyə fele.

⁸ Ma yəlaa isayatu kəhaari ke í svəkəna cəncəməri.
Mpi í nyuləyi təyole si pəle pá laki isayatu.

⁹ Mpi pə mayana ma yəlaa tə pu mayana-me tətə.
Maa hə mə ηkəpənyu ke mə tənə isayale tə.
Maa fel-meyə isayatu nti í lapa tə.

¹⁰ Í ká li, ama í kaa haya.
Í ká ha mə təyi wasanjalətu taa.

Ama í kaa na piya.
Mpi tɔ, í lɔ Tacaá maɣa na
ma kiinj na í paasəna tuj.

¹¹ Wasaŋkalətu na solum kɔfam
pəsa ma yəlaa nyɔɔŋ ké.

¹² Tuɣu kusaakɔɣu ke ma yəlaa me í sələməɣi.
Taakukulaya heeliyina-meɣe kɔŋmɛsətu.
Laatu heelim mara-me na pə yasi-me,
na í faɣana mə lɔ mə.

¹³ I laaki pulasi nyɔɔŋ taa,
na í wɔki tulaalɔnaa ke hətu tee isotom kɔpam taa.
Pə tɔɔ ké mə pɛɛlaa ká la apalaa təna alaa,
na mə poolaa náá la wasaŋkalətu.

¹⁴ Ie pə taɣa pɛɛ pa ŋkraŋɔɣu ke maa hə.
Ama cɛcɛnaa me mə maɣamaɣa mə nyəŋku ke maa hə.
Mpi tɔ, í pona wasaŋkalənaa ke kpeɛŋa
na í tɔɣɔ kɔtaɣa tɔɣɔnaɣa.
Pa tuka ituule si:
Yəlaa mpa paa cɛkəɣəna tɔ pa lɛpaɣa.

¹⁵ Ye Iseyeli nyəma laaki tuj,
Ie Yuta nyəma náá taa keɛna-we.
I taa polo Kilikaa, yaa Pɛtɛɛli.
Tənaɣa yəlaa pəsəna təlaalɛnaa,
na pá tuukina Tacaá.

¹⁶ Iseyeli nyəma kəla nyalam nyalam, isu nau alɔnyəŋ wei i kisa akuɣu kɔrátúyó
tɔ. Ie pɛpɛ tɔɔ ké Tacaá ká paasəna-me isu iwɛɛsi nsi pa pukina tətiiikile kɔpante
taa tɔ? ¹⁷ Ifəlayim nyəma təŋəɣi tuj ké, yeɛ-we. ¹⁸ Pa ta tu yelita solum nyɔɔɔ,
Iena pá suw wasaŋkalətu taa ké yau. Pa nyuɣu nyəma luɣu suwɔa fɛɛɛ fɛi ké.
¹⁹ Kacuculaya ká paaləna-we, na pa kɔtasi təm la-weɣe fɛɛɛ.

5

Iseyeli paasənlaa asayaa təm

¹ Ḿpúyó Tacaá təma si:
Kətəlaa na Iseyeli paasənlaa
na wulaw təɣaɣa nyəma me, í nu teu.
Pu wɛɛ ké si í fɛŋ na pə tɔ teu.
Paa na mpɔ, Iena mi pəsi ma yəlaa isu katəka,
yaa puluɣu ke Misipa,
ke Tapɔɔ puɣu tɔɔ,
² na isu púyó anaam ke Sitim.
Ama maa sɛɣɛsi mə təna na í ná na í tisi.

³ Ma nyəmə Iseyeli təm ké,
tə fɛi-m səkrɛtɔɣu.
Mə tusina Ifəlayim nyəma ke laatu na pə wasaŋkalətu taa.
Iena pə tee mə təna.

⁴ Iseyeli nyəma mə kɔlapəɛ ta ha-meɣe mpaau si

í mæli mæ Iso má ma kin,
 Laatu læmayasæle wenna mæ taa na í yæyi-m.
 5 Mpi Iseyeli nyóma me í húlæsæna lanje tō
 mpi pæ húlæyæna mæ wæetv.
 Mæ isayatu copina-me na pæ kpenna Yuta nyóma.
 6 Í pona mæ tōla si í laki kotaya,
 ɔlæna í kōō-m yōyōtænau.
 Ama í ta mayana-m.
 Mpi tō, ma yela-me.
 7 Í yela-m na í lōli kraí piya.
 Mæ icate ka pæsi ncaale pæ kaa tala isōtv.

Yuta na Iseyeli nyóma pa youu

8 Mpyó Tacaa tasaa si:
 Í huli apalvtutuyū ke Kipeya,
 na akantæle ke Lama.
 Í yaya apalvkakiisasi ke Petæeli.
 Pæncamæe, la laakali ke nyá waali.
 9 Iseyeli nyóma ká wakæli yem ke ηkraηyūv hōm wule.
 Nti ma kraalæyi-meγe isæntō tō,
 tæ wæ tampana ké.
 10 Yuta nyūyū nyóma ná laγasæyi tetv toosi ké.
 Ama ma rááná ká huu mæ tōō isu pōyō lōm.
 11 Í muγula Iseyeli nyóma,
 í ta ha-wæγe pa tampana.
 Mpi tō, í caakaya si í tæη mæ kusæsutv.
 12 Maa kra-meγe isu calōmυla,
 na Yuta nyóma isu sēmōla.
 13 Mæ naale í cekænna si í feina alaafæya.
 Ntæna Iseyeli nyóma tili Asilii wulav
 sōsō kin na rá yōyōtæna-i.
 Ama ílé i kaa pæsi mæ sænau.
 Halí mpyó i ká waa-me.
 14 Pæ taya pulv, Tacaa ma,
 ma kraana Yuta na Iseyeli isu tōyōlaya.
 Ye ma kra ma tōyōnaya ma tæna ké,
 nōyōlv feina toma si í lækti-m.

Yælaa mælvv ke Iso tæe

15 Mpv tō, maa mæli ma tæ,
 halæna yælaa cekæna pa isayatu
 na rá keesæna ma tōō.
 Ye pa svv wahala taa, paa pæeki-m ké.
 Tacaa má ma yōyōtæna mpy.

6

1 Waatv inæyæle Iseyeli nyóma ká tō si:
 Tæ mælvv Tacaa nyá nyá tōō.
 Nyá kōna-tv.
 Ilæ n ká hōkō ta hiη na í waa-tv,
 2 na í ha-tuyv weesuyv.

Pə kaasa kyyeη naale,
 ɔena ń kusi-tuyv tooso nyəηku taa.
 3 Mpu tɔ, tə seesi isəle ke teu na tɔ nyi Taca.
 Isu ilim lukuyv tanaη na tev nά nu toomaya tɔ.
 Mpu tɔtəyɔ Taca sənav təm we naani.

4 Waatu inəyi Taca ká pəəsi i ti si:
 Isənaya maa tɛna Yuta na Iseyeli pa təm?
 Anɪ pa luyv u laa-m luw kέ isu tanaη ihunte,
 yaa cəɔv saaluyv tɔ.

5 Pə tɔ kέ ma yookina-we na
 Isə kuyəyətutv tɛləsəlaa waasv.
 Ma kraaləyi-we si paa kv mə təna.
 Ma kusəɔləm naa teu kέ təcəi isu ilim.
 6 Ma caa kέ si yəlaa í nyi-m na pá lakɪ kɔpantv.
 Pəle pə kəla kətasi nsi kəkə lusa si təna tɔ.

Iseyeli taa acaalətv

7 Teitei isu yəlaa təna lapv tɔ,
 ńpɔyɔ mə ta təkɪ isəna
 í ká su mə nəsɪ tɔ.

8 Kalaati ná kέ asayaa icate ke,
 na pá kyi yəlaa.

9 Kətəlaa kpekəle ná pəsa yuləkɔlaa kέ.
 Pa cəηəyi yəlaa ke Sikem mpaav taa.
 Mpi tɔ, pa ha pa təyi kawalaya taa kέ.

10 Ma nawa acaalətv ke Iseyeli piitim taa.
 Tuv ke pa laaki na pá pilisiyi təma.

11 Pə kaasa Yuta nyəma tɔ,
 ma tv mə hvle pəle kέ.

7

Iseyeli taa kvwakələm

ńpɔyɔ Taca təma si:
 Waatu wei maa tayav məηnav ke ma yəlaa
 mpa paa kuuva na pa tɛna tɔ.

1 Saa wei ma tuyv ma taa si maa tayav Iseyeli nyəma tɔ,
 pə kuliyi mə isayav na mə mvsuη tɔ kέ.

Mpi tɔ, í lakɪ puyusuyv təma kέ,
 na í ηmuləyi tɛsi taa, na mpatəntaa.

2 Ii hvvki si ma nyəmá mə isayav tɔ.
 Nəɔnə tə saləka kele í təkɪ na má naaki.

3 Kawalaya ke yəlaa cətəyəna wulav na i waali nyəma,
 na pá we laηhuləmlɛ taa.

4 I ke wasaηkalənaa ke mə tənaya.
 I wee kέ isu potopotonaa tuyuluyv,
 ηku pa haηsaa na pá yeke kəkə tikuyv
 na pá nuɔutiyi somtv tɔ,
 haləna tə kra.

5 Ye pa tɔkɪ wulaw acima
 ɪ waalɪ nyóma nyɔɔki ké na pá haya.
 Sulɔm kuyi-we,
 ɪlena pá suw yem yem yɔɔɔtaɔa.
 6 Pa caki wulaw acaɔa ké na pá haɔa isu kɔkɔ.
 Ahoɔ yuyi, ɪlena pá hee.
 Kufey ɪlena pá kulɪ ɪ tɔɔ.
 7 Pa tɔna pa haki pááná ké.
 ɪlena pá kuyi pa aɔwulaa ke kulɔm kulɔm.
 Pɔ́cɔ́ pa taa nɔɔɔɔɔɔ ta yaa-m si má sɔna-ɪ.

8 Iseyeli nyóma í matɔna piitimnaa lempɔnaa ké.
 ɪ laɔaɔa isu pɛtɛpɛtaɔa ŋka pa ta pɔsi na ká nyaya tɔ.
 9 Krai nyóma nyɔɔkɔna mɔ toɔ,
 na í kpatələyi, na mɔ nyɔɔɔɔ hulɔmɔyi, í ta cekana.
 10 Mpi Iseyeli nyóma me í hulɔsɔna laɔa tɔ,
 mpi pɔ hulɔɔɔna mɔ weetu.
 Ma yɔlaa mɔ kalampaaɔi kuyuna mɔ tɔm.
 Paa na mpɔ u pɛekɔyi si í mɔli ma kin.
 11 ɪfɔlayim nyóma í pɔsa isu alukuku kɔmɛɛɛɛ ké.
 Halɪ í yaa Icipiti nyóma na Asilii nyóma si pá waasi-me.
 12 Ye í puki mpɔ,
 maa kra-meɔe ma puluyi
 taa ké teitei isu sumasi,
 na má hɔ mɔ ŋkraɔɔɔɔ,
 isu maa kraalɔɔɔ-me tɔ.

13 Isu í seekuyi-m mpɔ tɔ, í laɔaɔa.
 Maa wakɔli-meɔe í kulɔɔɔ ma tɔɔ ke mpɔ tɔ pɔ tɔɔ ké.
 Ma caakaya mɔ waasuyi ké.
 Ama mɔ isɔsɛɛ ke kaloolaya ké.
 14 ɪ wiiki yem ké na í pilimiɔi na í heetɔyi mɔ ti.
 Ama u teɔ mɔ taa,
 na í sɔlɔmɔyi-m tɔɔɔɔɔa pɔ́cɔ́ í kulɔyi ma tɔɔ.
 15 Anɪ ma sɔsɔna-meɔe toɔ.
 ɪlena ma kɔcɔɔ pɔsi ikpatələ.
 16 ɪ kisa ma tɔɔ ké mɔlɔnaɔ,
 na í yɔɔɔɔyi apalɔtu isu tɔɔɔ kraɪ nyɔɔɔ.
 Mɔ kolontunaa ká ku mɔ sɔsaa ke pa kalampaaɔi tɔɔ.
 ɪlena pɔ́ waasi Icipiti nyóma na pɛɛ pa paaɔa-me.

8

Ye Yɔɔ tuu heelim, kacuculaya ke ɪ kɔɔ

1 Mpiyó Taaɔa tɔma si:
 ɪ hulɪ apalɔtutuyi.
 Kolontu tii ma teɔ tɔɔ ké isu yepɛleku.
 Mpi tɔ, Iseyeli nyóma í yɔka ma kiiu,
 na í wakɔli má na-me tá nɔɔɔ pɛɛɔɔɔ.
 2 ɪlena í wiina-m si,
 meɔe Iseyeli nyóma,

ί nyəma-m si maɣa mə Iso.

³ I ləwa tampana təɣo
kolontu ka təɣonu-mε.

⁴ I kraaki awulaa,
na pa waali nyəma,
u pəəsəɣi-m natəli.

Mə liyitee na mə wolanaa ke
ί kraκəɣi na í ləki yem si,
ί luki tuɲ.

Pə təo ké paa wakəli-mε.

⁵ Samalii nyəma me,
ι lə mə wola nawle.
I kraasəɣi ma pááná ké.

Waatu wei ké í ká yele isayatu
na má yele-mεye kalənav?

⁶ Iseyeli koolu larəna mə nawle íté.

Tə feina Iso pəlvəv.

Pə təo ké tu yəki.

⁷ Timpi í tuukuɣu heelim tə,

isu ι kuma kacuculaya.

Teitei isu pa tukuɣu ituule tə si:

Ye təɣonaya ta tu nyəɔɲ mulum fei.

Paa mulum tu weε, cəɣalaa ká təɣona-wi.

⁸ Iseyeli nyəma me,
mə təm tɛma.

I we piitimnaa taa ké isu
tiyaya ŋka paa lakəna tə.

⁹ Pepe təo ké í pola Asilii,
isu taale kraŋaya ŋka ka yeləɣi ka ti təo tə,
si pá waasi-mε?

Hələna í ha kəhaaŋ si í hiki cewaa?

I tá kisi ŋmakəlvəv,

isu taale kraŋasi suwe?

¹⁰ Paa ι haaki lelaa ke kəhaaŋ tə,
mə kreɣeluyə waatu kəmnə ntə.

Pə kaasa pəcə, í ká təɣo wahala,
na səɣəla nna wulav səsə ká svki-mε tə.

¹¹ I ŋmawa kətaya təlatənaa ke səsəm si í pəntəɣi.

Mə kətasi təlatənaa yelina na í pəntəɣi.

¹² Paa maa ŋmaa-mεye layatu

tasvəvnaa ke təm isəna,

ί kaə paasəna.

¹³ Luluɣu təo ké í laki mə kətasi.

Ama maa mvyi.

Mpi tə, maa səkki mə isayatu təo.

I su ma pona-mεye Icipiti na pə hə mə ŋkraŋvəv.

¹⁴ Iseyeli nyəma me,

ί səəwa mə ŋmalv təo,

na í ŋma mə təɣi kutuləŋ kəpəŋ.

Yuta nyáma ná n̄ma koloosi na pá c̄ona acalɛɛ tuutuuma.
Ama is̄u ma w̄pa m̄a acalɛɛ na m̄a kutulun̄ kupaŋ ke k̄k̄o.

9

Iseyeli nyáma ká laŋ p̄a t̄ona

¹ Iseyeli nyáma í taa ȳol̄aȳona
kumtu is̄u piitimnaa l̄ɛlaa.
M̄pi t̄o, í l̄owa m̄a l̄so na í t̄əŋəȳi tuŋ.
P̄óćó í s̄oala kufeluȳu asilima
nyəŋku ke t̄əfallɛnaa taa.

² Ama m̄a t̄əŋəȳa p̄e na m̄a nim,
na m̄a s̄ul̄m kufam̄ m̄pi í t̄əŋa t̄o,
p̄a ta ke m̄a nyəm.

³ I kaa p̄əsi na í c̄aya Taca a t̄ətu taa.
P̄ə w̄ɛɛ s̄i í m̄əli Icipiti,
yaa Asilii na í t̄əŋə asilima t̄əŋəȳa.

⁴ I kaa p̄əsi na í la Taca ke k̄otasi,
yaa í liisi-ɪ s̄ul̄m na ɪ laŋl̄ɛ h̄ɛɛ.
M̄a t̄əŋəȳa ká p̄əsi-m̄ɛȳɛ l̄əȳa nyəŋka k̄é.
Wei í t̄əŋa ɪ p̄əsi asilima p̄ul̄o.
M̄a nȳəŋəsi tike ke m̄a t̄əŋəȳa ká ku.
I kaa s̄uŋa-keɛȳɛ l̄so t̄əɛɛɛ taa.

⁵ Is̄əŋəȳa í ká la Taca
acima k̄uȳaku s̄əɛəw̄ wule?

⁶ Ye p̄ə wak̄əla m̄a ɪc̄at̄e na í c̄əəsi Icipiti taa,
p̄ɛɛ p̄aa pi-m̄ɛȳɛ Mamfi ɪc̄at̄e taa.
Īl̄əna m̄a liȳitee nȳəŋətu wantu wak̄əli,
na nyutu na s̄əwa p̄ə nyala t̄ə taa.

⁷ Taca h̄uɛɛ waatu t̄əp̄əna nt̄o,
ɪ ká feli-m̄ɛ.

M̄ɛ s̄i l̄so k̄uȳəŋətu t̄el̄əsul̄ ná s̄u k̄raŋȳu,
na yul̄o wei l̄so ȳəŋət̄ənaa t̄o ɪ laki yel̄ȳɛɛ.
Īɛ m̄a ɪs̄aȳatu na m̄a k̄uwak̄əl̄əm k̄əl̄əna t̄əw̄ na p̄ə w̄ɛ m̄pu.

⁸ Is̄o k̄uȳəŋətu t̄el̄əsul̄ wei í yaaki k̄raŋtu t̄o
í na l̄so p̄a f̄əŋiɣina Iseyeli t̄əw̄.
Is̄u ɪ nȳəkuɣu sumasi ke kat̄əŋm̄usi t̄o,
m̄p̄óȳó ɪ laki l̄so k̄uȳəŋətu t̄el̄əsul̄ maɣa p̄aa timpi.
P̄aa l̄so t̄əɛɛɛ taa ȳol̄aa,
p̄a nȳəŋəȳi-m̄ p̄a kolontu k̄é.

⁹ M̄a ɪs̄aȳatu n̄ti í ka lapa Kipeya t̄əŋə í t̄əkaa.
Īɛ Taca kaa s̄əw̄ t̄ə t̄əw̄.
I ka yeɛ na í ná p̄ə n̄av.

Taca laŋwak̄əll̄e ke Iseyeli t̄əw̄

¹⁰ M̄p̄óȳó Taca ȳəŋəta s̄i:

Iseyeli nyáma ka w̄ɛ-m̄ l̄əŋ k̄é is̄u
yul̄o hikuȳu l̄ɛs̄əŋ p̄əɛ k̄upampante ke w̄l̄aya t̄ətu taa t̄o.
P̄əȳɛɛ na ma nȳəŋəȳi m̄a c̄aŋnaa is̄u fiki kalaalaya.
Ama í t̄əŋa t̄uȳu ɪs̄aȳau Paali-Peȳəw̄*fa*.

Πενα ί pəsi acaalətv nyóma ke teitei isu kv wεε tɔ. ^a Tyyv kolalaaυ hətε ke.

11 Mə yəlaa teeli ká kvli hontv isu sumaya.

Í kaa tasa husi hayaυ,

ńróyó pu laki lυlyυ.

12 Paa í pəsaa na í hiki piya napəli,
isυ ma kpiisa sι təna na sι ta lafa yəlaa.

Ye ma ha-meγe siyile mə təm təma.

13 Ma nawa Iseyeli nyóma,
na pá səηa lonte kupante taa isυ Tiii nyóma.

Ama paa pona pa piya ke kvlaa isentaa ké.

14 ńróyó Osee təma sι:

Tacaa, pεpεγe n ká hɔna yəlaa panε pa ηkpaηyυv?

La na pa alaa husi luki,

na hələm nyə pa həla taa.

15 ńróyó Tacaa təma sι:

Kilikaa ke ma nawa mə isayato təna.

Πενα ma mɔna-meγe páána.

Maa tɔyɔni-meγe ma tεγe mə təma asayεe tɔɔ.

Mə nyυyυ nyóma təna kvləyι ma tɔ kέ.

Ma kaa tasa-meγe sɔllyυ.

16 Pə hika-me na mə lila təna wɔli.

Í kaa tasa pəle ke lυlyυ.

Paa na mə alaa tasa piya lυlyυ,

ma kvyι sι tənaya.

17 ńróyó Osee təma sι:

Ma Iso lyυyυ fεi-me tɔtɔyɔ timpι í kisa-ι nunav tɔ.

Í ká la cɔlaa ke piitimnaa lɛlaa taa kέ.

10

Iseyeli nyóma kawulaya na pa laatv tənaya suw

1 Iseyeli nyóma me í ka we kέ isυ tuη

wei pa yaa sι lesɛη tɔ ι taale kupante,

nτε tə lυləyι teu tɔ.

Isəna í lυlaya tɔyɔ

í lυləsaya təlaalɛnaa na tuη.

Πενα í tayanəyι-ι teitei,

isυ pa tayanυyυ icate tɔ.

2 Yəlaa me í kέ pəpətɔnaa ke hatoo mə taa kέ.

Pə tɔɔ kέ Tacaa ká yəki mə təlaalɛnaa,

na mə isayato məli mə nyɔəη taa.

3 Í ká yəyɔtι kέ sι:

Ye tə fεina wulav,

tə ta sεε Tacaa tɔyɔ.

Ye ílé ι fεi pεpεγe pə kv-tυ?

4 Mə yəyɔtaya na mə tuunav katatəlaya taka.

^a 9:10 Paali-Peyoo: Paali-Peyoo kolbm inəyι pa yaaki tɔtɔ sι Peti-Peyoo.

Pæyele kutamsa k      p  la p  p  tu n  s  .
 Siyisuyu wak  laa k  ,
   u kpaŋkalayalaya ny  kuyv kut  yov taa t  .

5 Samalii ny  ma n   luyiyi wula nawle nte t   we Peteele t  .
   na k  t  laa na y  laa p   seliyi na p   caya t   l  yaya.
 Mpi t  , t   yuŋ caa k  lvov ke m   hekv k  .

6 Paa pona wula nawle nte t   mayamaya ke Asilii k  ,
 na p   ha wulav s  s  .
 Pui pasa Iseyeli ny  ma meye s  s  m k  ,
 na    t  y   f  ele ke yaasi   u    t  .

7 Samalii ny   t  m t  ma.
 P   tala ny   wulav t  naya k     u l  m kpaŋa taav.

8 P   kpiisa Peteele t  laalenaa mpa
 pa t  sa Iseyeli ny  ma t   pa t  na, na s  wa ny  .
 Waatu   n  y    k   wiikina p  s   si
    taku-me na pulasi si si ny  ki-me.

Iseyeli ny  ma k  m ke pa kututuuum

9 Hatoo Iseyeli ny  ma me    lapv
 m   kaanuvv ntiyi Kipeya t  ,    ta layasi.
    p   wee k   si kolontu    nan-meye t  na.

10 Maa yelev na piitimnaa h   m   ŋkpaŋyov,
 ke m     sayaov k  leleov nti t   t  .

11    ka we k     u nav alvny  ŋ kvfalv
 wei pa fal  saa na    makv kut  yov t  .
 Tacaana nawa si    luyv kii teu.
   na    nyulv si    t  y  -   akuyv k  p  t  y  .
 Yuta ka lukiyi, na Iseyeli n  a tayan  y.

12    tuu k  siyisim na    kv s  lvov.
    toosi taale kvfate.
 P   talaa si    kees  na Tacaana m   ma t  
 na m   k   na m   kooli-meye kvpantv.

13 Ama   sayaov ke m   halaa na    kvŋ-ti,
 na    t  y   kaloolaya p  le.

Yovu keekena na yoolaa
 tuutuuma ke    lakaya na    taaki.

14 P   t   k   pui wiisina-meye yovu taa,
 na p   kpiisi m   koloosi acal   t  na.
 Teitei   u Mowapv wulav Sal  man ka yovna
 Peti-Ap  le ny  ma na    nanv totonaa na pa piya t  ,

15 m  p  y maa lana-meye
 m     sayaov katat  laya t  .
 M   wulav tomle nte tananv tee.

11

Iseyeli ny  ma kaanuvv na   s  lvov

1 M  p  y Tacaana t  ma si:
 Waatu wei Iseyeli n ka k   ifepu t  ,

maa sɔla-η κέ.

Haləna má yaa-η ma pəyaya,
na má ləsi-η Icipiti taa.

² Ma təηna-η yaa,
lɛna nyaa seeki-m na í laaki Paali na tuη lɛləη.
lɛna n wəki-ι kɔtaya tulaalu.

³ Pəyele má təkəna nyá niη na má hɔ-η taataa.
Ama n ta nyəmma təna.

⁴ Ma sɔla-η κέ,
na má paasəna-η təpamm,
na má wayaləyi-η,
isu cɛcɛ lakuyu ι pəyaya tɔ.
Ma sɔpa nyá tɛɛ,
na má haaki-η təyənaya.

⁵ Icipiti nyóma kaa tasa-meyɛ yomle krau yaa.
Ama Asilii nyóma ká ηmakələna-meyɛ
timpi í kisa ma kiη ke kɔntɛ tɔ.

⁶ Pə tɔɔ κέ yoou ka wɛɛ mə acalɛɛ taa,
na ku wakəli a kəkentim.
Iseyeli nyóma kumayasəm kasəyaya nté.

⁷ Ma yəlaa caaki-m kisuyu
na pá yaaki-wɛ na Iso tɔɔ, pa nuki.

⁸ Isənaya maa pəsi na má lɔ Iseyeli na pə saali?
Na má wakəli-η isu ma larv Atəma,
na Sepoyim pə acalɛɛ tɔ?

Təfɔ pu wakəli ma lanjɛ na má nyasa ma təyi kela.

⁹ Ma kaa tasa lɛlayim nyóma ke wakəlyu.
Mpi tɔ, ma κέ Iso Nəηη tu κέ,
ma ta ke yulv.

¹⁰ Iso ká yaa ι yəlaa mpa pa kuuwa
na pá tɛna hatoo tɛηku waali tɔ na pá kɔɔ.
Teitei isu təyɔlaya wiikuuyu na ká kɔtiyi ka piya tɔ.

¹¹ I ka lu Icipiti na Asilii ke ləη,
isu sumɔwɔw, yaa alukuku kəlyu tɔ.
lɛna má məηna-meyɛ mə tɛ.
Tacaá má, ma yəyətəna mpu.

12

Krou u lɔləyi pite

¹ Mpyóy Tacaá tɔma si:
Kaloolaya tike ke Iseyeli nyóma me í
laki-m na í puγusuγu-m tam.
Ama Yuta ná tamsəna Nəηη tu má.

² Iseyeli nyóma haaki Icipiti nyóma ke nim si pá hii camtɛ.
Mə na Asilii nyóma í pɛləyi nɔɔsi.
I lələsəyi mə kaloolaya,
na mə mvsəη təma ke pa kuyaku ηku.
Ama mə camtɛ kaa kəli heelim κέ leeluyu.

3 Τααα μά μαα हुवना Yuta nyóma meye.
 Maa paasəna Yakəpu ləlvəy nyóma meye mə təntə isayale təə.
 Maa yele na í təy mə isayatu saləka.
 4 Hatoo toto lotu taa ké Yakəpu nyá n caala nyá tətəv təə ké kəlvəy.
 Pə kəə na nyá na Iso í lv waatu wei nyá ise nyaalaa tə.
 5 Nyá na isətaa tillu í lvpa na n kəli ílé.
 ləna n wii na n sələm-i si í kooli-η kəpantu.
 N pola Petəeli, ləna Τααα lu nyá təə na í heeli-η si:
 6 Mayale Toma təna tu Τααα.
 7 Maa yele na n məli cəne.
 Ama pə wεε si n təη tampana na n lakı kəpantu ké.
 Tv nyá Iso má, ma tike ke naani.

8 Iseyeli nyóma í təka mə niη taa ké
 mə sanəya isayav ké,
 isu taatəlaa.
 I səəla kamuuyulaya.
 9 I təη si mə hikuyu ke mə təmlə sote ké,
 pə tayə kawalaya təm.
 lə isayatu fəi təη səv taa se.
 Pə tayə kəpantu ke təna.
 10 Ntəna Τααα si:
 Hatoo í wεv Icipiti taa təy mə ké mə Iso.
 lə maa yele na í məli cəka taa cayale,
 isu mə acima waatənaa.
 11 Iso kəyətətəv teləsəlaa ke ma heeliyi ma təm.
 Ma hūləyi-meye ma luyə nyəntəv,
 na má sεε-meye isənaa ke toosee taka taa si,
 pá teləsı-me.
 12 Kalaati nyóma mə pəsa asayaa kpitikpitinaa ké.
 Səm ke pə kaasəna-me.
 Naəη kataasi ke í haakaya kvhaəη ke Kilikaa.
 Ama mə kətasi təlatə pəsa haləm taa kəηmaasi huwa.

13 Yakəpu ka cəəsa Mesopotami tətə taa,
 na í pəsi ləlv ntiyilu ke əlv təə.
 14 Ama Iso kəyətətəv teləsəlv ke Iso tilaa si
 í ləsi Iseyeli nyóma meye Icipiti taa.
 Kuləm unəyi i tūwa si í tiiki i yəlaa.
 15 Iseyeli yəlaa me í yəəla Τααα apəlvəv,
 na í wakəli i ləηlε tənəηnaη.
 Ama ílé i ká lεεti-meye mə fεεle.
 I ká mələna mə yəlvkəle ke mə nyəəη taa ké.

13

Isə təə kullaa səm

1 Ifəlayim krekəle nyóma me
 í ka ηmakələyana Iseyeli taa,
 na í yəyətəyi na yəlaa təna tεε svəkəna-me.
 Ama í kv mə ti təm na tūη laav, ləna í si.

2 Paa na mpv, í kama nyvvy ke mə ısaγatv taa ké.

İ luki mə liyitee nyəγətv ke tvyv leεsvyv.

Pəyele koolu lupina naweε leεsəη ıvı.

İlena me sı í wəγaləγı-ı na í laaki-ı.

3 Pə təv ké İ ka saalı yem, ısvı tanaη ihunte.

Yaa aηkəpələε, yaa ləvıv kvlvyv təγvnaγa təmate tv.

Yaa ısvı nyvvası lukvγvna kutuluγv ləvıtv taa tv.

4 M̄p̄v̄ḡv̄ Tacaα γəγvtaα sı:

Má kəna mə İsv ke hatoo í luv İcipiti taa tv.

İ ta nata nəγvıv na í nəγəsəna-m.

Pəyele nəγvıv feı na í waasəγı ısvı má.

5 Má feηna mə təv ké wvılaya tetv

taa ké tımpı nıkaya feı mpv tv.

6 İ hikaa na í haya.

İlena í svıv kalampaaıvı taa,

na í svv ma təv.

7 Pə təv ké ma pəsa mə təna,

ısvı təγvılaya yaa kəvı wei ı pəpa mpəavıv taa tv.

8 Ma kvıa mə təv ké,

ısvı pə kəvakvvyv taale wontuγvı ısaγav pəγaya tv.

Maa cəlı-me na má li-me, ısvı təγvılaya.

Taale wontu ká cəlı-me təγvıvıvıv.

9 İ lə ma wei pıv weε sı má waası-me tv,

pə təv ké pə wakəla-meγe mpv.

10 Mə sələməna-m sı má kəpa-meγe wulav na paasənlaa.

Pele pa temna we? Pá ya-me ıvı.

11 Páána ké ma kəpəna-meγe wulav,

na kvıvımeε anəγıvı maa təγvnaηna-ı.

12 Pa ηmaa İseγeli nyvma me mə tasəkəle tənaγa,

na pá ηmesı teu.

13 İ nəγəsəna ké ısvı əhvlvm komeleη

lvıvyv takvvyv na í kısı luv tv.

14 Ama ma kaa leεkı-meγe səm nəγv taa,

na má ya-meγe atətəle taa.

Pə təv tv, səm nyá kv-we.

Atətəle, nyaa li-we.

Ma feına mə pətəvıvıvıv.

15 Paa İseγeli nyvma í ká leεsı mə teεtvnaa hekv.

Maa yele na kolontunaa lıv mə təv ké.

Hilimate nyvəkvvyv hıla na ləkənaa ke ısvna tv,

ımp̄v̄ḡv̄v̄ pəle pa kuu mə kəpəkoovıv təna.

14

1 Pə weε sı Samalıı nyvma me

í təγv mə ısaγatv saləka ké.

Mpi tv, í kvıa ma təv.

Paa kv mə na mə piya ke yovıv taa,

na pá tvlıv mə əhontvnaa lotv.

Isə waasuyv ke iyəlaa

² Μρύγύ Τααα γəγəταα sɪ:

Isəyeli nyəma í məli mə Isə Τααα ma ma kin.
Mpi tə, mə isəyatv pəta-meyə.

³ Ʋe í laγasɪ na í məli ma kin na í wiina-m sɪ:

Taγanɪ-tuyv ta isəyatv,
na ń mu ta seetv isu kəhaan.

⁴ Pə taγa Asilii ká waasəna-tv.

Pəcə tə kaa tasa yoou kpaγanəη ke naani tuyv.
Tə kaa tasa tuη inəγi luηuyv isu ta Isə nyá.
Mpi tə, nyá tike n wenna katayəlaya pətəətəle.

⁵ Ʋena Τααα sɪ:

Ye í mələna ma təə,
maa taγanɪ mə isəyatv.

Maa kv ma pááná ke mə təə na má səli-meyə teu.

⁶ Maa wəe Isəyeli nyəma isu cəlvv kupaηkv kraakuyv tə.

Nyutv ká tv hətv, na Lipaη tuyv səsvəv ka lila.

⁷ Ʋ ká həli piliηasɪ ke teu isu tuyv ηkv pa yaa sɪ olifi tə.

Mə səsvəη ká nyala isu Lipaη hətuyv.

⁸ Ʋ ká kəə na má kenti mə təə

na í həla təγənaγa na pə lá teu.

Ʋ ka tv hətv isu ləseη taale,
na mə həte yaa isu Lipaη səlvm.

⁹ Mə na tuη kulalaan í kaa we?

Má muγvna mə sələməη na má feηiyi mə təə.

Ma wə-meyə isu tuyv ηkv kv hatv u təkɪ tə.

Má haakəna-meyə mə tawa kvlvlvm.

¹⁰ Yvlv wei ɪ ké layatv

na nyəntv tə í cəkəna təm tənə.

Taαα mpaav hvləγəna weesuyv na alaafəya.

Tampana təηlaa pəsəγɪ na pá təη-kv.

Ama təə kullaa ná hotiyi.

ISO KUYOYOTUTU TELESLU

SOWĒELI
TOM TAKĒLAYA

Kutulu

Kuyaku nakuli ku wee, na pa yaaki-ku si Iso kuyaku sasou. Ku wule ke i ka huona Iseyeli nyoma na i toma sasoua. I ka keesana pa yaasi isayau ke. I ka huona piitimnaa lempanaa, na i keesana yaasi wei pele pa lakayana Iseyeli nyoma to. Mpi mpi pa hulayaa si kuyaku sasou nku ku kao tayo. Kutolon hu, na wulaya, na kakasi nyayau, na kolontunaa yoolaa tutuyu.

Isana pa faya Sowēeli takēlaya to:

Kutolon hu na Iseyeli nyoma nyulelen si pa keesana Iso to, titite 1:1-2:17

Iso si i yalaa ke nayo si i ka malana-weye pa wule taa, titite 2:18-3:5

Iso ka huona piitimnaa kpai nyoma na i wakeli-we, titite 4:1-21

¹ Tom nti Taca heela Petuyeli
poyalu Sowēeli tayo.

Wulaya na kutayau tayoaa pa tom

² Yuta nyoma na pa sasaa me,

i to nkranj na i nu.

Too to, yaasi me i tema kante ke
ma caanaa waatu yaa ma waatu taa?

³ I keesayi-tayi ma piya

na pele pa keesi-tayi pa nyansi.

Uena pele pa keesi pa waali nyoma.

⁴ Tayalaa tom liyiti ka tayo na ma hatomutu.

Sonsompee i kpisa mpi ile kutolon naa tayo.

Kutolon i kpisa mpi ile kahusi naa tayo.

Kahusi i kpisa mpi ile calaj naa tayo.

⁵ Solonyalaa me, i fe,

na ma lanja wakeli na i wii.

Mpi to, pa lasa-wayi ma nayo taa ile i lanja solom.

⁶ Piitim tuutuuma lu ma tetu taa,

na pa ton we sayantu.

Pa tamasi na pa kela we isu tayolaya.

⁷ Pa kraala ta lesen na ta fikinaa tunj.

Pa koola tona na pa yele tayo na ku hulomaa.

⁸ I wii isu asaalu kufalu

caloyu i paalu layaya to.

⁹⁻¹⁰ Pa tayo tawa tona na pa wakeli tetu lanje.

Pa to ke paa tasayi kotaya tayoaya pee

na solom na nim ponau ke Iso taseele taa.

Kotalaa na caya layaya.

¹¹ Hataa na lesen tawa nyoma wiiki.

Mpi to, tayoasi pee nyansi saala yem.

¹² Lesen tunj wulaa.

Fikinaa tunj na kulolonj lej tona lontilaa.

Yalaa lanjulumle tona saala yem.

Nəhəkvtu na Iso wiinan

13 Kətaya təlate kətəlaa,
 me mpa i ké Iso təmle lataa tə.
 I suu mə ləyaya wontu isu fələtənaa taka na í wii,
 í həntəna laŋwakəlle.
 Mpi tə, paa tasəyi pənau ke Tacaa təseele
 taa ké kətaya təyənaya pee na solum.
 14 I la kotuyu səsəu.
 I kpeyeli səsaa na yəlaa təna ke tá
 Iso Tacaa təseele taa.
 I həkə nəsəi na í wiina-i.

Tacaa pááná kuyaku

15 Hai, waiyó!
 Tacaa hυle kuyaku kpeyetaa.
 Wυle nteye Iso Toma təna tu ká wakəli.
 16 Ta isentaa tənaya ta təyənaya
 ká saali yem tə kaa pəsəi pυl.
 Laŋhυlbυmle na aŋmaala ká lu ta Iso təyaya taa.
 17 Mətutuuna məəna tetu tē.
 Təyənaya pee nyəŋka fəi tətə.
 Pə yela kpeen ke kpete na í yəkə.
 18 Təla fəina nyutu,
 na á wiiki, na á cəkəi yem.
 Heen mayamaya ná tēma taasi.

Iso kuyəyətvtu teləsvu sələməyi Iso

19 Tacaa, nyaya ma wiikina.
 Mpi tə, wəlaya tetu taa nyutu
 na tuŋ təna nyayaa ké isu kəkə.
 20 Taale wontu mayamaya ná
 keesa ise na nyá təo ké.
 Mpi tə, pusi təna nyəowa na nyutu wυl.
 Kəkə nyaya wəlaya tetu nyutu.

2*Tacaa kuyaku kpeyetyv*

1 I hυli tutuyu ke Iso puyv
 nanŋ nyəŋku Siyən taa.
 Tetu nyəma me, í sele.
 Mpi tə, Tacaa hυle kuyaku kpeyetaa ké.
 2 Ku ké isəŋmυntu kuyaku ŋku ku yuwa təyə.
 Ku ké səkpetyv kuyaku ké.
 Piitim səsəəm toŋ nyəm kpaaki ké
 isu tefemle nyaaləm nyaalvυ pəóŋ təo tə.
 Too tə, pa ta nata pə taka ké
 waatənaa mpa pa tēwa tə.
 Pəyele pa kaa na pə taka ké
 waatənaa mpa paa kəo tə pa taa.
 3 Piitim mpi pə nəyə təo wē ke isu kəkə kuməmuka.
 Na pə waali náa wē isu kəkə ŋka ka nyaki tə.

Ye pə ta tata timpī,
 pə wē tələkələko kē isū lteni taale.
 Ye pə tēewa lē pə yele kpete,
 piiitim mpi pi sōaki pulv.

⁴ Pə wē kē isū kpaɣanəŋ,
 na pə seeki isū kpaɣanəŋ ɔaɣalaa.

⁵ Pə kuləɣi puɣv tō kē na pə tēlasi lɛŋku tō.
 Pə wiiki kē isū yooɔ kēkēnaa,
 yaa nyuu sōsōɔv mukvɣv tō.

Pə wē kē isū yoolaa sōsaa tēekvɣv yooɔ tō.

⁶ Ye pə kpeɣetaa sɔɣəntv pi
 yəlaa tənaya na pá seliyi.

⁷ Pə təŋ kē isū akanaa na
 pə kraaki koloosi isū yoolaa.
 Pulvɣv u kēe-wi.

⁸ Paa wei na i mpaav kē,
 nɔɣəlv u kaɣatəɣi lēlv.
 Paa nyəmə kē pa tō-wē pa tēe kē.
 Pulvɣv u yasəɣi pa ɔaŋa.

⁹ Pə tiiki ɔate tō kē na pə seeki koloosi tō.
 Pə kraaki kutuluŋ tō na pə svəkəna pətōlee isū ŋmɩlaa.

¹⁰ Tətv na isətənvɣv pə seliyi pə nɔɣv tō kē.
 lēna ilim na isətv na isətəlvŋasɩ pə sɩ təkpitii.

¹¹ Taca nɔɣv nukɩ kē isū
 tēv hula kē i yoolaa nɔɣv tō
 na pá wē tuutuuma na pa təŋ wē sɔɣəntv.
 Pa lakɩ nti i tɣv-wē tō.
 Mpi tō, Taca hɩvlē kvɣaku wē sɔɣəntv kē.
 Nɔɣəlv kaafiti kv wule.

Taca yaav kē i yəlaa sɩ pá layasɩ

¹² Mpiyó Taca yəɣəttaa sɩ:
 Pə na pə mpv tō,
 pənente i pəsəɣi tətə na í məli ma kiŋ na lotu kəlvmtv.
 I həkə nəsɩ, í pəli isəlvəm na í wiina-m.

¹³ Pə taya mə wontu kē pə wēe sɩ í ɔəli.
 Ama mə laŋa kē pi wēe sɩ á wakəli.
 Pə wēe kē sɩ í məli mə Isə Taca má ma kiŋ.
 Mpi tō, ma sələɣi yəlaa kē na má wena pa pətətəle.
 Maa mɔɣi pááná kē ləŋ,
 ma kəpantv fēi tənaya.

Maa ləkɩ isəna ma tv ma taa sɩ maa nyəŋsɩ mə isē tō.
¹⁴ Ntanyɩ maa layasɩ hɩwēe na má katɩ-mɛɣe kəpantv.
 lēna mu la-m kətasi kē mə təɣənaya pee na svlvəm.

Nəhəkvtv na Isə wiinaɔ

¹⁵⁻¹⁶ I hvlɩ tutuɣu kē Siyəŋ taa.
 I koti yəlaa tənaya kotuɣu sōsōɔv.
 Pə kpaɣav kəkratəlaa na ifepiya, na əhvləmvnaa.
 Halɩ akpaɣalaa maɣamaɣa ká lu pa nanəŋ taa.
 Pa tənə pá həkə nəsɩ.

17 Tacaa tæmle lataa kætælaa í wii lso tæsele
 nænæγo na kætaya tælate pæ heku taa.
 Í tekí lso ké niη, na í nyæni ta pætætæle.
 Í taa tu-tuyv fæele.
 Pæ taa koo na krai nyóma wonjyi-tu si:
 Pa lso ni í we le si í sæna-we?

Tacaa nuwa í yælaa wiinav

18 Mpyó Tacaa nyá luyv tayana lapv ke nyá tetv.
 N wena tæ yælaa pætætæle.

19 N nu ta wiinav na í tæ si,
 n ká ha-tuyv tæγonaya pee na solum,
 na nim, na pæ tælna-tv
 Si n kaa tasa yeluyv na krai nyóma won-tv.

20 N ká tæγoni ta kolontunaa
 mpa pa kómna ilim ntæγon tæ tæ.
 N ká pona-weye poolvη ke wulaya tetv taa.
 N ká tæysi pa næγo tæ nyóma ke tæm tenku lom.
 Uena pa waali nyóma ke tenku Metitelanee lom.
 Pa sætaa sæη ká nyala paa timpí.
 Mpi tæ, n lapa tæma sæsæna ké.

21 Tetv, taa nyá,
 nyá lanje í holumi.
 Mpi tæ, Tacaa lakæna tæma sæsæna.

22 Taale wontu í taa nyá.
 Nyutv ká nyala wulaya tetv teteke taa,
 na tuyv náá lvi í pee.
 Tuyv wei pa yaa si fikinaa na lesæηnaa tæ pu susi tæyuvv.

23 Siyæη nyóma í ηmaali mæ lso Tacaa tæ.
 Mpi tæ, í ká yele na tev nu-meγe kv waatv.
 Kancadaya tev na kantækaya nyæηkv
 ká nu-meγe teitei, isu hatoo læη taa.

24 Tæγonaya pee tæmatænaa suwa.
 Solum na nim pæle pæ su hæesi.

25 Mpyó Tacaa tæma si:
 Maa læti-meγe mæ tæγonasi.
 Paa nsi sonsompee na kvtolvη
 na kahsvi na cælæη ka tæya pusi liyiti tæ.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
AMOOSSI
TOM TAKELAYA
Kutulutu

Pu wee si Iseyeli nyoma í caya tema kin ké na heesoyu. Ilena tonjtonaa náa tóki acamaa ise na pá muyuliyi tema. Ntena Iso sui isena pá wee si paa wei í ká tēj tō, na Amoosi teləsi yelaa. Iso pōosəyi Iseyeli nyoma ke mpi pa laki na pə fei teu tō pə tōm.

Isəna pa faya Amoosi takelaya tō:

Iso kaləyona Iseyeli kawulaya na pa cəlo nyoma, titite 1-2

Mpi pə yoosiyi Iso na ı yelaa tō, titite 3-6

Tōmnaa mpa pə kulaa na pá hvlh Amoosi tō, titite 7-9

¹ Tacaa Iso kula tōm tō na í heeli Yuta ıcate Tekōwa tiikulu Amoosi. Tōm nti tē ké Iseyeli kawulaya tōm ké. Iso yəyōta-təyi na pusi naale siki na pəcō tetu seliyi. Yuta wulaw Osiyasi na Iseyeli nyəj Solopowam, wei í ké Sowasi pəyalu tō pa pəole taa ke Iso yəyōta tōm nti si:

² Tacaa mu pááná,
na ı nəyō nu Siyōj puyū taa ké Yosalem,
ısu təyolaya wula.

Təla tətəyolənaa nyutu wulaa,
na Kameeli puyū nyutu lontili.

Tacaa kalənav ke Iseyeli na ı cəlo piitimnaa

(Sili nyoma nyəntu)

³ Mpyóy Tacaa yəyōtaa si:

Pə taya ısayatv kulvmtv ke ma kaləyona
Sili ıcate səsəole nyoma me.

Ilena pə tu kələna isəna í kōwa
Kalaati nyoma ke musəj na naaj akuj tō.

Pə tō ké ma kaa layasi nti ma tema suu ke mə tō tō.

⁴ Maa nyayasi kəkə ke mə awulaa,

Hasayeli na Peni-Hatati pa teesi.

⁵ Maa pəli Sili ıcate Tamasi kampōnaa kəkələsəj.

Ilena kolontu suu na í kv mə wulaw na ı yelaa.

Mpi tō, ısayatv heele taa ké í yəoləyi.

Ye pə kaasa mə tetu təna ıle paa kuu-me na pá teena Kiii.

(Filiisi nyoma nyəntu)

⁶ Mpyóy Tacaa tasaa si:

Pə taya ısayatv kulvmtv ke
ma kaləyona Kasa Filiisi nyoma me.

Ilena pə tu kələna isəna í kuu acaləe təcu yelaa,

na í pəetəna-yəye Itom nyoma tō.

Pə tō ké ma kaa layasi nti ma tema suu ke mə tō tō.

⁷ Maa nyayasi kəkə ke Kasa ıcate,

na tē kutuluj kōpañ.

8 Maa kriisi Asətətɪ nyóma na Asəkaləŋ nyóma wulav.
 ɪɛna má niki lkoləŋ nyóma tɔɔ.
 Pə kaa kaasɪ Filiisi nyóma taa ké nɔɔɔɔ.
 Tacaɔ ɪsɔ má, ma yəɔtəna mpu.

(Fenisii nyóma nyəntv)

9 Ḿpógú Tacaɔ tasaa tɔtɔ sɪ:
 Pə tayə ɪsayatv kulɔmtv ké
 ma kaləɔɔna Tiii Fenisii nyóma mɛ.
 ɪɛna pə tu kələna ɪsəna í ta təkɪ
 nɔɔɔ ɪka mə na ɪsɛɔɔlɪ nyóma í ká pɛɛlaa tɔ.
 Haləna í kuu acalɛ tɔcu yəlaa na
 í pɛɛtəna ɪtəm nyóma tɔ.
 Pə tɔɔ ké ma kaa layasɪ nti ma sɪwa mə tɔɔ tɔ.
 10 Maa nyayasɪ mə ɪcate Tiii
 na tə kawulaya tɛɛsɪ kupaŋsɪ ké kəkɔ.

(ɪtəm nyóma nyəntv)

11 Ḿpógú Tacaɔ tasaa sɪ:
 Pə tayə ɪsayatv kulɔmtv ké
 ma kaləɔɔna ɪtəm nyóma.
 ɪɛna pə tu kələna ɪsəna í tɔɔɔna
 mə tɛtɔnaa ɪsɛɔɔlɪ nyóma na layate tɔ.
 Halɪ í kisi pa pətɔtɔtɛ
 nyəntv sɪ í kú mə pááná.
 ɪɛna í təkɪ-wɛ na mə taa ké tam.
 Pə tɔɔ ké ma kaa layasɪ nti ma sɪwa mə tɔɔ tɔ.
 12 Maa nyayasɪ mə ɪcate Teməŋ na pa kawulaya
 tɛɛsɪ kupaŋsɪ nsi sɪ wɛ Pɔsəla ɪcate taa tɔɔɔ kəkɔ.
 Mpi tɔ, tənaya mə awulaa sɔsaa ka wɛɛ.

(Amoni nyóma nyəntv)

13 Ḿpógú Tacaɔ tasaa sɪ:
 Pə tayə ɪsayatv kulɔmtv ké
 ma kaləɔɔna Amoni nyóma.
 ɪɛna pə tu kələna ɪsɪ í yasvɔ
 Kalaatɪ ahontonaa lotv tɔ.
 ɪlapa ḿpógú sɪ í waləsəɔɔ mə tɛtv.
 Pə tɔɔ ké ma kaa layasɪ nti ma sɪwa mə tɔɔ tɔ.
 14 Maa nyayasɪ kəkɔ ké mə ɪcate sɔsɔɔlɛ Lapa,
 na pə nyayə mə kawulaya tɛɛsɪ kupaŋsɪ.
 Yoo wula na kv kakiisasɪ na kv
 kacuculaya taa ké maa la mpu.
 15 Paa kra mə wulav ké yomle
 na pə kɛnna ɪ waalɪ nyóma.
 Tacaɔ ɪsɔ yəɔtəna mpu.

¹ Μρύγύ Τασαα tasaa si:
 Pə taɣa isayatu kɔlɔmtu ke
 ma kaləɣəna Mowapu nyəma me,
 ɒena pə tu kələna isəna í wəpa
 Itəm wulav mɔwa na í la kayalɔ tɔ.
 Pə tɔɔ ké ma kaa layasi nti ma siwa mə tɔɔ tɔ.
² Maa nyayasi Mowapu tetu ke kəkə,
 na mə kawulaya teesi kupaŋsi nsi si
 we Keliyo icate taa tɔ.
 Paa yaɣa yosu kakiisasi na pə tutuun
 na Mowapu nyəma si.
³ Maa kɔ mə wulav na í waali nyəma təna.
 Τασαα Isə má ma yəɣətəna mpv.

(Yuta nyəma nyəntv)

⁴ Μρύγύ Τασαα tasaa si:
 Pə taɣa isayatu kɔlɔmtu ke
 ma kaləɣəna Yuta nyəma me.
 ɒena pə tu kələna isəna í kisa ma kuseyəsətu,
 na í yele ma kəsəsutu təkuyɔ tɔ.
 Í təŋa tuŋ na pə tolisi-me,
 isu pu lapu mə cəsənaa tɔ.
 Pə tɔɔ ké ma kaa layasi nti maa
 siwa mə tɔɔ tɔ.
⁵ Maa nyayasi mə tetu na mə kawulaya teesi
 kupaŋsi nsi si we Yosalem icate taa tɔ.

(Iseyeli nyəma nyəntv)

⁶ Μρύγύ Τασαα tasaa si:
 Pə taɣa isayatu kɔlɔmtu ke ma
 kaləɣəna Iseyeli yəlaa me.
 Pə tɔɔ ké ma kaa yele nti ma siwa mə tɔɔ tɔ.
 ɒena pə tu kələna isəna í pɛetəɣi yəlaa kɔpama si,
 pa ta pəsi pa kəma fɛluyɔ tɔ.
 Í pɛetəɣi kɔnyəntɔnaa ke ntəŋkpa
 maɣamaya nyuyɔ tɔɔ.
⁷ Í fɛluyi acamaa ke nɔɔheɛ,
 na í pɛŋ kɔnyəntɔnaa ke pa tampana ke huɛle taa.
 Pəyele cɛɛ na pəyaya pa kaaki alɔ kɔlɔm,
 na pə kuyi ma nyuyɔ.
⁸ Wontunaa mpa í lɛɛka kɔnyəntɔnaa kin ke tɔlɔma tɔ,
 pa tɔɔ ké í həntəɣi mə tuŋ kutuluŋ taa na,
 í nyɔɔki sɔlɔm mɔpi í lɛɛka-we tɔ.
⁹ Pəyele mə tɔɔ ké ma kɔwa
 Amolii nyəma tənəŋŋəŋ.
 Paa taɣalaa ké isu koomasi,
 na pá we alaafəya isu heleməŋ.
¹⁰ Pəle pə paasi,
 ma ləsəna-meɣe Icipiti tetu taa.
 Pusi nule təcu ke maa we mə

waali ke wɔlaya tetu taa.

Halɛna i lɛeki Amolii nyɔma tetu.

¹¹ Pɛ waali kɛ ma kra mɛ pɔyalaa taa kɛ

Isɔ kuyɔɔtotu telɛsɛlaa.

Ma lɛsa pa taa lelɛa na pɔ ha-m pa ti

na pɔ si nɔɔsi si pa kaa nyɔɔ sulɔm.

Yaa ma cɛsɛyi, Iseyeli nyɔma mɛ?

¹² Ama i hayasa-weye-wi.

Ilɛna i kayati ma kuyɔɔtotu

telɛsɛlaa si pɔ taa yɔɔti ma tɔm.

¹³ Maa tɛlɛki-mɛ isɛ kɛkɛ sɔyɔlyɔ

tɔyɔnaya pɛɛ kɛ sɔsɔm na i nanɛti yulɔ tɔ.

¹⁴ Halɛ pu la ti falɛsulɔ kɔpɔɛ kɛ katɛ si i tɔli-ti.

Aka kaa wɛɛna tɔɛ.

Yoolaa taa yoolu kaa hiki weesuɔu.

¹⁵ Tɔtɔlu kɔpɔɛ kaa sɔɛ,

na kraɔanɔ ɔayalɔ na selu kɔpɔɛ kaa lu-ti.

¹⁶ Yoolaa nɔyɔ tɔ maɔamaya kɔ lo

i wontu na i kuu-teye niɛ kɔɛɛ.

Tacaa mɔ, ma yɔɔtɔna mpɛ.

3

Isɔ kɔ pɔɔsi i yɔlaa kɛ pa kɔlapɛle

¹ Mɔrɔyɔ Tacaa tasaa si: Iseyeli nyɔma mpa mɛ ma lɛsa Icipiti tɔ, mɛye ma yɔɔtɔɛi tɔm tɔnɛ.

² Mɛ tike kɛ ma sɔla atɛ yɔlaa tɔna taa na mɔ lɛsi.

Pɛ tɔɔ kɛ maa pɔɔsi-mɛye isayatu tɔna nti i laki tɔ.

Pɛ wɛɛ si Isɔ kuyɔɔtotu telɛsulɔ i telɛsi Isɔ Tɔm

³ Yɔlaa naalɛ kɔ kaa mpaɔɔ

na pa ta maɔasi kɔ tɔm?

⁴ Tɔyɔlaya ka nyusi yem kɛ hɔtɔyɔ

taa na kɔ tɔ hiki tɔyɔnaya?

Ye tɔyɔlaya pɔyaya ta kra pulɔ,

kaa kiisi yem kɛ ka tante taa?

⁵ Sumaya ka tii yem kɛ apai taa na kɔ tɔ na toolee?

Yaa puluyɔ kɔ kɔɛti yem na kɔ ta puu pulɔ?

⁶ Paa hulɛ apalɔtutuyɔ kɛ yem na yɔlaa kaa nya?

Yaa wahala kɔ tii icate taa kɛ yem na Tacaa mɔ ma ta kɔna-i?

⁷⁻⁸ Mpɛ tɔ, ye tɔyɔlaya i nyusaa aweye sɔyɔntɔ kaa kra?

Yaa ye Tacaa mɔ ma yɔɔtɔna ile pa kisi ma tɔm telɛsɔyɔ?

Pɔpɔtɔ fɛi leleɛ, Isɔ Tacaa mɔ ma kaa la pulɔ na mɔ nyɛsi

Isɔ kuyɔɔtotu telɛsɛlaa.

Iseyeli icate sɔsɔɛle Samalii nyɔma hvɔnav

⁹ Tacaa si: I kraali Asɛtɔti na Icipiti

pɛ kawulasɛ kutulɔɛ nyɔɔɛ taa.

Yɔlaa i kɔyɛli Samalii pulasi taa,

na i nɔ isayatu sɔsɔɛntɔ na mɔsɔɛ

wei pa laki tɔ.

¹⁰ Pa ta nyi mpi pa yaa yaasi kɔpɔɛ tɔ.

Mpi pa leekəxi mʊsʊŋ na pʌ ŋmuləxi təɣo
pa nyəka pa kawulasɪ teesi ta.

¹¹ Pə tɔw kɛ kolontu ka nyala mə tetv.
I ká yəki mə koloosi na í kuu mə wontu.

Waasuyv laŋwakəlle nyəm

¹² M'pógó Tacaa yəɣotaa sɪ:
Teitei isu tɔɣolaya kpaakuyv heu
na tiikulu hiki nəŋkraasi yaa ŋkraŋuyv
titite ke aseeta tɔ,
m'pógó pu la Samalii nyóma na pa kpelasi kupanɪsɪ.

Isə kpaaləxi ɪ yəlaa

¹³ M'pógó Tacaa Isə Toma təna tv kraalaa sɪ:
I teləsi Yakərv lɔluyv nyóma sɪ
¹⁴ kuyaku nakuli maa kɔw Isɛyeli nyóma
mɛɣe leetuyv ke mə isayatu.
Maa wakəli Peteeɪ tɔlaalɛnaa,
na má kɛsi kɔtaɣa tɔlate hələŋasi.
¹⁵ Maa yəki tɔŋtɔnaa lɔŋle kutuluyv,
na yoluma nyəŋ.
Pa kutuluyv wei pa lapa kacəka na tuuŋ kela tɔ,
na pa atɛ na isə kutuluyv na í pəsi ncaa.
Tacaa má, ma yəɣotəna mɛrv.

4

¹ M'pógó Tacaa yəɣotaa sɪ:
Samalii alaa mpa mɛ ɪ yasəlaa təlɔpəlɔpɪ
isɪ Pasəŋ nyóma naaŋ tɔ,
í ke ŋkraŋŋ na í nu.
I leekəxi acamaa,
na í muɣuliyi konyəntvnaa.
Iɛna í tɔŋ mə paalaa sɪ pʌ cɛ sɔlvɪm na í nyɔw.

² Tacaa Isə má,
ma tuuna ma hətɛ naŋŋ nyəntɛ sɪ,
kuyaku ŋku paa ləsi mə nəɣo na mə suka
isɪ kulaya na tinte tɔ, kv tɔŋa kɔntɛ.
³ Paa ləsi-mɛ na ɪcatɛ koluyv kafɛɛŋ.
Paa pona-mɛɣe ilim ntəɣəŋ tɔw.
Tacaa má, ma yəɣotəna mɛrv.

Acɛsaacɛsaa isə sɛɛlaa

⁴ M'pógó Tacaa tɔma sɪ:
Isɛyeli nyóma mɛ,
í cɛsɪ na í puki Peteeɪ yaa Kilikaa
sɪ í lakɪ Isə kɛ təmlɛ,
na í tɔŋna-m pəntənav ke mɛrv.
I ha mə kɔhaaŋ ke paa tanaŋ ŋku,
ɪɛna í kəna mə kɔhaham ke tooso nyəŋkv wule,
pəyele í wakələna-m.
⁵ I ha mə sɛɛtv kɔhav na mə kɔkɔsvɪm potopotona.
I kpaaləna nəɣo səsaya sɪ í haaki-m luyv kɔlvɪmuyv
kvɔwɔv na paa wei í nu.

Isagatu ntəyi i sɔlaa.
Iso Tacaa má, ma yəɣətəna mpv.

Iseyeli nyóma lan̄kpusəŋ

⁶ M̄p̄yú Tacaa yəɣətəna si:
Ma yelaa na nyəɣosi lu mə acalɛɛ taa,
na í lan̄ si í suu mə nəɣo p̄uɣu.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəŋəna mpv.

⁷ Ma pɛma-mɛɣɛ tɛv kɛ waatu wei mə k̄hələm nyula-kv tɔ.
Ma ha ɪcəte lɛntɛ kɛ tɛv na má pɛ lɛntɛ.
Ma yelaa na taalɛ lɛntɛ lɔli teu
na lɛntɛ náá wɔli lɔm lan̄ɣv tɔ.

⁸ Acalɛɛ naalɛ yaa tooso pukaya
kɔlɔmtələ k̄in si á hiki lɔm na á nyɔ.
Paa na mpv p̄i takɪ-yɛ.
Pəyɛle í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

⁹ Ma yelaa na kulaya na k̄pɛlɛm
p̄ə kv mə k̄vɔɣəŋ,
na k̄otolon̄ təɣo mə t̄ɪŋ tawa payalɛ.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

¹⁰ Ma yelaa na k̄usəkv kv mə tɔla
ɪsu maa lapv Icipiti kɛ Moisi waatu taa tɔ.
Na má yelɛ na kolontu la sakasaka
kɛ mə ifepiya kɛ yoou taa,
na í kuu mə k̄payaŋəŋ.
Na sətəa səŋ nyala mə t̄əsikilɛ taa na p̄ə nu-mɛ.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

¹¹ Ma wakəla pə tənaya mə tɛ ɪsu
maa lapv Sətəm na Kəmɔ tɔ.
Uɛna mə taa lelɛa fiti ɪsu pa
ləsvy təputuyv kɛ kəkɔ taa tɔ.
Paa na mpv í tá mələna ma tɔ.
Tacaa má ma yəɣətəna mpv.

¹² Pə tɔ kɛ Iseyeli nyóma mɛ
i ká na ɪsəna maa lana-mɛ tɔ.
Uɛ í tayani mə ti na í sulu-m.

¹³ Ma lapəna p̄óŋ, na heelim,
na má hvli yələa kɛ mpi mpi ma luyv wɛ lapv tɔ.
Ma p̄əsəyi ilim kɛ ahoɔ,
na má təŋ tɛv comcom nəosi taa.
Maya Pə təna pə tɔ Tacaa Iso má,
ma yəɣətəna mpv.

5

Iseyeli tɔw wula

- ¹ Iseyeli nyɔma í nu mə səm wula:
² Iseyeli wɛ ké ɪsu pɛɛlɔ wei ɪ səpa tɔ.
 ɪ tasəyi kulɔyɔ.
 Pɔ́cɔ́ nɔɔlɔ kaa kɔsi-ɪ.
³ Mpi tɔ, Tacaɔ ɪsɔ yɔɔɔta Iseyeli tɔm si:
 Ye yɔlaa iyaga (1000) pola yooɔ,
 nuɔnɔwa (100) tike ka məlɔna.
 Ye nuɔnɔwa (100) polɔna,
 naanɔwa ke pi sɔɔ.

ɪsɔ yaa-wɛ pə taa kɔɔ na pá si

- ⁴ Tacaɔ yɔɔɔta si:
 ɪ kɔɔ ma kiŋ na má ha-mɛyɛ weesuyɔ.
⁵ Ama í taa polo Petɛɛli, na Kilikaa,
 na Pɛɛsɛpa acalɛɛ təkɔtɔlɛnaa.
 Pə taɔa pɔlɔ,
 paɔ kuu Kilikaa nyɔma,
 na pá kpiisi Petɛɛli nyɔma.
⁶ Yosɛɛfɔ lɔlɔyɔ nyɔma mɛ,
 ye í caa weesuyɔ,
 pə wɛɛ si Tacaɔ ke í pɛɛki.
 Tɔfɔ tɔɔ, ɪlé ɪ ká pəsi ké ɪsu kɔkɔ
 na í nyaga pə tɔnaɔa Petɛɛli.
 Nɔɔlɔ kaa pəsi ka teesuyɔ.
⁷ Waiyo, í laɔasəyi tampana na ɪsayaɔ,
 na í muyuliyi tampana nyɔma.
⁸ Tacaɔ laɔpɔna ɪsɔtulɔŋasi ke waanɪ waanɪ.
 ɪnɪ ɪ laɔasəɔna səkrɛtɔyɔ ke nyaaləm,
 na nyaaləm ke səkrɛtɔyɔ.
 Na í hɔŋ tɛŋku lɔm na í pələyi tɛtɔ tɔɔ.
 ɪ hətɛ nté Tacaɔ.
⁹ ɪnɪ ɪ kɔyɔna tɔŋtɔnaa
 na í laki pa koloosi acalɛɛ ke ncaa.
¹⁰ Mə taa kraakəna tampana yɔɔɔtɔlɔ ke huɔlɛ taa ké,
 na wei ɪ huləyi-mɛyɛ mə tɔwakəllɛ tɔ.
¹¹ ɪ muyuliyi acamaa na í ŋmiləyi pa kɔhaləm.
 Pə tɔɔ ké í kaa nu mə kutuluŋ kɔpaŋ leleŋ.
 Pɔ́cɔ́ í kaa təŋ mə leseŋnaa kɔpama sɔlɔm.
¹² Maa sɔkɪ mə ɪsayaɔ tuutuuma taa natəli.
 ɪ muyuliyi yɔlɔpaŋ na í mɔyɪ kɔcɔɔŋ.
 ɪlɛna í kɔyɪ acamaa tɔm ke huɔlɛ taa.
¹³ Tasəkəle tɔyɔ waatɔ kɔlɔ ɪnɛ.
 Pə tɔɔ ké layatɔnaa suma si pá taa kɔɔ pə na-wɛ.
¹⁴ ɪ yeɛ ɪsayaɔ na í la kɔpaŋtɔ.
 ɪlɛna Pə təna pə tɔ ɪsɔ wɛɛ mə waali ké tampana,
 ɪsu ɪ yɔɔɔtɔyɔ tɔ.
¹⁵ ɪ kisi ɪsayaɔ na í sɔəli kɔpaŋtɔ,
 na í təŋəyi tampana ke huɔlɛ taa.

Ntanyɪ Pə təna pə tɔ Iso ká wii Yoseefu
lɔlɔyɔ kakaasaya pətətəle.

¹⁶ Mpróyú Pə təna pə tɔ Iso Tacaa yəyotaa si:
Paa nu ləyaya wula ke nənəosi tɛɛ.
Yəlaa ká makɪ kapusi ke hapɛɛ təna tɔɔ si:
Mpusi wei kɛle, mpusi wei kɛle?
Paa yaa hataa na wiilaa ke wiiu.

¹⁷ Waatu wei maa kɔɔ yəlaa ke fɛlɔyɔ tɔ,
ləyaya wula ká nu lɛsɛɪ tawa təna taa.

Tacaa waasɔyɔ kuyaku

¹⁸ Tacaa kuyaku səsəwɔ tɔɪlaa mɛ,
pə taya nyaaləm ke í ká ná kɔ wule yoo.
Ama səkrɛtɔyɔ kɛ.

¹⁹ Teitei isɔ yɔlɔ seekuyɔ tɔyɔlaya,
na í sulina ka camna,
ɪlɛna í sɔw tɔyaya na í teesina kolɔɪa.
ɪlɛna tɔm nyasa-tɔ.

²⁰ Tacaa kuyaku səsəwɔ ká wɛɛ mpróyú.
Kɔ ta ke nyaaləm nyəɪkɔ.
Ama səkrɛtɔyɔ kɛ.

Isəsele nte Iso u caaki tɔ

²¹ Mpróyú Tacaa tɔma si:
Ma taa kraana mə kɔtasɪ na mə kotɔɪ kɛ.

²² Mə kɔtasɪ nsi kɔkɔ nyaya si təna tɔ
na mə tɔyɔnaya nyəɪsi lu-m sɔɪ.
Maa tu caa mə nawee nɪm nyəna.

²³ Í yeke kokoole ke ma ɪkpaɪɪ taa si
í yooki-m yontu.
Maa caa má nu mə cəmɔɪ tɔɪ.

²⁴ Pə kəla teu si í yeke na tampana wɛɛ mə hɛkɔ,
isɔ pəyɔ səsaya ɪka kaa nyɔkɪ tɔ.

²⁵ Isɛyɛli nyəma mɛ, pusɪ nɪle wei í tɔma wɔlaya tetɔ taa tɔ í lapa-m kɔtasɪ na?

²⁶ Ntɔɪ mə tɔɪ Sakutɪ na Keway wei í saaka mə tɪ tɔyɔ í ka təkaa na í laaki?

²⁷ Pə tɔɔ kɛ maa yeke
na pá pona-mɛyɛ Tamasi
ɪcatɛ waalɪ ke Asilii tetɔ taa.
Pə təna pə tɔ Iso má,
ma yəyotəna mpɔ.

6

AcəsaaCəsaa naani

¹ Felentunaa mpa mɛ t təkɪ Siyɔɪ pɔyɔ
na Samalii pulaya tɔɔ kɛ kawulaya na naani tɔ,
mə tɔm wɛ waiyɔ kɛ.

Mɛyɛle piitim səsəwɔm taa acɛpa
na mɛyɛle Isɛyɛli nyəma
təna layatɔ tasəlaa.

² Í polo Kaləne na Hamatɪ ɪcatɛ səsəwɛ,
na Filiisi nyəma tɛyɛ Katɪ,

na í na Asilii nyóma tǝǝ pa tǝtu.
 I ta tǝe mpǝ inǝǝi pǝlv,
 paa na pa tǝtu ta haǝna mǝ nyǝntu tǝ.
³ Mǝ lǝki kǝle si mpusi kuyako í polo poolun.
 Sǝse íle mǝ mǝsvǝ tǝǝna-kǝvu yaav.
⁴ I caǝa mǝ kpelasí kǝpaǝsí nsi pa taǝanna
 tuunǝ kela tǝ sí tǝǝ,
 na í nyasǝǝi heenǝ na nawee nim nyǝna nantǝ.
⁵ I kiisiǝina mǝ cǝmǝǝ si í yookí yontu.
 Pǝyele í kǝekǝna Tafiiti na í luki yontu.
⁶ I tǝǝ sǝlvǝm na ǝkpaǝǝ,
 na í tǝǝ tulaalǝnaa kǝpampama.
 Ama mǝ paa feina ísǝna íseǝeli kawulaya wakǝlaa tǝ.
⁷ Pǝ tǝǝ kǝ ma kpaalǝǝi nǝǝnǝǝ sí í kǝ wǝe
 mpa pa kpa yomle tǝ pa kancaalaya nyóma.
 Felentunaa acima sí tǝnaǝa.

Samalii ícate wakǝlvǝ

⁸ Mǝpǝǝ Pǝ tǝna pǝ tu ísǝ Tacaa tǝma sí:
 Ma tuuna ma tí sí ma nyǝǝsa
 íseǝeli nyóma kalampaaǝní kǝ.
 Maa caaki mǝ kutulunǝ kǝpampǝǝ.
 Maa tǝ mǝ kolontunaa niǝ taa kǝ
 mpi pǝ wǝ Samalii taa tǝ.
⁹ Ye pǝ kaasa yǝlaa naanǝwa kǝ tǝǝǝa taa, pǝle paa sí. ¹⁰ Paa wei í pola í sǝtu
 kraǝav sí í piǝ, na í maǝana pǝ kaasa nǝǝlv kǝ naǝ lǝǝku taa. I ka pǝǝsí-í sí:
 Nyana nǝǝlvǝǝ? Ílena pǝntǝ sí: Aai. Íle sǝtu kraǝav kǝ tǝki-í sí, sí. Taa yaa
 Tacaa hǝte na í nyí sí yǝlv wǝ cǝne.
¹¹ Pǝ tǝǝ pǝlv,
 ye Tacaa í yǝǝtǝa,
 kutulunǝ sǝsǝǝǝ na sǝkpaǝ kǝ yǝki í tǝnaǝa.

Akatǝ wǝ tǝm naale ama pǝ kǝ kǝte

¹² Wulee kraǝanǝǝ kraǝa asewa kǝ kǝkpaamǝǝ tǝǝ?
 Yaa í na pa hala kv tǝǝ na naǝǝ?
 Íle pepe tǝǝ kǝ mǝ layasǝǝi tampana na ísǝǝtu,
 na a kǝlvǝlvǝm pǝsǝǝi nyǝǝ pǝlv?
¹³ Na mǝ laǝa hǝewa sí í lǝeka ícate kpaí nyǝntǝ, na í hǝǝ mǝ tí sí mǝ toma tǝǝ
 kǝ í lǝeka tǝǝ ícate. ¹⁴ Mǝpǝǝ Pǝ tǝna pǝ tu ísǝ Tacaa tǝma sí: Maa yele na piitim
 naǝǝlǝ pǝ kǝlí na pǝ hǝlí-meǝe pǝ tǝǝ. Pǝ kraǝav Lepo-Hamati kǝ íseǝeli tǝtu ílim
 ntǝǝǝǝ tǝ, halǝna Alapa lǝǝv kǝ ílim mpǝtǝǝ tǝǝ.

7

Amōosi toosee kancaalaya nyǝna

¹ Mǝpǝǝ Tacaa ísǝ lapa na má toosi sí pa tǝma wulav kǝmǝtu kancaalaya nyǝntǝ,
 na pǝ kaasi kvfatǝ. Ílena ísǝ tisi kutolonǝ ísǝ ísǝǝmǝntǝ. ² Waatǝ wei kutolonǝ
 tǝma tǝtu tǝna taa nyuto kǝ niisuyǝ, ílena má wiina-í sí: Hai, Tacaa ísǝ, wii nyǝ
 yǝlaa. Pa kǝla pǝciui, paa sí. ³ Ílena í layasi huwǝe na í tǝ sí: Tǝle tǝ kaa la.

Toosee naale nyǝna

⁴ M̄p̄oḡȳ Iso Tacaa lapa na má tasa toosuɣu si, k̄ok̄o nté i huɔkayana ȳelaa, na ká nyaki tenku l̄om na tetu. ⁵ Nt̄ena má wiina-i si Hai, Tacaa, yeke mp̄u. T̄of̄o Iseyeli nyóma k̄ela p̄aciiu, paa si. ⁶ K̄elena í layasi na í t̄o si: T̄ele t̄e kaa la.

Toosee tooso nyana

⁷ M̄p̄oḡȳ Tacaa lapa na má tasa toosuɣu si, i s̄eha kolunja t̄o keke na í t̄oka kumayasuȳu ke i nin̄ taa. ⁸ Ilena í p̄oosi-m si: Amoosi, weye n naaki ma nin̄ taa? Ma si: Kumayasuȳu. Mp̄uyule si: Ma caa ma mayasi ma ȳelaa k̄e na má ná si pa siyisaa yaa pa ta siyisi. M̄pi t̄o, ma kaa husi pa kawalaya.

⁹ Maa wak̄eli Iseyeli nyóma t̄ok̄ot̄elena, na má ku wulaw Solopuwam lul̄oḡȳ nyóma na layate.

Amoosi t̄oḡonuȳu ke Pet̄eeli

¹⁰ M̄p̄oḡȳ Pet̄eeli k̄ot̄ul̄o Amasiya heela Iseyeli wulaw Solopuwam si: Amoosi na i ȳelaa pa p̄eela n̄oḡo ke nyá t̄o ke Iseyeli taa c̄aneɣe, na i k̄uȳoḡot̄utu mayamaya wak̄el̄oḡȳ Iseyeli tetu. ¹¹ Halu i ȳoḡot̄aa si:

Paa ku-ŋ, ilena pá kuu Iseyeli nyóma na pá pona-weye poolun̄.

¹² M̄p̄oḡȳ Amasiya t̄oma Amoosi si: Toosee tu nyá, lu c̄ane na n̄ kpe Yuta na n̄ tel̄es̄oḡȳ nyá Iso k̄uȳoḡot̄utu ke t̄ena, na n̄ t̄ok̄ena. ¹³ Ama yeke-t̄oḡȳ Pet̄eeli c̄ane. M̄pi t̄o, p̄e k̄e kawulaya Iso t̄es̄eele s̄os̄oole k̄e.

¹⁴ Mp̄uyule Amoosi c̄o-i si: Paa fel̄oḡȳ-m ma Iso k̄uȳoḡot̄utu tel̄es̄uȳu t̄o. Ama t̄ola ke ma t̄ok̄i na má hal̄oḡȳ t̄un̄. ¹⁵ Ma kal̄eku waali k̄e Tacaa yaa-m. Nt̄ena í t̄o-m si má polo má k̄paali i t̄om ke i ȳelaa Iseyeli kawulaya nyóma ke ilim nt̄oḡon̄ t̄o.

¹⁶ M̄p̄oḡȳ nyá kisina-m si ma taa k̄paali-ti. P̄e t̄o k̄e Tacaa si má tel̄es̄o-ŋ si ¹⁷ nyá alu ká p̄esi apalaa t̄ena alu ke icate taa, na pá ku nyá piya ke yoou taa. Ilena nyaa si ma ta nyi is̄onaa tetu taa, na pá pona Iseyeli nyóma ke tetu poolun̄ nȳantu taa k̄e tel̄asi.

8

Toosee liyiti nyana

¹ M̄p̄oḡȳ Tacaa lapa na ma tasa toosuɣu. Tun̄ pee k̄up̄er̄una na t̄oku nté ma nawa. ² Ilena í p̄oosi-m si: Pepeye n naaki, Amoosi? Ma si Tuɣu pee wena a puwa t̄o a t̄oku. Mp̄uyule si: Ma ȳelaa Iseyeli nyóma puwaya, pa tala pa t̄onaya. Ma kaa tasa-weye wiitu.

³ Ma heela-we si:

Iso Tacaa ma, ma huɔle k̄uyaku wule, kawulaya t̄eyaya taa yontu ká p̄esi wula.

Ilena s̄et̄aa s̄oḡot̄i, na p̄e suma tiyitiyi.

Taat̄alaa isayatu

⁴ M̄p̄oḡȳ Tacaa t̄oma si:

M̄pa me m̄e fel̄oḡȳ k̄onȳont̄onaa ke n̄oheɣe, na í k̄uyi tetu taa wahala nyóma,

⁵ Ilena í t̄on̄ si is̄ot̄u k̄ofal̄u acima u ten̄ l̄on̄ si t̄e taati.

Aayee si, k̄uyaku k̄uheɣuȳu

naa ten̄ l̄on̄ si t̄e l̄esi t̄oḡonaya pee

na t̄e pasa mayas̄elaya.

Ilena t̄e kraasi ka liyitee.

Na tó lu sanəyanaa kumuɣulla,
⁶na tó kpeŋəxəna toolee na tó pɛɛtəxi.

Ye konyontu ta pəsi
 na í feli-meɣe ntaŋkpala lixitee,
 ɔe í kra-ɪ yomle.

⁷Mpóyó Tacaɔ tuuwa si:
 Na tetu nti í həŋna mə ti usəntə tə,
 ma kaa sɔɔ mə lakasi sənɛ.

⁸Pə tɔɔ ké tetu ká sele,
 na tə taa yəlaa təna caɣa ləyaya.
 Tu kraaki na tó tiiki isu Nili pəyɔ lɔm.

⁹Mpóyó Tacaɔ Isə tasaa si:
 Kuyəŋkuyi maa yele na ilim tu pə sikuyu waatu.
 ɔena səkpɛtuyi nyala tetu təna tɔɔ.

¹⁰Maa pəsəna mə acima ke ləyaya,
 na mə laŋhɔlɔmle yontu pəsi wula.
 Na yəlaa təna looli pa nyɔŋ isu ləyaya
 na pá suu ləyaya wontu isu fələtənaa taka,
 isu pəyaya ikramle sərəna.
 ɔena pə tənaya mpɔ pə pəsi laŋwakəlle kuyaku.

¹¹Mpóyó Tacaɔ təma si:
 Maa kəna wahala ke kuyaku nakɔli.
 Wahala inəyəle si ma kuyəyɔtɔtu nuw
 konyilɔyɔ ká kra yəlaa,
 na pə kəli isu nyɔyɔsi yaa lɔkɔtu kɔkuyɔ-wɛ tə.

¹²Paa sɔɔ yem ké tetu təna,
 na pá pɛɛkəxi si pá nu ma təm,
 ama pa kaa na.

¹³Kuyəŋkuyi lɔkɔtu ká ku ifepiya akpala nyəma,
 na pɛɛlaa kupama, na pá pi-wɛ.

¹⁴Na mpa pa tuukina Samalii tɔyɔ,
 yaa Taŋ nyəŋku yaa Pɛɛsɛpa nyəŋku tɔ.
 Pa təna paa hoti, pa kaa tasa kɔlɔyɔ.

9

Toosee kakpasɪ nyəna

¹Mpóyó ma na Tacaɔ na í səŋa kətaya təlɛtɛ tɔɔ na í təŋ si: ɪyɔki Isə təsɛɛle akele
 nyɔyɔ na pə ciyiti kutuluɣu təna kite.

Maa yɔki akelenaa,
 na pá hoti yəlaa tɔɔ na pə ku-wɛ.
 ɔena yooɔ nɔ́á ku mpa pu kaasi tɔ,
 nɔyɔlɔ kaa fiti.

²Paa pa tii atɛtəle taa,
 maa ləsi-wɛɣe təna.

Paa pa kra isətəa isu ma tisa-wɛ.

³Paa Kamɛɛli puyɔ taa ké pa ŋmɛla-m,
 isu ma kula pa tɔɔ na má kra-wɛ.
 Paa pa sewa na pá suɔ lɔm tɛɛ maɣamaɣa,
 maa yele na lɔm tɛɛ tɔm nyasa-wɛɣe təna.

4 Ye kolontunaa pona-we,
maa yele na pá ku-weye tæna.
Ma kaa tasa-weye waasuyu,
isu ma kpiisa-we.

5 Ye Toma tæna tu Iso Tacaa táka mpæle ke tetu tæ,
tæ kraa ké na tæ tiiki, isu Nili pæyo lum.
Iæna tæ yælaa tæna caya læyaya.

6 Iso pama isætønuyu ke tetu tæ ké.
I lapa i tæcayale ke isætønuyu nyuyu taa.
I hæn tenku lum na í pælæyi-wæyi tetu tæ.
I hæte nté Tacaa.

Tasækæle nyéma hvnnav

7 Mþóyú Tacaa tæma si:
Iseyeli nyéma me,
í tá tæe Itiyopii nyéma se.
Isæna ma læsa-mege Icipiti tæ,
mþóyú ma læsa Filiisi nyéma ke Kæleeti,
na má læsi Silií nyéma ke Kiii.

8 Ma nawa mæ kawulaya tasækæle,
Iæna má tu ma taa si maa kpiisi-mege tetu tæ.
Paa na mpv ma kaa kpiisi Ýakæpu lóluyu nyéma
tæna tækpataa.

9-10 Maa yasí-mege piitimnaa lempænaa hekú.
Pu kpiisi mæ taa asaýaa mpa paa tisiyi si
mpusinaa ká mayana-me tæyo yosu taa.
Isu pa lintuyuu tæyonaya pee na pá yeki pee tæ.

Næosi suw na lærhele

11 Mþóyú Tacaa tæma si:
Kuyaku nakuli maa kusi Tafiiti icate
ncaale na má tæ pæyæle.
Maa nma icate nte isu tu wep læn tæ.

12 Iæ Iseyeli nyéma ká tayaní myuy ke Itæm tetu
na tæ cæls tetu nti tæ ké Tacaa nyæntu tæ.
Tacaa má, ma yæyotæna.
Maa la mþóyú teitei.

13 Mþóyú Tacaa tasaa si:
Pu kæ na hataa halæyi,
pæ kaa leeli, Iæna pá ku.
Paa tuu, pæ kaa leeli,
na læseñ kooluyu tala.
Iæna solum kufam kpe póón tæ
na pæ feyeni pulasi tæna.

14 Waatu inæyi maa ce Iseyeli nyéma mege mæ yomle taa.
I ka tayaní mæ acalæe nna pu kpiisaa tæyo nmau
na í caya.
Iæna í hala na í tæyo,
na í sæ tuij wei pa yaa si læseñnaa tæ
na í nyæo pæ solum.

15 Maa su ma yælaa mege tetu nti ma ha-me tæ tæ taa.

Nōgōlv kaā taaā-mēge tōgōnvu tōtō.
Taaā mā Iōō mā, mā yōgōtōna mpu.

ΙΣΘ ΚΥΥΩΥΩΤΥΤΥ ΤΕΛΕΣΥΛΥ

ΑΠΙΤΙΑΑΣΙ ΤΩΜ ΤΑΚΕΛΑΥΑ

Κυτολυτο

Takelaya kane ka ηmaalυ keesa Isav lυlyυ nyoma Itom nyoma tom. Paa caaki Yakaru lυlyυ nyoma Iseyeli nyoma, pa luki-weye kolonja ke. Ama Isω ka hyna ι yelaa Iseyeli nyoma noyo, na ι heesi pa lanja.

Isena pa fayα Apitiyaasi takelaya to:

Tacaa hυkθna Itom nyoma, kυkalυto 1-14

Tacaa kuyaku sσsσσ, kυkalυto 15-21

¹ Tōm nti Tacaa Isω kulaa na ι hυli Apitiyaasi si, ι yoyoti Itōm tetu nyōma tō tōyōlo.

Tacaa kpaalyυ ke Itom ncaale tom

Pa tila tillu ke piitimnaa heku.

Tō nu ι yoyota Tacaa tom si:

ι kulι, na tē yoonα Itōm nyōma.

² Mpyō Tacaa yoyota Itōm si:

Maa la-η waali tu ke piitimnaa lelαα taa.

Paa nyeni-η yem.

³ N cαyα hatoo kυkpaμη η heku,

timpi nōyōlυ u takι tō.

Kalampraani kyυ-η si,

nōyōlυ kaa ləsi-η tēna.

⁴ Paa n kα kpa isōtaa isυ hekēle,

na η tυ nyά tante ke isōtulyasi taa,

isυ ma tisa-η tēna.

Tacaa mā, ma yoyōtēna mpy.

⁵ Ye ηmulaa sυv nyά teye ahoο,

paa kuu pē tēna mpi pa pēsayi tōyō,

na pō yele-η kpete.

Ye kōntaa sυv nyά taale taa,

kumkum tike ke pυ kaasi-η.

⁶ Isav nyōma me,

mē kolontunaa yasa mē wenav taa na pā kuu-wι.

⁷ Mēna mpa ι ka pēela nōosi tō,

pa tōyōnyoyi-meye mē tetōnaa taa kē.

Mē cewaa luki mē waali.

Mē taapalaa na ηmakēlyi-me.

Mēna mpa ι ka kaawa nyōnaya tō,

pa sυv-meye katōsi nyēpυ.

Pa tūki-me si ι fei lēmagasee.

⁸ Tacaa mā, ma tυ ma taa si,

maa kpiisi Itōm layatōnaa tēnaya kuyaku ηkυ.

Maa kpiisi mē layatυ tēna.

⁹ Sōyōntυ kα kpa Temaη icate yoolaa.

Paa kυ Itōm yoolaa tēna.

Itəm nyóma waawa Iseyeli nyóma wahala taa

¹⁰ Μρόγύ Τασαα γόγοταα σι:

Pu kpiisi Itəm nyóma me.

Feele ka pu-mege teu.

Mpi to, í kú mə tetənaa

Yakəpu ləlvu nyóma,

na í kuu pa wontu.

¹¹ Waatu wei kolontunaa kəla-me,

na pá suv mə ícate taa to, í ka we təna.

Halı pa to tete ké Yosalem wənav to to,

mə na-wege.

¹²⁻¹³ Pə taa muna si,

í suv pa ícate taa,

na mə isentaa hetəna pa wahala.

Í krasa amokvu na pa hotuɣu,

na í tuv-wege pa konyəntəɣole waatu.

Haləna í kuu pa wənav isu pa kolontunaa.

¹⁴ I səna mrahela na í kvɣi selaa.

Yaa í tuvi-wege pa kolontunaa niŋ taa

ké pa wahala wule.

¹⁵ Kuyaku ŋku Tasaá ká huuna yəlaa to ku kpeɣetaa ké.

Isayatu nti í lapa to, tu məli mə nyəŋ taa.

Paa lana-me isu mə lapənav-we to.

Iseyeli nyóma leetəɣi Itəm nyóma

¹⁶ Μρόγύ Τασαα tasaa si:

Iseyeli nyóma me,

í tema ma páaná kəpu nyəəu ké

ma puɣu nanŋ nyəŋku to.

Yəlaa lelaa ná kaa te a nyəəu.

Paa nyə-yege m්රόγύ,

lɛna pə kpiisi-we na pá saali yem.

¹⁷ Ama mpa pu kaasi to paa cəəsi Siyəŋ puɣu taa.

Ku pəsi Isə puɣu.

Yakəpu ləlvu nyóma ká leeki tetu ke tə mɔlaa niŋ taa.

¹⁸ Ilena Yakəpu na Yosəefu pa ləlvu

nyóma pəsi isu kəkə,

na ká nyaga Isav ləlvu

nyóma isu nyutu.

Pu wakəli-we tənəŋŋəŋ,

pə kaa sə paa kɔlvu.

Tasaá má, ma yəɣətəna mpu.

Paa leeki pəcəlo tetvnaa

¹⁹ Yuta nyóma ká təɣona Itəm tetu na ilim mpətəŋ to. Paa təɣo Filiisi nyóma tetu həɣəlvu tetəkəle, na Ifəlayim nyóma tetu ke Samalii. Ilena Pəncamee nyóma náa təɣo Kalaati.

²⁰ Iseyeli nyóma mpa pa kuuwa na pá tɛna to, pa taa yoolaa kvpama ká leeki Fenisii tetu. Haləna pə polo Salepəta ícate. Yosalem nyóma mpa pa kuuwa na pá we Sefalati to, pɛle paa təɣo ilim mpətəŋ to acalɛ. ²¹ Pa ké akanaa ké. Paa nyəkəli Siyəŋ puɣu na pá cəɣa təna. Paa təɣo Itəm nyóma to.

TaCaA ká tɔɔna ɪ yɔlaa tɔ kɛ kawulaya.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
YONAASI
TOM TAKELAYA
Kutulutu

Apalu wei pa yaaki Yonaasi to i ke Iseyeli tu ke na Iso tili-i piitim lempri nyoma teye Asilii tetu taa ke Ninifi icate taa si i polo na i kuli pa isayatu too. Ama mpe unu paa ke Iseyeli nyoma kolontunaa ke. Pa too ke Yonaasi kisaya pote. Paa na mpu Iso pona-i na toji na Yonaasi kpaali-we na pa mu i tom na pa layasi tante na Iso wii-we.

- Isena pa faya Yonaasi takelaya to:**
 Iso tuwa Yonaasi ke tamle na i kisi, titite 1
 Yonaasi layasaa na pa ya i nyugu, titite 2
 Yonaasi kpaalvuu ke Ninifi nyoma, titite 3
 Taca waasa Ninifi nyoma, titite 4

Yonaasi mayasaya si i kisiyi Taca tiluyu

¹ M'pog'yo kuyaku nakoli Taca heela Amitayi poyalu Yonaasi si: ² Kuli na n polo Ninifi icate sasole na n kpaali-te. Ma nyog'osa te isayatu.

³ Ilena Yonaasi kuli si i seeki Taca. Pa too ke i tiywa kpuloh teesah ke Yopee. I mayana kpulvuu sasou njku ku puki Taasisi to. Ilena i felu ku liyitee na i suu si i puki tona.

⁴ M'pog'yo Taca lapa na heelim sasom ma tenju too. Kacuculaya sasaya kulona na ka caa kpulvuu yokvuu si lum i tayo-we. ⁵ Ntenu sog'ontu sasontu kpa kpulvuu saalaa. Ilena pa yaaki pa tuji hela. Na pa lasayi wontu na pa petayi lum taa si pa la kpulvuu tefuhafuha. Ama Yonaasi na tiywa kpulvuu nah lenju taa na i tooki sasom. ⁶ M'pog'yo kpulvuu saalaa nyugu tu pola Yonaasi kin na i p'as-i si: Nyá tooki yaa? Kuli na n yaa nyá tuyu. Ntany ku waasi-tu, na té taa sí.

⁷ M'pog'yo kpulvuu saalaa yaa tema si: I koo na té to tete na té nyi i kona-tvuu mpusi ine to. M'pog'yo pa to tete ilena pa kpa Yonaasi. ⁸ Ntenu pa tomi-i si: Heelituvi mpi pa kona mpusi ine to. Nyá teye le. Nyá piitim ke mpi. Nyá kulapale ke nte?

⁹ M'pog'yo i co-we si: Ma ke Herela tu ke. Isotaa Iso Taca wei i lapa tetu na tenju tayo ma seeki.

¹⁰ Ilena i keesi-we si unu i seeki Taca. Ntenu sog'ontu sasontu kpa mpe unu. Kena pa p'as-i si: Pepe too ke n lapa mpu? ¹¹ Na isonaya tu la-n na p'as tenju hee?

Mpi to, lum paana tona sasovu ke. ¹² Ilena i co-we si: I peti-m tenju taa, ilena lum hee. Mpi to, ma nyoma si ma konna kacuculaya sasaya kaneye ma too.

¹³ Mpuvule kpulvuu saalaa mayasa saan isu paa tala kveten, pa ta pasi. Mpi to, tenju paana tona sasovu ke. ¹⁴ Ilena pa selomi Taca si: Hai, taa kv-tvuu yulu unu i weesovu too. Poyele taa yele na i calam tom mali ta nyooji taa. Mpi to, Taca nyá, n laki mpi n saalaa tayo.

¹⁵ Ntenu pa kpaaya Yonaasi na pa peti tenju taa na lum hee kpaakraa. ¹⁶ M'pog'yo Taca tom kpa yelaa mpeye sog'ontu ke sasom. Ilena pa lapi-i kotasi na pa su pa noosi si paa see-i.

2

Yonaasi sələmvyu ke tinte lotu taa

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaā lapa na tinte səsəle natəli kəw na tə li Yonaasi. M̄p̄r̄ȳḡ i caya tə lotu taa kə kuyeȳn tooso na ahoō tooso. ² Uena í sələmi i Isə Tacaā kə tinte lotu taa si:

³ Tacaā, ma yaa-ŋ ma wahala taa na í nu. Ma kiisa atətəle taa na í nu ma nəɣə.

⁴ N p̄eta-m luhəyaya taa kə tɛŋku hək̄u taa. L̄m̄ k̄ulaa isu koloosi na p̄ə ta-m, l̄m̄ koloosi tɛki ma təw kə k̄ulm̄ k̄ulm̄.

⁵ Maa huw̄a si n təɣn̄a-m kə, ma kaa tasa nyá təsɛle ke nau.

⁶ L̄m̄ lipa-m na p̄ə taŋi-m təɣə. Pə lipa-m na səsəncaasi hək̄ə ma nyuȳu.

⁷ Ma tiiwa haləna má tala p̄əŋ kila. Atətəle n̄n̄əw̄si təkaya ma təw kə tam təw. Ama ma Isə Tacaā nyá, n ləsa-m na weesuɣu.

⁸ Waatu wei ma ləsaɣa caakaya l̄u ke ma tənuȳu taa tə.

Ma tisaya feesuɣu uena má t̄w̄si nyá t̄w̄. Uena í nu ma sələmvyu ke nyá təsɛle taa.

⁹ Mpa pa laaki tuŋ tə pa laŋəɣi nyuȳu ɣap̄u kə.

¹⁰ Ama maa sɛɛ-ŋ kə.

Maa la-ŋ nyana t̄əml̄e sɛɛtu k̄otas̄i,

Maa yoosi isu maa siw nəɣə tə.

Mpi tə, Tacaā nyayale nyuȳu yat̄u.

¹¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaā t̄əma tinte si t̄ə polo t̄ə t̄ə Yonaasi ke k̄ut̄eŋ t̄əw.

3

Yonaasi kpaalvyu ke Ninifi wakəlv̄ȳu t̄əm

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaā tasa Yonaasi ke heeluȳu ke t̄əm naale nyəm si: ² K̄uli na í polo Ninifi icate səsəle íté. Kpaali-tɛye t̄əm nti maa heela-ŋ tə.

³ M̄p̄r̄ȳḡ i k̄ulaa na í polo Ninifi, isu Tacaā yəɣət̄aa tə. Icate íté tu wala katatəlaya kə. Pu wɛɛ si kuyeȳn tooso ke ȳul̄v̄ í t̄ə na p̄əc̄ í tɛsi-tɛ. ⁴ Ama Yonaasi ná t̄əma t̄ə taa kə kuyaku k̄ulm̄m̄vyu. I t̄əŋaya t̄ə na í kiisiɣi kə si: Pə kaasa kuyeȳn ke nule, na pá wakəli Ninifi icate. ⁵ M̄p̄r̄ȳḡ icate nyəma t̄əna, p̄ə kraȳav̄ s̄əsa na p̄ə s̄əkr̄ema t̄ə. Pa laŋa wakəlaa, na pá m̄v̄ Isə t̄əm nti na pá hək̄ə n̄əw̄si. Uena pá tak̄i ləyaya wontu isu f̄l̄ət̄ənaa taka si p̄ə h̄uli si pa laɣasaa. ⁶ M̄p̄r̄ȳḡ t̄əm nti t̄ə tala Ninifi wulav̄. Uena í k̄uli i k̄umte t̄əw. M̄p̄r̄ȳḡ í wəɣəsa kawulaya k̄rai na laŋwakəlle na í tak̄i ləyaya wontu isu f̄l̄ət̄ə taka. Uena í caya t̄əlv̄ma taa. ⁷ M̄p̄r̄ȳḡ í na i waali nyəma pa k̄paalaa si, yəlaa na t̄əla pá taa t̄əŋ l̄m̄ yaa t̄əɣn̄aya. ⁸ Pa laŋa í wakəli na pá tak̄i ləyaya wontu isu f̄l̄ət̄ənaa taka na pá wiina Isə na isəle k̄v̄sɛm̄le. Pá lu pa m̄paav̄ isaȳav̄ taa, pá yele pa isaȳav̄to k̄ular̄p̄tu. ⁹ Ntanȳi Isə ká h̄ɛs̄i i pááná s̄əw̄əna, il̄e pa kaa sí.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Isə nawa pa k̄ular̄p̄tu nti. Na isəna pa yela pa isaȳav̄to t̄ə. Uena í yele isəna i ka huw̄a si i ká la-wɛ t̄ə.

4

Yonaasi m̄v̄ pááná si Isə hv̄la Ninifi nyəma ke suulu

¹ Μπύγύ Yonaasi lanle ta heena isəna Tacaa hula Ninifi nyəma ke suulu ke mpv to. Ntena í mv pááná ke səsəm. ² Haləna í yəχəti Tacaa si: Aηhaa, pə taγa ntəχi maas huɔwa ma taa ké maas wəv ma te to? Pə maγamaγa pə toə ké ma seekaγa si ma tee Taasisi. Mpi to, ma nyəma si n wena yəlaa pətətəle. N hułəχi suulu, na n lakı kupaɔv ke səsəm. Nyá səɔlv puwa si n taa leeti. ³ Pə toə to, Tacaa kraγa-m. Səm kəla-m weesuγu ke teu. ⁴ Ntena Tacaa pəsı Yonaasi si nyá pááná mvyv maγaa?

⁵ Μπύγύ Yonaasi lu icate taa. Uena í tuusina ilim təhule toə ké pəcə. Ntena í siki cokəle na í caγa tə isotom taa. Uena í taηaa si i naaki isəna icate ká tena to.

⁶ Μπύγύ Tacaa lapa na aloolaya nakəli ká nyə. Ka pu tvyv uena ká lapı-i isotom, na ká heesi i pááná. Uena i lanle heena-keγe səsəm. ⁷ Ama tev fema, uena Tacaa kəna sonsompəle. Μπύγύ tə təγə aloolaya ηkeγe tefemle na ká wuli. ⁸ Uena Tacaa kəna tev kite heelim kəhaηəm ke ilim kraɔv. Pə nyaaγa Yonaasi nyvvyv uena i tənvvyv hoə na í cee fiγinuγu. Tənaγale Yonaasi koolaa si: Səm kəla-m weesuγu ke teu.

⁹ Μπύγύ Tacaa pəsı Yonaasi si: Nyá pááná mvyv maγa aloolaya ηke ka təm taa? Uena Yonaasi cə si: Ma pááná mvyv maγaa ké haləna səm.

¹⁰ Ntena Tacaa si: Nyá tá təγə aloolaya ηke ka wahala nəχəlv. Ahoo ke ká nyəwa, na ká sí ahoo lenna. Paa na mpv n wena ka pətətəle. ¹¹ Pə toə ké maas wəena Ninifi icate səsəle n̄tə tə pətətəle. Tə taa yulvnyəη kəla iyisi nuɔwa na hıu (12000). Pa ta nyı pa ntəχəη na pa mpətəη pə faγav. Pəyele tə taa tola we pəγale.

ISO KYWYOTUTU TELISULU
MISEE
TOM TAKELAYA
Kotuloto

Isɔ kywɔyɔtutu telɛsulɔ Misee na Isɔ yulɔ Isayii pa waatu kulɔm kɛ. Waatɔnaa mpe pa taa kɛ Yuta awulaa Akarɪ na Isekiyasɪ pɔ tɔyɔ pa kawulasɪ. Iɛna Asilii yoolaa nɔ́a cɔsɔyɪ Yuta nyɔ́ma. Ḿpɔ́yɔ Misee kraalaa sɪ kolontunaa kɔ́ tɔyɔ Yuta ɪcate sɔsɔɛle Yosalem ke pa isayatu tɔɔ. Ama waatu ka kɔɔ wei ɪ taa Isɔ ka lɛsɪ waasulɔ wei ɪ kɔ́ tɔyɔ kawulayɔ ke Iseyeli tɔɔ tɔ (titite 5).

Isɔna pa fayɔ Misee takelaya tɔ:

Isɔ kraalɔyɪ sɪ ɪ kɔ́ huɔna ɪ yɔlaa na ɪ ho pa nkpanɲ, titite 1-3 na 6:1-7:7

Isɔ sɪ unɪ ɪ kɔ́ ya ɪ yɔlaa, titite 4-5 na 7:8-20

Isɔ sɪ unɪ ɪ kɔ́ kra-weyɛ wulaw ke Tafiiɪ lulɔyɔ taa, titite 5:1-4

1 Ḿpɔ́yɔ Tacaa tɔ Mɔlɛsɪ tɔ Misee taa kɛ ɪ tɔm. Yuta awulaa Yotam na Ahasɪ na Isekiyasɪ pa waatɔnaa taa kɛ Isɔ tɔwa ɪ tɔm ntɔyɪ Misee taa. Ḿpɔ́yɔ Misee yɔyɔta Yosalem na Samalii pa acalɛ tɔm.

Tacaa kalɛnav ke ɪ yɔlaa

2-3 Tɛtu yɔlaa mɛ mɔ́ tɛna ɪ ke nkpanɲ.

Tacaa kɔ́ lu ɪ tɛcayalɛ

na ɪ tii pɔ́ɔ́ɲ comcom nɔyɔ taa.

ɪ kɔ́ kɔɔ na ɪ keɛsɪ mɔ́ isayatu tɛna.

4 Na pɔ́ɔ́ɲ hooki na ɪ suuliyɪ tetɛka,

ɪsu kɔ́kɔ nyakɔyɔ keetu na tɔ́ hooki tɔ,

yaa lum kpenyɔyɔ tontɔɲa tɔɔ tɔ.

5 Iseyeli nyɔ́ma wakɔ́laa na pɔ́ pɛntɛna

Isɔ tɔyɔ pɔ́ lakɪ mpu.

Samalii ɪcate sɔsɔna Iseyeli

nyɔ́ntɛ sɪ tɔ́ kulɪ Isɔ tɔɔ.

Nɔ́ Yosalem nɔ́a sɔsɪ Yuta ke laatu taa.

6 Ḿpɔ́yɔ Tacaa tɔma sɪ:

Pɔ́ tɔɔ kɛ maa yeɛ na

Samalii pɛsɪ ncaalɛ huɔyule.

Nyɔ́ pɛɛ kɔ́ pilimi na a tii tetɛkɔ́lɛ taa,

na pɔ́ yeɛ kpetɛ na tumɔ́ɲ nyɔ́.

7 Paa yɔ́kɪ nyɔ́ tɔɲ kulalaaɲ tɛnaya hɔyɔ́lasɪ.

Paa wɔ́ kɔ́kɔ ke kɔ́cɔɔɲ wei paa lapa tɔɲ

wasan̄kalɛnaa tɔ.

Pɔ́ yeki nyɔ́yɔtɔ ɪɛna kolontunaa

kpaɔa na pɔ́ fɛlɪ wasan̄kalɛnaa lɛlaa.

Tacaa naasɔyɔ ke Yosalem

8 Ḿpɔ́yɔ Misee tɔma sɪ:

Ye ma tɔ́sɔ naasɔyɔ mɔ́ pɔ́ tɔm,

ma lan̄ɲɛ wakɔ́lɔyɪ kɛ.

Iɛna mɔ́ casɔyɪ kapusi ɪsu sɔnsɔmɔyɔ,

na mɔ́ salɛmɔyɪ na ma luɔyɔ tɛɛ lɛɛɪ ɪsu taataanaa,

na má wəɣosɪ ma wontu na má təŋ nɔɔhɛ kpetɛ.

⁹ Samalii kaa fiti sɛm, hali pu tati
Yuta tetɔ ɪcate Yosalem timpɪ ma
yɔlaa wɛɛ tɔ, pə nɔnɔsɪ.

¹⁰ ɪ tɔkɪ mə ɪsələm kɛ Ako.

ɪ taa heeli sɛm tɔm ntəɣɪ
ta kolontunaa Katɪ ɪcate nyóma.

ɪ caɣa ləɣaɣa kɛ Pɛti-Ləɣafəla:
Mɛsɔyɔ təɣaɣa kɛ pa yaa mpɔ.

¹¹ Saffi ɪcate nyóma: ɪcate kɔpantɛ kɛ pa yaa mpɔ,
mɪ wəɣosɪ mə wontu na í tɛɛ yomle na fɛɛɛ.
Saanaa ɪcate nyóma: ɪcate luw kɛ pa yaa mpɔ,
pɛɛ pa ta tala pá lu.
Pɛti-Šɛɛli: Kɔlɔŋa ɪcate kɛ pa yaa mpɔ,
ɪcate ɪ kentiɣɪ tə yɔlaa tɔɔ,
na pá wiiki ləɣaɣa wula.

¹² Malo ɪcate nyóma: Ləŋwakəlle ɪcate kɛ pa yaa mpɔ,
pɛɛ pa nyah sɪ pa nyɔyɔ ɣaɔ tɔm ká saali.
Wahala wei Taca kɔnaa tɔ ɪ tala Yosalem ɪcate kiŋ,
kɛ tə nɔnɔɣɔ.

¹³ Lakisi ɪcate nyóma: Paa kələɣɪ kɛ pa yaa mpɔ,
í kɛɛli mə kraɣanəŋ na í se.
ɪ kɛɛna ɪsɛɣɛli nyóma kaanɔtɔ.
ɪ sɔsɪ Yosalem nyóma kɛ ɪsɔ tɔɔ kɔlɔyɔ taa.

¹⁴ Pə tɔɔ kɛ Yuta nyóma mɛ,
í kaa tasa na í ti Mɔɛsɪ-Katɪ ɪcate:
Katɪ tənna kɛ pa yaa mpɔ.
Akasɪpɪ ɪcate nyóma: Puyusuyɔ kɛ pa yaa mpɔ,
pɛɛ pa kaa sɛna ɪsɛɣɛli awwula.

¹⁵ Malesa ɪcate nyóma:
Kəllɔ ɪcate kɛ pa yaa mpɔ.
Taca ká tasa-mɛɣɛ kəllɔ niŋ taa kɛ tɔyɔ.
Na ɪsɛɣɛli wulav ká ŋmɛli Atulam kɔkɔpamɔyɔ púɔɣú taa:
Wulav kɔkɔpamɔyɔ kɛ pa yaa mpɔ

¹⁶ Yosalem nyóma í looli mə nyɔɔŋ ɪsɪ yepɛlekunaa,
í wii mə piya tɔɔ.
Mpi tɔ, paa kraɣa-wɛ na pá tɛɛna yomle kɛ poolɔŋ.

2

Mpi konyɔntɔnaa miyullaa ka tɛsɛna tɔ

¹ Yɔlaa hɛntəɣɪ na pá maɣasəɣɪ ɪsɔɣatɔ,
pə nyaaləɣɪ ɪɛna pá laki-təɣɪ waatɔ wei
pa wɛna pə mpaav tɔ.
Pə yɔlaa tɔm wɛ waiɣo kɛ.

² Ye tawa yaa tɛsɪ kɛ pa nyɔlɔa pa lɛɛki.
Pa lakəna mɔsɔŋ kɛ yɔlaa na pa wɛnaɔ.

³ Pə tɔɔ kɛ Taca yɔɣɔta sɪ:
Ma taɣanəɣɪ ɪsɔɣatɔ kɛ mə nyɔyɔ tɔɔ.
ɪ kaa fiti-tɪ,

ρᾶς ἰ κά τῆ κέ να ἰ kama nyᵋᵋᵋᵋ.

Mpi tᵋ, wahala kyeyey kᵋᵋᵋᵋ.

⁴ Waatu unᵋᵋ ἰ κά wiiki na lɛlaa maᵋasᵋᵋᵋᵋ-mɛ sɪ:

Isᵋ kriisa-mɛ tᵋnᵋᵋᵋᵋᵋᵋ,

na ἰ ɛla mᵋ tɛtu kɛ mᵋ kolontunaa.

Pᵋ ta kaasi-mɛɣɛ pᵋlv.

⁵ Mᵋ taa nᵋɣᵋlv kaa hiki ἰ paa nyᵋᵋᵋᵋ

kɛ tɛtu nti Tacaa yᵋlaa ká tayanu

talvᵋv tᵋ tᵋ taa.

Tacaa tᵋm kisilaa

⁶ Lɛlaa ná sᵋᵋ pa nyᵋntu tᵋᵋ,

na pá tᵋᵋ má sɪ má su,

sɪ ma kᵋlᵋᵋᵋᵋ kakalaya.

Sɪ fɛɛɛ kaa tᵋɣᵋ mpɛ.

⁷ Halᵋna pá tᵋᵋ sɪ Isᵋ kaa mu páná

kɛ lᵋᵋᵋ na ἰ la mpɛɣɛ mpv.

Mpa pa tᵋᵋ kusiᵋisim taa tᵋ,

pa tike kɛ ma heeliᵋᵋ tᵋm kᵋpantu.

⁸ Ama Tacaa yᵋɣᵋtᵋᵋᵋᵋ mᵋ tᵋm sɪ:

Hatoo lᵋᵋ kɛ ἰ pᵋsᵋᵋᵋᵋ ma yᵋlaa kolontunaa.

ἰ lɛkᵋᵋᵋᵋᵋ yᵋlvpama mpa pa luna yᵋou na alaafᵋya tᵋ,

pa sayatanaa kɛ muᵋᵋᵋᵋ.

⁹ ἰ tᵋɣᵋnᵋᵋᵋᵋ pa alaa kɛ pa tɛ.

ἰ tᵋᵋ sɪ ἰ lɛkᵋᵋᵋᵋᵋ pa piya kɛ kᵋpantu nti Isᵋ ha-wɛ tᵋ.

¹⁰ ἰ polo ἰ tɛɛ yoo,

mᵋ hɛɛsvᵋv tɛmᵋya.

Wahalanaa tᵋᵋᵋ-mɛɣɛ mᵋ isayatu tᵋᵋ kɛ.

¹¹ Isᵋ kyᵋɣᵋtᵋtᵋ tɛlᵋsᵋlaa

tɛtɛlataa mpa pa cᵋᵋki yem,

na pá looliᵋᵋᵋᵋ-mɛ sɪ ἰ ká yá

sᵋlvᵋmnaa taa tᵋɣᵋ ἰ caaki.

Isᵋ kpeyeliᵋᵋ Isɛɣɛli kakaasaya

¹² Mᵋrᵋᵋᵋ Tacaa tᵋma sɪ:

Maa kpeyeli Isɛɣɛli kakaasaya mɛ

isu heey kɛ tᵋtᵋkᵋɛ,

yaa tᵋtᵋɣᵋɛ taa na ἰ caᵋana mᵋ ti.

¹³ Mᵋá hɛɛna-mɛɣɛ yomle nᵋnᵋɣᵋ,

na ἰ pᵋsɪ na ἰ fiti.

Mayale mᵋ wulav,

mᵋá tiikina-mɛ.

3

Nyᵋᵋᵋ nyᵋᵋma kvkpaalᵋv

¹ Mᵋrᵋᵋᵋ Misee pᵋᵋsa Isɛɣɛli nyᵋᵋᵋᵋ nyᵋᵋma sɪ:

Pᵋ tayᵋ mᵋ nyᵋᵋntɛ ntɛ sɪ ἰ tᵋᵋ tampana?

²⁻³ Ama ἰ kisa kᵋpantu,

na ἰ sᵋᵋlv isayatu.

ἰ tᵋᵋkᵋna mᵋ tᵋᵋᵋᵋ ma yᵋlaa na ἰ litiᵋᵋᵋᵋ pa tᵋnᵋᵋᵋ.

1 Kooləyi pa nantv na pə yeki mɔwa.
 1 cətəyi-we na í hiisiyi isu nantv nti
 paa tv tiipile taa tv.

⁴ Pə tv kē paa í wiina Tacaa sv
 í waasi-me, ílé 1 kaa cv.
 1 ká ha-meɣe siyile ke mə isayav tv kē.

Iso kaləyana i kvyəɣətv tv teləsəlaa tvsəlaa

⁵ Tacaa yəɣətəyi Iso kvyəɣətv tv teləsəlaa
 mpa pa tvsəyi 1 yəlaa tv sv:

Ye í hikiyi na í mɔləyi,
 1e waatv inəɣəle í heeliyi alaafəya tv.
 Ye í lanəa, 1e í kraaləyi yooŋ kəntə tv.

⁶ Mpv tv, mə toosee tɛma.
 Ahoo ká yu mə tv.
 Cele tv nāv sv tənaya.
 Səkrətvɣv ká nyaləna mə tv isu ilim tvwa,
 í kaa na pɔlv.

⁷ Cele tv nalaa təna ká ka nyəəŋ na fɛɛɛ.
 Mpi tv, Iso v cəki-me.

⁸ Misee sv: Ama má 1e
 Tacaa ha maya 1 Feesuyv.
 Ma wəna tvŋ na má tənəyi siyisyuyv
 na má wəna apalətv,
 na má kuliyi iseyeli nyəma kawalaya tv.

Yosalem wakəlvv tv kraaləyv

⁹ Iseyeli nyvɣv nyəma meɣe ma wəna.

1 kisiyi siyisyuyv tənvyv,
 na í pəŋ tampana kə a nyəma.

¹⁰ 1 ŋmaaki Yosalem na muɣuluɣv na yɔlvkɔɛ.

¹¹ Kvhav tv kē hvlaa ná paasəyənə tv.
 Kətəlaa ná mvyv kvfelvyv na pəcə pá seɣesəyi.
 Iso kvyəɣətv tv teləsəlaa ná kraaləyi liyitee tv.
 1ena paa na mpv pá yaaki pa təyi Tacaa nyəma.

Halv pa tvŋ sv: Iso we ta waalv kē,
 mpusi nəɣəlv 1 kaa mayana tv.

¹² Mv yelina na Siyəŋ 1cəte pəsv haləv.

Na Yosalem náa pəsv pɛe kəŋmaaya.

Tvŋ ká waasi Iso təseɛɛ pulaya.

4

Heəsvv 1cəte Yosalem tv

¹ Kvyakv nakvli Iso təseɛɛ pulaya
 ká tɛ lensv tənaya kvŋkvlbməŋ.
 Waatv inəyi piitimnaa ká kra ka tv kē tuutuuma.

² Paa heeli təma sv:
 Tə kra Iseyeli Iso Tacaa təyaya ke pulaya tv,
 na í hvli-tvyv 1 mpaav na tə təŋ-kv.

Mpi tv, Siyəŋ ke Tacaa tv m lukəna.

³ 1 ká hvna yəlaa pəɣəle

na í fayasi piitimnaa toŋ nyəm,
 pa mpi pə we pooluŋ tɔ.
 Na pá məŋna pa layalee na pa
 ŋmantaa si na pá lu akuŋ na asantənaa.
 Piitim napəli pə kaa yoona lempi,
 pə́sɔ́ yooú faləsvyɔ kaa tu wee tɔtɔ.
⁴ Paa wei í ká haləna heesvyɔ ke í tuŋ tawa,
 nəɔlv kaa nyaasi-í.
 Toma təna tu Tacaa yəɔtəna mpu.

⁵ Tuŋ ke piitimnaa leləa ná laaki.
 Ama Tacaa tá Iso ké Iseyeli nyəma tá,
 tá seeki na tɔ təŋəyi tam tɔ.

Tacaa kawulaya təyov ke Yosalem tɔ tɔ

⁶⁻⁷ Mpúyú Tacaa yəɔtəa si:
 Kuyaku nakuli ma mɔ mpa pa ŋkraŋvyɔ
 ma hɔma na má yelee na pə́ kɔ-wɛ tɔ.
 Ma mələna mpa pa kuúwa tɔ,
 na má pəsi-weyɛ piitim toŋ nyəm.
 Ma təyov pa tɔ ké kawulaya ke Siyɔŋ
 pvyɔ taa ké waatu iní,
 haləna pə́ polo tam tɔ.
⁸ Yosalem, nyá wei nyá pəsa isu
 tiikilaa kaləkəŋ təfəŋle tɔ,
 pu tu-ŋ nyá toŋ kawulaya nyəŋ.
 N ká məli icate səsəle,
 isu n ka wev tɔ.

Yosalem mayasvyov na í waasvyov

⁹ Yosalem yələa me í fəina wulav,
 mə təm tasələa səpa.
 Pə tɔ kelee í maki kapusi na í
 saləməyi isu wəsasi tala ahonto?
¹⁰ Siyɔŋ nyəma me í Saləmi na í wii isu alllu.
 Mpi tɔ, pu ləsi-meyɛ icate taa ké,
 na í polo taale, haləna Pəpiloni.
 Tənyaya Tacaa ká waasi-me,
 na í leeki-meyɛ mə kolontunaa niŋ taa.
¹¹ Piitimnaa payale tema kotuyu ke mə tɔ.
 Iləna pá təŋ si,
 Yosalem í pilisi na pá paana í ncaa.
¹² Yələa mpe pa ta nyi nti Tacaa ləsaa na í su tɔ.
 I caa ké si í kpeyeli-we isu məhəwa ke timpi í ká ma-we tɔ.
¹³ Yosalem yələa me í kuli na í hɔ pa ŋkraŋŋ.
 Ma ha-meyɛ toŋ,
 isu nav wei í wəna nyəɔlvvyɔ həŋ tɔ.
 Yaa nyəɔlvvyɔ kuseemvyɔ acúwa tɔ.
 Í ká kɔ piitimnaa payale.
 Iləna í su Tətu təna tu Tacaa maya
 wənav səsəəm mpi í ká kuu tɔ.
¹⁴ Pənente Yosalem yələa me í kpeyeli

na í heeti mə ti na laŋwakəlle.
 Pa tɔŋa-meɣe kotaya tam ké.
 Pa makɪ lseɣeli wulaw isenta ke kprátóyó.

5

Waaşvɔ ɪcate Pɛtələhem tɔm

¹ Mpróyó Taca a tɔma sɪ:

Pɛtələhem ɪcate nyaga Ifələta taa,
 n ké Yuta acalɛɛ taa səkrpete ké.
 Ama nyá taa ké maa ləsi wei ɪ ká
 tiiki lseɣeli nyóma na ma hətɛ tɔ.
 Pɔntɔ ɪnɪ ɪ lɔlvɔy hoɔlaya lu sɔsaa taa ké.

² Taca ká lɔ ɪ yəlaa,
 haləna pə tala waatu wei
 alɔ nɔɣɔlɔ ɪ ká lɔlɪ pəyaya tɔ.
 Mpa pu sɔɔ mpa pa kuuwa tɔ pa taa tɔ,
 pɛlɛ paa kɔɔ na pá sɔɔsɪ lseɣeli nyóma lɛlaa tɔɔ.

³ Pəyaya ŋke, ka Iso Taca tɔŋ ke kaa
 tiikina lseɣeli nyóma na pá caɣana pa ti.
 Mpi tɔ, antulinya yəlaa təna ká
 yɔɣətəyi ka pəsuyɔ tɔm ké.

⁴ Nke kaa yelina na tɔ heesi.
 Paa Asilii nyóma kɔma na pá watɪ tá tɛtɔ
 na pá sɔv tá tɛɛsɪ taa.
 Tu kɔsɪ tá nyɔyɔ nyóma tuutuuma,
 na pá polo pa tɔɔ.

⁵ Paa lɛɛkɪ Nimloti Asilii nyóma na tɔŋ.
 Paa waasɪ-tuyɔ pa niŋ taa ké waatu wei pɛlɛ
 paa tɛsɪ tá kaŋmaaya na pá watɪ-tɔ tɔ.

lseɣeli nyóma mpa pə sɔɔwa lɛlaa taa tɔ

⁶ lseɣeli nyóma kakaasaya ka wɛɛ
 piitimnaa lɛlaa taa isɪ cɔlɔv.
 Yaa tɛv ŋku Taca yeki na kɔ nukɪ
 na pá tá luna yɔlv tɔŋ taa tɔ.

⁷ Paa wɛɛ tɔŋ ké,
 isɪ tɔɣɔlaya ke taalɛ wontu hekɔ,
 yaa heeŋ kaləku taa.
 Paa timpɪyi pa tɔŋ pa kpiki pa tɔɣɔnaya ké,
 na pá cəli, nɔɣɔlɔ ɪ lɛɛkəyi-wɛ.

⁸ lseɣeli kpa nyá kolontunaa
 təna na n cəli-wɛ.

Iso ká wakəli yoou wontu nti yəlaa wɛna naani tɔ

⁹ Mpróyó Taca yɔɣətɔa sɪ:
 Kuyaku nakɔlɪ ku kɔɔ,
 ŋku ku taa maa ku mə kraɣanəŋ
 na má wakəli mə yoou keɛkenaa tɔ.

¹⁰ Maa yɔkɪ mə acalɛɛ

na mə koloosi nyəna.

¹¹ Maa wakəli nyá topotopo təma,
halı pa kaa na nyá tɛɣe túb.

¹² Maa yəki mə tuj na pɛɛ kvlalaana.
I kaa tasa luɲuɣu ke wɔntunaa
mpa í lupa mə maɣamaya tɔ.

¹³ Maa kɛsɛi mə tɣuɔ abɔnyəɲku
Asətati tɛsika kvlalaaya,
na má yəki mə acalee.

¹⁴ Maa mu pááná səsəna,
na má leeti piitimnaa mpa paa tɣuɔna-m tɔ.

6

Tacaa kalənav ke ı yəlaa

¹ M̄p̄yó Misee təma sı:

I ke ɲkraɲɲ na í nu Tacaa təm.
I kulı na í wiina p̄óɲ
na pulası na sí nu mə nəɣɔ.

² P̄óɲ, na tetu kite nyá wei nn ciyitiyi tɔ.
I nu sı Tacaa kaləɣəna ı yəlaa
na í p̄əsəɣı-wɛɣe pa kulaputu sı:

³ Ma yəlaa mə,
ısayatu ntiyi ma lapa mə?
Wentɛɣe ma tu-mɛ na tɔ tɛɛ-mɛ?
I cə-m.

⁴ Anı ma cɛpa-mɛɣe mə yomle taa ké Icipiti.
Ma ləsa-mɛ na má kra Moisi na Aləɲ na Maləyam,
na pá paasəna-mɛ.

⁵ I t̄əsı ısayatu nti Mowapu wulaw
Palaki caakaya-mɛɣe lapu tɔ,
na nti Pɛyɔ p̄əyalu Palaam cə-ı tɔ.
I t̄əsı isəna ma tɛsəna-mɛɣe Yaatanı p̄əɣɔ tɔ.
Sitim na Kilikaa pa heku ke ma lapa-mɛɣe kɔpantu.

Mpi Tacaa caana yəlaa tɔ

⁶ I p̄əsəɣı mə ti sı
ye í kəɲ Tacaa Toma təna tu sɛɛv,
pənaɣa kulɔmaya kulɔmaya naaɲ ke
í ká lapı-ı kətaya ɲka kəkɔ nyaya ka təna tɔ,

⁷ yaa iwaaɲ tuutuuma, na nim ke səsəm,
yaa mə kancaalaya piya ke ma taja sı
í la-m kətaya na p̄écó má tayanı mə ısayatu na?

⁸ Pa sɛɣɛsa-mɛɣe isəna ma caaki sı
í təɲ tampana tɔ.
Ilena í lakı təmaya kɔpantu na í pasa
mə ti na mana-mɛ tɔ tɔɲ.

Iso ká hvəna ɲmulaa na mvsɔɲtənaa

⁹ Yuta yəlaa mə mpa mə təna
í kɔta ıcatɛ taa tɔ í nu.
Mɛɣe ma yəɣətəɣəna

na ma waasəyi mpa pa wena ma səyontu tə.

¹⁰ Pə fei-m teu si

asayaa í kaa pa teesi taa ké

pa ηmuləm wenaυ, na pá lakəna.

Maa caaki mə mpusi mayasəlaya kotusaya.

¹¹ Ma kaa huli suulu ke yəlaa mpa

pa lakəna sanəyanaa mpa pa ta təη tə.

¹² Mvυη akpaa ke icate təne tə toηtənaa təηəyi.

Mə təna í ké tυsulaa.

¹³ Təυ, ma naala-meγε lapυ nté mpi

pu wakəli-me təγə mə isayatu təυ.

¹⁴ Í ká təγə í kaa haya,

pa wiliyi nyəγəsi ke mə teye tam.

Paa mpiyi í ká ηmesi isυ ma kəna

yosu na kv wakəli-wi.

¹⁵ Í ká tuu í kaa kv,

Í ká muli nim, í kaa lana-wi.

Í ká puu sələm í kaa nyəə-wi.

¹⁶ Wulaυ Omili na ι pəyalυ Akarı,

na ι piitim pa ikpate isayale ke

í təkaa təkem na í təηəyi.

Pə təυ ké maa yele na mə icate

pəsi ncaale na pá woniyi-me.

Í ká təγə ma yəlaa təna feele.

7

Isə kuyəγəttu teləsυl ləηwakəlle

¹ Μρόγυ Isə kuyəγəttu teləsυl yəγətaa si:

Wayə, ma we ké isυ pa teηyυυ tυγυ kooluyυ
na yυl polo kv tee na í laη tə.

² Pə ta kaasi yυl kupəη ke tetυ taa.

Yυləkυle təm na təma ceηyυυ tike ke pa laki.

³ Pa ké cecənaa ke isayatu lapυ taa ké.

Akewənaa ná pəkəγəna pa sipanaa.

Hυlāa ná laki kvəəη təυ.

Toηtənaa ná yəγəttəyi nti tə maya-we tə

na pá kpəntəyi nəəsi.

⁴ Pa taa kupəη wee ké isυ səwa tυγυ.

Uena tampana təηlυ náá wee isυ səwa tiikiya.

Mə wahala kuyaku ηku Isə kuyəγəttu teləsəlaa

kpaalaa təγəə. Í ká təη ηku?

⁵ Í taa te mə taa na mə asəmaa na mə cewaa.

Í taa tu kuli nəγə ke mə alaa kiη.

⁶ Halι pəyalυ tυvki cecə ké,

na pəelə náá kuləyi toto təυ,

na poolu υ caaki paη.

Paa wei ι kolontūnaa nté

ι mayamaya ι lυlγυ nyəma.

⁷ Ama má ul Tacaa təυ ké ma keesəγəna

na má nyənəyi Iso wei i waasəyi-m tɔ,
i ká nu ma yaav ké.

Tacaa kəna nyvny yavv

8 Hai, ta kolontunaa me í taa paana-tv.

Paa tə hotaa tɔ, tu te na tə kuli.

Paa tə we səkrətyv taa tɔ,

Tacaa keke tá nyaaləm.

9 Pə weε ké si

Tacaa í kaləna-tvny mpv na tə suma.

Mpi tɔ, tə wakələna-i ké.

Ama waav ká kəɔ,

wei i taa i ká tayani tá təm tɔ.

Tu weεna tá lona,

na í məhna-tvny nyaaləm taa,

na í haγasi-tvny kɔpantu.

10 Ye ta kolontunaa í na mpv feεε ka pu-we.

Mpi tɔ, mpe pa pəɔsayana si tá Iso Tacaa məla isəna?

Pu feɪi-weγe nəɔheε isu hapəle tetv,

na táá nyənəyi.

11 Kɔyaku ka kəɔ, ŋku kv taa pu tayani

mə icate səsəle koloosi ke ŋmav tɔ.

Paa tuusi mə tetv toosi ke poolv.

12 Iε mə nyéma ká luna paa timpí.

Pə kraγav Asilii, na Icipiti, na Iɓəlati pəγɔ tɔ.

Haləna həγələŋ teŋkuna nəsɔ,

na pə suna pəɔŋ.

13 Ama pu kpiisi tetv yəlaa na pə yeɪe-təyi

krəte ke tə yəlaa isayav tɔɔ.

14 Tacaa, paasəna nyá yəlaa tá

isu tiikulu na i kaləkv.

Tə we tesəpaya taa ké kpeɛŋa tɔɔ ké.

Pona-tvny tetv kɔpantu nti

tə cəɔna-tv tɔ tə taa ké Pasaj,

na Kalaati, isu tu wev ləŋtaa tɔ.

15 La-tvny piti təma isu waav wei

n ləsa-tvny Icipiti tetv taa tɔ.

16 Piitimnaa ká ná ta toŋ səsəŋ təna.

Waav wei paa ná mpv tɔ,

pu liyiti-we na pá kra nəsɔ na pə taami-we.

17 Paa tuu mvsɔv taa ké isu tvmaa,

na pá lu pa koloosi acalεε taa,

na pá kəɔ Tacaa tá Iso nyá nyá kiŋ,

na səγəntv na watv.

18 Tvny nakvli ta nəγəsəna Tacaa nyá.

N tayanəyi nyá yəlaa kɔkaasaa isayav ké.

Nn təkəyi nyá páána ke tam tɔɔ.

Na nyá luγv we-tv na í laki-tvny kɔpantu.

19 N ká nyəni tá pətəɔtəɪe,

na í feɪi tá isayav ke nəɔheε.

N ká ló-təgi hatoo tɛŋku tapuɣu tɛɛ.
²⁰ N ká hɔli nyá sɔɔluɣu kɔpaŋku kɛ
Apələham na Yakəpu pa lɔluɣu.
Isu n ka siw hatoo ləŋta kɛ tá cɔsɔnaa tɔ.

ISŌ KYŪŌŶŌTUTU TELĒSULU
NAHUM
TŌM TAKĒLAYA
Kōtōlōtō

Pa keesa Nahum tōm takēlaya taa ké Yuta nyóma kolontunaa Asilii nyóma tōm. Pa keesa isōna Asilii nyóma kolontunaa Papiloni nyóma lēeka pa icate sōsōale Ninifi tō. Nahum si mpw unī pā ké Isō hōole ké. Pā taŷa pōlu, icate nte tu ké kalampaanī nyōnte ké. Tō lakī isayatu na wasan̄kalətv. Ninifi icate wē ke isu tōŷ wei antulinya yōlaa lakəna na Isō u caaki-ī tō. Nahum si mpw unī pā tōna pu saali.

Isōna pa faŷa Nahum takēlaya tō:

Isō tōŷ tē kōŷmamam tōna na í hōvkəna antulinya, titite 1:2-8

Ninifi icate yōkōyū na Yuta nyóma waasōyū, titite 1:9-2:3

Ninifi ncaale na tō tōŷ tōm, titite 2:4-3:19

¹ Ílākōsi icate tv Nahum wei í ké Isō kyōŷōtutu telēsulu tō, í tōm takēlaya ntō. Ka taa ké pa keesa Ninifi tōm nti tō tō Isō kulaa na í hōli-ī tō.

Isō ke kōpaŷ pəcō paa liŷiliŷina-ī

² Isō Tacaa caa ké si yōlaa í nūna-ī tōlasī.
 Í hōŷ mpa pa kpeesəŷəna-ī tō pa ŷkraŷŷ.
 Í lētəŷi í kolontunaa na pááná sōsōana.
 Í hōləŷi-wēŷe suulu.

³ Tacaa ké suulu tv ké,
 Í wēna toma.
 Í yeki tasəkəle tv ŷkraŷŷyū ke hōm.
 Ye í tōŷ, kacuculəŷa anaam kōləŷəna,
 í nōŷhē mōsōyū ntē isōŷmōntv.

⁴ Í hōlina tēŷku, flē í lōm nyōō ké,
 na í lakī na pusi lōm nyōōki.
 Paŷan̄ na Kamēli pə nyūtū caa wōlōyū.
 Lipaŷ yaayēnaa lōntilaa.

⁵ Pōōŷ seliŷi í isēntaa ké,
 na pulasī náá yōkəŷi.
 Tētū na tō taa yōlaa seliŷi.

⁶ Ye Isō mv pááná sōsōana anī,
 awē ká səŷna?
 A mōŷi ké isu kəkō.
 Kōkpaŷmēŷ maŷamaŷa yōkəŷi í isēntaa tōtəŷō.

⁷ Ama í ké kōpaŷ ké.
 Ínī í waasəŷəna laŷwakəlle waatu.
 Í paasəŷəna mpa pa cōsəŷi í tē tō.

⁸ Ye wahala í wataa,
 í yōkəŷi icate ké.
 Í wakələŷi í kolontunaa tōna,
 na í lōŷō-wēŷe səŷm səkpeŷyū taa.

Tōmnaa mpa pə yōŷōtəna Yuta na Ninifi nyóma tō

⁹ Pepe tōō ké í təkəna Tacaa ke mō taa ye?

Γ κά λα να μά kolontunaa saali yem,
pa kaa tasa-meγe ηmakəlvu.

¹⁰ Pa we teitei ké isu sowa meelvu təma taa tə.
Ya isu pa nyəwa na pə ku-we.
Pa muγi kəkə ké isu nyuto kowəlvu.

¹¹ Ninifi icate nyá,
nyá taa ké yulv isayav wei
í koləγi Tacaα tə tə i luwa.

¹² Μρύγύ Tacaα heela Yuta nyəma si:
Paa kolontunaa we paγale na pá we toma,
paa saali yem ké.
Ma yelaa na í təγə kunyəməη paγale.
Ama ma kaa tasa-meγe mu.

¹³ Maa ce mā aləkpala na ma heti-meγe
kolontunaa ηmakəlvu taa.

¹⁴ Μρύγύ Tacaα yəγəta Ninifi nyəma təm si:
Γ kaa weena ləlvu nyəma mpa paa yaakəna mə həla tə.
Maa γəki mə tuη leseη ke i kutuluγu taa.
Γ təηa mə pəlaaη hululuγu ké.
Mpi tə, í tá tala pulvu ma isentaα.

2

¹ Μρύγύ Tacaα yəγəta si:
Γi naaki təm kupaŋtu kraallu
kəηna nteγe pəəη nyəəη taa.
Heesvu təm ke í kraaləγi.
Yuta nyəma me,
í təγə Isə acima.
Γ pona-i mpi í ka suwa si í haα-i tə.
Kolontu wei i tukaya-meγe wahala tə,
pə pəla i niη, i kaa tasa mu.

² Hei Ninifi, kolontu kraaki nyá tə.
Γ kraγa yəu wəntu,
paa wei í səη i təsəηle na í feη haρεε.
Γ təγə apalətv.

³ Tacaα ká məηna Yakəpu ləlvu nyəma
ke teeli wei paa wəna ləη tə i taa.
Mpi tə, í pəsa ké isu
leseη təγv ηku ηmulaa koolaa,
lɛna pá wakəli tə.

Ninifi icate wakəlvu

⁴ Kolontunaa kəη ké na pá seesa
pa kraaləη na pa wəntu kususuutu təcəηcəη.
Pa yəu keekəna muγi kəkə na pá teγetiγi
pa ηmantaasi ke yəu wule.

⁵ Keekəna ηmaaki haρεε tə ké,
pa təη nənəsi teε,

isu pa ləχə kahulasi,
yaa tɛv nyəχəsuvu.

⁶ Ninifi wulav yaawa i yoolaa nyuvu nyəma
na pá puki na pé coki-wɛ.
Kolontu sewa na í kɔtəna kolunə na í cəsəna-ke.

⁷ Mɔ́póyú pa cansa pusi həχəlvu tə ɪcate
nənəsɪ na pá lɛki kawulaya təyaya.

⁸ Pa tɛma ɪcate təm,
Pa kuu tə yəlaa,
Tə alaa kpa pa laŋa
na pá casəyi kapusi ke səsəm.

⁹ Isu lum caatuvu akəla na pə kpeŋ tə.
Mɔ́póyú Ninifi nyəma lu ɪcate taa na pá seeki
na pá kɔɛsəyi-wɛ si pá səŋ.
Ama nəχəlv ta pəsi.

¹⁰ Kolontu kuu wula na liyitee nyəχətv.
Pəna wontu kɔpampantv pə kaawa ɪcate taa ké,
pə fɛi tɛm.

¹¹ Pa ŋmuləyi na pá kuuki pə təna
təkratakɔata na pá wakələyi.
Ilena ɪcate yəlaa təna ləkɪ apalvtv
na pa ɪɛntaa layasəyi.
Pa nəχɛɛ nukiyi na pa tənəŋ seliyi.

Ninifi wɛ isu təχəlaya ŋka pə kəlaa tə

¹²⁻¹³ Ninifi wɛ ké isu təχəlaya pɔ́yú ŋku
kv taa ka lukɪ na ká yelɪ na ká kpa wontu
na ká cəli na ká kəna ka alv na ka piya ke
nantv na ká səχətəna-kv tə.
ɪcate ŋtə tə tɛmna weye nəχəχə?

¹⁴ Mɔ́póyú Toma təna tv Tacaa təma si:
Maa paasəna Ninifi,
na má yele na kəkə nyaya i yoou keekənaa,
na pé kv i yoolaa na má su i lɛkəyuv ke tənaya.
Nəχəlv kaa tasa i tillaa ŋmakəlvuv təm nuv.

3

Ninifi ɪcate mpusi təŋsvuv

¹ Ninifi ɪcate təm tɛsəna mpusi kɛɛ.
Yuləkule na kaloolaya na mʊsvŋ su tə taa
ké na tə yəlaa ke lɛkəlaa.

² I nu tə taa akɔatɛɛ wula,
na yoou keekənaa taŋ,
na kɔpaŋəŋ aɔvwa.

³ Kɔpaŋəŋ caχalaa nikaa,
na layalɛɛ mʊyi kəkə,
na ŋmantaaɪ ŋmɛləsəyi.
Sətaa na mpa pə kvwa tə,
pa səχəta paa ŋmpɪ.
Pa kaa huwa huwa,

pa coki yəlaa, pa fəi kalovv.

Feele puwa Ninifi nyəma

⁴ Ninifi ké apalaa təna alv ké,
 ı teu na ı topotopo təma ke ı hənayana piitimnaa,
 na í ηmakələyi yəlaa na ı tutv.

⁵ Μρύγυ Toma təna tv Tacaa təma sı:
 Pə təo ké maə paasəna-me na má ce
 mə wontu na má suna mə luuη tee.
 Piitimnaa í ná isəna pə pasa-me tə.

⁶ Maa tuu-meyə afəla taa
 na yəlaa paakəna-me.

⁷ Pa təna mpa paa na-me tə,
 paa seeki na pá təη sı:

Ninifi pəsa ncaale.

Awe ná wəna tə pətətəle sı ı ká puγusi-te?

Mpi pu mayana Teepe icate tə pu mayana Ninifi nyənte

⁸ Ninifi icate nyá,
 n huv sı n tee Teepe icate nte tə we Nili pəγə taa,
 na lvm tama-teyε kotaya na pə kenta-te tə?

⁹ Yoou í tiıwa, Itiyopii, na Puti,
 na Lipii pa kəηna na pá səna-te.

¹⁰ Paa na mpv,
 pa kuu pεle pa acalεe yəlaa na pá teeəna.
 Pa tv pa nyvuv nyəma ke alukpala.
 Ilena pá tə tete na pá taləna-we.
 Pa naηa pa piya ke hapeε kəηkaməη təo.

¹¹ Ninifi pə tala nyayale sı,
 wvsası í kv-η svlv m təle na pá kəli-η.
 N ká pεeki təcəəsəle sı,
 n fiti nyá kolontunaa, n kaa ná.

Ninifi u pəsəyi sı í kisi

¹² Nyá koloosi acalεe we ké
 ısu fiki tvγv pee pıkvγv,
 na pá nyamsı-kv, na pee hotiyi təyəlaa nəəsi taa tə.

¹³ Acamisi tike ke pə kaa-η.
 Icate nənəəsi təη nyənsı,
 tvləyi sı təyi yem.

Mpi tə, kəkə nyayə kvkaləsəη.

¹⁴ Ninifi nyəma me,
 í lú lvm.

ı puu tetv, na í loo pilikinaa,
 na í tayanı mə kolvηa.

¹⁵ Ama mə icate kəkə ká nyayana-me,
 yaə pá kv-meyε yoou taa.
 Paa wakəli-meyε ısu
 kahvı təkvyv hatv tə.

Icate yəlaa saaləyi yem

Mə icate yəlaa ká nyəpələyi ké ısu kvtolov sεsekv.

16 Mə taatəlaa paɣale ka tɛɛwa ɪsətulɔŋasɪ.

Pa nəɣəsəna ɪsu kɔtolɔŋ kɔlvɔv tɔ.

Ama pə saala yem kɛ nɔɔnɔɔ.

17 Mə tɔɔ fɛŋlaa, na mə akewenaa wɛ kɛ ɪsu

kɔtolɔŋ cakɔvɔv kɔlvɔŋa pəɣɔlɛɛ

taa kɛ watv waatv tɔ.

Ilim haŋəɣɪ ɪlɛna kɔ ya,

n ta nyɪ tɪmpɪ kv tɛɛnaa tɔ.

Asalan wei ɪ fɛɪ taɣaŋvɔv tɔ

18 Asilii wulav,

nyá waali nyáma toowa tam tɔɔ tom.

Nya yoolaa sɔsaa ná hɛntaa na pə suma.

Nyá yəlaa ya pɔ́óŋ taa,

nəɣɔlv kaa taša-wɛɣɛ kpeɣeluvu.

19 Pə kv-ŋ ɪsaɣakɔvɔv kɛ.

Pɔ́cɔ nyá wakəlvɔv kaa taɣaŋɪ.

Pa təna mpa paa nu nyá tɔm tɔ,

paa kpasɪ aməkəŋ kɛ.

Mpi tɔ, yəlaa təna tɔɣɔna nyá yɔlvkɔlvɛ

tam nyəntɛ ntɛ tə konyɔŋ.

**ISO KUYOYOTUTU TELESULU
HAPAKUKU
TOM TAKELAYA**

Kutulutu

Hapakuku naaki isəna yəlaa u təhəyi tampana na pá pəntəyi na Iso suma tə. Ilena í təkí wahala ke pə tə. Pə tə kə í pəəsəyi Iso si: Isənaya Iso ké siyisulu na yəlaa laki mpi pə ta siyisi tə na í suma? Ama Iso ná cəəki si, waatu wəe wei í taa uní í ká hūna asayaa na pəntəlaa tə. Pə tə tə, pə wəe si Iso kuyoyotutu teləsulu í cayana tənau na í təj waatu wei Iso hūnau ká tala tə.

Isəna pa faya Hapakuku takəlaya tə:

Misee wiinav ke Iso, na ílé í cəə, titite 1:1-2:6

Mpusinaa kakpasi, titite 2:7-20

Yulo í təj Iso waasəyuv na naani, titite 3

1 Təmnnaa mpa Taca kulaa na í huli Iso kuyoyotutu teləsulu Hapakuku tə.

Hapakuku yaaki Iso si í waasi

2 Mprúyó Iso kuyoyotutu teləsulu Hapakuku wiina Taca si:

Hatoo, ma yaa-η si í waasi-tu si pa laki-tuyv mvsuh tə, pəlee kə n ká cə-m?

3 Isənaya n ká tisi na má nyənəyi yəlaa isayətunaa?

Na nyaa nyənəyi mpi pə ta siyisi tə?

Mpi tə, ηmakəlvuv na mvsuh, na yooη na huule tike ke yəlaa laki.

4 Nəyolv u tasəyi kiin ke təhəyuv.

Pəcə paa huləyi tampana ke a lonte taa.

Asayaa nté tampana nyəma, na huule wakəlvuy.

Papiloni nyəma wataa

5 Mprúyó Taca cəwa si:

Í nyəni piitimnaa na səyontv kra-me.

Mpi tə, təmlə natəli tu la na í nana mə ise.

Halı ye paa heela-meγe pə təm,

mə taa nəyolv taa tisi.

6 Maa kəna Papiloni kraηtvnaa mpe.

Pa fei nəyolv pətəətəle.

Pa cəəki antulinya tənaya na pá ləekəyi ləlaa tətə.

7 Pa təm wə səyontv kə.

Kalampraani kə pa tuyvna mpi pa caaki lapv tə.

8 Pa kraγanəη ləηləη lapv tē krooη.

Pa kəla təj ke sunsəmvuv ηku nyəyosv puvna tə.

Ye pa luna poolvη pa kraγanəη ηmaaki kə.

Í koləyi hūntv kə isv hekəle tiliyi kampaya waalı.

9 Wontv kuuv ke pa kəη paa nyəγəsəyi.

Pa kuuki saləkətvnaa ke tuutuuma isv kanyəηa pēe.

10 Pa footiyi awulaa na pá wəηiyi tətə təkəlaa.

Koloosi acalɛɛ u kaɣatəɣi-wɛ.
 Pa loŋ haɾɛɛ kɛ koloosi acalɛɛ kila kɛ,
 na pɔ lɛkəɣi-yɛ.
 11 Pa həkɔ tam kɛ isu kacuculaɣa.
 Akpala kɛ pa tɛɛləɣi.

Isɔ kɔyɔɣɔtɔtɔ tɛləsɔlv yaaku Isɔ kɛ tɔm naale nyəm

12 Hatoo kancalaya taa,
 Tacaɔ nyá kɛna ma Naŋŋtu.
 Ilɛ tɔ kaa sɪ.
 Hai, nyagalɛ ma kentulu.
 Nyá kɔnna tá kolontunaa paɛɛ sɪ,
 n hɔŋna tá ŋkraŋyɔ.
 13 Ama nyá isɛ u nyənəɣi isayatu yaa musɔŋ.
 Ilɛ pepe tɔɔ kɛ n sumna asayaa mpa
 pa wakələɣi kɔpama tɔ?
 Pəyele pɛɛ pa lapəna sana.
 14 Pepe tɔɔ kɛ n nyənəɣi yəlaa isu tiina.
 Yaa isu filifilinaa mpa pa fɛna paasənɔlv tɔ?
 15 Pabiloni nyóma kpa yəlaa kɛ isu kulaya.
 Yaa isu puluyɔ puukuɣu tinte tɔ.
 Pa laŋa hɔlvmaa kɛ pə tu fɛi.
 16 Pa laawa pa puluŋ na pɔ wɔ pə tulaalɔnaa.
 Mpi tɔ, məɣi pa waakəna,
 na pa tɔyɔnaɣa kɛ kɔpaŋka.
 17 Pa kaa hɛɛsɪ piitimnaa lɛmpa
 kuyɔ na pa layalɛɛ kɛ mpu?

2

1 M'pɔyó Isɔ kɔyɔɣɔtɔtɔ tɛləsɔlv tasaa sɪ:
 Maa caɣa ma tətəŋlɛ na má fɛŋiyi.
 Ilɛna má nu nti Isɔ ká cɔ-m ma kɔsələmɔtɔ tɔɔ tɔ.

Siyisilu na ŋmakəllv pa tɔm

2 Ntɛna Tacaɔ cɔ-m sɪ:
 Nmaa nti ma kulaa na ma hɔlv-ŋ tɔ.
 Tu-təɣi kraatanaa tɔɔ kɛ teu,
 na paa wei í pəsɪ na í kala-ti.
 3 Tɔm nti tɔ waatɔ ta tata kɛ sɪ tɔ la.
 Ama pa su tɔ waatɔ kɛ.
 Ilɛ taŋ-ti na naani.
 Tu leeli kɛ tɔ kaa saali.
 4 Nmaa sɪ isayav saaləɣi yem kɛ.
 Ama tampana təŋlv ná wɛna weesuyɔ kɛ ɪ taa tɛm tɔɔ.
 5 Wɛnaɔv kɛ asola kɛ.
 Mpi tɔ, kalampaaŋi yəlaa u hɛɛsəɣi.
 Pa wɛ hiliŋ kɛ isu atətələɛ.
 Pəyele paa haki, isu sɛm.
 Pa lɛkəɣi piitimnaa na pɔ puki,
 na pɔ ŋmakələɣi-wɛ.
 6 Piitimnaa mpa paa kəlaa tɔ
 pɛɛ paa kɔlv pa ŋmakəllaa tɔɔ.

Mpusinaa kakpası

Paa tuw-we sı mpusi we pa tō kē.
 İsu pa leekuvu lēlaa nyəm na pā kaaki
 na pā pōsəyıtı-weye kəmle tō,
 pəlee kē paa yelee mpı inı pə lapu?

⁷ Mə kəma nyəma ká məli
 mə tō na pā leeti-me.

⁸ İšana í ká leeka lēlaa tōyo,
 paɣale ka leeki-me mpi pə tō tō,
 í lapa tetənaa na acalēe ke mʊsʊŋ na í kv-we.

⁹ Mpusi we mə tō kē.
 Mpi tō í preekəyıtı kasəyaya asilima nyəŋka sı
 yəlaa í nyənəyıtı-meye səsaa.
 Paa na mpı na í hʊvki sı
 mə tɔŋ ká ləsi-meye wakəlvu taa.

¹⁰ Mə maɣamaya í
 ləsəna fēele na í tʊ mə tı.
 İ kv yəlaa tuutuuma,
 na í wakəli mə tı.

¹¹ Paa koloosi taa pēe,
 İsu a mpa kapusi na á pōsı-me
 na lətasi náa tısi.

¹² Mpusi we mə tō kē.
 Mpi tō, yʊlvkʊle na ŋmakəlvu ke í sukəna acalēe.

¹³ Pə tō kē piitimnaa təmle nyaya kəkə.
 Pa wahala saala yem.
 Pə tənaya mpı Ate na ıətəa tʊ Tacaa təmle kē.

¹⁴ Yəlaa təna ká te na pā nyı Tacaa teeli tʊ kē.
 Paa nyəmı-tı tetʊ təna taa kē İsu tɛŋku lum waasvʊ
 kanyəŋa tō tō.

¹⁵ Mpusi we mə tō kē.
 Mpi tō, í tʊyıtı mə tɔyɔntələna ke sʊlʊm ke səsəm.
 Pə kvıyıtı-we na pa kvətəyɔləm cē,
 na pə yelee-weye kpela,
 lēna í nyənəyıtı.

¹⁶ Fēele ke í nanəyıtı na í taaki mə tokun.
 Pə taya teeli,
 mu nyə-wı na í səŋ kpela.
 Tacaa ká mu pāáná,
 na í tʊ-meye wahala na tɔŋ.
 İ ká pəsi tetelataa.

¹⁷ İsu pa setvʊ Lipaŋ hətvʊ ke mʊsʊŋ tō,
 pu məli mə nyəŋ taa.
 Mpi tō, í kpiisa taale wontu.
 İ kv yəlaa.
 İ lapəna tɔŋ ke tetʊ taa acalēe yəlaa.
 Pu nyaası mə pʊntʊ.

¹⁸ Pēpe tō kē í luki tıŋ ke nyəyətʊ?
 İ saakəyıtı-taası,
 na í puɣusiyına mə tı.
 İ tʊyıtı mə niŋ kvlapəm ke naani,

anɪ pələ pu ɣəɣətəɣɪ?

¹⁹ Mpusi wɛ mə tɔɔ kɛ.

Mpi tɔ ɪ ɣaakɪ taakukulaya sɪ ká fe,

na ɪ tɔŋ pələ sɪ tɔ kuli.

Pɔ́cɔ́ pə́ taa pʊlɔpʊ kaa pəsi na pə́ heeli-meɣe natəli.

Paa na ɪ waasa tuŋ ɪnɪ ɪ tɔɔ kɛ wɔla na liyitee nyəɣətu tɔ.

ɪ feina weesuɣu nakuli.

²⁰ Ama Taa na ná wɛ ɪ tɔsele taa kɛ.

Antulinya yəlaa me ɪ su.

3

Hapakuku sələmvɔn na Iso waasvɔv

¹ Wiinau mpi Iso kuyəɣətutu teləsulu Hapakuku wiina Taa tɔɣəle sɪ:

² Hai Iso, Taa,

pa ɣəɣətə nyá təma səsəna təm na má nu.

ɪlena má nyaŋna-ŋ.

La tá waatu taa kɛ təma anɪ a takanaa na yəlaa ná.

Paa pu wɛɛ sɪ, ń mu pááná, huli-tuɣv suulu.

³ Iso luna Temaŋ,

Iso Naŋŋtu luna Palaŋ puɣv tɔɔ.

ɪ teu naakɪ isətənuɣv tɔɔ kɛ,

na ate nyəm saŋɪ-ɪ.

⁴ ɪ kəŋ na ɪ muɣɪ kəkɔ na ɪ niŋ taa

timpɪ ɪ toma lukəna tɔ pə ŋmeləsəɣɪ.

⁵ Kutəŋ wɛ ɪ nəɣɔ tɔɔ kɛ na ɪ waali.

⁶ Ye ɪ səŋaa, tɛtu seliyɪ kɛ.

Ye ɪ nyənəɣɪ,

kolontunaa huɣutiɣɪ pa lotu ke na sɔɣəntv.

Tam tɔɔ pɔ́sɔ́ŋ ná seliyɪ.

Ləŋtaa pulasɪ nsi sɪ tɔɔ ɪ təŋaɣa tɔ sɪ ɣəkəɣɪ.

⁷ Ma nawa Kusaŋ nyəma laŋwakəlle

na Matiyəŋ nyəma sɔɣəntv.

⁸ Taa, pusi təm kraŋa-ŋ pááná na?

Yaa teŋku yelina na nyá pááná huu?

N caɣa isəŋmuntv kɛ isu ɣoou keke,

na ɪ kraɣanəŋ pukina-ŋ akaitv taa.

⁹ N kraasa nyá tɔɔv.

Nyá nyəma wɛ isu mpusi təŋsuɣv.

Tɛtu haɔ nəɣɔ na pusi lu.

¹⁰ Ye pɔ́sɔ́ŋ ɪ na-ŋ ɪ seliyɪ kɛ,

na tev huɪ tɛtu tɔɔ.

Teŋku səsə suv wula,

na ɪ ləm səŋəɣɪ isu koloosi.

¹¹ Nyá nyəma kutətəna nyaaləm,

na nyá ŋmantaaɣa ŋmeləsəɣv,

səŋsəɣɪ ilim na isətu pa təntɛ kɛ.

¹² Ye pááná ɪ kra-ŋ,

n cəakɪ tɛtu kɛ na ń naŋtɪ piitimnaa.

¹³ N puki nyá yəlaa na pa wulav

wei n krawa tɔ pa waasvɔv.

Πενα ή kv asaxaa nyuyv tu na ι waali nyéma.

¹⁴ Kolontunaa nyemá ke n tuləyəna pa nyəəη.

Pa nəyəsəna ké isu kacuculaɣa.

Pa huliyi si pá yasi-tu.

Pa kiisiyi laηhələmlə kakiisasi.

Pa səəlv puwa si pá kv-tu.

¹⁵ N cəəkəna nyá kpaɣanəη ke
teηku ləm koloosi səəsənsi taa ké.

¹⁶ Ma nu kəkəte ήτέ tə təna na ma laηle pəsi.

Səyəntu kra-m na ma ntompee seliyi.

Ma tənuyv kawa,

ma təna hoowa na má wu səηuyv.

Πενα má su na má taηa ta təə kəllaa

ηkpaηuyv həm kuyaku.

¹⁷ Fikinaa na leseηnaa na Olifinaa pə tuη ná kisa ləlvuyv.

Tawa kvhaləm naa laki.

Heeη na naaη pə təma.

¹⁸ Ama Tacaα haana maɣa laηhələmlə.

Ma nu leleη ke Isə waasəlv təə.

¹⁹ Tacaα Isə keke ma toη.

Im ι hana-m təntə nyəm isu nam,

na má toη pulasi taa.

Yontu təneyε pa yoonα saηku na tə wε yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa.

ISO KUYOYOTUTU TELISULU
SOFONI
TOM TAKELAYA
Kotoboto

Yuta tetu taa ké Sofoni telésaya Iso kuyoyotutu ke wulaw Sosiyasi pòole taa. Wulaw iní i kpiisina tuij na talaalenaa tana na í tayaní isòseeu, na í tui Iso taseele nte paa takaan to na í tayaní. Sofoni heela piitimnaa lelaa sí Iso hùle kòj. Ama waatu kòj wei i taa Tacaa ká koo na í waasi Yosalem to. Piitimnaa mpa paa pasa pa ti to paa sèe Iso ké nòyo kulbmaya.

Isəna pa faɣa Sofoni takelaya to:

Isə ka hùna Yuta tetu na Yosalem icate nyóma, titite 1:1-2:3

I ka wakəli piitimnaa mpa pa cəna Yuta to, titite 2:4-15

Isə ká məhna Yosalem nyóma ke pa wule taa, titite 3

1 Yuta wulaw Sosiyasi wei i ké Amoh pəyalu to. I pòole taa ké Tacaa yoyotəna Sofoni. Isekiyasi luləna Amaliya na Amaliya náa luli Ketaliya, na Ketaliya náa luli Kusi, na Kusi náa luli Sofoni. Tom nti Iso heela-i tɔyole si:

Tacaa hvle koyaku tom

2 Maa ku tetu tɔ weesuyi nyəm təna.

3 Pə kpaɣaw yəlaa, na sumasi,

na tiina, na wontu təna to.

Maa wakəli asayaa na pa kpaɣi təma.

Pə kaa kaasi nɔyolu.

Isə ka hə Yuta na Yosalem nyóma nkpaɣi

4 Maa hə Yuta na Yosalem pə yəlaa nkpaɣi.

Maa kpiisi tɔyɔ Paali na ku kətəlaa təna.

5 Maa ku mpa pa kpaaki kutuluɣi tɔ ké ahoɔ to.

Pə tɔ yəlaa laaki isətulɣasi ké pəcɔ pa sɛeki-m.

Ani pa tuukina ma hətɛ na tɔyɔ Milikom nyəntɛ.

6 Maa wakəli mpa pa haaki-m siyile to.

Mpi to, paa pɛəkəxi-m pəcɔ paa caaki ma luɣi nyəntɔ.

7 I su, ma hùle koyaku kpeɣetaa.

Ma tɛma kətasi tɔyənaya saaw.

Ma tayana mpa ma yaawa to.

8 Wule nteɣe maa hə nyuyi nyóma na wulaw piya pa nkpaɣi.

Paa mpa pa keekəna kpaɣi nyóma to pa nkpaɣi tɔto.

9 Mpa pa nmaaki nənəkpɛte isu ma ta nyi isənnaa to.

Pəyele pa suuliyi pa tɔyɔ kutuluɣi,

ke wɛnaw mpi pa nmuləna yulokule to.

Maa hə pa nkpaɣi.

10 Kuyankuyi paa nu yooi kakiisasi

səsənsi ke Yosalem icate taa,

ke nənəyɔ nka pa yaa si tiina nənəyɔ to ka kiɣ.

Paa nu lanwakəlle wula ke icate hɔyoluyi kɔfaluyi taa.

Paa nu tətɔyɔ acufu səsɔ ke pulasi tɔto.

11 Icate pətɛɛ nyóma mɛ í wii teu.

Mpi to, maa kpiisi taatəlaa təna.

12 Waatu inəyi maə kpaɣa fətəla
 na má pɛeki Yosalem icate taa.
 Maə yosna yəlaa mpa pa caɣana pa ti
 isu solum taɣatu ke atihkpa taa tɔ.
 Pə te yəlaa tɔhna si maə waasəyi pɔlv.
 Paa kɔpantu paa isayatu.
 13 Paa lɛeki pa wɛnau na pá yɔki pa tɛɛsi.
 Paa ŋma kɔfasɪ yaa.
 Ama pa kaa suv si taa.
 Paa sɔ lɛɛɛŋ tuŋ.
 Ama pa kaa təŋ pə solumaɣa.

Tacaa kuyaku

14 Mɔ́póyó Sofoni tasaa si:
 Tacaa huule kuyaku səsəw kpeɣetaa keɛ.
 Ku tɔŋa kante ke lɔŋlɔŋ ké.
 Ye ku talaa,
 yəlaa ká wii na pá kɛnna yoolaa taa yoolaa.
 15 Mpi tɔ, ku ké pááná səsəna kuyaku ké.
 Yəlaa laŋa ká wakəli tətəɣotəɣo ké pə wule nté.
 Pu yɔki na pə yeɛ ncaa.
 Ihunte ká kpa na səkrɛtuyɔ anaam nyala.
 16 Yoolaa ká huɪ akantɛɛ.
 Paa yaɣa yosu kakiisasi.
 Paa yosna koloosi acalɛɛ na a təfɛŋle.
 17 Mɔ́póyó Tacaa tɔma si:
 Maə pɛti yəlaa ke laŋwakəllɛ taa.
 I ká tutiyi ké isu yolumaa.
 Mpi tɔ, í wakələna-m tɔ pə tɔɔ.
 Mə caləm ká ya isu musuyɔ,
 na mə nantu tasa isu hute.
 18 Mə liyitee yaa mə wula kaa pəsi
 na í waasi-mɛɣɛ kuyaku ŋku ku wule.
 Ma pááná kəkɔ ka nyaya tetu təna.
 Maə kpiisi tɔ taa yəlaa təna.

2

Təpasəlaa yaav

1 Mɔ́póyó Sofoni tɔma si:
 Fɛɛɛfɛi nyəma mɛ.
 I kpa mə ti na í maɣasi mə taa.
 2 Pə taa yaasi-mɛ isu nyutu ke kuyaku kolumuyɔ taa,
 na pácɔ pu taki kuyaku ŋku Tacaa ká mu-mɛ na pááná
 səsəna tɔ.
 3 Tetu taa təpasəlaa mɛ mpa í təkəyi Iə kiinj ke teu tɔ.
 I kɛəsəna Tacaa tɔɔ.
 I tɔki mə təpasuyɔ na í təŋəyi tampana.
 Ntanyɪ pu kenti mə tɔɔ ké Iə pááná kuyaku wule.

Ilim tətɔɛ tɔɔ nyəma ŋkpaŋuyɔ hɔm

4 Kasa icate ká pəsi wulaya tetu.

Asəkaləŋ nyəntə ká yəki.

Paə təyənı Asətətı yəlaa ke ilim taa.

Paə ləsi lkoləŋ nyəma.

⁵ Kələti nyəma me mpa í kəma tenku nəyə tə,
mpusi we mə tə kə.

Tacaa sı: Maa kpiisi Filiisi nyəma na pa tetu təna.

⁶ Mə tetu ke tenku nəyə təna ká pəsi təla tətəyələ.

Tiikilaa ká tən tə taa, na pá la pa heeŋ tətəkələ.

⁷ Yuta yəlaa kukaasaa ká təyənə həyələyü ŋku.

Tənaya í ká tiikiyi mə kaləkəŋ,

ılena í puki Asəkaləŋ na í səkı taanası.

Mə İso Tacaa ká yoona mə nəyə.

İ ká məŋna mə yəlaa mpa kolontunaa ka kpawa yomle tə.

İlim tələle nyəma ŋkraŋyü həm

⁸ Məyü Tacaa təma sı:

Ma nuwa ıəna Mowapu nyəma

na Amoŋ nyəma pa woŋa ma yəlaa me,

na pá footi-me tə.

Pa tıv-me,

pa cusa mə tetu na kalampaanı

na pá səsı pa nyəntu tə.

⁹ Pə təna pə tu İso Tacaa má,

ma tuuki sı ısu ma kpiisa Mowapu

na Amoŋ pə nyəma ısu Sətm na Kəmə.

Pa tetu ká pəsi təm təhulle na wəlaya tetu

na səwa tike nyala.

Ma yəlaa kakaasaya ká kəŋna na pá kuu pa wəna,

na pá təyə pa tetu.

¹⁰ İəna maa hə pa ŋkraŋyü təyələ.

Mpi tə, pa kəla kalampaanı kə

na pá tıv Pə təna pə tu má,

ma yəlaa.

¹¹ Tacaa má, maa nyəŋı pa ıse ke teu ke tənaya.

Maa wakəli antulinya təna taa tıy.

İe piitimnaa təna ká seə-m pa tetu taa.

Haləna pə kpəŋna hatəlaya nyəma təna.

İlim ntəyənə na pə mpətəŋ nyəma ŋkraŋyü həm

¹² Məyü Tacaa təma sı:

Maa ku İtiyopii nyəma me mə tənaya yoou taa.

¹³ Maa tu ilim ntəyənə tə həyələyü Asilii nyəma ke niŋ.

Maa wakəli-ku na Ninifi ıcate səsəle pəsi ncaale

na wəlaya tetu.

¹⁴ Kaləkəŋ ká həntəyənə ıcate lonte taa,

na taale wontu ke waanı waanı.

Kpiisiŋ na aluyucana ká caya akelenaa ncaa taa.

Paə pəli kutuluŋ taa kpəŋkpelası kəpaŋı,

na sı səyətı nənəyə.

Katəkətəŋ ká wiiki ncaa pətəlee tə.

¹⁵ İəna ıcate ńtə tu təna təyələ.

Paə na tə yəlaa nyənaya-təyə səsəle,

nte tə fəina saala tə.
 Tu pəsi ncaale na pə yelina taale wontu.
 ləna tēelaa təna kpeetəyi nyəŋ na pə sósóləyi-tə.

3

Yosalem nyəma ta nu Iso yaav

¹ M̀róyú Sofoni təma si:

Yosalem icate yəlaa mpa me
 í laki isayatu tə.

Í ηmakələyi ləlaa,
 pəyele í kuləyi Taca a tə tə.
 Mpusi we mə tə ké.

² Mpi tə, í ta nu Taca a təm.
 Í kisa í kpaalvɔv mpi í kpaala-me tə.

Pəyele í tá tu-í naani,
 í tá pɛki si Iso í sənə-me.

³ Mə nyvɔv nyəma we ké isu
 təɣəlasí nsi si mu pááná tə.
 Mə huɫaa ná we isu sonsɔməŋ
 likuɣu na u təsəyi cele tə tə.

⁴ Mə Iso kuyəɣətətə teləsəlaa u paasəɣəna pa təmle.
 Pa kooki yem na pá kisiyi pa tilitu.
 Mə kətəlaa ná nyənəyi Iso nyəm ke yem ké
 na pá yəkəyi í kiiu.

⁵ Taca a we icate taa ké,
 na í təkí kawulaya na siyisuyu.

Í laki isayatu.
 Í təŋəyi tampana ké,
 na í huɔkəna paa tanəŋ ηku.
 Paa na mpu tə, asaɣaa fɛi fɛle.

⁶ M̀róyú Taca a yəɣətəa si:
 Ma tɛma piitimnaa təcu ké m̀róyú kpiisuyu.

Ma yəka pa koloosi acalɛɛ.
 Ma wakəla pa haɣɛɛ.

Təntaa maɣamaya fɛi tətə.
 Pu kpiisi pa acalɛɛ,
 nəɣəlɔ kaa wɛɛ.

⁷ Ma təŋaya si,
 Yosalem nyəma me í ká nyana-m,
 í ká nu ma kpaalvɔv.

Íe ma kaa yəkí mə təɣayale isu maa kaləna-me tə.
 Ama mə mələa ké na í teləsəyi mpəle.

⁸ Í təŋ kuyaku ηku maa kə mə waalɔ isu təɣəlaya tə.
 Ma tu ma taa si,
 ma kotiyi piitimnaa na kawulasí.

Maa yele na ma pááná nyaya pa na
 antulinya təna isu kəkə.

Taca a layasvɔv ke yəlaa yaasi

⁹ M̀róyú Taca a yəɣətəa si:

Maa laɣasi yəlaa,
 maa nyaali mə isayatu.
 ɪɛna í sɛɛ-m na lotu kulumtu.
 10 Paa ma yəlaa mpa me í yawa na
 í tɛɛ Itiopií tɔɔ tɔcayacaya tɔ.
 ɪ ká kɔɔ na í la-m kɔtasi.

Iseyeli yəlaa kakaasaya

11 Kuyanku tɔ ma yəlaa kaa weɛna
 isəna paa pəntəna-m tɔ pə fɛɛɛ.
 Maa ləsi mpi pə laki-mɛyɛ kalampaanu nyóma tɔ.
 ɪɛna í yeɛle mə təxi həm ke ma ruxu nanɲ nyəɲku tɔɔ.
 12 Maa kenti mə taa mpa pa pasəxi pa ti tɔ
 na kunyɔntɔnaa mpa pa tɛɛləxi-m tɔ pa tɔɔ.
 13 Iseyeli nyóma me mə kakaasaya
 kaa tasa mpi pə ta siɣisi təɣɔ larɔ.
 Pəyele í kaa looli,
 yaa í tɔsi nəɣɔɔ.
 ɪ ka tɔki ké na í heɛsi,
 nəɣɔɔ kaa nyaasi-mɛ.

Yosalem lanheesəle

14 Yosalem ɪcate yəlaa,
 na Iseyeli nyóma me,
 mə təna mə lanɲ í hulumu,
 ɪ yɔləna mə lotu təna.
 15 Tacaa yela mə ɲkraɲu ke həm.
 ɪ tɔɣɔna mə kolontunaa.
 Iseyeli nyóma wulav Tacaa we mə waali ké.
 Pə fɛi si í nyana wahala nəɣɔɔ.
 16 Kuyaku ɲkuyɔ yəlaa ká tɔ si:
 Yosalem nyóma me,
 í taa nyá,
 mə apalɔtu í taa le.
 17 Tacaa mə Isɔ we mə waali,
 na ɪ tɔɲ.
 ɪ ká yeɛle na í la akanaa.
 Mə tɔɔ ké ɪ lanɲɛ hulumaa.
 ɪ sɔɔla-mɛyɛ na í haaki-mɛyɛ weesuyɔ kɔfalɔyɔ.
 18 Mɔrúɣú Tacaa yɔɣɔtaa si:
 Yosalem yəlaa mpa me í hatələna acima,
 na mə lanɲɛ wakələa tɔ.
 Maa kɔpɛyeli-mɛ na má keɛli mə fɛɛɛ.
 19 Waatu inəxi maa hə mə muyulla ɲkraɲɲ.
 Maa la kɔɔɛ ke mpa pə kɔwa tɔ.
 Maa məɲna mə yəlaa mpa pa kɔpawa yomle tɔ.
 Maa yeɛle na mə kɔtɔyɔ pəsi isante.
 20 ɪɛna má kɔpɛyeli-mɛ na má kɔna.
 Maa tu-mɛyɛ teeli na má kɔsi mə nyuyɔ
 ke ate yəlaa təna taa.
 Tacaa má ma yɔɣɔtəna mpu.

ISO KYOYOTUTU TELESULU

ASEE TOM TAKELAYA

Kutulutu

Isò kyooyotutu teləsulu Asee lupà sɪ, pà tayanɪ Yosalem Isò taseele ηmav. Ue pu wee sɪ Yuta nyóma mpa pa laala kònte na Papiloni tò mpe pà ηmana Isò taseele ñté. Ama pele pa apalutu ta laa yóobuyv. Ntəna Asee tasa nyuyv nyóma ke apalutu sɪ, pá sɔv təmle taa.

Isəna pa faya Asee takəlaya tɔ:

Pa tayanəyi Isò taseele ηmav tɔtɔ, titite 1

Isò taseele kɔfate teu, titite 2:1-9

Yəlaa asilima, titite 2:10-19

Tacaa nɔɔsɪ kɔpənɪ, titite 2:20-23

Pa tayanəyi Isò taseele ηmav tɔtɔ

¹ Mpuv Peesɪ wulav sɔsɔ Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəŋka isətu naatoso nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋkɔ wule. Tacaa heela Isò kyooyotutu teləsulu Asee ke tɔm sɪ í teləsɪ-təyi Yuta nyuyv tɔ Salatiyeeli pəyalv Solopapeeli, na kətulv sɔsɔ Yosataki pəyalv Yesuwa. ²⁻³ Ntəna Asee yəyɔtɪ tɔm nti sɪ: Pə tənə pə tɔ Tacaa má ma yəyɔtaa sɪ, Iseyeli yəyɔtəyi sɪ, pə ta tata Isò taseele ηmav. ⁴ Ue pə we teu sɪ mu həntəyi kutuluv wei pa lapa kacəka ke teu tɔ ɪ taa. Uena Isò taseele náá ké ncaale na? ⁵ Pə tənə pə tɔ Tacaa má ma tɔma Iseyeli nyóma sɪ í hɔv mə tɔntɔ tɔm ke mə taa. ⁶ I tuuwa səsəm ama mə kumtɔ ta kpa. Mə təyənaya ta tɔ sɪ, í təyɔ na í haɣa. Pécɔ mə sɔlɔm ta tɔ sɪ, í nyɔɔ na pé kv mə ləkɔtɔ. I feina wontu sɪ í suu na pé haŋ-mɛ. Pəyele təmlataa kɔfelɔv kɔləyi hɔntɔ ke yem. ⁷ Pə tənə pə tɔ Tacaa tɔma sɪ í hɔv mə tɔntɔ tɔm ke mə taa. ⁸ Uena í kpa pulaya tɔɔ na í setɪ taasɪ, na í ηma-m Isò taseele. Waatu inəyi pu kɔsɪ ma nyuyv ke isəna pə mɔnaa tɔ, na ma larjle hee. ⁹ I ka tanja sɪ í kv təyənaya ke səsəm. Ama í ta hiki mpv. Isò wosa heelim ke mpi í kpeena mə teesɪ taa tɔ uena pá saali yem. Pə tənə pə tɔ Tacaa má ma pɔɔsəyi-mɛ sɪ pepe tɔ ké mpv? I yela Isò taseele ke ncaale, na paa wei í paasəna ɪ maɣamaya ɪ təyaya. ¹⁰ Mpv pə tɔ ké paa tev kɔlɔmuyv ta nu. Pécɔ pulɔpɔ ta nyɔ. ¹¹ Isò kɔna wɔlaya ke tetv taa na pulasɪ tɔɔ. Mə təyənaya pee tawa, na mə leseŋ na olifinaa pə tuŋ na mə haləmnaa lempɪ wɔlaa. Yəlaa na tɔla pa laki wahala. Mə wahala saala yem.

¹² Mpuv Salatiyeeli pəyalv Solopapeeli, na Yosataki pəyalv kətulv sɔsɔ Yesuwa, na Iseyeli nyóma kakaasaya tənə, pa mɔwa Tacaa tɔm nti Isò kyooyotutu teləsulu heela-weye mpv təyɔ niŋ naale. Uena Asee náá pəsɪ na í la ɪ təmle ke teu. Kuyaku ηkv yəlaa ka wena Isò səyɔntv ké. ¹³ Mpuv ɪ tasa-meyɛ Isò Təm lentɪ ke heeluyv sɪ Tacaa yəyɔtaa sɪ: Ma sɪ nəyɔ sɪ, maa wee mə waali.

¹⁴ Mpuv Tacaa hawa Yuta nyuyv tɔ ke apalutu, na Yesuwa, na kətulv sɔsɔ, na pa tənə mpa pa luna yomle tɔ. Uena pá sɔv pa Isò Pə tənə pə tɔ Tacaa taseele ke ηmav. ¹⁵ Wulav Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəŋka, isətu naatoso nyəŋ kuyaku hiu na liyiti nyəŋkɔ ke pa caala təmle.

¹ Mpuvu wulaw Taliyusi pənaya naale nyəŋka, isətu naatosompəɔɔlaya nyəŋ, kuyaku hiu na kulumuyw wule. Taca a tasa Iso kuyəɔɔtutu telasulu Asee ke təm heeluyu. ² I tōma-ı kē sı: Heeli Solopareeli na kətulu səsə Yesuwa na pa tana mpa pa luna yomle tō sı ³ mə taa nəɔɔlv tōsəyı isana Iso təsele nıte tu tewa ləŋta tō? Ama nəənə tē teu mpi pə səpa. ⁴ Pə tō kē Taca má ma tōma sı, Solopareeli na Yesuwa na tetu yəlaa tana í kaası mə ti na í sɔv pə təmlē taa. Mpi tō, ma wē mə waalı kē. ⁵ Waatu wei í luna Icipiti təyō maa su mpv. İlena ma feesuyu wē mə waalı, ilē í taa nyá. ⁶ Pə tana pə tv Taca sı, pə kaasa pəcə. Maa ciyiti isətənyu na tetu na tenkuna tana. ⁷ Maa liyiti piitimnaa ke yem yem. Maa kəna mə wənau ke cəne. Maa yelee na Iso təsele la teu ke səsəm. ⁸ Pə taya pulv, ma tanna antulinya wula na pə liyitee tana. ⁹ İle Iso təsele naale nyənte ká tē kancaalaya nyənte ke teu təkpataa. Lonte tənē tē taa kē maa yelee na í heesi. Pə tana pə tv Taca má ma yəɔɔtəna mpv.

Yəlaa asilima

¹⁰ Mpuvu Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəŋka, isətu pəɔɔlayafey nyəŋ, kuyaku hiu na liyiti nyəŋku wule. Pə tana pə tv Taca tasa Asee ke təm heeluyu ¹¹ Sı: Pəsı kətəlaa sı ¹² ntanyı mə taa nəɔɔlv tv kətaya nantuy nte í toko taa. İlena toko inı í tokina potopoto yaa tuusi hatu, yaa solum yaa nim yaa təyənaya nakəli. Pə mənna sı í tasa-kəyē Iso kē hav na? Ntəna kətəlaa sı: Aaı.

¹³ İlena Asee tasa sı: Ye nəɔɔlv tokina sətu ilena pəntv tokina təyənaya. Kaa pəsi asilima nyəŋka na? Ntəna kətəlaa sı: Ee.

¹⁴ Mpuvule Asee tōma sı: Taca sı, mpuvu ma nyənəyı tetu tənē tə yəlaa, na mə kulapəm tana. Pə tana mpi í laki-m kətaya tō pə kē asilima kē.

I paasəna teu ke pə kpayav saŋa tō

¹⁵ Mpv tō, í paasəna teu. İ ná mpi too pə kpayav lapv na pə suna saŋa, na pəcə í kpeyeli pēe na İŋmaakı Iso təsele tō. ¹⁶ Waatu inı tō, ye nəɔɔlv pola kpóu lvv ke təkəŋ hiu. Naanəwa tike ke ı ká maɣana. Yaa wei í pola solum liitilinaa nıle na naanəwa kē cosuyu hiu tike ke ı ká maɣana. ¹⁷ Ma yelina na mə təyənaya pēe nyəŋka wuli na təmpēe wakəli mə kətəyōv. Paa na mpv mə taa nəɔɔlv ta pəsəna ma tō. ¹⁸ Pə kpayav saŋa tō í paasəna teu ke mpi pu la tō. Mpi tō, isətu pəɔɔlayafey nyəŋ kuyaku hiu na liyiti nyəŋku kənəyē í su Iso təsele kite. İ paasəna-təyı teu. ¹⁹ Ntəŋ pulv ta kaası kpeen taa? Paa mə tuŋ kətətəyōŋ, ı ta lvv. Ama pə kpayav saŋa waalı tō, maa kooli-meyē kəpantv.

Taca nəəsi kəpaŋsı

²⁰ Mpuvu Taca tasa Asee ke heeluyu ke təm naale nyəm ke kuyaku kulumuyw ŋku sı: ²¹ Heeli Yuta wulaw Solopareeli sı, maa ciyiti isətənyu na tetu. ²² Maa kəsı atē awulaa, na ma yelee na atē kawulası su tənaya. Mə keekənaa na pa cayalaa ká pəsi nyayanaa, na kpayanəŋ náa sı. Kpayanəŋ cayalaa ká kv təma. ²³ Ama kuyaku ŋku ma təmlē tv Solopareeli nyaya maa kpa wulaw na í wē isı ma kuyəsvuy. Mpi tō, nyaya ma kpa wa sı í təyō kawulaya na ma hətē. Pə tana pə tv Taca má, ma yəɔɔtəna mpv.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

SAKALI TOM TAKALAYA

Kutulutu

Pa lbla Iso kuyoyotutu telasulu Sakali ke Papiloni tetu taa timpri Yuta nyoma ka we isu yomaa to. Pa waali ke pana Solopareli na kotulu saso Yosuwu pa koma Yuta tetu taa. Waatv kulvm ke Sakali na Asee pa lapa pa tama. Sakali tasa yalaa ke layatu si pa mali Iso kin na pa nma Iso taseele. Sakali tom takalaya faya tom naaleye. Iso taseele nmau na Yosalem malvbu ke i wule taa. Iso ka tayani i yalaa.

Iso ka tilina wulav noyalv, na i pasayi i ti, paco i ke tiikilu. Yalaa ka te na pa kv-i. Lelaa na naaki si Yesu tom ke pa keesayi mpv.

Isana pa faya Sakali takalaya to:

Mpi mpi Iso hula Sakali ke toosee taka taa to, titite 1-8

Iseyeli nyoma na piitimnaa lelaa pa tom, titite 9-14

TOMNA MPA PE HULA SAKALI TO

Tacaa malayana Iseyeli nyoma

1 Peesi wulav saso Taliyusi kawulaya panaya naale nyenka, isoto palefei nyen, ke Tacaa yoyotana Pelekiya payalu Sakali. Itoo saali kele. 2-3 Si i heeli Iseyeli nyoma si: Pa tana pa tv Tacaa ma, ma mvna ma cosonaa ke panaan ke taseyaseyi. I mali ma kin, ilena ma keesana ma to. Ma su rnyvbu ma nayo ke. 4 I taa keena ma caanaa. Maa tema ma kuyoyotutu telasalaa heeluyv ke lonaa si pa telasi-me si, i lv ma tonte na ma lakasi isayasi. Ama i ta tisi na i mv ma tom na i nuna-m. 5 I nyoma teu si ma cosonaa na ma kuyoyotutu telasalaa mpe pa sapa. 6 Peyele ma kupaalatu na ma kusautu nti ta tom maa heela ma kuyoyotutu telasalaa si, pa telasi-me to, ta mayana-meye teitei ke. Ilena i cekana si ma lakasi isayasi to ke Tacaa ma, ma lapa-meye mpv. Ilena i layasi.

Sakali toosee taka kancaalaya nyana

7 Mpyvu Tacaa yoyotana Pelekiya payalu Iso kuyoyotutu telasulu Sakali. Wulav saso Taliyusi kawulaya waatu taa ke i yoyotana-i, panaya naale nyenka isoto naanowa na kulvm nyen kuyaku hiu na liyiti wule. 8 Ilena pa la Sakali isu toosee taka na i na noyalv caya krayanvseemaya. Ilena i sanya tiikasi naseli si heko ke tetekale natali ta taa. I waali ke krayanvseemas na krayanvshvbmasi na huluhulv. 9 Ntana ma pvosi isotaa tillu wei i ka yoyotana-m to si: Tacaa, krayanv i ni, i kotoluyv suwe? Mpyvule si: Maa keesi-ij.

10 Mpyvu apalv wei i sanya tiikasi heko taa to i toma si: Tacaa tilina-we si, pa coo tetv.

11 Ntana krayanv cagalaa mpe pa keesayi isotaa tillu si: Ta coowa tetv tana. Ama heesvuv wenna paa timpri, yovu fei tiili.

12 Ntana isotaa tillu nyto takrav si: Tacaa Pa tana pa tv, pvosi hiu na naanowa kolv n mv Yosalem na Yuta acalae lenna na panaan. Palee ke n ka hvli-yeye suulu?

13 Mpyvule Tacaa heela-i tom naani nyantu nti ta kraasayi apalv to.

Tacaa paasayana Yosalem toto

14 Mpyvu isotaa tillu wei i yoyotayana-m to i toma-m si: Kraali Pa tana pa tv Tacaa ma ma tom.

Ma soola Yosalem na Siyon pulaya

κέ ισυ yem na κρετε.

¹⁵ Ama ma taa kraana piitimnaa mpa me í həŋ mə ti təγə.

Mpi tə, pəciuu ke ma muna lseyeli na páána.

llena mu pəsəyi-ı ncaale.

¹⁶ Pə təə ké ma kraaləyi

sı maya Pə təna pə tv Tacaa,

maa məli Yosalem.

Maa la kupaŋtv na í taγanı Iso təsεεle ke ηmau,

na í kusi icate tətə.

¹⁷ Mpuγv isətəa tillu tasa-m heeluγv sı:

Kraali tətə sı,

maa tasa Yosalem ke ləsvyv.

Maa waası Siγəŋ na pá caγana mə acalee təpəkεε.

2

Sakali toosee taka naale nyəna

¹ Mpuγv pə tasa-m isυ toosee taka tətə na ma ná həŋ liγiti. ² llena má pəəsi isətəa tillu wei ı γəγətəγəna-m tə sı: Həŋ inı ı kotoluγv suwe? Mpuγvle sı: Inı ı huləγəna piitimnaa toŋ nyəm. Mpi pə yaśəna Yuta na lseyeli na Yosalem pə yəlaa.

³ llena Tacaa hulv-m koolaa liγiti. ⁴ Mpuγv ma pəəsi-ı sı: Pepeγe pa kəma lapv ke cəne? llena í cə-m sı: Pa kəmaγa sı, pa nyaasəyi piitimnaa. Mpe pa yoonna Yuta nyəma na pá yaśı pa yəlaa. llena pá yəki pa toŋ.

Sakali toosee taka tooso nyəna

⁵ Mpuγv pə lapa-m isυ toosee taka na ma ná yulv na í təkə ηmənaγa kumaγasəγa. ⁶ llena má pəəsi-ı sı: Leγe n puki? Mpuγv sı: Ma puki sı ma maγasəyi Yosalem icate waŋ na tə taγaləŋ.

⁷ Ntəna isətəa tillu wei ı γəγətəna-m tə í kpatəna isətəa tillu lel v wei ı səŋa-ı tə. ⁸ Mpuγv ı təma-ı sı: Polo n heeli ifepu wei ı təkə ηmənaγa tə sı, pa kaa ηma koluŋa na pá cəna Yosalem. Mpi tə, ı taa yəlaa na təla pa kəla paγale. ⁹ Ama Tacaa γəγətəa sı: Mάά wεεna isυ icate koluŋa kəkə nyəŋka na ma teu naaki tə taa.

Tacaa yaaki yomle nyəma

¹⁰ Mpuγv Tacaa təma sı:

Mpa me ma yaśa tetv təna taa tə,

í lu ilim ntəγəŋ tə tetv taa na í se.

¹¹ Yosalem nyəma mpa me

í we yomle taa ke Pəpiloni tə,

í taγanı mə ti na í se.

¹² Mpuγv Sakali təma sı: Pə təna pə tv Tacaa tilinana-m təm səsəəntv təne. I γəγətəγəna piitimnaa mpa pa yoonna ı yəlaa me tə sı:

Ye wei í tokina-me pə we isυ maγa pəntv tokinaa.

¹³ Maa kuli piitimnaa

mpa pa ηmakəla-me tə pə təə.

Maa yele na mə yomaa ηmakəli-me.

Pu kəə na pə la mpv ile pələγele í ká nyı sı Pə təna pə tv Tacaa tilina-m.

¹⁴ Tacaa sı:

Yosalem nyəma í ηmaaləna laŋhulvmlε.

Maa kɔɔ na má caya mə cɔɔ.

¹⁵ Waatu ɪnɛɣi piitimnaa paɣale ka kɛntɛna-m.

Ɔ ká pəsi ma yɔlaa.

Ɔlena má wɛɛ mə hekv.

Waatu wei mpv ɪnɪ pu la tɔɔɔ í ká nyi si, maɣale Pə tɛna pə tɔ Tacaa wei ɪ tila-m mə kiŋ tɔ.

¹⁶ Yuta ká taɣani pəsuyv ke ma kɛntɛ ke ma tɛtv taa.

Ɔlena Yosalem náá pəsi ma ɪcate kuləsɔle.

¹⁷ Yɔlaa tɛna í su.

Tacaa luna ɪ tɔɣaya taa.

3

Sakali toosee taka liyiti nyɛna

¹ Mɔpɔv Tacaa hula-m kɔtvɔv sɔsɔ Yesuwa. Ɔ sɛŋa ɪsɔtaa tillu ɪsɛntaa. Satani ná wɛ ntɔɔŋ tɔɔ si, ɪ caa-ɪ tɔm suuu. ² Ntɛna ɪsɔtaa tillu tɛki Satani si: Su, Tacaa ləsɛna Yosalem. Yesuwa ná wɛ ɪsu tuputuɣu ŋku pa lɛsa kɔkɔ taa tɔ.

³ Yesuwa ka sɛŋa tɛna tɔ na í suu asilima wontu ke. ⁴ Mɔpɔv ɪsɔtaa tillu tɔma í na mpa tɔ si: Ɔ wɔɔsi-ti. Ma husa ɪ ɪsɔɣatv. Ɔ ká suu-ɪ acima wontu.

⁵ Na í tasa si: Ɔ temi-ɪ saalaya kɔpaŋka. Ɔlena pá la mpv. Pa suu-ɪ wontu kɔpantv tɔtɔɔ na ɪsɔtaa tillu wɛ tɛna. ⁶ Tɛnaya ɪsɔtaa tillu tɔma si: ⁷ Pə tɛna pə tɔ Tacaa má ma su ma nɔɔ si:

Ye Ɔsɛyɛli nyɔma tɔka ma kiin

na pá tɛŋɔɣi ma kɔtvɔtv

maa kpa-mɛyɛ Ɔsɔ tɛsɛle

sɔsaa sɔsaa na ma taɣa paasɛnlaa.

Maa tv-mɛyɛ ɪsɔtaa tillaa mpa

pa wɛ ma tɛmlɛ taa ɪsɛntɔ tɔ pa taa.

Ɔsɔ kɔnav ke ɪ tɛmlɛ tv

⁸ Mɔpɔv Tacaa ɣɔɔtɔaa si:

Kɔtvɔv sɔsɔ Yesuwa na ɪ taapalaa mɛ.

Mə hulɔɣɛna nyvɔv ɣapv mpi pu kɔɔ tɔ pə tɔm.

Ɔ ke ŋkraŋŋ na í nu.

Maa yele na ma tɛmlɛ tv Tafiti Hoole lu.

⁹ Ma siki pɔle nte tɔ wɛna ɪsɛ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ tɔɔ Yesuwa ɪsɛntaa.

Ɔlena má ŋmaa tɔ tɔ kɛ ma tɔm.

Maa kɔɔli ɪsɔɣatv nti tɔ pilisiɣi

ɪcate tɛna tɔɔv kɔɣakv kɔlvmpɔv.

Pə tɛna pə tɔ Tacaa má,

ma ɣɔɔtɛna mpv.

¹⁰ Kɔɣakv ŋkv kv kɔma,

ɪɛ í ká ɣaa lɛlaa na mə na-wɛ í ɣɔɔli

mə tɔŋ kɔvlɔŋ na mə fikinaa tɛɛ na heɛsvɔv.

4

Sakali toosee taka kakpasɪ nyɛna

¹ Mɔpɔv ɪsɔtaa tillu wei ɪ ɣɔɔtɔɣɛna-m tɔ, ɪ kɔma na í ciɣiti-m ɪsu pa feesuɣu ɣvɔv wei ɪ tooki tɔ. ² Ɔlena í pɔɔsi-m si: Pepeye n naaki? Ma cɔ-ɪ si: Ma naaki wɔla fɛtɔla. Na nim tɔtvle ke ɪ nyvɔv taa. Na fɛtɔlanaa ke naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ, na

pa kponkponu na tã kãkã. ³ Pã kaasi na Olifi tuŋ naale sãŋa tãŋa ŋwaan na mpãle tã.

⁴ Ntãna má pãasi isõtãa tillu wei iní i yãŋõtãna-m tã si: Ma caa, pepeye pã tãna isãntã pã hulãyi?

⁵ Ilena í pãasi-m si: Ye mpv n ta nyi? Ma si: Aai, ma caa. ⁶ Mpvule si, Tãcaa heela-m tãm si má telãsi Solopãreeli si: Pã tãŋa toŋ yaa nãntv tãa alaafãya tãm. Ama ma feesuyv toŋ kã. Pã tãna pã tv má ma yãŋõtãna mpv.

Nãasi nsi pa su Solopãreeli tã

⁷ Paa wahalanãa kaawa isv pvv, Tãcaa kã yãki-weye. Solopãreeli kã lãsi kantãkãya pãle nte pa kũna Isã tãsele nyvuv tã. Ilena yãlaa wiliti teu.

⁸ Mpvuv Tãcaa heela-m si:

⁹ Solopãreeli kã ŋmana Isã tãsele tãne na i niŋ na í tã-tã.

Waatu inãyi í kã nyi si Pã tãna pã tv Tãcaa tilina-m mã kin.

¹⁰ Mpa pa nyãnãyi yem kã tãmisi sãne tã, pa laŋã kã hulvmi waatu wei paa ná kumãyasvuv ke Solopãreeli niŋ tãa tã. Fãtãlanãa naatosompãŋãlãya inãŋãle Tãcaa isã nna i naakãna tetv tãna tã.

¹¹ Mpvuv má pãasi-i si: Olifinaa tuŋ wei i sãŋna mrvuv fãtãla ŋwaan na i mpãle tã?

¹² Ilena má tasa pãasvuv si: Olifinaa tuŋ wei kele wvã fusi nsi si tãa nim lukv tã? ¹³ Ntãna ilã í pãasi-m si: N ta nyi? Ma si: Aai. ¹⁴ Mpvuv í cã-m si: Olifinaa tuŋ inãŋãle apalãa naale wei pa pãla nim na pá kpa-weye Pã tãna pã tv Tãcaa tãmlã nyãma tã.

5

Sakali toosee taka naatoso nyãna

¹ Mpvuv pã lapa-m isv toosee taka. Ie ma nãwa takãlãya na kã kulãyi hvntv nte.

² Ilena isõtãa tillu pãasi-m si: Pepeye n naaki? Ma si: Takãlãya hãtãna na kã kulãyi hvntv. Ka tayalãŋ we mæetãlanãa naanvwa. Ka wãŋ ke mæetãlanãa kakpasi.

³ Mpvuv i tãma-m si: Mpusi kã mãyãna tetv tãa ŋmũlaa, na mpã pa tuukina yem yem tã, paa lãsi-weye tetv. Mpeye pa ŋmaa ka tãa na ka waãli. ⁴ Pã tãna pã tv Tãcaa si: Ma mãyãmãya maa kãnna mpusi iní. Mpusi iní i kã svv paa ŋmũlv wei, na mpã pa tuukina ma hãte ke yem yem tã, pa tãesi tãa. I kã caya tãna na í wakãli kutuluyv na kv pãe na kv kpatãŋ.

Sakali toosee taka naatosompãŋãlãya nyãna

⁵ Mpvuv isõtãa tillu wei i yãŋõtãna-m tã i kãma na í tã-m si: Kusi isã. Pepe na pepeye n naaki tãna? ⁶ Ilena má pãasi-i si: Pepeyele? Mpvule si: Tãkv ŋkv kv tãa wã isãyãtv tãna tãŋãle.

⁷ Waatu inãyi tãkv ŋkv kv pãle nyãŋãlvuv nyãnte kulãa na má ná alv nãŋãlv na í caya kv tãa. ⁸ Ntãna isõtãa tillu si: Alv inã i kãna isãyãtv. Ilena í tãsi-i na í mãŋna kv tãa tãna na í pá pãle. ⁹ Ma kusa isã, ilã heelim kpãya alãa napãlãŋãle naale na

pá kóna. Pa kerh nəḡəsəna ké isu kulaaləŋ. M̄puyə pa kpaɣa təkə ŋku na pá tɛna. ¹⁰ M̄puyə ma pəssa isətəa tillu si: Leye pa pukina-ku? ¹¹ Ntəna í cə-m si: Papiloni ke pa puki si pa ŋma kutuluɣu na pá su-ɪ na pá laaki.

6

Sakali toosee taka pələfei nyəna

¹ M̄puyə pə lapa-m isu toosee taka, iləna má ná yooú keekənaa liyiti. Na pá lukəna nyəḡəluɣu kvsɛɛmuyə pódŋ naale heku taa. ² Kpaɣanəŋ kvsɛɛməŋ həŋna kancaalaya keeke. Kpaɣanəŋ kukpɛɛtəŋ ke keeke naale nyəŋ. ³ Kpaɣanəŋ hɔlmasi ke keeke tooso nyəŋ. Iləna kpaɣanəŋ wei ɪ wəna cəntu tulŋasi təḡə keeke liyiti nyəŋ. Kpaɣanəŋ inɪ ɪ təna ɪ ka wəna toŋ ké. ⁴ M̄puyə ma pəssa isətəa tillu wei ɪ yəḡətəna-m tə si: Kpaɣanəŋ na ɪ keekənaa mpe pa kutuluɣu suwe?

⁵ Iləna pələ pá cə-m si: Tətu təna tɔ Tacaa kin ke feesin liyiti inɪ ɪ lunaa. Iləna í puki antulinya həḡələŋ təna taa.

⁶ M̄puyə kpaɣanəŋ kukpɛɛtəŋ keeke ná məŋna ilim ntəḡəŋ təə, ké Papiloni tətə taa. Iləna kpaɣanəŋ hɔlmasi náa məŋna ilim tətule təə. Na cəntu tulŋasi nyəŋ ke ilim mpətəŋ təə. ⁷ M̄puyə cəntu tulŋasi nyəŋ inɪ ɪ sələmaa si ɪ ká cəə tətə. Iləna Tacaa si pá cəə-ti. ⁸ M̄puyə Tacaa yaa-m na í heeli-m si: Kpaɣanəŋ wei ɪ pola Papiloni tətə taa tə. Inɪ ɪ ká yelina na ma Feesuyə tii həḡəluɣu ŋku kv taa.

Yesuwa kawulaya təḡə

⁹ M̄puyə Tacaa heela-m si: ¹⁰ Mu kvcəəv ke mpa Papiloni nyəma kuuwa tə pa kin. Mpeɣele Helətayi, na Topiya, na Yetaya. Polo saŋa maɣamaɣa ke Sefaniya pəyalu Yosiya təɣaya taa. Tənaɣa yəlaa mpe pa wɛɛ. ¹¹ Caa wula na liyitee nyəḡətu. Iləna í lu ntenuyu ŋku n ká te Yosataki pəyalu kətulə səsə Yesuwa nyuyə tə. ¹² Heeli-ɪ si, Pə təna pə tɔ Tacaa yəḡətəa si: Yulə nəḡəlu wɛ cəne na pá yaa-ɪ si Hoole.

Í ká lu ɪ tətə taa.

Inɪ ɪ ká ŋmana Isə təsɛɛle.

¹³ Inɪ ɪ ká tayanəna-tɛɣe ŋmau.

Í ká wɛɛna kawulaya kuyusum,

ɪ ká caya ka kumte təə na í təḡə-ke.

Kətulə ká wɛɛ ɪ kəŋkəŋ taa,

na pá nukəna təmaɣa teu.

¹⁴ Ntenuyu ká caya Isə təsɛɛle taa. Pu təsəɣi-wɛɣe Helətayi, na Topiya, na Yetaya, na Sefaniya pəyalu pa kɔpantə təə.

¹⁵ Yəlaa ká luna pooluŋ na pá kəə na pá səna Isə təsɛɛle ŋmau. Ilə í ká nyi si Pə təna pə tɔ Tacaa tilina-m mə kin.

Ye í nukəna mə Isə Tacaa ke teu pu la mpv.

7

Nəhəkutv ke Yosalem ncaale təə

¹ M̄puyə Tacaa heela-m təm. Taliyusi kawulaya pənaɣa liyiti nyəŋka isətu pəɣəlayəfi nyəŋ wei pa yaa si kisile tə ɪ kuyaku liyiti nyəŋku wule ke ɪ heela-m tɔ. ² Petɛɛli nyəma ka tilina Salesee na Lekem-Meleki si pá kəə Tacaa wiinau ke isə təsɛɛle taa. ³ M̄puyə pa pəssa kətəlaa na Isə kuyəḡətətu tɛləsəlaa si: Pə wɛɛ si, tə wiiki na tə həkəɣi nəsəsi, ke paa pənaɣa ŋka ka isətu kakpasɪ nyəŋ, isu too tə lakaya pusi pəɣalə taa tə?

⁴ Μῦϋυ Pə təna pə tʉ Tacaa təma-m sɪ, ⁵ teləsi kətəlaa na tetʉ taa yəlaa təna təm sɪ:

Too pusi nutoso na naanʉwa

kələ́ í həkəyi nəsɪ,

na í wiiki paa isətʉ kakpasɪ nyəŋ

na isətʉ naatosompəyələya nyəŋ wei.

lɛ pə taya ma lanhʉlʉmle ke í caaki na í lakɪ mpʉ.

⁶ Halɪ waatu wei í təkɪ na í nyəkɪ tə,

mə́ tɪ lelen ke í pɛəkəyi.

⁷ Iso kʉyəyətʉ teləsəlaa ká tɛma Tacaa kəkpaalətonaa pane pa nəyəsələ nav ke hatoo ləŋtaa. Waatu unɪ ɪ taa Yosalem na ɪ cələ́ acalɛ we heesʉy taa. Pəcə́ yəlaa ká we ilim ntəyən na pə́ mpətəŋ tetʉ taa.

⁸⁻⁹ Μῦϋυ Pə təna pə tʉ Tacaa təsə-m nti ɪ ka yəyətʉy tə sɪ:

ɪ təŋ tampana na í hʉvkəna.

ɪ lakɪ kʉpantʉ, í hʉlɛyi təmaja suulu.

¹⁰ ɪ taa muyuli suluwaa, yaa leelaa,

yaa mʉlɛaa, yaa kʉnyəntʉnaa.

ɪ taa mayasɪ isayətv ke mə́ təma tə.

¹¹ Ama yəlaa mə́ í kisa-tɪ. ɪ təkə mə́ ŋkpaŋ sɪ í taa nu. ¹² ɪ lapa mə́ nyama ke kʉsəŋ isɪ pɛɛ. ɪ kisa Pə təna pə tʉ Tacaa má ma kʉsɛyəsətʉ. Ntəyi ma Feesʉy heela Iso kʉyəyətʉ teləsəlaa, na pá teləsi-mɛyɛ too ləŋtaa ilɛna í kisi nuw. Μῦϋυ ma pááná huuna-mɛ. ¹³ Ilɛna ma tə sɪ:

Timpi ma yaa-mɛ na í kisi tə.

Pə́ tə́ ké mə́ yaa-m sɪ má waasɪ-mɛ na maa kisi cəw.

¹⁴ Maa yasɪ-mɛyɛ yəlaa mpa í ta nyɪ tə pa heko.

ɪ ka yele mə́ tetʉ ke kʉtɛɛ.

Mə́ taa nəyəlʉ u puki,

pə́cə́ nəyəlʉ u kəŋ.

ɪ ku mə́ tetʉ na mə́ niŋ na tə́ pəsɪ tɛsəpaja.

8

Tacaa sɪ ɪ yəlaa ke nəyə kʉpaŋka

¹ Μῦϋυ Pə təna pə tʉ Tacaa heela-m sɪ:

² Maja Tacaa ma luyʉ sʉv Yosalem

nyə́ma ke teu na má səkɪ pa səm.

Na ma taa kpaakəna pa kolontunaa.

³ Pə́ tə́ ké ma yəyətʉ sɪ maa mə́lɪ Yosalem.

Maa tasa Siyən ɪcətɛ taa ké cəyav tətə.

Halɪ maa yaa Siyən sɪ tampana ɪcətɛ.

Maa layasɪ Siyən ɪcətɛ pulaja sɪ nanŋ nyəŋka.

⁴ Kəkpatəlaa ká nyəkɪ pa kʉpətəŋ tə

na pá kə́ pá cəya Yosalem taa.

⁵ Yəlaa ká tasa Yosalem taa ke mə́lʉyʉ.

Piya ká tasa lʉw ke tuutuuma na pá liyiliyi

ɪcətɛ hapɛ tə.

⁶ Iseyɛli yəlaa kakaasaya u hʉvkɪ sɪ mpʉ unɪ pə́ we lapʉ.

Ama Pə́ təna pə́ tʉ Tacaa ná pəsəyənə na í la piti təmle íté.

⁷ Maa waasɪ ma yəlaa mpa mə́ pa kʉawa yomle tə.

Ilim təlule na pə́ tətʉlɛ acalɛ taa ke pa pona-mɛ.

⁸ Maa kəna-mɛyɛ Yosalem na í we ma yəlaa.

Maa wee mə Iso,
na má tǝki mə tǝ ké kawulaya na siyisuyu.

⁹ Mpuv Pə tǝna pə tu Tacaa yǝǝtǝa si:

Ɔ kaasi mə ti.

Mpi tǝ, nəǝnǝ í nuki ma nəǝsi nsi maa suwa tǝ.
Nǝǝyi Iso kuyǝǝtutu telǝsǝlaa ka kpaala waatu we
pa taǝana Iso tǝsele kite siw si pa ŋmaaki-te tǝ.

¹⁰ Na pǝcǝ pǝ taki waatu inu tǝ,
yǝlaa yaa tǝla taa hikiyi kǝfelvuy.

Pǝcǝ pa svuki paa luki.

Ma yela yǝlaa ké si pá laki tǝmaya isǝna pa sǝlaa tǝ.

¹¹ Ama pǝnente ma heeliyi-me si,

ma kaa tasa me mpa pǝ kaasaa
tǝǝ lapu isi lǝŋtaa nyǝma.

¹² Maa la-meyǝ kǝpantu nti tǝ tǝna.

Tev kǝpǝŋku ká nu.

Leǝeŋnaa na kutuum ká la teu na í heesi.

¹³ Yuta na Iǝeyeli pa kawulasi me.

Ɔ ka we piitimnaa lǝmpa heku ké isi mpusinaa.

Ama pǝnente maa waasi-me.

Ɔ ká pǝsi piitimnaa mpi pa tǝŋsa nəǝsi kǝpǝŋsi tǝ.

Ile í kaasi mə ti, í taa nyá.

¹⁴ Maa tu ma taa ké si ma lǝki-meyǝ wahala taa.

Mpi tǝ, mə caanaa ka kpaasa ma pááná ké,
na má tǝka-ye.

¹⁵ Ama nəǝnǝ ma tu ma taa si maa katu

Yosalem na Yuta nyǝma meye kǝpantu.

Ile í taa nyá.

¹⁶ Isǝna í ká la tǝǝle si

paa wei í heeli ı tǝǝntǝle ke tampana.

Ɔ tǝŋǝyi siyisuyu ke mə hvulena taa,

na í pǝekǝyi heevuy.

¹⁷ Ɔ taa la tǝmaya isayatu yaa í tuuna yem.

Mpi tǝ, Tacaa má, maa caaki yaasinaa mpe pa taka.

Nǝhǝkutu kǝyeŋ pǝsa acima nyǝŋ

¹⁸ Mpuv Pə tǝna pə tu Tacaa heela-m si, ¹⁹ má telǝsi-me si: Nǝhǝkutu nti í
hǝkǝyi isǝtu liǝiti nyǝŋ na kakpası nyǝŋ na naatosompǝǝlǝya nyǝŋ na naanwa
nyǝŋ ke pǝnaya taa tǝ. Tu te na tǝ pǝsi acima sǝsǝna ke Yuta nyǝma. Ama í sǝli
siyisuyu na heevuy ké. ²⁰ Pə tǝna pə tu Tacaa yǝǝtǝa si:

Piitimnaa kpaı nyǝma na acalǝe payale

yǝlaa ká taǝanu Yosalem ke kǝnte.

²¹ Halǝna icate lǝnte yǝlaa heeli lǝnte nyǝma si:

Tǝ polo na tǝ seǝ Pə tǝna pə tu Tacaa na tǝ wiina-ı.

Ile na pele pá tisi.

²² Piitimnaa toŋ nyǝm

na yǝlaa payale ká kǝ

Yosalem na pá seǝ-m na pá wiina-m.

²³ Ma heeliyi-me si,

waatu inǝyi piitimnaa waanı waanı naanwa

yǝlaa ká kpa Yuta tu nəǝlv ı toko taa si:

Tə caa t́ə təŋ-meɣe ɪsɔsɛɛɛ.
Mpi tɔ, t́ə nuwa si ɪsɔ we mə waali.

ΙΣΕΥΕΛΙ ΝΥΘΜΑ ΝΑ ΠΙΙΤΙΜ ΝΑ ΛΕΜΠΙ ΝΥΘΜΑ

9

ɪsɔ hvɔnav ke piitimnaa lelaa

¹ Tacaa yɔɔɔta ɪ tɔm
na t́ə tala Hatəlaki tetu taa.
Tə nu Tamasi ɪcate taa.
ɪɛ pə taɣa ɪseɣeli nyóma tike ke ɪ paasəɣəna.
Ama yəlaa tənaya.

² Tamasi ɪcate cɔɔɔ Hamati ɪcate,
na Tiii na Sitəŋ acalɛɛ nna a wɛna
kpelikpeka sɔsaya tɔɔ Tacaa yɔɔɔtəɣəna.

³ Tiii nyóma í ηmawa mə ɪcate ke koluŋa ké.
ɪ kaa liɣitee ɪsu kanyəŋa na wɔla ɪsu afəla.

⁴ Ama Tacaa ká ɛɛki-tɛ.
ɪ ká tusi tə koluŋa ke tɛŋku taa
na ɪ nyagasi-tɛɣe kɔkɔ.

⁵ Filiisi acalɛɛ Asəkaləŋ, na Kasa,
na ɪkoləŋ nyóma ká ná mpɔ.
Sɔɔɔntɔ ká kpa-we na pá kpisi kantəɔɔɔ.
Wulav kaa kaasi Kasa.
Pəyele Asəkaləŋ ɪcate ná kaa na tə yəlaa.

⁶ Yəlaa sitaa ké na pá kɔɔ pá caɣa Asətəti.
Maa ləsi mpi pə tɔɣi Filiisi nyóma ke kalampaani tɔ.

⁷ Maa ləsi mə nɔɔsi taa ké
nantɔ nti pa ta lentɔ tɔ,
yaa kɔlalaatɔ.
Mə taa mpɔ pə kaasa tɔ,
na Yuta nyóma í ká yaana-m mə ɪsɔ.
ɪkoləŋ nyóma ká suu mə yəlaa taa ɪsu
Yepusi nyóma lapa tɔ.

⁸ Maa təŋ ɪseɣeli tetu ké.
Yoolaa napəli kaa pəsi-tɔ,
paɛ tɛɛlaa yaa kəntaa.
Pəcɔ ηmakəllɔ kaa tasa mə tɔɔ ké təŋnav.
Mpi tɔ, ma paasəɣəna-meɣe.

Yosalem waasvɔv

⁹ Ḿpɔɔ Tacaa tasaa si:
Yosalem ɪcate nyá,
nyá lanɛ í hɔɔbmɔ sɔsɔm.
Siyəŋ nyóma me,
mə wulav kəŋna nteɣe mə cɔɔɔ.
ɪ siɣisaa na ɪ ké aka.

ɪ pasa ɪ ti na í caɣa kpaŋaya tɔɔ.
¹⁰ Maa ləsi ɪfəlayim taa ké yoo keɛkɛnaa
na Yosalem taa ké pə kpaɣanəŋ na pə tɔɔŋ.
Wulav ɪni ɪ ká tɔ piitimnaa ke heɛsvɔv.
ɪ ká tɔɔ kawulaya ke antulinya tənə təpai.

Salakatunaa hetvuv

11 Μῦρουv Ταcαα γῶγῶταα σι:
 Μαα ce mḗ nyḗma mpa pa tḗka salaka
 ke lḗkḗ wei i taa lum fei tḗ.
 Μά na me tá nḗgḗ pḗeluvv kḗtaya
 caləm tḗḗ ké maa la mpv.

12 Salakatunaa me,
 í mḗli kolunḗa icate taa na teeluvv.
 Saḗa ma taḗayi γῶγῶtuvv si
 maa leeti-meve kvpantv ke tḗm naale.

13 Μαα pḗsi Yuta ke tḗḗv,
 na Ifalayim ke nyḗmá.
 Μαα kvsi Siyḗḗ nyḗma
 na pá yooná Kḗleeki nyḗma
 na má lá na pá pḗsi isu aka layate.

14 Ταcαα má maa sḗḗsi ma yḗlaa tḗḗ.
 Μαα yaḗa apalvtutuvv isu tev hola.
 Μαα tḗ nyḗmá isu tev ḗmelḗsvuv.
 Μαα hḗkḗ mḗ waali isu ilim mpḗtḗḗ tḗḗ kacuculaya.

15 Pḗ tḗna pḗ tv Ταcαα má maa kenti ma yḗlaa tḗḗ.
 Μαα tḗ mḗ kolontunaa ke pḗntḗlvpe na má wakḗli-we.
 Iḗeyeli nyḗma í ká kv mḗ kolontunaa.
 Caləm ká kpe isu solvm.
 Yaḗa isu kḗtaya tḗlate caləm sukuvu poosiisi,
 na pá ḗmvi tḗ ḗkulunasi tḗḗ tḗ.

16 Waatv in i taa ké
 Iḗḗ Ταcαα ká waasi i yḗlaa.
 Iḗu tiikilu waasuvv i kalḗkv tḗ.
 I ká teeki kḗkḗ isu liyitee pḗe.

17 Mḗ tetv taa,
 laḗhvlmle na kacḗka ká wee.
 Tḗgḗv na nyḗḗv ká ha ifepiya ke kpelikpeka.

10*I sḗlḗmḗ Ταcαα ke tev*

1 I sḗlḗmḗ Ταcαα si í ha-meve tev ke toomaya.
 I ká yele na kv nu-meve sḗsḗm
 na tḗgḗnaya nyala tawa taa.

2 I kvḗi mḗ tḗyi yem ké na tiv,
 i we kpeḗe ké.
 Pḗcḗ tvwaa naa naaki mḗ pḗe.
 Pa puyusiyi-me na pḗpḗtv toosee si,
 pa heḗḗayi mḗ lavḗa.
 Μῦρουv mḗ caanaa lapa na pá yasi-we
 isu heev wei i feina tiikilu tḗ.

Waasuvv tḗm γῶγῶtuvv

3 Pḗ tḗna pḗ tv Ταcαα má,
 ma mv pááná na kvai nyḗma.
 Mpe pa tiikivina Iḗeyeli nyḗma na musḗḗ.
 Μαα sḗḗ pa tḗḗ.

Maa paasəna ma Yuta yəlaa
na má tu-meyə toŋ isu ma yoou kraɣanəŋ.

⁴ Mə taa ké awulaa ká lu waani waani.
Mə toŋ ká wɛɛ isu kutuluɣu kite tɛɛ pələ.

Í sənəa ké təca isu laŋaya tesika,
na í wɛna pəsuyɔ isu yoou təɔv.

⁵ Í ká wɛɛ isu yoou akanaa,
na í feləyi mə kolontunaa ke atɛ.

Ípuyɔ í ká yoo.

Mpi tɔ, Taca má,
maa wɛɛ mə waali ké.

Fɛɛɛ ká kra mə kolontunaa kraɣanəŋ caɣalaa.

⁶ Maa yelee na Yuta nyəma nyɔɔ toŋ.

Maa waasi Yosɛɛfu təyaya nyəma.

Maa məŋna-meyə mə tetu taa isu ma taa lə-mɛ.

Mpi tɔ, maɣale mə Ísɔ,

ma wɛna mə pətətəle ké, maa cə-mɛ.

⁷ Ísɛyɛli nyəma ká pəsi akanaa ké.

Mə laŋa ká hɔlvɔm isu í nyɔɔ sɔlvɔm.

Mə piya ká na mə akaitɔ nti.

Ílena pələ pa taa heɛna Taca.

⁸ Maa yaa ma yəlaa mɛ na má hetɪ-mɛ na má kpɛyeli-mɛ.

Í ká huki isu pa hukaya ləŋ tɔ.

⁹ Mpi tɔ, maa ŋmusi-meyə piitimnaa taa.

Ama í ká təɔsi ma tɔɔ ké pooluŋ taa təna.

Məna mə pəyala í ká caɣa təna.

Ílena í taɣani məlvɔv.

¹⁰ Maa ləsi-meyə Icipiti na Asilii pa tetvnaa taa.

Maa məŋna-meyə mə tɛ na má sɔɔsi-meyə Kalaati

na Lipaŋ tetu.

Paa na mpv tɔ, tɛcaɣale kaa tala-mɛ.

¹¹ Paa laŋwakəlle maɣana-mɛ isu tɛŋku.

Maa cɛ mə hola na halɪ Nili pəyɔ pələ maɣamaya wɔli.

Kalampaani tɔ Asilii ká hoti isu taav.

Icipiti ílɛ í toŋ ká yəki.

¹² Maa yelee na Ísɛyɛli nyəma nyɔɔ toŋ.

Í ká nuɔna-m na í təkɪ ma kiin.

Taca má, ma yəyətəyənə mpv.

11

Piitimnaa toŋ nyəm yoonav

¹ Lipaŋ tetu tɔli nyá nənɔsi

na kəkə nyaya nyá tuŋ səsəŋ.

² Tuŋ mɛ, í wii, pa heɛla mə tuŋ kɔpaŋ leləŋ.

Pasaŋ tuŋ səsəŋ mɛ, mu wii,

pa heɛla mə hətɔv anaam.

³ Tiikilaa nyuyv kulɔv waatu tɛɛwa,

ílena pá wiiki.

Pa heɛla təyɔlasɪ hətɔ kɔpantɔ

ílena sələ sɪ wiliyi na sí maləyi Yaatanɪ pəyɔ.

Tiikilaa naale tòm

⁴ M̀p̀p̀yũ kuyaku nakuli ma Iso Tacaa tōma-m si: Pəsi heej wei pa puki kuyũ tō i tiikilu. ⁵ I yataa ná ləntəyi-ı kē paa naaki pa tasəkəle. Pə kaasi na i pɛɛtəlaa náa wonjiyi na pá san Iso si pa sũ ton. Heej maɣamaya tiikilaa ná fei i pətətəle. ⁶ Tacaa yəɣətəna si: Ma kaa wɛɛna atɛ yəlaa pətətəle. Maa tũ paa wei kē i wulaw yaa i ɔɔɔ tũ ninj taa. Awulaa ká kpiisi tɛtũ, ma kaa fiti nəyɔɔyũ pa ninj taa.

⁷ M̀p̀p̀yũ Sakali tōma si: Má pəsəna nteye tiikilu wei i heej yampayətəlaa yaki na pá kuyi tō. Maa caa kpatəj kɛ naale na má ha ləjku si: Səɔɔyũ. Ulena ləjku si: Nəɣo kulomaya. Maa paasəna ma heej. ⁸ Isoɔ kulom taa kē ma yasa tiikilaa tooso. Ma suulu tɛma ma heej tō, na ílé i nyəɣəsi-m. ⁹ Ulena ma tōm-ı si: Ma kaa tasa-mɛye paasənav na pə taanj. Ule mpa pɛle pa caaki səm tō pá si. Pá ku mpa pə wɛɛ si pá ku tō. Ye pə kaasa mpa ɔle pɛle pa li tōma.

¹⁰ Ulena má kpaɣa ḱpátuyũ njku pa yaa si Səɔɔyũ tō na má pɛli-ku. Ulena má yəki nəɣo njka má na piitimnaa tũ pɛlaa tō. ¹¹ Ma na-mɛ tá nəɣo pɛɛlyũ yəkaa. Ulena heej payətəlaa mpa pa kɛjna-m tō pá ɛkəna si Tacaa nəɣo wɛ pə taa. ¹² Ulena má heeli-wɛ si: Ye pə maɣa-mɛ í feli-m liyitee, ye pə taɣa mpũ awusa. Ntəna pá maɣasi-yɛye nyəɣətv hiu na naaŋwaa. ¹³ M̀p̀p̀yũ Tacaa tōma-m si: Pɛti liyitee səsəɔna nna pa maɣasəna-m mpũ təɣo koolu. Ulena má pɛti-yɛye koolu kɛ Iso tasɛle taa. ¹⁴ Pəle pə waali, ulena má pɛli ma ḱpátuyũ njku pa yaa si Nəɣo kulomaya tō. Ulena pá yasí Iɛyɛli na Yuta. ¹⁵ M̀p̀p̀yũ Tacaa tasa-m heeluyũ si: Pəsi tiikilu kumɛɛɛj. ¹⁶ Pəle pə paasi maa pona-mɛye tiikilu kofalv. Ulé i kaa paasəna heej, halí i ká pɛki i kuyũ kē. I kaa pɛki kɔɛpɛj, yaa í fe wei pə wuki tō. Yaa í paasəna alaafəya nyəj. Halí i ká təɣo i taa kuyasəɔj. I ká seti lɛlɛj aɔwaa si í taa tō.

¹⁷ Tiikilu kumɛɛɛj nyá wei nn paasəyəna heej tō,

nyá tòm wɛ waiyo kē.

Yooi í pɛli nyá ninj

na ku yəki nyá isəle ntəɣon nyəntɛ.

Pə la-nj isəkpɔɔyũ,

nyá njkpaləja í kɛki.

12*Yosalem waasvyũ*

¹ Iɛyɛli tòm nti Tacaa yəɣətəta təɣole si: Má suna atɛ na isətəaa. Má tona yulv kɛ weesuyũ. ² Maa pəsi Yosalem isũ sɔɔm atɛnjka. Pəɔɔɔ piitimnaa mɛ í ká nyəo na pá ɔɔ mə isəntaa. Kolontunaa ká ta Yosalem na Yuta tɛtv təna. ³ Waatv un i taa kē maa pəsi Yosalem isũ piw, na mpa paa kuli-ku tō pi ku-wɛ. Antulinya piitimnaa təna ká pɛki si pá seki-ku. Paa kɛɣɛli na pá kəɔ ɔatɛ kɛ yoonav. ⁴ Pəɣɛɛle maa yeɛ na səɣəntv kpa pa kpaɣanəj. I ká seliyi isũ sɔɔm kuyv-ı, na i ɔayalaa náa sũ kpaɣnyũ. Maa fej Yuta nyəma mɛ mə tō. Pulo í taa tokina-mɛ. Ulena ma yulvsi piitimnaa təna kpaɣanəj isɛ, na í tutiyi yem. ⁵ Halí Yuta nyəyũ nyəma ká tō si: Pə təna pə tv Tacaa kin kɛ Yosalem yəlaa hikiyina ton. ⁶ Ulena maa yeɛ na í yoonaa piitimnaa mpa pa ɔəna-mɛ təɣo cɛmace. Na í kəli-wɛ isũ kəkə mukuyv hətuyv tō, yaa isũ kəkə mukuyv camhuyule tō. Ama pulv kaa tokina Yosalem yəlaa.

⁷ Tacaa ká kəɔ na í waasi Yuta nyəma. Ule Tafiti lɔɔyũ nyəma na Yosalem nyəma í kaa hũv si í tɛɛ Yuta nyəma lɛlaa. ⁸ Waatv un i taa kē Tacaa ká kenti Yosalem nyəma tō. Ulena mə taa acamaa pəsi tonjuna isũ Tafiti. Ulena Tafiti lɔɔyũ nyəma náa pəsi-mɛ isũ Iso. Yaa Tacaa isətəa tillu wei i təj mə nəɣo tō tō.

Pa caya layaga ke tetu tana taa

⁹ Mpuvu Tacaa yoyotaa si: Waatu unu i taa ke maa ku piitimnaa tana mpa pa kōn Yosalem ke yoonav tō. ¹⁰ Maa tu Tafiiti luluvu nyáma na Yosalem nyáma meye luvu kuluvuvu na saluvuvu lamayasale. Ilena í keesana ma wei paa tula póni ke musuŋ tō ma tō. I ká caya layaga isu pa cakuvu p̄yaya ikramle layaga tō. I ká wii-m isu í saki í saki, isu kancaalaya p̄yaya. ¹¹ Waatu unu i taa, Yosalem taa layaga ká tō ké. Kaa wee isu Mekito tetekale taa Hatati-Limōn nyēŋka. ¹²⁻¹⁴ Paa luluvu ŋku ku tike ku cayana ku layaga. Paa Tafiiti luluvu, paa Natarŋ nyēŋku, paa Lefii nyēŋku, paa Simeyi nyēŋku, na pá polo lulōn lelōn ke mpv. Paa luluvu ŋku ku apalaa na alaa paa caya mpa mpa kē.

13

¹ Mpuvu Tacaa yoyotaa si: Waatu unu i taa ke seelv nōvōlv í ká tōlv. I ká nyaali Tafiiti luluvu nyáma na Yosalem nyáma me mā isayatu.

Iso ká kpiisi tuŋ na Iso kuvoyotuvu telasalaa kuvcsaa

² Ilena Pā tana pā tu tasa yoyotuvu si: Waatu unu i taa ke maa kpiisi tetu tana taa tuŋ tana, na í kotalaa. Nōvōlv kaa tasa í hāte yaav. Maa lasi laatu kuvuvuvu ke mā taa. ³ Halana ye pā cāpa mā taa wei na í yoyoti pōpōtō tōm nateli, í cāa na í too paa tōm-í si: Timpi n looliyina Iso Tōm tō, isu n̄ sēpa. Pa mayamaŋa paa tu kōna-ŋ pā tēlate. ⁴ Waatu unu i taa Iso kuvoyotuvu telasalaa ká weena pa tōm kpaaluvu, na pa toosee heeluvu fēele. Halu pa kaa tu suu pa tāmle tokonaa mpa pa puŋusiŋina yalaa tō. ⁵ Paa wei í ká tō si: Ma kē hātu kē, ma ta ke Iso kuvoyotuvu telasōlv. Hatoo ma pācaatu ke ma wena tawa na má halāŋi. ⁶ Ye pa pōosa-í si: Pepe kōna-ŋ nya lanŋle taa kē isantō? Ie í cō si: Ma na ma camnanaa kē, na pá ku-m mpv.

Tacaa Seev

⁷ Mpuvu Pā tana pā tu Tacaa tōma si:
Layate nyá, ku ma sēnlv wei í kē tiikilu tō,
na heeŋ ya yem yem.
Ilena má kulv iwēesi tō.

⁸ Tetu heeŋ hōvōlōn naale ká si na pá kaasi kuluvuvu tike. ⁹ Maa tayanu kukaasaa me isu pa wōkuvu wōla na liyitee nyōvōtō ke kōkō na pá nyaali-ti tō. Ilena í salōm-m na má mv, na má yaa-meye ma yalaa. Ilena mu yoyotōŋi si: Tacaa kele Iso.

14*Tacaa kuvaku*

¹ Tacaa pááná kuvaku kpeŋetana ntō. Yosalem nyáma me, paa tala mā kōpam na í nyēnēŋi.

² Tampana tō,

Tacaa ká kpeŋeli piitimnaa.

Paa kulv Yosalem tō na pá lēki-tē.

Paa kuu tēesi taa wontu, na pá kpi alaa.

Paa kuu yalaa hōvōlvu na pá tēēna.

Ama pu yele kukaasaa ke icate taa.

³ Pā waali kē Tacaa ká yōona piitimnaa me,

isu too í tu lakuvu yōou waatu taa tō.

⁴ Waatu ināŋi í ká tēni í nōhāle ke

Olifinaa pulaya tō kē Yosalem kin ke ilim tēlule tō.

Pulaya ká faya na ká tēŋ ilim.

Uena həɣəlvuɣ lɛŋku nɔ́á mənɔ́na
 ilim mpətəŋ na lɛŋku na pə ntəɣəŋ.

⁵ Pulaya tetekəle nté tu wɛɛ mpuɣ haləna Asaali ɪcate.

Nteɣe í ká təŋ na í se,

ɪsu mə lɛŋcɛnaa ka larɔ pənaya ŋka

tɛtv sela Yuta wulav Osiyasi pəɔle taa tɔ.

Waatu inəyi Tacaa Iso na isətaa tillaa paa tala. ^a pə nəɣəsəna ké ɪsu ɪcate hətɛ. Ue
 tá tv Ləkpa taa si ɪcate.

⁶⁻⁷ Pə kpaɣav waatu inɪ tɔ,

pə fɛi si ilim ntɔ ahoo ntɔ.

Səkrɛtvuɣ ká muki ké na nyaaləm wɛɛ tam tɔɔ.

Tacaa tike nyəmna kuyaku ŋku.

⁸ Waatu inɪ i taa seɛlv ká lu Yosalem

na i lvm lempɪ kpeŋ Tɛŋku Kusəpu taa,

na lempɪ ké Metitelanee Tɛŋku taa.

Pu kpe mpuɣ tam ké,

paa lɔŋle paa yoluma.

⁹ Tacaa tike ká tɔɣəna kawulaya ke tɛtv tənə taa.

Nyá tike təkəŋ ké ɣəlaa tənə ká nyi na pá seeki-ŋ.

¹⁰ Pə cəɔnav Yosalem tɔ pu pəsi ɪsu tetekəle.

Pə kpaɣav Kɛpa ɪcate ké ilim ntəɣəŋ tɔ tɔ,

na pá polo pə mpətəŋ tɔ ké Liməŋ ɪcate tɔ.

Yosalem ká kəli i cəla acalɛɛ ké kɔŋkɔlvməŋ.

ɪcate wəŋ ká kpaɣa Pɛncamɛɛ nənəɣo,

haləna nənəɣo kɔpənaya ké ŋkulɔŋ taa.

Uena pá polo Hananeyɛli kutuluyu səsəɔv.

Haləna wulav lɛsɛŋ tənɣaasəle.

Uena tetekəle nɔ́á kpaɣa Kipeya na tɔ polo Liməŋ.

¹¹ I ká caya tɔ taa tɛpamm,

nəɣəlv kaa nyaasi-tɛ na ɣəkvuɣ.

¹² Ye pə kaasa piitimnaa mpa mɛ

i pola Yosalem ké yoonav tɔ.

Mpi mpi Tacaa ká la-mɛ tɔɣəlv.

Mə nantv ká tasəna mə ɪsɛ.

Mə ɪsəpɛɛ ká tasa a pɔɣəlvəŋ taa.

Mə nsəma ká tasa mə nɔ́osi taa.

¹³ Waatu inɪ i taa ké Tacaa

ká yelev na sɔɣəntv anaam kpa-mɛ,

na í kɔlv təma tɔɔ.

¹⁴ Yuta nyəma ká yoonə Yosalem nəɣə,

paa lɛɛki piitimnaa lempa wɛnav.

Pə kpaɣav wɔla, na liyitee nyəɣətv tɔ,

na wontu ké tuutuuma.

¹⁵ Kɔtəŋ ŋku kv kpaə kolontunaa tɔ,

ku kpa pa təla ké teitei ké mpuɣ.

¹⁶ Waatu inɪ i taa ké Yosalem

kolontunaa kakaasaya ká puki Yosalem taa ké

paa pənaya ŋkaya Pə tənə pə tv Tacaa wulav ké seɛv.

I ká tɔki coka acima.

^a 14:5 Asaali ɪcate: Lonte tənɛ inɪ tɔ ta nyi si ɪcate yaa pɔɣo yaa pepɛ hətɛ. Ama

17 Ye tetv yalaa mpa pa ta polo
Yosalem ke Tacaa seev,
tev kaa nu pele pa te.

18 Ye Icipiti nyéma me í kisa Yosalem
ke pote si í tɔɔɔ coka acima,
wahalanaa ká mayana-me isu piitimnaa
lempa mpa paa puki acima aní tɔ.

19 Mpuvu pu hɔna mə na piitimnaa mpa
paa kisi acima aní a tɔɔɔv tɔ mə ŋkpaŋŋ.

20 Waatv iní í taa, paa ŋmaa na pá kpeŋna
kpaŋaŋ luuŋ tee kaŋkoŋlee tɔɔ si:
Tacaa tɔna.

Hali Iso taseele taa tiipee kpaí nyɛna ká pəsi isu
caləm poosiyanaa mpa pa si kɔtaɣa tɔlate tɔ.

21 Yosalem na Yuta taa tiipee tɔna ká pəsi Tacaa nyɛna.
A taa ké kɔtɔlaa tɔna ká təsi pa nantv.
Paɣatɔlaa kaa tasa weev ke Pɔ tɔna pɔ tv Tacaa
Iso taseele taa ké waatv iní í taa.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU

MALASI TOM TAKELAYA

Kutulutu

Na pács pá takí Malasi waatu tó Iseyeli nyóma ka tēja Asee na Sakalı pa seyesəŋ ké. Haləna pá tayaní Iso təsele ke ŋmau. Ama pá koma na pá keesi, lena pá tayaní Iso seeu ke yepu. Uena pá puɣusiɣi Iso ké pa kuhaan tom taa. Kətəlaa ná yela pa təmle na kiin wei Iso cəla-we si pá hvl yəlaa tə.

Isəna pa faya Malasi takəlaya tə:

Iso ləsa Iseyeli nyóma si pá pəsi i yəlaa, titite 1

Iso kpaaləɣi kətəlaa, titite 2:1-16

Tacaa tillu na Iso huule, titite 2:17-3:23

1 Tacaa heela Malasi ke təm si í teləsi Iseyeli nyóma.

Iseyeli nyóma ke Tacaa ləsa

2 Təm ntəɣəle si uní í səəla-we. Uena pele pa pəəsi Iso si: Pepe huləɣəna mpə? Ntəna Iso si: Isau na Yakəpu paa we tətəle ké. Paa na mpə ma səəla Yakəpu. ³ Uena má kisi Isau. Ma kpiisa Isau ləlvɣu Itəm nyóma tetu, na pá waasi taale hasi. ⁴ Itəm nyóma me í təma si: Pə kpiisa-tu yaa. Ama tu tayaní ta ncaa kusuvu. Ue maya Pə təna pə tu Tacaa maa heeli-me si: Paa í ŋmawa, isu ma yəkaa. Uena má ha-meɣe hətə si isayatu tə. Yaa yəlaa mpa Tacaa u heesəyi páána mənau tə. ⁵ Iseyeli nyóma me, í ká ná mpə na mə isəle. Haləna í yəɣoti si: Paa Iseyeli nyóma tetu toosi na waali tə, Tacaa huləɣi í toŋ ké.

Kətəlaa səsaa kalənav

6 Mpəvu Pə təna pə tu Tacaa pəsa kətəlaa si: Pəyaya seeki ka caa ké, na təmle tu náá seeki i səsə. Aní mayale mə Caa na mə Səsə. Ue pepe təó ké u seeki-m, na u nuna-m? I nyənəɣi-m yem, na í tayanəɣi-m pəəsuvu si: Pepe taa ké tə nyənəɣi-ŋ yem? ⁷ I kəŋna ma kətəya tətəle təó ké asilima təɣənaɣa. Uena í tayanəɣi-m pəəsuvu si: Tá pepe kena asilima? Timpi í nyənəɣi ma kətəya təmle ke yem təɣə. ⁸ Tacaa Pə təna pə tu má, ma pəəsəɣi-me si: Waatu wei í laki-m kətəya ke isəkpəlvɣu kpənte, yaa kušekəlle, yaa kətəntu tə, pə we teu na? Ye kpənte isu ŋpəvu n ha nyá tetu nyuvu tu í ká muna laŋhulumlə na? ⁹ Tə, í mayasi-m wiinau si, má nyəní mə pətəətəle na í ná. Isu ma kisa. ¹⁰ Pə kəla teu si mə taa nəɣəlv í polo í təkí Iso təsele nənəəsi. I taa la-m kpaí kətəya ŋka maa caaki tə. Ma luɣu fei si má na mə kətasi. Tacaa Pə təna pə tu má, ma yəɣətəna mpə. ¹¹ Ma hətə yaawa ilim təlule na pə polo pə tətəle ke piitimnaa taa ké. Paa timpiɣi pa laki-m tulaalu kətəya na ma hətə taa. Pa haaki-m kuvəəŋ wei i muna-m tə. ¹² Ama mə nyənəɣi-m yem ké timpi í toŋ si ma kətəya tətəle ta ke pəlv tə. Halí í kəŋna ma kətəya tətəle təó ké mpi pə fei teu tə. ¹³ I kəntəyi si pə we-meɣe talasi. Ntompee ke í tuluyu-m. Na í laki-m kətəya ke təla kəŋmulee, na kətəntvnaa. Pə təna pə tu Tacaa má, ma kaa mu mpə. ¹⁴ Ye yəlv ká su i nəɣə si í ká ha-m i kaləku tətə kəpante. Uena í kəə na í cəle-m kpaí nyənte. Mpusi we i təó ké. Mpi tə, ma ke Wulav Səsə ké, na piitimnaa nyanəna ma toŋ.

¹ M̄p̄p̄ȳȳ Pə təna pə t̄v Tacaa kpaala kətəlaa si: ² Ye í tá nuna-m na í t̄ki ma t̄m na í t̄ȳi ma h̄te ke teeli. Maa yele na mə koolee k̄p̄ana p̄si mp̄usinaa. M̄p̄ȳȳ maa la-m̄e. Mpi t̄o, ı sees̄ȳi is̄əle. ³ Maa wak̄əli mə l̄l̄ȳȳ nȳəma. Ye p̄ kaasame, ıle ma ɲ̄musi mə is̄entaa k̄e t̄la wena í lak̄i k̄t̄aya ke mə acima waatu t̄o a p̄untu. ılena pá k̄p̄enti mə t̄əna na pá l̄o. ⁴ Nt̄ena Tacaa si: Waatu in̄əȳi í k̄á c̄ek̄əna si is̄o Tacaa má, ma kpaala-m̄e si í t̄ki n̄əȳo ɲ̄ka má na Lefii na í l̄l̄ȳȳ nȳəma t̄ə p̄eɛlaa t̄o. ⁵ P̄əyele má na-ı t̄á n̄əȳo p̄eɛl̄ȳȳ mpi p̄ə haak̄ayana-m̄eɛ wees̄ȳȳu na alaaf̄əya. Ma lak̄aya-m̄eɛ m̄p̄ȳȳȳ si í nuna-m na í nȳaɲ̄na-m, ılena í la mp̄o. ⁶ T̄om tampana nȳənt̄v t̄ike ke Lefii nȳəma me í ȳəȳət̄aa, í ta looli. Má na-m̄e t̄ə k̄p̄enta teu, na í lak̄i-m̄ ȳəlle. ı h̄ula ȳəlaa p̄aȳale si pele pa l̄o is̄aȳatu. ⁷ K̄ət̄v̄l̄ t̄əml̄e nt̄é si í seɛȳsi ȳəlaa na pá nyi is̄o. ıleɛ pa p̄əs̄əȳi si í h̄ul̄i-w̄eɛȳe kiɲ̄ wei wei paa t̄ki t̄o. Mpi t̄o, in̄əȳəle Pə t̄əna pə t̄v má ma t̄m t̄el̄əs̄v̄l̄. ⁸ Ama k̄ət̄əlaa me, mə yela mp̄aav̄ k̄usiɲ̄is̄ȳȳu. M̄ə seɛȳes̄əɲ̄ p̄ilisa ȳəlaa p̄aȳale. ı wak̄əla n̄əȳo ɲ̄ka ma na-m̄e t̄ə p̄eɛlaa t̄o. ⁹ Maa yele na ȳəlaa t̄əna k̄v̄l̄ mə t̄əo, na pá t̄isi-m̄e. Mpi t̄o, í kisa ma l̄ȳȳ nȳənt̄v. ı faȳəs̄əȳi ȳəlaa ke mə seɛȳs̄ȳȳu t̄aa.

ıseȳeli nȳəma lapa mpi is̄o kisina-w̄e t̄o

¹⁰ Anı Tacaa ke k̄v̄l̄m k̄e. Ta n̄əȳo na ta suka is̄o k̄v̄l̄m ɲ̄mana-t̄v. ıle pepe t̄əo k̄e t̄ə luk̄i t̄əma waali. Na t̄é wak̄əɛȳi is̄o na t̄á caanaa pa n̄əȳo p̄eɛl̄ȳȳ? ¹¹ Yuta nȳəma me í wak̄əla mə n̄əȳo suu. ı lapa acaal̄əv̄o ke Yosalem na ıseȳeli t̄əv̄ t̄əna t̄aa. Mpi t̄o, í wak̄əla Tacaa is̄o t̄əs̄eɛle. ılena í k̄p̄aya alaa mp̄a pa laak̄i t̄uɲ̄ t̄o. P̄əyele is̄o ka s̄əla ı t̄əs̄eɛle k̄e. ¹² Tacaa Pə t̄əna pə t̄v í k̄piisi-m̄eɛ Yak̄əv̄ l̄ȳȳȳ t̄aa. ı t̄aa t̄asa-ı mə k̄ət̄asi lap̄v̄.

¹³ M̄ə kolap̄ut̄v naale nȳənt̄v nt̄é si í p̄əɛȳi is̄əlv̄m ke Tacaa má ma k̄t̄aya t̄əlate t̄əo. Mpi t̄o, ma kisiɲ̄i mə k̄v̄haham. P̄əc̄o maa caak̄i mə k̄ət̄asi ke p̄ənente. ¹⁴ Anı paa mə t̄aa w̄e ı ka suna ı n̄əȳo si ı k̄á t̄ki ı kancaalaya alv̄. M̄ə l̄əs̄əna-w̄e, na pa k̄e mə alaa, paa na mp̄o í kisa-w̄e. ¹⁵ P̄əyele Tacaa k̄p̄enta-m̄eɛ t̄əv̄ȳȳ k̄v̄l̄m̄ȳȳ na l̄əmayas̄əle k̄v̄l̄m̄t̄əle k̄e. ıle pepe t̄əo k̄e ı k̄p̄enta-m̄eɛ mp̄o? Piya ke ı caak̄aya si í ha-m̄e. Mp̄o t̄o, ı la laak̄ali na n̄əȳəv̄l̄ í t̄aa kisi ı kancaalaya alv̄. ¹⁶ ıseȳeli is̄o Tacaa Pə t̄əna pə t̄v ȳəȳət̄aa si: Ma t̄aa k̄p̄aak̄əna ap̄alv̄ na alv̄ pa yav̄ t̄əv̄. Mpi t̄o, p̄ə t̄aa w̄e s̄əv̄m k̄e. Paa wei í la laak̄ali na ı t̄i. ı t̄aa wak̄əli ı n̄əȳo suu.

Tacaa tillu tiluȳu

¹⁷ ı t̄ȳi is̄o maȳa wahala na mə t̄əv̄n̄aa. ılena í t̄aȳan̄əȳi ȳəȳət̄v̄ȳȳ si: Pepe t̄aa k̄e t̄ə t̄ȳv̄-ɲ̄ wahala? Timpi í t̄əɲ̄ si is̄o má ma caak̄i is̄aȳalataa. Ma lan̄le heek̄əna-w̄eɛȳe teu. Aaiyee si: is̄o wei ı h̄əɲ̄ ta ɲ̄k̄p̄aɲ̄ t̄o ı w̄e le? T̄ənyaɲ̄a í t̄ȳəna-m̄ wahala.

3

¹ M̄p̄p̄ȳȳ Pə t̄əna pə t̄v Tacaa c̄əwa si: Ma t̄iliȳi ma tillu na í k̄p̄ali-m̄ mp̄aav̄. S̄əso wei í p̄eek̄əȳi t̄o, ı k̄á suv̄ is̄o t̄əs̄eɛle t̄aa t̄əv̄v̄. P̄əyele n̄əȳo p̄eɛl̄ȳȳ tillu wei í nȳul̄əȳi t̄o, ı k̄əɲ̄na nt̄é. ² Awe k̄á w̄eɛna ı t̄i na í p̄əsi na í s̄əɲ̄ ı k̄ȳȳak̄v̄ k̄v̄k̄əv̄ȳȳ w̄ule? Mpi t̄o, ı k̄á w̄eɛ k̄e is̄u kuluku k̄ək̄ə, yaa k̄p̄al̄əkp̄am mpi p̄ə w̄e l̄əɲ̄ ke teu t̄o. ³ ı k̄á c̄əȳa k̄e na í t̄aȳan̄ı Lefii nȳəma k̄ət̄əlaa asilima t̄əkp̄ataa. ısu pa nyaaɲ̄ȳȳ w̄ula na liȳitee nȳəɛl̄ȳȳ t̄o. Waatu in̄əȳi í k̄á la Tacaa ke k̄t̄aya is̄u í suw̄ t̄o. ⁴ ılena Tacaa məv̄ Yuta na Yosalem nȳəma me mə k̄v̄c̄əɲ̄ t̄əkp̄a, is̄u hatoo kancaalaya t̄aa. ⁵ Pə t̄əna pə t̄v Tacaa má ma ȳəȳət̄aa si: Maa k̄əo na má h̄v̄v̄na mp̄a paa nȳaɲ̄na-m̄ t̄o. ısu topotopo nȳəma, na wasaɲ̄kalənaa, na mp̄a pa suk̄i pa n̄əəs̄i ke yem̄ t̄o. Na mp̄a paa s̄əɲ̄ t̄əml̄e nȳəma ke f̄eɛl̄ȳȳ t̄o. Na mp̄a pa muɲ̄uliȳi leelaa, na suluwaa t̄o. Na mp̄a pa t̄ȳi tas̄ək̄əle ke m̄v̄l̄aa t̄o.

Tacaa kiŋ məlvɔv

⁶ M̄pɔvɔv Iso tɔma si: M̄aɣa Tacaa kɛ, maa layasəxi. P̄ɔsɔ m̄ə kɛ Yakəpɔv lɔlvɔv nyɔma kɛ tam kɛ. ⁷ Hatoo m̄ə caanaa waatu kɛ i caala ma kiŋ kɛ kisuyɔ na i lɔ-i. M̄pɔv tɔ, P̄ə t̄ana p̄ə tu má, ma caa si i məli ma kiŋ na maa məli m̄ə kiŋ. Ilena mu t̄ɔŋ si: Isənaya tu la na t̄ə məli nyá kiŋ? ⁸ Ha, yɔlv ηmuləxi Iso yee? P̄əyele m̄ə ηmulam na i tayənəxi-m̄ p̄əəsuyɔ si: Leye t̄ə ηmula-η? M̄ə wɛnav hɔɣɔlɔŋ naanɔwa taa kɔlvɔm t̄ələsɛle, na m̄ə kɔcɔɔŋnaa hau taa kɛ i ηmuləxi-m̄. ⁹ Yɔlaa m̄ə, m̄ə t̄ana i we mpusi taa kɛ m̄pɔv inɔ p̄ə taa kɛ. ¹⁰ M̄pɔv tɔ, i k̄ana m̄ə kowɛnam hɔɣɔlɔŋ naanɔwa taa kɔlvɔmt̄ələ t̄ana kɛ ma t̄əsɛɛle taa. Ile k̄ɔt̄ələa kaa laŋ t̄əɣɔnaya. I taa nəɣəsɔ si ye i l̄asa m̄pɔv i ká laŋ t̄əɣɔnaya. I mayasi-m̄ na i ná si ma kaa t̄vli isɔtɔnɔvɔv kɛ p̄əɔŋ na má p̄əli-m̄eyɛ kɔpantv kɛ s̄əsəm? ¹¹ Na má t̄ɔŋ t̄əɣɔlaa kɛ m̄ə k̄vhaləm t̄ə. ¹² Tacaa P̄ə t̄ana p̄ə tu má, ma heeliyi-m̄ə t̄əfoo si piitimnaa t̄ana ká yaa-m̄eyɛ lelenɔ nɔlaa. M̄pɔv tɔ, m̄ə t̄ɔv ká wɛɛna kɔpantv kɛ.

Iso siyisuyɔ hvlvɔv

¹³ I yɔɣɔt̄əxi ma t̄ə kɛ t̄əm isayətv. Ilena i t̄ɔŋ si: Le na leye t̄ə p̄ənt̄ana-η? ¹⁴ P̄ɔsɔ i k̄ɔnt̄əxi si i t̄əka ma t̄əm. Si i lapa laŋwak̄əlle k̄ɔtasi. Si P̄ə t̄ana p̄ə tu ma, má ná m̄ə p̄ət̄əɔt̄ələ. Ama m̄ə ta waa pulv. P̄ə t̄ə m̄ə hvv̄kɔ si paa i lapa-m̄ t̄əmlɛ yem kɛ. ¹⁵ Hal̄əna i t̄ɔŋ si: Kalampaanɔ nyɔma na asayaa kɛ p̄ə cayanaa. Paa pa wak̄ələna Iso il̄ɛ i suma tam kɛ.

¹⁶ M̄pa pa nyənna Iso tɔ, pa yɔɣɔt̄ayana t̄əma, Ilena Tacaa kɛ ηkpaŋvɔv na i nu pa k̄vɔɣɔt̄v. P̄ɔsɔ pa ηmaa pa t̄əna m̄pa pa nyɔma i t̄ɔŋ t̄ə, na p̄á nyənna-i t̄ə, pa həla kɛ tak̄əlaya taa. ¹⁷ Nt̄əna P̄ə t̄ana p̄ə tu Tacaa yɔɣɔt̄i si: Kuyənku maa huli ma t̄ɔŋ t̄ə. Maa nyənɔ yɔlaa m̄eyɛ ma nyɔma. I ká p̄əsi ma nyɔma t̄əkpataa na má lakɔ-m̄eyɛ kɔpantv, isu cɛcɛ na i p̄əyaya ηka ka paasəɣəna-i t̄ə. ¹⁸ Kuyənku i ká na siyisilaa na asayaa. Na m̄pa pa lakɔ ma t̄əmlɛ na m̄pa paa lakɔ-te t̄ə pa fayav. ¹⁹ Tacaa P̄ə t̄ana p̄ə tu má, ma p̄ááná kuyaku t̄əŋna k̄ɔntɛ kɛ isu k̄ək̄ə s̄əsɔŋka. Kuyənku paa nyayasi kalampaanɔ nyɔma na asayaa kɛ k̄ək̄ə isu nyutv. P̄ə kaa kaasi-weyɛ pulv c̄əc̄əka. ²⁰ Ama ma sukɔ m̄pa pa seeki-m̄ t̄əɣɔ n̄əsɔ si, ma t̄ɔŋ ká waasi-weyɛ isu ilim lukvɔv na p̄ə waasəxi t̄əv t̄ə. ²¹ Kuyənku i ká paa asayaa kɛ n̄əsɔhɛ isu t̄əv. P̄ə t̄ana p̄ə tu Tacaa má, ma yɔɣɔt̄əna m̄pɔv.

Ilii məlvɔv

²² I t̄əəsɔ ma t̄əmlɛ tv Moisi k̄usɛɣəsətv t̄ə. Na kiŋ na k̄usəsutv nti ma cɛla-i Holɛpɔv p̄vɔv t̄ə si i t̄ələsɔ Iseyɛli nyɔma t̄əna t̄ə.

²³ Maa tili Iso k̄vɔɣɔt̄v t̄ələsɔlv Ilii. Maa tili-i na p̄ɔsɔ p̄ə tala ma k̄vaku s̄əsɔŋk̄v s̄əɣəntv nyəŋk̄v ηkv. ²⁴ Inɔ i ká ciikina cɛcɛnaa na piya. Ile ma kaa wak̄əli m̄ə icatɛ.

LAAPAAII KUPAN WEI MATIYEE NMAAWA TŌ KUTOLOTO

Matiyee takəlaya nté Laapaalənaa taa kancaalaya takəlaya. Ka taa ké tə naaki si Yesu ké Mesii pə́cə́ inə́yale wulav səsə́ tətə́. Isə́ ləsə́na-ı hatuu kancaalaya taa. Yuta nyóma ka tanjaa ké si Isə́ ká kpa pa taa ké wulav səsə́ nə́yoln na í fiti-weyə́ Lom nyóma n̄makə́lyov taa. Ama Matiyee h́lólýi si kawulaya n̄ka ka təm Isə́ ka yə́yətə́a tə́ ka ta ke antulinya inə́ ı nyə́nka. Matiyee keesə́yı Yesu lə́lyov təm na ı Isə́ ləm sə́v na ı tə́mlə́ na ı konyə́ntə́yole na ı sə́m na ı fem na ı kpaov ke isətə́a.

Isə́na pa faya Matiyee takə́laya tə́:

Lə́lyov loosi na Yesu lə́lyov, titite 1:1-2:23

Ləm sə́lv Yohaani tə́mlə́ na Yesu mayasə́yov, titite 3:1-4:11

Yesu tə́mlə́ ke Kalilee tətə́ taa, titite 4:12-18:35

Yesu pote ke Yosalem, titite 19-27

Yesu sə́m na ı fem, titite 28

*Yesu caanaa caanaa
(Luku 3:23-38)*

¹ Apələ́ham lə́lyov tə́v nté Tafiiti, Tafiiti lə́lyov tə́v Yesu Kilisiti lə́lyov loonja nté cə́nə́.

² Apələ́ham lə́la Isaaka, na Isaaka náá lə́li Yakə́rv, na Yakə́rv náá lə́li Yuta na ı newaa. ³ Yuta ná lə́la Falesı́ na Sela. Péle pa too kele Tamaa. Falesı́ ná lə́la Həsə́lən, na Həsə́lən náá lə́li Alam, ⁴ na Alam náá lə́li Aminatarı́, na Aminatarı́ náá lə́li Naasən, na Naasən náá lə́li Salə́ma. ⁵ Salə́ma ná lə́la Poosi, Poosi too kele Laharı́. Poosi ná lə́la Opətı́, Opətı́ too kele Luuti. Opətı́ ná lə́la Seseə́, ⁶ na Seseə́ ná lə́ləna wulav səsə́ Tafiiti.

Tafiiti ná lə́la Saləmən, Saləmən too kele Yulii ə́lv. ⁷ Saləmən ná lə́la Lə́rvwam, na Lə́rvwam náá lə́li Apiya, na Apiya náá lə́li Asafı́, ⁸ na Asafı́ náá lə́li Yosafatı́, na Yosafatı́ náá lə́li Yolam, na Yolam náá lə́li Osiyası́. ⁹ Osiyası́ ná lə́la Yowatam, na Yowatam náá lə́li Akası́, na Akası́ náá lə́li İsekiyası́, ¹⁰ na İsekiyası́ náá lə́li Manaseə́, na Manaseə́ náá lə́li Amən, na Amən náá lə́li Yosiyası́. ¹¹ Yosiyası́ ná lə́ləna Cekoniyası́ na ı newaa ke waatə́v wei pa kuu İseyeli nyóma na pá pona Papiloni tə́.

¹² Pa pona İseyeli nyóma ke Papiloni tənə́, ılena Cekoniyası́ náá lə́li Selətə́yeli, na Selətə́yeli náá lə́li Solopareeli, ¹³ na Solopareeli náá lə́li Apiyuti, na Apiyuti náá lə́li İliyakim, na İliyakim náá lə́li Asə́. ¹⁴ Asə́ ná lə́la Satə́ki, na Satə́ki náá lə́li Akim, na Akim náá lə́li İliyuti, ¹⁵ na İliyuti náá lə́li İlasaa, na İlasaa náá lə́li Matən, na Matən náá lə́li Yakə́rv. ¹⁶ Yakə́rv ná lə́la Yosə́efv wei ı ké Malı́ paalv tə́, na Malı́ inı́ ı lə́ləna Yesu wei pa yaa si Mesii tə́.

¹⁷ Ye mpv, isı́ pa keesə́yov si inə́ ı lə́la inə́ na inə́ ílé ı lə́li inə́ tə́, pə́ kpaçav hatoo Apələ́ham halə́na pə́ tala Tafiiti tə́, lə́lyov loosi kpenta naanə́wa na liçiti. Na pə́ kpaçav Tafiiti halə́na pə́ tala waatə́v wei pa kuu İseyeli nyóma na pa pona Papiloni tə́, lə́lyov loosi wə́ naanə́wa na liçiti tətə́. Na lə́lyov loosi naanə́wa na liçiti tətə́yov pə́ kpaçav hatoo pa ponav İseyeli nyóma ke Papiloni tə́, halə́na pə́ sına Mesii lə́lyov.

Yesu Kilisiti lolovv tòm
(Luku 2:1-7)

¹⁸ Isəna pa lula Yesu Kilisiti təvələ. I too Malı wei i kə Yosəefu amusaya tə, i haya həvə na Feesuğu Nəhətv toma na pəcə i saa. ¹⁹ I paalv Yosəefu ka kə yulv kəvəv kə, ile i taa tisiyi si i kuli Malı waalı kə yələa samaa taa. İlena i huv si i ká kisi-i mukaya tēē. ²⁰ I huvkaya i taa kə mpv, ilena Tacaa isətaa tillu kəv i kinj ke toosee taa, na i heeli-i si: Tafiiti lolovv tv Yosəefu, taa nyana nyá amusaya Malı krayav. Pə taya pulv, həvə nka i hayaa tə, Feesuğu Nəhətv kinj ke ka lunaa. ²¹ I ká luli apalv pəyaya, na n yaa-ke si Yesu. Pə taya pulv, pəyaya nke kaa waasəna ka yələa ke pa isayatu taa.

²² Pə tənaya mpv pə lapa na pəcə tòm nti Tacaa ka yəvətəna Iso kvyəvətutu teləsulv nəvə tə tó lá tampana si:

²³ I nyəni, pəelə wei i ta nyənta apalv tə
i ká haya həvə, na i luli apalv pəyaya,
na paa yaa-ke si İmaniyeli.
(Hətə tənə tə yəvətəyi si Iso wə tá kinj.)

²⁴ Yosəefu fema, ilena i lá nti Tacaa isətaa tillu ka heela-i tə. I kraya i amusaya Malı. ²⁵ Ama i ta nyəni-i haləna i tē pəyaya lolovv. Na Yosəefu yaa-ke si Yesu.

2

İlim təlule nyəntaa kəma Yesu nav

¹ Pa lula Yesu kə Yuta Pətələhem taa kə wulav səsə Heləti pəle taa. Məvəyú isətvənyasi tòm nyəntaa napəli pa luna ilim təlule na pá tala Yosalem. ² Na pá pəvsi si: Leyə pəyaya nka pa lula nəvəvə na káa la Yuta nyəma wulav səsə tə ka wēē? Tə na ka isətvənyə lu ilim təlule kə na tə kəv si tə sēē-ke.

³ Wulav Heləti nu mpv, ilena pə pəkəli-i səsəm. Pə pəkəla Yosalem nyəma tənaya mpv tətə. ⁴ İlena i koti kətələa səsaa təna, na Iso Təm sēyəsələa na i pəvsi-wēyē timpri pə wēē si paa luli Mesii tə. ⁵ Məvəyú pa cə-i si, Yuta Pətələhem kə. Mpi tə, Iso kvyəvətutu teləsələa nmaawa si:

⁶ Yuta taa Pətələhem nyá,
tampana n ta ke Yuta acalē səsəvəna taa səkpəte paa pəcə.
Mpi tə, nyá taa kə wulav ká luna,
wei i ká təkı ma İseyeli nyəma ke teu tə.

⁷ Tənaya Heləti yaa nyəntaa mpeye kpeevə na i pəvsi-wēyē pə təna si i nyəv waatu wei mayamaya isətvənyə luwa tə. ⁸ Məvəyú i huvə-wēyē Pətələhem mpaav na i heeli-wē si: I polo na i pəkı pəyaya nkeye teu. Waatu wei i na-ke i heeli-m na ma mayamaya má polo na má sēē-ke.

⁹ Nyəntaa tēma wulav tòm ntəyi nuw ilena pá tēē. Na isətvənyə nka kaa luwa ilim təlule na pá na-keye mpv tə ka tənaya pa nəvə təv, haləna ká tala timpri pəyaya nke ka wēē tə, ilena ká səj. ¹⁰ Nyəntaa loosa isətvənyə nke, ilena pa lanjə huvəvni pə tu fei. ¹¹ Məvəyú pa svv təyaya taa na pá ná pəyaya na ka too Malı. İlena pá hənti atə na pá sēē-ke. Na pá həti pa wontu na pá ha-keye wula na tulaavv kufəvətu na tulaavv miili. ¹² Pə waalı kə Iso heela nyəntaa mpeye toosee taa si pá taa məli Heləti cəlv. İlena pá cəlv mpaav na pá kpe.

Yesu seenav

¹³ Nyəntaa tēewa ilena Tacaa isətaa tillu nəvəlv i kəv Yosəefu kinj ke toosee taa na i heeli-i si: Kulı na n kraya pəyaya na ka too, na n se na n polo İcipiti, na

ή caya tēna. Halēna waatu wei maa heeli-η si ή mēli tō. Pē taγa puḥ, Helōti ká preeki p̄yaya ηke si ι kuγv-ke.

¹⁴ Tēnaya Yoseefv kulaa na í kraγa p̄yaya na ka too, na pá tee Icipiti ke ahoο anι. ¹⁵ M̄p̄yú ι caya tēna halēna Helōti si. Uēna p̄ la nti Tacaa ka γ̄yōtēna Iso kuγyōtutu telōsulv n̄yō tō si: Ma lēsa ma p̄yaya ke Icipiti.

Piya sakasaka lapv

¹⁶ Helōti nawa si nyāntaa puγusa-ι, uēna p̄ salι-ι sōsōm. M̄p̄yú ι tilaa si pá kv Petēlehem icate na acalēē nna a cōna-te tō p̄ apalvpiya tēna. Halēna nsi pá pusι tala naale naale tō, na í keesēna saa wei nyāntaa heela-ι si isōtulvja luwa tō.

¹⁷ M̄p̄yú p̄ lapa isu Iso kuγyōtutu telōsulv Selemii ka kpaalaa tō si:

¹⁸ Pa nuwa kapuka ke Lama.

Wula na lanwakōlle sōsōle mōla.

Laseeli wiina m̄p̄yú ι piya.

I ta tisi si pá puγusi-ι kē si fēi tō p̄ tō.

Yoseefv pa luw ke Icipiti

¹⁹ Helōti sēm waali Tacaa isōtaa tillu n̄yōlv kōma Yoseefv kin ke toosee taa ke Icipiti, ²⁰ na í heeli-ι si: Kvli na ή kraγa p̄yaya ηke na ka too na í mēli Iseyeli tetv taa. Mpa pa preekaya si pá kv p̄yaya ηke tō pa sēpa.

²¹ Tēnaya Yoseefv kulaa na í kraγa p̄yaya na ka too na pá mēli Iseyeli tetv taa.

²² Ama Yoseefv nuwa si Aaselayusi t̄yō kawulaya ke Yuta ke ι caa Helōti lonte. Uēna s̄yōntv kpa-ι na tetv nti tē taa pote. Iso t̄asa-ι m̄p̄yú hulvγv ke ι toosee taa, uēna í l̄yō ι t̄yī Kalilee tetv taa, ²³ na í caya icate nte pa yaa si Nasaleti tō tē taa. M̄p̄yú p̄ lapa isu Iso kuγyōtutu telōselaa ka γ̄yōtaa tō si: Paa yaa-ι si Nasaleti tv.

3

Iso Lvm Sōlv Yohaani waasv

(*Malaki 1:1-8; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28*)

¹ Pē kōma na p̄ keesi ile, Iso lvm sōlv Yohaani kōma Yuta wōlaya tetv taa kele na í niki waasv lapv. ² Na í tōη si: I layasi tōnte, isōtaa Kawulaya wōsa kōnte kē.

³ Yohaani tōm ke Iso kuγyōtutu telōsulv Isayii ka γ̄yōtaya saa wei ι γ̄yōtaa si: N̄yōlv γ̄yōt̄yōna n̄yō sōsōya ke wōlaya tetv taa si:

I tayani Tacaa mpaav.

I hee-ι-kv na kv siγisi.

⁴ Yohaani taka yooyoonaa hōntv kunti, na í lēla tōnvγv tampala ke ι tēnaya taa. I t̄yōnaya ntē cōlōη na taale tvη nim. ⁵ M̄p̄yú Yosalem nyōma na Yuta tetv tēna nyōma na Yaatanι n̄yō tetv tēna nyōma svv pote ke ι kin. ⁶ Na pá kuliyi pa isayatu tō kē yōlaa taa, na Yohaani sōki-weyē Iso lvm ke Yaatanι p̄yō taa.

⁷ Yohaani nawa Falisanaa paγale na Satusee nyōma paγale na pá puki ι cōlv si í sō-weyē Iso lvm. Uēna í tō-we si: Akala piya mē, awe kpaala-mē na í seeki Iso p̄áaná nna a kōη tō? ⁸ I la mpa pa yela isayatu tō pa kulap̄le. ⁹ I taa telōs̄yι lōlv si mē caa kele Ap̄alaham. Ma heeliyi-mē si ye p̄le p̄ tō ilē, Iso p̄s̄yι na í lá na p̄e anē á p̄si Ap̄alaham piya. ¹⁰ Pa tēma laale tvγv ke tvη si pa huγv-ι na í tee kē te. Tvγv ηku kv lōl̄yι p̄e kupaana tō, paa hu-kv na pá tv kōkō. ¹¹ Ma ile, lum ke ma sōna-meyē Iso lvm si p̄ hōl̄ si í layasa tōnte. Ama ma waali wei ι kōη tō, p̄ntv kōla-m tōη tēcayacaya. Ma ta tala má husι ι nōhēē taa ntan̄kpala mvsvγv mayamaya. Ilē ι ká sō-mē na Feesuyv Nan̄ηtv na kōkō. ¹² I tōka ι kofalvγv ke ι nin

taa. I ká fala pə təna təcəyacya, na í suu pee ke ı kprou taa. Ama ı ká tı ləətı ke kəkə ŋka kaa teŋ tı ka taa.

Yesu Iso lım səv

(Maləki 1:9-11; Luku 3:21-22)

¹³ Mpróyú Yesu lına Kalılee na í kəw Yaatanı ke Yohaanı cıw sı Yohaanı í sə-ı Iso lım. ¹⁴ Ama Yohaanı ta tısi. Haləna í tı sı: Pə nəyəsəna ısu náá səna ma, na ń məlı na ń kəŋ ma kın na?

¹⁵ Tənaɣa Yesu cı Yohaanı sı: Yele na pə lá mpı. Pə wεε sı tə yoosi pə təna mprı Iso yəyətta sı tə lá təyɔ.

Mpróyú Yohaanı tısa. ¹⁶ Pa tɛma Yesu ké Iso lım səv ılena í lu lım taa. Tənaɣa ıətəntıyıv heta kprakpa, na Yesu ná Iso Feesuyı ısu alukuku na kv tiiki ı tə.

¹⁷ ılena pá nu pə yəyətəna ıətəta sı: ıneyele ma luyı tεε Pəyaya, ma laŋle hεεna-ı səsəm.

4

Satanı maɣasıyıv ke Yesu

(Maləki 1:12-13; Luku 4:1-13)

¹ Pə waalı ké Feesuyı pona Yesu ké wɔlaya tətı taa sı ıləyɔv í maɣası-ı. ² Yesu tɛma nəyɔ həkıyıv ke ılim na ahoɔ ke kvyeεŋ nıle. ılena nyəyəsı kra-ı. ³ Mpróyú ıləyɔv kprəntəna-ı na í təmı-ı sı: Ye n ké Iso Pəyaya yəyətı na pεε anε á pəsı təyɔnaɣa.

⁴ Yesu cə-ı sı: Pa ŋmaawa Iso Təm taa sı pə taɣa təyɔnaɣa tıke ke yulı ká hikına weesuyı. Ama təm təna nti tə lukəna Iso nəyɔ taa tı tı kın tətəyɔ.

⁵ Pəle pə waalı, ıləyɔv pona Yesu ké ıcatε nanŋ nyəntε taa na í kraası-ı Iso təsεεle comcom nəyɔ taa, ⁶ na í təmı-ı sı:

Ye n ké Iso Pəyaya,

lı cənε na ń ŋmaa atε.

Pə taɣa polo, pa ŋmaawa Iso Təm taa sı:

Iso ká heeli ı ıətəta tillaa ke nyá təm sı pá paasəna-ŋ teu.

Na paa teeli-ŋ pa nıŋ taa sı pə taa kəw na pəle natəlı tı cə-ŋ.

⁷ Ama Yesu cə-ı sı: Pa ŋmaawa Iso Təm taa tətı sı, n kaa maɣası nyá Caa Iso sı n naa ı waalı.

⁸ ılena ıləyɔv tasa Yesu ké ponav ke pıyıv ŋku kv kula səsəm tı kv tıw na í hulı-ı antulınya kawulası təna na sı teeli, ⁹ na í təmı-ı sı: Ye n ka həntı-m atε na ń sεε-m, maa ha-ŋ mpı ıni pə təna.

¹⁰ Mpróyú Yesu cə-ı sı: Satanı, tεε. Pa ŋmaawa Iso Təm taa sı, n ká sεε nyá Caa Iso, na ı tıke ı təmle ke n ká la.

¹¹ Tənaɣa ıləyɔv yela Yesu. ılena ıətəta tillaa kəw na pá paasəna-ı.

Yesu caaləyı ı təmle ke Kalılee

(Maləki 1:14-15; Luku 4:14-15)

¹² Yesu nuwa sı pa tı Yohaanı ke saləka, ılena í tεena Kalılee. ¹³ ı yela Nasaletı, ılena í polo na í caya Kapənahum. ıcatε nte tı wε Kalılee lım nəyɔ ke Sapuləŋ na Nəfətali pa tətı taa tı. ¹⁴ Mpróyú pə lapa ısu Iso kvıyətıtıtı teləsulı ısayıı ka yəyətta tı sı:

¹⁵ Sapuləŋ tətı na Nəfətali tətı, na teŋku tıw tıw, na Yaatanı waalı, na mpa pa ta ke Yuta nyóma tı pa Kalılee.

¹⁶ Pə yəlaa mpa pa caya səkrətıyıv taa tı, pu na-wε tənıyau ısu kəkə.

Na mpa pa caya səm səkrətıyıv ıcatε taa tı,

pu ná pa tō tēnyau.

¹⁷ Pə kpaɣau waatu inɪ tō Yesu sɔv waasv lapv na í təŋ si: ɪ layasi təntɛ, isətaa Kawulaya wɔsa kəntɛ.

*Yesu yaav ke tiina kpalaa liyiti
(Maləki 1:16-20; Luku 5:1-11)*

¹⁸ Yesu tənɔɔa Kalilee tenku nɔɔɔ nɔɔɔ, ilena í ná tiina kpalaa ke naale. Siməŋ wei pa yaa si Piyee tō na ɪ neu Antəli, na pá tɔyi puluɣu ke tenku taa. ¹⁹ Tənɔɔa Yesu tōma-wɛ si: ɪ kəɔ na má la-me na í puuki yəlaa isɪ í puukuɣu tiina tō.

²⁰ Ḿpóyó pɛle pa yela pa puluŋ na pá tənɪ-ɪ kpaakraa.

²¹ ɪ tasa pote ke pəɔɔ, ilena í ná Sepetee pəyavv Saaki na ɪ neu Yohaani na pa caa Sepetee pa wɛ kpiluvv taa na pá taɣanəxi pa puluŋ. Tənɔɔa Yesu yaa-wɛ, ²² na pá yele pa caa na kpiluvv na pá tənɪ-ɪ kpaakraa.

²³ Yesu cəɔwa Kalilee tetv təna na í seɣesi Yuta nyóma təkotilena taa, na í kpaali Isə Kawulaya Laapaali Kupaŋ. Na í waasəxi yəlaa taa kətəntvnaa na acamaa təna. ²⁴ Ḿpóyó yəlaa nu Yesu tən ke Siliɪ tetv təna taa. Na pá kəna-ɪ yəlaa təna mpa kətəmən na wɔsasi payale tənna konyəŋ tɔv tō. Aləyohilaa na timle nyóma na kətəŋ kətəlvvɔ nyóma, na í waasi-wɛ. ²⁵ Samaa səsə tənɔɔa-ɪ ké. Pa luna Kalilee na Acalɛ Naanvwa tetv, na Yosalem na Yuta na acalɛ nna a wɛ Yaatanɪ waali tō.

5

Yesu waasv ke pɔvɔv tō (titite 5 na 6 na 7)

¹ Yesu nawa samaa, ilena í kpa pɔvɔv tō na í caɣa. Tənɔɔa ɪ ifalaa krətəna-ɪ.

² Ḿpóyó ɪ sɔv-wɛɣe seɣesvɔv si:

*Lelɛŋ nɪlaa təm
(Luku 6:20-23)*

³ Mpa pa feina kalampaani tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, mpe pa tənna isətaa Kawulaya.

⁴ Mpa pa wɛ laŋwakəlle taa tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká heesi pa laŋa.

⁵ Mpa pa wɛna yvltv tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, mpe paa tɔɣəna tetv təna,
isɪ Isə ka heeluvv-wɛ tō.

⁶ Mpa pa nyiləxi səsəm si
pá tənɪ isɪ Isə caa tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká səna-wɛɣe teu na pá tō mpu.

⁷ Mpa pa wɛna lɛlaa pətətəle tō
pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká nyəni mpe pa pətətəle.

⁸ Mpa pa lotu taa huwɛɛ tewa tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, paa na Isə.

⁹ Mpa pa tɔɣəŋəxi yosu ke lɛlaa hekv tō
pa nu lelen ké.
Mpi tō, Isə ká yaa-wɛɣe ɪ piya.

¹⁰ Mpa pa laki Isə kuvacaam na pá naasəxi-wɛɣe
pə tō tō pa nu lelen ké.
Mpi tō, mpe pa tənna isətaa Kawulaya.

¹¹ Paa yəlaa ka tvvki-me, yaa pa naasəxi-me, yaa paa looli isayavv na pá suu-me,
si í ké ma ifalaa tō pə tō. ɪ nu lelen ké. ¹² Waatu inɪ mə laŋa í hee səsəm, í nu lelen

κέ. Πə τaya pulv təə, mə kasəyaya ká təə səsəm ke isətaa kέ. Mpυ inι pə maγamaya ke paa naasa Isə kuyəyətvtu teləsəlaa kypəma.

Antulinya təm na ι kəkə kypaηka təm
(Maləki 9:50; Luku 14:34-35)

¹³ Mεyεle antulinya təm. Ama ye təm mpi pə ləη kəma na ι sι, pepeye paa la na pəcό pə tasa ləη lapv? Pə kaa waasi pulv tətə ye pə τaya ləv na yəlaa feli nəəheε.

¹⁴ Mεyεle antulinya kəkə. Icatε nte pa ηmawa pyuv təə tə tə fei ηmesuyv. ¹⁵ Paa musəyi fətəla na pά pamι-ι təkυ tεε. Ama pa pusiγi-ι timpi taa ι wεε pu naa yəlaa tənaya təyaya taa təyγ. ¹⁶ Mpυ inəyι mə kəkə ká naaki teu ke yəlaa na pəcό pά ná mə təma kypana, na pά sά mə Caa wei ι wε isətaa tə.

Isə kusəsutv fei kuyv

¹⁷ I taa hυv sι ma kəma sι ma kuyι Moisi kusəsutv na Isə kuyəyətvtu teləsəlaa takəlasι. Ma ta kəə kuyv. Ama ma kəma pə tampana huluyv kέ. ¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, ye isətaa na atε pə wεε, kusəsutv taa pəle kuləmtəle titiliya yaa tə suka wε mpyγy pə kaa saali. Haləna pə təna pə kəə na pə yoosi na pəcό. ¹⁹ Pə təə kέ wei ι ta təkι kusəsutv taa səkpetu na ι seyεsι ləlaa sι pεle pά taa təkι-tι tə, paa yaa-ι isətaa kawulaya taa səkpelu. Ama ye wei ι təkα tə təna na ι heeliyi ləlaa sι pά la mpυ, pəntv ntε səsə ke isətaa Kawulaya taa. ²⁰ Ma heeliyi-me sι ye ι ta təη isəna Isə caa tə na pə kəli isυ Isə Təm seyεsəlaa na Falisanaa pa təηyυv tə, ι kaa svv isətaa Kawulaya taa.

Pάána mvyv təm

²¹ I nuwa nti pa heela mə ləηtaa nyəma tə sι: N kaa kv yulv. Ye wei ι kəwa, paa pona-ι hυle. ²² Ama ma, ma heeliyi-me sι, wei ι təkα ι təyəntəle na ι taa, paa pona-ι hυle. Na ye wei ι tūwa ι təyəntəle sι: Kəmelεη, paa pona-ι Kotuyv səsəəv taa. Na ye wei ι təma ι təyəntəle sι: Pə lakι-η kέ. I nəyəsəna kəkə ηka ka wε tənəasəle səsəəle taa tə ka taa svv. ²³ Ye η pona nyá kəhaham ke kətaya tətate, na η təsυ sι nyá təyəntəle wena-η natəli, ²⁴ sι nyá kəhaham ke təkətəle təne, na η polo na nyá na nyá təyəntəle ι tayani-tι. Ilena η məli na η ha nyá kəhaham mpi. ²⁵ Ye η wakəla nəyəlν na ι yaa-η nənəyγ, la kookali na nyá na-ι ι tayani mə təm ke mpaav taa na ι ta tata hυlv kiη. Pə taa kəə na hυlv nάá tv-η təηtənaa niη taa na pεle pά təkι-η. ²⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, n ka tēm pə təna mpi pa pəla-η təyγ feluyv paasi n ka luv təna.

Wasəηkalətv təm

²⁷ I nuwa isəna pa yəyətta sι: N kaa la wasəηkalətv tə. ²⁸ Ama má heeliyi-meγε tampana sι, ye wei ι nyəna ləlv əlv na ι nyulι-ι, ι tēma wasəηkalətv lapv ke ι nyamle taa kέ. ²⁹ Ye nyá ntəyəη isəle ká hu-η, ləsi-te na η lə-tεyε pooluη. Sana η ləη nyá tənuyv təə kέ pulv kuləməm na mpi paa pεti nyá tənuyv tənaya tənəasəle səsəəle taa tə. ³⁰ Ye nyá niη ntəyəη ká hu-η, setι-ι na η lə pooluη. Sana η ləη nyá tənuyv təə kέ pulv kuləməm na mpi paa pεti nyá tənuyv tənaya tənəasəle səsəəle taa tə.

Alv na apəlv pa yav təm

(Matiiye 19:9; Maləki 10:11-12; Luku 16:18)

³¹ Pa tv yəyətta mpυ tətə sι: Ye yulv təyənəyi ι əlv, ι ηmaa-ι kisuyv takəlaya. ³² Ama má kpəaləyi-me sι, ye yulv təyəna ι əlv na pə ta kέ wasəηkalətv təə, ι pona əlv inəyι wasəηkalətv taa kέ. Ye isυ ilé ι tasa saav. Na ye pa kisa əlv na nəyəlν nάá təη na ι kpaya-ι, pəntv lapa wasəηkalətv kέ.

Tuunav təm

³³ I nu isəna pa yəɣota ta caanaa caanaa tō si: N̄ tuuwa si n ká la mpi, n kaa yelew. Ama n ka la pə təna mpi n yəɣotəna tuunaw ke Tacaə isentaa təɣə. ³⁴ Ama má heeliyi-me si, i taa tu tuuna puluy paa pəcə. Paa isətaa. Pə taya pulw, Isə kumte nté. ³⁵ Paa atə. Pə taya pulw, i n̄əhɛ təsule nté. Paa Yosalem, pə taya pulw, Wulaw səsə icatə ké. ³⁶ Taa tu tuuna nyá nyuyw tətə. Mpi tə, n kaa pəsi na n̄ la na nyá nyuyw taa nyəlaya kulomaya huləmi yaa ká pili. ³⁷ Ye n ká tisi si nn, n tisi nn. Ye aai ké, n tisi si aai. Nti yulw səsəyi tə tətə tə tə lukəna lloyəw kin ké.

Leetuyw təm
(Luku 6:29-30)

³⁸ I nuwa isəna paa yəɣotaa si: Ye wei í yəka lelw isəle, paa yəki i nyənte, na wei í hola lelw kete, paa holi i nyənte tə. ³⁹ Ama ma heeliyi-me si, í taa felɪ isayatu ke isayatu. Ye nəyəlɪ mapə nyá ntəyən ləkpaɣasaya, keesi-ɪ lɛŋka. ⁴⁰ Ye nəyəlɪ ponə-ŋ təm huw si i leekəyi nyá capa, teesi-ɪ nyá kraɪ ke celuyw. ⁴¹ Ye tən tu səkə-ŋ səyala na tɛlasɪ si n̄ tə isu kilomeetəli kuləm, ɪe n tə kilomeetələnnaa naale. ⁴² Ha wei i sələməyi-ŋ tə. Taa pɛ wei i caa n̄ kənti-ɪ tə.

Kolontu səluyw təm
(Luku 6:27-28,32-36)

⁴³ I nuwa isəna paa yəɣotaa si: N ká səlɪ nyá taapalw na nyá taa kpana nyá kolontu tə. ⁴⁴ Ama ma heeliyi-me si í səlɪ mə kolontunaa na í sələmi Isə ké mpa pa tɔyi-meyɛ konyən tə pa təw. ⁴⁵ ɪe í kraɣa mə Caa wei i we isətaa tə i weetu nté. Pə taya pulw, ɪé i lakəna na ilim luki asayaa na kɔpama pa təna pa təw, na í krentəyi mpa pa keesaa na mpa pa ta keesi tə na í haaki tem. ⁴⁶ Ye í səlɪ mpa pa səlɪ-me tə pa tike, pepeyele mə teewa ɪe? Lampuu mɔlaa mayamaya u laki mpu? ⁴⁷ Ye í seeki mə taapalaa tike, ɪe í tee lɛlaa ke we? Ma ta nyi isənaa mayamaya u laki mpu? ⁴⁸ I té təkpataa ɪe, isu mə isətaa Caa teu təkpataa tə.

6

Nyá ti huluyw si pa na-ŋ təm

¹ ɪ la laakali, í taa laki yəlaa isentaa ké mə Isəsele kulapɔtɔ si pá na na pá sa-me. Ye í laki mpu si yəlaa í na, mə Caa wei i we isətaa tə i kaa tasa-meyɛ hav.

² Pə tətə ké waatu wei n haaki liyitee ke konyəntənnaa tə n kaa kraali si yəlaa í kəna-ŋ. Pə mayamaya ke cesəlaa laki Yuta nyəma təkotilənnaa taa na hapee tətə si pá sa-we. Tampəna ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi. Pa kasəyaya ke pa hikiyi n̄pɔy kpaakraa. ³ Ama nyá, ye n haaki konyəntənnaa ke liyitee, taa yele na nyá taapalw wei i we nyá kəŋkəŋ taa mayamaya tə í ná. ⁴ Saa un̄ nyá kucəw kaa wee mpi yəlaa təna nawa tə, na nyá Caa wei i naaki mukaya tee tə i ká felɪ-ŋ.

Isə sələmuuyw huluyw
(Luku 11:2-4)

⁵ Waatu wei í sələməyi Isə tə, í taa la isu cesəlaa mpa pa səlɪ isə sənyuyw ke Yuta nyəma təkotilənnaa taa na hapee n̄əsɪ na pá sələməyi si yəlaa təna í na-we tə. Ma heeliyi-meyɛ tampəna si pa kasəyaya ke pa hikiyi n̄pɔy kpaakraa. ⁶ Ama nyá, ye n caa Isə sələmuuyw, suw nyá naŋ taa na n̄ təkɪ nyá tətə, na n̄ sələmi nyá Caa wei i we tənaya ŋməlaw tə. Na nyá Caa wei un̄ i naaki mpi n laki ŋməlaw tə i ká ha-ŋ nyá kasəyaya.

⁷ Ye í sələməyi, í taa lɔləsəyi təm paɣale ke yem isu ma ta nyi isənaa lakuyw tə. Pa huw si pa təm tayaləŋ tətə ké paa hiki. ⁸ I taa keena-we. Pə taya pulw tətə, mə Caa tema nyəm ke mpi pə təm caala-me tə na pəcɔ́ í sələməyi. ⁹ Isəna í ká sələmi təyole si:

Ta Caa wei nyá n we isótaa tó,
nyá hǎte í wee kate.

¹⁰ Tǎɣǎ nyá Kawulǎɣa.

Yele na nyá luyu nyǎntu la
ate cǎne isu tǎ lapu isótaa tó.

¹¹ Haa-tuyu saŋa tǎɣǎɣa.

¹² Hólí-tuyu suulu ke timpi tǎ pǎntǎna-ŋ tó.

Isu ta hólǎɣí mpa pa pǎntǎɣǎna-tu tǎɣǎ suulu tó.

¹³ Taa yele na tǎ suu maɣasuyu isayau taa.

Ama lǎsi-tuyu Isayau niŋ taa.

[Mpi tó, nyǎɣale kawulǎɣa tǎɣǎɔ,
na pǎsulɔ na teeli tu ke tam tǎɔ. Ami.]

¹⁴ Mǎpúyú pǎ wee, ye mǎ tǎɣǎntǎɔɔnaa wakǎɔna-me na í hólí-weye suulu,
mǎ Caa wei í we isótaa tó í kǎ hólí-meye suulu tǎtǎ. ¹⁵ Ama ye u hulǎɣi mǎ
tǎɣǎntǎɔɔnaa ke suulu ke timpi timpi pa wakǎɔɣǎna-me tó, mǎ Caa kaa hólí-meye
suulu tǎtǎ.

Nǎhǎkǎtu kǎpǎntu tǎm

¹⁶ Ye í hǎka nǎɔsi, í taa wakǎli mǎ isǎntaa isu cǎsǎɔaa lakuyu tó. Pa sǎŋɣi pa
isǎntaa si yǎɔaa tǎna í ná si pa hǎka nǎɔsi. Tampana ke ma heeliyi-me maa cǎsǎɣi.
Pa kasǎɣaɣa ke pa hikiyi mǎpúyú kǎkǎraa. ¹⁷ Ama nyá, ye n hǎka nǎɣǎ, saŋ nyá
ise tǎcǎicǎi, na ŋ seyeŋ nyá nyǎɔsi. ¹⁸ Yǎɔaa í taa nyi si n hǎka nǎɣǎ. Ama nyá Caa
wei í we ŋmelau tó í tike í ka nyǎna. Nyá Caa wei í naa mpi n laki ŋmelau tó í kǎ
ha-ŋ nyá kasǎɣaɣa.

Kǎpǎntu lǎmaɣasɛ we timpi tǎ tǎɣǎɣa í akaluyu wee

(Luku 12:33-34)

¹⁹ Í taa kaaki mǎ wǎnaɔ ke ate cǎne timpi pukasi na kǎkǎɣa wakǎɔɣi na
ŋmulaa kǎ wakǎli nǎnǎɔsi na pá ŋmuli tó. ²⁰ Ama í kaaki mǎ wǎnaɔ ke isótaa
timpi pukasi na kǎkǎɣa fei si pǎ wakǎli pulɔ, na ŋmulaa kaa tui na pá ŋmuli tó.
²¹ Pǎ tǎɣa pulɔ tǎɔ, kǎpǎntu lǎmaɣasɛ í we timpi, tǎɣǎɣa í akaluyu wee.

Tǎnuyu kǎnǎnǎnam tǎm

(Luku 11:34-36)

²² Yǎɔ tǎnuyu pilimile fǎtǎla kelɛ ise. Ye nyá ise í naaki teu, pǎ waasǎɣi nyá
tǎnuyu tǎɣǎɣa. ²³ Ama ye nyá ise í yǎɔɔmaa, nyá tǎnuyu pilimile tǎna we sǎkǎpɛtuyu
teɛ ké. Ye isǎna n naaki mpɔ tǎ pǎ pǎsa sǎkǎpɛtuyu ile, pǎwe, nyá sǎkǎpɛtuyu tǎm fei
yǎɣtuyu tǎtǎɣǎɔ.

Isǎ na liyitee pǎ tǎm

(Luku 16:13)

²⁴ Yǎɔɔ kǎɔm kaa pǎsi na í kǎpǎ yǎɔaa naale na í laki pa tǎma. Ye í kǎpǎra mpɔ, í
lǎmaɣasɛ kǎŋ a wee lelu tǎɔ na í yele lelu. Yaa ntanyi, í paasǎna lelu na í kisi lelu.
Me í kaa pǎsi na í kǎpǎ Isǎ na liyitee na í tǎŋ mpɔ.

Naani tuyu ke Isǎ

(Luku 12:22-31)

²⁵ Í tǎ ná mpi pǎ tǎɔ ma heela-me si í taa nǎɣǎsǎɣi mǎ tǎɣǎɣa na mǎ
kǎnyǎɣǎɔm mpi pǎ wee si í kǎ tǎki na í nyǎɔki na í hiki weesiŋ na mǎ tǎŋ tǎɔ
kǎtǎkǎm tó. Pǎ tǎɣa pulɔ tǎɔ, í ta na taa si weesuyu kǎla tǎɣǎɣa na yǎɔtǎnuyu
kǎla wontu kǎsusuutu. ²⁶ Í nyǎɔna sumasi na í na. Si halǎɣi, pǎyele si kǎŋ.
Si nyǎkǎɣi tǎɣǎɣa ke kǎpǎŋ taa. Paa na mpɔ mǎ Caa wei í we isótaa tó un í

caləxəna-si. Na mə tá kəli suması ke təm napələ? ²⁷ Paa mə taa yulú ká ku i təyi isəna pəntu pəsəyi na í tuusi i təyi wələ kuləmtələ maɣamaɣa?

²⁸ Na pepe təw kə í nəxəşəyi mə təw kutakəm? I nyənnə tawa nyutu təkuyv hetu nti tə na í ná. Nyutu nti tu lakı təmle təli. Pəcós tu ləwki pəşə. ²⁹ Paa na mpv ma heeliyi-me si wulaw Saləmən na í tənə i ta suu wontu na í tala paa tə taa kuləmwuyv ke kacəka. ³⁰ Ye Isə lakı kacəka ke tawa taa nyutu nti tə we saŋa na cele isəntə pa tika-ti tə, i kaa la-meɣe kacəka na pə kəli mpv? I polo í tē, u tən Isə na mə taa təcəyacaɣa tə se. ³¹ İle í taa pəkəli mə ti si: Tu təxə-we? Yaa, tu nyəw-we? Yaa, tu takı-we? ³² Ma ta nyi isəna pəkəxəna təleye tam. Mə Caa wei i we isətaa tə i nyəmá mpi í nyuləyi tə. ³³ İ sə nyuvv na Isə Kawulaya na təntə nte Isə caa tə tə pəkəvuyv, na Isə ká ha-me tətəxə pə tənə mpi pə kaasaa tə. ³⁴ İle í taa nəxəşəyi cele nyəntv. Cele nyəntv təleye cele kə. Nti tə maɣana-ŋ saŋa tə, paasəna təle tə tike.

7

Təma footuyv təm

(Luku 6:37-38,41-42)

¹ İ taa footi ləlaa, pə taa kəw na Isə huşna-me. ² Pə taya pulv təw, isəna í footiyi mə təyontələnaa təxə Isə ká huşna-me. Na isəna í maɣasəyi mə təyontələnaa təxə Isə ká maɣası-me. ³ Isənəɣa pə lapa na í naaki nyulim wei i we nyá təyontələ isəpəle taa tə, na í kaa na kpatúyú ŋku ku we nyá nyəntə taa tə? ⁴ Na isənəɣa nyá pəsəyi na í tə nyá təyontələ si: Səŋ təkpi na má ləsi nyá isəle taa nyulim, na pəyele kpatúyú kəɣa nyá nyəntə taa? ⁵ Cəsulo nyá, ləsi kpatúyú ŋku ku we nyá maɣamaɣa nyá isəpəle taa tə, ləna pəcós í ná teu təcəicəi na í ləsi nyá təyontələ isəle taa nyulim inı.

⁶ İ taa kɣaya mpi pə kə Isə nyəm tə na í pətı hası, sí taa kəw na sí kulı mə təw na sí cəli-me. İ taa pətı mpi pə tewa təxə afanaa kın, paa fəl.

Pəşəşuyv na pəkəvuyv na nənəxə mpv təm

(Luku 11:9-13)

⁷ İ sələməyi, paa ha-meɣe. İ pəkəyi, í hikiyi kə. İ makı, pa tüləyi-meɣe. ⁸ Sələmwulv ke pa haaki. Pəkəlv hikiyina. Matv ke pa tüləyi. ⁹ Wulee mə taa awe pəyaya sələma-i kakalaya na í kɣaya pəle na í cələ-ke? ¹⁰ Yaa wulee mə taa awe pəyaya sələma-i tinte na pəntv cələ-keɣe cimte ye? ¹¹ Ye asaɣaa me mu pəsa mə piya ke kəpəntv lapv, mə Caa wei i we isətaa tə i kaa la kəpəntv ke mpv pa sələməyi-i tə?

¹² Isəna mə caaki si ləlaa í la-me tə, mu la-weɣe mpv tətə. Ye í lapa mpv, í tənə kusəsutv tənə na Isə kuyəxətutv teləsəlaa təm tənə nté.

Nənəxə kvkɣulaya təm

(Luku 13:24)

¹³ İ səna nənəxə ŋka ka we təfəku tə. Asaala tete nənəxə walaa kə, na pə mpv ke pəɣale tənəyi. ¹⁴ Ama nənəxə ŋka ka we təfəku tə ka we wahala kə, pəcós weesuyv nyənka nté. Yəlaa pəcə tike tənəxəna pə mpv.

Tuyv nyəm na kv pəle kın

(Luku 6:43-44)

¹⁵ İ la laakalı na Isə kuyəxətutv teləsəlaa pəpətvnaa. Pa kən mə kın na pá cəsəyi isv pa kə heen, səsə lə sənşəmən kɣitıkɣitinaa nté. ¹⁶ Pa kuləpətvnaa kın ke í ká nyəna-we. Yulv kaa kooli tuyv ŋku pa yaa si ləşən tə kv pee ke səsəv təw se. Pəcós paa kooliyi tuyv ŋku pa yaa si fiki tə kv pee ke kələn təw. ¹⁷ Tuyv kəpənkv

löləyi pee kəpana ké, na təyü isayən náá lölü pee asayee. ¹⁸ Təyü kəpanəku i löləyi krai pəle se. Pəcə krai təyü naa löləyi pəle kəpante tətə. ¹⁹ Təyü ŋku ku löləyi pee kəpana tə, pa setəyi-kuyü na pá tū kəkə. ²⁰ Pə tətə ké í ká nyi Isə kuyəyətutu teləsəlaa kəcəsaa mpə na pa kəlapətənaa kin.

Yesu nyəm ke mpa pa nyəma-i tə
(Luku 13:25-27)

²¹ Pə taya pa təna mpa pa yaa-m Tacaa Tacaa tə pa təna paa sūna isətəa Kawulaya taa. Ama mpa pa laki ma Caa wei i we isətəa tə i luyü nyəntu tə pa tike paa sūna. ²² Kuyaku ŋku ku wule payale ká tə-m si: Tacaa Tacaa, nyá ton taa ké tə kpaaləna Isə kəheelitu. Nyá ton taa ké tə təyənna aləyaa. Na nyá ton ke tə lapəna piti təma payale. ²³ Tənyaa maa cə-we təfoo si: Ma ta nyi-meyə paa pəcə. I tē i fēe-m, isayalataa me.

Layatu na kəmeləy pa kutuluŋ ŋmav
(Luku 6:47-49)

²⁴ Wei i nukü təm nti ma yəyətə isəntə na í təkəyi-ti tə, puntu nəyəsəna layatu wei i ŋma i kutuluŋ ke pətəlaya taa tə. ²⁵ Mprəyü tē nuuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluŋ ŋku, na pusi su na si lu. Kutuluŋ ta hoti. Mpi tə, pa si ku kite ke pətəlaya taa ké. ²⁶ Ama wei i nukü təm nti ma yəyətə isəntə na i təkəyi-ti tə, puntu nəyəsəna isu kəmeləy ŋku ku ŋma kutuluŋ ke kanyəŋa taa təyü. ²⁷ Mprəyü tē nuuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluŋ, na pusi su na si lu. Tənyaa kutuluŋ hotaa na pə təna pə pəsi ncaale təkpataa.

Yesu ton təm

²⁸ Yesu təma seyesəyü, iləna pə cə samaa laŋa ke teu. ²⁹ Mpi tə, i seyesəya-weyə na ton i ta nyá. I fēi isu pa Isə Təm seyesəlaa lələa.

8

Yesu waasəyən ke asilima kətəy tū
(Maləki 1:40-45; Luku 5:12-16)

¹ Yesu luna puyü tətə na í tii, iləna samaa səsə tū i waali. ² Tənyaa tənuyü tətə asilima kətəy tū nəyəlū i kətəna-i na í sopi i tē na í tōm-i si: Tacaa, ye n ka tisəyā n taa waasi-m?

³ Mprəyü Yesu kəsa nin na í tokina asilima kətəy tū un i cə-i si: Teu ma tisaa, alaafəya í la.

Təne inəyi pə waa apalū inəyi krapkaa. ⁴ Iləna Yesu kpaali-i teu si: Taa heeli nəyəlū. Ama tē krapkaa na kətulū na-ŋ. Iləna n yiyisi isu Moisi ka keesəyü tə na pá ná si pə waa-ŋ.

Yesu waasəyən ke Lom yoolaa nyūyü tū yom
(Luku 7:1-10; Yohaani 4:43-54)

⁵ Yesu səkəyā Kəpənahum, iləna Lom yoolaa nyūyü tū nəyəlū kətəna-i na í wiina-i ⁶ si: Tacaa, ma yom nəyəlū hənta təyāyā. Kətəy kətulūyü təkəna-i na í saləməyi teu. ⁷ Yesu cə-i si: Maa polo na má waasi-i.

⁸ Tənyaa yoolaa nyūyü tū un i pəsənaa si: Tacaa, ma ta tala si n sū ma təyāyā. Ama yəyətə kuyəyətə ke təm kəlūm na ma yom hiki alaafəya. ⁹ Má isəntə ma see ma səsəa ké. Pəcə ma wəna ma səkəpəma na pəle pá laki ma luyü nyəntu. Má heela pa taa wei si í polo cəne, ilé i puki ké. Má heela wei si í kəw, ilé i kəw tətə. Pəcə ye ma heela ma yom si í la pəne, i laki ké.

¹⁰ Yesu nuu tòm tǎne, ìlena í pǎsǎna mpa pa tǎḡaya-ì tǎ pa tǎǎ na í tǎ si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cǎsǎyi. Ma ta nata yulb ke lseyeli nyǎma taa na í tǎma í taa na lǎó kǎ ísǎntǎ. ¹¹ Ma heeliyi-me tǎtǎ si, payale ká luna ilim tǎlule na ilim tǎtule, na pá na Apǎlaham na lsaaka na Yakǎru paa caya tǎḡon ke isǎtaa Kawulaya taa. ¹² Ama mpa paa kǎ Kawulaya nyǎma tǎ paa lǎ-weye awali kǎ sǎkretuyu taa, timpri paa casǎyi kapusi na pá nyasǎyi pa tǎyi kela tǎ.

¹³ Mǎpǎyó Yesu heela yoolaa nyuyu tu si: Kpe, isǎna mpi n tǎma nyá taa na lǎó tǎ pu la mǎpǎyó teitei.

Waatu iní í maḡamaya ke pǎ waa yoolaa nyuyu tu yom.

*Yesu waasuyu ke kutǎntǎnaa payale
(Malǎki 1:29-34; Luku 4:38-41)*

¹⁴ Mǎpǎyó Yesu pola Piyee tǎyaga, na í maḡana watu wena Piyee yǎsǎ na í hǎntaa.

¹⁵ Mǎpǎyó Yesu tokina kutǎntǎ nin na í watu ya kpakpaa. Ìlena í kulí na í calǎsi-we.

¹⁶ Taanaya taanaa ìlena pá kǎna Yesu ke alǎyǎhila pa payale. Na í yǎḡati kuyǎḡatu na alǎyaa se, na í waa kutǎntǎnaa tǎna tǎtǎ. ¹⁷ Ìlapa mpu si pǎ la nti lǎó kuyǎḡatutu telǎsulǎ lǎyǎii ka yǎḡtaa tǎ si: Ì lǎsa tǎ ícǎntu na í lǎó, na í mu ta kutǎmǎḡ.

*Yesu tǎḡuyu nyullaa
(Luku 9:57-62)*

¹⁸ Yesu ná samaa kotina-ì, ìlena í tǎ-we si pá tǎsi tǎḡku na waali. ¹⁹ Mǎpǎyó lǎó Tǎm seyesǎlb nǎḡulb í kǎtǎna Yesu na í tǎ si: Tacaa, maa tǎḡayi-ḡ nyá tǎpote tǎna taa.

²⁰ Yesu cǎ lǎó Tǎm seyesǎlb iní si: Sǎḡḡ wena í lonaa na sumasi wena si tana. Ama Yulb Pǎyaga má, ma feina nyuyu tǎtule maḡamaya.

²¹ Tǎnaya Yesu ifalaa taa nǎḡulb ná tǎma-ì si: Tacaa yelee na má polo na má pi ma caa na pǎcǎ.

²² Ìlena Yesu cǎ-ì si: Tǎḡi-m na í yelee na sǎtaa pi pa sǎtaa.

*Yesu heesuyu ke kacuculaya
(Malǎki 4:35-41; Luku 8:22-25)*

²³ Mǎpǎyó Yesu na í ifalaa pa suu kǎpulyu taa. ²⁴ Tǎnaya heelim sǎsǎm kola tǎḡku tǎǎ na lǎm hola waasǎyi kǎpulyu. Ama pǎ pamna Yesu tooki. ²⁵ Mǎpǎyó í ifalaa polaa na pá feesi-ì na pá tǎmi-ì si: Tacaa, ya-tu, tǎ lepaya.

²⁶ Ìlena Yesu cǎ í ifalaa si: Pepe tǎǎ kǎ sǎḡǎntu kǎaa-me? Ì tǎ te lǎó na mǎ taa na pǎ tǎǎ suwe? Mǎpǎyó í kulaa na í kalǎna heelim na lǎm, na pǎ tǎna pǎ hee tǎli.

²⁷ Ìlena piti kǎpa pǎ tǎna na pá pǎsǎyi si: Aweye inee iní na pǎ kǎḡina heelim na tǎḡku lǎm na pǎ nukǎna-ì?

*Alǎyǎhila naaale na afanaa pa tǎm
(Malǎki 5:1-20; Luku 8:26-39)*

²⁸ Yesu tǎsa tǎḡku kutǎḡ lǎḡku tǎǎ kǎ Katalee nyǎma tǎtu taa. Ìlena apalaa naale luna pǎlaaḡ taa na pá sǎḡayi-ì. Apalaa mpǎe paa hii alǎyaa kǎ, na pa nyah we sǎḡǎntu. Yǎlaa cǎlaya pa mǎpaau ḡkuyu. ²⁹ Tǎnaya pa suu kiisuyu si: lǎó Pǎyalb, ta na-ḡ suwe? N kǎma si n tǎyi-tuyu wahala na pǎ waatu maḡamaya ta tǎta?

³⁰ Pǎ pamna afanaa kalǎku sǎsǎsu nakulí ku we pǎ cǎlǎ tǎna na ku tuliyi.

³¹ Mǎpǎyó alǎyaa wiina Yesu si: Ye n kǎ tǎḡḡni-tu, yelee na tǎ suu afanaa kalǎku kǎne ku taa.

³² Yesu cǎ-we si: Ì polo. Ìlena pá se apalaa naale iní í waali na pá tǎena afanaa taa. Ìlena afanaa tu casǎle ke yem ke kpakpaa, na pá tii kalakala na pá tu lǎm na pá si.

³³ Μπόγύ αφαναα tiikilaa ná loma kpakpaa na pá polo icate taa, na pá keesi pə təna mpi pə lapa tə, na isəna aləyaa mpe pa təm lapa tə. ³⁴ Tənaγa icate nyəma təna luwa si pa səηəyi Yesu. Pa na-i, ilena pá teeκi-i si í lu pa tetu taa.

9

*Yesu waasuyv ke kotəη kotvvlvuy tv
(Maləki 2:1-12; Luku 5:17-26)*

¹ Yesu svv kpvlvuy na í tesí tēku na í polo i mayamaya i icate taa. ² Μπόγύ pa kəna-i kotəη kotvvlvuy tv na í hənta i kratəle təə. Yesu nawa apalaa mpe pa naani, ilena í heeli kotəntv si: Ma pəyalv, təkí nyá ti, nyá isayatu husaa.

³ Tənaγa Isə Təm seγesəlaa napəli pa hvv pa taa si: Apalv inē i kpakəyi i ti na í keesəyəna Isə.

⁴ Yesu nyəmá nti pa hvvki tə, ilena í pəəsi-wē si: Pepe təə ké í hvvki hvwēē asayēē ke mpv? ⁵ Na nti tə yəγətvuy kəla təlev: Nyá isayatu husaa, yaa Kvlí na í tə? ⁶ Təv, maā hólí-me si Yvlv Pəyaya má, ma pəsəyi na má husi isayatu ke ate cəne.

Tənaγa Yesu təma kotəntv si: Kvlí na í kpaγa nyá kratəle na í kpe.

⁷ Μπόγύ apalv in i kvlaa na í kpe. ⁸ Samaa ná mpv, ilena səγəntv kra-wē. Na pá saη Isə ké mpi pə təə i ha yəlaa ke pəsuyv ηkv kv taka ke mpv tə.

*Yesu yaav ke Matiyee
(Maləki 2:13-17; Luku 5:27-32)*

⁹ Yesu lu təna na í teeκi, ilena í na apalv wei pa yaa si Matiyee tə, na í caya lampuu təmvle. Ilena í yaa-i si: Kvlí na í təηi-m.

Tənaγa Matiyee kvlaa na í hu Yesu waali.

¹⁰ Yesu na i ifalaa na lampuu mvlaa na asayaa payale pa krenta Matiyee te na pá təkí. ¹¹ Falisanaa na mpv, ilena pá pəəsi i ifalaa si: Pepe təə ké mə caa na lampuu mvlaa na yəlaa asayaa pa krentəyi na pá təkí?

¹² Yesu nu pa kvəəsvtv, ilena í cə si: Pə taya alaafəya nyəma nyvləyəna fetaa. Ama kotəntvnaa ké. ¹³ Pa ηmaawa si: Kvəpəntv ke ma səəlaa, pə taya kotasi. I polo na í pəeκi ηmaatv təm təne tə hvwēē. Mpi tə, ma kəmaγa si ma yaaki asayaa, pə taya kvəpama.

*Yesu keesuyv ke nəhəkvtv təm
(Maləki 2:18-22; Luku 5:33-39)*

¹⁴ Μπόγύ Isə Lvm Səlv Yohaani ifalaa kvətəna Yesu na pá pəəsi-i si: Pepe təə ké ta na Falisanaa tə həkəyi nəəsi na nyá ifalaa u laki mpv?

¹⁵ Ilena Yesu cə-wē si: I ká pəsi na í la na akpayalv taapalaa wēē lanwakəlle taa na í na-wē pá wēē? Aai, pəle pə fei lapv ke paa pəcə. Pυ kəə na pə keesi kvayaku nakvlí, ilena pá ləsi-i pa hēkv. Pəleye paa həkə nəəsi.

¹⁶ Nəγəlv fei wei i ka tə i wontuyv kvəpənvuy na saaliya kvfalaya tə, pə taya pulv təə, saaliya ηke kaa hə-kv na púyó kəli isu kv wēē tə. ¹⁷ Pəcə nəγəlv kaa suu svlvəm kvfam ke svlvəm hulvη kvpəη taa, təfə hulvη ká ya na svlvəm ti na hulvη náa wakəli yem. Ama hulvη kvfaη taa ké pa suuki svlvəm kvfam, ilena pə təna pə caya teu.

*Yailu pēelə na alv təyəllv pa təm
(Maləki 5:21-43; Luku 8:40-56)*

¹⁸ Yesu təηna-wēyē təm təyēyē heeluyv, ilē Yuta nyəma səəə nəγəlv i kəmaγalē, na í hoti Yesu nəəhēē tee na i tə si: Ma pēelə hēē nəənvə, kəə na í təni nyá niη ke i təə, i ká hiki weesuyv.

19 Ḳpóyó Yesu na ı ifalaa pa kúlaa na pá tɛŋı-ı.

20 Ḳpóyó alu nɔɔɔlu, wei hatoo puıı naanɔwa na naale taa ı tɔŋna tɔɔɔɔyɔ na pá we-ı tɔŋ tɔ, ı kpɔtəna Yesu na ı waalı tɔɔ, na ı tokina ı cara ntompəle. 21 Mpi tɔ, alu ıni ı ka tı ı taa ké sı: Ye ma pəsaa na má tokina paa Yesu cara mayamaɔa pu waa-m.

22 Tənaɔa Yesu pəsaa ı waalı na ı na-ı na ı tɔmı-ı sı: Taa nyá, n tema İso na nyá taa tɔɔ pə waasa-ŋ ma pu.

Tənaɔa pə waa-ı kpaakraa ke tənɛ ıni.

23 Yesu tala İso təsele səsɔ ıni ı tɔɔɔa taa na ı mayana həsi hullaa na samaa kəkɔte. 24 Ḳpóyó ı tɔma sı: ı lu cəne, pɛliya ta sı. Ama ka too kutoo ké.

Ḳpóyó pa wɔŋa-ı. 25 Pa tema samaa ke ləsvɔv, ılena Yesu svu nan taa, na ı tɔki pɛliya niŋ taa na ká kɔli. 26 Ḳpóyó pə tɔm yawa pa tetı təna taa.

Yesu waasvɔv ke yɔlvmaa naale

27 Yesu lu təna na ı tɛeki na ı tala tiili, ılena yɔlvmaa narəɔɔɔɔ ıni naale tı ı waalı na pá kiısiyi sı: Tafiti Pəɔɔa nyəni tá pətɔtəle.

28 Yesu tala tɔɔɔa taa, ılena yɔlvmaa mpe pá kpɔtəna-ı. Tənaɔa ı pəsaa-we sı: ı tema-m na mə taa sı ma pəsəɔı na má la mpı?

İlena pá cə-ı sı: Ee, Taca.

29 Ḳpóyó Yesu tokina pa ıse na ı tɔ sı: Pə la ısu ı tema mə taa tɔ.

30 İlena pa ıse kuli. Ḳpóyó Yesu kraala-we na tɔŋ sı: Tɔv, ı taa yele na nɔɔɔlu nu yoo.

31 Ama pa luwa na pá yaıı Yesu tɔm ke tetı təna taa.

Yesu loou ke ıɔɔv kamumuka

32 Pɛle pa lu Ḳpóyó kpaakraa, ılena pá kəna Yesu ke ıɔɔvılu kamumuka.

33 Tənaɔa ı tɔɔɔna ıɔɔv, na kamumuka svu yɔɔvılu ke kpaakraa. Piti kra samaa na pá tɔŋ sı: Tə ta keesita ısəntɔɔv İseɔı tetı taa.

34 Ama Falisanaa ná tɔma sı: Alɔɔaa wulav tɔŋ ke ı tɔɔnɔɔəna alɔɔaa lɛlaa.

Samaa pətɔtəle kra Yesu

35 Yesu cəkaɔa acalɛ na acalisi təna na ı seɔeɔı Yuta nyəma təkotilɛnaa taa. Na ı laki waasv ke İso Kawulaya Laapaalı Kɔpaŋ tɔm. ı waakaɔa kutəmɔŋ təna na acamaa təna. 36 Yesu nyənaɔa samaa na pətɔtəle kra-ı. Mpi tɔ, yəlaa pane pa kawaɔa, pa feina aralvtı. Pa nəɔəəna heeŋ wei ı feina tiikilu tɔ. 37 Tənaɔa ı heela ı ifalaa sı: Kumtɔ tɔwa səsəm. Ama kɔntaa feı payale. 38 ıle ı wiina kumtɔ tı sı ı səsı kɔntaa ke ı kumtı taa.

10

Yesu ifalaa həla

(Maləki 3:13-19; Luku 6:12-16)

1 Ḳpóyó Yesu yaa ı ifalaa naanɔwa na naale ke ı kiŋ, na ı ha-weɔe pəsıvı sı pá tɔŋni alɔɔaa na pá waa kutəmɔŋ təna na acamaa təna. 2 Tilla mpe pa naanɔwa na naale həla nta. Kancalaya nyəŋ ntɛ Siməŋ wei pa yaa sı Piyee tɔ, na ı neu Antəli, na Sepetee pəyalv Saaki na ı neu Yohaani, 3 na Filipı na Paatelemii, na Tomaa na lampuu mɔlv Matiye, na Aləfe pəyalv Saaki na Tatee, 4 na Selotı tv Siməŋ, na Yutaası İsakalee wei ı tv Yesu ke ı kolontunaa niŋ taa tɔ.

Yesu tillaa naanɔwa na naale tilıyı

(Maləki 6:7-13; Luku 9:1-6)

⁵ Yesu tila yɔlaa naanɔwa na naale unɔ na ɛ seɣesi-we si: ɪ taa polo tetu nti tɔ ta ke Yuta nyɔma nyɛntu tɔ tɔ taa, ɛ taa sɔv Samalii acalɛɛ taa. ⁶ Ama ɛ polo ɪ seɣeli nyɔma mpa pa lepa ɛsu heeɲ tɔ pa cɔɔ. ⁷ ɪ ká lakɛ waasu na ɛ heeliyi mɛ mpaav taa si: ɪ sɔtaa Kawulaya wusa kɔntɛ. ⁸ ɪ waa kutɔntunaa, na ɛ feesi sɔtaa, na ɛ waasi asilima kutɔɲ nyɔma, na ɛ tɔɣɔni alɔɣaa. Mɛ hika faalaa kɛ, ɛ ha tɔtɔɣɔ faalaa. ⁹ ɪ taa tu mɛ sipanaa taa kɛ liyitee, paa nna. ¹⁰ ɪ ye le mɛ mpaav hulunɲ. ɪ taa tɔm tokonaa, ɛ taa lɛɛ ntaɲkpala, ɛ taa tɔki kpatúyɔ. Mpi tɔ, tɔmle latu na ɛ calɛsɔyɔ kɛ.

¹¹ Ye ɛ sɔv ɛcate yaa ɛcaliya nakɛli ka taa, ɛ pɛɛki wei ɛ luɣu weɛ si ɛ ká mu-me tɔ, na ɛ caya tɔna halɛna mɛ tɛɛv. ¹² Ye ɛ sɔv tɔyaya nakɛli ka taa ɛle ɛ tɔ si: ɪ sɔ ɛ ha-meɣe alaafaya. ¹³ Ye tɔyaya ɲke ka nyɔma ɛ mu-me, pu la-we ɛsu ɛ kooluɣu tɔ. Ama ye pa kisa-me, mɛ koolɛɛ ɛ mɛli mɛ tɔɔ. ¹⁴ Ye pa kisa-meɣe muɣu yaa mɛ tɔm nuw ke tɔyaya nakɛli yaa ɛcate natɛli tɔ taa, ɛ lu na ɛ kpiisi-weɣe mɛ nɔɔheɛ muɣu na ɛ tɛɛ. ¹⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cɛsɛɣi, sɔtɔm na Kɔmɔɔ tetu kaa na wahala ke Hɔvle wule na pɛ kɛli ɛcate ɲtɛ.

*Wahalanaa mpa paa kɔɔ tɔ
(Malɛki 13:9-13; Luku 21:12-17)*

¹⁶ ɪ nyɛni, ma tiliyi-me ɛsu heeɲ ke sunsɔmɔɲ heku. ɪ la layatu ɛsu tomaa, na tɔpamɲ ɛsu alukukunaa. ¹⁷ ɪ la laakali, yɔlaa ká yaa-meɣe puloonaa taa. Paa ma-meɣe akpateɛ ke Yuta nyɔma tɔkotilɛnaa taa. ¹⁸ Paa yaa-meɣe nɔnɔɔsi ke tetu tɔkɛlaa na awulaa sɔsaa pa kiɲnaa ke ma tɔɔ. ɪ lɛna pɛcɔ ɛ hólɛ ma tɔm tampana ke pa na mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa ɛsentaa. ¹⁹ Waatu wei paa pona-meɣe puloonaa taa kɛ mpɔv tɔ, ɛ taa nɔɣɔsi nti ɛ ká yɔɣɔti na ɛsɔna ɛ ká yɔɣɔti-ti tɔ. Pɛ waatu ɛ talaa, pu tu mɛ luunɲ tɛɛ kɛ kpakpaa ke nti ɛ ká yɔtɔti tɔ. ²⁰ Mpi tɔ, pɛ taya mɛ kiɲ ke mɛ kɔyɔɣɔtɔ ka luna. Ama mɛ Caa Feesuɣu ká yɔɣɔtɔna na mɛ nɔɔsi.

²¹ Yɔlaa ká kɔli na pá hólɛ pa taalɔnaa yaa pa newaa si pá ku-we. Cɛɛnaa ká la pa piya ke mpɔv tɔtɔ. Piya sɔle si kɔli si nyɔma tɔɔ si pá ku-we. ²² Yɔlaa tɔna taa ká kpana-meɣe ma tɔɔ. Ama wei ɛ nyaya apalɔtu na ɛ tala tɔnaya, pɔntu nyuɣu ke pu ya. ²³ Ye pɛ kɔma na pá tu-meɣe kɔnyɔɲ ke ɛcate natɛli tɔ taa, ɛ se na ɛ polo lɛnte taa. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cɛsɛɣi, ɛ kaa tɛ ɪ seɣeli acalɛɛ ke cɔɔv na pɛcɔ Yulɔ Pɔyaya má ma kɔɔ.

²⁴ Tɔmle kpɛlɔmɔlv tɔ kɛli ɛ hullu. Pɛcɔ ɛfalɔ nɔɣɔlv ɛ fei wei ɛ kɛla ɛ caa tɔ. ²⁵ Ye pɛ lapa tɔmle kpɛlɔmɔlv ɛsu wei ɛ hólɔyɛ tɔ, pɛ mayanaa kɛ. Na ye pɛ lapa ɛfalɔ ɛsu ɛ caa pɛ mayanaa tɔtɔɣɔ. Pa ta kisi tɔyaya Caa ke tɔv si Pesepule, kacɔɲfana tɔyaya nyɔma na?

*ɪ sɔ seu tɔm
(Luku 12:2-7)*

²⁶ Ye mpɔv ɛle, ɛ taa nyana yɔlaa. Pɛ tɔna mpi pɛ ɲmelaa tɔ, ɛsu pɛ tɛma na pɛ kuli pɛ tɔɔ. Pɛ tɔna mpi pɛ lapa mukaya tɛɛ tɔ, ɛsu pa tɛma na pá nyi-wi. ²⁷ Pɛ tɔɔ kɛ tɔm nti ma ɲmesɛɣi na má heeliyi-meɣe ahoɔ tɔ, ɛ kraali-tɔyi ɛlim taa. Na nti pa welela mɛ ɲkpaɲɲ taa tɔ, ɛ kraali-ti na nɔɣɔ sɔsɔya. ²⁸ ɪ taa nyana mpa pa pɛsɛɣi na pá lɛsi yɔlv weesuɣu tike, na pɛ waali paa pɛsɛɣi pulɔ tɔ. Ama ɛ se ɪ sɔ, unɛ ɛ pɛsɛɣɔna na ɛ ku yɔlv. Pɔyele ɛ pɛsɛɣi na ɛ tu-tɔ tɔnaasɔle sɔsɔɔle taa. ²⁹ Pɛ taya sumpɔɔpɔɔnaa naaleɣe pa pɛtɔyɛ santi kulum taa? Pɔyele kulum nyuɣu ɛ leki na pɛ tá luna mɛ Caa kiɲ. ³⁰ Mpɔv unɛ tɔtɔɣɔ na mɛ nyuɣu taa nyɔɔɔsi, ɪ sɔ nyɔmá si tɔna si nyuɣu kɛ. ³¹ Ye mpɔv ɛ taa nɔɣɔsi. ɪ kɛla sumpɔɔpɔɔnaa tɔcayacaya.

*Yesu Kilisiti muɣu yaa ɛ kisuyɔ
(Luku 12:8-9)*

³² Ye yulb ta ημεσι si i ké ma nyəη, ma mayamaɣa maa tisi ma Caa wei i we isətaa tə i isentaa si pəntu ké ma nyəη tətə. ³³ Ama wei i kpeesə yəlaa isentaa si i ta nyi-m, ma mayamaɣa maa tə ma Caa wei i we isətaa tə i isentaa si ma ta nyəmi-t tətə.

Yəlaa fayav ke Yesu təə

(Luku 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ I huv si heesuyə ke ma kəna antulinya taa? Aai, yoou ke ma kənaa. ³⁵ Ma kamaya si ma yooiyi cecə na i pəyaya, na pəelə na i too, na poolu na paη alv nyəη. ³⁶ Yulb təyaya nyəma mayamaɣa ká pəsəna i kolontunaa.

³⁷ Ye wei i sələyi i caa yaa i too na pə kəli ma, i ta tala i la ma ifalv. Na ye wei i sələyi i pəyalv yaa i pəelə na pə kəli ma, i ta tala i la ma ifalv. ³⁸ Ye wei i ta səyəl i səm tesika na i təηi-m, pəntu kaa pəsi na i la ma ifalv. ³⁹ Wei i nyəna i weesuyə təcutu, i təηna səpυ. Ama wei i lapa i təyi awusa ke ma təə, pəntu ká hikina weesuyə.

Cele kasəsı

(Maləki 9:41)

⁴⁰ Ye wei i mv-me, maya i mwaa. Na ye wei i mv-ma, pəntu mv wei i tila-m təyə. ⁴¹ Ye wei i mv Isə kuyəyətətə teləsulv nəyəlv si i ké Isə nyəη tə pə təə, pəntu ká hiki kasəyaya ηka Isə kuyəyətətə teləsulv ká mv tə. Na ye wei i mv yulb wei Isə nyənəyi kupaη tə si i ké kupaη tə pə təə, pəntu ká hiki kasəyaya ηka paa ha yulb kupaη tə. ⁴² Tampəna ke má, ma heeliyi-me, wei i ha lvm sasala ane a mayamaɣa ke piya səne si taa nakəli ke ka ké ma ifalv tə pə təə, pəntu kaa laη pə kasəyaya.

11

Isə Lvm Səlv Yohaani tiluyə ke Yesu kin

(Luku 7:18-35)

¹ Yesu tēma i ifalaa naanuwə na naale ke pə tənaya keesuyə ke mpυ, ilena i kulv tēna na i tēe si i səyəsəyi na i lakv waasv ke acalēe taa.

² Lvm Səlv Yohaani we saləka taa na i nu pa yəyətəyi nti nti Kilisiti lakv tə pə təm. Ilena i tili i mayamaɣa i ifalaa taa napəli, ³ si pá pəəsı-i si: Nyayalē wei i təm paa təma si i ká kəə tə, yaa nəyəlv wēe i kəη tə taη ilē?

⁴ Μπόγó Yesu cə-we si: I polo na i keesi Yohaani ke nti i nukv na nti i naakv tə si, ⁵ yulmāa naakv, kaakalası təη, na tənuyə təə asilima kutəη nyəma naakv nyuyə, ntamaa nukv, sətəa ná feη. Pécó konyəntvnaa ná təηna Laapaali Kupaη ke nuw.

⁶ Wei i naani kaa lu ma təə tə pəntu nu leleη ké.

⁷ Yohaani ifalaa mpē pa kəma na pá kpe, ilena Yesu svv samaa ke Yohaani təm pəəsuyə si: Pepeye i ka pola wəlaya tətə taa ké nav ye? Heelim makv na pə ciyitiyi səəsəcaη ηka tə? Anv pə taɣa tələ. ⁸ Ilē pepe nav ke i polaa? Yaa yulb wei i suu kacəka wontu tə? Təv mpa pa suuki kacəka wontu tə awulaa tēesi taa ké pēle pa wēe. ⁹ Ilē pepe mayamaɣa ke i ka tu pola nav? Yaa Isə kuyəyətətə teləsulv nəyəlv? Tampam, Isə kuyəyətətə teləsulv ké. Halv ma heeliyi-me si i tu kəla mpυ. ¹⁰ I təm ke pa tu ηmaawa Isə Təm taa si: Nyəni, ma tillu ntə ma teləsəyi nyá nəyə təə, si i taɣani nyá mpaav na n kəη. ¹¹ Ma heeliyi-meɣe tampəna si, yulvpiya tēna taa nəyəlv fei wei i kəla Isə Lvm Səlv Yohaani tə. Ilē paa na mpυ isətaa Kawulaya taa səkpəlu mayamaɣa tēe-i. ¹² Hatoo pə krayav waatu wei Isə Lvm Səlv Yohaani lakaya waasv na pə tana saηa tə, isətaa Kawulaya hikuɣu ké isəle kuseemle təm ké. Na mpa pa sēsə isē tə mpē pa hikiyina-ke. ¹³ Isə kuyəyətətə teləsəlaa tēna na Moisi kəsəsutv kpaala Kawulaya ηke ka təm, haləna pə tala Yohaani kəntə. ¹⁴ I

caa ma tɔm mɔvɔ tɔɔ, tɔfɔ ma heeliyi-me si Yohaani unəɔle Ilii wei paa tɔma si i ká mɔli tɔ. ¹⁵ Ye í kɛ nulaa í nu.

¹⁶ Pepeye maa keesəna kufalan yəlaa pane? Pa nəɔsəna kɛ isu piya cakvɔvɔ kataasi taa na si tɔŋ tɔma si: ¹⁷ Anɪ tɔ mara-meɔe soo si í paa, na í kisi. Pécɔ tɔ wii sɔm wula, pɔ ta ce mɔ lanja na í wii. ¹⁸ Tɔv, Yohaani ná kɔma, u tɔki, u nyɔɔki sɔlvɔm, na pá yɔɔtəyi ílé si í kɛ iləɔhɪlu. ¹⁹ Yulv Pəɔɔa má, ma kɔma na má tɔki na má nyɔɔki, ɪlena pá tayənəyi maɔa tɔm tɔtɔ si ma kɛ hilitu na sɔlvɔnyɔlv. Aaiyee si lampuu mɔlaa na asayaa pa ceu kɛ. Ama Iso layatv hula pɔ teu.

Yesu kalənav kɛ acalɛ
(Luku 10:13-15)

²⁰ Mɔvɔ Yesu sɔv acalɛ nna a taa i wiisa piti tɔma payale lapv tɔ a nyɔma kɛ kalənav na tɔŋ. Mpi tɔ, pa ta layasɪ tɔntɛ. I tɔma-weɔe si: ²¹ Hai, Colasɛŋ nyɔma mɛ, mɔ tɔm we waiyo. Hai Petesaita nyɔma mɛ, mɔ tɔm we waiyo kɛ. Piti tɔma nna pa lapa-yɛɛ mɔ hekv taa tɔ, ye isu isəntɔ Tiii na Sitɔŋ pa acalɛ taa kɛ paa lapa-yɛ, isəntɔ paa tɔma suuv kɛ ləɔyayə wontu isu fəlɔtɔnaa taka na pá pəli pa tɔ kɛ tɔlvma si pɔ hólí si pa caa pa layasɪ tɔntɛ. ²² Pɔ tɔ kɛ ma heeliyi-me si paa hólí suulu kɛ Tiii na Sitɔŋ acalɛ nyɔma kɛ Hvule kɔyakv wule na pɔ kəli-me. ²³ Pɔ kaasvɔvɔ Kapənahum nyá tɔ, n hvɔ si n ká pɪ na n kaləsəna hatoo isəntɔvɔvɔ na? Ama paa tisi-ŋ kɛ tɔfɛ kɛ tuu tənəasəle sɔsɔle taa. Pɔ tayə pɔlv piti tɔma nna pa lapa nyá taa tɔ. Ye Sɔtɔm kɛ paa lapa-yɛ, isəntɔ i ka tapəna sanja. ²⁴ Pɔ tɔ kɛ ma heeliyi-me si paa hólí Sɔtɔm kɛ suulu kɛ Hvule wule na pɔ kəli-me.

Yesu kinj heesvɔvɔ tɔm
(Luku 10:21-22)

²⁵ Waatv unəɔi Yesu yɔɔtəta si: Hai, ma Caa, isətəta na atɛ pɔ tv, ma sɛɛ-ŋ. N ŋmɛsa tɔm tənɛɔe layatvnaa, ɪlena n kuli-təyi piya. ²⁶ Ma Caa, pɔpɔtv fɛi ma sɛɛ-ŋ. Nyá unɪ nyá luyv tu lapəna mɔv.

²⁷ Ama ma Caa cela-m pɔ tənayə. Ye pɔ tayə ma Caa tike nəɔlv ta nyi Pəɔalv. Na pɔ tayə Pəɔalv tike, nəɔlv ta nyi Cɛɛ tɔtɔ. Anja, ye Pəɔalv nəkəna si i hólíɔyi wei pɔ paasi.

²⁸ Mɛ mpa i kawa na mə səɔəla nu-me tɔ, mə tənə í kɔv ma cɔlv na má yele na í heesi. ²⁹ I yele na má tɔki-meɔe teu na má sɛɔesɪ-meɔe ma layatv. Pɔ tayə pɔlv tɔv, ma wɛna suulu na má we tɔpamm, na mə maɔamaya í ká heesi. ³⁰ Mpi pɔ tɔv tɔ, ye ma tɔka-me í nukɪ leleŋ kɛ, na səɔəla nna maa svki-me tɔ a fɛi yun.

12

Yesu kɛle kɔyakv kvheesvɔvɔ tv
(Maləki 2:23-28; Luku 6:1-5)

¹ Pɔ waalɪ kɛ Yesu tɛekayana tɔvɔnaya pee taale natəli tɔ kinj kɛ kɔyakv kvheesvɔvɔ nakvli kv wule. Mɔvɔvɔ nyɔɔsɪ kpa i falaa, ɪlena pá sɔv tɔvɔnaya pee pɛlvɔvɔ na pá tɔki. ² Falisanaa ná mɔv, ɪlena pá yɔɔtɔ-i si: Nyənɪ, nyá ifalaa lakvɔvɔ mpi pɔ fɛi lapv kɛ kɔyakv kvheesvɔvɔ wule tɔ yee?

³ Tənayə Yesu cə-we si: Ye mɔv í tá kala mpi Tafiiti lapa waatv wei nyɔɔsɪ pɪ í na mpa paa we i cɔlv tɔ? ⁴ I sɔv Iso təɔayə taa na í kpaɔa potopotonaa mpa paa su Iso tɔ na í na i yəlaa pá tɔv. Pəyele potopotonaa isu mɔv tá kɛ mpa yəlaa tənə ka tɔv tɔ. Ama kɔtəlaa tike ka wɛnna mpa si pá tɔv-wɛ. ⁵ Yaa í ta kala Moisi Kvsəsutv taa si kɔtəlaa ta nyi kɔyakv kvheesvɔvɔ kɛ waatv wei pa tɔŋna təmlɛ lapv kɛ Iso təsɛɛle taa tɔ. Pəyele nəɔlv u nyənəyi-wɛ isu pa wakələyi-kv. ⁶ Ma heeliyi-me si pɔlvɔvɔ we cəne na pɔ kəla Iso təsɛɛle. ⁷ Pa yɔɔta Iso Tɔm taa si: Kɔpantv kɛ

ma sɔlaa, pə taɣa kətasi. Ye í ka cekəna tɔm tənə tə hʊwɛɛ í taa tʊ yəlaa panɛɣɛ kʊpəntʊɣʊ kɛ yem kɛ mpʊ. ⁸ Yʊlb Pəɣaya maɣale kʊyakʊ kʊhɛɛsʊɣʊ Sɔsɔ.

*Nkpaləkpekaya tʊ
(Maləki 3:1-6; Luku 6:6-11)*

⁹ Yesu lu təna, ɪlena í sʊv Yuta nyəma təkotile natəlɪ tə taa. ¹⁰ Pə pamna nkpaləkpekaya tʊ nəɣɔlb ɪ ka wɛ təna. Ḿpɔ́ɣó mpa paa wɛ təna tɔ pa caakaya pa hiki timpri paa waana Yesu tɔ. ɪlena pá pɔɔsi-ɪ si: Ta mpaav taa, paa waasi yʊlb kɛ kʊyakʊ kʊhɛɛsʊɣʊ wule yaa isəna?

¹¹ Tənaɣa Yesu pɔɔsa-wɛ si: Mə taa awe wɛna heu kɔlbm təkɔŋ na heu ɪnɪ í hoti pɔ́ɣó sɔsɔɔ nakʊli kʊ taa kɛ kʊyakʊ kʊhɛɛsʊɣʊ wule, na í yele-ɪ ləsvʊv si pə kɛ kʊyakʊ kʊhɛɛsʊɣʊ? ¹² Na yʊlb na heu kɛ wɛ? Tɔv, ye mpʊ pa pəsəɣi na pá waasi yʊlb kɛ kʊyakʊ kʊhɛɛsʊɣʊ wule mɛɛ.

¹³ ɪlena Yesu tɔ nkpaləkpekaya tʊ ɪnɪ si: Tɔv, loosi nyá niŋ.

Nkpaləkpekaya tʊ loosa ɪ niŋ, ɪlena ɪ niŋ məli teu təmammam ɪsu lələŋ.

¹⁴ Tənaɣa Falisanaa polaa na pá ɔaɣa na pá maɣasi isəna paa la na pá kʊ Yesu tɔ.

ɪsɔ təmle tʊ ləsvʊv tɔm

¹⁵ Yesu nu mpʊ, ɪlena í se təna na yəlaa paɣale tɛŋi-ɪ. Ntɛna í la na pa təna mpa paa kɛ kʊtəntʊnaa tɔ pá hiki alaafəya. ¹⁶ Ama ɪ kpaala-wɛɣɛ teu si: ɪ taa yele na pá nyi ma tɔɔ. ¹⁷ Pə lapa mpʊ si pə lá nti ɪsɔ kʊyɔɣɔtʊtʊ tɛləsʊlb ɪsayii ka yɔɣɔtʊɣʊ tɔ si:

¹⁸ ɪsɔ yɔɣɔtaa si,

ma təmle tʊ wei ma ləsaɔ tɔɣɔlb.

Wei ma sɔlaa na ma laŋle hɛɛna sɔsəm tɔ.

Maa tʊ ma Feesʊɣʊ kɛ ɪ taa.

ɪ ka heeli hʊvnaɔ tɔm kɛ piitimnaa.

¹⁹ ɪ na nəɣɔlb pa kaa yoo.

Pəyele pa kaa nu ɪ taŋ.

Pa kaa na-ɪ na í laki faaci kɛ samaa taa kɛ ɪcate patəma taa.

²⁰ ɪ kaa tɛɛsi ɪsəkʊpʊlbʊv tʊ ɪsələ kɛ naŋtʊɣʊ.

ɪ kaa tɛɛsi teesʊɣʊ kɛ fətəla

wei ɪ kəkɔ tɛŋna fiɣinʊɣʊ tɔ.

Haləna í tɛ siɣisʊɣʊ tɔm nyʊvʊ kɛ kʊsvʊɣʊ.

²¹ Katenɔ təna yəlaa ká tekiyi-ɪ.

*Yesu cɔv kɛ ɪ tɔm tɔlaa
(Maləki 3:22-30; Luku 11:14-23)*

²² Ḿpɔ́ɣó pa kəna Yesu kɛ ɪlɔɣɔhɪlu wei ɪ naakɪ pəyele ɪ yɔɣɔtəɣi tɔ. ɪlena Yesu la na í sʊv yɔɣɔtʊɣʊ na nav. ²³ Ḿpɔ́ɣó piti kpa yəlaa təna na pá tɔ si: Yaa Tafiiti Pəyalv ɪnəɣələ?

²⁴ Ama Falisanaa ná kəma na pá nu mpʊ, ɪlena pá tɔ si: Alɔɣaa sɔsɔ wei pa yaa si Pesepule tɔŋ kɛ apalv ɪnɛ ɪ tɔɣɔnəɣəna alɔɣaa lɛmpa.

²⁵ Yesu ná cekəna pa taa hʊwɛɛ, ɪlena í tɔ-wɛ si: Ye kawulaya í wɛɛ na ka taa yəlaa fɛi nəɣɔ kʊlbmaga, nəɔnɔɔ ka yawaya. Na ɪcate í wɛɛ na tɔ taa yəlaa yaa ye tɔɣaya wenna na ka taa nyəma fɛi nəɣɔ kʊlbmaga, nəɔnɔɔ ka yawa. ²⁶ Ye Satani tɔɣɔnəɣi ɪ tɪ, ɪlɛ pə wɛ ɪsu ɪ kawulaya nyəma yooki pa taa pa tike nté. Na saa ɪnɪ ɪ kawulaya nyʊvʊ nté ka isəna? ²⁷ Ye ɪlɔɣʊ Pesepule tɔŋ kɛ ma lookina alɔɣaa ɪsu mə hʊkʊvʊ tɔ, ɪlɛ awe tɔŋ kɛ mə pəyalaa ná lookina pa nyəma? Tənaɣa mə

pəyalaa mpe pa maɣamaɣa paa kɔna mə tɔm. ²⁸ Ama ye Iso tɔŋ taa ké ma lookina alɔɣaa, ile Iso Kawulɔɣa we mə tɛɛ mə tɛɛ ké.

²⁹ Nɔɣɔlv kaa pəsi na í sɔv yulv tɔŋtu təyaya si ɪ kuuki ɪ wontu na í ta tɛmi-ɪ ŋmusi ké həkɔyɔ. Ama ɪ kpa-a ké na í həkɔ təkɛŋkɛŋ na pácɔ́ í sɔv wontu kuuu ké təyaya taa.

³⁰ Wei ɪ fɛi ma tɔɔ tɔ, pɔntv ké ma kolontu ké. Na wei u sɛŋna-m tɔɔsɔyɔ tɔ ɪ yaasəyi ké. ³¹ Pə tɔɔ ké ma heeliyi-me təfoo si paa yɔlaa kɔwakələm ka tɔɔ isəna, yaa paa yɔɣɔti isayatu isu we, Iso pəsəyi na í hólí-weyɛ suulu. Ama wei ɪ ka yɔɣɔti isayatu ké Feesuyɔ Nanɛŋtu tɔɔ tɔ, pa kaa hólí pɔntv ké suulu. ³² Ye wei ɪ yɔɣɔta Yulv Pəyaya má, ma tɔɔ ké isayatu, paa hólí pɔntv ké suulu. Ama wei í yɔɣɔta Feesuyɔ Nanɛŋtu tɔɔ ké isayatu, pɔntv kaa na suulu, paa saŋa, paa cele.

Tɔyɔv nyəm na kv pəle kinj
(Luku 6:43-45)

³³ Tɔyɔv í lɔlɔxi pee kɔpana ké pa tɔŋ si kv ké tɔyɔv kɔpankv. Na tɔyɔv í lɔlɔxi pee asayɛ ké pa tɔŋ si kv ké tɔyɔv isayav. Pə taya pulv tɔɔ, tɔyɔv lɔlɔyɔv kinj ké pa nyəŋna-ku. ³⁴ Akala piya me, isənaya me mpa í ké asayaa tɔ í ká pəsi na í yɔɣɔti tɔm kɔpantv? Pə taya pulv, isəna yulv lotu taa tɔɔwa tɔ ŋpɔ́yɔ ɪ yɔɣɔtaya hólóyi. ³⁵ Yulvpanj kɔpantv lukəna tuu ɪ lotu taa kɔpantv kinj ké. Ilena isayav un ɪlé ɪ isayatu luna tuu ɪ lotu taa isayatu kinj. ³⁶ Ma heeliyi-me si Hvule wule paa pɔɔsi yəlaa na paa heelina pa maɣamaɣa pa nɔɔsi ké paa tɔmɔɣa kraɪ nyəŋka ŋka pa yɔɣɔta yem tɔ. ³⁷ Pə taya pulv, nyá yɔɣɔtaya taa ké paa nyəna si nyá tɔm tewa yaa tɔ səpa.

Piti təmlɛ nyulɔyɔv
(Maləki 8:11-12; Luku 11:29-32)

³⁸ Mpɔ́yɔ Iso Tɔm sɛyɛsəlaa napəli na Falisanaa napəli pa tɔma Yesu si: Tacaa, tɔ caa si ŋ la-tɔyɔv piti təmlɛ natəli na tɔ ná.

³⁹ Tənaya Yesu tɔma-we si: Kɔfalanj yəlaa asayaa mpa paa tɛŋ Iso na pa taa tɔ pa caa pá ná piti təmlɛ natəli. Iɛ pa kaa na natəli, ye pə taya Iso kɔyɔɣɔtɔtu teləsɔv Yonaasi nyəntɛ. ⁴⁰ Pə taya pulv, isu Yonaasi cayav tinte sɔsɔle lotu taa ké kɔyɛŋ tooso ké ilim na ahoɔ tɔ, mpɔv tɔtɔyɔ Yulv Pəyaya má maa caya tɛtu tɛɛ ké kɔyɛŋ tooso ké ilim na ahoɔ. ⁴¹ Ye pə tala Hvule wule Ninifi nyəma ká kv kɔfalanj yəlaa panɛ pa tɔm. Pə taya pulv, kɔyanjku pɛle pa nu Yonaasi waasv tɔ pa yela pa isayatu ké kraɔkpa kə. Pəyɛle pɔlvɔv we cəne na pə tɛɛ Yonaasi un. ⁴² Na ye pə tala Hvule wule tɔtɔ, ilim mpɛtəŋ tɔɔ wulav alv nyəŋ ká kv kɔfalanj yəlaa panɛ pa tɔm ké mpi pə tɔɔ ɪlé ɪ ka luna tuu tɛtu pɔolɔŋ taa na í kɔɔ si ɪ nukɪ isəna Salɔmɔŋ yɔɣɔtaya na nyəm tɔ. Pácɔ́ pɔlvɔv we cəne na pə tɛɛ Salɔmɔŋ tɛcayacaya.

Iɔɣɔv wei pa loowa tɔ ɪ mɔlvɔv
(Luku 11:24-26)

⁴³ Waatu wei pá loowa Iɔɣɔv, wɔlaya taa ké ɪ cɔkɔ si í hɛɛsi. I lanɔxi ⁴⁴ Ilena í tayani ɪ taa si: Maa məli təyaya ŋka ka taa ma luwa tɔyɔ. I takɪ kɛle ka taa, ile ɪ ká maɣana pa hasa-ke na pá tayani pə tənaya teu, na nɔɣɔlv fɛi ka taa. ⁴⁵ Pəle tɔ ɪ puki ké na í caa alɔɣaa lɛlaa mpa pa kəla inəxi isayatu tɔyɔ tɔm naatosompɔyɔlaya, na pá kɔɔ na pá caya təyaya ŋkɛ ka taa. Ilena Iɔŋ nyəntv náa məli na tɔ lá sana na nɔɔnɔ nyəntv. Mpɔ́yɔ pə weɛ na kɔfalanj yəlaa asayaa panɛ.

Yesu too na ɪ newaa pa tɔm
(Maləki 3:31-35; Luku 8:19-21)

⁴⁶ Yesu tɔŋna samaa ke yɔɔtɔnau ke mpɔ, ile i too na i newaa apalaa nyɔma pa talaa kele, na pɔ sɔŋa awali na pɔ caa pa yɔɔtɔna-i. ⁴⁷ Mprɔgɔ nɔɔɔɔ telɔsa Yesu si: Nyɔ too na nyɔ newaa pa sɔŋna nteye awali na pɔ caa pa yɔɔtɔna-ŋ.

⁴⁸ Tɔnaya Yesu nɔɔ tɔkpaɔ si: Aweye ma too, na mpaɔa ma newaa ye?

⁴⁹ Iɛna Yesu hɔli i ifalaa ke niŋ na i tɔ si: Ii naa ma too na ma newaa ntɔ. ⁵⁰ Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, mpa pa laki mpi ma Caa wei i we isɔtaa tɔ i caaki tɔ, mpeyele ma newaa na ma toona.

13

Mɔtutuuna tɔm

(Malɔki 4:1-9; Luku 8:4-8)

¹ Mprɔgɔ kuyaku ŋku Yesu kɔla tɔyaya na i polo lum nɔɔɔ na i caya na i seyeŋɔ. ² Tɔnaya yɔlaa kɔta i kin ke sɔsɔm pɔ fei keesɔyɔ. Halɔna i kɔli na i kra kɔɔɔɔ taa na i caya. Na yɔlaa nɔɔ sɔŋa lum nɔɔɔ. ³ Iɛna i la-weye faaci ke teu na i seeki-weye isɔnaa si pɔ cekɔna. Iɛna i tɔ si: Tuulu polɔna tuutu. ⁴ I tuukaya i mɔtutuuna iɛna, lenna hoti mpaɔɔ nɔɔɔ nɔɔɔ na sumasi tii na si tɔɔsi-ye. ⁵ Mprɔgɔ lenna hota kɔwaw tɔɔ timpi tetu ta lim tɔ. Iɛna a tɔŋna nyɔɔ ke tetu we tɔtayasam tɔ pɔ tɔɔ. ⁶ Ilim kɔma na pɔ haŋ na pɔ nyaya mɔhoo, iɛna a wɔli, ke a ta hiki tetu si a ka hoosi kɔpaŋsi tɔ pɔ tɔɔ. ⁷ Pee lenna nɔɔ hoti sɔwa taa na ale a nyɔ isu a ka kɔli teu, iɛna sɔwa fetɔ-ye na a kpisi lulɔyɔ. ⁸ Ama pee lenna nɔɔ hota tetu mɔsɔŋ nyɔntu taa na ale á lá teu, lenna nɔɔ lɔli sɔsɔm sɔsɔm, lenna ke maɔana, lenna ke pɔɔ.

⁹ Yesu tɛma mprɔgɔ yɔɔtɔyɔ iɛna i cuɔsi si: Ye i kɛ tɔm nuɔa i nu.

Yesu seyeŋɔ na atuwa nyɔyɔ

(Malɔki 4:10-12; Luku 8:9-10)

¹⁰ Tɔnaya Yesu ifalaa pola i kin na pɔ pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ kɛ n tukiyi-weye atuwa ke kɔtuku?

¹¹ Mprɔgɔ i cɔ-we si: Me pɔ ha-me ye si i nyi isɔtaa Kawulaya tɔm kɔŋmesɔtu. Ama pɔ kaasa lelɔa tɔ, peɛ pa ta hiki tɔ nyɔm. ¹² Pɔ taya pɔɔ tɔɔ, wei i wɛna tɔ paa sɔɔsi-i na pɔ tɔlɔna-i tɔhɔ. Ama wei i feina tɔ paa lɛeki pɔciimaɔa wei i wɛna tɔ. ¹³ Pɔ tɔɔ kɛ ma tukiyi-weye atuwa ke kɔtuku. Mpi tɔ, pa nyɔnɔyi paa naa, pa keŋ ŋkraŋŋ pɔyele paa nukɔ, paa cekɔŋna. ¹⁴ Tɔ maɔamaɔa ke Isayii ka ná lɔŋ na i yɔɔti si:

I ka nu teu yaa, ama i kaa cekɔna.

I ká nyɔni teu yaa, ama i kaa na.

¹⁵ Pɔ taya pɔɔ tɔɔ,

yɔlaa pɔne pa lɔmaɔasee sɔpa.

Pa tɔka pa ŋkraŋŋ,

pa wiisa pa ise si pa ise i taa na,

pa ŋkraŋŋ i taa nu.

Si pɔ taa cekɔna pɔ yaasi.

Pɔ taa kɔɔ pɔ pɔsɔna ma tɔɔ.

Na má lá na pɔ waa-we.

Isɔ yɔɔtɔna mpɔ yoo.

¹⁶ Ye me ile, mɔ nu leɛŋ kɛ. Pɔ taya pɔɔ tɔɔ, mɔ ise naaki na mɔ ŋkraŋŋ nukɔ.

¹⁷ Ma heeliyi-me ye tampana tɔfoo si Isɔ kuyɔɔtɔtu telɔsɔlaa paɔale na Isɔ yɔlaa taa paɔale nyɔla teu si pɔ ná mpi i naaki isɔntɔ tɔ, pa ta na. Pa nyɔlaa si pɔ nu nti i nukɔ isɔntɔ tɔ, pa ta na.

*Yesu kilisuyu ke mätutuuna hōwēe**(Maləki 4:13-20; Luku 8:11-15)*

¹⁸ Təv, pənente í yelee na má kilisi-məxe isə wei ma se-e-məxe mpv tə í hōwēe ile. ¹⁹ Mpa pa nukí Isə Təm na pá ta cekəna-tí tə pa wēe ké isu mpaav kpeɛɛna tetv nti tē tə mätutuuna hotaa tə. Isayətv tɔ təhəyi kprakpaə ké na í ləsi təm nti pa nu mpv təyə pa taa. ²⁰ Lelaa ná wēe isu kəwəw təv timpi pee lenna hutaa tə. Peleyele mpa pa nukí Isə Təm na pá mu-təyi kprakpaə na lanhuləmle. ²¹ Paa yeki si tə sɔvna-weyə teu. Pa təkəyi-təyi tətantaa. Saa wei wahala nəyəlɔ í ká tala, yaa Isə Təm təv konyəɛ tɔyɔ ka kəə, ilena pá lu Isə seev taa ké kprakpaə. ²² Lelaa ná nəyəsəna wena a hota səwa taa tə. Mpi tə, pa tɛɛɛ Isə Təm nuw ilena ate cəne kulapɔtv nəyəsəe na wənəw konyulɔyɔ puɔyusi-wē na pə kv təm ntəyi pa taa, na tə canj tə kpisi lɔlvɔy. ²³ Pə kaasa pee lenna ná hota tetv mɔsvnt nyəntv taa. Anhaa, ale a wenna nté isu yəlaa mpa pa nukí Isə Təm na pá cekəna-təyi teu na pá lɔlvəyi pee tə. Lelaa ke səsəm səsəm, lelaa ke maɣana, na lelaa ke pəcə.

Nyutu isayətv

²⁴ Mprəyú Yesu tasa-weyə isə seev tətə si: Isətəa Kawuləyā nəyəsəna isəna təyəlɔ. Apəlv nəyəlɔ í tuuna í haləm na í tɛɛ. ²⁵ Mprəyú í kolontu keesa ahoə heka ke waatu wei yəlaa təna tookayā tə, ilena í tuu nyutu isayətv ke kutəyɔv hekv na í tɛɛ. ²⁶ Pə kəma na kutəyɔv kulɔ na kv pu, ilena pá tuti nyutu isayətv tələ tətə. ²⁷ Tənyā taale nté tə tɔ pəyalaa pəsa-i si: Tacaə pə təyā kutəyɔv ke n ka tuu nyá taale taa? Pə lapə isəna na nyutu isayətv siti pə hekv taa? ²⁸ Tənyā pa caə cə-wē si: Ma kolontu nəyəlɔ í lapəna mpv. Mprəyú apəlv inɔ í pəyalaa mpe pa pəsa-i si: Tə polo na tə kpesi nyutu isayətv nti? ²⁹ Ilena apəlv inɔ í cə-wē si: Aai, í taa kpesi. Ye í təma si í kpesəyi-ti, ntanyɔ pu kpeɛɛna kutəyɔv na pə kpesi. ³⁰ Í yelee na pə təna pə kpeɛɛnti puw ke mpv, haləna pə tala kəm. Pə tala kəm ile maa heeli kəntaa si pá caaləna nyutu isayətv ke setvɔy na pá həkə-ti təcəpɔ təcəpɔ, na pá tɔ kəkə. Ilena pəcə paa kpaɣā kutəyɔv na pá tə ma kprou taa.

*Səyā pile təm**(Maləki 4:30-32; Luku 13:18-19)*

³¹ Mprəyú Yesu tasa-weyə keesvɔy si: Isə Kawuləyā wēe ké isu yəlv tuukuyə səyā pile ke í haləm taa tə. ³² Wontu pee təna taa nté tə kələna wəem təminimini. Ama tə tɛɛɛ nyəv tə tə puki tɔyɔ ké na tə kəlɔ tuusi lensi. Haləna sumasi kəɛɛ na si tɔyɔ tana ke kv pilinjasi təv.

*Potopoto taa kəkəsvm təm**(Luku 13:20-21)*

³³ Mprəyú Yesu tasa-weyə heeluyə si: Isətəa Kawuləyā nəyəsəna ké isu əlv maɣasvɔv mɔlvum ke cəmsə təpam, na í kpaɣā kəkəsvm ke pəcə na í tə na í huɣuti, na pə təna pə kpa təfv təyɔ.

*Yesu tukuyə ke atuwa**(Maləki 4:33-34)*

³⁴ Təmnaa panə, Yesu yəyətəyā-weyə samaa taa tə na atuwa ké. Í ta seye-si-weyə natələyi yem na í ta keesəna pəlv. ³⁵ Í lakayā mprəyú si pə la nti Isə kuyəyətəv tɛləsəlv ka yəyətə tə si:

Atuwa ke maa yəyətəna-wē.

Maa heeli-weyə təmnaa mpa paa wē

ɛɛməsəv ke hatoo antulinya lapv waatu tə.

Yesu kilisuyu ke nyutu isayətv təm hōwēe

³⁶ Ἄπόγύ Yesu yela samaa na iní í polo tǝyaya. Uena í ifalaa polo í kinj na pá tǝm-í sí: Kilisi-tǝyǝ halǝm taa nyutu isayatu nti tǝ tǝm na tǝ nu.

³⁷ Tǝnaya Yesu cǝ-we sí: Kutǝyǝ tuulu nté Yǝlv Pǝyaya ma. ³⁸ Na antulinya ineyele taale nté. Na mpi pa tuuwa tǝyǝle mpa pa ké Iso Kawulaya nyǝma tǝ. Nyutu isayatu nté mpa pa ké Isayatu tu nyǝma tǝ. ³⁹ Kolontu wei í tuu nyutu nti tǝyǝle Uǝyǝ. Na komtu waatu kele antulinya tem. Isǝtaa tillaa nté kǝntaa. ⁴⁰ Isu pa tǝsǝyǝ nyutu na pá tu kǝkǝ tǝ, mǝpǝyǝ pu la antulinya tem waatu. ⁴¹ Yǝlv Pǝyaya má maa tilí ma isǝtaa tillaa, na paa lǝsí ma Kawulaya taa ké mpa pa tusiyí lelaa ke isayatu lapu taa na mpe pa maǝama pa lakí mpi pǝ fǝi teu tǝ. ⁴² Na pá tu-weyǝ kǝkǝ sǝsǝnǝka taa timpi paa casǝyí kapusi na pá nyasǝyí pa tǝyí kela tǝ. ⁴³ Na saa iní mpa pa nukǝna Isǝ tǝ, pele paa tee kǝkǝ ke pa Caa Kawulaya taa isu ilim. Ye í ké nulaa í nu.

Kǝpam mpi pǝ nǝmelaa tǝ

⁴⁴ Isǝtaa Kawulaya wee ké isu pa nǝmesǝyǝv liyithutaya puluyǝ tetu tee, na nǝyǝlv kǝo na í hii-wí, na í tayani-wǝyí nǝmesǝyǝv ke teu. Uena í tee na lanǝhǝlvmlǝ na í polo í pǝeti pǝ tǝna mpi í wena tǝ na í kǝo í yana tetu nti tǝ.

Luluyǝ kǝpanǝv tǝm

⁴⁵ Isǝtaa Kawulaya wee ké isu payatǝlv wei í pǝekǝyí lutu kǝpantu tǝ. ⁴⁶ Waatu wei í suliyina nakǝlv uena í pǝeti pǝ tǝna mpi í wena tǝ na í yana-ku.

Kǝpama na asayaa pa fayav

⁴⁷ Isǝtaa Kawulaya wee ké isu pa pǝtǝyǝv tiina puluyǝ ke lulǝ taa na pǝ kpa tiina ke yem yem tǝ. ⁴⁸ Puluǝv suyí uena tiina kpalaa hǝ-ku na pá luna kǝeeǝa, na pá caya na pá tǝsǝv mpi mpi pǝ we teu tǝ na pá tu tǝkv taa. Pǝ kaasǝyí mpi pǝ fǝi teu tǝ, uena pá mǝlǝna na pá pǝeti lum taa. ⁴⁹ Mpu tǝtǝyǝ pu la antulinya tem wule. Isǝtaa tillaa ka kǝo na pá tǝsǝv kǝpama. ⁵⁰ Pǝ kaasǝyí asayaa uena pá tu kǝkǝ sǝsǝnǝka taa. Tǝnaya paa casǝyí kapusi na pá nyasǝyí pa tǝyí kela.

Kǝpantǝv kǝpǝntǝv na kǝfatǝv

⁵¹ Ἄπόγύ Yesu pǝǝsa-we sí: I cǝkǝna tǝm nti tǝ tǝna na? Uena pele pa cǝ sí: Ee, tǝ cǝkǝnaa.

⁵² Tǝnaya í tǝma-we sí: Ye Iso Tǝm seǝesǝlv nǝyǝlv í pǝsa isǝtaa Kawulaya taa ifalav, í wee ké isu tǝyaya tu kǝpanǝ wei í lǝsǝyí í wontu tǝsilǝ ke kǝfatǝv na nti tǝ taanǝa tǝyǝ waatu waatu tǝyǝ.

Nasaleti nyǝma kisuyǝ ke Yesu

(Malǝkí 6:1-6; Luku 4:16-30)

⁵³ Yesu tǝma-weyǝ isǝnaa paneyǝ seǝv, uena í kulí tǝna ⁵⁴ na í polo ícate nte tǝ taa í ka puwa tǝ, na í suv tǝna Yuta nyǝma tǝkotile taa na í seǝesǝyí. Tǝnaya í nyǝm lapa mpa paa we tǝna tǝyǝ piti, na pá tǝnǝ sí: Leye inǝ í hika nyǝm pǝne iní pǝ taka? Leye í hikina piti tǝma lapu toma? ⁵⁵ Pǝ tǝya kaafǝnta pǝyalv ílé taa? Pǝ tǝya Malí lǝlǝna-í? Pǝ tǝya í newaa nté Saakí na Yosǝfv na Simǝnǝ na Yuti? ⁵⁶ Pǝyele ta na í newaa alaa nyǝma tǝ wenna. Leye í hikina toma anǝ iní?

⁵⁷ Pǝ tǝnaya mpu pǝ lapa pa lanǝ ke kǝpusǝnǝ, na pá kǝpisi Yesu tǝm mǝyǝv. Tǝnaya Yesu tǝma-we sí: Iso kǝyǝtǝtu telǝsǝlv ta lanǝ sam ke tiili ye pǝ tǝya í maǝama pa í ícate taa, na í tǝyaya nyǝma heku.

⁵⁸ Yesu tá pǝsí na í lá piti tǝma ke mawaa nǝyǝlvuyǝ tǝnaya pa ta tu Iso ké naani tǝ pǝ tǝo.

14

*Lwm Səlv Yohaani kuyv**(Maləki 6:14-29; Luku 9:7-9)*

¹ Waatu inı ı taa ké Kalilee kofəneε Heləti nu Yesu taη. ² İlena í yəçəti ı təmlə nyəma kinj si: Lwm Səlv Yohaani ilé ı tayanna fem. Pə təw ké ı pəsəyi na í lakı piti təma.

³ Kupaη Heləti inı ı ka təmnə sı pá kpa Yohaani na pá həkə-ı na pá tu-ı saləka taa. Pə taçə pəlv təw ké Heləti lapa mpv, ı ka kpaçə ı taəlv Filipv əlv Helətiyatı ké, ⁴ na Yohaani yəçəti-ı sı: Pə ta mvna sı nı la Helətiyatı ke əlv.

⁵ Tənaçə Heləti nyulaa sı ı kuyı Yohaani. Ama ı nyançayana Yuta nyəma. Mpi tə, pəle pa maçamaya pa nyənaya-ı İso kuyəçəttəv teləsəlv ké.

⁶ Mıpəçy Heləti ləlvəv əcima wule Helətiyatı pəelə polaa na í paakı mpa pa yaa təçəv tə pa isəntaa. Tənaçə pə lapa Heləti ke lelenj. ⁷ Haləna í yətəti na í tuu sı: Pəa mپیي n sələma-m maə ha-η-wi. ⁸ İlena ı too səçəsı-ı sı: Polo sı ı ha-η Lwm Səlv Yohaani nyəvəv ke nyənaya taa.

⁹ Mıpəçy wulav laηle wakəla. Ama isı ı ka təma tuunəv ke ı mvulaa isəntaa ilə, pə fei sı ı ká kisi. ¹⁰ Tənaçə ı kusa yəlv na í polo í sətı Lwm Səlv Yohaani nyəvəv ke saləka taa. ¹¹ Na pá tu-kuyv nyənaya taa na pá cəla pəeliya ηke, na ká polo ká cəla ka too. ¹² Mıpəçy Yohaani ifalaa kəma na pá kpaçə-ı na pá polo pa pi. İlena pá polo pá kəsı Yesu ké isəna pə lapa tə.

*Yəlaa iyisi kakpası caləsvyv**(Maləki 6:30-44; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)*

¹³ Yesu nu təm tənə, iləna í svə kpuəlvəv na í tē ı tike ke kpeηja. Samaa nu mpv, iləna pá luna acaləε taa na pá maləçı lwm na pá təçəçı Yesu waalı. ¹⁴ Yesu luna kpuəlvəv taa na í ná yəlaa ke səsəm ke mpv, iləna pa təm lapı-ı pətəttəle na í waa pa kətəntənaa.

¹⁵ Pə kəma taanaçə, iləna Yesu ifalaa polo na pá təmi-ı sı: Cənə ké nyutu taa ké na ilim təma. Təçəni yəlaa paηə na pá polo acaləε taa na pá ya kətəçəv na pá təçə.

¹⁶ Tənaçə Yesu cəwa ı ifalaa sı: Yəlaa í taa nəki tēv, mu hana-wəçə təçənaçə ke mə maçamaya.

¹⁷ Tənaçə Yesu ifalaa cəwa sı: Ntəη potopotonaa kakpası na tiina naaləçə tə wəna yaa. ¹⁸ Mıpəçy Yesu təma ifalaa sı: ı kəna potopotonaa kakpası na tiina naale inı.

¹⁹ İlena Yesu heeli yəlaa sı: ı caçə atəçə nyutu təw. Tənaçə ı kpaçə potopotonaa kakpası na tiina naale inı, na í teki isə na í sē İso ké í na təmlə. İlena í façə-wə na í cəla ı ifalaa sı pá tala samaa inı. ²⁰ Mıpəçy pa təna pa təçəna na pá haçə na pé kpisi həçəlası, haləna ı ifalaa koti-sı na sı su təkəη naanəwa na naale. ²¹ Pəçele mpa pa təçə mpv tə pa nyəçəη tala isı iyisi kakpası. Alaa na piya pa paasi.

*Yesu təntə ke lwm təw**(Maləki 6:45-52; Yohaani 6:15-21)*

²² Mıpəçy Yesu təma ı ifalaa ke pə waalı ké kpaçəpa sı: ı svə kpuəlvəv na í tē-m nəçə na í tēsi kətəη ləηkv. İlena inı ı saalı təna na í paasəna samaa yaçəvəv. ²³ Yesu təma samaa ke yaçəvəv, iləna í kpa pəçv nəkəli kv təw ké ı tike sı ı sələməçı, haləna ahoə caη na a yu-ı tənəçə ı tike. ²⁴ Saa inəçı mpv tə na kpuəlvəv náa təma pote ke pooləη ke lwm həkəv taa na lwm hola taη-kv. Mpi tə, heelim makı tuluηə ké na pé mələçəna-wə na waalı waalı. ²⁵ Mıpəçy Yesu təma lwm təw na í puki ı ifalaa kinj. Waatu inı tə pə wəsəna kampaəη koou ke mpv. ²⁶ Pa ná ı təη lwm təw, iləna

σῶζοντο κρᾶ-ῶεγε σῶσῶμ σι ἀσῆναλῆ κέ, νᾶ πᾶ σου κᾶρῆσι μαρῶ. 27 Ἀμᾶ ἰ τῶμα-ῶεγε κρᾶκρᾶα σι: Ἰ τῶκι τῶνη, μαγα, ἰ τᾶ νῶά.

28 Τῶναγα Πιῶεε τῶμα Ἰησοῦ σι: Ταῶα, ῶε νῶαγα τᾶμῶα, τῶ σι μᾶ τῶ λῶμ τῶῶ νᾶ μᾶ κῶῶ νῶά κῆ. 29 Ἰπῶγῶ Ἰησοῦ τῶμα-ἰ σι: Ἰε, κῶῶ.

Τῶναγα Πιῶεε λῶ κῶυλῶνῶ τᾶα νᾶ ἰ σου λῶμ τῶῶ κέ τῶντε νᾶ ἰ πῶκι Ἰησοῦ κῆ. 30 Ἀμᾶ Πιῶεε κῶμα νᾶ ἰ λῶμαγᾶσεε πολῶ heelim κῆ, ἰενα σῶζοντο κρᾶ-ἰ. Τῶναγα πῶ σου-ἰ τῆσῶν κέ λῶμ τεε νᾶ ἰ κῆσι σι: Ἡαἰ, Ταῶα, ῶα-μ.

31 Ἰενα Ἰησοῦ σῆσι κρᾶκρᾶα νᾶ ἰ κρᾶ ἰ νῆν τᾶα νᾶ ἰ πῶσι-ἰ σι: Πεπε τῶῶ κέ ἰ λᾶρα σῆκα. Ἀμᾶ ἰ τα τε νῶά τᾶα ἰε ἰε ἰε νᾶ πῶ τῶῶ ῶῶ.

32 Ἰπῶγῶ πᾶ νααλε πᾶ κρᾶ κῶυλῶνῶ τᾶα, ἰενα heelim ἠεε τᾶἰ. 33 Τῶναγα Ἰησοῦ ἰφαλαᾶ μῶα πᾶα ῶε κῶυλῶνῶ τᾶα τῶ πᾶ λῶηᾶ ἀκῦλα κέ ἰ τεε νᾶ πᾶ τῶμῶ-ἰ σι: Ταῶμῶα ἰ κέ Ἰῶ Πῶαγα.

Yesu waasvuy ke kvatvntvnaa ke Kenesaleti (Malaki 6:53-56)

34 Ἰησοῦ νᾶ ἰ φαλαᾶ πᾶ τεεσα τεσῶνῶ κέ λῶμ, ἰενα πᾶ τᾶλα Kenesaleti τετῶ τᾶα. 35 Τῶνα νῶῶμα νῶῶμᾶ σι Ἰησοῦ, ἰενα πᾶ heeli νᾶ πῶ τελῶσι τῶμαγα πᾶ τετῶ τῶνα τᾶα σι Ἰησοῦ κῶμα. Ἰενα πᾶ κῶνα-ἰ κῶτῶντῶναᾶ μῶε πᾶ τῶνα. 36 Ἰενα πᾶ ῶῆικᾶγᾶνα-ἰ σι ἰ ῶελε νᾶ πᾶ τῶκῆνα ἰ κῶρᾶ ἰε τῶμῶεε μαγᾶμαγα. Ἰενα πᾶ τῶνα μῶα πᾶ τῶκῆνα ἰ κῶρᾶ ἰε τῶ πῶ ῶᾶ-ῶε.

15

Falisanaa kuvsevesvuy ke kvatasv tsv (Malaki 7:1-13)

1 Ἰπῶγῶ Falisanaa νᾶ Ἰῶ Τῶμ σεγῶσελαᾶ λῶνα Ἰῶσαλεμ νᾶ πᾶ κῶῶ πᾶ μαγᾶνα Ἰησοῦ, νᾶ πᾶ πῶσι-ἰ σι: 2 Πεπε τῶῶ κέ νῶά ἰφαλαᾶ νᾶα τῶηῶῶ ἰενα τα ῶᾶναᾶ σῶῶα σι πᾶ λακῆ τῶ? Πῶ ταγα πῶλῶ, πᾶα σαηῶῶ ἰε Ἰῶ σεετῶ τᾶα πῶ ῶεε σι ῶλῶ κᾶ ἰε νᾶ πῶῶ ἰ τῶῶ τῶ.

3 Ἰπῶγῶ Ἰησοῦ νᾶ πῶσα-ῶε τῶτῶ σι: Πεπε τῶῶ κέ με μῶ ῶεκι Ἰῶ κῶῶῶῶῶῶ κέ τῶηῶνῶ νᾶ ἰ τῶηῶῶ μῶ μαγᾶμαγα μῶ κῶσεῶεσῶ? 4 Ἰῶ κᾶ ῶῶῶῶα σι: Σε νῶά ῶᾶ νᾶ νῶά τῶῶ, νᾶ τῶτῶ σι: Ἰε ῶεἰ ἰ τῶν ἰ ῶᾶ ῶᾶ ἰ τῶῶ, ἰε ἰε πᾶ κῶ-ἰ. 5 Ἀμᾶ με μῶ σεῶεσῶῶ σι ῶλῶ πῶσεῶῶ νᾶ ἰ heeli ἰ ῶᾶ ῶᾶ ἰ τῶῶ σι: Μῶπῆ μα ἰεσα μα ῶεναῶ τᾶα νᾶ μᾶ τῶνα-με τῶ πῶ πῶσα κῶῶᾶᾶμ μῶπῆ πῶ κέ Ἰῶ νῶῶμ τῶ. 6 Σᾶα ἰε πῶ φῆἰ σῶ ἰ τεη ἰ ῶᾶ τῶτῶ. Ἰ τᾶ νᾶ τῆμῶπῆ ἰ ῶῶκῶλῶῶ Ἰῶ Τῶμ νᾶ ἰ τῶηῶῶ μῶ μαγᾶμαγα μῶ κῶσεῶεσῶ τῶ. 7 ῶεσελαᾶ με, Ἰῶ κῶῶῶῶῶῶῶ ἰελεσῶλῶ Ἰῶῶῶῶ κᾶ νᾶῶᾶ μῶ τῶμ κέ τῶελεκελε νᾶ πῶῶ ἰ ἠμαᾶ-τῶῶ ἰ τᾶκῶλῶγα τᾶα σι:

8 Νῶῶ τᾶα κέ ῶῶλαᾶ πᾶνε πᾶ σαηῶ-μ ῶεμ. Πᾶα ῶᾶ-μ πᾶα πῶῶῶῶ ἠᾶτῶῶ πᾶ τᾶα. Ἰῶ ῶῶῶῶῶῶ μῶπῆ.

9 Πᾶ σεεκι-μ ῶεμ κέ. Πᾶ κῶραγα ῶῶλαᾶ κῶῶῶῶῶῶῶ νᾶ πᾶ σεῶεσῶῶ ἰε Ἰῶ νῶῶντο.

Mpi pa lakv yvlv ke isayav tv (Malaki 7:14-23)

10 Πῶε πῶ ῶᾶἰ Ἰησοῦ ῶᾶᾶ νᾶ ἰ τῶ-ῶε σι: Ἰ νῦ τῶμ τῶνε νᾶ ἰ νῦ σι 11 μῶπῆ πῶ σουκῆ ῶλῶ νῶῶ τᾶα τῶ πῶ λακῆ-ἰ ἰσαγᾶν. Ἀμᾶ μῶπῆ πῶ λῶκῆνα ῶλῶ νῶῶ τῶ μῶπῆ πῶ λακῆνα-ἰ ἰσαγᾶν.

12 Ἰπῶγῶ Ἰησοῦ ἰφαλαᾶ πῶλα ἰ κῆν νᾶ πᾶ τῶμῶ-ἰ σι: Ντῶη ἰ ῶῶῶῶ μῶπῆ τῶ ἰ νᾶῶᾶ σῶ πῶ τα ἰε τεῦ κέ Falisanaa?

13 Μπόγυ Yesu cə-we si: Ma Caa wei i we isətaa tə ye i ta sə tɔyɔ ŋku, paa kpɛsi-kɔyɔ na pá peti. 14 I yele pɛle, pa ké mpa pa hólóyí lɛlaa ke mpaav na pácɔ mpe pa maɣamaɣa pa ise u naa tɔɔ. Ye yulɔm hən yulɔm lɛlv, pa tənə paa kpɛnti na pá hoti púyó taa ké.

15 Tənaɣa Piyee təma Yesu si: Kilisi-tɔyɔ ituule tənɛ tə hɔwɛɛ.

16 Tənaɣa Yesu təma si: Pə kpeɲna-me mə ta cəkəna-təɣəle? 17 I ta nyi si pə tənə mpi pə suvki yulɔ nɔyɔ taa tɔ, pə tiiki i hiluyɔ taa na pə tɛ tə pə lukəna i tapuyɔ? 18 Ama mpi yulɔ nɔyɔ ná yɔɔtəyi tɔ hatoo i lotu taa ké pə lukəna, na mpv pə lakəna yulɔ ke isayav. 19 Pə taya pulv tɔɔ, yulɔ lotu taa ké isayav hɔwɛɛ caaləyi na a pukina-i yulɔkule na wasaɲkalətv na asilima lapv taa, na ŋmuləm na kaloolaya na yəlaa caɣanav taa. 20 Mpi pə laki yulɔ ke isayav tɔɣole. Ama si í tɔyɔ na í tá saɲ nyá niɲ isu yulɔ ká la Isə sɛɛv taa na pácɔ í tɔyɔ tɔ, pəle pu laki yulɔ ke isayav.

*Kanaaɲ alv təm
(Maləki 7:24-30)*

21 Yesu lu tənə, ɛlɛna í polo tetv nti tə we Tiiri na Sitəɲ pə cəlv tɔ tə taa. 22 Pə pamna Kanaaɲ alv nɔyɔlv i ka we tetv nti tə taa. Μπόγυ alv un i kəma Yesu kiɲ na í wiina-i na nɔyɔ səsəɣa si: Tafiiti Pəyalv Tacaa, nyənə ma pətətəle. Ma pɛɛlv hiina alɔɣaa na pə təkə-i teu.

23 Ama Yesu ta cə alv un i pulv. Tənaɣa Yesu ifalaa polaa na pá tɔ Yesu si: Tɔyɔn-i, i kələyi ta ŋkraɲɲ təkuyɔ na í təɲəyi-tv. 24 Tənaɣa Yesu heela-i si: Iseɣeli yəlaa mpa pa lepa isu heen tɔ pa waali ké ma kəma. 25 Ama alv un i kulaa na í kəɔ í sopi Yesu tɛɛ na í tɔ si: Hai, Tacaa, waasi-m. 26 Ilɛna Yesu náa cə alv un i si: Pə ta muna si pá kpaɣa piya tɔyɔnaɣa na pá tv hasi. 27 Μπόγυ alv un i təma si: Hai, ma cɛ, paa na mpv hasi təɲəyi na si tɔsəyi mpi si nyéma təkɪ na pə pətətəyi atɛ tə mɛɛ.

28 Μπόγυ Yesu təma-i si: Puvɛ, alv nyá, nyá naani təwə yoo. Mpi n caa tɔ n ka na-wi. Tənaɣa i pəyaya hika alaafəya ke kpaɣpaa.

Yesu waasvɔv ke kvtəntvnaa payale

29 Μπόγυ Yesu kula tənə na í polo Kalilee tɛɲku nɔyɔ, na í kpa puyv nakvli kv tɔɔ na í caya. 30 Na yəlaa samaa samaa kəɔ i kiɲ na pá kpeɲna kv təntəntvnaa ke payale mpa pa təɲ tala tɔ na yulɔmaa na acamaa na kamumusi na kv təməɲ lɛləɲ nyéma tətɔ. Pa pona kv təntəntvnaa mpe na pá si-weɣe Yesu kiɲ, ɛlɛna Yesu la na pá hiki alaafəya. 31 Μπόγυ pə lapa yəlaa ke piti ké isəna kamumusi svu yɔɔtɔyɔ na acamaa hiki toma na tala təntaa náá təɲ teu na yulɔmaa náá svu nav tɔ. Tənaɣa pa svu Iseɣeli Isə ké sam.

*Yəlaa iyisi liyiti caləsvvɔ
(Maləki 8:1-10)*

32 Μπόγυ Yesu yaa i ifalaa na í tɔ si: Yəlaa panɛ pa təm wɛ-m pətətəle. I nyənə, kv yɛɲ tooso kəlv pa wɛ ma kiɲ cənɛ na pa kv tɔyɔv tɛma. Pəyele ma luyv fɛi si má yele na pá kpɛna nyɔɣosi, pá taa kəɔ na pá kpisi tənəɲ ke mpaav taa.

33 Tənaɣa i ifalaa pəɔɔsa-i si: Nyutv taa cənɛ, lɛɣɛ tu hiki tɔyɔnaɣa na tɛ cɛla samaa inɛ i taka?

34 Ilɛna Yesu pəɔsi-we si: Potopotonaa isənaɣa í wɛna? Ilɛna pɛle si: Potopotonaa naatosompɔyɔlaya na tiinisi ke pəcɔ.

35 Μπόγυ Yesu heela samaa si: I caya atɛ. 36 Tənaɣa Yesu kpaɣa potopotonaa naatosompɔyɔlaya un na tiina anɪ, na í sɛɛ Isə ké í na təmle na í cəli, na í cɛla i

ifalaa na pele pá tala samaa. ³⁷ M̄p̄r̄ȳó pa t̄əna pa t̄əyaa na pá haɣa. ɪlena ɪ ifalaa koti h̄əɣəlasɪ nsi sɪ kpisaa t̄ə na p̄ə su t̄ək̄ŋ naatosomp̄əɣolayaa. ³⁸ P̄əyele m̄pa pa t̄əyaa t̄ə pa w̄e ȳelaa iyisi liyiti k̄é, alaa na piya pa paasi. ³⁹ Yesu tema samaa in̄əȳi yas̄ȳu ɪlena ɪ k̄pa k̄p̄ul̄ȳu taa na ɪ t̄e Makatan̄ t̄eɔ taa.

16

Waatonaa cek̄ənav

(Mal̄əki 8:11-13; Luku 12:54-56)

¹ M̄p̄r̄ȳó Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄əma Yesu k̄iŋ na pá t̄əmi-ɪ sɪ: La piti t̄əml̄e nat̄əl̄i na p̄ə h̄ól̄i sɪ nȳá t̄əŋ luna ɪs̄ə k̄iŋ. Pa kuukayaa Yesu n̄əɣo ke k̄okuu k̄é. ² T̄ənaɣa Yesu c̄ə-w̄e sɪ: ɪlim ɪ k̄əma t̄əȳu na ɪs̄əɔɔɔɔɔɔ s̄eewa, ɪ t̄əŋ sɪ: Cele ɪs̄əɔaa k̄á c̄e t̄ənan̄ŋ. ³ Na ye tanan̄ t̄əhulu k̄é p̄ə s̄eewa na p̄ə w̄e t̄əsutii, ɪ t̄əŋ sɪ: T̄eɔ k̄á k̄ə saŋa. M̄pi t̄ə, ɪs̄əɔn̄ȳu s̄eewa na p̄ə w̄e s̄əkp̄et̄ȳu. P̄ə lapa ɪs̄əna na ɪ nȳəŋ m̄pi m̄pi p̄ə laku ɪs̄əɔn̄ȳu taa t̄ə, na u nȳəŋ m̄pi p̄ə laku kuyeeŋ in̄e ɪ taa t̄ə. ⁴ Kufalan̄ ȳelaa asayaa m̄pa paa t̄eŋ ɪs̄ə na pa taa t̄ə pa p̄əek̄əȳi sɪ pá la-w̄eɣe piti t̄əml̄e. Ama pa kaa na piti t̄əml̄e nat̄əl̄i se. Ye p̄ə t̄əȳa Yonaasi nȳənt̄e.

ɪ ȳəɣəta m̄p̄v, ɪlena ɪ yele-w̄e na ɪ t̄e.

Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄ok̄os̄um

(Mal̄əki 8:14-21)

⁵ Yesu ifalaa k̄əma na pá t̄eɔ l̄əm k̄ut̄eŋ ɪɛŋk̄u t̄ə, ɪlena pá s̄əɔ potopotonaa k̄p̄ayaa. ⁶ M̄p̄r̄ȳó Yesu t̄əma-w̄e sɪ: ɪ la laakali na Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄ok̄os̄um.

⁷ ɪlena Yesu ifalaa s̄uɔ t̄əmaɣa t̄əɔ sɪ: T̄ə ta k̄p̄ayaa potopotonaa t̄əȳo ɪ ȳəɣəɔȳi m̄p̄v.

⁸ Yesu nu nti pa t̄əŋna ȳəɣəɔȳu ke m̄p̄v t̄ə, ɪlena ɪ p̄əɔsɪ-w̄e sɪ: Pepe t̄ə k̄é ɪ t̄əŋ sɪ ɪ f̄eina potopotonaa t̄ə p̄ə t̄əɔ? Ama ɪ ta t̄e ɪs̄ə na m̄ə taa na p̄ə t̄əɔ yoo.

⁹ Hal̄əna saŋa ɪ t̄ə cek̄əna k̄eɣe? ɪ t̄ə t̄əɔsɪ potopotonaa k̄ak̄pasɪ wei ma fayaa na apal̄nȳəɔŋ iyisi k̄ak̄pasɪ t̄əȳo t̄ə ɪ t̄əɔ? Na t̄ək̄ŋ ɪs̄əna p̄ə kpisaa na ɪ k̄p̄ayaa t̄ə, ɪ s̄əɔ ɪl̄é ɪ nȳəȳu na? ¹⁰ Na ɪ t̄ə t̄əɔsɪ t̄əɔȳo potopotonaa naatosomp̄əɣolayaa wei ma fayaa na apal̄nȳəɔŋ iyisi liyiti t̄əȳo t̄ə ɪl̄é ɪ t̄əɔ? Na t̄ək̄ŋ ɪs̄əna p̄ə kpisaa na ɪ k̄p̄ayaa t̄ə, ɪ s̄əɔ ɪl̄é ɪ nȳəȳu na? ¹¹ ɪs̄ənaɣa p̄ə lapa na ɪ ta cek̄əna sɪ p̄ə t̄əȳa potopotonaa t̄əml̄e ke ma ȳəɣəɔȳi? ɪ taa ye le na Falisanaa na Satusee nȳəma k̄ok̄os̄um s̄uɔ-m̄e.

¹² Waat̄u in̄əȳi Yesu ifalaa cek̄ənaa sɪ p̄ə t̄əȳa k̄ok̄os̄um maɣamaya t̄əml̄e ke Yesu ȳəɣəɔȳa. Ama Falisanaa na Satusee nȳəma pa k̄uɣeɣeɔt̄u ke ɪ t̄əŋ.

Piyee h̄əlv̄ȳu sɪ Yesu k̄é Mesii

(Mal̄əki 8:27-30; Luku 9:18-21)

¹³ M̄p̄r̄ȳó Yesu pola Sesalee Filip̄u t̄eɔ taa k̄é tiili. ɪlena ɪ p̄əɔsɪ ɪ ifalaa sɪ: Ȳelaa t̄əŋ sɪ Ȳul̄v̄ P̄əȳayaa má ma k̄é awe?

¹⁴ M̄p̄r̄ȳó p̄eɣe sɪ: Pa t̄əŋ sɪ n k̄é L̄əm S̄əlv̄ Yohaani. L̄elaa sɪ ɪlii k̄é, na l̄elaa sɪ n k̄é Selemii yaa ɪs̄ə k̄uȳəɣəɔt̄uɔ t̄el̄əs̄elaa taa n̄əɣəlv̄. ¹⁵ T̄ənaɣa Yesu p̄əɔsa-w̄e sɪ: Na m̄e se, m̄ə h̄uɔki sɪ ma k̄é awe?

¹⁶ M̄p̄r̄ȳó Sim̄əŋ n̄əɣo t̄əkp̄av sɪ: N k̄é ɪs̄ə weesuȳu t̄ə P̄əyal̄v̄ Mesii.

¹⁷ T̄ənaɣa Yesu t̄əma-ɪ sɪ: Yohaani p̄əȳayaa Sim̄əŋ, n nu l̄el̄eŋ k̄é. M̄pi t̄ə, p̄ə t̄əȳa ȳul̄v̄ c̄əp̄əna-ŋ tampana an̄e. Ama ma Caa wei ɪ w̄e ɪs̄əɔaa t̄əȳo. ¹⁸ Na má, má heeliȳi-ŋ t̄əfoos sɪ nȳá h̄əte ȳəɣəɔȳi sɪ, P̄əle, na p̄əle nȳá nȳá t̄əɔ k̄é ma sɪ ma ȳelaa k̄p̄ek̄əle. Na s̄əm kaa p̄əsi na p̄ə la-w̄eɣe pul̄v̄ c̄əc̄əka. ¹⁹ Maa c̄eɣe-ŋ ɪs̄əɔaa Kawulayaa saaf̄onaa. Na m̄pi n kaa ha m̄paav ke at̄e c̄əne t̄ə, p̄ə kaa na m̄paav ke ɪs̄əɔaa. Na m̄pi n k̄á ha m̄paav ke at̄e c̄əne t̄ə, pu hiki m̄paav ke ɪs̄əɔaa.

²⁰ Ulena Yesu kpaali i ifalaa si: I taa heeli nɔɔɔɔ si ma ké Mesii.

Yesu sɔm na i fem pɔ tɔm
(*Maləki 8:31-9:1; Luku 9:22-27*)

²¹ Pɔ kpaɔaw waatu unɔ tɔɔɔ Yesu sɔv i ifalaa ke heeluɔu tɔfoo si: Pɔ wee si má polo Yosalem na nyɔɔ nyɔma na kɔtɔlaa sɔsaa na Iso Tɔm seɔesɔlaa pá tu-m kɔnyɔɔ ke tɔnaya sɔsɔm. Paa ku-m, na maa fe pɔ kɔyeɛɛɛ tooso wule.

²² Mɔpɔyó Piyee yaa Yesu na í luna kɔreena na í tɔki-i-ti, si: Aai Taca, Iso í taa yeke na tɔle tɔ kɔɔ.

²³ Tɔnaya Yesu pɔsaa tɔkɔv na í tɔ Piyee si: Satanɔ tee ma tɔɔ. Isayatu taa ké n caa n tɔsi-m. Nyá huwee ta ke Iso nyɔna, yɔlaa nyɔna ké.

²⁴ Pɔle pɔ waali, ulena Yesu pɔsana i ifalaa tɔɔ si: Ye wei i caa si í tɔɔni-m pɔntu í la i tɔɔi awusa na í sɔɔɔli i sɔm tesika na í tɔɔɔɔɔna-m. ²⁵ Pɔ taya pɔv, ye wei í pɔeɔɔɔ i weesuyɔ tɔcututu i tɔɔna sɔv. Ama wei í lapa i tɔɔi awusa ke ma tɔɔ, pɔntu ká hikina weesuyɔ. ²⁶ Ye yɔv pɔsaa na í hiki antulinya nyɔm tɔna ulena unɔ i si, i kawaaɔa nté we? Pɔvɔv wee mpi yɔv ká kpaɔa na í layasana i weesuyɔ tɔ? ²⁷ Mpi tɔ Yɔv Pɔyaya má, maa kpaɔa ma Caa teeli na má na ma isɔta tillaa tɔ kɔɔ na má feli paa wei ké isana i kɔlapɔv wee tɔ. ²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesayi, mpa pa we cɔne tɔ pa taa lelaa ká ná Yɔv Pɔyaya má na má kɔɔ isu wulav sɔsɔ na pɔcɔ pá si.

17

Yesu isentaa layasvɔv
(*Maləki 9:2-13; Luku 9:28-36*)

¹ Kɔyeɛɛɛ naatoso teeɔa, ulena Yesu kpaɔa Piyee na Saaki na íle i neu Yohaani na pá polo pɔv kɔkɔvɔv nakɔli kɔ tɔɔ ké pa tike. ² Tɔnaya i layasa pa isentaa ké kɔkɔpaa, na i isentaa tee kɔkɔ. ³ Mɔpɔyó i ifalaa tooso unɔ i na Moisi na Ilii, na pá na Yesu pá yɔɔtɔɔi. ⁴ Tɔnaya Piyee tɔma Yesu si: Taca, isu tɔ wev cɔne isɔntɔ tɔ pɔ we teu napɔɔɔi te. Ie ye n caaki maa siki coka tooso. Nyaya lente, Moisi ke lente, na Ilii ke lente.

⁵ Piyee tɔɔna mɔpɔyó yɔɔtɔvɔv ile isɔɔmɔntɔvɔv kɔhulɔmɔvɔv laida nɔɔɔɔ i kɔmɔɔale na í taki-we. Na pá nu pɔ yɔɔtɔɔi nɔmɔntɔvɔv nku kɔ tee si: Ma luyɔ tee Pɔyaya nka ma lanje hulɔmɔna sɔsɔm tɔɔɔ. I nuna-ke.

⁶ Yesu ifalaa nu tɔm tɔne, ulena sɔɔntɔ kpa-weɔe sɔsɔm na pá hoti pa nɔɔsi tɔɔ.

⁷ Mɔpɔyó Yesu polaa na í tokina-we na í tɔ si: I kɔli, í taa nyá.

⁸ Tɔnaya pa kusa ise na pá nyɔni, ulena pá maɔana Yesu tike tɔkɔɔ.

⁹ Yesu na i ifalaa pa tiikaɔana pɔv tɔɔ ulena Yesu kpaali-we si: I taa heeli nɔɔɔɔv mpi í nawa mpɔ tɔ. Halɔna kɔyanɔku Yɔv Pɔyaya má maa si na má fe tɔ.

¹⁰ Mɔpɔyó Yesu ifalaa pɔsaa-i si: Pepe tɔɔ ké Iso Tɔm seɔesɔlaa ná tɔɔ si Ilii ká caalɔna kɔntɔ?

¹¹ Tɔnaya i cɔ-we si: Tampana pɔ wee si Ilii ká kɔɔ na í tayanɔ pɔ tɔnaya teitei na pɔcɔ. ¹² Ama ma heeliyi-me si Ilii tema kɔntɔ. Ama yɔlaa ta nyɔm-i, ulena pá lana-i isu pa sɔlaa tɔ. Na mpɔ tɔtɔɔ paa la Yɔv Pɔyaya má ma maɔamaya ke nyay.

¹³ Tɔnaya i ifalaa nyɔmá kɔkɔpaa si Iso Lɔm Sɔv Yohaani tɔm ke i yɔɔtɔɔi.

Pu nɔɔɔɔ i alɔɔaa loou
(*Maləki 9:14-29; Luku 9:37-43*)

¹⁴ Yesu na i ifalaa pa tala timpɪ samaa ka kotaa tɔ, ɪɛna apalu nɔyɔɔ ɪ polo i lunj Yesu tɛɛ, ¹⁵ na i tɔmɪ-i sɪ: Hai, Taaɓa, nyɛni ma pɔyaya pɛtɔtɔɛ. Timle wɛnna-ke. Tɔm paɔale pɛ pɛtɔyɪ-keɛ kɔkɔsi taa na lum taa. ¹⁶ Ma kɔna-keɛ nyɔ ifalaa ntɔ, na pɔ kpisi ka waasɔyɔ.

¹⁷ Mɔrɔyɔ Yesu tɔma i ifalaa sɪ: I tɛɪ Iɔ na mɔ taa, pɔcɔ i kɛ kutakɛɛsɔɲ kɛ. Wɛɛ isɛnaɲa mɔ na-me tu caɲa na mɔ tɔki mɔ kɔnyɔɲ? I kɔna-m pɔyaya ŋkɛɛ cɛnɛ.

¹⁸ ɪɛna Yesu kalɛna ɪɔyɔ wei i ka wɛ pɔyaya ŋkɛ ka waali tɔ na tɔɲ na i tɔyɔni-i. ɪɛna pɔyaya hiki alaafɔya kɛ kpakraa kɛ tɛnɛ ni.

¹⁹ Mɔrɔyɔ Yesu ifalaa pɔɔsa-i pa tike sɪ: Pepe tɔ kɛ tɔ ta pɔsi na tɔ loo ɪɔyɔ ni?

²⁰ Mɔrɔyɔ Yesu cɔwa i ifalaa sɪ: I ta tɛ Iɔ na mɔ taa na pɛ tɔ tɔyɔ. Tampana kɛ ma heeliyi-me yoo maa cɛsɔyɪ. Ye mɔ taa tɛmnaɔ kɛ Iɔ ka tu tala isɪ sɔɲa pile kɛ yasɔlaya, i pɔsɔyɪ na i tɔ pulaya kanɛ sɪ kɔ kpɛsi na kɔ layasi, kaa kpɛsi kɛ. Pulɔ kaa wɛɛ mpi i kɔ kpisi tɔ. [²¹ ɪɔyɔ isɪ mpɔ, ye pɛ taya Iɔ sɔlɔmɔyɔ na Iɔ sɔlɔmɔyɔ, na nɔhɔkutɔ na nɔhɔkutɔ, pulɔ u tɔyɔnɔyɪ-i.]

*Yesu sɛm na i fem pɛ tɔm tɔtɔ
(Malɔki 9:30-32; Luku 9:43-45)*

²² Mɔrɔyɔ kɔyaku nakɔli pɛ pamna Yesu ifalaa kota tɛntɛmlɛ kɛ Kalilee tɛtu taa. Tɛnaɲa Yesu heela-wɛ sɪ: Paa tɔ Yɔɔ Pɔyaya maya yɔlaa niɲ taa, ²³ na pɛɛ pɔ kɔ-m. Ama wɛɛ tooso wule maa fe.

Mɔrɔyɔ tɔm tɛnɛ tɔ wakɔla i ifalaa laɲa kɛ sɔsɔm.

Iɔ tɛsɛɛɛ lampuu fɛlyɔ

²⁴ Yesu na i ifalaa pa tala Kapɔnahum, ɪɛna Iɔ tɛsɛɛɛ sɔsɔɛɛ lampuu mɔlaa polo pa pɔɔsi Piyɛ sɪ: Mɔ Caa naa fɛɔyɪ Iɔ tɛsɛɛɛ sɔsɔɛɛ lampuu yɛɛ? ²⁵ ɪɛna Piyɛ sɪ: I fɛɔyɪ.

Saa wei Piyɛ sɔvɔkaya tɔyaya ɪɛna Yesu caali-i pɔɔsɔyɔ sɪ: Simɔɲ, n huɔ suwe? Le nyɔma fɛɔyɔna antulinya inɛ i awulaa kɛ lampuunaa na patantɛnaa ye? Tɛtu piya yaa mɔlaa? ²⁶ Mɔrɔyɔ Piyɛ cɔwa sɪ: Mɔlaa fɛɔyɔna. Mɔrɔyɔ Yesu tɔma sɪ: Tampana kɛ te, pɛ fɛi sɪ tɛtu piya i fɛli lampuu se. ²⁷ Paa na mpɔ tu caa sɪ pɛ la yɔlaa panɛ pa taa kɛ pulɔ, ɪɛ polo pɔyɔ taa na ŋ tɔ kulaya. Kancaalaya tinte nte n kɔ kpa tɔ, wiili tɔ nɔyɔ taa, n kɔ mayana liyitee nyɔyɔlyɔ. Lɔsi-kɔ na ŋ kɔɔ na ŋ fɛli ma na-ŋ tɔ lampuu.

18

*Sɔsɔɔntɔ tɔɔ hɔm
(Malɔki 9:33-37; Luku 9:46-48)*

¹ Waatu inɔyɪ Yesu ifalaa pola i kin na pɔ pɔɔsi-i sɪ: Aweyɛɛ sɔsɔ kɛ isɔtaa Kawulaya taa?

² Tɛnaɲa Yesu yaa pɛiya na i su-keɛ pa isɛntaa, ³ na i tɔ-wɛ sɪ: Tampana kɛ ma heeliyi-me yoo maa cɛsɔyɪ, ye i tɔ layasi na i pɔsi isɪ pɛisi, i kaa sɔvɔ isɔtaa Kawulaya. ⁴ Wei i pasɔyɪ i ti na i pɔsi isɪ pɛiya kanɛ tɔ, inɔyɔɛ isɔtaa Kawulaya taa sɔsɔ. ⁵ Na wei i kɔ mɔ pɛiya isɪ kanɛyɛ ma nyɔyɔ tɔ tɔ, maya pɔntɔ mɔwa.

*Lɛɛɛɛ tusuyɔ kɛ isayatu taa
(Malɔki 9:42-48; Luku 17:1-2)*

⁶ Ye wei i lapɔ na piya nsi sɪ mɔ ma tɔm kɛ isɛntɔ tɔ sɪ taa nakɔli pɔnti, pɛ nɔyɔsɛna pɔ tɔ pɔntɔ luɲu tɛɛ kɛ namlɛ sɔsɔɛɛ na pɔ tɔsi-i tɛɲku taa. ⁷ Ama antulinya inɛ i tɔm wɛ waiyo kɛ. Mpi tɔ, mpi pu la na yɔlaa hoti isayatu taa tɔ

pə wee ké. Mpi pu tusi yəlaa ke isayatu taa tə pə kaa lan. Ama wei í lapa na í təyǝntələ la isayatu, pǝntu ká ná.

⁸ Ye nyá nin yaa nyá nəhəle tusiɣina-ŋ isayatu lapu taa, seti-te na í lo pooluŋ. Sana kele si í suu weesuyu kuparŋku taa na nin kuloməŋ yaa nəhəle kulomtələ, na mpi n ká weena nyá nin naale yaa nəhəe naale na pá peti-ŋ kəkə tam nyəŋka taa tə. ⁹ Ye nyá isəle tusiɣina-ŋ isayatu lapu taa, haɣəsɪ-te na í lo pooluŋ. Sana í hiki weesuyu kuparŋku na isəle kulomtələ, na mpi n ká weena isə naale na pá peti-ŋ kəkə ŋka ka we tənəəsəle səsəle taa tə.

*Heu kolepu təm
(Luku 15:3-7)*

¹⁰ I la laakali na piya səne si taa nakələɣi nyənuɣo ke yem. Pə taɣa pulu tə, ma heeliɣi-me si tampana tə si isətəa tillaa səŋa tam ké ma Caa wei í we isətəa tə í isəntəa ké. [¹¹ Mpi pə lepa tə pə maɣamaɣa pə nyuɣo ɣapu tə ké Yulu Pəyaya má ma kəma.]

¹² Awe wena heeŋ nuɣwa (100) na í taa kulom le, na í kaa ye le pəɣolayafei nuɣwa ineyə pulaya tə na í tee na í suu kolepu ineyə pəekuyu? ¹³ Ye í kəma na í hii-ɪ, pəpətu fei, í lanle huloməɣəna-ɪ ké na pá kəli pəɣolayafei nuɣwa wei í ta le tə. ¹⁴ Mpu tətəyɔ mə Caa wei í we isətəa tə u Caa si piya səne si taa nakəli í le.

Təyǝntələ pəntənav təm

¹⁵ Ye nyá təyǝntələ pəntəna-ŋ, polo na í yaa-ɪ mə naale na í hulɪ-ɪ timpi í pəntəna-ŋ tə. Ye í nuna-ŋ, pə lapa n waasa-ɪ kele. ¹⁶ Ama ye í kisaa, n yaa nəɣəlu yaa napələɣi naale na í na-ɪ na pácə pə lá isu pa ŋmaav lə Təm taa tə si: Paa təm nti tu wena seliya nyəma ke naale yaa tooso. ¹⁷ Ye saa unu í tasa kisuyu, ile n heeli Yesu seelaa kpekəle. Na í kisa Yesu seelaa kpekəle ke nuɣav tətə, ile n nyəni-ɪ isu ma ta nyi lə yaa isu lampuu mulo.

Yəlaa í we timpiyi naale maa wee pa heku

¹⁸ Tampana ke ma heeliɣi-me yoo maa cəsəyi, pə tənə mpi í kaa ha mpaə ke atə cəne tə, pə kaa na mpaə ke isətəa. Na pə tənə mpi í ká ha mpaav ke atə cəne tə, pu ná mpaav ke isətəa.

¹⁹ Ma tasəyi-meɣe heeluyu si: Ye mə taa naale lapa nəɣə kulomaya na pá sələmi pulu, ma Caa wei í we isətəa tə í ká ha-weyɛ-wi. ²⁰ Pə taɣa pulu tə, yəlaa naale yaa tooso í kota timpiyi ma pulu lapu tə, ma we pa heku ké.

Təmle tu wei í fei í təyǝntələ pətətələ tə

²¹ M'póy Piyee pola Yesu kiŋ na í pəsɪ-ɪ si: Tacaə, ye ma təyǝntələ pəntəyənə-m tam na má suma, təm isənaya pə talaa ma kaa su? Təm naatosompəɣolaya na? ²² Tənaya Yesu cə-ɪ si: Ma heeliɣi-ŋ si pə taɣa təm naatosompəɣolaya se. Ama təm nutoso na naanwa naanwa ke təm naatosompəɣolaya ké. ²³ Pə təo ké isətəa Kawulaya nəɣəsəna isu wulav səsə nəɣəlu wei í caakaya si í mu í kəma ke í təmle nyəma kiŋ tə. ²⁴ I caɣaa na í təŋna í kəma ke maru, ləna pá kəna-ɪ apalu nəɣəlu. Apalu unu ile í wena-ɪ kəmle ke liyitee nyəətu iyisi iyisi. ²⁵ I ta nyi isəna í ká la na í hiki liyitee anu na í fei tə. ləna wulav tə si: I kpa kəmle tu unu na í alu na í piya na í wontu tənə na í pəeti, na má hiki ma liyitee. ²⁶ Tənaya apalu unu í hota wulav tee na í wiina-ɪ si: Hai, tacaə, la-m suulu, ye ma hikaa maa fei-ŋ pə tənə təcɪw. ²⁷ M'póy wulav unu í nyənə təmle tu pətətələ na í cəpɪ-ɪ, na í ye-ɪ na í tee.

²⁸ Təmle tu unu í tee mpu, ləna í sulina í təmle taa taapalu nəɣəlu, í le í ka wena unəyi kəmle ke liyitee nyəətu ŋmɔnuɣu. Tənaya təmle tu unu í ləla í taapalu luyu

tee tøkem, si í feli-í kəmle ke í feli-í. ²⁹ M̄p̄ógó í taapalv uní í hota uní í tee na í wiina-í si: Hai, la-m suulu, ye ma hikaa maa feli-η. ³⁰ Ama təmle tv uní í kisa na í kpa í taapalv uní na í pona na í təkí saləka taa, si í feli unəyi í kəmle. ³¹ Wulav səsə uní í təmle nyéma lelāa ná mpv, ilena pa larə wakəli səsəm, haləna pá polo pá heeli-təyi pa caa. ³² Tənaɣa pa caa uní í yaa təmle tv uní na í təmí-í si: Təmle tv isayav nyá, nyá wiina-m na má ce-η təkatakpata. ³³ Pə nəɣəsəna isu nyá tətə nyaa nyəni nyá taapalv pətətəle isu má nyənyv nyá nyəntə tə. ³⁴ Tənaɣa pááná kpa pa caa unəyi səsəm na í kpa təmle tv uní na í tv-í naasələa niη taa si í feli í kəmle təna təcwcw na pəcó í lu.

³⁵ Tənaɣa Yesu təma-we si: M̄p̄ógó ma Caa wei í we isətāa tə í ká la-me. Ye u huləyi mə təyontələnaa ke suulu na lotu koləmtv.

19

Apalv na alv pa yav təm (Maləki 10:1-12)

¹ Waatv wei Yesu tēma m̄p̄ógó seɣesvɣv, ilena í kvl̄ Kalilee tētv na í tee Yuta tētv nti tē we Yaataní waah tē tē taa. ² Tənaɣa samaa ke səsəm təηa-í na í waa pa kotəməη.

³ M̄p̄ógó Falisanaa narəli pa polaa si pa kuuki Yesu nəɣə, ilena pá pəsə-í si: Tá mpaav taa yvl̄v pəsəyi na í təyoni í alv ke natəli tē tə?

⁴ Tənaɣa Yesu pəsə-we si: Í ta kala nti pa ηmaa Isə Təm taa tə? Pa ηmaawaxa si: Hatoo kancalaxa, antulinya mē í latv lapa-weɣe apalv na alv ké. ⁵ Ilena í tə si: Mpv pə tə ké apalv ká yele í caa na í too na í na í alv pá caya na pa naale pá pəsi yvl̄v koləm. ⁶ Saa uní apalv na alv pa ta ke yələa naale tətə. Ama pa pəsa yvl̄v koləm ké təkəη. Ye mpv ilē, yvl̄v í taa yasí mpi Isə kpentaa tə.

⁷ M̄p̄ógó Falisanaa pəsə-í si: Pepe tə ké Moisi naa ha mpa si apalv pəsəyi na í la í alv ke kisuyv takəlaya na í təyoni-í?

⁸ Tənaɣa Yesu cə-we si: Mə lar̄kpusəη tə ké Moisi ka ha-məɣe mpaav si í təyoni mə alaa. Ama hatoo kancalaxa pə taa weē mpv. ⁹ Ma heeliyi-me təfoo si, ye yvl̄v təyona í alv na pə tá ké si alv uní í lapa wasan̄kalətv tə pə tə, ilena apalv tee na í kpaɣa alv ləlv, pəntv lapa wasan̄kalətv ké.

¹⁰ Tənaɣa Yesu ifalaa təma si: Ye m̄p̄ógó pə we apalv na alv pa hekv, ilē pə kəla teu si yvl̄v í caya itante ilē.

¹¹ M̄p̄ógó Yesu cə-we si: Yələa təna u pəsəyi na pá mv seɣesvɣv kəne. Ama mpa Isə ná ha pə toma tə pələ pa pəsəyi. ¹² Mpi pə kayatəyi yələa ke alaa kpaɣav tə pə we ηkan̄ka ké. Lələa kiη ilē, pa lələyi-weɣe mpv na pá feina pa ti. Lələa ilē, yələa lapəna-weɣe kataasi. Pə kaasi lələa ná kisa alaa kpaɣav ke kəkisi ke isətāa Kawulaya tə. Ye wei í ká pəsi na í mv seɣesvɣv kəne, í mv-ku.

Piya səkpəsi kvantv kooluyv təm (Maləki 10:13-16; Luku 18:15-17)

¹³ Yələa pukaxana piya ké si Yesu í təní si təw ké niη na í sələməna-səyi Isə. Tənaɣa í ifalaa kaləna si kəntaa. ¹⁴ Ilena Yesu tə í ifalaa si: Í yele na piya kəw ma kiη, í taa kayatí-si. Pə taya pəlv təw, mpa pa we isu piya tə mpe pa tənna isətāa Kawulaya.

¹⁵ M̄p̄ógó í təna niη ke si təw. Ilena í kvl̄ təna na í tee.

Yvl̄v təη tv təm (Maləki 10:17-31; Luku 18:18-30)

16 Μπόγυ αραλν νάγελν πολα Yesu κιν na í πρῶσι-ι si: Τασαα, κωπαντῶ ντιγι πα wee si maa la na má hiki weesuγυ ηku ku τηj τῶ?

17 Μπόγυ Yesu cῶ-ι si: Pepe τῶ κέ n πρῶσῶγι-m κωπαντῶ τῶ? Yυλν κολῶm τῶκῶη κενα κῶπαη. Ye n caa si ḥ hiki weesuγυ, τηj mpi pa κεεσα κῶσῶsutῶ taa τῶ.

18 Τῶναγαλε αραλν ινι ι πρῶσα Yesu si: Κασι ντιγι πα κεεσαα ye?

Πενα Yesu cῶ αραλν ινι si: Taa kv yυλν, taa la wasaηkaλῶtῶ, taa ημυι, taa suu λελν κε τῶm. 19 Se nyá caa na nyá too. Sῶλι nyá τῶγῶntῶle ιsu nyá ti.

20 Τῶναγα ιφευ ινι ι τῶma si: Ma τῶka κῶσῶsutῶ nti τῶ τῶναγα. Πε pepeye πα kaasa má la τῶtῶ? 21 Τῶναγα Yesu τῶma-ι si: Ye n caa n te τῶkpaτῶa, polo na ḥ πῶεti πα τῶna mpi n wena τῶ na ḥ tala κῶnyῶntῶnaa κε πα λιγitee, na cele ḥ suv τῶη κε ιsῶtaa. Ní tῶma mpυ πα λαρῶ ιε n κῶῶ na ḥ τῶηι-m.

22 Ama ιφευ ινι ι nu mpυ, ιεna ι λῶηle wakῶli τῶτῶγῶtῶγῶ. Πα ταγα pulv τῶῶ, ι ka wena κέ πα tu φει.

23 Τῶναγα Yesu τῶma ι ιfalaa si: Tampana κε ma heeliγi-me yoo maa cεsῶγi, λιγitee tv ιsῶtaa Kawulaya svuv we kate κέ πα tu φει. 24 Ma tasῶgi-meγe heeluyῶ si: Ιsῶna mpi πα we yooγoo κέ kate si ι svuḥna pῶnyalaya pῶbῶγῶ na í lu τῶ, mpυ τῶtῶγῶ πα we λιγitee tv κε kate si ι svuv Ιsῶ Kawulaya taa, halῶ pa tu tῶe mpυ.

25 Ι ιfalaa nu τῶm nti ιεna πῶ la-weγe piti na pá τῶ si: Πε awe ka tulῶna nteγe-ti ιλε?

26 Τῶναγα Yesu nyῶna-we, ιεna í τῶ si: Yῶlaa κιν κε πα φει πῶsvuyῶ. Ama Ιsῶ ιλέ, πα τῶna τῶλεν κέ.

27 Μπόγυ Piyee νάγῶ τῶkpaυ si: Pepeγe taa hiki ιλε?

28 Μπόγυ Yesu cῶ-we si: Tampana κε ma heeliγi-me yoo maa cεsῶγi, waatῶ wei Yυλν Pῶyaga ma maa caya ma teeli kumte τῶῶ κέ alῶsanna taa τῶ, me mpa í tῶηa-m mῶ naanῶwa na naale τῶ, í ká caya mῶ kumlee τῶ τῶtῶ, na í ḥvῶna Ιseγeli kpeka naanῶwa na naaleγe τῶm. 29 Na pa τῶna mpa paa yeλε πα teesi, yaa pa taalῶnaa, na pa kῶγῶnaa, na pa newaa, yaa pa caanaa, yaa pa toonaa, yaa pa piya, yaa pa tawa κε ma τῶῶ τῶ, paa hiki mpi mpi pa yela mpυ τῶ πα τῶm nuḥῶwa (100). Pῶyeλε paa hiki pa paa nyῶm κε weesuγυ ηku ku τηj τῶ kv taa. 30 Mpa pa we lῶlῶ κέ kaγana τῶ pa taa payale ká mῶli waali. Na waali nyῶma taa payale náa mῶli lῶlῶ.

20

Αραa nyῶma τῶm

1 Ιι naa ιsῶna ιsῶtaa Kawulaya nῶγῶsῶnaa τῶγῶλῶ. Sῶsῶ nῶγῶλν ι κῶλῶna tanῶη ahula tee tῶpam si ι caa apaa nyῶma na í tv ι leseη taale taa. 2 Μπόγυ ι tisaa si: Πιm í tῶma maa felι-meγe λιγitee nyῶγῶλῶγῶ κῶλῶmῶγῶ κῶλῶmῶγῶ. Πεna ι heeli-we si: Ι tee na í λῶη ma taale taa. 3 Πιm kῶma na πῶ kpa pῶcῶ ιεna í tasa luw na í maγana napῶli, peλε πα caya yem κέ nῶnῶγῶ tee. 4 Τῶναγα ι heela peλε si: Ι tee ma leseη taa, maa felι-meγe ιsῶna πα nῶγῶsῶnaa τῶ. 5 Πεna peλε pá tee. Μπόγυ sῶsῶ ινι ι kῶma na í tasa luw κε ιlim sikuγυ na í hiki napῶλῶγi mpυ τῶtῶ. Πα kῶma na πῶ tala ιlim ḥvῶν ιεna í tasa lelaa κε hikuyῶ na í pῶna ι taale taa τῶtῶ. 6 Πα kῶma taanaya ιlim ḥvῶna í lu na í maγana napῶli, peλε πα caya nῶnῶγῶ tee. Πεna ι πρῶσι-we si: Pepe τῶῶ κέ í caya yem κε mpυ? 7 Μπόγυ peλε πα cῶ-ι si: Tῶ ta hiki wei ι ká kpaγa-tuyῶ tῶmle τῶγῶ. Τῶναγα ι τῶma si: Ye mpυ, í polo ma leseη taale taa yaa.

8 Ιlim kῶma na πῶ te ιεna sῶsῶ ινι ι yaa ι tῶmle τῶ nyῶnllῶ na í tῶmῶ-ι si: Tῶῶ, yaa apaa nyῶma mpῶ na ḥ felι-weγe πα λιγitee. Caalῶna mpa pa τῶkῶna kpaγav τῶ na ḥ teesῶna mpa pa caala kpaγav τῶ. 9 Μπόγυ mpa ι ka hika taanaya ιlim τῶ peλε πα

kōma na pá hiki liyitee nyəǵəlyu nyəǵəlyu. ¹⁰ Ḿpóyú mpa pa caala tǵmle taa ké sũũ tǵ pa huũwa sɪ mpe pa nyəna ká kəli panɛ pa nyəna. Ama liyitee nyəǵəlyu nyəǵəlyu ké pa cɛla-wɛ. ¹¹ Səso ɪnɪ ɪ fɛlyu-wɛyɛ mpu tǵ pə ta maɣa-wɛ. ¹² ɪlɛna pá tǵ sɪ: Mpa pa kōma nəɔnɔ tǵ kalifu kũlɔm kɛ pɛlɛ pa lapa tǵmle, ɪlɛna ń mǵli na ń kpenti-tũyũ kũfɛlyu kũlɔmũyũ na? Pəyɛle tá kana na ɪlim nyaya-tũyũ hatoo tanaŋ tɛɛ. ¹³ Tənaɣa səsɔ ɪnɪ ɪ cǵ pa taa lɛlv sɪ: Ma taaralv, ma ta muɣuli-ŋ se. Ma na-ŋ tu sɪ ńpóyú sɪ ń lapa ɪlim na pə tɛm maa feli-ŋ liyitee nyəǵəlyu, yaa pə taɣa mpu? ¹⁴ Mv nyá liyitee na ń tɛɛ ń fɛɛ-m. Má nəkəna sɪ má cɛla wei pə təkənaa tǵtǵy tɛitei ɪsu ma cɛla nyá tǵ. ¹⁵ Ma fɛina mpaav sɪ má lana ma liyitee kɛ ɪsəna ma sǵlaa tǵ? Ma lapa kũpantu tǵy pə wũki-ŋ yaa? ¹⁶ Tənaɣa Yesu tasaa sɪ: Waali nyǵma ká mǵli lǵlǵ, na lǵlǵ nyǵma náa mǵli waali.

Yesu sǵm na ɪ fem pə tǵm tǵtǵ
(Maləki 10:32-34; Luku 18:31-34)

¹⁷ Ḿpóyú Yesu pukaya Yosalem, ɪlɛna ɪ yaa ɪ ɪfalaɔ kɛ kpreŋa kɛ waatu wei pa wɛ mpaav taa tǵ na ɪ tǵ-wɛ sɪ: ¹⁸ Tǵv, tǵ kpaɔ Yosalem ɪsəntǵ tǵ, paa kpaɣa Yulv Pəyaya má na pá tǵ kǵtǵlaa səsaa na ɪsǵ Tǵm sɛyɛsǵlaa pa niŋ taa. Paa tǵ sɪ pá kũ-m. ¹⁹ Paa tǵ-m ma ta nyɪ ɪsəna niŋ taa, na pɛlɛ pá paana-m na pá casa-m akpatɛɛ na pá ka-m sǵm tesika tǵv. Na kũyɛŋ tooso wule maa fɛ.

Saaki na Yohaani pa sǵlǵma mpi tǵ
(Maləki 10:35-45)

²⁰ Tənaɣa Sepetee pəyalaa na pa too pa pola Yesu kiŋ, ɪlɛna pa too lun Yesu tɛɛ na ɪ wiina-ɪ sɪ: La-m kũpantu natǵli. ²¹ Tənaɣa Yesu pǵɔsa-ɪ sɪ: Pɛpɛyɛ n caa má la-ŋ?

ɪlɛna alv cǵ-ɪ sɪ: Ma caa sɪ ń tǵ sɪ ma pəyalaa panɛ pa naale paa caya nyá kiŋ kɛ waatu wei n ká tǵy nyá Kawulaya tǵ. Lɛlv kɛ nyá ntǵyŋ tǵv, lɛlv kɛ nyá mpǵtəŋ tǵv. ²² Ḿpóyú Yesu cǵ-wɛ sɪ: ɪ tá nyɪ mpi ɪ sǵlǵmǵy tǵ yɛɛ? ɪ pǵsəyɪ na ɪ tǵy wahala səsɔ wei maa tǵy tǵ? Tənaɣa pa tǵma sɪ: Tu pǵsɪ. ²³ ɪlɛna Yesu cǵ-wɛ sɪ: Tampana ɪ ká tǵy wahala səsɔ wei maa tǵy tǵ. Ama pə taɣa má lǵsəyǵna mpa paa caya ma ntǵyŋ tǵv, na mpa paa caya ma mpǵtəŋ tǵv tǵ. Mpa pa tǵv ma Caa taɣana lona anɪ tǵ pɛlɛ pa kɛna a nyǵma.

²⁴ Yesu ɪfalaɔ naanũwa wei pə kaasaa tǵ pɛlɛ pa ná mpu, ɪlɛna pa taa wuna Sepetee pəyalaa mpe pa naale. ²⁵ Tənaɣa Yesu yaa pa tǵna na ɪ tǵ-wɛ sɪ: ɪ nyǵmá sɪ mpa pa kɛ yǵlaa awulaa tǵ, pɛlɛ pa tǵki kawulaya kɛ lɛlaa tǵv. Na mpa pɛlɛ pa kɛ kũfɛlaa tǵ, pɛlɛ pa ŋmakǵlǵy sǵkpɛma. ²⁶ Ama pə fɛi sɪ pu wɛɛ ńpóyú mǵ kiŋ. Nti tǵyǵlɛ sɪ, ye mǵ taa wei ɪ caa ɪ la səsɔ kɛ mǵ hɛkũ, pũntv ɪ pǵsɪ mǵ pəyalv. ²⁷ Na ye mǵ taa nəyǵlv ɪ caa ɪ la mǵ nəyǵ tv, pũntv ɪ pǵsɪ mǵ yom. ²⁸ Mpu tǵtǵy Yulv Pəyaya má, ma ta kǵ sɪ má tǵy cɛcɛɛlɛ. Ama ma kǵmaya sɪ má pǵsɪ yǵlaa tǵna tǵmle tv, na má ha ma weesũyũ na pə cɛ yǵlaa pəyale kɛ pa yomle taa.

Yesu kuluyu kɛ yvlmaa naale ɪɛ
(Maləki 10:46-52; Luku 18:35-43)

²⁹ Waatu wei Yesu luna Yeliko ɪcatɛ taa tǵ samaa tuutuuma tǵŋa ɪ waali. ³⁰ Pə pamna yvlmaa naale ka caya mpaav nəyǵ. Pa nuwa sɪ Yesu tɛɛna ntɛ, ɪlɛna pá sũv koo sɪ: Tafiiti Pəyalv, Tacaɔ, nyǵmɪ tá pǵtǵtǵlɛ.

³¹ Tənaɣa samaa kalǵna-wɛ na pá heeli-wɛ sɪ pa su. Ama pɛlɛ pa səsaa koo kɛ səsǵm sɪ: Tafiiti Pəyalv, Tacaɔ, nyǵmɪ tá pǵtǵtǵlɛ.

³² Ḿpóyú Yesu sǵŋaa na ɪ yaa-wɛ na ɪ pǵɔsɪ-wɛ sɪ: ɪ caa ma la-mɛyɛ-wɛ?

³³ ɪlɛna pɛlɛ pa cǵ-ɪ sɪ: Tacaɔ, tǵ caa kɛ sɪ ń kuli tá ɪɛ.

³⁴ Μπόγυ πα τὸν λαπα Yesu κέ πᾶτᾶτᾶλε na í takí pa ise na pá sũv nau ke tæne inæyi kpaκpaα na pá tæŋ í waali.

21

Yesu caya kpaŋaya

(*Malæki 11:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19*)

¹ Μπόγυ πα tala Petafasi ke Olifinaa pyyv tæ. Waatu inu tɔ pa fei pooluŋ na Yosalem. Tænaγa Yesu tila í ifalaa naale si: ² I polo icate nte tæ we mæ næγɔ tæ tɔ tæ taa. Ye í tala tæ taa kékpaκpaα í ká ná pa tv kpaŋaya toto næγɔlv na í pile ke í kiŋ, í heti-si na í kɔna-m. ³ Ye næγɔlv í pɔssa-me si pulv, í cɔ pɔntu si Tacaa caakæna. Ye í cɔ mpv paa ye-le-me na í tæna.

⁴ Pæ lapa mπόγυ sí pæ lá nti Isɔ kuyɔγɔttu telæsulɔ ka yɔγɔtaa tɔ si:

⁵ I heeli Siyɔŋ icate nyæma si, í nyæni, mæ wulav kəŋ mæ kiŋ, na í caya kpaŋaya toto tæ, na í we tæpamm. Nn na í caya kpaŋaya pæyaya tæ.

⁶ Μπόγυ Yesu ifalaa mpa í tilaa tɔ pa tæwa na pá lá isu í keesa-we tɔ. ⁷ Μπόγυ pa kɔna kpaŋaya toto inu na í pile, na pá kpaγa pa wontu na pá pɔ si tæ, na Yesu kpa na í caya pæ tæ. ⁸ Na yælaa payale ke sɔsɔm náa pɔ pa wontu ke mpaav taa. Lelaa náa ce akæɔ na pá pɔ mpaav taa. ⁹ Samaa wei í ka we Yesu næγɔ tæ na wei í ka we Yesu waali tɔ pæle pa tæŋna yɔγɔtyv na nɔɔsi sɔsɔnsi si: Paa wei í tv Tafiiti Pæyav ke teeli. Isɔ í wee wei í kəŋna Tacaa toŋ tɔ í waali. Paa wei í tv Isɔ kék teeli ke isɔtaa.

¹⁰ Yesu kɔma na í sũv Yosalem taa, ilena icate la yuv tækemm, na yælaa pɔsæyi si: Aweγe ye? ¹¹ Ilena samaa cɔ si: Kalilee Nasaleti Isɔ kuyɔγɔttu telæsulɔ Yesu kék.

Yesu ke Isɔ tæsele taa

(*Malæki 11:15-19; Luku 19:45-48; Yohaani 2:13-22*)

¹² Μπόγυ Yesu sũv Isɔ tæsele taa na í tɔγɔni pa tæna mpa pa pætaγaa na mpa pa yakaya tɔ. Na í pæsi liyitee yækælaa taapælnaa ke alele na alukukunaa pætelaa kpelasi tɔtɔ. ¹³ Ilena í tɔ-we si: Pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa kék si: Paa yaa ma tæyaya si Isɔ tæslæmæle. Ama mæ pæsæna-keγe ŋmulaa tæyaya.

¹⁴ Μπόγυ yulvmaa na sekællaa pa pola Yesu kiŋ ke Isɔ tæsele taa na í lá na pá hiki alaafæya. ¹⁵ Isu Yesu lapa piti tæma ke mpv, na pæ kaasi na piya náa yɔγɔtæγæna nɔɔsi sɔsɔnsi ke Isɔ tæsele taa si: Paa wei í tv Tafiiti Pæyav kék teeli tɔ, pæ ta maya kɔtælaa sɔaa na Isɔ Tɔm seγesælaa nté. ¹⁶ Tænaγa pa pɔssa Yesu si: N nuki nti pa yɔγɔtæyi tɔ? Ilena Yesu náa cɔ-we si: Ee, ma nuki. Μπόγυ í pɔssa-we si: I ta kalæta Isɔ Tɔm taa kék timpi pa ŋmaawa si: Piya sækpesi na aɔulvmmnaa nɔɔsi taa kék n yelaa na nyá sam luna tɔ ye?

¹⁷ Pæ waali kék í yela-we na í lu na í se pa icate, na í polo í sũv kuyavkyuv Petanii.

Fiki tyv mpusi tæsvyv

(*Malæki 11:12-14,20-24*)

¹⁸ Kv fema ilena Yesu kvli na í mælyi icate taa, ilena nyæγɔsi kpa-i mpaav. ¹⁹ Μπόγυ í loosa fiki tyv ke mpaav næγɔ. Ilena í polo na í mayana hatv tike. Tænaγa í tɔma fiki tyv si: N kaα tasa pile lvlyv ke paa pæcɔ.

Ilena tyv ŋkv kv wvli tænaγa kpaκpaα tæwɔŋwɔŋ. ²⁰ Yesu ifalaa ná mpv, ilena pæ la-weγe sɔγɔntv ke sɔsɔm. Ilena pá pɔssi Yesu si: Isænaγa pæ lapa na fiki tyv ŋkv kv wvli kpaκpaα ke mpv?

²¹ Tənaɣa Yesu cəwa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi, ye í tu Iso ké naani na í tá lá sika, pə taɣa mpi ma lapa fiki tɔyɔ kɔne tə pə tike ké í ká la. Í pəsəxi na paa pulaya kané í tə-ke si ká kpesi na ká hoti tenku taa, pə laki ké. ²² Ye í wena naani pə təna mpi í sələməxi si Iso í la-me tə, í laki-meyə-wəxi.

Yesu pəsuyɔ təm

(Maləki 11:27-33; Luku 20:1-8)

²³ Ḿpóyó Yesu sɔv Iso təsəele taa na í niki sɛyəsuyɔ. Uena kətəlaa səsaa na Yuta nyéma taa səsaa polo na pá pəsɔsɔ-ɪ si: Kanƙante nteye n maki nyá taa na ń laki isəntə? Yaa awe tu ha-ŋ pə mpaav?

²⁴ Tənaɣa Yesu cəwa Yuta səsaa mpe si: Təv, ma maɣamaɣa maa pəsɔsɔ-meyə təm kulomtɔ kəŋ. Ye í cə-m ɔle, maa heeli-meyə kanƙante nte ma maki ma taa na má laki isəntə tə. ²⁵ Iso yaa yəlaa tilina Yohaani si í səkki yəlaa ke Iso ləm? Ḿpóyó pa maɣasa-təxi pa taa pa tike.

Uena Yuta səsaa mpe pá tə si: Ye tə təma si Iso tilina-ɪ, í ká pəsɔsɔ-tv si na pepe təv ké tə ta mv ɪ təm ɔle? ²⁶ Pəyele ye tə təma si yulv tilina-ɪ kəlv, tə wena samaa səɣəntv. Pə taɣa pulv təv, pa təna pa nyəmə si Yohaani ké Iso kuyəɣəttv tələsəlv ké.

²⁷ Ḿpóyó Yuta səsaa mpe pa pəsəna Yesu si: Tə ta nyi. Tənaɣa Yesu ná cə-we si: Anjhaa, má kaa heeli-meyə kanƙante nte ma maki na má laki isəntə tə.

Apalv na ɪ pəyalaa naale pa təm

²⁸ Ḿpóyó Yesu tasa Yuta səsaa mpe si: Í na-weye tənə tə taa? Apalv nəɣəlv ka wenna pəyalaa ke naale. Uena í heeli ləlv si: Akele polo na ń hala ma ləseŋ taale taa ké saŋa. ²⁹ Tənaɣa pəyalav cə-ɪ si: Ma kaa polo. Pəle pə waali uena pəyalv kəv í laɣasi hɔwɛe na í polo. ³⁰ Ḿpóyó pa caa ɪnɪ ɪ polaa na í heeli ləlv ke mpv tətə. Ule si: Təv yaa, paapa. Ama ɪ ta polo. ³¹ Pa naale pa taa awe lapəna nteye ɪ caa luɣv tɛe nyəntv? Ḿpóyó Yuta səsaa cə-ɪ si: Kancaalaya nyəŋ. Tənaɣa Yesu təma-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi, lampuu mɔlaa na wasanƙalənaa ká tɛe-meyə nəɣə ke Iso Kawulaya taa. ³² Pə taɣa pulv təv, Yohaani ná kəma si ɪ h́lɔ́xi-meyə mpaav kɔpaŋkɔ na í kisi ɪ təm mɔyɔ. Ama lampuu mɔlaa na wasanƙalənaa ná mv ɪ təm. Paa na mə kəma na í ná ḿpóyó waali waali tə, í tá tə si ɪ laɣasəxi mə taa hɔwɛe na í mv ɪ təm.

Təmle nyéma asayaa təm

(Maləki 12:1-12; Luku 20:9-19)

³³ Ḿpóyó Yesu tasa Yuta səsaa mpeye yəɣəttv si: Í nu, ma sɛeki-meyə iso ləlv. Səvə nəɣəlv ɪ ka səna ləseŋ ke taale təcu na í ŋma kolunja na í cəna. Na í lá timpɪ ɪ ká nyaasəxi pə ləm tə. Na í ŋma akele tanƙav wei ɪ təv pa səŋəxi na pá fenjiyi tə. Í tɛma mpv uena í caa yəlaa na í su tə taa, uena í tɛe yɛla. ³⁴ Pə kəma na pə tala tuŋ ɪnɪ ɪ kooluɣv waatv, uena í kɔsv ɪ tillaa napəli si: Í polo ma təmle nyéma kin na pá cəle-m ma tete. ³⁵ Tənaɣa təmle nyéma mpe pa kpa ɪ tillaa mpe na pá má ləlv ke teu, na pá kv ləlv, na pá yoo ləlv ke pɛɛ. ³⁶ Ḿpóyó səsə ɪnɪ ɪ taɣana tillaa ləlaa ke kɔsvɔyɔ ke paɣale na pə kəli kancaalaya nyéma. Uena təmle nyéma tasa pɛlɛye lapv ke teitei ɪsu paa lapv kancaalaya nyéma tə. ³⁷ Tənaɣa ɪ tɛsa ɪ pəyalv ke tiluɣv, na í huɔki si paa nyá ɪ pəyalv isəle. ³⁸ Ama təmle nyéma ná kəma na pá loosi ɪ pəyalv, uena pá heeli təma si: Í loosiɣi kpancoov tə kəŋna nte? Í kəv na tə kv-ɪ na ɪ taale pəsi tá nyəntɛ. ³⁹ Tənaɣa pá kpa-ɪ, na pá ləsi-ɪ taale na waali na pá kv-ɪ.

⁴⁰ Tənaɣa Yesu pəssa Yuta səsaa mpe si: Taale tu í kəma na í kəw, isənaɣa í ká la təmlə nyóma pane?

⁴¹ Mpróyú Yuta səsaa cə Yesu si: I kaa nyəni yəlaa asaɣaa pane pa pətətəle. Ama í kuyi-weyə, na í kpaɣa taale na í cela ləlaa mpa pə tala pə waatu paa cele-í í tete tə.

⁴² Tənaɣa Yesu pəssa Yuta səsaa si: I tá kaləta nti pa ŋmaa ləw Təm taa tə yee? Pa ŋmaawaya si:

Pələ nte tətə ŋmalaa ŋmaakaya na pá lə tə,

ńtə tə təw kəw ŋmatu təna mələa na tə səɣ.

Mpi Tacaalapa na tə nyənəyi na pə wə-tuyə piti təyole.

⁴³ Mpróyú Yesu tasa-wə si: Pə təw kə ma heeliyi-me si paa ləeki-meɣe ləw Kawulaya na pá cela-keɣe yəlaa mpa pa muna ka təmlə tə. [⁴⁴ Ye pə cəpa wei na í hoti pəle nte tə təw, tə pətətəyi-í kə, í kaa wəe hiiu. Yaa pə cəpa yulə nəyolə na pəle ńtə tə nyəki-í, tə taaləyi-í na ateyə.]

⁴⁵ Kətələa səsaa na Falisanaa pa nu mpu, ləna pá nyi si mpeɣe Yesu sɛɛna isə ŋi. ⁴⁶ Tənaɣa pa suw mpaaw pəkəyú si pá kpa-í. Ama pa nyamna samaa. Pə taya pulə təw, pəle pá nyənaɣa Yesu kə ləw kuyəyotutu tələsulə kə.

22

Mpa pa yaa təyolə na pá kisi tə

(Luku 14:15-24)

¹ Mpróyú Yesu tasa isənaa sɛɛu kə mpa pa nukaya í təm tə si: ² Í naa isəna isətaa Kawulaya nəyəsənaa təyolə. Wulaw nəyolə í lapəna təyənaya kə í pəyaləw ələw kpaɣaw təw. ³ Mpróyú í tila í təmlə nyóma si: I polo í yaa mpa ma lapa təyənaya tə. Tənaɣa pəle pa kisa kəntə. ⁴ Ləna í tayaní kufama kə tiluyú si pá heeli mpa í yaa təyolə tə si: Ma kə naaŋ kataasi na wontu nim nyəntə, na pə təna pə tɛma puw na pə caɣaa. Pá kəw na pá təyolə ma akpaɣalə təyənaya. ⁵ Ama mpa pa yaa mpu tə pa taa nəyolə ta kə. Paa wei í tɛɛ í nyəŋkú kə. Ineyə ílə í taale, ineyə ílə í kuyakú. ⁶ Pə kaasi ləlaa na pəle pá kpa tillaa mpe na pá hólí-weyə kanjanji na pá kə-wə. ⁷ Tənaɣa pə lapa wulaw kə pááná na í tili í yoolaa si pá kə yuləkúlaa mpe, na í sə pa ícate. ⁸ I tɛma mpu ləna, í heeli í təmlə nyóma si: Təw, akpaɣalə təyənaya puwa. Pəyele mpa ma yaawa tə pa lanja. ⁹ Mpu tə í polo nənəəsi səsəənsi tɛɛ na pa təna mpa í ká ná tə í yaa-wə si pá kəw na pá təyolə. ¹⁰ Mpróyú pəle pa tɛwəw nənəəsi tɛɛ na pá kotí pa təna mpa pa nawa tə, asaɣaa na pə kəpama kə mpu, na yəlaa su acima kutuluyú.

¹¹ Mpróyú wulaw suwəw si í naa mpa pa pola təyolə tə. Ləna í maɣana nəyolə, í ta suu akpaɣalə wontu. ¹² Ləna í pəəsi-í si: Ma taapaləw, isənaɣa ń suw cəne na ń tá suu akpaɣalə wontu? Apaləw ŋi í ta cə si pulə. ¹³ Tənaɣa wulaw heela í təmlə nyóma si: I həkə í niŋ na í nəəheɛ na í polo í pəti-í səkpətyu taa. Tənaɣa í ká casa kapusi na í nyasəyi í təyi kela. ¹⁴ Ləna Yesu tə si: Pa yaa paɣalə, ama pəcəyolə pa ləsa.

Lom wulaw səsə lampuu təm

(Maləki 12:13-17; Luku 20:20-26)

¹⁵ Mpróyú Falisanaa caɣaa na pá seɣe si isəna paa nyi Yesu kə katəka na təm kəpəəsətu na pá hiki-í tə. ¹⁶ Mpróyú pa tila pa ífalaa taa napəli na Heləti kəkəle nyəma napəli tətə si pá polo na pá tə Yesu si: Tacaalə, tə nawa si tampana kə n yəyotəyi na ń seɣesəyi teu, na isəna mpi pə maɣamaɣa ləw caa si yəlaa í la tə pə tampana kə n heeliyi. Nn nyaŋna nti yəlaa huw tə, na nn paasəyənə təw, pəcəw nn

fayasaxi yelaa. ¹⁷ Pə we mpu tə, ta mpaav taa pə muna pá felí lampuu ke Lom wulav səsə na? Heeli-tuyv nti n huokí tə.

¹⁸ Ama Yesu ná tema nyəm ke pa hūwēē asayēē. Ilena í pəəsi-we si: Cēsəlaa me, pəpe təw kē í nyəki-m katəka. ¹⁹ I huli-m liyitee wena í feləyi lampuu tə na má ná.

Mpóyú pa ləsa liyitee nyəgəlvuyv na pá cələ-i. ²⁰ Ilena í pəəsi-we si: Awe nyuyv fotoo na í hətē ke pa ŋmaa pə təw cənē? ²¹ Mpóyú pa cə-i si: Lom wulav səsə kē.

Mpóyú Yesu ná cə-we si: Ye mpu í cəla Lom wulav səsə ke mpi í ti tə, na í cəla Išo iləyē mpi ílé í ti tə.

²² Pa nu təm tənē ilena pə la-wēyē piti ke səsəm. Na pá yele-i na pá tēē.

*Tu si na tə fe na tə wēē isəna tə
(Maləki 12:18-27; Luku 20:27-40)*

²³ Mpóyú kuyaku ŋku kv maɣamaɣa Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kinj. Satusee nyəma mpe pa tənɣana si paa pə la isəna sətəa kaa tē na pá fe. Mpóyú pa pəəsi Yesu ²⁴ si: Tacaa, Moisi ka təma si ye yulv í səpa na í feina pəyaya, í neu hən í alv ke leelu na í hikina í taalv səlv ke piya. ²⁵ Təw, yelaa naatosompəyolaya ka wē tá hək, yulv na í newaa. Mpóyú taalv kpaɣa alv ilena í si, í feina pəyaya. Ilena ílé í neu hə leelu. ²⁶ Mpóyú naale nyəŋ səpa, pəyaya fei, na tooso nyəŋ tətəy mpu. Haləna pá polo pə siyili pa naatosompəyolaya ŋke ka tənaya mpu təpai, nəgəlv ta hikina-i pəyaya. ²⁷ Pə waali kē alv un ílé í tēesa səp. ²⁸ Təw, sətəa fem wule pa taa aweyele alv tu? Mpi tə, pa naatosompəyolaya un pa təna pa kpaɣana-i alv.

²⁹ Mpóyú Yesu cə Satusee nyəma mpe si: I ta nyi Išo təm na í ton təy pə liyitiyi-me. ³⁰ Mpi tə, waatv wei sətəa ká fe tə, akpaɣale təm kaa wēē. Ama apalaa na alaa paa wēē kē isu isətəa tillaa wəv tə. ³¹ Ye sətəa fem təm ilē, í ta kala nti Išo heela-me tə yēē? I təmaɣa si: ³² Ma kē Apələham na Isaaka na Yakəpə pa Išo kē. Išo kē weesuyv nyəma nyəŋ kē, í ta ke sətəa Išo.

³³ Yəlaa samaa wei í nu Yesu seɣesuyv ŋku tə, pə lapa-wēyē piti.

*Išo kusəsutv taa səsəntv
(Maləki 12:28-34; Luku 10:25-28)*

³⁴ Waatv wei Falisanaa nuwa si Yesu lapa na Satusee nyəma ta hiki kvəcətv ilena pá koti. ³⁵ Ilena pa taa Išo təm seɣesəlv nəgəlv í kəw si í kuuki Yesu nəy. Ilena í pəəsi Yesu si: ³⁶ Tacaa, Išo kusəsutv taa təm ntiyile səsəntv? ³⁷ Tənaya Yesu cə-i si: N ká səəli Tacaa nyá Išo na luɣu kulmənyv na nyá ləsaɣa sūv-i təmammam. ³⁸ Kusəsutv taa səsəntv nté, na nti tə kələna tə təna. ³⁹ Na kvələtv lenti tətəyē, si n ká səəli nyá təyətəle ke isu nyá ti. ⁴⁰ Təm naale inē í təw kē Moisi kusəsutv təna na Išo kvəyətətv teləsəlaa təm təna səŋaa.

*Tafiiti pəyaya nté Mesii
(Maləki 12:35-37; Luku 20:41-44)*

⁴¹ Falisanaa kota mpu, ilena Yesu pəəsi-we si: ⁴² I hūv suwēyē Mesii təw? Awe ləlvuyv tv ke-i? Mpóyú pēle pa cə-i si: Tafiiti ləlvuyv tv kē.

⁴³ Tənaya Yesu pəəsi-we si: Ye pə we mpu, ilē isənaya pə lapa na Feesuyv Nəŋŋtv náá lá na Tafiiti yaa-i si Tacaa? Pə taya pulv təw, Tafiiti yəyətəa si:

⁴⁴ Tacaa Išo heela ma səsə si,
caya ma kəŋkəŋ taa,

haləna má kəna nyá kolontunaa ke nyá nəəhēē tēē.

⁴⁵ Ye Tafiiti ná yaa-i í səsə, ilē isənaya Mesii ná mələa na í kē Tafiiti ləlvuyv tv tətəw?

46 Pa taa nǝǝlvu ta pǝsi na í cǝ. Pǝ kpaǝvu kuyaku ŋku tǝ nǝǝlvu u nyulǝyi si i pǝǝsiyi-i tǝm.

23

Falisanaa na Iso Tǝm seysesǝlaa tooluyu (Malǝki 12:38-39; Luku 11:43,46; 20:45-46)

1 Mǝpǝyǝ Yesu heela samaa na í falaa si: 2 Iso Tǝm seysesǝlaa na Falisanaa tǝmle ntǝ si pǝ kǝǝsi yǝlaa ke Moisi kusǝsutu. 3 I kǝ nuna-weye teu na í la pǝ tǝna mpi pa heeliyi-me si í la tǝ. Ama í taa la isu mpe pa maǝama pa laki tǝ. Pǝ taǝa pulv tǝ, nti pa seysesǝyi tǝ, pǝ taǝa ntǝyi pa laki. 4 Pa kpaǝyi sǝǝla yuŋ nyǝna na pǝ sukǝyi lǝlaa. Pǝyele mpe paa caa si pǝ tu taa-weye taav maǝama. 5 Pa laki pǝ tǝnaǝa si yǝlaa í na-we. Pǝ tǝ kǝ pa ŋmaaki Iso Tǝm loosi na pǝ tǝyi, na pǝ kǝǝki pa kpaanaa tǝcǝŋcǝŋ. 6 Acima taa sǝsaa sǝsaa tǝcǝǝle ke pa pǝǝkǝyi na pǝ cakǝ. Na Yuta nyǝma tǝkotilena taa teeli teeli tǝcǝǝle ke pa pǝǝkǝyi. 7 Pa sǝla pǝ seeki-weye samaa taa kǝ na pǝ lunjiyi na pǝ yaaki-we si ta caa ta caa. 8 Ama me, í taa yele na pǝ yaa-me si ta caa ta caa. Pǝ taǝa pulv tǝ, mǝ tǝna í we teitei kǝ, na mǝ Sǝsǝ ntǝ kulǝm. 9 I taa yaa ate cǝnǝye nǝǝlvu si mǝ caa. Pǝ taǝa pulv tǝ, mǝ Caa we kulǝm kǝ tǝkǝŋ, na unǝǝle wei í we isǝtaa tǝ. 10 I taa yele si pǝ yaa-meye sǝsǝ sǝsǝ. Pǝ taǝa pulv tǝ, mǝ Sǝsǝ we kulǝm ke tǝkǝŋ, unǝǝle Mesii. 11 Mǝ taa sǝsǝ í pǝsi mǝ tǝmle tv. 12 Wei í kpaasa í ti paa tisi-i, na wei í tisiyi í ti paa kusǝ í nyuǝv.

Falisanaa waali kuluyu (Malǝki 12:40; Luku 11:39-52; 20:45-47)

13 Iso Tǝm seysesǝlaa na Falisanaa, cǝsǝlaa me, mǝ tǝm we wayio. I tǝkǝyi yǝlaa ke isǝtaa Kawulayǝ. Mǝ maǝama u suuki, pǝyele u yeki si mpa pǝle pa luyu weǝ tǝ pǝ svu.

[14 Iso Tǝm seysesǝlaa na Falisanaa, cǝsǝlaa me, mǝ tǝm we wayio. I lǝǝkǝyi leelaa ke pǝ tǝna mpi pa wǝna tǝ, na í sǝlǝmǝyi Iso na pǝ taǝalǝyi si pǝ hǝlǝ si meye kǝpama. Pǝ tǝ kǝ í kǝ te na í ná katatǝlaya nav napǝlǝyi teu.]

15 Iso Tǝm seysesǝlaa na Falisanaa, cǝsǝlaa me, mǝ tǝm we wayio. I cǝǝki katenǝ tǝna, na pǝ kǝŋna tenku tǝ si í hiki Iso seelv kulǝm maǝama tǝkǝŋ. Na í tu hika-i kǝlv, í lapi-i isayav. Halǝna ílé í nǝǝǝsǝna tǝnaasǝle sǝsǝle taa svuv na pǝ kǝlǝ isu meye tǝm naale.

16 Mpa me í hǝŋ lǝlaa pǝyele mǝ ise naa naa tǝ, mǝ tǝm we wayio. I tǝŋ si ye yulv tuuna Iso tǝsele sǝsǝle pǝ we isu í ta tuu kele. Ama ye í tuuna Iso tǝsele sǝsǝle taa wǝla íle í tuuwayǝle. 17 Ama mǝ kǝmǝlentv na mǝ yulǝmle tǝwǝa yoo. Pepe kǝlaa? Wǝla yaa Iso tǝsele sǝsǝle nte tǝ lapa wǝla unǝyi kate pulv tǝ? 18 I yǝtǝyi tǝtǝ si ye yulv í tuuna kǝtaǝa tǝlate pǝ we isu í ta tuuna kele. Ama ye í tuuna mpi pǝ maǝama pa lapa kǝtaǝa na pǝ we kǝtaǝa tǝlate íle í tuunaa kele. 19 Yulǝmaa me, pepe kǝlaa? Kǝtaǝa tǝlate yaa kǝtaǝa nyǝm mpi kǝtaǝa tǝlate laki na pǝ pǝsi kate pulv tǝ? 20 Ye yulv tuuna kǝtaǝa tǝlate, í kǝŋna pǝ tǝna mpi pǝ we kǝtaǝa tǝlate taa tǝǝ na í tuuna. 21 Yulv í tuuna Iso tǝsele sǝsǝle, í kǝŋna Iso wei í cakǝ Iso tǝsele nte tǝ taa tǝǝ na í tuuna. 22 Yulv í tuuna isǝtǝnǝyv, í kǝŋna Iso kumte na Iso wei í cǝǝ tǝ tǝ tǝǝ na í tuuna.

23 Iso Tǝm seysesǝlaa na Falisanaa, cǝsǝlaa me, mǝ tǝm we wayio. Ye í hika nyutu nti pa yaa sǝmantǝ na fenuwili na kumǝ, í lǝsǝyi pǝ hǝǝlǝŋ naanǝwa taa kulǝm na í celǝyi Iso. Pǝ kaasi na í lǝkǝna mǝ lumasǝ waali kǝ kusǝsutu taa sǝsǝntv. Tǝlǝyele siyisuyu na kǝpantv na tampana tǝŋǝyv. Pǝcǝ tǝlǝye pǝ mǝna

í seesəna isəle. Ie í taa səə həyələŋ naanəwa taa kuləm iní í təə. ²⁴ Mpa me í həŋ ləlaa, pəyele mə ise naa naa tə, ye í na mə lum taa ké kacəka í ləsəyi ké. Ama ye yooyoo ile, í krentəna na í li.

²⁵ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. Iyisi na nyənasi waali ké í nyaaləyi təlailai, na si taa suna mə kəŋmulum na mə isayatu hūwee. ²⁶ Falisanaa yulmaa me, pə wee si iyaya taa ké í ká nyaali na í krentna waali, na pə təna pə la tənəŋŋ.

²⁷ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I wee ké isu pəlaaŋ wei pa huləsaa na í nyənəyū we teu, na í taa suna mūwa na kəsəyətū nti tə təna tə. ²⁸ Mpu tətəyō í wee, yul í nyəna-meŋe isentəə, í təŋ ké si í ké kəpama. Ama mə taa ile, cesəyū na isayatu pə maŋaləna.

*Yesu kpaaləyū ke Falisanaa na Iso Təm seyesəlaa
(Luku 11:47-51)*

²⁹ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I taŋənəyi Iso kəyəyətū teləsəlaa pəlaaŋ ke teu təmammam, na í lakí kacəka ke mpa pa təŋa tampana tə pa pəlaaŋ. ³⁰ Na í təŋ si: Ye tu we waatu wei ta caanaa kəkaya Iso kəyəyətū teləsəlaa mpe tə, tə taa təŋ-we na tə kv-we. ³¹ Na m̄p̄yṓ í huləŋəna si í ké mpa paa kowa Iso kəyəyətū teləsəlaa mpe tə pa piya. ³² Mpu tə, pa akpaa ke í təŋəyi, na mpi pəle paa caalaa na pá si tə m̄p̄əyi í tēsəyi. ³³ Tūmaa piya me, akalanaa me. I təŋ tə, í tá ké tənəsəle səsəle taa sūlaa nte? ³⁴ Pə təə ké ma heeliyi-me si í nu yoo. Maa tili Iso kəyəyətū teləsəlaa na laŋatūnaa na isekullaa ke mə kin. I ká kv ləlaa ke kəkəyū, na í ká ləlaa ke səm tesikasí təə. I ká ma ləlaa ke akpatēe ke mə təkotilēnaa taa na í təŋ na í p̄ek̄i-wēŋe acalēe taa. ³⁵ Mpa paa kowa yem ke tulum tə, mə nyəŋ taa ké pa kulaa isayatu ká məli. Pə krayav yulpaŋ Apeeli kəyū na pə polo Palasii pəyalv Sakali wei í kv kate taa kate na kotaya təlate pə hēkv tə í nyəm tə. ³⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, kayana nyəma nyəŋ taa ké pu tēna.

*Yosalem yəkəyū təm
(Luku 13:34-35)*

³⁷ Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa ké pa kuyi Iso kəyəyətū teləsəlaa, na nyá taa tətəyō pa yooki Iso tillaa ke pēe na pá kuyi. Təm paŋale ke ma səlaa si ma kpeŋeliyi nyá taa yəlaa təna təkotokoto isu kantuyū papuyū kv piya təə tə. Ama pa kisaa. ³⁸ Təv, mə təyaya ká təkí kaav təkpataa, nəŋəlv kaa paasəna-ke. ³⁹ Pə təə ké ma heeliyi-me təfoə si, pə krayav saŋa tə í kaa tasa-m keesuyū. Haləna pə tala wəle nte í ká tə si: Iso í səna Tacaə tillu tə.

24

*Iso təsēle wakəlvū təm
(Maləki 13:1-2; Luku 21:5-6)*

¹ Yesu luna Iso təsēle taa na í təŋna tēv, ilēna í ifalaa k̄rətəna-í na pá hvl-í Iso təsēle ŋmatv. ² Təŋaya Yesu təma-we si: Ntəŋ í nawa pə təna isəntə? Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, pə kaa kaasi pəle lēntē na tə təna lēntē təə, paa tūsi pə təna.

*Mpi pə lapv ká hvl antulinya tēm tə
(Maləki 13:3-13; Luku 21:7-19)*

³ Yesu koma na í caya Olifinaa puyū təə, ilēna í ifalaa faŋasí na pá p̄əs̄i-í si: Heeli-tuyv kəyənku mpu iní pu la tə. Nmaatəle nteŋe pu hólí na tə nyəna nyá kəntē na antulinya tēm.

⁴ Ἄρπύγῳ Yesu cō ı fɪlaaa sı: ı la laakali, ı taa yelee na nɔɔɔlv kōō na ı tolisi-me. ⁵ Mpi tō, payale ká kōō na pá ha pa təyi ma hətē sı mpeyele Mesii. Halı paa tolisi payale. ⁶ ı ká nu yoon tən ke mə cōlv mə cōlv. Paa heeliyi-meɣe poolun yoon tōmnaa. Ama ı taa yelee na mpv unı pē cē mə laŋa. Pə wēe sı mpv unı pəle pu la ké. Ama waali waali ké antulinya náá kōō na ı tən. ⁷ Tetv kateŋa leŋka ká yoon leŋka nyōma, kawulaya leŋka ká kvl leŋka tōō. Nyōyōsi ká la tiiliwe tiiliwe, tetv ka sele tiiliwe tiiliwe tōtō. ⁸ Pəne unı pə tēna pə wēna ısu alv lōlvv na pə caalı-wıw ke səŋŋsəŋŋ tō.

⁹ Yēlaa ká kvl na pá hólı sı pá tu-meɣe konyōŋ, na paa ku-me. Kateŋa tēna yēlaa taa ká kpana-meɣe ma tōō. ¹⁰ Yēlaa payale ká lv lō sēv tōm ke waatv unı, na paa lu tēma waali, na pa taa kpana tēma. ¹¹ lō kvyōyōtvtv telēsēlaa pəpətvnaa ká lu payale na pá tolisi yēlaa ke sōsōm. ¹² lsaɣatv ká tōō sōsōm sōsōm, halēna yēlaa payale sōōlvv ká pasa. ¹³ Ama ye wei ı nyaya apalvtv na ı tala tēnaya, pvtv nyūv ke pu ya. ¹⁴ Pə wēe sı paa kpaalı lō Kawulaya Laapaalı Kōpən ke antulinya tēna taa ké na paa piitim mpi pē nu. Ye pə tēma ḡrpyōv lapv ke antulinya ka tē.

Acaalətv tōm

(Maləki 13:14-23; Luku 21:20-24)

¹⁵ Mpyōv Yesu tōma sı ı ká kōō na ı ná acaalətv taa acaalətv nti tē tōm lō kvyōyōtvtv telēsōlv Taniyēli ka yōyōtaa tōyō katē taa. Wei ı kaləɣı tō ı cəkəna-təɣı teu. ¹⁶ Mpv unı tō, mpa paa wē Yuta tō pá se na pá kpa pōōŋ. ¹⁷ Ye pə maɣana wei na ı wē kutuluyv tōō na ı tiiva, ı taa tō sı ı svvki tēyaya na ı kpaɣa ı pulv. ¹⁸ Na wei pu maɣana ı wē taale tō ı taa tō sı ı kpeŋ ı tē na ı kelı ı kpaı. ¹⁹ Ahusitonaa na asōŋ tōm ká la waiyo ké waatv unı. ²⁰ ı sələmi lō na mə kusev kōne kv taa pamsəna watv waatv yaa kvyakv kvhēsuyv wule. ²¹ Pə taɣa pulv, waatv unı wahala ká la sōɣntv ke sōsōm pə tu fēı. Pa ta nata wahala unı ı taka ke hatōō antulinya kancalaɣa na pē kōō saŋa, na pa kaa tasa ı taka ké nav. ²² Na ye pə taɣa ısu lō hvōwa sı ı ká pasa kvyeŋ unı tōō, nɔɔɔlv kaa tvlı-tı. Ama ı pasa pə kvyeŋ inəɣı yēlaa mpa ı lēsaatō pa tōō.

²³ Na ye yvlv tōma-me sı: ı nyəni, Mesii wē cəne yaa cəne, ı taa nu. ²⁴ Pə taɣa pulv tōō, Mesiinaa na lō kvyōyōtvtv telēsēlaa pəpətvnaa ká lu na pá lá kōkōlv nyōmnaa na piti tēma. Halı ye paa pəsaɣa pa puɣusiɣı mpa pa maɣamaɣa lō lēsaatōyō. ²⁵ Tōv, ma laalaa na má kpaalı-meɣele.

²⁶ Mpv tō ye pa kōma na pá heeli-me sı: ı nyəni, ı wenna nteɣe wulaya tetv taa, ı taa polo. Yaa sı, unı ı ŋmelēna nteɣe cəne, ı taa nu. ²⁷ Yvlv Pəyaya ma ma kōnte ká la ké ısu tev nyōyōsuyv hatōō tev kite tē na pē kalēsəna kv nōyō tō. ²⁸ Timpi pulv səpa na pə həntaa tō tēnaya yepelekunaa kotiyı.

Yvlv Pəyaya kōnte

(Maləki 13:24-27; Luku 21:25-28)

²⁹ Wahala kvyeŋ unı ı tēeki kpaakpaatō, ilim ká sı təkpitii, ısvōv kaa tasa hvlvmvv. ısvōlvŋası ká luna ısvōtaa na sı hotı. Pu ciyifi ısvōta kōkōlvnaa.

³⁰ Waatv inəɣı paa nu Yvlv Pəyaya má ma tən ke ısvōtvntv taa. Kateŋa tēna taa yēlaa ká kpa pa laŋa na pá wii sōsōm. Paa na Yvlv Pəyaya má ma səŋa səŋmōntv tōō na má tiiki na ma tōma ke sōsōm na ma teeli. ³¹ Akantəle sōsōle ká wii, ılena má tili ma ısvōta tillaa ke antulinya hōyōləŋ tēna taa. Pə kpaɣav ilim tēlvle na pə tōtōle tō, na pē polo pə ntəɣōŋ na pə mpətəŋ tōō, sı pá cōō pá koti mpa ma lēsaatōyō antulinya tēna taa.

Fiki tvyō tōm

(Maləki 13:28-31; Luku 21:29-33)

³² I nyønna fiki tuyu na í cekæna. Saa wei kv nyetæxi na kv hatu yexelæxi tó, í nyömá kprakpaasí sî heesuyv talaa kele. ³³ Mpuv tótæyo waatu wei í ká ná pæ tønaya mpv pæ lakí tó, í nyí sí pæ wosaa kele, pæ caa lapv nté. ³⁴ Tampána ke ma heeliyime yoo maa cesæxi, yalaa mpa pa we isæntó tó pa kaa sí pa tæna na pécó pæ tønaya mpv pæ lá. ³⁵ Isætónuyv na atæ ká mukí yem. Ama ma kuvæyotutv kaa saali paa pæcæ.

Isó tike nyømna antulinya tem
(Malaki 13:32-37; Luku 17:26-30,34-36)

³⁶ Næxlv fei wei í nyömá pæ waatu yaa pæ wule tó, paa isættaa tillaa na Pæyaya má ma mayamaya. Ama Tacaá tike tækoh nyømna. ³⁷ Isæna pu lapa Nowee pæle taa tó, mpv iní pæ mayamaya pu lana kuvayku Yvlv Pæyaya má maa kæo tó. ³⁸ Kupam, kuvæxi wei í taa lvm taa waasæta tetv tó tó, pæ tækaya ké na pæ nyókí, na pæ haa tæmaya alaa, na pæ kprakæxi mpv yoo, halæna kuvayku Nowee svv kviluyv taa tó. ³⁹ Pa caya mpvóg yem ké mpvóg, pa ta hvv pulv tó. Halæna lvm sæsæm kæo na pæ tæyo pa tæna tæpai. Mpvóg pu la kuvayku Yvlv Pæyaya má maa kæo tó. ⁴⁰ Pu pana apalaa naale ká weæ taale. Pu kraya lelv na pæ yelev lelv. ⁴¹ Pu pana alaa naale we nama tó na pá nanæxi. Pu kraya lelv na pæ yelev lelv. ⁴² I fev, pæ taya pulv tó, í ta nyí kuvayku má sôsô ka kæo tó. ⁴³ I nyí teu sí ye nyæm ka nyæyaya na tæyaya caa nyí waatu wei nmvlv ká kæo ahoo tó, í ka cayana í se ké. I kaa yelev í na í svv í tæyaya. ⁴⁴ Pæ tó ké me tótó mu tayaní má tæxi mpv. Yvlv Pæyaya má ma kæh kæntæ ke waatu wei í kaa hvv tæyo.

Tæmle tv isayav na kuvay pa tæm
(Luku 12:41-48)

⁴⁵ Aweyæ tæmle tv kuvay na layatv? Ye pæ taya wei í caa yelina-í tæmle nyæma lelæa sí í nyænæxi-we, na pæ talaa í cele-weyæ pa kv tæyó tó? ⁴⁶ Cæce iní í kæma na í mæli na í mayana tæmle tv iní í isæle seæna tæmle nté tæ lapv, í nyuyv lapa lelev ké. ⁴⁷ Tampána ke ma heeliyime yoo maa cesæxi, tæyaya caa ka tv tæmle tv inæxi í kuvam tæna tó fevuyv ké. ⁴⁸ Ama pæ cæpa tæmle tv iní na í tv í taa sí: Ma caa kaa kæo lvh se. ⁴⁹ Ilena í svv í taapalaa ke mapv, na í tæki, na í na svlvnyælaa lelæa pá svv svlvv nyæo na pæ kuvæ-we. ⁵⁰ Pu kæo na kuvayku nku na isæma waatu í taa tv í taa sí tæyaya tv ka tala tó, ílé í ká svv tækpuv. ⁵¹ Na í la tæmle tv iní tækaykay, na í mælæna-í na í peti-í cesælaa tó. Tænaya í ka casæxi kapusi na í nyasæxi í tæxi kela.

25

Pæelaa naanvwa tæm

¹ Mpvóg Yesu tæma sí: Mpvóg pæ weæ, isættaa Kawulaya ká næyæsæna ké isv pæelaa naanvwa wei í kraya fætælanæa na í tæ akpayalv sænyv tó. ² Pa taa kakpasí ke kuvælemæh na kakpasí ke layatvnaa. ³ Kuvælemæh ná kraya fætælanæa, ilæna pá yelev nim cosuyv sí pa tækæxi pa tó. ⁴ Ama layatvnaa ná kraya pa fætælanæa, ilæna pá cosi nim ke kpalæpanæa taa na pá tæki pa tó tó. ⁵ Akpayalv fei í kæo lvh, ilæna tom cay na pæ keli-we na pá too pa naanvwa iní.

⁶ Mpvóg pæ kæesa ahoo heka, ilæna pá nu pæ kiisaa sí: Akpayalv nté, í kvli na í sæxi-í. ⁷ Tænaya pæelaa mpæ pa fema na pá nyæsæxi pa fætælanæa. ⁸ Mpvóg kuvælemæh tæma layatvnaa sí: I pásatuyv má nim, ta fætælanæa caa tem. ⁹ Ilena layatvnaa ná cæ-we sí: Ye tæ pásatæm pæ kaa tala tá. I polo pæætælaa colv na í ya. ¹⁰ Waatu wei kuvælemæh tæe mpvóg nim yavv tó, ilæna akpayalv tala. Na í na mpa pa sælv ka puwa mpv tó pá svv akpayalv kv tæyó tæ tæyæle taa, na pá tæki nænæyo na pá kalæsí tækem. ¹¹ Pæ lapa laasaya ile kuvælemæh iní í mælæa kele, na í tæh sí:

Tacaá Tacaá, tui-tu. ¹² M̄p̄r̄ȳú akp̄ayalu ná c̄o-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maá c̄es̄əyi, ma ta nyi-me.

¹³ T̄anaya Yesu t̄asa-w̄eɣe kp̄aalbuɣu si ye mp̄u í feñiyi. Mpi t̄o, í ta nyi kuyan̄ku na is̄əna waatu pu la t̄o.

T̄im̄pi p̄a w̄ee t̄o t̄anaya p̄a s̄əs̄əyi
(Luku 19:11-27)

¹⁴ Pu n̄əɣəs̄əna k̄e isu yulu k̄ulbuɣu si i t̄ee yela, na í yaa i t̄əmle nȳəma na í tu pa niñ taa k̄e i w̄enaɣu t̄o. ¹⁵ I yaa kancaalaya nȳəñ na í c̄ela ɔɣe w̄ula nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500). Na í yaa l̄el̄u ɔɣe í c̄ela ɔɣe w̄ula nȳəɣətu nuñwa (200). P̄ə tala tooso nȳəñ, ɔɣe í c̄ela ɔɣe w̄ula nȳəɣətu nuñwa (100). I k̄eəs̄əna p̄aa wei i p̄əs̄uɣu k̄e na í c̄el̄e-i. ɔɣe í k̄uli na í t̄ee. ¹⁶ T̄anaya wei i ka c̄ela nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500) t̄o i t̄ee kp̄akp̄aa na í s̄uɣu taat̄uɣu, na p̄ə s̄eɣ-i nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500) t̄ət̄ə. ¹⁷ Wei p̄aa c̄ela nȳəɣətu ɣ̄m̄nuɣu (200) t̄o, ɔɣe í taata mp̄u t̄ət̄ə, na p̄ə s̄eɣ-i nȳəɣətu ɣ̄m̄nuɣu (200) t̄ət̄ə. ¹⁸ Ama wei p̄aa c̄ela nȳəɣətu nuñwa t̄o, ɔɣe í polaa k̄e na í huli p̄óȳú k̄e aɣe na í ɣ̄m̄es̄i pa caa liȳitee ani.

¹⁹ P̄ə leelaa, ɔɣe na pa caa in̄i í k̄əɔ. I tala mp̄u, ɔɣe í yaa-w̄e si p̄a h̄uli-i is̄əna pa lapa pa liȳitee na p̄ə lu mpi t̄o. ²⁰ M̄p̄r̄ȳú wei c̄eɣe ka c̄ela nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500) t̄o ɔɣe í k̄oma na í h̄uli-i nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500) wei p̄ə s̄eɣ-i t̄o. Na í t̄o si: Tacaá, n̄ ka c̄ela-m nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500), na p̄ə s̄eɣ-m nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa t̄ət̄ə. ²¹ M̄p̄r̄ȳú i t̄oma-i si: P̄ə w̄e teu, n̄ k̄e t̄əmle tu k̄up̄ampan̄. Is̄əna mpi n̄ lap̄əna p̄əc̄o nȳəm ke teu ke is̄ənt̄ə t̄ə, maá c̄el̄e-ñ s̄əs̄əm. K̄əɔ na má na-ñ t̄ə ȳəɔli. ²² P̄əle p̄ə waali k̄e t̄əmle tu wei pa c̄ela nȳəɣətu ɣ̄m̄nuɣu (200) t̄o, ɔɣe í k̄oma na í t̄o si: Tacaá, n̄ ka c̄ela-m nȳəɣətu ɣ̄m̄nuɣu (200), na p̄ə s̄eɣ-m ɣ̄m̄nuɣu (200) t̄ət̄ə. ²³ M̄p̄r̄ȳú pa caa in̄i i t̄oma ɔɣe í t̄ət̄ə si: P̄ə w̄e teu, n̄ k̄e t̄əmle tu k̄up̄ampan̄. Is̄əna mpi n̄ lap̄əna p̄əc̄o nȳəm ke teu ke is̄ənt̄ə t̄ə, maá c̄el̄e-ñ s̄əs̄əm. K̄əɔ na ma na-ñ t̄ə ȳəɔli. ²⁴ P̄ə tala wei p̄aa c̄ela nȳəɣətu nuñwa (100) t̄o, ɔɣe í t̄o si: Tacaá, ma nȳəmə n̄ ȳá t̄əɔ si n̄ k̄e yulu kate tu. P̄ə t̄aya pulu t̄əɔ, t̄im̄pi n̄ ta tuu t̄əɣo n̄ k̄uñ, na t̄im̄pi n̄ ta ɣ̄m̄usi t̄əɣo n̄ c̄eki. ²⁵ S̄əɣ̄ənt̄u lap̄a-m, ɔɣe í má polo na má pi nȳá liȳitee ke aɣe ke teu t̄ək̄ulakula. M̄u nȳá c̄eɣe. ²⁶ T̄anaya i caa t̄oma-i si: Ama n̄ k̄e t̄əmle tu is̄ayau na felentu k̄e. N̄ ka nȳəmə mp̄u si t̄im̄pi ma ta tuu t̄əɣo ma k̄uñ, na t̄im̄pi ma ta ɣ̄m̄usi t̄əɣo ma c̄eki ɔɣe, ²⁷ pepe t̄əɔ k̄e n̄ taa tu ma liȳitee an̄əyi p̄anci taa? Ma k̄əma is̄ənt̄ə t̄ə maá maɣana p̄ə s̄eɣ a t̄əɔ na má kp̄enti na má mu. ²⁸ T̄əɔ, í l̄eeki nȳəɣətu nuñwa (100) in̄əyi i niñ taa, na í s̄əs̄əi nȳəɣətu nas̄əle na nuñwa (500) tu. ²⁹ P̄ə t̄aya pulu, t̄im̄pi p̄ə w̄ee t̄əɣo p̄ə s̄əs̄əyi teu si p̄ə t̄əɔl̄əna p̄ele. Ama wei i feina pulu t̄o, p̄aa p̄əciuu maɣamaɣa ke i w̄ena, p̄aa l̄eeki k̄e. ³⁰ I kp̄aya t̄əmle tu yem in̄i na í p̄eti-i awali k̄e s̄əkp̄et̄uɣu taa. T̄anaya i k̄á cas̄əyi kap̄usi na í nyas̄əyi i t̄əyi kela.

T̄anaya h̄uɣe w̄ule t̄əm

³¹ M̄p̄r̄ȳú Yesu ȳəɣ̄ətaá si: Waatu wei Yulu P̄əȳaya má, maá k̄əɔ isu wulau s̄əs̄ə na is̄ətaá tillaa t̄əna t̄ə, maá c̄aya ma teeli kumte t̄əɔ. ³² Na aɣe putim̄naa t̄əna k̄á koti ma is̄ənt̄aa. Maá faɣas̄i ȳəlaa isu tiikilu faɣas̄uɣu heeñ na p̄əñ t̄ə. ³³ Maá si heeñ ke ma n̄t̄əɣ̄ñ t̄əɔ na p̄əñ ke ma mp̄ət̄əñ t̄əɔ. ³⁴ Wulau S̄əs̄ə má, maá heeli m̄pa pa w̄e ma n̄t̄əɣ̄ñ t̄əɔ si: M̄e m̄pa ma Caa yelaa na í nu lelen t̄ə, í k̄əɔ na í t̄əɣo Kawulaya ñka p̄aa si-meɣe hatoo antulinya lapu waatu t̄ə. ³⁵ P̄ə t̄aya pulu, nȳəɣ̄əsi ka kp̄a-m t̄ə m̄ə hana-m t̄əɣ̄ənaɣa. L̄ək̄ətu kp̄a-m t̄ə m̄ə hana-m l̄əm na má nȳəɔ. Maá k̄e m̄uɣu t̄ə m̄ə kp̄ayana-m na í pona m̄ə t̄e. ³⁶ Maá w̄e kp̄ete t̄ə m̄ə hana-m wontu. P̄ə wukaya-m t̄ə m̄ə f̄ep̄əna-m. P̄aa t̄əka-m sal̄əka taa t̄ə m̄ə

κρηγανα na í naa-m. ³⁷ Κυρpama ká cō-m si: Tacaa, leye tē na-η na nyōγōsi wu-η na tē ha-η tōγonaγa, na lukōtu wēna-η na tē ha-η lōm? ³⁸ Leye tē na-η na í kē mōulō na tē kpaγa-η na tē pona ta tē? Yaa n wē kpete na tē suu-η wontu? ³⁹ Leye tē na-η na pē wuki-η, yaa pa tēka-η salēka taa na tē polo nyá wiiluyū? ⁴⁰ Wulaw ma maa cō-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesēyi, timpī í lapa ma taapalaa pane pa sēkpema taa nōγōlyō kupantu tō, maγa í lapa.

⁴¹ Pēle pē waalī kē Wulaw má, maa heeli mpa pa wēna ma mpētēη tō tō si: Mpusi nyéma me í tē na í fēe-m. Í polo kōkō ηka pa tayana llōγōu na í isōtaa tillaa pa tō na kaa tēη tō ka taa. ⁴² Pē tayā pulō tō, nyōγōsi ka kpa-m tō í ta ha-m na má tōγō. Lukōtu kpa-m tō í tá ha-m lōm si má nyōō. ⁴³ Maa kē mōulō, í ta kpaγa-m na í pona mō tē. Maa wē kpete tō í ta ha-m wontu si ma suu. Pū wukayā-m tō í ta fē-m. Waatu wei ma wē salēka taa tō í ta wiili-m. ⁴⁴ Na pēle paa cō-m si: Tacaa, leye tē na-η na nyōγōsi yaa lukōtu pē wēna-η, yaa n kē mōulō, yaa n wē kpete, yaa pē wuki-η, yaa n wē salēka taa, na tē ta paasēna-η? ⁴⁵ Ite maa cō-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesēyi, timpī í tá la sēkpema pane pa taa nōγōlyō kupantu tō, maγa í tá la. ⁴⁶ Pane inī paa polo salēka tam nyēη taa, na kupama náá polo weesuγū ηku ku tēη tō kv taa.

26

Sōsaa sōsaa cayā ke Yesu acaya

(Malāki 14:1-2; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Yesu tēma tōm tēne tē tēnaya yōγōlyō, ilēna í heeli í ifalaa si: ² Ntōη í nyēmá teu si pē kaasa kuyēēη naale na pá tōγō Tēev acima na? Tēev acima anī a tōō kē paa tū Yōlv Pēyayā maγa yēlaa niη taa na pá ka-m sēm tesika tōō.

³ Mprōγō kōtēlaa sōsaa na Yuta nyōγō nyéma nyōγō nyéma pa kota kōtēlaa wulaw wei pa yaa si Kayifi tō í tēyaya. ⁴ Na pá caya na pá maγasi na pá si isēna paa kpa Yesu tēhēe na nōγōlv ta na tō, na pá kv-i. ⁵ Pa yōγōtaya pa taa si: Tē taa kpa-i acima waatu, tōfō pū la yōou ke yēlaa taa.

Alv tulaalv pēlyōv ke Yesu tōō

(Malāki 14:3-9; Yohaani 12:1-8)

⁶ Yesu ka wē Petanii ke tōnyō tōō asilima kvtōη tū Simōη tēyaya taa. ⁷ Tēnaya alv nōγōlv í kōma í kīη na í tōka tulaalv kōpampāη na pá lapa í akpalēpiya ke liyitee pēle kuhulumāle taa tē. Yesu cayā na í tōηna tōγōlv, ilēna alv inī í pēlv tulaalv inēyi Yesu nyōγō taa. ⁸ Yesu ifalaa ná mpv tō pē ta maγa-we, na pá tō si: Pa wakōlyō tulaalv inēye isēntō tō suweyēle? ⁹ Ye paa pēeta-i pē taa la liyitee ke sōsōm na pá ha kvnyōntōnaa?

¹⁰ Yesu cēkōnaa si pa yōγōtēyi mpv, ilēna í pōōsi-we si: Pepe tōō kē í pēsēyi alv inē í lanlē ke mpv? Mpi í lapa-m mpv tō pē tēyayā halī. ¹¹ Mē na kvnyōntōnaa í wēna tam. Ama má na-me tē kaa wēē tēma kīη ke tam. ¹² Ma pim tōō kē í pēla tulaalv ke ma tōnyōlv tōō kē mpv. ¹³ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesēyi, paa timpīyi paa heeli Laapaalī Kōpāη inēye antulinya tēna taa, paa kēēsi alv inē í lapa mpi tō pē tōm na pá tōōsēyi í tōō.

Yutaasi kōlōmōtō tōm

(Malāki 14:10-11; Luku 22:3-6)

¹⁴ Mprōγō Yesu ifalaa naanōwa na naale taa lēlv wei pa yaa si Yutaasi Isēkaleeu tō, í kvlaa na í polo na í maγana kōtēlaa sōsaa, ¹⁵ na í pōōsi-we si: Ye ma tū Yesu kē mē niη taa pēpeye í ka ha-m?

Μπόγύ πελε πα kala liχitēe nyəəətu ke hiu na naanwua na pá cελε-ι. ¹⁶ Πə kpaγa kupaŋku təγə Yutaasi suv kuyaku kupaŋku ke pεekuyv si í tu Yesu ké pa niη taa.

Τεεν acima kutəγəv taγanvuyv

(Maləki 14:12-21; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

¹⁷ Πə tala potopotonaa mpa pa taa kəkəsum fei tə pə acima kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. Ilena Yesu ifalaa polo na pá pəəsi-ι si: Leye n caa si tə polo na tə la-η Τεεν acima kutəγəv?

¹⁸ Τənaγa Yesu təma-we si: I polo icate taa ké akele te na í heeli-ι si: Ma wule tala, nyá teye má na ma ifalaa tu təγə Τεεν acima.

¹⁹ Μπόγύ Yesu ifalaa lapa nti ι keesa-we tə. Pa polaa na pá lá Τεεν acima kutəγəv.

²⁰ Πə kəma isu taanaya ile, í na pa naanwua na naale pa caγa təγəv nté. ²¹ Pa təηna təγəv ke mpv, Ilena Yesu yəγəti si: Tampana ke ma heeliγi-me yoo maa ceσəγi, mə taa nəγəlv ká la-m kəlmətə.

²² Τənaγa ι ifalaa isentaa nyəηa səsəm na təm təne. Ilena pá suv-ι pəəsuyv ke kuləm kuləm. Ine si: Matəη pə taγa má, Tacaa? Ine si: Matəη pə taγa má, Tacaa?

²³ Μπόγύ Yesu cə-we si: Ma na wei ta niη kpeeta səsuyv ke nyənaγa taa tə pəntu ká lana-m kəlmətə. ²⁴ Yulv Pəγaγa má, ma səki teitei ké isu pa keesa ma təm ke Iσə Təm taa tə. Ama wei ι ká la Yulv Pəγaγa maγa kəlmətə ke mpv tə ι təm ká la waiγə ké səsəm. Pəntu mi, ye pa taa lvi-ι, pəle pu lapa sana.

²⁵ Πə kpeηna Yutaasi wei ι laki-ι kəlmətə tə na í pəəsi Yesu si: Matəη pə taγa má, Tacaa?

Ilena Yesu cə-ι si: Ntəγəle mpv.

Tacaa səm təσvuyv

(Maləki 14:22-26; Luku 22:14-20; Kələnti I 11:23-25)

²⁶ Μπόγύ waatu wei pa təkaya tə Yesu kpaγa potopoto na í see Iσə ké í na təmlə, na í faγa-ι na í cεla ι ifalaa, na í heeli-we si: I mv na í təγə, ma tənvuyv nté.

²⁷ Πəle pə waali ké Yesu kpaγa kəpυ na í see Iσə ké ι na təmlə. Ilena í cεle-we na í tə si: I nyəə-wəγi mə təna. ²⁸ Ma caləm nté mpi pə húləγi Iσə nəγə pεeluyv tampana tə. Mpi pə kpeηna yəlaa pəγale tə si pə husi isəγatənaa. ²⁹ Tampana ke ma heeliγi-me yoo, saηa waali ma kaa tasa sulv m pəneγe nyəəv. Haləna kupaŋku má na-me tu nyəə sulv kofam ke ma Caa Kawulaya taa tə.

³⁰ Pa tema mpv Ilena pá yoo acima yontu, Ilena pá tee Olifinaa puyv təə.

Piyee kpeesuyv təm kpaaluyv

(Maləki 14:27-31; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

³¹ Μπόγύ Yesu təma ι ifalaa si: Saηa ahoo ane a maγamaγa í ká yele-m mə təna na í se. Pa ηmaa mπόγύ Iσə Təm taa si: Maa kv tiikilu na heeη ká ya yem yem.

³² Ama waatu wei maa fe Ilena, má tee-meγe nəγə ke Kalilee.

³³ Τənaγa Piyee nəγə təkpaυ si: Paa pa təna paa yele-η na pá se, má, ma kaa la mpv.

³⁴ Ama Yesu təma-ι si: Tampana ke ma heeliγi-η yoo maa ceσəγi, n ka kpeesι təm tooso ké ahoo ane si n ta nyi-m ké n ta nyi-m na pəcə kampaaυ koo.

³⁵ Τənaγa Piyee təma-ι si: Paa ma na-η tu si tu si ké, ma kaa kpeesι si ma ta nyi-η.

Μπόγύ pa təna pa yəγəta mpv.

Yesu sələmuyv ke Ketəsemanee

(Maləki 14:32-42; Luku 22:39-46)

³⁶ Μπόγύ Yesu na ı ifalaa pa tala timpri pa yaa si Ketasemanee tō. İlena í tō-we si: I çaya çāne na má polo İso sələmvuy ke hatoo çāne.

³⁷ İlena í kpaɣa Piyee na Sepetee pəyalaa naale. Tənaɣa ı sənɣəŋle na lanwakalle səsəle sɔv-ı kpaɣ. ³⁸ İlena í tō-we si: Ma lanle wakəlaa ké tətəçotəçə pə fei keesvuy. I çaya çāne na má na-me tē fenji.

³⁹ I tuusa ı nəçə tō ké pəçə, İlena í lun na í sələmi si: Ma Caa, ye pə we pəsuyv keeli wahala səsə ıneyə ma nyuyv tō. Paa na mpv mpi n nəkāa tō pəle pə la, pə taa la ma luyv nyəntv.

⁴⁰ I tema mpv, İlena í məli ı ifalaa tooso ını ı kin na í maɣana pa təŋna tom. İlena í tō Piyee si: I kpisa çayav ntē si má na-me tē fen paa pəçə maɣamaɣa. ⁴¹ I fen na í sələmi, təfə í ká hoti waatv wei maɣasvuy kəŋ-me tō. Pááná wee, ama tənuyv ı pəsəçəna.

⁴² I tasa tuusuyv, İlena í tasa İso ké sələmvuy si: Ma Caa, ye pə fei pəsuyv si wahala səsə ınē í hatələna-m, nyá luyv nyəntv í la.

⁴³ I tasa ı ifalaa kin ke məlvuy, İlena í maɣana pa təŋna tom tətə, pa kpisa pá çayana pa ıse. ⁴⁴ Μπόγύ ı tasa-weçə yeluyv na í tuusi na í tasa İso sələmvuy ke təm tooso nyəm ke təm kəlvmtv nti. ⁴⁵ Tənaɣa ı məla ı ifalaa kin na í pəçsi-we si: I təŋna tom na í heesəçı yaa? İ naa, pə talaa kele. Paa tv Yəlv Pəçayə maɣa asayaa niŋ taa. ⁴⁶ I kəli na tē tee. I nyəni kəlvmtə tv tala çāne.

Yesu Kpaɣ

(Maləki 14:43-50; Luku 22:47-53; Yoħaanı 18:3-12)

⁴⁷ Yesu təŋna yəçotayə ke mpv ıle, ı ifalaa naanəwa na naale taa lelv Yutaasi talaa kele. Na ı waalı ké yəlaa samaa tuutuuma, na pá təkə layalee na kpatəŋ. Kətəlaa səsaa na Yuta nyuyv nyəma nyuyv nyəma pa tilina yəlaa mpe. ⁴⁸ Yutaasi wei ını ı lakı Yesu ké kəlvmtə ke mpv tō ı ka keesa samaa ınəçı ı sənə ı ka la tō. I heela-weçə si: Ye ma polaa na má wayala wei ıle, ınəçəle, ı kpa-ı. ⁴⁹ Tənaɣa Yutaasi kpatəna Yesu ke kpaçraa na í see-ı si: Fəç Tacaa.

İlena í wayalı-ı. ⁵⁰ Μπόγύ Yesu təma-ı si: Ma taarpav, la nti n kəma lapv tō.

Tənaɣa í na mpa tō, pəle pa tv niŋ ke Yesu tō na pá kpa-ı. ⁵¹ İlena Yesu na mpa paa wee tō pa taa nəçəlv kpee ı layate na í lo kətvlv səsə təmlə tv ŋkpaŋuyv na í kəalı təfen. ⁵² Μπόγύ Yesu təma-ı si: Suu nyá layate ke tə suçute taa. Pə taçə pəlv tō, ye wei í kpaɣa layate, pəntv ká sənə layate. ⁵³ N ta nyı si, má səlaa, maa yaa ma Caa na í ha-m ısatəa tillaa ke iyisi naatoso (6000) ke loosi naanəwa na naaleçə çəneçə kpaçraa yeç? ⁵⁴ Ama ye ma lapa mpv nti paa keesa İso Təm taa si tu la tv, ı sənəçə pu la na təle tē lá ıle?

⁵⁵ Tənaɣa Yesu pəçsa samaa ını si: I kəŋı-m kpaɣ na í nəkı na í kpaçəçı layalee na kpatəŋ tō, maɣa ŋmılv ısaçav ke? Kuyeeŋ təna İso təseele taa ké ma çayaa na má seçesəçı, í tá kpa-m. ⁵⁶ Ama pə təna ı sənə tō pə lapayə si pə la nti İso kuyəçotətv tələsəlaa ka yəçotaa na tē we İso Təm taa tō.

Tənaɣa ı ifalaa təna yela-ı na pá se na pá tee.

Yesu ponav ke Kotuyv səsəçv taa

(Maləki 14:53-65; Luku 22:54-55,63-71; Yoħaanı 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Mpa pa kpa Yesu tō pa pona-ı kətəlaa wulav Kayifi te na pá maɣana İso Təm seçesəlaa na nyuyv nyəma nyuyv nyəma pa kotaa. ⁵⁸ Piyee tənaɣa Yesu ké táləŋm tō, haləna í tala kətəlaa wulav taçə tō. İlena í sɔv na í çaya təmlə nyəma kin si ı naa si pu tənə-we.

⁵⁹ Μπόγύ kətəlaa səsaa na Kotuyv səsəçŋkv nyəma pa pəekaa si paa təm suuv pa suu Yesu na pá hiki mpaav na pá kv-ı. ⁶⁰ Paa na yəlaa payale kəlaa na pá

suuki-ι pəpəθv təmnaa tə, pa ta hiki nti paa waana-ι tə. Waali waali ké yəlaa napəli pa kula naale ⁶¹ na pá tə sι: Apalv inε ι ka təma sι inι ι pəsəyι na í yəki Isə təsəele səsəəle na ι tayani-teye ηmav ke kuyeeη tooso taa.

⁶² Mpróyú kətəlaa wulav kulaa na í tə Yesu sι: N kaa yəyoti? Suweye yəlaa pane pa yəyotəyəna-η ye?

⁶³ Ama Yesu suma. Tənaγa kətəlaa wulav təma-ι sι: Na Isə wei ι wəna weesuγu tə, ye n ké Isə Pəyalv Mesii heeli-tv təfoo.

⁶⁴ Mpróyú Yesu cə-ι sι: Ntəyι n yəyotaa. Ma heeliyι-me təfoo sι pə kraγav pəennte tə í ká ná Yulv Pəyaya má na má caya Isə Toη təna tv kəηkəη taa. Na í ká na-m isətəa ηmuntuyv təv na má tiiki.

⁶⁵ Tənaγa kətəlaa wulav cəla ι wontu na í tə sι: I kpa Isə təv. Tə tasəyι aseeta nyəma ke preekuyv sι tə lepe? Mə mayamaγa í ná isəna ι kpa Isə təv təyəle. ⁶⁶ Təv, í nq-we?

Mpróyú pa təma sι ι təm səpa, paa kv-ι ké.

⁶⁷ Tənaγa pa svv ntayama təv ke ι isentaa, na pá makι-ι ηkuma, na ləlaa náa marι-ι kataasi. ⁶⁸ Na pá təη sι: Mesii kpeye, heeli-tuyv wei ι mapa-η tə.

Piyee kpeesuyv

(Maləki 14:66-72; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyee ka caya awali ké tayə təv. Tənaγa kətəlaa wulav təmle tv əlv nyəη nəyəlv krətəna-ι na í təmι-ι sι: Nyá tətə n ka wε Kalilee tv Yesu inι ι kηj.

⁷⁰ Mpróyú Piyee kpeesə yəlaa təna isentaa sι: Ma ta nyι nti n yəyotəyι mpv tə.

⁷¹ Pəle pə waali ké Piyee kulaa na í polo nənəkeelasι. Ilena təmle tv əlv nyəη ləlv náa na-ι na í heeli mpa paa wε təna tə sι: Inε inι ι ka wε Nasaleti Yesu inι ι kηj ké.

⁷² Mpróyú Piyee tayana kpeesuyv sι: Na Isə, ma ta nyι apalv inι.

⁷³ Pə lapa laasaya ilena mpa paa wε təna tə pá krətəna Piyee na pá təmι-ι sι: Nyá n ta laη yəlaa mpe pa taa nəyəlv. Nyá yəyotəyə hvləyəna timpri n lunaa tə.

⁷⁴ Mpróyú Piyee kpeesaa təlalala na í tuu na í tə sι: Na Isə, ma ta nyι apalv inι.

Tənaγa kampaav koo kraκpaa. ⁷⁵ Ilena Piyee təv sι nti Yesu ka yəyotə-ι tə tə tə sι: Mpi pu takι kampaav koo tə n təma təm toosoγo kpeesuyv sι n ta nyι-m ké n ta nyι-m. Mpróyú ι tukaa na í lu, ilena í wii isu ι səki ι səki.

27

Yesu ponav ke Pilati

(Maləki 15:1; Luku 23:1-2; Yohaani 18:28-32)

¹ Mpróyú tanaη kupaηkv tee kətəlaa səsaa təna na Yuta nyuyv nyəma nyuyv nyəma caya na pá mayasi na pá sι sι pá kv Yesu. ² Tənaγa pa həka-ι na pá kraγa-ι na pá polo na pá cəla Kufənee Pilati.

Yutaasi kv ι ti

(Tillaa Təmle 1:18-19)

³ Yutaasi wei ι lapa-ι kəlmətə tə, ι nawə sι pa sιwə sι paa kv Yesu ké tampana ilena ι lanje pəsi səsəm. Tənaγa ι kraγa liyitee nyəyətəv hiu na naanəwa inι na í polo í cəla kətəlaa səsə na nyuyv nyəma. ⁴ Na í heeli-wε sι: Ma lapa isayətv, ma cəla-məye yəlv sι ι kv-ι tulum ke yem.

Mpróyú nyuyv nyəma cə Yutaasi sι: Tá paaye, pə ké nyá təm ké.

⁵ Tənaγa Yutaasi məηna liyitee anι na í pətι Isə təsəele səsəəle taa, na í tee na í polo na í tv ηmənaya ke ι luγu tee na í sι.

⁶ Μόρυό κωτάλα σάσα νά τάσα-γε νά πά τώ σι: Τα μπραυ τaa πώ φει πώσυυ σι τώ κπαγα λιγίτεε ανε νά τώ tasa τυυυ κε Ισώ τώσεελε σάσάελε atakaa τaa. Πώ ταγα pulb τώ, yulokule liyitee ké.

⁷ Τάναγα πα ααγα νά πά μαγασι, ιενα πά κπαγα λιγίτεε ανι νά πά γana tetu nateli nti pa yaa si cyuy tēhulle tō, si pa piη moulaa ke tēna. ⁸ Μόρυό halēna saηa pa mēηna tetu ntēyī hēte si: Calēm tetu. ⁹ Μόρυό πώ lapa nti Ισώ κυυαγώτutu telēsulb Selemii ka kpaalaa tō si: Pa κπαγα λιγίτεε nyāγētū hiu na naanōwa. Liyitee anēyī Iseγeli yōlaa tisaā si pá felī i tō. ¹⁰ Pa κπαγα-γε νά πά γana tetu nti pa yaa si cyuy tēhulle tō, na pē maγamaγa ke Tacaā ka heela-m.

Pilatī pōssaγi Yesu ke tōm

(Malēki 15:2-5; Luku 23:3-5; Yohaani 18:33-38)

¹¹ Μόρυό πα pona Yesu ke Kōfōneē isentaa, na ilē i pōssi-si: Nyāγale Yuta nyōma wulau sōsō unēyī? Iēna Yesu cō-i si: Ntēγōle n yōγota mpv.

¹² Pōle pē waadi waatu wei kōtēlaa sōsaa na nyūyū nyōma tēηaγa si i lapa pōne na pōne tō, i ta cō si pulb. ¹³ Τάναγα Pilatī tōma-i si: Nn nukī isēna pa tēηyūy si n lapa pōne na pōne tō?

¹⁴ Ama tē tānaγa mpv Yesu tā cō-i tē tō si pulb. Iēna pō lá Kōfōneē ke piti ké sōsōm pē tu felī.

Si pá kv Yesu ké pá kv-i

(Malēki 15:6-15; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16)

¹⁵ Paa Tēyū acima wena Kōfōneē tulēyī salēka tu nāγōlb wei samaa caa si pá tulb tōγō. ¹⁶ Pē pamna salēka tu kpitikpiti nāγōlb wei pa yaa si Palapaasi*fa* tō i we salēka τaa. ¹⁷ Samaa kota mōryō tēna, iēna Pilatī pōssi-we si: Aweγe í caa má tulī-me, yea wei pa yaa si Kilisiti tō?

¹⁸ Pē ταγα pulb τώ κέ i pōssa-weγe mpv, i nyōmá tēkelekele si isēsēmle tō κέ pa pona-i Yesu.

¹⁹ Waatu wei Pilatī cāγa tēhulē tō i alv tilaa si pá heeli-i si: Taa sōsi nyá nāγō ke tampana tēηlb unī i tōm τaa. Pē hulā-m i tōm ke tom τaa ké ahoo anē, na pē pekēli-m sōsōm.

²⁰ Μόρυό κωτάλα σάσα νά nyūyū nyōma pa puγusa samaa si pá sēlōmi-i na í tulī-weγe Palapaasi, na pō kaasi na í kv Yesu. ²¹ Τάναγα Kōfōneē ταγana-weγe pōssuyū si: Pa naale pa τaa aweγe í caa si má tulī-me yee? Μόρυό πα cō-i si: Palapaasi ke tē caa si í tulī. ²² Iēna Pilatī pōssi-we si: Na isēnaγa má la Yesu wei pa yaa si Kilisiti tō? Tēnaγale pa tēna si: Kamī-i sēm tesika tō. ²³ Μόρυό Pilatī pōssa-we si: Iē isāγatu ntiγi i lapa?

Tānaγa pa tasa kapusi mapv na tōη si: Kamī-i sēm tesika tō.

²⁴ Pilatī kōma na í ná si i kaa pēsi-ti, pēyele yōou caa tiluyū. Iēna í caa lōm na í saη i niη ke samaa isentaa na í tō si: Apalb unē, pō τaa weē si má kyūvna-i yōo. Pē ké mē tōm ké.

²⁵ Μόρυό samaa tēna cō-i si: Nnn, i sēm tōm í mēli tá na tá piya tá nyōōη τaa.

²⁶ Τάναγα Pilatī tula-weγe Palapaasi. Pē kaasa Yesu iēna, í yele na pá casa-i akpateē, na í κπαγα-i na í cēle-we si pá polo na pá kamī-i sēm tesika tō.

Yoolaa paanav ke Yesu

(Malēki 15:16-20; Yohaani 19:2-3)

²⁷ Pilatī yoolaa pōna Yesu ké Kōfōneē tēyāγa τaa, iēna pa samaa tēna kotina-i.

²⁸ Μόρυό πα wōγōsa i wontu, iēna pá suu-i capa kvseem tēkpau. ²⁹ Na pá lūb sōwa

^α 27:16 Palapaasi: Piipilinaa lēlaa na sōsōyī si Yesu Palapaasi.

ke ntenuyu na pá te i nyuɔu, na pá tu i nin ntɔɔɔn taa ké kkrátúyó, na pá paakəna-i na pá lunjiyi i tee ké akula, na pá see-i si: Yuta nyóma wulaw səsə fəɔ.

³⁰ Na pá tɔɔki i tɔɔ ké ntayama, na pá muɔi kkrátúyó na pá tayanaɔyi i nyuɔu taa ké mapu. ³¹ Pa tema-i paanaw ke mpɔ, ɔlena pá wɔɔɔsi capa un i na pá mɔɔna-i i wontu na pá teena-i kam ke sɔm tesika tɔɔ.

Yesu kam

(Maləki 15:21-32; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

³² Pa lukaya icate ɔlena, pá tə sulina Silɛɛni tu nɔɔɔlv, pa yaa-i si Simɔn. Tɔnaya yoolaa kpipa ɔlé na ton si i sɔɔɔli Yesu tesika nkɛ. ³³ Mpróyó pa tala timpi pa yaa si Kələkəta tɔ, nti tə yɔɔɔtɔyi si nyumprɔɔɔlaya te tɔ. ³⁴ Tɔnaya pa cɛla-i solum mpi pə taa pa sita tɔyɔ nakoli kv cələm*fa* tɔ. Ama i tɔɔaa ɔlena i kisi-wɔyi nyɔɔv. ^a

³⁵ Mpróyó pa kama-i sɔm tesika tɔɔ, na pá tə tete ké i wontu tɔɔ na pá tala-ti. ³⁶ Pa tema mpróyó ɔlena pá caɔa tɔna na pá tan-i-i. ³⁷ Pa nmaawa na pá pusi i nyuɔu tɔɔ si: Yuta nyóma wulaw səsə Yesu kələ. Pa nmaa mpróyó si pə hólí mpi pə tɔɔ pa kv-i tɔ. ³⁸ Pa kreɔna i na nmulaa ke naale na pá ka-weye sɔm tesikasi tɔɔ, lɛlv ke i ntɔɔɔn tɔɔ, lɛlv ke i mprətɔn tɔɔ.

³⁹ Yɔlaa mpa pa tɛkayana tɔna tɔ pele pa kreɔtɔyi nyɔɔn na pá tɔvki-i si: ⁴⁰ Matɔn nyá tɔmna si n yəkəyi Isə tɔsɛɛle səsəɔle na n tayani kvfate nmau ke kvyeɔn tooso taa. Waasi nyá ti ɔle. Ye n ké Isə Pəyaya lu tesika tɔɔ na n ti.

⁴¹ Mpróyó na kətɔlaa səsaa na Isə Tɔm seɔesəlaa na nyuɔu nyóma tɔtɔ. Pɛle pa tɔɔna-i paanaw na pá yɔɔɔtɔyi si: ⁴² I yapa lɛlaa nyɔɔn isənaɔa na i kaa pəsi na i ya i maɔamaɔa i nyənkɔ. Isu si inəɔəle Isɛɔɔli wulaw səsə na? Pənente i lu tesika tɔɔ na i ti. ɔlena tɔ na na tɔ tisi. ⁴³ I tɔ Isə ké naani na i tɔ si inəɔəle Isə Pəyaya. Tɔv, tɔ ná si Isə ká sɔɔli si i waasi-i yaa isəna.

⁴⁴ Na pə kreɔna nmulaa mpa paa kama mpróyó i cɔlv tɔ na pele pá tu-i mpɔ tɔtɔ.

Yesu heev

(Maləki 15:33-41; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

⁴⁵ Pə kəma na pə tala ilim sikuyi, ɔlena səkpetuyɔ nyala icate tɔɔ haləna ilim kpili. ⁴⁶ Ilim kpila mpɔ, ɔlena Yesu kiisina nɔɔɔ səsəɔya si: Eli Eli, lema sapatani? Na tɔle tə yɔɔɔtɔyi si: Ma Isə ma Isə, pepe tɔɔ ké n lə-m?

⁴⁷ Mpa paa səna tɔna tɔ pa taa lɛlaa nu mpɔ, ɔlena pá tɔ si: I yaana nteye Ilii.

⁴⁸ ɔlena pa taa nɔɔɔlv kraɔa asewa na i polo na i lii kpaləkrəm saɔn ke lvm kvnyəɔəm narəli pə taa, na i tuv kkrátúyó nɔɔɔ taa na i holi Yesu si i nyɔɔ. ⁴⁹ Ama lɛlaa ná tɔma si: I yele na tɔ ná Ilii ká kɔɔ na i waasi-i yaa isəna.

⁵⁰ Tɔnaya Yesu tasa kiisuyu ke səsɔv, ɔlena i hee.

⁵¹ Mpróyó waatu inəɔyi kprakpaa, puɔyɔ səsəɔv nku kv kayə Isə tɔsɛɛle səsəɔle taa tɔ, kv faɔa yem ké hatoo isətaa na pə kaləsəna kv atɛ. Na tetu sele na kvkrəmɔn ya pɔɔləɛ, ⁵² na pələan tɔli na Isə yɔlaa mpa pa sɔpa tɔ pa taa paɔalɛ fe. ⁵³ Mpróyó pa lu pələan taa, na waatu wei Yesu kəma na i fe tɔ pá suv Isə icate nanɔn nyənte taa, na yəlaa paɔalɛ na-we.

⁵⁴ Mpróyó lom yoolaa səsə na yoolaa mpa i na-we paa tanɔ Yesu tɔ, pa nawa tetu seluyu na pə tɔna mpi pə lapa tɔ, ɔlena pá nyá səsəm na pá tɔ si: Tampana, yulv inɛ i ké Isə Pəyalv ké. ⁵⁵ Alaa paɔalɛ ka we tɔna na pá səna puulɔn na pá nyənəyi. Mpe un i pa tɔnayaana Yesu ké hatoo Kalilee na pá caləsəyi-i. ⁵⁶ Makatala Malɔ na Saaki na Yosɛfv pa too Malɔ na Sepetee pəyalaa too, paa we alaa mpɛ pa taa.

^a 27:34 tɔyɔ nakoli kv cələm: Pə ké kɔɔle nte tə laki na yulv too na pə kv i wɔsasi tɔyɔ. Ama Yesu na sɔɔlaa si i weena i sɛ ke mpɔ haləna i sɔm.

*Yesu pim**(Maläki 15:42-47; Luku 23:50-56; Yohaani 19:38-42)*

⁵⁷ Waatu wei taanaɣa taanaa tɔ, Alimatee apalu toŋ tu nɔɣɔlv wei pa yaa sɪ Yosɛɛfv tɔ i kɔma. I maɣamaɣa i ka tɔŋaɣa Yesu kɛ. ⁵⁸ Mprɔɣɔ i pola Pilati kin na i sɔlɛm-i sɪ i kprakɛi sɛtv Yesu. Tɔnaɣa Pilati tɔma sɪ pɔ cɛlɛ-i. ⁵⁹ Uɛna i kraɣa sɛtv na i takɪ-i kpronkrontu toŋ nyɛntv nti pa yaa sɪ lɛŋ tɔ tɔ pɔŋkahulɔŋa kufalaya. ⁶⁰ Na i polo na i pimi-i i maɣamaɣa i pɔlaav ŋku pa hula kukpamvɔv taa tɔ kv taa. Na i pilimi piv sɔsɔɔv nakvli na i sulɪ pɔlaav nɔɣv. Uɛna i tɛɛ i kpe. ⁶¹ Na Makɔtala Mali na Mali lɛlv pɔ caya tɔnaɣa pɔlaav isɛntaa.

Pɔlaav taŋvɔv

⁶² Kɔyaku kuhɛɛsvɔv tɔ sɔlv lapv tɛma na tɛv fe, uɛna kɔtɔlaa sɔsaa na Falisanaa kprɛnti na pɔ polo Pilati kin, ⁶³ na pa heeli-i sɪ: Taca, tɔ tɔsaa sɪ pɔpɔtv unɪ i ka yɔɣɔtaa sɪ ye pɔ lapa wɛɛ tooso unɪ i kɔ fe. ⁶⁴ Tɔv, mpv tɔ, yele na pɔ taŋ pɔlaav halɛna pɔ tala kuvɛɛŋ tooso wule. I falaa i taa kɔɔ na pɔ ŋmuli-i na pɔ looli samaa sɪ i fema sɔtaa taa. Ye pɔ lapa mpv, tɛlɛ tɔ pɔpɔtv kɔ kɛli kancaalaya nyɛntv.

⁶⁵ Mprɔɣɔ Pilati tɔma-wɛ sɪ: Yoolaa mpa paa taŋ tɔɣɔlv, i polo i taŋ-kvɔv teu teu.

⁶⁶ Tɔnaɣa kɔtɔlaa polaa na pɔ taɣanɪ pɔlaav tɔ piv ŋkvɔv teu, na pɔ tu pa kuvvsum sɪ nɔɣɔlv i taa tokina. Uɛna pɔ su yoolaa sɪ pɔ taŋ.

28*Yesu fem**(Maläki 16:1-10; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)*

¹ Kɔyaku kuhɛɛsvɔv tɛwa na pɔ fe cimaasi, uɛna Makɔtala Mali na Mali lɛlv pɔ kulɪ tananɪ tɔpam sɪ pa puki pɔlaav tɔ. ² Mprɔɣɔ tɛtv sela sɔsɔm kɛ kprakpaa. Mpi tɔ, Taca isɔtaa tillu lunna isɔ na i tii, na i polo i kulɪ piv ŋkvɔv pɔlaav nɔɣv na i su kprɛŋa, na i kpa tɔ tɔ na i caya. ³ I teu nɔɣɔsɛna isv tɛv nyɔɣɔsvɔv tɔ, na i wontu hulɔmaa isv kpronkromvɔlv. ⁴ Mprɔɣɔ pɔ lapa taŋlaa kɛ sɔɣɔntv kɛ sɔsɔm na pɔ seliyi, na pɔ sɔpa pa taŋ tɔ kɛ yem tɔkprɛti. ⁵ Tɔnaɣa isɔtaa tillu tɔma alaa sɪ: Mu taa nyá, ma nyɛmá sɪ Yesu wei pa kama sɔm tɛsika tɔ tɔɣv i kɔma pɛɛkvɔv. ⁶ I fɛi cɛnɛ, i fema isv i ka yɔɣɔtaa tɔ. I kɔɔ na i ná timpi paa husa-i tɔ. ⁷ I polo lɔŋ na i heeli i falaa sɪ, i fema na i tɛɛ-mɛɣɛ nɔɣv kɛ Kalilee. Tɔnaɣa i kɔ na-i. Nti ma wɛna sɪ ma heeliyi-mɛ tɔɣɔlv.

⁸ Tɔnaɣa alaa mprɛ pa kula pɔlaav tɔ kɛ kprakpaa na pɔ tɛɛ, na sɔɣɔntv na laŋhulɔmɛ pɔ kvɪ-wɛ. Uɛna pɔ polo na pɔ kaasi Yesu ifalaa kɛ laapaali unɪ. ⁹ Pa tɔŋna tɛv kɛ mpv, uɛna Yesu sulɪ-wɛɣɛ kprakpaa na i tɔ-wɛ sɪ: Ma sɛɛ-mɛ.

Mprɔɣɔ pa kprɛtɛna-i na pɔ takɪ i nɔɔhɛɛ, na pɔ hɛntɪ-i ate na pɔ sɛɛ-i. ¹⁰ Uɛna Yesu heeli-wɛ sɪ: I taa nyá. I polo i heeli ma taapaalaa sɪ pɔ polo Kalilee, tɔnaɣa paa na-m.

Nti taŋlaa kɛɛsaa tɔ

¹¹ Alaa mprɛ pa wɛ mpaav taa na pɔ kprɛŋ mpv, iɛ sɛsɛ yoolaa mpa paa taŋa pɔlaav tɔ, pa taa lɛlaa ná tɛma mɔlvɔv kɛ icatɛ taa kɛlɛ na pɔ kɛɛsɪ kɔtɔlaa sɔsaa kɛ pɔ tɛna mpi pɔ lapa tɔ. ¹² Mprɔɣɔ kɔtɔlaa sɔsaa na nyvɔv nyɛma pa kotaa na pɔ lá nɔɣv kvlɔmaya na pɔ ha yoolaa kɛ liɣitɛɛ tuutuuma, ¹³ na pɔ heeli-wɛ sɪ: I tɔ sɪ tom kraɣa-mɛɣɛ ahoɔ na i falaa kɔɔ na pɔ ŋmuli-i. ¹⁴ Na ye Kɔfɛnɛɛ i nu mpv, taa hɛɛsɪ i laŋlɛ, i kaa la-mɛɣɛ pɔlv.

¹⁵ Tɔnaɣa taŋlaa mɔ liɣitɛɛ anɪ na pɔ lá isv pa heela-wɛ tɔ. Na tɔm tɔnɛ tɔ yekɪ Yuta nyɛma hɛkv, halɛna sanɔ.

*Yesu ifalaa tɔɔ luv**(Maləki 16:14-18; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlə 1:6-8)*

¹⁶ Mprɔ́yú Yesu ifalaa naanɔwa na kolum inɪ pá kɔlaa na pá polo Kalilee pulaya ŋka Yesu ka keesa-we tɔ ka tɔɔ. ¹⁷ Pa na Yesu ilena, pá hɛnti-i atɛ na pá sɛɛ-i. Ama pa taa lɛlaa ka wɛna sika. ¹⁸ Tənaɣa Yesu kprətəna-we na í heeli-we si: Ma nin taa ké pa tɔ ɪsɔtaa na atɛ. ¹⁹ Mprɔ tɔ, í polo na í la na katenasi təna taa yəlaa pəsi ma ifalaa. ɪ sɔɔki-weɣe ɪsɔ lum na í yaakəna Caa na Pəyaya na Feesuyɔ Nariŋtɔ pa hətɛ. ²⁰ ɪ sɛɣesi-we si pá tɔki pə təna mpi ma sɛɣesa-me tɔ. ɪ nyi teu si má, maa wɛɛ mə waali ké paa kɔyaŋkuyɔ, haləna antulinya polo na í kɔli.

LAAPAALI KUPAN WEI MALƏKI NMAAWA TƏ Kutubtu

Maləki wei i ηmaa takəlaya kanə tə i ta ke Yuta tu. I yəɣətə i takəlaya taa si Yesu kə təmlə tu kə (10:45). I seɣesəyi na í waaki na í looki aləyaa. Ama Maləki ta yəɣətə Yesu lulbyu təm, i hulaa kə si Yesu kə Iə Pəyaya na Yulu Pəyaya.

Iəna pa faɣa Maləki takəlaya tə:

Yesu təmlə tayanuyu, titite 1:1-13

Yesu təmlə ke Kalilee, titite 1:14-8:26

Yesu na i ifalaa, titite 8:27-9:50

Yesu təmlə ke Yuta na Yosalem, titite 10-13

Yesu səm na i fem, titite 14-16

Iə Lvm Səlv Yohaani waasv

(Matiyee 3:1-12; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28)

¹ Iə pəyalv Yesu Kilisiti Laapaali Kupan təcaalle ntə. ² Pa ηmaawa Iə kuyəɣətətə teləsulv İsayii takəlaya taa si:

Nyəni, ma tillu ntə,

ma teləsəyi nyá nəɣə təw si

í tayanı nyá mpaav na í kəɣ.

³ Nəɣəlv yəɣətəyənə nəɣə səsəɣa ke wəlaya tetu taa si:

I tayanı Tacaav mpaav,

í siyisi i mpaasi.

⁴ Mprəyó pə lapa na Iə lvm səlv Yohaani kəw wəlaya tetu taa na í səəki yəlaa ke Iə lvm. Na í kpaaləyi si: I laɣasi tante na pá sə-meyə lvm na Iə huıı mə isəyatv.

⁵ İlena Yuta tetu yəlaa tənə, na Yosalem nyəma tənə puki i kin, na paa wei í kuliyi i isəyatv təw kə yəlaa taa, na Yohaani səəki-weyə Iə lvm ke Yaatanı pəɣə taa.

⁶ Yooyoo huntu kunti ke Yohaani takaa, na í ləla tənuyv tampala ke i tənaya taa. I təɣənaya ntə cələɣ na taale tuɣ nim. ⁷ Na í kpaaləyi samaa taa si: Ma waalı wei i kəɣ tə puntu kəla-m toɣ. Halı ma ta tu tala si má sopi na má wəɣəsı i nəəhe taa ntaɣkpaala mayamaɣa. ⁸ Ma ıle, lvm ke ma sə-mə. Ama Feesuyv Nəɣətə ke íle i ká sə-mə.

Yesu Iə lvm səw na i maɣasuyv

(Matiyee 3:13-4:11; Luku 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Saa ıni i taa Yesu luna Nasaleti ke Kalilee tetu taa, na í polo na Yohaani sə-i Iə lvm ke Yaatanı pəɣə taa. ¹⁰ Yesu lukayana lvm taa, ılena í ná isətənuyv tulaa na Feesuyv Nəɣətə tii i təw ısu alukuku. ¹¹ İlena pá nu pə yəɣətəyənə isətəaa si: Nyayale ma luɣu tɛɛ Pəyaya, ma luɣu sɔv-η səsəm.

¹² Pə tɛma mprəyó kpaakpaav, ılena Iə Feesuyv pona Yesu kə wəlaya tetu taa.

¹³ Na í caya tənaya wɛɛ nıle, na Satanı kəw na í maɣasəyi-i. Na í wɛ taale wontu hɛkə na isətəaa tillaa paasənə-i.

Yesu yaav ke tiina kpaalaa liyiti

(Matiyee 4:12-22; Luku 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ M̄p̄r̄ȳḡ pa tu Iso lum solv Yohaani ke saləka, ilena Yesu náa polo Kalilee na í svv Iso Laapaali Kupaŋ ke kpaalvuv. ¹⁵ Na í t̄oŋ si: Pəneŋte pə tala mpv, Iso Kawulaya kpegetaa. Í laŋasí na í mv Laapaali Kupaŋ.

¹⁶ Yesu malaŋa Kalilee tenku koten, ilena í ná tiina kpalaa ke naale. Simoŋ na í neu Antəlu, na pá t̄oŋ puluvu ke lum taa. ¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ í t̄oma-we si: Í k̄o na í t̄eŋi-m na má la-me na í puuki yəlaa isu í puukuŋu tiina t̄o.

¹⁸ Tənaŋa pele pa yela pa puluŋ na pá t̄eŋi-í kpaakraa.

¹⁹ Í tasa pote ke p̄əco, ilena í ná Sepetee p̄əyalv Saaki na ílé í neu Yohaani, na pá caŋa kpuvuv taa na pá taŋaŋi pa puluŋ. ²⁰ Tənaŋa í yaa p̄elexe kpaakraa, ilena pá yele pa caa Sepetee na í paa nyəma ke kpuvuv taa na pá t̄eŋi-í.

*Iləŋhilu nəŋəlv í t̄om
(Luku 4:31-37)*

²¹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu pa pola Kapənahum icate taa na í svv Yuta nyəma t̄əkotile taa ké kv̄akv̄ kv̄eəsuvv wule na í niki seŋesuvv. ²² M̄p̄r̄ȳḡ í seŋesuvv cəpa yəlaa laŋa. Pə taŋa pulv, í seŋesaŋa-weŋe na toŋ í ta nyá. Í fei isu pa Iso T̄om seŋesəlaa.

²³ M̄p̄r̄ȳḡ pa tuta Yuta nyəma t̄əkotile taa ké apalv nəŋəlv na í hii iləŋv nəŋəlv. Tənaŋa apalv iní í koowa si: ²⁴ Nasaleti Yesu, n caa-weŋe tá kin? N k̄oma-tuvv wakəlvv ke? Ma nyəma-ŋ teu, n ké Iso Yulv Nanŋtu wei í tilaa t̄o.

²⁵ Tənaŋa Yesu holina-í si: Hei, nyá, su na í se apalv ine í waali.

²⁶ M̄p̄r̄ȳḡ iləŋv iní í selisa apalv inəŋi teu. Ilena í má kapuka na í se í waali.

²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ pə cəpa yəlaa t̄əna laŋa ke s̄əsom, na pá t̄oŋ t̄əma si: Maamaaci wei k̄ele mpv? Toŋ seŋesuvv kufalvuv nt̄e yaa. P̄wə. Pə kreŋna aləŋaa, í yəŋət̄əŋi p̄elexe na apalv na pá nukəna-í.

²⁸ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu h̄əte yaa kpaakraa inəŋi Kalilee t̄ətu t̄əna taa.

*Yesu waasvuv ke kv̄ənt̄ənaa p̄əyalv
(Matiyee 8:14-17; Luku 4:38-41)*

²⁹ Pa lu Yuta nyəma t̄əkotile taa, ilena pa na Saaki na Yohaani pá polo Simoŋ na Antəlu pa t̄əŋaŋa ke kpaakraa. ³⁰ Na pá maŋana watv wəna Simoŋ ȳəso na í h̄əntaa. Yesu talaa, ilena pá heeli-í alv iní í w̄əsasí t̄om. ³¹ Tənaŋa Yesu pola í kin na í t̄əki í niŋ taa na í kv̄əsi, na í watv ya na í kv̄əli na í caləsi-wə.

³² M̄p̄r̄ȳḡ pa k̄əna-í kv̄ənt̄ənaa t̄əna na aləŋhilaa t̄ənaŋa taŋaŋa t̄əo ké waatu wei ilim t̄əwa t̄o. ³³ Na icate t̄əna koti t̄əcəŋəcəŋi ke t̄əŋaŋa ŋke ka nəŋəŋə t̄e.

³⁴ Ilena Yesu la na m̄pa kv̄ənt̄əŋə c̄əəsəŋa t̄o pá hiki alaafəŋa. Na í t̄əŋəni aləŋaa p̄əyalv. Í ta tisi sí aləŋaa í yəŋət̄i. Pə taŋa pulv, pele pa nyəmá í k̄e mpi t̄o.

*Yesu waasv ke Kalilee t̄ətu taa
(Luku 4:42-44)*

³⁵ M̄p̄r̄ȳḡ waatu wei pə w̄əsa fem na s̄əkr̄ətvuv w̄e t̄o, Yesu luwa na í polo timpí yəlaa fei t̄o na í s̄ələmi Iso. ³⁶ Ilena Simoŋ pá svv-í p̄eekv̄v. ³⁷ Pa k̄əma na pá na-í, ilena pá heeli-í si: Yəlaa t̄əna caaki-ŋ.

³⁸ Tənaŋa Yesu c̄ə-we si: T̄ə polo p̄əc̄əlv p̄əc̄əlv acalē lenna taa na má lá p̄elexe waasv t̄ət̄o. Pə maŋamaŋa p̄ə t̄əo ké ma k̄əma.

³⁹ M̄p̄r̄ȳḡ í svv Kalilee t̄ətu t̄əna taa ké c̄əəv, na í lakí waasvnaa ke Yuta nyəma t̄əkotilena m̄pa pa wəna t̄əna t̄əo t̄o pa taa, na í t̄əŋəŋəŋi aləŋaa.

*Yesu waasvuv ke t̄ənvuv t̄əo asilima kv̄əŋə tu nəŋəlv
(Matiyee 8:1-4; Luku 5:12-16)*

⁴⁰ Tənaɣa tənuyv təo asilima kutəŋ tu nəɣəlv ı kəma Yesu kin, na ı sopi ı tɛɛ na ı tɛɣe-ı niŋ na ı tə si: Ye n ka tisaya n taa waasi-m?

⁴¹ M̄p̄r̄ȳḡ tənuyv təo kutəŋ tu inı ı təm lapa Yesu ke pətətəle ke səsəm, na ı kusi ı niŋ na ı tokina-ı na ı cə-ı si: Teu, ma tisaa, alaafəya ı la.

⁴² M̄p̄r̄ȳḡ apalv inı ı kutəŋ tɛma tənɛ inəɣi kpakpaa na ı məli təmmam.

⁴³ İlena Yesu təɣəni-ı kpakpaa, na ı kpaalı-ı na toŋ si: ⁴⁴ Taa heeli nəɣəlv. Ama tɛɛ kpakpaa na kətəlv na-ŋ. İlena ń yiɣisi isu Moisi ka keesuyv tə, na pá ná si pə waa-ŋ.

⁴⁵ Ama apalv inı ı tɛɛwa, ılena ı sɔv pə təm kpaaluyv ke paa timpi. Haləna ı kpaaluyv m̄pi pə təo Yesu tá pəsi na ı sɔv ıcatɛ natəli tə taa təkaa. Ama kpeŋa təo ké ı cakaya kpaı taa, na yəlaa lukəna paa timpi na pá makəna-ı.

2

Yesu waasuyv ke kutəŋ kutuvuyv tu (Matiyee 9:1-8; Luku 5:17-26)

¹ Wɛɛ lapa naale, ılena Yesu məli Karənahum na yəlaa nu si ı wɛ təyaya taa.

² M̄p̄r̄ȳḡ pə kota səsəm pə tu fɛı. Pə nyəkaa ké təkəŋ na pə kpeŋa nənəɣə na pə təkı, na Yesu təŋna-wɛɣe seɣesuyv. ³ M̄p̄r̄ȳḡ yəlaa napəli pa kəma ı kin na pa taa liyiti səɣəla kutəŋ kutuvuyv tu nəɣəlv. ⁴ Ama yəlaa samaa təo pa kpisa isəna paa la na pá tana-ı Yesu kin tə. İlena pá kpa na pá wɛsi kutuluyv ŋku ku taa Yesu ka wɛɛ tə kv ləpətə, na pá tisi kpatəle nte tə taa kutəntv inı ı ka wɛɛ tə na p̄r̄ȳḡ ŋku. ⁵ Yesu nawa yəlaa mpe pa naani, ılena ı tə kutəŋ kutuvuyv tu inı si: Ma pəyalv, nyá isayətu husaa.

⁶ Pə pamna İso Təm seɣesəlaa napəli paa caya təna na pá huukı pa taa si: ⁷ Pepe təo ké apalv inɛ ı maki kanƷante na ı kpaəkəɣi ı ti na ı keesəɣəna İso? Awe pəsəɣi na ı husı isayətu ye pə taya İso paasi? ⁸ Ama Yesu ná cəkəna nti pa huukaɣa pa taa təɣə kpakpaa. İlena ı pəsı-wɛ si: Pepe təo ké ı huukı m̄p̄r̄ȳḡ mə taa? ⁹ Nti tə yəɣətuyv kələna tələv. Má heeli kutəntv si Nyá isayətu husaa, yaa Kulı na ń kəli nyá kpatəle na ń tə? ¹⁰ Təv, maə huli-mɛ si Yulv Pəyaya má, ma pəsəɣi na má husı isayətu ke atɛ cənɛ.

Tənaɣa Yesu təma kutəntv si: ¹¹ Ma heeliɣi-ŋ si ń kulı na ń kpaɣa nyá kpatəle na ń kpe.

¹² Tənaɣa kutəntv kula kpakpaa na ı kpaɣa ı kpatəle na yəlaa nyənəɣi-ı m̄pv, na ı tɛɛ. M̄p̄r̄ȳḡ pə lapa pa tənaya piti ke səsəm, na pá saŋ İso na pá təŋ si: Tuu tə, tə ta nata isəntə inı ı nəɣəsələ.

Yesu yaav ke Lefii (Matiyee 9:9-13; Luku 5:27-32)

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu tasa Kalilee tənku nəɣə ke pote na yəlaa puki ı kin ke səsəm na ı seɣesəɣi-wɛ. ¹⁴ Yesu təkaya, ılena ı ná Aləfe pəyalv Lefii na ı caya lampuu təmvlɛ. İlena Yesu təmi-ı si: Kulı na ń təŋi-m.

M̄p̄r̄ȳḡ Lefii kulaa na ı təŋi-ı.

¹⁵ Pələ pə waalı Yesu caya na ı təkı kutəɣəv ke Lefii tɛ. ı na lampuu mɔlaa pəyalɛ, na asayaə pəyalɛ, na ı ifalaa pa təkayəna. Yəlaa asayaə isu m̄pv ka təŋaya-ı pəyalɛ tətəɣə. ¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ İso Təm seɣesəlaa mpa pa ké Falisanaa kpekəle nyəma tə, pa nawa Yesu na asayaə, na lampuu mɔlaa pa cayaə na pá təkı m̄pv. İlena pá pəsı ı ifalaa si: Pepe təo ké Yesu na lampuu mɔlaa na yəlaa asayaə pa kpeŋtəɣi na pá təkı?

¹⁷ Yesu nu mpv, ləna í tə-we si: Pə taɣa alaafəya nyóma nyuləyənə fetaa. Ama kətəntənnaa ké. Ma kəmaɣa si ma yaaki asaɣaa, pə taɣa kupaama.

Yesu keesvuy ke nəhəkvtv təm
(Matiyee 9:14-17; Luku 5:33-39)

¹⁸ Kuyaku nakvli Lvm Səlv Yoħaanı ifalaa na Falisanaa pa həkə nəəsi. Tənaɣa yəlaa kəma na pá pəəsi Yesu si: Pə lapa isəna na Lvm Səlv Yoħaanı ifalaa na Falisanaa nyóma ná həkəyi nəəsi na nyá ifalaa naa toosiyi pə təm. ¹⁹ Mpróyú Yesu cə-we si: Ƴhuu si akpaɣalv taapalaa ká həkə nəyɔ na í na-we pá wee? Aai, pəle pə fei lapv ke paa pəcə. Ye ı we pa hekv, paa təki tam ké. ²⁰ Ama pu kəə na pə keesi kuyaku nakvli, ləna pá ləsi-ı pa hekv. Ƴe pəleyele paa həkə nəəsi.

²¹ Nəyɔlv kaa kpaɣa saaliya kufalaya na í tə wontuyv kupaɣv. Təfə, saaliya ŋke kaa hə wontuyv ŋkv na púyú teesi wəlvv. ²² Nəyɔlv kaa suu səlvm kufam ke səlvm huluv kupaɣ taa. Təfə səlvm kufam yasəyi huluv kupaɣ inəyi, na səlvm mpi na huluv pə wakəli yem. Ama huluv kufav taa ké pa suuki səlvm kufam.

Yesu kele kuyaku kəhesvuy tv
(Matiyee 12:1-8; Luku 6:1-5)

²³ Mpróyú Yesu na ı ifalaa pa faɣana təyənaya pee taale natəli tə taa ké kuyaku kəhesvuy kvli kv wule. Ƴəna ı ifalaa suu təyənaya pee pəlvv na mpaav. ²⁴ Tənaɣa Falisanaa təma Yesu si: Nyəni nyá ifalaa lakvuy mpi pə fei lapv ke kuyaku kəhesvuy wule tə yee.

²⁵ Ƴəna Yesu cə-we si: Ye mpv í ta kaləta paa pəcəyɔ mpi Tafiiti lapa waato wei pə caala-ı na nyəyəsı pu í na mpa pa we ı cəlv tə? ²⁶ Ƴəna ı suu Ƴə təyaya taa na í təyɔ potopotonaa mpa paa su Ƴə tə. Apiyataa ka kəna kətvlv səsə ke saa ıni. Pəyele pə fei si nəyɔlv í təyɔ potopotonaa mpeye yem na pə tá ké kətəlaa. Ama Tafiiti ná təyɔ-we. Haləna í ha ı taapalaa.

²⁷ Mpróyú Yesu tasa-we tətə si: Yvlv təə ké pa su kuyaku kəhesvuyv. Ama pa ta la yvlv ke kuyaku kəhesvuyv təə. ²⁸ Pə təə ké Yvlv Pəyaya má, ma ké kuyaku kəhesvuyv səsə təsiyisiyi.

3

Nkpaləkpəkaya tv təm
(Matiyee 12:9-14; Luku 6:6-11)

¹ Pəle pə waalı Yesu taɣana Yuta nyóma təkotile taa ké məlvv. Pə pamna ŋkpaləkpəkaya tv nəyɔlv ı ka we təna. ² Na yəlaa mpa paa we təna tə pá caɣaa na pá keŋna Yesu ké teu si pa naa si ı ká waası apalv inəyi kuyaku kəhesvuyv wule yaa isəna? Pa lakaya mpróyú si pá hiki nti paa waana-ı tə. ³ Mpróyú Yesu təma ŋkpaləkpəkaya tv si: Kvli na ń səŋ hekv taa.

⁴ Ƴəna Yesu pəəsi mpa pa caɣa mpv tə si: Ta mpaav taa, kupaɣtv ke pə mənə pá la kuyaku kəhesvuyv wule yaa isayaɣv? Paa waası yaa paa kv?

Ama pa ta cə si pulv. ⁵ Tənaɣa ı nyəna pa təna pa isenta na pa təm lapı-ı pááná, na pa taa huwee asaɣee wakəli ı lanje ke səsəm tətə. Ƴəna í tə ŋkpaləkpəkaya tv ıni si: Təv, loosi nyá niŋ.

Mpróyú ŋkpaləkpəkaya tv loosa ı niŋ, ləna ı niŋ hetı. ⁶ Tənaɣa Falisanaa luna Yuta nyóma təkotile taa ké kpaɣpaa, ləna pa na Heləti nyóma pá caɣa na pá maɣası isəna paa la na pá kv Yesu tə.

Samaa kənte ke Yesu kin

⁷ Mpróyó Yesu lu tēna tēfaw, na í na í fālaa pá polo Kalilee tenku nǎǎ, na samaa tuutuuma hu í waali. Samaa iní í ka luna Kalilee, na Yuta, ⁸ na Yosalem, na Itumee tetu taa, na Yaataní pǎǎ waali, na Tííí na Sitǎǎ pǎ acalae cǎl hǎǎǎǎ. Yēlaa pǎne pa nu mpi mpi Yesu tǎǎǎ lapu tǎǎǎ pǎ kotaxa í kinj ke sǎsǎm ke mpu. ⁹ Mpróyó Yesu tǎma í fālaa sí pá tǎǎǎ-í na kpuǎǎǎ, tǎǎfǎ samaa yunj ka nyǎkí-í. ¹⁰ Pǎ tǎǎǎ pulu tǎǎ, yēlaa nawa sí Yesu tǎǎǎǎ lapu na kǎtǎntǎnaa híkiyi alaafǎya. Iēna pa tǎna mpa pǎ wíkaxa tǎ, pá hulíyi sí pá híki-í na pá tokina-í. ¹¹ Ye alǎyaa loosa Yesu, pa sǎǎkí kiisuyu kǎ na pá lunji-í na pá tǎǎǎ sí í kǎ Isǎ Pǎyalu kǎ. ¹² Ama Yesu ná kalǎna-we sí pá taa yǎǎǎǎǎ mpu.

*Tillaa naanwa na naale kpav
(Matiyee 10:1-4; Luku 6:12-16)*

¹³ Mpróyó Yesu kpa pǎǎǎ tǎǎ na í yaa mpa í caa tǎǎǎ í kinj, na pǎle pá polo. ¹⁴ Tǎǎǎǎ í lǎsa pa taa yēlaa naanwa na naale na í ha-weye hǎte sí tillaa. Í lǎsa pǎle ye sí pá wee í kinj kǎ tam na í tiliyi-weye waasu lapu. ¹⁵ Na í ha-weye alǎyaa tǎǎǎǎǎ pǎsuyu. ¹⁶ Yēlaa naanwa na naale wei í lǎsaa tǎ pa hǎla ntǎ. Simǎǎǎ wei Yesu ha hǎte sí Piyee tǎ, ¹⁷ na Sepetee pǎyalu Saakí na í neu Yohaani. Pǎle pa naale ye Yesu ka ha hǎte sí Pǎwaneesi, na tǎle tǎ huwee ntǎ sí tǎǎ holuyu piya. ¹⁸ Na pá kaasí Antǎlu, na Filipu, na Paatelemii, na Matiyee, na Tomaa, na Alǎfe pǎyalu Saakí, na Tatee, na Simǎǎǎ wei í ka lǎkaxa tetu tǎkǎǎ tǎm taa tǎ, ¹⁹ na Yutaasí Isǎkaleeu wei í hulaa sí Yesu kolontunaa í kpa-í tǎ.

Yesu nyǎma kǎnte ke í kpaxav

²⁰ Pǎle pǎ waali Yesu mǎla tǎyaxa, na yēlaa tuutuuma tasa kotuyu pǎ tu fei. Halǎna Yesu na í fālaa pa ta híki tapacayale sí pá tǎǎǎ tǎǎǎǎ mayamaya. ²¹ Í nyǎma nu mpu, Iēna pá kǎl sí pá puki na pá kpa-í. Pǎ tǎǎǎ pulu tǎǎ, pa tǎǎǎǎ kǎ sí pǎ lǎkí-í kǎ.

*Yesu cǎǎ ke í tǎm tǎlaa
(Matiyee 12:22-32; Luku 11:14-23; 12:10)*

²² Isǎ Tǎm seyesǎlaa mpa pa luna Yosalem na pá kǎǎ tǎ pǎle pa tǎǎǎǎ sí: Yesu nyǎna Pesepute^a kǎ.

Iēna lǎlaa náá tǎǎǎ sí: Alǎyaa wulǎǎ tǎǎǎ ke Yesu tǎǎǎǎǎǎ alǎyaa lǎmpa.

²³ Mpróyó Yesu yaa-we na í se-e-weye isǎnaa sí: Isǎǎǎǎǎ Satani kǎ tǎǎǎǎǎ í tǎ? ²⁴ Ye kawulaxa wee na kǎ fei nǎǎǎ kǎlǎmǎǎ, nǎǎǎǎǎ ka saalǎǎǎ yem kǎ. ²⁵ Na yēlaa í we tǎyaxa taa na pá fei nǎǎǎ kǎlǎmǎǎ, nǎǎǎǎǎ tǎyaxa ñke ka saalǎǎǎ yem kǎ. ²⁶ Mpu tǎtǎǎǎ ye Satani wakǎǎǎǎǎ í tǎ na í kawulaxa nyǎma yooki pa taa pa tǎke, í kawulaxa yaa kǎ na í tǎǎǎ saali yem tǎkpaata.

²⁷ Nǎǎǎǎ kaa pǎsí na í sǎǎǎǎǎ tǎǎǎ tǎ tǎyaxa sí í kuuki í wontu na í tǎ te tǎǎǎ tǎ inǎǎǎ hǎkǎǎǎ ke ñmusi. Ama í kpa-í kǎ na í hǎkǎ-í tǎkǎǎǎǎǎ na pǎcǎ í sǎǎǎǎǎ wontu kuuu ke tǎyaxa taa.

²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesǎǎǎ, paa yēlaa kǎwakǎǎǎ kǎ tǎǎ isǎna, yaa paa pa yǎǎǎǎǎ isǎǎǎǎǎ we, Isǎ pǎsǎǎǎ na í hǎlǎ-weye suulu. ²⁹ Ama wei í kǎ yǎǎǎǎǎ isǎǎǎǎǎ ke Feesuyu Nǎǎǎǎǎ tǎǎ tǎ pa kaa husí pǎntu isǎǎǎǎǎ ke paa pǎcǎ. Pǎ tǎǎǎ pulu tǎǎ, pǎntu sǎǎǎǎǎ isǎǎǎǎǎ tam nyǎntu kǎ.

³⁰ Mpi pǎ tǎǎ Yesu yǎǎǎǎǎ mpu tǎ, pa tǎǎǎǎǎ-í kǎ sí í nyǎna ilǎǎǎ.

*Yesu too na í newaa
(Matiyee 12:46-50; Luku 8:19-21)*

^a 3:22 Pesepute: Alǎyaa wulǎǎ ke Yuta nyǎma yaakí sí Pesepute.

³¹ Μπόγύ Yesu too na i newaa apalaa nyóma pa kóma na pá səh awalı na pá tili si pá yaa-i. ³² Pə pamna yólaa samaa caɣaa na pá cəna Yesu. Tənaɣa pa heela Yesu si: Tə taa ce nyá nəɣo təo, nyá too na nyá newaa pa wenna nteɣe awalı na pá caa-ŋ.

³³ Μπόγύ Yesu nəɣo təkpaυ si: Aweɣe ma too na mpaɣa ma newaa ye? ³⁴ Yesu nyəna mpa pa təna pa caɣaa na pá cəna-i kotaya tə, ɔlena í tə si: Ii naa ma toonaa na ma newaa ntə. ³⁵ Pə taya pulv təo, mpa pa laki mpi Iso caaki tə pəntunaa ntə ma newaa na ma toonaa.

4

Mətutuuna təm

(Matiyee 13:1-9; Luku 8:4-8)

¹ Μπόγύ Yesu tasa seɣesuyv ke Kalilee tenku nəɣo. Tənaɣa yólaa kota i kin ke səsəm pə fei keesuyv. Haləna í kuli na í kpa kpułuyv taa na í caɣa. Na yólaa náa caɣa ateɣe lum nəɣo na inu i we kpułuyv taa ké lum taa. ² Μπόγύ Yesu seɣesa-weɣe təmnaa paɣale na isənaa seev taa. Haləna í keesi-we si: ³ I nu teu, tuulu poləna tuutu. ⁴ I tuukaya i mətutuuna, ɔlena lenna hoti mpaav nəɣo nəɣo na sumasi tii na si təɣo-ye. ⁵ Μπόγύ lenna hota kəwaw təo timpi tetv ta lim tə, na ale á təɣna nyov ke tetv we tətayasam tə pə təo. ⁶ Ilim kóma na pá haŋ na pá nyaya məhoo, ɔlena a wuli. Mpi tə, a ta hiki tetv si á ka hoosi kupaŋsi. ⁷ Pee lenna náa hoti səwa taa na ale a nyə isu a ká kuli teu, ɔlena səwa feɣe-ye na á kpisi ləłuyv. ⁸ Ama pee lenna ná hota tetv mʊsəŋ nyəntv taa. Μπόγύ ale a nyəwa na á kuli na á pu tuj na á ləli pee. Lenna ke pəcə, lenna ke maɣana, lenna ke səsəm səsəm.

⁹ Μπόγύ Yesu təma si: Ye wei i ké təm nułv pəntv í nu.

Yesu seɣesuyv na isənaa seev nyuyv

(Matiyee 13:10-17; Luku 8:9-10)

¹⁰ Pa kóma na pá luna kpeɣŋa, ɔlena mpa paa we Yesu cəłə tə na i ifalaa naanəwa na naale pá pəəsi-i si: Keesi-tuyv isənaa mpa n seɣ-tuyv mpv tə pa həwee.

¹¹ Μπόγύ Yesu cə-we si: Me, pə ha-meɣe si í nyi Iso Kawulaya təm kəŋmesətv. Ama isənaa seev taa ké kpaɪ nyóma ná nyəŋna pə tampana.

¹² Pəcə pə tisi na paa pa nyəna teu, pá taa ná.

Na paa pa nu teu, pá taa cekəna.

Təfə təo paa kəo na pá pəəna Iso təo

na í husi-weɣe pa isayətv.

Yesu kilisuyv ke mətutuuna təm

(Matiyee 13:18-23; Luku 8:11-15)

¹³ Μπόγύ Yesu pəosa-we si: I tá cekəna iso wei ma seɣ-meɣe mpv tə yaa? Na isənaɣale í ká cekəna isənaa lelaa mpa paa seɣ-me tə? ¹⁴ Pə we isu Iso Təm ke tuulu inu i tuuki. ¹⁵ Yólaa wee, na ye pa nu Iso Təm Satanu təŋ na í həɣəsi-təɣi pa taa ké kpaɣpaa. Pele pa wenna ntə isu pee nna a hota mpaav nəɣo nəɣo tə. ¹⁶ Pee wena ale a hota kəwaw təo tə, aleɣele mpa pa nu Iso Təm na pá mu-təɣi kpaɣpaa na lanhəłumle tə. ¹⁷ Ama paa yeke si tə sʊna-weɣe teu. Pa təkəɣi-təɣi tətantaa. Saa wei wahala nəɣəlv i ká tala, yaa Iso Təm təo konyəŋ tuyv ká kəo, ɔlena pá lu Iso seev taa ké kpaɣpaa. ¹⁸ Lelaa ná nəɣəsəna wena a hota səwa taa tə. Mpi tə pa təŋ Iso Təm nuv, ¹⁹ ɔlena ate cəne kəlapətv nəɣəseɣe na wənav kətəi puɣusi-we. Na konyuləŋ leləŋ kv təm ntəɣi pa taa, na halı tə caŋ na tə kpisi ləłuyv. ²⁰ Pə kaasa pee lenna ná hota tetv mʊsəŋ nyəntv taa. Aŋhaa, ale a wenna ntə isu yólaa

mpa pa nukı İso Təm na pá mu-təyi teu na pá ləlxəi pee tə. Ləlaa ke pəco, ləlaa ke mayana, na ləlaa ke səsəm səsəm.

Fətəla mvsyvv təm
(Luku 8:16-18)

²¹ M̄p̄óyó Yesu pəssa-we tətə sı: Yulb ká kpaɣa fətəla na í pamı-ı nyənaya tee yaa í svı-ı kato tee? Pə taya ye ı we timpı taa, pu na yəlaa tənə təyə paa sı-ı?

²² Kvhmeləm narəli pə feı sı pə kaa kuli pə tətə, pəcó mukaya tee pulb feı mpi pa kaa ləsi na paa wei í ná tə. ²³ Ye wei ı kə təm nulb pəntu í nu.

²⁴ M̄p̄óyó Yesu tasa-weye heeluyı sı: ı la laakalı na nti nti í nukı tə. Mayasəlaya ŋka mə mayamaya í mayasəyənə tə, ŋkeye İso ká mayasənə ı kvcsəŋ na í ha-me.

²⁵ Wei ı wəna təyə paa ha. Paa ləeki wei ı feına təyə pəciimaya wei ı wəna tə.

Kututumum nyov təm

²⁶ M̄p̄óyó Yesu tasaa tətə sı: İso Kawulaya wee kə isı yulb tuukuyı pee ke ı taale taa tə. ²⁷ Paa ı tooki yaa ı wəna ı ise, paa ilim paa əhoo, ı kaa nyı isənə pee anı a nyəkı na á laki məhoo tə. ²⁸ Tətv mayamaya lakənə na pə puı. Pə caaləyənə məhoo kə, waalı kə pə tuyı nyəŋ. Pəle pə waalı kə pee ná puı təcasəlaa. ²⁹ Pə puı mpv, ılena pá cə na pá husı na pá niki kum.

Səɣa pəle təm
(Matiyee 13:31-32,34; Luku 13:18-19)

³⁰ Yesu tasa yəɣətvu tətə sı: Pepeye tu keesənə İso Kawulaya ile yee? Na isə wei kə tu sɛe na pə keesı ka təm ile yee? ³¹ Ka nəɣəsənə kə isı səɣa pile. Pee nna pa tuuki tə a tənə a taa nté tə kələnə weev təminimini. ³² Ama ye pa tuu-te, tə puı kə na tə kpa səsəm na tə kəli tuusi ləŋsı. Na tə helı pilinjası ke səsəm, halənə suması kəŋ na sı tuyı tana ke sı hətv taa.

³³ Yaasinəa pəɣale isı mpv pə taka kə Yesu kpaɣaa na í seyesənə-we. ı mayasa isənə yəlaa mpa pa kotina-ı mpv tə paa pəsi na pá cəkənə tə. ³⁴ ı ta seyesı-weye natələyi yem na í ta keesənə pulb. ı na ı ifalaa pa kəma na pá caya pa tike, ılena í kilisi-weye pə tənə.

Kacuculaya heesvuv təm
(Matiyee 8:23-27; Luku 8:22-25)

³⁵ Kuyaku kənə ını kv taanaya tətə Yesu təma ı ifalaa sı: Tə tesı na tə polo kəten ŋkə tətə.

³⁶ Pa təma yəlaa ke yasuvv, ılena Yesu ifalaa kelı-ı kpuılvv ŋku kv taa ı ka caya tə, na kpuılvv lələŋ ka we ı kın tənə.

³⁷ Tənaya heelimuyı svv mapv na lvm huuki na pə watəyi pa kpuılvv taa, halənə kulə kv caa suyu. ³⁸ Pə pamna Yesu ná tv ı nyuvv ke lefeli na í təŋna tom na waalı tətə. M̄p̄óyó ı ifalaa feesa-ı sı: Tacaə, n suma yaa? Tə lepaya.

³⁹ ı fema ılena í kalənə heelim. Na í heeli lum sı: Su, hee tənə.

Tənaya heelim suma, na pə tənə pə hee təli. ⁴⁰ ılena í pəssi-we sı: Pepe tətə kə í wəna səyəntv ke mpv? ı ta te mə taa na İso kelə?

⁴¹ Səyəntv pu-weye səsəm na pá təŋ təma sı: Aweyele ını na pə kpeŋna heelim na tenku lum na pə nukənə-ı?

5

İləyhilu na afanaa pa təm
(Matiyee 8:28-34; Luku 8:26-39)

1 M̄p̄r̄ȳḡ pa tala Kalilee ten̄ku kot̄en̄ len̄ku ke Selasini nȳma tet̄u taa. 2 Yesu luna kp̄ul̄v̄v̄u taa k̄e k̄rak̄p̄aa, ɔlena ȳv̄b̄ n̄ɔȳv̄b̄ ɔ luna p̄laaŋ taa na ɔ s̄əŋi-i. 3 Apal̄v̄ un̄i ɔ ka h̄ii ɔl̄ɔv̄u k̄e, na ɔ w̄e p̄laaŋ taa. Paa al̄uk̄p̄ala maɣamaɣa ke paa h̄ək̄o-i pu cak̄i. 4 T̄əm̄ paɣal̄e ke pa kama-i ŋk̄pas̄i na ɔ p̄el̄i, na p̄a h̄ək̄o ɔ nin̄ ke al̄uk̄p̄ala na ɔ p̄t̄ət̄i p̄ə t̄əna. N̄ɔȳv̄b̄ f̄ei wei ɔ p̄əs̄əɣi na ɔ ŋmak̄əl̄i-i t̄o. 5 Pulasi taa na p̄laaŋ taa k̄e ɔ w̄e ɔlim na ahōo ke tam, na ɔ mak̄i kap̄usi na ɔ h̄eet̄əɣi ɔ t̄əɣi p̄eɛ.

6 Apal̄v̄ un̄i ɔ loosa Yesu k̄e pool̄uŋ, ɔlena ɔ kraɣa asewa na ɔ polo ɔ luŋ ɔ t̄eɛ 7 na ɔ kook̄i s̄i: ɔs̄ot̄aa ɔs̄o s̄os̄o P̄əyal̄v̄ Yesu, ma na-ŋ suwe? Ma wiina-ŋ, ha, nȳəni ɔs̄o, taa t̄v̄-m wahala.

8 P̄ə t̄əɣa pul̄v̄ t̄o k̄e apal̄v̄ un̄i ɔ ȳɔɔta mp̄v̄, Yesu ka t̄əma ɔ ɔl̄ɔv̄u k̄e s̄i ɔ se apal̄v̄ un̄i ɔ waal̄i.

9 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu p̄os̄a apal̄v̄ un̄i s̄i: Pa yaa-ŋ suwe?

ɔlena ɔl̄e ɔ c̄o-i s̄i: Pa yaa-m s̄i Kup̄iŋ ke t̄ə w̄e paɣal̄e t̄o p̄ə t̄o.

10 ɔlena apal̄v̄ un̄i ɔ wiina Yesu k̄e teu s̄i ɔ taa t̄əɣəni-w̄eɣe tet̄u nt̄i t̄ə taa.

11 Afanaa kal̄əkv̄ s̄əs̄əv̄ nak̄v̄li ku w̄e t̄ənaya p̄v̄v̄v̄ c̄əv̄b̄ na kv̄ tuliɣi. 12 M̄p̄r̄ȳḡ ɔl̄ɔɣaa mp̄e pa wiina Yesu s̄i ɔ yele na p̄a s̄v̄v̄ afanaa mp̄e pa taa.

13 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu tisaa. T̄ənaya ɔl̄ɔɣaa mp̄e pa yela apal̄v̄ un̄i na p̄a s̄v̄v̄ afanaa mp̄e pa taa. ɔlena p̄el̄e p̄a t̄v̄ cas̄əle ke yem na p̄a t̄ii kalakala na p̄a t̄v̄ l̄vm̄ na p̄a s̄i. Afanaa mp̄e pa nȳv̄v̄v̄ tala ɔsu iyisi naaleɣe (2000) mp̄v̄.

14 M̄p̄r̄ȳḡ afanaa mp̄e p̄a tiikilaa n̄a loma k̄rak̄p̄aa na p̄a polo na p̄a t̄əɣas̄i t̄əm̄ nt̄i, na t̄ə ȳek̄i k̄rak̄p̄aa ke acal̄eɛ taa na cacak̄əŋ t̄eɛ, na ȳəlaa lu s̄i pa naak̄i mpi p̄ə lapa t̄o. 15 Ȳəlaa k̄əma Yesu kin̄, ɔlena p̄a maɣana apal̄v̄ wei ɔ kin̄ ɔl̄ɔɣaa kv̄p̄iŋ ŋku ku w̄eɛ t̄o na ɔ ɔɣaa na ɔ suu wontu na p̄ə c̄epa ɔ t̄o. ɔlena s̄əɣənt̄v̄ kra-w̄e.

16 M̄pa pa na t̄əm̄ nt̄i na pa ɔs̄əp̄əle t̄o p̄a k̄eɛsa-w̄eɣe ɔs̄əna p̄ə lapa na ɔl̄ɔɣəhil̄u ɔl̄ɔɣaa se t̄o. Na mpi p̄ə lapa afanaa t̄o. 17 ɔlena ȳəlaa s̄v̄v̄ Yesu k̄e t̄eɛkv̄v̄v̄v̄ s̄i ɔ lu pa tet̄u taa.

18 Yesu k̄əma s̄i ɔ k̄p̄aa kp̄ul̄v̄v̄v̄u taa, ɔlena ɔl̄ɔɣəhil̄u un̄i s̄i: Ma t̄əŋəɣi-ŋ. 19 Ama Yesu kisaa na ɔ t̄əmi-i s̄i: M̄əl̄i nȳa t̄əɣaya taa k̄e nȳa nȳəma kin̄, na ɔ k̄eɛsi-w̄eɣe ɔs̄əna T̄acaa nȳəna nȳa p̄ət̄ət̄əle na ɔ la-ŋ t̄o.

20 M̄p̄r̄ȳḡ apal̄v̄ un̄i ɔ t̄eɛwa na ɔ niki mpi Yesu lapa-i t̄əɣo heel̄uɣu ke timpi pa yaa s̄i acal̄eɛ naan̄v̄wa t̄o p̄ə tet̄v̄ taa, na pa t̄əna mpa pa na n̄iwa t̄o pa laŋa c̄epa.

Yailu p̄eɛl̄o na al̄v̄ t̄əɣəll̄v̄ pa t̄əm̄ (Matiyee 9:18-26; Luku 8:40-56)

21 Yesu t̄əɣana t̄eɛv̄v̄v̄v̄v̄ ke kv̄t̄en̄ ŋku kv̄ t̄o ɔ ka w̄eɛ t̄o na kp̄ul̄v̄v̄v̄v̄. ɔlena ȳəlaa kv̄t̄i s̄əs̄əsm̄, na un̄i ɔ w̄e l̄vm̄ n̄əɣo. 22 M̄p̄r̄ȳḡ Yuta nȳəma t̄ək̄ot̄il̄e s̄əs̄o n̄əɣv̄b̄ ɔ k̄əma ɔ kin̄, pa yaa-i s̄i Yailu. ɔ na Yesu, ɔlena ɔ hot̄i ɔ n̄əh̄eɛ t̄eɛ, 23 na ɔ wiina-i t̄ək̄p̄eɛ s̄i: Ma p̄eɛliya caana n̄t̄eɣe s̄əŋ. La suulu na ɔ n̄ polo ɔ n̄ t̄əni nȳa nin̄ ke ka t̄o, na p̄ə waa-ke na k̄a hiki weesuɣu. 24 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu t̄əŋa-i na p̄a t̄eɛ, na samaa s̄əs̄o t̄əŋaya-i na p̄ə nȳəka teu.

25 P̄ə p̄am̄na al̄v̄ n̄əɣv̄b̄ ɔ ka w̄e t̄əna, hat̄oo puɔi naan̄v̄wa na naale taa k̄e ɔ t̄əŋna t̄əɣəlv̄v̄v̄v̄v̄ na p̄ə w̄e-i t̄əŋ. 26 ɔ n̄a wahalanaa ke fet̄aa t̄e, na hal̄i ɔ caŋ na ɔ t̄əɣo ɔ liɣitee t̄əna, p̄ə ta tu lap̄v̄ sooci maɣamaɣa. P̄ə m̄əlaa k̄e na p̄ə s̄əs̄əɣi kv̄s̄əs̄əv̄. 27 Al̄v̄ un̄i ɔ nu Yesu t̄əŋ, ɔlena ɔ t̄o na ɔ s̄v̄v̄ ȳəlaa samaa taa, na ɔ polo na ɔ tokina Yesu capa na ɔl̄e ɔ waal̄i t̄o. 28 P̄ə t̄əɣa pul̄v̄ t̄o, ɔ h̄v̄v̄wa ɔ taa k̄e teu k̄e s̄i: Ye ma p̄əs̄aa na m̄a tu hiki ɔ t̄o wontu na m̄a tokina te, pu waa-m. 29 T̄ənaya p̄ə t̄əma-i k̄rak̄p̄aa un̄i, na ɔ nu ɔ t̄ənv̄v̄v̄v̄v̄v̄ taa s̄i ɔ hika alaaf̄əɣa. 30 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu nu ɔ taa s̄i toma len̄na luwa. ɔlena ɔ p̄əs̄əna ɔ waal̄i k̄e samaa taa t̄əna na ɔ p̄əs̄ə s̄i: Awe tokina ma wontu?

³¹ İlena Yesu ifalaa cə-i si: A a, n naa yəlaa pəyalə nyəkəyi-η isəntə na ń tayaənəyi pəssuyv si awe tokina-η?

³² M̄p̄óyó Yesu nyəna i taa na i waali si i naa wei i tokina-i mpv̄ t̄. ³³ Alv̄ inu i nyəmá mpi p̄ə lapa-i t̄, İlena í sv̄v seluyv̄ na í polo i hoti Yesu n̄əh̄e t̄e na í heeli-i i tampana. ³⁴ T̄ənaɣa Yesu t̄əma-i si: Ma pu n̄ t̄əma İso na nyá taa t̄əɣ̄ p̄ə waasa-η. T̄eena lan̄h̄ul̄uml̄e, nyá kv̄t̄əη í t̄əη t̄əkr̄ataa.

³⁵ Yesu t̄əηna ȳəɣ̄ot̄uyv̄ ke mpv̄, İle tillaa luna Yuta nȳəma t̄əkotile s̄əso Yailu inu i t̄əɣ̄a n̄t̄e na p̄á heeli-i si: Nyá p̄eəlv̄ f̄eɪ. Taa t̄v̄ T̄əaa ke konȳəη ke yem.

³⁶ Ama Yesu ta nyəni pa kuȳəɣ̄ot̄ut̄v̄ si t̄ə ke pulv̄. İlena í t̄ə Yailu si: Taa nyá. Ama nyaa t̄e İso na nyá taa t̄e.

³⁷ M̄p̄óyó Yesu t̄əɣ̄əna pa t̄əna na p̄ə kaasi Piyee na Saaki, na íle i neu Yohaani pa tike. ³⁸ Pa tala Yuta nȳəma t̄əkotile s̄əso inu i t̄e, İlena Yesu ná yəlaa wiliyi na p̄á mak̄i kapusi ke s̄əsōm na p̄ə haηa yem. ³⁹ M̄p̄óyó i sv̄v t̄əɣ̄a taa na í p̄əsi-we si: Pepe t̄ə k̄é í wiki na p̄ə haηa mpv̄? P̄əɣ̄aɣa kane ka too kv̄t̄oo k̄é, ka ta si se.

⁴⁰ T̄ənaɣa t̄əɣ̄a nȳəma w̄əna-i. M̄p̄óyó i t̄əɣ̄əna pa t̄əna na p̄á luna awali. İlena í k̄p̄aɣa p̄əɣ̄aɣa c̄aa na ka too na i ifalaa toōso inu na p̄á sv̄v tim̄pi p̄aa h̄usa p̄əɣ̄a ηke t̄ə. ⁴¹ T̄ənaɣa Yesu t̄əka ka niη taa na í t̄ə si: Talita kum. T̄ə̄m t̄əne t̄ə h̄uw̄e n̄t̄e si: Ma heeliyi-η si ń kuli p̄eeliya nyá.

⁴² T̄ənaɣa p̄eeliya kula k̄p̄ak̄p̄aa na k̄á sv̄v t̄ənt̄e. Ka p̄usi ka w̄e naan̄wa na naale. Pa ná mpv̄, İlena p̄ə la-w̄eɣ̄e piti ke s̄əsōm. ⁴³ Ama Yesu k̄p̄aala-w̄e si p̄á taa yele na n̄əɣ̄olv̄ nu-ti. İlena í t̄ə si: I c̄ela-keɣ̄e kv̄t̄əɣ̄ov̄ na k̄á t̄əɣ̄ə.

6

Nasalet̄i nȳəma kisuyv̄ ke Yesu (Matiyee 13:53-58; Luku 4:16-30)

¹ M̄p̄óyó Yesu lu t̄əna na í polo icate nte t̄ə taa i puwa t̄ə, na i ifalaa ke i waali. ² Kuyakv̄ k̄h̄ēsv̄ȳv̄ talaa, İlena í niki s̄eɣ̄esv̄ȳv̄ ke Yuta nȳəma t̄əkotile taa. Yəlaa p̄əyalə nu i t̄ə̄m, İlena p̄ə la-w̄eɣ̄e piti k̄é s̄əsōm, na p̄á t̄əη si: L̄eɣ̄e i hika p̄əne inu p̄ə t̄əna isənt̄ə? Na nyəm̄ mpiȳile p̄ə ha-i mpv̄? Na isən̄aɣa i lak̄i piti t̄əma an̄e a taka k̄é mpv̄? ³ P̄ə t̄əɣ̄a Mal̄i p̄əyalv̄ kaaf̄ənt̄a? P̄ə t̄əɣ̄a Saaki na Yosee na Yuti na Sim̄əη na taalv̄? P̄ə t̄əɣ̄a t̄á na i newaa alaa nȳəma n̄t̄ə c̄əne?

P̄ə t̄ənaɣa mpv̄ p̄ə lapa pa lan̄a ke k̄p̄us̄əη na p̄á k̄p̄isi i t̄ə̄m m̄uyv̄. ⁴ M̄p̄óyó Yesu t̄əma-we si: İso kuȳəɣ̄ot̄ut̄v̄ tel̄əs̄olv̄ ta lan̄ sam ke tiili, ye p̄ə t̄əɣ̄a i maɣ̄amaɣa i icate taa, na i l̄olv̄ȳv̄ nȳəma na i t̄əɣ̄a nȳəma hekv̄.

⁵ I ta p̄əsi na í la piti t̄ə̄ml̄e nat̄ə̄l̄əyi t̄əna. Ye p̄ə t̄əɣ̄a kv̄t̄ənt̄unaa p̄əc̄ə wei i t̄ə̄v̄ i t̄əna niη na p̄ə waa t̄ə. ⁶ M̄p̄óyó i lan̄le c̄ep̄əna isəna pa f̄eina İso k̄é naani t̄ə.

Yesu ifalaa naale naale tiluyv̄ (Matiyee 10:5-15; Luku 9:1-6)

P̄əle p̄ə waali Yesu c̄ə̄o acal̄e nna a w̄e p̄əc̄əlv̄ t̄əna t̄ə a t̄ə̄o na í s̄eɣ̄es̄i. ⁷ İlena í yaa i ifalaa naan̄wa na naale na í tili-w̄eɣ̄e naale naale. Na í t̄ə-w̄eɣ̄e t̄əη si p̄á t̄əɣ̄ə̄n̄i al̄əɣ̄aa. ⁸ Na í heeli-we si: K̄p̄át̄óyó paasi, í taa t̄əki pulv̄ t̄ə̄t̄ə. I taa k̄p̄aɣa t̄əɣ̄ənaɣa, í taa t̄əki h̄uluyv̄, na í taa t̄əki liȳitee ke m̄ə sip̄anaa taa. ⁹ I l̄e n̄taηk̄p̄ala. I taa sv̄v w̄ontu na í t̄ə̄ni.

¹⁰ M̄p̄óyó i tasa-we t̄ə̄t̄ə si: Ye i tala icate taa na í sv̄v t̄əɣ̄a ηka ka taa, í c̄aɣ̄a t̄əna hal̄əna m̄ə k̄olv̄ȳv̄. ¹¹ Na ye pa ta m̄v̄-m̄eɣ̄e tiili yaa pa ta n̄una-me, í lu t̄əna na í k̄p̄iisi-w̄eɣ̄e m̄ə n̄əh̄ē mus̄uyv̄, na p̄ə h̄uli-we si í k̄p̄aala-we.

¹² M̄p̄óyú Yesu ifalaa tɛwaa na pá lakɪ yəlaa ke waasɪ sɪ pá layasɪ tɔntɛ. ¹³ Na pá tɔxɔnɪ alɔyaa payalɛ, na pá taa kɔtɔntɔnaa payalɛ ke nim na pá waa-wɛ.

Lum Səlv Yohaani kuyv
(*Matiyee 14:1-12; Luku 9:7-9*)

¹⁴ Yesu hæte tɔnɔna yaav ke paa timpɪ. M̄p̄óyú wulav Helɔtɪ nu Yesu taŋ. Na yəlaa lɛlaa náá tɔŋ sɪ: Isə Lum Səlv Yohaani ílɛ ɪ femna. Pə tɔw kɛ ɪ wɛna piti tɔma lapv pəsɔyɔ.

¹⁵ Ilɛna lɛlaa sɪ Ilii luna.

Pə kaasɪ lɛlaa ná tɔŋ sɪ lɔŋtaa Isə kuyɔɔtɔtɔ tɛləsəlaa taka nɔyɔlɔyɔ.

¹⁶ Helɔtɪ nu mpv, ilɛna í tɔ sɪ: Lum Səlv Yohaani wei ɪ nyɔyɔ ma yelaa na pá setɪ tɔ unɪ ɪ femna.

¹⁷ Nn kɔpam, wulav Helɔtɪ unɪ ɪ ka tɔmna sɪ pá kpa Yohaani na pá həkɔ-ɪ na pá tv-ɪ saləka taa. Pə taɔa pulv tɔw kɛ Helɔtɪ lapa mpv. ɪ ka kpaɔa ɪ taalv Filipv alv Helɔtɪyatɪ kɛ. ¹⁸ Ilɛna Yohaani yɔɔtɪ-ɪ sɪ: Pə ta mɔna sɪ ń lɛkɪ nyá taalv alv na ń suna nyá tɪ. ¹⁹ M̄p̄óyú Helɔtɪyatɪ taa wɪna Yohaani ke sɔsɔm, na í pɛkəxɪ sɪ ɪ kv-ɪ. Ama Helɔtɪ tɔw ɪ ta pəsɪ na í la pulv. ²⁰ Pə taɔa pulv tɔw, wulav Helɔtɪ nyáma sɪ Yohaani kɛ yɔlv kɔpav, ɪ kɛ Isə yɔlv. Pəyɛle ɪ nyanɔayana-ɪ kɛ, na í kentiɔɪ ɪ tɔw. Ye ɪ nu Yohaani tɔm pə pɛkəlɔxɪ-ɪ ɪ taa kɛ. Paa na mpv ɪ nyulaya sɪ ɪ nukɪ-tɪ.

²¹ M̄p̄óyú wulav Helɔtɪ lɔlvɔy kɔyaku acima talaa. Na í la acima na í yaa ɪ kawulaya taa sɔsaa sɔsaa na yoolaa sɔsaa, na Kalilee tɛtv taa nyɔyɔ nyáma nyɔyɔ nyáma. Sɛsɛ pə wɛɛ sɪ kɔyaku ŋkɔyɔ Helɔtɪyatɪ ká hiki mpi ɪ pɛkaya tɔ. ²² M̄p̄óyú Helɔtɪyatɪ unɪ ɪ pɛɛlv sɔv timpɪ yəlaa sɛɛ mpv tɔ na í paa. Ntɛna pá la Helɔtɪ na ɪ mɔvlaa mpɛyɛ lɛlɛŋ. Tənaɔa Helɔtɪ tɔma pɛɛlv unɪ sɪ: Səlɔmɪ-m mpi n caa tɔ, maa ha-ŋ.

²³ Haləna Helɔtɪ tuu sɪ paa mpiɔɪ ɪ səlɔma-ɪ, unɪ ɪ ká ha-ɪ. Paa unɪ ɪ kawulaya maɔamaya hɔyɔlvɔyɔ.

²⁴ Pɛɛlv unɪ ɪ luwa, ilɛna í polo ɪ pɔsɪ ɪ too sɪ: Pɛpɛyɛ ma səlɔmɪ-ɪ?

Ilɛna toto cɔ-ɪ sɪ: Tɔ sɪ ɪ ha-ŋ Isə Lum Səlv Yohaani nyɔyɔ. ²⁵ Tənaɔa ɪ mɛla wulav kɪŋ ke kpaɔpaa na í tɔ sɪ: Ma caa sɪ ń ha-m Isə Lum Səlv Yohaani nyɔyɔ ke nyənaya taa kɛ cənɛyɛ nɔnɔw.

²⁶ M̄p̄óyú wulav Helɔtɪ lanɔlɛ wakəla sɔsɔm. Ama ɪ tɛma tuuu ke ɪ mɔvlaa mpɛ pa təna pa ɪsɛntaa, ɪlɛ pə fɛɪ sɪ ɪ ká kisi. ²⁷ Tənaɔa ɪ tila tanɔlaa taa nɔyɔlvɔy kpaɔpaa sɪ í polo í kɔna Isə Lum Səlv Yohaani nyɔyɔ. Ilɛna tanɔlv náá tɛɛ saləka nan taa na í setɪ Yohaani nyɔyɔ. ²⁸ Na í tv-kɔyɔ nyənaya taa na í kɔw ɪ cɛla pɛɛlv unɪ, na ílɛ ɪ polo í cɛla ɪ too. ²⁹ Yohaani ifalaa nu mpv, ilɛna pá polo pá kpaɔa Yohaani na pá pi.

Yəlaa iyisi kakpasɪ caləsvɔy
(*Matiyee 14:13-21; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14*)

³⁰ M̄p̄óyú Yesu tillaa mɛlaa, ilɛna pá kɛɛsɪ-ɪ pə təna mpi pa lapa na pa sɛyɛsaa tɔ. ³¹ Mpa pa pukaya Yesu kɪŋ, na mpa pa kɔlayaa sɪ pa kɔpɛŋ tɔ pa payalɛ fɛɪ kɛɛsvɔy. Haləna Yesu na ɪ ifalaa pa ta na ɪsɛ sɪ pá tɔyɔ tɔyɔv maɔamaya. Ilɛna Yesu tɔ ɪ ifalaa sɪ: ɪ kɔw na tɛ luna kɔpɛŋa ke timpɪ nɔyɔlv fɛɪ tɔ na í hɛɛsɪ pɛcɔ maɔamaya.

³² M̄p̄óyú Yesu na ɪ ifalaa pa sɔv kɔvɔlvɔy ke pa tike na pá tɛɛna kɔpɛŋa tɔw.

³³ Ama yəlaa payalɛ loosa-wɛ na pá nyɪ-wɛyɛ kpaɔpaa. Ilɛna yəlaa lu acalɛɛ acalɛɛ na pá kpaɔa asewa na pá laalɪ-wɛyɛ tənaɔa tate.

³⁴ Yesu luna kpiɔɔvɔ taa na í na yɔlaa samaa, ðena pa tɔm lapi-ɪ pɔtɔtɔtɛ ke sɔsɔm. Pɔ taya pɔɔɔ tɔɔ, pa nɔyɔsɔna kɛ ɪsu heej wei í feina tiikilu tɔ. Ḿpɔyɔ ɪ seyeɔa-weye sɔsɔm. ³⁵ Pɔ kɔma taanaɔa ðena ɪ ifalaa polo na pá tɔm-ɪ sɪ: Cɔne kɛ nyutu taa kɛ, na ilim tema. ³⁶ Tɔyɔn-we na pá yeli kutɔyɔv yavɔ ke pɔcɔɔ pɔcɔɔ cacakɔj tɛe na pɔ acalɛe taa.

³⁷ Tɔnaɔa Yesu tɔma-we sɪ: Mu hana-weye tɔyɔnaɔa ke mɔ maɔamaɔa.

Ḿpɔyɔ Yesu ifalaa pɔɔsa-ɪ sɪ: Paa tu polo na tɔ ya kutɔyɔv ke Liyitee nyɔyɔv ɔmɔnɔv (200), pu tala yɔlaa paneyɛ we?

³⁸ Tɔnaɔa Yesu tɔma-we sɪ: I polo na í wiili na má ná, potopotonaa ɪsɔnaɔa í wɛna?

Yesu ifalaa wiilaa, ðena pá heeli-ɪ sɪ: Potopotonaa kakpasɪ na pɔ kaasɪ tiina ke naale.

³⁹ Ḿpɔyɔ Yesu tɔma ɪ ifalaa sɪ: I caɔasɪ samaa tɔnaɔa tintika tintika ke nyɔlɔwee tɔɔ. ⁴⁰ Tɔnaɔa pa caɔa loosi, lɛlaa ke nunɔwa (100) nunɔwa (100), lɛlaa ke nule na naanɔwa naanɔwa. ⁴¹ Tɔnaɔa Yesu kraɔa potopotonaa kakpasɪ na tiina naale ɪnɪ, na í teki ɪse na í see ɪsɔ kɛ í na tɔmle, na í faɔa-we na í cɛla ɪ ifalaa sɪ pá tala yɔlaa. Na í teɛsɪ tiina naale ke mpɔv tɔtɔ, na pá tala pa tɔna tɔpai. ⁴² Ḿpɔyɔ pa tɔna pa tɔyaa na pá haɔa. ⁴³ Na ɪ ifalaa koti hɔyɔlasɪ nsi sɪ kpisaa tɔ, na pɔ su tɔkɔn naanɔwa na naale. ⁴⁴ Mpa pa tɔyɔ mpɔv tɔ pa taa apalaa nyɔɔn tala ɪsu iyisi kakpasɪ (5000).

Yesu tɔnte ke lɔm tɔɔ

(Matiyee 14:22-33; Yohaani 6:15-21)

⁴⁵ Ḿpɔyɔ Yesu tɔma ɪ ifalaa ke pɔ waali kɛ kraɔkraa sɪ: I sɔv kpiɔɔvɔ na í teɛ-m nɔyɔ na í tesɔna Petesaita ɪcate tɔɔ. ðena Yesu náa saali tɔna na í paasɔna samaa yasɔv. ⁴⁶ Pa ya tɔma, ðena Yesu polo í kra pɔyɔv nakɔli kv tɔɔ kɛ ɪsɔ sɔlɔmɔv. ⁴⁷ Pɔ kɔma yuyɔ, ðe kpiɔɔvɔ tala tenku hekv taa kɛle, na Yesu we ɪ tike ke tetɔ tɔɔ. ⁴⁸ Ḿpɔyɔ ɪ loosa-we na pá saaki kpiɔɔvɔ pɔ feɪ pɔ polo. Heelim maki tulɔnɔa kɛ na pɔ mɔlɔyɔna-we na waali waali. Ḿpɔyɔ Yesu tɔma lɔm tɔɔ na í puki pa kin. Saa ɪnɪ pɔ wɔsɔna kampaaɔn kooɔ ke mpɔv. ⁴⁹ Pa na-ɪ na í tɔn lɔm tɔɔ, ðena pá hvɔ sɪ asɔnaali, na pá sɔv kapusi marɔv. ⁵⁰ Pɔ taya pɔɔ tɔɔ, pa tɔna pa naakaya-ɪ mpɔv tɔ pɔ lapa-weye sɔyɔntɔ ke sɔsɔm kɛ. Ama ɪ tɔma-we sɪ: I tɔki tɔnɔj, maɔa, í taa nyá.

⁵¹ I yɔyɔta mpɔv, ðena í kra pa kin ke kpiɔɔvɔ taa na í caɔa na heelim hee, na piti kra ɪ ifalaa ke sɔsɔm. ⁵² Pɔ taya pɔɔ tɔɔ, pa ta cɛkɔna potopotonaa mpɛ pa piti tɔmle ke pa lanɔkpusɔn tɔɔ.

Kvɔtɔntɔnaa waasɔvɔv ke Kenesaletɪ

(Matiyee 14:34-36)

⁵³ Yesu na ɪ ifalaa pa teɛsa tesɔvɔv ke lɔm na pá tala Kenesaletɪ tetɔ taa, ðena pá tɔ pa kpiɔɔvɔv na koteɔj. ⁵⁴ Yesu luna kpiɔɔvɔv taa kɛ kraɔkraa, ðena yɔlaa nyɔmɪ-ɪ. ⁵⁵ Tɔnaɔa yɔlaa sɔv cɔɔv ke tetɔ tɔna taa, na pá kelɪ kvɔtɔntɔnaa na pa kvhɔntɔnɔj na pá pukina-weye timpi timpi pa nuɔki sɪ ɪ wee tɔ. ⁵⁶ Paa timpiyɪ Yesu polaa te, paa ɪsu acalisɪ taa, paa acalɛe sɔsɔna taa, paa cacakɔj tɛe, yɔlaa kɔnɔyana pa kvɔtɔntɔnaa kɛ na pá hvɔyɔv-weye ɪcate patɔma taa, na pá wiikina-ɪ sɪ í yeɔ na pá tokina ɪ kpai nɔvmpɛe maɔamaɔa. Na pa tɔna mpa pa tokina ɪ kpai ɪnɪ tɔ pɔ waa-we.

7

Falisanaa kuvəyesətvn ke kotasi tōv
(Matiyee 15:1-9)

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Falisanaa na İso Tōm sevesəlaa napəli pa luna Yosalem na p̄a kōv na p̄a kotina Yesu. ² Pa nawa si i ifalaa lēlaa təkəna nin asilima, paa saŋəxi isu İso seətv taa yulv k̄a la na p̄əc̄o i tōv tō.

³ Tamp̄ana m̄p̄r̄ȳḡ p̄ə wē, Falisanaa na Yuta nyōma lēlaa tēna tōka pa caanaa kulap̄tvn ke teu kē. Ye pa ta saŋ p̄a nin təc̄eic̄e paa tōki. ⁴ Ye pa kōmna kuvyaku na p̄a ta sō lvm, paa tōki kutōv. Na p̄ə kaasi pa tēŋəxi ləŋtaa kulap̄tvn lentənaa isu kəp̄vnaa nyaalvuv, na nyənasi, na taanuseŋnaa, na kuhəntəŋ p̄ə nyaalvuv, na yaasināa paɣalē ke mp̄v.

⁵ P̄ə tōv kē Falisanaa na İso Tōm sevesəlaa pa p̄əsa Yesu si: Pepe tōv kē nyā ifalaa lōwa ta caanaa kulap̄tvn na p̄a təkəna nin asilima ke mp̄v?

⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu cō-wē si: P̄ə wē isu İsayii ka nawa cēsəlaa meye təkēlekele na p̄əc̄o i ŋmaa m̄ə tōm ke i takəlaya taa si:

Nəv̄ taa kē yəlaa panē pa saŋi-m yem.

Paa caa-m paa p̄əc̄əv̄ hatoo pa taa.

İso yəv̄təna mp̄v.

⁷ Pa seeki-m yem kē.

Pa kraɣa yəlaa kuv̄v̄t̄v̄t̄v̄

na p̄a sevesəxi isu İso nyətv.

⁸ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu tōma-wē si: İ yeki İso kuv̄heelitu kē na i paasəv̄əna yəlaa kuv̄sesətv.

⁹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu tasa-wēye yəv̄t̄v̄t̄v̄t̄v̄ si: İ kraɣa İso kuv̄heelitu na i fiyitina waali, na i paasəna m̄ə maɣamaɣa m̄ə kuv̄sesətv. ¹⁰ Moisi ka yəv̄t̄v̄t̄v̄t̄v̄ si: Se nyā caa na nyā tōv. Na tōtō si: Ye wei i tvv i caa yaa i tōv, isu pa ku-i. ¹¹ Ama mē m̄ə sevesəxi si yulv p̄əsəxi na i heeli i caa yaa i tōv si: Mpi ma ləsa ma wənəv taa si maa tena-ŋ tō p̄ə p̄əsə kəp̄əŋ. (İso kuv̄haham ke pa yaa mp̄v). ¹² Mu tasəxi yeluv̄u si yulv i səna i caa yaa i tōv tōtō. ¹³ Təne in̄i maɣamaɣa ke i wakələv̄əna İso Tōm na m̄ə kuv̄sesətv nti i teləsəxi tōma na i wē tō. Na i laki lentənaa ke paɣalē ke mp̄v tōtō.

Mpi pə laki yulv ke isayav tō
(Matiyee 15:10-20)

¹⁴ P̄əle p̄ə waali Yesu tasa samaa ke yaav ke i kin̄ na i tō si: M̄ə tēna təpai i nu ma tōm na i nyi si ¹⁵ pulv fei mpi p̄ə sv̄v̄ki yulv nəv̄ taa na p̄ə tii i hiluv̄u taa na p̄ə lap̄i-i isayav tō. Ama mpi p̄ə lukəna hatoo yulv lotu taa tō mpi p̄ə lakəna-i isayav. [¹⁶ Ye wei i ke tōm nulv p̄vnt̄v̄ i nu.]

¹⁷ Yesu kōma na i yele samaa na i sv̄v̄ təyaya, ilēna i ifalaa p̄əsi-i ituule n̄tē tē yaasi. ¹⁸ M̄p̄r̄ȳḡ i p̄əsa-wē si: P̄ə kpeŋna-mē m̄ə ta cəkəna-təv̄əle? İ ta nyi si pulv fei mpi p̄ə sv̄v̄ki yulv nəv̄ taa na p̄ə tii i hiluv̄u taa na p̄ə lap̄i-i isayav tō? ¹⁹ P̄ə taya pulv tōv, mpi p̄ə sv̄v̄ki yulv nəv̄ tō i hiluv̄u taa kē p̄ə tiiki. İlena p̄ə polo p̄ə luna i tapv̄v̄ tē, p̄i cak̄i i ləmayasē kin̄.

(Yesu yəv̄t̄v̄t̄v̄t̄v̄t̄v̄ si p̄ə h̄l̄i si yulv p̄əsəxi na i tōv p̄ə tēna).

²⁰ İlena Yesu tasa-wēye heeluv̄u si: Mpi p̄ə lukəna yulv taa tō mpi p̄ə lakəna-i isayav. ²¹ P̄ə taya pulv tōv, hatoo yulv taa kē i lotu taa maɣamaɣa ke i caaləv̄əna isayav ke h̄v̄v̄ na p̄əc̄o i la-ti. Paa asilima kulap̄tvn, paa ŋmuləv̄, paa yulv̄k̄v̄, ²² paa wasaŋkalətv, paa lēlaa nyəm nyulv̄v̄, na nyəməŋ na puv̄yusuv̄u na yem yem lap̄v, na isesēmlē na yəlaa caɣanav, na təh̄m na kuv̄m̄elent̄v̄. ²³ P̄ə tənaya mp̄v yulv taa kē p̄ə lukəna na p̄ə laki-i isayav.

Kanaah alv tòm
(Matiyee 15:21-28)

²⁴ Yesu lu tæna, ðena í polo tetv nti tæ we Tihi còlò tò tæ taa, na í çaya tøyaya nakæli ka taa. I ta sòli si yëlaa í nyi i tæ. Paa na mpv tete isu saha tò pa tema i tæ ké kulusuyu. ²⁵ Alv nõçòlò i pæliya ka hiina ðøyò. Mpróçy pa heela alv inøyi Yesu tòm, ðena í polo kpaçpaa ke Yesu kin na í hoti i tæ. ²⁶ Alv inu i ké piitim lempri tv ké. Pa lola-i Fenisii ke Sillii tetv taa. Mpróçy alv inu i tæma Yesu si i tøyoni i pæliya ñke ka ðøyò. ²⁷ ðena Yesu náa çò-i si: Yele na piya haça na pácó. Pæ ta muña si pá kpaça piya tøyona na pá tv hasi.

²⁸ Tønaya alv inu i çò-i si: Hai, ma çe, ye piya tæki na pæ pvtvta ate, hasi tøyoyi na si tóçøyi mee.

²⁹ Mpvuyte Yesu si: Nyá kvçççtv tæne tæ tæ kpe. Nyá pæelò ðøyòv sewa.

³⁰ Tønaya alv inu i ha lumaya na í kpe i tæ. I talaa ðena í mayana i pøyaya henta kato tæ, na ðøyòv tema seu.

Ntam kaayoyotaya waav

³¹ Pæle pæ waali Yesu lu Tihi tetv na í tøyna Sitøy na í fayana timpi pa yaa si Acalæe Naanowa tæ, na í mæli Kalilee tenku kin. ³² Mpróçy pa kóna-i ntam nõçòlò, i matøyi kumatv ké, u pæsøyi yoyotaya. Na pá wiina Yesu si í tæni niñ ke i tæ. ³³ Yesu læsa-i kpeeyæ, ðena í svsi i mpee ke i ñkpaññ taa na í la ntaçama ke i mpæle tó na í taa i nsømlæ. ³⁴ Na í teki i ise na í tisi feesuyu na í tæ si: Ifafata. (Tòm nti tæ huwæe nté si: Tvli na pa te taa).

³⁵ Tønaya ntam ñkpaññ tula kpaçpaa, na i nsømlæ hetu na í svv yoyotaya ke teu. ³⁶ ðena Yesu kpaali pa tæna si pá taa heeli-tøyi nõçòlò. Ama waatv inøyi pæle pa svv-tøyi kpaaløyv. ³⁷ Mpróçy pæ lapa yølaa ke piti ke səsəm pæ tv fei, na pá tøy si: Waasvuyv nté i waasøyi yaa. I laki na ntamaa maçamaça náa nuku na kamumusi náa yoyotøyi.

8

Yølaa iyisi liyiti (4000) caləsvuy
(Matiyee 15:32-39)

¹ Kvyeey inu i taa, samaa tasa kotuyu ke səsəm, pa feina kvtyøyv. Tønaya Yesu yaa i ifalaa na í tæ-we si: ² Yølaa panæ pa tòm we-m pætætæle. I nyæni kvyeey tooso kòlò pa we ma kin çæne na pa kotøyòv tema. ³ Ye ma yëlaa si pá kpeña nyçosi, lælaa ká kpisi tønøy ke mpaau taa. Pæ taya pulv, pa payale lu poolunj ké.

⁴ Tønayaale i ifalaa si: Leye yvulv ná hikiyi tøyonaça ke nyutv taa çæne na í çela kvpiñ kvne kv tæna?

⁵ ðena Yesu pççsi-we si: Potopotonaa isønaya í wena? ðena pá çò-i si: Naatosompçølaya ké.

⁶ Mpróçy Yesu heela samaa si: I çaya ate. Tønaya i kpaça potopotonaa mpæ pa naatosompçølaya na í sèe Içó ké í na tæmlæ, na í fayawe na í çela i ifalaa si: I çò na í tala-we. Na pæle pá la mpv. ⁷ Paa wena tiina sækpena ke pæçç tætv. Mpróçy Yesu sèe Içó ké í na tæmlæ ke pæ tæ, ðena í tv i ifalaa si pá tala-weçye-ye tætv. ⁸ Mpróçy pa tæna pa tøyaa na pá haça. ðena i ifalaa koti høyolasu nsi si kpisaa tò na pæ svv tækvñ naatosompçølaya. ⁹ Pæyele yølaa mpa pa tøyaa tò pa nyçøy ka tala isu iyisi liyiti (4000). Pæ tema mpv, ðena Yesu tæ-we si pá kpe. ¹⁰ ðena inu na i ifalaa pá kpa kvpuløyv taa ké kpaçpaa na pá polo timpi pa yaa si Taləmanuta tæ.

Falisanaa sələmυv ke Yesu piti təma
(Matiyee 16:1-4)

11 Mprəyó Falisanaa kəma na pá sʉv Yesu ke kreesənav. Na pá kuuki i nəyó si í la piti təmlə natəli na pə hólí si i tən luna ləó kɪn. 12 Tənaɣa Yesu məla i taa ké teu na í tə si: Kufalaɣ yəlaa mə, í pəkəxi piti təmlə suwe? Təmpana ke ma heeliyi-mə, í kaa na piti təmlə natəli se.

13 Mprəyó i yela-we na í taɣanı kpułvυv taa ké kpaυ na í tesəna kʉteɣ ləɣku təó.

Falisanaa na Heləti pa kəkʉsəm
(Matiyee 16:5-12)

14 Yesu ífalaa ka səó kʉtəyʉv kpaɣav. Potopoto kʉlʉm ka wenna pa kɪn ke kpułvυv taa. 15 Ulena Yesu kraalı-we si: I la laakalı na Falisanaa na Heləti pa kəkʉsəm.

16 Ulena i ífalaa sʉv təmaɣa təm si: Tə feina potopotonaa təyó i yəyətəyi mpu.

17 Yesu nu nti pa tənna yəyətʉvυv ke mpu tə, ulena í pəəsı-we si: Pepe təó ké í tən si í feina potopotonaa tə pə təó? Haləna saɣa í ta cekəna kele? I ta nyanta kele? Pə kv mə laɣatv ke? 18 I wena ise pəyele u naaki? I wena ɣkraɣɣ pəyele u nukı? I səwəɣa? 19 Saa wei ma faɣa potopotonaa kakpası na yəlaa iyisi kakpası (5000) təyó tə, təkʉɣ isənaya kəkʉpası suwa na í kraɣa? Mprəyó pa cəwa si: Naanʉwa na naale. 20 Pəle pə paasi waatv wei ma faɣa potopotonaa naatosompəyələɣa na yəlaa iyisi liyiti (4000) təyó tə, təkʉɣ isənaya í tv həyələsı kəkʉpası? Ulena pá tə si: Təkʉɣ naatosompəyələɣa.

21 Ulena Yesu pəəsı-we si: Pə na pə mpu na i ta cekənta?

Yʉlʉm ise kuluyv ke Petesaita

22 Pa tala Petesaita, ulena pá kəna-i yʉlʉm nəyʉlv, na pá wiina-i si í tokina-i. 23 Mprəyó Yesu həma i niɣ taa na í luna icate waalı, na í la ntayama na í taa yʉlʉm mɪ i ise, na í tənı i niɣ ke i təó. Ulena í pəəsı-i si: N naaki pułv?

24 Mprəyó yʉlʉm kʉsa ise na í tə si: Ma loosiyi yəlaa təcantələa na pá we isu tuɣ na pá tənɣ.

25 Ulena Yesu tasa i niɣ tənʉvυv ke yʉlʉm ise təó na pə waa-i. Ulena í nyənı pooluɣ na í na pə tənə təceicei. 26 Ulena Yesu heeli-i si í kpe. I taa məli icate taa.

Piyee hʉlvυv si Yesu ké Mesii
(Matiyee 16:13-20; Luku 9:18-21)

27 Yesu na i ífalaa pa kʉla tənə ulena pá tee Sesalee Filipv acalee taa. Pa we mpaas taa ulena í pəəsı i ífalaa si: Yəlaa tən si ma ké awe?

28 Mprəyó pele si: Pa tən si n ké Lʉm Səlv Yohaani. Lələa si Ilii, na lələa si n ké ləó kʉyəyətʉtv teləsələa taa nəyʉlvυv. 29 Tənaɣa i pəəsə-we si: Na mə se, mə huuki si ma ké awe?

Mprəyó Piyee nəyó təkpaυ si: N ké Mesii.

30 Ulena í kraalı-we si pá taa heeli-təyi nəyʉlv.

Yesu səm na í fem pə təm
(Matiyee 16:21-28; Luku 9:22-27)

31 Pəle pə waalı ké i sʉv i ífalaa ke heeluɣv si: Pə wee si Yʉlv Pəyaya má maə təyó kʉnyən ke səsəm. Na nyʉvυv nyəma na kətələa səsaa na ləó Təm seɣesələa ká lə-m, halı pá kv-m. Ule maə fe pə kʉyeɣ tʉsoo wule.

³² I heela-weyge-täyi təfoo ké yəlaa taa. M'p'ógó Piyee yaa-i kpeeha na í təkí-i-ti. ³³ Tənaɣa Yesu pəsəna í ifalaa təə na í kaləna Piyee ké teu si: Sataní tēe ma təə, nyá hūwēe ta ké Isə nyəna, yəlaa nyəna ké.

³⁴ Pəle pə waalı í yaa samaa na í ifalaa, ilena í tə-wē si: Ye wei í caa si í təŋi-m, pūntu í la í təyi awusa, na í səɣələyi í səm tesika na í təŋəɣəna-m. ³⁵ Pə taya pūlv, ye wei í pəkəyi í weesuyu təcūtutu í tēŋna sərv. Ama wei í lapa í təyi awusa ké ma təə, na ma Laapaałi Kupaŋ təə, pūntu ka hikina weesuyu. ³⁶ Ye yəlv pəsaa na í hiki antulinya nyəm təna na iní í maɣamaɣa í si í kawaaɣa nté wē? ³⁷ Pūlvrv wēe mpi yəlv ká kpaɣa na í laɣasəna í weesuyu tə? ³⁸ Ye wei í səpa ma fēele yaa ma kūsəyəsətu fēele ké kofalaŋ yəlaa pəne mpa pa kisa Isə ké təŋvrv na pá lakí isayatu tə pa həkū, Yəlv Pəyaya má maa si pūntu fēele tətəɣo ma məlvrv wule ké waatu wei maa kəə na ma Caa teeli na isataa tillaa naŋŋ nyəma tə.

9

¹ Yesu tasa-weyge heeluyi si: Tampana ké ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, mpa pa wē cəne tə pa taa lēlaa ká na Isə Kawulaya kəmma toma na pácó pá si.

Yesu isentaa laɣasvrv

(Matiyee 17:1-13; Luku 9:28-36)

² Kuyeeŋ naatoso tēewa, ilena Yesu kpaɣa Piyee na Saakí na Yohaani na pá polo puyv kəkəlvrv nakvli kv təə ké pa tike. Tənaɣa í laɣasa pa isentaa ké kpaɣaa. ³ Na í wontu paasi na tə hvlbmv təlaila isu kpoŋkromvlbmv na tə teeki kəkə. Nəɣəlv fēi atē cəne si í ká la na pvlrvrv hvlbmv mrv pə taka. ⁴ M'p'ógó í ifalaa tooso iní, pa nawa Ilii na Moisi na pá na Yesu pá yəɣətəyi. ⁵ Tənaɣa Piyee təma Yesu si: Taca, isu tə wēv cəne isəntə iní tə pə wē teu napələyi te. Ilē pə muna isu tə siki coka toosoɣo. Nyaya lēnte, Moisi ké lēnte, na Ilii ké lēnte.

⁶ Səɣəntu kpa Piyee na í taapalaa lēlaa na í laŋ kuyəɣətətu təɣo í yəɣəta mrv. ⁷ Ilēna isəŋmuntvrv nakvli kv kəə na kv takí-wē na pá nu pə yəɣəta ŋmuntvrv ŋkv kv tēe si: Ma luyi tēe Pəyaya ntə, í nuna-kē.

⁸ Tənaɣa Yesu ifalaa caa pa taa na pa waalı pa ta na nəɣəlv. Ye pə taya Yesu tike ké pa ná pa kíŋ.

⁹ Yesu na í ifalaa pa tiikayana puyv təə, ilena Yesu kpaalı-wē si: I taa heeli nəɣəlv ké nti í nawa tə. Haləna kuyəŋku Yəlv Pəyaya má maa si na má fe tə.

¹⁰ M'p'ógó Yesu ifalaa təkə təm ntəyi pa taa na pá pəəsəyi təma si: Pepeɣe səm na fem ilē?

¹¹ Pəle pə waalı Yesu ifalaa pəəsə-i si: Pepe təə ké Isə Təm sēyəsəlaa ná təŋ si Ilii ká caaləna kəntē?

¹² Tənaɣa Yesu cə-wē si: Tampana, pə wēe si Ilii ká kəna kancəalaya na í tayaŋi pə tənaya teitei na pácó. Ye mrv ntiyi pa ŋmaawa Yəlv Pəyaya təə si kaa na kuyəŋ ké səsəm na pá la-kēyē nyəŋ? ¹³ Ama ma heeliyi-me si Ilii tema kəntē na pá lana-i isu pa səlaa təɣo teitei isu paa ŋmaav í təm tə.

Pu nəɣəlv í alɣaa loou

(Matiyee 17:14-21; Luku 9:37-43)

¹⁴ Yesu na Piyee wē pa tala ifalaa lēlaa kíŋ, ilena pá maɣana samaa kotina-wē, na pá na Isə Təm sēyəsəlaa pá həŋ təm. ¹⁵ Tuu isu yəlaa nav Yesu tə pə yeyeta-weyge səsəm nte, na pá seeki na pá puki í sēv. ¹⁶ Ilēna í pəəsə í ifalaa si: Nti tə təə ké mə na-wē í həŋ?

¹⁷ M'p'ógó samaa taa nəɣəlv í cə Yesu si: Taca, ma kəna ma pəyaya ké. Ka hii iləɣəv ké na í la-kēyē kamumuka. ¹⁸ Paa timpíyi pə kuləna iləɣəv iní í pətəyi-kēyē

ateye. Na ka nɔyɔ taa lu kuhulanɔ, na ká salɔyi ka kela na ka tɔnuɔy kii tɔkekilee. Ma wiina nyá ifalaa si pá loo-i, pa ta pəsi.

¹⁹ Tɔnaya Yesu tɔma si: Yɔlaa lanɔkpusəɲ nyɔma me, wee isənaya má na-me tii caya na má tɔki mə kɔnyɔɲ? I kɔna-m pɔyaya ŋkeɣe cəne.

²⁰ M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya nyɔma pona-keɣe Yesu. Tuu isu dɔyɔɔ tu keesuɣu Yesu tɔ, i sɔv pɔyaya ŋkeɣele selisuɣu ke teu. Haləna ká hoti ate na ká pilimi na kuhulanɔ lukəna ka nɔyɔ taa. ²¹ Ilena Yesu pɔɔsi ka caa si: Waatu wei ké pə caala-keɣe lapu ke mpɔ?

M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya caa cɔ-i si: Hatoo ka pəcaatu pɛtɛpɛtɛ taa ké. ²² Tɔm payale ke dɔyɔɔ pɛta-keɣe kɔkɔ taa na lɔm taa si ká si. Mpɔ tɔ, hai, ye n ka pəsi nyəm ta pətɔtɔle na ŋ waasi-tv.

²³ Tɔnaya Yesu tɔma-i si: Pepe tɔɔ ké n tɔɲ si ye ma pəsəyi? Ye yulɔ tɛma i taa na Iɔ, pulɔ fɛi mpi i kpisiyi tɔ.

²⁴ M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya ŋke ka caa mapa kapuka si: Ma tɛma Iɔ na ma taa. Iɛ sənə-m na pə sɔɔsi.

²⁵ Yesu nawa samaa kotiyina-we, ilena í kaləna dɔyɔɔ inɔ, na í tɔm-i si: Iɔyɔɔ nyá wei n pəsəyi yɔlaa ke kamumusi na ntamaa tɔ, ma heeliyi-ŋ kɔlɔmɔya si ŋ se pɔyaya kanɛ ka waali. Taa tasa-keɣe tɔɲɔyɔ.

²⁶ Tɔnaya dɔyɔɔ inɔ i kiisaa na í paasi na í selisi-keɣe teu, ilena í se ka waali. M̀pɔ́yɔ́ pɔyaya fiyinaa. Haləna yɔlaa tɔ si ka sɔpaya tɔkɛm. ²⁷ M̀pɔ́yɔ́ Yesu kpa ka niɲ taa na í kɔsi-ke na ká sɔɲ isɔ.

²⁸ Yesu kəma na í sɔv tɔyaya na í na i ifalaa pá caya, nɔyɔlɔ ta siti pa taa. Ilena i ifalaa pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ ké tɔ ta pəsi na tɔ loo dɔyɔɔ inɔ?

²⁹ M̀pɔ́yɔ́ Yesu cɔ-we si: Iɔyɔɔ isu mpɔ, ye pə taya Iɔ səlɔmɔyɔ na səlɔmɔyɔ, pulɔ u tɔyɔnəyi-i.

Yesu sɔm na i fem pə tɔm tɔtɔ

(Matiyee 17:22-23; Luku 9:43-45)

³⁰ Yesu na i ifalaa pa lu tənə, ilena pá tɛsi Kalilee tenku. Yesu luɣu fɛi si pá nu i taɲ. ³¹ Pə taya pulɔ, i seɣesaya na í heeliyi i ifalaa si: Paa tv Yulɔ Pɔyaya maya yɔlaa niɲ taa na pɛle pá kv-m. Ama maa fe pə kɔyɛɛɲ tooso wule.

³² Iɛ i ifalaa ta cəkəna tɔm tənɛ. Pəyele pa nyamma tə pɔɔsɔyɔ.

Sɔsɔntv tɔɔ hɔm

(Matiyee 18:1-5; Luku 9:46-48)

³³ Yesu na i ifalaa pa tala Kapənahum, na Yesu sɔv tɔyaya taa, ilena í pɔɔsi i ifalaa si: Ntiyi í kpɛesayana tɔmɔya mpaasv taa?

³⁴ M̀pɔ́yɔ́ i ifalaa suma. Pə taya pulɔ tɔɔ, pa hɔɲaya sɔsɔntv tɔɔ ké mpaasv taa ké. ³⁵ Tɔnaya Yesu caya na í yaa pa naanɔwa na naale ke i kiɲ na í heeli-we si: Ye wei i caa i la mə nɔyɔ tɔɔ tv, pɔntv ká pəsi i tɔyi mə taa sɔkpelu ké, na mə tənə mə tɔmlɛ tv.

³⁶ M̀pɔ́yɔ́ i kpaɣa peiya na í si-keɣe pa isɛntaa na í wayali-ke. Ilena í tɔ-we si: ³⁷ Ye wei i mɔwa peiya kanɛ ka taka ké ma nyɔyɔ tɔɔ, maya pɔntv mɔwa. Na wei i tu mɔ-m pə taya ma tike ke i mɔwa. Ama pɔntv kpɛɲna wei i tila-m tɔyɔ na í mɔ.

Wei i fɛi ta tɔɔ i ké ta kolontu

(Luku 9:49-50)

³⁸ M̀pɔ́yɔ́ Yohaani heela Yesu si: Tacaə tə nawa nɔyɔlɔ na í looki alɔyaa na nyá hətɛ. Pəcɔ u tɔɲəyi-tv. Ilena taa kisina-i.

³⁹ Ama Yesu cōwa Yohaani si: I taa tarji-i si í taa la. Pə taɣa pulv tō, nɔɣɔlv fei wei i pəsəɣi na í la piti təmlə na ma həte ton na í te na í yɔɣoti isayatu ke ma tōw kə krakpra tō. ⁴⁰ Ye yulv ta ke ta kolontu, ta nyəŋ kə te. ⁴¹ Na ye wei i ha-meɣe lvm sasala ane si í kə Kilisiti nyəma, pntv kaa lan pə kasəɣa.

Lelv tusuyu sɔɣəntv
(Matiyee 18:6-9; Luku 17:1-2)

⁴² Mpróyó Yesu tōma si: Ye wei i lapa na piya nsi si mv ma tōm ke isəntō tō si taa nakəli pənti, pə nəɣəsəna pá paa pntv luyv tē kə puw na pá tvi-i tenju taa. ⁴³ Ye nyá niŋ tusiyina-ŋ isayatu lapv taa, seti-i. Sana n̄ svv weesuyv kɔpəŋkv taa na niŋ kulvməŋ, na mpi n̄ ka weena nyá niŋ təna na pá peti-ŋ tənaasəle səsəle taa kə kəkō ŋka kaa tenj tō ka taa tō. [⁴⁴ Təna sonsompee nna a tōki yəlaa nantv tō aa səki. Pəyele kəkō u tenj paa pəcō.] ⁴⁵ Ye nyá n̄səhəle tusiyina-ŋ isayatu lapv taa, seti-te. Sana n̄ svv weesuyv kɔpəŋkv taa na n̄səhəle kulvmtəle, na mpi n̄ ká weena n̄səhəe naale na pá peti-ŋ tənaasəle səsəle taa tō. [⁴⁶ Təna somsompee nna a tōki yəlaa nantv tō aa səki. Pəyele kəkō u tenj paa pəcō.] ⁴⁷ Ye nyá isəle tusiyina-ŋ isayatu lapv taa, hɔɣəsi-te. Sana n̄ svv Isə Kawulaya taa na isəle kulvmtəle na mpi n̄ ká weena isə naale na pá peti-ŋ tənaasəle səsəle taa tō. ⁴⁸ Təna sonsompee nna a tōki yəlaa nantv tō aa səki. Pəyele kəkō u tenj. ⁴⁹ Pə taɣa pulv tō, paa piti yəlaa təna tōw kə kəkō isv pa tukvuyv tōm ke tɔɣənaɣa tō tō.

⁵⁰ Tōm kə pulvəp mpi pə waasəɣi tɔɣo. Ama ye tōm ləŋ səpa, pəpəɣe paa la na pə ləŋ un̄ í tasa məlvuyv? I weena tōm ke mə taa na í weena tōma na lelenj.

10

Alv na apalv pa yav tōm
(Matiyee 19:1-12; Luku 16:18)

¹ Yesu lv təna, lēna í polo Yuta tetv taa na Yaatan̄ pɔɣo waalı. lēna samaa tasa kotuyv kə i kinj ke səsəm, na í niki-weɣe sɛɣesvuyv isv i tu lak̄i tō.

² Mpróyó Falisanaa napəli pa polaa si pa kuuki i nɔɣo. lēna pá pəsəsi-i si: Ta mpaav taa yulv pəsəɣi na í tɔɣoni i alv na?

³ Tənaɣa i pəsə-we si: Ntiyi Moisi ka heela-me si í la?

⁴ lēna pələ pá cə-i si: Moisi ná ha mpaav si yulv pəsəɣi na í ŋmaa i alv ke kisuyv takəlaya na í tɔɣoni-i.

⁵ Mpróyó Yesu cə-we si: Mə lanjpusəŋ tōw kə Moisi ŋmaa-meɣe kvəsəsvtō nti.

⁶ Ama hatoo antulinya ŋmav kancaalaya taa Isə ŋma apalv na alv kə. ⁷ Pə tōw kə apalv ká yelev caa na i too, na í na i alv pá caya. ⁸ Na pa naale pá pəsi yulv kulvm. Saa un̄ pa ta ke yəlaa naale tōtō. Ama pa pəsə yulv kulvm kə təkōŋ. ⁹ Ye mpv ile, yulv í taa yasv mpi Isə kpentaa tō.

¹⁰ Pa kəma na pá svv təyaya, lēna i ifalaa tayani-i tōm pəsəsvuyv ke nti un̄ tō taa.

¹¹ lēna í cə-we si: Ye yulv tɔɣona i alv na í kpaɣa lēlv, i wakələna kancaalaya nyəŋ, pəcō i lapa wasanjalətv. ¹² Na mpv tətəɣo na alv, ye í kisa i paalv na í saa kvfalv, i lapa wasanjalətv.

Piya səkpesi kɔpəntv kooluyv
(Matiyee 19:13-15; Luku 18:15-17)

¹³ Yəlaa pukayana piya ke Yesu si í tən̄i si tōw kə niŋ. Ama i ifalaa kaləna si kəntaa. ¹⁴ Yesu ná mpv, ile pə ta maɣa-i. lēna í tō i ifalaa si: I yelev na piya kəw ma kinj, í taa kayati-si. Pə taɣa pulv tōw, mpa pa we isv piya tō, mpe pa tənna Isə

Kawulaya. ¹⁵ Ma heeliyi-meɣe tampana si ye wei i ta pəsi isu pəyaya na Iso təyo i təw kə kawulaya, pəntu kaa la ka tu ke paa pəw.

¹⁶ İlena Yesu kpaɣa-səyi i niŋ taa na i təni niŋ ke si təw, na i kooli-səyi kəpantv.

Yulv toŋ tv təm

(Matiyee 19:16-30; Luku 18:18-30)

¹⁷ Yesu təkaya mpaav, ilena apalv nəɣəlv i kpaɣa asewa na i kəw i luŋ i tɛɛ na i pəwsi-si: Taca a kəpəŋ, pəpəyɛ pə wɛɛ si maa la na má hiki weesuyv ŋku ku tɛŋ tə?

¹⁸ Tənaɣa Yesu pəwsi-si: Pə lapa isəna na n yaa-m si kəpəŋ? Nəɣəlv ta ke kəpəŋ ye pə taɣa Iso tike. ¹⁹ Ntəŋ n nyəmə nti pa suwa si: Taa kv yulv, taa la wasaŋkalətv, taa ŋmul, taa suu ləlv ke təm, taa puɣusi ləlaa. Se nyá caa na nyá too tə?

²⁰ Mpróyú apalv un i cə-i si: Taca, ma təka kəsəsutv nti tə tənaɣa hatoo ma pəcaatu kə.

²¹ Mpróyú Yesu nyəna-i təpŋŋ, ilena i luɣv lapv-i, na i təmi-i si: Kələmtv tike təkəŋ kaasəna-ŋ lapv. Pəlv na n pɛɛti pə təna mpi n wɛna tə, na n tala kənyantənaa ke pə liyitee, na cele n ssv toŋ ke isətəa. Ye n tɛma ŋpróyú lapv, ilə n kəw na n təŋ-i-m.

²² Ama apalv un i nu mpv, ilena i isəntaa nyəŋ na i lanle wakəli tətəɣətəɣə na i tɛɛ. Pə taɣa pəlv təw, i ka wɛna kə pə tu fɛi.

²³ Yesu caa i ifalaa isəntaa, ilena i heeli-wɛ si: Ama liyitee nyəma Iso Kawulaya ssvv wɛ katə kə pə tu fɛi.

²⁴ Təm nti i yəɣəta mpv tə tə lapa i ifalaa ke piti. İlena Yesu tasa-wɛyɛ heeluyv si: Nnn, ma piya, si yulv i ssv Iso Kawulaya taa tə pə wɛ katə kə fa. ²⁵ Isəna mpi pə wɛ yooɣoo kə katə si i ssvna pənyalaya pəyuv na i lu tə, mpv tətəɣə pə wɛ liyitee tə ke katə si i ssv Iso Kawulaya taa. Halv pə tu tɛɛ mpv.

²⁶ Tənaɣa pə tasa-wɛyɛ piti lapv ke səsəm, na pá təŋ təma si: İle awɛ ka tələna ntɛyɛ-ti lə?

²⁷ Mpróyú Yesu nyəna-wɛ, ilena i tə-wɛ si: Yələa kiŋ ke pə fɛi pəsuyv. Ama Iso kiŋ pə fɛi mpv. Pə taɣa pəlv təw, Iso u kpisiyi pəlv.

²⁸ Tənaɣa Piyɛ təma-i si: Təw, ta yela pə təna təkpataa kə na taa hu nyá waali.

²⁹ İlena Yesu cə-i si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, ye nəɣəlv yela i təyaya, yaa i taalvnaa na i kəɣənaa, yaa i newaa, yaa i too, yaa i caa, yaa i piya, yaa i haləmnaa ke ma təw, na Laapaali Kəpəŋ təw, ³⁰ pu ha pəntv ke pə təm nuŋvwa (100) kə atə cəne na pəw. Paa tɛɛsi, paa taalvnaa, paa kəɣənaa, paa newaa, paa toona, paa piya, paa haləmnaa, na pə tənaɣa ŋpróyú wahalanana taa. Pəyɛle i səm waali i ká wɛna weesuyv ŋku ku tɛŋ tə. ³¹ Mpa pa wɛ ləlv kə kaɣana tə, pa taa paɣalə ká məli waali. Na waali nyəma paɣalə náá məli ləlv.

Yesu səm na i fem təm tətə

(Matiyee 20:17-19; Luku 18:31-34)

³² Pa wɛ mpaav taa na pá puki Yosalem, ilena Yesu tɛɛ i ifalaa ke nəɣə, na pələ pá təŋna piti. Na mpa pələ pa təŋaɣa-wɛ tə pələ pa kaɣana səɣəntv. Mpróyú Yesu taɣana yaav ke pa naaŋvwa na naalɛyɛ i kiŋ, na i heeli-wɛyɛ mpi pu maɣana-i nəwəntə tə. ³³ Nti i heela-wɛ təɣələ si: Təw, tə puki Yosalem isəntə tə, paa kpaɣa Yulv Pəyaya má na pá tv-m kətələa səsaa na Iso Təm sɛyɛsələa pa niŋ taa. Paa tə si pá kv-m. Paa kpaɣa-m na pá tv-m mpa pa ta nyi Iso tə pa niŋ taa. ³⁴ Pələ paa paana-m na pa tv-m ntayama, na pa casa-m akpatɛɛ. Pələ pə waali ilena pá kv-m. Ama maa fe pə kuyɛŋ tooso wule.

Mpi Saaki na Yohaani pa sələmaa tə (Matiyee 20:20-28)

³⁵ Pələ pə waali, Sepetee pəyalaa Saaki, na Yohaani, pa pola Yesu kinj na pá təmi-i si: Taca, tə caa si n̄ la-tuyv mpi tu sələmi-ŋ tə. ³⁶ Tənaŋa Yesu pəsa-wə si: Pepeye í caa si má la-mə?

³⁷ M̄póyó pa cəwa si: Saa wei n ka wée nyá teeli kawulaya taa tə tə caa si n̄ ye le na tə caya nyá cəb. Lelə ke nyá ntəyən tə, na lelə ke nyá mpətəŋ tə.

³⁸ Tənaŋa Yesu pəsa-wə si: I ta nyi mpi í sələməyi tə ye? I pəsəyi na í təyə wahala səsə wei maa təyə tə? Paa sə-m Isə lum mpi tə, í pəsəyi na í sə-wi?

³⁹ M̄póyó pa cəwa si: Tu pəsi.

Ilena Yesu cə-wə si: Tampəna, í ká təyə wahala səsə wei maa təyə tə, na í sə Isə lum mpi paa sə-m tə yaa. ⁴⁰ Ama pə taya ma ləsəyəna mpa paa caya ma ntəyən tə yaa mpa paa caya ma mpətəŋ tə tə. Mpa pa tə Isə tayana lona ane tə pələ pa kena a nyəma.

⁴¹ Yesu ifalaa naanəwa wei í kaasaa tə ilé í na mpv, ilena í taa wuna Saaki na Yohaani. ⁴² Tənaŋa Yesu yaa pa təna na í tə-wə si: I nyəma si mpa pa nyənəyi isu yəlaa awulaa tə pələ pa təkí kawulaya ke leləaa tə. Na mpa pələ pa ké kofeelaa tə pələ pa ŋmakələyi səkpeema. ⁴³ Pə fei n̄póyó mə kinj se. Nti təyələ si, ye mə taa wei í caa í la səsə ke mə heku, p̄ntv í pəsi mə təmle tu. ⁴⁴ Na ye mə taa n̄yələ í caa í la mə n̄yə tu, p̄ntv í pəsi mə təna mə yom. ⁴⁵ Pə taya p̄lv tə, Yvlə Pəyaya ma tətə ma ta kə si má təyə cecəele. Ama ma kəmayə si ma pəsəyi yəlaa təna təmle tu, na má ha ma weesuyə na pə cə yəlaa payələ ke pa yomle taa.

Yvlm Paatimee təm (Matiyee 20:29-34; Luku 18:35-43)

⁴⁶ M̄póyó pa tala Yeliko. Yesu na í ifalaa, na yəlaa samaa pa kəma si pa luki icate n̄tə tə n̄yə ilena pá mayana yvlm n̄yələ, Timee pəyalə Paatimee, na í caya mpaav n̄yə tə na í laki pala. ⁴⁷ M̄póyó pa heela-i si: Nasaletí Yesu təkəna. Tənaŋa í koo səsəm si: Tafiiti Pəyaya Yesu, nyənə ma pətətəle.

⁴⁸ Tənaŋa payələ kaləna-i na pá heeli-i si í su. Ama í səsə kouu ke səsəm si: Tafiiti Pəyalə, nyənə ma pətətəle.

⁴⁹ M̄póyó Yesu səŋaa, na í tə si pá yaa-i.

Tənaŋa pa heela yvlm si: Nyaya apalvə na n̄ kul, í yaa-ŋ.

⁵⁰ Ilena í lə í kpaí na í kul təwaka na í polo Yesu kinj. ⁵¹ M̄póyó Yesu pəsa-i si: N caa ma la-ŋ we?

Ilena yvlm cə-i si: Taca, ma caa ké si n̄ la na má naaki.

⁵² Tənaŋa Yesu təma-i si: Polo, nyá taa tēmnəv ke Isə waasa-ŋ ké.

M̄póyó í svv nav ke təna in̄yə kpa kpa na í təŋəyi Yesu ke mpaav taa.

11

Yesu cayan ke kpaŋaya (Matiyee 21:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19)

¹ M̄póyó na í ifalaa pa tala Olifinaa p̄yv. Waatu un̄ tə pa kpeyətəna Yosalem. Pa fei poolv na Petafasi na Petanii. Tənaŋa Yesu tila í ifalaa taa naale ² si: I polo icate n̄tə tə wə mə n̄yə tə tə tə taa. I takí kpa kpa tə í ká mayana pa tv kpaŋaya p̄le natələyi ŋmənaŋa. N̄yələ ta caya tə tə. I he-ti-te na í kəna. ³ Ye n̄yələ pəsa-mə si: Pepe tə kə í laki mpv? Ile í cə p̄ntv si: Tə səsə caakəna, ye í tēma í ká mələna-keye n̄əvə kə cəne.

⁴ I ifalaa teeɁwa, Ɂlena p  maɁana kpaɁaya pile nteɁe mpaaw taa, na p  tu-keɁe Ɂm naya ke t yaya nak li ka n Ɂo, Ɂlena p  heɁi-te. ⁵ M r y  mpa paa we t na t  pa taa nap li pa p ssa-we si: Pepeye   laki t na? I heɁayi kpaɁaya pile nte suwe?

⁶ M r y  Yesu ifalaa c wa  su Yesu ka heela-we t , Ɂlena p  yeɁe-we na p  teeɁna. ⁷ Na p  pona-teɁe Yesu, na p  p  t  t o k  pa wontu, na Yesu caya p  t o. ⁸ M r y  y laa payale p  pa wontu ke mpaaw taa, na leɁaa n a  e hatu na p  p . ⁹  lena mpa paa we Yesu n Ɂo t o na mpa paa we   waali t  p  kooki si: Paa wei   tu  so k  teeli.  so   weɁ wei   k Ɂna Tacaa toɁ t    waali. ¹⁰  so   heɁi kawulaya  ka ka t Ɂna k nte t ,  ka ka k  Tacaa Tafiiti ny ka t . Paa wei   tu  so k  teeli ke hatoo  sotaa.

¹¹ Yesu tala Yosalem, Ɂlena   suv  so t seɁe taa. I ny na   taa na   waali k  teu, Ɂlena   na   ifalaa naan wa na naale p  tee Petanii ke ilim tema tem t  p  t o.

*Yesu t Ɂsa fiki t y  ke mpusi
(Matiyee 21:18-19)*

¹² K  fema na p  luki Petanii,  e ny Ɂo si kpa Yesu keɁe. ¹³ M r y    loosa fiki t y  ke pooluɁ na k  l pa t kpimm.  lena   polo si ntanyu  s nt  k  lula pee. I k ma na   tala k  tee, Ɂlena   maɁana hatu tike. Mpi t , p  ta ke fiki tuɁ l luy  waatu. ¹⁴ T naya Yesu t ma fiki t y   ku si: N ɁoɁ kaa tasa ny  pile ke t Ɂny .

Na   ifalaa nu mpv.

*P et laa t ɁɁny v ke  so t seɁe taa
(Matiyee 21:12-17; Luku 19:45-48; Yoha u 2:13-22)*

¹⁵ M r y  Yesu na   ifalaa pa tala Yosalem.  lena Yesu suv  so t seɁe taa na   niki t ɁɁny v ke mpa pa p etaya na mpa pa yakaya t . Na   p si liyitee y k l a taap l na ke alele, na alukukunaa p et l a k elasu t t . ¹⁶ I ta tisi si n ɁoɁ   s Ɂ li pulu na   t Ɂna  so t seɁe taa. ¹⁷ P le p  waali   seɁesa-we si: Pa  maawa  so T m taa si, paa yaa ma t yaya si y l a t na  so t s l mle. Ama m  p sa-keɁe  m l a t yaya.

¹⁸ K t l a s saa na  so T m seɁes l a nu mpv, Ɂlena p  p ek yi  s na paa la na p  k  Yesu t . Ama paa wena   s Ɂ ntv. P  taya pulu t o,   k seɁes tv suv y l a samaa ke teu k  p  tu fei.

¹⁹  lim k ma na p  te Ɂlena Yesu na   ifalaa p  k li  cate taa na p  lu.

*Fiki t y   ku k  w l a t  k  t m
(Matiyee 21:20-22)*

²⁰ Tev fema na p  k li tanan  ke l Ɂ na p  teeɁi, Ɂlena   ifalaa na fiki t y   ku na k  w l a t w Ɂw Ɂ na p  k Ɂna k  kite. ²¹ Piyee t ssa nti tu lapa t  Ɂlena   t  si: Ny ni Tacaa, fiki t y   ku n ka t Ɂsa mpusi t  k  w l a t w Ɂw Ɂ.

²² M r y  Yesu t ma   ifalaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces yi, ye   tu  so k  naani, ²³   p s Ɂi na   t  pulaya kane si k  k esi na k  hoti tenku taa. Ye   tema m  taa t kpaataa si pu la na sika fei, p  laki k . ²⁴ P  t o k  ma heeliyi-me si p  t na mpi   s l m yi  so t    huvi si   tema-w yi hikuyu,  e paa ha-meɁe-wi. ²⁵ Saa wei   k l yi s l m yv t , ye   nawa si m  na n ɁoɁ   wena nat li,  e   k t yi m  taa. Waatu in yi m  Caa wei   we  sotaa t ,   k  husi-meɁe m   sayaɁu t t . [²⁶ Ye m  t Ɂ nt lenaa wak l Ɂna-me na u hul yi-weɁe suulu na   tayanu, m  Caa wei   we  sotaa t ,   kaa husi-meɁe m   sayaɁu t t .]

*Yesu p s yv t m
(Matiyee 21:23-27; Luku 20:1-8)*

²⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu na ı ifalaa pa tasa Yosalem ke pote, na Yesu polo na ı c̄oaki Iso t̄asele taa. T̄ənaɣa k̄ət̄əlaa s̄əsa, na Iso T̄əm seɣes̄əlaa, na s̄əsa pa k̄əma ı k̄iɲ, ²⁸ na pá p̄əsi-ı si: Kan̄kante n̄teɣe n̄ makı nyá taa na ı́ laki is̄ənt̄ə? Yaa awe tu hana-ɲ p̄ə m̄p̄raav?

²⁹ T̄ənaɣa Yesu c̄ə-we si: Maa p̄əsi-m̄eɣe t̄əm k̄olum̄t̄v. Ye ı c̄ə-m-tı, ıle maa heeli-m̄eɣe kan̄kante n̄te ma makı ma taa na má laki is̄ənt̄ə t̄ə. ³⁰ Iso yaa ȳəlaa tilina Yohaani si ı s̄əəki ȳəlaa ke Iso lum? ı c̄ə-m.

³¹ M̄p̄r̄ȳḡ pa maɣasa-t̄əɣı pa taa pa tike. ılena pá t̄ə si: Ye t̄ə t̄əma si Iso tilina-ı, ı ká p̄əsi-tv si: Na pepe t̄ə k̄é ı tá mv ı t̄əm? ³² P̄əyele ye t̄ə t̄əma si ȳəlaa tilina-ı...

(Pa nyanɣana samaa. P̄ə taɣa p̄ulv t̄ə, ȳəlaa nȳənaɣa Yohaani ke Iso kuȳəɣət̄v tel̄əsvlv k̄ur̄aɲ k̄é).

³³ M̄p̄r̄ȳḡ k̄ət̄əlaa s̄əsa p̄əəna Yesu si: T̄ə ta nyı. T̄ənaɣa Yesu ná c̄ə-we si: An̄haa, ma kaa heeli-m̄eɣe kan̄kante n̄te ma makı na má laki is̄ənt̄ə t̄ə.

12

T̄əmle nȳəma asayaa t̄əm

(Matiyee 21:33-46; Luku 20:9-19)

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu svv k̄ət̄əlaa s̄əsa k̄é is̄ə seev si: Yvlv n̄əɣlv ı ka s̄əna les̄eɲ t̄uɲ ke taale t̄əcu. Na ı ɲma koluɲa na ı c̄əəna, na ı la timpı ı ká nyaas̄əɣı p̄ə lum t̄ə. Na ı ɲma akele tan̄kav n̄əɣlv, wei ı t̄ə pa s̄əɲəɣı na pá feɲıɣı t̄ə. ı tema m̄p̄v, ılena ı caa ȳəlaa na ı su t̄ə taa, ılena ı tee yela. ² P̄ə k̄əma na p̄ə tala t̄uɲ ıni ı kooluyv waatv, ılena ı k̄vsi ı tillu n̄əɣlv si ı polo t̄əmle nȳəma k̄iɲ na pá cele-ı ıni ı tete. ³ T̄ənaɣa t̄əmle nȳəma m̄p̄e pa k̄pa tillu ıni na pá má. ılena pá t̄əɣvni-ı ı niɲ naan̄vwa t̄əɣəɣəli. ⁴ M̄p̄r̄ȳḡ taale tv ıni ı tasa tillu lelv ke kusvɣv na ı tili. ılena pá k̄pa ıle na pá má ı nyvɣv ke teu na pá tvv-ı. ⁵ M̄p̄r̄ȳḡ taale tv tasa lelv ke tiluyv, ılena pá k̄pa ıle na pá kv. Pa lapa m̄p̄r̄ȳḡ t̄əm payale t̄ət̄ə. Pa mapa lelaa na pá kv lelaa. ⁶ Yvlv wei pu kaasa taale tv ıni ı k̄iɲ t̄əɣle ı maɣamaɣa ı kvlvsv wei ı luyv svv teu t̄ə. ıleɣe ı teesa tiluyv ke pa k̄iɲ, na ı hvvki si paa nya ı p̄əɣaɣa is̄əle. ⁷ Ama t̄əmle nȳəma m̄p̄e pa heela t̄əma si: ı loosiɣı k̄pancoov tv k̄əɲna nt̄é. ı k̄ə na t̄ə kv-ı na taale p̄əsi tá nȳənt̄ə. ⁸ T̄ənaɣa pa k̄pa taale tv p̄əɣalv ıni na pá kv-ı, na pá lv taale na waalı.

⁹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu p̄əəsa-we si: Is̄ənaɣa taale tv ıni ı ka la? ı ká k̄ə k̄é na ı kv t̄əmle nȳəma m̄p̄e, ılena ı caa ȳəlaa kvfama na ı su taale taa. ¹⁰ Mat̄əɲ ı tema kalvɣv ke Iso t̄əm taa si:

P̄əle n̄te tetv ɲmalaa ɲmaakaya na pá lv t̄ə, nt̄é t̄ə t̄ə k̄əlv ɲmatv t̄əna m̄əlaa na t̄ə s̄əɲ.

¹¹ M̄p̄i Tacaa lapa na t̄ə nȳən̄əɣı

na p̄ə we-tvɣv p̄iti t̄əɣle.

¹² T̄ənaɣa Yuta nȳəma taa s̄əsa p̄əeka is̄əna paa la na pá k̄pa Yesu t̄ə. P̄ə taɣa p̄ulv t̄ə, pa nȳəmá teu si m̄p̄eɣe ı seena is̄ə ıni. Ama pa nyamna samaa. ılena pá ȳəle-ı na ı tee.

Lom wulav s̄əə lampuu t̄əm

(Matiyee 22:15-22; Luku 20:20-26)

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ Yuta nȳəma taa s̄əsa tila Falisanaa nap̄əli na Hel̄əti k̄p̄ek̄əle taa nȳəma nap̄əli t̄ət̄ə si pá polo na pá má Yesu n̄əɣ t̄ə na pá ná. ¹⁴ P̄əle pa tala, ılena pá t̄ə Yesu si: Tacaa, t̄ə nȳəmá si tampana ke n̄ ȳəɣət̄əɣı. Nn̄ s̄əɣəm̄əɣəna m̄p̄i ȳəlaa hvvki pa taa t̄ə. P̄ə taɣa p̄ulv t̄ə, nn̄ paas̄əɣəna t̄ə, nn̄ faɣas̄əɣı ȳəlaa.

Ama isəna mpi maɣamaɣa Iso caa si yəlaa í la tɔ pə tampana ke n heeliɣi. Tɔv, pə we mpv tɔ, tá mpraav taa pə wee si ye lampuu tɔ feli Lom wulav səsɔ na? Tɔ feli yaa tɔ taa feli? Tə caa si n heeli-tv.

¹⁵ Ama Yesu ná nyemá pa taa layatv, ilena í pɔɔsi-we si: Pepe tɔv kɛ í nyəki-m katəka ke konyərv? I kəna-m liyitee nyəɣəlvv na má na.

¹⁶ Tənaɣa yəlaa kəna-i-ku, ilena í pɔɔsi Yuta nyəma taa səsaa si: Awe nyvuv fotoo na í hətə ke pa nmaa liyitee nyəɣəlvv tɔv cəne? Mpvvɔv pa cə-i si: Lom wulav səsɔ kɛ.

¹⁷ Tənaɣa Yesu təma-we si: Aɳhaa, í cəla Lom wulav səsɔ ke mpi í ti tɔ, na í cəla Iso iləɣe mpi í ti tɔ.

Mpvvɔv Yesu kvɔcɔtv nti tə mələ-weɣe təmsvuv ke səsəm.

*Isəna tu wee ta fem waali tɔ
(Matiyee 22:23-33; Luku 20:27-40)*

¹⁸ Mpvvɔv Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kiɳ. Satusee nyəma mpe pa tənaɣana si paa pə la isəna sətəa kaa te na pá fe. Mpvvɔv pa pɔɔsa Yesu si: ¹⁹ Tacaa, Moisi su-tvuv kvsəsutv ke takəlası taa si: Yvlu í wəna neu, na yvlu inı í si na í yele í alv, na alv inı í feina-i na pəyayə, neu ká hɔ leelu inı na í hikina-i piya. Iləna pa yaaki-sı na í taalv səlv hətə. ²⁰ Tɔv, yvlu nəɣəlv na í newaa paa kəna yvlnyɔvəɳ nyatosompvɔlayə. Mpvvɔv taalv kpaɣa alv, ilena í si, í fei pəyayə. ²¹ Tənaɣa í waali nyəɳ ná nyəɳ hɔma leelu, na ilé í caɳ í si tɔtɔ, í fei pəyayə. Mpvvɔv ilé í waali nyəɳ ná kpaɣa alv inı na ilé í si mpv tɔtɔ. ²² Haləna pə polo pə siyili pa naatosompvɔlayə nke ka tənaɣa mpv təpai na pá səki mpv, nəɣəlv ta hiki pəyayə. Pəle pə waali kɛ alv inı í tɛesa sərv. ²³ Tɔv, pa təna pa kpaɣa-i mpv tɔ, sətəa fem wule pa naatosompvɔlayə inı í taa aweɣele alv tv?

²⁴ Mpvvɔv Yesu cə-we si: I nyemá mpi pə tɔv pə liyitiy-i-me tɔ? I ta nyi Iso Təm na Iso toma tɔ pə tɔv kɛ. ²⁵ Waatv wei sətəa ká fe tɔ akpaɣale təm kaa wee. Ama apalaa na alaa paa wee kɛ isı isətəa tillaa wəv tɔ. ²⁶ Ye sətəa fem təm ilə, í ta kaləta Moisi takəlayə taa kɛ timpı pa yɔɣta səwa hotiya təm tɔ ye? Pa nmaa təna si Iso toma Moisi si: Ma kɛ Apələham na Isaaka na Yakərv pa Iso kɛ. ²⁷ Iso kɛ weesuvy nyəma nyəɳ kɛ, í ta ke sətəa Iso. Pə liyita-meɣe yem kɛ.

*Iso kvsəsutv taa səsəəntv
(Matiyee 22:34-40; Luku 10:25-28)*

²⁸ Iso Təm seɣesəlv nəɣəlv í ka we təna na í naaki isəna pá na Yesu pa lakı tɔ. I nawa si Yesu cəwa Satusee nyəma ke teu. Iləna í polo na í pɔɔsi-i si: Iso kvsəsutv təna taa ntiyile səsəəntv təkpev?

²⁹ Tənaɣa Yesu cə-i si: Kvsəsutv taa səsəəntv nté si, Iseɣeli nyəma í nu, Tacaa Iso tike kəna Səsɔ təkəɳ. ³⁰ N ka səəli Tacaa nyá Iso na luvy kəlvmvv, na nyá ləsaɣa svv-i təmamam kɛ paa mpi pə taa. ³¹ Təle tə waali nti tə wee tɔɣəlv. N ká səəli nyá tɔɣəntəle isı nyá ti. Kvsəsutv natəli tə fei tɔtɔ na tɔ kəla təne tə naale inə.

³² Mpvvɔv Iso Təm seɣesəlv təma Yesu si: Tacaa n cə teu pə tu fei. Timpı n yɔɣtaa si Tacaa tike kəna Iso na í paası Iso nəɣəlv í fei tɔ tampana ke n yɔɣtaa.

³³ Mpv tɔ yvlu ká səəli Iso na luvy kəlvmvv na í ləsaɣa svv-i paa mpi pə taa. Na pəle pə waali í səəli í tɔɣəntəle isı í ti. Mpv inı pə kəla isı pa lakvuv Iso kɛ kətaya nka kəkə nyayə ka təna tɔ, na kətasi nsi si təna təpai tɔtɔ.

³⁴ Yesu nawa si í cəna ləmayasəe iləna í təmi-i si: Nyá na Iso Kawulayə svv í fei poolv.

Pəle pə waali nəɣəlv u nyvləyı si í tasa-i təm pɔɔsvv.

Tafiiti pəyaya nté Kilisiti
(Matiyee 22:41-46; Luku 20:41-44)

³⁵ Yesu tərna seyesuyu ke Iso təsele taa, ɪlena í pəəsi si: Isənaɣa Iso Təm seyesəlaa tər mpu si Mesii ke Tafiiti pəyaya ye? ³⁶ Pəyele Feesuyu Nanjtu ná tɔna Tafiiti taa ké təm na ɪlé ɪ maɣamaɣa í yəɣəti si:

Tacaa heela ma Səsə si,
caɣa ma kəŋkəŋ taa,
haləna má kəə na má su nyá
kolontunaa ke nyá nəəhe te.

³⁷ Tafiiti maɣamaɣa ná yaa-i si Səsə nté, ɪle isənaɣa Mesii ná məlaa na í ké Tafiiti ɪni ɪ pəyaya tətə ɪle?

Isə Təm seyesəlaa waali kuluyu
(Matiyee 23:1-36; Luku 20:45-47)

Mpóyú samaa tuutuuma nu Yesu təm na lanholómle. ³⁸ ɪ kraalaya yəlaa mpa ɪ seyesaya tə si: ɪ lana Iso Təm seyesəlaa mpe na laakali. Pa səla tokonaa səsaa suuú ké na pá cəəki, na pá caaki pa seeki-weyə samaa taa na pá luŋiyi. ³⁹ Na Yuta nyəma təkotilena taa teeli teeli təcaɣalənaa ke pa pəkəɣi, na acimanaa taa səsaa səsaa təcaɣale ke pa pəkəɣi na pá caki. ⁴⁰ Mpe pa leekəɣəna leela ke pə təna mpi pəle pa wəna tə. ɪlena pá suv Iso sələmuyə na pə taɣali si pə hólí si mpeye kɔpama. Pə təə ké paa te na pá ná katatəlaya nav napələyi teu.

Alw wei ɪ tv santiinaa naale tə
(Luku 21:1-4)

⁴¹ Mpóyú Yesu caɣa Iso təsele səsəəle taa ké kəhaaŋ atakaanaa ɪsentaa, na yəlaa samaa kəŋ na pá tɔyi liyitee na í nyənəyi. Mpóyú tɔŋtɔnaa paɣale kəna liyitee ke səsəm na pá tv. ⁴² Tənaɣa leelu konyəntu nəyol ɪ kəna santiinaa ke naale na í pəti. ⁴³ Mpóyú Yesu yaa ɪ ifalaa na ɪ heeli-wə si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo ma cəsəyi, leelu konyəntu ɪne ɪ tv mpiyi kəhaaŋ atakaa taa tə pə kəla pa təna pa nyəm. ⁴⁴ Pə taɣa pulv, yəlaa lelaa ná kraɣa pa liyitee nna a kɔpisa yem təɣə na pá tv. Ama alw ɪne ɪle paa na ɪ ké konyəntu tə pə təna mpi ɪ ka wəna təɣə ɪ kraɣaa na ɪ tv. Pə ta kaasi-ɪ pulv si í yana təɣənaɣa maɣamaɣa.

13

Isə təsele wakəlvəy təm
(Matiyee 24:1-2; Luku 21:5-6)

¹ Yesu kəma si í lukəna Iso təsele taa, ɪlena ɪ ifalaa taa nəyol təm-i si: Tacaa, nyəni ŋmatu tənə tə təəv, na tə pəe kɔpana teu yee?

² Tənaɣa Yesu cə-i si: Matəŋ n na ŋmatu səsəəntu tənə? Pə kaa kaasi pəle lənte na tə təna lənte təə, paa tusi pə təna.

Mpi mpi pu hvl si antulinya caa təm tə
(Matiyee 24:3-14; Luku 21:7-19)

³ Mpóyú Yesu caɣa Olifinaa puɣu təə ké Iso təsele ɪsentaa. Pə pamna Piyee na Saaki na Yohaani na Antəlu pa liyiti pa wəna ɪ kiŋ. Tənaɣa pa pəəsa Yesu si: ⁴ Pəlee ké mpu ɪni pu la? Na ŋmaatəle nteye pu hólí na té nyəna si pə wəsaa?

⁵ Tənaɣa Yesu suv-weyə kraaləy si: ɪ la laakali, í taa yele na nəyol kəə na í tolisi-me. ⁶ Mpi tə paɣale ká kəə na pá ha pa təyi ma həte si mpeyele Mesii, na paa tolisi paɣale. ⁷ Ye í kəma na í nu yooŋ taŋ ke mə cələ mə cələ, na pá heeliyi-meɣə pooluŋ nyəŋ təmnaa, səyəntu í taa la-me. Pə wəe si mpu ɪni pəle pu la ké.

Ama waali waali ké antulinya náá kəŋ na í teŋ. ⁸ Tətu katerŋa leŋka ká yoona leŋka nyóma. Kawulaya leŋka ká kuli leŋka tóo, na tetu ká sele tiiliwe tiiliwe, na nyóyósənaa ká la. Na mpw uní pəle pu wee isu alu kuluyuu luluuy na pə caali-ı wuu ke səŋŋəsəŋŋ təyole.

⁹ Mə maɣamaɣa ı la laakali. Pə taɣa pulu tóo, paa yaa-meɣe puloonaa taa. Paa ma-meɣe kpatəŋ ke Yuta nyóma təkotilenaa taa. Paa yaa-meɣe nənəəsi ke tetu təkəlaa na awulaa səsaa pa kiŋnaa ke ma tóo, na í ká hólí ma təm tampana.

¹⁰ Ama pə wee sı paa heeli Laapaali Kupaŋ ke katerŋası təna taa yəlaa ké na pəcə.

¹¹ Saa wei paa kra-me na pá pona-meɣe puloonaa taa ke mpw tó, í taa nəɣəsi nti í ká yəyətí tó na pə ta tata. Ama ye pə talaa, í yəyətí nti tu kəo mə luuŋ tɛ tó. Pə taɣa pulu tóo, Iso Feesuɣu Naŋŋtu ka tona-təyi mə luuŋ tɛɛ, pə taɣa mə cəlyə tu luna. ¹² Halı yəlaa ká kuli na pá hólí pa taalbnaa yaa pa newaa maɣamaɣa sı pá ku-we. Na cəcənaa ká la pa piya ke mpw tətó. Piya səle sı kuli sı nyóma tóo na sı la na pá ku-we. ¹³ Yəlaa təna taa ká kpana-meɣe ma tóo. Ama ye wei í nyaya apalutu na í tala tənaya, pəntu nyuyuu ke pu ya.

Acaalətu təm

(Matiyee 24:15-28; Luku 21:20-24)

¹⁴ Mpróy Yesu təma sı: I ká kəo na í na acaalətu taa acaalətu ke timpi pə ta nəyəsəna tə wee tó. Wei ı kaləyi tó í cəkəna-təyi teu. Mpw uní tó, mpa paa wee Yuta tó pá se na pá kra póŋŋ. ¹⁵ Ye pə maɣana wei na í we kutuluɣu tóo na í tiıwa, í taa tó sı ı sɔvki təyaya na í kraɣa pulu. ¹⁶ Na wei pu maɣana ı we taale tó, í taa tó sı ı kpeŋ ı tɛ na í kelı ı kraı. ¹⁷ Ahusitonaa na asəŋ təm ká la waiyo ke waatu unı. ¹⁸ ı sələmı Iso na kuyeyɛ unı í taa pamsəna watu waatu. ¹⁹ Pə taɣa pulu tóo, wahala ká la kuyeyɛ unı ı taa ké səsəm ké pə tu feı. Wahala wei ı taka hatoo Iso lapu antulinya tó pa ta nata, pəyele pa kaa tasa ı taka ké nav tó. ²⁰ Na ye pə taɣa ısu Tacaə huwaa sı ı ká pasa kuyeyɛ unı ı tóo nəyələ kaa tuli-tı. Ama ı pasa pə kuyeyɛ inəyi yəlaa mpa ı ləsaa sı pá pəsi ı nyóma tó pa tóo. ²¹ Na ye yulu təma-me sı: I nyəni, Mesii we cəne yaa cəne, í taa nu. ²² Pə taɣa pulu tóo, Mesiinaa na Iso kuyəyətutu teləsəlaə pəpətənaa ká lu na pá la kəkələ nyəm na piti təma. Halı paa pəsaya pa puɣusiyi mpa pa maɣamaɣa Iso ləsaa təyó. ²³ Mpw tó í la laakali, ma təma-meɣe kraaluyuu.

Yulu Pəyaya kəntɛ

(Matiyee 24:29-31; Luku 21:25-28)

²⁴ Wahala unı ı waali ké kuyeyɛ unı ı taa, ilim ká sı təkpitii, isətu kaa tasa hulmuyuu. ²⁵ Isətuluŋası ká luna isətəa na sı hoti, pu ciyiti isətəa kəkələnəa. ²⁶ Waatu inəyi paa na Yulu Pəyaya má ma səŋa isəŋmuntuu tóo na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli. ²⁷ Maa tili ma isətəa tillaa sı pá koti ma ləsəlaə ke antulinya həyələŋ təna taa. Pə kraɣav ilim təlule na pə tətule na pə polo pə ntəyəŋ na pə mpətəŋ tóo tó.

Fiki tuyuu təm

(Matiyee 24:32-35; Luku 21:29-33)

²⁸ ı nyənna fiki tuyuu na í cəkəna, saa wei ku nəyətəyi na hatu yeyələyi tó í nyəmə kraakraa sı heesuyuu talaa keke. ²⁹ Mpw tətəyó waatu wei í ká ná təmnaa pane pa lakı tó í nyı sı pə wəsaa keke, pə caa lapu nté. ³⁰ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, yəlaa mpa pa we isəntó tó pa kaa sı pa təna na pəcə pə tənaya mpw pə la. ³¹ Isətənyuu na atə ká muki yem. Ama ma kuyəyətutu kaa saali paa pəcə.

İso tike nyəmna kuyarjku antulinya ká te to
(Matiyee 24:36-44)

³² Nəyölv fei wei i nyemá pə waatu yaa pə wule to, paa isətaa tillaa, na Pəyaya má ma mayamaya. Ama Tacaa tike konj nyəmna. ³³ Mpu to, í la laakalı na í fej. Pə taya pulv to, í ta nyi wule nte mpv inu pu tii təkpi to. ³⁴ Pu wee isu yolv səsə kulvuyv i təyaya si i puki mpa na í yaa i pəyalaa mpa pa lakı i kinj ke təmle to, na í to pə tənaya pa ninj taa, na í hólí paa wei ké nte i ká la to, na í heeli təyaya to nyənlv si í fej teu. ³⁵ Ye i ta nyi waatu wei təyaya caa ká kəo to ile í fej teu. Taanaya ke i ká kəo, ahoo heka ke, kampaarj koo na, yaa tanarj ké, nəyölv ta nyi. ³⁶ Ye i ká kəo təm kulvm to tənəyəsə, ile í taa yelev na í mayana í tənna tom. ³⁷ Nti ma heeliyi-me isəntə to ntəyi ma heeliyi paa wei si í fej yoo.

14

Səsaa səsaa cayav ke Yesu acaya
(Matiyee 26:1-5; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Pə kaasa kuyeyj naale si pá təyö Teev acima na potopotona mpa pa taa fei kəkusvm to. Mpyöy kətəlaa səsaa na İso Təm seyəsəlaa pa pəeka isəna paa la na pá kra Yesu təhele na nəyölv ta na to na pá kv-i. ² Pa yəyətaya pa taa si: Ye tə təma si tə kra-i acima waatu taa, pu la yoo ke yəlaa taa.

Yesu to tulaalv pəlvv
(Matiyee 26:6-13; Yohaani 12:1-8)

³ Kuyaku nakvl Yesu we Petanii ke tənuyv to asilima kətəj tu Siməj təyaya taa, na í cayaa na í tənna təyö. Tənaya alv nəyölv i sūwa na í təka tulaalv kupañ wei pa yaa si naati na pá lapa i akpaləpiya ke liyitee pəle kəhvlməle taa to na tulaalv inu i we liyitee ke səsəm to. Mpyöy alv inu i pəla akpaləpiya njə na í pəli tulaalv inəyi Yesu nyuyv taa. ⁴ Tənaya mpv inu pə ta maya mpa pa caya təna to pa taa ləlaa na pá to si: İ ləv tulaalv inu isəntə to pə teu nte we? ⁵ Ye paa pəeta-i i liyitee taa kəli liyitee nyəyətə nyənyəy na nuwəwa (300) na pá ha kənyəntənaa? Mpyöy pa kala alv inu i təm ke səsəm. ⁶ Ama Yesu təma-we si: İ yelev alv inu təkpi yoo. Pepe to ké í pəsəyi i lanje ke mpv? Mpi i lapa-m mpv to pə tewaya halı. ⁷ Mə na kənyəntənaa í wenna tam. Paa waatu wei ké í nəkaa í ká la-weye kəpantv. Ama má na-me tə kaa we təma kinj ke tam. ⁸ Mpi i pəsaa təyö i lapa. İ laalaa na í sayalı-m tulaalv ke krapraa si pá pina-m. ⁹ Təmpəna ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, paa tımpiyi paa heeli Laapaalı Kupañ ke antulinya inu i təna i taa, paa kəesi alv inə i lapa mpi to pə təm na pá təsəyi i to.

Yutaası kəlməto
(Matiyee 26:14-16; Luku 22:3-6)

¹⁰ Mpyöy Yesu ifalaa naanəwa na naale taa nəyölv wei pa yaa si Yutaası İsakaleev to i kvlaa, na í polo í mayana kətəlaa səsaa, si inu i ka tu Yesu ké pa ninj taa. ¹¹ Pəle pa nu mpv ləna pa lanja hee səsəm na pá to si paa ha-i liyitee. İlena Yutaası svv kuyaku kupañjk ke pəkuyv si i tu Yesu ké pa ninj taa.

Teev acima kətəyöv təyöv
(Matiyee 26:17-25; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

¹² Pə tala potopotona mpa pa taa kəkusvm fei to pə acima kuyaku kancaalaya nyəjkv wule, ləna Yesu ifalaa pəsə-i si: Ləye n caa si tə polo na tə la-nj Teev acima kətəyöv? Pə wule nteye pa kuyi i weesi nsi pa lakəna Teev acima kətəyöv to.

¹³ M̄p̄óyú Yesu tila ı ifalaa taa naale si: ı polo ıcate taa, ı ka sulina apalu nəyolu na ı səyala lóm na həyaya, ı təhı-ı. ¹⁴ P̄ontu inı ı s̄u timpi, ıle mu p̄əsi t̄əyaya t̄u si: Taca si kutuluɣu ŋku k̄u taa ı na ı ifalaa paa caya na p̄a t̄əy T̄ev acima kut̄əȳu t̄o ku w̄e le? ¹⁵ Apalu inı ı k̄a h̄óli-m̄eȳe ate na ısetaa kutuluɣu taa k̄e naŋ s̄əs̄əŋku nakóluȳı ısetaa, na p̄a t̄ema-kuȳu t̄ayanuȳu na k̄u taa w̄e wontu nti ı k̄a lana t̄o. Ku taa t̄əyaya ı k̄a t̄əsi-tuȳu p̄ə t̄əna.

¹⁶ T̄əyaya Yesu ifalaa kulaa na p̄a t̄e ıcate taa na p̄a maɣana teitei ısu Yesu ka heela-w̄e t̄o. ılena p̄a t̄əsi T̄ev acima kut̄əȳu ke t̄əna.

¹⁷ P̄ə k̄əma ısu taanaya ıle Yesu na ı ifalaa naan̄uwa na naale pa talaa ke. ¹⁸ Pa caya na pa t̄əŋna t̄əȳu, ılena Yesu ȳəȳəti si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces̄əyi, má na m̄pa me t̄ə caya na t̄ə t̄əki ıs̄ənt̄ə t̄ə m̄ə taa nəyolu k̄a la-m k̄əlm̄ət̄ə.

¹⁹ T̄əyaya Yesu ifalaa ısentaa nȳəŋa s̄əs̄əm, na p̄a s̄u-ı p̄əs̄uȳu ke k̄olum k̄olum. ıne si: Mat̄əŋ p̄ə t̄əyaya ma? ıne si: Mat̄əŋ p̄ə t̄əyaya ma?

²⁰ T̄əyaya Yesu cə-w̄e si: M̄ə naan̄uwa na naale taa nəyóluȳu. Má na wei t̄a niŋ k̄a k̄renti s̄əs̄uȳu ke nȳənaya taa t̄o. ²¹ Yulu P̄əyaya má, ma səki teitei k̄e ısu paa k̄es̄a ma t̄əm ke ıso t̄əm taa t̄o. Ama wei ı k̄a la Yulu P̄əyaya maɣa k̄əlm̄ət̄ə ke m̄p̄u t̄o ı t̄əm k̄a la w̄aȳo k̄e s̄əs̄əm. P̄ontu inı ye pa taa l̄hı-ı p̄əle pu lapa sana.

Taca s̄əm t̄əs̄uȳu

(Matiyee 26:26-30; Luku 22:14-20; Kələntı I 11:23-25)

²² M̄p̄óyú waatu wei Yesu na ı ifalaa pa t̄əyaya t̄o, Yesu k̄p̄aya potopoto na ı s̄e ıso k̄e ı na t̄əml̄e, na ı faɣa-ı na ı c̄ela ı ifalaa, na ı heeli-w̄e si: ı mu, ma t̄ənȳu nt̄e.

²³ P̄əle p̄ə waali k̄e ı k̄p̄aya k̄əp̄u na ı s̄e ıso k̄e ı na t̄əml̄e na ı c̄ele-w̄e, na p̄əle p̄a nȳəu pa t̄əna. ²⁴ ılena ı heeli-w̄e si: Ma cal̄əm nt̄e m̄pi p̄ə h̄ól̄əyi ıso nəȳo p̄eeliȳu tampana t̄o. M̄pi p̄ə k̄p̄emna ȳəla p̄əyale t̄ə. ²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces̄əyi, ma kaa tasa s̄olum p̄ənȳe nȳəu hal̄əna k̄ȳan̄ku maa tasa p̄ə nȳəu ke ıso Kawulaya taa t̄o.

²⁶ Yesu na ı ifalaa pa t̄ema m̄p̄u, ılena p̄a yoo acima yontu, ılena p̄a t̄e Olifinaa p̄uȳu t̄ə.

Piyee k̄p̄es̄uȳu t̄əm ȳəȳətaya

(Matiyee 26:31-35; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

²⁷ M̄p̄óyú Yesu t̄əma ı ifalaa si: M̄ə t̄əna ı k̄a ye-le-m na ı se. Pa ŋmaa m̄p̄óyú ıso t̄əm taa si: Maa k̄u tiikilu na heeŋ k̄a ya yem yem. ²⁸ Ama waatu wei maa fe, ılena má t̄e-m̄eȳe nəȳo ke Kalilee.

²⁹ T̄əyaya Piyee t̄əma-ı si: Paa pa t̄əna paa ye-le-ŋ na p̄a se, má ma kaa la m̄p̄u.

³⁰ Ama Yesu t̄əma Piyee si: Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo maa ces̄əyi, n k̄a k̄p̄esi t̄əm tooso k̄e saŋa ahōo an̄e a maɣamaya si n ta nyi-m k̄e n ta nyi-m na p̄éc̄o k̄amp̄aav̄ koo t̄əm naale nȳəm.

³¹ Ama Piyee tasa k̄p̄es̄uȳu na t̄əŋ si: Paa má na-ŋ tu si tu si k̄e. Ma kaa k̄p̄esi si ma ta nyi-ŋ.

M̄p̄óyú pa t̄əna pa ȳəȳəta m̄p̄u.

Yesu s̄əlm̄uȳu ke Ket̄əsemanee

(Matiyee 26:36-46; Luku 22:39-46)

³² P̄əle p̄ə waali pa tala timpi pa yaa si Ket̄əsemanee t̄o, ılena Yesu t̄o ı ifalaa si: ı caya c̄əne na má polo ıso s̄əlm̄uȳu ke hat̄oo c̄əne.

³³ M̄p̄óyú ı k̄p̄aya Piyee na Saaki na Yohaani. T̄əyaya s̄əȳənt̄u na laŋwak̄əlle s̄əs̄əle s̄u-ı k̄p̄av̄, ³⁴ ılena ı t̄ə-w̄e si: Ma laŋle wak̄əlaa k̄e t̄əȳəȳəȳə p̄ə fei k̄es̄uȳu. ı caya c̄əne na ı feŋjiyi.

³⁵ I tuusa i nəχə təw kə pəcə, ɫena i luŋ na i sələmi si ye pə we pəsuyu wahala waatu inə i taa kəw inu i təw. ³⁶ I sələmaa kə si: Hai, ma Caa, n pəsəyi pə təna, kəwli wahala səsə ineyə ma nyuyu təw. Paa na mpv mpi n nəkaa tə pələ pə la, pə taa wəe ma luɣu nyəntu.

³⁷ Yesu təma mpv, ɫena i məli i ifalaa tooso inu i kiŋ na i maɣana pa təŋna tom. Tənaɣa i pəssa Piye si: Siməŋ, n too kə? N kpisa feŋuyu kə pəcə maɣamaɣa? ³⁸ I feŋ na i sələmi, təfə i ká hoti waatu wei maɣasuyu kəŋ-me tə. Pááná wəe, ama tənuyu u pəsəɣəna.

³⁹ Ḿpóyú Yesu tasa tuusuɣu, ɫena i tasa kəwlmto ntəχi sələmuɣu. ⁴⁰ I tasa i ifalaa cəwəχə məluɣu, ɫena i maɣana pa təŋna tom tətə. Pa kpisa pá cəɣana pa ise. ɫe pa ta nyi nti pá cə-i tə.

⁴¹ Yesu məla tooso nyəm ɫena i pəssi-wə si: I təŋna tom na i hēsəyi yaa? Təw, i yele mpv, pə talaa kəle. I nyəni, paa tu Yulə Pəɣaɣa maɣa asayaa niŋ taa. ⁴² I kəli na tə tē. I nyəni, ma kəwlmətə tu tala cəne.

Yesu kpav

(Matiyee 26:47-56; Luku 22:47-53; Yoħaanu 18:3-12)

⁴³ Yesu təŋna yəχətaya kə mpv, ɫe i ifalaa naanəwa na naale taa ləlu wei pa yaa si Yutaasi tə i talaa kəle. Na i waali kə yəlaa tuutuuma na pá təkə layələe na kpatəŋ. Kətəlaa səsaa na Iə Təm seɣesəlaa na nyuyu nyəma pa tilina yəlaa mpe.

⁴⁴ Yutaasi wei inu i lakɣi Yesu kə kəwlmətə kə mpv tə i ka keesa samaa inəχi isəna i ká la təχə. I heela-weyə si: Ye ma polaa na má wəɣala wei ɫe inəχələ. I kpa-i na i təkɣ-i teu na i tēna. ⁴⁵ Yutaasi talaa ɫena i kpatəna Yesu na i tə si: Taca.

ɫena i wəɣali-i. ⁴⁶ Ḿpóyú samaa inu i tu niŋ kə Yesu təw na pá kpa-i. ⁴⁷ Tənaɣa mpa na Yesu paa we təna tə pa taa nəχəlu i kpeɣe i layətə na i lo kətəlu səsə təmlə tu ŋkpaŋuyu na i kəwli təfeŋ. ⁴⁸ ɫena Yesu pəssi samaa si: I kəŋi-m kpav na i nəki na i kpakəχi layələe na kpatəŋ tə, maɣa ŋmulə isayaw kə? ⁴⁹ Ma na-meyə Iə tēsəle səsəle taa kə kuyeyŋ tənaɣa na má seɣesəyi. Pəyele i ta kpa-m. Ama pə lapa isəntəχə si pə la isəna paa ŋmaa Iə Təm taa tə.

⁵⁰ Tənaɣa Yesu ifalaa təna yela-i na pá se na pá tē.

⁵¹ Pə pamna ifepu nəχəlu i ka taka kunti tike na i təŋ Yesu waali. Pa siisaa si pa kpaa ifepu inu, ⁵² ɫena kunti fiti na i yele na i tē tapakpətə təyələyəli.

Yesu ponav kə Kotuyu səsəŋku taa

(Matiyee 26:57-68; Luku 22:54-55,63-71; Yoħaanu 18:13-14,19-24)

⁵³ Ḿpóyú Yesu kpala pona Yesu kə kətəlaa wulaw tə, na pá maɣana kətəlaa səsaa na nyuyu nyəma na Iə Təm seɣesəlaa pa kota təna. ⁵⁴ Piye tənaɣa Yesu kə tááləŋ təw, haləna i tala kətəlaa wulaw taya təw. ɫena i cəɣa təna na i na təmlə nyəma pá holiyi kəkə.

⁵⁵ Ḿpóyú kətəlaa səsaa na Kotuyu səsəŋku nyəma pəeka taali wei paa tu Yesu na pá hiki mpaan na pá kə-i tə, na pá kpisi. ⁵⁶ ɫena yəlaa pəɣələ náá kəli na pá təŋ si: Taali ineyə i lapa, ineyə i lapa. Ləlaa si ineyə, na pá taɣanəχi pa taa pa tike kə kpeesuyu. ⁵⁷ Na ləlaa náá lu yem na pá looli təm na pá suu-i si:

⁵⁸ Tə nu Yesu yəχətəa si inu i ká yəkɣi Iə tēsəle səsəle təne, nte yəlaa niŋ ŋmawa tə. Inu i ká ləeti kəfate nte yulə niŋ kaa ŋma təχə kuyeyŋ tooso wule.

⁵⁹ Paa na mpv pa təm ta kaa.

⁶⁰ Ḿpóyú kətəlaa wulaw kula pa təna pa isəntaa na i pəssi Yesu si: N kaa yəχətə? Suweyə yəlaa pane pa yəχətəɣəna-ŋ ye?

61 Ama Yesu suma, i ta cə si pulv. İlena kətəlaa wulav tasa-i pəəsuyv si: Nyayale İso wei pa puyələyi tə i pəyalv Mesii?

62 Tənağa Yesu cə-i si: Nn, ma mağamaya keke. Na mə təna təpai i ká na Yulv Pəyaya má na má caya İso toŋ təna tv kəŋkəŋ taa. Na i ká na-m isətaa ŋmuntv taa na má tiiki.

63 Tənağa kətəlaa wulav cəla i wontu na i tə si: Seliya nyəma mpağa tə tasəyi pəkəyov tətə. 64 Mə mağamaya i ná isəna i kpa İso tətə təyəle. Təv, i na-we? Mprúyó pa təna pa təma si i təm səpağa, paa kv-i ké.

65 Tənağa yəlaa mpe pa lelaa svv-i ntağama təv, na pá takı i isentəə na pá marı-i ŋkuma, na pá pəəsı-i si: Kpeye wei i mpa-ŋ tə.

Pəle pə waalı yoolaa kpağa Yesu na pá marı-i kataasi.

Piyee kpeesuyv

(Matiyee 26:69-75; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

66 Piyee ka we tağa tətə ké atəye mpv təyó kətəlaa wulav təmlə tv alv nyəŋ nəyolv i kəma 67 na i mağana-i na i holiyi kəkə, na i nyəni-i təpiŋŋ na i tə si: Nyá tətə, n ka we Nasaleti tv Yesu unı i kin.

68 Mprúyó Piyee kpeesaa na i tə si: Ma ta nyı nti n yəyətəyi mpv tə. Ma ta cekəna-tı.

Pəle pə waalı ké Piyee luwa na i polo kpaasŋ taa. [İlena kampaav koov.]

69 Tənağa təmlə tv alv nyəŋ unı i tağana-i nav, na i tasa i na mpa paa we təna təyó heeluyv si: Pa taa mpeyəle na apalv unv tətə.

70 Mprúyó Piyee tağana kpeesuyv. Pə lapa laasaya ilena mpa paa we təna tə pá tə Piyee si: Nyá, n ta laŋ yəlaa mpe pa taa nəyolv. Pə tağa pulv tətə, n ké Kalılee tv tə se.

71 Mprúyó Piyee kpeesaa təlalala na i tuu na i tə si: Na İso, ma ta nyı apalv wei i təm i yəyətəyi tə.

72 Tənağa kampaav lela koov ke təm naale nyəm, ilena Piyee tətəsi nti Yesu ka yəyətə-i tə tə tətə si: Mpi pu takı kampaav koov naale nyəm tə n tema təm toosoyv kpeesuyv si n ta nyı-m ké n ta nyı-m. İlena Piyee wii isəlvəm.

15

Yesu ponav ke Pilati

(Matiyee 27:1-2,11-14; Luku 23:1-5; Yohaani 18:28-38)

1 Kətəlaa səsaa, na nyuyv nyəma, na İso Təm seyəsəlaa, na Kotuyv səsəov nyəma pa kota təmağa tanaŋ kvpaŋkv tē si pa paasəyəna Yesu təm. Mprúyó pa həkə-i na pá kpağa-i na pá polo pá cəla Pilati. 2 Tənağa Pilati pəəsə-i si: Nyayale Yuta nyəma wulav səsə inəyi?

İlena Yesu cə-i si: Ntəyəle n yəyətə mpv.

3 Na kətəlaa səsaa náá təŋ si i lapa taalənaa ke səsəm ké. 4 Tənağa Pilati tasa-i pəəsuyv si: N sumaya? Nyəmı pa təŋyuv si n lapa pəne na pəne tə.

5 Ama Yesu tá cə si pulv. İlena pə la Pilati ke piti ké səsəm.

İsəle seesuyv ke Yesu kvyn tətə

(Matiyee 27:15-26; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16)

6 Paa Tēv acıma wena Pilati töləyi saləka tv nəyolv wei samaa caa si pá tvlı tətə. 7 Pə pamna apalv nəyolv wei pa yaa si Palapaasi tə, i na lelaa paa kvwa yulv ke tətə təm yooı ŋku kv kulaa tə kv taa na pá təkə-weyə saləka. 8 Mprúyó samaa kulaa na pá kpa na pá mağana Pilati si i la-we isı i tu lakı-we tə. 9 Tənağa Pilati pəəsə-we si: I caa má tvlı-məye Yuta nyəma wulav səsə na?

10 Pə taɣa pulv təw kə i pəwsa-weyɛ mpv, i ka nyəmaɣa təkəlekele sɪ isəseemle təw kə kətəlaa səsaa ka pona-i Yesu. 11 Ama kətəlaa səsaa mpɛ pa seɣesəna yəlaa sɪ pə tə sɪ Palapaasi ke pə tɔli-wɛ. 12 Mprɔgɔ Pilatɪ taɣana samaa ke pəwswyɪ sɪ: Təw, isənaɣa i caa mǎ lana mə Yuta nyəma wulav səsəw inɪ?

13 Tənaɣa pa mapa kapusi sɪ: Kamɪ-i səm tesika təw.

14 Uena Pilatɪ pəwsi-wɛ sɪ: Ue isayətv ntiɣi i lapa?

Mprɔgɔ pa tasa kapusi mapv na toɣ sɪ: Kamɪ-i səm tesika təw, kamɪ-i səm tesika təw.

15 Pilatɪ səwlaa sɪ samaa inɪ i lanɛ i heena-i, uena i tɔli Palapaasi, na i yele na pə casa Yesu ke akpatɛɛ. Uena i kpaɣa-i na i cɛɛ-wɛ sɪ pə polo pə kamɪ-i səm tesika təw.

Yoolaa paanav ke Yesu

(Matiyee 27:27-31; Yohaani 19:2-3)

16 Mprɔgɔ yoolaa pona Yesu kə kəfəneɛ təyayə taɣa təw, uena pa yaa pa looŋa təna. 17 Mprɔgɔ pa suu Yesu kə caɣa kuɣeem təkpaɪ, na pə lɔv səwa ke ntenuɣu na pə te i nyɔvɔ. 18 Uena pə seɛ-i sɪ: Yuta nyəma wulav səsəw, fəw.

19 Na pə makɪ i nyɔvɔ taa kə kpátúgɔ, na pə tə i təw kə ntaɣama, na pə luɣiɣi i tɛɛ kə akula ke teu təkulakula. 20 Pa tɛma-i paanav ke mpv, uena pə wəɣosi caɣa kuɣeem inɪ, na pə mələna-i i wontu. Uena pə luna-i sɪ pa kaŋi-i səm tesika təw.

Yesu kam

(Matiyee 27:32-44; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

21 Pə pamna Silɛni tv nəɣəlv ná luna taale, pa yaa-i sɪ Siməŋ. I kə Alekəsantəli na Lufusi pa caa. Tənaɣa pa kpɪpa ile na toɣ sɪ i səɣəli Yesu tesika ŋke. 22 Mprɔgɔ pa pona Yesu kə timpi pa yaa sɪ Kələkəta tə. (Pə hɔwɛɛ ntɛ sɪ nyumpəɣəlaya tɛ).

23 Mprɔgɔ pa nyəmə sɪ pa cɛləɣi-i sɔlvəm mpi pə taa pa sita kəwle nte pa yaa sɪ miili tə sɪ i nyəw. Ama Yesu kisa nyəwəw. 24 Pə waali kə pa kama-i səm tesika təw, na pə tə tɛtɛ kə i wontu təw sɪ pa nyəŋ isəna paa wei i kǎ hiki tə na pəcɔ pə tala-ti. 25 Waatv wei pa kaŋaɣa-i mpv tə pə wɛ tananɪ ilim kaləfu pəɣəlayafɛ naanəwa təw. 26 Mprɔgɔ pa lapa lampa na pə ŋmaa i təw sɪ: Yuta nyəma wulav səsəw. Pa lapa mprɔgɔ sɪ pə hɔli mpi pə təw pa lapa-i mpv tə. 27 Pa kpeŋna i na ŋmulaa ke naale na pə kǎ səm tesikasɪ təw, lɛlv ke i ntəɣəŋ təw, na lɛlv ke i mpətəŋ təw, [28 sɪ pə la isu paa ŋmaawa Iso Təm taa tə sɪ: Asayaa taa kə pa tɔ-i.]

29 Yəlaa mpa paa tɛkayana təna tə pɛɛ pa kpeɛtəɣi nyəwəŋ na pə tɔvki-i sɪ: Anyanɛa, matəŋ nyǎ təmna sɪ n yəkəɣi Iso təseɛɛ səsəwle na ŋ taɣanɪ kəfatɛ ke ŋmaɔv ke kuɣɛŋ tooso taa. 30 Waasi nyǎ ti uɛ. Lu tesika təw na ŋ tii ile.

31 Mprɔgɔ na kətəlaa səsaa na Iso Təm seɣesəlaa tətə. Pɛɛ pa təŋna-i paanav na pə yəɣətəɣi pa təma sɪ, i yapa lɛlaa nyəwəŋ isənaɣa na i kaa pəsi na i ya i maɣamaɣa i nyəŋku. 32 Pənɛntaa Iseyɛli wulav səsəw Mesii i lu tesika təw na i tii na tɛ ná na tɛ tisi.

Pə kpeŋna i na mpa paa kama tə na pɛɛ pə tɔvki-i tətə.

Yesu heev

(Matiyee 27:45-56; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

33 Pə koma na pə tala ilim sikuyv, uena səkpɛtəɣv nyala icatɛ təw haləna ilim kpɪli. 34 Ilim kpɪla mpv, uena Yesu kiisina nəɣəw səsəɣa sɪ: Eloi, Eloi, Lema saratani. (Na təɛ tə hɔwɛɛ ntɛ sɪ: Ma Iso ma Iso, pepe təw ke n lə-m?)

35 Mpa paa wɛ təna tə pa taa lɛlaa nu mpv, uena pə tə sɪ: I nu, i yaana nteɣɛ Ilii.

³⁶ İlena pa taa nəyələn kpaça asewa na í polo í lii kpaləkrəm sən ke ləm konyəñəm napəli pə taa na í tən kpatóyú nəyən taa na í həl Yesu sı í nyə. Na í tən sı: İ yele na tən ná İlii ká kəw na í tisi-ı yaa isəna?

³⁷ Tənaya Yesu kiisa səsəm ilena í hee.

³⁸ Mıpúy puyən səsəw nku ku kaça İso təsele taa tən ku faça ku heku taa kə hən naale ke yem ke hatoo isətəa na pə kaləsəna atə. ³⁹ Lom yoolaa səsə wei ı ka sənə Yesu isəntaa tən ı na isəna Yesu təma kiisuçu na í sı tən. İlena í tən sı: Tampana, yulən ı kə İso Pəyaya.

⁴⁰ Alaa napəli paa sənə poolən na pá nyənəyi. Makətala Malı ka we pa heku. İlena pə kaası Saaki səkpəlu na Yosee pa too Malı na Salomee tət. ⁴¹ Alaa mpe pa tənaya Yesu kə saa wei ı ka we Kalilee tən na pá caləsəyi-ı. Na pə kaasa alaa ləlaa pəyale mpa í na-we paa kpawa Yosalem tən.

Yesu pim

(Matıye 27:57-61; Luku 23:50-55; Yohaani 19:38-42)

⁴² Pə pamna kuyaku nkuçu pa lakı acıma səsəl. Mpi tən pə feñ kuyaku kühəsuyən kə. Mıpúy pə kəma na pə keesi taanaya, ⁴³ ilena Alimatee Yoseefu kəw. Mpe pa kotayana kotuyu səsəw nku, na yəlaa təkayana-ı kə. İ mayamaya ı ka kenayana İso Kawulaya tən. Yoseefu ıni ı nyaya apalətə ke teu na í polo í mayana Pilati na í sələmi-ı sı ı kpaçəyi sət. ⁴⁴ Ama pə lapa Pilati ke piti ke isəna ı səpa lən ke mpu tən. İlena í yaa yoolu na í pəsı-ı sı: Yesu səpa tən pə leela. ⁴⁵ Yoolu heela-ı pə tampana, ilena í ha Yoseefu ke mpaas sı í polo na í kpaça sət. ⁴⁶ Mıpúy Yoseefu yapa kponkpontu tən nyəntu nti pa yaa sı lən tən tənəkahulənə, na í tisi sətə ke tesika tən na í takı-ı pənəkahulənə nke. İlena í polo í pimi-ı pəlaaw nku pa hula kəkpaşuyən taa tən ku taa. İlena í pilimi piw səsəw nakulı na í sulı pəlaaw nəyən. ⁴⁷ Makətala Malı na Yosee too Malı paa wee na pá naaki timpi pa pima-ı tən.

16

Yesu fem

(Matıye 28:1-8; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)

¹ Mıpúy kuyaku kühəsuyən tēwa, ilena Makətala Malı na Saaki too Malı na Salomee pá ya nim səsəw nyəm sı pa puki na pá saçalı Yesu kə pəlaaw taa.

² Mıpúy cimaası wule pa kula tanən təpəm na pá polo pəlaaw kin ke ilim luw waaw. ³ Pa pəsaya təma sı: Awe ká təl-tuyən piw nkuçu pəlaaw nəyən ıle?

⁴ Pa kusa pa ise ilena pá na sı pa təma piw səsəw nkuçu pilimuyu na pá su kpeñə. Ku tən teu kə. ⁵ İlena pá suw pəlaaw taa na pá mayana ifepu nəyələn na í suw capa kühələn na í caya ntəyən tən. Mıpúy səyontu lapa-we. ⁶ İlena ifepu ıni í heeli-we sı: Səyontu í taa la-me. Nasaletı Yesu wei pa kama səm tesika tən təyən í pəkəyi. İ fema, ı fei cənə. İ nyəni, ı naa timpi paa husa-ı tən. ⁷ Tən, í polo í heeli ı ifalaa ləlaa na Piyee sı ı tē-meye nəyən ke Kalilee, tənaya í ká mayana-ı ısu ı ka heela-me tən.

⁸ Pa lu pəlaaw taa na səyontu pu-we təkənənə na pá seliyi. Mıpúy pa sewa na pa səyontu katatəlaya tən pa ta pəsi na pá heeli nəyələn sı pul.

Makətala Malı na Yesu

(Matıye 28:9-10; Yohaani 20:11-18)

[⁹ Yesu fem mıpúy cimaası tanən kupañku tē tən, Makətala Malı tən kə ı caala luw. Alw ıni ı waalı kə Yesu ka tənəna aləyaa naatosompəçəlaya. ¹⁰ Tənaya Malı ıni ı kulaa na í pona laapaalı ke í na mpa paa wee na pá caya ləyaya na pá wiiki

tə. ¹¹ Aləw inı ı heela-wεye mpυ sı Yesu wena ı weesuyu na inı ı mayamaya ı na-ı tə. Pa ta mυ ı təm.

Yesu na tillaa naale pa təm

(Luku 24:13-35)

¹² Pəle pə waalı Yesu lu pa taa naale təw na wεεtu lenti ke waatu wei pele pa we mpaaw taa na pá puki tawa taa tə. ¹³ Mpyóyó pele pa məlaa na pá heeli ləlaa, na pele tətə pa ta mυ-tı.

Yesu ifalaa təw luw

(Matiyee 28:16-20; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlə 1:6-8)

¹⁴ Pə waalı ké Yesu lu ı ifalaa naanowa na kuləm təw ké waatu wei pa caya təyən tə, na ı kaləna-wε sı: Pepe təw ké ı lapa katε na mə lanja la kpusəŋ na pá heeli-me sı ma fema na ı ta tisi. ¹⁵ Pəle pə waalı ı təma-wε sı: ı ya antulinya təna taa na ı heeli paa wei ké ma Laapaalı Kupaŋ. ¹⁶ Ye wei ı mowa na pá sə-ı ləw ləm, pu ya pəntə nyəyυ. Ama ye wei ı kisa tə muyυ, paa kυ pəntə təm. ¹⁷ Ye mpa pa mowa, piti təma nna paa la təyələ. Paa təyənı aləyaa na ma təŋ, na pá yəyətı nsəma ləna. ¹⁸ Paa kpa təmaa na pa niŋ, yaa pá nyəw kəw wena a kuyı yəlaa tə, pə kaa la-wεye pəlw. Paa tənı kətəntənaa təw ké niŋ na pá waa-wε.

Yesu kpaŋ ke ıwə

(Luku 24:50-53; Tillaa Təmlə 1:9-11)

¹⁹ Tacaŋ Yesu təma ı ifalaa ke yəyətənaŋ ke mpυ, ləna pə kpaası-ı ıwətəa na ı caya ləw kəŋkəŋ taa. ²⁰ Mpyóyó ı ifalaa ná tēewa na pá heeliyi Laapaalı Kupaŋ ke paa timpi. Tacaŋ ka wε pa waalı ké pa kulapətu taa na ı kəsəyi pa waasənaa nyəwəŋ na piti təma wena a təŋna lapυ tə.]

LAAPAALI KUPAN WEI

LUKU ŊMAAWA TŌ

Kutuluṭu

Takəlaya kanε ka tṷ Luku ta ke Yuta tṷ, Kələeki tṷ kε, ɪ təmle nté lokotulo təmle. Luku caakaya sɪ í hóló sɪ Yesu kε yəlaa təna waasulɔ ilena í keesi Yesu lɔlɔŋ nyəma ke pə krayau Yosεfu tɔ haləna Atam. Mpi tɔ, yəlaa təna cɔsɔ kεle.

Yesu ta kε Yuta nyəma tike nyəŋ, ɪ sɔla yəlaa tənaya, kasayampiya na konyəntɔnaa. ɪ kəmaɣa sɪ ɪ pεkəɣɪ mpa pa lɛpa tɔ na í waasi-we (19:10).

Isəna pa faɣa Luku takəlaya tɔ:

Yesu lɔlɔyɔ na ɪ pəcaatɔ, titite 1-2

Yesu təmle tayanuyɔ, titite 3-4

Yesu təmle ke Kalilee, titite 5-9

Yesu pote ke Yosalem, titite 10:1-19:27

Yesu təmle ke Yosalem, titite 19:28-21:1-38

Yesu səm na ɪ fem, titite 22-24

Mpi pə tɔɔ Luku ŋmaa takəlaya kanε tɔ

¹ Ma yulɔ Teufilli, yəlaa payale maɣasaa sɪ pá keesi mpi pə lapa tá heku taa tɔyɔ takəlaya taa. ² Isu mpa pa nana pa ɪ se ke pə kancaalaya na pá pəsi Isə Təm təmle nyəma tɔ. ³ Ma maɣamaɣa ma tema yasuyɔ ke pə krayau təm ntɪ tɔ kancaalaya tɔ, na na nawa pə tampana təna. Pə tɔɔ kε pə lapa-m teu sɪ má keesi-ŋ təm ntɪ tɔ təna təcɔŋŋ ma yulɔ kɔpaŋ. ⁴ Sɪ ŋ cəkəna pə təna mpi pa seɣesa-ŋ tɔ pə tampana ke teu.

Isətaa tillu sɪ paa lɔlɪ Isə lɔm sɔlɔ Yohaani

⁵ Yuta wulav sɔsɔ Heləti waatɔ taa, kətulɔ nɔyɔlɔ ɪ ka we Apiya kətəlaa looŋa taa, pá yaa-ɪ sɪ Sakali. ɪ alɔ ka kε kətulɔ Aləŋ lɔlɔyɔ tṷ, pa yaa ilé sɪ ɪlisapeti. ⁶ Pa naale ɪnɪ pa tɔntɛ ka keesa Isə kε. Pəcɔ pə təŋaya Tacaa kusəsuto na ɪ kɔheelitu tənaya teitei. ⁷ ɪlisapeti ka kε kaablɔya, ɪlɛ pa feina pəyaya. Pəyele pa naale ɪnɪ pa puwa.

⁸ Ḿpóyó kuyaku nakulɪ pə tala Sakali looŋa təmle waatɔ, ɪlena í polo na í təŋna kətuyɔ təmle lapɔ ke Isə təsεle taa. ⁹ Ḿpóyó pa tɔ tete ɪsu kətəlaa lakɪ tɔ, ɪlena pə kpa Sakali sɪ í sɔv na í wɔ tulaalɔnaa ke hatoo kətaya tɔlate tɔɔ. ¹⁰ Na yəlaa samaa təna we awalɪ na pá təŋna Isə sələmuyɔ ke tulaalɔ wəpɔ waatɔ. ¹¹ Tənaya Tacaa ɪsətaa tillu nɔyɔlɔ ɪ lu Sakali tɔɔ na í səŋ tulaalɔ kətaya təwəte ntəyɔŋ tɔɔ. ¹² Waatɔ wei Sakali nawa ɪsətaa tillu ɪlena səyɔntɔ kpa-ɪ na ɪ lanje ce. ¹³ Ama ɪsətaa tillu heela-ɪ sɪ: Sakali taa nyá, Isə mu nyá sələmuyɔ. Nyá alɔ ɪlisapeti ká lɔlɪ-ŋ apalɔpəyaya, na n ká ha-keɣe hətɛ sɪ Yohaani. ¹⁴ Nyá lanje ká heena-ke pə tu fei, na payale lanja ká huləməna ka lɔlɔyɔ. ¹⁵ Pə taya pulɔ, kaa la sɔsɔ ke Tacaa ɪsentaa. Ka kaa təŋ sɔlɔmaɣa yaa konyənyɔɔm kəkəkəm narəli. Feesuyɔ Nanjɪtɔ tɔŋ ká wεε ka taa kε sɔsəm ke hatoo ka too lotu taa. ¹⁶ Kaa məŋna ɪseɣelɪ nyəma payale ke pa Caac Isə kɪŋ. ¹⁷ Kaa yoosi ka təmle ke Isə ɪsentaa na Feesuyɔ Nanjɪtɔ tɔŋ. Ka ləmaɣasəle na ka tɔŋ ká wεε ɪsu ɪlii. Kaa kpenti caanaa na pa piya. Kaa la na kaanutɔnaa təŋ tampana. Kaa la ḿpóyó sɪ ká tayani Tacaa ke yəlaa kɔrampama mpa pa mɔna ɪ təmle lapɔ tɔ.

18 Tənaɣa Sakalı cə isətəa tillu si: Nyá təm tənə tə we mɔvɔ nte? Pə taya pulv, ma wɛv isəntə tə, ma puwaya. Pócs ma alv maɣamaya ná puwa.

19 Ḿpóyú isətəa tillu cə-i si: Maɣa Kapiyee ké, Iso cəlyəɣ ma wee. Imi tilina-m si má yəɣətəna-ŋ na má heeli-ŋ təm kupantu tənə. 20 Mpi pə təɔ n ta tənə ma təm nti tu tɛ na tɛ la tampana ke tə waatu tə pə təɔ n ká la kamumuka. Nyá nɔyɔ kaa kuli, haləna wule nte ma təm tənə tu la isu ma yəɣətɔv tə.

21 Waatu imi tə na yəlaa we awalı ké na pá taŋa Sakalı na piti ké mpi pə təɔ i taŋa səsəm ke hatoo pə taa tənə tə. 22 Waatu wei i luwa tə i ta pəsi na i yəɣətəna-we. Ilena pele pá cekəna si i ná pulvɔv pə taa tənə. Ḿpóyú i yəɣətəna-we na niŋ, na i nɔyɔ sula mpv.

23 Sakalı təmle kuyeyɛn tɛma Iso təsɛle səsəole taa, ilena í kpe. 24 Pə lapa wee naale, ilena i alv Iisapeti la teu. Ḿpóyú i ŋmela isətənaa kakpası na í tə si: 25 Taca a ləsvɔv ma fɛle tənɛyɛ pənɛntɛyɛ yəlaa taa tə, kupantu ke i lapa-m səsəm.

Iso tillu si paa lɔli Yesu

26 Pə kəma na Iisapeti isətənaa la naatoso, ilena Iso tili isətəa tillu Kapiyee ke Kalilee icatɛ nte pa yaa si Nasalɛti tə tə taa ké pɛelɛ nɔyɔlv i kinj. 27 Pɛelɛ inəyɛ Tafiiti lɔlvɔv taa tɔ Yosɛfv ka mvsaa, na pá yaa-i si Mali. 28 Isətəa tillu pola i kin na í təm-i si: Ma sɛɛ-ŋ. Taca a we nyá waalı ké, i hulə-ŋ pɛelɛ pə tu fɛi.

29 Ḿpóyú Mali lanjɛ cɛpəna isətəa tillu təm ntəyɛ səsəm, na í maɣası sɛɛtv nti tə huwɛɛ ke i taa i ta cekəna. 30 Ḿpóyú isətəa tillu təma-i si: Mali taa nyá, kupantu ke Iso kaana-ŋ. 31 Nyəni, n ká la teu, n ká lɔli apalɔv na n yaa-i si Yesu. 32 I ká la səsə na paa yaa-i si isətəa Iso Səsə Pəyalv. Taca a Iso ká cɛɛ-i i ləŋcɛ Tafiiti kawulaya. 33 I ká la Yakərv piitim nyəma wulav səsə ke tam təɔ, i kawulaya kaa si tənaya.

34 Ḿpóyú Mali pəsəa isətəa tillu si: Isənayalɛ pu la mpv na má ta nyənta apalv?

35 Ilena isətəa tillu cə Mali si: Feesuyv Nanjɛt ká tiina nyá təɔ, na isətəa Iso Səsə ká lana i toma ke nyá kinj. Pə təɔ ké pəyaya ŋka n ká lɔli tə paa yaa-ke si ylvɔv nanjɛt na Iso Pəyalv. 36 Nyəni, nyá lɔlvɔv tv Iisapeti wei pa yaakaya kaalɔlaya tə, i haɣa apalv pəyaya həyɔ na i kpatəlaya, halı i isətənaa naatoso kəlv. 37 Pə taya pulv, Iso tá kpisi pulvɔv se.

38 Ḿpóyú Mali təma si: Ma tu ké Taca a təmle tv ké. Iso í mo nyá nɔyɔ. Ilena isətəa tillu yelev na í tɛɛ.

Mali puki Iisapeti ke wiiluyv

39 Wɛɛ anı a taa ké Mali kɔlaa na í ləyɔ i təyɛ Yuta icatɛ natəlɛ tə taa ké pónj taa. 40 I talaa ilena í svv Sakalı təyaya na í sɛɛ Iisapeti. 41 Waatu wei Iisapeti nu Mali sɛɛtv ke kɔakɔraa tə, ḿpóyú i taa pəyaya yəkəa na Feesuyv Nanjɛt tɔŋ tii i təɔ. 42 Na í yəɣətəna nɔyɔ səsəyɛ si: Iso koolə-ŋ kupantu ke alaa taa, na i koolə pəyaya ŋka n ka lɔli təyɔv kupantu tətə. 43 Halı ma taka ma təɔ kelev wei i ka lɔli ma Caa tə i kəma cəɔv na? 44 Ma nu nyá sɛɛtv na ma taa pəyaya yəkəna lanjɔlv mle ke kɔakɔraa. 45 Ama n nu lelenj yoo. Pə taya pulv, n tɛma nyá taa na təm nti Taca a heela-ŋ si i ká la-ŋ tə.

Mali yoo yontu

46 Ḿpóyú Mali təma si:

Ma sama Iso ké hatoo ma lotu taa ké i kəlvɔv təɔ.

47 Ma lanjɛ hulvməna ma waaslv Iso pə tu fɛi.

48 Pə taya pulv,

ι nawa ι t̄əmle t̄u k̄onȳont̄u m̄a.
S̄aŋa waali ȳəlaa t̄əna k̄a yaa-m si lelen̄ n̄ul̄.

49 P̄ə t̄aya pul̄, Toma t̄əna t̄u lapa-m

k̄upant̄u s̄əs̄əont̄u ke s̄əs̄əm.

Am̄a ι h̄əte k̄é s̄əs̄əle k̄é.

50 I wiiki m̄pa pa nȳaŋna-ι
na pá see-ι t̄o pa p̄ət̄ət̄əle ke paa pepe wule.

51 I h̄ula ι toma ke s̄əs̄əm.

I yasa m̄pa pa lotu taa w̄e is̄əcav̄ h̄ow̄ee t̄o.

52 I k̄usa awulaa s̄əs̄aa ke pa kumlee t̄ə,
na í t̄əȳənt̄i-w̄e.

I k̄usa k̄onȳənt̄ənaa nȳəəŋ.

53 I haŋasa nȳəȳənt̄ənaa ke t̄əȳənt̄əna k̄upaŋka.

I t̄əȳənt̄ə t̄əŋt̄ənaa ke niŋ naan̄w̄a.

54 I s̄eena ι ifalaa Iseŋeli nȳəma t̄ə.

I lapa n̄ti ι ka su ta l̄ŋc̄ənaa si ι k̄a la t̄o.

55 Is̄u ι ka heeluȳu ta caanaa Ap̄ələham

na ι piitim nȳəma ke tam t̄ə t̄o.

56 Mal̄i c̄aya Ilisap̄eti kin̄ is̄u is̄ənt̄ənaa tooso, ilena í k̄pe.

Is̄ə l̄vm̄ s̄əlv̄ Yohaani l̄vl̄vȳu

57 P̄ə k̄əma na p̄ə tala Ilisap̄eti l̄vl̄vȳu, ilena í l̄vl̄i ap̄al̄əp̄əȳaya. 58 M̄p̄óȳo ι c̄əlv̄
nȳəma na ι l̄vl̄vȳu nȳəma niw̄a si Tacaa lapa-ι k̄upant̄u ke s̄əs̄əm. Ilena pa na-ι
p̄á k̄rent̄i na pa laŋa h̄ee s̄əs̄əm. 59 P̄əȳaya k̄uȳeŋ lapa p̄ələfeɪ naan̄w̄a ilena pá
k̄ə-k̄eȳe p̄el̄vȳu, na pá t̄əŋ si pa haa-k̄eȳe ka caa h̄əte si Sakali. 60 T̄ənaŋa ka too
ȳəȳənt̄ə si: Aaɪ, Yohaani ke paa yaa-ke.

61 M̄p̄óȳo p̄ele pa t̄əma si: Nȳá l̄vl̄vȳu taa aw̄eȳe paa yaawa h̄əte n̄t̄é?

62 T̄ənaŋa pa ȳəȳənt̄əna ka caa na niŋ si pa naa n̄te ι luŋȳu w̄ee si pá yaa-ke t̄o.

63 M̄p̄óȳo ι h̄ulaa si pá k̄əna-ι k̄paata. Pa k̄ənaa, ilena í ŋmaa si ka h̄əte n̄t̄é Yohaani.
Ilena p̄á la pa t̄ənaŋa piti. 64 T̄ənaŋa Sakali ns̄əml̄e h̄eta k̄rak̄paa na í suv̄ ȳəȳənt̄ə,
na í saŋ Is̄ə na n̄əȳə s̄əs̄əȳa. 65 M̄p̄óȳo s̄əȳənt̄u k̄pa na c̄əlv̄ nȳəma t̄əna, na Yuta
p̄óŋ taa nȳəma t̄əna lak̄aya t̄ə faaci. 66 Pa t̄əna m̄pa pa niw̄a t̄əm t̄əne t̄o pa
maŋasa-t̄əȳi pa taa na pá t̄əŋ si: Pepeȳe p̄əȳaya kan̄e kaa t̄e na k̄a la?

P̄ə t̄aya pul̄, Tacaa ka w̄e ka waali k̄é teu k̄é.

Sakali ná cele nȳənt̄u na í k̄eəs̄əȳi-t̄əȳi yont̄u taa

67 M̄p̄óȳo Feesuȳu Naŋŋt̄u t̄əŋ k̄əl̄əna Sakali ke s̄əs̄əm, na í ná t̄əmn̄aa na í suv̄
t̄ə ȳəȳənt̄əȳu si:

68 T̄ə sa Tacaa Iseŋeli Is̄ə.

I paas̄əna ι ȳəlaa ke n̄əənt̄ə.

I h̄eta-t̄əȳu t̄á yomle.

69 I l̄əsa-t̄əȳu waas̄əlv̄ wei ι w̄əna toma t̄əȳo

ι t̄əmle t̄u Tafiiti l̄vl̄vȳu taa.

70 M̄p̄u in̄əȳi ι ka lapa na ι k̄uȳəȳənt̄u

t̄ələs̄əlaa k̄upama k̄paali.

71 Hal̄i ι su ι n̄əȳə si ι k̄a ya-t̄əȳu

ta kolont̄ənaa na m̄pa pa luŋȳu fei-t̄o t̄o pa niŋ taa.

72 Na í wii ta caanaa caanaa p̄ət̄ət̄əle,

na í t̄əəs̄i n̄əəs̄i p̄eel̄vȳu k̄upam̄ mpi

í na-w̄e paa p̄el̄aa na tampana t̄o.

⁷³ I ka tu yəχətəna tuunav ke m̄p̄yó
tá caanaa caanaa caa səsə Apələham kinj k̄é,

⁷⁴ si i ká ya-tuyv ta kolontunaa ninj taa,
na té paasəna i luyv nyəntv na səχəntv fei.

⁷⁵ Na té wəe tənənj k̄é i isəntaa.
Isayətv kaa wəe haləna ta səmə.

⁷⁶ Pəyaya nyá, paa yaa nyá si isəttaa
Isə Səsə kuyəχətvtv teləsulv.

Pə tayə pulv, n ká tē ta Səsə ke nəχə
na n tayəni i mpaan.

⁷⁷ N ká heeli i yələa ke isəna paa la
na pa isayətv tayəni na p̄ə ya pa nyəənj t̄ə.

⁷⁸ Ta Isə k̄é yulv pətəətəle tv,
na i húləyí suulu.

Ilim luk̄i tanənj na p̄ə tewa səsəmə ke isəna t̄ə,
m̄p̄yó i ka kəna tá nyuyv yərv.

⁷⁹ Pui luna isəttaa na p̄ə waasi mpa pa we
səkretuyv tē na pá nuk̄i səmə sənj t̄ə.

Pui la na t̄ə nyi alaafəya mpaav.

⁸⁰ Pəyaya t̄ənjna piw na ká nyənj layətv na ká cəya nyutv taa. Haləna kuyənjku
ka lu Isəyeli nyəmə taa k̄é patəma t̄ə.

2

Yesu Kilisiti l̄vl̄yv (Matiyee 1:18-25)

¹ Waətv in̄i i taa k̄é Wulav səsə Akusi kpaalaa si paa kala i tetv t̄əna taa yələa.

² Kəkəlyv kancəalaya nyənjku k̄əne k̄ə lapa Sili kufənəe Kiliniyusi p̄əle taa.

³ M̄p̄yó paa wei i pola i icate taa si pá kala-i.

⁴ P̄ə t̄ə k̄é Yosēēfv luna Nasalēti icate ke Kalilee na i polo Yuta ke wulav Tafiti
icate Petələhem taa, ⁵ si pá kala í na i amusaya ahonto Mal̄i. P̄ə tayə pulv, i k̄é
Tafiti l̄vl̄yv taa tv. ⁶ M̄p̄yó waətv wei pa we t̄əna t̄ə, Mal̄i l̄vl̄yv tala. ⁷ Ilena í
l̄vl̄i i kancəalaya pəyaya ke apəlpəyaya. Na í husi-keye wontu k̄əχəv t̄ətvle taa
na í tak̄i-keye saalasi. P̄ə tayə pulv, t̄əcayale taa tala-wəyē m̄sulaa t̄əsvle.

Isəttaa tillu pola tiikilaa kinj

⁸ Tiikilaa nap̄əli paa we icate n̄tē t̄ə tawa taa na pá fen̄ȳi pa kaləkənj ke ahoov
ahoo. ⁹ Tənaya Tacaa isəttaa tillu k̄əma pa kinj na Tacaa teeli na pa t̄ə is̄i k̄əko
səsəənjka nyələməle. M̄p̄yó səχəntv kpa-wəyē səsəmə. ¹⁰ Ama isəttaa tillu t̄əma-wē
si: Səχəntv í taa kpa-mē. P̄ə tayə pulv, ma k̄əmayə si ma heeliȳi-meyē t̄əmə k̄əp̄antv
nti yələa t̄əna lan̄a ká heena teu t̄ə. ¹¹ T̄əmə ntəȳəle si, pa l̄vl̄a-meyē waasulv ke
san̄a ahoov aneyē Tafiti icate taa wei i k̄é Tacaa Kilisiti t̄ə. ¹² Ii naa isəna í ká
nyəna-i t̄ə. I ká mayāna pa husa ahuləmə nəχəlv ke wontu k̄əχəv t̄ətvle taa na pá
tak̄a-i saalasi.

¹³ M̄p̄yó isəttaa tillaa samaa tuutuuma səsə isəttaa tillu in̄i i t̄ə k̄é kpaakpa na
pá san̄ Isə na yontu si:

¹⁴ Isə k̄ele teeli tv t̄əkpapa ke hatoo isəttaa te.
Ate yələa mpa i s̄əlaa t̄ə pa lan̄a í h̄vl̄əmi.

Tiikilaa puki Petələhem

¹⁵ Waatu wei isōtaa tillaa yela tiikilaa na pá mæli isōtaa tō tiikilaa mpɛ pa tōma pa tōma si: Tó kuli na tó polo Petələhem tēna, na tó ná mpi pə lapa na Tacaa heeliyi-tɔy pə tōm tō.

¹⁶ Mpróyú tiikilaa ləɔ pa ti na pá mayana Mali na Yosɛɛfu na pá huusa ahulóm unəyi wontu kotəɔy tətɔle taa. ¹⁷ Tiikilaa tɛma-keɛɛ nav, ɔlena pá keesi nti isōtaa tillu ka tɛma-wɛɛ heeluyu ke ahulóm un i tōm tō. ¹⁸ Mpróyú piti kra pa tēna mpa pa nu tiikilaa tōm nti tō. ¹⁹ Mpróyú Mali tōka tōm nti tə tənaya i taa na í mayasəyi tə hɔwɛɛ. ²⁰ Tiikilaa mpɛ pa mələya krente ɔlena, pá pyɔləyi Isə səsəntu na pá saŋi-i pə tēna mpi pa nuwa na mpi pa nawa tə pə tō. Pə taya pɔlv, pə tēna pə lapa teitei ké isu isōtaa tillu ka keesuyu-wɛ tō.

Yesu hæte hav

²¹ Pəyaya ŋke ka kuyɛɛŋ kōma na pə tala pələfeɪ naanɔwa si pa pələyi-ke tō, pa ha-keɛɛ hæte nte isōtaa tillu ka heela-wɛ na pəcɔ ka too kraɣa ka hɔy tō si Yesu.

Pa kraana Yesu ké Isə təsɛɛle səsəɔle

²² Mpróyú waatu wei pə tapa si Yosɛɛfu na Mali pá kəti pa ti tayanuy tō isu paa keesuyu Moisi kusəsutu taa tō, pa pona pəyaya ke Yosalem si pa hólí-keɛɛ Tacaa. ²³ Pə taya pɔlv, paa ŋmaa ŋpróyú Tacaa kusəsutu taa ké si: Paa apaləpəyaya kancaalaya nyəŋka ŋka Tacaa tənna-ke. ²⁴ Na pa polaa si pa laki kətaya na ihokasi naale yaa alukukunaa naale isu paa keesuyu Tacaa kusəsutu taa tō.

²⁵ Apalə nɔyɔlv i ka wɛ Yosalem na pá yaa-i si Simiyəŋ. Apalə un i tənaya tampana, na i isələ sɛɛna Isə təmle, na i taŋaa si í na wei i ká kəɔ na í waasi Isɛyɛli nyóma tō. Na Feesuyu Naŋŋtu wɛ i waali. ²⁶ Feesuyu Naŋŋtu un i ka huləna-i si i ká ná Tacaa tillu Mesii na pəcɔ i si. ²⁷ Mpróyú Feesuyu Naŋŋtu lapa na í polo Isə təsɛɛle taa ké waatu wei ahulóm caa na i too pa pona-i si pa laki i tō ké mpi paa siwa tō. ²⁸ Mpróyú i mu-i i niŋ taa na í sɛɛ Isə si:

²⁹ Pənente Tacaa, nti n ka yəɔtə tō n lapa-ti.
Ile yele nyá təmle tɔ má na má tɛɛna laŋhulómle.

³⁰ Ma nana ma isəpəle ke waasɔlv

³¹ wei n tayanə yələa tēna isentaa tō.

³² Fətəla wei piitimnaa ká nana tō.

Inəyəle Isɛyɛli nyóma teeli.

Simiyəŋ nawa cele nyəntu na í kraali-ti

³³ Mpróyú piti kra ka caa na ka too na nti un i yəɔtə ka tō ké mpɔ tō. ³⁴ Mpróyú Simiyəŋ koola-wɛɛ kɔpantə na í tō ka too Mali si: Pəyaya kanɛ ka nyəntɛ nté si ká hu paɣale na ká kusɪ paɣale ke Isɛyɛli taa. Yələa paɣale ká kɛɛsəna mpi i ká hólí-wɛ tō. ³⁵ Pu kuli pa paɣale taa tōmnaa tō təkɛɛle. Laŋwakəlle səsəɔle ká tɔli tōtə nyaya púyú isu layatɛ ke pa səpa-ŋ.

Isə kuyəɔtətu teləsvlv əlvnyəŋ Ana

³⁶ Isə kuyəɔtətu teləsvlv əlvnyəŋ nɔyɔlv i ka wɛ tēna tōtə. Aseɛ lɔlvuy taa tɔ Fanɔweli pɛɛlə Ana. I kraɔlə teu təkunɔkɔŋ. I saav i paalə tə, pusi naatosompəɔlɔya ke pa caɣaa ɔlena ɔlé i si. ³⁷ Na un i caɣa mpɔ haləna pusi nunaasa na liɣiti. Ile Isə təsɛɛle taa ké i ka wɛ tam na í laki Isə təmle ke ilim na aho. Paa Isə sələmuɣi i sələməɣi, paa nəhəkɔtu i həkəɣi. ³⁸ Simiyəŋ pa tənna ŋpróyú lapu təy un i kōma na í suv Isə ké sam, na í yəɔtəyənə pa tēna mpa pa taŋaa si Isə í waasi Yosalem təy Yesu tōm.

Pa mələyi krente ke Nasaləti

³⁹ Waatu wei pa tema pə təna mpi pa keesa Tacaa kəsəsutw taa təyo lapw tə, Yosēfw na Malı pa məla pa te Nasaleti ke Kalilee. ⁴⁰ Mpw tə na pəyaya təhna piw na ka tənuy təkəyi na ká təhna layatu nyəm ke teu na Iso we ka waali.

Yesu ké Iso təsele taa

⁴¹ Paa pənaɣa ŋka Yesu nyóma pukaya Yosalem ke Teew acima təyow ké. ⁴² Yesu ləlyu pənaɣa naanowa na naale nyəhka taa pa pola acima tətə isu pa tu pukuyu tə. ⁴³ Acima wee kəma na a te ilena i nyóma tu mpaaw na pá kpeŋ. Ama Yesu ná saala Yosalem, na i nyóma ta nyi mpw. ⁴⁴ Pəle paa huɣwa si ntanyi i we təntaa ləlaa taa, haləna pá tə ilim na pə təm ilena pá suw-i pəkəyow ke pa ləlyu nyóma na pa asəmaa kiŋ. ⁴⁵ Pa ta na-i, ilena pá taɣani Yosalem ke məlyu si pa pəkəyi-i. ⁴⁶ Pə lapa kuyeyi tooso ilena pá na-i Iso təsele taa na í ɣaya Yuta nyóma seɣesəlaa səsaa kiŋ na í nuki pa seɣesuyw na í pəsəyi-weɣe təmnaa. ⁴⁷ Na i nyəm na nti i cəkəɣa-we tə tə lapa pa təna mpa pa nukaya təyo piti ké səsəm. ⁴⁸ Waatu wei i nyóma na-i tə səyontw kra-we. Ilena i too təm-i si: Ma pəyaya, n lapa-tuyw mpw suwe? Nyəni, má na nyá caa tə pəkə-ŋ na laŋwakəlle səsəle ké.

⁴⁹ Mpwóy Yesu cəwa si: Pepe təw ké mə pəkəɣa-m? I ta nyi taa si pə wee ké si má wee ma Caa təyaya taa?

⁵⁰ Ama pəle pa ta cəkəna nti i yəɣəta mpw tə. ⁵¹ Tənaɣa i təhna-we na pá məli Nasaleti, na í nukəna-weɣe pə təna pə taa. Ama i too təkə təm təne un tə tənaɣa i taa. ⁵² Yesu təhna piw na i layatu nyəm təhna səsəyow, na Iso na yəlaa pa laŋa təhna-i heenaw ke tam.

3

Iso ləm səlw Yohaani waasu

(Matiyee 3:1-12; Maləki 1:1-8; Yohaani 1:19-28)

¹ Waatu wei wulaw səsə Tipēe kawulaya piw i lapa naanowa na kakpası tə, Pəŋsi Pilatı ná ké Yuta kəfəneɣe, na Helətı náá ké Kalilee wulaw, na ilé i neu Filipw náá təkı kawulaya ke Itulee na Təlakoniti pə tətə taa, na Lisaniya náá ké Apiləni wulaw. ² Ilena Ana na Kayifi pəle pa ké kətəlaa səsaa təyo Iso təm kəma Sakalı pəyalw Yohaani taa ké wulaya tətə taa. ³ Na í cəw Yaatanı tətəkəle təna na í heeliyi yəlaa si pá layası tənte, na pá sə-weɣe Iso ləm na Iso huwı pa isayatu.

⁴ Ilena pə lá isu paa ŋmaaw Iso kuyəɣəttw teləsəlw Isayii takəlaya taa tə si:

Nəɣəlw yəɣəttəyənə nəɣə səsəɣa ke wulaya tətə taa si, í taɣani Tacaa mpaaw, í hee-i mpaisı na si siyisi.

⁵ Paa suuli kətəadomiy təna.

Paa yəsı pəsəŋ na pulası təna.

Paa siyisi təkəlelənəa. Paa kuli pəe təna.

⁶ Na yuləpiya təna ká ná isəna Iso waasəyi-tw tə.

⁷ Yohaani yəɣətaɣa samaa wəi i kəŋaya i kiŋ si í sə-weɣe Iso ləm tə si: Akala piya me, awe kpaala-me na í seeki Iso pááná nna a kəŋ tə? ⁸ I la mpa pa yela isayatu tə pa kulapəle. Ilé i taa teləsəyi ləlw si mə caa kəle Apələham. Ma heeliyi-me si ye təle tə təw ilə, Iso pəsəyi na í la na pəe ane á pəsı Apələham piya. ⁹ Pa tema laale tuyw ke tuŋ si pa huɣu-i na i tēe ké te. Tuyw ŋku ku lələyi pəe kəpana tə, paa hu-ku na pá tə kəkə.

¹⁰ Tənaɣa samaa pəsəsa Yohaani si: Ye mpw nti na ntiyi tu la?

¹¹ Yohaani cə-we si: Ye wəi i wəna tokonaa ke naale í pasa wəi i fəina tə. Na ye wəi i wəna kətəyow ilé í la mpw tətə.

¹² Μπόγυ πῶ κρηνα lampuu mōlaa na pá kōō ι κιη σι ι sō-wεγε Ιsō lōm, na pá pōōsi-ι si: Tacaα, nti na ntiyi tu la?

¹³ Yohaani cō-we si: I taa mu na pō tēe ιsōna paa suwa tō.

¹⁴ Yoōlaa nā pōōsa-ι tōtō si: Na tá se, nti na ntiyi táá la? Μπόγυ Yohaani cō pēle si: I taa muylu nōχōl. Pōcō ι taa tu nōχōluyv tōm. Mō lanη ι hēena mō kufeluyv.

¹⁵ Yōlaa tēelayaα teu si pulv ká la, halōna pá kōō pá sou magasuyv κε pa taa si, yaa Yohaani kēle Mesii iu. ¹⁶ Ilena Yohaani heeli pa tōna si: Ma ile, lōm ke ma sōō-me. Ama nōχōlv wεε ι kōη, ilē ι kōla-m. Halī ma ta tala má wōχōsi ι nōχēe taa ntaηkpaα maγamaγa. Feesuyv Naηηtu na kōkō κε ilē ι ká sō-me. ¹⁷ I tōka ι kōfaluyv κε ι niη taa. I ká fala pē tōna tēααααα na ι suu pee κε kpōú taa. Ama ι ká tu lōtv κε kōkō ηka kaa teη tō ka taa.

¹⁸ Sēγēsēη waani waani κε ηπόγυ ι kaakayana samaa na ι heeliyina-wεγε Laapaali Kypan. ¹⁹ Yohaani ka kalōna wulav Helōti κε timpι ι kpaγa ι taalv alv Helōtiyati tō, na ιsayatu tōna nti ι ka lapa tō tō tō. ²⁰ Μπόγυ ι Iela ιsayatu lenti tōtō, ι kpa Yohaani na ι tōki-ι salōka.

*Yesu Iō lōm sōv
(Matiyee 3:13-17; Malaki 1:9-11)*

²¹ Yohaani tōηna yōlaa tōnaya Ιsō lōm sōv, ilēna Yesu nāá polo tōtō na pá sō-ι. ²² Waatu wei Yesu tōηna sōlōmuyv tō, ιsōtōnuyv tulaa na Feesuyv Naηηtu tii ι tōō, na pá naaki-ι ιsu alukuku. Na pá nu nōχōlv nōχō κε ιsōtaa si: Nyααλε ma luyv tēe Pōyαγa, ma lanηle hēena-η sōsōm.

*Yesu lōlvv looηa nyōma
(Matiyee 1:1-17)*

²³ Yesu caaluyv ι tōmle κε waatu wei kē mpv tō, ι pusι wε ιsu hiu na naanōwa, na yōlaa nyōnaya-ι ιsu Yosēefv pōyαγa. Yosēefv nā kē Heli pōyαγa, ²⁴ na Heli kē Matati pōyαγa, na Matati kē Lefii pōyαγa, na Lefii kē Mēlēcι pōyαγa, na Mēlēcι kē Yannayι pōyαγa, na Yannayι kē Yosēefv pōyαγa, ²⁵ na Yosēefv kē Matatiyasι pōyαγa, na Matatiyasι kē Amōōsi pōyαγa, na Amōōsi kē Nahum pōyαγa, na Nahum kē Isali pōyαγa, na Isali kē Nakayι pōyαγa, ²⁶ na Nakayι kē Maati pōyαγa, na Maati kē Matatiyasι pōyαγa, na Matatiyasι kē Semeyιη pōyαγa, na Semeyιη kē Yosēci pōyαγa, na Yosēci kē Yota pōyαγa, ²⁷ na Yota kē Yowanηη pōyαγa, na Yowanηη kē Lesa pōyαγa, na Lesa kē Solopapeeli pōyαγa, na Solopapeeli kē Salatiyee pōyαγa, na Salatiyee kē Neli pōyαγa, ²⁸ na Neli kē Mēlēcι pōyαγa, na Mēlēcι kē Atii pōyαγa, na Atii kē Kosam pōyαγa, na Kosam kē Ilimatam pōyαγa, na Ilimatam kē Eeli pōyαγa, ²⁹ na Eeli kē Yosuwee pōyαγa, na Yosuwee kē Iliyesee pōyαγa, na Iliyesee kē Yolim pōyαγa, na Yolim kē Matati pōyαγa, na Matati kē Lefii pōyαγa, ³⁰ na Lefii kē Simiyōη pōyαγa, na Simiyōη kē Yuta pōyαγa, na Yuta kē Yosēefv pōyαγa, na Yosēefv kē Yonam pōyαγa, na Yonam kē Iliyakim pōyαγa, ³¹ na Iliyakim kē Meleya pōyαγa, na Meleya kē Menna pōyαγa, na Menna kē Matata pōyαγa, na Matata kē Natanη pōyαγa, na Natanη kē Tafiiti pōyαγa, ³² na Tafiiti kē Seseē pōyαγa, na Seseē kē Opetι pōyαγa, na Opetι kē Powaaσι pōyαγa, na Powaaσι kē Sala pōyαγa, na Sala kē Naasōη pōyαγa, ³³ na Naasōη kē Aminatarι pōyαγa, na Aminatarι kē Atamiη pōyαγa, na Atamiη kē Alini pōyαγa, na Alini kē Isōlōm pōyαγa, na Isōlōm kē Falesι pōyαγa, na Falesι kē Yuta pōyαγa, ³⁴ na Yuta kē Yakōrv pōyαγa, na Yakōrv kē Isaaka pōyαγa, na Isaaka kē Apōlaham pōyαγa, na Apōlaham kē Tala pōyαγa, na Tala kē Nasoo pōyαγa, ³⁵ na Nasoo kē Seluci pōyαγa, na Seluci kē Lakao pōyαγa, na Lakao kē Falēki pōyαγa, na Falēki kē Ipeē pōyαγa, na Ipeē kē Sala pōyαγa, ³⁶ na Sala kē Kayinam pōyαγa, na Kayinam

ké Alafasati pəyaga, na Alafasati ké Sem pəyaga, na Sem ké Nowee pəyaga, na Nowee ké Lameki pəyaga, ³⁷ na Lameki ké Matusala pəyaga, na Matusala ké Henaki pəyaga, na Henaki ké Yaleti pəyaga, na Yaleti ké Maleleyee pəyaga, na Maleleyee ké Kayinajə pəyaga, ³⁸ na Kayinajə ké Inəsi pəyaga, na Inəsi ké Seti pəyaga, na Seti ké Atam pəyaga, na Atam ké Iso pəyaga.

4

Satanı mayasəyi Yesu

(Matiyee 4:1-11; Maləki 1:12-13)

¹ Yesu luna Yaatanı na Iso FeesuYu Nəhətu tojə təw i kin ke səsəm. Məpəyó FeesuYu Nəhətu tənə-i wəlaya tetu taa. ² İlena İləyən mayası-i wəe nule. İ ta təyən puləy kuyeyəni unı i taa. Pə yoosa wəe nule İlena nyoçəsi kpa-i. ³ Tənağa İləyən təma-i si: Ye n ké Iso Pəyaga, yəçəti na pəle tənə tə pəsi təyənaya.

⁴ Ama Yesu cə-i si: Pa ηmaawa Iso Təm taa si, pə təya təyənaya tike ke yəlu ka hikina weesəy.

⁵ Məpəyó İləyən pona-i timpi pə kulaa tə, na í kpenți antulinya kawulası tənaya təm kəlmə na í huli-i. ⁶ İlena í təmi-i si: Maa ha-η pə tojə na pə teeli tənə. Pə təya pulə, ma niη taa ké pə tu pə tənə, na má nəkaa ma ha wei ma səlaa tə. ⁷ İle ye n ka hənta-m atə, n ká kpağa pə tənə.

⁸ Ama Yesu cə-i si: Pa ηmaawa Iso Təm taa si, n ká sēe nýá Caa Iso, na i tike i təmle ke n ká la.

⁹ Məpəyó İləyən pona-i Yosalem na í kpaası-i Iso təsēele comcom nəyō taa, na í təmi-i si: Ye n ké Iso Pəyaga ηmaa atə. ¹⁰ Pə təya pulə, pa ηmaawa Iso Təm taa si, i ká heeli i isətəa tillaa ke nýá təm si pá paasəna-η teu. ¹¹ Pəçó lenti wəe tətə si: Paa teeli-η pa niη taa ké teu təkpa si pə taa kəw na pəle natəli tə cə-η.

¹² Ama Yesu cə-i si: Pa ηmaawa Iso Təm taa si, n kaa mayası nýá Caa Iso si n ná i waalı.

¹³ Waatə wei İləyən təma-i mayasəy ke pə tənaya mpu, İlena í tēe na í tənə wəle kofətə.

Yesu caaləyi i təmle ke Kalilee

(Matiyee 4:12-17; Maləki 1:14-15)

¹⁴ Pəle pə waalı ile Yesu məla Kalilee na FeesuYu Nəhətu tojə hağa-i, na i təm yəkəyi həyələyən ηku ku tənə ku taa. ¹⁵ İ səyəsaya Yuta nýəma təkotilənəa taa na yəlaa tənə puyəlaya-i.

Nasaleti nyəma kisa Yesu

(Matiyee 13:53-58; Maləki 6:1-6)

¹⁶ Məpəyó Yesu pola Nasaleti timpi i puwa tə, na í sən Yuta nýəma təkotile taa ké kuyaku kuheesəyən wule, isı i tu laki tam tə. Məpəyó i kulaa si i kaləyi Iso Təm.

¹⁷ İlena pá cəle-i Iso kuyəçətətə teləsəlv İsayii takəlaya. Məpəyó i həta timpi pa ηmaawa si:

¹⁸ Tacaə FeesuYu wē ma kin, na i ləsa-m si má heeli Laapaalı Kəpəj ke konyəntənəa.

Na i tila-m si má heeli saləkətənəa ke pa hətuyn təm.

Na yələmaa ke pa isē kuluyə təm.

Si má waası mpa pa muylıyı tə.

¹⁹ Si má heeli-wēyē pənaya ηka

Tacaə ká waası i yəlaa tə ka kəntə təm.

20 Yesu tema dena í kpili-ke na í cela paasənlu na í caɣa. M̄róyó Yuta nyóma təkotile taa nyóma təna pama ise ke í tɔɔ. 21 Tənaɣa í suw-weyɛ yɔɔtɔyɔ sɪ: Təm ntí paa ŋmaawa na í tu nu-təyɪ nɔɔnɔ tɔ, saŋa nté tɔ lapa.

22 M̄róyó pa təna pa tisa teu na pá sami-ɪ. Na í kuyɔɔtɔtɔ təna lapa-weyɛ lelen, halí p̄ la-weyɛ piti na pá tɔ sɪ: Isu Yosɛɛfu p̄yalyɔ?

23 Tənaɣa Yesu təma-we sɪ: Tampana tɔɔ, í ká te na í tuku-m ituule sɪ: Fɛtu, fe nyá ti. Halí í ká yɔɔtɔ-m sɪ má la ma ɪcate taa cənɛyɛ mpi p̄ lapa Kapənahum na í nɪ tɔ.

24 M̄róyó Yesu tasa-we sɪ: Tampana ke ma heeliyɪ-me yoo, paa nyənəyɪ Isɔ kuyɔɔtɔtɔ teləsulu nəɣəlyɔ pulɔyɔ ɪ maɣamaya ɪ ɪcate taa. 25 Ntɔŋ ɪ nyəmá sɪ alaa leelaa ka we p̄ɣalɛ ke Isɛyɛli taa ké waatu wei wɔlaya lapa pusɪ tooso na isɔtɔnaa naatoso ke Ilii waatu taa tɔ. Halí nyɔɔsɪ sɔsɔŋsɪ lu tetu təna. 26 Paa na mpɔ Isɔ tá tili Ilii ke pa ta nəɣəlyɔ kin. Ama alɔ leelu nəɣəlyɔ wei ɪ ka we Sitɔŋ tetu taa ké Salep̄əta tɔ, ɪ kin ke ɪ tila-ɪ. 27 Na Isɔ kuyɔɔtɔtɔ teləsulu Iliisee waatu taa tɔnyɔ tɔ asilima kɔtɔŋ nyóma ka we sɔsɔm tɔtɔɔ Isɛyɛli. Paa na mpɔ pa ta waasɪ pa taa nəɣəlyɔ ɪ kɔtɔŋ. Ama Silii tu Naaman tike ke pa waasaa.

28 Waatu wei Yuta təkotile taa nyóma nu ɪ təm ntí tɔ, pə haŋa-weyɛ sɔsɔm.

29 M̄róyó pa kulaa na pá həmi-ɪ na pá luna ɪcate waali, na pa kpaana-ɪ hatoo p̄nyɔ ŋku kɔ tɔ pa ɪcate weɛ tɔ kɔ nyɔyɔ taa, timpi p̄ lapa tokuyɔ tɔ, sɪ pa tusiyɪ-ɪ.

30 Ilena Yesu fayana pa heku taa na í tɛɛ ɪ nyəŋku.

Iləɣəhilu nəɣəlyɔ ɪ təm

(Maləki 1:21-28)

31 M̄róyó Yesu pola Kapənahum, Kalilee tetu taa ɪcate natəli, na í seyɛsɪ-weyɛ kuyaku kɔhɛɛsuyɔ wule. 32 M̄róyó ɪ seyɛsuyɔ cɛpa pa laŋa ke teu. Pə taɣa pulɔ, ɪ seyɛsa-weyɛ na tɔŋ, ɪ ta nyá. 33 Pə pamna apalu nəɣəlyɔ ka we Yuta nyóma təkotile taa na í hii iləɣəlyɔ isayəv nəɣəlyɔ. M̄róyó apalu inɪ ɪ koo sɔsɔm sɪ: 34 Ee Nasaletɪ Yesu, n caa-weyɛ tá kin? Ta wakəlyɔyɔ ke n kɔma? Ma nyəma-ŋ teu, n ké Isɔ yulu nanŋtu wei ɪ tilaa tɔ.

35 Tənaɣa Yesu kaləna-ɪ sɪ: Hei nyá, su na ní se apalu inɪ ɪ waali.

M̄róyó iləɣəlyɔ pɛta-ɪ samaa heku taa na í yele-ɪ na í se. Ama ɪ ta lapɪ-ɪ pulɔ.

36 M̄róyó p̄ lapa yəlaa ke sɔɣəntɔ na pá tɔŋ təma sɪ: Hm, təm tənɛ. ɪ yɔɔtɔɣəna aləɣaa na apalutɔ na toma, na í tɔɣənyɛ-ɛ.

37 M̄róyó ɪ hətɛ yaa tetu təna taa.

Yesu waasa kɔtɔntɔnaa p̄ɣalɛ

(Matiyee 8:14-17; Maləki 1:29-34)

38 Yesu luna Yuta nyóma təkotile taa dena í polo Simɔŋ təyayə. Watu suukaya Simɔŋ yɔsɔ ke sɔsɔm, dena pá wiina Yesu sɪ í waasɪ-ɪ. 39 M̄róyó Yesu lunɪ ɪ tɔɔ na í kaləna watu, na tə ya ɪ tɔɔ. Tənaɣa alɔ kulaa kpaakraa na í caləsɪ-weɛ.

40 Ilim tu kpaakraa, dena pa təna mpa paa weɛna kɔtɔntɔnaa ke waanɪ waanɪ tɔ pá kəna-weɛ. M̄róyó ɪ təna ɪ nin ke paa wei ɪ tɔɔ na pá hiki alaafaya. 41 Aləɣaa maɣamaya ná se yəlaa p̄ɣalɛ waali na pá kookɪ sɪ: N ké Isɔ P̄yalyɔ ké. Ama ɪ kaləna-weɛ, ɪ ta tisi sɪ pá yɔɔtɔ: Pə taɣa pulɔ, pa nyəmá sɪ ɪ ké Mesii.

Yesu lakɪ waasv ke Yuta tetv taa

(Maləki 1:35-39)

42 Waatu wei tɛv fema tɔ, Yesu luwa na í polo timpi yəlaa fɛi tɔ. M̄róyó yəlaa samaa p̄ɛka-ɪ, haləna pá tala ɪ cɔlɔ. Pa luyɔ lapa sɪ pá tɔki-ɪ, pá taa yeke na í tɛɛ.

⁴³ Ama Yesu cō-we si: Aai, pə weε kέ si má heeli acalεε lenna ke Iso Kawulaya Laapaali Kupaη. Pə taηa pulv, pə mayamaηa pə tōō kέ Iso tila-m.

⁴⁴ Tənaηa Yesu tεεwa na í laki waasv ke Yuta tetv taa pa təkotilena a taa.

5

Yesu kpa i kancaalaya ifalaa

(Matiyee 4:18-22; Maləki 1:16-20)

¹ Kuyaku nakvli yəlaa nyəkayaa Yesu kέ Iso Təm nuv tōō, na í səηa Kenesaleti lvm nəγv. ² Ḿpóγv í nawa kpυləη naale səηa kvteη tōō, na tiina kpalaa lu í taa na pá polo pa pulvη cəvυv. ³ Ilena í kpa í taa lenkv taa, na kpυlvυv ηkv kv kέ Siməη nyəηkv. Ḿpóγv í sələma-i si í hatələna-i-kvυv kvteη ke pəcə. Ilena í caya kv taa na í svv í seγesvυv taa.

⁴ Waatv wei í tεma-weγe seγesvυv tv í heela Siməη si: Tuusi na η polo lumaη taa na í tv mə pulvη na í puu tiina.

⁵ Siməη cə-i si: Tacaa, tε tεma wυv ke yem kέ tεv na kv fem, tε ta puu pulv. Paa na mpv n tōma si má tv tō, ma a tv.

⁶ Pa tv mpv ilena pá puu tiina ke səsəm pə tu fei, hal í pa pulvη caakaya cəlvυv.

⁷ Ḿpóγv pa hata pa taapalaa mpa paa we kpυlvυv lenkv taa təγv niη si pá kəō pá səna-we. Pεle pa kōma ilena pá ləsi tiina na pá suuli kpυləη m í naale, haləna pə ηmilisiyi-we. ⁸ Siməη Piyee nawa mpv, ilena í lunv Yesu ke akula ke kpaκpaa na í tō si: Tacaa, taa kpətəna-m, ma kέ isayav mayamaηa kέ.

⁹ Pə taηa pulv tōō, tiina nna pa kpa mpv tō, a tōōv ka lapa í na mpa paa weε təγv səγəntv ke səsəm. ¹⁰ Haləna pə la mpv tətəγv í taapalaa Sepetee pəyalaa Saaki na Yohaani. Tənaηa Yesu heela Siməη si: Taa nyá pəneηte yəlaa ke n ká puu.

¹¹ Pa ləsa kpυləη ke lvm taa, ilena pá yele pə təna təpai na pá hu í waali.

Yesu waasa təvυv tōō asilima kvteη tv

(Matiyee 8:1-4; Maləki 1:40-45)

¹² Yesu ka we icate natəli tε taa, na yvlv wei təvυv tōō asilima kvteη waasa í təna tō í ka we təna. I na Yesu ilena í polo na í hənti-i a tε na í wiina-i təkpeε si: Tacaa, ye n ka tisaya n taa waasi-m?

¹³ Ḿpóγv Yesu kusa í niη na í tokəna-i na í tōmi-i si: Teu ma tisaa, alaafəya í la. Ḿpóγv í kvteη tεma kpaκpaa. ¹⁴ Ilena Yesu kpaali-i si: Taa heeli nəγvlv. Ama tεε kpaκpaa na kvtvlv na-η, ilena η í yiyisi isu Moisi ka keεsvυv tō, na pə la yəlaa ke asefa.

¹⁵ Paa na mpv tō, í hətε təηna yaav na pə puki, na samaa kotiyi í kin ke səsəm səsəm si pa nuiki í seγesvυv, na í waasəyi-weγe pa kvtəməη. ¹⁶ Ama m í pukaya waatv waatv ke timpi timpi yəlaa fei tō, na í sələməyi Iso.

Yesu waasa kvteη kvtvlvυv tv

(Matiyee 9:1-8; Maləki 2:1-12)

¹⁷ Kuyaku nakvli Yesu seγesaya. Pə pamna Falisanaa na Iso Təm seγesəlaa mpa pa luna Kalilee na Yuta pa acalεε təna taa na Yosalem tō paa we təna na pa cəγaa. Na Tacaa toma ka we Yesu kin na í laki na kvtəntvnaa hikiyi alaafəya. ¹⁸ Ḿpóγv yəlaa səγəla kvteη kvtvlvυv tv nəγvlv na kpatəle, na pá pεəkəyi si pá tana-i Yesu kin ke kutuluyv taa na pá su-i í isenta. ¹⁹ Ama yəlaa samaa tōō pa ta na timpi tōō paa svəna-i tō. Ilena pá kpaana-i ləpvtv tō na pá we-si-ti, na pá tisi í na í kpatəle ke samaa hεkv ke Yesu isenta. ²⁰ Waatv wei Yesu ná pa naani tō í tōma si: Ma taapalv, nyá isayav husaa.

²¹ Tənaɣa Iso Ƨəm seɣesəlaa na Falisanaa pa sɔv miituyu si: Aweɣele inɛ inɛ na í kɔakəxi ı tı na í keesəyənə Iso? Awe pəsəxi na í husı isayatu, ye pə taɣa Iso paasi?

²² Ama Yesu ná cekəna pa hɔwee, ɔlena í pəsı-we si: Pepe təw kə í huɔki mɔrɔyɔ mə taa? ²³ Nti tə yɔɣotuyu kələna təlev? Nyá isayatu husaa, yaa kuli na ń tɔ? ²⁴ Təw, maə huli-me si Yɔlv Pəyaya má, ma pəsəxi na má husı isayatu ke ate cəne.

Tənaɣa ı təma kɔtəntu si: Kuli na ń kɔaya nyá kɔatəle na ń kpe. ²⁵ Tənaɣa ı kula kɔakɔaa ke pa tənə pa isentaa, na í kɔaya kɔatəle nte tə təw paə husa-ı tə na í saŋ Iso na í kpeŋ. ²⁶ Mɔrɔyɔ pə lapa pa tənaya piti kə səsəm na pá saŋ Iso. Halı pə lá-weɣe səɣəntu na pá caŋ pá yɔɣoti si: Ama pɔwe, saŋa ke tá na kəkəlv təm.

Yesu yaaki Lefii

(Matiyee 9:9-13; Maləki 2:13-17)

²⁷ Mɔrɔyɔ Yesu luwa na í maɣana lampuu mɔlv nəɣəlv wei pa yaa si Lefii tə, na í caɣa ı lampuu təmɔle. ɔlena í təmı-ı si: Kuli na ń təŋı-m.

²⁸ Mɔrɔyɔ Lefii kulaa na í yelev pə tənə na í hu ı waalı.

²⁹ Mɔrɔyɔ Lefii lapa-ı mɔvle ke teu ke ı təyaya taa, na pá na lampuu mɔlaa paɣale na yəlaa lelaa pá caɣa təɣəv. ³⁰ Mɔrɔyɔ Falisanaa na pəle pa Iso Ƨəm seɣesəlaa pa kəma na pá pəsı ı ifalaa ke imiitav si: Pepe təw kə mə na lampuu mɔlaa na asayaa í kɔɔnta tətəɣəle na tənɔwəle?

³¹ Ama Yesu cə-we si: Pə taɣa alaafəya nyəma nyılvəyənə fetaa, ama kɔtəntənəaa kə. ³² Ma kəmaɣa si ma heeliɣi asayaa si pá laɣasi, pə taɣa kɔpama.

Yesu keesəyi nəhəkvu təm

(Matiyee 9:14-17; Maləki 2:18-22)

³³ Mɔrɔyɔ yəlaa napəli pa təma Yesu si: Yoħaanı ifalaa na Falisanaa nyəma pa həkəxi nəəsi ke tam na pa sələməxi pə waatənəaa, na nyá nyəma náá təkı na pá nyəkı yem.

³⁴ ɔlena í cə-we si: ı ká pəsi na í la na akɔayəlv taapalaa həkə nəɣə na í na-we pá wee? Aaı. ³⁵ Ama pu kəw pə keesı kuyaku nəkvli, ɔlena pá ləsi-ı pa həkı, ıle waatu inəxi paə həkə nəɣə.

³⁶ Mɔrɔyɔ ı tasa-weɣe ituule ke tukuyu tətə si: Paə cələxi puyuv kɔfaləyuv təw na pá tə kɔpənuyv. Pá lapa mɔv, pa wakəla kɔfaləyuv. Pəyele saaliya kaa mənə kɔpənuyv. ³⁷ Nəɣəlv kaa suu sɔlvəm kɔfam ke sɔlvəm hulun kɔpəŋ taa, təfə sɔlvəm kɔfam yaşəxi hulun kɔpəŋ inəxi na pə ti na hulun wakəli yem. ³⁸ Ama hulun kɔfaŋ taa kə pa suuki sɔlvəm kɔfam. ³⁹ Yəlv wei ı təma sɔlvəm kɔpərum ke nyəw tə, ı luɣu ı lakı apıla. Pə taɣa pulu, kɔpərum ke yəlaa saŋ.

6

Yesu kele kuyaku kəheesuyv tv

(Matiyee 12:1-8; Maləki 2:23-28)

¹ Mɔrɔyɔ Yesu na ı ifalaa pa faɣana təɣənaya pəe taale natəli tə taa kə kuyaku kəheesuyv kuli kv wule. Tənaɣa ı ifalaa sɔv təɣənaya pəe nyəŋka ke pəlvuv, na pá nuɣutiɣi pa niŋ taa na pá saləxi. ² Mɔrɔyɔ Falisanaa napəli pa pəsəa-we si: Pepe təw kə í lakı mpi cə feı ləpı ke kuyaku kəheesuyv wule tə?

³ Tənaɣa Yesu cə-we si: Ye mɔv ı ta kala mpi Tafiiti lapa waatu wei nyəɣəsı pu í na mɔv paa we ı cəlv tə? ⁴ Isənə ı sɔv Iso təyaya taa na í kɔaya pɔtɔpɔtənəaa mɔv paa su Iso tə na í təɣə na í ha ı taapalaa tə. Pəyele pə feı si nəɣəlv í təɣə-weɣe yem na pə ta kə kətəlaa.

⁵ Μπρόγυ Yesu tasa-weye heeluyu tōto si: Yulu Pəyaga maɣale kuyaku kuhesuyu səsə tōto.

Nkpaləkpekaya tu
(Matiyee 12:9-14; Maləki 3:1-6)

⁶ Μπρόγυ Yesu sɔv Yuta nyəma təkotile taa ké kuyaku kuhesuyu kuli ku wule na í seyesəyi. Pə pamna apalu naxɔlv i we təna na í nkpalaya ntɔɔŋ nyəŋka kpekaa. ⁷ Na Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa caɣaa na pá keŋna-i teu, si pa naa si i ká waasi yulu ke kuyaku kuhesuyu wule yaa isəna. Pa laki mpuɣɔle si pá hiki nti pa waanna-i tɔ. ⁸ Ama i cekəna pa huwɛɛ, ɔlena í tɔ nkpaləkpekaya tu inu si: Kuli na n̄ səŋ heku taa cəne.

ɔlena nkpaləkpekaya tu inu i kuli na í polo í səŋ təna. ⁹ Na Yesu tɔ-we si: Ma pəsəyi-me si tá mpaav taa, kɔpantv ke pə mɔna pá la kuyaku kuhesuyu wule yaa isayatu? Paa waasi yaa paa kv?

¹⁰ Tənaɣa Yesu nyəna pa təna pa isɛntaa, na í tɔ apalu inu si: Tɔv, loosi nyá nin.

Μπρόγυ nkpaləkpekaya tu inu i lapa mpv, ɔlena i nin hetu. ¹¹ Μπρόγυ páána kpa-weye səsəm, na pá maɣasəyi isəna pá la Yesu tɔ.

Tillaa səsaa naanɔwa na naale kpav
(Matiyee 10:1-4; Maləki 3:13-19)

¹² Waatu inu i taa ké Yesu kpa puyv taa ké Iso sələmɔvu, na í sələmi m̄pógυ teu na kv fem. ¹³ Pə kɔma pə fe ɔlena, í yaa i ifalaa na í ləsi pa taa ké yəlaa naanɔwa na naale, na í ha-weye hətɛ si tillaa. ¹⁴ Mpe inu pa həla ntɔ. Siməŋ wei i cuɣusaa si Piyɛ tɔ, na ílé i neu Antəli, na Saaki na Yohaani, na Filipv, na Paatelemii, ¹⁵ na Matiyee, na Tomaa, na Aləfe pəyalv Saaki, na Siməŋ wei pa cuɣusaa si Seloti tɔ, ¹⁶ na Saaki pəyalv Yutaasi, na Yutaasi Isəkaleeu wei i lapa Yesu ke kələmɔtɔ tɔ.

Yesu seyesəyi samaa na í waaki kvəntvnaa
(Matiyee 4:23-25)

¹⁷ Yesu na i ifalaa pa tiikayana puyv tɔv, ɔlena í səŋ timpv taa puyv fei ipilisav na pá walaa tɔ. Təna inəyi i ifalaa paɣale na Yuta təna samaa na Yosalem nyəma na Tiiv na Sitəŋ lvm naxɔ nyəma pa təna paa timsaa. ¹⁸ Paa kəmaɣa si pa nukv i seyesuyv, na í waasi-weye pa kvəntv tɔtɔ. Na i waasa mpa pɛle alɔɣaa təkaya wahala tɔ tɔtɔ. ¹⁹ Samaa inu i təna i ləkaya ké si í tokiyina-i. Pə taɣa pulv, toma naali a ka we i kŋ na pá nukv a tan, na a waasəyi pa tənaya pa kvəntv.

Kvpantv na isaytv
(Matiyee 5:1-12)

²⁰ Μπρόγυ Yesu kusa isɛ na í nyəni i ifalaa na í tɔ si:

Mpa me í ké kvnyəntvnaa tɔ,
í nu lɛlɛŋ ké.

Mə tənna Iso Kawulaya.

²¹ Mɛ mpa nyəɣəsɔ wɛna kayana tɔ,
í nu lɛlɛŋ ké.

Mu tɛna na í haya teu.

Mɛ mpa í wiiki kayana tɔ,
í nu lɛlɛŋ ké.

Í ká tɛ na í wɔŋ teu.

²² Paa yəlaa taa huuna-me, yaa pa tɔɣəna-me, yaa pa tɔv-me, yaa pa kv mə nyəŋ ke Yulu Pəyaga má ma tɔv, í nu lɛlɛŋ ké. ²³ Waatu inu mə laŋa í hɛɛ səsəm

na í paa teu. Pə taɣa pʊlv, mə kasəyaya ká tɔw səsəm ke isətaa ké. Mpu unu pə maɣamaya ke pa caanaa ka lapa Iso kuyɔɔtutu teləsəlaa.

²⁴ Tɔŋtɔnaa me mə tɔm we wayo ké, í tɛma mə leleŋ tɔɣu tɔ se.

²⁵ Haɣalaa me mə tɔm ná we wayo ké mpu inəyi.

Í ká ná nyɔɔsi ke teu tɔ se.

Mpa me mə wɔŋɣi kaɣana tɔ, mə tɔm we wayo ké mpu yó.

Í tɛŋ í caɣa ləyaya na isəlvum pə taa ké.

²⁶ Yəlaa təna í kɔma na pá saŋ-me, mə tɔm ká la wayo ké. Mpu unu pə maɣamaya ke mpe pa caanaa ka lapa Iso kuyɔɔtutu teləsəlaa pəpɔtɔnaa.

Səli nyá kolontu

(Matiyee 5:38-48; 7:12)

²⁷ Mpu yó Yesu tɔma si: Ma heeliyi mpa me í nukɩ ma tɔm tɔ si: Í səli mə kolontunaa, na í lá mpa paa caa-me tɔɣo kɔpantu. ²⁸ Í kooli kɔpantu ke mpa pa kooliyi-meɣe mpusi tɔ. Í sələməna mə isayalataa ke Iso. ²⁹ Wei í mpa nyá ləkrayasaya, keesi-ɩ leŋka. Nəɣlv í ləeka nyá krai, cɛle-ɩ nyá capa tɔtɔ. ³⁰ Wei í sələma-ŋ, taa pɛmɩ-ɩ, wei í ləeka nyá kɔwɛnam, taa pɔəsi-ɩ pə tɔm. ³¹ Mpi mə caa si yəlaa í la-me tɔ, mu la peleye-wɩ tɔtɔ.

³² Ye mpa pa sələyi-me tɔ pa tike ké mə sələyi, ɩle pepeye í tɛwa tɔtɔ? Asaya maɣamaya ná sələyi mpa pa səla-we tɔ pa tike tɔtɔɣo. ³³ Ye mpa pa laki-meɣe kɔpantu tɔ pa tike ke í ká tɛŋɣi na í laki, ɩle pepeyele í tɛwa? Mpu yó asaya maɣamaya ná laki tɔtɔ mɛɛ. ³⁴ Ye mpa í tɛləyi si paa tɛ na pá feli-me tɔɣo ɩ tɛŋɣi na í kəntəyi, ɩle pepeyele mə tɛwa? Asaya maɣamaya ná tɛləyi si paa tɛ na pá feli pele tɔɣo pa kəntəyi pa tɛma mɛɛ. ³⁵ Aai, í sələyi mə kolontunaa na í laki-weɣe kɔpantu. Í kəntəyi, í taa teləsi felvɔ tɔm ke ləlv. Pu yele na mə kasəyaya tɔw səsəm, na í ká pəsi isətaa Iso Səsə pəyalaa. Paa fəfɛinaa na asaya, ɩlé ɩ laki kɔpantu ké. ³⁶ Í laki təmayá kɔpantu ke teu isu mə Caa laki-meɣe kɔpantu tɔ.

Təma footuyu fɛi teu

(Matiyee 7:1-5)

³⁷ Í taa footi lelaa, pə taa kɔw na Iso footi-me. Í taa tv lelaa ke tasəkəle, pə taa kɔw na Iso tv-meɣe tasəkəle. Í hólí təmayá suulu ke timpɩ í pəntəyəna təma tɔ, na Iso ká hólí-meɣe suulu. ³⁸ Í haaki na Iso ká haaki-me. Pə taɣa pʊlv, Iso ká maɣasi ké na pə su na pə watɩ na í cɩyiti na í nyeki na í pəli-me. Maɣasəlaya ŋka mə maɣasəyəna lelaa tɔ, ŋkeɣe Iso ná kəŋ na í maɣasəna-me tɔtɔ.

³⁹ Mpu yó Yesu tasa-weɣe lentɩ si: Ntəŋ í nyəmá teu si yvlum kaa pəsi na í hɔ ɩ lelv, tɔfɔ pa naale paa hoti púyó taa ké. ⁴⁰ Təmlɛ kpeleməlv ta kəli ɩ hullv. Ama kpeleməlv í kɔma na í nyɩ təkɔsəkɔsɩ, í na ɩ hullv pa pəsi kvlum ké.

⁴¹ Isənaɣa pə lapa na ŋ naaki nyuliim wei ɩ we nyá tɔɣəntəle isəpəle taa tɔ, na ŋ kaa na krátúyɔ ŋku kv we nyá maɣamaya nyá nyənte taa tɔ? ⁴² Isənaɣale nyá pəsəyi na ŋ tɔ si: Apaŋ nyá səŋ təkpi na má ləsi nyá isəle taa nyuliim, na krátúyɔ we nyá nyənte taa? Cəsəlv nyá, ləsi krátúyɔ ŋku kv we nyá maɣamaya nyá isəpəle taa tɔ, ɩlena pəcɔ ŋ ná teu təcɛɛɛɛ na ŋ ləsi nyá tɔɣəntəle isəle taa nyuliim unu.

Pa nyəŋ tɔyɩ na kv pile ké

(Matiyee 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Tɔyɩ kɔpəŋku ɩ lələyi krai pile se, pəcɔ krai tɔyɩ naa lələyi pile kɔpante tɔtɔ. ⁴⁴ Pa nyəŋna paa tɔyɩ ŋku na kv pile cəlvɔ. Yvlv kaa kooli tɔyɩ ŋku pa yaa

si fiki tō kv pee ke sōsōu tō se, pácó paa kooliyi tūy ηku pa yaa si lesēη tō kv pee ke kōlōη tō tōtō. ⁴⁵ Yulōpāη kōpantō lukāna tuu i lotu taa kōpantō kinj kē. Uēna isayav inu i isayatu luna tuu i lotu taa isayatu kinj. Pē taγa pulv, isēna yulō lotu taa tōwa tō n̄pōγū i yōγotaγa hólēγi.

*Laγatu na kōmēlēη pa kutulūη ηmav
(Matiyee 7:24-27)*

⁴⁶ M̄pōγó Yesu tōma si: I yaa-m Tacaa Tacaa suwe na u tēηγi ma kōyōγotōtō? ⁴⁷ Maa hólí-mēγe yulv í kōma ma kinj na í nu ma tōm na í tēη-ti pōntō wē isēna tō. ⁴⁸ I n̄yēsēna kē isu yulv caakūyō kutulūyū ηmav na í huli na í tala atē kōkpaμyū na pácó í su kite tōγō. Pōγō kōma na ká su uēna lum watí, halēna pē hola ma-ku. Paa na mpv pē ta ciγiti-kūyō kv ηmatō teu tō. ⁴⁹ Ama wei i nuiki ma tōm na u tēηγi-ti tō, ilé i wē kē isu wei i ηma kutulūyū ke atēγe yem tō, kite kōpante fēi. Lum hola mapā-ku, uēna kv ti kpakpaa na kv la asaala sōsō ke yem.

7

*Yesu waasa Lom yoolu yom
(Matiyee 8:5-13)*

¹ Yesu kōma na í tē yēlaa ke faaci lapv, uēna í mēli Kapēnahum. ² Lom yoolu sōsō n̄yōlv ka wēna yom na i luγy sōv-ti sōsōm. Yom in̄yēti pē wukaya na í caaki sēm. ³ I nu Yesu taη, uēna í tili Yuta nyūyū nyōma napēli si pá wiina-i na í kōō í waasi i yom inu. ⁴ Pēle pa tala Yesu kinj, uēna pá wiina-i tēkpeē si: Apalv inu i n̄yēsēna n̄ waasi-i. ⁵ Pē taγa pulv, i sōla ta piitim ke sōsōm, halí i ηma-tūyō tēkotile.

⁶ Tēnaγa Yesu tēηa-wē. I kōma í kpātēna tēyaya, uē yoolu inu i tila i taapalaa ntē si: Tacaa, taa kv nyá tēγi yem, ma ta tala si n̄ sōv ma tēyaya. ⁷ Halí mpv in̄yēti maa huwa si ma ta tala má kōō ma maγamaγa ke nyá kinj. Pē tō uē, yōγoti kōyōγotō ke tōm kōlvum na ma yom hiki alaafōya. ⁸ Pē taγa pulv, ma isēntō ma see ma sōsaa kē. Pácó ma wēna ma sēkpema na pēle pa laki ma luγy nyēntō. Na má heela pa taa wei si í polo cāne, i puki kē. Na má heela wei si í kōō, ilé i kōō tōtō. Pácó ye ma heela ma yom si í la pāne, i laki kē.

⁹ Yesu nu mpv, uēna í sa yoolu sōsō inu, na í pēsēna samaa wei i tēηaya-i tō i tō na í tō si: Pōpōtō fēi lelēη, paa Iseyēli taa maγamaγa ma ta nata yulv na í tēma i taa na Isō kē isēntō.

¹⁰ Yoolu inu i tillaa kōma na pá mēli tēyaya, uē pa maγana yom in̄yēle na i alaafōya tēmamam.

Yesu feesa alv leelu pēyalv

¹¹ Pēle pē waali Yesu pola icate nte pa yaa si Nayiη tō tē taa kē kpakpaa, na i ifalaa na samaa payale ke i waali. ¹² Yesu kōma isu i sōvki icate, uē alv leelu n̄yōlv i pēyaya sēpayale na pá pukina-keγe pim, na icate nyōma samaa tēη leelu inu i waali. Nke inu ka tike ke leelu inu i ka lōlaa. ¹³ Tacaa na-i, uēna i tōm lap-i pētōtēle, na í tōm-i si: Taa wii.

¹⁴ M̄pōγó Yesu polaa na í tōki sētv kpātēle, uēna sēγēllaa nāá sēη, na Yesu tō si: Ifepu nyá ma caa si n̄ kōli.

¹⁵ Tēnaγa sētv inu i kōlaa na í sōv yōγotaγa, na Yesu cēle-i i too. ¹⁶ M̄pōγó sēγōntō kra pa tēna na pá saη Isō na pá tēη si: Isō kōyōγotōtō telēsulv sōsō lu ta hēku taa. Na pá tasa tōtō si: Pōwē, Isō kōma si i tēη i yēlaa.

¹⁷ M̄pōγó mpi Yesu lapa mpv tō pē tōm ya Yuta tētō tēna, na pē cōlv tētōnaa tēna taa.

Lum sɔlv Yohaani tila Yesu kiin si i naa (Matiyee 11:2-19)

18 Mprɔyɔ Yohaani ifalaa heela-i tɔm nti tɔ tɔna. Ilena i yaa pa taa naale, 19 na i tili-weye Yesu kiin si pɔasi-i si inɔyɛle wei i tɔm paa tɔma si i kɔ kɔ tɔ, yaa nɔyɔlv wee i kɔn, tɔ tan ile? 20 Pele pa tala Yesu cɔlv, Ilena pɔ tɔ si: Iso Lum sɔlv Yohaani kusɛna-tv si tɔ pɔasi-n si: Nyayale wei i tɔm paa tɔma si i kɔ kɔ tɔ, yaa nɔyɔlv wee i kɔn, tɔ tan ile?

21 Pɔ pamna waatu inu i taa Yesu waasaya yɔlaa payale ke pa kutɔmɛn, na i laki na acamaa hikiyi alaafɔya, na i looki alɔyaa, na i kuliyi yɔlvmaa payale ise. 22 Ilena i tɔ-we si: I polo na i heeli Yohaani ke mpi i nawa na nti i nuwa tɔ si: Yɔlvmaa naaki, kaakalasi tɔn, tɔnyv tɔv asilima kutɔn nyɛma naaki nyvɔv, na ntamaa nɔ nuki, na sɛtaa nɔ fen. Pɔcɔ kɔnyɔntɔnaa nɔ tɔnɔ Laapaali Kɔpan ke nuwa. 23 Wei i naani kaa lu ma tɔv tɔ, pɔntv nu lelen kɛ.

24 Yohaani tillaa mpe pele pa kɔma na pɔ kpe, Ilena Yesu svv samaa ke Yohaani inu i tɔm ke pɔsvvɔv si: Pepeye i ka pola wɔlaya tɛtv taa kɛ nav ye? Heelim maki na pɔ ciyitiyi sɛsɛncanɔ nka tɔ? 25 Ie pepe nav ke i polaa? Yaa yɔlv wei i suu kacɔka wontu tɔ? Tɔv, mpa pele pa suuki kacɔka wontu na pɔ we lelen taa tɔ, avulaa tɛsi taa kɛ pele pa wee. 26 Ie pepe mayamaya ke i ka tu pola nav? Yaa Iso kuyɔyɔtv tɛlvsvlv nɔyɔlv? Tampam, Iso kuyɔyɔtv tɛlvsvlv kɛ, hali ma heeliyi-me si i tu kɔla mpv. 27 I tɔm ke pa tu nmaawa Iso Tɔm taa si:

Nyɛni ma tillu ntɔ,
ma tɛlvsvlv nyɔ nɔyɔ tɔv si
i tayan nyɔ mpaav na n kɔn.

28 Tampama ke ma heeliyi-me yoo, tuu tɔ pa ta lɔlɔta nɔyɔlv na pɔntv tɛv Yohaani fa. Ie paa na mpv tɔ, ye mpa pa tisaa na Iso tɔyɔ pa tɔv kɛ kawulaya, pa taa sɛkpelu mayamaya tɛv-i.

29 Pa tɔna mpa pa nu tɔm nti tɔ pa ha Iso kɛ tampama, hali pɔ kreɛna lampuu mɔlaa mayamaya. Pɔ taya pɔlv, paa tɛma tisuyv si Yohaani i sv-weye Iso lum. 30 Ama Falisanaa na Iso Tɔm sɛyɛsɛlaa nɔ kisa tɛmle nte Iso ka hvvwa si i kɔ la-we tɔ, pa ta tisi si Yohaani i sv-weye Iso lum.

31 Mprɔyɔ Yesu tasaa si: Pepeyele mɔ keesɛna kɔfalan yɔlaa pane? Isu pepe cav kele pa nɔyɛsɛnaa tɔ? 32 Pa nɔyɛsɛna kɛ isu piya cakvɔv kataya taa na si tɔn tɔma si: Ani tɔ hɔla hɛsi i ta paa. Pɔcɔ tɔ wii lɔyaya wula, i tɔ wii. 33 Pɔ taya pɔlv, lum sɔlv Yohaani kama tɔ, u tɔki tɔyɔnaya, pɔcɔ u nyɔvki svlv. Ilena mu tɔn si lɔyɔhilu ke-i kɛ. 34 Yɔlv Pɔyaya mɔ, ma mɔlaa na mɔ kɔv na mɔ tɔki na mɔ nyɔvki, Ilena i tayanɔyi maya yɔyɔtvv tɔv si ma kɛ hilitu na svlvnyɔlv. Aayee si lampuu mɔlaa na asayaa pa ceu kɛ. 35 Ama Iso lɔmayasɛv tewaya, hali pɔ naaki mprɔyɔ mpa pa tɔyɔyi-ye tɔ pa kiin.

Yesu svv Simɔn tɔyaya taa

36 Kuyaku nakvli Falisa nɔyɔlv i yaa Yesu kɛ tɔyɔv. Ilena Yesu svv i tɛ na i caya na i tɔnɔ tɔyɔv. 37 Apalaa tɔna alv nɔyɔlv i ka we icate nte tɔ taa. Mprɔyɔ alv inu i nuwa si Yesu caya tɔyɔv ke Falisa tɔyaya taa, Ilena i kɔna tulaalv kɔpan nɔyɔlv na akpalaɔiya. 38 Na i lun Yesu nɔvhe tɛv na i waali tɔv na i wiiki. Mprɔyɔ i taana Yesu nɔvhe ke isɔlv, Ilena i husi-ye na i nyɔvsi, na i walyi-ye na i sayali-yeve tulaalv. 39 Falisa wei inu i yaa-i tɔyɔv ke mpv tɔ i na mpv. Ilena i mɔv i taa si: Ye apalv inɛ i ka kɛ Iso kuyɔyɔtv tɛlvsvlv i ka nyɔmɔ alv wei inu i tokiyina-i isɛntɔ tɔ i cakɛle na i yaasi we isɛna tɔ. I ka nyɔma-i si i fei teu. 40 Mprɔyɔve Yesu tɔma-i si: Simɔn maa heeli-n tɔm natɔli. Tɔnyale Simɔn cɔwa si: Taca yɔyɔti.

⁴¹ Ilena í tó si: Liyitee kəntulv nəyólv í ka wenna kəma nyóma ke naale, lelv feləyí-í liyitee nyəyətə nasələ nuunəwa (500), na lelv ke nyəyətə nule na naanəwa. ⁴² Pa ta hiki sí pá felí-í, ilena í ce pa naale iní. Təv, pa taa awe lanje ká kəlanə-í heenav?

⁴³ Tənaɣa Siməŋ cəwa sí: Ma huv sí, wei í nyənte kəla təv tə. Yesu sí: Ama n huv teu.

⁴⁴ Ilena í pəsəna alv təv na í tó Siməŋ sí: Siməŋ n ná alv ine? Ma suv nyá təyaya taa tə, n ta ha-m ləm sí má kə ma nəəhe. Ama ilé í taana-yeɣe isəlvəm, na í huśi-ye na í nyəəsi. ⁴⁵ Ma tala nyá te tə, n ta wəyali-m. Ama tuu isu ma suv tə, ilé í ta heesi ma nəəhe wəyalvəv. ⁴⁶ N ta pəli ma nyuvv taa ké nim. Ama tulaalv kəvampəŋ ke ilé í pəla, halí ma nəəhe təv. ⁴⁷ Pə təv ké ma heeliyi-ŋ sí, í səlvəv hípúyó səsəm tə pə hílvéyí ké sí paa í isayatu na tə təv ke mpv tə pa husa-ti. Pə təv inəyi wei í wena isayatu ke pəcə na pá husa-ti tə, pəntv səlvəyí maɣana ké.

⁴⁸ Tənaɣa í heela alv iní sí: Nyá isayatu husaa.

⁴⁹ Mípúyó í na mpa pa caya təyəv tə pəle pa suv pa taa ké yəyətəv sí: Aweyele ine iní na halí iní í taka í husəyí isayatu? ⁵⁰ Ama Yesu ná heela alv iní sí: N təma nyá taa na Isə təyə í yapa nyá nyuvv. Təena lanjhəlvmlə.

8

Alaa mpa pa səŋayana Yesu tə

¹ Pə waali ké Yesu suv cəv ke acaləe səsəna na səkpəna na í lakí waasu, na í kpaaləyí Isə Kawulaya Laapaali Kəvəŋ. Na í ifalaa naanəwa na naale, ² na alaa mpa pa aləyaa í loowa, na í waasa mpa pəleɣe pa kətvəməŋ tə. Isu Malí wei pa yaakaya Makətala tu na paa loo-í aləyaa naatosompəyələyaa tə, ³ na Heləti pəyav Cusa alv Saani, na Susaani, na ləlaa ke pəyale mpa pa səŋayana Yesu na í ifalaa na pa wənav tə.

Mətutuuna təm

(Matiyee 13:1-9; Maləki 4:1-9)

⁴ Yəlaa samaa lukayana acaləe acaləe na pá kəŋ í kiŋ, ilena í sē-yeɣe isə sí:

⁵ Tuulu poləna tuutu. Í tuukaya í mətutuuna, ilena lenna hoti mpaav nəyəv nəyəv. Na pá feləyí-yeɣe nəəhe, na sumasi tii na sí təəsi-ye. ⁶ Mípúyó lenna hota kəvav təv, ilena a nyə na a tayani wəlvəv ke níkaya fei tə pə təv. ⁷ Lenna náa hoti səwa taa na a na səwa pá kpenti nyəv, ilena səwa náa kv-ye. ⁸ Lenna náa hoti tetv msvəŋ nyəntv taa, na a nyə na a ləli teu pə tu fei. Í təma hípúyó yəyətəv, ilena í cuɣusina nəyəv səsaya sí: Ye wei í ké təm nulv pəntv í nu.

Mpi pə təv Yesu sēyəsəna atuwa tə

(Matiyee 13:10-17; Maləki 4:10-12)

⁹ Mípúyó í ifalaa pəsa-í isə sēv mpi pə hūwē. ¹⁰ Ilena Yesu cə sí: Pə ha-məyē sí í nyí Isə Kawulaya təm kvŋməsətəv. Ama pə kaasa ləlaa tə, isənaa ke paa sē-We sí:

Paa pa nyənəyí isəntə, pá taa ná.

Paa pa nukí, pá taa cəkəna pə hūwē.

Yesu kilisiyi mətutuuna təm hūwē

(Matiyee 13:18-23; Maləki 4:13-20)

¹¹ Maa kilisi-məyē isə sēv mpi pə hūwē. Isə Təm nté mətutuuna ani. ¹² Wena wena a hota mpaav nəyəv nəyəv tə, alə a wenna isu mpa pa nukí Isə Təm na lləyəv təŋ na í ləsi-təyí kpaakpa ke pa lotu taa, sí pá taa kəv na pá mv-ti na Isə ya pa nyəv. ¹³ Nna alə a hota kəvav təv tə, alə a wenna isu mpa pa nukí-ti na pá mv-ti

na lanhulomle, ile tē ta caya pa taa. Pa muḡi kē na pō la wee naale, maḡasuyu kōḡ ku kōō, ilena pā lu Iso seew ke kpaakraa. ¹⁴ Wena a hota sōwa taa tō, ale a wenna isu mpa pa tēḡ tē nuu, ilena afe cāne nāḡāsee na pē wenaḡ na pē konyulōḡ pē tōm kōō na pō ku-tāḡi pa taa, na pā kpisi pee kōpana luluyu tō. ¹⁵ Wena ale a hota tetu musōḡ nyāntu taa tō, ale a wenna isu mpa pa nu Iso Tōm na pā mu-ti na lotu kulōmtu na huwee nna a tewa tō, na pā tōka-ti tēkpaḡkpaḡkpa, na pā lōlōḡi pee kōpana ke teu tō.

Fətəla muḡuyv
(*Maləki 4:21-25*)

¹⁶ Awe muḡuyv fətəla na í pami-ḡ pulōpu tee, yaa í svsi-ḡ kato tee ye? Tesika tōō kē paa pusi-ḡ si pō ná mpa pa svōki tēyaya taa tō. ¹⁷ Kōḡmelēm napəlḡ pē fei si pē kaa kuli pē tōō. Pōcō mukāḡa tee pulōpu fei mḡi pa kaa lēsi na paa awe na tō.

¹⁸ I la laakali na isēna í nukḡi tō. Pē taya pulv, wei ḡ wena tōḡo paa ha, na pā lēeki wei ḡ feina tōḡo pēciimaya wei ḡ huḡ si ḡ ti tō.

Yesu too na ḡ newaa
(*Matiyee 12:46-50; Maləki 3:31-35*)

¹⁹ Mḡpōḡ Yesu too na ḡ newaa pa kōma ḡ kinḡ. Ama samaa tōō pa ta pēsi pā tala ḡ kinḡ. ²⁰ Mḡpōḡ nāḡolv heela-ḡ si: Nyá too na nyá newaa pa we awalḡ na pā caa pa na-ḡ.

²¹ Mḡpōḡ Yesu cō-we si: Ma too na ma newaa ntē mpa pa nukḡi Iso Tōm na pā tēḡḡi-ti tō.

Yesu lapa na kacuculaya hee
(*Matiyee 8:23-27; Maləki 4:35-41*)

²² Mḡpōḡ kuyakv nakvli Yesu na ḡ ifalaa pa kpa kpuluyv taa, ilena í tō-we si í na-we pā tesḡ lōm.

Mḡpōḡ Yesu na ḡ ifalaa pa teeḡa. ²³ Pa tōḡna pote ke lōm tōō kē mḡv, ilena Yesu too. Tēnaya heelimuyv hōka lōm tōō tēna, na lōm falōḡi kpuluyv taa hālēna ku caa suyu, na lōm caa pē tōḡo-we. ²⁴ Tēnaya pa pola Yesu kinḡ na pā feesi-ḡ si: Tācaa, Tācaa, tē lepaya.

Yesu fema, ilena í kalēna heelim na lōm hola na pē tēna pō hee tēli. ²⁵ Mḡpōḡ ḡ pōosa-we si: Mō taa temnav ke Iso kēle le ile?

Tēnaya sōḡōntu na piti kpa Yesu ifalaa, na pā tōḡ tēma si: Aweyele inē inḡ na halḡ ḡ yōḡtōḡōna heelim na lōm na pō nukēna-ḡ?

Iloḡhilu na afanaa pa tōm
(*Matiyee 8:28-34; Maləki 5:1-20*)

²⁶ Mḡpōḡ pa tapēna pa kpuluyv ke Selasini nyōma tetu nti tē we kutēsvuyv tōō na tē nyōnāḡi Kalilee tō. ²⁷ Yesu tii tetu tōō, ilena icate nte tē yulv nāḡolv wei ḡ hii alōḡaa tō í kōō ḡ kinḡ. Hatoo tē yulv inḡ ḡ ta nyḡ wontuyv ke ḡ tōō. Pōcō ḡ tēcayale ntē pēlaaḡ taa, ḡ ta nyḡ tēyaya. ²⁸ I na Yesu, ilena í ma kapuka na í hoti ḡ nōḡhe tee na í kookki si: Isōtaa Iso Sōsō Pēyalv Yesu, ma na-ḡ suwe? Ha, la suulu taa tō-m wahala.

²⁹ Pē taya pulv, Yesu ka heela ilōḡōv si í se ḡ waali tōḡo ḡ yōḡōta mḡv. Pē keesēḡi na pō kulōḡōna-ḡ tō, pa hōkēḡi-ḡ alukpala na í ceki, na ilōḡōv svsvuyv-ḡ nyutv.

³⁰ Mḡpōḡ Yesu pōosa ilōḡōhilu si: Pa yaa-ḡ suwe? Ilena í cō si: Pa yaa-m si Kōḡḡiḡ.

Pē taya pulv, alōḡaa pāḡale ka wēna ḡ waali. ³¹ Na alōḡaa mpe pa wiikayana Yesu si í taa tō-we si pā mēli pa hōōv tee.

³² Afanaa kaləku səsəwu nakuli ku we tənaya póŋŋ taa na ku tuliyi. Ḿróyó aloyaa mpe pa wiina Yesu si í yele na mpe pá sɔv afanaa mpe pa taa, ɔlena Yesu tisi. ³³ Tənaya aloyaa mpe pa yela apalw inɪ na pá sɔv afanaa taa. ɔlena afanaa tɔ casəle ke yem na pá tii kalakala na pá tɔ lɔm na pá si.

³⁴ Afanaa tiikilaa ná mpv, ɔlena pele pá lo kpakpaa na pá polo pá heeli tɔm nti, na tɔm yeke kpakpaa ke acalɛɛ taa na cacakəŋ tɛɛ. ³⁵ Ḿróyó yɔlaa kulaa si mpe pa puki na pá ná mpi pə lapa tɔ. Pa pola Yesu kin, ɔlena pá maɣana apalw wei inɪ ɪ aloyaa pa loowa tɔ, na pá cɛpa ɪ tɔɔ, na í caya Yesu nɔəhɛɛ tɛɛ na í suu wontu. ɔlena sɔyɔntɔ kpa-we. ³⁶ Mpa pa ná tɔm nti na pa isəpəle tɔ, pa keesa-weye isəna pə lapa na apalw inɪ í hiki alaafəya tɔ. ³⁷ Ḿróyó pə lapa Selasini tetu nyəma ke sɔyɔntɔ ke səsəm, ɔlena pá tɔ Yesu si í la suulu na í tɛɛ. ɔlena Yesu kpa kpulɔvɔv si ɪ tɛɛki. ³⁸ Ḿróyó apalw wei inɪ ɪ aloyaa pa loo mpv tɔ, ɪ səlɔma Yesu si í yele na inɪ í təŋi-ɪ. ɔlena Yesu náá kisi na í tɔmɪ-ɪ si: ³⁹ Məli nyá təyaya taa na ní heeli pə təna mpi Isə lapa-ŋ tɔ.

Ḿróyó apalw inɪ ɪ tɛɛwa na í heeli ɪcate təna taa ké pə təna mpi Yesu lapa-ɪ tɔ.

Yailu pɛɛl na alv tɔyollv
(Matiyee 9:18-26; Maləki 5:21-43)

⁴⁰ Yesu məla Kalilee taa, ɔlena samaa laŋa hɛɛ teu. Pə taya pulv, pa təna paa taŋa-ɪ teu ké. ⁴¹ Ḿróyó apalw nɔyɔlv wei pa yaa si Yailu na í ké pa təkotile nyɔvɔv tɔ tɔ ɪ kɔma na í hoti Yesu nɔəhɛɛ tɛɛ, na í wiina-ɪ si í polo inɪ ɪ tɛ. ⁴² Pə taya pulv, ɪ ka wɛna pɛɛl na í caaki səpv. Pəcɔ ɪ tike ke ɪ ka wɛna, na ɪ pusɪ we naanɔwa na naale.

Yesu kulaa si ɪ puki tɔ na samaa nyəkaa ké teu. ⁴³ Alv nɔyɔlv náá we təna wei hatoo pusɪ naanɔwa na naale taa ɪ təŋna tɔyɔlvɔv na pə wɛ-ɪ ton tɔ. Alv inɪ ɪ liyitee təna tɛmna fɛtaa. Pəcɔ nɔyɔlv ta pəsi na í waasa-ɪ. ⁴⁴ Ḿróyó ɪ kpətəna Yesu na ɪ waali tɔɔ, na í tokina ɪ capa ntɔmpile. ɔlena pə tɛmɪ-ɪ kpakpaa inɪ. ⁴⁵ Ntɛna Yesu pəsɪ si: Awe tokina-m ye? Mpɔvɔle yɔlaa təna kpɛɛsaa. ɔlena Piyɛɛ nɔyɔ təkpaɔv si: Taca, ke yɔlaa timsina-ŋ na pá nyəkəŋi-ŋ?

⁴⁶ Ama Yesu cɔwa si: Aai, nɔyɔlv tokina-m ké. Ma nu ma toma lenna luwa.

⁴⁷ Alv kɔma na í nyɪ si pə nyəmə ɪ tɔɔ, ɔlena í kulɪ na í polo í hoti Yesu nɔəhɛɛ tɛɛ na í seliyi. Na í yɔyɔti samaa təna isɛntaa ké mpi pə tɔɔ ɪ tokina-ɪ, na isəna pə tɔ waasa-ɪ kpakpaa tɔ. ⁴⁸ Mpɔvɔle Yesu tɔma-ɪ si: N tɛma Isə na nyá taa tɔyɔ pə waasa-ŋ ma pu, tɛɛna laŋhulɔmlɛ.

⁴⁹ Yesu təŋa yɔyɔtɔyɔ ke mpv, ɔlena Yuta nyəma təkotile nyɔvɔv tɔ inɪ ɪ təyaya tɔ nɔyɔlv kɔɔ na í heeli-ɪ si: Taa tɔ Taca ke konyɔŋ ke yem, nyá pɛɛl fɛɪ.

⁵⁰ Tənayaɛ Yesu nɔyɔ təkpaɔv si: Taa nyá, nyaa tɛ Isə na nyá taa tɛ, ɪ ká hiki alaafəya.

⁵¹ Yesu wɛ pa kɔma pá tala təyaya tɔ Yesu ta tisi si samaa í təŋi-ɪ na pá sɔv. Ama Piyɛɛ na Yohaani na Saaki na pəyaya caa na ka too pa tike pa sɔvna. ⁵² Pa təna paa kpa pa laŋa ké na pá wiiki səsəm. Ama Yesu heela-we si: ɪ taa wii, ka too kotoo ké, ka ta si se.

⁵³ Yəlaa nyəmə si yɔlv tɛma tɛv təkpaɔaa, ɔlena pá wonji-ɪ. ⁵⁴ Ama Yesu tɔka pəyaya niŋ taa na í yɔyɔtəna nɔyɔ səsaya si: Pəyaya nyá, kulɪ.

⁵⁵ Tənaya ka məlaa na ká kulɪ kpakpaa. ɔlena Yesu si pá ha-keye tɔyɔnaya. ⁵⁶ ɔlena piti kpa pɛɛl inɪ ɪ nyəma. Ḿróyó Yesu heela-we si pá taa yele na nɔyɔlv nu nti inɪ tə lapa mpv tɔ.

9

*Yesu ifalaa naanowa na naale tiluyu
(Matiyee 10:5-15; Malaki 6:7-13)*

¹ M'pógú Yesu kota pa naanowa na naale na í tv alɔ́ɔaa ke pa niŋ taa, na í ha-weye toma si pá looki-we paa mpa, na pá waaki kutóməŋ. ² Na í tili-we si pá polo pá kpaali Isə Kawulaya tom, na pá waasəyi kutóntónaa ke pa kutóməŋ. ³ Uena í tə-we si: Ye í teeki í taa kpaɔa pɔlv, paa k'pátógú, paa huluyu, paa tɔ́ɔnaya, paa liyitee, pácó í taa kpaɔa capanaa ke naale naale. ⁴ Ye í tala timpri na í laali na í sɔv tɔ́ɔaya ŋka ka taa, í saali təna halí mə teev. ⁵ Na ye í tala timpri na yəlaa í ta mu-me, í lu na í kpiisi-weye mə nɔ́ɔheɛ mɔsɔv, na pá hólí si í lapa-weye tɔv, í yele.

⁶ M'pógú pa teewa na pá cəaki icate icate na pá heeliyi Laaraali Kupaŋ, na pá waasəyi kutóntónaa ke pa kutóməŋ.

*Heləti piti ke Yesu tɔ
(Matiyee 14:1-12; Malaki 6:14-29)*

⁷ Wulav Heləti nu pá təna mpi pə tɔŋa lapv ke mpv tɔ, uena pə liyiti-ı səsəm, ı ta nyi isəna í la tɔ. Pə taɔa pɔlv, ləlaa ná tɔŋaya ké si Yohaani wei paa kɔwa tɔ unı ı femna.

⁸ Ləlaa si Ilii luna.

Haləna ləlaa si Isə kɔvɔɔtɔtv teləsəlaa kɔpəma taa nɔ́ɔlv luna.

⁹ Uena Heləti si: Ma yelaa na pá seti Yohaani nyuvv ıɛ, aweyele pɔntw wei unı ı tɔm ma nu pa yɔɔtəyi isəntɔ tɔ?

Haləna í pɛekəyi si í na-ı.

*Yəlaa iyisi kakpası (5000) caləsvv
(Matiyee 14:13-21; Malaki 6:30-44; Yohaani 6:1-14)*

¹⁰ Yesu Tillaa kɔma pá məli Yesu kiŋ, uena pá keesi-ı pə təna mpi pa lapa tɔ. M'pógú ı kpaɔa-we na í pona-weye kpeŋa ke icate nte pa yaa si Pɛtesaita tɔ tə kiŋ. ¹¹ Paa na mpv tɔ, samaa nuwa na pá hu ı waali, na ı lanje hɔlvməna pa kɔnte. Na í heela-weye Isə Kawulaya tom, na í waasi pa təna mpa pa feina alaafəya tɔ.

¹² Pə kɔma na ilim caa tɛm, ıɛ ı ifalaa naanowa na naale kɔma ı kiŋ nté, na pá tɔm-ı si: Tɔ́ɔni samaa inɛ unı na í polo acalɛɛ taa na pə cɔlv cacakəŋ tɛɛ na pá hiki təsvulɛnaa na tɔ́ɔnasi. Pə taɔa pɔlv, cəne ké nyutv taa ké.

¹³ M'pógú Yesu cɔwa si: Mu hana samaa inəyi tɔ́ɔnaya ke mə mayamaya.

Tənaɔale pa cə-ı si: Ntɔŋ potopotonaa kakpası na tiina naaleɛ tə wɛna yaa? Yaa n caa si táa yana tɔ́ɔnaya na tə cɛla samaa tuutuuma inɛ ı təna?

¹⁴ Apalaa ka we isu yɔlvpeɛ iyisi kakpası (5000) ke mpv. M'pógú Yesu heela ı ifalaa si: ı caɔasi-weye tintika tintika isu yɔlvpeɛ nule na naanowa naanowa.

¹⁵ Uena Yesu ifalaa nu ntı na pá caɔasi pa təna təmam. ¹⁶ Tənaɔa Yesu kpaɔa potopotonaa kakpası na tiina naale unı, na í teki ı ıse na í sɛɛ Isə ké ı na tɔmlɛ. Uena í faɔa-we na í cɛla ı ifalaa si pá tala samaa unı. ¹⁷ M'pógú pa təna pa tɔ́ɔa na pá haɔa. Haləna pá tɔasi hɔ́ɔlası kɔkpisasi ke təkəŋ naanowa na naale.

*Piyee hɔlvv si Yesu ké Mesii
(Matiyee 16:13-19; Malaki 8:27-29)*

¹⁸ Kuyaku nakvli Yesu sələmaya Isə ké ı tike ke kpeŋa. Uena ı ifalaa polo ı kiŋ. M'pógú ı pɔ́asa-we si: Yəlaa tɔŋ si ma ké awe?

19 Ἄμπρόγυ Yesu ifalaa cōwa si: Pa tōη si Isō lum sōlv Yohaani, na lēlaa si Ilii, na lēlaa si Isō kuyōχōtōtv telēsēlaa kōpōma taa nōχōlv luna. 20 Tōnaya Yesu pōōsa i ifalaa si: Na mē se, mā hōvki si ma kē awe?

Ἄμπρόγυ Piyee nōχō tōkpaυ si: N kē Isō Mesii.

Yesu sām na i fem pō tōm

(Matiyee 16:20-28; Malōki 8:30-9:1)

21 Tōnaya Yesu kpaala-wēχe teu si pā taa heeli-tōχi nōχōlv. 22 Ἄμπρόγυ i heela-wē tōtv si: Yōlv Pōyaya mā maa tōχō kōnyōη ke sōsōm. Nyōyō nyōma na kōtōlaa sōsaa na Isō Tōm seχesēlaa ká lō-m, halī pā kv-m. Ama maa fe kōyēēη tooso wule.

23 Ἄμπρόγυ Yesu tasa pa tōnaya heeluyō si: Wei i caa si i tōη-m pōntō i la i tōχi awusa, na i sōχōlōχi i sām tesika ke paa ifemle nte, na i tōηχōna-m. 24 Pō taya pōlv, ye wei i pēekōχi i weesuχi tōcututu, i tēηna sōpō. Ama wei i lapa i tōχi awusa ke ma tō, pōntō ká hikina weesuχi. 25 Ye yōlv pōsaa na i hiki antulinya nyōm tōna, na i maγamaγa i wakōlaa, yaa i lapa yem, lēχēle pōntō kasōyaya lē? 26 Ye wei i sōpa na fēele yaa ma kōseχesōtv fēele, Yōlv Pōyaya mā maa si pōntō fēele tōtōχō waatō wei maa kōnna ma teeli na ma Caa nyōη na ma isōtaa tillaa nanη nyōma nyōη tō. 27 Tampana ke ma heeliχi-mē, mpa pa wē cōne tō pa taa napōli ká ná Isō Kawulaya na pōcō pā si.

Yesu isēntaa layasōyō

(Matiyee 17:1-8; Malōki 9:2-8)

28 I tēma tōm ntōχi yōχōtōyō na kōyaku siki kē lēna i kraγa Piyee na Yohaani na Saaki na pā kra pōyō tō kē Isō sōlōmōyō. 29 I tōηna sōlōmōyō, lēna i isēntaa layasi, na i wontu hōlvmi, halōna tē tee kōkō ke sōsōm. 30 Tōnaya pa tuta apalaa napōlōχi i kinη ke naale na pā na-i pā yōχōtōχi. Apalaa mpe sese Moisi na Ilii kēle. 31 Mpe pa kōmna na isōtaa teu sōsōm, na pā yōχōtōχōna-i i kprente nte tō caa Yōsalēm kē lapō isō ka suwa tō tō tōm. 32 Mpu tō na Piyee na i taapalaa pa tōηa tom ke pō fēina. Paa na mpu pa fema, na pā ná Yesu teu sōsōm na apalaa mpa pa naale pa sōηa i kinη tō. 33 Pō kōma isō apalaa mpe pa yeki Yesu, lēna Piyee tō si: Taca, isō tē wēv cōne inī isōntō tō, pō wē teu napōlōχi tē. Iē pō mvna isō tē siki cōka toosoχō. Nyāχa lēnte, Moisi kē lēnte, na Ilii kē lēnte. Nti inī i yōχōtōyō mpu tō tē lu yem kē, i ta na-ti.

34 I tōηa ἄμπρόγυ yōχōtōyā, lēna isō ηmōntōyō nakōli kv kōō na kv takī pa tōō. Kv tōηa pa tōō kē tiiu, lēna sōχōntō kra Piyee-wēχe sōsōm. 35 Ἄμπρόγυ pa nu pō yōχōta isō ηmōntōyō tē si: Inōχōle ma Pōyaya kōlōsaya, i nuna-kē.

36 Pō yōχōtōyō mpu na pō tē tō, Yesu tike ntē pa naaki. Ἄμπρόγυ i ifalaa tōka pō tōna mpi pa nu mpu tōχō pa taa, pa ta yele na nōχōlv nu-ti.

Pu nōχōlv i alōχaa loou

(Matiyee 17:14-18; Malōki 9:14-27)

37 Pō kōma pō fe na pā tiikina pōyō tō, lēna samaa anaam nōχōlv i katī Yesu. 38 Ἄμπρόγυ yōlv nōχōlv i yōχōtōna nōχō sōsōyā ke samaa inī i taa si: Taca, ma wiina-η nyōni ma pōyalō yē. Anī i tike ke ma lulaa. 39 Ye ilōχōv kula i tōō i makī kapusi kē, na pō pēti-i atē na kuhulanη lukōna i nōχō. Ye pō lapa-i mpu, pō wēē kē na pō tōyō-i wahala, pu cēki i tōō kē lōη. 40 Ma wiina nyā ifalaa si pā loo-i, pa ta pōsi.

41 Ἄμπρόγυ Yesu tōma-wē si: Lanηkpusōη nyōma na kvtakēēsōη mē, wēē isōnaya mā na-mē tu caya na má tōki mā kōnyōη? Kōna nyā pōyalō inōχi cōne.

⁴² Pəyaya kpeyetəna-i, ɪlena ɪlɔyɔn selisi-keye teu, na ɪ pɛti-keye ate. Ama Yesu nά kaləna ɪlɔyɔn na tɔŋ, na ɪ la na pəyaya hiki alaafəya, na ɪ cela-keye ka caa. ⁴³ ɪlena ɪsɔ toma səsəəna ane a tɔm kra pa tənaya sɔyɔntu.

Yesu səm na ɪ fem pə tɔm tətɔ
(*Matiyee 17:22-23; Maləki 9:30-32*)

Pa tənə pa tɔŋna ɪ kɔlapɔntu tənaya səm, ɪlena Yesu heeli ɪ ifalaa si: ⁴⁴ Paa tu Yɔlɔ Pəyaya maɣa yəlaa niŋ taa, ɪ nu ɪnɔpɔyɔ teu yoo.

⁴⁵ Ama Yesu ifalaa nά tά cəkəna tɔm tənə ɪni. Tə huwɛɛ ka wɛ-wɛyɛ ɪŋmɛsɔn kɛ, si pά taa cəkəna tə tapɔyɔ. Paa na mpɔ pa nyamna tə pəsɔyɔ.

Səsəəntu tɔə hɔm
(*Matiyee 18:1-5; Maləki 9:33-37*)

⁴⁶ Mɔpɔyɔ Yesu ifalaa hɔma səsəəntu tɔə si pa naa si pa taa aweyele səsɔ. ⁴⁷ Yesu nά cəkəna pa lotu taa huwɛɛ, ɪlena ɪ kraɣa peiya na ɪ sənɔsi-keye ɪ cɔlɔ, ⁴⁸ na ɪ tɔ si: Ye wei ɪ mu peiya kaneye ma nyɔyɔ tɔə, maɣa pɔntu mɔwa. Na wei ɪ tu mu-m, ɪ mu wei ɪ tila-m tɔyɔ. Pə taya pɔlɔ, wei ɪ pəsə ɪsu mə taa səkpele, pɔntu ntɛ səsɔ.

Wei ɪ fɛi ta tɔə ɪ kɛ ta kolontu
(*Maləki 9:38-40*)

⁴⁹ Tənayale Yohaani nɔyɔ təkpaɔ si: Tacaa tə na nɔyɔlɔ na ɪ looki ɔlɔyaa na nyά hətɛ, pəcɔ ɪ tənəyi-tu. ɪlena taa kisina-i.

⁵⁰ Mɔpɔyɔ Yesu cɔwa si: ɪ taa tənɔ-i si ɪ taa la. Pə taya pɔlɔ, yɔlɔ ɪ ta ke mə kolontu, mə nyən kɛ te.

Samalii ɪcate natəli tə kisa Yesu

⁵¹ Pə kɔma pə kpeyetəna Yesu kɔlɔyɔ ke antulinya taa, ɪlena ɪ su si ɪ kά polo Yosalem. ⁵² Mɔpɔyɔ ɪ kɔsa yəlaa na ɪ teləsɔ nɔyɔ si pά polo Samalii ɪcaliya kalɔ ka taa, na pά caa-i təsɔule. ⁵³ Ama pele pa kisa-i mɔyɔ, si ɪ pukina Yosalem tɔə tɔ pə tɔə. ⁵⁴ ɪ ifalaa Saaki na Yohaani pa nά mpɔ, ɪlena pά tɔ si: Tacaa, yaa tə yele na ɪsɔtaa kəkɔ tii na kά nyaya-wɛ?

⁵⁵ Ama Yesu pəsə pa tɔə na ɪ kaləna-wɛ. ⁵⁶ ɪlena pά tɛɛ ɪcate lente taa.

Yesu tənɔyɔ nyullaa
(*Matiyee 8:19-22*)

⁵⁷ Yesu na ɪ ifalaa pa wɛ mpasɔ taa na pά tənɔa pote tɔ nɔyɔlɔ tɔma Yesu si: Maa tənəyi-ŋ nyά tɔpote tənə taa.

⁵⁸ Mɔpɔyɔle Yesu cɔ-i si: Taale hasɔ wɛna si lona na sumasɔ nά wɛna si tana. Ama Yɔlɔ Pəyaya má, ma feina nyɔyɔ tətɔle maɣamaya.

⁵⁹ ɪlena Yesu tɔ leɔ si: Nyaa kɔɔ na ɪ tənɔ-i-m.

Mɔpɔyɔ apalɔ ɪni ɪ tɔ si: Tacaa, yele má polo má pi ma caa na pəcɔ.

⁶⁰ Tənayale Yesu tɔma-i si: Yele na sətəa pi pa sətəa. Ama nyaa polo na ɪ kraali ɪsɔ Kawulaya tɔm.

⁶¹ ɪlena leɔ nάá tɔ si: Tacaa maa tənɔ-ŋ, ɪɛ yele na má polo má la ma nyəma ke pə lapə wulee na pəcɔ.

⁶² Ama Yesu cɔ ɪlɛ si: Ye yɔlɔ kraɣa akuɣu si ɪ haləyi na ɪ nyənəyənə kraɪ taa, pɔntu ta mɔna ɪsɔ Kawulaya.

10

Tillaa nutoso na naanɔwa na naale tiluyɔ

¹ Pəle pə waali Tacaa tasa apalaa nutoso na naanɔwa na naaleɣe ləsɔyɔ, na ɪ tili-wɛyɛ naale naaleɣe acalɛɛ na timpɔwɛ ɪ wɛɛ si ɪ puki tɔ. ² Na ɪ heeli-wɛ si:

Kumtu tawaya, ama kuntaa feuna. I solumi hatuce na i sosisi kuntaa konau ke lonj ke i kumtu taa. ³Too, i polo, isu ma tiluyu-me isento to, i pasaa ke isu heenj ke taale hasi heku. ⁴I taa kraya liyitee yaa huluyu, i taa kpi ntajkpala, pasc i taa paasana yalaa seeu ke mpaau taa. ⁵Ye i suv tayaya nka ka taa i kooliyi si: Alaafaya i too tayaya kane ka too, na pasc. ⁶Ile ye pa ke si tayaya tu soala alaafaya, ma koollee anu a ka taji-i. Tofu ye pa tayu mpv, kulubmaa me ma too ke ma koollee anu a tayanayi malubu. ⁷I caya tayaya nka ka taa na pa cela-meyu mpi, i toyu na i nyoo. Pa tayu pulu, tamle tu muna pa fel-i ke. I taa layasayi teesi ke yem yem. ⁸Paa icate nte te taa ke i suwa na pa mu-me na pa cela-meyu pulu, i toyu. ⁹I waasi pa kutontunaa, na i heeli-we si: Iso Kawulaya suv ma tee ke. ¹⁰Ye i suv icate nte te taa na te yalaa i ta mu-me, i lu na i to si: ¹¹Ta kpiisiyi ma too ke ma mayamaya ma icate musuyu nku ku taana ta noohe te. Ile paa na mpv, i nyi teu ke si Iso Kawulaya suv ma tee ma tee na ka lu. ¹²Ma heeliyi-me si Sotom ka la sana na icate nteye tanyaya huve wule ke suulu huloyu tom taa.

*Acalae lenna kisuyu ke Yesu
(Matiyee 11:20-24)*

¹³Hai, Colasen nyoma me, ma tom we wayo. Hai, Petesaita nyoma me, ma tom we wayo ke. Piti toma nna pa lapa-yeyu ma heku taa to, ye isu isento Tiii na Sitonj ke paa lapa-ye, paa tema pa isayatu lonj ke lonj, hali pa suu folatona na pa caya hula taa. ¹⁴Pa too ke paa huli suulu ke Tiii na Sitonj pa nyoma ke huve kuyaku wule na pa keli-me. ¹⁵Pa kaasuyu Karannahum nya to, n huvi si n ka pu na n kalasana hatoo isotonuyu na? Ama paa tisi-ij ke tafe ke tuu tonaasale sosole taa.

¹⁶Mpoyu i tasa i ifalaa ke heeluyu si: Yulu i nukana-me, maya puvtu nukana. Wei i kisa-me, ma unu totoyu puvtu kisa. Na wei i kisa-m, i kisa wei i tila-m toyu.

Tillaa nutoso na naanwa na naale unu i malubu

¹⁷Mpoyu pa nutoso na naanwa na naale mela i kin na lanjhulmle sosole, na pa tonj si: Taca nyaa too alayaa mayamaya nuna-tu.

¹⁸Tanya Yesu toma-we si: Ma nawa Satanu na i hotijina isotaa isu teu nyagasyu to. ¹⁹Ile ma ha-meyu toma si i to tumaa too, na pacesi too, na kolontu toma tana too, pulu kaa la-me. ²⁰Ile paa na mpv ma lanja i taa hulami si alayaa se-me. Ama a hulami ke si pa njmaa ma hola ke isotaa to pa too.

*Yesu lanjhulmle
(Matiyee 11:25-27; 13:16-17)*

²¹Tanya Feesuyu Nanjtu lapa na Yesu lanje hulami sosom. Ilena i to si: Ma Caa, isotaa na ate pa tu, ma see-ij. N njesa tom teneye lamayasae nyoma na nyentaa, ilena n kuli-tayi piya. Ma Caa, papovu fel, ma see-ij, nya unu nya luyu tu lapona mpv.

²²Ama ma Caa cela-m pa tanya. Ye pa tayu ma Caa tike, noyolu ta nyi si aweyele Poyalu. Na ye pa tayu Poyalu tike, noyolu ta nyi si aweyele Cee. Anha, ye Poyalu nakanaa si i hulayi wei pa paasi.

²³Mpoyu i pasana i ifalaa tike too na i to-we si: Mpi mpi ma isopee naaki isento to, lelenj ke i nuwa. ²⁴Ma heeliyi-me si, Iso kuyogotutu telosolaa payale na awulaa sosaa payale nyulaa si pa na mpi ma naaki isento to, na pa lanj. Poyele pa nyulaa toto si pa nu nti ma nuki to, na pa kpiisi.

²⁵ Μπόγυ Ισῶ Τῶμ σεγεςῶλν νῶγῶλν ι κῶλαα σι ι μαγαςῶγι Yesu. Πένα ί τῶ σι: Τασα, ντιγι μά λα na má hiki weesuγυ ηku ku τηη τῶ?

²⁶ Yesu cῶ-ι σι: Susuweye pa ηmaa Ισῶ Τῶμ τaa? Na n kalḗγι τῶ, huwεε nnaya n nuku pḗ τaa?

²⁷ Πένα ί cῶ-ι σι: Ma nuku σι n ká sῶλι Tacaa nyá Ισῶ na luγυ κῶλῶμῶγυ na nyá lῶsaya sῶv-ι tḗmamam ke paa mpi pḗ τaa, na n sῶλι nyá τῶγῶντῶλε ιsu nyá τι.

²⁸ Μπόγυ Yesu tῶma-ι σι: Ama n cῶ teu. Aηha, laki mpv, n ka hiki weesuγυ.

²⁹ Inu ι caakaya σι paa na mpv ι tḗm ι te, mḗpῶγῶλε ι tasa Yesu ké pῶsῶγυ σι: Na aweγeλε ιsu ma τῶγῶντῶλε inu ιλε?

³⁰ Μπόγυ Yesu cῶ-ι σι: Τῶv, γῶλν νῶγῶλν ι lunna Yosalem na ί pukina Yeliko, na ί lu ηmulaa τῶv na pá kpa-ι na pá wḗγῶσι ι wontu na pá mapi-ι ιsu ιsḗna mpi pḗ wεε τῶ. Πένα pá tee pa yeλε-ι na ί kaasa weesuγυ κῶλῶμῶγυ. ³¹ Pḗ pamna kῶtῶλν νῶγῶλν ná tḗηaya mpaav ηkv. Πέ ι na-ι, ιlena ι cῶλῶ na ί tee. ³² Μπόγυ Lefii tv νῶγῶλν ná talaa na ί maγana-ι mpv. Πένα ιλέ ι cῶλῶ tῶtῶ na ί tee. ³³ Ama Samalii tv tḗntu νῶγῶλν ná tala tḗna na ί na apalv inu, ιlena ι tḗm lapu-ι pḗtῶtῶλε ke sῶsḗm. ³⁴ Μπόγυ ι hela ι kiη, na ί τaa nim na kῶλε ke ι hiη τaa. Πένα ι kpελι-ι saalasι, na ί cayaσι-ι ι kpanaya τῶv, na ί pona-ι muulaa tḗsuλε na ί paasḗna-ι teu. ³⁵ Kv fema ιlena ί lḗsi liγitee nyḗγḗtv naale na ί cela muulaa tḗsuλε tv, na ί heeli-ι σι: Paasḗna-ι teu, na η tu tḗγa ι nyḗγυ τῶv na pḗ tee mpv, ma kῶma, maa felu-η yoo.

³⁶ Τῶv, pa tooso inu pa τaa, aweγe n huσ σι ηmulaa mapa wei inu τῶ ι τῶγῶντῶλε ιλε?

³⁷ Πένα Ισῶ Τῶμ σεγεςῶλν inu ι cῶ-ι σι: Wei inu ι lapa-ι kuvantv τῶ.

Mpḗγυλε Yesu σι: Τῶv, polo na nyá maγamaγa η laki mpv.

Yesu pote ke Malḗta na Malu pa te

³⁸ Yesu na ι ifalaa pa tḗηna pote, ιlena pá tala ιcate natḗli na alv νῶγῶλν ί lapu-ι muulle. Pa yaa alv inu σι Malḗta. ³⁹ I wena neu, pa yaa-ι σι Malu. Πέ ι ka caya Tacaa nḗheε tee ké na ί nuku ι σεγesyυ. ⁴⁰ Taya τῶ tḗma kpḗpa Malḗta, ιlena pḗ pekḗli-ι ι τaa. Μπόγυ ι kῶma Tacaa kiη na ί τῶ σι: Isu ma neu yeluyu-m ma tike na má cῶakḗna taya ke ιsḗntῶ inu τῶ pḗ wε-η teu nté ma ce? Pḗλε pḗ τῶ τῶ, heeli-ι σι ι sḗna-m.

⁴¹ Mpḗγυλε Tacaa ná cῶ-ι σι: Hai, Malḗta, n kuvu nyá tḗγi yem ké na η kpetiliγina tḗma payale. ⁴² Pḗyele mpi pḗ waasḗγι τῶ pḗ ké κῶλῶmḗm tike ké. Malu lḗsḗna tḗpante, ί na νῶγῶλν pa kaa hḗ.

11

Sḗlḗmḗvν huλḗvν

(Matiyee 6:9-13; 7:7-11)

¹ Μπόγυ kuvaku nakῶli Yesu caya tiili na ί sḗlḗmḗγι Ισῶ. I kῶma na ί te, ιlena ι ifalv νῶγῶλν ι tḗm-ι σι: Tacaa, hḗli-tḗγυ Ισῶ sḗlḗmḗvν ιsu Yohaani ná hḗlḗγῶ ι ifalaa τῶ.

² Mpḗγυλε Yesu heela-we σι: Ye ι caa sḗlḗmḗvν ί sḗlḗm-ι σι:

Tacaa, nyá hḗte ι wεε cate.

Tḗγῶ nyá kawulaya.

³ Haaki-tḗγυ paa ifemle nteγe tḗγḗnaya.

⁴ Hḗlḗγῶ-tḗγυ suulu ke timpi tḗ pḗntḗγḗna-η τῶ, ιsu tá tῶtῶ tá huλḗvν suulu ke mpa pa pḗntḗγḗna ta τῶ.

Taa yeλε na té sῶv maγasḗγυ ιsayaυ τaa.

⁵ Μήρύγυ Yesu tasa-wεγε heeluyu tōtō si: Ye isu mā taa nōyōlu wena taapalu nté, na pōntu polo ahoo heka na í mayana-i si: Hai, ma taapalu, kēnti-m potopotonaa tooso. ⁶ Ma taapalu nōyolu í lunna nteye mpa na í tala-m nōnō, pécó ma feina mpi maa cele-i tō. ⁷ Uena í tōyōntēle náá cō-i hatoo pē taa si: Taa caali-m mpu. Mā na ma piya tē tema suvu na tē tēki na tē kaləsi. Maa pēsəyi mā tasa kuloyu ke nyá tōyōnaya celuyu tō. ⁸ Ma heeliyi-me si, pa í kōma í kulí na í cele-i í kulajəm tēna, pē taya taapalle tō ké í lapa mpu, ama caalyu ke í kisa. ⁹ Ue ma heeliyi-me ye si í sələməyi, pa ha-me ye, í pēkəyi, í hikiyi ké, í maki, pa tōlōyi-me ye. ¹⁰ Səlēməlu ke pa haaki, na pēkəlu hikiyina, na matu ke pa tōlōyi. ¹¹ Wulee mā taa awe pəyaya sələma-i potopoto na pōntu cele-ke ye pəle ye? Yaa ye ka sələma-i tinte pōntu cele-ke ye tum. ¹² Yaa mā taa awe pəyaya səlēməna-i yate, na pōntu cele-ke ye pəceka? ¹³ Ye asayaa me mu pəsa mā piya ke kōpantū ləpu, Taca wei í we isətāa tō í kaa cēla í Feesuyu Nanjtu ke mpa pa səlēməyi-i tō?

Yesu cōōki í tōm tula

(Matiyee 12:22-30; Maləki 3:22-27)

¹⁴ Yesu loo ulōyōhulu kaayōyōtaya, uena ulōyōu se. I se mēryōyū uena kamumuka suv yōyōtuyū na pē la samaa ke piti ké sōsəm. ¹⁵ Mpuylu pa taa lēlaa pēsəna si: Pesevule tōj ke uní í tōyōnəyōna alōyaa lēmpa.

¹⁶ Uena Yesu tōm tulaa taa lēlaa náá tōm-i si: La piti tēmlē na pē hólí si Isō tōj ke n lakəna. Pa yōyōta mēryōyū si pa naa í waali. ¹⁷ Yesu ná cəkəna pa taa huwēe, uena í tō-we si: Ye kawulaya wēe na ká fei nōyō kulōmāya, nōnō ka yawāya. Təyaya í we mpu, kele ka yōkəyi ké. ¹⁸ Ye Sataní kawulaya nyōma yooki pa taa pa tike, í kawulaya nyoyu nté ka isəna? Mpi tō, mā tōj si Pesevule tōj ke ma lookina alōyaa. ¹⁹ Ye Pesevule tōj ke ma lookina alōyaa isu mā huokuyu tō, ule awe tōj ke mā pəyalaa ná lookina pa nyōma? Təyaya pa mayamāya pa kōna mā tōm. ²⁰ Ama ye Isō tōj taa ké ma lookina alōyaa, ule Isō Kawulaya wē mā tēe mā tēe kele.

²¹ Yulu tōj tu í taja í təyaya ke teu na yōou wontu, pūlvu u tokiyina í wēnav.

²² Ama wei í kəla-i tōj tō í kōma na í kulí í tō na í pəsi-i, ule í lēkəyi í yōou wontu nti uní í taakaya tōyō, na í mējna í wēnav mpi, na í tala lēlaa.

²³ Wei í fei ma tō, pōntu ké ma kolontu ké. Wei u səjna-m tōsuyu tō, í yaasəyi ké.

Uyōu wei pa loowa tō í mēlvu

(Matiyee 12:43-45)

²⁴ Μήρύγυ Yesu tōma si: Ye pa loowa ulōyōu, wulaya taa ké í cōōki si í hēsi. I lajəyi, uena í tayani í taa si: Maa mēli təyaya njka ka taa maa luwa tōyō. ²⁵ I takí kele ka taa, ule í ká mayana pa hasa-ke na pá tayani pē tənaya teu. ²⁶ Pəle tō, í puki ké na í caa alōyaa lēlaa mpa pa kəla unəyi isayatu tōyō naatosompōyōlāya, na pá kō na pá caya təyaya njke ka taa. Uena ləj nyōntu náá mēli na tē la sana na nōnō nyəntu.

Kōpantu mayamāya siyisiyi

²⁷ Yesu tōjna mēryōyū yōyōtuyū, uena alu nōyōlu í yōyōtəna nōyō sōsaya ke samaa taa si: Pōwe nyá tōo wei í lula-n na n mōsi-i tō, í nyūlelej wē sōyōntu.

²⁸ Μήρύγυ Yesu cō alu uní si: Mpa pa nu Isō Tōm na pá tēki-ti, pōntōnaa nté nyūlelej nyōma te.

Piti tēmlē nyūlvu

(Matiyee 12:38-42)

²⁹ Samaa tɔŋna-nyəkuyɔ ke sɔsɔm, ɔlena ɔ sɔv ɔ faaci taa si: Kɔfalan yɔlaa pane asayaa kɛ. Piti tɔmlɛ nte tɔ hɔlɔyɔ si ɔsɔ lakɔna tɔɔ mpe pa caaki. ɔle pa kaa na natɔli, ye pɛ taya Yonaasi nyɔntɛ. ³⁰ ɔsɔna mpi pɛ lapa Yonaasi kin tɔ pɛ hula Ninifi nyɔma kɛ si ɔsɔ lakɔna. Na mpɔ unɔ tɔtɔɔ Yɔlv Pɛyaya mɔ ma nyɔntɔ kɔ hɔli kɔfalan yɔlaa tɔtɔ si ɔsɔ lakɔna. ³¹ Ye pɛ tala huɔle wule, ilim mpɔtɔɔ tɔ wulav alɔ nyɔŋ kɔ kɔ kɔfalan yɔlaa pane pa tɔm ke mpi pɛ tɔɔ ɔlɛ ɔ ka lu hatoo tɔtɔ poolɔn taa na ɔ kɔɔ, si ɔ nuku ɔsɔna Salomɔŋ yɔɔtɔna lɔmayasɛ tɔ. Pɛcɔ pulɔvɔ wɛ cɔne na pɛ tɛ Salomɔŋ tɔcayacaya. ³² Ye pɛ tala huɔle wule Ninifi nyɔma kɔ kɔ kɔfalan yɔlaa pane pa tɔm. Pɛ taya pulɔ, kɔyɔŋku pɛle pa nu Yonaasi waasɔ tɔ, pa yela pa ɔsɔyɔtɔ ke kpakpaa kɛ. Pɛcɔ pulɔvɔ wɛ cɔne na pɛ tɛ Yonaasi unɔ.

*Mpi tɔnɔvɔ naana tɔ
(Matiyee 5:15; 6:22-23)*

³³ Nɔyɔlv ɔ mɔsɔyɔ fɛtɔla na ɔ ŋmɛsi-ɔ, yaa ɔ pamɔ-ɔ nyanaya tɛɛ. Ama ɔ su-ɔ timpi taa ɔ wɛɛ pu naa yɔlaa tɔna tɔɔ. ɔlena mpa pa kɔŋ tɔ, fɛtɔla kɔkɔ na-wɛ. ³⁴ Mɔpɔyɔ pɛ wɛɛ na nyɔ ɔsɛ. Anɔ a kɛna nyɔ tɔnɔvɔ pɔlimile fɛtɔla. Ye nyɔ ɔsɛ ɔ naaki teu, pɛ waasɔyɔ nyɔ tɔnɔvɔ tɔnaya. Ama ye nyɔ ɔsɛ ɔ yɔlvmaa, nyɔ tɔnɔvɔ tɔna pɔlimile wɛ sɔkɔpɔvɔ tɛɛ kɛ. ³⁵ La laakali, pɛ taa kɔɔ na ɔsɔna n naaki tɔ pɛ mɔli sɔkɔpɔvɔ. ³⁶ Pɛ wɛ mpɔ tɔ, ye n naa tɔcɛɛɛɛ, na pɛ fɛi-ŋ tɔyuyuleɛ, n naa teu kɛ, ɔsu fɛtɔla kɔkɔ naakuyɔ yɔlv tɔ sɔkɔpɔvɔ fɛi.

*Falisanaa na ɔsɔ Tɔm sɛyɛsɔlaa tooluyɔ
(Matiyee 23:1-36; Malaki 12:38-40)*

³⁷ Yesu tɛma yɔɔtɔvɔ ke mpɔ, ɔlena Falisa nɔyɔlv ɔ yaa-ɔ si ɔ sɔv ɔ tɛ na ɔ nyɔɔ lɔm. Mɔpɔyɔ Yesu sɔvwa Falisa tɛ na ɔ niki tɔɔvɔ. ³⁸ Falisa nawa ɔ tɔki na ɔ nyɔɔkɔna asilima, ɔlena pɛ lapi-ɔ ha. ³⁹ Tɔnaya Tacaɔ tɔma-ɔ si: Anɔ Falisanaa mɔ nyɔntɔ ntɛ mpɔ. ɔyisi na nyɔnasɔ waalɔnaa ke ɔ nyaaɔlɔyɔ tɔlaila. Ama pɛ kɔpɔvɔ mɔ taanaa tɔ, ŋmulɔm na ɔsɔyɔtɔ pɛ huwɛɛ maɔalɔna. ⁴⁰ Lɔmayasɛ fɛinaa mɛ, ɔsɔ wei ɔ ŋma yɔlv tɔtɔ, ɔlɛ ɔ wɛna ɔ ti na wei ɔ ŋma yɔlv lotu taa tɔ yɛ? ⁴¹ Pɛ kɔla teu si ɔ ha mpi ɔ wɛna mɔ iyisi na mɔ nyɔnasɔ taa tɔɔ kɔnyɔntɔnaa, ɔle pɛ tɔna pu wɛɛ-mɛyɛ teu.

⁴² Pɔpɔtɔ fɛi, Falisanaa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo kɛ. ɔkpɛsɔyɔ nyutɔ nti pa yaaki si mantɔ na luu tɔ na tuusi hatɔ tɔna na ɔ hiliyɔ na ɔ lɔsɔyɔ ɔsɔ kɛ pɛ hɔyɔlɔŋ naanɔwa taa kɔlvɔm. Pɔyɛle mɔ paa fɛina tampana tɔŋvɔvɔ na ɔsɔ sɔɔlvɔvɔ tɔm. Ama tampana tɔŋvɔvɔ na ɔsɔ sɔɔlvɔvɔ tɔm ke pu mɔna ɔ sɛɛsɔna ɔsɛ, ɔle ɔ taa sɔɔ hɔyɔlɔŋ naanɔwa taa kɔlvɔm unɔ ɔ tɔɔ.

⁴³ Falisanaa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo kɛ. Yuta nyɔma tɔkɔtilɛnaa taa, teeli teeli tɔcayalɛnaa ke ɔ pɛɛkɔyɔ. Na ɔ sɔla pa sɛɛki-mɛyɛ samaa taa kɛ na pɔ lunyɔyɔ.

⁴⁴ Falisanaa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo kɛ. ɔ wɛ kɛ ɔsu pɔlaaŋ wei ɔ salɔtaa na pɔ tɔŋ ɔ tɔ kɛ yem, na pɔ a tɔ nyɔ si pɔlaaŋ tɔ.

⁴⁵ Tɔnaya ɔsɔ Tɔm sɛyɛsɔlv sɔsɔ nɔyɔlv ɔ pɛsɔna-ɔ si: Tacaɔ, n yɔɔtɔvɔ mpɔ tɔ n kpɛntɔna tɔ tɔtɔɔ na ɔ tɔvɔ.

⁴⁶ Mɔpɔyɔ Yesu cɔwa si: ɔsɔ Tɔm sɛyɛsɔlaa sɔsaa mɛ, mɔ tɔm nɔ wɛ waiyo tɔtɔɔ. ɔsɔkɔyɔ yɔlaa ke sɔyɔla yuŋ nyɔna. Pɔyɛle mu tu taa-wɛyɛ taav maɔamaɔa.

⁴⁷ Waiyo na mɔ tɔm kɛ, mɔ caanaa nɔ kɔna ɔsɔ kɔyɔɔtɔvɔ telɔsɔlaa, na mu hɔlɔyɔ pa pɔlaaŋ na ɔ tayanɔyɔ tɔtɛtɛ. ⁴⁸ ɔsu ɔ lakuyɔ mpɔ tɔ, pɛ hɔlɔyɔ kɛ si mɔ laŋa hɛɛna mɔ caanaa lapa mpi tɔ. Pɛle pa kɔna ɔsɔ kɔyɔɔtɔvɔ telɔsɔlaa, na mɔ hɔlɔyɔna pa pɔlaaŋ. ⁴⁹ Pɛ maɔamaɔa pɛ tɔ kɛ ɔsɔ lɔmayasɛ ka hula mpɔ si: ɔsɔ mɔ, maa tili ɔsɔ kɔyɔɔtɔvɔ telɔsɔlaa na tillaa ke pa kin. Ama paa kɔ lɛlaa, na paa tɔ lɛlaa ke kɔnyɔŋ ke kɔvɔyɔ. ⁵⁰ Tuu pɛ ŋmaɔ antulinya na ɔsɔ kɔyɔɔtɔvɔ telɔsɔlaa

mpa pá kv tɔ, kaɣana nyɔ́ma nyɔ́ɔŋ taa ké pa sɔm tɔm ká tɛna. ⁵¹ Kpaɣa Apeeli kuyɔ, halɛna Sakali wei pa kv kɔtaɣa tɛlate na Iso tɛsele sɔsɔle pɛ hekv taa tɔ pa sɔm, ma heeliyi-me tɛfoo ké si, isu pɛ tema pa nyɔ́ɔŋ taa.

⁵² Iso Tɔm seɣesɛlaa sɔsaa me, mɛ tɔm we waiɣo ké. I tɔka saafu wei pa tulɔyɛna Iso Tɔm nyɔ́m tɔ tɔ, na mɛ luɣu fei sɔvu. Pɛyele u tisiyi si mpa pɛle pa caa tɔ pá sɔv.

⁵³ Yesu kola tɛna, ɛlena Iso Tɔm seɣesɛlaa na Falisanaa pá sɔŋ i tɔ kɛ nɔɔhe naale na pááná, na pá maki i nɔɔ tɔ na kɔpɔsɔtu ke yem yem. ⁵⁴ Na pá kuuki i nɔɔ si i cɔtaa ile pa kra-i na tɛna.

12

Laakali na cɛsvɔv tɔm (*Matiyee 10:26-27*)

¹ M'pɔ́yɔ samaa kɔta sɔsɔm ke waatu un, halɛna pá tusiyi tɛma. Tɛnaɣa Yesu caalɛna i falaa ke kpaalɔv si: I la laakali na Falisanaa kɔkɔsɔm, pa mɛnaafikitɔ ke ma yaa mpv. ² Pɛ tɛna mpi pɛ ŋmelaa tɔ, isu pɛ tema na pá kuli pɛ tɔ. Na pɛ tɛna mpi pɛ lapa mukaya tɛ tɔ, isu pa tema na pá nyi-wi. ³ Pɛ tɔ kɛ paa í ka ŋmesi tɔm na í yɔɔti-tɛyi ahoɔ, isu tɛ yawa ilim taa. Na paa nan taa kɛ í welɛta ŋkpaŋɔv taa, isu pa kraala-ti na nɔɔ sɔsɔɣa.

Yɔlv kɔnyamnam (*Matiyee 10:28-31*)

⁴ Mpa me í kɛ ma taapalaa tɔ, ma heeliyi-me si í taa nyana mpa pa pɛsɔyi na pá lɛsi yɔlv weesuɣu tike, na pɛ waali paa pɛsɔyi pɔlv tɔ. ⁵ Maa hólí-meɣe wei pɛ mɔna si í se tɔ. I se Iso, un i pɛsɔyɛna na í kv yɔlv. Pɛyele i pɛsɔyi na í tu-i tɛnaasɛle taa. Tampana tɔ isɛntɔ, unɔyi pɛ mɔna í se.

⁶ Pɛ taɣa santiinaa naale ke pa pɛtɛyi sumɔwɔwɔnaa kakpasí taa? Paa na mpv pa wev mpv tɔ, Iso tá sɔ pa taa kɔlv tɔ. ⁷ Mpv un tɔtɔɔ na mɛ nyɔv taa nyɔ́sɔ, Iso nyɔ́má si tɛna si nyɔv kɛ. Ye mpv í taa nɔɔsɔ, í kɛla sumɔwɔwɔnaa tɛaɣaɣaɣa.

Yesu Kilisiti mɔvɔ yaa i kisuyu (*Matiyee 10:19-20; 10:32-33; 12:32*)

⁸ Ma heeliyi-me si, ye yɔlv ta ŋmesi si i kɛ Yɔlv Pɛyaya má ma nyɔŋ, ma maɣamaɣa maa tisi Iso isɔtaa tillaa isɛntaa si pɔntɔ kɛ ma nyɔŋ. ⁹ Ama wei í kɛesa yɔlaa isɛntaa si i ta nyi-m, ma maɣamaɣa maa tɔ Iso isɔtaa tillaa isɛntaa si ma ta nyɔ́m-i tɔtɔ.

¹⁰ Ye wei í yɔɔta Yɔlv Pɛyaya má ma tɔ kɛ isayatu, paa hólí pɔntɔ ke suulu. Ama ye Feesuɣu Nanɔtu ke i yɔɔta isayatu, pa kaa hólí-i suulu.

¹¹ Ye pɛ kɔma na pá yaa-meɣe nɔnɔsɔ ke Yuta nyɔ́ma tɛkɔtilenaa taa, yaa awulaa kraamɛŋ taa, yaa tɔŋtɔnaa kin, í taa nɔɔsɔ nti í ká hɔv na í lu na nti í ká yɔɔti tɔ tɔ. ¹² Feesuɣu Nanɔtu ka seɣesi-meɣe kraakraa ke nti í ká yɔɔti tɔ.

Tɔŋ tɔ kɔmɛlɛŋ tɔm

¹³ M'pɔ́yɔ nɔɔlv lu samaa taa na í tɔ Yesu si: Taca, heeli ma taalɔ si má na-i tɛ tala tá caa yelina-tɔv mpi tɔ.

¹⁴ Tɛnaɣa Yesu pɛsɛna-i si: Apaŋ nyá, awe kra-m mɛ tɔm taɣanlv na mɛ wontu tallɔ?

¹⁵ ɛlena Yesu heeli pa tɛna si: I la laakali na wenav luluɣu. Pɛ taɣa pɔlv tɔ, wenav hikuyu u hulɔyi si yɔlv tɔla-ti se. Paa pɔntɔ ká wɛna isu cɛne na le.

¹⁶ Μπόγυ Yesu σεε-βεγε iso si: Apalu tonj tu nɔɔɔlu ka wenna haləmnaa, na i ku kutɔɔɔu ke pə taa pə tu fei. ¹⁷ Uena i caya na i magasi i taa si: Isənayale maa la ile? Kreenj u taki-m si má nyəki ma tɔɔɔnaya. ¹⁸ I taa i taa uena i tɔ si: Ma nyəmá isəna maa la tɔɔɔle. Ma yəkəxi ma kreenj uneyə na má su sɔsɔɔj. Uena má suu kutɔɔɔu na ma kɔpam ləmpənəa tənaya i taa. ¹⁹ Ue maa ma ma laŋle taa na má tɔ si, yulu wena pusi payale taa kutɔɔɔu ile pə kaasa we, ye pə taya cayan na tɔɔɔu na nyɔɔu na yɔɔɔlyu pə paasi? ²⁰ Tənaya Iso tɔma-i si: Komelej nyá, n ká si ahoɔ ane a maɔamaya. Uena má ná wei i ká kɔpaya pə tənə mpi n tayanə nyá ti tɔɔ ké mpɔ tɔ.

²¹ Uena Yesu tasa si: Μπόγυ pə wee na mpa pa kaa wənau ke pa maɔamaya pa tike tɔɔ, na Iso isəntaa pa ke konyɔntɔnaa tɔ.

*Naani tɔyɔ ke Iso
(Matiyee 6:25-34)*

²² Pə waali ké Yesu tɔma i falaa si: I tá ná mpi pə tɔɔ ma heela-me si i taa nəɔəsəxi mə tɔɔɔnaya ŋka pə wee si i ká tɔɔɔ na i hiki weesinj, na mə tənəj tɔɔ kutakəm pə tɔm tɔ. ²³ Pə taya pulɔ tɔɔ, weesuɔu kəla tɔɔɔnaya, na yulu tənuyɔ kəla wontu kɔsusuutu. ²⁴ I nyənna katəkətəj na i na. Ii tuuki, u kɔj. Pəyele i fei kutɔɔɔu təsule, i feina kɔpu, Iso caləɔəna-i. Na mə tá kəli sumasi ke tɔm napəle? ²⁵ Paa mə taa yulu ká ku i təxi isəna, pɔntɔ pəsəxi na i tuusi i təxi wule kulɔmtəle maɔamaya? ²⁶ Ye u pəsəxi səkpetu səkpetu, pepə tɔɔ ké i kuyi mə ti na sɔsɔɔntu nti tə kaasaa tɔ? ²⁷ I nyənna tawa nyutu tɔkuyɔ heɔtɔ nti tɔ na i na. Nyutu nti, tu laki təmle təli, tu lɔuki pəɔj. Paa na mpɔ ma heeliyi-me si wulaw Salɔmɔj na i tonj tənə i ta suu wontu na i tala paa tə taa kulɔmuyɔ ke kacəka. ²⁸ Ye Iso laki kacəka ke tawa taa nyutu nti tə we saŋa na cele isəntɔ pa tika-ti tɔ, i kaa la-meɔe kacəka na pə kəli mpɔ? I polo i tɔe, u tɔj Iso na mə taa təcayacaya tɔ se. ²⁹ I taa pəkəli mə ti na i nəɔəsəxi tam ké mə kutɔɔɔm na mə konyɔnyɔɔm pə tɔm. ³⁰ Antulinya taa cənə ma ta nyi isənaa pəkəɔəna təleɔe tam. Ama me mə wəna Caa, na mə Caa un i nyəmá mpi i nyuləxi tɔ. ³¹ I sɔ nyuyɔ na Iso Kawulaya pəkuyɔ, na Iso ká ha-me tɔtɔɔ mpi pə kaasaa tɔ.

*Kɔɔntɔ ləmayasee i we timpi tənaya i akalbyɔ wee
(Matiyee 6:19-21)*

³² Ma kalakiya nyá, taa nyá, mə Caa sɔələna si i haa-meɔe i kawulaya. ³³ I pɔeti mə kɔpamnaa na i məŋna pə liyitee na i ha konyɔntɔnaa. I pɔeki fatakanaa mpa paa səki tɔ, na i kaaki mə wənau ke isətəa timpi pulɔ u leki tɔ. Nmulu kaa tala tənaya ŋmulbyɔ, pəcɔ puka kaa tɔɔ. ³⁴ Pə taya pulɔ tɔɔ, kɔɔntɔ ləmayasee i we timpi, tənaya i akalbyɔ wee.

Təmle lataa mpa pa ferijyi tɔ

³⁵ I tantɔ na i tanja, i ləli mə hɔɔ taa, i mɔsi mə fətəlanaa. ³⁶ I la isu təmle nyəma mpa pa tanja si pa caa i luna akɔpayale taa na i tɔ si: Ma talaa, pa tɔli-i tɔ. ³⁷ Cɔce un i talaa na i maɔana i təmle nyəma mpe na pa tanja, pa nyuyɔ lapa ləlej ké. Ma heeliyi-meɔe tampana si i kootixi i wontu ké na i həkəna i ti, na i hólí-weɔe təcayale si pá caya na i tu-weɔe tɔɔɔnaya. ³⁸ Paa tapule yaa tefemle ke i kəma na i kɔɔ na i maɔana-weɔe mpɔ na pá tanja, pa lapa nyuləlej ké. ³⁹ I nyi teu si, ye nyəm ka nyənaya kəlb na təyaya caa nyi ŋmulɔ kɔntə waatɔ, i kaa yele-i na i sɔv təyaya taa se. ⁴⁰ Me tɔtɔ, pə tɔɔ ké mu tayanɔ mə təxi mpɔ. Yulu Pəyaya ma, ma kəj kɔntə ke waatɔ wei i kaa huɔ tɔɔ.

Təmle tu isayav na kuparj pa təm
(Matiyee 24:45-51)

⁴¹ Tənaɣa Piyee pəɔsa Yesu si: Tacaa, ta tike ke n seəkəna iso inɪ, yaa yəlaa tənaya n seəkəna-i? ⁴² M̄p̄r̄ȳóle Tacaa cəwa si: Aweyele təmlə tu kuparj na layatə? Ye pə taɣa wei i caa ká yelina təyaya feŋyɔy, si nyɔɔsi í kpa təmlə nyəma lelai, ɪle inɪ í cɛla-wɛye təɔnaya tə. ⁴³ Cɛce inɪ í kəma na í mɛli na í mayana təmlə tu inɪ í isələ seɛna təmlə nté tə lapu, ɪ nyɔyɔ lapa leleŋ ké. ⁴⁴ Ma heeliyi-meɣe tampana təɔ si, təyaya caa ká tu təmlə tu inəyi ɪ kupam təna təɔ feŋyɔy ké. ⁴⁵ Ama ye pə cəpa təmlə tu inɪ, na í tu ɪ taa si: Ma caa kaa kəɔ ləŋ se, ɪlena í sɔv təmlə nyəma apalɔnyəma na alɔnyəma ke marv. Na í təkɪ, na í nyɔɔki na pə kuyi-i. ⁴⁶ Pu kəɔ na kuyaku ŋku na isəna taa ɪ taa tu ɪ taa si təyaya tu ka tala tə, ílé ɪ ka sɔv təkruv. Na ɪ ká la təmlə tu inəyi təkərəkər, na í məŋna-i na í pɛti-i ma ta nyi isənaa təɔ.

⁴⁷ Təmlə tu wei ɪ nyəma í caa luyɔ tɛɛ nyəm na í tá taɣanɪ ɪ ti, pəyele ɪ ta la mpi ɪ caa sɔɔla tə, paa həli-i teu. ⁴⁸ Ama təmlə tu wei ílé ɪ ta nyi ɪ caa luyɔ tɛɛ nyəm, na í lakɪ mpi pə muna pá marɪ-i pə təɔ tə, pəciuu tike ke paa ma ílé. Wei pa ha səsəm tə, səsəm ke pa kəŋi-i pəɔsɔyɔ. Na wei pa paasaa na pá kaa səsəm tə, səsəm taa səsəm ke pa kəŋi-i pəɔsɔyɔ.

Yəlaa fayav ke Yesu təɔ
(Matiyee 10:34-36)

⁴⁹ Kəkə ke ma kəma tetu təɔ ké mɔsɔyɔ, na pə caya-m isu isəntə tə kaa tɛma mɔyɔ ɪle mhm̄m̄m̄m̄ teu nté. ⁵⁰ Pə wɛɛ si pá sə-m isə lɔm narəli, ɪle ye pa ta sə-m lɔm mpi ma nəɣəsɛ kaa tɛ. ⁵¹ Mə hɔv si heesɔyɔ ke ma kəna antulinya taa? Aai, ma heeliyi-me si kolonja ke ma kənaa. ⁵² Pə kpaɣa pənɛntɛ tə, yəlaa í wɛ kakpasɪ ke pa təyaya taa, paa faɣa. Tooso ká lu naale inɛɣe kolonja, na naale náá lu tooso ké kolonja. ⁵³ Cɛce ká kulɪ ɪ pəyalv təɔ, na pəyalv kulɪ cɛce təɔ. Toto ká kulɪ ɪ pɛɛlɔ təɔ na pɛɛlɔ náá kulɪ toto təɔ. Paŋ alv nyəŋ ká kulɪ poolu təɔ, na poolu ké paŋ təɔ.

Waatonaa cəkənav
(Matiyee 16:2-3)

⁵⁴ M̄p̄r̄ȳó Yesu təma samaa tətə si: Ye í ná teu pu ŋmaalaya na ilim tətɔle, í təŋ kpaɣaa si saŋa inɪ tɛv wɛɛ. ɪlena tampana təɔ kulɛ kv nu. ⁵⁵ Na í kəma na í ná ilim nyakɪ səsəm, í təŋ si tahaŋle wɔsaa. ɪlena tahaŋle náá haŋ. ⁵⁶ Mənaafikinaa mɛ, í lapa isəna na í nyəŋ atɛ na iso pə kəkəlɔnaa faɣasɔyɔ, na ɪ cəkəyənə nti tɛlɛ tə lakɪ isəntə tə tə hɔwɛɛ.

Kolontu na kolontu pa ciikuyɔ
(Matiyee 5:25-26)

⁵⁷ Isənaya pə wɛɛ na mə mayamaɣa ɪ tu mayasəxi si í nyi tampana na í təŋ-ye ye? ⁵⁸ Ye n wakəla nəɣəlv na í yaa-ŋ nənəyɔ, la kookalɪ na nyá na-i ɪ taɣanɪ mə təm ke mpaav taa na í ta tata hɔvlv kin. Pə taa kəɔ na hɔvlv náá tu-ŋ tɔŋtɔnaa niŋ taa, na pɛɛ pá təkɪ-ŋ. ⁵⁹ Ma heeliyi-ŋ tampana si ye n ta tɛ pə təna mpi pa pɛla-ŋ tɔyɔ fɛlvɔv n kaa lu təna.

13

Ye í ta layasɪ təntɛ í ká si

¹ M̄p̄r̄ȳó yəlaa narəli pa kəma tənɛ inəyi kpaɣaa na pá heeli Yesu si: Kalilee nyəma narəli pa lakaya kətaɣa ke Iso, ɪlena Pilatɪ yeɛ na pá kv-wɛ. ² Tənaɣale Yesu cə-wɛ si: ɪ hɔv si Kalilee nyəma mpa pa kv mɔv tə, pa tɛɛ Kalilee nyəma lelai tənaya kawalasɪ tɔyɔ pa kv-wɛ? ³ Aai, ma heeliyi-me si, pə taɣa mɔv se. Ama

mu ta layasi tonte, í ká si má tənaya isu pele pa səpu tō. ⁴ Na yəlaa pələfei hiu wei Silowee kutuluyu kpesaa na kō takī na kō nanṭi tō, í huṣ si Yosalem nyóma təna taa pele pa kələna isayatu na? ⁵ Aai, ma heeliyi-me si, pə tayə mpv se. Ama mu ta layasi, í ká si má tənaya isu pele pa səpu tō.

Fiki tyyv ηku ku lɔlɔyi tɔ kv tɔm

⁶ Mpróyó Yesu see-weye iso si: Apalu nəyɔlv ɪ ka sɔna ɪ lesen tɪj taale taa ké fiki. Mpróyó ɪ pola pee kooluyu. Ama ɪ ta mayana kv tɔɔ ké paa pulɔpv cəcəka. ⁷ Tənaya ɪ tɔma taale təkvl sv: Nyəni, pusi tooso kəlv ma tɔ kɔnte si ma kooliyi pee. Ama ma a makəna pulv cəcəka ké kv tɔɔ. Seti-ku. Pepe tɔɔ ké kv səj yem na kv lɔlɔyi? ⁸ Ilena taale təkvl cə-ɪ si: Taca, tasa-kuyv yeluyv ké pɔntɔ, na ma huli na má cəna kv kite na ma tɔ hute na má ná. ⁹ Ntanyɪ pə taləna pənte kv lɔlɔ pee. Kv ta lɔlɔ ɪ sv seti-ku.

Alv ɪcam waasvuyv ké kvheesvuyv wule

¹⁰ Mpróyó kvyakv kvheesvuyv nakvl kv wule Yesu seyeşaya Yuta nyóma təkotile natəli tə taa. ¹¹ Pə pamna alv kvntntv nəyɔlv ɪ ka we təna. I hiɪ ɪlɔyɔv na pə kəkəlv-ɪ pusi pələfei hiu təcu, ɪ pəsəyi na ɪ siyisi ɪ təyi paa pəcə mayamaya. ¹² Yesu na-ɪ, ɪlena ɪ yaa-ɪ na ɪ tɔm-ɪ si: Alv nyá, saŋa waalɪ n hika alaafəya ké.

¹³ Ilena Yesu tənɪ ɪ tɔɔ ké ɪ niŋ, na alv siyile siyisi tənə ɪnəyi kprakpa, na ɪ niki ɪsɔ ké sam. ¹⁴ Isu Yesu lapv na yvlv hiki alaafəya ké kvyakv kvheesvuyv wule ké mpv tɔ pə ta maŋa Yuta nyóma təkotile nyuyv tɔ nté. Tənaya ɪ pəsəna samaa si: Kuyeyɪ naatoso ké pa laki təmlə. Ye ɪ caa ɪ hiki alaafəya, ɪ keesəna kuyeyɪ ɪ taa na ɪ kə. I taa kəŋ kvheesvuyv wule si pá ha-meye alaafəya.

¹⁵ Tənaya Taca ná cə Yuta nyóma təkotile nyuyv tɔ ni si: Mənaafikinaa me, ye pə tala kvyakv kvheesvuyv wule mə taa awe yeki ɪ nav yaa ɪ kpaŋaya ké tɔlvɔy sv ká nyɔə lvm ye? ¹⁶ Yaa ɪ nyómá si Apələham lɔlvuyv taa alv ɪneye pa kaa waasi kvyakv kvheesvuyv wule? Pəcə Satanɪ təkə-ɪ na ɪ cəəsəyi-ɪ tɔ pusi pələfei hiu ntə.

¹⁷ Yesu cə Yuta nyóma təkotile nyuyv tɔ ɪnəyi mpv, ɪlena fəele kpa mpa paa caa-ɪ tɔ. Ama samaa wei pə kaasaa tɔ ɪlé ɪ təna ɪ lanjle ná heena təma kvpampəna nna Yesu ləkaya tɔ.

Səya pəle tɔm

(Matiyee 13:31-32; Maləki 4:30-32)

¹⁸ Mpróyó Yesu tasa yəyətuyv si: Isu pepeyele ɪsɔ Kawulaya nəyəsənaa, na pepeye ma keesəna-ke ɪlee yee? ¹⁹ Ka nəyəsəna ké isu yvlv tuukuyv səya pile ké ɪ taale taa na tə nyɔ, na tə pu tuyv səsəv na sumasi kəŋ na sí tuyv tana ké kv pəliŋasi tɔɔ təyɔ.

Potopoto kvkvsvm tɔm

(Matiyee 13:33)

²⁰ Mpróyó Yesu tasaa si: Pepe cav ké ma keesəna ɪsɔ Kawulaya ɪlee yee? ²¹ Ka nəyəsəna ké isu alv mayasvuyv mvlvm ké cəmse təpam na ɪ kpaŋa kvkvsvm ké pəcə na ɪ tɔ, na ɪ huɔuti na pə təna pə kpa təfv tɔ.

Nənyə kvkpulaya

(Matiyee 7:13-14,21-23)

²² Yesu kvlaa si ɪ puki Yosalem, ɪlena ɪ seyeşəyənə mpa ke acaləe səsəna na səkpəna nna a taa ɪ təŋayana tɔ na ɪ puki. ²³ Mpróyó nəyɔlv pəsə-ɪ si: Taca, ntəŋ yəla pəciimaya tike nyɔəŋ ké pu ya na?

Ilena Yesu cō-we si: ²⁴ I la kookali na í sũna nãnxã ηka ka we tãfeku tã. Tãm faawu tã, yãlaa paγale kã lũna teu si pã tãηna tãna na pã sũ. Ama pa kaa hiki mpa.

²⁵ M̄p̄yũ Yesu tãma si: Pũ kã na tãγaγa caa tãki na í kalãsi, na mi wena awali tã, ðe í sũ mapũ ntẽ nãnxã si: Tãcaã, tũli-tũ. ðẽ í kã cõ-me si: Ma ta nyi timpĩ í lũnaa tã. ²⁶ Pãleyele í ka sũ yãγõtũγũ si: Tã na-η tã tãkãγana na tã nyãõki. Ta icate hapẽ tã kã n tu seγesãγi. ²⁷ ðẽ í kã lãli-meyẽ yãγõtũγũ si: Ma ta nyi timpĩ í lũnaa tã yoo. Mã tãna í tẽe í fẽe-m, isãγalataa mẽ. ²⁸ I kã kã na í na Ap̄alaham na Isaaka na Saaki na Isõ kũyãγõtũ tãlẽsãlaa tãnaγa Isõ Kawulaya taa, na pã fiγita-mẽ na awali tãγõle isũ í kã tu casi kapusi na í nyasãγi mã tãγi kela te. ²⁹ Yãlaa kã luna ilim tãlũle tã, na pã tãtũle tã, na lãlaa luna pã ntãγõη na pã mp̄õtãη tã na pã sulĩ Isõ Kawulaya taa kã tãγũ. ³⁰ Waatu unĩ mpa pa we lãlõ kã kãγana tã pa taa lẽmpa kã mãli waali, na waali nyãma nãã mãli lãlõ.

*Yesu laηwakãlle ke Yosalem tã
(Matiyee 23:37-39)*

³¹ Waatu unĩ í mayamaγa ke Falisanaa napãli pa kãma Yesu kiη na pã heeli-i si: Wulãw sãsã Heloti p̄ekãγi-η kũγũ. Pãle pã tã lu cãne na ñ layasi icate.

³² M̄p̄yũ Yesu cõ-we si: I polo í heeli mã taale haya ηke si, saηa na cele pã taa ma tãγõnãγi alyãaa, na mã waasãγi kutãntũnaa, na pã kũfemũγũ ke maa te ma tãmlẽ. ³³ Ama pã weẽ kã si mã tã ma mpaaw ke saηa na cele na pã kũfemũγũ. Pã tãγa pulũ, paa kũγi Isõ kũyãγõtũ tãlẽsũlũ ke tiiliγi yem na pã ta kãna Yosalem taa.

³⁴ Hei Yosalem, Yosalem, nyã taa kã pa kũγi Isõ kũyãγõtũ tãlẽsãlaa, na nyã taa tãtãγõ pa yooki Isõ tillaa ke p̄ee na pã kũγi. Tãm paγale ke ma sãlaa si ma k̄p̄eyiliγi nyã taa yãlaa tãna tãkotokoto isũ kantũγũ paγũγũ kũ piya tã tã. Ama pa kisaã. ³⁵ Tãw, mã tãγaya ka tãki kaaw tãk̄p̄ataa, nãγũlũ kaa paasãna-ke. Ma heeliγi-mẽ tãfoo si, í kaa tasa-m keesũγũ, halãna pã tala wule nte í ka yãγõti si, Isõ í sãna Tãcaã tillu tã.

14

Kũtãntũ nãγõlũ í waasũγũ

¹ M̄p̄yũ kũγaku kũhẽesũγũ nakũli Yesu sũ Falisanaa sãsã nãγõlũ í tẽγẽ tãγũ. Mpa paa we tãna tã pa caγaa na pã k̄eηna-i teu. ² Yũlũ nãγõlũ í ka sãηa í isẽntaa, na tãnũγũ tãã asilima kutãη wena-i. ³ M̄p̄yũ Yesu pãsa Isõ Tãm seγesãlaa na Falisanaa si: Ta mpaaw taa, pã mũna pã waasi kutãntũ ke kũγaku kũhẽesũγũ wule yaa pã taa waasi-i?

⁴ Ama Falisanaa m̄p̄e pa ta tisi cõ. Tãnaγa Yesu hãma kutãntũ na í waasi-i, na í heeli-i si í tẽe. ⁵ M̄p̄yũ Yesu pãsa Falisanaa si: Kũγaku kũhẽesũγũ wule, mã taa awe nawa í pãγaγa yaa í nav hõta lãkã taa, na í yele lãsũγũ ke k̄p̄ak̄p̄aa si kũγaku kũhẽesũγũ wule? ⁶ Ilena pã maγasi-tãγi cõ na pã k̄p̄isi.

Tãγũγũ yaaw na tãcaγale kũpãnte tãm

⁷ Yesu nãwa si mpa pa yaa tãγũ ke mpũ tã, pa hulĩγina tãmaγa k̄p̄elee kũpana tãã caγãw. Ilena í seγesi-we si: ⁸ Ye nãγõlũ k̄p̄aγa alũ na í yaa-η tãγũ, ñ talaa, taa hulina tãcaγale kũpãnte na pãcõ. Ntanyĩ isẽntã pa yaa nãγõlũ ðẽ na í kãla-η. ⁹ Pã taa kã na wei í yaa-meyẽ tãγũ tã í heeli-η si: Kũli na ñ kaasi uneyẽ tãcaγale. ðe ñ kũlãna fẽele ntẽ tãnyããmũ, na ñ caγana waali tã. ¹⁰ Ama ye pa yaa-η tãγũ, ñ talaa, caγana waali tã. ðe wei í yaa-meyẽ tãγũ tã ye í kãma ðẽ í kã tãna-η si: Apãη nyã, tuusina cãne tã na ñ caγa tãcaγale kũpãnte. Saa unĩ pa tũ-η teeli ke

nyá na pa tēna mpa í caya m̄p̄yú t̄ȳȳu t̄o pa isentaa ké. ¹¹ Pə taya pulv t̄o, wei í h̄əŋ í ti paa tisi-i, na wei í pasəyi í ti, paa kusí í nyuɣu.

¹² M̄p̄yú Yesu heela wei í yaa-i t̄ȳȳu t̄o si: Ye n lapa t̄ȳȳnaya yaa acima, taa yaa nyá cewaa, yaa nyá t̄et̄t̄onaa, yaa nyá lul̄ȳȳu nyáma, yaa nyá t̄oŋt̄onaa l̄elaa. Pə taya pulv t̄o, p̄ele pa p̄əsəyi t̄o t̄o na pá yaa-ŋ t̄ȳȳu, na pá l̄eti-ŋ nyá k̄uc̄oɔ ke k̄rak̄paa. ¹³ Ama ye n lapa acima, koti k̄onȳnt̄onaa, na acamaa, na kaakalasi, na yul̄bmaa, na pá t̄ȳȳ. ¹⁴ Waatv inəȳəle n hika k̄upantv. Pə taya pa taa nəȳol̄v ká p̄əsəna na í l̄eti-ŋ-ti. Ama Is̄o ká fel̄əna-ŋ k̄oȳaŋku í ká feesi s̄ətaa mpa paa lapa k̄upantv t̄o.

*Mpa pa yaa t̄ȳȳu na pá kisi t̄o
(Matiyee 22:1-10)*

¹⁵ Pa nu t̄əm t̄əne iní il̄ena Yesu na mpa pa caya t̄ȳȳu t̄o pa taa l̄el̄v ȳȳəti-i si: Wei í ká caya t̄ȳȳu ke Is̄o Kawulaya taa t̄ȳȳle is̄u l̄el̄əŋ nulv te.

¹⁶ T̄ənyaya Yesu c̄o p̄ontv iní si: Apalv nəȳol̄v í lap̄əna t̄ȳȳnaya t̄əkr̄et̄ek̄r̄et̄e. Il̄ena í yaa ȳl̄aa samaa si pá k̄o pá t̄ȳȳ. ¹⁷ Pə k̄əma na p̄ə pu, il̄ena í tili í p̄əyalv si í polo na í heeli mpa í yaa t̄ȳȳu t̄o si pá k̄o m̄p̄v, p̄ə t̄alaa. ¹⁸ Ama pa t̄əna pa s̄u-i wiinav si pa kaa p̄əsi. Kancaalaya nȳəŋ heela tillu si: Ma yapa taale, ye ma ta polo ma na-t̄e p̄ə kaa la-m teu. M̄p̄v t̄o, ma s̄əl̄əm̄əyi-ŋ m̄p̄aa, ma kaa p̄əsi na má k̄o. ¹⁹ L̄el̄v náá t̄o si: Ma yapa naaŋ k̄uh̄al̄əŋ ke naan̄owa, ma caa ma tamsi-i naale naale na ma fal̄əsi-i. M̄p̄v t̄o, ma s̄əl̄əm̄əyi-ŋ m̄p̄aa, ma kaa p̄əsi na má k̄o. ²⁰ Na l̄el̄v t̄o t̄o t̄o si: N̄əon̄o k̄é ma k̄raya alv, ma kaa p̄əsi na má k̄o. ²¹ M̄p̄yú tillu m̄əla í caa kiŋ na í k̄eesi-i is̄əna p̄ə luwa t̄o. T̄ənyaya t̄əȳaya caa iní p̄ááná lapa-i, na í t̄aȳaní tillu ke tiluɣu si: Polo l̄əŋ ke k̄ȳȳeŋ taa na h̄ap̄eɛ n̄əəsi na í kuu k̄onȳnt̄onaa, na acamaa, na yul̄bmaa, na kaakalasi, na í k̄əna. ²² Pə t̄asa p̄əc̄o il̄ena tillu t̄aȳaní m̄əl̄ȳȳu na í heeli-i si: T̄acaa, ma lapa nti n k̄eesaa t̄o, paa na m̄p̄v t̄əcaȳale k̄pisa yem k̄é. ²³ T̄ənyaya t̄əȳaya caa t̄asa-i t̄əm si: C̄e m̄p̄aaŋ taa na í c̄o kutuluȳ kila kila, ye n hika mpa n k̄pa-w̄eȳe yem yem na í s̄uəna na ma t̄əȳaya su. ²⁴ Ma heeliyi-m̄e si ȳl̄aa mpa pa h̄ət̄e pa yaanaa t̄o, pa taa nəȳol̄v kaa t̄ȳȳ ma t̄ȳȳnaya.

*Mpi yulv ka la na p̄əc̄o í p̄əsi Yesu ifalv t̄o
(Matiyee 10:37-38)*

²⁵ M̄p̄yú samaa tuutuuma hu Yesu waali. T̄ənyaya Yesu p̄əsaa na í t̄o-w̄e si: ²⁶ Ye yulv í caa í t̄əŋi-m na í ta lu luɣu ke í caa na í too, na í alv na í piya, na í taal̄naa na í k̄əȳonaa na í newaa, hal̄əna í k̄r̄ent̄əna í maȳamaya í ti, paa í t̄əŋa-m, í kaa p̄əsi na í la ma ifalv. ²⁷ Ye wei í ta s̄əȳəl̄i í s̄əm tesika na í t̄əŋi-m, p̄ontv kaa p̄əsi na í la ma ifalv. ²⁸ Ye mə taa nəȳol̄v caa kutuluȳu s̄əs̄əŋk̄u ŋmav, í cak̄i k̄é na í mayasi p̄ə t̄əna p̄ə liȳitee nyuɣu, si í naa si í liȳitee ká tala-i yaa a kaa tala-i. ²⁹ T̄efe í k̄əŋ í t̄e kite s̄uɔ, il̄ena í k̄pisi k̄v k̄ȳȳu, na t̄el̄l̄aa k̄o na pá w̄on̄i-i, ³⁰ si hal̄i yulv í su kutuluȳu na í k̄pisi k̄v k̄ȳȳu na? ³¹ M̄p̄v t̄o t̄ȳȳ p̄ə w̄eɛ, ye wulav nəȳol̄v í caa í yoonaa wulav l̄el̄v, í cak̄i k̄é na í mayasi teu na í ná si yoolaa iyisi naan̄owa (10000) wei í w̄əna t̄o, í p̄əsəyi na í yoonaa í kolontu wei il̄e í w̄əna yoolaa iyisi hiu (20000) t̄o, yaa í kaa p̄əsi. ³² Ye í nawaa si í kaa p̄əsi, í kusəyi ȳl̄aa ke kutatuȳu k̄é na í tili si pá heeli í kolontu ke l̄əŋ si í yele t̄əm nti, na pá suli tiili na pá t̄aȳaní. ³³ T̄ənyaya Yesu t̄asa-w̄eȳe ȳȳətȳȳu si: M̄p̄v t̄o t̄ȳȳ mə taa nəȳol̄v kaa p̄əsi na í la ma ifalv, ye p̄ontv í ta l̄əsi í k̄onyul̄ȳu ke í nȳəm t̄əna t̄o.

*T̄əm mpi pu waasəyi pulv t̄o
(Matiyee 5:13; Malaki 9:50)*

³⁴ Tõm ke pũlpũ mpi pã waasæyi tãɣɔ. Ama ye tõm mpi pã lɔŋ kɔma na í si, pẽpẽye paa la na pã lɔŋ uní í mæli? ³⁵ Pãle tɔ pu waasæyi pũlv. Paa n ŋmusa haləm taa, paa n pẽta hute taa, isu pa lɔ-wi paasi. Mpa pa wena ləmɣasæe tɔ pá ke ŋkpaŋŋ na tõm tønẽ.

15

Heu kũlepu tõm

(Matiyee 18:12-14)

¹ Lampuu mɔlaa na tetelataa lɛlaa pa pola Yesu kinj ke pa tønã si pa nu í tõm. ² Tønãya pã ta maya Falisanaa na Isɔ Tõm seɣesɔlaa na pa tɔ si, Yũlv inẽ uní na tetelataa pa cakønã, na í na-we pa tãkønã. ³ Tønãya Yesu pɔasa-we si: ⁴ Ye isu mæ taa nɔɣɔlv wena heenj ntẽ nunũwa (100), ðena í taa kũlvũm tã le, í kaa yele pɔɔlavayafei nunũwa inẽɣe nyutu tãtãɣɔle na í tee na í sũv kũlepu inãyi pẽekũyũ halønã í na-í? ⁵ Í naa-i mpũ, ðena í lanjle hũlvũmí teu, na í kpaɣa-i na í hãɣɔli. ⁶ Í takí tãɣaɣa, ðena í yaa í cewaa na í cɔlv í cɔlv nyõma si: Í kɔɔ na má na-me tã yɔɔli. Pã tãɣa pũlv, ma ná ma heu wei í ka lepa tã. ⁷ Ma heeliɣi-me si ŋpũyũ pã wee, ye isayav kũlvũm yelina í isayatu, lanjlvũlvũmle tãkũ Isɔ tãɣaya taa kã í tã kã, na pã kãli kũpama pɔɔlavayafei nunũwa mpa pa feina taali nɔɣɔlv tã.

Liɣitee nyãɣãtv naanũwa taa leŋkv lepu

⁸ Na í tasa lentí tãtã si: Ye isu alv nɔɣɔlv í ka wena liɣitee nyãɣãtv naanũwa, ðena kũlvũyũ le, í mvũsãyi fãtãla kã, na í hasa í tãɣaya tønã na í taasi tãtãtãtã, halønã í kɔɔ na í na-kv. ⁹ Í naa-kũyũ mpũ, ðena í yaa í cewaa na í cɔlv í cɔlv nyõma na í tã si: Í kɔɔ na má na-me tã yɔɔli. Pã tãɣa pũlv, ma ná ma liɣitee nyãɣãlvũyũ ŋku kv lepa tã. ¹⁰ Ma heeliɣi-me si ŋpũyũ pã wee, ye isayav kũlvũm yelina í isayatu, Isɔ isɔtaa tillaa lanja hũlvũma teu kã.

Pãɣaya ŋka ka wakãla ka caa wenaav tã

¹¹ Mpũyũ Yesu tasa-weɣe isɔ seev si: Apalv nɔɣɔlv í ka wenna pãyalaa naale. ¹² Mpũyũ sãkpelu nyãŋ tãma í caa si í cãle-i pa wontu hãɣɔlvũyũ ŋku uní í kãɣa í hiki pa caa uní í sãm waali tãɣɔ kpaakraa. Mpũyũ pa caa tala-weɣe í wenaav. ¹³ Pã lapa wee naale, ðena sãkpelu nyãŋ pẽeti í nyãm tønã, na í koti liɣitee na í sũv nyutu tãyutulu. Í tala tønã ðena í sũv tãkpaalãtv lapv, na í tãɣɔ í liɣitee tønã tãpaipa. ¹⁴ Í tãma a tønãɣa tãɣũv ke mpũ, ðena nyãɣãsi anaam nɔɣɔlv í lv icatẽ ntẽ tã taa. Mpũyũ í sũv wahala taa. ¹⁵ Tønãya í pola icatẽ tv nɔɣɔlv í kinj na í sãlãmí tãmlẽ. ðena ðẽ í pona-i taale si í nyãnãyi afanaa. ¹⁶ Í nyula teu isu paa afanaa tãɣõnãɣa maɣamaɣa í tãɣɔ, ama í ta hiki. ¹⁷ Tønãya í cãɣaa na í kpaɣa hũwee na í maɣasi í tũ tõm, na í tã si: Halí pá tã si ma caa tãɣaya taa kele tãmlẽ nyõma tã sãsãm, na pá tãkí na pá kpaasiɣi, na nyãɣãsi náa kũyi maɣa cãne. ¹⁸ Maa kũli kã na má mæli ma caa te. Ma talaa ma heeli-i si: Paapa, ma pãntønã Isɔ, na ma pãntønã nyã tãtã. ¹⁹ Pãneŋte ma ta nyãsønã si ñ yaa-m nyã pãyalv. Ama nyãnãyi-m teitei isu n nyãnũyũ nyã tãmlẽ nyõma tã. ²⁰ Tønãya í kũlaa na í kpaɣa mpaav si í kpaŋ í caa te.

Í kãma í wũsønã tãɣaya, ðe í caa loosa-i kele, na í tõm lapí-i pãtãtãle ke sãsãm. Tønãya ðẽ í se lɔŋ na í sãŋ-i, na í kpipi-i na í waɣali-i. ²¹ Mpũyũ í pãyalv uní í tãma-i si: Paapa, ma pãntønã Isɔ, na ma pãntønã nyã tãtã. Ma ta nyãsønã ñ yaa-m nyã pãɣaya tãtã. ²² Tønãya í caa tãma í pãyalaa si: Í kønã toko kũpampaŋ ke lɔŋ na í suu-i. Í lãe-i kukuule ke í mpãle tã, na ntaŋkpala ke í nãõhẽe taa. ²³ Í kønã ta nav wei uní í wena nim ke teu tã na í kv, na tã la tãɣõnãɣa kũpaŋka. ²⁴ Ma pãyalv inẽ

pə we isu i səpaya na í fe. I ka lepaya na má hii-i. Tənaɣa pa nika acima təɣəw ke krapkaa.

²⁵ Pə lakaya mpv tə, pə pamna pəyalw səsə náá wəna taale. Úlé i kəma í luna taale na í wəsəna təyaya, úlena í nu soo na paale pə hanja kauu. ²⁶ Tənaɣa i yaa i təmlə nyəma taa nəɣəlv, na í pəəsi-i si: Pəpe lapa na pə hanja mpv? ²⁷ Úlena úlé i cə-i si: Nyá neu úlé i mələna, na mə caa kv ta nav wei inu i we nim ke teu tə. Mpi tə i tasa-i nav na i alaafəya tə pə təw. ²⁸ Ḿpúyú i pəyalw səsə inu i mv pááná na í kisi təyaya suuv. Úlena i caa lu na í pəəli-i si í suv. ²⁹ Tənaɣa i təma i caa si: Nyəni, pusi payale ntə ma haləyi nyá taale, na n yəɣəta nti maa kpeesəyi. Na paa kuyaku kulvmnyv n ta tənta si, oo ma pəyalw, kraya pinaya kanə, na nyá na nyá taapalaa í leyelina. ³⁰ Nyá pəyalw kəma tə, n ka yele ta nav wei inu i we nim ke teu təɣə kvnyv na? Pəyele inu i krayana nyá wənav təna təpai, na í polo na í wakələna acacaale. ³¹ Tənaɣa cəce cə-i si: Ma pu, nyá we ma kin ké tam ké, na pə təna mpi ma ti tə nyá təna tətə. ³² Pə mvna tə la acima ké na tə yəəli. Nyá neu inə, pə we isu i səpaya na í fe. I ka lepaya na ma hu-i.

16

Təmlə tv layatv təm

¹ Ḿpúyú Yesu sɛɛ i falaa ke isə si: Apalw toj tv nəɣəlv ka wəna təmlə tv nəɣəlv wei i nin taa toj tv inu i mələna i wənav təna na í tv tə. Tənaɣa yəlaa polaa na pá maɣana toj tv inu na pá heeli-i si: Nyá təmlə tv inu i wakələyi nyá wənav ké. ² Tənaɣa toj tv yaa i təmlə tv na í pəəsi-i si: Nti nti ma nukɪ si n laki tə, tə we tampana yaa pəpətv? Ama naa ləsi-ŋ ma təmlə taa. Mpv tə, kəesi-m isəna nyá təmlə yaasi lapa tə na pəcə í tɛɛ nyá nyəŋkv. ³ Ḿpúyú təmlə tv inu i caya na í hvv i taa si: Taca lə səyi-m təmlə taa tə, nteyele maa la úlé? Anu ma kaa pəsi haləm. Pəyele pala lapv ná we fɛɛɛ. ⁴ Ǝɛhɛɛ, ma nyəmə nti maa la, na pá kəma na pá təɣəni-m, má taa lan yəlaa mpa paa təkɪ-m tə. ⁵ Tənaɣa i yaa mpa mpa paa wəna i caa ke kəmlə təɣə kulvm kulvm, na í pəəsi kancaalaya nyəŋ si: Úsənaɣa n wəna ta caa ke kəmlə? ⁶ Úlé si, Olifinaa nim tonoonaa nuuwa (100) ke ma wəna-i kəmlə. Tənaɣa təmlə tv inu i heela-i si: Nn naa pə takələya ntə, caya lan na í ŋmaa si nim tonoonaa nuile na naanwa. ⁷ I yela úlé na í ŋmaa ləlv təw si: Na nyá se, isənaɣa nyá nyəntə wɛɛ? Ḿpúyú úlé i cə-i si: Təɣənaɣa pəe saakənaa nuuwa (100). Úlena í heeli úlé si: Nn naa pə takələya ntə, ŋmaa si təɣənaɣa pəe saakənaa nuuwa. ⁸ Ḿpúyú toj tv inu i sama i təmlə tv isəɣəw inəyi i layatv təw. Pə taya pulv, antulinya inə i yəlaa wəna nyəm ke isəna pa lakəna təma təɣə, na pə kəli mpa pa ta ke antulinya inə i nyəma tə.

⁹ Ḿpúyú Yesu tasa-wɛɛ heeluɣu si: Má, ma heeliyi-mɛ si i kraya wənav ŋkv i wəna aɛ cəne tə na í lana na í hiki taapalaa, na pə kəma na í lan-wi pa mu-mɛye ɪcəte nte tə wɛ tam təw tə taa. ¹⁰ Wei í tə səkpətu taa, mpv inu tətəɣə i tɛ səsəəntv taa. Na wei i ta tə səkpətu taa, mpv inu tətəɣə i kaa tɛ səsəəntv taa. ¹¹ Ye í lapa cakəli cakəli na aɛ cəne wənav, pa kaa nəki-mɛye isətəa nyəm ke cəlvv. ¹² Ye í ta pəsi ləlv nyəm təkəlvv ke teu na tampana, leyé í ká hiki mə maɣamaya mə nin nyəm.

¹³ Təmlə tv kaa pəsi na í kvv yəlaa naale na í laki pa təma. Ye i kvəpa mpv, i ləmaɣasɛɛ kəŋ a wɛɛ ləlv təw ké, na í yele ləlv. Yaa ntanyi, i paasəna ləlv na í kisi ləlv. Mɛ i kaa pəsi na í kvv isə na liyitee na í təŋ mpv.

*Yesu kvheelitu ke Falisanaa
(Matiyee 5:31-32; 11:12-13; Maləki 10:11-12)*

¹⁴ Falisanaa nu tòm nti tə təna, ləna pá wəŋ Yesu. Pə taɣa pulv, mpe paa wəna liyitee kətəi ké. ¹⁵ Tənaɣa Yesu təma-wə si: I lakɪ sɪ yəlaa í nyəni-meɣe tampana nyəma. Ama Isə nyəmə má mə lotu taa hʊwɛɛ. Pə taɣa pulv, mpi yəlaa ná nyənəny səsəəm tə, Isə isentaa pəle pə ta ke pulv.

¹⁶ Moisi kusəsutu na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa kəŋmaŋmaatu lapa tə waatu haləna Isə ləm səlv Yohaani náá kəw. Pə kraɣav waatu inɪ təɣo pa suv Isə Kawulaya Laapaali Kupaŋ təm kraalvɔ, na paa wei ɪ lɔkəna isəle kusɛɛmlɛ sɪ í suv Kawulaya ŋke ka taa. ¹⁷ Isətənyɔv na atɛ pə tɛɛv ta tala katɛ ke Isə təm taa təmiya kuləmaɣa saalvɔ.

¹⁸ Ye yəlv təɣona ɪ alv na í kraɣa kɔfalv, ɪ lapa wasaŋkalətv ké. Ye pa kisa alv na nəɣəlv náá təŋ na í kraɣa-ɪ, pəntv lapa wasaŋkalətv ké.

Apalv toŋ tv na Lasaa pa təm

¹⁹ Apalv toŋ tv nəɣəlv ɪ ka wenna, na í suuki liyitee wontu tənɣənənyəni ke teu. Paa ifemle nte leleŋ taa ké ɪ wɛɛ, na í təkɪ təɣonaɣa kupaŋka. ²⁰ Pə kaasi kuyəntv nəɣəlv ɪ ka wɛɛ tətə, na pá yaa-ɪ sɪ Lasaa. I təna isəntə tə hiŋ ké, na ɪ həntaɣa toŋ tv inɪ ɪ təɣaɣa nəɣə. ²¹ Na í taŋaa sɪ, ye toŋ tv inɪ ɪ kəma na ɪ təkɪ ɪ təɣonaɣa na cəɣəlasɪ hotɪ atɛ, ɪlɛ ɪ təəsɪ na í təɣo. Haləna hasɪ maɣamaɣa kəŋaɣa na sɪ niisiɣi konyəntv inɪ ɪ hiŋ taa. ²² Tənaɣa konyəntv inɪ ɪ kəma na í sɪ, na isətəaa tillaa kraɣa-ɪ na pá pona-ɪ Apələham cəlvɔ aləsanna taa. M'pɔɣv toŋ tv inɪ ɪ kəma na í sɪ tətə, na pá pimi-ɪ. ²³ Na í suv wahala taa ké atətəle taa təna. Tənaɣa toŋ tv teka ɪ isɛ na í loosi Apələham, na Lasaa caya ɪ kəŋkəŋ taa. ²⁴ lɛna í wuli na í yaa sɪ: Hai ta caa Apələham, nyəni ma pətəwtəle na í tili Lasaa na í lii ɪ mpəle nəɣə taa ké ləm, na í tosi ma nsəmlɛ təw na pə tu niɣiti-m niɣituyɔ maɣamaɣa. Pə taɣa pulv təw, pə haŋa-m kəkə kanɛ ka taa ké pə tu fɛɪ. ²⁵ Tənaɣa Apələham cə-ɪ sɪ: Ma pəyalv, təəsɪ sɪ, n ka wəv atɛ tə, n təɣo nyá leleŋ ke teu, na Lasaa ɪlɛ ɪ təɣo nyarj ké pə tu fɛɪ. Nəwəwə kɛle pə tala ɪlɛ ɪ leleŋ sɪ ɪ laŋlɛ í hɛɛ, na pə tala nyá wahala. ²⁶ Pəle pə paasi tá na-me tá hɛkɔ wɛ púvɔɣ ke yem tələmm, ŋku kv lumarj na kv walasɪ fɛɪ tənəɣa tə. Mpv tə, yəlv kaa pəsɪ na í lu cəne na í polo mə kin, na mə cəlv tə kaa pəsɪ na í lu na í kəw tá kin cəne. ²⁷ M'pɔɣv toŋ tv inɪ ɪ tasa-ɪ yəɣətvɔv sɪ: Taca la suulu na í tili Lasaa ke ma caa təɣaɣa taa. ²⁸ Ma wəna newaa ke kakpasɪ ke təna. I polo na í kraalɪ-wɛɣɛ teu, na pəle pá taa kəw pá tasa wahala inɛ ɪ taa ké suv tətə. ²⁹ M'pɔɣv Apələham cə-ɪ sɪ: Ye kraalvɔv ke pa caa, Moisi na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa pa wɛɛ ɪlɛ, pá nuna pəle. ³⁰ Tənaɣa toŋ tv təma sɪ: Aaɪ hai, ta caa Apələham. Ye isɔ atətɔnaa taa nəɣəlv ka mələna na í maɣana-wɛ, paa layasa təntɛ. ³¹ Apələham tasa-ɪ heeluyɔ sɪ: Ye pa kpɛɛsa Moisi na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa pa təm, paa atətɔnaa taa nəɣəlv ka pona, pa kaa təna.

17

Lɛlv tusuyɔ səɣəntv

(Matiyee 18:6-7,21-22; Maləki 9:42)

¹ M'pɔɣv Yesu təma ɪ ifalaa sɪ: Mpi pu tusi yəlaa ke isayətv taa tə pə kaa laŋ. Ama ye pə cəpa wei na í la na ɪ təɣəntəle la isayətv, pəntv ká na. ² Ye yəlv inɪ ɪ ká la na piya səne sɪ taa nakəlɪ pəntɪ, pə nəɣəsəna pá tv pəntv luyɔ tɛɛ ké namlɛ na pá tvsɪ-ɪ tɛŋku taa. ³ I la laakalɪ.

Ye nyá təɣəntəle lapa-ŋ isayətv, yaa-ɪ na í hulɪ-ɪ sɪ ɪ lapa mpi tə pə fɛɪ teu. Ye ɪ tisaa na í layasɪ ɪ kulapɔtv, n kv-təɣɪ nyá taa təkpaata. ⁴ Ye wəle kuləmtəle taa ɪ

pæntæna-ŋ tæm naatosompwɔlaya, na í kəŋ tam na í wiiki sɪ ma pæntaa ké, n ká huli-ɪ suulu ké.

Taa tæmnav ke Iso

⁵ Mpwógú tillaa tæma Tacaa si: La na ta taa tæmnav ke Iso sɔsɔsi.

⁶ Tænaya Tacaa cɔwa si: Isæna í tæmna Iso ké mæ taa tɔ ye pu tu tala isu sɔɔya pile ke yasəlaya, paa tɔyɔ ŋku kv səŋa isəntɔ tɔyɔ í tæma si: Kpɛsi tæna na ŋ polo ŋ sɔŋ tɛŋku taa, pə lakɪ mɔpwógú.

Tæmle tv kvlapələ

⁷ Mə taa awe wɛna yom na í haləyi ɪ tawa na í tiikiyi ɪ kalakəŋ, na í luna taale ke kprakpaa, na pɔntv paatæna-ɪ heeluyɔ si: Kɔɔ ləŋ na ŋ caya na ŋ niki tɔyɔv?

⁸ Aai, ɪ tɔŋɪ-ɪ ké si: Saa-m, ilena ŋ layasi nyá wontu na ŋ kəŋna-m tɔyɔŋaya, na má tɔyɔ na má nyɔɔ. Maa haɣaa ilɛ, nyaa caya na ŋ tɔyɔ na ŋ nyɔɔ. ⁹ Í ká nɔki-ɪ sɛɛv si ɪ lapɔ mpi ɪ tɔma-ɪ si í la na í la tɔ? ¹⁰ Mpw unɪ tɔtɔyɔ na mɛ, ye í kɔma na í tɛ mpi Iso ka tv-mɛ tɔ pə lapv, í tɔ si: Tə ké tæmlɛ nyəma ke yem ké, nti pu wɛɛ si tə la tɔ, tə tike ke tə lapɔ.

Tənyv tɔɔ asilima kvtəŋ nyəma waasvɔv

¹¹ Yesu kɔlaa na í puki Yosalem, ilena í tɛŋna Samalii na Kalilee pə hekv taa. ¹² Í svkayɔ icatɛ natəli tə taa, ilena tənyv tɔɔ asilima kvtəŋ nyəma napəli pá tɔ na pá sulɪ-ɪ. Pa wɛ yəlaa naanɔwa. Mpwógú pa səŋa pooluŋ, ¹³ na pá kpɛɛsi-ɪ si: Tacaa Yesu, wii tá pətɔtɔlɛ.

¹⁴ Tænaya Yesu na-wɛ ilena í tɔ-wɛ si: ɪ polo na kətəlaa wiili-mɛ.

Asilima kvtəŋ nyəma tɛŋna pote, ilena pə waa-wɛ. ¹⁵ Pa taa lɛlv nawa si pə waa-ɪ mpv, ilena í mələna ɪ waali ke kprakpaa, na í san Iso na nɔyɔ sɔsɔya. ¹⁶ Mpwógú ɪ hota Yesu tɛɛ na í sɛɛ-ɪ si í na tæmlɛ. Apalv wei ɪ mələ mpv na í sɛɛ Yesu tɔ, ɪ ké Samalii tv. ¹⁷ Tænaya Yesu tæma si: Pə taya asilima kvtəŋ nyəma mpe pa naanɔwa hikina alaafəya? Na pɔyɔlafafɛ naanɔwa inɛ ɪ wɛ le? ¹⁸ Isu pa taa nɔyɔlv ta tu toosi kɛlɛ si ɪ mələyi na í sɛɛ Iso ké í na tæmlɛ, ye pə taya kpai tv inɛ ɪ paasi?

¹⁹ Ilena Yesu heeli asilima kvtəŋ tv si: Kvli, n tɛma Iso na nyá taa tɔ ɪ yɛlaa na ŋ hiki alaafəya.

Iso Kawulaya kvntɛ tæm (Matiyee 24:23-28,37-41)

²⁰ Mpwógú Falisanaa pɔɔsa Yesu si: Pəlee kɛlɛ pu tala Iso Kawulaya tɔyɔv ilɛ? Tænaya Yesu cɔ-wɛ si: Pə taya si Iso tɔki ɪ Kawulaya na yəlaa naa təkɛlee se. ²¹ Pə taya isu paa yɔyɔti si ka wɛ cəne yaa hatoo tæna. Pə taya pulv tɔɔ, í nyɪ teu si Iso tɛŋna ɪ Kawulaya tɔyɔv ke mæ hekv taa.

²² Yesu tɛma mɔpwógú yɔyɔtvɔv, ilena í heeli ɪ ifalaa si: Pu kɔɔ na mɛ í nyuli si Yvlv Pəyayɔ má ma kvaykv í kɔɔ na í na-kv. Ama í kaa na. ²³ Paa heeli-mɛ si í paasəna hatoo tæna, yaa í paasəna cəne. Ama mu taa polo si í pɛɛkəyi. ²⁴ Yvlv Pəyayɔ má ma kvaykv wule pu la ké isu tɛv nyəyəsɔyɔ tɛŋmɛlv na pə ná na pə cɔɔ antulinya tæna tɛpai tɔyɔ. ²⁵ Ama maa tɔyɔ kvnyɔŋ ke sɔsɔm, na tá kvfaləŋ yəlaa pane paa lɔ-m təkpaata. ²⁶ Isæna pu lapɔ Nowee pɔɔlɛ taa tɔ, mpv unɪ pə mayamaya pu lana Yvlv Pəyayɔ má ma kvɛɛŋ taa. ²⁷ Pə kɛɛsa Nowee wɛɛ anɪ a taa tɔ, pə təkaya ké na pə nyɔɔki, na pə haaki təmayɔ alaa na pə kprakəyi mpv yooɔ, haləna kvyanjku Nowee svv atakaa pɔyɔlvɔv sɔsɔv taa na pə yɛlɛ-wɛ, na lvm kɔɔ na pə tɔyɔ pa tæna tɛpai tɔ. ²⁸ Pu la teitei ké isu pu lapv Lɔɔti pɔɔlɛ taa tɔ. Pə təkaya mɔpwógú na pə nyɔɔki, na pə pɛɛtəyi na pə yaki, na pə haləyi tawa na pə ŋmaaki kutuluŋ.

²⁹ Ama kuyan̄ku Loōti lu Sot̄om t̄akeu t̄o, asimti na k̄ok̄o p̄a luna is̄ot̄aa t̄ayoōo isu t̄ev, na k̄a nȳaga p̄a t̄ona t̄əpaipa. ³⁰ Kuyan̄ku Yul̄v p̄əȳaga m̄a māa k̄oo t̄o, mp̄u p̄ə māyamāya pu lana.

³¹ P̄ə w̄ole nt̄e ye p̄ə māyana yul̄v we kutuluȳu pata t̄oo na i wontu we t̄əȳaga taa, p̄ontu i taa t̄o si i tiiki na i s̄uv t̄əȳaga na i k̄p̄aya i wontu nti t̄ə wēe t̄o. Na ye p̄ə p̄amma taale ke i wēe, i taa t̄o si i m̄ələyi t̄əȳaga. ³² I t̄oōsi Loōti alv t̄əm. ³³ Wei i p̄ək̄əyi i weesuȳu t̄əcututu i t̄əj̄na s̄əp̄v k̄e. Na wei i lapa i t̄əyi awusa, un̄i i k̄a hikina weesuȳu. ³⁴ P̄ə w̄ole nt̄e p̄ə ahōo, pu pana ȳelaa naale h̄ənta nȳaal̄ȳv k̄ol̄m̄uȳv t̄oo, na p̄ə k̄p̄aya l̄əlv, na p̄ə yēle l̄əlv. ³⁵ Pu pana alaa naale we nama t̄oo, na p̄ə k̄p̄aya l̄əlv na p̄ə yēle l̄əlv. [³⁶ Pu pana apalaa naale we taale taa, na p̄ə k̄p̄aya l̄əlv na p̄ə yēle l̄əlv.]

³⁷ M̄p̄ōȳō i f̄alaa p̄oōsa-i si: Tacaa, leyele mp̄u un̄i pu la de?

T̄əȳaga Yesu c̄o-we si: Timpi pul̄v s̄əpa na p̄ə h̄əntaa t̄o, t̄əȳaga yepelekunaa kotiyi.

18

Alv leelu na wulav pa t̄om

¹ Yesu caa i h̄ul̄-we si p̄a s̄ələm̄əyi Īso k̄e tam, p̄a taa t̄o si p̄ə nu-we, il̄ena i s̄ē-weye iso un̄e si: ² Wulav n̄əȳol̄v i ka wenna icate nat̄əli t̄ə taa, i paa f̄eina Īso. P̄əyele u nȳə̄n̄əyi yul̄v si i k̄e pul̄v. ³ P̄ə p̄amma alv leelu n̄əȳol̄v naa we icate n̄t̄e t̄ə taa, tam k̄e i puk̄aya i kin̄ na i s̄ələm̄əyi-i si i waasi-i. Si n̄əȳol̄v t̄ək̄əna i ise, na i caa si i waasi-i. ⁴ Paa alv un̄i i puki tam ke mp̄u t̄o, wulav un̄i i k̄isa-i nunav. P̄ə waali k̄e i māyasa i taa si: An̄i ma paa f̄eina Īso, p̄əyele ma nȳə̄n̄əyi yul̄v si i k̄e pul̄v. ⁵ Ama is̄u leelu un̄e i k̄ə̄n̄əȳv tam na i p̄ək̄ələyi-m t̄o p̄ə t̄oo, māa paas̄əna i t̄om na m̄a waasi-i. T̄efe i ka k̄ə̄n̄ is̄ə̄n̄əȳo tam k̄e na i c̄oōs̄əyi-m.

⁶ M̄p̄ōȳō Tacaa tasaa si: I ta nu nti wulav is̄aȳav un̄e i ȳəȳot̄aa t̄ə taa? ⁷ Ile Īso k̄a yelina nteye waas̄əȳv ke m̄pa i l̄əsāa na p̄a wiikina-i ilim na ahōo t̄o? I k̄a la kaninika na pa s̄ənav na? ⁸ Ma heeliyi-me si: Īso k̄a t̄aȳan̄i pa t̄om ke l̄ə̄j̄ t̄ələv. Ile waatv wei Yul̄v P̄əȳaga ma māa k̄oo t̄o, māa māyana ate c̄ə̄n̄əye ȳelaa m̄pa pa t̄emna Īso k̄e pa taa t̄əȳole yee?

Falisa na lampuu m̄ul̄v pa Īso s̄ələm̄uȳv

⁹ Ȳelaa l̄elaa ka t̄ema pa taa t̄ək̄pataa si m̄pe pa k̄ena k̄upama ke Īso is̄entaa, hal̄əna p̄a nȳə̄n̄əyi l̄elaa ke yem. M̄p̄ōȳō Yesu s̄ēe-weye iso si: ¹⁰ Ȳelaa naale k̄pana Īso t̄ə̄s̄ēle taa k̄e Īso s̄ələm̄uȳv. L̄əlv ke Falisa na l̄əlv ke lampuu m̄ul̄v. ¹¹ M̄p̄ōȳō Falisa s̄ə̄j̄na i m̄paa na i s̄ələmi Īso si: Īso nyana t̄ə̄mle. P̄ə t̄aya pul̄v t̄oo, ma f̄e is̄u ȳelaa l̄elaa w̄ev t̄o. Pele pa k̄e n̄mulaa na as̄aȳaa na was̄ə̄j̄kal̄ənaa k̄e. P̄əc̄ō ma f̄e is̄u lampuu m̄ul̄v un̄e i w̄ev t̄o. ¹² Cimaasi na cimaasi, k̄ȳēēj̄ naale naaleye ma h̄ək̄əyi n̄əȳo. Na p̄ə t̄ona mpi ma hikiyi t̄o, ma l̄ə̄s̄əyi p̄ə h̄əȳol̄ə̄j̄ naan̄əwa taa k̄ol̄m̄uȳv k̄e na m̄a ha-̄j̄. ¹³ M̄p̄ōȳō lampuu m̄ul̄v n̄a c̄oōsa k̄p̄eēj̄a na i kama nȳȳv na k̄us̄ȳv f̄e, na i t̄ək̄əyi nin̄ si: Hai Īso, ma k̄e is̄aȳav k̄e, wii ma p̄ət̄ə̄t̄ə̄le. ¹⁴ Ma heeliyi-me si Īso na apalv un̄e pa t̄aȳanaa, na i k̄ol̄i na i k̄pe. Ama i na Falisa pa ta t̄aȳan̄i. P̄ə t̄aya pul̄v t̄oo, wei i h̄ə̄j̄ i ti, paa t̄isi-i. Na wei i pas̄əyi i ti, paa k̄usi i nȳȳv.

Piya s̄əkp̄esi k̄upantv kooluȳu

(Matiyee 19:13-15; Mal̄əki 10:13-16)

¹⁵ Ȳelaa puk̄ayana piya s̄əkp̄esi t̄ət̄əȳo Yesu si i t̄əni si t̄oo k̄e nin̄. Ama Yesu ifalaa na ȳelaa m̄pe il̄ena p̄a kal̄əna-we. ¹⁶ T̄əȳaga Yesu yelaa na p̄a k̄p̄ət̄əna piya

ke i kin, na í tō-we si: I yele na piya kōō ma kin, í taa kaḡati-si. Pə taḡa pulv tōō, mpa pa we isu piya tō, mpe pa tənna Iso Kawulaya. ¹⁷ Ma heeliyi-meḡe tampana si, ye wei i ta pəsi isu pəyaya na Iso təḡo i tōō ké kawulaya, puntu kaa la kawulaya ŋke ka tu ke paa pəcō.

Yulv toŋ tv tōm

(Matiyee 19:16-30; Maləki 10:17-31)

¹⁸ Tənaḡa Yuta nyəma nyuḡv tu nəḡolv i pōōsa Yesu si: Tacaā kupaŋ, pepeye pə wee si maa la ilena má hiki weesuḡu ŋku ku teŋ tō?

¹⁹ Mṛóḡú Yesu cō-i si: Pə lapa isəna na n̄ yaa-m kupaŋ? Nəḡolv ta ke kupaŋ ye pə taḡa Iso tike təkōŋ. ²⁰ Ntəŋ n nyəmá nti pa siwa si: Taa la wasaŋkalətv, taa ku yolv, taa ŋmul, taa suu ləlv ke tōm. Se nyá caa na nyá too.

²¹ Tənaḡa apalv toŋ tv un̄ i cōwa Yesu si: Ma tōka kusəsutv nti tə tənaya hatoo ma pəcaatv ké.

²² Yesu nu mpv ilena í tōm-i si: Ama kvlm̄tv tike təkōŋ kaasəna-ŋ lapv. Polo n̄ pəeti pə təna mpi n wena tō na n̄ tala konyəntvnaa ke pə liḡitee, na cele n̄ svv toŋ ke isətāa. N̄ tēma mpv pə lapv ilē n kōō na n̄ ŋŋi-m.

²³ Apalv un̄ i nu tōm tənē, ilena i laŋlē wakəl̄i tətəḡotəḡo. Pə taḡa pulv tōō, i ka wena ké pə tu fei. ²⁴ Yesu nawa si apalv un̄ i laŋlē wakələa, ilena í tō si: Ama liḡitee nyəma Iso Kawulaya svv v we katē pə tu fei. ²⁵ Isəna mpi pə we yooḡoo ké katē si í svvna pənyálaya pṛóḡú na í lu tō, mpv tətəḡo pə we liḡitee tv ke katē si í svv Iso Kawulaya taa, hal̄i pə tu tē mpv.

²⁶ Tənaḡa mpa pa caḡaa na pá nuk̄i i tōm tō, pa tōma si: Ile awe ká tvləna nteḡe-ti?

²⁷ Mṛóḡú Yesu cōwa si: Mpi yəlaa toŋ si pə fei pəsuvv tō, Iso kin̄ tələv ké.

²⁸ Mṛóḡú Piyee nəḡo təkpaḡv si: Tōv, ta yela pə təna təkpaata ké na taa hu nyá waal̄.

²⁹ Mṛóḡú Yesu cō-we si: Ma heeliyi-meḡe tampana tōō si, ye nəḡolv yela i təyaya yaa i alv, yaa i taalvnaa yaa i kəḡōnaa yaa i newaa, yaa i nyəma yaa i piya ke Iso Kawulaya nyuḡv tōō, ³⁰ pu ha pūntv na pə kəl̄i n̄pṛóḡú pə kpaḡav nōōnō tō. Pəyele i səmv waal̄ i ká wēna weesuḡu ŋku ku teŋ tō.

Yesu səmv na i fem pə tōm tōtō

(Matiyee 20:17-19; Maləki 10:32-34)

³¹ Mṛóḡú Yesu yaa i ifalaa naanōwa na naaleḡe i kin̄, na í heeli-we si: Tōv, tə kraa Yosalem kēle. Pə təna mpi Iso kvyəḡotv tv tēləsələa ka ŋmaawa si pu maḡana Yulv Pəyaya má tō, tənaya pu la. ³² Paa tv-m ma ta nyi isənaa niŋ taa. Pēle paa paana-m, paa tvv-m, paa tō-m ntaḡama. ³³ Paa casa-m hikasi, paa kv-m. Ama kvyēŋ tooso wule, maa fe.

³⁴ Ama Yesu ifalaa ta cəkəna tōm nti. Tōm nti tə huwēe tē pa tōō ké, ilē pa ta tu nyəmv mpi pə tōm Yesu yəḡtāa tō.

Yesu kuliyi yulvm nəḡolv i isē

(Matiyee 20:29-34; Maləki 10:46-52)

³⁵ Yesu kōma na í kpeḡetəna Yeliko ilē, sēsē yulvm nəḡolv i ka caḡa mpaav nəḡo ntē na í laku pala. ³⁶ I nu yəlaa samaa taŋ na pá tēeki, ilena í pōōsi si: Pepe lapa ye? ³⁷ Mṛóḡú pa heela-i si: Nasalēti Yesu tēkəna. ³⁸ Tənaḡa i koo sōsōm si: Tafiiti Pəyaya Yesu, nyəni ma pətōtəle.

³⁹ Mpa paa tēe nəḡo tō, pēle pa kaləna yulvm na pá heeli-i si: Su. Ama ilē i sōōsa kouu ke sōsōm si: Tafiiti Pəyaya, nyəni ma pətōtəle.

⁴⁰ Ἄμπργό Yesu səηaa, na í tō si: ǀ kōna-ı ma kiŋ. Yulm tala Yesu kiŋ, ılena Yesu pəəsı-ı si: ⁴¹ N caa má la-ŋ we? Yulm cōwa si: Taca, ma caa ké si ń la na má naaki ısu maa weu ma wule taa tō.

⁴² Tənaɣa Yesu tōma-ı si: Tōv, naa ıle, nyá taa temnav ke ıso waasa-ŋ ke. ⁴³ ǀ suv nav nté təne inəxi kpakpaa, na í təŋəxi Yesu na í saŋ ıso. Samaa təna ná mpv, ılena pá suv ıso ké sam tōtō.

19

Yesu na Sakee pa təm

¹ Ἄμπργό Yesu suv Yeliko, ılena í faɣana ıcate taa na í teeki. ² Apalv nəɣəlv ı ka we tō taa təna, na pá yaa-ı si Sakee. Apalv inı ı kena lampuu mɔlaa səsə, na ı ka pılaa ké. ³ ǀ caakaya si í nyi wei pa yaa si Yesu Yesu tō. Ama ı topuluv tōv ı taa pəsi na í na-ı. Mpi tō, samaa nyəkaa ké. ⁴ Ἄμπργό Sakee tee nəɣə na í kpaɣa asewa, na í polo na í kpa tɔvu nakvli kv tōv, si Yesu í teekəna kv tee ıle ı na-ı. ⁵ Yesu kōma na í tala təna, ılena í teki ı ıse na í tōmı-ı si: Sakee tii təcav, saŋa nyá təyaya ke maa caya.

⁶ Ἄμπργό Sakee tii kpakpaa, na í mv Yesu na laŋhəlvmlɛ. ⁷ Pa təna mpa pa ná mpv tō pə ta maya-we, ılena pá təŋ si: Halı yulv ısaɣav tɛɣe ı kulaa í polo.

⁸ Pa tala təyaya taa, ılena Sakee kvli na í heeli Taca si: Taca, ma seee, maa faɣa ma kvpam ke calı na má ha kənyəntənaa. Ye maa muɣula nəɣəlv na má tɔɣə ı liyitee, maa fehi pəntv ke pə təm liyiti.

⁹ Tənaɣa Yesu tōma si: Saŋa təyaya kanɛ keke ka nyəma ná nyuvv nté. Pə taɣa pulv, Sakee maɣamaɣa ná ké Apələham pəyaya tətəɣə mɛɛ. ¹⁰ Yulv Pəyaya má ma kōmaya si ma pəkəxi mpi pə lepa tō na má ya pə nyuvv.

Timpi pə weɛ tō tənaya pə səsəsi (*Matiyee 25:14-30*)

¹¹ Ἄμπργό Yesu tasa mpa pa nu təm nti ı yəɣotaa tɔɣə ıso sɛɛv. Pə taɣa pulv, pa kpeɣətəna Yosalem tō, yəlaa hvəkaya si ntanyı ıso ká suv Kawulaya tɔɣəv ke təne inəxi kpakpaa na pá ná. ¹² ıso wei ı sɛɛ-we tɔɣəle si: Kawulaya təyaya taa avvulmpv nəɣəlv ı kuləna na í polo tetv pooluv nyəntv si pá tv-ı kawulaya, na pə tɛma ıle ı məli. ¹³ ǀ caakaya teev, ılena í yaa ı təmle nyəma naanəwa, na ı tala-weɣe liyitee nyəɣəlvv nyəɣəlvv ke pa nyōŋ tōv. Na í heeli-we si: ǀ taatəna liyitee anɛ, halı má polo má kōv. ¹⁴ Ama ı ıcate nyəma luvv ná feı-ı, ılena pá kvı tillaa si pá polo pá heeli-we si: Tu caa si apalv inı í la ta wulav.

¹⁵ Pa tv apalv inəxi kawulaya ŋke, ılena í kvli na í məli ı ıcate taa. Ἄμπργό ı kota ı təmle nyəma mpa ı ka cɛla liyitee tō, si ı naa ısəna ısəna pə sɛɛ-weɛna tō. ¹⁶ Ἄμπργό kancaalaya nyəŋ kulaa na í tō si: Taca, pə sɛɛ-m liyitee nyəɣətv naanəwa ké nyəɣəlvv ŋku n ka cɛla-m tō kv tōv. ¹⁷ Tənaɣa wulav tōma-ı si: Pə we teu, n ké təmle tv kvpaŋ ké. Timpi ısu n lapa teu ke pəcə nyəm taa ısəntv tō, n ká tɔɣə acalɛ naanəwa tōv ké kawulaya. ¹⁸ ılena naale nyəŋ náá kvli na í tō si: Taca, pə sɛɛ-m liyitee nyəɣətv kakpası ke nyəɣəlvv ŋku n ka cɛla-m tō kv tōv. ¹⁹ Tənaɣa wulav tōma ıle si: Nyaa tɔɣə acalɛ kakpası tōv ké kawulaya. ²⁰ Təmle tv lɛlv ná kulaa, ılena í tō si: Taca, nyá nyəɣəlvv ŋku n ka cɛla-m tɔɣəlv. Ma hōka-kvuv saalaya taa ké na má su. ²¹ N we-m sɔɣəntv ké. Pə taɣa pulv, n ké yulv kate tv ké. N ta su mpi tō mpəxi n kpakəxi, na timpi n ta tuu tō tənaya n kvŋ. ²² Tənaɣa wulav tōma-ı si: N ké təmle tv ısaɣav ké, nyá maɣamaɣa nyá kvvəɣətvv ke ma kvvəna nyá təm. N ka nyəmə təu si ma ké yulv kate tv, na mpi ma ta su tɔɣə ma kpakəxi, pəcə timpi

ma ta tuu tɔɔɔ ma kɔn. ²³ Ie pepe tɔɔ kɛ n taa tu ma liyitee ke panci taa? Ma kɔma isɛntɔ tɔ, maɔ maɔana pɛ sɛɛ a tɔɔ na mǎ kɛnti na mǎ mu. ²⁴ M̄pɔɔyɔ i heela i cɔlɔ nyɔma si: I lɛeki liyitee nyɔɔɔlɔyɔ n̄kɔyɔ i nin taa, na i sɔɔsi nyɔɔɔtɔ naanɔwa tu. ²⁵ Tɔnaya pele pa cɔ-i si: Tacaɔ, ke ilɛ i wɛna naanɔwa? ²⁶ M̄pɔɔyɔ wulaw cɔ-we si: Ma heeliyi-me si timpɔ pɛ wɛɛ tɔ tɔnaya pɛ sɔɔsɔyi. Ama wei i feina pulɔ tɔ, paa pɛciimaɔa kɛ i wɛna, paa lɛeki kɛ. ²⁷ Tɔɔ, i kɔna ma kolontunaa mpa pa kisaa si mǎ taa tɔɔ pa tɔɔ kɛ kawulaya tɔɔ cɔnɛ, na i ku-wɛyɛ ma isɛntaa.

Yesu cayav ke kraɔaya

(Matiyee 21:1-11; Malaki 11:1-11; Yohaani 12:12-19)

²⁸ Yesu tɛma m̄pɔɔyɔ yɔɔɔtɔyɔ, ilɛna i tɛɛ nɔɔɔ na i pukina Yosalem. ²⁹ Pa kɔma pa kɛɛɛtɔna Petafasi na Petanii na Olifinaa pɔyɔ, ilɛna i tili i ifalaa taa naale si: ³⁰ I polo icate nte tɔ wɛ nɔɔɔ tɔɔ cɔnɛ tɔ. I talaa, i kǎ maɔana pa tu kraɔaya pile natɔlɔyi n̄mɔnaya. Nɔɔɔlɔ ta cayata tɔ tɔ. I hɛti-tɛ na i kɔna. ³¹ Nɔɔɔlɔ i pɔɔsa-me si: I hɛtɔyi-tɛ suwe? I cɔ pɔntu si: Tacaɔ caakɔna.

³² M̄pɔɔyɔ mpa i tilaa tɔ pa tɛɛwa, na pǎ maɔana pɛ tɔnaya teitei isɔ Yesu ka tɛm-wɛyɛ heeluyɔ tɔ. ³³ Pa kɔma pa hɛtɔyi kraɔaya pile n̄tɛ ilɛna tɔ nyɔma si: I hɛtɔyi kraɔaya pile n̄tɛ suwe?

³⁴ Ntɛna Yesu tillaa cɔ si: Tacaɔ caakɔna.

³⁵ Ilɛna tillaa pɔna-tɛyɛ Yesu. M̄pɔɔyɔ pa pɔ pa wontu ke kraɔaya pile tɔɔ na pǎ kraɔa Yesu na pǎ cayasi. ³⁶ Yesu tɔnɔ tɛɛɔ, ilɛna yɔlɔa pɔɔki-i pa wontu na i tɔn pɛ tɔ. ³⁷ I kɔma i tiikina Olifinaa pɔyɔ na i kɛɛɛtɔna Yosalem, ilɛna i tɔɔlɔa samaa inɔ i tɔna i lanɔa hulɔmɔi teu, na pǎ san̄ Iɔ kɛ sɔsɔm ke piti tɔma nna pa nawa tɔ a tɔ si: ³⁸ Iɔ i wɛɛ wulaw sɔsɔ wei i kɔnɔna Tacaɔ tɔn tɔ i waali. Lan̄hulɔmle i wɛɛ hatoo isɔtɔa. Paa wei i tu Iɔ kɛ teeli.

³⁹ Falisanaa napɔli paa wɛ samaa inɔ i hɛku. M̄pɔɔyɔ pele pa tɔma Yesu si: Tacaɔ, sumsi nyǎ ifalaa mpe.

⁴⁰ Kɛlɛ na Yesu si: Ma heeliyi-me tɔfoo si, paa pele pa suma, atɛ pɛɛ maɔamaya kǎ kulɔ na á yɔɔtɔ.

Yosalem tɔɔ wula

⁴¹ Yesu kɔma na i kɛtɔna icate ke teu, ilɛna i nyɔni-tɛ, na i wii-tɛ si: ⁴² Aaa, kasa, Yosalem, nyǎ maɔamaya, san̄a kuyaku kɔnɛ, ye n̄ ka tu cɛkɔna cɛkɔnaw maɔamaya ke mpi pɛ pɛsɔyi na pǎ ha-n̄ lan̄hulɔmle tɔ. Ama pɔnɛntɛ pɛ n̄mɛsa-n̄-wi, n̄ kaa ná. ⁴³ Wɛɛ kɔn̄ nna a taa nyǎ kolontunaa kǎ cɔnɔna-n̄ na yooɔ wontu tɔn nyɔntɔ, na paa ta-n̄ kotaya na pǎ nyala-n̄ tǎkpɔlɛkɔpɔli. ⁴⁴ Paa nan̄ti nyǎ na nyǎ taa yɔlɔa tɔna tɔnan̄n̄, halɔ pa kaa tu sɔɔ pɔlɛ lɛntɛ ke lɛntɛ tɔ. Pɛ taya pulɔ, n̄ taa cɛkɔna waatɔ wei Iɔ kɔma si i waasɔyi-n̄ tɔ.

Pɛɛtɔlɔa tɔɔnɔyɔ ke Iɔ tɔsɛɛle taa

(Matiyee 21:12-17; Malaki 11:15-19; Yohaani 2:13-22)

⁴⁵ M̄pɔɔyɔ Yesu sɔɔ Iɔ tɔsɛɛle taa na i niki pɛɛtɔlɔa ke tɔɔnɔyɔ. ⁴⁶ Na i tɔ-we si: Pa n̄maɔwa Iɔ Tɔm taa kɛ si, ma tɔyaya kǎ la Iɔ tɔsɔlɔmle kɛ. Ama mɔ pɛsɔna-keɛyɛ n̄mulaa tɔyaya.

⁴⁷ Yesu sɛyɛsaya Iɔ tɔsɛɛle taa kɛ paa ifemle nte. M̄pɔɔyɔ kɔtɔlɔa taa sɔsaa sɔsaa na Iɔ tɔm sɛyɛsɔlɔa na samaa taa nyɔyɔ nyɔma pa pɛɛkaya si pa kuyɔ-i. ⁴⁸ Ama pa ta nyi nti pǎ pusina tɔ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, samaa tɔna tu n̄kraɔayɔ ke teu kɛ na pǎ nukɔ i tɔm.

20

*Yesu päsöyü täm**(Matiyee 21:23-27; Maläki 11:27-33)*

¹ Μπόγύ κύακνυ nakuli Yesu seyesaya samaa ke Iso taseele taa na í heeliyi Laapaali Κυραη. Uena kötäläa taa sösaa sösaa, na Iso Täm seyesäläa, na sösaa pa polo ² pá pössi-si: Heeli-tuyü kanjante nte n makí nyá taa na í laki isäntö tó. Yaa awe tu hana-η pə mpaav?

³ Tənaγa Yesu cəwa si: Təv, ma mayamaγa maa pössi-meγe täm. ⁴ Iso yaa yälää tilina Yohaani si í söäki yälää ke Iso löm? I cə-m ma nu.

⁵ Μπόγύ Iso Täm seyesälää mayasa-təyi pa taa pa tike, uena pá tó si: Ye tə tōma si Iso tilina-i í ká pössi-tu si: Na pepe tōó ké í ta mu í tām? ⁶ Pəyele tó tōma si: Yulo tilina-i kələ, samaa tēna ká ku-tu na pēē. Pə taγa pulv tōó, pēle pa tēma pa taa təkpaataa ké si Yohaani ké Iso kuyəγətütü teləsulv.

⁷ Μπόγύ Iso Täm seyesälää pəsənaa si: Tə ta nyi wei í tila-i Iso löm səv tó se.

⁸ Tənaγa Yesu ná cə-we si: Aηha, ma kaa heeli-meγe kanjante nte ma makí na má laki isäntö tó.

*Tämle nyóma asayaa täm**(Matiyee 21:33-46; Maläki 12:1-12)*

⁹ Pə waali ké Yesu seē samaa ke iso si: Yulo nəγəlv ka səna lesēη tuη ke taale təcu. Μπόγύ í caa yälää na í su tə taa, uena í kulí na í tēē yēla na pə taahí. ¹⁰ Pə kōma na pə tala tuη uñi í kooluyü waatu, uena í kusí í tillu nəγəlv, si í polo tāmle nyóma kin na pá cēle-i uñi í tete. Tənaγa tāmle nyóma mpe pa kpa tillu uñi na pá má, uena pá təγəñi-i niη naanəwa təyələyəlí. ¹¹ Μπόγύ taale tu uñi í tasa í tillu nəγəlvuyü kusuyü na í tili. Uena tāmle nyóma mpe pá má ílé, na pá tu-i, na pá təγəñi-i niη naanəwa təyələyəlí. ¹² I tasa tooso nyəη ke tiluyü, uena tāmle nyóma ma ílé, na pə kv í tēna, uena pá pēti-i haləm na waali. ¹³ Tənaγa haləm tu tōma si: Təv, isənayale maa la lé? Ma mayamaγa ma kuləlv wei ma luyü svu teu təγə maa tili. Ntanyí paa nya í isəle. ¹⁴ Ama tāmle nyóma ná kōma na pá loosi í pəγəlv na í puki, uena pá heeli tēma si: I loosiγi kpancoou tu kəηna nté. I kəó tə kv-i, na taale pəsi ta nyənte. ¹⁵ Μπόγύ pa kpa-i, na pá ləsi-i taale na waali na pá kv-i.

Tənaγa Yesu pössaa si: Taale tu uñi, isənaya í ká la tāmle nyóma mpe? ¹⁶ I kōma na í kəó, í ká kv tāmle nyóma mpeγe, uena í caa yälää kufama na í su taale taa.

Samaa nu tēm tēne uena pá tó si: Iso í pona tələγe pooluη.

¹⁷ Tənaγa Yesu caa pa isəntaa, uena í tó si: Iso Täm taa pa ηmaawa si:

Pəle nte tetü ηmalaa ηmaakaya na pá lə tó,
 íté tə tōó kələ ηmatu tēna mələa na tó səη.
 Suweyele mpv?

¹⁸ Ye pə cəpa wei na í hoti pəle íté tə tōó, pə putətəyi-i ké, í kaa wēē hiiu. Ye pə cəpa yulv nəγəlv na pəle íté tə hoti í tōó, tə taaləyi-i na tetü ké.

*Lom wulav səsə lampuu täm**(Matiyee 22:15-22; Maläki 12:13-17)*

¹⁹ Tēne inəyi kpaakpa tó Iso Täm seyesälää na kötälää taa sösaa sösaa caakaya Yesu ké kpaav nté. Pə taγa pulv tōó, pa nyəmá teu si mpeγe í krəpənaa na í seēna iso uñi. Ama pa nyámna samaa. ²⁰ Μπόγύ pa svu Yesu ke cəηuyü, haləna pá caη pá tili feηläa si pá feηyi-i. Uena feηläa mpe pēle pá cesí usu pa ké kupama napəli pəyele yem. Pa makaya Yesu nəγə tōó na pa tām kupössütu si pá ná. Pa caakaya ké si pá hiki mpi pə tōó paa kpa-i tó, na pá tu-i kufəneē niη taa. ²¹ Tənaγa pa tōma-i

si: Tacaa, tə nyəmá teu si nyá kuyəɔtətu na nyá kuseyəsətu pə təna kupaŋtu ké. Nn paasəyənə tə, nn faɣasəyɪ yəlaa. Ama isəna mpi maɣamaɣa ləɔ caa si yəlaa í la tə, pə tampana ke n heeliyi. ²² Pə we mpv tə, ta mpaav taa pə muna tɔ felɪ lampuu ke Lom wulav səsə na?

²³ Yesu tɛma ləɔ Təm seɣesəlaa acilayatu tənaya nyəm, ɪlɛna í tə-we si: ²⁴ ɪ hɔlɪm liyitee nyəɣəlvvɔ na má ná. Awe nyvɔv fotoo na ɪ hətɛ ke pa ŋmaa pə tə?

²⁵ Ḿpóyú ləɔ Təm seɣesəlaa cəwa si: Lom wulav səsə. Tənaya Yesu cə-we si: Aŋha, í cela Lom wulav səsə ke mpi ɪ tɪ tə, na í cela ləɔ ɪleyɛ mpi ɪ tɪ tə.

²⁶ Tə tənə nti Yesu yəɔtə samaa taa tə, feŋlaa ta na ɪsəyatu natələyɪ tə taa. Ama Yesu kucəcətu mələna-weyɛ təmsvɔv na pá su təkulum.

Səm waali tə fema isəna tu weɛ tə
(Matiyee 22:23-33; Maləki 12:18-27)

²⁷ Ḿpóyú Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kɪŋ. Satusee nyəma mpe pa tənayana si, sətəa kaa tɛ na pá fe. Ḿpóyú pa pəsəa Yesu si: ²⁸ Tacaa, Moisi sunatvɔv kəsəsutv ke takələsi taa si, yvɔv í wɛna neu, na yvɔv ɪnɪ í si na í yele ɪ alv, na alv ɪnɪ ɪ fɛina-ɪ na pəyaya, neu ká hə leelu ɪnɪ na í hikina ɪ taalv sɔlv ke piya.

²⁹ Təv, Yvɔv nəɣvɔv na ɪ newaa, paa kəna yvɔv nyəɔŋ naatosompəɣəlaya. Ḿpóyú taalv kraɣa alv, ɪlɛna í si, ɪ fɛi pəyaya. ³⁰ Tənaya naale nyəŋ həma leelu, haləna tooso nyəŋ náa hə tətə. ³¹ Pa naatosompəɣəlaya ŋke ka tənə ka səpaya, alv ɪnɪ ɪ ta hiki pa taa nəɣvɔv na pəyaya. ³² Pə waali ké alv ɪnɪ ɪ tɛsə sərv. ³³ Təv, pa tənə pa kraɣav-ɪ mpv tə, sətəa fem wule pa taa aweyɛle alv tə?

³⁴ Ḿpóyú Yesu cə-we si: Antulinya ɪnɛ ɪ taa cənyɛ apalaa kraɣəyɪ alaa, na alaa náa saaki apalaa. ³⁵ Ama apalaa na alaa mpa pa ké si paa tɛ na pá fe na pá caya cele antulinya wei ɪ kəŋ tə ɪ taa tə, akraɣale kaa weɛ tənə. ³⁶ Mpe ɪnɪ paa tasəyɪ sərv tətə, paa weɛ ké ɪsu ɪsətəa tillaa wɛv tə. Pa fem mpv tə pa pəsə ləɔ piya ké. ³⁷ Moisi hulaa təkəlekele ké si sətəa ká tɛ na pá fe. Pə təv ké ɪ yaa Tacaa si: Apələham na lsaaka na Yakərv pa ləɔ, ké timpɪ pə yəɔtə hotiya təm tə. ³⁸ ləɔ ké weesuɣu nyəma nyəŋ ké, ɪ ta kə sətəa ləɔ. ləɔ ɪnɪ ɪ təv ké pa tənə pa wɛna weesɪŋ si pá lakɪ ɪ təmlɛ.

³⁹ Tənaya ləɔ Təm seɣesəlaa taa napəli pa təma si: Tacaa, n tu yəɔtə teu ké.

⁴⁰ Pə taya vɔlv, pa taa nyɪ nti pá pəsə-ɪ tə.

Isəna Mesii na Tafiti pa weɛ tə
(Matiyee 22:41-46; Maləki 12:35-37)

⁴¹ Ḿpóyú Yesu pəsəa ləɔ Təm seɣesəlaa si: Isənaya pa tənə mpv si Mesii ke Tafiti pəyaya ye? ⁴² Pəyɛle Tafiti maɣamaɣa ná ŋmaa ɪ yontu takələyɪ taa ké si: Tacaa ləɔ heela ma səsə si, caya ma kəŋkəŋ taa.

⁴³ Haləna má kəna nyá kolontunaa na ŋ loosi nyá nəɔhɛ ke pa təv.

⁴⁴ Təv, Tafiti ná yaawa si Tacaa kele, isənaya Mesii náa məli na í ké Tafiti pəyaya?

ləɔ Təm seɣesəlaa laakali lapənav
(Matiyee 23:1-36; Maləki 12:38-40)

⁴⁵ Samaa tənə tənəna Yesu təm nuv, ɪlɛna Yesu tə ɪ falaa si: ⁴⁶ ɪ lana ləɔ Təm seɣesəlaa mpe na laakali. Pa səla tokonaa səsaa suuu ké na pá cəkɪ. Pa caaki si pá sɛɛki-weyɛ kuyɛɛŋ taa ké. Yuta nyəma təkotilɛnaa taa, teeli teeli təcəyale ke pa pɛɛkəyɪ. Acɪma taa, səsaa təcəyale ke pa pɛɛkəyɪ na pá cakɪ. ⁴⁷ Mpe pa lɛɛkəyənə

leelaa ke pə təna mpi pele pa wena tɔ. Ilena pá sʊv Iso sələmuɣv na pə taɣali, si pə hólí sɪ mpeɣe kɔpama. Pə tɔ́ kɛ́ paa te na pá ná katatəlaya.

21

Alv wei i tv santiinaa naale tɔ

(Maləki 12:41-44)

¹ Yesu kɔsa isɛ, Ilena í na tonɣuna tɣvi pa kuhav ke Iso taseele səsəle kuhav atakaanaa taa. ² Na í ná tətəɣv alv leelu konyontu nəɣv, na í pətəɣi santiinaa naaleɣe pə taa təna. ³ Tənaɣa Yesu tɔma si: Təm tampana tɔ́ kɛ́ ma heeliyi-me. Mpi leelu konyontu inɛ i tɔwa tɔ, pə kəla panɛ pa təna pa kɔvotəm. ⁴ Pə taɣa pɔlv, yəlaa lelaa təna ná kpaɣa pa liyitee nna a kpisa yem tɣv na pá haaki. Ama alv inɛ, paa na i kɛ́ konyontiya tɔ i kpaɣa i liyitee təna na í tv. Pə ta kaasi-i pɔlv si í yana paa təɣnaɣa maɣamaɣa.

Iso taseele wakəlvv təm

(Matiyee 24:1-2; Maləki 13:1-2)

⁵ Mɔpɔ́y nərəli pa caɣaa na pá yəɣtəɣi Iso taseele təm si: Pɛɛ kɔpana wena pa lapəna Iso taseele ke canəm tɔ na mpi mpi pa haaki Iso kɛ́ tə taa tɔ, pə lapa na tɛ te teu kɛ́. Tənaɣa Yesu heela pɔntvnaa si: ⁶ Pə təna mpi í naa isəntɔ tɔ, kɔyɛɛn ká kɔ́ wei i taa pə kaa kaasi pəle lentɛ na tə təna lentɛ tɔ́ tɔ, paa tusi pə təna.

Mpi mpi pə lapv ká hólí sɪ antulinya caa tɛm tɔ

(Matiyee 24:3-14; Maləki 13:3-13)

⁷ Mɔpɔ́y mpe inɪ pa pɔ́sa Yesu si: Pəlee kɛ́ mɔv inɪ pu la? Na nmaatəle nteɣe pu hólí na tɛ nyəna si pə wɔsaa?

⁸ Tənaɣa Yesu si: I la laakali, í taa yelee na nəɣv kɔ́ na í tolisi-me. Mpi tɔ, paɣale ká kɔ́ na pá haa pa təɣi ma hətɛ, si mpeɣele Mesii, na pá tən si, pə wɔsaa kɛ́. Ama í taa nuuna-we. ⁹ I kəma na í nu yoon na pə təna pə pəsuvv yem kɛ́ kpəntəlasɪ tɔ pə tən, í taa nyá. Təle tə tənaɣa mɔv, pə weɛ si tə la na pəcəɣv. Ama waali kɛ́ antulinya náa kɔ́ na í tən.

¹⁰ Mɔpɔ́y Yesu tasa-weɣe heeluvv si: Tɛtv katenə lenka ká yoonə lenka nyəma, na kawulaya lenka ká kɔ́ lenka tɔ́. ¹¹ Tɛtv ká sele pə kaa la nyənvv, nyəɣsɪ na yuləkɔsəkv ká lu tiiliwe tiiliwe. Kəkɔlv təma səɣvntv nyəna na atəma səsəna ká luna isətəna na pə tii.

¹² Ama na pəcɔ́ tənɛ inɪ tə təna tə lakɪ ilɛ, paa kra-me, na pá tv-meɣe wahala səsə. Paa cəle-meɣe Yuta nyəma təkotilena taa nyəma, na pele pá huuna-me. Paa tv-meɣe saləkanaa, paa yaa-meɣe nənəsɪ ke awulaa səsaa na tɛtv təkəlaa pa kin ke ma tɔ́. ¹³ Ama təna weɣe pu topili-meɣe mpaan si í hólí ma təm tampana. ¹⁴ I taɣanɪ mə ti si, paa pu la isəna, í taa nəɣsɪ nti í ka huɔ na í lu tɔ na pə ta tata. ¹⁵ Pə taɣa pɔlv, ma maɣamaɣa maa tasəna-meɣe layatv ke təm nti í ká yəɣtɪ na mə kolontuna taa nəɣv kaa na kvəcəv, pəyele pa kaa keɛ pa nyəntv tɔ. ¹⁶ Mə caanaa na mə toona na mə taalvnaa na mə newaa na mə nyəma na mə cewaa ka tu tvna-meɣe mə kolontuna nɪn taa, halɪ paa kv mə taa paɣale. ¹⁷ Yəlaa təna taa ká kpana-meɣe ma tɔ́. ¹⁸ Paa na mɔv mə taa nəɣv nyəv kaa holi-i holuvv maɣamaɣa. ¹⁹ Iɛ mu nyəɣa apəlv, pu ya mə nyəɔn.

Yosalem yəkvv təm

(Matiyee 24:15-21; Maləki 13:14-19)

²⁰ Ye í kəma na í ná yoolaa kvpin tama Yosalem ke kotaya, í nyɪ si i yəkvv wɔsaa kelee waatv inɪ. ²¹ Mɔv inɪ tɔ, mpa pá we Yuta, pa se na pá kra pɔ́n. Na

mpa pele pá we Yosalem taa, pá lu na pá hatəli. Na mpa pele pá we tawa taa, pá taa kpe. ²² Pə taɣa pɔlv, kuyeeɲ inɪ ɪ taa ké pu naasi Yosalem nyəma ɪlena pə́sɔ́ pə təna pə́ lá isu paa ɲmaav Iso Təm taa tɔ. ²³ Ahusitonaa na asəɲ pa təm ká la waiyo ké waatu inɪ. Wahala ká tɔw ɪcətə ɲtɛ tɔ taa, yəlaa pane paa ná Iso pááná. ²⁴ Paa ku-we na layate, paa kpa-weye yomle ké piitimnaa təna taa. Ma ta nyi isənaa ké pu yelina Yosalem na pá páálóyí ɪ taa, haləna pele pa waatu kɔw na í su tənaya.

Yɔlv Pəyaya kənte
(Matiyee 24:29-31; Maləki 13:24-27)

²⁵ Pu hólí ɲmaateɛ ké ilim na isətu na isətɔlvɲasɪ pə tɔw. Latɲwakəlle səsəale ká kpa katenja təna, na nəɣəsɛɛ ká ku-weye tenku na ɪ hola səsəana pə kəkətɛ səsəale tɔw. ²⁶ Yəlaa ká huɔ mpi pu kɔw antulinya təna taa tɔ pə təm, ɪlena səɣəntu səsəantu kpa-we na pá sɪ pa tuɲ tɔw ké yem təkprətu. Pə taɣa pɔlv tɔw, pu ciyiti isətɔlvɲu taa kəkələnnaa. ²⁷ Waatu inəyɪ paa na Yɔlv Pəyaya má ma səɲa isəɲmɔntuɲu tɔw, na má tiiki na ma toma ké səsəm na ma teeli. ²⁸ ɪ kɔma na í na mpɔ inɪ pə suɔ lapv ɪɛ, í kɔsɪ mə nyəɔɲ na isə na í feesi təfɔvɔ. Pə taɣa pɔlv, mə waasɔyɔ caana kənte.

Fiki tɔyɔ təm
(Matiyee 24:32-35; Maləki 13:28-31)

²⁹ Mprɔ́yú Yesu təma-we sɪ: ɪ nyəna tɔyɔ ɲku pa yaa sɪ fiki tɔ na tuɲ lələɲ na í na. ³⁰ Ye ɪ kɔma na í suɔ nəɣɛtɔyɔ ɪ nyəmá kpaakraa sɪ heesɔyɔ tala ká. ³¹ Mpɔ tətəyɔ pə weɛ, í kɔma na í na mpɔ inɪ pə laki, í nyi kpaakraa sɪ Iso Kawulaya wɔsaa. ³² Tampana ké ma heeliyɪ-me, yəlaa mpa pa wɛv isəntɔ tɔ pa kaa sɪ pa təna na pə́sɔ́ pə tənaya mpɔ pə́ lá. ³³ Isətɔlvɲu na atɛ ká mɔki yem. Ama ma kuyɔɣɔtɔtɔ kaa saali paa pə́sɔ.

ɪ feɲ teu

³⁴ ɪ la laakali, í taa yele na tətəyɔle na sɔlvnyɔle pə pəsɪ-me, na kayana antulinya inɛ ɪ nyəntu nəɣəsɛɛ ku-me. Ye í paasəna mpɔ kuyaku ɲku ku tuti-meɣe. ³⁵ Pə kəɲ kuuu ké antulinya təna taa yəlaa təna təmaa ké isu pa pɛtɔyɔ puluɣu tɔ. ³⁶ Pə tɔw tɔ í feɲ na í sələməyɪ Iso ké tam, na í hiki toma na í lu mpi pu kɔw tɔ pə taa, na í kɔw í səɲ Yɔlv Pəyaya má ma isɛntaa. ³⁷ Yesu seɣesaya Iso təsɛɛle taa ké ilim ilim na í mələɣi Olifinaa pɔyɔ tɔw ké taanaya taanaya na í suvki. ³⁸ Yəlaa təna pukaya Iso təsɛɛle taa ké tananɲ tananɲ təhuluhulu na pá nukɪ ɪ waasɔ.

22

Yutaasi kələmətɔ təm
(Matiyee 26:1-5; Maləki 14:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Potopotonaa mpa pa taa kɔkɔsvm feɪ tɔ pa acima wena pa yaa sɪ Teɛv acima tɔ a wɔsaa. ² Mprɔ́yú kətələa səsaa na Iso Təm seɣesələa pa tənna mayasɔyɔ ké isəna paa la na pá kv Yesu tɔ. Ama pa səɣəmayaaana samaa ké.

Yutaasi səəlv puwa sɪ ɪ tɔyɪ Yesu ké ɲyɔyɔ nyəma niɲ taa
(Matiyee 26:14-16; Maləki 14:10-11)

³ Mprɔ́yú Satani suɔ Yutaasi Isəkaleeu pa naanɔwa na naale taa ləlv taa. ⁴ ɪlena í polo na í na kətələa səsaa, na Iso təsɛɛle səsəale tanɲaa taa səsaa pá seɣesɪ isəna ɪ ká la na í tu Yesu ké pa niɲ taa tɔ na pá su. ⁵ Tənaya pele pa lanja heewa səsəm. ɪlena pá tɔ sɪ paa ha-ɪ liyitee. ⁶ ɪlena Yutaasi tisi, na í suɔ pɛəkɔyɔ ké kuyaku kupaɲku ɲku kv taa ɪ ká tu Yesu ké pa niɲ taa na samaa ta nyi tɔ.

Τευν acima kotəγəυν tayənyv
(Matiyee 26:17-25; Maləki 14:12-21; Yohaani 13:21-30)

7 Potopotonaa mpa pa taa kokusum fei tə pa acima koyaku ηku ku wule pa kuyi Τευν acima iwεεσι tə ku talaa. 8 Μρəγυ Yesu kosa Piyee na Yohaani si: I polo i təsəyi-tuyv Τευν acima təγənyay.

9 Tənyay Piyee pa pəssa-i si: Leye n caa si tə təsi-ke?

10 Ilena Yesu cə-we si: Ii naa, i ká kəə isu i suv icate tə, i ká sulina apəlv nəγəlv na i səγəla lum na həyaya. I tēni-i na i suv təyaya ηka ka taa i ká suv tə. 11 Ilena i pəssi təyaya tv si: Tacaa si, kutuluγy ηku ku taa kέ i na i ifalaa paa cəya na pá təγə Τευν acima kotəγəυν? 12 Apəlv inu i ká hólí-meyce ate na isə kutuluγy taa kέ nan səssəυv nakuləyi isətəa, ηku ku taa we wontu nti i ká lana tə. Ku taa tənyay i ká təsi pə təna.

13 Μρəγυ Piyee pa polaa na pá mayana teitei isu Yesu ka heela-we tə. Na pá təsi Τευν acima kotəγəυν kə təna.

Tacaa səm təssyv
(Matiyee 26:26-30; Maləki 14:22-26; Kələnti I 11:23-25)

14 Τευν acima waatv talaa, ilena Yesu na i tillaa pá caya təγəυν. 15 Ilena i heeli-we si: Isəna ma nyula teu si má na-me tə təγə Τευν acima təγənyay na pəcə má suv ma konyəntəγəle taa tə pə we səγəntv. 16 Pə tayə pulv təə, tampana ke ma heeliyi-me si ma kaa tasa-yeyce təγəυν haləna pə kəə pə hólí i təγəυν tampana ke Isə Kawulaya taa na pəcə.

17 Μρəγυ Yesu kraγa səlvn na kəpυ, na i see Isə kέ i na təmlə na i tə si: I mυ-wi na i nyəə mə təna. 18 Pə tayə pulv, ma heeliyi-me si pə kraγəυv pənentə tə ma kaa tasa səlvn nyəəυv haləna Isə kəə na i təγə i Kawulaya na pəcə.

19 Pə waalı kέ Yesu kraγa potopoto na i see Isə kέ i na təmlə, ilena i faya-i na i cəle-we na i tə si: Potopoto inε i kəna ma tənuyv ηku pə ha mə təə tə. Μρəγυ i ká laki na i təssəyi ma təə.

20 Pa tēma təγəυν ilena Yesu kraγa kəpυ ke mpυ tətə na i tə si: Kəpυ inε i kəna Isə nəγə pəeləyv kvfam yoo, na ma caləm mpi pə kpema mə təə tə mpi pə huləna pə tampana.

21 I nyi teu si wei i tuyv-m kolontunaa niη taa tə i we cəne, na ma na-i tə təkəna.

22 Tampana təə Yulv Pəyaya má maa tēe kέ isu Isə ká suv tə. Ama wei i tuyv-m kolontunaa niη taa tə i təm we wayo.

23 Tənyay Yesu ifalaa suv təmayə pəssəyv si: Ile tá taa awe ká lana nteyce mpυ?

Səssəəntv təə həm

24 Μρəγυ Yesu ifalaa suv həm ke pa taa pa tike si pa naa wei paa nyənəyi səssə tə. 25 Tənyayle Yesu si: Piitimnaa əwulaa səssəa ηmakələyi pa yəlaa kέ. Na mpa pa kέ təηtənaa tə, pəle pa caa pá cuyusiyi-weyce ta caa ta caa kέ. 26 Ama me ile pə taa weε mρəγυ mə kin. Mə taa səssə i pəsi i təyi mə səkpəlu, na wei i kέ wuləυ tə, i pəsi i təyi təmlə latv. 27 Kotəγəυν latv na wei pa laki-ku tə, awe kələna? Pə tayə wei pa laki-ku tə. Aηha, mpυ inəyi na má, ma we mə heku kέ isu kotəγəυν latv. 28 Mə mə təkə mə təyi teu na i ta kisi-m ma wahalanaa taa. 29 Pə təə kέ ma tuyv-meyce kawulaya isu ma Caa ná tuyv ma tə. 30 Má na-me tu təkəna na tə nyəəki ma kawulaya taa, na i ká caya kumlee təə na i huəkəna lseyeli kpeka naanəwa na naale.

Siməη kpeəsvyv təm kpaaləyv
(Matiyee 26:31-35; Maləki 14:27-31; Yohaani 13:36-38)

31 Μπόγύ Yesu τόμα σι: Σιμῶη Σιμῶη Σιμῶη, κε ηκρηνη. Sataṇi səlɛma nɔɔɔ na pə ha-i si i paɣaləxi mə tənə isu pa paɣaləɣu tɔɔɔnaɣa pee na pá ləsəxi ləɔtu tɔ.

32 Ama ma səlɛma ləɔ ké nyá tɔɔ si pá taa kɔɔ na ḡ yele ləɔ ké nyá taa tɛmmau. Nyaa kɔma na ḡ laɣasi de nyaa sɔɔsi nyá taapalaa ke apalətu.

33 Tənaya Piyee tɔma Yesu si: Tacaα, ma tɛma tɔ tɛxi təkuyɔ ké, paa saləka pá təkɪ ma na-ḡ, na paa səm ma na-ḡ tu sənə.

34 Μπόγύ Yesu cɔ Piyee si: Piyee, ma heeliyi-ḡ təfoo si mpi pu takɪ kampaaɔ kouu ke sarja tɔ, n tɛma tɔm toosoyɔ kpɛɛsuyɔ si n ta nyi-m ké n ta nyi-m.

Liyitee na layate pə təkuyɔ tɔm

35 Pələ pə waalɪ ké Yesu pɔɔsa i ifalaa si: Maa tiluyɔ-me na í tɛɛ mpɔ tɔyələyəlɪ, liɣitee fɛi, huluyɔ fɛi, ḡtənkpatɛ fɛi tɔ, í laṇa pɔlɔpɔ cəcəka na? Pa cɔ-i si: Aai tɔ ta la-ḡ pɔlɔ.

36 Μπόγύ Yesu τόμα i ifalaa si: Tɔv, pənente wei í wɛna liyitee, pɔntu í təkɪ i tɔɔ, na wei í wɛna huluyɔ í təkɪ-ku, na wei í fɛina layate, pɔntu í pɛɛti i toko na í ɣana.

37 Ma heeliyi-me təfoo si, nti pa ḡmaa ləɔ Tɔm taa si: Asaɣaa taa ké pa tu-i tɔ, pə wɛɛ ké si pá la ḡmɔyɔ ma nyuyɔ taa. Na nti ḡmaatv taa yɔɣɔta ḡmɔyɔ ma tɔɔ tɔ tu la teitei ké.

38 Tənaya Yesu ifalaa tɔma si: Tacaα, layalɛe ntɔ cənɛɣe naale. Uɛna Yesu cɔ-we si: Aai, í yele tələ.

Yesu sələmvuyɔ ke Olifinaa puyɔ tɔɔ (Matiyee 26:36-46; Maləki 14:32-42)

39 Μπόγύ Yesu kɔlaa na í lu, na í polo Olifinaa puyɔ tɔɔ, isu i tu lakuyɔ tɔ, uɛna i ifalaa tɔḡ i waalɪ. 40 Pa talaa uɛna Yesu tɔ-we si: Í sələməxi ləɔ na pá taa kɔɔ na í hoti maɣasuyɔ taa.

41 Tənaya Yesu yela-we na í hatəli pəcɔ isu yɔlɔ í ləɔɔ pələ tu tala timpɪ tɔ, uɛna i luḡ akula, na í sələmi ləɔ si: 42 Hai, ma Caa, ye n nəkaa, kɔɔli wahala sɔsɔ inɛɣe ma nyuyɔ taa. Uɛ paa na mpɔ la mpi n nəkaa tɔ, yele ma kɔnəkəm.

[43 Tənaya isɔtaα tillu nɔɔɔlɔ i lu Yesu tɔɔ, na í sɔɔsi-i apalətu. 44 Μπόγύ laḡwakəllɛ sɔsɔɔlɛ kra Yesu, uɛna í sɛɛsi isələ təkəḡkaḡ na ləɔ sələmvuyɔ. Na haḡaya lukaya isu caləm na ká tosiyi atɛ.]

45 Yesu tɛma ləɔ sələmvuyɔ, uɛna í kɔli na í məlɪ i ifalaa cɔlɔ na í maɣana isənyəḡlɛ kra pələ na halɪ pá caḡ pa too. 46 Μπόγύ i pɔɔsa-we si: Suwɛɣelɛ í tookuyɔ mpɔ tɔ? Í kɔli, í sələməxi ləɔ, pə taa kɔɔ na í hoti maɣasuyɔ taa.

Yesu kpav (Matiyee 26:47-56; Maləki 14:43-50; Yohaani 18:3-11)

47 Yesu tɔḡna ḡmɔyɔ yɔɣɔtuyɔ, uɛ yɔlaa samaα tapayalɛ, na ifalaa naanwə na naalɛ taa lɛlv Yutaasi tɛɛna-wɛɣe nɔɔɔ na í kɔna-we. Μπόγύ i kpətəna Yesu si i kpəkəyənə-i. 48 Tənaya Yesu pɔɔsa-i si: Yutaasi, kpəkənaυ ke n huləyənə kolontunaa si pá kra Yɔlv Pəɣaya má na?

49 Mpa pa wɛ Yesu tɔɔ tɔ, pa ná mpi pə caα lapɔ tɔ, uɛna pá pɔɔsi-i si: Tacaα tɔ yooṇa ta layalɛe ké?

50 Tənaya Yesu tɔɔ nyóma mpɛ pa taa lɛlv loma kɔtɔlv sɔsɔ tɔmlɛ tu ntɔɔḡḡ ḡkraḡuyɔ na í kɔɔli tɔfɛḡ. 51 Uɛna Yesu tɔ-we si: Í yele mpɔ pə maɣanaα.

Μπόγύ Yesu tokina yɔlv inɪ i ḡkraḡuyɔ, uɛna kv məlɪ isu kv wɛv tɔ. 52 Pə waalɪ ké Yesu pɔɔsa kɔtəlaα sɔsaα na ləɔ tɔsɛɛlɛ taḡlaα taa sɔsaα na Yuta nyóma taa nyuyɔ nyóma nyuyɔ nyóma mpa pa kɔma-i kpav tɔ si: Í kɔḡ na í nəkɪ na í kraɣa layalɛe na kpətəḡ tɔ, maɣa ḡmulɔ isayav ke? 53 Má na-me tu wɛnna ləɔ tɔsɛɛlɛ taa

κέ κυεση τ̄ena na í tá p̄eeki si í kra-m. Ama mə na ahoō s̄akretuyō t̄e asayaa s̄asaa mə waatu tap̄ena saŋa.

Piyee k̄reesuyō

(Matiyee 26:57-58,69-75; Malaki 14:53-54,66-72; Yohaani 18:12-18,25-27)

⁵⁴ M̄p̄ōyō pa kra Yesu na pá pona k̄otulu s̄asō t̄ayaya, na Piyee t̄ayaya í waali k̄é t̄áal̄m̄ t̄ō. ⁵⁵ Paa t̄ayana k̄ōkō ke t̄aya heku taa. T̄enaya Piyee polaa na í s̄oti m̄pa pa pamna k̄ōkō ŋke t̄ō pa heku taa. ⁵⁶ T̄emle tu alonyōŋ n̄yōlu í na-í k̄ōkō k̄peeh̄a na í cayaa, ilena í nyōni-í t̄ēp̄ēŋ na í t̄ō si: Í na apalu ineyē.

⁵⁷ T̄enaya Piyee k̄reesaa si: Alu nyá, aa, ma ta nyōni-í yoo.

⁵⁸ P̄ē lapa layasaya ke p̄ēco, ilena n̄yōlu t̄ōt̄ō n̄áá na Piyee, na í t̄ō si: Pa taa w̄eyēle na nyá t̄ōt̄ō. Ama Piyee c̄ō apalu in̄i si: P̄ē t̄aya ma.

⁵⁹ P̄ē tasa layasaya ke lapu, ilena n̄yōlu t̄ōt̄ō n̄áá seesi is̄ele si: Tampana t̄ō, apalu in̄e na Yesu k̄é. P̄ē t̄aya pulu t̄ō, í k̄é Kalilee tu k̄é.

⁶⁰ T̄enaya Piyee c̄ōwa si: N̄ti apalu nyá n̄ yōyōt̄ȳi t̄ō ma ta nyi-ti.

Í n̄yō ta tu tiita āt̄e il̄e kamp̄aav̄ koo krakraa in̄yōle. ⁶¹ T̄enaya Tacaa p̄esaa na í yaya Piyee ke is̄ele. Ilena Piyee t̄ōsi n̄ti Tacaa ka yōyōta-í t̄ō t̄ō si: M̄pi pu tak̄i kamp̄aav̄ koo ke saŋa t̄ō n̄ t̄ema t̄ōm̄ toosoŋo k̄reesuyō si n̄ ta nyi-m̄ k̄é n̄ ta nyi-m̄. ⁶² M̄p̄ōyō í tukaa na í lu, ilena í wii is̄u í s̄eki í s̄eki.

Yesu t̄ōv̄ na í mapu

(Matiyee 26:67-68; Malaki 14:65)

⁶³ Ȳōlaa m̄pa pa t̄aŋa Yesu t̄ō, pa paakayana-í, na pá maki-í. ⁶⁴ Pa taka í is̄ent̄ō k̄é na pá t̄ēŋi-í si: K̄reyē, awe map̄ana-ŋ?

⁶⁵ Pa yōyōta-í t̄ōm̄naa t̄ōm̄naa k̄ōw̄aw̄utu ke payale t̄ōt̄ō.

Yesu ponav ke kotuyū s̄asōv̄

(Matiyee 26:59-66; Malaki 14:55-64; Yohaani 18:19-24)

⁶⁶ K̄ō fema, ilena Yuta nyūyū nyōma nyūyū nyōma na k̄ōt̄ōlaa s̄asaa na Iso T̄ōm̄ seyes̄ōlaa pá koti pa t̄ēma. M̄p̄ōyō pa pona Yesu k̄é pa kotuyū s̄asōv̄ t̄ō. ⁶⁷ Na pá p̄ōsi-í si: N̄ k̄é Mesii? C̄ō-tu na t̄ō nu.

M̄p̄ōyō Yesu c̄ō Yuta nyūyū nyōma si: Ma heeliyi-m̄eyē na u t̄isiyina-m̄. ⁶⁸ Ye ma p̄ōsa-m̄eyē k̄ōp̄ōs̄ōtu n̄ti, u c̄ō-m̄ nat̄ēli. ⁶⁹ Ama p̄ē kraŋav̄ p̄ēnente t̄ō, Yulu P̄ēyaya má maa caya Iso t̄ōŋ t̄ēna tu k̄ēŋk̄ēŋ t̄ō.

⁷⁰ T̄enaya Yuta nyūyū nyōma t̄ēna p̄ēs̄ēnaa si: Ye m̄pu n̄ k̄é Iso P̄ēyaya nt̄ō?

M̄p̄ōyō Yesu c̄ō-we si: T̄ē maŋamaya t̄ē lunna mə n̄ōsi t̄aa, ma k̄é Iso P̄ēyaya k̄é.

⁷¹ T̄enaya Yuta nyūyū nyōma t̄ēma si: T̄ē luna í n̄yō na t̄ā maŋamaya t̄ē nu il̄e, t̄ē tas̄ēŋi aseeta nyōma ke p̄ēek̄uyō si t̄ē lepe?

23

Yesu ponav ke Pilati

(Matiyee 27:1-2,11-14; Malaki 15:1-5; Yohaani 18:28-38)

¹ T̄enaya kot̄ilaa t̄ēna k̄ōlaa na pá pona-í Pilati is̄ent̄aa. ² M̄p̄ōyō pa s̄uv̄-í t̄ōm̄ t̄uyō ke t̄ēna si: T̄ē maŋana apalu in̄e í t̄ōs̄ēŋi t̄ā ȳōlaa si pá t̄aa fel̄i Lom wulav̄ s̄asō ke lampuunaa. Hal̄ēna í t̄ōŋ si in̄yōle wulav̄ s̄asō Kilisiti.

³ M̄p̄ōyō Pilati p̄ōsa Yesu si: Nyayale Yuta nyōma wulav̄ s̄asō in̄yōŋi?

Il̄ena Yesu c̄ō Pilati si: N̄t̄ēyōle n̄ yōyōta m̄pu.

⁴ M̄p̄ōyō Pilati heela k̄ōt̄ōlaa s̄asaa na samaa si: Maa naa apalu in̄e í k̄ōwak̄ōl̄ēt̄u se.

⁵ Ama kōtēlaa sōsaa na sēesa isēle si: I segesēxi yēlaa kē si pá kisi tētō sōsaa. Hatōo Kalilee kē i caala-ti, na í cōō Yuta tētō tēna, halí nōōnōō kēle i tala cāne.

Yesu ponav kē Helōti

⁶ Pilatí nu kōtēlaa sōsaa tōm nti, ilēna í pōōsi si: Apalv inu Kalilee tō kē?

⁷ Pilatí kōma na í cēkōna si Yesu kē Helōti ifalv ilēna í tō si: I pōna-i Helōti. Pē pamna ílē i ka wē Yosalem kē kuyēēn inu i taa tōtō. ⁸ Helōti ná Yesu ilēna í larjē hōlvōm sōsōm. Pē taya pōlv, i ka nu i tōm, ilēna í nyulí hatōo lōj si í na-i. Na i tēelayaa si i ká lapí-i piti tēmlē natēli na í ná. ⁹ Na í pōōsa-i tōmnaa payalē. Ama Yesu ta cō-i paa kōlvōvyō. ¹⁰ Kōtēlaa sōsaa na Isō Tōm segesēlaa naa wē tēna na pēle pá suuki-i isayatu na isēle kōsēemlē. ¹¹ Helōti na i yōōlaa pa wōnjaya Yesu kē na pá lakí-i nyān kē sōsōm. Mōpōyō pa suu Yesu kē kacōka toko sōsō nōyōlv, ilēna pá mēhna-i Pilatí kinj. ¹² Kōyaku ŋkv kō mayamaya kē Helōti na Pilatí pa ciikaa. Pōyēle paa wēna tēma na kolōja kē.

Si pá kv Yesu kē pá kv-i

(Matiyee 27:15-26; Malāki 15:6-15; Yohaani 18:39-19:16)

¹³ Mōpōyō Pilatí kota kōtēlaa sōsaa na icatē nyōvyō nyōma na samaa, ¹⁴ na í tō-we si: I kōna-m apalv inē si i tolisiyi yēlaa. Tōv, ilē ma pōōsa-i tōmnaa kē mē isentaa. Ama ma ta na kawalasí nsi í tō-i tō si taa nakōlēxi i kinj. ¹⁵ Helōti mayamaya ná tá na isayatu kē Yesu kinj tōtō, pē tōō kē i tayana-tōyō-i mēhnaa. Apalv inē i ta wakēli pōlv mpi pē nōyōsēna pá kv-i pē tōō tō. ¹⁶ Ilē maa yēle na pá marí-i akpatēē ilēna í tēē.

[¹⁷ Paa Tēēv acima wēna a tōō pē wēē si Pilatí í tūli-wēyē salōka tū nōyōlvōy.]

¹⁸ Mōpōyō pa tēna pa krentaa na pá kōō si: Yēle pá kv inē inu, na í tūli-tōyō Palapaasi.

¹⁹ Yōlvkōlē tōm na yōōu nakulí ku larōna icatē taa na pá tēkí Palapaasi. ²⁰ Pilatí sōōla teu si i yeki Yesu, ilēna í tasōna- wēyē yōyōtēnaa. ²¹ Ama pēle pa mapa kapusi si: Kamí-i sēm tesika tōō, kamí-i sēm tesika tōō.

²² Mōpōyō Pilatí tasa-wēyē yōyōtēnaa kē tōm tooso nyōm si: Ilē isayatu ntiyi i lapa? Ma ta na nti tē tōō paa kv-i tō. Ilē maa yēle na pá marí-i akpatēē ilēna í tēē.

²³ Ama pa tasa kiisuyū na tōj na isēle kōsēemlē si paa kamí-i tesika tōō. Halōna pa kakiisási nsi si nu Pilatí. ²⁴ Tēnaya Pilatí tōma si: I la isēna í caa tō. ²⁵ Ilēna í tūli-wēyē wei paa tēka yōlvkōlē na yōōu tōō na pa tēnjaya si pá yēle-i tō, na í cēlē-wēyē Yesu si pá lana-i nti pa sōōlaa tō.

Yesu kam

(Matiyee 27:32-44; Malāki 15:21-32; Yohaani 19:17-27)

²⁶ Pa tēekayana Yesu ilē pē pamna Silēēni tū wei pa yaa si Simōj tō i luna taale ntē na pá sulí-i, na pá kpa-i na pá sōkí-i Yesu tesika si í tēhna i waali.

²⁷ Yēlaa samaa tuutuuma tēnjaya i waali na alaa tōtō, na pēle pá kpa pa larja na pá wiiki i tōō. ²⁸ Mōpōyō Yesu pēsōna alaa mpe pa tōō na í tō-we si: Hai Yosalem alaa mē, í taa wii-m. Ama í wii mē na mē piya. ²⁹ Pē taya pōlv, kuyēēn wēē i ká kōō wei i taa paa tō si: Nyōlelēn nyōma ntē kaalblasí, mpa pa ta tu mōli mōlvōyō mayamaya yaa, mpa pa hēla pē ta mvōsi tō. ³⁰ Waatu inōxi paa wiikina pōōj si: I nyōkí-tv. Na paa tō pulasi si: I takí-tv. ³¹ Pa ta kpisi talēē, kacānfana tawōsi na?

³² Mōpōyō pa kperjna yēlaa asayaa kē naale tōtō si pa kvyi pá na Yesu. ³³ Pa kōma pa tala timpí pa yaa si Nyōmpōyōlōja tō, ilēna pá ká Yesu kē sēm tesika tōō kē tēna, na pá ká asayaa mpe tōtōyō tesikasí tōō, lēlv kē i ntōyōj tōō, lēlv kē i mpōtēj tōō. ³⁴ Mōpōyō Yesu si: Tācaā, taa nyōni pa isayatu, pa ta nyi nti pa lakí tō.

Ilena pá tó tete ké i wontu tó na pá tala-ti. ³⁵ Yelaa samaa sēha tēna na pá nyēnēyi. Yuta nyūyu nyóma wōhāga-i na pá tōh si: Ye tampana i ké Mesii wei Iso lāsaa tó i ya i ti nyūyu, isu i ka yarv lēlaa tó ile.

³⁶ Yoolaa ná wōhāga-i tótó na pá pona-i lum konyēhēm narēli, ³⁷ na pá tōh-i si: Ye n ké Yuta nyóma Wulav sōsō, waasi nyá tēyi nyá mayama. ³⁸ Paa nmaawa na pá pusi i nyūyu tō si: Yuta nyóma Wulav sōsō ntō.

³⁹ Asāga mpa pa kama tesika tō tō pa taa lēlv ná tūv-i si: Isu si Mesii kele nyá yaa? Ya nyá ti nyūyu na h krentēna tá na h ya tótó.

⁴⁰ Ama lēlv ná kalēna ilé si: Salēka kōlōm inēyi pa tū nyá, ile pepe tō ké nn see Iso? ⁴¹ Pa tūyu taya salēka inē tō pē kēsaa ké. Ta kōlapōtō felāghēna-tv. Ama inē ilé, i ta la kawalaya nakēli.

⁴² Ilena í tō Yesu si: Yesu n kōh h kōo nyá kawulaya tōyōv tō tōsō ma tōo.

⁴³ M̄pōyó Yesu cō-i si: Tōm tampana ke ma heeliyi-η, saha wule tēne tō mayama má na-η tu svv alāsanna.

Yesu hēv

(Matiyee 27:45-56; Malēki 15:33-41; Yohaani 19:28-30)

⁴⁴ Tēnāya pē mēla yuyu isu ahoō, pēyele pu we isu ilim sikuyu taka ké. M̄pōyó sēkretyōv nyala icatē tōo, halēna pē tala ilim hvv waatv. ⁴⁵ Pūyū ηku ku kāya Iso tēsēle sōsōle taa tō kōle kv kēsēna kv hēkv taa na kv fāya huη naale ke yem.

⁴⁶ Ilena Yesu kiisina nōyō sōsōya si: Ma Caa, kraγa-m. I tēma m̄pōyó yōyōtūyōv ilēna í hēe. ⁴⁷ Lom yoolaa nyūyu tv ná pē tēna mpi pē lapa mpv tō, ilēna í sa Iso ná í tō si: Tampana tōo, yōlv inē i ka ké yōlvpaη ké.

⁴⁸ Samaa wei i tēna i kōma nyēnēyōv tō i ná pē tēna mpi pē lapa mpv tō, ilēna pá kpa pa laη na pá mēli krentē. ⁴⁹ Yesu cewaa tēna, na alaa mpa pa tēhāga-i hatoo Kalilee tō pa sēha tāáldm̄ tōo na pá nyēnēyi mpi pē laki tō.

Yesu pim

(Matiyee 27:57-61; Malēki 15:42-47; Yohaani 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Yuta icatē Alimatee apalv nōyōlvōv pa yaakāya Yōsēefv. Apalv inē i ké yōlvpaη na í tēhēyi tampana na i kenāyana Iso Kawulaya tōo. Mpe pa kotāyana kotūyū sōsōv ηku. Ama i taapalaa kotūyū nyóma lēlaa tv nti tē pēle na pá la tō tē ta māga-i. ⁵² M̄pōyó i kōlāa na í polo Pilati kiη na í sēlōm-i si i krapēyi sētō. ⁵³ Ilena í polo na í tisi sētō ke tesika tōo na í caa kponkrontu tōh nyēntv pōhkahōlvna na í taki-i, na í pimi-i pēlaav ηku paa hula kōkramōyōv taa na pa ta pinta nōyōlv tō kv taa. ⁵⁴ Alāsima wule ntē pē tēna pē hōla mpv, na kōyaku kōhēsvyōv caaki caalvyōv.

⁵⁵ Alaa mpa pa tēhāya Yesu ké hatoo Kalilee tō pá na Yōsēefv pa polēna. Pa wiila pēlaav taa na pá ná isēna pa hūsa sētō tō. ⁵⁶ Ilena pá kpe na pá tayāni nīmnaa na tulaalvnaa mpa paa saγali sētō tō.

Ama pa hēsa kōyaku kōhēsvyōv wule isu kōsēsutv taa wēv tō.

24

Yesu fem

(Matiyee 28:1-10; Malēki 16:1-8; Yohaani 20:1-10)

¹ M̄pōyó alaa taa tēv ke cimaasi tanaη tēe na pá kōli na pá polo pēlaav tōo, na pá tōka pa nīm sōsōh nyēm mpi paa tayānaa tō. ² M̄pōyó pa māyana pē kula pēlaav pēle ke pēlaav nōyō na pē pilimi-te na pē pona poolūη. ³ Tēnāya pa svv pēlaav taa, ama pa ta māyana Tācaa Yesu. ⁴ Pa wēe na pa tēhna pē tōm māγasvōv, ile

apalaa napələyi naale lu pa tōo kele na pá suu wontu na tē tee kəkō tən̄yən̄nyən̄i.
⁵ Səȳəntu kpa alaa na pá ká pa nȳə̄ə̄ na atē. Ilena yəlaa mp̄e pá tō-wē si: Weesuyu
 tō ke m̄ə p̄əkəyi sət̄aa h̄ek̄u na? ⁶ I f̄ei c̄əne, i fema. I tá tōosi nti i ka heela-m̄eȳe
 i ka w̄ew Kalilee tō si: ⁷ P̄ə w̄eē k̄é si pá t̄u Yul̄b P̄əȳaya ke asaȳaa niñ taa, na pá
 ka-keye tesika tōo, ilē kaa fe p̄ə w̄eē tooso wule.

⁸ Tən̄aya pa tōosa Yesu kuȳəȳəntu nti. ⁹ Alaa luna p̄əlaav tōo, ilena pá kraya
 p̄ə tən̄aya mp̄u na pá keesi Yesu ifalaa naan̄w̄a na kul̄m̄ na lel̄aa t̄əna. ¹⁰ Alaa
 mp̄eȳele Mak̄ətala Mal̄i na Saan̄i na Saaki too Mal̄i. Pa na lel̄aa k̄é, na t̄əm̄ kul̄m̄to
 nt̄əyi p̄ele pa tasa tillaa ke heeluȳu. ¹¹ Ama tillaa ná h̄uokaya si t̄əm̄ nti alaa heela-
 w̄e tō t̄ə luna-w̄eȳe yem k̄é, pa ta mu-w̄e na-ti. ¹² Paa na mp̄u Piȳeē kul̄aa na i kraya
 asewa na i polo p̄əlaav tōo. I talaa ilena i lun̄ na i wiili na i mayana k̄ron̄k̄p̄ontu
 t̄əñ nȳəntu p̄ñkah̄ul̄əñ saalas̄i tike. P̄ə waah̄i k̄é i kul̄aa na i m̄əli i t̄e na piti k̄pa-
 s̄əsm̄ ke nt̄i t̄ə lapa mp̄u tō t̄ə tōo.

Yesu na tillaa naale pa t̄əm̄

(Mal̄əki 16:12-13)

¹³ W̄ol̄e nt̄é t̄ə mayamaɣa ke Yesu na tillaa taa naale nap̄əli ná kul̄aa na pá
 puki icat̄e nte pa yaa si imayusi t̄ə. Icat̄e nt̄é na Yosalem̄ p̄ə pool̄uñ n̄əȳəs̄əna
 kilom̄et̄əl̄ənaa naan̄w̄a na kul̄m̄. ¹⁴ Mpi p̄ə t̄əna p̄ə h̄ol̄aa t̄ə p̄ə faaci ke pa
 lakaya. ¹⁵ Pa t̄əñna ȳəȳənt̄u na pá mayas̄əyi-ti ilē Yesu mayamaɣa hika-w̄eȳele,
 na i na-w̄e pá t̄əñ. ¹⁶ Pa na-i, ilē p̄ə ta c̄e pa is̄ənt̄ə k̄é si pá nȳəmi-i. ¹⁷ Tən̄aya Yesu
 p̄əssa-w̄e si: I t̄əñ ilē t̄əm̄ ntiyi i mayas̄əyi mp̄u?

M̄p̄óȳú p̄ə s̄əñaa na pa lan̄a wak̄əla t̄əñəññəñ. ¹⁸ Tən̄aya pa taa lel̄u wei pa yaa
 si K̄əleupaasi t̄ə i t̄əma-i si: P̄ə p̄əw̄ Yosalem̄ in̄e i t̄əna t̄ə, nȳá tike nȳá ta nuna nteye
 k̄əkol̄ənaa m̄pa pa h̄ol̄a kuȳeñ in̄e i taa t̄ə? ¹⁹ M̄p̄óȳú i p̄əssa-w̄e si: K̄əkol̄ənaa m̄pa
 ye?

Ilena t̄əñlaa naale c̄ə Yesu si: Mpi p̄ə mayana Nasalet̄i Yesu wei i k̄é Is̄ə
 kuȳəȳəntu tel̄əs̄ul̄ə s̄əso t̄ə. P̄óś i ka p̄əsa t̄əma s̄əs̄əna lap̄u na s̄eȳes̄uȳu ke p̄ə
 tu f̄ei, hal̄əna Is̄ə mayamaɣa nȳəna-i s̄əso na yəlaa t̄əna t̄əto. ²⁰ Ta k̄ət̄əlaa s̄əsa,
 na tá nȳuȳu nȳəma pa k̄pana-i na pá ku-i, na s̄əñ tesika t̄əo k̄é pa kama-i. ²¹ Tá
 t̄əel̄aȳaa si in̄i i k̄á yana nteye Is̄eȳeli nȳuȳu. T̄əw̄ s̄əñə taa w̄eē tooso k̄əlo, p̄ə t̄əñaya
 mp̄u p̄ə h̄ol̄uȳu t̄ə. ²² P̄əle p̄ə paasi tá taa alaa nap̄əli pa t̄u-t̄uȳu piti taa. Pa taa t̄e
 na pá polo p̄əlaav tōo. ²³ Ama pa ta mayana s̄ətv̄. Pa m̄əlaa ilena pá heeli-t̄u si:
 Is̄ətaa tillu lu tá t̄əo, na i heela-t̄u si i fema. ²⁴ Tá taa lel̄aa ná pola p̄əlaav t̄əo na
 is̄əna mpi alaa keesaa t̄ə, m̄p̄óȳú pa mayanaa t̄əñeñeñ. Ama i mayamaɣa ke pa
 ta ná.

²⁵ Tən̄aya Yesu t̄əma-w̄e si: I k̄é laȳat̄u f̄ei naa k̄é. Pepe t̄əo k̄é u muyi l̄əñ ke nti
 Is̄ə kuȳəȳəntu tel̄əs̄əlaa ka k̄paalaa t̄ə ye? ²⁶ Pu w̄eē si Mesii k̄á t̄əȳə k̄onȳəñ ke
 m̄p̄óȳú na p̄óś pá t̄u-i teeli m̄eē.

²⁷ M̄p̄óȳú i kraya Is̄ə T̄əm̄ tak̄əlaya taa t̄əm̄ na i s̄eȳesi-w̄eȳe timp̄i pa ȳəȳəntu i t̄əm̄
 t̄ə. Moisi tak̄əlas̄i ke i caal̄ənaa na i k̄p̄ənti na i t̄uȳt̄əna Is̄ə kuȳəȳəntu tel̄əs̄əlaa
 t̄əna nȳəñsi taa.

²⁸ Pa k̄əma na pá tala icat̄e nte pa pukaya t̄ə, ilena Yesu la is̄u i t̄eeki t̄əna t̄əo.
²⁹ Ama pa k̄pa-i si: Tá na-ñ t̄ə suu, nn̄ naa taanaya taan̄aa, na p̄ə caa yuȳu.

M̄p̄óȳú Yesu c̄ayaa na i na-w̄e pá t̄əñ taanaya. ³⁰ I na-w̄e pa c̄ayaa na pá
 t̄əki, ilena i kraya potopoto na i s̄eē Is̄ə k̄é i na t̄əml̄e, ilena i f̄aȳa-i na i c̄ele-w̄e.
³¹ Tən̄aya p̄ə c̄epa pa is̄ənt̄ə na pá nȳəmi-i. M̄p̄óȳú i muka yem k̄é pa h̄ek̄u taa
 t̄əna. ³² Tən̄aya pa t̄əma t̄əma si: An̄haa, p̄ətooli, t̄ə ȳəȳənt̄u na i s̄eȳes̄əyi-t̄uȳu Is̄ə
 T̄əm̄ ke m̄paav taa t̄ə p̄ə suu-t̄uȳu t̄e t̄əkan̄kan̄ na?

³³ Tənaɣa təŋlaa naale unɪ ɪ kula kpaɣpa na pɑ məli Yosalem. Ilena pɑ maɣana pa naanɔwa na kɔlɔm unɪ na pa taapalaa pa kotaa, ³⁴ na pɑ təŋ si: Tampana tɔ Tacaa fema. Siməŋ na-ɪ.

³⁵ M̄pɔgɔ mpe pa maɣamaɣa pa keesa-wɛɣe mpi pə lapa-wɛɣe mpaav taa tɔ, na isəna pa nyəmma Yesu kə potopoto təfaɣale tɔ.

Yesu ifalaa tɔ luv

(Matiyee 28:16-20; Maləki 16:14-18; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlɛ 1:6-8)

³⁶ Pa təŋna m̄pɔgɔ ɣəɣɔtɔɣu, ilena Yesu maɣamaɣa lu pa hekv taa na ɪ tɔ-wɛ si: Iso ɪ heesi laŋa.

³⁷ Tənaɣa sɔɣɔntɔ kra-we na pɑ tənəŋ paaki. Pə taɣa pɔlv, paa nyəmaɣa si asənaalu kə. ³⁸ Tənaɣa Yesu tɔma-we si: Pepe tɔ kə mə pɔntɔ kpeetəɣi mpu? Na pepe tɔ kə ɪ laki sika ke m̄pɔgɔ mə taa? ³⁹ ɪ nyəni ma niŋ na ma nɔɔheɛ na ɪ nɑ, maɣa te. ɪ takɪ-m na ɪ nɑ. Ma wena tənɔɣu na muwa, ma fei isu mpi pə naa yem tɔ.

⁴⁰ Yesu ɣəɣɔta mpu, ilena ɪ hɔli-wɛɣe ɪ niŋ na ɪ nɔɔheɛ. ⁴¹ Laŋhɔlvmlɛ na piti wei ɪ kra-we tɔ pə katatəlaya tɔ pa ta pəsi na pɑ mu-ti. Tənaɣa ɪ pɔssa-we si: ɪ wena tɔɣɔnaɣa nakələɣi cənɛ?

⁴² M̄pɔgɔ pa kəna-ɪ tinte kɔwɔpələ tilimle, ⁴³ na ɪ mv na ɪ tɔɣɔ pa isentaa. ⁴⁴ Pə waali kə ɪ tɔma si: Ntəŋi maa heela-mɛɣe waatv wei ma na-mɛ tu wɛɛ tɔ si, ma tɔm nti nti paa ŋmaa Moisi takəlasɪ taa na Iso kuyɔɣɔtɔtɔ tɛləsəlaa nyəŋsi taa na Yontu taa tɔ tu la.

⁴⁵ M̄pɔgɔ ɪ kula pa isɛ si pɑ cekəna Iso Təm takəlasɪ. ⁴⁶ Na ɪ heela-we si: Pa ŋmaawaya si pə wɛɛ si Mesii kɑ si kə na ɪ kɑ fe pə kuyɛɛŋ tooso nyəŋkɔ wule.

⁴⁷ Pə wɛɛ si pɑ tɔki ɪ hətɛ na pɑ lakəna waasv ke piitimnaa tənə, na pə hɔ yəlaa na pɑ layasɪ tɔntɛ na pə huɪsi pa isayətɔnaa. Iɛ Yosalem ke paa caaləna na pəcɔ.

⁴⁸ Mɛɣɛle mpa pa nawa na paa hɔli pə tampana tɔ pə seeta nyəma. ⁴⁹ Ma Caa tɔma si ɪ kɑ la-mɛɣe kɔcɔɔv ŋku tɔ ma maɣamaɣa maa yelina na kv kɔɔ-mɛ. Ama ɪ kɑ caya Yosalem taa kə haləna Iso tɔma kɔɔ na a tii mə tɔɔ na pəcɔ.

Yesu kpaɣ ke isɔtaa

(Maləki 16:19-20; Tillaa Təmlɛ 1:9-11)

⁵⁰ Pə waali kə Yesu kpaɣa-we na pɑ lu ɪcatɛ waali na pɑ wɔsəna Petanii. Tənaɣa ɪ kusa ɪ niŋ na isə na ɪ kooliyi-wɛɣe Iso kɔpantv. ⁵¹ ɪ təŋna-wɛɣe koolɛɛ ke kooluyu, ilena ɪ yeɛ-wɛ na pə kraasi-ɪ isɔtaa. ⁵² Pɛɛ pa tɛma-ɪ sɛɛv ilena pɑ məli Yosalem na laŋhɔlvmlɛ kuyi-we. ⁵³ Pa saasaya Iso təsɛɛɛ ke tam kə na pɑ sarj Iso.

LAAPAALI KUPAN WEI YOHAAINI NMAAWA TƏ Kutubtu

Laapaali inɛ ɪ nmaalɔ Yohaani sɔɔsa ɪ takələya taa kɛ tɔmnaa paɣale mpa Laapaalənaa lɛlaa ta yɔɣɔti tɔ, ɪsu akpaɣale ke Kana, na Nikotem pote ke Yesu kin, na Samalii alɔ na Yesu kɛ lɔkɔ nɔɣɔ, na apalɔ wei ɪ hɛnta wɛsasi ke pusi pələfɛi nɛle tɔ, na apalɔ wei pa lɔlɔna yulɔmtɔ tɔ. Yohaani yaaki Yesu si: ɪsɔ Tɔm nti tɔ pɛsa yulɔ na tɔ kɔɔ na tɔ ɔaɣa yələa hɛkɔ tɔ. Yesu kɛ ɪsɔ Pəyaya kɛ, na ɪ we ɪsɔ kin ke hatuu kancalaya taa. Yohaani si Yesu kɛle weesuyɔ na ye wei ɪ tɛma-ɪ na ɪ taa pɔntɔ ka hiki weesuyɔ tam tɔɔ nyəɣkɔ. Yohaani sɛɛwa ɪsɔnaa paɣale kɛ ɪ sɛɣɛsuyɔ taa ke. ɪ tɔma si Yesu wɛɛ ɪsu lɔm, inəɣəle tɔɣɔnaɣa, inəɣəle tiikulu kɔpan, inəɣəle nyaaləm, ɪ kɛ mpaav, inəɣəle nɔnɔɣɔ.

ɪsɔna pa faɣa Yohaani takələya tɔ:

Tɔm pɛsa yulɔ, titite 1:1-18

ɪsɔ lɔm sɔlɔ Yohaani aseeta, titite 1:19-51

Yesu tɛmlɛ ke patɛma, titite 2:1-12:50

Yesu kɔsəsutɔ kantəkaya nyəntɔ, titite 13-17

Yesu kɔnyɔntɔɣəle na ɪ sɛm na ɪ fem, titite 18-21

Kɔkɔ nka ka naa yələa tɔ na pa weesuyɔ halɔ

¹ Hatoo kancalaya Tɔm ka wenna. Na ɪsɔ cɔlɔɣɔ Tɔm ka wɛɛ, na Tɔm inɪ ɪ ka tu kɛ ɪsɔ kɛ. ² ɪsɔ cɔlɔɣɔ ɪ ka wɛ hatoo kancalaya. ³ ɪ nin ke ɪsɔ lapəna pɔ tɛna. Pɔlɔ cɛcɛka fɛi mpi pɔ lapa na ɪ nin fɛi pɔ taa tɔ. ⁴ Inɪ ɪ kin ke weesuyɔ ka wɛɛ, na weesuyɔ nka kɔ yelina na kɔkɔ kɔɔ yələa kin na pɔ naa-wɛ. ⁵ Kɔkɔ naaki sɛkɔpɛtuyɔ na sɛkɔpɛtuyɔ, ta teesi-keɣɛ paa pɛcɔ maɣamaɣa.

⁶ M'pɔɣɔ ɪsɔ tila ɪ tillu nɔɣɔlɔ, pa yaa-ɪ si Yohaani. ⁷ ɪlɛ ɪ kɔma si ɪ hɔlɔɣi kɔkɔ nka ka naa mpɔ tɔ ka yaasi. Na ɪ kɔntɛ nyɔɣɔ ntɛ si ɪ yɔɣɔti na yələa tɛna mu, na pɔ tɔn-ti. ⁸ Pɔ taya inɪ ɪ maɣamaɣa ɪ kɛna kɔkɔ nke. Ama ɪ kɔmaɣa si ɪ kɛɛsɔɣi kɔkɔ nke ka yaasi. ⁹ Kɔkɔ nke ka tike ka kɛna tampana nyəɣka, na kɔ kɔɔ antulinya taa na kɔ yele na yələa tɛna naaki.

¹⁰ Tɔm inɪ ɪ ka kɔma antulinya taa, paa na mpɔ antulinya tɔ nyɛmi-ɪ. Pəyele ɪ nin ke ɪsɔ ka lapəna antulinya. ¹¹ ɪ maɣamaɣa ɪ tɛɣɛ ɪ kɔma. Ama ɪ tɛ nyɛma ta mu-ɪ. ¹² Paa na mpɔ lɛlaa mu-ɪ na pɔ tisi ɪ tɔm, ɪlɛna ɪ ha-wɛɣɛ ton ɪ pɔ pɛsi ɪsɔ piya. ¹³ Pɔ taya ɪsu pa lɔla-wɛɣɛ kɔlɔlɔ ke ɪsɔ piya, yaa pɔ kɛ yulɔ sɔlɔɣɔ tɔm, yaa yulɔ nɔkɔɣɔ tɔm. Ama ɪsɔ lapəna ɪ maɣamaɣa si pɔ pɛsi ɪ piya.

¹⁴ Tɔm inɪ ɪ pɛsa yulɔ tɛkpataa na ɪ kɔɔ na ɪ ɔaɣa tɔ hɛkɔ, na ɪ pɛlɛɛ na ɪ tampana fɛina taka. Tɔ nawa ɪ teeli ke teu, teeli inəɣi Tacaa ha Pəyaya ikpamle. ¹⁵ Yohaani ka yɔɣɔti ɪ tɔm na ɪ kpaali si: ɪ tɔm ke maa yɔɣɔtaa, si ma waali nɔɣɔlɔ kɔ tɛ na ɪ kɔɔ, ɪlɛ ɪ kɔla-m. Pɔ taya pɔlɔ, pa lɔla-m tɔ, ma maɣana-ɪ kɛ.

¹⁶ ɪ kɔpantɔ sɔsɔntɔ tɔɔ, tɔ tɛna tɔ nu ɪ lelen pɔ tu fɛi. ɪ lapa-tuyɔ kɔpantɔ ke tɔma tɔɔ, tɔnɛ tɔ tɛn na tɔnɛ tɔ lɛɛtɔɣi. ¹⁷ Moisi kin ke tɔ hika kiin. ɪlɛna Yesu Kilisiti naa kɔna pɛlɛɛ na tampana pɔ tɔm. ¹⁸ Tɔo tɔ, nɔɣɔlɔ ta nata ɪsɔ. Ama ɪsɔ Pəyaya ikpamle nka ka kɛ ɪsɔ na kɔ wɛ ka Caa ɪsɔ kin tɔ, nke ka lapəna na yələa nyi ɪsɔ.

*Lum sɔlv Yohaani waasv**(Matiyee 3:1-12; Malaki 1:1-8; Luku 3:1-18)*

19 Waatu wei Yuta nyɔɔ nyɔma kusa kɔtɔlaa na Lefii nyɔma ke Yosalem na pɔ tili-we si pɔ polo pɔ pɔɔsi Yohaani si i ke awe tɔ, nti Yohaani inɔ i yɔɔtaɔ tɔɔɔ:

20 Yohaani ta kisi cɔv, i tisa tampana kɛ si: Ma ta ke Mesii.

21 Ilena tillaa mpe pɔ pɔɔsi Yohaani si: Ie n kɛ awe? Ilii? Na i cɔ si: Ma ta ke Ilii. Pa tasa-i si: Nyagale Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlv wei tɔ? Na i cɔ si: Aa.

22 Tɔnaya pa tayana-i tɔm si: Ie n ke awe? Heeli-tv na tɔ polo tɔ heeli mpa pa tila-tv tɔ. Nyɔ maɔamaɔa n yaa nyɔ ti suwe?

23 M'pɔyɔ Yohaani tɔma si:

Má, ma kɛ nɔɔɔlv wei i yɔɔtɔɔɔna nɔɔɔ sɔsɔɔa ke wɔlaya tɔtv taa si pɔ tayani Tacaɔ ke mpaav na kɔ siyisi teu.

Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlv Iɔyii ka yɔɔtɔna-ti.

24 Tillaa mpe paa kɛ Falisanaa. 25 Na pɛle pa pɔɔsɔna-i tɔcululu si: Ye n ta ke Mesii, n ta ke Ilii, pɔyele n ta ke Iɔ kuyɔɔtɔtɔ telɔsɔlv wei tɔ Ie, pepe tɔɔ kɛ n sɔɔ yɔlaa ke Iɔ lɔm?

26 M'pɔyɔ Yohaani cɔ-we si: Ma Ie lɔm ke ma sɔɔ-me. Ama nɔɔɔlv we mɔ heku taa wei i ta nyi tɔ. 27 Ma waali ilɛ i kɔɔ, ma ta tala má wɔɔsi i nɔɔheɛ taa ntanjkala maɔamaɔa.

28 Pɔ tɔnaya mpv pɔ lapa Petanii ke Yaatanu pɔɔɔ waali kɛ timpi Yohaani sɔɔkaya yɔlaa ke Iɔ lɔm tɔ.

Iɔ Iwɔyaya Yesu

29 Tɔv fema na Yohaani na Yesu na i kɔɔ i kin, Ilena i tɔ si: Ii naa Iɔ Iwɔyaya ŋka ka husɔyi antulinya isayatu tɔɔɔ? 30 I tɔm ke maa heela-me si: Ma waali nɔɔɔlv ká te na i kɔɔ, Ie i kɔla-m. Pɔ taya pulv, pa lɔla má tɔ, ma maɔana-i kɛ. 31 Ma taa nyi si aweɔele pɔntu inɔ. Ama ma kɔmaɔa si ma sɔɔ yɔlaa ke Iɔ lɔm na lɔm si pɔ la na Iɔɔɔɔ nyɔma nyɔmi-i.

32 Yohaani tasa yɔɔtɔyɔ tɔtɔ si: Ma nana ma isɔpɔle ke Iɔ Feesuyɔ, na kv we isɔ alukuku na kv tiina isɔ na kv caya Yesu tɔɔ. 33 Ma taa nyɔnta Yesu. Ama Iɔ wei i tila-m si má sɔ yɔlaa ke Iɔ lɔm tɔ inɔ i heelina-m si: N kɔma n ná Feesuyɔ tiywa na kɔ caya yɔlv wei i tɔɔ, pɔntu inɔ i ká sɔna yɔlaa ke Iɔ lɔm na Feesuyɔ Nanɔtv. 34 Tɔɔ, ma ná mpv tɔɔ ma yɔɔtɔyi tɔcɛcɛi si inɔ i kɛna Iɔ Pɔyalv.

Yesu ifalaa kancaalaya nyɔma

35 Tɔv fema Ilena Yohaani we tɔna tɔtɔ, i na i ifalaa taa naale. 36 I kɔma na i ná Yesu tɔɔ, Ilena i tɔ si: Ii naa Iɔ Iwɔyaya ntɛ.

37 Yohaani ifalaa naale inɔ i nu mpv, Ilena pɔ tɔɔ Yesu waali. 38 Yesu pɔsɔna i waali tɔkɔv na i ná si pa tɔɔɔyi-i, Ilena i pɔɔsi-we si: Pepeye i pɛkɔyi?

Ilena ifalaa naale inɔ i pɔɔsi-i si: Lapi, (Tacaɔ ke pa yaa mpv na pa te taa.) Leyɛ nyɔ tɔyaya?

39 Yesu cɔ-we si: I kɔɔ na i ná.

M'pɔyɔ Yohaani ifalaa polaa na pɔ nyi Yesu te, na i na-we pɔ la taanaya ke tɔna. (Waatu inɔ tɔ Ilim huɔwaya.)

40 Mpa pa naale pa nu Yohaani tɔm na pɔ tɔɔ Yesu tɔ pa taa Iɔlv ntɛ Simɔɔ Piyɛɛ neu Antɔlu. 41 Na Antɔlu inɔ i sulina i taalv Simɔɔ ke kancaalaya na i heeli Simɔɔ si: Tɔ hika Mesii. (Kilisiti ke pa yaa mpv na pa te taa.)

⁴² Uena Antəlu kpaɣa Siməŋ na í pona Yesu kin. M̄róyú Yesu nyəna-ı tərɪŋŋ na í təmi-ı sı: N ké Yohaani pəyalv Siməŋ ké, ıle kaɣana paa cuɣusi-ŋ sı Sefası. (Piyee ke pa yaa mpv na pa te taa.)

Filipv na Natanayee pa yaa

⁴³ Təv fema, ılena Yesu luɣu la sı ı ləki ı təyı Kalilee. M̄róyú ı sula Filipv, na í təmi-ı sı: Kəw n̄ tərɪ-ı-m.

⁴⁴ Filipv ka ké Antəlu na Piyee pa ıcate Petesaita tu ké. ⁴⁵ Pə waalı ké Filipv nawa Natanayee na í heeli-ı sı: Wei ı təm Moisi ka ŋmaa kəsəsitv takələɣa taa na ıso kuɣəɣotv teləsəlaa náa yəɣotv tətə tə, tə hika-ı pəne. Inəɣəle Nasaletv tu Yosəəfv pəyalv Yesu.

⁴⁶ Tənaɣa Natanayee nəɣə təkpaɣ sı: Kəpantv natəli tə wee sı tu luna Nasaletv? Uena Filipv cə-ı sı: Kəw na n̄ nana nyá ısəle.

⁴⁷ Yesu nawa Natanayee na í kəŋna ı təw, ılena í yəɣotv sı: ıseɣeli tv maɣamaya ntə cəne. Pəpətiya tv fei ı kin ke paa pəcə.

⁴⁸ M̄róyú Natanayee pəsa-ı sı: Leye n nyəmna-m?

M̄róyú Yesu cə-ı sı: Ma na-ŋ fiki tvɣv tee na pəcə Filipv yaa-ŋ.

⁴⁹ Tənaɣa Natanayee təma sı: Ama Taca, n ké ıso Pəyalv, ıseɣeli nyəma wulav soso ké.

⁵⁰ M̄róyú Yesu cə-ı sı: ısu ma heeluɣuu-ŋ sı ma na-ŋ fiki tvɣv tee təɣəle n mv-ti yaa? N ká te na n̄ na mpri pə kəla təne ıni təkpaata tə.

⁵¹ M̄róyú Yesu təma sı: Tamapana ke ma heeliɣi-me yoo, maa cesəyı. ı ká te na í ná ısətənyv tvlaa na ıso ısətaa tillaa təŋəyı Yulv Pəyaya má na pá kraa na pá tiiki.

2

Kana akpaɣale

¹ Kuɣakv tooso nyəŋkv wule pa kra pəelə ke Kalilee Kana taa, na Yesu too polo. ² Na pá yaa Yesu na ı ifalaa tətəɣə akpaɣale n̄tə tə taa. ³ Tənaɣa səlvm təma, ılena Yesu too heeli Yesu sı: Pa səlvm təma.

⁴ M̄róyú Yesu cə ı too sı: Alv nyá, nyaa heelina-m na pəcə má lá na? Ma waato ta tata.

⁵ Tənaɣa Yesu too heela təmlə nyəma sı: Ye í heela-meɣe nti í la nti.

⁶ Pəe ŋkpaasŋ naatoso wei ı taa Yuta nyəma alowala lvm ka wee tə ı ka we təna, na paa ı taa ŋku kv təkı ısu liitilinaa nuɣwa (100) ké mpv. ⁷ M̄róyú Yesu təma təmlə nyəma sı: ı suuli ŋkpaasŋ ıneɣı lvm. Tənaɣa pa suulina ı nəosi təke təke.

⁸ Uena í tə-we sı: Təw, pəneŋte í cosi lvm mpri na í pona kutəɣəv tallv ıle.

M̄róyú təmlə nyəma cosa na pá pona kutəɣəv tallv. ⁹ Uena tallv təŋ lvm mpri pə pəsa səlvm ke mpv tə. Ama ı ta nyı tımpri səlvm mpri pə luna tə. ıle təmlə nyəma mpa paa cosa lvm tə pəle pa nyəmá. M̄róyú tallv yaa akpaɣalv, ¹⁰ na í təmi-ı sı: Səlvm kəpam ke yəlaa təna caaləɣəna ləsuyv, na pə kəma na pa təna pá haɣa ıle, pa təkəna mpri pə ta tvli tə. Ama nyá, nyá səlvm kəpam ná we haləna nəonəw.

¹¹ Piti təmlə kancaaləɣa nyənte nte Yesu lapa Kalilee Kana taa təɣəle. Na piti təmlə nteɣe ı huləna ı teeli, na ı ifalaa təna-ı na pa taa.

¹² Pəle pə waalı ıle, Yesu na ı too na ı newaa na ı ifalaa pa pola Kapənahum na pá caɣa tənaɣa wee naale, ıle pa ta taası.

*Paɣatəlaa təɣənyv ke ıso təsəle səsəle taa
(Matıyee 21:12-13; Maləki 11:15-17; Luku 19:45-46)*

¹³ Yuta nyóma Teeu acima wɔsaa, ɔlena Yesu polo Yosalem. ¹⁴ M̄p̄r̄ȳó ɪ maɣana naaŋ na heeŋ na alukukunaa p̄eet̄ɔlaa caɣa ɪs̄o t̄aseele taa, na liyitee ȳk̄ɔlaa náa caɣa p̄ele pa taap̄ɔl̄ɔnaa t̄ee. ¹⁵ T̄ɔnaya Yesu k̄raɣa ŋmusi na í k̄untili-si na í t̄ɔɔnna pa t̄ɔnaya ɪs̄o t̄aseele taa, pa na pa heeŋ na pa naaŋ t̄ɔt̄o. Na í ŋmusi liyitee ȳk̄ɔlaa liyitee ke ate, na í p̄asi pa taap̄ɔl̄ɔnaa ke alele. ¹⁶ ɪlena í holina alukukunaa p̄eet̄ɔlaa si: ɪ l̄asi-w̄eɣe c̄ɔne. ɪ taa p̄asi ma Caa t̄ayaɣa ke k̄yaku ke mp̄u.

¹⁷ M̄p̄r̄ȳó ɪ ifalaa t̄ɔsaa si pa ŋmaawa ɪs̄o T̄ɔm taa si: Hai ɪs̄o, ma luɣu s̄uɔ nyá t̄ayaɣa t̄ɔml̄e k̄é ɪsu yem na k̄p̄ete.

¹⁸ T̄ɔnaya Yuta nyóma t̄ɔŋa-ɪ t̄ɔkp̄u si: Piti t̄ɔml̄e nteɣe n ka la-tu na p̄ɔc̄ó t̄é nyi si p̄ɔ ha-ŋ m̄paau si n̄ la ɪs̄ɔnt̄o ɪni?

¹⁹ M̄p̄r̄ȳó Yesu c̄o-we si: ɪ ȳk̄u ɪs̄o t̄aseele t̄ɔne, na maa t̄ayaŋi-t̄eɣe ŋmau ke k̄yeeŋ t̄ooso taa. ²⁰ M̄p̄r̄ȳó Yuta nyóma t̄ɔma-ɪ si: P̄usi nuɔle na naatoso ke pa ŋma ɪs̄o t̄aseele t̄ɔne, na nyaa ŋmaa-t̄eɣe k̄yeeŋ t̄ooso taa?

²¹ Ama Yesu maɣamaɣa ɪ t̄ɔɣi ɪ yaakaya mp̄u si ɪs̄o t̄aseele. ²² P̄ɔ t̄ɔɔ k̄é waatu wei Yesu k̄ɔma na í si na í fe t̄o, ɪ ifalaa t̄ɔsaa si ɪ ka ȳɔɣta-ti. Hal̄ɔna pá te pa taa na ɪs̄o T̄ɔm na Yesu k̄yɔɣɔt̄u t̄ɔt̄o.

Yesu nyómá ȳɔlaa lotu taa h̄w̄ee

²³ Yesu w̄eɔ Yosalem ke Teeu acima t̄ɔɔ k̄é mp̄u t̄o, ȳɔlaa p̄ayaɔle nawa piti t̄ɔma nna ɪ lakaya t̄o na pá mu-ɪ k̄rak̄raa t̄ɔkra si ɪn̄ɔɣi. ²⁴ Ama Yesu ná tá t̄e-w̄e na ɪ taa. P̄ɔ t̄aya p̄uɔɔ, ɪ nyómá pa t̄ɔnaya teu k̄é. ²⁵ P̄ɔ fei si n̄ɔɣɔɔ ɪ seɣesi-ɪ pa t̄ɔm na p̄ɔc̄ó. ɪ maɣamaɣa ɪ nyómá m̄pi p̄ɔ we ȳuɔ taa t̄o.

3

Yesu na Nikotem pa faaci

¹ Apalu n̄ɔɣɔɔ ɪ ka w̄enna Falisanaa taa na pá yaa-ɪ si Nikotem. ɪ k̄é Yuta nȳuɔ nyómá taa ɔleɔ. ² M̄p̄r̄ȳó ɪ pola Yesu kin̄ ke ahoo naali na í ȳɔɣɔti-ɪ si: Tacaa, t̄ɔ nyómá si ɪs̄o k̄ɔnna-ŋ si n̄ séɣesi-tu. P̄ɔ t̄aya p̄uɔɔ, n̄ɔɣɔɔ fei wei ɪ p̄əs̄ɔɣi na í la piti t̄ɔma ɪsu ɪ lakoyu t̄o na p̄ɔ tá k̄ena ɪs̄o t̄ɔŋ.

³ Yesu c̄o-ɪ si: Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo, maa c̄es̄ɔɣi, ye p̄ɔ ta l̄eli ȳuɔ ke l̄ub̄ȳu, ɪ kaa na ɪs̄o Kawulaya.

⁴ T̄ɔnaya Nikotem p̄ɔs̄a-ɪ si: ɪs̄ɔnayaɔle p̄u t̄ayaŋi ȳuɔ ke l̄ub̄ȳu na í t̄ema s̄ɔs̄o ke lap̄u? Ama ɪ kaa p̄asi na í l̄eli ɪ t̄oo lotu taa k̄é s̄uɔɔ na p̄ɔ t̄ayaŋi-ɪ l̄ub̄ȳu?

⁵ Yesu c̄o-ɪ si: Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo, maa c̄es̄ɔɣi, ye p̄ɔ ta l̄uɔ-ŋ na lom na Feesuyu, n̄ kaa s̄uɔ ɪs̄o Kawulaya. ⁶ Ȳuɔ ke ȳuɔ l̄ub̄ȳu. Ama ɪs̄o Feesuyu l̄ub̄ȳu w̄ena p̄ɔ m̄pa, na p̄ɔle p̄ɔ we ȳuɔ taa t̄ɔm k̄é. ⁷ Taa la piti na n̄ti ma heela-ŋ si p̄ɔ w̄ee si m̄ə t̄ɔna p̄u l̄eli-m̄eɣe l̄ub̄ȳu t̄o t̄ə t̄ɔ. ⁸ Nȳɔni, heelim mak̄i timp̄i p̄ɔ luɣu w̄ee t̄ɔɣo, na n̄ nuk̄i p̄ɔ t̄aŋ. P̄əyele n ta nyi p̄ɔ t̄ɔh̄ile yaa p̄ɔ t̄əpote. Wei ɪs̄o Feesuyu l̄ub̄la t̄o ɪ we mp̄u t̄ɔt̄o.

⁹ M̄p̄r̄ȳó Nikotem t̄ɔma si: ɪs̄ɔnayaɔle mp̄u?

¹⁰ ɪlena Yesu c̄o-ɪ si: Hal̄i m̄eɣele ɪseɣeli seɣes̄ɔlaa s̄ɔs̄aa na n̄ ta c̄ek̄ɔna t̄ɔm t̄ɔne?

¹¹ Tampana ke ma heeliyi-ŋ yoo, maa c̄es̄ɔɣi, t̄ɔ nyómá n̄ti t̄ə ȳɔɣɔt̄əi t̄o na n̄ti t̄ə nawa t̄o nt̄əɣi t̄ə k̄es̄ɔɣi-m̄e. P̄ɔ na p̄ɔ mp̄u t̄o mu caa tá t̄ɔm muɣu. ¹² ɪs̄ɔna p̄ɔ t̄ɔŋa lap̄u ke ate c̄əne t̄ɔȳɔle ma heeliyi-m̄e na u san̄ muɣu. ɪle ye ma k̄es̄a-m̄eɣe ɪs̄ɔna p̄ɔ we ɪs̄ɔtaa t̄o, m̄ə taa aweɣele m̄uɔ? ¹³ N̄ɔɣɔɔ t̄o k̄pata ɪs̄ɔtaa ye p̄ɔ t̄aya Ȳuɔ P̄əɣaya má wei ma luna ɪs̄ɔtaa na má t̄ii t̄o ma paasi. ¹⁴ ɪsu Moisi ka t̄uȳu nȳɔɣɔɔ k̄usem̄uɣu t̄ɔm ke tesika nȳuɔ taa na í s̄ik̄i wulaya tetu taa t̄o, mp̄u ɪni

tətəyo pə wɛɛ sɪ paa kpaasi Yulɔ Pəyaya má. ¹⁵ Ilɛna yɛlaa mpa pa tɛna paa mu ma tɔm tɔ pá hiki weesuɣu ŋku ku tɛɲ tɔ. ¹⁶ Pə taya pulɔ, Iɔ sɔɔla yɛlaa tɛnaya sɔsɔm, halɛna í caɲ í ha í Pəyaya ikpamlɛ, sɪ pa tɛna mpa paa tɛɲ ka tɔm tɔ, pá taa sɪ, ama pá hiki weesuɣu ŋku ku tɛɲ tɔ. ¹⁷ Pə taya isu yɛlaa tɔm kuyɔ tɔɔ ké Iɔ tila í Pəyaya. Ama pa nyɔɔ yapɔ tɔɔ ké. ¹⁸ Paa kuyɔ wei í tɛɲa ka tɔm tɔ pɔntɔ tɔm. Ama wei ú tɛɲɛɣi ka tɔm tɔ, pɔntɔ tɔm tɛma sɛpɔ, í ta tɛɲ Iɔ Pəyaya ikpamlɛ tɔm tɔ pə tɔɔ. ¹⁹ Pa tɔm sɛpa timpi tɔyɔlɛ sɪ fɛtɛla wei í naaki tɔ í kɔma antulinya taa, na yɛlaa sɔɔlɛ sɛkɛɛtɔyɔ na pá kisi-í pa lakasi isayasi tɔɔ. ²⁰ Ye wei í laki isayatu í taa kpaakɛna fɛtɛla inɛɣi. Í kɛɛtɔyɔna-í sɪ pə taa kɔɔ na í la na pə ná í isayatu tɔɔ. ²¹ Ama wei í tɛɲɛɣi tampana tɔ í kɛɛtɔyɔna fɛtɛla inɛɣi sɪ í la na pə ná tɛɛɛɛɛɛɛɛ sɪ Iɔ nunav tɔɔ ké í laki mpa.

Yesu na Yohaani pa tɔm

²² Pɛlɛ pə waali ké Yesu na í ifalaa pa kɔla tɛna na pá polo Yuta tetɔ taa, na í na-wɛ pá caya tɛnaya wɛɛ naalɛ, na í sɔɔki yɛlaa ke Iɔ lɔm. ²³ Yohaani ná sɔɔkaya yɛlaa ke Iɔ lɔm tətəyo Ayinɔɲ ke Salim kinj. Lɔm ka wɛ tɛnaya sɔsɔm ké. Yɛlaa kɔɲaya Yohaani kinj na í sɔɔki-wɛyɛ Iɔ lɔm. ²⁴ Waatu unɪ tɔ pa ta tɛkɛta Yohaani ke salɛka.

²⁵ Mɔpɔyó Yohaani ifalaa taa lɛlaa na Yuta tɔ nyɔɔlɔ pa sɔv hɔm ke Iɔ sɛɛv kɔtasi nsi yulɔ taɲanɛyɔna í tɪ tɔ sɪ tɔɔ. ²⁶ Mɔpɔyó pa pola Yohaani kinj na pá pɔɔsi-í sɪ: Taaɔa, nɪ tɔɔsa yulɔ wei í tɔm n ka heela-tɔ na nyá na-í ka wɛ Yaatanɪ waali tɔ í tɔɔ? Nyɛni pɛnɛntɛ unɪ í sɔɔkɛna nteyɛ yɛlaa ke Iɔ lɔm, na pa tɛna pá puki í kinj.

²⁷ Ilɛna Yohaani cɔ-wɛ sɪ: Yulɔ ú hikiɣi pulɔyɔ yem na Iɔ tá ha-í-wi. ²⁸ Mə maɣamaya í pəsɛɣi na í lɛsi ma aseeta sɪ ma yɔɣtɔaa sɪ ma ta ke Mesii. Ama ma tɛɛ í nɔyɔ ke kɔtɛɛ. ²⁹ Akpɔɣalɔ tɛnna asasaalɔ. Ama akpɔɣalɔ taapalɔ sɛɲa tɛna na í kɛma ŋkɔɲɔɲ. Pə kɔma na í nu akpɔɣalɔ nɔyɔ, ilɛ í lanjɛ hulɔmɪ sɔsɔm. Mpa unɪ tətəyo ma lanjɛ hulɔmaɔ, na pɛnɛntɛ pə maɣa-m teu. ³⁰ Pə wɛɛ sɪ Yesu í pukɛna na maɔ sɛki.

Wei í kɔmna isɔtaa tɔ í tɔm

³¹ Wei í luna isɔtaa tɔ unɪ í kɛlɛna pə tɛna. Na wei ílɛ í wɛ atɛ cɛnɛ tɔ, í kɛ atɛ nyɔɲ ké, na atɛ nyɔntɔ ke í yɔɣtɔyɔ. Ama wei í luna isɔtaa tɔ unɪ í kɛlɛna pə tɛna. ³² Na í yɔɣtɔyɔ mpi í nawa na í nu tɔ pə tɔm, ama nɔyɔlɔ ú mɔyɪ í tɔm. ³³ Ilɛ wei í tu mu í tɔm, pɔntɔ tisina ntɛ sɪ Iɔ yɔɣtɔyɔ tampana. ³⁴ Wei Iɔ tilaa tɔ pɔntɔ yɔɣtɔyɔ Iɔ tɔm ké. Pə taya pulɔ, Iɔ cɛlɛyɪ-í í Feesuɣu tɛnaya. ³⁵ Taaɔa sɔɔla í Pəyaya na í tɔ pə tɛnaya ka niɲ taa. ³⁶ Ye wei í nuna Pəyaya í tɛma weesuɣu ŋku ku tɛɲ tɔyɔ hikuyɔ. Ama wei í kisa Iɔ Pəyaya ke nunav tɔ í lanjaɔ ké, na Iɔ mɔna-í na pááná ke tam ké mɔpɔyó.

4

Yesu na Samalii alɔ pa faaci

¹ Falisanaa nuwa sɪ Yesu hikiɣi tɛɲlaa na í sɔɔki-wɛyɛ Iɔ lɔm na pə kɛlɔyɪ Yohaani. ² Pɛɔc pə taya Yesu maɣamaya sɔɔkayana-wɛyɛ Iɔ lɔm, ama í ifalaa ké. ³ Yesu kɔma na í nu sɪ Falisanaa nu mpa, ilɛna í kɔlɪ Yuta tetɔ taa na í mɛnna Kalilee tetɔ taa. ⁴ Na pə wɛɛ sɪ Samalii nyɛɲku ke í tɛɲ.

⁵ Mɔpɔyó Yesu wɔsɛna Samalii icatɛ natɛlɪ nte pa yaa sɪ Sikaa tɔ, na tɛ kɛɛtɛna tetɔ nti Yakɔpɔ ka ha í pəyaya Yosɛfɔ tɔ. ⁶ Na Yakɔpɔ lɔkɔ ka wɛ tɛna. Tɔntɛ nu Yesu ilɛna í caya lɔkɔ nɔyɔ, na waatu unɪ ilim sikaa.

⁷ Mɔpɔyó Samalii alɔ nɔyɔlɔ kɔma lɔm luɣu, na Yesu sɛlɛmɪ-í sɪ: Ha-m lɔm na má nyɔɔ.

⁸ Waatu ini Yesu ifalaa ka tema tevu ke icate taa ké kutəəvəv yaɾu. ⁹ Samalii alv cə-
i si: Pepe təə ké nyaga Yuta tv na n̄ sələməxi-m lvm si n nyəə. Pəcə maɣa Samalii
tv? (Pə taɣa pvlv təə, Yuta nyəma na Samalii nyəma paa suliyi.) ¹⁰ M̄p̄oḡȳ Yesu
cə-i si: Ye n ka cekəna mpi Iso haaki tə, na n̄ ka nyəmə wei mā ma sələməxi-
n lvm konyənyəəm ke isəntə tə, nyā maɣamaɣa n ka laaləna-m sələmvv na ma
ha-n̄ weesuyv lvm.

¹¹ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Ma ce, n feina kvlulunaŋ ŋku n ká luna tə. Pəcə ləkə
nā tu lumaa. Ie leye n ká hiki weesuyv lvm mpi? ¹² Tá ləŋce Yakərv hulina ləkə
nə na táa maɣana-i. Halı Yakərv na i piya na i kaləkəŋ pa nyəə ləkə ini i lvm. Ie
n hvv si n kəla iə?

¹³ M̄p̄oḡȳ Yesu cə alv si: Wei i nyəə ləkə inə i lvm lvkətv tasəxi-i kɾav ké. ¹⁴ Ama
wei i nyəə lvm mpi maa ha-i tə, lvkətv u leləxi-i kɾav paa pəlee. Pə taɣa pvlv, lvm
mpi maa ha-i tə pu la i taa ké lvm seelv wei i cetəxi tə. Haləna i hiki weesuyv ŋku
ku teŋ tə na i kin.

¹⁵ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Ma ce ha-m lvm mpi, iə lvkətv kaa tasa-m kɾav, na mā
taa tasa cəneɣe məlvv ke lvm luyv.

¹⁶ M̄p̄oḡȳ Yesu təma alv si: Polo n̄ yaa nyā paalv na nyā na-i i kəə cəne.

¹⁷ M̄p̄oḡȳ alv cəwa si: Ma feina apalv.

Iena Yesu cə alv si: Tampana ke n yəətaə si n feina apalv. ¹⁸ Pə taɣa pvlv, n
tema apalaa kakɾasi ke saav, na wei i te n tu we kaɣana isəntə tə n we yem, pə
taɣa nyā paalv. Pə təə ké nyā təm wena tampana.

¹⁹ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Tacaə, ma naə si n ké Iso kuyəətv tv teləsvlv. ²⁰ Ta
ləŋcənaə seekaya Iso ké pvvv kəne kv təə. Ama Yuta nyəma me mə təŋ si ye paa
seə Iso Yosalem ké.

²¹ M̄p̄oḡȳ Yesu cə alv si: Alv nyā nu ma təm, pu kəə tə, Tacaə Iso seev kaa wee
təntəmlə təm, si pvvv kəne kv təə yaa Yosalem. ²² Samalii nyəma me í ta nyi wei
í seeki tə. Ama Yuta nyəma ta tá nyəmə wei tá seeki tə. Pə taɣa pvlv, Yuta nyəma
kin ke Iso seev mpi pə waasəxi tə pə wee. ²³ Ama pə wee pu kəə, halı pə tu tema
kənte te, na mpa pa seeki Iso na tampana tə paa se-e hatoo pa taa ké na cəsvv
fei. Iso seelaa isv mpu weɣe Caa Iso soolaa. ²⁴ Iso u naə isəntəə, pə təə ké mpa pa
se-e tə, pə taɣa isəntəə ke paa seə. Ama pa taanaə ké na cəsvv fei.

²⁵ M̄p̄oḡȳ alv cə Yesu si: Ma nyəmə si Mesii wei pa yaa si Kilisiti tə i ká kəə te,
ye íle i kəma, i ká kilisi-tvŋv pə təna.

²⁶ M̄p̄oḡȳ Yesu cə alv si: Ma wei ma yəətəəŋəna-n̄ isəntə tə, maɣalə Mesii inu.

²⁷ Yesu na alv pa təŋna yəətaɣa ke m̄p̄oḡȳ iena i ifalaa tala, na pə la-weɣe piti
ké mpi pə təə i na alv taka pa yəətəxi tə. Paa na mpu pa taa nəəlv tv pəəsi si:
Pepeɣe n caə i kin? Yaa ntiyi nyā yəətəəŋəna-i?

²⁸ Tənaɣa alv məŋna i həyaga na í si. Ilena í məli icate taa na í yaa yəlaə si: ²⁹ I
kəə na í ná apalv nəəlv wei i kɾaya pə təna mpi tuu ma lapə tə na í keesv. I ta ke
Mesii yee?

³⁰ M̄p̄oḡȳ yəlaə lu icate taa na pá puki Yesu kin.

³¹ Alv ini i te mpu tə, na i ifalaa náá təŋna-i teekvŋv ké si: Tacaə n kaa təə mpu?

³² Ama Yesu cə-we si: Təənaɣa ŋka ma təkı tə i ta nyi-ke.

³³ M̄p̄oḡȳ Yesu ifalaa pəəsa təma si: Nəəlv kəna-i təənaɣa ke yee?

³⁴ Tənaɣa Yesu cə-we si: Ma təənaɣa nté wei i tila-m tə i luyv nyəntv lapv, na
i təmlə nte i hvla-m si má la tə tə yosuyv. ³⁵ Me mə təŋ si: Pə kaasa isətvnaə
liyiti na kvmtv tala. Ama mā, ma heeliyi-me si, i kvsi mə isə na í na isəna kvtvv

seena tawa na ku tarja kontaa tō. ³⁶ Kontu wei i kōh tō, i tarja i kofeluyū hikuγu kē, na í nyākaxi pee tōtōγo i weesuγu ŋku ku ten tō ku tōō. Mpu pə lakəna na tuulu na kontu pá krentəyi yooluyū. ³⁷ Pə tōō kē tōm nti pa yōγotəyi tō tē wəna tampana si: Lelw tuuki kē na lelw náá ku. ³⁸ Mpu tōtōγo, ma tila-me si í ku haləm mpi í taa hala tō. Lelaa ná halaa na kayana pə waasəyi-me.

³⁹ Icate nité tē taa Samalii nyóma payale mu Yesu tōm ke tōm nti alw ka yōγotaa təfoo si: I kpayə pə tēna mpi tuu ma lapa tō na í keesi tō tē tōō. ⁴⁰ Waatu wei Samalii nyóma tala Yesu kin na pá na-i tō, pa wiina-i si í la wēe naaleye pa kin. Ilena í caya tənaya kuyeyē naale. ⁴¹ Pə kōma na pá nu i maγamaya i kuyōγototw, ilena yalaa samaa ke səsəm tasa i tōm ke muyū. ⁴² Na pá tōh alw si: Pəneŋte pə taya nti n heela-tu tō tē tōō tike ke tē mu i tōm. Ama tá maγamaya tē nuwa tá ŋkpaŋh na tē tēma tá taa si, tampana i kē antulinya Waasulw.

Yesu waaw ke akewe səsə pəyaya

⁴³ Yesu lapa kuyeyē naaleye tēna, ilena í kulī na í tēena Kalilee. ⁴⁴ Yesu maγamaya ka tēma yōγotuyw si: Nōγōlw u tuyūna Iso kuyōγototw teləsulw ke i maγamaya i icate taa. ⁴⁵ Waatu wei Yesu tala Kalilee tō, tēna nyóma mu-i teu ke niŋ naale. Mpi tō pa maγamaya paa pola Teev acima tōγow ke Yosalem, na pa nawə pə tēna mpi i lapa Teev acima anī a tōō tō.

⁴⁶ Mpōγú Yesu mōla Kalilee Kana timpri i ka pəsə lōm ke sulōm tō. Akewe səsə nōγōlw i ka wē tēna, na i pəyaya wē Kapənahum na pə wūki-ke. ⁴⁷ Akewe nuwa si Yesu luwa Yuta na í kōō Kalilee, ilena í polo na í səlōm-i si: Ma pəyaya wē Kapənahum na ká caa əəw, polo ŋ waasi-ke. ⁴⁸ Yesu cō-i si: Anī tamm mu ta na piti tēma na kōkōlw nyəm, u tisiyi.

⁴⁹ Mpōγú akewe nuw i cō-i si: Hai ma cē, tē tēe pəcō ma pəyaya í taa kōō na ká si.

⁵⁰ Mpōγú Yesu cō akewe si: Kpe, nyá pəyaya kaa si.

Mpōγú apalw nuw i mu Yesu kuyōγototw na í tō mpaaw. ⁵¹ Akewe kpenyaya, ilena i tēmle nyóma səŋi-i na pá heeli-i si: Nyá pəyaya hika alaafəya.

⁵² Mpōγú akewe pōōsa-weyē isəna waatu pə cəpa pəyaya tōō tō. Ilena tēmle nyóma cō-i si: Tete ilim kpila pəcō tōγo watw cəpa ka tōō.

⁵³ Mpōγú pəyaya caa tōōsa kpakpaa si, tete mpw nuw pə taka teitei kē Yesu ka heela-i si: Nyá pəyaya kaa si. Ilena í na i təyaya tēna pá tē Yesu na pa taa.

⁵⁴ Yesu piti tēma krenta naaleyele i luw Yuta na í kōō Kalilee tō.

5

Kotəntw waaw ke lule nōγo

¹ Pəle pə waali Yuta nyóma Iso seew acima naali a talaa, na Yesu polo Yosalem.

² Lule natəli tē wē heeŋ nōnōγo colōγo Yosalem, na akelenaa sakasi taka kakpasi səŋa tēna. Təne inəxi pa yaa si Petasata ke Alaamee nyóma tōm taa. ³ Na kutəntwnaa seləta lanjasi nsi si tēe kē səsəm. Yulwmaa na kaakalasi, na mpa kutəməŋ twalaa tō. [Pa tarja lōm lanjtuyw. ⁴ Pə taya pōlw, isətaa tillu tiikaya waatu waatu ke lule taa, na í laki na lōm lanjtəyi. Na wei í laala tiuu ke waatu wei lōm lanjtəyi kpakpaa tō pə waa-i, paa i kutəŋ ke ŋku.] ⁵ Apalw nōγōlw i ka wē tēna na i hanta kutəŋ tō pusi pələfēi nule kōō. ⁶ Yesu na-i na í hanta mpw, na i nyómá si i taanə tənaya səsəm, ilena í pōōsi-i si: N caa pə waa-ŋ kē?

⁷ Mpōγú kutəntw cō Yesu si: Ma cē, ma feina nōγōlw si í tisi-m lōm taa kē waatu wei pə lanjtəyi tō. Na má polaa si ma tiiki, nōγōlw náá laali-m.

⁸ Mpōγú Yesu heela-i si: Kulī na ŋ kpayə nyá kōhəntuyw na ŋ tō.

⁹ Tənaɣa pə waa kətəntu ke kpaakraa, na í kelí i kühəntuyu na í təŋ. Pə pamna kuyaku kühəesuyu wule. ¹⁰ M̄p̄ógó Yuta nyáma təma wei pə waa mpv tə si: Saŋa kuyaku kühəesuyu ké, pə fei si n̄ səɣəl nyá kühəntuyu ke mpv.

¹¹ Ama kətəntu na cə-we si: Wei i waasa-m tə iní i heelina-m si má kelí ma kühəntuyu na má tə.

¹² M̄p̄ógó Yuta nyáma cə kətəntu si: Aweɣe pəntu na í heela-ŋ si n̄ kelí nyá kühəntuyu na n̄ tə?

¹³ Ama wei pə waawa tə i ta nyi Yesu. Pə taɣa pulb, ílé i ka saala samaa wei i suwa təna tə i faa.

¹⁴ Pəle pə waali Yesu ná apalb inəxi Isə təsele taa na í heeli-i si: Nyəni, pəneŋte pə waa-ŋ isəntə tə, taa tasa isayatu lapv tətə. Pécə pə taa kəə na ŋku kule kv kəla mpv tə kv maɣana-ŋ.

¹⁵ Tənaɣa apalb iní i polaa na í heeli Yuta nyáma si: Yesu waasəna-m. ¹⁶ Pə təə ké Yuta nyáma sɔv Yesu ké konyəŋ tuyu ke i lapv m̄p̄ógó kuyaku kühəesuyu wule tə pə təə. ¹⁷ Mp̄v pə yelina na Yesu yəɣəti si: Ma Caa ná təŋa təmlə lapv ke tam ké. Pə təə ké ma tətə ma təŋna lapv.

¹⁸ Təm tənə tə maɣamaɣa tə təə Yuta nyáma mv səɣəna ke teu si pə ləsəxi Yesu weesuyu. Si pə taɣa kuyaku kühəesuyu tike ke i wakəlaa, pə kpənna isəna i keesa i ti na Isə na í yaa-i i maɣamaɣa i Caa tə pə təə tətə.

Isə Pəɣaɣa pəsuyu ke yəlaa təə

¹⁹ M̄p̄ógó Yesu təma-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəxi. Pəɣaɣa ma ma kaa lu natəli na má la. Ama nti ma Caa təŋa lapv na má naaki tə ntəyi ma təŋəxi. Ma Caa laki pə təna mpi tə, Pəɣaɣa ma ma laki-wi tətəɣə. ²⁰ Pə taɣa pulb, ma Caa səəla-m ké, na í hólí-m pə təna mpi i laki tə. I ká hólí-m təma səsəəna nna a kəla anə tə si má la, na pu la-meyə ha. ²¹ Isu ma Caa feesiyi sətəa na í mənna-weɣe weesuyu nyáma heku tə, mpv iní tətəɣə Pəɣaɣa má ma tuyi weesuyu ke mpa ma nəkəa tə. ²² Təle tə paasi ma Caa u huəkəna nəɣəlv. Ama i tu huəle tənəɣa Pəɣaɣa ma ma niŋ taa. ²³ Iləna pə təna pa se-m isu pa seekuyu ma Caa tə. Yəlv í ta se Pəɣaɣa ma, i kaa pəsi na í se ma Caa wei i tila-m tə.

²⁴ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəxi, ye wei i nu ma təm na í te i taa na wei i tila-m tə, i təma weesuyu ŋku ku təŋ təɣə hikuɣu, pa kaa huəna-i. Ama i təma weesuyu tə ke pəsuyu ké. ²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi, pə wee pu kəə, halí pə tu təma kəntə te. Sətəa ká nu Isə Pəɣaɣa má ma nəɣə, mpa paa nu-ke tə, paa fe na pá kəlvəna pa isə. ²⁶ Isu Tacaə Isə wəna weesuyu ke i taa tə, mpv tətəɣə i yelaa si Pəɣaɣa ma má wəna weesuyu ke ma taa. ²⁷ Ma ké Yəlv Pəɣaɣa təɣə i ha-m mpaav si má huəna yəlaa ke təm. ²⁸ Ilə pə taa la-meyə ha. Mpi tə pu kəə na pa təna mpa pa we pəlaaŋ taa tə pá nu ma nəɣə, ²⁹ na pá lu i taa. Mpa pa lapa kəpəntu tə paa fe si pá wee tam təə. Mpa pəle pa lapa isayatu tə, paa fe si pá huəna-we na pá tu-weɣe saləka.

Mpi pə hóləyi Yesu tampana tə

³⁰ Maa pəsəxi na má lu tələxi ma maɣamaɣa. Ama isu Isə keesəxi-m tə, m̄p̄ógó ma huəkəna, na ma huəle tewa. Mpi tə, pə taɣa ma maɣamaɣa ma luɣu nyəntu ke ma pəkəxi lapv. Ama wei i tila-m tə i luɣu nyəntu ké. ³¹ Ye ma yəɣətəyi ma ti təm, nəɣəlv kaa sa tampana wəna maa hólí tə. ³² Ama nəɣəlv wəna na ílé i hóləyi si ma ké tampana tv. Na ma nyəmá si nti i yəɣətəyi ma təə tə tə we tampana. ³³ Halí mə maɣamaɣa i tila mə tillaa ke Yohaani kin na ílé i huəla-meyə tampana. ³⁴ Ye ma, pə taɣa isu ma nyilaa si yəlv nəɣəlv i hólí ma tampana. Ama si pə sənə-me na pə ya mə nyuytə təə ké ma yəɣətəyi mpv. ³⁵ Yohaani naa we ké isu fətəla wei i

muyi na pə naaki tɔ. I tisaa na í yɔɔləna fətəla inɪ ɪ nav ke pəcɔ. ³⁶ Ama ma wena mpi pə hólóyí ma tampana na pə kəli tə təna nti Yohaani yɔyɔta ma tɔɔ tɔ. Təma nna inɪ ma Caa hula-m si má la na ma tɔhna a lapu ke isəntɔ tɔ, anɪ a hólóyənə ma tampana si ma Caa tilina-m. ³⁷ Ma Caa wei ɪ tila-m tɔ ɪ hólóyí ma tampana tɔtɔ. Mɛ í ta nu ɪ nɔyɔ ke paa tɔm kulum. Pécó í ta loosi ɪ isəntaa ké paa tɔm kulum tɔtɔ. ³⁸ Pəyele u saɲ ɪ tɔm muyu si tɔ caya mə taa ké paa pəcɔ. Ilɛ ɪ tɛɲ mə taa na wei lso tilaa tɔ, pə tɔɔ ké pə wɛ mpu. ³⁹ ɪ pɛɛkəyɪ lso tɔm takəlasɪ taa tɔcututu, na í tɛɛləyɪ si pə taa ké í ká hikina weesuyu ŋku ku tɛɲ tɔ. Anɪ tá takəlasɪ kulomasɪ nsi si yɔyɔtəyənə ma tɔm. ⁴⁰ Pə na pə mpu tɔ, u saɲ si í kɔɔ ma kin na í hiki weesuyu kɔpəŋku.

⁴¹ Pə taya yəlaa isantɛ ke ma pɛɛkəyɪ. ⁴² Ama ma nyəma-mɛ, ma nyəma si u caa lso. ⁴³ Ma Caa kɔntɛ ke ma kɔma na mu saɲ ma muyu. Ama ye nɔyɔlɔ ná lu yem na í kɔɔ, í mu ílɛ təkpa. ⁴⁴ Mɛ mə sɔɔla mə təma isantɛ ké, u pɛɛkəyɪ lso wei ɪ tike nté lso tɔ ɪ nyəntɛ. Ilɛ isənaya í ká la na í mu ma tɔm. ⁴⁵ ɪ taa huɔ si ma polo má kuli mə waalɪ ké lso isəntaa. Ama Moisi wei í tɛɛləyɪ tɔ inɪ ɪ ká kulina mə waalɪ. ⁴⁶ Ye í ka mowa Moisi tɔm na tampam, isəntɔ tɔ í ka mu ma nyəntɔ tɔtɔ. Pə taya pulɔ, ma tɔm ke ílɛ ɪ ŋmaawa. ⁴⁷ ɪ ta tisi na í mu nti Moisi ŋmaawa tɔ, ilɛ isənaya í ká tisi na í tona ma tɔm nti ma heeliyɪ-mɛ tɔ.

6

Samaa iyisi kakpasɪ (5000) caləsvyɔ (Matiyee 14:13-21; Maləki 6:30-44; Luku 9:10-17)

¹ Pəle pə waalɪ ké Yesu tayana Kalilee tɛɲku waalɪ ké tɛsvyɔ. (Lɛlaa yaa si Tipeliyatɪ tɛɲku). ² Na yəlaa samaa hu ɪ waalɪ. Pə taya pulɔ tɔɔ, pa ná piti təma nna ɪ waakayana kɔtɔntɔnaa tɔ. ³ Mpróyú Yesu na ɪ ifalaa pa kpa puyɔ tɔɔ na pá caya təna. ⁴ Na Yuta nyəma acima wena pa yaa si Tɛɛv acima tɔ a wɔsaa. ⁵ Mpróyú Yesu nyəna ɪ taa na ɪ waalɪ na í ná si samaa sɔsɔ tɔhna ɪ kin ke kɔntɛ. Tənaya ɪ pəɔsa Filipu si: Leyɛ tu ya kɔtəyɔv na tɔ cɛla samaa inɛ inɪ na ɪ tənə í tɔyɔ? ⁶ Yesu yɔyɔta mpu si í nu nti Filipu ká cɔ tɔ. Tɔfɔ ɪ maɲamaya ɪ tɛma isənə ɪ ká la tɔyɔ nyəm.

⁷ Mpróyú Filipu cɔwa Yesu si: Paa liyitee nyəyətɔ ŋmɔnuyɔ (200) maɲamaya ke tɔ yapa kɔtəyɔv, ku haɲna yəlaa pane pa tiili?

⁸ Ilɛna Yesu ifalaa taa nɔyɔlɔ wei pa yaa si Antəlu na í ké Siməɲ Piyɛɛ neu tɔ í cɔ-ɪ si: ⁹ Iwaasələ natəlɛ tɔ wɛ cənɛ na tɔ təkə potopotonaa ke kakpasɪ na tiina ke naale. Ama pəle pu la-weyɛ samaa tuutuuma inɛ?

¹⁰ Tənaya Yesu tɔma si: ɪ heeli pa tənə si pá caya atɛ. (Pə pamna nyutu ka pə atɛyɛ tənaya sɔsɔm, ilɛna pá caya.) Pa taa apalaa nyɔɔɲ tala isu iyisi kakpasɪ (5000). ¹¹ Tənaya Yesu kpaɲa potopotonaa mpe na í sɛɛ lso ké í na təmle ke pa tɔɔ, ilɛna í tala mpa pa caya tɔ. Na í tala-weyɛ tiina ke mpu tɔtɔ, na paa wei í haya. ¹² Waatv wei pa haya tɔ, ɪ tɔma ɪ ifalaa si: ɪ tɔɔsi potopotonaa hɔyɔləɲ wei ɪ kaasaa tɔ, na pulɔpu í taa le.

¹³ Ilɛna ɪ ifalaa tɔɔsi hɔyɔləɲ inɪ, na pə su təkəɲ naanɔwa na naale. Potopotonaa kakpasɪ inɪ ɪ kpisina mpróyú waatv wei pa tɛma tɔyɔv tɔ.

¹⁴ Waatv wei yəlaa ná Yesu piti təmle ŋtɛ tɔ, pa tɔma si: Tampana Yulɔ inɛ inəyələ lso kuyɔyɔtɔtɔ tɛləsɔlɔ wei ɪ tɔm paa yɔyɔtaa si ɪ ká kɔɔ antulinya taa tɔ.

¹⁵ Yesu nyəma si pa sɔɔlɔ puwa si paa kpa-ɪ wulav na tɔɲ ke tənɛ inəyɪ kpaɲaa. Ilɛna í ŋmɛli təkɛv na í kpa pɔɔɲ tɔɔ ké ɪ tike.

*Yesu tǎntε ke lǔm tǎo
(Matiyee 14:22-33; Malǎkǐ 6:45-52)*

16 Pǎ kǎma na pǎ taani, ilena ı ifalaa tii lǔm nǎyo, 17 na pǎ kpa kpuibvu taa sı pa tesǎyi Kapǎnahum. Halı pǎ canj pǎ yu Yesu ta kǎnta pa kinj. 18 Mǎpǔgǔ heelim sǎsǎm mapa na pǎ lanjǎyi tenju lǔm ke sǎsǎm. 19 Yesu ifalaa tǎma lǔm taa isu kilomεεtǎlǎnaa kakpası yaa naatoso, ilε pa na Yesu kele na ı tǎnj lǔm tǎo na ı kǎjna pa tǎo tǎo. Tǎnaya sǎyǎntu kpa-wε. 20 Ama Yesu heela-wε sı: Sǎyǎntu ı taa la-me, maya.

21 Yesu ifalaa luju lapa na pǎ kpaɣa Yesu ke kpuibvu taa. Tete isu sanj tǎ, pa tǎma tate ke timpi pa pukaya tǎ.

Samaa pǎekǎyi Yesu

22 Kǎ fema ilena samaa wei pǎ yela tenju waalı tǎ, ı nǎ sı kpuibvu kulmbuɣu ka kaasǎna tǎna. Pǎcǎ pa nyǎmǎ sı Yesu na ı ifalaa pa ta kaa kpuibvu. Ama pǎle pa tike pa tǎna. 23 Paa na mpǔ kpuilǎnj lǎlǎnj wei ı luna Tipeliyati tǎ ı kǎma, na ı ta hatǎlǎna timpi Tacaα ka sεε Iǎo kǎ ı na tǎmlε na pǎcǎ pǎ tǎyo potopotonaα tǎ. 24 Samaa unı ı nawa sı Yesu na ı ifalaa pa taa nǎyǎlv feı tǎna, ilena pǎ kpa kpuilǎnj unı ı taa na pǎ tεε Kapǎnahum ke Yesu pǎekuyǔ.

Kutǎyǎnj ŋku kv haakı weesuyu tǎ

25 Samaa kǎma na pǎ na-ı tenju waalı ilena pǎ pǎcǎsı-ı sı: Tacaα, pǎlee kǎ n kǎma cǎnε?

26 Tǎnaya Yesu cǎwa samaa sı: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cεsǎyi, pǎ taya isu ı nǎ ma piti tǎma tǎyo ı pǎekǎyi-m. Ama ı tǎyo potopotonaα na ı haɣa tǎyo. 27 ı taa nǎkǎ na ı kana kutǎyǎnj ŋku kv tenj tǎyo pǎekuyǔ. Ama ı lv ŋku kv we tam na kv kǎjna weesuyu ŋku kv tenj tǎ kv tǎo. Yulu Pǎyaya mǎ maa hana-meɣε kutǎyǎnj ŋku. Pǎ taya pǔlv, Tacaα Iǎo tǎma-m ı tǎnj cacaaɣaya tǎyǔ.

28 Mǎpǔgǔ samaa pǎsa Yesu sı: Pǎpǎye tu la na pǎcǎ tǎ la tǎma nna Iǎo caakı tǎ?

29 Ilena Yesu cǎ samaa sı: Tǎmlε nte Iǎo caα sı ı lapı-ı tǎyǎle sı ı mu ı tillu tǎm.

30 Mǎpǔgǔ samaa pǎsa Yesu tǎtǎ sı: Ilε n kaa la piti tǎmlε natǎlı na tǎ nǎ na pǎcǎ tǎ mu nyǎ tǎm? Tǎv, tǎmlε nteye n ka la? 31 Ta caanaα caanaα tǎyǎna manna ke wulaya fetv taa, isu pa ŋmaav Iǎo Tǎm taa tǎ sı: ı tisa ısǎtaα kutǎyǎnj na ı cela-wε na pǎ tǎyo.

32 Mǎpǔgǔ Yesu cǎ samaa sı: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cεsǎyi, mpi Moisi cela-me tǎ pǎ ta ke ısǎtaα kutǎyǎnj ke tǎna. Ama pǎnente ısǎtaα kutǎyǎnj mayamaya ke ma Caa celǎyi-me. 33 Na kutǎyǎnj ŋku Iǎo celǎyi-me tǎyǎle ŋku kv luna ısǎtaα na kv tii na kv haakı yǎlaα tǎnaya weesuyu tǎ.

34 Tǎnaya samaa cǎ Yesu sı: Tacaα, haakı-tuyv kutǎyǎnj ŋkuyv tam.

35 Ilena Yesu cǎ samaa unı sı: Ma mayamaya kele kutǎyǎnj ŋku kv haakı weesuyu tǎ. Ye wei ı kǎma ma kinj nyǎyǎsı kaa kpa pǔntv paa pǎcǎ. Pǎyele wei ı mu ma tǎm tǎ, lvkǎtv kaa kpa pǔntv tǎtǎ. 36 Ama ma tǎma-meɣε-tǎyi heeluyv sı ı na-m, pǎcǎ ı tǎ mu ma tǎm. 37 Pa tǎna mpa ma Caa haα-m tǎ, pa kǎnj ma kinj kǎ. Ma kaa tǎyǎnj wei ı kǎnj ma kinj tǎ. 38 Pǎ taya pǔlv, ma tiina ısǎ kǎ sı ma lakı wei ı tila-m tǎ ı luju nyǎntv, pǎ taya ma mayamaya ma nyǎntv. 39 Wei ı tila-m tǎ ı luju nyǎntv ntε sı mǎ taa yele na mpa ı cela-m tǎ pa taa nǎyǎlv le. Ama sı mǎ kvsı pa tǎnaya sǎtaα taa kǎ kvayko kantǎkaya nyǎnjkv wule kǎ. 40 Ma Caa luju nyǎntv ntε sı mpa mpa pa nǎ Pǎyaya mǎ na pǎ mu ma tǎm tǎ, pǔntǎnaα ı hiki weesuyu ŋku kv tenj tǎ, na maa feesi-wεɣε kantǎkaya kvayko wule.

41 Isu Yesu yoxotuyu mpv si inaxale kutoxu nku ku tiina isotaa to, sese pa ta maya Yuta nyoma nte. 42 Tanaya pa toma si: Isu Yosεεfu payalu Yesu kele? Ta nyoma i caa na i too meε. Iε ntiyi i yoxotuyi si inu i tiina isotaa?

43 Mpxoyu Yesu co Yuta nyoma si: I taa miitina-m mpv. 44 Tacaα wei i tila-m to i yaa wei, puntu tike kohna ma kin, na maa feesi-i kantakaya kuyaku wule. 45 Iso kuyoxotutu telaselaα nmaa tom tane si: Yelaα tona ka weε Iso kusεyεsaa. Pa toε kε yelaα tona mpa pa nukona Tacaα Iso na pa mu i kusεyεsatu to, pa koj ma kin. 46 Iε pa taya isu naxulu tema Tacaα Iso kε nav se. Ye pa taya wei i luna Iso kin to inu i nana-i. 47 Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesaxi, wei i mu ma tom, puntu tema weesuyu nku ku tej toxo hikuyu kε. 48 Mayale kutoxu nku ku haaki weesuyu to. 49 Mα caanaα caanaα toxona manna ke wulaya tetu taa, paxele pa sapa. 50 Ama kutoxu nku ku luna isotaa to, nkuyu yulu i toxaa i kaa si. 51 Mayale kutoxu nku ku tiina isotaa na ku haa weesuyu to. Ye wei i toxo kutoxu nku, puntu ka weε tam kε, u tasaxi sapa. Kutoxu nku maa ha toxole ma mayamaya ma tonyu nantu. Ma haaki-yoyi si yelaα tona i hiki weesuyu.

52 Tanaya Yuta nyoma suv toε kε ham na isole kusεemle ke pa taa pa tike si: Isanaya inu i ka kraya i mayamaya i tonyu nantu na i ha-tu si to toxo?

53 Mpxoyu Yesu cowa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesaxi, ye i ta toxo Yulu Paxaya ma ma tonyu nantu, na i ta nyoo ma calam, i kaa hiki weesuyu ke ma mayamaya. 54 Ye wei i toku ma tonyu nantu na i nyooki ma calam, puntu tema weesuyu nku ku tej toxo hikuyu kε, na maa feesi-i setaa taa kε kantakaya kuyaku wule. 55 Pa taya pulv, ma tonyu nantu ke kutoxu kupanjkε kε, na ma calam ke konyonyoom kupam toto. 56 Ye wei i toxo ma tonyu nantu, na i nyoo ma calam, na na puntu tu weε tema taa kε. 57 Tacaα Iso wei i tila-m to, i wena i weesuyu, na i toε kε ma wena ma weesuyu toto. Pa toε kε wei i toxo-m, puntu weena weesuyu ke ma toε toto. 58 Tou, kutoxu nku ku luna iso toxole. Ku ta ke nku mα caanaα caanaα ka toxaa na kayana pa fei to. Ama ye wei i toku kutoxu kune, puntu ka weena i weesuyu ke tam.

59 Kapannahum ke Yesu seyεsα tom toneyε Yuta nyoma takotile taa.

Tom nti ta haaki weesuyu to

60 Waatu wei Yesu ifalaa nu tom tane to, pa taa payale toma si: Tom tane ta kala kate. Awe na pasaxi ta nuv?

61 Yesu nawa si tom tane to ta maya i falaa, lena i to-we si: Isu tom tane ta kala-mexele yaa? 62 Na i ka koo na i na Yulu Paxaya ma na ma kraα timpi maa weε to, iε isanaxale i ka la? 63 Iso Feesuyu haakona weesuyu, yulu tonyu kune kule ku waasaxi pulv. Tom nti ma heela-me isento toxole Feesuyu nyantu, na nti inu ta haakona weesuyu. 64 Paa na mpv, ma taa lēlaα u tuxona-ti. (Pa taya pulv, hatoo kancaalaya Yesu ka nyoma mpa pa kaa toku i tom to. Hali i nyoma wei i ka lapu-i kolamto to.)

65 Yesu sosa lenti si: Pa mayamaya pa toε kε maa heela-me si: Naxulu kaa pasi na i koo ma calo, na pa ta kena si Iso hana-i pa mpaav.

66 Pa krayav kuyanjkε toxo Yesu ifalaa taa lēlaα yela-i, pa ta tasa-i tonyu.

67 Mpxoyu Yesu pōsa pa naanowa na naale wei i kaasaa to si: Na me se, mu tee ma nyaxkv?

68 Tanaya Simox Piyεε cowa Yesu si: Tacaα, awe kin ke tu polo? Nyā tom pee haakona weesuyu nku ku tej to iε. 69 Na paxente ta mowa na toε te ta taa si n kε Yulu Nanjtu inu, na n luna Iso kin.

⁷⁰ Ilena Yesu naa tɔ ɪ falaa si: Mə naanɔwa na naale ine pə taɣa má ləsəna-me? Pə́cɔ́ mə taa lelv ná kɛ ɪlɔɣu.

⁷¹ Simɔŋ Isəkaleeu pəyalv Yutaasi tɔm ke Yesu yɔɣotaɣa mpv. Paa na ɪ kɛ pa naanɔwa na naale taa lelv tɔ, kɔlvɔm unɪ ɪ kɔmna na ɪ lapɪ-ɪ kɔlvɔmɔ.

7

Yesu na ɪ newaa pa tɔm

¹ Pəle pə waalɪ Yesu cɔkaya Kalilee tetv taa. ɪ luɣu feɪ Yuta tetv taa kɛ cɔv. Pə taɣa pvlv tɔv, Yuta nyɔma pɛkaya ɪ kɔv. ² Yuta nyɔma acima wena pa yaa si coka acima tɔ a wɔsaa. ³ Ilena ɪ newaa tɔm-ɪ si: Kuli cəne na ɪ polo Yuta na nyá ɪfalaa na tɔma nna n laki tɔ tɔtɔ. ⁴ Ye yvlv caa si pá nyɔm-ɪ u ɪ ɲmesəɣɪ ɪ tɔma. Ye n laki tɔma anəɣɪ mpv ɪle, yele na yɔlaa tɔna nyɪ-ɲ mee.

(⁵ Pə taɣa pvlv, Yesu newaa maɣamaɣa ná tá mv ɪ tɔm tɔtɔ.) ⁶ Ḿpɔ́ɣú Yesu cɔ-we si: Pə ta maɣata-m na pə́cɔ́. Ama ye me, paa pəlee pə maɣa-meɣe. ⁷ Pə taɣa pvlv, antulɪnya nyɔma taa kaa kpaana-me. Ama pa taa kpaana má. Mpi tɔ, ma hólɔɣɪ si pa kɔlapvɔtɔ feɪ teu. ⁸ Mv kpa tɔnaɣa acima. Ye ma, ma kaa polo. Pə taɣa pvlv, pə ta maɣata má.

⁹ Yesu tɔma-weɣe heeluyv ke mpv ɪlena unɪ ɪ saalɪ Kalilee.

Yesu ke coka acima taa

¹⁰ Yesu newaa kɔma na pá kpa acima tɔɣv, ɪlena Yesu maɣamaɣa polo. Ama ɪ ta yele si nɔɣvlv ɪ nyɪ, ɪ pola ɲmelav kɛ. ¹¹ Yuta nyɔma pɛkaya-ɪ acima wee taa, na pá tɔŋna tɔmaɣa pɔɔsvv si: ɪle leyɛ ɪ wee?

¹² Halɪ samaa welɔtaɣa Yesu tɔm ke pa taa pa tike ke sɔsɔm. Lɛlaa si: Yvlv kupav kɛ. Lɛlaa si: Aaɪ, ɪ kɛ yvlvɔsvlv kɛ. ¹³ Paa na mpv Yuta nyɔma sɔɣvntv tɔv nɔɣvlv taa yɔɣotəɣɪ tɔfoo.

¹⁴ Pə kɔma na acima haɣa hekv, ɪlena Yesu polo na ɪ svv Isɔ tɔsele taa na ɪ seɣesəɣɪ. ¹⁵ Ḿpɔ́ɣú pə lapa Yuta nyɔma ke piti, na pá tɔŋ si: Isənaɣa pə lapa na ɪ nyɪ pə tɔnaɣa mpv pə́cɔ́ ɪ ta la ceu?

¹⁶ Tɔnaɣa Yesu cɔ-we si: Nti ma seɣesəɣɪ ɪsəntɔ tɔ, ma ta lu-təɣɪ kɔlvuru. Ama wei ɪ tila-m tɔ unɪ ɪ hóləna-m-tɪ. ¹⁷ Ye wei ɪ sɔla Isɔ luɣu nyəntv tɔŋvɣv, pɔntv tike ka nyəna si ma kɔseɣesətv luna Isɔ kɪŋ yaa ma maɣamaɣa ma kanɣante ke ma lakəna. ¹⁸ Wei ɪ lakəna ɪ kanɣante tɔ, ɪ maɣamaɣa ɪ sam ke ɪ pɛkəɣɪ. Ama wei ɪ pɛkəɣɪ ɪ tillu sam, pɔntv nté tampana tv, pəpɔtv feɪ ɪ kɪŋ. ¹⁹ Ntɔŋ Moisi hula-meɣe Isɔ seɣv kɔsəsvtv tɔna na? Pə́cɔ́ paa mə taa kɔlvɔm u tɔŋəɣɪ-tɪ. Aŋha, na ɪ caa ɪ kv-m suwe?

²⁰ Ḿpɔ́ɣú samaa cɔwa Yesu si: N nyəna alɔɣaa ke? Awe caa ɪ kv-ɲ?

²¹ Tɔnaɣa Yesu cɔwa si: Pə taɣa pvlv, wule tɔlɪ ma lapa tɔmle sɔsɔle natɔlɪ na piti kpa mə tɔna. ²² Moisi ná tu-meɣe pɛlvɣv, (pəyele pə ta tv kɛv Moisi kɪŋ ke pə luna. Ama hatɔv mə caanaa caanaa kɪŋ kɛ,) na paa kɔvav kɔheesvɣv wule ɪ pɛlvɣɪ pəɣaɣa kɛ. ²³ Ye ɪ pɛlvɣɪ pəɣaɣa ke kɔheesvɣv wule si pə taa kɔv na ɪ yɔkɪ Moisi kɔsəsvtv. Pepe tɔv kɛ má waa yvlv pilimile tɔcu ke kɔheesvɣv wule na mv mv-m na pááná? ²⁴ ɪ taa nyənvəɣɪ tɔv tike. Ama ɪ tɔŋəɣɪ tampana na pə́cɔ́ ɪ yɔɣotəɣɪ.

Yɔlaa laki Yesu na piti

²⁵ Yosalem nyɔma napəlɪ pa yɔɣotaɣa si: Pə taɣa wei pa pɛkaya si pa kɔvɪ tɔɣle? ²⁶ ɪ nyəni ɪlé ɪ mɔlaa na ɪ yɔɣotəɣəna-we na u nyavɲna pvlv, na pá suma. Isu tá sɔsaa mpe pa tɔŋ pa taa si ɪ kɛ Mesii kele yaa? ²⁷ Tə nyɔmá si waatv wei

Mesii ká koo tó, nɔyɔlɔ u nyɔɔj i tɛ. Tɔfɔ ye pɛ kaasa unɛ ilɛ, tɔ nyɔmá ilé i tɔlule mɛɛ.

²⁸ Yesu tɔɔna sɛɛsɛyɔu kɛ ɔ́pɔ́yú Isɔ tɔsɛɛlɛ taa, ilɛna í pɔɔsi-wɛ na nɔyɔ sɔsaya si: Mɛ si í nyɔma-m, na í nyɔmá ma tɔlule yaa? Aaɪ, ma ta koo ma maɔamaɔa ma kɔntɛ se. Ama wei i tila-m tɔ i wɛɛ na i kɛ tampana tu. Ilɛ mɔ ta nyɔm-i. ²⁹ Ama ma, ma nyɔma-i, pɛ taɔa pɔlɔ tɔɔ, i kin kɛ ma luna, na unɪ i tilina-m.

³⁰ Yɔlaa luyɔ lapa si pá kpa-i, ilɛ nɔyɔlɔ ta tu nin kɛ i tɔɔ, i wɔlɛ ta tata tɔ pɛ tɔɔ.

³¹ Paa na mpɔ samaa unɪ i taa paɔalɛ mu Yesu tɔm na pá tɛ pa taa. Halɔna pá tɔɔ si: Mesii i kɔma i ká la piti tɔma na a kɔli unɛ i nyɔna na?

Pa tila filisinaa si pá kpa Yesu

³² Pɛ kɔma na Falisanaa nu nti samaa miitiyi Yesu tɔɔ tɔ, ilɛna pá na kɔtɔlaa sɔsaa pá tili filisinaa si pá polo pá kpa-i. ³³ Tɔnaɔa Yesu tɔma si: Pɛ kaasa-m wɛɛ naalɛɛ mɛ hɛkɔ kɛ, ilɛna má mɔli wei i ka tila-m tɔ i kin. ³⁴ I ká pɛɛki-m í kaa na-m. Pɛ taɔa pɔlɔ, í kaa pɛsi na í koo timpi maa wɛɛ tɔ.

³⁵ Tɔnaɔa Yuta nyɔma pɔɔsa tɔma si: Leyɛ Yesu ká polo na tɔ kaa na-i? I ká polo Yuta nyɔma mpa pa yawa na pá polo tuu Kɔlɛɛki aalɛɛ taa tɔ pa kin na í paasɔna Kɔlɛɛki nyɔma yaa isɔna? ³⁶ Ye pɛ taɔa mpɔ, ntiyiilɛ i yɔɔtɔyi mpɔ si: Tu pɛɛki-i tɔ kaa na-i? Tɔ kaa pɛsi na tɔ polo timpi i ka wɛɛ tɔ?

Weesuyɔ lɔm pusi tɔm

³⁷ Acima kɔyaku kantɔkaya nyɔɔku ŋku kɔ kɛ kɔyaku sɔsɔɔ tɔ kɔ wɔlɛ, Yesu sɔɔa isɔ na í kpaali si: Ye lukɔtɔ í wɛna wei, pɔntu í koo ma kin na í nyɔɔ. ³⁸ Wei í mu ma tɔm weesuyɔ lɔm pusi ká lukɔna i taa na pɛ kpen, isɔ pa yɔɔtɔyɔ Isɔ Tɔm taa tɔ.

³⁹ (Mpa pa mu Yesu paa koo pá hiki Isɔ Feesuyɔ ŋku tɔ, kɔ tɔm kɛ i yɔɔtɔaɔa. Mpi tɔ, waatɔ unɪ Isɔ Feesuyɔ taa kɔnta. Pɛ taɔa pɔlɔ, Yesu taa sɔvta i teeli taa tɔ pɛ tɔɔ).

Samaa faɔan kɛ pa taa pa tike kɛ Yesu tɔɔ

⁴⁰ Samaa unɪ i taa yɔlaa nu mpɔ, ilɛna pá tɔ si: Inɔyɔlɛ Isɔ kɔyɔtɔtɔ telɔsɔlɔ wei tɔ.

⁴¹ Mɔpɔyú lɛlaa si: Mesii kɛ. Na lɛlaa náá tɔɔ si: Kalilee kɛ Mesii ká luna? ⁴² Isɔ Tɔm takɔlasɪ taa wɛɛ si: Mesii ka wɛɛ Tafiiiti lɔlɔyɔ taa tu kɛ. Pɛtɔlɛhem timpi Tafiiiti ka wɛɛ tɔyɔ i ká luna.

⁴³ Mɔpɔyú samaa faɔa Yesu tɔɔ. ⁴⁴ Pa taa lɛlaa luyɔ lapa si pá kpa Yesu. Ama nɔyɔlɔ ta tu nin kɛ i tɔɔ.

Falisanaa sɔsaa lanɔkpusɔɔ

⁴⁵ Mɔpɔyú filisinaa mɔla kɔtɔlaa sɔsaa na Falisanaa pa kin na pɛlɛ pá pɔɔsi-wɛ si: Pepe tɔɔ kɛ í tá kɔna-i?

⁴⁶ Tɔnaɔa filisinaa cɔwa si: Tuu tɔ yɔlɔ nɔyɔlɔ i ta yɔɔtɔta isɔ unɪ. ⁴⁷ Mɔpɔyú Falisanaa pɔɔsa-wɛ si: I kpenna-mɛ na í puɔyusi tɔtɔɔ? ⁴⁸ Wulɛɛ í keesa tá sɔsaa yaa Falisanaa taa nɔyɔlɔ na pɔntu tɔɔɔyi-i? ⁴⁹ Samaa wei i ta nyɪ Moisi kusɔsuto kɛ mpɔ tɔ, sɔntɔ nyɔma kɛ.

⁵⁰ Falisanaa taa lɛlɔ wei pa yaa si Nikotem na í ka pola Yesu kin kɛ ahoɔ tɔ, ilé i tɔma-wɛ si: ⁵¹ Anɪ i nyɔmá si, ta kulapɔtu taa pɛ fɛi si tɔ kɔ yɔlɔ tɔm kɛ mpɔ, na tɔ tá caya na tɔ nu pɛ tɔna na tɔ cɛkɔna mpi i wakɔlaa tɔ.

⁵² Mɔpɔyú Falisanaa cɔwa Nikotem si: Sɛsɛ Kalilee nyɔma mpeɛɛlɛ na nyɔaɔa? Wiili Isɔ Tɔm taa na nɪ ná, tuu tɔ Isɔ kɔyɔtɔtɔ telɔsɔlɔ nɔyɔlɔ ta tenta liu na Kalilee se.

[⁵³ Pæle pæ waali ké pa yawa na paa wei í mæli í tæyaya.

8

Alv wasanjalí tøm

¹ Mþóýú Yesu ná kpa Olifinaa puyú. ² Tey fema ilena í kulí løj ke tanaj teé na í mæli Isó tæsele taa na samaa tæna koo í kin. Ilena í caya na í seýeseyi-we. ³ Tænaya Isó Tøm seýeselaa na Falisanaa pa kæn-aí alv nøjólw wei pa kpælaa na í lakí wasanjalætú. Mþóýú pa sêhsa-í samaa heku taa. ⁴ Ilena pá tó Yesu sí: Tacaá, tæ kpæla alv iné iní na í lakí wasanjalætú. ⁵ Moisi ýogóta í kusæsutú taa sí, alv í lapa mpú pæ taka, tæ yaga-í pæe na tæ kv-í. Nyá ná we?

⁶ Pa nyæpa Yesu ke tøm ke konyærv ke mþóýú sí pá híki timpí paa twna-í taali tó. Ama Yesu lunaa na í nmaana mpæle ke ate. ⁷ Pa tøjna-í pæssuyú ilena í kulí na í tó-we sí: Mæ taa wei í nyómá sí tuu tó í ta lata isayatu, púntú í caali-í pæle løjúv.

⁸ Ilena Yesu tasa lunuyú na í nmaa ate. ⁹ Waatu wei pa nu tøm tæne ilena, pá svú løjólw ke kulóm kulóm. Pæ kraçav sásaa na pæ polo piya tó. Halí pæ koo pæ yele Yesu tike na alv iní, na í sêja tænaya tam. ¹⁰ Yesu kóma na í kulí ilena í tøm-í sí: Alv nyá, nyá yølaa mpe pa wele? Ntøj nøjólw ta la-ñ puló? ¹¹ Ilena alv cò sí: Nn Tacaá. Yesu cò-í sí: Tæe, ma tótó ma kaa ýogóti sí pá la-ñ puló. Ama taa tasa isayatu ké.]

Yesu ké antulinya kókó

¹² Mþóýú Yesu mæla í seýesuyú taa sí: Ma wee ké isu kókó nka ka naa yølaa tó. Ye wei í tøjyí-m, kókó nka ka køjna weesuyú tó kaa naa-í na í tøj. Í kaa felí sækretuyú taa ké nøjólw ke paa pæcò tæta.

¹³ Tænaya Falisanaa tóma-í sí: Isu n keesuyúv nyá tí tøm ke mpú tó, pæ feina nyuv se.

¹⁴ Mþóýú Yesu cò-we sí: Paa ma keeseyi ma tí tøm, tæ we tampana tøjó. Pæ taya puló, ma nyómá timpí ma lunaá tó, pæcò ma nyómá timpí ma puki tó. Ama mæ ta nyí ma tøjule, pæyele í ta nyí ma tæpote. ¹⁵ Mæ huuki yólwhúle ke yem ké. Ama ma ilé maa huuki nøjólw tøm ke ma taa. ¹⁶ Ilé paa ma tu huúwa, tampana tøjó ké. Pæ taya puló, ma fei ma tike tó se: Ama má na ma Caa wei í tila-m tøjó. ¹⁷ Pa nmaawa mæ kusæsutú takélasí taa sí: Ye yølaa naale læsa aseeta kulóm, pa aseeta iní í we tampana. ¹⁸ Ma, ma ýogótayi ma tí tøm na ma Caa wei í tila-m tó, ilé í ýogótayi ma tøm ke mpú tótó.

¹⁹ Mþóýú Falisanaa pæssa Yesu sí: Leye nyá Caa iní í we?

Tænaya Yesu cò Falisanaa sí: Í ta nyí má, pæyele í ta nyí ma Caa. Ye í ka nyóma-m, í ka nyómá ma Caa tótó.

²⁰ Yesu ýogóta tøm tæneye í seýesuyú taa ké Isó tæsele taa ké kucøj tøjule coló. Na nøjólw ta kpa-í, í wólw ta tata tó pæ tó.

Yesu tæpote

²¹ Mþóýú Yesu tasa-weye heeluyú sí: Ma teeki na í ká pæeki-m. Ama í ká sí mæ isayatu taa. Mpi tó, í kaa pæsi na í polo timpí ma puki tó.

²² Tænaya Yuta nyóma tóma sí: Í ká kv í tí, yaa isenayale í tøj sí tá kaa pæsi na tó polo timpí í puki tó?

²³ Mþóýú Yesu tóma Yuta nyóma sí: Mæ ké ate nyóma ké. Ama má, ma ké isóttaa tv. Mæ ké antulinya iné í nyóma. Ama má tá ké antulinya iné í nyøj. ²⁴ Pæ tøj inøjí ma heeliyi-me sí, í ka sí mæ isayatu taa. Ye í ta tisi sí tampam ma wee, í ká sí mæ isayatu taa. ²⁵ Ilena pá pæssi-í sí: Ilé n tu ké aweye tækpem ye?

Tənaɣa Yesu cə Yuta nyəma si: Ma ké wei ɪ təm ma heela-mɛɣe hatoo kancaalaya tə. ²⁶ Ma wena təm paɣale nti ma yəɣəti mə təə na nti ma hɔvna-mɛ tə. ɪlɛ wei ɪ tila-m tə ɪ ké tampana tɔ, na nti ma nu ɪ kin tə, tə tike ke ma heeliyi antulinya taa.

²⁷ Pa ta cekəna si Tacaa Iso təm ke ɪ heeliyi-wɛ. ²⁸ Tənaɣa Yesu təma-wɛ si: Waatu wei ɪ ká kraasi Yɔlv Pəɣaya má ɪlɛ, waatu inəyi ɪ ká nyi si, maɣale wei inu tə. Na ɪ ká nyi tətə si, ma laki pulv na ma maɣamaya ma kanƙante. Ama nti Tacaa Iso seɣesa-m təɣə ma laki. ²⁹ Wei ɪ tila-m tə ɪ wɛ ma waah, ɪ ta yele-m ma tike. Mpi tə, ɪ luɣu tɛɛ nyəntu ke ma laki.

³⁰ Yesu yəɣəta mpv ɪlɛna paɣale mv-ɪ.

Yomaa na kasayampiya təm

³¹ Mpróyú Yesu heela Yuta nyəma mpa pa mv-ɪ tə si: Ye ɪ təɣəyi ma təm ke teu, ɪ ká pəsi ma ifalaa na tampana. ³² Na ɪ ká nyi tampana, na tampana anɪ a ká cɛna-mɛɣe mə yomle taa.

³³ Mpróyú pɛle pa cə-ɪ si: Tə ké Apələham lɔlvɔv ké, nɔɣəlv taa kra-tɔvɔv yomle ke paa pəcə. ɪlɛ pɛpɛ cɛpɔv ke n təɣə si pu cɛ-tv?

³⁴ Tənaɣa Yesu cə-wɛ si: Tampana ke ma heeliyi-mɛ yoo, ma cɛsəɣi, wei ɪ laki ɪsəɣatv tə, pɔntv pəsə tə yom ké. ³⁵ Na yom ná wɛ saɲa ké, ɪ fɛi cele. Ama təɣaya pəɣaya ná wɛ tam. ³⁶ ɪlɛ ye Pəɣaya má ma hɛta-mɛ, mə yomle tɛma tampana tɛm ké. ³⁷ Ma nyəma si ɪ ké Apələham lɔlvɔv nyəma te. Paa na mpv, ɪ pɛkəɣi ma kɔvɔv. Pə taya pulv, ɪ kisiyi ma kvseɣesətv. ³⁸ Nti ma Caa ná hɔla-m təɣə ma yəɣəyi, na mu laki nti mə caa ná heela-mɛ tə.

³⁹ Mpróyú Yuta nyəma cə-ɪ si: Aaɪ tá caa keɛ Apələham. Tənaɣa Yesu cə-wɛ si: Ye tampana ɪ ka ké Apələham piya, ɪsəntə ɪ ka lakaya Apələham kɔlapɔtv mɛɛ. ⁴⁰ Anɪ tampana nna ma nu Iso kin tə, a tike ke ma heela-mɛ, pəcə paa na mpv ɪ caa ɪ kv-m təkɛm. ɪlɛ Apələham ná taa la mpv. ⁴¹ Mə caa kɔlapɔtv ke ɪ laki.

Tənaɣa Falisanaa cə Yesu si: Tə ta ke apalaa naale piya se. Ama ta Caa ke kɔlvɔm ké, inəɣəle Iso.

⁴² ɪlɛna Yesu tə Falisanaa si: Ye tampana, Iso ka ké mə Caa, ɪ ka sɔla-m. Mpi tə, ɪ kin ke ma luna, na ɪ kɔntɛ ke ma kɔma. Ma ta kɔv ma maɣamaya ma kɔntɛ. Ama inu ɪ tilina-m. ⁴³ Pə taya pulv təə ké ɪ cɛkəɣəna ma kvɔɣətvɔtv, ɪ caa tə nuw ke paa pəcə təɣə. ⁴⁴ Mə Caa keɛ ɪlɔɣəv, na ɪ luɣu nyəntu ke mə sɔla larv. Hatoo kancaalaya ɪlé ɪ ké yɔlvkɔlv ké, ɪ caa tampana təɣəv ke paa pəcə. Pə taya pulv, ɪ maɣamaya ɪ ta ke tampana tɔ tə pə təə. Waatu wei ɪ yəɣətyi pəpɔtv tə, ɪ tənayale təna. Mpi tə, ɪ maɣamaya ɪ ké pəpɔtv, na pəpɔtv təna caa ké. ⁴⁵ Ye ma, tampana ke ma yəɣətyi. Pə maɣamaya pə təə ké ɪ muɣi ma təm. ⁴⁶ Mə taa awɛ pəsəɣi na ɪ hólɪ ma təpəntəle? Tɔv, na ma tu yəɣətyi tampana tə, pɛpɛ təə ké ɪ saɲ mvɔv? ⁴⁷ Wei ɪ ké Iso nyəɣə tə, pɔntv nuɪki Iso Təm ké. Ama mə tá ké Iso yəlaa narəli, na pə təə inəyi ɪ tu nuɪki.

Yesu Yəɣəta Apələham təm

⁴⁸ Tənaɣa Yuta nyəma cə-ɪ si: Pə taya ɪsəntə təə ké tu təma si n ké Samaliɪ tv, pəcə n hii alɔɣaa? ⁴⁹ Mpróyú Yesu cə-wɛ si: Ma ta hii alɔɣaa ke paa pəcə. Ama ma Caa ke ma seeki. Na mɛ, mu nyənəyi-m yem təkɛpataa. ⁵⁰ Pə taya ɪsu má pɛkəɣəna ma maɣamaya ma teeli ke ma tu. Nɔɣəlv tɔvɔna-m teeli na ɪ haaki-m tampana. ⁵¹ Tampana ke ma heeliyi-mɛ yoo, ma cɛsəɣi, ye wei ɪ təkəyi ma təm, pɔntv kaa si.

⁵² Tənaɣa Yuta nyəma təma Yesu si: Pəneɣele tə nyəma təkpaata si n ké ɖəɣohilu. Apələham səpa, na Iso kuyəɣotutu teləsəlaa náa si tətə, ɖena náa təɣ si, wei í təkə nyá təm pəntu ka a si? ⁵³ Ta caa Apələham ná səpa, ye mpə nyá huɔ si n kəla ɖeɣele? Iso kuyəɣotutu teləsəlaa maɣamaɣá ná səpa tətə. ɖe n nyənəɣi nyá təɣi we?

⁵⁴ Ḿpógyú Yesu cəwa si: Ye ma a təkayana ma təɣi teeli, ɖe ma teeli inu i taa ké pulɔ se. Ama ma teeli tulu nté ma Caa, wei mə təɣ si i ké mə Iso tə. ⁵⁵ Pəyele inəɣi í tá nyi. Ama má nyəma-i. Haləna ye ma kpeesa si ma ta nyəmi-i, ma pəsa pəpətu ké teitei isu meɣe. Ama ma nyəma-i, na ma təɣəɣi i kəheelitə na má laki. ⁵⁶ Mə caa Apələham laɳle naa huluma teu. Pə taya pulɔ tə, i telaya si i ká ná ma kənte. Na i tu na-te, na pə heesi i laɳle ke teu.

⁵⁷ Tənaɣa Yuta nyəma cə-i si: Nyá pusi ná ta tu tata nule na naanwa na í təɣ si n təma Apələham ke nav na?

⁵⁸ Ḿpógyú Yesu cə Yuta nyəma si: Tampana ke ma heeliɣi-me yoo, ma a cəsəɣi tuu na pəcə pá ləli Apələham tə, ma wee ké.

⁵⁹ Tənaɣa pa kraɣa pɛe si pa yak-i. Ama Yesu ɳmelaa na í lu Iso təsese taa.

9

Yul wei pa lələnə yuləmtə tə

¹ Yesu təkaya ɖena í ná yul wei pa lələnə yuləmtə tə. ² Ḿpógyú Yesu ifalaa pəsa Yesu si: Taca, apalɔ inə inu i lapəna isayatu yaa i caanaa na pá ləli-i mpə?

³ Tənaɣa Yesu cə-we si: Pə ta ke isu inu i lapəna isayatu yaa i caanaa. Ama pə lapa ḿpógyú pəcə Iso toma nana nti i ka lar-i tə tə kin. ⁴ Pə nəɣəsəna tə laki wei i tilam tə i təma ke ilim taa. Pə taya pulɔ, aho caa yuyi, ɖe təmle kaa wee pəsvy tətə. ⁵ Kuyeeɳ wei i taa ma we antulinya taa cəne tə, maɣale kəkə ŋka ka naa yəlaa təna tə.

⁶ Yesu təma ḿpógyú yəɣotuy, ɖena í tə ntayama ke ate, na í lá teeliya, na í taa yuləm inu i ise. ⁷ Na í təm-i si: Polo na í saɳ nyá ise ke Silowee lule taa. (Həte tənə tə huwee wee si: Pa tilaa.)

Yuləm polaa na í saɳ i ise, ɖena í məli na í naaki təcəicei.

⁸ Ḿpógyú yuləm cəɔ nyəma mpa paa nyəma-i laɳ si i ké pala latə tə, pa təma si: Pə taya inə inu i ka cakayana na í laki pala?

⁹ Lelaa si inəɣi.

Lelaa si: Aai pə taya inu, i nəɣəsəle ké.

Ama apalɔ inu i cəwa si: Ma maɣamaɣa ké.

¹⁰ Tənaɣa pa pəsa-i si: Isənaɣa n lapa na nyá ise anu a kuli?

¹¹ Ḿpógyú i cə-we si: Apalɔ wei pa yaa si Yesu tə, inu i lapəna teeliya na í taa ma ise, na í tə-m si má polo Silowee lule taa na má saɳ ma ise. Ma polaa na ma saɳ, ɖena má svu nav.

¹² Tənaɣa pa pəsa-i si: Leɣe apalɔ inu i wee? ɖena í cə si: Ma ta nyi.

Falisanaa pəsvy ke yuləm waan təm

¹³ Ḿpógyú pa kraɣa wei inu i ka ké yuləm tə na pá pona-i Falisanaa kin. ¹⁴ Pə taya pulɔ, kuyaku kəhesəy wule ké Yesu lapa teeliya na í kulina apalɔ inu i ise.

¹⁵ Pə tə inu i maɣamaɣa ké Falisanaa ná lelə-i pəsvy ke isəna pə lapa na i ise kuli tə. ɖena yuləm cə-we si: Teeliya ke i taa ma ise, ɖena má saɳ na pənə má naaki.

¹⁶ Tənaɣa Falisanaa taa lelə ná təma si: Pə taya Iso kin ke apalɔ wei inu i laki mpə tə i lunaa. Mpi tə, u təɣəɣi kuyaku kəhesəy kiin.

Lelaa si: Ye i ka ké isayau isənaya i ka pəsaa na í lá piti təma ane a takanaa ke mpɔ?

Hali pá caŋ pa faɣa pa taa pa tike.

¹⁷ M̀p̀r̀óyú Falisanaa tasa yólu wei i ise pə kula mpɔ tɔyɔ pɔɔsɔyɔ si: Na nyá huɔki suweye apalu wei in n tɔŋ si i kula nyá ise tɔ i tɔɔ? Úlé í cɔ-we si: I ké Iso kuyɔɔtɔtu teləsulɔ ké.

¹⁸ Ama Yuta nyəma mpe pa ta mu-ti si apalu in i ka ké yolum ké na i ise kuli, haləna pá kəna i caa na i tɔɔ. ¹⁹ Na pá pɔɔsi-we si: Ntɔŋ mə pəyaya ke in e inəyi təkrem na? Pəcɔ í tɔŋ si í lula-i na yolumtu yeɛ? Tɔv, ɔl e isənaya pə lapa na í naaki pəne?

²⁰ M̀p̀r̀óyú i nyəma ná cɔwa si: Tə nyəma-i si tá pəyaya ke-i. Pəcɔ tə lula-i na yolumtu. ²¹ Ama tə ta nyi isəna pə lapa na kaɣana í naaki tɔ. Pəyele tə ta nyi wei i kula i ise tɔ. I maɣamaya i ta ke pəyaya, í pɔɔsi-i i ká heeli-meɣe isəna pə lapa tɔ.

²² Yolum nyəma ná yɔɔtɔ mpɔ, mpi tɔ, pa see Yuta nyəma. Pə taya pulɔ, Yuta nyəma ka pɛela nɔɔɔ si, ye wei i tɛma i taa na í tisi si Yesu ké Mesii, paa ləsi pɔntu ke pa təkotile taa. ²³ Pə tɔɔ ké i nyəma ná tɔma si: I maɣamaya i ta ke pəyaya, í pɔɔsi-i.

²⁴ M̀p̀r̀óyú Falisanaa tasa apalu wei i ka ke yolum tɔyɔ yaau na pá tɔm-i si: Ama na Iso tɔɔ yɔɔtɔ tampana. Tə nyəma apalu in e i tɔɔ si i ké isayau ké.

²⁵ Tənya apalu in i cɔ Falisanaa si: Ma ta nyi si i ké isayau yaa í ké kɔraŋ tɔ. Ama kolumtu tike ke ma nyəma si, maa ké yolum na pəne pə taa ma naaki.

²⁶ Úlena pá pɔɔsi-i si: Pepeye i lapa-ŋ? Isənaya i lapa na pəcɔ nyá ise kuli?

²⁷ M̀p̀r̀óyú i cɔ-we si: Ma tɛma-meɣe heeluyɔ na í tá mu. ɔl e pepe tɔɔ ké í caa í tasa-təyi nuw? Yaa mə caa í sɔɔsi i ifalaa tɔ tɔtɔ?

²⁸ Tənya Falisanaa tuv-i na pá tɔ si: Nyá kəna yulu in i ifalɔ. Ama ta ké Moisi ifalaa ké. ²⁹ Tə nyəma si, Iso yɔɔtəna Moisi. Ama pə kaasɔyɔ yulu in tɔ, tə ta tu nyəm i təlule.

³⁰ M̀p̀r̀óyú apalu in i cɔ-we si: Ama nti tə we piti tɔyɔle si, mə tá nyi i təlule, pəyele i kula maya ma ise. ³¹ Tə nyəma si Iso u muɣi asayaa nɔɔsi. Ama wei i tɔy-i teeli na í laki i luɣi nyəntu tɔ, pɔntu nɔɔɔ ke i muɣi. ³² Tuu tɔ, tə ta nuta si nɔyɔlu kula yulu wei pa lələna yolumtu tɔ i ise. ³³ Pə tɔɔ ké ye apalu in e i taa ké Iso nyəŋ i taa pəsi na í la pulɔ.

³⁴ M̀p̀r̀óyú Falisanaa cɔ yolum si: Hatoo pa lələyɔ nyá tɔ, isayatu tike ke nyá nyəma, na nyaa caa n seɣesi ta na?

Úlena Falisanaa tɔyɔn-i pa Iso təsɛɛɛ taa.

Ise nyəma səkpetɔyɔ

³⁵ M̀p̀r̀óyú Yesu nuwa si pa tɔyɔna yolum in, ɔlena í kɔɔ í suli-i na í pɔɔsi-i si: N mu Yulu Pəyaya tɔm na? ³⁶ Tənya yolum cɔ-i si: Taca, hul-m wei pa yaa mpɔ tɔ na má mu.

³⁷ M̀p̀r̀óyú Yesu tɔma si: N na-i meɛ, i maɣamaya kele ma wei ma yɔɔtəyəna-ŋ isəntɔ tɔ. ³⁸ Úlena yolum tɔ si: Taca, ma muwa. Na í luŋ-i aɛ.

³⁹ M̀p̀r̀óyú Yesu tɔma si: Ma kɔma antulinya taa cənɣe si ma fakí tampana nyəma na tasəkəle nyəma, na mpa paa naaki tɔ pá ná, na mpa pa naakaya tɔ pá yolumi.

⁴⁰ Falisanaa napəli paa we təna na pá nukí tɔm nti, ɔlena pá pɔɔsi Yesu si: Pə kreŋna tá, tá ké yolumaa tɔtɔ?

⁴¹ M̀p̀r̀óyú Yesu cɔ Falisanaa si: Ye tampana í ka ké yolumaa, í taa wəna isayatu. Ama isu i tɔŋyɔ si í naaki tɔ, pə tɔɔ ké mə isayatu we tam.

10

Heej kaləkv təm

¹ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesəyi, wei í yela heej kaləkv nənəyɔ ke sʊnəv na í ŋmaana tiili tɔɔ na í sʊv tɔ, pʊntʊ kɛ ŋmulv na wakəllv kɛ. ² Ama wei í təŋəyənə nənəyɔ na í sʊv tɔ, pʊntʊ nté tiikulu. ³ Nənəyɔ tənɔlv tʊləyi-í na í sʊv. Heej nyəmə́ í nəyɔ. Í kaləyi í heej həla ke kʊlʊm kʊlʊm na í lukəna-í awali. ⁴ Waatv wei í tɛŋ í heej ɪnɪ í tənəyɔ lunav tɔ, ɪlɛna í tɛɛ-í nəyɔ na heej naa tʊ í waali. Pə taya pʊlv, í nyəmə́ í nəyɔ tɔ pə tɔɔ. ⁵ Ama ye krai tʊ, í kaa təŋ ílé, halɪ í ká se-í səsəm kɛ. Mpi tɔ, í ta nyɪ krai nyəmə́ nəsɔsɪ tɔ se.

⁶ Yesu keesa-weyɛ tənɛ ɪnɪ. Ama pa ta cekəna tə hʊwɛɛ.

Yesu kɛna tiikulu kɔpəŋ

⁷ M'póyó Yesu tasa yɔyɔtəyɔ sɪ: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesəyi. Maɣalɛ heej kaləkv ŋkv kʊ nənəyɔ. ⁸ Pa tənə mpa pa laala-m kəntɛ tɔ, paa kɛ ŋmulaa na wakəllaa kɛ, heej ta tʊ nɪna-we. ⁹ Maɣalɛ nənəyɔ, wei í təŋna ma tɔɔ na í sʊv, pɪ ya í nyʊyʊ. Í ká sʊvki na í luki, na í hikiyi nyʊtʊ kʊpantʊ. ¹⁰ Nmulʊyʊ na lɛntʊyʊ na wakəlvʊyʊ tɔɔ tike ke ŋmulv ná kɔŋ. Ama ma kəmaɣa sɪ ma heej í wɛɛ alaafəyɔ taa kɛ tam təpəkɛɛɛ.

TILLAA TƏMLƏ

Kutuluṭu

Tillaa Təmle takəlaya wenna isu salav wei i kava Laapaalənaa na Pəəli-we pa kuḡmaḡmaasi heku taa tə. Ka taa ké pa keəsəyi-tuyv isəna Yesu Kilisiti Isə seelaa caala Yuta nyəma taa na piitimnaa taa tə.

Yuta nyuyv nyəma na Lom nyəma pa tə kancaalaya Isə seelaa ke wahala ke səsəm. Pəəli ka ké wahala tulaa mpe pa taa lelv wei Isə layasa tampana layasuyv tə si i kraali Laapaali Kuḡpaḡ ke piitimnaa lelaa. Takəlaya ḡke ka keesa-tv tətəyḡ Pəəli cəənav ke Laapaali Kuḡpaḡ ke tətḡ taa.

Isəna pa faya Tillaa Təmle takəlaya tə:

Feesuyu Nanḡtv taḡuyv, titite 1

Aseeta nyəma ke Yosalem taa, titite 2-7

Aseeta nyəma ke Yuta na Samalii taa, titite 8-12

Pəəli təmle, titite 13-28

Feesuyu Nanḡtv ka tii tillaa səsaa tə

¹ Ma yulv Teuffili, ma takəlaya kancaalaya nyəḡka taa ma keesa mpi mpi Yesu caala lapv tə, na nti nti i seyeəsa pə kraḡav kancaalaya, ² na pə suḡa kuḡaḡku i kra isə tə. Na pəcə Yesu kra isə tə, i ka heelina Feesuyu Nanḡtv toḡ ke mpi i caa si yəlaa mpa i ləəsa si i tillaa tə pá la tə. ³ Yesu səm waalı i lukaya i tillaa tə, na i hóləḡəna-weye yaasinaa payale taa si i fema. Halı kuḡeyḡ nule taa təcu ké Yesu lukaya i tillaa tə na i laki-weye Isə Kawulaya waasv. ⁴ Mḡpúḡ kuḡakv nakvli Yesu na i tillaa pa caḡaa na pá təḡna təyḡv. Təḡaya i heela-we si: I taa hatələna Yosalem. Ama i keḡna mpi Tacaa ka təma si i ká ha tə, kuḡəəv ḡku kv təm ma heela-me tə. ⁵ Mpi pə tə tə, lvm maḡamaḡa ke Yohaani naa səna yəlaa ke Isə lvm. Ama ye me ile, pu la wee naale tə Feesuyu Nanḡtv maḡamaḡa ke paa kelı na pá sə-me.

Yesu kra isə

⁶ Mḡpúḡ Yesu na mpa paa kota mpv tə pa pəəsa-i si: Tacaa, ye mpv pəḡeyelə n ká taḡani lseyeli kawulaya ḡkeye kusuyv na?

⁷ Təḡaya Yesu cə i na mpa paa kota mpv tə si: Pə taḡa si mu nyəna kuḡeyḡ yaa waatvnaa mpa Tacaa maḡamaḡa suḡa i toḡ tə se. ⁸ Ama kuḡaḡku Isə Feesuyu Nanḡtv ka tii mə tə tə, i ká hiki toḡna na i hólı pə təna mpi i nana mə isəpəe tə pə tampana ke Yosalem, na Yuta, na Samalii pə tətḡnaa təna taa. Haləna pə polo pə tala antulinya tənasi təna təpai.

⁹ Yesu təma mḡpúḡ yəḡotuyv, iləna pə kraasi-i isə na pá nyənəḡi-i mpv. Haləna pulvrv isu ḡmuntuyv kəə pə takı i tə, pa ta tasa-i nav.

¹⁰ Yesu kra isə na i tillaa wee na pá təḡna nyənuyv təriḡḡ ke mpv, ile pa tuta apalaa naaleḡe pa cəlvəle na pá suu wontu kəlvulmtv. ¹¹ Na apalaa mpe pá pəəsi tillaa si: Kalileə nyəma me, pepe tə ké i səḡaa na i nyənəḡi isə ké mpv? Yesu wei pə ləsa mə heku na pə kraasi-i isə ké isəntə tə, i ká tə na i məli mḡpúḡ teitei isu i na-i na i kraaki isəntə tə.

Matiyasi məla Yutaasi lonte

¹² Mḡpúḡ tillaa kəla tuḡ wei pa yaa si Olifinaa tə i puyv ḡku kv kiḡ paa wee tə na pá məli Yosalem. Puyv ḡku na Yosalem pə fei pooluḡ. Pə ta kəli kilomeətəli kəlvbm. ¹³ Pa talaa, iləna pá kra pa isətaa kutuluḡyḡ ḡku kv taa paa suvkaya tə.

Mpa pa suukaya tēna təχole Piyee, na Yohaani, na Saaki, na Antəlu, na Filipu, na Tomaa, na Paatelemii, na Matiyee, na Aləfe pəyalu Saaki, na Siməη wei i kē mpa pa ləkaya si pa muvi pa tetu tə pa taa ləlv tə, na Saaki pəyalu Yuti. ¹⁴ Pa tēna pa kotaya təntəmle kē tam na pá sələməyi Isə. Pa taa ka we alaa napəli, na Yesu too, na Yesu newaa.

¹⁵ Kuyeeη inu i taa, kuyaku nakuli yəlaa kotaa, halu pa tala isu yolonyəəη ninuwa na hiu (120). Ilena Piyee kuli na i səη i taapalaa mpe pa heku na i tə si:

¹⁶ Ma taapalaa me, təm nti Isə Feesuyu Nanηtu ka tū Tafiti nəχə taa na i yətəti, na tē we Isə Təm takəlaya taa kē Yutaasi wei i tē Yesu kpalaa kē nəχə tə i təm tə, pə wee kē si tu la. ¹⁷ Yutaasi inu i ka kē ta taa ləlv, na tá na-i tu kpenta təmle tənə tə taa.

¹⁸ Apalu inu, waatu wei i tema tetu yapu na i tulum liyitee anu tə, i polaa na i hoti tə taa kē i nəχə tə, na i lotu tūli, na i taa lotu ya na tē ηmaa. ¹⁹ Təm tənə tə yeka Yosalem nyəma tēna kin, haləna pá ha tetu ntəyi hətə na pa te taa si: Akeletama. Caləm tetu kē pa yaa mpu na pa te taa. ²⁰ Pa ηmaa Yontu takəlaya taa si:

I təyaya i tēki kaav.

Nəχəlv i taa kus-i-ke.

Na lentu tətə si:

Nəχəlv i lēeti i lonte.

²¹⁻²² Ye mpu pə wee si mpa pa təyaya-tuyu waatu wei tá na Tacaa Yesu tə cəkəyaya tetuuaa tə, pa taa nəχəlv i səsəsi tá tə, na tá na-i tē hólí Tacaa Yesu səpu na i fe tə pə tampana. Pəntu inu i ká wee wei kuyeeη tēna i ka wee tá waali kē pə krayaw Yohaani səu Yesu kē Isə lom tə, haləna kuyanju pə ləsa-i tá heku na pə kpaasi-i isə tə.

²³ M'pəyó pa ləsa yəlaa naale, Yosəefu wei pa yaa si Paasapasu na pá cuyusi-i si Yutusi tə, na Matiyasi. ²⁴ Ilena pá sələmi si: Tacaa, nyá nyəmna yəlaa lotunaa, hólí-tuyu yəlaa pane pa naale pa taa wei n ləsa si i la tillu, ²⁵ na i paasəna təmle nte Yutaasi yelaa na i tē i nyəηku tə.

²⁶ Tənyaya pa tə tete na pə kpa Matiyasi, na i səsəsi tillaa naanəwa na kəlvum inu i tə.

2

Feesuyu Nanηtu tiu

¹ M'pəyó pə tala Pentakənta acima wule, Ilena Isə seelaa koti pa tənaya təntəmle.

² Pə tasaa Ie, kəkəte natəli, isu heelim səsəəm makuyu tə, luna isətəa kele, na tē nyaləna təyaya ηka ka taa paa we mpu tə. ³ M'pəyó puləpənaa lu pa tə na pə nəχəsəna isu kəkə nsəma. Ilena puləpənaa mpe pá ya na pá caya paa wei i tə kē kəlvum kəlvum. ⁴ Tənyaya Feesuyu Nanηtu haya pa tēna pa taa təmammam, na pá sū piitum ləmpu təm yəχəlvu, na nti Feesuyu tə pa taa tə ntəyi pa yəχətəyaya.

⁵ Pə pamna mpa pa təyəyi Isə mpaav kē teu tə pa luna antulinya tēna taa na pá we Yosalem kē waatu inu. ⁶ Yəlaa mpe pa nu kəkəte nte tə tən, Ilena pá koti səsəəm.

M'pəyó pə lapa-weye ha, pə taya pulu, paa wei i nukaya Isə seelaa yəχətəyəna i te taa. ⁷ Tənyaya pa kpa nəsəsi na pə la-weye piti, na pá tə si: Isu Kalilee nyəma tike yəχətəyəna isəntə. ⁸ Ie pə lapa isəna na paa tá taa wei i nuku pa yəχətəyəna i te taa?

⁹ Anu tá taa cəne mpa pa luna Paati tetu tə pa wee, Metii na Ilam pə nyəma ná wee, Mesopotami nyəma ná wee, na Yuta na Karatəəsəsi pə nyəma, na Pəη nyəma na Asii tətə nyəma, ¹⁰ Filicii na Pamfili pə nyəma, na Icipiti nyəma na Síleeni cəlv Lipii tetu həχəlvu ləηku nyəma, na pə kaasa leləa mpa pa luna lom tə. ¹¹ Yuta nyəma siyisiyi wee, na pə kaasi mpa pa sū Yuta nyəma Isəsele kē

kusuu tɔ, na Kələeti nyəma na Alapu nyəma. Paa na mpɔ pa tu keesəxi Iso təma səsəəna təm na tá təmnaa waanu waanu taa, na tə niki tá təna.

¹² Pə təmsa pa təna, pa ta nyi nti paa yəyoti tɔ. Ilena pá pəsəxi təma si, təm tənə ntiyile mpɔ? ¹³ Ama lelaa ná wɔŋa-wɛ, na pá tɔ si solum puna-wɛ.

Piyee waasu

¹⁴ Təŋaya Piyee na tillaa lelaa naanɔwa na kolɔm unɪ pa kolaa na pá səŋ iso. Ilena Piyee yəyotəna samaa na nəyɔ səsaya si: Ma Yuta nyəma me, na mpa me mə kəma Yosalem ke kəkəm tɔ, í tɔ ŋkraŋŋ na í cəkəna teu ke nti ma heeliyi-me tɔ. ¹⁵ Pə taɣa solum kuyona yəlaa pane unɪ isu í huuku tɔ. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, pə kəla tananɔ. ¹⁶ Ama nti Iso kuyəyotutu teləsulɔ Soweli ka yəyotaa tɔ, nti tə maɣamaɣa tə lakəna saŋa.

¹⁷ Iso yəyotaa si:

Nti maa la kuyeyɔ kantəkaya nyəŋ taa təyɔlɔ.

Maa tisi ma Feesuyɔ ke yəlaa təna tɔɔ.

Mə pəyalaa na mə pɛelaa ká na nti

tu la cele tɔ na pá yəyoti.

Pu hólí mə fɛpɪya ke təmnaa na pá nana pa isəpee.

Na mə kəkpatəlaa ká toosi toosee.

¹⁸ Tampana tɔɔ, maa tisi ma Feesuyɔ ke ma təmle nyəma,

apalaa na alaa nyəma, pa tɔɔ ké kuyeyɔ unɪ ɪ taa.

Paa ná nti tu la cele tɔ na pá yəyoti-ti.

¹⁹ Maa la kəkəlɔ nyəmnaa ke hatoo isətənyu taa, na piti təma ke ate.

Caləm na kəkɔ na nyɔɔsi səsənsi ká nyala.

²⁰ Ilim ká si təkpitii.

Isətu ká sɛɛ isu caləm.

Pə təna pu la mpɔ na pəcɔ pə tala

Tacaa kuyaku səsəŋku teeli nyəŋku ŋku.

²¹ Pə na pə mpɔ tɔ yəlaa təna mpa

paa yaa Tacaa hətɛ tɔ paa tɔlɔ-ti.

²² Isɛyeli nyəma me, í nu nti ma heeliyi-me tɔ. Nasaleti Yesu ké yulɔ wei ɪ

səsəntu Iso hólá-me təyɔ. Pə taɣa pulɔ, Yesu nin ke Iso lapəna piti təma na səyontu

təma na Iso kəkəlɔ nyəmnaa mpa ɪ hólá mə heku taa tɔ. Isu mə maɣamaɣa í nyəm

pə təna tɔ. ²³ Na yulɔ unəxi Iso kraɣaa na í cele-me isu ɪ ka huɔ ɪ taa na í tɔ pə pələ si

ɪ ká la tɔ. Ama mə ku-ɪ, mə yelina na yəlaa asayaa kamɪ-ɪ səm tesika tɔɔ. ²⁴ Ama

Iso yəka səm toma na í feesi-ɪ. Pə taɣa pulɔ, pə fɛi si səm í lapɪ-ɪ pulɔ cəkəka.

²⁵ Tampana, Tafiti yəyotaa Yesu unɪ ɪ təm ke mpɔ si:

Ma naakaya Tacaa ke tam ké ma cəlyɔ.

ɪ ka səŋa ma waali ké si má taa selina pulɔ.

²⁶ Pə tɔɔ ké ma laakali caya təntəmle ke teu,

na laŋheele kuy-m ma yəyotaya taa.

Paa ma ké yulɔ na maa si tɔ,

ma cayaana teelɔyɔ.

²⁷ Pə taɣa pulɔ tɔɔ,

Iso nyá n kaa lə-m yem ké atətɛle taa.

N kaa yele si nyá yulɔ má má tu səŋ

paa pəcɔ maɣamaɣa.

²⁸ N hulə-m weesuyɔ mpaanɔ.

N ká wɛɛ ma kin na í huləsəxi ma laŋle ke teu.

²⁹ Apalaa me, í yele má tuləsi-meçe tá ləhçe Tafiiti təm təcəicəi sɪ, ɪ səpa na pá pimi-ɪ, na ɪ pəlaav we tá hekv ke haləna saŋa. ³⁰ Tafiiti ɪnɪ ɪ ka ké Isə kuyəyətətə tələsulv ké na í nyómá teu sɪ, Isə ka təma nti na tuunav sɪ ɪ ká lapɪ-ɪ tə pu la. Səsi Tafiiti luləyɪ taa tɪ nɔyɔlv ká tɔyɔna kawulaya ŋka Tafiiti ɪnɪ ɪ ka tɔyaa tə. ³¹ Hatoo ləh Tafiiti nawa mpi pu tɛ na pə la tə. Pə təo ké ɪ yəyɔta Mesii səpv na í fe tə pə təm sɪ:

Pa ta lə-ɪ yem ké atətəle taa.

ɪ ta tu səŋ paa pəcə mayamaɣa.

³² Yesu wei ɪnɪ ɪ təm ma yəyətəyɪ isəntə tə, Isə feesa-ɪ, na tá təna tə nana tá isəpəe təkəlekele. ³³ Isə kusa ɪ nyɔyɪ na í cəyəsɪ-ɪ ɪ kəŋkəŋ taa. ɪlena í kpaɣa Feesuyɪ Nanŋɪtɪ, wei ɪ ka təma sɪ ɪ ká ha tə, na í cələ-ɪ. Na Feesuyɪ Nanŋɪtɪ ɪnəyɪ Yesu tisa tá təna tá təo, na í təŋna nav na nuw ke isəntə. ³⁴ Pə taya isɪ Tafiiti mayamaɣa ná kpa iso se. Ama paa na mpv ɪ yəyətə sɪ:

Tacaa Isə heela ma Səsə sɪ:

Caɣa ma kəŋkəŋ taa.

³⁵ Haləna má kəna nyá kolontunaa,

na ń loosi nyá nəhhe ke pa təo.

³⁶ Pə wee sɪ Isəyeli yəlaa təna ká nyɪ teu təkpataa sɪ, Yesu wei ɪ kama səm tesika təo tə, ɪnəyɪ Isə lapa Səsə na Mesii.

³⁷ Isəyeli nyómá nu təm təne ɪlena pa laŋa pəsɪ səsəm, na pá pəəsɪ Piyee na tillaa ləlaa sɪ: Ta taapalaa me, isənaya pə wee sɪ tə la ɪle?

³⁸ Tənyaya Piyee cə-we sɪ: ɪlə mə isayətə na í laɣasɪ huwəe, na pá yaa Yesu Kilisiti həte na pá səna paa mə taa wei ké Isə ləm, na pə husɪ mə isayətə. ɪlena í hiki Isə kucəəv səsəəv ŋku kv ké Feesuyɪ Nanŋɪtɪ tə. ³⁹ Pə taya pulv təo, mə na mə piya na hatəlaya nyómá ke Isə təma sɪ ɪ ká ha, í tu laalaa na í yaa wei te, ɪlé ɪ hikaa ké.

⁴⁰ Ḿpɔyó Piyee tasa Isəyeli nyómá ke təm paɣale ke heeluyɪ tətə, nti tu səna-we na tə səsəɪ-weɣe apalutv tə. Səsi, í ləsɪ mə təyɪ yəlaa letaa pane pa taa na í tulɪ-tɪ.

⁴¹ Ḿpɔyó Isəyeli nyómá taa yəlaa tuutuuma mv Piyee təm na pá sə-weɣe Isə ləm. Kuyəŋku, mpa pa svv Isə seəv tə, pa nyəəŋ tala isɪ iyisi tooso (3000). ⁴² Pa isəle ka seəna tillaa kuvseəsətə ke nuw, na pa tənyaya təma na laŋhuləmle ke səsəm. Pa təkaya təntəmle ke tam, na pá puki Isə sələmuyɪ pu səo nɔyɔlv.

Isə seelaa cakəle

⁴³ Tillaa lakaya piti təma na Isə kəkəlv nyəmnaa, na pə kpaə paa wei ké səyəntə.

⁴⁴ Isə seelaa təna ka wəna nəyɔ kuləmaɣa, na pa kpeŋtaya mpi mpi pa wəna tə.

⁴⁵ Pa pəetaya pa tətənaa na pa wontunaa na pá kotiyɪ pə liyitee ke təntəmle, na pá caala pa taa wei pa waəsəna-ɪ. ⁴⁶ Pa təna paa kotaya paa ifemle nteye Isə təsəele ke Isə sələmuyɪ pu səo yulv. Ye pa saa-weɣe pa tɛsɪ taa, təntəmle ke pa kotiyɪ na pá təkɪ. Laŋhuləmle ke pa təkayana pa təyənəsɪ, na pa taa hetəna təma. ⁴⁷ Na pá saŋ Isə, na yəlaa təna laŋa heəna-we. Paa kuyəŋku Tacaa səsəyaya pa kpekəle təo ké mpa mpa pa nyəəŋ pə yapa tə.

3

Kaakalaya hika nəhhe

¹ Ḿpɔyó kuyaku nakulɪ Piyee na Yohaani pa pukaya Isə təsəele ke ilim kpiluyɪ sələmuyɪ. ² Apalv nɔyɔlvuyɪ pa lələna kaakalətv, na pá pukina-ɪ na pá sukɪ Isə təsəele səsəəle nənəyɔ ŋka pa yaa sɪ Caŋəm Nənəyɔ təyɔ paa kuyaku ŋku sɪ ɪ sələməyɪ Isə təsəele taa svulaa ke liyitee. ³ ɪ nawa Piyee na Yohaani pa svukɪ Isə

təsele taa, ɫena í sələmi-we sɪ pá ha-ɪ pʊlv. ⁴ M̄pʊgʊ Piyee na Yohaani pa nyəna-ɪ təpɪŋŋ. ɫena Piyee tɔmɪ-ɪ sɪ: Paasəna cəne.

⁵ Tənaɣa kaakalaya paasəna-weɣe teu, na ka tɛlayaa sɪ paa ha-keɣe pʊlv.

⁶ M̄pʊgʊ Piyee tɔma-ke sɪ: Ma feina liyitee sɪ maa ha-ŋ. Ama maa ha-ŋ mpi ma wena tɔ. Na Nasaleti Yesu Kilisiti toŋ taa kʊli na í tɔ.

⁷ ɫena Piyee siisi na í tɔki kaakalaya na niŋ ntəɣɔŋ, na í kʊsi. Tənaɣa kaakalaya nɔɔhe na ka nɔɔswasi kpa toŋ ke kprakaa. ⁸ M̄pʊgʊ ka kʊlaa təhara na ká tii ka nɔɔhe tɔ, na ká səŋ təye na ká niki tɔnte, na ká na tillaa sɔsaa pá krentɪ na pá sʊv Iso təsele taa. Na ká toŋ na ká ŋmaɔɔɣi na ká sarŋ Iso. ⁹ Samaa təna ná ka tɔnte na ka Iso sam. ¹⁰ Pa kɔma na pá cəkəna sɪ ŋke ka cakayana Iso təsele Caŋəm Nənoɣo kin na ká sələməɣi liyitee, ɫena sɔɣɔntɪ na piti la-we na isəna ka hika nɔɔhe tɔ.

Piyee waasu ke Iso təsele taa

¹¹ M̄pʊgʊ kaakalaya ŋke ka nyɔna Piyee na Yohaani ke tam. M̄pʊgʊ piti kpa samaa ke sɔsəm, ɫena pá watɪ Piyee we pa tɔ kɛ sakaya sɔsɔɣa ŋka pa yaakaya sɪ Salɔmɔŋ sakaya tɔ ka tɛ. ¹² Piyee ná mpʊ, ɫena í tɔ samaa sɪ: Isɛɣeli yɔlaa me, pepe tɔ kɛ apalɔv inɛ ɪ kʊlvɔv tɔ pə ceki mə laŋa? Na pepe tɔ kɛ í nyənəɣi-tɔ isɪ tá maɣamaɣa tá toŋ yaa tá Isɔsele teu narəli pə yelina na apalɔv inɛ í toŋ?

¹³ Apələham na Isaaka na Yakəpʊ pa Iso, wei ɪ kɛ ta caanaa caanaa Iso tɔ, ɪ kʊsa ɪ təmle tɔ Yesu nyɔɣv. Ama me mə tɔ-ɪ toŋ tɔnaa niŋ taa. Pəle pə waali Pilati luyɪ lapa sɪ ɪ yeki-ɪ tɔ, mə taɣanna kisuyɪ. ¹⁴ ɪ kisa yʊlv kʊpaŋ tampana təŋlv inɪ, na isayav kpitikpiti kɛ í sɔlaa na í sələmi Pilati sɪ í tʊli-meɣe ílé. ¹⁵ M̄pʊgʊ pə lapa na í yele na pá kʊ weesuyɪ halɔ. Ama Iso ná feesa-ɪ na tɔ nana tá isəpee. ¹⁶ Yesu inɪ ɪ maɣamaɣa ɪ toŋ taa na tɔá temnav ke-ɪ yelina apalɔv inɛ ɪ kʊlaa. ɪ nyəma-ɪ na inɪ ɪ səŋna mə isentaa isəntɔ. Tɔá temnav ke Yesu yelina apalɔv inɛ ɪ wena ɪ ti tɔmamam na mə təna í naaki mpʊ.

¹⁷ Tɔv, ma nyɔma me, ma nyəma teu sɪ mə na mə sɔsaa í taa cəkəna tɔɣo í lapa Yesu inəɣi mpʊ. ¹⁸ ɪle tɔm nti Iso yelaa na Iso kʊyɔɣɔtɔv teləsəlaa təna kpaali hatoo ləŋ taa, sɪ ɪ Mesii ká tɔɣo kʊnyɔŋ tɔ, nti inɪ tə maɣamaɣa ke ɪ yelaa na tɔ lá.

¹⁹ Pə tɔ tɔ, í lɔ mə isayav na í laɣasi hʊwee, na í pəsəna Iso tɔ. ɫena ílé í taɣani mə təkəlləna. ²⁰ ɪle Taca ká ha-meɣe kʊyeɛŋ wei ɪ taa pu waasi-me tɔ, na í kəna Mesii wei ɪ ka ləsa hatoo ləŋ na í su-me tɔ. Mesii inəɣəle Yesu. ²¹ Ama pə wee kɛ sɪ Yesu Kilisiti í caya isətaa, haləna pə tala waatu wei paa taɣani pə tənaya kɔfam pəsɔɣv, isɪ Iso ka tem yeluyɪ ke hatoo ləŋ na ɪ kʊyɔɣɔtɔv teləsəlaa kʊpama yɔɣɔtɪ tɔ.

²² Halɪ Moisi maɣamaɣa ná yɔɣɔta ɪ tɔm ke mpʊ sɪ: Taca mə Iso ká kəna-meɣe Iso kʊyɔɣɔtɔv teləsəlv nɔɣolv wei ɪ we isɪ má, na í ká wee mə maɣamaɣa mə piitim tɔ, na í ká təŋ tə təna nti ɪ ká heeli-me tɔ. ²³ Ye wei ɪ ta nuna Iso kʊyɔɣɔtɔv teləsəlv inɪ, paa ləsi pʊntɔ ke Iso yelaa taa na pá kʊ-ɪ. ²⁴ Iso kʊyɔɣɔtɔv teləsəlaa mpa pa təna pa yɔɣɔta pə kpaɣav Samiyɛli na ɪ waali nyɔma pa loŋŋa ŋke ka tənaya mpʊ tɔ, pa yɔɣɔta kʊyeɛŋ inɛ inɪ ɪ tɔm. ²⁵ Mpi Iso ka tɔma sɪ ɪ ká ha na Iso kʊyɔɣɔtɔv teləsəlaa ŋmaa pə tɔm tɔ, meɣe ɪ tɔma sɪ ɪ ká la. Halɪ mə tɔm ke Iso ka yɔɣɔta saa wei í na mə caanaa caanaa paa sɪ təmaɣa nɔɔsi tɔ. Waatu inəɣi Iso tɔma Apələham sɪ: Nyá piya tɔ kɛ maa la atɛ yɔlaa tənaya kʊpantɔ.

²⁶ Pə tɔ kɛ Iso ləsa ɪ təmle tɔ tɔ, mə cəɔɣo ɪ laaləna-ɪ kənav. ɪ kəna-meɣe-ɪ m̄pʊgʊ sɪ í la-meɣe kʊpantɔ, sɪ í laɣasi-me na paa wei í yele ɪ yaasi isayav.

¹ Piyee na Yohaani pa tənna samaa ke yəḡətənav ke mpu, ilena kətəlaa na Iso təsēle tanjaa nyuḡu tv na Satusee nyóma pa tala. ² Ḿpóyó pə sala-we. Pə taḡa pulv tillaa səsaa naale ná seḡesaya samaa si Yesu fema. Mpu tə sətəa ka te na pá fe. ³ Tənaḡa Yuta nyóma kpa-we na pá təkí-weḡe saləka, si pə fema ile paa cəkəna. Pə taḡa pulv, saa unı tə pu tema taanuyv. ⁴ Paa na mpu mpa pa nuwa Piyee faaci tə, pa paḡale mōwa. Haləna mōlaa mpe pa taa apalaa tapə isı iyisi kakpası (5000) ke mpu.

⁵ Təv fema, ilena Yuta nyóma səsaa na nyuḡu nyóma na Iso Təm seḡesəlaa səsaa, pa koti Yosalem. ⁶ Pə kpaḡav isı kətulv səsə Ana, na Kayifi, na Yohaani, na Alekəsantəli-weḡe mpu na kətulv səsə ləlvuyv nyóma təna. ⁷ Ilena pá ləsi tillaa səsaa na pá kəna-weḡe pa hekv taa, na pá pəsı-we si: Mpi unı í lapa isəntə tə, awe heela-me si í la mpu? Na awe toḡ taa ké í tu lapəna mpu?

⁸ Tənaḡa Feesuyv Nanḡtv toḡ kuləna Piyee na í tə-we si: Təv, tetv səsaa na nyuḡu nyóma me, ⁹ saḡa pa pəsəḡi-tuyv kupaḡtv nti tə lapa kaakalaya tə tə təm, na isəna tə lapa na ká kulı tə. ¹⁰ Ile pə wee si í nyı təm ntəḡı mə təna. Iseḡeli yəlaa təna í nyı-tı tətə si, Nasaletı Yesu Kilisiti wei í kama səm tesika təə na Iso feesi-ı tə, ı toḡ taa ké yulv unı ı hika ı ti na í naa-ı mə hekv taa ké isəntə. ¹¹ Na Yesu unı ı təm ke pa ḡmaawa Iso Təm taa si:

Nmalaa me, í ka ləwa pəle nte tə,
 nı́tə tə pəsəna nteḡe kite tee pəle səsəle.

¹² ı tike təkəḡ ı yakəna yəlaa nyəḡḡ. Pə taḡa pulv, hətə tənə tə paasi, lentə feı antulinya təna taa nte Iso hula yəlaa si tə yaa-te na pə ya tá nyəḡḡ tə.

¹³ Ḿpóyó kotuyv səsaa mpe pa nawa isəna Piyee na Yohaani pa yəḡətəna apalətv tə, ilena piti kpa-weḡe səsəm. Pə taḡa pulv, pa maḡamaḡa pa nyəmə si Piyee na Yohaani pa ké yəlaa ke yem ké, pa ta la ceu nəḡəlv. Ilena pá təsı si paa ké Yesu tənlaa. ¹⁴ Pəcə yulv wei ı ka hika ı ti tə, ı səḡa pa isəntəa təna. Ile pa ta nyı nti paa yəḡəti tə. ¹⁵ Ilena kotuyv səsaa tə Piyee na Yohaani si pá lu təhulə taa. Pə kaasa mpe ilena pa niki tə saawala. ¹⁶ Si: Isənaḡa tii lana yəlaa pane unı? Pə taḡa pulv, Yosalem yəlaa təna tema nyəm si mpe pa lapəna piti təmle səsəle tənə, pəcə pə feı tu kpeesı. ¹⁷ Ile tii kisina-weḡe təpəlvpulv si ye pa tasa nəḡəlvuyv Yesu hətə tənə tə təm heeluyv paa na. Pə taa kəə na tə təm səsı yau ke yəlaa taa.

¹⁸ Ḿpóyó kotuyv səsaa yaa Piyee-we, na pá kisina-we təpəlvpulv si pá taa tasa Yesu hətə nı́tə tə təm yəḡətuyv yaa seḡesuyv ke paa fəḡ maḡamaḡa.

¹⁹ Ḿpóyó Piyee na Yohaani pa cə kotuyv səsaa mpe si: Mə maḡamaḡa í maḡası-təḡı mə taa na í na. Pepe kəla teu ke Iso isəntəa? Məḡe tə se yau Iso? ²⁰ Ama nti nti tá nuwa na tə nana ta isə tə, ta kaa pəsi na tə sı tə yəḡətuyv.

²¹ Ḿpóyó Kotuyv səsaa mpe pa ta nyı isəna mpi paa la Piyee-we tə. Ilena pá tasa-weḡe kpaalvyv ke teu na pá yele-we. Pa ta hiki mpi pə təə paa hə pa ḡkraḡuyv tə. Mpi pə təə tə, yəlaa təna saḡaya Iso ké pə təna mpi pə lapa mpu tə pə təə ké.

²² Apalv wei unı piti təmle lapa na í hiki alaafəya ke mpu tə, ı ləlvuyv pusı ka kəla nıle.

Isə seelaa sələmuyv

²³ Kotuyv səsaa yela Piyee na Yohaani ilena pá tee kpaakraa ke pa taapalaa kin, na pá keesi-weḡe tə təna nti kətəlaa səsaa na nyuḡu nyóma pa yəḡətəa tə. ²⁴ Pəle pa nu-təḡı mpu, ilena pa təna pá sələmi Iso si: Hai, Tacaa, nyá lapəna isəntə na ate na tənku na pə təna mpi pə we pə taa tə. ²⁵ Nyá yelina na Feesuyv Nanḡtv tu nyá təmle tv ta ləḡce Tafiiti nəḡə taa ké təm na í yəḡəti si: Pepe təə ké piitimnaa cvka pə taa na kalampaani ké mpu?

Pepe tōw kē yəlaa ná paasəna nəəhēe tee
kuuu kē yem kē mp̄u?

²⁶ Ate awulaa səsaa kela tōw.

Tetv təkəlaa ná pēela nəwə

na pá kuli Tacaa na i Mesii pa tōw.

²⁷ Tampana tōw, Heloti, na Pənsi Pilati, na mɔvulaa, na lseyeli piitim nyóma pa pēela nəwə kē nyá təmle tv nanj tv, wei n ləsaa si i la Mesii tō, i tōw kē ɪcate tənē tē taa. ²⁸ Mpi tuu ləw nyá toma taa n nəkaa na í maɣasi na í su tō, pə maɣamaya kē pa lapa təkēle. ²⁹ Tacaa, pənente nyəni kpaalvuv mpi pa kpaala-tv na ɪsəle kɔsɛemle tō, na í yele na nyá təmle nyóma tá tē heeli nyá tōm na tu nyanja pulvuv paa pəcō. ³⁰ Tv nyá niw na kɔtəntɔnaa hikiwi alaafəya, na í yele na yəlaa naaki nyá kəkəlō nyəm na nyá piti tōma kē nyá təmle tv nanjtv Yesu tonj taa.

³¹ Tillaa tēma sələmvuv, ɪlena lonte nte tē taa paa kəta tō tē sele. M̄p̄óyú Feesuyv Nanjtv tonj kələna pa tēna. ɪlena pá sɔv ləw tōm heeluyv na paa nyanja pulv.

Isə sɛelaa taləwi pa tənaya pa wənav

³² Isə sɛelaa kpekəle tēna ka kaa lotu na ləmaɣasəle kɔlvmtəle kē təkpaata. Pa taa nəwəlv taa fayasəwi na í nyənəwi i kɔwənam ɪsu i tike i nyəm. Ama pa nyənaya pə tēna mpi paa wəna tōwə ɪsu pa tēna pa nyəm. ³³ Tillaa kɛsaya Tacaa Yesu fem tōm na apalv tōw, na Isə ká wə pa tēna pa waali kē teu. ³⁴ Pa taa nəwəlv taa lanj pulv. Pə taya pulv tōw, mpa paa wəna tətɔnaa yaa tɛsɪ tō pa pɛtaya kē na pá kəwəna pə liyitee, ³⁵ na pá celəwi tillaa. Ye pə caala wei pa waasəna-i.

³⁶⁻³⁷ Mp̄u ɪni pə yelina Lefii tv nəwəlv, wei pa yaakaya si Yosɛfo na pá lɔla-i Sipili tō, í pɛeta i tetv natəli na í mənna pə liyitee na í cɛla tillaa. ɪnəwi tillaa ka cuyusaa si Paanapasi. (Apalv tv halv kē pa yaa mp̄u na pa tē taa.)

5

Ananiyasi na i alv Safila pa təm

¹ M̄p̄óyú apalv nəwəlv ɪlé, pa yaa-i si Ananiyasi, na i alv si Safila. I pɛeta pa tetv natəli na i alv wəna pə nyəm. ² I tēma pɛetvuv, ɪlena í faya liyitee taa na i su. ɪlena í pona wəna a kaasaa tō, na í cɛla tillaa na i alv wəna pə tənaya mp̄u pə nyəm.

³ Tənaya Piyee pɔɔsa-i si: Ananiyasi pepe tōw kē Satani hika-w m̄p̄óyú katatəlaya, na í kaasi nyá təwi tetv nti n pɛetaa tō tē liyitee, na í puɣusi Feesuyv Nanjtv?

⁴ N taa pɛətəta-ti tō, nyá tetv kē mɛe. Na n tu tēma-təwi pɛetvuv tō, awe ti liyitee, pə taya nyá? ɪle ɪsənaya pə lapa na í paasi na í maɣasi nyá taa na í la yaasi ɪsəyav ɪnɛ i taka? Isə kē n puɣusaa pə taya yəlaa se.

⁵ Ananiyasi nu təm tənē ɪni, ɪlena í hoti na í si. M̄p̄óyú pə lapa pa tēna mpa pa nu təm tənē ɪni tōwə keninja nakəli pə tu fɛi. ⁶ ɪlena ifepiya kuli na pá tak-i puvvuv na pá pona-i pim.

⁷ Pə lapa laasaya ɪsu kaləfunaa tooso, ɪle Ananiyasi ɪni i alv sɔwəyale. Ama i ta nita nti tē tēma lapv tō. ⁸ M̄p̄óyú Piyee pɔɔsa-i si: I pɛeta mə tetv nti tō tē liyitee tənayəlv? Heeli-m.

ɪlena Ananiyasi alv cə si: Anəwəle mp̄u.

⁹ Tənaya Piyee yəwəta-i si: ɪsənaya mə lapa na í kɛnti na í paasi na í hvv si i maɣasəwi Tacaa Feesuyv Nanjtv si i naa i waali? Nyəni, mpa pa pima nyá paalv tō pa tēma kəntɛ, mpɛyɛle nəwəlv tɛe. Paa tɛsɪ nyaya tɛnəv.

¹⁰ Tənaya Ananiyasi alv ɪni i hota Piyee nəəhēe tee kē kɛkpaaa na í si. Ifepiya sɔwə, ɪlena pá maɣana i səpa. ɪlena pɛle pá kɛyaya-i na pá polo pá pimi-i i paalv

kəŋkəŋ taa. ¹¹ M̄p̄óyú tòm nti tə lapa Yesu seelaa kpekəle təna na mpa pa nu-ti tə pa tənaya keninja nakəli pə feina.

Piti təma payale tərna lapv

¹² Tillaa lapa Iso kəkəlo nyəm, na piti təma payale ke yəlaa heku taa. Iso seelaa təna kotaya Salbməŋ sakaŋa səsaya tee. ¹³ Samaa puɔɔlaya-weye pə tu fei, paa na mpv yul kraɪ tu ke yem nyanŋana pa taa sɔv. ¹⁴ Ama apalaa na alaa samaa mpa pa mukaya Tacaa tòm na pá səsəyɪ iso seelaa kpekəle tə tə, pa nyɔɔŋ tərna hukuyu ke səsəm. ¹⁵ Uena yəlaa náá sɔv kətəntɔnaa ke lunav, na pá husi-weye katonaa na nyaaləŋ tə ké hapɛɛ nɔɔsi, si ye Piyee teekəna təna, ɪ deemuɔv mayamaya tu tokina kutukinav ke pa taa lelaa. ¹⁶ Yəlaa samaa lukayana Yosalem cəlo acalɛɛ taa na pá kərna kətəntɔnaa na mpa aləyaa cəsaya tə, na pa təna pa hikiyi alaafəya.

Tillaa təy konyɔŋ

¹⁷ Tənaya isəsɛɛmlɛ kra kətulv səsɔ ke səsəm ke tillaa tə, na ɪ kin çayalaa təna mpa pa ké Satusɛ kpekəle nyəma tə. Haləna pá hɔv si paa kulɪ pa tə. ¹⁸ M̄p̄óyú pa kra tillaa na pá təkɪ-weye timpi pa təkəyɪ samaa təna tə. ¹⁹ Ama Tacaa isəttaa tillu nɔyɔlv kəma ahoo taa na í tulɪ saləka nɔnɔɔsi, na í ləsi tillaa. Uena í heeli-we si: ²⁰ ɪ polo Iso təsɛɛle taa təkaa na í keɛsi samaa ke layasɔyɪ mpaav kɔne ku tòm.

²¹ M̄p̄óyú tillaa lapa nti isəttaa tillu heela-we tə. Pa kula tanəŋ ahula tee na pá polo Iso təsɛɛle taa na pá niki waasv lapv.

Tənaya kətulv səsɔ na ɪ kin çayalaa təna pa kota Yuta Kotuyu səsəv nyəma. Uena pá tili si pá ləsi tillaa ke saləka taa na pá kəna. ²² Waatv wei filisinaa ná tala saləka taa tə, pa ta mayana-we. Uena pele pa məli kprakpaa na pá heeli hvule səsaa mpe si: ²³ Tə talaa na tə mayana saləka nɔnɔɔsi kaləsa mpv təkəŋkəŋ, na tanlaa náá səŋa pa təsəŋlenaa ke nɔnɔɔsi təna. Ama tə tula nɔnɔɔsi, ɪɛ nɔyɔlv fei pə taa.

²⁴ Iso təsɛɛle tanlaa nyɔyɔv tu na kətəlaa səsaa pa nu mpv, ɪɛna tillaa mukuyv mpi pə tu-weye piti ke teu. Haləna pa ta nyɪ mpi tòm tənɛ tii təna tə. ²⁵ Tənaya nɔyɔlv ná lu yem na í heeli-we si: ɪ nawaa, mpa inɪ í ka tu saləka tə, pa wenna nteye Iso təsɛɛle səsəle taa na pá lakɪ yəlaa ke waasv.

²⁶ M̄p̄óyú tanlaa nyɔyɔv tu inɪ na ɪ yəlaa pa polaa na pá kəna tillaa təheɛ. Pə taɣa pulv tə, paa wəna yəlaa sɔyɔntv si pá taa kəv pá yoo mpeye pɛɛ.

²⁷ Tanlaa nyɔyɔv tu tana tillaa, ɪɛna pá səŋsi-weye təhvule taa, na kətulv səsɔ sɔv-weye tòm pəsəyɪ. ²⁸ Tənaya ɪ təma-we si: Iso tə kisin-a-mɛ təsayaŋa si í taa tasa apalv inɪ ɪ tòm ke yɔyɔtɔy ya? Na pepeyele í lapa isəntɔ? ɪ yasa mə seyesɔyɪ nté Yosalem ɪcətɛ təna təmam, na í caa í məŋna ɪ səm tòm nté ta nyɔɔŋ taa.

²⁹ Ntəna Piyee na tillaa lelaa pa cə kətulv səsɔ si: Pə weɛ si Iso ké tə se, pə taɣa yəlaa. ³⁰ Ta caanaa caanaa Iso feesa Yesu wei inɪ mə kama tesika tə na í sí tə.

³¹ Iso kusa ɪ nyɔyɔv na í çayasi-ɪ ɪ kəŋkəŋ taa, na í lapɪ-ɪ wulav na waasulv səsɔ, si pá la na lseyeli nyəma layasi təntɛ na Iso husi pa isayav. ³² Tə ké pə təna mpi pə lapa mpv tə pə aseeta nyəma. Pə taɣa tá tike. Ama tá na Feesuyɪ Nanŋtv wei Iso ha mpa mpa na nukəna-ɪ təy.

³³ Kotuyɪ səsəv kotilaa mpe pa nu mpv, ɪɛna pa pááná huu səsəm, haləna pa caakaya pa ku tillaa səsaa. ³⁴ Ama pa taa ka wɛ Falisa nɔyɔlv wei pa yaa si Kamaliyee tə, ɪ ké pa Iso Təm seyesəlv səsɔ, na yəlaa seekaya-ɪ. M̄p̄óyú ɪ kulaa na í səŋ hvule taa, na í tə si pá ləsi tillaa na awalɪ tə na pəcó. ³⁵ Uena í heeli kotilaa si: lseyeli nyəma mɛ, í la laakalɪ na mpi í caa í la yəlaa pane tə. ³⁶ Matəŋ wulənaa

taa ké Teutası kulaa na í nyəni ı ti isu yulı naxulı, na yəlaa isı nasəle (400) təj ı waalı. M̄p̄óyó pa kv-ı, na mpa pele pa təjaya ı waalı tó pá ya njkanja, na pə təna pə saalı yem. ³⁷ İlé ı waalı ké Kalilee tı Yutaası ná kula kəkəlyuı waatu, na í təjısi yəlaa kəpınj ke ı waalı. Ama pa kv ílé tətó, na pá yası pa təna mpa pa təjaya-ı tó. ³⁸ Pə tóó ké pənente ma heeliyi-me sı, í taa paasəna yəlaa panə ını pa təm tótó. İ yele-we na pá tēē. Pə taya pulı tóó, ye yəlaa kınj ke pa kookalı na pa təma lunaa, pu saalı ké. ³⁹ Ama ye tampana İso kınj ke pə lunaa, í kaa pəsi na í la-weye pulı. İ la laakalı, pə taa kəó na í yoonə İso.

M̄p̄óyó kotillaa mu Kamaliyēē təm. ⁴⁰ İlena pá yaa tillaa na pá həkı-we, na pá heeli-we sı: Yesu təm í taa tasa mə nəsı taa ké luw. İlena pá yele-we sı pá tēē. ⁴¹ M̄p̄óyó tillaa lu kotuyı taa na lanjholımle kuyı-we isı İso tona-we na í yele na pá ná konyəj ke Yesu tó tó. ⁴² Paa ifemle nte, pa ta heesi Yesu wei ı ké Mesii tó ı Laapaalı Kıpəj heeluyı, na waası lapı ke tēēsi taa na İso tēsēle taa.

6

Yəlaa naatosompəyəlaya ləsvy

¹ Waatu ını ı taa Tacaa təjlaa təjna səsıvyı. M̄p̄óyó pə lapa təmaya ke Yuta nyəma mpa pa yəyətaya Kələkı təm tó na tətı Yuta nyəma pa heku, sı tətı Yuta nyəma ı paasəyona mpe pa leelaa ke teu ke paa ifemle nte tə təyənaya talvyı taa. ² Təyaya tillaa naanıwa na naale ını ı kota Tacaa təjlaa kpekəle təna na pá tó-we sı: Pə ta muna sı tó yele İso Təm paasənan na tó lakı kətəyən təm. ³ Pə tó tó, apalaa mə, í nyəni na í ləsi mə taa ké yəlaa naatosompəyəlaya, mpa yəlaa sama na Feesuı Nəjntı tən tó pa kınj na pá wəna ləmayasēē ke səsəm tó, na tó tó-weye təmle tənē. ⁴ İle saa ını taa hiki cayale na tó paasəyona İso sələmyı na waası lapı ke tam.

⁵ M̄p̄óyó pa kpekəle təna lanjle heena təm ntı, ılena pá ləsi İtiyēni. Yulı ını ı tisa ı yuj ke İso tóó ké teu, na Feesuı Nəjntı tən tó ı kınj. Pa ləsa tətəyó Filipı, na Puləkulı, na Nikanə, na Timən, na Paləmenası, na Antiyəka Nikolaa, wei ı ka sıv Yuta nyəma mpaası taa ké kusı ke hatoo lən tó. ⁶ İlena pá pona-weye tillaa kınj, na pele pá sələməna-weye İso na pá tənı pa tóó ké nınj.

⁷ M̄p̄óyó İso Təm təjna yekıvyı na tə pukı, na Tacaa təjlaa nyəyən təjna səsıvyı ke səsəm ke Yosalem taa. Haləna kətəlaa payau tisi na pá mu Yesu təm ke teu.

İtiyēni kpav

⁸ İso we İtiyēni waalı na í hikiyi toma ke səsəm, na í lakı piti təma na İso kəkəlo nyəm ke yəlaa heku taa. ⁹ M̄p̄óyó Yuta nyəma təkotile nte pa yaa sı Yoma Kvhetaa təkotile tó, tə taa yəlaa napəlı mpa pa ké Silēni na Aləkəsantiliı nyəma tó, pá na Silisiı na Asii tətı pə Yuta nyəma napəlı pa kula İtiyēni tó, na pá na-ı pá sıv təm həm taa. ¹⁰ Ama İtiyēni kəla-we na təm. Pə taya pulı, Feesuı Nəjntı hana-ı ləmayasēē na í yəyətəyənə. ¹¹ M̄p̄óyó yəlaa mpe pa ha yəlaa ke lixitee sı pá yəyətı sı: Tə nuwa ı sayata Moisi na İso. ¹² Na pa səsə yəlaa na nyıvyı nyəma na İso təm seyesalaa səsaa, na pele pá kulı İtiyēni tó, na pá kpa-ı na pá pona-ı təhıvle səsəle taa. ¹³ M̄p̄óyó pa caa yəlaa napəlı sı pele pá suu İtiyēni ke təm sı: Apalı ını ı sayatəyi tá İso tēsēle səsəle kəpante tənē na İso Təm ke tam ké. ¹⁴ Halı tə nu ı yəyətə sı: Nasaletı Yesu ını ı ká yəkı tá İso tēsēle səsəle tənē, na í layası kətəsi nsi Moisi naa hula-tı tó.

¹⁵ M̄p̄óyó təhıvle taa cayalaa təna pama İtiyēni tóó ké ise, na pá ná sı ı isentaa mu isətəa tillu wēētı.

7

Itiyeeni Waasv

¹ Tənaɣa kətəlv səsə pəəsə Itiyeeni si: Tampana pə lapa mpv? ² M'p'ógú Itiyeeni cəwa si: Ma tətəvnaa na ma caanaa me, í tu ŋkraŋ na í nu. Teeli Iso lu ta caanaa caanaa caa səsə Apələham təó kē í ka we Mesopotami na pəc'ó í k'óləyi na í puki Halan ke cəyav tə. ³ Na í təm-i si: K'vl na í yele nyá tətə na nyá nyəma. Ma h'vl-ŋ tətə nti tə taa n ká polo í cəya tə. ⁴ M'p'ógú Apələham k'vla Kalətē tətə taa na í polo í cəya Halan. Apələham caa səpa, ilena Iso ləsi-i Halan təna na í k'ona-i timp'i mə we kaɣana isəntə tə. ⁵ Iso tá ha-i tətə nti tə taa kē p'vl maɣamaɣa. Paa tēliya si í sopi sopuyu maɣamaɣa. Ama Iso təma-i k'vətəm kē si í ká ha-i tətə nti. I maɣamaɣa í piya ká tēna na pá ti-ti tətəyó í səm waali. Pəc'ó waat uní Apələham fəina pəyaya. ⁶ Ile nti Iso heela-i təyole si: Nyá piya ká cəya cəyalətə ke lēlaa tətə taa, na pele paa la-weɣe yomaa. Paa tu-weɣe wahala ke pusi nasəle (400) təcu kē təna. ⁷ Ama Iso təma si í ká pəəs'i piitim mpi pu tu-weɣe yomle ke mpv tə. Pəle pə waali ile paa lu təna na pá kə tətə tənē uní tə taa na pá paasəna Iso sēv.

⁸ M'p'ógú Iso lapa na p'lvv pəsi Apələham ke kətaya ŋka kaa təəsəyi-nti í na Iso paa yəyətəa na pá si tə. Pə təó kē Apələham k'vna í l'vl Isaaka tə, í p'ela-i í k'uyeyē p'lefei naanəwa wule. Ilena Isaaka náá p'eli m'p'ógú Yakərv, na Yakərv ná p'ela m'p'ógú í piya naanəwa na naale mpa pa ke ta kpeka caanaa caanaa səsəa tə.

⁹ Ta caanaa caanaa mpe pa lapa Yosēfv ke isəsemle na pá p'eti-i, na pá pona-i Icipiti ke yomle. Ama Iso ka we Yosēfv waali, ¹⁰ na í yapa-i í wahalanaa təna taa. Pə k'vna na Yosēfv tala Icipiti wulav səsə k'vŋ tə, Iso lapa na wulav lanje hēna í yaasi na í laɣatv. Haləna Icipiti wulav nana-i k'vəfəne k'vav, si í nyənəyi Icipiti tətə təna na í maɣamaɣa í təyaya pə tə. ¹¹ M'p'ógú nyəyəs'i anaam lu Icipiti na Kanaan pə tətə təna taa. Pu haŋa teu kē təkəŋkəŋ haləna ta caanaa caanaa mpe pá p'eki mpi paa təyó tə na pá k'pisi. ¹² Pə k'vna na Yakərv nu si təyənaya p'ee we Icipiti, ilena í k'vsi tá caanaa caanaa mpeye təm kancaaləya nyəm na í tili. ¹³ Pa k'vna na pá məli təm naale nyəm, ilena Yosēfv lá na í taalənaa nyəm-i. Na pə lapa tətə na Icipiti wulav səsə maɣamaɣa náá cəkəna í piitim. ¹⁴ M'p'ógú Yosēfv tila í caa Yakərv na í nyəma təna waali na pá kə. Pa we y'vlvnyəŋ nutoso na naanəwa na kakpas'i. ¹⁵ Mp'v pə lapəna Yakərv nana Icipiti pote, na í caŋ í si təna. Ta caanaa caanaa ná səpa təna tətə. ¹⁶ Pa k'vakaɣaa-weɣe na pá mələyəna Sikem, na pá piŋ-weɣe pəlaav ŋku Apələham ka yapa Hemə nyəma k'vŋ na liyitee tə kv taa.

¹⁷ Pə k'vna na pə tala nti Iso ka təma si í ká la Apələham tə tə lapv tə, tá piitim nyəma hukə səsəm, pa paɣav ke Icipiti we səyəntv. ¹⁸ M'p'ógú wulav səsə k'vafalə nəyəlv ná cəyaa, ilé í taa nyi Yosēfv. ¹⁹ Wulav uní í lapa tá piitim ke acilayətə. I tu ta caanaa caanaa ke wahala ke teu na k'vcaaləy'v, si pá lə pa ah'vlvnmnaa na pá si. ²⁰ Waatv uní í taa kē pa l'vl Moisi. I ka kē pəyaya k'vpaŋka ŋka ka te Iso kē teu tə. M'p'ógú Moisi nyəma tə-i isətvnaa tooso kē pa tē. ²¹ Pə k'vna na pá lə-i tə, Icipiti wulav səsə p'elə hiina-i na í tək'i-i isu í maɣamaɣa í k'vl'vl. ²² Mp'v pə lapəna Moisi nyəma Icipiti nyəma nyəm təna. Haləna í lá y'vlv wei í yəyətə nti tu hotiyi atē tə, na í pəsa təma.

²³ Pə k'vna na Moisi pusi tala nule, ilena í h'v si í ká polo na í wiili í Iseyeli nyəma lēlaa. ²⁴ Moisi polaa ilena í maɣana Icipiti tu nəyəlv í lak'i pa taa nəyəlvv m'vsəŋ. Ilena í mv wei pa lak'i m'p'ógú m'vsəŋ tə í təm na í suna í ti, na í lēeti Icipiti tv, na í caŋ í kv-i. ²⁵ Moisi ka nyəmaɣa si í Iseyeli nyəma ká nyi si unəyi Iso ləsa si í waasi-we. Ama pele pa ta nyi mpv. ²⁶ Kv fema ilena í maɣana Iseyeli nyəma

naale na pá maki, ilena í polo pa loluyu. Na í to-we si: Apalaa me, mə kolum ké, ile pepe tōó ké í laki təmaga mʊsəŋ? ²⁷ Ama mʊsəŋtu wei í lakaya í təyontəle ké mʊsəŋ tu í nyasa-ı təm si: Ma na-ŋ, tá wulau na tá təm hʊsʊb. ²⁸ Tete n tēma Icipiti tu ké kuyu təyole saŋa n nyemá si n ká tēesi ma na? ²⁹ Moisi nu mpv, ilena í se kprakpa na í polo í caya Matiyan tetu taa. Matiyan tənaya í lola apalu piya naale.

³⁰ Pə kəma na pusi nule cəə, ile kuyaku nakulı we wɔlaya tetu taa ké puyv Sinayi kin. Mpróyó hotiya nakəli ka sʊv kəkə mʊyʊ, ilena isətaa tillu lu í tōó ké hotiya ŋke ka kəkə taa. ³¹ Moisi nawa mpv, ilena pə lapı-ı piti. Tənaya í tuusaa si í wiiliyi teu, ilena í nu Tacaa nəyɔ si: ³² Mayale nyá caanaa caanaa Iso, Apələham na Isaaka na Yakərv pa Iso. Tənaya səyontu kpa Moisi ké səsəm na í seliyi, haləna í kpisi nyənnyv. ³³ Ilena Tacaa tō Moisi si: Wəyosı nyá ntanjkpala, timpri taa n səja mpv tō pə ké tetu kate nyəntu ké. ³⁴ Ma nawa ma yəlaa mpa pa we Icipiti tō pa wəhala, ma nu pa wula. Iləna má tii si ma yaki-wē. Təv, kulı, ma tiliyi-ŋ Icipiti.

³⁵ Moisi wei inı í təm Iseyeli nyəma ka kisa təkpatakpata na pá təmı-ı si: Tə na-ŋ, tá wulau na tá təm hʊsʊb tə, kolum inəyi Iso tayana kusuyv na í tili pa kin, si í la pa wulau na í waasi-we na isətaa tillu wei í ka lu í tōó ké hotiya kin tu í toŋ taa. ³⁶ Inı í lapəna piti tēma na Iso kəkələ nyəm na í ləsi-weyē Icipiti tetu taa. I lapa mpv tətəyɔ səsəncası tənku taa na wɔlaya tetu taa, halı pusi nule. ³⁷ Moisi inı í heelina Iseyeli nyəma si: Iso ká kəna-meye Iso kuyəyotutu teləsəb nəyɔl wei í we isı má, na í ká wee mə mayama mə piitim tu tə. ³⁸ Kolum inı í ka wenna Iseyeli nyəma mpa paa kota wɔlaya tetu taa tō pa kin. I na isətaa tillu wei í ka yəyotəna-ı puyv Sinayi tō tō pa wenna tá caanaa caanaa kin ké təne inı. Moisi inı í muna Iso Təm nti tə laki təmlə ké səsəm tə si í teləsəyi-tv.

³⁹ Ama tá caanaa caanaa ta nuna-ı. Pa kisa-ı na pá kpaɣa pa laakaləna na pá məŋna Icipiti. ⁴⁰ Haləna pá yəyoti Aləŋ si: Lu-tuyv tuyv na tē nyənəyi-kv. Pə tayə pʊb, tə ta nyı mpi tá Icipiti taa ləsəb Moisi tēmmaa tə. ⁴¹ Mpróyó pa lupa naule na pá pəsi-teyē pa tuyv na pá laa-te. Haləna pá yəələna pa niŋ kulupum mprəyi teu. ⁴² Mpróyó Iso lapa-weyē awusa na í yele-we si pá nyənəyi isətəlvəsi ké pa tuŋ, isı paa ŋmaav Iso kuyəyotutu teləsəlaa takələsi taa tə si:

Iseyeli nyəma me,

maɣa í lapa kətasi na í fəeni

wɔlaya tetu taa ké pusi nule taa?

⁴³ Aaı, tuyv Moləki cokəle na mə tuyv

Ləfaŋ isətəlvəŋa ləesuyv ké

í kpaɣaa na í paasəyəna.

I tənaya mpv, pə tayə wei í lupa si

í tənəyi təyole?

Pə tōó ké maa yele na pá pona-meye Pəpiloni,

haləna í tēe pə waalı.

⁴⁴ Wɔlaya tetu taa təne inı tá caanaa caanaa ka wəna cokəle, na tə taa na seliya kpaatanaa. Paa sika-teyē teitei ké isı Iso ka heeluyv Moisi tə. Teitei isı nte tə taka Moisi ka nawa tə. ⁴⁵ Tá caanaa caanaa cəla-teyē pəle pa waalı nyəma. Iləna pəle pá kpəna-teyē timpri Yosuwee tēe-weyē nəyɔ na Iso yası piitimnaa ké pa isəntaa na pá təyɔ tetu tə. Na tē wee tənaya mpv, haləna Tafiiti waatu. ⁴⁶ Iso laŋle hēna-ı teu, iləna Tafiiti náá sələmi-ı nəyɔ, si í laki inı wei í ké Yakərv Iso təyɔ təcayale. ⁴⁷ Pə na pə mpv tə, Salbməŋ ŋmana-ı kutuluyv ŋkv.

48 Ama pə taɣa isəttaa Isə Səsə inı ı cakı kutuluŋ wei yəlaa niŋ ɲmawa tə ı taa se. Halı Isə kuyəɣətutu teləsulu maɣamaɣa yəɣəta mpu sɪ:

49 Taaɗa yəɣəta sɪ:

Isətənuɣu nté ma kumte.

Ateyele ma nəohée təsule.

İle kutuluɣu ŋku kv taka ké í pəsəyi na í ɲma-m?

Na leyele ma təheesəle?

50 Pə taɣa má lapəna pə tənaya mpu na ma niŋ?

51 Təu, yəlaa mpa me í tema keeluyu tə, mə lanja lapa kpusəŋ na mə ɲkraŋɲ tɛɛli na í kisi Isə Təm. ı kpeesəɣəna Feesuyu Naŋɲtu ke tam, mə caanaa kate ke í kraɣaa. 52 Mə caanaa naasa Isə kuyəɣətutu teləsəlaa mpe pa tənə na pá sə kulum ke? Pa kv mpa pa heelaya sɪ tampana təŋlu inı ı ká kəw tə. Kuləm inəɣəle mə lapa kələmətə ke nəənəw na í kv. 53 Halı meye isəttaa tillaa teləsa Isə kusəsutu. Pəyele ı caaki tə təkuy.

İtiyeɛni səm

54 Yuta nyəma nu mpu, ılena pááná huu pa taa, na pá sala pa niŋ ke İtiyeɛni təw na pá tanja. 55 Ḿpóyó Feesuyu Naŋɲtu toma kuləna İtiyeɛni ke teu. İlena í teki ı ıse na ıso na í na Isə teu səsəəm na Yesu səŋa ı ntəɣəŋ təw. 56 Tənaya ı toma sɪ: ı naa, isətənuɣu tulaa, na má naa Yulu Pəɣaya na ká səŋa Isə ntəɣəŋ təw.

57 Ḿpóyó Yuta nyəma mpa kapusi ke teu, na pá təkı pa ɲkraŋɲ na pá huli İtiyeɛni. 58 Na pá tuli-ı na pá luna ıcate waali, na pá suv-ı pɛɛ yaɣaw sɪ pá kv-ı. Mpa paa ké pə aseeta nyəma tə, pɛle pa suna ifepu wei pa yaa sɪ Səli təɣəw pa wontu. 59 Pa tənəna İtiyeɛni ke pɛɛ yaɣaw, ılena í sələmı sɪ: Taaɗa Yesu kelı-m. 60 İlena í luŋ akula na í yəɣətəna nəɣə səsəŋka sɪ: Taaɗa, taa nyəni pa isayatu tənɛ. İtiyeɛni yəɣəta mpu, ılena í heɛ.

8

1 Səli lanje ka heɛna İtiyeɛni kuy.

Wahala yasa Yesu seɛlaa kpekəle

Kuyaku ŋku kv maɣamaɣa ke pa suv Yosalem Yesu seɛlaa kpekəle ke kuyəɣə tuyə ke teu. İlena pa tənə pá ya Yuta na Samalii taa, na pə ye le tillaa tike. 2 Ḿpóyó yəlaa mpa pa tənəyi Isə mpaaw ke teu tə pa pima İtiyeɛni, na pá wii-ı səsəm.

3 Ama pə yela Səli ilé tə, Yesu seɛlaa ke ı tənəna luɣu sɪ ı lakı sakasaka. Tɛɛsɪ taa ké ı svəkaya na ı kraaki apalaa na alaa na í təkəyi.

Filipu kraaləyi Laapaali Kupaŋ ke Samalii

4 Mpa mpa pa ya mpu tə pa cəkaya paa le na pá heeliyi Isə Təm Laapaali Kupaŋ. 5 Samalii ıcate ke Filipu ná polaa na í heeliyi tənə nyəma ke Mesii təm.

6 Piti təma nna Filipu lakaya tə samaa nu a təm na pá nana pa ıse. Pə təw ké waatu wei í yəɣətəyi, pa tənə təpaı pa tuyı ɲkraŋɲuyə ke teu. 7 Pə taɣa pulv, alɣaa kiisaya na pá seeki alɣəhilaa paɣale kiŋ na acamaa na kaakalası paɣale hika alaafəya.

8 Ḿpóyó yəlaa lanja huluma katatəlaya, haləna pá la ıcate ntɛɣe yuŋ.

9 Apalu nəɣəlu naa we ıcate ɲtə tə taa ké hatoo ləŋ, pa yaakı-ı sɪ Siməŋ. Apalu inı ı lakaya totopoto təma ké, na pə lakı Samalii nyəma tənaya piti. ı nyənaya ı təyi səsə ké pə tii feı. 10 Pə kraɣaw piya na pá polo səsaa tə pa tənə pa wutaya-ı ké. Haləna yəlaa tənaya sɪ: Isə toma nna pa yaa toma səsəəna tə a tu ntə.

11 İlena pá wutiyi Siməŋ inı ı waali. Pə taɣa pulv, ı totopoto təma ka tɛmna-weye piti lapu ke hatoo ləŋ. 12 Ama Filipu kəma na í heeliyi-weye Isə Kawulaya

na Yesu Kilisiti pə Laapaali Kəpaŋ tə pa mu Laapaali Kəpaŋ inəxi teu, haləna pə sə apalaa na alaa ke Iso ləm. ¹³ Siməŋ ilé i maɣamaɣa i muwa na pá sə-i Iso ləm. Ilena í suu Filipu ke təŋyɔ na i nyənaɣa Iso kəkələnnaa səsaa na piti təma nna a lakaya tə na pə we-i piti.

¹⁴ Tillaa mpa paa we Yosalem tə pa nuwa sɪ Samalii nyóma mu Iso Təm, ilena pá kusi Piyee na Yoħaanu na pá tili sɪ pá polo na pá ná. ¹⁵ Piyee pa tala təna, ilena pá sələməna Samalii nyóma mpɛɣe Iso sɪ pá hiki Feesuɣu Naŋŋtu. ¹⁶ Pə taɣa pulu, Tacaɔ Yesu hətə tike ke paa yaawa na pá sənə-weɣe Iso ləm. Ie Feesuɣu Naŋŋtu ta tiita pa taa nəɣəl i tə. ¹⁷ Tənaɣa Piyee na Yoħaanu pa təna niŋ ke pa tə. Ilena pá hiki Iso Feesuɣu Naŋŋtu.

¹⁸ Waatu wei Siməŋ nawa sɪ tillaa tənə-weɣe niŋ na pá hiki Feesuɣu Naŋŋtu tə, i cəla-weɣe liɣitee, ¹⁹ na í tə sɪ: I cəle maɣa mpɔ unɪ pə lapu tətə, na má tənə wei ké niŋ, pɔntu hiki Feesuɣu Naŋŋtu ke mpɔ.

²⁰ Tənaɣa Piyee təma sɪ: Isəna mpi n huɔ sɪ pa pəsəxi pá ya Iso hate na liɣitee tə, nyá na nyá liɣitee í la yem. ²¹ N kaa na pulu cəcəka. Pəyele nyá paa maɣamaɣa tu fei tənə unɪ tə taa. Pə taɣa pulu, Iso isentaa nyá lotu ta te. ²² Ie lo nyá huwəe asayee anɪ, na í wiina Tacaɔ na í huli-ŋ suulu na í taɣani-ŋ nyá huwəe asayee anɪ. ²³ Pə taɣa mpɔ, ma naakuyə-ŋ tə, nyá na nyəŋ ké isu kakaya. Isayatu lapu təkəna-ŋ təkem.

²⁴ Mɔbóy Siməŋ cə-we sɪ: Mu wiina-m na Tacaɔ, na nti í yəɣəta mpɔ tə tə taa natəli í taa la-m.

²⁵ Tillaa mpe pa naale pa təma nti nti pa nawa təɣə keesuyə na waasɔ lapu. Ilena pá kuli na pá məli Yosalem. Pa məlaya mpɔ tə, pa heelaya Laapaali Kəpaŋ ke Samalii acaləe paɣalə taa ké na pá təŋna pote.

Filipu na Itiyopii tu pa təm

²⁶ Tacaɔ isətəa tillu nəɣəl heela Filipu sɪ: Kuli na í təŋ ilim mpətəŋ tə, na í katɪ hapələ nte tə lukɪ Yosalem na tə puki Kasa tə. Wəlaya tetu taa ké hapələ nte tə fayanaa.

²⁷ Mɔbóy Filipu kulaa na í tu mpaav. I təŋna pote, ilə i nawa yulu nəɣəluyələ. Sese Itiyopii yulu katanɔ nté. Inɪ i ka kəna Itiyopii wulən səsə alu nyəŋ wei pa yaa sɪ Kantasɪ tə i akewe səsə, wei i nyənaɣa i kpancoou tənə tə tə. Apalu unɪ i ka luna Yosalem kele Iso seɔ. ²⁸ I caɣa i keeke taa, na í kaləxi Iso kuyəɣətutu teləsulu Isayii takəlaya taa na í təŋna kpente. ²⁹ Tənaɣa Feesuɣu Naŋŋtu heela Filipu sɪ: Tə na í kɔtəna keeke unɪ.

³⁰ Mɔbóy Filipu kpaɣa asewa na í tala i kin, na í nu i təŋna Iso kuyəɣətutu teləsulu Isayii takəlaya taa ké kaluyə. Ilena í pəsə-i sɪ: N cəkəna nti n kaləxi təɣələ?

³¹ Mɔbóy yulu katanɔ cə Filipu sɪ: Ye nəɣəl ta seɣesi-m, isənaɣa maɔ la na má cəkəna?

Ilena yulu katanɔ tə Filipu sɪ: Kpa na í caɣa ma kin. ³² Təm nti i kalaya takəlaya ŋke ka taa təɣələ sɪ:

Pa tənə-i isu pa teekuyuna

heu ke nampayətəle tə.

I lapaya isu iwəyaya ŋka

ka huɔntu pa kəkɪ na ká suma tə.

I suma mɔbóy i ta cə natəli.

³³ Pa tu-i taaləm na pá ku i təm ke pətətəle ke yem.

Awe ká pəsə na í keesi i piitim təm?

Pa tama i weesuɣu tomle ke atə cənə.

34 Tənaɣa akewe inɪ ɪ tɔma Filipu sɪ: La suulu na ń heeli-m, awe tɔm ke Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlv keesəxi mpɔ? ɪ maɣamaɣa ɪ tɔm yaa nəɣɔlv nyəntɔ?

35 Ilena Filipu sɔv yɔɔtɔv, na ɪ kɔɣa tɔm nti inɪ apalv inɪ ɪ kalaya mpɔ tɔ, na ɪ seɣesəna-ɪ Yesu Laapaali Kɔɔɔɔ. 36 Pa tɔɣna tɔntɛ ke mpɔ, Ilena pɔ tala tiili isəntɔ, lɔm ka we tənaya. Mɔɔyɔ akewe inɪ ɪ tɔma sɪ: Nyəni lɔm yee, n kaa sɔ-m Iso lɔm ke cəneye kɔakɔaa? Yaa pə kaasa-m pɔlv?

[37 Ilena Filipu cɔ yɔlv katarɔa sɪ: Ye n tɛma nyá taa təkɔtaɔ te, má sɔɔ-ŋ ké.

Mɔɔyɔ yɔlv katarɔa cɔwa sɪ: Ma tɛma ma taa sɪ Yesu Kilisiti ké Iso Pəyaya ké.]

38 Tənaɣa yɔlv katarɔa sɔɣsa keeke na Filipu na akewe inɪ pɔ tii pa naaleɣe lɔm taa, na Filipu sɔ-ɪ Iso lɔm. 39 Pa luna lɔm taa, Ilena Tacaɔ Feesuɣu keli Filipu, akewe inɪ ɪ ta tasa-ɪ keesuɣu. Mɔɔyɔ ɪ tɔ ɪ mɔɔaɔ na laɣhɔlvɔmle kuyɪ-ɪ. 40 Ama Filipu ná tuta ɪ təyi Asoto, na ɪ laki waasv ke acalɛ nna nna a taa ɪ tɔɣna tɔ, haləna ɪ tala Sesalee.

9

Səali Layasvɔ

(Tillaa Təmle 22:6-16; 26:12-18)

1 Ama Səali ná tɔɣna Tacaɔ tɔɣlaa kuyɔ kɔɣesvɔv na isəle kɔsɛɛmle. Mɔɔyɔ ɪ kulaa na ɪ polo kɔtvɔlv sɔsɔ kin, 2 na ɪ səlɔm-ɪ sɪ: La-m takəlaya, na má pola Tamasi, na má maɣana Yuta nyəma təkotilɛnaa taa ké mɔɔa pa tɔɣɣɪ Tacaɔ mɔɔaɔ tɔ, paa apalaa paa alaa, ma kɔɔa-we na má həkɔ na má pona Yosalem.

3 Waatv wei Səali we mɔɔaɔ taa na ɪ kɔɔtəna Tamasi, Ile pə luna isə kelɛ na pə la ɪ isəntɔ tənyalulu isu kɔkɔ ke tɔm kɔlvɔm tɔ na pə ná na pə cəna-ɪ. 4 Mɔɔyɔ ɪ hota atɛ na ɪ nu pə pɔsəxi-ɪ sɪ: Səali Səali pɛpɛ tɔɔ ké n tɔyɔ-m kɔnyɔɣ ke mpɔ?

5 Tənaɣa Səali pɔsaa sɪ: Tacaɔ nyaya aweɣe ye?

Ilena pə cɔ Səali sɪ: Maɣa Yesu wei n tɔyi kɔnyɔɣ tɔ. 6 Kɔlv na ń polo ɪcatɛ taa, paa heeli-ŋ nti n ka la tɔ.

7 Mɔɔyɔ pə tənmsa mɔɔa pa tɔɣaya Səali tɔ na pɔ sɔɣa yem. Pa nukaya pə yɔɔtɔxi, ama paa naaki nəɣɔlv. 8 Tənaɣa səali kɔla atɛ na ɪ nyənəxi yem u naaki. Ilena pɔ təkɪ ɪ niŋ taa na pɔ hɔm-ɪ na pɔ pona Tamasi. 9 Na ɪ caya kuyɛɛŋ toosɔɣo yɔlvɔmle tɛɛ, ɪ ta tɔɣɔ, ɪ ta nyɔɔ.

10 Tacaɔ tɔɣlv nəɣɔlv ɪ ka we Tamasi na pɔ yaa-ɪ sɪ Ananiyasi. Mɔɔyɔ pə lapa-ɪ isu toosɛ taka, na ɪ ná Tacaɔ, na ɪ lé ɪ yaa-ɪ sɪ: Ananiyasi.

Na ɪ tisi sɪ: Tacaɔ maɣalv.

11 Ilena Tacaɔ tɔm-ɪ sɪ: Kɔlv təwaka na ń tɔɣ hapəle nte pa yaa sɪ Kusixisile tɔ, na ń sɔv Yutaasi tɔyaya, na ń pɔsɔi Taasi ɪcatɛ apalv wei pa yaa sɪ Səali tɔ ɪ tɔɔ. ɪ we təna na ɪ tɔɣna Iso səlɔmɔv. 12 Pə lapa-ɪ isu toosɛ taka, na ɪ ná nyá wei pa yaa sɪ Ananiyasi tɔ, na ń sɔv sɪ n tənəxi-ɪ niŋ na ɪ isə kuli.

13 Mɔɔyɔ Ananiyasi tɔma sɪ: Tacaɔ, ma nu tɔɣlaa pəyale kin ke apalv inɪ ɪ tɔm, na ɪ isəɣatv nti tɔ təna ɪ lapa nyá yəlaa ke Yosalem tɔ pə tɔm tɔtɔ. 14 Kɔtəlaa sɔsaa ha-ɪ nəɣɔ sɪ ɪ kɔɔ cəne tɔtɔ na ɪ həkɔ mɔɔa pa tɔka nyá tɔm tɔ.

15 Tənaɣa Tacaɔ cɔ Ananiyasi sɪ: Polo, ma ləsa apalv inəxi sɪ ma laki-ɪ na ɪ heeliɣi ma tɔm ke piitimnaa na awulaa sɔsaa na Iseɣeli nyəma. 16 Ma maɣamaɣa ma hɔləna-ɪ kɔnyɔməŋ wei ɪ ká tɔɣɔ ma nyɔv tɔ tɔ.

17 Mɔɔyɔ Ananiyasi tɛwa. ɪ kɔma ɪ tala tɔyaya ŋke ka taa, Ilena ɪ tənɪ ɪ niŋ ke Səali tɔɔ na ɪ tɔm-ɪ sɪ: Ma taapalv Səali, Tacaɔ Yesu wei n kɔɣaya na ń ná mɔɔaɔ taa tɔ, inɪ ɪ tilina-m sɪ nyá isə ɪ kuli na Feesuɣu Naŋŋtɔ toma haya nyá taa ké sɔsɔm.

¹⁸ Μπόγύ πολυρῶναα ισι hutu taka kəəla Səəli isentəə ké kpaκpaα na pə hoti ate na í sʊv nav. Iləna í kəli na pá sə-ι Isə ləm. ¹⁹ Na í təγə kutəγəv na í hiki toma.

Səəli laki waasv ke Tamasi

Səəli caγa Tacaa təηlaa mpa pa wε Tamasi tə pa cəλəγə wεε naale. ²⁰ Μπόγύ Səəli sʊv waasv lapv taa ké kpaκpaα ke Yuta nyəma təkotilənaa taa. I heeləγa təfoo ké si Yesu kεle Isə Pəγalv. ²¹ Na pa təna mpa pa nu ι waasv inι tə, piti kpa-wε na pá təη si: Pə taγa inι ι ka sεεsəna isəle na mpa pa təkə Yesu təm təneye Yosalem təγə kənyəη tγyʊ? Isu ι ka kəma cəne si ι kraa-wε na í həkə na í pona kətəlaa səsaa ya?

²² Paa na mpv Səəli ná təηna waasv lapv na ι toη səsəγi tam na pə puki. I hυlayaa Tamasi Yuta nyəma si Yesu kεle Mesii. Iləna pə məli peleye liγituγy, paa nyəη nti pá cə-ι tə.

²³ Wεε lapa naale, iləna Yuta nyəma caγa na pá taγanι si pá kv-ι. ²⁴ Ama Səəli nu nti pa həkəa na pá sι tə. Na icate kolujə nənəəsi taja ilim na ahoο si pá hiki-ι na pá kv-ι. ²⁵ Μπόγύ ahoο naali Səəli ifalaa tv-ι sətəkv səsəv taa na pá tisi-ι na icate kolujə na í tεε.

TAKƏLAYA NJKA PƏDLI NJMAAWA
LOM
NYƏMA TƏ
Kətlətv

Kələnti ıcate taa ké Pədlı ka we waatu wei ı yelaa na pá ηmaa takəlaya kaneyə Kilisiti nyəma mpa pa we Lom tə. I hóləyi ka taa sı yəlaa təna lapəna ısayatv, paa Yuta nyəma na mpa pa ta ke Yuta nyəma tə. I hūlaa tətə sı Laapaalı Kupaη ké toma səsəəna ké, ı yakı mpa pa təna pa mu-ı na pá temı-ı na pa taa tə. Pədlı hóləyi tətə sı İseyeli nyəma lelaa ləwa İso, ama İso ná tá lə ı yəlaa. Kantəkaya nyəntv ké layatv nti Pədlı tasa İso seelaa ke ıəəna paa caya pa taa pa tike tə, na ıəəna pa na mpa pa ta ke İso seelaa tə paa caya tə.

İəəna pa faya Lom takəlaya tə:

- Yəlaa təna pəntəna, na pá nyuləyi nyəyvu yavv, titite 1-8
- İəəna İso caəna İseyeli nyəma tə, titite 9-11
- İso seelaa təntə kupaηte, titite 12:1-15:13
- Seətv, titite 15:14-16:1-27

Seətv

¹ Məya Pədlı, Yesu Kilisiti yom. Məya İso kpa tillu na í ləsi-m na ma mpa ke Laapaalı Kupaη kpaalvov təə. Má ηmaəna-meyə takəlaya kanə.

² Hatuu ləη ke İso ka təma sı ı ká kəna Laapaalı Kupaη ıni. Halı İso yelaa na ı İso kuyəyətətv teləsəlaa ηmaa mırúyú ı takəlası taa. ³ Laapaalı Kupaη ıəyəle ı Pəyaya Tacaə Yesu Kilisiti təm. Ye Yesu yəlvwəətv təm ıle, wulav Tafıiti ləlvəy taa tv ké.

⁴ Ama Feesuyu Naηηtv kiη ıle, İso hūləna toma sı Yesu ké ı Pəyaya ke waatu wei Yesu səpa na í feesi-ı tə. ⁵ Kilisiti ıni ı təə ké İso hūla-m pəleə na má la tillu səsə ke kolum ıni ı təə, sı má la na kətaηası təna yəlaa mu ı təm na pá nuaı-ı. ⁶ Mə tətə í we pa taa, mə mpa İso ləsa Lom sı í pəsi Yesu Kilisiti nyəma tə.

⁷ Mə təna mpa mə í we Lom na İso səəlaa na í yaa sı í pəsi ı nyəma tə, mə takəlaya ntə. Tacaə İso, na Tacaə Yesu Kilisiti pá hólı-meyə pəleə na pá la na mə laηa hūlvı.

Pədlı nyuləyi sı ı polo ı ná Lom İso seelaa

⁸ Kancəlaya ıle, Yesu Kilisiti təə ma seə ma İso ké mə təna mə təə. Mpi pə təə tə, pa puyəlvəyi antulinya təna taa ké ıəəna í nukəna İso ké teu tə. ⁹ İso wei ı Pəyaya Laapaalı Kupaη kpaalvov təmlə ma lakəna luyv kolumvov tə, ı nyəma sı maa looliyi. İso nyəma mpu sı tam ma təsəyi mə təm ¹⁰ ke paa waatu wei ma sələməyi tə. Ma wiikina-ı sı í la luyv na má hiki mpa ke pəəntə na má polo mə kiη. ¹¹ Ma nyuləyi teu sı má ná-mə. ılena í hiki kuvəəv ke Feesuyu Naηηtv kiη, na í la toma. ¹² Nti ma tv kələyi nyuləyov təyəle sı má wəə mə həkə, na tə nyəəyəəna təma naani tvyv ke İso təə, na pə səsəyi-tvyv apəlvv.

¹³ Ma taapalaa mə, í nyı teu sı tam ma həkəya sı ma puki mə kiη, ıle pə tuu-m, haləna saηa. Ma nyuləyi sı ma təmlə í ləlv pəlvəpuyv mə te, ısu tə ləla piitim ləmpı nyəma kiη tə. ¹⁴ Pə taya pulv, pə caala-m ké sı má polo yəlaa təna kiη. Paa acaləə səsəəna taa, paa cacəkəη tēē, paa ıəəkullaa cəlv, paa ıəəkpeəteə nyəma cəlv. ¹⁵ Pə təə ké ma nyuləyi teu sı má pona mə mpa í we Lom təyə Laapaalı Kupaη tətə.

Laapaalı Kupaη toma

16 Laapaali Kupaŋ kraaluɣu tɔm fei-m feele. Pə taɣa pulv tɔɔ, Iso toma nté təna. I waasəxi pa təna mpa pa teŋ-i na pa taa tɔ. Yuta nyɔma ke kancaalaya, pa waali ké mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ. 17 Kupam Laapaali Kupaŋ tɔɔ ké tɔ nyəŋ isəna Iso laki na yəlaa pəsəxi kupama ke i isentaa tɔ. Pə kraɣav hatuu kancaalaya haləna pə tɔm tɔ, yulv teŋ i taa na Iso ké iləna Iso la, pə ta kaasi pulv tɔtɔ. Iso Tɔm taa maɣamaɣa kilisa mpv təcɛicɛi si: Ye Iso nyəna wei ké yulupaŋ si i tɛma i taa tɔ pə tɔɔ, pɔntv tike tuləyən-ti.

Yəlaa tɔm səpa

18 Iso mɔvi pááná ke hatuu isəttaa ké yəlaa kɔpəntəŋ na pa isayətnaa təna tɔ na pə naa mpv. Pə taɣa pulv, yəlaa tetelakasi nyəkəxi tampana na a mələxi yem. 19 Mpv pə yelina na Iso tɔvi-wɛyɛ nauya. Mpi tɔ pa nyəmá timpriwɛ pə wɛɛ si pá nyaŋna Iso tɔ, i tɛma-wɛyɛ-wəxi húlóyú ke teu tɔ pə tɔɔ. 20 Kupam hatuu Iso lapa antulinya tɔ, i mukaya tɛ wɛɛtv, isu i toma tamm nyəna na isəna i maɣamaɣa i wɛɛ tɔ, pə naaki i kolapəm mpi pə kin ké. Tənaɣa pə wɛɛ si yəlaa i nyəna i toma na i wɛɛtv, pə tɔɔ ké pa feina tampana. 21 Pa nyəmá Iso, ama paa see-i, pəyɛle paa sɛɛ-i í na tɔmlɛ isu pə nəɣəsəna yəlaa í la Iso tɔ. Pa huwɛɛ liyita yem, paa layatiya ka fei. 22 Pa tɔŋ si pa nyəm tɔɔwa, ama iwɛɛŋ ké. 23 Isu paa tv Iso wei u səki tɔyɔ teeli tɔ, yulv wei i səki tɔ i lɛsəŋ na sumasi na nɔɔhɛɛ liyiti wontu na nti tɔ tuuki atɛ tɔyɔ pa seeki.

24 Pə tɔɔ ké Iso yela-wɛyɛ pa tetelakasi isayasi nsi pa luuŋ sɔɔwa tɔ si taa, na pá laki təmaya mpi pə wɛ fele tɔ. 25 Mpe pa mələa ké na pá kraɣa Iso tɔɔ tampana na pá pəsəna pɔpɔtv. Pa seeki na pá təŋəxi mpi mpi Iso lapa tɔ, na pá yele Iso wei i lapa-wi tɔ i maɣamaɣa. Pəyɛle pu mɔna isu unəxi pá saŋ tam.

26 Pə tɔɔ ké Iso ná yela-wɛyɛ pa taaləntv taa. Na pa alaa maɣamaɣa náá yeki apalaa na pá sɔvkəna tɛma. 27 Mpv tɔtɔyɔ na pa apalaa, pɛle pa yeki alaa tɔm, na pa konyuləŋ í kra pa nyɔŋ taa pa ketitiyi tɛma. Apalaa lakəna təmaya fele fei nyəntv. Na pa taaləntv nti tɔ naasɔyɔ makəna pa nyɔŋ taa.

28 Isu pa kisa Iso ké nyəm təkɛlekele tɔ, pə tɔɔ ké Iso ná yela-wɛyɛ pa kumələlayətv taa na pá laki acaalətv. 29 Pa kəla kawalasi, na isayətv, na konyuləŋ, na nyaŋ, na isɛsɛmlɛ, na yulvkɔle, na yoou, na puɣusuɣu, na muɣuluɣu tike ke pa nyəmá. Pa ké yɔɣɔtəlaa. 30 Pa cakəna tɛma. Pa ké Iso kolontunaa, na kalampaani nyɔma na isəcav nyɔma na təhəntaa. Pa lɔləsəxi isayətv kɔfatv, paa see pa caanaa. 31 Pa feina laakali, paa təkəxi nti pa tɔŋ si paa la tɔ. Pa laki təkətv, pa feina lɛlaa pətətəle. 32 Pa nyəmá Iso tɔɔ si mpa pa laki mpv tɔ pa ké səlunaa. Paa na mpv pa tɔŋna lapv, haləna pá saŋ pə lataa tɔtɔ.

2

Iso huɔle

1 Iɛ nyá wei n footiyi nyá lɛlv tɔ, paa n ké we te, n feina tampana. Pə taɣa pulv, nyá footiyi lɛlv pəyɛle n̄púyú nyá maɣamaɣa nyá laki tɔ, n kuɣi nyá ti tɔm ké. 2 Tə nyəmá si tampana ke Iso təŋəxi na í huɔkəna pa təna mpa pa laki mpv un̄ pə taka tɔ te. 3 Iɛ apaŋnya, isu nyá footuyuu mpa pa laki mpv, pəcɔ nyá maɣamaɣa nyá laki teitei isu pɛle tɔ, n huɔ si Iso kaa pəcɔsi-ŋ? 4 Iso kɔcɔɔv nté n mələ n̄ kpaləxi na n̄ kisiyi i suulu si i taa wii nyi pətətəle? N ta nyi si Iso laki-n̄ kɔpəntv ke n̄púyú si isəwɛɛ n ká layasi tɔntɛ? 5 Nyá laŋkpəsəŋ unɛ. Ama nn caa layasɔyɔ se. N lakuyv mpv tɔ, saləka kəkəlv ke n caaki na n̄ kəŋna nyá nyuɣv taa ké kuɣaŋku Iso ká caya na í hól i pááná na isəna i təŋəxi siɣisuɣu na í huɔkəna tɔ. 6 Kuɣaku ŋkuɣv Iso ká fei paa wei ké i kolapɔtv. 7 Mpa pa sɔɔla kɔpəntv lapv ke tam, na pá pɛəkəxi Iso

kinj teeli, na sam na tam weetu tō, mpeye Iso ká ha weesuɣu ŋku ku tej tō. ⁸ Ama mpa pa sɔpa nyɔɔ na pa nyɔntu teləsuyu ke lələ, na paa tɔŋɔyi tampana, na pá laki pə təna mpi pə fei teu tō, Iso ká hólí pɛleye isəna i taa kraana-we na pa tɔm ta maɣa-i tō. ⁹ Wahala na lanwakəlle səsəle ká kra pa təna mpa pa laki isayatu tō. Yuta nyóma ke kancaalaya, pə waali ké mpa pa ta ke Yuta nyóma tō. ¹⁰ Ama mpa pa laki kɔpantu tō, Iso ká kusi pɛle pa nyɔɔ na í sa-we na í huləsi pa lanja. Yuta nyóma ke kancaalaya, pa waali ké mpa pa ta ke Yuta nyóma tō. ¹¹ Mpi tō Iso u faɣasəyi yəlaa tō se.

¹² Mpa pa ta nyi Moisi kəsəsutu na pá pəntəyi tō, paa le na kəsəsutu nti tō tɔm ta na-we. Ama mpa pɛle pa nyómá Moisi kəsəsutu na pá tɔŋna pəntuyu tō, kəsəsutu ntəyi paa kəsəna na pá huɔna-weye tɔm. ¹³ Mpi tō pə taɣa yəlaa mpa pa nuki kəsəsutu tɔm ke kɔnu tō mpeye Iso nyənəyi kɔpama se. Ama mpa pa tɔka-ti tɔɔ. ¹⁴ Ye piitim lɛmpi nyóma nɔka na pá tɔŋɔyi mpi Yuta nyóma kəsəsutu kəsəyi tō, pəyele nɔyɔlu ta huli-we, ile pa kəsəsutu we pa maɣamaya pa taa kele, paa na pa taa feina-ti tō. ¹⁵ Pa lakuyu mpɔ tō, pa hólóyi kele si, paa pa taa feina kəsəsutu, pə tɔ Moisi nyəntu nté pa lotunaa taa. Na pə naaki ímpóyi pa laakalənaa taa. Pə taɣa pɔlu tɔɔ, wutee wutee pa pətəyi pa kɔlaputu taa ké, na wutee wutee pa wena naani. ¹⁶ Ímpóyi pu lu teitei ké kɔyanjku Iso ká yele si Yesu Kilisiti í huɔna yəlaa ke pa mukaya tɛ kɔlaputu tɔɔ tō. Na pə maɣamaya ke Laapaali Kɔpan wei ma kraaləyi tō i hólóyi.

Yuta nyóma na Iso kəsəsutu pə tɔm

¹⁷ Ama nyá, n yaa nyá təyi Yuta tu Yuta tu, na Moisi kəsəsutu ntəyole Moisi kəsəsutu, na í muɣɔlɔɣəna nyá Iso. ¹⁸ Pəcɔ n nyómá mpi Iso caa si í la tō, na kəsəsutu nti tō kula nyá ise ke teu si í cekəna kɔpantu. ¹⁹ N nyənəyi nyá təyi yulmaad hantu na səkpetuyu tɛ nyóma isentə cɛtu, ²⁰ na isəkpeete nyóma isəkullu, na piya seɣesəlu. Mpi pə tɔɔ n nyənəyi nyá təyi mpɔ tō, n tɛləyi ké si nyá nana pə tənaya kəsəsutu nti tō taa, paa nyəm, paa tampana. ²¹ Anja, nyá wei n seɣesəyi leləa tō, nn seɣesəyi nyá ti suwe? Nyá wei n laki waasu si pá taa ŋmul tō, pepe tɔɔ ké nyá ŋmuləyi? ²² Nyá wei n tɔŋ si pá taa la wasanjalətu tō, pepe tɔɔ ké nyá laki? Nyá wei nn caa tuŋ tɔm ke paa pəcɔ tō, pepe tɔɔ ké n naɣaləyi i tɛ kɔpampam? ²³ Pə taɣa nyá muɣɔlɔɣəna si n wena Iso kəsəsutu? Ile pepe tɔɔ ké n pəntəyi-ti na pə kuyi Iso nyuyɔ? ²⁴ Iso Tɔm taa pa ŋmaawa təkəlekele si: Yuta nyóma me mə yelina na piitim lɛmpi nyóma tɔuki Iso.

²⁵ Ye n təkəyi Moisi kəsəsutu ke pɛluyu waasəyi-ŋ. Ama ye nn təkəyi-ti, pə we isu pa ta pɛli-ŋ kele, paa n pɛlaa. ²⁶ Ye yulu í ta pɛli, pəyele i tɔŋɔyi teu ke Moisi kəsəsutu kəsə nti tō, Iso kaa nyəni pɔntu isu pɛllu? ²⁷ Wei i ta pɛli pəyele i tɔka kəsəsutu nti tō, i ká ku Yuta tu nyá nyá tɔm. Pə taɣa pɔlu tɔɔ, nyá wena kəsəsutu nti tō takəlasu, na n pɛlaa pəyele nn tɔŋɔyi-ti. ²⁸ Tɔu, isənaya Yuta tu siyisiyi ná we? Pə taɣa isentə na i pɛluyu kinj ke pa nyəŋna-i si Yuta tu. ²⁹ Ama Yuta tu siyisiyi ile, pa nyəŋna-i na i taa ké, na hatuu i lotu taa ké pa pɛla-i. Iso Feesuyu pɛləna-i, pə taɣa Iso kəsəsutu nti pa ŋmaa kɔŋmaa tō tō tɔm təkuyu tɔɔ. Yuta tu siyisiyi ke mpɔ, Iso sanja-i, pə taɣa yəlaa.

3

¹ Kawaaɣa we Yutaitu taa ke? Pɛluyu ná wena kasəyaya na? ² Kawaaɣa we pə tənaya mpɔ pə taa ké səsəm mee. Pə taɣa pɔlu, kancaalaya ile, Yuta nyóma mpeye Iso yelina i tɔm nti i kaya i heeli yəlaa tō. ³ Ile ye pa taa leləa kisa tə muɣu, pu la na Iso náa ke nti i ka yɔɔtəa tō? ⁴ Aai, pə kaa la mpɔ se, paa pəcɔ. Paa yəlaa təna

ká la kaloolutunaa, isu Isó lapa tampana tu ke tam. Pa ημααwa ηρύóυ Isó Tóm taa si:

Isu yélaa tóna nyámá si
tampana ke n yóçotéyi.

Na ye pa tu yaa-η huule,
nyá tóm teena.

⁵ Ama ye isayatu nti tó laki tó tó kusa Isó nyuyú, halóna pá sa i tampana ténuyú, ilé tu tasa suweye yóçotuyú tótó? Yaa tu tó si timpí i tukuyú-tuyú ceçeceye ké tá isayatu tó tó i yowayale? Aai. (Ama nti yélaa yóçotéyi tóçó ma yóçotéyi cæne.)
⁶ Tófó ye pu we mpú, ilé isónaya Isó ká te na í la na í huuna yélaa tóna tópai ké tóm?

⁷ Ye ma pópótu lakóna na pá hólóyí Isó tampana tákelekele na í hikiyi teeli, ilé pepe tó ké pa nyónayi-m isayau tótó? ⁸ Yaa pepe tó ké tó kaa tó si tó la isayatu na pá kóna kupantu ilé? Halóna lempra caakaya ma nyuyú kuyú, iléna pá waana si ηρύóυ ma ténna seçesuyú. Paa ku yélaa mpa pa waana-m mpú tó pa tóm, na pa tóm kuyú mayaa.

Yulb kupay fei

⁹ Ilé isóna tó ké pá wée? Yuta nyóma tá tó tee piitim lempra nyóma yaa isóna? Aai, pá taya mpú. Ma tema hólóyú si isayatu tóka yélaa tónaya tókem, paa Yuta nyóma, paa yélaa mpa te. ¹⁰ Isó Tóm taa pa ημααwa mpú si:

Yulb fei wei i siyisaa tó,
paa kulóm kuyú.

¹¹ Nóçólu ta cekóna pulópuçú paa páçó.
Páyele nóçólu u pæekéyi Isó.

¹² Pa tóna pa toolaa na pá hatélóna Isó,
pa krenta pa tóna na pá la yem.
Pa taa kulóm mayamaya u laki kupantu.

¹³ Pa nóçó taa we isu pálaav ηku ku kulaa tó.
Pa puçusiyi lelaa na pa nóleleñ.
Pa ntómpee í nyópétaa,
pá we ké isu akala sótó.

¹⁴ Mpúsi koolée na tóm isayatu wenna pa nóçósi taa.

¹⁵ Pa níη we lóη ke yélaa tókóle.

¹⁶ Pá kula timpí,
wakóluyú na isayatu ke n makóna.

¹⁷ Pa ta nyi isóna paa la na pá lu
pá taa na pá heesi tó.

¹⁸ Pa feina Isó sáyóntó ke pulb taa.

¹⁹ Tóv, tó nyámá si Isó kusésutu yóçotéyi pá tóna mpi tó, pa tóna mpa pa ténayi-ti tóçó pá nawa. Iléna pá tákí samaa tóna nóçósi, na pá taa hiki tówaanlé ke tiili, yaa nóçólu fiti Isó huunav taa. ²⁰ Pá taya kusésutu lakóna na Isó nyónayi yulb ke yulbpañ, paa púntó ké awe. Ama kusésutu támle nté si pá hulí-η nyá tópañtæle, pá tóna nté.

Isóna Isó yakí yélaa tó

²¹ Ama páñente Isó hula-tuyú isóna i laki na tó pásayi yulópama ke i isentaa na pá tá lu kusésutu ténuyú tóm tó. Halí kusésutu takólasi na Isó kuyóçótótu telésólaa nyónasi taa ké pa yóçota pá tóm ke mpú si: ²² Isu yulb ténuyú i taa na Yesu Kilisiti tó, mpú pá yekina na í pási kupañ. Wei í tu laalaa na í temí-í na i taa te, i laki na ilé í pási kupañ ke ηρύóυ. Isó naa fayasayi yélaa. ²³ Pá taya pulb, yélaa tóna lapóna

isayatu, ilena pá pe-weye Iso teeli. ²⁴ Ama Iso kupantu tōo i yelaa na Yesu Kilisiti wei i waasayi-we tō i la na pá pəsi yulupama ke Iso isentaa ke faalaa. ²⁵ Səm mpi i səpa tō, Iso lapəna-i kataya si i pəsi wei i kin yelaa mpa pa nukəna-i tō paa hikina suulu ke pa isayatu tōm taa na pá husi-weye-ti tō. Iso lapa rúpúy si pá hólí si i siyisaa. Hatuu ləŋ Iso hula suulu na i yeke yelaa ke pa isayatu pəəsuyv. ²⁶ Ama kayana ile i paasəna isayatu nti unu, na i hólóyí isəna i laki na yelaa pəsəyi kupama ke i isentaa tō. Mpu unu pə taa ké i hólóyí si i mayamaya i ké kupan, pəyele i lapa na mpa pele pa nukəna Yesu tō pá pəsi kupama tōtō.

²⁷ Ye mpu pulv kaasaa mpi yulv ká hənna i ti tō? Paa pəcō pulv fei. Ile pepe tōo? Pa təŋəyi kusəsutu tō pə tōo yaa? Aai, taa temnav tōo ké. ²⁸ Pə taya pulv, tə nawa si taa tem tōo ké Iso laki na yulv pəsəyi yulupan ke i isentaa, pə taya kusəsutu təŋuyv tōo. ²⁹ Yaa Iso unu i ké Yuta nyóma tike nyəŋ, na piitim lempri nyóma nyəŋ na ile? Aai pə taya mpu. Kulvm unu i kena pa təna pa Iso. ³⁰ Pə taya pulv tōo, Iso kulvm unu i wenna na i laki, na Yuta nyóma pəsəyi kupama ke i isentaa ké pa temna-i na pa taa tō pə tōo. Taa temnav kulvməm mpi pə tōo ké i ká la na mpa pa ta ke Yuta nyóma tō pele pá pəsi kupama ke mpu tōtō. ³¹ Ye mpu pə mələa keke si tə ləo kusəsutu na tə paasəna Iso taa temnav tōm yaa isəna? Paa pəcō. Halí tə tu kusəyi kusəsutu nti tə nyuyv ke kokuvo ké.

4

Mpi Apələham təm hólóyí tō

¹ Tōo, tə nyəŋna tá caanaa caa səsō Apələham kin na tə ná. Pepeye i hikaa? ² Ye təma kulapere tōo ké Iso ka nyəna-i yulupan ile i taa lan mpi i ká sana i ti tō. Ama i kaa tu pəsi na i sa i təyi Iso isentaa mee. ³ Pə taya pulv, pa yəyətə Iso Təm taa ké si, Apələham tēma Iso na i taa, na i taa tem mpəyi Iso ná nawa na i yaa-i yulupan na i mu-i. ⁴ Yulv i laki təmlə, pa feləyi-i ké mee. Ile pa kaa yaa i kufeluyv ŋku si kuhav, i iwule lonte ke pa felə-i. ⁵ Ile paa yulv ta la təmlə na i te Iso wei i wiiki asayaa kunyən tō na i taa ké kutem, Iso nyəŋəyi puntv taa tem tōyō, na i mu-i si i ké kupan. ⁶ Pə tōo mayamaya ke Tafiti yəyətəyi wei Iso mowa si i ké yulupan na i tá keesəna i tēma tō i lanhulvmle təm si:

⁷ Lelen nulaa nté mpa pa pəntaa na Iso hólí-weye suulu tō.

Pəyele i husa pa isayatu.

⁸ Lelen nulv nté wei i isayatu Iso lōwa tō.

⁹ Pellaa tike nukəna lelen un? Kutapeləŋ naa nukı-i? Tə tēma yəyətəyuv ke nəonəo si Apələham tēma Iso na i taa, na i taa tem mpəyi Iso ná nawa na i yaa-i yulupan na i mu-i. ¹⁰ Ile waatu wei ké pə lapa mpu? Waatu wei i pelaa tō, yaa na pəcō i peləyi? Aai na pəcō i peləyi ké. ¹¹ Waali waali ké pa pelə-i, na i peluyv mpi pə hulaa ké si i laalaa na i te Iso na i taa tōyō ilé i mu-i si yulupan. Pəcō waatu unu i taa peləta. Múpúy pə lapa na Apələham pəsi pa təna mpa pa tēŋna Iso ké pa taa ké mpu na i muyi-we si kupama tō pa caa, paa pa ta peli. ¹² I pəsa pellaa caa tōtō. Ile pə taya mpa pa muvuləŋəna peluyv təm tike tōyō ma təŋ. Ama mpa pa təŋa tá caa Apələham ikpəta na pá te Iso na pa taa isə ilé i ka temnav Iso na i taa na pəcō pá peləyi-i tōyō.

Ŋ tēma nyá taa na Iso n hikiyi i kupantu təna

¹³ Iso ka heela Apələham na i piya si katəŋa kanə ka təna kaa te na ká pəsi pa nyəm təkpataa. Ile pə taya kusəsutu təŋuyv tōo ké pa heela Apələham ke mpu. Ama i temna Iso ké i taa na ilé i mu-i si yulupan tōyō. ¹⁴ Ye katəŋa ŋke kaa te na

ká pəsi kúsəsutu tərjlaa tike nyəŋka, ilē taa tēmnav ke Iso u waasəyi pulyuyle, na mpi Iso tərj si i ká la tə pəle pə məla yem. ¹⁵ Kúsəsutu yekina na Iso pááná kəŋ, na kúsəsutu wenna na tə pəntvyu wēe tətə.

¹⁶ Mpi Iso ka suwa si i ká la tə, taa tēmnav tətə ké, ilēna pə pəsi pulv mpi Iso ha faalaa tə, pə taa wēe kúsəsutu tərjlaa tike nyəm. Ama na pa təna mpa pa tərj pa taa na Iso ké teitei isu Apələham lapv tə pa nyəm tətəy. Apələham ké tá təna tá caa ké. ¹⁷ Halı pa ŋmaawa ŋpóy Iso Təm taa si: Ma lapa na í pəsi piitimnaa payale caa. Iso wei Apələham tēmna i taa ké mpv tə, ilē i isentaa Apələham inəyələ tá caa. Iso inı i feesiyina sətəa na í lakı na mpi pə taa wēe tə pə wēe. ¹⁸ Na paa na pu tēe pə tətə tə, Apələham tēma-tı na i taa ná í teeləyi. Pə tətə ké i pəsa piitim payale caa, isu Iso ka yəyətvyu tə si: Nyá piya nyuyv ká wēe mpv. ¹⁹ Paa na i pusi ka wəsəna isu nunəwa (100) na í kpatəla təkunjunku, na Saala ná taa fei ləlyv təm taa, i ta nyəna təna. Ama i tisa i yuy ke Iso tətə ké tam. ²⁰ I taa tēm mpi pə ta pasa. Pəyele i ta la sika na mpi Iso təma si i ká la tə. Halı i naani səsəa kúsəsuv ké, na í nyətə tərj, na í tərjna Iso ké sam. ²¹ I ka tēma i taa təkpataa si Iso pəsəyi na í la pə təna mpi i ka təma si i ká la tə. ²² Mpi pə tətə Iso mv-tı si i ké yulv kupaŋ ke i taa tēm tətə təyələ. ²³ Ilē pə taya i nyuyv tətə tike ke pa ŋmaa mpv si: Pa mv-tı si i ké yulv kupaŋ. ²⁴ Ama na tá mpa tá taa tēmna wei i kusa Tacaa Yesu ke sətəa taa na paa mv-tv si kupaŋa ke mpv tətə tə, tá tətə ké pa ŋmaawa tətə. ²⁵ Tá isayatu tətə ké pa kv-tı, na pa feesa-tı sətəa taa ké si i la na tə pəsi kupaŋa ke Iso isentaa.

5

Tá na Iso tá lelenj

¹ Təv, isu kayana pa tēm lapv na tə pəsi yulvpama ke Iso isentaa ké tá taa tēmnav tətə tə, tá na-tı tə wəna təma na lelenj ke Tacaa Yesu Kilisiti tətə. ² Tə tēmna Iso ké tá taa tətə tə kpatəna Iso kupaŋtv təhikile ke Yesu Kilisiti tətə ké timpi tə wēe kayana ke isəntə tə. Na tə yələyi ké. Mpi tə, tə nyəmá si tu pəsi Iso teeli nyəma. ³ Halı tá məlaa ké na tə yələyi, paa tə wəv wahala taa tə. Pə taya pulv, wahala kəŋna na suulu. ⁴ Na suulu yekina na yulv kantələyi wahala taa, na kantəlyv yekina na teelvyv kə. ⁵ Tə teelvyv mpv tə pə ta puysı-tu se. Pə taya pulv, Feesuyv Naŋŋtv wei Iso ha-tv tə inı i lapəna na tá təna tə nyı teu si Iso səla-tv.

⁶ Tə taa pəsəyi pulv tə Kilisiti səpəna asayaa tá, tá tətə ké saa wei pə maya Iso tə. ⁷ Ama si yulv í tisi na í si siyisulu tətə tə, tətətətəyav ké. Nı ta tu nyəm nəyəl v ná wēe wei i pəsəyi na í si yulv kupaŋ tətə tə. ⁸ Paa na mpv Iso ná hula-tvyv isəna tənaya i səla-tv tə. Kilisiti səpa tá tətə paa na tə ké asayaa tə. ⁹ I səm tətə ké tə pəsa yulvpama ke kayanaya Iso isentaa, ilē isənaya pu kpisi-tvyv yapv ke Iso pááná niŋ taa? ¹⁰ Tá na Iso tu wēe koləŋa ké. Ama i Pəyaya səm taa ké i lapa na tá na-tı tə ciiki. Təv, kayana tá na Iso tə wēe lelenj. Pəcə i Pəyaya ná wəna weesuyv tətə, ilē kaa waası-tv na pə kəli mpv. ¹¹ Na pə ta tu keuv pə tənayale, tə tərjna Iso ilēye yələnəv ke Tacaa Yesu Kilisiti wei i lapa na kayana tá na Iso tə ciiki tə i tətə.

Atam na Kilisiti pa təm

¹² Yulv kəlvəm tənna isayatu svv yəlaa təna. Ilēna isayatu náa kəna səm. Na səm náa ya yələa təna tətə. Pə taya pulv, pa təna pa lapəna isayatu tə pə tətə. ¹³ Isayatu ka tēma antulinya taa ké wēv na pəcə Iso tv Moisi ke kúsəsutu. Ama isu kúsəsutu taa fei ilē, Iso taa nyəni-tı isu pulv. ¹⁴ Paa na mpv səm naa tətə kawulaya ke pə kpaŋav Atam na pə polo Moisi, haləna pə caŋ pə kpeŋna mpa pa taa la isayatu nti Atam lapa tə. Iso kəhelıtu ke Atam ná kpeəsəna na í pəsi isayav.

Atam ine inu i nəyəsəna wei i kaa i koo təyo. ¹⁵ Ama pa ta lu kulom. Pə taça pulv tōo, mpi Iso hawa faalaa tə pə fayana isayatu nti Atam lapa təyo. Mpi tə, yulv kulom ine i isayatu tōo yəlaa payale səpa. Ama Iso pəlele ná tema payale na pə tee m̄p̄yú səsəm, na pə kaasi kuvəəu ŋku i lapa faalaa na yulv kulom Yesu Kilisiti kin̄ tə kule kv tōowa səsəm tətə. ¹⁶ Ama yulv kaa kpaça mpi Iso kuvəəu laki tə na í mayasəna mpi yulv kulom isayatu laki tə. Pə taça pulv tōo, isayatu kulomtu lapəna na pá huuna yəlaa na pa təm si. Ama Iso faalaa kuvəəu ná tayana isayatu payale na pə la teu. ¹⁷ Kulom isayatu tōo ké səm təyo kawulaya mee, nn kulom inu i tike i tōo ké. Ama nti Yesu Kilisiti tike kəna-tu tə təle tə kəla m̄p̄yú tōov təçayacaya. Pə wee si pa təna mpa pa hika Iso pəlele ke səsəm səsəm na í la na pá pəsi kupama ke faalaa tə, Kilisiti tōo paa hiki weesuçu na pá təyo kawulaya.

¹⁸ Isu yulv kulom isayatu susa yəlaa tənaya tasəkəle taa tə, mpv tətəyo yulv kulom təmle kupante ká fiti yəlaa tənaya huule pəole taa na pá tuli-ti. ¹⁹ Isu yəlaa təna lapv asayaa ke yulv kulom kpəesuçu tōo tə, mpv tətəyo yəlaa payale ká la kupama ke Iso isentaa ké yulv kulom nunav tōo.

²⁰ Kusəsutu kəmaya si isayatu í huki. Ama timpv isayatu hukaa tə, Iso pəlele ná tee-təyi tōov ke səsəm. ²¹ Na isu isayatu lee səm ke yəlaa təna tə, mpv tətəyo Iso pəlele ná lee-tuyv siyisuyu si pə pona-tuyv weesuçu ŋku ku tēŋ tə kv taa ké Tacaá Yesu Kilisiti tōo.

6

Pa cəpa-tv na isaytv si tə wee Kilisiti tōo

¹ Ile isənaya pə wee ile? Tu laki isayatu ke m̄p̄yú tam si Iso í səsəsi-tuyv i pəlele yaa isəna? ² Aai, pə taça mpv se, paa pəçə. Tá mpa səm cəpa-tv na isayatu tə, isənaya tu wee na tə tənna isayatu lapv tətə? ³ I tá nyi si tá təna mpa pa sə Iso lum si tá na Yesu Kilisiti tə kpəntaa tə, i təsəte ke pa kpənta-tv na pá sə-tv? ⁴ Ye mpv ile Iso lum səv taa ké pa pima tá na-i si tá na-i tə sərəna. Na isu Kilisiti səpa na Tacaá toma səsəna feesi-i tə, tá tətə tə layasa tantə təkpataa ké.

⁵ Ye tá na-i tə kpəntaa na tə si isu i sərv tə, paa kpənti tá na-i na pá feesi-tuyv səm taa isu pa feesa inu tə. ⁶ Tə nyəmá teu si kuvəŋku Kilisiti səpa tesika tōo tə, pə kpəntaa tá yaasi kupəŋ na pə kv tətətətə. Ilena timpv tu ke asayaa na tá tēyele mpv tə, pə la yem na í hetv-tv, na tə taa tasa isayatu yomle taa ké weev. ⁷ Yulv wei i tema sərv tə pə ləsa ileye isayatu yomle taa ké. ⁸ Ye tá na Kilisiti tə səpa, tə nyəmá si tá na-i tu weena weesin̄ tətə. ⁹ Tə nyəmá teu si isu Kilisiti fem tə səm u tasəyi-i nyaasuyv. Pəyele i kaa tu sərv tətə. ¹⁰ Təm kulom ke i səpa na pə çé í na isayatu. I wəv kayana na i weesuçu tə Iso tōo ké. ¹¹ M̄p̄yú me tətə í ká nyəni mə ti isu mpa pa səpa na pə çé pá na isayatu tə, na isu mpa pa fema sətəa taa na kayana pa we Iso tōo pá na Yesu Kilisiti pa kpəntuyv tōo tə.

¹² Ye mpv ile, isayatu í taa tasa mə tənəŋ kusəpəŋ ineyə ŋmakəluçu na í nuna mə tənəŋ kuvnyuləŋ. ¹³ I taa yele na isayatu tasa mpaav hikuyv ke mə tənəŋ taa ké tiili na í la isayatu. Ama í ha mə təyi Iso isu mpa pa fema sətəa taa tə, ilena í kpaça mə ti na í pəti Iso təmle taa na í lana-meyə kupam. ¹⁴ Pə taça pulv tōo, pə fei isu isayatu í ŋmakəli-me. Mpi tə, pə taça kusəsutu tōo ké í wee. Ama Iso pəlele tōo ké.

Siyisuyu yomle

¹⁵ Mpv tə, tu tənna isayatu lapv si Iso pəlele tōo ké tə wee pə taça kusəsutu tōo? Aai pə taça mpv se, paa pəçə. ¹⁶ I nyəmá teu si, ye í ha mə təyi wei na í nukəna-i, í pəsa wei í nukəna mpv tə i yom ké. M̄p̄yú pə wee na isayatu, ye n nukəna-təyi

tam n teŋna sɛm kɛ. Na mpv unɪ tɔtɔyɔ pə wɛɛ na Iso, ye n nukəna lɛyɛ tam, pə layasəyi-ŋ tɔntɛ nte tə keesəna-ɪ tɔyɔ. ¹⁷ Aaa, Iso fɔɔ, mɛ mpa tuu isayatu ka kpa yomle tɔ pənente í nuna nti pa seyesa-me sɪ í keesəna tɔ təkpataa. ¹⁸ Pə ləsa-meyɛ isayatu yomle taa, na nɔnɔɔ siyisuyu yomaa kɛ í pəsaa. ¹⁹ Mə ɪcantv tɔɔ kɛ ma huɪ tɔlɛyɛ kuhuyu sɪ í cekəna. Pu wɛv tɔ, tetelakasi na isayatu taa kɛ í pɛta mə tɪ, na pələ pə kpa-meyɛ yomle na pə lakɪ-meyɛ yelɛyɛ nyɔma. Mpv tɔtɔyɔ pənente, í pɛtɪ mə tɔyɪ siyisuyu təma lapv taa na pələ pə kpa-meyɛ yomle na mə tɔntɛ keesi teu.

²⁰ Waatv wei isayatu ka kpa-meyɛ yomle tɔ, kupantv lapv tɔm ta na-me. ²¹ Na í lakaya lakasi nsi sɪ wɛ-meyɛ feɛle kɛ kayana tɔ, pɛpɛyɛ í waa sɪ taa? Sɪ teesayana-meyɛ kuvv kɛ. ²² Ama kayana pə ləsa-meyɛ isayatu yomle taa na í lakɪ Iso tɔmlɛ. Na mpi í waaki tɔyɔlɛ pa tɔŋna-meyɛ keesuvv sɪ mə tɔntɛ í te na cele í ká hiki weesuyu ŋku ku teŋ tɔ. ²³ Isayatu fɔɔtɔ kɛlɛ sɛm. Ama weesuyu ŋku ku teŋ tɔyɔ Iso ná haa faalaa kɛ mpa na Tacaa Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ.

7

Mpi alv na í paalv pa tɔm hɔlɔyɪ tɔ

¹ Ma taapalaa, ntɔŋ í nyɔmá Moisi kuvəsutv kɛ teu yaa. Tɔv, tə maɣamaɣa tə tɔm kɛ maa keesi-meyɛ pəne. Yulv weesuyu tv tike niŋ kɛ kuvəsutv nti tə pɛlɔyɪ. ² Í nyɔnna alv, í paalv í wɛna í weesuyu, kuvəsutv nti tu ha-a-ɪ mpa sɪ í kɔli. Ama í paalv unɪ í səpa, tə ha-ɪ mpa kɛ, í saaki í saa. ³ Í kɔla kukɔlv na í saa, paa yaa-ɪ wasaŋkali. Ama sɛm í kɛla í paalv, kuvəsutv ta tasa í niŋ pɛlvɔv tɔtɔ, tə ha-ɪ mpa kɛ. Pələ tɔ, ye í saa kɔfalv í ta kɛ wasaŋkali. ⁴ Ma taapalaa mɛ, mɔpɔyɔ na-me tɔtɔ. Ye kuvəsutv tɔm taa, í pəsə sətəa kɛ. Pə taya pulv tɔɔ, mə na Kilisiti í kpɛnta tɔnvv, na pənente í pəsə kɔfalv wei í fema sətəa taa tɔ í nyɔma, na pə wɛɛ sɪ tɛ la Iso kɛ təma nna a nəyəsəna tɔ. ⁵ Pə taya pulv tɔɔ, waatv wei tv wɛ tá kuvəntv taa tɔ, kuvəsutv kpaasaya tá nantv təna taa konyulɔy isayav apalv, na pə susəyɪ-tuvv sɛm təma lapv taa. ⁶ Ama pənente tə lu kuvəsutv yomle taa na sɛm lapəna na tɛ lu mpi pu kpa-tuvv yomle kɛ mpv tɔ pə taa təkpataa. Pə tɔɔ kɛ tv təŋ isəna kayana pə layasaa tɔ, na tɛ lá Iso tɔmlɛ kɛ Iso Feesuyu tɔŋ taa. Pə taa wɛɛ isv tə təyaya takəlasɪ taa kuvəsutv na tɛ lakɪ tɔ.

Iso kuvəsutv na isayav pə tɔm

⁷ Uɛ isənaya pə wɛɛ lɛ? Kuvəsutv kɛ isayam yaa? Aaɪ pə taya mpv se, paa pəɔ. Kuvəsutv yelina na má nyɪ isayav tɔm. Kupam ye kuvəsutv í taa tɔ sɪ n kaa nyulɪ, ma taa nyɪ konyulvɔv tɔm. ⁸ Kɔheelitu nti tə yelina na isayav hiki mpaav na tɛ kv konyulɔy unɪ í tənaya ma taa. Pə taya pulv, ye pə taa kɛ kuvəsutv tɔɔ, isayav taa hiki tɛ tɪ. ⁹ Ma kiŋ lɛ, kuvəsutv taa kɔnta tɔ, ma wɛna ma tɪ. Ama kɔheelitu nti tə kɔma, lɛna isayav nti tɛ nyəkɪ na tɛ kɔli. ¹⁰ Uɛna má məli sətɔ. Pu wɛɛ sɪ kɔheelitu nti tɛ waasi. Ama ma kiŋ lɛ tə məla maya kuvv kɛ. ¹¹ Pə taya pulv tɔɔ, isayav hika mpaav na tɛ puyusi-m na kɔheelitu nti, na tɛ kv-m na kɔheelitu nti.

¹² Iso kuvəsutv wɛ tənəŋŋ, na kɔheelitu ná wɛ tənəŋŋ tɔtɔ na tɛ siyisaa na tɛ tewa. ¹³ Teu nyɔm mpi pə mələna ntɛ na pə kɔna maya sɛm na? Aaɪ, pə taya mpv se, paa pəɔ. Isayav lapəna kɔkɔlv unɪ. Tənaya tɛ kulina tɛ waaɪ sɪ ntɔyɔlɛ nti. Tə kpaya mpi pə wɛ teu tɔyɔ na tɛ kɔna-m. Tənaya kuvəsutv yelaa na isayav tɔm la sɔyɔntv na pə tɛɛ caasa.

Yɔlaa pu isayav taa

¹⁴ Tə nyɔmá mpv sɪ Iso kuvəsutv təkuvv wɛ lotu taa tɔm kɛ. Ama maya yulv kɛ yulv kɛ na ɪcantv tɔlv, na pə pɛta-m na isayav na má pəsɪ tə yom. ¹⁵ Ma ta

cekəna mpi ma laki tɔ. Pə taɣa pulv tɔɔ, maa laki mpi ma sɔla lapv tɔ. Ama mpi ma kisaa tɔ mpəyi ma laki. ¹⁶ Ma ta sɔli mpi na má laki-wi tɔɣɔ ma nyəmnaa si Isɔ kusəsutu wɛ teu. ¹⁷ Ye mpv pə taɣa má lakəna mpv. Ama isayatu nti tɔ wɛ ma taa tɔ tɛle tɔ lakəna. ¹⁸ Ma nyəmá teu si kupantu natəli tɔ fɛi ma kin, ma pilimile tənɛ tɔ tɔm kɛ ma tɔŋ. Kupam paa ma luyv wɛ teu si má la kupantu, maa pəsəyi tɔ lapv. ¹⁹ Maa laki kupantu nti ma sɔlaa tɔ. Ama isayatu nti ma kisaa tɔ ntəyi ma mɛlaa na má laki. ²⁰ Ma laki nti ma sɔa caa tɔ, pə taɣa má nəkəna. Ama isayatu nti tɔ kanta ma taa tɔ nti tɔ tənna mpv.

²¹ Ma cekəna yaasi inɛ si ye ma caaki kupantu lapv isayatu tɛna nɔɣɔ. ²² Hatuu ma lotu taa ma sɔla Isɔ kusəsutu mɛɛ. ²³ Ama ma mayana yaasi nɔɣɔlvv ma tɔnvv taa, na tam i pɛkələyi na í yoonna yaasi wei i tɔɔ ma laɣatu nyəmá tɔ, na í la-m isayatu tiipile nte tɔ kanta ma taa tɔ tɔ saləka tv. ²⁴ Ama ma tɔm wɛ konyɔŋ yoo, tɔnvv kɔnɛ kv tɔŋna-m kuyv kɛ. A yakim-m? ²⁵ Ama Taca Yesu Kilisiti tɔ Isɔ fɔɔ.

Mpv tɔ, hatuu ma hɔwɛɛ taa Isɔ kusəsutu kɛ ma təŋəyi. Pə kaasa ma yɔlvv pilimile tənɛ tɔ, isayatu yaasi kɛ tɛle tɔ təŋəyi.

8

Mpa pa təŋəyi Isɔ Feesuyu Nanjtv tɔ pa tɔntɛ

¹ Ye mpv mpa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ pa kaa tasa pa tɔm kɛ kuyv. ² Pə taɣa pulv tɔɔ, Isɔ Feesuyu laki isəna na í haa weesuyu kɛ mpa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ, rɔpɔyɔ pə lapa na pɔ ləsi-m isayatu na sɔm pə yaasi inu i taa. ³ Isɔ lapa mpi Moisi kusəsutu taa pəsi na tɔ la yɔlvwɛtv tɔɔ tɔ. I hula yɔlaa tasəkəle kɛ timpɔ pa laki isayatu kɛ tam tɔ, mpi tɔ i tilla i mayamaya i pu. Na wɛtv nti tɔ nɔɣəsəna yɔlaa asayaa nyəntv tɔɣɔ i kɔmnaa si í husi isayatu. ⁴ Isɔ lapa rɔpɔyɔ si nti kusəsutu caalayaa-tv si tɔ la tɔ, tɔ la pə tənaya teitei. Pə taɣa pulv, kaɣana tɔ yela tá wɛtv kupəntv təŋvɣv na tɔ təŋəyi Isɔ Feesuyu. ⁵ Mpa pa tɔŋna tɔntɛ kɛ yɔlv wɛtv kupəntv taa tɔ tɔ tike tɔ tɔm kɛ pa nyəmá. Na mpa pa təŋəyi Isɔ Feesuyu tɔ kɔle kv nyəntv tike kɛ pa laki. ⁶ Ye n təŋəyi yɔlvwɛtv kupəntv kɛ tam, n tɛsəyənna sɔm kɛ. Ama ye Isɔ Feesuyu nyəntv kɛ n laki tam, n hikiyi weesuyu na laŋhɛle kɛ. ⁷ Mpa pa sɛsa isɛle na yɔlvwɛtv kupəntv təŋvɣv tɔ, wei inu i ka kɔlvntunaa kɛ. Paa təŋəyi Isɔ kusəsutu, paa tv pəsəyi-tv tɔ se. ⁸ Mpa pa tɔŋna pa yɔlvwɛtv kupəntv təŋvɣv tɔ, paa pu la isəna, pa kaa te Isɔ.

⁹ Ama mɛ ilɛ mə fɛi yɔlvwɛtv kupəntv taa tɔtɔ. Isɔ Feesuyu nyəntv taa kɛ í wɛɛ. Pə taɣa pulv tɔɔ, Isɔ Feesuyu caɣa mə taa tɔ se. Wei i taa Kilisiti Feesuyu fɛi tɔ i ta kɛ i nyəŋ. ¹⁰ Ye Kilisiti wɛ mə kin paa na mə isayatu ka kv mə tənəŋ tɔ, Isɔ Feesuyu wɛ mə taa na toma. Mpi tɔ pə pəsaa-mɛɣe kupama kɛ Isɔ isɛntaa kɛ. ¹¹ Ye Isɔ Feesuyu ŋku kv feesa Yesu kɛ səttaa taa tɔ kv caɣa mə taa, wei inu i ka feesa Kilisiti kɛ səttaa hɛkv tɔ, kɔlvv inu i ká ha mə tənəŋ kɔsəpəŋ inɛɣɛ toma na i Feesuyu ŋku kv caɣa mə taa tɔ kv tɔŋ taa.

¹² Ma taapalaa, pə tɔɔ kɛ pə nyəka-tv, na pə taɣa si tɔ təŋ tá yɔlvwɛtv kupəntv na tɔ laki nti tɔ nyuləyi tɔ. ¹³ Pə taɣa pulv, ye í təŋəyi mə yɔlvwɛtv kupəntv, í ká si. Ama ye í kisa mə yɔlvwɛtv kupəntv yaasi si tɔ saali na Isɔ Feesuyu Nanjtv tɔŋ, ilɛ í tɔla-ti. ¹⁴ Pa tənna mpa Isɔ Feesuyu tiikiyi tɔ pa kɛ Isɔ piya kɛ. ¹⁵ Pə taɣa pulv tɔɔ, Isɔ Feesuyu ŋku pa ha-mɛ tɔ kv ta kɛ Feesuyu ŋku kv laki-mɛɣe yomaa na kɔ tasəyi-mɛɣe sɔyɔntv tɔv tɔ. Ama kv kɛ Isɔ Feesuyu ŋku kv laki-mɛɣe Isɔ pəyalaa na kv laki na í yaaki Isɔ si ma Caa, Paapa tɔ. ¹⁶ Tɔ kɛ Isɔ piya, na Isɔ Feesuyu mayamaya hóləyi rɔpɔyɔ hatuu tá taa. ¹⁷ Tɔ kɛ i piya, na kupəntv nti Isɔ

tōma sɪ ɪ ká ha ɪ yəlaa isu kpancoou tɔ, tu hiki-tɪ tɔtɔ. Tá na Kilisiti tu kɔɛntəna-təyi hikuɣu. Ye tá na-ɪ tə kɔɛnta wahala hikuɣu tá na-ɪ tu kɔɛntɪ ɪ teeli taa tɔtɔɣ.

Cele teeli

¹⁸ Ye ma kin pə fɛi isu paa kɔɔa tá kayana konyɔntɔɣɔle na pá keesəna teeli wei cele Iso ká tɔ-tɔ tɔ. ¹⁹ Kɔɔmɔmɔm təna tɔɔa tətɛɛtɛɛɛ sɪ Iso ɪ ləsi ɪ pəyala na pá ná. ²⁰ Pə taya pulv tɔɔ, taaləm nyəm taa ké pə sɔsa kɔɔmɔmɔm mpi, na pə taya sɪ pə nɔkaa. Iso tɔna-wəɣɪ mpv. Paa na mpv tɔ na tɛɛlvɔ wɛɛ ké. ²¹ Pə taya pulv tɔɔ, kɔyaku nakɔli pu tɛ na Iso kɔɔmɔmɔm təna heesi wakəlvɔ yomle na pə tɛ təkɔataa ké teitei isu Iso piya ka tɛ waatv wei paa tɛ kasayampiya pəsɔvɔ tɔ. ²² Tə nyəmá sɪ haləna sanja kɔɔmɔmɔm təna tɔɔna mɔla na pá saləməyi isu alɔlv saləmɔv tɔ. ²³ Pə taya kɔɔmɔmɔm tike mɔləɣna. Ama na tá mpa tə wɛna Iso Feesɔvɔ isu kancaalaya kɔcɔɔv ŋku Iso lapa-tv tɔ, tá mɔləyi tá taa tɔtɔ, na tɔ tɔɔa kɔyanku Iso ká pəsi-tɔvɔ ɪ piya na ɪ tɛɛsɪ tá tɔnəɣ inɛɣe yavv təkɔataa tɔ. ²⁴ Tə nawa sɪ tə hika tá yavv yaa, ɪlɛ pə wɛ tɛɛlvɔ taa tɔm na pɔcɔ. Ye mpi pulv naa tɔ pə tɔɔ ké ɪ tɛɛləyi, ɪlɛ pə taya tɛɛlvɔ nté təna. Awe ká tasa tɛɛlvɔ ke mpi ɪ tɛma nav tɔ? ²⁵ Ye mpi tə ta nata tɔ pə tɔɔ ké tɛ tɛɛləyi ɪlɛ tə ɔayana suulu ké na tɔ tɔɔa-wɪ.

²⁶ Pə kaasa Iso Feesɔvɔ ná kəɣ tɔtɔ na kó səɣna tá mpa tə ké acamaa tɔ. Pə taya pulv, tə ta nyɪ isəna tu sələmɪ na pá tɛ tɔ. Ama Feesɔvɔ ŋku kv sələməɣəna-tɔvɔ Iso, na miitɔvɔ mpi pulv kaa pəsi na ɪ keesi nɔɣɔ taa tɔ. ²⁷ Iso wei ɪ naa lotu taa tɔ ɪ nyəmá kɔakɔaa ke mpi Feesɔvɔ Naɣɣtɔ caa ɪ sələmɪ tɔ. Pə taya pulv, mpa pa ké Iso nyəma tɔ mɔɔɣe Iso Feesɔvɔ Naɣɣtɔ sələməɣəna teitei isu Iso caaki tɔ.

²⁸ Tə nyəmá sɪ kɔɔpantv ke Iso laki pə təna pə taa ké mpa pa sɔla-ɪ na pá ké mpa ɪ yaawa isu ɪ nɔkɔv wɛɛ tɔ. ²⁹ Mpa Iso ka ləsa hatuu ləɣ tɔ, ɪ laalaa ké na ɪ fayasi-wɛ na pa mpa sɪ pá nəyəsəna ɪ Pəyaya, na kelɛ ká hiki newaa payale. ³⁰ Mpa Iso ka laalaa na ɪ fayasi mpv tɔ ɪ ləsa-wɛɛ, na mpa ɪ ləsa mpv tɔɣɔ ɪ lapa na pá pəsi yulvɔpama ke ɪ isɛntaa. Mpa ɪ lapa na pá pəsi yulvɔpama ke mpv ɪ tɔɣɔ ɪ yelaa na pá hiki pa paa nyəm ke ɪ teeli taa tɔtɔ.

Isəna Iso luyv svv-tv pə tu fɛi tɔ

³¹ Ye mpv suwɛɛ tu tasa yɔɔtɔvɔ tɔtɔ? Ye pə wɛɛ sɪ Iso wɛ tá tɔɔ, ɪlɛ awe ká luyv kolɔɣa? ³² ɪ ta kisina ɪ mayamaya ɪ Pəyaya tɔɔ. Ama ɪ ha-ke təkɔem ké tá təna tá tɔɔ. Tɔv, ɪ ta kisi ɪ Pəyaya hav, kacɔɔfana pə təna mpi pə kaasaa tɔ? ³³ Ye mpv awe ká tv taali ké mpa Iso ləsa tɔ? Pə tv fɛi, pə taya pulv tɔɔ, Iso mayamaya huləna sɪ pa tɔm ta sɪ tiili. ³⁴ Na awe ká mayasi pa tɔm kɔvɔ tɔtɔ? Pə tv fɛi, pə taya pulv tɔɔ, Yesu Kilisiti tu səpəna, na ɪ tu fem na ɪ wɛ Iso kəɣkəɣ taa na ɪ sələməɣəna-tv. ³⁵ ɪlɛ pepe ká ləsi Kilisiti sɔlvɔv ke tá tɔɔ? Wahala ká pəsi? Lanpəsəle sɔsɔle na? Yaa konyəɣ ŋku paa tv-tv tɔ? Nyɔɔsɪ na? Yaa hulvɔməɣ? Asola taa wɛɛv na? Yaa səm? ³⁶ Iso Tɔm taa pa ŋmaawa mpv sɪ: Nyá tɔɔ ké tə wɛ səm nɔɣɔ taa ké ilim na pə tɛm.

Na pá laki-tv isu heɛɣ wei pa tɛna alvksam tɔ.

³⁷ Ama pə təna pə taa ké mpv ɪlɛ, tá wəpəna tɔcayacaya ke wei ɪ sɔla-tv tɔ ɪ tɔɣ tɔɔ. ³⁸ Ma tɛma ma taa təkɔataa sɪ pulvɔ fɛi mpi pu ləsi Iso sɔlvɔv ke tá tɔɔ tɔ, paa səm paa weesɔvɔ, paa isɔtaa tillaa, paa isɔtaa alɔyaa nyɔvɔ nyəma yaa pa toma sɔsɔna. Paa sanja nyəm, paa mpi pu kɔɔ cele tɔ. ³⁹ Paa tɛtv tɔɔ cəɛ kəkəlɔnaa, paa tɛtv tɛɛ nyəma. Paa kɔɔmɔmɔm mpi pə kaasaa tɔ pə taa pulv kai fɛi mpi pu kayatɪ sɔlvɔv ŋku Iso sɔləna-tɔvɔ Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ na kó sekɪ tá kin ke tate ke paa waatv wei.

9

Isò na i yàlaa kvlàsa pa tòm

¹ Tampàna ke ma yògòtəyi, maa looliyi, ma ké Kilisiti yulv tò pə təə. Ma lanje u təə paa pəcə maɣamaɣa si yaa ma looliyi. Mpi tò Isò Feesuɣu Nanjtu hólóyí-m mpiyi ma taa təgə ma tənjəyi. ² Pə taya pulv təə, ma lanje wakəla səsəm na pə cəsəyi-m tam. ³ Halí pə caɣa-m isu pu kisaya, Isò ka kisa-m na pə yasí má na Kilisiti, na pə kɣaya ma tətunaa na pə mənna ma lonte. Ma piitim maɣamaɣa nyóma tòm ke ma tən. ⁴ Pa ké Iseyeli nyóma, na Isò lapa-weɣe i pəyàlaa, na i yəlaa na pá naaki i teeli. I na-we pa pəela nəgə, na í cele-weɣe kusəsutv. Na í hólí-weɣe Isò seetv, na í heeli-weɣe mpi mpi i ká la-we tə. ⁵ Pa ké tá kite caanaa kvlàlaa. Ye yulvweetv tòm taa ile, Kilisiti ké pa piitim tv. Inu i njmakələna pə təna, unu i kena Isò wei paa san tam tə. Isò í yele na pə la mpv.

⁶ Pə taya isu ma yògòtəyi si mpi Isò tōma si i ká la tò pə cotaa. Pə taya Iseyeli nyóma təna kena Iseyeli nyóma. ⁷ Pəyele Apələham kvlàlaa ta ke Apələham piya maɣamaɣa. Pə taya pulv təə, Isò ka heela-i ké si: Mpa paa luna Isaaka tapvuv tē tə mpe pa tike təkəŋ kəna nyá piya təsiyisiyi. ⁸ Pə nyuvv nté si, pə taya mpa pa mōlaa na pá ləl təfola ke yem tə mpe pa kəna Isò piya. Ama mpa Isò ka tōma si i ka ha-i na pá ləl-we tə mpeɣe pa nyənəyi i kvlàlaa təsiyisiyi. ⁹ Waatv wei i heelaya-i mpi i ka lap-i tə i tōmaɣa si: Ye pə kōma na pə tala, maa mēli na Saala ká hiki apalv pəyaya.

¹⁰ Pə taya pə tənayale. Ləpeka piya nsí si naale si kaa caa ké. Inəyale tá piitim caa səsə Isaaka. ¹¹ Isò ləsuvv yəlaa tə, pə taya si i nyənəyena mpi pa lakí tə, ama i maɣamaɣa i nəkvuv kin ke pə wee. ¹² Isò heela Ləpeka na í ta tu lələta i piya si: Waali nyəjka ká təyona səsəntv. Piya nsí si ta nyənta kúpantv na isayatv. Isò lapa mpv si í hólí si mpi i suwa tə, mpəyi i tənjəyi. ¹³ Halí pa njmaawa nṛpógv Isò Tòm taa si: Ma luyv lapa Yakərv na má kisi Isav.

¹⁴ Suweyele tu yògòtə ile, Isò u tənjəyi tampàna yaa isəna? Aai, pə taya mpv se, paa pəcə. ¹⁵ Isò ka heela Moisi si: Má nōka wei i pətətəle wiiv ma wii, má nōka wei ké suulu hólóyó ma hólí-i.

¹⁶ Ye mpv ile pə taya yulv nəkvuv yaa i luvv təə. Ama Isò wei i wiiki pətətəle tə i kin tike ké təkəŋ. ¹⁷ Pa tōma Isò Tòm taa si Isò tōma Icipiti wulav səsə təfoo si: Mpi pə maɣamaɣa pə nyuvv təə ma tv-nj kawulaya təyole si yəlaa í nana ma toma ke nyá kin, na ma hətə yaa antulinya təna taa. ¹⁸ Mpv tə, wei Isò nōkaa tə pəntv pətətəle ke i wiiki. Ye i nōka wei ké kanjante tuyv i tv ilé.

Isò pááná na i pətətəle pə tòm

¹⁹ Ntanyí mə taa nəyulv ná tən si: Ye pə we mpv ile, pepe təə ké Isò tasəyi si yəlaa lapa taali? Awe pəsəyi na í kaɣati-i si í taa la i luyv nyəntv? ²⁰ Yulv nyá, awe ke-n na í kpeəsəna Isò? Cuvv nyənaya pəsəyi na ká pəəsí ka njmalv si pepe təə ké n njma-m na má we isəntv? ²¹ Tiisi njmalv í sələna cuvv ke isəna nṛpógv i lakí-ku. I pəsəyi na í cosi cuvv njku, na í səlāa i njmana puluku, na pə kaasi na í njmana ntoole.

TAKÈLAYA KANCAALAYA NYÈŋKA N̄KA PÒOLI NMAAWA KÒLÈNTI NYÈMA TÒ Kùtùlùtù

Pòoli nuwa Kòlènti I sò tèsèele taa isayatu tòm isi yooŋ, na fayau, na wasan̄kalètù, na akpayale, na nantu kùlalaatu tòyò, na nsòma lenna yòyòtù, na səttaa fem tòm.

Isəna pa faya Kòlènti I takəlaya tɔ:

Kòlènti I sò tèsèele wɛɛtù, titite 1-6

Pòoli còaki I sò yəlaa kpekəle kupòosùtù, titite 7-15

Kantəkaya kùtùtùtù na sɛɛtù, titite 16

Sɛɛtù

¹ Maya Pòoli, I sò luɣu larəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taaralu Səsəteeni tə ŋmaakəna takəlaya kanɛ.

² I sò sɛɛlaa kpekəle nyəma mpa mɛ í wɛ Kòlènti taa tɔyò tə ŋmaa-kɛ. Mɛ mpa I sò yaawa si í la í nyəma, na mə na Yesu Kilisiti mə kprɛntùɣu tɔɔ í ti-mɛ tɔ. Mə na pa təna mpa pa wɛ paa timpì na pá yaaki Tacaa Yesu Kilisiti wei í kɛ tá na-wɛ tá Səsɔ tɔ í hətɛ tɔ. ³ Tacaa I sò na tá Səsɔ Yesu Kilisiti pá la-mɛyɛ pɛɛlɛ na pá ha-mɛyɛ alaafəya.

I sò kupantvnaa

⁴ Ma sɛɛ ma I sò kɛ tam si í na təmle kɛ mə tɔɔ kɛ pɛɛlɛ nna í lapa-mɛyɛ Yesu Kilisiti kin tɔ a tɔɔ. ⁵ Kupam mə na Kilisiti mə kprɛntùɣu tɔɔ pə saa-mɛyɛ tɛcam. Ilena pə tui kələna yòyòtaya na nyəm pə saav. ⁶ Tampana nna pa yòyòta Kilisiti tɔɔ tɔ a səŋa mə hɛkù kɛ teu təca. ⁷ Na pə wɛ mpv tɔyò I sò yɛlaa na pə təna pə saa-mɛ. Mɛ mpa í tanja wɛlɛ nte Tacaa Yesu Kilisiti ká hólí í ti tɔ. ⁸ Tacaa Yesu Kilisiti iní í ka təkəna-mɛyɛ teu haləna tənaya. Ilena kuyanjku í kuyaku ká tala tɔ pá taa na kawalaya nakələɣi mə kin. ⁹ I sò wei í yaa-mɛ si mə na í Pəyaya Tacaa Yesu Kilisiti í kprɛnti tɔ, mpi mpi í tɔma si í ká la tɔ, í təkə-wəyí, u yeki.

Kòlènti I sò sɛɛlaa fɛi nɔyò kùlɔmɔya

¹⁰ Tɔv, ma taaralaa ma wiikəna-mɛ si í nyənna Tacaa Yesu Kilisiti na í lá nɔyò kùlɔmɔya, na fayasùɣu í taa wɛɛ mə hɛkù. I kprɛnti teu, í mayasəyí ləmayasɛɛ kùlɔmɛɛ, í huɔki hɔwɛɛ kùlɔmɛɛ. ¹¹ Ma taaralaa, pə taya pùlɔ tɔɔ, Kolowee təyaya nyəma heela-m si í yooki kɛ. ¹² Nti ma caa yòyòtùɣu tɔyòlɛ si mə taa paa wei na í nyəntu kɛ na tə mpa. Lɛlɔ tɔŋ si: Pòoli tɔɔ kɛ ma wɛɛ. Na inɛ ílɛ si Apələsɔsi tɔɔ kɛ ma wɛɛ. Inɛ ílɛ si Piyɛɛ tɔɔ kɛ ma wɛɛ. Na inɛ ílɛ si Kilisiti tɔɔ kɛ ma wɛɛ. ¹³ I huɔki si Kilisiti faya í taa təyəpəlɛɛ kɛ? Pòoli səpəna səm tesika tɔɔ kɛ mə tɔɔ? Pòoli hətɛ kɛ pa yaanaa na pá sɔ-mɛyɛ I sò lɔm na?

¹⁴ Ma sama I sò kɛ timpì ma ta sɔ mə taa nɔyòlɔyò I sò lɔm tɔ, yɛ pə taya Kəlisipusi na Kayusi pa paasi. ¹⁵ Pə tɔɔ kɛ nɔyòlɔ kaa yòyòti təfoo si Pòoli hətɛ kɛ pa yaanaa na pá səna-mɛyɛ I sò lɔm. ¹⁶ Ɖɛhɛɛ ma səwa, ma sɔ Sətəfanasi təyaya nyəma tɔtəyò I sò lɔm. Yɛ pə kaasa lɛlaa ma ta tɔsɔ pa tɔ. ¹⁷ Pə taya I sò lɔm sɔv tɔɔ kɛ Kilisiti tila-m. Ama í tila-m kɛ si má kpaalí Laapaalí Kupar. Na yɛ ma kpaaləyí-í, má taa kpaaləna yulɔ ləmayasɛɛ nɔlɛlɛŋ. Pécó pə taa kɔv na Kilisiti tesika tɔɔ səm tòm məlɔ yem.

Yesu Kilisiti kɛna Iso toma na i lɔmayasɛɛ

¹⁸ Letaa isɛntaa, Yesu tesika tɔɔ sɛm tɔm kɛ kɔmɛlɛntɔ tɔm kɛ. Ama tɔ mpa pɔ tɔɔna tɔ nyɔɔɔn yarpɔ tɔ Iso toma ntɛ tayɔ tɔna. ¹⁹ Pa ηmaawa Iso Tɔm taa sɔ: Maa wakɛli lɔmayasɛɛ nyɔma lɔmayasɛɛ, maa lɔ nyɛntaa nyɛm.

²⁰ Lɔmayasɛɛ tɔ tasɛɣi ntiɣi yɔɔɔtɔyɔ tɔtɔ? Na ntiɣi akewe kɔ taa yɔɔɔtɔyɔ? Yaa ntiɣi antulinya inɛ i taa lɔmayasɛɛ tɔ kɔ mayasi tɔtɔ? Iso hulaa sɔ antulinya inɛ i taa, mpi pa yaa lɔmayasɛɛ tɔ, pɔ kɛ kɔmɛlɛntɔ kɛ.

²¹ Pɔ tayɔ pɔlv, antulinya taa yɛlaa na pa lɔmayasɛɛ pa kpisa Iso kɛ nyɛm kɛ timpi Iso nɔ lapɔna i lɔmayasɛɛ sɔ pɔ nyɛna-i tɔ. Pɔ tɔɔ kɛ Iso huɔ teu sɔ, i kɔ ya mpa pa tɔɔna-i pa taa tɔ, na Laapaali Kɔpaɔn wei tɔ kraalɛɣi tɔ. Laapaali kɔpaɔn inɛɣi wei i ta na tɔ i yaa sɔ kɔmɛlɛtɔm. ²² Yuta nyɔma nɔ caa pɔ nɔ piti tɔma na pɔcɔ. Ama lɔmayasɛɛ kɛ Kɛlɛɛkɔ nyɔma nɔ pɛɛkɛɣi. ²³ Ama tɔ ilɛ, Kilisiti wei pa kama sɛm tesika tɔɔ tɔ i tɔm kɛ tɔ kraalɛɣi. Tɔm tɔnɛ tɔ huɣi Yuta nyɔma, na mpa pɛlɛ pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ pa nyɛnɛɣi-tɛɣi kɔmɛlɛtɔm kɛ. ²⁴ Ama mpa Iso yaawa tɔ, paa Yuta nyɔma taa, paa mpa pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ pa taa tɔ, Kilisiti kɛna-wɛɣɛ Iso toma na Iso lɔmayasɛɛ. ²⁵ Pɔ tayɔ pɔlv tɔɔ, yɔlv pɔyayɔ lɔmayasɛɛ tɔna ta tala Iso kɔmɛlɛntɔ, na pa toma tɔna ta tala Iso icantɔ tɛtɛ.

²⁶ Kɔpam, ma taapalaa, i nyɛni na i nɔ sɔ Iso yaav-mɛ na i la kɛkɛlɛ tɔ, antulinya taa cɔnɛ mpa pa yaa lɔmayasɛɛ nyɔma tɔ pa fɛi pɔyɔlɛ kɛ mɔ hɛkɔ, na tɔɔtɔnaa fɛi pɔyɔlɛ, na awulumpiya fɛi pɔyɔlɛ. ²⁷ Iso lɛsɔna mpi antulinya yɛlaa yaa sɔ kɔmɛlɛnyɛm tɔ sɔ pɔ tɔ lɔmayasɛɛ nyɔma kɛ fɛɛɛ. Na i lɛsa mpi antulinya yɛlaa yaa sɔ icantɔ tɔ sɔ pɔ tɔ akpala nyɔma kɛ fɛɛɛ. ²⁸ Na i lɛsa mpi antulinya yɛlaa nyɛnɛɣi taalɛm na pɔ footiɣi na paa nyɛnɛɣi-wɛɣi pɔlv mayamaɣa tɔ, sɔ pɔ wakɛli mpi pa tɔyɔna nyɔyɔ tɔ. ²⁹ Ilɛ yɔlv pɔyayɔ nakɛli ka kaa sa ka tɛɣi Iso isɛntaa. ³⁰ Ama Iso kpɛnta mɔ na Yesu Kilisiti kɛ, na i lapa na Kilisiti pɛsɔ tɔ lɔmayasɛɛ. Kilisiti tɔɔ kɛ Iso nyɛnɛɣi-tɔyɔ yɔlvpama. Inɔ i lapɔna na tɔ pɛsɔ Iso nyɔma, na kɔlvɔm inɔ i yarpɔna tɔ nyɔɔɔn. ³¹ Pɔ tɔɔ kɛ pa ηmaawa Iso Tɔm taa sɔ: Ye wei i caa i sa, i sa nti Taa lapa tɔ, i taa sa i ti.

2

Kilisiti sɛm tɔm heeluyɔ

¹ Ma taapalaa, waatɔ wei ma kɔma mɔ tɛ sɔ ma heeliɣi-mɛyɛ Iso tampana nna a ηmɛlaa tɔ a tɔm tɔ, pɔ tayɔ nɔɔlɛlɛɔn wawawa nɔli, yaa nyɛmtɔ natɔlɛɣi ma lapɔnaa. ² Ma cɔyɔlɛ tɔnaya mɔ kiɔ ma ta caa sɔ mɔ la natɔlɛɣi mɔ hɛkɔ kɛ yɛm na pɔ tɔ kɛ Yesu Kilisiti tɔm. Isu pa kama-i sɛm tesika tɔɔ tɔ pɔ tɔm mayamaɣa kɛ ma siɣisinaa. ³ Pɔ tɔɔ kɛ ma poluyɔ mɔ tɛ tɔ icantɔ taa kɛ, na ma selayana sɔyɔntɔ kɛ. ⁴ Pɔ tayɔ yɔlv lɔmayasɛɛ yekuyɔ na pɔ yɔɔtɔɣi tɔmnaa na caɔm kɛ isɔna mpi tɔyɔ ma sɛyɛsɔna ma sɛyɛsɔn na mɔ lana ma waasɔ. Ama Iso Feesuyɔ toma kɛ ma lapɔnaa, na a naa mpɔ tɔkɛɛɛ. ⁵ Ilɛna mɔ Iso sɛɛv sɔɔn Iso toma tɔɔ, pɔ taa sɔɔn yɛlaa lɔmayasɛɛ tɔɔ.

Mpi Iso yaa lɔmayasɛɛ tɔsiɣisiɣi tɔ

⁶ Paa na mpɔ tɔ, mpa pa pu Iso nyɛm taa tɔ lɔmayasɛɛ mpaav kɛ ma hulɛɣi-wɛ. Ama pɔ tayɔ lɔmayasɛɛ nna antulinya inɛ na mpa pa kɛ i tɔɔtɔnaa na paa tɛ na pɔ kpɛisi-wɛ tɔ pa yaa lɔmayasɛɛ tɔ. ⁷ Ama Iso lɔmayasɛɛ mukayɔ tɛɛ nyɛna nna a ηmɛla yɛlaa tɔ a tɔm kɛ ma kraalɛɣi. Iso ka lɛsɔna-yɛ na i su tɔ teeli tɔɔ na pɛcɔ pɔ la antulinya. ⁸ Antulinya taa cɔnɛ tɔɔtɔnaa taa nɔyɔlv ta cɛkɔna Iso lɔmayasɛɛ

ane. Pə taɣa pulv, ye paa cekənaa pa taa ká Taca a teeli tʉ ke səm tesika tɔɔ. ⁹ Pə lapaya isu pa ŋmaav Isə Təm taa tɔ si:

Mpi yulv ta tu nav na i ta nu pə təm tɔ.

Mpi pə tɔɔ yulv ta tu hvv tɔ,

Isə taɣana-wəɣi mpa pa sɔɔla-i tɔ pa tɔɔ.

¹⁰ Tá tɔɔ ké Isə kula kʉŋmɛlɛtʉ tənɛ na Feesuyʉ Nanɣtʉ kin. Mmm Feesuyʉ Nanɣtʉ wiiliyi pə tənə pə taa ké si kv naa. Paa nti tɔ pələ Isə tʉɣi na tɔ ŋmɛlaa təkulukulu tɔ mayamaɣa.

¹¹ Pə wɛv yɛlaa taa tɔ awe nyəɣ lɛlv taa təm? Ye pə taɣa yulv ləmayasələ nte tɔ wɛ i taa tɔ ŋtɛ tu nyəna i təm. Mpu tɔtɔɣɔ na Isə Feesuyʉ,

ŋkv kv nyəmna Isə nyəntʉ tənə. ¹² Pə taɣa antulinya inɛ i ləmayasələ ke pə tʉ-tʉ. Ama Feesuyʉ ŋkv kv luna Isə kin tɔɣɔ, si tɔ cekəna pə tənə mpi Isə ha-tʉ tɔ pə təm.

¹³ Pə taɣa yulv ləmayasɛɛ sɛɣɛsuyʉ nɔɔlɛlɛɣ wei tɔɣɔ tɔ yɔɣtəɣəna pə təm. Ama nti Isə Feesuyʉ sɛɣɛsuyʉ tɔɣɔ. Pə tɔɔ ké mpa pa wɛna Isə Feesuyʉ tɔ tɔ kɛɛsəɣi-wɛɣɛ Isə nyəm tampana.

¹⁴ Wei i fɛina Isə Feesuyʉ tɔ u pəsəɣi na í mv Feesuyʉ kvnɛ kv tampana. I yaa-təɣi kʉmɛlɛtəm ké, na u tu pəsəɣi tɔ cekənav mayamaɣa. Mpi pə tɔɔ tɔ, wei i wɛna Feesuyʉ tɔ unɪ i paasi i cekəɣənanə-ti.

¹⁵ Yulv wei i wɛna Isə Feesuyʉ tɔ unɪ i cekəɣənanə tɔ tənə. Nɔɣɔlv fɛi wei i pəsəɣi na í cekəna Feesuyʉ ŋkv kv təm tɔ.

¹⁶ Pa ŋmaa Isə Təm taa si:

Awe nyəmna Taca a hʉwɛɛ?

Awe pəsəɣəna na í tasa-i təm?

Ama tá ɔɛ, Kilisiti hʉwɛɛ ke tá wɛna.

3

Isə təmle nyɔma

¹ Ma taapalaa, tampana tɔɔ isəntɔ, ma ɔɛ ma ta pəsi na má yɔɣtəna-mɛ isu pa yɔɣtʉɣəna mpa pa wɛna Isə Feesuyʉ tɔ. Ama ma yɔɣtəna-mɛɣɛ isu pa yɔɣtʉɣəna mpa pa təɣəɣi antulinya inɛ i hʉwɛɛ tɔ, isu piya kəsəkəsənəa ke Isə sɛɛv taa.

² Pə wɛ isu kafa ke ma suukaya-mɛ, pə taɣa mʉtv. I taa nyəntə tɔɣɔv tɔ pə tɔɔ, na haləna sanɣa í ta nyəntə tɔɣɔv. ³ Mpi tɔ, í təɣna antulinya inɛ i hʉwɛɛ ke təɣɣv ké. Isəsɛmle na yooʉ pə wɛv ŋpʉɣʉ mə hɛkv tɔ, mpu unɪ pu hʉlɔɣi si antulinya hʉwɛɛ ke í təɣəɣi? Pu hʉlɔɣi tɔtɔ si í laki ké isu yɛlaa ke yem, pə taɣa Isə sɛɛlaa?

⁴ Pə taɣa pulv, lɛlv təɣɣv si Pɔɔli tɔɔ ké ma wɛɛ, na inɛ ílɛ si Apɔlɔɔsi tɔɔ ké ma wɛɛ tɔ, pə taɣa ma ta nyi isənəa kolapʉtv ke í laki mpu?

⁵ Aweɣɛ pa yaa Apɔlɔɔsi? Na aweɣɛ Pɔɔli ye? Ta naale tɔ ké Isə təmle nyɔma mpa pa lapa-mɛ na í tɛ Isə na mə taa tɔɣɔ. Paa tá taa wei i lapa na í yoosi nti Taca a tʉ-i si í la tɔɣɔ.

⁶ Mayalɛ tʉɣv sɔlv na Apɔlɔɔsi pələna lum ke kv tɔɔ. Ama Isə lapəna na kv tɛɛ. ⁷ Pə tɔɔ ké tʉɣv sɔlv na lum pəllv pa ta ke pulv. Ama Isə kele təm tʉ, unɪ i lapəna na tʉɣv tɛɛ.

⁸ Tʉɣv sɔlv na kv tɔɔ lum pəllv pa teitei ké. Isə ká kɛɛsəna paa wei i təmle na í fɛl-i. ⁹ Pə taɣa pulv tɔɔ, tá təmle taa tɔ ké təma taapalaa ké, na Isə ké tɔ laki təmle, na mə kɛna Isə təmle.

¹⁰ Isə yelina na pə saa-m, na ma tu paasaa ké na má su kite isu ŋmalv kʉpaɣ sukʉv tɔ. Ama pənɛntɛ lɛlv tənəɣəna pə tɔɔ. Paa wei í la laakali na í kɛna isənəa i tənəɣi tɔ yoo.

¹¹ Pə taɣa pulv tɔɔ, Yesu Kilisiti mayamaɣa kɛna kite, na pə fɛi isu yulv nɔɣɔlv pəsəɣi na í tasa kvfate natələɣi siv. ¹² Lɛlaa wɛɛ na wɔlanəa na nyəɣəlvʉv kvhʉlvʉvʉv na liyitɛ pɛɛ ke pa tənəɣi pə tɔɔ. Ama lɛlaa ɔɛ taasi na nyutu na kiisi ke pɛle pa tənəɣi.

¹³ Ama hvvɛ wule pu kuli paa wei i təmle tɔɔ na pá ná tɔ cakələ. Kʉɣaku kvhʉvʉvʉv ŋkv kv wule tɔ kəkə ké. Kəkə ká mayasəna paa wei i təmle si ka naa mpi tɔ kɛnaa

tò. ¹⁴ Ye wei ı təna kite tɔɔ kɛ təmle nte kəkɔ kaa nyaga tɔ, ı ká hiki ı kufelɔyɔ. ¹⁵ Ama wei ı nyəntɛ í mɔwə, ílɛ ı kufelɔyɔ lɛpə-ı kɛ. Ama paa ya ı maɣamaya na pɔ́ maɣana ısu kəkɔ mpee pɔɔŋ ke ı lunaa.

¹⁶ Ƴ nyi teu sɪ ı kɛ ɪsɔ tɔcayale, na ɪsɔ Feesuyɔ cakəna mə taa. ¹⁷ Ye pə cəpa wei na ı wakəlɪ ɪsɔ tɔcayale, ɪsɔ ká wakəlɪ pɔntɔ. Pə taɣa pulɔ, ɪsɔ tɔcayale wɛ kɛ tənawŋ na mə kɪŋ ke ı cakɪ.

¹⁸ Mə taa nəɣɔlɔ ı taa puɣusi ı tɪ. Ye mə taa nəɣɔlɔ huɔ sɪ antulinya ıne ı taa pɔntɔ ntɛ ləmaɣasɛɛ tɔ ı pəsɪ kumelɛŋ, ɪnɛna ı wɛɛna ləmaɣasɛɛ ke tampana. ¹⁹ Pə taɣa pulɔ, ɪsɔ ná nyənəɣɪ antulinya ıne ı taa ləmaɣasɛɛ ke kumelɛntɔ kɛ. Pa ŋmaawa ɪsɔ Təm taa kɛ mpɔ sɪ: Ləmaɣasɛɛ nyə́ma ləmaɣasɛɛ ke ɪsɔ nyəkəna-wɛɣɛ katəsɪ na ı kraa-wɛ. ²⁰ Pa tasa ŋmaaw tɔtɔ sɪ: Tacaɔ nyə́ma sɪ ləmaɣasɛɛ nyə́ma huwɛɛ ta ke pulɔ. ²¹ Pə tɔɔ kɛ yulɔ kaa yɔɔlɛna yɔlaa lɛlaa. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, mə tənna pə tənna. ²² Paa Pɔɔlɪ, paa Apɔlɔɔsɪ, paa Piyɛɛ, paa antulinya, paa weesuyɔ, paa sɛm paa saŋa nyəm, paa cele nyəm, mə tənna pə tənna. ²³ Ama Kilisiti tənna-me, na ɪsɔ tənna Kilisiti ılɛ.

4

Kilisiti tillaa

¹ Pə tɔɔ ɪɛ, ı nyənəɣɪ-tuyɔ Kilisiti təmle lataa mpa pa niŋ taa pə tɔ ɪsɔ tampana nna a ŋmelaa tɔ. ² Ye pa tɔ pulɔ lapɔ ke yulɔ niŋ taa, tampana ke ı ká tɛŋ na ı lakəna-wɪ. ³ Ye ma kɪŋ ɪɛ, paa mɛ yaa yɔlaa ka caɣana sɪ pa pɛɛkəɣɪ ma tɔm taa na pá na, pɛle pə ta na má. Ma maɣamaya maa pɛɛkəɣɪ ma kɪŋ sɪ má ná sɪ ma tewa yaa ma ta te tɔ. ⁴ Tampana tɔɔ ısəntɔ, ma maɣamaya ma kɪŋ ma ta na taalɪ nəɣɔlɔ se. Paa na mpɔ tɔle tu hóləɣɪ sɪ ma tewa təkpataa se. Ama Tacaɔ ká pɛɛkəna na ı ná sɪ ma tewa yaa ma ta te tɔ. ⁵ Pə tɔɔ ɪɛ, ı taa hulina nəɣɔlɔ tɔm tampana pɛɛkuyɔ na pə waat ta tata. Ƴ yele na halɪ Tacaɔ kɔɔ. Ƴni ı ka hulina mpi pə ŋmɛla səkɛtuyɔ tɛɛ tɔ pə tɔɔ tɔyɛlele. Na ı ká kuli yɔlaa lotu taa huwɛɛ. Pəɛɣɛ ɪsɔ ká sa paa wei ısu pə mɔna ı samɪ-t tɔ.

⁶ Ma taapalaa, ma kraɣa má na Apɔlɔɔsɪ tá tɔm na má keesəna mpɔ sɪ ı cekəna ıtuule nte pa tukaa sɪ: Nti pa ŋmaawa tɔ, taa sɔɔsɪ tɔ tɔɔ. Pə tɔɔ kɛ mə taa nəɣɔlɔ ı taa yɔɔlɛna lɛlɔ na ı footɪɣɪ lɛlɔ. ⁷ Awe yɛlaa na ń hiki na ń kəlɪ lɛlaa? Pə tənna mpi n wɛna tɔ pə taɣa ɪsɔ hana-ŋ? Ye pa ha-ŋ kɔhaw ɪɛ pepe tɔɔ kɛ n hɔŋ nyá tɪ ısu nyá lɔpɔ tɔɔ kɛ n hikaa?

⁸ Pəwɛ, ı tema hikuyɔ ke pə tənna mpi ı nyuləɣɪ tɔ, ı tema piluyɔ. Ƴ tema awulaa ke pəsuyɔ kɛ, na taa wɛ tá kɔnyəntɔtɔ taa. Ye pu kɛ ısu ı kɛ awulaa tɔsɪɣɪsɪɣɪ kɔlɔ pu lapa-m lɛlɛŋ. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, saa ıni tá na-me tu kɛnta kawulaya tɔɣɔv. ⁹ Pə caɣa ısu tillaa taɣa ɪsɔ pəsəna waalɪ. Pə taɣa pulɔ, tə wɛ kɛ ısu yɔlaa mpa pa suwa sɪ paa kɔ patəma taa tɔ. Tə kɛ mpa pa tənna pa nyənəɣɪ tɔcɔɔ tɔ, paa ısɔtaa tillaa paa yɔlaa. ¹⁰ Ta pəsə kumelɛmɛŋ, na mu kɛ ləmaɣasɛɛ nyə́ma ke Kilisiti kɔlɔm ıni ı tɔɔ. Tá kɛ acamaa, na mɛɣɛ tɔŋtɔnaa. Pa tɔɣuna-me, ama yem kɛ pa nyənəɣɪ tá. ¹¹ Haləna saŋa wulɛ tənɛ, nyɔɣɔsɪ na lɔkɔtɔ kuyəna-tɔ, na tə fɛɪna pɛɛkəle. Pa makɪ-tuyɔ na tə cɔɔkɪ yem, tə fɛɪna tapasopile. ¹² Tá maɣamaya tá kookalɪ kɛ tə lakɪ na tɔ́ təkəna. Pa tɔvki-tɔ, na taa sɛɛkɪ-wɛ. Pa tɔɣɪ-tuyɔ kɔnyɔŋ, tá sumaya sɪ pá tɔ-tɔ. ¹³ Pá kuyɪ ta nyɔɔŋ, tu ɪɛɛtəɣɪ-wɛɣɛ pa ısaɣatɔ. Haləna saŋa paa nyənəɣɪ-tɔ sɪ tə kɛ pɔlɔpɔuyɔ antulinya ıne ı taa. Pa nyənəɣɪ-tuyɔ ısu hute yaa pɔntɔ maɣamaya.

¹⁴ Pə taɣa ma caa sɪ má tɔ-mɛɣɛ fɛɛle tɔɣɔ ma ŋmaawa na má keesɪ-mɛɣɛ mpɔ. Ama ma luɣy wɛɛ kɛ sɪ má sɛɣɛsɪ-mɛ ısu ma piya nsi ma luɣy wɛɛ tɔ. ¹⁵ Paa ı ká hiki sɛɣɛsɛlaa ke iyisi naanɔwa (10000) kɛ Kilisiti mpaaw tɔm taa mə caa keke kɔlɔm. Maɣale mə caa ke Kilisiti tɔɣuyɔ tɔm taa. Pə taɣa pulɔ, má kɔnna-mɛɣɛ

Laapaali Kupaŋ. ¹⁶ Pə tɔɔ ké ma heeliyi-me si í təŋ ma yaasi. ¹⁷ Na pə maɣamaɣa pə nyuɣu tɔɔ ké ma kusa Timotee si í polo mə te. Inɪ ɪ kɛna ma pəyalu wei ma sɔɔlaa tɔ. Taaɔa tɔm taa ɪ ké yulu wei paa lana naani tɔɔɔ. ɪ ká kɛɛsi-meɣe yaasi wei ma tɔkaa na má tɔŋna Kilisiti tɔm taa na má hóláɣi paa leye Yesu sɛɛlaa kpeka taa si pá təŋ tɔ.

¹⁸ Mə taa lɛlaa huɣwa si ma kaa kɔɔ, ɪlena pá sɔv kalampaani lapu. ¹⁹ Ye Taaɔa tisaa maa kɔɔ mə teɣe nɔɔnɔɔ. Waatu inəyi maa ná si kalampaani nyɔma mpe, nɔɔɔ taa tike ke pa laki, yaa pa waasəyi kuli. ²⁰ Pə taya pulu tɔɔ, Isɔ Kawulaya tɔm ta ke nɔɔɔ taa tɔm tike. Ama si ní pəsi na ní laki ké. ²¹ ɪ ləsi mpi í caa tɔ ɪɛ. ɪ caa si má kanna kpátúɔɔ, yaa ma kɔɔ tɔpamm na sɔɔluɣu?

5

Yesu sɛɛlaa kpeka taa asilima

¹ Pa tɔŋna mə tɔm ke yɔɔtɔɣu ke teu ké si mə kulapɔtu we asilima ke sɔsɔm. Paa ma ta nyi isɔnaa maɣamaɣa kin pa kaa na asilima anɪ a taka. Pa yɔɔtɔaa si mə taa nɔɔɔlu ná kpaɣa ɪ caa alu. ² Paa na mpɔ mu tɔŋna mə təyi sam pə tu fei. Pu nɔɔsəna ké isɪ kulapɔtu nti tɔ wakəli mə lanja ke sɔsɔm, na í ləsi mə heku ke wei inɪ ɪ lapa mpɔ tɔ. ³⁻⁴ Paa ma na-me tə we tɔma na pooluɣ tɔ, ma ləsaya we mə kin ke tam ké. Ye ma, na Taaɔa Yesu toma taa ma tɔma apalu inɪ ɪ tɔm kɔɣu ké isɪ ye maa we mə kin maa lapa tɔ. Waatu wei í ká koti na ma ləsaya ká weɛ mə heku tɔ, Taaɔa toma ká weɛ tá tɔna tá heku taa tɔna. ⁵ ɪ kpaɣa apalu inɪ na í pɛti Satanɪ niŋ taa na pə naasi-ɪ na ɪ se, ɪlena pə waasi-ɪ kɔyaŋku Taaɔa Yesu Kilisiti ká kɔɔ tɔ.

⁶ Kúkɔsɔm pəciimaɣa kpaasəyɔna somtu tɔna tɔfɔv. ⁷ ɪ ləsi mə heku taa ké mpi pə lapa-meɣe asaya tɔ, ɪlena í pəsi kɔpama təkpaata. Waatu inɪ í ká nɔɔsəna somtu kɔfatu nti tɔ taa kúkɔsɔm fei tɔ. Mpɔ pə maɣamaɣa ke í tu weɛ. Pə taya pulu tɔɔ, tə nika tá Tɛɛv acima tɔɔv ké. Mpi tɔ pa tɔma tá Tɛɛv acima iwəyaya kɔɣu tɔ se, ŋkeɣeɛ Kilisiti. ⁸ Ye mpɔ ɪɛ tɔ tɔɔ ta acima. Ye tə tɔki-ye, tɔ taa tɔɔv-ye na potopoto wei ɪ taa kúkɔsɔm kɔpəm weɛ tɔ. Isayatu na asilima pə lite nté. Ama tɔ tɔɔ tá acima na potopoto wei ɪ taa kúkɔsɔm fei tɔ. Inɪ ɪ kɛna potopoto kupaŋ na tampana nyəŋ.

⁹ Takəlaya ŋka maa ŋmaa-me tɔ ka taa ma heela-me si mə na yəlaa mpa pa laki asilima tɔ í taa kpenti. ¹⁰ Pə taya yəlaa tənaya yem ké ma yɔɔtəyi. Mpi tɔ, antulinya taa cəne mə na asilima nyɔma na nyiulla na ŋmulaa na tuŋ laalaa í sitina. Ye í tɔma si í cəɔɣi-we, pə weɛ si í ká lu antulinya inɛ ɪ taa keɛ. ¹¹ Nti tɔɔɛ si ye yulu nyənəyi ɪ təyi Isɔ sɛɛlu pəyeɛ ɪ laki asilima, na í ta yeɛ nyiuluɣu na tuŋ laa na yəlaa tɔvɔ na sulum nyɔvɔ na ŋmuləm, í ta kpətəna pɔntu. Mə na yulu inɪ mpɔ í taa tɔɔ tɔɔv maɣamaɣa.

¹²⁻¹³ Ye pə kaasa mpa pa ta ke Isɔ sɛɛlaa tɔ, pə taya maa lana pɛɛ pa tɔm. Ama Isɔ ká huɣnana pɛɛ. Mə na mpa í kaa kpekəɛ tɔ pə taya pa tɔm ke í ka la? Pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa si: Yulu í laki isayatu í ləsi-ɪ mə heku.

6

Təma təmnaa tayanɣu

¹ Ye mə taa nɔɔɔlu na ɪ taapalu pa wɛna tɔm, pə mɔna pá yaa tɔmaɣa nɔnɔɔ ke ma ta nyi isɔnaa kin na Isɔ yəlaa weɛ? ² ɪ tá nyi si Isɔ yəlaa ká huɣnana yəlaa tənaya tɔm ke cele? Ye mu huɣnana yəlaa ke tɔm ke cele, ɪɛ pepe tɔ ké í kaa pəsi na í huɣ wenti tə we pəciuu tɔ? ³ ɪ tá nyi si taa huɣnana isɔtaa tillaa ke tɔm? Tə kaa kpisi isɔtaa tillaa ke tɔm huɣnav, kacəŋfana antulinya taa cəne nyəntu na?

⁴ Tòmnaa isu mpv pə taka maɣana-me, ɔlena í məli na í kpaɣa-ti na í pukina mpa pa ta ke Yesu seela kpekəle pulv tɔ? ⁵ Ma yɔɔtəxi m̀p̀ɔ́yó si feele í kpa-me. Isu í wev mpv tɔ ləmayasɛ tɔ nɔɔlv í fei mə taa kele si yəlaa í yoowa í tayani-we? ⁶ Pə nəɣəsəna mə taa nɔɔlv í wɛna í tɔyɔntəle na tɔm, pá yaa təmaɣa nɔnɔsi ke ma ta nyi isəna kin na?

⁷ Isu í yaakuyv təmaɣa nɔnɔsi ke mpv tɔ pə h́lɔ́yí kpaakraa ké si í kpisaa təkpaata. Pepe tɔ́ ké yulv í lapa-meɣe nti u haaki mə təxi suulu? Paa pu nəɣəsəna í yaa-ı nɔnɔɔ? Pepe tɔ́ ké u yeki si ye pa ηmuləxi-me pa ηmuli? ⁸ Pəyele mə tɔɔna isayətv lapv na ηmuləm ke mə taa mə tike. ⁹ Anı mə maɣamaɣa í nyəma teu si isayalataa kaa na Isə Kawulaya. I taa puɣusi mə ti, asilima lataa, na tuɔ laalaa, na wasanjalənaa, na apalaa mpa pa sɔvkəna təma tɔ, ¹⁰ na ηmulaa, na nyulla, na sɔlvnyɔlaa, na tvɔlaa, na ηmulaa kpitikpitinaa, pa tənaya mpv pa taa nɔɔlv kaa keesi Isə Kawulaya. ¹¹ Anı mə taa ləlaa ka we m̀p̀ɔ́yó. Ama pa ləsa-meɣe isayətv taa na í pəsi kɔpama. Na pə faɣasa-me na mə mpa si í pəsi Isə nyəma. Taca Yesu Kilisiti tɔɔ taa, tá Isə Feesuyv yelaa na í pəsi kɔpama ke Isə isɛntaa.

Mpi í lakəna mə tənəɔ tɔ í yele na pə h́lɔ́lɔ́ Isə teeli

¹² Mə taa ləlaa tɔɔ si ye pa nəka mpi pa la. Tampana mpaav we yaa, ɔle pə taya pə tənə pə taa ké í ká waa. Ma pəsəxi má yɔɔtə si ma wɛna mpa si má la pə tənə yaa. Ama ma kaa yele ké si pulvɔv í pəsi-m pə yom. ¹³ Mɛ í tɔɔ si hiluyv tɔ́ ké pə ləsa kɔtəɔv na kɔtəɔv tɔ́ ké pə tɔ hiluyv. Mm, pə we mpv mɛɛ. Paa na mpv Isə ká wakəli pə tɔm naale un. Pə ta la yulv tənuyv ke asilima lapv tɔ́, ama Taca tɔ́ ké. Na tənuyv ηkv kv tɔ́ ké Taca weɛ. ¹⁴ Na isu Isə feesuyv Taca tɔ́, í ká tɛ na í feesi taya mpv tɔ́ tɔ na í toma taa.

¹⁵ Anı í nyəma si mə tənəɔ ké Kilisiti tənuyv hɔɔləɔh ké. Ma wev isəntə tɔ pə nəɣəsəna má kpaɣa Kilisiti tənuyv tɔ́ pulv na má kɔtəna apalaa tənə alv na? Pəle pə kaa la paa pəcɔ. ¹⁶ Yaa í tá nyi si yulv í sɔvna apalaa tənə alv, í na-ı pa kɔntə tənuyv kulmuyv? Pa ηmaawa Isə Təm taa si: Pa naale pa pəsə tənuyv kulmuyv ké. ¹⁷ Ama wei na Taca pa kɔntə tɔ́ pa pəsə kulm ke pa ləmayasɛ taa ké.

¹⁸ I taa kɔtəna asilima. Isayətvna mpa pə kaasaa na yulv lakı tɔ tu tokiyina í tənuyv. Ama yulv wei í ha í təxi asilima lapv taa tɔ í maɣamaɣa í tənuyv ke í lakı isayətv. ¹⁹ I ta nyi si mə tənəɔ we isu Feesuyv Nanɔɔtə təɔɔale yɛɛ? Feesuyv Nanɔɔtə wei Isə ha-me na í we mə taa tɔɔ ma tɔɔ. I tá ti mə ti se. ²⁰ Isə yapa-meɣe haləna í fei. Mpv tɔ́, í lana mə tənəɔ ke mpi pə h́lɔ́yí Isə teeli tɔ.

7

Akpaɔale tɔ́ kɔpəɔsvtɔ

¹ Pənente tɔ́ paasəna tɔm nti í ka pəɔsa-m mə takəlaya taa tɔ ɔle. Pə kəla teu si yulv í taa kpaɣa alv yaa. ² Ama asilima wɛna a tɔ́ sɔsəm ke katatəlaya tɔ a tɔ́, pə nəɣəsəna si paa apalv wei í weɛna í alv, na paa alv wei í weɛna í paalv ké mpv tɔ́. ³ Apalv í la í alv ke isəna pə nəɣəsəna apalv ká la í alv tɔ́, na alv náa la í paalv ké isəna pə nəɣəsəna alv ká la í paalv tɔ́. ⁴ Pə fei isu alv ká lana í təxi isəna í sɔlaa tɔ́. I paalv tənna-ı, í niɔ na í nɔɔhɛɛ. Na mpv tɔ́ tɔ́ na apalv, pə fei si í ká lana í təxi isəna í sɔlaa tɔ́, í alv tənna-ı, í niɔ na í nɔɔhɛɛ. ⁵ I taa pə təma, ye pə taya isu mə tənə í ləlaa tɔɔ nɔɔ kulmaya na í tisi təma si: Tə yele m̀p̀ɔ́yó weɛ naale na tɔ́ paasəna Isə sələmyv. Ama pəle pə waali, í məli na í kɔntə nən. Ye í ta kɔntə nən ke ləɔ ke mpv í ká kɔɔ na í kpisi tənəɔ na í hoti Satanı maɣasəɔ taa.

⁶ Nti ma yɔɔta isəntə tɔ pə taɣa kɔcaalɔvɔ tɔm, ama ayɛnɛɛ kɛ. ⁷ Tampana tɔɔ, ma nyulaa isu paa yɔlv wei í wɛɛ isu ma wɛv isəntə tɔ. Ama paa wei na í Isə hate kɛ. Pə haa inɛyɛ pənɛyɛ, na pə ha inɛyɛ pənɛ.

⁸ Tɔm nti tɔ wɛɛ si má heeli atamɛɛ na alaa leelaa tɔɔlɛ si, ye pa tɔka pa itantu isu ma tɔkɔvɔ ma nyəntv tɔ pu kəli-wɛyɛ sɛɛv. ⁹ Ama ye í kaa pəsi tənəɲ tɔkɔvɔ, íɛ apalaa náa kɔɣa alaa, na leelaa náa saa apalaa. Pə kəla teu si apalv í kɔɣa alv, na alv náa saa, na mpi yɔlv ká caya na kətəi kɔy-i tɔ.

¹⁰ Nti ma heeliyi mpa pa tema təmaɣa kɔɣav tɔɔlɛ si: Alv í tema saav pə fɛi si í kisi í paalv. Tacaa tu yɔɔtəna-ti. ¹¹ Na í kisa-i kəlv, í caya mpv, í taa saa kɔfalv. Ye í ká məli kɔpəɲ í məli-i. Apalv ná fɛina mpaav si í tɔɔvɔnɪ í alv.

¹² Mpa pə kaasaa tɔ, ma heeliyi pɛlɛ si, ye apalv í kɛ Isə sɛɛlv na í alv kɛ ma ta nyi Isə, pəyɛlɛ alv inɪ í luyv wɛɛ si í na-i pá caya, apalv í taa tɔ si í kisiyi-i. ¹³ Mpv tɔtɔɔ alv í kɛ Isə sɛɛlv na í paalv náa kɛ ma ta nyi Isə, pəyɛlɛ apalv inɪ í luyv wɛɛ si í na-i pá caya, alv í taa tɔ si í kisiyi-i. Ma maɣamaɣa ma yɔɔtəna tɔlɛ, tɔ ta luna Tacaa kin. ¹⁴ Isə tá kisi apalv wei í ta kɛ Isə sɛɛlv tɔɔv í na í alv Isə sɛɛlv pa cayaɛlɛ tɔɔ, pəcɔ í ta kisi alv wei í ta kɛ Isə sɛɛlv tɔɔv í na í paalv Isə sɛɛlv pa cayaɛlɛ tɔɔ. Ye pə taɣa mpv pə tɔɔ pa piya ká wɛɛ isu ma ta nyi isənaa, pəyɛlɛ si kɛ isə nyənɪ kɛ. ¹⁵ Ama ye wei í ta kɛ Isə sɛɛlv tɔ ílɛ í caana fayav, waatv inɪ pa taa wei í kɛ Isə sɛɛlv tɔ í wɛna mpaav si í yeɛ na pá fayav. Pə taɣa pulv tɔɔ, Isə yaa-mɛyɛ si í caya təma kin na leɛɲ. ¹⁶ Alv Isə sɛɛlv nyá n nana-we si nyaa tɛna na í ya nyá paalv nyɔvɔ? Na apalv Isə sɛɛlv nyá n nana-we si nyaa tɛna na í ya nyá alv nyɔvɔ?

Isə í yaa-ɲ na í wɛ isəna caya mpv

¹⁷ Ama nti tɔɔlɛ si Tacaa í ha-ɲ mpi náa təɲ pəlɛ. Na ye Isə yaa-ɲ í mpaav taa na í wɛ isəna náa caya mpv. Sɛyɛsvɔv ɲku ma sɛyɛsəyɪ Yesu sɛɛlaa kɔpɛka təna si á təɲ tɔɔlɛ. ¹⁸ Ye Isə yaa wei kɛ í mpaav taa na í tema pɛlvɔv, pɔntv í caya mpv, í taa hvv si í mələyɪ isu í taa pɛli. Na Isə í yaa wei kɛ í mpaav taa na í tá pɛli, pɔntv í taa pɛɛki si í pələyɪ. ¹⁹ Paa n pɛlaa, paa n ta pɛli, tɔlɛ tə wɛ yem kɛ. Ama Isə kɔheelitv tɔkɔvɔ ntɛ sɔsɔntv. ²⁰ Paa wei í wɛɛ isəna í ka wɛɛ na pəcɔ Isə yaaki-i í mpaav taa tɔ. ²¹ Ye n ka kɛ yom kɛ na Isə yaa-ɲ í mpaav taa, taa nəyəsɪ si n pəsəyɪ kasayampv. Ama ye pə koma si í lu nyá yomɛle taa, ílɛ taa kisi. ²² Pə taɣa pulv tɔɔ, ye Tacaa yaa yom kɛ í mpaav taa, pɔntv pəsə Tacaa kasayampv kɛ. Mɔɔyɔv pə wɛɛ tɔtɔ, ye Kilisiti í yaa kasayampv, pɔntv pəsə í yom kɛ. ²³ Isə yapa-mɛyɛ haləna í fɛli, ílɛ í taa pəsi mə təyɪ yəlaa yomaa. ²⁴ Ma taapalaa, paa wei í caya Isə sɛɛv taa isu isəna í ka wɛɛ na pəcɔ Isə yaa-i í mpaav taa tɔ.

Atamɛ na leelaa pa tɔm

²⁵ Ye apalaa mpa pa ta kɔɣata alaa, na alaa mpa pa ta saata tɔ. Tacaa ta heeli-m pa tɔm si pulv. Ama Tacaa pɛlɛɛ tɔɔ ma nəyəsəna yɔlv wei í yɔɔta nti pá mv-ti tɔɔ. Pə tɔɔ kɛ ma heeliyi-mɛyɛ nti ma maɣamaɣa ma hvvki tɔ.

²⁶ Kayana wahalanaa pane pa tɔɔ ílɛ, ma hvvki si pə kəla teu si yɔlv í caya mpv. ²⁷ Ye n wɛna alv, taa lv si n kisiyi-i, na í tu fɛina taa pɛɛki si í kɔɣa. ²⁸ Paa na mpv, ye n tu kɔɣa alv, na ye pɛɛlv saana, í ta la isayav tɔtɔ. Ama apalaa mpa pa kɔkəyɪ alaa na alaa mpa pa saaki tɔ, paa ífɛmlɛ nte pa naaki wahala kɛ. Wahala inəyɪ ma caa ma kɛɛli mə nyɔvɔv tɔɔ.

²⁹ Ma taapalaa, nti ma yɔɔtəyɪ tɔɔlɛ si wɔlɛ puwaya. Pə tɔɔ tɔ, pə kɔɣav sanja waali tɔ, mpa pa wɛna alaa tɔ pá la isu pa fɛina, ³⁰ na mpa pɛlɛ pa wiliyi tɔ pá la isu pa fɛina lanwakəllɛ. Mpa pa yakɪ tɔ pə la-wɛ isu pə taɣa mɛɛ pa təna pa kɔyapəm mpi. ³¹ Mpa pa təkəna antulinya inɛ tɔ pá la isu mpa paa təkəna-i tɔ. Pə taɣa pulv tɔɔ, wɛɛtv nti tɔ taa antulinya inɛ í wɛɛ tɔ í kaa taša taɲyɔv se.

³² Mpi ma nyulaxi tɔɔle si í lu nɔɔsɛɛ tɔm taa tɔkpaata. Apalu wei í ta kraɔa alu tɔ Tacaa tɔmle ke í sɔkɔna nyɔɔv, na í lɔki si Tacaa luɔu í lapi-í. ³³ Ama wei í kraɔa alu tɔ aɛɛ cɔnɛ nyɔm ke í sɔkɔna nyɔɔv, na í lɔki si í alu luɔu í lapi-í. ³⁴ Mpu uní pɛ tu-í hekɔ kɛ. Mpu tɔtɔɔ na alu yaa pɛɛlɔ wei í ta saa tɔ. Tacaa tɔmle ke pa sɔpɔna nyɔɔv. Pɛ taɔa pulɔ, pa caa kɛ si Tacaa í ti pa tɔnɔɔ na pa lɔsasi. Ama alu wei í laalaa na í saa tɔ aɛɛ cɔnɛ nyɔm ke í sɔkɔna nyɔɔv, na í pɛɛkɔxi si í paalu luɔu í lapi-í.

³⁵ Ma yɔɔtɔxi mpuɔú si pɛ sɔna-me, pɛ taɔa isɔ katɔka ke ma tɔxi-me. Ama ma caa kɛ si má tusi-meɔe mpi pɛ we teu tɔ pɛ taa na í kpɛntɔna Tacaa ke teu na í tɔ isɔ pɛ mɔnaa tɔ.

³⁶ Tɔu, pɔnɛntɛ tɔ paasɔna yulɔ wei í luɔu fɛi si í pɛɛlɔ í saa tɔ pɛ tɔm ilɛ. Ye í kɔma na í ná si pɛ fɛi teu si í yeɛ í pɛɛlɔ na í tɛɛ pɛ taa, í la isɔ í luɔu wɛɛ tɔ. Í yeɛ-í na í saa, í ta la isayatu. ³⁷ Ama ye uní í nɔkɔna na í tɛma í taa tɔkpaata si í pɛɛlɔ í caɔa mpu, na pɛ tá kɛ nɔɔlɔ kisinana-í kukisu, uní í tɔkɔna tɔnɔv na í kisiná í luɔu ke mpu, í pɛɛlɔ uní í ta saa pɛ we teu. ³⁸ Mpu tɔ, wei í yelaa na í pɛɛlɔ saa í ta laaɔi. Ama wei í ta yeɛ na í saa pɛɛ pɛ kɔla teu.

³⁹ Alu paalu í wɛna í weesɔu, í alu uní í fɛina mpaav si í kɔl-í. Ama ye í paalu sɔpa, pɛ ha-í mpaav kɛ, í luɔu í we wei, í saa. Ilɛ kɔlɔmtɔ kɛ, pu wɛɛ Isɔ sɛɛlɔ kɛ.

⁴⁰ Paa na mpu ma huɔ si ye í caɔaa isɔ í wɛɛ tɔ í ká kɔlɔ leɛɔ nɔv. Ma nyɔmá si ma huwɛɛ aɛɛ a luna Feesɔu Naɔɔtɔ kin.

8

Nantu kɔlalaatu tɔm

¹ Pɔnɛntɛ tɔ paasɔna nantu kɔlalaatu tɔm ilɛ.

Tɛ nyɔmá si tá tɔna tɛ wɛna pɛ nyɔm mɛɛ. Na tɛ nyɔmá tɛ nyɔmá uní í yekina na yulɔ hɔɔɔ í ti. Ama sɔɔlɔv ná lakɔ na tɛ nyɔɔ tɔɔ. ² Ye nɔɔlɔv huɔ si í nyɔmá pulɔv, í ta cɛkɔnta-wɔ isɔ pɛ we tɔkpaata si í cɛkɔna-wɔ tɔ. ³ Wei ilɛ í sɔɔlɔv Isɔ, Isɔ ná nyɔmá pɔntɔ tɔ kɛ.

⁴ Nti í ka pɔɔsaa tɔɔle si, ye pa laawa, yulɔ ká tɔɔv yaa í kaa tɔɔv? Tɛ nyɔmá teu si tɔɔ ná naa isɛntɔɔ kɛ yem kɛ. Ama Isɔ tike kɔɔ wɛnna. ⁵ Isɔtaɔ nyɔm pɔɔɔle na aɛɛ nyɔm pɔɔɔle ke yɔlaa yaa pa isɔnaa. Paa yaa mpu si isɔnaa na mpa pa nyɔnɔxi si pa ti-we tɔ pa we pɔɔɔle. ⁶ Ama tá kin ilɛ, Isɔ we kɔlɔm tɔkɔɔ kɛ. Inɔɔɔle Tacaa wei í lapa pɛ tɔna tɔ, na í tɔɔ kɛ tɛ wɛna weesin. Na Tacaa keɛ kɔlɔm, inɔɔɔle Yesu Kilisiti wei í yelaa na pɛ tɔna pɛ wɛɛ, na wei í tɔɔ tɛ wɛna weesin tɔ.

⁷ Ama yɔlaa tɔna ta nyɔ mpu. Lɛlaa wɛɛ na pɛ tɛɛna-wɛɛ tɔɔ tɔm taa, na ye halɔna sanja pa tɔɔna nantu kɔlalaatu tɔɔv, pɛ we isɔ tɔɔ ke pa tɔɔxi. Pa nyɔm we tɔntɔlɔaa, ilɛna pɛ mɔlɔxi nɔv si kɔtɔɔv ŋkɔ ku wakɔlɔxi-wɛɛ. ⁸ Pɛ taɔa kɔtɔɔv yekina na tɛ kpɛtɔna Isɔ kin. Paa tɛ ta tɔɔv pɛ taɔa pɛ pasɔxi-tɔɔv pulɔ, paa tɛ tɔɔv pɛ taɔa pɛ sɔɔsɔxi-tɔɔv pulɔ.

⁹ Paa na mpu mɛ mpa mpaav wɛɛ faa si í lakɔ mpi í lá tɔ, í la laakali, pɛ taa kɔɔ na í hu Isɔ sɛɛv taa acamaa. ¹⁰ Ye nɔɔlɔv yem nawa nyá wei si n nyɔmá tɔ na n caɔa tɔv tɛɛ na n tɔɔna tɔɔv, ícam uní í laakali kaa polo isɔ í tɔɔv nantu kɔlalaatu nti? ¹¹ Waatu uní nyá nyɔm mpi pɛ lapa na nyá tɔɔntɔle ícam wei í tɔɔ Kilisiti sɔpa tɔ í la yem kɛɛ. ¹² Ye í pɔntɔɔna mɔ tɔɔntɔlɛna na í kpɛsɔxi pa laakalɔna mpa pa wɛ tɔntɔlɔaa kɛ mpu tɔ, Kilisiti ke í pɔntɔɔna. ¹³ Pɛ tɔɔ kɛ ye ma tɔkɔ mpi na pu hu ma tɔɔntɔle, ma kaa tɔɔv. Paa pɛɔɔ maɔamaɔa ma kaa tu tɔɔv nantu. Pɛ taa kɔɔ na má hu ma tɔɔntɔle.

9

Tillu tãma tãm

¹ Ma feina mpaav si ye ma laki mpi ma la? Ma ta ke tillu? Ma ta na Tacaa Yesu? Pã tãya mã kena ma lapa Tacaa tãmle na pã lu mpi tã? ² Ye lelãa u nyãnãyi-m tillu pã kpenna-me? Mpi tã, isu mã na Tacaa í kpentũyũ tã pã hólãyi tãkelekele kã si ma kã tillu.

³ Mpãyó ma cãaki mpa pa kotiyina-m paa timpĩ na pã tãj si ma ta ke pũlv tã. ⁴ Ye pa felãyi-m kotũyũ na kũnyũnyũm ke ma tãmle tã ma yowa? ⁵ Ye ma tãjãa alũ Isã seelv nũyũlvũ ma wãali na tã cãaki isu tillãa lelãa na Tacaa newãa na Piyee pa lakũyũ tã ma yowa? ⁶ Yaa ma na Paanãpasĩ tã tike ke pã wee si tã lana tã niĩj na tã tãjãna tã nãjã? ⁷ Yóólũ wei í puki yooũ na í tãaki í ti? Na awe sãaki lesẽj tũyũ na í kãa tãjã kũ pee? Na awe tiikiyi kalãkũ na í kãa nyaasi naalãm?

⁸ Nti ma tãj tã, yãlaa yãjãtãjãna-tãyi kũyãjãtũ, kũsãsutũ tãa pã fei mpũ? ⁹ Moisi kũsãsutũ tãa pa ñmaawa si: N kãa hãkũ nav wei n makãna nyã mãla tã í nãjã. Naãj tã tike ke Isã sãjãmãjãna? ¹⁰ Pã tãya tã mãyãmãya tã nyũyũ tã kã í yãjãta mpũ? Tã mãyãmãya tã nyũyũ tã tãkpem kã pa ñmaawa si: Wei í halãyi í halãna tãlvũ, na wei í kũj í kũna tãlvũ, si í kã hiki í paa nyãm. ¹¹ Ye tã tuuwa Isã nyãm ke mã hekũ na kãyãna tã hiki mpi pu waasi tã tãnjã tãjã mã kĩj tã yowa? ¹² Lelãa ta kisi mpaav ke hikũyũ si pã hikiyi-wi, kacãnfãna tã na?

Paa na mpũ tã tã nyãna tãna. Ama tã tãya pã tãna pã kũnyũj si tã tãa kã tã wakãli Kilisiti tã Laapaali kũpãj tãmle. ¹³ Anĩ í nyãmã teu si mpa pa laki tãma ke Isã tãsele tãa tã Isã tãsele calãsãjãna-we. Na mpa pa laki kãtãsi ke kãtãya tãlate tã tã pa hikiyi pa paa nyãm ke kãtãsi nsĩ si tãa kã. ¹⁴ Mpãyó pã wee. Mpa pa kpaalãyi Laapaali Kũpãj tã Tacaa ha-weye nãjã si pã tãjãna kãtãsi nsãyi.

¹⁵ Ama mã, ma ta la tãne unĩ tã tãa natãli, na ma ñmaav isãntã tã, pã tãya si ma pããsãyi si mã hiki se. Sana sãm na mpũ unĩ pã lapũ. Nãjãlv kãa wakãli mpi ma yããlãjãna mpũ tã. ¹⁶ Pã tãya ma ti sam tã kã ma kpaalãyi Laapaali Kũpãj se. Ama caalũyũ na caalũyũ kã. Na ye pã cãpa-m na mã tã kpaali Laapaali Kũpãj, mãyãle. ¹⁷ Ye ma mãyãmãya maa tũna ma ti si mã la tãmle tãne, mã nãkãa ma haaki nãjã kã na mã tãjã kũfelũyũ. Isu pa tu-m-teye kũtũyũ tã, pã wee si mã la-teye na mã lu tãsoo. ¹⁸ Ma kũfelũyũ ntã ñku ã? Nkũyũle si mã hulãsi larĩle na Laapaali Kũpãj kpaalũyũ. Mã kpaalãyi faalãa, mã tãa hãa nãjã na mã tãjãa isũ Laapaali Kũpãj kpaallũ laki tã.

¹⁹ Ma ti ma tãyi, ma ta ke yom. Paa na mpũ ma lapa ma tãyi yãlaa tãna yom si mã hiki yãlaa pãyãle ke sãããm ke isãna pã wee tã. ²⁰ Yuta nyãmã tãa, ma laki kã isũ Yuta tv, ãna mã hiki-we. Paa na maa tãjãyi Moisi kũsãsutũ tã, ye ma we mpa pa tãjãyi Moisi kũsãsutũ tã pa hekũ, ma laki kã isũ ma tãjãyi-ti ãna mã hiki-we. ²¹ Na mpũ tãtãjã ye ma we mpa pa ta nyi Moisi kũsãsutũ tãm tã pa hekũ, ma we kã isũ pa wẽv tã, maa paasãjãna kũsãsutũ, ãna mã hiki-we. Pã tãya isũ ma tãj si ma lã Isã kũsãsutũ se, Kilisiti kũsãsutũ tãna ma tãjãyi kã. ²² Mpa pa we icãntũ ke Isã seev tãa tã, ma lapa pa hekũ kã isũ icãm na pãcã mã hiki acãmaa mpẽ. Mpãyó ma laki paa mpa pa hekũ, ãna paa pã kãli we mã ya pa tãa lelãa. ²³ Ma laki pã tãnjãa mpãyó Laapaali Kũpãj tã kã, ãna ma mãyãmãya maa wãa pã tãa.

²⁴ Ntãj í nyãmã si pa tããkũyũ asewa tãtã tã pãyãle seena, ama kũlvũm tãkũj tãkãna. Mẽ tãtã í kãasi mã tãyi mpũ na sewa, na í laali na í tãjã nãjã. ²⁵ Lũtãa na selãa pa tãna pa lakũyũ mpũ tã, pa wãna pa kũkũkiimnaa kã na isãle kũsãmle. Pa laki mpãyó si pã hiki sam ntenuyũ ñku kũ taãnjãyi tã. Ama tã ãle, tã laki kã si tã hiki sam ntenuyũ ñku kũ wã tam tã tã. ²⁶ Pã tã kã mã tãjãna sewa na mã yãya

isàlè ke timpì unì tò. Ma wè ké isù ñkuma matò wei ù haɣaləyi yem tò. ²⁷ Ama ma wusəyi ma tənuyv ké na má təkəyi ma təyi teu sɪ pə taa kəɔ na ma wei ma lapa ləlaa ke waasv tò má kpisi na pá lə-m.

10

Tuy təm laakali lapənav

¹ Ma taapalaa ma luyv wɛɛ sɪ í tɔɔsɪ mpi pə maɣana tá caanaa caanaa mpa na Moisi pa təma tə pa təm. Pa təna təpai isəɲmuntuyv kentina pa tɔɔ, na pa təna təpai pa tɛsəna səsəncaasɪ tɛɲku. ² Na isəɲmuntuyv ñkv kv tɛɛ ké tɛɲku taa ké pə sɔ pa təna təpai ké Isə lvm ke pa muyv Moisi na pá təɲəyi-ɪ tə pə tɔɔ. ³ Pa təna təpai pa təyona piti təyənaya kuləmaya ñke. ⁴ Na pa təna təpai pa nyɔɔna piti kunyɔnyɔəm kuləməm mpi pə luma piw taa tɔ. Na piw ñkv kv hóləyi ké sɪ pá na Kilisiti pa təɲna. ⁵ Paa na mpv tə Isə lanɲe ta hɛɛna pa taa paɣalɛ, mpv pə yelina na pá sɪ wɔlaya tetv taa.

⁶ Pəne unì pə lapaya sɪ pə hólì-tuyv ləɲ na pə taa kəɔ na tə nyulɪ isayakunyuləɲ isù mpɛ unì paa nyuluyv tɔ. ⁷ Na pə taa kəɔ na í kɛɛsɪ na í svv tuyv laav taa isù pa taa ləlaa ka lapv tɔ. Isə təm taa pa ñmaawa mpv sɪ: Yəlaa caɣaa na pá təyɔ na pá nyɔɔ, lɛna pá nyəkɪ na pá kvl sɪ pa paaki. ⁸ Na tə taa la wasanɲalətv isù pa taa ləlaa ka paasənəv-tɪ na kuyaku kuləmuyv tike yulunyɔɔɲ iyisɪ hiu na tooso (23000) lu na pá sɪ tɔ. ⁹ Tə taa maɣasɪ Tacaa sɪ tə naa ù waalɪ. Mpóyú pa taa ləlaa ka lapa na pá sənə tɔma. ¹⁰ Tə taa miiti, mpi tɔ, pa taa ləlaa ka miitaya m̀póyú na wakəllv kv-wɛ tɔ.

¹¹ Pə təna mpi pə maɣana-wɛ tə pə hóləyi ləlaa ke ləɲ ké. Pa ñmaa-təyi sɪ pa kpaaləyi-tv yoo. Pə taya pulv, waatv wei ù taa tə wɛ isəntɔ tə tənaya waatv ké. ¹² Pə tɔɔ ilɛ ye wei ù hvv sɪ ù səɲaa puvnt ù la laakaalɪ, ù taa kəɔ na ù hoti. ¹³ Maɣasuyv nakvl kv ta maɣana-mɛ na pə kəlɪ isù maɣasuyv makuyvna yvlv tɔ. Isə təma sɪ ù lakɪ mpi tɔ ù yeki-wɪ. Pə tɔɔ ké ù kaa yele na maɣasuyv maɣana-mɛ na pə kəlɪ-mɛ. Ama maɣasəɲ unì ù kəma ù ká hólì-mɛyɛ isəna ù ká la na ù tvl na ù pəsɪ-tɔ.

¹⁴ Pə tɔɔ ilɛ ma taapalaa kupaama mɛ, ù la laakalɪ na tuyv təm. ¹⁵ Ma yɔyɔtəyənə-mɛ isù yəlaa layatənaa, ilɛ nti ma yɔyɔtəyi tɔ ù hvv mə maɣamaya na ù ná. ¹⁶ Ì nyənna tə təkuyv kəpv na ù suna Isə kupaantv na tə sɛɛ-ɪ ù na təmle ke pə tɔɔ tɔ na ù ná. Tə nyɔɔkuyv tɔ, pu krentəyi-tuyv m̀póyú Kilisiti caləm tɔɔ? Na potopoto wei tə fakɪ tɔ, tə təkuyv tɔ, pu krentəyi-tuyv m̀póyú Kilisiti tənuyv tɔɔ? ¹⁷ Isù potopoto wɛv kulvm na taa wɛ kupaɲ na tə taləyi-ɪ tə tə krenta kulvm ké. Mpi tɔ potopoto kulvm ke tə təkɪ tɔ se.

¹⁸ Ì nyənna lseyelɪ yəlaa na ù na. Mpa pa təkɪ mpi pa lapa kətaya tə pá na Isə wei ù tike ù tə kətaya təlate tə pa krentaa ké. ¹⁹ Ilɛ isənaya pə wɛɛ ilɛ? Tuyv kulalaam kəna pulv? Yaa tuyv maɣamaya kəna pulv? Pulv fɛɪ paa pəɔ. ²⁰ Ama pa laakuyv tə alɣaa tɔ ké pa laaki, pə taya Isə. Na ma kisaa sɪ mə na alɣaa ù taa wɛɛ təma təm taa ilɛ. ²¹ Ì kaa pəsɪ na ù nyɔɔ Tacaa kəpv na ù tasa alɣaa nyəɲ ke nyɔɔv. Na ù kaa pəsɪ na ù caɣa Tacaa nyənaya tɛɛ na ù tasa alɣaa nyəɲka tɛɛ ké caɣav tɔtɔ. ²² Yaa tə caa tə svvɪ Tacaa ke isəsɛmle taa? Tá kələnə-ɪ toma yaa isəna?

Isə teeli tuyv ke paa mpi pə taa

²³ Mə taa ləlaa təɲ sɪ mpaav wɛɛ sɪ tə nəkə mpi tə lá. Tampana, mpaav wɛɛ yaa. Ama pə təna pə fɛɪna kawaaɣa ké. Mpaav wɛɛ sɪ tə nəkə mpi tə la. Ama pə taya pə təna pə lapv sɔsəyənə pulvpuɣv Isə sɛɛv taa. ²⁴ Nəyɔlv ù taa pɛɛkɪ ù maɣamaya ù nyuyv nyəntv tike. Ama paa wei ù pɛɛkəyi ù təyɔntəlɛnaa nyəntv tɔtɔ.

²⁵ Nantó tǎna nti pa pǎetǎyi kuyakú taa tǎ í tǎyǎ, í taa kǎpǎye mpi mǎ taa í wǎna sika tǎ. ²⁶ Pǎ tǎya pulv, pa ñmaawa Isǎ Tǎm taa sǎ: Taca tǎnna tetv na pǎ tǎna mpi pǎ wǎ tǎ taa tǎ.

²⁷ Ye ma ta nyí Isǎ yaa-ñ tǎyǎ na nyá luɣu wǎe sǎ n puki, ñ polaa, tǎyǎ pǎ tǎna mpi í ká saa-ñ tǎ, taa kǎpǎye mpi nyá laakali taa n wǎna sika tǎ. ²⁸ Ama ye nǎyǎ heela-ñ sǎ tǎne inu pa laawaya, ðe taa tǎyǎ, kǎ wei í çǎpa-ñ ñpúyú sǎkpaluyv tǎ ðé í tǎ, na nyá laakali ta çaya í tǎçayale tǎ pǎ tǎ. ²⁹ Pǎ tǎya nyá laakali kǎ ma yǎyǎtǎyi çǎne. Ama wei inu í heela-ñ tǎ í nyǎñ tǎ kǎ.

Ïe pepe nyuyv tǎ kǎ ðe lv laakali tǎm ká pǎli ma ñiñ kǎ mpv? ³⁰ Ye ma seeki Isǎ kǎ í na tǎmle na pǎçǎ má tǎki, pepe tǎ kǎ paa tvv-m timpí ma tǎkǎna seetu tǎ?

³¹ Pǎ wǎe sǎ paa í tǎki, paa í nyǎçki, paa í lakú mpi, í la na Isǎ hiki teeli kǎ pǎ tǎna pǎ taa. ³² Í taa hu nǎyǎlv, paa Yuta nyǎma, paa mpa pa ta kǎ Yuta nyǎma tǎ, paa Yesu seelaa. ³³ Í la isu ma lakuyv tǎ. Ma lúki kǎ sǎ pǎ tǎna mpi ma lakú tǎ pǎ la yǎlaa tǎnaya lelen. Pǎ tǎya ma mayamaya ma nyuyv nyǎntv kǎ ma pǎekǎyi. Ama yǎlaa tǎna nyǎntv kǎ sǎ pǎ ya pa nyǎñ.

11

¹ Í keesǎyǎna-m isu má keesǎna Kilisiti tǎ.

Alv ka te saalaya ke Isǎ tǎsele

² Í tǎsa ma tǎm kǎ pǎ tǎna pǎ taa na í tǎka kulaputvnaa kǎ teitei isu ma keesuyv-me tǎ ma sama-me. ³ Ama ma çaa kǎ sǎ í nyí sǎ Kilisiti kele paa apalv wei í sǎsǎ, na apalv nté ðe sǎsǎ, na Isǎ kele Kilisiti ðé í sǎsǎ. ⁴ Ye apalv í sǎlǎmǎyi yaa í kǎaalǎyi Isǎ kǎheelitu kǎ Isǎ tǎsele na í tǎ kuli í nyuyv tǎ, Kilisiti kǎ í kǎreenaa. ⁵ Na ye ðe í sǎlǎmǎyi yaa í kǎaalǎyi Isǎ kǎheelitu na í tǎ te saalaya, í pǎalv kǎ í kǎreenaa, na pǎ pǎsa isu pa loola-í kǎ. ⁶ Na ye ðe kaa te saalaya ðe pǎ kǎ í nyǎçsǎ. Ama ye pǎ wǎ-í feele sǎ pǎ kǎ-í yaa pǎ looli-í, ðe í te saalaya. ⁷ Apalv kaa pa í nyuyv tǎ kǎ pulv, mpi tǎ, í kǎ Isǎ leesuyv na í kin kǎ Isǎ teu naaki. Ama ðe kin kǎ apalv teu ná naaki. ⁸ Pǎ tǎya ðe kǎ pa çosaa na pǎ ñmana apalv. Ama apalv kǎ pa çosaa na pǎ ñmana ðe. ⁹ Na pǎ tǎya ðe tǎ kǎ pǎ ñma apalv. Ama apalv tǎ kǎ pǎ ñma ðe. ¹⁰ Pǎ tǎ kǎ isǎtaa tillaa tǎ, ðe kǎ wǎena í nyuyv tǎ kǎ mpi pǎ hǎlǎyí sǎ í ta tǎ í ti, ama apalv tǎnna-í tǎ. ¹¹ Paa na mpv tǎ, Taca tǎm taa ðe fei í ti tǎ tike, na apalv kǎ ðé í ti tǎ tike, pa tǎna pa ti pa tǎmaya. ¹² Pǎ tǎya pulv tǎ, apalv kǎ pa çosaa na pǎ ñmana ðe, na mpv tǎtǎyǎ ðe na lula apalv, na pǎ tǎnaya mpv Isǎ kin kǎ pǎ lunaa.

¹³ Mǎ mayamaya í mayasi-tǎyi mǎ taa na í ná, sǎ waatu wei ðe puki Isǎ seeu na í sǎlǎmǎyi tǎ, í çaya nyuyv kǎete na? ¹⁴ Antulinya taa çǎne mayamaya se, ye apalv ye lǎyǎna nyǎçsǎ kutayalasí, feele sǎsǎle kǎ. ¹⁵ Ama ye ðe nyǎçsǎ tayalǎna mpv, isante sǎsǎle nté. Tampana yaa pǎ ha paa ðe wei kǎ nyǎçsǎ kutayalasí kǎ sǎ sǎ takǎyi-í isu tekente. ¹⁶ Ama ye nǎyǎlv tasǎyi tǎne inǎyi kǎreesǎnav pǎntv í nyí sǎ, paa ta, paa Isǎ seelaa kǎpeka, tǎ feina lakasi nasǎli tǎtǎyǎ tǎ Isǎ seeu wule na pǎ tǎ kǎna sǎne.

Ta Çaa sǎm tǎsuyv

(Matiyee 26:26-29; Malakí 14:22-25; Luku 22:15-20)

¹⁷ Tǎv, nti ma nawa na ma çaa ma yǎyǎtí-tí tǎ, pǎ ta mvna má sa-me ye paa pǎçǎ se. Pǎ tǎya pulv, mǎ kotuñ wei í kotiyí tǎ, ye pǎ tǎya isayatu, u sǎçǎyí-me ye kǎpǎntv natǎli. ¹⁸ Kancaalaya nyǎntv ðe, pa heela-m kǎ sǎ í kotiyí tǎ, mǎ kotuyú fayá kǎpeka kǎpeka kǎ, na u çaa tǎma. Ïe ma tisa-tǎyi isu ma ta tisi. ¹⁹ Ye fayasuyv í wǎ mǎ hekv taa kǎlv, kú wǎe na pǎçǎ pǎ nyí mǎ taa mpa pa kǎ kǎpama na

tampàna tó. ²⁰ I kòtu yu tó, pə taya Tacaa təyənaya kə í tákí. ²¹ Pə wə rúpúyú kúpam mē, í cakuyú nyanaya tē təkrem tó paa wei í huli yina í mayamaya í təyənaya kē. Nyəwəsí ná tənna lēlaa kə kuyú na sulóm náa kuyí lēlaa. ²² I ká tákí na í nyəwəki mē tēesí nsi sí taa təyó í feina yaa wə? Yaa Isə seelaa kpekəle kə í nyənəyí yem? Na mpa pələ pa feina pulv təyole í caa fēele tuyú na? Yaa í caa má heeli-mē suwə? Pə nəyəsəna ma sa-mē? Paa pəco ma kaa sa-mē se.

²³ Pə taya pulv tó, təmnaa mpa Tacaa tasa-m na má caa ma heeli-mē təyole sí, ahoo nna a taa pa yelaa na pá kpa Tacaa Yesu uní təyó í kpa ya potopoto. ²⁴ I seé Isə kē í na təmle na í te ilēna í fayá-í na í tó sí: Ine í kēna ma tənuyú nku pə ha mē tó tó, rúpúyú í ká lakí na í təwəyí ma tó. ²⁵ Pa tēma təyó kə mpv ilēna í kpa ya kəpə na í tó sí: Kəpə iné í kēna Isə nəyó pēeluyú kufam yoo, na ma caləm húlēna pə tampàna. Paa waatu wei kē í nyəwəki í nyəwəki mpv na í təwəyənəna ma tó yoo. ²⁶ Kúpam ye í wēe na í tákí potopoto iné na í nyəwəki kəpə ineyē mpv, í heeliyí Tacaa səm təm, halēna ilé í koo í məlú.

²⁷ Pə tó kē ye nəyólú wēe na í tákí Tacaa potopoto na í nyəwəki í kəpə pəyēle í ta nəyəsəna sí í təyó na í nyəwə púntú í nyí sí Tacaa tənuyú na í caləm pə təm wē í nyuyú taa kē. ²⁸ Pə wēe sí paa wei í pəwəsí í təyí í mayamaya na í ná na pécó í təyó potopoto iné na í nyəwə kəpə iné. ²⁹ Pə taya pulv tó, ye wei í tákí potopoto na í nyəwəki kəpə kə yem tó na í tá cəkəna sí pə kē Tacaa tənuyú, í kəhna í mayamaya í nyuyú taa kē təm kə í təyó na í nyəwə mpa pə taa kē. ³⁰ Isəntó uní í mayamaya í lapv tó kē mē taa pəyalē kē kútəntónaa na acamaa na yelaa kúpín səpa. ³¹ Ye ta mayamaya tə pəwəyənəna tá təyí təmnaa na pécó ilé, tə kpeé tá təyí təm nti Isə ká hūna-tv tó tə taa kē. ³² Ama Tacaa ilé í hūkəna-tuyú na í hən tá nkrəhə kə sí pə taa kə na pə kaa tá na antulinya kə kpatəte kúlóm tēle.

³³ Pə tó ilé ma taapalaa waatu wei í kótíyí sí í tákí Tacaa təyənaya tó í tən tēma. ³⁴ Ye nyəwəsí í pu wei púntú í təyó í təyaya, na pə taa kə na mē kótun tó Isə kəw í nana-meyē natələyí lapv. Nti nti pə kaasaa tó má kəma na má kəw ilé ma tēesí tələyē tayənuyú.

12

Mpi mpi pə lapv saaki yelaa tó

¹ Pənente tó paasəna mpi mpi Isə Feesuyu Nanjtu yeki na pə saa yelaa tó pə təm ilé.

Ma taapalaa ma caa kē sí mpi mpi pə saakuyú yelaa tó í nyí tampàna nna a tó pə saa mpv tó. ² I nyəmá teu sí í ka kēv ma ta nyí isənaa tó tunj wei ú yəwətəyí natəlú tó í təm taa kē pə hana mē isē na cuyúluyú fēi. ³ Pə tó mayamaya kə ma caa sí í nyí na í te mē taa sí yúlú nəyólú í fēi wei Isə Feesuyu tiikiyí na púntú luna pə waalí na í tó sí Yesu kē mpusi tó. Na ye Feesuyu Nanjtu ú tiikiyí wei púntú kaa pəsi na í tóləyí na í yeki sí Yesu kēle Tacaa.

⁴ Mpi mpi pə saaki yelaa kə Isə mpaav taa tó pə wē nka nka kē. Ama Isə Feesuyu kúlómuyú nku kv yekina na pə saaki yelaa. ⁵ Tēma lapv wē fakası fakası. Ama Tacaa kúlóm uní í tēma kə pa lakí. ⁶ Kúləpəm wē nka nka, ilé Isə kúlóm uní í tuyóna pa tənaya kúləpəmnaa mpe pa tēna. ⁷ Isə Feesuyu húləyí paa wei í kin kē sí kv wēe na kv yeki na púlú lapv saa púntú ilēna pa tēna pá hiki kúpantú kə pə taa. ⁸ Isə Feesuyu haa nəyólú ilēyē ləmayasēe təm yəwətəyá. Na Feesuyu kúlómuyú nku kv ha nəyólú ilé tətó sí ú yəwətəyənə nyəm. ⁹ Isə Feesuyu kúlómuyú kune kv yekina na nəyólú náa tisiyí Isə tó kē yun kə teu. Na kó haa nəyólú ilēyē kútəntónaa waasuyú pəsuyú. ¹⁰ Isə Feesuyu yeki na nəyólú náa lakí piti tēma, na kv tuyú nəyólú ilé sí í kpaaləyí Isə kəheelitú, na kv yeki na nəyólú náa nyəh na í fayəsəyí aləyaa

nyəntu na Iso Feesuyu nyəntu. Ku yeki na nɔɔɔlɔ ɔlɛ́ í yɔɔtɔyɔnna tɔmnaa mpa nɔɔɔlɔ u nukɪ tɔ, na ku yeki na nɔɔɔlɔ náá cɛkɛyɔnna-tɪ na í teləsɔyɪ. ¹¹ Iso Feesuyu kɔlɔmɔyɪ kɔnɛ ku taa ku tike ku lakəna pə tənaya mpu. Ku yeki na paa mpi mpi pə lapu saa paa wei kɛ́ nka nka isu ku nəkaa tɔyɔ.

Tɔnyɔ pilimile kɔlɔmtɛ

¹² Tampana tɔɔ Kilisiti wɛɛ kɛ́ isu yɔlɔ tɔnyɔ pilimile wɛw na kɔ wɛna nɔɔhɛɛ na niŋ na nkrɔnɔŋ na isɛ na pə tənaya mpu tɔ. Tɔnyɔ wɛw tɔ paa ku tɔɔ ku wɛna nɔɔɔyɔ waani waani tɔ pə tənə pə kɔpɛnta kɔlɔm kɛ́ sɪ tɔnyɔ. ¹³ Mpu tɔtɔyɔ na ta tənə, paa tɔ kɛ́ Yuta nyəma yaa tɔ ta ke Yuta nyəma, paa tɔ kɛ́ yomaa yaa kasayampiya, Iso Feesuyu kɔlɔmɔyɪ nkrɔyɔ pa sənə-tɔyɔ Iso lɔm sɪ tɔ kɔpɛntɪ isu yɔlɔ tɔnyɔ pilimile wɛw tɔ, na Iso Feesuyu kɔlɔmɔyɪ nkrɔ ku lɔm kɛ́ tɔ nyɔɔkɪ teu kɛ́ tá tənə.

¹⁴ Yɔlɔ tɔntɔnyɔ pilimile wɛw tɔ pə taya nɔɔhɛɛ tike yaa niŋ yaa nkrɔnɔŋ yaa isɛ tike wɛnna. Ama pə tənaya mpu pə wɛnna ku tɔɔ. ¹⁵ Nɔɔhɛɛ ka pəsɪ na tɔ tɔ sɪ: Ma ta kɛ́ niŋ tɔ, ma ta kɛ́ tɔnyɔ? Paa tu yɔɔtɔ mpu pu ləsi-tɛyɛ tɔnyɔ tɔɔ? ¹⁶ Nkrɔnɔyɔ ká pəsɪ na kɔ́ tɔ sɪ: Ma ta kɛ́ isɛlɛ tɔ ma ta kɛ́ tɔnyɔ? Paa ku tu yɔɔtɔ mpu pu ləsi-kɔyɔ tɔnyɔ tɔɔ? ¹⁷ Na pə wɛw mpu tɔ, ye isɛlɛ tike təkɔŋ wɛnna yɔlɔ tɔnyɔ tənə tɔɔ, pɛpɛyɛ yɔlɔ ká nuna tɔm? Na ye nkrɔnɔyɔ tike wɛnna, pɛpɛyɛ yɔlɔ ká nuna sɔŋ? ¹⁸ Tampana tɔɔ Iso nɔka isənə tɔ nɔɔyɔ́ ɪ lapə, ɪ tu yɔlɔ tɔnyɔ tɔɔ kɛ́ paa mpiyɪ waani waani. ¹⁹ Ye kɔlɔmɔm ka wɛnna yɔlɔ tɔnyɔ tənə ɪlɛ pə taa kɛ́ yɔlɔtɔnyɔ nɛ́. ²⁰ Ama yɔlɔtɔnyɔ na wɛw tɔ ku wɛna nɔɔhɛɛ na niŋ na nkrɔnɔŋ na isɛ na pə tənaya nɔɔyɔ́.

²¹ Pə tɔɔ kɛ́ isɛ ná kaa pəsɪ na á tɔ niŋ sɪ ye ɔlɛ́ ɪ fɛɪ pə lá isənə? Na nyɔyɔ ná kaa pəsɪ na ku tɔ nɔɔhɛɛ sɪ ye alɛ a fɛɪ pə lá isənə? ²² Pə fɛɪ nɔɔyɔ́ paa pəɔɔ, mpi mpi pə kɛ́ taaləm nyəm kɛ́ yɔlɔ tɔnyɔ taa tɔ mpəyɔlɛ weesuyɪ. ²³ Mpi tɔ nyənɔyɪ nɔɔyɔ́ taaləm tɔ mpəyɪ tɔ mɛla na tɔ seena na pə kəlɪ lɛmpənəna. Na pə kaasa lɛmpɪ, pəle pə yaav wɛ fɛɛlɛ, pəlɛyɛ pa kəlɛyɪ nɛmɛsuyɔ təkulakula, ²⁴ na pə kəlɪ tá tɔnyɔ tɔɔ lɛmpənəna mpi pu mɔnə sɪ tɔ la mpu tɔ. Iso lapə yɔlɔ tɔnyɔ kɛ́ nɔɔyɔ́ sɪ lɛmpɪ í takəyɪ lɛmpɪ waalɪ. ²⁵ Pə tɔɔ kɛ́ fayəsuyɔ fɛɪ yɔlɔ tɔnyɔ tɔɔ. Ama pə tənə mpi pə wɛ tɔnyɔ tɔɔ tɔ pu nɔyəsəyɪ təma tɔɔ kɛ́ tam kɛ́. ²⁶ Ye yɔlɔ tɔnyɔ tɔɔ lɛmpɪ saləmɔyɪ, pə tənə pə saləmɔyɔnə, na ye pa sama yɔlɔ tɔnyɔ tɔɔ lɛmpɪ, pə tənə pə samtu kɛ́.

²⁷ Mə tənə í kɛ́ Kilisiti tɔnyɔ kɛ́, na paa mə taa wei ɪ kɛ́ Kilisiti tɔnyɔ kɔnɛ ku tɔɔ pɔlɔpɔ kɛ́. ²⁸ Pə tɔɔ kɛ́ Iso kpa tillaa kɛ́ Yesu sɛɛlaa kɔpɛkəle taa kɛ́ kancaalaya, pə waalɪ kɛ́ Iso kɔyɔɔtɔyɔ teləsəlaa, pɛlɛ pa waalɪ kɛ́ sɛyɛsəlaa, pə waalɪ kɛ́ ɪ kpa piti təma lataa, na kɔtɔntɔnəna waasəlaa, na lɛlaa tentaa, na nyɔyɔ nyəma, na mpa tɔmnaa mpa nɔɔɔlɔ u nukɪ tɔ pa yɔɔtɔyɔ saawa tɔ. ²⁹ Pa tənə pa ta kɛ́ tillaa se, pəyɛle pa tənə pa ta kɛ́ Iso kɔyɔɔtɔyɔ teləsəlaa yaa sɛyɛsəlaa. Pa tənə paa pəsəyɪ piti təma lapu. ³⁰ Pə taya pa tənə pa waasəyɔnə kɔtɔntɔnəna, pəyɛle pə taya pa tənə pa yɔɔtɔyɔnə na tɔmnaa mpa nɔɔɔlɔ u nukɪ tɔ, yaa tɔmnaa mpe pa teləsuyɔ. ³¹ Ye ɪ nyulɛyɪ sɪ pɔlɔ lapu í saa-mɛ, í nyulɪ mpi pə kəla nyɔyɔ tɔ.

Maa hólí-mɛyɛ pənɛntɛyɛ mpaav nkrɔ ku kəla ɪ tənə tɔ.

13

Təma sɔɔlɔyɔ tɔm

¹ Paa ma yɔɔtɔyɔyɪ yəlaa nsəma na isətəaa tillaa nsəma tɔtɔ, ye maa sɔɔlɔyɪ yəlaa ma yɔɔtɔyɔyɔ tənə wɛ yem kɛ́ isu suule wiikuyɔ tɔ yaa kankonte wiikuyɔ tɔ. ² Paa pə wɛɛ sɪ Iso kɔhɛelitu kpaalɔyɔ saana-m, yaa paa maa nyɪ pə tənə na má cɛkəna

kòhmesəm təna, yaa paa maa tisa Isò tɔɔ ké ma yuŋ ke teu na má yɔɔtəyənəna pɔɔŋ sɪ í kpesi na í laɣasi, na í kpesəyi na í laɣasəyi, na maa sɔɔləyi yəlaa, ma we yem ké. ³ Paa ma apititu tənaya maa kraɣa na má tala konyəntənəna, yaa paa ma tənuyə maɣamaɣa ke ma lapa awusa sɪ ye pa wəki kəkɔ pa wɔ, ye maa sɔɔləyi yəlaa pə tənaya mpv yem ké.

⁴ Sɔɔləyu í wɛɛ isayakonyuluyv fei, tɪ həm fei, isəcau fei. ⁵ Ye sɔɔləyu í wɛɛ fɛɛɛ fei nyəntu natəli tu kəŋ, ye sɔɔləyu í wɛɛ yulv u pɛkəyi i nyuyv nyəntu tike. Sɔɔləyu í wɛɛ prááná muyv fei, sɔɔləyu í wɛɛ tɛ ku tisiyi sɪ maa ná maa ná pə wɛɛ. ⁶ Sɔɔləyu í wɛɛ ku caa kv nu kawalaya taŋ. Ama tampana taŋ ke kv caaki. ⁷ Ye sɔɔləyu wɛɛ cɔtuyv fei paa mpi pə taa. Ye sɔɔləyu we paa mpi pə taa naani na tɛɛlyv na suulu pə wɛɛ ké.

⁸ Sɔɔləyu tɔm ka wɛɛna tam tɔɔ, Isò kəheeliu kraaluyv ká sɪ tənaya. Wei pə saawa na í yɔɔtəyənəna tɔmnaa mpa nəyɔlv u nukɪ tɔ pu te na pə tɛ. Nyəm ká te na pə saali yem. ⁹ Pə taɣa pulv tɔɔ, mpi mpi tə nyəmá tɔ titite ké, na Isò kəheeliu nti tə kraaləyi tɔ tɛɛ tə sekəyi ké. ¹⁰ Ama pə kɔma na mpi pə tewa təkpaata tɔ pə kɔɔ, mpi mpi pə sekaa tɔ pə saaləyi yem ké.

¹¹ Maa ké pəyaya tɔ ma yɔɔtaya na ma huwɛɛ na ma kumayasəm pəcenyəm ké. Ama ma isɛ kɔma na á nyaali tɔ ma lɔ pəcenyəm tənə. ¹² Kaɣana tə naa ké isɪ pa naakuyv pulv ilɛmuyv təcantəlaa ke tiŋ taa tɔ. Ama tu te na tɔ ná təkɛɛɛɛ. Kaɣana mpi mpi ma nyəmá tɔ titite ké. Ama maa te na má nyɪ pə tənə təpaɪpaɪ isɪ Isò nyəma-m tɔ.

¹³ Pənɛntɛ pə yelina yaasinaa panɛ pa tooso ilɛ, naani na tɛɛlyv na sɔɔləyu. Ama sɔɔləyu ntɛ pa tooso taa acɛpa.

14

Mpi mpi pə lapv saaki yəlaa tə pə tɔm tɔtɔ

¹ Ye mpv ilɛ í niina isɛ ke sɔɔləyu tɔm. I nyuli teu sɪ pulv lapv í saa-mɛyɛ Isò mpaav taa tɔtɔ, ilɛ pə kələnə Isò kəheeliu kraaluyv. ² Wei i yɔɔtəyi tɔmnaa mpa nəyɔlv u nukɪ tɔ pə taɣa yəlaa ke i yɔɔtəyənəna, ama Isò ké. Pə taɣa pulv, í na i yɔɔtuyv na i tɛm nəyɔlv u nu i tɔm tɔ se. Tampana nna a ka pama tɔ anəyi i kuliyina Isò Feesuyu toŋ. ³ Ama wei i kraaləyi Isò kəheeliu tɔ i laki ké na yəlaa nyɔɔki toŋ ke Isəseɛɛ mpaav taa. I kraasəyi pa apalvɔ na í heesəyi pa laŋa ké. ⁴ Ama wei ilɛ i yɔɔtəyi tɔmnaa mpa nəyɔlv u nukɪ tɔ i təyi i sɔɔsəyi toŋ, na wei ilɛ i kraaləyi Isò kəheeliu tɔ Yesu seɛlaa kɛkəɛ tənaya i sɔɔsəyi toŋ.

⁵ Ma sɔɔla teu sɪ mə tənə í yɔɔtəyi tɔmnaa mpa nəyɔlv u nukɪ tɔ. Ama ma kəla nyuluyv ke teu sɪ Isò kəheeliu kraaluyv í saa-mɛ. Pəpətv fei, wei i kraaləyi Isò kəheeliu tɔ i waasəyi na pə kəli wei i yɔɔtəyi tɔmnaa mpa nəyɔlv u nukɪ tɔ. Ama ye nəyɔlv wɛɛ na í ká pəsi na í tɛləsɪ na Yesu seɛlaa sɔɔsɪ toŋ pə paasi. ⁶ Ma taapalaa ma pɔɔsəyi-mɛ sɪ ye ma kɔma mə te na má yɔɔtəyənəna-mɛyɛ tɔmnaa mpa nəyɔlv u nukɪ tɔ nti tə taa keɛ ma waasa-mɛ ilɛ? Ma ta waasɪ-mɛyɛ natəli tə taa ké paa pəcɔ pəcɔ. Ama ye ma kɔma na má heela-mɛyɛ tɔm kòhmesətv natəli, yaa nyəm tɔm natəli, yaa Isò kəheeliu natəli, yaa seɣesuyv, ilɛ teu ntɛ.

⁷ Tɔ kɛesəna paalɛ wontu na tɔ ná. Ye pa huləyi həlaya yaa pa makɪ saŋkv, na pə huluyv na pə marv ta təŋ, isənaya paa cəkəna sɪ tənɛyɛ həlaya hullv huləyi na saŋkv matv makɪ? ⁸ Tutuyv hullv í ta yaɣa apalv tutuyv, isənaya yulv ká nyənəna sɪ i taɣanəyi i təyi yooɔ tɔɔ? ⁹ Mpv tɔtəyɔ pə wɛɛ, isənaya yulv ká pəsi na í cəkəna tɔm nti lɛlv yɔɔtəyi tɔ, ye tɔm nti nəyɔlv u nukɪ tɔyɔ i yɔɔtəyənəna i tɔm nti? Ye mpv yɔɔtvlv lɔv i tɔm ke yem ké. ¹⁰ Antulinya taa cənə nsəma tɔwɔyaya, na a taa

kølumtæle fei nte tē ta ke tōm tō. ¹¹ Paa na mpv ye wei i yōgōtəyənə-m na maa nukū i tōm, tē nyənəyi tēma na ise kē. ¹² Mpv tō isu i sōpū nyūyū sū Isō Feesuyu i yele na pulv lapv saa-me tō, i pēekəyi sū pə saa-meye teu. Ama pə kələna mpi pu sōsi Yesu seelaa ke tōj tō.

¹³ Pə tō kē wei i yōgōtəyi tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tō, pōntu i sələmi Isō na i hiki tōm nti tē teləsuyv nyəm tōtō. ¹⁴ Pə taya pulv, ye ma sələməyənə tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tō, ma taa kē pə sələməyi yem na ma ləmayasəle nāa caya kpeɛ. ¹⁵ Ye mpv isənəyā maa la? Maa sələmi hatuu ma taa kē, na mā sələməna ma ləmayasəle tōtō. Ye yontu ma yoo ma taa, na mā yōona ma ləmayasəle tōtō.

¹⁶ Mpv pə wēe mēe, ye hatuu nyā taa tike ke n seɛ Isō kē i na təmle, isənəyā wei i wē samaa taa kē yem na i tā cəkəna tō i ká nyəna timpī ilé i ká tō sī: Amī, tōyō nyā seɛtō tənə tē taa? I kaa pəsī na i nyī nti n yōgōtəyi tō. ¹⁷ Paa na nyā Isō seɛv sū i na təmle tewa teu tō, lelū nā ta waa pulvū pə taa.

¹⁸ Ma sama Isō, mpi tō ma yōgōtəyi tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tō na pə kəlī mē tōna təpai. ¹⁹ Ama isū Yesu seelaa seɛkuyv təcəyəcəyi tō pə kələ-m teu sī mā yōgōtī tōm pēe kakpasī tike nti paa nu teu na pə kuliyi lelāa ise tō, na mpi maa hutiyi tōməj tōməj na tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tō pa taa tō.

²⁰ Ma taapalaa, ye i hōvki hōwēe, i yele pəcə nyəna. Ama ye isayətv tōm taa ilē, i lakī isū piyā nsi sī ta nyī isayətv lapv tō. Ama i wēena sōsōhōwēe ke mē hōwēe taa. ²¹ Isō Tōm taa pa ηmaa wa sī:

Tacaa tōma sī maa yōgōtəna piitim pənəye.

Maa yele na yələa kpai nyəma

yōgōtəna-wē na pēle pa tē taa.

Kpai nyəma ká yōgōtəna-wē.

Paa na mpv tō ma yələa kaa nuna-m.

²² Pə tō kē tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tō pa yōgōtvūv saakuyv yōlv na i yōgōtəyi tō, i yōgōtəyi kē sī pə hólī mpv pa ta ke Isō seelaa tōyō pulvū. Ama mpv pa kē Isō seelaa tō pu hóləyi pēle ye mpv. Na Isō kuheelitu kpaalvūv saan nā hóləyi Isō seelaa kin ke pulvū. Ama mpv pa ta ke Isō seelaa tō pu hóləyi pēle ye mpv.

²³ Ye Yesu seelaa kpekəle tēna i kotaa na pá tēna pá svv tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tōyō yōgōtvūv, na mpv pa ta cəkəna yaa mpv pa ta ke Isō seelaa tō pá mayana-me, pa kaa yaa-me ye kpaɛtvnaa? ²⁴ Ama ye Isō kuheelitu ke mē tōna i kpaaləyi, na wei i taa kē Isō seelə yaa yōlv wei i ta cəkəna pulv tō i svv, tē tēna nti i nukū mpv tō tu yele na pə kuli i waalī na i ná sī isayətv ke i lakī. ²⁵ Na pu kuli i taa hōwēe tō təkēlekele na i hēntī Isō tēe na i seɛ-i na i tōj sī tampana Isō wē pane pa hēko.

Liyituyū kaa wēe Yesu seelaa kpekəle taa

²⁶ Pənente ma taapalaa suweye tu yōtōtī na tē su yee? I kotiye Isō seɛv tō, nəyōlv nā wēna yontu, nəyōlv ilēye seye svvū, nəyōlv ilēye tōm kuɛmēsətv natəlī nəyōlv ilēye tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tō tē yōgōtvūv, na nəyōlv ilēye tē teləsuyv nyəm. Tōv pə tənəyā mpv pə wēe kē sī pə sənə Yesu seelaa kpekəle na tē polo lōlō. ²⁷ Ye pa yōgōtəyənə tōmnaa mpv nəyōlv u nukū tōyōlv, yələa naale yaa tōoso i yōgōtəyi na pá kaasəyi tēma, pa taa tēe mpv. Na nəyōlv nāa teləsəyi-ti. ²⁸ Ye nəyōlv fei sī i ká pəsī na i teləsī pə hōwēe ilē yōgōtələa mpe pa taa nəyōlv i taa yōgōtəna nəyō sōsəyā ke samaa taa. Ama i yōgōtəyi i taa na pə wēe i na Isō pa naale pa tōm. ²⁹ Ye Isō kuyətvōtv teləsələa ilē, yələa naale yaa tōoso i yōgōtəyi na pá kaasa mpv, pēle pa mayasəyi teu ke nti yōgōtələa yōgōtəyi tō na pá ná. ³⁰ Ama ye yōlv nəyōlv wē samaa taa tēna na Isō hula-i tōm kuɛmēsətv natəlī, wei i ka yōgōtəyā tō ilé i su na pácó. ³¹ I pəsəyi na i kpaalī Isō kuheelitu ke mē tənəyā kōlv m kōlv m, ilēna pə

kuliyi yàlaa ise na pà ha-wexe apalotv. ³² Iso kuyogotvto teləsəlaa mpe, pá nyi pa ti krau ke pə taa. ³³ Mpi tə, heesvuy ke Iso kəŋna pə taɣa liyituɣu.

Yesu seelaa kpeka təna taa m̀p̀yóg pə wee. ³⁴ Ye Yesu seelaa í kotaa, alaa nɔɔsi taa í taa lu feŋ. Pa feina mpa si pá yogotəyi. Kusəsutv yogota mpv si alaa ká pasa pa təyi. ³⁵ Ama ye pa caa natələyi pɔɔsvuy, pá kpeka təyaya de paa pɔɔsi pa paalaa. Yesu seelaa í kotaa, pə ta m̀nna alaa í yogoti.

³⁶ Pə lapa mpv tə mə kin ke Iso Təm ka lunaa ké yee? Yaa mə tike í nuna-ti? ³⁷ Ye nɔɔlv hvv si i ke Iso kuyogotvto teləsəlv, yaa inəyi Iso mpaav taa pulv lapv saawa, pɔntv í nyi teu si, nti ma ŋmaa-me tə Tacaa kusəsutv ké. ³⁸ Ama wei í ta nyi mpv, pá taa nyəni-i si pulv.

³⁹ Pə tɔɔ de ma taapalaa í ká nyuləyi Iso kəheelitv kraalvuy ké, de í taa kisi təmnaa mpa nɔɔlv u nukv tə pa yogotvuy tətə. ⁴⁰ Pə təna mpi i laki tə í la isu pə nəyəsənaa tə, í taa la yem yem.

15

Kilisiti səm na i fem pə təm

¹ Ma taapalaa, ma sɔlaa teu si pənente má tɔɔsi-mexe Laapaali Kupaŋ wei maa kraala-me tə, wei í nuwa na í təmna-i mə taa ké teu təkpataa tə. ² Laapaali Kupaŋ unv i tɔɔ ké pə yapa mə nyuyv, ye í təkai teu isu maa seyesvuy-mexe-i tə. Ye pə taɣa mpv i təm mə taa tə yem tɔɔ ké.

³ Seyesvuy səsəv ŋku pa seyesa má na maa seyesi-mexe-kv tɔyole si: Kilisiti səpa tá isayutv tɔɔ isu Iso Təm taa yogotaa tə. ⁴ Pa pima-i ulena kuyeyey tooso wule í fe, na Iso Təm taa ka yogota m̀p̀yóg. ⁵ M̀p̀yóg i lu Piyee tɔɔ, pə waali ké i lu tillaa naanəwa na naale tɔɔ. ⁶ Pə waali waali ké i lu i ifalaa mpa pa nyuyv kəla nasəle na nunəwa (500) tə pa tɔɔ ké nɔyɔ kulvmaɣa. Pa taa lelaa wəna pa ise, ama lelaa ná səpa. ⁷ Pə waali ké i lu Saaki tɔɔ, Saaki tɔɔ luw waali ké i lu tillaa təna tɔɔ.

⁸ I lu m̀p̀yóg pa təna pa tɔɔ na pə te, ulena í lu ma wei ma we isu yolv wei pə hɔlvsa kvhɔlvsv tə ma tɔɔ tətə. ⁹ Tillaa taa səkpelu nté má, na ma ta tu nəyəsəna pá yaa-m tillu. Mpi tə, má naasayana Iso seelaa kpeka. ¹⁰ Ama Iso pəlee tɔɔ de, ma ké mpi ma ké isəntə tə. Na pəlee nna Iso lapa-m mpv tə, a ta saali yem. Ama a tɔɔ ma lapa təmle na pə kəli tillaa ləmpa təna. Tampana pə taɣa ma tɔŋ taa ké ma lapənaa. Ama Iso pəlee nna i hula-m tə a tɔɔ ké. ¹¹ Pə tɔɔ ké paa ma cɔlvɔ pu lunaa yaa pəle pa cəlv, tá waasv inəyole, na nti í m̀wəwa tɔyole.

Tá səm na tá fem pə təm

¹² Isənaɣa pə wee na mə taa lelaa tɔŋ si sətəa kaa te na pá fe? Pəyele Kilisiti fem na səm taa tə pə waasv ke tə wee na tə laki. ¹³ Ye tampana sətəa kaa te na pá fe de pə wee si Kilisiti ná tá fe nté. ¹⁴ Na ye tampana Kilisiti taa fe ntə, tá waasv táa feina nyuyv tətəle, na í taa nyi nti í ká lana naani tə. ¹⁵ Ye tampana si sətəa kaa te na pá fe, pu kula tá waali ké. Mpi tə, pə we isu tə tv Iso ké təm nté. Pə taɣa pulv tɔɔ, tá yogotəna na tá nɔɔsi si Iso feesa Kilisiti pəyele yem. ¹⁶ Mpi tə, ye sətəa i taa tɔŋ si pa fe, Kilisiti ná taa fe mpv. ¹⁷ Na ye Kilisiti í taa fe ntə, í təm m̀p̀yóg mə taa tə pə puɣusa-mexe, na í lepa mə isayutv taa tətəyɔ. ¹⁸ Na pə wee tətə si mpa pa terna pa taa na Kilisiti haləna pa səm tə pa lepa. ¹⁹ Ye tə wəv na tá ise ke isəntə tə pə tɔɔ tike ke tə tēləyi Kilisiti kin de yəlaa təna taa taɣale asalav nyəma mayamaɣa.

²⁰ Ama tampana tɔɔ Kilisiti femaɣa si pə hólí təkpataa si mpa pa səpa tə paa te na pá fe mpv tətə. ²¹ Pə taɣa pulv tɔɔ, yolv lelv kənna səm, na lelv náá kəna tətəyɔ sətəa feesuyv təm. ²² Yəlaa təna na Atam pa kpəntaa ké, pə tɔɔ ké pa səki.

Ama pá na Kilisiti pa kpentaa tɔɔɔ pa tɔna paa te na pá kɔli. ²³ Ama paa wei na i looŋa ké. Kilisiti ke pa taalana feesuyu ke pa tɔna pa taa, na kɔyaŋku i ká kɔɔ tɔɔɔ pa tɔna mpa i ti tɔ pele paa fe. ²⁴ Pə waali ile pə kɔŋ tem nté. Pə taɔa pɔlv, Kilisiti ká wakəli kawulasi tɔna, i ká ləsi pəsuyv tɔna na i yoki toma sɔsɔna tɔna na i mɔŋna kawulaya na i cɛla Tacaa Iso. ²⁵ Pə taɔa pɔlv, pə wee si Kilisiti ká tɔki kawulaya ke n̄pɔyú haləna Iso te kolontunaa tɔnaya kəlvv na i mɔŋna-weye Kilisiti tee. ²⁶ Kantəkaya kolontu wei paa wakəli tɔyle səm. ²⁷ M̄pɔyú mee, Iso Təm taa yɔɔtaa si: Iso mɔŋna pə tɔnaya Kilisiti tee. Na pa yɔɔtɔyv mpv si pə tɔna tɔ, pə h̄lɔyí təkəlekele si pa ta kɔŋna Iso wei i tv pə tɔnaya Kilisiti tee tɔ. ²⁸ Pə tɔna pə kɔŋ pə məli Kilisiti tee ilena Kilisiti maɔamaɔa wei i ké pəyalv tɔ i məli Iso wei i mɔŋna pə tɔnaya i tee tɔ ilé i tee. Ilena Iso tɔɔɔ kawulaya təkpataa ke pə tɔna pə tɔɔ.

²⁹ I maɔasi mpa pa yeki si pá sɔɔ-weye Iso lvm ke səttaa lona tɔ na i na. Pa teełayi si paa hiki weyele ile yee? Na ye tampana tɔɔ si səttaa kaa fe, pepe tɔɔ ké pa yeki na pá sɔɔ-weye Iso lvm ke pa lona? ³⁰ Na tá, pepe maɔamaɔa nyvɔv tɔɔ ké tɔ wu tá ti na tɔ we səm nɔɔɔ taa ké paa kɔyaŋku? ³¹ Ma taapalaa, paa kɔyaŋku meumev taa ké ma wee. Pə taɔa pɔlv tɔɔ ké ma heeliyi-meɔe mpv, ma m̄vyləɔana mə Yesu Kilisiti tɔŋvɔv ke teu ké. ³² Ye ate cəne kawaaya nakəli ka tɔɔ ké ma na taale wontu tə suu han ke lfeesu cəne ile pepeyele pə waasa-m? Ye səttaa kaa te na pá fe tɔ la isu yəlaa yɔɔtɔyv tɔ si: Tɔ tɔɔ na tɔ nyɔɔ kɔkɔpaa, cele ti si tɔ pə tɔɔ.

³³ I taa puɔysi mə ti, taapalaa asaɔaa kin ke yaasi isayav teeəna. ³⁴ I cuki mə taa ké teu ke isəna mpi pə wee tɔ na i yele isayav. Mə taa lelaa ta nyi Iso, i tee i fei fele.

Mpa paa fe tɔ pa weev

³⁵ Ntanyi nɔyɔlv ná wee na i maɔasəxi si isənaya səttaa ká te na pá fe ile yee? Na pa tɔnəŋ ká wee isənayaale? ³⁶ Kɔmelen̄ nyá, n tuukuɔv pɔlv pəle ke ate tɔ, pəle nté tɔ saaləyi tetv tee ké ilena hoole náa nyɔ. ³⁷ Pə taɔa pəle ke yem ké n tuuki? Pə pəsəxi pə wee si tɔɔnaya pəle yaa pɔlv kɔtutuvm paa mpi. N ka tuukaya tɔ, pə fei isv kaɔana pə nyɔv isəntɔ na pə we hatv tɔ. ³⁸ Mpi Iso nɔkaa tɔ mpəyi i laki na pəle nté tɔ nyɔ, na i yeki na paa pəle nte tɔ nyɔ isu tɔ wev tɔ.

³⁹ Weesin̄ nyəm tɔna tɔnəŋ fei kɔlvməŋ, yəlaa tɔnəŋ wəna i mpa na wontu nyəŋ ná wəna ilé i mpa tɔtɔ. Sumasi tɔnəŋ wəna i mpa ké na tiina tɔnəŋ náa wəna ilé i mpa tɔtɔ.

⁴⁰ Isətɔnɔyv taa nyəm weev wee ké na ate nyəm weev náa wee, na isətɔnɔyv taa nyəm weev teu fayana ate nyəm weev teu. ⁴¹ Ilim wəna pə maɔamaɔa pə teu ké, na isətv náa wəna ilé i nyəm, na isətɔlvɔasi náa wəna səle si nyəm na si mpa, na isətɔlvɔasi maɔamaɔa teu tee tɔma.

⁴² Səttaa ká te na pá fe tɔ n̄pɔyú paa wee. Pa piŋuɔv yɔlv tɔ, i səpaya. Ama pu kɔɔ na yɔlv fe səm taa tɔ u tasəyi səpv. ⁴³ Pa piŋuɔv yɔlv tɔ i fei teu se. Pəyele i ké ɔcam ké, ama pu kɔɔ na i fe səm taa tɔ i teu na i toma pə taka. ⁴⁴ Pa piŋuɔv yɔlv tɔ, tɔnɔyv kɔneɔe pa piŋ. Ama pu kɔɔ na yɔlv fe səm taa tɔ tɔnɔyv ŋku i ká luna tɔ kɔ ké ŋku Feesuyv ti tɔɔɔ. Pə taɔa pɔlv, tɔnɔyv kɔne kɔ weev wee ké na tɔnɔyv ŋku Feesuyv ti tɔ kɔle kɔ weev náa wee. ⁴⁵ Kɔpam ké, Iso Təm taa yɔɔtəxi si: Kancalaya yɔlv nté Atam na pə ŋma-i tɔ pə tv-i weesuyv ké. Ama waali waali Atam ná ké Iso Feesuyv ŋku kɔ haa weesuyv tɔɔɔ. ⁴⁶ Pə taɔa wei Feesuyv ti tɔ m̄ i caaləna luv. Ama tɔnɔyv kɔneɔe, pə waali ké wei Feesuyv ti tɔ i luwa. ⁴⁷ Ate tetv ke pa ŋmana kancalaya Atam. Ama waali waali Atam ná luna isəttaa ké. ⁴⁸ Mpa pa ké tetv tɔɔ nyɔma tɔ pa nɔɔsəna wei pa ŋmana tetv tɔɔɔ, na mpa pa ké

isòtaa nyáma tò pa nàghəsəna wei ı luna isòtaa tɔyo. ⁴⁹ Isu tə nàghəsənav yulv wei pa ɲmana tetv tɔ, ɲpóyú tu te na tə nàghəsəna wei ı luna isòtaa tɔ.

⁵⁰ Ma taapalaa nti ma yəyətəyi tɔyɔle si, yulv tənuyv ɲku pə ɲmawa na kv taa na caləm tɔ kv pəsəyi na kv tɔyo Isə Kawulaya ke paa pəcɔ. Pəyele kusəpəm ná kaa pəsi na pə caya tam na pə kaa si.

⁵¹ Natəl tə wenna na tə ɲmelaa, maa kuli-ti na í ná. Ntəyɔle si tá təna tə kaa si. Ama tá təna pu te na pə layasi-tuyv wɛɛtv ke ⁵² təm kulbm tɔw kə kprakaa isu isə cəpəluyv ke waatv wei paa huli akantəle si pə təna pə su tənaya tɔ. Pə taya pulv, pá kɔma na pá huli-te, sətəa feɲ kə, pa kaa tasa sərv, na pu layasi taya wɛɛtv ke kulayəsɔ. ⁵³ Tampana tɔw ɲpóyú mɛɛ, isu mpi pu cakı tam tɔ pə kraya mpi pə cakı tam tɔ na pə tv pə tɔw, na mpi pə səki tɔ isu pə kraya mpi pu səki tɔ na pə tv pə tɔw. ⁵⁴ Pə kɔma na mpi pu cakı tam tɔ pə kraya mpi pə cakı tam tɔ na pə tv pə tɔw, na mpi pə səki tɔ pə kraya mpi pu səki tɔ, ile nti pa ɲmaawa Isə Təm taa si pa nanja səm tənəɲnəɲ tə tə lapa tampana nté.

⁵⁵ Səm leye nyá akaitv wɛɛ?

Səm leye nyá toma wɛɛ si ɲ kú?

⁵⁶ Isayətv haana səm ke toma si pə kv, na kusəsıtv səsəyəna isayətv. ⁵⁷ Ama Isə fɔɔ. Inı ı yelina na Tacaa Yesu Kilisiti laki na tə kələyi.

⁵⁸ Pə tɔw ile ma taapalaa kɔpama, í təkı mə təyi teu na pulv í taa ciyiti-mɛ. Paa kuyəɲku í sɛɛsi isəle na Tacaa təmle lapv. Pə taya pulv, í nyámá si mə na Tacaa í kpentaa na í laki təmle nte tɔ pə kaa saalı yem.

16

Lɛlaa sənəv təm

¹ Ma tasəyi-mɛyɛ lenti, ntəyɔle Isə yəlaa mpa pa we Yosalem tɔ pa sənəv təm. Í la teitei isu maa kɛsəyuv Kalati Yesu sɛɛlaa kpeka tɔ. ² Paa mə taa wei í ləsəyi liyitee ke cimaasi cimaasi na pə kɛsəna isəna mpi ı hikaa tɔ na í sukəna a mpa. Ye ma kɔma má tala, pə taa wɛɛ si í kɔna mə kɔhav mə kɔhav. ³ Má kɔma ma kɔw maa tili yəlaa mpa í ká ləsi tɔ na má la-wɛyɛ takələya na pá kpentəna mə kucəuv na pá pona Yosalem. ⁴ Na ye pə tu wɛɛ si máá pona, paa su-m na má na-wɛ tə polo.

Nti nti Pɔɔli ká la tɔ

⁵ Maa kɔw mə te te, ama Masetoni tetv taa kə maa təɲna na pəcɔ má kɔw. Isu ma təɲna Masetoni na pəcɔ. ⁶ Ntanyı maa caya wɛɛ naaleye mə te. Pə ta tu səɲ tɔca, hılımate waatv təna maa wɛɛ, na má tu kɔma si ma pukı paa timpi, í ká sənə-m kə na má polo. ⁷ Pə taya pulv, maa caa si pə wɛɛ si tɛɛv taa kə ma təɲaa na má na-mɛyɛ kɔnav. Ma taa wɛɛ si ye Tacaa luyv í lapa, má talaa maa caya mə tɛyɛ wɛɛ naale.

⁸ Paa na mpv ma huv si lfeesu taa cəneyɛ Pentakonta ká mayana-m. ⁹ Pə taya pulv tɔw, paa na kolontunaa tɔw cəne tɔ, pə ha-m mpaav ke teu kə si má la təmle səsəle.

¹⁰ Timotee í kɔma ı tala, í mv-ı teu na ı lanje heɛ. Pə taya pulv, ı laki Tacaa təmle ke teu kə isu ma lakuyv tɔ. ¹¹ Nəyɔlv í taa kpeɛna-ı. Í sənə-ı na pə sənə-ı ı mpaav taa na lanjhulbmle na í məli ma cəlv, má na tá taapalaa tə tanja-ı kə.

¹² Ye tá taapalv Apələəsi təm ile, tam kə ma kaana-ı si í na tá taapalaa lɛlaa pa kɔw mə te. Ama ı luyv fei paa pəcɔ si í kɔw nəɔnɔ. Ama í hika pə kuyakv ı tɛɲ í kɔw.

Kantəkaya kvvtv tv na sɛɛtv

¹³ I feñ na í tókí Iso seev mpaav ke teu. I nyaya apalvto, í nyoo toñ. ¹⁴ Paa mpiyi í laki í la təma səlvvto təo.

¹⁵ Ntoñ í nyəmə Sətefanasi na í nyəma na? I nyəmə sı Akayi tetv taa mpe pa caaləna Iso seev mvyv, na pa lapa Iso yəlaa paçale ke kookali. Ma taapalaa ma heeliyi-me sı, ¹⁶ yəlaa isv mpe na pa təna mpa pá na-we pa isəle seena təmlə lavv to, í təñəyi nti pa heeliyi-me to.

¹⁷ Ma lanje heena Sətefanasi na Fəotunatusi na Akaikusi pa kənte ké. Ye mu wenna ma kiñ timpi í kaa í səna-m to mpe pa kəma ile pa səna-m yoo. ¹⁸ Pa kpaasa ma apalvto isv pa kpaasvto mə nyəntv to. Yəlaa isv mpyv pə taka ké pə məna í sañ teu.

¹⁹ Asii tetv taa Yesu seelaa kpeka se-e-me. Akilaası na Pilisila na Iso seelaa mpa pa kotiyi pa təyaya to pa ha-meyə Iso seelaa seeto kopantv. ²⁰ Ta taapalaa təna mpa pa we cəne to pa se-e-me.

I see təməya teu na í leli.

²¹ Pəoli má ma mayaməya ma niñ ke ma ηmaana təm təne sı ma se-e-me.

²² Ye wei u caa Taca, mpusi í təñi-i.

Malanata, Taca kəo mpyv.

²³ Taca Yesu í la-meyə pəlele.

²⁴ Yesu Kilisiti təm taa ma səla mə tənəya.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA PŌOLI NMAAWA

KŌLENTI NYĒMA TŌ KŌtŌlŌtŌ

Takēlaya kanē ka taa tē caaləyāna nav sī Pōoli na Iso tēsēle nyōma paa nukəna tēma. Pa tasa kēsuyu tōtəyō kŭcōŋj wei Iso sēelaa mpa pa ta kē Yuta nyōma tō pa haaki sī pē waasi Yosalem Iso yēlaa kpekəle tō.

Pōoli tasəyi Iso sēelaa kē apalutŌ sī pā haaki. Mpi tō, Yesu nāá kē tonj tŷ kē na í pəsi i təyi konyontŷ sī tāá suŷ tonj. Ilena i təkəna i təyi hŷlŷyō sī i kē Tillu, na i yŷyŷta isəna i tēmlē ka tēsəna tō.

Isəna pa faya Kolenti II takēlaya tō:

Pōoli na Kolenti Iso yēlaa kpekəle pa fēi lelenj, titite 1-7

Luyŷ kŷlŷmuyŷ hanav, titite 8-9

Pōoli hŷlŷyō sī i kē Tillu, titite 10-13

Sēetŷ

¹ Maya Pōoli, Iso luyŷ lapəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tā taarpalŷ Timotee tē ŋmaakəna takēlaya kanē.

Iso sēelaa kpekəle nte tē wē Kolenti tō tē nyōma mēyē tē ŋmaa-kē. Na Iso yēlaa tēna mpa pa wē Akayi tetŷ tēna taa tō sī tē sēeki-mē. ² Tacaá Iso na tā Səso Yesu Kilisiti pā la-mēyē pēelēe na pā ha-mēyē alaafəya.

Pōoli sēeki Iso kē í na tēmlē

³ Tə sa Iso tā Səso Yesu Kilisiti Caa. Inu i kēna Caa wei i kŷpantŷ təwə pə tu fēi tō. I kē Iso wei i səsəyi-tuyŷ apalutŷ kē pə tēna pə taa təyō. ⁴ Inu i səsəyāna-tuyŷ apalutŷ kē tā wahalanaa tēna taa sī tā mayamaya tē səna mpa wahalanaa lēlaa kayatəyi mpu tō, na tē pona-weyē sənau ŋku tē hika Iso kinj tō. ⁵ Pə taya pŷlŷ, tē təkuyŷ Kilisiti konyontəyŷle kē isəna mpiyi səsəm tō, mpu tōtəyō Kilisiti səsəyi-tuyŷ apalutŷ kē səsəm tōtō. ⁶ Tə təkŷ konyŷŋj kē sī pē səsŷi-mēyē apalutŷ na pē ya mē nyuyŷ tōtō. Pə səsəyi-tuyŷ apalutŷ kē sī taa səsŷi-mē na í nyŷŷ tonj na í pəsi na í təyŷna suulu kē konyontəyŷlənāa mpa pa mayamaya tā tēŋna təyŷŷ tō. ⁷ Tə wēna naani kē tēu kē mē tō kē. Pə taya pŷlŷ tō, tē nyēmá sī isu tā na-mē tē krenta konyŷŋj təyŷŷ tō, pu krentŷ-tuyŷ apalutŷ səsuyŷ tōtō.

⁸ Ta taarpalaa, tē caa sī í nyŷŷ sī isəna mpi tē təyŷŷ konyŷŋj kē Asii tetŷ taa tō pu nu-tuyŷ səsəm na pē kəli-tŷ pə tu fēi, haləna tē tema tā taa sī tā tōm tēmayā. ⁹ Pu caŷa-tuyŷ isu nəyŷlŷ təmna sī pā kŷ-tuyŷ kŷkuyŷ. Ama pə lapa ŋpŷyō sī pē hŷlŷ-tŷ sī Iso wei i fēesiyi sətāa tō i paasi tē taa tŷ tā təyi naani. ¹⁰ Waatŷ wei tu wē səm nəyŷ tō tēcŷmlaa kē mpu tō inu i yarəna-tŷ, na inu i ká yana-tŷ tōtō. Tampana tē tēeləyi ŋpŷyō tēu sī í ká tasa-tuyŷ yarŷŷ tōtō. ¹¹ Pə taya pŷlŷ tō, mē mayamaya í ká tē-tŷ na mē səlēməŋ. Na səlēməŋ wei yēlaa samaa mē í səlēməyi ta tō tō, Iso ká mu-i na í la-tuyŷ kŷpantŷ tənē inu, na yēlaa payalē sēe-i í na tēmlē kē tā tō.

Pōoli layasa mpi pə pələ i ka tŷwə tō

¹² Mpi pə tō tē pəsəyi na tē sa tā tŷ tŷyŷle sī tē nyēmá tēu kē hatuu tā taanaa sī Iso yaasi kŷpanj na tampana nyəŋj kē tē təkāa na tē lana yēlaa taa, ŷlənā pē tu kələnā mē kinj. Iso pēelēe tiikayana-tŷ, pə taya yŷlŷlayatŷ natəlŷ. ¹³ Nti í kaləyi tā takəlasi taa na í nukŷ tō ntəyŷle, pə taya natəlŷ tē kaasaa tōtō sē. Na ma huŷki tēu

si í ká te na í cekəna təm tənə si, ¹⁴ í ká yəələyəna-tuyə Tacaa Yesu kuyaku wule ké na taa yəələyəna-mə. Kaşana í tá cekənta m̄p̄ȳȳə teu se.

¹⁵ Maa wəna naani ke tənən̄i tə tə t̄ȳə maa h̄uwa si maa caaləna mə t̄ȳə pote na í hiki k̄upantu ke təm naale. ¹⁶ P̄u w̄e si ye ma puki Masetoni ke maa h̄eləna mə te, na ye ma k̄oma m̄l̄ȳu ma t̄əŋna mə te t̄ə. Na í ká s̄əna-m na ye ma puki Yuta p̄ə taa la-m kat̄e. ¹⁷ Waatu wei maa h̄uwa m̄paav ŋk̄u k̄u t̄əm t̄ə faaw̄u ke ma lap̄a kulap̄u na? Saa wei ma cak̄i na ma si m̄pi ma t̄əŋəŋi na má lak̄i t̄ə yəlaa h̄uwe ke ma t̄əŋəŋi? Ye maa t̄əŋəŋa yəlaa h̄uwe nn na aai p̄u w̄enna t̄əntəmle. ¹⁸ Is̄ə tampana t̄ə is̄ənt̄ə, nti ma heela-mə t̄ə p̄ə t̄əŋa nn na aai p̄ə t̄isuȳu ke t̄əntəmle. ¹⁹ Is̄ə P̄əyal̄v Yesu Kilisiti wei í t̄əm má na Silaasi na Timotee t̄ə heela-mə t̄ə í ta ke nn na aai t̄əm. Ama í k̄é Is̄ə t̄isuȳu nn wei t̄əŋə. ²⁰ Nn in̄i í k̄é Is̄ə k̄utisitu k̄é. In̄i í h̄ul̄əŋəna si Is̄ə lak̄i k̄upantu t̄əna nti í ka t̄əma si í ká la t̄ə. P̄ə t̄ə k̄é t̄ə t̄isuȳi si: Ami, ke Yesu Kilisiti t̄ə si p̄ə kus̄i Is̄ə teeli. ²¹ Is̄ə maşamaya yekina na tá na-mə t̄ə nȳəki t̄əŋ ke Kilisiti m̄paav taa, na in̄i í faşana-tu na tá m̄pa. ²² In̄i í ȳus̄əna-tu na í k̄uȳus̄um si p̄ə h̄ól̄i si t̄ə k̄é í nȳəma. Na í si t̄ə taanaa ke Feesuȳu Nan̄ŋtu ke t̄əlm̄a si p̄ə h̄ól̄i-t̄ə si í si-t̄uȳu k̄upant̄una.

²³ Na Is̄ə, mə waalı tak̄uȳu t̄ə k̄é ma kisa Kələnti ke m̄l̄ȳu. Na ye ma tu looliş̄i k̄é, Is̄ə í k̄u-m. ²⁴ Tu p̄ək̄əŋi si t̄ə caalı-mə si í t̄əŋ p̄əne na í yele p̄əne. P̄ə t̄əŋa pul̄v t̄ə, t̄ə nawa si í t̄əka Is̄əsele m̄paav ke teu. Ama tá luȳu w̄e k̄é si t̄ə t̄u-m̄ȳe nin̄ ke mə t̄əml̄e taa na p̄ə waasi-mə.

2

¹ P̄ə t̄ə k̄é ma t̄əwa ma taa si ma kaa k̄ə mə te, p̄əc̄ó má taa k̄ə má tasa mə laŋa wak̄əlȳu. ² P̄ə t̄əŋa pul̄v t̄ə, ye ma wak̄əla mə laŋa, awe ká h̄eəs̄əna ma nȳənt̄e t̄ə? Ye p̄ə t̄əŋa m̄pa pa nȳəna ma wak̄əlȳu t̄ə pa t̄ike? ³ P̄ə t̄ə k̄é maa ŋmaa-m̄ȳe m̄pu. Ma taa caa si ye ma k̄əma na má tala mə te, m̄pa p̄ə m̄na p̄á ha-m laŋh̄ul̄m̄le t̄ə p̄á m̄əli-m laŋwak̄əlle hav. Ma nȳəma teu si ye ma w̄əna laŋh̄ul̄m̄le, mə t̄əna t̄əpai mə nȳəna ná h̄ul̄m̄aa t̄ət̄əŋə. ⁴ P̄əp̄ətv̄ fei, piti s̄əşə na laŋwak̄əlle s̄əşəş̄əle na is̄əlm̄ p̄ə taa k̄é ma ŋmaana-m̄ȳe tak̄əlaȳa ŋke, na p̄ə t̄əŋa si má t̄əŋani mə laŋa wak̄əlȳu. Ama si í nȳi k̄é si ma s̄əşəla-mə p̄ə tu fei.

Wei í wak̄əlaa t̄ə í suulu h̄ul̄ȳu

⁵ Wei í yelaa na piti k̄ə mə h̄ek̄v t̄ə p̄ə t̄əŋa ma laŋle ke í wak̄əlaa, ama mə t̄əna mə laŋa ke í wak̄əlaa. Na paa p̄ə ta tu kev̄ mə t̄əna, mə taa payal̄e laŋa ke í wak̄əlaa. ⁶ Mə taa payal̄e t̄isaa si p̄á ha yul̄v in̄e í ŋk̄raŋȳu t̄ə, p̄ə maşaa k̄é. ⁷ Ama p̄ənent̄e í c̄ep̄i-m̄p̄u, na í s̄əş̄i-ı apal̄tv̄, p̄əc̄ó p̄ə taa k̄ə na í laŋle wak̄əli s̄əş̄m̄ na í l̄ə t̄əŋ. ⁸ P̄ə t̄ə k̄é ma seş̄eş̄əŋi-m̄e si í lana yaasin̄aa m̄pa paa h̄ól̄i-si í s̄əş̄əla-t̄ə. ⁹ Ma caakaya k̄é si má maşasi-m̄e na má na mə waalı, si mə luȳu we tam k̄é ma k̄uş̄eş̄əş̄ətv̄ t̄əŋȳu yaa mə luȳu fei. P̄ə maşamaya p̄ə nȳȳu t̄ə k̄é maa ŋmaa-m̄e. ¹⁰ Ye n̄əş̄əlv̄ í p̄ənt̄a nat̄əli na mu c̄ep̄i-m̄ ma maşamaya ma cek̄i-t̄ə t̄ət̄əŋə. P̄ə t̄əŋa pul̄v, ye yul̄v p̄ənt̄a nat̄əli na má c̄ep̄i-ı is̄u ma c̄ep̄v is̄ənt̄ə t̄ə, mə t̄ə k̄é ma lak̄i m̄p̄ȳȳə Kilisiti is̄ənt̄aa, ¹¹ p̄əc̄ə Satan̄ í taa k̄ə na í k̄əli-t̄v. An̄i t̄ə nȳəma is̄əna í kulap̄tv̄ w̄e t̄ə.

M̄pi p̄ə p̄ək̄əla P̄əş̄i ke T̄ul̄was̄i t̄ə

¹² Waatu wei ma tala T̄ul̄was̄i si ma k̄paal̄əŋi Kilisiti t̄ə Laapaalı K̄up̄əŋ t̄ə, Tacaa t̄ə ma maşanaa si m̄paav w̄e faa si má la t̄əml̄e ke teu. ¹³ Paa na m̄pu t̄ə, is̄u ma ta maşana tá taap̄al̄v Tit̄v t̄ə ma laak̄alı k̄ula s̄əş̄m̄ k̄é. P̄ə t̄ə k̄é ma yela T̄ul̄was̄i nȳəma na má t̄ə Masetoni.

K̄əlȳv ŋku Yesu Kilisiti yeki na t̄ə hikiş̄i t̄ə

¹⁴ Išo fòò, pə taya pulv tɔɔ, tá na Kilisiti tá kɛntɔvɔv tɔɔ ɪ tɔ-tɔvɔ ɪ akaitɔ loonja taa ké na ɪ tɛna-tɔvɔ tam. Kòlɔm ɪnɪ ɪ maɣamaɣa ɪ yekina sɪ tɔ la na pá nyɪ Kilisiti ke paa timpɪ ɪsɪ tulaalɔ sɔɔsɔnɪ nɪkɔvɔv paa le tɔ. ¹⁵ Mpa pa we mpaav kɔwaaɔvɔv taa na mpa pele pa tɔnna lepu tɔ, tə we pa tɔna pa kinj ké ɪsɪ tulaalɔ kɔvɔvɔn wei Kilisiti hawa Išo tɔ ɪ sɔɔsɔnɪ. ¹⁶ Mpa pa tɔnna lepu tɔ tə we pele pa kinj ké ɪsɪ sɔm sɔnɪ wei ɪ kɔnna sɔm tɔ. Ama mpa pa we mpaav kɔwaaɔvɔv taa tɔ tə we pele pa kinj ké ɪsɪ weesɔvɔv sɔɔsɔnɪ, wei ɪ haaki weesɔvɔv tɔ. Awe pəsəɣɪ na ɪ la tɔmlɛ tɔnɛ tə taka? ¹⁷ Tá fɛɪ ɪsɪ lelɔa paɣalɛ kɔvɔvɔv Išo Tɔm na pá keeki sɪ pá lana-we tɔ. Ama tampana ke tá ɣɔɣɔtəɣɪ na Išo naa mpv. Pə taya pulv tɔɔ, ɪnɪ ɪ tilina-tɔ, na Kilisiti tɔmlɛ ke tə laki.

3

Nɔɣo pɛɛlvɔv kɔfam tɔmlɛ lataa

¹ Tɔmnaa pane pa húlɔɣɪ sɪ tə caa tə sɔv tá tɪ sam taa? Yaa tu húlɪ-mɛɣɛ takɔlasɪ nsi sɪ húlɔɣɪ sɪ tá kɔlɔpɔtɔ tewa tɔ? Yaa tu sɔlɔmɪ-mɛ sɪ ɪ ha-tɔvɔv-səɣɪ mə maɣamaɣa ɪsɪ lelɔa lakɔvɔv tɔ? ² Mə maɣamaɣa mə pilima kɛna tá takɔlaya, na tá lotu taa ké pa nja-ke, na yɔlaa tɔna pəsəɣɪ na pá ná na pá kala. ³ Nn, pə we n̄pɔɣú təkɔpata sɪ ɪ ké Kilisiti takɔlaya n̄ka ɪ n̄maawa tɔɣɔ, na taya ɪ n̄maana takɔlaya kanɛ. Pa ta n̄maa takɔlaya kanɛ na n̄maalaya. Ama weesɔvɔv tɔ Išo Feesɔvɔv ke pa n̄maana-ke, na pə taya pɛɛ kpaatanaa tɔɔ ké pa n̄maawa, ama yɔlaa lotu taa maɣamaɣa ke pa n̄maawa.

⁴ Naani wei tə wɛna Išo kinj ke Kilisiti tɔɔ tɔ ɪ tɔɔ ké tə ɣɔɣɔtəɣɪ mpv. ⁵ Pəpɔtɔ fɛɪ, tə kaa pəsɪ na tə tɔ paa pəɔ sɪ tá maɣamaɣa tá toma ke tə lapɔna tɔmlɛ tɔnɛ. Išo yelina na tɔ pəsəɣɪ na tɔ laki mpi tə laki tɔ. ⁶ Pə taya pulv tɔɔ, Išo ɪnɪ ɪ yelina na tɔ pəsɪ nɔɣo pɛɛlvɔv kɔfam tɔmlɛ lataa. Na ka ta ke kɔsɔsɔtɔ nti pa n̄maawa tə tə nyəŋka, ama Išo Feesɔvɔv nyəŋka ké. Kɔsɔsɔtɔ nti tə we takɔlaya taa tɔ tə kɔvɪ ké. Ama Išo Feesɔvɔv ná haa weesɔvɔv ké.

⁷ Nmaatu pɛɛ ke pa n̄maana kɔsɔsɔtɔ ke pɛɛ kpaatanaa tɔɔ. Paa na mpv pə hula Išo teeli ke tə tɔcellɛ, na Moisi ɪsɛntaa teekaya kɔkɔ nakəlɪ tɛ, nn. Halɔna Iseɣɛɪ nyɔma ta pəsɪ na pá nyɔnɪ ɪ ɪsɛntaa ké tɔm naalɛ, pəyɛɛ ɪ ɪsɛntaa teu mpi pu ké mpi pu tɛ na pá saalɪ yem tɔɣɔ. Ye kɔsɔsɔtɔ nti tɔlɛ tə kɔvɪ tɔ tə ta kisi teeli ke hikɔvɔv, ⁸ kacanfanana tɔmlɛ nte Išo Feesɔvɔv ná laki tɔ? ⁹ Ye tɔmlɛ nte tə lapa na yɔlaa pəsɪ tasəkɔlɛ nyɔma tɔ tɔlɛ tə ta kisi teeli ke hikɔvɔv, ɪlɛ kacanfanana nte tɔlɛ tə laki na yɔlaa pəsəɣɪ ɣɔlɔpama ke Išo ɪsɛntaa tɔ? ¹⁰ Tə tu pəsəɣɪ na tɔ ɣɔɣɔtɔ sɪ tuu lɔn teeli ná mɔla yem ké kaɣana nyəŋ tɔɔv tɔɔ. Kaɣana nyəŋ tɛɛ-ɪ ké tɔpɔlɔpɔlɔ. ¹¹ Mpi pə taanja pəɔ tɔ pəɛ pə ta kisi teeli ke hikɔvɔv, kacanfanana mpi pə cakɪ tam tɔɔ tɔ?

¹² Tə tɛɛɔvɔv mpv tɔɣɔ tá naani tɔɔ sɔsɔm. ¹³ Tá fɛɪ ɪsɪ Moisi wei ɪ ka taka ɪ ɪsɛntɔ ké saalaya sɪ Iseɣɛɪ nyɔma ɪ taa kɔɔ na pá ná ɪ teu mpi pu tɛ na pá sɪ tɔ pə saalɔvɔv. ¹⁴ Ama pele pa ta pəsɪ na pá cəkɔna, na halɔna saŋa n̄pɔɣú pə tu wɛɛ. Ye pa sɔv nɔɣo pɛɛlvɔv kɔvɔvɔv takɔlaya ke kalɔvɔv ke ɪsɛntɔ, pa layatɔv tɔɔ taka saalaya n̄keɣɛ. ɣɔlɔv wei na Kilisiti pa kɛnta kòlɔm tɔ pɔntɔ tike tɔɔ ké saalaya kanɛ ka ta kenti. ¹⁵ Na halɔna saŋa ɪsɛntɔ, ye pa kɔla Moisi takɔlasɪ kalɔvɔv, saalaya n̄ke ka tɔka pa layatɔv tɔɔ ké. ¹⁶ Pa n̄maawa Išo Tɔm taa ké mpv sɪ: ɣɔlɔv keesəɣɔna Tacaɔ tɔɔ ké ɪlɛna saalaya n̄ke ká kɔɔɪ ɪ tɔɔ. ¹⁷ Tacaɔ wei ɪ tɔm pa ɣɔɣɔtəɣɪ Išo Tɔm taa cəne ɪnɪ tɔ Išo Feesɔvɔv ké. Ye Tacaɔ Feesɔvɔv ɪ we timpɪ, hɛɛsɔvɔv wɛnna. ¹⁸ Tá tɔna mpa tá saalaya keela tá ɪsɛntɔ tɔ, Tacaɔ teu naaki tá tɔɔ ké tɔnyɔnɔnyɔnɪ. Na pə layasa-tɔvɔv n̄pɔɣú sɪ tɔ n̄əɣɔsɔna Tacaɔ. Tə lu teu taa ké na tɔ sɔv teu kòkəlɔm ɪmpɪ taa tɔtɔ. Tacaɔ Feesɔvɔv lapɔna tɔmlɛ tɔnɛ tə taka.

4

Tá tə we ké isu cɔyɔ wontu

¹ Iso kɔpantu tɔ́ ké i tu-tuyɔ tɔ́mlɛ tɔ́nɛ tɔ́ lapɔ, na pɛ tɔ́ ké tu lɔ́kɪ tá apalɔtɔ. ² Tá lɔ́wɔ mukayɔ kulapɔtɔ fɛɛlɛ fɛi nyɛntɔ. Tu húlɔ́yɪ tɔ́kpraalɔtɔ. Tu kɛɛ Iso Tɔ́m, ama tampana kɛ tɔ́ húlɔ́yɪ tɔ́ɛɛɛɛɛɛɛɛ, na tɔ́ lakɪ m̀pɔ́yɔ Iso isɛntaa ké sɪ yɛlaa í tu pa laakalɪ kɛ tá tɔ́ na pá ná. ³ Pɛ tɔ́ ké Laapaalɪ Kɔ́pɔɔn wei tɔ́ kpraalɔyɪ tɔ́ i ta kɛ muku tɔ́m. Ama mpa pa lepa tɔ́yɔ i kɛ muku tɔ́m. ⁴ Antulinya inɛ i taa ilɔ́yɔw mɛlɛmɛna-wɛ na paa tɛɲ pa taa na Iso. Antulinya taa ilɔ́yɔw inɪ i kentina-wɛ sɪ pá taa na Kilisiti teeli Laapaalɪ Kɔ́pɔɔn yɛlaa na pɛ ná tɔ́nyau kɛ isɛna mpi tɔ́. Kilisiti inɪ i kɛlɛna Iso tɔ́tɛɲɛlɛɲ. ⁵ Pɛ tayɔ tá mayamaya tá tɔ́m kɛ tɔ́ lakɪ waasɔ. Ama Yesu Kilisiti tɔ́ nyɛntɔ kɛ tɔ́ kpraalɔyɪ sɪ Tacaa kɛlɛ. Na Yesu tɔ́ ké tɔ́ yaakɪ tá tɔ́yɪ mɔ́ tɔ́mlɛ nyɛ́ma. ⁶ Iso wei i yɔ́yɔ́tɔ́ sɪ pɛ ná na sɛkɛɛtɔ́yɔw ɛɛ tɔ́, kɔ́lɔ́m inɪ i lapɛna na pɛ ná tá lotu taa sɪ tɔ́ nyɪ tɔ́ɛɛɛɛɛɛɛ kɛ Iso teeli wei i ná Kilisiti isɛntaa tɔ́nyɛnɔnyɛnɪ tɔ́.

⁷ Ama tá mpa tɔ́ tɔ́ka Iso kɔ́pampam pɔ́nɛ tɔ́ tɔ́ we ké isu cɔ́yɔ wontu. Pɛ lapa m̀pɔ́yɔ sɪ pá ná teu sɪ Iso hana-tuyɔ toma sɔ́sɔ́na anɛyɛ kɔ́hau, pɛ tayɔ tá mayamaya tá nyɛna. ⁸ Kɔ́nyɔntɔ́yɛlɛnaa kɛ waanɪ waanɪ pɔ́na-tɔ́, ama tɔ́ ta kpisi. Nɔ́yɛsɛ ná kɔ́yɪ-tɔ́, paa na mpɔ́ tu yeki tɛɛlɔ́yɔ. ⁹ Pa tuyɪ-tuyɔ kɔ́nyɔɲ, ama Iso ilɛ i ta lɔ́-tɔ́. Pa huɲɪ-tuyɔw atɛ, ama paa na mpɔ́ pa ta kɔ́-tɔ́. ¹⁰ Tam tɔ́ sɛkɪ Kilisiti sɛm kɛ tá tɔ́nɔ́yɪ taa kɛ sɪ pɛ hólɪ tá tɔ́nɔ́yɪ kɔ́lɔ́mɔ́yɪ inɪ i taa kɛ i weesuyɔ. ¹¹ Tɔ́ wɛw na tá isɛ kɛ isɛntɔ́ tɔ́, tam kɛ tɔ́ we sɛm nɔ́sɪ taa kɛ Yesu tɔ́, sɪ pɛ hólɪ sɪ i weesuyɔ wɛnna tá tɔ́nɔ́yɪ kɔ́sɔ́pɔ́yɪ inɛ i taa. ¹² M̀pɔ́yɔ pɛ wɛɛ, sɛm wɛnna tá taa na pɛ lakɪ na weesuyɔ náá wɛɛ mɔ́ taa na kó lakɪ.

¹³ Pa ŋmaasɔ́wa Iso Tɔ́m taa sɪ: Ma tema ma taa na Iso tɔ́yɔ ma yɔ́yɔ́tɔ́. Tá tɔ́tɔ́ tá huwɛ we taa tɛmnaw mpi pɛ tɔ́m taa tɔ́yɔ tɔ́ tema ta taa na Iso na pɛ tɔ́ ké tá nɔ́sɪ tɔ́ u suɲ. ¹⁴ Pɛ tayɔ pulɔ, tɔ́ nyɛmá sɪ Yesu sɔ́pa na Iso feesi-ɪ tɔ́ i ká tɛ na í feesi-tɔ́ na Yesu, na í lá na tá na-mɛ tɔ́ sɔ́yɪ i isɛntaa. ¹⁵ Mɔ́ tɔ́ ké pɛ tɔ́nɔ́yɪ mpɔ́ pɛ lakɪ, Iso tɔ́ɲna i pɛɛɛɛ hólɔ́yɪ kɛ yɛlaa payalɛ kɛ tam kɛ sɪ i la na yɛlaa mpe pa samaa payalɛ sɛɛ-ɪ sɪ i na tɔ́mlɛ, na pɛ kɔ́sɪ i teeli.

Taa tɛmnaw kɛ Iso waasɔ́yɛna

¹⁶ Pɛ tɔ́ ké tu lɔ́ tá apalɔtɔ kɛ paa pɛɔɔ. Paa pɛ wɛɛ sɪ tá tɔ́nɔ́yɪ tɔ́ tɔ́ɲna ɛaamɔ́yɪ kɛ pɛɔɔ tɔ́, tá taa ná tɔ́ɲna tɔ́ɲ sɔ́sɔ́yɔw kɛ paa kɔ́yanɲkɔ́yɪ. ¹⁷ Kɔ́nyɔmisi nsi sɪ makɔ́yɔna-tuyɔw waatɔ́ waatɔ́ tɔ́ sɪ tayanɔ́yɪ-tuyɔw teeli taa teeli wei i kaa tɛ tɔ́yɔ, na teeli inɪ i kɛla kɔ́nyɔmɔ́yɪ inɪ tɔ́ɛayɛɛayɛ. ¹⁸ Pɛ tayɔ mpi pɛ nyɛnɔ́yɪ tɔ́kɛɛɛɛ tɔ́ pɛ tɔ́ ké tɔ́ tu tá laakalɪ, ama mpi pu naakɪ tɔ́ pɛ tɔ́ ké. Mpi pɛ naa tɔ́kɛɛɛɛ tɔ́ pɛlɛ pu leeliyɪ. Ama mpi pu naa tɔ́ pɛlɛ pɛ wɛ tam tɔ́.

5

¹ Tá tɔ́nɔ́yɪ kɔ́nɛ, kɔ́ we ké isu cokɔ́lɛ nte tɔ́ taa tɔ́ sɔ́kɪ tɔ́. Na tɔ́ nyɛmá sɪ sanja ye pa yɔ́ka cokɔ́lɛ nítɛ, tɔ́ wɛna tɔ́sɔ́lɛ kɛ isɔ́taa nte Iso tɔ́ɲna-tɔ́ tɔ́. Na lonte nítɛ Iso mayamaya tayanna-tɛ, na tu wɛɛ tam tɔ́. ² Ama pɔ́nɛntɛ tɔ́ tɔ́ɲna mɔ́la kɛ na tɔ́ tɔ́ɲaa tɔ́tɛyɛtɛyɛ sɪ pɛ tɔ́-tuyɔw tá isɔ́taa wɛɛtɔ́. ³ Pɛ tayɔ pulɔ tɔ́, ye pɛ tu-tuyɔw tá isɔ́taa wɛɛtɔ́ tɔ́ fɛi yɛm sɛ, pɛlɛ pɛ tɔ́nɔ́yɪ wɛɛ tɔ́tɔ́yɔ. ⁴ Kɔ́pam ye tɔ́ wɛ tam kɛ tá atɛ coka anɛ a taa tɔ́ mɔ́lɔ́yɪ kɛ isu sɔ́yɔla nɪ-tɔ́. Pɛ tayɔ isu tɛ caa sɪ tɔ́ lu tá atɛ tɔ́nɔ́yɪ inɛ i tɔ́m taa tɔ́kpataa sɛ. Ama tɔ́ kooliyɪ kɛ sɪ pɛ tɔ́-tuyɔw isɔ́taa nyɛɲ tɔ́tɔ́, ilɛna weesuyɔ nyɛm li mpi pɛ sɛkɪ tɔ́. ⁵ Iso mayamaya tayanna-tɔ́ na í yɛlɛ sɪ pɛ layasɪ-tuyɔw mpɔ́ na í su-tuyɔw i Feesuyɔ kɛ tɔ́lɔ́ma sɪ tɔ́ nyɛna sɪ i su-tuyɔw kɔ́pam.

⁶ Pə tɔɔ ké tə nyakí apalɔtv ké tam. Na tɔ nyɔ́má sɪ ye tə wɛna tɔnɔŋ ɪnɛyɛ ɲpɔ́yɔ́ tam, tə hatəlɔna timpí Tacaa wɛɛ tɔyɔ. ⁷ Tə tɛma Iso na tá taa tɔyɔ tə tɔŋ, ama tə ta nata na tá isɛ se. ⁸ Tə nyakí apalɔtv ké teu ké na tɔ sɔɔla teu sɪ tɔ lu tɔnyɔv kɔnɛ kv taa na tɔ polo tɔ caya Tacaa cɔɔ. ⁹ Mpi tə nyulɔyɪ sɔsɔm tɔyɔɔ sɪ paa tə wɛna tá isɛ paa tə fɛi, í la-tuyɔ luyɔ. ¹⁰ Pə taya pɔlv tɔɔ, paa pə kpa na pɛ tii pə wɛɛ sɪ tá tɔna tɔpɔi tu sɔŋ Kilisiti isɛntaa ké na í huɔna-tv, na pɔ́cɔ́ pɔ́ lɛɛti paa wei ké mpi í ka wɛna í isɛ na í la tɔ, ye kɔpantv ké í ka lapa, pə lɛɛti-í kɔpantv, ye isayatu pə lɛɛti-í tɔɛ.

Kilisiti ciika tá na Iso

¹¹ Tə nyɔ́má mpi pa yaa Tacaa sɔyɔntv tɔ mɛɛ, na tə caa tɔ hólí yɔlaa ké na pá cɛkəna na pá tisi. Iso nyɔ́ma-tuyɔ teu, na ma huɔ sɪ mə nyɔ́ma-m mpv tɔtɔyɔ hatuu mə taa. ¹² Pə taya tə tasəyi-mɛyɛ tá maɣamaya ké hólíyɔ́ sɪ í ná tá teu. Ama tə pɛɛkəyi ké sɪ tɔ hólí-mɛyɛ tampana nna a tɔɔ í ká yɔɔlɔna-tv, na pɔ́cɔ́ í pəsi na í cɔ mpa pa yɔɔlɔyɔna tɔnɔŋ tɔɔ kulapəm na pa paa fɛina taa nyɔ́m tɔ. ¹³ Ye tampana sɪ tɔ ké kpaŋtɔnaa ɪɛ Iso tɔɔ ké tə ké kpaŋtɔnaa. Ama ye tə wɛna tá isɛ, mə tɔɔ ké tə wɛna tá isɛ. ¹⁴ Pə taya pɔlv tɔɔ, Kilisiti sɔɔlvɔv caalɔyɔna tá mpa tə tɛma tá taa sɪ yɔlv kulɔm sɔpa yɔlaa tɔna tɔɔ tɔ, na mpv ɪnɪ pə hólíyɔ́ ké sɪ í na paa wei pa kɛntəna sɔm. ¹⁵ Yɔlaa tɔna tɔɔ ké í sɔpa sɪ pɛ́ hólí sɪ mpa pa wɛna pa isɛ tɔ pá nyɪ sɪ pə taya pa maɣamaya pa tɔɔ ké pa wɛɛ. Ama wei í sɔpa na í fe pa tɔɔ tɔ í tɔɔ ké.

¹⁶ Pə tɔɔ ké tu tasəyi yulɔhuwɛɛ tɔnyɔv ké yem na pɔ́cɔ́ tɔ nyɪ yɔlvwɛɛtv, paa isɪ tuu ɲpɔ́yɔ́ tu lakaya na tɔ huɔkí huwɛɛ ké Kilisiti tɔɔ tɔ, kaɣana tu laki mpv tɔtɔ. ¹⁷ Ye yɔlv na Kilisiti pá kɛntaa te, pə layasa-í wɛɛtv kɔfatv ké. Wɛɛtv kɔpəntv mɔka yem, wɛɛtv kɔfatv layasəna. ¹⁸ Pə tɔnaya mpv Iso kɪŋ ké pə lunaa, na Kilisiti tɔɔ ké í ciika tá na-í na í tu-tuyɔv tɔmle sɪ tɔ́ la na í na yɔlaa lɛlaa pá ciiki. ¹⁹ Pə taya pɔlv tɔɔ, Kilisiti kɪŋ ké Iso lapənaa na í na í yɔlaa tɔna pá ciiki, í ta huɔ pa isayatu tɔm tɔɔ. Na taya í tɔwa sɪ tɔ́ kraalɔyɪ ciikuɔyɔ tɔm tɔnɛ.

²⁰ Tə ké Kilisiti tɔmle nyɔ́ma sɔsaa ké, na pə caya ké isɪ Iso yaa-mɛ na tá nɔɔsɪ. Hai tɔ wiikəna-mɛ, Kilisiti tɔɔ í yɛle na mə na Iso í ciiki. ²¹ Isayatu taa wɛɛ Kilisiti kɪŋ se, ama Iso pəsəna-í isayav ké tá tɔɔ. Mpv pə yelina tá na Kilisiti tá kɛntɔyɔv tɔɔ, Iso lapa na tɔ́ pəsi yɔlvpama.

6

¹ Pə tɔɔ ké tá mpa na Iso tə laki tɔmle tɔ, tə wiina-mɛ sɪ í taa yɛle na Iso hula-mɛyɛ pɛɛɛ nna tɔ́ á pəsi yem. ² Iso yɔyɔta í tɔm taa sɪ: Waatv wei ma lakaya ma kɔpantv tɔ ma nuna-ŋ. Yarv kuyaku wule ma səna-ŋ. Tɔv, pənɛntɛyɛ pə muna Iso kɔpantv hikuyɔ. Saŋa ké pə pəsəyi na pɛ́ ya yɔlv nyɔv.

³ Tu caa sɪ nɔyɔlv í footi tá tɔmle, pə tɔɔ ké tu caa tɔ́ tɔsɪ nɔyɔlvɔv paa mpi pə taa. ⁴ Ama tə hólíyɔ́ pə tɔna pə taa ké sɪ tɔ́ ké Iso tɔmle nyɔ́ma. Pə tɔɔ ké tə cayana suulu ké sɔsɔm na tɔ́ tɔkɪ kɔnyɔmɔŋ na tɔ́ wɛ isənyɔŋlɛ na laŋwakəllɛ sɔsɔɛ taa. ⁵ Pa mapa-tv, pa tu-tuyɔv saləka, pa lapa na yɔlaa tɔna yɔona-tuyɔv yem yem. Tə lapa kaŋkaŋsi tɔma, tə keela tá tom, tə sɔpa nyɔyɔsɪ. ⁶ Tə hólíyɔ́ ké sɪ tɔ́ ké Iso tɔmle nyɔ́ma, na tá yaasi kɔpaŋ taa na tá nyɔ́m taa na tá suulu taa na tá kɔpantv lapv taa. Na tə lapa mpv tɔ na Iso Feesuyɔ Naŋtv tonj ké na tá tampana sɔɔlvɔv. ⁷ Na tá waasv tampana taa ké na Iso toma taa. Tampana tɔnyɔv kɛna-tuyɔv yɔɔv wontu nti tə yɔona na tɔ́ kɛntiyina tá tɔɔ tɔ. ⁸ Pa tuyɔna-tuyɔv pəyɛle pa tuyɔ-tuyɔv fɛɛɛ tɔtɔ. Pa tuuki-tuyɔv, pəyɛle pa saŋ-tv tɔtɔ. Pa nyənəyi-tuyɔv pɔpɔtɔnaa

ké, pɔyele taɣale tampana yɔɔtɔlɛaa. ⁹ Pa nyənəxi-tu isu mpa pa ta nyi tɔ pɔyele taɣa pa tɛna pa nyəmá. Pa nyənəxi-tuyv sətɛaa, pɔyele tá na tá ise, na í pəsəxi na í ná mpv. Pa tuyi-tuyv saləka, paa na mpv paa kuyi-tu. ¹⁰ Pa nyənsəxi tá ise, paa na mpv lanjhulmle taa ké tɔ wɛ tam. Tɔ wɛe ké isu konyontɔnaa, ama tɔ svəsəxi yəlaa payale ke apititu. Tɔ wɛ isu mpa pa feina pulv tɔ, pɔyele tampana tɔ tɔ wenna pɔ tɛna.

¹¹ Tá taapalaa kɔpama ke Kɔlenti, tampana ke tɔ heeliyi-me, ye pa faɣa tá taa meɣe pa makəna. ¹² Tɔ sɔɔla-meɣe, ama mɔ tá sɔɔləna tá. ¹³ Pɔ tɔw ké ma yɔɔtɔna-me isu piya. Nti tá huɔ mɔ tɔw tɔ mii huɔ m̀pɔyú tá tɔw, í sɔɔli-tuyv mpv tɔtɔ.

Ma ta nyi isənaa cɔlvɔ

¹⁴ I taa yele na mɔ na mpa paa tɛɲ pa taa na lɔ tɔ í kɔrenti. Pɔ taɣa mpa pɔ muna pɔ kɔrenti mɔ na-wɛ tɔyɔle. Pɔ taɣa pulv tɔw, isənayale kɔpam na isayam pu siti? Na isənaya ilim na ahoɔ ká siti? ¹⁵ Isənaya Kilisiti na lɔɣɔv paa nuna tɔma? Wei i tɛɲ i taa na lɔ na wei u tɛɲ i taa na lɔ tɔ pa kaa we? ¹⁶ Yaa isənaya lɔ tɔcayale na ma ta nyi isənaa tuij pu kaa? Pɔ taɣa pulv, tá kɛna lɔ weesuyv tu tɔcayale. lɔ mayamaɣa yɔɔtɔna mpv si:

Maa taɣa pa kin na maa wɛe pa hekv.

Maa pəsi pa lɔ na paa pəsi ma yəlaa.

¹⁷ Pɔ tɔw ké Tacaɔ yɔɔtɔaa si:

Pɔ wɛe si í ká lu pa hekv

na pɔ yası mɔ na-wɛ.

I taa yele na asilima nyəm napəli tokina-me.

lɛ má, maa mv-me.

¹⁸ Maa pəsi mɔ Caa,

na mii pəsi ma pɔyalaa na ma pɛɛlaa.

Tacaɔ toma tɛna tu yɔɔtɔna mpv.

7

¹ Ma taapalaa, taɣa pa yɔɔtɔ pɔ tɛna mpi pa yɔɔtɔ isəntɔ tɔ. Pɔ tɔw ké tu ləsi tá tɔyɔ mpi pu pilisi tɔnuyv yaa ləsaya tɔ pɔ taa. Tɔ cáálí tá ti na tɔ pəsi lɔ nyəma tɔkpataa, na tɔ wɛe í nyamnav taa ké tam.

Pɔɔli lanjhulmle

² Mɔ ləsasi í wɛe tá tɔw. Tɔ ta la nɔyɔlvɔv kawalaya nakəli, tɔ ta hulsvi nɔyɔlv, tɔ ta tɔyɔ nɔyɔlv tɔ. ³ Pɔ taɣa isu ma caa má kó mɔ tɔm tɔyɔ ma yɔɔtɔyɔ mpv. Ama pɔ wɛe ké isu ma tɛm yɔɔtɔtuyv tɔ si tɔ sɔɔla-meɣe səsəm tɔyɔ pɔ kɔrenta-tuyv tam, paa weesuyv taa paa səm taa. ⁴ Ma wɛna naani ké mɔ tɔw ké səsəm ké, ma yɔɔlɔɣəna-meɣe. Tá konyontɔyɔle tɛna taa ma wɛna apalvtv ke səsəm, na ma lanjhulmle tɔw taka.

⁵ Tɔ taluyv m̀pɔyú Masetoni tɔ tapasopile fei paa pəcɔ. Tɔ mayana kɔkayətəm ke pɔ tɛna pɔ taa ké, tá na lɛlaa tɔ svv lɔvɔv taa ké, na nyamnav wɛ tá taa. ⁶ Ama lɔw wei i haa apalvtv ke mpa pa apalvtv lɛpa tɔ, i ha-tuyv apalvtv na Titv kɔntɛ. ⁷ Na pɔ taɣa i kɔntɛ tike sɔsəna-tuyv apalvtv. Ama na isəna i kɛɛsa-tv si mɔ sɔsəna i maɣamaɣa ke apalvtv tɔ pɔ tɔw tɔtɔ. I kɛɛsa-tuyv isəna í nyuiɔyɔ si í na-m tɔ, na isəna mɔ ise nyəɲaa tɔ, na isəna í tanɲaa tɔtɛyɛtɛyɛ si ye sɛɛnav i sɛɛna ma tɔw tɔ. Pɔ tɔw tɔtɔyɔ pənɛntɛ ma lanɲɛ hulvma səsəm tɔtɔ.

⁸ Paa ma nyaa-v-meɣe takəlaya na ká pəsi mɔ lanɲa tɔ, maa tɔɲ nɔwɔw si ye maa nyəmá. Mpi tɔ ma nawa si takəlaya nɲe ka pəsi mɔ lanɲa ke pəcɔ. ⁹ Ama pənɛntɛ ma lanɲɛ heɛwa, pɔ taɣa isu ma pəsi mɔ lanɲa tɔ pɔ tɔw. Ama mɔ lanɲəpəsəle yeluyv na í layası yaasi tɔ pɔ tɔw ké. Pɔ ha lɔw ké mpaav ke lanɲəpəsəle n̄tɛ tɔ taa

ké na í la ı nyəntu, haləna mpi tu lapa-me tɔ pə ta ke ısayatu tɔtɔ. ¹⁰ Pə taɣa pulv tɔɔ, lanpəsəle nte tə haa ıso ké mpaav na í lakı ı nyəntu tɔ, tə kəŋna layasuyv ké. Na layasuyv kəŋna nyuyv yavv pə fei sı yulv ká tɔ sı ye maa nyəmə. Ama səm ke antulinya nyəma lanpəsəle ná kəŋna. ¹¹ Lanpəsəle nte tə maɣana-me tɔ ńtə tə hana ıso ké mpaav na í la ı nyəntu, na pəntente í tá na mpi pə temnaa tɔ taa? ı tá ná ısəna mpi lanpəsəle yelaa na í paasəna mpi pə taa í wɛɛ tɔ pə təm ke teu, na í pəsı na í lá apalaa na í keeli təm ke mə nyɔɔŋ tɔɔ. Puvwe, paa yaa mpv sı təm təne tə ta maɣa-me. Paa yaa mpv ı́ mpvúy nyamnav. Paa yaa mpv sı í nyuləɣı sı í na-m. Paa yaa mpv sı í seesa ısəle. Paa yaa mpv sı í sɔpa nyuyv sı í həŋ ısayatu latv ŋkpaŋuyv. Pə təna pə taa í hulaa ké sı í táá ná təm təne tə taa.

¹² Maa ŋmaa-mɛɣe takəlaya tɔ, pə taɣa wei ı lapa ısayatu ntı yaa wei pa lapa-tı tɔ pa tɔɔ. Ama sı pə hólı ıso ısentaa təkəlekele ké lɔpv mpi í lɔpa tá tɔ tɔ. ¹³ Pə tɔɔ ké mpi í lapa tɔ pə sɔɔsa-taɣa apalvtv tɔtɔ.

Pə taɣa apalvtv tike ke pə sɔɔsa-tv, ama waatu wei tə nawa ısəna mə təna í sɔɔsa Titu ke apalvtv na ı lanle hulvmı tɔ, tá lanhulvmle tɔɔ sɔsəm. ¹⁴ Ma sam-mɛɣe ısəna mpiɣı ı kin tɔ pə ta la-m feele. ısəna tə heeliɣı-mɛɣe tampana ke tam tɔ, mpv tɔtɔɣɔ tə puyvla-mɛɣe Titu kin, na ıle í maɣamaya ı maɣanaa sı tampana ké. ¹⁵ Pə tɔɔ ké ı sɔlvuyv ke-me tɔɔ sɔsəm ke waatu wei ı tɔɔsəɣı ısəna mə təna í see yəlaa, na ısəna í mv-ı na í seliɣına sɔɣəntv tɔ. ¹⁶ Ma lanle hulvma sɔsəm, pə taɣa pulv, ma teeləɣı mə tɔɔ ké paa mpi pə taa ké.

8

Luyv kólvmuyv hanav

¹ Tɔv, pəntente tá taapalaa tə caaki ké sı í nyı ısəna ıso pɛlele təm lapa Masetoni Yesu seelaa kpeka taa tɔ. ² Konyəntəɣələnaa mpa pa maɣana Masetoni ıso seelaa mpe tɔ pa maɣasa-wɛɣe teu ké. Paa na mpv pa lanhulvmle tɔɔ sɔsəm, haləna pa kɔpəntv ləpv fei taka, pəyele pa tu ké konyəntvnaa kutukutunaa ké. ³ Maa looliɣı, ısəna mpi pa pəsaa tɔɣɔ pa hawa. Haləna pa tu hawa na pə tɛ ısu pa pəsuyv wɛɛ tɔ mɛɛ. Pa maɣamaya pa nəkəna ⁴ na pá kaana-tuyv teu sı tó la suulu na tə yele na mpe pá səna tɔtɔɣɔ ıso yəlaa mpa pa wɛ Yuta tɔ. ⁵ Na tə taa hvv sı pu tala ısəna mpi tɔ pə tɛɛ mpv. Kancalaya ıle Tacaa ke pa ha pa ti. Pə waalı ké ıso luyv lapa na pá ha pa təɣı tá tɔtɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké tə wiina Titu sı í polo mə tɛ, na í lakı təmle nte ı ka caalaa tɔ. ılena í la na mu teesi təmle kɔpəntə təne. ⁷ ı tu wɛ toma ke pə təna pə taa ké, paa taa temnav ke ıso, paa yəɣətaya, paa nyəm taa. Mə teel seesuyv təm fei keesuyv. Na í tu sɔlla-tuyv, pə tɔɔ ké tə sɔllaa sı í hólı mə tɔŋ ke təmle kɔpəntə təne tə taa tɔtɔ.

⁸ Nti ma yəɣətəɣı ısəntə tɔ pə taɣa kucalvuyv nyəntv, ama ısəna mpi lelaa ná seesa ısəle tɔɣɔ ma heeliɣı-mɛ, sı ma naa mə sɔlvuyv tampana. ⁹ Pə taɣa pulv tɔɔ, í nyəmə Tacaa Yesu Kilisiti pɛlele təm mɛɛ. ı ka ké tɔŋ tv ké. Ama mə tɔɔ ı pəsə ı təɣı konyəntv, sı í svstı-mɛɣe tɔŋ na ı konyəŋ ŋkv.

¹⁰ Pə tɔɔ ıle maa keesi-mɛɣe ma hvwɛɛ ke təm təne tə taa na í ná. Pə wɛ teu sı mpi í ka caala ləpv ke tuu pəntə tɔ í lakı mpv. Mɛyele kancalaya nyəma mpa pa lapa tɔ. Na mə tu sɔləna hatuu ləŋ sı í lakı. ¹¹ Pəntente í lakı mpv haləna í teesi təmle təne. ı teesi-tɛ na luyv kólvmuyv, ısu í ka tv pə pəle na luyv kólvmuyv tɔ. ı lana mpi ı wɛna tɔ. ¹² Pə taɣa pulv tɔɔ, ye yulv í hana luyv kólvmuyv, ıso keesəɣəna mpi pəntv wɛna na í la tɔɣɔ na í mv ı kvcəv, ıso kaa keesəɣəna mpi pəntv feına tɔ.

¹³ Pə taɣa ısu pə kpiisi-mɛɣe ılena pə kvstı lelaa. Ama pə wɛɛ ké sı paa mpa pá wɛna pəcɔ pəcɔ. ¹⁴ Pə tələnav-mɛɣe waatu ıne tɔ, í pəsəɣı na í səna mpa pɛle pa

lan̄aa tɔ. Na ye kɔyan̄ku mu lan̄aa na pɔ tɔlɔna pɛle ulɛ, pa pɛsi na pɔ sɛna-mɛ. M̄pɔyɔ́ í ká lakí na mɛ tɛna í wɛɛna teitei. ¹⁵ Pa n̄maa Isɔ Tɔm taa kɛ m̄pɔyɔ́ sɔ: Wei í ka tɔɔsa sɔsɔm tɔ pɔ ta kɛlɔna-í. Na wei í ka tɔɔsa pɛɔ tɔ pɔ ta lan̄na-í.

Títu na í taapalaa

¹⁶ Isɔ fɔɔ, iní í yelina na Títu lɔkí m̄pɔyɔ́ mɛ tɔɔ isɔ tɔ lɔkɔyɔ tɔ. ¹⁷ Í lapa nti tɔ sɛlɔma-í tɔ na pɔ tu kɛla mpɔ te. Í sɛesa isɛle kɛ sɔsɔm, halɔna í maɣamaɣa í tu mɛ te pote pɔle. ¹⁸ Tɔ tɔn̄sa í waali kɛ tá taapalw wei Yesu sɛelaa kpeka tɛna pɔyɔlɔyí í tɔmlɛ kɛ Laapaali Kɔpan̄ tɔm taa tɔ. ¹⁹ Pɔle pɔ paasi Yesu sɛelaa ka lɛsɛna-í sɔ í sɔkí-tɔyɔ tɔ yɛla taa kɛ timpi timpi tɔ lakí tɔmlɛ kɔpantɛ tɔnɛyɛ Taaɔa teeli tɔ tɔ. Na pɔ hólɔyí tɔtɔyɔ isɛna mpi tá luuy ná wɛɛ sɔ tɔ sɔn̄na lelɔa tɔ.

²⁰ Tɔ pɛkɛyí na tɔ cɔlɔyí sɔ tɔ paasɔyɔna liyitee sɔsɔna anɛ a tɔm tɔ, nɔyɔlɔ í taa kɔɔ na í ɔayana-tɔ. ²¹ Paa Taaɔa isɛntaa paa yɛlaa kin̄ tɔ pɛkɛyí sɔ tɔ kɔpantɔ í lu tɛɛɛɛɛɛɛɛ.

²² Tɔ tiliyí pɔ na tá taapalw lɛlɔ. Tɔ maɣasa ulɛyɛ tɔm paɣale sɔ tɔ naa í waali, na tam tɔ nawa sɔ í sɛesa isɛle kɛ. Ama pɔnɛntɛ í tɔ-mɛyɛ naani kɛ teu, ulɛ í sɛesa isɛle na pɔ kɛlɔ mpɔ. ²³ Ye Títu ulɛ ma waali tɔ ntɛ ulɛ, má na-í tɔ lakɔna tɔmlɛ kɛ mɛ tɔɔ. Tá taapalaa lelɔa mpɔ pa su-í tɔ, Yesu sɛelaa kpeka tilina pɛle, na pɛle pa lakí kɛ sɔ pɔ ha Kilisiti kɛ teeli. ²⁴ Í la na pɔ hólí sɔ í sɔɔla-wɛ na tampam, ulɛna Yesu sɛelaa kpeka tɛ a taa na á nyí sɔ tɔ sama-mɛ tɔ, pɔ taya yem tɔɔ sɛ.

9

Yuta isɔ sɛelaa tem

¹ Pɔ taya isɔ maa nɔkí na ma n̄maa-mɛyɛ takɔlaya na má heeli-mɛyɛ Isɔ yɛlaa mpɔ pa wɛ Yuta tɔ pa sɛnan̄ tɔm ntɔyí kɔheelu. ² Ma nyɛmá isɛna í lakɔna luɔy kɔlɔmɔyɔ tɔ mɛɛ, halɔna ma sama-mɛyɛ Masetoni nyɛma kin̄, sɔ tá taapalaa kɛ Akayi tɛtu taa nyɔɔsa pa tɔyí sɛnan̄ tɔm taa kɛ tuu pɔntɛ. Í sɛsɔyɔ m̄pɔyɔ́ isɛle tɔ pɔ nyɔmtɔyí pa taa paɣale kɛ. ³ Paa na mpɔ ma tiliyí tá taapalaa panɛyɛ mɛ te, pɛɔ́ pɔyɔlɔyɔ mpi tɔ pɔyɔla-mɛyɛ tɔm tɔnɛ tɔ taa tɔ, pɔ nana pa isɛ. Ma caa kɛ sɔ tampana pɔ maɣana í nyɔɔsa mɛ tɔyí teu na pɔ la teitei na nti maa heelaya-wɛ tɔ. ⁴ Ye pɔ taya mpɔ, ma na Masetoni nyɛma tɔ kɔma na tɔ maɣana í ta nyɔɔsɔ mɛ ti, taya pɔ tɔ fɛɛle. Mpi tɔ í yɛlaa na tɔ tɛ-mɛ na tá taa kɛ teu. Na ye mɛ nyɔntɛ tɔm ulɛ paa yɔyɔtɔyí tɔle. ⁵ Ma maɣasaa na ma ná sɔ pɔ kɔla teu sɔ má wiina tá taapalaa pane na pɔ tɛɛ nɔyɔ na pɔ polo mɛ te, na pɔ tayan̄yɔ kɔcɔɔ kɔpan̄ku n̄ku í tɔma sɔ í ká la tɔ. Maa kɔɔ na má kɔn̄ tɔ, pɔ tɔna pɔ nyɔɔsaa tɛkɛkɛn̄ na pɔ hólí sɔ luɔy kɔlɔmɔyɔ kɛ í lapɔnaa, pɔ taya kɔcaalɔyɔ nakɔlɔ.

⁶ Í tɔɔsɔ teu sɔ ye wei í tuu pɛɔ, pɛɔɔyɔ í ká kɔ, na wei í tuu sɔsɔm, sɔsɔm kɛ í kɔn̄ kɔm. ⁷ Ye mpɔ paa wei í ha isɛna pɔ ha-í tɔ, í taa hana wula yaa kɔcaalɔyɔ. Pɔ taya pɔlɔ tɔɔ, wei í haana lan̄hɔlɔmlɛ tɔyɔ Isɔ sɔɔlaa. ⁸ Na Isɔ wɛna pɛsɔyɔ sɔ í ha-mɛyɛ kɔpantɔ kɛ sɔsɔm, pɛɔ́ í taa lan̄ mpi mpi í nyɔlɔyí tɔ. Ama í hiki, na halɔna pɔ kaasi na í lana tɔma kɔpana. ⁹ Pa n̄maa Isɔ Tɔm taa sɔ: Í haa kɔnyɔntɔnaa na luɔy kɔlɔmɔyɔ. Í kɔpantɔ u tɛn̄.

¹⁰ Isɔ wei í haa tuulu kɛ kɔtutuum na í haa-í tɔyɔn̄aya sɔ í tɔɔna í ti tɔ, Isɔ iní í ká ha-mɛyɛ kɔtutuum tɔna mpi í nyɔlɔyí tɔ. Isɔ iní, í ká la na pɔ pu, na mɛ kɔpantɔ huki sɔsɔm. ¹¹ Isɔ ká tɔ mɛ nin̄ taa kɛ isɛna mpi pɔ wɛɛ tɔyɔ tam na pɛɔ́ mu pɛsi na í lakí kɔpantɔ kɛ tam. Ulɛ paɣale ká sɛɛ Isɔ kɛ í na tɔmlɛ kɛ kɔcɔɔn̄ wei í lakí na tɔ pukina tɔ í tɔɔ. ¹² Pɔ taya pɔlɔ tɔɔ, kookali wei í lakí isɛntɔ tɔ pɔ taya Isɔ yɛlaa sɛnan̄ tɔɔ tike. Ama pɔ yeki tɔtɔyɔ na yɛlaa sɛɛ Isɔ kɛ í na tɔmlɛ. ¹³ Kookali inɛ í

lapu taa ké pu hólí mpi í kewa tó, na yélaa payale ká sana Iso ké iséna mpi í nuna na í laki sí pò hólí sí í tema mē taa na Kilisiti Laapaali Kupaŋ tó. Na paa sa Iso tótəyó iséna mpi mē na-we na lelai í talvuy mē kupaŋ na luyú kulómuyú tó. ¹⁴ Na paa səléməyəna-mē na Iso, na paa səl-i-məyē səsəm ke pēlee taa pēlee nna Iso lapa-mē tó a tó. ¹⁵ Iso fə, nyá kúcəu fēi keesuyú.

10

Pòli tàmle tampana hvlvuy

¹ Pòli má, ma mayamaɣa təkpeŋ ma wiikəŋna-mē. Ma wei yélaa yəyətəyí sí ye ma we mē kin ilē ma we təhē. Ama ye ma fēi mē kin ilē ma apalətu krawayale. Ma təkəy-i-məyē Kilisiti kupaŋtu na í leleŋ tó sí, ² í taa yele na waatu wei ma kəŋ mē te tó má hólí ma apalətu. Pə taya pulv tó, ma huy teu sí maa huli ma apalətu ke mpa pa huy sí tə təŋəyí yulvhwēe ke yem tó. ³ Kupaŋ tə we tá yulvəŋuyú taa yaa, ilē pə taya yulvhwēe ke yem ké tə təŋəyí na tó yookina. ⁴ Ama yoyu wontu nti tá yoonə tó tə ta ke nti antulinya unē í yélaa yoonə tó. Iso yoyu wontu nti tə pəsəyí na tó wakəli təcəsəle toŋ nyəntē təyó tə yoonə. Tə wakəlayí pəpətu ləmayasē. ⁵ Tə kpeesəyəna pa təna mpa pa laki kalampaani na pá kayətəyí sí pá taa nyi Iso tó pa hūwē. Tə kēe yélaa hūwē təna na toŋ na tó tuyí Kilisiti tó sí pá nuna-i. ⁶ Ye mu kəma na í la na pə ná sí í nuna təkpaata, ilē pə kaasa mpa pa təna na paa caaki nunaŋ tó tá səlŋ puwa sí tó hə pa ŋkpaŋŋ.

⁷ Paa mpi, pə təŋuyú tó ké mē nyənəyəna. Ye yulu nəyulu í tēŋ í taa sí Kilisiti tənna-i, pəntu í mayasi teu na í ná sí Kilisiti tí tá tótəyó, isu í ti uní tó. ⁸ Pə taya pulv tó, paa ma sama ma tí na səsəəntu nti Tacaa ha-tu tó, fēle u kraa-m se. Pə ha-tuyú səsəəntu ntəyí sí pò la na í tē mē taa na Iso ké səsəm. Ama pə taya sí pò wakəli-mē. ⁹ Ma ŋmaakuyú ma takəlasí tó, maa pəkəyí sí má kpeeti mē pəntu se. ¹⁰ Nti yélaa yəyətəyí təyole sí: Pòli takəlasí taa təm we toŋ na apalətu ké. Ama waatu wei í mayamaɣa í we tá heku tó í wēe ké təhē na í yəyətəyá we kunyəŋ. ¹¹ Ye wei í yəyətəyí mpə pəntu í nyi teu sí nti tə ŋmaa tá takəlasí taa ké waatu wei tə fēi mē kin na nti tu la waatu wei tu wēe mē kin tó, pə kaa wēe ŋkaŋka se.

¹² Tə kaa nəki na tó kēena yaa tó mayasi tá ti na lelai mpa pa maki pa laŋa taa sí pa ké pulv tó. Pa ké iwēeŋ ké, na pa mayamaɣa pa caana pa kumayasuyú ŋku paa mayasəna pa ti tó, na pa taa pa tike ke pa kpeesəyəna təma. ¹³ Ye tá, tá kaa pəsi na tó sa tá ti na pò tē caasa. Ama tə saŋ tá ti na pò keesəna təmle nte Iso tó-tu tó tə tənaya. Iso hana-tuyú mpaav sí tó tala mē tē. ¹⁴ Isəna pa suna-tu tó tu ŋmaana pə tó, ye tə taa kə mē tē ilē mpuyule. Ama tə tala mē tēyē teu na tó heeli-məyē Kilisiti təm Laapaali Kupaŋ. ¹⁵ Pə tó ké tu ŋmaana isəna pa suna-tu tó pə tó. Tu saŋ tá ti na lelai lapa təma nna tó. Ama tə caa ké sí mē taa tənnaŋ ke Iso í səsə, ilēna tó pəsi na tó la təmle nte tó kəla ləŋ nyəntē təcayacaya təyó mē heku, na tə taa ŋmaana isəna Iso sí-tu tó pə tó. ¹⁶ Pə waali ilē tə pəsəyí tó yeləna Laapaali Kupaŋ ke tetənaa mpa pa we mē tē ləb tó pa taa, na tó taa sa tá ti na nti lelai tēma lapu ke pa təma taa tó.

¹⁷ Pa ŋmaa Iso Təm taa sí: Ye wei í caa í sa í ti, pəntu í sa í ti na nti Tacaa lapa tó. ¹⁸ Kupaŋ, pə taya yulu wei í nyənəyí í ti isu í ké pulv tó uní í sam yana. Ama wei í tó Tacaa yəyətəyí kupaŋtu təyó.

11

Mpa pa yaa pa təyí tillaa ke yem tó

¹ Ma kooliyí ké sí isəwēe í tu nyən-i-m pəcəyó kpaŋtu. Pə we mpə mē, í nyənəy-i-m pə. ² Ma wəna isesēemle ke mē təm taa ké, ilē Iso tona-m isesēemle ŋtē. Pə

taya pulv tɔɔ, í wɛɛ kɛ́ isu pɛɛlɔ wei í ta nyɛnta apalu ke paa pɛɔ na má tɔ sɪ apalu kɔlɔm kɔŋ ke maa ha-ɪ tɔ, apalu inɔxɔle Kilisiti. ³ Ama ma nyɛŋ kɛ́ sɪ pɛ́ taa kɔɔ na má layatv saali na í lɔ má na Kilisiti í kɛntɔyɔ tam na pɛ́ wɛ́ teu ke isɛna mpi tɔ. Na pɛ́ kɔɔ pɛ́ lá isu lfa ka yeluyu na tɔm mapɪ-ɪ pɔpɔtɔ tɔm ke ɪ nɔxɔ taa na í tolisi-ɪ tɔ. ⁴ Pɛ́ taya pulv, í tɛma má taa sɪ nɔxɔlɔ í kɔɔ í kpaali-mɛyɛ nyɛntɛ Yesu nɔxɔlɔ ɪ tɔm na pɛ́ tá kɛna Yesu wei ɪ tɔm tá kpaala-mɛ tɔ. Na í tanja tɔtɛyɛyɛ sɪ í mvyi nyɛntɛ feesuyɔ nakɔli kv tɔm na pɛ́ tá kɛna Isɔ Feesuyɔ ŋku kv tɔm tɔ heela-mɛ tɔ, na nyɛntɛ Laapaali nɔxɔlɔ na pɛ́ tá kɛna Laapaali Kɔpaŋ wei tɔ heela-mɛ tɔ.

⁵ Ma ta hvɔ sɪ má nyɛntɛ tillaa taa sɔsaa mpɛ pa tɛɛ-m pulv taa se. ⁶ Ama pɛ́ pɛsɛxi pɛ́ wɛɛ yɔxɔtaya wawawa wei ma ta nyɪ tɔ. Tɔfɔ pa ta kɛli-m nyɛm. Tɔ hula-mɛyɛ ŋpɔyɔ tɛɛɛɛɪ kɛ́ paa mpi pɛ́ taa kɛ́ na paa timpɪ.

⁷ Waatu wei ma kpaalaya-mɛyɛ Isɔ Laapaali Kɔpaŋ tɔ, faalaa ke ma kpaalaya. Ma pasa ma tɛxi ŋpɔyɔ sɪ pɛ́ kɔsi-mɛ. Yaa ma lapa mpv tɔ kawalaya ntɛ? ⁸ Ma tisaa sɪ Yesu sɛɛlaa kpeka lenna í felɔxi-m, ɪɛ pɛ́ wɛ́ isu ma hvɔsa aɛɛyɛɛ na má sɛna-mɛ. ⁹ Waatu wei maa wɛ́ mɔ tɛ na kɔnyɛŋ wɛna-m tɔ ma ta svki má taa nɔxɔlvɔyɔ sɔyɛla. Pɛ́ taya pulv, tá taapalaa mpa pa luna Masetoni tɔ pa kɔna-m pɛ́ tɛna mpi pɛ́ lanja-m tɔ. Ma tɔka ma tɛxi sɪ pɛ́ taa kɔɔ na má svki má taa nɔxɔlvɔyɔ sɔyɛla. Na mpv inɔxi maa tɔkɛxi ma tɛxi tam. ¹⁰ Na Kilisiti tampana nna ma tɔka isɛntɔ tɔ ma kaa yeɛ mpi ma yɔlɔyɛna isɛntɔ tɔyɔ yɔlɔnɔv ke Akayi tɛtu tɛna taa. ¹¹ Pepe yelina na ma yɔxɔtɛxi mpv? Ma ta sɔali-mɛ tɔ pɛ́ tɔɔ yaa? Isɔ nyɛmá teu sɪ ma sɔala-mɛ.

¹² Isu ma lakvɔyɔ pɔnɛntɛ tɔ ŋpɔyɔ maa laki, ɪɛna má lɛsɪ mpa pa hɔŋ pa tɪ na pá tɔŋ sɪ tá na-wɛ́ tɔ kaa tɔmlɛ tɔyɔ pɛ́ taa. ¹³ Yɛlaa mpɛ́ pá kɛ́ tillaa pɔpɔtɔnaa kɛ́. Pa looliyi nti pa laki tɔ tɔ taa na pá ɛsɛyɛna pa tɪ isu Kilisiti tillaa. ¹⁴ Na tɔɛ tɔ fɛɪ piti mɛɛ, ŋpɔyɔ Satanɪ mayamaya ná ɛsɛyɛna ɪ tɪ isu isɔtaa tillu kɔpaŋ nɔxɔlɔ. ¹⁵ Ye mpv pɛ́ fɛɪ piti sɪ ɪ tɔmlɛ nyɛma í ɛsɛna pa tɪ isu siyisuyɔ lataa. Ama te, pu tɛ na pɛ́ felɔ-wɛyɛ mpi pa laki tɔ.

Pɔali kɔnyɛntɔyɛ ke Isɔ tɔmlɛ tɔɔ

¹⁶ Ma tasɛxi-tɛxi yɔxɔtɔyɔ kɛ́, nɔxɔlɔ í taa nyɛni-m isu ma kɛ́ kpaŋtv. Yaa ye í tu nyɛnɛxi-m kpaŋtv ntɔ, í yaa-m kpaŋtv, ɪɛna pɛ́ɔɔ má pɛ́sɪ na má sa ma tɛxi pɛɔ tɔtɔ. ¹⁷ Nti ma yɔxɔtɛxi isɛntɔ tɔ pɛ́ taya ntɛxi. Taaɛa luyɔ wɛɛ sɪ má sa ma tɪ unɪ. Ma yɔxɔtɛxi kɛ́ isu kpaŋtv. ¹⁸ Pɛ́ taya pulv tɔɔ, timpɪ yɛlaa lɛlaa saŋ pa tɪ na yvlɔhvɔwɛɛ ke yem tɔ, isu ma sama ma tɪ tɔtɔ mɛɛ. ¹⁹ Mɛ́ mpa mɛ́ má na má isɛ tɔ, paa pa ta tu sɔlɔmi-mɛ sɪ í mv kpaŋtvnaa, í mvyi-wɛyɛ. ²⁰ I yelaa kɛ́ sɪ pá pɛ́sɪ-mɛyɛ yomaa, sɪ pá tɔkɛna-mɛ, sɪ pá puɔsiyi-mɛ, sɪ pá kpaaki má tɔ na pá felɔxi, sɪ pá makɪ má nɔɔsɪ. ²¹ Tá ɪcɛntv tɔɔ kɛ́ tá taa la mpv. Pɛ́ wɛ́ fɛɛɛ sɪ má yɔxɔtɛxi mpv.

Pa na mpv tɔ, ye nɔxɔlɔ makɪ kanjante sɪ ɪ wɛna mpi ɪ ká saŋna ɪ tɪ tɔ, ma pɛsɛxi na maa má kanjante tɔtɔ mɛɛ. Ma yɔxɔtɛxi kɛ́ isu ma svv kpaŋtvɔyɔ. ²² Ntɔŋ pa kɛ́ Hɛpɛla nyɛma yaa? Na má tɔtɔyɔ te. Ntɔŋ pa kɛ́ Iseyɛli nyɛma yaa? Na má tɔtɔyɔ te. Ntɔŋ pa kɛ́ Apɛlalam piya yaa? Na má tɔtɔyɔ. ²³ Ntɔŋ pa kɛ́ Kilisiti tɔmlɛ nyɛma yaa? Má kɛ́ Kilisiti tɔmlɛ tv na pɛ́ kɛli-wɛ́. Ma lapa tɔmlɛ na pɛ́ kɛli-wɛ́. Pa tɔka-m tɔm payalɛ na pɛ́ kɛli-wɛ́. Pa mapa-m na pɛ́ kɛli-wɛ́, sɔm nɔxɔ taa kɛ́ ma wɛ́ tam. ²⁴ Tɔm kɔkpasɪ ke Yuta nyɛma mapa-m akpateɛ pɔyɔlavɛɪ nule nule. ²⁵ Lom nyɛma ná mapa-m tɔm tooso, pa yaya-m pɛɛ ke tɔm kɔlɔm sɪ pa kvɔyɔ-m. Tɔm tooso kɛ́ lɔm lipa kvulɔŋ wei ɪ taa ma wɛɛ tɔ, ma ɛaya ilim kɔlɔmɛm na ahoɔ kɔlɔmɛɛ ke tɛŋku taa. ²⁶ Ma ɛɔvɔ katatɔlaya taa, pusi na ŋmulaa

nìḡ taa ké ma wée. Səm nǝḡ taa ké ma wé ma Yuta nyǝma maḡamaḡa heku taa, na səm nǝḡ taa ké ma wé kraí nyǝma tē. Na səm nǝḡ taa ké ma wé acalee taa, na səm nǝḡ taa ké ma wé wulaya tetu taa. Na səm nǝḡ taa ké ma wé tenku taa. Na səm nǝḡ taa ké ma wé tá taapalaa kúcesaa kíḡ. ²⁷ Pa yaa sí kanḡanḡsi tǝma na wahalanaa sǝsaa tǝ, má nana. Tǝm paḡale ké maa krǝtǝḡi isǝle. Nyǝḡosi na lukǝtu tǝ, paa pǝsǝḡi. Ma krísa kutǝḡu tǝḡu ké wulee. Ma tǝḡ wahala na watu, paa wontuyu kutakuyu ma feina. ²⁸ Na pǝ tu kaasa mpi tǝ, maa yǝḡotǝḡi pǝ tǝm. Yesu seelaa kpeka tǝna tǝm nǝḡǝse ná kuyu-m paa kuyanjkuḡu. ²⁹ Ye yulu nǝḡulu lapa ícam, má lakí ícam tǝtǝḡu. Ye pǝ tǝ nǝḡulu ké isayatu lapu, pǝ wukí-m ké tǝsǝḡḡ.

³⁰ Ye pǝ wée sí má sa ma tǝḡǝlǝ, ma ícantu ma ícantu cǝlǝḡ maa saḡna ma tí.

³¹ Tacaa Yesu Caa Iso nyǝmá sí maa looliḡi. Inǝḡi paa saḡ tam. ³² Maa wé Tamasi tǝ, wulul sǝsǝ Aletasi sí kufǝnǝ wei ké tǝna tǝ í sí taḡlaa ké kolunḡa ḡka ka cǝna ícate tǝ ka nǝḡ sí pá kra-m. ³³ Ama pa tu-m sǝtǝku sǝsǝw taa na pá tisi-m na ícate kolunḡa ḡke ka pǝtote. Mpu pǝ yelina na má fiti í nìḡ taa.

12

Mpi mpi pǝ hula Pǝli na í ná tǝ

¹ Paa tí sam fei teu tǝ, isu ma sama ma tí. Pǝ lapa-m isu toosee taka na má ná mpi mpi na mpi Tacaa kulaa na í hólí-m tǝ, maa yǝḡotí pǝ tǝm ké pǝnente. ² Ma nyǝmá isǝ seelb nǝḡulu, pusi lapa naanowa na liyiti kǝlb pǝ kraasuyu-í hatuu isǝtaa tǝ. Ma ta nyí sí pǝ kraasa-í tampana yaa pǝ lapa-í isu toosee taka ké kolupu tǝ. Ama Iso tike nyǝmna. ³ Ma nyǝmá sí kupam pǝ kraasa yulu inǝḡi hatuu alǝsanna taa. Ma tasǝḡi yǝḡotuyu sí ma ta nyí sí tampana pǝ kraasa-í yaa pǝ lapa-í toosee taka ké kolupu tǝ. Ama Iso tike nyǝmna. ⁴ Na í nu pa yǝḡotayǝ tǝnaya tǝmnaa mpa yulu kaa pǝsí na í yǝḡotí tǝ, na pǝ ta tu hav yulu pǝyaya sí ká yǝḡotí tǝ. ⁵ Yulu inǝ maa sami-í, ile ma maḡamaḡa ma kaa sa ma tí se. Ye pǝ wé sam, ma ícantu kíḡ ké maa sana ma tí. ⁶ Ye ma tí sam ké maa pǝekaya ma taa la kranḡu se. Pǝ taya pulu tǝ, tampana ké maa heelaya tǝ se. Ama ma kra ma tǝḡi na ma tí sam, maa caa sí nǝḡulu í nyǝni-m sí ma ké pulu na pǝ kǝlí isǝna mpi í naaki na í nukí sí ma lakí tǝ.

⁷ Pǝ tu-m ma tǝnuyu taa ké kutǝḡ kǝwǝwuu sí ma taa saḡ ma tí sí maya pǝ kula sǝsǝwntu na pǝ hólí. Ile kutǝḡ ḡku ku wé ké isu Satani tillu wei í tilaa tǝ sí í kayatu-m na má taa sa ma tí tǝ. ⁸ Tǝm tooso ké ma sǝlǝma Tacaa ké kutǝḡ kǝne ku tǝo sí í waasi-m-ku. ⁹ Ama í cǝ-m sí í pǝlee paasi, pulu ta kaasi sí í tasa-m lapu, sí pǝ taya pulu tǝo, ma ícantu taa ké iní í toma ná naa teu. Ye mpu ma ícantu ké maa sana ma tí na Kilisiti toma kenti ma tǝo. ¹⁰ Pǝ tǝo ké ícantu na kutǝḡ na isǝnyǝḡle na wahalanaa na laḡwakǝlle sǝsǝle, pǝ tǝna mpi ma naa isǝntǝḡo Kilisiti tǝo tǝ ma mǝḡǝlǝḡǝna-wǝḡi. Pǝ taya pulu tǝo, ma ké ícam ile ma toḡ taa toḡ nté tǝna.

Kòlentì nyǝma tǝm caaluyu ké Pǝli

¹¹ Ma yǝḡotǝḡi ké isu ma suv kranḡuyu, ile mǝ yelina na má yǝḡotǝḡi mpu. Pu mǝna isu mu seenna ma tǝo. Mpi tǝ, paa ma ta ké pulu tǝ mǝ nyente tillaa sǝsaa mpe pa ta tǝe-m pulu. ¹² Pǝ lapa tǝma wena a hólǝḡi sí ma ké tillu tǝḡu mǝ heku taa na suulu sǝsǝ mǝe. Sǝḡontu tǝma na Iso kǝkǝlb nyǝm na piti tǝma ké a lapǝnaa. ¹³ Ntí tǝ taa ké pa ta la-me sí pa lakuyu Yesu seelaa kpeka lenna tǝ ye pǝ taya tǝkuyu mpi mǝ ta tǝkí-m tǝ pǝ paasi? Ma tǝm sǝpǝna-mǝḡe tǝne iní tǝ taa.

¹⁴ Ma nyǝsǝḡi ma tí sí ma kǝḡ mǝ tǝḡe tǝm tooso nyǝm, ile maa caa sí í tǝkí-m se. Mǝ maḡamaḡa ké ma caa pǝ taya mǝ liyitee. Pǝ taya piya calǝsǝḡǝna liyitee

si si tōō si caanaa. Ama caanaa caləsəyəna liyitee si pa tōōna pa piya. ¹⁵ Ye ma ma laŋhuləmle nté si má təyo mə tōō ké pə təna mpi ma wəna tō, paa ma ti má kə na pə səna-me. Ye máá səəla-meye ĩpřýýú teu ile, mu məŋna maya səəlyu ke pəcō?

¹⁶ ĩ nyəmá teu si ma ta musəna-me. Ama ləlaa ná tēna-ti si acilayatu ke ma lapənaa na má nyi-me ye katəsi na pəpətənaa na má kra-me. ¹⁷ Mpa ma tila mə kiŋ tō pa taa nəyulu lapa na má təyo mə tōō? ¹⁸ Ma wiina Titu si í polo mə tē na ma tēŋsa í waali ké tá taaralu ile. Yaa í caa í tō si Titu təyona mə tōō ké? Pə taya ma yaasi na ma ikpate ke Titu təŋaa?

¹⁹ Ntanyı pə krayau waatu nəyulu tō ĩ huu kəle si tə pəkəyi si tə kəeli tá nyóŋ tō. Aai pə taya mpv. Isəna Kilisiti caaki tō ĩpřýýú tə yəyətəyi Isə isəntaa. Tá taaralaa křpama tə heeliyi-me ye pə təna ya ĩpřýýú si í pulu ləb. ²⁰ Ma nyar si ye ma kəma na má tala mə tē má taa mayana-me ye nti maa caa tō tə taa, na mu taa na nti mu caa təyo ma kiŋ. Ma nyar ké si pə taa kəə na yoo, na isəseemle, na pááná, na kəlyu pəkəlyu, na kütəŋ, na yəyətəya křai nyəŋka, na isəcau, na liyituyu pə wəe. ²¹ Ma nyar ké si má tala mə kiŋ ma Isə í taa pasa-m mə isəntaa na má kəə na má wiı yəlaa payale mpa pa lapa isayətnaa ke tuu ləŋ, na pá tá ye le tetelakasi, na asilima, na yaasi isayəu wei paa təkaa tō pa tōō.

13

Kantəkaya křkřaalətv na seetv

¹ Təm tooso nyəm nté ma caa kəntə ke mə tē tō. Aseeta nyəma naale yaa tooso ká huləna təmnaa təna mpa pa wəe tō pa tampana na pəcō. Pa ŋmaa ĩpřýýú Isə Təm taa ké. ² Ma křaaləyi tuu mpa paa lapa isayətu tō na ləlaa si ye ma kəma na má kəə si ma naa-me, ma kaa wiı nəyulu pətətəle. Maa kəma təm naale nyəm tō ma tēma-me ye křaaləlyu ke mpv. Pəntə ma fəi mə kiŋ ile ma tasəyi-me ye křaaləlyu. ³ Ntəŋ í caa í ná si Kilisiti təŋ ke ma yəyətəyəna yaa pə taya Kilisiti təŋ yaa? ĩ ká ná mēe. Kilisiti u hóləyi icantu natələyi mə təm taa se. Ama toma ke ĩ hóləyi mə hək. ⁴ Paa na mpv ĩ icantu tōō ké pa kama-ı səm tesika tō. Ama ĩ wəna ĩ weesuyu ke Isə toma taa. Tá na-ı tə křəntaa ké, na tə ké acamaa tətəyo. Ama yaasi wei tə lakəna mə kiŋ tō pə hóləyi ké si tá na-ı tə wəna weesuyu ke Isə toma tōō.

⁵ ĩ mayasi mə mayamaya mə ti na í fəŋ mə ti na í ná si í təkə Isəsele mpaau yaa í tá tək. Ntəŋ í nyəmá teu si Kilisiti wə mə kiŋ na? Təv, í tēmna Isə na mə taa tō, ye í pəsaa na í hólí tampana ke mpv ile, mpřvule. ⁶ Ma huu si í nyəmá teu si tá kiŋ, tə pəsəyi na tə hólí mpv mēe. ⁷ Isə ké tə sələməyi si í ye le na í taa la kawalaya nakəli. Tu caa si tə hólí tənə tə taa ké mpi tə pəsəyi tō, paa pu lu si pəsəyu ke tu pəsəyi, křpantu ke tə caa mu laki. ⁸ Pə taya pulu tōō, tə kaa pəsi na tə lu Isə tampana waali. Isə tampana anəyi tu lana. ⁹ Tá kəv acamaa na mu ké təŋtənaa tō, tá laŋa huləmaa ké. Pə tō tətəyo tə sələməyi si í la křpantu ke teu. ¹⁰ Mpi pə tōō ma wə-me na pooluŋ na ma ŋmaa-me ye takəlaya təyole si waatu wei maa kəə mə kiŋ tō ma taa lana-me na təŋ ke toma nna Tacaə ha-m tō. Pə ha-m toma anəyi si pə la na í polo ləb, pə ta ha-m-ye si pə wakəli-me.

¹¹ Pəntə ma taaralaa pə lapa wulee. ĩ lu si í tē teu. ĩ səəsəyi təmaya apalətv. ĩ wəe nəyo kulumaya, na í wəe təma na leleŋ. Isə wei ĩ səələyi na í haa alaafəya tō ĩ wəe mə kiŋ.

¹² ĩ seə təmaya teu na í ləli.

Isə yəlaa təna seə-me.

¹³ Τααα Yesu Kilisiti πειλεε να Ισο σοολυγο να κρεντογο ηku Feesuyu Ναηητο κσηνα το πό ωεε μα τήνα μα κη.

TAKĒLAYA NKA PŌLI NMAAWA KALATI NYĒMA TŌ Kutuluṭu

Pōli ḡmaa takēlaya kaneyē Kalati Iso seelaa mpa i maḡamaḡa i pona Laapaali kōpaḡ na pa mu tō. I ka nuwaḡa si yēlaa kōma na pa seḡesəḡi-weḡe Yuta nyōma kulaputu. Ie i lanḡe ta heena pa kuḡesəḡətu nti. Pə tō kē i tōma si: Laapaali Kōpaḡ wei ma heela-me tō i ta ke wei yulu lupa kulupu tō (1:11). I yəḡotaa tōtō si Iso pēleē yakəna yulu, pə taḡa kulaputu təḡuḡu tō. Pə tō kē pə weē si tə təḡ Feesuyu Naḡḡtu nyəntu pə taḡa yēlaa nyəntu.

Isəna pa faḡa Kalati takēlaya tō:

Laapaali Kōpaḡ we kulom kē, titite 1-2

Iso pēleē yakəna yulu nyuḡu, titite 3

Iso seelb wei i fita yomle tō na i kulapəle, titite 4-5

Kotəkətu, titite 6

Seetv

¹ Maḡa tillu Pōli, ile pə taḡa isu yēlaa tōna-m tiluyu. Pəyele pə taḡa isu yulu nōḡolu i teləsəna-m tiluyu mpa. Ama Yesu Kilisiti na Caa Iso wei i ka feesa-i waatu wei i səpa tō mpe pa maḡamaḡa pa tōna-m-wi. ² Mā na ma taapalaa mpa pa tēna pa we cəne tō tə tamsəna na tē ḡmaa takēlaya kaneyē Kalati Yesu seelaa kpeka me si tə seeki-me. ³ Tacaa Iso na tá Səso Yesu Kilisiti pá hólí-meḡe pēleē na pá ha-meḡe alaafəya. ⁴ Kilisiti unu i hana i ti si í ya-tuyu tá isəḡatu taa na í læsi-tuyu kuḡeḡḡ kutakeesəḡ unē i taa, na mpu unu pə kē Tacaa luḡu nyəntu kē. ⁵ Tó tó Iso kē teeli ke tam tō. Ami.

Laapaali kulom inəḡəle kulom təkōḡ

⁶ Ma ta huḡ si í ká ha siyile ke ḡpōḡó ləḡ ke wei i yaa-meḡe Kilisiti pēleē tō tō na í təḡ Laapaali Kōpaḡ lelḡ, ma tutaa kē. ⁷ Ma yəḡotuyu mpu tō pə taḡa isu Laapaalənaa Kōpaḡa we naale se. Ama ma naḡaḡa si yēlaa weē na pá laki-meḡe yeleyeḡe na pá caa pa keē Kilisiti Laapaali Kōpaḡ unu. ⁸ Ye nōḡolu kōma na í heeli-meḡe Laapaali kufalu nōḡolu na pə tá kē wei tə tēma-meḡe heeluyu tō, Iso ká nana puḡtu paa i kē awe. Paa tá taa yulu maḡamaḡa, paa isətəa tillu nōḡolu maḡamaḡa. ⁹ Tu tēma-meḡe heeluyu na ma tasəḡi-meḡe heeluyu ke mpu, si ye nōḡolu kōma na í heeli-meḡe Laapaali kufalu nōḡolu na pə tá kē wei í tēma muḡu tō, Iso ká náná puḡtu.

¹⁰ Ie pə luwa si yēlaa isante nté ma caa yaa we? Aai, ama Iso isante ke ma pēkəḡi. Ma caa si yēlaa lanḡa í heena-m? Ye maa caaḡaḡa si yēlaa lanḡa í heena-m ma taa la Kilisiti təmle tv.

Isəna pə lapə na Pōli pəsi tillu tə

¹¹ Ma taapalaa ma heeliyi-me təfoo si Laapaali Kōpaḡ wei ma heela-me tō i ta ke wei yulu lupa kulupu tō. ¹² Ma ta nu-təḡi yulu nōḡolu i kiḡ. Pə taḡa yulu nōḡolu seḡesəna-m, ama Yesu Kilisiti maḡamaḡa kulina tə tō na má nyi-ti.

¹³ I nu isəna ma yaasi ka we waatu wei maa seesa isəle na Yuta nyōma Iso seev tō. Na í nyōmá isəna maa naasaya Iso seelaa kpeka təkəḡkanḡ na má seesa isəle si ma wakələḡi-we təkpataa tō. ¹⁴ Mpa paa kē ma piitim nyōma na pá kē ma saalanaa tō pa taa nōḡolu ta haḡna-m puḡluḡu tá Yuta Iso seev taa. Isəna maa təḡaḡa tá caanaa kōtasí tō pə fei keesuyu.

15 Ama Iso suulu tōo i lōsa-m na ma mpa ke waatu wei pa ta tu lulōta-m tō, na i yaa-m si má la i tǎmle. 16 Pē kōma na pō maya Iso na i kuli i Pēyalv tōo si má nyām-i tǎceicei, na má seye si mpa pa ta ke Yuta nyōma tōyo i tǎm Laapaali Kupaŋ tō ma ta polo nǎyǎlv cǎlyo saawala lapu. 17 Pēyele ma ta polo Yosalem si ma naa mpa pa lapa tillaa na ma tōo tō. Ama ma tēe Alapu ke kpaakpa, pēle pē waali ilena má mēli Tamasi. 18 Pēle pē waali pē lapa pusi tooso tōyo ma pola Yosalem si ma nyōŋ Piyee. Ilena má na ilē tō caya wēe naanowa na kakpasi. 19 Ma na tillaa taa nǎyǎlv tē ta na ye pē taya Taca neu Saaki.

20 Tampana tǎm ke ma keesayi-meye takōlaya taa cǎne, na Iso maa looliyi.

21 Pēle pē waali ma cōo Silii na Silisii pa tēvnaa taa. 22 Pē na pē mpv tō Yuta tēv taa Yesu seelaa kpeka ta keesita-m. 23 Ama pa yǎyōta ma tǎm kē na mpe pá nu kōnu, si wei inu i ka naasaya-tv tō kayana i tōŋna Iso seev mpi i ka seesa isēle si i wakēli tǎkpataa tō pē waasv lapu. 24 Na pá san Iso kē ma tōo.

2

Pǎli na tillaa lēlaa

1 Pē lapa pusi naanowa na liyiti ilena má mēli Yosalem, na Panapaasi si-m, na má kpenna Titv tōtō. 2 Pē taya pulv tōo kē ma pola Yosalem, Iso hulōna-m si pē wēe si tǎlasí má polo kē. Ma na tēna nyūyū nyōma tē kota tǎ tike, ilena má kpaŋa Laapaali Kupaŋ wei ma lakí mpa pa ta ke Yuta nyōma tō i tǎm na má keesi-we tǎceicei. Ma luyv taa fēi si mpi ma tēma lapu na mpi ma tōŋna lapu tō pē pēsi yem. 3 Na Titv wei i tōŋa-m mpv na i kē Kǎleeki tv tō pa ta caali-i si i pēli. 4 Ama acesaacesaa nyōma mpa pa sita tǎ hēkv tō pēle pa lǎpōna si i pēli. Acesaacesaa nyōma mpe, pa lōlāa kē tǎkev na pá svv tǎ hēkv, si pa fēŋiyi na pá ná tǎ na Yesu Kílisisi tē kpentaa na tē wē kasayampiitu nti tē taa tō. Pa caakaya kē si pá pēsi-tūyv yomaa. 5 Ama tǎ tǎ ha-wēye pē mpaav ke paa pǎcō mayamaya. Tǎ sōlāa kē si mǎ tōo ile tē tǎki Laapaali Kupaŋ tampana tǎkpaŋkpaŋkpa.

6 Mpa ma tōŋ si nyūyū nyōma ke mpv tō, tōv, ma ta nyi si tampana mpeyele nyūyū nyōma yaa wa tō. Ile paa pa tu kē mpa te, pē kǎlv. Iso ile u nyōnēyi tōo tō se. Mpe inu pa taa nǎyǎlv ta tasa-m tǎm kǎfatv natǎlyi sǎsvyv si má la. 7 Ama pa nawaŋa tǎkelekele si Iso tv-m tǎmle si má heeli Laapaali Kupaŋ ke mpa pa ta ke Yuta nyōma tōyo teitei isv i tv Piyee ile si i heeli Laapaali Kupaŋ ke Yuta nyōma tō. 8 Isv Iso kpaŋ Piyee ke tillu si i paasēna Yuta nyōma tō mpv tǎtōyo i kpa maya tillu si má paasēna mpa pa ta ke Yuta nyōma tō. 9 Saaki na Piyee na Yoħaanv, mpa mpe pa nyōnēyi mpv si pa nyūyū nyōma tō, pēle pa nawa si Iso paasaa kē na i tō tǎmle ntēye ma niŋ taa na tē mpa. Ilena pá kpa má na Panapaasi tǎ niŋ taa na pá ciyiti. Tē lapa nǎyǎlv kǎlvmayā ke mpv, ilena tǎ tēna tē yǎyōti na tē tisi tēma si tǎá mǎlōna mpa pa ta ke Yuta nyōma tō pa kiŋ na mpe pá polo Yuta nyōma kiŋ. 10 Ama nti pa wiina-tv tǎyǎle si, tē tǎosi pa kǎnyōntōnaa mpe pa tōo, na ma lapa teu ke nti pa yǎyōta mpv si tē la tō.

Pǎli kalānav ke Piyee ke Antiyōka

11 Waatu wei Piyee kōma Antiyōka tō ma yōona-i yēlāa taa kē i toola mpaav tō pē tōo. 12 Nti tē taa i toolaa tǎyǎle si, Saaki ka tila napēli, na waatu wei pēle pa ta tata tō, Piyee na tǎ taapalaa mpa pa ta ke Yuta nyōma tō pa tǎkayana. Ama pēle pa kōma na pá tala, ilena i se mpa pa ta ke Yuta nyōma tō pa cǎlyo tǎyōv. Pē taya pulv, i nyanayana mpa pa sōlāa pēlvyv tǎm tō. 13 Tǎ taapalaa Yuta nyōma mpa pē kaasaa tō pēle pa tōŋa Piyee ikpate tōtō, halōna pō kpēŋna Panapaasi na pá telēsi ilēye pa icantv nti. 14 Saa wei ma nawa si pa tǎnte ta maya na pa ta tēŋ Laapaali

Kuparj tampana ke teitei tō, ma tōma Piyee ke yōlaa tōna isentaa si: N kē Yuta tu pāyēle n lapa cāneye isu wei i ta ke Yuta tu tō, n ta la isu Yuta tu ka la tō. Ie isōnaya n nyōmā si nōnō n kā la na n caali mpa pa ta ke Yuta nyōma tō si pā la isu Yuta nyōma?

Tāá tem na Iso yakāna paa wei i nyuyv

¹⁵ Tā maγamaγa tē kē Yuta nyōma kē tōsiyisiyi, tē ta ke asayaa isu piitim lēmpu nyōma. ¹⁶ Paa na mpv tē nyōmā si pē taγa isu yulv tēnyuv kusēsutu tōγo Iso nyēnēyi-i yulvparj. Ama i tēnyuv i taa na Yesu Kilisiti tōγo. Tā maγamaγa isēntō, tā temna Yesu Kilisiti inēyi tā taa kēna Iso nyēnēyi-tuyv yulvparma. Tē tema tā taa na Yesu Kilisiti tōγo yoo, pē taγa kusēsutu tēnyuv tō. Pē taγa pulv, Iso kaa nyēni nōyōlvv yulvparj ke i kusēsutu tēnyuv tō. ¹⁷ Ye tē lōki si Kilisiti tō pa nyēnēyi-tuyv yulvparma tōγo pē naa si tē kē asayaa isu mpa pa ta ke Yuta nyōma tō, iē pē wēe si Kilisiti kele isayatu caa yaa isēna? Aai, pē taγa mōyōγō paa pēcō. ¹⁸ Ye ma kulaa na mā taγanēyi ηmau ke mpi ma tema yōkuyv tō, pēle pē hōlōyī kē si ma ta ke kusēsutu tēnēlv nōyōlv. ¹⁹ Ye kusēsutu tōm taa, ma sēpaya tēnēnēnē, na kusēsutu nti tē maγamaγa tē kōna-m mpv. Na pē lapa-m mōyōγō si mā wēe Iso tike tō. Pa kv mā na Kilisiti ke sēm tesika tō. ²⁰ Na ma wēv isēntōγo kayāna tō pē taγa ma maγamaγa ma wēna. Ama Kilisiti wēna ma taa. Weesuyv ηku ma wēna sanja taa isēntō tō ma tēj ma taa na Iso Pōyalv tōγo ma wēna-kv. Iso Pōyalv inu i sōlōna-m na i si ma sēm. ²¹ Maa kpalōyi Iso kuvōv se. Ye kusēsutu ka yekayāna na yulv pēsēyi kuparj ke Iso isentaa, iē pē wē isu Kilisiti sēpa yem kele.

3

Kusēsutu na tāá tem na Iso pē tōm

¹ Aaa, Kalati kōmēlēmēj mē, iē nōyōlv nyala-mēγe kōnyalv yaa isēna? Anu mēγe pa tema kēsuyv ke Kilisiti tesika tō sēm tōm tōkelekele ke teu. ² Iē tōm kōlvmtv tēkōj kē ma pōsēyi-mē, si i tēnyuv Iso kusēsutu tōγo i hika Iso Feesuyv yaa i nuw Laapaali Kuparj na i mv-i tōγo i hikaa? I cō-m na mā nu. ³ Mē kōmēlētō tō mōyōγō? Iso Feesuyv tōj ke i hikina mē tēyi kancaalaya, iēna nōnō i caa i tēsēna mē maγamaγa mē tōj na? ⁴ Pē lapa pē lapa mē hēkv na i hii layatvnaa mpa tō pēle pa pēsa yem kele yaa? Aai, pē kaa pēsi yem kē mpv mē. ⁵ Isu Iso cēlvvuv-mēγe i Feesuyv na i laki piti tēma ke mē hēkv ke mpv tō, mē kusēsutu tēnyuv tō, yaa mē Laapaali Kuparj nuw na i muγv tō kē pē laki mpv?

⁶ Mpv inu pē yelina na pā ηmaa Apōlaham tōm ke Iso Tōm taa si: I tema Iso na i taa, na i taa tem mpēyi Iso nā nawa na iē i yaa-i yulvparj na i mv-i. ⁷ Pē tō kē i ká nyi teu si, mpa pa tema pa taa na Iso tōyōle Apōlaham piya tōsiyisiyi. ⁸ Pē maγamaγa pē tu wē Iso Tōm taa kē mpv si: Mpa pa ta ke Yuta nyōma tō paa kō na pā tē pa taa na Iso, iēna pā pēsi yulvparma. Na pē tō inēyi hatuu lōj Iso heela Apōlaham ke tōm kōpantv tēne na tē wē ηmaatv taa si: Nyā tō kē Iso ká la ate yōlaa tēnaya kōpantv. ⁹ Apōlaham tema Iso na i taa na Iso lapī-i kōpantv. Na mpv tōtōγo pa tēna mpa pa tēj pa taa na Iso tō, iē i laki-wēγe kōpantv ke mpv tōtōγo.

¹⁰ Mpa pa wēe na pā tēlōyi si pa kusēsutu tēnyuv tō kē pa hikiyi kōpantv tō pā na mpusi kele. Tē maγamaγa ke pa yōγota Iso Tōm taa si: Mpusi tu nte wei u tēnēyi pē tēna mpi pa ηmaawa kusēsutu takōlaya taa tōγo tam tō. ¹¹ Pē tu naaki mpv tōkelekele si nōyōlv kaa pēsi yulvparj ke Iso isentaa kē kusēsutu tēnyuv tō. Ama pa ηmaa Iso Tōm taa tēkpataa si: Wei i kē yulvparj ke Iso isentaa si i tema i taa tō pē tō tō, pūntv tike tōlōyāna-ti. ¹² Pē taγa pulv tō, kusēsutu tēnyuv na tāá

temnav ke Iso tá kaa pulb. Ama pə wee ké isu pa yəçətuɣu Iso Təm taa tə si: Wei i təkə kusəsutu təmnaa təna tə, pʊntʊ ká tʊl-i-təyi tə tə.

¹³ Isəna Kilisiti lapa na í səyəlɪ tá mpusi ke i maɣamaɣa i nyɔɣu taa tə pə təw ké i pəsaa na í ləsi kusəsutu mpusi inəyi tá tə. Tə maɣamaɣa ke pa yəçəta Iso Təm taa si: Ye pa laalaa na pá pusi wei na tɔyɔ, mpusi tʊ ké. ¹⁴ Pə lapa mʊpʊyɔ si kʊpantu nti Iso ka təma si i laki Apələham tə, í la-təyi mpa pa ta ke Yuta nyəma təyɔ Yesu Kilisiti tə. Na tá taa temnav ke Iso yelina na té hiki Feesuyu Nanjtu wei Iso ka təma si i ká ha-tʊ tə.

Kusəsutu na Iso kʊpantʊnaa pə təm

¹⁵ Ma taapalaa ma keesəxi-meɣe yəlaa tá ta kʊlaputu na í cəkəna. Ye yulb çayaa na í tayani pə təna təmamam ké isəna i caa pá lana i wenav ke i səm waali, na í tʊ takələɣa taa na í si, nəçəlv u pəsəyi na í kʊ-ti yaa í sɔsɔ i nyəntʊ ke tə tə. ¹⁶ Anja, mʊpʊyɔ pə wee na nti Iso ka təma si i ká la Apələham na i pəyayə tə. Pa ta ŋmaa Iso Təm taa si i piya, si pə taa kəw na pə lá isu yəlaa pəyale. Ama pa təmaɣa si: Nyá pəyayə, si pə hólɪ si yulb kʊlvɪm ke pa paasənaa, na yulb inəçələ Kilisiti. ¹⁷ Nti ma caa ma hólɪ təçələ si: Iso ka tayana nti i caa í na i yəlaa pá la tə, haləna í tə si i ká təkɪ i nəçə suw. Pə kəma na pusi la nasəle na hiu na naanwə (430) ké, uləna kusəsutu təm lu. Kusəsutu təm luw mpʊ tə, pə fei si tələ té kʊ nti Iso tema tayanuɣu tə, na mpi mpi i təma si i ká la yəlaa tə tələ tə saali yem. ¹⁸ Pə taya pulb, ye isu kusəsutu təkələa ke Iso təŋəyi na í haa i kʊcəwɪ wei i ka suwa i yəlaa təw tə, ulə pə taya nəçə suw nté. Ama cənə ulə Iso ka təma si i ká la Apələham ke kʊpantu təyɔ i lapa-i-təyi faalaa.

¹⁹ Pepe nyɔɣu təw ké pa si kiin ulə? Pa sɔsɔ uləçə suw ké si pə hólɪ yəlaa ke pa kʊlaputu nti Iso u caa tə. Pə wee si kusəsutu nti té çaya mpʊ, haləna Apələham pəyayə ŋka ka təw Iso ka təma si i ká la kʊpantu nti tə ká kəw. Na isɔtaa tilaa ke Iso tilina kusəsutu nti, na yulb ke pəle pa çelaa si i teləsɪ i lelaa. ²⁰ Ama ye timpɪ pə ké si yulb kʊlvɪm təm ke pə paasənaa, ulə teləsəlv nəçəlv i kaa wee pə taa tətə. Na mpʊ inəyi pə tʊ wee, Iso wə kʊlvɪm ké.

Kusəsutu nyɔɣu

²¹ Ilə pə luwa si kusəsutu na mpi mpi Iso təma si i ká la tə pu kʊpəntəyi kələ? Aa, pə taya mpʊ se, paa pəçə. Ye paa tʊ kusəsutu natəlɪ nti tə pəsəyi na té lá na yəlaa hiki weesuyɔ, anhaa, ulə kusəsutu təŋuɣu ka yekayana nté na yulb pəsəyi kʊpəŋ ke Iso isentaa. ²² Ama pa ŋmaawa Iso Təm taa si isayatu ŋmakəla yəlaa təna təpai. Na pə wə mpʊ, si mpa pa tema pa taa na Yesu Kilisiti tə, pá hiki kʊcəwɪ wei Iso ka təma si i ká ha təyɔ pa taa temnav tə.

²³ Táa temnav ke Iso taa kənta ulə, kusəsutu ka təkəna-tʊ isu saləkətuɣu, na pə tanja si pə kəw pə kuli-tuyɔ Iso táa temnav təm nti tə tə. ²⁴ Mʊpʊyɔ pə lapa na kusəsutu wee isu tá təw nyənlv haləna Kilisiti kəw, si tə té tá taa na Iso na pə lá na té pəsɪ kʊpama ke Iso isentaa. ²⁵ Pə nentə Iso táa temnav təm nti tələ tə kəma ulə kusəsutu ná fei isu tá təw nyənlv tətə.

²⁶ Təw, mə mə tema mə taa na Iso təyɔ í pəsə i piya ke mə na Yesu Kilisiti mə kʊpəntʊ tə. ²⁷ Pə taya pulb, mə təna təpai pa sə-meɣe Iso lvm si mə na Kilisiti í kʊpəntɪ na í kʊpaya Kilisiti kin ke yaasi kʊfalv na í təkɪ. ²⁸ Waatu inɪ, pə fei si Yuta tʊ ntə, inə ílɪ i ta ke Yuta tʊ. Yaa yom ntə, kasayampu ntə. Yaa apalv ntə, alv ntə. Ama mə na Yesu Kilisiti í kʊpənta mə tənaya kʊlvɪm ké, fayav fei. ²⁹ Ye Kilisiti tənna-mə ulə í ké Apələham piya ké, na í ká hiki kʊpantʊnaa mpa Iso təma si i ká ha-mə na pə pəsɪ mə nyəm təkʊpataa tə.

4

¹ Nti ma wena na má caa ma tasəna-meɣe kilisinav tɔɣole si, pəɣaya ŋka ka wɛɛ na káá tɛ na ká tɔɣo ka caa wɛnaw tɛna tɔ, ka pəcaatv ka wɛɛ kɛ isu yom wɛw tɔ. Pəɣele ŋke kaa tɛna na ká tɔ pə tɛna. ² Ka pəcaatv tɛna taa ka wɛ paasənlaa niŋ taa, na pele pa lakəna-keɣe pə tɛna haləna ká koo ká tala pusi isəna ka caa ka suwa tɔ. ³ Tá tɔtɔ waatv wei tu wɛ isu piya tɔ, tu wɛ antulinya ne i pə tɛna pə kancadaya nyəm taa kɛ na pə kpa-tvɣv yomaa. ⁴ Ama pə kɔma pə tala saa wei Iso ka suwa tɔ, ilena í tili i pəɣaya, na alv lələna-ke, na ká təŋ Yuta nyəma kɔlapɔtv. ⁵ Ka kɔma mpv si ka cekɪ mpa kəsəsutv ka təkaa tɔ na tə hiki mpaav na tɔ pəsi Iso piya.

⁶ Iso tv i Pəɣaya Feesuyv kɛ tá taa si pə hólí teu si təkɛ i piya mayamaya, na Feesuyv ŋkv kv yelina na tɔ yaa Iso si ma Caa Paapa. ⁷ Ye mpv ilɛ n ta kɛ yom tɔtɔ, ama n pəsa pəyalv kɛ. Na isu n kev i pəyalv kɛ mpv tɔ, Iso ká ha-ŋ kɔpantvnaa mpa i su i piya tɔtɔ.

Kalati nyəma tɔm caaləyi Pəəli

⁸ Tuu ləŋ i taa nyi Iso, na í təŋaya mpi pə ta kɛ Iso mayamaya tɔ na í pəsi pələ pə yomaa. ⁹ Ama pənente isu í nyəmə Iso, yaa isu Iso ilɛ i nyəma-me tɔ, pepe tɔ kɛ í caa í məlɪ pə tɛna pə kancadaya nyəm mpi pə taa fɛi waav na pə wɛ yem kɛ mpv tɔ pə taa? Na pə kɔma suwe tɔtɔ na í caa í tasa pə yomaa lapv? ¹⁰ Mə ise sɛɛna mə kuyɛɛŋ kɔpampŋ fayasvɣv na mə isətvnaa kɔpama na mə waatvnaa kɔpama na mə pusi kɔpansɪ fayasvɣv kɛ teitei. ¹¹ Mə tɔm cɛpa ma lanɛ kɛ teu kɛ. Isu na iwulɛ ntɛ tə təŋaya mə tɔtɔ kɔla hvntv ntɛ yaa?

¹² Ma taapalaa, ma wiikina-me si í təŋ ma ikpate isu ma mayamaya ma təŋa mə ikpate tɔ. I ta la-m isayavtv natələyi tiili se. ¹³ Na í nyəmə teu si ma kvtəŋ tɔtɔ kɛ ma heela-meɣe Laapaali Kɔpŋ kɛ tɔm kancadaya nyəm. ¹⁴ Na í ná cəsɛɛ kɛ səsəm kɛ ma wəsasi nsi si taa, paa na mpv í tá cvti si ma tɔm nti tə nu-me. Pəɣele í ta la-m, ama í təkə-m teu kɛ isu isətaa tillu nəɣəlv, yaa isu Yesu Kilisiti mayamaya. ¹⁵ Waatv inɪ mə lanɛhvləmlɛ tɔ paa pəsəɣi. Ilɛ kayana í na-we tɔtɔ? Hali ma pəsəyi má ləsi mə nyulvɣv si waatv inɪ i taa, pvi lakaya mpv, paa mə ise mayamaya í ka ləsa na í tv-m. ¹⁶ Isu ma heeluyv-meɣe tampana tɔɣole ma pəsa mə kolontv yaa?

¹⁷ Yəlaa pane pa laki kɛ na n nawa n tɔ si pa sɔla-meɣe teu. Aai, pə taya mpv se, paa pəcɔ. Pa caaki kɛ si má na-me tɔ wakəlɪ, na í mələna mpe pa tɔ na í nyənəyi pa tike. ¹⁸ Pə wɛ teu si yəlv í sɔləyi i ləlv kɛ mpv yaa. Ama kɔpantv lapv taa kɛ í ká sɔləyi nɪpóɣv tam, pə taa wɛɛ waatv wei ma wɛ mə kin tɔ tike. ¹⁹ Ma piya kɔpama, ma tayana wəsasi taa kɛ svsv kɛ mə tɔtɔ. Na wəsasi nsi si nəɣəsəna isu ləlvɣv wəsasi takvɣv alv tɔ, si pə la na í kpaɣa Kilisiti yaasi na mə na-í í nəɣəsəna təmaya teu. ²⁰ Pepe pukina-m mə hekv kɛ nəənvɔ isəntɔ na má heeli-meɣe kɔfatvnaa. Pə taya pulv tɔtɔ, mə tɔm caala-m səsəm kɛ cəneɣe.

Akaa na Saala pa tɔm

²¹ Mə mpa í caa kəsəsutv í təkɪ-me tɔ, ma pəsəyi-me si í nuwa nti pa ŋmaawa kəsəsutv nti tə takələsi taa tɔ, yaa í tá nu? ²² Pa ŋmaawa si Apələham ka wena piya naalɛɣe, kasayampv ná ləla-i lɛŋka na yom náá ləli-i lɛŋka. ²³ Iso ka tɔmna si kasayampv ká ləli. Mpóɣv kasayampv kɔma na í ləli na pə mv Iso nəɣo taa tɔm təkɛi. Ama yom ná ləli i nyəŋka kɛ yem kɛ pulv fɛi. ²⁴ Tɔm tɛne tə hóləyi-tvɣv yaasi nəɣəlvɣv. Alaa mpe pa wɛ kɛ isu Iso nəəsɪ nsi í na i yəlaa pa krentaa na pá pɛɛli tɔm naale tɔ. Kancadaya nəɣo ntɛ Akaa, na ŋke ka kɛna Sinayi pɣv nyəŋka, na ká ləlvɛi yomaa. ²⁵ Akaa inɪ i kɛna isu Alapv Sinayi pɣv, na i nəɣəsəna Yosalem icatɛ nte tə wɛ saŋa isəntɔ tɔ, na tə na tə yəlaa tɛna mpa pa kɛ yomaa tɔ.

26 Yosalem wei ílé i we ísɔtaa na í kɛ tá tɛna tá too tɔ ílé i kɛ kasayampu kɛ. 27 Tɛ mayamaya kɛ pa ηmaaawa Isɔ Tɔm taa si: Alɔ kaalɔlaya nyá nyá lanje í hɔlɔmɪ. Nyá wei n ta tu mɔli paa tɔm kɔlɔm tɔ, wiliti teu. Alɔ wei pa lɔ yem tɔ i ká kɛli piya kɛ alɔ wei i wɛna paalu tɔ.

28 Ma taapalaa, ye me ile Isɔ ka tɔma si paa lɔli-me tɔɔ pa lɔla-me. Na pɛ lapa teitei isɔ i ka tɔma si paa lɔli Isaaaka na tampana pá lɔli-i tɔ. 29 Pɛyaya ηka paa lɔla yem kɛ mpɔ tɔ ka tɔkaya ηka pa lɔlɛna Isɔ Feesuyu tɔɔ tɔɔ kɔnyɔɔ. Na mpɔ inɛxi pɛ we saɔa wɔle tɛne tɔtɔ. 30 Na ntiyi pa ηmaaawa Isɔ Tɔm taa yee? Pa ηmaaawa si: Tɔɔni alɔ yom inɔ na i pɛyaya na pá tɛe. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, yom pɛyaya na kasayampu pɛyaya pa kaa kpɛnti na pá tala pa caa wontu. 31 Pɛ tɔɔ ile ma taapalaa, tɛ ta kɛ yom piya se, ama tɛ kɛ kasayampu piya kɛ.

5

I taa yele na í pásɔ yomaa tɔtɔ

1 Kilisiti cɛpa-tɔɔyɔ tá yomle taa kɛ si tɔ pásɔ kasayampiya tɔkpɛm. Pɛ tɔɔ ile í sɔɔ tɛca, na í taa yele na cɛpɔ pɛne pɛ tɔm liyiti-me na í tayanɔ yomaa kɛ pɛsɔyɔ tɔtɔ.

2 I tɔ ηkpaɔɔɔ ke teu, Pɔɔli má ma tɔlɔxi-meɔe tɔfoo si, ye í tema mɔ taa na í pɛli, pɛ we isɔ Kilisiti kɔntɛ lapa mɔ kin ntɛ yem. 3 Ma tasɔxi yɔlaa tɛnaya kpaalɔyɔ si, wei í pɛlaa, tɔlasɔ isɔ i tɔka kɔsɛsɔtɔ tɛna tɛpaɔ, i kaa sɛki pulɔ. 4 Mɛ mpa í caa si Isɔ í nyɛni-meɔe kɔpama kɛ mɔ kɔsɛsɔtɔ tɛɔyɔ tɔɔ tɔ, mɔ na Kilisiti í yaa kɛ na í pɛɔ mɔ tɔxi Isɔ pɛɛɛe. 5 Ye ta ile tɛ nyɛmá si Isɔ ká pásɔ-tɔɔyɔ yɔlɔpama na tɛ tɔɔa mɔpɔyɔ na Isɔ Feesuyu tɔɔ wei i laki tá kin kɛ tá tɛm Isɔ na tá tɔá tɔ pɛ tɔɔ tɔ. 6 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, ye tá na Yesu Kilisiti tɛ laalaa na tɔ kpɛnti, paa tɛ pɛlaa paa tɛ ta pɛli pɛ li kɔlɔm kɛ. Ama mpi pa caa tɔɔle si tɔ tɛ Isɔ na tá tɔá na tɔá tɛm mpi pɛ taa kɛ sɔɔlɔyɔ ná wɛɛ na kɔle kɔ tɔɔa.

7 I ka lakaya teu ile nɔɔnɔɔ awe lapa na í mɔli hɛɛv ke tampana tɔɔyɔ taa? 8 Nti pa heela-me na í tɛ mɔ taa na í tisi tɔ tɛ ta luna Isɔ wei i yaa-me tɔ i kin. 9 Pa tuka ituule si: Kɔkɔsɔm kɛ pɛciimaya kpaasɔyɔna somtu tɔfɔvɔ. 10 Paa na mpɔ Tacaɔ yɛlaa na má wɛɛna naani kɛ mɔ tɔɔ tɔkpataa si í kaa kpaɔa huwɛɛ nna a fayana ma nyɛna tɔ. Ama wei i laki-meɔe yeleyɛle tɔ paa i kɛ wei te Isɔ ká nana pɔntɔ.

11 Ma taapalaa ye pɛlɔyɔ tɔm waasɔ kɛ ma tɔɔna lapɔ tɔtɔ, paa tɔkaya-m kɔnyɔɔ suwe tɔtɔ? Ye pu we mɔpɔyɔ tampana, Kilisiti wei pa kama tesika tɔɔ na maa kpaalɔxi i tɔm tɔ i tɔm nti tɛ taa wɔ nɔɔɔlɔ. 12 Ama ma kooliyi kɛ si mpa pa laki-meɔe yeleyɛle kɛ mpɔ tɔ pɛle pá laki mpɔ na pá puki te, halɛna pá pásɔ kataasi kɛ pa mayamaya.

13 Ma taapalaa ye me ile pa lɛsa-meɔe si í pásɔ kasayampiya. Ama kɔlɔmtɔ kɛ si í taa huɔ si ye í pásɔ kasayampiya kɛ mpɔ i hika mɔ tɔɔle si í tɔɔxi mɔ yɔlɔwɛɛtu kɔnyulɔɔ. Aai pɛ fɛi mpɔ se. Ama nti tɔɔle si í sɔɔlɔxi tɛma, na í tɛɔ tɛma, na mpɔ inɔ pɛ lapɔ sɔuna-meɔe teu. 14 Kɔsɛsɔtɔ tɛna nyɔyɔ ntɛ si: Sɔɔli nyá tɔɔntɔle isɔ n ká sɔɔli nyá ti tɔ. 15 Ama ye í laki isɔ taale wontu na í cɔlɔxi tɛmaya sɛkpaɔ na kɛla na í wakɔlɔxi tɛmaya mpɔ, í la laakali, tɔfɔ í ká kɔɔ na í kɔ tɛma tɔkpataa kɛ ate cɛne.

I tɔɔ Isɔ Feesuyu nyɛm

16 Nti ma wɛna si ma heeliyi-me tɔɔle si í tɔɔxi nti Feesuyu Naɔɔɔtɔ hɔlɔxi-me tɔɔ tam, í taa nana mɔ yɔlɔwɛɛtu kɔnyulɔɔ. 17 Pɛ taya pulɔ, yɔlɔwɛɛtu kɔnyulɔɔ na Feesuyu kɔnyulɔɔm pɛ ta kaa pulɔ, halɛna pu tu caa pɛ nu tɛma sɔɔ. Pɛ tɔɔ kɛ

u pəsəyi na í lá isu mə maɣamaɣa ı caa tɔ. ¹⁸ Ye nti Feesuyu Nanηto hólóyí-me tɔɔ í tənəyi ıle í ta ké kəsəsuto yomaa tɔtɔ.

¹⁹ Paa wei ı nyəmá teu ke ısəna yəlaa mpa pa tənəyi pa yulwεεto tɔ pa kulaputo wεε tɔ. Asilima na tetelakası ısaɣası na yaasi ısaɣav. ²⁰ Pa paasəɣəna tuη laav na topotopo təmanaa. Pa luki təmaɣa kolonə na pá yookina təmaɣa tam na ıseseeme heηa pa heku, pa kəla páná na ıkəlle pεekuyv, n ká ná pa faɣaa na pá tala kpeka kpeka na pá suv təmaɣa yoonav. ²¹ Ye ı nawa ı tɔɣəntəle pulv ı taa han, pa ké sölonyəlaa, pa fei pa ti krau ke leleη nuı ı taa, na pá laki ısaɣatv lentənaa ke mpv tɔtɔ. Ma tasəyi-meɣe heeluyv isu ma təm-meɣe heeluyv tɔ, pa təna mpa pa laki mpv tɔ pa kaa feı nəəhəle ke ıso Kawulaya taa.

²² Ama ıso Feesuyu ná laki na yəlaa sələyi təma na pá hikiyi lanηvuləmle, na pulv ı pəkələyi-wε, na pá wena təma na suulu, na pa wena pεelee na pa laki təmaɣa kɔpantv na pá tənəyi tampana. ²³ Na pa wε tərəmm na pá təkəyi pa təyi teu. Kiıu feı ηku kv kvıy təne ıni tə taa natəli tɔ. ²⁴ Mpa pa pəsa Yesu Kilisiti nyəma tɔ pɔntvnaa kpeηna pa yulwεεto na tə konyuləη na tə kətənaa ké na pá kú tənəηnaη. ²⁵ Feesuyu lapəna na tə hiki weesuyu pə tɔo ké tu yele na tə tən mpi kv hólóyí-tv tɔ. ²⁶ Tə taa hən tá ti na tə kraasəyi, tə taa kəsəyi tá təma páná na tə laki təmaɣa ıseseeme.

6

ı teη təma

¹ Ma taapalaa, ye nəɣəlv í pənta natəli, me mpa í tənəyi ıso Feesuyu ke teu tɔ í məηna pɔntv ke mpaav kɔpəηkv taa na í lapı-ı tərəmm. Ma tasəyi-meɣe seɣesuyv sı paa mə taa wei í feη ı ti na ıle í taa kəə na í tasa maɣasuyv taa ké hotuyv tɔtɔ.

² ı səηna təmaɣa mə kɔpəkələmnaa taa. Ye í lapa mpv ı yoosa Kilisiti kəsəsuto təna nté. ³ Ye yulv hən ı ti, pəyele ı ta tala pulv, pɔntv puɣusiyi ı təyi. ⁴ Ye wei ı caa ı yəələna ı yaasi teu nyəη pɔntv í taa tvv ləlaa na ı sa ı təyi yem. Ama í wiılı ı maɣamaɣa ı yaasi taa na ye pə nəɣəsəna yəəlvuyv ıle ı yəəli. ⁵ Pə taɣa pulv tɔo, paa wei ı kulaputv mələyi ı nyuyv taa ké.

⁶ Ye nəɣəlv seɣesəyi wei ké ıso Təm pɔntv í cosiyi ı wənəv təna taa na í haaki ı seɣesəlv ıni.

⁷ Hei ı taa puɣusi mə ti yoo, paa nyənəyi ıso ké yem fa. Yulv í tuu mpi mpəyi ı kvη. ⁸ Ye yulwεεto konyuləm ke ı tənəa na í tuu, yulwεεto ntı tu yelina na í kəə í kv səm. Ama ye mpi ıso Feesuyu caaki tɔɔ ı tənəa na í tuu, kvle kv yelina na í kəə í kv weesuyu ηku kv teη tɔ. ⁹ Tə taa la felentu na kɔpantv lapv. Pə taɣa pulv tɔo, ye tə ta lə tá apalutv haləna pə tala pə waatv mpi tu kv tɔ pu tɔo səsəm. ¹⁰ Pə tɔo ké ye tə hika mpa ke timpı tə la yəlaa tənəa kɔpantv. ıle pə kələna tá na mpa tə kaa ıso seεv tɔ.

Pəəli tasəyi-wεɣe kpaalvyv na ı seεtv

¹¹ Təv, ı ná ısəna ma ηmaaki-me na ma maɣamaɣa ma niη ke cəne na ηmaatv pεe kvyasəlee tɔ. ¹² Mpa pa yəələyənə tɔo nyəm na pá caa yəlaa ı sa-wε tɔ mpe pa caana sı pá caalı-me na ı pəli. ıle paa caa sı pá tv-wεɣe konyəməη ke Kilisiti səm tesika təm tɔo tɔɔ. ¹³ Yəlaa mpa ıni pa pələyi mpv tɔ paa tənəyi kəsəsuto se. Ama pa caa ké sı ye mu nuna-wε na ı pəli ıle pa sa pa ti sı mpe pa yelina ı kəta mə tənuyv tɔo ké kvkatəm pəne. ¹⁴ Ma ıle ye pə taɣa Yesu Kilisiti səm tesika ma kaa yəələna pulv. Tesika ηke ka tɔo ké má na antulinya tə faɣana təma təkpatəkpata na ləlv ta nyı sı ləlv wεε. ¹⁵ Paa n pələa paa n ta pəli pə lu kolvəm ké. Ama ntı tə wεε tɔɔle sı n ılayası na n pəsi yulv kvfalv. ¹⁶ Mpa paa tələsəyi pəlvuyv təm ke ləlv ke pa

weesuɣu taa tɔ ma kooliɣi ké si Iso í ha pa tənaga alaafəya na í la-weɣe kɔpantu na í kpenna i yəlaa samaa tənə təpai na í la mpv.

¹⁷ Pə kaasuvu tɔ, nəɣəlv í taa tasa-m wahala tɔvu tɔtɔ. Pə taya pɔlv tɔ, tɔntɔlɔŋ wei i we ma tɔw isəntɔ tɔ i hólóɣi kɔakɔaa ké si ma ké Yesu yom.

¹⁸ Ma taapalaa mɛ Taaaa Yesu Kilisiti í hólí mə tənaga pɛɛɛɛ. Ami.

TAKƏLAYA NJKA PƏDLI NMAAWA

IFEESU NYƏMA TƏ Kutubtu

Lom ıcate taa k  P dlı ka we waatu wei ı njmaa tak laya kane t . Payale hvuki sı Ifeesu h y lvuy taa Yesu seelaa kpeka payale ke ı njmaa-ke. P dlı h l y  is na Iso tayana y laa nyvuy yaru t m t , na Yesu Kilisiti haak na nyvuy yaru mp xi saa wei yulb t ni-ı na ı taa t . P  k  Iso kuc ub k . ı hulaa sı Yesu seelaa wee k  ısu yulb t nvuy pilimile, na t  t o niŋ na n  he, na paa wei na ı kulap le, ılena pa wena n y  kul maya. P dlı caaki sı y laa ı nu teu ılena ı k na ı seyesvuy na kutuluuy sı Iso seelaa wee ısu kutuluuy na Yesu kele kite tee p le. ı k p na t t y  apalu na alv ke t yaya taa sı Yesu wenna ısu paalv na Iso seelaa n a wee ısu alv.

Is na pa faya Ifeesu tak laya t :

Yesu Kilisiti nyvuy yaru, titite 1-3

T nte kufate, titite 4-6

Seetv

¹ Maya P dlı, Iso luuy lap na na m  l  Yesu Kilisiti tillu, m  njmaak na tak laya kaneye Iso y laa mpa pa we Ifeesu na p  na Yesu Kilisiti pa k ntaa na p  nuk na-ı t . ² Tacaa Iso na t  s s  Yesu Kilisiti p  h l -meye p elee na p  ha-meye alaaf ya.

Is  lapa-tvuy kupantvnaa mpaya Kilisiti t o t 

³ T  sa Iso Tacaa Yesu Kilisiti Caa ke teu. T  na Kilisiti t  k ntvuy t o Iso ınu ı krayana Iso seev kupantvnaa na ı la-tvuy s som ke hatuu ısetaa. ⁴ P  taya pulv, fai na p c  Iso laki antulinya t y  ı ka tema l svuy na ı su sı t  na Kilisiti t  k ntı na t  p sı ı ny ma na t  t nte keesi teu ke ı ısentaa na k wak l m nap lı p  feı t  kin. ⁵ ı ka tema sıv ke hatuu l ŋ ke ı s lvuy t o sı ı k  p sı-tvuy ı piya mayamaya ke Yesu Kilisiti t o, ıle ı mayamaya ı luuy lap na mpv p c  p  lapv tu we-ı leler k . ⁶ Ye mpv tu sa Iso k  teu ke ı hulvuy-tvuy ı p elee taa p elee k rana na luuy kulmvuy na ı luuy tee P yaya kin t .

⁷ P  taya pulv t o, Kilisiti weesuyu lu t  t o t y  p  yapa-tv na p  husı t  ısayatvnaa. T naya Iso lapa na t  n  ı p elee s s na ⁸ nna ı hula-tv t  a t ov katat laya, ke waatu wei ı ha-tvuy l mayasee s s na na ny m s s m t . ⁹ Na ı lapa na t  nyı mpi ı suwa na ı t ŋy ı na ı laki na p  we ınjmelav t . Na hatuu l ŋ ke ı mayamaya ı ka hvv ı taa na ı sı sı ı k  yoosi-wı na Kilisiti kin. ¹⁰ P  k ŋ na p  tala k y eŋ k teeseŋ taa na Iso koti ısetaa ny m na ate ny m na ı m l na-w xi Kilisiti tike tee na ıle ı t y  pa t o k  kawulaya, ıle Iso tv mpi ı suwa na ı t ŋy ı na ı laki t  p  nyvuy nt . ¹¹ Iso t ya ıs na ı suwa na ı laki t y  ı l sa-tvuy hatuu l ŋ sı t  na Kilisiti t  k ntvuy t o t  hiki t  paa tete ke nyvuy yaru t m taa. Iso ı laki pulv na p  coti nti ı suwa na ı mayamaya ı luuy la sı ı la t . ¹² Ye mpv t  mpa t  laala Kilisiti t o k  teelvuy t , t  sa Iso k  ı s s ntv t o.

¹³ M  mayamaya waatu wei ı nu tampana t m, Laapaalı K p ŋ wei ı yapa m  ny v  t , ı tema Kilisiti na m  taa k  ılena Iso n a y sı-me sı p  h lı sı ı k  ı ny ma na ı k y svm mp x le Feesuyu Nanŋtv wei ı ka t ma sı ı k  ha-me t . ¹⁴ Feesuyu Nanŋtv ıneŋy ıso sı-tvuy t luma sı p  h lı sı nyvuy yaru mpi p  t m ı ka heela ı y laa sı ı k  k na na p  wee-we ısu pa pulv t  p  k ma na p  ya-tv t kpataa ıle tu tı t  pulv ınu. Ye mpv t  sa Iso k  ı s s ntv t o.

Pɔɔli Iso sɔləmɔvɔ ke Ifeesu nyɔma

¹⁵ Pə tənə isəntə pə tɔɔ na ma tu nuw pənente tɔtə sɪ í tɛma Tacaa Yesu na mɔ taa na í sɔla Iso yɔlaa tənə tɔ, ¹⁶ maa hɛsɛyɪ Iso kɛ sɛtu sɪ í na tɛmlɛ kɛ mɔ tɔɔ sɛ. Na ma tɔsɔyɪ mɔ tɔɔ kɛ ma Iso sɔləmɔn taa kɛ na má sɔləmɔyɪ mɔ tɔɔ. ¹⁷ Nti ma sɔləmɔyɪ tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti Iso, Tacaa teeli tənə tu tɔyɔlɛ sɪ í ha-mɛyɛ í Feesuyɔ, kɔlɛ ku yelina na í cɛkəna, na ku hólí-mɛyɛ Iso na í nyəmí-teu. ¹⁸ Ma sɔləmɔyɪ Iso kɛ sɪ pɔ́ tɔ-mɛyɛ layatɔ kɛ hatuu mɔ taa na í nyɪ mpi pə tɔɔ Iso yaa-mɛ na í tɛɛlɔyɪ tɔ, na í nyɪ kɔpəntɔ sɔsɔntɔ teu teu nyəntɔ nti í su mpa í tɪ tɔ pa tɔɔ tɔ. ¹⁹ Na í nyɪ í toma sɔsɔna taa sɔsɔna nna í wɛna na í lakəna Iso sɛɛlaa tá tá kin tɔ. Toma sɔsɔna anɔyɔlɛ mpɔ na nna í huləna toŋ na toŋ ²⁰ kɛ waatu wei í feesa Kilisiti na í kpaasi-í isɔtaa na í caɣasi-í í kɔŋkɔŋ taa tɔ. ²¹ Kilisiti wɛv tənə tɔ í kɛla pə tənə tɔpɪ kɛ, paa toŋtɔnaa, paa pəsuyɔ nku, paa toma nna, paa kawulasɪ nsi, na hɛla tənə nna pa yaa tɔ, na pə taɣa antulinya unɛ í taa tike, ama pə kɔpəntəna wei í ka kɔɔ tɔ í kɛla nɔpɔyɔ́ ílé í taa tɔtɔyɔ. ²² Iso mɔləna pə tənə tɔpɪ kɛ Kilisiti nɔɔhɛ tɛɛ na unɔyɪ í hulaa sɪ Yesu sɛɛlaa kɔpɛka í nyənɔyɪ a wulav sɔsɔ. ²³ Yesu sɛɛlaa kɔpɛka wɛv mpɔ tɔ a kɛ Kilisiti tɔnyɔv kɛ, na a kin kɛ í wɛɛ tɔkɔpataa, unɪ wei í maɣala paa timpɪ tɔ.

2

Ifta sɔm na í hiki weesuyɔ

¹ Tuu lɔŋ mɔ kɔpəntəŋ na mɔ isayatu ka yelaa kɛ na í wɛ isɪ sɔtaa kɛ Iso nyəntɔ taa. ² Pə taɣa pulv, antulinya unɛ í mpaav isayav kɛ í ka tɔŋaya na í nukayana alɔyaa toŋ nyɔma mpa pa wɛ isɔtaa tɔ pa sɔsɔ. Alɔyaa sɔsɔ unɪ í wɛnna na í laki í nyəntɔ kɛ yɔlaa mpa pa kisa Iso kɛ nunav tɔ pa taa. ³ Tá tənə isəntə nɔpɔyɔ́ tu wɛɛ, tɔ tɔŋaya tá yulwɛɛtu kɔpəntɔ kɔnyulɔŋ kɛ yem kɛ. Na mpi tá tɔnɔŋ na tá huwɛɛ caakaya tɔ mpɔ teitei kɛ tɔ lakaya. Pə lula-tu na tɔ wɛ isəna tɔ pə wɛɛ sɪ Iso pááná ká huu tá tɔɔ kɛ isɪ a ka huu lɛlaa tɔɔ tɔ.

⁴ Ama Iso hula-tuyɔv suulu kɛ sɔsɔm, na isəna í sɔla-tu tɔ pə fɛi nyənuyɔv. ⁵ Pə tɔɔ kɛ tu wɛv isɪ sɔtaa kɛ Iso nyəntɔ taa kɛ tá kɔpəntəŋ tɔ tɔ, í kɔpənta tá na Kilisiti kɛ weesuyɔ hav. Iso suulu tɔɔ kɛ pə yapa mɔ nyɔŋ. ⁶ Tá na Yesu Kilisiti tá kɔpəntuyɔv tɔɔ kɛ Iso feesa tá na-í sɪ tɔ tɔyɔ kawulaya kɛ hatuu isɔtaa. ⁷ Í lapa nɔpɔyɔ́ sɪ pɔ́ hólíyɪ tam tɔɔ kɛ isəna í suulu tɔɔ katatɔlaya na í hólí-tuyɔv suulu na Yesu Kilisiti kin tɔ. ⁸ Pə taɣa pulv Iso pɛɛɛɛ tɔɔ kɛ pə yapa mɔ nyɔŋ na í tɛmna-í na mɔ taa tɔyɔ pə lapa mpɔ. Na mpɔ unɪ pə lapa tɔ pə ta luna mɔ maɣamaɣa mɔ kin, ama Iso hate kɛ. ⁹ Pə taɣa mɔ iwulɛ tɔɔ, pə tɔɔ ilɛ nɔyɔlv í taa kɔɔ na í sa ti. ¹⁰ Pə taɣa pulv tɔɔ Iso nɔmna-tu, na tá na Yesu Kilisiti tɔ kɔpənta tɔyɔ í nɔma-tuyɔv mpɔv sɪ tɔ laki tɔma kɔpəna nna í ka taɣanaa na í su tɔyɔ sɔsɔm.

Mə na Yesu Kilisiti mɔ kɔlv m pəsuyɔ

¹¹ Mɛ mpa í ká kɛ Yuta nyɔma tɔsiyisiyɪ na Yuta nyɔma yaakaya-mɛyɛ kɔtapɛlɔŋ na mɛ pa yaaki pa tɔyɪ pɛllaa tɔ, pɔyɛɛ yɔlv niŋ pɛləna-wɛyɛ kɔpɛlv sɪ pɔ́ hólí sɪ kɔtaɣa kɛ. Í tɔsɪ isəna í ka wɛɛ tɔ na í ná. ¹² Pɪ wɛɛ tɔ í ka hatɔləna Kilisiti kɛ, í ká kɛ kpaɪ nyɔma kɛ, í fɛi mpa Iso lɔsaa sɪ í yɔlaa tɔ pa taa. Na pə tənə mpi Iso ka tɔma í yɔlaa sɪ í ká la-wɛ, haləna í na-wɛ pá caŋ pá su tɔmaɣa nɔsɪ kɛ pə tɔm taa tɔ, mɔ taa fɛi pa taa sɛ. Í ka wɛ yem kɛ atɛ cɔnɛyɛ, í fɛina mpi pə tɔɔ í tɛɛlɔyɪ tɔ pɔ́cɔ́ í taa nyɪ Iso. ¹³ Ama pənente mɔ na Yesu Kilisiti mɔ kɔpəntuyɔv tɔɔ í weesuyɔv luw yelaa kɛ na í ka hatɔlənav pə tənə tɔ í taɣanɪ-wɔyɪ kɔpəntənav. ¹⁴ Pə taɣa pulv, Kilisiti maɣamaɣa kɔpəna Yuta nyɔma na mpa pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ na í lá na tɔ pɔsi piitim kɔlv mɔm na hɛsuyɔv kɔɔ. Í tɔnyɔv kɛ í

krayaa na í yasəna kolonja ŋka kaa kayə pa hekv taa isu kolonja tɔ. ¹⁵ Na ɪ kowa Yuta nyɔma kɔsəsutɔ na tɔ kɔheelitu na tɔ kɔkokiim sɪ ɪ kprakɛɪ Yuta nyɔma na mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ, piitim mpi pə naale na í krentəna ɪ tɪ na pá pəsi piitim kɔlɔməm ke kɔfam na heesvɔv kɔɔ. ¹⁶ Kilisiti sɛm ke tesika tɔɔ lapəna na taa kranav ke tɔma saali, na tesika tɔɔ tənɛɛɪ ɪ krenta piitim mpi pə tɔm naale na pá pəsi piitim kɔlɔməm na í ciiki pə na Iso. ¹⁷ Kilisiti kɔmna na í kraali Laapaali Kɔpən wei ɪ heesɛɪ yɔlaa lanja tɔ paa mpa me í tá ké Yuta nyɔma na í ka hatələna Iso tɔ, paa Yuta nyɔma mpa paa krətəna-ɪ tɔ. ¹⁸ Kilisiti inɪ ɪ tɔɔ ké tá tənə tɔ pəsɛɪ na tɔ səŋ Iso isentaa na Feesuɪ Nanjɪv kɔlɔm inɪ ɪ tɔŋ taa.

¹⁹ Ye mpv me mpa í tá ké Yuta nyɔma tɔ í tá ké kraɪ nyɔma yaa cayalaa. Ama pənente mə na Iso yəlaa í kaa ɪcate, na í pəsa Iso tɔyaya nyɔma mayamaɣa təkrem. ²⁰ I pəsa isu pa ŋmaakvɔv kutuluɣu tɔɔ. Yesu keke kancaalaya cɛɛɣa, na ilé ɪ tɔɔ ké tillaa na Iso kɔyɔɔtɔv teləsəlaa, na pá kaasi-meɛ isɔtaa. ²¹ I tɔɔ ké kutuluɣu ŋmatɔ tənə səŋa teu, na tɔ tɔŋna puw sɪ timpɪ tá na Tacaa tɔ krenta mpv tɔ tɔ pəsi Iso tɔcayale nanj nyənte. ²² I krentvɔvna-ɪ tɔ pa tənə-me tɔtɔɔ kutuluɣu tɔɔ ké sɪ mə na lelaa í krentɪ na í pəsi kutuluɣu ŋku kv taa Iso Feesuɪ ká caya na pá hólɪ sɪ Iso wenna kv taa tɔ.

3

Təmlə nte pa tɔ Pɔɔli tɔ

¹ Pə tɔɔ ké Pɔɔli má wei ma ké saləka tɔ ke Yesu Kilisiti tɔɔ sɪ pá waasi mpa me í tá ké Yuta nyɔma tɔ, ma sələmɛɪ Iso. ² Ma hvv teu sɪ isəntɔ í nuwa isəna Iso lapam suulu na í tɔ-m sɪ má la təmlə ke mə kin tɔ. ³ Iso su isəna mpi na í tɔŋɛɪ na í lakɪ na pá ŋmelaa tɔɔ ɪ kulaa na í hólɪ-m na má nyɪ. Halɪ ma tɛma-meɛ pə tɔm keesvɔv ke cənə inɛɪ pəcɔ. ⁴ Na ye í kalaa í ká ná isəna mpi ma nyɔmá Kilisiti tɔm nti inɪ nɔɔlv taa cəkəna mpv tɔ. ⁵ Iso táá hólɪ-tɔɔ sɔsaa taa yəlaa isu kayana ɪ lapa na ɪ Feesuɪ kuli-tɪ na kó hólɪ tillaa na Iso kɔyɔɔtɔv teləsəlaa mpa pa ké ɪ yəlaa kɔpama tɔ. ⁶ Na tɔm kɔŋmelətv ntɔɔlə sɪ: Laapaali Kɔpən lapa na mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ na Yuta nyɔma pa tənə pá hiki pa paa tete ke kɔpantv nti Iso su ɪ yəlaa tɔ tɔ taa, na pá pəsi kɔlɔm təkpataa, na Iso tɔma sɪ ɪ lakɪ mpi na Yesu Kilisiti kin tɔ piitim ləmpi nyɔma ná wɛ pə taa tɔtɔɔ.

⁷ Suulu ke Iso hvlaa na í tənə-m na í paasi na í ha-m toma sɪ má la Laapaali Kɔpən inɛ ɪ təmlə. ⁸ Mayale Iso yəlaa səkpema taa səkpelu, paa na mpv ma inɛɪ Iso tənə na í hólɪ suulu inɛ sɪ má cɔɔ na má heeli mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔɔ Kilisiti teu sɔsɔm mpi pə fəina akpele tɔ pə Laapaali Kɔpən. ⁹ Na má la na yəlaa tənə cəkəna Iso su isəna mpi na í tɔŋɛɪ na í lakɪ na pá ŋmelaa tɔ, isəna pə wɛɛ sɪ pá la tɔ. Iso wei ɪ lapa pə tənə na pá wɛɛ tɔ ɪ ŋmesa hatuu lɔŋtaa ké isəna mpi ɪ suwa na í tɔŋɛɪ na í lakɪ mpv tɔɔ. ¹⁰ Sɪ pá kɔma na pá tala waatu inɛ ilɛ ɪ yele na isəttaa kawulaya nyvɔv nyɔma na ka tɔŋtɔnaa nana Yesu seelaa kpeka kin ke Iso nyɔm yaasi tənə. ¹¹ I ka hvvkaya ntiɣi tam tɔ Tacaa Yesu Kilisiti kin ke ɪ lapa-tɪ. Na pə nɔɔ taa təkɔlvkɔlv ké ɪ lapa. ¹² Na tá na-ɪ tɔ krenta na tɔ tɛmɪ-ɪ na tá taa tɔɔ tɔ hika mpaav na tɔ səŋ Iso isentaa na naani ke teu. ¹³ Ye mpv ilɛ ma wiikəna-me sɪ í taa lɔ tɔŋ ke kɔnyɔŋ ŋku ma təkɪ mə tɔ tɔ kv tɔɔ. Pə taya pulv pu te na pá kɔsɪ mə nyvɔv.

Kilisiti sɔɔlvɔv ke yəlaa

¹⁴ Pə tɔɔ ké ma lunja akula ke Tacaa ¹⁵ wei ɪ haaki ate na isəttaa piitimnaa tənaya pə həla tɔ, ¹⁶ sɪ ɪ teeli sɔsɔ tɔɔ í yele na ɪ Feesuɪ la na mu hiki pəsɔvɔv na í nyɔɔ tɔŋ ke hatuu mə ləmayasɛ taa, ¹⁷ na í te Iso na mə taa ké teu, na Kilisiti wɛɛ

mə waali ké tam. Na ma sələməyi Iso ké si í sələlyi təma na í səh pə taa ké teu təkəŋkəŋ. ¹⁸ Na mə na Iso yəlaa təna í krenti na í hiki pəsəyü na í cekəna isəna Kilisiti sələlyü təwa tə haləna ku fei tənaya. Nwaan na mpələ, isətaa na atə. ¹⁹ Na paa Kilisiti sələlyü fei si nɔyɔlu pəsəyi na í cekəna ku təna tə, mu cekəna-ku, na í hiki Iso nyəm təna na pə maɣali mə taanaa təpampam.

²⁰ Təu, toma nna a we tá taa na á waasəyi-tuyü tam tə anəyi Iso pəsəyi na í lanatuyü kəpantu na pə tɛtə tá sələmyü tə təcayacaya, haləna pə tu tɛtə mpi mpi tə pəsəyi na tɛ huy tá taa tə. ²¹ Iso inu í sɛlaa təna təpai, na Yesu Kilisiti pá tuyü-teeli na pə polo rúpúyü tam haləna tam. Ami.

4

Yesu sɛlaa we ké isu Kilisiti tənuyü

¹ Ye mpü ma wei ma ké saləka tɔ kɛ Tacaa təmle lapu tə tə, ma tɛkəyü-mɛ na wiinan si í yele na mə təntɛ te teu, na pə kɛsəna təntɛ nte Iso caa na í yaa-mɛ si í tə tə. ² I pasəyi mə ti, í laki təhɛɛ, í hóləyi təmaya suulu, í səhna təma na sələlyü.

³ Isəna Iso Feesuyü yelaa na í krenti tə í sɛɛsi isəle na mə krentuyü ŋkuyü təkuyü, na nɔyɔ kəlməya ŋka í wena tə ká yele na í lá mpü. ⁴ Tənuyü kəlməyü tike təkəŋ wenna, na Feesuyü Nanɔtə kəlm tike təkəŋ wenna, na tətɛlle nte tə tə Iso ləsa-mɛ tə tɛle tə we kəlm tətəyɔ. ⁵ Tacaa we kəlm ké təkəŋ, na í mpaaw we kəlməyü ké təkəŋ, na Iso ləm səw we kəlməm ké təkəŋ. ⁶ Kəlm tike təkəŋ kəna yəlaa təna Iso na pa Caa. Inəyale pa təna təpai pa wulaw, na kəlm inu í lakəna pə tənaya isəna í nəkaa tə, na kəlm inu í wena pa təna pa waali.

⁷ Iso yelaa ké na pulə lapu saa paa tá taa wei ké ŋkaŋka na pə kɛsəna isəna mpi Kilisiti yelaa si pə lapu í saa yəlu tə. ⁸ Haləna Iso Təm taa pa ŋmaa rúpúyü si:

Waatu wei í kpawa hatuu isətaa tə,
í kɛnna í kəkpaakpama paɣale na í kraana,
na í lapa yəlaa kɛ kɔcəŋ.

⁹ Təu, pa yəyətuyü mpü si í kpawa tə wentiyile mpü? Ntəyale si í tiüwa katatəlaya, haləna í tala tətə tɛtə maɣamaya ké na pəcɔ́ í kraaki. ¹⁰ Wei inu í tii mpü tə kəlm inu í kraana haləna í tɛtə isətaa təyamyam si í wɛɛ na í maɣali paa timpü. ¹¹ Na kəlm inu í yelina na kəlapələnaa saa yəlaa kɛ ŋka ŋka. I tu lɛlaa si pá la tillaa səsaa, lɛlaa kɛ Iso kuyəyətuyü tɛləsəlaa, na lɛlaa si pɛle pá cəna Laapaali Kupaŋ, na lɛlaa si pɛle pá la paasənlaa na Iso Təm sɛyəsəlaa. ¹² I lapa rúpúyü si pa hólí Iso yəlaa kɛ isəna paa la í təmle na kilisiti tənuyü tuusi lələ kɛ Iso sɛɛw taa tə. ¹³ Ye pə taya mpü tá təna təpai tá taa tɛmna kɛ Iso ká la kəlməm, na tá nyəm kɛ Iso Pəyaya ká la kəlməm tətə. Na tu la səsaa kɛ í təm taa haləna tá teu tala Kilisiti teu səsəm. ¹⁴ Tə kaa tasa pəcaatu taa ké wɛɛw na paa puɣusulu wei í lanɔyü-tu na í kɔsɛyəsətə, tə mɛhna cənɛ tə mɛhna cənɛ, isü heelim lakuyü tə. Puɣusulaa mpe pa lukəna-ti na pa acilayatu, na pá tɔsəyənə lɛlaa. ¹⁵ Ama ye tə heeliyi təmaya tampana na sələlyü ilɛ tu səsəyi puw kɛ pə təna pə taa na tɛ tala Kilisiti wei í ké tá tənuyü nyuyü tə. ¹⁶ I təw ké niŋ na nəsəhɛ na pə təna pə wɛw rúpúyü waanu waanu kɛ tənuyü təw tə pə təkəna təmaya teu, na tənuyü atama atama tamsəna təmaya teu təyɔ pə krenta pilimile. Pə təw ké pə təna mpi pə we tənuyü təw tə pə laki pə təmle kɛ teu, tənuyü təna puiki ké, na ku sələlyü təhna səsuyü.

Təntɛ kɔfatɛ kɛ Kilisiti mpaaw taa

¹⁷ Ye pə we mpü, na Tacaa ma heeliyi-mɛ təfoo si í taa tasa təntɛ isü cefelinaa. Pɛle pa təhəyi pa kraí huwɛɛ kɛ yem ké. ¹⁸ Pa layatu ta tulu. Pa isəkɛɛtɛɛ na pa

lanƙpusəŋ katatəlaya tɔɔ pa paa fɛi weesuɣu ŋku Iso haa tɔ ku taa. ¹⁹ Pa kɛ fɛɛle fɛi nyɔma kɛ, yaasi isayaw taa kɛ pa ha pa ti tɛkpataa, na pɔ huliɣi asilima tɔlatɛnaa.

²⁰ Ama Kilisiti tɔm nti me i nyɔmɔ tɔ pɛ taya mɔpɔyɔ tɔ weɛ. ²¹ Ntɔŋ i tɛma i tɔm nuw na? Halɛna i kɛw Kilisiti nyɔma tɔ pa seɣesa-meɣe i tɔm tɛna tampana meɛ. ²² Ye mɔpɔ pɛ weɛ kɛ si i wɔɣɔsi mɔ yaasi kɔpɔŋ wei i tɔka hatuu lɔŋ tɔ. Yaasi kɔpɔŋ unu i konyulɔŋ kɔpuyusin pukina tɔlete taa kɛ. ²³ Pɛ weɛ kɛ si i layasi mɔ lotunaa taa na mɔ lɔmɔɣasɛ taa tɛkpataa. ²⁴ Na i kɛli yaasi kɔfalw wei Iso lɛsaa na i kɛ i maɣamaɣa i nyɔŋ tɔ. Mɔ tɔnte i kɛɛsaa na tɔ teu isu tampana hɔlɔyɔ tɔ ile pu hɔli si i kɔpaya yaasi unu.

²⁵ Pɛ tɔɔ ile i yeɛ tɔmɔɣa pɔpɔtu pɛlɔyɔ tɛkpataa, na paa mɔ taa wei i yɔɣɔtɔyɔ tampana kɛ i lɛlaa kɔŋ. Pɛ taya pɔlw, tɔ tɛna tɔ we kɛ isu niŋ na nɔɔhɛɛ wɛw tɔnɔyɔ tɔɔ tɔ. ²⁶ Na ye pɔɔnɔ kɔpa-me i taa yeɛ na ɔ pɔna-meɣe wakɔlɔyɔ taa. Na pɔɔnɔ i taa leeli na ɔ we mɔ taa. ²⁷ I taa ha mɔ tɔyɔ ilɔɣɔw ke paa pɔɔw maɣamaɣa. ²⁸ Ye wei i ka ŋmulaya pɔntu i taa tasa ŋmulɔyɔ. Ama i seɛsi isɛle na tɔmlɛ lapu na i hiki i maɣamaɣa i niŋ nyɔm mɔpɔ pɛ tɔɔ i wu teu tɔ, na i pɔsi na i sɛna mɔpa pa fɛina pɔlw tɔ. ²⁹ Kawalaya tɔm natɔli tɔ taa lukɛna mɔ nɔɔsi. Ama i yɔɣɔtɔyɔ tɔmnaa kɔpama mɔpa pa waasɔyɔ yɔlaa na pɔ yeki na tɔ tuusiɣi lɔlɔ kɛ Iso seɛw taa tɔ, ile tu waasi tɔ nilaa tɛna. ³⁰ I taa wakɔlɔyɔ Iso Feesuɣu Naŋŋtu lanɛ. Pɛ taya pɔlw, unɔɣɔle Iso kuyɔsum mɔpɔ i yusɛna-me tɔ. Na unɔyɔ Iso su-meɣe tɔlɔma si pɛ hɔli si kuyaku weɛ ku kɔŋ, ŋku ku wule Iso kɔ ya-me tɛkpataa tɔ. ³¹ I yeɛ hɔweɛ nyan nyɔna tɛna na tɔma tɔkɔnaw kɛ tɔɔ na pɔɔnɔ muɣu. I yeɛ hola na kɔtɔyɔ. I yeɛ isayaw tɔnaya lapu, paa tɔ kɛ nti. ³² I laki tɔmɔɣa yɔlle na i wii tɔma pɔtɔtɛɛ. Ye i pɔntɛna tɔma i hɔli tɔmɔɣa suulu isu Iso nɔ hɔlɔyɔ-meɣe suulu kɛ Kilisiti tɔɔ tɔ.

5

Mɔ lakasi i te teu

¹ Isu i kɛw isɛntɔɣɔ Iso piya nsi i sɔɔlaa tɔ i seɛsi isɛle na i kɔpaya i yaasi tɛna ile. ² I hɔlɔyɔ tɔmɔɣa sɔɔlɔyɔ kɛ mɔ lakasi tɛna taa isu Kilisiti nɔ sɔɔlɔyɔ-tu halɛna i pɔsi i tɔyɔ kɔhaham kɔpam, na i kɔpaya i ti na i la kɔtaya kɛ tɔɔ si pɔ la Iso kɛ teu na sɔɔsɔŋ kɔpaj tɔ.

³ Asilima na tetelakasi isayasi na konyulɔyɔ, pɛ tɔnaya mɔpɔ pɛ tɔm maɣamaɣa i taa lu mɔ nɔɔsi taa, pɛ taya pɔlw, lakasi nsi si taka tɔ mɔna Iso yɔlaa. ⁴ Na pɛ ta mɔna tɔtɔ si i yɔɣɔtɔyɔ fɛɛle fɛi tɔm, yaa tɔm kɔpa nyɔntu, yaa kɛɛsɔlaya tɔm natɔli. Ama i paasɛna Iso kɛ seɛw si i na tɔmlɛ. ⁵ I nyi teu si asilima latu, na tetelakasi isayasi latu, yaa liyitee kɔtɔi tu, pa taa nɔɣɔlw kaa fɛli nɔɔhɔle kɛ Kilisiti na Iso pa kawulaya taa. Halɔ liyitee kɔtɔi tu na tuŋ laalu pa isayaw lu kɔlɔm kɛ.

⁶ I paasɛna teu na nɔɣɔlw i taa tolisi-me na i kɔmɛlatɔm, halɔ nti unu tɔ tɔɔ kɛ Iso kɔ lana mɔpa paa caa i luyɔ nyɔntu lapu tɔ na pɔɔnɔ. ⁷ Mɔ na pɛ yɔlaa i taa kaa pɔlwɔyɔ paa hoolaya. ⁸ Lɔŋ i ka we kɛ isu yɔlw tɔŋɔyɔ ahoɔ kɛ sɔkɔpɔyɔ taa tɔ. Ama kaɣana mɔ na Tacaɔ i kɔpɛntaa, ile pɛ we isu ilim lu mɔ tɔɔ kɛ. Pɛ tɔɔ ile mɔ lakasi i te isu kɔpama mɔpa pa we ilim taa tɔ pa nyɔŋsi. ⁹ Pɛ taya pɔlw tɔmɔpɔ pɛ nyaɔlaa tɔ kɔpantɔnaa lapu na siɣisiŋ tɔŋɔyɔ na tɔm tampana yɔɣɔtɔyɔ kɛ pɛ kɔŋna. ¹⁰ I seɛsi isɛle na i cɛkɛna mɔpɔ pɛ we Tacaɔ kɛ teu tɔ. ¹¹ Mɔ na mɔpa pa laki sɔkɔpɔyɔ tɛ tɔma kɔpa nyɔna tɔ i taa kaa pɔlw paa hoolaya. Ama i la na pɛ kuli a tɔɔ na paa wei i nɔ. ¹² Yɔlaa mɔpɛ, mɔpɔ pa ŋmɛlɔyɔ na pɔ laki tɔ si pɛ tɔm i tu lu yɔlw nɔɣɔ taa tɔ pɛ we fɛɛle kɛ. ¹³ Ye pa lakasi nsi si tɔɔ i kulaa na pɛ nɔ, ile paa wei i kɔ nɔ pa weɛtu cakɔle tɔkelekele. ¹⁴ Mɔpɔyɔ pɛ tu weɛ, ye pɛ kula pɔlw tɔɔ na pɛ naaki tɔɛɛɛi, pɔle pɛ pɔsɔyɔ fɔtɔla kɛ. Pɛ tɔɔ kɛ pa yɔɣɔtɔyɔ si.

Nyá wei n tooki tɔ fe mpɔ.
Kɔli na ń lu sɔtaa taa,
Kilisiti ká ce nyá sɔkpetɔyɔ.

¹⁵ Ye mpɔ de í la laakali na mə tɔnte ke teu, í taa tɔ isu kɔmelemɔŋ, ama í tɔ isu lɔmɔasɛe nyáma. ¹⁶ I taa yele na alɔseke kɔyeɛŋ fiti-meɛe yem. Pə taɣa pulɔ isayɔtu hukina tá kayana kɔyeɛŋ inɛ í taa. ¹⁷ I taa la isu kɔmelemɔŋ lakuyɔ tɔ. Ama í seesi isɔle ná í nyi mpi Tacaa luyɔ weɛ sɪ me í la tɔ.

¹⁸ I taa yele na sɔlɔm kɔ-me. Sɔlɔm kɔyɔ ká tɔ-meɛe yem yem lakasi. Ama í yele na Feesuyɔ Nanɲtu haɣa mə taa tɔmamam. ¹⁹ Ye í caɣa tɔma kin mə nɔɔsi taa í weɛ Isɔ Tɔm yontu na apalɔtu nyɔntɔ na Isɔ samtu nyɔntɔ. I sa Tacaa na samtu yontu na Isɔ Tɔm nyɔntɔ na luyɔ kɔlɔmɔyɔ. ²⁰ I seeki Tacaa Isɔ ké í na tɔmlɛ ke paa waatu wei ké paa mpi pə tɔɔ ké Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ.

Apalaa na pa alaa pa tɔm

²¹ I nukəna tɔmɔɣa teu ke Kilisiti sɔyɔntɔ tɔɔ.

²² Alaa-me í seeki mə paalaa isu í seekuyɔ Tacaa tɔ. ²³ Pə taɣa pulɔ, isəna mpi Kilisiti ná kəla Yesu seɛlaa kpekəle tɔ mpɔ tɔtɔyɔ apalɔ ná kəla alɔ. Yesu seɛlaa kpekəle kəna Kilisiti tɔnyɔyɔ pilimile, na Kilisiti mɔɣamɔɣa kəna pa nyɔyɔ yatu. ²⁴ Na isu Yesu seɛlaa kpeka seekuyɔ Kilisiti tɔ, mpɔ tɔtɔyɔ alaa ká seeki pa paalaa ke pə təna pə taa.

²⁵ Apalaa mɔ sɔlɔ mə alaa isu Kilisiti sɔɔlɔyɔ Yesu seɛlaa kpeka na í sɪ a sɔm tɔ. ²⁶ I lapa ńpɔyɔ sɪ í nyaali-we na lɔm na í tayani-we na í tɔm na pá te teu na pá mɔna Isɔ yəlaa. ²⁷ Pə taɣa pulɔ í caakaya ké sɪ í kɔɣa Yesu seɛlaa kpeka na a teu təkɔataa na í sɪna í ti, na á weɛ tənaniŋ, a tiili tá wakəlɔ, na paa asilima a feina, na á tá caamu. Pəyele kɔwakəlɔm napəlɔ fei a kin. ²⁸ Ye mpɔ pə weɛ sɪ apalaa í sɔɔlɔyɔ pa alaa ke teitei ké isu pa sɔɔlɔyɔ pa ti tɔ. Ye yɔlɔ sɔɔlɔyɔ í alɔ pə weɛ isu í mɔɣamɔɣa ke í sɔɔlɔyɔ. ²⁹ Ama tampana tɔɔ nɔyɔlɔ fei wei í taa kɔpaa í mɔɣamɔɣa tɔ, halɔ paa wei í paasəyənə í tɔnyɔyɔ tɔɔ ké teu ké na í tayanəyɔ í ti tɔtɔtɔtɔe isu Kilisiti paasəyənəyɔ Yesu seɛlaa kpeka tɔ. ³⁰ Pə taɣa pulɔ, tá kəna í tɔnyɔyɔ pilimile tɔɔ niŋ na nɔɔhɛɛ na pə tənaya mpɔ. ³¹ Halɔ pa ŋmaa ńpɔyɔ Isɔ Tɔm taa sɪ: Pə tɔɔ ké yɔlɔ ká ce í caa na í tɔo sɪ í na í alɔ pá caɣa. Na pa naale pá kɔpɛntɔ na pá pəsɪ yɔlɔ kɔlɔm. ³² Ama tampana sɔsɔɔna ke pə kula looŋa kanɛ ka tɔɔ cənɛ. Kilisiti na Yesu seɛlaa pa tɔm lapa isəna tɔyɔ ma naa ka taa. ³³ Paa na mpɔ meɛe pə heeliyɔ sɪ paa wei í sɔɔlɔyɔ í alɔ isu í sɔɔlɔyɔ í ti tɔ. Na paa alɔ wei ílɛ í seeki í paalɔ tɔɔ.

6

Piya na sɪ caanaa pa tɔm

¹ Piya me, Tacaa isentaa mə nyɔntɔ ntɛ sɪ í nuna mə nyáma. Mpi tɔ, ntɔ inɔ tɔ wenna teu. ² Kɔsəsutɔ nti pə suwa tɔyɔle sɪ: Seeki nyá caa na nyá tɔo. Tə tɔɔ ké pə caala kɔpantɔ təna kasəyaya ke seɛv sɪ: ³ N ká nu lelen na nyá weesuyɔ ká tayali atɛ cənɛ.

⁴ Cɛcɛnaa me, mu taa la na pááná kɔpa mə piya. Ama í təkɪ-sɪ na í seɣesəyɪ-səyɪ kɔpantɔ, na í hóláyí-səyɪ lɔŋ isu Tacaa luyɔ weɛ tɔ.

Yomaa na pa caanaa pa tɔm

⁵ Yomaa mu nukəna mə caanaa mpa pa tɔka-meɛe antulinya taa cənɛ tɔ na luyɔ kɔlɔmɔyɔ. I wenna pa sɔyɔntɔ na í nyana-weɛe teitei isu ye pu ke Kilisiti í ka lapa tɔ. ⁶ I taa seeki-weɛe waatu wei pa weɛkɪ tɔ tike sɪ pə la-weɛe lelen. Ama í la Isɔ luyɔ nyɔntɔ na luyɔ kɔlɔmɔyɔ isu Kilisiti yomaa. ⁷ Yomle tɔmlɛ nte pa

tuyi-me tó í la-te na luyu kulómuyu na pḗ wée isu Tacaa tǎmle ke í laki, pḗ taya yǎlaa tike nyǎnte. ⁸ Ǫ nyi teu si paa yom paa kasayampu Tacaa ká te na í feli paa wei kḗ kḗpantǔ nti í lapa tǔ.

⁹ Na mpa me í ke yomaa caanaa tǔ mu la-weye mpv tǔtǔ, í kpa mǎ tǔ na pa nyaasuyv. Na í tǔsǔ si mǎ na we í kaa caa kulóm ke isǔtaa na ílé u fayasayǐ nǔyǔlo se.

¹⁰ Nti tǔ kaasaa tǔyǔle si mu pǎekǔyǐ si í nyǔ tǔj ke mǎ na Tacaa mǎ krentuyv taa na í tǔj sǔsǔj taa. ¹¹ Ǫ tǔ mǎ tǔ kḗ yoou wontu tǎna nti Iso haaki-me tǔ, na í sǔj tǎca na í tǎj Ǫyǔn na í acilayatu tǎna. ¹² Pḗ taya yǎlaa ke tǔ yooona, ama mpa tǔ yooona tǔyǔle alǔyaa tǔj tǔnaa asayaa mpa pa we isǔtaa tǔ, na sǎkretuyv taa cǎne awulaa na tǔj tǔnaa na sǔsaa. ¹³ Pḗ tǔ tǔ í co Iso yoou wontu nti tǔ tǎyaa kpaakpaa, na pḗ kǔma na pḗ tala kuyeyey isayan taa na mǎ kolontu kulǔyǐ mǎ tǔ, í pǎsi na í tǎj-í teu. Na ye í tǔka mǎ tǔyǐ teu na í yoo halǎna í tǔ yoou ŋku ku nyǔyǔ, ile í ká nyǔ tǔj ke mǔpǔyǔ tam.

¹⁴ Ye mpv í tantǔ na í tǎjaa, na í tǔj tampana ke teu na pḗ wée isu pa lǔyǔv tampala ke tǎyaa taa tǔ. Na í tǔj siyǐsuyv ke pḗ tǎna pḗ taa na pḗ wée isu nyǔǔtǔ toko ke í suuwa. ¹⁵ Ǫ seesi isǎle na Laapaali Kǔpanj wei í kǔjha heesuyv tǔyǔ kpaaluyv na pḗ wée isu ntǎj kpaala kǔpana ke í leewa. ¹⁶ Ǫ tǔ mǎ taa na Iso kḗ tam na pḗ wée isu kǔpǔlǔyǔ ŋku í ká kentiǔina isayatu tǔ nyǔmǎ sǔtǔ nyǔna tǔ. ¹⁷ Ǫ nyǔni yǎpǔ mpi Iso yakǐ-me tǔ isu yoou kahuka, na í tǔkǐ Iso Tǔm isu layate nte í Feesuyv cǎla-me tǔ. ¹⁸ Ǫ laki pḗ tǎyaa mpv na Iso sǎlǔmuyv, na í wiikina-í si í sǎna-me. Ǫ sǎlǔmǔyǐ paa mpi pḗ taa, na Feesuyv Nanjǔtǔ í hǔlǐ-meye isǎna í ká sǎlǔmǐ tǔ. Ǫ la kpelikpeka nyǔma na í seesi isǎle ke mǔpǔyǔ tam. Ǫ sǎlǔmǔyǔna Iso yǎlaa tǎna. ¹⁹ Na í sǎlǔmǎna ma tǔtǔ, na waatu wei mǎ caaki ma nǔyǔ tǔ kḗ kuluyv, Iso í tǔ ma taa kḗ tǔm nti tǔ tǔj teu tǔ, na mǎ hǔlǐ Laapaali Kǔpanj tǔm nti tǔ ŋmelaa tǔ na apalǔtǔ. ²⁰ Paa na pa tǔka-m salǔka taa tǔ mǎ kǎna Laapaali Kǔpanj ŋe í tǔmle tǔ sǔsǔ. Pḗ tǔ tǔ í sǎlǔmǎna-m na mǎ yǔyǔtǔ í tǔm na apalǔtǔ ke isǎna mpi pḗ nǔyǔsǎnaa tǔ. ²¹ Ta taapalv Tisiki wei í laki Tacaa tǔmle na luyu kulómuyv tǔ í ká keesi-meye ma tǔm na í nyi isǎna taa ma wée tǔ. ²² Pḗ tǔ mayamaya ke ma tiliyǐ-í mǎ kinj, si me í nyi isǎna taa tǔ we cǎne tǔ, na pḗ sǔsǔ-meye apalǔtǔ.

²³ Tacaa Iso na tǔ Sǔsǔ Yesu Kilisiti pǎ ha tǔ taapalaa tǎyaa alaafǔya na pa tǎma sǔaluyv na tǔá tǔmnav ke Iso. ²⁴ Iso í hǔlǐ pǎlele ke pa tǎna mpa pa sǔala Tacaa Yesu Kilisiti ke tam tǔ.

TAKĒLAYA NKA PŌOLI NMAAWA

FILIPU NYĒMA TŌ

Kŭtŭlŭtŭ

Pə nəyəsəna isu saa wei Pŏli nmaakaya takəlaya kanə tŏ saləka taa ké ɪ wɛɛ. Mpa ɪ nmaak-ke tŏ pa taa payalə ta ke Yuta nyəma. Pŏli lapəna Iso təsɛɛlə yəlaa mpeye waasɔ na pá mu Iso Təm. Halɪ pa tilina Pŏli ke kucəɔɔɔ ke təm payalə. Pə tŏ ké Pŏli nmaak-wɛ na í sɛɛ-wɛ na í tasa-wɛyɛ layatu sɪ pá wɛɛ nəyɔ kŭlɔmɔya na pá pasa pa ti isu Tacaɔ Yesu. ɪ sɛyɛsəyi-wɛ sɪ pá la laakali na sɛyɛsəlaa pəpətɔnaa. Pŏli sɛyɛsuyɔ loŋa sɔsaya ntɛ sɪ yɔlɔ í wɛɛna lanhɔlɔmle paa wahala taa.

Isəna pa faya Filipu takəlaya tŏ:

Pŏli təmle, titite 1

Iso sɛɛlaa nəyɔ kŭlɔmɔya na pa ti pasuyɔ, titite 2:1-18

Timotee na ɪrafəlotiti, titite 2:19-30

Laakali na sɛyɛsəlaa pəpətɔnaa, titite 3:1-4:9

Sɛɛtɔ, titite 4:10-23

Sɛɛtɔ

¹Taya Yesu Kilisiti təmle nyəma Pŏli na Timotee.

Tá nmaakəna takəlaya kanɛyɛ Iso yəlaa mpa pa wɛ Filipu na pá tɛma Yesu Kilisiti na pa taa tŏ, na Iso təsɛɛlɛ sɔsaa na tŏ taa tɛma lataa. ²Tá Caa Iso na tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti pá hŭlɪ-mɛyɛ pɛɛɛɛ na pá lá na mə lanɔ hɔlɔmɪ.

Filipu nyəma tŏ sələmɔyɔ

³Paa waatu wei ké ma tŏsa mə tŏ ké isəntɔ, ma sɛɛkɪ ma Iso ké í na təmle ke mə təna təpai mə tŏ ké. ⁴Na paa waatu wei ké ma sələmɔyənə-mɛyɛ Iso, lanhɔlɔmle ke ma sələmɔyənə. ⁵Mpi tŏ, í sənə-m kuyaku kancaalaya nyəɔɔ wule na haləna saɔɔ na má yasəyi Laapaali Kupəɔ tŏ. ⁶Ma nyəmá teu təkpataa sɪ Iso wei ɪ caala təmle kupantɛ tənɛyɛ mə kin tŏ, ɪ ká la-tɛyɛ nɪpɔyɔ haləna tŏ kŏɔ na tŏ yoosi Yesu Kilisiti kuyaku wule. ⁷Pə mɔna teu ké sɪ má huɔ nɪpɔyɔ mə təna təpai mə tŏ. Ma luyɔ suɔ-mɛyɛ sɔsɔm sɔsɔm ké. Pə taya pɔlɔ tŏ, mə təna təpai í hika mə paa nyəm ke pɛɛɛɛ nna Iso lapa ma tŏ a taa ké. ɪɛ paa pənɛntɛ ma wɛw saləka taa isəntɔ yaɔ tuu ma ti wɛw na ma ti, sɪ má taa yɛlɛ na Laapaali kupəɔ pəsɪ tɛtɛpɔlɔ, ama sɪ má su-ɪ teu ké təka. ⁸Ma yɔyɔtɔyɔ sɪ ma sɔla mə təna təpai ké isu isəna mpi Yesu Kilisiti sɔluyɔ-tɔyɔ sɔsɔm tŏ, Iso mayamaya nyəmá sɪ tampana nɪpɔyɔ.

⁹Nti ma sələmɔyɪ Iso ké mə tŏ tɔyɔlɛ sɪ mə sɔluyɔ í sɔsɔyɪ tam, na nyəm kupampam sɔsɔm na pə tənə pə cəkənav í wɛɛ mə sɔluyɔ taa. ¹⁰ɪɛna í pəsɪ na í ləsɪ mpi pə wɛ teu tŏ. Ye pə lapa mpɔ í ká la kupama na pa kaa na mə kin ke taali nəyɔluyɔ Kilisiti kuyaku wule. ¹¹Na í ka la tɛma kupana nna Yesu Kilisiti kŏɔna tɔyɔ sɔsɔm, na pŏ tŏ Iso ké teeli na samtɔ.

Isəna Kilisiti ké tá weesuyɔ tŏ

¹²Ma taapalaa ma caa sɪ í nyɪ sɪ tampana tŏ isəntɔ, mpi pə mayana-m tŏ pə waasaa ké, pə yɛlaa ké na Laapaali Kupəɔ sɔsɔyɪ yav. ¹³Pə yɛlaa na wulav tɔyaya tanɔla tənə na yəlaa lɛlaa tənə nyɪ sɪ Kilisiti təmle lapɔ tŏ ké pa tu-m saləka. ¹⁴Tá taapalaa taa payalə nawa ma wɛ saləka taa, ɪɛna pá təkɪ tənəɔ na Tacaɔ təm, haləna pá nyaya apalɔtɔ na pá heeliyɪ Iso Təm na sɔyɔntɔ fɛɪ-wɛ.

¹⁵Paa na ma isɛsɛmle tŏ ké lɛlaa lakɪ Kilisiti waasɔ na sɔsɔntɔ hɔm huwɛɛ tŏ, lɛlaa ná lakɪ-ɪ na huwɛɛ kupana ké. ¹⁶Panɛ ɪnɪ pɛɛ pa lakuyɔ na sɔluyɔ wɛ pə

taa tɔ, pa nyɔ́má sɪ ɪsɔ́ tɔ-m sɪ má taa yelee na Laapaali Kɔpaŋ pɔsɪ tɛtɛpɔlɔ tɔɔɔ. ¹⁷ Ama lɛlaa ɪlɛ kɛlɔvɔ pɛɛkɔvɔ tɔɔ kɛ́, paa paasɔɣɪ na pá heeli Kilisiti tɔm kɛ ɪsɔ́na mpi pɛ mɔ́naa tɔ se, pa huɔ kɛ́ sɪ ma wɛv salɔka taa tɔ paa sɔsɔ-m kɔnyɔŋ na má ná.

¹⁸ Kpaɪ kɛ́. Ye kɔpantɔ yaa ɪsɔɔɔtɔ kɔlɔkɔ kɛ pa lukɪ, ma lanɔle tu heewa. Mpi tɔ pa tu heela Kilisiti tɔm. Na ma lanɔle ká hee m̀pɔ́yɔ́ na pɔ́ puki. ¹⁹ Pɛ taya pɔlɔ tɔɔ, ma nyɔ́má sɪ má sɔlɛmɔŋ na Yesu Kilisiti Feesuyɔ sɔnav tɔɔ pɛ tɔnaɔa mpɔ pu mɛli ma nyɔvɔ yavɔ. ²⁰ Ma tanɔa na má tɛlɛɣɪ m̀pɔ́yɔ́ teu kɛ́ sɪ ma kaa tɔɔ feele natɔli. Ama pɔnɛntɛ naani kɛ́ maa la teu ɪsu ma lakɔvɔ tam tɔ, ɪlena má hɔli Kilisiti sɔsɔntɔ kɛ ma tɔnvɔ tɔna taa, paa ma na ma ɪse, paa ma sɛki. ²¹ Pɛ taya pɔlɔ, paa maa wɛɛ, Kilisiti kelee ma pɛ tɔna. Na má tu sɔpa, ɪlɛ pɛ kɛlaa kelee. ²² Ntanyi ye ma wɛna ma ɪse, maa tasa waasaya nakɔlɔɣɪ larɔ. Tɔv, maa nyɔŋ nti má lɛsɪ tɔ se. ²³ Pɛ kpɔpa-m kɛ́, ma nyɔlɔɣɪ kɛ́ sɪ má kpe na má wɛɛ Kilisiti kɪŋ. Nti tɔ kɛla-m teu tɔɔlɛ. ²⁴ Ama mɔ tɔɔ ɪlɛ, pɛ wɛɛ kɛ́ sɪ má wɛɛna ma ɪse. ²⁵ Ma tɛma ma taa kɛ́ teu na tɔlɛ, pɛ tɔɔ kɛ́ ma nyɔ́má sɪ ma kaa kpe. Na ma nyɔ́má sɪ má na má tɔna tɔpaɪ tu wɛɛ, na maa sɔna-mɛ na í pɔlɔ lɔlɔ kɛ́ má ɪsɔ́ sɛɛv mpaav taa, na í hiki lanɔhɔlɔmɛ kɛ pɛ taa. ²⁶ Pɛ tɔɔ kɛ́ ye ma kɔma na má mɛli má tɛ í ká hiki ma kɪŋ kɛ́ mpi í ká yɔlɔna má Yesu Kilisiti mpaav taa tɔ.

²⁷ Kɔlɔmtɔ kɛ́ sɪ í tɔki yaasi wei ɪ keesɔna Kilisiti Laapaali Kɔpaŋ tɔ. ɪlɛ paa maa kɔɔ má nav yaa ma ta tu kɔm, má nu sɪ í nyɔɔ tɔŋ te, na í kpɛnta huwɛɛ, na í yoo taa tɛm mpi Laapaali Kɔpaŋ tɔvɔ-mɛ tɔ pɛ yoo na lotu kɔlɔmtɔ kɛ́ má tɔna. ²⁸ ɪ taa yelee na má kolontunaa nyaasɔɣɪ-mɛɣɛ pɔlɔ taa. Mpi pɛ hɔlɔɣɪ pɛlɛ sɪ pa tɔm ká tɛ tɔnanɔŋ tɔɔlɛ. Na pɛ hɔlɔɣɪ-mɛ sɪ pu tɛ na pɔ́ ya má nyɔŋ, na ɪsɔ́ lakɔna mpɔ. ²⁹ Pɛ taya pɔlɔ, ɪsɔ́ hana-mɛɣɛ mpaav sɪ í la Kilisiti tɔmlɛ. ɪlɛ pɛ taya ɪ tɔɔ yuŋ tisuyɔ tike tɔm, ama na ɪ tɔɔ kɔnyɔntɔɔlɛ tɔtɔɔ. ³⁰ Mɔ sɛɛwa ma tɔɔ kɛ́ pɔnɛntɛɣɛ na tɔ́ yoo yoo. Yoo ŋku í ná ma yoo hatuu lɔŋ na í tu nyɔ́má tɔtɔ sɪ ma tu tɔŋna-kɔvɔ yoo tɔ, ŋkɔvɔlɛ mpɔ na ŋku í yookuyɔ tɔ.

2

Kilisiti tɪ pasɔvɔ na ɪ ɪsɔ́ nuɔnav

¹ Mɔ na Kilisiti í kpɛntɔvɔ mpɔ tɔ pɛ sɔsɔɣɪ-mɛɣɛ tɔŋ nte? ɪ sɔlɔvɔ sɔsɔɣɪ-mɛɣɛ apalɔtɔ nte? Mɔ na Feesuyɔ Nanɔŋtɔ í kpɛnta kɔlɔm na? ɪ lakɪ tɔmɔɔa yɛlle na kɔpantɔ na? ² Tɔv, ye pɛ wɛ mpɔ ɪlɛ, ma wiina-mɛ sɪ í kpɛntɔ teu, na í sɔlɔɣɪ má tɔma, na í wɛna lotu kɔlɔmtɔ na huwɛɛ kɔlɔmɛɛ, na pɛ hɔlɔsɪ ma lanɔle kɛ sɔsɔm. ³ ɪ taa la pɔlɔvɔ tɔma kɛlɔvɔ tɔɔ, yaa teeli yem tɔɔ. Ama í pasa má tɪ, na paa wei í nyɔni ɪ lɛlɔ ɪsu wei ɪ kɛla-ɪ tɔ. ⁴ Nɔɔɔlɔ ɪ taa pɛɛki ɪ maɔamɔɔa ɪ nyɔvɔ nyɔntɔ tike, ama í tɔsɔɣɪ ɪ tɔɔntɔlɛnaa tɔɔ. ⁵ ɪ wɛɛna huwɛɛ nna Yesu Kilisiti ka huɔkɔɔa tɔɔ má taa.

⁶ Hatuu tɔ ɪ ka tu wɛna ɪsɔ́ wɛɛtɔ kɛ́. Pɛ na pɛ mpɔ tɔ, pɛ ta tu-ɪ sɪ ɪ pɛɛkɔɣɪ na í laɔa tɔŋ na í kpa ɪsɔ́ tɔɔ sɪ ɪ saala.

⁷ Ama ɪ maɔamɔɔa ɪ yelina pɛ tɔna mpi ɪ ka wɛna tɔ na í kpaɔa yom wɛɛtɔ.

ɪ kpaɔa yɔlaa wɛɛtɔ kɛ́ tɔtɛŋɛlɛŋ, na ɪ kɔmɔɔa ɪsu yɔlɔ wɛv tɔ.

⁸ ɪ tisaa na í pasa ɪ tɪ na í nuɔna ɪsɔ́ kɛ́ m̀pɔ́yɔ́, halɔna ɪ sɔm, sɔm mpi ɪ sɔpa tesika tɔɔ tɔ.

⁹ Pɛ tɔɔ kɛ́ ɪsɔ́ kɔsa ɪ nyɔvɔ kɛ́ teu kɛ́ sɔsɔm, na í ha-ɪ hɔtɛ nte tɔ kɛla hɔla tɔna tɔpaɪpaɪ tɔ.

10 Pə təna mpi pə wəna weesuyu
na pə wə ɪsəfaa na tətʊ tə
na tətʊ tɛ tə pə hənɪ-ɪ aɛ.

11 Na pə təna pə tisi sɪ Yesu kɛlɛ Səsə,
na pə ha Tacaa Isə kə teeli.

Isəna tu tee isu kəkəsɪ kɛ antulinya taa tə

12 Ye mpʊ ɪlɛ ma taapalaa, waatʊ wei maa wə mə cəb tə ɪ nuna-m pə təna pə
taa kə. Na paa pənente ma fɛɪ mə cəb, pə kəla teu sɪ ɪ nuna-m mpʊ tətə. ɪ pɛkəyɪ
mə nyəŋ yapʊ təm na sɔyɔntʊ na seluyɪ. 13 Pə tayə pulb, Isə wɛɛ kə na ɪ lakɪ mə
taa kə tam, sɪ mɛ mu pəsɪ na ɪ sɔɔlɪ na ɪ lə mpi ɪ ka suwa na ɪ tɛŋəyɪ na ɪ lakɪ tə.

14 Kɔntʊyʊ na ntɛŋkɛɛsaya ɪ taa wɛɛ pə təna mpi ɪ lakɪ tə pə taa. 15 ɪlɛ ɪ kə
pəsɪ yələa mpa pa fɛɪna taalɪ na pə wə tənəŋ tə, na ɪ pəsɪ Isə piya nsi sɪ fɛɪna
kawalaya nakələyɪ antulinya yələa kʊtakɛɛsəŋ na asayaa pa hɛkʊ taa tə. Pəcə pə
wɛɛ kə sɪ mu muɔna kəkə ke pa hɛkʊ taa kə nyənənyənɪ isu ɪsətʊlɔŋsɪ kɛ ɪsətəa
16 na ɪ heeliyina-wɛyɛ weesuyu təm. Ye ɪ lakɪ mpʊ, maa pəsɪ na má yələna-mɛyɛ
Kilisiti kuyakʊ wule kɛ teu. Tampana tə ɪsəntə, mpʊ pu hʊlənə sɪ ma təma təna
na ma lɔpʊ tənə ta məlɪ yem.

17 Ntanyɪ ma caləm kə lu, ma səm təm kɛ ma wəna mpʊ. Na ye pu tu lapa mpʊ,
pə wə isu kətaya ŋka mə Isə sɛɛtʊ tasa Isə kə lapʊ tɔyələ. Ye pu la mpʊ, ma laŋlɛ
hɛɛtə. Na má na mə tənə tá laŋa hɛɛna. 18 Na mpʊ tətɔyɔ na mɛ, pə wɛɛ kə sɪ
mə laŋa ɪ hɛɛ, pə wɛɛ sɪ má na mɛ tá laŋa ɪ hɛɛna.

Timotee na ɪpafəlotiti

19 Ma hʊv sɪ, na Isə tɔŋ taa ye pə wə ɪsənə, maa tili Timotee kɛ mə tɛyɛ
nəɔnəɔ na má nu mə cakələ təm, na pə səsɪ ma mayamaya kɛ apalʊtʊ. 20 ɪ tike ɪ
wenna, na ɪ sənə-m mpi ma səpənə nyuyʊ tə pə taa, na ɪ paasəyənə mə təm kɛ na
tampana. 21 Lɛlaa ɪlɛ, pɛlɛ pa mayamaya pa niŋ nyəm tike tə kə pa nəyəsəyɪ, pə
taya Yesu Kilisiti nyəm tə. 22 Mə mayamaya ɪ nyəmá ɪsənə Timotee ɪnɪ ɪ hʊlaa
sɪ ɪ kə yələpəŋ tə, na ɪsənə má na-ɪ tə lapa təmle isu yulb na ɪ pəyaya kɛ Laapaalɪ
Kɔpəŋ təm taa tə. 23 Ma hʊv sɪ ye ma kəma na má cəkənə teu kɛ nti tə taa ma
wɛɛtə. ɪlɛ maa tili-ɪ mə cəb. 24 Na ma wəna naani kə teu kɛ Tacaa tɔŋ tə sɪ ma
mayamaya maa polo mə tɛyɛ nəɔnəɔ na má ná-mɛ.

25 Ma mayasaa na má ná sɪ pə kəla teu sɪ tá taapalʊ ɪpafəlotiti, wei mɛ ɪ ka ha-m
mpi maa laŋaa na ɪ tilina-m sɪ ɪ kənə-m, na má na-ɪ tə lakənə təmle na tə yooki
yoou tə, ɪnəyɪ maa yele na ɪ məlɪ mə kin. 26 ɪ nyuləyɪ kə sɪ ɪ ná mə tənə, halənə pə
pəkəla-ɪ. Mpi tə, mɛ ɪ ka nuu ɪ wusasi tə pə tə. 27 Tampana tə ɪsəntə, pə wu-ɪ teu
kə, halənə ɪ caakaya səm. Ama Isə wii ɪ pətəətələ. Na pə taya ɪ tike ɪ nyənə, na ma
nyənə tətɔyɔ, sɪ pə taa kə pə səsɪ-m laŋwakəllɛ kɛ lɛntɛ tə. 28 Pə tə kə ma hʊv
sɪ maa kʊsɪ-ɪ ləŋ təcav na ɪ məlɪ mə tɛ, na mu na-ɪ na mə laŋa tasa hʊlɔmuyʊ, na
ma mayamaya ma laŋwakəllɛ tɛ mpʊ. 29 Pə tə ɪlɛ ɪ mu-ɪ niŋ naalɛ na laŋhʊlɔmlɛ
səsəɛlɛ, isu pa mukuyʊ taapalʊ kɛ Tacaa təm taa tə. Yələa isu pane ɪnɪ wɛyɛ pə wɛɛ
sɪ ɪ seeki. 30 Pə tayə pulb tə, Kilisiti təmle nyuyʊ tə kə səm cɛɛ-ɪ. ɪ lapa ɪ weesuyu
kɛ awusa kə na ɪ kənə-m kʊsənəm mpi mə mayamaya ɪ taa pəsəyɪ sɪ ɪ kənə-m tə.

3

N pɛlaa yaa n ta pɛlɪ pə kɔlɔm

1 Ma taapalaa, pənɛntaa ɪ yələyɪ Tacaa təm taa ɪlɛ. Kɔlɔmtʊ tənə tə ŋmaav kɛ
tam u kuyʊ ma, na nti ɪnɪ tə tu kələyənə-mɛyɛ tampana hʊluyʊ. 2 ɪ la laakalɪ na
ɪsayalataa, hasɪ nsi, yələa mpa pa kama nyuyʊ sɪ pɛluyʊ kɛ pɛluyʊ tə. 3 Mpe pa

pelvuy ke mpi? Tayale pella na tampana. Pə taya pulv tō, Iso Feesu yu wenna tá kin na taa laki Iso tamlē. Na Yesu Kilisiti ke ta laki na taa taaki, na pə taya yulv kulapəle haana taya naani. ⁴ Ye maa nōkaa kōlv, ma pəsəyi na má tv kulapələnaa panəye naani. Na ye nōyulv wēe na í huuki si yulv kulapəle ká yelina na í tūl-ti de, ma tēe pūntv ke kulapələnaa ké tərapai. ⁵ Nyəni, ma lūlvuy kuvēeñ pələfei wule ke pa pəla-m, na ma ké Iseyeli tv ké tēsiyisiyi. Na ma kpekəle ntē Pensamēe nyəntē, na ma ké Hepəla tv ké tēsiyisiyi. Na tayale Falisanaa ke Yuta nyéma Isəsele tənyuy taa. ⁶ Na maa seesa isəle ké pə taa ké pə feina, haləna má təkayana Yesu seela kpeka ke konyəñ. Na ye pa tōma si kvsəsutv taa tōm tənyuy si yulv í təñ na pə lap-i kupañ tv tá təñayana, taalı nōyulv i taa wēe ma kin. ⁷ Pənente Kilisiti tō de, ma nyənəyi kupañtūnaa mpa ma mnyulayana təyō mpi pu waasəyi pulv təyō. ⁸ Na pə taya kupañtūnaa panē pa tike ke ma nyənəyi mpv, na kawaasi nsi si tənaya ma nyənəyi mpi pu waasəyi pulv təyō ma nyəm ma Səso Yesu Kilisiti tv pə tō. Təpante taa təpante ntē tənē in. I tō ké ma keela pə təna mpi pə kvsəyi ma nyuy tv na má suna kpeeñ, na ma nyənəyi pə təna isu hute si pə yele na má hiki Yesu Kilisiti, ⁹ na má na-i tē krenti teu ke kulōm. Maa yōləyi si ma kvsəsutv tōkuyv tō ké pá yaa-m kupañ. Ama ma tema ma taa na Kilisiti təyō ma lapa kupañ. Tənaya Iso hana pəsuyv si yōlaa í la kupañ, na ye wei í mōwa tá Səso tōm, pūntv ke Iso haa pə pəsuyv. ¹⁰ Mpi ma nyuləyi teu təyōle si má nyi Kilisiti na i səm taa fem tōma, si maa hiki i wahalanaa taa ké ma nyéma na máa təyō, na má si isu i səpv tō. ¹¹ Na má tēləyi si paa feesi ma yā mpv tōtō.

Tə kaasuyv

¹² Maa yōləyi si ma tema hikuyv ke mpi ma pəkəyā tv se, yaa ma tema teu təkpatāa. Ama ma təñna lūpv ké na má kaasəyi ma ti si má hiki ma asewa fəōtō. Mpi pə tō tō, Yesu Kilisiti tema-m hikuyv na í kpa-m i kpa-m ké. ¹³ Ma taapalaa, maa huuki si ma tema pə fəōtō hikuyv se. Ama kulōmtv nti ma nyəmā təyōle si, ma yela ma waalı nyəntv ké, na má kaasəyi ma ti si má hiki mpi pə wē ma nōyō tō tō. ¹⁴ Pə tō ké ma see na má pukina mpi pə suwa tv pə tō, si má hiki pə fəōtō wei Iso yaa-tv si tē hiki isōtaa ke Yesu Kilisiti kin tv.

¹⁵ Tá təna mpa tá tē ké yulvkrasaa ke Iso nyəntv taa tō, tē huv huwēe kulōmēe anē. Na ye mə taa lelāa u huv hūpōyū huwēe anē a tō, de Iso ká kilisi-meyē-ti. ¹⁶ Mpaav ŋku tē təñəyi haləna saña tv, paa pə la isəna tē təñəyi-kuyv mpv.

¹⁷ Ma taapalaa, í keesəna-m mə təna. Tə tema hūlvōy ke isəna í ká la tō, de í nyənəyəna mpa pa laki isu tē hūlvuy si pá laki tō. ¹⁸ Tam ké ma heeliyi-meyē-ti, na pənēntaa isəlvōm ke ma tasəyəna-meyē-təyi heeluyv ke isəntō. Payale wenna na pá wakələyi mpi Kilisiti lapa i səm tesika tō tv na pa yaasinaa asayaa. ¹⁹ Pa tōm ka te tənəñnañ, pə taya pulv tō, pa hiliñ ke pa təñəyi, pə taya Iso. Na mpi pə nəyəsəna pə la-weyē feele təyō pa yōləyəna. Na ate cəñe nyəm tike tō ké pa laakalənaa wēe. ²⁰ Pə kaasa tá tv tá tēyēle isōtaa, na tē taña teu tətēyētēyē si tá Yatv tá Səso Yesu Kilisiti í luna isōtaa na í ti. ²¹ I tōma nna i hulaa na í məñna pə tənaya i tē tv, anəyi i ká hólí na í layasi tá ate tənəñ pətəōtəle nyəñ inē, na tē nəyəsəna tōnyuy teeli nyəñku.

4

Pəli caaki si pá laki nti tv

¹ Pə tō de ma taapalaa mpa mē ma nyuləyi teu si má tasa nav tv, mə heesəyəna ma lanje ke sōsəm, na meye ma yōləyəna. Ma yōlaa mē, isəna pə wēe si í tv teu ke Iso mpaav taa təyōle.

² Hai, ma wiikina Ifoti na Sentisi, ma hanta-weye ateye cæne, si pá ciiki isu Tacaa tøm taa tætvnaa lakuvv tø. ³ Na ma tæmle taa akpele kupaŋ nyá, ma wiikina-ŋ si ñ sæna alaa mpæ tøtø. Ma na-we tæ yooŋa yooŋu na té yaŋi Laapaali Kupaŋ ke paa timpri, na tá na Kæleman na tá tæmle taa taapalaa lɛlaa tæna mpa pa hɛla pa ŋmaa weesuŋu takølaya taa tø.

⁴ I yøølayi Tacaa mpraav taa ké tam. Ma tasæyi-tæyi yøøtvv si i yøølayi.

⁵ I wee tæpamm ke yølaa tæna kin. Tacaa køŋ nœnœø ké. ⁶ I taa næyæsæyi natæli, paa nti tæ maŋana-me i heeli Isø ké sælømvv taa ké mpi i nyulæyi tø, na i sœe-nyana tæmle. ⁷ Ye pø lapa mpv ul ləŋhølvmlæ nte Isø haa na yvlu u pæsæyi na i cækæna tæ tænaŋa tø tu wee mæ lotunaa taa na mæ læmaŋasæe taa ké Yesu Kilisiti tøm taa, na pulv kaa pekøli-mæ.

⁸ Tøv, ma taapalaa, mpi pø ké kupaŋ na pø næyæsæna samtv tø pø tøø ké i ká pona laakali. Mpøxøle mpi pø ké tampana nyøŋ, na mpi pø næyæsæna pa tønaw-i, na mpi pø keesaa tø, na mpi pø fei asilima, na mpi pø we teu, na mpi pø kusæyi nyvuvv tø. ⁹ Ma hulaa-meyæ na má keesi-me, i laki nti i nu ma yøøttaa na i nawa ma lapa tø. Isø wei i haa-tvŋv alaaføya tø i ká wee mæ wadh.

Pæli sætv ke Filipu nyøma

¹⁰ Ma laŋle hulvma Tacaa tøm taa ké isæna mpi i hika pæsuvv na i tasa-m húløŋy si i tœsæyi ma tøm tø. Ile pø taŋa isu ma yøøtvv si i ka yela ma tøm ke hvvv. Ama pø mpraav ke i taa hikita si i hólí-m si i hvvki ma tøm. ¹¹ Na pø taŋa pø caala-m tøyv ma yøøta isæntø. Ye ma we isæna, ma tema pøle pø taa cayale layatu hiiu ké. ¹² Ye ma we konyvŋ taa, ma nyømá ma konyvntvle tænte. Na ye ma we haŋanaŋa taa, ma nyømá pøle pø taa tænte. Paa le na pø tæna pø taa, ma tema isæna maa cayv na pø keesæna-m tø pø layatu hiiu ké. Ye ma wena tøyvnaŋa ke sœsœm, ma nyømá tæle. Na ye ma we nyvøvsi taa, ma nyømá tæle. Ye pø tœlæna-m ma nyømá. Ye pœcøv ma wena, ma nyømá. ¹³ Ma pæsæyi pø tænaŋa ŋpøŋyó Kilisiti wei i haa-m toma tø i tøø ké. ¹⁴ Paa na mpv, i tøyv ma konyvŋ tø i lapa teu ké.

¹⁵ Filipu nyøma me, mæ maŋamaŋa i nyømá si ma lunav Masetoni ke waatu wei na Laapaali Kupaŋ heeluvv tøm caalava kœnte tø, mæ Yesu sælaa kpekøle tike sœnna-m. Mæ tike i tvna-m niŋ ke ma kawaaŋa na ma asalavnaa pø taa. ¹⁶ I ka tema-m mæ kusænammnaa tilinav ke maa wøv Tesaloniki tø na pø tema-m teu. ¹⁷ Pø taŋa isu kuvvœŋ isøle taa maŋamaŋa ke ma nyøŋæyi se, ama ma caa ké si pø mæŋna-meyæ mæ tølæsælena. ¹⁸ Ma nawa pø tæna mpi i tilinaa tø, na pø tœv feina taka. Irafølvititi kœna-m mæ kuvvœŋ tø, pœnenta pø tæna pø tølæna-m yem ké. Mæ kuvvœŋ we ké isu kœtaŋa wøv sœsœŋ ke teu, na Isø mvv-i ke na ká we-i teu pø tu fei tø. ¹⁹ Ma Isø ká kpaya i apititu kuvvœntv nti tø we Yesu Kilisiti kin tø tø taa na i ha-meyæ mpi mpi i laŋaa tø. ²⁰ Tá Caa Isø inæyøle teeli tv ke tam tøø. Ami.

Kantøkaya sætv

²¹ I sœe Isø yølaa tæna mpa pa we Yesu Kilisiti mpraav taa tø. Tá taapalaa mpa pa we ma kin cæne tø pa sœe-me. ²² Isø yølaa tæna mpa pa we cæne tø pa sœe-me, lœna pø tu kœlæna Isø yølaa mpa pa we Lom wulav tøyvnaŋa taa tø.

²³ Tá Sœsø Yesu Kilisiti i hólí mæ tænaŋa i pœlœe.

TAKĒLAYA NKA PŌLI NMAAWA

KOLOSI NYĒMA TŌ

Kutvltv

Kolosi icate we Asii tetv taa ké isv acalée lenna. Pə caya isv Pŏli taarpalv wei pa yaa sv Irafəlasv tŏ inu i ponna Iso Tŏm ke Kolosi nyŏma. Irafəlasv maɣamaɣa ta laŋ Kolosi tv (1:7 na 4:12). Pə caya isv Irafəlasv keesa Pŏli sv Iso seev krai nyəm napəli pə nyŏma luwa. Na pə nyŏma seɣesəɣi sv, ye yvltv caa sv í nyv Iso na pə ya i nyv. Pə wee sv í tŏŋ kŏtasv na í luŋ isŏtaa nyəm mpi pu naaki tŏ. Pécŏ pə wee sv í pelv na í kii tŏɣnasv na kŏnyŏnyŏəm na pə polo. Pə tŏv ké Pŏli ŋmaa-we na í heeli-we sv nyv. yarpv mpi Yesu hawa tŏ pə maɣanaa.

Isəna pa faɣa Kolosi takəlaya tŏ:

Isə samtv na Kolosi nyŏma seetv, titite 1:1-14

Yesu maɣanaa, titite 1:15-2:19

Kilisiti haaki weesuɣv kŏfalv, titite 2:20-4:18

Seetv

¹ Maɣa Pŏli, Iso luyv lapəna na má lá Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taarpalv Timotee tŏ ŋmaakəna takəlaya kaneyə.

² Iso yəlaa mpa me í we kolosi na í ké tá taarpalaa kŏpama ke Kilisiti tŏŋv taa tŏ. Tacaa Iso í hŏli-meɣe pəlee na í ha-meɣe alaafəya.

Pŏli see Iso ké í na təmle

³ Ye tŏ kula mŏ tŏv ké sulmuv, seetv ke tŏ seeki tam ké tá Sŏsŏ Yesu Kilisiti Caa Iso. ⁴ Pa heela-tvŋv isəna í tema mŏ taa na Yesu Kilisiti, na isəna í sŏla Iso yəlaa təna tŏ. ⁵ Waatv wei tampana tŏm Laapaali Kŏpəŋ caala mŏ teɣe tate tŏ pa hŏla-meɣe teelvŋv ŋku kv we tampana tŏm nti tŏ taa tŏ. Pə tŏv ké mŏ taa temnav ke Iso na mŏ sŏlvŋv teesina mpi pa sv-meɣe hatuu isŏtaa na í teeləɣi-wi tŏ. ⁶ Laapaali Kŏpəŋ yekeɣi ké, na paa i tala timpiɣi antulinya təna taa i laki kŏpantv ké. Mŏpŏyŏ i lapa mŏ hekv ke kŏyŋkv í taala Iso pəlee tŏm ke nuw tŏ, í hii lŏŋ na í nyv pəlee anu a tampana. ⁷ Ta təmle taa taarpalv kŏpəŋ Irafəlasv seɣesəna-meɣe mpv. Tá nŏɣv ke i lakəna təmle isv Kilisiti təmle tv kŏpəŋ. ⁸ I heela-tvŋv təma sŏlvŋv ŋku Iso Feesuɣv tv-me tŏ kv tŏm. ⁹ Pə tŏv ké tv heeseɣi Iso sələmuv ke mŏ tŏv ké tuv kŏyŋkv pa heela-tvŋv mŏ tŏm tŏ. Tŏ sələməɣi Iso ké sv í ha-meɣe i Feesuɣv haaki nyəm na layatv nti tŏ tŏ təna na pə yele na í nyv i luyv nyəntv ke teu. ¹⁰ Mpv pu yelina na mŏ tŏnte maɣa Tacaa na mŏ kŏlapvtv lapv-i teu ke tam. Na pu yele na í laki təma kŏpana anu a təna, a nŏɣv na a suka, na í ká sŏsəɣi Iso ké nyəm. ¹¹ Tŏ sələməɣi Iso ké sv í la-me na í nyŏv tŏŋv ke teu na i pəsuv teeli nyəŋkv tŏŋv taa, na í pəsi na í kantəli pə təna mpi pu maɣana-me tŏ pə taa na suulu. ¹² I see Tacaa ke í na təmle na laŋhŏlvmlə, inu i yelina na me í mŏna sv í hiki mŏ paa nyəm ke kŏpantvnaa mpa Iso sv i yəlaa ke tənəŋŋv taa tŏ pa taa. ¹³ Inu i leekəna-tvŋv aŋŏv səkpevtvŋv tē asayaa sŏsaa niŋv taa na í svsv-tvŋv i luyv tē Pəyaya kawulaya taa. ¹⁴ Na i pəyaya ŋke ka tŏv ké pə yapa-tv na pə husi tá isayatu.

Kilisiti weetv na i təmle

¹⁵ Kilisiti keləna Iso wei paa naaki tŏ tətəŋeləŋ. Inəɣəle Iso kancaalaya kŏlvlv wei i kəla pə təna mpi Iso lapa tŏ. ¹⁶ Inəɣi Iso lapəna pə təna, paa isŏtaa na atə pə nyəm mpi pa naa na mpi paa naa tŏ. Pə kŏpəyav pəsəlaa na sŏsaa na awulaa

na ton̄tonaa pə loosi təna tə ɪ niŋ ke Iso lapəna pə təna, na ɪ təo kə Iso lapa-wi. ¹⁷ Pə təna pə luwəya na pə mayana-i, na pə təna mpi pə lapa tə pə tamsəna-i təyo pə wə pə lona taa. ¹⁸ Yesu seelaa kpeka kəna tənuyə na inəyəle nyuyə. Inu ɪ yelina na a təna a wəe. Inu ɪ kəna Iso kancalaya kuləb wei ɪ səpa na pə taaləna-i feesuyə si ɪ la pə təna tərɔpəri pə nəyo tɔ tə. ¹⁹ Pə taya pulv təo, Iso luyə lapəna si ɪ wəetv təna ɪ mayali ɪ Pəyaya taa. ²⁰ Na ɪ luyə lapa tətə si ɪ Pəyaya ká yelina na ɪ na kɔŋmanmam təna pá ciiki. Na Iso Pəyaya caləm líí səm tesika təo təyo Iso yelaa na pá lá heesuyə təm. Mpu pə yelina na Iso na pə təna tərɔpəri pa ciiki, paa isətaa nyəm paa atə nyəm.

²¹ Mə tətə tuu ləŋ mu hatələna Iso kə, na mə huwəe asayəe na mə isayakolapɔtɔ ka lapəna-meyə ɪ kolontunaa. ²² Ama ɪ Pəyaya səpɔ ka tənuyə kɔnə kɔ səm tə pənente Iso ciika mə na-i kə, si pə yele na ɪ ləsi-meyə ɪ isentaa na ɪ wə tənəŋŋ na ɪ kə kɔpama na paa kawaliya ka fei mə kin. ²³ Ama kulmɔtɔ kə si mu təkɪ Iso seəu ke n̄p̄yó tam, na ɪ səŋ təca ke teu ke n̄p̄yó tam, pulvɔ ɪ taa ciyiti-me, na ɪ taa yele na pə kó mə teelvuyə ŋku ɪ teeləyi tuu kɔyənku ɪ nu Laapaali Kɔpəŋ tə. Laapaali Kɔpəŋ inəyi pa heela antulinya taa yəlaa təna, na Pəali má ma pəsəna ɪ heellu.

Təmlə nte pə tv Pəali si ɪ la Yesu seelaa kpeka taa tə

²⁴ Kayana kɔnyəntəyələnaa mpa ma təkɪ mə təo tə pa huləsəyi ma lan̄le kə. Pə taya pulv təo, Yesu seelaa kpekəle kəna Kilisiti tənuyə, na ɪ təya kɔnyəŋ ke pa təo na mpi pə kaasi tə pə təo kə ma saləməyənə kɔnyəŋ ke ma tənuyə taa, si má sənə na pə yoosi-wi. ²⁵ Iso tɔ-m təmlə nte si má yoosi-təyɛ mə cəb tə, mpu tətəyo pə tɔ-m si má la Iso yəlaa kpekəle təmlə tv, na ɪ tɔ-m kə si má heeli ɪ təm təfoo, má taa ŋmesɪ. ²⁶ ɪ ŋmesa ɪ təm kɔŋmesətv tənəyɛ yəlaa tənaya təkulakula ke hatuu ləŋ, na pənenteyɛ ɪ kula tə təo na ɪ hólí mpi ɪ ti tə. ²⁷ Mpi pə təo tə, Iso səlāa kə si ɪ la na pá nyi isənə ɪ suwa na ɪ təŋəyi na ɪ laki na pə wə ŋməlav tə pə təo na pə teu səsəəm. ɪ su mpi inəyi si ɪ ká la yəlaa təna. Kɔŋmesətv ntəyəle si Kilisiti wə mə waali na un̄i ɪ yekina na mu taaki si ɪ ká hiki Iso teeli taa kə mə paa tete. ²⁸ Pə təo kə tə heeliyi yəlaa tənaya Kilisiti təm. Na tə lakəna tá layatv təna, na tə kpaaləyi paa wei kə pə təm taa, na tə seyəsəyi si pə táná paa wei kə Iso isentaa na ɪ tema puw kə ɪ na Kilisiti pa kɔpəntuyə təm taa. ²⁹ Təmlə tənə tə yoosuyə təo kə ma laki na má ləkəna toma taa toma nna Kilisiti haaki tə, toma anə a wenna ma taa.

2

¹ Ma caa ɪ nyi si, mə na Layotisee nyóma na pa təna mpa pa nu ma hətə ke kɔnu na pá tá nyi ma mayamaya tə, mə kuləku ke ma wəe na má lukɪ pə tu fei. ² Ma lukɪ kə si pə kpaasi pa apalətv si pá la nəyo kuləmayə ke sələyuv təm taa, na pá hiki naani wei yulv ɪ nyómá teu ɪ hikiyi təyo teu təmamam. Ye pə lapa mpu paa nyi Iso kɔŋmesəm. Mpəyəle Kilisiti mayamaya. ³ Kilisiti un̄i ɪ kin ke Iso haa nyəm na layatv nti tə pə kin̄kinte wəe na pə ŋməlav.

⁴ Ma yəyətəa tə ɪ nuwəyalə, ɪ taa yele na nəyəlv toli-si-me na layatv təmnaa. ⁵ Paa ma na-me tə wəv təma na pooləŋ tə, ma ləsaya wə mə kin kə, na ma lan̄le huləmaa isu ma nav mə təna ɪ tema mə taa na Kilisiti, na ɪ kɔpəntaa na ɪ səŋa təca kə pə taa tə.

Kilisiti təo tə hika tá ti

⁶ Təo, ɪ tisuyə si Yesu Kilisiti ɪ la mə səsə tə, ɪ yele na mə na-i ɪ kɔpəntɪ mə təntə taa. ⁷ ɪ nyəna-i teu isu tuyv nyəokuyəna tetv tə. Kilisiti ɪ wəe mə kolapɔtɔ təna

kite. Paa kuyanjku í nyɔɔki tonj ke Iso seeu taa. M̄p̄óyó pa seyesa-me si í laki. I seeki Iso ké í na tɔmle ke teu.

8 I feñ teu, í taa yeke na nɔɔlɔ kɔɔ na í hii-me na ɪ yulɔlayatu nyɔm tɔm kɔpuyusutu kra nyɔntu nti yɔlaa seyesaa na pá telɔsi tɔma tɔ. Tɔmnaa mpe pa ké pə tɔna pə kancaalaya nyɔm ke antulinya taa, pa ta ke Kilisiti nyɔntu. 9 Pə taya pulɔ, Iso weetu tɔnaya Kilisiti kraɣa ɪ tɔnuyɔ taa na pə mayalɪ ɪ taa. 10 Na mə na-ɪ í krentuyɔ kulɔm tɔ í hika pə tɔnaya, ɪnɪ ɪ kəlɔna kawulasɪ tɔna na tonjɔnaa tɔna.

11 Mə na-ɪ í krenta kulɔm ke mpɔ tɔ pə pɛla-meyɛ, na pɛluyɔ mɔpɪ pə feɪ ɪsu yulɔ pɛluyɔ tɔ. Ama pə ké Kilisiti pɛluyɔ ké. M̄p̄əɣɛle pə lɔsuyɔ yulɔtɔnuyɔ ɪsɔyatu toma ke yulɔ taa tɔ. 12 Pa sɔ-meyɛ Iso lom tɔ pə hɔlaa ké si pa pima mə na Kilisiti na mə na-ɪ í tayanɪ fem. Na í tisaa si Iso wei ɪ feesa Yesu ké sɛtaa taa tɔ ɪ wɛna toma tɔ pə tɔɔ ké pə lapa mpɔ. 13 Tuu lɔn ɪsu ɪ taa nyɪ Iso tɔ mə ɪsɔyatu ka yɛlaa ké na í wɛɛ ɪsu sɛtaa ke Iso nyɔntu taa. Ama pənɛntɛ Iso krenta mə na Kilisiti ke weesuyɔ haɔ. Na Iso husa mə ɪsɔyatu tɔna. 14 Tá kəma nna a feɪ nyuyɔ na pə pɛlɔyɪ tá niñ tɔ Iso yɛla a nyuyɔ mapɔ na pə saali yem. Kəma anɛ a nyuyɔ mapɔ ka wɛw tɔlasɪ tɔ pə caala-tuyɔ. Kəma anɛyɛ ɪ kama sɛm tesika tɔɔ na í lɔ a tɔm. 15 Kilisiti tesika ke Iso kraɣa awulaa na tonjɔnaa pa nyɔm. Iso tɔ-wɛyɛ Pəyaya akaitɔ loonja taa ké ɪsu salɔkatɔnaa na í tɛkəna na pá nyənəyɪ-wɛ tɔcoo.

16 Pə tɔɔ ɪɛ í taa yeke na nɔɔlɔ footi-meyɛ mə tɔɣɔnaya na mə kuyɔnyɔɔm na acima kuyɛɛn na ɪsɔtɔ kɔfalɔ na kuyɛɛn kɔhɛsɔɣ pə tɔɔ. 17 Kɔpantɔ nti tu kɔɔ tɔ tɔ nyaləmɔle ntɛ pə tɔnaya ɪsɔntɔ, na Kilisiti kɛna pə kinjinte. 18 I taa tisi na nɔɔlɔyɔ yem wei í sɔlaa ɪ pasɔ ɪ tɔyɪ yɔlaa ɪsɛntaa na í seeki ɪsɔtaa tillaa tɔ pɔntɔ ku mə tɔm. Yulɔ í laki mpɔ, ɪ toosee nna ɪ toosaa tɔɣɔ ɪ tɔɣɔyɪ na í laki. Na wei ɪ wɛ mpɔ tɔ yulɔhɔwɛɛ kalampaanɪ kuyɔna-ɪ na ɪ feɪna tampana. 19 Iɪ caa í matəna Kilisiti wei ɪ ké nyuyɔ tɔ, pəyɛle Kilisiti ɪnɪ ɪ yelina na tɔnuyɔ hikiyɪ ku tɔɣɔnaya na ku atama na ku nantɔ pə krentaa na pə tɔka teu na ku piuki ɪsu Iso caa tɔ.

Tá na Kilisiti tə səpa tá na-ɪ tu wɛna weesuyɔ

20 Mə na Kilisiti í sɔpɔ tɔ pə lɔsa-meyɛ antulinya ɪnɛ ɪ pə tɔna pə kancaalaya nyɔm taa ké. ɪlɛ pepɛ tɔɔ ké í tasɔyɪ tɔntɛ ɪsu antulinya tɔnna-me? ɪlɛ pepɛ tɔɔ ké í tisiyɪ na pá tuyɔ-meyɛ kiñ 21 si: Taa kraɣa pəne, taa tɔɣ pəne, taa tokina pəne? 22 Mpi pə lɔsaa si yulɔ í lana-wɪ na pə tɛ tɔ pə tɔɔ ké pa su kiñ ɪnɛ. Yɔlaa tɔkelekele siina kɔsɛyɛsɔtɔ na kiñ ɪnɛ. 23 Kiñ ɪnɛ ɪ nɔɣəsɔna lɔmayasɛɛ kɔpana ké, mpi tɔ, ɪ yɛlaa na yulɔ cɛsɔɣəna Iso seeu, na ɪ yɛlaa na yulɔ pasɔyɪ ɪ ti, na ɪ caala yulɔ si í tu ɪ tɔnuyɔ ke wahala. Ama pəsuyɔ ke kiñ ɪnɛ ɪ feɪna si í kra yulɔ tɔnuyɔ ke ku konyulɔɣ tɔlate.

3

1 Mə na kilisiti ke pa feesaa. Pə tɔɔ ɪɛ timpɪ Kilisiti ɔaya ɪsɔtaa ké Iso kɔɣkɔɣ taa tɔ tɔna nyɔm ɪkpatɛ ke í ká huli. 2 I seesi ɪsɔle na ɪsɔtaa nyɔm tɔm, í taa seesi ɪsɔle na atɛ nyɔm pɛɛkuyɔ. 3 Pə taya pulɔ tɔɔ, ɪ sɔpɔ tɔ pə ɣmesa mə weesin ke Kilisiti kinj ke Iso ɔɔlɔyɔ. 4 Mə weesin mayamaya ntɛ Kilisiti, ɪ kɔɣ í lukɪ tɔ mə na-ɪ í lukəna, na í ka hiki ɪ teeli taa ké mə paa nyɔm.

Tɔntɛ kɔpəntɛ na kɔfate pə tɔm

5 Ye mpɔ atɛ cənɛ nyɔntu tɔna nti í ka tɔkaa tɔ í ku-tɔyɪ mə kin. Ntɔɣɔle asilima, tetelakasi, wasanjkalɔtɔ, na konyulɔɣ ɪsɔyɔn, na liyitee kɔtɔɪ, halɪ liyitee kɔtɔɪ tu na tuj laalɔ pa ɪsɔyatu lu kulɔm ké. 6 ɪsɔyatu tənɛwɛ tɔ tɔɔ ké Iso ká mu pááná na í

má mpa paa nukəna-ı tə. ⁷ İsayatu tənə tu ηmakəlvuy-meyə ləη tə, mırύyó í təηaya teitei.

⁸ Ama pənente í lo pə təna mpi pə wə mpυ tə, páána mvyu na kakalaya kekeke na nyan. Kvtuyu yaa keesəlaya təm natəli tə taa luna mə nəsı taa. ⁹ İ taa pələyi təmayə pəpət, pə tayə pəlv, í həyəsə mə yəlvwəet kəpəntə na tə yaasinaa tənaya na í lo. ¹⁰ Na yəlvwəet kəfatə ke í krayaa na í suu. Yəlv kəfaləv ıvı ı təηna ı ηmalv İsə ké kelvyu tətəηeləη ké sı pə yele na í nyı İsə ké teu təkəpəsəkpəsı. ¹¹ Pə lapa mpυ tə, pə feı sı pə tasəyi tətə sı pane pa ta ke Yuta nyəma, Yuta nyəma ntə, na pəllaa ntə kotapələη ntə, isəkreeteə nyəma ntə səsaa taa nyəma ntə, yomaa yaa kasayampiya ntə. Aa, Kilisiti kəna pə təna, na í wə pa təna pa waalı.

¹² İ ké İsə yəlaa ké. İsə sələna-mə na í ləstı-mə sı í la ı nyəma. Pə təv ıle í təkı kəpəntə taa kəpəntə na í lakı. İ hóləyi yəlvət, na í pasəyi mə ti, na í wəe təpamm, na í təkı suulu. ¹³ İ təkı təma, mə taa ləlv í pənta ləlv na nti í hólı təmayə suulu. İ hóləyi təmayə suulu, Tacaa ná hula-meyə mırύyó. ¹⁴ Pə tənaya mpυ təpai ıle təma sələvyu ke í ká təkı teu. Təma sələvyu mpi pu yelina na í kəpəntı yəlv kəlvəm. ¹⁵ İ yele na Kilisiti sələvyu hóləyi mə lotu taa ké mpi í ká lakı tə. Həesvyu kəne kv mayamaya kv təv ké İsə kəpənta-mə na í yaa, na í wə ké İsu yəlv tənvuy təv nıη na nəsəhe na pə tənaya mpυ pə wəv na pə kəpəntaa tə. İ seeki İsə sı í na təmlə. ¹⁶ Kilisiti təm na tə təv təna í wəe mə kın ke teu. İ seyesəyi təma, í kpaaləyi təma na layatv səsəontv. İ yooəa luyı kəlvəmvyu ke İsə ké yəntu na İsə Təm yəntu na İsə sam nyəntv na yəntu nti tə səsəyi apəlvət tə, na í seəna-ı í na təmlə. ¹⁷ Paa mpiyi í lakı, yaa paa ntiyi í yəyətəyi, í yaana tá Səsə Yesu hətə, na í seeki Tacaa İsə ké í na təmlə ke ı təv.

İsəna təntə kəfate cakəle wəe tə

¹⁸ Alaa mə í seeki mə paalaa, Tacaa isəntaa, nti pə muna í la təyələ. ¹⁹ Apalaa mu səlı mə alaa na í taa la-wəyə nyan ke paa pəcə.

²⁰ Piya mə Tacaa isəntaa mə nyəntv nté sı í nuna mə nyəma ke pə təna pə taa. Ye í nukəna mə nyəma pə lakı İsə ké teu ké pə tu feı.

²¹ Cəcənaa mə í taa la na páána kpa mə piya na sı kəv sı lo apəlvət.

²² Yomaa, mu nukəna mə caanaa mpa pa təkə-meyə antulinya taa cəne təyə pə təna pə taa. İ taa seeki-wəyə waatv wei pa wəeki tə tike sı pə la-wəyə leləη. Ama í nuna-wə na luyı kəlvəmvyu ke seu mpi í seeki Tacaa tə pə təv. ²³ Paa təmlə nteyə pa tu-mə te, í la-te na luyı kəlvəmvyu, na pə wəe İsu Tacaa təmlə ke í lakı, pə tayə yəlaa nyəntə. ²⁴ İ nyı teu sı í lakvyu tə Tacaa ká təna na í feı-meyə mə kəfelvyu. İ ká hiki kəpəntv nti ı su ı nyəma təv tə. Pə tayə pəlv, Kilisiti kəna mə Caa mayamaya wei ı təmlə í lakı tə. ²⁵ Pə təv ké ye wei ı lakı isayatu, pu te na pə feı-ı isayatu nti í lapa tə. İsə u fayəsəyi nəyələ se.

4

¹ Yomaa caanaa mə, í təkı mə yomaa ke isəna mpi pə keesaa na pə sıyisa teu tə. İ nyı teu sı mə tətə mə wəna Caa ke isətəa.

Nti Pəalı sı pá lakı tə

² İ sələmyı İsə, í taa yele. İ feñyi na í seeki-ı í na təmlə ke mə İsə sələmvuy taa.

³ İ kəpəntəna tá na í sələməyəna İsə na í ha-tuyv ıkpəte na tə la ı waasv na tə kpaalı Kilisiti təm kəηməsətəv. Təm kəηməsətəv tənə tə təv ké ma wə saləka taa ké isəntə.

⁴ İ sələmi İsə na má, ılena má yası ı təm təcıceı na pá nyəmi-ı teu, mpi pə tə má sı má la təyələ.

⁵ I nyi mə tonte ke mpa pa ta ke Iso seelaa tɔ pa kin, na í taa yeke na aləseke kuyeyi fiti-meyɛ yem. ⁶ Paa kuyan̄ku í yəɣətəɣi kɔpantɔ, na kawaaɣa nyəntɔ í lukəna mə nɔɔsi taa. I nyi isəna pə mɔna í cɔ tɔm tɔ na í cɔɔki paa wei.

Kantakaya Sɛɛtɔ

⁷ Tá taapalɔ kɔpən Tisiki ká heelina-meyɛ ma tɔm təna tərapai. Ma na-ɪ tə lakəna Tacaɔ təmle na ɪ ke təmle latɔ kɔpən ké. ⁸ Pə maɣamaɣa pə nyuyɔ tɔɔ ké ma kusa-ɪ si í polo í na-me na í heeli-meyɛ tá alaafəɣa tɔm na pə heesi mə laɲa. ⁹ Tá taapalɔ kɔpampan Honesim wei ɪ ké mə taa lelv tɔ ílé ɪ suna-ɪ. I ká keesi-meyɛ tə təna nti tə laki cəne tɔ.

¹⁰ Ma saləka taa akpele Alisitaaki na Paanapasɪ kɔɣɔ pəɣaɣa Maləki si pá seɛ-me yoo. Pa tɛma-meyɛ Maləki un ɪ tɔm heeluyɔ, ile ye ɪ tala mə tɛ í tɔki-ɪ teu. ¹¹ Yesu wei pa yaa si Yutusi tɔ ɪ seɛ-me tɔtɔ. Yəlaa tooso inɛ ɪ tike ɪ luna Yuta nyəma mpa pa layasaa tɔ pa taa, na má na-we tə lakəna Iso kawulaya təmle, na pa paasaa ké na pá sɔɔsi-m apalɔtɔ.

¹² Irafəlasɪ wei ɪ ké mə taa lelv tɔ ɪ seɛ-me. I ké Yesu Kilisiti təmle tɔ ké na ɪ seɛsa isəle na Iso sələmyuyɔ ke mə tɔɔ ké teu si í səɲ təca na pulɔ í taa ciɣiti-me, na í pu Iso nyəntɔ taa, na í tanɲaa tətɛɣetɛɣe si í la pə təna mpi Iso caa tɔ. ¹³ Ma ləsəɣi ɪ nyuluyɔ, ye n na isəna ɪ kuyi ɪ təɣi mə na Layotisee na Hiyelapolisi nyəma mə tɔɔ tɔ pə fɛi keesuyɔ. ¹⁴ Tá lokotulo kɔpən Luku na Temasɪ si pá seɛ-me.

¹⁵ I seɛ tá taapalaa mpa pa we Layotisee tɔ, na í seɛ Nɛmfɔ na Yesu seelaa kpekəle nte tə kotiyi ɪ təɣaɣa ke Iso seɛv tɔ. ¹⁶ Ye mu tɛma takəlaya kanɛɣe kaluyɔ ilɛ í tɛləsi Layotisee Yesu seelaa na pɛle pá kala-ke tɔtɔ. Mɛ tɔtɔ mu mu Layotisee nyəma nyəɲka na í kala. ¹⁷ I heeli Aasipi si í paasəna Tacaɔ təmle nte pa tɔ-ɪ si í la tɔɣɔ teu.

¹⁸ Ma maɣamaɣa ma niɲ ɲmaatɔ nté cəne. Pɔɔli má ma seɛ-me. I taa sɔɔ si ma we saləka taa yoo.

Iso í hólí-meyɛ pɛɛɛɛ.

TAKƐLAYA KANCAALAYA NYƐŊKA ŊKA PƐLI NMAAWA TESALONIKI NYƐMA TƐ Kotulɔ

Pɔli waasu yelɛnɔw waatu ke Iso seelaa luwa Tesaloniki icate taa. Ama i mayamaya i ta caya tɛna na pɛ taɛɛi kɛ. Yuta Iso seelaa kpekɛle natɛli tɛ yelaa na i kulɛ na i tɛɛna Kɛlɛnti icate taa. Tɛnaya i taapalɔ Timotee polaa na i keesi-i Tesaloniki nyɔma tɔm. I nuwa mpɛ ulɛna i apalɔtu kra. Halɛna i sa Iso kɛ pɛ tɔɔ. Pɔli mayamaya nyula teu isu i nɛ Tesaloniki nyɔma. I tasa-weye apalɔtu si pɛ kantɛli na pa puki Iso seɛw taa. Pɔli cɔwa tɔm nti Tesaloniki nyɔma ka pɔɔsa-i sɛtaa fem tɔɔ na Kilisiti mɛlɔyɔ tɔm tɔɔ tɔtɔ tɔ. I tɔma si paa nɔɔlɔ ta nyi Yesu mɛlɔyɔ kuyaku na pɛ waatu tɔ, pɛ wee kɛ si ta sɔɔlɔ i pu na tɛ taɛɛa.

Isɛna pa faɣa Tesaloniki I takɛlaya tɔ:

Iso samtu na seɛtu, titite 1:1-3:13

I tasɔyɛ-weye layatu si pɛ puki Iso seɛw taa, titite 4:1-12

Kilisiti mɛlɔyɔ tɔɔ layatu tasɔyɛ, titite 4:13-5:11

Kantɛkaya kotɔtɔtu na seɛtu, titite 5:12-28

Seɛtu

¹ Taya Pɔli na Silaasi na Timotee.

Ta ηmaakɛna takɛlaya kanɛye Tesaloniki Yesu seelaa kpekɛle nyɔma mɛ mpa i kɛ Tacaa Iso na tɛ Sɔsɔ Yesu Kilisiti pa nyɔma tɔ. Iso na Yesu Kilisiti pɛ hɔli-mɛye pɛɛɛɛ na pɛ ha-mɛye alaafɔya.

Tesaloniki nyɔma Isɛɛɛɛle teu

² Tam tɛ seɛki Iso si i na tɛmlɛ ke mɛ tɛna mɛ tɔɔ, na tɛ sɔlɛmɔyɔna-mɛye tam tɔtɔ. ³ Na tam ye tɛ sɛɛɛ Tacaa Iso isɛntaa tɛ tɔɔsɔyɛ isɛna i lapa tɛma ke mɛ Iso mpaaw taa tɔ, na isɛna mɛ tɛma sɔɔlɔyɔ sɔsa-mɛye lɔpu sɔsɔɔm taa tɔ, na isɛna mɛ tɛɛlɔyɛ ke Tacaa Yesu Kilisiti kin ta pasa paa pɛɔɔ tɔ. ⁴ Tɛ taapalaa mɛ, tɛ nyɔmɛ si Iso sɔɔla-mɛ na i lɛsi-mɛ si i pɛsi i nyɔma. ⁵ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, tɛ ta heeli-mɛye Laapaali Kɔpaɛ na nɔyɔ taa tɔm tike. Ama na toma na Feesuyɔ Naɛɛɛɛ toɛ taa kɛ tɛ heelina-mɛye-i. Na tɛ tɛma tɛ taa kɛ teu si tɔm tɛne tɛ kɛ tampana nyɛntɔ. Mɛ mayamaya i nyɔmɛ isɛna tɛ tɛma mɛ heku si pɛ sɛna-mɛ tɔ. ⁶ I tɛɛɛ tɛ na Tacaa tɛ ikpate, na i nɛ kɔnyɛntɔyɔɛ sɔsɔɛɛ, paa na mpɛ i mu Iso Tɔm na lanɛhulɔmlɛ sɔsɔɛɛ nte Feesuyɔ Naɛɛɛɛ kɛɛna tɔ. ⁷ Halɛna mɛ yaasi hula Masetoni na Akayi Iso seelaa tɛnaya isɛna paa la na pɛ te tɔ. ⁸ Na pɛ taya Masetoni na Akayi pa tɛtɛnaa taa tike ke Tacaa tɔm nu mɛ tɔɔ. Ama paa timpɛ pɛ nuwa isɛna i mu Iso Tɔm tɔ na pɛ yɔyɔtɔyɛ pɛ tɔm. Halɛ pɛ fei si tu nɛki na tɛ tasa nɔɔlɔyɔ mɛ tɔm heeluyɔ. ⁹ Paa wei i keesɔyɛ isɛna tu pola mɛ tɛ na i mu-tɔ tɔ, na isɛna i lɔ tuɛ tɔm na i mɛlɛna Iso tɔɔ si i laki tampana Iso weesuyɔ tɔ tɛmlɛ, ¹⁰ na i taɛ si i Pɛyaya Yesu wei i ka feesa sɛtaa taa tɔ i luna isɔtaa na i kɔɔ. I Pɛyaya ηke kaa yana-tɔyɔ cele ke Iso pɛɛɛɛ taa.

2

Tɛmlɛ nte Pɔli lapa Tesaloniki tɔ

¹ Tɛ taapalaa mɛ, mɛ mayamaya i nyɔmɛ si waatu wei tɛ kɔma mɛ kin tɔ tɛ ta lu yem. ² Isu i tɛma nyɛm tɔ pa tɛma-tɔyɔ nyɛɛɛ lapɔ na kotɔyɔ ke Filipu kɛ na pɛɔɔ tɔ

taki mə te Tesaloniki. Ama Iso ha-tuyv apalotv si tē heeli-meyē i Laapaali Kupaŋ, paa kayatuyv tō isəna. ³ Pə tēna mpi tē seyesəyi yəlaa si pá la tō pəntuyv fei pə taa yaa huwēe asayēe naali, na tu preekəyi si tē puɣusi nəyolv. ⁴ Ama tē yəɣətəyi pə tənaya teitei kē isu Iso caaki tō, pə taya pulv tō, Iso in i sama-tu na i cēla-tuyv i Laapaali Kupaŋ si tē heeli. Ie pə taya yəlaa lanheele ke tē preekəyi na tē laki mpv. Ama Iso wei i wiiliyi tē lotunaa taa na i naa tē taa huwēe tō i lanheele ke tē preekəyi. ⁵ Mə mayamaya i nyómá teu si tē ta ma-meyē nəyō taa kē tiiliyi paa pəco mayamaya, na tē ta la liyitee kətəi ke tiili na tē puɣusi-mē. Na Iso mayamaya ná ná pə tənaya mpv. ⁶ Tə ta preeki yəlaa isante, paa mə mayamaya mə kin yaa nəyolv i kin. ⁷ Pəco tē kev Kilisiti tillaa isənto tō, ye tu nōkaa tu ŋmakəla-mē na ílá isəna tē caa tō. Ama tē caya mə hekv na suulu na tē laki-mē təpamm isu asənyv lakuyv kv pəyaya tō. ⁸ Tə səla-meyē katatəlaya kē, haləna tē tem-meyē Laapaali Kupaŋ ke heeluyv tō, ye paa tōma si tē ləsi tē weesin mayamaya na tē tō-mē, tu ləsa. Pəpətv fei, tá luuyv suv-meyē teu kē. ⁹ Tá taapalaa, ntəŋ i tōssa isəna tē lapa təma na tē konti hanaya tō? Isəna tē lapa təmle na isəle kuseemle ke teu si tē taa svki mə taa nəyolvuyv səyela ke saa wei tu we mə hekv na tē heeliyi-meyē Iso Laapaali Kupaŋ tō.

¹⁰ I pəsəyi na í ləsi tá nyuluyv ke isəna tá tonte tewa Iso seelaa me mə kin, na tē keesaa na tē tá liyiti tiili tō, Iso mayamaya ná ná mpv tōtō. ¹¹ Pəcō i nyómá tətəyō isəna tē lapa paa mə taa wei isu cēce lakuyv i pəyaya tō. ¹² Tə lapa na í tōki tənəŋ ke teu na tē sōssa-meyē apalotv, na tē seesi-mē na isəle si í tō na pə keesəna teitei isu Iso caaki tō. Iso in i yaana-mē si í hiki mə paa tete ke i kawulaya na i teeli taa.

¹³ Tə seeki Iso si í na təmle ke tam tōtō. Pə taya pulv tō, waatu wei tē heela-meyē Iso Təm tō í tá mu-ti isu yəlaa nyəntv. Ama í nuwa tō í muwaya si tē kē Iso Təm, na tampana tē mayamaya kē. Nti in i tē lakəna təmle ke Iso seelaa me mə taanaa. ¹⁴ Tá taapalaa-mē, mpi pə lapa Kilisiti nyómá hekv ke Iso seelaa kpeka wena a we Yuta tō a taa tō, pə akpele lapəna nteyē mə kin tōtō. Naasuyv mpi Yuta nyómá naasa peleye tēna tō pə taka kē mə icate nyómá ná naasa-mē tōtō. ¹⁵ Yuta nyómá mpe pa kəna Taca Yesu, na mpe in i pa kəna Iso kuyəyətətv teləsəlaa. Kolvmaa mpe in i pa naasəna-tv tōtō. Pa fei Iso kē teu, na pa kē yəlaa tēna kolontunaa. ¹⁶ Paa yeki si tē seyesi mpa pa ta ke Yuta nyómá tō na pə ya pele pa nyəŋ. Isayətəna mpa tuu ləŋ paa lapa tō mpe pa tō kē pa təŋna lentənaa ke kaav na pə kpa huylule. Ama pənteyele Iso tēma pa təm.

Pəali nyuləyi si í ná Tesaloniki nyómá

¹⁷ Tá taapalaa-mē, tuu isu tē yeluyv təmayə wee naaleye mpv tō, tē nyula sōsəm si tē na-mē, haləna pu tu laki-tuyv ləŋ. Ama paa tu naa təmayə mpv tō tá laakalənaa we təma kin kē. ¹⁸ Tə nyula teu si tē məli mə kin, haləna Pəali má, təm payale ke ma tu mə te pote pəle na Satan i tá tisi si tē hiki mpaav. ¹⁹ Mə tike təkəŋ kē tē tēleyi na tē huləsəyənə lanə, na meye tu muyləna Taca Yesu kəntē wule ke i isəntaa si tē yōwa yōu na tē lá akanaa. ²⁰ Nn, meye tu yələna, na meye tu huləsəna lanə mēe.

3

¹ Tə tv mə te pote pəle ke rúpóy tam na pə kōv pə nu-tv iləna tē hiki huwēe si taa caya Ateeni ke tá tike, ² na pə kaasi na tē kili tá taapal Timotee wei tá na-i tē laki Iso təmle ke Kilisiti Laapaali kupaŋ heeluyv taa tō. Tə kusa-i na tē tiili-rúpóy si i sōssi-meyē toma na apalotv ke mə Iso mpaav taa, ³ na pə taa kōv na konyəntəyole nte tē taa tē we isənto tē tē kōv tē kəli mə taa nəyolv na í lə təŋ. Mə mayamaya í nyómá mpv, si konyəntəyolənaa mpe pa kē mpi mpi Iso ka tōma si

pu mayana-tu to pə taa lempənaa ké. ⁴ Haləna pə mayamaɣa ke tə heela-meɣe waatu wei tá na-me tə wee to, si paa tu-tuyv konyon. Mpu unı pə mayamaɣa ke i naa pə kəma isəntə. ⁵ Pə təo ké tə tuyv mə te pote pəle ke m̄p̄óy tam na pə nu-tu to, ma kusa Timotee si i polo na i na isəna mə Iso m̄p̄aa t̄ənyuy yaasi wee to. Ma nyan si pə taa kəo si l̄əȳəy mayasa-me na tá təmle saali yem ké mə kin.

⁶ Ama Timotee kəmma mə te isəntə to i k̄esa-tuyv isəna i s̄əna Iso m̄p̄aav taa ké teu na i tōka tēma s̄əlvuy t̄əm to. Na i heela-tu si i t̄əs̄əyi tá t̄əm ke tam na lan̄hul̄om̄le. Haləna i nyul̄əyi si i na-tuyv teitei isu tá nyul̄əyi si t̄ə na-me to. ⁷ Tá taapalaa mə, waatu wei tə nu mə t̄əm to pə heesa tá lan̄a ke teu ke s̄əs̄əm ké tá wahalanaa na ta konyont̄əȳələnaa p̄an̄e p̄a t̄əna p̄a taa ké. Iso m̄p̄aav ŋku i t̄oka teu to ŋku kv heesəna tá lan̄a ke m̄p̄v. ⁸ Na i s̄ənyuy t̄əca ke Tacaa t̄əm taa to tə feesaa ké t̄əf̄v. ⁹ S̄ētv n̄tiyi tu s̄ee Iso na p̄ə tala isu lan̄hul̄om̄le nte tə hika m̄ó kin ke i is̄entaa to? ¹⁰ Ta is̄əle s̄ēna Iso s̄əlv̄əȳv ke tam si i yele na tá na-me t̄ə ná tēma na tá is̄əpee na t̄ə t̄ēsi-meɣe Iso m̄p̄aav t̄əm ke h̄ul̄óȳ.

¹¹ Tacaa Iso mayamaɣa na tá S̄əs̄ə Yesu p̄á la na t̄ə hiki m̄p̄aav na t̄ə polo na t̄ə na-me. ¹² Tá S̄əs̄ə i la na mə s̄əlv̄əȳv s̄əs̄əyi tam ké tēma kin na ȳəlaa t̄əna kin, haləna kv tala isu tá mayamaɣa tə s̄əlv̄əȳv-me to. ¹³ Ye tá S̄əs̄ə unı i lapa m̄p̄v, mə i ká hiki toma ke hatuu mə h̄w̄wee taa na i p̄əsi Iso nȳóma, na i te t̄əkpataa ké Tacaa Iso is̄entaa ké k̄oyan̄ku tá S̄əs̄ə Yesu na i nȳóma paa k̄əo to.

4

Tənte nte tə maya Iso to

¹ Pə t̄ənaɣa m̄p̄v l̄e tá taapalaa mə i ná tá kin ke isəna pə wee si i ká to na pə maya Iso to, hali i t̄əŋna m̄p̄óy lapu məe. Ama nti n̄əon̄ə ma wiikina-me t̄əȳələ si, hai, Tacaa Yesu t̄əo i s̄əs̄əi l̄up̄v ke pə taa. ² Anı i nȳəma Tacaa Yesu k̄useȳəsv̄ətu nti te s̄eɣsa-me si i t̄əȳ to. ³ M̄p̄i Iso caaki t̄əȳələ si i p̄əsi i nȳóma na i yele asilima kolap̄v̄to t̄əkpataa. ⁴ Paa mə taa wei i nyi isəna i ká k̄p̄aɣa alv na p̄ə we t̄ənan̄ŋ na p̄ə w̄ena nȳuyv to. ⁵ P̄ə taa wee k̄ət̄ənaa tike t̄əm isu ȳəlaa m̄p̄a pa ta nyi Iso to p̄ele pa lakuyv to. ⁶ N̄əȳəlv̄ i taa p̄ənt̄əna i t̄əȳənt̄əle ke t̄əm t̄əne tə taa na i taa wak̄əli-i p̄əlv̄. Tə tēma-meɣe t̄əm t̄əneɣe heeluyv na t̄ə k̄p̄aalaa-meɣe teu si Tacaa ká tv sal̄əka ke m̄p̄a pa laki is̄aȳətv n̄t̄ənaa to. ⁷ Iso tá yaa-tuyv i m̄p̄aav taa si t̄ə laki asilima kolap̄v̄to, ama si t̄ə la tá ti t̄ənan̄ŋ ké. ⁸ Pə t̄əo ké ye wei i k̄p̄aɣa t̄əm t̄əne na i l̄əȳəna lumaya waali, p̄ə taya yulv k̄uheelitu ke p̄v̄nt̄ə l̄əwa. Ama Iso wei i ha-tuyv i Feesuyv N̄an̄ŋtv to i nȳəntv ke i l̄əwa.

⁹ Ye mə taa mə tike tēma s̄əlv̄əȳv t̄əm l̄e, paa ŋmaa-me na p̄á s̄əs̄əi-meɣe nti t̄əto? Iso mayamaɣa t̄əŋna-meɣe pə t̄ənaɣa m̄p̄óy s̄eɣesuyv l̄e. ¹⁰ Hali nti unı tə mayamaɣa ke i t̄əŋna mə taapalaa m̄p̄a pa t̄əna pa we Masetoni t̄əna taa t̄əȳə lapu. Ama tá taapalaa mə, tə tas̄əyi-meɣe wiinav si i s̄əs̄əi l̄up̄v ke pə taa. ¹¹ Paa mə taa wei i lv̄ si i na i t̄əȳənt̄əle p̄á w̄eena tēma na leleŋ, na paa wei i paasəna i nȳənte na i hiki i mayamaɣa ke m̄p̄i i ká suu i n̄əȳə to. Nti in̄əyi tu tēma-meɣe heeluyv. ¹² M̄p̄v unı pu yelina na ma ta nyi is̄ənaa t̄əna-me, na i kaa caya na i t̄ēli n̄əȳəlv̄uyv p̄əlv̄ taa.

Tacaa k̄ənte

¹³ Ta taapalaa tə caa si i c̄ek̄əna m̄p̄a pa s̄əpa to pa t̄əm na i taa wee piti taa isu m̄p̄a pa f̄əna t̄ēlv̄ȳv ke Iso kin to. ¹⁴ Isu tə tēma tá taa si Yesu s̄əpa na i t̄əyanı fem to, m̄p̄v t̄ət̄əȳə tə tēma tá taa t̄əto si Iso ká k̄p̄enna Yesu na m̄p̄a pa s̄əpa Yesu m̄p̄aav taa to na i m̄əŋna.

15 Tacaa kuheelitu maɣamaɣa ke tɔ caa-meɣe sɔɔsɔyɔ ke cənɛ, sɪ tɔ mpa tu wɛna tɔ ɪse ke Tacaa kuyaku kɔkɔmɔyɔ wule tɔ tɔ kaa tɛɛ nɔyɔ ke mpa pa tema sɔpɔ tɔ. 16 Pɛ kɔŋ pɔ keesi na pɔ holi na pɔ nu ɪsɔtaa tillu sɔsɔ tɔŋ na ɪsɔ akantɛle, ɪlɛna Tacaa maɣamaɣa luna ɪsɔtaa na ɪ tiiki. Mpa pa sɔpa Kilisiti mpaav taa tɔ pele paa fe kancaalaya. 17 Pɛ waali kɛ pu kelɪ ɪse nyɔma tɔ, na tɔ na-we tɔ kɔpɛntɪ na tɔ sɔv ŋmɔntɔ tɛɛ na tɔ sulɪ Tacaa ke ɪsɔtaa. Na tɔ na-ɪ tu caya tam. 18 ɪ heesɔyɪ tɔma laŋa na tɔm tɔnɛ.

5

1 Tɔ taapalaa, pɛ feɪ ɪsu paa nɔki-meɣe takɔlaya ŋmaav na pa keesi-meɣe waatu yaa wɛɛ nna a taa mpɔv ɪnɪ pu la tɔ pɔ tɔm. 2 ɪsu mɔ maɣamaɣa ɪ tema nyɔm ke teu tɔ, Tacaa kuyaku kɔ kɔ ke ɪsu ŋmulɔ keesɔyɔv na ɪ kɔɔ ahoɔ tɔ. 3 Waatu wei yɔlaa kɔ kɔɔ na pɔ tɔŋ sɪ: Nhnɪn, pɔnɛntɛyɛle antulɪnya caya ɪ tete, na pɔnɛntɛyɛle tɔ heesaa tɔ. Waatu ɪnɔyɪ pu tii pa tɔɔ tɔkpɪli ke tɔm kɔlɔm tɔɔ, na pɔ la-weɣe sakasaka pa kaa fiti. Pu la kɛ ɪsu lɔlɔyɔ wɔsasi takɔyɔv ahonto tɔ. 4 Ama tɔ taapalaa, kaɣana ɪ tɔ kɛ sɔkɔpɛtɔyɔv tɛɛ nyɔma, na pɛ feɪ sɪ kuyaku kɔnɛ kv tuti-meɣe kɔtutu ɪsu ŋmulɔ tutuyuu tɔ. 5 Nɔɔnɔɔ taa ɪsɛntɔ pɛ nyaala mɔ tɔɔ kɛ na ɪ pɔsa ilim taa nyɔma kɛ. Tɔ ta ke mpa pa we ahoɔ taa na sɔkɔpɛtɔyɔv tɛɛ tɔ. 6 Mpɔv tɔ tɔ taa paasɛna tom ɪsu lelaa lakɔyɔv tɔ. Ama tɔ caya na tɔ ɪse na tɔ feŋ na tɔ lakɪ pɛ tɔna na laakali. 7 Ahoɔ ke toolaa tooki, na ahoɔ ke sulɔm kuyɪ pɛ nyɔlaa. 8 Ama tɔ mpa pɛ nyaala tɔ tɔɔ na tɔ pɔsi ilim taa nyɔma tɔ tu lakɪ pɛ tɔna na laakali kɛ. Tɔ yele na tɔ ɪsɔ taa tɛmnaɔv na tɔ tɔma sɔɔlɔyɔv pɔsi-tɔ ɪsu nyɔyɔlɔyɔv toko. Tɔ caya na naani sɪ pu ya-tɔ, na pɛle pu wɛɛ ɪsu tɔ pɔŋyɔv yooɔ kahuka tɔ. 9 Tɔ ta ke mpa ɪsɔ suwa sɪ cele pu feɪ nyɔŋ tɔ se. Ama sɪ pɔ ya tɔ nyɔŋ ke Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ kɛ. 10 Kilisiti ɪnɪ ɪ sɔpa tɔ tɔɔ kɛ sɪ ye pɔ tala ɪ kɔntɛ wule na ɪ maɣana tɔ na tɔ ɪse, yaa paa tɔ tema sɔpɔv, tɔ na-ɪ tɔ kɔpɛntɪ na tɔ kaa tɔcayale ke tam tɔɔ. 11 Pɛ tɔɔ ɪle ɪ sɔɔsɔyɪ tɔmaya apalɔtɔ, na ɪ tuliyɪ tɔmaya teiteɪ ɪsu ɪ tɔŋna lapɔ tɔ.

Pɔli caa pa lakɪ mpi tɔ

12 Tɔ taapalaa, tɔ heeliyɪ-me sɪ ɪ tɔna mpa pa lakɪ tɔmlɛ ke mɔ hekv tɔ, mpa Tacaa kpawa sɪ pɔ tiikiyɪ-me na pɔ seɣesi-me tɔ. 13 Mɔ luɔŋ ɪ la-we, na ɪ sɔɔlɔ-weɣe teu ke tɔmlɛ nte pa tɔŋna lapɔv tɔ tɔ tɔ. ɪ wɛɛna tɔma na leleŋ.

14 Tɔ taapalaa, hai, ɪ kalɛna mpa paa caa pɔlɔv lapɔv tɔ. ɪ la na mpa pa kɔla feele tɔ pa feele ya, ɪ teŋ acamaa, ɪ hɔlɔyɪ yɔlaa tɔnaya suulu. 15 ɪ la laakali na mɔ taa nɔyɔlɔ ɪ taa leeti lelo ke ɪsɔɣatɔ. Ama ɪ lɔ sɪ ɪ lakɪ tɔmaya kɔpɔntɔv ke tam, paa mɔ maɣamaɣa mɔ tɔma, paa kpai nyɔma.

16 Mɔ laŋa ɪ hɔlɔmɪ tam. 17 ɪ sɔlɔmɔyɪ ɪsɔ kɛ tam, ɪ taa yele. 18 ɪ seɛ ɪsɔ sɪ ɪ na tɔmlɛ ke paa mpi pɛ taa. ɪsɛna ɪsɔ caa sɪ ye ɪ tɔŋyɪ Yesu Kilisiti ɪ lakɪ tɔyɔle.

19 ɪ taa kaɣati Feesuyɔ Nɔŋŋtɔ, ɪ yele-ɪ na ɪ la ɪ tɔmlɛ. 20 ɪ taa nyɔmɪ ɪsɔ kuheelitu kpaalɔv ke yem. 21 ɪ wɛsi paa mpi pɛ taa kɛ teu na ɪ nɔ nti nti tɔ weu teu na ɪ tɔkɪ tɔle. 22 Na ɪ lɔ nti tɔ feɪ teu tɔ paa tɔ kɛ nti.

23 ɪsɔ wei ɪ lakɪ na tɔ nuki leleŋ tɔ ɪ yele na ɪ pɔsi ɪ nyɔma tɔkpataa. ɪsɔ ɪnɪ ɪ paasɛna mɔ lɔmayaɛɛ na mɔ tɔnɔŋ, na mɔ wɛɛtɔv nti tɔ tɔna tɔ wɛɛ tɔnɔŋ kɛ Tacaa Yesu Kilisiti kɔntɛ wule. 24 Wei ɪ yaa-me tɔ ɪ kɛ kɔpɔŋ. Pɛ tɔɔ kɛ ɪ kaa yele-meɣe tayaŋyɔv ke mpɔ.

25 Tɔ taapalaa ɪ sɔlɔmɔna-tɔyɔv ɪsɔ tɔtɔ.

26 ɪ seɛ tɔ taapalaa tɔnaya teu na ɪ leli.

27 Hai, ma wiikina-meɣe, Tacaa tɔɔ sɪ ɪ kala takɔlaya kane na yɔlaa tɔna nu.

28 Tacaa Yesu Kilisiti ɪ la-meɣe pɛɛɛɛ.

TAKƏLAYA NAALE NYƏŇKA ŇKA PƏOLINMAAWA TESALONIKI NYƏMA TƏ Kətlətlə

Pəoli tasəyi Tesaloniki nyəma ke sam ke takəlaya kane ka taa ké pa taa təm na pa teeləyü tə. I caa si i tayani Yesu mələyü təm nti yəlaa pənta niw tə. Ləlaa huuki si wahalanaa mpa Iso seela təkı tə pa tə Yesu ka kəw ləŋ, haləna pá yele təma lapu. Ama Pəoli heela-we si pə wee si isayatu tı í kəw ké na pəcə Yesu ka kəŋ. Pə təw ké i tasa-weye apalətu si pá hatələna felentunaa na pá sələməyi, na pá laki təmlə.

Isəna pa fayə Tesaloniki II takəlaya tə:

Seetu na apalətu səsəyü, titite 1

Kilisiti mələyü təm, titite 2

I tasəyi layatu si pa sələmi na pá la təmlə, titite 3

Seetu

¹ Taya Pəoli na Silaasi na Timotee.

Tá ŋmaakəna takəlaya kaneye Tesaloniki Yesu seela kpekəle nyəma me mpa í ké Tacaa Iso na tá Səwə Yesu Kilisiti pa nyəma tə. ² Tacaa Iso na tá Səwə Yesu Kilisiti pá hólí-meye pəlele na pá ha-meye alaafəya.

Kilisiti kənte wule huule

³ Tá taapalaa, pə wee si tam tə seeki Iso ké í na təmlə ke mə təw, na pə tu muna mpu. Pə fayə pulu təw, í təŋna toŋ nyəw ke mə Iso mpaaw təŋyü taa ké tam ké, na mə təma sələyü ná təŋna səsəyü ke teu tətə. ⁴ Pə təw ké tə yələyəna-meye Iso seela ləlaa taa ké isəna mpi í pəsaa na í kantəli na í təkı Iso mpaaw ke konyəntəyole na wahalanaa mpa pa tuyi-me tə pa taa tə.

⁵ Na pə tənaya mpu pə hólíyi isəna Iso təŋyü siyisuyü ke i huule taa təyö. Pə taya pulu təw, mpu ni pu yele na í muna Iso kawulaya ŋka ka təw í naa wahalanaa mpe tə ka hikuyü. ⁶ Iso ká təŋ tampana na í leeti mpa pa tuyi-meye wahala təyö wahala. ⁷ Na í la tá na mpa me í təkı konyəŋ təyö heesüyü. I ká la ŋpúyö wule nte Tacaa Yesu ká luna isətəa na isətəa tillaa toŋ nyəma ⁸ na kəkə ŋka ka muyi kemkem tə, si i tuyi saləka ke mpa pa ta nyi Iso na mpa pa kisa Tacaa Yesu Laapaali Kupaŋ ke muyu tə. ⁹ Saləka wei í ká tu-we təyole wakələyü mpi i ka wakəli-we tənəŋŋəŋ ke tam təw, na paa hatələna Tacaa na i toma nna a tewa səsəm tə. ¹⁰ Pu la ŋpúyö wule nte ni i ka kəw si i nyəma í tu-i teeli na mpa pəle paa mu i təm tə pá sam-i tə. Na mə mayamaya í ká wee pə taa. Mpi tə, í mu təm nti tə heela-me tə se.

¹¹ Pə təw ké tə sələməyənə-meye tam si tá Iso í la na í muna weesuyü ŋku kə təw i yaa-me tə kə hikuyü. Tə kooliyi ké si í hólí i toma na í la na kəpantə nti u huuki mə taanaa tə í pəsi na í la-ti, na mə Iso seew təma te teu. ¹² Waatu inəyi í ká la na Tacaa Yesu hətə hiki teeli, iləna í la na mu hiki teeli tətəyö tá Iso na Tacaa Yesu Kilisiti pa pəlele təw.

2

Isayatu tv təm

¹ Tá taapalaa, ye Tacaa Yesu Kilisiti kənte na tá kotuyü ke i kiŋ təm ilə, ² í taa yele na pə liyiti-meye mpu təhəe na pə ce mə laŋa si Tacaa kuyaku tema tate. Ntanyi cele nyəntə nalə nəyölə i yəyətəna mpu, yaa nəyölə lapəna waasu

ke kolapu ke mpv, yaa ntanyi nõyõlv ná loolina si tá takølaya nakøli ka taa ké pa ñmaa mpv. ³ Na paa pa tu heela-me si nti te, í taa nu. Pø taça pulv, yølaa ká kuli na pá teesi Iso ké kisuyu tsayasaya. Na Isayatu Yulv wei inu paa wakøli tønãññã to í ká lu na pécw wøle ñté tó koo. ⁴ Pø tønã mpi yølaa seeki na pá nyønãyi si Iso nyøm to í ká kisi-wi tøkpatãkpaata. I ká kuli pø tønãya mpv pø tõe, halí í ká suv na í caya Iso tõeeløe sõeeløe taa mayamaça na í to si inãyøle Iso. ⁵ I tá tõe si maã tema-meçe pø tøm ke heeluyu ke waatu wei maã we mã kinj to? ⁶ I nyømã mpi pø tõe mpi inu pu hikiyi mpaã si pø la nõõnõe to. Pø wee ké si pu tala pø waatu ké na pécw Isayatu Yulv inu í lu. ⁷ Isayatu nti tø toma tønã kookali ké lapv ke mukaya te. Ama wei inu í sønãyi-ti to, í kãma na í te ke tu la. ⁸ Saa inãyi Isayatu Yulv inu í lã í ka lu. Tacaã Yesu ká woso-i heelim ke kowosu ké na í si, na Yesu inu í konte teeli ká lana na í saali yem tøkpaata. ⁹ Satanu tonj ke isayatu Yulv inu í ká kãna na í lá piti tãma na køkølv nyømnaa na sønãntv tãmãnaa, kũpuyusumnaa mpi pø tønã. ¹⁰ I ká la isayatu ke mpaã mpaã na í puçusina mpa pa ké koløpaa to. Mpe inu paa le. Mpi to pa kisaa pa ta sõe li tampanã nna a ká waasi-we tøyv tønuyv to pø tõe. ¹¹ Pø tõe ké Iso lakí si tolusuyu tãma sõeõõna naali á teena-weçe kpaãkpaã na pá tønãyi pøpøtv. ¹² Mpøóy pu la na pá tv pa tønã mpa isayatu lapa lelenj na pá kisi tampanã tønuyv tøyv saløka.

Pø læsa-meçe si pø ya mã nyõõñ

¹³ Pø wee ké si tø seeki Iso ké í na tømle ke tá taapalaa me mã tõe ké tam, me mpa Tacaã sõealaa to. Pø taça pulv tõe, Iso læsa-meçe si Feesuyu Nãññtv wei í yeki na í pøõyi Iso yølaa to í tõe na mã tampanã muçv tõe pø caaløna-me mã nyõõñ ke yarv. ¹⁴ Laapaali Kũpanj wei tø heela-me to í nuu taa ké Iso yaa-me si í hiki mã paa tete ke Tacaã Yesu Kilisiti teeli taa. ¹⁵ Ye mpv ile tá taapalaa, í sønã tøca na í tøkí seçesønã wei tø seçesa-me to, paa wei tø yõõtøna tá nõõsi to, paa takølasí taa nyõñ.

¹⁶ Tõe, tá Sõe Yesu Kilisiti mayamaça, na Tacaã Iso wei í sõeal-tv na í huløytv yøelee na í heesi tá lanã ke tam tõe na í tv-tuyv teeløyv kũpankv to, ¹⁷ pa naaløçe mpv pá sõe si-meçe tonj na pá sønã-me na í pøsi na í lakí na í yõõtøyi kũpantv tike.

3

I sælãmønã-tuyv Iso

¹ Tá taapalaa, nti tø kaasaa tøyvle si, í sælãmønã-tuyv Iso na Tacaã Tøm ya løn na tø hiki teeli isu pø lapv mã kinj to. ² I sælãmønã-tv tõtø na pø læsi-tuyv yalaa asayaa mpa pa ta keesi to pa niñ taa. Pø taça pulv, yølaa wee mpa paa caã pá mu Iso mpaav tøm to.

³ Paa na mpv to Tacaã ké yulvpañ. I ká yele na í nyõe tonj na í kenti mã tõe na Isayav kaa hiki-me. ⁴ Tacaã lapa na tø wena naani ké mã tõe tøkpaata si í ká tønãyi tam í kaa yele tãmnaa mpa tø seçesa-me to.

⁵ Tacaã í kpaça mã læsasí na í tv Iso tõe na í sõeal-i, na í yele na Kilisiti tv-meçe suulu ke teu tõe.

Pø wee si paa wei í la tømle ke

⁶ Tá taapalaa, Tacaã Yesu Kilisiti tõe tø heeliyi-me si í hatølønã mã taa mpa paa caã pulv lapv na paa tønãyi seçesuyv ñku tá teløsa-me to. ⁷ Mø mayamaça í nyømã iõna í ká la na í tønã tá kpaate to, pø taça pulv, waatu wei tu we mã hekv to tá ke yølaa mpa paa caã pulv lapv to. ⁸ Tø ta caça si nõyõlv í calí-tuyv faalaa. Ama tø lapa tãma ké na tø konti hanãya. Tø lapa tãma na isøle kuseemle ke teu si tø taa svki mã taa nõyõlvuyv søyøla. ⁹ Tu wena mpaav si tø tøyv mã kutøyv ke faalaa.

**TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŋKA ŊKA PŊOLI
 NMAAWA
 TIMOTEE
 TŊ
 Kutubtu**

Timotee caa ke Kələeki to ké na i too ké Yuta to. Timotee pəsa Pəli waali to na í təŋəyi-i Laapaali Kupaŋ cəŋəu taa. Pəli ŋmaawa Timotee ke takəlaya si í caya lfeesu na í seyeşəyi Iso seelaa na í tasəyi-weye apalətu. Takəlaya kane ka taa we layətu tasuyu na Yesu seelaa kpeka paasənau təm. Pəli təwa Timotee si í nyəəna Iso Təm na í paasəna Iso Təm seyeşuyu.

Isəna pa faya Timotee I takəlaya to:

Isəna paa paasəna Iso yəlaa kpekəle tə, titite 1-3
 Isəna Timotee ka la i təma tə, titite 4-6

Seetu

¹ Məya Pəli, Yesu Kilisiti tillu. Tá Yatv Iso na Yesu Kilisiti wei tə teeləyi tə mpe pa kpana-m si má la tillu.

² Má ŋmaakəna takəlaya kaneye Timotee. Nyá kəna ma pəyaya təsiyisiyi ké Iso seeu taa. Tacaa Iso na tá Səşə Yesu Kilisiti pá huli-ŋ pəele na suulu na pá ha-ŋ alaafəya.

Pəpətu seyeşəy

³ Ma teekaya Masetoni na má heeli-ŋ si í saali lfeesu tə, saali řpəyó təna, na ř heeli pa taa mpa unu tə si pá taa seyeşə pa pəpətu seyeşəy. ⁴ Heeli-we si pá yele ləŋ taa təma mpa pa təkaa tə, na hatuu ləŋ taa ləlyu loosi nsi pa tamşəyi tə. Təle tə kəŋna ntəŋkpeesaya ke yem ké, tu kusəyi yəpu təm nti Iso suwa na í laki tə. Yulu təŋ i taa na Iso ké na pəcə í nyi pəle pə təm. ⁵ Ma tu-weye řpəyó si pá wəena lotu koləmtu, na pá təŋəyi siyisuyu, na pá té Iso na pa taa ké teu, na pá lá na pá wəena səəlyu. ⁶ Ləlaa yela yaasi kupaŋ ineye təkuyv, na pá tooli na pá suv kumələntəŋkpeesaya taa ké yem. ⁷ Pa luki yem si mpeyele Iso kusəsutu seyeşəlaa, pəyele paa cəkəəna pa maŋaməya pa kuyəyətətu. Pa ta cəkəna mpi mpi pə təm pa tu yəyətəyi mpv na apalətu tə.

⁸ Tə nyəmə si ye n təŋa Iso kusəsutu ke teitei isu tə wəv tə, tə we teu ké. ⁹ Na pu təəsi-ŋ si kusəsutu fei nti pə paasaa na pə su kupaŋtu lataa təv tə. Ama isəyalataa, na kaanutənaa, na nyaŋ nyəma, na kawalaya nyəma, na mpa paa seeki Iso na paa seeki i nyəm tə, na mpa pa kuyi pa caanaa yaa pa toonaa tə, na yələkulaa, ¹⁰ na apalaa mpa pa svəkəna apalaa ləlaa tə, na yələpəətəlaa, na pəpətuəna, na mpa pa suki pa nəəsi ke yem tə, yaa mpa pa takəyi ntiwe tə ta təŋ seyeşuyv kupaŋku ŋku kv waasəyi yəlaa tə, pa təənaa ke pa su kusəsutu. ¹¹ Laapaali Kupaŋ wei pə yelina-m tə unu i seyeşəyəna seyeşuyv kəne. Teeli Iso na kupaŋtu tv təv Laapaali Kupaŋ nté.

Isə kupaŋtu

¹² Tacaa Yesu Kilisiti wei i ha-m toma ke səsəm na má lakəna ma təmlə təyə ma seə í na təmlə. I tənəv má si ma nəyəsəna pá te-m na taa, na í kpa-m si má la təmlə tə, ma seə-i í na təmlə. ¹³ Tuu ləŋ má yəyətəyana isəyatu ke i təv, na má tuna-i kəŋyəŋ, na má tuu-i. Ama Iso wii ma pətəətəle. Pə taya pulv, ma taa té ma taa na Iso təyə ma ta nyi ma koləpətu nti. ¹⁴ Tacaa hula-m i pəele ke səsəm, na i lapa na má təŋ ma taa na Iso na má səəlyə yəlaa isu tə kpəntənau Yesu Kilisiti na tə

wena tō. ¹⁵ Tōm nti tē kē tampana nyəntu təkēlekele na tē muna pā mu-ti təkpem na pā tē-ti na taa tōyole si: Yesu Kilisiti kōma antulinya taa si i yaki isayalataa nyōōj, na mayale pa taa aɕepa. ¹⁶ Pē tōō kē Iso wii ma pētōōtēle, inu i sōōlōna si Yesu Kilisiti i hōli isayalataa taa aɕepa mayā i suulu tēna, na pu hōli waali nyōma mpa paa tē na pā mu i tōm na pā hiki weesuɣu kē tam tōō tō si pā nyōōna-m na pā nā. ¹⁷ Aaa, Kawullaya tu, inu i wenna tam tōō, u sēki, paa naa-i, i tike tēkoj ntē Iso. Yōlaa tēna i samu-i na pā tūyū-i teeli kē tam tōō. Ami.

¹⁸ Tōō, ma pu Timotee, Iso ka lapa hatuu lōj na pā nā nyā tōm nti na pā yōōtū tōyō ma tōkaa na mā kraaləyi-ŋ isəntō, si ŋ tōki tōmnaa mpeye teu, na ŋ paasi na ŋ yoo yoo kē teu. ¹⁹ N tēma Iso na nyā taa tō tōki mpu na ŋ wēena lotu kolumtu. Lēlaa tā tōki lotu kolumtu lēna pa Iso sēu pəsi yem. ²⁰ Pa taa mpeyele na Himenee na Alekəsantēli. Satanu kē ma yilina-wē si i la-wē na pōcō pā nyi si pa yōōtūyū isayatu kē Iso tōō tō pē fēi teu.

2

Iso sələmvu

¹ Tōō, kancaalaya lē, nti ma tūyi-mē si i la tōyole si i təkəyi Iso kē nin kē yōlaa tēna tōō, na i sələməyi-i pa tōō, na i wiikina-i pa tōō, na i sēeki-i i na tēmlē kē pa tōō. ² I sələmi Iso kē awulaa sōsaa na tōjtonaa tēna tōō, lēna tē pəsi na tē ɕaya tēpamm na alaafəya na tē paasəna Iso nyəntu kē teu, na tē tōka tā yaasi kupaŋ. ³ Nti tē mayamaya tē kē tā Yatū Iso luɣu tēe nyəntu na tē wē-i teu tōyōle. ⁴ Inu i caana si pē ya yōlaa tēna nyōōj, na pō lā na pā nyi tampana. ⁵ Pē taɣa pulu, Iso kulom tike tēkoj wēna, na Iso na yōlaa pa hēku taa sēnlē kē kulom kē, inəyōle yōlō wei pa yaa si Yesu Kilisiti tō. ⁶ Uē i hana i ti na i fēli na pō ɕe yōlaa kē pa yōmlē. Waatu wei paa tōwa tōyō i kōma, na i hōli si tampana Iso caa kē si pō ya yōlaa tēna nyōōj. ⁷ Pē mayamaya pē tōō kē pē kra-m pē tōm heellu na tillu, na pē tō-m si mā seɣesəyi mpa pa ta kē Yuta nyōma tōyō Iso sēu mpaau na tampana pē tōm. Tampana kē ma yōōtəyi, maal looliyi.

⁸ Pē tōō kē ma caa si paa timpiki apalaa sələməyi Iso, pā tiyisi Iso kē nin, na pā sələmana lotu kolumtu, na pānā yaa yoo i taa wēe.

⁹ Ma caa tōtō si alaa i tōyōləyi pa wontu kē isəna pē muna pā tōyōləyi tō, pā taa la isəcav na pā suli mpələ tēlēsuyū. Pā taa tiyiliyina nyōōsi taɣanuyū katatəlaya, yaa wōlanaa na luto pē tōyō, yaa liyitee pōōj tōyōlōyū si pā tē. ¹⁰ Ama lakasi kupaŋsi kē paa tiyilina isu lakasi nsiwē si muŋna alaa mpa pa tōj si pa seeki Iso tō. ¹¹ Ye pa seɣesəyi, pē wēe kē si alu i su na i pasa i təyi teu na i nukū seɣesuyū. ¹² Ma ta ha alu kē nōyō si i seɣesi yaa i kilili apalu kē pulupu taa. Ama pē wēe kē si i su. ¹³ Pē taɣa pulu, Atam kē pē caalēna ŋmau, pē waali kē pē ŋma lfa. ¹⁴ Pē taɣa Atam kē pē puɣusaa. Ama alu kē pē puɣusaa na i kisi Iso nōyō taa nyəntu kē nunau. ¹⁵ Ye pa tēj pa taa na Iso na pā sōōləyi yōlaa na pa yaasi māyā Iso, na paa lakū isəcav na pā tōka mpuōyō tam, lē pu ya pa nyōōj na pa piya lōlōyū taa.

3

Iso yōlaa kpekələ sōsaa kpav

¹ Tōm nti tē kē tampana nyəntu təkēlekele tōyōle si, ye yōlō caa i la Iso yōlaa kpekələ sōsō pē kē tēmlē kupante kē. ² Wei i kin pa kaa na kawaliya nakəli tō inu i kā tōyona Iso tēsēle sōsōōntu. Na alu kulom kē pōntu inu i kā wēena. I kā kraaki i təyi paa mpi pē taa, na i wēe ləmayasēe tō na wei i nyōmā pē tēna pē taɣanuyū kē teu tō. I kā wēe wei i nyōmā muulle lapu tō, na i pəsəyi seɣesuyū. ³ I kaa wēe

solonyoalv yaa mʊsʊŋ tʊ. Ama ɪ ká wɛɛ tɔpamm kɛ́, na ɪ wɛna yǎllɛ. ɪ kaa wɛɛ pɔyɔlaya nyǎnlɔ. ⁴ ɪ ká wɛɛ wei ɪ paasaa na ɪ pɛsa ɪ tɔyaya kɛ teu teu, na ɪ mǎŋna ɪ piya kɛ ɪ nɔɔhɛ tɛɛ na sɪ nukǎna-ɪ na sɪ nyanŋa-ɪ teu tɔ. ⁵ Mpi tɔ, ye yulv ta pɛsɪ ɪ maɣamaɣa ɪ tɔyaya, ɪ sǎnaya ɪ ká pɛsɪ na ɪ paasǎna ɪ sɔ sɛɛlaa kɛkɛlɛ? ⁶ Ye pɔntu kɛ ɪ sɔ sɛɛlv kɔfalu pǎ kaa la. Pǎ taya pɔlv, ɪ ká kɔɔ kɛ na ɪ sǎŋ ɪ tɪ na ɪ tɔm nana sǎpɔ ɪ sɔ ɪ lɔyɔv nyǎntɔ ka lapɔ tɔ. ⁷ ɪ ká wɛɛ wei ɪ kɔpantɔ ma ta nyɪ ɪ sǎnaa maɣamaɣa sama tɔ, pǎcɔ pǎ taa kɔɔ na pǎ footiyi-ɪ, na ɪ kɔɔ ɪ nana ɪ lɔyɔv nyǎpɛtɔ taa kɛ tiɪu.

Yesu sɛɛlaa kɛkɛlɛ taa tǎma lataa

⁸ Mpa mpa pa lakɪ tǎma kɛ Yesu sɛɛlaa kɛkɛlaa taa tɔ paa wɛɛna yaasi kɔpɔŋ kɛ mɔv tǔtɔyɔ. Pa kaa wɛɛ ataa na a waali nyǎma, pa kaa wɛɛ solonyoalv, yaa mpa pa muɣuliɣi sɪ pǎ hiki liyitee tɔ. ⁹ Paa wɛɛ mpa pa tǎŋǎyǎna laakali kɔpɔŋ kɛ ɪ sɔ sɛɛlɛ mpaav tampana nna a tǔɔ ɪ sɔ kulaa tɔ. ¹⁰ Pǎ maɣasi-wɛ na pǎcɔ, ye pa ta na ɪ sǎyatiya nakǎlɔyɪ pa kirɪ ɪɛ pa sɔv Yesu sɛɛlaa kɛkɛlɛ tǎmlɛ lapɔv taa. ¹¹ Pa alaa tǔtɔ ká wɛɛna yaasi kɔpɔŋ, pa kaa cakǎna yǎlaa. Paa kraaki pa tɪ na pǎ wɛɛ kɔpama kɛ pǎ tǎna pǎ taa. ¹² Wei ɪ lakɪ Yesu sɛɛlaa kɛkɛlɛ tǎmlɛ tɔ ɪ ká wɛɛna alv kɔlv kɛ́, na ɪ ká wɛɛ wei ɪ paasaa na ɪ pɛsa ɪ piya na ɪ tɔyaya kɛ teu teu tɔ. ¹³ Yesu sɛɛlaa kɛkɛlɛ tǎmlɛ lataa mpa pa lapa pa tǎma kɛ teu tɔ, pa nyǎŋ kɔlv kɛ́. Na pa pǎsǎyɪ na pǎ yǔyɔtɪ tǎ na Yesu Kilisiti tǎ kɛntɔyɔ lapa na tǎ wɛ ɪ sɔ sɛɛv mpi pǎ taa tɔ pǎ tǎm na paa nyanŋa pɔlv.

Sǎsǎntɔ nti pǎ ŋmɛsaa tɔ

¹⁴ Ma ŋmaaki-ŋ takǎlaya kanɛ na má tɛɛlɔyɪ kɛ sɪ ma kɔɔ nǎŋnǎ na má na-ŋ. ¹⁵ Ama ye pǎ kǔma na n ta nu ma tǎŋ, ɪɛ takǎlaya kanɛ kaa kɛɛsǎna-ŋ yaasinaa mpa n ka tǎkɪ ɪ sɔ sɛɛlaa kɛkɛlaa taa tɔ. Weesɔyɔ ɪ sɔ sɛɛlaa mpa pa kɛ kite nte tǔ tǔ tampana sǎŋaa na pǎ tǎka-yɛyɛ teu tǎkra tǔyɔ ma tǎŋ. ¹⁶ Ama tampana tǔɔ ɪ sǎntɔ tǎ ɪ sɔ sɛɛlɛ mpaav tǎm kɔŋmɛsǎtɔ wɛ piti kɛ teu kɛ́, yulv ɪ pǎsǎyɪ na ɪ kɛɛsɪ tǎɛ. ɪ kǔma tɔ yulv wɛɛtɔ kɛ ɪ wɛna. Feesɔyɔ ná hulǎna sɪ ɪ kɛ tampana tǎŋlv. ɪ sǔtaa tillaa maɣamaɣa ná na-ɪ. ɪ waasɔ kɛ pa lapa kateŋasi tǎna taa. Pa mɔ ɪ tǎm kɛ antulinya tǎna taa. Pǎ kraasaa-ɪ na ɪ sɔv ɪ teeli taa.

4

Sɛyɛsǎlaa pǎpǎtɔvnaa

¹ ɪ sɔ Feesɔyɔ yǔyɔtɔyɪ mǎpǔyɔ tǎɛɛɛɛɛɛ sɪ, pɪ kɔɔ na pǎ tala kantǎkaya kɔyɛɛŋ taa tɔ, yǎlaa lɛlaa ká li ɪ sɔ sɛɛv na pǎ paasǎna ɪ lɔyɔhilu tǎma kɔpɔyɛɛɛ, na alɔyaa kɔsɛyɛsǎtɔ kɛ paa mɔ. ² Na paa yeɛ na yǎlaa ɛsǎlaa na pǎpǎtɔvnaa mpa pa lǎmaɣasɛ taa sǎpa ɪ sɔ pa tula-yɛyɛ kǔkǔ na paa tasǎyɪ kɔpantɔ natǎlɔyɪ ɛɛkǎnav tɔ pɛɛ pa tolisi-wɛ. ³ Yǎlaa pǎnɛwɛ, pa sɛyɛsǎyǎna sɪ alv kraɣav fɛɪ teu, na tǔyɔnasɪ lɛnsǎnaa tǔyɔv fɛɪ teu. Anɪ ɪ sɔ ná lapa kɔtǔyɔŋ ɪ nǔyɪ sɪ ɪ sɔ sɛɛlaa nyǎmǎ tampana tɔ pǎ sɛɛ ɪ sɔ na pǎ tǔyɔ. ⁴ Pǎ tǎna mpi ɪ sɔ lapa tɔ pǎ tɛwaya, pǎ taa pɔlv fɛɪ lɔv. Ama pǎ wɛɛ sɪ pǎ tǔyɔ pǎ tǎna kɛ na pǎ sɛɛ ɪ sɔ kɛ́ ɪ na tǎmlɛ kɛ pǎ tǔɔ. ⁵ Pǎ taya pɔlv tǔɔ, ɪ sɔ tǔm na ɪ sǎlɛmɔyɔv tǎyanǎyɪ pǎ tǎnaya na pǎ wɛɛ-ɪ teu.

Kilisiti tǎmlɛ tɔ kɔpɔŋ

⁶ Ye n wɛɛ na ɪ sɛyɛsǎyɪ tǎ taapalaa kɛ tǔmnaa pǎnɛ, n tɛŋ na ɪ lǎ Yesu Kilisiti tǎmlɛ tɔ kɔpɔŋ kɛ́. Na pɪ hólɪ sɪ ɪ sɔ sɛɛlɛ mpaav tǔmnaa na tampana sɛyɛsǎyɪ wei n tǎŋaa tǔyɔ n pusǎyǎna nyǎ lǎsaya. ⁷ Kisi sǎsaa taa kraɪ kraɪ tǔmnaa mɛɛ, tɪ

laki na yulu te i taa na Iso se. Faləsəyi nyá ti si n səsəsi Iso ké nyəonəv ke teu. ⁸Yulu faləsuyi i tənuyv tə pə waasəyi te, ile pə waasuyv ta təw ké. Ama ye yulu faləsa i ti si i nyəona Iso ké teu, ile pəle pə kələna waasuyv ke paa mpi pə taa. Pə taya pulv təw, un i təmna si i ká ha-tuyv weesiη ke saηa na cele tətə. ⁹Təm nti tə ké tampana nyəntə ké təkəlekele, na tə muna pá mu-ti təkrem na pá te-ti na taa. ¹⁰Mpi pə tətə tá wəe na tət tənna təmle lapu na tət luki təyole. Pə taya pulv tət, weesuyv tu Iso wei i yaki yələa tənə nyəonə uəna pə tu kələna mpa pa tən-i na pa taa təyətə tá tēeləyi.

¹¹Hóli-wə si pá laki pə tənə isəntə na n seyesəyi-wə. ¹²Taa yele na nəyolv kpeena-η si n ké pəyaga. Ama wəe wei Iso seelaa ləlaa ká keesəyənə na pá laki təyətə nyá yəyətəyətə taa, na nyá təntə na nyá səolvv ke ləlaa taa, na isənə n təmna Iso ké nyá taa na nyá tənəηη wəetv pə taa. ¹³Kaləyi Iso Təm takələsi ke yələa taa na n laki waasv na n seyesəyi pə hūwəe na má kəη. ¹⁴Taa liyilina mpi Iso Feesuyv yelaa na pə lapu saa-η tə, mpi paa nawa na pá yəyətə na Iso təsəele səsaa tən i nyá tət ké niη tə. ¹⁵Paasənə teu na n la təmle tənə na n yoosi-te. Há nyá təyi tə taa təkpataa na pa tənə pá na isənə n tənna tən nyəw tə. ¹⁶Fenjiyi nyá ti na nyá ku seyesətv tət tətə. Təki pə tənəyətə mpyəyətə teu. Təm tampana tət, ye n laki mpv, n ká ya nyá ti nyuyv na nyá nuntəa nyəη tətə.

5

Isəna Timotee ká laki Iso seelaa tə

¹Taa kaləyənə kəkpatələa, ama yəyətənə-wə isv n ka yəyətənə nyá caa tə. Ye ifepiya ile tēeki pələ isv nyá tētunaa. ²La alaa səsaa isv nyá toonaa. Na n la alaa səkpeema isv nyá tētunaa tətə, na n lá laakali na tetelakasi.

³Paasənə leelaa səsaa ke teu. ⁴Ama leelu wei i wəna piya yaa saalənəa tə, pə wəe si sələ su kpelemənə si nyəma ke təkuyv na pə hóli si mpyəyətə pə wə pa Isəsəele mpaav taa. Na pu hóli tətə si pa caanaa na pa cəsənəa ka wuwa mpe pa tət ile kəpantv ntəyi mpe pa ləetəyi pa nyəma. Pə taya pulv, mpv un i pə lapu wə Iso ké teu ké. ⁵Ama leelu wei i kpatələa na í feina paasənəlv tə Iso ké íle i tēeləyi. Na í sələməyi-i tam, na í wiikina-i na isələ kuseemle si i temi-i. ⁶Ama leelu wei i wəna təkpaalətv tə, paa i wəna i sətə tə i səpəya na í caya. ⁷Nti tə wəe si n ká təsəi-wə təyole yoo, ile pa kaa na isayətv natələyi pa kiη. ⁸Yulu wei i paasəyənə i ləlvuyv nyəma na pə tu kələna i mayamaya i təyətə tə pəntv kisa Iso seəv ké, na ma ta nyi Iso lapa-i na sana.

⁹Leelu wei i ləlvuyv pusi tēe nutosə tə i tike i hətə ke n ká tv leelaa hələ taa. Ama i ká wəe wei i layana apəlv kəlvv ke hatuu i kəlvuyv təyətə. ¹⁰Na pá nyəma-i na təma kəpəna isv i piya təkuyv na msvlaa təkuyv na Iso yələa nəsəhə kəv na konyəntəyələa sənəv na təma kəpəna tənə lapv.

¹¹Pə kpaayv leelaa səkpeema tə, taa ηmaa pa hələ ke takələya taa. Pə taya pulv tət, pa konyuləη kəη í kpa pa nyəonə taa tə pə tui-weyə saav ké. Na mpv tə, pa haa Kilisiti kələ siyile, ¹²uəna pə pəsəyi-weyə tasəkələ nyəma. Mpi tə, pa ta tək i nəyətə ηka paa suwa kancalaya tə. ¹³Na tələ tə paasi paa cəkki tēesi taa ké na felentu caη na tət tēlənə-wə təkpatv. Na kəkələtv nté si pa laki yəyətələa ké na katayəsətvnaa, na pá faaki təmnaa ke yem. ¹⁴Pə tət ké ma caa si leelaa səkpeema í saa, na pá ləli piya na pá paasənə pa tēesi. Pələ ile tá kolontunaa kaa hikina timp i paa footiyi-tv tə. ¹⁵Pə taya pulv tət, leelaa ləlaa təma mpaav kəpəηkə kə siyile həv, na pá svv Satani ke təηuyv. ¹⁶Ama ye isə seəlv wei i ləlvuyv taa wə leelaa, pəntv ká mv Yesu seelaa kpeəkələ ke səyələ ké na í səηna i leelaa, uəna pə hət i Yesu seelaa kpeəkələ na pələ pá səηna mpa pa ké leelaa təkpeem tə.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA PŌŌLI NMAAWA TIMOTEE TŌ Kutvltv

Pōli wē salōka taa kē Lom na i taapalaa payale lō-i. I nawa si i sēm kpeyetaa lēna í tōyi i pōyalv Timotee ke mpi mpi pō wē lapv tō. I hōla-i si í yoo isōseele yoo kōpaŋkv isu Kilisiti sōce kōpaŋ. Si í tēŋ inu i ikpate na í kisi tōm kraí nyēntv tō ke hōm. Na í kisi yōōŋ wei í hatēlōyēna yulv ke taa tēm tō. Si í tōki Isō Tōm naŋŋ nyēntv nti í mōwa hatuu i pōcaav tō. Pōli tala takēlaya tōkule tō, í tasa Timotee ke apalvō sv í kantēli wahala taa na i yoo isōseele taa yōō. Pō tō kē í tasōyi takēlaya kallaa tēnaya apalvō sv pá nyōō tōŋ na pá yoo isōseele yōō ŋku.

Isēna pa faya Timotee II takēlaya tō:

Isō samtv na apalvō tasōyv, titite 1:1-2:13

Layavō tasōyv na kvōtōtō, titite 2:14-4:5

Pōli yōō kōpaŋkv, titite 4:6-22

Seētv

¹ Māya Pōli, Isō luyv lapōna na má la Yesu Kilisiti tillu sv ma kpaalōyi weesuyv ŋku Isō ka tōma sv í ká ha mpa na Yesu Kilisiti pa kpeŋtaa tō kv tōm.

² Má ŋmaakēna takēlaya kaneyē ma pu kōpaŋ Timotee. Tacaā Isō na tá Sōsō Yesu Kilisiti pá hōlí-ŋ pēeleē na suulu na pá ha-ŋ alaafāya.

Apalvō sōsōyv

³ Isō wei i tēmle ma lakēna lotu kvōmōtv isu ma caanaa lakaya tōyō ma seēki. Maa hōsōyi nyá tō kē tōsōyv ke ma sēlēmōŋ tēna taa kē ilim na ahoō, na má seēki Isō kē í na tēmle. ⁴ Ma tōōsa nyá wula, na má nyulōyi sōsōm sv má na-ŋ tē ná na ma laŋle hōlvōmī teu. ⁵ Ma tōōsōyi isēna n tēma nyá taa na Isō na tampana tō. Nyá neese Loisi na nyá too Iniisi pēle paa tēma pa taa na Isō kē ŋpōyō na pōcō pē tōki nyá. Ma nyēmá teu tēkpataa sv nyá māyamaŋa n tēma nyá taa na Isō kē ŋpōyō. ⁶ Pō tō kē ma tōōsōyi-ŋ sv maa tēna ma niŋ ke nyá tō na Isō yelev na mpi pō lapv saa-ŋ tō taa yelev na pō sv paa pōcō. ⁷ Pō taya pulv, Isō tá ha-tuyv i Feesuyv sv kō la-tuyv sōyōntōnaa. Ama sv kō la-tuyv kpelikpeka nyēma na tēma sōllaa na lēmayasē nyēma kē.

⁸ Pō tō ulē taa sv fēele na Tacaā tōm heeluyv. Taa sv fēele na má wei ma kē salōka tō ke Yesu Kilisiti tō tō ma tōm. Ama nyaa tōyō Laapaalī Kōpaŋ kvnyōŋ ke isēna Isō ha-ŋ pō toma tō. ⁹ Inu i yarōna tá nyōōŋ na í yaa-tv sv tē la i yēlaa. Pō taya tá lakasi kōpaŋsv nasēli sv tō. Ama isēna mpi i suwa na í tēŋōyi na í laki tō, na i pēeleē pō tō kē i lapa mrv. Hatuu yem taa kē i taya na i pēeleē anu sv i hōlōyí-tuyv-ye na Yesu Kilisiti kin. ¹⁰ Ama kayana Tacaā Yesu Kilisiti koma tōyō i hōla-tuyv-ye na tē ná. Pō taya pulv, Yesu Kilisiti kōna sēm apalvō, na í kuli weesuyv ŋku kv tēŋ tō kv tō na Laapaalī Kōpaŋ.

¹¹ Isō lapa na má pōsi Laapaalī Kōpaŋ inē i kpaallv na i tillu na i seyēsōlv. ¹² Pō tō kē ma tōki kvnyōŋ ke isēntō. Paa na mrv ma ta lō tōŋ. Pō taya pulv, ma nyēmá wei ma laki na má tēlēyi tō, na ma nyēmá teu tēkpataa sv i pōsōyi na í tōki mpi ma yelina-i tō halēna kvōyōkv ŋku inu kv wule. ¹³ Kēsōyōna seyēsōŋ kōpaŋ wei ma kēsō-ŋ na í waasōyi yēlaa tō, na ŋ tōki teu ke Isō seev na tēma sōlvōyv mpi tō hika tá na Yesu Kilisiti tá kpeŋtōyv taa tō. ¹⁴ Feesuyv Naŋŋtō wei í cakī tá taa tō í sēna-ŋ na ŋ tōki teu ke seyēsōyv kōpaŋkv ŋku pa seyēsō-ŋ tō.

¹⁵ Asii tetu nyóma tona lo-m to n nyómá mpv. Mpa pa ha-m siyile ke mpv to pa taa mpeyele Fiseeli na Heemoseeniwe. ¹⁶ Honesifoo temna-m tom payale. Iso í felí í na í nyóma ke kwpantv. Ma saloka takovv ta lapu-í feele, ¹⁷ í tala Lom to, í pexka-m ké na isole kuseemle na halona í na-m. ¹⁸ Tacaá í yeke na í hiki kwpantv ke kovvako nkv unu kv wule. Nyá mayamaya n nana nyá isole ke kookalonaá mpa í lapa-m lfeesu to.

2

Kilisiti yoolu kwpaj yaasi

¹ Ma pu, ye nyá ile takí peele nna pə hula-tovv tá na Yesu Kilisiti tá krentovv to to na n nyoo toj. ² Tuu n we ma kin na má seyesəyi nti nti to n nu-ti, na yəlaa payale ná mpv. Ile keli to tona na n hólí apalaa mpa n wena naani na paa pəsi na pa teləsi-təyi pa lelaa to.

³ Nyaa toyo nyá kovvovv isu Yesu Kilisiti yoolu kwpaj. ⁴ Yvovv wei í we yoolu taa to, kv tom ke í paasəyona si í səsə wei í kpayav-í to í lanje í heena-í, í kaa cava na í paasəyona kpai nyəntv ke yem. ⁵ Na yvovv lotv í suuva na í loki na í ta təj isəna mpi pə wee si pá lv to, paa í huwa, nəyovv ná kaa samu-í. ⁶ Na wei í konta hanasi ke təhate na í lo to, unu í laaləyona í hatəmvto təjovv. ⁷ Mayasəyi tom nti ma yəyotəyi toyo nyá taa, Tacaá ká ha-ŋ tə nyəm na n cəkəna.

⁸ Təsəyi Tafiti ləlyovv taa to Yesu Kilisiti wei í fema sətav taa to í tom. Ntəyi Laapaali Kwpaj wei ma kpaaləyi to í hóləyi. ⁹ Na Laapaali Kwpaj unu í kpaalovv to ké ma takí kovvovv, halona pá can na pá həkə-m isu isayalavto səsə nəyovv. Paa na mpv to pə tava Iso Tom ke pa həkaa. ¹⁰ Pə to ké pa tovvo-m kovvovv na má suma, si pə waasí mpa Iso ləsav to na pə ya pa nyovv, na pá hiki teeli wei í təj toyo Yesu Kilisiti kin. ¹¹ Tom nti to ké tampana toyo le si:

Ye tá na-í tə kaa səm,
tá na-í tu kaa weesuyv to to.

¹² Ye tə nyava apalovv,
tá na-í tu toyo kavulava.

Ye tə kisa-í,
unu í ká kisi-tv to to.

¹³ Ye tə lu í waali,
ílé í ta ke pə tv.

Pə tava pəlv,
í kaa pəsi na í kpeesəyona í ti.

Təmle latv kwpaj

¹⁴ N ta na nti n ká təsəyi-we toyo le. Heeli-we na isole kuseemle ke Iso isentaa si pá yeke təmnaa toyo yoolu ke pa hekv. Mpi to yovv unu í waasəyi nəyovv. Ama wakəlyovv tike ke í kəŋna mpa pa cava na pá nuku í to. ¹⁵ Kaasí nyá ti si n na Iso tike sa-ŋ. La isu təmle latv wei í fei feele na í təmle, na í heeliyi Iso tampana tom ke teitei ké tə lona taa to. ¹⁶ Kisiyi kpai faacinaa mpa paa lakí na yvovv te í taa na Iso to. Pə tava pəlv, mpa pa səpa nyovv na faacinaa mpe to pa na Iso pa təŋna hatəlyovv ké na pá puki. ¹⁷ Nti nti pa seyesəyi to tə wakəlyovv yəlaa ke teitei ké isu ssvovv svokovv səmote taa to. Faacinaa mpe pa lataa taa weyele na Himenee na Fileeti. ¹⁸ Yəlaa pane pa ləyo tampana tom na lumava waali ké, halona pá seyesəyi si tá sətav fem tom təma tēv. Na pa seyesəyi unu í tsva lelaa na pá yeke Iso seev. ¹⁹ Paa na mpv Iso su kite nte to tə səŋa nrovvovv tam ké teu ké tēca. Na pə ŋmaa to to si: Tacaá nyómá mpa pa ké í yəlaa to. Na to to si: Pa tona mpa pa yaa pa təyi Tacaá yəlaa to pə wee si paa kisi isayavto lavv ké.

20 Τοντο τῶγαγα weυ mpυ τῶ, pῶ τῶγα wontu nti pῶ lupῶna wola yaa liyitee nyῶῶtu τῶ tῶ tike ke pῶ lakῶna ka taa. Ama τυῶυ nyῶntu na τυῶυ nyῶntu weε τῶτῶγῶ na pῶ lakῶna pῶ tῶna. Pa sukῶ lenti kῆ na pῶ lakῶna fεελε kuyaku kuyaku, ilena pῶ kaasi na pῶ lakῶna lenti ke paa ifemle nte. 21 Μῦρῶγῶ pῶ weε na yυlυ, ye n kisa isayatu nti tῶ tῶm ma γῶγῶταα τῶγῶ lapυ, n we teitei isυ wontu nti pῶ suwa na pῶ lῶsῶyi fεεle kuyaku τῶγῶ. Mpi τῶ nyῶ caa tῶnna-η, na n waasῶyi-ι kῆ. Na n mῶna pῶ lana-η paa tῶmle kupante nte. 22 Se ifeputu konyulῶη isayῶη. Lῶki tam si ῶ tῶη siyisuyυ, na ῶ te Isῶ na nyῶ taa, na ῶ sῶlῶyi nyῶ yῶlaa lῶlaa, na nyῶ na mpa pῶ tῶηyi Tacaα na luyυ kulῶmuyυ τῶ ι mῶya teu, pulυ ι taa yas-με. 23 Yele hῶm ke kῶmῶlῶtῶmnaa na krai nyῶntu pῶ tῶῶ. Nyῶ mῶyamaγῶ n nyῶmῶ si yῶou ke tῶm isυ mpυ teesῶγῶna. 24 Pῶyele Tacaα tῶmle tυ nῶ weε tῶ pῶ fεi si ι kῶ weε yῶolu. Ama ι kῶ weε wei ι tῶm yῶlaa tῶna caaki τῶγῶ, na ι kῶ weε wei ι pῶsa lῶlaa ke seγesuyυ na suulu hῶlῶγῶ tῶ. 25 Na ι kῶ seγesῶyi mpa paa nukῶna-ι tῶ tῶpamm tῶpamm. Ntanyῶ Isῶ kῶ yele na pῶ lῶyasῶ na pῶ tisi tampῶna. 26 Pῶlῶye paa mῶli yaasi kῶpῶη taa, na pῶ kῶpeε pῶ tῶyi Ilῶγῶυ nyῶpa nyῶpῶtu nti na ι kῶpa-we na ι ηmakῶlῶyi-we na pῶ lakῶ ι luyυ nyῶntu τῶ tῶ taa.

3

Kantakaya kuyeyē

1 Tῶῶsi teu si pῶ tῶna pu la katε ke sῶsῶm ke kuyeyē kantakaya nyῶη taa. 2 Pῶ τῶγα pulυ, yῶlaa ka weε mpa paa ka nyῶῶη na pῶ mῶyamaγῶ pῶ lelen pῶekuyυ τῶ, liyitee isῶle taa kῆ paa nyῶnῶyi. Paa hῶ pa ti, na paa la isῶcau. Paa γῶγῶti Isῶ tῶῶ kῆ isayatu, pa kaa seeki pa caanaa. Paa la fῶfῶfῶna, pa kaa seeki Isῶ. 3 Paa la tῶkatu, pa kaa weεna lῶlaa pῶtῶtῶle. Paa la nῶῶheε tee kuulaa na mῶpῶle telῶsῶlaa na nyῶη nyῶma. Pa kaa sῶli kῶpῶntu. 4 Paa la kῶlῶmῶtῶ nyῶma na pῶnῶnῶ nyῶma. Paa saη pa ti, na paa yele Isῶ na pῶ paasῶna mpi pῶ hεesῶyi pa lanῶ tῶ tike. 5 Paa cesῶ mῦrῶγῶ isῶ isῶ kῆ si pa tῶηyi Isῶseεle mpaau pῶyele pa kv pῶ toma ke pa taa. Yele yῶlaa isυ mpυ pῶ takanaa. 6 Pa taa lῶlaa ceηῶγῶna teesi taa na pῶ puγusiyi alaa mpa pu kantῶlῶyi na pῶ teela isayatu na konyulῶη inῶ ι tῶna ι kuyi-we tῶ. 7 Pῶ alaa pῶekῶyi tam kῆ si pῶ seγesῶyi-we, pῶcῶ paa pa seγesa-we, paa pῶsῶyi na pῶ cekῶna tampῶna naali. 8 Isῶ Yaneesi na Yampῶlee paa kῶpeesῶna Moisi tῶ, mpυ tῶtῶγῶ yῶlaa pane pa kῶpeesῶγῶna tampῶna. Pa lῶmayaseε sῶpῶga pa Isῶseεle ta tῶη. 9 Pa nyῶyυ kaa tasa kulῶyυ, mpi tῶ pu kuli pa waali kῆ na yῶlaa tῶna cekῶna si pa kῆ kῶmῶlῶmῶη. Yaneesi na Yampῶlee pῶ nyῶntu ka lapa mῦrῶγῶ teitei kῆ.

Nti Timotee kῶ lakῶ tῶ

10 Ye nyῶ ile n tῶga ma seγesuyυ tῶna, na ma yaasinaa, na mpi pῶ lapυ maa tῶ ma lotu taa tῶ, na isῶna ma tῶma ma taa na Isῶ tῶ, na ma suulu, na isῶna ma sῶlῶyi lῶlaa tῶ, na ma isῶle seesuyυ 11 ke ma konyῶntῶlῶlena na ma wahalanaa taa. Pῶpῶtu fεi lelen, ma paasaa kῆ na mῶ tῶγῶ konyῶmῶη ke Antiyῶka na Ikuniyῶm na Lisitῶla, na nyῶ mῶyamaγῶ n nyῶmῶ mpυ. Ama Tacaα yapa-m pῶ tῶna pῶ taa. 12 Aai mῦrῶγῶ pῶ tu weε, mpa pa sῶlaa si pῶ na Yesu Kilisiti pῶ kῶrentῶ na pῶ nuna Isῶ kῆ pa tῶnte tῶna taa tῶ mῦrῶγῶ paa τυῶy-weye konyῶη. 13 Ama pῶ kaasa asayῶa na puγusilaa tῶ pῶle pa isayatu kaa weε tῶnaya. Paa puγusiyi lῶlaa ke mῦrῶγῶ na pῶ kῶpῶηna pa mῶyamaγῶ tῶtῶ na pῶ puγusiyi. 14 Ama nyῶ ile, nyaa tῶki teu ke seγesuyυ ηku pa seγesa-η na ῶ mῶ-ku na n tῶma-ku na nyῶ taa tῶ. Tῶῶsi mpa paa seγesa-η seγesῶη inῶ tῶ pῶ tῶῶ. 15 Na ῶ tῶῶsi tῶtῶ si hatuu nyῶ pῶcaatu ke n nyῶmῶ Isῶ Tῶm naηη nyῶntu, na nti tῶ pῶsῶγῶna na tῶ ha-η layatu nti n kῶ lana na ῶ te nyῶ taa na Yesu Kilisiti na pῶ ya nyῶ nyuyυ tῶ. 16 Isῶ yelina na pῶ ηmaa ι tῶm ke

takəlası taa. Na tə waasəxi yəlaa, pə taɣa pəlv, tə seɣesəxi-we na tə kisiɣina-weɣe pəpətv, na tə taɣanəxi-weɣe timpri timpri pa pəntəxi tə, na tə hóləxi-weɣe isəna paa təŋ tampana mammam ke pa kəlapətv taa tə. ¹⁷ Tə lakı nıpóɣı sı tə taɣanəxi Isə yəlaa na pá te teu, na pá taa lan mpi paa lana pa təma kəpana tə.

4

¹ Ma heeliyi-ŋ na isəle kəseemle ke Isə na Yesu Kilisiti wei i ká huuna weesuyi nyóma na sətəa ke təm tə pa isentəa, na Yesu Kilisiti inı i kənte na i kawuləɣa pə təv sı, ² nı lakı Isə waasu, nya seesi isəle te, paa pə maɣa-ŋ paa pə ta maɣa-ŋ. Kaana-we na nı la na pá mu-ti. Kaləɣəna-weɣe timpri timpri pa pəntəxi tə. Seɣesəxi-we na suulu səsə na pé səsı-weɣe apəlv. ³ Pə taɣa pəlv təv, pu kəv na pá keesi waatv nəɣəlv tə, yəlaa kaa caa sı pá tasa seɣesəŋ kəpəŋ wei i waasəxi yəlaa təɣə muɣv tətə. Ama pa maɣamaɣa pa kənyuləŋ ke paa təŋəxi, na pá koti seɣesəlaa pəɣale na pele pá seɣesi-weɣe ntiwe ntiwe pa caa pá nukı tə. ⁴ Paa kisi təm tampana nyəntv, na pá paasəna səsaa taa kpaı təmnaa. ⁵ Ama nyá ile, kpa nyá təxi pə təna pə taa. Kəntələxi kənyəntəɣələnaa taa. La Laapaalı Kəpəŋ kpaalı təmle. Paasəna nyá təmle tənaya teu tətətete isı Isə təmle tv lakı tə.

⁶ Təv, ye ma ile wule nte paa lana-m kətaɣa tə tə talaa ké, ma kəyaku kəkpemuyi talaa. ⁷ Ma yoowa təcam. Ma sewa na má tala ma tənaya. Isə ké ma təmna ma taa ké tam. ⁸ Na pənente tampana təŋlaa teeli ntenuyi təŋna-m, ŋkəv Tacaalı wei i təŋəxi tampana na i huəkəna tə i ká ha-m kəyaku ŋkəv kə wule. Na pə taɣa ma tike ke i ká ha, ama na pa təna mpa pa caɣa na pá nyuləxi i kənte wule tə.

Pəvli ləlaa na i takəlaa

⁹ La kookalı na nı kəv ma kin ke ləŋ. ¹⁰ Mpi tə Teması səla kayana antulinya inı i nyəntv ké na i lə-m na i tēna Tesaloniki. Kələsarı ná tēna Kalatı na Titv iləɣe Talamatı. ¹¹ Luku tike ke pə yelina-m. Ye n kəŋ kəpəŋna Maləki na nyá na-i i kəv, i kə səŋna-m ma təmle. ¹² Ma tila Tisiki iləɣe Ifeesu. ¹³ Ma yela ma kpaı ke Kaləpusı tēɣe Təlvwasi, ye n kəŋ ile n kəpəŋna na nı kəna. Kəpəŋna tətəɣə ma takəlası, na nsi ma tu kəla nyuləv təɣəle tənəŋ nyənı.

TAKĒLAYA NJKA PŌŌLI NMAAWA

TITU TŌ

Kutvlvtv

Tito ta ke Yuta tv, i kē piitim lempī tv kē. Ama í p̄sa Yesu t̄h̄lv. Hal̄na P̄Ōli ηmaa-i na í tv-i si, í paas̄na tetv nti l̄m c̄ŋnaa na pá yaaki-ti si K̄let̄i t̄, t̄ Iso seela.

P̄Ōli k̄peyla i k̄seyes̄tv ke tak̄elaya kutvlvtv taa. P̄ waali kē í h̄la yaasinaa m̄pa Iso t̄seele nȳŋ nȳŋma ká weena t̄. P̄Ōli h̄la Titv t̄t̄x̄v ȳlaa m̄pa Iso yvlv ká paas̄na Iso t̄seele taa t̄. Kuk̄pat̄laa, alāa s̄saa, na ifepiya na p̄elāa na yomāa. I h̄la t̄ma nna nna p̄ wee si Iso seel̄ í la t̄, na is̄na p̄ wee si yvlv í cayana h̄es̄v̄v t̄, na í hat̄l̄na fayav. P̄ waali il̄na í tv Titv ke nti nti i ká la t̄, na seetv.

Is̄na p̄a faya Titv tak̄elaya t̄:

Is̄na Iso t̄seele nȳŋ nȳŋma ka t̄ t̄, titite 1

Is̄na leelaa na suluwaa na yomāa paa wee t̄, titite 2

Is̄na Iso seelaa ka t̄ t̄, titite 3

Seetv

¹ M̄aya Iso t̄mle tv P̄Ōli, Yesu Kilisiti tillu.

Pa tv-m kē si má la na m̄pa Iso l̄saa t̄ pá mv Iso, na má h̄l̄i-weye tampana nna tá Is̄seele m̄paav seyes̄vi t̄, ² na pá te pa taa si paa hiki wees̄ȳv ηku ku t̄h̄ t̄. Iso ka t̄mna hatuu l̄h̄ ke yem taa si i ká ha-t̄v̄v wees̄ȳv ηkv, Iso tá kē kaloolaya tv. ³ P̄ t̄ kē p̄ k̄ma na p̄ tala waatv wei i ka suwa t̄ il̄na í yele na í t̄m kuli wees̄ȳv ηkv ku t̄ŋ na p̄ h̄l̄i. Tá Yatv Tacaa Iso in̄ i tv-m si má k̄paali i t̄m na má t̄h̄na-t̄h̄i k̄paal̄v̄v t̄, nti t̄ kuliḡina m̄pv na t̄ h̄l̄áḡi.

⁴ Titv, má ηmaak̄na-η tak̄elaya kan̄e. Nyá ken̄a ma p̄yalv na tampana ke Is̄seele m̄paav ηku tá t̄na t̄ t̄h̄ḡi t̄ kv taa. Tacaa Iso na tá Yatv Yesu Kilisiti pá h̄l̄i-η p̄elēe na pá ha-η alaaf̄aya.

T̄mle nte pa tv Titv si í la K̄leet̄i t̄

⁵ Maa yela-η K̄leet̄i kē si n̄ tayan̄i mpi p̄ kaasa tayan̄v̄v t̄ t̄tetete, na n̄ k̄pa paa icate nte t̄ Iso t̄seele s̄saa. T̄ŋsi nti ma k̄esa-η t̄ si: ⁶ Wei i kin̄ pa kaa na kawaliya nak̄l̄i t̄ in̄ i ká t̄ȳna Iso t̄seele s̄s̄ŋntv. Alv k̄vl̄m ke p̄ntv in̄ i ká weena. Na i piya ká la Iso seelaa, si taa wee piya n̄si ȳlaa t̄h̄ si si ke yem yem lataa su nuk̄na ȳlaa t̄. ⁷ Iso t̄seele s̄s̄o week̄v̄v Iso t̄seele taa t̄ Iso t̄ma ke p̄ tv-i si í paas̄ȳna. P̄ t̄ kē p̄ fei si pá ná kawaliya nak̄l̄i t̄ i kin̄. I kaa wee kalamp̄aan̄i tv yaa wei i laa páán̄a m̄v̄v t̄, yaa sul̄nȳŋv̄v yaa m̄sv̄v tv, yaa wei i muḡuliḡi si í hiki liȳtee t̄. ⁸ I ká wee wei ȳlaa í k̄ma i te i nȳmá m̄v̄le lapv, na í s̄ŋla mpi p̄ we teu, na í w̄na l̄m̄ayāsēe t̄. I ká wee wei i t̄h̄ḡi tampana, na í kē Iso yvlv, na í nȳmá i ti t̄k̄v̄v t̄. ⁹ I ká wee wei i nȳŋna Iso T̄m̄ maȳam̄aya t̄k̄p̄h̄k̄p̄h̄k̄pa ke teitei is̄v paa seyes̄a-t̄ t̄, il̄na í p̄si na í seyes̄i lelaa ke seyes̄h̄ k̄p̄h̄h̄ wei i waas̄ȳv ȳlaa t̄ na í tasa-weye t̄m. P̄ kaasa k̄p̄es̄elāa p̄p̄ŋt̄naa m̄pa p̄le t̄, í h̄l̄i-weye is̄na mpi pa toolaa t̄.

¹⁰ P̄ taya pulv t̄ŋ, ȳlaa we payale na p̄ tv k̄l̄na Yuta nȳŋma m̄pa pa mv Yesu na pá kē kaan̄ut̄na t̄. K̄p̄i t̄m̄naa ke pa seyes̄vi na pá puḡsiḡina lelaa.

¹¹ T̄ki-we si pá su m̄pv. P̄ taya pulv, pa kē t̄esi ȳk̄laa kē, na nti t̄ fei seyes̄v̄v t̄ nt̄h̄i pa seyes̄vi na pá m̄v̄i liȳtee ke tulum. ¹² K̄leet̄i nȳŋma Iso k̄v̄ȳŋt̄v̄v

teləsəlaa taa nəyɔlv wei i maɣamaɣa i kɛ Kələeti tu tɔ i ka yɔɣota n̄pɔyɔ si: Kələeti nyɔma nyəntv n̄tɛ cəsuyv. Pa kɛ nyəməntvnaa kɛ isu taale wontu. Hilikpaakvnaa kɛ, pəɔ paa caa lavv. ¹³Nti i yɔɣota mpv tɔ i na-təyi. Pə tɔv ile kpuili-weyɛ teu na pə la na pə tɛ Iso na pa taa kɛ teu. ¹⁴Na pə yele Yuta nyɔma sɔsaa taa tɔmnaa kpa nyəntv na kosəsutv n̄ti yəlaa mpa pa kisa tampana tɛnyv na pə lu tɔ tɛ tɛnyv. ¹⁵Mpa pa taa tewa tɔ pə tɔna pə tɛ pɛlyɛ. Ama mpa pa taa tɔ tɛ pəyɛle paa tɛɪ Iso na pa taa tɔ pə tɔna pə kɛ isayam ke pɛle pa kiɪ kɛ. Pə taɣa pulv, isayav tɔv kɛ pa layav na pa laakalənaa layalaa. ¹⁶Pá caɣaa ile si pa nyɔmá Iso. Ama n̄ nyəna pa lakasi pu hólóyɔ si pa nyɔmá Iso se. Pa lu yəlaa ke sɔɪ kɛ, na pa kɛ kaanuvnaa, paa pəsəyi tɔmle kɔpante natələyi lavv na n̄ ná.

2

Seɣesuyv kupaɪkv

¹Ye nyá ile seɣesi-weyɛ seɣesəɪ kupaɪ wei i waasəyi yəlaa tɔ. ²Heeli apalaa kukpatəlaa si pá kpa pa ti, na pá wɛɛna yaasi kupaɪ, na pá kpaɣi ləmaɣasɛ. Pá tɔki Isəsɛle mpaav na lɛlaa sɔlvv na suulu hólóyɔ ke teu. ³Heeli alaa kukpatəlaa si pɛle pá tɔki yaasi kupaɪ isu Iso yəlaa wɛɛkuyv tɔ. Pá taa cakəna yəlaa, na pá taa yele na sɔlvv həkə-wɛ. Ama pá wɛɛ mpa pa tasəyi alaa səkɛma ke tɔm ⁴ke isəna pɛle paa sɔli pa paalaa na pa piya tɔ, ⁵na isəna paa kpaɣa ləmaɣasɛ na pá hatələna wasaɪkalətv tɔ, na isəna paa laki pa taasi təma ke teu tɔ, na isəna mpi paa laki kupaɪtv na pá seeki pa paalaa tɔ. Ile nəyɔlv kaa kv Iso Tɔm nyvɔv ke pa tɔv.

⁶Seɣesi ifepiya ke teu tɔtɔ si pá kpaɣa ləmaɣasɛ ke teu. ⁷Nyá maɣamaɣa laki təma kupaɪna na pá nyənəyənə-ɪ na pá laki. Paasi na n̄ seɣesəna tampana na isələ kuseɛmlɛ. ⁸Tayaɪnəyi nyá tɔm, taa yele na n̄ kɔv na n̄ pəntəyi nyá yɔɣotaɣa taa na pá footuyv-ɪ na-ke. Ye n̄ tayaɪna-keɣɛ teu ile pu tɔ tá kolontvnaa ke fɛɛɛ. Mpi tɔ pa kaa na isayav n̄ti paa yɔɣoti tá tɔv tɔ.

⁹Yoma ká nuna pa caana na pá lá na pɛle pa laɪa heɛna-weyɛ pa kɔlapələ tɔna taa, na pá taa keesəyi-weyɛ natəli. ¹⁰Pá taa n̄muli paa pulv cəcəka. Ama pá laki tam na pa caana naaki si pa yoma ke kupaɪna na pá nukəna-wɛ, na pu la na tá Yav Iso tɔv tɔm n̄ti tɛ seɣesəyi tɔ tɛ nyvɔv kuli pə tɔna pə taa.

¹¹Pə taɣa pulv, Iso kulina i pɛɛɛ tɔv na í hólɔ si pə ya paa wei i nyvɔv. ¹²Pɛɛɛ an̄i a seɣesəna-tv si tɛ yele isayav taa kɛ tɔntɛ na atɛ cəne konyuləɪ ke mpv, na tɛ kpaɣa ləmaɣasɛ na tɛ təɪ siyisuyv, na tɛ nukəna Iso kɛ tam kɛ tá tɔntɛ taa kɛ antulinia taa cəne. ¹³Pɛɛɛ seɣesəyi-tvyv si tɛ caɣa mpv na tɛ taɪa leɪn̄ nuw kuyavv n̄ku tɛ wɛɛ na tɛ teɛləyi tɔ. Kv wule ke tá Yav Yesu Kilisiti Iso sɔsɔ teeli ká kɔv. ¹⁴Yesu Kilisiti in̄i i hana i təyi tá tɔv na í ya-tvyv isayav tɔna taa, na í tayaɪn̄-tvyv teu na tɛ pəsi yəlaa mpa i tike i ti tɔ, na tá isələ seɛna təma kupaɪna lavv.

¹⁵Təne inəyi n̄ ka heeliyi-wɛ. Lakəna sɔsɔvntv n̄ti pa tv-ɪ tɔ tɛ toma tɔna, na n̄ sɔsəyi nyá yəlaa ke apavtv, yaa ye kalənav kaləna-wɛ. Taa yele na nəyɔlv kpeɛna-ɪ.

3

Iso seɛlv yaasi

¹Tɔvsi pa tɔna si pə wɛɛ si pá seeki tɛtv təkəlaa. Pə wɛɛ si pá nukəna-weyɛ. Na pa sɔlvv í pu təma kupaɪna lavv tɔv. ²Pá taa tvvki nəyɔlv, ama pá wɛɛ tɔpamm, na pá wɛna yəllɛ, na pa na yəlaa tɔna pa wɛna təma na leɪn̄. ³Tá maɣamaɣa

isəntə tu ké tuutu lataa tətəyɔ hatuu ləŋ ké, na kaanutunaa, na tu toolaa ké. Na konyuləŋ na mpi pə heesəyi tá laŋa tə pə tənaya mpv pə nəyɔ na pə suka ka kpana-tuyv yomle, na isayatu na konyuləŋ pə taa ké tu wɛɛ. Tə taa caaki tá tənaya paa pəcɔ mayamaya. ⁴ Ama pə koma na Iso tá Yatv hólí yəlaa ke ɪ kupantu na ɪ pɛɛɛɛ, ⁵ ɪna í ya-tv. ɪɛ pə taya tá təma kusiyisee təɔ. Ama tá pətətəle ke ɪ wiiwa na í la mpv. Iso lvm mpi pa sɔ-tv na Feesuyv Nəŋɪtv náá wɛ pə taa na í layasəyi-tv na tɛ pəsəyi kofama na tɛ təŋ təntɛ kufate tə mpəyi ɪ yarəna-tv. ⁶ Pə taya pulv, Iso yelina tá Yatv Yesu Kilisiti ké na í tisi Feesuyv Nəŋɪtv ke tá təɔ pə tu fei, ⁷ si í hóləyi-tuyv ɪ pɛɛɛɛ na tɛ pəsɪ kɔpama ke Iso isəntaa, na tɛ hiki weesuyv ŋku ku tɛŋ na tɛ wɛɛ na tɛ tɛɛləyi-kv tɔ. ⁸ Təm tənɛ tampana təm tike təkɛlekele ké.

Ma caa ké si n̄ sɛsɪ isəle na təm tənɛ tə sɛyɛsuyv, na mpa pa tɛma Iso na pa taa tɔ pá ha pa təyi təma kɔpana lapv taa ké tam. Mpi pə tewa na pə waasəyi təyɔɛ. ⁹ Ama cələyi kɔmɛlətəmnaa təɔ həm na lələŋ loosi təŋuyv. Cələyi yooŋ na ntəŋkɛɛsasɪ ke Moisi kɔsəsutv təɔ. Nti ɪnɪ tə kuyi təma ke teu ké, pəcɔ tu waasəyi pulv. ¹⁰ Mpa pa yeki na fayav kəŋ yəlaa taa tɔ, ye n̄ kpaala-wɛyɛ təm naale na pá tá nu n̄ təyənɪ-wɛ. ¹¹ Pə taya pulv, n̄ nyəmá teu si yulv í wɛ mpv pə hóləyi ké si ɪ yela mpaav kusiyisuyv təŋuyv ké. Na isayətunaa mpa ɪ lakɪ tə pə hóləyi ké si ɪ toolaa.

Kantəkaya kɔkpaalətv

¹² Ye ma kəma na má tili Aatema yaa Tisiki ke nyá kin, ɪɛ n̄ nyəkɪ ləŋ na n̄ kəɔ na n̄ mayana-m̄ Nikopoli. Mpi tɔ ma tɔwa si tənaya maa caya hilimate waatv. ¹³ Paasəna təm hɔlv Senasɪ na Apələsɪ ke teu na pá taa laŋ puluyv waatv wei paa tuyi pa mpaav tɔ. ¹⁴ Pə wɛɛ si tá yəlaa tətə ká nyi isəna paa paasəna təma kɔpana lapv ke tam tɔ, na ye pə caala wei ké teu, pa waasəna-ɪ, na pá taa caya yem təkpaɪa.

¹⁵ Pa tənə mpa pa wɛ ma kin cənɛ tɔ pa sɛɛkɪ-ŋ. Sɛɛ tá Isəsɛɛɛ taa taapalaa kɔpama.

Iso í hólí mə tənaya ɪ pɛɛɛɛ.

TAKĒLAYA NKA PŌLI NMAAWA FILEMŌJ TŌ Kŭtolŭto

Pə nyəṣəna ké isu Filemōj ké Kolosi Iso təsele tu. Pəcō í pəsa Kilisiti təjlv. I ké Pŏli ceu ké. Filemōj inu i ka wəna i yom na pá yaaki-i si Onesim. Tə ta nyi mpi Onesim wakələna Filemōj na í se na í polo Pŏli kin na í cəsi təna tō. Ama səsəntu nté si yom nawa i tasəkəle na í pəsi Iso seelv. Ilena Pŏli mələṣəna-i i caa Filemōj. Pŏli caaki nti təṣəle si Filemōj í mu Onesim isu Iso seelv. Mpi tō, pa naale pa nyəma Iso.

Isəna pa faṣa Filemōj takələya tō:

Pŏli se Filemōj na i cəlv nyəma, 1-3

Pŏli se Iso ké Filemōj taa tēm tō, 4-7

Pŏli yəṣətəna Filemōj ke Onesim təm, 8-22

Seetu kantəkaya nyəntu, 23-25

Seetu

¹ Maṣa Pŏli wei má ma ké saləka tu ké Yesu Kilisiti tō tō, má na tá taapalu Timotee.

Tá ḡmaana takələya kaneyə tá taapalu kupaṅ Filemōj, nyá wei tá na-ḡ tə kaa təmle tō, ² na tá kəṣo Apiya na ta na Aasipi wei tə yooki yoou tō, na mpa pa kotiyi Yesu seev ke nyá təyaya taa tō, pa tənaya ḡpúṣú tə ḡmaa-ke. ³ Taca Iso na tá Səso Yesu Kilisiti pá húl-meyə pəlee na pá ha-meyə alaafəya.

Filemōj səlvu na i taa tēmna ke Iso

⁴ Tam ma sələməḡ taa ma təsəyi nyá tō na má seeki ma Iso ké í na təmle. ⁵ Pə taya pulv tō, ma nu isəna n səla Iso yəlaa təna, na isəna n təkə Taca Yesu mpaav təm tō. ⁶ Na ma sələməḡ Iso si isəna tá na-ḡ tə krenta isəntəyo Iso mpaav tō tō pə yele na ḡ cəkəna teu təkpataa ké kupantənaa mpa pa təna tə hikiyi tá na Kilisiti tá krentəyvu tō tō. ⁷ Ma taapalu, pəpətu fei, isəna n səlvu yulv tō pə lapa-m lelen, na pə tasa-m apalv ke teu. Pə taya pulv tō, nyá yaasi inu i heesa Iso yəlaa paṣale laṅa.

Pŏli wiina ke Filemōj ke Onesim tō

⁸ Tō, təm natəḡi ma caa-ḡ nau, na paa ma wəna mpa ke Kilisiti tō si má caa-ḡ pə taa, ⁹ ma luyv lapa si má na-ḡ-ti na tə wii konyəḡ ke kəwii. Nyəni, saṅa isəntə Pŏli má ma kpatəlaa kele, pəcō ma ké saləka tu ké Yesu Kilisiti tō. ¹⁰ Ma pəyaya Onesim təm ke ma caa ma na-ḡ, ma pəsa i Iso Təm taa caa ke saləka taa cəne. ¹¹ I ka ké kaawasaya ke waatu wei i we nyá kin tō. Ama kaṣana i waasəyi má na-ḡ.

¹² Tō, nəṅəṅə ma mələṣəna-ḡ na ma ləsaṣa ké. ¹³ Ma nyula teu si í saali ma kin cəne na í səna-m na nyá nəṣo ke saləka wei ma təkə Laapaali Kupaṅ tō tō i taa. ¹⁴ Ama ma ta səlv si má lá pulv na nyá waali ké mpv. Pə taya pulv tō, ma luyv fei si ḡ la-m kupantə natəli na təla si. Ama ma caa ké si ḡ la isəna n nəka tō.

¹⁵ Ntanyi pə yasa nyá na-i ké wee naaleṣe si pə taṣani-meyə krentəyvu ke tam tō. ¹⁶ Pəntaa pə kaa wee isu yulv na i yom ke yem, i tē mpv. I pəsa tá taapalu kupampaṅ ké Kilisiti mpaav taa. I tēma ma nyəḡ ke pəsvu təkpataa, ile nyaya pə

kaasɛnaa si í pɛsi nyá nyɔŋ na pɛ kɛli mpɔ, paa isi nyá yom, paa isi nyá taapalu ke Tacaɔ tɛŋyɔ taa.

¹⁷ Mpɔ tɔ ye n nyɔnɔŋi-m isi nyá taapalu, mu-ɪ isi ye má n ka mu-m tɔ. ¹⁸ Ye ɪ ka wakɛla-ŋ pɔlu, yaa ɪ wɛna-ŋ kɛmlɛ natɛli, pɔɔsi má. ¹⁹ Maa fɛli-ŋ pɛ tɛna. Pɔɔli má ma maɣamaɣa ma ŋmaana na ma niŋ ke mpɔ. Iɛ maa nɔkɔŋi na má heeli-ŋ si nyá maɣamaɣa n wɛna-m kɛmlɛ, halɛna nyá niŋ na nyá nɔɔhɛɛ, ma tɛnna. ²⁰ Hai hɛɛsi ma laŋlɛ ke tɔ kɛ Kilisiti nyɔma tɔ pɛ tɔɔ.

²¹ Ma tɔŋna takɛlaya kanɛɣɛ ŋmaau ke isɛntɔ tɔ na má tu-ŋ naani kɛ si n ká la pɛ tɛna, halɛna pɛ telɛsi mpɔ. ²² Na pɛ kaasa-m lɛnti si ní caa-m kutuluɣu, pɛ taɣa pɔlu tɔɔ, ma tu tɛɛlɔɣu si mɔ Isɔ sɛlɛmpɔɣu ká yeɛ na pá tɔli-m na má kɔɔ mɔ tɛ.

Kantakaya sɛɛtv

²³ Ma taapalu Iɛpafɛlasɪ wei pa tɔka ma na-ɪ kɛ salɔka taa cɛnɛɣɛ Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ ɪ sɛɛki-ŋ. ²⁴ Malɛki na Alisitaaki na Temasi na Luku mpa ma na-wɛ tɔ laki tɛmlɛ ke cɛnɛ tɔ pɛɛ pa sɛɛ-ŋ tɔtɔ.

²⁵ Tacaɔ Yesu Kilisiti í hólí-mɛɣɛ pɛɛɛɛ.

TAKƏLAYA NKA PA NMAAWA HEPƏLA NYƏMA TƏ Kətvlətv

Takəlaya kanə ka ηmaalv ta tu i həte si tə nyəmi-i. İle ηmaalv inu i ta lanj Yuta tv wei i pəsa Yesu tənjlə wei i nyəmə nəyo siw kəpənaxa taa təm tə. Yuta nyəma mpa pa pəsa Yesu tənlla mpa pa tənna məlvəv ke pa lanj isəsele taa tə mpeye i ηmaa-ke. Ama takəlaya ηmaalv tasəyi-wəye apalətv si pə tək i tənəy si Yesu kəla isətaa tillaa na Apələham na Moisi na Aləy mpa pa ke pa lanj caanaa tə. Yesu kəla kətasi na nəəsi pəlvəv tətə. Mpi tə, Yesu kpeyəla pə tənə na i la təm kuləm ke tam tə.

İsəna pa faya Hepəla takəlaya tə:

İsə Pəyalv Yesu, titite 1-4

Yesu kətaya ke səsəyka, titite 5:1-10:18

Taa tēm na kantəlvəv, titite 10:19-13:25

İsəna İso həla i həwəe tə

¹ Ləy İso ka wə İso kəyətətv teləsəlaa kin kə na i yəyətəna tā caanaa caanaa ke təm pəyalə taa na yaasinaa pəyalə taa. ² Ama pə tala kaçana kəyeyəy kətəesəy inə i taa tə i mayamaya i Pəyaya kin ke i wəe na i yəyətəna-tv. Na i Pəyaya ηke ka niy ke i lapəna isətaa na ate, na ηkeye i ləsa si kə tə pə tənə təpai. ³ Nke ka kin ke İso teeli naaki na pə tee isu kəkə. Na ka kin tətəyo pə hələy i teitei kə isəna İso wətv mayamaya wəe tə. I nəyo taa təm toma ke i təkəna isətaa na ate na pə səyaa. I tēma yəlaa isayətv kpiisuyə təkpatəkpatə iləna i kpa na i çaya İso kawulaya tv kəyəkəy taa.

İso Pəyaya kəla isətaa tillaa təcayacaya

⁴ İsu İso Pəyaya ηke ka kəla isətaa tillaa təcayacaya tə, həpəy İso ha-keye həte nte tə kəla isətaa tillaa nyəna tə. ⁵ Pə taya pulə tə, İso ta yəyətəta isətaa tillu nəyələ si:

Nyayalə ma Pəyaya,

səy ke ma pəsa nyə Caa.

I ta yəyətəta isətaa tillu nəyələ i təm tətə si:

Maa la nyə Caa na nyaa pəsi ma Pəyaya.

⁶ Ama waətv wei İso kəyayana i Pəyaya kancaalaya nyəyka ke antulinya taa tə i tōma si:

İso isətaa tillaa tənə kə se-e kə.

⁷ Mpi İso yəyətə isətaa tillaa tə təyələ si:

İso kpaçay isətaa tillaa na i lana-wə na pə pəsi heelim.

I lapa na i təmle nyəma nəə pəsi kəkəsi nsi si mvyi kemkem tə.

⁸ Ama pə tala i Pəyaya iləna i yəyətə təfoo si:

İso, aa, nyə kumte wə tam kə.

Tampəna taa kə n tək i nyə kawulaya.

⁹ N səla kəpəntə na n kisi isayətv təcayacaya.

İso, pə tə kə nyə İso ləsa-η na nyə mpa.

I su-η teeli təcayalə taa si

nyə lanjə i hələmi səsəm.

Təcayalə nte tə taa i su-η mpə tə,

tə kəla nte tə taa ɪ su nyá taapalaa ləlaa tə təcayacaya.

¹⁰ ɪ yəɣətəa tətə sɪ:

Tacaa, nyá lapəna tətə tənaya kancaalaya.

Nyá maɣamaɣa nya niŋ lapəna ɪsətəa.

¹¹ Pə tənaya mɾu pɪ saali yem.

Ama nyaa caya tam.

Pə tənaya mɾu pɪ cɛɣeti ɪsu

wontu kususuutu cɛɣetɔvɔ tə.

¹² N ká kpili-wɪ ɪsu pa kpiluyɔ kpaɪ tə.

Paa layasi-wɪ ɪsu yulɔ layasvɔvɔ

ɪ tɔɔ wontu kususuutu tə.

Ama nyá, nyaa wɛɛ tam ké nɾóɣó,

n kaa kpatəli.

¹³ Tuu tə ɪsɔ ta yəɣətəta ɪ ɪsətəa tillaa taa nəɣəlɔ sɪ:

Caya ma kəŋkəŋ taa haləna má kəna nyá kolontunaa

na n̄ loosi nyá nəɔhɛɛ kɛ pa tɔɔ.

¹⁴ Mɾu tə, ɪsətəa tillaa ná ké wɛyɛlɔ? Pa təna pa ké ɪsɔ təmɛ nyəma ké, na paa naa ɪsɛntɔɔ. Mɾɛɣɛ ɪsɔ tiliɣi sɪ pá tɛŋ mpa pə ké sɪ pɪ ya pa nyɔɔŋ tə.

2

Nyuvu yaru sɔsɔɔm

¹ Pə tɔɔ ké tu tɔki teu kɛ tampana təmnaa mpa pa heela-tv tə na pécó pə taa kɔɔ na pə pona-tvɔvɔ tɔlete taa ké yem. ² ɪsətəa tillaa kpaala təm nti tə tɔle tə hika nyuvu ké, haləna ye wei ɪ pənta-ti yaa ɪ kisa-ti pa tvɔɪ pɔntv kɛ saləka wei pə nəɣəsənaa sɪ pá tv-ti tɔɣo. ³ Tɔv, pa ta kisi saləka tvɔv kɛ mpa pa kisa ɪsətəa tillaa nyəntv tə, kacafana ta mpa tu ɪa awusa kɛ nyuvu yaru sɔsɔɔm pəne pə taka tɔ? Tacaa ka caaləna nyuvu yaru pəne pə təm heeluyɔ kɛ ɪ maɣamaɣa. ɪlena mpa pɛɛ pa nu-ti tə pɛɛ pá teləsi taɣa pə tampana. ⁴ Na ɪsɔ kusa pa təm nyuvu na ɪ kɔkɔɔ nyəm na sɔɣəntv təma na piti təma təna larv taa. ɪ yelaa na ɪ Feesuyɔ Nanɣtv ɪá na pulv larv saa yələa ɪsu ɪ nəkaa tə.

Wei ɪ tɔɔ pə yakɪ yələa nyɔɔŋ tə

⁵ Mɾóɣó pə wɛɛ, mɾi tə pə taɣa ɪsətəa tillaa nəɔhɛɛ tɛɛ ké ɪsɔ məŋna antulinya wei ɪ kəŋ na tɔ yəɣətəɣi ɪ təm tə. ⁶ Ama nəɣəlɔ yəɣəta ɪsɔ Təm taa ké tiili sɪ:

Hai ɪsɔ, yulv ké we na n̄ tɔɔsɔɣi ɪ təm?

Yulv wɛv mɾu təkɾɛm tə ɪ ké we na n̄ paasəɣəna-ɪ?

⁷ N yelaa sɪ ɪ sɛki ɪsətəa tillaa kɛ pəcɔ.

N tv-ti teeli na n̄ kusi ɪ nyuvu ɪsu wulav.

⁸ N məŋna pə təna tɔpɪ ké ɪ nəɔhɛɛ tɛɛ.

Pa yəɣətɔv mɾu sɪ ɪsɔ məŋna pə tənaya ɪ nəɔhɛɛ tɛɛ tə, pə nyuvu nté sɪ ɪ kpaɣa pə təna tɔpɪ ké na ɪ tó yulv niŋ taa, pə ta kaasi pulv cəcəka. Paa na mɾu tə naa kaɣana sɪ pə təna pə ta məli yulv nəɔhɛɛ tɛɛ. ⁹ Ama mɾi tə naa tɔɣɔɛ sɪ pə lapa Yesu na ɪ sɛki ɪsətəa tillaa kɛ pəcɔ sɪ ɪ sɪ yələa təna səm kɛ ɪsɔ pɛɛɛɛ tɔɔ. Wahala wei ɪ tɔɣaa na ɪ caŋ ɪ sɪ tə ɪ tɔɔ, nəɔnɔɔ tə naa pa tv-ti teeli na pá kusi ɪ nyuvu ɪsu wulav. ¹⁰ Kɔpam pɪ mɔna mɾu sɪ ɪsɔ wei ɪ lapa pə təna na ɪ tɔɔ ké paa mɾi pə wɛɛ tə ɪ ɪa na Yesu tɛ təkɾataa ké ɪ kɔnyəntɔɣələnaa taa, na pécó ɪ pona pəyalaa pəɣalɛ kɛ ɪ teeli taa. Pə taɣa pulv tɔɔ, Yesu yekina na pə yakɪ pa nyɔɔŋ.

¹¹ Yesu kpiisiyina yələa ɪsəɣatv. Pa təna mpa pa ɪsəɣatv kpiisa mɾu tə, ɪ na-we pa kɾɛnta Caa kulvm ké. Pə tɔɔ ké pə fɛɪ Yesu ké fɛɛɛɛ sɪ ɪ yaa-we sɪ ɪ newaa

¹² ke waatu wei i ton si:

Hai Iso, maa heeli ma newaa ke nya tom.

Maa yoo yontu na ma tala-ŋ samaa tona taa.

¹³ I toma toto si:

Maa tu Iso ke naani.

I tasa yoyotaya toto si:

Ma na piya mpa Iso ha-m toɔlo.

¹⁴ Iso mpa i yaa mpu si piya to pa ke tonuɔ na caləm koluməm to, Yesu mayamaɔ pəsa teitei isu mpe, na i na-we pa krenti kolum. I lapa mpyuɔ si i yoki uləu wei i kin səm ton wee to i ile i toma i yoki təkpaataa to ke in i lapa mpu na i si ilena ¹⁵ i waasi mpa səm sɔɔntu to pa pəsa isu yomaa ke pa weesin tona taa to. ¹⁶ Mpi to pə taya isotaa tillaa ke i waasəyi. Ama Apələham piya ke i waasəyi isu pa ŋmaau Iso Tom taa to. ¹⁷ Pə to ke pə wee si i nəɔsəna i newaa təkpaataa, na i pəsi pa kətuɔ səsə kupaŋ wei i huləyi yəlaa ke suulu ke səsəm ke i təmle taa ke Iso isentaa to, pəcə pə husi samaa isayatu. ¹⁸ Na isu pə mayasuyɔ in na i ná konyəŋ to, pənente i pəsəyi na i waasi mpa pa we mayasuyɔ taa to.

3

Yesu kəlvɔv ke Moisi

¹ Ma taapalaa Iso seɔlaa me mpa Iso yaawa to, i paasəna Yesu wei Iso tilaa na i ke ta Iso seɔv mpi pə tom tə hólóyi isənto to pə kətuɔ səsə na i ná. ² Iso ka ləsəna-i si i la təmle tənə, na i nuna Iso ke teu isu Moisi ka nuna Iso na i la i təmle ke Iso təyaya tona taa to. ³ Kutuluɔyɔ ŋmalɔ wenna sam na pə kəli kutuluɔyɔ mayamaɔ. Mpu totəɔ Yesu muna sam na pə kəli Moisi təcaɔaɔaɔa. ⁴ N ka na kutuluɔyɔ ke yem na ku feina ko ŋmalɔ, na Iso ile i kəna wei i lapa pə tona to. ⁵ Ye Moisi ile, ile i nuna Iso ke teu ke Iso təyaya tona taa. Inəyi pa to təmle si ye Iso i yoyota nti ile in i heeli. ⁶ Ama Kilisiti wei ile i ke Pəyalɔ mayamaɔ na pa su-i Iso təyaya səsə to ile i nuna Iso ke teu toto. Ye tə təkə tá teɔlvɔ na naani na pə tá ciyiti-tu ile tə ke i təyaya nyəma nté.

Hesuyɔ ŋku pa ha Iso yəlaa to ku tom

⁷ Pə to ke Feesuyɔ Nanjtu mayamaɔ ka yoyota mpu si:

Ye i nu Iso nəɔɔ ke saŋa,

⁸ i taa tasa ŋkpanteɔləŋ lapu,

isu i ka lapu waatu wei i kpesəna

Iso ke kuyəŋku i mayasa-i si i naa

i waali ke wulaya tetu taa to.

Iso yoyotaa si:

⁹ Mə caanaa caanaa mayasa-m təna,

na pá lá si pa naa ma waali.

Pəyele pa ná pə təna mpi mpi ma lapa pusɔ nule taa to.

¹⁰ Pə to ke yəlaa panə pa tom kra-m páána na má to si:

Tam mpyuɔ pa liyitiyi pa huwee taa.

Pa ta tu cəkəna ma yaasi ke paa pəcə.

¹¹ Páána kra-m mpu ilena má tuu si:

Pa kaa suv ma hesuyɔ tete ke paa pəcə.

¹² Ma taapalaa i la laakali na mə taa nəɔɔlv i taa kəɔ na i lá isayatu ke i lotu taa na i la lanjkrusəŋ na i ha weesuyɔ Iso ke siyile. ¹³ Ama i tasəyi təmaya apalətu ke paa ifemle nte, haləna mpi pa yaa si saŋa ke Iso Tom taa to pə su tənaya. Nəɔɔlv i taa yele na isayatu puyusi-i na i lá lanjkrusəŋ. ¹⁴ Pə we mpu si ye tə təkə ta

kancaalaaya naani wei tu wena təxo teu haləna pə tənaya, tá na Kilisiti tu pəsi taapalle.

¹⁵ Nti pa ηmaa Iso Təm taa təyole si:

Ye í nu Iso nəyo ke saηa,

í taa tasa ηkpanteeleη lapu,

isu í ka lapu waatu wei í kpeesəna Iso tə.

¹⁶ Mpa pa taa nuna Iso nəyo na pá kóli na pá kpeesəna-i? Mpa pa təna Moisi ləsa Icipiti taa təxo mee. ¹⁷ Na mpa pa təm kpəna Iso ké páána ke pusi nule taa? Mpa pa lapa isayatu na pá sí wəlaya tetu taa təxo. ¹⁸ Mpaηa Iso ka tuunaa sí pa kaa sɔv í heesɔvu tete ke paa pəco? Mpa paa kpeesəna-i təxo. ¹⁹ Tə nawa mpv sí pa ta te Iso na pa taa təxo pa ta sɔv.

4

¹ Iso təma-tɔvu heeluyi təkpataa sí tə pəsəyi na tə sɔv timpi tá na-i tu caya na tə heesi tə. Mpv tə tə la laakali na pá taa kəo na mə taa nəyolɔ í wuna heesɔvu ηku ku taa ké sɔv. ² Pə taya pɔlv təo, tə nu Laapaali Kɔpaη inəyi teitei ké isu wəlaya tetu taa nyəma mpe. Pa nu təm nti tə tə ta waasi-weyə pɔlv. Mpi tə, pa nuw-ti tə pa ta mv-ti na pá té Iso na pa taa. ³ Ta mpa tə tenna Iso ké tá taa tə tu sɔv heesɔvu ηku ku taa. Heesɔvu ηku ku təm ke Iso yəyotaa si:

Páána kpa-m na má tuu si,

pa kaa sɔv ma heesɔvu tete ke paa pəco.

Í yəyotə mpv, pəyele í təmle təma təm ke hatuu waatu wei í lapa antulinya tə.

⁴ Pa yəyotə kuyaku naatosompəyolaya nyəηku təm ke Iso Təm taa ké tiili si: Iso yela í təmle təna na í heesi kuyaku naatosompəyolaya nyəηku wule. ⁵ Na pá tasa tiiliyi yəyotuyi si: Pa kaa sɔv ma heesɔvu tete ke paa pəco. ⁶ Mpa pa caala Laapaali Kɔpaη inəyi nuw tə pa ta sɔv heesɔvu ηku ku taa, mpi tə pa ta te Iso na pa taa. Pə na pə mpv tə pə wə pəsɔvu sí leləa í sɔv. ⁷ Pə təo ké Iso tasa kuyaku kɔfaluyi ke sɔv na í yaa-ku sí Saηa. Tə mayamaya tə təm ke pusi kəma na sí siki səsəm iləna Iso yele na Tafiti yəyotí təm nti tə təma nuw tə si:

Ye í nu Iso nəyo ke saηa,

í taa tasa ηkpanteeleη lapu.

⁸ Ye Yosuwee ka sɔsa yəlaa mpeye heesɔvu ηku ku taa, Iso taa tasa kuyaku ləηku təm ke yəyotuyi. ⁹ Ama heesɔvu nakɔli ku wee na pa hula-kuvu Iso yəlaa, na ku nəyəsəna Iso kuyaku naatosompəyolaya wule nyəηku. ¹⁰ Pə wee ké sí ye wei í sɔv Iso heesɔvu tete nté tə taa pɔntu ká yele í təma na í heesi isu Iso mayamaya yepu ilé í nyəna na í heesi tə. ¹¹ Pə təo ké tu la kookali na tə sɔv heesɔvu ηku ku taa. Tə taa yele na tá taa nəyolɔ kəo na í la kpeesɔlv isu leləa lapu wəlaya tetu taa tə na í laη heesɔvu ηku ku taa sɔv.

¹² Iso Təm wena toma na tə lakí təmle. Tə kəla layate nte tə setəyi taa na waali təxo ləη. Iso Təm nti tə sɔvki na halí tə takí timpi ləsayə na ləmayəsəle pə nyəm suliyi tə. Tə fakí atama na mɔyɔle taa pəeləm, na tə fayəsəyi nti yɔlv nyuləyi na nti í huɔki í lotu taa tə. ¹³ Kɔηmanmam napəli pə fəi mpi Iso u naaki tə. Iso ilé í naa pə tənaya təyau, pɔlv tə ηməli-i. Í kin ke tá təna tu polo na tə keesi ta kɔlapɔtu təna.

Yesu ké kətəlaa səsaa səsə

¹⁴ Ye mpv tə təkí tá Iso sɔv ηku ku təm tə hɔləyi isəntə təxo teu. Mpi tə, tə wena kətəlaa səsaa taa səsə wei í təma na í tala Iso cɔlv mayamaya tə, inəyəle Iso Pəyalv Yesu. ¹⁵ Ta kətɔlv səsə iní í ké wei í pəsəyi na í cəkəna ta icantu tete tə. Pə mayasa í mayamaya ke pə təna pə taa isu ta, í ta la isayatu ke paa pəco. ¹⁶ Ye mpv

té kprætana Iso pælele kumte na naani, tu hiki suulu na pælele na pé waasi-tuyv waatu wei pé nøyəsənaa tō.

5

¹ Pə ləsuɣv yəlaa heku ke kətulv səsə na pə su tō, pə su-ı mpruyō sı ı la Iso təmle na pə waasi samaa. I pukina kvhaham na ı laki kətaya ke yəlaa isayətv tō. ² Kətulv səsə nā takaa na ı nā isəna ıcantv wəe tō, ıle ı pəsəyi na ı hólı suulu ke pəcəyō ıse kukpæeteē nyəma na mpa pa pəntəyi kəpəntv tō. ³ Na isu kətulv səsə mayamaya wəna ıcantv tō ı laki kətasi ke ı mayamaya ı tō na samaa tō tōtō. ⁴ Pə fei sı nəyōlv ká tv ı təyi teeli na ı səsı ı təyi kətulv səsəəntv taa. Iso kpraana kətulv səsə, na mpv unı pə mayamaya ke pə lapa Aləη kinj.

⁵ Mpv inəyi na Kilisiti, ı ta tv ı təyi teeli na ı kpa ı təyi kətulv səsə. Ama Iso mayamaya tōmna-ı təkəlekele sı: Nyayale ma Pəyaya, saŋa ke ma pəsa nyá Caa.

⁶ ı tōma tiili tətəyō Iso Tōm taa sı:

N ka pəsı kətulv ke tam tōv isu Meləciseteeki.

⁷ Saa wei Yesu ka wə atə cəne tō ı sələmaya Iso wei ı pəsəyi na ı ləsi-ı səm taa təyō, na ı wiikina-ı na kapusi səsəənsı na isəlvəm. İlena Iso mv ı sələmvuyv ke ı seekaya Iso tō pə tō. ⁸ Paa na ı ka ké Iso Pəyaya tō, kvnyəntəyələnaa taa ké ı nyəmá nınav tōm. ⁹ Pa kōma na pá tēmi-ı lapv na ı te təkpataa, ılena ı pəsı wei ı kinj mpa pa təna pa nukəna-ı tō pə yakəna pa nyōəη ke tam tōv tō. ¹⁰ İlena Iso tō sı unı ı kəna kətulv səsə isu Meləciseteeki.

İso seelaa mpa pa tayanəyi kpisuyv tō pa tōm

¹¹ Tə wəna kvyōyōtv ke səsəm ke tōm təne tō tō, na pə wə kate sı tə kilisi-meyə pə təna təcəicəi ké u cəkəyəna ləη tō pə tō. ¹² Hatuu tō pə nøyəsəna isu isəntō mə seyəsəyəna ləlaa, ılena mu məli na ı pəsı isu mpa paa hólı Iso Tōm isu kvələməlaa tō. Pə tala mə mvtv təyōv, ılena ı məli na ı nyōəki kafa ke tam. ¹³ Wei ı paasəyəna kafa nyōəv tō ı ké ahvlvm ké. I ta nyı sı pəne pə tewa, aai pəne pə ta te. ¹⁴ Ama səsaa mpa tam lapv tōv pa nyəmá tampam na isayam pə fayav tō mvtv ke pəle pa təki.

6

¹ Pə tōv tō tə lu Kilisiti tōm nti pa caaləyəna seyəsuyv tō tə taa na tə svv mpa pa pu pə taa tō pa nyəntv taa. Tə taa tayanı kite tēe nyəntv taa ké məlvuyv, isu kpaı təma yeluyv na taa tēmnav ke Iso, ² na lvm səvnaa na niη tənuyv pə tōmnaa, na sətəa feesuyv na tam hvvlə pə tōmnaa. ³ Tə pukina pə isəntaa ké tam. Mpv pə mayamaya ke tu la ye Iso ı tisaa.

⁴ Na mpa pəle pa tayanəyi isayətv taa ké hotuyv tō pəle pa tōm ká tēna weyēle ıle? Tōv, Iso tēma pa ıse kuluyv na pá təη isətəa kvəəv ləlenj na pá hiki pa paa nyəm ke Iso Feesuyv Naηηtv kinj. ⁵ Pəle pə waalı pa nawa sı Iso Tōm wə teu na pa cəkəna isəna antulinya wei ı kvη tō ı tōma wəe tō. ⁶ Pə tənaya mpv pə waalı ké pa luwa na pá tayanı isayətv taa ké hotuyv. Yəlaa isu mpv pə taka pə fei pəsuyv sı pá hólı-wə sı pá tayanı tənte kvfate ke layasuyv. Pə taya pulv tōv, Iso Pəyaya ke pa lələyi kam ke səm tesika tōv na pá tvyi-keye feele ke samaa taa.

⁷ Ye pa hala haləm na tev nuı pə taa ké tam na pə ta laη nikaya, na kvtəyōv la pə taa ké teu na pə waasi hallaa, ıle haləm mpı Iso koolə-wəyi kvpəntv ké. ⁸ Ama ye səwa ke yem na kpaı nyutv tike lakəna pə taa, haləm mpı pə pəsa yem kele, na Iso naa kvpaı-wı na pá tēsəna-wəyi kəkə səpv.

⁹ Ma taapalaa me, paa tə yəɣətəyi mpv tə tə tema tá taa təkpataa si í tá tooli, i we waasuyv mpaav taa ké. ¹⁰ Iso tá ké wei u təhəyi tampana tə, na i kaa səə mə təma təə. Pəyele i kaa səə isəna í paasaa na í səəli-i na í waasi mə Iso sēelaa lēlaa, na í tu təhna-weye waasuyv tə. ¹¹ Ta luuy wee si paa mə taa wei í taa isəle sēsēuyv ke mpv haləna pə tənaya, pəə pə lá teitei isu í tēeluyv tə. ¹² Tá luuy fei si í loosi nōohēe. Ama tə caa ké si í təh mpa pa tēh Iso na pa taa na pá wēna suulu na paa hiki mpi Iso ka təma si í ká ha tə pa akpaa.

Iso təma si í laki mpi tə í laki-wəyi

¹³ Waatu wei Iso heelaya Apələham si í ká lapi-i pəne na pəne tə, na tuunav ké. Na isu nəylv fei wei í kəla-i na í ká tuuna ile tə iləna í tuuna í ti, ¹⁴ na í tə si: Ma heeliyi-ŋ təkpataa si maa la-ŋ kəpantv, na maa la na ŋ hiki piya ke səsəm. ¹⁵ M̄p̄oyó Apələham caɣana suulu, haləna í kəə na í hiki mpi Iso ka təma si í ká lapi-i mpv tə. ¹⁶ Ye yəlaa í caa tuunav, wei í kəla-we tə í hətē ke pa yaaki na pá tuuna. Tuunav ké pulv mpi pə loliyi yəlaa ke waatu wei pa laki ntəhkpēsaya təyɔ. ¹⁷ Iso ilé i caakaya ké si mpa i təma si í ká la kəpantonaa mpe tə, pá nyi təkēlekele si í yəɣota nti, i yəɣotaa ké tə kaa layasi. Pə təə ké i yəɣotaa na i tuu. ¹⁸ Təm naale inē i fei layasuyv, na pə fei pəsuyv si Iso í looli-ti. Pə təə maɣamaya ke pə səsə ta mpa tə hika təh̄melle ke i kin təyɔ apalv, si tə təkí tēeluyv ŋku ku təm pa kēesa-tv təyɔ teu təkəŋkəŋ. ¹⁹ Tēeluyv ŋku ku wee ké isu ta ləsasi kan̄kanuyv kətəlyv ŋku tə wēna naani na kv kiiwa tə. Tə nyəmə si ta maɣamaya tə pəsəyi na tə sūv na tə polo na tə lu isəttaa Iso təsēele taa pūyuv kəkakayav waalí haləna tə tala pə taa nan̄ taa. ²⁰ Tənaya Yesu tē-tuyv nəyɔ, na í pəsi kətəlv səsə isu Meləciseteeki ke tam təə.

7

Kətəlv na wulav Meləciseteeki

¹ Meləciseteeki inu i ka ké Salem wulav, na i ké isəttaa Iso Səsə kətəlv. Meləciseteeki inu i səhna Apələham ke waatu wei ilé i tema awulaa ke kəlyv ke yoo taa na í mələyi kpente tə, na í kooli-i kəpantv. ² Tənaya Apələham tala pə təna mpi i ka wēna təyɔ təm naanəwa na í kpaɣa həyɔlyv kəlv̄muyv na í ha-i. Meləciseteeki hətē nyūyv nté si tampana tv. Pəle pə waalí i ké Salem wulav, na pəle pə nyūyv nté si hēsəyv tv. ³ Nəyɔlv ta nyi Meləciseteeki caa, pa ta nyi i too. Nəyɔlv ta nyi si akele lələna na pə ləl̄ na pə tala-i. Pa ta yəɣoti i ləlyv təm ke tiili, yaa i səm təm. I nəyəsəna Iso Pəyaya, na í ké kətəlv ke tam təə ké.

⁴ I paasi na í ná apalv inu i səsəəntv yee. Halí ta caanaa caanaa caa səsə Apələham ná faya pə təna mpi i hika yoo taa təyɔ təm naanəwa na í kpaɣa həyɔlyv kəlv̄muyv na í ha-i. ⁵ Lefii nyəma mpa pa ké kətəlaa tə kəsəsutv ha-weye mpa ké si pá pəsəyi Iseyeli nyəma si pá kətəli-weye pa kəhikim təna həyɔləŋ naanəwa taa kəlv̄muyv. Pəyele paa ké yəlaa kəlv̄maa ké, na pa təna pa ké Apələham piya. ⁶ Meləciseteeki na taa ké Lefii tv, paa na mpv i mv mpi Apələham wēna tə pə həyɔləŋ naanəwa taa kəlv̄muyv. Pəle pə paasi i koola koolēe kəpana ke wei i hika kəpantv nti Iso təma si í ká la tə. ⁷ Na isəna pə wee tə, səsə kooliyina səkpele ke kəpantv. ⁸ Ama kətəlaa kin̄ ile, mpa pa muyi mpi yəlaa wēna tə pə həyɔləŋ naanəwa taa kəlv̄muyv tə, pa ké yəlaa mpa san̄a pa wee cele pa fei təyɔ. Ama ye Meləciseteeki kin̄ ile wei i we tam isu pa ŋmaav Iso Təm taa tə ilé i mvna həyɔləŋ naanəwa taa kəlv̄muyv ŋkv. ⁹ Ye pə lapa mpv tə pəsəyi na tə tə si waatu wei Apələham faya i wēnav taa ké təm naanəwa na í ha mpv tə, Lefii maɣamaya nyá fēlaa ké. Pəyele Lefii nyəma mpeye pa taɣanəyi fayav naanəwa

inɪ ɪ wontu cəlvɔv. ¹⁰ Pə taɣa pɔlv tɔɔ, waatv inɪ paa pa ta lələta Lefii tɔ ɪ ka we ɪ cɔsɔ Apələham taa ké saa wei Meləciseteeɬi səŋaɣa-ɪ tɔɣɔ.

¹¹ Lefii nyəma kətɔvɔv luna kəsəsutv nti pa tv lseyeli nyəma sɪ pá təŋ tɔ tə kin. Pə na pə mpv tɔ Lefii nyəma kətələa mpɛ pa ta la təmle nte tə tewa təkpataa tɔ. Təfɔ pə taa yele Aləŋ loŋa taa na pə tasa kətɔlv kɔfalv sɪv isv Meləciseteeɬi. ¹² Mpi tɔ, pə wee ké sɪ ye kətələa ɪ layasaa, kəsəsutv náa layasɪ tɔtɔ. ¹³ Tɔv, Taaaa wei ɪ tɔm pa yɔɣətəŋi isəntɔ tɔ ɪ ké kpekəle lentɛ tv ké. Na pa kpekəle taa tv nəɣɔlv taa lata kətɔlv sɔsɔ təmle ke kətəɣa təlɛte taa. ¹⁴ Tə nyəmá teu təkpataa sɪ ɪ ké Yuta kpekəle tv. Moisi yɔɣətəɣa kətələa tɔm tɔ ɪ ta yaa kpekəle nté tə hətɛ.

Kətɔlv wei ɪ nəɣəsəna Meləciseteeɬi tɔ

¹⁵ Mpi pə teesəŋi-tɔvɔv pə tampana kilisuyv tɔɣɔle sɪ: Kətɔlv nəɣɔlv ná luwa na ɪ nəɣəsəna Meləciseteeɬi. ¹⁶ Pə taɣa yələa kəkəsətv ke pə təŋaa na pə kpa-ɪ kətɔlv. Ama weesuyv ŋku kɔ fei wakəlvɔv tɔ kɔ tɔŋ taa ké pə kpana-ɪ kətɔlv. ¹⁷ Pa ŋmaa ŋpóɣɔ lə Tɔm taa sɪ:

N ka pəsi kətɔlv ke tam tɔɔ isv Meləciseteeɬi.

¹⁸ Nti pa sɪ ləŋ na pá təŋəŋi-tɪ tɔ tələ tə taa feina toma, na tu waasəŋi pɔlv, ulɛna pá kó tələ. ¹⁹ Moisi kəsəsutv ná taa la nəɣɔlv na ɪ té təkpataa, tə ná mpv. Ama pə kəna-tɔvɔv teelvɔv kɔfalvɔv kɔpampəŋkɔ ŋku kɔ yeki na tə kɔtəna lə tɔ.

²⁰ Mpi pə tɔɔ nəɔnɔɔ nyəŋ inɛ ɪ kələa tɔ, pa kpa-ɪ kətɔlv na lə tuunav ké. Ama pa kpa lələa ke kətələa ke yem ké. ²¹ Pa kpa Yesu ké kətɔlv na tuunav, halɪ lə yɔɣɔtɪ təfoo sɪ:

Taaaa yɔɣətəaa na ɪ tuu sɪ,

n ká pəsi kətɔlv sɔsɔ ke tam tɔɔ.

ɪ kaa tuli təpəŋ ke nti ɪ yɔɣɔta mpv tɔ tə taa.

²² Pə tɔɔ maɣaməɣa ke Yesu ná kəna-tɔvɔv nəɣɔ pɛelvɔv kɔpampam mpi paa pu kpa na pə tii pə kaa saali tɔ.

²³ Pə kaasa lentɪ tɔtɔ sɪ kətələa kraɪ nyəma mpɛ paa we paɣale, pə taɣa pɔlv tɔɔ, lələa səkaɣa ké na lələa lɛtəŋi pa luna taa. ²⁴ Ama Yesu ilé ɪ wɛna ɪ weesuyv ke tam na ɪ təkɪ ɪ kətɔlv tɔ ke tam, na nəɣɔlv kaa lɛtɪ ɪ lonte. ²⁵ Pə tɔɔ ké paa pəlee ɪ pəsəŋi na ɪ waasɪ pa təna mpa pa kɔtəŋəna lə ké inɪ ɪ tɔ tɔ. Pə taɣa pɔlv tɔɔ, ɪ wɛna weesuyv ke tam ké, na ɪ sələməŋəna-weɣe lə.

²⁶ Yesu ké pə tu mɔna mpv sɪ pá kpa-tɔvɔv kətɔlv sɔsɔ. Pə taɣa pɔlv tɔɔ, ɪ wɛ tənəŋŋ, ɪ feina taali nəɣɔlv. Pəcɔ isəɣatv fei ɪ kin tɔ se. Pa faɣa ɪ na asəɣaa na halɪ pá kraasɪ-ɪ na ɪ tee isətəŋvɔv tɔɔ. ²⁷ Pə fei sɪ ɪ ká laki kətasi ke tam ké inɪ ɪ maɣaməɣa ɪ isəɣatv tɔɔ, na pə kaasɪ na ɪ lá samaa isəɣatv tɔɔ, isv kətələa sɔsaa lələa lakvɔv tɔ. Ama waatv wei ɪ ha ɪ tɪ na ɪ sɪ tɔ pə we isv ɪ lapə kətəɣa ke təm kulɔm ke kɔakpaa ke tam tɔɔ ké. ²⁸ Mpa Moisi kəsəsutv kraaki kətələa tɔ pa teu ta tɔlɪ. Ama lə ná kəma na ɪ nyɔsɪ kəsəsutv nəɣɔ taa, na ɪ yɔɣətəna tuunav na ɪ Pəɣa pəsi kətɔlv sɔsɔ, na ɪ teu tula kɔakpaa ke tam tɔɔ.

8

Yesu kɛle ta kətɔlv sɔsɔ

¹ Tɔm nti tə təŋna yɔɣətəɣa ke mpv tɔ tə kite nté sɪ, tə wɛna kətɔlv sɔsɔ ke mpv wei ɪ kpawa na ɪ caɣa lə kawulaya tv kumte kəŋkəŋ taa ké isətəaa tɔ. ² ɪ laki kətɔlv sɔsɔ kɔlapələ ke kətəɣa təlɛte cəkəle nte yɔlv ta siki, ama Taaaa maɣaməɣa sikina-te tɔ tə taa.

³ Pa kpa kətɔlv sɔsɔ tɔ sɪ ɪ pona lə ké kəhaham na ɪ la kətasi ké. Pə tɔɔ ké pə wee sɪ tá kətɔlv sɔsɔ ɪ wɛna mpi ɪ ká polo na ɪ lapɪ-ɪ kətəɣa tɔ. ⁴ Ye atɛ cənɛɣe Yesu ka wee ɪ taa tu lapv kətɔlv. Mpi tɔ kətələa ka wee na pá təŋna lə ké kəhaham

ponav isu pa keesa kusəsutu taa tó. ⁵ Mpi mpi kətəlaa mpe pa laki mpu tó, pa keesəna mpi pə we isətəa təyó na pá laki. Ɔe pə nəyəsəle ké pə taya pə mayamaya. Pə lapa kulum na nti tu tem Moisi kin ke lapu tó. Saa wei i lapa səɔlv si i sikixi cokəle tó Ɔə heela-i si i siki-teye teitei isu paa keesa-i puyv təɔ tó, i taa coti. ⁶ Ama təmle nte pa tu Yesu tó tə kəla mpe pa nyəna təcayacaya. Pə taya pulv təɔ, un i teləsəna-tuyv nəyó pəlvv kwpampam mpi pə luna kwpantv kəkələtv nti Ɔə ka təma si i ká la tó tə kin tó.

⁷ Ye kancaalaya nəyó pəlvv ka tewa təkpataa pa taa tasa nəyó kufalaya ke pəlvv tətəyó kwpənaɣa lonte. ⁸ Ama Ɔə yəlaa lapa taal i na Ɔə kaləyəna-we si: Pə kəma na pə kəɔ maa yele na má na Ɔeyeli nyəma tə tasa nəɔsi kufasi pəlvv, na pə kpenna Yuta krekəle nyəma tətə. Tacaá má ma yəyətəna mpu.

⁹ Nəyó nka ma na-we tu pəli tó ka kaa wee isu má na pa caanaa caanaa tu pəlvv nkaya waatu wei ma həma-we na má Ɔəsi Ɔcipiti taa tó. Pa ta tək i nəyó nka má na-we tu pəli mpu tó. Mpu pə lapəna na máá lə pa təm ke luyv. Tacaá má ma yəyətəna mpu.

¹⁰ Nn, Tacaá má ma yəyətəna mpu si: Nəyó nka kuyeyi un i waali maa yele na má na Ɔeyeli nyəma tə pəli təyole si: Maa kraya ma kusəsutu na má tu hatuu pa ləmayasəe taa. Maa nma-təy i pa lotu taa. Maa pəsi pa Ɔə na mpe paa pəsi ma yəlaa.

¹¹ Saa un nəyólv kaa nəki i təyətəle ke seyesuyv. Nəyólv kaa tó i taaralv si: Nyi Tacaá.

Pə taya pulv təɔ, pa təna paa nyi-m. Pə krayav pəyaya na pə polo səsə tó.

¹² Maa husi pa kwpəntəy. Ma kaa təsi pa isayatu təɔ ké paa pəcə.

¹³ Ɔe timpi Ɔə yəyətəy i nəyó kufalaya pəlvv təm tó pə wee si kancaalaya nyənka pənaa ké. Na pulv i pənaa na pə ceyətəy, pə caa tem ké.

9

Atə cəne Ɔə seev na isətəa Ɔə seev

¹ Kancaalaya nəyó nka paa pəlaa tó kele kaa wəna nti pa suwa na pa təyəy i na pá seeki Ɔə təyó, na tə Ɔə təsəle ka we atə cəne. ² Paa sika cokəle ké, na nté tə kəna pə təɔ pə təɔ nyənte, na pa yaa-te si kate taa. Na tənaya pa sukaya fətəla na taarəli na potopotonaa mpa pa ha Ɔə tó. ³ Puyv kəkakayav naale nyənkv waali kəna cokəle nte pa yaa si kate taa kate tó. ⁴ Na tənaya wəla cofolo ka wee na pá wəki tulaalənaa ke i taa, na Ɔə nəyó pəlvv atakaa na pá waasa i tənaya wəla təpai. Atakaa un i taa ka we wəla nyənaɣa na ka taa na mana, na Aləy kpatúyó nkvi ku təwa hətə tə na pəe kraatanaa mpa pa təɔ pa nmaa nəyó pəlvv təm tó. ⁵ Atakaa un i təɔ ka we teeli nyəma napəli mpa pa hóləy i Ɔə we təna tó, na pa kəy ləpa timpi pa lakaya kətaya ke yəlaa isayatu husuyv təɔ tó. Pə taya si cəneye tu yasi-meyə pə kantəlas i təna təcəicəi.

⁶ M̄p̄oγú p̄ə t̄əna pi wee, paa m̄piyi p̄ə lonte taa, na k̄ət̄əlaa ná sv̄okaya tam k̄é p̄ə t̄ə p̄ə t̄ə c̄ok̄əle taa na pá lak̄i pa t̄əml̄e. ⁷ Ama hatuu p̄ə taa nȳənt̄e taa l̄e k̄ət̄ul̄v̄ s̄ə̄s̄ə t̄ike sv̄okayana t̄əna, na p̄ən̄aya taa t̄əm̄ kul̄m̄ t̄əkoj̄ k̄é i sv̄okaya. Cal̄əm̄ ke i puk̄ayana t̄ən̄aya f̄ēn̄oγ̄ ke l̄ə̄o k̄é i maȳam̄aya i k̄up̄ənt̄əj̄ na k̄up̄ənt̄əj̄ wei l̄e samaa ná p̄ənt̄a k̄up̄ənt̄o t̄ə i t̄əo t̄ət̄o. ⁸ Feesuγ̄ Naηη̄t̄o h̄ól̄óγ̄i t̄əna s̄i p̄ə t̄əo p̄ə t̄əo c̄ok̄əle waatu t̄əna taa, m̄paav̄ f̄ei s̄i yul̄v̄ i tala timp̄i pa yaa s̄i kate taa kate taa t̄o. ⁹ M̄p̄u in̄i p̄ə h̄ól̄óγ̄i is̄əna t̄ə w̄e kayana is̄ənt̄o t̄o. P̄ə nȳoγ̄v̄ n̄t̄e s̄i is̄u pa k̄rak̄oγ̄v̄v̄ k̄v̄haham̄ na pa k̄rak̄oγ̄v̄v̄ wontu na pá lak̄i l̄ə̄o k̄é k̄ət̄asi t̄o, m̄p̄u in̄i pi p̄əs̄əγ̄i na p̄ə taȳan̄i teu t̄ək̄pataa k̄é wei i lak̄i m̄p̄u t̄ə i lotu taa. ¹⁰ K̄ut̄əγ̄oγ̄v̄ na k̄unȳoγ̄n̄oγ̄m̄ na nȳoγ̄v̄ t̄əo asilima k̄eel̄oγ̄v̄v̄ t̄əm̄ t̄ike ke p̄ə paas̄ənaa. P̄ə k̄é yul̄v̄ t̄ənoγ̄v̄ nȳəm̄ m̄pi pa s̄iwa s̄i pa t̄əj̄əγ̄i, hal̄əna k̄v̄ȳanj̄ku l̄ə̄o k̄á taȳan̄i p̄ə t̄ən̄aya k̄ofam̄ t̄o.

¹¹ Ama Kilisiti ná lapa k̄up̄ənt̄ənaa m̄pa pa t̄əma k̄ənt̄e t̄ə pa k̄ət̄ul̄v̄ s̄ə̄s̄ə. Na c̄ok̄əle n̄t̄e t̄ə taa i lak̄i t̄əml̄e t̄ə t̄ə k̄əlaa, na t̄ə t̄əwa t̄ək̄pataa. P̄ə taȳa ȳəlaa sikina-ke, na t̄ə ta tu kev̄ antulinya wei pa lapa kul̄ap̄v̄ ke is̄ənt̄o t̄ə i nȳənt̄e. ¹² Kilisiti sv̄v̄v̄ t̄əm̄ kul̄m̄ ke i k̄rak̄paa sv̄v̄v̄ ke kate taa kate taa t̄ə p̄ə taȳa ac̄ə̄naa na nawee cal̄əm̄ ke i lap̄əna k̄ət̄aya. Ama i maȳam̄aya i cal̄əm̄ k̄é, il̄əna p̄ə k̄əna-t̄oγ̄v̄ t̄á nȳə̄j̄ γ̄ap̄v̄ ke tam̄ t̄əo. ¹³ Ye ac̄ə̄naa na lat̄əc̄ənaa p̄ə cal̄əm̄ na naaj̄ al̄v̄ nȳə̄j̄ wei pa nȳaȳasa i t̄əna na pá η̄mus̄əγ̄i i t̄əlv̄ma ke ȳəlaa asilima nȳə̄ma t̄əo t̄ə ta k̄p̄isi pa asilima ke k̄piis̄uγ̄ȳ, ¹⁴ kac̄ə̄nf̄ana Kilisiti cal̄əm̄ na? Feesuγ̄v̄ tam̄ nȳə̄j̄ku t̄əj̄ taa k̄é i lap̄əna i t̄əγ̄i l̄ə̄o k̄é k̄ət̄aya η̄ka ka t̄əwa t̄ək̄pataa t̄o. I cal̄əm̄ k̄á l̄əsi ta lotu taa k̄é k̄p̄ai t̄əmānaa l̄ə̄maȳas̄ē na t̄ə p̄əsi na t̄ə la l̄ə̄o weesuγ̄v̄ tu t̄əml̄e.

¹⁵ P̄ə t̄əo k̄é Kilisiti ke wei i tel̄əs̄əγ̄i n̄əγ̄o p̄eel̄oγ̄v̄v̄ k̄ofam̄ ke l̄əlaa t̄ə s̄i m̄pa l̄əo yaawa t̄ə pá h̄iki k̄up̄ənt̄o tam̄ nȳənt̄o n̄ti l̄əo ka t̄əma s̄i i k̄á ha na p̄ə wee is̄u pa k̄p̄ancoōv̄ t̄o. Pa p̄əs̄əγ̄i na pá h̄iki-ti. P̄ə taȳa pul̄v̄ t̄əo, s̄əm̄ lapa p̄ə taa, na s̄əm̄ m̄pi p̄ə yekina na m̄pa paa w̄e n̄əγ̄o p̄eel̄oγ̄v̄v̄ k̄up̄əm̄ taa na pá p̄ənt̄əγ̄i t̄ə, pá lu k̄up̄ənt̄əj̄ in̄i i taa.

¹⁶ Ye yul̄v̄ c̄aȳaa na i taȳan̄i is̄əna i caa pá lana i w̄enav̄ ke i s̄əm̄ waal̄i t̄ə na pá tu tak̄əlaȳa taa na pá su, is̄u i s̄əpa na p̄əc̄ó. ¹⁷ Ye i w̄ena i use, tak̄əlaȳa is̄u m̄p̄u kaa la t̄əml̄e. Ama ye i k̄əma na i s̄i ke paa lana-keγ̄e t̄əml̄e. ¹⁸ P̄ə t̄əo k̄é pa tala kancaalaya n̄əγ̄o p̄eel̄oγ̄v̄v̄ t̄əo na cal̄əm̄. ¹⁹ Kancaalaya l̄e Moisi k̄p̄aya l̄əo k̄əs̄əs̄ut̄v̄ taa heeliγ̄i m̄pi p̄ə t̄əna t̄əγ̄o na i keesi samaa t̄əna. Il̄əna i k̄p̄aya his̄əp̄o k̄p̄át̄óγ̄u na heej̄ h̄unt̄o k̄us̄eem̄t̄o na i lii nawee cal̄əm̄ na l̄vm̄ p̄ə taa, na i k̄p̄ənt̄əna l̄ə̄o T̄əm̄ tak̄əlaȳa na ȳəlaa pa t̄əo na i η̄mus̄i. ²⁰ Na i t̄ə s̄i: P̄əne in̄i p̄ə k̄əna cal̄əm̄ m̄pi p̄ə lak̄i na n̄əγ̄o η̄ka l̄əo p̄eel̄aa na i t̄ə s̄i i t̄əki t̄ək̄əj̄k̄əj̄ t̄ə k̄á la tam̄p̄ana. ²¹ Il̄əna Moisi t̄asa cal̄əm̄ ke k̄p̄aȳan̄ na i η̄mus̄i c̄ok̄əle t̄əo na l̄əo s̄ēv̄v̄ wontu t̄əna t̄əo. ²² Na is̄u pa keesi k̄us̄əs̄ut̄v̄ taa t̄ə, cal̄əm̄ m̄pi, p̄ə w̄e is̄u p̄ə t̄ən̄aya p̄ə taȳanaa, na ye cal̄əm̄ i ta ti, pa kaa h̄usi n̄əγ̄əlv̄v̄ i is̄aȳat̄v̄ ke paa p̄əc̄o.

Kilisiti k̄ət̄aya hus̄oγ̄v̄v̄ ke is̄aȳat̄v̄

²³ Na is̄u pa taȳana m̄pi p̄ə w̄e is̄ətaa t̄ə p̄ə n̄əγ̄əs̄əle ke m̄p̄u t̄ə, p̄ə wee s̄i pá la is̄ətaa nȳəm̄ maȳam̄aya ke k̄ət̄asi k̄up̄ə̄ns̄i n̄si s̄i k̄əla m̄p̄oγ̄u teu t̄o. ²⁴ P̄ə taȳa pul̄v̄ t̄əo, kate tete n̄t̄e t̄ə taa Kilisiti sv̄v̄v̄wa t̄ə t̄ə ta ke n̄t̄e ȳəlaa lapa na t̄ə n̄əγ̄əs̄əna is̄ətaa nȳənt̄e ke k̄un̄əγ̄ə̄s̄v̄ t̄o. Ama is̄ətaa maȳam̄aya ke i k̄p̄awa s̄i i p̄uki i s̄əj̄ l̄əo is̄ənt̄a na i wiiki ta k̄unȳə̄j̄. ²⁵ Paa p̄ən̄aya η̄ka Yuta nȳə̄ma k̄ət̄ul̄v̄ s̄ə̄s̄ə pukina wontu cal̄əm̄ ke kate tete k̄é. Ama Kilisiti il̄e i ta sv̄v̄v̄ s̄i i lak̄i i t̄əγ̄i k̄ət̄aya na i l̄əl̄əγ̄i. ²⁶ Ye pi w̄e m̄p̄u i ka t̄əγ̄o k̄unȳə̄j̄ ke t̄əm̄ payale ke hatuu antulinya lap̄u waatu. Ama i k̄əma kaȳan̄aya t̄əm̄ kul̄m̄ ke i k̄rak̄paa k̄ənt̄e ke t̄ən̄aya k̄v̄ȳēj̄ in̄e i taa s̄i i la i t̄əγ̄i k̄ət̄aya na i k̄ó is̄aȳat̄v̄ t̄ənāη̄n̄. ²⁷ P̄ə t̄əma sv̄v̄v̄ s̄i paa yul̄v̄ wei i k̄á s̄i t̄əm̄ kul̄m̄ k̄é, na p̄əle p̄ə waal̄i il̄əna l̄əo h̄ūna-i t̄əm̄. ²⁸ M̄p̄u in̄i t̄ət̄əγ̄o pa lapa Kilisiti

ke kətaɣa ke təm kəlum sɪ pə ləsi yəlaa samaa isayatu. I ká tasa məlvəy, ɫe pə taɣa isayatu təm təw kə́ i ká kəw pəle. Ama mpa pa taŋa-i tə pa nyəwəŋ yarəw kə́.

10

¹ Kusəsutu nti paa təwa Yuta nyəma tə tə ta huli kəpantənaa mpa paa kəw cele tə pa maɣamaya ke teitei. Ama pə nəyəsəle ke pə hūlaa. Pə təw kə́ kusəsutu nti tə ta pəsi na tə́ lá na mpa pa kṛətəyənə Iśə tə pá te təkṛataa, na kətasi kəlumasi nsi pa laki paa pənaya ŋkaya tam tə. ² Ye pu kpiisa mpa pa səkəɣa Iśə kə́ mpu pə taka tə pa isayatu təkṛataa ke təm kəlum təw, pəle pa taa tasəyi pa isayatu təm təwəy, pəcə pa taa nəki kətasi nasələyi lapu tətə. ³ Mpi təyəle sɪ pa lakuyə kətasi nsəyi paa pənaya ŋka tə pə təwəyi yəlaa ke pa isayatu təw kə́. ⁴ Pə taɣa pulv təw, latəcənəa na acəwəna pa caləm kaa pəsi na pə ləsi isayatu ke paa pəcə.

⁵ Pə təw kə́ waatu wei Kilisiti kəŋaya antulinya taa tə i təma Iśə sɪ:

Nn caa kətasi pəyele nn caa kəhaham.

Ama n ŋma-m tənuyə.

⁶ Kətasi nsi kəkə lusa sɪ tənə tə sɪ ta ke-ŋ pulv.

Na isayatu husuyə kətasi wə-ŋ yem tətə.

⁷ Tənaya ma təma sɪ:

Hai Iśə, maɣalə.

Ma kəŋ sɪ má la nyá luyə nyəntu isɪ pa kəesa

ma təm ke Iśə kusəsutu takəlaya taa tə.

⁸ I caala yəyətuyə ke sɪ: Nn caa kətasi na kəhaham na kətasi nsi kəkə nyaya sɪ tənə tə na isayatu husuyə kətasi. Pə tənaya mpu pə ta ke-ŋ pulv. Pəyele pə we kusəsutu taa sɪ pá la kətasi nsəyi mpu. ⁹ I təma mṛúyú yəyətuyə təy i təma sɪ: Hai Iśə, maɣalə. Ma kəŋ sɪ má la nyá luyə nyəntu. Mṛúyú pə lapa na Iśə kú kətasi nsi pa lakaya tə, ɫəna Kilisiti kətasi lapu náá mu kəpəm lonte. ¹⁰ Yesu Kilisiti lapa Iśə luyə nyəntu na í lá i təyi kətaya na pə kpiisi ta isayatu ke tam təw.

¹¹ Paa kətəlv wei i səŋyuy isə na í laki kətasi ke paa ifemle nte tə, kəlumasi nsəyi i laki tam. Pəyele sɪ kaa pəsi na sɪ husi isayatu ke paa pəcə. ¹² Ama Kilisiti íle i lapa isayatu husuyə kətaya ke təm kəlum təkəŋ, na kətaya ŋke ka laki təmle ke tam. Kilisiti təma mpu ɫəna í kpa na í caya Iśə kəŋkəŋ taa. ¹³ Kaɣana tənaya i wəe na í caya na í taŋaa sɪ Iśə í kəna i kolontunaa na í loosi nəwəe ke pa təw. ¹⁴ Təm kəlum təkəŋ kə́ i ha i tɪ sɪ pa tənə mpa pa isayatu kpiisaa tə pá tə́ təkṛataa.

¹⁵ Na Feesuyə Nanəŋtu húləyi-tuyə pə tampana. Pə təw kə́ i caala yəyətuyə sɪ:

¹⁶ Nn, Taca a yəyətə mpu sɪ,

nəyə ŋka kuyeyəŋ inɪ i waali maa yele na

má na-wə tə pəeli təyəle sɪ,

maa kpaya ma kusəsutu na má tu pa lotunaa taa.

Maa ŋmaa-təyi pa ləmaɣasəe taa.

¹⁷ ɫəna í tasa sɪ: Ma kaa tasa təwəy ke pa isayatu na pa kəpəntəŋ təw kə́ paa pəcə.

¹⁸ Ye pa təma pulv isayatu ke husuyə u nəkəyi na í tasa kətaya ke lapu sɪ pə husi i isayatu tətə.

Iśə kṛətənav

¹⁹ Təw, ma taapalaa, isɪ Yesu weesuyə liw tə pə təw tə pəsəyi na tə svə kate taa kate taa təkaa. ²⁰ Pənente i tula-tuyə weesuyə mpaaw kəfaluyə, ku luna puyə kəkakaya na waali. Puyə ŋku ku kəna isɪ i tənuyə maɣamaya. ²¹ Tə wəna kətəlv səsə wei pa suwa sɪ í nyənəyi Iśə təyaya təw tə. ²² Ye mpu ɫe tə́ kṛətəna Iśə na lotu kəlvmtu na naani kəpampəŋ na tənəŋ wei pa səwa ləm kəpəm tə. Tə taa nu isayatiya taŋ ke ta lotu taa. ²³ Tə́ təkɪ tá tēlvuyə ŋku ku təm tə húləyi isəntə təyə

teu. Pə taɣa pulv təɔ, tə pəsəɣi na tə caɣana naani si mpi mpi Iso ka təma si i ká la-tv tə i ká la-wi. ²⁴ Tə nyənəɣi ta təma təɔ na tə lá na tə səsəi təmaɣa səsəlvu na tə kusɪ ta konyuləɣ ke kəpantv lapv təɔ. ²⁵ Tə taa yelev timpi pə ké si tá təna tə koti təɣə pote isv lələa ná kisuyv pote tə. Ama tə teɣ təmaɣa tam na pə tu kələna waatv inə wei i taa tə loosiɣi Tacaə kuyakv na kú kəɣ tə.

²⁶ Pə taɣa pulv, ye tə təɣna isayətv lapv təfaə pəyele tə təma tampana nyəm, pə ta kaasi isayətv husuyv kətaya nakəli tətə. ²⁷ Ama tə caɣana tapahoi si Iso hvule ná taɣa-tuyv cele. ²⁸ Pa siwa si ye nəɣəlv pənta Moisi kusəsutv na yələa naale yaa tooso na-i na pa isəpee na pá tisi si yeə m̄púɣ, pá kv-i, pá taa nyəni i pətətəle. ²⁹ Təv ye pə we mpv ile isənaya paa lana wei i fela Iso pəyaya ke i nəvəe tē na i nyəni nəɣə pəelvyv caləm mpi pə taɣana-i təɣə yem na i kv Feesuyv Naɣɣəv nyuyv tə? I nyi teu si i saləka kaa wee keesvyv. ³⁰ Tə nyəmá wei i yəɣətəa si: Maa ləetəna paa wei ké i isayətv na maa feləna paa wei ké mpi i lapa tə. Na kulvm inɪ i tasəna yəɣətvv si: Tacaə ká hvuna i yələa ke təm. ³¹ Si n̄ tuti nyá təɣi Iso weesuyv tu niɣ taa tə pə we səɣəntv ke səsəm yoo.

³² I təsəi isəna pə təma-meyə lapv ke waatv wei Iso lapa na mə isəntəe cə tə. Puv səsuyv-meyə konyəntəɣəle səsəle taa ké kpakpaa na i səɣ təca ke wahala inɪ i taa tə. ³³ Kulvmaa meɣə pa təɣna tsvv na pá lakv mpi pə fei teu təɣə samaa taa. Pəyele kulvmaa mə mə səsəlv ná pɪna si i te mpa pa təɣna wahala tvyv isv me tə. ³⁴ I tá cəli mə ti na saləkətvnaə konyəɣ təɣəv. Waatv wei pa ləkaya mə wənav tə i tá kee nyvyv mayamaya. Pə taɣa pulv təɔ, i ka nyəmá teu si i wəna wənav mpi pə kəla m̄púɣ teu na pə taəɣəɣi tam tə. ³⁵ Ye mpv ile mə naani i taa si. Mpi tə i təɔ ké pa si-meyə kasəyaya səsəɣa. ³⁶ Ye i feina suulu i kaa pəsi na i la Iso luyv nyəntv na ilé i ha-meyə mpi i ka təma si i ká ha-mə tə. ³⁷ Pə mayamaya ke pa ɣmaa Iso Təm taa si:

Pə kaasa pəcə mayamaya ké si

wei i kaya i kəɔ tə i kəɔ.

I kaa taəɣi se.

³⁸ Na wei ma yaa ma yəlvpaɣ tə i ká tə-m na i taa ké uləna i tvli-ti.

Ama ye i tula tapəɣ ma kaa lapv-i luyv tətə.

³⁹ Tá ta ké mpa pa tuliyi tapəɣ na pá leki yem tə. Ama tə ké mpa pa təma Iso na pa taa na puv ya pa nyəɣ təɣə.

11

Taa temnav ke Iso lakv mpi tə

¹ Timpi pa təɣ si yəlv təma i taa na Iso təɣəle waatv wei i taɣa pulv na sika fei tə, na i tvyi pulvrv naani pəyele pəle puv naa tə. ² Iso taa temnav mpi pə təɔ ké Iso sama ləɣtaə nyəma.

³ Iso taa temnav mpi pə yelina na tə cəkəna si Iso yəɣətə kuyəɣətv na isətəa na atə pə lá, haləna mpi puv naa tə pə luna mpi pə naa tə pə taa.

⁴ Iso taa temnav mpi pə təɔ ké Apəeli lapa Iso ké kətaya ɣka ka kəla Kayini nyəɣka ke teu tə. I temna Iso na i taa təɣə Iso ná yaa-i yəlvpaɣ, pə taɣa pulv təɔ Iso sama i kvhav. Apəeli temna Iso na i taa təɣə paa na i sərv tə i təɣna yəɣətəɣa.

⁵ Iso taa temnav mpi pə təɔ ké pə ta yelev si Henəki i si kusərv. Ama pə kpaɣa-i na i isə na pə kpaasi-i Iso cəlv, na nəɣəlv ta tasa-i keesuyv, Iso kpaasa-i i cəlv tə pə təɔ. Pa ɣmaa Iso Təm taa si: Henəki te Iso təɣə Iso kpaasa-i. ⁶ Na m̄púɣ pə wee, ye pə taɣa Iso taa temnav təɔ yəlv kaa te Iso. Mpi tə, ye yəlv caa i kpətəna Iso, pəntv ká te i taa ké təkpaata si Iso wee na i feləɣi mpa pa pəkəɣi-i tə.

7 Iso taa temnav mpi pə təw kə Nowee nu Iso kpaaləvυv ke waatu wei i heelaya-i si pulv ká kəw tə. Paa na i ta nata-wi na i isəpəle tə i nu Iso nəvə taa təm, uləna i saaki atakaa pəvəlvυv səsəvυv na pə yá i na i təyaya nyəma pa nyəvə. Ḿpóyú pə lapa na i kv antulinya təm na Iso náa yaa-i yulupəv ke i təm i taa na Iso tə pə təw.

8 Iso taa temnav mpi pə təw kə Apələham lapa mpi Iso yaa-i na i heeli-i si i la tə. I kulaa na i tēe tetv nti Iso caa si tē la i na i piya pa nyəvυt təkpataa tə. I yela i tetv na i tēe, i ta tu nyəm timpí maɣamaya i puki tə. 9 Iso kə i temna i taa na pə lá i caya tetv nti Iso ka təma si i ká cələ-i tə tə taa, na n nawa n tə si i ka kə mυlv. Ḿpóyú i svv coka tēe, na Isaaka na Yakəvυwe. Iso ka heela pēle pa maɣamaya si i ká la-wəvə mpv. 10 Pə taya pulv təw, Apələham caakaya icate nte tə kutulv kila kii teu təvə, nte Iso maɣamaya piwa na i ηma tə.

11 Iso taa temnav təw kə pə yelaa na Apələham pəsi na i hiki pəyaya na i tema kpatəlvυv, na Saala ná taa fēi ləlvυv təm taa tətə. I tu naani kə teu təkpataa si nti Iso yəvətəa si i ká lapi-i tə tə kaa saali. 12 Ḿpóyú pə lapa na ylv kvlvm wei i tema npóyú səpv tə i luli na pə luli təyomyom isv isətvlvηasi ke isətvlvυv taa, na isv tēvku nəvə kanyəvə pēe.

13 Pəne m̄i pa təna pa tema Iso na pa taa, haləna pá polo pá si, pa ta hiki mpi Iso ka təma si i ká ha-wē tə. Ama pa loosa-wəvə kuloo svv ke hatuu poolv kə, na pá mυvli na pá tə si mpe pa kə mυvlaa na pa cəvsa kvəvsvv ke ate cənevə. 14 Mpa pa yəvətəv m̄pv tə pa hólóyí təkpataa kə si pa pəkəvə pa maɣamaya pa tetv. 15 Ye pa ləsa si ka wē timpí pa luwa tə, pa taa lav mpaav na pá məli. 16 Ama tampana təw pa pəkəvə tetv nti tə kəla teu təvə. Ntəvəle isətəa nyəvυt. Pə təw kə pə fēi Iso kə fēle si pá yaa-i pa Iso, i tema-wəvə icate kvpante tayanvυv tə se.

17 Iso taa temnav yelina Apələham kpa i pəyaya Isaaka si i kvv-i-ke na i lá Iso kə kətaya ke waatu wei Iso ná tēe i waali kə kvte si i naa tə. Iso ka tema Apələham ke nəvsi svv, paa na mpv i kpaɣa i pəyaya ηka ka tike i ka lula mpv tə si i kvv. 18 Iso ka heela-i si Isaaka kvv ke i ká hikina piya. 19 Apələham ka maɣasa i taa si Iso pəsəvə na i tayan i Isaaka ke feesvυv. Na pə wē svv mpvυle pə tu lapa. I səpaya na pə feesi-i na pə tayan-i Apələham ke cəlvυv.

20 Iso taa temnav mpi pə təw kə Isaaka koolaa si Iso i la kvpantv ke Yakəvυv na Isav ke cele.

21 Saa wei Yakəvυv wvsa səv tə Iso taa temnav mpi pə yelina na i kooli Yosefv piya təna təw kə kvpantv na i sēe Iso na i nyəka i kvátóyú təw.

22 Iso taa temnav mpi pə təw kə waatu wei Yosefv caakaya səv tə i yəvətə Isevli nyəma Icipiti taa luv təm, na i keesi-wəvə isəna paa lana i mōwa tə.

23 Iso taa temnav mpi pə təw kə Moisi caa na i toov pa ηmēsa-i isətvnnaa tooso kə i ləlvυv waali. Pa nawa si i tewa ilē pa ta nyana nti wulav ka təma si pá taa la tə tə lav.

24 Waatu wei Moisi lapa səsə tə i tema Iso na i taa təvə i kisa si pá taa yaa-i Icipiti wulav səsə pēle pəyaya. 25 Pə kəla-i lēlv si pá tó i na Iso yəlaa ke kvnyvη na mpi i ká yəvəna isayav ke wēe naale tike tə. 26 I nawa si ye yəlaa i kisa-i svv pa kisvυv Mesii tə pə kəla-i teu ke Icipiti apititu təna. Pə taya pulv təw, cele kvfelvυv ke i pəkəvə.

27 Moisi tema Iso na i taa təvə waatu wei i lu Icipiti na wulav pááná huu i təw tə pə ta tə i lavle. I səvə teu tēca, mpi tə i naakaya Iso wei i fēi pá na-i tə. 28 Iso taa temnav təw kə i svv Tēv acima təvəv, na i tə si pá taa caləm ke navη nəvəsv na səv isətəa tillu i taa kv Isevli nyəma kancaalaya kvvləa.

29 Iso taa temnav mpi pə təw kə Isevli nyəma tēsa səsəvcaasi tēvku ke puyulaya svv kacavə təw. Icipiti nyəma ná keena-wē uləna lvm təvə pēle.

³⁰ Iso taa temnav mpi pə yelina Yeliko kolonja tima təmvoymovuyv kə waatu wei İseyeli nyəma təma na pá cəəna-keye kuyeyə naatosompəxəlaya tə. ³¹ Iso taa temnav mpi pə tə kə pa ta krentəna mpa pa kisa İso nyəntv tə na apalaa təna əlv Laharı na pá kv. Mpi tə əlv unı ı təkə ıcatə fenlaa kə teu kə waatu wei pa tala ı te tə.

³² Ntiyi maa tasa yəxətaya de yee? Tapacayale fei-m sı má yəxəti Ketiyə, na Palaki, na Samsə, na Yefete, na Tafiiti, na Samiyeli, na İso kuyəxətəv teləsəlaa pa təm. ³³ Pa tema İso na pa taa təxə pa təya ləlaa tetv, na pə tə kə pa təja tampana, İlena İso ha-weyə mpi ı ka təma sı ı ká ha-we tə. Pa tema İso na pa taa tə kə pa təkə təxəlası nəsı, ³⁴ na pá teesi kəkəsı nsi sı muyi kemkem tə. Pa tema İso na pa taa təxə pa lu layətə nəxə taa. Mpu pə yelina na paa kev acamaa tə pá pəsi tampana nyəma. Pa tema İso na pa taa təxə pa lapa akanaa kə yooş taa na pá kəli pa kolontunaa yoolaa loosi. ³⁵ İso taa temnav tə kə pa feesa əlaa kə pa sətəa na pá cəla-we.

Ləlaa ná nawa kanjanı na haləna pá can na pá sı, pa ta kisi wahala unı ı təxəv. Pə təya pulv tə, pa caakaya kə sı pá feesi-we na pá hiki weesuyv kəvampənk. ³⁶ Pa foota ləlaa na pá ma-weyə akpatə, pa həka ləlaa kə əlukpala na pá tv-weyə saləka. ³⁷ Pa yaya ləlaa kə pə na pá sı, na pá naası ləlaa, na pá tala ləlaa kə tilima naale naale na pa ıse. Pa laa ləlaa kə kulaa na seesi. Heə na pə pə əlema kə pa təxəlaya na pá yələyi. Anı pa hvləmaa təkətkə pəyē pa təjəna-weyə wahala tvy na pá lakı-weyə nyə. ³⁸ Yəlaa pəne pa tē antulinya taa cəne cəyav. Pa cəkəyayem kə wəlaya tetv taa na pəş taa. Pa təsvələna nte kəkəpəmə tē na tulukusi taa.

³⁹ Pəne unı pa təna pa tema pa taa na İso təxə İso sama-we. Paa na mpu pa ta hiki mpi İso ka təma sı ı ká ha-we tə. ⁴⁰ Pə təya pulv tə, İso ka hūwə sı ı ká la təya mpi pə kəla teu tə de ı ta tisi sı pá te təkəpataa na taa fei.

12

İso kele Tacaa

¹ Təv, ısu yəlaa samaa tuutuuma ıne ı tama-tvyə kotaya na ı tema rıpəyü lapv na tə nyəma təkəlekele tə, ta tətə tə həxəsi na tə peti pə təna mpi pu kayəti-tv sı tə taa polo ləjləj tə, na tə lə ısayəv nti tə matəna-tvyə tam tə. İlena tə kəyay casəle kə teu kə mpi pə we tá nəxə tə tə pə waalı. ² Tə kəyay tá ıse na tə pá Yesu tə, unı ı kəna ta İso seəv nyuyv na pə tapvyə. ı ta nyəni tesika tə səm feele, ı tisa sı pá kamı-ı tesika tə na ı sı. Pə təya pulv tə kə ı tisa mpu, ləjləvləmlə nte tə təja-ı cele təxə ı nyənağa. Na kayana ı cəyay İso kumte kətkə taa.

³ Mə mu cəyay na ı mayası mə taa na ı na ıəna asayaa yooəna-ı na ı tá kəresi tə. ı nyəna təna, pəcə ı taa kə na ı kpisi na ı lə təjə. ⁴ Pə təya pulv tə, tuu mə na asayaa ı ləki tə ı ta ləta na halı ı can ı sı mə tələte taa. ⁵ ı səwə apaləv səəsvyə təm nti İso heeliyi-mə ısu yəlv seşesvyə ı piya tə yee? ı təma sı:

Ma pəyalv, paəsəna teu kə waatu wei

Tacaa həj nyá nkəpəvyə tə.

Na ye ı kaləyəna-ı taa lə nyá apalətv.

⁶ Pə təya pulv tə,

wei Tacaa səəlaa tə pəntv nkəpəvyə kə ı həj.

Na wei ı nyəəni ı pəyaya tə pəntv kə ı kətəyi.

⁷ ı təxə mə kənyəməj na suulu na ı nyəni-ı ısu cəce həjvyə ı pəyaya nkəpəvyə tə. Kənyəməj wei ı təkvyə mpu tə unı ı hvləyəna sı İso nyəəni-meyə ı piya. Pəyaya nkə ka nkəpəvyə kə ka caa u həj? ⁸ Ye u həj mə nkəpəj ısu ı lakı ı piya təna tə pə

hóləyí ké sí í tá ké í piya mayamaya. Ama í ké apalaa naale piya ké. ⁹ Tə nyənna ta caanaa mayamaya ke ate cəne. Pa həŋ tá ŋkraŋŋ na tə seeki-we. Ye tá caanaa həŋ tá ŋkraŋŋ na tə seeki-we, pə wee sí tu niina tá isəttaa Caa na pə kəli mpv na tə hiki weesin. ¹⁰ Ta caanaa mayamaya ná həŋ tá ŋkraŋŋ ke wee naale ke isəna pə maya-we tə. Ama sí pə waasi-tv təw ké Iso ná həŋ tá ŋkraŋŋ sí tə kraya í tənəŋŋ weetu. ¹¹ Waatu wei pa həŋ tá ŋkraŋŋ tə pə caya-tuyv isu pa tuyi-tuyv wahala, pə fei lanhulbmle se. Ama pə kəŋ na pə leeli ilena mpa pa ŋkraŋŋ pə həma mpv na pə seyeŋi-we tə, pá na kəpantv ke pə taa. Pəntənaa təntə teeki na pə kəna-weye heesuyv.

Kuseyesətv na kukpaalətv

¹² I la na mə niŋ kusəpəŋ na mə nəhəe acamaa pə nyəw toŋ. ¹³ Na í tənəyí ŋpəyú tam ké mpaŋ kusiyisin, pə taa kəw na sekəllv nəyəlv í cələsi mpaav, ama í hiki toma.

¹⁴ I la kookali na mə na yəlaa təna í weena təma na leleŋ na mə təntə keesi teu. Pə taya pulv, ye yulv təntə ta keesi teu pəntv kaa keesi Taca. ¹⁵ I la laakali na nəyəlv í taa kəw na í tayaní Iso pəele ke lanuyv. I la laakali tətə na pə taa kəw na mə taa nəyəlv pəsi isu tuyv isayav nyəwuyv na kv nyəŋ wakəlayi yəlaa tə. ¹⁶ I la laakali tətə na mə taa nəyəlv í taa la asilima yaa Iso nyəm pəsi í isəntaa ké yem, isu pə lapv Isav na í kraya í səwəntv lonte na í pəeti təyənaya təw tə. ¹⁷ Mə mayamaya í nawa isəna pə kəma waali waali na í nyuli sí í caa í kooli-í kəpantv, ilena pá lə-í tə. Pə taya pulv təw, pə fei pəsuyv sí í məli waali na í tayaní mpi í ka təma wakəlyuv tə, ilena í wii yem.

¹⁸ Mə í tá kprətəna puyv ŋku yulv pəsəyí na í tokina tə isu Iseyeli nyəma, ŋku kv təw kəkə toŋ nyəŋka mukaya tə, na isəŋməntv na səkpetuyv na heelimuyv pə nyalaa tə, ¹⁹ na pá nu akantəle wula na pə yəyətəyí tə. Saa wei Iseyeli nyəma nu pə yəyətəyí mpv tə, pa təma sí pə yelev mpv, pə taa tasa-weye yəyətənav ke paa pəcə mayamaya. ²⁰ Pə taya pulv təw, təm nti paa heela-we sí ye yulv yaa kprəntə mayamaya tokina puyv ŋku, paa yəyətəyí pəe na pá kv tə, tə kəla-weye toŋ. ²¹ Pə nyənuyv lapa səyəntv haləna Moisi mayamaya tə sí səyəntv kəla iní na í seliyí.

²² Ama mə mə kprətəna Siyəŋ puyv, na Iso weesuuyv tv icate isəttaa Yosalem na tə isəttaa tillaa tuutuuma. ²³ I kprətəna Iso kancaalaya kəvləaa mpa pa həla pa ŋmaa isəttaa na pá kotina lanhulbmle tə. I kprətəna Iso wei í ká hūna yəlaa tənaya təm tə, na í kprətəna í yəlaa kəpama mpa pa lapa na pá te təkpataa tə pa ləsasi. ²⁴ I kprətəna Yesu wei í ké nəyəw pəeluyv kəfam teləsulv tə. I kprətəna í caləŋ kəŋmusəm mpi pə yəyətəyí kəla Apeeli nyəŋka təcayacaya tə.

²⁵ I la laakali, í taa kisi wei í yəyətəyənə-me tə í təm ke nuw. Mpa pa kisa wei í kpaalaya Iso Təm ke ate cəne tə í təm nuw tə pa ta kpisi pəle pa ŋkraŋuyv ke həm, kəcaŋfana ta mpa tu ha lumaya ke wei í we hatuu isəttaa na í yəyətəna-tv tə? ²⁶ I yəyətəna na í yəyətəyí ciyiti tətə təna. Ama í tasa-tuyv heeluyv sí í ká tasa ateyə ciyituyv, haləna í kprəntəna isəttaa. ²⁷ Timpi pa toŋ mpv sí paa tasa tə pə wee kelev sí mpi mpi pə lapa na pu ciyiti-wí tə pu saali yem ilena mpi pu caya tam tə pəle pə ləeti.

²⁸ Tu hiki kawulaya ŋka kaa caya tam tə ilə tə la Iso ké təmlə ke isəna mpi pu maya-í tə, na tə see-í na tə nyəŋna-í na tə hulv sí í nyana təmlə seev nté. ²⁹ Tá Iso ké kəkə ŋka ka nyaki pə təna təyə.

¹ I sòlèxi tømaya tam isu yulv na i neu. ² Anì pə wée si í təkəxi m̀vulaa mpa pa kəŋ mə te təyɔ teu tɔ i nuwa. Lelaa lapa isəttaa tillaa ke m̀vulle ke pə lapv taa, pa təŋna si yelaa ke yem. ³ I tɔsɔ saləkətvnaa tɔv isu ye mə na-wé í ka wenna saləka unì i taa í ka lapa tɔ. Na í tɔsɔ mpa pa laki nyəŋ tɔ pa tɔm isu mə mayamaya ke pa laki mpv.

⁴ Paa wei í nyəni alv kpaɣav tɔm isu pulv səsəəm. Na apalv na alv pa taa nəyolv náá taa la yem yem tɔtɔ. Isò ká hvvna tɔm ke mpa pa laki asilima na mpa pa laki wasəŋkalətv tɔ.

⁵ I taa nyənəxi pəyɔlaya ke mə kulapv taa. Ama mə lanja í heena mpi i wena tɔ. Pə taya pulv tɔv, Isò yəyɔtaa si: Ma kaa l-ŋ paa pəcɔ, maa wée nyá waalí kə tam. ⁶ Pə tɔv kə tə pəsəxi na tə yəyɔtəna naani si:

Tacaa kele ma tentu,
ma kaa nyana pulv.

Yulv pəsəxi na í la-m we?

⁷ I tɔsɔ mə kancaalaya səsaa mpa pa caala-meyə Isò Təm heeluyv tɔ pa tɔv. I nyənna isəna pa yaasi ka wée tɔ, na isəna pələ pa səpa tɔ, na í keesəna isəna pələ pa tɔma Isò na pa taa tɔ na í lá mpv. ⁸ Isəna Yesu Kilisiti ka wée tɔ n̄p̄yúyú i wé saŋa, na n̄p̄yúyú i ká wée tam. ⁹ I taa yele na seyesəŋ kufan unì i təna, i nəyɔ na í suka, í tolisi-mé. Pə taya pulv tɔv, mpi pə kəla teu təyɔle si Isò pələe í la na tə hikiyi tɔŋ ke ta hvwée taa. Pə taa wée kvtəyɔv cəlvɔv kin. Mpa pa paasəyəna kvtəyɔv cəlvɔv tɔ paa waaki pə taa kə pulv.

¹⁰ Kətəlaa mpa pa laki təmle ke Yuta kətasi cokəle taa tɔ pa feina mpa si pá təyɔ mpi pa kv tá kətaya təlate taa tɔ. ¹¹ Yuta kətəlv səsə kpaɣəxi wontu nti tə caləm kə, na í pona cokəle taa na í feeni si pə husi yelaa isayətv. Uena pá kpaɣa wontu nti pa kəwa mpv tɔ tə mayamaya na pá pona təkikile waalì na pá tv kəkə.

¹² Pə tɔv kə Yesu səpa icate na waalì si i mayamaya i caləm i tayəni yelaa samaa.

¹³ Mp̄v tɔ tə polo i kin ke təkikile waalì na pá kisi-tv isu pa kisuyv unì tɔ. ¹⁴ Mpi tɔ tə feina icate tam nyəntə ke atə cəne. Ama cele nyəntə ke tə pəkəxi. ¹⁵ Tə saŋ Isò kə tam na pə lá teitei isu tə lapa-i kətaya na Yesu tɔŋ taa. Pə nyuyv nté si i hətə í yaaki tá nəvsi taa kə tam. ¹⁶ I taa sò kupantv lapv na təmaya tem ke tam, pə taya pulv tɔv, kətaya isu n̄p̄yúyú Isò səlāa.

¹⁷ I nukəna mə səsaa na í seeki-wé. Pə taya pulv tɔv, pa feniyi mə ləsasɔ tɔv kə. Mpi tɔ pa nyəmá si cele Isò ká pəsɔ-weyə si tɔm. Ye í nukəna-wé, pa təmle lapv kaa la-weyə felentu. Ama ye u nukəna-wé, pa təmle ká pəsɔ-weyə təlasɔ tɔm, na saa unì pə kaa waasɔ-meyə pulv.

¹⁸ I sələməna-tuyv Isò kə n̄p̄yúyú tam. Tə nyəmá teu ke tá taa təkpaata si tə wena lotu kuləmtv. Pə taya pulv tɔv, tə caa kə si paa mpi pə taa tá təntə í maya. ¹⁹ Nti ma wiikina-mé təsiyisiyi təyɔle si í sələmi Isò na í lá luyv na má məli mə kin ke ləŋ.

Isò sələmvɔv

²⁰ Isò feesa Tacaa Yesu ke səm taa, unəyələ heeŋ tiikilu səsə ke i səpv tɔ pə tɔv. Na i səm mpi pə yelina na nəyɔ pələyɔv tam nyəm la tampana. ²¹ Heesuyv Isò í la na mi pəsɔ na í lá kupantvnaa na í lá i luyv nyəntv təmammam. Isò unì í yele na Yesu Kilisiti la tá kin ke mpi pə wé-i teu tɔ. Yesu í hiki teeli ke tam. Amì.

Kantəkaya təm na seetv

²² Ma taapalaa ma wiikina-mé si í nu apalətv səsəyɔv tɔm təne na suulu. Pə taya pulv tɔv, tɔm nti ma ŋmaa-meyə cəne tɔ tə ta tɔv. ²³ Ma heeliyi-mé si pa tula ta taapalv Timotee. Ye i tala ləŋ ke cəne ma na-i tu kəna mə tə.

²⁴ I see mæ sɔsaa tɔna na Iɔ yɔlaa tɔna tɔpa. Ta taapalaa Italii nyɔma see-me.

²⁵ Iɔ í la mæ tɔnaya pelee.

TAKƏLAYA NKA SAAKI NMAAWA TƏ Kətəltə

İso yəlaa mpa pa yawa antulinya tənə taa təyo Saaki nmaawa ı takəlaya. İ kuseyesətu ta ke nəyo taa təm ke yem. Yaasinaa mpa yəlv ka lakəna tə, pa təm ke Saaki seyesaa. Saaki hula İso seelaa ke yaasi wei pa lakı na í fei teu tə.

İsəna pa fayə Saaki takəlaya tə:

Nyəm na taa təm pə təm, titite 1:1-8

İso seev mayamaya naaki lakası taa ke, titite 1:9-27

Yəlaa fayasəy təm, titite 2:1-13

Taa təmna na İso na təma pə təm, titite 2:14-26

İso seelaa na pa nšəma kpa təm, titite 3:1-12

Ləmayasəe nna a luna İso kin tə, titite 3:13-18

İso seelv na antulinya pə təm, titite 4:1-5:6

Suulu na İso sələməy na sənəv təm, titite 5:7-20

Səetv

¹ Məya Saaki İso na Tacaa Yesu Kilisiti pa yom.

Má nmaakəna takəlaya kanə. Ma seə İso yəlaa tənə mpa pa ya antulinya tənə taa tə.

İso hate

² Ma taapalaa, ye mayasəy í kəma na í mayasəy-məye nka nka, í cəyana lajhəlvmlə ke səsəm. ³ Pə taya pəlv tə, í nyəmə sı ye í sənə teu təca ke naani wei í təwa İso tə ı taa, ilé í pəsa kantəllaa nté. ⁴ Ama í yelev na paa wei í ná sı í kantəlləna tampana. Saa ını í ká la yəlaa mpa pa tewa təkpataa na pá we təmammam na pá tá laj pəlv tə. ⁵ Paa na mpv ye mə taa nəyəlv lajə nyəm, í sələmı İso na ı ká ha-ı-wı. Pə taya pəlv tə, İso ilé ı fei felentu ke paa pəca. Pəyele ı kootiği nəyəlv. ⁶ Ama ye pəntv í sələməy İso, í sələmı na í te ı taa, í taa la sika. Ye yəlv í sələməyəna sika, pəntv we ké isv tenju ləm hola nna heelim lakı na á lajtəy yem tə. ⁷ Yəlv isv mpv pə taka í taa tēli sı Tacaa ká ha-ı pəlv cəcəka. ⁸ Mpi tə, ı ké yeleyele tv na tutulu ke ı yaasi tənə taa ké.

Konyəntv kəsvy

⁹ Ye konyəntv í we tá taa, ilé í mvyəlv sı İso ká kvsı ı nyəy tə pə tə. ¹⁰ Na ye apite í we ta taa, təle tš mvyəlv sı İso ká tisi-te tə pə tə. Apite kəy na tš saalı yem ké isv nyuləy hətə ke təde taa. ¹¹ İlim lukı na pə kə pə han səsəm, iləna pə nyəya nyuləy nkv na kv wəlv, iləna hətəy nkv kv hotı, na kv kacəka saalı yem. Mpv ınəy pı kə na apite na tə kulapətv tənə saalı yem.

Mayasəy na cəse

¹² Mayasəy í mayəna wei na pə tá ciyiti-ı, pəntv nu lelej ké. Pə taya pəlv tə, waatv wei pə tēy-ı mayasəy na pə tá ciyiti-ı tə, İso haaki-ı weesyv teeli ntenuy nkv kv ké mpi İso təma sı ı haə mpa pa sələy-ı təyo. ¹³ Ye mayasəy í mayəna wei, pəntv í taa tə sı: İso mayasəyəna-m. Mpi tə, pı mayasəy İso sı ı la isəyət, pəyele İso mayaməya naa mayasəy nəyəlv. ¹⁴ Pa təy sı pə mayasəy yəlv tə, ı mayaməya ı konyuləy isəyət hənə-ı na pə kpa-ı isv katəka. ¹⁵ Konyuləy nkv kule kv wəekı mpv iləna kú kə kú ləlv isəyət. Na isəyət ná kəy tš pı təmammam iləna təle tš ləlv səm.

16 Ma taapalaa kupama, í taa puuyusi mə tı yoo. 17 İsoṭaa ké kúpantvnaa mpa tə hikiyi faalaa tə na kócəñ kúpampan inı ı təna ı lukəna. İso wei ı ŋma isəṭənyuṭ taa kəkəsı tə ı niñ taa ké pə luna. İso naa layasəyi ye ı səŋa nti tə taa, tə taa ké ı səŋaa. Səkrətiya nakəli ka fei ı kiñ. 18 İnu ı nəkəna na í ha-tuyv weesuyu na ı tampana təm kiñ. İ lapa mpyóy sı tə mu kəñmanmam mpi pə tənaya nəyo.

İ taa nukı kənu ke yem

19 Ma taapalaa kupama, í təəsı təm tənə inı sı paa wei í wee ləñ ke nuw taa. Ama í taa wee wei í pəsəyi yəçətaya tə. Pəyele í taa wee wei ı layasəyi pááná muvṭ tə. 20 Ye yulv í mu pááná ı pəsəyi na í la mpi İso caa tə. 21 Pə təo ké í ká kisi mpi pə lakı yulv ke isayav tə, na í lə kulapvṭ nti tə ta keəsı tə. İ pasa mə tı na í mu təm nti İso sətəyi mə taa tə, təm nti tu yana mə nyəçñ.

22 İ taa nukı İso Təm ke kənu ke yem. Ye í lakı mpv í puuyusiyi mə təyi. Ama í təy teitei isı í nukı tə. 23 Wei ı nukı-təyi kənu tə ı we ké isı yulv nyənyuṭ ı təyi tiñ taa na í ná isəna ı wee tə, 24 na í te ı təyi nyənyuṭ na í tee, ılena í səo isəna ı ka wee təçə kprakpaa. 25 Ama wei ı keləyi İso Təm nti tə tewa mpv na tə hetəyi-tuyv tá yomle taa na í wiili tə taa ké teu, na í nyəçəna-tı təkpankpankpa tə. Pvntv ı nukı-təyi kənu ke yem na í teeṭa pə tema. Ama ı təñəyi-təyi teu ké, pvntv ká ná sı İso we í waali ké ı kulapvṭ taa.

26 Ye yulv hvvki sı ı ké İso seelb na í tá nyı ı nəçə təo suluṭu, pvntv puuyusiyi ı təyi, na ı İso seetv we yem. 27 İso seev mpi pə te Tacaa İso na pé maya-ı təçəle suluwaa na alaa mpa pə səpa na pé yele yem tə pa təkuyv ke pa wahalanaa taa. Pə kaasaa tətə sı yulv í taa yele na antulinya kulapvṭv asilima taana-ı paa pəçə.

2

Yəlaa fayasvuy

1 Ma taapalaa mə, í taa təñəyi Tacaa teeli tv Yesu Kilisiti mpa na í tasəyi yəlaa ke fayasvuy. 2 Ye isı í kotaa na í caçaa kele, na nəçəlv svv na í lee wəla kukuule na í suu wontu kúpantv, na konyəntv nəçəlv náá svv tətə, na íle ı wontu cəla cələyi cələyi. 3 İlena í fayası wei ı suu wontu kúpantv ke mpv tə na í se íle, na í təmi-ı sı: Kəo na í çaya təcaçale kúpante tənə tə taa. İlena í tə konyəntv sı: Nyaa səñ mpv, yaa kəo na í sopi ma nəçhe tee cənəye ate. 4 İ lakı mpv tə pə taya í fayasəyi mə təmayale? Na isəna í mayasəyi mpv tə pə fei teu.

5 Ma taapalaa kupama mə, í nu ma təm tənə sı, İso nyəna antulinya inı ı taa ké na í ləsi konyəntvnaa sı pá pəsi apila ke ı mpaav taa, na pá hiki kawulaya ŋka ı təma sı ı ká cəla mpa pa səola-ı tə. 6 İlena mə mu məli na í nyənyuṭ konyəntvnaa mpeye yem suwe? Pə taya apila anı aa caəkəna mə təm na á həñ-mə na á pukina təm təhvule taa? 7 Pə taya kulvmaa mpe pa footiyina hətə kúpante nte İso ha-mə tə?

8 Ye í təñəyi İso Kawulaya kəsəsvṭv nti pa ŋmaawa İso Təm taa sı: Səəli nyá təçəntəle isı n ka səəli nyá tı tə, pə we teu. 9 Ama ye í fayasəyi yəlaa, í lakı isayav ké. Na ye pa keəsəna nti pa suwa tə mə təm səpaçə, mpi tə ı təñəyi kəsəsvṭv. 10 Na isəna pə wee təçəle sı ye nəçəlv təña kəsəsvṭv kəheelitv təna na í kəo í kpisi tə taa kulvmtv ke təñuyv, pə tənaya ı kpisaa. 11 Pə taya yulv təo, wei inı ı təma sı: Taa la wasaŋkalətv na tə inı ı təmna tətə sı: Taa kv yulv. Mpv tə, ye n ta la wasaŋkalətv na n kv yulv, n kpisa kəsəsvṭv təñuyv ké. 12 İ yəçətəyi na í lakı isı yəlaa mpa paa keəsəna İso Təm nti tə hetəyi-tuyv ta yomle taa na pá hvvna tə. 13 İso kaa nyəni wei ı ta nyəni ı təçəntəle pətəçətəle tə ı pətəçətəle ke hvvle wule. Paa na mpv tə, ye wei ı nyəna lelaa pətəçətəle, pvntv təm ká səñna hvvle taa.

Isəsele na tə təma təm

¹⁴Ma taapalaa me, ye yulb yəçətəa sɪ ɪ tɛma Isə na ɪ taa pəyele pu hüləxi m̄p̄yó ɪ təma taa, pə taya yem kələ? ɪ Isə taa tɛmnav m̄pu pu yari-ɪ? ¹⁵Ye isu nyá təçəntələ apalu yaa alv laŋna nteçe kutakəyɔ, na təçənəyaa mayaməyaa ta tala-ɪ. ¹⁶Iləna n̄ təmɪ-ɪ sɪ: Təw, pə lapa tasa, Isə ɪ ha-ŋ alaafəyaa, ku nyá watu, təçə kutəçəw ke teu. Pəyele n ta cələ-ɪ m̄pi ɪ laŋaa tə, ɪle pepeçe pu waasɪ-ɪ? ¹⁷M̄p̄yó pə wɛɛ, ye yulb tɛma ɪ taa na Isə na ɪ laki pə təma, ɪ taa tɛm məla yem ké.

¹⁸Ntanyɪ nəçəlv ká tə sɪ: Taa tɛm na Isə tike ke ləlv laki, na ləlv náa laki təma tike. ɪlɛ ma cəw p̄ntu sɪ: Huli-m isəna yulb ka tɛ ɪ taa na Isə na ɪ laki pə təma tə, na maa huli-ŋ ləlv taa tɛm na ɪ təma taa. ¹⁹N tɛma nyá taa sɪ Isə kulum tike wɛnna, tampana ké. Aləyaa mayaməyaa ná tɛma pa taa ké m̄pu, haləna pá seliyina səçəntu. ²⁰Yulb kómələŋ nyá, n caa n̄ cəkəna sɪ taa tɛmnav na Isə ké yem na təma fɛɪ, ɪ waasəxi pulb. ²¹Təw, isənəyaa pə lapa na Isə nyənɪ ta caanaa caa səsə Apələham ke yulbpan ye? ɪ kulaputə kin ke waatu wei ɪ laakaya ɪ pəyalv Isaaaka ke kətaya tələtə təw təçə. ²²N ta na m̄pu taa? ɪ tɛma Isə na ɪ taa pəyele təma na wɛ pə taa tətə. Na pə təna pə k̄penta m̄pu təçə ɪ taa tɛmnav ke Isə tewa tək̄pataa. ²³Iləna pə lá teitei isu pa ŋmaa Isə Təm tə sɪ: Apələham tɛma Isə na ɪ taa, na ɪ taa tɛm m̄pəxi Isə ná nawa na ɪ yaa-ɪ yulbpan na ɪ mu-ɪ. Na Isə yaa-ɪ ɪ ceu. ²⁴Pənɛntɛ mə mayaməyaa ɪ nawayalɛ sɪ yulb təma ke Isə nyənəçəna-ɪ yulbpan, pə taya ɪ taa tɛm na Isə pə təw tike.

²⁵M̄pu tətəçə pə lapa apalaa təna alv Lahapɪ kin, Isə nyənə-ɪ yulbpan ke ɪ təmlɛ təw ké waatu wei ɪ mu tillaa ke ɪ tɛ na ɪ cəvləna-wɛçe m̄paav tə. ²⁶Ye isu pulbpu həntaa na pu feesiyi pə səpəyaa. M̄pu tətəçə Isə taa tɛmnav ke yem ná ké kusəpəm.

3*Yulb nsəmle təm*

¹Ma taapalaa me, ɪ taa nyulɪ sɪ ɪ la seçesələa ke payalɛ. Pə taya pulb təw, anɪ ɪ nyəmá sɪ ta m̄pa tə ké seçesələa tə tá huɛnav ká lana ton na pə kəli k̄pai nyəma. ²Yaasinəa payalɛ taa ké tá təna tə pəntəxi. Ye yulb wɛɛ na ɪ pəntəxi ɪ yəçətaya taa, p̄ntu ké yulb wei ɪ tewa tək̄pataa təçə, na ɪ pəsəxi na ɪ k̄pa ɪ təxi pə təna pə taa ké. ³Tə tuxɪ k̄pəyanok̄pasɪ ke k̄pəyanəŋ nəəsɪ taa ké sɪ tə pəsɪ na tə ŋmakəli-ɪ na ɪ nuɪna-tv, paa na ɪ təw m̄pi pə təna. ⁴ɪ nyənna k̄p̄uləŋ səsəçəŋ wei heelim səsəçəŋ tuliyi tə na ɪ ná tətə. K̄p̄at̄yó sək̄pəluɪ nakuləxi saalv kəsəçəna-ɪ na ɪ pukina-ɪ timpi təw ɪ səlɛaa tə. ⁵M̄pu tətəçə pə wɛɛ na yulb nsəmle. Yulb nsəmle ké pulb sək̄pəm ke ɪ tənuyv təna taa ké. Ama tə pəsəxi na tə la kalampaanɪ ké səsəçəntənaa taa.

ɪ nyəmɪ na ɪ ná isəna kəkəiɪya pəsəxi na ká nan̄ hətuyv anaam nəçəlv tə. ⁶Nsəmle wɛɛ ké isu kəkə. Tə taa ké isayatu mayalaa, na tə wɛ tá tənuyv taa na tə wakələxi tá tənuyv təna təpai. Tənaasələ səsəçələ kəkə ke tə heeki na tə səkɪ m̄pu haləna ta səm. ⁷Yulb pəsəxi na ɪ ŋmakəli taalɛ wontu nti tə təna, na sumasɪ təna, na wontu nti tə tuuki tə lotu təw tə tə looŋa təna, na lvm taa nyəm. Halɪ yulb tu tɛma pə tənəyaa m̄p̄yó ŋmakələyɔ mɛɛ. ⁸Ama tuu tə nəçəlv ta tɛnta nsəmle ke ŋmakələyɔ. Pə ké isayatu nti yulb ɪ pəsəxi na ɪ k̄pa təçə. Tə taa sətə ton fɛina taka. ⁹Nteçe tə seəkəna Tacaə Səsə ke ɪ na təmlɛ, na nteçe tə tənçəçəna mpusi ké yələa m̄pa Isə ŋmawa na pá nəçəna-ɪ tə. ¹⁰Nəçə kuluməyaa ŋke ka taa ké fəw wɛɛ. Pəyele ka taa ké anyar̄ka wɛɛ. Ma taapalaa, pə taa wɛɛ m̄pu. ¹¹Hite kulomtələ taa lvm kaa wɛɛ lələŋ nyəm ke saaluyv na təsəlav nyəm ke saaluyv. ¹²Ma taapalaa me, tuxɪ ŋku pa yaa sɪ fiki tə ku kaa pəsɪ na ku ləli tuxɪ ŋku pa yaa sɪ olifi tə ku pee. Na tuxɪ ŋku pa

yaa si leseŋ tɔ kɔ kaa lɔli fiki tɔyɔ pee. Na lum mpi pə we tənyanŋ tɔ pə kaa pəsi na pə lá leleŋ nyəm.

Ləmayasəle nte tə luna Isə kinj tɔ

¹³ Nɔɔlɔ we mə heku na ɪ kɛ ləmayasəle tɔ na nyəntɔ tɔtɔ? Puntɔ ɪ yele na ɪ təma hɔli mpɔ, na ɪ laki ɪ təma na ti pasɔyɔ na ləmayasəe. ¹⁴ Ama ye mə lotunaa taa we hanɔya səsɔya na ɪkəlle pɛekɔyɔ hɔwee, ɪle ɪ taa nɔki mə tɔyi hɔm na ɪ pəsi pəpɔtɔnaa na ɪ kpɛesi tampɔna. ¹⁵ Ləmayasəe isɔ mpɔ pə taka tɔ luna Isə kinj se, pə kɛ antulinya ɪne ɪ nyəm kɛ, na yɔlɔwee tɔ hɔle, na pə luna ɪlɔyɔ kinj. ¹⁶ Pə taya pɔlɔ tɔ, timpɪ taa hanɔya na ɪkəlle pɛekɔyɔ pə wee tɔ tənaya liyituyɔ na isayatu nti tɔ tənə tə we tam. ¹⁷ Ama ye wei ɪ hika Isə nyəm puntɔ wee kɛ tɛceɪceɪ. Pəle pə paasi ɪ ta ke yoolu, ɪ kɛ suulu tɔ, na pɛele tɔ, na kɔpantɔ tike ke ɪ laki, na ɪ təma tewa. ɪ fayasəyi yəlaa si ma nyəmá akele ma ta nyɪ akele, na cɛsɔyɔ feɪ ɪ kinj. ¹⁸ Mpa pa laki na pa cɔlɔ nyəma weekəna leleŋ tɔ pə we isɔ leleŋ taa kɛ pa tuuki pa kɔtutuom, na weesuyɔ ŋku kɔ tewa tɔyɔ pa kɔŋ hikuyɔ.

4

Isəna Isə na antulinya pa feɪ kpəpɔ tɔ

¹ Leye yooŋ na ntɔŋkpɛesaya luna mə heku ke mpɔ? Mə kɔtɔnaa mpa pa caaləyi-meɔe tam kɛ mə tənəŋ taa tɔ mpe pa kɔŋna na yooŋ na ntɔŋkpɛesasi nsɪ. ² Ntanyɪ ɪ nyuləyi pɔlɔ pəyele ɪ kaa hiki-wɪ, ɪlena ɪ suv yəlaa kuyɔ taa. Yaa mə luuy suv pɔlɔ pəyele ɪ kaa hiki-wɪ, ɪlena ntɔŋkpɛesasi na yooŋ suv mə heku. Pə taya pɔlɔ tɔ kɛ ɪ hikiyi. Mpi ɪ caaki tɔ ɪ sələməyi si Isə ɪ ha-meɔe-wɪ tɔyɔ. ³ Yaa ɪ tu sələməyi ɪ hikiyi-wəyi mə ləmayasəe feɪ teu tɔ pə tɔ. ɪ caa kɛ si ɪ hika-wɪ ɪle ɪ lana mpi mə mayamaya ɪ nəkəa tɔ. ⁴ Ama ɪ kɛ ma ta nyɪ isənaa kɛ yoo. ɪ tá nyɪ si ye n sələyi antulinya nyəm n kɛ Isə kolontu taa? Wei ɪ caa ɪ sɔli antulinya nyəm tɔ puntɔ na Isə pa lapa koloŋa kɛ. ⁵ ɪ taa hɔv si yem tɔ kɛ pa ŋmaa Isə Təm taa si: Isə pɔəsəyənə isəsɛemle ke weesuyɔ ŋku ɪ tɔ tá taa tɔ. ⁶ Pə na pə mpɔ tɔ ɪ laki-tɔyɔ kɔpantɔnaa mpa pa kəla mpɔ tɔ. Na pə təm ke pa ŋmaa Isə Təm taa si: Isə yooŋa kalampaani nyəma, na ɪ laki kɔpantɔ ke mpa pa pasəyi pa ti tɔ. ⁷ Mpɔ tɔ, ɪ pasa mə ti na ɪ nuna Isə kɛ teu, na ɪ səŋ ɪlɔyɔ tɔ, ɪ ká se mə kinj na ɪ polo pooluŋ. ⁸ ɪ kpɔtəna Isə, na Isə ká kpɔtəna-me tɔtɔ. Asaya me ɪ saŋ mə niŋ, yeleyele nyəma me ɪ tayanɪ mə lotunaa. ⁹ Mə larja ɪ wakəli, ɪ tɔli nɔosi na ɪ wii səsəm. ɪ yele na mə wɔŋa pəsi wula, na mə lanɔhɔlɔmlɛ náá pəsi lanɔwakəlle. ¹⁰ ɪ pasa mə tɔyi Tacaa isentaa na ɪ ká kɔsi-me.

Tɔyɔntəle footuyɔ təm

¹¹ Ma taapalaa, ɪ taa cakəna təma. Ye wei ɪ cakəna ɪ tɔyɔntəle yaa ɪ footiyi-ɪ, Isə kɔsəsutɔ ke puntɔ cakəna yaa ɪ footiyi. Pəyele ye n footiyi Isə kɔsəsutɔ n ta ke tɔ təkəlu tɔtɔ, n pəsə tɔ hɔvnlɔ kɛ. ¹² Isə tike sukəna kɔsəsutɔ, na ɪni ɪ tike ɪ kɛna təm hɔlɔ. Na ɪni ɪ tike ɪ pəsəyənə na ɪ tayanɪ yaa ɪ wakəli. Nyá n kɛ we na n footiyi nyá tɔyɔntəle?

Cele təma lapɔ tɔ faalɔyɔ

¹³ Mə mpa mə tɔŋ si saŋa yaa cele tu polo ɪcatɛ tənɛ na tənɛ na tɔ caya tənaya pənaya na tɔ taati na tɔ hiki liyitee tɔ, pənente mu nu ɪle. ¹⁴ Aai, ɪ tá nyɪ cele nyəntɔ. ɪ wee kɛ isɔ ihunte nte tɔ kpaa pəcɔ na pu laki laasaya ɪlena tɛ cɛ tɔ. ¹⁵ Pu wee kɛ si ɪ yɔyɔti si: Ye Tacaa ɪ tana-tɔ, tu la pənɛ na pənɛ. ¹⁶ Ama mə mələa na ɪ laki kalampaani na ɪ hɔŋ mə ti. Kalampaani isɔ mpɔ pə taka feɪ teu. ¹⁷ Pə tɔ kɛ ye wei ɪ nyəmá kɔpantɔ lapɔ na ɪ kisi tɔ lapɔ, puntɔ lapa isayatu kɛ.

5

Apila laakali lapu

¹ Tõv pænente apila me, mu nu. I wii na í móløxi kprakpa. Pə taɣa pʊlv tɔɔ, asalav ká maɣana-me. ² Mə wɛnau pʊɣta yem, pə muv mə tɔɔ wontu. ³ Kakətaya sɛɛsa mə wʊlanaa na mə liyitee. Kakətaya ŋke kaa kulina mə waali na ká nyaya mə tənəŋ isu kəkɔ. I kaa wɛnau ke yem ké kʊyɛɛŋ kantəkaya nyəŋ inɛ ɪ taa. ⁴ I kisa mə təmle nyəma mpa pa hala mə tawa tɔɔ fɛlvɔ, í nu pɛle pa tənna wula tɔ. Mpa pa taɣanəxi mə tawa kʊlvɔm tɔ pa kakiisasi tala Pə tənə pə tɔ Tacaa Isə ŋkraŋŋ taa. ⁵ I tɔɔa lelen na í lá isəna í sɔlaa tɔɔ aɛ cəne. I paɣalaa isu pá kʊ-me na pá tɔɔ. ⁶ I tɔ tasəkəle ke wei ɪ fɛina taali tɔ, na í yele na pá kʊ-ɪ na ílé ɪ tu suma mpv.

Suulu təkʊv na sələmʊv

⁷ Ma taapalaa í caɣana suulu na haləna Tacaa kəntɛ tala. I nyənna isəna hatu kantələxi na í caɣana suulu na haləna ɪ haləm kʊtɔɔv kʊpaŋkʊ pu tɔ. I taŋəŋəna suulu ke toomaɣa tɛv na salan nyəŋkʊ. ⁸ Mɛ tɔtɔ mu caɣana suulu ke mpv. I nyaya apalɔv ke sɔsəm, Tacaa kəntɛ wɛsaa.

⁹ Ma taapalaa, nəɣɔlv í taa pʊoli ɪ tɔɔntələ, pə taa kɔɔ na Isə huɔna-me. Təm huɔlv wɛsaa inɪ ɪ caana nɛɣɛ sʊv. ¹⁰ Ma taapalaa me í nyənna Isə kʊɣɔɣɔtɔv teləsəlaa mpa pa yɔɣɔta Tacaa təm tɔ na í təŋ pa akpaa na í kantəli waatv wei wahala makəna-me tɔ. ¹¹ Pa kantəlɔv tɔ kə tə tənna-wɛɣɛ yaav sɪ lelen nɪlaa. I nuwa Soopu təm ke isəna ɪ kantələna suulu tɔ. Na í nyəmə pə kəma na pə tɛ na Tacaa ha-ɪ mpi tɔ. Tacaa wɛna yʊlv pətətələ ke sɔsəm ké, na ɪ kʊpaŋtʊ fɛi kɛɛsʊv.

¹² Ma taapalaa me í taa tuuna pʊlvpʊv paa pəcɔ. I taa tuuna isətənvʊv, pəyele í taa tuuna aɛ tɔtɔ, í taa tu tuuna pʊlvpʊ te. Ye pə ké n ká tisi, ɪɛ n tisi sɪ: Nn. Na ye pə fɛi n ka tisi, ɪɛ n tɔ sɪ: Aai. Tɔfɔ í kəŋ na í caŋ í sʊv Isə huɔnav taa.

¹³ Ye wahala maɣana mə taa wei, pʊntʊ í sələmɪ Isə. Na ye wei ɪ nukɪ lelen, pʊntʊ náá yoo sam yontu. ¹⁴ Ye pə wɪkɪ mə taa wei, pʊntʊ í yaa Yesu sɛɛlaa kpekəle nyʊv nyəma na pɛle pá sələmənə-ɪ Isə, na pá yaa Tacaa hətɛ na pá pəli nim ke ɪ tɔɔ. ¹⁵ Sələmʊv ŋku pa sələma mpv na pá tɛma Tacaa na pa taa tɔ kʊ waasɪ kʊtəntʊ. Tacaa ká ha-ɪ alaafəya na pá husɪ isayətʊnaa mpa ɪ ka lapa tɔ. ¹⁶ Ye í wakələnə təma, í həntɪ təmaɣa aɛ. I sələməɣəna mə təmaɣa Isə na í ká hiki alaafəya. Ye yʊlvpaŋ í sələma Isə na isələ kʊsɛɛmlɛ pə lakɪ təmle ke sɔsəm ké. ¹⁷ Ilii ka ké yʊlv isu tá tɔtɔɔ. I sələma Isə na isələ kʊsɛɛmlɛ sɪ tɛv í taa nu, na tɛv ta tɔvɪ aɛɣɛ halɪ pʊsɪ tooso na hɔɣlvʊv. ¹⁸ Mpróyó ɪ kəma na í tasa Isə ké sələmʊv, ɪɛna tɛv luna isətəna na kʊ nu na kʊtɔɔv lá.

¹⁹ Ma taapalaa, ye mə taa nəɣɔlv ha tampana ke siɣile na ɪ tɔɔntələ kpa-ɪ na í məŋna, ²⁰ mu nyɪ sɪ wei inɪ ɪ kpa-ɪ npróyó ɪ tətʊole na í məŋna tɔ, pʊntʊ yapa ɪ ləsaɣa ke səm nəɣɔ taa ké, na ɪ lapv mpv tɔ pə husa isayətʊ tuutuuma ké.

TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA ŊKA

PIYEE NMAAWA TŌ Kutuluṭu

Kilisiti nyŋma mpa p yawa na pa we Asii tetu hŋyŋluyu taa tŋ, mpeye Piyee ŋmaawa takŋlaya kane. Piyee yŋyŋtaya taa pŋ naa ke si mpa paa seeki Iso tŋ pa footiyi Iso seelaa mpe. Pŋyele p suuki-weye tŋm. Pa tŋkaya-weye konyŋŋ ke mpyŋy musŋŋ kŋ. Pŋ tŋ ke Piyee tasŋyi-weye apalŋtu si pa tekiyi Yesu tike.

Isŋna pa faya Piyee I takŋlaya tŋ:

Seetv, titite 1:1-2

Teeluyv kupaŋkv, titite 1:3-12

Tŋnaŋŋ tŋnte na Yesu matŋnau pŋ tŋm, titite 1:13-2:10

Iso seelaa yaasi kupaŋ, titite 2:11-4:19

Iso seelaa tapasuyv na pa tŋmle tŋm, titite 5

Seetv

¹ Maya Piyee, Yesu Kilisiti tillu.

Ma ŋmaakŋna takŋlaya kaneye me mpa Iso lŋsaa si i nyŋma, na pŋ yasa-me na i caya cayalŋtu ke Pŋŋ na Kalati na Kapatŋŋsi na Asii na Pitinii pa tetunaa taa tŋ.

² Taca Iso lŋsuyv-me tŋ, pŋ keesŋna teitei kŋ isŋna mpi i ka siwa hatuu lŋŋ na i tŋŋyi na i laki tŋyŋ. Na i Feesuyv yelina i pŋsa i nyŋma si i nuna Yesu Kilisiti na ilŋ i calŋm tayan-me.

Iso i hul-meye pŋele, na i ha-meye alaafŋya ke sŋsŋm sŋsŋm.

Teeluyv kupaŋkv

³ Tŋ sa Iso t Sŋsŋ Yesu Kilisiti Caa. I feesa Yesu Kilisiti ke sŋtaa taa na pŋ ha-tuyv weesuyv kufaluyv ke i suulu sŋsŋ tŋ. Na pŋ yelaa na t teeluyv hanja teu tŋkau, ⁴ si tu hiki kupantunaa mpa Iso si i nyŋma tŋ. Kupantunaa pane paa wakŋlayi, paa pilisiyi, pŋyele pa teu u sŋki. Isŋta kŋ Iso su-meye-we. ⁵ Me, i tema Iso na mŋ taa ilŋna Iso toma n tŋki-me, na pŋ tŋŋ nyuyv yapv mpi pŋ tayanaa si pu kona na pŋ kuli kuyeyŋ kuteesŋŋ taa tŋ pŋ kŋnte.

⁶ Paa pŋ wee si kayana mayasŋ ŋi i nŋyŋ na i suka i wakŋli mŋ lanja ke wee naale tŋ, mŋ lanja i hulmŋ tŋm tŋne tŋ tŋ. ⁷ Pŋ laki mpyŋy si pŋ n mŋ Iso taa temnav waali. Wŋla ke pŋ lapa si i tŋŋ na i saali yem, na kŋkŋ ke pa tayanŋyŋna-i na i la teu. Na mŋ taa temnav na Iso n kŋla wŋla ke nyuyv tŋcayacaya. Pŋ tŋ kŋ pŋ mayasŋyi mŋ taa temnav mpi si pŋ naa pŋ toma tŋnaya, na kuyŋku Yesu Kilisiti k kŋ tŋ i hiki sam na teeli na nyuyv. ⁸ Paa i taa keesi-i tŋ i sŋla-i kŋ, na kayana paa u tu keesiyi-i tŋ, i tŋŋna-i mŋ taa kŋ temnav kŋ. Pŋ tŋ kŋ mŋ lanjholmlle wena teeli na tŋ tŋ sŋsŋm pŋ tu fei yŋyŋtaya. ⁹ Pŋ taya pulv, i hika mpi pŋ tŋ i tema Iso na mŋ taa tŋ, mpyŋyle mŋ lŋsas i nyŋŋŋ yapv.

¹⁰ Nyuyv yapv pŋne pŋ tŋm ke Iso kuyŋyŋtŋtu telŋsŋlaa pŋekaa na p taasi na p wiili pŋ taa tŋcululu, na p n na p keesi kucŋŋv ŋku Iso k te na i la-me tŋ kv tŋm.

¹¹ Mpi mpi Kilisiti Feesuyv keesaa tŋ mpyŋyi mpe pa kaasa pa ti na p pŋeki si p nyi pŋ waatunaa na mpi pŋ lapv pu pana tŋ. Pŋ taya pulv, Feesuyv ŋku ku we pa taa kŋ na kv heeli-we na pŋ taa kŋnta si, Kilisiti k tŋyŋ konyŋŋ, pŋ waali kŋ i teeli kŋŋ. ¹² Na Iso heela i kuyŋyŋtŋtu telŋsŋlaa si tŋm wenti pa tu-we si p heeli tŋ tŋ ta na-we, meye pŋ nawa. Na ntŋyŋle nti i mv kayana tŋ. Laapaali Kupaŋ tŋm waasu

lataa kpaalæna-meɣe-ti, na Feesuyu Naŋŋtu wei pə tisina isətaa tɔ ɪ toma ke pɛle pa yəɣətænaa. Na isətaa tillaa maɣamaya ná sɔɔlaa sɪ pá nyi-ti.

Tənaŋŋ tɔnte tɔm

¹³ Pə tɔɔ ké í caya na mə huwɛɛ taŋaa tətɛɣetɛɣe ké tɔmlɛ lapu. ɪ laki pə tɔna na laakali ke tam, na í tu mə tɛɛɔɔ ke kɔcɔɔ ɲku í ká hiki kuyanɲku Yesu Kilisiti ká kɔɔ tɔ. ¹⁴ ɪ nuna Iso na í taa tasa wɛɛɛ ɪsu ɪ ka wɛɛ isəkpɛɛtɛle taa ké tuu lɔŋ na í tɔŋɔɣi mə konyulɔŋ tɔ. ¹⁵ Ama í wɛɛ tənəŋŋ nyɔma ke mə yaasinaa tənə taa, ɪsu Iso wei ɪ yaa-me tɔ ɪ wɛɛ tənəŋŋ tɔ. ¹⁶ Pa ŋmaa Iso Tɔm taa ké ŋpɔɣɔ sɪ: ɪ wɛɛ tənəŋŋ ɪsu ma wɛɛ tənəŋŋ tɔ.

¹⁷ Iso wei ɪ huɔkəna yɔlaa tənaya teitei na ɪ fayasəɣi nɔɣɔɔ, na ye wei ɪ kolapɔtu wɛ isəna ɪ huɔna ɪɣɛ mɔɔ tɔ, ɪnəɣi í yaa mə Caa mə Caa ke mə səlɔmɔɣu taa. Tɔɔ, ye mɔɔ í huɔlənə mə yaasinaa taa sɪ í seeki-ɪ wɛɛ nna pə kaasa-meɣe antulinya taa cənɛ tɔ a taa ɪɛ. ¹⁸ ɪ nyɔmá liyitihutaya ŋka pa yarəna-meɣe yaasi kpaɪ nyɔŋ wei mə caanaa caanaa tɛləsa-me tɔ ɪ niŋ taa tɔ. Na pə taya pɔɔɔ yem nyəm mpi pə kuyaku səkɪ tam ɪsu liyitee wɛɛ tɔ. ¹⁹ Aaɪ, pə taya mɔɔ, Kilisiti wei ɪ wɛ ɪsu ɪwəyaya ŋka ka tiili tá caamɪ na ka fɛna tayanmala tɔ ɪ caləm kɔpampam ke pa yarəna-me. ²⁰ Kilisiti ke Iso ka ləsa na í su na pəcɔ pá laki antulinya. ɪ ləsa-ɪ kuyɛŋ kantəkaya nyɔŋ ɪ taa na í hólí ké sɪ pə waasi-me. ²¹ ɪ tɔɔ ké í tɛmna Iso wei í feesa-ɪ na í tu-ɪ teeli tɔ na mə taa, na pə lapa mɔɔ tɔɣɔ í tó Iso ké naani na mə tɛɛɔɔ mɔɔ ɪ tɔɔ.

²² Na ɪsu í nuna tampana na í paasi na í sɔɔɪ mə Isoɛɛɛ taa lɛlaa tɔ, í tayana mə tɔɣi. ɪ sɔɔɔɔɔ mə tɔmaya ŋpɔɣɔ teu na lotu kɔɔmɔtu. ²³ Pə tayana-meɣe lɔɔɔɔ ké, ɪɛ pə taya mə caanaa mpa pa səkɪ tɔ mpe pa tasana-meɣe lɔɔɔɔ. Ama pə tuu mpiyɪ mə taa na pə səkɪ tɔ mpi pə yelina na pə lá mɔɔ. Iso Tɔm nti tɔ wɛna weesuyu na tɔ wɛ tam tɔɔ tɔ nti tɔ tənna pə lapa mɔɔ. ²⁴ Pa ŋmaawa Iso Tɔm taa sɪ:

Yɔlaa tənə wɛɛ ké ɪsu nyutu,
na pa teeli tənə wɛɛ ké ɪsu nyutu hɛtu.
Nyutu wɔɔɔɔ ɪɛna hɛtu náá tɔ.

²⁵ Ama Taca tɔm ná cakɪ tam tɔɔ ké.
Na tɔm ntɔɣɔɛ Laapaali Kupaŋ kɔna-me.

2

Weesuyu pəle kɔɔɔɔ tɔm

¹ Ye mɔɔ ɪɛ í yeɛ paa isayatu ntiyɪ lapu, na pəpɔtu, na cɛsɔɣu, na ɪsɛɛɛmɛɛ, na cayanau. ² ɪ wɛɛ ɪsu piya ahuɔɔmnaa na í nyulɔɣi tam ké hɛlɔm mpi pə ké Iso nyəm na pə ké kɔpam tɔ, na í mɔsɪ na í pu na pə ya mə nyɔŋ. ³ Pa ŋmaa ŋpɔɣɔ Iso Tɔm taa ké sɪ: ɪ tənə Taca kɔpantu.

⁴ ɪ kpətəna Taca, ɪnəɣɛɛ pəle nte yɔlaa lɔwa na tɔ wɛna weesuyu tɔ. Pəyɛɛ tɔ ké Iso ɪɣɛ kɔpampante tɔɣɔ ɪ ləsa-te. ⁵ Mu kpətəna-ɪ na í wɛɛ ɪsu pɛɛ nna a wɛna weesɪŋ tɔ, na pá kraɣa-me na pá ŋmana Iso ké kutuluɣu. Na í ká la ku taa tənaya kɔtəlaa naŋŋ nyɔma mpa pə tɔwa sɪ pá laki Iso ké ɪ kɔtasi ke Yesu Kilisiti tɔɔ na pə lapi-ɪ teu tɔ pa kpekəle. ⁶ Pə taya pɔɔɔ, pa ŋmaa Iso Tɔm taa sɪ:

Pəle kɔpante taa kɔpante ke ma ləsa.
Pənɛntɛ ma su-tɛɣe Siyɔŋ,
sɪ tɔ wɛɛ kite tɛɛ pəle.
Na ye wei ɪ tɛma-te na ɪ taa,
pɔntu kaa kɔɔ na í yɔɣɔtɪ sɪ ye maa nyɔmá.

7 Me mpa í tema-te na mə taa tō, tō ke-meɣe kɔpam taa kɔpam ké. Pə yela mpa pele na pá tá te pa taa tō tē ké peleɣe pəle nte ɲmalaa ləwa na tē pəsi nte tō tō pə təna pə səɲaa tɔɣo.

8 Pa tasa tiiliɣi ɲmaav tōtə sɪ: Pəle nte tō coki yəlaa tɔɣolo. Kɔkɔpamɔɣu ɲku kɔ huɣi tō. Pa kisa Iso Təm mɔɣu tɔɣo pə coki-we, na ɲpɔ́ɣú tuu pu suwa sɪ pu la-we.

9 Ama me ile mə ké piitim mpi pa ləsaɔ tɔɣo, na Wulav Səsə kətəlaa, na ɪ piitim naɲɲ nyəm, na Iso yəlaa ké. Na pə ləsa-meɣe sɪ ɪ kraaləɣi Iso wei ɪ yaa-me sɪ ɪ lu səkpɛtɔvɔ taa na ɪ suv ɪ tənəɲɲ tete tō ɪ təma səsəɔna təm. 10 Ləɲ ɪ taa ké Iso yəlaa, ama pənente ɪ ké Iso yəlaa. Ləɲ ɪ taa nyɪ sɪ Iso wəna pətətəle yaa ɪ feina tō. Ama pənente ɪ nyəmá sɪ ɪ wəna.

Iso təmle lataa yaasi

11 Ma taapalaa, isu ɪ kev mɔvɔlaa na cəsəlaa ke atɛ cəne tō, ma wiikina-me sɪ ɪ la laakali na tənɔvɔ kɔnyuləɲ wei ɪ wakələɣi mə Isosele tō. 12 ɪ təkɪ yaasi kɔpəɲ ke ma ta nyɪ isənnaa həkɔ, ile paa ná mə təma kɔpəna ke timpɪ pa tɔvɔna-me sɪ ɪ ké asayaa tō, na paa sa Iso ké kɔyɔɲku ɪ ká kəo tō.

13 ɪ tɔvɔna səsaa mpa yəlaa suwa tɔɣo Tacaɔ tō, paa Lom wulav səsə wei ɪ tɪ pə təna tō. 14 Paa kɔfəneɲnaa mpa ɪ suwa tətɔ taa sɪ pá hɔɲ asayaa ɲkraɲɲ na pá saɲ kɔpəntɔvɔ lataa tō. 15 Tampana tō isəntə, Iso caa ké sɪ mu təkɪ kɔpəntɔ na ɪ lakɪ-tɪ, na pə mətɪ isəkpɛtɛtɛ nyəma na kɔmɛlɛməɲ pa nəsɪ na pá taa na kɔvɔɣətɔvɔ. 16 ɪ təɲ isu kasayampiya. Ama ɪ taa nyəni mə kasayampiitu ke mpi ye ɪ lapa isayətu pu takɪ mə waalɪ tō. Ama ɪ la isu Iso təmle nyəma lakɔvɔ tō. 17 ɪ seeki yəlaa təna, na ɪ sələɣi mə Isosele taa ləlaa, na ɪ nyəɲna Iso, na ɪ seeki Lom wulav səsə.

Kilisiti ikpate təɲvɔvɔ təm

18 Təma lataa, mu nuna mə caanaa na ɪ se-weɣe teu. Pə taya mpa pa ké kɔpama na pá wəna suulu tō pa tike ke ɪ ká nukəna na ɪ ká seeki, ama na mpa pa wəna nyəɲ tətə tɔɣo. 19 Pa tukɔvɔ yulɔ ke kɔnyəɲ ke yem na ɪ suma sɪ Iso tō tō pə we teu ké. 20 Ama ye yulɔ lapa isayətu ké na pá makɪ-t tō, ile ɪ isante nté isəna tətə? Yulɔ lakɪ kɔpəntɔvɔ ké na pá tɔvɔ kɔnyəɲ ke kɔpəntɔvɔ nti ɪ lapa mpɔv tō tō tō na ɪ suma, ɪlena pə lá Iso ɪleɣe leleɲ. 21 Pə tō məɣamaya ke Iso yaa-me. Pə taya pulɔ tō, Kilisiti məɣamaya ná tɔɣo kɔnyəɲ ke ɲpɔ́ɣú mə tō ké, na ɪ hulɪ-me sɪ ɪ təɲ ɪ ikpate. 22 ɪ ta la isayətu natəlɪ, ɪ nɔɣo taa tá lu pəpətu təm natəlɪ ke paa fəɲ. 23 Pa tɔvɔ-t tō, ɪ ta lɛeti. Pa tɔvɔ kɔnyəɲ tō, ɪ ta nyaasi-we. Ama ɪ yelina pə tənaya Iso wei ɪ tənəɣi tampana na ɪ huɔkəna tɔɣo. 24 Na Kilisiti məɣamaya səɣələna tá isayətu ke ɪ nyɔvɔ taa ké səm tesika tō, sɪ tə sɪ na pə cɛ tá na isayətu, na tē fe na tē təɲ siɣisɔɣu. Pə kɔ ɪleɣe kɔvɔ kɔvɔ tɔɣo pə waa-me. 25 Pə taya pulɔ, ɪ ka wee ké isu heeɲ kɔtoolɔɲ. Ama pənente pa keeta-me na pá məɲna wei ɪ ké tiikulu na ləsaɪ tō fəɲlu tō ɪ kiɲ.

3

Apalaa na pa alaa pa təm

1 Alaa me tətə, ɪ seeki mə paalaa ke mpɔv. Pu la na pa taa mpa pa ta mu Iso Təm tō, pá ná mə yaasinaa na pə hə-we na pá suv Iso seɣv taa. Pə taya isu ɪ ká yəɣətɪ natəlɪ na mə nəsɪ na pəcə. 2 Aai, paa ná isəna mə yaasi məɣaa na ɪ seeki mə paalaa tɔɣo pu hə-we. 3 ɪ taa pɛəkəɣi sɪ ɪ tɔvɪ mə tənnaa ke kacəka nyəm, isu

nyɔɔsi taɣanɔvu na wɔla nyəmnaa tɔvu, yaa wontu kɔpantɔ suuu si pɔ la-me na i te. ⁴ Ama i pɛɛkayi si hatuu mɔ lotu taa i tena. Na teu mpi, pɔ wee lɔmɔɔsɔle nte tɔ we teu na tɔ we tɔpamm tɔ tɔ teu, mpi pu saalayi yem tɔ. Tɔ kɛ liyitihutaya pulɔ ke Iɔ isentaa kɛ. ⁵ Mɔpɔyɔ lɔntaa alaa mpa pa tɔɣaya Iɔ mpaɔv kɛ teu na pa tɛɛlayaa i kin tɔ pa taɣanɔvana pa ti. Pa seekaya pa paalaa kɛ. ⁶ Mɔpɔyɔ Saala lapa, i nuna Apɔlaham kɛ, halɔna i yaaki-i si: Ma cɛ. Ye mu laki kɔpantɔ na i tɔ yele na pulɔ sɔɔntɔ kpa-mɛ, i wee kɛ isu i pɛɛlaa.

⁷ Apalaa mɛ tɔtɔ, i tɔki mɔ alaa na i nyi pa tɔɔ si pɔ ŋma-we tɔ pa toma ta tala mɔ nyɔna. I seeki pa ise, pɔ taɣa pulɔ tɔɔ, mɔ na-weɣe Iɔ kɔ ha weesuyu kɛ faalaa. I laki mpɔ, na pulɔ i taa kɔɔ na pɔ kayati-mɛɣe mɔ sɔlɔmɔɣ taa.

Wahala tɔɣɔv ke tulum

⁸ Pɔ tɔɣaya mpɔ de i hɔvki hɔwee kɔlɔmɛɛ na kɔsɔɔlɔm kɔlɔmɔm. I sɔɔli tɔma isu yulu na i neu. I tɔki tɔmɔɣa teu. I taa la tɔma na kalampaanu. ⁹ Ye yulu i lapa-mɛɣe isayatu i taa fel-i, paa kutɔvu, i taa lɛɛti-i. Ama i kooli punto tɔɔ kɛ kɔpantɔ, pɔ taɣa pulɔ, Iɔ yaav-mɛ tɔ, i mɔɣamɔɣa i kɔpantɔ ke i tɔma si i kɔ ha-me. ¹⁰ Pa ŋmaa Iɔ Tɔm taa kɛ mpɔ si:

Ye wei i caa si i nu lelen
na i nɔ kuyɛɛŋ kɔpɔŋ ke atɛ cɔnɛ,
punto i yele isayatu yɔɔtaya,
na i taa tasa pɔpɔtu pɛlɔvu.

¹¹ I ha isayatu ke siyile na i sɔv kɔpantɔ lapu taa.

I pɛɛki lɛlaa na lelen na i huli pɔ ikpate.

¹² Pɔ taɣa pulɔ,

Tacaa kama ise ke yɔlɔpama tɔɔ kɛ,
na i nukɔ pa sɔlɔmɔɣ.

Ama i haa siyile ke mpa pa laki isayatu tɔɔ.

¹³ Ye i seesa isɔle na kɔpantɔ lapu, awe kɔ la-mɛɣe isayatu? ¹⁴ Paa pɔ wee si i lapa kɔpantɔ nti tɔ tɔ tɔ kɛ pa mɔla-mɛɣe konyɔŋ tɔvu, i nu lelen kɛ. I taa nyana yɔlaa ke paa pɔcɔ, na i taa yele na pɔ liyiti-mɛ. ¹⁵ Kilisiti kena mɔ Caa, de i samu-i hatuu mɔ lotunaa taa kɛ mpɔ. I taŋ tɔtɛɣetɛɣe kɛ tam, na ye mpa pa pɔɔsa-mɛɣe mpi i tɛɛlɔyi tɔ pɔ tam, de i keesi-we tɔtɛtɛtɛ. ¹⁶ I keesi-we tɔpamm na i se-we. I weena lotu kɔlɔmtɔ, de mpa pa tɔŋ si i kɛ taali nyɔma na pɔ tɔvki-mɛɣe mɔ yaasi kɔpɔŋ wei Kilisiti ha-me tɔ i tɔɔ tɔ, fɛɛle kɔ mɔli-weɣe kpaɔv ke pa nɔɔsi taa tɔm pɛe tɔɔ. ¹⁷ Pɔ taɣa pulɔ, ye yulu tɔki konyɔŋ ke kɔpantɔ nti i lapa tɔ tɔ tɔ, na pɔ kɛ Iɔ luɣu nyɔntɔ si i tɔɔv mpɔ, pɔle pɔ kɔla teu na mpi i kɔ tɔɔv-kɔvu isayatu nti i lapa tɔ tɔ tɔ. ¹⁸ Halɔna mɔ tɔɔ kɛ Kilisiti mɔɣamɔɣa nɔ sɔpa, na yɔlaa isayatu tɔɔ ke i sɔpa tɔm kɔlɔm ke i kpaɔpaa sɔpu. Inɔɣɔle yulɔpɔŋ wei i sɔpa asaya tɔɔ tɔ, si i kpaɔv-mɛ na i pona Iɔ kin. I tɔnɔvu kɔnɛɣe pa kɔwa, ama Feesuyu Nanjtu nɔ feesa-i. ¹⁹ Feesuyu kɔnɛɣe i tɔkaa na i polo na i lana waasv ke lɔsasɔ nsi si we salɔka taa tɔ. ²⁰ Lɔsasɔ nsi si taa nuna Iɔ kɛ tuu lɔŋ ke kuyɛɛŋ wei i taa Nowee tɔŋna i atakaa pɔɔlɔvu sɔsɔɔv saakɔvu na Iɔ taŋna suulu tɔɔv ma tɔŋ. Na yɔlaa mpa pa sɔv kɔpɔlɔvu ŋkɔv kɔ taa na lɔm ta tɔɔv-we tɔ pa we pɔcɔ kɛ, yɔlaa pɔlefeɔ naanɔwa tike. ²¹ Lɔm pɔnɛ pɔ nɔɣɔsɔna Iɔ lɔm sɔv mpi pɔ yakɔ mɔ nyɔŋ ke kayana tɔɔv. Na Iɔ lɔm sɔv pɔnɛ pɔ ta ke tɔnɔvu tɔɔ asilima lɔsɔvu. Ama pɔ kɛ mpi pɔ hɔlɔɣi si yulu wiikina Iɔ si i ha-i lotu kɔlɔmtɔ tɔɔv. Yesu Kilisiti fema tɔɔv Iɔ lɔm sɔv yakɔ mɔ nyɔŋ. ²² Inu i kpaa isɔtaa na i caɣa Iɔ kɔŋkɔŋ taa, na i tɔki kawulaya ke isɔtaa tillaa na isɔtaa kawulasɔ na pɔ tɔŋtɔnaa tɔɔ.

wiikina-me tɔɔle si: ² I paasəna kaləku ŋku Iso yelina-me tɔɔo teu, isu tiikilaa lakuyu tɔ. I feŋ ku tɔɔ na luyu kolomuyɔ isu Iso caaki tɔ, pɔ taa wee tɔlasɔ tɔm. I laki mɔ tɔma tɔtetete, pɔ taa wee pɔɔɔlaya nyənuyɔ tɔɔ. Ama í ha mɔ ti tɔkpataa ké pɔ lapu taa. ³ I taa pɔɔki si í ŋmakələyi mpa pɔ cɛla-me si í feŋiyi pa tɔɔ tɔ. Ama í wee mpa kaləku ka nyənəyɔna na ku laki tɔ. ⁴ Na tiikilaa Wulaw í kɔma na í kɔɔ, lɛ í ká hiki mɔ teeli ntenuyɔ ŋku ku ŋmaləm ká tee kɔkɔ ke tam tɔ.

⁵ Səkpema me mɔ nyəntu nté si mi seeki sɔsaa. Na mɔ tɔna tɔpai í pasa mɔ ti na í səŋna tɔma, pɔ taya pulɔ, pa ŋmaa Iso Tɔm taa si Iso yoona kalampaaŋi nyɔma, na í laki kɔpantu ké mpa pa pasəyi pa ti tɔ. ⁶ Ye mpu lɛ í pasa mɔ tɔyi Iso niŋ toma nyəŋ taa, na pɔ kɔma na pɔ tala waatu wei í ka siwa tɔ, í ká kusi mɔ nyuyɔ. ⁷ I pɔti mɔ nəyəsɛ tənaya Iso, pɔ taya pulɔ, í paasəyɔna-me tɔ se.

⁸ I nyɔsi mɔ ti, í taa caya yem tɔpoto. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, mɔ kolontu ulɔyɔ wee ké, na í cɔɔki isu tɔɔlaya wiikuyɔ na ka cɔɔki na ká pɔɔkəyi si ká hika wei ka tayamɔ tɔ. ⁹ I paasi na í səŋ Iso sɛɛv mpaav taa ké teu na í taŋi-ɪ teu. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, í nyi si mɔ taapalaa mpa pa yana antulinya tɔ, konyəntɔɔlɛnaa pane pa makəna pɔɔyɛ mpu tɔtɔyɔ. ¹⁰ I tɔki konyəŋ ké laasaya tɔ tɔ, pɔɔɔɔ tɔna tu Iso wei í yaa-me si í hiki mɔ paa tete ké í teeli wei u tɛŋ tɔ í taa ké mɔ na Kilisiti mɔ kpɛntuyɔ tɔ tɔ, í mayamaɔa í ká tayanəna-meɔe teu tɔmammam. Na í ká la na í nyɔ tɔŋ, na í ha-meɔe apalɔv, na í səŋsi-meɔe kite nte tɔ tɔ pɔ kaa ciyiti-me tɔ. ¹¹ I pəsuyɔ kune kú wee tam. Ami.

Kantəkaya seetv

¹² Silaasi wei ma nyənəyi isu ta taapalv kɔpaŋ tɔ inɪ í sənna-m na má ŋmaa-meɔe takəlaya kanɛ. Ma caa ma sɔɔsi-meɔe apalɔv na má la na í tɛ mɔ taa si Iso tampana pɔɔɔɔ tɔm wenna takəlaya kanɛ ka taa. I tɔki-yɛyɛ niŋ naalɛ.

¹³ Pəpiloni Iso seɛlaa mpa Iso yaawa isu í yaav-me tɔ pa sɛɛ-me, ma pəyalv Maləki sɛɛ-me tɔtɔ. ¹⁴ I sɛɛ təmayɔ teu na sɔɔluyɔ kɔpaŋku na í lɛli.

Iso í ha mɔ tɔna mpa Kilisiti ti tɔyɔ alaafəya.

TAKĒLAYA NAALE NYĒJKAN KA PIYEE NMAAWA TŌ Kutvltv

Isō seelaa tənaya Piyee nmaawa i takēlaya naale nyējka kane. Seysesālaa kraai nyōma mpa pa lōlāa na pa sūv Isō seelaa taa tō, mpeye i yookina i takēlaya taa. Piyee kraalēyi Isō seelaa ke Yesu mēlvvū tōm na i seysesāyi-we si: Ye halēna sanja Yesu ta kōnta i caa ke si pē ya yōlāa tēna nyōj.

Isōna pa faya Piyee II takēlaya tō:

Seetv, titite 1:1-2

Yulv wei Isō yaaawa tō i yaasinaa kōpama, titite 1:3-21

Piyee kuliyi pōpōtv seysesālaa waali, titite 2

Kilisiti kantākaya kōnte tōm, titite 3

Seetv

¹ Maya Simōj Piyee, Yesu Kilisiti tōmle tv na i tillu.

Tā Isō na tā Yatv Yesu Kilisiti pa tēja siyisuyv na pō yele na mpa pa tēj pa taa na Isō kē teu ke teitei isv ta tōjv ma nmaa takēlaya kane. ² Isō i hūli-meye pēlee na i ha-meye alaafōya ke sōsōm ke nyōm mpi i nyōmā i na Tacaa Yesu tō pō tō.

Isō yaav na i lōsvv

³ Isō inu i isōitv tōj hana-tvuv pē tēna mpi pē yeke na tē matēyōna-i tō. Inu i yekina na tē nyōj wei i yaa-tv si tō hiki i mayamaya i teeli na i kōpantv taa kē ta paa nyōm tō. ⁴ Na pē tō kē mpi mpi i suwa si i kā la-tv tō pē kē kōpampam na pē tōwa sōsōm pē tv fēi. Na ye i hika mpi Isō suwa si i kā la tō, ile i kā pēsi na i fiti konyulōj isayaj wei i nmakōla antulinyā taa cōne tō i nin taa na i kraya Isō wēetv. ⁵ I tēma mō taa na Isō tō, tōne inu tē nyōjv tō mayamaya ke i kā huli teu na i tōki yaasi kōpaj. Yaasi kōpaj waali ilēna i pēeki nyōm. ⁶ Na nyōm waali ilēna i pēeki tv tōkvyv. Tv tōkvyv waali ilēna i pēeki suulu. Na suulu waali ilēna i pēeki si i matēyōna Isō. ⁷ Na Isō matēnav waali ilēna i pēeki si i wēe tēma na lelej. Tēma lelej waali ilēna i pēeki si i sōlōyi tēma. ⁸ Yaasinaa kōpama mpa pē mōna i tōki tōjōle. Ye i wēna-we na pā tō sōsōm, paa la-meye kpelikpeka nyōma ke Tacaa Yesu Kilisiti nyōm tōm taa, na i kaa wēe kaawaasasi. ⁹ Ama wei i fēina yaasinaa pane tō, i tēe i tēe kē i naaki, na i wēe kē isv yulvm. Na pē sōōna-i tōlelj si pa kpiisa i lōj isayatv.

¹⁰ Ma taapalaa, pē tō kē i kā caali mō tv na i tōki yaav mpi Isō yaa-me na lōsvv mpi i lōsa-me tōjv teu. Pē taya pulv, ye i tōka mpv, natōli tē kaa hu-meye paa pōcō. ¹¹ Mpv pu yelina na pā tōli-meye Tacaa na tā Yatv Yesu Kilisiti Kawulaya tam nyōjka nōjv tōyelele.

¹² Mpi pē tō ma wēe na mā tōjna-meye tōm tōneye tōsvv tōjōle. I tēma-tōyi nyōm, halēna tampana tōm nti i mōwa tō i pu tē tōm taa. ¹³ Ye ma wēna ma isē, ma hūv si pē wē teu si ma kōtōsōtv tōneye maa tōsōyi-meye tam na i taa hēe. ¹⁴ Pē taya pulv tō, ma nyōmā teu si nōōnō maa lu tōsvv kōsōpvyv kōne kv taa na mā tēe, isv Tacaa Yesu Kilisiti hula-m tō. ¹⁵ Maa paasōna na mā yelina-meye mpi pu tōsōyi-meye tōm tōneye paa ma kōma na ma fēi tō.

Kilisiti teeli nala

¹⁶ Tampana tō isōntō, pē taya mōla nna yulōlayatv lulēsa tō anōyi tē tōkaa na tē hūlōna-meye Tacaa Yesu Kilisiti kōnte tōj na tōj nyōntē tōm. Ama tē nā

ι səsəəntu na ta isəpee maɣamaɣa ké. ¹⁷ Tu we timpi Tacaa Iso kusa ι nyuɣu na í ha-ι teeli ke waatu wei Teeli səsə tɔ unι ι lapa na pə yəɣɔti na í nu si: Ma luɣu tee Pəyaya nté unε unι, unəɣi ma lanje hɔlɔmənaa pə tu fei. ¹⁸ Tá maɣamaɣa tə nuna tá ηkpaηη ke waatu wei pə yəɣɔta m̄póyó hatuu isətaa ké tá na-ι tu we puɣu kate nyəηku təə tə.

¹⁹ Mpu unι pə yelina na tó te tá taa təkpaata na təm nti Iso kuyəɣɔtɔtu teləsəlaa ka kraaɫaa tə. Na tə muna mu kena-təɣi teu. Pə taɣa pulɔ təə, tə we ké isu fətəla weu səkpeɣɔtu taa na í naaki na halι pə kəə pə fe tə. Tɔlɔmaluɣu ká la na pə ná mə taa. ²⁰ Pə tənaya mpu ile í təəsi sι yɔlɔ kaa pəsi na í lu ι maɣamaɣa ι təm na í seɣesi nti pa ηmaa Iso Təm taa sι cele tu la tə tə təə. ²¹ Pə taɣa pulɔ, yɔlɔ nəkuyɔ tike u lɔləsəɣi cele təm natəli. Ama Feesuɣu Nanηtu təkayana-təɣi yəlaa taa na pə yəɣətəɣəna Iso nəɣə.

2

Pəpətu seɣesəlaa təm (Yuti 4-13)

¹ Hatuu ləη Iso kuyəɣɔtɔtu teləsəlaa pəpətuɔnaa ka luwa yəlaa həku. Mpu tətəɣə seɣesəlaa pəpətuɔnaa ká lu mə həku taa tətə. Pəpətu seɣesəη na wei í kəηna wakəluɣu təɣə paa suv seɣesɔv. Na paa kisi Tacaa wei í yapa-we tə. Mpu unι pu yelina na pá kəna wakəluɣu ke kraakraa ke pa maɣamaɣa pa nyəəη taa. ² Paɣale ká təηna-weɣe pa tetelakasi mpaav ηku ku taa, na paa tuv tampana mpaav ke pa yaasi wei pá təkaa na pá lakəna tə ι təə. ³ Seɣesəlaa pəpətuɔnaa mpe paa lu təmnaa na pá heeliɣi-meɣe pəɣəlaya nyənuyɔ təə sι pá təɣə mə təə. Ama pa Huvnlɔ səəlu tema puw ke hatuu ləη sι í ká la, na pa Wakəllu ná tanja tətəɣetəɣe.

⁴ Pə taɣa pulɔ təə Iso tá yele isətaa tillaa mpa pa wakəlaa təɣə yem. Ama ι pəta-weɣe saləka səsə taa ké, na pá həkə-weɣe alukpala ke səkpeɣɔtu taa sι pá tan Huvle wule. ⁵ Iso tá yele antulinya kəpəη ke yem. Ama ι lapa na lɔm səsəəm waasi antulinya unε na ι yəlaa asayaa pa təə təwasawasa. Nowee wei í lakaya tampana təηnyu waasu tə na ləlaa naatosompəɣəlaya tike nyəəη ke ι yapa. ⁶ Iso kó Sətəm na Kəməə pa acalε təm, na í wakəli-ɣe na kəkə. Na m̄póyó ι huləna asayaa sι isəna mpi pə weε sι í ká la-we təɣəle. ⁷ Ama ι yapa Ləəti. Yulɔpaη unε, yəlaa asayaa yaasi asilima nyəη ka təkə-ι ké na pə cəəsəɣi. ⁸ Pə taɣa pulɔ təə, yulɔpaη unε ι ka weu pa həku tə, paa kuyəηku ι naakaya ké na í nuki yaasinaa asayaa pane, na lakasi isayasi nsi sι pəkəlayaa-ι ké. ⁹ M̄póyó pə weε mee, Tacaa nyəmna isəna mpi ι ká ləsi mpa pa matəna-ι təɣə maɣasəη taa, na isəna mpi ι ká su asayaa sι Kuyaku Kuvuɔna wule ile ι ká tu-weɣe saləka tə. ¹⁰ Pə tu kələna mpa pa təηəɣi pa tənəη konyuləη isayəη na pá footiɣi Iso səsəəntu tə.

Seɣesəlaa pəpətuɔnaa pane pa ké apalaa taa apalaa ké. Timpi pa ta tala təɣə pa kraasəɣi pa ti. Paa tu see isətaa teeli nyəma na n̄ ná, pa tɔvki-weɣe. ¹¹ Isətaa tillaa maɣamaɣa kələna seɣesəlaa panεɣe toma na pəsɔv, paa cakəna teeli nyəma mpeɣe Tacaa isəntaa. ¹² Yəlaa pane pa laki ké isu ləmaɣasε feinaa, pa we yem ké isu pə lɔlɔv taale wontu sι pá kra-ti na pá ku tə. Mpi mpi pa ta cəkəna təɣə pa tɔvki. Pa kəη saalɔv ke yem ké isu taale wontu. ¹³ Konyəntəɣələnaa mpa mpe pa kəηna təɣə pu te na pə lεeti-we. Ilim na pə isələ ke pa konyuləη isayəη kuləɣəna-we na pá laki-ι na pa lanja hεε pam. Pa muɣuliyina pa puɣusuɣu ké na mə na-we í təkə mə təɣənasι. Ye pa we timpi, feεle na tusuɣu wenna. ¹⁴ Alaa yem yem nyəma ke pa pəkəɣi tam. Paa nyəɣəsəɣi isayətu lapu, na pá tɔsəɣi acamaa acamaa. Pa pəɣəlaya nyənuyɔ fei yəɣɔtɔv. Iso təηsa-weɣe mpusi ké. ¹⁵ Pa yela

mpaav kupaŋku ké na pá toolixi. Posəə pəyalu Palaam ikpate ke pa təŋaa. Pé i ka səsəna liyitee na í nyi si kawalaya lapv taa ké i ká hikina-ye. ¹⁶ Ama pa kaləna-i i kaanuto təne tə təə. Kupam, kpaŋaya alunyəŋka ŋka kaa yəçətəxi tə ka yəçətəa isu yulu, na pə kpa Iso kuyəçətutu teləsulu ke i kumeləkolaputu nti tə təlate, na í yeke lapv.

¹⁷ Yəlaa pane pa wəe ké isu hila nna a nyəwa tə, na isu tēv piluyuu na heelimuyi kusi-ku tə. Iso tēma-wəye pa təcayale caav ke səkpətiile anaam taa. ¹⁸ Kalampaanu təm na kumelənyəntu ke pa kpaaləyi. Yulowəetu kunyuləŋ asilima nyəŋ ke pa tusəyəna mpa pa lu nəəŋə ké yəlaa toollaa heku tə. ¹⁹ Na pá heeliyi pele si paa waasi-wə na pá pəsi kasayampiya. Pəyele yaasi kowakəlu kpa mpe pa maɣamaɣa ke yomle ké. Pə taɣa pəlv, ye mpi pə maləna yulu, i pəsa pə yom ké. ²⁰ Tampana təə, ye yəlaa nyəmə Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti na pə ləsa-wəye antulinya isayəŋmakəlvu taa, na pə kəə iləna antulinya tasa-wəye isayəŋmakəlvu mpi na pə kpa-wəye yomle, kancaalaya nyəm lapa sooci na waali nyəntv. ²¹ Ye pa taa nyi tampana mpaav, sana keke na mpi pa tēma-kuyv nyəm na pá ha kəheelitu kəpampantv nti pa teləsə-wə təçə siyile tə. ²² Nti tə maɣana-wə tə tə lapa teitei ké isu pa tukuyv ituule təçəle si: Haɣa mələa na ká təçə ka tətə. Pa sə afa təpaɣai na í məli afəla taa na í tasa həntuyv.

3

Tacaa kəntə təm

¹ Ma taapalaa, ma takəlaya naale nyəŋka ntə ma tu-məye ŋmaav tə. Nti ma təəsə-məye ma takəlası nsı si naale si taa tə ma caa ké si pə tu-məye huwəe kəpəna ke mə ləmaɣasəe taa na í taa hēe. ² Ma caa ké si í təəsı təm nti Iso kuyəçətutu teləsəlaa naŋŋ nyəma ka yəçətə hatuu ləŋ tə, na Tacaa na tá Yatv kəheelitu nti mə tillaa sɛyəsə-mə tə. ³ Kancaalaya ilə í nyi tēv si yəlaa ká kulı kuyəeŋ kantəkaya nyəŋ taa mpa paa təŋ pa maɣamaɣa pa kunyuləŋ tə, na paa wəŋ-me. ⁴ Haləna paa pəəsı-mə si: I taa tə si i ká məli ya? Na haləna saŋa i wə le? Ta caanaa ná kulaa keke na pəle pá si, na tuu pa ŋmav antulinya tə i tē i tēyele mpv, pəlv ta laɣasi. ⁵ Iso yəçətəna hatuu ləŋ taa na pə lá isətənyv na tətə. Ama təm tənɛye mpe pa səwa təfaa. Tətə fayana ləm, na ləm ke pa lapəna-ti. ⁶ Na pə kaasi ləm mpi pə waasəna tuu ləŋ antulinya təwasawasa na pə wakəli-i. ⁷ Kaɣana Iso kuyəçətutu kəlvmtv nti tə suna isətənyv na tətə, si pu tē na pə wə-təxi kəkə ke kuyəŋku paa huuna asaɣaa na pá wakəli-wə tə.

⁸ Ma taapalaa, natəli tə wenna pə ta muna isu í ká səə tə təə. Ntəçəle si kuyaku kəlvmtuyv wə Tacaa ké isu pusi iyaya, na pusi iyaya náá wəe-i isu kuyaku kəlvmtuyv. ⁹ Tacaa təma si i ká la nti tə, pə taɣa isu i wə kaninika na tə lapv isu lələa huukuyv tə. Ama suulu ke i huləyi-mə. Mpi tə, u caa si yulu nəçəlv í le, paa pəntə ké awe. Ama i caa ké si yəlaa təna í laɣasi təntə kopante.

¹⁰ Paa na mpv tə, Tacaa kuyaku kəŋ kəntə ké isu ŋmulv kəŋuyv tə. Iso tənyv ka mukı yem ké kuyəŋku, na pə kəkəlvu ká la səçəntv. Kəkə ká nyaya isətənyv təə nyəm təna, na pu nyaya atə na i nyəm təna. ¹¹ Pə kəŋ pə tənaya wakəlvu ke mpuyvle, ilə mu nyəna nteye mə cakəle. Mə yaasi ká tē na í hólı si i matəna Iso, ¹² na í taŋna Iso kuyaku, na í lv tēv si kuyaku ŋku kó tala ləŋ. Kuyəŋkuyv kəkə ká nyaya isətənyv, na kv təə nyəm təna ká hoona ká haŋaya. ¹³ Ama Iso təma si i ká tē na í ləsi isətənyv kəfaləyv na tətə kəfatv, na tampana tike ká wenna pə taa. Nti tá taŋaa təçəle.

¹⁴ Ma taapalaa, pə təə ké i ká lv tēv na í lá kəpəma ke Iso isəntaa na í taa na isayətv natələxi mə kin, na mə na-i í ciiki na í taŋ kuyaku ŋku. ¹⁵ I nyəna Tacaa

suulu na í ná, ι suulu unι ι yelina na pḥ ya mḥ nyḥḥ. Ta taapalu kḥpaḥ Pḥli ḥmaa-me na í keesi-meḡe pḥ tḥm na lḥmaḡasee nna Iso ḥa-ι τḥ. ¹⁶ Mḥpḥgḥ ι ḥmaaκι ι takḥlasι tḥna taa kḗ timpi timpi ι yḥḡḥtḥḡι tḥm tḥne τḥ. I takḥlasι taa ḥḡwee cekḥnav we katε ke tiili tiili, ile na isḥkretee nyḥma na mpa pa fει tḥḡ tḥ pele pa keekι pḥ ḥḡwee. Na ḥpḥgḥ pa keekι Iso Tḥm taa tḥmnaa lentι tḥtḥ. Pa maḡamaḡa pa lepu ke pa tḥḡna caav ke mpv.

¹⁷ Ma taapalaa, pḥenente mḥ ise kulaa. Pḥ tḥḥ ile í taa yelee na yḥlaa asayaa kḥpuyusutu tolisi-me, na pḥ kḥḥ na timpi í sḥḡaa tḥca tḥ pḥ layasi-meḡe lonte.

¹⁸ Ama í wee na í puki lḥlḥ kḗ Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti pelee na ι nyḥm tḥm taa. Pḥ kpaḡav saḡa ḥalḥna tam tḥ, teeli tḥ ntḗ unι. Ami.

TAKELAYA KANCAALAYA NYEŊKA ŊKA YOHAAŊI NMAAWA TŌ Kutubutu

Seyesəŋ krai nyəŋ payale ka we saa wei Yohaani ŋmaakaya i takəlaya tɔyɔ. Seyesəŋ krai nyəŋ inɪ i taa leŋku nté sɪ mpi pə naaku isentɔ tɔ pə ke isayam ké. Mpi pu naaku tɔyɔle kɔpam. Pə tɔw ké pa seyesaya sɪ pə ta mɔna Yesu i weena yɔlu weetu, mpi tɔ i ké Isɔ ké. Ama Yohaani na hulaa təfoo sɪ Yesu ké Isɔ, pəcɔ i ké yɔlu, pəyele i ké Feesuyɔ.

Isɔna pa faya Yohaani I takəlaya tɔ:

Kutubutu, titite 1:1-4

Tə wee nyaaləm taa isɪ Isɔ, titite 1:5-2:17

Kilisiti kolontu tɔm, titite 2:18-29

Mpi pa nyəŋna sɪ yɔlu ké Isɔ pəyaya tɔ, titite 3

Tampana na pəpɔtu pə fayav, titite 4:1-6

Isɔ ké sɔɔlɔyɔ, titite 4:7-21

Taa tɔm mpi pə kəlaa tɔ, titite 5

Weesuyɔ tɔm

¹ Weesuyɔ Tɔm ke tə ŋmaa-meɣe takəlaya taa cəne. Tɔm ntɪ tu we kancaalaya ké, na tɔ nu-tɪ, na tɔ na-tɪ na ta isəpee, na tɔ nyəni-təyi teu, na tá niŋ tokinaa. ² Waatu wei weesuyɔ kune ku kɔma tɔ tə na-ku. Pə tɔw ké tə heeliyi-me na tɔ kraaliyi-meɣe weesuyɔ ŋku ku tɔŋ tɔ ku tɔm. Taca a cɔlɔyɔ ku wee na pə kuli-ku na pə hɔlí-tɔ. ³ Nti tə nawa na tə nuwa tɔyɔ tá heeliyi-me tɔtɔ, sɪ i krentəna-tuyɔ tá na Taca na i Pəyaya Yesu Kilisiti ta krentuyɔ taa. ⁴ Tə ŋmaa takəlaya sɪ tə heeliyi-meɣe tɔm tənɛye na tá lanɔ hulmɪ teu.

Isɔ wee ké isɪ kəkɔ sɔsəŋka

⁵ Nti tɔ nu Yesu Kilisiti kiŋ na tə heeliyi-me tɔyɔle sɪ, Isɔ wee ké isɪ kəkɔ sɔsəŋka ŋka ka naa tɔ, na paa səkpetiya kai feɪ i kiŋ. ⁶ Ye tə yɔyɔtəyi sɪ tá na Isɔ tə krentaa na pəyele na tɔ tɔŋna səkpetuyɔ taa ké tɔntɛ, tə ké pəpɔtɔnaa ke tá yɔyɔtəya na tá kulapəle pə naale pə taa ké. ⁷ Ama ye tə tɔŋ tənəŋŋ taa isɪ Isɔ mayamaya weu tənəŋŋ taa tɔ pə krentəyi-tuyɔ, na i Pəyaya Yesu caləm kpiisiyi-tuyɔ ta isayatu təna.

⁸ Ye tə yɔyɔtəyi sɪ tə weu isəntɔ tɔ tə feɪna isayatu, ta mayamaya ke tə puɣusiyi, na tampana feɪ tá kiŋ ke paa pəcɔ. ⁹ Ama ye tə heela Isɔ ké tá isayatu, tə pəsəyi na tɔ tu-i naani. Pə taya pulɔ tɔw, i təŋəyi siyisuyɔ ké, ile i ká huɪ tá isayatu na i kpiisi ta kawalasɪ təna təpəpai. ¹⁰ Ye tə yɔyɔtəyi sɪ tə ta la isayatu, Isɔ ké tə yaaku pəpɔtu, na tu muɣi i tɔm.

2

Kilisiti kɛle ta sənɔ

¹ Ma piya, ma ŋmaa-meɣe tənɛ inəyi sɪ pə la na í taa la isayatu. Ama ye pə tu yelaa na nɔyɔlu la isayatu, ile tə wena ta tɔm tayanɔ ke Taca kiŋ. Inəyɔle Yesu Kilisiti wei i ké tampana təŋɔ tɔ. ² Pə taya pulɔ, Yesu Kilisiti inəyi pa lapa kotaya sɪ pə tayanɪ tá isayatu, na pə taya tá tike tá isayatu, ama na yələa təna təpai isayatu tɔtɔyɔ.

³ Ye tə təhəyi Iso kuheelitu ile tu cekəna si tampana tə nyəmá Iso. ⁴ Ye nəǵolw tōma si i nyəmá Iso, na pəyele pəntu u təhəyi i kuheelitu, pəntu ké pəpətu ké, na tampana fəi i kinj. ⁵ Ama wei i təhəyi Iso kuyəǵətutə tə pəntu sələna Iso na tampana təkpataa. Mpi pə yeki na tə nyəh si tá na Iso təkrentaa yaa tə ta krenti təǵələ. ⁶ Ye wei i yəǵətā si i na Iso pa krentaa, pəntu í tə təntə nte Yesu ka tōma tə.

Kusəsutv kofatu

⁷ Ma taapalaa, pə taya kusəsutv kofatu natələyi ma ηmaa takələya si ma heeliyi-me. Ama kusəsutv kəpəntu nti pə heela-meye hatuu kancaalaya təǵə. Na kusəsutv kəpəntu ntəǵələ təm nti í tēma nuw tə. ⁸ Paa na mpv pə we isu kusəsutv kofatu tō ké ma ηmaa-meye takələya, pə hula tə tampana ke Kilisiti kinj na mə kinj tətə. Səkrətvu keelaa na tampana kəkə tēma nav tənyau.

⁹ Ye wei i yəǵətəyi si i we tənəh taa na pəyele i taa kraana i yulvtəǵəntələ, səkrətvu ta ceta pəntu tō se. ¹⁰ Ama ye wei i sələyi i yulvtəǵəntələ, pəntu wenna tənəh taa, na pəlv mpi pu pəsi na pə tusi ləlv na ílé í lá isayatu tə pə fəi i kinj. ¹¹ Ama səkrətvu nyaləna wei inu i taa kraana i yulvtəǵəntələ tə i tō. Ku taa ké i təh, i ta cekəna i təpote. Mpi tə, səkrətvu yulvsa i se tə se.

¹² Ma piya, pə husa mə isayatu ke Kilisiti tō təǵə ma ηmaa takələya na má heeliyi-me. ¹³ Caanaa me mə nyəmna wei i ka we hatuu kancaalaya tə, pə tō ké ma ηmaa takələya si má heeliyi-me. Ifepiya me, mə kəla Isayav təǵə ma ηmaa takələya si má heeliyi-me.

¹⁴ Piya, mə nyəmá Taca təǵə ma ηmaa takələya na má heeliyi-me. Caanaa me, mə nyəmá wei i ka we hatuu pə kancaalaya tə, pə tō ké ma ηmaa takələya na má heeliyi-me. Ifepiya, mə wenna tōma, na Iso Təm cakı mə taa, na í kəla Isayav, pə tō ké ma ηmaa-meye takələya.

¹⁵ I taa səl i antulinya, paa mpi pə tu ké antulinya nyəm maǵamaǵa tə, í taa səl. Ye nəǵolw səla antulinya, pəntu ta səl Taca tətə. ¹⁶ Pə tənə mpi pə ké antulinya nyəm təǵələ, yulvtənyv konyuləh isayəh, na yulv naakv pəlv na pə isəsemle kraí tə, pə taya Taca kinj ke pə luna. ¹⁷ Antulinya na pə tənə mpi yələa naaki i taa na pá nyuləyi tə pə təhna tēm ké. Ama wei i laki Iso luǵu nyəntv tə pəntu cakəna tam.

Kilisiti kolontu

¹⁸ Ma piya, antulinya tēm wəsa ké. I tēma nuw si Kilisiti kolontu ka lu. Tōw, kaǵana i kolontunaa mpe pa lu pəǵələ ké tənyō. Pə tō ké tə nyəmnaa si pə wəsa tēm ké. ¹⁹ Yələa panə pa taa ké ta nyəma na tampana se, pə tō ké pa lu tá taa. Mpyóǵ me, ye paa ké tá nyəma, pa taa lu tá taa se. Ama pa lu ta taa ké si pə hólí teu si pa taa nəǵolw taa ké tá nyəh na tampana.

²⁰ Ye me ile Feesuyv Nanjtv wei Kilisiti tisa paa mə taa wei i tō tə unəyi i hikaa, na mpv pə yelina mə tənə í nyəmá tampana. ²¹ Ye mpv pə taya isu í tá nyv tampana təǵə ma ηmaa-me si má heeliyi-me. Ama isu í nyəma-ye, na í nyəmá tətə si pəpətu natəli tə fəi tampana taa tə pə tō ké.

²² Aweyele pəpətu ile? Wei i yəǵətəyi təfoo si Yesu tá ké Kilisiti tə pəntu nté pəpətu. Na unəǵələ Kilisiti kolontu. Pəntu kpehna Taca na i Pəǵaya ké na í kisi. ²³ Mpyóǵ me, ye wei í kisa Pəǵaya, pəntu kisa Taca tətəǵə. Na ye wei í nyəmá Pəǵaya, pəntu nyəmá Taca tətəǵə.

²⁴ Pə tō ké í ká la kookalv na í təkı təm nti i nu hatuu kancaalaya təǵə mə taa ké teu. Ye i tōka wenti í nu kancaalaya təǵə mə taa ile mə na Pəǵaya na Taca í

ká krenti na í çaya mpv. ²⁵ Kilisiti tōma si í ká ha-tuyv mpi tōçole weesuyu ŋku kv kaa té tō.

²⁶ Mpa pa pæekəyi si pá puçusi-me tō, pa tōó ké ma ŋmaa-meçe tōne un si má heeliyi-me. ²⁷ Ye me ile Kilisiti tisa í Feesuyu ke mā tōó ké. Na í Feesuyu wev mā kinj tō nōçolv u nōkəyi-meçe natələyi hólbyó tōtō. Feesuyu huləçəna-meçe pə tōna na tampana ke kv seçesəyi, kv seçesəyi pəpətv. Pə tōó ile í təŋ Feesuyu kvseçesətv na mā na Kilisiti í krenti mpv.

²⁸ Nn ma piya, mā na Kilisiti í krenti na í çaya mpv, na tu tv-í naani ké waatu wei í ka lu tō, tə kaa kuu feele ke í isentaa ké kvyaŋku í ká kōó tō. ²⁹ I nyómá teu si siçisuyu ke Kilisiti ná təŋəyi, mpv tōtōçv í ká nyi si yəlaa tōna mpa pa təŋəyi siçisuyu tō pa ké Iso piya ké.

3

Iso piya

¹ I nyəni isəna mpi Tacaə sōla-tv tō í paasaa ké na í sōli-tv na halí pá yaa-tv si í piya, na tō tu ké í piya nsəyi. I tá ná mpi pə tōó antulinya nyómá ta nyi-tv tōçole. Pa taa nyi Iso tōçv pa ta nyi tá. ² Ma taapalaa, kaçana tō ké Iso piya ké, ile pə ta kulita isəna tu te na tó wee tō pə tōó təkeelee na pəçó. Paa na mpv tə nyómá si Kilisiti kəŋ na í lu tō tu nəçəsəna-í ké, mpi tō tu ná í weetv. ³ Yəlaa tōna mpa pa teələyi Kilisiti ke mpv tō pá taçanəyi pa təyi na pá lá kvpama isv Yesu Kilisiti kvv kəpəŋ tō.

⁴ Yəlaa tōna mpa pa lakí isayətv tō Iso kvəsəstv ke pa kvəsəçəna. Pə taça pulv, isayətv lapv kəna kvəsəstv kvəsəçənav. ⁵ Na í nyómá teu si Yesu Kilisiti kōmāçv si í ləsəyi yəlaa isayətv na í lō. I maçamāçv í feina isayətv ke paa pəçó. ⁶ Pə tōó ké ye í na wei pa kvəntaa, pə çəpa pəntv na isayətv lapv ké. Ama ye wei í wee na í təŋna isayətv lapv, í ta na Yesu na í ta tu nyəni-í.

⁷ Ma piya í taa yelev na nōçolv puçusi-me. Ye wei í təŋəyi tampana, pəntv maçamāçv ké tampana tv ké isv Yesu Kilisiti. ⁸ Ye wei í wee na í təŋna isayətv lapv, iləçv tōna pəntv. Pə taça pulv iləçv lapəna isayətv ke hatuu kancaalāçv. Pə maçamāçv pə tōó təkəpə ké Iso Pəyāçv kōma si ka wakələyi iləçv tōma tənaŋnaŋ.

⁹ Wei í ké Iso pəyāçv tō pə çəpa-í na isayətv lapv ké. Pə taça pulv, í ta ke sətv tōtō, í tēma weesuyu tv ke pəsuyv ké. Na Iso kelev í Caa, ile í kaa pəsi na í təŋna isayətv lapv. ¹⁰ I naa mpi pə yeke na pá nyəŋ Iso piya na iləçv nyənsí tōçolv. Wei u təŋəyi tampana yaa u sōləyi í yvləçvçəntəle tō í ta ke Iso pəyāçv.

Təma sōlvuyv təm

¹¹ Nti í nuwa hatuu kancaalāçv tōçole si tó sōləyi tá tōma. ¹² Pə fei si tó la isv Kayini ka lapv tō, í ka ké Isayəv nyəŋ ké na í kó í neu. Na pepe tōó ké í tu kv-í tō? I neu lakāçv kvsiçisim na uní í lakāçv isayətv tō pə tōó ké.

¹³ Apalaa me, ye antulinya yəlaa taa kvpaana-me, təle tə taa la-meçe piti. ¹⁴ Tə nyómá si tē lu təsətə ké na tó svv weesuyu təhikile. Tə sōla ta yvləçvçəntələnaa tōçv tə nyómá mpv. Wei u sōləyi í ləlv tō í we səm taa ké, í ta luta. ¹⁵ Yvlv wei í taa kvpaana í yvləçvçəntələ tō í ké yvlvkvlv ké, na mā nyómá si yvlvkvlv feina weesuyu ŋku kv təŋ tō. ¹⁶ Tá tōó ké Yesu Kilisiti lō í weesuyu. Mpi tá nyómá si yvlv sōla í ləlv tōçole. Ye mpv pə wee ké si taa lō tá weesin ke ta tōçvntələnaa tō. ¹⁷ Ye yvlv wəna kelev, iləna í ná pə caala í yvləçvçəntələ na í ta toosi í təm si pulv, weevntv uní í pəsəyi na í tō si í sōla Iso kelev? ¹⁸ Ma piya tə taa makí nōçvsi taa ké yem ké tá tōma sōlvuyv təm. Ama tá lakasi í hólbyí tōtō si tə sōla tōma na tampana.

Isò naani tɔyɔ

¹⁹ Mpi pu yele na tó nyi si tampana ke tɔ tɔhɔyɔ tɔɔlɛ. Pu yele na tó weena naani ké Isò isentaa. ²⁰ Ye pə heeliyi-tɔyɔ hatuu tá lotu taa si tɔ fɛi teu, tɔ nyɔmá si Isò kəla tá lotu taa nyɔntu tənaya tɔɔɔ na i nyɔmá pə tənə tɔpəi. ²¹ Ma taapalaa pə tɔɔ kɛ ye pə ta heeli-tɔyɔ natələyi hatuu tá lotu taa, tɔ kaa nya Isò isentaa keke paa pəcɔ. ²² Tɔ tɔhɔyɔ i kɔheelitu na tó lakɔ mpi i caa tɔ pə tɔɔ kɛ i ha-tɔyɔ pə tənə mpi tɔ səlɔmɔyɔ-i tɔ. ²³ Nti i tu-tu tɔɔlɛ i Pəyaya Yesu Kilisiti tɔm mɔyɔ na si tó səlɔyɔ ta tɔma isɔ Kilisiti tu-tu si tó lakɔ tɔ. ²⁴ Ye wei i tɔhɔyɔ Isò kɔsəsutu pɔntu kɔpɛntənə Isò kɛ na Isò wɛ pɔntu waali. Isò ha-tɔyɔ i Feesuyɔ tɔɔ tɔ nyɔmá si Isò wɛ tá waali.

4*Isò na Satanɔ pa feesih fəyɔv*

¹ Ma taapalaa, nyente yəlaa mpa si Isò Feesuyɔ tii mpe pa tɔɔ tɔ í taa mɔyɔ pa tənə pa tɔm ke yem. I tɛɛ pa waali na í ná si feesuyɔ ŋku kɔ kɛ Isò nyɔŋku yaa ŋku. Pə taya pɔlv, Isò kɔyɔɔtɔtu teləsəlaa pəpɔtɔnəa kɔpiŋ yana na antulinya. ² Isəna í ká nyənə si Isò Feesuyɔ nyɔmá tɔɔlɔ, ye wei i tɔŋ si Yesu Kilisiti pəsə yɔlv na tampana ilɛ Isò Feesuyɔ tɔ nté. ³ Ama wei u tisiyi si Yesu pəsə yɔlv na tampana tɔ Isò Feesuyɔ fɛi i kin. Kilisiti kolontu nyɔŋku tɔ nté pɔntu. I ká nuwa si i ká kɔɔ tɔ, i tɛma kɔntɛ ke antulinya taa.

⁴ Ama ma piya mɛ mɛ kɛ Isò nyɔmá kɛ na í kəla Isò kɔyɔɔtɔtu teləsəlaa pəpɔtɔnəa. Pə taya pɔlv, Feesuyɔ ŋku kɔ wɛ mɔ kin tɔ kɔ kəla feesuyɔ ŋku kɔ wɛ antulinya nyɔmá kin tɔ. ⁵ Antulinya yɔɔtaya ke pa yɔɔtəyi, na antulinya nyɔmá nukɔ pa tɔm ke pa kɛ antulinya nyɔmá tɔ pə tɔɔ. ⁶ Ama tá ilɛ, Isò tənna tá. Na wei i nyɔmá Isò tɔ unɔ i nukənə tá tɔm, wei i ta ke Isò nyɔŋ tɔ u nukɔ tá tɔm. Mpi pu yele na tó nyɔŋ tampana Feesuyɔ na feesuyɔ ŋku kɔ tolisiyi yəlaa tɔɔlɛ.

Isò kɛ səlɔyɔ

⁷ Ma taapalaa, i yele na tó səlɔyɔ tɛma, pə taya pɔlv Isò kin ke səlɔyɔ lunaa. Na wei i səlɔyɔ i yɔlvɔɔntɔlɛ tɔɔlɛ Isò pəyaya na pɔntu nyɔmá Isò kɛ. ⁸ Ama wei u səlɔyɔ i yɔlvɔɔntɔlɛ tɔ, pɔntu ta nyi Isò. Pə taya pɔlv Isò ná kɛ səlɔyɔ tɔ se. ⁹ Isò tilina i Pəyaya ikpamle ke antulinya taa si tó ná weesuyɔ ke ka tɔɔ. Tɔv, mpi Isò hulənəa si i səlɔa-tu tɔɔlɛ. ¹⁰ Na isəna pə hulaa si səlɔyɔ tɔm tɛkpɛm tɔɔlɛ timpi tá tá səlɔi Isò na unɔ i səlɔi-tu na í tili i Pəyaya si pə husɔ tá isayatu ke ka tɔɔ tɔ.

¹¹ Ma taapalaa, Isò ná tá kisi-tɔyɔ mɔyɔvɛ səlɔyɔ, ilɛ pə wɛ kɛ si tá tɔtɔ taa səlɔyɔ ŋpɔyó tá tɛma. ¹² Nɔyɔlv ta keesita Isò se. Ama ye tɔ səlɔyɔ tá tɛma, Isò wɛ tá waali kɛ na i səlɔyɔ naa tá kin tɛkelekele.

¹³ Isò ha-tɔyɔ i Feesuyɔ tɔɔ tɔ nyɔmá si tɔ kɔpɛntənə-i na i wɛ tá waali. ¹⁴ Tə nana ta isələ kɛ na tó heeliyi tɔfɔo si Tacaa tila i Pəyaya si ká la antulinya Yatu. ¹⁵ Ye wei i yɔɔtəyi si Yesu kɛ Isò Pəyalv, Isò wɛ i waali kɛ na pɔntu kɔpɛntənə-i. ¹⁶ Səlɔyɔ mpi Isò səlɔa-tu tɔ tɔ nyəma-wɔ, na tɔ tɛma-wɔ na tá taa.

Isò kɛ səlɔyɔ tɔ kɛ, ilɛ ye wei i səlɔyɔ i lɛlv, pɔntu nyɔmá Isò na Isò wɛ i waali. ¹⁷ Mpi pə húlɔyɔ si ta tɛma səlɔyɔ tu fɛi pá yɔɔtɔ tɔɔlɛ si tɔ kaa nyana pɔlvɔv paa pəcɔɔ Isò hɔvlɛ ŋtɛ tɔ wule. Pə taya pɔlv, isəna Yesu Kilisiti tɛma antulinya taa tɔ ŋpɔyó tá tɛma. ¹⁸ Sɔyɔntu səlɔyɔ ta ke səlɔyɔ. Ama səlɔyɔ mpi pə kɛ tampana nyəm tɔ pə yasəyi sɔyɔntu kɛ. Pə tɔɔ kɛ sɔyɔntu səlɔyɔ ta ke səlɔyɔ kɔpɛŋku nakɔli. Pə taya pɔlv, saləka kɔŋna na sɔyɔntu.

¹⁹ Ye tá, Isò laaləna-tɔyɔ səlɔyɔ ilɛna taa səlɔi-i. ²⁰ Ye nɔyɔlv nɔyɔ taa luwa si: Ma səlɔa Isò. Ama ye i yɔlvɔɔntɔlɛ, u səlɔyɔ ilɛ, pɔntu kɛ pəpɔtɔ kɛ. Ye i ta səlɔi

ı yulıtɔɣɔntələ wei ı naaki tɔ ısanaya ı ká sɔalı Iso wei ı naaki tɔ? ²¹ Kusəsutɔ nti Kilisiti tɔ-tɔ tɔɣələ sı: Pə wee sı ye wei ı sɔala Iso, pɔntu ı sɔalı ı yulıtɔɣɔntələ tɔtɔɣɔ.

5

Ta kəlvɔv ke antulinya

¹ Yulɔ wei ı tema ı taa sı Yesu keke Kilisiti tɔ, pɔntu keɔa Iso pəyaya, na ye wei ı sɔala piya caa, pɔntu sɔala piya tɔtɔɣɔ. ² Tə sɔalɔvɔ Iso na tɔ lakı ı kusəsutɔ tɔɣɔ tɔ nyəmá sı tɔ sɔala ı piya. ³ Tə təhəyi Iso kusəsutɔ tɔɣɔ pə húləyi sı tɔ sɔala Iso. Na Iso kusəsutɔ ta kəli-tɔvɔ kate. ⁴ Pə taya pɔlv tɔɔ paa Iso pəyaya ɔka ká pəsəyi na ká kəli antulinya ké. Tə tema Iso na ta taa tɔɣɔ tɔ kəla antulinya. ⁵ Awe pəsəɣəna na ı kəli antulinya, ye pə taya wei ı tɔɔ ı taa sı: Yesu keke Iso Pəyalɔ tɔ ı paasi?

Kilisiti tɔɔ tampana hɔlvɔv

⁶ Yesu Kilisiti keke wei ı kəmna lɔm na caləm tɔ. Pə taya lɔm tike ke ı kəmnaa, ama na caləm tɔtɔɣɔ. Na Feesuyɔ ləsəɣəna seliya sı ɔmɔpɔyɔ pə wee. Pə taya pɔlv Feesuyɔ keɔa tampana tɔ. ⁷ Seliya nyəm we tɔm tooso ké. ⁸ Feesuyɔ na lɔm na caləm, na pə təna pə tooso ısəntɔ ı kpeesəɣəna təma. ⁹ Ye yəlaa ləsəyi seliya tə mɔyi. Tɔv, Iso nyəh ná kəla yəlaa nyəma təcaɣacaya. Iso seliya keke wei ı ləsa ı Pəyaya tɔɔ tɔ. ¹⁰ Pə tɔɔ ké wei ı tɔɔ Iso Pəyaya na ı taa tɔ pɔntu cəkəɔna seliya ıneɣe hatuu ı taa. Ama ye wei ı tɔɔ ı taa na Iso, pɔntu yaa Iso ké pɔpɔtɔ ké. Pə taya pɔlv tɔɔ, ı ta mɔ seliya wei Iso ləsa ı Pəyaya tɔɔ tɔ. ¹¹ Na seliya wei Iso ləsəyi tɔɣələ sı: ı ha-tɔvɔ weesuyɔ ɔku ku tɔɔ, na ı Pəyaya cələna-tɔvɔ-kv. ¹² Ye wei ı kɔpɔntəna Pəyaya, ı hika weesuyɔ kɔne ıneɣe. Na wei ı ta kɔpɔntəna Iso Pəyaya tɔ pɔntu kaa na-kv.

Weesuyɔ ɔku ku tɔɔ tɔ kv tɔm

¹³ Ma ɔma takəlaya na má heeli-meɣe ɔmɔpɔyɔ sı me mpa ı tema mə taa na Iso Pəyaya tɔ ı hika weesuyɔ ɔku ku tɔɔ. ¹⁴ Tə nyəmá sı ye tɔ sələməyi Iso ké mpi pə ké ı luyɔ nyəm tɔ, ı nukı tɔɔ ké tá naani tɔɔ səsəm ke ı tɔɔ. ¹⁵ ısəna mpi tɔ nyəm sı ye tɔ sələməyi-ı pɔlv ı nukı tɔ, mɔv tɔtɔɣɔ tɔ nyəmá sı ı ha-tɔvɔ mpi tɔ sələməyi-ı tɔ.

¹⁶ Ye məɔlv nawa ı taapalɔ na ı lakı ısayatɔ nti tu kəhna səm tɔ, pə wee sı pɔntu ı sələməna ı taapalɔ na Iso ké, na Iso ha-ı weesuyɔ. ısayatɔ nti tu kəhna səm tɔɣɔ ma tɔɔ. ısayatɔ nti tɔ kəhna səm tɔ pə taya tələ tɔ tɔ ké ma tɔɔ sı ı sələməna. ¹⁷ Pə təna mpi pə ta sıyısı tɔ pə ké ısayatɔ ké. Ama ısayatɔ lentənaa wee na tu kəhna səm.

¹⁸ Tə nyəmá sı Iso pəyaya nakəli ka kaa wee na ká təhna ısayatɔ larɔ. Pə taya pɔlv, Iso pəyaya kentına ı tɔɔ, na ısayatɔ kaa kɔpaya pɔlvɔv ı tɔɔ.

¹⁹ Tə nyəmá sı Iso tənna-tɔ, na ısayatɔ nıh taa ké antulinya təna ná wee.

²⁰ Tə nyəmá sı Iso Pəyaya kəma na ká lá na tə hii layatɔ sı tə nyı tampana Iso. Na ta na-ı na ı Pəyaya Yesu Kilisiti tɔ kɔpɔntaa na tɔ wee mɔv. ıneɣələ tampana Iso, ıneɣələ weesuyɔ ɔku ku tɔɔ.

²¹ Ma piya, ı la laakalı na tıh.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA
YOHAAŊI
NMAAWA TŌ
Kŭtŭlŭtŭ

Takĕlaya kanĕ ka taa lĕ ŋmaalv ha i tĕyi hĕtĕ kĕ sĭ sŏsŏ. I tasĕyi i takĕlaya kallaa kĕ apalvŭtŭ sĭ pa tĕŋ tampana na sŏlŭvŭ. I kpaalĕyi Iŏ sĕelaa sĭ pa la laakali na pŏpŏtŭ sĕyĕsŏlaa. Uĕna i tŏki i takĕlaya na sĕĕtv.

Iŏna pa faɣa Yohaani II takĕlaya tŏ:

Tampana tĕŋvŭv na sŏlŭvŭ, 1-6

Laakali lapv na sĕyĕsŏlaa pŏpŏtŭnaa, 7-11

Sĕĕtv, 12-13

Sĕĕtv

¹ Sŏsŏ ma, mĕ ŋmaakĕna takĕlaya kanĕyĕ alv wei nyĕ Iŏ lŏsaa tŏ, na nyĕ piya mpa ma sŏlĕaa na tampana tŏ. Pĕ taɣa ma tĭkĕ ma sŏlĕna-me, ama pa tĕna mpa pa nyĕmĕ tampana tŏ pa sŏlĕa-mĕyĕ. ² Pĕ taɣa pŭlv tŏ, tampana kĕ tĕ tŏkaa na anĕyi tŭ tŏki tam.

³ Tacaa Iŏ na Tacaa un i Pŕyavlv Yesu Kilisiti pĕ hŏlĭ-tŭvŭ pĕelĕ na suulu na pĕ ha-tŭvŭ alaafŕya na pŏcŏ tŏ hiki kŭcŏŋ inĕyĕ tampana na sŏlŭvŭ pĕ taa.

Tampana na sŏlŭvŭ pĕ tĕm

⁴ Ma lanĭle hŭlvma sŏsŏm kĕ timpi ma nawa nyĕ piya taa lensĭ tŏka tampana isŭ Tacaa tŭ-tŭ sĭ tŏ tŏki tŏ. ⁵ Ma wiikina-ŋ alv nyĕ, sĭ tŏ sŏlĭ tĕ tĕmayĕ. Iĕ pĕ taɣa kŭsŕsŭtŭ kŭfatŭ natŕli tĕ tŏ kĕ ma ŋmaaki. Ama nti pĕ sŭ-tŭvŭ tŭu kancaalaya tŭvŭle. ⁶ Iŏ kŭsŕsŭtŭ tŏkŭvŭ ntĕ sŏlŭvŭ tĕŋvŭv, na kŭsŕsŭtŭ nti pĕ sŭ-mĕyĕ hatuu kancaalaya tŭvŭle sĭ i wĕĕna sŏlŭvŭ.

⁷ Pŏpŏtŭnaa payale yana antulinya kĕ, paa caa pĕ nu sĭ Yesu Kilisiti pŕsa vŭlv tĕtĕŋĕlĕŋ kĕ tampana. Vŭlv wei u caa i nu mpv tŏ pŭntŭ kĕ pŏpŏtŭ kĕ, na inĕvŭle Kilisiti kolontu. ⁸ Mpŭ tŏ i laakali na mĕ ti, i taa yelev na mĕ tĕmlĕ kawaaya lĕ. Pŭ tĕ na pŏ felĭ-mĕyĕ kŭpantŭ kĕ sŏsŏm.

⁹ Ye wei i ŋmaana Kilisiti sĕyĕsŭvŭ tŏ sĭ kv ta mayĕ-i, pŭntŭ na Iŏ pa faɣaa kĕ. Ama ye wei i tĕŋa Kilisiti sĕyĕsŭvŭ, pŭntŭ kŕĕntĕna Tacaa na i Pŕyavlv kĕ. ¹⁰ Ye nŕvŭlv kŏma na pŏ tĕ kĕ sĕyĕsŭvŭ kŭnĕyĕ i sĕyĕsŕyi, i taa tĕĕ pŭntŭ waalĭ sĭ i sŭv mĕ tĕyaya, na paa sĕĕtv mayamaya i taa sĕĕ-i. ¹¹ Pĕ taɣa pŭlv, ye wei i sĕĕ-i pĕ wĕ isŭ i na pŭntŭ pa pĕla nŕvŭ kĕ isayatŭ tĕma nna i laki tŏ a taa kĕ.

Tĕnaya nyĕntŭ na sĕĕtv

¹² Tĕm nti ma wĕna sĭ ma heeliyi-me tŏ tĕ tŏwaa, lĕ ma nyulŕyi sĭ maa kŏv mĕ tĕyĕ na mĕ heeli-mĕyĕ-tĭ na nŕvŭ na pŏ ha-tŭvŭ lanjhŭlvmlĕ sŏsŏlĕ. Ma kaa ŋmaa-tŕyi kvŋmaa kĕ takĕlaya taa na ŋmaalaya.

¹³ Nyĕ kŏvŭ wei Iŏ lŏsaa tŏtŏ tŏ, i piya sĕĕki-ŋ.

TAKƏLAYA TOOSO NYƏŇKA ŇKA YOHAAŇI NMAAWA TƏ Kutvltv

Apalaa mpa pa yaa si Kayusi na Temetiyusi tɔyɔ Yohaani ņmaa i takəlaya kanɛ. Ama tɔ ta nyi pa tɔm ke teu. Nti Yohaani yɔɔtɔ pa tɔɔ tɔɔlɛ si pa tɔŋ tampana taa. Ilena i keesəyi-tuyɔ apalɔ wei pa yaa si Tiyotələfi tɔ i tɔm si i ké isayav.

Isəna pa faya Yohaani III takəlaya tɔ:

Yohaani ləsəyi Kayusi aseeta, 1-8

Tiyotələfi tɔntɛ isayalɛ, 9-10

Temetiyusi tɔntɛ kɔpantɛ, 11-12

Sɛɛtv, 13-15

Sɛɛtv

¹ Sɔsɔ má, ma ņmaakəna takəlaya kanɛyɛ ma yulɔ kɔpantɔ Kayusi. Ma sɔɔla-ŋ sɔsɔm ké.

² Ma taarpalɔ kɔpantɔ, ma koolee nté si í cayana nyá ti, na pə ha-ŋ tɔnuyɔ taa alaafəya isu nyá ləsaya wɛv alaafəya tɔ. ³ Ta taarpalaa tala cənɛ ilena pá heeli-m si í tɔka tampana ké pə tu fɛi, isu tuu ləŋ n ka tu tɔkuyɔ-yɛ tɔ, ilena ma laŋlɛ hulɔmɔ sɔsɔm. ⁴ Isu ma nuukuyɔ si ma piya təŋəyi tampana tɔ pə wɛ-m leleŋ ké pə tu fɛi.

Kayusi kɔpantɔ

⁵ Ma taarpalɔ kɔpantɔ, paasənav mpi í paasəna tá taarpalaa haləna pə kreŋna muɔla maɣamaya tɔ n ké yulɔ kɔpantɔ ké. ⁶ Yəlaa panɛ pa puyula nyá sɔɔluyɔ tɔm ke Yesu sɛɛlaa təna isəntaa. Hai, ma wiikina-ŋ si í nyəni Isə na í səna-wɛyɛ pa mpaav tɔm taa. ⁷ Kilisiti təmlɛ lapu tɔɔ ké pa tu mpaav, pa ta tisi si mpa pa ta nyi Isə tɔ pá səna-wɛ. ⁸ Pə mɔna Kilisiti təŋlaa ta taa təkəna yəlaa isu panɛ unɔ pa takanaa, na tɔ tu-wɛyɛ niŋ ke tampana təmlɛ nte pa laki tɔ tɔ taa.

Tiyotələfi na Temetiyusi pa tɔm

⁹ Ma ņmaa Yesu sɛɛlaa kpekəle ke takiliya tənyəv, na Tiyotələfi wei i pɛəkəyi si pa nyənəyi-i pa sɔsɔ tɔ í kisi si unɔ i kaa mu ma tɔm. ¹⁰ Pə tɔɔ ké ye ma kəma na má kɔɔ maa kuli isayətɔm na pəpətv tɔm nti i suu-tv tɔ tɔ tɔɔ na í nu. I ta yele i nyəŋ unɔ se. Ta taarpalaa mpa pa kəŋ təna tɔ u muv-wɛ. Haləna ye mpa pa caaki si pa mu-wɛ, i kaləɣəna-wɛyɛ na í nyaasi-wɛ na Yesu sɛɛlaa kpekəle taa tɔɔnuyɔ.

¹¹ Ma taarpalɔ kɔpantɔ, taa keena isayalatv. Ama keena kɔpantv latv na í laki. Isə təna kɔpantv latv. Ye wei u laki kɔpantv, pɔntv ta nyi Isə ké paa pəcəɔ.

¹² Yəlaa təna puyuləyi Temetiyusi kɔpantv ké, na i tampana maɣamaya ná ləsəyi i nyuluyɔ tɔtɔ. Inəyi tá tɔtɔ tɔ kuliyi kahuka ke i kɔpantv tɔɔ, na n nyəmə teu si taa yɔɔtɔ nti, mɔpɔyó pə wɛɛ.

Tənya sɛɛtv

¹³ Tɔm nti ma wɛna si ma heeliyi-ŋ tɔ tɔ tɔwəɣa, ilɛ ma kaa nəkɔ na má ņmaayəyi kəŋmaa ke takəlaya taa na ņmaalaya. ¹⁴ Ama ma nyuləyi si maa kɔɔ na má na-ŋ nɔɔnɔɔ na tɔ cayə na tɔ yɔɔtɔ.

¹⁵ Isə í ha-ŋ alaafəya, nyá taarpalaa sɛɛki-ŋ.

Sɛɛ paa ta taarpalɔ wei.

TAKĒLAYA NJKA
YUTI
NMAAWA TŌ
Kŭtŭlŭtŭ

Yuti takĕlaya ta siyisina yulŭ yaa kpekĕle natĕlŭ. Isŏ seĕlaa tĕnaya pĕ krentaa. Iĕ mpa pa seyesĕyi pĕpĕtŭ seyesĕyĕ tŏyŏ Yuti yookina ı takĕlaya taa. ı hŭlĕyi sı mpe inı paa tĕsĕna kĕ isı lŏy nyŏma, na isŏtaa tillaa mpa pa kŭla Isŏ tŏ na ıĕ ı tŏyŏnı-wĕ tŏ.

Isŏna pa faɣa Yuti takĕlaya tŏ:

Kŭtŭlŭtŭ na seĕtŭ, 1-2

Pĕpĕtŭ seyesĕlaa na pa hŭnau tŏm, 3-16

Tampana tĕɣlaa ı tŏki pa taa tĕm kĕ teu, 17-23

Isŏ kŭlum na ta waasŭlŭ Yesu pa samtŭ, 24-25

Seĕtŭ

¹ Maya Saaki neu Yuti, Yesu Kilisiti tĕmle tŭ.

Má nmaana takĕlaya kaneyĕ mpa Tacaa Isŏ yaawa na ı sŏlŭ-wĕ, na Yesu Kilisiti ná tŏka-wĕ tŏ.

² Isŏ ı hŭlŭ-meyĕ suulu, na ı ha-meyĕ alaafŏya, na ı tŭ-meyĕ tĕma sŏlŭyŭ na pĕ tŏ sŏsŏm.

Seyesĕlaa pĕpĕtŭnaa
(Piyeĕ II 2:1-17)

³ Ma taapalaa, na lŭpa teu sı nyŭyŭ yarŭ tŏm nti tĕ kĕ tá tĕna tá tŏm tŏ pĕ tŏm kĕ má nma-a-me. Kena pĕ caalı-m sı má nma-a-meyĕ takĕlaya kane na má sŏsŏ-meyĕ apalŭtŭ na ı yŏŏ Isŏsele nte Isŏ ha tŏm kŭlum tŏŏ kĕ kpaɣpaa kĕ mpa ı tı tŏ pĕ yŏŏ. ⁴ Pĕ taya pŭlŭ tŏŏ, yĕlaa asaɣaa napĕli mpa pa sŭwa tĕkĕu kĕ ta taa tŏ, mpe pa keena tá Isŏ pĕleĕ tŏm na pá kŭsŏyĕna pa asilima taa tŏnte tŏm nyŭyŭ, na pá kisiyi Yesu Kilisiti wei ı tike tŏkŏy ı kĕ Tacaa na ta Sŏsŏ tŏ. Pa tĕma kpaalŭyŭ kĕ Isŏ Tŏm takĕlaya taa kĕ hatuu lŏy kĕ pa tŏm kŭyŭ.

⁵ Paa na ı ka tĕma-tŏyi nyŏm tĕkpataa tŏ, pĕ weĕ sı má tasa-meyĕ lentı tŏsŭyŭ kĕ isŏna Tacaa yapa Isyeli yĕlaa kĕ Icipiti taa na pĕ waalı ı ku mpa pa ta tĕmı-ı na pa taa tŏ. ⁶ ı tŏsı sı isŏtaa tillaa mpa pa laɣa ta heena pĕsŭyŭ nki pĕ ha-wĕ sı pa lakĕna, na pá kŭli na pá yele pa mayamaɣa pa lona tŏ, Isŏ hŏka-wĕyĕ alukpala kĕ tam tŏŏ, na ı su-wĕyĕ ate sŏkpetŭyŭ taa, na ı taɣna kuyaku sŏsŏŭ. Ku wule kĕ ı ká tŭ-wĕyĕ salŏka. ⁷ ı tŏsı sı Sŏtŏm na Kŏmŏŏ na acalee nna a cŏŏna-yĕ tŏ a yĕlaa lakaya kĕ isı isŏtaa tillaa pane. Pa lakaya asilima kŭlapŭtŭ kĕ. Pa tĕɣaya pa tŏnĕy konyulŏy isayɣy wei ı fei lapŭ tŏ. Iĕ kŏkŏ tam nyŏnka ntĕ pa salŏka, na mpi pĕ lapa-wĕyĕ mpŭ tŏ pĕ kpaala paa wei kĕ tĕkelekele.

⁸ Yĕlaa mpa pa sŭwa tĕkĕu kĕ ımpŏyŭ mĕ heku tŏ mpŭ pĕ mayamaɣa kĕ pĕle pa laki. Pa toosee nna pa toosiyi na pá tĕɣayi mpŭ na pá laki tŏ anı a tŭsŏyĕna-wĕ na pá wakĕlayı pa tı, na pá footiɣı Isŏ sŏsŏntŭ, na pá tŭuki isŏtaa teeli nyŏma.

⁹ Isŏtaa tillu sŏsŏ Mıseelı ta la mpŭ. Moisi sĕpa na Mıseelı na ılŏyŭ pá hŏyı-ı na pá yookı tŏ, Mıseelı ta kuli nŏyŏ na ı ku ılŏyŭ tŏm na kutŭyŭ. Ama ı tĕma-ı kĕ sı: Tacaa ká nana-n. ¹⁰ Yĕlaa pane, mpi pa ta nyı tŏ mpŏyı pa tŭuki. Na mpi pa nyŏmá yem kĕ pa tı isı taale wonŭ mayamaɣa nyŏyŭyŭ tŏ, mpi pĕ kŭyŏna-wĕ tĕkpataa. ¹¹ Pa tŏm wĕ wayo kĕ. Kayini ıkpate kĕ pa tĕɣayi, na pŏyŏlaya tŏŏ kĕ pa tolısa pa tı isı Palaam lapŭ tŏ. Isŏna mpi Kolee ná kpeĕsŏna Moisi tŏ ımpŏyŭ pa

lapa, lɛna pá wakəli tənəŋnaŋ. ¹²Ye pa we mə təŋnası tətəŋɔle, tusuɣu wenna, na tənaya pa pəsəŋəna pa acima na fɛɛle tu fɛi-we, hiliŋ haana. Pa weɛ ké ɛsu tɛv piluɣuu na heelim kʊsı-kʊ tɔ, na ɛsu tuŋ wei paa pə tala ı lɔlɔɣu u lɔlɔŋi tɔ, na ɛsu tuŋ wei pa kɛsəna ı lila na ı wɔli yem təwəkəkɔ tɔ. ¹³Pa kɔlaputɔ lɔləsəŋi fɛɛle fɛi tɛma ke pa kiŋ ké ɛsu tɛŋku hɔla pááná nyəna təkɔɣu kɔhulaŋ tɔ. Pa weɛ ké ɛsu ɛsɔtɔlɔŋası kɔkɛsası. ɛsɔ tɛma-weɣe pa tɔcayale caav ke səkɛtiile anaam taa ké.

¹⁴Atam saali kɔlɛlɔɣu naatosompɔŋɔlaya nyəŋ nté Henəki, na ɛnu ı ka nana yɔlaa pəne pa tɔm ke hatuu lɔŋ na ı yəŋɔti sı: ɪ tɔ ŋkɔraŋ na ı nu. Tacaa ká kɔɔ na ı ká kɛŋna ı ɛsɔtaa tillaa naŋŋ nyəma ɛsu iyisi naanɔwa, ¹⁵sı ı huɔkəna yɔlaa tənaya tɔm. ɪ ká kʊ asayaa təna mpa pa kɛsəna ɛsɔ na pá lá tɛma asayɛe ane a təna tɔ, na ɛsayatɔm nti kawlası nyəma mpa paa see nəŋɔlɔ tɔ pa tɔ-ı tɔ pa tɔm. ¹⁶Yɔlaa pəne, tam ké pa kɔntəŋi na pá kaləŋi. Pa maɣamaɣa pa kɔnyuləŋ ke pa təŋəŋi. Kalampaaŋı tɔm ke pa yəŋɔfəŋi, na mpa pa kiŋ kawaya weɛ təŋɔ pa taləŋi.

Kantəkaya kuyeyŋ taa tɛma

¹⁷Ama ma taapalaa mɛ, mu tɔɔsı nti Tacaa Yesu Kilisiti tillaa heela-mɛɣe tuu lɔŋ tɔ. ¹⁸Pa heela-mɛɣe sı: Tampana tɔɔ, kuyeyŋ kɔtɛɛsəŋ taa, yɔlaa ká lu mpa pa təŋəŋi pa kɔnyuləŋ ɛsayan tɔ, na paa wɔŋ-mɛ. ¹⁹Mɛ pa yelina na fayav kəŋ, pa yulwɛɛtu ŋmakələna-we, pə taya ɛsɔ Feesuɣu. ²⁰Ama ma taapalaa mɛ, mu sɔɔsı toŋ ke mə ɛsɔ sɛɛv kɔpam naŋŋ nyəŋ taa ké tam. ɪ sələməna ɛsɔ Feesuɣu Naŋŋtu pəsɔɣu, ²¹na ı səŋ ɛsɔ sɔɔlɔɣu tɔm taa ké tam na ı tarŋa sı Tacaa Yesu Kilisiti ı ha-mɛɣe weesuɣu ŋku ku tɛŋ təŋɔ ı kɔpantu tɔɔ.

²²Sika nyəma tɔm ı la-mɛɣe pətɔtɛɛ. ²³ɪ hɔ-we na ı lɔsı kəkɔ taa na ı ya pa nyəŋ. Lɛlaa tɔm ı la-mɛɣe pətɔtɛle tɔtɔ na səŋɔntu. Ama pə kɛɔayav pa wontu nti pa yulwɛɛtu asilima taanaa tɔ ı taa tokina.

ɛsɔ sam

²⁴ɛsɔ pəsəŋi na ı te-mɛɣe təhotile təna taa, na ı la na ı səŋ ı ɛɛntaa na ı fɛina kawalaya, na lanɣulɔmle kuyi-mɛ. ²⁵Ta Yatv ɛsɔ wei ɛnu ı tike ı ké ɛsɔ tɔ ı teeli na ı sɔsɔntu na ı pəsɔɣu na ı toŋ ka we ŋpɔɣú, ɛlɛ pə weɛ ŋpɔɣú sanɣa taa na tam tɔɔ ké Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ. Ami.

KUKULUTU Kotoloto

Kukulutu takəlaya ŋmaab ka we tetu nti lom cənaa na pá yaaki-ti si Patəməsi tə tə taa ké. Iso sevu təw konyəntəyole ka təyənəni na í polo í cəəsi təna. Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya wei i ka we Asii tetu taa təyó í ŋmaawa i takəlaya. I tasa-weye apalətu si pá təkí pa taa tem na pá tēləyi. I takəlaya taa təm paɣale cekənav we kate ké. Mpi tə, mpi pə huləyi yaasinaa təyó i ŋmaawa i takəlaya taa isu Yesu ke pə təna pə kancalaya, i ké awulaa wulav, na səsaa səsə, inəyəle Yuta təyolaya, inəyəle kotəlaa kotulu. Pəcə inəyəle kotəya Iwəyaya. Yesu na i nyəma paa kələna huule səsəle waatu.

Isəna pa faɣa kukulutu takəlaya tə:

Yohaani ké Kilisiti tillu, titite 1:1-8

Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya takəlasí, titite 1:9-3:22

Isə na Yesu Kilisiti pa seetu, titite 4-5

Takəlaya na ka kutəalətu naatosompəyolaya, titite 6:1-8:1

Akanteɛ naatosompəyolaya, titite 8:2-11

Təm səsə na wontu naale, titite 8:12-13:18

Yəlaa iyisi nunəwa na nule na liyiti (144000), titite 14

Isə pááná kəpənna naatosompəyolaya, titite 15-16

Papiloni hotuyu na ləyəw kpisuyu, titite 17-20

Isətənyu kofaləyu na tetu kofatu Yosalem kofalu, titite 21:1-22:5

Ma kəŋ nənəw, titite 22:6-21

Takəlaya kanə ka huwɛɛ

¹ Takəlaya kanə ka taa kəsəyənə Yesu Kilisiti kula mpi pə təw na í hólí tə. Iso yelina si í hólí i pəyalaa ke mpi pə weɛ si pə kəŋ nənəw tə. Kilisiti tilina i isətəa tillu na í hólí-təyi i pəyalə Yohaani má. ² Na pə təna mpi Yohaani má, ma nawa təyó ma kəsəa. Na Iso kəheelutu na tampana nna a təw Yesu Kilisiti kulaa təyolə. ³ Wei i kaləyi təm tənə, na mpa pa tu ŋkpaŋ ke mpi pu la cele na pə yəyətə pə təm tə, na pá təkə nti pa ŋmaa cənə tə, pəntənaa nté lelen nulaa. Pə taya pulə, mpi pə weɛ si pu la mpə tə pə waatu wəsaá ké.

Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya seetu

⁴ Maɣa Yohaani, má ŋmaakəna takəlaya ke Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya mpa me í we Asii tetu taa tə.

Iso wei i weɛ, na i ka weɛ, na i ká kəw tə, í hólí-meyə pəeləɛ na í ha-meyə alaafəya. Na feesin naatosompəyolaya wei i we Iso kawulaya kumte isəntaa tə, ílé í hólí-meyə pəeləɛ na í ha-meyə alaafəya tətə. ⁵ Yesu Kilisiti wei i ké seliya tu kəpaŋ, na pə taaləna-i sətəa taa ké feesuyu təcəci na i ké tetu təw awulaa wulav tə, ílé í hólí-meyə pəeləɛ na í ha-meyə alaafəya tətə.

Inu i sələnə-tu na í sí si pá ləsi-tuyə tá isayatu, ⁶ na i lapa-tuyə awulumpiya si tə la i Iso wei i ké i Caa təyó təmle isu kotəlaa. Yesu teeli na i pəsyu í weɛ tam. Ami. ⁷ I nyəni, i kəŋna na isəŋmuntə. Yəlaa tənə təpai haləna pə krentəna mpa paa tla-i pəóŋ tə paa na-i. Ate piitimnaa tənə ká wii isu pa səki. Nn, pá la mpə. Ami.

⁸ Maɣa Aləfa na Oməka. Tacaá Iso kawulaya tu wei i weɛ, na i ka weɛ, na i ká kəw tə inu i yəyətəna təfoo ké mpə.

Isəna pə lapa na Yohaani na Kilisiti tə

⁹ Mə taapalu Yohaani má, má na-me tə təkuyə konyəŋ na tə təkuyə kawulaya na tə taŋna suulu tə, tá na Yesu tə krentaa təyɔ. Ma lapa Iso Təm na tampana nna a təə Yesu kulaa tə pə waasu təyɔ pa su-m Patəməsi. Lum cəəna tetu nti tə tə taa cəne. ¹⁰ Ḿpúyɔ Tacaa kuyaku wule, Feesuyu tɛna-m. Tənaɣa ma nu pə yəyɔta ma waali na nəyɔ səsəyɔ isu akantəle wula taka. ¹¹ Pa yəyɔtaya ké si: Nmaas takəlaya taa ké mpi n naaki tə, na ń tilina-keye Yesu seelaa kpeka naatosompɔyɔlaya inɛ: Ifeesu, Simiini, Pɛekam Tiyatii, Saati, Filateləfii, Layotisee.

¹² Ma pəsaa si ma naa wei ɪ yəyɔtəyənə-m tə, ɪe má ná wɔla kpatəŋ ke naatosompɔyɔlaya wei ɪ təə pa musa kəkəsɪ təyɔle. ¹³ Na ɪ heku taa we nəyɔlu na ɪ nəyəsəna yulu, na ɪ suu capa kutayalu, na ɪ ləla ɪ həle taa ké wɔla tampala. ¹⁴ ɪ nyəəsɪ hɔlɔma laɪla ké isu kayalu, yaa isu kponkromulum, na ɪ ɪse muɣi kəkə. ¹⁵ ɪ nəntaaləŋ muɣi kəkə ké isu pa təkuyə nyəyɔluyə kuɛɛemuyə ke kuluku kəkə səsəŋka taa na ku hoo na pá sotiti-ku tə. Na ɪ nəyɔ yun kəla isu lum kpenyuyə na pá faləyi tə. ¹⁶ ɪ təkə ɪ niŋ ntəyɔŋ taa ké ɪsətulŋasɪ naatosompɔyɔlaya, na laɣate nte tə we ləŋ ke taa na waali tə tə lukayana ɪ nəyɔ taa. ɪ ɪsɛntaa muɣi kəkə ké isu ilim sikuyə na pá nyaku ɪsəna mpi tə. ¹⁷ Ma na-ɪ mpv, ɪena má hoti ɪ nəhɛɛ tɛɛ ɪsu sətɔ. Ḿpúyɔ ɪ tənə ɪ niŋ ntəyɔŋ ke ma təə na ɪ tə si: Taa nyá, má kəna kancaalaya tɔ na kantəkaya tɔ. ¹⁸ Ma wəna ma weesuyə. Maa səpa, ɪe pənente ma wəna ma weesuyə ke tam təə. Má kpilikina səm na atətɔnaa tɛayale ke ma niŋ taa. ¹⁹ Ye mpv tɔ takəlaya taa ké mpi n naa tɔ, paa nəəŋə nyəntɔ tənɛ, paa pə waali nyəntɔ nti tu kəə tə. ²⁰ ɪsətulŋasɪ naatosompɔyɔlaya wei n ná ma təkə ma niŋ ntəyɔŋ taa, na wɔla kpatəŋ naatosompɔyɔlaya wei ɪ təə pa musa kəkəsɪ tə pə húləyɪ mpi təyɔlɔ. ɪsətulŋasɪ naatosompɔyɔlaya nté Yesu seelaa naatosompɔyɔlaya ɪsətəa tillaa, na wɔla kpatəŋ wei ɪ təə pa musa kəkəsɪ tə ɪɛyɛle Yesu seelaa naatosompɔyɔlaya maɣamaya.

2

Təm nti pa heela Ifeesu Yesu seelaa kpekəle tɔ

¹ Nmaa takəlaya na ń heeli Ifeesu Yesu seelaa kpekəle ɪsətəa tillu si: Má wei ma təkə ɪsətulŋasɪ naatosompɔyɔlaya ke ma niŋ ntəyɔŋ taa, na ma təŋ wɔla kpatəŋ naatosompɔyɔlaya wei ɪ təə pa musa kəkəsɪ tə ɪ heku taa tɔ ma yəyɔtəa si: ² Ma nyəmá pə tənə mpi n lapa tə. Na ma nawa ɪsəna n wuwa tə, na suulu wei n təkəa tə. Ma nyəmá si nɛ cəa asaya təm. N mayasa mpa pa yaa pa təyi tillaa, pəyele kraɪtəko pa ta ke pulɔ tə, si n naa pa waali. N nawa si pa ké pəpətɔnaa ké. ³ N təyɔ suulu na ń təyɔ ma konyəŋ, na paa na mpv tɔ n ta lə təəŋ. ⁴ Ama kulɔmtɔ nti ma laŋle ta heɛna-ŋ təyɔle si, nɛ tasəyɪ-m səlɔyɔ ɪsu hatuu kancaalaya n ka səlɔyɔ-m tə. ⁵ Təə, timpi un ɪ cələsa mpv tɔ təəsɪ pə təə na ń ha nyá ɪsəyatu ke siyile, na ń lá ɪsu n lakaya tuu kancaalaya tə. Ye n ta ha nyá ɪsəyatu ke siyile maa kəə nyá kiŋ na má kpəsi nyá kəkə kpátóyɔ ke ku lonte taa. ⁶ Paa na mpv kulɔmtɔ nti ma laŋle heɛna-ŋ təyɔle si, nyá kpiisa ŋkpaŋyɔ tətəyɔ Nikolai nyéma kulapɔtɔ nti ma kpiisa ŋkpaŋyɔ tɔ.

⁷ Ye wei ɪ wəna ŋkpaŋŋ pɔntɔ ɪ tɔ-ɪ teu, na ɪ nu nti Feesuyu heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ ɪe.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wɛyɛ nəyɔ na pá təyɔ Iso tuŋ taale taa weesuyə tɔyɔ pəle.

Təm nti pa heela Simiini Yesu seelaa kpekəle tɔ

⁸ Nmaa takəlaya na ń heeli Simiinü Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké kancaalaya tu na kantəkaya tu na ma səpa na má fe tə, ma yəɣətəa si: ⁹ Ma nyəmə konyəməŋ wei n təyaa tə. Ma nyəmə nyá huluməŋ tə. Paa na mpv tampana təw isəntə n pilaa ké. Ma nyəmə isayatu nti mpa pa yaa pa təyi Yuta nyəma pəyele pa ta ke Yuta nyəma tə pa yəɣətəyi nyá təw tə. Pa ké Satanü nyəma ké. ¹⁰ Taa nyana konyəŋ ŋku n ká kəw na ń təyə tə. Nyəni, ɩləyov ká təw mə taa payale ke saləka taa si i mayasəyi-me na í ná mə waali. Na kuyeyɛ naanowa taa ké í ká təyə konyəŋ. La yuləpəŋ haləna nyá səm wule, maa te na má ha-ŋ weesuɣu teeli ntenuyu.

¹¹ Ye wei i wena ŋkpaŋŋ pəntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ɩe.

Ye mpa pa lapa kəllaa pa kaa na səm kuleləm.

Təm nti pa heela Pɛkam Yesu seelaa kpekəle tə

¹² Nmaa takəlaya na ń heeli Pɛkam Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma wena layate nte tə we ləŋ ke taa na waali tə ma yəɣətəa si: ¹³ Ma nyəmə timpi n we tə, Satanü kawulaya tətəyale nté təna. N nyəna-m teu təkpaŋ, haləna waatu wei pa kv ma aseeta tə kupaŋ Antipasí ke mə te timpi Satanü ná lapa i te tətə tə, n təma-m na nyá taa ké ńpúyó, n ta ye. ¹⁴ Ama kulumtə nti ma laŋle ta heena-ŋ təyale si, mpa pa təkə Palaam seyesəyɛ tə pa we nyá te təna. Palaam ka seyesəna Palakí si í tusi Iseyeli nyəma si pá təyə tuŋ kulalaam, na pá la asilima na pá pəsi asayaa. ¹⁵ Na mpa pa təkə Nikolai nyəma seyesəŋ tə pa we nyá te tətə. ¹⁶ Yele nyá isayatu nti, ye pə taya mpv maa kəw nənəw ké nyá kin na má yona yəlaa mpe na ma nəyó taa layate.

¹⁷ Ye wei i wena ŋkpaŋŋ pəntu i tu-i teu, na í nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ɩe.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-weye manna konyemesu. Na maa ha paa pa taa wei tətəyə pəle kuhuluməle nte tə təw pa ŋmaa hətə kufate nte nəyəlv ta nyi tə ye pə taya pəntu wei paa cəle-te tə i paasi.

Təm nti pa heela Tiyatii Yesu seelaa kpekəle tə

¹⁸ Nmaa takəlaya na ń heeli Tiyatii Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké Iə Pəyalv, na ma ise muɣi kəkə, na ma nəntaaləŋ tee kəkə ke nyənənyəni isu nyəyələyɛv kuɛemuyov ŋku pa sotitaa tə, ma yəɣətəa si: ¹⁹ Ma nyəmə pə təna mpi n lapa tə, ma nyəmə nyá səlyəv təm na nyá Iəw təw yuŋ tisuyv təm, na isəna n paasaa na ń kuɣi nyá təyi təmle lapv təw, na isəna n təkə suulu tə. Ma nyəmə si nyá kulapəle nənəw nyənte kəla tuu kancaalaya nyənte. ²⁰ Ama kulumtə nti ma laŋle ta heena-ŋ təyale si n yela alv Cəsapeli na í yəɣətəyi si Iəw tilina unü si í yəɣətəyi, pəyele kpaətəko. I seyesəyi ma pəyalaa si pá la asilima na pá təyə tuŋ kulalaam tə, i pilisiyi-weye. ²¹ Ma ha-i waatu si i ye. I isayatu nti, ama u caa i asilima yeluyv. ²² Pə təw tə maa kpaya-i na má husi konyəntəyale kato təw, na maa la na mpa pa lakəna-i wasaŋkaləv tə pəle pá na konyəŋ ke səsəm tətə. Ama ye pa yela asilima kulapəv nti pá na-i pa lakí tə pə paasi. ²³ Na kəkələv nté si maa kv i piya na pəcə Yesu seelaa təna nyi si mayale wei i nyəmə yulv lotu taa həwee na i konyuləm tə. Maa te na má felü paa wei ké isu i lapa tə.

²⁴ Pə kaasa mpa me mə we Tiyatii Yesu seelaa kpekəle taa təna na í tá təŋ seyesəyov isayav kəne tə, mə tá nyəna mpi yəlaa pane pa yaa si Satanü mukaya tē mukaya nyəm tə, ma heeliyi-me si ma kaa tasa-meɣe səyəla naaləyi sukuyv. ²⁵ Ama í təkí mpi í wena təyə teu təkem na haləna má kəw. ²⁶⁻²⁸ Mpa paa la kəllaa na pəntənaa lakí mpi ma caaki haləna tənaya tə, maa cəla pəntənaa ke pəsuyv

ηku ma Caa ná cεla má tó. Maa ha-weye pəsuyu na pá ηmakələxi piitimnaa. Na paa tiiki-we na nyəğəlyu kpatóyó, na pəntənaa ká naη piitimnaa isu pa yəkuyuu cuyu nyəm tó. Na maa ha-weye tuluməlyu tótó.

²⁹Ye wei i wena ηkpanηη pəntu i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu sεεlaa kpeka tó ɔε.

3

Təm nti pa heela Saati Yesu sεεlaa kpekəle tó

¹Nmaa takələya na í heeli Saati Yesu sεεlaa kpekəle isəttaa tillu si: Ma wei ma ti Iso feesiη naatosompəyolaya na isətəlyəsi naatosompəyolaya tó, ma yəyətaa si: Ma nyəma pə təna mpi í lapa tó. Ma nyəmá teu si isentəwó ké n nyəəxi si n wena weesuyu pəyele n səpaya. ²Kəli nyá naasi taa na í la mpi pə kaasaa tó na pə nyəwó toη, pə taa kəw na pə téesi səpə tənəηnaη. Pə taya pəlv, ma nawaɣa si nyá kuləpətvnaa ta te teu ke ma Iso isentaa. ³Seyesuyu ηku paa seyesa-η tó təwsi kv tó. Təwsi si n ka tɛma seyesuyu ηkuyu nuw, tək-kv na í yele nyá isayatu. Ye n ta kəli nyá naasi taa, ma kəη-i-η tutuyu ké isu ηmiɔlv kəηuyv tó, n kaa nyi waatu wei maa kəw tó se. ⁴Paa na mpv nyá yəlaa mpa pa we Saati taa tó pa taa lɛlaa ta pilisi pa wontu se. Wontu kəhəlvmtv ke paa suu na má na-we tó təη. Pə taya pəlv, pə mɔna-weye mpróyó. ⁵Mpa paa la kəllaa tó wontu kəhəlvmtv ke mpróyó paa suu, ma kaa kv pa həla ke weesuyu takələya taa. Maa yəyoti ma Caa na i isəttaa tillaa pa isentaa si pa ké ma nyəma.

⁶Ye wei i wena ηkpanηη pəntu i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu sεεlaa kpeka tó ɔε.

Təm nti pa heela Filatələfi Yesu sεεlaa kpekəle tó

⁷Nmaa takələya na í heeli Filatələfi Yesu sεεlaa kpekəle isəttaa tillu si: Má wei ma we tənəηη na ma ké tampana tv, na ma təkə wuləv səsə Tafiiti saafv na ma təkəxi na nəyolv u pəsəxi təlvuyv, na ma tulaa nəyolv u pəsəxi təkuyv tó, ma yəyətaa si: ⁸Ma nyəmá pə təna mpi n lapa tó. Ma nyəmá si nyá toma ta tó te, paa na mpv tó n təkə ma təm na n lapa yəlvpaη. Ma ha ikpate ke nyá isentaa na nəyolv kaa wakəli-te. ⁹Satanu nyəma pəpətvnaa mpa pa yaa pa təxi Yuta nyəma, pəyele kraitéko pa ta ke polo tó, maa lana-we. Maa caali-we na pá hənti-η ate na pa se-η. Mpróyó paa nyəna si ma səwla nyá təm. ¹⁰Isəna mpi n nuna ma nəyó taa təm si í təkə suulu, na tampana n tək-i tó, ma tətó maa kenti nyá tów ké waatu wei wahala kəη í kəw si i mayəsəxi antulinya təna taa yəlaa si i naa tó. ¹¹Maa kəw nəwəw yoo. Mpi n wena tó tək-i-wəxi teu təkem, pəcə nəyolv í taa kəw na í lɛk-i-η nyá kəlvuyv teeli ntenuyu. ¹²Wei i lapa kəlv təyó maa la ma Iso təsεεle səsəwle akele, na pəntv kaa tasa fituyu. Maa ηmaa i tów ké ma Iso həte na ma Iso icate nyəntε tótó, Yosalem kvfalv wei i ka luna ma Iso kiη ke isəttaa na i tii tó. Na maa ηmaa pəntv tów tətəyó ma həte kvfate nte pa ha-m tó.

¹³Ye wei í wena ηkpanηη pəntu i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu sεεlaa kpeka tó ɔε.

Təm nti pa heela Layotisee Yesu sεεlaa kpekəle tó

¹⁴Nmaa takələya na í heeli Layotisee Yesu sεεlaa kpekəle isəttaa tillu si: Má wei ma ké Ami, na má hvləyəna pə təna pə tampana ke teu na má kəna pə təna mpi Iso ηmawa tó pə tv tó, ma yəyətaa si: ¹⁵Ma nyəmá pə təna mpi í laki tó. Ma nyəmá si nyayale nyá, n ta niyiti pəyele n ta haη. Ma caa ké si ye n ká niyiti, niyiti, ye n ká haη, haη. ¹⁶Anu n ta haη pəyele n ta niyiti, na í we tətəmlɛε ké mpv tó, maa tə-η ké. ¹⁷N faəlvuyv mpv si n pilaa, si n wena ké, n ta laη pəlv tó, n ta nyi

si nyá tòm we waiyo, na n ké konyəntu kutukutu. N hulɔmaa ké, na tapakpete ke n wee, na n ké yulɔm ké. ¹⁸ Pə tɔɔ ké ma tasəyi tòm si n ya ma cɔlɔɔ wɔlanaa mpa kɔkɔ tayanaa tɔ na n pili. Ya tɔtɔɔ wontu kɔhulɔmtu na n suu na pə waasi nyá tapakpete feele tɔɔ. Na n ya tɔtɔɔ kɔale na n tu nyá ise na á kuli. ¹⁹ Pa təna mpa ma sɔlaa tɔɔ ma kaləxəna na má hən pa nkpaŋŋ. Ye mpɔ seesi isəle na n yele nyá isayatu. ²⁰ N naa ma sɔnyuɔ nɔnɔɔ na má laki kaafala, ye nɔɔlɔ nu ma nɔɔ na í tɔli nɔnɔɔ, maa suv pɔntu te na má na-í tɔ kaanayanaya. ²¹ Mpa pa lapa kəllaa maa ha-weye mpaav na pá caya ma cɔlɔɔ ma kawulaya kumte tɔɔ isu ma lapɔ kəllɔ na má caya ma Caa kin ke i kawulaya kumte tɔɔ tɔ.

²² Ye wei i wena nkpaŋŋ pɔntu í tu-í teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ le.

4

Isətənyu taa Iso seetu

¹ Pəle pə waali pə tasa-m lapɔ isu toosee taka na má ná pə tɔla isətənyu taa ké nɔnɔɔ. Mpyó pə yɔɔtəyi na pə seeki isu akantəle seekyuv tɔ. Maa tema-keye nuw ke hatuu lɔŋ. Tənaɔa pə tɔma-m si: Kpa cəne na má hulɔ-ŋ nti tə wee si tu kɔɔ tənə tə waali tɔ. ² Mpyó Feesuyu tənə-m krapkaa na má ná isətaa tənaya kawulaya kumte, na nɔɔlɔ caya tə tɔɔ. ³ I isəntaa tee kɔkɔ ké na pə nɔxəsəna isu liyitee pəe ke tòm naale nna a cɔlɔtaa tɔ. Na káyálɔ cəna kumte na í tee kɔkɔ na pə nɔxəsəna isu liyitee pəle kasasəŋ nyəntə. ⁴ Kumlee hiu na liyiti ka cəna kumte nte, na səsaa hiu na liyiti caya a tɔɔ, na pá suu wontu kɔhulɔmtu na pá tema wɔla ntenin. ⁵ Kumte nte tə tee, tev nyəxəsaya ŋmɛlev ŋmɛlev ké, na pə yɔɔtəyi, na tev hulɔyi kpaŋ kpaŋ. Fətəlanaa səsaa naatosompɔɔlaya ná mukaya kumte isəntaa. Fətəlanaa səsaa mpeyele Iso Feesin naatosompɔɔlaya. ⁶ Kumte nɔɔ tɔɔ, tin pəna isu tenku, na pə taa naa təcəciɛi isu tin kɔpampəŋ nɔɔlɔ.

Pə cənaɔv kumte luyɔ luyɔ təkpaŋ tɔ, weesin nyəma napələyi liyiti mpa pa taa na pa waali ise waasaa təwisiwisi tɔ, mpe pa puləna. ⁷ Kancaalaya tu nɔxəsəna ké isu tɔɔlaya, naale nyəŋ ná nɔxəsəna isu naule, tooso nyəŋ isəntaa ná nɔxəsəna yulɔ. Pə yela liyiti nyəŋ tɔ ilé i nɔxəsəna ké isu hekəle səsɔ kuluyuv isətaa tɔɔ. ⁸ Weesin nyəma mpe pa liyiti ké mpɔ tɔ paa pa taa wei i wena keŋ naatoso naatoso ké, na ise waasa paa pa taa wei i taa na i waali təwisiwisi. Tam pa we mpyó na pá yooki yontu si:

Nəŋ tu, nəŋ tu nəŋ tu

nté Taca Iso Toma tənə tɔ.

I ká wee, na i wee, na i ká kɔɔ.

⁹ Weesin nyəma liyiti inu i kuləyi yontu yoo si i taləyi na í sa na í see wei i caya kumte tɔɔ na í we tam tɔɔ tɔ si i na təmlə. ¹⁰ Ilena səsaa hiu na liyiti inu i hənɔ wei i caya mpyó kumte tɔɔ na í we tam tɔɔ tɔ i tee, na pá see-i, na pá kɔɔlɔ pa ntenin na pá su kumte isəntaa. Na pa tɔ si:

¹¹ Taca na tá Iso, teeli na samtu na toma.

Pəwe, pə mɔna-ŋ ké.

Pə taya pulɔ tɔɔ,

nyá lapəna wontunaa tənə tɔ se.

Na nyá nəkəna na pə wee na pə ha-wəyi weesyuv.

5

Iwəyaya takəlaya

¹ Μῦθος μα νά takəlaya ke wei ι cəya kumte təw tə ι nin taa, na pə kpila-keye kekeele na pə ηmaawa ka taa na ka waali, na pə taala ka təw kə təm naatosompəyolaya na pə tu nin. ² Na má ná isətəa tillu toj tu nəyəlɔ na ilé ι kpaaləyənə nəyɔ səsaya si: Awe nəyəsənə í kəəlɪ kʷtaalətu tənə na í hetɪ takəlaya? ³ Μῦθος pa ta na nəyəlɔ wei ι ká pəsɪ na í hetɪ takəlaya ηke na í wiili ka taa təyɔ isətəa na tetu təw na tetu pə tɛɛ. ⁴ Tənaya ma pəla isəlum ke teu, pə taya pulɔ təw, pa ta na nəyəlɔ wei ι nəyəsənə takəlaya ηke ka hetuyɔ yaa ka wiiluyɔ tə. ⁵ Μῦθος səsaa taa nəyəlɔ təma-m si: Taa wii. Nyəni, Yuta kpekəle taa təyolaya, wulaw səsə Tafiiti lɔluyɔ taa tu, lapa kəllɔ. I pəsəyɪ na í kəəlɪ kʷtaalətu naatosompəyolaya un na í hetɪ takəlaya.

⁶ Μῦθος μα νά Iwəyaya na ká səŋa kumte hekw taa, na weesin nyəma liyiti na səsaa pa cəŋa-ι. Ka nəyəsənə kə isɪ paa ku-ke. Na ι ka wena həŋ naatosompəyolaya na ι ise ke naatosompəyolaya nna a kə Iə feesin naatosompəyolaya wei ι tila tetu tənə taa tə. ⁷ Tənaya Iwəyaya polaa na ká mu wei ι cəya kumte təw tə ι nin ntəyɔŋ taa kə takəlaya. ⁸ Iwəyaya mu takəlaya ηkeye mpu, ilɛna feesin nyəma liyiti un na səsaa hiu na liyiti un pə həntɪ-ι atɛ. Pa tənə paa wena saŋkɔnaa kə na wɔla pɔosiisi na sí suna tulaalɔnaa kɔwəpaa mpa pa kə Iə yəlaa sələməŋ tə. ⁹ Na pə yoo yontu kɔfatɔ si:

Nyá nəyəsənəna takəlaya ηke ka muɔv
na ka təw kʷtaalətu kəəlɔv.

Pə taya pulɔ təw, nyaya pa kɔwa,
na n yapa Iə kə yəlaa ke nyá səm taa,
kə kpekə tənə taa, na nsəma tənə taa,
na piitim tənə taa, na katenasɪ tənə taa.

¹⁰ Na n lapa-weyɛ awulumpiya si pə la tá
Iə kə təmle isɪ kətəlaa,
na paa təyɔ kawulaya ke atɛ.

¹¹ Ma tənəna mῦθος nyənuyɔ ulɛ ma nu isətəa tillaa tuutuuma tan nté, paa we yəlaa iyisi iyisi. Na pə səŋaa na pə cəŋa kumte na weesin nyəma na səsaa. ¹² Na pə yoo yontu na nəyɔ səsaya si:

Iwəyaya ηka paa kɔwa tə,
ηkeye pə nəyəsənə pə ha pəsuyɔ na toj
na ləmayasɛ na toma na samto na teeli na talətu.

¹³ Na má nu tətəyɔ isətəa na tetu təw na tetu tɛɛ na tenku taa nyəma, na antulinya un ι taa nyəm tənə təpə yooki yontu si:

Yəlaa tənə í tala na pə sa
wei ι cəya kumte təw tə na iwəyaya.
Pa teeli na pa pəsuyɔ í weɛ tam.

¹⁴ Tənaya weesin nyəma liyiti cəwa si: Ami. Ilɛna səsaa náa həntɪ atɛ na pə sɛɛ.

6

Kʷtaalətu

¹ Pə waali kə ma na Iwəyaya kəəla kʷtaalətu naatosompəyolaya un ι taa kɔlɔmtɔ. Μῦθος μα nu weesin nyəma liyiti mpe pa taa nəyɔlɔ nəyɔ. Pə lapaya isɪ teu holuyɔ taka, na í toj si: Kəw. ² Ma nyənaya mpu ulɛ ma ná kpaɔanvɔhɔlɔmaya nté, na wei ι cəya ka təw tə ι təkə təw. Μῦθος pa ha-ι teeli ntenuyɔ. I kə kəllɔ kə, na í tɛɛ si ι tasəyɪ kəlyɔv tətə.

³ Pə waali ké Iwəyaya kəola kutaalətu naale nyəntu. Ilena má nu weesin nyəma mpe pa taa naale nyəh nəyo si: Kəə. ⁴ Ma nyənaya ilena má ná krayanuseemaya luwa. Na pá ha ka tə cayalu ke pəsuyu si í yoosi tetu tə yəlaa təna na pá yoo na pá ku təma. Ilena pá cele-ı layate taa layate.

⁵ Pə waali ké Iwəyaya kəola kutaalətu tooso nyəntu, na má nu weesin nyəma tooso nyəh təma si: Kəə. Ma nyənaya mpu ilena má ná krayanukreetaaya luwa na ka tə cayalu təkə sanəya ke ı nin taa. ⁶ Mpróyó ma nuwa isu nəyəlv nəyo taka na ka luna weesin nyəma liyiti mpe pa heku na ká tə si: Kuyaku kulumuyə təmlə lapu kufeluyə nté təyonaya pee kiloo kulom. Ilena təyonaya pee leŋka ke kiloonaa tooso ké kuyaku kulumuyə təmlə. Ama pə krayan nim na sulom tə, taa ke pələ.

⁷ Pə waali ke Iwəyaya kəola kutaalətu liyiti nyəntu, na má nu weesin nyəma liyiti nyəh təma si: Kəə. ⁸ Ma nyənaya mpu ilena má ná krayanv atəntəte taka luwa. Na pa yaa ı tə cayalu si səm, na wei ı hóləyi sətaa təcayale tə ilé ı təhəyi ı waali. Mpróyó pa ha-weye toma ke tetu həyoləh liyiti táa kulumuyə tə, si pá ku yəlaa na layate na nyəzəsi səzənsi na kutəməh, na pá lá na taale wontu ku yəlaa.

⁹ Pə waali ké Iwəyaya kəola kutaalətu kakpası nyəntu. Mpróyó ma ná kotaya təlate tēe ké mpa paa kuwa tə pa ləsası. Išo Təm na tampana nna pa nawa na pá heeliyi-ye tə pə təo ké pa ku-we. ¹⁰ Na pá yəyətəyəna nəzəsi səzənsi si: Tacaanəh tū na tampana tū, pəlee ké n ká huuna atə nyəma, na pa kuyi-tuyə isəntə tə, ní tū-weye saləka? ¹¹ Mpróyó pa ha paa pa taa wei ké cara kuhulum na pá heeli-we si pá yele na pəcó. Pə kaasa pəcəyo, haləna pa taapalaa na pa təmlə taa akpelenaa mpa paa ku isu pa kuyə mpe tə pa nyuyə kəə na ku yoosi na pəcó.

¹² Pə waali ké Iwəyaya kəola naatoso nyəntu. Mpróyó tetu paasaa na tə sele teu, na ilim náa məli pilin isu pa piisuyə puuyə tə, na isətə náa məli seev isu caləm. ¹³ Na isətəlvnəsi náa lu isətəa na si hotiyi atə isu heelim ciyituyə fiki tuyə na fikinaa akaa ceki na á hotiyi tə. ¹⁴ Na isətəntuyə keeli isu pa kpiluyə takəlayə na paa naa-ke tə. Mpróyó pə kpesa pójə tənaya ı lona taa na pə ləsa tetu nti lom cəonaa təyo tə lona taa. ¹⁵ Atə awulaa səsaə na nyuyə nyəma nyuyə nyəma na yoolaa taa səsaə na apila na pəsəlaa na yəlaa ləlaa təna, paa yomaə paa kasayampiya pa sewa na pá hmelı kukraməh taa na pójə silası taa. ¹⁶ Na pá təh pójə na kukraməh si: ı kpəti tá təo, í takı tá təo ké teu təkulakula na tə taa lu wei ı caya kumte təo tə ı isəntaa, na pə hatələna-tu na Iwəyaya pááná tətə. ¹⁷ Pə taya pulə, pa pááná kuyaku səzənjku tapəna. Awe pəsəyəna na í kantəli?

7

Iseyeli kpeka yəlaa nyuyə

¹ Pələ pə waali ma ná isətəa tillaa liyiti səha tetu nkulunəsi liyiti təo, na pá kpa si tənəsi heelim na pá təkəa si heelimaya ı taa fetə tetu na tənku na tuyə nakulı ku təo. ² Na má ná isətəa tillu nəyəlv ilé tətə, na í luna ilim təlule təo na í təkə Weesuyə tū Išo kuyusuyə. Mpróyó ı yəyətəna nəyo səzəya ke isətəa tillaa liyiti wei pa ha toma si pá la tetu na tənku pə taa ke nanjanəh tə si: ³ ı taa lata isayatu ke tetu na tənku na tuyə pə təo, haləna tə tə tá Išo pəyalaa tokuyə taa ké yusuyə na pəcó. ⁴ Mpróyó pa heela-m mpa pa tokuyə taa pa yusa Išo kuyusum tə pa nyuyə. Pa we yəlvnyəwəh iyisi nuunəwa na iyisi nule na liyiti (144000) ke Iseyeli nyəma kpeka təna taa. ⁵ Yəlvnyəwəh iyisi naanəwa na naaleye (12000) pá yusa Yuta kpekəle taa. Lupəh kpekəle taa ké iyisi naanəwa na naale (12000). Katı nyəntə ké iyisi naanəwa na naale (12000). ⁶ Asee nyəntə ké iyisi naanəwa na naale (12000).

Nefətali nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Manasee nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁷ Simiyən nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Lefii nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Isakaa nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). ⁸ Sapulən nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Yosεεfu nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Pεncamεε nyənte ké iyisi naanɔwa na naale (12000).

Yəlaa tuutuuma taa tuutuuma

⁹ Pə waali ma nyənaya tətə, ɔlɛna má ná yəlaa kupin, nɔɔlɔ kaa pəsi na í kala pa tənə mpa paa wε pə taa tə. Katenasi tənə taa na kpeka tənə taa na piitim tənə taa na nsəma tənə taa yəlaa ka wenna. Na pá səja kumte na ɔwəyaya pa isentaa, na pá suu capanaa kuhulumaa na pá təkə racəntu ke pa nin taa. ¹⁰ Na pá yɔɔtəyənə nɔɔsi səsənsi si: Ta Iso wei ɪ caya kumte tə tə í na ɔwəyaya pa yarəna tá nyəən. ¹¹ Isətəa tillaa tənə ná səja na pá cəna kumte na səsaa na weesin nyəma liyiti in. Ḿpóyú pa hənta atε tənənɛnɛ na pá sεε Iso. ¹² Na pá tən ɔ: Ḿpóyú pə wεε. Tá Iso tənna talətu, na teeli, na ɔmɔyaseε, na nyana təmle sεεu, na samtu, na pəsuyu, na toma ke tam tə. Ami. ¹³ Tənaya səsaa mpe pa taa nɔɔlɔ pɔɔsa-m si: Yəlaa mpa pa suu capanaa kuhulumaa tə pa ké mpa na leyε pa lunaa? ¹⁴ ɔlɛna má cə-ɪ si: Ma cε nyá nyəmna. Ḿpóyú ɪ heela-m si: Mpa paa nawa konyən səsəu nku tɔɔlɛ. Pa cəta pa capanaa ké na pá huləsi-wεyε ɔwəyaya caləm taa. ¹⁵ Pə tə ké pa səja Iso kumte tεε na pá lakɪ ɪ təyaya taa ké təmle ke tam tə. Wei ɪ caya ḿpóyú kumte tə tə ɪ ká caya pa kin na í kentiyi pa tə. ¹⁶ Nyɔɔsi yaa lukətu kaa tasa-wεyε kpaw. Ilim kaa nyaya-wε, hanaya nakəli ka kaa tasa-wεyε lapu. ¹⁷ Pə taya pulɔ, ɔwəyaya nka ka wε kumte hεku tə nke kaa tiikiyina-wε, na kaa pukina-wεyε weesuyu lum sɛɛlaa kin. Na Iso ká husi pa isəlɔm tənə tərapai.

8

Kutaalətu naatosompɔɔlaya nyəntu

¹ ɔwəyaya kəma na ká kəɔli kutaalətu naatosompɔɔlaya nyəntu ɔlɛna pə su isətəa təketeke tε haləna pə polo isu kaləfu hεku taa ké mpu. ² Pə waali ké ma ná isətəa tillaa naatosompɔɔlaya mpa pa səjəyi Iso isentaa tə. Ḿpóyú pa cεla-wεyε akantεε naatosompɔɔlaya. ³ Tənaya isətəa tillu nɔɔlɔ ná kəma na í səj kətaya təlɛte na í təkə ɪ nin taa ké wɔla cofolo wei ɪ taa pa wəki tulaalɔ tə. Ḿpóyú pa cεla-ɪ tulaalɔ ké sasəm si ɪ kpenna Iso yəlaa sələmuyu na í lá kətaya ke kətaya təlɛte nte pa lapəna wɔla na tə wε kumte isentaa tə tə tə. ⁴ Isətəa tillu wei ɪ səja Iso isentaa na í təkə tulaalɔ na í wəki tə tulaalɔ in ɪ nyɔɔsi na Iso yəlaa sələmuyu pə kpentaa ké na pá kpaaki. ⁵ Pə waali ké isətəa tillu kpaɔa tulaalɔnaa cofolo in ɪ haa kətaya təlɛte tə ké mamala ke ɪ ləpam na í məɔna na í pɛti-ɪ tɛtu tə. Ḿpóyú tɛv suu hola ke kraŋ kraŋ, na pá yɔɔtəyi yem yem, na tɛv nyəɔsəyi nɔmɛlu nɔmɛlu, na tɛtu náa sele.

Akantεε hulvyu

⁶ Isətəa tillaa naatosompɔɔlaya mpa pa təkə akantεε naatosompɔɔlaya tə pɛle pa tayana pa təyi si pa caa hulvyu. ⁷ Ḿpóyú isətəa tillu kancaalaya nyəh hula akantəle. Tənaya pə pɛta atεyε tɔmpɛε na kəkə na pə sitina caləm, ɔlɛna antulinya hɔɔlən tooso taa hɔɔlɔyɔ kuhumuyu nyaya, na pə nyaya nyutu lum nyəntu tənə.

⁸ Pə waali ké isətəa tillu naale nyəh ná hula ɔlɛ ɪ nyəntε. ɔlɛna pə pɛti pulɔ isu puy səsənkɔ ke tɛnku taa na pə muyi kəkə. Ḿpóyú tɛnku hɔɔlən tooso taa hɔɔlɔyɔ kuhumuyu lum pəsa caləm. ⁹ Na weesuyu nyəm mpi pu wε tɛnku taa

tə pə tintika tooso taa kulumtəle si, na kpuləŋ təna tintika tooso taa tintiyile kulumtəle wakəli.

¹⁰ Pə waali ké isətaa tillu tooso nyəŋ hula i akantəle. M̄p̄r̄ȳḡ isətulɔŋa səsəŋka ŋka ka mukaya kəkə isu kahulaya tə ka kpesa isətaa na ka hoti. Na pusi səsəŋsi na lɔm seelaa pə tintika tooso taa tintiyile kulumtəle təw ké ka nyəkaa.

¹¹ Isətulɔŋa ŋke ka həte nté si Nyəŋ. Tənya lɔm huwa tooso taa huyle kulumtəle lapa nyəŋ, na yəlaa payale nyəw-wi ɔlena pá si.

¹² Pə waali ké isətaa tillu liyiti nyəŋ ná hula ilé i nyənte. M̄p̄r̄ȳḡ pə hika ilim həyoləŋ tooso taa həyoluyɔ kulumuyɔ, na pə hika isətu ke i həyoləŋ tooso taa həyoluyɔ kulumuyɔ ke mp̄u tətə, na isətulɔŋasi tintika tooso taa ké tintiyile kulumtəle. Na timpi timpi pə hika mp̄u tə pə nav si. M̄p̄r̄ȳḡ səkpetuyɔ lapa ilim taa waatɔnaa tooso taa waatu kulum. Na m̄p̄r̄ȳḡ na ahoɔ, isətu na isətulɔŋasi pə yela nav ke waatɔnaa tooso taa waatu nɔyɔlv.

¹³ Ma tasa nyənyuyɔ tətə ɔle cəlv nte hatuu isəta na i kuləyi, na má nu i yəŋtəyənə nɔyɔ səsəyɔ si wayo wayo. Isətaa tillaa tooso wei pə kaasaa tə i kəŋ na i huləyi i akantee tɔyɔle isu atə yəlaa təm ká la wayo te.

9

¹ M̄p̄r̄ȳḡ isətaa tillu kakpasɔ nyəŋ hula i akantəle, ɔlena má ná isətulɔŋa nakəli na ká kpesəna isətaa na ká hoti atə. Tənya pa cəla-keye lumaŋ r̄ȳḡȳḡ səsəw saafu. ² Isətulɔŋa tula r̄ȳḡȳḡ ŋku ɔlena nyəwsi isu kəkə səsəyɔ nyəwsi suu luu. M̄p̄r̄ȳḡ nyəwsi nsi sí kulaa ɔlena si kú ilim na sí təkɔ heelim. ³ Tənya kutolɔŋ luna nyəwsi nsi si taa na ku ya tetu təw, na pə tu-kuuyɔ pəceka sətɔ. ⁴ Na pə kraala-ku si kú taa la kawalaya ke nyutu na tuŋ na konyonyəm təna. Ama yəlaa mpa pa tokuyɔ taa fei Isə kuyɔsɔm tə pa tike. ⁵ Pə ta ha kutolɔŋ ke mpaasɔ si kú ku-we. Ama si naasuyɔ tike ke kú naasi-weye isətɔnaa kakpasɔ. Ku nyasuyɔ wɔsasi we teitei ké isu pəceka. ⁶ Yəlaa ka pəeki səm ke isətɔnaa kakpasɔ inɔ i taa si sana səm. Ama səm ká polo pooluŋ.

⁷ Kutolɔŋ ŋku ku nəyəsəna ké isu pa kpeelvuyɔ kpaŋanəŋ si i tɛe yoo tɔyɔ. Ku nyəwŋ təw ka we ké isu wula ntenin ke ku tema, na ku isentaa nəyəsəna isu yəlaa isentaa. ⁸ Ku nyəwsi tayalaa ké isu alaa nyəwsi, na ku kela we ke isu tɔyɔlaya kela. ⁹ Ku laŋa təw çaya ké isu nyəyətɔ toko ke ku suuwa. Ku kuluyɔ na ku keŋ maki tə, ye n nuwa n təŋ ké si kpaŋanəŋ hənyuyɔ keekənaa payale na i lakɔ kpetele kpetele si i puki yoo tə. ¹⁰ Ku susi na nyəmə ké isu pəcesɔ, na ku susi nsəyi ku pəsəyənə na kú la yəlaa ke isayatu ke isətɔnaa kakpasɔ. ¹¹ Lumaŋ r̄ȳḡȳḡ səsəw taa isətaa tillu nté ku wulav səsə. Hepəla nyəma ná yaa-i si Apatəŋ, na Kələeki nyəma si Apoliyəŋ, na pə kutoluyɔ nté si wakəllu.

¹² Kancaalaya wahala tɛna nté, pə kaasa wahalanaa naale wee pa kəŋ.

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ isətaa tillu naatoso nyəŋ hula i akantəle. Tənya ma nu pə yəŋtə kataya tɔlate nte pa ləpəna wola na tɔ we Isə isentaa tə tə ŋkulunja taa həŋ liyiti kin. ¹⁴ Isətaa tillu naatoso nyəŋ wei i təkə akantəle tɔyɔ pə heelaa si i həti isətaa tillaa liyiti wei pa tu alukpala ke pəyɔ səsəyɔ Ifəlatɔ nɔyɔ tə. ¹⁵ Tənya pa həta isətaa tillaa liyiti inɔ. Paa tema-weye tayənyuyɔ ké na pá çayaa si ye pə tala pənyaɔ na isətu na kuyaku na waatu ineyɛ teitei ɔle pa ku yəlaa tintika tooso taa tintiyile kulumtəle. ¹⁶ Na pa heela-m yoolaa mpa pa çaya kpaŋanəŋ tə pa nyuyɔ. Paa we iyisi iyaya (1000) ke təm ŋm̄nuyɔ (200) ké. ¹⁷ Pə lapa-m mp̄u isu toosee taka, na má ná kpaŋanəŋ na i təw çayalaa na i təw we isəna mpi tɔyɔlv, paa suu nyəyətɔ tokonaa ké na pá seewa isu kəkə, na pá we pooku isu liyitee pəle na pá we kasasəŋa isu asimti wəw tə. Kpaŋanəŋ nyəwŋ ka wee ké isu tɔyɔlasɔ nyəwŋ, na

kəkə na nyəəsɪ na asimti pə lukayana ɪ nəsɪ. ¹⁸ M'p'óg'ú ɪsáyatv səsəəntv tooso ɪnɛ, kəkə na nyəəsɪ na asimti mpi pə lukayana k'p'ayənəŋ nəsɪ tə, pə kv yəlaa tintika tooso taa tintiyile kulumtəle. ¹⁹ Pə tayə pʊlv təə, k'p'ayənəŋ nəsɪ taa na ɪ susi taa ké ɪ apalətv ka wɛɛ. ɪ susi nəyəsəna tɔma kə. Sɪ wɛna nyəəŋ na nyəəŋ ɪnəŋ sɪ lakəna yəlaa kɛ ɪsáyatv.

²⁰ Paa na mpv, yəlaa mpa pə kaasaa tə, pa tənə mpa wahalanaa səsaa panɛ pa ta kv tə, pa ta yelev pa maɣamaya pa niŋ kulupumnaa. Pa ta yelev alɔyaa na tuŋ wei pa lupəna wɔla na nyəyəlɔyɔ kuhulɔmɔyɔ na nyəyəlɔyɔ kuvɛɛmɔyɔ na pɛɛ təə na tuŋ kila kɛ laav. Pəyelev pə tənaya mpv pɪ naa, pɪ nukɪ, pɪ təŋ. ²¹ Na yəlaa mpa pə yela mpv tə pa ta yelev pa nyəŋ ɪnɪ sɛ ɪsɪ, yulɔkɔlɛ na topotopo təma na asilima na pa ŋmɔləm.

10

Isətaa tillu na takəlaya səkpelaya

¹ Pə waalɪ kə ma ná ɪsətaa tillu tuŋ tɔ lɛlv na ɪ luna ɪsətaa na ɪ tii, na pʊlvpʊ ɪsɪ ɪsəŋmɔntvɔyɔ nyala ɪ təə na kəyavɔ cəəna ɪ nyuɔyɔ. ɪ ɪsɛntaa wɛ kə ɪsɪ ɪlɪm na ɪ nəsɔhɛɛ ɪsɪ kəkə nsəma səsəəna kulɔyɔv tə. ² ɪ ka təkə ɪ niŋ taa kə takiliya na ká hɛtaa, na ɪ sɪ ɪ ntəyəŋ nəsɔhɛɛ kɛ tɛŋku təə na ɪ mpətəŋ nyəntɛ kɛ tɛtv təə. ³ ɪ lɛna ɪ má kapuka na nɔyɔ səsəyɔ ɪsɪ təkəlaya wiikuɔyɔ tə. ɪ tɛma m'p'óg'ú ka mapv ɪlɛna tɛv hola naatosompəyəkəlaya ɪnɪ ɪ cəna hola. ⁴ Pə tɛma yəyətaya kɛ mpv ɪlɛna má tayani ma tɪ sɪ ma ŋmaaki. M'p'óg'ú ma nu pə yəyətəna-m na ɪsətaa sɪ: Nmɛsɪ nti tɛv hola naatosompəyəkəlaya ɪnɪ ɪ yəyətəna tə, taa ŋmaa.

⁵ ɪsətaa tillu wei ma nawa na ɪ səŋa tɛŋku na tɛtv pə təə tə, ɪ k'p'aaɪa ɪ niŋ ntəyəŋ na ɪsə, ⁶ na ɪ tuuna ɪsə wei ɪ wɛ tam təə tə, wei ɪ ŋma ɪsətəntvɔyɔ na pə tənə mpi pə wɛ kv taa tə, na tɛtv na pə tənə mpi pə wɛ tə taa tə, na tɛŋku na pə tənə mpi pə wɛ ɪlɛ ɪ taa tə, sɪ pə fɛɪ wɔlɛ suv tətə. ⁷ Waatv wei ɪsətaa tillu naatosompəyəkəlaya nyəŋ ká hɔlv ɪ akantəle təkə ɪsə ká yoosi lapv kɛ mpi ɪ suwa na ɪ təŋəŋɪ na ɪ lakɪ na pə ŋmɛlaa tə. ɪ ka tɛma pə təm heeluyɔ kɛ ɪsə kuyəyətətv tɛləsəlaa mpa pa kɛ ɪ pəyalaa tə.

⁸ Pə waalɪ kə yəyətətv mpi pɪ tɛma ɪsətaa kɛ yəyətənav na má nu tə pə tasa-m sɪ: Polo na ŋ mv ɪsətaa tillu wei ɪ səŋa tɛŋku na tɛtv pə təə tə ɪ niŋ taa kə takiliya ŋka ka hɛta mpv tə. ⁹ M'p'óg'ú ma kulaa na má polo ɪsətaa tillu kiŋ na má təmi-ɪ sɪ: Cɛlɛ-m takiliya ŋkɛ. Tənaya ɪ təma-m sɪ: Mv-kɛ, na ŋ təkə-kɛ. Kaa la lɛlɛŋ ɪsɪ tuŋ kɛ nyá nɔyɔ taa. Ama kaa la nyəŋ kɛ nyá hiluyɔ taa. ¹⁰ Ma mv takiliya ŋkɛyɛ ɪsətaa tillu niŋ taa ɪlɛna má təkə-kɛ. Ka lapa lɛlɛŋ kɛ ma nɔyɔ taa ɪsɪ tuŋ. Ama ma kama na má li-kɛ ɪlɛna ká lá nyəŋ kɛ ma hiluyɔ taa.

¹¹ M'p'óg'ú pə təma-m sɪ: Pə wɛɛ sɪ n ká tasa tətəkə ɪsə kuhɛelitu k'p'aaɪvɔyɔ kɛ yəlaa pəyale na piitimnaa pəyale na nsəma pəyale na awulaa səsaa pəyale kə. Tə kɛ pa nyəntv kɛ.

11

Seliya nyəma naale

¹ Pə tɛma təkə pə cɛla-m camlvɔyɔ ŋku pa maɣasəyənə na kv nəyəsəna ɪsɪ k'p'át'óg'ú tə. ɪ lɛna pə tə-m sɪ: Kvɪ na ŋ kɛɛsɪ ɪsə təsɛɛlɛ səsəəlɛ na kətaya tɛlatɛ tətə, na ŋ kala mpa pa sɛɛ ɪsə kə ɪsə təsɛɛlɛ səsəəlɛ tənɛ tə taa tə. ² Ama yelina tə waalɪ tə taasi, taa maɣasi. Pə tayə pʊlv təə, pa yelina k'p'aaɪ nyəma kɛ ɪcətɛ naŋŋ nyəntɛ kə sɪ pɛlɛ pá yəyə-tɛyɛ nəsɔhɛɛ kɛ ɪsətənaa nuɛlɛ na naalɛ taa. ³ Maa kusi ma təm tampana hullaa naalɛ mpa pa suu ləyaya wontu nti tə wɛ ɪsɪ fɔlətənaa

taka tō na má tili. Paa kpaalı İso kũheelitu ke kũyeen iyaya na kũyeen ĩmũnyũ na nutoso (1260) unu i taa.

⁴Ma tũm tampana hullaa naale unũyũle Olifinaa naale na fũtalanaa naale wei i sũnyũ katenya tũna Caa isentaa tũ. ⁵Ye nũyũlv kulaa si i laki-weyũ isayatu, kũkũ lukũna pa nũũsi taa kũ na kũ kũyũ pa kolontunaa. Na mpũ tũtũyũ pũ wee, ye wei i kulũyũ si i laki-weyũ isayatu, ka ku-i kele mpũ. ⁶Pa wena pũũyũ si pũ kpa teũ na ku taa nu pa İso kũheelitu kpaalıyũ waatu tũna taa. Na pa wena pũũyũ tũtũ si pũ la na lũm pũsi calũm, na tũtũ si pũ naasi ate na wahalanaa tũnyũ kotokoto kũ isũna mpi pa caa tũ.

⁷Pa kũn pa pũ te nti pũ heela-we tũyũ kpaalıyũ unũna lumanũ pũyũ sũũũũ taa wontuyũ kulũ pa tũũ. Na ku kũli-we na kũ ku-we. ⁸Na paa hũnti mũpũyũ icate sũũũũle patũma taa. Tũ taa tũnyũ pa tema pa Sũũ ke sũm tesika tũũ kũ kam. Ye pũ keesaa, pa yaakũyũ si Sũtũm na İcipiti tũ, icate sũũũũle nteye pa wena. ⁹Na piitĩm tũna na kpeka tũna na nũũma tũna na katenyasi tũna taa pũ yũlaa kũ nyũnyũ sũtaa mpũyũ kũyeen tooso na kũyũku heku taa na pũ hũnta mpũ. Pa kaa tisi si pũ pi-we. ¹⁰Tũtũ tũũ yũlaa tũna lanje kũ hee isũ yũlaa pane pa sũpũ tũ. Paa paa teũ na pũ lũ tũnyũ kũũũũ. Pũ tũnyũ pũlv tũũ, İso kũyũyũtũtũ telũsũlaa pane pa naale paa paasaa kũ na pũ tũ ate yũlaa ke wahala. ¹¹Kũyeen unu i tooso na kũyũku heku taa kũma na pũ tũe unũna weesuyũ feesĩn luna isũ na i sũv pa taa na pũ kulũ. Mpa pa tũna pa na-we tũ isũyũntũ kpa-weye sũũũm. ¹²Mũpũyũ pũ yũyũtũna isũtaa kũ İso kũyũyũtũ telũsũlaa mpũ pa naale si: I kpa cũne. Tũnyũ pa sũv pũlv isũ isũnyũntũyũ taa na pũ kpa isũ, na pa kolontunaa tũnyũna-weye nyũnyũ ke mpũ. ¹³Tũne unũyũ kpaakpa ke tũtũ sũv seluyũ ke sũũũm, unũna icate sũũũũle hũyũlũn naanũwa taa lenku kutulũyũ hoti, na pũ kũ yũlaa iyisi naatosompũyũlayũ (7000) ke tũtũ seluyũ mpũ tũ. Sũyũntũ kpa yũlaa lelaa ke sũũũm, unũna pũ sũv isũtaa İso kũ teeli hav.

¹⁴Wahala naale nyũn tũũwũyũle. Ama tooso nyũn kũ kũna nũũũũ.

Akantũle naatosompũyũlayũ nyũnte hũlvũ

¹⁵Mũpũyũ isũtaa tillu naatosompũyũlayũ nyũn hũla i akantũle. Unũna pũ yũyũtũna isũtaa na tũn si: Pũnentaa Tacaa na i Mesii paa tũkũna tũtũ tũũ kũ kawulayũ, na tam tũũ kũ paa tũki-ke. ¹⁶Tũnyũ sũsaa hiu na liyiti wei i caya kũmlee tũũ kũ İso isũntaa tũ i kulaa, na i hũnti ate na pũ sũe İso si:

¹⁷Tacaa İso kawulayũ tũ,
nyũ wenna, na nyaa wenna.
Nyũna tũmlũ ke isũna n lapũ
na nyũ tũn sũũũũ tũ.

Na isũna n sũv kawulayũ tũyũ tũ.

¹⁸Piitĩmnaa mũkayũ pũũnũ ke sũũũm.

Pũnentaa kele pũ talaa si nyaa hũli nyũ pũũnũ.
Sũtaa hũũnũv tala mpũ.

Pũnentaa kele pũ talaa si n feli nyũ pũyũlaa
İso kũyũyũtũ telũsũlaa ke pa fũũtũ.

Na n feli nyũ nyũma tũna mpa pa nyũnyũna-tũ tũ.

Paa sũsaa paa piya.

Na pũnentaa kele pũ tala n wakũli mpa
pa wakũlũyũ tũtũ tũ.

¹⁹Mũpũyũ İso tũũũũle sũũũũle ke isũtũnyũ taa tulaa, na nũũsi pũũlvũ atakaa naaki. Tũnyũ teũ nyũyũsaa, na pũ yũyũtũ, na teũ hũli, na tũtũ sele, na tũmpũũ hotiyũ sũũũm sũũũm.

12

Alv na Tvm sɔsɔ pa tɔm

¹ Ḿpóyú kəkəlɔ sɔsɔ nɔyɔlv ɪ lapa hatuu ɪsɔtaa. Alv nɔyɔlv ɪ takəna ilim ke ɪ tɔɔ ɪsu pa takuyuv puɔyɔv tɔ, na ɪsɔtv náá wɛ ɪ nɔɔhɛ tɛɛ, na pɔ́lv ɪsɔtɔlvɛnɛsɪ naanɔwa na naaleɣɛ ntenuɣu na pɔ́ tɛ ɪ nyɔvɔ. ² ɪ ka puwaya tɛtɔyɔtɔyɔ na ɪ wɔsa lɔlvɔv, na lɔlvɔv konyɔntɔyɔlɛ na pɔ́ wɔsɔsɪ kra-ɪ na ɪ svɔ kapusi mapv.

³ Tɔnaya kəkəlɔ lɛlv ná tasa lapv tɔtɔyɔ ɪsɔtaa. Tvm sɔsɔ wɛi ɪ sɛɛwa ɪsu kəkɔ tɔ ɪ luwa, ɪ nyɔɔɛ wɛ naatosompɔyɔlaya na ɪ hɛɛj ke naanɔwa, na ntenɪɛj tema paa ɪ nyɔvɔ ɛkɔ kɔ tɔɔ. ⁴ Ḿpóyú ɪ paala ɪsɔtaa kɛ ɪsɔtɔlvɛnɛsɪ tintika tooso taa kɔlvmtɛlɛ na ɪ suka na ɪ pɛtɪ tɛtv tɔɔ. ɪlɛna ɪ sɛɛj alv ɪsɛntaa sɪ ɪlɛ ɪ lɔlvɪ ɪ pɔyaya na unɪ ɪ li. ⁵ Apalvɔpɔyaya ɛkɔ kaa tiiki piitimnaa tɛna na nyɔyɔlvɔv kɔ́átɔyú tɔyɔ alv unɪ ɪ lɔlɔaa. ɪlɛna pɔ́ kraana ɪ pɔyaya na pɔ́ pona-keɣɛ ɪsɔ na ɪ kumte pɔ́ kɪɛj. ⁶ ɪlɛna alv náá se na ɪ polo wɔlaya tɛtv taa. ɪsɔ ka tayana-ɪ tɛɔayalɛ ke tɔnaya sɪ ɪ ɔaya na pá tɔɔ-ɪ kuyɛɛɛj ɪyaya na kuyɛɛɛj ɛmɔvɔvɔv na nutoso (1260) taa.

⁷ Ḿpóyú yooɔ kɔla ɪsɔtaa. Misɛɛlɪ na ɪ ɪsɔtaa tillaa na tvm na ɪlɛ ɪ ɪsɔtaa tillaa pa yookina na tɛma. ⁸ Ama Misɛɛlɪ-wɛ pa kɛla tvm na pá tɔyɔnɪ ɪ na ɪ ɪsɔtaa tillaa ɪsɔ ɪsɔtaa. ⁹ Na pá pɛtɪ tvm sɔsɔ yaa Satanɪ wɛi ɪ puɣusɪyɪ antulɪnya tɛna tɔ. ɪ na ɪ ɪsɔtaa tillaa ke pa kɛntaa na pá pɛtɪ aɛɛ.

¹⁰ Ḿpóyú ma nu pɔ́ yɔyɔtɛna ɪsɔtaa na toɛj toɛj sɪ: Pɛnɛntaa pɔ́ tala ɪsɔ ɪ waasi. Pɛnɛntaa kɛ ɪsɔ ká h́lɪ ɪ kawulaya toɛj. Na pɛnɛntaa kɛ ɪ Mesii ká h́lɪ ɪlɛ ɪ pɔsvɔv. Pɔ́ taya pulv tɔɔ, tá taapalaa tɔm suulu wɛi ɪ ka sɛɛɛɛɛ tá ɪsɔ ɪsɛntaa na ɪ suuki-wɛɣɛ tɔm ke tam tɔ pa lɛsa-ɪ ɪsɔtaa na pá pɛtɪ. ¹¹ ɪwɔyaya calɛm toɛj tɔɔ, na tampana tɔm ntɪ pa kɔpɔlaya tɔ tɔ toɛj tɔɔ pa kɛla-ɪ. Paa hawa pa weesɪɛj kɛ sɪ ye sɛm sɛm. ¹² Pɔ́ tɔɔ ɪlɛ ɪsɔtɔlvɔv na kɔ taa nyɔ́ma mɛ ɪ paa teu. Ama aɛɛ na tenku pɔ́ tɔm wenna waiyɔ. Mpi tɔ, ɪlɔyɔv sɔsɔ luna ɪsɔtaa na ɪ tii mɔ́ ɔlv na ɪ haya pááná ke teu, ɪlɛ pɔ́ taya pulv tɔɔ, ɪ nyɔ́má sɪ ɪ wɔlɛ wɔsaa.

¹³ Tvm kɔma na ɪ ná sɪ pa pɛta-ɪ aɛɛ, ɪlɛna ɪ svɔ alv wɛi ɪ ka lɔlvɔ apalvɔpɔyaya tɔ ɪ waalɪ kɛ seu. ¹⁴ Ḿpóyú pɔ́ nyɔ́sa alv ke hɛkɛlɛ sɔsɔ kɛɛj naale sɪ ɪ kɔlvɪ hɔvntv na ɪ tala ɪ tɛɔayalɛ ke wɔlaya tɛtv taa. Tɔnaya paa tɔɔ-ɪ pusɪ tooso na pɛnaya hɔyɔlvɔv taa, na tvm kaa keesi-ɪ. ¹⁵ Tɔnaya tvm tɔ lvm na ɪ nɔyɔ na pɔ́ lá ɪsu pɔyɔ sɔsɔyɔ ke alv unɪ ɪ waalɪ sɪ lvm hɔla ɪ kɔpɔya-ɪ. ¹⁶ Ama tɛtv waasa alv unɪ, tɛtv haa nɔyɔ na tɔ́ li lvm mpi tvm ka tɔna ɪ nɔyɔ ke mpv tɔ. ¹⁷ Ḿpóyú tvm mv alv na pááná ke sɔsɔm, na ɪ polo na ɪ yooona alv piya nsi pɔ́ yɛlaa tɔ. Mɛɣɛɛɛ pa tɛna mpa pa tɛɛɛɛɛ ɪsɔ kɔhɛelɪtu na pá tɔka teu ke tampana nna a tɔɔ Yesu kulaa tɔ. ¹⁸ ɪlɛna ɪ polo ɪ sɛɛj tenku nɔyɔ tɔɔ.

13

Wontu naale tɔm

¹ Ḿpóyú ma na wontuyɔ nakɔlv na kɔ lukəna tenku taa. Kɔ hɛɛj wɛ naanɔwa na kɔ nyɔɔɛ ke naatosompɔyɔlaya. Na ntenɪɛj tema paa kɔ hɛlvɔv ɛkɔ kɔ tɔɔ. Na pɔ́ ɛmmaa kɔ nyɔɔɛ tɔɔ kɛ hɛtɛ nte tɔ tɔvki ɪsɔ tɔ. ² Wontuyɔ ɛkɔ ma na mpv tɔ kɔ nyɔ́sɛna kɔpɔv kɛ, na kɔ nɔɔhɛ ná nyɔ́sɛna wontuyɔ ɛkɔ pa yaa sɪ wusi tɔ kɔ nyɔ́na, kɔ nɔyɔ ɪsu tɔyɔlaya nyɔ́ɛkɔ. Ḿpóyú tvm sɔsɔ ha-kɔyɔ ɪ toma na ɪ kawulaya kumte na ɪ pɔsvɔv sɔsɔɛɛj kɔ. ³ Wontuyɔ ɛkɔ kɔ nyɔɔɛj taa lɛɛj kɔ ɔaya kɛ ɪsu pu kɔ-kɔyɔ ɪsɔyɔkɔyɔ. Ama timpɪ pu kɔ-kɔyɔ ɪsɔyɔkɔyɔ ke mpv tɔ pɔ́ waawa. Ḿpóyú antulɪnya tɛna puɔlɔ wontuyɔ ɛkɔ na pá wɛ kɔ waalɪ. ⁴ Tɔnaya yɛlaa tɛna svɔ tvm sɔsɔ ke sɛɛv ke ɪ hav ɪ pɔsvɔv ke wontuyɔ tɔ pɔ́ tɔɔ. Na pa sɛɛkaya wontuyɔ

tətə na pə faaləxi si: Wontuyu kune ku taka wee keke? N ke awe na nyá na-ku í səj na í yoo?

⁵ Ḿpóyó pə ha wontuyu ke mpaav na kó yəgətí kalampaaní təm na ku tɔv Iso. Na pə ha-kuvu pəsuyv si ku paasi na kó lá isətɔnaa nule na naale taa. ⁶ Tənaɣa ku sɔv Iso ké footuyu, na ku yaa í hətə na timpi í wee tə na pa təna mpa pa we isətaa tə na ku tɔv. ⁷ Na pə ha-kuvu mpaasi si ku yooa Iso yəlaa na kó kəli-we. Na pə ha-kuvu pəsuyv si ku kpiliki kpeka təna na piitim təna na nsəma təna yəlaa na kateɣasi təna yəlaa. ⁸ Ate yəlaa təna ká sɛɛna-ku. Mpa pa həla pa ta ɣmaa lwəyaya ŋka pa kɔwa tə ka weesuyu takəlaya taa ké tuu antulinya kancaalaya tə mpe paa sɛɛna-ku.

⁹ Ye wei í ké təm nuɔv pɔntv í nu. ¹⁰ Ye pə tɔ yɔlv wei ké hatuu í tanəɣ tɛɛ si paa təkɪ-í saləka, isu pa təkɪ-í saləka inɪ, pu saaləxi. Na ye pə tɔ wei lɛyɛ hatuu í tanəɣ tɛɛ si paa kv-í na layate, isu pa kv-í na-te, pu saaləxi. Pə təw ké Iso yəlaa ka təkɪ suulu na pá tɔ Iso ké naani ké ḿpóyó tam.

¹¹ Ḿpóyó ma ná wontuyu lɛɣku na ku luna tetv tɛɛ. Ku həɣ we naale na í nəɣəsəna iwəyaya həɣ, na ku yəgətaya isu tum səsɔ. ¹² Ku lapəna kancaalaya wontuyu pəsuyv tənaya kule ku isentaa. Na ku caalaya tetv na tə təw yəlaa si pá sɛɛ kancaalaya wontuyu ŋku pu kɔwa isayakuvu na pə waa tə. ¹³ Ḿpóyó wontuyu naale nyəŋku kune ku lapa piti təma səsəna. Haləna ku lakaya na kəkə lukəna isətaa na ká tiiki atɛyɛ yəlaa təna isentaa. ¹⁴ Pə ha-kuvu mpaav si kó la piti təma nnaɣa kancaalaya wontuyu isentaa tə, ku tolisa atɛ yəlaa ké na-ye. Ku heelaya atɛ yəlaa si pá lu wontuyu ŋku layate hikaa na paa na mpv ku wɛna ku weesuyu tə ku lɛsuyv. ¹⁵ Ilena pə há wontuyu naale nyəŋku ŋkuvu pəsuyv si ku woso weesuyu feesɪŋ ke kancaalaya wontuyu lɛsuyv təw, na lɛsuyv ŋku ku yəgətəxi, na kó pəsi na kó kó pa təna mpa paa sɛɛki-ku tə. ¹⁶ Ḿpóyó wontuyu ŋku ku caala yəlaa təna tərpa, piya na səsaa na apila na konyəntɔnaa na yomaa na kasayampiya, si paa yɔsi paa wei í niŋ ntəɣəɣ taa na í tokuyu taa. ¹⁷ Ye pa ta yɔsi wei ké kuyusəm pəne, pɔntv u pəsəxi na í ya yaa í pɛɛti pɔlv. Kuyusəm mpəɣəle wontuyu ŋku ku hətə, yaa kəkəlatv nti tə hóləxi si ku hətə tə.

¹⁸ Ləmayasɛɛ təhulle nté cəne. Ye wei í wɛna layatv pɔntv pəsəxi na í cəkəna wontuyu ŋku ku kəkəlatv, pə taya pɔlv təw, kəkəlatv nti tə lu yɔlv hətə ké. Kəkəlatv ntəɣəle nasətoso na nutoso na naatoso (666).

14

Mpa pa nyəŋ pə yapa tə pa yontu yoo

¹ Ḿpóyó ma nyənaɣa, Ilena má ná lwəyaya na ká səŋa Siyəɣ puyv təw, na yəlaa iyisi nuɔwəna na iyisi nule na liyiti (144000) we ka colə, na pá ɣmaa pa tokunɣ taa ké kana ka Caa pa həla. ² Tənaɣa ma nu pə yəgətəna isətaa na pə la yunɣ isu ləm kpeɣuyv na pə faləxi səsəm tə, isu tɛv holuyuuna tɔŋ tə pə taka. Pə yəgətaya na má nukɪ tə, pə nəɣəsəna ké isu saŋku mataa kuluyv pa saŋkɔnaa mapv na pə wiiki isəna tə. ³ Na yəlaa iyisi iyisi inɪ í səŋa ḿpóyó kumte na weesɪŋ nyəma liyiti na səsaa pa isentaa na pá yooki Isəsɛɛle yontu kɔfatv. Yəlaa iyisi nuɔwəna na iyisi nule na liyiti (144000) wei pa yapa tetv təw tə í paasi, nəɣəlv fei wei í pəsəxi na í nyi yontu təne tə yoo tə.

⁴ Mpe inɪ pa ta pilisi pa ti na alaa, pa caɣa ḿpóyó təcɔŋɣ. Paa timpiyi lwəyaya puki, pa təŋəxi-keɣɛ. Pə yapa-weyɛ yəlaa həku taa ké si pə caaləyənə-weyɛ Iso na lwəyaya ke hav. ⁵ Pa ta nuna pa nəsɔsi na pəpətiya, pa feina taalı nəɣəlv.

Isətaa tillaa tooso təm

⁶ M̄p̄r̄ȳ́ ma ná is̄otaa tillu lelu ná í kul̄əȳ́ h̄ontu ke hatuu is̄otaa. I wena Laapaali Kupaŋ tam t̄ə nȳəŋ n̄əȳol̄u s̄i í kaas̄əȳ́ at̄e ȳəlaa ná piitimnaa t̄əna taa ȳəlaa ná kpeka t̄əna ná ns̄əma t̄əna ná ȳəlaa t̄əna. ⁷ I ȳəȳot̄əȳana n̄əȳə s̄ə̄s̄əȳa s̄i: I nȳana Is̄ə ná í tu-í teeli. P̄ə t̄əȳa pul̄u t̄əə, p̄ənente p̄ə talaa k̄e s̄i í h̄uona ȳəlaa k̄e t̄əm. Wei í lapa is̄ət̄ənȳəu ná t̄ətu ná t̄əŋku ná h̄ila t̄ə í s̄eə un̄i.

⁸ T̄ənȳa is̄otaa tillu naale nȳəŋ ná luwa kancaalaya nȳəŋ waali ná í t̄əŋ s̄i: I tu hotaa, P̄apiloni s̄ə̄s̄ə tu hotaa. In̄i í nȳə̄s̄əna piitim t̄əna ȳəlaa k̄e í sol̄əm, í asilima s̄ə̄s̄əna an̄i a sol̄əm.

⁹ Is̄otaa tillaa naale un̄i í waali k̄e tooso nȳəŋ luwa ná í ȳəȳot̄əȳəna n̄əȳə s̄ə̄s̄əȳa s̄i: Ye wei í s̄eə wontuɣu ŋku ná ku lees̄əȳu ná í t̄ó ku kuȳəsum k̄e í tokuɣu taa yaa í nin̄ taa t̄ə, ¹⁰ p̄ontu maɣamaya k̄a t̄e ná í nȳə̄ Is̄ə sol̄əm, í p̄ááná s̄ə̄s̄əna nȳəm m̄p̄i í p̄əla í p̄ááná k̄əp̄u taa ná p̄á t̄a pala p̄ə taa k̄e pul̄u t̄ə. I k̄a ná kan̄kan̄si ke k̄əko ná asimti p̄ə taa k̄e is̄otaa tillaa nan̄ŋ nȳəma ná Iwəȳaya p̄a is̄entaa. ¹¹ Na k̄əko ŋka ka taa p̄a naa m̄p̄ȳ́ kan̄kan̄si t̄ə tam t̄əə k̄e ka nȳə̄s̄i kul̄əȳəna is̄ə. M̄pa p̄a s̄eə wontuɣu ŋku ná ku lees̄əȳu ná p̄a yusa-w̄e ná ku h̄əte kuȳəsum t̄ə, m̄p̄ȳ́ p̄u w̄eə tam t̄əə, h̄eəs̄əȳu f̄eí.

¹² P̄ə t̄əə k̄e Is̄ə ȳəlaa m̄pa p̄a t̄əŋȳ́ í kuheelit̄u ná p̄á nuk̄əna Yesu ke teu t̄ə p̄ə w̄eə s̄i p̄á t̄əki suulu.

¹³ M̄p̄r̄ȳ́ ma nuwa p̄ə t̄əma-m ná is̄otaa s̄i: Nmaa tak̄əlaya taa s̄i p̄ə kraȳəu p̄ənenta t̄ə m̄pa p̄a s̄əki Tacaá t̄əml̄e taa t̄əȳəle leler̄ə nułaa. Ulena Fees̄əȳu t̄ə s̄i: Nn̄, tampana k̄e, p̄a t̄əma t̄əŋ nȳəna wena p̄a lapa t̄ə, p̄ə tala p̄a h̄eəs̄i. P̄ə t̄əȳa pul̄u, kup̄ant̄u n̄ti p̄a lakaya t̄ə n̄ti t̄ə t̄əŋȳəna-w̄e.

K̄omt̄u tate

¹⁴ Ma nȳənaa t̄ət̄ə il̄e ma ná is̄əŋmunt̄əȳu kuh̄əlm̄əȳu nt̄e, ná n̄əȳol̄u caya ku t̄əə, ná p̄ont̄u n̄əȳə̄s̄əna ȳəlu, ná w̄əla nt̄enuɣu tema í nȳəȳu, ná í nin̄ taa k̄e lemse l̄əŋ nȳəŋ. ¹⁵ M̄p̄r̄ȳ́ is̄otaa tillu lelu luna Is̄ə t̄əsele s̄ə̄s̄əle taa ná í ȳəȳot̄əna wei í caya is̄əŋmunt̄əȳu t̄ə t̄ə ná n̄əȳə s̄ə̄s̄əȳa s̄i: Kraȳə nȳá lemse ná í k̄ó, k̄omt̄u talaa k̄e. T̄ətu puwa t̄ə, k̄omt̄u talaa k̄e. ¹⁶ T̄ənȳa wei í caya is̄əŋmunt̄əȳu t̄ə t̄ə í tu í lemse k̄e t̄ətu t̄əə, ul̄ena p̄ə k̄ó t̄ətu t̄əə.

¹⁷ Na is̄otaa tillu lelu náá luna is̄ət̄ənȳəu taa Is̄ə t̄əsele s̄ə̄s̄əle taa ná í l̄e í t̄əka lemse l̄əŋ nȳəŋ t̄ət̄ə.

¹⁸ M̄p̄r̄ȳ́ is̄otaa tillu lelu wei í l̄e í wena p̄əs̄əȳu ke k̄əko t̄ə t̄ə í luna kot̄əȳa t̄əlate ná í k̄əə. Ulena í ȳəȳot̄əna is̄otaa tillu wei í t̄əka lemse l̄əŋ nȳəŋ t̄ə ná n̄əȳə s̄ə̄s̄əȳa s̄i: Kraȳə nȳá lemse ná í k̄óólí t̄ətu t̄əə les̄əŋ tukuŋ, í puwaȳa. ¹⁹ T̄ənȳa is̄otaa tillu í nȳəma ná í k̄óólí t̄ətu t̄əə les̄əŋ tukuŋ, ná í pet̄i-í Is̄ə p̄ááná s̄ə̄s̄əna les̄əŋ t̄ənȳaas̄əle taa. ²⁰ Ulena p̄á nyaasi les̄əŋ ke icate waali k̄e t̄ənȳaas̄əle taa, ná cal̄əmȳu luna t̄ənȳaas̄əle t̄əna ná ku kpe k̄p̄ok̄p̄ok̄p̄o ná p̄ə polo is̄u kilom̄eet̄əl̄ənaa ŋm̄ənȳu ná nuw̄əwa (300), ná p̄ə luma is̄u m̄eet̄əl̄i kul̄əm ná h̄əȳəlȳu.

15

Kant̄əkaya naas̄əȳu

¹ M̄p̄r̄ȳ́ ma ná is̄ət̄ənȳəu taa k̄e k̄əkol̄ə n̄əȳol̄u í l̄e t̄ət̄ə. I t̄əw̄əȳa ná í t̄əm w̄e ha. Is̄otaa tillaa naatosomp̄əȳol̄aya t̄ək̄əna kuv̄naas̄ənam ke t̄əm naatosomp̄əȳol̄aya. M̄p̄əȳ́ p̄ə t̄eəs̄əȳəna naas̄ənav il̄e p̄ə t̄əma. Na kant̄əkaya nȳənt̄u t̄ənȳe Is̄ə ná tu yekina m̄p̄ȳ́ í p̄ááná.

² M̄p̄r̄ȳ́ ma ná t̄iŋ p̄ə is̄u t̄əŋku, ná í ná k̄əko p̄ə sitaa. Ná má ná t̄ət̄əȳə m̄pa p̄aa k̄əla wontuɣu ná ku lees̄əȳu ná ŋku ku k̄əkal̄ətu nt̄e ku h̄əte t̄ə. Pa s̄əȳa t̄iŋ wei í

pə mpv isv tenku tɔ ɪ nɔɔ, na pá tɔka sanʒkɔnaa mpa Iso cɛla-we tɔ. ³ Na pá yooki Iso tɛmlɛ tɔ Moisi yontu na Iwəyaya nyəntɔ sɪ:

Tacaa Iso kawulaya tɔ,
nyá tɛma kɔlapɛ tɔɔ we sɔɔɔntɔ,
na a tɔm we piti.

Piitimnaa tɛna tɛpai wulav.
Mpi n suwa na ń tɛɲəɣɪ na ń lakɪ tɔ,
pə siyisaa na pə wɛna tampana.

⁴ Tacaa, wei ɪ kaa nyana-ɲ tɔ pɔntɔ wɛɛ?
Awe ká kisina-ɲ teeli tɔɣɔ?

Pə taɣa pɔlv, nyá tike n wɛnna tɛnaɲɲ.
Piitimnaa tɛna yɛlaa ká tɛ na pá kɔɔ,
na pá lun nyá tɛɛ na pá sɛɛ-ɲ.

Pə taɣa pɔlv, pə kula nyá kɔlapɔtɔ
kɔpantɔ tɔɔ kɛ na pə hólí tɛkeele.

⁵ Pəle pə waɔli kɛ ma ná isɔtaa Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle tɔlaa, na tɔ taa kɛ cokɔle nte tɔ hólýɣɪ sɪ Iso wɛɛ tɔ. ⁶ Ḿpɔ́yú isɔtaa tillaa naatosompɔɔɔlaya wei ɪ ka tɔka kɔnaasɛnam tɔm naatosompɔɔɔlaya inɪ tɔ pa lu Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle nte tɔ taa. Na pá suu kɔɔɲkɔpɔntɔ tɔɲ nyəntɔ wontu kɔhɔlɔmtɔ na tɔ mɔɣɪ kɔkɔ kɛ nyənənyənɪ, na pá lɛla pa lanɲ taa kɛ wɔla tampanana. ⁷ Tɛnaɣa weesɪɲ nyɛma liyiti inɪ ɪ taa nɔɔɔlv ɪ cɛla isɔtaa tillaa naatosompɔɔɔlaya inɔɣɪ wɔla kɔpɔnaa kɛ naatosompɔɔɔlaya, na pá suna Iso wei ɪ we tam tɔɔ tɔ ɪ pááná. ⁸ Ḿpɔ́yú Iso teeli na ɪ toma pə nyalɛna Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle tɛkɔpɛmm. Nɔɔɔlv ta pɛsɪ na ɪ sɔv Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle taa, halɛna isɔtaa tillaa yoosi kɔnaasɛnam tɔm naatosompɔɔɔlaya inɪ na pɔ́cɔ́.

16

Iso pááná mɔɣv tɔm

¹ Ḿpɔ́yú ma nu pə yɔɔtɛna isɔtaa tillaa naatosompɔɔɔlaya na nɔɔɔ sɔsɔɔɣa kɛ Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle taa sɪ: ɪ polo na ɪ pɛli Iso pááná kɔpɔnaa naatosompɔɔɔlaya inɔɣɪ atɛ.

² Tɛnaɣa kancaalaya nyəɲ tɛɛwa na ɪ pɛli ɪ kɔpɔ kɛ atɛ. ɪlɛna sɛmola asayɛɛ na kɔwəwuna kra yɛlaa mpa paa yɔsa wontuɣu kɔyɔsɔm kɛ pa tɔɔ na pa sɛɛkaya kɔ lɛɛsɔɣu tɔ.

³ Isɔtaa tillu naale nyəɲ ná pɛla ɪ kɔpɔ kɛ tenku taa, ɪlɛna lɔm pɛsɪ isv yɔlv sɔtv calɛm, na weesɔɣu nyəɲ mɔpi pɪ we tenku taa tɔ pə sɪ pə tɛna tɛpaiɔpai.

⁴ Isɔtaa tillu tooso nyəɲ ná pɛla ɪ kɔpɔ kɛ pusi sɔsɔɔɲsɪ na sɛɛlaa tɛna taa, ɪlɛna pə lɔm pɛsɪ calɛm. ⁵ Ḿpɔ́yú ma nu isɔtaa tillu wei ɪ nyənəɲɛna lɔmnaa tɔɔ tɔ ɪ tɔma sɪ: Nyá wei n we tɛnaɲɲ tɔ, nyá wɛnna, na nyaa wɛnna. N tɛɲa siyisɔɣu kɛ nyá hɔvle tɛne tɔ taa kɛ. ⁶ Isv paa lɛnta Iso yɛlaa na Iso kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɛlaa tɔɣɔ n cɛlɔɣɪ-wɛɣɛ calɛm kɛ pɛnɛntaa sɪ pá nyɔɔ. Mɔpi paa lapa tɔ mɔpi pə fɛlɔɣɛna-wɛ. ⁷ Ḿpɔ́yú ma nu pə yɔɔtɛ kɔtaɣa tɔlate sɪ: Ḿpɔ́yú mɛɛ, Tacaa Iso kawulaya tɔ, tampana na siyisɔɣu kɛ n tɛɲəɣɪ na ń hɔvkɛna.

⁸ Isɔtaa tillu liyiti nyəɲ ná pɛla ɪ kɔpɔ kɛ ilim tɔɔ, ɪlɛna pə kpaasi-wɔɣɪ tɔɲ sɪ pə kɔkɔ ɪ nyayɔ yɛlaa. ⁹ Ḿpɔ́yú hanɲaya paasaa na ká han yɛlaa, halɛna pá yaa Iso wei ɪ tɔka kɔnaasɛnam pɛne pə takanaa na ɪ pɛsɔɣu tɔ ɪ hɛtɛ na pá tɔv-ɪ. Ama pa ta yɛle pa isayɔtɔ na pá tɔ Iso kɛ teeli.

10 Isotaa tillu kakpası nyəŋ ná pəla ı kəpu ke wontuyu ŋku ku kawulaya kumte təə, ɪlena səkpɛtɛvɔ nyala ku kawulaya taa, na yəlaa paasi na pá sʉvləxəna wɔsasi pə tu fei. 11 Na pá tʉv isotaa Isə ké pa wahala na pa səməla pə təə. Paa na mpʉ tə, pa ta yele pa lakasi isayasi.

12 Isotaa tillu naatoso nyəŋ ná pəla ı kəpu ke ɪfəlati pəɣə səsəɣa taa, ɪlena ka lum nyəə na pə ha mpaav ke awulaa səsaa mpa pa lukəna tev kite təə tə. 13 Mprɔyú ma ná alɔɣaa tooso na pá nəɣəsəna saleɛ, na pa luna tum səsə na wontuyu na Isə kʉyɔɣətʉtʉ teləsʉlv pəpətu pa nəəsi taa. 14 Alɔɣaa mpeɣele mpa pa laki piti təma tə. Tənaɣa alɔɣaa mpe pa tooso pa kulaa na pá cəki tetʉ təna awulaa səsaa təə si pa kotiyi-wɛɣe Isə kawulaya tʉ kʉyakʉ səsəəv wule yoonav təə.

15 Nyəni, ma kəŋ kənte ké isu ŋmʉlv. ɪɛ ye wei ı təkə ı wontu si ye pə talaa ı taa tɛɛ tapakpɛtɛ, ɪɛ pəntʉ nté lelenɔ nʉlv. Mpi tə, ye pa na-ı nprɔyú tapakpɛtɛ feɛle ké lapı-ı.

16 Mprɔyú alɔɣaa mpe pa kota awulaa mpeɣe timpı pa yaakəna Hɛpəla taa si Haamakətəŋ tə.

17 Isotaa tillu naatosompɔɣələɣa nyəŋ ná pəla ı kəpu ke heelim təə, ɪlena pə yɔɣətəna Isə təsɛɛle səsəəle taa na kumte kin na nəɣə səsəɣa si: Pə lapayale.

18 Mprɔyú tev nyəɣəsaa, na pə yɔɣəti, na tev holi, na tetʉ sele səsəm. Hatuu pə ŋmav yʉlv tə tetʉ ta selita seluyu pəne pə taka. Pəne ɪni pə kəla kpakpaa.

19 Tənaɣa pə fayə ıcatɛ səsəəle ke hɔɣələŋ tooso na pə yəki. Na acaɛɛ səsəəna hoti tetʉ təna taa. Isə təsa Pabiloni səsə təə, ɪlena ı nyəəsi-ı ı kəpu taa pááná səsəəna sʉlv.

20 Na tetʉnaa mpa lum ka cənaa tə pá mʉki yem, pa ta taa pá keesi pəŋŋ tətə. 21 Tɛv təmpɔŋ hotayana isotaa ké na ı nyəkəɣı yəlaa. Təmpəle kuləmtəle yuŋ ka wɛ isu kiloona nule. Mprɔyú yəlaa tʉv Isə ké naasʉvɔ mpi təmpɛɛ anı a naasaya-wɛ tə pə təə. Pə taya pʉlv, naasʉvɔ mpi pəle pu kəla kpakpaa ké.

17

Wasanjalı kpitikpiti təm

1 Isotaa tillaa naatosompɔɣələɣa wei ı ka təkə kəpʉnaa naatosompɔɣələɣa tə pa taa ɪɛlv kəma na ı yaa-m si: Kəə na má hʉl-ŋ saləkə wei paa tʉ pusi payale hɛkʉ taa wasanjalı səsə tə. 2 ɪ kin ke atɛ awulaa lakaya pa asilima kulapʉtʉ, na ı asilima sʉlv ke atɛ yəlaa nyəəwa na pə kʉyı-wɛ.

3 Mprɔyú Feesuyu tɛna-m ɪlena isotaa tillu pona-m wələɣa tetʉ taa. Tənaɣa ma ná alv nəɣəlv na ı caya wontuyu kʉsɛmʉv təə, na ı təə waasa həla nna a tʉvki Isə tə təwisiwisi. Wontuyu ŋku ku nyəəŋ ka wɛ naatosompɔɣələɣa ké, na ku həŋ ke naanʉwa. 4 Alv ɪni ı tɔɣəla wontu kʉpampantʉ nti tə sɛɛwa tə, na wontu nti tə sɛɛwa təkəŋkəŋ tə, na ı tʉ wʉla na liɣitee pɛɛ lutʉ kʉpantʉ, pə tu fei. Na ı təkə ı nin taa ké wʉla kəpʉ na ı suna acaalətv.

Asilima nna ı ka lapa tə a isayəv nté. 5 Pa ŋmaa ı tokuyu taa ké hətɛ natəl, ama pə hʉwɛɛ ta tʉl tev ké təyau. Si, Pabiloni səsə, antulinya wasanjalənaa na acaalətv pə too. 6 ɪlena má ná si Isə yəlaa caləm na mpa pa ləntaa si pepe təə ké pa nuna Yesu ké teu tə, pɛle pa caləm kʉyı alv ɪnəɣı sʉlv nyəm.

Ma na-ı, ɪlena pə paasi na pə la-m ha. 7 Mprɔyú isotaa tillu pəsa-m si: Pepe təə ké pə laki-ŋ ha? Maa heeli-ŋ mpi alv na wontuyu ŋku ku təə ı caya na ku wɛna nyəəŋ naatosompɔɣələɣa na həŋ naanʉwa tə pa hóləɣı mukaya tɛɛ tə. 8 Wontuyu ŋku n na mpʉ tə, ku wɛna weesuyu ke hatuu ləŋ ké, ama ku fei nprɔyú nəəəə.

Pə wɛɛ si kú lu luməŋ pʉvɔv səsəəv taa ké na kú polo timpı pu tɛ ku təm tənəŋnəŋ tə. Atɛ yəlaa mpa pa həla pə taa ŋmaa weesuyú takələɣa taa ké hatuu antulinya

kancaalaya tɔ, paa ná wontuyu kɔnɛ tɔ pu la-wɛyɛ ha. Pɛ taya pulu, ku wɛna weesuyu kɛ hatuu lɔŋ kɛ. Ama ku fɛi m̀pɔ́yɔ́ nɔɔnɔɔ, na ku tayanɩ luw tɔtɔ.

⁹ Nyɔm na lɛmayasɛɛ pɛ tɔhulle kin nte cɛnɛ. Nyɔɔŋ naatosompɔɔɔlaya inɩ ɩ h́lɔ́yɩ pulasi naatosompɔɔɔlaya wei ɩ tɔɔ alu inɩ ɩ cayaa tɔyɔ. Na ɩ h́lɔ́yɩ tɔtɔyɔ awulaa sɔsaa naatosompɔɔɔlaya. ¹⁰ Awulaa sɔsaa mpɛ pa taa kakpasɩ tema hotuyu. Kulɔm ná wɛɛ, na ɩ tɔŋna kawulaya tɔyɔ. Na lɛlu ná ta kɔnta, ilɛ ɩ kɔŋ ɩ kɔɔ tɔ ɩ cayau kaa tɔɔ. ¹¹ Wontuyu ŋku ku wɛna weesuyu na ku fɛi m̀pɔ́yɔ́ nɔɔnɔɔ tɔ, kulɛyɛle wulav sɔsɔ pɔlɛfɛi nyɔŋ. Mpɛyɛle mpɔ na kancaalaya awulaa sɔsaa naatosompɔɔɔlaya inɩ. Ku puki timpɩ pu tɛ ku tɔm tɔnaŋnaŋ tɔyɔ.

¹² Hɛŋ naanɔwa wei n nawa tɔ ɩ h́lɔ́yɩ awulaa sɔsaa naanɔwa mpɔ pa ta tɔyɔta kawulasɩ tɔ. Ama pu ha-wɛyɛ kawulasɩ toma, na pa na wontuyu ŋku pɔ tɔyɔ kawulaya kɛ kalɛfu kulɔm taa. ¹³ Pa naanɔwa inɩ pa tɔna paa la lɛmayasɛle kulɔmtɛle na pɔ mɛŋna pa toma na pa kawulasɩ na pɔ cɛla wontuyu. ¹⁴ Paa kulɩ na pɔ yoona lɔwɛyaya, ama lɔwɛyaya ká kɛli-wɛ. Pɛ taya pulu tɔɔ, ŋkɛyɛle sɔsaa sɔsɔ na awulaa tɔna Wulav. Ka na ka nyɛma mpɔ pa yaawa na pɔ lɛsɩ na pa kɛ nuntaa tɔ paa kɛli-wɛ.

¹⁵ M̀pɔ́yɔ́ isɔtaa tillu taa-m heeluyu sɩ: Pusi nsi n nawa na wasaŋkali caya sɩ hɛku tɔ, yɛlaa na samaa na piitimnaa taa yɛlaa na nsɛma taa yɛlaa nte mpɔ. ¹⁶ Hɛŋ naanɔwa wei n nawa tɔ na wontuyu pa taa ká kɔna wasaŋkali inɩ, na pɔ lɛkɩ ɩ wontu tɔna na pɔ yele-ɩ kɔɔtɛ. Paa tɔyɔ ɩ nantu, na pɔ wɔpɩ-ɩ kɔkɔ. ¹⁷ Pɛ taya pulu, Isɔ tɔna pa lotunaa taa kɛ hɔwɛɛ sɩ pɔ kɔɔntɩ nɔyɔ kulɔmɔyɔ na pɔ laki na pɔ mɛŋna pa kawulasɩ tɔŋ na pɔ cɛla wontuyu, na pɔ yoosi nti nti tɔ lɛmayasɛɛ ɩ ka tɔwa tɔ, halɛna Isɔ ka yɔyɔta nti tɔ tɔ la.

¹⁸ Na alu wei n nawa mpɔ tɔ, ɩcɛtɛ sɔsɔɔle nte tɔ ŋmakɔlɔyɩ atɛ awulaa sɔsaa tɔyɔle.

18

Papiloni hotuyu tɔm

¹ Pɔlɛ pɛ waali kɛ ma ná isɔtaa tillu lɛlu na ɩ luna isɔtaa na ɩ tiiki. ɩ wɛna pɛsɔyɔ kɛ sɔsɔm kɛ, na ɩ teu nawa isɩ kɔkɔ na pɔ cɔɔ tɛtu tɔna. ² M̀pɔ́yɔ́ ɩ yɔyɔtɔna nɔyɔ sɔsaya sɩ: ɩ tu hotaa, Papiloni sɔsɔ tu hotaa. Pɛnɛntɛ ɩ pɛsa alɔyaa tɛcayalɛ, na alɔyaa nɔyɔ na pa suka, na tɛtu sumasɩ nsi paa caa tɔ sɩ nɔyɔ na sɩ sukayalɛ nte tɔna. ³ Pɛ taya pulu, inɩ ɩ nyɔɔsɛna piitimnaa tɔna yɛlaa kɛ ɩ sɔlɔm, ɩ asilima sɔsɔɔna anɩ a sɔlɔm. Na ɩ kin kɛ atɛ awulaa sɔsaa lakaya pa asilima kulapɔtu. Na atɛ payatɛlaa pilina ɩ wontu kopantu nti tɔ fɛi nyɔyɔsɔyɔ tɔ.

⁴ M̀pɔ́yɔ́ ma nu pɛ yɔyɔtɔna isɔtaa, ilɛ pɛ taya isɔtaa tillu inɩ ɩ nɔyɔ. Pɛ tɔmɔyɔ sɩ: Ma yɛlaa, ɩ se ɩ kin, na pɛ taa kɔɔ na ɩ isayatu taana-mɛ, na pɔ kɔɔ na pɔ naasɔyɩ na pɛ kɔɔŋna-mɛ. ⁵ Pɛ taya pulu tɔɔ, ɩ isayatu kaawaya na pɔ kalɛsɛna isɔtɔnyɔ, Isɔ tɔɔsa ɩ lakasi isayasɩ tɔɔ. ⁶ ɩ lɛɛtɩ-ɩ mpi ɩ ka lapa-mɛ tɔ. ɩ fɛli-ɩ isɛna mpi ɩ ka lapa tɔyɔ tɔm naalɛ. ɩ suuli ɩ kɔɔpu kɛ sɔlɔm mpi pɛ kɛla mpi ɩ puukayɔ-mɛ tɔyɔ tɔŋ kɛ tɔm naalɛ. ⁷ ɩ tu-ɩ wahala na kɔnyɔŋ na pɔ tala isɩ ɩ ka tɔyɔ ɩ tɔyɩ teeli na ɩ kaa wontu kopantu kɛ isɛna mpi tɔ. ɩ yɔyɔta ɩ taa sɩ: Ma cayaa tɛka kɛ isɩ wulav, ma ta nyɩ leelutu, ma kaa nyɩ mpi pa yaa sɩ kɔnyɔŋ tɔ. ⁸ Pɛ tɔɔ kɛ kɔnaasɔm mpi pɛ suwa sɩ pu naasɛna tɔ, kɔyaku kulɔmnyɔ kɛ pu tii pɛ tɔnaɔyɩ ɩ tɔɔ tɔkɔpili. Mpɛyɛle kɔtɔmɛŋ na sɔm na nyɔyɔsɩ. Kɔkɔ ká nyaya ɩ tɔna tɛluka. Pɛ taya pulu, Tacaa Isɔ wei ɩ lakɔna-ɩ tɔm tɔ ɩ wɛ toma kɛ.

⁹ ɩ kin kɛ atɛ awulaa sɔsaa lakaya pa asilima kulapɔtu na pɔ nukɩ ɩ lɛlɛŋ. Paa tɛ na pɔ ná kɔkɔ nyaki-ɩ na nyɔɔsɩ nsi sɩ kulɔyɩ tɔ, ilɛ paa tulɩ nɔɔsɩ kɛ ɩ tɔɔ, na paa

kpa pa lanja na pá wii səsəm. ¹⁰ Paa hatələna-ı sı pə taa koo na pá ná ı wahala. Na paa tó sı: Wayo, wayo. Pəwe, Papiloni ıcate səsəle na toŋ nyəntə təne, kaləfu kolum taa kele pə tema-ŋ nyá saləka tɔy na?

¹¹ Ate taatələa ná tula nəsı ke tə tō tō na pá kpa pa lanja na pá wii səsəm. Mpi tō, nɔylo ı tasəyi pa taatələ ke yarv. ¹² Paa wulanaa, paa nyəxəlyv kolumlumv, paa liyitee pəe. Paa lutv, paa kponkpontu toŋ nyəntv pəəŋ kpaŋ, paa tō wontu kpaŋpantv kvsəmto, paa nti tə sɛe teu təkəŋkəŋ tō, paa silikinaa, paa taası nsi sı fɛi yem yem tō, paa tuu kela na taası kate nyənsı, na nyəxəlyv kvsəmv na nyəxəlyv maɣamaɣa na pələ nte pa yaa sı maapəli tō. ¹³ Paa afɛvnaa, paa kəkəsəm, paa tulaalv miili, paa tulaalv kufəxətv, paa solum, paa nim, paa molum, paa təyonaɣa pəe, paa naaŋ, paa heeŋ, paa kraɣanəŋ na kəkənaa, paa yoma na yələa weesin maɣamaɣa. ¹⁴ Taatələa mpe pa tōma ıcate səsəle nte sı: Mpi pə təna n nyulaxa tō pə saala yem. Nyá toŋ na nyá leleŋ təna t-ŋ lum, n kaa tasa-wəyi keesuyv. ¹⁵ Taatələa mpa pa taata ıcate səsəle taa na pá pili tō, paa tə na pá hatələna-te sı pə taa koo na pá ná tə wahala. Paa tvi nəsı na paa kpa pa lanja na pá wii səsəm. ¹⁶ Paa tó sı: Wayo, ıcate səsəle təne tə tōm we wayo. Nte tə suukayana kponkpontu toŋ nyəntv pəəŋ kpaŋ na wontu kpaŋntv nti tə sɛɛwa tō, na wontu nti tə sɛɛwa təkəŋkəŋ tō. Na nte tə tukayana wula na liyitee pəe na lutv pə tı fɛi. ¹⁷ Na kaləfu kolum taa kele tə apititv tema-teye lum tɔy.

Kpələŋ taa səsaa səsaa na ı sɔlaa na ı saalaa, na pa təna mpa pa təkəna tenku tō, pa səŋa pooluŋ taa, ¹⁸ na pá ná tə kəkə nyəsı. Ilena pá makı kapusi na pá tó sı: Pa ta nata ıcate na tə tala ıcate səsəle təne. ¹⁹ Mpyó pa cosa tetv na pá pəli pa nyəŋ taa, na pá tvi nəsı na pá kpa pa lanja na pá wii səsəm. Na pá makı kapusi sı: Wayo, ıcate səsəle təne tə tōm we wayo. Pa təna mpa pa wəna kpələŋ ke tenku taa tə tōŋ ke pa kələnaa. Kaləfu kolum taa kele pə təna pə tema-teye lum tɔy.

²⁰ Təv, isətənyv nyá, pə wakəla-te tō, paana-te ıle. Iso yələa me, na tillaa na Iso kuyəxətvtv teləsəlaa, ı paana-te. Pə taya pulv, ısayatv nti tu lapa-me təy Iso huuna-te.

²¹ Mpyó isətəa tillu toŋ tv nɔxəlv kraɣa pələ səsəle, tə təv we ısu namle, na ı pəti tenku taa. Ilena ı toŋ sı: Isəntəy paa pəti Papiloni ıcate səsəle ke tuu pə tɛe na pááná səsəna, na pa kaa tasa-teye keesuyv. ²² Na pa kaa tasa nuw ke Papiloni nyá nyá taa ké sanənaa na əməŋ na həsı na akantɛ pə tan. Pa kaa tasa nuw ke təmle latv nɔxəlyv təmle natəli tə taa. Na pa kaa tasa nuw ke namle kpáluyó. ²³ Fətəla kaa tasa muv ke nyá taa, pəc pə kaa tasa akraɣale ayəla tan nuw ke nyá taa. Nyá taa taatələa hətə ka yaana antulinya taa ké ləŋ, na nyá puɣusa yələa təna na nyá topotopo təma pəxəlv.

²⁴ Pa nawa Iso kuyəxətvtv teləsəlaa na Iso yələa pa caləm, na pa təna mpa pa kv tetv tō tə pa caləm ke Papiloni taa təy pa tv-teye saləka.

19

¹ Pələ pə waalı ké ma nu pə yəxətəna nəsı səsənsı na isətəa, na pá we ısu samaa tuutuuma yəxətvtv tó sı: I sa Iso. Ta Iso yakəna, na ınəxəle teeli na toma pə tv. ² Tampana na sıyısuyv ke ı təŋəyi na ı huəkəna. Pə taya pulv, wasanəkalı səsə wei ı wakələya tetv na ı asilima tō, ı kv ı tōm. Na isəna mpi ıı ı ka kv Iso yələa tō, Iso ná tv-pə saləka. ³ Na pa tasa yəxətvtv tótó sı: I sa Iso. ıcate səsəle nte tə kəkə nyəsı təŋna kolumv ke tam ké. ⁴ Mpyó səsaa hiu na liyitv ıı na weesin nyəma liyitv ıı pa luŋa akula na pá sɛe Iso wei ı ɣaya kumte tō tō, ılena pá tó sı: Ami. I sa Iso.

Iwəyaya akpayale kvəyov

⁵ Mpróyó pə yəgəta kumte kin si: Səsaə na piya mpa me í kē Iso pəyalaa na í see-i tó, í sa ta Iso. ⁶ Ma nu pə tasa yəgətyu na pə nəyəsəna isu samaa tuutuuma yəgətyu tə, na pə we yuŋ isu ləm kpeŋyuy na pə faləyi ɔoɔ tə, isu tɛv holuyuu səsəm tə taka. Ma nu pə yəgətaa kē si: I sa Iso, pə taya pɔl Tacaa Iso kawulaya tɔ inɪ ɪ təkəna kawulaya. ⁷ Iwəyaya pɛlɔ kpaŋ talaə, na ka pɛlɔ mayamaɣa ná tu tayaŋa ɪ ti. Pə tɔɔ ilɛ tə paa na tá laŋa hɔlvɪm, na tɔ tɔ-i teeli. ⁸ Pə ha ɪ pɛlɔ kɛ mpaə si ɪ suu kponkpontu toŋ nyəntu pɔvɔv kɔpaŋkɔ ŋku kɔ muɣi kəkɔ kɛ nyənənyənɪ na kɔ fɛi asilima tɔ. Pɔvɔv ŋku kɔ wɛɛ kē isu Iso yəlaə təma kɔpaŋa.

⁹ Mpróyó isətəa tillu təma-m si: Nmaa takəlaya taa si Iwəyaya kpa ka pɛlɔ na pá yaa mpaɣa təgəv təgəle lelenɪ nulaə. Na ɪ tasaa si: Təm tənɛ tə kē Iso kuyəgətyu tampaŋa nyəntu kē.

¹⁰ Tənaɣa ma hənta ɪ tɛɛ si ma sɛɛ-i. Ama ɪ təma-m si: Taa la mpu, ta tənəɣa təmle nyəma kē. Tayale mpu na nyá taapalaa mpa Yesu kula tampaŋa tɔə na pá nyi-yɛ tɔ. Ye sɛɛtɔ ilɛ, Iso kē n ká sɛɛ.

Yesu kula tampaŋa nna a tɔə tɔ, anɪ a tɔna Iso kuyəgətyu teləsəlaə kɛ yəgətyu.

Kpaɣanvɔlvɔmɣa ɔayəlv

¹¹ Mpróyó ma ná isətənyu tulaa, ilɛna kpaɣanvɔlvɔmɣa lu. Pa yaa ka tɔə ɔayəlv si Kɔpaŋ na Tampaŋa tɔ. Siyisuyu kɛ ɪ təŋəyi na í huɔkəna ɪ təm na í yookina ɪ yooɔ tətɔ. ¹² I isɛ wɛ kē isu kəkɔ məkuyv tɔ, na ɪ nyuɣv taa ka wɛ teeli nteninɪ paɣalɛ. Pa ŋmaa hətɛ natələyi ɪ tɔə, na nəɣəlv ta nyi-te ye pə taya ɪ tike. ¹³ I ɔapa wei ɪ suuwa tɔ ɪ tənə na ɔaləm kē. I hətɛ nté si: Iso Təm. ¹⁴ Mpróyó isətənyu taa yoolaa hu ɪ waalɪ na pa kpaɣanvɔlvɔmasɪ, na pá suu kponkpontu toŋ nyəntu pɔvɔv kɔpaŋkɔ ŋku kɔ hɔlvɔmaa təlailaɪ na kɔ fɛi asilima tɔ. ¹⁵ Layatɛ kɔsɛŋtəle nte ɪ ka kɔna katenasɪ tɔə yəlaə tɔ ɪ nəɣə taa kē tə lukayana. Na nyəgəlvɔv kprátúyú kɛ ɪ ká tiikiyina-wɛ. Na ɪ ká yəti lɛsɛŋ kɛ tənyaasəle nte tə kē Iso kawulaya tɔ pááná səsəna sɔlvɔm tənyaasəle tɔ tə taa. ¹⁶ Pa ŋmaawa ɪ nɔəhɛɛ na ɪ ɔapa pə tɔə kē si: Awulaa Wulav, səsaa Səsə.

¹⁷ Mpróyó ma ná isətəa tillu nəɣəlv ilɛ na í səŋa ilim tɔə. Na ɪ má kapusi na í heeli sumasɪ nsi si kuləyi isə tɔ si tənə si: I timsi na í kəə Iso ɔcima səsəna taa.

¹⁸ I kəə na í təgə awulaa na yoolaa na pa səsaa pa nantv, na kpaɣanəŋ na ɪ tɔə ɔayalaa pa nantv, na ɪ təgə yəlaə tənə, yomaa na kasayampiya na səsaa na piya, pa nantv.

¹⁹ Mpróyó ma ná wontuyv ŋku na atɛ awulaa na pa yoolaa pa kotaa si pa yookina kpaɣanv tɔə ɔayəlv inɪ na ilɛ ɪ nyəma. ²⁰ Tənaɣa pa kpa wontuyv ŋku na Iso kuyəgətyu teləsəlv pəpətv wei ɪ ka lapa piti təma kɛ kɔ isentaa tɔ na pá təkɪ. Piti təma nna ɪ lakaya mpu təgə ɪ puɣusayana mpa pa yəsəna wontuyv kuyəsum pəyɛle pa sɛkaya kɔ lɛsɛyuv tɔ. Mpróyó pa kpaɣa wontuyv ŋku na Iso kuyəgətyu teləsəlv pəpətv inɪ na pá pɛti-wɛyɛ kəkɔ tɛŋku wei ɪ təŋna muɣv tɔ ɪ taa na pa isɛ. ²¹ Pə kaasa mpa tɔ, pa kɔ pɛle na layatɛ nte tə lukəna wei ɪ ɔaya kpaɣanv tɔə tɔ ɪ nəɣə taa tɔ. Ilɛna sumasɪ təgə pa nantv na pə tala-si.

20*Pusi iyaya (1000) təm*

¹ Mpróyó ma ná isətəa tillu nəɣəlv na í luna isətəa na í tiiki, na í təkə ɪ nin taa kē lumaŋ púyú səsəv saafv na alukpaluv təŋkuŋ nuli. ² Tənaɣa ɪ siisaa na í kpa tvm səsə kɔpəŋ inɪ na í tɔ-i alukpala si í ɔaya mpróyó pusi iyaya (1000). Iləyov kɛ pa

yaa mpv si: Tvm səsə kəpəŋ, na kəlvəm inəŋəle Satanı. ³ M'p'ógú isətəa tillu kpaŋa-ı na í peti lumaŋ p'óógú səsəv taa na í təkı, na í kaləsı na í tu pə təw kə kəvəvəm sı tvm səsə í taa tasa mpa hikuyı na í tolisi katenası təw yəlaa, haləna pusi iyaya (1000) ŋke ká tē na p'écó. Pə waalı ıle paa tvi-ı wēe naale.

⁴ M'p'ógú ma ná kumlee na pə hawa a təw caŋalaa ke pəsuyı sı pá hvvki tvm. Na má ná tətəw mpa pa heelaya tampana nna a təw Yesu kulaa tə na Iso Tvm na pá lenti-weyə pə təw tə pa ləsası. Pəle pa taa sēe wontuyı ŋku na kv ləesvı. Pəyele pa ta tu wontuyı ŋku kv kuyəvəm ke pa tokuyı yaa pa niŋ taa. M'p'ógú pa fema na pá ná Kilisiti pá təw kawulaya ke pusi iyaya (1000). ⁵ Ama pusi iyaya (1000) ŋke kaa tema na p'écó sətəa ləlaa fe. Sətəa taa fem kancaalaya nyəm nté. ⁶ Mpa paa fe fem kancaalaya nyəm pəne pə taa tə mpeyele leleŋ nılaa, na mpeyele pə paasaa na pə kooli kooləe kvpana. Səm kvlələm ı tasəyi-weyə pəsuyı. Ama paa la Iso na Kilisiti pa kətəlaa, na pá na-ı paa təw kawulaya ke pusi iyaya (1000) taa.

Satanı kpisuyı

⁷ Pusi iyaya (1000) ŋke ka kəŋ na ká yoosi ılena pá tólí Satanı ke ı saləka taa. ⁸ Na ı ká cəw antulinya piitimnaa təna təw təpai na í puysı yəlaa. Mpeyele Kəki na Makəki. ı ká koti-wē sı pá yoo, na paa wēe pəyalə ısu tenku nəwə kanyəŋa pee. ⁹ Pa luna nté na tetv təna təw kə paa le, na pá tá kotaya ke Iso yəlaa təsikile na Iso luyı tēe ıcate. Ama kəkə luna isətəa na ká kv pa təna tənəŋnaŋ. ¹⁰ M'p'ógú pa petə ıləwə wei ı puysaya-wē təw kəkə na asimti pə tenku wei ı taa paa tema wontuyı na Iso kvəwətvtv tələsvl pəpətv ke pətvyv tə ı taa. ılim na ahoov ke pu naasəyi-weyə tam təw kə mpa.

Kantəkaya hvvlə

¹¹ M'p'ógú ma ná kumte səsəle kvhvlvmlə na tə təw caŋalv. Tənaŋa tetv na isətənvıv mva yem kə ı ısentaa təkpataa. ¹² Pə waalı kə ma ná sətəa səsaa na səkpepa na pá səŋa kumte ısentaa. M'p'ógú pa hətə takəlası. ılena pá hətı takəlaya ləŋka tətə, kəleyələ weesuyı nyəŋka. ılena pá svv sətəa ke tvm nti nti paa lapa na pá ŋmaa-təyi takəlası nsi sı taa təw hvvnav. ¹³ M'p'ógú tenku ləsa sətəa mpa ı ka lıpa tə. Na səm na sətəa təcayələ náá ləsı tətəw yəlaa mpa paa wē pə taa tə. ılena pá pəvsi paa wei kə nti ı ka lapa tə. ¹⁴ Pə yela səm na sətəa təcayələ, ılena pá peti pəleyə kəkə tenku taa. Kəkə tenku inəŋəle səm kvlələm. ¹⁵ Ye wei ı hətə í fei weesuyı takəlaya taa, kəkə tenku taa kə pa pətəyi-ı.

21

Isətəntvıv kvfalvıv na tetv kvfatv

¹ M'p'ógú ma ná isətənvıv kvfalvıv na tetv kvfatv. Isətənvıv kvpənvıv na tetv kvpəntv ka mva yem kə, na tenku ná fei tətə. ² Na má ná ıcate naŋŋ nyəntə. Yosalem kvfalv, na tə luna isətəa kə Iso kiŋ na tə tiiki. Tə taŋana tə təyi teu kə ısu pəelə taŋanvıv ı ti na í puki ı paalv kiŋ tə. ³ Tənaŋa ma ni pə yəwətəna kumte kiŋ na nəwə səsəŋa sı: Pənentə Iso təcayələ wē yəlaa həkı. ı na-wē paa caŋana, na paa la ı yəlaa. Pá na Iso maŋamaŋa paa caŋana na pá nyəŋəyi-ı pa Iso. ⁴ ı ká huı pa ıləlvəm təna təpai. Səm kaa tasa wēev. Kvəvəm mpa pə təna pu mva yem.

⁵ M'p'ógú wei ı caŋa kumte təw tə ı təma sı: Pənentaa ma pəsəyi pə tənaŋa kvfam. Na ı heela-m sı: Nmaa-tı. Mpa tə ma kvəwətvtv ke tampana kə, na tə mva na pá tē-tı na taa.

⁶ Na ı tasa sı: Pə lapayələ. Maŋalə Aləfa na Oməka, kancaalaya tv na kantəkaya tv. Lvkətv í wəna wei, maa ha-ı weesuyı lvm sēlv ke faalaa na ı nyəw. ⁷ Ye wei

í lapa kállu maa lapi-í kucóóv kóne, na í ká yaa-m í Iso, na maa yaa-í ma pəyalu.
 8 Ama pə yela səxəntónaa na ma ta nyí isónaa na acaalətu nyéma na yólvólaa na asilima lataa na mpa pa lakí topotopo təma tə na tuj laalaa na pəpətónaa təna pa təcayalə nté kəkə na asimti pə tenku wei í mvyí kəkə tə í taa. Səm kuleləm nté.

Yosalem kofab

9 Isətaa tillaa naatosompəyolaya wei í ka təkə kəpónaa na pá suna kónaasənam kantəkaya nyəm ke təm naatosompəyolaya tə pa taa ləlv kəma na í tə-m sí: Kəə na má huli-ŋ pəelə wei paa kpa tə, ləwəyaya alv nté. 10 Ḿpóyó Feesuyu tēna-m na isətaa tillu kpaaya-m na í kpaasi puyv səsəəv nakulí kv comcom nəyə taa. Tənaaya í hula-m Yosalem, ícate nanj nyənte nte tə luna Iso kinj ke isətaa na tə tiiki tə. 11 Na tə na Iso teeli tənəyənəyəní. Tə teekaya kəkə kə na pə nəyəsəna liyitee pəle kucələcəlle nte tə naa isu tinj tə. 12 Kolunja səsəənjka kəkólaya cəəna-te, na tə wəna nənəəsí naanəwa na naale, na isətaa tillaa naanəwa na naale tanjə tə nənəəsí. Na pá ŋmaa nənəəsí nsí sí təə kə lseyelí nyéma kpeka naanəwa na naale həla. 13 Nənəəsí tooso ka wəenna paa həyóluyv ŋku kv təə, ilim təlule təə kə nənəəsí tooso, na ilim ntəyən təə kə tooso, pə mpətəy təə kə tooso, na ilim tətule təə kə tooso. 14 Puj naanəwa na naale təə kə kolunja na ícate pə səŋaa. Na pə ŋmaawa puj uní í təə kə ləwəyaya tillaa naanəwa na naale həla.

15 Isətaa tillu wei í yəyətayana-m tə í təkə camluyv kəmayasuyv ke í ninj taa. Camluyv ŋku kv kə wəla kə, sí í mayasəyəna ícate na tə nənəəsí na tə kolunja. 16 Kəŋkəməy liyiti kə ícate wəna, na tə wanj təə na tə tayaləy təə wə teitei. Ḿpóyó isətaa tillu mayasa ícate na í camluyv ŋku, na ícate kəŋkəy tayaləy wə kilomeetələnaa iyisi naale na ŋmənuyv (2200), na tə wanj təə na tə kəŋkəlóməy təə tətəyə mpv. 17 Na isətaa tillu mayasi kolunja tətə, na kele ka kəŋkəlóməy mayəna meətələnaa nutoso na kakpasí. Isəna pa mayasəyí təyə í mayasaa. 18 Liyitee pəe kucələcəle ke pa ŋmana kolunja. Pə yela ícate tə, wəla mayamaya ke pa ŋmana təle, na wəla uní í wə təcəicei kə isu tinj.

19 Liyitee pəe ke pa lapəna kacəka ke ícate kolunja kite tēe pəe təə. Kancaalaya nyənte nté liyitee pəle nte tə sita cəntu na pooku tə. Naale nyənte nté liyitee pəle nte tə wə pooku təle tə. Tooso nyənte nté liyitee pəle pooku na atəntəte. Liyiti nyənte nté liyitee pəle tinj atəntəte. 20 Kakpasí nyənte nté liyitee pəle kəkpeətəle. Naatoso nyənte nté liyitee pəle kvseemle cəntu taka. Naatosompəyolaya nyənte nte liyitee pəle atəntəte na pooku. Pəlefei nyənte nté liyitee pəle atəntəte na pooku nyənte. Pəyolayafəi naanəwa nyənte nté liyitee pəle tinj kasasəŋa nyənte. Naanəwa nyənte nté liyitee pəle atəntəte kasasəŋa nyənte. Naanəwa na kələm nyənte nté liyitee pəle pooku atəntəte nyənte. Naanəwa na naale nyənte nté atəntəte akpaayala. 21 Nənəəsí nsí sí naanəwa na naale sí kə kacəka wontu naanəwa na naaleye, paa nənəyə ŋka na ka kacəka wontuyv. Wəla mayamaya pəna ícate nte tə hapəle təna, na wəla uní í wəe kə isu tinj wəv tə.

22 Ma ta na Iso təsəele səsəəle ke ícate nte tə taa. Mpi tə, Tacaə Iso kawulaya tv na ləwəyaya paa kəna ícate nte tə Iso təsəele səsəəle. 23 Ícate nte tə ta tasa ilim yaa isətv pə təm ke lapv sí pə naakí tə taa. Mpi tə, Iso teeli ká naana tə taa isu kəkə, na ləwəyaya kəna tə kəkə. 24 Antulinya taa yəlaa ká təŋna tə kəkəsí, na ate awulaa səsaa ká pəna tə taa kə pa apititu. 25 Tə nənəəsí ká tóli ḿpóyó ilim taa kə, sí kaa təkí. Pə taya pulv, ahoo fei tətə sí a tasəyí yuyv. 26 Paa pəna tə taa kə piitim təna yəla apititu na pa səsəəntv. 27 Na asilima nyəm napəlí yaa yəlaa mpa pa lakí acaalətu na pəpətv tə pa kaa svv tə taa. Ama mpa pa həla wə weesuyv takələya ŋka ka kə ləwəyaya nyəŋka tə ka taa tə, mpə paa svvna ícate nte tə taa.

22

¹ Isotaa tillu hula-m tətəγə weesuγu ləm pəγə səsəγa, na ka ləm we təkai kai isu tin, na ká luna Iso na Iwəyaya pa kumte tee. ² Na ká kpeŋ icate səsəle nité tē hapəle heku taa. Na weesuγu tγu səŋa pəγə səsəγa ŋke ka kutentemih naale tō, kəne na cəne na kəne na cəne, na ku ləlyi təm naanwa na naaleγe pəŋaya taa. Paa isətu wei kē ku ləlyi. Ku hatu haaki piitim yəlaa ke alaafəya. ³ Mpi Iso təŋsa mpusi tə pə taa pulv kaa wee icate nité tə taa.

Iso na Iwəyaya pa kumte ká wee tə taa, na Iso pəyalaa ká seeki-i. ⁴ Paa ná i isentaa, na paa ŋmaa i hətē ke pa tokuŋ taa. ⁵ Ahoō fei si a tasəyi yuγu tətō. Pa kaa nyuli si fətəla yaa ilim i naa-we. Pə taya pulv, Tacaa Iso ká tu-weγe kəkəsi. Na paa təγə kawulasi ke tam tō.

Yesu kənte

⁶ Mpróγó isotaa tillu heela-m si: Təmnaa pane pa kē tampana kē, na pa nəγəsəna pá te-we na taa. Na Tacaa Iso wei i haa Iso kuyəγətutu teləsəlaa ke i Feesuγu tō, inu i ka tilina i isotaa tillu si i hól i pəyalaa ke mpi pə wee pə kəŋ nəŋə tō.

⁷ Mpróγó Yesu yəγətāa si: N nuwaa, maa kəŋ nəŋə. Leleni nuḷ nte wei i təŋəyi cele təmnaa mpa pa ŋmaa takəlaya kanē ka taa tō.

⁸ Yohaani má, ma nuna na má nana ma isəle ke pəne inu pə təna. Ma kəma na má te pə tənaya mpróγó nuw na nav, ilena má hənti isotaa tillu wei i hula-m-wi tō i nəhē tee si ma seeki-i. ⁹ Tənaya i təma-m si: Taa la mpu, ta tənaya təmle nyəma kē. Tayale mpu na nyá taapalaa Iso kuyəγətutu teləsəlaa na mpa pa təŋəyi takəlaya kanē ka taa təmnaa tō. Ye seetu ile, Iso kē n ká se.

¹⁰ Mpróγó i təma-m si: Taa ŋmes i takəlaya kanē ka cele təmnaa pane yoo. Pə taya pulv, paa siwa waatu wei si kəkələnnaa pane paa la tō waatu inu i wusaa. ¹¹ Wei i laki isayatu tō pəntu i wee i isayatu taa na i təŋna lapv. Na wei ilé i kē asilima tu tō pəntu i wee i asilima taa na i təŋna i təyi pilisuyu. Na wei ilé i kē kəpəŋ tō pəntu i wee i kəpəntu taa na i təŋna tə lapv. Na wei ilé i we tənəŋ tō pəntu i wee i tənəŋ taa kē mpu.

¹² Mpróγó Yesu yəγətāa si: N nuwaa, maa kəŋ nəŋə. Maa kpeŋna ma kufeləŋ na má kəŋ na má felu paa wei kē mpi i lapa tō. ¹³ Maya Aləfa na Omeka, maya kancəlaya tu na kantəkaγa tu. Mayale caallu na teesəlv.

¹⁴ Leleni nuḷaa nte mpa pa cətəyi pa capanaa na pə ha-weγe mpaav si pá təγə weesuγu tγu pēe, na pá təŋna icate nəŋəsi na pá sūv icate taa tō. ¹⁵ Ama acaalətu nyəma na mpa pa laki toptoto təma tō na asilima lataa na yulvkuḷaa na tuŋ laalaa na mpa pa kē pəpətnaa ke pa yəγətāa taa yaa pa kuləpətu taa tō, icate waali kē pu kaa-we.

¹⁶ Yesu má má tilina ma isotaa tillu si i kraali-meγe tə tənaya Yesu seelaa kpeka taa. Tafiiti lələna na pə luli na pə luli-m. Mayale təlmaləyγ.

¹⁷ Feesuγu na asaəlv kufalv si: Kəŋ.

Ye wei i nu mpu pəntu i tō tətō si: Kəŋ.

Ləkətu i kra wei pəntu i kəŋ. Ye wei i caa weesuγu ləm, i ka hiki-wəyi faalaa.

Nti pa teesəna takəlaya kanē tō

¹⁸ Yohaani má ma kraaləyənna na isəle kusemle ke mpa pa təna pa nu cele təmnaa mpa pa ŋmaa takəlaya kanē ka taa tō si: Ye pə cəpa wei na i səsə pulvγu tə tō, Iso ká səsəsi kənaasənam mpi pə təm pa keesa takəlaya kanē ka taa təγə pəntu saləka tō. ¹⁹ Na ye pə cəpa nəγəlv na i pasa cele təmnaa mpa pa we

takəlaya kanε ka taa tə, Iso ká pε pɔntv ke ι paα nyəm ke weesuγu tɔγv pee taa, na Iso icate nanη nyənte nte tə təm pa keesa takəlaya kanε ka taa tə tə taa.

²⁰ Wei ι təw pə tənα isəntə pə wεnα tampa na tə ι təma si: Kɔpam maα kəw nəwəw. Eε, pə́ lα mpv. Tacaα Yesu, kəw mpv.

²¹ Tacaα Yesu í hólí mə tənaya pεεεε.

